

WYCLIFFE COLLEGE LIBRARY

3 1761 02867 7037

Digitized by the Internet Archive
in 2006 with funding from
Microsoft Corporation

<http://archive.org/details/origenhexapla01unknuoft>

ORIGENIS HEXAPLORUM

QUAE SUPERSUNT;

SIVE

VETERUM INTERPRETUM GRAECORUM

IN TOTUM VETUS TESTAMENTUM

FRAGMENTA.

POST FLAMINIUM NOBILIUM, DRUSIUM, ET MONTEFALCONIUM,

ADHIBITA ETIAM VERSIONE SYRO-HEXAPLARI,

CONCINNAVIT, EMENDAVIT, ET MULTIS PARTIBUS AUXIT

FRIDERICUS FIELD, AA.M.

COLLEGII SS. TRIN. CANTAB. OLIM SOCIUS.

TOMUS I.

PROLEGOMENA.

GENESIS — ESTHER.

OXONII:

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

M DCCC LXXV.

85

030

066.

*4959

RECEIVED 1962 JUN 25 11 11 AM

45802830 ✓

IN MEMORIAM
FRANCISCI MARTIN AA.M.
COLLEGII SS. TRIN. APUD CANTAB. VICE-MAGISTRI
VIRI INTEGERRIMI SANCTISSIMI PISSIMI
INGENII ERUDITIONISQUE DOTIBUS ORNATISSIMI
MIHI CONJUNCTISSIMI
INCEPTORUMQUE MEORUM FAUTORIS STUDIOSSIMI
QUI OBIT DIE XX MAII A. D. MDCCCLXVIII
AETATIS SUAE LXVII
IN PACE.

MULTIS ILLE BONIS FLEBILIS OCCIDIT
NULLI FLEBILIOR QVAM MIHI.

NECROB

NECNON

IN HONOREM

ANTONII MARIAE CERIANI

COLLEGI BIBLIOTHECAE AMBROSIANAE DOCTORIS

HEXAPLORUM MEORUM

AB INCUNABILIS USQUE AD CONSUMMATIONEM EORUM

ADJUTORIS INDEFATIGABILIS

QUEM IN STUDIIS SYRIACIS EXCOLENDIS ET PROMOVENDIS

PRIMARIUM LOCUM OBTINUISSE

DOCTI OMNES UNO ORE CONSENTIUNT

CUIQUE IN SPARTA QUAM SORTITUS SIT EXORNANDA

VITAE LONGITUDINEM HONORIS AMPLITUDINEM

PROSPERA OMNIA

AUGUROR ET DEPRECOR.

F. F.

P R A E F A T I O.

ORIGENIS HEXAPLORUM deperditorum fragmentis disjectis conquirendis et edendis primus operam navavit PETRUS MORINUS Parisinus in annotationibus ad Biblia Graeca ex auctoritate Sixti V P. M. Romae cusa anno 1587; qui in epistola ad Silvium Antonianum de suis in editione paranda partibus haec scribit: “Mihi uni data est provincia commentariorum in V. T. Vaticanorum, quae Catenae dicuntur, evolvendorum ac perlegendorum, ut ex iis varias lectiones variasque interpretationes Aquilae, Symmachi et Theodotionis, Quintae praeterea ac Sextae editionis, exciperem et in annotationes transferrem, quas itidem scribendas susceperam.” Cum vero anno sequenti ex eadem auctoritate FLAMINIUS NOBILIUS Biblia Graeca Sixtina cum Morini annotationibus Latine reddita Romae ediderit, contigit ut communi opinione Nobilio tribueretur quae proprie Morini commendatio sit; qui error adeo inveravit, ut nobis quoque in opere inscribendo ei non obsistendum esse videretur.¹

Post Morinum idem opus suscepit JOANNES DRUSIUS in libro post obitum ejus edito, cui titulus: *Veterum Interpretum Graecorum in totum V. T. Fragmenta, collecta, versa et notis illustrata a Johanne Drusio, Linguae Sanctae in illustrium Frisiae Ordinum Academia, dum viveret, Professore, Arnhem. 1622.* Fragmentis praemissae sunt duae Auctoris epistolae, quarum prima de Aquila, Symmacho et Theodotione, altera de Quinta et Sexta editione agit. Lectionibus trium interpretum a Morino collectis Drusius vix hilum addidit; sed eas interpretatione Latina, aliorum locorum collatione, et doctis annotationibus non mediocriter illustravit.

¹ Montefalconius in Monito ad Proverbia notat, *multo majorem in Proverbia lectionum. silvam a Morino collectam esse quam in ceteros libros, quia videlicet praestantiores codices in hanc Scripturae partem, quam in ceteras, Romae suppetebant.* Nobis vero, evolutis collationibus

Cod. 248 (qui est Vat. 346) Bodleianis, perspectum est, Morini lectiones in Proverbia omnes ex hoc uno codice (qui etiam in mendo μετακλήσεως Cap. xxiii. 10 cum Ed. Rom. concinit) derivatas fuisse.

Vetus Testamentum ex versione LXX interpretum secundum exemplar Vaticanum Romae editum, una cum Scholiis ejusdem editionis, variis MSS. codicum veterumque exemplarium lectionibus, necnon Fragmentis versionum Aquilae, Symmachi et Theodotionis edidit LAMBERTUS BOS Franequerae, 1709. Praeter Morini collectionem Bosius alia trium interpretum fragmenta ex Notis Patricii Junii in Polyglottis Waltoni, ex editione Francofurti 1597, ex Drusio, et ex Cardinalis Barberini Codice in Prophetas, margini suo allevisse profitetur. Quod vero ad lectiones Francofurtenses attinet, eas non genuinas esse, sed Hieronymi Latinas Graece redditas in Monito ad Jesaiam p. 430 probavimus.

Ne in accessionibus minoris momenti immoremur, aedificio, cujus fundamenta ab editore Romano jacta sunt, fastigium imposuit D. BERNARDUS DE MONTFAUCON, Monachus Benedictinus e Congregatione S. Mauri, qui *Origenis Hexaplorum quae supersunt, multis partibus auctiora quam a Flaminio Nobilio et Joanne Drusio edita fuerint* duobis tomis formae maximae edidit Parisiis, 1713. Primo volumini praemissa sunt Praeliminaria in Hexapla Origenis, Opuscula quaedam Origenis et Epiphaniï inedita, et Testimonia Auctorum; secundum vero ad calcem habet Lexica ad Hexapla Hebraicum et Graecum, quorum posterius ab Abr. Tromnio in *Concordantiis Graecis ad V. T.* repetitum est. Codices et omnis generis subsidia, quibus usus est Montefalconius, in Monitis ad singulos S. Scripturae libros recensuimus. Opus, etsi nequaquam omnibus numeris absolutum, laboriosissimum tamen et utilissimum, per saeculum et dimidium in hac eruditionis biblicae provincia sine rivali primatum tenuit. Certe famam ejus non obscuravit repetitio ejus a CAROLO FRIDERICO BAHRDT, anno 1769 et sequenti Lipsiae et Lubeciae publici juris facta.

Bahrtdio, ut ipse profitetur, in primis propositum fuit, ut *immortalis Montefalconii operis editionem, quae nullum emptorem pretio suo deterreret*, pararet. Hoc consilio textum Hebraicum, quandocunque solito prolixior esset, decurtavit; verba Hebraica literis Graecis adscripta plurima ejecit; versionem Latinam, cui antecessor ejus dimidium fere cujusque paginae assignaverat, omisit; Montefalconii notas maximam partem neglexit, etiam eas quae unde sumpta sit lectio quaeque describunt; ceteras omnino suas fecit et cum suis permiscuit, *quia ejus rei nihil lectoris intererat*. Vitia prioris editionis typographica innumera correxisse vereor ne nimis temere professus sit; quod vero ad augenda Hexapla attinet, si excipias lectiones Codicis Pentateuchi Lipsiensis a Jo. Frid. Fischero anno 1767 editi, nihil omnino effecit. Lexica nova ad usum operis sui necessaria, *si viris doctis labores suos non displicuisse intellexerit*, paraturum se pollicitus est; quae tamen, viris doctis, ut videtur, non faventibus, lucem non viderunt.

Annis recentibus novam Hexaplorum editionem vehementer exoptaverunt VV. DD., e quibus unius tantum et alterius verba proferemus. Sic igitur J. G. EICHHORNIIUS, de Montefalconii Hexaplis judicium ferens: "Dolendum est quod doctus Benedictinus eruditione

Hebraea, acumine critico, interdum etiam communi diligentia et accuratione adeo destitutus sit, ut ne Drusii quidem fragmenta satis exacte exscripserit. Ad summam, Hexapla ejus pro bono collectaneorum thesauro habenda sunt. Ad haec elaboranda et augenda jampridem a Semlero, Scharfenbergio, Doederleinio, Matthaeio, Schleusnero, Spohnio, singularibus opusculis auspicatum est; quorum vestigiis si ab aliis insistetur, Hexaplorum editio fidelior et Criticis utilior cito sperari potest. Equidem a codicibus LXX interpretum MSS. et versione Syrohexaplari plurimum adjumenti exspecto.”² In eandem sententiam breviter sed magno cum pondere CONSTANTINUS TISCHENDORFIUS: “Magnopere optandum est ut, quibus antehac Morinus, Drusius, Montefalconius, Bahrdtius, Schleusnerus aliique de sacris literis promeruerent, studia colligendorum omnium eorum, quae ex opere Origenis passim etiamnum supersunt, repetantur promoveanturque.”³

Nunc quid in nostro opere, I. B., ut votis eruditorum hominum pro virili satisfaciamus, praestiterimus, paucis accipe. E duobus reliquiarum hexaplarium fontibus ab Eichhornio sagaciter detectis, omnia fere nostra hausimus. Lectiones trium interpretum ab Holmesio et Parsonsio ad calcem cujusque libri e codicibus suis excerptas sedulo exscripsimus; primum, scilicet a Jobo (a quo initium fecimus) ad Danielelem, ex edito eorum magno opere; mox, cum ad XII Prophetas ventum est, ex ipsis collationibus manuscriptis, quas domi habere per favorem Curatorum Bibliothecae Bodleianae nobis contigit. Finito autem opere, ne pars prior a Jobo ad Danielelem eodem beneficio destitueretur, e schedis Bodleianis magnam bonarum lectionum segetem, a duumviris illis immerito praeteritarum, in *Auctarium* ad id factum recondidimus. Porro multas alias lectiones anonymas in apparatu eorum *subtextuali* latentes in lucem protraximus; quarum aliae ad alias versiones pertinent, aliae ad eam recensionem quam probabilibus argumentis Luciano Martyri vindicavimus. Transeamus ad alterum fontem, versionem scilicet Pauli Telensis Syrohexaplam, partim ineditam, partim ex apographo parum fidei editam; in qua tractanda magnis difficultatibus pressi fuisset, ni Vir egregius ANTONIUS MARIA CERIANI, Collegii Bibliothecae Ambrosianae Doctor, viam salutis nobis aperuisset. Praeterea ad libros Levitici⁴ et I et II Regum, deperdita versione Syrohexaplari, ex Bar Hebraei *Horreo Mysteriorum* hactenus inedito, opem nobis ferente Doctore GULIELMO WRIGHT, Linguae Arabicae apud Cantabrigienses Professore, paucas, sed bonae frugis, trium interpretum lectiones lucrati sumus. His summatis expositis, ne eadem bis dicendo molesti simus, Lectorem ad Monita cuique libro praemissa ablegamus. Unum restat, idque jucundissimum, ut nomina eorum, qui nobis in labore nostro decenniali exantlando vocati

² Eichhorn. (J. G.) *Einleitung in das A. T. T. I.*, p. 370 ed. 3^{tiae}.
Interpres, p. lv ed. 4^{tiae}, Lips. 1869.

³ Tischendorf. *Prolegom. in V. T. juxta LXX*

⁴ Vid. *Omissa* ad calcem *Auctarii*.

et non vocati officia sua praestiterint, grate commemoremus. Hi autem sunt, praeter duos modo memoratos, ROBERTUS LUBBOCK BENSLEY, A.M., Academiae Cantabrigiensis Sub-bibliothecarius; JOSEPHUS COZZA, Monachus Basilianus; PHILIPPUS EDVARDUS PUSEY, A.M., ex Aede Christi Oxonii; et GULIELMUS ALDIS WRIGHT, A.M., e Coll. SS. Trin. Cantabrigiae.

QUOD Germanis literatis moris est, ut ad summos in philosophia honores rite capessendos vitae et studiorum rationes reddant, id mihi semper visum est senescenti quam adolescenti aetati, et absoluto quam vixdum inchoato curriculo magis consentaneum esse. Cum igitur, Deo favente, ad finem ultimi mei laboris literarii tanquam ex longa navigatione in portum pervenerim, peto indulgentiam tuam, L. B., dum quid in vita ultra communem terminum producta peregerim, et quibus studiorum inceptorumque meorum auctoribus et fautoribus, breviter expono.

Natus sum Londini anno MDCCCI mensis Julii die XX in vico cui nomen a Nova Porta, in quo pater meus HENRICUS FIELD, et ante eum pater ejus, et post eum frater meus natu maximus per longam annorum seriem medicam artem exercuerunt. Avus meus JOANNES FIELD uxorem duxit ANNAM filiam THOMAE CROMWELL, negotiatoris Londinensis, viri humili conditione, sed stirpe illustri, quippe qui patrem habuerit HENRICUM CROMWELL, Majorem (qui dicitur) in exercitu Reginae Annae; avum autem HENRICUM CROMWELL, Hiberniae Dominum deputatum, filium natu minorem OLIVERII CROMWELL, Reipublicae Angliae, Scotiae et Hiberniae Protectoris. Sed stemmatum satis. Redeo ad patrem meum, virum strenuissimum, integerrimum, piissimum, cujus memoriam nunquam eo quo par est amore et veneratione prosequi poterō. Is, dum sextum annum agebam, cooptatus est in medicum Orphanotrophi Christi a Rege Edvardo VI fundati, quo eventu patuit mihi aditus gratuitus ad scholas dicti Orphanotrophi grammaticas, primum sub disciplina viri optimi et amabilissimi, LANCELOTTI PEPYS STEPHENS, A.M., scholae inferioris magistri; donec, aetate paulo provectior, transii in scholam superiorem ab ARTHURO GULIELMO TROLLOPE, S.T.P., tunc temporis gubernatam, quo praecceptore, nulli coetaneorum suorum secundo, a pueritia usque ad annum aetatis duodevigesimum literis Latinis, Graecis, Hebraeis sedulo imbutus sum. E schola egressum anno MDCCCXIX excepit me Collegium SS. Trinitatis apud Cantabrigienses, cujus post sex menses Discipulus factus sum. Tutores habui in disciplinis mathematicis JOANNEM BROWN, A.M., et GULIELMUM WHEWELL, A.M.; in eruditione autem classica (quae dicitur) JACOBUM HENRICUM MONK, S.T.B., Graecarum literarum Professorem Regium;

quorum praelectiones diligenter attendens, privato tutore facile carere potui. Elapso triennio (cujus disciplinae quotidianae jucundissimam memoriam recole) anni MDCCCXXIII mense Januario in gradum Baccalauri Artium admissus sum, quo tempore in tripode (quem vocant) mathematico primae classis decimum locum obtinui. Ejusdem anni mense Martio numisma aureum a Cancellario Universitatis pro profectu in studiis classicis quotannis propositum reportavi. Vix bimestri spatio elapso, tertium in arenam descendi, et exhibitione a Roberto Tyrwhitt, A.M., ad eruditionem Hebraeam promovendam instituta dignatus sum. Proximo anno, Octobris die primo, culmine votorum meorum potitus sum, in Sociorum celeberrimi Collegii ordinem post examinationem habitam cooptatus. Collegas honoris habui tres: THOMAM BABINGTON MACAULAY, Poetam, Oratorem, Historicum; HENRICUM MALDEN, in Collegio Universitatis Londini Graecarum literarum Professore; et GEORGIUM BIDDELL AIRY, Astronomum Regium. Anno MDCCCXXVIII a JOANNE KAYE, S.T.P., Episcopo Lincolnensi, sacris ordinibus obligatus sum. Ex eo tempore S. Scripturae et Patrum Ecclesiae studio me addixi, nullo tamen publice edito fructu, donec anno MDCCCXXXIX S. Joannis Chrysostomi Homilias in Matthaicum ad fidem codicum MSS. et versionum emendatas et annotationibus illustratas non modico sudore ac sumptu evulgavi. Non multo post almae matri meae valedixi, et curam pastorem Saxhamiae Magnae in agro Suffolciensi per tres annos administravi. Anno MDCCCXLII beneficium ecclesiasticum Reephamiae cum Kerdistone in agro Norfolciensi, cujus collatio ad Collegium SS. Trinitatis pertinet, jure successionis mihi obtigit. In hoc viculo amoenissimo annos unum et viginti non inutiliter consumpsi, partim in cura animarum non ita multarum mihi commissarum, partim in studiis eis sectandis, quae gloriam Dei illustrare, et Ecclesiae ejus adjumento esse possent. Ne longior fiam, per id tempus Chrysostomi, deliciarum mearum, Homiliarum in Divi Pauli Epistolas novam recensionem, septem voluminibus inclusam, in gratiam Bibliothecae Patrum Ecclesiae a presbyteris quibusdam Oxoniensibus inceptae edidi. Praeterea, rogatu venerabilis Societatis de Promovenda Doctrina Christiana, Veteris Testamenti juxta LXX interpretes recensionem Grabianam denuo recognovi; cujus operis, quamvis ad aliorum modulum et praescriptum conformati, merita qualiacunque candide agnovit Tischendorfius in *Prolegomenis ad V. T. juxta LXX interpretes*, Lipsiae, 1869, quartum editis. Vixdum hoc pensum finieram, cum in mentem mihi venit cogitatio operis, quod ad priora illa quasi cumulus accederet, hoc est, ORIGENIS HEXAPLORUM novae et quae nostri saeculi votis satisfaceret editionis; quod tamen ut ad felicem exitum perducerem, quantum mihi restaret tam vitae quam vigoris in hunc unum laborem impendendum esse sensi. Resignato igitur beneficio meo, e cujus amplis redditibus jam omnibus bonis affluebam, anno MDCCCLXIII Norvicum me contuli, unde anno sequenti, prolusionis gratia, OTIUM meum NORVICENSE, sive *Tentamen de Reliquiis Aquilae, Symmachi et Theodotionis e lingua Syriaca in Graecam convertendis*, emisi. In animo

habebam librum per subscriptiones (quas vocant) publicare, sed in hac bonarum literarum despicientia res tam male mihi successit, ut spem omnem operis edendi abjecissem, nisi peropportune Delegati Preli Oxoniensis Academici, interveniente ROBERTO SCOTT, S. T. P., Collegii Balliolensis Magistro, omnem novae editionis impensam in se suscepissent; quibus pro sua in me, exteræ Academiae alumnum, benevolentia gratias quam maximas ago.

Quod superest quam brevissime potero conficiam. Fidem catholicam, ab Ecclesia Anglicana reformata expositam, firmiter teneo. Errores ac novitates, qui in tot annorum decursu alter alteri supervenerint, sive Evangelicalium (qui nominantur), sive Rationalistarum, sive (quod novissimum ulcus est) Ritualistarum et Papizantium, praeveniente Dei gratia feliciter evasi. Jus fasque tum in privatis tum in publicis rebus impense amavi; injurias et aggressiones, sive regum delirantium, sive plebeculae tyrannidem affectantis, immitigabili odio ac detestatione persecutus sum. Vitam umbratilem et otiosam semper sectatus sum, non ut desidia indulgerem, sed ut iis negotiis, in quibus me aliquid proficere posse senserim, vacarem. Per quadraginta fere annos in bonis literis excolendis, praecipue eis quae ad Verbi Divini illustrationem pertinent, sine patrocinio, sine emolumento, sine honore desudavi. Nunc senio confectus, et rude donatus, nihil antiquius habeo quam ut juniores competentesque in eodem campo decurrentes, dum vivo et valeo, consiliis, adhortationibus, facultatibus adjuvem.

Scribebam Norvici die XVI Septembris, A. D. MDCCCLXXIV.

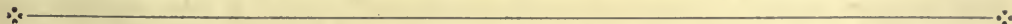
PROLEGOMENA IN HEXAPLA ORIGENIS.

CAPUT I.

DE HEXAPLORUM VARIIS NOMINIBUS.

ORIGENIS opus elaboratissimum, quodque ad Sacri Codicis intelligentiam maximum momentum habet, sub generali HEXAPLORUM nomine omnibus, qui vel primis scientiae biblicae elementis imbuti sint, familiariter notum est. Nomen ipsum cum cognatis ejus, *Tetrapla*, *Octapla* etc., apud Origenem, Eusebium, Epiphanium et Hieronymum (e quorum scriptis ipsius operis descriptio in primis petenda est) plurali forma gaudet, Τὰ ἑξαπλᾶ, Τὰ τετραπλᾶ; apud recentiores autem aequae communis est singularis numerus, Τὸ ἑξαπλοῦν, Τὸ τετραπλοῦν. Cum vero sextuplex vel quadruplex S. Scripturae textus qui in eo comprehendatur, per *paginas* sive *columnas* (σελίδας) parallelas (quae dicuntur) legentium oculis subjiatur, inde factum est quod aliud nomen, Τὸ ἑξασέλιδον, Τὸ τετρασέλιδον, operi Origeniano inditum sit.¹

Praeter Hexapla proprie sic dicta, Origenem alia volumina sub *Tetraplorum* appellatione concinnasse inter veteres scriptores convenit. Haec autem quatuor versiones Graecas, Aquilae videlicet, Symmachi, LXX interpretum et Theodotionis, ordine quo nominavimus dispositas, complexa esse certum indubitatumque est. De Hexaplorum vero compositione paulo obscurior est quaestio. Generalior et (ut nostra fert sententia) longe probabilior opinio est, *Hexapla* ita nuncupata esse, quia praeter quatuor dictas versiones, duas alias columellas, quae textum Hebraeum literis Hebraicis et Graecis descriptum continent, ceteris praepositas exhibebant. Ad hanc conclusionem (quae Salmasii,² Petavii,³ Huetii,⁴ Hodii,⁵ Montefalconii,⁶ aliorum assensionem nacta est) extra omnem dubitationem ponendam sufficere posse videatur Epiphanii

¹ Hexaplarium codicum in contradistinctionem, exemplaria quae unicam τῶν Ο' editionem continebant ἀπλᾶ nominabantur, ut videre est in Hexaplis nostris ad 3 Reg. vii. 13. xii. 22. Hinc quoque versioni Syriacae vulgari nomen *Peschito* (ܦܫܝܬܘܬܐ, ἀπλοῦς) πρὸς ἀντιδιαστολὴν ver-

sionis Syro-hexaplaris inditum.

² *De Hellenistica*,

p. 159. ³ *Animadv. ad Epiphani.* p. 404. ⁴ *Origenianorum* Lib. III, Cap. II, § 4.

⁵ *De Bibliorum*

Textibus, p. 595.

⁶ *Praeliminaria in Hex. Orig.*

p. 8.

testimonium evidentissimum, dignum quod hic integrum exscribatur. Ἐντυγχάνοντες γὰρ τοῖς ἐξαπλοῖς ἢ ὀκταπλοῖς τετραπλᾶ γάρ εἰσι τὰ Ἑλληνικά, ὅταν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ τῶν οὐθ' καὶ Θεοδοτίωνος ἐρμηνεῖαι συντεταγμέναι ὡς τῶν τεσσάρων δὲ τούτων σελίδων ταῖς δυοῖ ταῖς Ἑβραϊκαῖς συναφθεισῶν ἐξαπλᾶ καλεῖται· ἐὰν δὲ καὶ ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἐρμηνεῖα συναφθῶσιν, ἀκολουθῶσ τούτοις ὀκταπλᾶ καλεῖται.⁷ Ex Epiphano, ut conijcere licet, sua hausit Auctor Epistolae versioni Harethi Arabicae praepositae, qui de Origenis Octaplis haec habet: "Horum *primus* ordo continebat scripturam Hebraicam, sermone ac literis Hebraicis: *secundus* autem scripturam Graecam, sermonem vero plane Hebraicum instar praecedentis, ut ita Graece ea legerent, qui scripturam Hebraicam nequaquam callerent: *tertius* versionem Aquilae, cui signum *Alpha* Graecum, primum scilicet nominis ejus literam apposuit: *quartus* versionem Symmachi, quam apposita prima nominis ejus litera Σ notavit: *quintus* versionem LXXII, quam literis *Ain* et *Beth* numerum LXXII exprimentibus notavit: *sextus* versionem Theodotionis, quam litera Θ prima nominis ejus litera notavit: *septimus* interpretationem Hierichunte inventam, cujus auctoris nomen cum lateret, litera *He*, signo numeri quinary eam notavit: *octavus* versionem Nicopoli inventam, cujus itidem auctor cum nomine notus non esset, Sexti notam ei indidit, quam litera *Vaw* ejus numeri indicio signavit."⁸ Sed contra assurgit Valesius, qui ex loco Eusebii Hist. Eccles. VI, 16 aperte convinci affirmat, *Hexapla* dicta esse eo quod sex interpretationes Graecae in iis continerentur praeter Hebraicum textum Hebraicis et Graecis literis descriptum. Nam ut *Tetrapla* dicta sunt, quod quatuor versiones Graecas haberent, sic etiam *Hexapla* appellata esse, quod sex versiones, Aquilae videlicet, et Symmachi, et LXXII interpretum, et Theodotionis, Quintam denique et Sextam editionem complecterentur; Hebraicum autem textum, cum ipsum authenticum esset exemplar, in versiones non esse numerandum. Locus Eusebii sic sonat: Ταύτας δὲ ἀπάσας (versiones Graecas *sex*, in Psalmis autem *septem*) ἐπὶ ταυτὸν συναγαγὼν, διελὼν τε πρὸς κῶλον (h. e. *per cola*, seu *membra sensum integrum absolutentia*), καὶ ἀντιπαραθεῖς ἀλλήλαις μετὰ καὶ αὐτῆς τῆς Ἑβραίων σημειώσεως (*textu*) τὰ τῶν λεγομένων ἐξαπλῶν ἀντίγραφα καταλέλοιπεν. Ubi tamen si sumatur (id quod negari non potest) Hexaplorum nomen improprie de totius operis corpore poni, cujus partes secundum numerum versionum ad quemque librum adhibitarum nunc Hexapla, nunc Octapla, in Psalmis vero, si Eusebio fides habenda est, etiam Enneapla, proprie nominari possint, nihil est in his verbis quod priori nostrae suppositioni repugnet. Majoris certe difficultatis est alter Epiphani in Panario locus, ubi de Hexaplorum compositione haec habet: Ὅθεν τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐφιλοτιμήσατο συναγαγεῖν τῶν ἐξ ἐρμηνειῶν, Ἀκύλα, Συμμάχου, τῶν τε οὐθ' καὶ Θεοδοτίωνος, πέμπτης τε καὶ ἕκτης ἐκδόσεως, μετὰ παραθέσεως ἐκάστης λέξεως Ἑβραϊκῆς, καὶ αὐτῶν ὁμοῦ τῶν στοιχείων, ἐκ παραλλήλου δὲ ἀντικρυς δευτέρα σελίδι χρώμενος κατὰ σύνθεσιν, Ἑβραϊκῆ μὲν τῇ λέξει, Ἑλληνικῆ δὲ τῷ γράμματι, ἐτέραν πάλιν πεποίηκε σύνθεσιν, ὡς εἶναι μὲν ταῦτα καὶ καλεῖσθαι ἐξαπλᾶ ἐπὶ τὰς Ἑλληνικὰς ἐρμηνείας δύο ὁμοῦ παραθέσεις, Ἑβραϊκῆς φύσει μετὰ στοιχείων, καὶ Ἑβραϊκῆς δι' Ἑλληνικῶν στοιχείων, ὥστε εἶναι τὴν πᾶσαν παλαιὰν διαθήκην δι' ἐξαπλῶν καλουμένων, καὶ διὰ τῶν δύο Ἑβραϊκῶν ῥημάτων.⁹

⁷ Epiph. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175).

⁸ White (Rev. Joseph), *Letter to the Lord Bishop of London*, Oxford, 1779, pp. 12, 13.

⁹ Epiph. Haeres.

LXIV, 3 (Opp. T. I, p. 526).

Locus obscurus, et fortasse corruptus, non modo priori ejus et clariori ejusdem rei expositioni repugnare, sed ne inter se quidem cohaerere videtur, siquidem idem Hexaplorum nomen nunc de sex tantum columnis Graecis, nunc de iisdem et duabus Hebraeis conjunctim ponitur. Sed ut manifestior evadat res, varias operis Origeniani formas nunc recensebimus.

1. *Tetraplorum* tum in scholiis tum apud scriptores ecclesiasticos frequens est mentio; qui omnes summo consensu testantur, compositionem fuisse ab Hexaplis prorsus discretam, quatuor versiones Graecas ceteris notiores complectentem. Textus autem LXXviralis Jobi, Danielis et XII Prophetarum, prout in Tetraplorum columna tertia olim exstabat, in versione Syro-hexaplari adhuc exstante repraesentatur.

2. *Pentapla* semel tantum quod sciamus nominantur, videlicet in Codice Marchaliano ad Jesai. iii. 24, ubi scholium habetur: Οἱ γ' στίχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ πεντασελίδῳ, οὐδὲ Ὠριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. Si vera est codicis scriptura, et non potius legendum ἐν τῷ τετρασελίδῳ (ut ad v. 25 Syro-hex. in marg.: Οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ) per *quinque columnas* indicari non potest juxta Valesii hypothesin series 'A. Σ. Ο'. Θ. Ε', nam Quintae editionis in Jesaia nec vola nec vestigium; sed potius 'Εβρ. 'A. Σ. Ο'. Θ, ubi prima columna, ut videtur, textum Hebraeum Graecis characteribus descriptum continebat; cujus rei exemplum habemus in Cod. Barb. ad Hos. xi. 1, ubi tamen non *πενταπλᾶ*, sed *ἐξαπλᾶ* memorantur.

3. *Hexaplorum* passim mentio fit, non solum in illis Bibliorum libris, in quibus Quintae et Sextae editionis nullum indicium est,¹⁰ verum etiam in illis, in quibus quinque¹¹ aut sex¹² versiones Graecas ab Origene adhibitas esse exploratum est. In posteriore casu Hexaplorum titulum generaliori sensu usurpari sumendum est.

4. *Heptaplorum* nomen, Montefalconio et antecessoribus ejus inauditum, non reperitur nisi in versione Syro-hexaplari ad 4 Reg. xvi. 2, et in subscriptione in fine ejusdem libri, ubi diserte legitur: *ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ ܘܡܫܘܚܘܢ*, h. e. *ex libro Heptaplorum sive Septem columnarum*. Haec autem *septima* columna qualis sit, ex ipsa versione libri 4 Regum Syro-hexaplari ostenditur, ubi praeter tres interpretes notiores lectiones Quintae editionis passim in margine allegantur. Quinetiam ad Cap. vi. 5: Ε'. οὐαί μοι κύριε, appingitur scholium: Τὸ κύριε τὸ ἐνταῦθα οὕτως φέρεται ἐν τῇ σελίδι τῇ 'ΕΒΔΟΜΗ, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς ἐν δὲ τῷ 'Εβραϊῷ, ἀδωνί. At enim si Valesio credendum, versio Sexta non *septimam*, sed *quintam* Hexaplorum columnam occupasse manifestum est.

5. Operis quod *Octaplorum* titulo insignitum est, mentio fit in libro Jobi juxta versionem Syro-hexaplam,¹³ necnon in scholiis Graecis ad librum Psalmorum,¹⁴ in quibus notandum est Tetrapla et Octapla tantum poni, Hexaplis ne memoratis quidem (e. g. ad Psal. lxxxvii. 43: 'Εν τῷ τετρασελίδῳ οὕτως ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, θλιβόντων αὐτῶν); nimirum quia in Psalmis Hexapla et Octapla unum idemque opus.

¹⁰ Vid. Hex. ad 2 Reg. xxiv. 9, 25.

¹¹ Vid. Hex. ad

Hex. ad Job. v. 23, vi. 28.

¹⁴ Vid. Hex. ad Psal. lxxv. 1.

4 Reg. viii. 15, xi. 6.

¹² Vid. Hex. ad Psal. cxliii. 1.

lxxvi. 5, lxxxviii. 43, cxxxi. 4, cxxxvi. 1.

cxlv. 1. Hos. i. 8, vi. 4. Joel. i. 17. Mich. v. 3.

¹³ Vid.

6. Nomen *Enneaplorum* nusquam reperitur, ne in Psalmis quidem, ubi Septimae editionis vestigia rariora nec ea indubitata, apparent. Sed de hac quaestione alio loco.

Cum vero compertum sit, Origenem duo tantum opera, Tetrapla videlicet et Hexapla, contexisse, hic non abs re erit quaestionem, quae in hac parte disputationis nostrae moveatur, in examen vocare; videlicet utrum Tetrapla an Hexapla Auctor prius ediderit.

Eusebius in loco Hist. Eccles. supra laudato post verba, τὰ τῶν λεγομένων ἑξαπλῶν ἡμῖν ἀντίγραφα καταλέλοιπεν, subjungit: ἰδίως (seorsim) τὴν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίανου ἑκδοσιν ἅμα τῇ τῶν Ὁ' ἐν τοῖς τετραπλοῖς ἘΠΙΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΑΣ. E quibus verbis necessaria, ut videtur, conclusio oritur, editionem tetraplarem post hexaplarem ab Auctore confectam esse; hanc enim vim habet vocabulum ἐπικατασκευάζειν, *insuper*, vel *postea concinnare*, cui contrarium est προκατασκευάζειν. Nemini vero incredibile aut absurdum videbitur, Origenem cum animadvertisset Hexaplorum volumina nimio sumptu ac labore indigere, Tetrapla, quorum usus facilius esset, demptis duabus Hebraeis editionibus, et Graecis minoris momenti versionibus, elaborasse; qui et hodiernis scriptoribus mos est, lucubrationes suas primum uberiores et completiores emittere, postea vero in compendium redigere. Haec Valesii est sententia, cui aliquatenus favere videntur subscriptiones in fine singulorum librorum a librariis additae; in quibus significatur, exemplare ex quo descriptus vel translatus est liber ex Hexaplis desumptum esse, e Tetraplis vero *correctum* (διωρθώθη), vel cum iis *collatum* (ἀντεβλήθη).¹⁵ In contrariam partem advocari potest scholium ad Psal. lxxvi. 5, in quo lectionem deteriorem μήτηρ Σιών in Tetraplis reperiri asseritur, potiore vero μή τῇ Σιών in Octaplis; unde non absurde colligit Montefalconius, Tetraplorum lectionem mendosam Origenem postea in Hexaplis emendasse. Sed hujusmodi probationes non tam certae et exploratae sunt, ut ad disertissimam Eusebii declarationem evertendam valere possint. Proinde Montefalconius aliique qui majore opere minore tempore priorem fuisse opinantur, in Eusebii loco aut deteriore scripturam ἐπισκευάσας arripiunt, aut praepositionem in ἘΠικατασκευάσας non adeo urgendam esse contendunt.

Montefalconius quidem ceteris audacior Tetrapla prius quam Hexapla edita fuisse exinde evincere studet, quod in illis textum LXXviralem communem *non correctum* posuerit Origenes; in his autem manum emendatricem primum ei adhibuerit; ad quam propositionem probandum praeter scholium ad Psal. lxxvi. 5 modo allatum frequentissima (ut ait) Jobi loca e Tetraplis desumpta, quae vitiosas et praeposteras lectiones non emendatas continerent, appellat. Scilicet per siglum Δ'. γρ. (h. e. Διπλῆ γραφή), quod in libris Graecis saepe occurrit, Tetrapla indicari sibi suasit Vir palaeographicus. Etiam Origenis scholium ad Gen. xvii. 6 a Montefalconio ideo accessit, ut ostendat, restitutionem seriei Hebraeae a LXX interpretibus male transpositae post edita Tetrapla factam fuisse, si recte intelligatur, contrarium probat, videlicet in Tetraplis pariter ac in Hexaplis Hebraei archetypi ordinem ab Origene revocatum esse.¹⁶ Sed quid in talibus moramur, cum in libris Jobi, Danielis et XII Pro-

¹⁵ Vid. Hex. ad Jos. xxiv. 33, et Monitum ad Ezech. (T. II, p. 765).

¹⁶ Graeca sunt: Ἐπειδὴ ἐν τοῖς τετρα- πλοῖς πρὸς τὸν εἰρμὸν τὸν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι δέκνται ΚΑΙ ἡ τῶν Ὁ' ἐν τισὶ τόποις μεταθεῖσα κ.τ.έ. Quae

phetarum ipse textus tetraplaris, *obelis et asteriscis distinctus*, et quantum sciamus, ad hexaplarum prorsus conformatus, in versione Pauli Telensis Syriaca oculis nostris subjiciatur?

Sed priusquam disputationi de variis Hexaplorum nominibus finem imponamus, ad faciliorem rei intelligentiam, antecessorum nostrorum vestigiis insistentes, Tetraplorum, Hexaplorum, Heptaplorum et Octaplorum (nam cetera nihil moramur) specimina quaedam hic exhibemus.

sic perverse interpretatus est Montef.: *Cum in Tetraplis* (h. e. *in nota ad marginem Tetraplorum posita (!) ex (!) serie Hebraei et ceterarum editionum ostensum est, textum*

τῶν Ὁ aliquot in locis transpositum esse etc.; quasi verba *πρὸς τὸν εἰρημὸν ad δείκνυται*, non (quae manifestissima loci constructio est) ad *μεταρθεῖσα* referenda sint.

SPECIMINA TETRAPLORUM, HEXAPLORUM,

I. TETRAPLA,

'ΑΚΥΛΑΣ.

καὶ μετὰ τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας καὶ ἐξήκοντα δύο
ἐξολοθρευθήσεται ἠλειμμένος
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα δύο
ἐκκοπήσεται χριστὸς
καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ.

II. HEXAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

ואת שנית תעשו
ככות דמעה את־מזבח יהוה
בכי ואנקח
מאין עוד פנות אל־המנחה
ולקחת רצון מידכם

ΤΟ 'ΕΒΡΑΪΚΟΝ 'ΕΛΛΗΝΙΚΟΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΣΙ.

ουζωθ σηριθ θεσου
χεσσοιθ δεμα εβμασβηη ΠΠΠ
βεχι ουανακι
μηην ωδ φεννωθ ειλ αμμανα
ουλακεθ ρασων μειδηχημ.

'Α.

καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε
'ἐκαλύπτετε θακρύνη τὸ θυσιαστήριον (ΠΠΠ)
κλαυθμῶ καὶ οἰμωγῇ
ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον
καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν.

III. HEPTAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡ.

בשדמות קדרון

ΤΟ 'ΕΒΡ. 'ΕΛΛΗΝ. ΓΡ.

βεσαδημωθ κεδρων.

'Α.

ἐν ἀρούραις Κέδρων.

Σ.

ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.

IV. OCTAPLA,

ΤΟ 'ΕΒΡ.

מרחם משחר
לך של ילדתך

ΤΟ 'ΕΒΡ. 'ΕΛΛΗΝ. ΓΡ.

μηρεμ μεσσααρ
λακταλ ιελεδεθεχ.

'Α.

ἀπὸ μήτρας ἐξωθηρισμένης
σοι δρόσος παιδιότητός σου.

Σ.

... ὡς κατ' ὄρθρον
σοι δρόσος ἢ νεότης σου.

HEPTAPLORUM ET OCTAPLORUM.

DAN. ix. 26.

ΟΙ Ο΄.

καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο
ἀποσταθήσεται χρίσμα
καὶ οὐκ ἔσται.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξήκοντα δύο
ἑξολοθρευθήσεται χρίσμα
καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

MAL. ii. 13.

Σ.

καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε
ἴπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον (ΠΙΠΙ)
κλαίοντες καὶ οἰώσσοιτες
ἐν τῷ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον
δέξασθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν.

Ο΄.

καὶ ταῦτα ἃ ἐμίσειον ἐποιεῖτε
ἐκαλίπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου
καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ
ἐκ κόπων ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν
ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν.

Θ.

καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε
ἐκαλίπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον (ΠΙΠΙ)
κλαίοντες καὶ στένοντες
ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι προσεγγίζοντα τὸ ὀλοκαῖωμα
καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν.

4 REG. xxiii. 4.

Ο΄.

ἐν σαδημῶθ Κέδρων.

Θ.

ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.

Ε΄.

ἐν τῷ ἔμπυρισμῷ τοῦ χειμάρρου.

PSAL. cix. 3.

Ο΄.

ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου
ἐγέννησά σε.

Θ.

ἐκ μήτρας ἀπὸ πρῶτῃ
(σοι δρόσος) νεότητός σου.

Ε΄.

ἐκ μήτρας ἀπὸ ὄρθρου
σοι δρόσος ἢ νεότης σου.

Σ΄.

ἐκ γαστρὸς ζητήσουσί
σε, δρόσος νεανικότητος σου.

CAPUT II.

DE AQUILAE EDITIONE.

- I. Aquilae historia. II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit. III. De Aquilae versionis scopo.
IV. De Aquilae interpretis stylo. V. De duplici Aquilae versione.

I. *Aquilae historia.*

Aquila, natione Ponticus, religione gentilis, secundum Epiphanium Sinope oriundus, sub Aelio Hadriano imperatore (A.D. 117-138) cujus, teste eodem, *πενθερίδης*, sive *soceri filius* fuit, vixisse traditur, ab eoque urbi Hierosolymorum sub novo Aeliae nomine reficiendae praefectus est.¹ Idem narrat, Aquilam Hierosolymis commorantem, dum Apostolorum discipulos, nuper Pella reversos, fide et miraculis ab iis editis florentes animadverteret, animo compunctum, Christianam religionem amplexum fuisse, et interjecto quodam tempore novae professionis sigillum accepisse: mox autem propter astrologiae vanas artes, quas apprime callebat, post baptismum non relictas, sed studiosius quam ante excultas, a magistris suis primum objurgatum, deinde ab Ecclesia remotum fuisse; qua ignominia vehementer percitum, sine mora ad Judaismum transiisse, et, circumcissione admissa, *proselytum* (ut postea nuncupabatur²) factum esse; indeque qua naturaliter praeditus erat ingenii contentione totum se Hebraeis literis ediscendis tradidisse.³—Haec Epiphanius; quae cum summa haesitatione, quasi magna ex parte sive Judaeorum sive Christianorum otiosorum commenta, admittenda esse quivis videt. Et Judaeos quidem ea quae ad majorem Aquilae dignitatem spectant, quaeque a nativis eorum scriptoribus confirmari mox videbimus, fabulatos esse credibile est; Christianis vero, quibus magni intererat de fama interpretis sibi, ut putabant, infensissimi detrahere, narrationem de accessione ejus ad Ecclesiam et subsequenti ex ea expulsionem imputandam esse, non longe a vero abhorreere videtur.

¹ Epiphan. De Mens. et Pond. 14 (Opp. T. II, p. 170): *Διανοείται ὅν ὁ Ἀδριανὸς τὴν πόλιν κτίσαι, οὐ μὴν τὸ ἱερόν. καὶ λαβὼν τὸν Ἀκύλαν τοῦτον τὸν προσηρμένον ἐρμηνευτὴν, Ἕλληνα ὄντα καὶ αὐτοῦ πενθερίδην, ἀπὸ Σινώπης δὲ τῆς Πόντου ὀρμώμενον, καθίστησιν αὐτὸν ἐκείσε ἐπιστατεῖν τοῖς ἔργοις τῶν τῆς πόλεως κτισμάτων.* In Synopsi S.S. (S. Athanas. Opp. T. II, p. 155) et Chron. Pasch. p. 255 ed. Paris. non *πενθερίδης*, sed *πενθερός* imperatoris fuisse dicitur. ² Iren. adv. Haeres. II, 24: *Aquilas proselytus.* Hieron. Opp. T. IV, p. 122: *Akiba quem magistrum Aquilae proselyti autumat.* Euseb. in Dem. Evang. p. 316: *Προσῆλυτος δὲ ὁ Ἀκύλας ἦν, οὐ φύσει Ἰουδαῖος.* ³ Epiphan. ibid. p. 171: *Ὁ τοῖνον Ἀκύλας διάγων ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὀρῶν τοὺς μαθητὰς τῶν ἀποστόλων*

ἀνοῦντας τῇ πίστει καὶ σημεῖα μεγάλα ἐργαζομένους ἴασων καὶ ἄλλων θαυμάτων. . . καταγγεῖς τὴν διάνοιαν τῷ Χριστιανισμῷ ἐπίστευσεν αἰτήσας δὲ μετὰ χρόνον τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα ἐκομίσατο. ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐξέως μὴ μεταθέμενος, τοῦ πιστεύειν δηλονότι τῇ ματαίᾳ ἀστρονομίᾳ, ἣν ἀκριβῶς ἐπεπαίδευτο. . . ἐλεγχόμενός τε ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ ἐπιτιμώμενος ἔνεκα τούτου, μὴ διορθούμενος δὲ, ἀλλὰ καὶ φιλονεικῶς μᾶλλον ἀντιτιθέμενος. . . ἐξέωσθη πάλιν τῆς ἐκκλησίας ὡς ἄχρηστος πρὸς σωτηρίαν. *πικρανθεὶς δὲ τὴν διάνοιαν ὡς ἠτιμώμενος, εἰς ζῆλον μάταιον αἵρεται* καὶ τὸν Χριστιανισμὸν ἀρνησάμενος καὶ τὴν αὐτοῦ ζωὴν προσηλυτεύει, καὶ περιτέμεται Ἰουδαῖος καὶ ἐπιτόπως φιλοτιμησάμενος ἐξέιδωκεν ἑαυτὸν μαθεῖν τὴν Ἑβραίων διάλεκτον καὶ τὰ αὐτῶν στοιχεῖα.

Hic discutienda venit quaestio, num Aquila noster cum Akila quodam (עקילם, aliquando אקילם) a scriptoribus Judaeorum antiquissimis memorato idem sit. De Akila haec potissimum narrata sunt. Non natalibus Judaeus fuit, ut qui *proselytus* (גר) nuncupatur. In Ponto servos habuisse traditur. *Legis*, hoc est, ut videtur, totius Codicis Sacri, Graecam versionem concinnavit, cujus specimina nonnulla, literis Hebraicis scripta, feruntur. *Coram* R. Eliesero et R. Josua, hoc est, assistentibus illis et opem ferentibus, vel secundum alios (quibuscum facit Hieronymus, de Aquila nostro scribens) coram R. Akiba vertisse perhibetur. Floruit Hadriano imperante, quocum etiam collocutus fuisse, immo, si senioribus fides habenda est, filius sororis ejus fuisse narratur. Quae omnia, praeter nominis convenientiam, si cum eis quae de interprete nostro traduntur contuleris, *per Akilam et Aquilam unum eundemque intelligendum esse* dubitari non potest. Si vero versionis Akilanae reliquiae a Judaeis scriptoribus conservatae cum Hexaplis Graecis conferantur, conclusio de identitate eorum non evertitur, sed paulo obscurior et incertior fit. Ut breviter dicamus, Akilae lectiones quae supersunt duodecim sunt. Ex his quatuor, Gen. xvii. 1 (in *Auctario*), Esth. i. 6 (in *Auctario*), Ezech. xvi. 10, et Dan. v. 5, bonae frugis sunt, et Aquilae interpreti recte tribuuntur. Alia, Prov. xxv. 11 in *Addendis* ad Prov., vera esse potest, sed non est indubitatae fidei. Duae, Jesai. iii. 20 (coll. *Addendis* ad Jesai.) et Ezech. xxiii. 43, a stylo Aquilae abhorreere videntur. Alia, Psal. xlvi. 15, valde obscura est, et, nisi Aquilae lectio aequae perplexa in margine versionis Syro-hex. exstitisset, plane rejectitia. Duabus, Lev. xix. 20 et Dan. viii. 13, non multum tribuimus. Postremo duae, Lev. xxiii. 40 et Prov. xviii. 21 in *Addendis*, omnino absurdae et ridiculae sunt.⁴

II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit.

Interpres noster ad Judaeorum campum transfuga factus, et linguae eorum accuratam intelligentiam adeptus, quo tandem anno Sacri Codicis versionem suam ediderit, pro certo definiri nequit. Vixisse eum sub Adriano, consentiente veterum auctorum testimonio non est cur dubitemus; sed in temporibus ejus intra arctiores limites circumscribendis in difficultate haud mediocri versamur. Quae autem aliquid momenti habere videantur chronologicae rationes, hae fere sunt.

1. Floruit juxta Epiphanium anno Hadriani XII (A.D. 128 vel 129), annis post LXX interpretes CCCXXX; fortasse quia eo ipso anno Hadrianum urbem Hierosolymam instaurare coepisse historici tradunt.⁵ Epiphanio, ut videtur, praeunte, Auctor Epistolae versionis Arabicae Harethi praemissae affirmat, Aquilae Sinopensis Pontici versionem interpretatione

⁴ Conclusio nostra de aestimatione lectionum Akilinarum non est valde dissimilis ei quam promulgavit Rud. Anger in libello cui titulus: *De Onkelo Chaldaico, quem ferunt, Pentateuchi Paraphraste, et quid ei rationis intercedat cum Akila, Graeco V. T. Interprete*, Partic. I, pp. 28-30.

⁵ Epiphan. De Mens. et Pond. 13 (Opp. T. II, p. 169): Ἀδριανὸς ἔτη κα', οὐστίνος τῷ δωδεκάτῳ ἔτει Ἀκύλας ἐγνωρίζετο... ὡς εἶναι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐρμηνείας τῶν οὐβ' ἐρμηνευτῶν ἕως Ἀκύλα τοῦ ἐρμηνευτοῦ, ἦγον ἕως δωδεκάτου ἔτους Ἀδριανοῦ, ἔτη υλ' καὶ μῆνας δ'.

τῶν οβ' annis CCCCXXX posteriorem fuisse; illam autem ante adventum Christi plusquam C [fort. CCC] annis concinnatam esse.⁶

2. Alia temporis nota ex Rabbinorum traditione peti potest, eorum scilicet qui Aquilam R. Akibae, qui doctoris officium ab A. D. 95 ad A. D. 135 exercuisse traditur, discipulum fuisse autumant.

3. Aquilam versionem suam edidisse antequam Dialogum cum Tryphone Judaeo scripsisset Justinus Martyr (qui mortuus est circa A. D. 165) Criticorum non paucorum opinio est.⁷ Justinus verba sunt: 'Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι ὑμῶν τολμᾶτε λέγειν μηδὲ εἰρῆσθαι ἐν τῇ προφητεία τοῦ Ἡσαίου ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, ἀλλ', ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν. Rursus: (Καὶ ὁ Τρύφων ἀπεκρίνατο) ἡ γραφὴ οὐκ ἔχει ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν ἀλλ', ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ τὰ ἐξῆς λοιπὰ ὡς ἔφησ' ἔστι δὲ ἡ πᾶσα προφητεία λελεγμένη εἰς Ἐφεσίαν. Et mox: Περὶ τῆς λέξεως τῆς, ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, ἀντείπατε, λέγοντες εἰρῆσθαι ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ λήψεται.⁸ Allusio est ad versionem quandam anonymam a Judaeis doctoribus prae LXXvirali commendatam; quae tamen non nisi in voce νεάνις (quam pro παρθένος tres interpretes posuisse exploratum est) cum ea quae Aquilae in Hexaplis tribuitur, ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ συλλαμβάνει, καὶ τίκει υἱόν, consentit. Quam quidem discrepantiam nonnemo quasi rem conficientem praedicat, exinde certe colligens, citationem ex Aquilae versione fieri non potuisse.⁹ Sed Justinum, ut in talibus fit, de sola voce νεάνις sollicitum, reliquum Aquilae contextum, quasi ad disputationem suam nihil conferentem, praeteriisse, non est quod miremur. Quid quod Irenaeus, ut mox videbimus, in pari argumento, dum Symmachi et Theodotionis verba citare profitetur, excepta voce νεάνις, in qua summa disputationis versabatur, versionem LXXviralem sibi et lectoribus suis unice familiarem ponit? Sed ut ad Justinum redeamus: eum hoc loco Aquilae versionem respicere potuisse, non quidem negamus, sed illud pro argumento ad aliam rem probandam tuto usurpari posse non concedimus. Immo longe verisimilius nobis videtur, Justinum non Graecam Bibliorum versionem quamlibet in mente habuisse, sed tantummodo doctorum Judaeorum in Christianorum invidiam scitum, videlicet tum hic tum aliis locis LXX interpretes a vero Sacri Codicis sensu aberrasse. Reapse non interpretes eorum qualescunque, sed ipsos et doctores eorum (ὑμεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι ὑμῶν) Noster in crimen vocat.

4. Ad Aquilae aetatem definiendam plus confert locus S. Irenaei adv. Haeres. III, 24: Οὐχ ὡς ἐνίοι φασὶ τῶν νῦν μεθερμηνεύειν τολμῶντων τὴν γραφὴν ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, ὡς Θεοδοσίῳν ἠρμήνευσεν ὁ Ἐφέσιος, καὶ Ἀκύλας ὁ Ποντικός. Hinc concludi potest, non quidem Aquilam et Theodotionem inter aequales Irenaei recensendos esse, quae nonnullorum Criticorum, particulam νῦν nimis urgentium, opinio fuit,¹⁰ sed tantummodo duos interpretes ante libros ejus contra Haereses scriptos, hoc est, ut ipse testatur, ante pontificatum Eleutheri (A. D. 177-192) floruisse.

⁶ White (Rev. Joseph) *Letter to the Lord Bishop of London*, p. 11. ⁷ E. g. Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 576; Montefalconius in *Praeliminaribus*, p. 47; e recentioribus autem De Wette in *Einleitung in d. A. T.*

§ 40.

⁸ Justin. M. in Dial. c. Tryphone, pp. 139, 163, 169, ed. Maran. ⁹ Vid. C. A. Credner in *Beiträge zur Einleitung in d. bibl. Schriften*, T. II, p. 198. ¹⁰ Vid. Rud. Anger *De Onkelo* etc. Partic. I, p. 9.

III. *De Aquilae versionis scopo.*

Aquilam, propter illatam sibi ab Ecclesiae praefectis contumeliam, in fidei Christianae invidiam et Iudaismi patrociniū versionem suam concinnasse, generalis est scriptorum ecclesiasticorum sententia. Epiphanius affirmat eum ad interpretandum se contulisse, οὐκ ὀρθῶ λογισμῶ χρησάμενος, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν, ἐνσκοπήσας τῇ τῶν οὐβ' ἑρμηνείᾳ, ἵνα τὰ περὶ Χριστοῦ ἐν ταῖς γραφαῖς μεμαρτυρημένα ἄλλως ἐκδώσει.¹¹ Ab Hieronymo appellatur *Judaeus*.¹² Eum *Judaicam mentem habuisse* testatur Bar Hebraeus.¹³ Theodoretus *κακουργίαν* ejus in vertendo **יָבֹבִי לֵא** per *ισχυρὸς δυνατὸς* reprehendit.¹⁴ Certum est quavis de causa versionem ejus solam ex Graecis, ne LXXviri quidem excepta, a scriptoribus Talmudicis laudari. Sed fatendum est, probationes quae ad hanc malae fidei accusationem tuendam proferuntur, et per se leviores esse, et contrariis argumentis validissimis impugnari posse. Origenes versionem ejus a Judaeis non Hebraizantibus ceteris praeponi affirmat, non ut partibus eorum faventem, sed ut diligentissime factam, et S. Scripturae sensum accuratissime exponentem.¹⁵ Etiam Hieronymus, qui alicubi Aquilam quasi Christianae religioni infensum carpere videtur, in Epistola XXXII ad Marcellam egregium de sinceritate ejus testimonium dedit. Sic enim ille, quod paucis scripserat, se excusat: “Jampridem cum voluminibus Hebraeorum editionem Aquilae confero, ne quid forsitan propter odium Christi synagoga mutaverit; et, ut amicae menti fatear, quae ad nostram fidem pertineant roborandam plura reperio.”¹⁶ Sed operae pretium erit, loca quae Aquila ob Christianismi odium in alium sensum detorsisse putabatur, singulatim expendere.

1. Gen. ii. 18. Aquilae versio est: *ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν ὡς κατέναντι αὐτοῦ*; ubi illud *κατέναντι αὐτοῦ* carpit Anastasius Sinaita, quasi Deus homini mulierem non pro adiutore, sed pro adversario et inimico dedisset. Sed locutio, *ὡς κατέναντι αὐτοῦ*, non est nisi versio literalis Hebraei **כְּנֶגְדֵי**; ne dicamus eam ab Anastasio reprehendi, non quasi Christianae doctrinae, sed ipsi quoque Iudaismo repugnantem, et meram Ἑλληνόφρονος *δυσσεβοῦς* blasphemiam.¹⁷

2. Psal. ii. 2. Pro *κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ* Aquila interpretatus est *κατὰ τοῦ ἠλειμμένου αὐτοῦ*, propterea a Philastrio Brixienſi¹⁸ in crimen vocatus. Sed interpres noster non modo hic et Dan. ix. 26, ubi de Christo sive Messia, sed aliis locis ubi de *unctis* personis in universum sermo est, *ἠλειμμένος* pro **חַיִּיִּם**, ut et *ἠλειψε* pro **חָשַׁב**, et *ἀλειμμα* pro **חַטָּאת** (Lev. xxi. 12) posuit.¹⁹ Cum vero *χριστὸς* et *ἠλειμμένος* idem prorsus significant, si quis putet eum a priore epitheto, quasi Christianae nomenclaturae proprio, dedita opera abstinuisse, non valde repugnabimus.²⁰

¹¹ Epiph. De Mens. et Pond. 15 (Opp. T. II, p. 171).

¹² Praef. ad Dan. (Opp. T. V, p. 621). Cf. Hex. nostra ad Habac. iii. 13.

¹³ Vid. Hex. ad Psal. xxvi. 6, not. 23.

¹⁴ Theodoret. Opp. T. II, p. 235.

¹⁵ Origen. Opp. T. I,

p. 14: (Ἀκύλας) φιλοτιμότερον πεπιστευμένους παρὰ Ἰουδαίους ἑρμηνεύειν τὴν γραφὴν ἢ μάλιστα εἰώθασιν οἱ ἀγροῦντες τὴν Ἑβραίων διάλεκτον χρῆσθαι, ὡς πάντων μᾶλλον ἐπιτετευγμένω.

¹⁶ Hieron. Opp. T. I, p. 252.

¹⁷ Vid. Hex. ad

Gen. ii. 18.

¹⁸ De Haeresibus XC.

¹⁹ Vid. Hex.

ad 1 Reg. ii. 35. Psal. lxxxviii. 52 (ubi Montef. Aquilae parum probabiliter tribuit *τοῦ χριστοῦ σου*). Singulare exemplum, ut videtur, est Hab. iii. 13, ubi et Eusebius et Hieronymus Aquilae vindicant *σὺν χριστῷ σου*.²⁰ Cf. P. Wesseling. *Observ. Var.* p. 74.

3. Bar Hebraeus, ut supra, Aquilam et Symmachum carpit, quia pro *θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ*, quae lectio est Comp., Ald., et librorum plurimorum, vel *θυσίαν αἰνέσεως*, ut Syrohex. habet, *θυσίας* tantum, non addito *αἰνέσεως*, transtulit. Sed in Hebraeo legitur *וְזָבְחֵי תְרוּמָה*, h. e. *θυσίας ἀλαλαγμοῦ*, ut recte interpretatus est Aquila.

4. Psal. xc. 9. Eusebius in Commentario Aquilam et Symmachum hunc locum *Ἰουδαϊκώτερον* cepisse affirmat; dum ille *ὑψιστον ἔθγκας οἰκητήριόν σου*, hic autem *ὑψίστην ἔθον τὴν οἰκησίαν σου* vertit. Scilicet ipse Commentator *κύριε* in priore clausula de Filio, *ὑψιστον* autem in posteriore de Deo Summo, quem pro refugio suo habuerit Filius, Arianismo favens prave intelligebat.

5. Jesai. xlix. 5: *וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִאָּסֶף*. Aquila interpretatus est: *et Israel ei congregabitur*. Hoc fortissimum contra *Judaeorum perfidiam testimonium* Hieronymus non miratur Aquilam in plane contrarium sensum detorsisse, *aut imperitiam simulantem, aut Pharisaeorum per-versa expositione deceptum*.²¹ Sed pro *לֹא* in K'ri est *לֵל*, quam tritissimam lectionis varietatem Aquilam secutum esse, non est quod imperitiae, nedum malae fidei ejus imputetur.

6. Jesai. ix. 5: *אֵל גְּבוּר*. Theodoretus ad loc.: *Εἶτα τῶν ὀνομάτων τὸ μείζον, θεὸς ἰσχυρὸς τοῦτο δὲ κακουργήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, ἰσχυρὸς δυνατὸς, ἠρμήνευσαν*. Hanc quidem culpam, si culpa est, cum Aquila communem habent Symmachus et Theodotio; versio autem LXXviralis (non eam dico quam a Luciano interpolatam secutus est Theodoretus) prorsus absona est. Sed revera Aquilae usus tam constans est, ut si hoc loco in translatione Hebraei *אֵל θεὸς*, non *ἰσχυρὸς*, posuisset, in suspicionem fraudis potius incidisset.

7. Jesai. vii. 14. Pro *עַלְמָה* LXX interpretes *παρθένος*, Aquilam vero ad invidiam Christianae religioni conflandam *νεάνις* posuisse, inde a Justino Martyre et Irenaeo non absurda est nostri interpretis criminatio; praesertim cum in loco Gen. xxiv. 43 virgo (*הָעַלְמָה*) Rebecca non *ἡ νεάνις*, sed *ἡ ἀπόκρυφος*, h. e. *puella quae a viris abscondita est*, ab eo nuncupetur. Inde suspicio oriatur, Aquilam in hoc insigni vaticinio juxta mentem Judaicam transferendo vocem ambiguum *νεάνις* consulto usurpasse: *ambiguum* dico, quia idem interpres in Deut. xxii. 28 *νεάνις* pro *בְּתוּלָה* posuit.²²

Conclusio disputationis haec est. Aquilae Judaeo utriusque linguae doctissimo nil propositum fuisse videtur, nisi ut Codicem Sacrum, a prioribus interpretibus minus diligenter, ne dicamus negligentissime et ineptissime versum, summa fide et accuratione, verbum de verbo exprimens, lectoribus traderet; in quo opere exsequendo *κακοζηλίας* quidem et pravae sedulitatis culpam non evasit; *κακουργίας* vero et perversionis consultae non satis certa adsunt indicia.

²¹ Hieron. Opp. T. IV, p. 564. ²² Etiam in praesentibus *συλλαμβάνει* et *τίκει* pro futuris, neonem in verbo composito *ΣΥλλαμβάνειν*, quod notionem quandam naturalis *συνουσίας* in se continere videatur, interpretationis antichristianae indicia parum probabiliter odoratus est Cred-

nerus in *Beiträge* etc. T. II, p. 199. Nam et verba praesentia Hebraeis *וְיָרָה וְיָלְדָה* studiosè accommodata sunt, et locutio *συλλαμβάνειν ἐν γαστρὶ* ea ipsa est quam de partu virginiae posuit Lucas Cap. i. v. 31.

reprehensus. Pro λέγων in narrando Aquila frequentat τῷ λέγειν ad instar Hebraei לְאָמַר. Constructiones verborum Hebraeas (e.g. φοβηθῆναι ἀπό τινος, ἐπιτιμῆσαι ἐν τινι, ἀπορρίψαι ἐν κακῷ, ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ, etc.) fideliter servat. Etiam syntaxin abnormem פִּים הַפְּצִירָה (1 Reg. xiii. 21) pro ea quam unice probant grammaticorum filii, הַפְּצִירַת הַפִּים, superstitione imitatus est interpres noster, vertendo, non ἡ προσβόλωσις τῶν στομάτων, sed ἡ προσβόλωσις στόματα (sic). Huc denique pertinet usus ridiculus praepositionis σὺν cum accusativo²⁹ pro Hebraeo אִתָּא, propter quem ab Hieronymo passim exagitatus est; e.g. in Epistola LVII ad Pammachium, 11: "Aut quia Hebraei non solum habent ἄρθρα, sed et πρόαρθρα, ille κακοζήλως et syllabas interpretatur, et literas; dicitque σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, quod Graeca et Latina lingua non recipit."

3. Ad singulas voces Hebraicas curiosius et magis ἐτυμολογικῶς transferendas, formas verborum novas et monstro similes e re nata effingit. Etiam in hoc genere pravam ejus sedulitatem lepide tangit Hieronymus l. c.: "Quis enim pro frumento et vino et oleo possit vel legere vel intelligere χεῦμα, ὄπωρισμὸν, στιλπνότητα; quod nos possumus dicere, fusionem, pomationemque et splendentiam?"³⁰ Ex innumeris talium formarum exemplis pauca sufficiant. Psal. xxi. 13: Fortes Basan כְּתִרְוֵי, Graece περιεκύκλωσάν με; juxta Aquilam vero διεδηματίσαντό με, vocabulo Graecitati ignoto e nomine כְּתִר, διάδημα, extuso.³¹ Ex ὄστειον (עֵצִים) Aquila excogitavit formas non Graecas ὄστεον (pro עֲצָם, ossa arrodere), ὄστέινος s. ὄστέινος (pro עֲצָם, fortis), ὄστέωσις (pro עֲצָמָה, fortitudo). Ex ἐπιστήμων (בְּמִשְׁכִּיל) duplicem barbarismum, ἐπιστημονίζειν et ἐπιστημονοῦν (pro הַשְׁכִּיל) effinxit. Ab ἐλεκτόν (quod ei sonat בָּר, frumentum) monstrum vocabuli ἐλεκτώθητε (pro הַבְּרִי, purgate vos, Jesai. lii. 11) derivavit. Ejusdem generis sunt τενοτοῦν (pro הַבְּרָה, cervices fregit) a τεῶν (הַבְּרָה, cervix); παλαιστοῦν (pro הַבְּרָה, palmis gestavit) a παλαιστής (הַבְּרָה, palmus); θυρεοῦν (pro הַבְּרָה, protexit) a θυρεὸν (הַבְּרָה, clypeus); χερμαδίσειν (pro הַבְּרָה, lapidavit) a χερμάς, lapris; ἀφημένον (pro הַבְּרָה, leprosum) ab ἀφή (הַבְּרָה, lepra); πασιάζεσθαι et πασιοῦσθαι (pro הַבְּרָה) a πασιά (הַבְּרָה, areola).

4. Nec voces tantum et idiotismos, verum etiam syllabas et literas in vertendo exprimere sibi proposuit hic interpres. Huc referendus est usus enclitici δε pro ה, locali Hebraeorum, cujus specimen unum et alterum olim edidimus;³² nunc autem copiam exemplorum ex omni versionis Aquilinae parte ad manum habemus. Talia sunt οἰκόνδε (בְּיַרְדֵּן) Gen. xii. 9. xliii. 24. Exod. xxviii. 26. Psal. lxxvii. 7; νότονδε (הַבְּרָה) Gen. xii. 9; 'Ωφείρδε (הַבְּרָה) 3 Reg. xxii. 49; Κυρήνηνδε (הַבְּרָה) 4 Reg. xvi. 9; λεωπετρίανδε (הַבְּרָה) Psal. lxxvii. 7; etiam ἀρχῆθενδε (הַבְּרָה) Ezech. viii. 16. Aquilae curiosae infelicitatis sunt locutiones ἀπὸ ἀρχῆθεν (הַבְּרָה) Gen. ii. 8; εἰς ἀπὸ μακρόθεν (הַבְּרָה) et εἰς ἀπὸ ἡμερῶν (הַבְּרָה) 4 Reg. xix. 25; etiam ἀπέννοια (הַבְּרָה) Psal. cxxxviii. 20.

5. Hic non praetermittendus est Aquilae usus, quo voces Hebraicas quasi in duas partes

²⁹ Pro accusativo hic illic sive ex scrupulo interpretis, sive ex errore scribarum, datus reperitur; e.g. Lev. viii. 10. Jesai. xxxix. 2. xli. 7; sed σὺν σκάληκος (Exod. viii. 25) non concoquimus. Porro huic interpreti tribuenda videtur σὺν ὄτι pro אִתָּא אִתָּא Jerem. xxxviii. 9.

³⁰ Cf. Hex.

ad Deut. vii. 13. Hos. ii. 22. ³¹ Formam verborum barbaram in -ματίσειν Nostro valde in deliciis fuisse constat. Talia sunt ἀγροματίσειν, βηματίσειν, βρωματίσειν, γεννηματίσειν, διαβηματίσειν, δραματίσειν, πτωματίσειν, στερωματίσειν. ³² Vide nos in *Otío Norvic.* p. 2.

dissecat, et in par vocum Graecarum transfert. Sic Hebraeum מְכַתֵּם ei sonat ταπεινὸς τέλειος (Psal. lvi. 1), vel ταπεινὸς βῶρον καὶ ἀπλοῦς (Psal. xv. 1). Pro שִׁירָה, *stridor* (Jesai. xviii. 1) Aquila insoite posuit σκιὰ σκιά; pro יְפִרְסִיָּה (Jerem. xli. 20) καλὴ καὶ κεκαλλιωμένη; pro בְּאַרְגָּנִי (1 Reg. vi. 8) ἐν ὕψει κουράς, quasi ex אָרְגָּן et אֲרָג; pro שִׁשְׁתֵּי אֲנָפִים (Psal. lxxii. 21) πῦρ καπνίζόμενον, h. e. שֵׁשׁ אֲנָפִים; pro לְשׂוֹן הַחֹמֶה, *in ludibrium* (Exod. xxxii. 25) εἰς ὄνομα ῥύπου, h. e. שֵׁשׁ אֲנָפִים; pro פְּתִיגֵי, *fascia pectoralis* (Jesai. iii. 24) *cingulum exsultationis*; pro הַתְּרָסִים, *terrores* (Eccles. xii. 5) τρόμφ τρομήσουσιν. Ut finem faciamus, vocem vexatissimam עֲוֹנָה (Lev. xvi. 8) in duas resolverunt et Aquila et Symmachus; quorum ille dupliciter, τράγος (עו) ἀπολύμενος, et κεκραταιωμένος (עו) καὶ ἀπερχόμενος; hic autem τράγος ἀφιέμενος interpretatus est.

6. Aliud et minus notum est Aquilae artificium, quo voces Hebraeas sub Graeco quodam involuero in versionem suam inducit. Non hic dicimus usum LXX senioribus et reliquis interpretibus familiarem, literas Hebraicas cum Graecis ejusdem soni simpliciter commutandi;³³ sed ita commutandi ut voci peregrinae quasi Graecam faciem induat. Exempla simplicissima sunt λῆς pro לֵשׁ (Job. iv. 11); αἰλὼν pro אֵילָן, *quercus* (Deut. xi. 30); μῶμος pro מוֹם, quod tritissimum est. Exquisitoris generis sunt τρισκελὶς pro שְׁלֹשׁ קַלְשֵׁי (1 Reg. xiii. 21); καρχαρούμενον pro כַּרְכָּרִי (2 Reg. vi. 16); θεραπεία (si Theodoretō fides habenda est) pro תְּרָפִים (1 Reg. xv. 23); ὕδωρ (nisi merum Rabbinorum commentum sit) pro הָרַר (Lev. xxiii. 40); ἐν μαγώζοις pro בְּגִבְיָי (Ezech. xxvii. 24). Sed κάστου pro קָסְתוּ (Ezech. ix. 2), et κικεῶν pro קִקְיֹן (Jon. iv. 6) forma tantum Graeca sensu destituta fruuntur.

Ne tamen putet aliquis, Aquilam dum barbara et exotica sectatur, a puriore Graecitate omnino abhorrere, non desunt argumenta, quibus eum probae linguae et optimorum scriptorum haud ignarum fuisse ostenditur.

1. Ad elegantias Graeci sermonis pertinet forma nominis in -εῶν, quam in suos usus ingeniose convertit interpret noster; e. g. πρινεῶν Gen. xiv. 3; παπυρεῶν Exod. ii. 3; μυρσινεῶν Zach. i. 8. Sed συχνεῶν (pro שִׁכְרָה) Gen. xxii. 13 nescio quid peregrini olet.

2. Nemo, ni fallimur, ante nos observavit, Aquilam Homeri imitatore esse. Praeter usum enclitici δε, quem modo tetigimus, ad poetarum principis imitationem referendae esse videntur voces et formae quas nunc recensebimus: λῆς (non sine respectu ad Hebraeum לֵשׁ) Job. iv. 11; νῆες (pro ναῦς) Psal. xlvii. 8. 3 Reg. xxii. 49; λειαινῶν (pro λεαίνων) Prov. xxix. 5. Jesai. xli. 7; ἐπιστροφῶν (pro ἐπιστρέφων) Jesai. lviii. 12 (ubi nescio an formam Poel לְשׁוֹבֵב exprimeret studuerit Noster); αὐτῆ (si recte pinximus scripturam Cod. 88) Jerem. xlvi. 4; γάνωσις, γεγανωμένος Amos vii. 7; χερμάς s. χερμάδιον Job. xxxviii. 38; θέναρον (Homero θέναρ) Prov.

³³ Hic usus LXX Senioribus et Theodotoni potius quam Aquilae proprius est, sed neque ab hoc omnino alienus. E. g. ἀγοῦρ Jesai. xxxviii. 14; ἀδαμὰ Ezech. xx. 38; ἀλῶθ Psal. xlv. 9; ἀρμονεῖμ Ezech. xxxi. 8; ἀσίρ Jerem. v. 26; βερατεῖμ Cant. Cant. vii. 5; βωρήθ Mal. iii. 2; ἡδὰδ Jerem. xxv. 30; ἡφὰ Deut. xxv. 14; θαδαάρ καὶ θαασοῦρ Jesai. xli. 19; θαμῖν Exod. xxxvi. 23; θαῦ Ezech. ix. 4; (σὺν τοῦς) ἰμέμ Gen. xxxvi. 24; κέχχαρ (ἄρτου) Jerem. xxxvii. 21;

κωλῆθ (s. κωελῆθ) Eccles. i. 1; λλιθ Jesai. xxxiv. 14; μαζοῦρ Job. xxxvii. 9; μαμζήρ Deut. xxiii. 2; μεινεί Jesai. lxxv. 11; μεσσαέ 4 Reg. xi. 6; ῥαφαεῖμ Job. xxvi. 5; ῥμμεῖμ Jesai. xxxiv. 7; σασαιμ καὶ σεφῶθ Jesai. xxii. 24; σεμμαθεῖμ Jesai. xlvii. 2; σεττιμ Deut. x. 3; σιέμ μετὰ λείμ Jerem. l. 39; σινῶχ Jerem. xxix. 26; σωρήκ Jerem. ii. 21; χισιλέμ Jesai. xiii. 10.

xxx. 4; forma *ἐκκαήσεται* (pro vulgari *ἐκκαυθήσεται*) Jerem. xlv. 19. Etiam Herodoti, historiae patris, vestigia hic illic apud Nostrum deprehendisse nobis videmur. Hujusmodi sunt *περιφλευσμός*, *febris ardens*, Deut. xxviii. 22 (coll. Herod. V, 77), et *καταπηκτῆ* (vel, si mavis, *καταπακτῆ*), *ostium depectum*, Jerem. xxix. 26 (coll. Herod. V, 161).

3. Ad eruditionem Aquilae philologicam pertinere videtur mos ejus, in vocibus Hebraeis minus usitatis vertendis, ad cognatas dialectos, Chaldaeam nempe et Syriacam, confugiendi. E. g. in Psal. xxi. 17 vocabulum Hebraeum vexatissimum *קָאָרִי* vel *קָאָרִי* in *ἡσχυναν*, ad normam Syriaci *ܩܘܪܝܐ*, *pudescit*, transtulit. In Amos vii. 14 pro *בּוֹלֵטִים*, *vellicans*, collato Chaldaeo *ܒܘܠܝܬܝܢ*, *scrutatus est*, Aquila *ἐρευνῶν* posuit. In Hab. i. 10 pro *יִתְקַדֵּם*, *irridebit*, ex Chaldaico et Syriaco *celebrabitur* habet. Pro *בְּחַל*, *fastidivit*, Zach. xi. 8 Noster *ἐπέκρασεν* ex Chaldaico ejusdem vocis usu mutuatus est. Locutio ejus, *σπίλωμα* (*Ὠφείρ*) Jesai. xiii. 12 pro Hebraeo *קָהַם* revocat N. T. locos Jac. iii. 6. Jud. 23, ubi pro *ἐσπίλωσε* uterque interpres Syrus *ܦܠܫ* exhibet. Alia hujus usus exempla dabunt Hexapla nostra ad Exod. xiii. 16. 1 Reg. xxviii. 9. 2 Reg. i. 19. 3 Reg. vi. 17. Prov. vi. 13. Jesai. xix. 15. Jerem. xlv. 10.

4. Postremo Aquilae versionis non exigua laus est, quod Hieronymus in Divina Bibliotheca (quae dicitur) haud infrequens ejus imitator, praesertim in Psalmis, deprehendatur; cujus rei pauculis exemplis hic propositis, lectorem ad Hexaplorum silvam remitemus.

Exod. ii. 5: *בְּתוֹךְ הַסּוּף*. Aq. *ἐν μέσῳ τοῦ παπυρέωνος*. Hieron. et Vulg.: *in papyreone*. Deut. xxxiii. 12: *הַסּוּף*. Aq. *παστώσει*. Hieron. et Vulg.: *quasi in thalamo morabitur*. Job. xiv. 12: *עַד-בְּלִתִּי שָׁמַיִם*. Aq. *ἕως ἂν κατατριβῆ ὁ οὐρανός*. Hieron. et Vulg.: *donec atteratur caelum*. Psal. i. 1: *בְּמִשְׁבַּח לַצְדִּיקִים*. Aq. *ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν*. Hieron.: *in cathedra derisorum*. Psal. xv. 1: *מִכְבֹּתֵם*. Aq. *τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀπλοῦ*. Hieron.: *humilis et simplicis*. Psal. xlvii. 3: *יִפְרֵה נוֹף*. Aq. *καλῶ βλαστήματι*. Hieron.: *specioso germine*. Psal. xlviii. 14: *יִרְצוּ סִלְהָ*. Aq. *δραμοῦνται ἀεί*. Hieron.: *current*. SEMPER (et sic passim pro *סִלְהָ*). Psal. lxxv. 11: Aq. *εἰσήγαγες ἡμᾶς ἐν ὄχυρῶματι* (*בְּמַצְרֵהָ*), *ἔθηκας τρισμὸν* (*כַּוְעָקָה*) *ἐν τῷ νώτῳ ἡμῶν*. Hieron.: *Induxisti nos in obsidionem; posuisti stridorem in dorso nostro*. Psal. lxxvii. 32: *וְאֵל-תְּאֵמְרֵם*. Aq. *οἴσουσιν ἐσπευσμένως*. Hieron.: *offerant velociter*. Psal. lxxviii. 16: *וְאֵל-תְּאֵמְרֵם*. Aq. *μηδὲ στεφανώσάτω* (*תְּאֵמְרֵם*). Hieron.: *neque coronet*. Psal. lxxxviii. 48: *וְזָכַר-אֲנִי מִהַחַלְדָּי*. Aq. *μνήσθητί μου ἐκ καταδύσεως*. Hieron.: *memento mei de profundo*. Psal. xc. 6: *מִקְטָב יִשׁוּר צְהָרִים*. Aq. *ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας*. Hieron.: *a morsu insanientis meridie*. Psal. cxxxviii. 16: *יָמִים יִצְרִי וְלֹא אָחַד בָּהֶם*. Aq. *ἡμέραι κτίζονται* (*בְּבִנְיָהֶם*) *καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς*. Hieron.: *Dies formati sunt, et non est una in eis*. Jerem. xlix. 19: *אֵל-נִירָה אִיתָן*. Aq. *πρὸς εὐπρέπειαν στερεάν*. Hieron. et Vulg.: *ad pulchritudinem robustam*. Amos ii. 13: Aq. *ἐγὼ τριζήσω* (*יַעֲרִיק*) *ὑποκάτω ὑμῶν, καθὰ τρίζει ἡ ἄμαξα*. Hieron. et Vulg.: *Ego stridebo subter vos, sicut stridet plaustrum*.

V. De duplici Aquilae editione.

Hieronymus aliquoties Aquilae *secundam editionem, quam Hebraei κατ' ἀκριβείαν nominant*³⁴ disertè vindicat; cujus plurimas lectiones in Commentariis suis nobis tradidit. Duas

³⁴ Hieron. Opp. T. V, pp. 32, 624.

autem totius S. Scripturae versiones eum edidisse, primam liberiorem, in qua sensum potius quam singulas voces apte reddere studebat; alteram vero quae κατ' ἀκριβείαν nominabatur, ad quam solam pertinebat culpa servilitatis et nimiae curiositatis quae nomini ejus inusta est; hanc autem posteriorem eam esse quam, spreta priore, Origenes in tertia Hexaplorum columna posuerit; haec, inquam, antecessoris nostri placita³⁵ adeo incerta et lubrica, ne dicamus incredibilia videntur, ut probabiliorem rationem inire coacti simus. Aquila igitur, ut nostra fert opinio, unam Bibliorum versionem, eam scilicet cujus indolem et proprietates in praecedentibus descripsimus, concinnavit; deinde, quo ei naturaliter insitum est accuratationis studio, opus suum denuo retractavit et recognovit, correctionibus quae necessariae viderentur ad marginem exemplaris, vel, si mavis, editionis, prioris appictis. Utrum vero totum Sacrum Codicem, an libros tantum ejus difficiliore secundis curis subjecerit, deficientibus probationibus pro certo definiri nequit. Alterius quidem editionis notitias non pariter in omnibus libris, etiam iis quos commentatus est Hieronymus, obvias esse, exploratum est. "Duarum editionum," inquit Hodius,³⁶ "nullam mentionem reperi in Commentariis in Jesaiam vel in Prophetas minores; quare suspicor in aliis libris, Prophetis saltem, utramque inter se verbatim convenisse." Ad probabilem hujus quaestionis solutionem operae pretium erit conspectum omnium locorum, in quibus Aquilae primae aut secundae editionis ab Hieronymo (qui solus hic testis est) mentio facta sit, subjicere.

		Ed. 1 ^{ma} .	Ed. 2 ^{da} .
Jerem. v. 24	שָׁבַעֲת	hebdomadas	Vacat (prob. πηλομονάς).
viii. 17	צִפְעָנִים	regulos (βασιλίσκους)	speculatores.
xiii. 12	נֶבֶל	laguncula (ὕδρῖα)	νέβελ.
xx. 3	מְגֹרֵר	circumspicientem	peregrinum.
xxi. 13	צֹר	στερεά	Τύρος.
xxii. 30	עֲרִירִי	sterilem	ἀναύξητον.
Ezech. iii. 15	מְשָׁמִים	Vacat	ἡρεμάζων.
27	הַשְׁמִיעַ וְהַשְׁמַע	Vacat	Qui audit, audietur;
	וְהַחֲרֹל וְהַחֲרָל	Vacat	et qui relinquit, relinquetur.
iv. 9	קְסָמִים	ζέα	Vacat.
16	מִשְׁה־לָּחֶם	βάβδον ἄρτου	στερέωμα ἄρτου.
v. 7	הִמְנַכֶּם	Vacat	numerati estis.
viii. 16	אוֹלָם	προστάς	αἰλάμ.
ix. 2	קָסֵט	κάστν	μελανοδοχείον.
xvi. 8	דְּדִים	μαστών	συναλλαγῆς.
10	מְשִׁי	ψηλαφητῶ	ἀνθίμω.
11	רְבִיר	Vacat	torquem (κλοιόν).

³⁵ Vid. Montef. in *Praelim.* pp. 47, 48.

³⁶ *De Bibliorum Textibus*, pp. 577, 578.

		Ed. 1 ^{ma} .	Ed. 2 ^{da} .
Ezech. xviii. 10	פָּרִיץ	Vacat	ἀμαρτωλόν.
xx. 6	צָבִי	στάσις	inclytum.
7	שָׁקְרָצִי	Vacat	ἀποκόμματα.
	בְּגִלְוֵלִי	in inquinamentis	ἐν εἰδώλοις.
xxii. 16	וְנִחַלְתָּ בְּדֵ	et contaminabo te	Vacat.
18, 19	סִיג	στέμφυλον et γίγαρτον	κράμα.
xxvii. 11	בְּמַרְדִּים	πυγμαῖοι	Vacat (prob. τετελεσμένοι).
xl. 43	שְׁפָתַיִם	ἐπιστάσεις	χείλη.
49	וּבְמַעְלֹתַי	et gradibus	καὶ ἐπὶ ἔνδεκα (?).
xliv. 1	הַנְּזָרָה	separati	τοῦ γαζερά.
xliv. 18	בְּנוֹעַ	in sudore	busa.
Dan. i. 3	פְּרָתִּים	ἐκλεκτῶν	τυράνων.

Hic satis mirari non possumus, Hieronymum, qui ad Jesaiam et XII Prophetas proluxa commentaria conscripsit, ad Psalmos autem in epistolarum commercio Aquilae tot lectiones excitavit, neque ad hos neque ad illos duarum ejus editionum ullam mentionem fecisse. Ne tamen ex silentio ejus temere colligamus, in ceteris libris Aquilae singularem tantum editionem exstitisse, alias istius interpretis duplices lectiones (non omnes, sed eas tantum quae potioris sunt fidei) quae a diversis testibus, sive duobus Graecis, sive Graeco et Syro-hexaplari, ei assignantur, nunc recensebimus.

Exod. i. 7	וַיִּשְׁרָצוּ	'A. καὶ ἔχέοντο	[χόμενον	'A. καὶ ἐξείρψαν.
Lev. xvi. 8	לְעֵזְרָאֵל	'A. εἰς κεκραταιωμένον καὶ εἰς ἀπερ-		'A. εἰς τράγον ἀπολυόμενον.
Num. xi. 8	לְשֵׁד הַשָּׂמֶן	'A. τοῦ μαστοῦ ἔλαιον		'A. τοῦ πεφυραμένου ἐν ελαίῳ.
1 Reg. vi. 8	בְּאַרְצוֹ	'A. ἐν λάρνακι		'A. ἐν ὕφει κουράς.
xxvi. 5	בְּמַעְגָּל	'A. ἐν τῇ στρογγυλώσει		'A. ἐν τῇ καμπῇ.
2 Reg. viii. 7	אֵת שְׁלֵטֵי הַזָּהָב	'A. τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς		'A. τὰς πανοπλίας τὰς χρυσᾶς.
4 Reg. xxiii. 7	הַקְּדָשִׁים	'A. τῶν ἐνδιηλλαγμένων		'A. τῶν πόρων.
Psal. xxi. 17	בְּאָרוֹ	'A. ἡσχυναν		'A. ἔδησαν (s. συνεπόδισαν).
xliv. 13	בְּתִצָּר	'A. θυγάτηρ Σόρ		'A. θυγάτηρ ἰσχυροῦ.
xlv. 9	שְׁמוֹת	'A. ἀφανισμούς		'A. demonstrationes.
xlvii. 15	עַל-מֹת	'A. ἀθανασία		'A. et super mortem renovabit.
lxxii. 21	אֲשֶׁתֹּנֶן	'A. παρωξύνοντο		'A. πῦρ καπνιζόμενον.
lxxiv. 4	סָלָה	'A. ἀεί		'A. cantilena.
lxxix. 14	חַיִּי שְׂרִי	'A. καὶ παντοδαπὸν χώρας		'A. καὶ ζῶα χώρας.
lxxxix. 10	חַיִּשׁ	'A. ἀνήρ (שִׁישׁ)		'A. festinatio.
cxviii. 120	סָמַר	'A. ἡλώθη		'A. ἔφριξεν.

Jesai. xxix. 1	קְרִית הַנָּה	'A. πολίχνη βιοτεύσεως	'A. πόλις παρεμβλήσεως.
xxx. 7	יִמְאֲסוּ	'A. ἀπορρίψουσι	'A. ἀρνήσονται.
xxxiii. 20	מִזְעַדְנֵי	'A. ἐορτῶν ἡμῶν	'A. τῶν συνταγῶν ἡμῶν.
lii. 5	יְהִלִּילוּ	'A. παρανομοῦσιν	'A. <i>stebunt</i> (Hieron.).
Ixii. 8	הַיְרוּשָׁה	'A. οἰλίαν	'A. ὀπωρισμόν.
Jerem. iii. 19	צְבִי	'A. ὀνομαστήν	'A. εὐδοξίας.
vi. 1	עַל-בֵּית הַכְּפֹרֶם	'A. ἐπὶ Βαρθαρχμά	'A. ἐπὶ οἶκον τοῦ ἀμπελώως.
xi. 9	לְקֶשֶׁר	'A. σύνδεσμος	'A. ἀθεσία.
xii. 5	וַיִּלְאֶקֶה	'A. καὶ ἐξέλυσάν σε	'A. καὶ ἐμόχθωσάν σε.
	הַתְּהַרְהֵרָה	'A. ἐριεῖς	'A. <i>implicaberis</i> .
xxv. 38	הַיּוֹנָה	'A. περιστερᾶς	'A. τεθολωμένης
xxix. 17	הַשְּׁעִירִים	'A. τὰ πονηρά	'A. μοναχῆς.
xxx. 7	רְנוּ	'A. ἀγαλλιᾶσθε	'A. τὰ ἄβρωτα.
20	הָמוּ מֵעַי	'A. ἤχησεν ἡ κοιλία μου	'A. αἰεῖτε.
xxxiii. 6	עֲתַרְתָּ	'A. εἰσακούειν	'A. ἐσέισθη τὰ ἔντερα μου.
xxxvi. 15	יָשַׁב	'A. ἐπίστρεψον	'A. ἴασιν.
xxxvii. 16	אֶל-הַתְּנִיּוֹת	'A. εἰς τὰ ἐργαστήρια	'A. κάθισον.
21	כִּכְרֵ-לֶחֶם	'A. κέχχαρ ἄρτου	'A. εἰς τὰς ταβέρνas.
xxxviii. 26	מִפִּיל-אֲנִי תַחְנַתִּי	'A. ῥίπτω ἐγὼ εἰμὶ τὸν ἐλεισμόν μου	'A. περίμετρον ἄρτου.
xl. 10	אֶת-שִׁפְרִיר	'A. τὸ σπείρωμα	'A. βάλλω ἐγὼ τὴν δέσιν μου.
12	וְעָטָה	'A. καὶ ἀναβαλεῖται	'A. τὸ σκάλιστρον.
xl. 1	הַמִּשְׁגָּב	'A. Μασογάβ	'A. καὶ σκαλεύσει (?).
12	וְנִבְלִיָּהֶם	'A. καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ	'A. ἡ ὑπερπαίρουσα.
37	גִּדְעָה	'A. κατατετμημένος (גִּדְעָה)	'A. καὶ τὰ νέβελ αὐτοῦ.
xl. 14	וְצִיר בְּגוֹיִם	'A. καὶ περιοχὴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν	'A. ξύρησις.
19	אֶל-נֹדֶה אֵיתָן	'A. ἐπὶ τὸ κατοικητήριον τὸ ἀρχαῖον	'A. καὶ πρεσβυτηὸς εἰς τὰ ἔθνη.
30	נָדוּ	'A. κινήθητε	'A. πρὸς εὐπρέπειαν στερεάν.
l. 8	כְּעַתּוּדִים	'A. ὡς ἔριφοι	'A. μεταναστεύομενοι.
lii. 17	וְאֶת-הַמְּלֹנֹת	'A. καὶ τοὺς μεχονῶθ	'A. ὡς κερασαί (s. βασιλίσκοι).
Ezech. i. 4	רוּחַ סַעָרָה	'A. πνεῦμα καταγίς	'A. καὶ τὰ ἵποστηρίγματα.
Jon. iv. 6	קִקְיוֹן	'A. κικεῶνα	'A. ἄνεμος πρηστῆρος (?).
Mich. iii. 12	עֵינֵי תַהֲדִיָּה	'A. λιθολογηθήσεται	'A. κισσόν (Hieron.).
			'A. ὡς σωρὸς (s. λιθολογία) ἔσται.

His positis, quod fit in rebus quae ultra opinionem procedere nequeunt, de *secunda* Aquilae editione relinquenda unicuique libera opinandi facultas,

CAPUT III.

DE SYMMACHI EDITIONE.

I. Symmachi historia. II. Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit. III. De Symmachi versionis fide. IV. De Symmachi interpretis stylo. V. De duplici Symmachi editione.

I. *Symmachi historia.*

Inter tres post LXX Bibliorum interpretes notiores Symmacho secundus locus assignatus est, propter causam quam mox videbimus. Historiam ejus sic narrat, vel, si mavis, fabulatur, Epiphanius. Imperante Severo (A.D. 193-211) Symmachus quidam Samarita, ex eorum numero qui apud gentiles ejus sapientes habebantur, cum spe honoris et principatus, quem inter contribules suos appetebat, nescio qua de causa destitutus esset, ira permotus ad Judaeos transfuga factus est, reductoque arte chirurgica praeputio, *secundam* circumcisionem accepit: quo facto mox ad novam Sacri Codicis interpretationem, in perversionem earum quae apud Samaritas tunc temporis ferebantur, conficiendam se applicuit.¹ Eusebius tradit, Symmachum Ebionitam fuisse (quae haeresis fuit eorum qui Christum quasi merum hominem, Josephi et Mariae filium, suspiciebant, et legem Judaicam a Christianis observandam esse contendebant); in cujus rei probationem commentarios ejus adhuc exstantes appellat, in quibus Ebionitarum haeresin argumentis e Matthaei Evangelio petitis adstruere videtur. Hos autem commentarios, teste Eusebio, una cum aliis ejus in S. Scripturam expositionibus, Origenes se a Juliana quadam, ad quam Symmachi chartae successionis jure pervenerant, accepisse affirmabat.² Hactenus Eusebius, ad cujus auctoritatem accedit Hieronymus, qui *Judaeum* Aquilam, Symmachum autem et Theodotionem *Judaizantes haereticos*,³ *vere pauperes et Ebionitas, et semi-christianos*⁴ vocat.

¹ Epiph. De Mens. et Pond. 16 (Opp. T. II, p. 172): 'Εν τοῖς τοῦ Σεβήρου χρόνοις Σύμμαχος τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν, μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἔθνους, νοσήσας φιλαρχίαν, καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τῆς ἰδίας φυλῆς, προσέρχεται Ἰουδαίοις καὶ προσηλυτεύει, καὶ περιτέμνεται δευτέραν περιτομήν. . . Οὗτος τοίνυν ὁ Σύμμαχος πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνειῶν ἑρμηνεύσας τὴν τρίτην ἐξέδωκεν ἑρμηνείαν. ² Euseb. Hist. Eccles. VI, 17: Τῶν γε μὴν ἑρμηνευτῶν αὐτῶν διὰ τοῦτων ἰστίων Ἐβιωναίων τὸν Σύμμαχον γενομένην. . . Καὶ ὑπομνήματα διὰ τοῦ Συμμάχου εἰσέτι νῦν φέρεται, ἐν οἷς δοκεῖ, πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος εὐαγγέλιον, τὴν δεδηλωμένην αἴψην κρατεῖν. Ταῦτα δὲ Ὀριγένης, μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν τοῦ Συμμάχου, σημαίνει παρὰ Ἰουλιανῆς τινος εἰληφέναι, ἢ καὶ φησὶ παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τὰς βίβλους διαδέξασθαι. Eu-

sebius secutus est Hieron. in Catalogo Scriptorum Eccles. Cap. LIV (Opp. T. II, p. 894): "Aquilae scilicet Pontici proselyti, et Theodotionis Ebionaei, et Symmachi ejusdem dogmatis, qui in Evangelium quoque κατὰ Ματθαῖον scripsit commentarios, de quo et suum dogma confirmare conatur."

³ Hieron. Praef. in Job. (Opp. T. IX, p. 1082 ed. Migne).

⁴ Hieron. Opp. T. VI, p. 656. Huc non trahendus est (qui error est Thiemii in libello mox allegando) alius Hieronymi locus in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 435): "Haec verba Ebion haeresiarches, semichristianus et semijudaeus, ita interpretatus est: ὅτι ἕβρις θεοῦ ὁ κρεμύμενος." Nam nec Symmachus Ebionita *Ebion haesiarches* appellari potest, et ejus versio loci Deut. xxi. 23 prorsus alia est.

Haec est summa eorum quae de nostro interprete a veteribus tradita sunt. Nuper quidem D. Abraham Geiger, in commentatione de Symmacho Bibliorum interprete lingua vernacula conscripta,⁵ conjecturam quandam in medio proposuit, videlicet Symmachum nostrum Talmudistam fuisse, eundemque cum eo qui in libris Talmudicis sub nomine סומכוס filii Josephi celebratur, quique discipulus fuit Rabbi Meiri, saeculo II exeunte aut III ineunte. Nostrum autem Symmachum scholae Meiri contra scholam Judae fautorem fuisse, argumentatur V. D. e versione ejus loci Eceles. v. 3, *עַבְדֵי עֵשֶׂת*; quasi per particulam dubitativam *עַבְדֵי* interpres innuere voluisset, *melius esse omnino non vovete*, quod R. Meiri dogma fuit, repugnante altera schola. Porro ut probabile fiat, Symmachum Talmudistam Graecam linguam probe calluisse, adducitur dictum ejus quoddam philologicum: שַׁרְגוֹן אַרְבַּע טְרַיְגוֹן שֶׁלֹּשׁ דִּיגוֹן, h. e. *τετράγωνον* [immo *τετράγωνον*] significat *quatuor angulos habens*, *τρίγωνον* [τρίγωνον] *tres*, *δίγων* [!] *duo*. Cum vero in iis quae de Symmacho Talmudista narrantur, de Bibliis Hebraeis ab eo in linguam Graecam conversis altum silentium sit, nolimus in talibus argutiis diutius immorari.

II. *Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit.*

Epiphanius, ut vidimus, Symmachum sub Severo imperatore versionem suam emisisse tradit. Deinde pergit: "Post hunc, tantillo elapso tempore (*κατὰ πόδας ἐν τῷ ἐξήτης χρόνῳ*), hoc est, imperante Commodio secundo, qui post antedictum Commodum Lucium Aurelium XIII annis imperavit, Theodotio quidam Ponticus etc."⁶ Sed hic immanis error est. Nam nullum Commodum imperatorem exstitisse praeter L. Aurelium, qui *ante* Severum, interpositis paucorum mensium imperatoribus Pertinace et Didio Juliano, per XIII annos regnavit, omnibus notum est. Quin et ipse Epiphanius non multo post imperatorum seriem repetens, haec habet: "Post Antoninum Pium regnavit M. Aurelius Antoninus, qui et Verus, annis XIX. Post hunc Commodus alius imperat annis XIII, cujus tempore floruisse diximus Theodotionem, qui quartam interpretationem edidit. Commodum hunc excipit Pertinax alius, et imperat menses sex. Huic succedit Severus alius cum Antonino filio, annis XVIII. Mortuo Severo succedit Antoninus [Caracalla];"⁷ de Symmacho prorsus silens. Epiphanii de duplici Commodio hallucinationem haud improbabiler inde repetit Montefalconius, quod ei penitus preceperat falsa opinio, Theodotionem, quem sub Commodio floruisse ex veterum, fortasse ipsius Origenis, auctoritate noverat, Symmacho *posteriorem* fuisse. Utut sit, caecum ducem secutus est Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae, cujus expositio haec est: "Interpretatio tertia est versio Symmachi, qui e Samaritanorum doctis erat, vixitque inter Judaeos; fuitque hoc tempore Severi regis, post Aquilam annis circiter L. Interpretatio quarta, versio Theodotionis Marcianistae, qui Sinopensis etiam erat, floruitque tempore Commodi secundi regis, idque post Symmachum annis prope X."⁸ Errorem correxit (qui tamen ab Epiphanio sua se

⁵ Vid. *Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben*, Erster Jahrgang, Breslau, 1852, pp. 62-64.

⁶ Epiphanius.

De Mens. et Pond. 17 (Opp. T. II, p. 172).

⁸ White (Rev. Joseph), *Letter* etc. p. 11.

⁷ *Ibid.* 18.

accepisse testatur) Auctor Chronici Alexandrini sive Paschalis, qui postquam Theodotionis editionem in annum Commodi sextum conjecerat, ordine temporis procedens, Symmachi versionem anno Severi nono concinnatam esse affirmat. Quae cum ita sint, in hac duorum interpretum successione acquiescendum videtur; non ut quo anno aut etiam quo regno versionem suam uterque ediderit ullis certis rationibus definiri possit, sed simpliciter Theodotione Symmachum tempore nescimus quantulo posteriorem fuisse. Hieronymi quidem dicto fortuito in Commentario ad Jesai. lviii. 6, *Symmachum in Theodotionis scita concedentem* torquem *posuisse*, non multum tribuimus. Sed gravissimam esse Irenaei (qui Marci Aurelii et Commodi tempore, ac Severi quoque regni initio floruit) auctoritatem, qui de voce *veâvus* adversus Judaeos disputans, Theodotionis et Aquilae, qui ita interpretati essent, *non item Symmachi* meminerit, etiam D. Petavius, qui contrariae opinioni favet, scilicet Symmachum ante Theodotionem vixisse, ingenuè fatetur.

III. De Symmachi versionis fide.

Praeter crimen Judaismi, quod ei una cum duobus sodalibus ejus nimis leviter impingitur, Symmachum ab Epiphanio notatum vidimus, quasi in perversionem (*διαστροφήν*) versionum Sacri Codicis a Samaritanis tunc temporis receptarum suam confecisset. Sed haec accusatio, quantum e reliquiis ejus adhuc exstantibus conjici possit, omni praetextu destituta est. E contrario in Gen. v rationes ejus chronologicae cum textu et versione Samaritanorum, quales nos manu terimus, contra supputationem LXXviralem concordant. Praeterea nostro interpreti a nonneme objicitur, tanti ei fuisse a LXX *discedere*, ut etiam a S. Scripturae consuetudine desciscere non dubitarit, ut illos imperitiae nomine insimularet.⁹ Cui respondemus, neminem Hebraei archetypi sensum fideliter exprimere posse, nisi versioni LXX Seniorum, vetustate quantumvis venerabili, innumeris locis valere jubeat; id quod Hieronymi exemplo demonstratur, qui tum in Commentariis suis interpretationem LXXviralem acerrimis criminationibus insectatur, tum in versione Latina a se elaborata, ut mox declarabimus, praeceteris omnibus interpretibus Symmachum ducem ac magistrum sibi proposuit.

IV. De Symmachi interpretis stylo.

Hieronymus in prooemio ad Chronicon Eusebianum trium interpretum, quoad *st^{um}* sive vertendi methodum, comparisonem instituit his verbis: "Quamobrem Aquila et Symmachus et Theodotion incitati, diversum paene opus in eodem opere prodiderunt; *α^ο* nitente verbum de verbo exprimere, *alio sensum potius sequi*, tertio non multum a veteribus discrepare."¹⁰ Idem passim in scriptis suis Symmachum laudat, quasi ceteris *manifestius et apertius* vertentem; talemque interpretem qui *non solet verborum κακοζηλιαν, sed intelligentiae ordinem sequi*.¹¹ E recentioribus Criticis instar omnium est Valckenaerij elogium, qui eum

⁹ Vid. Agellium ad Psal. lxxv. 15.

¹⁰ Hieron. Opp. T. VIII, p. 35 ed. Migne.

¹¹ Hieron. Opp. T. VI, p. 258.

quasi *Graecorum interpretum Antiqui Foederis castigatissimum* praedicat.¹² Nec longe a scopo aberrat Montefalconius, cujus scriinia hic compilare non gravabimur: "Interpretatio Symmachi clarissima et elegantissima omnium est. Res ille, ut plurimum, apte ac dilucide exprimit, non verba singula scrupulose referre studet... Hebraismos raro sectatur; summopere curasse videtur, ne quidpiam in Graeca serie poneret, quod Graecum lectorem Hebraice ignarum offendere posset."¹³

Haec de Symmachi stylo in universum sufficiant: nunc de singulis ejus characteribus, cum LXX et Aquila comparatione facta, paulo fusius agamus.¹⁴

1. Constructiones Hebraeas, per copulas membratim concisas, Symmachus ad rotundiores Graeci sermonis structuras participiorum ope accommodat. Exempla sint: Exod. v. 7: Ο' πορευέσθωσαν και συναγαγέτωσαν. Σ. ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν. 4 Reg. i. 2: Ο' δεύτε και ἐπιζητήσατε. Σ. ἀπελθόντες πύθεσθε. Psal. xxvi. 2: Ο' ἠσθένησαν και ἔπεσαν. Σ. σφαλέντες ἔπεσον. Cant. v. 6: 'Α. ἔκλιεν, παρήλθεν. Σ. ἀπνεύσας παρήλθεν. Participii *absoluti* (quod dicitur) in tali accommodatione egregius est usus. Sic Job. xxxiv. 29: ✕ Θ. και αὐτὸς ἠσυχίαν παρέξει, και τίς καταδικάζεται; Σ. αὐτοῦ δὲ ἡρεμίαν διδόντος τίς κατακρινεῖ; Psal. xxvii. 1: Ο' μήποτε παρασιωπήσης ἀπ' ἐμοῦ, και ὁμοιωθήσομαι κ.τ.έ. Σ. μὴ ἠσυχάσαντός σου ἀποθῆν μου ὁμοιωθῶ κ.τ.έ. Item in constructione Hebraeis familiari per praepositionem π cum infinitivo: ut Psal. ix. 4: Ο' ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου. Σ. ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου. Psal. xxix. 10: Ο' ἐν τῷ καταβῆναι με (Σ. κατενεχθέντος μου) εἰς διαφθοράν. 1 Reg. xxii. 8: Ο' ἐν τῷ διαθῆσθαι τὸν νῆδον μου διαθήκην. Σ. συντιθεμένου τοῦ νῆδου μου. Ezech. i. 19: Ο' ἐν τῷ ἐξάιρειν τὰ ζῶα. Σ. ἐπαιρομένων τῶν ζῶων.

2. Pro duobus verbis Hebraeis constructionem elegantiores per verbum et adverbium frequentat Noster. E.g. Psal. xxxii. 3: 'Α. ἀγαθύνετε ψάλατε. Σ. ἐπιμελῶς ψάλατε. Gen. iv. 2: Ο' και προσέθηκε τεκεῖν. Σ. και πάλιν ἔτεκεν. Psal. xl. 9: 'Α. οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι. Σ. οὐκέτι ἀναστήσεται. Jon. ii. 5: Ο' ἄρα (ἸἸ) προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με; Σ. ἴσως πάλιν προσβλέψω. Psal. lv. 7: Hebr. *commorantur, delitescunt*. Σ. συνήγοντο λάθρα. Vel per verbum et adjectivum; ut 4 Reg. ii. 10: Ο' ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι. Anon. (qui proculdubio Symmachus est): δύσκολον ἦτήσω. Hieron.: *rem difficilem postulasti*.

3. Pro duobus nominibus in regimine positis, quorum posterius juxta usum Hebraeum prioris qualitatem exprimit, Symmachus Graeco more nomen et adjectivum adhibet. Sic Psal. liv. 24: Ο' ἄνδρες αἱμάτων και δολιότητος. Σ. (ἄνδρες) μιαιφονοι και δόλιοι. Psal. cl. 1: Ο' ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ. Σ. ἐν τῷ στερεώματι τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτοῦ.

4. Notiones ab Hebraeis per complexionem verborum expositas Noster uno vocabulo, quae Graecae linguae felicitas est, sive adjectivo sive adverbio apte et eleganter reddit. E.g. Prov. xv. 15: לֵב-טוֹב. Σ. ὁ εὐθυμῶν. Jesai. ix. 15: יָשָׁר-לֵב. Σ. αἰδέσιμος. 1 Reg. xxv. 3: חַיִּים-וְעָרִים. Ο' ἀγαθὴ συνέσει. Σ. εὐδιανότητος. Ibid.: יָשָׁר-לֵב. Ο' πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι. Σ.

¹² Vid. Hex. nostra ad 1 Reg. xxiii. 13.

Praeliminaribus, p. 54.

¹³ Montef. in

¹⁴ In hac parte lucubrationis

nostrae elaboranda plurimum nobis contulit C. A. Thiemii libellus, *Pro Puritate Symmachi Dissertatio*, Lips. 1755.

κακογνώμων. Job. xxxii. 19: $\text{חַתָּהּ! אֵלַי יְיָ}$. Σ. οἶνος νέος ἀδιάπνευστος. Psal. lxxvii. 53: Ο'. (ἀδήγησεν αὐτοὺς) ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν. Σ. ἀφόβους καὶ ἀπτοήτους. Jud. xviii. 7: Ο'. ἐπ' ἐλπίδι. Σ. ἀμερίμωσ. Job. xxxiv. 6: עַשְׂר־לְבָבָה . ✕ Θ. ἄνευ ἀδικίας. Σ. ἀναίτιος. Ezech. xxii. 29: עַשְׂר־לְבָבָה . Σ. ἀκρίτως. Amos vi. 13: רַב־לְבָבָה . Σ. ἀλόγως. Jesai. lii. 8: יַצְרֵן . Ο'. ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμούς. Σ. ὀφθαλμοφανῶσ. 2 Reg. xii. 8: הִצְרִיף הִצְרִיף . Σ. πολλαπλασίως.

5. Praepositionem עַל , quae apud Hebraeos latissimum usum habet, Symmachus non uno modo transfert. E. g. Gen. xxvii. 35: 'Α. ἐν ἐπιθέσει. Σ. δι' ἐνέδρας. Psal. xvi. 1: Ο'. οὐκ ἐν χεῖλεσι δολοῖς. Σ. οὐ διὰ χειλέων δολίων. Psal. cxviii. 9: Ο'. ἐν τίνι. Σ. (juxta potiore scripturam) διὰ τίνος. Psal. cxviii. 109: Ο'. ἐν ταῖς χερσὶ μου. Σ. μετὰ χεῖράς μου.

6. Lingua Graeca nulla in re ceteris magis antecellit quam in particularum ejus varietate ac elegantia; quam rem in transferendis particulis Hebraeis non ita numerosis Noster in versionis suae exornationem et illustrationem convertere callebat. Exemplum primum sit particula כִּי , quae Aquilae et Theodotoni nil nisi πλὴν sonat; Symmacho autem ἄρα (1 Reg. xvi. 6), ὄντως (Psal. lxxii. 18), διόλου (Prov. xxii. 16. Cf. Hex. ad Psal. xxii. 5), ἴσως (Psal. cxxxviii. 11), ἴσως οὖν (Psal. lxxii. 13), μόνον (Thren. iii. 3), οὕτως (1 Reg. xxv. 21. Jerem. xvi. 19), ἀλλ' ὅμως (Jerem. xii. 1). Particula כִּי praeter καίγε vertitur ἀλλὰ καίγε (Prov. xiv. 13), ἔτι (Psal. cxxxviii. 10), ἔτι καὶ (Psal. lxxxii. 9), καὶ ἔτι (Prov. xxv. 1), πρὸς, ἴnsuper (Eccles. i. 17. vii. 23. ix. 1), μέντοιγε (Job. xviii. 5?). כִּי , ἀλλὰ καὶ (Hex. ad 4 Reg. xvi. 3), ἀλλὰ μὴν καὶ (Eccles. x. 3), καὶ δὴ (Jerem. xxxvi. 25). כִּי , πῶσφ μᾶλλον (Job. iv. 19), ἀλλὰ πρὸς τούτοις (Psal. xl. 10). כִּי ἴσως , πῶσφ μᾶλλον (1 Reg. xiv. 30. 2 Reg. iv. 11. xvi. 11. Job. xv. 16. xxv. 6). כִּי , ἀξίω (1 Reg. xv. 25. xxv. 25). כִּי , δέομαι (4 Reg. xx. 3). כִּי , ἐπιτίγει (1 Reg. xxv. 34), ἀλλὰ μὴν (Mich. iii. 8). כִּי , καὶ μάλα (Hex. ad Gen. xlii. 21), ὄντως (Hex. ad 2 Reg. xiv. 5). כִּי , ἀλλ' ὅμως (Jerem. vii. 8). כִּי , $\text{ἐξῆς, s. κατὰ μέρος}$ (Jerem. ix. 25). כִּי , ἀφ' οὗ (Jerem. xx. 8. xlvi. 27). Postremo constructionem per μὲν et δέ , quae ab Aquilae saltem editione prorsus exsulat, Noster non invitus in rem suam convertit; e. g. Exod. xiv. 20: $\text{καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκείθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν}$. Hos. vii. 1: $\text{καὶ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύον δὲ ληστήριον ἔξω}$.

7. Idiotismos Hebraeos qua ratione Symmachus Graecis auribus accommodare studuerit, pauca ex innumeris specimina ad declarandum sufficiant. 1 Reg. iii. 4 (et passim): Ο'. ἰδοὺ ἐγώ . Σ. πάρειμι . 2 Reg. xii. 5: Ο'. οὐκ ἔστι θανάτου . Σ. ἀξίως θανάτου . Exod. v. 7: Ο'. $\text{καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν}$. Σ. $\text{καθάπερ καὶ πρότερον}$. 1 Reg. xix. 7: Ο'. $\text{ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν}$. Σ. $\text{ὡς πρὸ μιᾶς καὶ πρὶν}$. 2 Reg. v. 2: Ο'. $\text{καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην}$. Σ. ἀλλὰ καὶ πρὶν . 1 Reg. xx. 25: Ο'. ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ . Σ. ὡσπερ εἰώθει . 1 Reg. ix. 20: Ο'. $\text{μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς}$. (Σ.) μὴ μεριμνήσης . 1 Reg. xxv. 25: Ο'. $\text{μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ}$. Σ. μὴ πρόσχηξ, ἀξίω . 1 Reg. xxx. 21: Ο'. $\text{καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην}$. Σ. $\text{καὶ ἠσπάσαντο αὐτοῦ}$. 2 Reg. ii. 6: Ο'. $\text{ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο}$. Σ. $\text{ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν ταύτην}$. His exemplis non annumerabimus Gen. ii. 17: Ο'. $\text{θανάτω ἀποθανεῖσθε}$. Σ. θνητὸς ἔσση ; quia haec versio, dum Hebraismi peregrinitatem vitat, explicatorem potius quam interpretem arguere videtur.

8. Locutiones figuratas vel duriusculas Noster aut plane eximit (ut Psal. xx. 13: Ο'. $\text{θήσεις αὐτοὺς ὠπὸν}$. Σ. $\text{τάξεις αὐτοὺς ἀποστρόφους}$. Job. xxxi. 15: Ο'. $\text{γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ}$ (Σ.

trariam culpam, modo sit culpa, in eum contulerit aliquis; videlicet quod propria nomina, quae sine translatione relinquenda erant, in Graece efferendo se torserit. Sic pro *Αῦα* (Gen. iii. 21) *Ζωαγόνοσ*; pro *Ἰεδδεδὶ* (2 Reg. xii. 25) *Ἀγαπητὸσ κυρίου*; pro *Ἐδὲμ* nunc (*παράδεισον*) *ἀνθηρὸν* (Gen. ii. 8), nunc (*παράδεισον*) *τῆσ ἀκτῆσ* (Gen. ii. 15), nunc *παγκαρπία* (Psal. xxxv. 9) prava affectatione venditat. Ejusmodi sunt: Num. xxi. 11: *עֵיִר הָרָם*. *Ο'*. *ἐν Ἀχαλαί*. *Σ.* *ἐν τοῖσ βουνοῖσ*; Deut. xxxii. 49: *הָר הַיְצִירִים*. *Ο'*. *τὸ ὄροσ τὸ Ἀβαρίμ*. *Σ.* (*τὸ ὄροσ*) *τῶν διαβάσεων*; Jesai. xix. 18: *עֵיר הָרָם*. *Α. Θ.* *πῶλισ Ἀρέσ*. *Σ.* *πῶλισ ἡλίον*. In regionum nominibus ponendis tres interpretes pro *Ἀραράτ* (Gen. viii. 4) *Ἀρμενία* ediderunt; sed solus Symmachus pro *Ἑλλάσαρ*, *Ἑλλάμ* et *ἔθνων* (Gen. xiv. 1) *Πόντου*, *Σκυθῶν* et *Παμφυλίας* vereor ne curiosius quam verius suffecerit. Quinetiam si quando nomen Hebraeum ab eo retineatur, Graecam quandam speciem induere cogitur; ut *οἱ Πουβηλαῖοι*, *οἱ Γαδαῖοι*, *οἱ Μανασσαῖοι* (Deut. xxix. 8); *οἱ Χερηθαῖοι καὶ οἱ Φεληθαῖοι* (2 Reg. viii. 18), et similia.

11. Cum inter omnes constet, Symmachum linguam Graecam tunc temporis florentem optime omnium interpretum nostrorum calluisse, plurimas voces et locutiones ad reconditiorem Graecitatem pertinentes in opere ejus reperiri nemo mirabitur. Harum vel insigniores tantum enumerare cum nimii laboris et taedii foret, fas sit nobis, speciminis gratia, lectorem remittere ad Hexapla nostra in Lev. xxvi. 43. Jos. xviii. 1. 1 Reg. xvi. 23. Neh. vi. 11. Ezech. xxiii. 5.

12. Aquilae in commendationis loco posuimus, Hieronymum in Hebraeis vertendis non raro vestigiis ejus instituisse. Sed quid de Symmacho dicamus, quem tam presse secutus est magnus ille interpres Latinus, idemque literis Hebraeis et Graecis non mediocriter eruditus, ut aliquando nobis successerit, ex Hieronymi Latinis Symmachi Graeca vel sine nomine existentia, vel etiam prorsus deperdita, satis probabiliter extricare? Hujus imitationis exempla in decursu operis nostri occasione data notavimus, e quibus selectum numerum hic uno conspectu legentium oculis subjicere non gravabimur.

Exod. ix. 17: *עוֹדָה כְּתוּלִיל בְּעַמִּי*. Sym. (*ἔτι σὺ κατέχεισ (τὸν λαὸν μου)*); Hieron. in Div. Bibl. et Vulg.: *Adhuc retines populum meum?* Num. xxv. 8: *לֹא יָדַעְתָּ לְבָבְךָ*. Sym. *εἰσ τὸ πορνεῖον*. H. V. *in lupanar*. Deut. xxxiii. 8: *Thummim tui et Urim tui sint viro pio tuo, quem tentasti ad Massah, contendisti cum eo super aquas Meribah*. Sym. *τελειότησ σου καὶ διδασχὴ σου τῷ ἀνδρὶ τῷ ὀσίῳ, ὃν ἐπέρασασ ἐν δοκιμασίᾳ, ἐδοκίμασασ (leg. ἐδίκασασ) αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὕδατοσ τῆσ ἀντιλογίας*. H. V. *Perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo, quem probasti in tentatione, et judicasti ad aquas contradictionis*. Jos. x. 42: *לָכֵן פָּעַם אָחַז*. Sym. *ἤχμαλώτευσεν μὲ ὄρμη*. H. V. *uno cepit impetu*. Jud. ix. 6: *עַם-יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתָּ*. Sym. *παρὰ τὴν ὄρν τὴν ἐστώσαν ἐν Σικίμοισ*. H. V. *juxta quercum quae stabat in Sichem*. Jud. xv. 19: *אָחַז הַמִּכְתָּשׁ*. Sym. *τὴν μύλην*. H. V. *molare[m] dentem*. 1 Reg. i. 18: *Et vultus ejus non erat ei amplius*. Sym. (*καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆσ*) *οὐ διετράπη (ἔτι)*. H. V. *vultusque illius non sunt*

baris Dan. x. 6; *μαζήρ* Zach. ix. 6; *σεραφεῖν* Jesai. vi. 2; *שוֹר* Jesai. x. 26; *ἄφαζ* Prov. viii. 19; *ῥέιμ* Jesai. xiii. 21. Semel atque iterum, posito Hebraeo vocabulo, Graecum idem sonans subjungit; ut Exod. xii. 11: *φασίχ ἱπερμάχσισ*; Eccles. vii. 8: *ματθανά τουτίστσι δῶρον*; qui usus Marcum evangelistam (Cap. vii. 7) Graecorum in commodum scri-

bentem revocat.

¹⁷ Geiger *Symmachus* etc. p. 60: "Und so mag sich noch manches verborgene Gut des Symmachus in der Speichern des Hieronymus und der Vulgata befinden." Vid. Hexapla nostra ad Lev. xiv. 36. Num. xxiii. 10. 1 Reg. ix. 20. xi. 5. xii. 3. xv. 48. xxi. 5. 2 Reg. xxiii. 8. 4 Reg. v. 26. Jesai. lvi. 12. Hos. xi. 3.

amplius in diversa mutati. 1 Reg. ix. 24: Sym. ὅτι ἐπίτηδες (לְמוֹעֵד) τετήρηται σοι. H. V. quia de industria servatum est tibi. 1 Reg. xxiii. 13: Οὐ καὶ ἐπορεύοντο οὐδ' ἂν (בְּאַשְׁרָ) ἐπορεύοντο. Eleganter Sym. καὶ ἐρρέμβοντο ὀπουδήποτε. H. V. huc atque illuc vagabantur incerti. 1 Reg. xxv. 18: Et centum uvas passas (עֲמֻקִּים). Sym. καὶ ἑκατὸν ἐνδέσμους (σταφίδος). H. V. et centum ligaturas uvae passae. 2 Reg. x. 6: נִבְּאֲשׁוּ בְּדָרֶדֶד. Sym. ἐκακούργησαν πρὸς Δαυίδ. H. V. injuriam fecissent David. 2 Reg. xii. 14: כִּי־נִבְּאֵתָהּ נִבְּאֵתָהּ. Sym. ὅτι βλασφημησαί ἐποίησας. H. V. quoniam blasphemare fecisti. 3 Reg. x. 11: עֲצִיב אֶת־מַגְיָיִם. Sym. ξύλα θύϊνα. H. V. ligna thyina. 3 Reg. xvi. 3: מִבְּעִיר אַחֲרֵי בְּעֵשָׂא. Sym. τρυγήσω τὰ ὀπίσω Βαασά. H. V. demetam posteriora Baasa. 4 Reg. ii. 14: Sym. ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἑλίου καὶ νῦν (אֵי־הוּא־הוּ); H. V. Ubi est Dominus Deus Eliae etiam nunc? Psal. x. 2: Sym. ὅτι οἱ θεομοι (הַשְּׂתוּתָהּ, fundamenta) καθαιρεθήσονται. H. quia leges dissipatae sunt. Psal. xxxiv. 16: Cum profanis sannionibus placentiae. Sym. ἐν ὑποκρίσει φθέγμασι πεπλασμένοις. H. in simulatione verborum fictorum. Psal. xxxvi. 7: מְזֻמֹּת. Sym. ἃ ἐνθυμείται. H. quae cogitat. Psal. lvii. 6: חֹזֶר־הַחֲרִים מְחַזְּקִים. Sym. ἐπαστοῦ ἐποφδὰς σεσοφισμένον. H. nec incantatoris incantationes callidas. Psal. lix. 10: Super Edom projiciam calceum meum. Sym. ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβήσομαι τῷ ὑποδήματί μου. H. Super Idumaeam incedam calcamento meo. Psal. lxxii. 4: Quia non sunt vincula (חַרְצֻבוֹת) in morte eorum, et pingue est corpus eorum (אֹוֶלֶם). Sym. ὅτι οὐκ ἐνεθυμούνται περὶ θανάτου αὐτῶν στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν. H. Quia non recogitaverint de morte sua, et firma sunt vestibula eorum. Psal. lxxvi. 12: Sym. ἀνεμνησκόμεν τὰς περινοίας κυρίου (בְּעֵלְיָיִדֵי), ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστια σου. H. Recordabor cogitationum Domini, reminiscens antiqua mirabilia tua. Psal. lxxxvi. 4: Sym. ἀναμνήσω ὑπερφηανίαν (בְּרִבָּה). H. commemorabo superbiae. Psal. cxviii. 112: לְעוֹלָם עֲקֹב. Sym. εἰς μισθοποδοσίαν αἰώνιον. H. propter aeternam retributionem. Jesai. liv. 8: בְּשֹׁפֵף שֹׁפֵף. Sym. ἐν ἀτόμῳ ὀργῆς. H. V. in momento indignationis. Jesai. lvi. 11: מְקַצְרֵהוּ. Sym. ἀπ' ἄκρου ἕως ἐσχάτου. H. V. a summo usque ad novissimum. Jerem. vi. 2: O pulcra et delicata, excindam (בְּמִיתָהּ) filiam Sion. Sym. τῇ ὠραία καὶ τῇ τρυφερᾷ ὁμοίωσα τὴν θυγατέρα Σιών. H. V. Speciosae et delicatae assimilavi filiam Sion. Jerem. xxxvi. 18: Ex ore ejus praelegit (בְּקִרְבִּי) mihi. Σ. ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἔλεγεν, ὡς ὁ ἀναγινώσκων πρὸς μέ. H. V. Ex ore suo loquebatur, quasi legens ad me. Jerem. xxxviii. 4: Sym. ἐπίτηδες γὰρ (כִּי עַל־קִבְּרֵי) αὐτὸς παρήσιν τὰς χεῖρας. H. V. de industria enim dissolvit manus. Ezech. v. 3: בְּקִבְּרֵי. Sym. ἐν ἄκρῳ τῷ ἱματίῳ σου. H. V. in summitate pallii. Ezech. viii. 10: קָרִיב קָרִיב. Sym. κύκλῳ διόλου. H. V. in circuitu per totum. Ezech. viii. 11: לְפָנֵינוּ. Sym. πρὸ τῶν γραφῶν. H. V. ante picturas. Ezech. xvii. 3: אֶת־צַמְרֶת. Sym. τὸ ἐγκάρδιον. H. V. medullam. Hos. iii. 3: תִּשְׁבְּרֵי לִי. Sym. προσδοκῆσεις με. H. V. expectabis me. Hos. vii. 14: יִתְגַּוְּרֵי. Sym. ἐμρυκῶντο. H. V. ruminabant. Amos vi. 7: Sym. καὶ περιαιρεθήσεται ἐταιρεία τρυφητῶν. H. V. et auferetur factio lascivientium.

Porro in Hieronymi versione hexaplari libri Jobi, in nonnullis locis rejecta Theodotionis versione, quae textum LXXviralem, ut hodie legitur, invasit, Symmacho praerogativam dedit; ut videre est in Hexaplis nostris ad Cap. xxi. 11. xxxii. 11, 12, 13-17. xxxiv. 23. xxxvii. 10.

V. De duplici Symmachi editione.

Quae de Aquilae duplici editione, vel potius *secundis curis*, disputavimus, ad alteram Symmachi editionem eo magis accommodari possunt, quod vestigia hujus operis longe pauciora et incertiora sunt. Et primum de locis sane paucissimis, in quibus Hieronymus secundam Symmachi editionem diserte appellat, videndum. Sic igitur ille in Commentariis ad Jerem. xxxii. 30: "Symmachi prima editio et Theodotio *solos* (μόνοι) interpretati sunt. Secunda quippe Symmachi vertit *διόλου*." Item ad Nah. iii. 1: "Symmachus autem *ἀποτομίας πλήρης*, quod possumus dicere *crudelitate* vel *severitate plena*. In altera ejus editione reperi *μελοκοπίας πλήρης*; id est, *sectionibus carnum et frustis per membra conscissis*." Postremo ad Jerem. xx. 2, 3: "Pro *nervo*, quem nos diximus . . . Symmachus *βασανιστήριον*, sive *στρεβλωτήριον*, quod utrumque *tormenta* significat." Et mox: "Pro *pavore*, quod in Hebraico scriptum *MAGUR* . . . Symmachus *ablatum*, sive *congregatum et coactum*, interpretatus est." In quibus tamen duobus exemplis utrum de duplici Symmachi editione, an de diversis prophetae locis Hieronymi verba intelligenda sint, pro certo definiri nequit.

Haec sunt sola S. Scripturae loca, ad quae secundae Symmachi editionis mentio fit. Nunc recensenda sunt loca paulo numerosiora, in quibus duae interpretationes, a diversis auctoribus Symmacho attributae, ex hypothesi duplicis editionis inter se conciliari solent. Haec fere sunt:

Exod. xxviii. 14	שָׂרָרָת	'A. Σ. ἀλύσεις	'A. Σ. σύσφιγκτα.
xxx. 4	לְבָתִּים	Σ. Θ. εἰς θήκας	Σ. εἰσοδοί.
Num. xi. 8	לֶשֶׁד	Σ. εἰς λίπος	Σ. πύστις.
Jud. i. 15	גִּלְתָּ	Σ. κτήσιν	Σ. ἀρδέϊαν.
1 Reg. xxv. 35	וְאִשָּׁא	Σ. καὶ ἐτίμησα	Σ. καὶ ἐνετράπην.
2 Reg. viii. 18	פְּהַיִּים	Σ. σχολάζοντες	'Εβρ. Σ. 'A. ἱερείς.
4 Reg. iii. 4	לִקְדָּ	Σ. ἦν τρέφων βοσκήματα	Σ. ἀρχιποιμὴν.
Psal. ii. 4	יְלַעְג־לְמוֹ	Σ. καταγελάσει αὐτοῦς	Σ. καταλαλήσει αὐτῶν.
xliiii. 19	וְתַת אֲשֶׁרְנוּ מִנִּי אֲרָחֶה	Σ. οὐδὲ μετεκλίθητὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου	Σ. καὶ ἐξέκλιναν τὰ διαβήματα ἡμῶν ἀπὸ τῶν τρίβων σου.
lxxii. 7	יַעַז מִחֶלֶב	Σ. προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος	Σ. ἐξήεσαν ἀπὸ λίπους.
ciii. 22	יִסְפְּסוּ	Σ. ὑποχωρήσουσι	Σ. συσταλήσονται.
Cant. Cant. i. 6	שִׁשְׁפֹּתַי	Σ. ὅτι παρενέβλεψέ με	Σ. ὅτι καθήψατό μου.
v. 11	פְּתָם פֵּו	Σ. ὡς λίθος τίμιος Σ. χρυσίον	Σ. ἐπίσημος χρυσολίθος.
Jesai. v. 30	וַיְהִי וְהָחִי עָלָיו	Σ. καὶ ἠχῆσει ἐπ' αὐτοῦ	Σ. καὶ καλέσει αὐτούς.
xiii. 3	גְּאוֹתַי	Σ. ἐν τῷ δοξασμῷ μου	Σ. τῇ ὕβρει μου.
xli. 1	הַתִּירִישׁוּ	Σ. δουλεύσατε	Σ. σιωπήσατε.

Jerem. vi. 11	נְלֵאִיתִי הַכִּיל	Σ. <i>fatigatus sum tolerans</i> (ἐκο- πίασα ἀνεχόμενος)	Σ. <i>laboravit tolerare.</i>
xv. 16	וְאֵכָלִם	Σ. τροφή μοι	Σ. καὶ προσεδεχόμενην αὐτούς.
xli. 17	אֲשֶׁר-אֵצֶל	Σ. τοῖς ἐχόμενα	Σ. τῇ κατέναντι.
Thren. i. 8	לְיִרְדָּה	Σ. σίκχος	Σ. ἀνάστατον.
16	שׁוֹמְמִים	Σ. ἔρημοι	Σ. στυγνοί (s. σκυθρωποί).
iii. 20	תְּשִׁיחַ	Σ. ἐαυτῇ προσλαλήσει	Σ. κατακάμπτεται.
Ezech. i. 4	רוּחַ סַעְרָה	Σ. πνοή καταιγιζομένη	Σ. πνοή θυέλλης (?).
iii. 13	וְקוֹל	Σ. καὶ σύγκρουσιν	Σ. καὶ ψόφον.
v. 3	בְּכַנְפֶיךָ	Σ. ἐν τοῖς κρασπέδοις σου	Σ. ἐν ἄκρῳ τοῦ ἱματίου σου.
xiii. 18	בְּסַתְוֹתַי	Σ. ὑποστρώματα	Σ. ὑπαγκώνια.
xix. 14	שָׁבַט לְמִשׁוֹל	Σ. σκῆπτρον εἰς τὸ ἐξουσιάζειν	Σ. εἰς σκῆπτρον βασιλικόν.
xx. 6	דְּבַר	Σ. <i>religio</i> (θρησκεία)	Σ. στάσις.
26	לְמַעַן אֲשַׁמֵּם	Σ. <i>ut deleam eos</i>	Σ. ἵνα πλημμελήσωσιν.
Hos. vi. 9	אִישׁ גְּדוּדִים	Σ. ἀνδρὸς ὑποκριτοῦ	Σ. ἀνδρὸς ἐνεδρευτοῦ.
vii. 14	כִּי יוֹלִילֹו עַל-מִשְׁכְּבוֹתֵם	'A. Σ. ἀλλὰ ἀσελγῶς ἐλάλη- σαν ..	Σ. ἀλλ' ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατα- κλίσειν αὐτῶν.
ix. 7	מִשְׁבָּעַ	Σ. ἐννεβς	Σ. κραπαλῶν (s. κεκραιπαληκῶς).
xii. 11	בְּבָלִים	Σ. ὡς βάτραχοι	Σ. ὡς σωροὶ λίθων.
xiii. 3	מֵאֲרָבָה	Σ. ἀπὸ ἀκρίδων	Σ. ἀπὸ ὕψης.
14	קִטְבָּךְ	Σ. ἀπάντημά σου	Σ. ἀκηδία σου.
Amos i. 11	רַחְמִיֹו	Σ. σπλάγχνα ἴδια	Σ. ἔντερα αὐτοῦ.
Habac. ii. 5	לֹא יִנָּהַ	Σ. οὐκ εὐπραγήσει	Σ. οὐκ εὐπορήσει.
Zach. v. 1	מִגְּלָה עֶפְדָּה	Σ. κεφαλὴς πετομένη	Σ. ὡς εἶλημα πετόμενον.

Habes segetem lectionum diversarum satis pusillam; e quarum numero si eximas eas quae vel scribarum in nominibus ponendis oscitantiae, vel versioni Syro-hexaplari paulo liberiori imputandae sint, Symmachi *secunda editio* veremur ne pro mera ignorantiae excusatione habenda sit.

CAPUT IV.

DE THEODOTIONIS EDITIONE.

I. Theodotionis historia. II. De Theodotionis versionis scopo et indole. III. De Theodotionis interpretis stylo.

I. *Theodotionis historia.*

Auctore Epiphanio, Theodotio patria Ponticus fuit, religione autem Christianus de schola Marcionis haeresiarchae Sinopitae; qui cum haeresi suae nescimus qua de causa succenseret, ad Judaismum defecit, et circumcisionem accepit: quo facto, ne quid historia ejus ab iis quae de Aquila et Symmacho traduntur declinaret, Hebraeas literas edidicit, et versionem ipse suam aggressus est.¹ Quod ad gentem ejus attinet, dissidet Irenaeus, qui Ephesium eum vocat, de conversione ejus ad Judaismum cum Epiphanio consentiens.² E contrario fuisse Theodotionem pariter ac Symmachum de secta Ebionitarum, pluribus in locis, ut vidimus, testatur Hieronymus, quamvis in Prologo in Daniele rem in dubio relinquere videtur, cum ait: "Illud quoque lectorem admoneo, Daniele non juxta LXX interpretes, sed juxta Theodotionem Ecclesias legere, qui utique post adventum Christi incredulus fuit, licet eum quidam dicant Ebionitam, qui altero genere Judaeus est."³ Ceterum de aetate ejus, dum in quaestione de Symmachi aetate versabamur, probabiliter pronuntiavimus; videlicet eum Symmacho priorem fuisse, et, si quid veteribus tribuendum, imperante Commodo (A. D. 180-192) versionem suam concinnasse.

II. *De Theodotionis versionis scopo et indole.*

Ut Aquilae in vertendo in primis propositum fuit verbum de verbo exprimere, Symmacho autem sensum potius sequi, sic Theodotioni in suo opere ornando illud potissimum in votis fuisse videtur, *non multum a veteribus*, hoc est, a LXX interpretibus, *discrepare*;⁴ ita tamen

¹ Epiph. De Mens. et Pond. 17 (Opp. T. II, p. 172): Μετὰ τοῦτον δὲ κατὰ πόδας ἐν τῇ ἐξῆς χρόνῳ . . . Θεοδοτίων τις Ποτικὸς ἀπὸ τῆς διαδοχῆς Μαρκιανῶς τοῦ αἰρεσιάρχου τοῦ Σινοπιτίου, μηριῶν καὶ αὐτὸς τῇ αὐτοῦ αἰρέσει, καὶ εἰς Ἰουδαϊσμὸν ἀποκλίνας, καὶ περιμηθεὶς, καὶ τὴν τῶν Ἑβραίων φωνὴν καὶ τὰ αὐτῶν στοιχεῖα παιδευθεὶς, ἰδίως καὶ αὐτὸς ἐξέδωκε. ² Iren. adv. Haeres. III, 24: ὡς Θεοδοτίων ἠρμήνευσεν ὁ Ἐφέσιος καὶ Ἀκύ-

λας ὁ Ποτικὸς, ἀμφότεροι Ἰουδαῖοι προσήλυτοι.

³ Hieron. Opp. T. V, p. 620.

⁴ Epiph. De Mens. et Pond. 17 (T. II, p. 173): Διὸ τὰ πλείστα τοῖς ὀβ' συναδόντως ἐξέδωκε· τριβὰς γὰρ εἶχεν οὗτος τὰς πλείστας ἀπὸ τῆς συνηθείας τῶν ὀβ'. Hieron. Opp. T. X, p. 120 ed. Migne: "Juxta Theodotionis dumtaxat editionem, qui simplicitate sermonis a LXX interpretibus non discordat." Idem Opp. T. IX, p. 1079 ed.

ut quae ab illis vel absurde conversa, vel prorsus praeterita fuissent, ipse ad Hebraei archetypi normam emendaret et suppleret. Prioris generis culpae insigne exemplum est Danielis liber, cujus versio LXXvivalis tam putide et praepostere jacet, ut nulla manu medica ad Ecclesiae usus accommodari possit; unde accidit, ut illa seposita et velut antiquata, Theodotionis editio in locum ejus successerit. Quod vero ad *defectus* veteris versionis attinet, testis sit textus Jobi LXXvivalis (qui vocatur), ut in exemplari Romano hodie legitur, cujus fere sexta pars, nulla adhibita discriminis nota, Theodotioni debetur; *discriminis notam* dico, quia discrimen ipsum cuivis Graeca cum Hebraeis paulo attentius comparanti haudquaquam obscurum erit. Etiam Jeremiae vaticiniorum haud exigua pars, quae apud LXX defecerat, in libris hexaplaribus de Nostro suppleta est, cujus pericopae prolixiores sunt Cap. xxxiii. (Gr. xl.) 14-26, et Cap. xxxix (Gr. xli). 4-13.

E libris canonicis Jeremiae Threnos Aquilam et Theodotionem in versionibus suis praetermisit, e male intellecto Origenis loco olim credebatur;⁶ quam opinionem quod ad Aquilam attinet, aperte falsam, quod vero ad Theodotionem, parum verisimilem esse, in Monito ad Threnos demonstravimus.

Libros V.T. apocryphos tres interpretes non vertisse res nota est; sed ex hac generali propositione excipiendae sunt, praeter Jobi epimetrum in fine Cap. xlii, Danielis pericopae, Susanna, Canticum Trium Puerorum, et Bel et Draco, quas in Theodotionis quoque editione locum suum retinuisse constat. Estherae vero additamenta (quae vocantur) *nec in Hebraeo, nec apud ullum ferri interpretum* diserte testatur Hieronymus.⁶

III. De Theodotionis interpretis stylo.

Theodotionis stylus simplex et gravis est, et, ut jam observavimus, inter Aquilam et Symmachum medium locum occupat, quorum interpretationibus, desertis per occasionem Seniorum vestigiis, non raro se adjungit. Interdum vero, relictis ceteris omnibus, novam viam sibi secat; e. g. Gen. i. 28: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֱנוֹשׁ וְיֶשֶׁתׁ. Ο. και ἀρχετε τῶν ἰχθύων. Ἄ. και ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ. Σ. και χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας. Θ. (ex usu Syrorum) και παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι. Rursus Gen. iv. 4 pro Hebraeo עָרַב, et *respexit*, quod τοῖς Ο' ἐπέιδεν, Aquilae ἐπεκλίθη, Symmacho ἐτέρφθη sonat, Theodotio paulo argutius ἐνεπίρσειεν posuit, modum approbationis, per ignem scilicet, juxta traditionem Rabbiorum, innuens. Styli autem proprietates, qua Noster a ceteris interpretibus maxime differt, mos est ejus voces Hebraeas, etiam eas quarum translatio non ita difficilis erat, ἀνερμηνεύτους relinquendi, Graecis tantum characteribus pro Hebraicis positis. Hic usus, ab Aquila et Symmacho, ut supra declaravimus, parcius admissus, a Theodotione adeo frequentatus est, ut propter hanc in primis causam *indocti* interpretis nota a Montefal-

Migne: "Quasi non et apud Graecos Aquila, Symmachus et Theodotio, vel verbum e verbo, vel sensum e sensu, vel ex utroque commixtum et medie temperatum genus trans-

lationis expresserint." ⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 584. ⁶ Opp. T. IX, p. 1445 ed. Migne.

conio ei inusta sit. Sed prius quam ultra progredimur, operae pretium erit catalogum verborum Hebraeo-Graecorum, quae in Theodotionis reliquiis obvia sunt, ordine alphabetico exhibere, praesertim cum maxima eorum pars in Lexicis ad versiones V. T. Graecas concinatis desiderentur.

- ἀγανῶθ* Jesai. xxii. 24.
ἀγγαί Anon. 2 Paral. xxvi. 9.
ἀγγύον Jesai. xix. 15.
ἀγουγιμ Anon. 2 Paral. ix. 10.
ἀγούρ Jesai. xxxviii. 14.
ἀδαμά Gen. ii. 7. iii. 18. Deut. xxi. 23. 'A. Θ. Ezech. xx. 38.
ἀδωνί Zach. i. 9. iv. 4.
ἀζαζήλ Anon. Lev. xvi. 10, 26.
ἀζαρά Ezech. xliii. 14.
ἀμαδαρωθ Anon. Jud. v. 22.
ἀναθῶθ (potius *ἀδανῶθ*) Anon. 1 Reg. xv. 32.
ἀραβιά Job. xxxix. 6. Jesai. xli. 19. Jerem. xxxix. 4, 5.
ἀρς Jesai. xvii. 9.
ἀρσειθ 'A. Σ. Θ. Jerem. xix. 2.
ἀσιδὰ Job. xxxix. 13. 'O. Θ. Jerem. viii. 7.
ἀφέκ (έν) Ezech. xxvii. 16.
ἀχ Job. viii. 11.
βακελλήθ 4 Reg. iv. 42.
βαραμείμ Ezech. xxvii. 24.
βεδὲκ Ezech. xxvii. 27.
βεθθειμ 4 Reg. xxiii. 7.
βελιάλ (υἱοί) Jud. xix. 22.
βραθν Jesai. xxxvii. 24. xli. 19.
γαβείμ 'A. Σ. Θ. Jerem. lii. 16.
γασαρηνοί 'O. Θ. Dan. ii. 27.
γασερά (τῶ) Ezech. xli. 13.
γαλιμά Ezech. xxvii. 24.
γαρείμ, γαρέμ 'O. Θ. 4 Reg. ix. 13.
δαάρ Jesai. xli. 19.
δαβείρ Psal. xxvii. 2.
δαρῶρ Anon. Lev. xxv. 10.
δερῶρ Ezech. xlvi. 17.
δοc Jesai. xl. 15.
έγλαδδ (s. *έγλαδδ*) Anon. 4 Reg. iv. 34.
έδδεν (s. *έδδμ, s. γεδδειμ*) Jesai. lxiv. 6.
έλειλείμ Anon. Lev. xix. 4. xxvi. 1.
έλωωνι 1 Reg. xxi. 2.
έλωειμ Mich. iii. 7. Habac. iii. 3.
έλωαιχ Mich. vi. 8.
έμip 'A. Σ. Θ. Jesai. xvii. 9.
ένθῶφ Anon. Jud. viii. 26.
έφαδανῶ Dan. xi. 45.
ζέμμα Lev. xviii. 17. Ezech. xvi. 27.
ήδῶ Job. xxxvi. 30.
ήλ Mal. ii. 11.
θαασούρ 'A. Θ. Jesai. xli. 19. lx. 13.
θαβέλ Lev. xviii. 23. xx. 12.
θαδαάρ Jesai. xli. 19. lx. 13.
θαρσεις, chrysolithus Ezech. x. 9.
θειβουλαθῶθ (έν) Job. xxxvii. 12.
θεννίν Jesai. xliii. 20.
θεραφίν 1 Reg. xix. 13.
ιαμείν 'O. Θ. Gen. xxxvi. 24.
ιέζή (έν) Ezech. xlv. 18.
ιείν, ιείμ 'A. Σ. Θ. Jesai. xliii. 22. xxxiv. 14.
ιωβήλ Exod. xix. 13. Lev. xxv. 10.
καδησίμ (s. *καδημίμ*) Jud. v. 21.
καιδδὰ Ezech. xxvii. 19.
κάστν 'A. Θ. Ezech. ix. 2.
κεφφά Jesai. xix. 15.
μαγάλ 1 Reg. xxvi. 7.
μαλεείν Jerem. xxxviii. 12.
μαμζήρ 'A. Σ. Θ. Zach. ix. 6.
μαναά Jesai. lxvi. 3.
μασφαά (s. *μασφαάθ*) Lev. xliii. 6.
μαχαλλμ Ezech. xxvii. 24.
μαχβάρ 4 Reg. viii. 15.
μαωζείμ Dan. xi. 38.
μαών 1 Reg. ii. 32.
μεινί 'A. Θ. Jesai. lxv. 11.
μεσσέ Ezech. xvi. 10.

μεχωνῶθ Jerem. xxvii. 19.
 μοςφαιθὰμ Anon. Jud. v. 16.
 ναςῆρ Lev. xxi. 12.
 νεγβαί Ezech. xx. 46.
 νεδδὰ Anon. Lev. xx. 21.
 νεξῆρ Ο'. Θ. Ε'. 4 Reg. xi. 12.
 νωκεδεῖμ Amos i. 1.
 οὐλάμ Joel. ii. 17.
 ραθαμὶν 'Α. Θ. Job. xxx. 4.
 ρασεῖμ. Vid. χορρί.
 ραφαεῖμ Οί λ. Jesai. xiv. 9.
 σαβαεῖν (s. σαβὰ) Dan. xi. 16.
 σαβαχῶθ Anon. 2 Paral. iv. 12.
 σαμθῆχ Jesai. xlvii. 2.
 σατανῆζ Lev. xix. 19. Deut. xxii. 11.
 σεειρεῖμ Lev. xvii. 7.
 σενναάρ Dan. i. 2.
 σθειμ Jesai. xxiii. 13.
 σῆθ Lev. xiii. 10. xiv. 56.
 σιεῖμ 'Α. Σ. Θ. Jesai. xiii. 21. xxxiv. 14.

σιρώνων (τῶν) Jud. viii. 26.
 σῖς Jesai. xxxviii. 14.
 σιωνεῖμ Anon. Jerem. xxxi. 21.
 σουαρεῖμ Jerem. xxix. 17.
 σοὺρ Σ. Θ. Jesai. x. 26.
 σοσεν Jesai. xxii. 15.
 σωρηκ Ο'. 'Α. Θ. Jesai. v. 2.
 τεκχεῖμ Anon. 2 Paral. ix. 21.
 φαὰθ Lev. xix. 9, 27.
 φαρφαρῶθ Jesai. ii. 20.
 φεγγῶλ (s. φεγγούλ) Lev. vii. 18. Ezech. iv. 14.
 φθιγίλ Jesai. iii. 24.
 φορθομμὶν Dan. i. 3.
 φουρά Jesai. lxiii. 3.
 χαναάν Jesai. xxiii. 8.
 χισιλεῖμ 'Α. Θ. Jesai. xiii. 10.
 χοβῆρ 1 Reg. xix. 13.
 χορρί (δ) καὶ ὁ ρασεῖμ Ο'. Θ. 4 Reg. xi. 4.
 χωμαρεῖμ Zeph. i. 4.
 ὠνενὰ Jesai. lvii. 3.

Horum vocabulorum alia sunt nomina *animalium*, ut *ἀσιδὰ καὶ νεσσὰ* ('Α. ἔρωδιου καὶ ἰέρακος), *ἰεῖν καὶ σιεῖν* (Ο'. *ὄνοκένταυροι καὶ θηρία*), *θεννὶν* (Ο'. 'Α. Σ. *σειρῆνες*), *σῖς* (Ο'. *χελιδὼν*), *σεειρεῖμ* (Θ. alio loco *ὄρθοτριχοῦντες*), *τεκχεῖμ* (Heb. *pravones*); alia *arborum et plantarum*, ut *ἀχί* (Ο'. *βούτομον*), *ραθαμὶν* (Heb. *genistarum*), *βραθὸν καὶ θαδαὰρ καὶ θαασοὺρ* (Ο'. confuse: *κέδρον, καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον*; altero autem loco: *κυπάρισσος, καὶ πεύκη, καὶ κέδρος*), *κεφφὰ καὶ ἀγμὸν* (Heb. *palmam et juncum*), *καιδδὰ* (Heb. *cassia*), *ἀγονγίμ* (Heb. *almugim*); alia *vestium et pannorum*, ut *φθιγίλ* (Heb. *fascia pectoralis*), *σατανῆζ* (Ο'. *κίβδηλον*), *βαδδὶμ* (Ο'. *ποδήρη*), *μαχβάρ* ('Α. *στρώμα*), *ἐνθῶφ* (Ο'. *ὀρμίσκοι*), *μεσσὲ* (Heb. *sericum*); alia ad *cultum Dei vel idolorum* pertinent, ut *δαβείρ* ('Α. Σ. *χρηματιστήριον*), *οὐλάμ* ('Α. *πρόδομος*), *ἀζαρά* ('Α. *κρηπίδωμα*), *γαςερά* (Heb. *area separata*), *θεραφὶν* (Ο'. *κενοτάφια*. 'Α. *μορφώματα*), *χωμαρεῖμ* (Ο'. *ἱερεῖς*). In hujusmodi autem nominibus e propria lingua in alienam transferendis, interpreti etiam eruditissimo non nihil difficultatis occurrere solet, quam vel conjectura probabili resolvere, vel ipsam vocem peregrinam ponendo quasi vi perrumpere cogitur. Si posterior via Theodotoni placuisse videatur, non ideo ceteris indoctior vel indiligentior habendus est (nam eum antecessorum suorum versionibus uti nil prohibebat), sed tantum scrupulosior quam operis sui instituto fortasse conveniret. Quando vero vocabuli transferendi significatio non ita obscura erat, qua excusatione ab imperitiae culpa Noster liberandus sit non videmus. Exempli gratia: Lev. vii. 18, ubi pro Hebraeo חֲרִיטִי לְבָשֵׁת LXX satis bene *μίασμα ἔστιν*, Aq. *ἀπίβλητον ἔσται*, alii *ἀργὸν ἔσται* verterant, nil opus erat vocem *φεγγούλ* quasi non satis clarae explicationis retinere,

Rursus Lev. xiii. 6 vox תַּחֲשִׁיבִי, *scabies*, a ceteris varie vertitur σημασία, ἐξανάδοσις, ἔκβρασμα, ἔκφυμα, quarum versionum quaelibet a Nostro arripienda erat, potius quam μασφαῶθ nullo sensu ponendum. Postremo Lev. xviii. 23 pro תַּבְּלִי, *foedum scelus*, ceteri omnes eodem sensu μυσαρὸν, ἀπειρημένον, ἀρρητον verterunt, Theodotio sine causa θαβέλ conservavit. In contrariam tamen partem non dissimulandum est, aliquot in locis, praesertim in Regum libris, ubi LXX vocabulum Hebraeum ἀνερμήνευτον reliquerunt, Nostrum Graecum proprium posuisse; e. g. 1 Reg. xxiv. 3: צִירֵי הַיְיָ לֵים. O'. σαδδαιέμ (sic). Θ. τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων. 1 Reg. xxx. 8: O'. τοῦ γεδδούρ. Θ. τοῦ συστρέματος. 2 Reg. ii. 12: O'. ἐκ Μαναέμ εἰς Γαβαών. Θ. ἐκ παρεμβολῶν βουνοῦ. 2 Reg. xvii. 19: O'. ἀραφάθ. Θ. παλάθας. 4 Reg. xvi. 17: O'. αἱ μεχωνώθ. Θ. τὰ ὑποστηρίγματα.

Duplicis Theodotionis editionis, si excipias lectionem suspectam Ezech. i. 4, et Hieronymi locum aperte vitiosum, quem in Hexaplis ad Jerem. xxix. 17 citavimus, nullum omnino reperitur indicium.

CAPUT V.

DE EDITIONIBUS ANONYMIS.

I. De Quinta, Sexta et Septima. II. De Quinta editione. III. De Sexta editione. IV. De Septima editione.

I. De Quinta, Sexta et Septima.

Quo tempore et quibus auctoribus versiones Quinta, Sexta et Septima adornatae fuerint, nihil probabile ne conjectando quidem afferri potest. De his tribus editionibus Eusebius auctor est, Origenem praeter tritas Aquilae, Symmachi et Theodotionis duas alias antea incognitas e latebris eruisse;¹ in Psalmis vero etiam septimam simili casu inventam adhibuisse. Epiphanius et qui eum secuti sunt (inter quos est Auctor Epistolae versioni Harethi prae-missae) Quintam et Sextam tantum memorant, de Septima prorsus silentes.² Eusebio accedit

¹ Euseb. Hist. Eccles. VI, 16: Καί τις αἰτέρας παρά τὰς καταμαζευμένας ἑρμηνείας ἐναλλάττουσας, τὴν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, ἐφευρέν, ἀς οὐκ οἶδ' ὅθεν ἐκ τινῶν μυθῶν τὸν πάλαι λαμβάνουσας χρόνον εἰς φῶς ἀνιχνεύσας προήγαγεν· ἐφ' ὧν διὰ τὴν ἀδηλόγητα τίνας ἀρ' εἶεν οὐκ εἰδώς, αὐτὸ τοῦτο μόνον

ἐπεσημήνατο, ὡς ἄρα τὴν μὲν εὔροι ἐν τῇ πρὸς Ἀκτίῳ Νικοπόλει, τὴν δὲ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ τοιῶδε. ² Epiph. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175): Εὐρῶν δι' (Origenes) τῆς πέμπτης καὶ ἑκτης ἐκδόσεως τὰς βίβλους καθ' ὃν εἰπομεν τρόπον, καὶ μὴ γνοῦς τίνας εἶεν οἱ ἑρμηνεύσαντες αὐτάς, καθ' οὓς ἠρέθησαν

Hieronymus in Libro de Viris Illustribus, de Origine tradens: "Praeterea Quintam et Sextam et Septimam editionem, quas etiam nos de ejus bibliotheca habemus, miro labore reperit, et cum ceteris editionibus comparavit;" necnon in Commentariis in Epistolam ad Titum: "Nonnulli vero libri, et maxime hi qui apud Hebraeos versu compositi sunt, tres alias editiones additas habent, quam Quintam et Sextam et Septimam translationem vocant, auctoritatem sine nominibus interpretum consecutas."³ Haec de editionibus anonymis in universum; nunc de singulis agamus.

II. De Quinta editione.

1. Quinta editio ubi terrarum ab Origene reperta sit inter auctores ambigitur. Ex Eusebii loco supra citato probabilis collectio est, Origenem Quintam quidem (τὴν μὲν) Nicopoli ad Actium, Sextam autem (τὴν δὲ) alio loco non nominato detexisse. Ita certe Eusebii verba paulo obscuriora intellexisse videtur Hieronymus in Praefatione ad Origenis Homilias in Canticum Cantorum, ubi ait, ipsum Origenem scribere se Quintam editionem in Actio litore invenisse.⁴ Epiphanius vero cum imitatoribus ejus Quintam Hierichunte in doliis absconditam, regnante Antonino Caracalla Severi filio, Nicopoli vero Sextam inventam fuisse tradit;⁵ qui tamen tum loci tum imperatoris nomen ex alio Eusebii loco, de quo mox videbimus, mutuatus esse videtur. Rem levissimi momenti adhuc in dubio consistere facile patitur.

2. Versiones anonymas non totius V. T. voluminis, sed paucorum tantum quorundam librorum esse, certo certius est. De Quinta Hodius haec habet: "Complexa est haec Quinta editio Prophetas minores, Psalterium, Canticum Cantorum, et, ut videtur, Jobum. In Prophetis minoribus citatur haud raro ab Hieronymo, in majoribus nusquam, nec ab eo, nec ab ullo alio; in Psalmis a multis passim; in Proverbiis et Ecclesiaste nusquam. In Canticum citatur ab Origene in Homiliis. In Jobo citatum non invenio; Olympiodorus tamen in Jobi caput ultimum alium quendam interpretem adducit praeter Aquilam, Symmachum et Theodotionem: τὸ δὲ τετράδραχμον τοῦ χρυσοῦ, ὅπερ ἐστὶ νόμισμα ἐν οὗτω γὰρ καὶ ἕτερος τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξέδωκεν Ἀκύλας δὲ καὶ Θεοδοτίων, ἐνώπιον χρυσοῦν ἐπίρρινον δὲ Σύμμαχος."⁶ Sic ille, anno 1705 opere Montefalconiano nondum edito. Nunc quid in quoque libro nostrae Hexaplorum editioni contulerit iste interpres recensendum. In Pentateucho igitur nullus commentator Graecus aut Quintam aut Sextam nominavit; sed prioris editionis vestigia, tenuiora quidem sed genuina, videas in Hexaplis nostris ad Gen. vi. 3 (in *Addendis* ad Genesim). xxxiv. 15. xxxv. 19. Lev. xi. 31. In libro Regum IV, quem Heptapla rem fuisse constat, lectiones τῆς Ε΄

χρόνους ταῖς πρὸ αὐτῶν τέσσαρσιν ἀκολουθῶν τῇ παραθέσει συν-
φῆτας, τὴν μίαν πέμπτην ἀνόμασεν, ἐπιγράψας διὰ τοῦ πέμπτου
στοιχείου τῆς πέμπτης τὸν ἀριθμὸν, καὶ δηλώσας τὸ ὄνομα ὡσαύ-
τως δὲ καὶ τὴν μετ' αὐτὴν τὸ ἐπίσημον ἐπιγράψας τὸ τῆς ἑκτῆς
ἐρμηνείας ὄνομα ἐδήλωσεν.

³ Hieron. Opp. T. II, p. 894.

⁴ Hieron. Opp. T. III, pp. 499, 500, T. VII, p. 735.

⁵ Epiphanius. De Mens. et Pond. 18

(Opp. T. II, p. 174): Τελετήσαντος δὲ Σενήρου διαδέχεται τὴν
ἀρχὴν αὐτοῦ Ἀντωνίου ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Γέτας ἄλλος, ὁ καὶ
Καράκαλλος ἐπικληθεῖς, καὶ ποιεῖ ἔτη ζ'. Ἐν δὲ τῷ ἐβδόμῳ αὐτοῦ
ἔτει ἠνέρθησαν καὶ βίβλοι τῆς πέμπτης ἐκδόσεως ἐν πίθειοις ἐν
Ἱεριχῶν κεκρυμμένας, μετὰ ἄλλων βιβλίων Ἑβραϊκῶν καὶ Ἑλλη-
νικῶν.

⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 590.

innumeras prius incognitas e versione Syro-hexaplari in lucem protraximus. Quod ad Jobum attinet, exemplum ab Hodio allatum nihili est;⁷ sed *Octapla* Jobi a Syro nostro ad Cap. v. 23 memorantur, et unica Quinti interpretis lectio ab eodem ad Cap. xi. 4 affertur. In Psalmis editiones Quinta et Sexta passim laudantur. In Proverbiis, ubi ante nos Quintus interpres prorsus silebat, versio Syro-hexaplaris copiam lectionum ejus, tum solius (quarum insigniores sunt Cap. xxiii. 24. xxv. 7. xxvi. 17. xxx. 31), tum cum ceteris concordantis, patefecit. In Cant. Cant. Montefalconius e libris Graecis haud paucas lectiones edidit, quas nos e Syro nostro amplificavimus. In Ecclesiaste editio Quinta non citatur. In Prophetis majoribus Hodii affirmatio ab uno suspectae fidei exemplo⁸ non labefactatur; in minoribus, praesertim in Hosea, hic interpres non mediocre momentum habet.

3. Quod reliquum est, Quinti interpretis, quisquis fuerit, stylus, ut cuique reliquias versionis Hoseae ab eo elaboratae inspicienti patebit, omnium elegantissimus est, et cum optimis Graecis suae aetatis scriptoribus comparandus. Quod ad vertendi genus attinet, usitate liberam nec literae adstrictam interpretationem sectatur, modo ut sententiam auctoris sui paulo explicatius efferat, modo ut in paraphraetae potius quam interpretis partes desciscat. Prioris generis exempla sunt: Psal. cxl. 7: *Sicut sulcans* (Πλάττει) *et findens in terra*. Ε'. ὡς καλλιερῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῆ. Hos. vi. 2: Ο'. ὑγιᾶσει ἡμᾶς (ἰνῆ). Ε'. ὑγιᾶσει ἀποδείξει ἡμᾶς. Hos. vii. 1: *Et fur ingreditur* (domos), *diffundit se turba* (praedonum) *in agris*. Ε'. καὶ κλέπτῃς μὲν ἔστιν ἔνδον, λωποδύτης δὲ ληστεύει τὰ ἕξω. Hos. vii. 4: *Omnes illi moechantur, sicut furnus accensus a pistore*. Ε'. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος. Hos. vii. 9: Ο'. οὐκ ἔγνω καὶ πολὶαὶ ἐξήνησαν αὐτῶ. Ε'. οὐκ ᾔσθετο, καὶ ταῦτα πολὶδς ἤδη τυγχάνων. Ad posteriorem censum pertinent: Psal. lxxvii. 28: *Principes Judae et caterva eorum* (בְּרִיבְרִי). Ε'. καὶ ἄρχοντες Ἰουδα κρατοῦντες τὰ διαδήματα τῆς βασιλείας. Hos. vi. 8: *Notata vestigiis sanguinis* (דָּם בְּרִבְרִי). Ε'. ὑποσκελίζουσα καὶ δολοφονούσα. Hos. vii. 14: *Propter frumentum et mustum congregantur* (רִבְרִי), *deficiunt a me*. Ε'. ὑπὸ τρυφῆς καὶ πλησμονῆς σίτου καὶ οἴνου ἀπέστησάν μου.

III. De Sexta editione.

1. Epiphaniai traditionem de loco ubi reperta fuerit Sexta editio jam protulimus; nunc quid de eadem re testatus sit Eusebius disquirendum. Sic igitur ille post verba, τὴν δὲ ἐν ἐτέρῳ τόπῳ τοιῶδε, quae juxta grammaticorum scita ad Sextam referenda esse videntur, prosequitur: Ἐν γὰρ μὴν τοῖς ἑξαπλοῖς τῶν ψαλμῶν, μετὰ τὰς ἐπισήμους τέσσαρας ἐκδόσεις, οὐ μόνον πέμπτην, ἀλλὰ καὶ ἕκτην καὶ ἐβδόμην παραθεῖς ἐρμηνεῖαν, ἐπὶ μιᾶς αὐτῆς σεσημείωται, ὡς ἐν Ἱερὶχοῖ ἐρρημῆνης ἐν πίθῳ κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίου τοῦ υἱοῦ Σεβήρου. Ubi vim pronominis τοιῶδε, qualem nunc diciturus sum, non animadvertens, Valesius emendationem inopportunam, οὐ μόνον πέμπτην καὶ ἕκτην, ἀλλὰ καὶ ἐβδόμην, quasi prorsus necessariam commendavit. Tacemus alios magni nominis Criticos,⁹ qui locutionem ἐπὶ μιᾶς σεσημείωται, quae nihil indicare potest nisi *Origenem super*

⁷ Vid. Hex. ad Job. xlii. 11.
Ezech. x. 2.

⁸ Vid. Hex. ad
⁹ E. g. Vossium, Petavium, Huetium,

quorum sententias recensuit Hodius *De Bibliorum Textibus*, pp. 592, 593.

unam harum notam apposuisse, variis sive correctionibus sive explicationibus tentaverunt. Zonaras quidem Eusebii verba summatim afferens, ait: ἐν δὲ τοῖς ψαλμοῖς καὶ ἐβδόμῃς μέμνηται ἑρμηνείας, ὡς ἐν Ἱερισχοῖ ἐρμηνείῃς; quod Eusebius aperte non dicit, sed utrum Sexta an Septima fuerit in medio relinquit.

2. A Judaeis auctoribus confectas esse versiones tam Sextam quam Quintam affirmat Hieronymus, dum his verbis Rufinum alloquitur: "Magnis, ut scio, sumptibus redemisti Aquilae et Symmachi et Theodotionis, Quintaeque et Sextae editionis Judaicos translatōres,"¹⁰ quae tamen quasi rhetorice elocuta non nimis urgenda esse videntur. Sextum vero interpretem Christianum fuisse constat ex ejus interpretatione vaticinii Habac. iii. 13: *Egressus es ad liberandum populum tuum, ad liberandum Unctum tuum*; ad quem locum commentatus est Hieronymus: "Sexta editio, prodens manifestissime sacramentum, ita vertit ex Hebraeo: *Egressus es, ut salvares populum tuum per Jesum Christum tuum*; quod Graece dicitur: Ἐξῆλθες τοῦ σώσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν Χριστόν σου."¹¹ Nisi quis interpretem nostrum per Ἰησοῦν Josuam, qui *Unctus καταχρηστικῶς* dici possit, voluisse, non sine quadam veri specie contenderit.

3. Praeter libros Psalmorum et Cantici Canticorum, qui Sextae editionis lectionibus abundant, etiam in aliis in indicia ejus quamvis obscuriora incidimus. Exempla indubitatae fidei sunt Exod. vii. 9. 3 Reg. xiv. 23, utrumque e versione Syro-hexaplati nunc primum editum; Job. v. 7. xxx. 16 in *Auctario*; Amos i. 11 in Syro-hex. Praeterea in Habacuci vaticinio Hieronymus praeter locum supra allatum, ad quem Sextam nominatim laudat, duas alias versiones anonymas in Commentariis ad Cap. i. 5. ii. 11 memorat, notans: "Reperi, exceptis quinque editionibus, id est, Aquilae, Symmachi, Septuaginta, Theodotionis et Quinta, in XII prophetis et duas alias editiones, in quarum una scriptum est: *Quia lapis* etc., et in altera: *Lapis enim* etc."¹² Has vero cum iis quae Sextae et Septimae nominibus designantur easdem esse, haud improbabiler conjici potest.

4. Sextum interpretem *paraphrasi gaudere*, quae Montefalconii opinio est, quantum ex illius reliquiis conjicere licet, vix constare videtur. Singulares quidem ejus versiones, praeter locum Habac. iii. 13, appellari possunt Psal. x. 2: *Ut jaculentur* (לִירְרוּ) *in caligine in rectos corde*. S'. εἰς τὸ ἐπιδειξάι τὸ σκότος; et Psal. cxxvi. 4: S'. *υἱὸι ἡκουημένοι* (הַיְיָ הַקְּוִיָּמִים). Singularis quoque, sed optimae notae, est versio a nobis e vitiosa Syri nostri scriptura odorata Cant. Cant. ii. 17: S'. ἐπὶ τὰ ὄρη μαλαβάθρον (רְגֵלֶיךָ). Sed in loco Psal. xxxvi. 35: *Vidi impium praepotentem, et dilatantem se sicut arbor indigena viridis*, Sextum in mira ejus versione, εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα: εἰμι ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνη, omnes etiam paraphraetae sanioris limites transcendisse, antecessori nostro facile concedimus.

Obiter notandum vocabulum Nostro peculiari *νεανικότης* Psal. ix. 1. cix. 3.

¹⁰ Hieron. Opp. T. II, p. 528.

¹¹ Hieron. Opp. T. VI, p. 656.

¹² Hieron. Opp. T. VI, p. 618.

IV. *De Septima editione.*

De Septima, quae dicitur, versione fere omnia quae explorata sunt in praecedentibus anticipavimus. Epiphanius et imitatores ejus Septimum interpretem ignorabant. Etiam Enneaplorum nomen prorsus inauditum est. Eusebii testimonium jam a nobis examinatum est, quem Hieronymus, ut videtur, in locis supra allatis auctorem habuit, praeterea notans, Quintam et Sextam et Septimam versionem *maxime eorum librorum, qui apud Hebraeos versu compositi sunt fuisse*;¹³ quinam autem hi sint ipse docet in Praefatione in Jobum ex Hebraeo conversum, nempe Jobus maxima ex parte, Psalterium, Threni, et Canticum; ad quos tamen neque ab eo neque ab ullo alio commentatore citatur usquam Septima. Ad locum Habacuci, ut jam vidimus, praeter quinque editiones duarum aliarum lectiones allegat, tacitis tamen Sextae et Septimae titulis. Restat Psalmorum liber, ad quem Montefalconius, non e libris MSS., sed Nobilii, ut ait, auctoritate fretus, Septimi interpretis quatuor lectiones in Hexaplis suis recondidit. Primus locus est Psal. xxi. 30, ubi antecessor noster, quem nos quoque incaute imitati sumus, edidit: 'E. S. Z'. ἡ ψυχὴ μου; sed Nobilius diserte ait: "V editio et VI ut LXX." Ad Psal. xlix. 21 Nobilius ambigue notat: "Th. ut VII. 'A. ἐπέλαβες," siglo VII, quod non raro ei accidit,¹⁴ pro LXX posito, ut cuique pleniorum ejus annotationem a Waltono denuo editam inspicienti patebit; Montefalconius vero: 'A. Θ. Z'. ἐπέλαβες κ. τ. ε. Ad Psal. l. 1, ubi Nobilius notat: "Symmachus ut VII [apud Walton. LXX]. Aq. Theod. Βεθσαβέθ," Montefalconius simili errore edidit: 'A. Σ. Θ. Z'. Βηθσαβέε (sic). Tandem in quarto loco Psal. xlix. 3, ubi Nobilii annotatio est: "Θ. et VII [Waltonus: Th. et *Septima*] καταγίσθη," Montefalconius pariter edidit: Θ. Z'. καταγίσθη. Unde notulam suam exscripserit Nobilius, ignoramus; si autem vera est, hic est unicus in libro Psalmorum, et, si Habacucum excipias, in Bibliis Graecis locus, ad quem Septimae lectio genuina superest; eaque non peculiaris, sed mera versionis Theodotionianae repetitio. Quae si recte a nobis disputata sint, non absurda conclusio est, Septimam quae celebratur versionem aut nunquam exstitisse, aut penitus intercidisse.

¹³ Hieron. Opp. T. VII, p. 735. LXX, non VII, habet.

¹⁴ Vid. Hex. nostra ad Psal. xxiv. 17. xxvi. 7, ubi in utroque loco Waltonus

CAPUT VI.

DE HEXAPLORUM COMPOSITIONE.

I. De Origenis in Hexaplis adornandis scopo. II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit. III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

I. *De Origenis in Hexaplis adornandis scopo.*

Cum versio Veteris Testamenti LXXviralis Ecclesiae per orbem terrarum παροικούση Hebraei archetypi vices sola sustinuerit, conditionem textus ejus, procedente tempore magis magisque declinantis, Ecclesiae praefectis, saltem doctioribus, gravem sollicitudinem attulisse non est quod miremur. Inter eos magnus Origenes, quanto eruditione instructor, et Sacrae Scripturae studiosior fuerit, tanto vehementius de integritate istius versionis, fidei morumque Christianis Graeca lingua utentibus normae, angebatur. Cur autem LXX Seniorum compositio, prout tunc temporis ferebatur, votis doctorum et piorum hominum parum satisfecerit, duplex causa exstitisse videtur: primum, quia ipsa versio Alexandrina, opus diversorum interpretum, diversis, ut credibile est, temporibus pro sua cujusque indole et consilio partes sibi assignatas peragentium, a vero oraculorum divinatorum sensu, tum addendo, tum detrahendo, tum prava interpretatione obscurando, quam longissime aberravit; deinde, quia in quingentorum fere annorum decursu per tot scribarum sive oscitantiam sive audaciam parem cum omnibus libris fortunam experta fuerat. Quod ad posteriorem depravationis causam attinet, ipse Origenes instar omnium testis adest. Sic igitur ille in Tomo XV Commentariorum in S. Matthaeum de exemplaribus quatuor Evangeliorum tunc temporis existentibus: *Νυνὶ δὲ δηλονότι πολλὴ γέγονεν ἡ τῶν ἀντιγράφων διαφορὰ, εἴτε ἀπὸ ῥαθυμίας τινῶν γραφέων, εἴτε ἀπὸ τόλμης τινῶν μοχθηρᾶς τῆς διορθώσεως τῶν γραφομένων, εἴτε ἀπὸ τῶν τὰ ἑαυτοῖς δοκοῦντα ἐν τῇ διορθώσει προστιθέντων ἢ ἀφαιρούντων.* Eandem autem confusionem ex iisdem causis profectam etiam in Veteris Testamenti codicibus exstitisse testificans, illico ait: *Τὴν μὲν οὖν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῆς παλαιᾶς διαθήκης διαφωρίαν, θεοῦ δίδοντος εὖρομεν ἰάσασθαι;*¹ in Hexaplis videlicet, de quibus nunc agitur. Aliam causam, curnam LXX interpretes in versione sua concinnanda interdum a proposito defecerint, memorat Hieronymus, scilicet quia Ptolemaeo regi, Platonis sectatori et unius Dei cultori, mystica quaeque in suorum libris sacris, et maxime ea quae Christi, Dei filii, adventum pollicerentur, prodere noluerint.² Respicit in primis, ut videtur, locum insignem Jesai. ix. 5, ubi pro nominibus honorificentissimis, *Admirabilis, Consiliarius,*

¹ Origen. Opp. T. III, p. 671.

² Hieron. Opp. T. III, pp. 303, 304.

Deus, Fortis, Pater futuri saeculi, Princeps pacis, LXX humiliter verterunt: Magni consilii angelus; adducam enim pacem super principes, et sanitatem ei. Sed hic praetextus, etiam si probabilis sit, non nisi ad perpaucas Seniorum mutationes et omissiones excusandas valere possit. Restant in hoc uno Propheta loca innumera, in quibus, etiam absentibus rationibus dogmaticis, versionem eorum, quasi plane absonam, et ab Hebraeo toto caelo discrepantem, in Hexaplis nostris siluimus.³ Quid dicemus de libro Jobi, cujus sextam fere partem, quasi obscuritate inexplicabili laborantem, LXX in vertendo prorsus praeterierunt? Quid de trajectionibus et lacunis, quae Jeremiae vaticiniorum textum LXXviralem deturpant? Quid de integro Danielis libro, quem inde ab antiquissimis temporibus, repudiata venerabili Seniorum editione, juxta Theodotionis versionem Ecclesia legit? His igitur tot et tantis ulceribus Origenes medicam manum admovere in se suscepit, iis tamen conditionibus, ut neque Judaismi propugnatoribus, cum adversariis suis ex hac versione disputare recusantibus, nimium concederet; neque Ecclesiae Christianae, eandem tanta observatione et reverentia prosequentis praejudicii offenderet. Proinde, ut voti tam laudabilis compos feret, non modo Judaeorum linguam edidicit, eorumque volumina propria caractere exarata comparavit, verum etiam Graecas recentiorum interpretum translationes undique corrasit, e quibus omnibus inter se collatis de vera Sacri Codicis interpretatione iudicium fieret.⁴ Praeterea ne rem tanti momenti arbitrio suo permittere videretur, viam excogitavit, qua lectoribus quoque harum rerum studiosioribus incepti sui ratio et methodus quasi in tabula patefieret; eam videlicet, quae sub Hexaplorum titulo nomen ejus sempiternae gloriae commendavit.

II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit.

Origenem circa A. D. 185, imperante Commodo, Alexandriae natum esse; Gallo autem imperante (h. e. A. D. 251–254) aetatis annum septuagesimum agentem Tyro mortem obiisse, ex indubitatis Ecclesiae monumentis colligi potest. Vitam ejus literariam, de qua sola nobis quaestio est, duas in partes dividit annus 232, imperatoris Alexandri Severi decimus, in quo Alexandria expulsus ad Caesaream Palaestinae migravit, ubi, exceptis itineribus et ad breve tempus commorationibus, reliquum vitae curriculum exantlavit.⁵ Dum Alexandriae degebat, partim *κατηχίσεως* Christianae muneri, partim philosophiae exotericae institutioni vacabat; donec post brevem in Caesarea peregrinationem Alexandriam reversus, anno circiter 216, commentarios in S. Scripturae libros conscribendi initium fecit; ad quod inceptum tum cohortationibus quotidianis incitando (unde eum in quadam epistola *ἐργοδιώκτην* suum Origenes

³ Vid. Hex. ad Jesai. lvii. 9. lviii. 13. ⁴ Euseb. Hist. Eccles. VI, 16: *Τοσαύτη δὲ εἰσήγετο τῷ Ὀριγένει τῶν θείων λόγων ἀπικριβωμένη ἐξέτασις, ὡς καὶ τὴν Ἑβραῖδα γλώτταν ἐκμαθεῖν, τὰς τε παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐμφορομένης πρωτοτύπου αὐτοῖς Ἑβραίων στοιχείοις γραφὰς κτῆμα ἴδιον ποιήσασθαι, ἀνιχνεύσαι τε τὰς τῶν ἑτέρων παρὰ τοὺς ἑβραϊκοὺς τὰς ἱερὰς γραφὰς ἡμηνυκῶν ἐκδόσεις.* Hieron. in Libro De Viris Illustribus, Cap. LIV (Opp. T. II, p. 894): “Quis ignorat et quod

tantum in Scripturis divinis habuerit studii, ut etiam Hebraeam linguam contra aetatis gentisque suae naturam edisceret; et exceptis LXX interpretibus, alias quoque editiones in unum congregaret?” ⁵ Euseb. Hist. Eccles. VI, 26: “Ἔτος δ' ἦν τοῦτο δέκατον τῆς δηλονόμου ἡγεμονίας, καθ' ἃ τὴν ἀπ' Ἀλεξανδρείας μετανάστασιν ἐπὶ τὴν Καισάρειαν δ' Ὀριγένης ποιησάμενος, Ἡρακλᾶ τὸ τῆς κατηχίσεως τῶν αὐτῶν διδασκαλῶν καταλείπει.

vocat⁶), tum sumptus necessarios subministrando, plurimum contulit unus e discipulis ejus, vir amplissimarum facultatum, Ambrosius, quem a Valentini haeresiarchae erroribus ad fidem orthodoxam revocaverat.⁷ Inter opera ejus *ἔξηγητικά* Alexandriae conscripta Eusebius recenset Commentariorum in Evangelium S. Joannis tomos quinque priores, in Genesis tomos octo priores, in Psalmos i—xxv, necnon in Threnos, praeter libros *Περὶ ἀρχῶν*, De Resurrectione duos, et eos qui *Στρωματεῖς* inscribebantur. Posteaquam Caesaream concesserat, praeter Commentarios Alexandriae inchoatos, scripsit librum De Martyrio, Ambrosio et Protoceto, presbytero Ecclesiae Caesariensis, dedicatum, Epistolam ad Africanum, Commentarios in Jesaiam, Ezechielem, et Canticum Canticorum; e quibus duos posteriores partim Athenis, partim Caesareae elaboravit.⁸ Haec Eusebius; in quibus tamen nihil est unde colligi possit, utrum Alexandriae an Caesareae tribuenda sit Hexaplorum compositio. Horum quidem jam antea meminerat in Capp. 16, 17, *post* mentionem Heraclae, quem Origenes, ut S. Scripturae interpretationi enixius incumberet, in societatem muneris catechetici cooptaverat, et *ante* narrationem de Ambrosii conversione, quae in Cap. 18 continetur. His non obstantibus, si quis opinetur, hanc Hexaplorum commemorationem per anticipationem et digressionem, non secundum rerum gestarum seriem, factam esse, nos quidem non acriter repugnantibus habebit. Hoc autem posito, sive temporis sive loci, ubi tam insigne assiduitatis eruditionisque monumentum elaboratum fuerit, apud Eusebium quidem nullum indicium apparet.

Epiphani de Nostri vita et scriptis narratio tantummodo ponenda est, ut e vestigio reprobetur; videlicet Origenem a tempore Decii usque ad Galli et Volusiani imperium et ultra floruisse; in persecutione autem Deciana multa passum, neque tamen martyrio consummatum, Caesaream concessisse, inde Hierosolimam, postea Tyrum; ibique tandem XXVIII annorum spatio commoratum Hexapla confecisse.⁹ Quae omnia cum rationibus chronologicis prorsus pugnare nemo non videt. Cum enim Decius imperii potitus sit A.D. 249, Origenes, quem circa A.D. 254 obiisse certum est, vix potuit post Decii persecutionem tribus annis superstes fuisse.

Eusebius, ut vidimus,¹⁰ Nostrum Symmachi Commentarios in Matthaum, una cum aliis ejusdem S. Scripturae interpretationibus, a Juliana herede ejus accepisse tradit, ipsum

⁶ Hieron. De Viris Illustribus LXI (Opp. T. II, p. 902).

⁷ Euseb. *ibid.* 23: 'Ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ Ὀριγένης τῶν εἰς τὰς θείας γραφὰς ὑποσημαίνων ἐγένετο ἀρχὴ, Ἀμβροσίῳ ἐς τὰ μάλιστα παρορμῶντος αὐτὸν μυρίας ὄσας οὖν προτροπαῖς, οὐ ταῖς διὰ λόγων καὶ παρακλήσεων αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀφθονοτάταις τῶν ἐπιτηδείων χορηγίας. ταχυγράφοι γὰρ αὐτῷ πλείους ἢ ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν παρήσαν ὑπαγορεύοντι, χρόνους τεταγμένους ἀλλήλων ἀμείβοντες· βιβλιογράφοι τε οὐχ ἥττους, ἅμα καὶ κόραις ἐπὶ τὸ καλλιγραφεῖν ἡσημέναις· ὧν ἀπάντων τὴν δέουσαν τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονον περιουσίαν ὁ Ἀμβρόσιος παρεστήσατο. Eusebii descriptionem, quae ad Origenis Commentariorum apparatus tantummodo spectat, Epiphani Haeres. LXIV (Opp. T. II, p. 588), quem secuti sunt recentiores, ad Hexa-

plorum compositionem transtulisse videtur.

⁸ Euseb. *ibid.* 24, 28, 31, 32.

⁹ Epiphani. De Mens. et Pond. 18 (Opp. T. II, p. 174): 'Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Δεκίου Ὀριγένης ἐγνωρίζετο, ἀπὸ χρόνων Δεκίου ἀκμάσας ἕως Γαλιῖνου (sic) καὶ Οὐλουσιανοῦ, καὶ ἐπέκεινα. ἐπὶ δὲ τοῦ γεγονότους διωγμοῦ τοῦ Δεκίου . . . πολλὰ πεπονθῶς, εἰς τέλος τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἔφθασεν. ἔλθων δὲ εἰς Καισάρειαν τὴν Στράτωνος, καὶ διατριψάς εἰς Ἱεροσόλυμα χρόνον ὀλίγον, εἶτα ἔλθων εἰς Τύρον ἐπὶ ἔτη κη', ὡς ὁ λόγος ἔχει, τὴν μὲν πολιτείαν ἐνησκεῖτο, τὰς δὲ γραφὰς ἠρμύνευσε, ὅτε καὶ τὰ ἑξῆπλά, καὶ τὰς δύο τῶν Ἑβραϊκῶν σελίδας ἄντικρυ ἐκ παραλλήλου μῆς ἐρμηνείας πρὸς τὴν ἑτέραν συνέθηκε, ἑξῆπλά τὰς βίβλους ὀνομάσας, καθὼς περ μοι ἄνω διὰ πλάτους εἰρηται.

¹⁰ Supra p. xxviii.

Origenem testem citans. Hunc Eusebii locum Huetius cum Palladii narratione quadam nectit, scilicet Origenem, cum gentilium vexationem fugeret, Caesareae apud Julianam virginem totum biennium delituisse, et in literis animum habuisse; ex comparatione locorum colligens, Julianam Caesareae Cappadociae (?) commorantem, et opibus abundantem, flagrante Maximini (?) persecutione (A.D. 235-238), non hospitio solum, sed bibliotheca (?) quam instructissimam a Symmacho hereditario jure obtinuerat, Origenem excepisse; ibique eum, maximam nactum librorum supellectilem, opus hexaplare inchoasse.¹¹ Sed haec Viri ingeniosi hypothesis quam levibus incertisque conjectationibus tota pendeat, non est quod moneamus. Unum constat, Origenem Hexapla sive Tetrapla sua tunc edidisse, cum Epistolam ad Africanum et Commentarios in S. Matthaeum conscriberet; in quorum scriptorum utroque editionis V. T. a se elaboratae, obelis et asteriscis distinctae, disertam mentionem facit.

III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

Post duas columnas Hebraicas ceteris praevisse Aquilae editionem, proxime autem secutam esse Symmachi, deinde LXX interpretum, postremo Theodotionis versionem, consensu veterum auctorum extra omnem controversiam positum est. Epiphanius non solum quatuor editiones hoc ordine nominat, sed philologorum quorundam in causis istius collocationis explicandis errorem corrigit. Hieronymus autem Hexaplorum compositionem sicclare et sine ambage describit: "Unde et nobis curae fuit omnes veteris Legis libros, quos vir doctus Adamantius in Hexapla digesserat, de Caesariensi bibliotheca descriptos, ex ipsis authenticis emendare: in quibus et ipsa Hebraea propriis sunt characteribus verba descripta, et Graecis literis tramite expressa vicino; Aquila etiam et Symmachus, Septuaginta quoque et Theodotio suum ordinem tenent."¹² Accedit Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae; necnon Pentaplorum specimen in Codice Barberino ad Hos. xi. 1 reconditum, ubi columnarum series clare exhibetur. Sequestrata Seniorum editione, ordo trium interpretum in scholiis et annotationibus marginalibus usu receptus est 'A. Σ. Θ., unde Theodotioni ἡ τρίτη ἔκδοσις tribuitur in scholio ad Ezech. xxv. 4 appicto. Nec tamen dissimulandum est, tum in libris Graecis tum in versione Syro-hexapla Theodotionem Symmacho aliquando praeponi, utrum casu an propter rationes chronologicas incertum.¹³ In tali autem qualem descripsimus quatuor versionum syntaxi, non temporis quo quaeque edita fuerit rationem haberi quivis videt; nam editionem τῶν Ο' omnium longe antiquissimam esse manifestum est; Theodotioni autem Symmachum priorem fuisse argumentis refutare conati sumus. Epiphanius quidem censuit, Origenem versioni LXX virali quasi omnium accuratissimae medium locum assignasse, ut ceteras utrinque positas manifestius erroris convinceret;¹⁴ quod futilissimum est, et Origeniani

¹¹ Huetius in *Origenianis*, III, 2, 3. ¹² Hieron. Opp. T. VII, p. 734. ¹³ Ordo 'A. Θ. Σ. reperitur apud Hieron. Praef. in Daniel. (Opp. T. V, pp. 621, 622), et Suidam s. v. κριζω (vid. Hex. ad Amos vii. 14). Peculiaris est

Philoponi in Hexaemero usus, qui versiones Graecas notiores hoc ordine, Ο'. Α. Θ. Σ., allegat. ¹⁴ Epiphanius. De Mens. et Pond. 19 (Opp. T. II, p. 175): Τινές τοίνυν, ὡς ἔφη, ταῦταις ταῖς βίβλοις ἐντυγχάνοντες, καὶ εὐρίσκοντες τὰς δύο

operis scopo quam maxime repugnans; e recentioribus autem alii alias rationes excogitarunt. Aquilam primum inter tres interpretes locum obtinuisse, tum propter aetatis privilegium, tum quia proxime omnium ad Hebraicam veritatem accedebat, nemini fortasse absurdum videbitur. Porro Theodotionem Senioribus, quos in primis imitandos sibi proposuerat, arctissime adhaerere, pariter cum recta ratione congruit. Sed qua de causa LXX et Theodotionem Aquilae et Symmacho Origenes posthabuerit, ipse viderit. Nobis quidem, si integrum Hexaplorum corpus, non disjecta ejus membra, edendum fuisset, ab Auctoris methodo vel hilum discedere religioni fuisset. In praesenti vero operis conditione, lectorum utilitati magis consulturos nos esse credidimus, si venerabili LXX interpretum versioni praerogativa reservata, ceteras ordine usu sancito ei postponamus; ut illa ad Hebraeum archetypum proxime praecedens prius exacta, erroribus et defectibus ejus e reliquorum interpretum promptuario commodius subveniatur.

C A P U T VII.

DE LXX INTERPRETUM VERSIONE, UT IN HEXAPLIS ERAT.

I. De editione τῶν Ὁ hexaplarī in universum. II. De Asteriscorum, Obelorum etc. forma et valore. III. De Lemnisco et Hypolemnisco. IV. De regulis, quas in textu LXXviralī reformando Origenes sibi praescripserit. APPENDIX I. De obeli pictura (∞) versionis Syro-hexaplaris peculiari. APPENDIX II. Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

I. De editione τῶν Ὁ hexaplarī in universum.

Collectis undique quotquot ferebantur versionibus V. T. Graecis, et una cum vulgari LXX interpretum editione per columnas parallelas (quae dicuntur) quo facilius inter se comparentur dispositis, praemissis quoque, in Hexaplis saltem, duabus paginis Hebraicis, ex hoc tam operoso incepto exoriebatur opus, quod ad rectam oraculorum divinatorum intelligentiam maximum momentum haberet, et vere Hexaplorum titulo ornaretur. Sed hoc Adamantio nostro non satisfecit. Ut Hieronymi verba nostra faciamus, "Origenes non solum exemplaria composuit quatuor editionum, e regione singula verba describens, ut unus dissentiens statim ceteris inter se consentientibus arguatur; sed, quod majoris audaciae est, in editione LXX

Ἑβραϊκὰς πρώτας κειμένας, μετὰ ταύτας δὲ τὴν τοῦ Ἀκύλα τεταγμένην, μεθ' ἣν καὶ τὴν τοῦ Συμμάχου, ἔπειτα τὴν τῶν οὐβ, μεθ' ἧς ἡ τοῦ Θεοδοτίωνος συντάξαται, καὶ ἐξῆς ἡ πέμπτη τε καὶ ἕκτη, δοκοῦσι πρώτους ἐρμηνεύσαι τὸν Ἀκύλαν καὶ τὸν Σύμμαχον τῶν οὐβ

κατὰ τὴν τάξιν τῆς θέσεως, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀλλ' Ὀριγένης, πυθόμενος τὴν τῶν οὐβ ἕκδοσιν ἀκριβῆ εἶναι, μέσσην ταύτην συνέθηκεν, ὅπως τὰς ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ἐρμηνείας διελέγχη.

Theodotionis editionem miscuit, asteriscis designans quae minus ante fuerant, et virgulis quae ex superfluo videbantur apposita."¹ Ad hujusmodi autem propositum assequendum duae viae ei se obtulerunt; una, ut Hexaplis quales modo descripsimus confectis, aliud opus aggregeretur, quod quintam tantum columellam, LXXviralem scilicet, e Theodotione ceterisque emendatam, contineret; altera, ut praetermissa vulgari τῶν Ο' editione, textum a se refictum, asteriscis obelisque distinctum, in quintam Hexaplorum paginam reponeret. Non desunt quidem qui existiment Origenem priorem viam iniisse; videlicet ut distinctiones praedictas non in editionem hexaplarem introduceret, sed in aliam seorsim adornatam, qualem hodieque exhibent codex Graecus Sarravianus, et versio Pauli Telensis Syro-hexaplaris.² Sed ut Hieronymi declarationem taceamus, in scholiis Graecis innumera exstant loca, quae contrarium aperte probent; nempe editionem τῶν Ο' hexaplarem non diversam fuisse ab ea quam in exemplaribus modo memoratis hodie manu terimus. Praeterea cum certis locis (e.g. Exod. xxxvi—xxxix, Jerem. xxv—li) ordo capitum et commatum, qualis in LXX reperitur, ab eo qui in Hebraea veritate ceterisque versionibus Graecis exstat mirum quantum dissideat, non videmus qua ratione editio LXXviralis ceteris interponi posset, nisi juxta illarum seriem denuo reformaretur; id quod in editione ejus hexaplaris factum esse exploratum est. De hac igitur editione nunc nobis agendum; quod tamen commode fieri vix potest, nisi de valore et usu variorum signorum, quae operi Origeniano incumbentibus in oculos incurrunt, prius disseramus.

II. De Asteriscorum, Obelorum, etc. forma et valore.

1. Asteriscorum et obelorum usum Origenem non ipsum invenisse, sed a grammaticis, qui in auctorum profanorum, in primis Homeri, scriptis artem criticam exercebant, mutuuum sumpsisse, omnibus notum est. Apud hos obelum (—) universalem ἀθετήσεως sive νοθείας notam esse constat; asterisci vero ceterarumque notarum significatio non omnibus eadem fuisse videtur, sed alia in Homero, alia in lyricis et tragicis, alia in Platone et Demosthene deprehenditur. Quod ad Homeri annotatores attinet, obelus quidem locis sive στίχοις non tam e criticis (quae nunc dicuntur) rationibus, quam ex ipsorum censorum sensu ac iudicio νενοθευμένοις appingitur. Sic ad Il. A, 29—31:

- Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
- ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
- ἰστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντίωσαν,

Ἄθετοῦνται, inquit Scholiasta, ὅτι ἀναλύουσι τὴν ἐπίτασιν τοῦ νοῦ καὶ τὴν ἀπειλήν . . . ἀπρεπὲς δὲ καὶ τὸ Ἀγαμέμνονα τοιαῦτα λέγειν. Asteriscum autem locis poetae insignioribus praemitti solitum esse, ut obelus reprobatis, vulgaris quidem, sed parum accurata est virorum eruditorum sententia.³ Scilicet ex Eustathii aliorumque praescripto asterisci nullus usus est, nisi in versi-

¹ Hieron. Praef. in Paralip. (Opp. T. IX, p. 1325 ed. Migne). ² Vid. Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 608. ³ H. Stephani *Thes. Graec. Ling.* s. v. Ἀστερίσκος: "Solebat addi locis insignibus, quemadmodum contra obelus τοῖς

culis qui *bis totidem verbis* leguntur; quam rem grammaticorum filii aegre ferentes, ex altero loco in alterum eos male translatos esse statuebant: quo sumpto, locum ubi belle habere videbantur, asterisco (✕) singulis versiculis praeposito illustrabant; eum autem ubi minus apte legebantur, obelo et asterisco (—✕ vel ✕—) praenotabant. E. g. ad II. A, 177 pingitur:

—✕ Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε.

E contrario ad II. E, 891:

✕ Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε,

ad quem posteriorem locum Eustathius notat: 'Ἐν δὲ τῷ, αἰεὶ γάρ ἔρις τε φίλη καὶ ἐξῆς, ἀστέρα... παρατιθέασιν οἱ παλαιοὶ, ὡς ὄδε κάλλιστα κειμένοι τοῦ λόγου ἢ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν τῇ ᾧ ραψωδίᾳ. Rursus ad Od. II, 281-298: —✕ Ἄλλο δὲ τοι ἐρέω—μητιέτα Ζεὺς, idem commentatus est: 'Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἡ περὶ τῶν ὄπλων ἐνταῦθα παραγγελία τῇ τῆς τῆς μάλιστα ραψωδίᾳ ῥηθῆναι κατὰ τοὺς παλαιοὺς· ὄδε γὰρ ὀβελίζονται, φασί, τὰ τοιαῦτα ἔφη μετὰ καὶ ἀστερίσκων· ἐκεῖ δὲ καιριώτατα κείνται, ὅπου καὶ εἶδεν Ὀδυσσεὺς τὰ ὄπλα· νῦν γὰρ, φησὶν, ἐν ἀγροῖς ὡς πῶς οἶδεν ὅτι πρόχειρα κείνται ὄπλα ἐν τῷ οἴκῳ;

2. Notarum criticarum usum, a profanorum scriptorum censoribus inventum, quibus conditionibus Origenes ad opus suum accommodaverit nunc videndum. Montefalconius rem sic breviter conficit: videlicet quod textui LXXviri adijciendum esset, Origenem asterisco praenotasse; quod vero expungendum, obelo. Cautius et rectius Auctor Scholiorum in Proverbia a Tischendorfio editorum: "Ὅσοις οἱ ὀβελοὶ πρόσκεινται ῥητοῖς, οὗτοι οὐκ ἔκειντο οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς ὀ και ὅσοις οἱ ἀστερίσκοι πρόσκεινται ῥητοῖς, οὗτοι ἐν μὲν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς ἐφέροντο, ἐν δὲ τοῖς ὀ οὐκέτι.⁴ Epiphanius quidem, vir nequaquam limati iudicii, quidlibet in versione Seniorum sive adijciendum sive demendum esse negat, temere affirmans, verba quae ab iis praetermissa sint, recte, quasi in Hebraeo *dissologούμενα* et superflue posita, praetermissa fuisse (e. g. Gen. v. 5: καὶ ἔζησεν Ἀδὰμ τριάκοντα καὶ ἑνακόσια ἔτη pro Hebraeis ἑνακόσια ἔτη καὶ τριακόσια ἔτη); quae autem ab iis in textum Hebraeum invecta esse videantur, non otiose, sed optimo consilio addita fuisse, ut sensum obscurum et mancum illustrent ac suppleant.⁵ Sed talem defensionem ipsum facti auctorem Origenem probaturum fuisse vix crediderimus. Audiamus eum de suo instituto clare et ingenue exponentem: Τὴν μὲν οὖν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῆς παλαιᾶς διαθήκης διαφωνίαν, θεοῦ διδόντος, εἴρομεν ἰάσασθαι, κριτηρίῳ χρησάμενοι ταῖς λοιπαῖς ἐκδόσεσιν... καὶ τινὰ μὲν ὀβελίσσαμεν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ μὴ κείμενα, οὐ τολμήσαντες αὐτὰ πάντα περιελεῖν τινὰ δὲ μετ'

ἀετουμένους." Smith (Dr. W.) *Dictionary of Greek and Roman Biography*, Vol. I, p. 291: "He (Aristarchus) marked those verses which he thought spurious with an obelos, and those which he considered as particularly beautiful with an asterisk." ⁴ Tischendorf. *Notit. Cod. Sin.* p. 76. Ad ο἗τοι utrobique οἱ τόποι subintelligit Tischendorfius, quod ferri nequit. Immo ο἗τοι sunt οἱ ὀβελοὶ et οἱ ἀστερίσκοι, quae voces non modo ipsas notas criticas, sed, ut mox videbimus, *locos obelitis et asteriscis insignitos* deno-

tant. ⁵ Epiphani. *De Mens. et Pond.* 2, 3 (Opp. T. II, pp. 159-161). Idem *ibid.* 17 τοῖς ο἗ non solum interpretum, verum etiam ἀπὸ μέρους προφητῶν personam vindicat; ὃν γὰρ οὐκ ἦν χρεια εἰς ἐρμηνείαν παρήκαν, ἀτινα εἰς ὕστερον ἐν τοῖς σφῶν αὐτῶν τόποις μετὰ ἀστερίσκων Ἀριγίης συνέθηκεν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ προστεθέντα οὐκ ἀφείλιτο, εἰδὼς ὅτι αὐτῶν μᾶλλον ἔστι χρεια, ἀλλὰ μετὰ ὀβελῶν ἔσθα ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἤρην εἶπασε, μόνον σημειωσάμενος διὰ τοῦ ὀβελοῦ τὴν περὶ τῆς τοῦ τόπου ἀναγνώσεως εἰρησιν.

ἀστερίσκων προσεθήκαμεν, ἵνα δῆλον ᾖ ὅτι μὴ κείμενα παρὰ τοῖς Ο΄ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκδόσεων συμφώνως τῷ Ἑβραϊκῷ προσεθήκαμεν καὶ ὁ μὲν βουλόμενος πρόσηται αὐτά· ᾧ δὲ προσκόπτει τὸ τοιοῦτον, ὃ βούλεται περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτῶν ἢ μὴ ποιήσῃ.⁶ Quibus verbis dum Senioribus debitum honorem et reverentiam reservat, non obscure innuit, se non esse e numero eorum quibus emendationes versionis eorum certissimas juxta Hebraeum factas admittendi aut rejiciendi liberum arbitrium permiserit. Certe omissiones et additiones eorum si non damnat, non tamen excusat, multo minus defendit. Tenemus igitur ex Origenis usu obeli notam vim suam ἀθετητικὴν eatenus conservare, ut verba ei subjecta non tam spuria quam superflua esse indicet; asteriscum vero non meram additionem, sed additionem rite et probabiliter, interdum necessario factam denotare.

Quod reliquum est, ab Homeri criticorum usu vix hilum discedit alia Origenis nota, quae ex juxtapositione obeli et asterisci constat. Hujus usus, antecessoribus nostris plane incogniti, prima notitia debetur editioni Codicis Ambrosiani a Middeldorpfio concinnatae, in qua pluribus libri Proverbiorum locis a LXX transpositis appingitur nota (⊖⊗) vel (⊗⊖). Exempli gratia; in Cap. xx statim post v. 9 exemplaris Hebraei, interpres Graecus interpolavit pericopam, quae in Hebraeo est vv. 20–22; Origenes autem, *aliter ac in ceteris libris facere solet*, ordinem τῶν Ο΄ praeposterum servavit, praemissa tantum nota praedicta, hoc modo:

- ⊗⊖ κακολοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ,
 ⊗⊖ αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.
 ⊗⊖ μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις
 ⊗⊖ ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.
 ⊗⊖ μὴ εἴπῃς· τίσομαι τὸν ἐχθρὸν,
 ⊗⊖ ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ.

Hucusque Origenis usus cum Homericis accurate concinit; sed post v. 19, ubi juxta posteriorem iidem versiculi quasi in propria sede cum simplici asterisco repetendi erant, Noster hoc non fecit, sed semel positos secunda vice omittere maluit.⁷ Versionis Syro-hexaplaris auctoritatem egregie confirmat Auctor Scholiorum in Proverbia e Codicis Patmio recenter descriptorum, qui post verba a nobis modo excitata haec habet: τὰ δὲ ἡστερισμένα ἐν ταυτῷ καὶ ὠβελισμένα ρητὰ, φέρονται μὲν παρὰ τοῖς ὀ, φέρονται δὲ καὶ ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς, τὴν θέσιν δὲ μόνην παραλλάσσουν οἱ λοιποὶ καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν παρὰ τοὺς ὀ ὅθεν ὠβελισται ἐν ταυτῷ καὶ ἡστέρισται, ὡς παρὰ πᾶσι μὲν φερόμενα, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ τόποις.⁸

✱

⁶ Origen. Opp. T. III, pp. 671, 672. Versus finem πρόσηται pro πρόσηται ex emendatione Grabii (*De Vitiiis* etc. p. 50) recepimus. ⁷ Praeterea in Codice Ambrosiano scriba ad vv. 20, 10 et 23 appinxit notas transpositionis, II ⊖, I ⊗, et III ⊖, scholio ad singulas appposito: Ὡς ὁ Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ. Similiter post Cap. xxiv. 22 sequuntur Cap. xxix. 27—xxx. 14 (sub ⊖⊗); Cap. xxiv. 23—34; Cap. xxx. 15—xxx. 9 (sub ⊖⊗); Cap. xxv. 1—xxix. 27; Cap. xxx. 10 ad finem; appictis numeris, III ⊖, I ⊗,

IIII ⊖, II ⊖, et IIIII ⊖, cum scholio, ut ante. ⁸ Tischendorf. in *Mon. Sacr. Ined.* T. III, p. xvii: "In iis quae supra ex Cod. Patmio exscripsimus, dicuntur ab Origene nonnulla simul et asterisco et obelo notata esse... Quod si recte assertum est, quamvis alibi nihil ejusmodi traditum sit [?], quaeritur an eodem sensu accipiendum sit signum ⊗, quod p. 93, 2, 8 [Num. vi. 21: περὶ τῆς ψυχῆς ⊗ αὐτοῦ:] edidimus, atque ita explicuimus, ut ⊖ prima manu datum, ⊗ altera substitutum diceremus, quamvis

✱

3. Quod ad formam notarum Origenianarum attinet, in asterisco quidem pingendo vix ulla varietas observanda est. Eustathii descriptio haec est: "Ἐστὶ δὲ τὸ σημεῖον τοῦ ἀστερίσκου .. διὰ τοῦ Χ στοιχείου τετραχῆ στιζομένου κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων ἐπίζευξιν, οὕτω (✱)."⁹ Eandem fere figuram exhibet Epiphanius textus editus, in quo tamen extremitates linearum crucis leviter inflexae sunt, ut in altera linea litera χ forma cursiva (quae dicitur) exaratae.¹⁰ In versione Syro-hexaplari *asteriscus* (ܐܫܬܪܝܫܩ) sive *stellula* (ܘܫܬܠܘܠܐ) usitatam formam habet, sed semel atque iterum non propensus (✱), sed erectus (⊕) reperitur.¹¹ In libris Graecis utraque pictura aequè usu recepta est. Apud Hieronymum editum semper ✱ pingitur. De obeli autem forma quaestio satis perplexa est. Eustathio auctore, obelus est linea recta, et pingitur sic (—).¹² Epiphanius ait: "Ὁ βέλδς οὗτός ἐστιν ὁ παρακείμενος (↖), παραπλησίως γράφεται τῇ καλουμένῃ γραμμῇ· ὀβελδς δὲ κέκληται κατὰ Ἀττικὴν χρῆσιν, ἀλλοῖς δὲ καλεῖται δόρυ, ὃ ἐστὶ λόγχη; sed figura in textu edito depicta pugioni similior est, cuspede sursum reclivi, altera autem extremitate orbiculo et capula munita.¹³ In versione Syro-hexaplari multiplex est obeli figura, sed ceteris usitatior —, deinde ÷, rarius Ɔ, perraro ÷.¹⁴ Etiam nomen in dicto opere cum figura variat; siquidem — et ÷ diserte *obeli* et *obelisci* (ܐܒܝܠܝܫܩ et ܐܒܝܠܝܫܩ) nominantur,¹⁵ posterior autem etiam *lemniscus* (ܠܡܢܝܫܩ) appellatur,¹⁶ quo titulo ab Epiphanio quoque et aliis, qui usum ei ab obelo diversum assignant, insignita est. In versione Harethi (Arab. I, 2) pro — et ÷, ut Holmesius pingit, in codicibus — et ÷ exstare non dubitamus.¹⁷ Transeamus ad libros Graecos hexaplares, inter quos eminet Codex Sarravianus, cujus in obelis pingendis usus valde notabilis est. Scilicet ubicunque obelus in media linea occurrerit, pingitur —¹⁸ (non —, ut Holmesius edidit, quem nos in Genesi incaute imitati sumus); in initio autem lineae virgula recta, cujus extremitates levissimam incurvationem sursum et deorsum habent, ut e sequenti specimine (Gen. xxxiv. 14) clarius apparebit:

καὶ εἶπαν αὐτοῖς — σὺ
 — μῶν καὶ λευεῖ οἱ α
 — δελφοὶ δεινας ὑῖοι
 — λειας: οὐ δυνήσομε
 θα.

lineola non sit extincta." Signum ✱ fortuitum esse nulli dubitamus; verum ut sit, exempla e Codice Sarraviano allata cum scholio nostro nihil commune habent; quippe quae neque ullam transpositionem continent, et ad Pentateuchum, non ad Proverbia, *cui libro peculiaris est hic usus*, pertinent.⁹ Eustath. ad Od. I, 252 (p. 1627, 60).¹⁰ Epiph. De Mens. et Pond. 2 (Opp. T. II, p. 159).¹¹ E.g. Num. xviii. 4 (male pro —). Jos. xiii. 8. Jud. xv. 5 (fortasse pro —). 3 Reg. xxii. 15.¹² Eustath. ad Π. A, 463 (p. 136, 13): "Ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ ὀβελοῦ καὶ τὸ γραφικὸν σημεῖον μετήνεκται ὁ ὀβελδς, ὃς ἐστὶ γραμμὴ τῆς εὐθείας, προτιθεμένη στίχων ἦτοι ὀρθῶν ἕξω."¹³ Epiph. De Mens. et Pond. 3 (Opp. T. II, p. 160).¹⁴ Forma —, quam Middeldorff. pro iis quae in apographo Norbergiano

invenit, videlicet — et —, perperam substituit, in codice est merus index, cujus superscriptione lectiones marginales cum textualibus connectuntur. Loca paucissima, in quibus obeli vice fungi videtur, sunt Gen. xxxix. 17. 3 Reg. xxi. 20, 28 (non Jud. vi. 32, ubi index est). Praeterea in Codice Chisiano ad Dan. i. 20. iv. 8, et sub initium Susannae, pro — pingitur —, notante, sed differentiae rationem aliis discutiendam relinquente, Bugato in *Annotationibus*, p. 131.¹⁵ Vid. Hex. ad Exod. xxii. 5. 4 Reg. xv. 5. Ezech. xxi. 4.¹⁶ Vid. Hex. ad Jerem. xxvii. 18, ubi formam signi a Norbergio vel typhetha ejus immutatam esse temere suspicatur Skat Rördam in *Praef. ad Libros Judicum et Ruth*, p. iv.¹⁷ Vid. White (Rev. Joseph) *Letter* etc. pp. 26–28.¹⁸ Sic in codice typis descripto

Praeterea in libro Judicum pro ⋈ sufficitur ⋈ vel ⋈ ; pro ⋈ autem ⋈ . Etiam Codicem Marchalianum duas obeli formas in eadem lectione agnoscere, inferimus ex nota marginali ad Thren. v. 4 :

⋈ ἐξ ἡμερῶν
— ἡμῶν.

Denique in Hieronymi scriptis, quantum e libris editis colligere licet, obelus sive veru est linea recta inter duo puncta jacens, hoc modo : ⋈ vel ⋈ .¹⁹

4. Ex iis quae disputavimus necessario concluditur, Origenem duas tantum notas, primarias saltem, asteriscum et obelum, Hexaplorum suorum in gratiam invenisse; obeli autem, quotquot sunt, formas, —, ⋈, ⋈, ⋈, ⋈, ⋈, —, unam eandemque significationem prae se ferre, videlicet verba quae iis subjecta sint, ut cum Hieronymo loquamur, in *LXX interpretibus plus haberi*; vel, ut idem alio loco reverentius ait, ab iis addita fuisse, *vel ob decoris gratiam, vel ob Spiritus Sancti auctoritatem, licet in Hebraeis voluminibus non legantur*.²⁰ Quaestionem de significatione lemnisci et hypolemnisci inde ab Epiphanio agitatam, ut et aliam de usu notae ∞ in exemplari Syro-hexaplari frequentatae, mox tractabimus; nunc conclusionem nostram, ab antecessorum nostrorum placitis cummaxime descendentem, opinionibus duumvirorum in re diplomatica peritissimorum, CONSTANTINI TISCHENDORF et ANTONII CERIANI, confirmabimus. Sic igitur ille in *Monumentorum Sacra. Ined. Collectione Nova*, T. III, p. xvi: “Ad duo autem signa illa, asteriscum et obelum, accedunt alia duo, lemniscus et hypolemniscus, qui quamvis jam Epiphanium et Hesychium exercuerint, nec quam formam habuerint, nec quam significationem, satis constat. Ex iis vero quos vidimus veterum locis, ipsius potissimum Origenis atque Hieronymi, clarissimum fit, multo plus ponderis asteriscos et obelos quam reliqua signa habuisse, quum totam Hexaplorum rationem describentes in illis solis acquieverint.” Hic autem in *Praefatione ad Monumenta Sacra et Profana*, T. I, F. I, p. x non obscure innuit, “ex usu veterum ante Origenem, ex hujus et S. Hieronymi testimonio, et ex critica in locos notis insignitos inquisitione statuendum esse, Origenem praeter asteriscum solum obelum usurpasse, cujus formae multiplices in codicibus vetustissimis S. Epiphanio fraudi fuerunt.”

5. Cum loca asteriscis et obelis praenotanda interdum per duos vel plures *στίχους* se extenderent, in evidentio rem rei declarationem Hexaplorum sive conditorum sive descriptoribus usu venit, ut notam distinctionis non solum initio pericopae, verum etiam singulis *στίχους* praepo nerent; quem usum innumeris erroribus occasionem dedisse exploratum est. Exempli

Tischendorfius; sed in *facsimili* (quod dicitur) tum ab eo, tum a Montefalconio in *Palaeogr. Gr.* p. 188 edito, duo puncta non sub media linea, sed versus sinistram ejus extremitatem posita sunt, hoc modo ⋈ , vel etiam ⋈ . Porro forma obeli ⋈ usurpatur in Cod. 88 per librum Jesaiae. ¹⁹ Hieron. Praef. in Psalmos (Opp. T. X, p. 119 ed. Migne): “Notet sibi unusquisque vel jacentem

lineam, vel signa radiantia; id est, vel obelos (⋈) vel asteriscos (⊗). Et ubicunq ue viderit virgulam praecedentem, ab ea usque ad duo puncta (:), quae impressimus sciat in LXX translatoribus plus haberi: ubi autem stellae (⊗) similitudinem perspexerit, de Hebraeis voluminibus additum noverit, aequae usque ad duo puncta.” ²⁰ Hieron. Opp. T. X, p. 404 ed. Migne.

gratia: scriba indoctus, qui in archetypo suo, arctioribus columnis descripto, locum Dan. iii. 2 versionis LXXviralis sic forte pictum invenerit:

. . . καὶ Ναβουχο-
δόνοσος βασιλεὺς ÷ βασιλεύων
÷ καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης
÷ ὅλης ᄂ ἀπέστειλεν ἐπισυναγα-
γεῖν ÷ πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυ-
λὰς καὶ γλώσσας ᄂ σατράπας
στρατηγῶνς κ. τ. ἔ.

eundem cum in latiori pagina describeret, obelorum significationem ignorans, sic fortasse repraesentavit:

καὶ Ναβουχοδόνοσος βασιλεὺς
÷ βασιλεύων ÷ καὶ κυριεύων τῆς οἰκου-
μένης ÷ ὅλης ᄂ ἀπέστειλεν ἐπισυν-
αγαγεῖν ÷ πάντα τὰ ἔθνη καὶ φύ÷λας
καὶ γλώσσας ᄂ σατράπας στρατηγῶνς κ. τ. ἔ.

quam confusionem quantas sequenti transcriptori turbas dedisse opus sit quivis videt.²¹ Nemo igitur, ut speramus, temeritatis nos insimulabit, quod in nostra Hexaplorum editione usum inveteratum, sed minus probum, infringere ausi simus, obelo vel asterisco non nisi in initio pericopae posito, ita ut vis sive ditio ejus usque ad sequens metobeli signum pateat. Hic autem *metobelus* (ita dictus sive obelus praecedat, sive asteriscus) in exemplaribus Syriacis et Arabicis cuneoli (ᄂ) formam induit,²² in Graecis autem et Latinis e duobus punctis, altero alteri superimposito (:), rarius (ut in Chisiano Danielis a De Regibus edito, et semel atque iterum in Sarraviano) e linea sinistrorsum inclinata cum uno vel duobus punctis apposis (/., ./, './.) constat. In hoc quoque usu nos tantulum innovavimus (vel potius ante nos Masius in textu Josuae Graeco-hexaplaris edendo), ut cuneoli notam, quasi manifestiorem et confusione minus obnoxiam, etiam in Graecis nostris adoptaremus.²³

III. De Lemnisco et Hypolemnisco.

In Hexaplis pingendis obeli (—), lemnisci (÷) et hypolemnisci (—) significationem unam

²¹ Bugati in *Praef. ad Daniel.* pp. v, vi. Cf. Hex. nostra ad Exod. xxxv. 12. xxxviii. 31. ²² Aliam cuneoli picturam exhibet Auctor Epistolae Harethi versioni praemissae, p. 20: "Porro unam notam communem omnibus, in quibus aliqua fuit discrepantia, sive obelo, id est, simplici linea, sive hypolemnisco, id est, linea puncto supposita, sive lemnisco, id est, linea duobus punctis insignita, notanda, qua clauderetur adscripta differentia sive nominis, sive verbi, sive sententiae, adhibuit, quam *completionem* nominavit, hujusmodi figura descriptam 3." ²³ In

libro Jobi, a quo novam Hexaplorum editionem inchoavimus, metobelum in fine pericopae, tum cum in lectione nostra nil ultra subsequeretur, consulto omisimus; quod nunc factum nollemus. E. g. Cap. i. 16: ✕'A. ἐκτός (potius ✕'A. ἐκτός ᄂ). Cap. ii. 1: Ο'. ✕'A. Θ. παραστήσαι ἐναντίον τοῦ κυρίου (κυρίου ᄂ). Cap. ii. 13: Ο'. ✕ καὶ ἐπὶ νύκτας (νύκτας ᄂ). Sic Cap. xv. 26, 27: ✕ Θ. ἐν πάχει—ἐπὶ τῶν μηρίων (potius μηρίων ᄂ; sed recte ad v. 26: ✕ Θ. ἐν πάχει νότου ἀσπίδος αὐτοῦ (non αὐτοῦ ᄂ), quia Theodotionis lectio ulterius procedit.

uno pari vel duobus interpretum paribus adhibitum, aliquam hic subesse contrarietatem . . . quia quod ad sensum et veram intentionem conveniunt eorum sermones, licet acciderit aliquando discrepantia in verbis, et repetitio et contractio."²⁶

Nunc quid de hac Epiphania expositione statuendum sit non difficile est decernere. Primum cum e penitus exploso de origine versionis LXXvivalis commento tota pendeat, ob hanc solam causam in gravissimam falsi suspicionem venit. Deinde prorsus incredibile est, vel unum interpretem, ne dicamus duos aut plures, versioni competenti, τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, aliam idem sonantem subjecisse, ἀναγγελεῖ τὰς δικαιοσύνας σου; quamvis eos unam harum versionum pro altera sufficere potuisse non infitias ibimus. Praeterea, ut Masius argumentatur, quis credat talium minutiarum memoriam a Seniorum tempore ad Origenem usque mansisse; vel, ut manserit memoria, illud sciri potuisse, uniusne solius interpretum, vel paris unius, an vero plurium ea verba fuerint?²⁷ Postremo talis lemnisci et hypolemnisci significatio usui librorum hexaplarium universali repugnat, in quibus utramque figuram ÷ et -, quocunque nomine gaudeat, obeli vicem gerere certo certius est. Cum vero exempla ab Epiphania citata ejusmodi sint, quae *variarum lectionum* nomine vulgo appellantur, quidni statuamus Epiphania opinionem inde derivatam esse, quod in quodam Psalmorum exemplari in textu scriptum invenerit: τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ ÷ τὴν δικαιοσύνην σου; in margine autem: ÷ τὰς δικαιοσύνας σου; hanc autem notationem, quae in libris existentibus, sive scriptis sive impressis, tralatitia est, ad fabulam de paribus interpretum ex ingenio accommodaverit?

Cum Epiphania partim consentit, partim ab eo recedit, Isidorus Hispalensis, cujus mens est, *lemniscum apponi iis locis, quae S. Scripturae interpretes eodem sensu, sed diversis sermonibus transtulerint; hypolemniscum vero* (quem tamen *antigraphum* vocat, et prorsus alia figura \surd delineat), *ubi in translationibus diversus sensus habeatur.*²⁸ Sed haec hypothesis, ut quae neque scriptorum vetustiorum auctoritate, neque librorum hexaplarium usu, neque sua ipsius probabilitate commendatur, secure praeteriri posse videtur.

E recentioribus Criticis Masius Epiphaniae sententiam non plane rejicit, sed cum quadam modificatione admittendam esse censet; scilicet ut lemniscus diversam scripturam *plurium*, hypolemniscus vero *pauciorum* codicum testimonio confirmatam significet.²⁹ Nuperrime vero cel. T. Skat Rördam non modo ex traditionibus veterum indubitate colligit, sub utroque signo variam lectionem, vel versionem variorum codicum, ab Origene insertam, vel in margine saltem positam fuisse, sed ipse in editione libri *Judicum Syro-Graeco-hexaplarum* concinnanda praeter notas Origenianas (⌘, - et ∞) in codice obvias, lemniscum (quem vocat) sub nova forma (÷), nunc obelo, nunc asterisco extruso, introduxit; videlicet in locis ubi aut duplex versio est, aut lectio neque in Hebraeo neque in Graeco (nisi in quibusdam codicibus, quorum unus aut

²⁶ White (Rev. Joseph), *Letter* etc. pp. 18, 19. ²⁷ Masii *Josuae Imp. Historia*, p. 124. ²⁸ Isidori Orig. I, 20 (apud Hodium *De Bibliorum Testibus*, p. 605). In eandem sententiam Curterius in *Praefatione ad Procopium in Jesaiam*: "Si quid ego sum post longam meditationem

assecutus, possum et hoc asserere. . . . Ubi lemniscum reperias, notari varias aliorum interpretationes, verbis quidem ipsis discrepantes, sed reipsa similes; ubi denique hypolemniscum, et verbis et sensu inter se differentes."²⁹ Masii *Josuae Hist.* p. 123.

plures Syro nostro ad manum fuerit) comparens. In quo tentamine praeter alias difficultates haec in primis observanda est, quod ad libros Graecos hodie exstantes, non ad eos quibus usus sit Origenes, notatio per lemniscum facta exigatur. Certe ad Psal. lxx. 15. lxxi. 14 lectiones τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ et ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ab Epiphanio in specimina usus lemnisci allegatae, ne in uno quidem librorum nostrorum reperiuntur.³⁰

Subductis igitur iterum iterumque rationibus, cum lemnisci hypolemniscive in scriptis suis neque Origenes neque Hieronymus ullam mentionem fecerit; cum in libris Graecis hexaplaribus praeter asteriscum et varias obeli picturas nulla ejusdem generis distinctio appareat; cum denique harum notarum probabilem usum nemo adhuc designaverit; restat conclusio inevitabilis, sub his nominibus non nisi usitatas quasdam obeli formas indicari, eas videlicet quae per figuras ÷ et − sine ullo discrimine in versione Syro-hexaplati representantur.

IV. De regulis, quas in textu LXXviralis reformando Origenes sibi praescripserit.

1. In exemplaribus versionis LXXviralis, quae ante Origenem in usu fuerunt, magnam exstitisse scripturae διαφωνίαν, ipsius Hexaplorum conditoris declaratione probari potest.³¹ Ex his autem quaedam ceteris correctiora fuisse, tum ad rerum naturam pertinet, tum diserto Adamantii nostri testimonio evincitur. Sic enim ille in Homiliis in librum Regnorum (1 Reg. i. 1): "Non me latet primo loco quod in aliquibus exemplaribus habetur: *Erat vir quidam*; sed in his exemplaribus quae emendatiora probavimus ita habetur: *Erat vir unus*."³² In hujusmodi varietatibus proculdubio potiore lectionem, *e reliquis*, ut ipse ait, *editionibus aestimatione facta*, magnus Criticus sine ulla notatione in Hexapla sua recondidit, cujus generis unum exemplum sufficiat. In loco Jerem. xv. 10: *Non feneravi, neque feneraverunt mihi*, in LXX olim legebatur (ut hodie in libris omnibus tum scriptis tum editis): *οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδεὶς*; pro quo Origenes in Commentariis ad locum legit enarratque: *οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐδεὶς*; lectorem commonefaciens: *Εἰ καὶ ἀνέγνωμεν οὕτως, ἀλλὰ καὶ δεῖ εἶδέναι, ὅτι τὰ πλείονα τῶν ἀντιγράφων τῆς ἐκδόσεως τῶν Ὁ οὐκ ἔχει οὕτως ὑπερὸν δὲ ἐπισκεψάμενοι καὶ τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, ἔγνωμεν γραφικὸν εἶναι ἀμάρτημα*.³³ Etiam in propriis nominibus, quae in textu vulgari graves corruptelas passa sunt, scripturam Hebraeo congruentem Origenem non monito lectore restituisse verisimile est. Exempli causa: vitiosam scripturam Γεδσὼν pro Γηρσὼν (Exod. vi. 16. Num. iii. 17) non modo carpsit Noster in Commentariis in

³⁰ Middeldorffii in obelis pingendis perversitatem (de qua cf. nos in *Monito ad Proverbia*, p. 310) merito conquectus est Rördam. Quod vero affirmat (ex auctoritate J. D. Michaelis in *Neue Orient. Bibl.* VI, p. 192) etiam Bugatum in Daniele edendo signa critica negligentius tractasse, id diserte negat A. Ceriani in *Le Edizioni e i*

Manoscritti delle Versioni Siriache del V. T. p. 21.

³¹ Vid. supra p. xlvii.

³² Origen. Opp. T. II, p. 483.
³³ Origen. Opp. T. III, p. 225. Etiam Syrus noster ὠφέλησα, non ὠφέλησα, vertit, unde haud improbabiler conjecerit aliquis, Origenem falsam scripturam in Hexaplis reliquisse, postea vero, fortasse in Tetraplis, correxisse.

Joannem,³⁴ sed in editione sua hexaplari, contestificantibus Codice Sarraviano et versione Syro-hexaplari, correxit.

2. Ab archetypi sui ordine LXX interpretes non raro deflexisse, tum in singulis vocibus sine causa transponendis, tum in integris pericopis cum magno narrationis detrimento de loco suo movendis, res nota est; quibus corruptionibus remedium afferre operis Origeniani institutum omnino postulavit. Quod ad trajectiones verbales attinet, Hebraeorum ordinem tacite revocare nil prohibebat. Sic Num. x. 28: Ο'. καὶ ἐξήραν σὺν δυνάμει αὐτῶν; Hexapla autem: σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐξήραν. Deut. xxviii. 64: Ο'. (καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἐτέροις) ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου; Origenes vero juxta Hebraeum: οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, ξύλοις καὶ λίθοις. Haec levia; majoris momenti est locus Gen. xxxv. 16, 21, 22, ubi LXX confuse ediderunt: (16) ἀπάρας δὲ Ἰακῶβ ἐκ Βαιθῆλ, (21) ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. (16) ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθὰ, ἔτεκε Ῥαχὴλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ (deinde vv. 17–20, ut in Hebraeo). (22) ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν κ.τ.έ.; Hexapla autem, ad Hebraeam veritatem conformata, sic habent: (16) ἀπῆρην δὲ ἐκ Βαιθῆλ, καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤγγισεν—ἐν τῷ τοκετῷ (deinde vv. 17–20). (21) καὶ ἀπῆρην Ἰσραὴλ, καὶ ἔπηξε—Γαδέρ. Alio loco Jerem. xxiii. 7, 8, hi duo versus a Senioribus in finem capitis post v. 40 rejiciuntur, in Hexaplis autem propriam sedem, praemisso tantum asterisco, occupant. Quod vero ad prolixiores pericopas attinet (quales sunt Exod. xxxvi—xxxix, 3 Reg. xiv. 1–20, xvi (pericopa a LXX inter vv. 28 et 29 interpolata), xx, xxi (in LXX xxi, xx), Jerem. xxv. 15—li. 64) in his et aliis ejusmodi trajectionibus perquam molestis, Origenes, suadente atque adeo flagitante instituto suo, Hebraeorum ordinem, qui et trium interpretum est, plaudentibus quotquot sint Bibliorum studentibus reposuit. Restat Proverbiorum liber, qui in posteriore ejus parte ordinem valde perturbatum prae se fert, quique manum restauratricem in primis postulare videtur. Hic vero, quod miretur aliquis, Origenes a methodo quam in ceteris Bibliis prosecutus est recessit, et Seniorum vestigiis insistere maluit, notis tantum, quales supra declaravimus,³⁵ discessionem ab Hebraea veritate indicans. Causa hujus exceptionis nobis non est in promptu, nisi forte in opere ethico, in quo singulis fere versiculis singulae γνῶμαι concludantur, seriem sententiarum curiose servare non tanti momenti esse videretur.

3. In mutationibus quas recensuimus notarum Origenianarum vix ullus locus esse potest. Nunc quibus legibus obelum et asteriscum ad usus editionis suae accommodaverit Noster, breviter exponendum. Itaque voculas in quaque clausula supervacaneas, inque Hebraeo deficientes, obelus reprobatur, vel (ut Critici aiunt) *jugulat*. Exempli gratia: Deut. ix. 26 in Hebraeo est tantum יְיָ אֱלֹהֵינוּ , quod LXX, genio nimis indulgentes, in hunc modum amplificaverunt: ἐν τῇ ἰσχυί σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. Haec est obelorum opportunitas, quorum ope locus sic pingitur: — ἐν τῇ ἰσχυί σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν χειρί σου τῇ κραταιᾷ, — καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ; quo artificio sine detrimento versionis ab Ecclesia universa receptae integritas S. Scripturae asseritur. An

³⁴ Origen. Opp. T. IV, p. 141.

³⁵ Vid. supra p. liv.

vero Origeni in tali recensione omnes vel minimi momenti voculas in Hebraeo non exstantes obelo confodere propositum fuerit, ambigi potest. Hieronymus quidem in versione Psalmorum hexaplari hac lege se obstrinxit; utrum vero proprio instinctu, an ex antecessoris sui prava imitatione ex uno atque altero exemplo clarius apparebit. Itaque Psal. i. 4 vix crediderimus Origenem pinxisse: καὶ ἔσται ὡς ÷ τὸ ᄂ ξύλον ÷ τὸ ᄂ πεφυτευμένον, etiamsi Hieronymus ediderit: *Et erit sicut lignum ÷ quod : plantatum ÷ est :*; aut Psal. ii. 4: ÷ ὁ ᄂ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ÷ ἔκ ᄂ γελάσεται ÷ αὐτοὺς, καὶ ᄂ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Ne longiores fiamus, Psal. cxvii. 27 Hieronymus pingit: *Constituete ÷ diem : solennem*, scilicet quia in Hebraeo est tantummodo אַן; sed quid tunc fiet de Graeco *συστήσασθε ἑορτήν?* Tale est, in re bona nimius esse.³⁶ Etiam Masius, ut in Monito ad Josuam observavimus, arbitrio suo potius quam Syri interpretis auctoritate fretus, tot copulis, perspicuitatis causa a Senioribus assumptis, notam reprobatationis inussit. Transeamus ad majoris offensionis interpolationes, eas scilicet in quibus interpres male sedulus in annotatoris, est ubi in auctoris principalis partes delapsus est. Non moramur supplementum valde notabile Gen. iv. 8: καὶ εἶπε Κάϊν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ÷ διέλωμεν εἰς τὸ πεδῖον ᄂ; quia, quamvis in Hebraeo et tribus interpretibus desideratur, ad sensum paene necessarium videtur. Sed in loco Jos. vi. 26 post devotionem hominis qui Jerichunta reaedificaturus sit, ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσῃ αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσῃ τὰς πύλας αὐτῆς, LXX de suo interseruerunt: ÷ καὶ οὕτως ἐποίησεν Ὁζᾶν ὁ ἐκ Βαιθὴλ ÷ ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελιώσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας ÷ αὐτῆς ᄂ. Aequae, immo magis culpandus est insulsus Jobi ii. 9 interpolator, qui pro amaro uxoris ejus dicerio: *Adhuc tu retines integritatem tuam? Exsecrare Deum et morere*, prolixam querimoniam, et Graeculum otiosum magis quam scriptorem θεόπνευστον referentem, ori ejus immiserit: Μέχρι τίνος καρτερήσεις, ÷ λέγων ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος ÷ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου; ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ÷ ἐμῆς κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι, οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλή- ÷ κων κάθῃσαι διανυκτερεύων αἴθριος, κἀγὼ πλανωμένη καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, ÷ προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται, ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων μου καὶ τῶν ὀδυνῶν αἱ με νῦν ÷ συνέχουσιν ᄂ; ἀλλὰ εἰπὸν τι ῥῆμα εἰς κύριον, καὶ τελεύτα. Ejusdem farraginis, et fortasse non alius auctoris est pannus de ape, quem post Prov. vi. 6-8 quasi in aemulationem Salomonis, pigrum ad fornicam abire jubentis, interpres ejus Graecus oraculis divinis assuere non dubitavit: ÷ ἡ πορεύῃτι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ, τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται, ἧς τοὺς ÷ πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται ποθεινὴ δέ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καίπερ οὐσα ÷ τῇ βῶμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη ᄂ.

4. Restat asteriscus, cujus ope praetermissiones τῶν Ο' etiam minutissimas (quales sunt κατὰ γένος ✕ αὐτοῦ ᄂ, ✕ πᾶσαν ᄂ τὴν γῆν, ✕ τὴν ᄂ πᾶσαν τὴν γῆν, ✕ σὺν ᄂ τὸν λαὸν, ✕ υἱὸς ᄂ

³⁶ E contrario exemplar Psalmorum Syro-hexaplae parcius quam par erat obelizari certissimum est. E.g. obelus desideratur in sequentibus: Psal. i. 4: οὐχ οὕτως ὁ ἀσεβῆς, — οὐχ οὕτως ᄂ. Psal. ii. 11: ἐξ ὀδοῦ — δικαίας ᄂ. Psal. xxi. 2: — πρόσχες μοι ᄂ, ἰναὶ ἐγκατελίπες με; Psal. xxviii. 1:

— ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ ᄂ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν. Etiam Psal. xiii. 3 insignis interpolatio e Rom. iii. 13-18, τάφος ἀνεωγμένος—τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, in hoc exemplari sine nota ἀβητήσεως legitur.

ὄγδοήκοντα ἑτών, etc.) e reliquis interpretibus (praecipue Aquila, qui in talibus ceteris curiosior est) Origenes reparandas suscepit. Deinde *lacunas* ita dictas, quae passim in hac versione quavis de causa legentes remorari solent, sive paucorum *στίχων* (ut passim in libro Jobi *unus, duo, tres*, usque ad *tredecim στίχους*, quasi e Theodotione assumpti asteriscis notantur), sive integrarum pericoparum (e.g. 1 Reg. xvii. 12-31, xvii. 55—xviii. 5, Jerem. x. 6-13, xvii. 1-4, xxix. 14, 16-20, xxxiii. 14-26, xxxix. 4-13, lii. 27-30) non raro ex Aquila (ut 3 Reg. ix. 15-25, xxii. 47-50) sed longe frequentius ex Theodotione, cujus stylus ad LXXviralem proxime accedit, non sine magno lectoris studiosi commodo Hexapla sartas tectas praestiterunt.

5. Sed praeter excessus et defectus, qui promptiorem sanationem admittunt, supersunt pravae interpretationes, quae non minorem, immo fortasse majorem moram et impedimentum legentibus afferunt. Etiam huic incommodo per obeli et asterisci *conjunctum* usum Origenes aliquatenus remedium adhibere conatus est. Simplicissimi generis exempla sunt: Jerem. xxxviii. 6: *Et demittunt eum funibus*, ubi pro *funibus* LXX perperam ediderunt *εἰς τὸν λάκκον*; Hexapla vero ex Aquila et Symmacho: *καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν* ✕ *ἐν σχοινοῖς* ♣ *εἰς τὸν λάκκον* ♣. Exod. xxxiii. 4: *Et luxerunt, et non induerunt unusquisque ornamenta sua sibi*. LXX ad sensum non male, sed paulo concisius: *(ὁ λαὸς) κατεπένησεν ἐν πενθικοῖς*; quae sic ex alio interprete in Hexaplis extensa sunt: *κατεπένησεν ἐν πενθικοῖς* ♣, ✕ *καὶ οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ* ♣. Jos. ii. 19, 20: *si manus fuerit in eum. Et si nuncios* (verbum hoc nostrum). LXX contra sensum: *ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ (τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους)*; pro quibus in Hexaplis habetur: ✕ *ἐὰν χεὶρ ἄψῃται αὐτοῦ* ♣. *ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ κ. τ. ε.*; unde extricari potest versio satis fidelis: *ἐὰν χεὶρ ἄψῃται αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃ κ. τ. ε.* Alia ejusdem generis exempla sunt Gen. xlvii. 5, 6. Exod. xi. 3. xl. 7, 8. Num. xxx. 9. Jos. v. 4, 5. 3 Reg. xvii. 22, 23. Jerem. xv. 1. Non tamen dissimulandum est, hanc restitutionis methodum tum per se impeditam esse, tum paucis tantum ex innumeris locis ab Auctore adhibitam fuisse. Sic in illustri Jesaiae vaticinio, ubi pro Hebraeis, *Admirabilis, consiliarius* etc. LXX prorsus absona dederunt: *μεγάλης βουλῆς ἄγγελος. ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ὑγίειαν αὐτῷ*, Origenes nihil tentasse videtur, nisi ut vocem *ἄγγελος*, cujus in Hebraeo nec vola nec vestigium, obelo reprobaret. Et sic centies in hoc libro, quo nullus in Bibliis Graecis interpretem minus habilem nactus est.³⁷ Sed in talibus tricis luculentissime apparet totius operis hexaplaris utilitas, per quod consultum fuit, ut versio Graeca vulgaris tum ad Hebraeam veritatem, tum ad ceterorum interpretem editiones nullo negotio exigeretur. Speciminis loco, hunc ipsum locum, prout in opere Origeniano exstabat, omissa tantum pagina Hebraeo-Graeca, hic subjicimus.

ἙΒΡ.	Ἀ.	Σ.	Ο'.	Θ.
וּיְקַרְא יְהוָה פְּלֵא יוֹעֵץ אֵל נְבוֹר אֲבִי עֲד שֵׁר שְׁלוֹם	καὶ ἐκέλευσεν ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς σύμβουλος ισχυρὸς δυνατὸς πατὴρ ἔτι ἄρχων εἰρήνης.	καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς βουλευτικὸς ισχυρὸς δυνατὸς πατὴρ αἰῶνος ἄρχων εἰρήνης.	καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς + ἄγγελος ♣ ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. θαυμαστὸς βουλευτῶν ισχυρὸς δυνάστης πατὴρ ἄρχων εἰρήνης.

³⁷ Obiter notandum est, in Hexaplis nostris ad Jesai. fortasse Luciani, non ad eam quae Hexaplorum est, pericop. 5, verba ✕ *θαυμαστὸς—αἰῶνος* ♣ ad aliam recensioem, tineret.

priore in textu habet Cod. 23. Prov. xxxi. 29: πολλὰι θυγάτερες ἐποίησαν δύναμιν (לְרַחֵם וְשִׁבְעָה), ὡς πολλὰι δὲ ἐκτήσαντο πλοῦτον ♣, ubi duplex versio, sed inversa, etiam in Ed. Rom. habetur. In Jud. i. 20 versio τῶν Ο' est: καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκείθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν Ἐνάκ (קָנְיָהוּ בְּנֵי הַשְּׁלֹש־תָּנָי), quam imitatus est Syrus noster, subjungens tamen: ὡς καὶ ἐξήραν ἐκείθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ ♣, ut sine obelo Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, et Vet. Lat. In Jud. iii. 24 post lectionem Ed. Rom., καὶ αὐτὸς ἐξήλαθε· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπήλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερφύου ἐσφηνωμέναι, quae Hebraeum accurate reddit, Syrus noster (ut sine obelo Codd. 54, 59, 75) aliam versionem paraphrasi similem addit: ὡς καὶ ἀποτιναξάμενος Ἄδδ ἐξήλθεν καὶ ἐπορεύετο· καὶ οἱ παῖδες Ἐγλῶμ εἰσπορευθέντες προσήλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναι ♣.

4. Praeponitur verbis quae neque in Hebraeo neque in Ed. Rom. (h. e. in Codice Vaticano, qui in textu τῶν Ο' primigenio constituendo praerogativam consecutus est) leguntur, sed tantum in paucioribus libris, plerumque iis qui ejusdem recensionis sive familiae sunt. Exempli causa: in libro Judicum novem lectiones obelo inflexo insignitas notavimus, quae omnes a textu recepto (qui dicitur) exulant, et ad eandem recensionem pertinent, eam videlicet quae continetur in Codd. 44, 54, 59, 75, cet.¹ In posteriore libri parte haec obeli figura otiaur, ut tamen pro ea in locis similibus scriba nescio qua inconstantia asteriscum pinxerit.² Porro in hoc libro feliciter contigit, ut in septem horum locorum textus Syro-hexaplaris cum exemplari Sarraviano conferri possit; in quibus omnibus verba a Syro nostro sive obelo inflexo sive asteriscō praenotata in libro Graeco vere hexaplaris non leguntur.³ Transeamus ad Proverbia, in quo libro, ut jam monuimus, octoginta plus minus hujus notationis exemplorum paene dimidia pars includitur. Ex his triginta quinque circa viginti in Ed. Rom. non habentur, e quibus quatuor majoris momenti nunc proferemus. Prov. xix. 9: ὡς ἐκκαίει δὲ κακίαν πολίτης ♣. Praeter Syrum nostrum clausula non nisi in Codd. 23, 106 legitur. Prov. xx. 11: ὡς καὶ οἱ ποιῶντες αὐτὰ ἐν αὐτοῖς συμποδισθήσονται ♣. Sic Cod. 23 solus; in Cod. 106 lacuna est. Prov. xxiv. 12: ὡς καὶ αὐτὸς με οὐ γινώσκει ♣. Sic (cum οἶτος pro αὐτὸς) idem par librorum. Postremo in fine Cap. xxxi post verba, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, haec, mantissae loco, leguntur in Syro-hex., et sine obelo in Codd. 23, 106, 253, 254: ὡς ὅτι ὁδοὶ ἀνδρὸς πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύονται, καὶ κατορθώσουσιν αὐτῷ τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων ♣.

5. Formis obeli — vel ÷, et ∞, non eandem prorsus significationem inesse, constat e loco uno et altero, ubi alteram harum notarum altera nullo intervallo excipiat. Sic in Gen. xxxix. 17 Syrus legit et pingit: ÷ καὶ εἶπέ μοι κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ ♣. ÷ (sic) καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ ♣. Hic utraque clausula in Hebraeo vacat, sed prior in Ed. Rom. et libris Graecis omnibus legitur; posterior non nisi apud Syrum nostrum et imitatore e jus Arabicum reperitur, ideoque obelo non vulgari, sed (ut ita dicamus) truculentiori jugulatur. Alio loco Jud. xvi. 14 idem pingit: — καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἐπτά βοστρῆχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως, καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλους εἰς τὸν τοῖχον ♣, ὡς καὶ

✧

✧

¹ Vid. Hex. ad Jud. i. 20. iii. 24. v. 6. vi. 2, 11. xi. 17, 24. xiv. 1. xvi. 14.

² Vid. Hex. ad Jud. xv. 18. xvi. 21. xviii. 2, 12, 30. xx. 21. xxi. 11. Usus improprius asterisci pro obelo vel lemnisco probari potest e scholio in Hex. ad 1 Reg. xv. 42: Ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦται, ἐν μόνη κείται. τῆ ἐκδόσει Θεοδοσιάνου, διὸ ἡτέρισται αὐτὰ, ὡς ἐν

μῆ ἢ δευτέρα ζυγῆ τῶν Ο' κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. Etiam in lectionibus interpretis Samaritani, quae in Hebraeo non feruntur, margini suo illinendis, Noster inter asteriscum et formam obeli peculiarem (÷) fluctuat.

³ Loca sunt Cap. xv. 18. xvi. 14, 21. xviii. 2, 12. xx. 21. xxi. 11.

οὔτοι (sc. οἱ ὄβελοι) οὐκ ἔκειντο κ. τ. ε. καὶ ὅσοις οἱ ἀστερίσκοι πρόσκεινται ῥητοῖς, οὔτοι (sc. οἱ ἀστερίσκοι) ἐν μὲν τῷ Ἑβραϊκῷ κ. τ. ε.;⁶ cum quo loco comparari potest Hieron. in Praef. ad Jobum: ⁷ “Omnia Veteris Instrumenti volumina Origenes obelis asteriscisque distinxit, quos vel additos [sc. a LXX, ideoque obelis insignitos] vel de Theodotione sumptos translationi antiquae inseruit.” Haec, ni fallimur, ad significationem dicti scholii declarandam satis superque suppetunt; quod tamen ne ad praesentem disputationem indubitanter trahamus obstat, quod in locis, ad quae scholium pertinet, obelus vulgaris formae, — vel ÷, non ∞, pingi solet.

APPENDIX II AD CAP. VII.

Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

Versionis Syro-hexaplaris (quae est versio Syriaca quintae columnae Hexaplorum, qualis in Codice Sarraviano et aliis repraesentatur) prima notitia Masio debetur, cujus codex (qui post obitum ejus casu deplorabili e conspectu hominum penitus evanuit) continebat Josuam, Judices, Regum quatuor libros, Paralipomena, Esdram, Estheram, Judith, Tobiam, et Deuteronomii bonam partem.¹ Ineunte saeculo XVII venit in Bibliothecam Ambrosianam e monasterio S. Mariae Deiparae in deserto Sketi celeberrimus Codex Ambrosianus Syro-hexaplaris (signatus C. 313 Inf.), qui tamen in capsula sua delituisse videtur, donec inde ab anno 1767 a Jo. Bapt. Branca, Collegii Ambrosiani Bibliothecario, Jac. Jon. Bjornståhlo, et Jo. Bern. de Rossio tum per descriptionem tum per specimina operis paulatim notior factus, tandem a Matthia Norbergio Sueco maximam partem exscriptus, in perfectiorem eruditorum hominum cognitionem venit; primum per Jeremiae et Ezechielis editionem ab ipso Norbergio emissam Londini Gothorum exeunte anno 1787; deinde per Henrici Middeldorffii laudabilem diligentiam, qui ceteros libros canonicos in codice inclusos (exceptis Psalmis et Danielis vaticinio) ex apographo Norbergiano edidit Berolini anno 1835. Jampridem vero cel. Cajetanus Bugati, Collegii Ambrosiani Doctor, librum Danielis ex ipso codice ediderat Mediolani anno 1788; Psalmorum quoque editionem impresserat, sed certis de causis apud se servaverat, donec post obitum ejus anno 1820 publici juris facta est. Ut codicis nostri historiam absolvamus, libros apocryphos Baruch et Epistolam Jeremiae, una cum Threnis post Middeldorffii curas in specimen accuratioris totius operis editionis propositis, edidit A. M. Ceriani, Collegii Ambrosiani Doctor, in *Monumentorum Sac. et Prof.* T. I, Fasc. I, Mediolani anno 1861. Idem

❖

❖

⁶ Vid. supra p. liii. not. 4. ⁷ Opp. T. IX, p. 1079 ed. Migne.

¹ Masii (A.) *Josuae Historia*, Antv. 1574, in *Epist. Dedic.* p. 6. Masii codicem et Mediolanensem ad unum

idemque totius versionis exemplare olim pertinuisse non improbabili suspicati sunt VV. DD. de Rossio, Norbergius, Ceriani (in libello, *Le Edizioni* etc. p. 23).

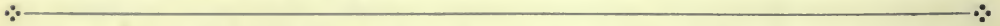
V. D. paucos post annos mutato consilio editionem codicis pretiosissimi arte nova *photolithographica* elaborandam suscepit, quae hoc ipso anno 1874, favente Deo, lucem videbit.³

1. Redeamus ad versionem nostram, cujus aliam particulam, librum Regum quartum complectentem, e Codice Regio Parisiensi 283 (hodie Cod. Syr. V) Middeldorpfius in volumine supra memorato inclusit. Hucusque progressum opus ad aliquod tempus stetit, donec anno 1841 et sequentibus in Museum Britannicum e dicto monasterio Sketensi invecta est codicum Syrorum collectio mirifica, quae versioni nostrae praeter alias minoris momenti particulas contribuit librum Geneseos valde imperfectum, Exodi integrum, Numerorum fere dimidium, Josuae imperfectum, Judicum et Ruth paene integrum, sed notis marginalibus destitutum, Regum III paene integrum. Ex his Judices et Ruth edidit Doctor T. Skat Rördam Havniae, 1861; Genesim autem et Exodum usque ad Cap. xxxiii. 2 A. M. Ceriani in *Mon. Sac. et Prof.* T. II, pp. 1-344; reliqua volumina eundem editorem expectant, exceptis trium interpretum lectionibus, quas in usum nostri operis ex apographo ejus excerptimus. Plenior cujusque codicis descriptio e Monitis ad singulos libros concinnatis petenda est; interea ut hujus insignis monumenti quantum supersit, quantum adhuc desideretur, uno conspectu appareat, tabulam subjungimus ita constructam, ut numerus singularis (1.000) librum quemque integrum repraesentet.

LIBRI CANONICI.³

Genesis	0.313	Regum II	0.000	Proverbia	1.000
Exodus	1.000	Regum III	0.874	Ecclesiastes	1.000
Leviticus	0.000	Regum IV	0.985	Cant. Cant.	1.000
Numeri	0.464	Paralipomena	0.000	Jesaias	1.000
Deuteronomium ⁴	0.436	Esdras	0.000	Jeremias	1.000
Josua	0.885	Nehemias	0.000	Threni	1.000
Judices	0.981	Esther	0.000	Ezechiel	1.000
Ruth	1.000	Jobus	1.000	Daniel	1.000
Regum I	0.000	Psalmi	1.000	Prophetæ XII	1.000

2. De auctore et aetate versionis Syro-hexaplaris omnia jam comperta et explorata sunt. Scilicet Gregorius Bar Hebraeus in Prooemio ad *Horreum Mysteriorum* haec habet: "Et ex editione (ܘܥܡܘܢܐ) Graecorum, id est τὸν LXXII, plura in hujus (Peschito) confirmationem attuli; illis autem Aquilae, et Symmachi, et Theodotionis, et Quinta, et Sexta, etsi non ad confirmationem, ad illustrationem tamen usus sum . . . Testamentum autem Vetus LXXvirale Paulus episcopus Telae Mauzlat (ܘܥܡܘܢܐ) e Graeco in Syriacum transtulit." Hanc autem Pauli Telensis versionem eandem esse cum nostra Syro-hexapлари evincit (praeter loca ex ea a Bar Hebraeo sub titulo τὸν Ἐλληγνος (ܘܥܡܘܢܐ) allata) subscriptio

³ Ordo librorum in Codice Ambrosiano est Psalmi, Jobus, Proverbia, Ecclesiastes, Canticum, Sapientia Salomonis, Ecclesiasticus, XII Prophetæ, Jeremias, Baruch, Threni, Epistola Jeremiae, Daniel, Susanna, Bel et Draco, Ezechiel, Jesaias. ⁴ E libris apocryphis praeter libellos ad Jeremiam et Danielem pertinentes, Codex Ambrosianus continet Sapientiam Salomonis integram, et Ecclesiasticum cum defectu Cap. li; ad quorum utrumque nunc

primum in exemplari photolithographico tum Bibliorum tum linguae Syriacae studiosis accessus patet. Praeterea ad hanc versionem, quantum ex titulis eorum et styli characterem conjici possit, accensendi sunt libri in Peschito hodie inclusi, Esdras a LXX *primus* numeratus, et Tobias usque ad Cap. vii. 11, quorum posteriorem in Masii codice deperdito existisse probabile est. ⁴ Vid. Monitum ad Deuteron. p. 272.

Codicis 4 Regum Parisiensis, quae sic ad verbum sonat: "Vertit hunc librum e lingua Graeca in Syriacam ex editione (ܡܫܘܠܗܘܢ) τῶν LXXII venerandus pater (ܡܫܘܠܗܘܢ) Mar Paulus episcopus fidelium (h. e. Monophysitarum) in urbe magna Alexandriae jussu et hortatione sancti et beati Mar Athanasii patriarchae fidelium in coenobio Mar Zacchaei Callinicensis, cum debebant Alexandriae diebus φιλοθέου Mar Theodori archimandritae ejusdem coenobii, anno 928 indictione quinta. Quicumque legerit, oret pro φιλοθέῳ Mar Thoma ministro et syncello sancti et beati Mar Athanasii patriarchae, qui laboravit et curam habuit, et pro ceteris eorum qui operam dederunt et laboraverunt cum eo, etc." In aliorum librorum subscriptionibus nomen auctoris siletur, sed eadem urbs Alexandriae, et idem annus Graecorum 928, qui nobis est A. D. 618, memoratur, excepto Masii codice, qui annum praecedentem 927 priori, ut videtur, operis parti assignat.

3. Quod ad Pauli stylum attinet, versionem ejus Graeco archetypo adeo serviliter accommodatam esse, ut sermonis Syriaci proprietates aliquando perierit, negari non potest. E. g. Dan. iii. 15 Graecum idiotismum εἰ ἔχετε ἐτοίμως Noster nimis scrupulose reddidit ܡܫܘܠܗܘܢ ܡܫܘܠܗܘܢ, pro eo quod linguae suae usus postulabat, ܡܫܘܠܗܘܢ ܡܫܘܠܗܘܢ.⁶ Voces Graecae communiore per easdem Syriacas constanter transfert; e. g. θυμὸς per ܡܫܘܠܗܘܢ, nunquam per ܡܫܘܠܗܘܢ, ὄργη per ܡܫܘܠܗܘܢ, nunquam per ܡܫܘܠܗܘܢ, λέγει et εἶπε per ܡܫܘܠܗܘܢ et ܡܫܘܠܗܘܢ, ἐλάλησε per ܡܫܘܠܗܘܢ, ἦλθε et παρεγένετο per ܡܫܘܠܗܘܢ, ἐπορεύθη et ἀπῆλθε per ܡܫܘܠܗܘܢ, ἦν per ܡܫܘܠܗܘܢ, ἐγένετο per ܡܫܘܠܗܘܢ, etc. In vocabulis tamen rarioribus vertendis nonnunquam varietati studuisse videtur; e. g. βρόχος ei est ܡܫܘܠܗܘܢ Prov. vii. 21, ܡܫܘܠܗܘܢ Prov. vi. 5, ܡܫܘܠܗܘܢ Prov. xxii. 25; κατὰδύσις sonat ܡܫܘܠܗܘܢ Psal. xvi. 14, ܡܫܘܠܗܘܢ Psal. xxxviii. 6, ܡܫܘܠܗܘܢ Psal. xlviii. 2, ܡܫܘܠܗܘܢ Psal. lxxviii. 48; σκύφος redditur per ܡܫܘܠܗܘܢ Gen. xlv. 2, per ܡܫܘܠܗܘܢ Exod. xxv. 32, per ܡܫܘܠܗܘܢ Jerem. xxxv. 5. E contrario propter majorem Graecae linguae affluentiam fieri non potuit quin una eademque vox Syriaca pluribus Graecis satisfaceret. Itaque ܡܫܘܠܗܘܢ nunc κακὸς nunc πονηρὸς sonat; ܡܫܘܠܗܘܢ ponitur pro ἀνέστρεψε, ἀπέστρεψε, ἐπέστρεψε, κατέστρεψε, ὑπέστρεψε etc.; ܡܫܘܠܗܘܢ pro ἦλθε et παρεγένετο; ܡܫܘܠܗܘܢ pro ἀπῆλθε et ἐπορεύθη; ܡܫܘܠܗܘܢ pro ἐνεπύρισε et ἐνέπρησε; ܡܫܘܠܗܘܢ ܡܫܘܠܗܘܢ pro ζητέτε et θέλετε (Mal. iii. 1); ܡܫܘܠܗܘܢ pro διεξάγεται et ἐξελεύσεται (Hab. i. 4); ut taceamus ܡܫܘܠܗܘܢ pro ἐκ et ἀπὸ, ܡܫܘܠܗܘܢ pro σὺν et μετὰ, ܡܫܘܠܗܘܢ pro πρὸς et παρὰ, etc. "Quod vero," ut Ceriani nostri verba nostra faciamus, "summa interpretis laus est, Paulus, praeter suam, linguam quoque archetypi optime callebat, atque vel in difficillimis locis et rarissimis vocibus summa proprietate, vim vocis quod attinet, reddit; immo ipsas ejusdem vocis Graecae

⁶ Vid. T. Skat Rördam *Dissertatio de regulis grammaticis, quas secutus est Paulus Tellensis in V. T. ex Graeco Syriace vertendo*, p. 3. ⁶ In longo opere exceptiones hujus laudationis rarissimas observavimus, quales sunt: Jerem. xxxix. 10, ubi pro ἀραῖος, tenuis, Noster vertit ܡܫܘܠܗܘܢ, h. e. ἀραῖος, divinis devotus; sed alio loco (Prov. x. 15) recte ܡܫܘܠܗܘܢ. Psal. xx. 13, ubi pro ἐν τοῖς κάλυψι (funicibus) in Syro-hex. est ἐν τοῖς καλοῖς (ܡܫܘܠܗܘܢ). In locis Jerem. xxiii. 32. Zach. ix. 1 etc. interpres noster miscuit ἄρμα, onus, et ἄρμα, curvus, quae confusio frequens est. In Jesai. xiv. 23. Zeph. ii. 14 pro ἐχίνος (quod tamen aliis locis recte vertit) ἐχίωνα transtulit. Ad Job. iv. 2 Aquilae ἐπαρούμεν s. ἐπάρωμεν sensu exsecrandi cepit, invita lingua. Job. xvi. 19 pro συνίστωρ, conscius, a συνιδέναι, in

textu Syro-hex. est ܡܫܘܠܗܘܢ, quasi a συνιστάναι. Psal. lxi. 11 vox ἐπιποθεῖτε male vertitur ܡܫܘܠܗܘܢ, quod πεποιθεῖτε vel πεποιθήσατε potius sonat. Postremo Job. xxxi. 6 pro ἴσταμαι s. ἰσταμαι, arrensus sum (sc. ἐν ζυγῷ δικαίῳ) Noster imperite vertit sto (ܡܫܘܠܗܘܢ). Paulo numerosiores sunt errores, qui non tam interpreti Syro quam codicibus ejus Graecis, unciali characterē sine accentibus et spiritibus, ut videtur, descriptis, imputandi sunt; eujus generis sunt καρπὸς pro κάρφος (Gen. viii. 11), ἐπαίρουσιν pro σπαίρουσιν (Job. xxvi. 11), διεδειματίσατο pro διεδηματίσατο (Psal. xxi. 12), ἢ συντέθηκας pro ἡσυντέθηκας (Psal. lxxii. 15), πτώσεως pro πησώσεως (Psal. xc. 5), ΠΡΟΔΩΚΑΝ pro ΠΡΟΔΩΚΑΝ (Jerem. xii. 6), εἰς σίκελος pro εἰς σίκχος (Ezech. vii. 19), πεισῶν pro πέσων (Hos. vii. 6), etc.

varias licet leves significationes bene distinguit, ut non semel vidi.⁷ Si vero aliquid deesse putaret in vocis Syriacae vi, quominus plene vocem Graecam referret, non raro vocem vel locum ipsum Graece adscripsit.⁸ Nam Graecas voces ipsas rarissime civitate donavit, easque jam ab aliis ante eum omnes, vel fere usurpatas putarem.⁹

4. De notarum Origenianarum usu Syro-hexaplari in praecedentibus omnia fere occupavimus. Unum hic restat declarandum, hoc est, obeli in lectiones Symmachi et Theodotionis inductio, quae huic exemplari, ni fallimur, peculiaris est. Exempla hujus usus prius ponenda sunt. Itaque 4 Reg. ii. 4 in Hebraeo et LXX est: *καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὄνοματι κυρίου*; sed Syro-hex. in marg. addit: *καὶ εἶπεν τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας*, cum scholio "Haec apud Theodotionem solum posita sunt cum obelis." Sic tamen in textu sine obelo Cod. III, Arm. 1. Mox 4 Reg. ix. 11 LXX et Hebr. habent: *καὶ εἶπαν αὐτῶ· εἰρήνη*; sine responsione, quam in textu supplet Syro-hex. sic: *— Θ. καὶ εἶπεν· εἰρήνη*. Rursus 4 Reg. xv. 5 post verba, *καὶ ἤψατο κύριος τὸν βασιλέα*, Syro-hex. in marg. habet: *— Θ. ὅτι ἤθελεν αὐτὸς προσενεγκεῖν θυσίαν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ προσφέροντος αὐτοῦ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ φωνὴ πρὸς αὐτόν· οὐ σοί, Ὁζία· οὐ σοί, Ὁζία, ἀλλὰ τῷ σπέρματι Ἀαρὼν*; praemisso scholio: "Haec apud Theodotionem solum posita sunt sic, quum sint iis obeli, uti nunc est hic." Postremo Jerem. xxi. 11 pro Hebraeis *יְהוָה יְהוָה מַלְאֲכֵי יְהוָה* Syrus noster in marg. affert: *Ἄ. Σ. καὶ τῷ οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα ÷ ἐρεῖς*, ubi vox *ἐρεῖς* ad solius Symmachi lectionem pertinere videtur. Praeterea vid. Hex. ad 4 Reg. x. 7. xiii. 6. Ezech. xl. 10. E quibus exemplis conclusio maxime probabilis est, obelos non ab ipso Origene positos esse, ad cujus inceptum non pertinebat excessus aut defectus aliorum praeter LXX interpretum indicare, sed a nescio quibus Bibliorum annotatoribus una cum scholiis appictos, indeque in versionem Syro-hexaplarem assumptos esse. Quod si revera Theodotionis sunt lectiones ei attributae, ipsum aliquando in annotatoris partes delapsum esse fatendum est. Majoris, ut videtur, difficultatis est quaestio de usu notarum hexaplarium in libris apocryphis, in primis Baruch; quae post observationes Ceriani ad versionem dicti libri Syro-hexaplarem pp. 2, 15 adhuc in summa obscuritate versatur.¹⁰

5. Quod reliquum est, Pauli Telensis versionem, quantum ad Pentateuchum et Salomonis Sapientiam attinet, ex Syriaco in Arabicum transtulit Hâreth Ben Senân Ben Sabat, quem exeunte saeculo XV claruisse affirmat Assemani.¹¹ Pentateuchi (qui praemissam habet Commentationem qua Origenis in Hexaplis concinnandis modus et consilium exponitur a Whittio editam) duo exemplaria in Bibliotheca Bodleiana asservantur, sub titulo et numero Laud. A. 146 et 147, quae ad defectus versionis Syro-hexa-

⁷ E. g. Psal. lxxvii. 21 pro *ἀνεβάλετο* Noster in textu posuit *ⲁⲛⲉⲃⲁⲗⲉⲧⲟ*, *distulit*; in marg. autem: *ⲁⲛⲁⲃⲁⲗⲉ*, *amictus est*, utrumque linguae usui convenienter.

⁸ Vid. Hex. nostra ad Gen. viii. 11. Prov. xxx. 31. Eccles. xii. 5. Cant. Cant. ii. 17. Jerem. xliii. 10. lii. 22, et passim.

⁹ Vid. A. M. Ceriani *Prolegom. in Edit. Vers. Syr.* etc. p. viii (*Mon. Sac. et Prof.* T. I, F. I).

¹⁰ Inter libros V. T. apocryphos a Theodotione editos (vid. supra p. xxxix) oblitus sumus monere, etiam hunc libellum quasi curas ejus expertum recensendum esse, ut e versione ejus Syro-hexaplari constat, cujus lectiones hic exscribere non gravabimur. Hae sunt Baruch i. 1: *Ο. Ἄσαδιου. Θ. Ἄσασίου.* Cap. i. 2: *Ο. ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλήμ. Θ. ἐν*

τῇ ἑορτῇ (ῆ) ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι . . . ubi in Hebraeo nescimus an lectum fuerit *ⲛⲓⲃⲁ*. Cap. i. 8: *Ο. υἱὸς Ἰασία βασιλεὺς (Θ. βασιλέως) Ἰούδα.* Cap. ii. 29: *Ο. ἡ βόμβησις (ⲗⲟⲟⲓ= ἦχος) ἡ μεγάλη ἢ πολλή αὐτῆ ἀποστρέψει εἰς μικρὰν (μακρὰν Codd. III, 26, 33, alii, Syro-hex.) ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Θ. (multitudo) magna nimis haec convertetur ut deficiat (ⲗⲟⲟⲓ) in populis*; ubi vocem Hebraeam *ⲛⲓⲃⲁ* utrique interpreti obversatam esse vix dubium esse potest. Cap. iv. 13: *Ο. οὐδὲ τρίπους παιδείας (Θ. ἀληθείας).*

¹¹ Vid. eum in *Catal. Bibl. Med. Codd. MSS. Orient.* p. 61. Harethum longe antea floruisse asseverat Ceriani in *Mon. Sac. et Prof.* T. I, F. I, p. xii.

plaris in hac parte Bibliorum sarcientos non leve momentum habent, majus fortasse etiam post Grabii et Holmesii curas habitura, si typis imprimi aliquando eis contigerit. Ne tamen nimis auxilii ex hac versione speremus, obstat specimen ejus e Cod. 147 ab Holmesio in Praefatione ad Pentateuchum *omni, qua fieri potest, cura et fide* descriptum. Continet Numerorum Cap. xxiv, in quo textus Arabicus ad Syriacum (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,437) exigi potest. Ex hac collatione apparet, Harethum, praeter varietatis in vocabulis Syriacis transferendis studium importunum, in tam brevi specimine plus semel a sensu archetypi sui non leviter aberrasse. Exempli causa: Vers. 6 pro verbis *ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι* Syrus noster habet *لَمَوْ تَحَلَا؟ ضَلَحِم*, Arabs vero *وقع عليه النداء مثل السنبيل قد*, h. e. *instar spicarum* (مخلا) *quum cecidit super eas ros* (quasi vox *ضَلَحِم* ad *لَمَوْ*, non ad *لَمَوْ*), *obumbravit*, referenda esset). V. 8: *ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῶ*, h. e. Syro vertente, *لَمَوْ اَمَحَسَلَا؟ وَصَلَا حَمَ.*, quod Haretho sonat: *ut gloria celsitudinis ejus* (علو). Nihil moramur v. 24: *καὶ ἐξελύσεται ἐκ χειρῶν Κητιαίων,* *بَدَلَا.* pro quo Holmesius exscripsit *من ايدي الكيش*, vertens: *et salvi erunt qui redemerunt Ketaeos*, quia textus Arabicus facilem medicinam admittit: *من ايدي الكتيين*. Ut finem faciamus, quinquies in hoc specimine Syriace ponitur *مَجَا* pro Graeco *ἀνάλαβε* (τὴν παραβολὴν), cujus loco interpretes Arabs tentat *اخذ* (v. 3), *ابتدا* (vv. 15, 20), *افتتح* (v. 21), et *ارسل* (v. 23); quam varietatem inani elegantiae ostentationi potius quam criticis usibus inservire quivis videt.

C A P U T VIII.

DE INTERPRETIBUS HEBRAEO, SYRO, SAMARITANO, QUORUM LECTIONES IN HEXAPLIS ALLEGANTUR.

I. Quid significet τὸ Ἑβραϊκὸν sive ὁ Ἑβραϊσμός. II. Quis sit ὁ Σύρος. III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

I. Quid significet τὸ Ἑβραϊκόν, sive ὁ Ἑβραϊσμός.

Sub titulo τοῦ Ἑβραϊκοῦ sive τοῦ Ἑβραίου tres diversi generis sive compositiones sive auctores in Hexaplis et scholiis ad ea pertinentibus innui videntur.

1. Primum, Hexaplorum columella sive pagina secunda τὸ Ἑβραϊκόν (plenius τὸ Ἑβραϊκὸν Ἑλληνικοῖς γράμμασι) appellatur, cujus lectiones nos sub compendio scripturae Ἑβρ. designavimus. Sic Gen. i. 1: Ἑβρ. βρησίθ. Gen. ii. 8: Ἑβρ. γὰν βεδέμ. Gen. xxviii. 19: Ἑβρ. οὐαλάμ λουζ σέμ αείρ. Psal. viii. 1: Ἑβρ. λαμανασή ἀλ ἀγεθθίθ. Jesai. xxvi. 2-4: Ἑβρ. φθόν σααρέμ, οὐιάβθ γωϊ σαδικ, σωμήρ ἔμμουνέμ. ἰεσρδ σμωχ, θεσάρ σαλὼμ σαλὼμ, χιβὰχ βατόν. βετοὺ βαδωνάι

ἀδδῶδ, χιβαιῶ σὼρ ὠλεμείμ. Ex his et aliis speciminibus per Hexapla dispersis, non difficile est regulas quasdam generales, quas in hac operis sui parte concinnanda secutus sit Origenes, indagare.¹

Quod ad literas *consonantes* (quas vocant) attinet:

κ (ἀλφ) silet, ut nonnisi vocalis hanc literam excipiens exprimitur, ut ἀρβαείμ pro אַרְבַּעִים (1 Reg. iv. 18), ἰς pro יֵשׁ (Psal. i. 1), ἐσσαῶ pro אֶשָׁה (Gen. ii. 23).

β (βήθ) omnino respondet Graeco β̄.

γ (γίμλ) exprimitur semper per γ̄ Graecorum, ut γὰν pro גַּן (Gen. ii. 8), ἐγγαὼν pro הַגִּיזֹן (Psal. ix. 17).²

δ (δέλθ) legitur per Graecum δ̄ ubique.

η (ή) silet, vel per spiritum lenem effertur, in initio vocis, ut ἀρ pro אֶר (Psal. xlvi. 3), ἡδᾶδ pro הַדָּד (Jerem. xlviii. 33); in medio, ut Ἀβραὰμ pro אַבְרָהָם, βερατειμ pro בְּרָהֲטִים (Aq. Cant. Cant. vii. 5); etiam in fine, ut σελ pro סֵלָה, ἐμ pro הַמָּה (Psal. ix. 7).

ι (οὐαῦ) in initio vocis exprimitur per οὐ, ut οὐζῶθ pro וְזֹאת (Mal. ii. 13), οὐיעγὰρ pro וַיְהִי־הָרָה (4 Reg. iv. 35), rarius cum additione vocalis huic literae subjectae, ut οὐαθέρ pro וְהָט (Psal. xliiii. 19); in medio per β̄, ut Ἀβὰ pro אֶבְיָה (LXX 4 Reg. xviii. 34), Καβρωθαβᾶ (potius Καβρωθ-αθαβᾶ) pro קַבְרֹת הַתְּיָהוּה (Num. xi. 34); in fine per ῥ̄ consonantem, ut ἐσχαῦ pro יִשְׁכַּב (Gen. xxxiv. 2).

ι (ζαί) per Graecum ζ̄ ubique redditur. Sola exceptio est μασβηῆ pro מְזַבֵּחַ (Mal. ii. 13).

η (ήθ) duplicis pronuntiationis est, cujus exemplum est vox ηρσῖת (Jerem. xix. 2) quae Senioribus χαρσεῖθ sonat, Aquilae autem et ceteris ἀρσεῖθ. Exprimitur per χ̄ in ὠχείμ pro אֶחָיִים (Sym. Jesai. xiii. 21), necnon in propriis nominibus Χάμ, Χεβρων, Χαρρὰν (Josepho Ἀβρα-νῆτις), Ἱερικῶ, Ὀχοζίας pro אֶחָיִים (Aquilae Ἀαζία); saepius vero per spiritum tantum, ut ἀγ pro אֶג (Psal. cxvii. 27), δλδ pro הַלָּד (Psal. xlvi. 2), ὄμρ pro הַמֶּר (Hos. iii. 2), ἰδαθει pro הַדְּתִי (Psal. xlvi. 5), ἐσσην pro הַשֵּׁן (Exod. xxviii. 15); in media autem voce Παὰβ pro רָחַב, β̄εμ pro רָחַב (Psal. cix. 3), ἰεβᾶλ pro יְהִבֵּל (Psal. vii. 15), οὐμαλαμὰ pro וּמְלַחְמָה (Psal. lxxv. 4), μεσσααρ pro מִשְׁעָר (Psal. cix. 3), λακῆθ pro לְקַחַת (Mal. ii. 13), οὐθασρηὸν pro וְהַתְּפִירָהוּ (Psal. viii. 6). Denique in fine vocis in η̄ aut ε̄ silet; ut μασβηῆ pro מְזַבֵּחַ (Mal. ii. 13), φασε pro פָּסַח (Aq. Deut. xvi. 1).³

θ (τήθ) exprimitur per τ̄, ut τὰλ pro טַל (Ps. cix. 3), σερτιμ pro שְׁטִים (Aq. Deut. x. 3).

ι (ιώθ) in initio vocis per ῑ̄ redditur, ut ἰησηβ pro יִשָּׁב (Psal. ix. 8), ἰσωνῶθ pro יִשְׁעוֹת (Psal. cxv. 4).

κ (χάφ) semper aspiratur, ut χῶς pro כּוֹס (Psal. cxv. 4), βαροῦχ pro בְּרוּיָח (Psal. cxvii. 26).⁴

λ (λάβδ), μ (μῆμ), ν (νοῦν), et ς (σάμχ) cum Graecis, λ, μ, ν̄ (nisi excipienda sit scriptura βεδεῖμ pro אֶבְיָה (Gen. ii. 8)), σ̄ regulariter permutantur.

γ (αῖν) in initio vocis exprimitur per spiritum lenem, ut ἀλ pro אֶל (Psal. viii. 1), ἀλῆ pro

¹ Cf. Montef. *Origenis Hexaplorum quae supersunt*, T. II, pp. 394-399.

² Scriptura εἰῶν pro הַיָּיִן (Psal. xci. 4 in *Auctuario*) vix sana esse videtur.

³ Singularia sunt φασίε (2 Paral. xxx. 1) et Ταβίε pro טַבַּח (Gen.

xxii. 24).

⁴ Exceptiones sunt ἐν σαβέκ pro בְּפִכְקִי (LXX Gen. xxii. 13), necnon Graeca derivativa κάδος a κῶ, κινύρα a κῶρ.

עָלִי (Psal. xlvi. 12), οὐαλέα pro וְעָלִיָּה (Psal. vii. 8), ἀείρ pro הָעִיר (Gen. xxviii. 19), ἐλιών pro עֲלִיּוֹן (Psal. xc. 9), ἐμέκ pro עֲמֶק (LXX Jos. vii. 24); rarius per $\bar{\gamma}$, ut βεγαβρωθ pro בְּעֶבְרוֹת (Psal. vii. 7), et in propriis nominibus Γάζα (Aq. 'Aḡā) pro עֵדָה (LXX Deut. ii. 23), Γαί pro עַי (LXX Jos. vii. 2), Γαιβάλ (Aq. 'Hβάλ) pro עֵיבָל (LXX Deut. xi. 29), Γαυά pro עֵדָה (Aq. Jesai. xxxvii. 13), Σόγορα et Σηγώρ pro צִוְעַר, Γόμορρα pro עֲמֹרָה etc. In medio vocis silet, ut μὰτ pro מָעַט (Psal. viii. 6), νέρ pro נֵיעַר (Hos. xi. 1), Βάλ (LXX Βάαλ) pro בַּעַל (4 Reg. i. 2), σααρείμ pro שְׂעָרִים (Jesai. xxvi. 2), σεωρίμ pro שְׁעָרִים (Hos. iii. 2), δεμά pro דְּמָעָה (Mal. ii. 13), θεσοῦ pro תַּעֲשִׂי (Mal. ii. 13). In fine vocis redditur per \bar{a} aut $\bar{\epsilon}$, ut 'Iησουὲ (Aq. 'Iησουά) pro יְהוֹשֻׁעַ (LXX 1 Paral. vii. 27), 'Ωσηὲ pro הוֹשִׁיעַ, ἱαδαὲ pro יָדַע (Psal. xci. 7), 'Ανὲ (LXX 'Ανάγ?) pro הִנֵּעַ (Aq. Jesai. xxxvii. 13), θεσαμηῶθ pro תִּשַׁע מֵאוֹת (Gen. v. 5).

ϕ (φῆ) per φ semper effertur. Sic Hieron. Comment. in Dan. (Opp. T. V, p. 724): "Notandum autem quod P literam Hebraeus sermo non habeat, sed pro ipsa utatur ϕHE, cujus vim Graecum φ sonat."

ς (σαδῆ) per σ exprimitur, ut σαδικ pro צַדִּיק (Jesai. xxvi. 2), ἀρς pro אֲרָץ (Psal. xi. 7. lxxv. 10), et propria nomina Σαβαῶθ, Σιών, Σδρ, Σιδών, Σεδεκίας etc.

ק (κῶφ), et ר (βῆς) Graecis κ et ρ accurate respondent.

ש et ש (σέν) nullo discrimine per σ exprimuntur, ut σωσανίμ pro שְׁשָׁנִים (Psal. xlv. 1), σασών pro שְׁשׁוֹן (Psal. xlv. 9).

ת (θαῦ), etiam dagessatum, semper per θ, non τ, effertur, ut μαχθὰμ pro מִכְתָּם (Psal. xv. 1), οὐαθὲτ pro וְהַט (Psal. xliii. 19).

Transeamus ad vocales, quae per puncta literis appicta notantur. Ex his Kamets, Pathach et Chateph Pathach regulariter per \bar{a} efferuntur, ut ἀείρ pro הָעִיר (Gen. xxviii. 19), καρραθί pro קָרְאִתִּי (Hos. xi. 1), γὰν pro אֵן (Gen. ii. 8), βααλιλ pro בַּעְלִיל (Psal. xi. 7), ἀνακά pro אֲנָקָה (Mal. ii. 13); rarius per $\bar{\epsilon}$, ut ὠλεμείμ pro עוֹלָמִים (Jesai. xxvi. 4), ἱερχθῆ pro יִרְכַּתִּי (Psal. xlvii. 3), ἐσρη pro אֲשֶׁרִי (Psal. i. 1), νέρ pro נֵיעַר (Hos. xi. 1).

Tsere cum η commutatur, ut ἱησῆβ pro יֵשֶׁב (Psal. ix. 8), μηγην pro מֵאוֹן (Mal. ii. 13); aliquando cum $\bar{\epsilon}$, ut σέμ pro שֵׁם (Gen. xxviii. 19), ἐμέκ pro עֲמֶק (LXX Jos. vii. 24).

Segol per $\bar{\epsilon}$ efferri solet, ut σέλ pro סֶלָה, Ζωελῆθ pro זִוְהָלָת (Hex. ad 3 Reg. i. 9), vel, quiescente e duobus altero, νέβλ pro נֶבֶל (Psal. xci. 4), ρέμ pro רָחַם (Psal. cix. 3), λέθχ pro לָתַד (Hos. iii. 2); est ubi per \bar{a} et \bar{o} , ut θαβέλ pro תַּבָּל (Theod. Lev. xviii. 23), κάρν pro קָרְנוֹ (Hex. ad Job. xlii. 14), χωθάρθ pro פְּתָרַת (Hex. ad 4 Reg. xxv. 17), δλδ pro הָלַד (Psal. xlvi. 2).

Chirik utrumque per \bar{e} vel \bar{i} exprimitur, ut -είμ vel -ίμ in pluralibus, ἀσεμνιθ pro הַשְּׂמִינִית (Psal. xi. 1), διβρη διάμιμ pro דִּבְרֵי הַיְמִים, γιββωρ pro גִּבּוֹר (Jesai. ix. 5); parvum autem (quod vocatur) non raro per \bar{a} et $\bar{\epsilon}$, ut μαναά pro מִנְחָה, μαχθὰμ pro מִכְתָּם (Psal. xv. 1), μαλαμά pro מִלְחָמָה (Psal. lxxv. 4), άσρου pro אֲסָרִי (Psal. cxvii. 27), έσσά pro אֲשָׁה (Gen. ii. 23), άγεθθιθ pro הַגְּתִית (Psal. viii. 1), φεγγούλ pro פְּגוּלָה (Theod. Lev. vii. 18).

Cholem per \bar{o} effertur, ut χῶς pro כּוֹס (Psal. cxv. 4), δωδω pro דָּדוֹ (Lev. xx. 20); aliquando per \bar{u} , ut σαφόνν pro שְׁפוֹן (Psal. xlvi. 3), μανδδ pro מְנוּד (Psal. xliii. 15); rarius per \bar{o} , ut δμρ pro הֲמִיר (Hos. iii. 2), χεφδρ pro קְפֹר (Psal. cxlvii. 5).

Schurek cum \bar{u} commutari solet, ut Λοδς pro לוֹ (Gen. xxviii. 19), θεσοῦ pro תַּעֲשִׂי (Mal. ii. 13), ἱσουῶθ pro יְשׁוּעוֹת (Psal. cxv. 4); rarius per \bar{u} , ut σῶρ pro צִוְר (Jesai. xxvi. 4).

xxxix. 13) rarius in plurali (Hex. ad Gen. iv. 8. Prov. ix. 12. Jesai. xlvi. 10); in quibus omnibus locis manifesto indicatur Hebraeum archetypum, non interpres quidam δ 'Εβραῖος dictus, qui Syro nostro prorsus incognitus fuisse videtur. Postremo δ 'Εβραῖος (חֶבְרָאִי) h. e. textus Hebraicus, allegatur et cum versione Syra vulgari comparatur ab Ephraemo Syro in quindecim locis quos collegit Jos. Perles in *Melet. Peschit.* pp. 51–53, e quibus unum et alterum in schedas nostras condere non gravabimur. Gen. xxv. 25 (Opp. T. I, p. 173): “Pro *cincinnati* (כִּתְמוֹתַי) *pilorum, stolam* (לְעֵדָה) *pilorum* dicit Hebraeus;” ubi revera in Hebraeo est אֲדָרְתִּי. Deut. ix. 15 (Opp. T. I, p. 273): “Ubi dixit (Peschito) *oravi*, in Hebraeo scriptum est *jejunavi*.” Scilicet vox Hebraea est וַיִּתְנַחֵף, et *prostravi me*, sed Ephraemo obversabatur locus Deut. ix. 9, ubi *jejunium* tantum memoratur. 1 Sam. xxiv. 4 (Opp. T. I, p. 380): “Hebraeus, *ut tegat pedes ejus*, quod editio nostra dicit, *et dormivit ibi*.” 2 Sam. xix. 35 (Opp. T. I, p. 423): “*Non possum percipere vocem nobilium virorum et nobilium mulierum* (שְׂרִים וְשָׂוֹת); sed Hebraeus dixit, מִשְׂרֵי וְשָׂוֹת (שְׂרִים וְשָׂוֹת).” Semel quidem (Opp. T. I, p. 173) pro חֶבְרָאִי vel Ephraem usus est locutione חֶבְרָאִי (ἐξέδωκεν) ἄμικμ, quam tamen de textu Hebraeo (qui S. Cyrillo in Hex. ad Zach. vi. 3. viii. 10. xiv. 8 est ἡ τῶν 'Εβραίων ἕκδοσις, et S. Severo in Hex. ad 4 Reg. viii. 15 חֶבְרָאִי) recte positam esse probavimus in Hex. ad Jesai. v. 1. Quod vero ad scriptores Latinos attinet, locutiones in Hebraeo, juxta Hebraeos, in S. Hieronymi Commentariis semper de Hebraica veritate intelligendas esse vix est quod moneamus.

3. Restat interpres quidam cognomine δ 'Εβραῖος, de quo quis non sit, confidenter affirmare; quis vero sit, non nisi hariolando conicere possumus. Lectiones ejus, ex Eusebio Emiseno, Diodoro, Acacio, Didymo, Polychronio, Olympiodoro, Chrysostomo, Theodoretō, aliis, semel ex Origene⁷ excerptae, ad certos tantum S. Scripturae libros, videlicet ad Genesim quatuordecim, ad Exodum duae, ad Jobum undequadragesima, ad Jesaiam una, ad Jeremiam septem, ad Ezechielem viginti quinque, ad Danielem una, in Hexaplis allegantur. Saepe copulatur cum alio interprete anonymo, qui et ipse in summa obscuritate versatur, δ Σύρος.⁸ Quod ad versionem ejus attinet, cum exemplari Hebraeo hic illic accurate concinit; e. g. Gen. viii. 21: יִצְרָח לֵב הָאָדָם. 'O 'Εβραῖος τὸ πλάσμα τῆς καρδίας ἀνθρώπου. Job. ii. 3: יְעַדְנִי בְּמַחְוִיק. 'O 'Εβραῖος καὶ ἔτι ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος. Job. xl. 22 (Heb. 27): 'O 'Εβραῖος ἀρα πληθυνεὶ πρὸς σὲ δεήσεις; ἀρα λαλήσει πρὸς σὲ μαλακά; quae Hebraeam veritatem apte et eleganter exprimunt. Sed longe frequentius ad ea plus minus recedit hic interpres. Sic Gen. xxii. 13 pro נִאֲדָוּ, *detentus*, Syrus et Hebraeus *cremāmentos* vertunt, quod Hebraice sonat תְּלִי. Job. ii. 5: יִבְרַכְךָ. 'O 'Εβραῖος βλασφημήσει σε. Job. vii. 12: מִשְׂפָּחַר. O'. φυλακὴν. 'O 'Εβραῖος πόνους. Job. vii. 20: מִה אֶפְעַל. 'O 'Εβραῖος τί σε ἐβλαψα; Jesai. vii. 18: לִדְבוֹרָה. O'. τῇ μελίση. 'O 'Εβραῖος καὶ δ Σύρος σφηκί (Hebraice צִרְעָה). Ezech. xvi. 6: בְּדַמְיָה. O'. ἐν τῷ αἵματι σου. 'O 'Εβραῖος ἐν τῇ ὑγρασίᾳ σου. Ezech. xxxii. 23: בְּיַרְפְּתֵי־בֹר.

⁷ Vid. Hex. ad Ezech. xxxii. 23. ⁸ Sic δ 'Εβραῖος καὶ δ Σύρος Gen. iv. 1. xi. 3. xxiv. 1. Job. iii. 3. Jesai. vii. 18. Ezech. xliii. 2, 3. xlv. 20; δ Σύρος καὶ δ 'Εβραῖος Gen.

viii. 7. xxii. 13. xxxvii. 2. Exod. i. 12. Jerem. i. 11. xxxi. 2. ⁹ Sic 2 Reg. (Sam.) xviii. 10: תְּלִי בְּאֵקָה. O'. *cremāmentos* ἐν τῇ δρυϊ.

Ο. ἐν μῆροῖς λάκκου. 'Ο 'Εβραῖος ἐν μῆκει λάκκου. Interdum paraphrastam potius quam interpretem agit Noster. E. g. Job. i. 22: *Nec dedit insulsum Deo.* Σαφέστερον (inquit Olympiodorus) ὁ 'Εβραῖος, οὐκ ἐμέμψατο, φησὶ, τῷ θεῷ. Job. ix. 9: *Et Pleiadas (Πλειάδες) et penetralia austri.* 'Ο 'Εβραῖος καὶ πάντα τὰ ἄστρα τὰ κυκλοῦντα νότον. Job. xiii. 11: *Nonne majestas ejus (Ἰσχυρὸς) terrebit vos?* 'Ο 'Εβραῖος ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, παραχθήσθε. Ezech. xiii. 18: *Vae iis quae consuunt pulvillos ad omnes cubitos manuum, et faciunt culcitas ad caput (hominum) cuiusvis staturae.* Quae sic enarravit Hebraeus noster: Οὐαὶ ταῖς ποιούσαις φυλακτήρια, καὶ κρεμαζούσαις ἐπὶ τοῖς βραχίουσιν αὐτῶν, καὶ ἐπιτιθεμένας αὐτὰ ἐπάνω κεφαλῆς ἐκάστης ἡλικίας.

Ex his, e pluribus paucis, exemplis satis superque, ni fallimur, confutatur triplex de Hebraeo interprete hypothesis. *Prima* (quae Drusii quoque esse videtur¹⁰) eorum est qui opinantur Olympiodorum et ceteros ipsius exemplaris Hebraei versionem Graecam a se confectam sub hoc nomine allegasse, ut reapse ὁ 'Εβραῖος idem sonet ac τὸ 'Εβραϊκόν. Nam si concedamus (id quod vix credibile est) eos Hebraea eruditione competenter imbutos esse, quomodo accidere potuit, ut versio eorum ab Hebraea veritate tantum, quantum a nobis jam declaratum sit, discederet? *Altera* est Criticorum,¹¹ qui arbitrati sunt τὸν 'Εβραῖον non alium esse quam Aquilam nostrum, cui propter scrupulosam ejus archetypi sui imitationem honorificum hoc cognomen inditum sit. At quid tum fiet de tot Hebraei nostri lectionibus, quae ab Hebraea veritate tum in singulis vocibus tum in tota verborum complexione immane quantum abhorrent? Hoc unum argumentum omnibus quibus primo statim intuitu perspicua sit Aquilae manus, ad rem conficiendam sufficit; ut vix opus sit loca innumera proferre, in quibus post allatam τοῦ 'Εβραῖον versionem, statim subjungatur Aquilae lectio ab ea longe diversa.¹² *Tertia* sententia est Eichhornii,¹³ qui sibi suasit sub hoc nomine afferri criticas Hebraei exemplaris cum versione LXXviralis comparationes, e Patrum Graecorum et Latinorum, in primis S. Hieronymi, Commentariis excerptas. "Hieronymo," inquit, "qui in Commentariis suis versionem τῶν Ο' cum archetypo toties comparavit, multae occasiones fuerunt eam juxta Hebraeum corrigendi; ejusque correctiones semper in Hexapla sub nomine τοῦ 'Εβραῖον introductae sunt." Deinde exempli causa affert: Gen. ii. 2, ad quem locum Montef. edidit: "Ἐβρ. [τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ]. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ;" ubi Ἐβρ. non est Hebraeus noster, sed textus Hebraeus; et Graeca uncis inclusa sunt Montefalconii versio Latinorum Hieronymi in Quaest. in Gen.: "Pro die sexto in Hebraeo habet diem septimum." Gen. iv. 12: $\aleph \aleph \aleph \aleph$, ubi Montef.: "Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν. Ο'. στένον καὶ τρέμων;" Procopius vero pro 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος, τὸ 'Εβραϊκόν καὶ οἱ λοιποὶ habet. Ut sit, Hieronymi annotatio, unde Graecam lectionem derivatam esse temere affirmat Criticus noster, videlicet: "Quod LXX Naid transtulerunt, in Hebraeo NOD dicitur, et interpretatur σαλευόμενος, id est, *instabilis et fluctuans ac sedis incertae,*" non huc pertinet, sed ad v. 16; lacuna autem, quam apud Hieronymum post σαλευόμενος statuit Eichhornius, quasi excidisset καὶ ἀκαταστατῶν,

✠

¹⁰ Vid. Montefalconii *Hexapla*, T. I, p. 417. ¹¹ E. g. iv. 26. Job. ii. 5. xiv. 8. xv. 14. xx. 5. Ezech. ix. 4. xvi. 8. J. S. Semleri in *Vorbereitung zur theologischen Hermeneutik*, P. I, p. 327. ¹² Vid. Hex. ad Gen. xxxviii. 29. Exod. xxi. 21. xxii. 28. xxiii. 20. ¹³ Eichhorn. (J. G.) *Einführung in das A. T.* T. I, p. 410 sqq. ed. 3^{tae}.

est mera hallucinatio Viri ingeniosi, ne dicamus dolosi, qui ut hypothesi suae fidem adstruat, pro tribus epithetis, quae vocem *σαλευόμενος* per paraphrasin exprimunt, duo tantum, inverso ordine, *fluctuans et instabilis* (h. e. *σαλευόμενος καὶ ἀκαταστατῶν*) in allegando posuerit. Ceteras ejus ejusdem farraginis probationes exscribere nolumus: hoc unum affirmamus, et quemlibet talium quaestiuncularum studiosum ad negandum provocamus, e lectionibus plus quam octoginta, quae Hebraeo interpreti in Hexaplis tribuuntur, ne unam quidem in Hieronymi Commentariis inveniri posse.

Restat antecessoris nostri opinatio, ea qua par est haesitatione proposita; scilicet per hoc nomen intelligi posse Hebraeos illos doctores, quibus in S. Scripturis explicandis utebantur Patres Graeci veteres, maximeque Origenes, de quo ait Hieronymus: "Ipse Origenes et Clemens et Eusebius, atque alii complures, quando de Scripturis aliqua disputant, et volunt approbare quod dicunt, sic solent scribere: *Referebat mihi Hebraeus*; et, *Audivi ab Hebraeo*; et, *Hebraeorum ista sententia est*."¹⁴ Tali in Hebraea eruditione magistro ipsum Hieronymum usum esse notissimum est, qui ei *Hebraeus qui me in S. Scripturis erudit*,¹⁵ semel fortasse simpliciter *Hebraeus* audit.¹⁶ Cum vero in Hexaplis citetur, non indefinite *Ἑβραῖός τις* vel *οἱ Ἑβραῖοι*, magistri videlicet qui institutiones suas ore tradebant, sed certus quidam auctor, *ὁ Ἑβραῖος*, quem opus suum scripto mandasse probabile est, verisimilius est, nostro quidem iudicio, hoc titulo insignitum esse Hebraeum quendam, cujus nomen deperditum est, sive Judaeum sive Christianum, utriusque linguae doctum, qui certos Veteris Testamenti libros (in primis Genesim, Jobum et Ezechielem) e sermone nativo in Graecum transtulerit, idque, quod ad stylum attinet, non verbum de verbo Aquilae more exprimens, sed ad Symmachi liberiolem et elegantiolem sermonem magis accedens.

II. *Quis sit ὁ Σύρος.*

Inter reliquias Hexaplorum inde a Flamini Nobilii collectione inventae sunt lectiones cujusdam interpretis, qui simpliciter *τοῦ Σύρου* appellatione distinguitur, quique cum *Hebraeo* modo memorato non raro copulatur. Auctores qui Syri lectiones allegant, sunt Melito (semel tantum ad Gen. xxii. 13), Didymus, Diodorus, Eusebius Emisenus, Polychronius et Apollinarius (ad Danielelem), Chrysostomus,¹⁷ Theodoretus (ad Jeremiam et Ezechielem), Procopius, alii; ad Genesim quidem tricies, ad Jeremiam sexies et vicies, ad Ezechielem duodecies, ad Psalmos septies, ad Threnos quinquies, bis terve ad Exodum, Danielelem et Hoseam, ad 3 Regum et ad Jesaïam non nisi semel. In ceteris autem libris in nullam *τοῦ Σύρου* mentionem incidimus.

¹⁴ Hieron. Opp. T. II, p. 469. ¹⁵ Vid. Hex. ad Amos iii. 11. Nah. iii. 8.

¹⁶ Vid. Hex. ad Nah. iii. 1.

¹⁷ Chrysostomus tres tantum, ni fallimur, *τοῦ Σύρου* lectiones memorat, videlicet ad Gen. iv. 4 (ubi ei Symmachi versionem *ἐνεπέρισεν* per incuriam tribuit); ad Psal. xlviii. 6:

Ὁ Σύρος (lapsu graphico, ut videtur, pro ὁ Ἑβραῖός): ῥά; postremo (quod serius vidimus) ad Gen. xxii. 12: ἡψὲ ἡψὲ, Ὁ. νῦν ἔγνω. Ὁ Σύρος: νῦν ἐγράψισας. Vid. S. Chrysost. Opp. T. X, p. 450 B.

De hoc Syro anonymo inde a Montefalconio maxima est virorum eruditorum dissensio. Interpres Syrus, qui primum in mentem nobis veniat, est auctor venerandae versionis quae Peschito nomine gaudet, quippe qui pariter anonymus sit, et, saltem quod ad versiones V. T. Syriacas attinet, ut hoc titulo κατ' ἔξοχὴν decoraretur meruerit. De Syro versionis vulgaris concinnatore digna sunt quae exscribantur verba Theodori Mopsuesteni in Prophetas minores: Τινὲς δὲ ἔφασαν τὸν Σύρον πάσσαλον λέγειν (videlicet ad Habac. ii. 11, ubi reapse in Peschito est **הפסאל**, *pássaalos*) ἀλλ' ἀνόητον εἶη ἂν, ἀφέντας τῆς Ἑβραϊδος τὴν φωνὴν καθ' ἣν ὁ προφήτης ἐφθέγγετο, ἥνπερ οὖν ἡμῖν διὰ τῆς οἰκείας ἐρμηνείας σαφῆ κατέστησαν ἄνδρες ἐβδομήκοντα δόκιμοί τε καὶ ἀκριβῶς τῆς γλώττης ἐπιστήμονες ἐκείνης, Σύρῳ προσέχριν μεταβεβληκότι τὴν Ἑβραίων εἰς τὴν Σύρων, εἶτα πολ- λάκις τὸ πταῖσμα τὸ οἰκείον νόμον βουληθέντι θεῖναι φωνῆς. Idem ad Zeph. i. 6 ait: Οὗς ἔχρῃν πρὸ πάντων ἐκείνο συνιδεῖν, ὅτι κατὰ μὲν τὴν Ἑβραίων γλώτταν εἴρηται τὰ τῆς θείας γραφῆς, ἡρμῆνεται δὲ ταῦτα εἰς τὴν Σύρων παρ' ὅτου δήποτε οὐδὲ γὰρ ἔγνωσται μέχρι τῆς τήμερον ὅστις ποτὲ οὕτως ἐστιν.¹⁵ E nostri autem Syri lectionibus, quae in Hexaplis asservantur, non paucas cum versione Peschito optime convenire non negamus. Hujusmodi sunt Gen. iv. 4: *Et respexit*. 'Ο Σύρος καὶ εὐδόκησεν. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Gen. xxii. 12 (auctore Chrysostomo): 'Ο Σύρος νῦν ἐγνωρίσας. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Gen. xxvii. 40: 'Ο Σύρος *si resipueris*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Gen. xxxviii. 29: 'Ο Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος *τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή*; Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Gen. xxxix. 2: 'Ο Σύρος καὶ ἦν ἀνὴρ κατενοούμενος (Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**). Gen. xlix. 4: *Exundatio* (exundans) *sicut aquae, ne excellas*. 'Ο Σύρος *ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνης*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Exod. iii. 22: *Et spoliabitis*. 'Ο Σύρος, *ἐκτινάξατε, κενώσατε, φησίν*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ** (= *ἐκτινάξατε* Exod. xiv. 27. Jud. vii. 19 in Syro-hex.). Jerem. i. 11: 'Ο Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος *ἀμυγδαλίην*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Jerem. viii. 6: *Unusquisque aversus est in cursibus suis*. 'Ο Σύρος πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύονται. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Jerem. xlv. 17: 'Ο Σύρος *ταράττων καὶ καιροὺς παραφέρων*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Ezech. xlv. 20: *Et comam non promittant*. 'Ο Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος οὐ θρέψουσι. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Ezech. xlv. 24: *Hin*. 'Ο Σύρος ἡμίαν. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**. Sed in his et aliis locis τὸν Σύρον, quisquis fuerit, ex eodem Hebraeo vertentem in eandem cum altero Syro interpretationem sive casu sive ex proposito incidisse nil adeo mirum, nec tantum ad identitatem duorum interpretum probandam valet, quantum ad eam confutandam dissensio eorum in aliis locis, quae nunc expendenda sunt. Itaque Gen. viii. 7 pro *οὐκ ἀνέστρεψεν* Syrus et Hebraeus *ὑπέστρεψεν* habent, aliter ac Pesch. quae **وَأَبْرَاهِيمَ** prae se fert. Gen. xi. 3: *Οἱ ἀσφαλτος*. 'Ο Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος *ἀσβεστος, calx viva (quick lime)*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**, *calx intrita (slaked lime)*. Gen. xxii. 13 (quem locum in contrariam partem male appellat Perles): 'Ο Σύρος *κρεμάμενος ἐν σαβέκ τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ εἶναι νομίζω*. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**, *implicitum ramo*. Gen. xxiv. 2: 'Ο Ἑλληὴν σεμνότερον ἐρμηνεύει (ὑπὸ τὸν μηρόν μου): ὁ γὰρ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος αὐτὸ λέγει τοῦ ἀνδρὸς τὸ τεκνοποιὸν ὄργανον. At in Pesch. habetur **وَأَبْرَاهِيمَ**, Graece ὑπὸ τὸν νῶτόν μου. Gen. xxvi. 35: *Et fuerunt maeror spiritus*. *Οἱ καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι*. 'Ο Σύρος οὐκ εὐαρεστοῦσαι. Pesch. **وَأَبْرَاهِيمَ**, *et exacerbabant spiritum*. Gen. xlv. 22: 'Ο Σύρος *πέντε ζυγάς στολῶν, καὶ διακοσίους χρυσίνους*.

¹⁵ Vid. Mai *N. PP. Bibl.* T. VII, P. I, pp. 241, 252.

Pesch. juxta Hebraeum: *trecentos argenti, καὶ πέντε ζυγὰς ἱματίων* (اربعم و تسعة و خمسين). Ad Psal. lix. 10 duplex τοῦ Σύρου versio affertur, κάδος τῆς πλύσεώς μου et λεκάνη τῆς καταπατήσεώς μου; ubi in Pesch. est *lotura* (محملة) *pedum meorum*. Psal. lxiv. 11: 'Ο Σύρος τοῖς δρόσοις. Pesch. حذصم, quod Graece sonat *ὄμβροις* s. *νιφετοῖς*.¹⁹ Jesai. vii. 18: 'Ο Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος σφηκί. Pesch. حردصا, *apibus*. Jerem. xxxi. 38: 'Ο Σύρος ἀπὸ πύργου τῆς γωνίας Ἀνανιήλ. Verba τῆς γωνίας absunt ab Hebraeo et Pesch. Jerem. xxxviii. 14: *Ad introitum tertium*. 'Ο Σύρος ἕσω τριῶν. Pesch. حردصا حردصا حردصا, *intra tres introitus*. Jerem. xlviii. 31: *Et propter viros Kirheres gemet*. 'Ο Σύρος οὕτως ἠρμήνευσε κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πάγονες αὐτῶν ἐξυρημένοι: *αἰχμαλώτων δὲ τούτων τὸ σχῆμα*; ubi Syri lectio non tam versio ex Hebraeo facta esse videtur, quam explicatio versionis inscitae τῶν Ο', ἐπ' ἀνδρας κειράδας αὐχοῦ. Utut sit, in prorsus diversa abit Pesch. vertens: *et adversus homines qui commorantur in domo ejus mala meditabuntur*. Jerem. lii. 18: *Τοὺς δὲ ποδιστήρας ὁ Σύρος νιπτῆρας ποδῶν ἠρμήνευσεν*. In Pesch. est tantum *lebetes*. Thren. iii. 29: *In pulvere*. 'Ο Σύρος ἐν γῆ. Pesch. حردصا. Ezech. xlvi. 5: 'Ο Σύρος *μαναά*. Pesch. حردصا, *similam*. Ezech. xlvii. 19: 'Ο Σύρος ἕως ὑδάτων ἀντιλογίας. Pesch. *usque ad aquas Meribath Cades*. Dan. ii. 2: 'Ο Σύρος συντόμως λέγει (ἀντὶ τοῦ, τοὺς ἐπαιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς) *τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος*. Pesch. vero juxta Hebraeum: *incantatores et hariolos et magos*. Ex his exemplis, ni fallimur, certissime evincitur, Syrum nostrum anonymum cum versione Peschito (quae dicitur) nihil commune habere. Nec magis, nostro quidem iudicio, cum hac tam gravi dissensione concilianda est V. D. Josephi Perles²⁰ sententia, videlicet τοῦ Σύρου denominatione *eas lectiones quae a Peschito profectae viva voce circumferabantur* indicari. Equidem Syrum cum Peschito multis locis congruere facile concedimus; ubi vero differt, *ex ipsius Peschito corruptione, aut eorum qui auribus percipiebant errore quocumque differentiam illam nasci potuisse*, nobis quidem prorsus incredibile est.

Transeamus ad aliam hujus nodi solutionem, quae a Semlero²¹ primum adumbrata, deinde a Döderleinio²² retractata et novis probationibus confirmata, adeo Criticorum recentiorum²³ suffragiis commendata est, ut paene irrefragabilis videri possit. Ut tamen nostram sententiam libere proferamus, nulla unquam suppositio aut primo aspectu probabilitate magis destituta fuit, aut levioribus, ne dicamus falsioribus argumentis comprobata est. Hypothesis autem haec est. Sophronius quidam nonnullas particulas Hieronymi versionis V. T. de Hebraeo factae Graece transtulit.²⁴ *Responsio*. Esto; sed in his non includitur Geneseos liber, ad

❖ ————— ❖

¹⁹ Syri nostri lectiones ad Psalmos recensuit et a versione Syrorum simplici abjudicavit Dathius in *Praef. ad Psalt. Syr.* pp. xvi—xxi, qui tamen nostra exempla silentio praeteriit.

²⁰ Vid. Perles *Meletemata Peschitoniana*, Vratisl. 1859, p. 51.

²¹ J. S. Semler *Vorbereitung* etc. P. I, pp. 382—394, laudante sed reclamante Dathio in *Praef. ad Psalt. Syr.* pp. xx, xxi.

²² Döderlein *Quis sit ὁ Σύρος V. T. Graecus interpres*, Altdorf. 1772. Libellum, quem nobis inspicere non contigit, fusius descripsit Eichhorn in

Einleitung in das A. T. pp. 412—415 ed. 3^{tiae}.

²³ Eichhorn ibid. p. 413: "Ausser allem Zweifel hat sie Döderlein gesetzt."

²⁴ Hieron. de Viris Illustribus CXXXIV (Opp. T. II, p. 951): "Sophronius vir apprimè eruditus... de Virginitate quoque ad Eustochium, et vitam Hilarionis monachi, opuscula mea, in Graecum eleganti sermone transtulit; Psalterium quoque et Prophetas, quos nos de Hebraeo in Latinum vertimus."

quem lectiones Syri nostri in primis notantur.—Hujus versionis fragmenta sub nomine τοῦ Σύρου a Scriptoribus ecclesiasticis Didymo, Diodoro, ceteris allegantur, quos omnes aut Hieronymi aequales fuisse, aut post eum vixisse constat. *Resp.* Negamus, quod ad Melitonem attinet, qui saeculo secundo non recentior fuit.—*Syri* nomen huic versioni ideo impositum est, quia Hieronymus auctor ejus diu in solitudine, quae in Syriae finibus est, vixit; vel quia versio Bibliorum Hieronymiana apud Syros magna existimatione fruebatur. *Resp.* At enimvero quid est cur auctorem versionis cum plausu acceptae proprio nomine inter omnes celebri appellare noluerint? aut cur Syri nominis, ex loco commorationis ejus Hieronymo impositi, neque apud ipsum neque apud alios scriptores mentio fiat?—Ut sit, negari non potest, aequalem ejus Theodorum Mopsuestenum in scripto quodam a Photio servato Hieronymum sub titulo Ἀράμ, hoc est, τοῦ Σύρου, designasse.²⁵ *Resp.* In loco Photii non alium haereseos antesignanum quam Hieronymum, neque aliam Bibliorum versionem quam illius Latinam intelligi posse, viris eruditis Allixio, Caveo, Hodio²⁶ (qui tamen in hoc loco nullum τοῦ Σύρου indicium odorati sunt) libenter concedimus. Ex his Caveus²⁷ opinatur ideo Hieronymum *Aram* ficto nomine appellari, quia in Syria majorem vitae partem transegit, ibique et libros, quos impugnat Mopsuestenus, scripsit, et Scripturas ex Hebraeo convertit. Cui opinioni objici potest, primum, nomen Ἀράμ non *Syrum* sed *Syriam* denotare; deinde hoc ipsum Syriae nomen apud recentiores Syros ita inusitatum fuisse, ut adeo de significatione ejus dubitarent;²⁸ postremo equis putet Theodorum Syrum adversario suo tale cognomen quasi infamiae notam inusturum esse? Potius crediderimus eum in hoc nomine etymologicas rationes respexisse, juxta quas Ἀράμ *Superbus ille* (אָרָם) sonat. Praeiverat Basilius in expositione allegorica loci Jesai. vii. 2, de consensu *Aram* et *Ephraim*: Ἠγοῦμαι τοίνυν τὸν μὲν ἐπαιρόμενον τῇ σοφίᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ λόγον δηλοῦσθαι διὰ τὸν Ἀράμ· ἐρμηνεύεται γὰρ ὁ Ἀράμ, μετέωρος . . . μετέωρος δὲ, καὶ διὰ τὴν οἴησιν καὶ τὸ ἀλαζονικὸν αὐτοῦ ἔπαρμα;²⁹ quae epitheta ad reliquam Theodori vituperationem apprime quadrant.

Sed prolusionis satis. Veniamus ad illud in quo summa disputationis versatur, num lectiones τοῦ Σύρου Hieronymi versionem Latinam Graecitate donatam referant, necne. Eichhornius ad hanc conspirationem probandam *octodecim* exempla appellat; e quibus *decem* nullius vel levissimi momenti sunt; verbi causa, Psal. lxxvii. 3: Οἱ ἄλλοι πάντες ἐρμηνευταί, καὶ ὁ Ἑβραῖος, καὶ ὁ Σύρος· ἀσεβεῖς. Hieron.: *impii*. Psal. cxii. 1: Ἀ. Σ. Θ. καὶ ὁ Σύρος· δοῦλοι.

²⁵ Photius in Biblioth. Cod. 177 (227 ed. Hoeschelii): Διαπεραίνεται μὲν αὐτῷ (Theodoro) ὁ πρὸς αὐτοὺς (τοὺς λέγοντας φύσει καὶ οὐ γνώμῃ πταίειν τοὺς ἀνθρώπους) ἀγὼν ἐν λόγοις πέντε. πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦτο τὸ νόσημα νενοσηκῶτας γράφει τὸ βιβλίον. Ἐν καὶ τῆς αἰρέσεως ἀρχηγὸν λέγει γενέσθαι, ἐκείθεν μὲν ὀρμώμενον, τοῖς δὲ τῆς ἀνατολῆς ἐπιχωρίζοντα τύποις, καὶ συντάττοντα λόγους ὑπὲρ τῆς καινοποιήσεως αὐτῷ αἰρέσεως, διαπίμψεν τοῖς τὸ πατῆρος ἕδαφος οἰκοῦσιν, ἕψ' ἔν καὶ πολλοὺς ἐκείσε πρὸς τὸ οικεῖον φρόνημα ἐλκύσαι, ὡς καὶ ἐκκλησίας ὄλας τοῦ ἀποπέματος πληρωθῆναι. ἈΡΑΜ δὲ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν οὐ γὰρ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε ὀνομάζει, εἴτε ἐπωνομάζει· τοῦτον δὲ πέμπτον εὐαγγέλιον προσαναπέλασαι λέγει, ἐν ταῖς τοῦ Εἰσεβίου τοῦ

Παλαιστίνου βιβλιοθήκας ὑποπλαττόμενον εἰρεῖν· καὶ ἀπώσασθαι μὲν τῆς θείας καὶ παλαιᾶς γραφῆς, ἢν οἱ ἔβδομήκοντα συνελθούσιντες ἐκδεδώκασι μετάφρασιν, καὶ δὴ καὶ τὴν Συμμάχου καὶ Ἀκύλα καὶ τῶν ἄλλων· ἰδίαν δὲ τινα καὶ καινὴν ἐπαρθῆναι συντάξει· μήτε τὴν Ἑβραίων, ὥσπερ ἐκεῖνο, ἐκ παιδὸς ἀσκηθῆναι, μήτε τὸν τῆς θείας γραφῆς νοῦν ἐκδιδαχθῆναι, Ἑβραίων δὲ τισι τῶν χαμαιπετῶν ἐναντὶν ἐκδεδωκότα, ἐκείθεν θαρρήσαι ἰδίαν ἔκδοσιν ἀναγράψαι.

²⁶ Hodius *De Bibliorum Textibus*, p. 630. ²⁷ Vid. ejus *Hist. Lit. Script. Eccles.* p. 759. ²⁸ Vid. Gesen. *Theas. Ling. Hebr.* p. 152. ²⁹ S. Basil. M. Opp. T. I, p. 521 D.

Hieron.: *servi*. Ezech. xliii. 2: 'Ο 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος' ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. Hieron.: *quasi vox aquarum multarum*. *Triā falsa sunt*; videlicet Jerem. viii. 6: *Unusquisque aversus est in cursibus suis*. 'Ο Σύρος' πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύονται. Hieron.: *Omnes conversi sunt ad cursum suum*. Jerem. xxxi. 2: 'Α. Σ. Θ. χάριν. 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος' οἰκτιρῶν. Hieron.: *gratiam*. Jerem. lii. 18: 'Ο Σύρος' νιπτῆρας ποδῶν. Hieron.: *lebetes*. Restant bonae frugis *quinque*, quae sunt: Psal. xviii. 5: 'Α. τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκῆνομα ἐν αὐτοῖς. 'Ο Σύρος' ἐν αὐτοῖς ἔθετο τοῦ ἡλίου τὸ σκῆνομα. Hieron.: *Soli posuit tabernaculum in eis*. Hic Hieronymum Graeca Aquilae vertisse certissimum est; Syrum autem Latina Hieronymi non ita. Idem dictum sit de secundo loco Psal. lix. 10, ubi 'Α. λέβης λουτροῦ μου. 'Ο Σύρος' κάδος τῆς πλύσεως μου. Hieron.: *olla lavaeri mei*. Tertius locus est Jerem. viii. 6: 'Ο Σύρος' ὡς ἵππος ὁρμῶν εἰς πόλεμον. Hieron.: *quasi equus impetu vadens in praelio*; ex imitatione Symmachi, ut videtur, qui vertit: ὡς ἵππος ὁρμῶν ἐν πολέμῳ. Quartum exemplum est Jerem. xii. 12: 'Ο Σύρος' ἐπὶ πᾶσαν ἀτραπὸν. Hieron.: *super omnes vias*. Quintum Ezech. xliv. 20: 'Ο Σύρος' (καὶ τὰς κόμας αὐτῶν) οὐ θρέψουσι. Hieron.: *neque comam nutriant* (Hebr. *promittent*). His exemplis nos pro nostra liberalitate astruimus Gen. viii. 7. xxxi. 7. xxxvii. 2. xxxviii. 29. xxxix. 2. Exod. iv. 10. 3 Reg. xii. 10. Jerem. xxx. 20. xlvi. 33. Ezech. xlvi. 9; quorum in uno et altero (e.g. Jerem. xlvi. 33: 'Ο Σύρος' οὐκέτι οἱ ληνοβατοῦντες κελεύσουσι λέγοντες, *ιά, ιά*. Hieron.: *Nequaquam calcator uvae solitum celeuma cantabit*) facilius crediderimus Hieronymum τὸν Σύρον, quam hunc illum ante oculos habuisse.

Sed alteram partem audiamus, exempla scilicet, in quibus inter Syrum nostrum et Hieronymum dissensio manifesta deprehendatur. Talia sunt: Gen. xvii. 14: 'Ο Σύρος' πᾶς δὲ οὐ περιτέμνει (τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ). Hieron.: *cujus praeruptii caro circumcisa non fuerit*. Gen. xxii. 13: 'Ο Σύρος' κρεμάμενον ἐν σαβέκ. Hieron.: *inter vepres haerentem*. Gen. xxvii. 40: 'Ο Σύρος' si resipueris. Hieron.: *cum excutias*. Gen. xli. 45: 'Ο Σύρος' εἰδὼς τὰ κρυπτά. Hieron.: *Salvatorem mundi*. Gen. xlv. 32: 'Ο Σύρος' πέντε ζυγὰς στολῶν καὶ διακοσίου χρυσίνους. Hieron.: *trecentos argenteos cum quinque stolis optimis*. Gen. xlix. 3: 'Ο Σύρος' ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς. Hieron.: *Effusus es sicut aqua, non crescas*. Jesai. vii. 18: 'Ο Σύρος' σφηκί. Hieron.: *api*. Jerem. i. 11: 'Ο Σύρος' ἀμυγδαλίην. Hieron.: *vigilantem*. Jerem. xii. 5: 'Ο Σύρος' πῶς περάσεις τὸν 'Ιορδάνην πλημμυροῦντα; Hieron.: *Quid facies in superbia Jordanis?* (Etiam h. l. Hieronymus versionis τοῦ Σύρον notitiam habuisse videtur; nam in Commentario enarrat: *Quid actura es, si Jordanem transieris, et gurgites ejus sustinueris?*) Jerem. xvii. 6: 'Ο Σύρος' ἐν φωλεοῖς. Hieron.: *in siccitate*. Jerem. xxiii. 6: 'Ο Σύρος' κύριε, δικαίωσον ἡμᾶς. Hieron.: *Dominus justus noster*. Jerem. xlv. 17: 'Ο Σύρος' ταράττων καὶ καιροὺς παραφέρων. Hieron.: *tumultum adduxit tempus*. Jerem. xlvi. 31: 'Ο Σύρος' κεφαλὰι αὐτῶν κεκαρμέναι κ. τ. εἰ. Hieron.: *ad viros muri fictilis*. Thren. i. 12, 22: 'Ο Σύρος' ἔθλιψε... θλίψον αὐτοὺς ὡς ἔθλιψάς με. Hieron.: *vindemiavit... vindemia eos sicut vindemiasti me*. Thren. iii. 16: 'Ο Σύρος' ἐν πέτρα. Hieron.: *ad numerum*. Ezech. xlv. 24: 'Ο Σύρος' ἡμίαν. Hieron.: *hin*. Dan. ii. 2: 'Ο Σύρος συντόμως λέγει τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλώνας. Hieron.: *harioli, magi et malefici*. Ex his exemplis, selectis tantum (nam universa afferre infinitum foret) judicent lectores, quam temere statuerint VV. DD.,

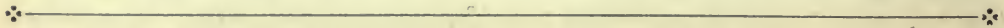
*Syrum nostrum et Hieronymum ut plurimum ad amussim inter se consentire; ubi autem dissentiunt, si non re ipsa ostendi, certe probabiliter conjici potest, in talibus locis genuinum versionis Hieronymianae textum periisse.*³⁰

Refutatis, nisi nos omnia fallunt, aliorum opinionibus, jam ipsi de quaestione, quis sit δ Σύρος, quid sentiamus paucis liceat exponere. Nazione Syrus fuit; nomen ejus ignoratur. Quaeritur utrum versionem suam nativo sermone concinnaverit, unde Patres Graeci lectiones sub Syri nomine allegatas pro se quisque Graecas facerent; an ipse (quod Syris patrium fuit) utriusque linguae doctus, novam versionem Graecam, adhibita etiam versione Syriaca simpliciter, instituerit. Ad posteriorem sententiam (quae et nostra est) defendendam Montefalconius testem citat Ezech. viii. 16, ubi Hebraeum סִיִּרָא Syrus κικλίδα (= κάκελλον) vertit, quam vocem nonnisi ex versione Graeca sumi potuisse opinatur. Sed quidni ut مصلح pro κάκελλον, etiam مصلح pro κικλίδας Syris in usu fuisse crediderimus? Majoris, immo maximi momenti est locus Gen. xxxix. 2, ad quam Diodorus notat: ἦν γὰρ, φησὶν, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων (Syro-hex. مصلح). Cf. Prov. xii. 27 in LXX et Syro-hex.) ἡ κατὰ τὸν Σύρον, κατευδοούμενος (مصلح). Psal. xxxvi. 7 in Syro-hex.). Quod si Diodorus lectionem τοῦ Σύρου ex Syriaco fonte hausisset, Graecamque de suo fecisset, quomodo affirmare potuisset, Syrum κατευδοούμενος vertisse, non ἐπιτυγχάνων, cum utraque vox Graeca uno eodemque vocabulo Syriaco exprimitur? Etiam stylus Syri nostri anonymi Graecam potius quam Syriacam originem arguit; e.g. Jerem. xlviii. 33: οὐκέτι οἱ ληοβατοῦντες ΚΕΛΕΥΣΟΥΣΙ λέγοντες, ἰὰ, ἰὰ; ubi vox κελεύειν, celeusma canere,³¹ ad exquisitissimam Graecitatem pertinet.

III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

Samaritanorum Biblia duplicem Hexaplis nostris amplificationem contulerunt: primum ex parte textus Hebraeo-Samaritani, quatenus Hebraeo plenior est; deinde per versionem quandam Samaritanam, cujus lectiones Graecae cum titulo τοῦ Σαμαρειτικοῦ in scholiis hexaplaribus afferuntur. Utriusque autem generis accessiones ad solum Pentateuchum pertinere per se intelligitur.

1. Quod ad textum Hebraeo-Samaritanum attinet, qui Paulo Telensi מוסר, editio Samaritanorum, audit, haec habet Auctor Epistolae versioni Harethi praemissae: "Collatus est etiam liber Legis, qui in manibus Judaeorum reperitur, cum eo qui apud Samaritanos habetur. Reperitur autem in codicibus Samaritanis redundantia quaedam et repetitio ultra illud quod recipiunt Judaei; quae vel in unaquaque pagina infra textum, vel ad calcem libri notata, uti lecturus et percepturus es σὺν θεῷ.³² Ex his repetitionibus, quae libris Exodi, Numerorum et Deuteronomii peculiare sunt, nonnullae prostant in Codd. 85, 130, in margine, sine asteriscis aut obelis;³³ plenior vero et perfectior earum notitia debetur versioni Syro-

³⁰ Verba sunt Eichhornii in *Einleitung in das A. T.* p. 413. Obiter monemus, Hieronymi versionis lectiones Graecae redditae hic illic in scholiis reperiri, praemisso indice, Ὁ Λαρίνος. Vid. Hex. ad Gen. xlix. 9. Deut.

xxxiv. 7. ³¹ Cf. Hex. ad Exod. xxxii. 18. ³² White (Rev. Joseph) *Letter* etc. p. 24. ³³ Vid. Hex. ad Num. xiv. 45. xxi. 11, 13. xxviii. 1. xxxi. 20.

hexaplari, in qua juxta Harethi relationem *infra textum*, semel tantum (Deut. v. 31) *ad calcem libri* leguntur, cum scholio hujusmodi: "Haec in editione Samaritana tantum posita sunt," praemissa quoque nota Origeniana, quae non ubique eadem est. Scilicet in Exodo asterisco vel asteriscis notantur, cum vel sine metobelo in fine (exceptis locis Cap. xi. 7. xxvi. 38, ubi casu, ut videtur, abest asteriscus); in Numeris vero pro asterisco obelus formae peculiaris (—) praeponitur, semel tantum (Cap. x. 10) cum metobelo in fine; in tribus autem locis (Cap. xiv. 40, 45. xxi. 20) obelus casu omittitur. Cum vero neque obelus neque asteriscus cum Origenis instituto conveniat, uterque fortasse excusari potest; asteriscus, quia verba sic notata non leguntur in LXX; obelus, quia non exstant in Hebraeo. Syrum autem interpretem has lectiones non e textu Hebraeo-Samaritano, sed e lectionibus Graecis in margine librorum hexaplarium adhuc exstantibus sumpsisse, diserte testatur subscriptio Exodi in versione Syrohexaplari, ipsa, ut fieri solet, ex Graeco libro desumpta;³⁴ ex qua probabiliter conjiciat aliquis, Origenem ipsum lectiones Hebraeo-Samaritanas in usum operis sui Graecas fecisse, eique auctori vindicandum esse scholium in margine Codd. 85, 130 ad Num. xiii. 1 appictum: *Και τούτων μνημονεύει ἐν τοῖς πρώτοις τοῦ Δευτερονομίου, ἃ καὶ αὐτὰ ἐκ τοῦ τῶν Σαμαρειτῶν Ἑβραϊκοῦ μετεβάλομεν καταλλήλως τῇ τῶν Ὁ' ἐρμηνείᾳ τῇ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ φερομένη.*

2. Transeamus ad lectiones quibus praeponitur titulus, *Τὸ Σαμαρειτικόν*, quaeque ejusdem generis sunt cum iis quae *τὸν Ἑβραῖον* et *τὸν Σύρον* auctores sibi vindicant. Harum summa totalis, si recte eas numeravimus, est quadraginta tres, praeter quatuor anonymas (Lev. iv. 15. vii. 35. Num. v. 18. xxi. 11) quae ad eundem interpretem probabiliter pertinent. Earum recensio, paullo correctior ea quam in *Appendice ad Pentateuchum* (T. I, pp. 329, 330) exhibuimus, haec est: Gen. iv. 8. v. 25. xlv. 5. xlix. 15, 23, 24. l. 19. Exod. viii. 21. x. 7 (bis). xii. 42. xiii. 13. xiv. 15, 20. xvi. 31. xxiii. 16. xxvi. 5. xxviii. 4. xxxii. 18. xxxvii. 2. Lev. i. 15. viii. 15. xiii. 8, 51. xv. 3. xx. 20. xxv. 5, 25. xxvi. 24, 41, 43. xxvii. 14. Num. iv. 25. vii. 3. xiii. 33. xviii. 7. xxix. 1, 35. xxxi. 16, 18, 26. xxxii. 12. Deut. xxxii. 8. Originem harum lectionum partim in praedicta appendice, partim in annotatione ad singulos locos indagavimus, facta earum cum versione Chaldaeo-Samaritana (quae dicitur) a Briano Waltono edita comparatione. Summa investigationis haec est. E quadraginta tribus lectionibus triginta sex cum dicta versione aut accurate consentiunt, aut sine magna difficultate conciliari possunt. Restant septem tantum loca, videlicet Gen. v. 25. xlix. 15. l. 19. Exod. xiii. 13. xvi. 31. Lev. xv. 3. xxv. 5,³⁵ in quibus lectio *τοῦ Σαμαρειτικοῦ* a versione Chaldaeo-Samaritana, saltem qualis ad nostra tempora devenerit, plus minus recedit.³⁶ Hanc autem qualemcunque

³⁴ Vid. Ceriani *Mon. Sac. et Prof.* T. II, p. 153. ³⁵ Ex his locis fortasse eximendus est Gen. xlix. 15, ubi Samaritana פנים לארים aliter verti posse, *ad ministrandum pastor*, observat Edmundus Castellus in *Animadversionibus Samariticis in Pentateuchum*, p. 6 (Waltoni *Bibl. Polygl.* T. VI, Sect. V). ³⁶ A nostra paulum discrepat computatio Castelli l. c. p. 11: "Atque hic minime praetereundum

puto, quod quum ibi [apud Nobil.] in Genesi quater fiat mentio *τοῦ Σαμαρειτικοῦ*, bis a nostris discordant exemplaria; in Exodo undecies, ubi quinquies diversa sunt; in Levitico etiam undecies, et discordant quater; in Numeris novies, et semel tantum dissentiunt; in Deuteronomio mentio nulla. Per *τὸ Σαμαρειτικόν* autem semper intelligitur versio Chaldaeo-Samaritana, non textus Hebraeo-

discrepantiam non sufficere ad diluendam conclusionem quae ex generali duarum versionum consensu inferatur, candidus lector, ni fallimur, nobiscum agnoscat.³⁷

CAPUT IX.

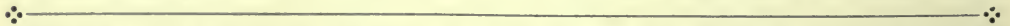
DE LUCIANI EDITIONE.

I. Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat. II. Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit. III. Quinam Bibliorum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant. IV. De Luciani editionis scopo et indole. V. De Lucianee recensiois versione Syriaca. VI. De versione Joannis Josephi.

I. Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat.

Quaestio de Luciani versionis LXXviralis editione sive recensione usque adhuc in Prolegomenis ad istam versionem potius quam ad Origenis Hexapla tractari solita est. Itaque antecessor noster in Praeliminaribus suis Luciani nullam omnino mentionem fecit, ne quidem ubi de notis ad Hexapla spectantibus (inter quas est λ, Nostri nominis abbreviatio) ex proposito disserit. Primum igitur, qualis sit inter Luciani opus et nostrum institutum affinitas non abs re erit declarare.

Luciani editio ad Hexapla nostra non alio modo pertinet, quam Hebraei, Syri et Samaritani selectae lectiones; quas omnes non in opere Origenis archetypo per sex columnas descripto, sed in margine exemplarium versionis τῶν Ο' hexaplaris inclusas fuisse credibile est. Hujusmodi sunt exemplaria quae interpreti Syro-hexaplatari ad manum fuerunt, de cujus instituto Auctor Epistolae versioni ejus Arabicae praemissae haec inter alia praefatus est: "Contulit insuper inter se exemplaria ista Hebraica summa cura LUCIANUS, et siquid vel deficiens vel redundans deprehenderet, illud in locum suum restituit, particulae quam emendavit initiali

Samaritanus." ³⁷ Eichhornium (*Einleitung in das A. T.* p. 418) eis ἀμχανίαν egit alius interpres anonymus, ὁ Ἑλληνικός dictus, bis, ut ait, a Polychronio memoratus, videlicet ad Job. xiv. 8: ὁ μὲν Ἑλληνικός, ἀπὸ τοῦ τέλους, εἶρηκεν ὁ δὲ Ἑβραῖος, ἀπὸ τοῦ πρᾶγματος ποιήσει καρπὸν; et ad Ezech. xlvii. 8: ὁ δὲ Ἑβραῖος, ἐπὶ δυσμὰς, φησὶν... ἔοικεν δὲ τὸ αὐτό πως καὶ ὁ Ἑλληνικός σημαίνει, προσθεῖς τὸ, φησὶν ἔως ἐπὶ τὴν θάλασσαν. In priore loco verba Poly-

chronii, a Montefalconio et Eichhornio male mulcata, sic legenda et distinguenda sunt: ὁ μὲν Ἑλληνικός, ποιήσει θερισμὸν, ἀπὸ τοῦ τέλους εἶρηκεν ὁ δὲ Ἑβραῖος ἀπὸ τοῦ πρᾶγματος, ποιήσει καρπὸν; in utroque, ut et in Hex. ad Gen. xlix. 5, 6, ὁ Ἑλληνικός est versio Graeca τῶν Ο', etiam ὁ Ἑλλην (Hex. ad Num. x. 29. Jerem. xxxi. 2) et ἡ Ἑλληνική (Hex. ad Gen. viii. 7) dicta.

major fit, quia in talibus locis ex compositione operis Lucianei necessario consequitur, ut lectio ejus et reliquorum interpretum una eademque sit.

II. *Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit.*

Exeunte saeculo III Lucianus, Ecclesiae Antiochenae presbyter, ex aliis Graecis translationibus inter se collatis, et ex ipso textu Hebraico, versionem τῶν Ὁ recognovit et emendavit in tantum ut pro nova editione habeatur illius recensio. Sic Suidas s. v. Λουκιανὸς ὁ μάρτυς: Οὗτος τὰς ἱερὰς βίβλους θεασάμενος πολὺ τὸ νόθον εἰσδεξαμένης, τοῦ γε χρόνου λυμνημένου πολλὰ τῶν ἐν αὐταῖς, καὶ τῆς συνεχοῦς ἀφ' ἐτέρων εἰς ἕτερα μεταθέσεως, καὶ μέντοι καὶ τινῶν ἀνθρώπων πονηροτάτων, οἱ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προειστήκεσαν, παρατρέψαι τὸν ἐν αὐταῖς θελησάντων νοῦν, καὶ πολλὰ τὸ κίβδηλον ἐνσκευασαμένων, αὐτὸς ἀπάσας ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Ἑβραϊδος ἐπανεπέωσατο γλώττης, ἣν καὶ αὐτὴν ἐς τὰ μάλιστα ἦν ἠκριβωκῶς, πόνον τῇ ἐπανορθώσει πλείστον εἰσενεγκάμενος. *Septimam* ejus editionem appellant Theodoretus⁶ et alii, *nescientes nimirum*, ait Hodius,⁷ *existisse Septimam quandam in Hexaplis Origenianis*; quae eorum ignoratio (obiter dictum sit) contra existentiam Septimae editionis hexaplaris non leve est argumentum. Idem tradunt, Luciani opus, ipsius manu exaratum, post mortem ejus Nicomediae (ubi martyrium passus est postridie festi Epiphaniae A.D. 312) imperante Constantino Magno, in pariete turriculae calce circumlito inventam esse. Ut hoc sit, paulo post initium saeculi IV editionem Lucianeam ab Ecclesiis Constantinopolita et Antiochena approbatam usuque communi receptam esse, testis locupletissimus est Hieronymus, qui in Apologia adversus Rufinum distincte tradit: "Alexandria et Aegyptus in Septuaginta suis Hesygium laudat auctorem; Constantinopolis usque ad Antiochiam Luciani Martyris exemplaria probat; mediae inter has provinciae Palaestinos codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius et Pamphilus vulgaverunt; totusque orbis hac inter se trifaria varietate compugnat."⁸ Idem in Epistola ad Sunniam et Fretelam: "Sciatis aliam esse editionem, quam Origenes et Caesariensis Eusebius, omnesque Graeciae tractatores Κοινὴν, id est, *communem* appellant, atque *Vulgatam*, et a plerisque nunc Λουκιανὸς dicitur; aliam LXX interpretum, quae in ἐξαπλοῖς codicibus reperitur, et a nobis in Latinum sermonem fideliter versa est, et Jerosolymae atque in Orientis ecclesiis decantatur."⁹ E quibus testimonijs indubitate colligi potest, Luciani editionem non novam ex Hebraeo versionem fuisse, sed venerandae Seniorum versionis recensionem, sive ἐπανόρθωσιν, Hebraeo convenientiorem factam; ejusque reliquias inter varias quae feruntur textus LXXviralis recensiones adhuc investigari posse.

❖

nostrorum parte Luciani nomen tacuimus, donec post Prophetas a nobis editos ad 4 Reg. ix. 9 proveci, de vera significatione notae Δ certiores facti sumus. ⁶ Opp. T. V, p. 81. Editio paulo plenius Theodoretus MS. apud Pheippaeum in *Præf.* p. xiv: Ἐβδόμη τε ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος, ὅστις ταῖς

προγεγραμμένας ἐκδόσεις ἐντυχὼν, ἐγκύψας δὲ καὶ τοῖς Ἑβραϊκοῖς μετὰ ἀκριβείας, τὰ λείποντα ἢ καὶ περιττεύοντα καὶ τοῦ καταλόγου τῆς ἀληθείας πόρρω τυγχάνοντα διορθωσάμενος ἐν τοῖς οἰκείοις τῆς γραφῆς χωρίοις, ἐξέδοτο τοῖς Χριστιανοῖς ἀδελφοῖς. ⁷ *De Bibliorum Textibus*, p. 627. ⁸ Hieron. Opp. T. II, p. 522. ⁹ Hieron. Opp. T. I, p. 642.

III. *Quinam Bibliorum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant.*

In hac inquisitione instituenda a IV Regum libro, in quo manifestissima recensio Lucianae insunt vestigia, initium faciamus.

Cap. ix. 9: $\text{וְיָרְדוּ} \text{וְיָרְדוּ}$. *O' kai dōσω.* Sic Ed. Rom., sed, teste Syro-hex., haec est Luciani lectio, et genuina τῶν *O'* versio est ἐπιδοῦναι, quae in Codd. III, XI, 44, 52, 74, aliis, hodie legitur. Codices qui cum Luciano faciunt, sunt 19, 82, 93, 108, et (quantum ex silentio Parsonsii colligatur) septem alii. Cap. ix. 28: $\text{וְיָרְדוּ} \text{וְיָרְדוּ}$. *O' kai ἐπεβίβασαν αὐτόν.* *Λ. και ἀνήνεγκαν αὐτόν* (ⲓⲛⲁⲛⲉⲛⲁⲓⲟ ⲛⲁ). Sic Comp. (proculdubio e Cod. 108, quem e Bibliotheca Vaticana mutuum acceperat illustrissimus Cardinalis Ximenes¹⁰), Codd. 19 (cum ἀνήβασαν), 93, 108. Cap. x. 24: וְיָרְדוּ . *O' ἡ ψυχή αὐτοῦ* (αὐτῶν Syro-hex.). *Λ. αὐτοῦ.* Etiam haec lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108, sed praeterea in aliis omnibus, excepto Cod. 55. Cap. x. 25: וְיָרְדוּ . *O' ὡς συνετέλεσε.* *Λ. (ὡς) συνετέλεσαν.* Sic (cum ποιῶντες pro ποιῶν) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cap. xi. 1: וְיָרְדוּ . *O' ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς* (Syro-hex. ἀπέθανον οἱ υἱοὶ) αὐτῆς. *Λ. ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς.* Hic quoque Luciani correctio in Ed. Rom. irrepsit, repugnantibus Ald., Cod. III, et septemdecim aliis, qui cum Syro-hex. faciunt. Cum Luciano autem consentiunt Codd. 19, 82, 93, 108, cum paucis aliis. Cap. xxiii. 33: וְיָרְדוּ . *O' και ἑκατὸν τάλαντα.* *Λ. και δέκα τάλαντα.* Luciani lectio est in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246. Cap. xxiii. 35: וְיָרְדוּ . *O' κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ.* *Λ. κατὰ δύναμιν αὐτοῦ* (ⲓⲛⲁⲛⲉⲛⲁⲓⲟ ⲛⲁ). Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

Ex hac omnium locorum, in quibus Lucianus nominatim appellatur, recensione certissime concluditur arcta propinquitas, ne dicamus identitas, inter Luciani editionem et Codd. 19, 82, 93, 108. Hi autem quatuor codices cum Complutensi et per occasionem uno et altero alio, necnon lectionibus quibusdam, quae in margine versionis Syro-hexaplaris, tacito Luciani nomine, hic illic afferuntur,¹¹ per libros Regum, Paralipomenων, Esdrae et Nehemiae (ut cuique Hexapla nostra vel raptim inspicienti patebit¹²) tam mirum in modum in certis lectionibus ab editione vulgata quasi conjuratione facta desciscunt, ut eos ad specialem quandam versionis LXXviralis recensioem pertinere negari non possit. Hanc autem nullam aliam esse quam Lucianeam, praeter probationem ex usu Syro-hexaplaris literae *Lomad* ductam, alio firmissimo argumento demonstrari potest, videlicet quod Chrysostomus et Theodoretus, quos Luciani editionem, ab Ecclesia Antiochena usu receptam, legisse consentaneum est, in hac Bibliorum parte citanda, spreto textu vulgari, cum eo qui in quatuor libris nostris continetur, accurate

¹⁰ Vid. Vercellone *Praefat. in Cod. Vat. a Maio editum*, p. v.

¹¹ Vid. Hex. ad 3 Reg. i. 8. iii. 22. v. 6. 4 Reg. ix. 5. xv. 11. xviii. 20. ¹² Vid. Hex. ad 1 Reg. i. 1 (bis), 3, 5, 6, 7, 9, 12, 16, 23, 28. ii. 14, 20, 22, 23, 24, 28, 30, 31, 35, 36 (bis), praeter alia minoris momenti exempla ex apparatu Parsonsiano petenda. In talibus varietatibus afferendis, quasi in re ulterius examinanda, formula gene-

raliori, "Alia exempl." usi sumus (ut de hac ipsa recensione Euseb. in Dem. Evang. p. 336 D: ὡς τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει; necnon Schol. ad 4 Reg. xii. 10: ἐν τισιν; quibus exemplaribus opponuntur τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων (Schol. ad 2 Reg. xxiv. 25), et τὰ ἀρχαία ἀντίγραφα (Schol. ad 3 Reg. xv. 23)), ejus loco hodie praetulerimus, "Alia editio," ut Syrus noster in scholio ad Jesai. ix. 6.

et codices qui eam referunt (qui sunt, ut videtur, 19, 108, 118) non tam evidenter e ceteris emicant quam in libris historicis et propheticis, et loca a Chrysostomo et Theodoro ex eo excitata pauciora sunt quam ut rem controversam decidere possint. Etiam de Jobo, Psalmis et Salomonis scriptis ad diligentioram quam nunc instituere vacat investigationem sententiam nostram reservamus; praesertim cum ex iis S. Scripturae libris, qui nullam dubitationem admittunt, quid sibi Lucianus in editione sua concinnanda proposuerit, et quam viam inierit, non difficile est intelligere.

IV. De Luciani editionis scopo et indole.

Luciano, ut vidimus, quamvis utriusque linguae scientiam habenti, non propositum fuit novam versionem Graecam de Hebraeo conficere, sed versionem existentem ab Ecclesia universa probatam recognoscere, et archetypo congruentiorem reddere. In quo incepto cum magnus Origenes praecessisset, recensionem ejus cum textu τῶν Ὁ hexaplari aliquatenus ad verbum consentire non est quod miremur. Ne tamen Lucianum Origenis merum exscriptorem fuisse opinemur, obstant innumera loca in quibus lectionem hexaplarem aut prorsus rejicit, aut ad usum operis sui aptiorem facit.¹⁶ In quo exsequendo viam quae nunc exponenda est iniisse videtur.

1. Omissiones versionis LXXvivalis ex aliis editionibus non sine quadam variatione sertas tectas facit. E. g. Jesai. xl. 7, 8: Ὁ. Vacat. Lucianus: ὅτι πνεῦμα κυρίου ἐπνευσεν εἰς αὐτό· ἀληθῶς ὁμοίος χόρτω ὁ λαός. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἀνθος ἐξέπεσε; ex Symmacho et Theodotione cum mutationibus ὁμοίος χόρτω pro χόρτος et καὶ τὸ ἀ. ἐξ. pro ἐξ. τὸ ἀ. Jerem. xlv. 18: Hexapla: ✕ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς; ex Aquila, ut videtur. Lucianus: καὶ σπένδοντες αὐτῇ σπονδάς; scilicet quia praecesserat διελπίομεν θυμιῶντες (non θυμιῶν). Alia specimina sunt Jerem. x. 8-10. xvii. 1-4. Ezech. x. 14. xxxiii. 25, 26.

2. Ut Hebraeae veritatis assertionem cum debita Seniorum veneratione conciliet, Noster ad duplices versiones confugere solet; cujus artificii exempla sunt: 1 Reg. xii. 2: *Senex et canis factus sum* (יֵשׁוּעַ). Ὁ. γεγήρακα καὶ καθήσομαι (יֵשׁוּעַ). Lucianus: γεγήρακα καὶ πεπολιώμαι (fortasse ex Aquila) καὶ καθήσομαι ἐκ τοῦ νῦν (ex hoc tempore vitam otiosam degam, ad sensum apte, sed silente Hebraeo). 2 Paral. xiv. 11: ἵππὸν ἰσχυρὸν (sive per invalidos). Ὁ. καὶ ἐν ὀλίγοις. Lucianus: ἡ ἐν ὀλίγοις οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς. Jesai. ix. 6, ubi non sollicitata Seniorum humili versione, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος ἀξω γὰρ εἰρήνην κ. τ. ε., Lucianus post ἄγγελος infert lectionem e ceteris interpretibus accessitam, θαυμαστός, σύμβουλος κ. τ. ε. Jesai. xxiv. 23: *Et erubescet luna, et pudore afficietur sol.* Ὁ. καὶ τακῆσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος; quibus retentis Lucianus e Symmacho addit: καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ ἀσχυρθήσεται ὁ ἥλιος. Jerem. v. 7: *Et jurare feci* (יְרַשְׁעוּ). Ὁ. καὶ ἐχόρτασα (יְרַשְׁעוּ). Lucianus: καὶ ὠρκιζον αὐτοὺς,

¹⁶ In Hex. ad Jerem. xxix. 11, 12 codices ad Lucianeam recensionem pertinentes male a nobis libri hexaplares nuncupati sunt.

καὶ ἐχόρτασα αὐτούς. Ezech. xxxi. 10: *Et elatum est cor ejus in altitudine ejus.* Ο'. καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν. Lucianus: καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὑψει αὐτοῦ, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν. Ezech. xxxiv. 4: Ο'. καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἔσωματοποιήσατε. Θ. καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἴασασθε. Lucianus: καὶ τὸ ἄρρωστον οὐκ ἴασασθε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἔσωματοποιήσατε. Ezech. xlvii. 12: *Non marcescet folium ejus* (יִתְלַחֵץ). Ο'. οὐ μὴ παλαιωθῆ ἔπ' αὐτοῦ. Lucianus: δ' οὐκ ἀπορρηθεῖται τὸ φύλλον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παλαιωθῆ ἔπ' αὐτοῦ. Et sic centies.

3. A Luciani stylo non abhorrent aliae interpolationes, quae non nisi ad explicationem aut connexionem pertinent. Sic 2 Reg. xii. 1 in Hebraeo et LXX est tantum: καὶ εἶπεν αὐτῷ· δύο ἦσαν ἄνδρες κ. τ. έ.; in Luciani autem recensione: καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάγγειλον δὴ μοι τὴν κρίσιν ταύτην. δύο ἦσαν ἄνδρες κ. τ. έ. 3 Reg. xv. 23: Ο'. πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε (Lucianus: ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ πονηρὸν, καὶ ἐπόνεσε) τοὺς πόδας αὐτοῦ. Jerem. xxxiv. 11: Ο'. καὶ ἀπεστράφησαν μετὰ ταῦτα (Lucianus addit: μετὰ τὸ ἀποστείλαι). Jerem. xlv. 19: Hebr. et Ο'. καὶ οἱ ἡμεῖς ἐθυμῶμεν κ. τ. έ. Lucianus (propter sequentia, μὴ ἀνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν): καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον καὶ οἱ ἡμεῖς κ. τ. έ. Jerem. l. 31: Hebr. et Ο'. ἡ ἡμέρα σου. Lucianus: ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεώς σου. Thren. ii. 7: Hebr. et Ο'. ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. Lucianus παραφράζει: ὡς ψαλμῶν Λευιτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἑορτῆς.

4. Quod ad singulas voces attinet, in libris Judicum, Regum, Paralipomenon et Nehemiae pro iis quae Senioribus arriserant, alias synonymas Noster affectare videtur. Hujusmodi sunt: ἐγένετο pro ἦν, γενήθητι pro ἔση, παρεγένετο pro ἦλθεν, διέβη pro παρήλθεν, ἤγαγε et ἐξήγαγε pro ἦνεγκε et ἐξήνεγκε, ἐπολέμησε pro παρετάξατο (מִתְלַחֵץ), ἐπέλαβετο τινος pro ἐκράτησέ τινα, ἐξῆρε pro περιεῖλε, ἔκρινε pro ἐδίκασε, ἐξείλατο pro ἐρρύσατο, κατευθύνειν pro εὐδοοῦν, ἐνετείλατο pro συνέταξεν, σπῶμενος et ἔσπασμένος pro ἔλκων (δομφαίαν), ἀλλόφυλοι pro Φυλιστιεῖμ, συγγένεια pro δῆμος, παιδάριον pro νεανίσκος et νεανίας, ὑποζύγιον pro ὄνος, φυλὴ pro σκῆπτρον, παντοκράτωρ pro σαβαωθ, φρόνησις et φρόνιμος pro σοφία et σοφός, δύναμις pro παράταξις (מִצְבָּא), δοῦλοι pro παῖδες, ἀρρωστία pro μαλακία et νόσος (יָחִי), σκευὴ πολεμικὰ pro σκευὴ παρατάξεως (מִתְלַחֵץ), ἀρεστὸν pro ἀγαθόν, ἐκούσιος et ἐκουσιάζεσθαι pro πρόθυμος et προθυμείσθαι, ἐθυμώθη ὀργῆ pro ὀργίσθη θυμῷ (יָבִישׁ רָק?), ὑγιαίνει pro εἰ εἰρήνη (יָשָׁן), μὴ μοι γένοιτο pro ἰλεώς μοι (יְיָ הַיְיָ לְיָיָ). Ex hujusmodi mutationibus paene infinitis, quae in apparatu Parsonsiano reposita sunt, selectas tantum in opus nostrum condidimus.¹⁶

5. Sed ut Lucianae editionis indoles evidentior fiat, comparationem ejus cum textu LXX virali ad pericopam paulo longiorem 2 Reg. xxii. 2-12 instituamus. Haec autem ea ipsa est, quam Eichhornius¹⁷ e Cod. Coislin. III (Holmesio 82) in specimen versionis cujusdam Graecae perditae edidit.

LXX.

(2) Κύριε, πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί. (3) ὁ θεός μου φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποισῶς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστῆς μου, καὶ κέρασωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου, καὶ κατα-

LUCIANUS.

(2) Ἀγαπήσω σε, κύριε, ἰσχύς μου. κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου, καὶ διασώζων με. (3) ὁ θεός μου πλάστης μου, σκεπασθήσομαι ἐπ' αὐτῷ· ὄπλον μου, κέρασωτηρίας μου, μονότατος ἐμοί,

¹⁶ Vid. Hex. ad 2 Reg. xiv. 2. 3 Reg. i. 41.

¹⁷ *Einleitung in das A. T.* p. 430.

φυγή [μου] σωτηρίας μου· ἐξ ἀδίκου σώσεις με. (4) αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. (5) ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεῖμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με. (6) ὡδίνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου. (7) ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι· καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐν τοῖς ὤσιν αὐτοῦ. (8) καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς. (9) ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὄργῃ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδετα· ἀνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. (10) καὶ ἔκλιεν οὐρανοὺς, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. (11) καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ [τῷ] χερουβείμ, καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου. (12) καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ· κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.

καταφυγὴ μου, καὶ σωτήρ μου· ἐξ ἀσεβῶν σώσεις (8. σώσει) με. (4) αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον, καὶ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. (5) περιέσχον με συντριμμοὶ ὑδάτων, χεῖμαρροι βίαιοι περιέπνιξάν με. (6) σχοινία ἕδου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με παγίδες θανάτου. (7) ἐν θλίψει μου ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐβόησα· καὶ ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἀγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐν τοῖς ὤσιν αὐτοῦ. (8) καὶ ἐπέβλεψε, καὶ ἐσείσθη καὶ ἐταράχθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθη καὶ ἐφώνησεν, ὅτι ἐθυμώθη αὐτοῖς κύριος. (9) ἀνέβη καπνὸς ἐν ὄργῃ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατέφαγεν γῆν· ἀνθρακες ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ. (10) καὶ ἔκλιεν οὐρανοὺς, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. (11) καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβείμ, καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. (12) καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ· κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐφέισατο ὑδάτων αὐτοῦ, νεφέλαι ἀέρος.

6. Quaeritur inde ab Huetio¹⁹ et Hodio,¹⁹ num Lucianus editionem suam in imitationem Origenis asteriscis et obelis instruxerit. Criticus Francogallus, ut talem notationem probabilem faciat, Hieronymum appellat, qui in Prologo Commentariorum in Daniele, "Sed et Origenes," inquit, "de Theodotionis opere in editione vulgata asteriscos posuit... et rursus quosdam versus obelis praenotavit... Cumque omnes Christi Ecclesiae, tam Graecorum quam Latinorum Syrorumque et Aegyptiorum hanc sub asteriscis et obelis editionem legant, ignoscant invidi labori meo, qui volui habere nostros, quod Graeci in Aquilae et Theodotionis ac Symmachi editionibus lectitant."²⁰ Rursus in Epistola CXII ad Augustinum: "Vis amator esse verus LXX interpretum? Non legas ea quae sub asteriscis sunt, immo rade de voluminibus, ut veterum te fautorem probes: quod si feceris, omnes Ecclesiarum bibliothecas damnare cogeris; vix enim unus aut alter invenitur liber, qui ista non habeat."²¹ Sed ad Hieronymi mentem explicandam, praesertim in oratione declamatoria, sufficere videtur, si ponamus, non ipsos asteriscos, sed lectiones iis praenotatas, in fere omnibus exemplaribus tunc temporis inventas esse, id quod de Luciani editione dici potuisse nemo jam nescit. Nec tamen dissimulandum est, in libris quos Lucianeam referre recensionem affirmavimus, in primis Codd. 22, 36, 48 (quibus accenseri potest Cod. Ambros. signatus D. 96 Sup. et E. 3 Inf.) asteriscos passim appictos inveniri,²² pro quibus hic illic obelos formae ✠, cum eadem tamen

¹⁹ *Origenianorum Lib. II, Cap. II, Sect. IV, § 10.* Hex. ad Jesai. ix. 6. Jerem. xxviii. 3. xxix. 14. Ezech. ¹⁹ *De Bibliorum Textibus*, p. 628. ²⁰ Hieron. Opp. xxxiv. 14. T. V, p. 161. ²¹ Hieron. Opp. T. I, p. 752. ²² Vid.

significatione, observavimus.²³ Etiam Lucianeae recensiois versionem Syriacam hac notatione non prorsus destitutam esse mox videbimus. E contrario nequis huc trahat Eusebii de pericopa Jerem. xvii. 1-4 testimonium: *Εἰ καὶ μὴ παρὰ τοῖς Ὁ', ἀλλ' οὖν γε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ταῦτα ἐρῶντες, καὶ ἐν ταῖς τῶν λοιπῶν ἐρμηνευτῶν ἐκδόσεσιν, ἔτι μὴν μετὰ παραθέσεως ἀστερίσκων καὶ ἐν τοῖς ἀκριβέσι τῶν παρὰ τοῖς Ὁ' ἀντιγράφοις, ἀναγκαίως αὐτὰ παρεθέμεθα,*²⁴ meminerit, Eusebii *accurata exemplaria* ad Palaestinensem sive Origenianam, non ad Lucianeam recensioem juxta trifariam Hieronymi partitionem pertinere. Ad summam, Lucianum pericopas, saltem majoris momenti, de Hebraeo vel ceteris interpretibus in recensioem suam assumptas, asteriscis vel alia quadam notatione distinxisse, etsi res ad liquidum perducere nequit, non inviti crediderimus.²⁵

V. De Lucianeae recensiois versione Syriaca.

In Codice Ambrosiano Syro-hexaplari ad Jesai. ix. 6 scholium in margine sic habet: "Ex editione alia, quae versa est Syriace cura sancti Philoxeni episcopi Mabugensis: *Καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς ἀγγελοσ, admiratio* (ܡܘܨܝܗ. h. e. θαῦμα Job. xvii. 8 in Syro-hex., vel *παραδοξασμὸς* Sym. ad h. l.), *σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἔξουσιαστὴς, ἀρχῶν εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος* ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. *μεγάλῃ ἡ ἔξουσία* (ܡܘܨܝܗ) *αὐτοῦ, καὶ τῇ εἰρήνῃ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον.*" Graeca nostra cum recensione Lucianea, sicut in Codd. 22, 36, 48, cet. jacet, in omnibus consentiunt praeter haec tria, *admiratio* pro *θανναστὸς*, *ἔξουσία* pro *ἀρχή*, et *τῇ εἰρήνῃ* pro *τῆς εἰρήνης*, quae ex imitatione Syri vulgaris mutata esse videntur. Versio, quae cognomine fautoris ejus Philoxeniana appellari potest, aliunde ignorabatur, donec anno 1868 Ceriani in *Mon. Sacr. et Prof.* T. V, pp. 1-40 partem Jesaiae versionis Syriacae, ex Graeca quadam editione concinnatae, e codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 17,106" in lucem protulit. Codex continet Cap. xxviii. 3-17 (mutilum), xlii. 17-xlix. 18, lxvi. 11-23 (mutilum). Auctoris nomen perit, ultimo folio, quod subscriptionem habuisse probabile est, deperdito. Polycarpum autem chorepiscopum hunc fuisse, eundem scilicet qui in gratiam Philoxeni Novum Testamentum et Psalmos vertisse traditur, probabilibus argumentis evincere conatus est Editor. Cum vero Philoxenus episcopus fuerit Mabugi, urbis ad patriarchatum Antiochenum pertinentis, eum Lucianeae, sive Antiochenaе, Bibliorum Graecorum recensiois versionem vernaculam faciendam procuravisse non est quod miremur. Comparisonem inter Philoxeni (si recte ei tribuitur) versionis Syriacae et Luciani Graeca post Ceriani curas instituere nil attinet. In pluribus duo exemplaria amice conspirant; ubi vero dissentiunt, animadvertendum est primum, Syrum nostrum liberius vertere, et linguae nativae proprietati magis studere, quam in Pauli Telensis opere tractando assuefacti sumus; deinde (id quod etiam in Philoxenianaе versionis ad Jesai. ix. 6 specimine observavimus) eum tum in singulis vocibus tum in sententiis transferendis non raro ad versionis Peschito aemulationem

²³ Vid. Hex. ad Ezech. xxxii. 25, 27.

²⁴ Euseb. in *Demonst. Evang.* p. 484, necnon in *Eclog. Prophet.* p. 137.

²⁵ In eadem sententia est Ceriani in *Mon. Sacr. et Prof.* T. V, p. 2.

confugere, adeo ut editio ejus mixtae cujusdam et ex pluribus conflatae versionis speciem prae se ferat. His tamen deductionibus factis, plurima, fatemur, restant loca, in quibus scrupulus ex discrepantia duarum editionum tam gravis est, ut paene insuperabilis esse videatur.²⁶

In fragmentis hujus versionis quae supersunt, asteriscus quinque locis appingitur, videlicet Cap. xlii. 19: ✕ τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκῶς (ubi Syrus ἀπεσχηκῶς legisse videtur, vertens: *مفهمي سوي*); Cap. xlv. 9: οὐαὶ ὁ κρινόμενος μετὰ τοῦ πλάσαντος αὐτόν; Cap. xlvii. 1: ✕ κάθισον εἰς τὴν γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος; Cap. xlix. 1: ✕ ἐκ γαστρὸς ἐκάλεσέ με; Cap. xlix. 8: ✕ καὶ ἔπλασά σε; in quibus omnibus metobelus non pingitur. Etiam obeli vestigium dubium cernitur ad Cap. xxviii. 13.

VI. De versione Joannis Josephi.

Theodoretus in Dissertatione MS. cujus notitia Phelippaeo debetur,²⁷ post Luciani editionem mentionem facit cujusdam Joannis Josephi, his verbis: ὅπου δὲ τὸ ἰ μετὰ τοῦ ὦ, Ἰωάννου Ἰωσήπου. Excepto Theodoreti testimonio, haec editio et auctor ejus prorsus ignorabantur, donec his diebus contigit nobis, B. Stephanopoli collationes Codd. 86, 88 in Jeremiam evolvētibibus, incidere in copiam lectionum hoc ipso siglo ἸΩ. praenotatarum, quas omnes, a Parsonsio ne memoratas quidem, in Auctarium nostrum ad Jeremiam condidimus. Praeter notam singularis lectionibus praemissam, *Josephi* nomen semel ponitur, videlicet ad locum insignem Cap. xxxi (Gr. xxxviii). 22: *Nam creavit Jova novum quid in terra: femina circumdabit virum;* ubi ad versionem τοῦ ἸΩ. valde notabilem: *ἔτι ἦδη εἰργάσατο κύριος παράδοξον ἐπὶ τῆς γῆς· παρθένος κνοφορήσει γὰρ ἄνθρωπον*, exscriptor notat: *Ὡς ἐπὶ ἀληθείας οὕτως εἶρον αὐτὸ κείμενον ἐν τῇ Ἰωσίππου ἐκδόσει.*

De auctore versionis nihil notum, nisi eum, ut vel ex hoc specimine apparet, Christianum fuisse; unde fortasse aliquantulum probabilitatis accedat Hodii²⁸ conjecturae, videlicet Joannem Josephum eundem esse cum Josepho veteri Christiano scriptore, cujus Hypomnesticon edidit J. A. Fabricius,²⁹ nisi hunc libellum, quantum ex stylo ejus et aliis indicibus conjicere liceat, Theodoro multis saeculis juniorem esse oporteat.³⁰ De versione ipsa, saltem quod ad Jeremiae vaticinia attinet, e reliquiis ejus nunc primum editis judicium satis accuratum fieri potest. Itaque non est, quod quibusdam Criticis placuit,³¹ mera versionis LXXviralis recensio,

²⁶ Exempli causa: Cap. xlvi. 1, 2 juxta recensionem Lucianeam sic habet: "Ἐπεσε Βῆλ, συνετριβῆ Δαγών, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι καὶ οὐκ ἰσχύοντι, πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῳ ἄμα, οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν. Quae sic habentur apud Syrum nostrum: "Ἐπεσε Βῆλ, καὶ (sic Pesch.) συνετριβῆ Ναβῶ (sic Pesch.), καὶ πάντα τὰ ὁμοιώματα τῶν γλυπτῶν αὐτῶν θηρίων καὶ κτηνῶν, ἀ αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτία· καὶ κοπιῶσι, καὶ οὐκ ἰσχύουσι, καὶ πεινῶσι, καὶ ἐκλελυμένοι εἰσὶν ἄμα, οἱ οὐ δυνήσονται φυγεῖν οὐδὲ ἀπὸ πολέμου, καὶ (sic Pesch.) αἰχμάλωτοι ἤχθησαν οἱ αἰροῦντες

αὐτά. ²⁷ Vid. supra p. lxxxv. ²⁸ *De Bibliorum Teactibus*, p. 629.

²⁹ In *Codice Pseudepigrapho V. T. T. II*, P. II.

³⁰ Specimen opusculi sit Cap. XLVI, cui titulus: *Τίνες προσχήματα χρηστότητος ἢ εὐσεβείας θάνατον κατεργάσαντο; . . . Κάιν, τὸν ἀδελφὸν φιλοφρόνως ὡς εἰς ἔωρσιν προτροπέμενος, διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον, φάμενος, οὕτως ἀναιρῶν. Ubi ad vocem sequioris Graecitatis ἔωρσιν v. ἔωρσις, obambulatίον, conferendus est Joannes Malala p. 36: Ἐωριζόμενος γὰρ ἐπὶ τὸ παράλιον μέρος τῆς Τύρου πόλεως, εἶδε ποιμενικὸν κύνα κ. τ. ε.*

³¹ Joannem Josephum editionis novae correctorem ambigue vocat Hodius l. c. Minus caute Smith

sed versio Graeca ex Hebraeo, ut videtur, de integro confecta, quaeque cum Alexandrina nullam omnino affinitatem habeat. Utrum vero Josephus noster universos V. T. libros, an Jeremiam solum ediderit, nemo facile dixerit. Sermo Graecus non inelegans est; vertendi stylus paulo liberior, quique interdum paraphrastam commentatoremque potius quam interpretem sapit, ut praeter locum Cap. xxxi. 22 supra allatum ad Cap. xvii. 17. xxxix. 5. xlviii. 27. li. 11, 17 conspicui potest. Quod reliquum est, in nonnullis locis inter Nostri Graecam versionem et Hieronymi Latinam mirum consensum observavimus (e. g. Cap. xxxvii. 21 Hebraea מְחַוֵּץ הַאֲפִים Hieron. singulariter vertit *excepto pulmento*, Noster ἐκτὸς δψου; Cap. li. 59 denominatio admodum obscura שׂר־מְנִיחָה Hieronymo sonat *princeps prophetiae*, Nostro προεστὸς τῆς προφητείας); unde haud improbabiler conjiciat aliquis, Sophronium versionis Prophetarum Hieronymianae interpretem Graecum Joanni Josepho non plane ignotum fuisse.

CAPUT X.

DE SIGLIS ET NOTIS COMPENDIARIIS AD HEXAPLA SPECTANTIBUS.

Montefalconius in hoc capite tractando inter notas *cognitas* et *incognitas* discrimen facit; quam distinctionem, nec ab ipso curiose observatam, nobis praeterire visum, etsi harum notarum alias extra omnem dubitationem positas esse, alias ambiguitatem *δυσδιάκριτον* prae se ferre, per se intelligitur.

Itaque, ut a titulis nostri operis initium faciamus, vox 'Εξαπλᾶ sine compendio semper scribitur, nisi forte 'Εξαπλ. (sic) pro τὰ ἐξαπλᾶ, τοῖς ἐξαπλοῖς per omnes casus aliquando ponatur.

Tetrapla per compendium Δ^τ significari, praesertim in Cod. Colb. ad librum Jobi, temere sibi suasit Montefalconius, cujus errorem mox sub compendio Δ^τ γρ. convincemus. Etiam per literam Δ *Tetrapla* aliquando denotari opinatur idem in Hex. ad Ezech. xvi. 4, a nobis ibidem confutatus. Majorem difficultatem habet Scholium ad Psal. xxxvii. 21: 'Ωριγένης καὶ Ο'. Θ. Ε'. Σ'. ἀγαθοσύνην. Εὐσέβιος καὶ Δ. δικαιοσύνην; in quo tamen loco, ut et in praecedenti, Δ nil esse nisi pravam scripturam sigli Λ (Λουκιανὸς) facile crediderimus.

(Dr. W.) *Dictionary of Greek and Roman Biography*, Vol. II, p. 598: "Theodoret (Dissert. MS. in Proph. et Edd., and Quaest. XXIV in Exod. and Quaest. X [et XI] in Jos.) mentions a Joannes Josephus as having revised

the LXX." Sed neque Theodoretus in Dissert. MS. hoc ait, et Theodoretici editi loca ad *Flavium Josephum*, non ad nostrum pertinere recte perspexit Hodius.

Nomina interpretum sive editionum per initialem eujusque literam vel literas designari, res nota est. Haec autem sunt:

O'. h. e. Oí ἐβδομήκοντα; interdum $\overline{\text{οβ}}$, οί ἐβδομήκοντα δύο; Paulo Telensi $\overline{\text{ܡܘܒ}}$, Bar Hebraeo $\overline{\text{מב}}$ (pro $\overline{\text{מבא}}$, δ'Ελλην), Latine LXX (male pictum VII in Notis Ed. Rom. ad Psalmos; vide supra p. xlvī).

'A., ἀ, ἀκ., ἀκν. (non AC, qui Thiemii est error¹), 'Ακύλας; Syris $\overline{\text{ܐܠ}}$.

Σ., ἑ, cv., Σύμμαχος; Syris $\overline{\text{ܣܡ}}$, $\overline{\text{ܣܡܝ}}$.

Θ., θ, θε., Θεοδοσίω; Syris $\overline{\text{ܐܠܝ}}$.

Ε', ἐ, πέμπτη ἔκδοσις; Syris $\overline{\text{ܐܠܝ}}$.

Σ', ζ, ἕκτη ἔκδοσις; Syris $\overline{\text{ܐܠܝ}}$.

[Ζ', ἐβδόμη ἔκδοσις, vix, et ne vix quidem, reperitur. Vide supra p. xlvī.]

'Εβρ., 'Ο 'Εβραϊός s. Τὸ 'Εβραϊκόν; Syris $\overline{\text{ܐܠܝ}}$, $\overline{\text{ܐܠܝ}}$, $\overline{\text{ܐܠܝ}}$.

De compositionibus duorum aut plurium siglorum, 'A. Σ., Σ. Θ., 'A. Σ. Θ., etc. observandum est, lectiones ita praenotatas, praesertim longiores, saepenumero ad unum tantummodo interpretum pertinere, quocum ceteri sensu quidem consentiunt, ut tamen stylum orationis quisque sibi peculiarem sectetur. Exempli gratia: ad Psal. lxx. 24 Syro-hex. affert: 'A. Σ. *δτι κατησχύνθησαν, δτι κατωρύγησαν οί ζητούντες τήν κάκωσίν μου.* Versio est Symmachi, ut ex Eusebio constat; Aquilae autem, partim ex eodem, partim ex conjectura: *δτι κατησχύνθησαν, δτι ἐνετρέπησαν οί ζητούντες κακίαν μου.* Ad Job. xxi. 24 Syro-hex. affert: 'A. Σ. *καί μελεῖ ὅσα αὐτοῦ ποτίσει (ܡܥܘܠ).* Graeca, ni fallor, Aquilae sunt; certe Cod. 252 (in *Auctario*) affert: 'A. *ποτίσει. Σ. ἀρδόμενος;* Cod. 255 autem: Σ. *καί τῷ μελεῖ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἀρδούμενος (Nicet. ἀρδόμενος).* Ezech. xxiii. 34: 'A. Σ. Θ. *καί τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταπρώξεις ὡς ὄστρα (ܐܘܪܝܢܝܢ, rodes) καί τοὺς μαστοὺς σου κατατιλεῖς.* Versio, ut ex stylo conjicere licet, Symmachi est, cui soli eam tribuit Syro-hex. Etiam ad Jesai. viii. 9, 10, ubi Theodoretus: *Σαφέστερον δὲ οί τρεῖς ἠρμήνευσαν τὸ χωρίον τοῦτο συναθροίσθητε, λαοί,—μεθ' ἡμῶν γὰρ ὁ θεὸς, sensum trium interpretum esse, verba autem unius Symmachi, exinde apparet, quod, teste Curterio, Aquila et Theodotio postrema more suo sic verterint: δτι μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός.*

Oí Γ', vel οί τρεῖς (Theodoret. passim), vel οί λοιποὶ τρεῖς (Cod. 264 ad Psal. xlix. 1), Syriace $\overline{\text{ܐܠܝ}}$, vel $\overline{\text{ܐܠܝ}}$, vel $\overline{\text{ܐܠܝ}}$ (Num. xxi. 25), sine ulla dubitatione sunt *tres interpretes*, Aquila, Symmachus et Theodotio. E. g. ad Jesai. i. 10 Curter. affert: Oí Γ'. *νόμον θεοῦ ἡμῶν;* Syro-hex. autem: 'A. Σ. Θ. *νόμον θεοῦ ἡμῶν (male pro ἡμῶν).* Ad Jesai. xxxiv. 4 Curter. in marg. ✕ Oí Γ'. *καὶ τακῆσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν;* Syro-hex. in marg. ✕ 'A. Σ. Θ. *καὶ τακῆσονται κ.τ.έ.* Ad Jud. xv. 9 Cod. X affert: Oí Γ'. *ἐν σιαγόνι;* Euseb. autem in Onomastico, p. 264: 'A. Σ. *ἐν σιαγόνι,* ubi Hieronymi Latinae sunt: "Aq. et Theod. interpretantur *maxillam.*" Et sic centies. Absurdissime igitur Curterius in *Praef. ad Jesaiam* per τοὺς Γ' non Aquilam, Symmachum et Theodotionem, sed *tres nomine carentes interpretationes* intelligendas esse contendit, ut vel e titulo Psalmorum xciii, xciv patet: 'Ανεπίγραφος παρὰ τοῖς Γ' καὶ Ε' καὶ Σ'; ne dicamus neque ad Judices neque ad Jesaiam vel minimum trium versionum anonyumarum

¹ In *Dissert. pro Puritate Symmachi*, p. 17. Vid. Eichhorn. *Einleitung in das A. T. T. I.*, p. 397.

vestigium reperiri posse. Nec magis audiendus illustrissimus B. Waltonus, qui in lectionibus quibusdam Codicis Marchaliani a Curterio mendose descriptis haerens, conjecturam periclitatur, forte per *oi* Γ tres editiones, Origenis vel Eusebii, Luciani, et Hesychii denotari,² vel e textu Syro-hexaplari, cui lectiones sub ✕ Γ non raro inseruntur, abunde confutatus.³

Oi Δ'. Per hanc notam *quatuor interpretes*, 'A. Σ. O'. Θ., significari *posse*, Montefalconio facile concedimus, sive O' textum LXXviralem *communem* denotet (ut ad Jud. i. 9 Cod. 85 in marg.: Οὐδείς τῶν τεσσαρῶν, τὰ παρατείνοντα καὶ τὰ πρὸς ἀπληρώτην), sive *hexaplarem* (ut Curter. ad Jesai. ix. 15: *Oi* Δ. αὐτὸς κεφαλὴ, ubi in Ed. Rom. est *αὐτὴ ἡ ἀρχή*). Sed cum ad Jesaiam, tum hic tum Cap. xxvi. 14, pro *Oi* Δ Parsonsius ex eodem codice edidit *Oi* λοιποὶ (*Oi* Δ), absentibus indubitatae fidei exemplis, hanc notam qualemcunque inter hexaplares recensendam esse non ausimus affirmare.

Oi Λ, *Oi* λοιποί; etiam Λ, λ, λοιποί; in versione Syro-hex. ܠܘܝܡܝܘܬܐ (s. ܠܘܝܡܝܘܬܐ) (addito ܠܘܡܝܘܬܐ Jos. xiii. 12); Hieronymo, *Ceteri interpretes*; sive omnes praeter τὸς O', in quo casu non differt ab *Oi* Γ, sive omnes praeter eos qui modo nominati sunt, ut 'A. *Oi* λοιποί. Vid. Hex. nostra ad Gen. viii. 4. Lev. xiv. 34. Pro *Oi* Λ aliquando perperam pingitur *Oi* Θ, ut in Hex. ad Num. xxxii. 12. Deut. iv. 11. Jesai. vi. 5. ix. 3.

Λ, λ, Syriace ܠܘܝܡܝܘܬܐ, h. e. Λουκιανός. Vide supra p. lxxxv.

Π, significat Πάντες, Syro-hex. ܘܟܘܠܘܬܐ (Hos. xiii. 15), h. e. *Omnes interpretes*. Curterius de *Pamphilo* cogitabat; sed ubi Cod. Basil. Π. habet, teste Montefalconio, Coislin. passim Πάντες expresse refert. Differt a praecedentibus, *Oi* Γ et *Oi* λοιποί, in quantum versionem τῶν O' non excludit.

Δ^π, Δ^π γρ., Δ. γρ. (Hex. ad Job. iii. 6), Δ^π γρ. (Job. v. 25 in Cod. 138), Δ̄H̄ ĪP̄ (Job. xii. 11 in Cod. 252), cum multis aliis scripturis, h. e. Δ^πλη γραφή. *Tetraplorum* lectionem per hanc notam indicari, Montefalconius pro re explorata habuit, tantum de sola litera Δ cum hac significatione subdubitans. Sed omnem dubitationem eximit locus Job. viii. 21, ubi Montef. e Colb. excitavit: Δ^π γρ. ἀγαλλιᾶσεως; Parsons. vero e Cod. 250: Δ^πλη γραφή ἀγαλλιᾶσεως. Quod vero ad notam Δ. attinet, ad Job. xlii. 8 pro Δ. ὑπὲρ ὑμῶν, ut in Colb. pingitur, nos in Codd. 138, 255 reperimus Δ^π ΓP^a. ὑπὲρ ὑμῶν.

Δ̄^π (potius Δ̄^π), δ^π (Lev. xxv. 6) Δ̄ (Joel. ii. 1. Amos iv. 10), Δ^o (Jon. i. 3. Zach. ix. 5) valet δύναιται, et in scholiis praepositur propriorum nominum Hebraicorum interpretationibus; verbi causa: Θαρσείς. Δ^o κατασκοπή χαρᾶς. Ἀκκαρών. Δ^o ἐξαναρρίζωσις αὐτῆς. Vide nos in *Auctario* ad Joel. ii. 1.

χ̄^ω, etiam χ̄, sequente lectione quae redundat, est proculdubio χωρίς, sine; ut Jos. iii. 15. vi. 13: Πάντες χ̄^ω τῆς διαθήκης. Jos. vii. 25: πά (sic) χ̄ τῆ Ἄχαρ. Jos. vi. 25 (pingente Masio): καὶ — πάντα 4 τὸν οἶκον, ad quem locum Cod. X in marg.: *Oi* O' χ̄^ω πάντα. Interdum lectio superflua siletur, ut tamen e contextu facile divinari possit; e. g. ad Jud. ii. 1: τοῖς πατράσιν

¹ *Bibl. Polygl.* T. VI, Sect. XI, p. 123. Cf. Montef. in *Praeliminaribus*, pp. 69–73. ² Sic Auctor Epistolae versioni Harethi praepositae (White (Rev. Joseph) *Letter* etc. p. 21): “Quod si tres illi illud textui insertum eodem

modo interpretati essent, illi literas 'A. Σ. Θ., *Elif, Sin*, et *The*, nominum ipsorum initiales adscriptis, cujus rei in signum literam Γ, Ϟ, numeri ternarii notam adhibuit, unaque asteriscum apposuit.”

ὕμῶν — τοῦ δοῦναι ὑμῖν 4, Cod. 85 in textu: τοῖς πατράσιν ὑμῶν; in marg. autem: τοῦ δοῦναι ὑμῖν. παῦ χῶ. Jud. iv. 8: 𐤒𐤆. O. Vacat. Cod. 85: μετ' ἐμοῦ, cum nota: O. χῶ. Θ. ου (οὕτως). I Reg. xx. 8: 𐤒𐤆 𐤒. O. ἀδικία ἐν τῷ δούλω σου. Σ. χῶ; ubi Sym., ut videtur, interpretatus est: ἐν ἐμοὶ ἀδικία, sive ἐν τῷ δούλω σου. Sed innumeris locis appingitur notula Πάντες χῶ, ubi in contextu nihil est quod ullo modo ab uno interprete, nedum ab omnibus, abesse possit. Hac difficultate pressus, Montefalconius in omni casu ad adverbium χωρῖς, *separatim*, confugere coactus est, in quo tamen expediendo parum feliciter ei successit. Vocem χωρῖς, opinatur, Scholiastae ideo apposuisse videntur, ut editiones trium interpretum separatim in columnis suis spectatas distinguerent a lectionibus eorum quae in editione τῶν O' hexaplari cum asteriscis insertae fuerant; quae lectiones non jam separatim, sed conjunctim cum illa LXX interpretum editione spectabantur. Sed secundum hanc explicationem formulā Πάντες χῶ absolute posita non differt a simplici Πάντες; cum casu autem, ut Πάντες χῶ τῆς διαθήκης, significat *omnes interpretes, unumquemque in columna sua, τῆς διαθήκης habuisse*; quod manifesto falsum est. Quae cum ita sint, donec quid clarius emergat, hujus notae veri usus ignorantia fatenda est.

De usu compendii ου pro οὕτως in Palaeographia Graeca non ambigitur. Sic in Cod. 85: Παῦ ου; Σ. ου; O. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ ου (Hex. ad Jud. ii. 9, 12. iii. 15). Huc pertinet siglum διωρθ ου vel διωρ ου, pro διώρθωσα οὕτως, quod lectionibus vel codicibus emendatis a correctore inscribi solitum est. Plene scriptum reperitur in Cod. Jes. ad Ezech. xlv. 12, teste Montefalconio: Πεντεκαίδεκα εἰς τοὺς Γ' ἐγγράπτο, καὶ διώρθωσα πέντε καὶ εἴκοσι. In libro Judicum frequens est notatio παῦ χῶ διωρθ ου, vel inverse διωρθ ου παῦ χῶ, quae quid sibi velit propter causas praedictas in summa obscuritate versatur.

Inter notas *incognitas* Montefalconius collocat siglum μ^o ϩ, quod in libro Jobi ad versiculos in textum LXXviralem ex Theodotione assumptos centies appingitur. E. g. ad Cap. xvii. 3-5: τίς ἐστὶν οὗτος; τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. | ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυσας ἀπὸ φρονήσεως, | διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. | τῇ μερίδι ἀναγγέλλει κακίας, Cod. Colb. in marg. notat: ✕' Ἐκ Θ. οἱ δ' (στίχοι); deinde subjicitur: μ^o ϩ á, quod Montefalconio significare videtur, *μόνος πρὸς πρῶτον*, id est, primum versiculum ex Theodotione solo desumptum esse. Sed singula ordine inquireamus. Itaque μ^o μβνος esse non est quod dubitemus. Sic ad Jesai. xvi. 8 Cod. XII notat: 'A. μ^o ἀπ' αὐτῆς. Ad Jes. v. 11: 𐤒𐤆 𐤒𐤆 𐤒𐤆, O. οἱ ἐγγερόμενοι, Curterius affert: Θ. *μόνος ὁμοίως*, scil. *ἐγγερόμενοι*, cujus loco ceteros ὀρθρίζοντες vertisse credibile est. Deinde compendia scripturae ϩ pro πρὸς, ϩέθηκε pro προσέθηκε, ϩαγορευόμενον pro προσαγορευόμενον, vel e profanis scriptoribus cognita sunt, ut nullo modo audiendus sit P. L. B. Drach in Hexaplis ad loc., qui siglum ϩ non πρὸς, sed Θεοδοσιῶν (!) significare affirmat; nec magis Semlerus in *Epist. ad J. J. Griesbach*, p. 59, qui annotationem μ^o ϩ κ apud Cod. Colb. ad Job. xxxi. 35 explicat μου γρ. (ϩ) κυρίου. Nobis vero collationem Cod. 252 Bodleianam evolventibus, contigit incidere in innumeros locos, in quibus in eadem nota pro ϩ pingitur *προς κ*, rarius *προσκ*, semel (ad Cap. xx. 25: ✕ Θ. ἐπ' αὐτῷ φόβοι 4) Μ πρόσκειται ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ; quae scriptura si cum alia, Μ ϩ ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ, quam ad Cap. xxi. 21 venditant Codd. Colb. et 255, conferatur, evidentissime apparebit, sigla ϩ, ϩ κ, προσκ, et πρόσκειται unum idemque significare. Idem codex ad Cap. xii. 21: ✕ Θ.

ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἀρχοντας⁴ notat: Ἰ̇ προσετέθη, quod tantundem est. Siglo ḥ vel προσέ aliquando postponitur numerus stichorum e Theodotione assumptorum; e. g. ad Cap. xvi. 21 Cod. 252 notat: μ^ο προς κ̇ ἀ; ad Cap. xxi. 28–33 Codd. Colb., 255: Ἰ̇ ḥ τὰ ιγ'; Cod. 252 autem: Ἰ̇ προς κ̇ γ̇ (mendose pro ιγ'); ad Cap. xxiv. 14–18 Cod. 252: Ἰ̇ προσκ̇ δ̇. Haec ad usum harum notarum, quae antecessoribus nostris tantum negotii facesserunt, declarandum sufficient.⁴

ψ, Ὠριγένης. Vid. Hex. ad Jesai. xiv. 11. xxi. 13.⁵

ἀν^α, ἀνεπίγραφος, *Anonymus*. Vid. Hex. ad Num. xxxi. 16.

CH, Σῆ, σημ, ση^μ, h. e. σημειῶσαι, *Nota bene*. Vid. Hex. ad Gen. xix. 24. Num. iv. 47. xiv. 16. Jos. v. 11.

Postremo τὸ ἔσω lectionem *textualem* significare, τὸ ἔξω autem *marginalem* saepius observavimus. Vid. Hex. ad 1 Reg. i. 23 (not. 51). xv. 11. xxv. 1, 31. 2 Reg. i. 25. 3 Reg. vi. 21. Psal. cxxxvi. 1.

CAPUT XI.

DE FATIS HEXAPLORUM POST ORIGENIS OBITUM.

Anno 232, ut vidimus,¹ Origenes, Alexandria expulsus, Caesaream Palaestinae concessit, ibique, exceptis ad breve tempus peregrinationibus, usque ad finem vitae ejus commoratus est. Hexaplorum ejus et Tetraplorum exemplaria autographa, immensae molis opus, ubinam tunc temporis reposita sint, ignoramus; sed post quinquaginta annos in celebri illa bibliotheca Caesariensi a Pamphilo Martyre confecta² reperta sunt; sive Caesariae inde ab Origenis obitu delituissent, sive aliunde, fortasse a Tyro, ubi decesserat, arcessita fuissent. In hoc repositoio Hexapla Origenis primogenia ab Hieronymo visitata sunt, ut ipse in Commentariis in Epist.

❖-----❖

⁴ Montefalconium (quem vid. in *Praelim.* p. 69 et in *Monito* ad Threnos) ad incitas redegit nota supposititia ΟΙ Γ. ḫ^οs, de qua vid. nos in *Auctario* ad Thren. i. 8. Aliud siglum apud Curterium passim obvium, ΟΜΩΣΤΕ Ο', cum ipse Montef. recte descripsit, Ὁμοίως τοῖς Ο', cur inter notas *incognitas* recensuerit nescimus. ⁵ Occasione data, apponimus notam marginalem Codicis Marchaliani ad Jesai. iii. 24, a Cozza nostro rogatu exscriptam,

de cujus scriptura supra p. xi subdubitavimus: ΟΙ Γ̄ CΤΙΧ̄ ΟῙ ῩΠΟ|ΚΕΙΜΕΝΟΙ ΟῩΚ Ε|ΚΕΙΝΤΟ ΕΝ ΤΩ| ΠΕΝΤΑΚΕΛΙΔΩ| ΟΥΔΕ Ψ̄ ΕΞΗΓΟΥ|ΜΕΝΟC ΤΟΥΤΩ| ΕΜΝΗCΘΗ.

¹ Supra p. xlvi. ² Hieron. *Opp. T. II, p. 833*: "Porro ipsum Hebraicum (S. Matthaei Evangelium) habetur usque hodie in Caesariensi bibliotheca, quam Pamphilus Martyr studiosissime confecit."

ad Titum narrat: "Unde et nobis curae fuit omnes veteris Legis libros, quos vir doctus Adamantius in Hexapla digesserat, de Caesariensi bibliotheca descriptos, ex ipsis authenticis emendare; in quibus et ipsa Hebraea propriis sunt characteribus descripta, et Graecis literis tramite expressa vicino; Aquila etiam et Symmachus, LXX quoque et Theodotio suum ordinem tenent."³ Porro Caesariensem bibliothecam usque ad VI saeculum incolumem remansisse, constat e subscriptione Cod. Coislin. 202, qui est S. Pauli Epistolarum uncialis saeculo praedicto non recentior: 'Αντεβλήθη δὲ ἡ βίβλος πρὸς τὸ ἐν Καισαρείᾳ ἀντίγραφον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Παμφίλου χειρὶ γεγραμμένον αὐτοῦ.⁴ Non diu post, sed quo anno et cujusmodi infortunio incertum est, insigne hoc monumentum, dignumque quod regum redivitibus redimeretur, una cum bibliotheca in qua conservatum erat, periisse credibile est.⁵

Quod ad Hexaplorum multiplicationem attinet, aut perpauca, aut ne unum quidem integri operis Origeniani apographum descriptum fuisse, haud absurda est virorum doctorum opinio. "Sane quivis conjicere valet," ut antecessoris nostri verba mutuemur, "quanti laboris fuit Graecis calligraphis, Biblia Sacra primum Hebraica lingua, quam ut plurimum ignorabant, depingere; Hebraica deinde Graecis literis e regione perscribere; postea vero quatuor, ut minimum, aliquando sex vel septem interpretum editiones, uno conspectu et e regione ponere, ea scilicet accuratione, ut una aliam non excederet. Id sane praestare pauci ex calligraphis poterant. Ad haec, cum illo aevo, in libris saltem hujusmodi, nonnisi uncialis character usurparetur, qui longe majus spatium occupabat, ac praeter illas Hebraici textus interpretumque columnas multa in marginibus Origenes apposuerit, monita scilicet, nominum propriorum aliorumque interpretationes, quae latos margines desiderabant; perquam minimam sane textus biblici partem singulis in paginis haberi necesse fuit: quibus perpensis, vix quinquaginta amplae molis voluminibus comprehendi Hexapla omnia potuisse putaverim."⁶ In hoc rerum statu, Pamphilo et Eusebio feliciter in mentem venit, columnam τῶν Ο' hexaplarem, asteriscis obelisque distinctam, seorsim vulgare; quorum editio tanto favore recepta fuit, ut exemplaris communis usus, saltem intra Palaestinae fines, prorsus antiquaretur.⁷ Inde evenit, ut ad tot ecclesiarum necessitates sublevandas, bibliotheca Caesariensis quasi in officinam librorum

³ Hieron. Opp. T. VII, p. 734. Vid. supra p. xliii.
⁴ Montef. in *Praeliminaribus*, p. 76, coll. Tischendorf. *Nov. Test.* p. clxxxix ed. 1859.
⁵ Montefalconius hoc accidisse arbitratur, aut cum Caesarea a Persis sub Chosroe II capta fuerit, aut non diu postea cum in Arabum potestatem post diurnam obsidionem delapsa, hisce aliisque omnibus ornamentis spoliata fuerit. Sed haec admodum incerta esse videntur. Nam primum Caesarea a Chosroe anno 603 capta, non fuit Palaestinae sed Cappadociae; deinde Caesarea Palaestina anno 638 in Saracenorum potestatem venit, non victa armis, sed a civibus suis dedita, et pretio 200,000 aureorum redempta. Altera historia, eam post septem annorum obsidionem anno 653 ab Arabibus expugnatam fuisse, quae Hofmanno in *Lexico Universali*, 1677, debetur, commentitia

esse videtur.
⁶ Montef. in *Praeliminaribus*, p. 73.
⁷ Hieron. Opp. T. II, p. 522: "Mediae inter has provinciae Palaestinos codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius et Pamphilus vulgaverunt." *Exemplar Eusebianum*, τὸ Εὐσεβίου, τὸ βιβλίον Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, passim in scholiis memoratur; e.g. ad Job. xxxii. 13-17 Syro-hex. notat: "In Tetraplis quidem legebatur ut in margine; in exemplari vero Eusebii et Pamphili, ut in textu." Praeterea vid. Hex. ad Psal. xii. 6. lxxv. i. cxvii. 28. cxxxvi. i. Joel. ii. 8. Obad. 20. Mich. vii. 19. Ab Eusebiano non distare videtur *Origenes*, sive *exemplar Origenis* in Hex. ad Job. ii. 13. vi. 14. xxxix. 23. Jesai. xxvi. 18. Semel invidimus in mentionem τῆ Παλαιστίναιου apud Procop. in Cat. Niceph. p. 406: τὸ II. οὐκ ἔχει υἴδς 'Εμῶν (Gen. xxxiv. 2), ἀλλ' 'Εμῶν μόνον.

exemplar Apolinarii τοῦ κοινοβιάρχου, ex quo sumptus est Codex Marchalianus Ezechielis: Μετελήφθη ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς ἐκδόσεις ἑξαπλῶν, καὶ διορθώθη ἀπὸ τῶν Ὀριγένους αὐτοῦ τετραπλῶν, ἅτινα καὶ αὐτοῦ χειρὶ διώρθωτο καὶ ἐσχολιογράφητο, ὅθεν Εὐσέβιος ἐγὼ τὰ σχόλια παρέθηκα. Πάμφιλος καὶ Εὐσέβιος διορθώσαντο.¹¹

Quod reliquum est, quod selectio lectionum marginibus codicum hexaplarium Graecorum et Syrorum appictarum non in omnibus una eademque sit, ex eo accidisse videtur, quod quisque scribarum eas quae majoris momenti sibi viderentur excerpserit; quas tamen omnes ad communem originem, Pamphili scilicet et Eusebii operam studiumque, referendas esse vix dubium esse potest. His igitur duumviris, praeter cetera eorum egregia in se merita, pro reliquiis Hexaplorum, quas undique corrasas in hanc nostram apothecam condidimus, Ecclesia gratias immortales debet.

¹¹ Vid. Monitum ad Ezech. p. 765.

PROLEGOMENORUM INDEX.

CAP. I. DE HEXAPLORUM VARIIS NOMINIBUS. Pag. ix—xv.

CAP. II. DE AQUILAE EDITIONE. Pag. xvi—xxvii.

I. Aquilae historia. II. Quonam tempore Aquila versionem suam ediderit. III. De Aquilae versionis scopo. IV. De Aquilae interpretis stylo. V. De duplici Aquilae versione.

CAP. III. DE SYMMACHI EDITIONE. Pag. xxviii—xxxvii.

I. Symmachi historia. II. Utrum Symmachus an Theodotio versionem suam prius ediderit. III. De Symmachi versionis fide. IV. De Symmachi interpretis stylo. V. De duplici Symmachi editione.

CAP. IV. DE THEODOTIONIS EDITIONE. Pag. xxxviii—xlii.

I. Theodotionis historia. II. De Theodotionis versionis scopo et indole. III. De Theodotionis interpretis stylo.

CAP. V. DE EDITIONIBUS ANONYMIS. Pag. xlii—xlvi.

I. De Quinta, Sexta et Septima. II. De Quinta editione. III. De Sexta editione. IV. De Septima editione.

CAP. VI. DE HEXAPLORUM COMPOSITIONE. Pag. xlvii—li.

I. De Origenis in Hexaplis adornandis scopo. II. Quo tempore et loco Origenes Hexapla composuerit. III. De ordine versionum Graecarum in Hexaplis coactarum.

CAP. VII. DE LXX INTERPRETUM VERSIONE, UT IN HEXAPLIS ERAT. Pag. li—lxxi.

I. De editione τῶν Ὁ hexaplarum in universum. II. De Asteriscorum, Obelorum etc. forma et valore. III. De Lemnisco et Hypolemnisco. IV. De regulis, quas in textu LXXviri reformando Origenes sibi praescripserit. APPENDIX I. De obeli pictura (ω) versionis Syro-hexaplaris peculiari. APPENDIX II. Versionis Syro-hexaplaris Notitia generalis.

CAP. VIII. DE INTERPRETIBUS HEBRAEO, SYRO, SAMARITANO, QUORUM LECTIONES IN HEXAPLIS ALLEGANTUR. Pag. lxxi—lxxxiv.

I. Quid significet τὸ Ἑβραϊκὸν sive ὁ Ἑβραϊσμός. II. Quis sit ὁ Σύρος. III. Quid sibi velit τὸ Σαμαρειτικόν.

CAP. IX. DE LUCIANI EDITIONE. Pag. lxxxiv—xciv.

I. Quomodo Luciani editio ad Hexapla pertineat. II. Quid de Luciano et ejus editione a veteribus traditum sit. III. Quinam Bibliorum Graecorum codices Luciani editionem prae se ferant. IV. De Luciani editionis scopo et indole. V. De Lucianae recensionis versione Syriaca. VI. De versione Joannis Josephi.

CAP. X. DE SIGLIS ET NOTIS COMPENDIARIIS AD HEXAPLA SPECTANTIBUS. Pag. xciv—xcviii.

CAP. XI. DE FATIS HEXAPLORUM POST ORIGENIS OBITUM. Pag. xcviii—ci.

GENESIS.

IN LIBRUM GENESEOS

MONITUM.

“**T**AMETSI multam dedimus operam, ut veterum interpretum lectiones in Genesim undequaque colligeremus, eximii tamen Codicis Coisliniani, qui omnibus praeit vetustate, et marginalium notarum praestantia, usum assequi statim non potuimus. Unde accidit ut Genesim, qualem aliorum ope MSS. adornaveramus, illo destituti edere coacti simus. Sub haec autem cum in ejus bibliothecae possessionem venisset illustrissimus Episcopus Metensis, Coislinianae familiae decus, nobisque omnium pro voto MSS. copiam fecisset, Heptateuchi totius lectiones nondum editas, quas ex illo praestantissimo codice mutuati sumus, appendicis more ad calcem primi Tomi locavimus. Quia porro illae bene multae sunt, et non raro sinceriores iis, quas principio posueramus, auctores sumus studioso Lectori, ut cum Heptateuchi interpretationes consulere voluerit, illas in appendice positas nunquam negligat. Primo autem Genesim edidimus, usi codicibus manuscriptis et libris, quorum catalogus sequitur.

“Codex RR. PP. Sancti Basilii Romae [Holmesii 85] pro ultimis tantum Geneseos capitibus [a Cap. xlviii. 5].

“Codex Regius 1825, membranaceus, XI vel XII saeculi, in quo est Heptateuchus et liber Ruth [cum Catena Patrum. Vid. Montef. ad Cap. i. 1, 2].

“Codex Regius 1871, membranaceus, egregiae notae, X saeculi [Holmesii 64. Montef. ad Cap. viii. 11 notat: “*Ἄλλ. θάλλον, ραμνυμ.* Haec lectio prodit ex memorato Cod. Reg. 1871, qui Francisci I tempore in Bibliothecam Regiam advectus, et pulvere compactus est. Cum autem pro more extrema foliorum exciderent operae, ut auro linirent, nomen aut notam interpretis abscederunt, quod saepissime factum infra dicemus.” Cf. nos ad Cap. vi. 16].

“Codex Regius 1888, bombycinus, XII saeculi.

“Codex Regius alius, cujus numerus excidit.

“Codex Regius 2911, XII circiter saeculi.

“Codex Colbertinus, quem unum in Genesim reperi in illa bibliotheca [fortasse Holmesii 71].

“Schedae clarissimi viri Francisci Combefisii ex Ordine Praedicatorum, quas mutuo accepi a Reverendo et doctissimo Patre Michaele Lequien.

“Schedae et folia aliquot edita, quae misit vir clarissimus Ernestus Grabe.

“Basilius in Hexaëmeron [Opp. Tom. I, pp. 1–88 juxta edit. Bened.].

“Ambrosius in Hexaëmeron.

“Hieronymi Quaestiones in Genesim [Opp. Tom. III, pp. 301–380 juxta edit. Vallarsii. Libellum ad lectiones trium interpretum in Genesim conquirendas perutilem denuo edidit P. A. de Lagarde, Lipsiae, 1868, cui in textu recognoscendo ad manus fuerunt tres codices, Berolinensis, Scaphusanus, et Frisingensis (nunc Monacensis)], et alia quaedam ejus opera.

“Theodoreti Quaestiones in Genesim [Opp. Tom. I, pp. 1–119 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Anastasio [Sinaïtae] Quaestiones [Sermones in Hexaëmeron, e quibus duodecim tantum Graece, undecim priores Latine editi sunt. Cf. ad Cap. ii. 21].

“Joannes Philoponus in Hexaëmeron [In Cap. I Geneseos De Mundi Creatione Libri VII], editus a Balthasare Corderio, Viennae, 1630, in 4to, unde pene totum primum Geneseos caput secundum Aquilae, Symmachi et Theodotionis interpretationes excerptisimus.

“Procopius in Heptateuchum [Latine editus apud Gesneros fratres, anno tacito, Claudio Thrasylulo interprete. Geneseos Capita i—xviii e duobus codd. Vaticanis et uno Albanensi Graece edidit A. Maius in *Classicorum Auctorum* Tomo VI, pp. 1–347. Praeterea in locis dubiis (e.g. Cap. iv. 4. xv. 9) inspeximus codicem Bibliothecae Cantab., olim Roberti Moore, signatum Ff. IV. 2, qui tamen a textu Maiano ne latum unguem discedit. A Capite autem xix ad finem libri, ubi occasio dederit, praeter Catenam Nicephori mox memorandam, opem ferente Ceriani nostro, in subsidium vocavimus Codicem Ambrosianum Q. 96 Sup.].

“Aliquot etiam in locis sequentes auctores nobis subsidio fuerunt.

“Justini Dialogus cum Tryphone.

“Origenes illustrissimi et doctissimi Huetii, et ejusdem Philocalia a Spencero edita [Cantab. 1658].

“Cyprianus libro primo Testimoniorum ad Quirinum [ad Cap. xlix. 12].

“Eusebii Caesariensis Demonstratio Evangelica [Parisiis, 1628].

“Joannis Chrysostomi Homiliae [Opp. Tom. IV, pp. 1–697 juxta edit. Bened.].

“Augustini opera aliquoties [ad Cap. vii. 15, 20].

“Chalcidius in Timaeum Platonis [ad Cap. i. 2, ubi ex edit. Meurs. p. 372 citatur: *Terra porro erat inanis et nihil*].

“Editio Complutensis [quam cum nobis manu versare non licuerit, in collatione Holmesio-Parsonsiana tum Complutensis tum Venetae editionis per totum opus nostrum acquiescere coacti sumus, adhibito tamen in libro Geneseos Lagardii apparatu critico].

“Saepe vero Editionis Romanae et Drusii lectiones.”—MONTEF.

Codices quibus nos in lectionibus trium interpretum emendandis et augendis usi sumus, quemadmodum in Catalogo Holmesiano numerantur, nunc recensere videmus.

- IV. Sarravianus, nunc Lugdunensis Batavorum, saeculi V, editus a Const. Tischendorfio in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*, Tom. III, pp. 1-262. De hoc codice videndi sunt Montefalconius in *Palaeogr. Graeca*, p. 187; Grabijs in *Prolegom. ad Octateuchum*, Cap. III, § 4; et instar omnium Tischendorfius l. c. E libro Geneseos supersunt tantum Cap. xxxi. 54 — xxxvi. 18, asteriscis, obelis (⚭, ⚮, ⚯) et metobelis (:) signata.
- VII. Ambrosianus, signatus A. 147 Inf., saeculi V. Insignis codicis quae ex prima scriptura supersunt, edidit et praefatus est A. M. Ceriani in *Monum. Sacr. et Prof.* Tom. III, pp. i—xxiii, 1-20; quae continent Gen. xxxi. 15-37, xlii. 14-21, xlii. 28—xlvi. 6, xlvii. 16—xlvi. 3, xlviii. 21—l. 14. Curas autem seriores nondum editas, quae inter plura nullius pretii interpretum anonymas lectiones offerunt, nostri operis in gratiam humanissime descripsit Vir officiosissimus.
- X. Coislinianus supradictus, saeculi VI aut VII, cujus notitiam cum specimine dedit Montefalconius in *Biblioth. Coislin.* pp. 1-32. Deficit a Gen. xxxiv. 2 ad xxxviii. 24. Praeter lectiones a Montefalconio excerptas usi sumus schedis quibusdam Holmesio-Parsonianis, quae foliis duodecim, charta et scriptura vetustiore, continent lectiones aliorum interpretum ex hoc codice descriptas; quas ipsissimas schedas, ni plane fallimur, ante nos Montefalconius in appendice sua condenda manu terebat. Majoris momenti sunt Jo. Jac. Griesbachii Excerpta ex eodem codice in *Eichhornii Repertorio* etc. Tom. I, pp. 83-141, et Tom. II, pp. 194-240; qui utinam integrum codicem, non specimina tantum, eadem diligentia et accurate contulisset! Ad Genesim excerptis V. D. lectiones ad Cap. i—xxvi, xlix, l.
57. Codex Vaticanus, signatus num. 747. Est membranaceus in folio magno, eleganter et emendate scriptus circa XII saeculum. Continet Octateuchum cum Catena Patrum; et in margine exstant nonnulla scholia, et paucae (in Genesi paucissimae) lectiones Aquilae et Symmachi. Collationes Holmesianas hujus et sequentium codd., per favorem Curatorum Bibliothecae Bodleianae, domi habuimus.
64. Codex Parisiensis Regius 1871, hodie Graecus II, a Montefalconio descriptus. Incipit a Cap. iii. 15. Deficit a Cap. x. 9 ad Cap. xxxiv. 10.
108. Codex Vaticanus, signatus num. 330, bombycinus, saeculi XIV, ut videtur. Perierant Geneseos Capita xxix priora, quae suppleta sunt manu recentiori saeculi XV. Continet pauculas Aquilae et Symmachi lectiones.
127. Codex SS. Synodi Mosquensis, num. xxxi^a signatus, membranaceus, saeculi IX, ut videtur, constans foliis 440, quorum tamen quinquaginta (non *triginta*, ut Matthaeii notitiam oscitanter exseripsit Holmesius) octo priora chartacea sunt, saeculi XV; quousque etiam, scilicet ad Exod. v. 4, in marginibus notantur lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, ac ceterorum. Codicem descripsit C. F. Matthaei in *Accurata Codd. Gr. MSS. Bibl. Mosq. SS. Synodi Notitia*, pp. 45, 46. Idem V. D. lectiones trium interpretum ex hoc codice excerptas in *Eichhornii Repertorio* etc. Tom. IV, pp. 257-278 recondidit; unde suas hausit Holmesius.
130. Codex Caesareus Vindobonensis apud Lambecium num. I, apud Nesselium XXIII, membranaceus, saeculi XI, aut forte X. Incipit a Cap. ii. 21. Post Deut. v. 28 reliqua Pentateuchi alter librarius, sed primo coaevus, descripsit. In Pentateucho conspiciuntur etiam lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, a manu prima in margine laterali et inferiori minio exaratae, sed paene evanidae. Hic codex in enumeratione Holmesiana perverse designatur 131, et vice versa, ut e collatione utriusque codicis, a Francisco Carolo Altero in gratiam operis Holmesiani condita, statim primo intuitu didicimus.

131. Codex Caesareus Vindobonensis, num. III apud Lambecium, LVII apud Nesselium signatus, membranaceus, saeculi, Altero iudice, X, Lagardio autem, XII, scriptis ad marginem scholiis, sed evanidis jam lectuque difficillimis. Nullas omnino habet trium interpretum lectiones.
135. Codex Basiliensis, signatus B. VI. 18, membranaceus, saeculi, ut videtur, XIII, Genesis et partem Exodi ad Cap. xiii. 4 cum Catena Patrum continens. Contulit P. de Lagarde usque ad Cap. xxiv. 1, cuius curis debemus lectiones trium interpretum non paucas, quibus collatio Holmesiana omnino destituta est.
- Arab. 1, 2 sunt duo exemplaria Arabicae Pentateuchi versionis, notis hexaplaribus (⌘ et ⤵) insignita; alterum dictum Laud. A. 146, alterum Laud. A. 147. Prius deficit post Deut. xxxii. 45; posterius post Deut. ix. 11. Nomen interpretis est Al-Háreth Ben Senán, qui versionem LXXviralem, non Graecam, sed Syro-hexaplarem Arabicam fecit. Vid. Holmes. in *Praefatione ad Pentateuchum*, fol. *1 sqq.
- Arm. 1 est e codicibus recentioribus Bibliothecae Palatinae Vindobonensis, num. 3270, saeculi XVI, quem in usum Holmesii diligenter contulit F. C. Alter. Codex habet signum Origenianum ⌘. Subinde finis additamenti notatur duobus punctis ita (:), sed non semper; facile tamen agnoscí potest, quousque additamentum extendatur. Hoc signum praefigitur additamentis in textu, et fere semper etiam in margine idem appingitur. Obelus (÷) non nisi semel (Exod. xxix. 29) reperitur.

SS. Patrum operibus a Montefalconio adhibitis hodie annumeranda est Catena Nicephori, Lipsiae, anno 1772, duobus voluminibus formae maximae edita, sub titulo: *Σειρά ἐνὸς καὶ πενήκοντα ὑπομνηματιστῶν εἰς τὴν ὀκτάτευχον καὶ τὰ τῶν Βασιλειῶν ἤδη πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, ἀξιώσει μὲν τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ γαληνοτάτου ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλακίας κυρίου, κυρίου Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἐπιμελεία δὲ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Θεοτόκου*. Hunc quantivis pretii thesaurum ante nos excussit, et ad opus Montefalconii locupletandum adhibuit Jo. Gottfr. Scharfenberg in libello, qui inscribitur: *Animadversiones quibus Fragmenta Versionum Graecarum V. T. a Bern. Montefalconio collecta illustrantur, emendantur*. Spec. I, Lips. 1776. Spec. II, Lips. 1781.

Versionis libri Geneseos Syro-hexaplaris quantum quidem superest, e Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 14,442," edidit et notis illustravit A. M. Ceriani in *Monumentis Sacris et Profanis* Tom. II, pp. 1-112. Supersunt autem, praeter Capitula sive Synopsis mutilam, Cap. iv. 8—ix. 24, xvi. 2-12, xx. 1-12, xxxi. 53—xxxii. 11, xxxvi. 2—xl. 17, xliii. 1—xlvii. 16, l. 17-24. Quod ad lectiones marginales attinet, viam nobis commodiorem fecit Editor doctissimus, Graecis, si quando ea extrinsecus pro certo colligere liceret; sin minus, Latinis de suo apposis. Nobis autem, per usum duplicis literarum Graecarum formae, incerta, sed probabilia, a certis distinguere satius visum est; quam rationem in progressu operis sui etiam Ceriani nostro probatam esse videmus.

Gregorii Bar Hebraei Commentarii in Genesis specimen edidit F. F. Larsow, Lipsiae, 1850, unde unam atque alteram lectionem ad Cap. i. 2 decerpimus.

Postremo ex *Nova Versione Graeca Pentateuchi*, e Cod. Veneto a C. F. Ammon Erlangae anno 1790 edita, hic illic pauca delibavimus.

GENESIS.

CAPUT I.

1. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.

In principio creavit Deus caelum et terram.

Ο'. ἐν ἀρχῇ (Σ. Θ. ἐν ἀρχῇ¹) ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἑβρ. βρησίθ . . .²

'A. ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν (καὶ) σὺν τὴν γῆν.³

2. הָאָרֶץ הָיְתָה תְּהוֹ וּבְהוֹ. *Terra autem erat*

vastum et vacuum. Ο'. ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος

καὶ ἀκατασκευάστος. 'A. ἡ δὲ γῆ ἦν κένωμα

καὶ οὐθέν.⁴ Σ. ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν καὶ

ἀδιάκριτον.⁵ Θ. ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν (s. οὐθέν) καὶ οὐθέν.⁶

2. וְהָיְתָה עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם. *Et tenebrae erant super faciem*

abyssi; et spiritus Dei incubans erat super

faciem aquarum. Ο'. καὶ σκότος ἐπάνω τῆς

ἀβύσσου καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω

τοῦ ὕδατος. 'A. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον

ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ

πρόσωπον ὑδάτων. Σ. . . καὶ πνεῦμα θεοῦ

CAP. I. ¹ Hieron. Quaest. in Gen. (Opp. T. III, p. 305): "Nam et LXX interpretes, et Sym. et Theod. *in principio* transtulerunt; et in Hebraeo scriptum est BRESITH, quod Aq. interpretatur, *in capitulo.*" ² Origen. Comment. in Psalmos (Opp. T. II, p. 529): ἡ παρ' ἡμῖν Γένεσις ἐπιγεγραμμένη, παρὰ δὲ Ἑβραίοις, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βίβλου, Βρησίθ, ὅπερ ἐστίν, ἐν ἀρχῇ. Hieron. ibid. p. 306: "Sed et hoc sciendum, quod apud Hebraeos liber hic BRESITH vocatur, banc habentes consuetudinem, ut voluminibus ex principiis eorum nomina imponant." In initio Cod. Reg. 1825 sic ad marg. legitur: βαρησίθ.

³ Jo. Philoponus in Hexaëm. p. 10, qui bis sine copula citat, invito Hieron. in Epist. LVII ad Pammach. 11: "Aut quia Hebraei non solum habent ἀρθρα, sed et πρόαρθρα, ille κακοζήλωσ and syllabas interpretatur, et literas; dicitque σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, quod Graeca et Latina lingua omnino non recipit." (Minus probabiliter Corder. in Cat. ad Psalmos, p. 40: ὁ δὲ Ἀκύλας ἐν κεφ. ἐποίησεν ὁ θ. σὺν τῷ οὐρανῷ καὶ τὴν γῆν.) S. Basil. M. Opp. T. I, p. 7 B: ὅπερ ἕτεροι τῶν ἐμμενευτῶν, σαφέστερον τὸν νοῦν ἐκδιδόντες, εἰρήκασιν ἐν κεφαλαίῳ ἐποίησεν ὁ θ., τουτίστιν, ἀθρόως καὶ ἐν ὀλίγῳ. Basiliium compilavit S. Ambros. in Hexaëm. I, 16: "Denique alii

dixerunt ἐν κεφαλαίῳ, quasi *in capite*, quo significatur in brevi et in exiguo momento summa operationis impleta." Sed revera huic interpreti fere superstitio erat pro רֵאשִׁית κεφάλαιον ponere, nulla omnino sensus loci ratione habita. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 3. 1 Reg. xv. 21. Jerem. xlix. 35. Dan. xi. 42. ⁴ Philop. ibid. p. 52, concinente Cod. 127. Bar Hebraeus affert: **וְהָיְתָה עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם**. "In Cod. Reg. 1825 haec leguntur ex Greg. Nyss., quae inter edita ejusdem opera [T. I, p. 7] habentur: Φανερώτερον δὲ διὰ τῆς Συμμάχου καὶ Θεοδοσιῶνος καὶ Ἀκύλα γραφῆς ἡ τοιαύτη διάνοια σαφηνίζεται· τοῦ μὲν εἰπόντος, ἡ δὲ γῆ ἦν ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον· τοῦ δὲ ἑτέρου, κένωμα καὶ οὐθέν· τοῦ δὲ ἄλλου, οὐθέν καὶ οὐθέν."—Montef. Minus recte Procop. in Gen. p. 19: ὁ γὰρ Ἀκ. ἀντὶ τοῦ ἀόρατος εἶπε κενή. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 10. Jesai. xxxiv. 11. Jerem. iv. 23. ⁵ Philop. ibid. "In schedis Combefisianis lectio Symmachi sic habet, ἀργὸν καὶ ἀδιάκριτον; sed praestat lectio Philoponi [Cod. 135], et aliorum."—Montef. Pro ἀδιάκριτον stat Bar Hebraeus, ver-tens: **وَاللَّهُ لَا يَلِدُ وَلَا يُولَدُ لَهُ شَيْءٌ**. ⁶ Philop. ibid., Nobil. Lectionem, οὐθέν καὶ οὐθέν, testantur Cod. Reg. supra allegatus, Cod. 135, et Bar Hebr., qui affert: **وَاللَّهُ لَا يَلِدُ وَلَا يُولَدُ لَهُ شَيْءٌ**.

ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. Θ. καὶ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος.⁷ Ὁ Σύρος τὸ ἐπέφερετο, φησὶν, ἐξηγοῦνται ἀντὶ τοῦ συνέβαλπε καὶ ἐξωγοῦναι τὴν τῶν ὑδάτων φύσιν, κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς ἐπωαζούσης ὄρνιθος, καὶ ζωτικὴν τινα δύναμιν ἐνείσεισθαι τοῖς ὑποθαλαπόμενοις.⁸

3. וַיְהִי אֹרֶךְ יְהִי אֹרֶךְ אֹרֶךְ. *Fiat lux: et facta est lux.* Ὁ. Θ. γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Ἀ. γενέσθω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Σ. ἔστω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.⁹

4. וַתְּהִי אֵלֶּיךָ. Ὁ. τὸ φῶς. Ἀ. σὺν τὸ φῶς.¹⁰

וַיְהִי אֵלֶּיךָ בֵּין הָאֹרֶךְ בֵּין הַחֹשֶׁךְ. *Et discrevit Deus inter lucem et tenebras.* Ὁ. καὶ διεχώρισεν (Σ. διέστειλεν¹¹) ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀναμέσον τοῦ σκότους. Ἀ. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς μεταξὺ τοῦ φωτὸς, καὶ μεταξὺ τοῦ σκότους.¹²

5. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹרֶךְ יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ לַיְלָה. *Et appellavit Deus lucem Diem; tenebras autem appellavit Noctem.* Ὁ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς

τὸ φῶς ἡμέραν· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Ἀ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ, ἡμέρα· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Σ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν· καὶ τὴν σκοτίαν ἐκάλεσε νύκτα. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ φωτὶ ἡμέραν· καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα.¹³

6. וַיִּמְרַא אֱלֹהִים יְהוָה יְקוּעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי יָמִים מְבֻדָּלִים בֵּין מַיִם לְמַיִם. *Et dixit Deus: Fiat expansum solidum in medio aquarum, et discernat aquas ab aquis.* Ὁ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως.¹⁴ Ἀ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ ὑδάτων, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος καὶ εἰς ὕδωρ. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔσται διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδατος εἰς ὕδατα.¹⁵

7. וַיְהִי־רֵק. Ὁ. Vacat. ✕ καὶ ἐγένετο οὕτως.¹⁶

8. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרֵקֶע שָׁמַיִם. Ὁ. καὶ ἐκάλεσεν

⁷ Philop. *ibid.* ⁸ S. Basil. M. *ibid.* p. 18 C: Πῶς οὖν ἐπέφερετο τοῦτο ἐπάνω τοῦ ὕδατος; Ἐρῶ σοι οὐκ ἔμμαντοῦ λόγον, ἀλλὰ Σύρου ἀνδρὸς σοφίας κοσμητικῆς τοσοῦτον ἀφστηκτότος, ὅσον ἐγγύς ἦν τῆς τῶν ἀληθινῶν ἐπιστήμης. "Ἐλεγε τοῖνον τὴν τῶν Σύρων φωνὴν ἐμπατικώτεραν τε εἶναι, καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἑβραϊδα γειννίασιν, μᾶλλον πως τῇ ἐννοίᾳ τῶν γραφῶν προσεγγίζειν. Εἶναι οὖν τὴν διάνοιαν τοῦ ῥήτου τοιαύτην. Τὸ ἐπέφερετο κ. τ. εἰ. Hieron. *ibid.* p. 306: "Pro eo quod in nostris codicibus scriptum est, *ferabatur*, in Hebraeo habet *MEREFETH*, quod nos appellare possumus, *incubabat*, sive *conferrebat*, in similitudinem volucris ova calore animantis."

⁹ Philop. *ibid.* p. 65. ¹⁰ Montef. *affert*: "A. καὶ συνείδεν ὁ θεὸς σὺν τὸ φῶς, notans: "Hic et passim in sequentibus Aquila, καὶ συνείδεν ὁ θεός. Ubi Procopius: "Aquila in sua translatione adjecit verbo *vidit* praepositionem *σύν*, quae in compositione *cum* significat, ac si diceret *contuitus est, conspexit.*" In Graecis Procopii p. 27 nihil tale habetur, sed tantum: Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. Τὸ καλόν ἐπὶ τῆς κτίσεως οὐκ αἰσθητῆ θία ληπτέον· θεὸς γὰρ οὐχ οὕτως ὀρθῶς γινώσκει δι' οἰκεία καθ' ἑἑαυτὸν ἑώρα, οὐ πρὸς θεῶν πάντως καλόν, πρὸς δὲ τὴν χρείαν τὴν ἑαυτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ συμφωνίαν ἀνάλογον, δι' ἣν καὶ Ἀκύλας τὸ σὺν φιλεῖ προστιθέναι.

Ubi innuitur, ni fallor, usus Aquilae notissimus particulam *בין* in praepositionem *σύν* vertendi; neque enim credibile est tam scrupulosum interpretum pro simplici *בין*, *vidit*, compositum *συνείδεν*, *intellexit*, posuisse. Praeterea ad v. 31 diserte testatur Philoponus, Aquilam vertisse: καὶ εἶδεν ὁ θεός *σύν*μα πάντα ἐποίησε. ¹¹ Philop. *ibid.* p. 73.

¹² Idem *ibid.* ¹³ "Sic tres interpretes, Aq., Sym., et Theod., nimio scrupulo Hebraico idiomati haerentes... Aq. habet ἡμέρα; alii ἡμέραν. Sic autem infra v. 8 tres interpretes, καὶ ἐκάλεσεν ὁ θ. τῷ στερέωματι οὐρανόν; ubi Aq. οὐρανὸς vertit."—Montef. Lectiones, quarum auctorem non nominat Montef., suspicione non vacant, praesertim quoad posteriorem singularum clausulam, quae cum priore vix consistere potest. Certe Aquilam vertisse, καὶ τὸ σκότος ἐκ. νύκτα, non autem, καὶ τῷ σκότει ἐκ., *νύξ*, nemo sanus crediderit. Fortasse Montef. in archetypo suo invenit: Ἀ. Σ. Θ. τῷ φωτὶ. Σ. τὴν σκοτίαν; cetera ex ingenio promens. ¹⁴ Sic sub *—* Arab. I. ¹⁵ Philop. *ibid.* p. 98. Idem p. 141: διὰ Ἀκ. καὶ Σύμ. πληθυντικῶς εἶπον· γενηθήτω σ. τ. ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων. ¹⁶ Cod. 127 in textu; in marg. autem: "Ἐνθα κείται ἀστερίσκος, κείται μὲν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, οὐ φέρεται δὲ παρὰ τοῖς Ὁ. Sic sine aster. Codd. X, 14, 31, alii.

ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν ('Εβρ. σουμὴν¹⁷).
'Α. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ στερεώματι, οὐρα-
νός. Σ. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῷ στερεώματι
οὐρανόν.¹⁸

8. Ο'. — καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν 4.¹⁹

9. קָוִי. Congregentur. Ο'. συναχθῆτω. 'Α. Σ.
συστήτω.²⁰

תָּךְ מְקוֹם אֶחָד. In locum unum. Ο'. εἰς συνα-
γωγὴν μίαν. Οἱ Γ'. εἰς τόπον ἓνα.²¹

Ο'. ÷ καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐ-
ρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ᾤφθη
ἡ ξηρὰ 4.²²

10. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֶּשֶׁת אֶרֶץ וְלַמְּקָה הַיָּם יַמִּים.
Et appellavit Deus aridam Ter-
ram; congregationem autem aquarum appellavit
Mare. Ο'. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν
γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε
θαλάσσας. 'Α. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τῇ ξηρᾷ,
γῆ καὶ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων (ἐκάλεσε),
θάλασσαι. Σ. Θ. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν
ξηρὰν γῆν τὰ δὲ συστήματα τῶν ὑδάτων
ἐκάλεσε θαλάσσας.²³

11. תִּדְשֵׁן. Germinet. Ο'. 'Α. βλαστησάτω. Σ.
ἐξαγαγέτω. Θ. ἐξενεγκάτω.²⁴

11. עֵשֶׂב נֶשֶׂבֶת. Gramen tenerum, herbam. Ο'. Θ.
βοτάνην χόρτου. 'Α. βλάστημα χόρτου.²⁵

וַיִּצְרֵךְ מְרִיעַ. Proferentem semen. Ο'. σπείρον
('Α. Σ. σπερματίζοντα²⁶) σπέρμα.

וַיִּצְרֵךְ פְּרִי לְמִינוֹ. Fructificantem secundum spe-
ciem ejus. Ο'. ποιούν καρπὸν ✕ εἰς τὸ γένος
αὐτῶν 4.²⁷

12. מְרִיעַ וַיִּצְרֵךְ לְמִינֵהוּ. Ο'. σπείρον σπέρμα κατὰ
γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα. 'Α. Σ. σπερματί-
ζοντα . . .²⁸ Aliter: 'Α. σπερματίζον εἰς τὸ
γένος αὐτῶν.²⁹

14. וַיְהִי מֵאֵרַת בְּרִקיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
וּבֵין הַלַּיְלָה. Ο'. γενηθήτωσαν ('Α. γενέ-
σθωσαν³⁰) φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐ-
ρανοῦ — εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς 4, τοῦ διαχω-
ρίζειν ἀναμέσον ('Α. μεταξὺ³⁰) τῆς ἡμέρας, καὶ
ἀναμέσον ('Α. μεταξὺ³⁰) τῆς νυκτός.

15. לְמֵאוֹר. Ο'. εἰς φαῦσιν. 'Α. εἰς φωστῆρας.³¹

15, 17. לְהָאִיר. Ο'. ὥστε φαίνειν. 'Α. τῷ φαί-
νειν.³²

16. אֶת-הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמַשְׁלַת הַיּוֹם וְאֶת-
הַמָּאוֹר הַקָּטָן לְמַשְׁלַת הַלַּיְלָה. Lumen
majus in dominium diei, et lumen minus in
dominium noctis. Ο'. τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν

¹⁷ Procop. in Gen. p. 46: ὅθεν καὶ λέγεσθαι σουμὴν 'Εβραίων
φωνῇ, ὕδωρ δηλοῦν πεπηγός. ¹⁸ Philop. ibid. ¹⁹ Sic
sub ὤ Arab. i. Origen. in Epist. ad Africanum (Opp.
T. I, p. 15): καὶ ἐν τῇ Γενέσει δὲ τὸ, εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν, ἐπὶ
τῷ γενέσθαι στερέωμα, παρ' 'Εβραίοις οὐχ εἰρίσκειται. Hieron.
in Comment. in Aggaeum (Opp. T. VI, p. 737): "Denique
in Genesi cum in primo die dictum sit, et in tertio, et in
quarto, et in quinto, et in sexto, post consummationem
operum singulorum, et vidit Deus quia bonum est, in
secundo juxta Hebraicum, et Aquilam, et Symmachum, et
Theodotionem non habetur." ²⁰ Nobil., Cod. 127.

²¹ Philop. ibid. p. 144: οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, εἰς
συναγωγὴν μίαν, εἰς τόπον ἓνα, φασί. ²² Sic sub obelo
Cod. 127; in marg. autem: "Ἐνθα κείται ὀβελός, οὐ κείται ἐν
τῷ 'Εβραϊκῷ, παρὰ μόνους δὲ φέρεται τοῖς Ο'. S. Basil. M.
Opp. T. I, p. 37 C: Πρόσκειται δὲ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων,
καὶ συνήχθη—ἡ ξηρὰ ἄπερ οὔτε τινὲς τῶν λοιπῶν ἐκεδεδώκασι
ἐρμηνέων, οὔτε ἡ χρῆσις τῶν 'Εβραίων ἔχουσα φαίνεται. . . .
Τὰ τοῖνυν ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων ὠβελίσται: ὁ δὲ ὀβελός ἀθετήσεως

σύμβολον. ²³ Philop. ibid. p. 162. ²⁴ Sic Montef.,
non memorato auctore. ²⁵ Idem. ²⁶ Cod. 127.

Collatis Hex. ad v. 29, crediderim Aquilam vertisse: (χλόην)
σπερματίζουσαν σπέρμα; Symmachum autem: (χόρτου) σπερ-
ματίζοντα σπέρμα. Montef. sine auctore affert: 'Α. σπειρό-
μενον σπέρμα, quae lectio nihili esse videtur. ²⁷ Sic
Cod. 127, et sine aster. Cod. 17. Ad σπείρον σπέρμα Nobil.
affert: 'Α. σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν, quod ad v. 12 recte
applicat Montef., qui tamen in v. 11 pro Hebraeis, וַיִּצְרֵךְ
וַיִּצְרֵךְ פְּרִי לְמִינוֹ, Aquilae perperam tribuit: ποιούν
καρπὸν σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. ²⁸ Cod. 127.

²⁹ Nobil. ut supra. Mox post ποιούν καρπὸν Cod. 127 in
textum infert: ✕ εἰς τὸ γένος αὐτῶν, reclamante Hebraeo.
³⁰ Sic Montef., tacito auctore; fortasse ex sola collatione
Hexaplorum ad vv. 3, 4. In textu LXXviri obelus (↵)
est in Arab. i. Deinde ad εἰς φαῦσιν Cod. 127 in marg.
pingit: εἰς φωτισμόν, ex interpretatione, ut videtur. ³¹ Sic
Montef., non memorato auctore. ³² Idem.

εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός. Ἄ. σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ σὺν τὸν φωστῆρα (τὸν) μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός. Θ. τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός.³³ Σ. τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός.³⁴

18. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַשָּׁמַיִם. Ὁ. καὶ ἄρχειν (Ἄ. ἐξουσιάζειν³⁵).

20. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה. וַיְעוּף יְעוֹף עַל-הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם. Et dixit Deus: Scateant aquae bestiis aquatilibus, animis vivis; alites autem volent super terram, super faciem expansi caelorum. Ὁ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἕρπετὰ ψυχῶν ζωῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. Ἄ. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἕρπετὸν ψυχῆς ζώσης, καὶ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. Σ. (καὶ) εἶπεν ὁ θεός· ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἕρπετὸν, ψυχὴν ζώσαν, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἕρπετὰ, ψυχὰς ζώσας, καὶ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ.³⁶

21. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְאֶת-הַבְּרִיָּה. Ὁ. τὰ κήτη τὰ μεγάλα. Οἱ ἄλλοι· τοὺς δράκοντας τοὺς μεγάλους.³⁷

26. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ. Ὁ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ἄ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, [καὶ] καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον, ὡς εἰκόνα ἡμῶν, καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. Θ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι ἡμῶν, ὡς ἐν ὁμοίωσει ἡμῶν.³⁸

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְאֶת-הַבְּרִיָּה וְאֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-הַיָּם וְאֶת-הַבְּרִיָּה וְאֶת-הָאָרֶץ. Et dominentur piscibus maris, et alitibus caeli, et bestiis, et universae terrae, et omnibus reptantibus quae reptant super terra. Ὁ. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἕρπετων τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄ. καὶ ἐπικρατέτωσαν ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ (ἐν παντὶ) ζῶφ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς.³⁹

27. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ וַיְנַקְבֶה בָּרָא אֹתָם. Ὁ. καὶ ἐποίησεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. Ἄ. καὶ ἔκτισεν ὁ θεός σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς. . .⁴⁰ Σ. καὶ ἔκτισεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ θεός

³³ Philop. *ibid.* p. 175. ³⁴ *Idem ibid.*: τοῖσι καὶ ὁ Σύμμαχος συμφωνεῖ τὸν φωστῆρα—τῆς νυκτός. Τὸ γὰρ, ἡγεῖσθαι, σαφηνίζων εἰς τὸ, ἡγεμονίαν, μετέβαλεν (log. μετέβαλεν), ὅπερ ταυτὸν ἐστὶ τῇ ἐξουσίᾳ, καὶ τῷ ἄρχειν. ³⁵ Origen. *Opp.* T. II, p. 22: καὶ ὁ Ἀκύλας γὰρ τὸ ἀνάλογον ἐτήρησε, ποιήσας ἀντὶ μὲν τοῦ, εἰς ἀρχὰς, εἰς ἐξουσίαν· ἀντὶ δὲ τοῦ, ἄρχειν, ἐξουσιάζειν. ³⁶ Philop. *ibid.* p. 198 (cum petronum ter pro peteunt). *Idem* p. 199: Συμφωνοῦσι δὲ τῇ ἐπαναλήψει (sc. v. 21, καὶ πᾶσαν ψυχὴν (ζῶν ἕρπετων) Θεοδ. καὶ Σὺμ. Ὁ μὲν γὰρ . . . ἕρπετὰ ψυχὰς ζώσας, κατ' εὐθείαν ἀμφοτέρω, ἕνα ἢ ὅσπερ ἐπιετήρησι τοῦ, ἕρπετὰ, τὸ, ψυχὰς ζώσας· Σὺμ. δὲ, ἕρπετὸν ψυχὴν ζώσαν· τοῦτ' ἐστίν, ὅπερ ἐστὶ ψυχὴ ζῶσα. ³⁷ Severianus *apud* S. Chrysost. *Opp.* T. VI, p. 467 D: οἱ γὰρ ἄλλοι ἐρμη-

νευταὶ λέγουσιν· ἐποίησεν ὁ θεός τοὺς δρ. τοὺς μ. ³⁸ Philop. *ibid.* p. 209. *Idem* p. 217 Symmacho tribuit καὶ καθ' ὁμ. ἡμῶν; Theodotioni autem pro ὡς ἐν ὁμοίωσει, ἐν ὁμοιώμασιν. ³⁹ Sic Montef., tacito auctore. Equidem nullus dubito, antecessorem meum totam hanc lectionem ad normam v. 28 excogitasse, oblitum in Hebraeo ibi legi, non וְאֶת, sed וְהָיָה. In nostro loco nescio an Aquila verterit: καὶ ἐν παντὶ κινουμένῳ (cf. *Hex.* ad *Psal.* cxlviii. 10) κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴⁰ Philop. *ibid.* p. 244. In textu LXXviralī pro κατ' εἰκόνα θεοῦ in Arab. I, 2 legitur, ad *imaginem suam*; unde coniecerit aliquis, in LXX antiquius juxta Hebraeum exstitisse, κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, κατ' εἰκόνα θεοῦ. Certe editionis hexaplaris ratio tantum non postulare videtur:

ἔκτισεν αὐτόν ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς.⁴¹ Θ. καὶ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.⁴²

28. וַיְבָרֶךְ אֱתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ וּבְנִשְׂתָּהּ וּרְבוּ בְדִבְתָּהּ וּבְעֵשׂוּב הַשָּׂמִימִים וּבְכָל-חַיָּה הַרְמִשָּׁתָּה עַל-הָאָרֶץ. Et benedixit eis Deus, et dixit eis Deus: Fecundi estote, et multiplicamini, et replete terram, et subigite eam; et dominamini piscibus maris, et alitibus caeli, et omnibus animalibus quae reptant super terra. Ο'. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ θεός, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἔρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀ. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύϊ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς. Σ. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ θεός, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς

θαλάσσης, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ζῶα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς. Θ. καὶ εὐλόγησεν (αὐτούς ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς) ὁ θεός· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς.⁴³

29. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים הַגֵּזֶה נִתְּנִי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂב וְרֵעַ וְרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-חַיָּה וְאֶת-כָּל-פְּרִי צִיָּוָה וְאֶת-כָּל-פְּרִי עֵץ הָאָרֶץ לָכֶם לְכֹסֶם. Et dixit Deus: Ecce! dedi vobis omnes herbas proferentes semen, quae sunt super faciem totius terrae, et omnes arbores in quibus est fructus arboris proferens semen: vobis erunt in cibum. Ο'. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπείρον σπέρμα, ὃ ἔστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμον· ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν. Ἀ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σύμπασαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. Σ. καὶ εἶπεν ὁ θεός· δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα σπέρμα τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον ἐν ᾧ ἔστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα, ὑμῖν εἶναι εἰς βρῶσιν.⁴⁵ Θ. καὶ εἶπεν

✠ ἐν εἰκόνι αὐτοῦ 4, κατ' εἰκόνα θεοῦ. Et sic reapse sine aster. Cod. 135, Arm. 1, 2, Arm. ed.

⁴¹ Idem ibid. Cod. 127 affert: Σ. ἐν εἰκόνι διαφόρῳ ὄρθριον (sic). Philop. ibid. p. 245: ὁ δὲ Σὺμ., ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, φησὶν· ἦτοι τῷ ἔξαιρέτῳ καὶ κρείττονι παρὰ τὰ λοιπὰ, ἢ τῷ παρὰ τὰ λοιπὰ πάντα διευνηροχότι καὶ ἐξηλλαγμένῳ, ὅπερ ἐπεξηγουμένους ἐπίγαγεν· ὄρθριον ὁ θεός ἔκτισεν αὐτόν. . . τὰ γὰρ λοιπὰ πάντα κάτω νεύει τε καὶ κέλνται ἐπὶ γῆν. Versio plane singularis, et ne versionis quidem nomine digna. Sed hunc interpretem, nimio perspicuitatis studio, vel etiam dogmaticis rationibus obsecutum, hic illic in paraphrastae partes delapsum esse, videbimus in Hex. ad Gen. xviii. 25. Exod. xv. 11. Job. xxi. 13. Psal. lvi. 5. Jerem. xli. 5. Cf. D. Abr. Geiger in libello cui titulus: *Symmachus der Uebersetzer der Bibel* (Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben, 1er Jahrgang, pp. 40, 41).

⁴² Philop. ibid. pp. 244, 245. ⁴³ Idem ibid. pp. 258, 259 (cum scriptura πετρώδες). Idem p. 264 ad Theodo-

tionis versionem παιδεύετε, qui Syrorum usus est, ait: εὐλογον δὲ ἡγοῖμαι τὴν παῖ συλλαβὴν διὰ τοῦ τ γράφεσθαι, εἰ καὶ ἀσύνηθες Ἑλληνισμὸς οὐ παρὰ τὴν παιδείαν, ἀλλὰ τὰς πέδας ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ πέδας αὐτοῦς ἄγετε καὶ δεσμούς. Absurde! Cf. Hex. ad Psal. cix. 2. Ezech. xxxiv. 4.

⁴⁴ Philop. ibid. p. 265, qui Aquilae continuat: φ ἐν αὐτῷ ψυχῇ κ. τ. εἰ. (v. 30). Reliquam partem v. 29 sic de suo, ut videtur, supplet Montef.: καὶ σὺν πᾶν ξύλον, ἐν ᾧ καρπὸς ξύλου ἑσπαρμένον σπέρμα, ὑμῖν εἶναι (potius ἔσται) εἰς βρῶσιν. Idem in *Notis* p. 15: ἄκ. ἑσπαρμένον σπέρμα. [Ex Drusio.] In editis Theodoretici Quaest. LI in Gen. σπερμαῖον σπέρμα. . . Utra autem vera lectio sit, incertum." Immo ἑσπαρμένον non est nisi falsa emendatio Pici pro vitioso Cod. August. scriptura σπαρμένον, quae, Philopono auctore, in σπερμαῖον vertenda erat. Porro Aquilae lectio, σπερμαῖον σπέρμα non est pro σπέρματος σπορίμου, sed pro σπείρον σπέρμα. Vid. Theodoretici Opp. T. I, p. 65. ⁴⁵ Philop. ibid. Cod. 127

ὁ θεὸς ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὸν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα τὸν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου, σπερμάτων (fort. σπερμαίνων) σπέρμα· ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν.⁴⁶

30. וְלִכְלֵב-חַיִּית הָאָרֶץ וְלִכְלֵב-עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכְלֵב-רוּמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בָּוּ נִשְׁפָּט חַיָּה אֶת-כָּל-הָאָרֶץ. Et omnibus animalibus terrae, et omnibus alitibus caeli, et omni quod reptat super terra, in quo est anima viva, (dedi) omnem virorem herbae in cibum. Ο'. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις ('Α. Σ. ζώοις⁴⁷) τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἔρπετῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν. 'Α... ὃ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζωῆς, σὺν παντὶ λαχάνω χλόης εἰς βρώσιν.⁴⁸ Σ. πᾶσι τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς, [καὶ] πᾶσι τε τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἔστι ψυχὴ ζωῆς, πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρώσιν.⁴⁹ Θ. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἔρπετῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρώσιν.⁵⁰

31. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה-עוֹב וְאֹד. Ο'. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. 'Α. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς σύμπαν ὅσα (fort. ὃ) ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. Σ. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἦν καλὰ σφόδρα.⁵¹

Cap. I. 11. κατὰ γένος — καὶ καθ' ὁμοίότητα 4.⁵²
20. ÷ καὶ ἐγένετο οὕτως 4.⁵³

CAP. II.

1. הַשָּׁמַיִם. Ο'. ὁ οὐρανός. 'Α. Σ. οἱ οὐρανοί.¹
2. בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ (Οἱ λοιποὶ τῇ ἑβδόμῃ²).
וַיִּשְׁבַּת. Et cessavit. Ο'. καὶ κατέπαυσε ('Α. διέλιπεν³).
4. אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת. Hae sunt origenes. Ο'. αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως. 'Α. Σ. αὐται αἱ γενέσεις.⁴
6. וַיֵּאָדָּר יַעֲרֶה מִן-הָאָרֶץ וַיִּשְׁקַף מִן-הָאָרֶץ. Sed vapor ascendebat de terra, et irrigabat universam faciem humi. Ο'. πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. 'Α. καὶ ἐπιβλυσμός ἀνέβη

affert : Σ. σπερματίζοντα. ⁴⁶ Philop. ibid. Pro σπερμάτων, quod manifeste vitiosum est, Montef. tacite correxit σπερμαίνοντος, sprete leniori medicina, σπερμαίνων, vel etiam σπερματοῦν. ⁴⁷ Cod. 127. ⁴⁸ Philop. ibid. p. 265. Idem p. 267: τὸ δέ, καὶ πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρώσιν, τοῖς τρισὶν εἰρημένον, 'Ακ. σαφέστερον ἠρμήνευσσε, εἰπών· καὶ (σὺν) παντὶ λαχάνω χλόης εἰς βρώσιν. Montef. vero pro σὺν παντὶ λαχάνω χλόης oscitanter dedit σὺν πᾶν λάχανον (om. χλόης).

⁴⁹ Philop. ibid. p. 265. (Quae autem in fine lectionis Symmacho adstruit Montef., τὸν πάντα χόρτον σπέρμιον (adde ex Philopono σπέρμα), ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, ad enarrationem versionis LXXviralis pertinent. Error est Corderii, qui Philoponum edidit.) Procop. in Gen. p. 118: περιττὸς οὖν ὁ, καὶ, ἐν τῷ, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν· οὕτω γὰρ ἐκδεδομέναι καὶ Σύμμαχον, χωρὶς τοῦ, καὶ. ⁵⁰ Philop. ibid. (Montef. perperam exscripsit καὶ pro τῷ (ἔχοντι), omisso in fine χόρτου.) ⁵¹ Idem ibid. p. 271. ⁵² Sic sub — vel — Arab. 1, 2. In Hebraeo etiam κατὰ γένος

abest. ⁵³ Sic sub + Montef., tacito auctore. Eadem verba in v. 11 obelo jugulant Arab. 1, 2, reclamante Hebraeo.

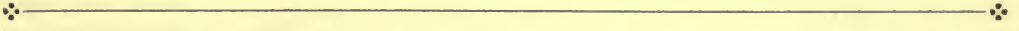
CAP. II. ¹ Codd. X, 127, 135. ² Idem. Hieron. : "Pro die sexto in Hebraeo habet diem septimum. Artabini igitur Judaeos, qui de otio sabbati gloriantur, quod jam tunc in principio sabbatum dissolutum sit, dum Deus operatur in sabbato, complens opera sua in eo, et benedicens ipsi diei, qui in illo universa compleverit." ³ Codd. X (cum διέλιπεν), 127, 135. ⁴ Codd. 127, 135. Cod. X affert: 'Α. αὐται αἱ γ. Sic (cum 'Α. Σ.) Catena MSS. et schedae Combefis. apud Montef., qui ex iisdem scholium affert: Τὸ, βίβλος, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καθόλου οὐ κείται παρ' Ἑβραίοις, ἀλλ' ἐπὶ πλάνῃ (corrige ex Niceph. ἀλλ' ἔστι πλάνῃ) Ἑβραίου γραφέως, πλανηθέντος ἐν τῇ πλάνῃ ἐκείνου, ἐν ᾧ κείται παρὰ μὲν Ἀκύλα· τοῦτο βιβλίον γεννημάτων Ἀδάμ· παρὰ δὲ τοῖς Ο'· αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων· ᾠθή γὰρ καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ βιβλίον παραλείφθαι, καὶ οὕτως αὐτὸ προσέθηκε.

ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός.⁵

7. וַיַּצַּר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשִׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. Et formavit Jova Deus hominem ex pulvere humi, et inflavit in nares ejus spiritum vitae; et factus est homo anima vivens. O'. καὶ ἔπλασεν ✕ κύριος ἄ⁶ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν (alia exempl. add. λαβῶν⁷) ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον (Οἱ λοιποὶ εἰς τοὺς μυκτῆρας⁸) αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 'Α. καὶ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς χθονός, καὶ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτηρσὶν αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Σ. Θ. καὶ

ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ χοῦν ἀπὸ τῆς [γῆς] ἀδαμὰ, καὶ ἐπνευσεν εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο Ἀδὰμ [ἄνθρωπος] εἰς ψυχὴν ζῶσαν.⁹

8. וַיִּשַׁע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן-בְּעֵדֶן מִקְדָּם. Et plantavit Jova Deus hortum in Eden ab oriente. O'. καὶ ἐφύτευσεν ✕ κύριος ἄ¹⁰ ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ ('Εβρ. γὰν βεδέμ¹¹) κατὰ ἀνατολάς. 'Α. καὶ ἐφύτευσε κύριος ὁ θεὸς κῆπον ἐν Ἐδέμ ἀπὸ ἀρχῆθεν.¹² Σ. . . παράδεισον ἀνθρόν. .¹³
- ἄ¹⁰ ὁ θεὸς. 'Α. ἀπὸ ἀρχῆθεν. Σ. ἐκ πρώτης. Θ. ἐν πρώτοις.¹⁴
10. וַיְהִי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ γίνεται.¹⁵
11. פִּישׁוֹן. O'. Φισῶν (s. Φεισῶν). 'Ο Ἐβραῖος Φεισῶν.¹⁶

⁵ Theodoret. Quaest. XXII in Gen., unde sumpserunt Nobil., Niceph. Cf. Hex. ad Job. xxx. 12. Prov. i. 26. Jerem. xlv. 21. (Scriptura ἐπιβλυγμός est in Nobil.; ἐπιβλυγμός autem in Cod. Aug. Theodoreti.) Euseb. Emisenus in Cat. Niceph. p. 60: Ἐβραῖος δέ τις φησιν, ὅτι οὐ λέγει, πηγὴ δὲ ἀνέβαινον ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ τι εἶδος φησιν ἀχλύος ἢ αὐθέρως οὐρανῶτος παχυτάτου, οὗ τὴν ἀνάδοσιν ἀπὸ τῆς γῆς γίνεσθαι ἔφη, καὶ καλύπτειν τὸ πρόσωπον. ⁶ Sic Cod. 127, et sine aster. Codd. 14, 25, 31, alii. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii, Philop. ⁸ Cod. 127. Nobil. affert: 'Α. Σ. μυκτῆρα. ⁹ Philop. ibid. p. 250. Ad duplicem lectionem γῆς ἀδαμὰ cf. ad Cap. iii. 18. ¹⁰ Sic sine aster. Comp., Codd. III, 16, 19, 20, alii, Arab. 1, 2. Grabe *Epist. ad Mill.* p. 68: "Asteriscum iterum praefixi auctoritate Anastasii i. c., τὰ ἔξαπλᾶ στιχθέντα allegantis." Graeca Anastasii in Cod. Cantab. sic jacent: καθὰ εἰς τὰ ἀκριβῆ καὶ ἀνόθεντα καὶ ἀρχαῖα τῶν ἀντιγράφων ἐρευνησαντες μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας εὐρήκαμεν, εἰς τὰ ὑπὸ Κλήμεντος, καὶ Εἰρηναίου, καὶ Φιλωνος τοῦ φιλοσόφου, καὶ τοῦ τὰ ἔξαπλῶς (fort. ἔξαπλᾶ) συστησαμένου στιχθέντα. Ubi vocem στιχθέντα, sensu generaliori pro *distincta, descripta*, non pro *asterisco notata* positam, a Grabio male cum τὰ ἔξαπλᾶ compositam esse quivis videt. ¹¹ Sic Montef., tacito auctore. ¹² "Versionem Aquilae habemus ex Basilio [?], et ex schedis Combefis."—Montef. Pro ἀπὸ ἀρχῆς ex Hieronymo rescipisimus ἀπὸ ἀρχῆθεν. Scilicet Aquila pro מִקְדָּם regulariter ponit ἀρχῆθεν (vid. Hex. ad Deut. xxxiii. 15. 4 Reg. xix. 25. Psal. xliii. 2. lxvii. 34. lxxvii. 2. cxviii. 152); pro מִקְדָּם igitur ἀπὸ ἀρχῆθεν ponendum erat. (Exempla

cumulavimus propter Lagardium, qui in *Genes.* p. 24 temere affirmat, in nostro loco Aquilam non מִקְדָּם, sed מִקְדָּם legisse.) ¹³ Hieron.: "Porro EDEN *deliciae* interpretantur, pro quo Sym. transtulit, *paradisum florentem.*" ¹⁴ Idem: "Neon quod sequitur *contra orientem*, in Hebraeo MECEDAM [Lagarde e Codd. Berol. Scaph. MIMIZRA edidit. Fortasse plenius legendum: MECEDAM, non MIMIZRA] scribitur, quod Aq. posuit ἀπὸ ἀρχῆς [Antiquior Reginae liber [et Frising.] ΑΠΟ ΑΡΧΗΘΕΝ; alter corrupte ΑΠΟ ΑΡΧΝΗΗΝ; denique Palat. ΑΠΟ ΑΡΧΝΕΩΝ.—Vallars.] et nos *ab exordio* possumus dicere; Sym. vero, ἐκ πρώτης, et Theod. ἐν πρώτοις, quod et ipsum non *orientem*, sed *principium* significat. Ex quo manifestissime comprobatur, quod priusquam caelum et terram Deus faceret, paradisum ante considerat, sicut et legitur in Hebraeo: *Plantaverat autem Dominus Deus paradisum in Eden a principio.*" Praeterea Montef. Syri interpretis lectionem e Cod. Reg. 1888 [et Cat. Niceph. p. 66] exscripsit: 'Ο μὲν οὖν Σύρος οὕτως ἔχει γεγραμμένον καὶ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ· ἐξ ἀρχῆς δὲ φησι (φασὶ Niceph.) μὴ κείσθαι ἐν (ἐγκείσθαι idem) τῷ Ἐβραϊκῷ. ¹⁵ Sic Codd. 25, 130, teste Lagarde, Cat. Niceph., et Cod. 127 in marg. Lectionem non memorat Holmes. ¹⁶ Acacius in Catenis Reg. MSS. [et Cat. Niceph. p. 72]: Τὰ τῶν τεσσαρῶν ποταμῶν ὀνόματα κατὰ μὲν Ἐβραῖους οὕτω καλεῖται ὁ μὲν πρῶτος Φεισῶν, ὁ δὲ δεύτερος Γαιῶν ὁ τρίτος, Φοράδ· ὁ τέταρτος Ἐδδκεέλ· παρὰ δὲ Ἕλλησι, Γάγγης, Νείλος, Εὐφράτης, Τίγρης. Hieron.: "Nomen unū Phison. Hunc esse Indiae fluvium Gangen putant." Aliter Severianus in Cat. Niceph. p. 70: Φεισῶν,

12. הַבְּדִלִּיּוֹ. *Bdellium*. Ο' ὁ ἀνθραξ. Οἱ λοιποὶ βδέλλιον.¹⁷
 הַגִּמְּוֹן הַשָּׁהָה. *Et gemma onyx* (s. *sardonyx*).
 Ο' καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος (Οἱ λοιποὶ ὄνυξ¹⁸).
 14. קַרְבַּת אֲשׁוּר. *Ab oriente Assyriae*. Ο' κατέ-
 ναντι ('Α. ἐξ ἀνατολῆς¹⁹) Ἀσσυρίων.
 15. בְּנֶגְרֵיֶן. Ο' ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς.
 Σ. ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἀκτῆς.²⁰
 17. לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם מִכְלָהּ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת. *Non comedes de ea; nam in quo die comederis de ea, moriendo morieris*. Ο' οὐ

φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανείσθε. 'Α... ὅτι ἐν ἡμέρα βρώσεώς σου...²¹ Σ. οὐ μὴ φαγῆ ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν (s. ἢ γὰρ ἂν) ἡμέρα φαγῆ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔση.²²

18. לְבָדוּ. *Solum*. Ο' μόνον. Σ. μοναχόν.²³
 וְיַעֲזֹר לְךָ כַּנְּגִי. *Faciam ei adiutorem sicut e regione ejus* (sibi similem). Ο' ποιήσωμεν αὐτῷ βοῆθὸν κατ' αὐτόν ('Α. ὡς κατέ-
 ναντι αὐτοῦ. Σ. ἀντικρὺς αὐτοῦ²⁴).
 19, 20. תְּהִי (bis). Ο' τὰ θηρία... τοῖς θηρίοις.
 'Α. Σ. (τὰ) ζῶα... (τοῖς) ζῴοις.²⁵

ὄν τὸν λέγουσι Δαουβίον. ¹⁷ Cod. X, teste Griesb. Cod. 135 in marg.: 'Α. βδέλλιον, καὶ ἀντι πράσινον ὄνυξ. Cf. Hex. ad Num. xi. 7. ¹⁸ Cod. 127. Cf. Hex. ad Exod.

• xxv. 7. xxxix. 6. Job. xxviii. 16. Hieron.: "Pro *carbunculo* et *lapide prasino*, βδέλλιον et ὄνυχα alii transtulerunt." Montef. affert: 'Α. σαρδόνυξ. Σ. Θ. ὄνυξ, ex alio Hieronymi loco, de quo ad Exod. xxxix. 6 videbimus. ¹⁹ Cod. X. Cod. 127: Σὺ. ἐξ ἀνατολῆς. ²⁰ Hieron.: "Pro *voluptate* in Hebraeo habet EDEN: ipsi iugiter nunc LXX EDEN interpretati sunt *voluptatem*. Sym. vero, qui *florentem* paulo ante *paradisum* transtulerat, hic posuit ἐν τῷ π. τῆς ἀλσος, quod et ipsum *amoenitatem* et *delicias* sonat." Pro voce Graecis scriptoribus ignota ἀλσος Vallarsius et quatuor MSS. (quibus accedunt Lagardii tres) ἀκτῆς recepit, cum significatione *amoeni recessus*, maxime ad maris littus seu propter fluvios, pro quo, praeter Graeca exempla (ut ait) innumera, et Latinis appellat Cic. in Verrem VII, 25: *In acta cum mulierculis jacebat ebrius*; et Virgil. Aen. V, 613: *At procul in sola secretae Troades acta Amisium Anchisen flebant*. Drusius pro ἀλσος infelicitur tentat ἀλοσύνης et glossa Hesychii: Ἀλοσύνα· ἡδονή; ubi ΑΛΟΣΥΝΑ esse falsa scriptura pro ΑΛΟΣΥΝΑ. Mitto conjecturam Jo. Alberti ad locum Hesychii, ΑΛΧΘC nil esse nisi ΑΔΧΘC pro ΑΔΟCΥΝΗC, aut, si mavis, ΗΑΧΘC pro ΗΑΟCΥΝΗC; nam hujusmodi compendia in libris manu scriptis non reperiuntur. Denique Holmesius: "In re dubia, videndum an veri speciem habeat τῆς ἀκμῆς. Origin. in Lexico ap. Hieron. Opp. T. III, p. 626: 'Ἐδέμ· τρυφή ἢ ἀκμή. Est τρυφή forte τῶν Ο', et ἀκμή Symmachi. Porro Gen. xviii. 12: 'Α. τρυφερία. Σ. ἀκμή.'" Equidem, re perpensa, ad Vallarsii sententiam accedo, non tamen ut cum Scharfenbergio in *Animado*. p. 2 concedam, vocem ἀκτῆ a bonis scriptoribus de *amoeno recessu* usurpari. Scilicet ad sermonem vulgarem pertinet hic vocabuli usus, in quo *loca conviviis et epulationibus commoda ἀκτα* audie-

bant. Hoc nos docuit Schol. Venet. ad II, B, 395: "Ἔστι δὲ ἀκτῆ ὁ παραθαλάσσιος καὶ περῶδης τόπος... Οἶδε δὲ καὶ ἄλλο τι ἢ συνήθεια (*stylus familiaris*) καλούμενον ἀκτῆν, ἀπὸ τοῦ συμβαινontos, αἶμαι, τοῖς πλοῖζομένοις λαβούσα. Ἐκεῖνοί τε γὰρ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν τόπων ἀποβάτες ἐστίνωνται, αὐτῆ τε τοὺς ἐπ' εὐωχίας ἀφωρισμένους τόπους ἀκτὰς καλεῖ, κἄν τῶν ἰσχυρῶν μὴ παραθαλάσσιος ὄντες. Eodem pertinent Glossae: *Amoenia* (sic), ἀκταί; necnon locutiones, ἀκτάζειν, *genio indulgere* (Plutarchi Opp. T. II, p. 668: *τί δ' οἱ πολλοὶ βουλόναται πρὸς θεῶν, ὅταν ἡδέως γενέσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλους, λέγωσι· σήμερον ἀκτάσωμεν*), et ἀκταίνειν (= ἀκολασταίνειν, Suida auctore), propter opportunitates quas praebebant ad helluandum et libidinandum tales recessus. Cum hoc convenit usus Latinae vocis *acta* in malam partem, non quidem Virgilianus, sed Ciceronianus, ejus optimum exemplum est Orat. pro Cael. 15: *Accusatores quidem libidines, amores, adulteria, Bajas, actas, convivia, commissiones... jactant*. Cf. ad Cap. xiv. 3. ²¹ Codd. X, 127, 135 (cum *ēan* pro *ēn*). ²² "Versio Symmachi Graeca in omnibus Catenis Regis habetur."—Montef. Theodoret. Quaest. XXXVIII in Gen.: Σ. ἢ δ' ἂν ἡμέρα φ. ἀπὸ τοῦ ξ. θνητὸς ἔση. Cod. 127 affert: Σ. ἢ γὰρ ἂν ἡμέρα. Hieron.: "Morte morieris. Melius interpretatus est Sym. dicens, *mortalis eris*." Minus probabiliter Codd. X, 127, 135: Οἱ λοιποὶ θνητὸς ἔση; immo in priore statim subjungitur: Θ. θανάτῳ ἀποθανείσθε. ²³ Cod. 127. Eandem lectionem τοῖς λοιποῖς vindicat Cod. X, Aquilae autem Cod. 135. ²⁴ Codd. X, 127, 135. S. Anastas. in Hexaem. Lib. IX: 'Ομοίως καὶ ἄκ. ὁ δισσεβῆς· Ἐλληρόφρων, καθύψασθαι τοῦ θεοῦ βουλόμενος, ἀντι τοῦ εἰπεῖν· ποιήσωμεν τῷ ἀνθρώπῳ βοῆθὸν κατ' αὐτόν, ποιήσωμεν αὐτῷ β. κατέναντι αὐτοῦ, εἶπε, τουτέστιν, ἀντίδικον καὶ πολέμου. Ubi particula ὡς male abest. ²⁵ Cod. 127. Cod. 135 affert: 'Α. τοῖς ζῴοις. Montef. e Cod. X exscripsit: Σ. ζῶα. 'Α. Σ. ζῴοις.

20. כְּנָנְךָ. Ο'. δμοιοι αὐτῶ. Σ. ἀντικρὸς αὐτοῦ.²⁶
 21. הַרְדֵּמָה. *Soporem gravem*. Ο'. ἔκστασιν. 'Α. καταφοράν. Σ. κάρου.²⁷ 'Ετερος ὕπνον.²⁸
 רַחֵץ. *Et clausit*. Ο'. καὶ ἀνεπλήρωσε ('Α. ἀπέκλεισε. Σ. συνέκλεισε²⁹).
 23. מִעַץ הַיַּדַּיִם וְעַץ הָאֵז. *Haec tandem aliquando est os de ossibus meis*. Ο'. τοῦτο νῦν ὄστον ἐκ τῶν ὀστέων μου. Σ. Θ. τοῦτο ἅπαξ ὄστον ἐκ τῶν ὀστέων μου.³⁰
 לְקַחְתָּ לְךָ אִשׁ מֵאִשׁ כִּי יִקְרָא אֶת־הָאֵשׁ. *Haec vocabitur vira*,³¹ quia ex viro sumpta est haec. Ο'. αὕτη κληθήσεται γυνή ('Εβρ. ἔσασ³²) ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη (alia

exempl. add. αὕτη³³). Σ. αὕτη κληθήσεται ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη.³⁴ Θ. αὕτη κληθήσεται λῆψις, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη (αὕτη).³⁵

Cap. II. 4. ✕ κύριος ὁ θεός.³⁶ 5. ✕ κύριος ὁ θεός.³⁷

CAP. III.

2 (Hebr. 1). הַרְדֵּמָה מְלֵכָה עָרִים הָיָה שָׂרָף אֶת־הָאֵשׁ. *Serpens autem erat callidior omnibus bestiis agri, quas fecerat Jova Deus*. Ο'. ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος ('Α. Θ. πανούργος. Σ. πανουργότερος¹)

²⁶ Cod. 127, qui Aquilae lectionem tribuit. ²⁷ Codd. X, 127, 135 (cum καταφορά). Cf. Hex. ad Gen. xv. 12. 1 Reg. xxvi. 12. Prov. xix. 15. Hieron.: "Pro ecstasi, id est, mentis excessu, in Hebraeo habetur THARDEMA, quod Aq. καταφοράν, Syn. κάρου, id est, gravem et profundum soporem, interpretati sunt." ²⁸ "Hanc lectionem Viri doctissimi Jo. Ernesti Grabe [quem cf. in *Epist. ad Mill.* p. 79] beneficio habemus. Ipse vero mutuatus est ex Anastasio Lib. IX in Hexaëm., cujus duo MSS. codices habentur; alter in Bibliotheca [Joannis Moore] Episc. Norvic. [nunc in Bibliotheca Academiae Cantab., signatus Ff. IV. 2], alter in [Novo] Collegio Oxoniensi. Alius autem habetur in Bibliotheca Colbertina. Locus sic jacet: Ἀντὶ τῆς ἔκστασεως ὁ μὲν τῶν ἐρμηνευτῶν καταφοράν εἶπεν, ἄλλος κάρου, ἕτερος ὕπνον." ²⁹ Codd. 127, 135. Cod. X: 'Α. ἐπέκλεισεν. Σ. συνέκλεισεν. ³⁰ Nobil. (cum ὀστέων pro ὀστέων), Cod. 135. Procop. in Gen. p. 158: Σύμ. δὲ καὶ Θεοδ. ἀπὶ τοῦ, νῦν, τὸ, ἅπαξ, ἡμίθεου. ³¹ Festus s. v. *Querquetulanus*: "Feminas quas nunc dicimus, antiqui appellabant *viras*, unde adhuc permanent *virgines* et *viragines*." ³² Origen. Opp. T. I, p. 25: Φασὶ δὲ οἱ 'Εβραῖοι ἐσά μὲν καλεῖσθαι τὴν γυναῖκα· δηλοῦσθαι δὲ ἀπὸ τῆς λέξεως τὸ, ἔλαβον, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, ὡς ἰσουὺθ ἐσά, ὅπερ ἐρμηνεύεται, ποτήριον σωτηρίου λήψομαι· ἰς δὲ τὸν ἄνδρα, ὡς φανερόν ἐκ τοῦ, ἐσὴ αἶς, ὅπερ ἐστὶ, μακάριος ἀνήρ. ³³ Sic Comp., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii. ³⁴ Nobil. affert: Σ. αὕτη κληθήσεται ἀνδρὶς. Cod. 127 in marg.: Σ. αὕτη κληθήσεται [ἐσά] ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη [ἐστὶ γυνή]. Vid. not. seq. Cod. 135 ex Apolinario: καλῶς τις καὶ ἐπὶ τῆς 'Ελλάδος (γλώττης) ὀνομαστούσας παρώνυμν τι πεποικίκεν· αὕτη κλ. ἀνδρὶς, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη. Hieron.: "Non videtur in Graeco et in Latino sonare, cur *mulier* appelletur, quia ex viro sumpta sit; sed etymologia in Hebraeo sermone

servatur. Vir quippe vocatur IS, et mulier ISSA. Recte igitur ab IS appellata est mulier ISSA. Unde et Sym. pulcre etymologiam etiam in Graeco voluit custodire, dicens: *Haec vocabitur ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη*; quod nos Latine possumus dicere: *Haec vocabitur vira, quia ex viro sumpta est*." ³⁶ Hieron.: "Porro Theodotio aliam etymologiam suspicatus est, dicens: *Haec vocabitur assumptio, quia ex viro sumpta est*. Potest quippe ISSA secundum varietatem accentus et *assumptio* intelligi." Cod. X in marg.: 'Εσά, 'Εβραῖστὶ, λῆψις, ἢ ἀνδρὶς. Cod. 127 in marg.: 'Εβρ. Θε. ἐσσα, θλιψις ἀνδρὸς. Σ. αὕτη κληθήσεται ἐσσα ἀνδρὶς, οἱ ἀπο ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη ἐστὶ γυνή. "Haec forsitan in marg. codicis sic se habuerunt:
 Εβρ. Θε. ἐσσα. θλιψις ἀνδρὸς. Σ. αὕτη κληθήσεται ἐσσα ἀνδρὶς, οἱ ἀπο ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη. ἐστὶ γυνή.

Verba ad sinistram erant more Sinico (quod saepe fit in marginibus codicum) deorsum legenda; sed ea librarius transverso sub ordine legit, atque ita cum vicinis, quae erant separatim legenda, commiscuit. Lego igitur: 'Εβρ. ἐσά. ἐσά ἐστὶ γυνή. Θ. λῆψις. Σ. ἀνδρὶς. Σ. αὕτη κλ. ἀνδρὶς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη αὕτη."—*Holmes*. ³⁸ Sic sub aster. Cod. 127 in marg., Arab. 1. Κύριος om. Codd. X, 14, 15, 16, alii. ³⁷ Sic Codd. X, 127, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 25, alii.

CAP. III. ¹ Cod. 127. Hieron.: "Pro *sapiente* in Hebraeo habetur *arom*, quod Aq. et Theod. πανούργων interpretati sunt; hoc est, *nequam* et *versipellem*. Magis itaque ex hoc verbo calliditas et versutia, quam sapientia demonstratur." S. Anastas. (MS.) in Hexaëm. Lib. X: ὁ δὲ Σύμ. καὶ ὁ Ἄκ. ἀπὶ τοῦ, φρονιμώτερος, πανουργότερος εἰρήκασι.

πάντων τῶν θηρίων ('Α. ζώων²) τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. 'Α. καὶ ὁ ὄφεις ἦν πανούργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ θεός.³

- 2 (1). אַחַת כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגָּן. Siccine dicit Deus: Non comedetis de omni arbore horti? 'Ο. τί ὅτι (Σ. πρὸς τί⁴) εἶπεν ὁ θεός· οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου (Θ. κήπου⁵); 'Α. μὴ ὅτι εἶπεν ὁ θεός· μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ κήπου;⁶
- 6 (5). וְנִפְתָּחוּ. Tunc aperientur. 'Ο. διανοιχθήσονται. Σ. συνεισθήσονται.⁷
- 9 (8). לְרוּחַ הַיּוֹם. In aura diei (vespera). 'Ο. τὸ δειλινόν. 'Α. ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας. Σ. διὰ πνεύματος ἡμέρας. Θ. ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας.⁸
- 13 (12). וְאֶשְׁרָתָהּ עָפְרִי. Quam dedisti mihi sociam. 'Ο. ἦν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ. Σ. ἦν συνόκισσάς μοι.⁹
- 14 (13). הִשְׁאִינֵי. Seduxit me. 'Ο. ἠπάτησέ με. 'Α. ἐπηγάγετό με.¹⁰

- 15 (14). וְעַל-בְּטֶחְנִי. 'Ο. τῶν θηρίων. 'Α. Σ. τῶν ζώων.¹¹ Super ventrem tuum. 'Ο. ἐπὶ τῷ στῆθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ.¹²
- עֶפְרָיִם. 'Ο. γῆν. 'Α. χούν.¹³
- 16 (15). וְשׂוֹפֵף. Conteret te. 'Ο. τηρήσει. 'Α. προστρίψει. Σ. θλίψει.¹⁴
- 17 (16). וְהִרְחִיבָהּ. Et graviditatem tuam. 'Ο. καὶ τὸν στεναγμόν σου. 'Α. τὰς συλλήψεις σου. Σ. Θ. τὰς κήσεις σου.¹⁵
- וְתִשְׁוֶתָּהּ. Appetentia (s. conversio) tua. 'Ο. ἡ ἀποστροφή ('Α. συνάφεια. Σ. ὁρμή¹⁶) σου.
- 18 (17). מְבִיחָהּ עַבְיֹתָהּ. Maledicta est humus tui causa. 'Ο. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. 'Α. ἐπικατάρατος ἡ χθὼν ἐνεκέν σου.¹⁷ Σ. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τῇ ἐργασίᾳ σου.¹⁸ Θ. ἐπικατάρατος ἡ [γῆ] ἀδαμὰ ἐν τῇ παραβάσει σου.¹⁹
- וּבְעֵצְבֹן. In labore gravi. 'Ο. ἐν λύπαις. Σ. ἐν κακοπαθείᾳ. Θ. μετὰ μόχθου.²⁰
- 20 (19). עַד שׁוֹבֶבָהּ. Donec revertaris. 'Ο. ἕως τοῦ ἀποστρέψαι ('Α. ἐπιστρέψαι²¹) σε.

² Codd. X, 127. ³ Theodoret. Quaest. XXXI in Gen., et Cod. Reg. 1888. ⁴ Codd. X, 135. ⁵ Cod. X. ⁶ Cod. 135. ⁷ S. Anastas. (MS.) in Hexaëm. Lib. XI: ὁ Σὺμ. εἰς τὸ διανοιχθήσονται, συνεισθήσονται τέθεικεν. Idem ad v. 8: συνεισθήσων εἶρκεν (ὁ Σὺμ.), τουτέστιν, ἐσοφίθησων, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἦλθον τῆς οικείας γυμνάτης τὰ τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὄμματα. Minus probabiliter has lectiones Theodotioni, non Symmacho, vindicant Codd. X, 127. ⁸ Hieron.: "In plerisque codd. Latinorum, pro eo quod hic posuimus, ad vesperam, post meridiem habet; quia τὸ δειλινὸν Graecum sermonem ad verbum transferre non possumus; pro quo in Hebraeo scriptum est, ΛΑΥΕ ΔΙΟΜ, quod Aq. interpretatus est, ἐν [ἐν deest in tribus codd. apud Lagarde] τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμ., id est, in vento diei; Sym. vero, διὰ πν. ἡμ., id est, per spiritum diei. Porro Theod. manifestius, ἐν τῷ πν. πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμ., ut meridiano calore transacto, refrigerium aurae spirantis ostenderet." ⁹ Codd. X, 127, uterque cum scriptura συνόκισσας. Cod. 135 affert: 'Α. ἦ συνόκισσάς με. ¹⁰ Codd. 127, 135. Montef., qui post Drusium edidit: "Ἄλλο: ἐπηγάγετό με, legendum suspicatur ἀπηγάγετό με. Immo optime Graecum est ἐπαγάγεσθαι, allicere (cf. Hemsterh. ad Plut. p. 59), sed for-

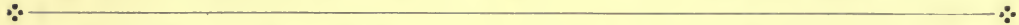
tasse Symmachum magis quam Aquilam sapit. ¹¹ Cod. X, teste Griesb. Cod. 127: 'Α. τῶν ζώων. ¹² Hieron.: "Super pectus tuum et ventrem tuum. Ventrem LXX addiderunt; ceterum in Hebraeo pectus tantum habet." ¹³ Codd. X, 127. Hieron.: "Pro terra ΑΡΗΑΒ scriptum est, quod nos favillam et pulverem possumus dicere." ¹⁴ Codd. 127, 135. "Coislin. pro voce τηρήσει in marg. habet τρίψει, eraso interpretis nomine."—Montef. Hieron.: "Ipse servabit caput tuum, et tu servabis ejus calcaneum. Melius habet in Hebraeo: Ipse conteret caput tuum, et tu conteres ejus calcaneum." ¹⁵ Cod. X. In Cod. 127 prior lectio anonyma est. ¹⁶ Cod. 127. Cod. X: 'Α. Σ. συνάφεια, ὁρμή. Hieron.: "Pro conversione Aq. societatem [quod Grabio ἐταρία, Martianeae συμμαχία sonabat], Sym. appetitum vel impetum transtulerunt." Cf. ad Cap. iv. 7. ¹⁷ Hieron.: "Et Aquila non discordat, dicens: Maledicta humus propter te." Cod. 127 affert: 'Α. ἐνεκέν σου. ¹⁸ Codd. X, 135. ¹⁹ Cod. X. Sic, cum ἡ ἀδαμ (sic) pro ἡ γῆ ἀδαμ Cod. 135. Cf. ad Cap. i. 7. Hieron.: "Et Theodotion: Maledicta adama in transgressione tua. ²⁰ Codd. X (cum κακοπαθεί (sic)), 127 (cum κακοπαθείας), 135. ²¹ Cod. X.

- 20 (19). תְּשׁוּבָה. Ο. ἀπελεύση. 'Α. ἐπιστρέψη.²²
 21 (20). הָיָה. Eva. Ο. Ζωή. 'Α. Αἶα. Σ. Ζωογόνος.²³
 23 (22). הֵן הָאָדָם הָיָה בְּאֶחָד בְּיָמָיו לְדַעַת טוֹב. וְרַע וְעָתָה פְּנֵי-יְשׁוּלָח יָדוֹ. Ecce! homo factus est sicut unus nostrum, ad sciendum bonum et malum. Nunc autem ne extendat manum suam. Ο. ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνη τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Σ. ἴδε, ὁ Ἀδὰμ γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν νῦν οὖν μηδαμῶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ.²⁴
 25 (24). אֶת-הַכִּיָּרְבִים. Ο. τὰ χερουβίμ. 'Α. καὶ

ὁ Ἑβραῖος χερουί.²⁵
 Cap. III. 23. καὶ εἶπεν ✕ κύριος 4 ὁ θεός.²⁶

CAP. IV.

1. נָקְיָתִי אִישׁ יְהוָה. Nacta sum vitum, juvante Jova. Ο. ἔκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. 'Ο Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος ἔκτησάμην ἄνθρωπον ἐν θεῷ.¹ Σ. ἔκτησάμην ἄνθρωπον σὺν κυρίῳ. "Ετερος ἔκτησάμην ἄνθρωπον κύριον.²
 2. וְהָקָם לְלֶחֶף. Ο. καὶ προσέθηκε τεκεῖν. Σ. (καὶ) πάλιν ἔτεκεν.³
 4. וַיִּשָּׁע. Et respexit. Ο. καὶ ἐπέιδεν. 'Α. καὶ ἐπεκλίθη. Σ. καὶ ἐτέρφθη. Θ. καὶ ἐνεπύρισε. 'Ο Σύρος καὶ εὐδόκησεν.⁴

²² Cod. I 27. ²³ Cod. X. Minus probabiliter Cod. 127 ad πάντα τῶν ε in marg. pingit: 'Ακ. ζωογόνος. ²⁴ Montef. e Cod. X edidit: Σ. ἴδε Ἀδὰμ γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' (ἡμῶν) ἐν τῷ γινώσκειν καλὸν ἢ π. "Mihi quidem in hunc fere modum legendae videntur literae dubiae ac detritae: γέγονεν ὁμοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ γινώσκειν κ. καί π.; ut alibi תְּשׁוּבָה vertitur ἀπ' αὐτοῦ."—Griesbach. "Σ. ἴδε ὁ Ἀδὰμ, cetera ut Griesh. Ita, inspecto codice, et ipsi legimus."—Holmes. Etiam Cod. 127 ad τοῦ γινώσκειν in marg. affert: Σ. ἀφ' ἑαυτοῦ. Accedit Photius in Amphilochiis apud Mai. S. V. N. C., T. IX, p. 25, qui locus integer exseribendus: Καὶ δεύτερον, ἵνα τοῖς τῆς ὑπερορίας κόλπους (fort. κόπους) ἐνταλαπωρούμενος, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων καὶ τῆς τῶν παθῶν πείρας μάθοι τῆς τε οἰκείας τὸ μέτρον δυνάμει, καὶ ὡς πολλὴ αὐτῷ λυσιτελεστέρον ἦν, τῆς ἡμῶν προνοίας ἐξάπειν τὰ τῆς διανοίας καὶ τῆς πολιτείας κινήματα ὅσον τε καθέστηκεν ἐνδεὴς τοῦ γινώσκειν ἀφ' ἑαυτοῦ τε τὸ (fort. τὸ τε) καλὸν καὶ τὸ πονηρὸν. Ταύτης δὲ τῆς διανοίας οἶμαι καὶ Σύμμαχος ἐγγὺς γεγονότα τὴν περιοχὴν τοῦ ῥητοῦ ἐκδεδωκέναι ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν ἀφ' ἑαυτοῦ καλὸν καὶ πονηρὸν. ²⁵ Cod. 127. ²⁶ Sic Cod. X in marg., et sine aster. Codd. III, 14, 16, alii, Arab. I, 2.

CAP. IV. ¹ Codex quidam Mospeliensis, teste Combeffio, cum scholio: ὡς ἀνατιθέτος (sic) τὸν πρωτότοκον θεῷ. Sic (cum τῷ θεῷ) Cod. 135. ² S. Anastas. in Hexaëm. Lib. XII: "Ὅθεν οἱ ἄλλοι τῶν ἐρμηνευτῶν οἱ περὶ Σύμμαχος θαυμασιῶς ἐκδεδώκασι τὴν τοιαύτην φωνήν. Ἄντι γὰρ τοῦ εἰπεῖν ἐκτ. ἄν. διὰ τοῦ κυρίου, ὁ μὲν εἶπεν ἐκτ. ἄν. σὺν κυρίῳ, τουτέστιν, ἄνθρωπον ἠνωμένον τῷ κυρίῳ, θεὸν ὄντα ὁμοῦ τε αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον. 'Ο δὲ ἕτερος πάλιν τῶν ἐρμηνευτῶν, ἐκτ. ἄν. κύριον, ἔγραψεν, ἵνα εἴπῃς ἄνθρωπον θεόν, καθὰ καὶ Θωμᾶς εἶπε πρὸς αὐτῶν ὁ κύριός

μου, καὶ ὁ θεός μου. ³ Codd. X, 127. Sic sine nom. Cod. 130. ⁴ Nobil. affert: "Theod. ἐνεπύρισε. Aq. ἀπεκλήθη, vel ἀπεκλήθη. Sym. ἐτέρφθη. Ed. Syra, εὐδόκησεν." Sic post Drusium Montef. in Hexaplis ad loc., notans: "Ἄκ. καὶ ἀπεκλήθη, vel melius ἀπεκλήθη, delinuitus est. Interpres Procopii Latine: solationem accepit." Procopii Graeca a Maio edita in *Class. Auct. T. VI*, p. 218 sic sonant: 'Ἄλλ' ὁ μὲν προσφέρει τὰ προχροντα, ὁ δὲ λίαν ἡμελημένα τοιγαροῦν ὁ θεὸς οὐρανίον πῦρ καθίει, τὰ τοῦ Ἄβελ μόνον ἀνῆλωσεν. Οὕτω γοῦν καὶ Θεοδ. ἐξέδωκεν εἰπὼν, ἐνεπύρισε ὁ δὲ Ἄκ., ἀπεκλήθη (sic) Σύμ. δὲ, ἐτέρφθη ὁ δὲ Σύρος, εὐδόκησε. Καὶ ὁ μὲν λέγει τῆς ἀποδοχῆς τὸν τρόπον, ὅτι διὰ πυρός, ὡς ἐπὶ Μωϋσέως καὶ Ἠλιού ὁ δὲ, ὅτι τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδὰμ ὀργῆς παρακληθεὶς ὁ θεὸς ἐδέξατο ὁ δὲ, ὅτι ἐτέρφθη ὡς ἐπὶ ζῶντι τῷ δώρῳ φαίνεται γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κτίξειν τοῖς κινουμένοις ἡδόμενος, καὶ τὰ ἔμψυχα τινῶν (leg. τιμῶν), ἀ δὴ καὶ μόνον ἐλλόγησε τὸ δὲ, εὐδόκησε, ἐμφαίνει ὡς προκρίων τοῦ Ἄβελ τὰ δῶρα. 'Ο δὲ Ἑβραῖος, φασί, καὶ ὁ Σύρος ἄμφω δῶρα καλεῖ. Tandem veram Aquilae manum ipse Montef. e Coisliniano (quocum consentit Cod. 127) feliciter eruit: 'Α. ἐπεκλίθη. Σ. ἐτέρφθη. Θ. ἐπύρισε. (Cf. nos in *Auctario* ad Jessi. xli. 10, ubi pro Hebraeo עָשָׂה אֶת אֲבֵל Aquila interpretatus est μη ἐπικλίνου.) Ad Theodotionem autem potior videtur lectio ἐνεπύρισε, partim ex Hieronymo, qui ait: "Unde scire poterat Cain, quod fratris munera suscepisset Deus, et sua repudiasset? nisi illa interpretatio vera est, quam Theod. posuit: *Et inflammavit Dominus super Abel et super sacrificium ejus; super Cain vero et super sacrificium ejus non inflammavit.*" partim ex Chrysostomo, qui tamen lectionem Syro interpreti oscitanter tribuit. Locus est Opp. T. XII, p. 203 D: Λέγεται πῦρ κατέβηον ἀνάλαβεῖν τὰς θυσίας ἄντι γὰρ τοῦ, ἐπὶ

5. **וַיִּשַׁח אֱלֹהִים**. Ο. οὐ προσέσχε. Θ. οὐκ ἐνεπύρισεν.⁶

וַיַּחַר לְקַיִן כְּאֵד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו. *Et exarsit (ira) Caino valde, et cecidit (demissa est) facies ejus.* Ο. καὶ ἐλυπήθη Κάιν (alia exempl. ἐλύπησε τὸν Κάιν⁶) λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. Ἀ. καὶ ὄργιλον τῷ Κάιν σφόδρα, καὶ ἔπεσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.⁷ Σ. καὶ ὀργίσθη . . .⁸

6. **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן לָמָּה הָרָה לָךְ**. Ο. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Κάιν ἵνατί περιλιπὸς ἐγένου; Ἀ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς Κάιν εἰς τί [τῷ] ὄργιλον σοι;⁹ Σ. . . εἰς τί ὀργίσθη;¹⁰

7. **הֲלוֹא אִם-תִּיטֵב שְׂאתָ וְאִם לֹא תִיטֵב לִפְתַּח הַחַטָּאת רִבְצָ וְאֵלֶּיךָ תִּשְׁקָו וְאִתָּה תִּמְשַׁל-יָבו**. *Nonne si recte attuleris, (bene est)? et si non recte, ante fores peccatum recubat. Ad te autem erit appetitus (s. conversio) ejus, et tu dominaberis ei.* Ο. οὐκ ἔαν ὀρθῶς προσενέγκης, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλθης, ἤμαρτες; ἡσύχασον πρὸς σὲ ἢ

ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. Ἀ. (οὐκ) ἔαν ἀγαθύνης, ἀρέσεις . . .¹¹ Σ. ἀλλ' ἔαν ἀγαθύνης, ἀφήσω ἔαν δὲ μὴ ἀγαθύνης, παρὰ θύραν ἁμαρτία ἐγκάθηται καὶ πρὸς σὲ ἡ ὀρμὴ αὐτῆς, ἀλλ' ἐξουσιάσεις αὐτῆς.¹² Θ. οὐκ ἔαν ἀγαθῶς ποιῆς, δεκτόν; καὶ ἂν μὴ ἀγαθῶς, ἐπὶ θύρα ἁμαρτία ἐγκάθηται καὶ πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.¹³

8. **וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-אַבֶּל הֲבֵל אַבֶּל**. Ο. καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ — διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον.¹⁴ Schol. Παρ' οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κείται τὰ ῥήματα τοῦ Κάιν τὰ πρὸς Ἀβελ, ἀλλ' οὐδὲ παρ' Ἑβραίοις, ἀλλ' ἐν ἀποκρῦφ φασίν παρὰ δὲ τοῖς Ο' κείται ἔχει δὲ αὐτὰ καὶ τὸ Σαμαρειτικόν.¹⁵ Schol. ex Origene: Ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Κάιν πρὸς τὸν Ἀβελ οὐ γέγραπται, καὶ οἱ περὶ Ἀκύλαν ἔδειξαν ὅτι ἐν τῷ ἀποκρῦφ φασίν οἱ Ἑβραῖοι κείσθαι τούτο ἐνταῦθα κατὰ τὴν τῶν Ο' ἔκδοχῆν.¹⁶

⁶ Ἀβελ ἐπέβλεψε, καὶ ἐπὶ τὰς θυσίας αὐτοῦ, ὁ Σύρος, καὶ ἐνεπύρισεν, εἶπεν. ⁷ Hieron., ut supra. Cosmas Indicopleusta apud Montef. *Coll. Nov. PP.* T. I, p. 136 (indicante Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 82): μία τῶν ἐκδόσεων λέγουσα ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ τὰς θυσίας (sic) αὐτοῦ οὐκ ἐνεπύρισεν.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii. ⁹ Theodoret. Cod. 127 affert: Ἀ. καὶ ὄργιλον τῷ. ¹⁰ Cod. 127. ¹¹ Theodoret. Cod. 127: Ἀ. εἰς τί ὄργιλον σύ (sic); ¹² Cod. 127. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. Cod. 135: Σ. ἀλλ' ἔαν—ἐγκάθηται. Montef. ex schedis Combesii, edidit: Σ. ἀλλ' ἔαν—ἁμαρτία ἐγκείται (sic). Posteriora e Cod. 127 sic exscripsit Matthaei: καὶ πρὸς σὲ ἡ ὀρμὴ αὐτῆ. Σ. ἀλλ' ἐξουσιάσεις αὐτῆς, quae leviter corrupta esse videntur. Hieron.: “Multo alius in Hebraeo quam in LXX translatoribus sensus est. . . Nonne si bene egeris, dimittetur tibi; et si non bene egeris, ante fores peccatum tuum sedebit, et ad te societas [cf. ad Cap. iii. 17] ejus; sed tu magis dominare ejus. . . Quod autem in LXX interpretibus fecit errorem, illud est, quia peccatum, id est, ΑΤΤΑΤΗ, in Hebraeo generis masculini est, in Graeco feminini; et qui interpretati sunt, masculino illud, ut erat in Hebraeo, genere transtulerunt.”

¹⁵ Codd. 127 (cum scripturis ποιείς et ἄρξεις), 135 (cum κἄν pro καὶ δει, et om. καὶ πρὸς σὲ ἢ ἀ. αὐτοῦ). Montef. ex iisdem schedis eruit: Θ. οὐκ ἔαν ἀγ. ποιῆς, δεκτόν; καὶ ἂν μὴ ἀγ. ποιῆς, ἐπὶ θύρας ἁμ. ἐγκάθηται: πρὸς σὲ ὀρμὴ αὐτοῦ, καὶ ἄρξεις αὐτοῦ. Hieron.: “Nonne si bene feceris, dimittetur tibi omne de-

licium tuum? sive, ut Theod. ait, *acceptabile erit*; id est, munus tuum suscipiam, ut suscepi fratris tui.” ¹⁶ Arab. 1, 2 pingunt: ⤵ (sive ⤴) καὶ εἶπε κ.τ.έ., absente metobelo. ¹⁷ Montef. ex schedis Combesii, qui ait: “Ex Regiis Codd. et Cod. Mazarini. Sixtina [Nobil.] habet Cyrilli nomine [omissa clausula, ἀλλ' ἐν ἀποκρῦφ φ.], cum Cyrillus non habeat.” Hieron.: “*Et dixit Cain ad Abel fratrem suum.* Subauditur, ea quae locutus est Dominus. Superfluum ergo est, quod in Samaritanorum et nostro volumine [LXX] reperitur: *Transeamus in campum.*” ¹⁸ MSS. Combesii. Vid. Origen. Opp. T. II, p. 30. Ex hoc scholio male intellecto Montef. in Hexaplis posuit: Ἀ. Ο. διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. Scilicet verba, καὶ οἱ περὶ Ἀκύλαν ἔδειξαν, perperam vertit: *Aquila tamen exhibet*; cum potius sonent: *id quod etiam docet Aquilae versio.* Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* pp. 4, 5, qui insuper pro ἔκδοχῆν probabiliter conjecit ἔκδοσι. Quod vero affirmat doctissimus Animadv. scriptor, reliqua verba hujus scholii, ὅτι ἐν τῷ ἀποκρῦφ κ.τ.έ., vix integra esse posse, quia ὅτι non aptum videtur seriei orationis, errorem ejus notavit Villosion. in Praef. ad *Nov. Vers. Gr.* etc. p. xix, ad usum scholiastarum a solenni voce ὅτι oriendi provocans, scilicet ut subauditur σημειῶσαι vel σημειωτίον. Quod reliquum est, Aquilam clausulam superfluum non legisse luculenter demonstrat aliud scholium in marg. Cod. 127: Ταῦτα ἐκ τοῦ ἀποκρῦφου δοκεῖ ὑπὸ τῶν Ο' εἰληθῆναι ἔχειν (sic) δὲ αὐτὰ καὶ

12. לֹא-תִהְיֶה תָת. O. και οὐ προσθήσει. . . δούναι. Σ. ἢ δὲ οὐκέτι (δώσει).¹⁷

וָגַע וָנָךְ. *Vagus et profugus.* O. στένων και τρέμων. Σ. ἀνάστατος και ἀκατάστατος.¹⁸ Τὸ Ἑβραϊκὸν και οἱ λοιποὶ σαλευόμενος και ἀκαταστατῶν.¹⁹

13. עֲוֹנִי. *Delictum meum.* O. ἡ αἰτία μου. 'A. ἀνόμημά μου.²⁰

14. הֵן גִּרְשָׁתָּ אֹתִי. *Ecce! expulisti me.* O. εἰ ἐκβάλλεις με. 'A. ἰδοὺ ἐξέβαλές με.²¹

15. לְכֵן. *Propterea.* O. Σ. Θ. οὐχ οὕτως. 'A. διὰ τοῦτο.²²

שֶׁבַע-תִּימֵי יָקַם. *Septuplum punietur.* O. ἑπτὰ

ἐκδικούμενα παραλύσει. 'A. ἑπταπλασίως ἐκδικηθήσεται.²³ Σ. ἐβδόμως ἐκδίκησιν δώσει.²⁴ Θ. δι' ἑβδομάδος ἐκδικήσει.²⁵

16. הַבַּיִת. O. ἀνελεῖν. 'A. πληξαι. Σ. πατάξαι.²⁶

17. נָד. O. Naïd. Σ. ἀνάστατος. Θ. σαλευόμενος.²⁷

18. עֵרַךְ. O. Γαιῖδάδ. 'A. Ἰράδ.²⁸

מִחוּץ. O. Μαλελεήλ. Alia exempl. Μαίήλ.²⁹

מִתּוֹשָׁאֵל. O. Μαθουσάλα. Alia exempl. Μαθουσαήλ.³⁰

23. וְיָלַךְ. *Et adolescentem.* O. και νεανίσκον. 'A. (και) παιδίον.³¹

τὸ Σαμαρειτικὸν ἐν γὰρ τῷ Ἑβραϊκῷ οὐ γέγραπται, οὐδὲ ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἀκύλαν. ¹⁷ Cod. 127. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Procop. in Gen. p. 224 : τὸ δὲ, στένων και τρ. ἔση ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει, ὡς και οἱ λοιποὶ ἠρμήνευσαν, σαλ. και ἀκατ., τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἐνὶ τόσῳ, ἀλλ' ἀλόμενος. Montef. e Catenis Regiis [et Nobil.] edidit : Ὁ Ἑβρ. και ὁ Σύρος σαλ. και ἀκαταστατῶν, et sic ex Procopio Cat. Niceph. p. 112. ²⁰ Cod. 127, et praem. articulo Cod. 130. ²¹ Codd. 127 (cum ἐξέβαλεις), 130, 135 (sine nom.). ²² Hieron. in Epist. XXXVI ad Damasum : "VAIOMER LO ADONAI LOCHEN CHOL OREG CAIN SOBATHAIM JOCCAMO. Aq. : *Et dixit ei Dominus : Propterea [cf. ad Cap. xxx. 15] omnis qui occiderit Cain, septemplexiter ulcisceretur.* Sym. : *Et dixit ei Dominus : Non sic, sed omnis qui occiderit Cain, hebdomadas [sic in MSS., non hebdomas, ut in editis] sive septimus, vindicabitur.* LXX et Theod. : *Et dixit ei Dominus : Non sic, sed omnis qui occiderit Cain, septem vindictas exsolvet.*" ²³ Procop. in Gen. p. 229 : Τινὲς δὲ ἰδικώτερον, ὅτι δεῖ τὸν Κάιν ἑπταπλασίονα δοῦναι τὴν τιμωρίαν και Ἀκύλας γὰρ οὕτως ἐξέδωκεν" ἑπταπλασίως ἐκδικηθήσεται. Concinit Syro-hex. ²⁴ Cf. Psal. xi. 7 in LXX et Syro-hex. Hieron. ad loc. : "Pro septem vindictis Aq. septemplexiter interpretatus est; Sym. septimum; Theod. per hebdomadem." ²⁵ Procop. in continuatione : Σύμμαχος δὲ ἑβδόμως ἐκδίκησιν δώσει ὅπερ τινὲς ἐξέλαβον, ἐν ἑπτὰ γενεαῖς δικην δώσει. Syro-hex. affert : ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹

κῆσιν δώσει;" quod ad Symmachi lectionem potius pertinere videtur. Hieron. : "Theod. per hebdomadem." Cf. ad v. 24. ²⁶ Codd. 127, 130, 135. ²⁷ Syro-hex. ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹

καὶ ἐννακόςια ἔτη. Ἄ. ἐννακόςια ἔτος καὶ τριάκοντα ἔτος.⁶

6. חַמֵּשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה. Ὁ. πέντε καὶ διακόςια ἔτη. Οἱ λοιποὶ ἕκατον καὶ πέντε.⁷

7. שִׁבְעַ שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ. ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ ὦς⁸).

9. תְּשַׁעִים שָׁנָה. Ὁ. ἔτη ἕκατον ἐννεμήκοντα (Οἱ λοιποὶ 7⁹).

10. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ. καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ 10¹⁰).

13. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ. καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ 11¹¹) ἔτη.

14. וַיְהִי כִלְיֹמֵי קַיִן. Ὁ. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν. Aliud exempl. ἐγένοντο οὖν πάντες οἱ χρόνοι Καϊνᾶν.¹²

15. חַמֵּשׁ שָׁנִים וּשְׁשִׁים שָׁנָה. Ὁ. πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἕκατον (Οἱ λοιποὶ 13¹³) ἔτη.

16. שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ. ἔτη τριάκοντα καὶ ἑπτακόςια (Οἱ λοιποὶ 14¹⁴).

19. שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. Ὁ. ὀκτακόςια. (Οἱ λοιποὶ) ψπε.¹⁵

20. שְׁתַּיִם וּשְׁשִׁים שָׁנָה וַתִּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ.

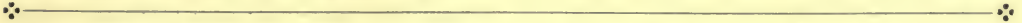
δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἐννακόςια (Οἱ λοιποὶ ὦμ¹⁶) ἔτη.

22. וַיִּתְהַלֵּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים. Et ambulabat (vitam degebat) Enoch cum Deo. Ὁ. εὐφρόστησε δὲ Ἐνώχ τῷ θεῷ. Ἄ. καὶ περιπάτει Ἐνώχ σὺν τῷ θεῷ. Σ. (καὶ) ἀνεστρέφετο...¹⁷

24. וַיִּתְהַלֵּךְ אֶת־הָאֱלֹהִים. Ὁ. καὶ εὐφρόστησεν Ἐνώχ τῷ θεῷ. Ἄ. καὶ περιπάτει Ἐνώχ σὺν τῷ θεῷ. Σ. καὶ ἀνεστρέφετο Ἐνώχ...¹⁸

25. שְׁבַע וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה. Ὁ. ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐξήκοντα καὶ ἕκατον. Οἱ λοιποὶ ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ ἕκατον ἔτη.¹⁹ Τὸ Ἑβραϊκὸν καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν (καὶ ἔζησε Μαθουσάλα) ἔτη ρπς (καὶ ἐγέννησε τὸν Λάμεχ).²⁰

26. שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה. Ὁ. δύο καὶ ὀκτακόςια ἔτη. Alia exempl. δύο καὶ ὀγδοήκοντα X ἔτη 4 καὶ ἑπτακόςια ἔτη.²¹ Οἱ Γ' ὁμοίως (δύο καὶ ὀγδοήκοντα κ.τ.έ.). Οἱ Ὁ. δύο καὶ ὀκτακόςια ἔτη.²² Τὸ Ἑβραϊκὸν καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν (καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννησαί αὐτὸν τὸν Λάμεχ) δύο καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτακόςια ἔτη.²³

⁶ Epiphanius De Mens. et Pond. p.159 C. Idem p.159 B: Κεῖται ἐν ἀρχῇ τῆς Γενέσεως οὐαεὶ ἀδὰμ σαλωεῖμ σαμηωσανᾶ, ὃ ἐρμηνεύεται, φῆ καὶ Ἄκ. ἠκολούθησε, καὶ ἔζησεν Ἄδὰμ τριάκοντα ἔτος καὶ ἐννακόςια ἔτος. Ubi haec, οὐαεὶ ἀδὰμ σαλωεῖμ (rectius σαλωεῖμ), e v. 3 male huc translata sunt. Deinde pro σαλωεῖμ σαμηωσανᾶ in versione Epiphanius Syriaca (Mus. Brit. MSS. Addit. 17,148) emaculatus legitur: σαλωεῖμ σανᾶ οὐθεσσανῶθ σανᾶ (ساوليم ساوليم ساوليم ساوليم). In textu LXXviralis Syro-hex. legit: ἐννακόςια ἔτη καὶ τριάκοντα ἔτη, inivtis libris Graecis. ⁷ Syro-hex. ܫܢܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ. Cod. 135: Οἱ λοιποὶ ρέ (non, ut Cod. 127, ρλε). ⁸ Codd. 127, 135. ⁹ Cod. 135. Minus probabiliter Cod. 127: Οἱ λοιποὶ 7. ¹⁰ Cod. 127. ¹¹ Idem. In v. 12 reliquos interpretes ἐβδομήκοντα pro ἐβδομήκοντα καὶ ἕκατον possuisse quivis videt. ¹² Syro-hex. in textu: ܫܢܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ, reclamantibus libris Graecis; in marg. autem: ܫܢܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ. ¹³ Cod. 127. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem, sine titulo. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Syro-hex. ./. ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ. Cod. 38 in textu: περιπάτει δὲ (Ἐνώχ) σὺν τῷ θεῷ. Cf. ad

v. 24. ¹⁸ Codd. 127, 135. Matthaei e Cod. 127 exscriptis: Σ. καὶ ἀνεστρέφετο Ἐνώχ καταβαίνων; ubi vox καταβαίνων est glossa etymologica nominis Ἰάρεθ, cum lectione Symmachi male confusa. Syro-hex. in marg. eadem habet quae ad v. 22, nisi quod ܫܒܘܥܐ sine puncto diacritico jacet. (Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxv. 3. xxxviii. 7. Mich. ii. 7.) ¹⁹ Syro-hex. ܫܢܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ ܘܫܒܘܥܐ ܘܫܘܡܢܘܬܐ ܘܡܝܐܘܬܐ. Arab. in marg.: "Interpretati sunt reliqui: centum et septem et octoginta annos." Sic in textu (sine priore ἔτη) Codd. I, X, 15, 16, alii. ²⁰ Montef. e schedis Combefisii. ²¹ Sic Syro-hex., et (sine X ἔτη 4) Ald., Codd. I (voce ὀγδοήκοντα, teste Grabio, recentissima manu, sed sine dubio super antiquas literas scripta), X, 14, 15, alii. ²² Syro-hex. in marg. ²³ Montef. e schedis Combefisii. Hieron.: "Famosa quaestio et disputatione omnium ecclesiarum ventilata, quod juxta diligentem supputationem, quatuordecim annos post diluvium Mathusala vixisse referatur. . . . Restat ergo, ut quomodo in perlisque, ita et in hoc sit error in numero. Siquidem et in Hebraeis et Samaritanorum libris ita scriptum reperi: Et vixit M. centum octoginta septem annis, et genuit L.

5 (4). הַגְּבִירִים. *Heroes. O. oi gíγantes. 'A. (ol) δυνατοί. Σ. (ol) βίαιοι.*⁹

6 (5). רַע רָע. *Omnino malus. O. ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρά. 'O δὲ 'Εβραῖος ἀντὶ τοῦ, ἐπιμελῶς, φυσικὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ.*¹⁰

יְמֵי הַיּוֹם. *Toto die. O. πάσας τὰς ἡμέρας. 'O 'Εβραῖος καθ' ἡμέραν.*¹¹

7 (6). וַיִּנְחַם יְהוָה אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר עָשָׂה בְּאֶרֶץ חֲבֹן. *Et penituit Jovam quod fecisset hominem in terra, et doluit in corde suo. O. καὶ ἐνεθυμήθη ('A. μετεμελήθη. Σ. ἀπέστρεψεν¹²) ὁ θεὸς, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενόηθη ✕ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.*¹³ 'A. καὶ μετεμελήθη κύριος, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενόηθη πρὸς καρδίαν αὐτοῦ.¹⁴

8 (7). פֵּי הַבְּתָרִים. *O. ὅτι ἐνεθυμήθη (alia exempl. ἔθυμάθη¹⁵). 'A. ὅτι μετεμελήθη.*¹⁶

10 (9). מְלִיחָה מְלִיחָה. *O. τῶ θεῷ εὐπρέσθησε. 'A. σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει. Σ. τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν.*¹⁷

14 (13). פְּרָס. *Finis. O. καιρός. 'A. τέλος. Σ. πέρας.*¹⁸

15 (14). אֲרְבֹּעַ אֲרְבֹּעַ. *Arbores piceas. O. ἐκ ξύλων τετραγώνων ('Αλλος ἀσήπτων¹⁹). 'Αλλος ἐκ ξύλων κεδρίνων.*²⁰

קָנִים תַּעֲשֶׂה. *Nidulos facies. O. νοσιὰς ποιήσεις. Σ. καλιάς ποιήσεις.*²¹

וְכִפְרָה. *Et oblines. O. καὶ ἀσφαλτώσεις. 'A. (καὶ) ἀλοιφήσεις.*²²

בִּפְרֵי. *Pice. O. τῇ ἀσφάλτῳ. 'A. ἀλοιφῇ.*²³

16 (15). הַתְּבָה... הַתְּבָה. *Eam... arcae. O. τὴν κιβωτὸν... τῆς κιβωτοῦ. Σ. (τὸ) λαστήριον... (τοῦ) λαστηρίου.*²⁴

17 (16). לְחַבֵּה... לְחַבֵּה. *Lumen (fenestras) facies arcae. O. ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν*

⁹ Cod. 135. Syro-hex. **سكنا** **ه. ح. ح.** Minus emendate Cod. 127: 'A. δυσιαιοι. Σ. βίαιοι. Cod. 130 autem ad γίγαντες in priore loco post lectionem Aquilae continuat: "ἄλλοι δυσιαιοι, βίαιοι. Etiam Nobil. ad priorem locum mendose affert: 'A. οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι. Σ. οἱ δυσιαιοι βίαιοι. Pro δυσιαιοι Scharfenb. in *Animadv.* p. 5 δυνατοί emendabat, sed minus probabiliter Symmacho vindicabat. Cf. Hex. ad Gen. x. 8. Amos ii. 16.
¹⁰ Procop. in Gen. p. 253. Cf. ad Cap. viii. 21. ¹¹ Idem p. 252: ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ καθ' ἡμέραν. τὸ, πάσας τὰς ἡμέρας, τὸ 'Εβραϊκὸν οὐκ ἔχει. ¹² Nobil., Codd. 127, 135. Cod. 130: 'A. καὶ μετεμελήθη κύριος. Σ. καὶ ἀπέστρεψεν. Syro-hex. affert: **سكنا** **ه. ح. ح.** Procop. ibid.: καὶ τὸ ἐνεθυμήθη δὲ τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει διενόηθη ἢ προσέσχεν, ἐνταῦθα μόνον ἀλλαχού δὲ, εἴ που ἔχει, μετεμελήθη δηλοῖ, ἢ παρεκλήθη. ¹³ Sic Codd. 127, 130 (in marg.), et sine aster. Cod. 78, Arab. 1, 2. Syro-hex. pingit: ✕ καὶ διενόηθη ἐν τῇ κ. αὐτοῦ, sine cuneolo.
¹⁴ Sic Catena MSS. Regiae (=Cat. Niceph. p. 134) ex Diodoro Tharsensi, quae omnes ὁ θεὸς pro κύριος venditant. Correximus e Cod. 130. ¹⁵ Sic Codd. I, III, 33, 55, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. (**سكنا**). ¹⁶ Codd. X, 135. Syro-hex. **سكنا** **ه. ح. ح.** Imo. "Sic in Ed. Rom. et codd. nostris."—Montef. Affert: Nobil. notat: "[L[iber] V[estutus]: ὅτι μετεμελήθη;" et sic in textu Ald., Codd. 31, 68, alii. ¹⁷ Codd. Reg. 1871, teste Montef. (=Cod. 64

Holmesii, qui ex eo mutile exscripsit: 'A. σὺν τῷ θεῷ... τῷ θεῷ ἐπη...), 130. Paulo aliter Cod. X: 'A. σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει. Nobil. affert: Schol. σὺν τῷ θ. περιεπάτει. τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν. ¹⁸ Nobil., Codd. 64, 130. Cod. X affert: 'A. τέλος. Syro-hex. **سكنا** **ه. ح. ح.** Cod. 135 in marg. affert: 'O 'Εβραῖος καὶ ὁ Σύρος, πέρας ἢ τέλος ἢ πλήρωμα. ¹⁹ Cod. X in marg. ἀσίτων, s. ἀσίτων, teste Holmesio. (Griesbach. ex eodem exscripsit: 'A. ἀσίτων, s. ἀσίτων.) Duplicem lectionem, ἐκ ἑ. τερ. ἀσήπτων, habent Codd. 20, 56, alii. ²⁰ Sic Cod. 56 in marg. cum Onkelos et Graeco-Venet. Procop. in Gen. p. 256: ποιήσον δὲ σεαυτῷ, φησὶ, κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων' ὁ 'Εβραῖος τὸ, τετραγώνων, φησὶν ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. Unde Montef. eruit: "Ἄλλος' ἐπὶ πλακῶν πυξίνων. Denique Hieron.: "Pro quadratis lignis, bituminata legimus in Hebraeo." ²¹ Nobil. Procop. in Gen. p. 257: νοείσθω δὲ καθ' ἑκάστην ὄροφὴν ἀπολαμβανόμενα χωρία ὑπὲρ τοῦ χωρίσθητα τὰ ἀνομοιογενῆ ἔωα, ἅπερ καλεῖ νοσιὰς, ὁ δὲ Σύμ. καλιάς. ²² Nobil., Codd. 64, 127, 130. "In Cod. Regio 1871 optimae notae legitur ἀλοιφήσεις... quae lectio non spernenda."—Montef. Sic Cod. 64, teste Holmes. ²³ Nobil., Codd. X, 64, 127, 130. Syro-hex. **سكنا** **ه. ح. ح.** Montef. ad **سكنا** (v. 15) affert: Σ. λαστήριον, cum notula: "Lectioem Symmachi exscripsimus ex eodem Cod. Regio 1871 [=Holmes. 64]. Habuerat autem ille, Δάσεις λαστηρίων... sed primam

κιβωτόν. Ἄ. μεσημβρινὸν (ποιήσεις) τῆ κιβωτῶ. Σ. διαφανὲς ποιήσεις. ²⁵

17 (16). חַתָּן. Et ostium. Ὁ. τὴν δὲ θύραν. Ἄ. ἀνοίγμα. Σ. Θ. θύραν. ²⁶

הַתְּשֻׁבָה וְהַשְּׁלֵשִׁים וְהַתְּשֻׁבָה. Inſima, ſecondā et tertiā (cubicula) facies eam. Ὁ. κατάγια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν. Σ. κατὰ δίστεγα καὶ τρίστεγα ποιήσεις αὐτήν. ²⁷

19 (18). בְּרִיתִי. Ὁ. τὴν διαθήκην (Ἄ. Σ. συνθήκην ²⁸) μου.

20 (19). וּמִכָּל־הַחַיִּים. Et ab omni vivente. Ὁ. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἔρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων. Alia exempl. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, — καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν ²⁹. Ἄ. Σ. (καὶ ἀπὸ πάντων τῶν) ζώων. ³⁰

Cap. VI. 18. καὶ ὄσα ἐὰν — ἦ ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹

vocem omisit scriba Regii codicis." Ad τῆ ἀσφάλτῳ Holmes. e Cod. 130 exscripsit: Σ. Διαστηρίον (intēgra lectio est: Ἄ. ἀλοφῆσις ἀλοφῆ. Σ. Διαστηρίον), notans: "Hoc referendum, ut videtur, ad τῆς κιβωτοῦ, infra; et ex adverso lineae, in qua sunt istae voces, Cod. 64 habet Σ. Διαστηρ... [non, ut Montef., Διαστηρίω]." De Cod. 127 idem testatur Matthaeius: "ἀσφάλτῳ Ἄκ. ἀλοφῆ. Montef. ad h. l. ex Symmacho laudat Διαστηρίω. In nostro cod. autem legitur paulo inferius, casu, ut videtur, quarto, et adverso vocab. κιβωτόν, Σύ. Διαστήριον." Postremo Syro-hex. ad τὴν κιβωτόν (v. 16) lectionem refert: Σ. Διαστήριον (ܟܝܒܘܬܘܢ). His non obstantibus, si quis, suadente Hebraeo, Montefalconio calculum adjecerit, a nobis quidem non culpabitur. ²⁵ Nobil. affert: Ἄ. μεσημβρινόν. Σ. διαφανὲς ποιήσεις. Cod. X: Σ. διαφανὲς. Ἄ. μεσημβρινὸν τῆ κιβωτῶ. Cod. 130: Ἄ. μεσημβρινόν ποῖον κιβωτῶ. Σ. διαφανὲς. Cod. 135: Σ. διαφανή (sic). Ἄ. μεσημβρινόν. Tandem Syro-hex.: Ἄ. μεσημβρινόν (ܟܝܒܘܬܘܢ). Σ. διαφανὲς (ܟܝܒܘܬܘܢ). Hieron.: "Pro eo quod est, colligens facies arcae, in Hebraeo habet, meridiana facies arcae, quod manifestius interpretatus est Sym., dicens διαφανὲς, hoc est, dilucidum facies arcae, volens fenestram intelligi." ³⁰ Procop. in Gen. p. 259: Μετὰ δὲ τὸν κατακλισθὸν παρετηρήσαμεν ὅτι οὐκέτι ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω θύραν ἀνέφξεν ὁ Νῶε, ἀλλὰ θυρίδα (Cap. viii. 5), ἕνα ἀποστελεῖν τὸν κύρακα. Βίαιον δὲ τις τὴν παρατήρησιν ὑπελάμβανεν, εἰ μὴ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκδόσεις δεύτερον μὲν θυρίδα περιείχον

CAP. VII.

4. אֶת-כָּל-הַיְקָוִם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי. Omnem substantiam quam feci. Ὁ. πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἐποίησα. Alia exempl. πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα. ¹

8. Ὁ. ÷ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν (4). ² Alia exempl. (—) καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν (4). ³

וּמִן-הָעוֹף. Ὁ. Vacat. ✕ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν (4). ⁴

11. בְּשַׁבְעָה-עָשָׂר. Ὁ. ἐβδόμη καὶ εἰκάδι. Οἱ λοιποὶ ζ καὶ ι. ⁵

הַתְּרוֹם רַבָּה. Oceani magni. Ὁ. τῆς ἀβύσσου ✕ τῆς πολλῆς (4). ⁶

וְהָאֲרָבָת. Et cataractae (Anglice, flood-gates). Ὁ. καὶ οἱ καταράκται (potior scriptura καταράκται). Ἄ. Σ. (καὶ) αἱ θυρίδες. ⁷

12. הַיְקָוִם. Ὁ. ὁ ἑτέος. Ἄ. ὄμβρος. Σ. χειμῶν. ⁸

ἀνοικυμένην ὑπὸ τοῦ Νῶε, πρότερον δὲ θύραν ἢ ἀνοίγμα ἔλεγον προσεταχέναι τὸν θεὸν τῷ Νῶε ποιῆσαι ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ. Θύραν μὲν γὰρ ὁ Θεοδ. καὶ Σύμ., ἀνοίγμα δὲ ὁ Ἄκ. ἐποίησε. ²⁷ Idem ibid. p. 257: τοῦτο δὲ καὶ ὁ Σύμ. σαφῶς ἐξέθετο εἰπὼν κατὰ τὰ δ. καὶ τρ. ποιήσεις αὐτήν. (Eadem habet Cod. 135 in Commentario, sed om. τὰ.) Codd. X, 64, 127, 130 (sine nom.), 135: Σ. δίστεγα καὶ τρίστεγα. ²⁸ Syro-hex. ܟܝܒܘܬܘܢ. Cod. X affert: Ἄ. συνθήκην μου μετὰ σοῦ. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Cod. 55, Arab. 1. Praeterea clausula, καὶ ἀπὸ π. τ. ἔρπετῶν, desideratur in Comp., Codd. 15, 18, aliis. ³⁰ Nobil., Codd. X, 130: Ἄ. Σ. ζῶων. Cod. 135: Σ. ζῶων. Syro-hex. ex vestigiis in loco male habito: ܟܝܒܘܬܘܢ. ³¹ Syro-hex., ubi pro ܟܝܒܘܬܘܢ — ܟܝܒܘܬܘܢ fortasse pingendum ܟܝܒܘܬܘܢ — ܟܝܒܘܬܘܢ.

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 14, 15, 16, alii. Codd. 127, 130 in textu: πᾶσαν τὴν ἐξ. ἣν ἐπ.; in marg. autem: πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἐπ. Montef. edidit: "Ἄλλος πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν ἣν ἐπ., quae lectio est in Codd. I, 55, 71. ² Cod. X, absente metobelo. ³ Sic sine obelo Syro-hex., et super rasuram Cod. III. ⁴ Sic Syro-hex., Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. I, III, 71. ⁵ Cod. 130. Syro-hex. ܟܝܒܘܬܘܢ — ܟܝܒܘܬܘܢ. ⁶ Sic Syro-hex., Cod. 127, et sine aster. Arab. 1. ⁷ Nobil. Codd. 127, 130: Οἱ λοιποὶ καὶ Σ. αἱ θυρίδες. Syro-hex. ܟܝܒܘܬܘܬܘܢ. ⁸ Codd. 64 (cum mutila scriptura), 127, 135.

14. הַכִּזְיָה. O'. Vacat. ✕ αὐτοί 4.⁹
 וְכָל-הַעוֹף. O'. και πᾶν ὄρνειον πετεινόν (alia
 exempl. πτερωτόν¹⁰). Alia exempl. και πᾶν
 πετεινόν.¹¹
 כָּל-צִפּוֹר כָּל-כְּנָף. Omnes aves omnium ala-
 rum. O'. Vacat. Alia exempl. πᾶν ὄρνειον
 ✕ πᾶν πτερωτόν 4.¹²
15. וַיֵּשְׁרְבוּ. O'. ἐν ᾧ ἔστι. Σ. ἐν ἧ ἔστι.¹³
20. וַיִּבְרֹוּ. Invaluerunt. O'. ὑψώθη. 'A. ἐνεδυ-
 ναμώθη. Σ. ἐπεκράτησεν.¹⁴
 וְהָרִים. O'. πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά. Alia
 exempl. — πάντα 4 τὰ ὄρη.¹⁵
22. בְּאַרְצֵי. In paribus suis. O'. Vacat. Alia
 exempl. ἐν ῥώθωσιν αὐτοῦ.¹⁶
 מִכָּל אֲשֶׁר. Ex omni quod erat. O'. και πᾶν
 δ (alia exempl. πᾶς δς¹⁷) ἦν.
24. וַיִּבְרֹוּ. O'. και ὑψώθη. 'A. (και) ἰδυναμώ-
 θησαν. Σ. (και) ἐπεκράτησεν.¹⁸
- Cap. VII. 3. — τῶν καθαῶν 4. — και ἀπὸ τῶν

- (sic) πετεινῶν—θηλύ (4).¹⁹ 4. — ἐγὼ 4 ἐπάγω.²⁰
 14. κατὰ γένος ✕ αὐτῶν 4. κατὰ γένος ✕ αὐ-
 τῶν 4. κατὰ γένος ✕ αὐτοῦ 4. κατὰ γένος ✕ αὐ-
 τοῦ 4.²¹ 17. — και τεσσαράκοντα νύκτας 4.²²

CAP. VIII.

1. וַיַּעֲבֹר. Et transire fecit. O'. και ἐπήγαγεν.
 'A. Σ. και παρήγαγεν.¹
 וַיֵּשְׁכּוּ הַמַּיִם. Et desederunt aquae. O'. και
 ἐκόπασε τὸ ὕδωρ. 'A. (και) ἐστάλησαν (τὰ
 ὕδατα). Σ. (και) ἐλώφησαν (τὰ ὕδατα).² Θ.
 και ἐκόπασε . . .³
2. וַיִּסְּכְרוּ. Et clausi sunt. O'. και ἐπεκαλύφθη-
 σαν (alia exempl. ἀπεκαλύφθησαν⁴). 'A. και
 ἐνεφράγησαν. Σ. και ἐκλείσθησαν.⁵
3. מֵעַל הָאָרֶץ הָיָה יָשׁוּב. De superficie terrae,
 magis magisque recedentes. O'. πορευόμενον
 ἀπὸ τῆς γῆς (alia exempl. add. ἐνεδίδου⁶).
4. וַיִּשְׁעַר יוֹם. O'. ἐβδόμη και εἰκάδι. Oί
 λοιποὶ ἑπτακαδεκάτη . . .⁷

⁹ Syro-hex., et sine aster. Cod. 135. ¹⁰ Sic Codd. 15, 37, alii, et Reg. 1871 in marg. ¹¹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 16, 18, 31, alii, et Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18 (cum πετεινὸν προ πτερωτόν), 25, 38, alii. Emendatius pingendum 'erat: ✕ πᾶν ὄρνειον πᾶν πτερωτόν 4; sed cum Syro consentit Arab. 1. ¹³ S. Augustin. in Locut. 20, a Flaminio Nobilio citatus: "Non refertur in quo, nisi genus subaudias, id est, in quo genere. Nam si in carne subaudiremus, in qua fuerat dicendum, quod solus interpres Sym. dixit." ¹⁴ Nobil. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Cod. 58. Praeterea τὰ ὑψηλά om. Comp., Codd. VI, 15, 16, alii, et Arab. 3. ¹⁶ Sic Cod. 135. Syro-hex. حَسْبًا وَحَسْبًا. Cod. 64 in marg.: ✕ ερω . . . ut videtur, exciso reliquo. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VI, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ¹⁸ Codd. 127, 130. Cf. Hex. ad Job. xxxvi. 9. Psal. lxiv. 4. Augustin. Quaest. in Gen. Lib. I, Qu. II: "Exaltata est aqua super terram CL dies. Aquila, obtinuit; Symmachus, praevaluerunt, id est, aquae;" ubi nomina interpretum inter se permutata esse videntur. Idem probabiliter accidit Syro nostro, qui affert: 'A. και ἐπεκράτησαν (οὐδὲ) (ο). Σ. και ἰδυναμώθησαν (οὐδὲ) (ο). ¹⁹ Syro-hex. In posteriore lectione deest metobelus; obelus autem non praemititit duabus lineis quae continent τῶν πετεινῶν—θηλύ. ²⁰ Idem, et cum 4 Arab. 1. ²¹ Idem. In quarto

loco αὐτοῦ est in Ed. Rom., sed abest a Comp., Ald., Codd. I, III, X, alii. ²² Idem.
 CAP. VIII. ¹ Syro-hex. و. ه. و. و. Cod. 64 affert: 'A. Σ. παρήγ. . . Codd. 127, 130: 'A. παρήγαγεν. ² Nobil., Codd. 64 (mutilus), 130 (cum ἐλώφωσαν). Cod. 127 affert: 'A. ἐστάλησαν. Σ. (fort. Θ.) ἐκόπασε. Schleusner. in Nov. Thes. s. v.: "Vocab. στάλλεσθαι, de aquis usurpatum, notat discedere, deserere terram, defluere. Montef. ἐστάλησαν male transtulit, coercitae sunt." Immo recte habet coercitae sunt, neque aliter cepit Syrus noster, vertens: و. ه. و. و. ³ Syro-hex., qui in textu pro ἐκόπασε, ἐκοψε (حجف) interpretatus est (cf. nos in Hex. ad Thren. iii. 45), in marg. affert: و. ه. و. و. Cf. Hex. ad Job. iii. 17. ⁴ Sic Ald., Codd. III, 32, 75, alii, invitis Hieron. et Syro-hex. ⁵ Codd. X, 64 (mutilus), 127 habent: 'A. ἐνεφράγησαν. Syro-hex. و. ه. و. و. Minus emendate Nobil., Cod. 130: 'A. ἐνεφράγησαν. Symmachii lectionem non memorato auctore posuit Montef. Hieron.: "Pro revelatis fontibus, clausos et obturatos omnes interpretes transtulerunt." ⁶ Sic Ald., Codd. I, III (cum ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ), X, 16, 18, alii, et (cum ἀπὸ τῆς γ. παρ.) Cod. 85, Syro-hex. ⁷ Syro-hex. و. ه. و. و. و. Cod. 64 (mutilus): Oί λ. . . Cf. ad Cap. vii. 10.

4. אֲרָרְטָ. *Armeniae*. Ο'. τὰ Ἀραράτ. Οἱ λοιποὶ Ἀρμενίας.⁸
5. הָיו הַלֶּחֶד וְהַסּוּר. *Erant magis magisque crescentes*. Ο'. ἡλαττονόδο. Alia exempl. πορευόμενον ἡλαττονόδο.⁹
6. חֲלוֹן. *Fenestram*. Ο'. τὴν θυρίδα. Alia exempl. τὴν θύραν.¹⁰ Οἱ λοιποὶ τὴν θυρίδα.¹¹
7. אֶת-הָעֵרֶב. Ο'. τὸν κόρακα, — τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ.¹²
וַיֵּצֵא יְצוּא יְשׁוּב. *Et exiit exeundo et redeundo*. Ο'. καὶ ἐξελθὼν, — οὐκ ἄνέστρεψεν (alia exempl. οὐχ ὑπέστρεψεν¹³). 'Ο Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ὑπέστρεψεν.¹⁴
8. מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. Ο'. ἀπὸ τῆς γῆς. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.¹⁵
11. עֵלֶה-זֵית טָרָף. *Folium olivae recens*. Ο'. φύλλον (Σ. θαλλὸν¹⁶) ἐλαίας κάρφος.
13. אֶת-מִכְכָּה. *Operimentum*. Ο'. τὴν στέγην. 'Α. Σ. τὸ κάλυμμα.¹⁷
17. וַיִּשְׂרְצוּ בָאָרֶץ. *Et abunde fetum edite in terra*. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἔρπετε ἐπὶ τῆς γῆς.¹⁸
19. כָּל-הָרֶמֶל. Ο'. καὶ πάντα τὰ κτήνη. Ἄλλος καὶ πάντα τὰ ἔρπετά.¹⁹
20. עֹלֹת. *Holocausta*. Ο'. εἰς ὀλοκάρπωσιν. Alia exempl. ὀλοκάρπωνιν; alia, ὀλοκαρπώσεις.²⁰ Σ. ἀναφοράς.²¹
21. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי לֵב. Ο'. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθείς. 'Α. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς καρδίαν αὐτοῦ. Σ. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. Θ. (καὶ) εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.²²
כִּי יִצֵּר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו. *Quia figmentum (cogitatio) cordis hominis malum est a pueritia ejus*. Ο'. ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 'Ο Ἑβραῖος τὸ πλάσμα τῆς καρδίας ἀνθρώπου...²³
22. עַד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ. *In posterum quamdiu terra durat*. Ο'. (alia exempl. ἔτι. πάσας²⁴) πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς. Σ. διὰ πάντων τῶν χρόνων τῆς γῆς.²⁵
- וַיּוֹם וַלְיָלְכָה. Ο'. ἡμέραν καὶ νύκτα. 'Α. Σ. καὶ ἡμέρα καὶ νύξ.²⁶

⁸ Cod. Reg. 1871. Cf. Hex. ad 4 Reg. xix. 37. ⁹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2. Syro-hex. **وَجِبَعٌ سَمِيحَةٌ**. ¹⁰ Sic Codd. 15, 18, alii, et Hieron., qui ait: "Pro ostio, fenestra scripta est in Hebraeo." ¹¹ Procop. in Gen. p. 259. Cf. ad Cap. vi. 17. ¹² Sic Syro-hex., Cod. X (obelis lineis quinque ab ἀπίστευτε ad ἀπίστευτε (v. 8) praemissis), et sine obelo Comp. (sine τοῦ), Ald., Codd. I, III, 14, 15 (sine τοῦ), 18, alii, Arab. 1, 3. ¹³ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 16, alii. Obelus est in Syro-hex. ¹⁴ Didymus in Catenis MSS. et schedis Combefis.: 'Ο Σύρος οὐχ ὁμοίως τῇ Ἑλληνικῇ λέγει γὰρ ὑπέστρεψε: καὶ ὁ Ἑβραῖος. Procop. in Gen. p. 268: τοιγαροῦν καὶ ὁ κόραξ ὑπέστρεψεν, ὡς ἔχει τὸ Ἑβραϊκόν. ¹⁵ Sic Comp., Codd. I, X, 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. ¹⁶ Cod. 130. Sic, sed ad κάρφος, Codd. X, 135 (sine nom.). Cf. Hex. ad Prov. xi. 28. ¹⁷ Cod. X. Syro-hex. **وَأَلْفَاكٌ**. ¹⁸ Nobil. affert: 'Α. τὸ κάλυμμα. ¹⁹ Syro-hex. in textu: **וְכָל-הָרֶמֶל**. Arm. 1 pingit: *et reptent super terram*. ✕ *crescite et multiplicamini super terram*. Graeca nostra dat Cod. 130 in marg. (cum ἔρπετε). ²⁰ Sic in textu Syro-hex. Post κτήνη Cod. 135 infert: καὶ π. τὰ κινούμενα ἔρπετά ἐπὶ τῆς γῆς. ²¹ Prior lectio est in

Comp. (cum ὀλοκαύτωσιν), Codd. III, VI, 14, 15, 19 (ut Comp.), alii; posterior in Codd. X, 16, 18, alii, et Syro-hex. ²² Nobil., Codd. X (cum ἀναφοράν), 64 (ubi ultima litera abscissa est), 130. Cod. 127 in marg. τὰς ἀναφορὰς, exscribente Matthaeo. ²³ Sic Cat. Niceph. p. 154, praemisso singulis lectionibus Ἄλλος. Symmachi et Theodotionis versiones testatur Nobil. ²⁴ Euseb. Emis. in Catenis Regiis et schedis Combefis. (= Procop. in Gen. p. 253): 'Ο δὲ Ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ ἐπιμελῶς, φυσικὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ π. ἐκ ν. αὐτοῦ. Νοεῖται δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ οὕτως τὸ πλάσμα τῆς κ. ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ π. ἐκ ν. αὐτοῦ. Ubi pro παρ' αὐτοῖς nescio an legendum παρ' ἄλλοις. In textu LXXviri ἐπιμελῶς reprobant Ald., Cod. 83, Syro-hex., et Arab. 3. ²⁵ Sic Syro-hex., et, incerta distinctione, Codd. 15, 55, 64, alii. ²⁶ Syro-hex. **וְכָל-הַיּוֹם**. "Margo forte, nam fere sunt exesa, πάντα τὸν χρόνον τῆς γῆς Cod. 64."—Holmes. Iste codex est Reg. 1871, ex quo Montef. edidit: Ἄλλος πάντα τὸν χρόνον τῆς γῆς. ²⁷ Cod. X (sine καὶ priore). Sic in textu Codd. 16, 18, 25, alii, et Cod. 127 in marg. Cod. 64 affert: 'Α. ἡμέρα καὶ νύξ. Holmes. e Codd. 127, 130 exscripsit: 'Α. καὶ ἡμέρα καὶ νύξ; sed in priore cod. abesse nomen auctoris diserte affirmat

12, 13. וַיְהִי אַרְבָּעָה יָמִים וַיְהִי אֶתְמוּלֵהֶם תַּת־שָׁלַח׃ O'. και ἐγέννησε — τὸν Καϊνᾶν. και ἔζησεν Ἀρφαξᾶδ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη τετρακόσια, και ἐγέννησεν υἱὸς και θυγατέρας, και ἀπέθανε. και ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν και τριάκοντα ἔτη, και ἐγέννησε 47 τὸν Σαλά. και ἔζησε Καϊνᾶν (Ἀρφαξᾶδ).

28. בְּאוּר כַּשְׁדִּים. In Ur Chaldaeorum. O'. ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων.⁸ (Οἱ λοιποὶ) ἐν Οὐρ τῶν Χαλδαίων.⁹

Cap. XI. II. — και ἀπέθανε 4.¹⁰ 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25. ÷ και ἀπέθανε 4.¹¹

CAP. XII.

5. וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה פְּנֵן. O'. Vacat. Alia exempl. και ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν.¹

6. עַד אֵילֹן מוֹרָה. Usque ad quercum More. O'. ἐπὶ τὴν δρὺν τὴν ὑψηλήν. Σ. (ἔως) τῆς δρυὸς Μαμβρῆ.²

¹ Procop. in Gen. p. 299: Καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. Ἐν τῷ Ἐβραϊκῷ ἔχει, Ἀρφαξᾶδ τὸν Σαλά γενῆα· και τὸ μῆσον ῥητὸν ὠβελισται. (Obelus, sive hypolemniscus, est in Arab. I, teste Grabio in *Dissertatione* etc. p. 26, qui tamen in textu LXXviralium v. 13 pingit: — και ἀπέθανε. και ἔζησεν Καϊνᾶν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, και ἐγέννησε τὸν Σαλά. και ἔζησε K. μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Σ. ἔτη τριακόσια τριάκοντα, και ἐγέννησε υἱὸς και θυγατέρας, και ἀπέθανε 4.) Verba ὠβελισμένα desunt in Cod. 82, Arm. I, qui in fine pro Καϊνᾶν legunt Ἀρφαξᾶδ. ⁸ Hieron.: “Pro eo quod legimus, in regione Chaldaeorum, in Hebraeo habetur, in UR CHESDIM, id est, in igne Chaldaeorum... quod videlicet ignem nolens adorare, igne consumptus sit. Loquitur autem postea Dominus ad Abraham (Cap. xv. 7): *Ego sum qui eduxi te de igne Chaldaeorum.*” Cf. Gesen. in *Thes. Ling. Hebr.* p. 55. ⁹ Euseb. in *Onomastico*, p. 304: Οὐρ τῶν Χαλδαίων, ἐνθα ἀπέθανε Ἀρράν ὁ ἀδελφὸς Ἀβραάμ, οὗ και ὁ τάφος εἰς ἔτι νῦν δεικνυται, ὡς ἱστορεῖ Ἰωσήπος (Antiq. I, 6, 5, ubi ἐν πόλει Οὐρῆ λεγομένη τῶν Χ.). ¹⁰ Arab. I, 2. ¹¹ Cod. X, ubi ad vv. 13, 15 *lemnisco*, ad reliquos *obelo* haec verba notari testatur Griesb.

CAP. XII. ¹ Sic Ald. (cum εἰσῆλθον εἰς τὴν γ.), Codd. I (cum ἦλθεν), III, X, 15, 16, alii, et (quantum ex Arab. I conjicere licet) Syro-hex., qui mox v. 6, testibus Arab. I, 2, verba εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς cum Comp., Codd. I, 15, 19, alii,

8. וַיַּעֲתֵק. Et transtulit (tentorium). O'. και ἀπέστη (Ἀ. μετῆρεν. Σ. ἀπῆρεν³).

9. מִיָּם. Ab occidente. O'. κατὰ θάλασσαν. Ἀ. ἀπὸ θαλάσσης. Σ. ἀπὸ δυσμῶν.⁴

10. וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה. Et invocavit nomen Jovae. O'. και ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. Ὁ Σύρος· ἐκάλεσε τὸ ὄνομα κυρίου.⁵

11. מִן הַצֶּבֶל. Meridiem versus. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἀ. νότονδε. Σ. εἰς νότον.⁶

12. כָּבֵד. Gravis erat. O'. ἐνίσχυσεν. Ἀ. ἐβαρύνθη.⁷

13. יָחִי. Vivam servabunt. O'. περιποιήσονται. Ἀ. ζώσουσιν.⁸

14. וַיַּדְּעַתְּ יְהוָה אֶת-פַּרְעֹה בְּנִגְעִים. Et percussit Jova Pharaonem plagis. O'. και ἤτασεν ὁ θεὸς (alia exempl. κύριος⁹) τὸν Φαραῶ ἑτασμοῖς. Ἀ. (και) ἤπτετο... ἀφαῖς.¹⁰

15. כִּדְוָתָא. O'. τί τοῦτο. Ἀ. εἰς τί τοῦτο.¹¹

et Hebraeo reprobat. ² Codd. X, 130 (cum Μαμβρῆ). Nobil. quasi scholium affert: τῆς δρ. Μαμβρῆ; et sic in marg. sine nom. Cod. 127. ³ Codd. X, 127 (cum μετῆρεν). Nobil. affert: Ἀ. μετῆρεν. Cf. Hex. ad Prov. xxv. 1. ⁴ Codd. X, 127, 130. Nobil. affert: Schol. ἀπὸ δυσμῶν. ἀπὸ θαλάσσης. ⁵ Procop. in Gen. p. 313: Τὸν Σύρον λέγειν φασιν, ἐκάλεσε τὸ ὄν. κ., τουτέστιν, ἐπεκαλέσε τῷ ὀνόματι κυρίου τὴν γῆν, ὅτι λοιπὸν θεοῦ ἦν κληρονομία. ⁶ Nobil., Codd. X, 127. Mendose Cod. 130: Σ. νότονδε. εἰς νότον. Cf. nos ad Cap. xliii. 24. Hieron.: “Et in praesenti et in plurimis aliis locis, pro *deserto*, ad *austrum* scriptum est in Hebraeo.” (Paulo ante ad ἀπῆρεν Cod. 130 in marg. pingit: Ἀ. ἀπῆρεν ἐκείθεν; sed rectius Cod. 127 in marg. sine nom.: ἐκείθεν.) ⁷ Codd. X, 127, 130. Nobil. affert: Ἀ. ἐβαρύνεν. Cf. ad Cap. xviii. 20. ⁸ Codd. X, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xiii. 19. ⁹ Sic Comp., Codd. 14, 16, 18, alii, et, testantibus Arab. I, 2, Syro-hex. ¹⁰ Cod. X affert: Ἀ. ἤπτετο ἀφαῖς ἐβασάνισεν, nullo spatio post ἤπτετο relicto. Cod. 127: και ἤπτετο ἀφαῖς; Cod. 130: ἤπτετο ἀφαῖς, uterque sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xi. 1. Psal. xc. 10. Quod ad ἐβασάνισεν attinet, non est Symmachi versio, ut Holmesio videbatur, sed mera glossa vocis ἤτασεν. Hesych.: ἤτασεν ἐβασάνισεν. Cf. Schaffenb. in *Animadv.* p. 10. ¹¹ Cod. 127.

CAP. XIII.

1. **וַיָּבֹאוּ**. O'. eis tñm xerhmon. S. eis tòn vòton.¹
 2. **וַיִּבְרַח מֶאֱדָם**. *Gravis (dives) erat valde.* O'. hñ plòusios sfòðra. 'O' Έβραϊός· βαρὺς σφόδρα.²
 3. **לְמַסְעֵי מַנְבְּבָה**. *Secundum stationes suas ab austro.* O'. ðθεν h̄lθεν eis tñm xerhmon (S. eis tòn vòton³).
 5. **וַיִּתְּנוּ אֹהֶלִים**. *Et tentoria.* O'. καὶ σκηναί. Alia exempl. καὶ κτήνη.⁴
 6. **וְלֹא יָנֻחוּ לְשֵׁבַת יְהוָה**. *Et non potuerunt habitare una.* O'. καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠδύναντο (s. ἐδύναντο) κατοικεῖν ἅμα.⁵
 12. **וַיִּשָּׁב** (in priore loco). O'. κατῶκῃσεν. Alia exempl. παρῶκῃσεν.⁶ 'A. ἐκάθισεν. S. ἔμεινεν.⁷

18. **וַיִּשָּׁב**. O'. κατῶκῃσεν. Alia exempl. παρῶκῃσεν.⁸

Cap. XIII. 17. καὶ εἰς τὸ πλάτος ✕ αὐτῆς⁹ ÷ καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα¹⁰

CAP. XIV.

1. **וַיֵּלֶךְ**. O'. Έλλάσαρ. S. Πόντου.¹
עֵילָם. O'. Έλάμ. S. Σκυθῶν.²
גֹּיִם. *Gojim.* O'. ἔθνῶν. S. Παμφυλίας.³
 3. **וַיִּבְרְחוּ**. *Consociati convenerunt.* O'. συνεφώνησαν. 'A. συνέβαλον. S. συνῆλθον.⁴
וַיֵּלֶךְ עַמְקַן. *In valle Siddim.* O'. ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἀλυκὴν ('A. τῶν πρινεῶνων. Θ. τῶν ἀκτῶν⁵).

CAP. XIII. ¹ Cod. X. Minus probabiliter Cod. 127: 'Ak. eis tòn vòton. Cf. ad Cap. xii. 9. ² Hieron.: "Quomodo potuerit xiens de Aegypto fuisse dives valde? Quod solvitur illa Hebraica veritate, in qua scribitur: *Abram gravis vehementer*, hoc est, βαρὺς σφόδρα; Aegypti enim pondere gravabatur. Et licet videantur esse divitiae pecoris, auri, et argenti, tamen si Aegyptiae sunt, viro sancto graves sunt." Rectius interpres Graeco-Ven. locutionem Hebraeam ex Graeco idiomate claram fecit, vertens: ὁ δ' Ἀβράμης ἔβρισεν ἄγαν ἐν κτήσῃ κ. τ. ε. ³ Cod. X. Hieron.: "Denique, non ut in LXX legimus: *Abiit unde venerat in desertum usque Bethel*; sed sicut in Hebraeo scriptum est: *Abiit itinere suo per austrum usque Bethel*." ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (in marg.), 20, 31, alii, et S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 333 D. "Dubium an veteris cuiusdam interpretis sit haec postrema lectio. In utraque autem interpretatione omittitur **וְשֵׁבַת**, *ovis aut pecus*."—Montef. Immo **וְשֵׁבַת** verititer πρόβατα, ut cuius locum inspicienti patebit; et κτήνη non est veteris interpretis, sed vitiosa versio LXX lectio. Cf. Scharfenb. in *Animalv.* p. 11. ⁵ Sic Comp., Codd. III, X, 14, 16, alii, et S. Chrysost. l. c. ⁶ Sic Codd. X, 37, 74, alii. ⁷ Cod. X. ⁸ "Hanc lectionem veteris, ut videtur, cuiusdam interpretis, ad marg. habent schedae Combefisianae."—Montef. Est mera varietas, quam in textu exhibent Codd. 14, 16, 18, alii. Praeterea Montef. ad *παρὰ τὴν δρῶν τὴν Μαμβρη* affert: "Ἄλλ. ἀπὸ δράσεως, quae non est nisi interpretatio qualiscunque vocis Hebraeae. Sic Anon. in Cat. Niceph. p. 194: *Σόδομα· τύφλωσις ἢ στέρησις [στερίωσις Cod. 135].*

Μαμβρῆ ἱερμνεύεται, ἀπὸ δράσεως' κ. τ. ε. ⁹ Arm. 1: *latitudinem ✕ illius*. Sic sine aster. Codd. I, 14, 15, 16, alii. ¹⁰ "Haec verba obelo notantur, utpote quae in Hebraico non exstent, ut monet quaedam Catena MS."—Montef. Desunt in Codd. I, X, 14, 15, 16, aliis, Arab. 1, 2.

CAP. XIV. ¹ Codd. X, 127, 130. Procop. in Gen. pp. 321, 322: *Σύμμαχος δὲ ἐξέδωκε τὸ μὲν Έλλάσαδ (sic, in vitis libris Graecis), Πόντου· τὸ δὲ Έλλάμ, Σκυθῶν τὸ δὲ τῶν ἔθνῶν, Παμφυλίας*. Minus bene Nobil. ad Έλλάσαρ notat: 'A. Πόντου. S. Σκυθῶν. Cf. ad v. 9. ² Codd. X, 127, 130, Procop. ³ Procop. Cf. ad v. 9. Haud absurde conjicit Drusius, Symmachum in mente habuisse nomen φυλή, *tribus, gens*; ut *Pamphylia* sit regio a variis gentibus habitata, juxta Judaeorum opinionem a Jarchio memoratam: "וְגֵי, locus ita dictus, quod eo convenissent plurimae nationes, quae regem constituerunt super se, nomine Tidal." ⁴ Nobil., Cod. 127 (cum συνέβαλλον). Cod. X, teste Griesb.: S. συνέβαλον. S. συνῆλθον, quorum prius notatur ad v. *συνεφώνησαν*; posterius vero ad v. *ἀλυκὴν*. Cod. 130 in marg.: *συνέβαλον συνῆλθον*. Interpres Graeco-Ven. verbum finxit *ξυμμορίασαν, a συμμορία, decuria munera obeuntium*. ⁵ Hieron. ad v. 8: "Sciendum autem, pro eo quod post paululum sequitur: *Et direxerunt contra eos aciem ad bellum in valle salinarum*, in Hebraeo haberi, *in valle SEDDIM*; quod Aq. interpretatur *τῶν περιπεδίων*, Theod. τῶν ἀλωῶν [quasi legerit ἡσרים pro ἡσרים] (Ges.) vel ἡσרים (Scharfenb.), *amoena nemora significantes*." Vox barbarata *περιπεδίων, circumcirca campestrium*, Vallarsio suspecta erat, cui e scriptura duorum librorum *πρινηῶνων*

5. רֵפְהַיִּים. *Rephaitas.* Ο. τοὺς γίγαντας ('Α. 'Ραφαείμ⁶).
- הַמִּצְרַיִם. *Et Susaeos in Ham.* Ο. καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς. Σ. (καὶ τοὺς) Ζοιζομείν...⁷
6. עַד אֵיל. *Usque ad quercum.* Ο. ἕως τῆς τερεβίνθου (Οἱ λοιποὶ δρυὸς⁸).
8. מִן הַיַּבֵּשׁ. Ο. ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἀλυκῇ ('Α. τῶν πρινεάνων. Θ. τῶν ἀκτῶν⁹).
9. עֵלָם. Ο. 'Ελλάμ. Σ. Σκυθῶν.¹⁰
- גִּיּוֹן. Ο. ἔθνων. Σ. Παμφυλίας.¹¹
- רְפָאִים. Ο. 'Ελλασάρ. Σ. Πόντου.¹²
13. הַפָּרְסִי. *Fuga elapsi.* Ο. τῶν ἀνασθέντων (Σ. διαφευγόντων¹³) τισ.
- הַעֲבָרִי. *Transfluviali.* Ο. τῷ περάτῃ. 'Α.

- τῷ περαίτῃ. Σ. τῷ 'Εβραίῳ.¹⁴ Aliter: 'Α. τῷ 'Εβραίῳ.¹⁵
13. הַמִּצְרַיִם. Ο. 'Αμορραίου. Alia exempl. δ' 'Αμορῖς.¹⁶ 'Α. τοῦ 'Αμορῖ. Σ. τοῦ 'Αμορραίου.¹⁷
17. מִן הַיַּבֵּשׁ. *A caedendo.* Ο. ἀπὸ τῆς κοπῆς. 'Α. ἀπὸ τοῦ πληῆσαι. Σ. μετὰ τὸ πατάξαι.¹⁸
21. מִן הַיַּבֵּשׁ. *Animas.* Ο. τοὺς ἀνδρας. 'Α. τὴν ψυχὴν. Σ. τὰς ψυχάς.¹⁹
- וְהָרְפָאִים. *Et opes.* Ο. τὴν δὲ ἵππον. 'Α. τὴν δὲ περιουσίαν. Σ. τὴν δὲ ἵππαριν.²⁰
23. מִן הַיַּבֵּשׁ. *Ex filo.* Ο. ἀπὸ σπαρτίου ('Α. βάμματος. Σ. νήματος²¹).
- לְעֵלְמָוֶת. *Corrigiam calcei.* Ο. σφρωτῆρος (potior scriptura σφαιρωτῆρος²²). Σ. ἱμάντος...²³

reponendum videbatur πρινιδίων, vel πρίνων, *ilicium*, quibus fere consita sunt arboribus nemora. Sed mirum non perspexisse V. D., sub πρινηάνων vix, et ne vix quidem latere vocem bene Graecam πρινεάνων, a πρινεάν, *locus ilicibus consitus*, eiusdem formae ac ροδεών, μυρσινέων, παπυρέων, etc. Aquilae autem ita vertenti menti observata esse vocem Syriacam ܠܗܒܝܠ vel ܠܗܒܝܠ, *ilex*, quam tetigimus ad Jesai. xlv. 14, vix dubium esse potest. In eandem emendationem ante nos inciderat Lagarde, qui pro τῶν περιπεδίων e libris suis excitavit τῶνα. ἀΠΡΙΝΕΑΙΝΟΝ, ΤΩΝ-ἀΠΡΙΝΕΑΙΝΟΝ, et τῶνπρινεωήων. Quod vero ad Theodotionem attinet, etsi ἀλσῶν per se non male habet, cum tamen in iisdem tum Vallarsii, tum, si recte colligimus, Lagardii libris ἀκτῶν scriptum sit, cui vocabulo *amoenitatis* notionem inesse in Hex. ad Cap. ii. 15 probavimus, hoc, praeceunte eodem Lagardio, Hieronymo hic quoque vindicavimus. ⁶ Nobil., Codd. 127, 130 (uterque cum 'Ραφαείν). ⁷ Ad 'Ορμαίους F. C. Alter e Cod. 130 exscripsit: Σ. Ζοιζομείν, notans: "Et ita Sym. videtur favere lectioni [Ald. (cum Σομαίους), Codd. X, 72 (ut Ald.), 74, aliorum] τοῖς Σομαίους." Cod. 127 affert: 'Α. ράφαειν. Σ. ζοιζομεί (sic). Sed lectio Ζοιζομείν proculdubio pertinet ad ִיּוֹן, quam gentem eandem esse cum ea quae, ab Ammonitis ִיּוֹמִיךְ appellata, inter Rephaitas recensetur Deut. ii. 20, cum hodiernis interpretibus Sym. creditisse videtur. Hieron.: "ZUZIM autem et EMIM terribiles et horrendi interpretantur; pro quo LXX, sensum magis quam verbum ex verbo transferentes, *gentes fortissimas* posuerunt. Porro ΒΑΕΜ, pro quo dixerunt ἅμα αὐτοῖς, hoc est, *cum eis*, putaverunt scribi per ΗΕ, ducti elementi

similitudine, cum per HETH [in paucis tantum exemplaribus] scriptum sit... id est, *in Hom.*" ⁸ Cod. X. Cod. 127: Σ. δρυὸς. ⁹ Hieron. Vid. ad v. 3. ¹⁰ Codd. X (qui ad ἔθνων refert), 127. Cod. 130 ad Ἀλλάμ (sic) affert: 'Α. Σ. Σκυθῶν. Cf. ad v. 1. ¹¹ Codd. 127 (qui ad Σενναάρ refert), 130 (sine nom.). Cf. ad v. 1. Ad ἔθνων Nobil. affert: Σ. σκυθῶν. Schol. Παμφυλίας. ¹² Codd. 127 (sine nom.), 130. Nobil. ad Σενναάρ affert: Schol. Πόντου. ¹³ Nobil., Cod. 130. Ad παραγενόμενος Cod. 127 affert: Σ. διαφυγόν. ¹⁴ Nobil., Codd. 127, 130. (Nomen περαίτης, ab Aquila, ut videtur, ad formam Hebraeam effectum, gentilitium est a πέραν, et sonat *transfluvialis*, vel *transeuphratensis*, non, ut vulgo vertunt, *transitor*, quasi a περάω.) ¹⁵ Origen. in Catenis MSS. apud Montef.: Περάτης καλεῖται ὁ 'Αβραάμ, ἔπειθ' ἀπὸ τῆς Χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῶν Χαναανίων ἐρμηνεύεται δὲ τοῖς περὶ 'Ακίαν, 'Εβραίος. ¹⁶ Sic Codd. I (cum δ' 'Αμορῖς), III, X, (cum δ' 'Αμορῖς), 14, 15, 16, alii (inter quos 127, 130). ¹⁷ Codd. 127 (cum 'Αμορραίου), 130. ¹⁸ Codd. 127, 130 (cum ἰπὸ pro ἰπὸ). ¹⁹ Nobil., Codd. 127, 130. ²⁰ Codd. 127, 130. ²¹ Nobil., Codd. 127, 130 (cum βάματος), 135 (idem). ²² Sic Comp. (cum σφερ.), Codd. I (ut Comp.), III, X (ut Comp.), 14, 15, 16, alii. Suidas: σφαιρωτήρ σανδαλίον ζιτίχων, ἰόν τὸ λωρίον τοῦ ἰποδήματος. ²³ Cod. 127. Cat. Niceph. p. 200: Σύμ. σφαιρωτήρα τὸν ἱμάντα τοῦ ἰποδήματος φησι. Cod. 130 affert: 'Α. ἱμάντος. Σ. καὶ ουκερουσαν (non, ut Holmes. exscripsit, ουκεροτσαν). Posterior lectio ad notam seq. pertinet.

23. וְלֹא תֹאמַר. O' lna mh eiphs. Σ. καὶ οὐκ ἐρείς.²⁴

Cap. XIV. 5. τῇ πόλει ✕ αὐτῶν 4.²⁵

CAP. XV.

1. לִּי אֶתְּיָדָי. Sum *clypeus tibi*. O'. ὑπερασπίσω σου. Σ. ὑπερμάχομαι καθάπερ ὄπλον.¹

2. דוּלִי אֶתְּיָדָי. Discedam sine prole. O'. ἀπολύομαι ἄτεκνος. 'A. ἀπέρχομαι ἄγονος. Σ. πορεύομαι...²

וְבֵן מִצְטָק בֵּיתִי. Et filius possessionis (possessor, heres) domus meae. O'. ὁ δὲ υἱὸς Μασέκ τῆς οἰκογενεὸς μου. 'A. (καὶ) ὁ υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου. Σ. ὁ δὲ συγγενῆς τοῦ οἴκου μου. Θ. καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου.³

מִדָּמָסְק. Ex Damasco. O'. Δαμασκός. 'O' 'Εβραῖος Δαμασκηνός.⁴

4. לֹא אֲדַבֵּר. O'. λέγουσα. Alia exempl. λέγων.⁵ 'A. τῶ λέγειν. O'. Σ. Θ. λέγων.⁶

9. וְגֹבֵל. Et pullum columbinum. O'. καὶ περι-

στεράν. 'A. (καὶ) περιστερίδα. Θ. (καὶ) νεοσσὸν περιστερᾶς.⁷

11. עַל-הַפְּתָרִים. Super cadavera. O'. ἐπὶ τὰ σώματα ✕ ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν 4.⁸ Alia exempl. ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα.⁹

וְיָשַׁב אִתָּם. Et stando abegit (Graeco-Ven. ἐφύσησε) eas. O'. καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς. 'A. (καὶ) ἀπεσῶθησεν (αὐτούς).¹⁰

12. תְּרִדְמָה. Somor gravis. O'. ἔκστασις. 'A. κῶρος. Σ. κάρος.¹¹

15. תִּקְבֵּר בְּשִׂיבָה זֹבָחַ. Sepelietis in canitie bona. O'. τραφεὶς ἐν γήρα καλῶ. 'A.. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ.¹²

19. וַיֵּאֱתָן הַקְּדָמוֹנִי. Et Cadmonaeos. O'. καὶ τοὺς Κεδμωναίους (Σ. ἀνατολικούς¹³).

CAP. XVI.

2. יִצְרִינִי. Cohibuit me. O'. συνέκλεισέ ('A. ἐπέσχεν. Σ. συνέσχεν¹) με.

²⁴ Cod. 127. ²⁵ Sic Arm. 1, et sine aster. Cod. 15. In Hebraeo est וְלֹא תֹאמַר.

CAP. XV. ¹ Cat. Niceph. p. 201. ² Cod. X. Codd. 127, 130: 'A. ἄγονος. ³ Nobil., qui post Aquilae et Theodotionis lectiones affert: Schol. ὁ δὲ συγ. τοῦ οἴκου μου, et sic in marg. sine nom. Cod. 130. Codd. X, 127 vero: Σ. ὁ δὲ συγ. τοῦ οἴκου μου. Hieron.: "Ubi nos habemus, et filius Masec vernaculae meae, in Hebraeo scriptum est, UBIEN MESECH BETHI, quod Aq. transtulit, ὁ υἱὸς (υἱὸς sine artic. Lagarde) τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν (οἴκου MS. apud Vallars.; οἴκου Lagarde, ut τοῦ ποτίζοντος nominis vices gerat, quod durius videtur) μου, id est, filius potum dentis domui meae; Theod. vero, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου, id est, et filius ejus qui super domum meam est." ⁴ Diodorus in Cat. Niceph. p. 201: τὸ, Δαμασκός, ἢ 'Εβραῖα Δαμασκηνός λέγει. ⁵ Sic Comp., Codd. I, III, X, 15, 19, alii. ⁶ Cod. 130 (qui λέγων habet in textu, negante Holmesio) in marg.: 'A. τῶ λέγειν. Οἱ δὲ Ο', Σ., καὶ ὁ καὶ Θ. (sic) ὡς γέγραπται, λέγων. ⁷ Procop. in Gen. p. 330: 'Ἐν τῶ 'Εβραϊκῷ δὲ καθόλου περιστέρα οὐκ ἔσται' ἔστι μὲν γὰρ τὸ 'Εβραϊκὸν τοῦ περιστέρα ἰωνᾶ' τὸ δὲ ἐν τῇ 'Εβραϊῶν βιβλῶφ γεγραμμένον νῦν ἐστὶ τωβάλ (sic), ὅπερ σημαίνει ὁμολογουμένως νεοσσόν' ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἐν' ἄλλοι νεοσσὸν ὀρνέου δύναται λέγεσθαι, 'Ακ. ὡς εἰκὸς περιστερίδα (fort. περιστερίδα) ἐκδέδωκεν, εἰ καὶ μὴ φιλαλήθως

Θεοδ. δὲ νεοσσὸν εἰπὼν περιστερᾶς, τὸ μὲν ἀμφίβολον ἐξέκλιεν, τὸ δὲ μὴ κείμενον ἐν τῶ 'Εβραϊκῷ τέθεικεν. Montef. e Latinis Procopii p. 127 edidit: 'A. O'. περιστερᾶν. Θ. νεοσσὸν περιστερῶν. ⁸ Obelus est in Arab. 1, 2. Posterius ἐπὶ reprobant Codd. I, III, X, 15, 19, alii. ⁹ Nobil. Sic Codd. 20, 75 (cum διχοτομημένα), et S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 375 B. ¹⁰ Nobil., Codd. X, 127, 130, 135 (sine nom.). ¹¹ Codd. 127, 130, 135 (cum κῶροςος pro κάρος). Holmes. e Cod. 73 exscripsit: 'A. κάρος. Σ. κάρος. Denique Cat. Niceph. p. 208: 'A. κάροςος. E lectionibus quae Aquilae tribuuntur, eam posuimus, quae et Graeca est, et optime testata, licet non omnino in ea acquiescamus. Desideratur καταφορά (cf. Hex. ad Gen. ii. 21. Jesai. xxix. 10), quod Montef. sine idoneo teste edidit. Nam Hieron., quem appellat, tantummodo ait: "Pro ecclasi in Hebraeo THEARDEMA, id est, καταφορά, legitur, quam supra veritum in sororem." ¹² Codd. X, 73, 127, 130. Nobil.: "Schol. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. Omnes LL. VV. τραφεὶς; nusquam ταφεὶς [ut Comp., et char. min. Grabe]." ¹³ Cod. 127. Graeco-Ven.: καὶ τὸν ἀνατολικόν.

CAP. XVI. ¹ Codd. 127, 130, 135. Cod. X: 'A. ἐπέσχεν (non, ut Montef., ἐπέιχε). Syro-hex.: ܘܢܘܢ ܕܘܢܘܢ ܕܘܢܘܢ. ܘܢܘܢ ܕܘܢܘܢ ܕܘܢܘܢ.

Cap. XVII. 17. ἐπὶ πρόσωπον ✕ αὐτοῦ 4.⁹ 23.
τοὺς ἀργυρωνήτους ✕ αὐτοῦ 4.¹⁰

CAP. XVIII.

1. מִמְרֵהָ. Ο'. τῆ Μαμβρῆ. Alia exempl. τῆ
ύψηλῆ.¹
4. מִנְעֵט-מַיִם. *Paulum aquae.* Ο'. ὕδωρ. Alia
exempl. μικρὸν ὕδωρ.²
6. מִבְּהָרֵי שְׁלֵשׁ סָאִים קָמַח כְּלֶת לֹשֶׁת. *Cito ar-*
cesse tria sata farinae purissimae, et depse.
Ο'. σπεύσον, καὶ φύρασον τρία μέτρα ('Α. Σ.
σάτα³) σεμιδάλεως. Alia exempl. σπεύσον
τρία μέτρα ἀλεύρου σεμιδάλεως, φύρασον.⁴
8. וַיֹּאכְלוּ הָעֵץ וַיהוָה — וַיֹּאכְלוּ. Ο'. καὶ ἔφαγον αὐτὸς
δὲ—τὸ δένδρον. Alia exempl. αὐτὸς δὲ—τὸ
δένδρον· καὶ ἔφαγον.⁵
12. בְּקִרְבָּה. Ο'. ἐν ἑαυτῆ. 'Α. (ἐν) ἐγκάτῳ αὐ-
τῆς.⁶
- וְאַחֲרַי בְּלִתי הֵיְתָה-לִּי עֲדָנָה. *Postquam senio*
confecta sum, erit mihi voluptas? Ο'. οὐπω
μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν. 'Α. μετὰ τὸ
κατατριβῆναί με, ἐγένετό μοι τρυφερία.⁷ Σ.
μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με ἐγένετό μοι ἀκμή.⁸

18. וְעָצֵר. *Et fortem.* Ο'. καὶ πολὺ. 'Α. (καὶ)
δοστέϊνον. Σ. (καὶ) ἰσχυρόν.⁹
20. כְּבִרָה. *Gravis facta est.* Ο'. μεγάλη. 'Α.
ἐβαρύνθη. Σ. βεβάρηται.¹⁰
21. וַעֲשׂוּ כָלָה. *Fecerunt consummationem (penitus).*
Ο'. συντελούνται. Σ. ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον.¹¹
22. וַיִּלְכוּ. Ο'. ἦλθον. 'Αλλος· ἐπορεύθησαν.¹²
25. הָלַלְהָ לְךָ. *Absit a te.* Ο'. μηδαμῶς σὺ (ποιή-
σεις). Σ. οὐχὶ σόν.¹³
- וְהַשִּׁיט כָּל-הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִיַּשָּׁר. *Nonne*
judex totius terrae faciet justum? Ο'. ὁ κρί-
νον πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν; Σ.
ὁ πάντα ἄνθρωπον ἀπαιτῶν δικαιοπραγεῖν, ἀκρί-
τως μὴ ποιήσης τοῦτο.¹⁴
26. וְיָדִיקָם בְּדָרְסֵם חֲמִישִׁים צְדִיקָם. Ο'. ἐὰν
ᾧσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι. Alia
exempl. ἐὰν εὗρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα
δικαίους.¹⁵
28. חֲמִשָּׁה. Ο'. εἰς τεσσαρακονταπέντε. Alia ex-
empl. πέντε.¹⁶
30. וְאַל-נָפַח יָהּ לְאַדְנֵי. *Ne, obsecro, exardeat*
(ira) Domino. Ο'. μὴ τι, κύριε. 'Α. μὴ δὴ
ὀργίλον τῷ κυρίῳ.¹⁷

assimilatione. Fortasse in Syro-hex. legebatur: **וְאֵת**
וְאֵת / **וְאֵת** / **וְאֵת**.⁹ Sic
Arm. i. Pronomen deest in Codd. III, X, 57, 59, aliis.
¹⁰ Sic Arm. i, et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii.
CAP. XVIII. ¹ Sic Syro-hex., quantum conjicere licet
ex Arab. i, 2, qui *excelesae* vertunt. Cf. ad Cap. xii. 6.
² Sic Codd. 15, 72, 82 (cum ὕ. μικρὸν), Arab. i, 2, Arm. i.
³ Nobil., Cod. 130. Cod. X, teste Montef.: Οἱ Ο'. σάτα.
⁴ Sic Codd. 15, 72 (om. μέτρα), 82, 135. Hieron.: *Festina*
tres mensuras farinae similiae, commisce. ⁵ Sic Codd.
15, 72, 82, Arab. i, 2. ⁶ Codd. X, 127, 130. Minus
probabiliter Nobil.: 'Α. ἐγλάσσε κατ' αὐτῆς. Cf. Hex. ad
Exod. iii. 20. Psal. liv. 5. lxiii. 7. ⁷ Nobil., Codd. X,
127 (cum καταβῆναι), 130, Cat. Niceph. p. 236 (cum κατα-
κρυβῆναι). ⁸ Nobil., Codd. 127, 130 (cum παλαιωθ.). Cat.
Niceph. ibid. Hieron.: "Sym. hunc locum ita trans-
tulit: *Postquam vetustate consenui, facta est mihi adole-*
scencia." ⁹ Nobil., Codd. X, 127, 130. ¹⁰ Codd. 127,
130 (cum Σ. βεβάρηται). Ad Sym. cf. Hex. ad Jesai. i. 4.

Minus probabiliter Nobil.: 'Α. Σ. ἐβαρύνθησαν; Cod. X:
'Α. ἐβαρύνθησαν; Cod. 135: 'Α. ἐβαρύνθησαν. Σ. βεβάρηται.
¹¹ Nobil. (cum ἐπετέλεσαν), Codd. X, 127, 130 (sine nom.),
135 (idem). ¹² Sic in marg. Codd. 127, 130. ¹³ Nobi-
l., Cod. 130 (cum οὐχίσον). Locutionem Hebraeam aliter
vertit Sym. in Hex. ad i Reg. xx. 2. Job. xxxiv. 10.
¹⁴ Cod. X. "Quae sane lectio deflectere videtur ab He-
braico. Verum Sym. non infrequenter παραφραστικῶς in-
terpretatur."—Montef. Cf. ad Cap. i. 27. ¹⁵ Sic Ald.,
Codd. I, III, X, 15, 31, alii, invitit Arab. i, 2 (h. e. Syro-
hex.). "Hanc versionem, tacito interpretis nomine, affe-
runt quidam MSS. [in textu, non in marg.]. Suspicio esse
Symmachi [vel trium interpretum]."—Montef. ¹⁶ Sic
Codd. I, III, X, 15 (cum altera lectione in marg. rec. m.),
56, alii, Arab. i, 2. ¹⁷ Nobil. (cum "Schol." pro 'Α.).
Codd. X (om. δὴ), 127, 130 (sine nom. cum μὴ δι' ὀργ.).
Cf. ad Cap. iv. 6. (Ad μὴ τι (v. 30) Cod. X in marg.
notat: *λείπει τὸ ὄργην ἐπάγω κατ' ἑμαυτὸν*; et ad τὸν κύριον
(v. 31), fortasse per errorem pro μὴ τι (v. 32): *λείπει τὸ*

30. שְׁלֹשִׁים וְשָׁנִים חַמְּשָׁנִים. *O.* Ένεκεν τῶν τριάκοντα. Alia exempl. ἐὰν εὐρεθῶσιν (s. εὐρω) ἐκεῖ τριάκοντα.¹⁸
31. בְּעֵבֶר הַעֶשְׂרִים. *In gratiam viginti.* *O.* ἐὰν εὐρω ἐκεῖ εἰκοσι. Alia exempl. Ένεκεν τῶν εἰκοσι.¹⁹

CAP. XIX.

8. בַּצֵּל. *In umbra.* *O.* ὑπὸ τὴν σκέπην (alia exempl. στέγην¹).
9. וַיֹּאמְרוּ. (in posteriore loco). *O.* Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπαν.²
10. וַיָּבִיאוּ. *Et traxerunt intro.* *O.* εἰσεσπάσαντο. Ἄλλος ἐπίασαν.³
16. וַיִּתְּבַחֲמוּ. *Et cunctatus est.* *O.* καὶ ἐταράχθησαν. Ἄ. (καὶ) ἐμέλλησεν.⁴ Σ. ὁ δὲ ἐστραγγύετο (s. ἐστραγγεύσατο).⁵
- וַיֵּצְאוּהוּ וַיִּנְחֵהוּ בְּחוּץ לְעִיר. *Et eduxerunt*

eum, et constituerunt eum extra urbem. *O.* Vacat. Alia exempl. (X) καὶ ἐξηγάγοσαν αὐτὸν, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἀπέξω τῆς πόλεως.⁶ X Σ. καὶ ἐξήγαγε κύριος αὐτὸν, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως.⁷

19. לְהַחְיִיתוֹ. *O.* τοῦ ζῆν. Ἄλλος τοῦ ζῶσαι.⁸
21. הִנֵּה נִשְׂאֲתִי פְּנֵיהָ. *Ecce! gratificabor tibi.* *O.* ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον. Ἄ. ἰδοὺ ἦρα πρόσωπόν σου.⁹ Σ. ὅρα εἰ ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου.¹⁰
23. וַיַּעַר. *O.* εἰς Σηγῶρ. Ὁ Σύρος Ζααρί.¹¹
24. מֵיֵאת יְהוָה. *O.* παρὰ κυρίου. Schol. ση^m. κατὰ Ἰουδαίων.¹²
25. הַבְּצֵר. *Tractum circumjacentem.* *O.* τὴν περιχώρον. Alia exempl. τὴν περιόικον.¹³
28. אֲרָץ הַבְּצֵר. *O.* τῆς περιχώρου. Alia exempl. τῆς γῆς τῆς περιχώρου.¹⁴
- קִיטָר (bis). *Fumus.* *O.* φλόξ.. ἀτμίς. Ὁ Ἑβραῖος ἀναθυμίασις.¹⁵

ἐπιτρέψει μοι λαλῆσαι. Arab. 1, 2 utroque supplet: *succensebis mihi.* ¹⁸ Sic Codd. III, X, 15, alii, Arab. 1, 2; et (cum εὐρω) Codd. 55, 56, alii. ¹⁹ Sic Codd. I, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.

CAP. XIX. ¹ Sic Ald., Codd. I, III, X (cum σκέπην in marg.), 14, 15, alii. ² Sic Codd. 15, 106 (cum εἶπον), 130, 135, Arab. 1, 2. ³ Sic Justin. M. in Dial. p. 255, qui mox προσέλεισαν pro ἀπέλεισαν legit. ⁴ Nobil., Codd. X, 127. ⁵ Nobil. affert: Schol. ἐστρατεύσατο. Cod. X: Σ. ὁ δὲ ἐστρατεύετο. Cod. 127: Σ. ὁ δὲ ἐστρατεύετο.

De confusione verborum στρατεύεσθαι et στραγγεύεσθαι, qua nulla inveteratior, legendi sunt Kuster. ad Suid. s. v. Ἡ δει χελώνης κ. τ. ε.; Valckenaer. ad Ammon. p. 132; Wesseling. *Probabil.* p. 290. Ceterum habet quo se tueatur scriptura στραγγεύεσθαι cum simpliciter γ, quae a στρατεύεσθαι minutissimo apice discernitur. Cf. Hex. ad Prov. xxiv. 10.

⁶ Sic Codd. 15, 135, et, teste Holmesio, Arab. 1, 2, quos tamen ἐξήγαγον et ἔξω in apographo suo legere potuisse quisvis videt. Cod. 82: καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν καὶ ἐθήκαν ἔξω τ. π. Arm. 1, vertente Altero: καὶ ἐξήγαγον, καὶ ἔστησαν ἔξω τ. π., cum X in marg. ⁷ Sic Cod. X, si Griesbachium recte capio. Montef. ex eodem affert: Σ, καὶ ἐξήγαγε κ. τ. ε.; Holmes. autem: X καὶ ἐξήγαγε κ. τ. ε. Sic sine aster. Codd. 73, 127 (cum ἔξω ἔξω τ. π.). ⁸ Sic sine nom. Cod. 130 in marg. Nobil. quasi scholium affert. ⁹ Cod. 135,

Cat. Niceph. p. 250. Nobil. affert: Ἄ. ἦρα τὸ πρ. σ. ¹⁰ Nobil., Cod. 135: ὁράσει ἐδ. τὸ (τὸ om. Cod. 135) πρ. σ. Hieron.: "In Hebraeo habet: *Ecce! suscepi faciem tuam*, id est, *acquiesco precibus tuis*; quod Sym. secundum sensum interpretans ait: ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου." Pro ὁράσει, pro quo Vallars. e vetustiore Reginae cod. infeliciter tentat ὅρα ἤστε (sive εἶστε), *vide quemadmodum (!)*, Drusii conjecturam ὅρα σοι calculo suo approbavit Scharfenb. in *Animadv.* p. 18. Sed in tribus codd. a Lagardio collatis, ductus literarum scripturam ὅρα εἰ manifeste designant. Ad reliquam lectionem cf. Hex. ad Mal. i. 8. ii. 9. ¹¹ Diodorus in Catenis Reg. MSS.: τὴν Σηγῶρ... ἀλλαχοῦ ἢ γραφῆ Ἰώγορα [cf. Hex. ad Jerem. xlviii. 34] καλεῖ ὁ δὲ Σύρος Ζααρί [Zarh Cod. 25 in Comment. apud Lagarde] καὶ Βαλῶ, τουντίσι, κατατιούσα. ¹² Cod. X in marg. "Hoc est, innui hic personarum pluralitatem, idque *notandum esse* [σημειώσαι] *contra Judaeos.*"—Griesb. ¹³ Sic Ald., Codd. I, III (sine artic.), X, 20, 31, alii, et Justin. M. *ibid.* pp. 152, 154. Mox v. 29 περιχώρον pro περιόικον habent Codd. X, 14, 16, alii. ¹⁴ Sic Codd. III, X (praem. πάσης), 15, 31, alii, Arm. 1. Plenior lectio, πάσης τ. γ. ἐκείνης τῆς π., est in Codd. 14, 16, aliis. ¹⁵ Hieron.: "Pro quo legitimus in Hebraeo: *Ecce! ascendebat citior, quasi ἀναπνεύμασις fornacis*; quod nos *vaporem, vel fumum, sive favillam* possumus dicere." Ubi pro non Graeco

9. **קִצְצָה**. *Irridentem*. *Ο. παίζοντα* (÷) *μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς* (4).⁴
14. **וְאֶת-הַיֶּלֶד**. *Ο. τὸ παιδίον*. *Alia exempl. καὶ τὸ παιδίον*.⁵
- בְּמִדְבַּר בְּיַר שָׁבַע**. *Ο. [κατὰ] τὴν ξρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου* (Σ. *Βηρσαβεε*⁶).
18. **וְאֶת-יָדְךָ בּוֹ**. *Et firmiter adijunge manum tuam ei*. *Ο. καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό*. *Alia exempl. καὶ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ*.⁷
31. **בְּיַר שָׁבַע**. *Ο. φρέαρ ὄρκισμου*. Σ. *Βηρσαβεε*.⁸
32. **פְּלִשְׁתִּים**. *Ο. τῶν Φυλιστιεῖμ*. *Ἄλλος ἄλλοφύλων*.⁹
33. **אַשְׁל**. *Tamariscum* (s. *arboretum*). *Ο. ἄρουραν*. *Ἄ. δενδρῶνα*. Σ. *φυτεῖαν*.¹⁰

Cap. XXII. 22. ÷ *καὶ Ὁχοζᾶθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ* 4.¹¹ 32. ÷ *Ὁχοζᾶθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ* 4.¹²

CAP. XXII.

1. **נִסְּבָה**. *Probativ*. *Ο. ἐπέρασε* (potior scriptura *ἐπέρασε*¹). Σ. *ἐδόξαsen*.²
2. **וְאֶת-יְחִידָה**. *Unicum tuum*. *Ο. τὸν ἀγαπητόν*. *Ἄ. τὸν μονογενῆ* (s. *μοναχόν*) . . Σ. *τὸν μόνον σου*.³
- הַמֹּרְיָה**. *Moriae*. *Ο. τὴν ὑψηλὴν*. *Ἄ. τὴν καταφανῆ*. Σ. *τῆς ὀπτασίας*.⁴
7. **וַיִּנָּקֶר**. *Ο. Vacat*. *Alia exempl. εἶπας*.⁵
12. **כִּי עָתָה יָדַעְתִּי**. *Ο. νῦν γὰρ ἔγνω*. *Ἄ. Ἐβραῖος ὅτι ἐγὼ οἶδα*.⁶
- וְאֶת-יְחִידָה**. *Ο. τοῦ ἀγαπητοῦ* (Σ. *μονογενοῦς*⁷).
- 13 (alia exempl. **וְאֶת-אֲרִיעַ**). *Et ecce! aries a tergo*. *Ο. καὶ ἰδοὺ κριὸς εἶς*. Σ. *καὶ ἐφάνη κριὸς μετὰ τοῦτο*.⁸
- וַיִּקְנָה**. *Detentus*. *Ο. κατεχόμενος*. Σ. *κρατούμενος*.⁹ *Ἄ. Σύρος καὶ ὁ Ἐβραῖος κρεμάμενος*.¹⁰

Jesai. xxv. 6. ⁴ Hieron.: “*Ludentem*. Quod sequitur, *cum Isaac filio suo*, non habetur in Hebraeo.” ⁵ Sic Ald., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Hieron., qui enarrat: “*Posuit ergo Abraham panes et utrem super humerum Agar; et hoc facto, dedit puerum matri, hoc est, in manus ejus tradidit.*” ⁶ Codd. X, 130 (sine nom.). In textu *κατὰ prius* om. Ald., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 20, 78, 108. Hieron.: “*Et tene manum ejus*. Ex quo manifestum est, eum qui tenetur, non oneri matri fuisse, sed comitem.” ⁸ Codd. X, 130 (sine nom.). ⁹ Cod. 135 in marg. sine nom. ¹⁰ Cod. X. Nobil. affert: Aq. et Sym. *δένδρωνα φυτεῖαν*. Cod. 127: Ἄ. *δένδρωνα* (sic). Σ. *φυτεῖαν*. Cod. 130: Ἄ. *δένδρωνα* (sic Alterus). Σ. *φυτεῖαν*. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 6. xxxi. 13. Vocem Hebraeam Hieron. *nemus* interpretatur est; Graeco-Ven. *άλσος*. ¹¹ Cod. X. Hieron.: “*Excepto Abimelech et Phicol, tertium nomen, quod hic legitur, in Hebraeo volumine non habetur.*” ¹² Cod. X obelis notat omnia ab *ὅτι ἐκεῖ* (v. 31) ad *καὶ* (sic) Ὁχ. ὁ ν. αὐτοῦ.

CAP. XXII. ¹ Sic Comp., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii. ² Nobil., Codd. X, 127. Scilicet interpres noster vulgarem significationem τοῦ **נִסְּבָה**, *tentavit*, Deo indignam esse ratus, ad verbum similis soni **נִשְׁבָּה**, *exulit*, decucurrit. Cf. Psal. iv. 7 in Hebraeo et Hexaplis. Frustra igitur L. Bos in *Prolegom.* ad LXX, Cap. III pro *ἐδόξαsen* legendum censet

ἐδοκίμασε. Cf. Scharfenb. in *Aniadv.* p. 21. ³ Nobil., Codd. X, 130, qui omnes *μονογενῆ* habent. Cod. 135: Ἄ. *τὸν μοναχόν*. Σ. *τὸν μόνον σου*. Cf. Hex. ad Psal. xxi. 21. xxiv. 16. Prov. iv. 3. ⁴ Hieron.: “*Ubi nunc dicitur, vade in terram excelsam*, in Hebraeo habet *MORIA*, quod Aq. transtulit *τὴν καταφανῆ*, hoc est, *lucidam*; Sym. *τῆς ὀπτασίας*, hoc est, *visionis*. Aiunt ergo Hebraei hunc montem esse, in quo postea templum conditum est in area Ornae Jebusaei, sicut et in Paralipomenis [2 Paral. iii. 1] scriptum est . . . qui idcirco *illumixians* interpretatur et *lucens*, quia ibi est *DABIR*, hoc est, oraculum Dei, et lex, et Spiritus sanctus, qui docet homines veritatem, et inspirat prophetas.” ⁵ Sic Comp., Codd. III, X, 19, 128, Arab. 1, 2. ⁶ Procop. in Cat. Niceph. p. 282. Aliter Cod. 135 in marg.: Ὁ Ἐβραῖος *νῦν ἔδειξας*, praeunte Diodoro ibid.: “*Ἄλλοι δὲ φασὶ τὸ, νῦν ἔγνω, ἐν τῇ Ἐβραϊκῇ ἐπαμφοτερίει*” καὶ τοῦτο γὰρ σημαίνει ἅμα, καὶ ὅτι νῦν ἐγνώρισας, ἀντὶ τοῦ, πᾶσιν ἔδειξας, καὶ ἐποίησας φανερόν. ⁷ Cod. X. ⁸ Hieron.: “*Symmachus: Et apparuit aries post hoc tententus in rete cornibus suis.*” Ad ἐφάνη cf. Hex. ad Gen. xxxiii. 1. Exod. iv. 6. Amos vii. 7. ⁹ Cod. X affert: Σ. *κρατούμενος*, quod ex Hieron. correximus. ¹⁰ Melito apud Nobil. et Cat. Niceph. p. 283: τὸ, *κατεχόμενος τῶν κεράτων*, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἐβραῖος, *κρεμάμενος*, φησὶν, ὡς σαφέστερον τυποῦν (Niceph. *τυποῦντα*) τὸν σταυρόν. Idem scholium ex Euseb. Emis. eruit Combeffis. apud Montef.

13. בְּקֶרְבָּן בְּקֶרְבָּן. *In loco perplexo (dumeto) cornibus suis.* O. Θ. ἐν φυτῷ σαβέκ τῶν κεράτων. 'A. ἐν συχρεῶνι ἐν κέρασιν αὐτοῦ. Σ. ἐν δικτύφ τοῖς κέρασιν αὐτοῦ.¹¹ 'O Σύρος ἐν σαβέκ.¹²

CAP. XXIII.

1. שָׁנִי חַיִּי שָׁנִי. O. Vacat. Alia exempl. ἔτη ζωῆς Σάρρας.¹
6. שָׁמַעְנִי אֲדֹנָי. O. ἀκουσον δὲ ἡμῶν. 'A. ἀκουσον ἡμῶν, κύριε.²
9. בְּתוֹכְכֶם. O. ἐν ὑμῖν. 'A. ἐν μέσφ ὑμῶν.³
- 10, 18. שַׁעֲרֵי יוֹ. O. εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. εἰς τὴν πόλιν τῆς πόλεως αὐτοῦ.⁴
11. לֹא אֲדֹנָי. *Minime, domine mi.* O. παρ' ἐμοί (alia exempl. ἐμοῦ⁵) γενου, κύριε. Schol. τὸ ἀρεστόν μοι ποίησον.⁶ 'A. οὐχὶ, κύριέ μου.⁷
13. אֵין אִם-אֵתָהּ. *Tantummodo 'si tu (vis).* O.

ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ. Schol. ἐπειδὴ τὸ ἀρεστόν μοι ζητεῖς, φησὶ, καὶ τὸ κεχαρισμένον εὐρεῖν σπουδάξεις.⁸

15. שָׁקַל. O. διδράχμων. 'Ἄλλος στατήρων.⁹
17. וַיִּקֶּם. *Et ratus factus est.* O. καὶ ἔστη. 'A. (καὶ) ἐκυρώθη.¹⁰

Cap. XXIII. 2. ÷ ἡ ἔστιν ἐν τῷ κοιλώματι 4.¹¹

CAP. XXIV.

2. תַּחַת יָרְכִי. *Sub femore meo.* O. ὑπὸ (alia exempl. ἐπὶ) τὸν μηρόν μου. 'O 'Εβραῖος ὑπὸ τὴν ὀσφύν μου.²
4. וְאֶל-מוֹלַדְתִּי. *Et ad patriam meam.* O. οὐ ἐγεννήθην (s. ἐγενόμην) . . καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου. ['A.] καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου.³
5. הַהֵשֵׁב אֶשְׁיִב. *Num reducendo reducam.* O. ἀποστρέψω. Alia exempl. μὴ ἀποστρέψω.⁴

¹¹ Cod. X. Hieron.: "Rursum Aq. συχρεῶνα interpretatus est, quem nos *veprem* possumus dicere, vel *spinetum*, et, ut verbi vim interpretemur, *condensa et inter se implexa virgulta*. Unde et Sym., in eandem ductus opinio-nem, *Et apparuit, ait, aries post hoc retentus in rete [בְּקֶרְבָּן] cornibus suis*. Verum quibusdam, in hoc dumtaxat loco, melius videntur interpretati esse LXX et Theod., qui ipsum nomen *sabeck* posuerunt, dicentes: *in virgulto sabeck cornibus suis*. Etenim *sycreōn*, sive *rete*, quod Aq. posuit et Sym., per *six* litteram scribi; hic vero *SAMECH* litteram positam: ex quo manifestum esse non interpretationem stirpium condensarum, et in modum retis inter se virgulta contexta verbum *SABECH*, sed nomen sonare virgulti, quod ita Hebraice dicitur. Ego vero diligenter inquirens *sycreōna* per *SAMECH* litteram scribi crebro reperi." Ante Martianeum edebatur ἐν συχρῷ vel συχρεῷ, repugnantibus libris. Cod. 135 ad *σαβέκ* in marg. adscribit: *sycreōn* (sic) εἶπεν τὸ *σαβέκ*.¹² Diodorus in Cat. Niceph. p. 282: τὸ, ἐν φυτῷ, οὐκ ἔχει ὁ Σύρος, μόνον δὲ τὸ *σαβέκ*: τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ εἶναι νομίζω. Vocem Hebraeam, respectu ad etymon habito, Graeco-Ven. non male vertit ἐν *ξυνηφεῖ*; sed optime omnium interpres Anglus, in *a thickel*.

CAP. XXIII. ¹ Sic Codd. I, 59. ² Cod. 130. ³ Cod. X. ⁴ Sic Codd. 15, 72, 82, 135, Arm. I. ⁵ Sic Codd. 16, 18, 25, alii. Montef. ad וַיִּקֶּם (v. 13) affert: O.

παρ' ἐμοῦ. 'Ἄλλος παρ' ἐμοί; quae nota ad hunc locum pertinere videtur. ⁶ Cod. X in marg. Alterus e Slavon. Ostrog. Graece exscripsit: *πρόσελθε ἐνθάδε, κύριε*; ex Arm. I autem: *πρὸς ἐμὲ στρέφε, κύριε*. ⁷ Cod. X. ⁸ Anon. in Cat. Niceph. p. 288. ⁹ Sic in textu Arm. I. Procop. in Cat. Niceph. p. 289: *στατήρ ἐστίν, ὡς φησιν Ὀρυγένης, τὸ ἡμισυ τῆς οὐγγίας, ἔχει δὲ δραχμὰς δύο*. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24, Jerem. xxxii. 9, Ezech. iv. 10. ¹⁰ Cod. X. Cf. LXX ad v. 20. ¹¹ "Haec obelo notantur, aut lemnisco [in Cod. X]."—Griesb. Hieron.: "Hoc quod hic positum est, *quae est in valle*, in authenticis codd. non habetur."

CAP. XXIV. ¹ Sic Codd. 16, 56, alii, Hieron. ² S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 482 E: *τῇ μὲν Ἑλλάδι γλώττη οὕτω γέγραπται, ὑπὸ τὸν μηρόν μου' ἐν δὲ τῇ Ἑβραϊδὶ φασίν, ὑπὸ τὴν ὀσφύν*. In Cod. VI duplex est lectio: *τὸν μηρόν μου τὴν ὀσφύν μου*. Cod. 135 ex Euseb. Emis. affert: *Ὁ Ἑλλησεν μόνωτερον ἐρμηνεῖ: ὁ γὰρ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος αὐτὸ λέγει τοῦ ἀνδρὸς τὸ τεκνοποιῶν ὄργανον*. Similia habet Diodorus in Cat. Niceph. p. 289, praemisso *τινὲς φασίν*. ³ Cod. 130. Non est Aquilae versio, sed alia lectio, quam pro superfluis, καὶ εἰς τ. φ. μου (cf. vv. 38, 40) venditant Codd. 106, 107, 128, Arm. I. ⁴ Sic Codd. 14, 15 (cum καὶ pro μὴ), 16, alii (inter quos Cod. 135, teste Lagardio), Arm. I (sine μὴ).

11. וַיִּבְרָךְ. *Et genua flectere fecit.* Ο'. καὶ ἐκοίμισε. 'Α. καὶ ἐγονάτισε.⁵
13. לָשׂוּב מִיָּם. *Haurire aquam.* Ο'. ἀντλήσαι (alia exempl. ὑδρεύσασθαι⁶) ὕδωρ.
14. הִבְחַתָּ. *Destinasti.* Ο'. ἡτοίμασας. 'Α. ἤλεγξας. Σ. ἀπέδειξας.⁷
17. הַגְּבִימִינִי. *Da mihi sorbendum.* Ο'. πότισόν με. 'Α. βρόχθισόν με.⁸
22. דִּמְדִּים. *Dimidius siclus.* Ο'. δραχμῆν. Alia exempl. δίδραχμον.⁹
27. אָנֹכִי בַדְרָךְ נָחֵנִי. *Quod ad me attinet, in itinere duxit me.* Ο'. ἐμέ τ' εὐώδωκε. Alia exempl. καὶ ἐμέ ἐν ὁδῷ ἤγαγε.¹⁰
31. בְּרַךְךָ יְהוָה. *Benedicte a Jova.* Ο'. εὐλογητὸς κυρίου (alia exempl. κύριος¹¹). 'Α. εὐλογημένος κύριος. Σ. εὐλογημένος κ.¹² Τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει ἠυλογημένος ὑπὸ κυρίου.¹³
32. וַיִּפְתַּח. *Et solvit.* Ο'. καὶ ἀπέσαξε (. ἀπέστρωσεν¹⁴).
43. הַעֲלֵמָה. *Virgo illa.* Ο'. ἡ παρθένος. 'Α. ἡ ἀπόκρυφος.¹⁵

45. הִנֵּה. Ο'. εὐθύς. Alia exempl. καὶ ἰδοῦ.¹⁶
47. עַל-נָסוּ. *Super nasum ejus.* Ο'. (καὶ περιέθηκα) αὐτῆ. 'Α. ἐπὶ μυκτῆρας αὐτῆς.¹⁷
50. לֹא נוֹכַח לְךָ דְבַר אֲלֵיךָ רַע אִשׁוּב. *Non possumus dicere tibi malum aut bonum.* Ο'. οὐ δυνασόμεθά σοι ἀντειπεῖν κακὸν ἢ καλόν (alia exempl. κακὸν καλῷ¹⁸). 'Ο Σύρος' οὐ δυνασόμεθα εἰπεῖν τὸ, ἢ καλὸν ἢ κακόν.¹⁹
59. וְתִתְּנֵנִי לְחֵיֵךְ. *Et nutricem ejus.* Ο'. καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς. 'Α. καὶ τὴν τίτθην αὐτῆς. Σ. καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς.²⁰ Aliter: 'Α. τὴν τιθηνόν.²¹
61. וַיַּעֲרִתֶיהָ. *Et ancillae ejus.* Ο'. καὶ αἱ ἄβραι ('Α. παιδίσκαι. Σ. κοράσια²²) αὐτῆς.
63. לְשׁוֹן בְּשָׂדֶךָ. *Meditari in agro.* Ο'. ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδῖον. 'Α. ὀμλιῆσαι ἐν χώρᾳ. Σ. λαλήσαι ἐν τῷ ἀργῷ.²³
67. וַיּוֹבֵאָהּ יִצְחָק הַאֲהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ. *Et introduxit eam Isaac in tentorium Sarae matris suae.* Ο'. εἰσῆλθε δὲ 'Ισαὰκ εἰς τὸν οἶκον

⁵ Codd. X, 130. Nobil. quasi scholium affert. Cf. ad Cap. xli. 43. ⁶ Sic Codd. X (in marg.), 59 (cum ὑδρεύσασθαι), 135 (cum ἀντλήσαι in marg.). ⁷ Cod. X. Cod. 135 affert: Σ. ἀπέδειξας; Nobil.: Schol. ἀπέδειξας. ⁸ Codd. X, 130 (non, ut Holmes., βρέχθισον). ⁹ Sic Codd. 14, 16 (uterque cum γμ), 18, alii. Hieron.: "Didrachmum pondus ejus. BACE, quod in hoc loco pro didrachmo scribitur, semiuncia est; SECEL vero, qui Latino sermone siclus corrupte appellatur, unciae pondus habet." Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 26. Montef. affert: "Ἄλλοσ δίδραχμῆν (sic); quae lectio deterior est in quatuor libris. ¹⁰ Sic Codd. 32, 106, 107. Ante εὐώδωκε inferunt ἐν ὁδῷ Codd. 15, 30, alii. ¹¹ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii. ¹² Cod. X ad εὐλογητὸς κύριος (sic) in marg. notat: τὸ, εὐλογητὸς εἶ κύριε, οὐ πρὸς τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραάμ εἶπεν ὁ γοῦν ἄκ. φησιν, εὐλογημένος κύριος Σὺμ. δὲ, εὐλογημένος κ.. (folio abscondito). ¹³ Procop. in Cat. Niceph. p. 299. ¹⁴ Cod. X, ubi interpretis nomen abscessum est. Hieron. Hebraeum vertit, destravit. ¹⁵ Hieron. in Comment. ad Jesai. vii. 14 (Opp. T. IV, p. 108): "Porro ALMA apud eos verbum ambiguum est; dicitur enim et adolescentula, et abscondita, id est, ἀπόκρυφος... Et in Genesi legimus, ubi Rebecca dicitur ALMA, Aquilam non adole-

scentulam, nec puellam, sed absconditam transtulisse." ¹⁶ Sic Cod. I. Duplex lectio, καὶ ἰδοῦ εὐθύς, est in Comp., Codd. 19, 20, 108. ¹⁷ Cod. X. In textu LXXvirali post ἐνώστια inferunt ἐπὶ μυκτῆρας αὐτῆς Codd. 15, 82, 135. ¹⁸ Sic Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii. ¹⁹ "Syri versionem, ut hic refertur, habent omnes Catena Regiae et schedae Combefis. Unus codex omittit τὸ."—Montef. In Cat. Niceph. p. 302 abest τὸ ἴ. ²⁰ Nobil., et Cat. Niceph. p. 303. Cod. 127: 'Α. τιθῆν. Σ. τροφόν. Cod. 130: 'Α. τίτθην, τροφόν. Hieron.: "Et substantiam ejus... In Hebraeo habet... et nutricem ejus... Decens quippe erat, ut ad nuptias absque parentibus virgo proficiens nutricis solatio foveretur." ²¹ Cod. X affert: 'Α. τὴν τιθηνόν. Σ. τροφόν. ²² Nobil., Codd. X, 127. Sic sine nominibus Cod. 130. ²³ Nobil., et Cat. Niceph. p. 304 (cum προσλαῆσαι pro λαλήσαι). Cod. 130 in marg. sine nom.: λαλήσαι ἐν τῷ ἀργῷ. Ad ἀδολεσχῆσαι Cod. X in marg. annotat: τοῖς οικείοις λογιμοῖς ὀμλιῆσαι ἐν τῇ τῆς ἐρημίας ἡσυχίᾳ. Hieron.: "Quod autem ait, Et egressus est, ut exerceretur in campo, quod Graece dicitur ἀδολεσχῆσαι, in Hebraeo legitur: Et egressus est Isaac, ut loqueretur in agro, inclinante jam vespera."

✠ Σάρρας 4²⁴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἄ. (καὶ) εἰσήγαγεν αὐτὴν (Ἰσαὰκ) εἰς τὴν σκηνὴν Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.²⁵

67. חַנְּנִי. Et consolationem admisit. Ὁ. καὶ παρεκλήθη. Σ. (καὶ) παρηγορήθη.²⁶

Cap. XXIV. 14. ÷ ἕως ἂν παύσονται πίνουσαι 4.²⁷
15. ÷ ἐν τῇ διανοίᾳ (om. αὐτοῦ) 4.²⁸ [16. ÷ καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν 4.]²⁹ 44. ÷ καὶ ἐν τούτῳ γινώσονται — Ἀβραάμ 4.³⁰ 60. ῥέβεκκαν ÷ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν 4.³¹

CAP. XXV.

3. חַנְּנִי. Ὁ. καὶ τὸν Δεδάν (s. Δαϊδάν). Alia exempl. καὶ τὸν Θαιμάν, καὶ τὸν Δεδάν.¹

חַשׁוּרִים. Ὁ. Ἀσσουριεῖμ. Alia exempl. ἐγίνοντο ῥαγουήλ καὶ Ναβδεήλ καὶ Ἀσσουριεῖμ.²

6. חַשְׁרִי לְמַבְרָהָם. Ὁ. (τῶν παλλακῶν) αὐτοῦ. Alia exempl. ὄσαι τοῦ Ἀβραάμ.³

8. בְּשִׁיבָה לְבָהּ. In canitie dona. Ὁ. ἐν γήρᾳ (s. γήρει) καλῶ. Ἄ. Σ. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ.⁴

חַלְעֵמִי. Ὁ. πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Σ. πρὸς τοὺς πατέρας.⁵

12. הָגַר הַמִּצְרִיָּה. Ὁ. Ἄγαρ ✠ ἡ Αἴγυπτία 4.⁶

20. מִיַּדְּנִי. Ex regione campestri Syriae (Mesopotamia). Ὁ. ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ✠ Συρίας 4.⁷

22. וַיִּתְרֹצְצוּ הַבְּנִים. Et contundebant se invicem filii. Ὁ. ἐσκίπτων δὲ τὰ παιδιά. Ἄ. (καὶ) συνεθλάσθησαν υἱοί. Σ. (καὶ) διεπάλαιον.⁸

23. יָצִיר. Fortis erit. Ὁ. ὑπερέξει. Σ. ὑπερισχύσει.⁹

25. שֶׁעָר. (Pallium) villosum. Ὁ. δασύς. Σ. τετριχωμένος.¹⁰

27. תָּק. Integer. Ὁ. ἀπλαστος. Ἄ. Θ. ἀπλοῦς. Σ. ἄμωμος.¹¹

29. עָוָה. Languescens. Ὁ. ἐκλείπων. Θ. πεινῶν.¹²

30. מִן הָאֵדָם. De rubro. Ὁ. ἀπὸ τοῦ ἐψέματος (Σ. Ἐδώμ¹³).

31. מְכַרָּה. Vende. Ὁ. ἀπόδου. Ἄ. πώλησον.¹⁴

33. אֶת־בְּכֹרָתוֹ. Ὁ. τὰ πρωτοτόκια ✠ αὐτοῦ 4.¹⁵

34. וַיְבֹרֶךְ אֶת־הַבְּכֹרָה. Et sprevit Esavum primogenituram. Ὁ. καὶ ἐφάλλισεν Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια. Ἄ. (καὶ) ἐξουδένωσεν Ἡσαῦ τὴν πρωτοτοκίαν.¹⁶

²⁴ Sic Cod. 127 in marg. sub aster., et in textu sine aster. Codd. 15, 55 (cum Σάρρα), alii, Arm. 1. ²⁵ Nobil., et Procop. in Cat. Niceph. p. 305.

²⁶ Codd. X (cum scholio: ἰεραπεύθη, τῆς λύπης ἐκτός ἐγένετο), 127. Cod. 130 in marg. sine nom.: παρηγόρησεν (sic).

²⁷ Cod. X. ²⁸ Procop. in Cat. Niceph. p. 296: τὸ δὲ, ἐν τῇ διανοίᾳ, ὠβελίσται, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ὅμως καὶ διὰ τῶν ἐξῆς (v. 45) τοῦτο παρίσταται.

²⁹ Haec in Cod. X lemnisco notantur, invito Hebraeo. ³⁰ Cod. X obelis notat omnia a τῷ ἑαυτοῦ θεραπεύοντι ad Ἀβραάμ.

³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii.

CAP. XXV. ¹ Sic Ald. (cum Θαιμάν), Codd. I, III, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2. ² Sic Ald., Codd. I (cum ῥασουήλ), III, X, 14, 16 (cum Ναυδεήλ), 18, alii, Arab. 1, 2.

³ Sic Codd. 15, 135, Arm. 1 (cum τῷ Ἀβρ.). ⁴ Nobil., Cod. 130. Cf. ad Cap. xv. 15. ⁵ Cod. 130. Sic in textu Codd. I, 75, necnon Bodleianus a Tischendorfio editus.

Mendose Nobil.: Schol. πρὸς τοὺς περάτας, quod Montefal-

conium male habuit. ⁶ Sic cum aster. Arm. 1. Deest ἡ Αἴγυπτία in Ald., Codd. I, III, X, 31, 56, aliis. ⁷ Idem. Vox abest a Codd. I, III, X, 30, 35, aliis.

⁸ Cod. X. Nobil., Codd. 127, 130: Σ. διεπάλαιον. Hieron.: "Et movebantur filii ejus in ea. Pro motione LXX interpretes posuerunt ἐσκίπτων, id est, ludebant, sive calcitrabant; quod Aq. transtulit, confringebantur filii in utero ejus; Sym.

vero διέπλεον, id est, in similitudinem navis in superficie ferebantur." Ubi pro διέπλεον unus codex apud Vallars.

διεπάλαιον legit, repugnantibus tum ceteris libris, tum ipso Hieronymi contextu.

⁹ Codd. X, 127, 130 (in marg. sine nom.). ¹⁰ Codd. X, 127, 130. ¹¹ Nobil. (cum Ἄ. pro Ἄ. Θ.), iidem.

¹² Cod. X. Ad ἐκλείπω (v. 30) Cod. 130 in marg. habet: πεινῶ.

¹³ MSS. Regii et schedae Combefis. apud Montef.: ὁ Σὺμ. ἀντὶ τοῦ ἐψήματος (sic) Ἐδώμ τέθεικεν, ὃ ἐρμηνεύεται πυρρός. Nobil. affert: Σ. ἀδάμ.

¹⁴ Cod. X. ¹⁵ Sic Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, alii.

¹⁶ Cod. X.

CAP. XXVI.

5. וְתוֹרָתִי. O'. και τὰ νόμιμά μου. Oί λοιποί και νόμους μου.¹
8. לִדְעָבָה. *Ludebat.* O'. παίζοντα. Schol. συνουσιάζοντα.²
10. אָשָׁם. *Culpat.* O'. άγνοιαν. 'A. Σ. πλημμελhma.³
12. מֵמֶדָה שְׁעָרִים. *Centum mensuras.* O'. εκατοστεύουσαν κριθήν. 'A. εκατόν εικασμούς.⁴
13. וַיֵּלֶךְ הַלֹּחֵד וַיִּגְדַּל. *Et procedebat procedendo, et crescebat.* O'. και προβαίνων μείζων έγένετο. Alia exempl. και έπορευέτο προβαίνων, και μείζων έγένετο.⁵
20. וַיִּרְיֹבוּ. *Et altercati sunt.* O'. και έμαχέσαντο. 'A. (και) έδικάσαντο.⁶
- וַיֵּשֶׁב עִם אֵשֶׁק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ. *Eseke, quia litigaverunt cum eo.* O'. άδικία ήδίκησαν γάρ αυ-

τόν. 'A. συκοφαντία έσυκοφάντησαν γάρ αυτόν.⁷

21. שִׁטְנָה. *Sitnah.* O'. έχθρία. 'A. [ή] άντικειμένη. Σ. έναντίωσις.⁸
26. וַיִּהְיֶה אִמִּיקוֹס מֵיֶזְעָה. *Et Ahuzzath amicus ejus.* O'. και 'Οχοζάθ ό νυμφαγωγός (Σ. συνέταιρος⁹) αυτού.
28. אֵרְכֹס. *Jusjurandum.* O'. άρά. Alia exempl. όρκος.¹⁰
30. מִשְׁתָּה. O'. δοχήν. "Άλλος πότον. "Άλλος έστίασις.¹¹
31. בְּשָׂלוֹם. O'. μετά σωτηρίας. Oί λοιποί μετ' είρήνης.¹²
32. וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאֵנוּ. *Et dixerunt ei: Invenimus.* O'. και είπαν ούχ εύρομεν (Oί λοιποί εύρομεν¹³).
33. שְׂבָעָה. O'. όρκος. 'A. Σ. πλησμονή.¹⁴

CAP. XXVI. ¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 319. ² Sic in textu Cod. 32. Procop. in Cat. Niceph. p. 320: 'Εβραίοι δέ φασιν, ενάχημόνοι είρησθαι τὸ παίζειν αντί τοῦ συνουσιάζειν. ³ Nobil., Codd. 127, 130. Sic in textu Cod. 38. Cod. X in marg. sine nom.: πλημμελειαν, secundum collationem antiquam in schedis Bodleianis. ⁴ Hieron.: "Licet in aliena terra seminaverit Isaac, tamen non puto quod tanta ei fertilitas hordei fuerit. Unde melius puto illud esse, quod habetur in Hebraeo, et Aq. quoque transtulit: *Et invenit in anno illo centuplum aestimatum*, id est, εκατόν εικασμούς [sic Cod. Frising. apud Lagarde, faventibus duobus Vallarsianis, qui ΕΚΑΤΟΙΚΑΚΝΩΥΣ et ΕΚΑΤΟΝΕΙΔΑΚΜΟΤΕ pingunt, pro eo quod edebatur, έκ. εικασμένων]. Licet enim eisdem literis et *aestimatio* scribatur et *hordeum*, tamen *aestimatio*nes SAARIM leguntur, *hordea* vero SOBIM." Interpres Graeco-Ven.: εκατόν εικασμόν (fort. εικασμών). Cf. Hex. ad Prov. xxiii. 7. ⁵ Sic Codd. 72, 82 (cum και πρ. pro πρ.), 135. Hieron.: *et ambulabat vadens, et magnificatus.* ⁶ Codd. X, 127. Sic sine nom. Nobil., Cod. 130. ⁷ Cod. 127 (om. αυτόν). Sic sine nom. (add. αυτόν) Nobil., Cod. 130. Minus probabiliter Cod. X: 'A. συκοφαντία. Σ. ένσυκοφάντησαν. ⁸ Hieron.: "Pro inimicitias, quod Aq. et Sym. τήν άντικειμένην et έναντίωσιν transtulerunt, id est, *adversum* atque *contrarium*, in Hebraeo habet SATANA; ex quo intelligimus Satanam *contrarium* interpretari." Ad Aquilam (quem *άντικειμένη* sine articulo scripsisse suspicor) cf. Hex. ad

Psal. cviii. 6. Zach. iii. 2. Ad rem cf. Joseph. Ant. I, 18, 2: Τῶν δὲ προτέρων τὸ μὲν Ἔσκον καλεῖται μάχησ ἂν τις αὐτὸ φήσῃε τὸ δὲ ἔτερον Σιεννά εἴχθραν ἀποσημαίνει τὸ ζῆλον. ⁹ Cod. X (cum συνέτερος). Hieron.: "Pro *Ochozath pronubo* in Hebraeo habet *collegium* [potius *possessio*] *amicorum ejus*; ut non tam hominem significet, quam amicorum turbam, quae cum rege venerat, in quibus fuit et Phicol, princeps exercitus ejus." Consentit Onkelos, qui enarrat: וְהִי שִׁטְנָה מֵיֶזְעָה, et *coetus amicorum ejus*. Utrumque nomen pro appellativo habuit Graeco-Ven., cujus versio sonat: κατοχή τε τοῦ φίλου οί, και στόμα παντός άρχοντος τῆς κείνου στρατιάς. ¹⁰ Sic Codd. 32, 108 (in marg.), 130 (idem). ¹¹ Cod. X in marg.: πότον, έστίασις. Cf. ad Cap. xxi. 8. Sed fortasse merum scholium est. ¹² Cod. X. Lectio εν είρήνη est in Codd. 20, 130 (in marg.). Cf. ad Cap. xxviii. 21. ¹³ Cod. X. Vid. not. seq. ¹⁴ Hieron.: "Nescio quomodo in LXX interpretibus habetur... *Et dixerunt ei: Non invenimus aquam; et vocavit nomen ejus Juramentum.* Quae enim etymologia est, propterea vocari *juramentum*, quod aquam non invenissent? E contrario in Hebraeo, cui interpretationi Aq. quoque consentit et Sym., hoc significat, quod invenerint aquam, et propterea appellatus sit puteus ipse *Saturitas*, et vocata civitas Bersabee, hoc est, *puteus saturitatis*. Licet enim supra [Cap. xxi. 31] ex verbo juramenti, sive ex septenario ovium numero, quod SABEE dicitur, asseruerimus Bersabee appellatam, tamen nunc ex eo quod aqua inventa est, Isaac ad

33. הָעִיר. Ο'. τῆ πόλει ἐκείνη. 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, τῆ πόλει.¹⁵
בְּאֶר שָׁבַע. Ο'. φρέαρ ὄρκου ('Α. Σ. πλησμονῆς¹⁶).
35. מִרְתַּת רוּחַ. *Maeror spiritus*. Ο'. ἐρίζουσαι. 'Ο Σύρος' οὐκ εὐαρεστοῦσαι. 'Ο Ἑβραῖος' παροργίζουσαι.¹⁷
Cap. XXVI. 15. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ✕ Ἀβραάμ 4.¹⁸

CAP. XXVII.

1. וַיְהִי־וַיִּבְרְאוּ. *Et debiles facti sunt*. Ο'. καὶ ἡμβλύνθησαν (alia exempl. ἡμβλυώπησαν¹). 'Α. ἡμαυρώθησαν (s. ἡσθένησαν).²
6. הָיָה. Ο'. ἴδε. 'Α. Θ. ἰδοῦ.³
12. כְּמַתְּעַתַּעַ. *Tanquam subsannans*. Ο'. ὡς καταφρονῶν ('Α. καταμωκώμενος. Σ. καταπαίζων⁴).
15. אֶת־בְּגָדֵי. *Vestes*. Ο'. τὴν στολήν. 'Α. τὰ ἱμάτια.⁵

16. גִּדְרֵי הָעֵיזִים. *Haedorum caprarum*. Ο'. τῶν ἐρίφων. Alia exempl. τῶν ἐρίφων τῶν αἰγῶν.⁶
וְעַל הַלְּוָת. *Et super levitatem*. Ο'. καὶ ἐπὶ τὰ γυμνά ('Α. Σ. λεία⁷).
20. מְהֵרָה לְמַצָּא. *Tam cito invenisti*. Ο'. δ ταχὺ εὔρες. Alia exempl. ὅτι ἐτάχυνας.⁸
27. שָׂדֶה. *Agri*. Ο'. ἀγροῦ πλήρους. 'Α. χώρας.⁹ 'Ο Σύρος' ἀρούρας.¹⁰
33. וַיִּתְרַד. *Et trepidavit*. Ο'. ἐξέστη δέ. 'Α. Σ. (καὶ) ἐξεπλάγη.¹¹
34. לְאִבְרָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῷ πατρὶ αὐτοῦ.¹²
35. בְּמִרְמָה. *Cum dolo*. Ο'. μετὰ δόλου. 'Α. ἐν ἐπιθέσει. Σ. δι' ἐνέδρας.¹³
37. וְלִיכָּה אֶפְוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְנִי. *Et tibi jam quid faciam, fili mi?* Ο'. σοὶ δέ τί ποιήσω, τέκνον; Σ. (καὶ) σοὶ πρὸς ταῦτα τί ποιήσω, υἱέ μου;¹⁴
40. וַיִּהְיֶה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפְרָקְתָּ עָלוּ. *Fiet autem, ubi libere vagaberis, abrumpes jugum ejus*. Ο'.

❖

❖

nomen civitatis, quae ita vocabatur, alludens, declinavit paululum literam, et pro stridulo Hebraeorum *SIN*, a quo *SABEC* incipitur, Graecum *SIGMA*, id est, Hebraeum *SAMECH* posuit." ¹⁵ Procop. in Cat. Niceph. p. 328: 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, τῆ πόλει' ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῆ κατασχέσει εὐρίσκειται πόλις οὕτω καλουμένη' τόπου τοίνυν ἦν ὄνομα. ¹⁶ Hieron., ut supra. Ad φρέαρ ὄρκου Cod. X in marg. pingit: 'Α. πανσμονή (sic). ¹⁷ Anon. in Cat. Niceph. p. 330: 'Ο Σύρος οὐκ ἔχει, ἐρίζουσαι, ἀλλ', οὐκ εὐαρεστοῦσαι' ἀντὶ τοῦ, ἔριδι καὶ φιλονεικία πάντα ποιούσαι' ὁ γὰρ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, παροργίζουσαι, ἔφη. "Haec paulum perplexa sunt; videtur enim duas Syro interpretationes tribuere; at Procopius [p. 159] clarius habet: "Syrus habet: *Displacebant Rebeccae*. Hebraeus vero: *Non cessabant irritare et ad iram provocare Rebeccaem*."—Montef. (Graeca Procopii frustra indagavimus in Cod. Ambros., qui abrumpit a p. 147, 14 edit. Gesnerianae ad p. 164, 19, deficiente, ut videtur, archetypo ejus.) Ad ἐρίζουσαι Cod. X in marg. glossam affert: μαχόμεναι, φιλονεικούσαι, ἀνθιστάμεναι. ¹⁸ Sic Arm. 1, et sine aster. Cod. 15, 82, 106, 135.

CAP. XXVII. ¹ Sic Codd. I (cum ἡβλ.), Bodl. (cum ἡβλ.), 56, 59, 129. Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 1, 4. ² Cod. X affert: 'Α. ἀμυρώθησαν, ἡσθένησαν. Pro ἀμυρώθησαν Montef. recte corrigit ἡμαυρώθησαν, coll. Hex. ad

1 Reg. iii. 13. Jesai. xlii. 3. Altera lectio aut alius interpretis est, aut Aquilae secundis curis debetur. Cf. Hex. ad Ezech. xxi. 7. Mox ad φαρέταν (v. 3) idem in marg. glossam habet: βελοθήκην. Cf. Hex. ad Psal. x. 2. ³ Cod. 130. Sic in textu Codd. 14, 18, alii. ⁴ Nobil. "In MSS. omnibus [ut in Cod. 25, et Cat. Niceph. p. 331] sic legitur: ὁ Σύμ. τὸ καταφρονῶν ἀντὶ τοῦ καταπαίζων ὁ δὲ ἄκ. καταμωκώμενος."—Montef. Graeco-Ven.: ὡς ἀπατεῶν. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Codd. 15, 58, 135. Ad ἐρίφων Cod. X in marg. affert: αἰγῶν. ⁷ Cod. X. ⁸ Sic Codd. 59, 75. Est fortasse alius interpretis, ut tamen subjungitur τοῦ εὔρειν. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Ita omnes MSS. ex Diodoro: ὁ Σύρος ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει· τὸ δὲ πλήρους, πεπληρωμένον βλαστημάτων εὐδοσιμάτων."—Montef. Ubi pro πλήρους πεπληρωμένον Cat. Niceph. p. 336 habet πλήρης (sic Codd. I, 71, 72, alii) πεπληρωμένος (non etiam βωσσημάτων pro βλαστημάτων, qui error est Holmesii), et Theodoreto, non Diodoro, tribuit. ¹¹ Codd. X, 127. Sic in marg. sine nom. Cod. 57. ¹² Sic Codd. I, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ¹³ Nobil. (cum ἐνέδρας sine praepos.), Codd. X, 127, 130 (ut Nobil.), qui omnes nomina interpretum transponunt. Verum vidit Thieme in *Dissert. de Puritate Symmachii*, p. 25. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25. 1 Reg. xxviii. 12. Jerem. v. 27. ¹⁴ Cod. X.

ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς, καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ. (Ἄ.) καὶ ἔσται καθὰ καταβιβάσῃς . . . Σ. ἔσται δὲ ὅταν καμφθῆς, ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ.¹⁵ Ὁ Σύρος . . . si resipueris . . .¹⁶

42. מְתַנַּחֵם לִי. Consolatur se de te. Ὁ. ἀπειλεῖ σοι. Ἄλλος διανοεῖται κατὰ σοῦ.¹⁷

46. תִּתְּנֵנִי. Taedet me. Ὁ. προσώχθικα (s. προσώχθισα). Ἄ. ἐσίκχανα. Σ. ἐνέκἀκησα.¹⁸

מְבַנְּנֹת מִבְּנֹתָי מִבְּנֹתֵי הָאָרֶץ. De filiabus Heth, sicut istae de filiabus terrae. Ὁ. ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης. Alia exempl. ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χῆτ, τοιαύτας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης.¹⁹

Cap. XXVII. 14. τῇ μητρὶ ✕ αὐτοῦ 4.²⁰ 31. καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ ✕ αὐτοῦ 4.²¹ 41. ἐν τῇ διαβολῇ ✕ αὐτοῦ 4.²²

CAP. XXVIII.

6. בְּשֵׁלַח. Ὁ. καὶ ἀπέστειλεν. Alia exempl. καὶ ἀπόχρετο.¹

8. אַלְלוֹס. Ὁ. ἰδὼν δὲ καὶ. Alia exempl. καὶ εἶδεν.² Ἄλλος καὶ ἄφύπνωσεν.³

11. וַיִּשְׁבַּח. Et discubuit. Ὁ. καὶ ἐκοιμήθη. Ἄλλος καὶ ἀφύπνωσεν.⁴

12. וַיִּשְׂאֵם מִגִּינֵי הַשָּׁמַיִם. Et summitas ejus pertingebat ad caelum. Ὁ. ἦς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄλλος (ἦς) ἡ ἀρχὴ ἤπτετο τοῦ οὐρανοῦ.⁵

13. נָצַב. Stetit. Ὁ. ἐπεστήρικτο. Ἄλλος ἐστήλωται.⁶

יְהוָה הָיָה אֱלֹהֵי. Ὁ. ὁ θεός. Alia exempl. κύριος ὁ θεός.⁷

16. נָחַן. Profecto. Ὁ. ὅτι. Ἄ. ἄρα. Σ. ὄντως.⁸

19. בַּיִתָּא. Ὁ. οἶκος θεοῦ. Ἄ. Βαρθήλ.⁹ וְהָיָה לְחַיִּים הָעִיר. Verumtamen Luz erat nomen civitatis. Ὁ. καὶ Οὐλαμλουζ (alia exempl. Οὐλαμμαούς.¹⁰ Ἄ. Σ. Λουζ¹¹) ἦν ὄνομα τῇ πόλει. Ἐβρ. οὐλαλμ λουζ σὲμ ἀείρ.¹² Ἄ. (καὶ) πρότερον Λουζ ὄνομα τῇ πόλει.¹³

21. בְּשָׁלוֹם. Ὁ. μετὰ σωτηρίας. Ἄ. Σ. ἐν εἰρήνῃ.¹⁴

¹⁶ Nobil., Cod. 130 in marg. (uterque sine nom.): ἔσται δὲ ἐὰν καμφθῆς. καὶ ἔσται καθὰ καταβιβάσῃς (—σεις Cod. 130). Posterior lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. lv. 8; priorem, sed pleniorem, cum ὅταν pro ἐὰν, Symmacho vindicat Cod. X. ¹⁶ Procop. in Gen. p. 161: "Verum Syrus erit pro resipueris accipit, dicens: Si resipueris, et vitae tuae bellicosus institutum omiseris, Deique timorem imbiberies, cognoscas eum." Syrus vulgaris vertit: *Et si penitentiam egeris (سول), removebitur jugum ejus a collo tuo.* ¹⁷ Schol. apud Nobil. Sic sine nom. Cod. 130 in marg. ¹⁸ Nobil., Codd. 127, 130 (sine Σ.). Cf. Hex. ad Num. xxi. 5. Jesai. vii. 16. ¹⁹ Sic Codd. 15, 72, 82, Arab. 1, 2, et, praemisso Σ. ἐκέλευεν (nisi forte Σ. ὤδε), Arm. 1. In textu LXX virali ὤδε praemittit. Codd. 106, 107. ²⁰ Arm. 1. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 18, alii. ²¹ Idem. Pronomen abest a Cod. 55 solo. ²² Idem. Pronomen abest a Codd. 14, 16, 18, aliis.

CAP. XXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. I, III, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ² Sic Comp., Codd. I, III (uterque cum «δεν»), 14, 15, 16, alii. ³ Sic Cod. 130 in marg. ⁴ Cod. 59 ex duplici versione: καὶ ἀφύπνωσε (sic) καὶ ἐκοιμήθη. Cf. Hex. ad Jud. v. 27. ⁵ Cod. 130 in marg. sine nom.:

ἡ ἀρχὴ ὑπὲρ τὸ τοῦ οὐρανοῦ. Pro ὑπὲρ τὸ indubitanter correximus ἤπτετο. ⁶ Philo Jud. Opp. T. I, p. 620 (qui tamen ἐπεστήρικτο agnoscit p. 644). Lectio Aquilam sapit.

⁷ Sic Codd. 15, 56 (in marg.), 58, alii, Arab. 1, 2, et Philo Jud. ibid. pp. 644, 646. ⁸ Codd. X, 127, 130. ⁹ Nobil., Cod. 130. ¹⁰ Sic Ald. (cum —μαίους), Codd. I, III (cum —μαύς), 20 (cum —μαούς), 31, alii. ¹¹ Cod. X affert: Ἄ. Σ. Λουζά. Cod. 130: Σ. Λούξ (sic).

¹² Sic Montef. Cat. Niceph. p. 352: Ἐβραῖος οὐλαμλουζ σημαίρ (sic). ¹³ Nobil., Montef., et (cum ἦν «ν») Cat. Niceph. ibid. Duo posteriores ex Anon. citant: Ἰστέον ὅτι οὐλαλμ (οὐλαμ Cat.) πρότερον εἶπον οἱ περὶ Ἄκλαν, καὶ οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὀνόματος. Λουζά δὲ τὴν πόλιν ῥητῶς μετὰ ταῦτα (μετὰ τ. ῥητῶς Cat.) καλεῖ. Hieron.: "Ridicule quidam verbum Hebraicum ULAM nomen esse urbis putant, cum ULAM interpretet prius . . . Antiquae omnes scripturae verbo ULAM sine ELEM plene sunt, quod nihil aliud signat nisi ante, aut prius, vel vestibulum, sive superliminare, vel postes." Ad Aquilam pro πρότερον Scharf. in *Animadv.* p. 28 infeliciter tentat πρόθυρον. ¹⁴ Cod. X, et in marg. sine nom. Cod. 130.

Cap. XXVIII. 2. Μεσοποταμίαν ✕ Συρίας 4.¹⁵
5. Μεσοποταμίαν ✕ Συρίας 4.¹⁶ 9. πρὸς ταῖς γυναιξίν αὐτοῦ ✕ αὐτῶ 4 γυναικα.¹⁷

CAP. XXIX.

17. רַבּוֹתַי. *Debiles.* Ο'. ἀσθενεῖς. 'Α. Σ. ἀπαλό.¹
22. כַּשְׁתָּה. Ο'. γάμον. 'Α. Σ. πτόνον.²
25. רַפִּימִינִי. *Fefellisti me.* Ο'. παρελογίσω με. 'Α. ἐπέθου μοι. Σ. ἐνήδρευσάς με.³
34. רַלְיָה אִישִׁי אִלַּי. *Adhaerebit mihi vir meus.* Ο'. πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνὴρ μου. 'Α. προσκελεσται (ἀνὴρ μου) πρὸς μέ.⁴

Cap. XXIX. 1. τοὺς πόδας ✕ αὐτοῦ 4.⁵ 9. (÷) τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς 4.⁶ 12. καὶ ἀπήγγειλεν ✕ 'Ιακώβ 4 τῇ 'Ραχήλ.⁷

¹⁵ Arm. 1. Sic sine aster. Codd. III, 15, 56, alii, Arab. 1, 2. ¹⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 55, alii, Arab. 1, 2. Augustin. Locut. Lib. I: "Exit in Mesopotamiam Syriae, quasi Mesopotamia dicitur nisi Syriae. Quamvis hoc LXX habere non perhibentur Syriae, sed cum asterisco scriptum est." ¹⁷ Arm. 1 (qui pingit: ✕ suis ibi uxorem). Sic sine aster. Codd. 58, 72, alii.

CAP. XXIX. ¹ Cod. X. ² Nobil., Cod. 130. Cf. ad Cap. xxi. 8. ³ Cod. X. Cod. 130 affert: Σ. ἐνήδρευσάς με; Nobil. vero: Schol. ἐνήδρευσάς με. Cf. ad Cap. xxvii. 35. ⁴ Cod. 130 affert: 'Α. πρόσκειτε (sic) πρὸς μέ. Hieron.: "Ubi nos legimus, apud me erit vir meus, Aq. interpretatus est, applicabitur mihi vir meus, quod Hebraice dicitur ILLAVE, et a doctoribus Hebraeorum aliter transferunt, ut dicant, prosequetur me vir meus." Montef. ex Hieron. solece dedit: 'Α. συνάψεται (Graeco-Ven. συναψήσεται) μοι ὁ ἀνὴρ μου. ⁵ Arm. 1. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 82, 135. ⁶ Clausulae, αὐτῇ γὰρ ἔβασκε κ. τ. έ., praemittuntur quatuor puncta (÷) in textu cum ✕ in marg. in Arm. 1, per errorem, ut videtur, pro obelo. ⁷ Sic Arm. 1, et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.

CAP. XXX. ¹ Hieron.: "Aq. ait: συναναστρέψεν με ὁ θεὸς συναστροφῆν, pro quo in Hebraeo scriptum est, ΝΕΦΗΘΗΛΕ ΕΛΟΙΜ ΝΕΦΗΘΑΛΕΘΙ. Unde a conversione, sive a comparatione, quia utrumque sonat... Nephthalim nomen filio imposuit." Ubi pro συναστροφῆν ante Lagardium edebatur καὶ συναναστρέψην, repugnantibus libris, etiam, quoad copulam, Vallarsianis. Hebraea, ut hodie leguntur, transtulit Graeco-Ven.: ἀντιστροφάς θεοῦ ἀντίγραμμαι.

CAP. XXX.

8. לִּלְחֹם לְחֵימֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְחֵי. *Luctationes Dei (vehementissimas) luctata sum.* Ο'. συναντελάβεθ μου ὁ θεὸς, καὶ συναναστρέψην. 'Α. συναναστρέψεν με ὁ θεὸς συναστροφῆν.¹
11. בְּגֵד בְּרָגַלְךָ. *Feliciter!* Ο'. ἐν τύχη. Alia exempl. εὐτύχηκα.² 'Α. ἦλθεν εὐζώνια. Σ. ἦλθεν Γάδ.³
13. אֲשֶׁר. Ο'. 'Ασῆρ. Alia exempl. add. ὁ ἔστι πλοῦτος.⁴
15. לָכֵן. Ο'. οὐχ οὕτως. 'Α. διὰ τοῦτο.⁵
18. יִשָּׂאָר. Ο'. 'Ισσαχάρ, ὁ ἔστι μισθός.⁶
20. יִבְּלִי. *Cohabitabit mecum.* Ο'. αἰρειτιέ με. 'Α. συνοικήσει μοι.⁷
24. יִהְיֶה רֵיחִי יִקָּרָה לִּי. Ο'. προσθέτω ὁ θεὸς μοι. Alia exempl. προσέθεθό μοι ὁ θεός.⁸ 'Α. Σ. Ο'. προσθέτω ὁ θεός (μοι).⁹

² Sic Comp., Codd. 14, 15, 16, alii. Theodoret.: τὸ τοῖνον, εὐτύχηκα, οὐ τοῦ 'Ιακώβ ἐστι ῥῆμα, ἀλλὰ τῆς Δείας, γυναικός, ὡς ἔφη, ἐν δυσσεβείᾳ γραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεῖα παιδευομένης. Οὕτως καὶ ὁ ταύτης πατὴρ ἔφη τὸ, οἰκισάμην (v. 27).

³ Cod. X affert: 'Α. ἦλθεν εὐζώνια. Σ. ἦλθεν Γὰδ πειρατήριον. Pro εὐζώνια, εὐζώνια correximus e Cod. 130, qui in marg. sine nominibus interpretum habet: ἦλθεν εὐζώνια. ἦλθεν γάρ (sic). Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. Hieron.: "Ubi nos posuimus, in fortuna, et Graece dicitur, ἐν τύχη, quae potest eventus dici, in Hebraeo habet BAGAD, quod Aq. interpretatur, venit accinctio; nos autem dicere possumus, in, et venit." Montef. de suo, ut videtur, edidit: 'Α. ἦλθεν ἡ ζωῖσις.

⁴ Sic Codd. 56, 58, 106 (sine ὁ ἔστι), 107 (idem), etiam Bodl. a Tischendorfio editus (idem). Hieron.: "Aser, divitiarum. Male additae sunt divitiarum, id est, πλοῦτος, cum etymologia nominis Aser Scripturae auctoritate pandatur, dicentis: Beata sum ego, et beatificavit me mulieres." ⁵ Cod. X. ⁶ Verba, ὁ ἔστι μ., desunt in Codd. 15, 82, 135. Hieron.: "Etymologiam hujus nominis LXX interpretes ediderunt, est merces. Non utique, ut plerique, addito pronome, male legunt, aestimandum est ita scriptum esse, quod est merces; sed totum nomen interpretatur, est merces. Is quippe dicitur est, et SACHAR, merces." ⁷ Cod. X. Hieron.: "Ubi nos posuimus, habitabit mecum, et LXX interpretati sunt, diligit me, in Hebraeo habet JEZBULENI." ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 20, alii. ⁹ Cod. 130, qui in textu habet: προσθέτω μοι ὁ θεός.

28. פְּרָקִים. Praecise designa. Ο' διάστειλον. 'Α. ἐπονόμεσον. Σ. ὄρισον.¹⁰

32. כָּל-שֶׁהָיָה נֶקֶד וְטָלוּא וְכָל-שֶׁהָיָה חֹרוֹם. Omne pecus punctis notatum et maculosum, et omne pecus fuscum. Ο' πᾶν πρόβατον (X) ποικίλον καὶ περκνὸν (s. πέρκον), καὶ πᾶν βόσκημα (4)¹¹ φαῖον.

35. הַעֲקָרִים. Virgulatos. Ο' τοὺς ραντούς. Σ. (τοὺς) λευκόποδας.¹²

36. וַיָּשָׂא. Et posuit. Ο' καὶ ἀπέστησεν. 'Αλ-λος· (καὶ) διώρισεν.¹³

37. וְלֵא. Et amygdali. Ο' καὶ καρυῖνην. Σ. (καὶ) ἀμυγδαλίνην.¹⁴

וְאֵשֶׁר עַל-הַפִּקְלוֹת. Quod erat super virgis. Ο' (in loco confuso) ἐπὶ ταῖς ράβδους. 'Αλ-λος· τὸ ἐπὶ τῶν σκυταλῶν.¹⁵

38. וְאֵשֶׁר תְּבֹאֵן הַצֹּאֵן לְשִׁתּוֹת לְנִכְח הַצֹּאֵן וְיִחַמְדָּה. Ubi veniebant pecudes ad bibendum, e regione pecudum, ut incalescerent cum venirent ad bibendum. Ο' ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ράβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσῆσωσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ράβδους. Σ. ὅπως ἐρχομένων

τῶν βοσκημάτων πιεῖν, ἀντικρὺς ὧσιν τῶν βο-σκημάτων, καὶ ἐγκισσῆσῃ ἐλθόντα πιεῖν.¹⁶

41. וְהָיָה בְּכָל-יְחִי הַצֹּאֵן הַמְקַשְׂרוֹת וְשֶׁיַעֲקֵב אֶת-הַמְקַלּוֹת. Et quotiescunque incalescebant oves robustiores, ponebat Jacobus virgas. Ο' ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ φ ἐνεκίσσων τὰ πρό-βατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ἰακώβ τὰς ράβδους. Σ. πάντοτε ὅταν ἐνεκίσσων τὰ βοσκήματα (τὰ) πρῶίμα ('Α. καταδεδεμένοις¹⁷), ἐτίθει Ἰακώβ τὰς ράβδους.¹⁸

42. וּבְהַעֲמִיץ הַצֹּאֵן לֹא יִשָּׂא. Cum vero debiles (fetus) genuerint oves, non ponebat. Ο' ἤνικα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. 'Α. καὶ ἐν δευτερογόνοις. . .¹⁹ Σ. ὅποτε δὲ ἦν ὄψιμα τὰ βοσκήματα, οὐκ ἐτίθει.²⁰

וְהַעֲמִיץ. Debiles. Ο' τὰ μὲν ἄσημα. 'Α. τὰ δευτερόγωνα. Σ. (τὰ) ὄψιμα.²¹

CAP. XXXI.

7. הִתַּל בִּי. Decepit me. Ο' παρεκρούσατό με. 'Α. Σ. παρελογίσατό με.¹

וְהִחֲלֵה אֶת-מִשְׁפָּרְתִּי עֲשָׂרַת מְנִים. Et mutavit

¹⁰ Nobil. Cod. X affert: Σ. ὄρισον. ¹¹ Sic in textu sine aster. Codd. 15 (cum πέρκον), 58, 72 (ut 15), 82 (idem), 135. Ex usu vocis βόσκημα versio videtur esse Aquilae aut Symmachi, coll. Hex. ad Gen. xxx. 38, 41, 42. Exod. xiii. 13. Lev. xxvii. 26. Psal. cxviii. 170. Ad φαῖον Nobil. affert: Schol. ποικίλον, πέρκον; et sic in marg. sine nom. Cod. 130. Cod. X glossam habet: Ο' φαῖον, οὐ πᾶν μέλαν. ¹² Nobil., Cod. 130. "Unus ex codd. nostris habet λαίο-ποδας sine interpretis nomine. . . Suspicio mendum esse." —Montef. ¹³ Sic Cod. X in marg. sine nom. ¹⁴ Cod. X. Nobil.: Schol. ἀμυγδαλίμη. Ad στουρακίνην Cod. 56 in marg. mutile affert: λεπτοκαρ. . . quod ad καρυῖνην potius referendum videtur. Graeco-Ven.: λεπτοκαρίας τε. ¹⁵ In textu LXXvirali post περισύρων τὸ χλωρὸν inferunt τὸ ἐπὶ τῶν σκυταλῶν Codd. 15, 58 (sine τὸ), 59, alii, Arab. 1, 2. Cod. X ad haec, ἐφαινετο ἐπὶ ταῖς ράβδους, in marg. habet: τότε ἐπὶ τῶν σκυταλῶν (sic). Cf. Hex. ad Zach. xi. 7. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Cod. X juxta collationem Bodl. vetustam: 'Α. ἀντὶ τοῦ πρῶίμα (sic), καταδεδεμένοις (non, ut Montef. ex eodem cod. dedit, συνδεδεμένοις); Cod. 130 vero: Σ. ἀντὶ τοῦ

πρῶίμα καταδεδεμένοις. ¹⁸ Cod. X. Minus emendate Cod. 130 in marg. sine nom.: πάντοτε ὅταν ἐκίσσων τὰ πρό-βατα, ἐτίθει Ἰ. τὰς ρ. ¹⁹ Cod. 130 in marg., incertum quo referatur. Sed cf. Hex. ad Psal. lxxiv. 14. ²⁰ Codd. X, 130. Montef. e Cod. X oscitanter exscriptis οὐκ ἔθηκεν. ²¹ Nobil. affert: 'Α. ὄψιμα. Σ. δευτερόγωνα. Cod. X: 'Α. ὄψιμα. Σ. τὰ δ. Denique Cod. 130: 'Α. ὄψιμα. δευτερό-γωνα (sic). Sed ὄψιμα ad Symmachum, alterum vero ad Aquilam pertinere, vix dubium esse potest. Hieron.: "Et fiebant serotina Laban, et temporanea Jacob. Hoc in LXX interpretibus non habetur; sed pro serotinis et tempora-neis, aliud nescio quid [ἄσημα et ἐπίσημα], quod ad sensum non pertinet, transtulerunt."

CAP. XXXI. ¹ Nobil., Cod. 130. Cod. X cum scholio: 'Α. Σ. παρελογίσατό με' ἠπάτησέ με, καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις [non, ut Montef., συσθηκας] ἤδικησεν. Idem ad καὶ ἠλλαξεν in marg. habet: ἀντὶ τοῦ, τὰ ἀνταλλάγματα ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ μου διελύσατό μοι ὑπὲρ τῶν ἀμνάδων τούτῃστι, ὑπὲρ ὧν αὐτῷ ἐδόουλεσα ὡς μισθὸς τοσούτου χρόνου, δέκα μόνας ἀμνάδας δέδωκέ μοι εἰς μισθόν.

- mercedem meam decem vicibus.* Ο'. καὶ ἠλλαξε τὸν μισθὸν μου τῶν δέκα ἀμνῶν.³ 'Α. καὶ ἠλλαξε τὴν μίσθωσίν μου δέκα ἀριθμούς. Σ. καὶ ἠλλαξε τὸν μισθὸν μου δεκάκις ἀριθμῶ.³ 'Ο Σύρος' καὶ ἠλλαξε τὸν μισθὸν μου δεκάκις.⁴
17. עַל-הַקְּמִלִים. Ο'. ἐπὶ τὰς καμήλους. Alia exempl. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰς καμήλους.⁵
18. מִקְנֵה קַנְיָו אֲשֶׁר רָכַשׁ. *Greges acquisitionis suae, quas sibi comparaverat.* Ο'. Vacat, sed paulo post καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, quae non sunt in Hebraeo, infert. Alia exempl. κτήσιν κτήσεως αὐτοῦ ἦν περιουσίασατο.⁶
19. הַלֵּךְ. Ο'. ᾤχετο. "Ἄλλος" ἐπορεύθη.⁷
אֶת-הַתְּרַפִּים. *Teraphim (deos domesticos).* Ο'. τὰ εἰδῶλα. 'Α. (τὰ) μορφώματα. Σ. (τὰ) θεραφεῖν.⁸
20. וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת-לֶב לֶבֶן הַחֲרָמִי. *Et fefellit Jacobus cor Labani Syri.* Ο'. ἔκρυσεν (alia exempl. ἐκλεψε⁹) δὲ 'Ιακῶβ Λάβαν τὸν Σύρον (alia exempl. τὴν καρδίαν Λάβαν τοῦ Σύρου¹⁰).
21. וַיִּקֶּם. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἀνέστη.¹¹
24. עָרָה. Ο'. πονηρά. Alia exempl. σκληρά.¹²
26. וַתִּהְיֶינָה אֶת-לִבְיָו קְרוּפָה. Ο'. ἰνατί κρυφῆ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησας (alia exempl. ἐκλοποφρόνησας¹³) με;
27. לָמָּה נִהַיְתָה לְבָרַח וַתִּגְנֹב אֹתִי. *Quare clam aufugisti, et fefellisti me?* Ο'. Vacat. ('Α.) εἰς τί ἐκρύβης τοῦ ἀποδρᾶναι, καὶ ἐκλεψάς με;¹⁴
- וּבְשִׁירִים. *Et cum canticis.* Ο'. καὶ μετὰ μουσικῶν. ("Ἄλλος") καὶ μετὰ τραγῳδῶν.¹⁵
30. הִלְכָה לְהַתְּיָו. *Abeundo abiisti.* Ο'. πεπόρευσαι. "Ἄλλος" πορευθεῖς πορευθήτη.¹⁶
31. כִּי יָרֵאתִי. Ο'. ✕ ὅτι ἐφοβήθην.¹⁷
33. בָּאֵהָלָה וּבִאֵהָלָה יַעֲקֹב וּבְאֵהָלָה. Ο'. εἰς τὸν οἶκον Λείας... (καὶ ἠρεύνησε) τὸν οἶκον 'Ιακώβ. "Ἄλλος" εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ 'Ιακώβ, καὶ εἰς τὴν σκηνὴν (Λείας).¹⁸
34. וַיַּחְפֹּץ לָבֶן אֶת-כָּל-הָאֵהָלָה וְלֹא מָצָא. *Et palparit (manibus exploravit) Laban totum tentorium, sed non invenit.* Ο'. Vacat. ('Α.) καὶ διεψηλάφησε Λάβαν σύμπασαν τὴν σκέπην,

³ Hieron.: "Pro eo quod nos posuimus, *mutavit mercedem meam decem vicibus*, LXX interpretes posuerunt, *decem agnis*, nescio qua opinione ducti, cum verbum Hebraicum מוֹנִי numerum magis quam agnos sonet." Speciosa quidem est emendatio Grabii in *Prolegom. ad Octateuchum* Cap. IV, δέκα μνῶν pro δέκα ἀμνῶν; sed v. 41 δέκα μναῖς pro δέκα ἀμνῶν non ita.

⁴ Cod. 25 in Commentario, exscribente Lagardio, unde veram Aquilae manum, τὴν μίσθωσίν μου (non, ut Montef. edidit, τὸν μισθὸν μου) eruimus. Cod. X juxta collationem Bodl.: 'Αντὶ τοῦ, δέκα ἀμνῶν, Ἄκ. δέκα ἀριθμούς εἴρηκε, Σύμ. δέ, δεκάκις ἀριθμῶ. "Ἐλεγεν δὲ ὁ 'Εβραῖος, ὅτι δεκάκις ἠθέτησε τὰς συνθήκας πρὸς 'Ιακώβ ὁ Λάβαν, διὰ τὸ τὰ γεννόμενα ἐπ' οὐνόματος τοῦ 'Ιακώβ πλείστα ὅσα ἵπάρχουν, κἀκείνων ἐποφθαλμῶν αὐτῶ [in cod. αὐτῶν]. Montef. ex Origene perperam edidit ἐποφθαλμῶν (sic αὐτῶν), ὅπερ ἐδήλωσαν αἱ δύο ἐκδόσεις.

⁵ Sic Codd. 20 (cum αὐτὰς), 55 (idem), 56, alii, Arm. 1.

⁶ Sic Codd. X (in marg.), 15, 58, 72, 130 (in marg. cum περιποιήσατο), 135 (cum περιποιήσατο). Est alius interpretis, fortasse Aquilae. Cf. ad Cap. xiv. 21. Ad ἀποσκευὴν Nobil. affert: Schol. κτήσιν, et sic Cod. 82 in marg.

⁷ Cod. X in marg. sine nom.

⁸ Nobil.,

Codd. X, 130 (cum μορφώματα sine nom.). Ad εἰδῶλα Cod. VII in marg. sine nom.: θεραφεῖν. Hieron.: "Ubi nunc *idola* legimus, in Hebraeo THERAPHIM scriptum est, quae Aq. μορφώματα, id est *figuras* vel *imagines* interpretatur." Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. Hos. iii. 4.

⁹ Sic Codd. I, 55, Arm. 1. ¹⁰ Sic Codd. VII (ex corr.), 15, 72 (cum τῆ καρδία), 82, 135 (cum τὸν Σύρον). ¹¹ Sic sine aster. Codd. I, 72, 75, 135, Arab. 1, 2. Arm. 1 pingit: ✕ καὶ διεβη—Γαλαδ.; unde asteriscum assumpsimus.

¹² Sic Codd. I, X (in marg.), 14, 16, 18, alii, qui omnes, excepto Cottoniano, σκληρὰ ante λαλήσης ponunt.

¹³ Sic Codd. VI, 82, 130. Posterior ad κρυφῆ in marg. pingit: φοράδην. ¹⁴ Sic in textu Codd. 15, 58, 72, 82, 135 (cum αποδραν), et, ut videtur, Arab. 1, 2. Aquilae versionem esse tantum non certum est. Eadem e marg. Cod. X ad verba ἰνατί κρυφῆ κ. τ. ε. (v. 26) perperam aptavit Montef.

¹⁵ Sic Cod. VII ex corr. Num forte ex alia versione? Mox v. 29 ad ἐχθές (sic) idem in marg. manu 2da: ὄψε.

¹⁶ Sic Cod. VII ex corr.

¹⁷ Sic cum aster. Arm. 1. Haec desunt in Comp., Ald., Codd. I, III, VII (cum ἐφοβήθην in marg.), 19, 31, aliis.

¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Eadem manus pro τοῦ οἴκου... τῶ οἴκω... τὸν οἶκον posuit τῆς

- 9 (10). יְהוָה הָאֱמִיר אֵלַי. O. κύριε [σὺ] ὁ εἰπών μοι. 'A. Σ. κύριε ὁ εἰπὼν πρὸς μέ.²
- 10 (11). קָטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסִידִים וּמִכָּל-הָאֲמָתַי. *Parvus sum prae (indignus sum) omnibus beneficiis et prae omni fide.* O. ἱκανούσθω μοι (alia exempl. ἱκανούσαι μοι; alia, ἱκανούται μοι³) ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας. 'A. μεμίκρμμαι παρὰ πάντας τοῦ ἑλέους [καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας].⁴
- 13 (14). כִּי-יָדָהּ בְּיָדוֹ. *Ex eo quod erat in manu ejus.* O. ὦν ἔφερεν ✕ ἐν χειρὶ αὐτοῦ^{4,5}
- 20 (21). וְאֵלַי יִשָּׁפֵן פָּנָי. *Fortasse excipiet faciem meam.* O. ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. (Σ.) ἴαν πως ἐντραπή. . .⁹
- 23 (24). וַיַּעֲבֹר. O. καὶ διέβη. Alia exempl. καὶ διεβίβασεν αὐτούς.⁷

- 24 (25). וַיִּלְחָק אִישׁ עִמּוֹ. *Et luctatus est homo cum eo.* O. καὶ ἐπάλαυνε ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ. 'A. Σ. (καὶ) ἐκύλιετο ('A. ἐκονίετο) ἀνήρ μετ' αὐτοῦ.⁸
- 28 (29). כִּי-יִשְׁרִיחַ עִם-אֱלֹהֵיהֶם. *Nam contendisti (s. principem te gessisti) cum Deo.* O. Θ. ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ. 'A. ὅτι ἤρξας μετὰ θεοῦ. Σ. ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν.⁹
- 29 (30). לְמַדָּה יָדָהּ. O. ἰνατί τοῦτο. "Ἄλλος· διὰ ποίαν αἰτίαν.¹⁰
- לְשִׁמִּי. O. τὸ ὄνομά μου. Alia exempl. add. καὶ τοῦτό ἐστι (s. καὶ αὐτὸ ἐστι, s. ὃ ἐστι) θαυμαστόν.¹¹ Τὸ, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστόν, παρ' οὐδενὶ κείται ἐν τῷ 'Ἐξαπλῶ.¹²
- 30 (31). לְפָנָי אֵל. O. εἶδος θεοῦ. 'A. πρόσωπον ἰσχυροῦ. Σ. Φανουήλ.¹³

conspirare videtur. ² Cod. 127. ³ Prior lectio est in Codd. III, IV, 38, 121, 129, 134; posterior in Codd. I, 58, et Bodl. Syro-hex. **وَجَعَلَ**, quod utramque pariter reddit. ⁴ Procop. in Gen. p. 179: "Pro ea quod scribit: *Sufficit mihi ab omni justitia etc.* Aquilas vertit: *Elongatus sum eumra omnes misericordia, et omni veritate;*" unde Graecae Aquilae lectionem sic constituit Montef.: *ἐμακρύνθη* (non, ut male legerat Procop., *ἐμακρύνθη*) *ὑπὲρ πάντας ἐλεφ, καὶ πάση ἀληθείᾳ.* Hodie vero Procopii Graeca legi possunt in Cat. Niceph. p. 393, a eujus textu vix hilum distat Cod. Ambros. Q. 96 Sup.: 'Ἀπὸ τοῦ, ἱκανούται μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, 'Ακύλας ἐξέδωκε μεμάρκρμμαι (μεμάρκρμαι Niceph.) παρὰ πάντας τοῦ ἑλέους, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας; ubi posteriora non Aquilae, sed τῶν O' esse recte monet Scharfenb. in *Animadv.* p. 32; priora autem sic legenda esse autumat: μεμίκρμμαι παρὰ πάντας τοὺς ἐλέους. ⁵ Sic Cod. IV, Arm. 1, et sine aster. Ald., Codd. 15, 31, alii. ⁶ Nobil. affert: Schol. *ἴαν πως ἐντραπή.* Est, ni fallor, Symmachi, qui Hebraea eodem modo vertit 1 Reg. xxv. 35. ⁷ Sic Codd. IV, 15, 82, 135, Arm. 1. ⁸ "Lectionem Aquilae et Symmachi sic habent omnes MSS. et Ed. Rom."—Montef. Si sana est lectio, certe solius Symmachi est; nam Aquilam etymologice vertisse ἐκονίετο disertè testatur Cod. 127. Etiam Cod. X in marg. sine nom.: ἐκονίετο ἀνήρ. ⁹ Hieron.: "Quia ἰνωλιυῖστὶ cum Deo, et cum hominibus valebis. Josephus in primo Antiquitatum libro [20, 2] Israel ideo appellatum putat, quod adversum angelum steterit [σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν 'Εβραίων γλῶτταν, τὸν ἀντιστάτα ἀγγέλω θείῳ]; quod ego diligenter exentiens, in Hebraeo penitus

invenire non potui. Et quid me necesse est opinionari quaerere singulorum, cum etymologiam nominis exponat ipse qui posuit? *Non vocabitur, inquit, nomen tuum Jacob, sed Israel erit nomen tuum.* Quare? Interpretatur Aq., ὅτι ἤρξας μετὰ θεοῦ; Sym. vero, ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν; LXX et Theod., ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ. SARITH enim, quod ab Israel vocabulo derivatur, principem sonat. Sensus itaque est: non vocabitur nomen tuum *surplattator*, hoc est, *Jacob*; sed vocabitur nomen tuum *princeps cum Deo*, hoc est, *Israel*. Quomodo enim princeps ego sum, sic et tu, qui mecum luctari potuisti, princeps vocaberis. Si autem mecum, qui Deus sum, sive angelus . . . pugnare potuisti, quanto magis cum hominibus, hoc est, cum Esau, quem formidare non debes!" Symmachi lectio, ὅτι ἤρξω πρὸς θεόν, quia incepisti (non, ut male vertunt, *princeps fuisti*) *ad Deum*, nescio quem sensum fundere possit. Praeterea ante Vallarsium edebatur, ὅτι ἤρξω ἰσχυτὸ πρὸς θεόν, et in duobus codd. apud Lagardium (tertius enim cum Vallarsio consentit) inter $\bar{\omega}$ et *πρὸς* intercedunt literae IC. In loco parallelo Hos. xii. 4 (5) pro **וַיִּשְׁרַח אִישׁ עִמּוֹ** Syrus noster Symmacho vindicat **وَأَخْمَعُ حَالًا**, quod nos vertimus, *κατεδυνάστευσε τὸν ἀγγελον.* ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom. ¹¹ Prior lectio est in Codd. 32, 55 (in marg.), 58, 72; altera in Codd. VI, 106, 107; tertia in Ald., Codd. 31, 83. Cf. Jud. xiii. 18 in LXX. ¹² Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 399. ¹³ "Sic MSS. nostri [et Cod. 25 in Comment. apud Lagarde] et Ed. Rom."—Montef. Pro εἶδος θεοῦ Cod. 38 in textu habet πρόσωπον ἰσχυροῦ; in marg. autem: Φανουήλ.

31 (32). $\text{עָלַהּ} \text{עָלַהּ}$. *Claudicans erat. O. ἐπέσκαζε.*
Schol. ἐπεχώλευεν, ἐπέκλινε τι τῷ ποδί.¹⁴

Cap. XXXII. I. καὶ ἀναβλέψας —*παρεμβεβληκυῖαν* 4. 5. Ἡσαὺ 4.¹⁵ 7. *καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ββας, ✕ καὶ τὰς καμήλους* 4.¹⁰ II. καὶ μητέρα (sine metab.). 13. $\text{καὶ ἐξαπερευομένους}$ 4. 19. τῷ πρώτῳ καὶ 4. τοῖς προπερευομένοις 4. 20. παραγίνεται 4. 28. $\text{ἔσται σου τὸ ὄνομα}$ 4.¹⁷

CAP. XXXIII.

1. $\text{בָּא יַעֲקֹב בְּעֵינָיו יֵרָא וַיִּבֶן יַעֲקֹב אֶת יָדָיו$. *Et levavit Jacobus oculos suos, et vidit, et ecce! Esauus venit. O. ἀναβλέψας δὲ Ἰακώβ ✕ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ* 4¹ *εἶδε, καὶ ἰδοὺ Ἡσαὺ ἔρχομενος.* 'A. *καὶ ἤρεν Ἰακώβ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ...* Σ. *ἐπάρας δὲ Ἰακώβ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ εἶδε φανέντα Ἡσαὺ ἔρχόμενον.*³

$\text{וַיְדַוֵּי$. *Et divisit. O. καὶ διεῖλεν* (alia exempl. ἐπιδιεῖλεν⁴). 'A. *καὶ ἡμίσευσεν.*⁵

4. $\text{וַיִּשְׁקֶת$. *Et osculatus est eum. O. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.* 'Eβρ. *οὐσεσάκη.*⁶

5. $\text{וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב$. *Quos gratificatus est Deus servo tuo. O. οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου.* 'A. *ἡ ἐχαρίσατο ὁ θεὸς τῷ παιδί σου.* Σ. *ἡ ἐδώρησατο...*⁷

10. $\text{וַיִּתְּנֵם אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב$. *Ne quaeso si modo invenit. O. ✕ μὴ δὴ* 4⁸ *εἰ εὖρον.*

12. $\text{וַיִּבְנֵה אֶת הַמַּחֲנֵה$. *Castra movemus, et eamus, et ibo ante te. O. ἀπάραντες πορευσώμεθα* (alia exempl. *πορευθώμεν*⁹) *✕ καὶ πορεύσομαι* 4¹⁰ *ἐπ' εὐθείαν.* Σ. *ἀπαρωμεν καὶ πορευθώμεν, ἵνα συνοδεύσω σοι.*¹¹ ('A.) *... πορεύσομαι εἰς κατεναντίον σου.*¹²

13. $\text{וַיִּלָּע$. *Lactantes. O. λοχεύονται.* 'A. *τίκτουςιν.* Σ. *κύουσιν.*¹³

17. $\text{וַיִּבְרַח$. *Ad Succoth. O. εἰς Σκηνάς.* Σ. *εἰς Σοκχώθ.*¹⁴

18. $\text{וַיִּשְׁכֶּם$. *O. Σηκίμων* (potior scriptura *Σικίμων*¹⁵). 'A. *Συχέμ.*¹⁶

Cap. XXXIII. I. *καὶ ἐπιδιεῖλεν* (sic) Ἰακώβ 4.¹⁷ 3. *καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ προσέπεσεν.*¹⁸ 17. *τοῦ τόπου ἐκείνου* 4.¹⁹

¹⁴ Sic Cod. X in marg., juxta collationem Bodl. Montef. exscripsit ἐπέκλινε, absente enclitica. Ad ἐπέσκαζε Cod. 57 in marg. pingit: ἐνεκλίνοτο; Cod. 73 in marg.: ἐπέκλινοτο. Denique Montef. ex Regio uno vix sanam lectionem affert: 'Αλλος' ἐνεκλιέτο. ¹⁵ Syro-hex., et sub — Cod. IV. ¹⁶ Sic Cod. IV (cum καὶ τοὺς καμ.), et sine aster. Codd. 15, 72, 135, Syro-hex., Arab. 1, 2. Ed. Rom.: καὶ τοὺς β. καὶ τὰς κ. καὶ τὰ πρ.; sed καὶ τὰς καμ. om. Comp., Ald., Codd. I, III, VI, 19, 31, alii. ¹⁷ Cod. IV, qui pro cuneolo (4) duo puncta (:) adhibet.
CAP. XXXIII. ¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 19, 30, 31, alii. ² Obelus est in Cod. IV. ³ Nobil., et "quidam MSS." apud Montef., quorum unus ad Aquilam habet ὀφθαλμών αὐτοῦ. ⁴ Sic Ald., Codd. III, IV, 14, 15, 16, alii. ⁵ Hieron.: "Denique, ubi nos habemus, *divisit*, Aq. posuit ἡμίσευσεν, id est, *dimidiavit*." ⁶ Hic duo MSS. Codd. Regii notam afferunt sine auctoris nomine; sed videtur Origenis esse. Sic autem habet: τὸ κατεφίλησεν αὐτόν, ὅπερ ἐστὶν Ἐβραϊστὶ οὐσεσάκη, ἐν παντὶ Ἐβραϊκῶ βιβλίῳ περίεστιται, οὐχ ἵνα μὴ ἀναγκασθῆται, ἀλλ' ὑπαντιτομένης ὡσπερ διὰ τοῦτου τῆς βίβλου τὴν ποσηρίαν τοῦ Ἡσαὺ κατὰ ὄδον γὰρ κατεφίλησε τὸν

'Ιακώβ. Hactenus etiam in Masoreticis Bibliis vox וַיִּשְׁקֶת punctis notatur."—Montef. ⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 402. Minus plene Cod. 127 et Reg. 1825 apud Montef.: 'A. ἡ ἐχαρίσατο. Σ. ἡ ἐδώρησατο. ⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15. ⁹ Sic Comp., Codd. I, III, 19, 108, 129. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15. ¹¹ Cod. X, qui parum probabiliter Aquilae nomen praemittit. Nobil. et Cod. 1825: Σ. καὶ πορευθώμεν, ἵνα συνοδεύσω σοι. ¹² Nobil. affert: Schol. πορεύσομαι εἰς κατ. σου. Aquilae esse crediderim. ¹³ Cod. X. Codd. 57, 127: Σ. κύουσιν. ¹⁴ Cod. X. Cod. 127 affert: Σ. σοκχώθ (sic). Mox ad Σκῆται Montef. et Cod. Reg. 1888 edidit: Σ. Σοκχώθ (sic); Anon. in Cat. Niceph. p. 404: Σύμμαχος' Σοκχώθ (sic). ¹⁵ Sic Ald., Codd. I, III, IV, 15, 16, alii. ¹⁶ Cat. Niceph. p. 404, qui ad πατρός Συχέμ (v. 19) lectionem refert. Montef. vero ad Συχέμ (Cap. xxxiii. 2) et duobus Regiis edidit: 'A. Συχέμ. ¹⁷ Cod. IV. ¹⁸ Idem, qui metobelum ante καὶ pingit. Verba ἐφίλησεν καὶ sine obelo leguntur in Comp., Ald., Codd. III, 14, 15, 16, alii, qui mox, excepto Ald., om. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ¹⁹ Idem, obelo, ut videtur, a correctore appicti.

CAP. XXXIV.

2. **חַיִּיתָי**. *Hivitae*. Ο'. ὁ Εὐαῖος. Alia exempl. ὁ Χορραῖος.¹ 'Α. Σ. ὁ Εὐαῖος.²
- וַיִּשְׁכַּב אֶת־הָאָרֶץ**. *Et stupravit eam*. Ο'. ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. Schol. Τὸ Ἑβραϊκὸν ἐστίν, οὐ ἐσχάδ, καὶ κατὰ τοῦτους ἔχει τινα ἔμφασιν ἢ λέξεις δυσερμηνευτον, δηλοῦσα τὸ μετὰ βίας κατακεκοιμησθαι αὐτήν. Τὸ γὰρ αἰσχροὺν τοῦ πάθους ἢ θεία γραφή θείναι κατὰ τὸ ῥητὸν φανερώς ἐφυλάξατο.³
3. **וַיְדַבֵּר עַל־לֵב**. *Et blande allocutus est*. Ο'. καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν ('Α. ἐπὶ καρδίαν. Σ. καταθύμια⁴).
7. **וַיִּתְעַצְבּוּ**. *Et gravissime dolebant*. Ο'. κατενύγησαν. 'Α. (καὶ) διεπονθήθησαν.⁵ (Σ.) ὠδυνήθησαν.⁶
- וַיִּחַר**. *Et exarsit (ira)*. Ο'. καὶ λυπηρὸν ἦν. 'Α. Σ. (καὶ) ὄργιλον.⁷
- וַיַּעַשׂ לָאֵן**. *Et ita non fieri debebat*. Ο'. καὶ οὐχ οὕτως ἔσται. Σ. ὁ οὐκ ἔδει γενέσθαι.⁸
12. **מְאֹד כֹּהֵר וּמְתֵן**. *Valde dotem et donum*. Ο'. (πληθύνατε) τὴν φερνὴν (Σ. τὸ ἔδνον⁹) σφόδρα.

- Alia exempl. σφόδρα τὴν φερνὴν ✕ καὶ δόμα¹⁰
12. **וַתִּתְּנֵהָ**. Ο'. τὴν παῖδα ταύτην. Σ. τὴν παιδίσκην.¹¹
15. **מֹרֶם גֵּרֶמִּי**. *Morem geremus*. Ο'. ὁμοιωθησόμεθα. Ε'. εὐνόησομεν.¹²
17. **תִּשְׁמָעוּ**. Ο'. εἰσακούσητε. "Ἄλλος ὑπακούσητε.¹³
19. **כִּי קָצַף בְּבַת**. *Nam deperibat filiam*. Ο'. ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρί. Σ. ἐπεθύμει γὰρ τὴν παιδίσκην.¹⁴
21. **שְׁלָמִים**. *Pacis studiosi*. Ο'. εἰρηνικοί. 'Α. ἀπρητισμένοι.¹⁵
- רַחֲבֵת־יָרִים**. *Lata utrinque*. Ο'. πλατεῖα ✕ ἐν χερσίν¹⁶
22. **וַיֵּאָתוּ**. *Morem gerent*. Ο'. ὁμοιωθήσονται. Σ. πεισθήσονται.¹⁷
24. **כִּלְיֵי־שַׁעַר יִרְרוּ**. Ο'. Vacat. ✕ πάντες ἐξερχόμενοι πύλην πόλεως αὐτοῦ.¹⁸
25. **בְּטֹחַ**. *Fidenter*. Ο'. ἀσφαλῶς. "Ἄλλος πεποιθότως.¹⁹
30. **מִסֶּפֶר**. Ο'. ἐν ἀριθμῷ. Alia exempl. add. βραχεῖ.²⁰

CAP. XXXIV. ¹ Sic Ald., Codd. I, III, IV, X, 14, 15, 16, alii. ² Cod. 127, qui in textu ὁ Χορραῖος habet. Cod. X: Ο'. Χορραῖος. 'Α. Εὐαῖος. ³ Cod. 127, unde Matthaei exscriptis κατεκοιμήσθαι. ⁴ Idem. Ad Symmachum cf. Jesai. xliv. 9 in LXX, necnon Hex. ad Job. xxx. 15. ⁵ Idem. Cf. ad Cap. vi. 6. ⁶ Cod. 108 in marg. sine nom.: ὠδυνήθησαν (sic), quod Symmachi esse potest. Cf. Hex. ad 1 Reg. xx. 34. ⁷ Cod. 127. Cf. Hex. ad Gen. iv. 6. 2 Reg. vi. 8. ⁸ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: οὐκ ἔδει γενέσθαι. ⁹ Cod. Reg. 1871 (=Holmes. 64). Matthaei e Cod. 127 exscriptis: Σ. τὸ ἔδνον (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. xviii. 25, ubi τὰ ἔδνα in plurali, ut semper, ni fallor, apud bonos scriptores. Schol. ad Hom. Il. A, 146: "Ἔδνα εἰσι τὰ πρὸ τῶν γάμων ἰπὸ τοῦ νομφίου δίδόμενα δῶρα τῇ νύμφῃ. Ceterum dignus est qui cum nostro conferatur locus Antonini Lib. p. 260: Οὗτος (Ἄρκεσφῶν) ἰδὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Νικοκρόντος τοῦ Σαλαμινίαν βασιλέως, ἠρώσθη: γένος δ' ἦν τοῦ Νικοκρόντος ἀπὸ Τευκρου τοῦ ξυσιλότου "Ἴλιον Ἀγαμέμνου, παρ' ὃ καὶ μᾶλλον ὁ Ἄρκεσφῶν ἐφίετο τοῦ γάμου τῆς παιδός· καὶ ὑπέσχετο πλεῖστα παρὰ τοὺς

ἄλλους μνηστῆρας ἀποίσειεν ἔδνα. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 72 (cum δομεν), 82, 135, Arab. 1, 2. ¹¹ Cod. Reg. 1871, teste Montef. Holmesius vero: "Cod. 64 in marg.: τὴν παιδίσκην." Sic in textu Codd. 75, 129. ¹² Idem. ¹³ Idem in marg.: ὑπακούσητε. Mox v. 19 pro ἐχρόμισεν . . . τοῦ ποιῆσαι Cod. 20 in textu habet ἠμῆλλησεν . . . τοῦ πληρῶσαι; sed tales lectiones alius interpretis esse non ausim affirmare. ¹⁴ Cod. Reg. 1871. ¹⁵ Hieron.: "Ubi nunc LXX interpretes *pacificos* translulerunt, Aq. interpretatus est *ἀπρητισμένους*, id est, *consummatus* atque *perfectos*, pro quo in Hebraeo legitur SALAMIM. Cf. Hex. ad Hos. x. 14. Amos i. 6. ¹⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 72, 82. Cf. Hex. ad Psal. ciii. 25. ¹⁷ Cod. Reg. 1871. ¹⁸ Sic Cod. IV, Arm. 1, et sine aster. Codd. 15, 64, 72 (cum π. οἱ ἐξ. π. π. αὐτῶν), 82. ¹⁹ MSS. Regii apud Montef. Sic in marg. sine nom. Cod. 38, 57. Cf. Hex. ad Deut. xii. 10. Hieron.: "Pro eo quod in Graecis legitur ἀσφαλῶς, id est, *diligenter*, in Hebraeo scriptum est ΒΕΤΕ, id est, *audacter* et *confidenter*." ²⁰ Sic Cod. 71, qui idem esse videtur

ἀπῆρην Ἰσραὴλ, καὶ ἐξέκλινε σκέπην αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Ἀδέρ.¹²

27. קָרַת הַרְרָבֶעַ. Ο'. εἰς πόλιν τοῦ πεδίου (alia exempl. τοῦ Εὐαίου¹³).

Cap. XXXV. 3. — καὶ διέσωξέ (sic) με 4. 4. — καὶ ἀπόλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας 4.¹⁴ 5. καὶ ἐξῆρην — Ἰσραὴλ ἐκ Σικίμων 4.¹⁵ 6. ἣ — ἐστίν 4. 7. — Ἡσαὺ 4.¹⁶ 8. ✕ καὶ ἐτάφη 4.¹⁷ 9. — ἐν Λουζᾶ 4. — ὁ θεός 4.¹⁸ 10. ✕ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ 4.¹⁹ 12. — σοὶ ἔσται 4.²⁰ 20. ἕως τῆς σήμερον — ἡμέρας 4.²¹ 22. — καὶ ποιηρὸν ἐφάνη ἐνώπιον (sic) αὐτοῦ 4.²² 27. — ἐν γῆ Χαναάν 4. 28. — ὅς ἐζησεν 4.²³ 29. ✕ Ἰσαάκ 4.²⁴

CAP. XXXVI.

4. יְעֻשׁוּ עֲדָה. Ο'. αὐτῶ Ἀδά. Alia exempl. Ἀδὰ τῶ Ἡσαὺ.¹

6. וְאֵת-כָּל-נַפְשֹׁתַי בֵּיתוֹ. Et omnes animas (servos) domus suae. Ο'. καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Schol. σώματα τοὺς δούλους ἴσως λέγει.²

19. הוּא אֶדוֹם. Ο'. οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἐδώμ. Hieron.: Ipse est Edom.³

24. הוּא עֲנָדָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת-הַיָּמִים בְּמִדְבָּר. בְּרַעְתּוֹ אֶת-הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אֲבִיו. Hic est Ana, qui invenit aquas calidas in deserto, quum pasceret asinos Zibeonis patris sui. Ο'. οὗτός ἐστιν Ἀνά (alia exempl. Ὠνάν⁴), ὃς εὗρε τὸν ἱαμεῖν (Ἄ. σὺν τοὺς ἡμῖν. Σ. τοὺς ἡμῖν⁵) ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἄ. αὐτὸς Αἰνὰς, ὃς εὗρε σὺν τοὺς ἱμεῖμ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ βόσκειν αὐτὸν τοὺς θύους τοῦ Σεβεγῶν...⁶ Θ. οὗτός ἐστιν ὁ Αἰνὰν, ὃς εὗρε τὸν ἱαμεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε

¹² Hacc in textu verbis ἐγένετο δὲ (v. 22) praemittit Cod. 72, qui in v. 16 cum textu Romano, omissio tantum Ἰακώβ, consistit. Aquilae esse versionem vix dubium esse potest. Cf. Hex. ad Gen. xxxi. 34. Psal. xvi. 11. ¹³ Sic Codd. 16, 18, alii. Cod. 64 in marg. manu rec.: εὐαίου (sic). Praeterea Cod. 71 in textu habet εἰς πόλιν ἀραβὰ (הַרְרָבֶעַ), quae lectio nescio an alius interpretis sit. ¹⁴ Cod. IV.

¹⁵ Idem ex corr. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Deest in Codd. III, VI, 68, aliiis. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Cod. IV, Arm. 1. Hacc non leguntur in Comp., Codd. I, III, 16, 18, aliiis. ²⁰ Cod. IV. Deest in Codd. III, 14, 16, aliiis, Arab. 1, 2. ²¹ Sic (pro ἕως τῆς ἡμ. ταύτης) Cod. IV, et sine obelo Ald., Codd. I, 14, 16, alii. ²² Cod. IV. "Post verba יְעֻשׁוּ עֲדָה יְעֻשׁוּ Masorethae in marg. addunt orbiculum, et verba, פֶּסוּם בְּמִצְעָע פֶּסוּם, lacuna in medio versu, h. e. deesse aliquid h. l."—Rosenm. Immo nota marginalis "וְנִ" מספקו non deesse aliquid lectorem monet, sed tantummodo praeter expectationem in medio versu enuntiationem majorem finitam esse. Vid. Num. xxv. 19 in Hebraeo. ²³ Cod. IV. ²⁴ Idem. Deest in Ald., Codd. I, III, 68, aliiis.

CAP. XXXVI. ¹ Sic Codd. I, III, IV, 14, 15, 16, alii, Hieron., Syro-hex. ² Syro-hex. in marg. **وَأَيْتُ حَجَبٍ** + **حَدٍ**. Cf. Gen. xii. 5. Ezech. xxvii. 13. 1 Macc. x. 33. ³ AA. LL. [h. e. Alii libri] οὗτοι υἱοὶ Ἡσαὺ. οὗτός ἐστιν Ἐδών (sic). καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεῖρ.—Nobil. Hujus lectionis, quae manifeste mutila est, in libris Graecis et Syro-hex. nullum est vestigium. ⁴ Sic Ald., Codd. I (in priore loco), III (cum δ Ὠνὰς, sed in priore loco Ὠνάν),

14, 15 (ut III), alii, et Syro-hex. (ܫܘܠ). ⁵ Hieron.: "Multa et varia apud Hebraeos de hoc capitulo disputantur: apud Graecos quippe et nostros super hoc silentium est. Alii putant IAMIM maria appellata [יםִימִים]; iisdem enim literis scribuntur maria, quibus et nunc hic sermo descriptus est. Et volunt illum, dum pascit asinos patris sui in deserto, aquarum congregationes reperisse, quae juxta idioma linguae Hebraicae maria nuncupentur; quod scilicet stagnum repererit, ejus rei inventio in eremo difficilis est. Nonnulli putant aquas calidas [sic ipse Hieron. in Vulgata] juxta Punicae linguae viciniam, quae Hebraeae contermina est, hoc vocabulo signari. Sunt qui arbitrentur onagros ab hoc admissos esse ad asinas; et ipsum istiusmodi reperisse concubitum, ut velocissimi ex his asini nascerentur, qui vocantur IAMIM. Plerique [Kimchi, Vers. Arab., Graeco-Ven.] putant, quod equarum greges ab asinis in deserto ipse fecerit primus ascendi, ut mulorum inde nova contra naturam animalia nascerentur. Aquila hunc locum ita transtulit: Ipse est Ana, qui invenit σὺν τοὺς ἡμῖν [Martianaeus e codd. edidit ἐμῖμ, non nullos ἦ pro ε, et ῥ pro μ legere affirmans. Vallarsius autem testatur, quosdam MSS. ἱαμεῖμ vel ἱαμῖμ praeferre; unum Reginae ἱαμῖν, alterum ἡμῖν, et ad Sym. ἡμῖν vel ἡμῖν. Denique Lagardii tres in ἡμῖν consentiunt]; et Sym. similiter τοὺς ἡμῖν, quae interpretatio pluralem numerum significat. LXX vero et Theod. acqualiter transtulerunt, dicentes τὸν ἱαμῖν, quod indicat numerum singularem." ⁶ Cod. 25 in marg., exscribente Lagardio, et Cat. Niceph. p. 418 (uterque cum σὺν τοιμημῖμ et Σεβεγῶν. Praeterea

Cap. XXXVII. 9. — τῶ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.²³ 14. — Ἰσραὴλ.²⁴ 23. τὸν χιτῶνα ✕ αὐτοῦ τὸν ποικίλου.²⁵ 35. καὶ ✕ πασαι αἱ θυγατέρες.²⁶

CAP. XXXVIII.

5. עֹד וְתָרַח. O. καὶ προσθεῖσα (alia exempl. add. ἐτι¹).

וְהָיָה בְּכֹיב בְּלִדְתָהּ אִתּוֹ. *Et erat (Judas) in Chezib quando (uxor ejus) peperit eum.* O. αὐτῆ δὲ ἦν ἐν Χασβί, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. 'A. καὶ ἐγένετο ὅτι ἐψεύσατο ἐν τῷ τεκεῖν αὐτάν.²

9. וְשָׁחָ. *Et perdidit.* O. ἐξέχεεν. 'A. Σ. (καὶ) διέφθειρεν.³

12. בַּת-שׁוּעַ. O. ✕ θυγάτηρ Δ Σαυά.⁴

14. וְהִנֵּם בְּצַעֲרָהּ. *Et operuit se velo.* O. περιέβαλε τὸ (potior scriptura περιεβάλετο) θέρι-

στρον. "Ἄλλος" σπαθαρίσκον.⁵

17. מִן-רֶבֶצָא. O. ἐκ τῶν προβάτων ("Ἄλλος" τῶν ποιμνίων⁶) μου.

18. חַתְּמָהּ וּפְתִילָהּ. *Sigillum tuum et funiculum (collare) tuum.* O. τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὀρμίσκον (Σ. τὸ περιτραχήλιον). 'A. τὴν σφραγιδά σου καὶ τὸν στρεπτὸν σου.⁸ 'O Σύρος ὠράριον.⁹

וּבִמְטָה. *Et baculum tuum.* O. καὶ τὴν ράβδον. Σ. (καὶ τὸ) ἐγχειρίδιον.¹⁰

21. לְאִמֶּר. O. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν αὐτοῖς.¹¹

וְהִקְרָשָׁה. *Meretrix.* O. ἡ πόρνη. 'A. ἡ ἐν-διηλλαγμένη.¹²

22. לֹא-הָיְתָה בְּנֶהְ קְרָשָׁה. O. μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. 'A. οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη.¹³

23. פֶּן נְהִיָּה לְבוֹז. *Ne simus in contemptum.* O. ἀλλὰ μήποτε καταγελασθώμεν. 'A. Σ. μήποτε γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν.¹⁴

Φουρτιφάρ habetur. ²³ Syro-hex., qui male pingit: — τῶ π. αὐτοῦ ✕ καὶ.²⁴ Idem. ²⁵ Syro-hex., Arm. I. Sic sine aster. Codd. I, 15, 58, 72, 85, 135.

²⁶ Syro-hex. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 82, alii.

CAP. XXXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. III, Bodl., 14, 15, 16, alii, Syro-hex. ² Hieron.: "Verbum Hebraicum hic pro loci vocabulo positum est, quod Aquila pro re transtulit, dicens: *Et vocavit nomen ejus Selom. Et factum est ut mentiretur in partu, postquam genuit eum.* Postquam enim genuit Selom, stetit partus ejus. CHAZBI ergo non nomen loci, sed mendacium dicitur [quasi אַבְיָ, mentitius est]. Unde et in alio loco [Habac. iii. 17] scriptum est: *Mentietur [בְּחַשׁ] opus olivae, id est, fructum olivae non faciet.*" Hieronymi Latina Graece sonant: καὶ ἐγένετο ὅτι ἐψεύσατο ἐν τοκετῷ, μετὰ τὸ τεκεῖν αὐτάν; quae tamen prae Hebraice redundare videntur. ³ Syro-hex. ✕ ܘܫܚܐ. Cod. 38 in marg. sine nom.: διέφθειρε, et sic Reg. apud Montef. ⁴ Sic Syro-hex., Arm. I, et sine aster. Cod. 15. ⁵ Nobil. affert: Schol. σπαθαρίσκον. Sic in marg. Cod. 38, et Regii duo apud Montef. (quorum unus σπαθαρίσκον habet). Fortasse est Symmachi, coll. Hex. ad Jesai. iii. 23. Cod. 129 in marg. glossam ἀρκαδικὴν praebet; unde emaculari potest Theodoret. Opp. T. I, p. 562: οὐ τὸ βασιλικὸν περιεβέβλητο σχῆμα (David ante arcam saltans), ἀλλ' ἐξωμίδα μόνον, ἣν νῦν καλοῦσιν Ἀρκαδικὴν (sic). ⁶ Sic in marg. sine nom. Codd. 38, 135; necnon in textu Cod. 75. ⁷ Syro-hex. ܘܫܚܐ. ܘܫܚܐ.

✕ ܘܫܚܐ, appiето Graeco: ΠΕΡΙΤΡΑΧΗΛΟΝ (sic). Cf. ad v. 25. Montef. nescio unde edidit: "Ἄλλος" τὸν ἐπιτραχήλιον. ⁸ Nobil. (cum καὶ στρεπτὸν), Cod. 127 (cum καὶ τὸν τρεπτὸν), Cat. Niceph. p. 440 (cum καὶ τὸ στρεπτὸν). Suidas: στρεπτός· περιδέραιος κόσμος. Glossae: *Torques, streptoi.* Cf. Hex. ad Cant. i. 11. ⁹ Diodorus in Cat. Niceph. p. 440: Τὸν ὀρμίσκον, ὃν δέδωκεν ὁ Ἰούδας τῇ Θάμαρ, ὃ Σύρος ὠράριον [pinge ὠράριον, *orarium*; cf. Hex. ad Jesai. iii. 20 in *Addendis*] λέγεσθαι φησι, καὶ οὐχ ὀρμίσκον. Syrus simplex vertit ܘܫܚܐ, Onkelos ܘܫܚܐ, quorum utrumque *luteum, s. sudarium* sonat; Graeco-Ven. *καλύπτρα, h. e. tegmen capitis mulieris.* ¹⁰ Nobil. affert: Σ. ἐγχειρίδιον. Praeterea Diodorus ad v. ὀρμίσκον in continuatione: Σύμμαχος δὲ στρεπτὸν ἐγχειρίδιον, ubi στρεπτὸν ad Aquilae lectionem, ἐγχειρίδιον autem non ad ὀρμίσκον, sed ad ράβδον pertinere videtur. Nisi Scharfenbergio in *Ani-madv.* p. 38 concedamus, locutionem στρεπτὸν ἐγχειρίδιον junctim explicandam esse, quasi dicas, *torquem manualem, h. e. armillam, quae Hieronymi versio est.* Denique ad ὀρμίσκον (ܘܫܚܐ), quae vox in Lexicis desideratur) Syrus noster notat: "Ὀρμίσκον dicunt vocari Graece *monile* (ܘܫܚܐ) id est, torquem qui ad collum ponitur (ܘܫܚܐ), et fasciolam (ܘܫܚܐ) ejus, et etiam *armillam* (ܘܫܚܐ)." ¹¹ Syro-hex. Sic sine aster. Ald., Codd. I, 15, 58, alii. ¹² Nobil., Cod. 127. Cf. Hex. ad Hos. iv. 14. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem: 'A. Σ. γενώμεθα (γενώμεθα Cod. 127) εἰς ἐξουδένωσιν. Syro-hex. affert: ܘܫܚܐ. ܘܫܚܐ.

25. אֶל-סוֹכְרָתָא. *Ad socerum ejus.* Ο'. πρὸς τὸν πενθερὸν ('Α. ἐκυρὸν¹⁵) αὐτῆς.
וְהַפְתִּילִים. *Et funiculi.* Ο'. καὶ ὁ ὄρμισκος.
Σ. (καὶ τὸ) περιτραχήλιον.¹⁶
29. מִהַרְפֵּץ עָלֶיךָ פָּרָץ. *Quid dirumpis (genitalia matris)? Super te veniat ruptura!* Aliiter: *Quam rupisti contra te rupturam!* Ο'. τί διεκόπη διὰ σέ φραγμός; 'Α. τί διέκοψας ἐπὶ σέ διακοπήν;¹⁷ 'Ο Σύρος καὶ ὁ 'Εβραῖος· τί διεκόπη ἐπὶ σέ διακοπή;¹⁸ 'Αλλως· τί διήπλωσας (הַפְתִּילִים) καθ' ἡμῶν ἄπλωμα;¹⁹

CAP. XXXIX.

2. מְעִלִים. *Prosperere agens.* Ο'. ἐπιτυγχάνων. 'Α. κατευθύνων. Σ. εὐδοούμενος (s. κατευοοούμενος).¹ 'Ο Σύρος· καὶ ἦν ἀνὴρ κατευοοούμενος² (s. κατευοοῶν³).
7. וַתִּשָּׂא. *Et conjecit.* Ο'. καὶ ἐπέβαλεν. 'Α. (καὶ) ἦρεν.⁴
9. וְלֹא-תִשָּׂא. *Et non prohibuit.* Ο'. οὐδὲ ὑπέξῃ-

ρηται. 'Αλλος· καὶ οὐχ ὑπελίπετο. 'Αλλος· καὶ οὐκ ἀφαίρει.⁵

9. הָרַעַה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת. *Malum magnum hoc.* Ο'. τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο. Alia exempl. τὸ πονηρὸν τοῦτο τὸ μέγα.⁶ 'Α. τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην.⁷
10. וַיְהִי כִּדְבָרָה. Ο'. ἠνίκα δὲ ἐλάλει. Alia exempl. ✕ καὶ ἐγένετο ἠνίκα ἐλάλει.⁸
20. וַיִּתְנַהוּ אֶל-בֵּית הַסֵּהַר. *Et conjecit eum in turrem.* Ο'. ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχυρμα. 'Α. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν πρὸς οἶκον τοῦ δεσμοτηρίου.⁹
22. הַחֲפִירִים. *Captivos.* Ο'. τοὺς ἀπηγμένους. 'Α. τοὺς ἐγκεκλεισμένους. Σ. τοὺς δεδεμένους.¹⁰
וְהָיָה הַיָּהוּ עִשָּׂה. Ο'. ✕ αὐτὸς ἦν ποιῶν.¹¹

Cap. XXXIX. 3. ✕ ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ.¹²

8. τοῦ κυρίου ✕ αὐτοῦ.¹³ 12. τὰ ἰμάτια ✕ αὐτοῦ.¹⁴ 13. ÷ καὶ ἐγένετο—ἐξῶ.¹⁵ 17. ÷ καὶ εἶπέ μοι· κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ.¹⁶ ÷ καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ.¹⁶ 23. ÷ ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ.¹⁷

♦ (ἐξουδενωμένοι?) **סוֹכְרָתָא**.¹⁵ Nobil. affert: Schol. κύριον. Cod. 127: 'Α. κύριον (sic). Graeco-Ven.: πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἐκυρὸν.¹⁶ Cod. X. Cod. 127: Σ. τὸ περιτραχῆλιον (sic). Syro-hex. **סוֹכְרָתָא**.¹⁷ Nobil. Praeterea Montef. e MSS. (?) edidit: "Αλλος· διαίρεσιν, quod Symmachi esse suspiciatur. Hieron.: "Pro maceria, divisionem Aq. et Sym. transtulerunt, quod Hebraice dicitur PHARES. Ab eo igitur quod divisit membranulam secundarum, divisionis nomen accepit."¹⁸ Nobil., et Diodorus in Cat. Niceph. p. 443.¹⁹ Schol. apud Nobil., et Cat. Niceph. ibid.

CAP. XXXIX. ¹ Nobil., Cod. 127: 'Α. κατευθύνόμενος. Σ. εὐδοούμενος (κατευοοῶν). Aquilae lectionem juxta formam Hebraeae vocis e Syro nostro correximus. Hic autem affert: **סוֹכְרָתָא**. (Syriacum **סוֹכְרָתָא** cum Graeco **κατορθῶν** commutatur Prov. xiv. 11.)² Diodorus in Cat. Niceph. p. 447: ἦν γὰρ, φησίν, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, ἢ κατὰ τὸν Σύρον, κατευοοούμενος. ³ Procop. ibid.: Τὸ δὲ, ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, ὁ Σύρος κατευοοῶν ἔχει, ὡς μετ' ἀλίγα φησίν· ἔγνω ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς εὐδοοῖ ὅσα ἂν ποιῇ. Μάλλον [Scharfenb. tentat "Αλλος, non male] δὲ κατευθύνων ἔχει, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμφών (Jud. xiv. 6) **κατεύθυνεν** (נִלְוָה) ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου· καὶ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς οἰκειότερον.⁴ Cod. X. (Eleganter Seniores ἐπέβαλε τοὺς ὀφθαλμούς,

locutione apud scriptores eroticos usitatissima. Vid. Jac. Elsneri *Observ. Sac.* T. I, p. 26.)⁵ Syro-hex. in marg. **סוֹכְרָתָא**. Posterior lectio aequae sonat *neque detractum fuit*; quam versionem Ceriani noster calculo suo probavit.⁶ Syro-hex. in textu: **סוֹכְרָתָא**; in marg. autem: τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν (**סוֹכְרָתָא**).⁷ Cod. X. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 58, 72, 135. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic e MSS. suis non nominatis Montef. Nobil. affert: Σ. *δεδεμένους*. Aquilae lectionem in textu habent Codd. I (cum *ἐγκεκλεισ.*), Bodl., 55 (cum *ἐγκεκλησ.*), 59, alii; in marg. autem Cod. 127, Syro-hex. (סוֹכְרָתָא).¹¹ Sic cum aster. Syro-hex. Haec desunt in Codd. I, III, 14, 16, 18, aliis.¹² Sic Cod. 127 in marg. Syro-hex. pingit: *prosperans* ✕ erat (סוֹכְרָתָא) ἐν ταῖς χ. αὐτοῦ.¹³ Haec desunt in Codd. 30, 58, 127 (in textu).¹⁴ Syro-hex. Pronomen habetur in libris omnibus.¹⁵ Idem. Pronomen deest in Codd. VI, 30, 55, aliis.¹⁶ Cod. 127, Syro-hex. Pro obelo asteriscus ponitur in Arm. 1. "Anne versus ex homoeoteleuto omisus in Hebraeo Origenis, obelo originem dedit?"—*Ceriani*.¹⁷ Syro-hex. Prior clausula in LXX habetur; posterior tantummodo in Syro-hex. (סוֹכְרָתָא) et Arab. 1, 2.

CAP. XLI.

3. בֵּית שַׂר הַמְּבַחִים. O'. Vacat. Alia exempl. *παρὰ τῷ ἀρχιμαγείρῳ*;¹ alia, *παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι* (s. δεσμοφύλακι).²
4. וַיִּשְׁרֹתָ. *Et famulatus est.* O'. καὶ παρέστη. 'A. (καὶ) ἐλείπουργει.³
5. אִישׁ חֲלֵמוֹ. *Uterque somnium suum.* O'. Vacat. Alia exempl. *ἐκάτερος ἐνύπνιον*.⁴
- אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלֵמוֹ הַבִּשְׁקָה וְהָאֵפָה. *Uterque secundum interpretationem somnii sui, pincerna et pistor.* O'. ἢ δὲ ὄρασις τοῦ ἐνύπνιου τοῦ ἀρχιουνοχόου καὶ ἀρχισιτοποιοῦ... ἦν αὐτή. Alia exempl. *ὄρασις τοῦ ἐνύπνιου αὐτοῦ, ὁ ἀρχιουνοχός καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός*⁵ ('A. ὁ ποτιστής καὶ ὁ πέσσω⁶).
6. וַיַּעֲפִים. *Tristes.* O'. τεταραγμένοι. 'A. ἐμβρασσόμενοι. Σ. σκυθρωποί.⁷
7. וַיִּפְתָּר. *Et interpres (somniorum).* O'. καὶ ὁ συγκρίνων. 'A. ἐπιλυόμενος. Σ. διακρίνων.⁸

8. פְּתוּרֵי. *Interpretationes (somniorum).* O'. ἢ διασάφησις ('A. ἐπίλυσις. Σ. διακρίσις⁹) αὐτῶν.
10. שַׂרְיָגִם. *Palmites.* O'. πυθμένες. 'A. Σ. κληματίδες.¹⁰
- כְּפַרְתָּה. *Quasi pullulans.* O'. θάλλουσα. 'A. Σ. βλαστῶσα.¹¹
11. אֶל-כּוֹס פְּרֻעָה. O'. εἰς τὸ ποτήριον ✕ Φαράω¹².
16. וַתִּזְכֶּה שְׁלֹשָׁה כִּלְיֵי חֵרִי. *Et ecce! tria canistra panis similitaginei* (Graeco-Ven. πέλάνου). O'. καὶ ὄμην τρία κανὰ χονδριτῶν αἴρειν. 'A. (καὶ ἰδού) τρεῖς κόφιννοι γύρεως.¹³ Σ. . . τρία κανὰ βαϊνά.¹⁴

CAP. XLI.

2. וּבְרִיאֵת בֶּשֶׂר. *Et pingues carnis.* O'. καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκί. 'A. (καὶ) στερέμνιοι κρέει. Σ. καὶ παχεία σαρκί.¹

CAP. XL. ¹ Sic Codd. 15, 72, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ² Prior lectio est in Codd. III, Bodl., 30, 55, aliis; posterior in Codd. I, 14, 16, aliis. ³ Cod. X. ⁴ Sic Codd. I, III, Bodl., 14 (cum *ἐκάτεροι*), 15 (cum *ἕκαστος*), 16 (ut 14), alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁵ Sic Codd. III, X (teste Montef.), Bodl., 14, 16, alii. Alia lectio, *ὄρασις τοῦ ἐν. τοῦ ἀρχιου. καὶ τοῦ ἀρχισ.* (om. ἦν αὐτή), est in Codd. I, 15, 56, aliis, et Syro-hex., qui ad *τοῦ ἀρχιου.* in marg. affert: *τοῦ αἰνοχόου* (حَمَل). ⁶ Nobil. (ad v. 1), Cod. X. ⁷ Cod. 127: 'A. ὁ ποτιστής σου καὶ ὁ παῖς σου. Haec sunt sine dubio corrupta. Quid si καὶ ὁ πῖσις? Vid. Hex. ad 1 Reg. viii. 13.—Holmes. Immo παῖς fluxit e πῖσ, h. e. πῖσών. Cf. Hex. ad Hos. vii. 6. ⁸ Nobil., Cod. 127. Syro-hex. affert: *حَمَل*. (A. Schultens. ad Prov. xix. 3 originem vocis *حَمَل* quaerit in *aestu interno*, quo quis *crepet*; cujus sententiam egregie confirmat interpres etymou ubique premens Aquila.) ⁹ Cod. X. Syro-hex. in membrana pessime habita: Σ. καὶ ἐπιλυόμενος (خَل). ubi ante *حَمَل* videntur supresse vestigia literae *ك*. ¹⁰ Codd. X, 127. Syro-hex. *حَمَل*. ¹¹ Codd. X, 127. Syro-hex. *حَمَل*. ¹² Codd. X, 127. Syro-hex. *حَمَل*. (Sic in codice, in loco male muleato, ut nos per literas certiores fecit Ceriani noster, qui prius legerat

حَمَل, scilicet ut lectio ad *حَمَل*, ἀνετηνοχία, referatur.) ¹³ Sic Syro-hex., Arm. ed., et sine aster. Ald., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ¹⁴ Nobil. Syro-hex. *حَمَل*. (ΓΥΡΕΩΣ) *حَمَل*. (Montef. edidit *κοφίνους*, notans: "Sic omnes MSS. [Cat. Niceph. p. 254, et Cod. 25, teste Lagardio]. Drusius [e Nobil.] legerat *κόφινου*, sed accusativum postulat series;" h. e. series *Graeca*, non *Hebraea*, cui nominativus unice aptus.) Ceterum *γύρις* non sonat *panes pollinacei* (ἀπροι γυρίται), sed ipsum *pollen*, sive *farina tenuissima*, ut Hieron. in Quaesit. in Gen. p. 366: "Pro tribus canistris chondritorum, tres *cophinos farinae* in Hebraeo habet;" necnon in Libro De Nom. Hebr. (Opp. T. III, p. 8): "Chorri, sive Chorraeus, *farina*, aut *farinatus*." ¹⁵ Nobil. *Kanū Baïnā* sunt *canistra* e ramis *palmarum* (Báia; vid. Interpp. ad Joan. xii. 13) *facta*. Sym. autem vocem obscuram *חֵרִי* ex Aramaismo interpretatus esse videtur, in qua lingua *rami palmarum* speciali voce *سَدَل* dicuntur, teste Ferrario e Lexicis Syro-Arab., quo dant: *السفة من النخل*. CAP. XLI. ¹ Nobil. affert: Schol. *στερέμνιοι κρέει καὶ παχεία σαρκί*; et sic codd. apud Montef., quorum unus *στερέμνιοι* habet. Cod. 127 vero: 'A. *στερέμνιοι κρέει*. Σ. *αὶ παχεία σαρκί*. Minus emendate Cod. X: 'A. *στερέωμα σαρκί*. Σ. *παχεία σαρκί*.

2. בָּאֵלֵי. *In ulva.* O'. ἐν τῷ ἄχει.² 'A. Σ. ἐν τῷ ἔλει.³
4. רְעוּת הַפְּרָאָה. *Turpes aspectu.* O'. αἱ αἰσχυραί. Alia exempl. add. τῇ ὄρασει, s. τῷ εἶδει.⁴
5. וַיִּשָּׂן. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ὑπνωσεν.⁵
בְּקֶנֶה אֶחָד. *In culmo uno.* O'. ἐν [τῷ] πυθμένι ('A. Σ. ἐν καλάμφ⁶) ἐνί.
בְּרִיאֹת. O'. ἐκλεκτοί. Σ. πλήρεις.⁷
6. וַתְּדוּפֶת קְרִים. *Et adustae euro.* O'. καὶ ἀνεμόφθοροι. 'A. ἐφθαρμένοι καύσωνι.⁸ Σ. πεφρυγμένοι ἀνέμφ.⁹
8. וַתִּפְּעַץ. *Et commotus est.* O'. καὶ ἐταράχθη. 'A. καὶ κατεπτύρη.¹⁰
מַגֵּיזִים. *Magos (proprie ιερογραμματεάς dictos).* O'. ἐξηγητάς. 'A. κρυφιαστάς. Σ. μάγους.¹¹ "Ἄλλος σοφός.¹²
פּוֹתָר. O'. ὁ ἀπαγγέλλων. 'A. ὁ ἐπιλυόμενος.¹³
12. וַיִּפְתְּרוּ לָנוּ אֶת-לְחֵמֵינוּ אִישׁ כְּלֶמֶתוֹ. O'. καὶ συνέκρινεν ἡμῖν ✕ ('A.) τὰ ἐνύπνια ἡμῶν ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν.¹⁴
14. וַיִּרְיֶהוּ. *Et celeriter adduxerunt eum.* O'. καὶ ἐξήγαγον ("Ἄλλος δρομὴ ἤγαγον¹⁵) αὐτόν.
16. בְּלִעְדֵי אֲלֵהֶם יַעֲנֶה אֶת-שְׁלוֹם פְּרַעֲוָה. *Non ego: Deus respondebit quae pertinent ad salutem Pharaonis.* O'. ἀνευ τοῦ θεοῦ ('A. ἀνευ ἐμοῦ θεός¹⁶) οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ. Σ. οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ θεός τὴν εἰρήνην ἀποκριθήσεται Φαραώ.¹⁷ 'Ο Σύρος· οὐκ ἀποκριθόσμεθα.¹⁸
22. בְּקֶנֶה אֶחָד. O'. ἐν πυθμένι ('A. Σ. καλάμφ¹⁹) ἐνί.
23. מַרְצִידָיִם. *Marcidae.* O'. Vacat. Alia exempl. κατεφθαρμένοι.²⁰
וַתְּדוּפֶת קְרִים. O'. καὶ ἀνεμόφθοροι. 'A. ἐφθαρμένοι καύσωνι.²¹ Σ. πεφρυγμένοι ἀνέμφ.²²

* Hieron.: "Bis in Genesi scriptum est *achi*, et neque Graecus sermo est, neque Latinus. Sed et Hebraeus ipse corruptus est; dicitur enim *in* אַחַי, hoc est, *in palude*. Sed quia *vau* litera apud Hebraeos, et *iod* similes sunt, et tantum magnitudine differunt, pro אַחַי, *achi* LXX interpretes transtulerunt, et secundum consuetudinem suam ad exprimendam duplicem aspirationem, ΗΕΤΗ Hebraeae literae *chi* Graecam literam copulaverunt." Idem in Comment. ad Jes. xix. 7: "Quum ab eruditibus quaererem, quid ἄχει significaret, audivi, ab Aegyptiis hoc nomine lingua eorum omne quod in palude virens nascitur appellari."
² Codd. X, 127. Cf. Hex. ad Job. viii. 11. Montef. edidit: "Ἄλλος ἐν τῷ ἔλει. "Ἄλλος ἐν τῇ ὄρασει; e quibus prior lectio est in Codd. 14 (in marg.), 30, 38 (in marg.), aliis; posterior autem in Ald., Codd. 31, 83. ⁴ Prior lectio est in Codd. I, 15, 38, 72, 135; posterior in Codd. 75, 76, aliis, Arab. 1, 2. ⁵ Sic Codd. 15, 58, 72, 82. ⁶ Codd. X, 127. Origen. in Gen. (Opp. T. II, p. 45): "Ἄλλος ἐν καλάμφ ἐνί; ubi Ruaeus: "Haec lectio non comparat in Hexaplis a Montefalconio nostro editis." Immo comparat, sed in *Appendice* tantum. ⁷ Cod. 127. ⁸ Codd. X, 127, et Cat. Niceph. p. 457. Cf. ad v. 23. ⁹ Cat. Niceph. ibid. Nobil. affert: Schol. ἐφθ. καύσωνι (non τῷ κ., ut Montef.), πεφρ. ἀνέμφ. Cf. Hex. ad Job. xxxvii. 24. ¹⁰ Cod. 127. Verbum compositum nescio an alibi legatur, sed indubitatae fidei est. Nobil. affert: Schol. κατεπτύρη;

quam scripturam contra Drusium, *κατηπόρει* (coll. Hex. ad Dan. ii. 1, 3) tentantem, vix defendisset L. Bos in *Prolegom. ad LXX*, Cap. III, si ei innotuisset nostra lectio. ¹¹ Nobil., Codd. 25 (cum Σ. μάγους σοφός), 127, et Cat. Niceph. ibid. Cf. Hex. ad Exod. vii. 22. viii. 7. Interpres Graeco-Ven. γενεθλιαλόγιος et ἀποτελεσται vertit. ¹² Cat. Niceph. ibid. Cf. ad v. 24. ¹³ Cod. 127. ¹⁴ Sic Cod. 64, et sine aster. Codd. 14, 15, 16 (cum ἀπέλυσεν), alii, Arab. 1, 2. "Alii addunt: τὰ ἐνύπνια ἡμῶν."—Montef. Sic Codd. 32, 72, 73, 135; sed pleniori lectionem ex "aliis libris" jamdudum excitaverat Nobil. ¹⁵ Nobil., qui quasi scholium affert. ¹⁶ Procop. in Cat. Niceph. p. 458: Ἀκύλας οὕτως· ἀνευ ἐμοῦ, οὐκ [Cod. Ambros. ἀνευ ἐμοῦ θεός οὐκ] ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον· ὁ δὲ Σύρος, οὐκ ἀποκριθόσμεθα τῷ θεοῦ οἰκονομίαν πρὸς σωτηρίαν Αἰγύπτου. σωτήριον εἰκότως καλεῖ. Quae sic interpungenda videntur: Ἀκ. οὕτως· ἀνευ ἐμοῦ θεός. Οὐκ ἀποκρ. τὸ σωτήριον· ὁ δὲ Σύρος, οὐκ ἀποκριθόσμεθα. Τὴν δὲ τοῦ θεοῦ οἰκονομίαν πρὸς σωτηρίαν Αἰγύπτου, σωτήριον εἰκότως καλεῖ. ¹⁷ Hieron.: "Sine Deo non respondebitur salutare Pharaoni. In Hebraeo aliter habet: Sine me Deus respondebit pacem Pharaoni. Denique Sym. more suo apertius transtulit: Non ego, sed Deus respondebit pacem Pharaoni." Codd. X, 127; Σ. οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ θεός τὴν εἰρήνην. ¹⁸ Procop., ut supra. ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Sic Cod. 15, 72, 135. Arab. 1, 2: νιτίοσαε. ²¹ Cod. 14, 25, 127. ²² Codd. 14, 25.

24. אֶל-הַכְּרֻשִׁימִים. Ο'. τοῖς ἐξηγηταῖς ('Α. κρυφισταῖς. Σ. μάγοις. Θ. σοφισταῖς²³).
27. וַיְהִרְעֵת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ αἰσχυρά.²⁴
31. כָּבֵד. Gravis. Ο'. ἰσχυρός. 'Α. Σ. βαρὺς.²⁵ 'Αλλος' σφοδρός.²⁶
32. נִכּוֹן הַדְּבָר. Firmiter decreta est res. Ο'. ἀληθές ἔσται τὸ ῥῆμα. 'Α. ἔτοιμον τὸ ῥῆμα. Σ. βέβαιος ὁ λόγος.²⁷
33. וַיִּרְא פְּרָעָה. Ο'. σκέψαι. Alia exempl. σκεψάτω Φαραώ.²⁸
34. פְּרָקְדִים. Praefectos. Ο'. τοπάρχας. Σ. ἐπισκόπους.²⁹
36. לְפָקְדוֹן. In depositum. Ο'. τὰ πεφυλαγμένα. 'Α. εἰς παραθήκην. Σ. εἰς ἐνθήκην.³⁰
- וְלֹא-תִצְרַח. Ο'. καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ('Α. ὀλεθρευθήσεται³¹).
40. אֲנִיכְדָל כִּיפּוֹד. Major ero te. Ο'. ὑπερέξω σου ἐγώ. Σ. μείζων σου ἔσομαι.³²
42. רָבַד. Collare. Ο'. κλοιόν. 'Α. Σ. [τὸν] μαυιάκην.³³
43. וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרָחָם. Et clamarunt ante eum, Abrech. Ο'. καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ. 'Α. καὶ ἐβόησεν ἐνώπιον αὐτοῦ γονατίζειν. Σ. καὶ ἐβόησεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀβρήχ.³⁴
44. וַיִּרֶם אֵינִי. Ο'. ἔξαρεῖ οὐθείς. 'Α. ὑψώσει οὐδεὶς.³⁵
45. צָפַנְתָּ פְּעֻנָּה. Ο'. Ψοθομφανήκ (s. Ψοθομφανήχ). 'Α. Σαμφανή (s. 'Ασαμφανή, s. Σαφαμφανή). Σ. Σαφαθφανή.³⁶ 'Ο Σύρος' ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά.³⁷
- וַיִּצְיֵא יוֹסֵף עַל-אַרְץ מִצְרַיִם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐξήλθεν Ἰωσήφ ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου.³⁸
49. עַד כִּי-יִחְדַּל לְסַפֵּר. Usque dum cessavit numerare. Ο'. ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀριθμηθῆναι (alia exempl. ἀριθμησάι³⁹). 'Α. Σ. (ἕως οὖ) ἐπαύσατο (ἀριθμησάι).⁴⁰
51. כָּל-עֲמָלִי. Omnis molestiae meae. Ο'. πάντων τῶν πόνων ('Αλλος' τῶν λυπῶν⁴¹) μου.

²³ Cod. X. Nobil. affert: 'Α. πρὸς τοὺς κρυφιστάς. Σ. μάγους. ²⁴ Sic Codd. 58, 72. Cod. 135: καὶ κακὰ. ²⁵ Codd. X, 127. ²⁶ "Sic codd. nostri [et 38 in marg.]; cujus autem sit haec lectio non indicant."—Montef. ²⁷ Codd. X, 127 (in quo prior lectio anonyma est). Nobil. affert: Schol. ἔτοιμον [ἐτοιμάσαν unus codex apud Montef., necnon Cod. 38 in marg.] τὸ ῥ. βέβαιος ὁ λ. ²⁸ Sic Codd. 15, 135, Arab. 1, 2. Tres posteriores mox καταστησάτω habent. ²⁹ Codd. X, 127. Nobil. quasi scholium affert. ³⁰ Nobil., et Cod. Reg. apud Montef. Ad Sym. cf. Hex. ad Jesai. xxiii. 18. ³¹ Cod. X. ³² "Sic tres Codd. Regii, quorum unus tantum nomen interpretis praefert."—Montef. ³³ Codd. X, 127. Sic sine nom. duo Regii apud Montef. ³⁴ Hieron.: "Et clamavit ante eum praeco. Pro quo Aq. transtulit: et clamavit in conspectu ejus adgeniculationem; Sym. ipsum Hebraicum sermonem interpretans ait: et clamavit ante eum, Abrech. Unde mihi videtur non tam praeco, sive adgeniculatio, quae in salutando vel adorando Joseph accipi potest, intelligenda, quam illud quod Hebraei [Targ. Jonath. et Hieros.: Hic est pater regis, magnus sapientia et tener (רַבִּי) annis] tradunt, dicentes patrem tenerum ex hoc sermone transferri: ab quippe dicitur pater, RECH delicatus, sive tenerimus." Praeiverat Origen. in Cat. Niceph. p. 461: Τὸ

'Εβραϊκὸν ἔχει ἀβρήχ, ὁ κυρίως σημαίνει πατὴρ ἀπαλός: καὶ ἐκότεως' ἐνάπαλος γὰρ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὡς πατὴρ σωτήριον ἀρχὴν Αἰγυπτίους ἐνεδείξατο. Δηλοὶ δὲ οὐδὲν ἢ λέξις, ἢ τὸ γονατίζειν. Cod. X affert: 'Α. γονατίζει; Cod. 127 vero: 'Α. γονατίζειν, concinente interprete Graeco-Ven., qui γονυπετεῖν vertit. ³⁵ Cod. X. Mox post τὴν χεῖρα αὐτοῦ juxta Hebraicum add. καὶ τὸν πόδα αὐτοῦ Codd. 15, 72, 82, 135. ³⁶ Montef. e Regii MSS. Scriptura 'Ασαμφανή est in Cat. Niceph. p. 462, et Σαφαμφανή in Origen. Opp. T. II, p. 46. Procop. in Cat. Niceph. ibid.: Ψορθομφανήχ (sic) ἐρμηνεύεται, κεκρυμμένα ἀνεκαλύψει: παρὰ δὲ τῷ Σύρω, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά. Paulo aliter Origen. ibid.: Ψορθομφανήχ, ὁ ἐρμηνεύεται, φῶ ἀπεκαλύφθη τὸ μέλλον. Hieron.: "Licet Hebraice hoc nomen absconditorum repertorem sonet, tamen quia ab Aegyptio ponitur, ipsius linguae debet habere rationem. Interpretatur ergo sermone Aegyptio SAPHANETH PHANEE, sive ut LXX transferre voluerunt, Psomthou-Phanech, salvator mundi [sic in textu Cod. 75: ὁ ἔστιν σωτὴρ κόσμου], eo quod orbem terrae ab imminente famis excidio liberavit." ³⁷ Nobil., Procop., ut supra. ³⁸ Sic Codd. 15, 82, 135, Arab. 1, 2. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii. ⁴⁰ Cod. X: 'Α. Σ. οὐκ ἐπαύσατο. Cod. 127 (cum ἠδύνατο in textu): 'Α. Σ. ἐπαύσατο. ⁴¹ Sic Cod. X in marg. sine nom. Arab. 1 in marg.: contristationis.

CAP. XLII.

2. מִשֶׁם לָנוּ יִשְׁרָרֵר לָנוּ. *Et emite nobis inde.* Ο'. και πρίασθε ("Ἄλλος ἀγοράσατε¹) ἡμῖν (alia exempl. add. ἐκέθην²) μικρὰ βρώματα.
4. נֹסָא. *Nosa.* Ο'. μαλακία. 'Α. σύμπτωμα. Σ. κίνδυνος.³
7. גֵּרִי תִגְדֹּר. *Et alienum se gerebat.* Ο'. και ἄλλοτριουτο. "Ἄλλος ἀπέξενουτο. Schol. ἀποπροσεποιεῖτο τῷ εἶδει.⁴
9. מְבַרְרֵי. *Exploratores.* Ο'. κατάσκοποι. 'Α. ἐφοδευταί.⁵
- מְבַרְרֵי אֶת-עֵרֹת הָאָרֶץ. *Nuditatem (loca minus munita) terrae.* Ο'. τὰ ἔχνη τῆς χώρας (alia exempl. γῆς⁶). Σ. τὰ κρυπτά τῆς χώρας.⁷
11. בְּנֵי. *Probi.* Ο'. εἰρηνικοί. 'Α. ὀρθοί. Σ. ἀπλοί.⁸
12. עֵרֹת. Ο'. τὰ ἔχνη. 'Α. Σ. τὰ κρυπτά.⁹
13. בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד. Ο'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ ἐνὸς ἀνδρός.¹⁰
15. תְּבַרְרֵי. *Probabimini.* Ο'. φανείσθε. 'Α. Σ. δοκιμασθήσεσθε.¹¹
- הָיָה פְּרַעְיָא. Ο'. νῆ (alia exempl. μὰ¹²) τὴν ὑγίειαν Φαραώ. 'Α. ζῆ Φαραώ.¹³

16. חֲרָרֵךְ. *In custodia tenebimini.* Ο'. ἀπάχθητε. 'Α. Σ. δεθήσεσθε.¹⁴
21. מְבַלְשֵׁי מִיָּמִים. *Profecto rei sumus.* Ο'. ναί, ἐν ἀμαρτίαις (s. ἀμαρτίᾳ) γάρ ἐσμεν. 'Α. μάλιστα ἐν πλημελείᾳ. Σ. και μάλα ἡ δύτως.¹⁵
25. צָדָה. *Commeatum.* Ο'. ἐπισιτισμόν. "Ἄλλος τροφάς.¹⁶
27. מִשְׁקָהוּ. *Saccum suum.* Ο'. τὸν μάρσιππον ('Α. θύλακον. Σ. σάκκον¹⁷) αὐτοῦ.
28. הוּשַׁב. *Redditum est.* Ο'. ἀπεδόθη μοι. "Ἄλλος ἀπεστράφη μοι.¹⁸
- בְּאֵמֶתֵי. *In sacco meo.* Ο'. ἐν τῷ μαρσίπφῳ μου. (Σ.) ἐν τῷ σάκκῳ μου.¹⁹
30. וַיִּהְיֶה אֵתָנוּ. *Et habuit nos (pro exploratoribus).* Ο'. και ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ. Σ. (και) ἐλογίσατο (ἡμᾶς).²⁰
35. אֶת-צִרְרוֹתָם . . . צִרְרוֹ. *Sacculus . . . sacculos.* Ο'. ὁ δεσμός . . . τοὺς δεσμούς. "Ἄλλος ὁ κόμβος . . . (τοὺς) κόμβους.²¹
36. עָלַי. Ο'. ἐπ' ἐμέ. "Ἄλλος κατ' ἐμοῦ.²²
37. הָמִית. Ο'. ἀπόκτεινον. "Ἄλλος θανατώσεις.²³
38. נֹסָא. Ο'. μαλακισθῆναι. Schol. ἀρρωστῆσαι.²⁴

CAP. XLII. ¹ "Sic quidam MSS., tacito interpretis nomine."—Montef. Sic in textu Comp., Cod. 129; supra-script. autem Cod. 56. ² Sic Ald., Codd. 15, 31, 68, alii. ³ Nobil., Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁴ Cod. X in marg.: ἀπέξενουτο. ἀποπροσεποιεῖτο τῷ εἶδει. Ad ἀπέξενουτο cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 5. Pro בְּנֵי יִבְרָךְ Aquila υἱὸς ἀπεξενουμένος interpretatus est Jesai. lvi. 3. lx. 10. ⁵ Nobil., Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁶ Sic Codd. I, X (teste collatione vetusta Bodl.), 14, 16, alii. ⁷ Codd. X, 127, et sine nom. Regii duo. ⁸ Nobil., et iidem. ⁹ Nobil. ¹⁰ Sic Codd. 15, 82, Arab. 1, 2, Arm. 1; et (praem. ἡμεῖς) Codd. 58 (cum ἀνθρώπων), 72, 135. ¹¹ Nobil., Cod. 127, et sine nom. Regii duo. Cod. 38 in marg. (!): δοκιμασθήσετε (sic). ¹² Sic Comp., Codd. I, VII (cum ἢ in marg. manu 2da), 14, 16, alii. ¹³ Nobil., Cod. 127. Cod. VII in marg. manu 2da (hic et v. 16): ζῆ Φαραώ (sic). ¹⁴ Nobil., Cod. 127. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀποκλείσθη, quae glossa est vocis ἀπάχθητε. ¹⁵ Codd. X, 127 (cum πλημελείᾳ). "In lectione

Symmachi diversorum, ne dicam trium (!) interpretum versiones, ut videtur, coaluerunt."—Holmes. Ad και μάλα cf. 2 Reg. xiv. 5. 3 Reg. i. 43. 4 Reg. iv. 14. Dan. x. 21 in Hebraeo et LXX. Ad ὄντως cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5. ¹⁶ Sic Cod. X in marg. sine nom. Alia exempl. post ἐπισιτισμόν in textu add. πλησμονήν, s. εἰς πλησμονήν. ¹⁷ Nobil. Cod. X ad μαρσίππον affert: 'Α. θύλακου. Idem ad τὰ ἀγγεία (v. 25) scholium habet: ἄγγεία και μάρσιπποι και σάκκοι και πορεία μίαν ἔχουσι τὴν σημασίαν, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις εὐρήσει. ¹⁸ Cod. X in marg. sine nom., teste collatione vet. Bodl. Montef. vero ex eodem edidit: 'Α. ἀπεστράφη μοι. Si Aquilae est lectio, delendum pronomen. ¹⁹ Cod. 1871 in marg. sine nom. ²⁰ Cod. X. ²¹ Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. Glossae dant: Κόμβος, ποδῖς, Κομβῶ, ποδο, necto. Notiora sunt derivativa, ἐγκομβοῦσθαι 1 Pet. v. 5; ἐγκόμβωμα Hex. ad Jesai. iii. 20. ²² Codd. X, 128, uterque in marg. sine nom. Sic in textu Cod. 32. ²³ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁴ Cod. X in marg. sine nom.

CAP. XLIII.

2. אֲנֹנָא. *Annonam.* Ο'. τὸν σῖτον. "Ἄλλος τὸν σιταρκισμὸν.¹
5. לֹא יָרַד. Ο'. οὐ πορευσόμεθα. "Ἄλλος οὐ καταβησόμεθα.²
6. הָעוֹד. *An adhuc.* Ο'. ὅτι (alia exempl. εἰ³) ἐστίν.
8. טַפְּלוֹת. *Parvuli nostri.* Ο'. ἡ ἀποσκευὴ ('Α. Σ. τὰ νήπια⁴) ἡμῶν.
9. אֶרְבֶּנֵי. *Spondeo pro eo.* Ο'. ἐκδέχομαι αὐτόν. 'Α. Σ. ἐγγνώμαι (αὐτόν).⁵ Schol. ἀντιφωνοῦμαι.⁶
11. כַּנְחָא. *Styracis.* Ο'. θυμίαμα. 'Α. Σ. στύρακα.⁷ "Ἄλλος λάδανον.⁸
- אֲמִגְדָּלִים. *Amygdala.* Ο'. κάρνα. 'Α. Σ. ἀμύγδαλα.⁹
12. כַּמְשָׁן. *Duplum.* Ο'. δισόν. "Ἄλλος διπλῶν.¹⁰
14. אֱלֹהֵי שָׁמַיִם. *Et Deus omnipotens.* Ο'. ὁ δὲ θεός μου. "Ἄλλος ἰσχυρός ἰκανός.¹¹
- וְשַׁלַּח לָכֶם. *Et dimittat vobis.* Ο'. καὶ ἀπο-

- στείλαι. Σ. καὶ ἀποστείλαι μεθ' ὑμῶν.¹²
14. אֶחָד. Ο'. τὸν ἕνα. "Ἄλλος (τὸν) ἕτερον.¹³
16. וַיִּבְחַב טַבַּח. *Et macta pecudes.* Ο'. καὶ σφάξον θύματα ("Ἄλλος σφάγια¹⁴).
17. וַיִּבְרָא הָאִישׁ. Ο'. καὶ εἰσήγαγεν ✕ ὁ ἀνὴρ.¹⁵
18. וַיִּירָאוּ. *Et timebant.* Ο'. ἰδόντες δέ. "Ἄλλος καὶ ἐφοβήθησαν.¹⁶
- לְהִתְגַּלֵּל. *Ut volutet se.* Ο'. τοῦ συκοφαντησαί. "Ἄλλος κυκλώσαι.¹⁷
20. וַיִּרְדּוּ יָרְדוּ. Ο'. κατέβημεν. "Ἄλλος καταβάντες κατέβημεν.¹⁸
21. אֶת-אֲמִתְחַתֵּינֵינוּ. Ο'. τοὺς μαρσίππους ("Ἄλλος τὰ θυλάκια¹⁹) ἡμῶν.
- בְּפִי אֲמִתְחַתֵּי. Ο'. ἐν τῷ μαρσίππῳ ("Ἄλλος στόματι μαρσίππου²⁰) αὐτοῦ.
22. בְּיַדְכֶם. Ο'. μεθ' ἑαυτῶν. "Ἄλλος ἐν χειρὶ ἡμῶν.²¹
23. שְׁלֹחַ לָכֶם. Ο'. ἔλεως ὑμῖν. 'Α. Σ. εἰρήνη ὑμῖν.²²
- בָּא אֵלַי. *Pervenit ad me.* Ο'. ἀπέχω. 'Εβρ. βαηλαί. "Ἄλλος ἦλθε πρὸς μέ.²³

CAP. XLIII. ¹ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xlv. 21. ² Idem. ³ Sic Codd. I, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum ὅτι in marg.). ⁴ Syro-hex. ✕ **ה. מ. ח. נ. ה.** Cod. X affert: 'Α. νήπια. Cf. Hex. ad Exod. x. 10. Jerem. xl. 7. ⁵ Cod. X: 'Α. ἐγγνώμαι; et sic in textu Codd. 30, 71, 75. Syro-hex. **ה. ח. ח. ח.**... ✕ **ה. ח. ח. ח.** (Ante in membrana male habitata utrum > (Ὁ 'Εβραῖος) an < olim exaratum fuerit incertum.) Cf. ad Cap. xlv. 32. ⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. Cum hoc sensu, qui sequioris Graecitatis est, usitator est forma activa: e.g. Suidas: 'Αντιφώνω σοι' ἐγγνώμαι σοι. ⁷ Hieron. ✕ **ה. ח. ח. ח. ח. ח.** Cf. ad Cap. xxxvii. 25. Hieron.: " Idcirco hoc capitulum posuimus, ut sciamus, ubi in nostris codicibus habetur *thymiamata*, in Hebraeo esse *NECHOTHA*, quod Aq. *storacem* transtulit. Ex quo *domus nechotha*, quae in Isaia [xxxix. 2] legitur, manifestissime *cella thymiamatis*, sive *storacis* intelligitur, quod in illa aromata diversa sint condita." ⁸ Sic prope *θυμίαμα* in marg. manu 2da Cod. VII, quae manus pro θ. καὶ στακτήν, στακτήν καὶ θ. legi vult. Lectionem igitur ad Hebraeum **ח. ח.** referre nil impedit. ⁹ Nobil. Cod. VII in marg.

manu 2da: ἀμοιόδαλα (sic). Hieron.: " *Et nucēs, sive ut Aq. et Sym. transtulerunt, amygdala.*" ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxxv. 11. xlviii. 3. ¹² Syro-hex: **ה. ח. ח. ח. ח. ח.** ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII (manu 2da), 15, 29, 72, 135, Arab. 1, 2. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ Cod. 128 in marg. sine nom. Ad *συκοφαντησαι ἡμῶς* Cod. X in marg. notat: *κατηγορίαν ψευδῆ συστήσασθαι καθ' ἡμῶν; et ad καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν κ.τ.έ.: καὶ καταυρανήσαι ἡμῶς καὶ δουλαγωγῆσαι; quae Symmacho, non scholiastae, reddenda esse, J. F. Schleusner in *Opusc. Crit.* p. 97 vix assensurimus. ¹⁸ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da. ¹⁹ Idem in marg. manu 2da. ²⁰ Idem. ²¹ Idem ad μεθ' ἑαυτῶν superscripsit: *ἐν χειρὶ ἡ ἡμῖν* (sic). Huc fortasse pertinet lectio (*ἡμῖν*) μετὰ χεῖρας, quae post *ἐνέβαλεν* in Ald., Codd. 31, 83 habetur. ²² Codd. X, 127. Syro-hex. **ה. ח. ח. ח. ח. ח.** ²³ Cod. VII in marg. manu 2da: ἦλθε πρὸς μέ. Cod. X in marg., exciso ab extremo folio: Τὸ 'Εβραϊκὸν ἐστι ΒΑΗΛΑΙ, ὅπερ ἐστίν, ἦλθε πρὸς μέ... ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ (Cap. xxvii. 35) ἔχομεν τὸ γὰρ Β... ΒΕΡΒΑΜΜΑ ΕΚ Κ... ✕*

15. הָלֹא יִדְבַעְתֶּם כִּי־יַחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֶשְׂרֵי כְּמִנִּי.
Nonne novistis, quod augurando auguratur vir qualis ego? O'. οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῶ οἰωνεῖται ὁ ἄνθρωπος ὅσος ἐγώ; Σ. καὶ γὰρ ἔγνωτε ὅτι πειρασμῶ πειράζεται (fort. πειράζει) ὁμοῖος ἐμοί.⁸
18. בְּאַנְוֵי אֲדֹנָי. O'. ἐναντίον σου. "Ἄλλος" ἐν ὧσὶ κυρίου μου.⁹
 כִּי כְמוֹתָהּ כְּפָרְעָה. *Nam tu es sicut Pharaos.* O'. ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραώ. 'Α. ὅτι ὁμοῖος σὺ ὧς Φαραώ.¹⁰
20. לְאִמּוֹ. O'. τῇ μητρὶ (alia exempl. τῶ πατρὶ¹¹) αὐτοῦ.
21. וְנִשְׂמַחַת עֵינָי עָלָיו. *Et prospiciam ei.* O'. καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. "Ἄλλος" καὶ θήσω ὀφθαλμὸν (μου) ἐπ' αὐτόν.¹²
23. לֹא תִסְפֹּן. O'. οὐ προσθήσεσθε. Alia exempl. add. ἔτι.¹³
25. מְעַמְדֵּי אֲבָל. O'. μικρὰ ("Ἄλλος" ὀλίγα¹⁴) βρώματα.
28. וְנֹאמַר. *Et dixi.* O'. καὶ εἶπατε. "Ἄλλος" καὶ εἶπα.¹⁵
 עַד־הַנְּהָ. *Hucusque.* O'. ἄχρι νῦν. Alia exempl. ἔτι; alia, ἔτι ἄχρι νῦν.¹⁶

29. נֹחַ. *Noxa.* O'. μαλακία. "Ἄλλος" σύμπτωσις.¹⁷
30. קָשְׁוֶרָה. *Alligata est.* O'. ἐκκρέματα. 'Α. συνδεδεμένη. Σ. ἐνδέδεται.¹⁸
 וְשִׁבְבַת. O'. ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς ("Ἄλλος" ὄψευος¹⁹).
31. בְּיָגוֹן. O'. μετὰ λύπης. Alia exempl. μετ' ὀδύνης.²⁰ 'Α. μετὰ λύπης.²¹
32. עָרַב. *Sprospodit.* O'. ἐκδέδεκται. Σ. ἐνεγύησατο.²²
 Cap. XLIV. 5. — ἵνατί—τὸ ἀργυροῦν 4.²³ 10. εὐρέθη ÷ τὸ κόνδυ 4.²⁴ 22. τὸν πατέρα × αὐτοῦ 4.²⁵ 24. τοῦ κυρίου × μου 4.²⁶ 27. ἡ γυνή × μου 4.²⁷ 30. ἡ δὲ ψυχὴ × αὐτοῦ 4.²⁸ 32. — καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου 4.²⁹ 33. τοῦ κυρίου × μου 4.³⁰

CAP. XLV.

1. לִהְיוֹתֵי אֵל. *Continere se.* O'. ἀνέχεσθαι. 'Α. Σ. ἐγκρατεύεσθαι.¹
 וְיִסְתַּחֲוּ אֶת־פְּנֵיהֶם לַיהוָה. O'. τῶ 'Ιωσήφ, ἥνικα ἀνεγνωρίζετο. Alia exempl. ἔτι αὐτῶ, ἥνικα ἀνεγνωρίζετο 'Ιωσήφ.²
3. מִבְּיָנָי. O'. Vacat. × ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ 4.³

Cod. 31: καὶ συντελέσας εὔρε. ⁸ Nobil., Cat. Niceph. p. 480. Ad οἶος Cod. VII in marg. manu 2da: ἄλλος ὁμοῖος ἐμοῦ (sic, sed ἐμ dubium). ⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁰ Syro-hex. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da et longe seriori: ὅτι σὺ εἶ ὧς Φαραώ. Eadem manus pro κύριε substituit ὁ κύριός μου. ¹² Sic Codd. III, 19, 59, et Syro-hex. in marg. ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁴ Sic Ald., Codd. I, III, VII, X, 15, 16, alii, et Syro-hex. in marg. ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Cod. VII: εἶπατε; sed manus 2da punctis reprobavit τε. ¹⁷ Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 14, 16, aliis; posterior in Ald. (cum kai νῦν pro νῦν), Codd. 15, 31 (ut Ald.), 58, aliis, et Syro-hex. ¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xlii. 4. ¹⁹ Nobil., Cod. 127. Syro-hex. ²⁰ Sic Ald., Codd. I, III, VII, X (juxta collationem vet. Bodl.), 18, 25, alii. ²¹ Cod. X. ²² Idem. Cod. VII in marg.

manu 2da: ἐγγύησατο. Cod. 71 in textu: ἐνεγνήσατο (τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λεγ.). Scripturae ἐνεγνήσατο patrocinantur Codd. Vat., Alex., Sin., ad Prov. vi. 3. ²³ Syro-hex. 24 Idem, qui male pingit: + εὐρέθη 4 τὸ κ. ²⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 82, 135, Arm. 1. ²⁶ Idem, et sine aster. Codd. 15, 29, 58, 135. In Ed. Rom. habetur τοῦ κ. ἡμῶν, sed ἡμῶν reprobant Ald., Codd. I, III, VI, X, 14, 16, alii. ²⁷ Idem, et sine aster. Codd. I, 15, 29, 82, 135, Arab. 1, 2. ²⁸ Idem. Pronomen est in libris omnibus. ²⁹ Idem. Haec desunt in Comp., Cod. 108. ³⁰ Idem, et sine aster. Comp., Codd. VII (ex corr.), 15, 56, alii.
 CAP. XLV. ¹ Syro-hex. ² Sic Codd. 15, 29 (teste Lagardio), 58 (teste Maio), 82 (cum ἐπ' αὐτῶ), Arab. 1, 2, Syro-hex. (qui ad αὐτῶ in marg. habet: ³ Syro-hex., qui pingit: ἀπὸ * πρ. αὐτοῦ 4. Sic sine aster. Codd. 15, 29, 58 (teste Maio), alii, Arm. 1.

5. לְבִיּוֹתָיִם. *Ad vitae conservationem.* O'. εἰς ζωὴν ('A. ζώωσιν. Σ. σωτηρίαν⁴).
6. קְצִיר. *Messis.* O'. ἀμνητός. 'A. θερισμός.⁵
7. וְלִפְלִיטָה גְדֹלָה לְכֹסֶם וְלִפְלִיטָה גְדֹלָה. *Et ad vivos servandos vos, ut fiat residuum magnum.* O'. καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην. 'A. καὶ τοῦ ζῶσαι ὑμῖν εἰς ἀνασωσμὸν μέγαν.⁶
9. רָדָה. O'. κατὰβηθι οὖν. Alia exempl. add. τὸ τάχος.⁷
11. הַגִּירָשׁ. *Ad egestatem redigaris.* O'. ἐκτριβῆς. 'A. ἀναλωθῆς.⁸
16. נֶשְׂמַע. O'. διεβεθήθη. 'Αλλος' ἠκούσθη.⁹
וְיִצְיִי עֲבָרָיו. O'. καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ. 'A. (καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς) δοῦλων αὐτοῦ.¹⁰
17. אֶת-בְּעִירְכֶם. *Jumenta vestra.* O'. τὰ φορεῖα (alia exempl. πορεῖα, s. πόρια¹¹) ὑμῶν (alia exempl. add. σίτου¹²). 'A. Σ. τὰ κτήνη ὑμῶν. Θ. τὰ πορεῖα ὑμῶν.¹³ 'Αλλος' ὑποζύγια.¹⁴
18. אֶת-חֵלֶב. *Pinguetinem.* O'. τὸν μυελόν. 'A.

- τὸ στέαρ.¹⁵ 'Ο Σύρος' τὰ ἀγαθὰ (τῆς γῆς).¹⁶
21. יָרָה. *Commeatum.* Πάντες' ἐπισιτισμὸν.¹⁷
22. לְאִשָּׁה. O'. Vacat. 'Αλλος' εἰς ἄνδρα.¹⁸
שְׁמֹלֶת שְׁמֹלֶת הַלְּבָשׁ הַקָּשָׁה כֶּסֶף מְאֹדָה וְשֵׁשׁ. *Tre-centos (siclos) argenti, et quinque mutationes vestium.* O'. τριακοσίου χρυσούς, καὶ πέντε ἐξάλλασσούσας στολάς. 'Ο Σύρος' πέντε ζυγὰς στολῶν, καὶ διακοσίου χρυσίνους.¹⁹
23. אֲתָנָה. *Asinas.* O'. ἡμίονους. 'Αλλος' ὀνά-
δας.²⁰
בָּר וְלֶחֶם וְיִמּוֹן. *Frumentum et panem et cibum.* O'. ἄρτους ✕ καὶ τροφήν.²¹ 'Αλλος' σίτον καὶ ἄρτους καὶ τροφήν.²²
24. אַל-תִּרְגְּזוּ בְּדַרְךְ. *Nolite irasci (s. trepidare) in via.* O'. μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. 'A. μὴ κλονείσθε ἐν τῇ ὁδῷ. Σ. (μὴ) μάχεσθε.²³ 'Αλλος' (μὴ) θορυβείσθε.²⁴
26. וְיִפְגַּע. *Et frigebat (non commovebatur).* O'. καὶ ἐξέστη. 'A. καὶ ἐξένηψεν.²⁵ Σ. καὶ ἐλειποσύχησε (s. ἐλειποθύμησε).²⁶

⁴ Nobil., Cod. 127. ⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: θερισμός. ⁶ Idem. Syro-hex., absente praepositione: ✕ **לְבִיּוֹתָיִם** **וְלִפְלִיטָה** **גְדֹלָה** **לְכֹסֶם** **וְלִפְלִיטָה** **גְדֹלָה**, quae est ipsa versio Syri vulgaris. ⁷ Sic Codd. X (in marg.), 56, 58 (post **σπεύσαντες** οὖν), alii. Cf. Hex. ad Exod. xxxii. 7. ⁸ Cod. X. Idem post **οἱ υἱοὶ σοῦ** (vv. 10, 11) bis in marg. addit: **καὶ ὁ οἶκός σου**, invito Hebraeo. ⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁰ Cod. X ad **θεραπεία** affert: 'A. δοῦλοι. ¹¹ Sic Ald., Codd. I, III (cum **πόρια**), VII, X (cum **πόρια**), 14, 15, 16, alii, Hieron., et Syro-hex. (cum **פֹּרְיָא** (=φορεῖα Job. vii. 20. Psal. xxxvii. 5. Jesai. xlvi. 1), superscripto tamen ΠΟΡΙΑ). ¹² Sic Comp., Codd. VII (in marg., sed abrasum), 19, 20, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. ¹³ S. Ambros. Cap. XIII ita hanc rem narrat: *Et mandat impleri eorum sarcinas [φορεῖα?] tritico, et vehicula dari.*—Nobil. ¹⁴ Hieron.: "Pro **vehiculis**, quae LXX et Theod. τὰ πορεῖα [edebatur ante Lagardium **φορεῖα**, repugnantibus duobus codd. apud Vallarsium, et duobus aliis apud Lagardium, qui omnes πόρια habent] interpretati sunt, **jumenta** reliqui transtulerunt." Syro-hex. affert: ✕ **לְכֹסֶם** **וְלִפְלִיטָה** **גְדֹלָה** **לְכֹסֶם** **וְלִפְלִיטָה** **גְדֹלָה**. (Vox **לְכֹסֶם** sine **Ribui** ponitur pro τὰ κτήνη Job. xxxvii. 28. Jesai. xlvi. 1.) ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Cod. X. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁷ Procop.

in Cat. Niceph. p. 484. ¹⁷ Hieron.: "Verbum **SEDA**, quod hic omnes ore consono **ἐπισιτισμὸν**, id est, **cibaria** vel **sitarcia**, interpretati sunt, in Psalterio quoque habetur." Cf. Hex. ad Psal. cxxxii. 15. Ad **ἐπισιτισμὸν** Cod. VII in marg. manu 2da: **δαπῆ** (δαπάνη). ¹⁸ Sic Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁹ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. p. 485. Procop. ibid.: **πέντε ἐξάλλασσούσας** [Syro-hex. **مختصة**, **splendidas**] **στολάς**, ἀλλάσσομένας, διαφόρους' ὁ δὲ Σύρος **πέντε γυγάς** (Pesch. **متمم**). Cf. Hex. ad 4 Reg. v. 5) **ψηω**. In LXX **διακοσίου** pro **τριακοσίου** habent Cod. 135, et Syro-hex. in marg., invito Pesch. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Jud. v. 10. ²¹ Sic Syro-hex., Arm. ed. (vid. Ceriani ad loc.), et sine aster. Codd. 15, 29, 30, 72 (cum **εἰς τρ.**), 82, 135. ²² Cod. VII in marg. manu 2da ad **αἶρουσας** pingit **σίτον** καὶ, et ad **ἄρτους**, καὶ **τροφὴν**. ²³ Syro-hex. ✕ **لا تملعون** **حواصلا**. Cod. X: 'A. κλονείσθε. Σ. μάχεσθε. ²⁴ Sic in textu Cod. 32 (cum **θορυβ.**). ²⁵ Codd. X, 127. Syro-hex. ✕ **لا تملعون**, appicto Graeco. Aquilam imitatus est Hieron.: **quasi de gravi somno evigilans**. Cf. Thren. ii. 18. iii. 49 in Hebr. et LXX. ²⁶ Cod. X: Σ. **ἐλειποσύχησε**. Cod. 127: Σ. **ἐλειποθύμησε** (sic; cf. Hex. ad Psal. lxxvi. 4). Syro-hex. ✕ **وهو يلهو**. Cf. Hex. ad Psal. xxxvii. 9.

27. הָתָי. *Et revixit.* O'. ἀνεζωπύρησε. *Αλ-
λος ἀνέζησεν.²⁷

Cap. XLV. 3. οἱ ἀδελφοὶ ✕ αὐτοῦ 4.²⁸ 10. Γεσέμ
— Ἀραβία 4.²⁹ 21. — τοῦ βασιλέως 4.³⁰

CAP. XLVI.

1. בְּרַחֲמֵי שָׁבַע. O'. ἐπὶ (alia exempl. εἰς) τὸ φρέαρ
τοῦ ὄρκου. Σ. (εἰς) Βηρσαβεέ.¹

זְבָחִים. O'. θυσίαν. *Αλλος θυσίας.²

2. הֲגִנִי. O'. τί ἐστιν; *Αλλος ἰδοὺ ἐγώ.³

3. הָאֵל. O'. ὁ θεός. *Αλλος (ὁ) ἰσχυρός.⁴

5. מִבְּמֵאֵר שָׁבַע. O'. ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου.
Σ. ἀπὸ Βηρσαβεέ.⁵

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-יַעֲקֹב. O'. οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
Alia exempl. add. Ἰακώβ.⁶

פְּרָעָה. O'. Ἰωσήφ. *Αλλος Φαραώ.⁷

7. וּבָנוֹת בְּנָיו. O'. καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων
(alia exempl. τῶν υἱῶν⁸) αὐτοῦ.

8. הַבְּחָיִים. O'. τῶν εἰσελθόντων. Alia exempl.
εἰσπορευομένων.⁹

20. O'. ÷ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ—υἱοὶ δὲ Σου-
ταλαὰμ, Ἐδώμ (s. Ἐδέμ) 4.¹⁰

21. וְהַשְּׁבִלִים גְּרָרָה. O'. καὶ Ἀσβήλ. ÷ ἐγένοντο δὲ
υἱοὶ Βαλαὰ 4, Γηρά.¹¹

וְהַפְּיָם וְהַיָּפִים. O'. καὶ Μαμφίμ. Alia ex-
empl. add. καὶ Ὀφμίμ.¹²

וְהָאָרְדִּי. O'. — Γηρά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράδ 4.¹³

22. אַרְבַּעָה עָשָׂר. *Quatuordecim.* O'. δεκαοκτώ.
Schol. Οἱ O' ιη' διὰ τοὺς ὀβελισμούς.¹⁴

27. שְׁנַיִם. O'. ἐννέα. Alia exempl. δύο.¹⁵

28. לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁתָּה. *Ad monstrandum (viam)*
ante se in Gosen. O'. συναντῆσαι αὐτῷ καθ'
Ἡρώων πάλιν. Ἀ. φωτίσειν εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ... Σ. δηλώσει αὐτῷ...¹⁶

²⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. I, 14, 15, 16, alii. ²⁹ Idem. Scriptura Ἀραβία pro Ἀραβίας est in Codd. 15, 30, 37, aliis. Hieron. notat: “Hic Arabiæ additum est; in Hebraeis enim voluminibus non habetur.” ³⁰ Idem. Haec desunt in Codd. I, 15, 31, aliis.

CAP. XLVI. ¹ Syro-hex. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1 Paral. viii. 3. ¹² Sic Comp. (cum Ὀφμίν), Ald. (Ὀφει-
μείμ), Codd. I (Ὀφμείν), III (ut Comp.), X (Ὀφμείμ), 14
(Φμείμ), 15 (Ὀφμίμ), 16 (ut 14), alii, Arab. 1, 2 (ut 15),
Syro-hex. (فموم). ¹³ Sic sub obelo Syro-hex., pro
quo ratio incepti Origeniani postulat: — Γηρά δὲ ἐγ. τὸν
Ἀράδ 4. ✕ καὶ Ἀράδ 4. Ad 778 Montef. affert: Ἀράδ — ὄθεν
Ἀράδιος 4, cum notula: “In Cod. Regio 1888 legitur mini-
atis literis: Ἀράδ ὄθεν Ἀράδιος, et postea consequenter: Οἱ
O' διὰ τοὺς ὀβελισμούς; i. e. LXX obelis notant.” Sed, ut
recte monuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 44, prior lectio
non est nisi scholium Procopii, quod legitur (cum Ἀραδος
pro Ἀράδιος) in Cat. Niceph. p. 490; posterior autem, a
Montefalconio mutile allata et male versa, ad v. 22 per-
tinet. ¹⁴ Anon. in Cat. Niceph. ibid. Per obelismos
autem intellige quinq; filios et nepotes Ephraimi et
Manassis a LXX sub obelis memoratos, quibus inclusis
fit numerus δεκα και εννια (ut in Codd. I, 76 disertè legitur),
qui ex omisso, ut videtur, in v. 21 filio Benjaminii 10 ad
δεκαοκτώ redigitur. Pro δεκαεσσαρες, ut est in Hebraeo,
stant Codd. 15, 29, 82. ¹⁵ Sic Codd. 15, 53 (teste
Ceriani, quem cf. ad v. 26), Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex.
(qui in marg. pingit: εννια. επτα. De posteriore cf. Ceriani
ad loc.). Hieron.: “Hoc autem quod in LXX legimus:
*Filii autem Joseph, qui nati sunt ei in Aegypto, anti-
mas novem, sciamus in Hebraeo pro novem esse duas.*”
¹⁶ Cod. X.

28. וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גֹשֶׁן. Et venerunt in Gosenitidem. O'. εἰς γῆν 'Ραμεσση' ✕ καὶ ἦλθεν ἐν γῆ Γεσέμ 4.¹⁷
29. וַיִּבֶד עַל-צַמְאָרְיוֹ עוֹד. Et flevit super collum ejus continenter. O'. καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῶ πῖονι (alia exempl. πλείονι¹⁸).
30. אֲבוֹתָהּ. O'. ἀποθανοῦμαι. 'A. ἀποθάνοιμι.¹⁹
31. וְאֶל-בֵּית אָבִיו. O'. Vacat. ✕ καὶ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 4.²⁰

Cap. XLVI. 4. τὰς χεῖρας ✕ αὐτοῦ 4.²¹ 7. υἱοί ✕ αὐτοῦ 4, καὶ υἱοί.²² θυγατέρες ✕ αὐτοῦ 4, καὶ θυγατέρες.²³

CAP. XLVII.

3. אֶל-אָחִיו. O'. τοῖς ἀδελφοῖς 'Ιωσήφ (alia exempl. αὐτοῦ¹).
4. עֲבָדָהּ. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ παῖδές σου.²
- 5, 6. וַיֹּאמֶר פְּרַעְהָ אֶל-יִוסֵף לְאָמַר אָבִי וְאָחִיָּהּ בָּאוּ אֵלָיךָ: אֶרְצָן מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הוּא בְּמִיַּטְבַּת וְאֶת-אָחִיָּהּ יִשְׁבֶּה אֶת-אָבִיהָ וְאֶת-אָחִיָּהּ יִשְׁבֶּה בְּאֶרְצָן גֹּשֶׁן וְאֶת-דָּבָרְךָ וְיִשְׁ

בָּם אֲנִישֵׁי-חַיִּל וְשֹׁמְתֵם שָׂרֵי עַל-אֶרְצֵי-לֵי מִקְנֶה. O'. εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ 'Ιωσήφ κατοικείτωσαν ἐν γῆ Γεσέμ· εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν. ✕ ἦλλον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς 'Ιωσήφ 'Ιακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἦκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου 4.³ ✕ καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς 'Ιωσήφ, λέγων ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἦκασιν πρὸς σέ. ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστη γῆ κατοίκισον τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου 4.⁴ Alia exempl. ✕ εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ 'Ιωσήφ, λέγων ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἦκασιν πρὸς σέ. ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστη γῆ κατοίκισον τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου 4. κατοικείτωσαν ἐν γῆ Γεσέμ· εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν.⁵ 'O 'Εβραῖος καὶ οἱ λοιποί· ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐπὶ πρόσωπῶν σου ἐστίν ἐν ἀγαθοτάτῳ τῆς γῆς κάθισον τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου· κατοικείτωσαν ἐν γῆ Γεσέμ· εἰ δὲ ἐπίστη, καὶ τὰ ἐξῆς.⁶

¹⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 15, Arm. 1. Post 'Ραμεσση add γῆν δὲ Γεσέμ Codd. 58 (cum Γεσέμ), 72 (cum Χεσδῶμ), 135. Hieron.: "In Hebraeo nec urbem habet Heroum, nec terram Ramesse, sed tantummodo Gesen."

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. I, II (manu 2da), III, X, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁹ Nobil. ²⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15 (utroque artic. omissis, teste Ceriani), 58 (sine τὸν), 72, 135, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²¹ Syro-hex. Pronomen deest in Codd. I, III, VII, 14, 16, alii.

²² Idem, et sine aster. Codd. I, 14, 15, 16, alii. ²³ Idem, et sine aster. Ald., Codd. I, 15, 16, alii.

CAP. XLVII. ¹ Sic Codd. 15, 72, 135, et Syro-hex. (cum 'Ιωσήφ in marg.). ² Sic Comp., Ald., Codd. I, III, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ³ Haec, ἦλλον δὲ—Αἴγυπτου, obelis signantur in Codd. X (per lineas quatuor), 127. In Cod. 64 haec, υἱοὶ αὐτοῦ—εἰσήγαγε δὲ (v. 7), quatuor lineis absolvuntur, praefixo singularis lineis asterisco ad marginis partem sinistram. ⁴ Haec, καὶ εἶπε Φαραὼ—τοὺς ἀδελφούς σου, asteriscis notantur in Codd. X (per septem lineas), 127. (In Cod. X pro πρὸς 'Ιωσήφ

habetur τῷ 'Ιωσήφ, testante contra Montefalconium Holmesio; pro βελτίστη autem, silente Holmesio, Montef. exscripsit κρατίστη.) ⁵ Sic Syro-hex. in textu; in marg. autem, cum indice post τῶν ἐμῶν κτηνῶν posito: ἦλλον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς 'Ιωσήφ 'Ιακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἦκουσε Φ. βασιλεὺς Αἰγύπτου· καὶ εἶπε Φ. τῷ 'Ιωσήφ ὁ πατήρ σου; sub-juncto scholio: "Haec reperta sunt in alio exemplari (مسألة); in editione (مسألة) autem τῶν O' non ita." Cum textu Syro-hex., omissis asterisco, conspirant Comp., Ald., Codd. 15, 31, 58, alii, Arab. 1, 2 (usque ad ἀδελφούς σου?), Arm. 1; e quibus tamen Comp., Ald., et pars codicum pro εἶπε δὲ Φ. τῷ 'I. habent καὶ εἶπε Φ. πρὸς 'I. Deinde ea quae Syro-hex. in marg. condidit, ab ἦλλον δὲ usque ad βασ. Αἴγυπτου inclusive, in textum inferunt Ald., Codd. 15, 31, 58 (non ultra οἱ υἱοὶ αὐτοῦ), alii. ⁶ Montef. ex schedis Combefis., cum scripturis ἀγαθοτάτῳ et κατοικίτωσαν. (In textu LXXvivali ἰδοὺ deest in Codd. 30, 135, concinente Hebraeo; deinde iidem pro ἐναντίον σου, εἰς (sic) πρόσωπόν σου habent; pro ἐν τῇ βελτίστη γῆ, lectio ἐν ἀγαθοτάτῳ τῆς γῆς est in Cod. 30, ἐν ἀγαθῷ τόπῳ (om. τῆς γῆς) in

9. יָמֵי שָׁנָי מְגוּרָי. *Dies annorum peregrinationis meae.* Ο'. αὶ ἡμέραι τῶν ἐτῶν — τῆς ζωῆς μου 4, ὡς παροικῶ.⁷ Ἀ. ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου.⁸
12. לֶחֶם לְפִי הַטֵּי. *Panem pro ratione familiae.* Ο'. σίτον κατὰ σῶμα. Ἀ... νηπίων.⁹ (Σ.) τροφήν κατὰ λόγον τοῦ ὄχλου.¹⁰
18. לֹא־בְנַחֵר מְאִדְנִי בִּי אִם־תָּם. *Non celabimus dominum meum, quod absumptum sit.* Ο'. μήποτε ἐκτριβώμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν; εἰ γὰρ ἐκλείοιπε. Ἄλλος· οὐ μὴ διαψευσθώμεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ἰδοὺ τετελεῖσθαι.¹¹
19. גַּם־נַחֲנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καίγε ἡμεῖς αὐτοί.¹²
- קָנָה. Ο'. κτήσαι. Ἄλλος· ἀγόρασον.¹³
22. בִּי חַק לְפָנֶיךָ מֵאֵת פְּרֵעָה. *Nam demensum (cibi) erat sacerdotibus a Pharaone.* Ο'. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερέσιν Φαραώ. Ἀ. ὅτι ἀκριβασμὸς τοῖς ἱερεῦσιν... Σ. σύν-

ταξίς γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσιν...¹⁴ Schol. καὶ γὰρ μερίς ἦν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ.¹⁵

24. וְלִלְבָבֵי הַטֵּי. *Et ad edendum parvulis vestris.* Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰς βρώσιν τοῖς νηπίοις ὑμῶν.¹⁶
26. חָחָ. *Statutum.* Ο'. εἰς πρόσταγμα. Ἄλλος· εἰς τύπον.¹⁷
27. וַיִּזְכְּרוּ בָהּ הַיְוֵנִים. *Et possessores facti sunt in ea, et fecundi fuerunt.* Ο'. καὶ ἐκληρονόμησαν (alia exempl. ἐκληρονομήθησαν¹⁸) ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὑξήθησαν. Ἀ. καὶ κατεσχέθησαν, καὶ ὑξήθησαν.¹⁹
31. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה עַל־רֹאשׁ הַמַּטְּהָ. *Et adoravit (Deum) Israel super caput lecti.* Ο'. Θ. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς βάβδου αὐτοῦ. Ἀ. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. Σ. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης.²⁰ Τὸ

Cod. 135; denique pro κατοίκισον, κάθισον legunt Codd. 30 (cum κάθισον), 58 (cum κάθισαι), 72, 135.) In iisdem schedis adijcitur haec Origenis nota ex Codice Monspe-liensi [et Origen. Opp. T. II, p. 50]: Εἶπε δὲ Φ. τῷ Ἰωσήφ, λέγων· κατοικέτωσαν ἐν γῆ Γεσέμ. Ἐπειδὴ ἐν τοῖς τετραπλοῖς, εἰς ὧν καὶ τὸ ἀντίγραφον μετέλιθθη, πρὸς τὸν εἰρμὸν τῶν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι δέκνται καὶ ἡ τῶν Ο' ἔν τισι τύποις μετατέθεισα, ὡς τὰ πρῶτα ὕστερα, καὶ τὰ ὕστερα πρῶτα γενέσθαι ὅπερ καὶ ἐνταῦθα εὐρέθη παθοῦσα· τούτου χάριν παρεθήκαμεν ἀκολουθίαν. Ἔστι δὲ αὕτη. Τῷ, κατοικήσομεν οἱ παῖδες σου ἐν γῆ Γεσέμ, συνάπτεται τὸ, εἶπε δὲ Φ. τῷ Ἰωσήφ· κατοικέτωσαν ἐν γῆ Γεσέμ· εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐξῆς. Ὡς Obelus est in Syro-hex. Ὡς Nobil., et "omnes MSS.," teste Montef. Cf. Hex. ad Jerem. xx. 3. Ὡς "Hanc lectionem excerptissimus ex MSS. Igitur Aq. pro more suo literae serviens הַטֵּי לְפִי verterat κατὰ [potius εἰς, coll. Hex. ad Exod. xvi. 16. Jerem. xxix. 10] στόμα (τῶν) νηπίων."—*Montef.* Ὡς Montef. e Cod. X exscriptis: Ἀ. τροφήν κατάλογον (f. κατάλληλον) τοῦ ὄχλου. Holmes. vero ex eodem sine nom. affert: τροφήν κατάλογον τοῦ ὄχλου. Scharfenb. in *Animadv.* p. 46 Symmacho lectionem vindicat, ad ἡט, ὄχλος, appellans Hex. ad Exod. x. io. xii. 37. Etiam τροφήν pro ὄχλῳ Symmachum, non Aquilam, refert. Cf. Hex. ad Psal. ciii. 14. Eccles. ix. 11. Idem pergit: "In eo autem, quod Montef. pro κατάλογον, quod sane ad h. l. non quadrat, reponendum esse conjicit κατάλληλον, con-

gruentem, non opus esse videtur emendatione tam longe repetita, si modo, quae culpa librarii coaluerunt, ita disjungas: κατὰ λόγον τοῦ ὄχλου." Sed revera κατάλληλον non est emendatio Montefalconii, sed ipsa codicis scriptura, saltem secundum collationem vetustam Bodleianam, in qua diserte lego: Ἀ. τροφήν κατάλληλον. Ο'. σίτον κατὰ σῶμα. Novus autem hic testis qua ratione cum modo memoratis conciliandus sit, non habeo dicere. Unum video: neque Symmachum, neque quemlibet interpretem constructionem κατάλληλον τοῦ ὄχλου, pro unice legitima κατ. τῷ ὄχλῳ, admittere potuisse. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da. "Duas voces postremae alia manu videntur scriptae."—*Ceriani.* ¹² Sic Codd. 15, 29, 58 (sine γε), 72, 135, Arm. I. ¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁴ Cod. X. Nobil. affert: Ἀ. ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσιν. Σ. ut supra. Procop. in Cat. Niceph. p. 497: Ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόματα τοῖς ἱερέσιν, τούτέστι διάρια. Καὶ γὰρ ὁ Σὺμ. σύνταξιν ἐξέδωκε. Cf. Hex. ad Psal. xlii. 4. Prov. xxx. 8. ¹⁵ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. ibid. ¹⁶ Sic Cod. X (in supra), 14, 15, 16, alii, Arm. ed. Arab. 1, 2 supplement: *liberis vestris parvulis*, auctore Holmesio. ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Fortasse est glossatoris; ita enim pro totum caput interpretatus est Graeco-Ven. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 14, 15, 16, alii. ¹⁹ Nobil., Cod. 25 (teste Lagardio), et Cat. Niceph. p. 498. ²⁰ Codd. 25 (sine καὶ priore, et cum ἐπὶ τὴν κεφ.), 127 (qui praeterea notat:

'Ιουδαϊκόν ἐπὶ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης αὐτοῦ.²¹

Cap. XLVII. 11. τὸν πατέρα ✕ αὐτοῦ 4.²² 14. — καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς 4.²³

CAP. XLVIII.

1. הָלָהּ. *Aegrotat.* Ο'. ἐνοχλεῖται. 'Α. ἀρρωστεῖ. Σ. νοσεῖ.¹

וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ. Ο'. καὶ ἀναλαβὼν (alia exempl. παραλαβὼν²) τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ ✕ μεθ' ἑαυτοῦ 4.³

3. אֵל שַׁדַּי. Ο'. ὁ θεὸς μου. Ἄλλος ἰσχυρὸς ἱκανός.⁴

7. מֵתָה עָלַי. *Mortua est juxta me.* Ο'. ἀπέθανε (alia exempl. add. ἐπ' ἐμέ⁵).

10. כְּבָרֵי. *Hebetes erant.* Ο'. ἐβαρύνθησαν. Alia exempl. ἐβαρύνθησαν.⁶

11. רָאָה פְּנֵיהָ לֹא פָלַחְתִּי. *Aspicere faciem tuam non existimabam.* Ο'. ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερήθη. Alia exempl. *Ego non putaveram me visurum esse faciem tuam.*⁷

14. שָׂלַח אֶת־יָדָיו. *Intelligentes fecit* (Graeco-Ven. ἐφρένωσε) *manus suas* (sciens volens ita posuit eas). Aliter: *Transversim posuit manus suas.* Ο'. ἐναλλάξ (alia exempl. ἐναλλάξας⁸) τὰς χεῖρας. ('Α.) ἐπιστημόνως... (Σ.) ἀντιστρέψας...⁹

בְּי מִנְשָׁה הַבְּכוֹר. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὄτι Μανασσή ὁ πρωτότοκος.¹⁰

15. מֵעוּדַי. *Ex quo sum.* Ο'. ἐκ νεότητος. Σ. ἀφ' οὗ εἰμι.¹¹

16. הִנָּחֵל. *Qui redimit.* Ο'. ὁ ρυόμενος. 'Α. ὁ ἀγχιστεύων.¹²

17. וַיִּרַע בְּעֵינָיו. *Et displicuit ei.* Ο'. βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη. 'Α. (καὶ) ἐκακώθη... Σ. ἀηδὲς αὐτῷ...¹³

21. וַיִּשָּׁב. Ο'. καὶ ἀποστρέψει. Alia exempl. καὶ ἀνάξει.¹⁴

22. וַיִּשָּׁב אַחֶר. *Dorsum* (tractum terrae) *unum.* Ο'. Σίκιμα ἐξάιρετον. 'Α. ὄμων ἕνα.¹⁵

Cap. XLVIII. 7. ἐκ Μεσσοποταμίας — τῆς Συρίας 4.¹⁶ 19. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ✕ ὁ πατὴρ αὐτοῦ 4.¹⁷ 21. ἀποστρέψει ὑμᾶς — ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης 4.¹⁸

Θε. ὡς οἱ Ο'), et Cat. Niceph. ibid. (cum ἐπὶ κεφαλῆς). Nobil. affert: 'Α. προσεκίνησεν 'Ισ. ἐπὶ κεφαλῆν τῆς κλ. Σ. ἐπὶ τὸ ἄ. τῆς κλ. Hieron.: "Et in hoc loco quidam frustra simulat adorasse Jacob summitatem sceptri Joseph, quod videlicet honorans filium, potestatem ejus adoraverit, cum in Hebraeo multo aliter legatur: *Et adoravit*, inquit, *Israel ad caput lectuli*; quod scilicet, postquam ei juraverat filius, securus de petitione quam rogaverat, adoraverit Deum contra caput lectuli sui." ²¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²² Syro-hex. Pronomen abest a Codd. II, III, X, 14, 16, 18, aliis. ²³ Idem.

Cap. XLVIII. ¹ Codd. X, 127. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀρρωστεῖ. ² Sic Codd. X (in marg.), 71.

³ Sic Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. I, III (cum μετ' αὐτοῦ), X (in marg., ut III), 15, 29, alii, Arab. 1, 2.

⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xliii. 14.

⁵ Sic Cod. 85 in marg. ⁶ Sic Comp., Codd. 18, 74, 84, alii. ⁷ Sic Arab. 1, 2, teste Holmesio. Cum Graecis libris conspirat versio Vulg.: *Non sum fraudatus aspectu tuo*, invito Hebraeo. ⁸ Sic Comp., Codd. I, X, 15, 18,

alii. ⁹ Cod. X in marg. sine nom.: ἀντιστρέψας ἢ ἐπιστημόνως. Posteriorem lectionem, quae etiam in marg. Cod. 85 reperitur, Aquilae tribuimus, qui ad Psal. xlii. 8 pro מִשְׁבְּלֵי ἐπιστημόνως posuit: prior fortasse Symmachum auctorem habet, coll. Hex. ad Psal. xxxiv. 12, ubi pro לִשְׁבֹּל interpres iste לִשְׁבֹּל legisse videtur, ἀντιστραμμένα vertens. ¹⁰ Sic Codd. 15, 29, 72 (cum Μανασῆς), 107 (cum μεν εἰ σου), Arm. 1. ¹¹ Cod. X. ¹² Codd. X, 127. Praeterea Nobil. affert: Schol. ὁ ἀγχιστεύς. ¹³ "Sic MSS. nostri [et Cod. X], et Ed. Rom."—Montef. Ad Sym. supplendum videtur ἐφάνη. ¹⁴ Sic Codd. 59, 75, et in marg. Codd. X, 57, 85, 127. ¹⁵ Codd. X, 127.

Hieron.: "Quia igitur Sychem lingua Hebraea transfertur in humerum, pulcre allusit ad nomen, dicens: *Et ego dabo tibi humerum unum.* Pro praecipuo enim, id est, ἐξαιρέτω, AAD, id est, unum, scribitur in Hebraeo." ¹⁶ Cod. 85.

Codd. I, 130 om. τῆς Συρίας. ¹⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 29, 30, 72, 135, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁸ Idem.

Sic sine obelo Ald., Codd. I (sine ὁ θεός), III (idem), X, 14, 16, 18, alii.

CAP. XLIX.

2. קִבְּצוּ. *Congregamini.* Ο. συνάχθητε. "Αλλος" ἀθροίσθητε.¹
3. רְאוּבֵן בְּכֹרִי אֶתָּה פְּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֶּן שְׂאֵת וְיִתֶּן עֵי וְיִתֶּן. *Reuben, primogenitus meus es tu, fortitudo mea, et primitiae virium mearum; excellentia dignitatis, et excellentia roboris.* Ο. 'Ρουβην πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης. 'Α. 'Ρουβην πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει, καὶ περισσὸς κράτει. Σ. 'Ρουβην πρωτότοκος μου . . . καὶ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ (κρατῆσαι). Θ. 'Ρουβην πρωτότοκος μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, σκληρὸς καὶ αὐθάδης.² 'Ο Σύρος ἔχει: 'Ρουβην πρωτότο-

κος μου, ἡ δύναμις μου, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος . . .³ "Ἄλλος" . . . ἀνδρίας μου, περισσότερα τιμῆ, καὶ περισσότερον κράτος.⁴

4. פָּחוּ כַּמַּיִם אֶל-תּוֹתָר. *Exundatio (exundans) sicut aquae, ne excellas.* Ο. Θ. ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκξέσης ('Εβρ. ἐλθωθάρ⁵). 'Α. ἐθάμβεσας ὡς ὕδωρ, μὴ περισσέυσης. Σ. ὑπερέξεσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔση περισσότερος.⁶ 'Ο Σύρος: ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνης ἀντὶ τοῦ, μὴ ζήσης.⁷
5. וְהָיָה. Ο. ἀδελφοί. Schol. ὁμόγνωμοι.⁸
כְּלֵי הַקֶּזֶם מִבְּרִיתֵיהֶם. *Instrumenta violentiae sunt gladii eorum (s: machinationes eorum).* Ο. συντέλεσαν ἀδικίαν ἐξαιρέσεως (potior scriptura ἐξ αἰρέσεως⁹) αὐτῶν. 'Α. σκεύη ἀδικίας ἀνασκαφαὶ (αὐτῶν).¹⁰
6. וְאֶל-תְּחַד כְּבֹדִי. *Ne conjuncta sit gloria (anima) mea.* Ο. μὴ ἐρίσαι (alia exempl. ἐρείσαι¹¹)

CAP. XLIX. ¹ Sic in marg. Codd. X, 64; in textu autem Comp., Codd. III, VI, VII, 14, 15, 16, alii. Cf. Hex. ad Jesai. xiii. 14. xxxiv. 15. liv. 7. Ezech. xx. 34. ² Cat. Niceph. p. 508 (cum 'Ρουβίμ ter pro 'Ρουβήμ). Nobil. assert: 'Α. σὺ ἰσχύς μου, κ.τ.έ. Σ. 'Ρουβην (sic) πρ. μου, κ.τ.έ. Ad Aquilam Cod. X, teste Griesb., tantummodo habet: 'Α. κεφάλαιον λύπης μου. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 51. Ad Symmachum Niceph. et Nobil. cum defectu scribunt: περισσὸ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερέξεσας ὡς ὕδωρ κ.τ.έ., quae ex Procopio (qui perperam Aquilae adseribit) in Cat. Niceph. pp. 507, 508 (in marg. inferiori) sic supplenda sunt: π. λαβεῖν, καὶ ἐκ π. κρατῆσαι: ὑπερέξεσας (sic) κ.τ.έ. Hieron. in Vulgata Aquilam imitatus est, vertens: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, et principium doloris mei; prior in donis, major in imperio.* Posteriora idem in Quaest. in Gen. p. 374 sic transtulit: *et capitulum in liberis meis; major ad portandum, et major robore.* ³ Diodorus in Cat. Niceph. ibid. (cum 'Ρουβίμ), et Nobil. (cum ἀρχὴ sine artic.). ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da. Fortasse Theodotius est, cujus versio modo memorata a LXXviralī (si excipias σκλ. καὶ αὐθ. pro καὶ σκλ. αὐθ., quam lectionem etiam in LXX reperisse videntur Origenes et Ambrosius) ne latum unguem discedit. ⁵ Epiphani. in Ancorat. 99: ἐν δὲ τῷ 'Εβραϊκῷ ἐλθωθάρ (sic), ὅπερ ἐστὶν ἐρημνωμένον' μὴ ἀνακάμψης, ἢ μὴ προστεθείης, ἢ πάλιν, μὴ περισσέυσης. ⁶ Nobil., Cat. Niceph. (cum μὴ περισσέυσας), uterque in continuatione. Pro ὑπερέξεσας vero ὑπερέ-

ξεσας (וְהָיָה), quam lectionem commendant veteres interpretes fere omnes) ex Procopio arripuimus. Ad ἐθάμβεσας cf. Hex. ad Jud. ix. 4. Zeph. iv. 3. Ad ἐξύβρισας Cod. VII manu 2da adseripsit ἐθαμβήθης, necnon ad ἐκξέσης, περισσέυθης (sic). (In LXX Origenes, Hieron., et Ambrosius interpungere jubent: ἐξύβρισας (affectisti me contumelia), ὡς ὕδωρ μὴ ἐκξέσης. E contrario S. Cyril in Genes. p. 211: ἐξυβρίζων ὡς ὕδωρ, τουτέστιν, ἀφόρητον ἔχων τὴν καθ' ἑν ἂν ἐλοιτο καταδρομὴν.) ⁷ Diodorus in continuatione, testibus iisdem. Concinit Syrus vulgaris: لا ارجع اليك. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: ὁμόγνωμοί (sic). (Ad formam cf. Lobeck. ad Phryn. p. 385.) ⁹ Sic Ald., Codd. I ("spatio quodam interjecto."—Grabe), VII ("Ipsa 1ma manus videtur legere ἐξαιρέσεως, licet non satis certum ex usu codicis inde esset, quod legerit ἐξ αἰρέσεως; hoc certe legit manus 2da."—Ceriani), alii, Arab. 1, 2, Syrus apud Bar Hebraeum, et Patres. ¹⁰ Cod. X assert: 'Α. σκεύη ἀδικίας ἀνάσκαφε (sic). "Sic Coislin. Vox postrema prorsus vitata videtur. Licet enim ἀνάσκαφε quadret ad vocem Hebraicam כְּלֵי, illud ἀνάσκαφε corruptum nullo modo potest convenire cum כְּלֵי."—Montef. Pro ἀνάσκαφε nos levissima mutatione ἀνασκαφαὶ restituumus, h. e. כְּלֵי, fodinae. ¹¹ Sic Ald., Codd. 18, 25, 31, alii. "Hieron. secutus LXX vertit, non aemulatur jecur meum; et Ambrosius, non contendant viscera mea. Alii libri μὴ ἐρείσαι, quam scripturam expressit Tertullianus adv. Judaeos, non incubuerint viscera mea, et Origenis interpres,

τὰ ἡπατά μου (כִּבְרִי). 'Α. μὴ μονωθήτω δόξα (μου).¹²

6. קָרְרוּ בִשְׂרָר. Nervos succiderunt bobus. Ο'. ἐνευροκόπησαν ταύρων. 'Α. Σ. ἐξερρίζωσαν τείχος.¹³

5, 6. 'Ο 'Εβραῖος οὐ συμφωνεῖ τῷ 'Ελληνικῷ, λέγων οὕτω· Συμῶν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ σκευὴ ὕβρεως . . . ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν μὴ εἰσέλθῃ ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐν τῷ λαῷ αὐτῶν μὴ χρονίσῃ (תַּחַר) ἡ δόξα μου. ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀνεῖλον ἄνδρας, καὶ ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν καθείλον τείχῃ.¹⁴

7. וְצָ. Vehemens. Ο'. αὐθάδης. 'Αλλος· δυνατός.¹⁵

8. יְהוּדָה אֶתְהָ יוֹדֶה יְדָה אֶתְהָ יְדָה אֶתְהָ. Juda tu, celebrabunt te fratres tui; manus tua erit in cervice hostium tuorum. Ο'. 'Ιούδα, σὲ ἀνέσαισαν ('Α. σοὶ ἐξομολογήσασθωσαν¹⁶) οἱ ἀδελφοί σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νότου τῶν ἐχθρῶν σου. 'Ο 'Εβραῖος· 'Ιούδα, σοὶ ἐξομολογήσονται οἱ ἀδελφοί σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τὰ μετὰφρενα τῶν ἐχθρῶν σου.¹⁷

9. גִּדְרֵי אַרְיָה יְהוּדָה מִשְׁרָף בְּנֵי עֲלִיָּה בְרַע רֶבֶץ. Catulus leonis est Judas; a praeda, filii mi, ascendisti: incurranit se, cubavit. Ο'. σκύμνος λέοντος 'Ιούδα· ἐκ βλαστοῦ ('Αλλος· ἀπὸ ἀρ-

πάγματος¹⁸), υἱέ μου, ἀνέβης· ἀναπεσὼν ('Αλλος· ἐγονάτισας¹⁹) ἐκοιμήθης. 'Α. σκύλαξ λέοντος 'Ιούδα, ἀπὸ ἀλώσεως, υἱέ μου, ἀνέβης· κάμψας κατεκλίθης. Σ. σκύμνος λέοντος 'Ιούδα, ἐκ θηριαλώσεως, υἱέ μου, ἀνέβης· ὀκλάσας ἡδράσθης.²⁰

9. מִי יִקְרָבֵנּוּ. Ο'. τίς ἐγερεῖ ('Α. ἀναστήσει²¹) αὐτόν;

10. לֹא יִסְרוּר שֵׁבֶט מִיְהוּדָה. Non recedet sceptrum a Juda. Ο'. Θ. οὐκ ἐκλείψει ἀρχῶν ἐξ 'Ιούδα. 'Α. οὐκ ἀναστήσεται (fort. ἀποστήσεται) σκήπτρον ἀπὸ 'Ιούδα.²² Σ. οὐ περιαιρεθήσεται ἐξουσία ἀπὸ 'Ιούδα.²³

וּמִחֲקֵן מִבֵּין רַגְלָיו. Et legislator (dux) a medio pedum ejus. Ο'. Θ. καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ. 'Α. καὶ ἀκριβαζόμενος ἀπὸ μεταξὺ ποδῶν αὐτοῦ.²⁴

עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה. Usque dum venerit Shiloh. Ο'. Θ. ἔως ἂν (potior scriptura ἂν) ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ (alia exempl. φ' ἀπόκειται²⁵). 'Α. ἔως ἂν ἔλθῃ. . .²⁶

וְלֹא יִקְהַת עַמִּים. Et ei praestabitur obedientia populorum. Ο'. Θ. καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν. 'Α. καὶ αὐτῷ σύστημα λαῶν.²⁷

11. לְשִׂרְקָה. Et viti generosiori. Ο'. καὶ τῇ ἔλικι. 'Αλλος· καὶ εἰς καλλίκαρπον.²⁸

non innitantur viscera mea."—Nobil. ¹² Cod. X. In

Cod. VII manus 2da superscriptis: μὴ μονωθῆ ἡ δόξα μου.

¹³ Codd. X (teste Griesb.), 85 (cum ἐξερρίζωσαν), 127. Nobil. affert: Schol. ἐξερρίζωσαν τείχος. ¹⁴ Procop. in Cat.

Niceph. p. 512. ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Mox ad μῆνος Cod. X in marg. scholium habet: ὄργη ἐπίμομος, quod Holmesio turbas dedit. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Cod.

unus Reg. apud Montef., Cod. 25 (teste Lagardio), et Anon. in Cat. Niceph. p. 514. ¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Cod. 56 in marg.: 'Ο 'Εβραῖος, ἀπὸ ἀρπαγῆς· ὁ

δὲ Λατῖνος, πρὸς ἀρπαγὴν (Vulg.: ad praedam). ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁰ Euseb. in Dem. Evang. p. 378, et Procop. in Cat. Niceph. p. 518. ²¹ Cod. X (cum ἐγερεῖ in textu). ²² Euseb. ibid. p. 370. (Ad ἀποστήσεται, quae P. Junii conjectura est, cf. Hex. ad Jesai. lix. 15. Jerem. xxxii. 31.) Nobil. affert: Schol. 'Ακ. σκήπτρον· σκήπτρον δὲ ἡ φυλὴ ὀνομάζεται. ²³ Euseb. ibid. p. 372. Idem p. 370 ad versionem LXXviralem, οὐκ

ἐκλείπει—ἐθνῶν, notat: ταῦτα δὲ ὁμοίως τοῖς Ο' καὶ ὁ Θεοδοτίων ἠρμήνευσεν. ²⁴ Idem in continuatione. Cf. Hex. ad Psal. lix. 9. ²⁵ Sic Codd. X (in marg.), 14 (cum δ), 16 (idem), 25 (idem), 29 (in marg.), 30, 31, 32 (cum ὁ ἀπ. αὐτῷ), alii, et Patres, quos recensuit Grabiun in Eichhornii Repertorio etc. T. IV, pp. 20-23. ²⁶ Euseb. in continuatione: ἔως ἂν ἔλθῃ καὶ αὐτῷ σύστημα λαῶν, ubi post ἔλθῃ Montef., tacito auctore, supplevit φ' ἀπόκειται. Idem Symmacho quoque vindicat: ἔως ἂν ἔλθῃ φ' ἀπόκειται, sed unde prodeat se nescire fatetur. Prodit, ni fallor, ex Euseb. ibid. p. 372: Ταῦτης γούν οὐτε τὸ σκήπτρον, ὡς ὁ Ἀκύλας φησί: βασιλικῆς δὲ τοῦτο σύμβολον ἦν ἀρχῆς· οὐτε τὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὸν Σύμμαχον, περιαιρεθήσεται θεσιζίει, ἔως ἂν ἔλθῃ, φησί, φ' ἀπόκειται, καὶ αὐτὸν ἔσεσθαι τῶν ἐθνῶν προσδοκίαν. Sed posteriora verba non Symmachi, sed Eusebii esse, probabiliter censuit Grabe ibid. p. 19. ²⁷ Euseb., ut supra, et Cod. X, teste Griesb. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da (cum καλικ.). Hieron. in Comment. ad Jesai.

12. חֲכָלִי. *Caligans* (s. *rubicundus*). Ο. χαροποίοι. *Alia exempl. χαροποί.*²⁹ 'A. κατάκοροι.³⁰
13. לְחוֹף יָמַי. *Ad litus maris*. Ο. παράλιος. 'Αλλος παράλιος θαλασσών.³¹
וְרֵחַתָּה. *Et latus ejus*. Ο. και παρατενεί. 'A. (και) μηρὸς αὐτοῦ.³²
14. חֲמוֹר גָּרָם. *Asinus ossis* (robustus). Ο. τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν. 'A. ὄνος ὀστώδης.³³
בֵּין הַמִּשְׁפָּתַיִם. *Inter caulas*. Ο. ἀναμέσον τῶν κλήρων ('Αλλος τῶν λιβάδων³⁴). ['A. ἀναμέσον τῶν κλήρων. Σ. ἀναμέσον (τῶν γειτονῶν).]³⁵
15. וַיְהִי לִמֶּס עֵיבָד. *Et factus est in tributum* (angariam) *serviens*. Ο. και ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός. 'A. . . εἰς φόρον δουλεύων.³⁶ Τὸ Σαμαρειτικόν και ἔστι γεωργὸς ὑπηρετεῖν.³⁷

17. שְׁפִיפִּי. *Cerastes*. Ο. ἐγκαθήμενος. 'Αλλος συρόμενος.³⁸
18. לְיַשׁוּעָתָה קִוִּיתִי יְהוָה. *Salutem tuam exspecto, Jona*. Ο. τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου. 'Αλλος (τὴν σωτηρίαν σου) ὑπέμεινα, κύριε.³⁹
19. גִּדְרֵי גִבּוֹרֵינוּ. *Turma praedatoria invadet eum*. Ο. πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. 'A. εὐζωνος εὐζωνεῖ (αὐτόν). Σ. λόχος . . .⁴⁰ 'Αλλος φοσσάτον φοσσατεύ(σει) .⁴¹
וַיִּגְדּוּ עֲקָב. *Invadet extremum agmen eorum*. Ο. πειρατεύσει αὐτόν (alia exempl. αὐτῶν) κατὰ πόδας. ('A.) εὐζωνισθήσεται πτέρναν.⁴² 'Αλλος φοσσατεύσει ὕστερον.⁴³
20. כִּי־עֵבְדִי. *Cupediās*. Ο. τρυφήν (alia exempl. τροφήν⁴⁴). 'A. τρυφάς.⁴⁵
21. וְהָקָה שְׁלֵלָהּ. *Cerva dimissa* (libere vagans). Ο. στέλεχος ἀνεμμένον. 'A. ἔλαφος ἀπεσταλμένον.⁴⁶

v. 2: "Denique SOREC a quibusdam καλλίκαρπος interpretatur, quod nos in *pulcherrimos fructus* convertere possumus."²⁹ Sic Codd. 18, 29, 57, 64 (ex corr.), alii, Justin. M. in Dial. p. 242, et Patres. Ad vocem illustrandam facit locus Aristot. de Gener. Anim. V. 1, 17: Τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων ὄμματα πολύχροα συμβέβηκεν εἶναι· καὶ γὰρ γλαυκοὶ, καὶ χαροποὶ (caesii), καὶ μελανόφθαλμοὶ τινεὶ εἰσιν, οἱ δ' αἰγῶποι.³⁰ Codd. X, 85 (sine nom.), 127. Cat. Niceph. p. 526: ἌΔΗΛΟΥ. κατάκοροι, θερμοὶ, διάπυροι, φοβεροί. Cod. 57 in marg.: "Ἄλλος φησί· κατάκοροι (sic), θερμοὶ, κ.τ.έ. "Κατάκορος potest referri ad κάρος, θυμωρ . . . et κατάκορος ad κάρος, satietas, eadem analogiae lege, qua κατάκοπος ad κάπος."—*Holmes*. Immo κατάκορος est vox nulla; et κατάκορος est *niger*, παρὰ τὸ κορόν, τὸ μέλαν (Schol. ad Oppian. Hal. I, 133), quo sensu vocem adhibet interpres Graeco-Ven. ad Cant. Cant. i. 6: μηδαμῶς ὄρατέ με, ὅτι εἰμι κατάκορος. Cf. Hex. ad Prov. xxiii. 29.³¹ Sic in textu Codd. 15, 29, 38 (cum θαλασσῶν in marg.), alii.³² Cod. X.³³ Idem. Cod. VII in marg. manu 2da: ὄνος ὀγκαρίζων.³⁴ Idem; h. e. *inter stillicidia, s. latices*. Lectio anonyma nescio an iis interpretibus faveat, qui voci Hebraeae multum vexatae significationem *canalicium* ad quos oves adquantur (Psal. lxxvii. 14), vel quibus stillicidia excipiuntur (Ezech. xl. 43), inesse affirmant.³⁵ "Sic Drusius [qui descripsit e fragmentis quae olim ipse undecunq̄e collegerat]. *Viciniarum*, h. e. *γειτονῶν*, ut posuimus inter duos uncinos."—*Montef*. Lectio pertinet ad Jud. v. 16, et

auctorem habet Eusebium in Onomastico s. v. *Μοσφειβαίμ*, ubi pro Graeco μεταιχιμίον Hieron. interpretatus est *vici-niarum*. Cf. Hex. ad Jud. l. c., ubi LXX ἀναμέσον τῆς διγομίας verterunt, ut in nostro loco interpres Graeco-Ven. ἀνὰ τὰ ἡμόφρτια.³⁶ Cod. X.³⁷ Cod. 25, teste Lagardio. Minus probabiliter Nobil.: "Schol. ἀνθρωπος εἰς φόρον δουλεύων. Aq. et Sym.: καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρετεῖν."³⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Interpres anonymus Syriacum ܩܥܒܐ, *replantit*, respexisse videtur; Seniores autem Hebraeorum ִישׁ cum sensu *insidiandi*, quem ei tribuerunt Gen. iii. 15.³⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. Idem ad *σωτηρίαν* ex corr. add. σου. Cf. Hex. ad Psal. xxiv. 3. Jesai. lix. 11.⁴⁰ Cod. X (cum εὐζωνεῖ). Nobil. assert: 'A. εὐζωνος. Σ. λόχος. Hippolytus in Cat. Niceph. p. 535: εὐζωνος εὐζωνήσει (sic) αὐτόν· ἀντὶ τοῦ, ἐνοπλιος ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς ἐνοπλίσει αὐτόν.⁴¹ Cod. VII, superscript. a manu 2da. Ad *φοσσάτον* cf. nos ad S. Chrysost. in Epist. Paul. T. IV, p. 418. Quoad sensum non multum distat a *στρατόπεδον*, quod cum ַיִּגְדּוּ commutatur in Hex. ad Job. xxix. 25.⁴² Cod. X in marg. sine nom. (In textu lectio αὐτῶν est in Codd. I, II, III, X.)⁴³ Cod. VII, ut ante.⁴⁴ Sic Codd. I, III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.⁴⁵ Cod. X.⁴⁶ Idem. Hieron.: "Porro ubi nos *agrum irriguum*, et LXX *στέλεχος ἀνεμμένον*, id est, *virgultum* [immo *truncum*] *resolutum*, posuerunt, in Hebraeo legitur *ALALA SELUA*, quod potest et *cervus emissus* transferri."

21. הַבִּתָּן אֲמַרְיִשָּׁפָר. *Edens verba pulcra.* O'. ἐπιδοδὸς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος. 'A. ὁ διδοὺς καλλονήν.⁴⁷

23, 24. וַיִּשְׁבְּחוּ בְּעֵלֵי חַצְיָם: וַתֵּשֶׁב בְּאַיְתָן קִשְׁתוֹ. *Et odio persecuti sunt eum domini sagittarum. Sed manet in firmitate arcus ejus.* O'. καὶ ἐνείχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων. καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν. Τὸ Σαμαρειτικὸν καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμειεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ.⁴⁸

24. מְיָדַי אֲבִיר. *Per manus potentis.* O'. διὰ χεῖρα δυνάστου. "Αλλος" παρὰ ἰσχυροῦ.⁴⁹

25. וְהָאֵת שְׂדֵי. O'. ὁ θεὸς ὁ ἐμός. "Αλλος" ὁ ἱκανός.⁵⁰

תְּהוֹם רִבְצָת חַח. *Abyssus cubantis infra.* O'. γῆς ἐχούσης πάντα, εἵνεκεν (εὐλογίας). "Αλλος" ἀβύσσου. . . ὑποκάτω.⁵¹

26. תְּהַאֲתָן בְּגֵעַת עוֹלָם. *Desiderium collium aeternorum.* O'. καὶ ἐπ' εὐλογίαις (alia exempl. ἐπιθυμίας⁵²) θινῶν ('A. βουνῶν⁵³) ἀενάων.

27. בַּבֶּקֶר יֵאָכֵל עֵד וְלַעֲרֵב יַחֲלֵק שֶׁלֵּל. *Mane comedet praedam, et vespere dividet spoliū.* O'. τὸ πρωῒνον ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας δίδωσι (potior scriptura διαδώσει) τροφήν ('A. μερίσει λάφυρα. Σ. μεριεῖ σκύλα⁵⁴). 'Ο Σύρος' ἑσπέρας ἀρπάσσεται, καὶ τὸ πρωῒνον μεριεῖ σκύλα.⁵⁵

28. שְׁבִטֵי. O'. υἱοί. "Αλλος" φυλαί.⁵⁶

29. וַיִּצַו אֱחָא. O'. Vacat. "Αλλος" καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς.⁵⁷

אֶל הַמְּעַרְהָ. O'. ἐν τῷ σπηλαίῳ — τῷ διπλῷ.⁵⁸

30. אֲשֶׁר בְּשָׂדָה. O'. Vacat. "Αλλος" ὁ ἔστιν ἐν ἀγρῷ.⁵⁹

הָאֵת הַשְּׂדֵה. *Cum agro.* O'. τὸ σπήλαιον. "Αλλος" τὸν ἀγρόν.⁶⁰

33. וַיִּחָאָה. *Et contraxit.* O'. καὶ ἐξέβρας. 'A. (καὶ) συνέλεξεν. Σ. (καὶ) συναγαγόν.⁶¹

CAP. L.

1. עַל-פְּנֵי. O'. ἐπὶ πρόσωπον. Alia exempl. ἐπὶ τὸν τράχηλον.¹

2. אֶת-הַרְפָּאִים לְחַנֵּט אֶת-אֲבִיו וַיַּחַנֵּט הַרְפָּאִים. *Medicis, ut aromatibus condirent patrem suum; et condiverunt medici.* O'. τοῖς ἐνταφιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταί. ('A.) τοῖς ἰατροῖς τοῦ ἀρωματίσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἡρωμάτισαν οἱ ἰατροί.²

3. הַחֲנֻטִים. *Conditurae.* O'. τῆς ταφῆς. 'A. τῶν ἀρωματιζομένων.³

5. לֵאמֹר הִנֵּה אֲנִי מֵת. *Dicens: Ecce! ego morior.* O'. λέγων. Alia exempl. πρὸ τοῦ τελευτήσαι αὐτὸν, λέγων. Alia: λέγων ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ἀποθνήσκω.⁴

⁴⁷ Cod. X in continuatione. Post διδοὺς fortasse excidit λόγους (καλλοῦς). ⁴⁸ Nobil. ⁴⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem. ⁵² Sic Codd. 3, 5, 6 (cum ἐπιθυμίας s. ἐπιθυμίας), 7, 1 (cum ἐπὶ θυμίας), 7, 5, 8, 5 (cum εὐλογίας in marg.), 1, 2, 7, S. Chrysost. Opp. T. IV, p. 640 A (cum ἐπιθυμίας), Theodoret. T. I, pp. 118, 119. Huc pertinet scholium in marg. Cod. X: ἐπιθυμίας ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ ἡμῶν. ⁵³ Theodoret. ibid. Sic in textu Codd. VII (ex corr.), 1, 5, 3, 8 (in marg.), 1, 3, 5. Cf. Hex. ad Deut. xii. 2. ⁵⁴ Codd. X, 8, 5 (cum μερίσει bis), 1, 2, 7 (idem). Nobil. affert: 'A. διαμεριεῖ λ. Σ. μεριεῖ σκ. Cod. VII (qui τῷ ἐπὶ superscribit πραιδαν) ad διαδίδωσιν (sic) in marg. manu 2da: μερίσει λάφυρον (ut videtur). ⁵⁵ Nobil. Paulo aliter Cod. 25 (teste Lagardio), et Anon. in Cat. Niceph. p. 542: 'Ο Σύρος τὸ ἔδεται, ἑσπέρας ἀρπάσει,

φησὶ, καὶ (καὶ om. Cat.) τὸ πρωῒνον μεριεῖ σκύλα. ⁵⁶ Sic Cod. 7, 2, Arm. ed. Duplex lectio, υἱοί Ἰακώβ φυλαί, est in Codd. VI, 1, 4, 1, 6, alii, Arm. 1. ⁵⁷ Sic Codd. X (in marg.), 1, 5 (om. καὶ εἶπεν αὐτοῖς), 2, 9, 7, 1, 3, 5, Arab. 1, 2. ⁵⁸ Sic (cum * pro —) Cod. 8, 5, et sine obelo Codd. VI, 3, 0, 6, 4 (in marg.), alii. ⁵⁹ Sic Cod. VII, superscript. vocibus τῷ διπλῷ manu 2da. ⁶⁰ Idem, superscript. manu 2da. ⁶¹ Codd. X, 1, 2, 7.

CAP. L. ¹ Sic Codd. III, 1, 4 (sine τὸν), 1, 6, 2, 5, alii. ² Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. (cum ἀρωμάτισαν pro ἡρωμάτισαν). ³ Codd. X, 1, 2, 7. ⁴ Prior lectio est in Comp. (sine αὐτὸν), Ald., Codd. III (ut Comp.), 1, 9 (idem), 3, 1, alii; posterior in Codd. X (cum ἰδοὺ—ἀποθνήσκω in marg. ad λέγων (v. 4)), 1, 5 (idem), 5, 8 (cum ἀποθνήσκω), 7, 2 (sine εἰμι), 8, 2 (ut X), 1, 3, 5 (ut 7, 2), Arab. 1, 2, Arm. 1.

ADDENDA.

Cap. iv. 4, not. 4. In loco Procopii Codex Ambrosianus Q. 96 Sup. emendatissime scribit *ἐπεκλήθη* pro *ἀπεκλήθη*, et *τιμών* pro *τιμών*. Idem liber in verbis, *τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδάμ ἄργης παρακληθεῖς*, a nobis non suspectis, *ἐπὶ τῷ Ἀδάμ* et *παρακληθεῖς* (corr. ex *παρακληθεῖς* a 1ma manu) emaculatus, ut videtur, exhibet.

Cap. iv. 7. Hebraeam locutionem, *חַנּוּן לַחַיִּיב*, quae Criticos valde exercuit, nos, praeunte L. de Dieu in *Crit. Sacr.* p. 6, secundum notissimas formulas, *לַחַיִּיב לַחַיִּיב*, *pulere incedere* (Prov. xxx. 29), *לַחַיִּיב לַחַיִּיב*, *fidibus bene canere* (Psal. xxxiii. 3. Jesai. xxiii. 16. Ezech. xxxiii. 33) explicuimus, quam constructionem Seniores quoque calculo suo probaverunt, vertentes: *ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς*, qui tamen in sequentibus, *ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς κ. τ. ε.*, nihil viderunt. Etiam de Dieu a scopo aberravit, vertens: *Annon, sive bene offeras, sive non bene, ad ostium peccatum cubat?* Constructio est, ni fallimur, *ἀναπαύδοτος*, ut post *חַנּוּן* tacite supplendum sit, *bene est*; qui usus in enuntiationibus per *ἐὰν μὲν . . . ἐὰν (s. ε.) δὲ μὴ* prolatis, tum in Hebraeo sermone (e. g. Exod. xxxii. 2. Dan. iii. 15) tum in Graeco (vid. Interpp. ad Luc. xiii. 9) satis exploratus est.

Cap. vi. 3 (2), not. 4. Adde S. Cyril. adv. Anthropomorphitas, p. 385: καὶ γοῦν οἱ μετὰ τοὺς Ὁ γεγονότες ἐρμηνευταὶ τέσσαρες, τὰ περὶ τοῦτον τὸν τόπον ἐκιδόντες, οὐ γεγράφασιν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ ἰδόντες τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ

[MSS. δ] μὲν, υἱοὶ τῶν δυναστευόντων, οἱ [MS. δ] δὲ, υἱοὶ τῶν δυναστῶν. Cum vero Auctor *quatuor* interpretes memoret, fieri potest lectionem τῶν δυναστῶν ad Quintam ed. pertinere.

Cap. vi. 17 (16). Vox Hebraea *כַּוֵּץ* A. Schultensio in *Clavi Dialect.* p. 287 *tectum* sonat, coll. Arab. *كَبْءٌ*, *dorsum*, probantibus Dathio, Rosenmuellero, aliis. Equidem cum tali sensu *tectum*, non *planum*, sed *cameratum*, sive *fastigiatum*, intelligere malim, quae notio nescio an Senioribus obversata fuerit, vertentibus: *ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν*, h. e. non, ut J. F. Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v. *ἐπισυνάγων* ridicule vertit, *congregans inter aedificandum animalia et alia ad vitam sustentandam necessaria*, sed *fabricam arcae superne contrahens*, ita ut in unius cubiti mensuram finiatur. Sic Diod. Sic. XVII, 82: *Αἱται δὲ (αὶ κῶμαι) καὶ τῶν οἰκιῶν στέγας ἔχουσι, ἐκ πλίνθων εἰς ὄξυ συνηγμένων ἔχουσας καμάραν*. Vim vocabuli perspexit Origen. Opp. T. II, p. 60: *Ζηητέον ποταπὸν δεῖ νοῆσαι τὸ σχῆμα τῆς κιβωτοῦ· ὅπερ νομίζω ὅτι πυραμοειδὲς ἐστίν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ μήκους τριακοσίων πηχῶν, ἀπὸ δὲ πλάτους πενήκοντα, καὶ ἐπὶ τοὺς τριάκοντα τοῦ ὕψους πῆχεις ἐπισυναγόμενον, ὥστε τὴν κορυφὴν γενέσθαι μήκους καὶ πλάτους πῆχυν*. Ad *כַּוֵּץ* autem participium cum hac notione appellari potest Arab. *كَبْءٌ*, *conjunxit*, in II rem alteri propinquam effecit.

E X O D U S.

IN LIBRUM EXODI

MONITUM.

“ IN Exodum bene multas veterum interpretum lectiones variis ex MSS. collegimus, quarum maxima pars nondum observata fuerat. Ceterae autem a Drusio allatae, si cum aliis nunc primum editis conferantur, numero paucissimae sunt, ac plerisque in locis ope MSS. vel emendantur, vel pleniores afferuntur. Hi porro codices tum manuscripti, tum editi, nobis ad haec adornanda subsidio fuerunt.

“ Codex Regius 1825, XI vel XII saeculi, membranaceus.

“ Codex Regius 1871, egregiae notae, X saeculi, membranaceus [Holmesii 64, cujus in gratiam collationem factam nobis manibus terere contigit].

“ Codex Regius 1888, bombycinus, XII saeculi.

“ Codex Regius 1889, recens. Continet ab initio Exodi ad Cap. xii.

“ Codex Regius 1872, recens. Est secunda pars praecedentis, et continet a Cap. xii usque ad finem.

“ Codex Basiliensis, X saeculi, membranaceus, eximiae notae, quem supra descripsimus. Is, ut jam dictum est, tota paene Genesi truncatus, reliquos Heptateuchi libros integros exhibet, demptis tantum duobus postremis libri Judicum capitibus [a Cap. xix. 5 ad finem].

“ Codex Colbertinus 3084, IV vel V saeculi, ubi aliquot capita Exodi, Levitici et Numerorum, cum obelis et asteriscis; estque unciali caractere descriptus sine accentibus et spiritibus [Holmesii V].

“ Codex Colbertinus 1599, recens.

“ Schedae Combefisianae in Exodum, ubi V. D. Franciscus Combefisius ex variis Catenis MSS. ad singula Exodi loca variorum Patrum interpretationes collegerat. Earum vero mihi copiam fecit Vir amicissimus P. Michael Lequien.

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. T. I, pp. 120—175 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Chronicon Alexandrinum.

“Procopius in Heptateuchum [Latine editus apud Gesneros fratres, sub titulo: *Procopii Gazaei Sophistae in Octateuchum, sive priores octo V. T. libros antiquae lectionis Commentarii*; sed liber octavus, qui Ruth est, prorsus negligitur, additis, mantissae loco, ejusdem Commentariis in libros Regum et Paralipomenon].

“Editionis Romanae et Drusii lectiones.

“Ex his, qui majorem lectionum copiam suppeditaverunt, sunt Basiliensis, cujus formam descripsimus in Monito ad Genesis, et Regius 1871, paris circiter aetatis. Praeter illas autem veterum interpretum lectiones, haec notatu digna variis in locis exhibemus: nimirum ad Cap. xxviii, ubi magna editionum varietas, ex Basiliensi Codice sex versus afferimus asteriscis notatos, quia in editione τῶν Ο' desiderabantur antiquitus; cujus autem interpretis sint hi versus a Basiliensi cum asteriscis allati, nondum satis compertum habemus. Ad Cap. xxxvi. 8 ex eodem Codice Basiliensi prolixa annotatio exhibetur, circa praeposterum ordinem, qui ἐν τῇ κοινῇ LXX interpretum editione observatur in postremis Exodi capitibus, qui praeposterus ordo jam Origenis tempore invecus deprehendebatur. A Capite autem xxxvi usque ad finem ex vetustissimo Codice Colbertino num. 3084 editionis LXX interpretum omnia, quae in eodem codice habentur, obelis et asteriscis notata afferimus, Latine versa e regione. Haec monenda duximus: cetera quisvis observabit.”—MONTEF.

E codicibus quibus in hoc libro recensendo usus est Holmesius, ii qui lectiones trium interpretum continent, nunc enumerandi sunt.

- V. Est Codex Colbert. 3084, a Montefalconio exscriptus, ejus collationem novam, in usum operis Holmesiani elaboratam, ad manum habuimus. Constat foliis in Exodo septem, e Cod. IV evulsis, quae continent juxta Hebraeum Cap. xxxvi. 35—xxxvii. 21, xxxviii. 24—xxxix. 21, xxxix. 37—41, xl. 3, 8, 9, 12 ad finem.
- VII. Vid. Monitum ad Genesis, p. 5. Continet Exod. i. 11—viii. 19, xii. 31—xxx. 29, xxxi. 18—xxxii. 6, xxxii. 13—xxxvi. 3, xxxvi. 10 ad finem.
- X. Vid. Monitum ad Genesis, p. 5. Lectiones trium priorum Capitum excerptis Jo. Jac. Griesbach.
57. Vid. Monitum ad Genesis, p. 5.
58. Codex Vaticanus, olim Christinae, Reginae Suecorum, num. X, membranaceus, circa saeculum XIII. Continet lectiones marginales anonymas ab eadem manu appictas, quarum nonnullas praetermisit Holmesius.
64. Vid. Monitum ad Genesis, pp. 3, 5.
73. Codex Vaticanus, num. 746, membranaceus, circa saeculum XIII. In margine, sed raro, habet aliorum interpretum lectiones.
78. Codex Vaticanus, num. 383, membranaceus, circa saeculum XIII. Insunt trium interpretum lectiones, sed paucissimae.
85. Codex Vaticanus, num. 2058, a Montefalconio Basiliensis [potius Basilianus] nuncupatus, membranaceus, circa XI saeculum. Fuit olim Monasterii S. Basilii de Urbe. Holmesii amanuensis in fronte collationis libri Exodi notat: “In margine habet Origenianas annotationes, nempe lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, et alterius codicis, necnon scholia, ex quibus descripsimus

hic quae non exstant in annotationibus Editionis Romanae 1587." Praeterea, si Montefalconio fides habenda est, Collator noster alias trium interpretum lectiones praeterlapsus est, quas in Basiliensi suo exstitisse diserte testatus est Montef., adeo ut, quod ad hunc codicem attinet, hujus testimonio quam illius silentio plus tribuere coacti simus.

108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

127. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Desinit, quoad lectiones marginales, in Exod. v. 4.

130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Lectiones marginales, quae post Gen. xxxi desierant, instaurantur, sed parum frequentes, ab Exod. xviii ad finem.

Lips. Editio impressa Lipsiae, 1767, a Joh. Frid. Fisehero, e Codice membranaceo Bibliothecae Collegii Paullini Lipsiensis, saeculi XI, bono et accurate scripto. Incipit ab Exodi Cap. xxxii. 7, et desinit in Deut. i. 13. Praeter textum, qui hexaplaris est, in margine scholiis ornatur, in quibus etiam trium interpretum fragmenta apparent. Vid. Bahrtdt. in *Praef. ad Hexapla Origenis*, Lips. 1769.

Versio Exodi Syro-hexaplaris integra exstat in Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 12,134," eamque usque ad Cap. xxxiii. 2 publici juris fecit Ceriani noster in *Monumentis Sacris et Profanis*, Tom. II, pp. 113-344, cujus insigni erga nos benevolentiae etiam particulae operis nondum editae usumfructum debemus.

EXODUS.

CAPUT I.

5. כָּל-נַפְשׁ יִצְיֵי יֶרֶךְ-יַעֲקֹב. *Omnis anima egre-*
dientium e femore Jacobi. O'. *πάσαι ψυχαι*
✠ ἐξελθόντων ✠ ἐξ Ἰακώβ.¹ *Alia exempl.*
*πάσαι ψυχαι αἱ ἐξελθούσαι ἐξ Ἰακώβ.*² Θ...
*αἱ ἐκ μηροῦ (Ἰακώβ).*³
שְׂבָעִים נֶפֶשׁ. O'. — πέντε καὶ ✠ ἐβδομήκοντα
(*alia exempl. add. ψυχαί*⁴).
7. וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ. *Et abunde fetum ediderunt, et*
multiplicati sunt. O'. καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ
χυδαῖοι ἐγένοντο. *Alia exempl. καὶ χυδαῖοι*

ἐγένοντο, καὶ ἐπληθύνθησαν.⁵ 'A. Σ. καὶ ἐξείρ-
ψαν.. Θ. καὶ ἐξείρποσαν.⁶ *Aliter: 'A.*
*(καὶ) ἐχέοντο.. Σ. (καὶ) ἐξείρψαν..*⁷

7. וְהָאֵרֶץ מְלֵאָה. *Et repleta est terra eis.*
O'. ἐπλήθυσε δὲ ἡ γῆ αὐτοῦς. 'A. Σ. Θ. καὶ
ἐπληρώθη ἡ γῆ αὐτῶν.⁸
8. שְׂרָץ. O'. ἕτερος. Οἱ λοιποὶ *καινός.*⁹
9. וְלֹא-יָבִי. O'. τῷ ἔθνει ('Αλλος' γένει¹⁰) αὐτοῦ.
9. O'. τὸ γένος. *Alia exempl. τὸ ἔθνος.*¹¹

CAP. I. ¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58.
² Sic Comp., Codd. VII, 15 (?), 37, 58 (?), alii, Arab. 1, 2 (?).
Cod. 64 in marg.: ✠ ἐξελθούσαι. ³ Cod. 64 juxta sche-
das Bodl. Holmes. ex iisdem falso exscripsit: Θ. αἱ ἐκ
μηρῶν; Montef. vero ex eodem cod.: 'A. Θ. ἐκ μηρῶν Ἰακώβ.
⁴ Sic Arm. 1, Syro-hex. Obelus est in Syro-hex. Post
ἐβδομήκοντα add. ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, quae in initio
versus omiserant, Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1
(post ψυχαί), Syro-hex. (idem), concinente Hebraeo. ⁵ Sic
Codd. 15, 72, Syro-hex. (سبعة مائة). ⁶ Syro-
hex. مائة مائة. Paulo aliter
Nobil., Codd. 64, 127: 'A. Θ. ἐξήρποσαν. Σ. ἐξήρψαν. (Aug-
mentum per αῖ praeter Grammaticos testantur Hex. ad
Psal. xlv. 2, et Suidas s. vv. ἐξείρψεν et ἐξείρπισεν. E con-
trario in Psal. civ. 30 pro ἐξήρψεν stant Codd. Vat., Alex.,
Sin., in vitis Comp., Ald. Praeterea forma ἐξείρποσαν, s.
ἐξήρποσαν (nisi vitiosa sit lectio, et cum ἐξείρπισαν commu-
tanda) est imperfectum Alexandrinum pro ἐξείρπον, quod
perspexit Fischer. in *Prolus. De Vitiis Lex. N. T.* p. 680,
et longe ante eum Syrus noster, qui tamen cur ad diversa
unius verbi Graeci tempora repraesentanda duobus verbis
Syriacis contra morem usus sit, non facile expeditas.)

⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 553: *Χυδαῖοι ἐγένοντο· τούτέστιν,*
εἰς πλῆθος ἐχύθησαν. "Οθεν Ἀκύλας, ἐχέοντο, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ-
μαχος, ἐξείρψαν (sic), ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ γῆς ἀναδιδομένων. Theo-
doret. ibid. (Opp. T. I, p. 120): Πῶς νοητέον τὸ, χυδαῖοι ἐγέ-
νοντο; Οὐχ, ὡς τινες νεοήκασιν, ὑβριστικῶς (cf. Hex. ad
Jesai. xxxiii. 9 in *Addendis*) αὐτὸ τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος
δεδήλωκεν. Οὕτως γὰρ, φησὶν, ἠξήθησαν, ὡς κατὰ πάσης ἐκείνης
ἐκχέθηται τῆς γῆς. Οὕτω καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν ἡμίμευσαν.
Hisce auctoribus si fides habenda est, lectio ἐχέοντο ad
priorem et paulo liberiore Aquilae versionem pertinere
censenda est. ⁸ Syro-hex. مائة مائة. Cod. 64 in marg. a biblio-
pego truncato: 'A. Θ. καὶ ἐπλήρ... αὐτ (sic), pro quibus, non monito lectore,
Montef. exscripsit: 'A. Θ. ἐπληρώθη ἡ γῆ ἐξ αὐτῶν. Nobis-
cum facit Procopius, eujus Graeca in Cod. Ambros. sic
habent: τὸ γὰρ, καὶ ἐπλήθυσε ἡ γῆ αὐτοῦς, ἐπληρώθη ἡ γῆ
αὐτῶν, Ἀκύλας ἐξέδωκεν. ⁹ Codd. X, 127 (cum 'A. Σ. Θ. pro
Οἱ λ.). Syro-hex. مائة مائة. Nobil., Cod. 64: 'A. Θ.
καινός. ¹⁰ Sic Cod. 64 in marg. sine nom. ¹¹ Sic
Comp., Ald., Codd. III, X (cum γένος in marg.), 16, 18,
alii, Syro-hex. (cum مائة in marg.).

9. עֲצוּם. *Et fortis.* Ο. και ἰσχύει. 'Α. (και) δστίδινον.¹²
10. יִרְבֵּה. Ο. πληθυνθῆ. Alia exempl. πληθυνθῶσι.¹³
- אֲבִיחָה. Ο. και οὔτοι (alia exempl. αὐτοί¹⁴).
11. שְׂרֵי מְסִים. *Praefecti operarum.* Ο. ἐπιστάτας ("Ἄλλος ἀρχοντας¹⁵) τῶν ἔργων. Σ. ἐργοδιώκτας.¹⁶
- בְּסַבְלָתָם. *In bajulationibus eorum.* Ο. ἐν τοῖς ἔργοις ('Α. Σ. βαστάγμασιν¹⁷).
- עָרֵי מִסְכָּנֹת. *Urbes horreorum.* Ο. πόλεις ὀχυράς ('Α. Σ. σκηνωμάτων¹⁸).
- אֶת-פִּיתָם. Ο. τὴν τε Πειθῶ (alia exempl. Πειθῶμ, s. Πιθῶμ¹⁹). 'Α. Σ. τὴν *Phitho*. Θ. τὴν *Phitho*.²⁰
- וְאֶת-רַעְמֵיכֶם. Ο. ✕ 'Α. Σ. Θ. και ²¹ 'Pa-

- μεσοῆ, — και Ὦν, ἧ ἐστιν Ἡλιούπολις ²² 4.
12. וְיִקְצְוּ מִסְּרֵי. *Et angebantur propter.* Ο. και ἐβδελύσσοντο — οἱ Αἰγύπτιοι ²³ ἀπό ("Ἄλλος ἀπό προσώπου²⁴). 'Α. (και) ἐσικχαίνοντο. ²⁵ 'Ο Σύρος και ὁ 'Εβραῖος' ἐθλίβοντο.²⁶
13. בְּצָרָה. *Cum duritie.* Ο. βία. Σ. ἐντροφῶντες. Θ. ἐμπαίγμῳ.²⁷ "Ἄλλος δυναστεία.²⁸
14. וַיִּמְרְרוּ. *Et acerbam reddebant.* Ο. και κατωδύων. "Ἄλλος και παρεπίκραναν.²⁹
- בְּשָׂדֵה. Ο. ἐν τοῖς πεδίοις. "Ἄλλος ἐν ταῖς χῶραις.³⁰
- אֶת כָּל-עֲבֹדָתָם. *Praeter omne servitium eorum.* Ο. κατὰ πάντα τὰ ἔργα ✕ 'Εβρ. αὐτῶν ³¹ 4.
15. הָעֲבָרִית. Ο. τῶν 'Εβραίων. "Ἄλλος ταῖς 'Εβραίαις.³²
16. וַיִּרְאִיתָ. Ο. και ὄσι. "Ἄλλος και ὄψεσθε. ³³ 3.

¹² Cod. 64: 'Α. ὄστο . . , reliquis excisis. Cf. Hex. ad Deut. vii. 1. Formam magis legitimam ὄστέινος posuit Aq. ad Gen. xviii. 18. Psal. xxxv. 18. ¹³ Sic Codd. 19, 58, 72, alii, et Syro-hex. in textu, cum nota marginali: "πληθυνθῆ (ע) positum est in Graeco." ¹⁴ Sic Comp., Codd. 15, 19, 108, Syro-hex. (cum οὔτοι in marg.). ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Codd. 64 (cum ἐργοδ. . .), 127. Nobil. affert: Schol. ἐργοδιώκτας. ¹⁷ Cod. 64: 'Α. Σ. βαστάγμ . . (sic). Cf. Hex. ad Psal. lxxx. 7. ¹⁸ Idem: 'Α. Σ. σκην . . (sic). Procop. in Cat. Niceph. p. 555: ὁ γὰρ Ἀκύλας, σκηνωμάτων, ἐξῆδωκεν. ¹⁹ Prior lectio est in Codd. X, 30, 77, 85, 130; posterior in Codd. III, 118 (teste Ceriani). Syro-hex. רַעְמֵיכֶם. ²⁰ Syro-hex. וְאֶת-רַעְמֵיכֶם. ²¹ Sic Syro-hex. in textu. Copula deest in Cod. 58. ²² Obelus est in Syro-hex., Arab. 1, 2. Clausulam reproband Codd. 53, 58. Euseb. in Onomastico, p. 376: "Ὦν ἐστιν Ἡλιούπολις ἐν Αἰγύπτῳ, ἣν και αὐτὴν φησὶ κούμασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ τοὺς Ο'. τὸ γὰρ 'Εβραϊκὸν οὐκ ἔχει και εἰκότως προσηγήχε γὰρ τῆς εἰσόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. (Ad Πιθῶφ (sic) Cod. 64 in marg.: διασκ. . . ; ad Γαμεσοῆ, στομεκ . . (fort. σεισομὸς ἐκ σητός); ad Ἡλιούπολις, κόπος (ἦκ).) ²³ Obelus est in Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁴ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da. ²⁵ Nobil., Codd. 64 (sine nom.), 127 (cum ἐσικχαίνοντο). Cod. 85 in textu: ἐσικχαίνοντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. (Glossae: Σικχαίνονται τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. *Taedet me hujus hominis.*) Cf. Hex. ad Gen. xxvii. 46. Num. xxi. 5. Jesai. vii. 16, in quibus omnibus locis forma activa prostat. ²⁶ Nobil.,

Anon. in Cat. Niceph. p. 555, uterque cum scholio: ὄρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, και ἐκάκουν αὐτοὺς. Etiam Procop. MS.: τὸ δὲ, ἐβδελύσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὁ 'Εβραῖος, ἐθλίβοντο, φησί. ²⁷ Codd. X (cum ἐμπαίγμῳ), 127 (cum ἐμπαίγμοι). Cod. 64 tantummodo habet: 'Α. (sic) ἐντρο. . . Montef. edidit: 'Α. ἐντροφῆματι. Σ. Θ. ἐμπαίγματι, non memorato auctore. Quod autem affirmat p. 673, vocem עֲבָרָה Symmachum vertere solere ἐμπαίγμους et ἐμπαίγμα, id falsum esse demonstrant ipsa, quae testes appellat, Lexica sua. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 43. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁹ Cod. VII in marg. manu 2da: και παρεπικρα^N (sic). Cod. 64 in marg.: παρεπ. . . (non, ut Holmes, 'Α. παρεπ. . .), unde Montef. eruit: "Ἄλλος παρεπίκρανον. ³⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. ³¹ Syro-hex. Sic sub simplici aster. Cod. 64 in marg., et sine aster. in textu Codd. 15, 72. ³² Cod. VII ex corr. manu 2da, quae αἶ (sic) bis superscripsit τῷ ὦν. Mox ad Σεπφώρα Montef. ex Regio 1871 (=Holmes. 64) affert: "Ἄλλος ὀρνίθιον; necnon ad Φουά: "Ἄλλος ἐρυθρόν; quas lectiones Symmachi esse autumat, cum sint mera glossemata etymologica, e Philone Jud. petita. Ad Φουά Cod. 64 in marg. notat: ἐρυθρ. . . ; Cod. X autem: ἐρυθρόν ἢ ἐμφανές. Ad Σεπφώρα Cod. 64, non h. l., sed ad Cap. ii. 21, scholium habet: ὀρνίθιο . . . λονῆ (fort. ὀρνίθιον ἢ καλλονῆ; ut prior vox ad עֲבָרָה (ii. 21), posterior ad עֲבָרָה (i. 15) referatur). ³³ Cod. 64 in marg. sine nom., post quod aliquid excisum videtur, fortasse αὐτάς.

- 17, 18. אֶת-הַלְוִיִּים (bis). *Pueros*. Ο. τὰ ἄρ-
σενα. Ἄ. Θ. τὰ παῖδια (s. παιδάρια).³⁴
19. הַמִּצְרִיִּת. Ο. Αἰγύπτου. *Alia exempl. Αι-
γυπτίαι* (s. *ai Αιγυπτίαι*).³⁵
- פִּי-יְהוֹיָת הִנֵּה בָּטְרָם תְּבוֹא אֵלֶיךָ הַמִּלְחָמָה
וְיִלְדוּ. *Nam vegetae sunt; antequam venerit
ad eas obstetrix, etiam pepererunt*. Ο. τί-
κτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς
μαίας, καὶ ἔτικτον. Ἄ. ὅτι τοκάδες αὐται...³⁶
Σ. μαῖαι γὰρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς
μαίας, τίκτουσιν. Θ. ὅτι ζωογονοῦσιν αὐταν
διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσι.³⁷
Ἄλλος (ὅτι) ὑγιαίνουσιν αὐται...³⁸
20. וַיִּיטַב. Ο. εὖ δὲ ἐποίηε. Θ. (καὶ) ἠγάθυνεν.³⁹
21. וַיַּעַשׂ לָהֶם בַּתֵּיִם. *Et paravit eis domos* (opes).
Ο. ✕ καὶ ἔποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας.⁴⁰ Ἄ.
Σ. καὶ ἐποίησεν αὐταῖς οἴκους.⁴¹
22. הַיַּאֲרֵה. Ο. εἰς τὸν ποταμόν. (Ἄ.) εἰς τὸ
ρίεθρον.⁴²

Cap. I. 1. — τῷ πατρὶ αὐτῶν^{4,43} 10. δεῦτε οὖν
— ἡμεῖς⁴ κατασοφισώμεθα.⁴⁴ 22. — τοῖς Ἑβραί-
οις^{4,45}

CAP. II.

1. אֶת-בֶּת-לֵוִי. Ο. τῶν θυγατέρων Δεὶ (alia ex-
empl. add. καὶ ἔσχεν αὐτήν¹).
2. כִּי-טוֹב הוּא. Ο. ἀστέιον (alia exempl. add.
ὄν²). Ἄ. ὅτι ἀγαθός... Σ. ὅτι καλός...³
- וְהִצְפִּינָהּ. *Et abscondit eum*. Ο. ἐσκέπασαν
αὐτό. Σ. ἐσκέπασεν αὐτόν.⁴ Ἄλλος ἔκρυ-
ψεν.⁵
3. תְּבֵנָה אֲרָמָה. *Arculam papyraceam*. Ο. θίβην
(s. θήβην) ✕ παπύρου.⁶ Ἄ. Σ. κιβωτὸν
παπύρου.⁷
- בְּהָ אֶת-הַיֶּלֶךְ. Ο. τὸ παιδίον εἰς αὐτήν. Ἄλ-
λος ἐν αὐτῇ τὸ παιδίον.⁸

³⁴ Montef. ad v. 17 e Regio 1871 edidit: Θ. τὰ παιδάρια. In contrariam partem Holmesii amanuensis ad v. 18 ex eodem exscripsit: Ἄ. Θ. παῖδια. Etiam Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. ambiguum scripturam habet. ³⁵ Sic Comp., Codd. VII (ex corr. manu 2da), 19, 30, alii, Syro-hex. ³⁶ Syro-hex. (In 3 Reg. iv. 26 Graeca locutio τοκάδες ἵπποι Nostro sonat (ستال مسالوم). ³⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 557. Syro-hex. affert: Σ. μαῖαι γὰρ εἰσιν (ستال مسالوم). Θ. αὐταὶ ζωογονοῦσιν (ويج حوتيم). Diodorus in Cat. Niceph. p. 557: Ἡ τῶν ὄ ἑρμηνεία τὴν ταχύτητα δοκεῖ σημαίνει τῶν Ἑβραίων γυναικῶν, τὴν κατὰ τὸ τίκτειν φθάνουσιν τὴν παρουσίαν τῶν μαῖῶν ἢ δὲ τοῦ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, ὅτι αἱ γυναῖκες τῶν Ἑβραίων ἴσασιν τὴν μαυνητικὴν ἐπιστήμην, καὶ τῆς τῶν μαῖῶν παρουσίας οὐ χρῆζονται διὰ δὴ αὐταῖς παραχρῆ (non παραχρῆ, ut Montef.) καὶ τὸ ζωογονεῖν τοὺς ἄρρενας. ³⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: ὑγαν... αὐται, ceteris evanidis. ³⁹ Cod. 64 ad εὖ δὲ ἐποίηε in marg. affert: ... ἠθυνεν (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. ii. 32. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58, 72, 130, Arm. 1. ⁴¹ Cat. Niceph. p. 557: ἈΔΗΛΟΥ. Φανερώτερον ἠρμήνευσαν ὁ Σύμ. καὶ Ἀκύλας οὐ γὰρ αἱ μαῖαι ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας, ὅπερ ἂν τις οἰηθεῖ κατὰ τοὺς ὄ. Ἄλλ' ὁ θεὸς ἐποίησεν ἑαυταῖς (leg. αὐταῖς) οἴκους, οὐ τοὺς χειροτέκτους κ. τ. ἔ. Alias, sed non una de causa suspectas, Aquilae et Symmachi lectiones Montef. e Catenis MSS. suis [et Cat. Niceph. ibid.] edidit: Ἄ. ἐπεὶ οὖν ἐφο-

βοῦθον αἱ μαῖαι τὸν θεόν, ἐποίησαν ἑαυταῖς οἴκους [Cod. 85: Ἄ. καὶ ἐποίησαν. Cod. 127: Ἄ. καὶ ἐποίησαν ἑαυταῖς οἴκους]. Σ. ἐπειδὴ [sic in textu LXXviral pro ἐπεὶ δὲ Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii] ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεόν, ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας. Praeterea Montef. ex iisdem affert: Θ. ἐποίησεν αὐταῖς οἴκους; quam lectionem non agnoscit Niceph. ⁴² Cod. VII in marg. manu 2da, hic et vv. 4, 5. Cf. Hex. ad Exod. vii. 24. Job. xxviii. 10. ⁴³ Syro-hex. ⁴⁴ Arab. 1, 2, teste Pat. Junio in Bibl. Pol. Waltoni T. VI. Holmesius vero ex iisdem — cum nobis allegat. In Syro-hex. clausula casu excidisse videtur. ⁴⁵ Syro-hex., Arab. 1, 2.

CAP. II. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ² Sic Codd. 29, 53, alii, Syro-hex. ³ Codd. 85, 127. Nobil. affert: Ἄ. ἀγαθόν. Σ. καλόν. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀγαθόν. Praeterea ad ἰδόντες δὲ Montef. e Reg. 1871 exscripsit: Σ. ἰδὼν δὲ, repugnante Holmesii amanuensi, qui lectiones marginales hic excisus fuisse affirmat. ⁴ Reg. 1871, teste Montef. ⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Syro-hex. in marg.: ἔκρυψαν αὐτόν (ويج حوتيم). ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Cod. 15 (cum θίβην). Ad θίβην (sic) Cod. VII in marg. scholium habet: κιβωτὸν ἐκ βύβλου πλεκτόν, ὡς φοινικῶδες (corr. ex Suida s. v. θίβην, κοφινῶδες). ⁷ Codd. 64 (teste Montef.), 85, 127. Cf. Hex. ad Jesai. xviii. 2. ⁸ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da.

3. בַּסּוּחַ. *In juncelo.* Ο. εἰς τὸ ἔλος. Ἄ. ἐν τῷ παπυρεῶνι.⁹
5. וְנַעֲרֹתֶיהָ. *Et puellae ejus.* Ο. καὶ αἱ ἄβραι (Ἄ. αἱ παιδίσκαι. Σ. τὰ κοράσια¹⁰) αὐτῆς. עֲלֵי-יַד הַיָּאֵר. *Ad oram fluminis.* Ο. παρὰ τὸν ποταμόν. Ἄλλος· χεῖλος τοῦ ρέιθρου.¹¹
6. בְּתוֹךְ הַסּוּחַ. Ο. ἐν τῷ ἔλει. Ἄ. ἐν μέσῳ τοῦ παπυρεῶνος.¹²
7. אֶת-הַמַּיִתִּים. *Ancillam ejus.* Ο. τὴν ἄβραν. Ἄλλος· (τὴν) οἰκέτιδα.¹³
6. אֶת-הַיְלֵד הַיְהוּדִים יַעֲרֵר בְּכָהּ. Ο. (ὄρᾶ) παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει. Alia exempl. (ὄρᾶ) ✕ τὸ ✕ παιδίον ✕ καὶ ἦν παιδίον ✕ κλαῖον — ἐν τῇ θίβει ✕.¹⁴
13. יָצִים. *Inter se rixantes.* Ο. διαπρακτιζομένους. Ἄ. Σ. διαμαχομένους.¹⁵
7. רָעָה. Ο. τὸν πλησίον. Ἄλλος· ἐταίρὸν σου.¹⁶
14. לְאִישׁ שָׂר. Ο. ✕ εἰς ἄνδρα ✕ ἄρχοντα.¹⁷
- הַלְהַרְגֵנִי אִתָּהּ אִמְרָה אִמְרָה אֶת-הַמַּעֲרִי. *Num interficere me tu cogitas, quemadmodum interfecisti Aegyptium?* Ο. μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθές τὸν Αἰγύπτιον; Ἄ. μῆτι ἀποκτεῖναι με σὺ λέγεις,

- καθὰ ἀπέκτεινας σὺν τὸν Αἰγύπτιον; Σ. μῆτι ἀποκτεῖναι με σὺ λέγεις, ὃν τρόπον ἀπέκτεινας τὸν Αἰγύπτιον; Θ. ἢ ἀνελεῖν με σὺ λέγεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες τὸν Αἰγύπτιον;¹⁸
15. Ο. ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν Μαδιάμ. Alia exempl. vacant.¹⁹
16. שָׁבַע בְּנוֹתָ. Ο. ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες. Alia exempl. ἑπτὰ θυγατέρες ✕ Σ. ἦσαν ✕.²⁰
- אֶת-הַרְהָתִים. *Canales.* Ο. τὰς δεξαμενάς. Ἄλλος· (τὰς) ποτίστρας.²¹
19. וַיִּגְבֹּם-דָּלָה דָּלָה. *Et etiam hauriendo hausit.* Ο. καὶ ✕ ἀντλῶν ✕ ἤντλησεν.²²
20. הָיָה לָמָּה. Ο. καὶ ἵνατί (alia exempl. add. οὕτως²³).
21. וַיִּוָּאֵל מֹשֶׁה לְשָׁבַת. *Et consensit Moses habitare.* Ο. κατακίσθη δὲ Μωυσῆς. Σ. ὥρπισε δὲ Μωυσῆν ὥστε οἰκεῖν. Θ. καὶ ἤρξατο Μωυσῆς κατοικεῖν.²⁴
- עֲפָרָה. Ο. Σεμφώραν. Schol. ὀρνίθιον, ἢ καλλονή.²⁵
22. גֵּר. Ο. πάροικος. Ἄ. προσήλυτος.²⁶
- בְּרִצְוֹן נִבְרָיָה. Ο. ἐν γῆ ἄλλοτρίᾳ (Ἄ. ξένη²⁷). Alia exempl. add. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου

⁹ Codd. 64 (cum . . . ἀπυρεῶνι), 85, 127 (cum παπυρεῶνι).

¹⁰ Codd. 85, 127 (uterque sine articulis). Cod. VII in marg. manu 2da: Ἄ. αἱ παιδίσκαι. τὰ κοράσια (sic). ¹¹ Cod. VII, superscript. manu 2da. Vid. Dan. x. 4 in Hebr. et LXX.

¹² Sic Montef., tacito auctore, notans: "Lectioem Aquilae sequitur Vulgatus interpres, qui vertit: *in papyrione.*" Cod. VII in marg. manu 2da: ἐν τῷ παπυρεῶνι.

¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxi. 8.

¹⁴ Sic Syro-hex. Cod. 15: (ὄρᾶ) καὶ ἦν π. κλαῖον ἐν τῇ θ. Arab. 1, 2, teste Holmesio: ✕ — *infantem, et infans fletus* — ἐν τῇ θ. Cod. 64 male pingit: ✕ ἐν τῇ θήβη. Post παιδίον Cod. VII in marg. manu 2da apponit: καὶ ἰδοὺ παιδίον.

¹⁵ Cod. 64. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da.

¹⁷ Syro-hex. Cod. 64 in marg.: ✕ εἰς ἄνδρ . . . ¹⁸ Cod. 127. Ad θέλεις Cod. 64 in marg. affert: λέγεις, et sic in textu Syro-hex.

¹⁹ Sic Codd. X, 72, Syro-hex. (qui habet in marg.), Arab. 1, 2. Iidem, excepto X, copulam ante ἐκάθισεν inferunt. Ad Μαδιάμ Montef. affert: Ἄλλος· ἐκκρίσεως, tacito auctore. Sic (vel potius ἐκ κρίσεως) Cod. 64 in marg., quae glossa est Hebraeae vocis יִרְחַץ. ²⁰ Sic

Syro-hex., et sine nota hexaplari Codd. 58, 72. ²¹ Cod. 64 in marg. sine nom. Sic Cod. VII in marg. manu 2da, subscripto γούρνας (sic).

²² Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ ἀντλῶν ✕), et sine aster. Cod. 58. Minus bene Montef. e Cod. 64 (qui post ποιμένων in marg. habet: ✕ ἀντλῶν): Ο. ἀπὸ τῶν ποιμένων ✕ ἀντλῶν ✕ καὶ ἤντλησεν.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, VII, 14, 16, alii, Syro-hex. ²⁴ Cod. 64, truncato margine: Σ. ὥρπισε δὲ μ . . . ὥστε οἰκ . . . Θ. καὶ ἤρξατο μ . . . τοικε . . . Symmachum, ut solet, imitatus est Hieron., Hebraea vertens: *Juravit ergo Moyses, quod habitaret cum eo.* Sed verbum transitivum ὥρπισε omnino postulat ut Μωυσῆν, non Μωυσῆς, legamus, concinentibus Judaeorum magistris, qui Jethro-nem generum suum juramento obstrinxisse, ut filium primogenitum idolorum cultui devoveret, fabulantur. Cf.

D. Abr. Geiger in *Symmachus* etc. p. 50. ²⁵ Cod. X in marg. Cf. ad Cap. i. 15. Mox v. 22 ad Γηρσάμ idem in marg. notat: πάροικος ἐκεῖ.

²⁶ Cod. 64. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da.

²⁷ Cod. 64.

ἐκάλεσεν Ἑλιεζέρ ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρὸς μου
βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.²⁸

24. גִּמְטוּתָם. Gemitum eorum. Ὁ. τὸν στενα-
γμὸν αὐτῶν. Ἄ. Σ. τῆς οἰμωγῆς αὐτῶν.²⁹

25. נָתַן. Ὁ. καὶ ἐπέειπεν. Ἄ. Θ. καὶ εἶπεν.³⁰

Cap. II. 3. ἐτι κρύπτειν ✕ αὐτὸ Δ .³¹ 6. — ἡ
θυγάτηρ Φαραώ Δ . 11. — ταῖς πολλαῖς Δ .³² — τοὺς
υἱοὺς Ἰσραήλ Δ .³³ — τῶν υἱῶν Ἰσραήλ Δ .³⁴ 14. τὸν
Αἰγύπτιον — χθὲς Δ .³⁵ τὸ ῥῆμα — τοῦτο Δ .³⁶ 16.
— ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν Δ .³⁷
22. — ἡ γυνὴ Δ ✕ ἔτεκεν υἷον Δ .³⁸

CAP. III.

1. סוֹכְרֵי הָ. Soceri sui. Ὁ. τοῦ γαμβροῦ (alia ex-
empl. πενθεροῦ) αὐτοῦ. Ἄ. νυμφευτοῦ . .
Σ. πενθεροῦ² . .

1. וַיַּעַבְדֵם. Et egit. Ὁ. καὶ ἡγαγε (s. ἡγεν). Ἄ.
ἤλασεν.³

מִן הַיַּרְדֵּן. Ὁ. εἰς τὸ ὄρος (alia exempl.
add. τοῦ θεοῦ⁴).

2. מִתּוֹךְ הַרְבֵּי. E medio rubi. Ὁ. ἐκ ✕ μέσου Δ
τοῦ βάτου.⁵

בַּעֲרָה. Ardens. Ὁ. καίεται. Ἄ. ἀναπτόμενος.⁶
Σ. ἐφλέγετο.⁷

3. דְּרַמָּה. Ὁ. τὸ δραμα. Σ. τὸ θέαμα.⁸

4. מִתּוֹךְ הַבָּטוּן. Ὁ. ἐκ τοῦ βάτου. Alia exempl.
ἐκ μέσου τοῦ βάτου.⁹

הַיַּנִּי. Ὁ. τί ἐστιν; Ἄ. Θ. ἰδοὺ ἐγώ.¹⁰

5. עָלַי. Eave. Ὁ. λύσαι. Ἄ. ἔκσπασον. Σ.
ὑπόλυσαι.¹¹

וְעַלְיֶיךָ. Calceos tuos. Ὁ. τὸ ὑπόδημά ✕ σου Δ .¹²

וְעָלַי. Ὁ. Vacat. ✕ Ἄ. ἐπ' αὐτοῦ Δ .¹³

²⁸ Sic Comp., Codd. VII, X (sub ✕, fortasse pro —), 14 (om. ἐκάλεσεν), 16 (idem), 18, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. in marg. Alia interpolatio, ἐτι δὲ συλλαβούσα ἔτεκεν υἷον δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑλιεζέρ ὁ γὰρ θεὸς κ. τ. ε., est in Ald. (qui infert λέγων post Ἑλιεζέρ), Codd. 76 (om. δεύτερον, cum ἐπώνυμισε pro ἐκάλεσε, et ἐξείλατο pro ἐρρύσατο), 82 (cum ἐπώνυμισε et ἐξείλατο), 83 (ut Ald.), 85, 108, 129. Cf. Cap. xviii. 4. ²⁹ Codd. X, 127 (cum Ἄκ. pro Ἄ. Σ.). Cod. 64 in marg. : . . ἰμωγῆς. ³⁰ Syro-hex.

ⲓⲛⲓⲟⲩⲛⲓⲁⲓ. Mox ad καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ ἤλεσεν αὐτοὺς, quod scholium esse videtur.

³¹ Syro-hex. Sic (pro αὐτὸ ἐτι κρ.) sine aster. Comp., Codd. III, VII, X, 14, 16, alii. Pronomen deest in Codd. 53, 75. ³² Idem. ³³ Idem, qui male pingit: τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ Δ . ³⁴ Idem. ³⁵ Idem (pro χθὲς τὸν Αἴγ.), et sic sine obelo Codd. III, 14, 15 (cum ἐχθὲς), 16, alii. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem, om. Ἰσοῦρ in fine, quae vox abest a Codd. 29, 37, aliis, Arab. 1, 2. ³⁸ Idem. “Hebraeus pro toto loco, ἐν γαστρὶ δὲ λαβούσα ἡ γ. ἔτεκεν υἷον, habet et peperit filium. Male igitur notae Origenianae in Nostro, vivique ex contextu puto olim defuisse ἔτεκεν υἷον in LXX, cum Cod. 78 [qui solus reprobatur], junior codex, potuerit ex oscitantia amanuensis omittere.”—*Ceriani*.

Cap. III. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), 14, 71, 72, alii. Duplex lectio, γαμβροῦ πενθεροῦ, est in Codd. 19, 108, 118. Cod. 64: γαμβροῦ, superscripto πενθεροῦ. Syro-hex. in textu: ⲓⲛⲓⲟⲩⲛⲓⲁⲓ, soceri sui; in

marg. autem: “Γαμβρὸν (ⲓⲛⲓⲟⲩⲛⲓⲁⲓ) τὸν πενθερὸν (ⲓⲛⲓⲟⲩⲛⲓⲁⲓ) vocat Scriptura, utens more humano, et praesertim linguae Graecorum; saepe autem hoc apud eos dicitur.” ² “Haec ex Regio 1871 mutuumur, ubi lectio Aquilae [quam non memorat Holmesii amanuensis], ut et multae aliae, excisa fuit, ita ut postrema tantum syllaba . . . τοῦ remaneat. Sed ibi legendum esse νυμφευτοῦ non dubium; quae infra Cap. xvii. 1, ubi de Jethro Moysis socero agitur, Aq. ⲓⲛⲓⲟⲩⲛⲓⲁⲓ vertit νυμφευτῆς, id est, ad litteram pronubus, tametsi puto Aquilam intellexisse socerum.”—*Montef.* ³ Codd. X (qui ad ἤθεν male refert), 127. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 2, 22. Psal. lxxvii. 52. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII (manu 2da), X, 18, 19, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex., Euseb. in Dem. Evang. p. 239 (juxta Cod. Paris. a Gaisfordio adhibitum). ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58, Arm. 1. Cod. 64 in textu: ἐκ τοῦ βάτου, cum ✕ super ἐκ, hic et v. 4. Cod. VII in marg. manu 2da: μέσον τῆς βάτου. ⁶ Nobil., Cod. 127. ⁷ Codd. X (teste Griesb.), 85, 127. Minus probabiliter Nobil.: Σ. φλεγόμενος. ⁸ Codd. X, 127. ⁹ Montef. e marg. Cod. 1871 edidit: . . . θαῦμα, tacente Holmesii amanuensis. ¹⁰ Sic Codd. 58, 128, Syro-hex., Euseb. ibid. pp. 239, 246. ¹¹ Cod. 64. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ¹² Nobil. (cum ὑπόλυσον), Codd. 85 (teste Montef.), 127 (sine siglo Ἄ.). ¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 132. ¹⁴ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58, Euseb. ibid. p. 246. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπ' αὐτόν.

6. וַיִּסְתַּר. Ο. ἀπέστρεψε δέ. 'Α. (καὶ) ἀπέκρυψεν.¹⁴
7. מִפְּנֵי. Ο. ἀπό. "Αλλος ἀπό προσώπου.¹⁵
וְתַתְּמֵנָהּ. Dolores eorum. Ο. τὴν ὀδύνην αὐτῶν. (Σ.) τὰς καταπονήσεις.¹⁶
9. וְגַם־רִאִי־תִי וְתִתְּנֵנִי אֶשֶׁר מְצִוִּים לָתֵת לְיָדָי אֶתְּמָה. Ο. κἀγὼ ἐώρακα τὸν θλιμμὸν, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. 'Α. καίγε ἐώρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμὸν ὃν οἱ Αἰγύπτιοι ἀποθλίβουσιν αὐτούς. Σ. καὶ ἐώρακα τὴν θλίψιν αὐτῶν, ἣν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο'.¹⁷
11. כִּי אֲנִי. Ο. τίς εἰμι ἐγὼ (X' Α. Θ. ἐγὼ εἰμι¹⁸).
12. וַיֹּאמֶר. Ο. εἶπε δὲ ὁ θεὸς Μωυσῆ, λέγων. Alia exempl. εἶπε δέ.¹⁹
בְּהִרְאִיָּהּ. Ο. ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε. Σ. ὅταν ἐξαγάγῃς.²⁰
14. הֲוֵהְיָ אֲשֶׁר הֲוֵהְיָ. Sum qui sum. Ο. ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν. 'Α. Θ. ἔσομαι (ὅς) ἔσομαι.²¹

15. וְזָכְרִי. Monumentum meum. Ο. μνημόσυνον. Σ. ἀνάμνησίς μου.²²
16. וְזִקְנֵי. Seniores. Ο. τὴν γερουσίαν. 'Α. τοὺς πρεσβυτέρους.²³
פְּקָדְוֵי. Ο. ἐπισκοπῆ ἐπέσκεμμαι. Schol. ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα.²⁴
18. נִקְרָה. Obviam factus est. Ο. προσκέκληται. "Αλλος ἐπικέκληται.²⁵
20. בְּקִרְבּוֹ. Ο. ἐν αὐτοῖς. 'Α. ἐν ἐγκάτῳ αὐτοῦ.²⁶
21. לֹא תִלְנֹנוּ. Ο. οὐκ ἀπελεύσεσθε ("Αλλος ἐξελεύσεσθε²⁷).
22. וּמִבֵּיתָהּ. Et ab inquinata domus ejus. Ο. καὶ συσκήνου (Σ. σταθμοῦχος²⁸) αὐτῆς.
וְהִיָּתָה. Et srolibitilis. Ο. καὶ σκυλεύσατε (alia exempl. συσκευάσατε, s. συσκευάσατε²⁹). 'Α. Σ. (καὶ) σκυλεύσετε.³⁰ Aliter: 'Α. συλήσατε.³¹ 'Ο Σύρος, ἐκτινάξατε, κενώσατε, φησίν.³²

Cap. III. 6. καὶ εἶπεν — αὐτῷ^{4,33} — καὶ ὁ θεὸς 'Ισαάκ⁴. 7. — πρὸς Μωυσῆν^{4,34} ἐργοδιωκτῶν

¹⁴ Codd. X, 127 (sine nom.). Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐπέκρυψεν. Hic notatur in marg. Cod. X: κατὰ Σαμαρειτῶν; necnon infra ad v. 15: ση. κατὰ Σαμαρειτῶν.
¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁶ Cod. 64, exciso margine, in quo nomen interpretis erat. Cf. Hex. ad Psal. xxxi. 10. lxviii. 27. Mox v. 8 verba, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτούς, quae desunt in Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, aliis, in marg. tantum habet Syro-hex. ¹⁷ "Sic lectiones trium interpretum affert Cod. Basiliensis (=Holmes. 85). Ed. Romana solam Aquilae habet, legiturque ibi θλίβουσιν." —Montef. Holmesii amanuensis e Cod. 85 non nisi Symmachi et Theodotionis lectiones exscripsit. ¹⁸ Syro-hex. In textu LXXviralium ἐγὼ abest a Codd. VII (ante corr.), X, 14, 16, 18, aliis. ¹⁹ Sic Codd. III, VII (teste Ceriani), 29, 59, alii, Arm. 1, Syro-hex. Hic autem in marg. affert: ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν, λέγων. ²⁰ Cod. 64. Procop. in Octat. p. 225: "Sym. legit: Cum educaeris." Mox ad ἐν τῷ ὄρει τούτῳ Cod. 64 in marg.: ἐν Χωρήβ. ²¹ Cod. 64: 'Α. Θ. ἔσομαι ἔσομαι; ubi pronomen excidisse videtur. Graeco-Ven.: ἔσ. ὅς ἔσ. ²² Idem. ²³ Codd. X, 64, 127. Nobil. affert: 'Α. τοὺς πρεσβυτέρους. ²⁴ Anon. in Cat. Niceph. p. 588: ἐπισκοπῆ ἐπέσκεμμαι: ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα, καὶ ὡς ἄνωθεν ἐφ' ἡμᾶς βάλλων τὴν ὄψιν, οὕτω μεγαλοπρεπῶς ἡμῶν φροντίζω. Eadem habet in marg. Cod. 57. "Quid si

ἐπιβλέψει ἐπέβλεψα fuerit ab alio interprete?" —Holmes. Vix crediderim. ²⁵ Cod. 64 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. v. 3. ²⁶ Cod. 64, teste Montef.; nam Holmesii amanuensis silet. Cf. Hex. ad Gen. xviii. 14. Psal. liv. 5. ²⁷ Sic in marg. Codd. 57, 64, 85; in textu autem Codd. 30, 71. ²⁸ Cod. 64. Hesych.: Σταθμοῦχος ὁ τῆς οἰκίας κύριος καὶ ξενοδόχος. ²⁹ Prior lectio est in Codd. VII (cum συσσκ.), X, 14, 16, 18, aliis; posterior in Ald., Codd. III, 15, 29, 64, et Syro-hex., qui recte vertit **فاحص**, fraudabitilis. (Cum hoc sensu usitator apud bonos scriptores media forma; e.g. Plut. Opp. T. I, p. 1031 E de Arato: πολέμῳ καὶ ἀγῶνι χρῆσασθαι φανερώς ἀπαρτῆς καὶ δούελπις κλέψαι δὲ πράγματα, καὶ συσκευάσασθαι κρύφα πώλει καὶ τυράννοισ ἐπιβολώτατος. Ubi Coraëis: "Ἴσον ἐνθάδε δύναται (τὸ συσκευάσασθαι) τῷ διὰ τέχνης ἢ ἐπιβουλῆς ἀπαρτῆσαι ὄθεν καὶ, Συσκευῆ' ἐπιβουλῆ, παρ' Ἑσυχίου.") ³⁰ Cod. X. Montef. post Drusium ex falsa lectione Theodoretii affert: Σ. καὶ συλεύσετε (sic) τοὺς Αἰγυπτίους. Cf. ad Cap. xii. 36. ³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 590. ³² Idem ibid. Syrus vulgaris vertit **مفترق** (=ἐκτινάξατε Exod. xiv. 27. Jud. vii. 19 in Syro-hex.). ³³ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2, ³⁴ Idem.

✠ αὐτῶν 4.³⁶ 8. καὶ Εὐαίαν — καὶ Γεργεσαίων 4.³⁶
 10, 11 (bis). — βασιλεία Αἰγύπτου 4. 15. — ἐστὶν 4
 ὄνομα. 16. — τῶν νῶν 4.³⁷ 17. — καὶ Γεργε-
 σαίων 4.³⁸

CAP. IV.

4. בְּנִבּוֹ. Ο'. τῆς κέρκου. Ἄλλος· οὐράς.¹
 5. לְמִנְעָן. Ο'. ἴνα. Alia exempl. καὶ εἶπε κύριος
 ἴνα.²
 6. וַיֹּזְכֵּר. Ο'. καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ (alia
 exempl. ἐξήνεγκεν αὐτήν³) — ἐκ τοῦ κόλπου
 αὐτοῦ 4.⁴ Alia exempl. praemitt. καὶ εἶπεν
 ἐξήνεγκε τὴν χεῖρά σου ἐκ τοῦ κόλπου σου.⁵
 וַיִּזְכֵּר יְדוֹ מִיַּדָּאֵל. Ο'. καὶ ἐγενήθη ἡ
 χεῖρ αὐτοῦ ✠ λεπρῶσα 4 ὡσεὶ χιών.⁶ Ἄ.
 καὶ ἰδοὺ χεῖρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. Σ.
 καὶ ἐφάνη ἡ χεῖρ αὐτοῦ λελεπρωμένη ὡσεὶ
 χιών. Θ. καὶ ἰδοὺ ἡ χεῖρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ
 χιών.⁷
 7. הָשִׁיב. Refer. Ο'. πάλιν· εἰσένεγκον. Alia ex-

empl. πάλιν εἰσένεγκον.⁸

7. יָדוֹ. Ο'. τὴν χεῖρα ✠ Ἐβρ. αὐτοῦ 4.⁹
 שָׁבָה. Restituta est. Ο'. ἀπεκατέστη (s. ἀπε-
 κατεστάθη). Ἄ. ἀπεστράφη.¹⁰
 8. אַחֲרָיו. Posterioris. Ο'. τοῦ δευτέρου. Ἄ.
 τοῦ ἐσχάτου. Σ. τοῦ ἐπομένου.¹¹
 9. הַיָּאָר (bis). Ο'. τοῦ ποταμοῦ. Ἄλλος· τοῦ
 ῥείθρου.¹²
 וְהָיָה לְדָם. Ο'. ✠ Σ. Θ. καὶ ἔσται 4 αἷμα.¹³
 10. לֹא אִישׁ דְּבָרִים. Non vir facundus. Ο'. οὐχ
 ἱκανός (alia exempl. εὐλογος; alia, εὐλαλος¹⁴)
 εἶμι. Ἄ. οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. Σ. οὐκ εὐλα-
 λος.¹⁵
 גַּם כִּימָן דְּבָרָה אֶל-עֲבָדָהּ כִּי כְבֹד-פָּנָיו וְכֹבֵד
 לְשׁוֹן אֲנָחִי. Etiam ex quo loqueris ad gravium
 tuum; nam gravis (impeditus) ore et servus
 lingua sum ego. Ο'. οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξα λαλεῖν
 τῷ θεράποντι σου ἰσχυρόφωνος ✠ γὰρ 4¹⁶ καὶ
 βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι. Ἄ. καίγε ἀπὸ τότε
 λαλήσαντός σου πρὸς δοῦλόν σου ὅτι βαρὺς
 στόματι καὶ βαρὺς γλώσση ἐγώ εἰμι.¹⁷

³⁶ Syro-hex. Sic sine aster. Codd. 58, 72. ³⁸ Idem.
 Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii.
 Verba obelo notata desunt in Cod. 130, Arab. 1, 2.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem, et sub — Arab. 1, 2.

CAP. IV. ¹ Cod. X in marg. sine nom. Glossam sapit.
² Sic Codd. 16, 18, 19, alii, Arab. 1, 2. Syro-hex. in
 marg.: καὶ εἶπε κύριος. ³ Sic Comp., Ald., Codd. VII,
 X, 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Origen. Opp. T. IV, p. 439.
⁴ Obelus est in Syro-hex. ⁵ Sic Codd. 14, 16, 18, alii,
 Arab. 1, 2, et Syro-hex. in marg. (cum καὶ εἶπε· καὶ ἐξ.).
⁶ Sic Syro-hex. (cum מִיַּדָּאֵל ✠), et sine aster. Ald.,
 Codd. 53, 56, 71, alii, Arm. 1, Origen. ibid. ⁷ Cod. 127.
 Cod. 85: Ἄ. Θ. καὶ ἰδοὺ ἡ χεῖρ κ. τ. εἶ. Σ. καὶ ἐφάνη ἡ χ. αὐτοῦ
 λεπρωμένη (sic) ὡ. χ. In Cod. VII ad ἐγενήθη superscript.
 manu 2da ἰδοὺ; et ad αὐτοῦ in marg. add. λεπρός (ut in
 textu Comp., Cod. 83). ⁸ Sic Codd. VII, 18, 59, 74,
 fortasse alii. Vox πάλιν abest a Cod. 135, Origen. ibid.,
 Arm. 1, et Syro-hex., qui in marg. habet. ⁹ Syro-hex.,
 et sine aster. Ald., Codd. III, 32, 52, alii, Arab. 1, 2,
 Arm. 1. ¹⁰ Syro-hex. אֶל-עֲבָדָהּ. Lectio anonyma
 ἀπεστράφη est in marg. Cod. 108. ¹¹ Nobil., Cod. 127.
 Aquilae lectionem in textu habent Codd. II, III, 15, 53,

alii. ¹² Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap.
 i. 22. ¹³ Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. VII
 (cum ἱκανός in marg. manu 2da), X, 14, 16, aliis (inter quos
 Codd. 85 (cum ἱκανός in marg.), 127 (cum εὐλαλος in marg.),
 131 (cum λαλος superscript. manu rec.)); posterior in
 Comp., Codd. 19, 72, 76, Cat. Niceph. p. 598. Cod. 58
 duplicem habet lectionem, εὐλαλος οὐδὲ ἱκανός. Syro-hex.
 in textu: מִיַּדָּאֵל מִיַּדָּאֵל (h. e. εὐλαλος; cf. ad v. 11); in
 marg. autem: ἱκανός (مِفْعَم). ¹⁵ Nobil., Cod. 127.
 Cod. X perplexe affert: Σ. οὐκ εὐλαλος, οὐχ ἱκανός. Ἄ. οὐκ
 ἀνὴρ ῥημάτων. Ο'. οὐκ εὐλογος. Cat. Niceph. ibid.: Ἄ. μογι-
 λάλος. οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. Σ. οὐκ εὐλαλος. Denique Montef.
 ex omnibus, ut ait, Catenis suis: Ἄ. οὐκ ἀνὴρ ῥ. Σ. Θ.
 μογιλάλος. Ο'. οὐχ ἱκανός. Ἄλλος· οὐκ εὐλογος. Ὁ Σύρος·
 οὐκ εὐλαλος. Ubi lectio μογιλάλος ad דְּבָרִים v. 11 pertinet.
 Alias lectiones, οὐκ εὐγλωσσος, quae est in Codd. 18, 29,
 οὐκ ἀνὴρ λόγιός εἰμι, quam praebet Cod. VII in marg. manu
 2da, nihil moramur. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster.
 Codd. 58, 128. ¹⁷ Cod. Basil., testante Montef. Hol-
 mesii amanuensis e Cod. 85 nil notat. Eandem lectionem,
 om. σου post λαλήσαντος, loco praepostero affert Cod. 127.
 Cf. ad v. 26. Syro-hex. ad καὶ βραδύ(γλωσσος) in marg.

11. מוֹתֵם. *Mutum.* Ὁ δύσκωφον. Ἄ. Σ. Θ. μογιγάλον.¹⁸ Schol. βωβόν.¹⁹
12. הִתְחַנֵּן. *Et docebo te.* Ὁ. καὶ συμβιβάσω σε. Ἄ. (καὶ) φωτίσω σε. Σ. (καὶ) ὑποδείξω σοι.²⁰
13. בְּיָדֶיךָ. *Obsecro, Domine.* Ὁ. δέομαι, κύριε. Ἄ. Θ. ἐν ἐμοί, κύριε.²¹
17. וְהָיָה כִּי יִקְרָא. Ὁ. καὶ τὴν ῥάβδον αὐτὴν τὴν στραφείσαν εἰς ὄφιν.²²
18. וְהָיָה. Ὁ. τὸν γαμβρόν (alia exempl. πενθερόν²³) αὐτοῦ.
וְהָיָה לְךָ. Ὁ. βάδιξε ὑγιαίων. Οἱ λοιποὶ (πορεύου) εἰς εἰρήνην.²⁴
19. בְּמִדְיָן. Ὁ. ἐν Μαδιάμ. Οἱ Γ. ἐν Μαδιάν.²⁵
כָּל-הָאָדָם. Ὁ. πάντες ✕ ἄνδρες 4.²⁶
20. וְהָיָה. Ὁ. καὶ τὰ παιδιά ✕ Σ. αὐτοῦ 4.²⁷
21. וְהָיָה. *Obfirmabo.* Ὁ. σκληρυνῶ. Ἄ. Θ. ἐνισχύσω. Σ. θρασυνῶ.²⁸
22. בְּבִי. Ὁ. υἱός ✕ Ἐβρ. μου 4.²⁹
23. וְהָיָה. Ὁ. τὸν λαόν μου. Οἱ λοιποὶ τὸν υἱόν μου.³⁰

23. וְהָיָה. *Quod si remuneris.* Ὁ. εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει. Alia exempl. σὺ δὲ οὐκ ἐβούλου.³¹ Ἄ. καὶ ἀνένευσας. Σ. καὶ ἠπειθήσας.³²
- וְהָיָה. Ὁ. ἐγώ ✕ Ἄ. Θ. εἰμι 4.³³
- וְהָיָה. Ὁ. τὸν πρωτότοκόν ✕ Ἐβρ. σου 4.³⁴
24. וְהָיָה. Ὁ. ἄγγελος κυρίου. Alia exempl. ἄγγελος.³⁵ Ἄ. θεός. Σ. Θ. κύριος.³⁶
25. וְהָיָה. *Lapidem acutum.* Ὁ. ψῆφον.³⁷ Ἄ. πέτρον. Σ. ψῆφον πετρίνην. Θ. ἀκρότομον.³⁸
- וְהָיָה לְךָ. *Et tangere fecit (praeputium) pedes ejus (s. Et tetigit pedes ejus), et dixit: Sponsus sanguinum tu es mihi.* Ὁ. καὶ προσέπεσε (Ἄλλος ἠγγισε³⁹) πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. Σ. καὶ ἀψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. Θ. καὶ ἤψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι.⁴⁰ Τὸ Ἐβραϊκόν νυμφίος αἵματος σύ μοι.⁴¹ Aliter: Ἄ. Θ. καὶ ἤψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι νυμφίον αἵματος ἔχω.⁴²

pingit: καὶ βαρύς (כבד).¹⁸ Nobil., Cod. 127. Syrohex. + حكي مصدلا. .i. .f. (Loeutio Syriaca nescio a μογιγάλον sonet; nam μογιγάλον in loco Marc. vii. 32 versionis Philox. לולא sonat. Cf. Hex. ad Exod. iv. 10. Psal. lv. 1. Jesai. lvi. 10 (ubi in Cod. 86, quod serius vidimus, μογιγάλοι scriptum).)¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da, quae versio est interpretis Graeco-Ven. Hesyeh.: Βωβός πηρός. Βωβούς χολούς.²⁰ Nobil. (sine pronomibus), Cod. 127, et Cat. Niceph. p. 599 (ut Nobil.). Cod. VII in marg. manu 2da: φωτίσω σε. Cf. ad Cap. xxiv. 12. Easdem lectiones tum hic, tum ad v. 15 e Chronico Alex. p. 67 profert Montef.²¹ Cod. 85.²² Haec, τὴν στρ. εἰς ὄφιν, desunt in Codd. VII (sed add. antiqua manus), X (idem), 29, 59, aliis, et Syro-hex. (qui margini allevit: חסבל חסבל).²³ Sic Comp., Ald., Codd. VII (ex corr.), 14, 19, alii. Cf. ad Cap. iii. 1.²⁴ Cod. X: Οἱ λοιποὶ εἰς εἰρήνην. Paulo aliter Cod. 85: Οἱ λοιποὶ ἐν εἰρήνῃ (non, ut Montef., βάδιξε ἐν εἰρ.). Tandem Cod. VII in marg. manu 2da: πορεύου εἰς εἰρ. Duplex lectio, ὑγιαίων εἰς εἰρήνην, est in Codd. 14, 16, 77, 131.²⁵ Syro-hex. حصب حصب.²⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58.²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2.²⁸ Nobil. (sine siglo Θ.),

Cod. 127.²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18, 58, qui tamen post πρωτότοκον om. μου.³⁰ Codd. X, 85 (teste Montef.), 127.³¹ Sic Ald., Codd. VII, X, 14, 16, 18, alii, et Syro-hex. in marg.³² Nobil., Cod. 127 (eum ἠπίθησας).³³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58.³⁴ Idem.³⁵ Sic Codd. VII (cum κύριος ex corr.), X, 14, 16, alii, Arab. 1, Syro-hex.³⁶ Nobil., Cod. 127, Syro-hex. Cod. X: Ἄ. ὁ θεός (sic Montef. et collatio vetusta Bodl.; sed Holmesius ex eodem codice affert: Ἄ. οἱ θεοί). Σ. Θ. κύριος. Ὁ. ἄγγελος; eum scholio in imo paginae: θέλων ὁ ἄγγελος ἐξήτει ἀνελεῖν Μωυσῆν. εἴ τις κατὰ μὲν τὸν Ἄ. θεός ἦν, κατὰ δὲ Σ. καὶ Θ. κ̄ κω (sic).³⁷ Syro-hex. مفضل مفضل. eum scholio: (.silice) مفضل مفضل. Cod. VII in marg. manu 2da glossas habet: μάχαυραν (erasum); ξίφος ιδάνι (sic).³⁸ Codd. 85, 127 (eum τρίτην pro πετρίνην). Nobil. affert tantum: Ἄ. πέτραν (sic).³⁹ Cod. VII ex corr. manu 2da.⁴⁰ Nobil. (eum Ἄλλος (bis) pro Σ. et Θ.), Codd. 85 (teste Montef.), 127. (Holmesii amanuensis e Cod. 85 tantum notat: Ad ἔστη in marg.: ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. Οἱ λοιποὶ ὡς πρόκειται. Etiam Cod. X, a Montef. mutilis excerptis, in marg. habet: λοιποὶ ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. Οἱ λοιποὶ ὡς πρό^s (sic).⁴¹ Cod. VII in marg. manu 2da.⁴² Syro-hex. حصب حصب. .i. .f. .f.

26. **וַיִּרְחַק מִמֶּנּוּ אִוָּ אֶתְּמַרְרָהּ חֲתָן דְּמִים לְמוֹלַת.** *Et destitit (Jova) ab eo. Dixerat autem sponsum sanguinum cum respectu circumcisionis.* Ο'. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, διότι εἶπεν ἔστη τὸ αἶμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. 'Α... καὶ εἶπεν νυμφίον αἱμάτων ἔχω εἰς περιτομάς.⁴³ Σ. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν, ὅτι εἶπεν νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. Θ. καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν, ὅτι εἶπεν νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς.⁴⁴ 'Ο 'Εβραῖος ἐσφράγισε (חֲתָן) τὸ αἶμα τῆς περιτομῆς.⁴⁵
27. **וַיִּשְׁקֹלֵהוּ.** Ο'. καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους. Alia exempl. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.⁴⁶
28. **וְהָאֵתָה.** Ο'. τὰ ῥήματα. Alia exempl. τὰ σημεία.⁴⁷

Cap. IV. 1. — τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς 4,⁴³ 10. — ἡμέρας 14. αὐτός — σοι 4. 18. — μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας — Αἴγυπτον 4.⁴⁹ 20. τὴν βάβδον — τὴν παρὰ 4 τοῦ θεοῦ.⁵⁰ 25. τοῦ υἱοῦ ✕ αὐτῆς 4.⁵¹ 30. τὰ ῥήματα — ταῦτα 4.⁵² 31. κύψας δὲ — ὁ λαός 4.⁵³

חַלְלָהּ וְהָאֵתָה וְהָאֵתָה וְהָאֵתָה. Anon. in Cat. Niceph. p. 613: 'Ο Ἀκύλας ἀπὸ τοῦ, ἔστη τὸ αἶμα τῆς περιτομῆς, εἶπε· νυμφίον αἱματος ἔχω ὁ δὲ 'Εβραῖος ἐσφράγισε τὸ αἶμα τῆς περιτομῆς. Unde satis constat, Syrum nostrum revera scripsisse **חַלְלָהּ**, non Hebraeo convenientius, **חַלְלָהּ**. Aquilam vero, interpretem literae tenacissimum, αἱματος pro αἱμάτων, et ἔχω pro σύ μοι dedisse, prorsus incredibile est. Cf. Ceriani ad loc. ⁴³ Sic Montef. (cum αἱμάτων), ex Basiliano, ut videtur, tacente Holmesii amanuensi. Aquilae stylus postulat: τότε εἶπεν νυμφίος αἱμάτων εἰς π. Cod. 127 ad v. 25 confuse affert: 'Α. καίγε ἀπὸ τότε λαλήσαντος πρὸς δοῦλόν σου, ὅτι βαρὺς στόματι καὶ βαρὺς γλῶσση ἐγὼ εἶμι. καὶ εἶπεν αἱμάτων εἰς περιτομάς (sic). Cf. ad v. 10. ⁴⁴ Nobil., Codd. 85 (teste Montef.), 127, omnes in continuatione. Cod. VII in marg. manu 2da: νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. ⁴⁵ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph., ut supra. ⁴⁶ Sic Ald., Codd. VII, X (cum san in marg.), 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁴⁸ Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁴⁹ Syro-hex. ⁵⁰ Idem, qui pingit: **חַלְלָהּ וְהָאֵתָה**. ⁵¹ Idem, fortasse per

CAP. V.

2. **כִּי יִהְיֶה.** Ο'. τίς ἐστιν. Alia exempl. add. κύριος; alia, θεός.¹
3. **וַיִּפְּצֵנוּ בְּדַבָּר אִוָּ בְּחַרְב.** *Percutiat nos peste aut gladio.* Ο'. συναντήση ἡμῖν θάνατος ἢ φόβος ('Α. Σ. λοιμὸς ἢ μάχαιρα²). Aliter: 'Α. ἀπαντήση ἡμῖν ἐν θανάτῳ ἢ ἐν μαχαιρά. Σ. ἐπίπηση θάνατος ἡμῖν ἢ μάχαιρα. Θ. ἀπαντήση ἡμῖν θάνατος ἢ ῥομφαία.³
4. **תַּפְרִיעֵהוּ.** *Liberum facitis.* Ο'. διαστρέψετε. 'Α. ἀποπετάξετε. Σ. ἀποτρέπετε. Θ. διασεκδάξετε.⁴
6. **בְּיּוֹם הַהוּא.** Ο'. Vacat. ✕ 'Εβρ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (4).⁵
7. **כְּתַמוּל לְשֵׁלֶשׁ.** *Sicut heri et nudius tertius.* Ο'. καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην — ἡμέραν 4.⁶ 'Α. καθὰ ἐχθὲς [καὶ] τρίτης (s. τρίτην). Σ. καθάπερ καὶ πρότερον. Θ. καθάπερ ἐχθὲς καὶ τῆς τρίτης.⁷
- וְהָאֵתָה וְהָאֵתָה וְהָאֵתָה.** *Ipsi abeant et colligant sibi paleam.* Ο'. [ἀλλ'] αὐτοὶ πο-

errorem pro πρὸς τοὺς πόδας ✕ αὐτοῦ 4, ubi pronomen deest in Codd. II, III, 56. ⁵² Idem. Pronomen abest a Comp., Codd. X, 18, 19, 118, Arm. 1. ⁵³ Idem.

CAP. V. ¹ Prior lectio est in Codd. VII (ex corr.), 15, 85, et Theodoret. Opp. T. I, p. 125; posterior in Cod. III, Arab. 1, 2, invito Syro-hex. ² Codd. X, 127. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. (posterior manus superscripsit Σύμ.) λοιμὸς (sic) ἢ μάχαιρα. Montef. e Cod. 85 edidit: ('Ἄλλος) λοιμὸς ἢ μ. Denique Holmes. e Cod. 108 exscripsit: 'Α. λοιμὸς. Σ. ἢ μάχαιρα. Θ. ἢ ῥομφαία. ³ Syro-hex. **וְהָאֵתָה וְהָאֵתָה** + **וְהָאֵתָה** + **וְהָאֵתָה**. Pro **וְהָאֵתָה** in lectionibus Aquilae et Symmachi **וְהָאֵתָה**, λοιμὸς, rescribendum censet Ceriani, ne cum Hexaplis editis pugnet Syrus. ⁴ Codd. X, 85, 127. Pro ἀποτρέπετε Montef. e Chronico Alex. ἀποστρέφετε inutiliter correxit. Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xxxii. 25. Deut. xxxii. 42. ⁵ Syro-hex. in textu. Sic sine notis Codd. 58, 72, 128, Arab. 1, 2. ⁶ Obelus est in Syro-hex. Post ἡμέραν add. καὶ τὸ τῆς σήμερον Ald., Codd. III, X, 18, 29, alii. ⁷ Nobil., Cod. 85 (ex quo ad Aquilam Montef. mendose exscripsit: κατὰ ἐχθὲς τρίτην, fortasse pro καθὰ ἐχθὲς τρίτην).

πατριάρχαις οὐκ ἐδήλωσεν ὄνομα, τοῦτο αὐτῷ δῆλον ἐποίησεν. Ἐφη γὰρ πρὸς αὐτόν· ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν τοῦτο δὲ παρ' Ἑβραίοις ἄφραστον ὀνομάζεται· ἀπείρηται γὰρ αὐτοῖς τοῦτο διὰ τῆς γλώττης προφέρειν. Γράφεται δὲ διὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων· διὸ καὶ τετράγραμμον αὐτὸ λέγουσι. Τοῦτο δὲ καὶ τῷ πετάλῳ ἐπεγέγραπτο τῷ χρυσῷ, ὃ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀρχιερέως ἐπετίθετο, τῇ ταινίᾳ τῆς κεφαλῆς προσδεσμούμενον. Καλοῦσι δὲ αὐτὸ Σαμαρείται μὲν Ἰαβέ, Ἰουδαῖοι δὲ Ἀϊά (s. Ἰά).⁵

6. לָלַן. Propterea. Ὁ. βάδιξι. Ἄλλος· εἰς τὸ βέβαιον.⁶

מִתְחַתְּבָלֵת. De bajulationibus. Ὁ. ἀπὸ τῆς δυναστείας. Ἄλλος· ἐκ τῆς κακώσεως.⁷

7. לָעַץ. Ὁ. ✕ εἰς 4 λαόν.⁸

9. רַחַב רִחְוָה. Prae angustia (angore) spiritus. Ὁ. ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας. Ἄ. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος.⁹

קִשְׁיָה. Ὁ. τῶν σκληρῶν. ✕ καὶ εἶπον πρὸς Μωυσῆν· πάρες (s. ἕασον) ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομεν τοῖς Αἰγυπτίοις· κρείσσον γὰρ ἡμῖν δουλεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹⁰

12. עֵרַל שְׂפָתַיִם. Praeputiatius (impeditus) labiis. Ὁ. ἄλογός εἰμι. Ἄ. ἀκρόβυστος χεῖλισι. Σ.

οὐκ εἰμι καθαρὸς τῷ φθέγματι. Θ. ἀπερίτμητος τοῖς χεῖλισιν.¹¹ Ὁ Ἑβραῖος· ἐγὼ δὲ ἀπερίτμητος τοῖς χεῖλισί εἰμι.¹²

13. וַיִּצְוֶם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. Ὁ. καὶ συνέταξεν αὐτοῖς ✕ Σ. Θ. πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ (4) πρὸς Φαραῶ.¹³

וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. ὥστε ἐξαποστεῖλαι. Alia exempl. ὥστε ἐξαγαγεῖν; alia, ἵνα ἐξαγάγη.¹⁴

15. וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. ὃ ἐκ τῆς Φοινίσσης (Οἱ Γ' Χανααίας¹⁵).

וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Familiae. Ὁ. αἱ πατριά. Ἄλλος· αἱ συγγένειαι.¹⁶

16. וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. Γεδσών. Alia exempl. Γερσών, s. Γηρσών.¹⁷

וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. Vacat. ✕ ἔτη 4.¹⁸

20. וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Amitam suam. Ὁ. θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἄλλος· θεῖαν αὐτοῦ.¹⁹

וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. καὶ ἐγέννησεν. Ἄλλος· καὶ ἔτεκεν.²⁰

22. וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. Σεργεί. Alia exempl. Σετρεῖ, s. Σετρί; alia, Σεθρεί, s. Σεθρί.²¹ Οἱ Γ' ὁμοίως Σεθρεί.²²

23. וַיִּצְוֶם לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ὁ. Ἀμειναδάβ. Ἄ. Σ. ὁμοίως Ἀμειναδάβ. Θ. Ammidadab.²³

⁵ Theodoret. Quaest. XV in Exod. (Opp. T. I, p. 133).

⁶ Cod. VII superscript. manu 2da. ⁷ Cod. 85 in marg. sine nom. Pro δυναστείας, κακώσεως est in Codd. X (in marg.), 130.

⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (ex corr.), X, 15, 18, alii. ⁹ Cod. 85, teste Montef. Nobil. quasi scholium affert. Cf. Hex. ad Job. xxi. 4. Zach. xi. 8. Ad locutionem Graecam VV. DD. apte conferunt Plut. in Demosthene (Opp. T. I, p. 848 E): Ἦν δὲ τις, ὡς εἶουκε, καὶ φωνῆς ἀσθίνεια, καὶ γλώττης ἀσάφεια, καὶ πνεύματος κολοβότης.

¹⁰ Syro-hex. in marg., et sine aster. Arab. 1 (in marg.), 2 (in textu). Ille autem notat: "Haec afferuntur tantum in editione Samaritanorum (ܟܘܨܝܢܐ ܕܥܘܒܐ). Memorat autem ea populus post egressionem ex Aegypto, dicens ad Moysen: Nonne hoc erat verbum quod locuti sumus ad te in Aegypto, dicentes: Sine nos, et cetera." Cf. Exod. xiv. 12 in Hebr. et LXX. E textu autem Graeco hexaplaribus codicibus apposto Nostrum lectiones suas Hebraeo-Samaritanas vertisse, diserte testatur subscriptio in calce libri Exodi. Vid. Ceriani ad loc. ¹¹ Nobil. In Cod. VII,

deleto ἄλογος, subscriptis manus 2da: ἀκρόβυστος ἐν χεῖλισιν. Cf. ad v. 30.

¹² Syro-hex. ܟܘܨܝܢܐ ܕܥܘܒܐ. Sic Syro-hex. in textu, et sine aster. Codd. VII (ex corr. sine τοῖς), 15, 72, Arab. 1, 2.

¹⁴ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, et Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 108.

¹⁵ Syro-hex. ܟܘܨܝܢܐ ܕܥܘܒܐ. Sic in textu Cod. 15. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 2da.

¹⁷ Prior lectio est in Codd. 29, 83, Arab. 1, 2, Syro-hex. (ܟܘܨܝܢܐ); posterior in Ald., Codd. III, VII, 16, 25, alii. Sed in v. 17 pro Γεδσών stant Codd. III, VII.

¹⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 29, 74, 75, 134, Arm. 1. ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. Graeco-Ven.: τὴν ἐναντοῦ θεῖαν.

²⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. 57, 85; neonon Cod. 128 in textu.

²¹ Prior lectio est in Codd. VII, X, 14, 16, 18, alii; posterior in Codd. III, 15, 55, alii, Arm. 1, et Syro-hex. (ܟܘܨܝܢܐ).

²² Syro-hex. ܟܘܨܝܢܐ ܕܥܘܒܐ. ²³ Idem. Ad Theod. non satis distinguere licet, utrum scripserit Syrus noster ܟܘܨܝܢܐ an

27. מִפְּצֵרוֹס... מִפְּצֵרוֹס. Ὁ. καὶ ἐξήγαγον... ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Alia exempl. ὥστε ἐξαγαγεῖν... ἐξ Αἰγύπτου.²⁴

30. עֵרַל שְׁפָתַיִם. Ὁ. ἰσχυρόφωνός εἰμι. Σ. οὐκ εἰμι καθαρὸς φθέγματι.²⁵

Cap. VI. 15. — τῶν υἱῶν 4. 20. — καὶ Μαριάμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν 4.²⁶

CAP. VII.

1. רָאָה נִתְהַיָּה אֶלְהִים לְפָרְעֹה. Ὁ. ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ. Ἄ. ἴδε, δέδωκά σε θεὸν τῷ Φαραώ.¹ Σ. ἴδε, κατέστησά σε θεὸν Φαραώ.² Θ. ... θεὸν Φαραώ.³

2. מִנְּאֲרָיו. Ὁ. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ (alia exempl. Αἰγύπτου⁴).

3. וְאֶת־מוֹפְתָיו. Ὁ. καὶ τὰ τέρατά × 'Εβρ. μου 4.⁵

5. בְּנִמְתָּיו. Ὁ. ἐκτείνων. Ἄλλος· ἐν τῷ ἐκτεῖναί με.⁶

7. וְאֶתְהַרְן בֶּן. Ὁ. Ἄραρὼν δὲ [ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] × Ἄ. υἱός 4.⁷

בְּדַבְרָם. Ὁ. ἡνίκα ἐλάλησεν (alia exempl. ἐλάλησαν⁸).

9. מוֹפֵת. Prodigium. Ὁ. σημεῖον ἢ τέρας. Ἄ. Σ. τέρας.⁹

לְתַיֵּן. In serpentem. Ὁ. δράκων. Ἄ. (eis) κῆτος.¹⁰

11. גַּם־הֵם חֲרָטְמֵי מַצְרַיִם בְּלִהְיוֹתָם בֶּן. Etiam illi, magi Aegypti, per praestigias suas similiter. Ὁ. καὶ οἱ ἑπαοῖδοι τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. Ἄ. καίγε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ Αἰγύπτου ἐν ἡρεμαίαις αὐτῶν οὕτως. Σ. καὶ αὐτοὶ οἱ ἑπαοῖδοι τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. Θ. καίγε αὐτοὶ οἱ ἑπαοῖδοι τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως.¹¹

13. וַיְחַזְק. Et obfirmatum est. Ὁ. καὶ κατίσχυσεν. Σ. (καὶ) ἀντέστη.¹²

וַיִּבֶר. Ὁ. ἐνετείλατο αὐτοῖς. Alia exempl. ἐλάλησεν.¹³

14. בָּיָאן. Renuit. Ὁ. τοῦ μή. Ἄ. ἀνένευσεν.¹⁴

15. וַיִּנְצְבֶתָּ. Ὁ. καὶ ἔση. Alia exempl. καὶ στήση.¹⁵

וַיִּהְיֶה. Ὁ. τοῦ ποταμοῦ. Ἄλλος· τοῦ ρείθρου.¹⁶

18. וַיִּבְאֵשׁ. Et foetebit. Ὁ. καὶ ἐποξέσει. Ἄλλος· βρωμήσει.¹⁷

Fortasse legendum: Θ. Ἀμμιδαδάβ. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ²⁵ Cod. X. Nobil. affert: Schol. οὐκ εἰμι κ. φθ. Montef. vero e Catenis Regiis et schedis Combefis. edidit: "Ἄλλος· οὐκ εἰμι καθαρὸς χειλεσι. Denique Cod. VII in marg. manu 2da: ἀκρόβυστος ἐν χει^{1a} (sic). Cf. ad v. 12. ²⁶ Syro-hex.

CAP. VII. ¹ Codd. 57, 85 (teste Montef.). Nobil. affert: Ἄ. ἴδε. ² Nobil. Cod. 57: Σ. ἴδε, κατέστησά σε. ³ Codd. 57, 85. ⁴ Sic Codd. 18, 53 (sine τῆς), 56 (idem), alii, et Syro-hex. in marg. ⁵ Sic Syro-hex. Pronomen est in Comp., Codd. III, VII (ex corr.), 15, 19, aliis, Arab. 1, 2. ⁶ Cod. VII ex corr. manu 2da. ⁷ Syro-hex. in textu (om. ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ), qui pergīt: ὀδοήκοντα καὶ τριῶν ἦν ἐτών. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 18, 25, alii, Arab. 1, 2, et Syro-hex. ⁹ Syro-hex. ۱. ۰. ۱. ۰. (In textu ἢ τέρας om. Syro-hex., Arab. 1, 2, invitis libris Graecis.) ¹⁰ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 13. ¹¹ "Sic omnes lectiones plenas habet Basiliensis [Cod. 85]

cum nominibus interpretum. Codex quidam Colbertinus ad lectionem Symmachi habet ἐν ἀποκρύφῳ; Reg. 1888, ἐν ἀποκρύφῳ; sed hi ἀποσπασμάτια tantum afferunt.—Montef. Cod. X affert: Ἄ. τρυφιασταί (sic). Ἄ. ἐν ἡρεμαίαις. Σ. ἀποκρύφῳ. Cod. 57 in marg. sine nom.: ἐν ἡρημαίαις (sic) ἀποκρύφῳ. Huc tandem pertinet Anon. in Cat. Niceph. p. 882, ab Helmesio excitatus: "Οἱ δὲ λεληθῶτως ἠγχοστο (οἱ μάγοι), ἐκ τῶν παρελθόντων ἐπιστημώσασθαι δεῖ, ὅπου εἶπον οἱ Ὁ, καὶ ἐποίησαν οἱ ἐπ. τῶν Αἰγ. ταῖς φαρμακείαις· ὁ δὲ Ἄκ., καὶ ἐποίησαν οἱ κρυφιασταί· ὁ δὲ Σύμ., ἐν ἀποκρύφῳ. Cf. Hex. ad Gen. xli. 8. Exod. vii. 22. viii. 7. ¹² Cod. X. ¹³ Sic Comp. (add. αὐτοῖς), Ald. (idem), Codd. III (idem), VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ¹⁴ Cod. X, qui ad βεβάρυνται (sic) lectionem refert. Montef. edidit: Σ. ἀνένευσεν. Ὁ. βεβάρηται, invito cod. Verum vidit Scharfenb. in Animadv. p. 56. Cf. ad Cap. iv. 23. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, Syro-hex. ¹⁶ Cod. VII superscript. manu 2da. Sic vv. 17, 18 (ter), 20 (bis), 21 (ter), et passim. Cf. ad Cap. i. 22. ¹⁷ Idem in marg. manu 2da.

16. אֶת־יָחִי. O'. τὴν ἰσχύν μου. Alia exempl. τὴν δυνάμιν μου.¹⁴
17. מִסְתוּלֵל. Aggeris instar oppronis te. O'. ἐμποιοῖ. Alia exempl. ἀντιποιοῖ.¹⁵ 'A. ἀντιποιοῖ. Σ. κατέχεις.¹⁶
18. בָּרַד כָּבֵד. Grandinem vehementem. O'. χάλαζαν πολλήν ('A. Σ. βαρείαν¹⁷).
הִקְדַּח. Foundationis ejus. O'. ἔκτισται. 'A. Σ. ἐθεμελιώθη.¹⁸
19. וַיָּמָתוּ. O'. τελευτήσῃ. ✕ καὶ εἰσήλθε Μωυσῆς καὶ Ἄαρὼν πρὸς Φαραῶν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει ΠΙΠΙ ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων· ἐξαπὸστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι. ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστella πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἵνα εἰδῆς ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ γῆ. νῦν γὰρ ἀποστειλας τὴν χεῖρά μου, πατάξω σέ καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ, καὶ ἐκτραύψῃσθ ἀπὸ τῆς γῆς. πληρὸν ἔκεκεν τούτου διετηρήθης, ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ. ἔτι οὖν σὺ ἐμποιοῖ (s. ἀντιποιοῖ) τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστειλαὶ αὐτούς; ἰδοὺ ὡς ταῦτη τῇ ὥρᾳ αὐριον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαῦτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισται ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοὶ ἔστιν ἐν τῷ πεδίῳ· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἐὰν εὐρεθῇ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ μὴ εἰσελθῇ εἰς οἰκίαν, πέση δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαια, τελευτήσῃ.¹⁹
20. הִיָּס. Confugere fecit. O'. συνήγαγε. Σ. δέσωσεν.²⁰
21. אֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־עַבְדָּיו. O'. ✕ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἄ τὰ κτήνη αὐτοῦ.²¹ 'A. Σ. Θ. τοὺς δούλους αὐτοῦ.²²
22. וְעַל כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאַרְץ מִצְרַיִם. O'. καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ✕ τοῦ πεδίου ἄ ἐπὶ τῆς γῆς ✕ Αἰγύπτου.²³ 'A. Σ. τῆς χώρας. Θ. τοῦ ἀγροῦ.²⁶
23. קָלָת. Tonitrua. O'. φωνάς. "Ἄλλος ἀνέμων ἤχους. "Ἄλλος βροντάς.²⁷
אֶרְצָה. In terram. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia exempl. ἐν τῇ χαλάζῃ.²⁸
24. מְתַלְקָח. Continens se. O'. φλογίζον. 'A. συναναλαμβανόμενον. Σ. ἐνειλούμενον.²⁹
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם. O'. ἐν Αἰγύπτῳ. Alia exempl. ἐν ✕ 'A. πάσῃ τῇ γῆ ἄ Αἰγύπτου.³⁰
25. אֶת כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה. O'. Vacat. ✕ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ.³¹ 'A. πάντας τοὺς ἐν τῇ χώρα. Σ. πάντας τοὺς ἐν τῷ χώρῳ. Θ. πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ.³²
וַיַּעַד־בְּהֵמָה. O'. ἕως κτήνους. "Ἄλλος ἕως τετραπόδων.³³
27. הִפְעֵם. O'. τὸ νῦν. "Ἄλλος ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν.³⁴
30. וְאֶתְהָ וְעַבְדֵיהָ יַדְעֵתִי כִי טָרַם הִרְאוּן מִפְּנֵי

¹⁴ Sic Codd. III, X (cum ἰσχύν in marg.), 14, 16, 18, alii, et Cod. 85 in marg., unde Montef. oscitanter exscripsit: O'. ὄνομά μου. "Ἄλλος δυνάμιν μου. ¹⁵ Sic Codd. 18, 19 (cum ἀντιποιοῖ), 58, 72, alii, et, ni fallor, Syro-hex., qui **ܐܢܬܝܢܘܢ** vertit. ¹⁶ Codd. X (cum ἐγκρατεῖς in textu; in marg. autem: 'A. ἀντιποιοῖ. Σ. κατέχεις. O'. ἐμποιοῖ), 85. Synmachum imitatus est Hieron., Hebraea vertens: *Adhuc retinet populum meum?* ¹⁷ Cod. 85, ¹⁸ Idem. ¹⁹ Syro-hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritanorum tantum posita sunt." Sic Arab. I in marg. ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²² Syro-hex. **ܐܘܬܘܢ**. ²³ Sic Syro-hex., Arm. 1, et sine aster. Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2. ²⁴ Syro-hex. Pronomen est in libris omnibus. ²⁵ Syro-hex. **ܐܘܬܘܢ**.

ܐܘܬܘܢ ✕ **ܐܘܬܘܢ**. Sic sine asteriscis (cum ἐν τῷ πεδίῳ pro τοῦ πεδίου) Codd. 15, 58, 72 (sine Αἰγύπτου), Arab. 1, 2. ²⁶ Syro-hex. **ܐܘܬܘܢ**. ²⁷ Nobil., Cod. Colbert., et Cat. Niceph. p. 652. ²⁸ Sic Codd. 30, 75, 85 (cum ἐπὶ τῆς γῆς in marg.). Ad τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς Cod. X in marg.: χαλάζης. ²⁹ "Has lectiones Aquilae et Symmachi habent Basil. [silente amanuensi Holmesiano] et Colbert. supra memoratus."—Montef. ³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'A. ἐν πάσῃ), et sine notis Codd. 15 (om. τῇ), 72, 130, Arab. 1, 2. ³¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. II (in marg. a manu saec. XV), X (in marg.), 19, 55, 58, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³² Syro-hex. **ܐܘܬܘܢ**. ³³ Idem in marg. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxi. 40. ³⁴ Idem in marg. sine nom. **ܐܘܬܘܢ**.

וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Tu autem et servi tui, novi quod necdum timeatis Iovam Deum. Ο' και σὺ και οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον (s. κύριον ✕ τὸν θεόν³⁵). Σ. σὺ δὲ και οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι (s. οἶδα) ὅτι οὐ φοβείσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ.³⁶

32. עֵלְמָלַךְ. Et spelta. Ο' και ἡ ὀλύρα ('Α. Σ. ζέα. Θ. ὀλύρα³⁷).

33. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Ο' και ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς κύριον. 'Α. και ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς κύριον.³⁸

35. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Ο' τοὺς υἱούς. "Αλλος" τὸν λαόν.³⁹
 וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Per Moysen. Ο' τῷ Μωυσῆ. 'Α. Σ. ἐν χειρὶ Μωυσῆ.⁴⁰

Cap. IX. 2. — τὸν λαόν μου⁴¹ 8. — λέγων⁴² πασάτω ✕ αὐτὴν⁴³ — και ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ⁴⁴ 9. (—) ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, και ἐν τοῖς τετράποσιν⁴⁵ 23. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ⁴⁶ ἐπὶ — πᾶσαν⁴⁷ γῆν. 24. σφόδρα — σφόδρα⁴⁸ 28. — και πῦρ⁴⁹ 29. — και ὁ ὑετός⁴⁹

CAP. X.

1. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Ο' ἐσκλήρυνα. "Αλλος" ἐβάρυνα.¹
 וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Ο' και ✕ τὴν καρδίαν² τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.²

Anon. in Cat. Niceph. p. 653. Nescio an sit scholium, indicans opportunius dici potuisse ἕως τοῦ νῦν quam τὸ νῦν.
³⁵ Syro-hex. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה (IIIPI) Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁶ Syro-hex. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה.
³⁷ Idem (qui in textu quoque commutat) : וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. (Vox Syriaca commutatur cum ζέα Jesai. xxviii. 25; cum ὀλύρα autem 3 Reg. xix. 6. Ezech. iv. 9.) Cf. Hex. ad Ezech. l. c.
³⁸ Cod. 85, teste Montef. Sic in textu Comp. (sine αὐτοῦ), Ald., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii (inter quos est 85), Syro-hex.
³⁹ Sic in marg. sine nom. Codd. X, 64, 85.
⁴⁰ Syro-hex. in textu : וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Sic in textu sine nom. Codd. 15, 58, 72.
⁴¹ Syro-hex. Haec desunt in Codd. 72, 75.
⁴² Idem. Deest in Codd. 14, 16, 25, aliis.
⁴³ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arm. 1.
⁴⁴ Idem.
⁴⁵ Idem. Clausulam reprobant Codd. 72, 106.
⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15,

2. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Ο' κύριος. ✕ ὁ θεός ὑμῶν. και ἐρείς πρὸς Φαραώ· τάδε λέγει ΠΙΠΙ ὁ θεός τῶν 'Εβραίων· ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπήναι με; ἐξαποστείλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι. εἰν δὲ μὴ θύλεις ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω αἴριον ἀκρίδα ἐπὶ τὰ ὄμια σου· και καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, και οὐ δύνησι κατεῖν τὴν γῆν· και κατέδεται τὸ περισσόν (I—L—L) τὸ καταλειφθὲν, ὃ κατέλειπεν ὑμῖν ἢ χάλαζα, και κατέδεται πάσας τὰς βοτάνας (I—L—L) τῆς γῆς, και πάντα τὸν καρπὸν τοῦ ἔξυλου τοῦ φουμένου ὑμῖν ἀπὸ τῆς χώρας. και πλησθήσονται αἱ οἰκίαι σου, και αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, και πάσα οἰκία τῶν Αἰγυπτίων· ὃ οὐδέποτε ἐωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ πρόπαπποί σου, ἀφ' ἧς ἡμέρας γενόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης⁴.

3. וְהָיָה לְךָ אֲדָמָה. Submittere te mihi. Ο' ἐντραπήναι με. "Αλλος" .. ἦξαι μοι.⁴

5. וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ. Ο' πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς. "Αλλος" τὸ λοιπὸν τῆς γῆς.⁵

וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ. Residuum. Ο' τὸ καταλειφθὲν. 'Α. (τὸ) λείπον.⁶

6. וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ. Et vertit se, et exiit. Ο' και ἐκκλίνας Μωυσῆς ἐξῆλθεν. Alia exempl. και ἔκλινεν Μωυσῆς ἐξελεθεῖν.⁷

7. וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ. In laqueum. Ο' σκῶλον. Σ. πρόσπτασμα.⁸ Τὸ Σαμαρειτικόν εἰς ἄτας.⁹

וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ. Ο' τῷ θεῷ αὐτῶν. Alia exempl. κυρίω τῷ θεῷ αὐτῶν.¹⁰

16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III, X, 15, 30, 55, alii. ⁴⁹ Idem.
 CAP. X. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἐσκλήρυνα in marg.), 14, 15, 16, alii, Arm. 1. " Videtur esse Aquilae et Symmachi, qui וְהָיָה לְךָ ΑἲΜΑ semper vertunt βαρύς."—Montef.
² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 58, alii, Arm. 1.
³ Syro-hex. in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritanorum tantum posita sunt."
⁴ Cod. 64, teste Holmesii amanuensi, qui tentat: ὑπείξαι μοι.
⁵ Cod. X in marg. sine nom. Sic in textu Cod. 75.
⁶ Cod. 85.
⁷ Sic Codd. 75, 85 (cum ἐκκλινεν, et in marg., ut in Ed. Rom.). Montef. vero e Cod. 85 exscripsit: 'Α. Ο' και ἐκκλίνας ἐξῆλθεν, repugnante Holmesii amanuensi. Nomen Μωυσῆς reprobant Ald., Codd. III, X, 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex.
⁸ Codd. X, 85 (teste Montef.). Cod. 64 in marg.: . . ασμα.
⁹ In Cod. Colbert. et in Ed. Rom. Aquilae adscribitur.—Montef.
¹⁰ Schol. apud Nobil.
¹⁰ Sic Comp., Ald.,

7. הַתָּרַם תִּדַע. *An nondum novisti.* O'. η εἰδέναί βούλει. 'A. Σ. ἀρα οὐπω οἶδας.¹¹ Τὸ Σαμαρειτικόν πρὶν γνῶς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος.¹²
8. אֶל-פָּרַעָה. O'. πρὸς Φαραώ. 'Αλλος' εἰς πρόσωπον Φαραώ.¹³
9. וּבְנֵינִי וּבְנֵינִי. O'. καὶ πρεσβυτέροις ✕ 'A. Θ. ἡμῶν. ¹⁴
בְּבָנֵינִי. O'. σὺν τοῖς υἱοῖς ✕ 'A. Θ. ἡμῶν. ¹⁵
וּבְנֵינִי וּבְנֵינִי. O'. καὶ θυγατράσιν ✕ Οἱ Γ'. ἡμῶν. ¹⁶
בְּצִאֲנָנִי. O'. καὶ προβάτοις ✕ Οἱ Γ'. ἡμῶν. ¹⁷
וְלֶחֶם. O'. Vacat. ✕ πορευσόμεθα. ¹⁸
כִּי תִגִּיחַהּ לָנוּ. O'. ἔστι γὰρ ἑορτὴ κυρίου.
Alia exempl. add. — τοῦ θεοῦ ἡμῶν.¹⁹
10. וְאֶת-שִׁפְכָם. O'. καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν. 'A. τὰ νήπια ὑμῶν. Σ. τὸν ὄχλον ὑμῶν.²⁰
11. לָנוּ נָא הַבְּרִים וְעַבְדֵי אֶת-יְהוָה. O'. πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατοσαν τῷ θεῷ. 'Αλλος' πορεύεσθε δὴ, οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ κυρίῳ.²¹
מִבְּקָשֵׁי. O'. ἐκζητεῖτε. Σ. Θ. ἀξιούτε.²²
12. בְּאַרְבֵּה וְיַעַל. *Propter locustam; et ascendat.*

- O'. καὶ ἀναβήτω ἀκρίς. 'A. Σ. Θ. ἐν ἀκρίδι.
'A. Θ. καὶ ἀναβήτω (s. ἀναβήσεται).²³
12. עַל-אַרְבֵּה מְצָרִים. O'. ἐπὶ τὴν γῆν ✕ Αἰγύπτου. ²⁴
13. וַיָּט. O'. καὶ ἐπήρε. Alia exempl. ἐξέτεινε δέ.²⁵
הַקָּרִים... קָרִים. O'. νότον... ὁ νότος. 'A. Σ. καύσωνα... ὁ καύσων.²⁶
14. וַיַּעַל הָאַרְבֶּה. O'. καὶ ἀνήγαγεν αὐτήν. 'Αλλος' καὶ ἐπήλθεν ἡ ἀκρίς.²⁷
וַיָּנַח. *Et consedit.* O'. καὶ κατέπαυσεν ('A. ἀνέπαυσεν).²⁸
כִּן אַרְבֶּה כְּמֹהוּ. *Sic locusta sicut illa.* O'. τοιαύτη ἀκρίς. Alia exempl. ἀκρίς τοιαύτη.²⁹
'A. Θ. ... ὁμοία αὐτῇ.³⁰
15. כָּל-הָאָרֶץ. O'. ✕ Θ. πάσης ἡ γῆς.³¹
וַתְּחַשְׁךָ. *Et obscurata est.* O'. καὶ ἐφθάρη.
'A. Σ. καὶ ἐσκοτάσθη.³²
16. הַמַּרְתִּי. O'. ἡμάρτηκα. Σ. ἐσφάλην.³³
22. הַשִּׁפְךָ אֶת-לֶחֶם. *Tenebrae caliginis.* O'. σκότος γνόφος (Σ. ζόφος³⁴) — θύελλα. ³⁵

Codd. III, X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. Montef. e "quibusdam MSS." affert: "Ἄλλος' ὅπως θύσῃσι κ. τῷ θ. αὐτῶν; sed θύσῃσι pro λατρεύσῃσι est lectio singularis Ed. Ald. ¹¹ Nobil., Colbert.: 'A. ἀρα οὐπω οἶδας. Cod. X vero: Σ. ἀρα οὐπω οἶδας. Videtur utriusque lectio esse, quam in textu habet Cod. 75. ¹² Nobil., Colbert. ¹³ Sic in marg. Cod. 64, Syro-hex.; in textu autem Codd. 19, 30, alii. ¹⁴ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 32, 58, 64, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁶ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ¹⁷ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ¹⁸ Sic Cod. 64 (in marg.), Syro-hex., et sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, X, 15, 16 (cum κυρίῳ τῷ θ. ἡ.), 18, alii, Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. 85, teste Montef. Cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. ²¹ "Ita MSS. quidam, cum Hebraico consonantes."—Montef. Pro πορεύεσθε stant Comp., Codd. 53, 56; pro δὴ (δὲ om. Ald., Codd. III, 75) solus Syro-hex.; pro λατρεύσατε Comp., Ald., Codd. II (ex corr. manu 2da), III, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex.; et denique pro τῷ κυρίῳ Codd. III, 15, 55, 59, 135. Sed nullus horum cum lectione Montefalconiana omni ex

parte consentit. ²² Syro-hex. .ל. חפפם .ל. .ס. .ל. חפפם. ad ἀκρίς: .ל. חפפם. ad ἀναβήτω autem: .ל. חפפם. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 30, alii, Arab. 1, 2. ²⁴ Sic Codd. 15, 58, 72, 118, et Syro-hex. (cum ἐπήρε in marg.). ²⁵ Codd. 64 (in marg. sine nom.), 85. ²⁶ Sic in textu Codd. 75, 85 (cum ἐξήλθεν), 118; in marg. autem Cod. 64 (cum καὶ ἐπήλθεν ἡ...), Syro-hex. (ל. חפפם). ²⁷ Cod. 64, teste Montef. Holmesii vero amanuensis ex eodem in marg. sine nom. affert: ἀνεπαύσατο. ²⁸ Sic Codd. 15, 58, 72, qui Syro-hexaplari affines sunt. Hic autem in textu habet: א. חפפם. ✕, quod Graece sonat: ✕ τοιαύτη ἡ ἀκρίς τοιαύτη. ²⁹ Syro-hex. .ל. חפפם. ³⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15. ³¹ Codd. 64 (cum 'A. Σ. ἐσκό...), 85 (teste Holmesio). Montef. e posteriore male edidit: O'. καὶ ἐκάλυψε. 'A. Σ. καὶ ἐσκοτάσθη. Vid. Scharfenb. in *Animadv.* p. 59. Minus probabiliter Cod. X: 'A. Σ. ἐσκοτάσεν. O'. ἐφθάρη. ³² Cod. 64. ³³ Idem in marg. truncato: ὄσφος, h. e. ut recte vidit Holmesii amanuensis: Σ. ζόφος. Cf. Hex. ad Job. xxviii. 3. Psal. x. 2. Jesai. lix. 9. Montef. male exscripsit: Σ. γνόφος, de mutila codicis scriptura tacens. ³⁴ Obelus est in Syro-hex., qui interpungit:

- 23. בְּמִוֹשָׁבָיִם. *In habitationibus suis.* O'. ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο. "Ἄλλος" (ἐν) ταῖς κατοικίαις (αὐτῶν).³⁶
- 24. צֹאנֵיכֶם וּבְקָרְכֶם. O'. τῶν προβάτων ✕ Οἱ Γ'. ὑμῶν ✕ καὶ τῶν βοῶν ✕ Οἱ Γ'. ὑμῶν.³⁷
- 28. מְלֹאֵי חֶסֶד. O'. ἔτι προσθεῖναι. Alia exempl. ἔτι μὴ προσθεῖναι.³⁸
- 29. כִּן דִּבַּרְתָּ. *Recte dixisti.* O'. ✕ 'A. Θ. οὕτως ✕ εἶρηκας.³⁹ Σ. ὀρθῶς. ⁴⁰

Cap. X. 1. — λεγῶν ✕. — ἐξῆς ✕.⁴¹ 4. — ταύτην τὴν ὄραν.⁴² ἀκρίδα — πολλὴν ✕ ἐπὶ — πάντα ✕ τὰ θριά σου.⁴³ 5. — πᾶν ✕ τὸ περισόν.⁴⁴ 6. καὶ — πᾶσαι ✕ αἱ οἰκίαι.⁴⁵ 12. — καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων.⁴⁶ 13. τὴν ῥάβδον ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ.⁴⁷ 24. τῷ θεῷ — ὑμῶν ✕.⁴⁸ 26 (in loco posteriore). — τῷ θεῷ ἡμῶν ✕.⁴⁹

CAP. XI.

- 1. נֶגַע. O'. πληγὴν. 'A. Σ. ἀφῆν.¹
 מִן (in posteriore loco). O'. Vacat. ✕ 'A. Θ. ἐντεῦθεν ✕.²
- 2. אִישׁ מֵאַתְּ רֵעֵהוּ. O'. ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον ✕ αὐτοῦ.³

σκότος, γρόφος, ut Comp. Cod. 75: σκότος καὶ γρόφος (om. θύελλα).³⁶ Cod. 64 in marg.: . . . αἰς κατοικίας. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. Cod. 64 in textu: προβάτων ✕ καὶ τῶν βοῶν ✕; in marg. autem: . . ὦν (sic).³⁸ Sic Comp. (sine ἔτι), Cod. 53, Arm. 1, Syro-hex. (cum || supra lineam char. Estrang. minutiori). ³⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. 108, 128. Ald., Codd. 83, 131 (cum ὡς pro καθῶς): καθὼς εἶρηκας. ⁴⁰ Syro-hex. ⁴¹ Syro-hex. ⁴² Prior vox deest in Codd. 58, 84; posterior in Cod. 72. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. Utraque vox deest in Cod. 72. ⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem, qui pingit: — καὶ πᾶσαι ✕. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Juxta Hebraeum pingendum erat: — τῷ θεῷ ἡμῶν ✕. ⁵⁰ Idem.

CAP. XI. ¹ Nobil., Reg. unus, et Cod. 85 in marg. sine nom. ² Syro-hex. in textu, et sine notis Codd. 15, 18, 58, Arm. 1. ³ Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 58,

- 2. וְהָיָה פְּשִׁימָה בְּרֵעֵיכֶם. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον ✕ αὐτῆς ✕.⁴
- 3. בְּעֵינַי עָבַדְיִפְרָעָה וּבְעֵינַי הָעָר. O'. καὶ ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον (πάντων) τῶν θεραπευόντων αὐτοῦ. Alia exempl. — καὶ ἐναντίον Φαραῶ ✕, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπευόντων Φαραῶ, ✕ 'A. Θ. καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ λαοῦ ✕.⁵
- 5. עַל-כִּכְרֹא. O'. ἐπὶ τοῦ θρόνου ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ ✕.⁶
 הַקָּשָׁה. *Ancillae.* O'. τῆς θεραπαίνης. "Ἄλλος" αἰχμαλωτῖδος.⁷
- 7. לֹא יִשְׁנֶה לְלֶבָב-רְחֵימָהּ לָא. *Non acuet canis linguam suam.* O'. οὐ γρύζει κύων τῇ γλώσση αὐτοῦ. Schol. οὐκ ἀποφθέγγεται κύων, ὡς ἀλγῶν ἢ ἐνοχλοῦμενος.⁸
 וּבִין יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ (✕) Θ. ἀναμέσον ✕ τοῦ 'Ισραήλ.⁹ (✕) καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐν γῆ Αἰγύπτου ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν θεραπευόντων Φαραῶ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπε Μωσῆς τῷ Φαραῶ· τάδε λέγει ΠΙΠΙ· υἱὸς πρωτότοκος μου 'Ισραήλ· καὶ εἶπα πρὸς σέ· ἐξαπέστειλον τὸν υἱόν μου, ἵνα λατρεύσῃ μοι· καὶ οὐκ ἠβουλήθης ἐξαποστεῖλαι αὐτόν· ἰδοὺ ΠΙΠΙ ἀποκτενεῖ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον. καὶ εἶπε Μωσῆς· τάδε λέγει ΠΙΠΙ· περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον γῆς Αἰγύπτου· καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ Αἰγύπτου, ἀπὸ πρωτότοκου Φαραῶ, ὃς κήθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ

72, 128, Arm. 1. ⁴ Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. 15, 58, 72, 128, Arm. 1. Sic sine αὐτῆς Comp., Codd. III, X, 18, 29, 30, alii (inter quos est 64, cum ✕ αὐτῆς in marg.), Arab. 1, 2. Montef. pingit: ✕ καὶ γυνή — αὐτῆς ✕, improbane Ceriani, quo iudice omissio clausulae posterioris casui tribuenda est. Sed tunc pro (γυνή) nonne desideremus ἐκίστη? ⁵ Sic Syro-hex. (cum αὐτοῦ in marg. pro Φαραῶ posteriore). Haec, καὶ ἐν. Φαραῶ, desunt in Cod. 72. Deinde lectio, καὶ ἐν. πάντων τῶν θ. Φαραῶ, est in Codd. 15 (sine πάντων), 58, 72 (ut 15). Postremo post Φαραῶ (s. αὐτοῦ) Codd. 58, 72 add. καὶ ἐν ὀφθ. τοῦ λαοῦ. ⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 32, 72, 128, Arm. 1. ⁷ Schol. apud Nobil. Vid. Cap. xii. 29. ⁸ "Hanc lectionem [praemisso "Ἄλλος?] exhibent quidam codd. et schedae Combefisianae [et sine "Ἄλλος, Anon. in Cat. Niceph. p. 665]." — Montef. ⁹ Sic Syro-hex., asterisco casu omissio, et sine notis Codd. III, X, 14, 16, 18, alii.

ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπείης τῆς παρὰ τὸν μύλον, καὶ ἕως παντὸς πρωτοτόκου κτήνους. καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ τοιαύτη οὐ γέγυνε, καὶ τοιαύτη οὐκέτι προστεθήσεται. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ γρύξει κύνων τῇ γλώσση αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ὅπως εἶδης ἃ παραδοξάσει ΠΙΠΙ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἰσραὴλ (4).¹⁰

8. **קָרָה אִתָּךְ**. *Cum ardore irae.* Ο'. μετὰ θυμοῦ. Ἄλλος μετὰ μεγάλου θυμοῦ.¹¹

10. **מֵאֲרָצָה**. Ο'. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Alia exempl. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.¹²

Cap. XI. 2. — κρυφῆ 4.¹³ σκευὴ ἀργυρᾶ, καὶ (X) σκευὴ χρυσᾶ, — καὶ ἱματισμόν 4.¹⁴ 3. τῷ λαῷ — αὐτοῦ 4.¹⁵ (—) καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς 4.¹⁶ 8. ὁ λαός — σου 4.¹⁷ — Μωυσῆς 4. 9. — μου τὰ σημεῖα καὶ 4.¹⁸

CAP. XII.

1. **וְאֵלֶיךָ יָשָׁב**. Ο'. καὶ X Οἱ Γ'. πρὸς 4 Ἀαρών.¹

3. **וַיִּקְחוּ לָהֶם**. Ο'. λαβέτωσαν X ἑαυτοῖς 4.²

¹⁰ Syro-hex. in marg., absentibus praeter morem asteriscis. Idem notat: "Et ista tantum in editione Samaritanorum feruntur." Eadem habet Arab. I in marg., et Arab. 2 in textu.

¹¹ Sic Cod. 128 in textu, fortasse ex alio interprete. ¹² Sic Codd. III, X, 15, 29, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. (cum ἐκ γῆς Aeg. in marg.), necnon in marg. Codd. 57, 85.

¹³ Syro-hex. ¹⁴ Idem, absente asterisco. ¹⁵ Idem. Pronomen deest in Comp., Codd. 19, 72, 118, Arab. 1, 2.

¹⁶ Idem, obelo casu omisso. ¹⁷ Idem. Pronomen deest in Cod. 72.

¹⁸ Idem.

CAP. XII. ¹ Syro-hex., qui pingit: X Γ'. καὶ πρὸς 4 Ἀ.

² Idem, et sic sine aster. Codd. 15, 58, 72, Arm. ed.

³ Sic Comp., Ald., Codd. 18, 19, 37, alii, ex duplici versione τοῦ וַיִּקְחוּ. ⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58, 72, 84.

⁵ Syro-hex. ⁶ Cod. 85. ⁷ Syro-hex. Sic in textu Codd. 108, 118.

⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 58. Cod. 15: οὐδὲ ἐφθόν ἢ ἡψ. Cod. 72: οὐδὲ ἡψ. ἢ ἐφθόν.

⁹ Sic codd. apud Holmes. Duorum priorum alterutrum in suo habuit Syro-hex., vertens: **لِجَمْعِهِ**. Cf. ad v. 46. ¹⁰ Nobil. Syro-hex. **لِجَمْعِهِ**.

unde Theodotionis nomen assumpsimus. Cod. X affert: Ἀ. ἐν θάμβῳ ὑπέρβασις ἐστίν. Σ. ἐν ἐπιδείξει (sic) φασέχ ὑπερμάχησις ἐστίν. Codd. 57, 85:

5. **תָּמִים יָרָה**. Ο'. τέλειον, ἄρσεν. Alia exempl. τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον.³

6. **עַד עַתָּה יָרַבְעָה עֶשְׂרִי יוֹם**. Ο'. ἕως τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης X Ἑβρ. ἡμέρας 4.⁴ Ἀ. Σ. Θ. ἡμέρας.⁵

7. **וְעַל־הַמְּשֻׁקָה**. *Et super superliminare.* Ο'. καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν (Ἀ. τὸ ὑπέρθυρον⁶).

עַל הַבְּתִים (alia exempl. **עַל הַבְּתִים**). Ο'. ἐν τοῖς οἴκοις. Ἀ. Σ. Θ. καὶ ἐπὶ...⁷

9. **וּבִשְׁלֵב מְבַשֵּׁל**. *Aut coquendo coctum.* Ο'. οὐδὲ X Οἱ Γ'. ἐφθόν 4 ἠψημένον.⁸

10. **וְלֹא־תִתְּרוּ**. *Et non relinquetis.* Ο'. οὐκ ἀπολείψεται (alia exempl. ἀπολείψετε, s. ὑπολείψετε, s. καταλείψετε⁹).

11. **וְבַחֲפוּזָה**. *Cum festinatione.* Ο'. μετὰ σπουδῆς. Ἀ. (Θ.) ἐν θάμβῳ. Σ. ἐν ἐπιδείξει.¹⁰

פֶּסַח הָיָה. *Pascha est.* Ο'. πάσχα ἐστίν. Ἀ. ὑπέρβασις ἐστίν. Σ. φασέχ ὑπερμάχησις ἐστίν. Θ. ὡς οἱ Ο'.¹¹

13. **פְּלָגָה**. *Plaga.* Ο'. πληγῆ. Ἀ. θραῦσμα.¹²

ἐν θάμβῳ (βαθμῷ Cod. 85) ὑπέρβασις ἐστίν. Σ. ἐν ἐπιδείξει φασίν (sic) ὑπερμάχησις ἐστίν. Ad Sym. cf. Hex. ad Ezech. xxx. 9. Zeph. i. 18.

¹¹ Vid. not. praeced. Syro-hex. affert: Ἀ. ὑπέρβασις (فَصَاخَة). Σ. φασέχ ὑπερμάχησις (فَصَاخَة فَصَاخَة فَصَاخَة). Θ. ὡς οἱ Ο'. Contra hos consonos testes parum valet auctoritas Theodoretī ad loc.

(Opp. T. I, p. 139): Τὸ δὲ πάσχα ὁ μὲν Φίλων ἠρμήνευσε διαβατήρια· ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὑπέρβασις (corr. ὑπερβασία ex Cat. Niceph. p. 682, et Photio apud Mai. S. V. N. C., T. IX, p. 127)· ὁ δὲ Σύμμαχος, ὑπερβάσεις· ὁ δὲ Θεοδοσίω, φασέχ, αὐτὴν τὴν Ἑβραίων (Ἑβραίων iidem) τεθεικώς φωνήν. Nec majoris momenti est scholium misere truncatum in marg. Cod. 64, quod tamen, ope similis scholii in marg. Cod. 57, sic legi potest: Ὑπέρβασις (Cod. 57: Ἀ. ὑπέρβασις) ὑπερ Φίλων διαβατήριον ὀνομάζει· Ἀ. καὶ Σ. φασέκ (φασίν Cod. 57)· οἱ μέντοι Ο', θεῖον πνεύματι μάλλον κνωίμενοι, πάσχα κυρίου αὐτὸ προσηρμήνευσαν, διὰ τὸ πάθος τοῦ κυρίου. Quod ad duplicem Symmachi versionem, φασέχ ὑπερμάχησις, attinet, crediderim utrumque cum simul posuisse, ut lectoribus suis tum ipsa vox Hebraea, tum significatio ejus palam fieret.

Aliis quidem locis (Exod. xii. 27. Num. ix. 2) φασέκ tantum exhibet.

¹² Cod. 85, teste Montef. Holmesii amanuensis sine nom. affert. Cf. ad Cap. ix. 14. (Paulo ante ad καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα Cod. X in marg. add. εἰς τὴν

14. לְזָכְרוֹן. O. ✕ Oī Γ'. εἰς 4 μνημόσυνον.¹³
 לִיהוָה. O. ✕ Oī Γ'. τῷ 4 κυρίῳ.¹⁴
 תַּשְׁבֵּת. O. νόμιμον. 'A. ἀκριβείαν. Σ. πρόσ-
 ταγμα.¹⁵
 15. תַּשְׁבִּיתוּ. Amovebitis. O. ἀφανείτε. 'A.
 διαλείψετε. Σ. παύσετε.¹⁶
 19. בְּגֵר. In peregrino. O. ἐν τε τοῖς γειώραις.
 'A. Σ. (ἐν) τῷ προσηλύτῳ.¹⁷
 21. לְכֶם. O. ὑμῖν αὐτοῖς. 'A. Σ. Θ. ἐαντοῖς.¹⁸
 22. אֶל-הַמִּשְׁקָה. O. τῆς φλιᾶς. 'A. πρὸς τὸ ὑπέρ-
 θυρον.¹⁹
 23. עַל-הַמִּשְׁקָה. O. ἐπὶ τῆς φλιᾶς. 'A. ἐπὶ τοῦ
 ὑπερθύρου.²⁰
 26. לְכֶם. O. Vacat. ✕ 'A. Σ. ὑμῖν 4.²¹ Θ.
 ἡμῖν.²²
 27. זָבַח-פֶּסַח הוּא. Sacrificium paschatis est. O.
 θυσία τὸ πάσχα τοῦτο. 'A. . . ὑπερβάσειός ἐστιν.
 Σ. . . φασέε ἐστιν. Θ. ὡς οἱ O'.²³
 28. אַל. O. ἐνετείλατο. "Ἄλλος συνέταξεν.²⁴
 29. בְּבַיִת הַבּוֹר. In carcere. O. ἐν τῷ λάκκῳ.

- 'A. Θ. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ λάκκου. Σ. ἐν τῷ δεσμο-
 τηρίῳ.²⁵
 29. וְכָל בְּכוֹר. O. καὶ ἕως πρωτοτόκου παντός.
 Alia exempl. καὶ πᾶν πρωτότοκον.²⁶
 30. וְהוּא וְכָל-עַבְדָּיו. O. ✕ Oī Γ'. αὐτὸς 4²⁷ καὶ
 (πάντες) οἱ θεράποντες αὐτοῦ.
 32. קָחוּ בְּאֶשֶׁר דְּבַרְתֶּם לָנוּ. O. ἀναλαβόντες
 πορεύεσθε. Alia exempl. add. καθάπερ εἰρή-
 κατε.²⁸ 'A. . καθύ ἐλαλήσατε . . Σ. Θ. . καθάπερ
 ἐλαλήσατε . .²⁹
 וַיְבַרְכֶתֶם. O. εὐλογήσατε δῆ (alia exempl.
 δέ³⁰).
 37. כְּבָתֶּךָ. O. εἰς Σοκχώθ. Σ. εἰς σκηνάς.³¹
 לְבָר מִטָּה. Praeter parvulos. O. πλὴν τῆς
 ἀποσκευῆς. 'A. χωρὶς ἀπὸ νηπίου. Σ. . τοῦ
 ὄχλου.³²
 39. וַיִּשְׁפּוּ. Et coxerunt. O. καὶ ἐπέψαν. "Ἄλ-
 λος καὶ ὄπτησαν.³³
 וַיֵּרָד. Commeatum. O. ἐπισιτισμόν. "Ἄλλος
 τροφήν.³⁴
 40. וּבֵוֹשֶׁב. Habitatio autem. O. ἡ δὲ κατοίκησις
 (alia exempl. παροίκησις³⁵). ('A.) καθέδρα.³⁶

βακτηρίαν, quod nescio quid sibi velit.)¹³ Syro-hex.
 Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, 56, alii.¹⁴ Idem,
 et sine notis Codd. 15, 58, 72.¹⁵ Cod. 85.¹⁶ Idem.
¹⁷ Idem, teste Montef. In collatione Holmesiana anonyma
 est lectio. Pro γειώραις autem Codd. 15, 75 προσηλύτοις
 habent. Cf. Hex. ad Job. xxxi. 32. Psal. cxviii. 19.
¹⁸ Syro-hex.¹⁹ Idem:
 Cf. ad v. 7. (In Jesai. vi. 4 τὸ ὑπερθύρον Noster vertit
 sed in Hex. ad Ezech. xl. 21 eadem
 ac h. l. periphrasi usus est.)²⁰ Idem:
²¹ Syro-hex. in textu.
 Sic sine notis Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.²² Idem
 in marg.
²³ Idem: Cf. ad v. 11.
²⁴ Sic in
 textu Codd. 30, 85 (cum ἐνετείλατο in marg.).²⁵ Syro-
 hex. Cod. X
 affert: S. δεσμοτηρίῳ.²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III,
 X, 14, 15, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex., etiam Cod. 85 in
 marg., unde Montef. edidit: "Ἄλλος καὶ πᾶν πρωτότοκον.
²⁷ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 58, Arm. 1. Mox

πάντες assumptum ex Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18,
 aliis, Arab. 1, 2, Arm. 1, et Syro-hex.²⁸ Sic Comp.,
 Codd. VII (in marg.), X, 15 (ante, non post, πορεύεσθε),
 18, 19, alii, Arm. 1, Arab. 1, 2 (utere ut 15), et Syro-
 hex. (idem).²⁹ Syro-hex.
³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 15,
 25, alii (inter quos 85, cum δῆ in marg.), Syro-hex.
³¹ Cod. VII. Ad ἐκ 'Ραμεσσή εἰς 2. Codd. 64, 85 in marg.
 notant: ἴασις κρίσεως. σκηναί; unde Montef. notam effecit:
 "Ἄλλος ἴασις κρίσεων (sic) σκηναί.³² Codd. X, 85.
 Minus probabiliter Nobil.: 'A. χωρὶς νηπίων. Ad ἀποσκευῆς
 Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν νηπίων καὶ λοιπῶν. Cf.
 ad Cap. x. 10.³³ Cod. VII in marg. manu 2da. Prae-
 terea ad ἐζυμώθη idem appingit ἀνέβη (ut ἀναβῆ⁷ (sic) pro
 ζύμη Cap. xiii. 3); necnon ad φυράματα (v. 34), προζύμα;
 quae mera glossemata neograeca esse videntur.³⁴ Idem.
 In Cod. 56 superscript. δαπάνη.³⁵ Sic (et mox παρά-
 κησαν) Ald., Codd. III, VII, X (cum κατοίκ. in marg.), 14,
 16, 18, alii.³⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex.
 ad Ezech. vi. 6. xxviii. 2.

21. קָרְיִים עֲנִי. O'. νότφ ("Αλλος" ἀπηλιώτη¹⁹)
βιαίφ ("Αλλος" δυνατῶ²⁰).
לְחֶרֶב. O'. ξηράν. 'A. εἰς χέρσον. Σ. εἰς
ξηράν.²¹
24. אֶל-מִתְּיָהּ. O'. εἰς τὴν παρεμβολήν. Schol.
εἰς τὸ στρατόπεδον, εἰς τὴν παράταξιν, εἰς τὸ
φοσσάτον.²²
25. וַיִּסָּר. Et removit. O'. καὶ συνέδησε. Σ.
(καὶ) μετέστησε.²³
רֹאָתֵי. Rotas. O'. τοὺς ἄξονας. 'A. τὸν
τροχόν.²⁴
בְּכִבְדָּהּ. Cum difficultate. O'. μετὰ βίας. "Αλ-
λος" μετὰ βαρύτητος.²⁵
26. וַיִּשְׁבֹּה. O'. καὶ ἀποκαταστήτω. 'A. (καὶ) ἐπι-
στραφήτω.²⁶
עַל-מַצְרַיִם. O'. καὶ ἐπικαλυφάτω τοὺς Αἰγυ-
πτίους. Aliter: O'. — καὶ ἐπικαλυφάτω
ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους.²⁷
27. הַיָּם. O'. τὸ ὕδωρ. "Αλλος" ἢ θαλάσσα.²⁸
לְאֵיתָנָהּ. Ad perennitatem suam. O'. ἐπὶ χώ-
ρας. 'A. εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ.²⁹ Σ. εἰς τὸ

ἀρχαῖον αὐτῆς.³⁰ "Αλλος" ἐπὶ στερεώμα αὐ-
τῆς.³¹

27. וַיִּצְרֵן. Et excussit. O'. καὶ ἐξετίναξε. 'A.
(καὶ) ἀνέβρασεν.³²
30. וַיִּשְׁרֹן. O'. καὶ ἐρρύσατο. "Αλλος" καὶ ἔσωσεν.³³
Cap. XIV. 4. — πάντες³⁴ 6. καὶ — πάντα³⁵
9. οἱ ἵππεῖς ✕ αὐτοῦ³⁶ 10. τοῖς ὀφθαλμοῖς ✕
αὐτῶν³⁷ 11. ἐν — γῆ³⁸ Αἰγύπτω.³⁹ ἐξαγαγὼν
✕ Οἱ Γ'. ἡμᾶς⁴⁰ 12. ἐν τῇ ἐρήμῳ — ταύτη⁴¹
13. εἰς τὸν αἰῶνα — χρόνον⁴² 17. — Φαραὼ καὶ
τῶν Αἰγυπτίων — πάντων⁴³ ἄρμασιν ✕ 'A. Θ.
αὐτοῦ⁴⁴ 18. — πάντες⁴⁵ οἱ Αἰγύπτιοι.⁴⁶ — ἐίμι⁴⁷
ἄρμασιν ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ⁴⁸ καὶ ✕ ἐν τοῖς ἵπ-
ποῖς αὐτοῦ.⁴⁹ 19. — τῶν υἱῶν⁵⁰ ὀπισθεν ✕ αὐ-
τῶν⁵¹ 21. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ⁵² 22. ἐκ δεξιῶν
✕ 'A. Σ. αὐτῶν⁵³ ἐξ ἐωνύμων ✕ Οἱ Γ'. αὐ-
τῶν⁵⁴ 23. ἄρματα ✕ αὐτοῦ⁵⁵ 27. τὴν χεῖρα
✕ αὐτοῦ⁵⁶ 29. τεῖχος ἐκ δεξιῶν ✕ αὐτῶν⁵⁷ καὶ
— τεῖχος⁵⁸ ἐξ ἐωνύμων ✕ 'A. Θ. αὐτῶν⁵⁹

CAP. XV.

1. וְלֵאמֹר. O'. λέγοντες. ('A.) τῶ λέγειν.¹

apud Montef. pro τῇ νυκτὶ legitur τὴν νύκτα; in uno autem Regio ἔφαιεν ἐν τῇ ν. (Ad διήλθεν Cod. VII manu 2da superscripsit ἔβρεχ... (semierasum); et alia manus in marg. appinxit: καὶ ἔβρ... ἔλην τὴν νύκτα. Scilicet voci ἡδὲ ρλυ-
νίας vim tribuunt interpretes Hebraei ad Job. xxxvii. 32. xxxvii. 11. Jesai. xviii. 4.)¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da: ἀπηλιώτ' (sic). Cf. Hex. ad Ezech. xvii. 10.²⁰ Idem.
²¹ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi; et sic, tacito auctore, Montef. Cf. ad v. 16. ²² Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Psal. xxvi. 3. Ad φοσσάτον cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. ²³ Nobil. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐξέ-
στρεψε (quantum e compendio conjicere licet). ²⁴ Syro-
hex. אֶל-מִתְּיָהּ. Cod. VII in marg. manu 2da: τοὺς
τροχόν.²⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁶ Cod. 57.
²⁷ Syro-hex. ²⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁹ Nobil. Lectio suspecta, tum propter pronomen masculinum
αὐτοῦ, tum quia אֵיתָנָה Aquilae στερεός, Symnacho autem
ἀρχαῖος constanter sonat. ³⁰ Codd. VII (in marg. manu
seniori), X, 85 (teste Montef.), et Reg. unus. ³¹ Cod.
VII in marg. manu 2da. ³² Nobil., Cod. 85. Ad καὶ
ἐξετίναξε Syro-hex. scholium philologicum habet: .עָבַרְוּ
et ad terram allisit. ³³ Cod. VII in marg. manu 2da.
³⁴ Syro-hex. ³⁵ Idem, qui male pingit: — καὶ πάντα³⁶

³⁶ Idem, et sine aster. Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ³⁷ Idem, et sine aster. Codd. 15, 74, alii, Arab. 1, 2.
³⁸ Idem, qui pingit: — ἐν γῆ³⁹. Vocem γῆ reprobant
Comp., Ald., Codd. III, VII (ex corr.), X, 16, 18, alii.
³⁹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16,
alii. ⁴⁰ Idem. Pronomen deest in Cod. 58. ⁴¹ Idem.
Vox abest a Codd. 32, 58, 75. ⁴² Idem. ⁴³ Idem.
et sine notis Codd. 72, 108, Arab. 1, 2. ⁴⁴ Idem, qui
pingit: — πάντες οἱ Αἰγ.⁴⁵ ⁴⁵ Idem. Vox desideratur
in Comp., Cod. 58. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem, qui male
pingit: ✕ καὶ ἐν τοῖς ἵπποῖς. Sic sine aster. (pro καὶ ἵπποῖς)
Comp., Ald., Codd. VII (ex corr.), X (in marg.), 15, 16, 19,
alii. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem, et sine aster. Codd. 15,
37, 72. ⁵⁰ Idem, et sine aster. Codd. 15, 58, 72,
Arab. 1, 2. ⁵¹ Idem, et sine notis Codd. VII (ex corr.),
15, Arab. 1, 2. ⁵² Idem (pro καὶ τεῖχος ἐξ ἐν.). Sic sine
notis (cum τεῖχος) Codd. VII (ex corr.), 15. ⁵³ Idem,
et sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁴ Idem, et sine
aster. Codd. 15, 58, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Idem, qui prae-
postere pingit: — τεῖχος ἐκ δ. αὐτῶν, καὶ τεῖχος ἐξ — ἐωνύ-
μων ✕ 'A. Θ. αὐτῶν⁵⁶. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2.

CAP. XV. ¹ Sic in textu sine nom. Ald., Codd. III, 37,
64 (sine τῶ), 74 (idem), 133, 134 (ut 64), Syro-hex. Cod.

1. וְרָכְבוּ. *Et equitem ejus.* Ο. καὶ ἀναβάτην
 ✠ Ἐβρ. αὐτοῦ 4.3 Ἄλλος ἄρμα.3
2. וְהָיָה לְךָ. *Et carmen est Jah.* Ο. καὶ σκε-
 παστῆς ✠ μου κύριος 4.4
3. וְיִשָּׂא מִלְחָמָה. Ο. συντρίβων πολέμου. Ἄλ-
 λος ἄνθρωπος πολέμου.5
4. וְיִבְחַר שְׂלֵשִׁי טַבָּעוּ. *Et lectissimi duces (s.*
essedarii) ejus submersi sunt. Ο. ἐπιλέκτους
 — ἀναβάτας 4.6 τριστάτας κατεπόθησαν (alia
 exempl. τριστάτας κατεπόντισεν7).
5. תְּהִימָה. *Abyssi.* Ο. πόντος. Alia exempl. πόν-
 τος.8 Ἄ. Σ. Θ. ἄβυσσοι.9
6. וְיָמִינִי (in posteriore loco). Ο. ἡ δεξιὰ σου
 (χείρ). Οἱ Γ'. ὁμοίως.10
7. וְיָמִינִי. Ο. τοὺς ὑπεναντίους. Ἄλλος ἐχθροῦς
 σου.11
8. וְנֶעְרַמוּ. *Coacervatae sunt.* Ο. διέστη. Ἄ. Σ.
 Θ. ἔσωρεύθη.12 Ἄλλος ἐθμωνιάσθη.13
9. וְשָׁלַל. Ο. σκύλα. Ἄλλος λάφυρα.14

9. וְיִבְחַר שְׂלֵשִׁי טַבָּעוּ. *Exphebitur iis.* Ο. ἐμπλήσω ✠ ἐξ
 αὐτῶν 4.16
11. מִי־כִמְוֵי אֱלֹהִים מִי־כִמְוֵי אֱלֹהִים. *Quis tui similis est inter deos, Jova? quis tui
 similis est? magnificatus in sanctitate.* Ο.
 τίς ὁμοίος σοι ἐν θεοῖς (Ἄλλος ἰσχυροῖς16),
 κύριε; τίς ὁμοίος σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις.
 Σ. οὔτε ἐν δυναστείαις, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισω-
 θῆναί τις δυναστεία, ἢ κατὰ τι γοῦν ὁμοιο-
 θῆται.17
13. וְיָחַד. Ο. τῇ δικαιοσύνῃ σου. Ἄ. ἐν τῷ
 ἔλεει (s. ἐλεημοσύνη) σου.18
- וְיָחַד. *Duxisti.* Ο. παρεκάλεσας. Σ. διε-
 βάστασας.19
14. וְיָחַד. Ο. ἔθνη. Ἄλλος λαοί.20
- וְיָחַד. *Contremiscent.* Ο. καὶ ὠργίσθησαν
 (alia exempl. ἐφοβήθησαν21). Ἄ. ἐκλονήθη-
 σαν. (Σ.) ἐταράχθησαν.22
- וְיָחַד. *Dolor.* Ο. ὠδίνες. Ἄλλος πόννοι.23

VII in marg. manu 1ma: Ἄκ. λέγειν. Nobil. (cum indice calamo appiето): «[Καὶ εἶπαν] AA. LL. καὶ εἶπαν τῷ λέγειν, quod est secutus S. Augustinus?» quam notulam ad Cap. xiv. 25 oscitant retraxit Montef. 2 Syro-hex. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. 3 Cod. VII in marg. manu 2da. 4 Syro-hex. Sic sine aster. Arm. 1, et (superscript manu recentiori) Cod. 131; necnon Euseb. in Hist. Eccles. IX, 9. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 4. Ad σκεπαστῆς Montef. ex “uno cod.” affert: Ἄλλος ὑπεραπιστῆς, quod in textu habet Psalter. Graec. Lotharing., teste Holmesio. 5 Cod. VII in marg. manu 2da. 6 Obelus est in Syro-hex. Cf. ad Cap. xiv. 4. 7 Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii, invito Syro-hex. 8 Sic Codd. VII (ex corr.) 57 (in marg.), 69 (ut videtur), 81, 85 (in marg.), Arab. 1, 2, Syro-hex. 9 Syro-hex. 10. 11. 12. Cod. VII in marg. manu 2da: ἄβυσσος. 10 Syro-hex., qui in textu non legit χείρ. 11 Sic Montef., tacito auctore. Ad ὑπεραντίους Holmes. e Psalter. Lotharing. ἐχθροῦς exscripsit. 12 Nobil., Cod. 85 (teste Montef.). 13 Cod. VII in marg. manu 2da. Nescio an Aquilae sit figmentum. 14 Idem. Cf. ad Gen. xlix. 27. Prov. i. 13. Jesai. xxxiii. 23. 15 Sic Syro-hex. (✠ 10. 11. 12. ✠), et sine aster. Arab. 1, 2, Arm. 1. 16 Cod. VII in marg. manu 2da. 17 “Hunc Symmachi locum plenum mutamur ex duobus Regiis atque uno Colbertino. Apud

Drusium [Nobil.] mutilus erat [post ἐξισωθῆναι], legebaturque ἐν δυναστείᾳ.—Montef. S. Basil. in Cat. Niceph. p. 719: Τὸ, τίς, ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ, οὐδεὶς. Οὔτε γὰρ ἐν δυναστείαις, ὡς ὁ Σύμ. ἐξέδωκεν, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ κ. τ. ἔ. Ubi, si excipias lectionem ἐν δυναστείαις pro 10. 11. 12. (ad quam cf. Hex. ad Gen. vi. 3), et fortasse ἐν ἁγιασμῷ pro 10. 11. 12., reliqua, ni fallor, non Symmachi, sed Basilii sunt, qui post ὁμοιωθῆναι pergit: Οὐδὲ γὰρ συγκρίνεται τὰ ἀσύγκριτα, οὐδὲ τῷ ποιητῇ τὰ ποιήματα, οὐδὲ τῷ ὄντι τὰ μὴ ὄντα, καὶ εἰς γένεσιν παραχθῆντα πάντων γὰρ καὶ ἐν πᾶσιν ὑπεραντίστηκεν ἀσύγκριτοις ὑπεροχαῖς. Quod si verum est, eximendus hic locus ex numero eorum, quos in Hex. ad Gen. i. 27 recensuimus. 18 “Sic unus Regius.”—Montef. 19 “Sic codd. omnes, et Drusius [Nobil.]. Hinc Vulgata portasti.”—Montef. Lectio Aquilam magis sapit, coll. Hex. ad Psal. xxii. 2. Jesai. li. 18. Sic tamen S. Greg. Nyss. in Cat. Niceph. p. 720: παρεκάλεσας, τουτέστι, διεβάστασας οὕτως γὰρ ὁ Σύμ. διεμνηστέ. 20 Cod. VII in marg. manu 2da. 21 Sic Codd. III, X (cum ὠργ. in marg.), 59, 64 (ut X), 85 (in marg.). 22 Nobil. affert: Ἄ. ἐκλονήθησαν. Schol. ἐταράχθησαν. S. Greg. Nyss. ibid.: ὠργίσθησαν, ἦγον ἐκλονήθησαν, ἐταράχθησαν. Posteriorem lectionem, praecedente Montef., Symmacho vindicavimus. Cf. Hex. ad i. Reg. xxviii. 15. Jesai. xxxii. 11. Minus probabiliter Cod. VII in marg. manu 1ma: Ἄκ. φοβῆ (sic). 23 Cod. VII in marg. manu

15. **נִבְּהָלוּ**. *Terrore percussi sunt.* O'. ἔσπευσαν. 'A. ἐκλονήθησαν.²⁴ "Ἄλλοι ἐθορυβήθησαν.²⁵
אֵילֵי. *Fortes.* O'. καὶ ἄρχοντες. "Ἄλλος δυνατοί.²⁶
נִבְּגוּ. *Diffluent.* O'. ἐτάκησαν. "Ἄλλος ἔδαφίσθησαν.²⁷
16. **אֵימָתָהּ וּפְחָד**. *Terror et pavor.* O'. τρόμος καὶ φόβος. 'A. θάμβος καὶ φόβος. Θ. ὡς οἱ O'.²⁸
וַיִּדְמוּ כַּפָּאָן. *Obmutescunt instar lapidis.* O'. ἀπολιθωθήτωσαν. 'A. Θ. σιγήσουσι (s. σιωπήσουται) . . Σ. ἀκίνητοι ἔσονται . .²⁹
קִבְּיָת. O'. ὄν ἐκτίσω. Alia exempl. ὄν ἐλυτρόσω.³⁰ Σ. ἐκτίσω. O'. Θ. ἐλυτρόσω.³¹
17. **הִבְּיָמוּ**. *Induces eos.* O'. εἰσαγαγὼν ✕ 'A. αὐτούς.³²
מִכּוֹן לְשִׁבְתָּהּ. *In locum habitationis tuae.* O'. εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου. 'A. Σ. ἔδρασμα εἰς καθέδραν σου.³³
כּוֹנְנוּ. *Paraverunt.* O'. ἠτοίμασαν. 'A. ἤδρασαν.³⁴
18. **יְהוָה יִמְלֵךְ**. O'. κύριος (alia exempl. κύριε³⁵) βασιλεύων. 'A. ΠΙΠΙ βασιλεύσει. Σ. ΠΙΠΙ σου βασιλεύσει. Θ. ΠΙΠΙ βασιλεύων.³⁶
19. **אֶת־יָמֵי**. O'. τὸ ὕδωρ. "Ἄλλος τὰ ὕδατα.³⁷

20. **וַתִּקַּח**. O'. λαβοῦσα δέ. Alia exempl. ἔλαβε δέ.³⁸
21. **וַתִּעַן לְהָן**. *Et cantando respondebat iis.* O'. ἐξήρχε δὲ αὐτῶν. 'A. καὶ κατέλεγεν αὐταῖς. Σ. κατέλεγε δέ . . Θ. ὡς οἱ O'.³⁹
22. **וַיִּצְנַח**. O'. καὶ ἤγαγεν αὐτούς. "Ἄλλος καὶ ἐξήλθον.⁴⁰
23. **מֵרָחַק**. *Ad Marah.* O'. εἰς Μέρρα (s. Μέρραν). Σ. εἰς Μεράθ. Θ. ὡς οἱ O', εἰς Μέρρα.⁴¹
לְשִׁתּוֹת מַיִם. O'. πιεῖν. Alia exempl. πιεῖν ὕδωρ.⁴²
25. **וַיּוֹרְחוּ**. *Et monstravit ei.* O'. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ. ('A.) (καὶ) ἐφώτισεν . .⁴³
27. **וַיִּשְׁבְּעֵים הַמֶּרְיָם**. O'. καὶ ἐβδομήκοντα στελέχη φοινίκων. Τὸ Ἑβραϊκόν καὶ ὁ φοίνικες.⁴⁴

Cap. XV. 19. ἄρμασιν ✕ Ἑβρ. αὐτοῦ.⁴⁵ ἀναβάταις ✕ Ἑβρ. αὐτοῦ.⁴⁶ 21. — λέγουσα.⁴⁷ ἀναβάτην ✕ αὐτοῦ.⁴⁸ 22. — ὥστε πιεῖν.⁴⁹ 25. — Μουστῆς.⁴⁹ ἐνέβαλεν — αὐτό.⁴⁹

CAP. XVI.

2. **בַּמִּדְבָּר**. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹

^{2da}. Nisi forte scholium sit. Idem ad Φυλιστιείμ in marg. manu ^{2da}: ἀλλόφυλοι. ²⁴ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 146: ὅτε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδῶμ' ὅπερ Ἀκίλας φησὶν, ἐκλονήθησαν. ²⁵ Nobil., S. Greg. Nyss. in Cat. Niceph. p. 721. ²⁶ Cod. VII in marg. manu ^{2da}. ²⁷ Idem. Nescio an Aquilae sit versio, qui ad Jesai. li. 23 pro שִׁבְיָת (ab שִׁבְיָת, *afflicti*) interpretatus est πῶν ἰδαφιζόντων σέ. ²⁸ Syro-hex. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ²⁹ Idem: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³⁰ Idem: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³¹ Idem: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³² Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³³ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ³⁴ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³⁵ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ³⁶ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³⁷ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ³⁸ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³⁹ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ⁴⁰ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ⁴¹ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ⁴² Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ⁴³ Cod. X, et sine nom. Cod. 85, teste Montef. ⁴⁴ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ⁴⁵ Syro-hex., qui obscure pingit: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ⁴⁶ Idem, et sine notis Codd. III, X, 14, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem, et sine aster. Codd. VII (ex corr.), 15. ⁴⁹ Idem.

³⁰ Syro-hex. (qui in textu habet: κύριος (s. κύριε) ὁ βασιλεύων): אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. ³⁷ Cod. VII in marg. manu ^{2da}. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum λαβοῦσα in marg.). ³⁹ Cod. X: 'A. καὶ κατ. αὐταῖς. Nobil.: Schol. καὶ κατ. αὐταῖς. Syro-hex. vero: אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. Cf. ad Cap. xxxii. 18. ⁴⁰ Cod. VII in marg. manu ^{2da}. ⁴¹ Syro-hex. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. אֵילֵי. Idem in textu pro Μέρρα ad אֵילֵי, partim ex Pesch., ubi אֵילֵי scriptum. ⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. ⁴³ Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xxiv. 12. Job. xii. 7. ⁴⁴ Cod. VII in marg. manu ^{2da}: Τὸ Ἑβραϊκόν ἐβ πηγαὶ ὕδατων καὶ ὁ φοίνικες. ⁴⁵ Syro-hex. Sic sine notis Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem, et sine notis Codd. III, X, 14, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem, et sine aster. Codd. VII (ex corr.), 15. ⁴⁹ Idem.

CAP. XVI. ¹ Sic Syro-hex. in textu, et sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1.

22. הַגְּדֹלָה. Ο'. τὸ ὑπέρογκον. Οἱ λοιποὶ τὸ μέγα.¹⁸
 הַלְקָה. Et leva. Ο'. καὶ κουφιοῦσιν. Schol.
 ἐλαφρυνοῦσιν.¹⁹

הַתְּנִיחַ אֶתְּךָ. Et ferent tecum. Ο'. καὶ συν-
 αντιλήψονται (Σ. Θ. συμβαστάσουσίν²⁰) σοι.

23. הַרְבֵּה. Et praeceperit tibi. Aliter: Tunc sta-
 bilit te. Ο'. κατισχύσει σε. "Ἄλλος" προσέ-
 ταξέ σε.²¹

24. וְהִשְׁתַּחֲוֶה. Ο'. ἤκουσε (alia exempl. ὑπήκουσε²²) δέ.

וְהִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה. Ο'. ὅσα εἶπεν αὐτῷ. ✕ καὶ
 εἶπε Μωσῆς πρὸς τὸν λαόν· οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος
 φέρειν ὑμᾶς. ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ
 ἐστε σήμερον ὡσεὶ τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.
 ΠΙΠΙ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθεῖη ὑμῖν ὡς ἐστὶ
 χιλιοπλασίως, καὶ ἐιλογήσαι ὑμᾶς, καθὼς ἐλάλησεν ὑμῖν.
 πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὴν γνώμην (חַסְדֵּךָ) ὑμῶν,
 καὶ τὴν ὑπόστασιν, καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν; ὅστε ἐαυτοῖς
 ἄνδρας σοφούς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς
 φυλάς ὑμῶν, καὶ καταστήσω αὐτοὺς ἡγεμόνας ὑμῶν. καὶ
 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν· καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆ-
 σαι. καὶ ἔλαβε τοὺς ἀρχιφύλους αὐτῶν, καὶ ἄνδρας
 σοφούς καὶ ἐπιστήμονας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἶναι
 αὐτοῖς ἡγουμένους, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ
 πεντηκοντάρχους, καὶ δεκαδάρχους, καὶ γραμματισεαγω-
 γεῖς τοῖς κριταῖς αὐτῶν. καὶ ἐνετείλατο τοῖς κριταῖς,
 λέγων· διακοῦτε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρί-
 νετε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρῶν καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ
 αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον προσηλίτου αὐτοῦ. οὐκ ἐπιγνώση
 πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν

κρινεῖτε, οὐ μὴ ἰποστεύητε πρόσωπον ἀνδρός· ἔτι ἡ
 κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστὶ. καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ'
 ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμέ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό. καὶ
 ἐνετείλατο αὐτοῖς τοὺς λόγους οὓς ποιήσουσιν.²³

25. וַיַּתֵּן. Ο'. καὶ ἐποίησεν. Σ. καὶ κατέστησεν.²⁴

26. הַקְּשֵׁה. Difficilem. Ο'. ὑπέρογκον. 'Α. Σ.
 σκληρὸν. Θ. τὸ δυσχερές.²⁵ Schol. τὸ μέγα.²⁶

Cap. XVIII. 5. οἱ υἱοὶ ✕ αὐτοῦ.²⁷ 7. προσε-
 κύνησεν — αὐτῷ.²⁸ 8. τῷ γαμβρῷ ✕ Οἱ Γ'.
 αὐτοῦ.²⁹ 9. — καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ (Δ). 13.
 — πᾶς.³⁰ 14. ✕ Οἱ Γ'. ἔως Δ δειλῆς.³¹ 15. τῷ
 γαμβρῷ ✕ Οἱ Γ'. αὐτοῦ.³² 16. — αὐτούς.³³
 18. — ἀνυπομονήτω.³⁴ τὸ ῥῆμα — ταῦτο.³⁵ 19.
 τοὺς λόγους — αὐτῶν.³⁶ 20. — τοῦ θεοῦ.³⁷ καὶ
 τὸν νόμον — αὐτοῦ.³⁸ 21. — σεαυτῷ.³⁹ 24. τοῦ
 γαμβροῦ ✕ αὐτοῦ.⁴⁰ ✕ πάντα Δ ὅσα εἶπεν —
 αὐτῷ.⁴⁰

CAP. XIX.

2. בְּמִדְבָּר וַיִּתְּנוּ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ παρενέβαλον
 ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹

3. אֶל-הַיְהוּדִים. Ο'. εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ. "Ἄλ-
 λος" πρὸς τὸν θεόν.²

5. הִיָּתִים לִי מִכָּל-הָעַמִּים. Et eritis mihi
 peculium ex omnibus populis. Ο'. ἔσεσθέ μοι
 — λαὸς Δ περιούσιος (Σ. ἐξάιρετος³) ἀπὸ πάν-

¹⁸ Cod. 85, teste Montef. Holmesii amanuensis sine
 nom. exscripsit. Mox ad τὰ δὲ βραχέα Cod. 58 in marg.
 affert: τὰ δὲ μικρότερα; Cod. VII manu 2da: τὸ δὲ βραχύ.
¹⁹ Cod. 58 in marg. sine nom. ²⁰ Nobil., Cod. 130.
²¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²² Sic Codd. 29, 74,
 alii; necnon in marg. Codd. 57, 85, 130. ²³ Syro-hex.
 in marg., cum scholio: "Etiam ista in editione Samaritana
 Hebraea tantum feruntur." Ad finem v. 24 Arab. 1, 2
 annotationem habent, nonnulla esse ad h. l. in textu Sama-
 ritano, quae in Hebraico non leguntur. Cf. Dent. i. 9-18,
 ubi praeter leviores varietates pro τὴν γνώμην habetur τὸν
 κόπον, ut in nostro quoque loco textus Hebraeo-Samari-
 tanus editus. ²⁴ Syro-hex. **וַיִּתְּנוּ**. Cod. 58 in
 textu: καὶ κατέστησεν. ²⁵ Nobil., et Cod. 85, teste
 Montef. Cod. 130: 'Α. Σ. σκληρὸν. δυσχερές (sic). Cod. VII
 in marg. manu 2da: σκληρὸν. Praetera Holmes. e Cod. X
 affert: Οἱ λοιποὶ βαρὺ; silentibus Montef., et collatione
 vetusta Bodl. ²⁶ Nobil. ²⁷ Syro-hex. Sic sine

aster. Codd. VII, 15, 74, alii. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem.
 Sic sine notis Comp., Ald., Codd. VII (ex corr. manu 2da),
 15, 19, alii. ³⁰ Idem. ³¹ Idem, per errorem, ut
 videtur. ³² Idem. Sic sine notis Codd. 15, 19, alii,
 Arab. 1, 2. ³³ Idem. Vox deest in Cod. 58. ³⁴ Idem.
 Deest in Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 14, 16, 25, aliis.
³⁵ Idem. ³⁶ Idem. Pronomen deest in Cod. 58.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Deest in Codd. 15, 58. ³⁹ Idem.
 Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 19, alii, Arab. 1, 2.
⁴⁰ Idem. Lectio πάντα ὅσα est in Ald., Codd. 15, 19, aliis,
 Arab. 1, 2.

CAP. XIX. ¹ Syro-hex. Sic sine aster. Arab. 1, 2,
 Arm. 1. Hieron. in Epist. LXXVIII ad Fabiolam, Man-
 sio XII: *Et castrametati vult in eremo.* ² Cod. VII
 in marg. manu 2da. ³ Cod. X. Sic in marg. sine
 nom. Cod. 130. Theodoret.: τὸ μέντοι περιούσιος, ἐξάιρετος
 ὁ Σὺμ. ἡρμήνευσε. Parum probabiliter Nobil.: Theodotio:
 ἐξάιρετος.

- των τῶν ἐθνῶν. Σ. ἔσεσθέ μοι ἐξαίρετον ἐκ πάντων τῶν λαῶν.⁴
6. מַמְלַכֶּת כֹּהֲנִים. *Regnum sacerdotum.* Ὁ βασιλειον ἱεράτευμα. Ἄ. βασιλεία ἱερέων. Σ. Θ. βασιλεία ἱερείς.⁵
7. וַיִּקְרָא לְוָקְנִי. Ὁ. καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους. Alia exempl. καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους.⁶
- יְהוָה. Ὁ. ὁ θεός. Οἱ Γ'. ΠΠΠ.⁷
9. צֶבֶב. *In densitate.* Ὁ. ἐν στυλῷ. Ἄ. ἐν πάχει.⁸
10. וְקִדְשָׁתָם. *Et consecra eos (lustrationibus).* Ὁ. καὶ ἄγνισον (Οἱ λοιποὶ ἄγιασον⁹) αὐτούς.
11. סִינִי. Ὁ. τὸ Σινά. Ἄ. Σ. Θ. ὁμοίως Σιναί.¹⁰
12. וְהִגְדַּלְתָּ אֶת-הַעֲמֻמָּה. *Et terminos constitues populo.* Ὁ. καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαόν. Σ. Οἱ λοιποὶ ὀριοθετήσεις (τῷ λαῷ).¹¹
- וְהָיָה לְכָם. *Cavete vobis.* Ὁ. προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἄ. φυλάσσετε ἑαυτούς.¹²
13. יִרְהוּ יִירָה. *Sagittis transfigendo transfigetur.* Ὁ. βολιδί (Ἄ. ροιζήσει. Σ. βέλεσιν. Θ. τοξευόμενος¹³) κατατοξευθήσεται.

13. הַיִּבְלָה תִּשָּׂא. *Cum protraxerit (tubicen) classicum.* Ὁ. ὅταν αἱ φωναὶ, καὶ αἱ σάλπιγγες, καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους. Alia exempl. ὅταν δὲ — αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες ἀπέλθωσιν, — καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους.¹⁴ Ἄ. ἐν τῷ ἐλκυσμῷ τοῦ παραφέροτος. Σ. ὅταν παρέλθῃ ὁ ἀλαλαγμός. Θ. ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ ἰωβήλ.¹⁵
18. כְּעָשָׂן. Ὁ. ὡσεὶ καπνός. Alia exempl. ὡσεὶ ἀτμῖς.¹⁶
- וַיִּתְרַמְּטוּ. *Et contremuit.* Ὁ. καὶ ἐξέστη (Ἄ. ἄλος· ἐπτόθη¹⁷).
22. וְיָרָה בָּהֶם יָרֵחַ יְוָנָה. *Ne irruat in eos Jona.* Ὁ. μήποτε ἀπαλλάξῃ (Ἄ. διακόψῃ. Σ. διαφθείρῃ. Θ. consumat¹⁸) ἀπ' αὐτῶν κύριος. Ἄ. μήποτε διακόψῃ ἐν αὐτοῖς κύριος.¹⁹
23. אֶל-יְהוָה. Ὁ. πρὸς τὸν θεόν (Οἱ Γ'. ΠΠΠ²⁰).
24. יִתְרַמְּטוּ. *Perrumpant.* Ὁ. βιαζέσθωσαν. Alia exempl. βαδιζέτωσαν, s. βαδιζέσθωσαν.²¹
- וַיִּפְרֹץ. Ὁ. ἀπολέση (Ἄ. διακόψῃ. Σ. διαφθείρῃ. Θ. κόψῃ²²) ἀπ' (alia exempl. ἐξ²³) αὐτῶν.

⁴ Sic Colbertinus unus, Regius item et Theodoretus." — *Montef.* Cf. Hex. ad Deut. xiv. 2. Psal. cxxxiv. 4. Non male Graeco-Ven. pro הַיִּבְלָה σφετέρημα dedit. ⁵ Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם כַּחַמְסָה וְכַחַמְסָה וְכַחַמְסָה**. ⁶ "Ita codex unus, tacito interpretis nomine." — *Montef.* Sic in textu Ald., Cod. 83. Cod. II a 1ma manu: καὶ ἐκάλεσε πρὸς τοὺς πρ. ⁷ Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. Codd. VII (manu 2da), 76: κύριος. Cod. 15: κύριος ὁ θεός. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da: πάχωμα (sic). Nos sine auctore Aquilae tribuimus ἐν πάχει, coll. Hex. ad Job. xxxvi. 29. xxxvii. 11. Jesai. xix. 1. ⁹ Nobil. Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ὅ (sic) καὶ ἄγιασον. ¹⁰ Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. ¹¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Deut. xix. 14. Zach. ix. 2. Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ὅ (sic) ὀριοθετήσεις. Nobil., Codd. 58, 85 (uterque in marg.): ὀριοθετήσεις. Cod. 57 in marg.: ὀριοθετήσεις (sic). ¹² Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. Mox ad θηγῶν Codd. 14, 57 (uterque in marg.): ψαύσαι ἢ ἄψασθαι; et Cod. 58: ψαύειν, ἐγγίσειν. ¹³ Nobil., Cod. 85 (cum ροιζήσει, teste Montef.). Idem significat Cod. X: Ἄ. ροιζήσει σὺν (leg. Σύμ.) βέλεσιν. Ὁ. τοξευόμενος; neonon Cod. 130: Ἄ. ροιζήσει βέλεσιν τοξευόμενος. Ad ροιζήσει a ροιζέω cf. Hex.

ad Gen. xxxi. 51. ¹⁴ Sic Syro-hex., qui minus emendate pingit: ὅταν δὲ — αἱ φ. καὶ αἱ σ. ἀπέλθωσιν (אֶל-בְּלָה). Post σάλπιγγες Cod. 71 in textum infert παύσονται) κ. τ. ε. ¹⁵ Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 10. Jos. v. 6. Cod. VII in marg. manu 2da: (στ)αν φωνήση ὁ ἰωβήλ. "Lectionem sic magis correcte nunx dedi, quam in notis ad vers. Syriacam hexaplaem, et tuta est praeterquam pro στ, licet pessime habita." — *Ceriani.* ¹⁶ Sic Codd. X (in marg.), 19 (cum ὡς), 30, alii (inter quos 57 (cum καπνός in marg.)), 85 (idem), 130 (cum καπνός superscript. manu 1ma)). ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ¹⁸ Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. Nobil. affert: Ἄ. διακόψῃ. Σ. διαφθείρῃ. Cf. ad v. 24. ¹⁹ Cod. 85, teste Montef. ²⁰ Syro-hex. ²¹ Prior lectio est in Cod. 15, Syro-hex. (בַּדִּיזָה); posterior in Comp., Codd. 53, 56. Arab. 1, 2: *accedunt.* ²² Syro-hex. **וְהָיָה לְכָם**. (In textu lectio ἀπαλλάξῃ est in Codd. 15, 29, 58 (in textu); in marg. autem ab eadem manu (in marg.), 16, 30, 75, 85 (cum ἀπ' αὐτῶν in marg.), 130.

Cap. XIX. 4. — ὠσεὶ 4.²⁴ 8. — καὶ ἀκουσόμεθα 4.²⁵
 10. — καταβὰς 4.²⁶ τὰ ἱμάτια ✕ αὐτῶν 4.²⁷ 14.
 τὰ ἱμάτια ✕ αὐτῶν 4.²⁸ 16. — Σινά 4.²⁹ 18. ὁ
 καπνὸς ✕ αὐτοῦ 4.³⁰ 21. — λέγων 4.³¹ 24. ἀπ'
 αὐτῶν — κύριος 4.³²

CAP. XX.

2. וְאֵשֶׁת הַצִּיָּוֹן. Ὁ. ὅστις ἐξήγαγόν σε. Alia
 exempl. ὁ ἐξαγαγόν σε.¹
 4. כִּפְסָף. Simulacrum. Ὁ. εἰδῶλον. Οἱ λοιποὶ
 γλυπτῶν.²
 5. עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רַבְעִים. Super pronepotes et
 super abnepotes. Ὁ. ἕως τρίτης καὶ τετάρτης
 γενεᾶς. Alia exempl. ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην
 ✕ Σ. γενεάν 4.³
 7. אֶשְׂרָף. Temere. Ὁ. ἐπὶ ματαίῳ. Ἄ. εἰς εἰκῆ.⁴
 8. לְמִקְדָּשׁוֹ. Ὁ. ✕ Ἄ. Σ. τοῦ (4) ἀγιάζειν αὐτήν.⁵
 13-15. לֹא תִרְצֵחַ; לֹא תִנְאָף; לֹא תִגְנוֹב. Ὁ.
 οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέψεις. οὐ φονεύσεις. Alia
 exempl. οὐ φονεύσεις. οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέ-
 ψεις.⁶
 17. לֹא תִחְמַד בֵּית רַעְיָה לְאִשְׁת־רַעְיָה. Ὁ.
 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον
 σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον
 σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Alia exempl. οὐκ
 ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου (Ἄ.
 οἰκίας ἑταίρου σου. Σ. Θ. ὡς οἱ Ὁ?) — οὐδὲ τὸν
 ἀγρὸν αὐτοῦ 4· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα
 τοῦ πλησίον σου.⁸

17. וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְיָה. Ὁ. οὔτε ὅσα τῷ πλησίον
 σου ἔστιν. ✕ καὶ ἔσται ἐὰν εἰσαγάγῃ σε ΠΙΠΙ ὁ
 θεὸς σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χανααίων, ἐῖς ἣν σὺ εἰσελεύσῃ
 ἐκεῖ κληρονομήσαι, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους,
 καὶ κοιάσεις αὐτοὺς κοιά· καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων
 πάντα τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου. καὶ ἔσται ὡς ἂν
 διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, ὡς
 ἐγὼ ἐπέλλομαι ὑμῖν σήμερον ἐν ὄρει Γαρίζεμ. καὶ οἰκο-
 δομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου, θυσιαστή-
 ριον ἐκ λίθων· οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτὸ σίδηρον. λίθους
 ὀλοκλήριον οἰκοδομήσεις, θυσιαστήριον ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου,
 καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυώματα ΠΙΠΙ τῷ θεῷ σου.
 καὶ θύσεις θυσίαν εἰρηκῆν (חַסְסֵם)· καὶ φαγῇ ἐκεῖ,
 καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι ΠΙΠΙ τοῦ θεοῦ σου. τὸ ὄρος
 ἐκεῖνο πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὀπίσω ὁδοῦ δυσμῶν ἡλίου ἐν
 γῇ Χαναὰν, τὸ κατοικούν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολγὼλ,
 πλησίον τῆς θρυδὸς ὑψηλῆς, ἐχόμενον τοῦ Συχέμ 4.⁹
 18. אֶת-קוֹלֵהָתָא. Ὁ. τὴν φωνήν. Ἄλλος· τὰς
 φωνάς.¹⁰
 וַיִּנְעֻנוּ בַּיָּמֵינוּ מִרָחֹק. Et pavore concutieban-
 tur, et substiterunt e longinquo. Ὁ. ✕ Ἄ.
 καὶ σαλευθεῖς 4 ἔστησαν μακρόθεν.¹¹
 19. וַיִּשְׁמְעוּ. Ὁ. ✕ καὶ ἀκουσόμεθα 4.¹² ✕ ἰδοὺ
 ἔδειξεν ἡμῖν ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν
 μεγαλωσύνην αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ
 μέσου τοῦ πυρὸς ἢ τῆ ἡμέρα ταύτη εἶδομεν ὅτι λαλήσει
 ὁ θεὸς μετ' ἀνθρώπου, καὶ ζήσεται. καὶ νῦν μὴ ἀποθιά-
 νωμεν, ὅτι ἐξανάλωσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τοῦτο τὸ μέγα, ἐὰν
 προσθῶμεν ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν ΠΙΠΙ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
 ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα. τίς γὰρ πᾶσι σὰρξ, ἢ τίς (ס'
 אֵבֶב) ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου
 τοῦ πυρὸς, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζήσεται; πρόσελθε σὺ, καὶ
 ἄκουσον πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ ΠΙΠΙ ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ
 λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ ΠΙΠΙ ὁ θεὸς
 ἡμῶν πρὸς ἐς, καὶ ἀκουσόμεθα, καὶ ποιήσομεν 4.¹³

²⁴ Syro-hex. ²⁵ Idem. Haec desunt in Cod. 72.
²⁶ Idem. Deest in Arab. 2. ²⁷ Idem. Sic sine aster.
 Comp., Codd. VII (cum αὐτῶν), 15, 19, alii. ²⁸ Idem.
 Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (corr. manu 2da),
 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic
 sine aster. Codd. VII (corr. manu 2da), 15, 72, Arab. 1, 2.
³¹ Idem. Vox deest in Codd. 58, 71, 72. ³² Idem.

CAP. XX. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii;
 in marg. autem Codd. 85, 130, Syro-hex. ² Nobil.,
 Cod. 85 (teste Montef.). Minus probabiliter Cod. 130:
 Οἱ λοιποὶ γλυπτῶν. ³ Sic Syro-hex. in textu, et sine
 notis Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii.
⁴ Nobil., Codd. X (in marg. sine nom.), 85 (teste Montef.),

130 (cum eicci). Cf. Hex. ad Psal. cxxxviii. 20. ⁵ Sic
 Syro-hex. in textu, et sine notis Codd. 15 (cum αὐτὰ),
 58, 72. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 18, 19,
 alii, et Syro-hex. ⁷ Syro-hex. ۱. ۱. ۱. ۱. ⁸ Sic Syro-hex. (omisso ex osci-
 tantia amanuensis obelo), et sine obelo Cod. 15. ⁹ Syro-
 hex. in marg., cum scholio: "Etiani ista in editione
 Samaritana Hebraea tantum feruntur." Cf. Deut. xi. 29.
 xxvii. 2-7. xi. 30. ¹⁰ Sic Cod. VII ex corr. manu 2da,
 et Syro-hex. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15,
 58. Arab. 1, 2 (cum ʿʿ praemisso): et terrefecerat eum
 res. Arm. 1: et consternebatur. ¹² Sic Syro-hex., et
 sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹³ Syro-

CAP. XXI.

- 2. וַיִּשָּׁחַתְּ אֱלֹהֵי. Dimittetur liber. O'. ἀπελεύσεται ἐλεύθερος. Alia exempl. ἔξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον.¹
- 3. וְגַמְוֹתָ אֲשֶׁר יָמְנָהּ. O'. ἔξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ' αὐτοῦ.²
- 6. אֲלֵהֶם אֲדֹנָי. Ad iudices (Dei vicem gerentes). O'. πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ. 'A. Σ. πρὸς τοὺς θεούς.³
- אוּ אֲלֵהֶם אֲדֹנָי. O'. ἐπὶ τὸν σταθμόν ('Αλλος παραστάδα.⁴).
- וְאֵת אֲדֹנָי. O'. τὸ οὖς ✕ 'A. Θ. αὐτοῦ.⁵
- 7, 8. וְכִי-יִמְכַר אִישׁ אֶת-בִּתּוֹ לְאִמָּה לֹא תֵצֵא בְּיָמֶיהָ הַעֲבָדִים: אִם-רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנָיהָ. Et cum vendiderit vir filiam suam in ancillam, non egredietur (dimittetur) secundum egressionem servorum. Si displicuerit domino suo, qui sibi desponsaverit

eam. O'. ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται, ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι. ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ (✕ 'Εβρ. ἐν ὀφθαλμοῖς⁶) τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἢ αὐτῷ καθωμολογήσατο (alia exempl. ἦν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν⁷). 'A. καὶ ὅταν πωλήσῃ ἀνὴρ τὴν θυγατέρα αἰτοῦ εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται ὡς ἐξοδος τῶν δούλων. ἐὰν κακισθῇ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ὅς οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν.⁸ Σ. . . οὐ προελεύσεται προέλυσιν δουλικήν. εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἢ μὴ καθωμολογημένη.⁹ Θ. . . οὐκ ἐξελεύσεται, ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δούλοι. εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου αὐτῆς, ἦν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν.¹⁰

9. הַבְּנִיּוֹת. O'. τῶν θυγατέρων. Σ. τῶν νεανίδων.¹¹

11. וְשִׁשְׁבַּע. O'. τὰ τρία ταῦτα. Alia exempl. πάντα ταῦτα.¹²

13. וְאִשְׁרָא לֹא יִצְדָּק. Qui autem non consulto egerit. O'. ὁ δὲ οὐχ ἔκῶν. 'A. καὶ ὅς οὐ μεθώδευσεν.¹³

CAP. XXI. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, 29, 53 (cum duplici versione), 56 (idem), 57 (in marg.), 59, alii. "Videtur esse versio Symmachi, qui liberiori more interpretatur." —Montef. ² "Sic duo MSS."—Montef. Sic Ald., Codd. III (cum εξελ.), VII (idem), X (idem), 14, 16, 18 (ut III), alii. Cod. II (teste Maio): ἐξ. καὶ ἡ γ. μετ' αὐτοῦ. Syro-hex.: ἐξ. καὶ ἡ γ. αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ³ Nobil., et "omnes MSS." apud Montef., qui notat: "Unus codex [Codd. 57, 73 in schedis Bodl.] et schedae Combefis. [= Cat. Niceph. p. 788] hoc scholion habent [ex Origen. Opp. T. II, p. 127]: Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος εἶπον, πρὸς τοὺς θεούς· θεοὺς δὲ τοὺς κριτὰς ὀνομάζουσι, καὶ θεοῦ κριτήριον, τὴν τούτων ψήφον." Theodoret. Quaest. VIII in Deut. (Opp. T. I, p. 267): Θεοὺς τοὺς κριτὰς ὀνομάζει· θεοὺς γὰρ, φησιν, οὐ κακολογήσεις κ.τ.έ. Καὶ ἔνθα δὲ εἶπον οἱ O', ἄξεις αὐτὸν ἐπὶ τὸ κριτήριον, οἱ περὶ τὸν ἄκ. καὶ τὸν Σύμ., ἄξεις αὐτὸν πρὸς τοὺς θεοὺς, ἡρμήνευσαν, θεοὺς τοὺς κριτὰς ὀνομάσαντες. Unde Montef., partim praecunte Drusio, plenior, sed falsam, lectionem extudit: 'A. Σ. καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς τοὺς θεοὺς. ⁴ Cod. VII (cum ἡ ἐπὶ in textu ex corr. manu 2da) in marg. manu 2da, cum compendio scripturae in fine. Etiam Graeco-Ven.: ἡ πρὸς τῇ παραστάδι. Pro ὀπιὸν Aquila posuit παραστὰς Jesai. lvii. 8 (coll. Hex. ad Ezech. xlii. 21). ⁵ Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58 (qui in marg. pingit: γρ. καὶ τὸ οὖον. Cf. Hex. ad Jerem. xxxv. 15), 72, alii. (Ad

ὀπιὸν Cod. VII in marg. manu 2da: τρυπητήριον.) ⁶ Syro-hex., qui legit et pingit: ✕ 'Εβρ. ἐν ὀφθαλμοῖς ὁ τοῦ κυρίου αὐτῆς ὁ (sic). Lectionem ἐν ὀφθ. τῷ κ. αὐτῆς testantur Ald., Codd. 15, 58, 83. ⁷ Sic Ald., Codd. III (cum αὐτῷ corr. ex αὐτῆν, ut videtur), VII, 14, 15, 16, alii. Syro-hex. οὐ ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ⁸ Cod. 85, teste Montef. Cod. 130 in marg. sine nom.: ὅτε πωλήσῃ α. τὴν θ. εἰς οἰκέτην, οὐκ ἐξ. ὡς ἐξ. τῶν θ. ἐὰν κακισθῇ ἐν ὀφθ. κυρίου αὐτῆς ὁ (sic) οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. Nobil. assert: 'A. καὶ ὅταν πωλήσῃ—ἐξελεύσεται. Syro-hex. (unde αὐτοῦ assumpsimus): ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ⁹ Nobil. (cum προσελεύσεται προσελ.), Codd. 85 (cum ei μὴ pro ἡ μὴ, ut edidit Montef.), 130 (ut Nobil.). Syro-hex. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ¹⁰ Nobil. (cum τοῦ κυρίου), Codd. 85, 130 (cum οὖν ἦν pro ἦν). Syro-hex. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ὁφθαλμοῖς, et ὁφθαλμοῖς. ¹¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 791: ὅπερ ὁ Σύμ., τῶν νεανίδων, ἐξέδωκεν· κατὰ τὰς εὐγενεῖδας γὰρ συνώκει αὐτῶν, οὐχ ὡς δοῦλη καταφρονουμένη. ¹² Sic Codd. 30, 85 (cum τὰ τρία in marg.), 130 (idem). Cod. VII (in marg. manu 2da), X (in marg.): ταῦτα πάντα. ¹³ Nobil., Codd. 85 (teste Montef.), 130 (cum ὡς pro ὅτε).

13. אָפְּהָקֵן. *Obvenire fecit.* Ο. παρέδωκεν. 'Α. ἀφήκεν.¹⁴
- 17 (Hebr. 16). וַיִּמְכְּרוּ. *Ei vendiderit eum.* Ο. καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται. Alia exempl. καὶ ἀποδῶται × 'Εβρ. αὐτὸν ^{4,15}
18. רִיזִיתִי. *Rixati fuerint.* Ο. λοιδορῶνται. 'Α. διαμάχονται.¹⁶
- וַיִּהְיֶה אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ. Ο. καὶ πατάξωσι τὸν πλησίον × 'Εβρ. αὐτοῦ ^{4,17} 'Α. Σ. Θ. καὶ πατάξῃ τις . . .¹⁸
- בָּאַרְגָּן. *Pugno.* Ο. πυγμῇ. ('Α.) (ἐν) γρόνθφ.¹⁹
19. יָתַן. Ο. ἀποτίσει. 'Αλλος' δώσει.²⁰
22. וְיִלְדֶיהָ. *Progenies ejus.* Ο. τὸ παιδίον ('Αλλος' ἔμβρυον²¹) αὐτῆς.
25. בָּוִיָּה. *Adustio.* Ο. κατάκαμα. 'Αλλος' καύμα.²²
30. כָּכֹל אֶשֶׁר. Ο. × 'Α. Θ. κατὰ πάντα ⁴ ὅσα.²³
32. שְׁקָלִים. Ο. δίδραχμα. Σ. στατήρας.²⁴
33. או בְּרִיבְרָה אִישׁ. Ο. ἢ λατομήσῃ × 'Α. Θ. τις ^{4,25}
34. וְיִשְׁלֹם. Ο. ἀποτίσει. 'Αλλος' ἀποδώσει.²⁶
36. בְּעֵלָיו. Ο. Vacat. × ὁ κύριος αὐτοῦ ^{4,27}

Cap. XXI. 2. — ἔτει ^{4,28} 3. — αὐτός ^{4,29} γυνή — συν ^{4,30} ἐσέλλθη.³⁰ 5. τὰ παιδιά × 'Εβρ. μου ^{4,31} 6. καὶ — τότε ^{4,32} 9. τῷ υἱῷ × αὐτοῦ ^{4,33} 10. τὰ δέοντα × αὐτῆς ⁴ καὶ τὸν ἱματισμὸν × αὐτῆς ^{4,34} 13. — ὁ φονεύσας ^{4,35} 14. τῷ πλησίον × 'Εβρ. αὐτοῦ ^{4,36} — καὶ καταφύγῃ ^{4,37} 17. — τῶν υἱῶν 'Ισραήλ ^{4,38} 19. — ὁ ἄνθρωπος ^{4,39} ἐπὶ βάρβδου × 'Εβρ. αὐτοῦ ^{4,40} 22. — δύο ^{4,41} ἐπιβάλλῃ × αὐτῷ ^{4,42} × 'Εβρ. καὶ ⁴ δώσει.⁴³ 26. ἐκτυφλώσῃ × 'Εβρ. αὐτὸν ^{4,44} 35. τοῦ πλησίον × αὐτοῦ ^{4,45} — τὸν ταύρον ^{4,46} 36. — καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὡσι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ^{4,47}

CAP. XXII.

- 4 (Hebr. 3). בְּשׂוֹר עֲרֵב־מִמּוֹר עֲרֵב־שֵׁה. *Sive bos sit, sive asinus, aut ovis.* Ο. ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου. Alia exempl. ἀπό × Θ. μόσχου καὶ ⁴ ὄνου ἕως προβάτου.¹
- 5 (4). בְּשׂוֹר אֲחֵר. Ο. ἄγρον ἕτερον, — ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἄγρον καταβοσκήσῃ ^{4,2} — ἀποτινύων ἀποτίσει κατὰ τὸν ἄγρον καὶ κατὰ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς τῷ ἀγροῦ (حَم صَحاح) ^{4,3} ὅς κατεβοσκήσῃ ^{4,3}

¹⁴ Codd. X, 85 (teste Montef.), 130. Nobil. affert: Σ. ἀφήκεν. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁶ Nobil. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum —χονται), 85 (teste Holmesii amanuensi), 108 (ut 19); in marg. autem sine nom. Codd. 58, 130 (cum —χονται). ¹⁷ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 72. ¹⁸ Syro-hex. .ل .ف .ص .ا . Sic in textu Comp., Codd. III, X, 18, 25, alii. Cod. VII in textu: καὶ πατάξῃ ὁ εἶς; in marg. autem manu 1ma: τις, et manu 2da: ἀνήρ. ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Jesai. lviii. 4. ²⁰ Sic in textu Cod. 75, Syro-hex. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀποδώσει. ²¹ Sic in textu Cod. 130. Ad ἐν γαστρὶ Cod. 85 in marg. habet: ἔμβρυον; unde Montef. notam hexaplaem fecit: הָרְהָה. Ο. ἐν γαστρὶ ἔχουσιν. 'Αλλος' ἔμβρυον ἔχουσιν. ²² Cod. VII ex corr. manu 2da. ²³ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 14, 15, 16, alii. ²⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxiii. 15. ²⁵ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 15. ²⁶ Sic Cod. 71 in textu, et Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁷ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 15, 72. ²⁸ Idem. Vox deest in Comp., Cod. 108. ²⁹ Idem. Pronomen deest in Cod. 58. ³⁰ Idem.

³¹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. VII, 14, 15, 16, alii. ³² Idem, qui pingit: — καὶ τότε ⁴. ³³ Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. 15, 53, alii. ³⁴ Idem. Prius αὐτῆς sine aster. habent Codd. 15, 58. ³⁵ Idem. Haec desunt in Cod. 58. ³⁶ Idem. Sic sine aster. Cod. 72. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem, qui pingit: — τῶν υἱῶν ⁴ 'Ισρ. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 53, 72, Arab. 1, 2. ⁴¹ Idem. Vox deest in Cod. 58. ⁴² Idem. Sic sine aster. Cod. 15. ⁴³ Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii. ⁴⁴ Idem. Sic sine notis Cod. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem.

CAP. XXII. ¹ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 58, 72 (cum μόσχου καὶ in marg.), 128, 136 (cum ἀπό τε μ.), Arab. 1, 2. Ad ὄνου Cod. VII in marg. manu 2da: βοὸς ὄνου. ² Obelus est in Syro-hex. ³ Sic Syro-hex. in marg., cum scholio: "Ista tanquam in additione (וְ) [וְהַמִּשְׁכָּה] erant in Hebraeo; quae ex ipsis exemplaribus allata sunt, cum essent super ea obelisci (וְהַמִּשְׁכָּה)." Cf. Ceriani ad loc.

6 (5) גָּרִישׁ. *Acervus mergitum.* Ο. ἄλωνας (s. ἄλωνας). *Ἄλλος· θιμωνία.⁴

שְׁלֵם יִשְׁלֵם. Ο. ✕ Σ. Θ. ἀποτινύων ἄ αποτίσει.⁵

8 (7) יָדוּ שְׁלַח יָדוֹ. *Intulerit manum suam (surripiedi causa).* Ο. πεπονηρεῦσθαι. *Ἄλλος· μετεσχηκέναι.⁶

9 (8) דְּבַר־פֶּשַׁע. *Causa delicti.* Ο. ῥήτὸν ἀδίκτημα. *Ἄλλος· ῥήμα ἀδικήματος.⁷

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֲלֹהִים. *Is quem damnaverint iudices.* Ο. καὶ ὁ ἄλoυς διὰ τοῦ θεοῦ. 'Α. καὶ ὃν κατακρινούσι θεοί. Σ. καὶ ὃν ἐν κατακρίνωσιν οἱ θεοί. Θ. κατακρινούσιν οἱ θεοί.⁸

10 (9) אֵין רָאָה. *Nemine vidente.* Ο. καὶ μηδεὶς γνῶ (alia exempl. ἴδῃ⁹). 'Α. Σ. Θ. ὄρων.¹⁰

11 (10) יְהוָה. Ο. τοῦ θεοῦ. 'Α. Σ. Θ. ΠΠΠ.¹¹

וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ. אִם־לֹא שְׁלַח יָדוֹ. Ο. ἢ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι (alia exempl. μετασχεῖν¹²). 'Α. εἰ μὴ ἐξαπέστειλε (Σ. Θ. ἐξέτεινε) τὴν χεῖρα αὐτοῦ.¹³ Aliter: Σ. μετεσχηκέναι αὐτόν.¹⁴

12 (11) גָּנַב וְגָנַב. Ο. ✕ Θ. κλοπήν ἄ κλαπήν.¹⁵

13 (12) יְבִאֲהוּ עַד הַיְרֵפָה. *Adducat eum testem:*

animal dilaniatum. Ο. ἀξει αὐτὸν ✕ μάρτυρα ἄ¹⁰ ἐπὶ τὴν θήραν.

14 (13) Ο. (—) ἢ αἰχμάλωτον γένηται ἄ.¹⁷

שְׁלֵם יִשְׁלֵם. Ο. ✕ Θ. ἀποτινύων ἄ αποτίσει.¹⁸

16 (15) יִפְתָּהּ. *Seduxerit.* Ο. ἀπατήση. 'Α. θέλεῖη.¹⁹

17 (16) יִשְׁקֵל. *Appendet.* Ο. ἀποτίσει. *Ἄλλος· σταθμίσει.²⁰

18 (17) תִּהְיֶה. Ο. περιποιήσετε. Alia exempl. περιβιάσετε.²¹ *Ἄλλος· ζωογονήσετε.²²

20 (19) וַיִּבֶה לְאֱלֹהִים. *Ο. ὁ θυσιάζων θεοῖς.* 'Α. Σ. Θ. ὁμοίως· θυσιάζων θεοῖς.²³

וַיִּהְיֶה. *Devonabitur (excindetur).* Ο. [θανάτω] ἐξόλοθρευθήσεται. Οἱ λοιποὶ ἀναθεματισθήσεται.²⁴

21 (20) וַיָּר לְאַתּוֹנָה וְלֹא תִלְחַצְנֶנּוּ כִּי־גֵרִים. *Et peregrinum non affliges, neque vexabis eum; nam peregrini fuistis in terra Aegypti.* Ο. καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν· ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῆ Αἰγύπτῳ. *Ἄλλος· προσήλυτον οὐ ταπεινώσεις, καὶ οὐ κακώσεις αὐτόν· ὅτι προσήλυτοι ἦτε ἐν γῆ Αἰγύπτου.²⁵

⁴ Cod. VII in marg. manu 2da: θιμωνία (sic). Cf. Hex. ad Job. xxi. 32. ⁵ Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 72. Cod. VII in marg. manu 2da: ἀπότισιν ἀποτίσει. ⁶ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 11. ⁷ Cod. 55 in textu, ex alia, ut videtur, versione. Pro ῥήτὸν Syro-hex. dedit *רָאָה*, h. e. φανερόν. ⁸ Syro-hex. *וְיִרְשִׁיעַן אֲלֹהִים? וְיִרְשִׁיעַן אֲלֹהִים? וְיִרְשִׁיעַן אֲלֹהִים?* eum scholio: *ὅτι θεοὺς τοὺς κριτὰς ὀνομάουσιν.* ⁹ Sic Codd. 15, 75, 85 (cum γνῶ in marg.), 118, 130 (cum εἶδῃ), Arab. 1, 2, Syro-hex. (ut 85). ¹⁰ Syro-hex. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ.* ¹¹ Idem. ¹² Sic Ald. (cum duplici versione, *πεπ. μετασχεῖν*), Cod. 58 (in marg.). Syro-hex. in textu: *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*; in marg. autem: *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. ¹³ Syro-hex. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. Idem ad *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ* allevit: *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. ¹⁴ Cod. 130 (eum autότ). Cod. 85 in marg. sine nom.: *μετεσχηκέναι αὐτῶν*. Cf. ad v. 8. ¹⁵ Syro-hex. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. Sic sine notis Codd. 15, 58, 72. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 72 (cum *μαρτυραν*), 128 (cum *μαρτυρον*), 130 (superscript. manu recentiore). Arab. 1, 2: *januam* (θύραν, quam scripturam venditant Comp., Codd. 72, 106, 128,

Syro-hex.) *testimoniū*. ¹⁷ Clausula abest a Codd. VII (in textu), 14, 16, 58, 59, 77, 131, Syro-hex. (eum *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ* in marg.). ¹⁸ Syro-hex. (qui male pingit: ἀποτινύων ✕ Θ. ἀποτίσει ἄ). Sic sine notis Codd. 15, 53, 72, 128, 129. ¹⁹ Cod. 130. Sic Cod. X in marg. sine nom., teste Holmesio. Cf. Hex. ad Job. xxxi. 27. Jerem. xx. 7. Hos. ii. 14. Mox ad φερῆη Cod. VII in marg. manu 2da: προκί. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Job. xxxi. 6. Jesai. xxxiii. 18. lv. 2. Zach. xi. 12. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (eum —²⁴ *stera*), 15 (idem), 18, 19, alii. Ambigue Syro-hex. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. (In Jud. xxi. 11 pro *περιποιήσεσθε* Noster *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ* exhibet, fortasse pro *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*.) ²² Cod. VII in marg. manu 2da. ²³ Syro-hex. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*. ²⁴ Cod. X. Nobil. affert: *Schol. ἀναθεματισθήσεται αὐτός*. Montef. ex "aliis codd." pleniorē lectionem edidit: 'Α. ὁ θυσιάζων θεοῖς ἀναθεματισθήσεται αὐτός. (Idem ad v. 19 ex Basiliano exseripsit: Θ. πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήρους ἀναθεματισθήσεται (Hebr. *וְיָדוּ שְׁלַח יָדוֹ*), invito Holmesii amanuensi, qui ad *θανάτω* ἀποκτενεῖτε tantum notat: "in marg. ἀναθεματισθήσεται." Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 67.) ²⁵ "Sic codex

- 22 (21). לֹא תַעֲבֹן. *Non opprimetis.* O'. οὐ κακώ-
σετε. 'A. οὐ κακουχήσετε.²⁶
- 24 (23). וּבְנֵיכֶם. O'. καὶ τὰ παῖδια (alia exempl.
τέκνα²⁷) ὑμῶν.
- 25 (24). וְאֶת־אָחִיךָ. O'. τῶ ἀδελφῶ. Alia exempl.
τῶ λαῶ.²⁸
- 26 (25). תִּשְׁבְּנוּ. O'. ἀποδώσεις × Θ. αὐτό²⁹
- 27 (26). וְשָׁמַעְתִּי. O'. × 'A. Θ. καὶ εἰσακού-
σομαι αὐτοῦ.³⁰
- 28 (27). לֹא תִקְלַל. *Non maledices.* O'. οὐ κακο-
λογήσεις. 'A. οὐ καταράση. Σ. οὐκ ἀτιμάσεις.
Θ. ὡς οἱ O'.³¹ Aliter: 'A. Σ. Θ. οὐκ ἀτιμά-
σεις.³²
- וְנָשִׂיא. *Et principem.* O'. καὶ ἄρχοντα (alia
exempl. ἄρχοντας³³). 'A. ἐπηρεμένον. Σ. Θ. .
ἄρχοντα.³⁴
- 29 (28). לֹא תִאָּחַר. *Non retardabis.* O'. οὐ καθυ-
στερήσεις. "Ἄλλως" οὐ βραδυνεῖς δοῦναι.³⁵
- 31 (30). וּבִשְׂרָף בִּשְׂרָף. O'. καὶ κρέας × Σ. Θ. ἐν
τῶ ἄγρῶ³⁶

Cap. XXII. 3. τοῦ κλέμματος × 'Εβρ. αὐτοῦ³⁷
7, 8, 9, 11, 14. τῶ (s. τοῦ) πλησίον × 'Εβρ. αὐ-

τοῦ³⁸ 8. — καὶ ὁμείται. II. — καθόλου.
— οὕτως³⁹ 12. τῶ κρύφω × 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁰ 14.
ὁ δὲ κύριος × Σ. Θ. αὐτοῦ⁴¹ 15. ὁ κύριος × Θ.
αὐτοῦ⁴² — αὐτῶ⁴³ 17. — γυναῖκα⁴⁴ 27. τὸ
ἰμάτιον × 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁵ 30. — καὶ τὸ ὑποζύ-
γιόν σου⁴⁶ τὴν μητέρα × 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁷

CAP. XXIII.

2. לְהַפֹּת. *Flectere* (jus). O'. ὥστε ἐκκλῆσαι
(alia exempl. ἐκκλῖναι¹) κρίσιν.
3. לֹא תִהְיֶה בְּרִיבוֹ. *Non honorabis in causa ejus.*
O'. οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει. Σ. οὐ τιμήσεις ἐν
δίκῃ αὐτοῦ.²
4. הַשִּׁבְנוּ. O'. ἀποστρέψας ἀποδώσεις (alia
exempl. add. αὐτό³). "Ἄλλως" ἀποστροφῇ ἀπο-
στρέψεις.⁴
5. תַּעֲזֹב. *Relaxabis* (vincula ejus). O'. συναρείς.
Alia exempl. συνεγερῖς.⁵
8. פָּקְחִים. *Videntes.* O'. ὀφθαλμούς βλεπόντων
('A. σοφῶν⁶).
9. נִשְׁתַּפְּשֵׁן. O'. τὴν ψυχῇν. 'A. (τὴν) θλιψιν.⁷
11. הִיתָ הַשָּׂדֶה. O'. τὰ ἄγρια θηρία. 'A. τὰ ζῶα
τῆς χώρας.⁸

unus.¹⁷—Montef. ²⁶ Cod. X (cum —σεταί (sic)). Lec-
tionem ad לֹא תַעֲבֹן (v. 20) oscitanter retraxit Montef. Cf.
Hex. ad Gen. xvi. 6. Job. xxxvii. 23. Jesai. lvi. 3, 5, 10.
²⁷ Sic Comp., Codd. 15, 58, 71, 72, 136, Syro-hex. (cum
καὶ τὰ παῖδια (لَا تَعْبُونَ) in marg.). ²⁸ Sic Codd. VII
(cum τῶ ἀδελφῶ σου ex corr. manu 2da), 18, 29, 55, alii.
²⁹ Syro-hex. Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, alii.
³⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58. ³¹ Syro-
hex. .ל. לא יעבד. .ו. לא יעבד. .ו. לא יעבד. .ו. לא יעבד.
57, 73, 85. Cod. 130 autem: .א. ש. ב. ל. ע. οὐ καταμάσεις (sic);
ubi pro λ̄c Holmes. tentat λ̄c i. e. Λουκιανός. ³² Sic
Codd. II, 15, 85, Arab. 1, 2, Syro-hex. ³³ Syro-hex.
.ל. חזמה. .ו. Ad Aquilam cf. Hex. ad
Ezech. xii. 10. xxxii. 29. ³⁴ Cod. VII in marg. manu
2da (cum βραδύνεις). Nisi forte scholium sit. ³⁵ Sic
Syro-hex., et sine notis Comp. (sine artic.), Codd. 15, 53
(ut Comp.), 58, 129 (ut Comp.). Statim ad θηρίων Cod. VII
in marg. manu 2da: θηριόβρωτων. ³⁷ Syro-hex.
Sic sine notis Comp., Codd. VII (ex corr.), 15, 53, alii.
³⁸ Idem. Sic sine notis Codd. 15 (quinquies), 72 (qua-
ter), alii. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Sic sine notis

Comp., Codd. VII (ex corr.), 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2.
⁴¹ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, alii.
⁴² Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. 15, 25, alii,
Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Idem.
⁴⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72. ⁴⁶ Idem.
⁴⁷ Idem. Sic sine notis Codd. III, 15, 72, 76, Arab. 1, 2.
CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14,
15, 16, alii, Syro-hex. ² Nobil., et Regii duo apud
Montef. Mendose Cod. 130: Σ. οὐ τιμήσει ἔνδικον αὐτοῦ.
³ Syro-hex. .و. لا يعب. Cod. 15: παραδώσεις
αὐτά (sic). ⁴ Cod. Basil., teste Montef. Holmesii
amanuensis ex eodem ἀποστροφῇ pro ἀποστρέψας tantum
exscripsit. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II (manu 2da),
VII, X, 14, 15, 16, alii, Syro-hex. ⁶ Nobil., Codd. VII
(a 1ma manu), 85 (in marg. sine nom.), 130. Sic in textu
Cod. 71. Judice Scharfenb. in *Animadv.* p. 69, lectio
σοφῶν (vel potius σοφοῖς) non est Aquilae, sed glossa hanc
translata ex Deut. xvi. 19, ubi tam Hebraea quam Graeca
sonant: ἀποστροφῆ ὀφθαλμούς σοφῶν. ⁷ Cod. VII a 1ma
manu. Lectionem suspectam manus 2da instauravit prae-
ter notam ἄκ. ⁸ Cod. 130. Nobil. affert: 'A. ζῶα τῆς χ.

13. אֶמְרָתִי. O. εἶρηκα. Alia exempl. λελάληκα.⁹
 וְשִׁבְתִּי. O. καὶ ὄνομα. Oί Γ' ὁμοίως.¹⁰
15. אֶמְרָתִי. O. τῶν νέων. "Ἄλλος τῶν προῖμων.¹¹
 וְקִרְבִּי. O. κενός. "Ἄλλος κοῦφος.¹³
16. הַשְּׂמֵרָה. Collectionis frugum. O. συντελείας.
 'A. συλλογῆς. Σ. συγκομιδῆς.¹³ Τὸ Σαμα-
 ριτικόν συνεισφορᾶς.¹⁴
18. O. ὅταν γὰρ ἐκβάλω—τὰ θριά σου. Alia ex-
 empl. vacant.¹⁵
 וְהָיִיתִי. O. θυμιάματός (alia exempl. θυσιάσμα-
 τος; alia, ἀγιάσματος; alia, θυμιάσματος¹⁶) μου.
19. אֶמְרָתִי. O. οὐχ ἐψήσεις
 ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ. Σ. οὐ σκευά-
 σεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ.¹⁷
20. לְפָנַי. O. πρὸ προσώπου σου. Σ. προά-
 γοντά σε.¹⁸
21. מִפְּנֵי אֶמְרָתִי. Cave tibi ab eo. O. πρόσσεχε
 σεαυτῷ (alia exempl. αὐτῷ¹⁹).

21. בֹּא-תִמְרָר. Ne contumax sis in eum. O.
 [καί] μὴ ἀπέθει (A. μὴ προσερίσῃς. Σ. μὴ
 παραπικραίνε²⁰) αὐτῷ (A. Θ. ὁμοίως ἐν αὐτῷ²¹).
 מִן-עֲוֹנוֹתֵיכֶם. Non ignoscet delictis ves-
 tris. O. οὐ γὰρ μὴ ὑποστελεῖται σε. Σ. οὐκ
 ἀφήσει παράπτωμα ὑμῶν.²²
22. אֶמְרָתִי. Et inimicus ero. O. καὶ φυλάξῃτε
 τὴν διαθήκην μου, ✕ ἔσεσθέ μοι λαὸς περιού-
 σιος—καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα—
 ὅσα ἂν εἶπω — σοι — ἐχθρεύσω.²³
 וְאֶמְרָתִי. Et adversabor adversariis
 tuis. O. καὶ ἀντικείμεσθε τοῖς ἀντικειμένοις
 σοι. 'A. καὶ ἐνδήσω τοὺς ἐνδεσμοντάς σε.²⁴
23. לְפָנַי. O. ἡγούμενός σου. "Ἄλλος πρὸ προσ-
 ὴπου σου.²⁵ "Ἄλλος ἐνώπιόν (σου).²⁶
26. מְבֹרָה. Abortiens. O. ἄγονος. "Ἄλλος
 ἄτεκνος.²⁷
 וְיָמֵי. O. τῶν ἡμερῶν ("Ἄλλος ἐτῶν²⁸) σου.

Ad τὰ θηρία τὰ ἄγρια (sic) Cod. 58 in marg.: γρ. καὶ τὰ ζῶα.
⁹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, et Syro-hex. in
 marg. ¹⁰ Syro-hex. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da.
 Nisi forte glossa sit. ¹² "Sic omnes MSS. Regii et
 Colbertinus sine interpretis nomine."—Montef. Cat. Ni-
 ceph. p. 813: "Ἄλλος φησί, κοῦφος. ¹³ Nobil., Codd. X,
 85 (teste Montef.), et Cat. Niceph. p. 814. ¹⁴ Nobil.,
 Cat. Niceph. ibid. ¹⁵ Sic Codd. VII, 55, 71, 72, 75, 128,
 Arm. 1, Syro-hex. Post τὰ θριά σου Ald., Codd. 29, 83
 insuper addunt: οὐκ ἐπιθυμήσει οὐθεὶς τῆς γῆς σου. Cf. Exod.
 xxxiv. 24. ¹⁶ Nobil. (Montef. edidit: "Ἄλλος θυσιά-
 σματος. "Ἄλλ. ἀγιάσματος. "Ἄλλ. θυμιάσματος.) Prior lectio
 est in Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, aliis, et Syro-hex.
 Pro ἀγιάσματος stat solus Cod. 128; pro θυμιάσματος, quae
 forma non alias legitur, solus Cod. 72. Cf. ad Cap.
 xxxiv. 25. ¹⁷ Nobil., et S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 818.
 Opinatur D. Abr. Geiger in *Symmachus* etc. p. 51, Sym-
 machum vocem generaliore *σκευάζεις* posuisse, ut sententiam
 magistrorum Judaeorum strueret, qui praeceptum
 hoc sensu latiori de *quavis mixtura carnis et lactis* intelli-
 gendum esse staturerunt. Nobis quidem Symmachi versio
 a LXXvitali hoc uno differre videtur, quod proprietati
 Graecae linguae magis studuerit; in qua *σκευάζει* et *σκευ-
 ασία* de *confectione ciborum* eleganter dicuntur. (In textu
 post μητρὸς αὐτοῦ Cod. 58 infert: *ὅτι ὁ ποῖόν τοιαύτην θυσίαν,
 μίσος καὶ παράβασις ἐστὶν τῷ Ἰακώβ.* Cf. Hex. ad Deut.
 xiv. 20.) ¹⁸ Codd. 58 (in marg. sine nom.), 85. Vulg.:

qui praecedat te. ¹⁹ Sic Cod. 75 (a 1ma manu), Syro-
 hex., et Patres. ²⁰ Cod. X affert: 'A. μὴ προσερίσῃς.
 Σ. μὴ παραπικραίνου. Montef. edidit: 'A. μὴ προσερίσῃς.
 Σ. μὴ παραπικραίνῃς [soloece], notans: "Sic Basil., qui ad
 Aquilam habet μὴ προσαιρήσεις." Sed Holmesii amanu-
 ensis e Cod. 85 diserte exseripsit: 'A. μὴ προσαιρήσῃς. Σ.
 μὴ παραπικραίνε; et sic ad literam in marg. sine nom. Codd.
 58, 130. ²¹ Syro-hex. Sic in textu Codd. 58, 72, et
 probabiliter Syro-hex. ²² Procop. in Cat. Niceph. p. 818.
 Ad ὑποστελεῖται Cod. VII in marg. manu 2da: *συγχωρήσει*.
²³ Sic Syro-hex. in textu; in marg. autem e regione sine
 indice: "Ista quibus superimpositi asterisci, non reperta
 fuerunt hic [scilicet quia male translata sunt e Cap. xix.
 5, 6] in editione ista τῶν O." Haec, καὶ φυλάξῃτε—ὅσα ἂν
 εἶπω σοι, quae in Hebraeo non habentur, desunt in Comp.,
 Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 29, 59, 71, 83; unde con-
 stat, asteriscis (seu potius obelis) notari debuisse omnia
 a καὶ φυλάξῃτε ad ὅσα ἂν εἶπω σοι inclusive, non ea tan-
 tum quae sub asterisco Syrus habet. Cf. Ceriani ad loc.
²⁴ Codd. 85 (cum ἐνδύσω, teste Holmesii amanuensi), 130.
 Cf. Hex. ad Psal. vi. 8. vii. 6, 7. xxii. 4. ²⁵ Cod. 71
 in textu: *πρὸ πρ. σου ἡγούμενός σου*, ex duplici versione.
²⁶ Cod. VII in marg. manu 2da, hic et v. 27. ²⁷ Codd.
 X, 85, uterque in marg. sine nom. "Haec versio videtur
 Aquilae, qui alibi וְיָמֵי vertit ἀτέκνωσων Psal. xxxiv. 12."
 —Montef. Duplex versio, ἀτεκνος οὐδὲ ἄγονος, est in Comp.,
 Codd. 19, 108. ²⁸ Sic in textu Codd. X, 85.

27. **תִּתֵּן לִי חֵן**. *Terrorem meum*. O'. τὸν φόβον
 ✕ 'Εβρ. μου 4.²⁹ 'A. Σ. τὴν κατάπληξίν
 μου.³⁰
וְהִתְחַבֵּתִי. *Et conturbabo*. O'. καὶ ἐκστήσω.
 "Ἄλλος" καὶ πατάξω.³¹
28. **וְגִרְשָׁהּ**. *Et ejiciet (crabro)*. O'. καὶ ἐκβαλεῖς
 (alia exempl. ἐκβαλεῖ, alia ἐκβαλῶ³²).
29. **מִפְּנֵיהֶם**. O'. Vacat. ✕ 'Εβρ. ἀπὸ προσώπου
 σου 4.³³
31. **פְּלִשְׁתִּים**. O'. τῆς Φυλιστιείμ. 'A. Θ. ὁμοίως
 τοῖς O'. Σ. τῶν Φυλιστιαίων (s. Φυλιστιαίων).³⁴
מִפְּנֵיהֶם. O'. ἀπὸ σοῦ. "Ἄλλος" ἐναντίον σου.³⁵
- Cap. XXIII. 6. **פְּנֵי הָרָג** ✕ 'Εβρ. σου 4.³⁶ 7.
 — παντός 4.³⁷ ✕ Oί Γ'. καὶ 4 ἀθῶν.³⁸ 10. ✕
 καὶ 4 ἔξ.³⁹ 11. ὑπολειπόμενα ✕ 'A. Σ. αὐτῶν 4.⁴⁰
 16. — ποιήσεις 4. 20. — σοι 4.⁴¹ 22. ἐὰν ✕ ἀκοῇ 4
 ἀκούσητε.⁴² 23. — ὁ 4 ἄγγελος.⁴³ 24. καθελείς ✕
 αὐτούς 4.⁴⁴ 28. — καὶ 4 τοὺς Εὐαίους.⁴⁵ 31. ἕως
 τοῦ — μεγάλου 4 ποταμοῦ — Εὐφράτου 4.⁴⁶

CAP. XXIV.

6. **וַיִּשֶׁם בְּאֶזְנוֹתָיִם**. *Et infudit in pelves*. O'. ἐνέ-

χεεν (Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς O'¹) εἰς κρατῆρας.
 'A. ἔθηκεν ἐν προθύμασιν.²

9. **וְיִזְקֶנּוּ**. O'. τῆς γερούσιας. Alia exempl. τῶν
 πρεσβυτέρων.³
10. **וַיִּרְאוּ אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**. O'. καὶ εἶδον τὸν
 τόπον, οὗ εἰστήκει ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. 'A. καὶ
 εἶδον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. Σ. καὶ εἶδον ὄραματι
 τὸν θεὸν Ἰσραήλ.⁴
- כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתָּ**. *Sicut opus pellucidum (s. tes-*
sellatum). O'. ὡσεὶ ἔργον πλίνθου ("Ἄλλος
 λευκοῦ⁵).
- הַשָּׁמַיִם**. O'. τοῦ οὐρανοῦ. Σ. Θ. κατὰ τὸν οὐ-
 ρανόν.⁶
12. **וְהָתָה-אֶת-פַּצְיָהּ**. O'. τὰ πυξία. 'A. Σ. Θ. τὰς
 πλάκας.⁷
- לְהוֹרֹתָ**. *Ad docendum eos*. O'. νομοθετήσαι
 ('A. φωτίσαι. Σ. ὑποδείξαι⁸) αὐτοῖς.
13. **מִשְׁרֵתוֹ**. *Minister ejus*. O'. ὁ παρεστηκὸς
 αὐτῷ. 'A. Σ. Θ. ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ.⁹
14. **וַיִּבְרְכוּ**. *Expectate nos*. O'. ἡσυχάζετε. 'A.
 καθίστατε. Σ. περιμένιατε (s. προσμένιατε).¹⁰
וַיָּבֹא. *Accedat*. O'. προσπορευέσθωσαν. "Ἄλ-
 λος" προσεγγισάτω (s. —σάτωσαν).¹¹

²⁹ Syro-hex. Sic sine notis Comp., Codd. VII (manu 2da), 14, 15, 16, alii. ³⁰ Codd. X, 130 (cum 'A. pro 'A. Σ.). Sic sine nom. Nobil., Cod. 85 in marg. ³¹ Cod. VII in marg. manu 2da. ³² Prior lectio est in Codd. VII, X, 14, 16, 18, aliis, et Syro-hex. (in plurali); posterior in Comp., Ald., Codd. III, 19, 75, aliis. ³³ Syro-hex. in textu. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arm. 1. ³⁴ Syro-hex., qui in textu **פְּלִשְׁתִּים** habet. Cf. Hex. ad Psal. lv. 1. Jerem. xlvii. 4. Amos i. 8. Cod. VII in marg. manu 2da: τῶν ἀλλοφύλων. ³⁵ Sic in textu Cod. 32. ³⁶ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 15, 53, 58, 72, Arm. 1. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 53, 58, 72, Arm. 1. ³⁹ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72. ⁴⁰ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 15, 53, 72, Arm. 1. ⁴¹ Idem. ⁴² Idem (qui pingit: ✕ ἐὰν ἀκοῇ 4). Vox ἀκοῇ deest in Ald., Codd. VII (a 1ma manu), 29, 53, aliis. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 14, 16, 25, alii, Arm. 1. ⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem (qui pingit: ἕως τοῦ — μ. π. Εὐφράτου 4). Vox μεγάλου deest in Codd. 53, 58.

Cap. XXIV. ¹ Syro-hex. ² Cod. 85, teste Montef.;

nam in collatione Holmesiana lectio anonyma est. Cod. 130 in textu: ἔθηκεν (sic) ἐν προθύμασιν. (Montef. vertit, in *paleris*, sensu ita postulante; sed apud bonos scriptores προθύματα sunt τὰ προκατάργματα, ἢ τὰ πρὸ τῆς θυσίας γενόμενα θυμιάματα, ἢ πλακοῖντια, teste Schol. ad Aristoph. Plut. 660.) Ad εἰς κρατῆρα (sic) Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς τὰς λέκκας; Cod. 56 autem in marg.: εἰς χέρμιδα (χέρμιθα). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii (inter quos 131, cum γερούσια superscript. manu *recensitiore*), Arm. 1, et Syro-hex. ⁴ Cod. 85, teste Montef. ⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶ Syro-hex. **וְהַשָּׁמַיִם**. Sed locutio Syriaca aptanda est, ni fallor, Hebraeis **וְהַשָּׁמַיִם**, Arm. 1, et Syro-hex. ⁷ Cod. 85, teste Montef. ⁸ Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 12. ⁹ Nobil. (cum 'A. Σ.), Codd. 85 (teste Montef.), 130. Cod. VII in marg. manu 2da: 'A. Σ. Θ. ὁ λειτουργὸς αὐτῷ (sic). ¹⁰ Codd. X, 85 (cum *prosm.*). Cod. VII in marg. manu 2da: καθίστατε. ¹¹ Cod. VII in marg. manu 2da, cum compendio scripturae in fine. Cf. Hex. ad Job.

15. וַיִּכֶס׃. Ο'. καὶ ἐκάλυψεν. "Αλλος' καὶ ἐσκή-
ασεν.¹²

16. וַיִּשְׁבֵּן׃. Ο'. καὶ κατέβη ('Α. ἐσκήνωσεν. Σ.
ἐπανεπαύσατο¹³).

18. וַיְהִי מִשָּׁה׃. Ο'. καὶ ἦν ἐκεῖ. Alia exempl.
καὶ ἦν Μωυσῆς.¹⁴

Cap. XXIV. 3. καὶ ✕ πάντα ✕ τὰ δικαιώματα.¹⁵
— ἀκουσόμεθα καὶ ✕ ποιήσομεν.¹⁶ 9. — καὶ ✕ Να-
δάβ.¹⁷ 12. ✕ καὶ ✕ τὸν νόμον.¹⁸ 16. — κύριος ✕.¹⁹

CAP. XXV.

2. וַיִּקְחוּ׃. Ο'. καὶ λάβετε. 'Α. Θ. καὶ λαβέτωσαν.¹

הַתְּרוּמָה׃. Oblationem. Ο'. ἀπαρχάς. 'Α. ἀφαί-
ρεμα. Σ. Θ. ἀπαρχήν.²

וַיִּשְׁרֹף לִבּוֹ׃. Quem impellet cor ejus. Ο'.
οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ. 'Α. ὁ θελῶν. . Σ. ὁ
ἐκ θελήσεως (s. προαιρέσεως) αὐτοῦ.³

4. תּוֹלְעֵת שָׁנִי׃. Vermem cocci (pannos coccineos).

xli. 8. ¹² Idem. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Sic Cod. 15, Syro-hex. (qui in marg. habet: ἐκεῖ). Holmes. ad ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος ex Arab. 1, 2 affert: *sedebat Moses in monte*; quae nescio an huc pertineant. ¹⁵ Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ πάντα ✕). Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 2, Arm. 1. ¹⁶ Idem (qui male pingit: ἀκουσόμεθα — καὶ ✕ π.). Arab. 1, 2: *audiemus et faciemus*. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ¹⁹ Idem.

CAP. XXV. ¹ Syro-hex. .ל. א. סעסעו. Sic in textu Comp., Codd. VII (ex corr. manu 2da), X (in marg.), 129. Praeterea Cod. VII in marg. manu 1ma: *συ τωσαν*, h. e. Σ. λαβέτωσαν. ² Syro-hex. .ל. א. סעסעו. E Graecis libris Codd. 85, 130 afferunt: 'Α. ἀφαίρεμα; Cod. X: 'Α. ἀφαίρεματα (quod fortasse ad תְּרוּמָה (תְּרוּמַתִּי) pertinet); Cod. VII in marg. manu 2da: ἀφαιρέματα, δόματα. ³ Idem: סעסעו וסעסעו. Symmachi Syriaca ad litteram Graeca fecimus; quae tamen nescimus an potius vertenda sint, ὁ αὐθαίρετος (τῇ διανοίᾳ), quam integram locutionem idem interpres posuit pro Hebraea לִבּוֹ וְיָדָיו Cap. xxxv. 5, 22; praesertim cum Cod. 108 ad דֹּגְמָה margini alleverit: αὐθαίρετου. (Hebraea serviliter translulit interpres Graeco-Ven.: ὃν ἂν προθυμποποιῇ ἡ καρδία οἷς; elegantius Apostolus 2 Cor. ix. 7: ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ.) ⁴ Cod. X. Codd. 58, 130 in marg. sine nom.: σκόλικος (s. σκόληκος) διάφορον. Cf. ad Cap. xxviii.

Ο'. κόκκινον διπλοῦν. 'Α. σκόληκος διάφορον. Οἱ λοιποὶ διβαφές.⁴

5. מַחֲרָמִים׃. Rubro colore infectas. Ο'. ἡρυθρο-
δανωμένα. Οἱ λοιποὶ πεπυρρωμένα.⁵

וְהַתְּשִׁים׃. Melium (s. rhocarum). Ο'. ὑακίνθινα.
Οἱ λοιποὶ ἰάνθινα.⁶

5 (Hebr. 6). וְהַתְּשִׁים׃. Oleum in usum candelabri,
aromata in usum olei unctionis et suffimenti
odorati. Ο'. Vacat. Alia exempl. — καὶ ✕
✕ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, [καὶ] θυμιάματα
(‘Α. Σ. Θ. ἀρώματα⁷) εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρί-
σεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.⁸

6 (7). וְהַתְּשִׁים׃. Onychis. Ο'. σαρδίον. Οἱ λοιποὶ
δρυχος.⁹

וְהַתְּשִׁים׃. Inclusionis (gemmae in fundas in-
clusae). Ο'. — εἰς ✕ τὴν γλυφῆν.¹⁰ Οἱ λοι-
ποὶ πληρώσεως.¹¹

5, 8, 29. xxxviii. 23, 53. Graeco-Ven.: σκόληξ ἐρυθρός. ⁵ Codd. X, 85 (cum simpliciter ρ), 130 (idem), et Cat. Niceph. p. 833 (idem). Cod. VII in marg. manu 2da glossas habet: πεφαινωμένα, βαβαμένα, ρούσια. ⁶ Codd. X, 85 (teste Montef.). Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 10. Syro-hex. in marg. scholium affert: "Hyacinthus, id est τοῦ estlibon (هياضن);" neonon ad Cap. xxxv. 7: "Pelles hyacinthiniae sunt τοῦ estlibon (هياضن)." Vocem Syriacam, quae in Lexicis desideratur, putat Ceriani omnino esse Graecum σταλβόν, ut nomen sumptum. ⁷ Syro-hex. .(fort. סעסעו) סעסעו. ל. א. סעסעו. Ad θυμιάματα Cod. 108 in marg.: ἀρώματα. Cf. ad Cap. xxx. 23. ⁸ Syro-hex. (qui perverse pingit: — καὶ ἔλαιον—✕ καὶ εἰς τὴν σ. τοῦ θυμιάματος ✕). Sic sine notis, absente [καὶ], Codd. 128, 129, 131 (in marg.), Cat. Niceph. p. 834, Arab. 1, 2, Arm. 1. Cod. VII in marg. manu 2da: ἔλαιον εἰς καῖων (superscript. λυ^x), ἡδύσματα εἰς ἔλαιον τῆς ἀλοιφῆς, καὶ θυμιάμα τῶν ἡδυσμάτων. Haec autem, ἔλαιον (non praemisso καὶ) εἰς τὴν φαῦσιν—τοῦ θυμιάματος, post λίθους σαρδίου (v. 7) leguntur in Comp., Ald., Codd. 19, 56, 83, 108. ⁹ Codd. 85, 130. Ad σαρδίον (sic) Cod. VII in marg. manu 2da: δρυχιους. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12. ¹⁰ Obelus est in Syro-hex. ¹¹ Codd. X, 85, qui hanc lectionem post sequentem εἰς τὸ λόγιον collocant. Etiam Cod. 130 affert: Οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι (τὸ λογιόν) πληρώσεως.

- 6 (7). **לְאַפְדָּי**. *In usum humeralis*. Ο'. εἰς τὴν ἐπωμίδα ('Α. Σ. Θ. ἐπένδυμα¹³).
- וְלִפְתָּו**. *Et pectoralis*. Ο'. καὶ τὸν ποδῆρη. 'Α. Θ. (καὶ) εἰς τὸ λόγιον.¹³
- 7 (8). **וְשִׁבְנֵי**. Ο'. καὶ ὀφθήσομαι. Οἱ λοιποὶ (καὶ) σκηνώσω.¹⁴
- 9 (10). **וְרִיזוֹן**. Ο'. κιβωτὸν (→) μαρτυρίου¹⁵. 'Α. γλασσόκομον.¹⁶
- וְרָחֹב**. Ο'. τὸ πλάτος. "Ἄλλος" (τὸ) εὖρος.¹⁷
- וְרִיזוֹן**. Ο'. τὸ ὕψος. "Ἄλλος" τὸ ἀνάστημα.¹⁸
- 10 (11). **וְרִיזוֹן**. *Marginem*. Ο'. κυμάτια. Σ. στεφάνη.¹⁹
- 11 (12). **וְרִיזוֹן**. *Pedes ejus*. Ο'. κλίτη ✕ Σ. Θ. αὐτῆς²⁰. Σ. πλευράς . . Θ. μέρη .²¹ Aliter: 'Α. Σ. μέρη .²²
- 14 (15). **וְרִיזוֹן**. Ο'. τῆς κιβωτοῦ. Alia exempl. τῆς διαθήκης.²³
- 14 (15). **וְרִיזוֹן**. *Non recedent ab ea*. Ο'. ἀκίνητοι ✕ Σ. Θ. ἐξ αὐτῆς²⁴.
- 16 (17). **וְרִיזוֹן**. *Propitiatorium* (s. *operculum*). Ο'. ἱλαστήριον → ἐπίθεμα²⁵. Ο'. ✕ καὶ πήχεος καὶ ἡμίσου τὸ ὕψος αὐτοῦ²⁶.
- 17 (18). **וְרִיזוֹן**. *Ex auro, opus tornatile*. Ο'. χρυσοτορευτά. Alia exempl. χρυσᾶ τορευτά.²⁷ 'Α. . κεκομμένον. Σ. Θ. . ἐκτεορνευμένα.²⁸
- וְרִיזוֹן**. Ο'. τῶν κλιτῶν. Σ. τῶν ἄκρων.²⁹
- 19 (20). **וְרִיזוֹן**. *Expandentes*. Ο'. ἐκτείνοντες. 'Α. ἐκπετάζοντες.³⁰
- וְרִיזוֹן**. *Tegentes*. Ο'. συσκιάζοντες. 'Α. σκεπάζοντες.³¹
- 21 (22). **וְרִיזוֹן**. *Et conveniam*. Ο'. καὶ γνωσθήσομαι. Οἱ λοιποὶ συντάξομαι.³²
- 22 (23). **וְרִיזוֹן**. *Mensam ex ligno acaciae*. Ο'. τράπεζαν [χρυσῆν] χρυσοῦ καθαροῦ. Alia exempl. τράπεζαν ✕ Θ. ἐκ ξύλων

✕

¹² Cod. 85, teste Montef. Cf. ad Cap. xxviii. 26. Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς τὸ ἐφόδῳ καὶ εἰς τὸ λόγιον. Hieron. in Epist. LXIV ad Fabiolam, 15 (Opp. T. I, p. 363): "Sextum est vestimentum, quod Hebraica lingua dicitur EPHOD. LXX ἐπωμίδα, id est, *superhumeralis* appellant; Aq. ἐπένδυμα, nos *ephod* suo ponimus nomine."

¹³ Cod. X. Cod. 85 (teste Holmesii amanuensis): Οἱ λοιποὶ τὸ λόγιον. Paulo aliter Montef. ex eodem affert: 'Α. Σ. λόγιον. Ο'. Θ. ποδῆρη. Cf. ad Cap. xxviii. 4.

¹⁴ Codd. X, 85, 130. Sic Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. (Idem manu 2da pro ποιήσεις et ἐν ὑμῖν juxta Hebraeam corrigiit ποιήσουσι et ἐν μέσῳ αὐτῶν.) ¹⁵ Sic Syro-hex., cum cuneolo tantum. Vox deest in Cod. VII solo.

¹⁶ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Codd. VII (manu 2da), 130. Montef. e Cod. 85 edidit: 'Α. Σ. Θ. γλασσόκομον, invito Holmesii amanuensi, qui ad κιβωτὸν exscripsit: Οἱ λοιποὶ τὸ λόγιον. Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. 1. 26. 1 Reg. v. 1.

¹⁷ Sic Codd. X, 130, uterque in marg. ¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad 3 Reg. vi. 10, 20. 4 Reg. xix. 23. Jesai. xxxvii. 24. Ezech. xl. 5. 10 Cod. X.

¹⁹ Syro-hex. Sic sine notis Ald., Codd. 15, 83, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²¹ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: μέρη.

²² Cod. 130. Pro 'Α. C. fortasse pingendum 'Α. Θ. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII (cum τῆς κ. in marg. char. unciali), X, 19, 29, alii, Syro-hex. Duplex versio, τῆς κ. τῆς δ., est in Comp., Codd. 15, 16, 18, aliis, Arm. 1.

²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 15,

Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Syro-hex. Vox posterior deest in Cod. 58; in Codd. 19, 30, aliis, ante ἱλαστήριον legitur. Ad ἱλαστήριον Cod. VII in marg. manu 2da: σκέπασμα. (Ad χρυσοῦ καθαροῦ Montef. lectionem hexaplarem dedit: "Ἄλλος" χυτοῦ. Scilicet pro καθαροῦ in Ald., Cod. 58 habetur: καθαροῦ χυτοῦ.)

²⁶ Sic in textu (post τὸ πλάτος ✕ αὐτοῦ 4) Syro-hex. Ne asteriscum in obelum mutatum, vetat scholium margini allitum: "Non invenimus in duobus exemplaribus editionis hujus τῶν Ο', et propter hoc apposimus ei asteriscum (حسب)."

Eadem in textu habent Arab. 1 (cum simili scholio), 2. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. II (manu 2da), III, VII, 16, 18, alii, et Syro-hex. (وَصَلَبٌ تَحْتَهُ خُرُوسٌ. Cf. vv. 30, 35 in LXX et Syro-hex.). ²⁸ Syro-hex. وَاِسْتَبَسَّ. Cf. vv. 30, 35 in LXX et Syro-hex.).

²⁹ Syro-hex. وَاِسْتَبَسَّ. Ad Aquilam pro وَاِسْتَبَسَّ Ceriani corrigiit وَاِسْتَبَسَّ, juxta lectionem ejusdem interpretis ad v. 30, vertens, *decoartatum*, s. *contusum*, cujus verbi forma Peal occurrit in scholio ad Prov. xxiii. 31 versionis Syro-hex.:

"Υπερον (وَاِسْتَبَسَّ) vocat illud quo quis tundit (وَاِسْتَبَسَّ) ptisanam, aut quid simile."

³⁰ Cod. X. ³¹ Cod. X affert: 'Α. ἐκπετάζοντες. Σ. σκεπάζοντες. Ο'. ἐκτείνοντες; ubi Symmachi lectio ad sequentem notam hexaplarem manifeste pertinet. Ad ἐκτείνοντες Nobil., et Cod. 130 in marg. sine nom.: ἐκπετάζοντες.

³² Nobil., Cod. 130. Cod. X, ut supra: Σ. σκεπάζοντες. Cf. Hex. ad Ezech. xxviii. 16. ³³ Nobil., Codd. X, 130 (cum συντάξομαι).

"Codex Reg. unus habet: οἶον [fort. οἰ λ] συντάξομαι."—Montef.

- ἀσήπτων 4.³³ 'Α. ξύλου στετείμ. Σ. ἐκ ξύλων
ἀκανθίνων.³⁴
- 23 (24). יְצַיֵּיִת אֶתֹו יְהוָה טְהוֹר. O'. Vacat. ✕ και
καταχρυσώσεις αὐτήν χρυσίῳ καθαροῦ 4.³⁵
- יְרַמְּגֵם. Marginem aureum. O'. στρεπτά κυ-
μάτια χρυσᾶ. Alia exempl. — στρεπτὸν 4
κυμάτιον χρυσοῦν.³⁶
- 24 (25). יְרַמְּגֵם. O'. — στρεπτὸν 4 κυμάτιον ✕
Σ. Θ. χρυσοῦν 4.³⁷
- 25 (26). עַל אַרְבַּע הַפְּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו. O'. ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς.
Alia exempl. ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη ✕ Θ. ᾧ
ἐστι τῶν τεσσάρων 4 ποδῶν αὐτῆς.³⁸
- 26 (27). לְעֵצֵם הַמִּסְגֶּרֶת. Juxta taeniam. O'.
ὑπὸ τὴν στεφάνην. Ἄλλος· κατέναντι τῆς
στεφάνης.³⁹
- 28 (29). יְקַשְׁוִי. Et phialas. O'. καὶ τὰ σπον-
δεία. Σ. Θ. καὶ τὰς φιάλας.⁴⁰
- 29 (30). לְחֶם פָּנִים. Panem faciei (coram Deo
propositam). O'. ἄρτους ἐναπίους. 'Α. ἄρ-
τους προσώπου. Σ. (ἄρτους) προθέσεως.⁴¹

- 30 (31). מִקְשָׁה. O'. τορευτήν. 'Α. κεκομμένην. Σ.
Θ. ὡς οἱ O'.⁴²
- יְרַכֵּה. Scarus ejus. O'. ὁ καυλὸς αὐτῆς. OI
λοιποὶ ὁ μηρὸς (αὐτῆς).⁴³
- יְבִייעָה. Calices ejus. O'. καὶ οἱ κρατῆρες
(‘Α. σκύφοι⁴⁴).
- יְרַחֲוֵה. Et flores ejus. O'. καὶ τὰ κρίνα
(‘Α. βλαστοί. Σ. ἄνθη⁴⁵).
- 32 (33). גְּבִיעִים מְלֻשְׁקִים. Calices ad formam floris
amygdalae facti. O'. κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι
καρυϊσκούς. 'Α. σκύφοι ἐξημυγδαλισμένοι. Σ.
κρατῆρες ἐντετορευμένοι (s. ἐκτετυπωμένοι) ἀμύ-
γδαλα. Θ. κρατῆρες ἐξημυγδαλισμένοι.⁴⁶
- וְשָׁלֹשָׁה אֲחָדוֹ בַּקֶּנֶה יְרַחֲוֵה. O'. Vacat. ✕ καὶ τρεῖς κρατῆρες
ἐκτετυπωμένοι καρυϊσκούς ἐν καλάμισκῳ τῷ
ἐνὶ σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον ('Α. βλαστός. Σ.
ἄνθος. Θ. ὡς οἱ O'⁴⁷) 4.⁴⁸
- 34 (35). וְכַפֵּיתוֹ תַחַת-שְׁנֵי הַקֶּנִּים מְבִינָה. O'.
Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ σφαιρωτῆρ ὑπὸ
τοὺς δύο καλάμισκούς ἐξ αὐτῆς 4.⁴⁹

³³ Sic Syro-hex. (qui in marg. habet: χρυσίου καθαροῦ),
et sine notis Comp., Codd. 15, 72, 108, Arab. 1, 2, Arm. 1.
Duplex lectio, τρ. χρυσίου καθαροῦ ἐκ ξ. ἀσήπτων, est in
Codd. 19, 131 (cum ἐκ ξ. ἀσήπτων superscript. manu 2da).
³⁴ Syro-hex. ⲉⲥⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ. Cf. ad Cap.
xxvi. 37. xxxv. 7. ³⁵ Sic Syro-hex. (qui male pingit:
καὶ κατ. αὐτὴν χρυσίῳ ✕ καθαροῦ 4), et sine aster. Comp., Ald.,
Codd. 15, 58, 72, 83, 108, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁶ Sic
Syro-hex., et sine obelo Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii.
³⁷ Syro-hex. Prior vox deest in Cod. 54, Arab. 1, 2;
posteriorum sine notis agnoscunt Codd. III, 15, 106,
Arab. 1, 2. ³⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 72.
³⁹ Cod. VII superscript. manu 2da. Cf. Hex. ad Ezech.
xlv. 6. xlvi. 8. Graeco-Ven.: ἀντικρὸ τοῦ περιλειπίματος.
⁴⁰ Syro-hex. ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ. Duplex versio, καὶ τὰς
φ. καὶ τὰ στ. est in Codd. X, 18, 74, aliis. ⁴¹ Nobil.
(cum προσώπων), Codd. VII (in marg. manu 2da), 85 (teste
Montef.), 130 (cum 'Α. προσώπου προθέσεως), Cat. Niceph.
p. 843. Minus probabiliter Cod. X: 'Α. Σ. προσώπου. Θ.
προθέσεως, repugnante etiam Syro-hex., qui affert: Σ. προ-
θέσεως (ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ). Ad ἐναπίους Cod. 56 in marg.
notat: διπροσώπους (ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ). ⁴² Syro-hex. ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ.

ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ. Cf. ad v. 17. ⁴³ Codd. X, 85
(ex quo Montef. exserpsit: 'Α. Σ. Θ. ὁ μηρὸς αὐτῆς; Hol-
mesius autem amanuensis: ὁ μηρὸς, sine nom.), 130. Cat.
Niceph. p. 844: 'Ο καυλός. Ἄλλος· μηρὸς. ⁴⁴ Cod. 85.
Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ σκύφοι (sic). Ad ὁ καυλός
Cod. 130 vitiose scribit: ἄ. ἑ. κύφος· οἱ λ. ὄμηρος (sic). Cf.
ad v. 32. ⁴⁵ Codd. 85, 130. Nobil., Cat. Niceph. ibid.:
Σ. ἄνθη. ⁴⁶ Syro-hex. ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ. (Ad ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ, σκύφοι, cf.
Hex. ad Gen. xlv. 2. Jerem. xxxv. 5.) E testibus Graecis
Nobil. affert: 'Α. ἐξημυγδαλωμένην [sc. λυχνίαν]. Σ. ἐκτετο-
ρευμένην ἀμύγδαλον. Codd. 85 (teste Montef.), 130: 'Α. ἐξη-
μυγδαλισμένοι. Σ. ἐντετορευμένοι. Cat. Niceph. ibid.: 'Α.
ἐξημυγδαλωμένην, ἐκτετορευμένην ἀμύγδαλα. Tandem Cod. X:
'Α. ἐξημυγδαλισμένοι. Σ. ἐντετορευμένοι ἀμύγδαλα, a quo
proxime abest Syrus, si sumas eum vocem ἐντετορευμένοι
paulo liberius quam de more reddidisse. ⁴⁷ Syro-hex.
ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ ⲉⲕⲁⲛⲏⲛⲟⲩⲛ. ⁴⁸ Sic Syro-
hex., et sine aster. Comp. (cum ἐν τῷ ἐνὶ καλ.), Arab. 1, 2.
⁴⁹ Syro-hex. (qui pingit: καὶ σφαιρωτῆρ—✕ ἐξ αὐτῆς 4). Sic
sine aster. Cod. VII in marg. manu 2da.

35 (36). **וַיִּשְׂקֶה**. Ο. τορευτή. [A. ἐξημυδαλω-
μένη.] Σ. ἐκτετορευμένη.⁵⁰

37 (38). **וַיִּבְרָא**. *Et forcipem* (emunctorium)
ejus. Ο. καὶ τὸν ἐπαρυστήρα αὐτῆς. Οἱ
λοιποὶ λαβίδας.⁵¹

וַיִּבְרָא. *Et receptacula ejus* (ubi quae
emuncta sunt, deponantur). Ο. καὶ τὰ ὑποθέ-
ματα (Οἱ λοιποὶ πυρεῖα⁵²) αὐτῆς. 'Α. Σ. *Et*
vasa emunctoria ejus.⁵³

Cap. XXV. 3, 4. ✕ 'Εβρ. καὶ ἄ χαλκόν, ✕ Οἱ
Γ. καὶ ἄ ὑάκινθον, ✕ Οἱ Γ. καὶ ἄ πορφύραν.⁵⁴
4. — κεκλωσμένην ἄ. 8. — ἐν τῷ ὄρει ἄ.⁵⁵ 9. τὸ
μῆκος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁶ τὸ πλάτος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.
τὸ ὕψος ✕ Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁷ 10. — στρεπτά ἄ.⁵⁸ 11.
τὸ κλίτος ✕ Σ. Θ. αὐτῆς ἄ.⁵⁹ τὸ κλίτος ✕ αὐ-
τῆς ἄ.⁶⁰ 16. τὸ μῆκος ✕ Θ. αὐτοῦ ἄ.⁶¹ τὸ πλάτος
✕ αὐτοῦ ἄ.⁶² 18. — δύο ἄ.⁶³ κλίτη ✕ Σ. Θ. αὐ-
τοῦ ἄ.⁶⁴ 19. τὰς πτέρυγας ✕ Σ. Θ. αὐτῶν ἄ.⁶⁵
22. τὸ μῆκος ✕ 'Α. Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁶ τὸ εὖρος ✕ 'Α.
Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁷ τὸ ὕψος ✕ 'Α. Θ. αὐτῆς ἄ.⁶⁸ 24. τῆ

στεφάνη ✕ 'Α. Σ. αὐτῆς ἄ.⁶⁹ 25. ποιήσεις ✕ 'Εβρ.
αὐτῆ ἄ.⁷⁰ 27. — καθαρῶ ἄ.⁷¹ 28. τὰ τρυβλία ✕ Οἱ
Γ. αὐτῆς ἄ.⁷² τὰς θυσκάς ✕ 'Εβρ. αὐτῆς ἄ., καὶ
τὰ σπονδεῖα ✕ 'Εβρ. αὐτῆς ἄ., καὶ τοὺς κνάθους
✕ 'Εβρ. αὐτῆς ἄ.⁷³ 30. οἱ καταμίσκοι ✕ 'Εβρ.
αὐτῆς ἄ., καὶ οἱ κρατῆρες ✕ Οἱ Γ. αὐτῆς ἄ., καὶ οἱ
σφαιρωτῆρες ✕ Οἱ Γ. αὐτῆς ἄ., καὶ τὰ κρίνα ✕ Οἱ
Γ. αὐτῆς ἄ.⁷⁴ 31. πλαγιών ✕ 'Εβρ. αὐτῆς ἄ. τοῦ
κλίτους ✕ Οἱ Γ. αὐτῆς ἄ. τοῦ δευτέρου.⁷⁵ 32. —
καὶ ἄ τρεῖς.⁷⁶ 33. σφαιρωτῆρες ✕ αὐτῆς ἄ.⁷⁷ 34.
— οὗτο ἄ.⁷⁸ 35. οἱ σφαιρωτῆρες ✕ 'Α. Θ. αὐτῶν ἄ.,
καὶ οἱ καταμίσκοι ✕ 'Α. Θ. αὐτῶν ἄ.⁷⁹ 36. προσώ-
που ✕ Οἱ Γ. αὐτῆς ἄ.⁸⁰

CAP. XXVI.

1. **אֹהֶל מוֹעֵד**. *Aulaea*. Ο. αὐλαίας. 'Α. δέρρεις.¹
בְּיָמָיו. *Ingeniosi* (textoris). Ο. ὑφάντου. 'Αλ-
λος ποικιλτοῦ.²
5. **וַיִּבְרָא**. *Oppositi*

⁵⁰ Sic Montef. e schedis Combefis. Cf. ad v. 17. Aquilae lectionem prorsus alienam esse ab hoc loco quis videt.

⁵¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Jesai. vi. 6. Syro-hex. ad καὶ τὸν ἐπαρυστήρα (**וְהַיִּבְרָא**) affert: 'Α. Σ. καὶ *vasa emunctoria* (**וְהַיִּבְרָא**) αὐτῆς. Θ. καὶ λαβίδας (**וְהַיִּבְרָא**) αὐτῆς. Sed priorem lectionem ad καὶ τὰ ὑποθέματα (**וְהַיִּבְרָא**) potius pertinere probabiliter opinatus est Ceriani ad loc.

⁵² Cod. X affert: Ο. ὑποθέματα. Οἱ λοιπ. πυρεῖα καλούμενα τρυβλία, ubi pro πυρεῖα Ceriani corrigit πυρία (s. πυρεῖα) τὰ, h. e. *patellae quae πυρεῖα vocantur*. Cf. Exod. xxvii. 3. Num. xvi. 6 in Hebr. et LXX. ⁵³ Syro-hex. (ut supra): **וְהַיִּבְרָא**. "Noster per **וְהַיִּבְרָא** reddit statim in textu ὑπόθεμα, bis ἐνθήμεον (seu ut alii legunt, ἀνθήμεον) Exod. xxxvii. 17 (xxxviii. 16); ubi quidem Syrus omnino videtur ex usu vocis Syrae legisse ἐνθήμεον, non ἀνθήμεον, quod Eccles. xii. 6 vertit **וְהַיִּבְרָא**—*Ceriani*. ⁵⁴ Syro-hex. (Post asteriscos duos posteriores Est foras pingendum Δ, quae literae in characterе Estrangh. vix, et ne vix quidem, distingui possunt.) Copula prior deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 16, 18, aliis; posteriores in Codd. VII, X, 16, 18, aliis.

⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁵⁷ Idem. Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁵⁸ Idem. Vox deest in Cod. 58. ⁵⁹ Idem. Sic sine notis Ald., Codd. 15, 83, Arab. 1, 2. ⁶⁰ Idem.

Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁶¹ Idem. Sic sine notis Cod. 15, Arab. 1, 2. ⁶² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 25, alii, Arab. 1, 2. ⁶³ Idem. ⁶⁴ Idem. Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁶⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72. ⁶⁶ Idem. Pronomen est in Codd. 15, 72. ⁶⁷ Idem. Pronomen est in Cod. 15. ⁶⁸ Idem. Pronomen est in Codd. 14, 15, 16, aliis. ⁶⁹ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁷⁰ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁷¹ Idem. Vox abest a Codd. 71, 76. ⁷² Idem. Pronomen legitur in libris omnibus. ⁷³ Idem. Praeter Arab. 1, 2 pronomen prius est in Codd. 15, 72, alterum in Cod. 15, posterius in Codd. 15, 58. ⁷⁴ Idem. Pronomina sunt in Codd. 15, 72 (excepto 3to), Arab. 1, 2. ⁷⁵ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁷⁶ Idem. Copula deest in Cod. 58. ⁷⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁷⁸ Idem. ⁷⁹ Idem. Pronomina sunt in Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ⁸⁰ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 15, 19, 58, 72, 108.

CAP. XXVI. ¹ Cod. X. Syro-hex. in marg.: 'Α. ΑΕΡ-
PIC (sic). Vocem Graecam in apographo suo male exarata-
tam non interpretatus est Syrus noster, fortasse quia non
intellexit; quod ei accidisse videtur ad Cant. Cant. ii. 17.
Ad δέρρεις (**וְהַיִּבְרָא**) cf. Hex. ad Jesai. liv. 2. Jerem.
xlix. 29. ² Cod. X in marg. sine nom.

sint *laqueoli alter alteri*. Ο. ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι (Σ. Θ. συνατώσαι³) ✕ αἱ ἀγκύλαι 4 ἀλλήλαις εἰς ἐκάστην (alia exempl. εἰς ἀλλήλας ἐκάστη⁵). Τὸ Σαμαρειτικὸν διαδεχόμενα συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις.⁶

6. קָרְסִי. *Uncinos*. Ο. κρίκους. Ἄλλος δακτυλίου.⁷
וְהָיָה הַמִּשְׁבֵּן הָאֶחָד. Ο. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία. Ἄ. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ ἐν τῇ σκηνῇ.⁸

7. וְרִיעַת עֵינִים. *Aulaea e pilis caprinis*. Ο. δέρρεις τριχίνας (Ἄλλος αἰγείας⁹). Ἄ. Σ. καλυπτῆρας τριχίνους.¹⁰

13. בְּעֵדָה בְּאָרְזָה וְרִיעַת. *In eo quod redundat in longitudine aulaeorum*. Ο. ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρεων, ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων. Alia exempl. ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος ✕ τοῦ μήκους 4 τῶν δέρρεων.¹¹

15. אֲתֵּי הַקְּרָשִׁים. *Asseres*. Ο. στύλους. Ἄ. Σ. Θ. σανίδας.¹²

עֲמֻדִים. *Erectos*. Ο. Vacat. ✕ Ἄ. Θ. ἐστῶτας 4.¹³

16. אַרְבָּה הַקֶּרֶשׁ. *Longitudo asseris*. Ο. ποιήσεις τὸν στύλον τὸν ἕνα. Alia exempl. ✕ μήκος 4 ποιήσεις 4 τὸν στύλον — τὸν ἕνα 4.¹⁴

17. יָרֹת. *Impreges*. Ο. ἀγκωνίσκους. Ἄ. χεῖρας. Σ. κατοχεῖς.¹⁵

18. אֲתֵּי הַקְּרָשִׁים. Ο. στύλους (s. τοὺς στύλους). Ἄ. Σ. Θ. τὰς σανίδας.¹⁶

20. וְלַעֲלֵה הַמִּשְׁבֵּן הַשֵּׁנִית. *Et lateri tabernaculi secundo*. Ο. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. Alia exempl. κατὰ δὲ τὸ κλίτος ✕ τῆς σκηνῆς 4 τὸ δεύτερον.¹⁷

21. אֲדִיָּהֶם. Ο. βάσεις αὐτῶν (alia exempl. αὐτοῖς¹⁸).

תַּחַת הַקֶּרֶשׁ. Ο. τῷ στύλῳ. Ἄλλος ὑποκάτω.¹⁹

24. תַּחְתָּיִם מִלְמַטָּה. *Geminae ab inferiore parte*. Ο. ἐξ ἴσου κάτωθεν. Ἄ. Σ. Θ. διδιμεύοντες κάτωθεν.²⁰

עַל־רִאשָׁיָם. Ο. ἐκ τῶν κεφαλῶν (alia exempl. κεφαλίδων²¹) ✕ αὐτῶν 4.²²

³ Syro-hex. ✕ **ق** **ف** **ح** **م**. In textu idem est Syriacum pro ἀντιπίπτουσαι. ⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72, 128 (sine artic.). ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. ⁶ Nobil., Reg. unus, et Cat. Niceph. p. 848 (cum μία τὴν μίαν ἀπὶ προσώπου). ⁷ Sic Cod. 75 in textu. Cod. X in marg. sine nom.: δακτύλους (sic). ⁸ Cod. X. Lectio corrupta, eujus loco Aquila, ni fallor, scripsit: καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ ἕν. Cod. VII in marg. manu 2da. ⁹ Cod. X. Nobil. affert: Schol. τρίχινου καλυπτῆρες; et sic Cod. 85 in marg. sine nom. Et reapse lectio scholasticam magis quam interpretem sapit, saltem Aquilam, cui potius vindicarem δέρρεις αἰγείας. Cf. ad Cap. xxvi. i. xxxv. 24. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Arab. 1, 2 (cum ἐκ τοῦ μήκους!), Arm. ed. In lectione vulgari haec, ἐκ τοῦ μ. τῶν δ., desunt in Codd. III, VII (a 1ma manu), 58, 59, 72, 118; quae fortasse in Origenis quoque exemplaribus perierant. ¹¹ Sic Colbertinus codex.—Montef. Syro-hex. **و** **ل** **ق** **ف** **ح** **م**. Theodoret. Quaest. LX in Exod. (Opp. T. I, p. 164): Εἰκοσι γὰρ σανίδας εἶχε τὸ νότιον μέρος, καὶ τσαῖτας τὸ βόρειον· σανίδας γὰρ τοὺς στύλους ἀνόμεσαν οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύσαι. ¹² Syro-hex. in textu: **و** **ل** **ق** **ف** **ح** **م**. Sic sine notis Codd. 15, 56 (cum **و** **ل** **ق** **ف** **ح** **م**). ¹³ Lectionem paululum mutatam puto, ut in genere concordaret cum

στύλους.—*Ceriani*. Cod. VII in marg. manu 2da: (καὶ ποιήσεις) τὰς σανίδας τῆς σκηνῆς ἐκ ξ. ἀ. Ἰσταμῖνας. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. et obelis Codd. 15 (cum μήκος post ποιήσεις), 72, Arab. 1, 2. Deest ποιήσεις in Codd. III, VII, X, 14, 16, aliis, et τὸν ἕνα in Cod. 58. ¹⁵ Cod. X. Nobil., Cod. 85 (teste Montef.): Σ. κατοχεῖς. Vox κατοχεῖς, *terragulum*, nescio an occurrat nisi apud Callimachum in Hymn. ad Apoll. 6: Ἄντοἰ (sponle) νῦν κατοχῆς ἀνακλίνεσθε θυράων, ubi Spanhem. ad nostrum locum provocat. Cod. VII in marg. manu 2da: στρόφιγγας. ¹⁶ Syro-hex. **ו** **ל** **ق** **ف** **ح** **م**. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 15, 58, 72 (omnes om. τὸ δεύτερον, ait Holmesius; sed hoc de Cod. 58 falsum esse testari possumus), Arab. 1, 2. (Ad *borrān* (v. 18) in Cod. VII superscripsit manus 2da: νότον; ad νότον autem (v. 20) eadem manus superscripsit: *borrān*; et sic Montef. ex Catenis suis.) ¹⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (cum αὐτῶν in marg.). ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁰ Syro-hex. **ו** **ל** **ق** **ف** **ح** **م**. **و** **ل** **ق** **ف** **ح** **م**. Cod. VII in marg. manu 2da: διπλαῖ (sc. σανίδες). ²¹ Sic Ald., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, et Syro-hex. (صم فحلم). Cod. 85 in marg.: φιλάδων, credo ex scriptura cujusdam codicis, κεφαλῶν; unde Montef. edidit: Ἄλλος φιλάδων. ²² Sic Syro-hex., et

CAP. XXVII.

4. מִכְבֵּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת. *Craticulam operis reticulati.* O'. ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῶ. Οἱ λοιποὶ κοσκίνομα δικτυωτῶν.¹
5. תַּחַת כִּרְפֹב. *Sub ambitum.* O'. ὑπὸ τὴν ἐσχάραν ("Ἄλλος" σύνθεσις²).
- הָרֶשֶׁת. *Opus reticulatum.* O'. ἡ ἐσχάρα. 'A. Σ. τὸ δικτυον.³
6. בְּרִים לְמִזְבַּח בְּרִי. O'. τῶ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς. Alia exempl. ἀναφορεῖς τῶ θυσιαστηρίῳ, ἀναφορεῖς.⁴ 'A. Σ. Θ. ἀρτήρας.⁵
7. בְּשִׂאת אֹתוֹ. *Quando portatur.* O'. ἐν τῶ αἶρειν αὐτό. Alia exempl. ὥστε αἶρειν αὐτό.⁶
9. לְפָאתַי נִגְבִּיתִימָנָה. *Ad latus meridiei ad austrum.* O'. εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα (alia exempl. νότον⁷).
10. יְחַשְׁקִיהֶם. *Et juncturae earum.* O'. καὶ αἱ ψαλίδες. 'A. (καὶ τὰ προσκολλήματα (s. συγκολλήματα).⁸
11. צִפּוֹן. O'. τῶ πρὸς ἀπηλιώτην (alia exempl. βορρᾶν⁹).

11. קְלָעִים. *Aulaea.* O'. ἰστία. "Ἄλλος" πλεκτόν.¹⁰
13. לְפָאתַי קְדָמָה מִזְרָחָה. *Ad latus orientale ad orientem.* O'. (τῆς αὐλῆς) τῆς (alia exempl. τὸ¹¹) πρὸς νότον (alia exempl. ἀνατολάς¹²). Alia exempl. ✕ τὸ πρῶτον 4 τὸ πρὸς ἀνατολάς.¹³ 'A. Θ. εἰς τὸ κλίτος... Σ. κατὰ πρόσωπον...¹⁴
14. לְכַתֵּף. *Lateri.* O'. τῶ κλίτει τῶ ἐνί. 'A. Σ. τῇ ὠμίᾳ.¹⁵
15. וְלְכַתֵּף הַשֵּׁנִית. O'. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. 'A. Σ. Θ. καὶ τῇ ὠμίᾳ τῇ δευτέρᾳ.¹⁶
16. מַסְפָּה. *Operimentum.* O'. κάλυμμα. 'A. Σ. παρατάνυσμα.¹⁷
- מְשֻׁנָּה. *Contorta* (e pluribus filis). O'. κεκλωσμένης. Alia exempl. νενησμένης, s. διανενησμένου.¹⁸
- מַעֲשֵׂה רֶהֱם. *Opus plumarii.* O'. τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ραφιδευτοῦ. "Ἄλλος" ἔργον ποικιλτοῦ.¹⁹
20. שֶׁמֶן זַיִת. *Oleum olivae.* O'. ἔλαιον ἐξ ἔλαιῶν. Schol. (οὐκ) ἐκ σπερμάτων.²⁰

CAP. XXVII. ¹ Cod. X. Cod. 108: Σ. Θ. κοσκίνομα (sic). Syro-hex. affert: **לְמִזְבַּח**. ² Sic Cod. 15, Arab. I, 2, Arm. I, Syro-hex. ³ Syro-hex. (cum indice ad ἀναφορεῖς posterius (v. 6) male appicto): **לְמִזְבַּח**. ⁴ Sic Cod. 15, Arab. I, 2, Arm. I, Syro-hex. ⁵ Syro-hex. **מַעֲשֵׂה**. Cf. Neh. iv. 17 in LXX. Ad ἀναφορεῖς Cod. VII in marg. manu 2da: ἀνασταζόντας. ⁶ Sic Codd. 30, 129, 131 (qui ad ἐν τῶ in marg. pingit: ὥστε). Duplex, ut videtur, versio est in Codd. 14, 16, 25, aliis. Cod. 25 ad ἐν τῶ in marg. habet: ἔως, unde Montef. lectionem vix Graecam eruit: "Ἄλλος" ἔως αἶρειν αὐτό. ⁷ Sic Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii, Syro-hex. Mox v. 10 ad **וְלְכַתֵּף**, O'. οἱ στύλοι αὐτῶν, Montef. post Drusium e Theodoro excitat: Οἱ λοιποὶ στυλίδες. Sed locum Theodreti non huc, sed ad Cap. xxvi. 15 pertinere, egregie perspexit Scharfenb. in *Animadv.* p. 72. ⁸ Syro-hex. **וְיַחְשְׁקוּ**.

Cod. VII in marg. manu 2da: προσκολλήματα. Cf. ad Cap. xxxviii. 10, 17. (Ad αἱ ψαλίδες **وَمِنْ**) Syro-hex. scholium affert: "Αἱ ψαλίδες sunt forcipes (**وَمِنْ**) aeris aut ferri aut argenti etc., quae incidunt et retinent aliquid in alio." ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum ἀπηλ. in marg.), 14, 15, 16, alii, Arm. I, Syro-hex. ¹⁰ Cod. X in marg. sine nom., teste Montef. Holmes. vero ex eodem πλεκτὰ exscriptis. ¹¹ Sic Codd. II, III, VII, 16, 19, alii. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 14, 15, 16, alii, Arab. I, 2, Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 15. ¹⁴ Syro-hex. **וְלְכַתֵּף**. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xlviii. 45. Ezech. xlviii. 16. ¹⁵ Codd. X, 85. Cod. 130: 'A. τῇ ὠμίᾳ. Syro-hex. corrupte affert: 'A. Σ. Θ. **וְלְכַתֵּף** unius (**וְלְכַתֵּף**). (Ad τῶ ἐνί κλίτει (v. 9) Nobil. scholium affert: "Ἄλλος" τῇ ὠμίᾳ, ubi ὠμίᾳ calamo factum est ex γωμιά.) ¹⁶ Syro-hex. **וְלְכַתֵּף**. ¹⁷ Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xxvi. 36. ¹⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. 32, 128; posterior in Codd. 85 (in marg. cum -νισμένου), 106. Paulo ante pro κεκλωσμένου, νενησμένου legit Cod. 14, 16, 71, 131; et διανενησμένου Codd. X (cum κεκλωσμένου in marg.), 18, 29, alii. ¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da. ²⁰ Nobil. affert: Schol. ἐκ

20. אֵין. O'. (—) ἄπρυγον (4) καθαρὸν.²¹

Cap. XXVII. 2. τὰ κέρατα ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ 4.²²

4. κλίτη ✕ OI Γ'. αὐτοῦ 4.²³ 7. τοὺς ἀναφορεῖς ✕ αὐτοῦ 4.²⁴ II. — καὶ αἱ βάσεις 4 περιηργυρωμένα. ²⁵ 13. — ἰστία 4.²⁶ — στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέκα 4.²⁷ 15. — τὸ ὕψος 4. 16. — τὸ ὕψος 4.²⁸

CAP. XXVIII.

1. אֵין-וְיָיִן. O'. ἱερατεύειν ✕ 'Εβρ. αὐτὸν 4 μοί.¹ 'A. εἰς ἱερατεύειν αὐτὸν μοί. Σ. ἱερατεῦσαι αὐτὸν μοί. Θ. τοῦ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐμοί.²

3. אֵין-וְיָיִן. O'. σοφίας καὶ αἰσθήσεως. Alia exempl. αἰσθήσεως.³

σπερμάτων, et sic in marg. Codd. 14, 57 (γρ. ἐκ σπερμάτων), 73 (γρ. καὶ ἐκ σπ.); unde Montef. notam hexaplaem fecit: "Ἄλλος ἔλαιον ἐκ σπερμάτων. Cod. VII in marg. manu 2da, quantum ex vestigijs conjici potest: ἔλαιον καθαρὸν τρυγίαν μὴ ἔχον, ἐξ ἐλαίων δι' (ἔστι 1) γὰρ καὶ ἐκ σπερμάτων. In scholio autem nostro particulam negationem supplendam esse, colligo ex loco S. Cyril. De Adoratione p. 343: Καθαρὸν οὖν τὸ ἔλαιον (Lev. xxiv. 2), καὶ μὴν καὶ ἐλαίων, τουτέστιν, ἐξ ἐλαίων, οὐκ ἐξ ἑτεροειδῶν σπερμάτων καὶ γεωδεστέρων, ἐξ ὧν ἔλαιον μὲν ἐθλίβετο [Codd. ἐθλίβεται], νόθον δὲ ὥσπερ καὶ οἰονεῖ [Codd. καὶ οἰονεῖ ὥσπερ] κεκαπηλευμένον. Adde Procop. in Octat. p. 300, cujus Graeca in Cod. Ambros. sic leguntur: Λύχνος διηρηκῆς ἐξ ἐλαίου τρεφόμενος ἀληθοῦς τε καὶ καθαρῷ, ἢ τῶν ὀρθῶν ἱερίων διδασκαλία . . . τεχητητὸν καὶ νόθον οὐ φέρουσα τοῦλαιον, ὥσπερ τὸ ἀπὸ τινος σπερμάτων τοῖς ἀνθρώποις μηχανευθέν. ²¹ Obelum de nostro appinimus, cum vox ἄπρυγον, teste Holmesio, desit in Arab. 1, 2, 3, et Slav. Ostrog. In Syro-hex. pro ἄπρυγον καθαρὸν habetur tantum **כֶּהן**, *purum, limpídum*, quod pro καθαρὸν (ἕδωρ) ponitur in Evangelio Thomae (Wright's *Syriac Apocrypha*) p. 1. ²² Syro-hex. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. ²³ Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72. ²⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 72. ²⁵ Idem, omisso αὐτῶν, quod deest in Ald., Cod. III, VII, X, 14, 15, 16, alijs. Cod. VII in marg. manu 2da refinxit totum locum juxta Hebraeum: καὶ οἱ κρίκοι τῶν στῦλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραί. ²⁶ Idem. Deest in Cod. VII. ²⁷ Idem. Haec supplementum in marg. Cod. II. ²⁸ Idem.

CAP. XXVIII. ¹ Syro-hex. Cod. 85 in marg.: O'. ἱερατεύειν αὐτὸν μοί. ² Cod. 85, teste Holmesii amanuensi.

4. אֵין. Pectorale. O'. τὸ περιστήθιον. 'A. Σ. Θ. λόγιον.⁴

אֵין-וְיָיִן. Et tunica scutulata (Graeco-Ven. φολιδωτὸν). O'. καὶ χιτῶνα κοσμηβωτὸν ('A. Σ. σύσφιγκτον⁵).

אֵין-וְיָיִן. Tiaram. O'. καὶ κίδαριν. Τὸ κίδαριν, κατὰ τὸ Σαμαρειτικόν, πηλῖον (fort. πιλῖον), ἦτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν, μίτραν.⁶

5. אֵין-וְיָיִן. O'. τὸ κόκκινον ✕ κεκλωσμένον 4.⁷ ('A.) σὺν σκώληκος τὸ διάφορον. (Σ.) τὸ κόκκινον τὸ δίβαφον. (Θ.) τὸ κόκκινον τὸ διάφορον.⁸

6. אֵין-וְיָיִן. O'. ἐκ βύσσου. Alia exempl. ἐκ χρυσίου καὶ θακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νεηρημένου καὶ βύσσου.⁹ 'A. . . καὶ πορφύραν καὶ σκώληκα διάφο-

Nescio an haec veriora sint iis quae ex eodem cod. exscripsit Montef.: 'A. τοῦ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐμοί. Σ. ἱερατεῦσαι αὐτὸν ἐμοί. Θ. εἰς τὸ ἱερατεύειν αὐτὸν μοί. Certe ad idem Hebraeum v. 3 Cod. 130 affert: O. εἰς ἱερατεύειν αὐτὸν μοί. Σ. ἱερατεῦσαι αὐτὸν μοί. 'A. τοῦ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐμοί. ³ Sic Codd. II, III, VII, X, 14, 15, 16, alii (inter quos 130, cum σοφίας in marg.), Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. (cum σοφίας in marg.). ⁴ Cod. X affert: 'A. λόγιον. Syro-hex.: Σ. Θ. τὸ λόγιον (لُجِيون), cum scholio: "Τὸ λόγιον est instrumentum apparatus (كامله كماله = σκευὸς σκευαστὸν Jesai. liv. 17) manifestationis (كشافة), quod ponitur super pectus principis sacerdotum." Cf. ad Cap. xxi. 6.

⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: σφιγκτὸν. Syro-hex. in marg. sine nom. 4. لُجِيون, quod utrumque, σύσφιγκτον et σφιγκτὸν, aequè reddit. Anon. in Cat. Niceph. p. 867: Κοσμηβωτὸν, συσφιγκτὸν (sic) εἰκὸς γὰρ αὐτὸν δι' ἀλύσεων καὶ κρίκων συσφιγγεσθαι ἐκ μέρους ἑλῶν δι' ἑλῶν διὰ τὸ εἶσολον. ⁶ Nobil., Cat. Niceph. ibid. Cf. ad v. 33.

⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 58, 72, Arab. 1, 2. ⁸ Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom.: καὶ τὸ κόκκινον κεκλωσμένον. κόκκινον τὸ διάφορον. σὺν σκώληκος (σκώληκος 130) τὸ διάφορον. τὸ κόκκινον τὸ διάβαφον ((sic) 85; διάφορον 130). Syro-hex.: 'A. Θ. τὸ διάφορον (كشافة). Σ. δίβαφον (كشافة). Denique Hieron. in Epist. LXIV ad Fabiolam, 19: "Cocceus . . qui Hebraice SANI appellatur, quod Aq. διάφορον, Sym. δίβαφον interpretatus est." Cf. ad Cap. xxv. 4. xxxv. 23, 35. ⁹ Sic Codd. 58, 72 (ut videtur), 128, Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum ἐκ χρυσίου καθαρῷ). Syro-hex. pingit: ✕ Σ. ἐκ 4 χρυσίου—καὶ βύσσου, fortasse pro: ✕ Σ. ἐκ 4 ✕ χρυσίου—καὶ 4 βύσσου. Nobil.

- ρον . . Σ . . και πορφύρας και κοκκίνου διβάφου . .
Θ . . διαφόρου . .¹⁰
7. **ו' .** *Alia exempl. vacant.*¹¹
9. **שְׁחָה**. *Onychis*. **ו'** . σμαράγδου. **ו'** . οι λοιποί
δύγχος. **ו'** . Τὸ Σαμαρειτικόν σαρδίου.¹²
11. **וְהָיָה אֵתָם** *Inclusas fundis aureis facies eas*. **ו'** . Vacat. *Alia exempl. περικεκλωμένους και συνεσφιγμένους χρυσίῳ ποιήσεις* ✕ *αὐτούς*¹³ **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶
13. **מְשֻׁבָּצָה**. *Fundas*. **ו'** . ἀσπιδίσκας. **ו'** . Α . Σ . σφινγκτήρας.¹⁷
14. **שְׁרָשֶׁרֶת**. *Catenulas*. **ו'** . κροσσωτά. **ו'** . Α . Σ . ἀλύσεις. **ו'** . χαλασά.¹⁸ **ו'** . Ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ εὔρον **ו'** . Α . Σ . σύσφιγκα.¹⁹
- וְהָיָה אֵתָם** *Tortiles eas facies opere plexili*. **ו'** . καταμεμιγμένα ἐν ἀνθεσιν, ἔργον πλοκῆς (**ו'** . Α . Σ . βροχωτόν²⁰).

- Θ . συμπεπλεγμένα ποιήσει αὐτὰ, ἔργον ἀλύσεων.²¹
15. **חֶשֶׁן**. *Pectorale*. **ו'** . λογείον. **ו'** . Ὁ Ἑβραῖος ἐσσήν.²²
- וְהָיָה** *Ingeniosi*. **ו'** . ποικιλτοῦ. **ו'** . Α . Σ . τεχνάζομένου. **ו'** . ὁμοίως τοῖς **ו'** .²³
- כְּמַעֲשֵׂהוּ**. **ו'** . κατὰ τὸν ῥυθμόν. **ו'** . Α . κατὰ τὸ ποίημα.²⁴
17. **וּמְלֵאָתָהּ** *Et inseres in illud insertione gemmarum in quatuor ordinibus*. **ו'** . και καθυφανείς ἐν αὐτῷ ὑφασμα κατάλιθον τετράστιχον. **ו'** . οι λοιποί (και) πληρώσεις ἐν αὐτῷ πληρώματα λίθων τεσσάρων ταγμάτων.²⁵
- בְּרֶקֶת**. *Smaragdus*. **ו'** . σμαράγδος. **Σ** . κεραύνιος.²⁶
20. **חֲרָשִׁית**. *Chrysolithus*. **ו'** . χρυσόλιθος. **Σ** . ὑάκινθος.²⁷
21. **עַל-שְׂמֹתָם**. **ו'** . κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. *Alia exempl. κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν.*²⁸

scholium affert: "Ἄλλος" και ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου — και βύσσου κεκλωσμένους; unde Montef. edidit: Θ . και ποιήσουσι κ. τ. ε ., falso, ut ex versione Theodotionis mox afferenda evincitur. ¹⁰ Syro-hex. **וְהָיָה אֵתָם** *Inclusas fundis aureis facies eas*. ✕ *αὐτούς*¹³ **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

¹¹ Sic Cod. 72, Arab. 1, 2, Syro-hex. (qui in marg. habet: *συνεχόμενα ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας*) **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

¹² Cod. X. Cod. 85: *οἱ λοιποὶ δύγχος* (sic?). Hieron. *ibid.* 15: "In utroque humero habet singulos lapides clausos et astrictos auro, qui Hebraice dicuntur *soom*; ab Aquila et Symmacho et Theodotione *onychini*, a LXX *smaragdi* transferuntur: Josephus *sardonychas* vocat, cum Hebraeo Aquilaque consentiens." ¹³ Syro-hex. in textu: **וְהָיָה אֵתָם** *Inclusas fundis aureis facies eas*. ✕ *αὐτούς*¹³ **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

¹⁴ Cod. 130 (non, ut Holmes., *συνεσφ.*). Montef. e Cod. Basil. edidit: **וְהָיָה אֵתָם** *Inclusas fundis aureis facies eas*. ✕ *αὐτούς*¹³ **ו'** . Α . μετεστραμμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

¹⁵ Syro-hex. vero ad *συνεσφιγμένους* affert: **ו'** . Α . ἐσφιγμένους . .¹⁶ Syro-hex. **ו'** . Α . μετεστραμμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

¹⁷ Cod. X. Codd. 85, 130: **ו'** . σφινγκτήρα. ¹⁸ Cod. X. Syro-hex. **ו'** . χαλασά. **ו'** . Ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ εὔρον **ו'** . Α . Σ . σύσφιγκα.¹⁹

¹⁹ Cod. X. Ad *κροσσωτά* Holmesii amanuensis e Cod. 85 exscripsit: **ו'** . Α . σύσφιγμα; Montef. vero ex eodem: **Σ** . σύσφιγμα. ²⁰ Cod. X. In Cod. Basil. et "alii omnibus" lectio male retrahitur ad ἔργον ποικιλτοῦ (v. 15). Cf. ad v. 22. ²¹ Syro-hex. **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶

²² Cat. Niceph. p. 871. Joseph. *Antiq.* III, 7, 5: *Ἐσσήνης μὲν καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶτταν, λόγιον. Hinc corrigge cum Scharffen in *Animadv.* p. 73, quod Montef. e Colbertino protulit: 'Ο Ἑβραῖος ἐσσήν, quasi pro Hebraeo חֶשֶׁן in eodem versu. ²³ Syro-hex. **ו'** . Α . μετεστραμμένους ἐσφιγμένους . .¹⁴ Σ . κατεσκευασμένους . .¹⁵ Θ . και συνεσφιγμένους . .¹⁶*

²⁴ Cod. X. Ad τὸν ῥυθμόν Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ ποίημα. ²⁵ Cod. X. Montef. e duobus Regiis edidit: **ו'** . Α . Σ . Θ . και πληρώσεις — λίθων. Codd. 85 (sine nom.), 130: *οἱ λ. πληρώσεις.* ²⁶ Hieron. in *Epist.* LXIV ad Fabiolam, 16: "Symmachus dissentit in *smaragdo, ceratunium* pro eo transferens." ²⁷ Sic Montef., qui ad Ed. Rom. falso appellat. Auctor est Hieron., quem vide in Hex. ad Ezech. i. 16. x. 9. ²⁸ Sic Codd.

22. שְׂרֵשֶׁת. O'. κρωσσοῦς. 'A. Σ. ἀλύσεις. Θ. χαλαστά.²⁹ Aliter: O' λοιποί ἀλύσεις.³⁰
 כַּמְעִיחַ עֵבֶת. O'. ἔργον ἀλυσιδωτόν (Σ. βροχωτόν³¹).
23. וְעָשִׂיתָ עַל-הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְנִתְּחָה. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ λογίου δύο δακτυλίου χρυσοῦς καὶ δώσεις τοὺς δύο δακτυλίους ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λογίου.³²
24. וְנִתְּמָה אֶת-שְׁתֵּי עֲבֹתָהּ הַזֶּהָב עַל-שְׁתֵּי קְצוֹת הַחֹשֶׁן הַמְּבֻעָת אֶל-קְצוֹת הַחֹשֶׁן. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ δώσεις τὰ δύο ἀλυσιδωτὰ τὰ χρυσᾶ ἐπὶ τοῖς δυσὶ δακτυλίοις πρὸς τὰ ἄκρα (alia exempl. ἐπὶ τὸ ἄκρον³³) τοῦ λογίου.³⁴
25. וַיֵּאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתָת תַּתָּן עַל-שְׁתֵּי הַמְּשַׁבְּצוֹת וְנִתְּמָה עַל-כְּתֻפֹת הָאֶפֶד אֶל-כּוֹל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ τὰ δύο ἄκρα τῶν δύο ἀλύσεων δώσεις ἐπὶ τῶν δύο συσφιγκτων ('A. σφιγκτήρων. Σ. συσφιγκτήρων³⁵), καὶ δώσεις ἐπὶ τοὺς ὄμους τῆς ἐπωμίδος ἐπὶ

τὸ μέτωπον τοῦ προσώπου αὐτῆς (alia exempl. αὐτοῦ³⁶).

26. וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְשַׁמָּת אֶת-עַל-שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל-שְׁפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל-עַבְרֵי הָאֶפֶד בְּיִתְהָ. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίου χρυσοῦς, καὶ δώσεις (alia exempl. θήσεις³⁸) αὐτοὺς ἐπὶ τὰ δύο ἄκρα τοῦ λογίου ἐπὶ τοῦ χεῖλους αὐτοῦ, ὃ ἐστιν εἰς τὸ ἀντικρυσ (O'. ὃ ἐστιν ἐπὶ (s. εἰς) τὸ μέρος. 'A. ὃ πρὸς πέραν. Σ. Θ. ὃ ἐστιν εἰς τὸ ἀντικρυσ³⁹) τῆς ἐπωμίδος ('A. Σ. τοῦ ἐπενδύματος⁴⁰) ἔσωθεν ('A. οἰκόνδε⁴¹).
27. וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי מַבְעֹרֹת זָהָב וְנִתְּמָה אֶת-עַל-שְׁתֵּי כְּתֻפֹת הָאֶפֶד מִלְּמַטָּה מִמּוֹל פְּנֵי הָעִמָּת מִחֲבֵרְתוֹ לְעִמָּת מִחֲבֵרְתוֹ (ex anteriore parte ejus) הָאֶפֶד מִמַּעַל לְחֻשְׁב הָאֶפֶד. O'. Vacat. ✕ Θ. καὶ ποιήσεις δύο⁴³ δακτυλίου χρυσοῦς, καὶ δώσεις αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς δύο ὄμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον [συμφώνως]⁴⁴ κατὰ τὴν συμβολὴν

29, 53, 82. Duplex lectio, κατὰ τὰς γ. αὐτῶν κατὰ τὰ ὁ. αὐτῶν, est in Cod. III. Cod. X ad κατὰ τὸ ὄνομα in marg. affert: τὰς γενέσεις. ²⁹ Syro-hex. .ل. صد. مقلد. ³⁰ Syro-hex. .ل. صد. مقلد. Cf. ad v. 14. ³¹ Nobil. Sic sine nom. Cod. VII in marg. manu 2da. ³² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. Haec et seqq., vv. 23-28, Montef. e Cod. Basiliano exscripsit, in quo asteriscis ea notari diserte testatur, silente de hac re Holmesii amanuensi. Idem v. 23 ἐπὶ τῶν ἄκρων (sine δύο) negligenter edidit. Porro in collatione Codicis Coisliniani Bodleiana, de qua in Monito ad Genesim p. 5 affirmavimus, eam Montefalconio in appendice sua condenda ad manum fuisse, ad hunc Exodi locum notulam invenimus: "Hic consonat textus cum versibus asteriscis notatis in cdt. nostra;" unde concluderit aliquis, schedulas istas a Montefalconio sua manu e codice descriptas esse. Postremo praeter lectiones Basilianas Montefalconio singulis versibus textum Complutensem subjecti, quem, ut e loco parallelo Cap. xxxvi. 24-29 (Hebr. xxxix. 16-21) confictum, nos consulto negleximus. ³³ Lectio πρὸς τὰ ἄκρα est in Codd. X, 18, 72, 75, 84, 134, Syro-hex.; in ceteris ἐπὶ τὸ ἄκρον (non, quae Holmesii est hallucinatio, ἐπὶ τῶν ἄκρων) habetur. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine notis iidem, qui omnes τὰ δύο ἄλ. habent, non, ut Holmesius

falso affirmat, τὰ ἄλ. tantum. ³⁵ Syro-hex. .ل. صد. مقلد. Cf. ad v. 13. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xlv. 14. ³⁶ Lectio αὐτῆς est in Codd. 58, 72, Syro-hex.; in ceteris αὐτοῦ, excepto Cod. 18, qui αὐτῶν habet. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis iidem. ³⁸ Sic Codd. X, 16, 18, alii. Pro δώσεις stant Cod. 72, Arm. 1, Syro-hex. Codd. 85, 130 in textu: θήσεις; in marg. autem: O'. Θ. δώσεις. ³⁹ Lectio, ὃ ἐστιν ἐπὶ τὸ μέρος, est in Codd. X, 14, 16 (cum εἰς), 18, alii, Arm. 1. Cod. 85 in textu: εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν; in marg. autem ad μέρος: Θ. ἀντικρυσ. Σ. ἀντικρυσ τοῦ ἐπενδύματος. 'A. ὃ πρὸς πέραν τοῦ ἐπενδύματος. οἶκον δέ. Etiam Cod. 130 in marg. ad εἰς τὸ μέρος: O'. Θ. ἀντικρυσ τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. Ex his duobus libris conjiciat aliquis, Symmachum et Theodotionem pro ἄλ-עבר posuisse ἀντικρυσ, non εἰς τὸ ἀντ., ut e priore edidit Montef. Sed pro εἰς τὸ ἀντ. stant Cod. VII in marg. manu 2da: ὃ ἐστιν εἰς τὸ ἀντ. τῆς ἐπωμίδος, necnon vitiosa scriptura Cod. 130 in marg.: ὃ ἐστιν ἐκτός ἀντικρυσ τοῦ ἐπενδύματος (sic). Ambigue Syro-hex. صد. لصد. ⁴⁰ Codd. 85 (ut supra), 130. ⁴¹ Iidem. Cf. Hex. ad Gen. xliii. 24. ⁴² Sic Syro-hex., et sine notis iidem. ⁴³ Sic Syro-hex. Vocula deest in libris Graecis, excepto, ut videtur, Cod. 75. ⁴⁴ Sic Codd. 58, 72, 85 (in marg.), Syro-hex. (مقلد). In ceteris deest συμφώνως, quod in Theodotionis versione

αὐτοῦ (alia exempl. αὐτῶν⁴⁵) ἐπάνω τοῦ μηχανώματος (Ἄ. διαζώσματος. Σ. κατασκευάσματος⁴⁶) τῆς ἐπωμίδος.⁴⁷

28. אֲלִיגָבֻנְתּוּ מִטְּבַעְתֵּי הַחֶשֶׁן תַּת־הַחֶשֶׁן וְיִרְכְּסוּ טְבַעְתַּת הָאֶפֶוד בַּפֶּתִיל הַכַּלְתָּל (funiculo) לְהַיִּוֵת עַל־הַיָּשָׁב הָאֶפֶוד וְלֹא־יִנָּח הַחֶשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶוד. Ὁ. Vacat. ✕ Θ. καὶ συσφίγξουσι τὸ λόγιον ἐκ τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ εἰς τὸν δακτύλιον τῆς ἐπωμίδος ἐν κλώσματι ὑακινθίνῳ, ἵνα ᾗ ἐπὶ τοῦ μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος, καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῆ (alia exempl. καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς.⁴⁸ Ἄ. καὶ οὐ σαλευθῆσεται. Σ. καὶ μὴ ἀποκλίνηται (s. ἀποκλιθῆ)⁴⁹) τὸ λόγιον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος.⁵⁰

29. עַל־לְבָבוֹ בְּבֵאוֹ. Ὁ. ἐπὶ τοῦ στήθους ✕ Ἐβρ. αὐτοῦ, εἰσιόντι.⁵¹ Ἄ. ἐπὶ καρδίας αὐτοῦ ἐν τῷ εἰσέρχῃσθαι αὐτόν.⁵²

תָּמִיד. Ὁ. Vacat. Alia exempl. διαπαντός.⁵³
Ὁ. — καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογιεῖον—κατὰ πρόσωπον κάτωθεν ✕ Σ. Θ. διαπαντός.⁵⁴

30. וְאֶת־הַתְּמִימִים וְאֶת־הָאוּרִים. Revelationem et

veritatem. Ὁ. τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Οἱ λοιποὶ τοὺς φωτισμοὺς καὶ τὰς τελειότητας.⁵⁵

30. עַל־לְבָבוֹ. Ὁ. ἐπὶ τοῦ στήθους (Ἄ. τῆς καρδίας⁵⁶) ✕ Ἄ. Σ. αὐτοῦ.⁵⁷

31. תַּת־מְעִיל הָאֶפֶוד. Tunicam humeralis. Ὁ. ὑποδύτην ποδήρη. Ἄ. (τὸ) ἔνδυμα τοῦ ἐπενδύματος.⁵⁸

32. פִּירְאָשׁוֹ בְּתוֹכוֹ. Foramen capitis ejus in medio ejus. Ὁ. τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον. Alia exempl. τὸ περιστόμιον ✕ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέσον ✕ Ἐβρ. αὐτοῦ.⁵⁹ Ἄ. τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ.⁶⁰

כֶּפֶי תַּחֲרָה. Sicut foramen loricae. Ὁ. τὴν συμβολὴν συνυφασμένην. Ἄ. προσπλοκήν. Σ. Θ. . σειρωτόν.⁶¹

33. עַל־שֵׁוּלוֹ. Ad lacinias ejus. Ὁ. ὑπὸ (potior scriptura ἐπὶ⁶²) τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου. Ἄ. (ἐπὶ τὸ) ἀπόληγμα (αὐτοῦ). Σ. Θ. (ἐπὶ τὰ) πρὸς ποδῶν (αὐτοῦ).⁶³

שְׁנֵי. Ὁ. διανενησμένον. Ἄ. διαφόρου. Σ. διβάφου. Θ. ἀλλοιουμένον.⁶⁴

ex Aquila irrepisise crediderim, coll. Hex. ad Ezech. iii. 8. xi. 22, ubi pro תַּעֲרָף interpret iste συμφώνως posuit. Et revera in nostro loco ad κατὰ τὴν συμβολὴν Cod. 130 in marg. habet: Ἄ. σύμφωνος (sic).⁴⁵ Sic Codd. X, 14, 16, 18, alii. Pro αὐτοῦ stant Codd. 58, 84, 134, Arm. 1, Syro-hex.⁴⁶ Cod. 130. Syro-hex. אֶפֶודוֹ, אֶפֶודוֹ. Ἄ. διαζώσματος. κατασκευάσματος. Ad Aq. cf. Hex. ad Levit. viii. 7.⁴⁷ Sic Syro-hex. (cum καὶ τὴν σ. vitiose pro κατὰ τὴν σ.), et sine notis iidem.⁴⁸ Sic Codd. X, 14, 16, ceteri omnes, exceptis Cod. 58 et Syro-hex., qui ἀποσπασθῆ habent.⁴⁹ Cod. 85 in marg.: οὐ μὴ ἀποσπασθῆ. καὶ οὐ σαλευθῆσεται. καὶ μὴ ἀποκλίνητε (sic). Cod. 130: Θ. οὐ μὴ ἀποσπασθῆ. Ἄ. Ὁ. καὶ οὐ σαλευθῆσεται. Σ. καὶ μὴ ἀποκλίνη (sic).⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine notis iidem.⁵¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arm. 1.⁵² Cod. 130 (cum αὐτὸ in fine). Cod. 85 in marg. sine nom. (teste Montef.): ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ.⁵³ Sic Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.⁵⁴ Syro-hex. Haec, καὶ θήσεις—κατὰ πρόσωπον, legitur in Ed. Rom., a cujus textu non discrepat Syrus noster, nisi quod τοὺς ἀλυσιδωτοὺς pro τὰ ἀλυσιδωτὰ, concinente Cod. 58, legit. In fine κάτωθεν

reprobant omnes praeter Arm. 1, Syro-hex.⁵⁵ Codd. 85 (in marg. sine nom.), 130, Cat. Niceph. p. 875, et "omnes MSS." apud Montef. Syro-hex. in singulari: .ל. ✕ אֶפֶודוֹ אֶפֶודוֹ. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. Num. xxvii. 21. Deut. xxxiii. 8.⁵⁶ Cod. 130.⁵⁷ Syro-hex. Sic sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1.⁵⁸ Cod. 130. Cf. Hex. ad Lev. viii. 7.⁵⁹ Sic Syro-hex. Cod. 85 (sine Ὁ.), 130, uterque in marg.: Ὁ. τὸ π. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέσον αὐτοῦ. Cod. 72 in textu: τὸ π. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέσον. In lectione vulgari post περιστόμιον add. τῆς ἀρχῆς Codd. 14, 16, 25, alii.⁶⁰ Codd. 85 (in marg. sine nom.), 130.⁶¹ Codd. 85, 130 (cum Ἄ. προσπλοκῆς ?), lectionibus ad συμβολὴν relatis, et fortasse quoad casum accommodatis. Paulo aliter Cod. X: Ἄ. Θ. προσπλοκήν. Σ. σειρωτόν (sic).⁶² Sic Codd. II (manu 2da), III, VII, X, 14, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁶³ Codd. 85, 130. Syro-hex. אֶפֶודוֹ אֶפֶודוֹ. ✕ אֶפֶודוֹ, unde Theodotionis nomen assumpsimus. Minus probabiliter Cod. X: Ἄ. ἀπόληγμα. Σ. πρὸς ποδῶν. Ad Sym. cf. Hex. ad Jesai. vi. 1. Jerem. xiii. 22.⁶⁴ Syro-hex. אֶפֶודוֹ אֶפֶודוֹ. Ad Theod. cf. ad Cap. xxxv. 23, 35. Symmachi Syriaca Graece sonant διὰ βαφῆς, corruptum ex

35. עֲלֵי־אֶרֶן. O'. ✕ Γ'. ἐπὶ ἄϋρων.⁶⁵ O'. Θ. ἐπὶ Ἀαρών. 'A. Σ. ἐπὶ τοῦ Ἀαρών.⁶⁶
36. צִיָּי. Laminam. O'. πέταλον. 'A. Σ. ἀφύρσιμα.⁶⁷
37. עֲלֵי־הַמִּצְנֶפֶת. O'. ἐπὶ τῆς μίτρας. 'A. Θ. ἐπὶ τῆς κιδάρεως.⁶⁸
39. וְשִׁבְצָהּ הַכֹּתֶנֶת שָׁשׁ. Et opere scutulato texes tunicam byssi. O'. καὶ οἱ κοσσυμβωτοὶ (alia exempl. κόσσυμβοί⁶⁹) τῶν χιτῶνων ἐκ βύσσου. 'A. καὶ συσφίγξεις τὸν χιτῶνα τὸν βύσσου. Σ. τοὺς χιτῶνας.⁷⁰ Oὐ λοιποὶ καὶ συσφίγξεις...⁷¹
- כִּמְצַנֶּפֶת. O'. κίδαριν. 'A. μίτραν. Θ. ὕψωμα.⁷²
40. וְהָיְתָה לְהֵם צִוְנָם. O'. καὶ ζώνας. Alia exempl. καὶ ποιήσεις αὐτοῖς ζώνας.⁷³
41. וּמִלְתָּן. O'. καὶ ἐμπλήσεις. 'A. Θ. καὶ πληρώσεις. Σ. καὶ τελειώσεις.⁷⁴
43. עוֹלָם. O'. αἰώνιον. Alia exempl. εἰς τὸν αἰῶνα.⁷⁵ 'A. αἰώνιον.⁷⁶

Cap. XXVIII. 1. τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ✕ Θ. μετ' αὐτοῦ.⁷⁷ — καὶ ἄ Ναδάβ. — καὶ ἄ Ἑλεάζαρ.⁷⁸ 3. — τὴν ἀγίαν.⁷⁹ ✕ Ἐβρ. αὐτός ἄ μοι. 4. ✕

Ἐβρ. αὐτὸν ἄ μοι.⁸⁰ 6. — ὕφαντόν ἄ.⁸¹ 7. μέρεσιν ✕ Oὐ Γ'. αὐτοῦ ἄ. 10. ὀνόματα ✕ Ἐβρ. αὐτῶν ἄ.⁸² κατὰ (καὶ τὰ) ὀνόματα ✕ τὰ ἄ λοιπὰ ἐξ (sic). 12. — περὶ αὐτῶν ἄ. 13. — καθαροῦ ἄ. 14. — κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων ἄ.⁸³ 16. τὸ μῆκος ✕ 'A. Θ. αὐτοῦ ἄ.⁸⁴ τὸ εὖρος ✕ 'A. Θ. αὐτοῦ ἄ.⁸⁵ 20. — συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ ἄ.⁸⁶ 21. κατὰ τὸ ὄνομα ✕ Ἐβρ. αὐτῶν ἄ.⁸⁷ 32. τοῦ περιστομίου ✕ Oὐ Γ'. αὐτοῦ ἄ.⁸⁸ 33. — ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόσῳ ἄ.⁸⁹ — καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἄ.⁹⁰ 34. — καὶ ἀνθινον ἄ.⁹¹ 35. εἰσίνοντι ✕ αὐτῶν ἄ. ἐξίνοντι ✕ αὐτῶν ἄ.⁹² 42. χρωτὸς — αὐτῶν ἄ.⁹³ ✕ 'A. Σ. καὶ ἄ ἔως.⁹⁴ 43. καὶ ἐξεί — αὐτὰ ἄ Ἀαρών (sic).⁹⁵ ἐπάγονται — ἐφ' ἑαυτοῦ ἄ.⁹⁶

CAP. XXIX.

1. שְׁלֵחַת. O'. ἀγιάσεις. 'A. Θ. ἀγιάσαι. Σ. εἰς τὸ ἀγιάσαι.¹
2. תַּחֲתֵי הַחֶלֶת מִצֵּי־חֶמֶץ. Et panem non fermentatum, et placentas non fermentatas. O'. καὶ ἄρτους ἀζύμους, ✕ Oὐ Γ'. καὶ κολλύρας ἀζύμους ἄ.²

διαβάφον, quod cum διβάφον confusum videas supra ad v. 5. ⁶⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁶⁶ Nobil. (cum Θ. pro O'. Θ.), Codd. 85, 130 (cum Σ. pro 'A. Σ.). ⁶⁷ Cod. X. Cf. ad Cap. xxix. 6. Mox (ἀγίασμα) κυρίῳ pro κυρίον habent Codd. 19, 58, 72, 75, 85, 130, Syro-hex. ⁶⁸ Nobil., et sine nom. Cod. 130. ⁶⁹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 14 (cum κόσσυμβοί), 15, 16, alii, Syro-hex. ⁷⁰ Syro-hex. ⁷¹ Nobil., Cod. 85: Oὐ λοιποὶ αὐ συσφίγξεις. Cod. 130: Oὐ λ. ευσφίγξεις (sic). Errorem sagaciter detexit Scharfenb. in *Animadv.* p. 73. Vulg.: *stringesque tunicam bysso.* ⁷² Cod. X sehohium affert: Τὴν κίδαριν 'A. μίτραν καλεῖ, Θ. ὕψωμα, δεικνύς ὅτι τὰς κιδάρεις ἀναταμιεύμας εἶχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Πίλος δὲ ἦν βύσσου, εἰς ὅδ' ἰλήγων, κ.τ.έ. Montef. ex Regio uno ediderat: 'A. Σ. O'. κίδαριν. v. 39 κίδαριν, notans: "Quis credat Theodotionem qui supra v. 39 κίδαριν vertat, hic vertisse ὕψωμα?" Quidni autem haec lectio non ad חֶמֶץ, sed ad חֶמֶץ (v. 40), quod Senioribus pariter sonat κιδάρεις, pertineat? ⁷³ Sic Codd. 58, 72, Syro-hex. ⁷⁴ Syro-hex. ⁷⁵ Sic

Ad Sym. cf. Cap. xxix. 9 in LXX et Syro-hex. ⁷⁵ Sic Codd. 75, 85 (cum αἰώνιον in marg.), 130. ⁷⁶ Cod. 130 in textu: εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῶν (sic); in marg. autem: 'A. αἰώνιον αὐτοῦ (sic). ⁷⁷ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 72, Arm. 1. ⁷⁸ Idem. ⁷⁹ Idem. ⁸⁰ Idem. Sic sine notis Cod. 72. ⁸¹ Idem. ⁸² Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2. ⁸³ Idem. ⁸⁴ Idem. Pronomen abest a Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 15, 16, alii, Arm. 1. ⁸⁵ Idem. ⁸⁶ Idem, qui pingit: συν—δεδεμένα ἄ ἐν χρ. Haec desunt in Codd. 14, 15, 16, alii. ⁸⁷ Idem. Sic sine notis Codd. 72, 75. ⁸⁸ Idem. ⁸⁹ Idem. Deest clausula in Cod. 58. ⁹⁰ Idem. Deest in Cod. 30, 58. ⁹¹ Idem. ⁹² Idem. Sic sine aster. Cod. 72. ⁹³ Idem. ⁹⁴ Idem. ⁹⁵ Idem. Sic sine obelo Codd. 30, 58, 72 (cum ἄξει). ⁹⁶ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III (cum ἐφ' ἑαυτοῖς), VII, X, 14, 15, 16, alii.

Cap. XXIX. 1 Syro-hex. ¹ Syro-hex. ² Sic Syro-hex. Lectionem ἀγιάσαι in textu habent Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii. Cod. 108 in textu: ἀγιάσαι; in marg. autem: εἰς τὸ ἀγιάσαι. ³ Sic Syro-

- 2. בְּלוֹלָתָּ. *Perfusus*. Ὁ πεφυραμένους. 'Α. ἀναμεμιγμένους. Θ. ἀναποποιημένους.³
- 5. הַהֲלִבְשֵׁת אֶת־אֶהֱרֶן. Ὁ. ἐνδύσεις ✕ Σ. αὐτὰ ἄραῶν.⁴
- 7. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ מְעִיל הַיָּפֶד. Ὁ. καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη. Alia exempl. καὶ τὸν χιτῶνα καὶ τὸν ποδήρη ✕ τοῦ ἐπενδύματος.^{4,5} 'Α. τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἔνδυμα τοῦ ἐπενδύματος. Σ. τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύματος. Θ. τὸν χιτῶνα καὶ τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος.⁶
- 6. אֶת־נִיזָר הַקֶּשֶׁשׁ. *Diadema sanctum*. Ὁ. τὸ πέταλον τὸ ἀγίασμα. Ὁ. 'Α. τὸ πέταλον τὸ ἅγιον.⁷ Σ. (τὸ) ἀφόρισμα.⁸
- 9. אֶבְרַשׁ אֶהֱרֶן וְבָנָיו. *Balteo Aaronem et filios ejus*. Ὁ. ταῖς ζώναις ✕ Ἄραῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.⁹ 'Α. διαζώνη (s. ζώνη) Ἄραῶν.¹⁰ Σ. ζῶνας Ἄραῶν.¹¹ Θ. ζώνη Ἄραῶν.¹²
- 12. יְסֻדִּים. *Fundamentum*. Ὁ. τὴν βάσιν. Ἄλλος θεμέλιον.¹³

- 13. יָאֵת הַיִּתְרָתָּ. *Et lobum majorem (s. reticulum)*. Ὁ. καὶ τὸν λοβόν. 'Α. Θ. (καὶ) τὸ περιττόν.¹⁴ אֶת־הַקֶּשֶׁתָּ. Ὁ. καὶ ἐπιθήσεις. Ἄλλος καὶ θυμιάσεις.¹⁵
- 14. הַקֶּשֶׁת הַיָּוִא. *Sacrificium pro peccato est*. Ὁ. ἁμαρτίας (alia exempl. ἁμαρτία¹⁶) γάρ ἐστι. 'Α. Θ. περὶ ἁμαρτίας ἐστίν.¹⁷
- 17. תַּתְּחַת. *In frustra concides*. Ὁ. διχοτομήσεις. Ἄλλος μελίσεις.¹⁸
- 18. לְיִתְחַוֵּי. *In frustra ejus*. Ὁ. κατὰ μέλη. Ἄλλος μεληδόν.¹⁹
- 19. קִרְבֹּו. Ὁ. τὰ ἐνδόσθια. Ἄλλος τὴν κοιλίαν αὐτοῦ.²⁰
- 18. רִיחַ יְיָ יִיחַח אֶשֶׁת לַיהוָה הַיָּוִא. *Odor suavitatis, sacrificium cremandum Jonae est*. Ὁ. εἰς ὄσμην εὐωδίας θυμιάμα (alia exempl. θυσίασμα²¹) κυρίῳ ἐστί. 'Α. Θ. ὄσμη εὐαρεστήσεως πυρὸν (s. πύρον) κυρίῳ αὐτό. Σ. ὄσμη εὐαρεστήσεως...²²

hex., et sine notis (cum ἄρτον ἄζυμον) Cod. 72, Arab. 1, 2. Codd. 85, 130, uterque in marg.: Ὁ. κολύρας (sic) ἄζυμους. Nobil. ad clausulam sequentem, καὶ λάγανα ἄζυμα, affert: Schol. κολλύρας ἄζυμους ἀναμεμιγμένας; unde Montef. notam hexaplaarem imperite fecit: Ὁ. λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ελαιῶ. 'Α. κολλύρας ἄζυμους ἀναμεμιγμένας ἐν ελαιῶ. Θ. ἀναποποιημένους (sic).³ Codd. 85, 130: Θ. ἀναποποιημένους. 'Α. ἀναμεμιγμένους, lectione, ut videtur, ad masculinum πεφυραμένους accommodata.⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III. Scilicet pro אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ Symmachum non τὰς στολὰς, sed τὰ ἱμάτια posuisse credible est.⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 85, 130, uterque in marg., praemisso Ὁ. Supplementum τοῦ ἐπενδύματος est in Codd. 14, 16, 25, alii.⁶ Syro-hex. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ. אֶת־הַקֶּבֶת וְיָתָּ. Symmachi et Theodotionis Graeca exstant in Nobil., Codd. 85 (teste Montef.), 130 (qui τὸν (sic) ἐπένδυμα pro τὸν ἐπενδύτην male scribit). Ad Aq. cf. ad Cap. xxviii. 31. Ad Theod. cf. Hex. ad Job. i. 20. Jesai. lix. 17. Ezech. xxvi. 16.⁷ Codd. 85, 130 (cum Ὁ. pro Ὁ. 'Α.). Sic in textu Codd. 58, 72, 128.⁸ Nobil., Cod. 130 (cum ἀφορισμός). Lectio Aquilam potius quam Symmachum refert, coll. Hex. ad Levit. xxi. 12. 2 Reg. i. 10. 4 Reg. xi. 12. Psal. cxxxi. 18.⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72, Arab. 1, 2 (cum τῶν υἱῶν),

Arm. 1 (idem). Codd. 85 (sine ταῖς), 130, uterque in marg.: Ὁ. ταῖς ζώναις Ἄραῶν.¹⁰ Nobil. affert: 'Α. διὰ ζώνην Ἄραῶν; pro quo Montef. ex Regio uno et Basil. edidit: 'Α. διαζώνη (sic) Ἄραῶν, invita, ni fallor, lingua. Rectius fortasse Cod. 130: 'Α. ζώνη Ἄραῶν.¹¹ Codd. 85, 130, et "duo Regii."¹² Nobil., Codd. 85, 130.¹³ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Prov. x. 25.¹⁴ Cod. X, concinente interprete Graeco-Ven. Cf. Hex. ad Levit. viii. 25. ix. 10. Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἵπτατος.¹⁵ Cod. VII superscript. manu 2da. Ante καὶ ἐπιθήσεις in textum inferunt θυμιάσεις Codd. 14, 16, 25, alii.¹⁶ Sic Comp., Codd. 58, 71, 85, 128, 129. Codd. 85, 130, uterque in marg.: Ὁ. ἁμαρτίας (γάρ ἐστι).¹⁷ Codd. 85 (sine ἐστίν), 130 (cum 'Α. pro 'Α. Θ.).¹⁸ Cod. VII in marg. manu 2da.¹⁹ Cod. 32 in textu. Lectio exquisitior nescio an Symmacho imputanda sit.²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Levit. iv. 8.²¹ Sic Comp., Ald., Codd. II (manu 2da), III, VII, 14, 15, 16, alii, Syro-hex.²² "Ex uno Regio, et ex Ed. Romana [ubi tantummodo habetur: Schol. Οἱ ἄλλοι εὐαρεστήσεως, ex Theodoro, ut videtur, in Quaest. LXII ad Exod. xxix. 25]. Aquila et Theodotio אֶשֶׁת solent vertere πύρον [sic], ut passim videas in Levitico."—Montef. De scriptura vocis πυρὸν vid. nos in Hex. ad Levit. ii. 9.

20. **עַל-הַתְּנַחֵם אֵזֶן אֶהְרֹן וְעַל-תְּנַחֵם אֵזֶן** (*auriculam*) **בְּנֵי הַיְּמִינִית וְעַל-בֶּהֱן יָדֵם הַיְּמִינִית** (*pollicem*) **וְעַל-בֶּהֱן רַגְלֵם הַיְּמִינִית** *O.* ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον ('*A.* τὸν ἀντιδάκτυλον²³) τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβούς τῶν ὠτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν. *Alia exempl.* ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς **Ebr.* αὐτῶν τοῦ δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς **αὐτῶν* τοῦ δεξιοῦ, — καὶ ἐπὶ τοὺς λοβούς τῶν ὠτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν *4.24*
- וְהִרְקַת אֶת-הַדָּם עַל-הַמִּזְבֵּחַ כִּסְבִּי** *O.* *Vacat.* **Θ.* καὶ προσχεεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλω *4.25*
21. *O.* — τὸ δὲ (*alia exempl.* καὶ τὸ²⁶) αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλω *4.27*
22. **הַחֵלֶב וְהָאֵיִלָּה**. *Adipem et caudam.* *O.* τὸ στέαρ αὐτοῦ. *Alia exempl.* τὸ στέαρ **Ebr.*

καὶ τὴν κέρκον *4* — αὐτοῦ *4.28*

22. **וְיָאֵת שׁוֹךְ**. *Et crus.* *O.* καὶ τὸν βραχίονα. *Oi loipoi* τὴν κνήμην. *29*
23. **וְהָיְתָה לָהֶם שֶׁמֶן אֶהָת**. *Et placentam panis olei unam.* *O.* ἐξ ἐλαίου. *Alia exempl.* **Oi I'.* καὶ κολλύραν ἄρτου *4* ἐξ ἐλαίου **Ebr.* μίαν *4.30*
25. **אֵתָם**. *O.* αὐτά. '*A.* αὐτούς. *Σ. Θ.* αὐτά. *31*
26. **הַמְלִאִים**. *Inaugurationis.* *O.* τῆς τελειώσεως. '*A.* τῆς πληρώσεως. *Σ. Θ.* τῶν τελειώσεων. *32*
28. **שֶׁלְמִיֶּהֶם תְּרוּמָתָם לַיהוָה**. (*E sacrificiis pacificis eorum, oblatio eorum Jonae.* *O.* τῶν σωτηριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀφαίρεμα κυρίω. *Alia exempl.* τῶν σωτηριῶν **A. Θ.* αὐτῶν *4*, ἀφαίρεμα **Ebr.* αὐτῶν τῶ *4* κυρίω. *33*
29. **וְהִמְלִאֵם**. *O.* καὶ τελειῶσαι ('*A.* πληρῶσαι. *Σ.* τελειωθῆναι *34*) **ἐν αὐτοῖς* *4.35*
36. **לְיוֹם עַל-הַקִּבְרִים**. *Quotidie pro expiationibus.* *O.* τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρισμοῦ ('*A. Σ. Θ.* ἐξίλασμοῦ³⁶).
- וְהִטְהַרְתָּ**. *Et mundabis.* *O.* καὶ καθαριεῖς. *Oi loipoi* περιμαρτιεῖς. *37*
37. **תְּחַבֵּר**. *Expiabis.* *O.* καθαριεῖς. *Oi loipoi* ἐξίλαση. *38*

²³ Codd. 85 (teste Montef.), 130. Nobil. affert: Schol. τὸν ἀντιδάκτυλον. Paulo ante ad λοβὸν Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ ἄκρον, ἦγουν τὸ ἀπαλόν. Cf. Kimchi apud Gesen. *Thes. Ling. Hebr.* p. 1511. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis hexaplaribus, omissis quoque quae sub obelo jacent, Cod. 72, praeterquam quod pro τῶν υἱῶν αὐτοῦ in priore loco τῶν υἱῶν αὐτῶν male exhibet. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 72 (cum ἐπιχεεῖς), 85 (in marg.), 128, Arab. 1, 2 (uterque sine κύκλω), Arm. 1. ²⁶ Sic Cod. 72, Syro-hex. ²⁷ Obelus est in Syro-hex. Clausulam reprobat Cod. 58. ²⁸ Sic Syro-hex. (qui confuse pingit: **Ebr.* καὶ τὴν *4* κέρκον αὐτοῦ *4* (sic)), et sine notis Codd. 72, 85 (cum καὶ τὴν κ. in marg.), 128, 130 (ut 85), 131 (superscript. καὶ τὴν κ.), Arab. 1, 2. ²⁹ Nobil., Codd. 85 (teste Montef.), 130. Regius unus apud Montef.: οἶον (fort. οἱ λ.) τὴν κνήμην. ³⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58 (cum κολλούραν in textu, et κολλουριδα in marg. eadem manu), 72, 131 (superscript. καὶ κο-

λύραν ἄρτου), Arab. 1, 2. ³¹ Syro-hex. .ל. .ה. .א. .ל. .
 ♦ **אֵתָם**. In textu αὐτοῖς habent Ald., Codd. III, VII (corr. ex αὐτοῖς), X, 14, 15, 16, alii (inter quos 85 in marg.). ³² Idem: .ל. .ה. .א. .ל. .
 ♦ **אֵתָם**. ³³ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2. In textu τῶν υἱῶν Ἰσρ. om. Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii; pro quibus αὐτῶν habent Cod. X (in marg.), 74, 75, alii. ³⁴ Syro-hex. .ל. .ה. .א. .ל. .
 ♦ **אֵתָם**. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72. Arm. 1: καὶ τελειῶσαι + ἐν αὐτοῖς. ³⁶ Nobil., Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐξίλασμοῦ. Minus probabiliter Cod. 130 in marg. sine nom.: ἐξίλασμα. Plena lectio trium interpretum fortasse erat: τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ (s. περι) τοῦ ἐξίλασμοῦ. Cf. ad Cap. xxx. 10. ³⁷ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. ix. 15. Ezech. xliii. 20. Mendose Codd. 57 (cum οἱ δλοο), 85, 130: *Oi loipoi* περὶ ἁμαρτίας. Etiam Regius unus apud Montef.: '*A. Σ. Θ.* ἐξίλασμοῦ περὶ ἁμαρτίας. ³⁸ Nobil., Codd. 85 (teste Montef.), 130.

37. **וְשֵׁי קָרְבָּן**. *O. ἄγιον τοῦ ἀγίου* (alia exempl. τῶν ἀγίων³⁰).

40. **וְלִבָּי**. *Perfusae. O. πεφυραμένης. "Αλλος ἀναπεποιημένης.*⁴⁰

וְיָהִי. *O. εἶν. "Αλλος αἶν.*⁴¹

41. **וְהָיָה כַּחֲשֵׁי קָרְבָּן**. *O. καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ* (Θ. αὐτῆς. 'A. Σ. ὡς οἱ O⁴²) ποιήσεις *✕* 'A. Σ. αὐτῶ.⁴³

42. **וְלֵבָע**. *O. θυσίαν. Alia exempl. ὀλοκαύτωμα.*⁴⁴ 'A. εἰς ὀλοκαύτωσιν (s. ὀλοκαύτωμα). Σ. ἀναφοράν.⁴⁵

43. **וְנִיחָיָה**. *Et conveniam. O. καὶ τάξομαι. "Αλλος καὶ συντάξομαι.*⁴⁶

45. **וְהָיָה**. *Et habitabo. O. καὶ ἐπικληθήσομαι. "Αλλος καὶ σκηνώσω.*⁴⁷

Cap. XXIX. 1. *μοι* — αὐτοῦς⁴⁸ 5. — τὸν ἀδελφόν σου⁴⁹ 9. *ἱερατεία* — μοι⁴⁹ 12. — λοιπὸν⁴⁹ 14. τὸ δέριμα *✕* 'Εβρ. (s. Οἱ Γ') αὐτοῦ⁴⁹ καὶ τὴν κόπρον *✕* Οἱ Γ' αὐτοῦ⁴⁹ *✕* 'A. Θ. ἐν 4 πυρ⁴⁹.

16. τὸ αἷμα *✕* 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁹ 17. μέλη *✕* 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁹ τὰ ἐνδόσθια *✕* 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁹ τοὺς πόδας *✕* αὐτοῦ⁴⁹ τὰ διχοτομήματα *✕* 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁹ τῆ κεφαλῇ *✕* αὐτοῦ⁴⁹ 23. τῶν προτεθειμένων⁴⁹ 28. — γάρ⁴⁹ 31. τὰ κρέα *✕* 'Εβρ. αὐτοῦ⁴⁹ 38. — ἔστιν⁴⁹ — ἀμόμους⁴⁹ — ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον⁴⁹ — κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ⁴⁹ 42. λαλήσαι σοι *✕* 'Εβρ. ἐκεῖ⁴⁹ 46. — εἰμι⁴⁹ καὶ εἶναι *✕* κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.⁴⁹

CAP. XXX.

1. **וְהָיָה לְקִרְבָּן**. *Locum suffitionis suffimenti. O. ✕ Σ. Θ. θυμιατήριον 4 θυμιάματος.*¹ 'A. θυμιάσεως.²

4. **וְהָיָה לְבָתִּים**. *In receptacula vectium. O. ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις. 'A. τοῖς ἀναφορεῦσι. Σ. Θ. εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι.*³ Aliter: [A.] Σ. εἰσοδοί. ⁴

30 Sic Comp. (sine τῶν), Ald., Codd. X (in marg.), 19 (ut Comp.), 59, 85 (in marg.), 108 (ut Comp.), 128, Syro-hex.
40 Cod. 58 in textu: ἀναπεφυραμένης; in marg. autem: ἀναπημένης (sic; non, ut Holmes., ἀναπημένης). Cf. ad v. 2.
41 "Sic quidam MSS. et schedae Combesifisanae, cum hac nota [Theodoret. Opp. T. I, p. 169]: ἂν μέτρον Ἐβραϊκὸν οἶνον καὶ ἐλαιὸν δέχεται δέ, ὡς φησὶν Ἰώσηπος, δύο χύας Ἰατρικῶς κ. τ. ε."—Montef. Scriptura suspecta. In loco Theodoretī aequae ac in Bibliis Graecis libri inter εἶν et ἐν (s. ἴν) dispertiantur. 42 Syro-hex. Theodotionem ad μαναὰ (מְנַאָּ) feminini generis, ceteros autem ad δῶρον respexisse probabiliter opinatur Cerianus. Cf. Hex. ad Jesai. lxvi. 3. Dan. ii. 46. 43 Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2 (cum αὐτό ?), Arm. 1. Post ποιήσεις in initio versus Holmes. e Cod. 72 exscriptis αὐτό, quod huc pertinere videtur.
44 Syro-hex. in textu: مَحَلَّاءَ; in marg. autem: مَحَلَّاءَ. 45 Idem: مَحَلَّاءَ. 46 Idem: مَحَلَّاءَ. 47 Idem: مَحَلَّاءَ. 48 Idem: مَحَلَّاءَ. 49 Idem: مَحَلَّاءَ. Cf. Hex. ad Gen. viii. 20. Job. xlii. 8. Psal. l. 21. 46 Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxv. 22. 47 Cod. VII superscript. manu 2da. 48 Syro-hex. Pronomen deest in Comp., Codd. 16, 32, 108, 118. 49 Idem. 50 Idem. 51 Idem. Deest in Cod. 58. 52 Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii. 53 Idem. Sic sine notis Comp., Cod. 108. 54 Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. 55 Idem. 56 Idem. Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii, Arab. 1, 2. 57 Idem.

Sic sine aster. Codd. 52, 72, Arab. 1, 2. 58 Idem. Sic sine notis Codd. 15, 72, Arab. 1, 2. 59 Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. 60 Idem, qui pingit: — τῶν πρ. 4. 61 Idem. 62 Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). 63 Idem. 64 Idem. Vocem reprobant Codd. 15, 58. 65 Idem. Deest in Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 16, aliis. 66 Idem. 67 Idem. Sic sine notis Cod. VII (manu 2da), Arm. 1. 68 Idem. Vocula deest in Codd. 14, 16, 25, aliis. 69 Idem. Sic (pro καὶ εἶναι αὐτῶν θ.) sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.
CAP. XXX. 1 Sic Syro-hex., Cod. 85 (sine Σ. Θ.), et in marg. sine notis Codd. X, 75. 2 Syro-hex. مَحَلَّاءَ. Vox Syriaca ponitur pro θυμιάμα (in textu مَحَلَّاءَ) in Hex. ad Cant. Cant. ii. 17; pro ἀναθυμιάσις ibid. iii. 6. 3 Syro-hex. ad ψαλίδες: Σ. εἰς θήκας (مَحَلَّاءَ); et ad ταῖς σκυτάλαις: 'A. Σ. Θ. τοῖς ἀναφορεῦσι (مَحَلَّاءَ). E libris Graecis Cod. 108 affert: 'A. Σ. Θ. τοῖς ἀν.; Cod. X: Σ. Θ. εἰς θήκας τοῖς ἀν., quam lectionem soli Theodotioni vindicat Cod. 85. 4 Cod. 85 (ad ψαλίδες): Σ. εἰσοδοί. Cod. X (ante dictam lectionem Symmachi et Theodotionis): 'A. Σ. εἰσοδοί, cum scholio: Σκυτάλας μὲν ἐγκαταῖθα τοὺς ἀναφορεῖς ἦτοι διωστήρας καλεῖ, ψαλίδας δὲ τοὺς κρίκους, οὓς καὶ εἰσοδοὺς ἐκάλεσεν ὁ Σύμμαχος. Idem scholium e duobus Regis protulit Montef., qui tamen pro σκυτάλας μὲν exscriptis ἄκκιλας μάλλον [μᾶλλον pro non habent Cod. 64, qui Regius est, et Cat. Niceph. p. 897], male vertens: Aquila hic vectes vocat

6. לְפָנַי הַפָּרֶכֶת. Ante aulaeum. Ο. ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος ("Ἄλλος βλήματος").
- לְפָנַי הַכַּפְרֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת. Ο. Vacat. ✕ κατά πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν μαρτυριῶν 4.⁶
7. קְטֹרֶת סַמִּים. Suffimentum aromatum. Ο. θυμίαμα σύνθετον λεπτόν. 'Α. Σ. θυμίαμα ἡδυσμάτων. Θ. θυμίαμα ἀρωμάτων.⁷
8. תְּמִיד. Ο. ἐνδελεχισμού διαπαντός. Alia exempl. ἐνδελεχισμού.⁸
10. מְדַם הַשֶּׁמֶת הַכֶּפְרִים אַחַת בְּשִׁנָּה יִכְפֹּר עָלָיו. Ο. ἀπὸ τοῦ αἵματος (alia exempl. add. τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας⁹) τοῦ καθαρισμοῦ ('Α. τοῦ ἐξίλασμου¹⁰) καθαριεὶ αὐτό. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ αἵματος τῶν ἁμαρτιῶν — τοῦ καθαρισμοῦ 4 τοῦ ἐξίλασμου ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεὶ αὐτό.¹¹
12. זָכָר. Ο. λύτρα. Οἱ λοιποὶ ἐξίλασμα.¹²
- בִּפְקֹד אֹתָם. Ο. Vacat. ✕ Σ. Θ. ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν 4.¹³
13. וְהָיָה יָמֵינוּ כְּלִי-הַעֲבֹר עַל-הַקְּרִידִים. Ο. καὶ τοῦτο — ἐστὶν 4¹⁴ ὃ δώσουσιν ὅσοι ἂν παραπορεύονται τὴν ἐπίσκεψιν. Σ. τοῦτο δώσουσιν πᾶς ὁ παρερχόμενος ἐπὶ τὰς ἐπισκέψεις. Θ. τοῦτο δώσουσιν πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπὶ τὰς ἐπισκοπὰς.¹⁵ "Ἄλλος πᾶς παρὼν ἐπὶ τὸν ἀρι-

- θμόν.¹⁶ "Ἄλλος πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς.¹⁷
13. הַשֶּׁקֶל. Ο. τοῦ διδράχμου. 'Α. Σ. (τοῦ) στατήρος.¹⁸
16. עַל-עֲבֹדָתָהּ. In usum ministerii. Ο. εἰς τὸ κάτεργον, 'Α. Θ. ἐπὶ τὴν δουλείαν. Σ. εἰς τὰ ἔργα.¹⁹
18. וְנָעִשְׂתָּ. Ο. ποιήσον. 'Α. Σ. Θ. καὶ ποιήσεις.²⁰
20. אֲשֶׁה. Ο. τὰ ὀλοκαυτώματα (alia exempl. ὀλοκαρπώματα²¹). 'Α. Θ. πυρόν.²²
23. קַח-לֶךָ. Ο. λάβε ✕ Σ. σεαυτῷ 4.²³
- בְּשִׁמְיֵיםָא. Ο. ἡδύσματα. 'Α. ἀρώματα.²⁴
24. וְקָדְהָ. Et casiam. Ο. καὶ ἴρεως. "Ἄλλος καὶ κασσίας.²⁵
27. וְאֵת-הַשֶּׁלְחָן. Ο. Vacat. ✕ 'Εβρ. καὶ τὴν τράπεζαν 4.²⁶
28. וְאֵת-הַבַּיִת וְאֵת-כַּנּוֹ. Et labrum, et basin ejus. Ο. καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸν λουτήρα. Alia exempl. καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.²⁷
31. מִשְׁחַת-קֹדֶשׁ. Ο. ἄλειμμα χρίσεως ἁγίων. Alia exempl. ἄλειμμα ἁγίων.²⁸
32. וּבִמְתַנְנָתוֹ. Et secundum mensuram (composi-

διωστήρας, annulos vero circulos etc. Ex hoc autem errore orta est lectio plane commentitia: 'Α. εἰς κρίκουσ τοῖς διωστήρησι. ⁵ Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18, 55, 72 (cum ἐπὶ τοῦ μαρτυρίου), alii, Arab. 1, 2. ⁷ Codd. 85, 130 (cum Σ. pro 'Α. Σ.). ⁸ Sic Codd. VII, 29, 59, alii, et Syro-hex. (cum διαπαντός in marg.). ⁹ Sic Arm. 1 in textu; in marg. autem Codd. X, 85, 130. ¹⁰ Nobil. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 30 (cum καθαρίσει), 72, 75 (ut 30), 85 (cum καθαριεὶς), 130, Arab. 1, 2. Sic, sed om. τοῦ καθαρισμοῦ, Comp., Ald., Codd. VII, X, 14, 15, 16, alii. ¹² Codd. 85 (teste Montef.), 130. Sic sine nom. Nobil., Cod. 58 in marg. ¹³ Sic Syro-hex. in textu, et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ¹⁴ Obelus est in Syro-hex. ¹⁵ Codd. 85, 130. ¹⁶ Cod. X in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Num. ii. 32. ¹⁷ Cat. Niceph. p. 899. Nobil. affert: Schol. πᾶς ὁ πορευόμενος

ἐν τοῖς ἀ. ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxiii. 15. ¹⁸ Syro-hex. ۱۰۰. ۱۰۰. ۱۰۰. Cod. 108: Θ. ἐπὶ (non εἰς, qui Holmesii est error) τὴν δ. Σ. εἰς τὰ ἔργα. ²⁰ Syro-hex., et sic in textu sine notis Cod. 72. ²¹ Sic Codd. VII, 54, 59, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ὀλοκ. in marg.), et Syro-hex. ²² Montef. affert: 'Α. Θ. πύρρον (sic), non memorato auctore. Cf. ad Cap. xxix. 18. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 55, 72, 128, 130, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁴ Nobil. Sic Cod. VII in marg. manu 2da sine nom. ²⁵ Sic in textu Cod. 75. Cod. VII in marg. manu 2da: ἐν λ (ἐξυλαθῆς). Interpres Graeco-Ven. κόστου, quod manus 2da superscripsit in Cod. 131. ²⁶ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. VII (in marg. manu 2da), 72, 75, 85, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ²⁷ Sic Codd. 58, 75, Arm. 1, Syro-hex. In textu LXXviri post λουτήρα add. καὶ τὴν β. αὐτοῦ Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 14, 16, 18, alii. ²⁸ Sic Codd. 30, 75 (cum

tionem) ejus. Ο'. κατὰ τὴν σύνθεσιν ('Α. συμμετρίαν³⁰) ταύτην.

33. מַעֲבִיּוֹ. Ο'. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Οἱ Γ' ὁμοίως τῶν λαῶν αὐτοῦ.³⁰

35. מַעֲשֵׂה רִיחָהּ. Opus unguentarii, sale conditum. Ο'. ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον. Alia exempl. ἔργον μυρεψοῦ συνθέσεως.³¹

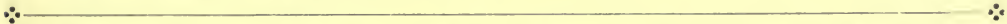
36. וְנִתְּמָה מִכֶּנֶה. Ο'. καὶ θήσεις ✕ 'Εβρ. ἐξ αὐτοῦ.³²

36, 37. תְּהִיָּה לָכֶם: וְהִקְטַרְתָּ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה. Ο'. ἔσται ὑμῖν θυμίαμα. Alia exempl. ἔσται ὑμῖν. ✕ 'Α. Θ. καὶ τὸ ✕ θυμίαμα ✕ 'Α. Σ. Θ. ὁ ποιήσεις.³³

37. לֹא תַעֲשׂוּ. Ο'. οὐ ποιήσετε. Οἱ λοιποὶ οὐ ποιηθήσεται.³⁴

38. אִישׁ אֶשֶׁר. Ο'. ✕ 'Α. Θ. ἀνὴρ ✕ ὅς.³⁵

Cap. XXX. 2. τὸ μήκος ✕ 'Α. Θ. αὐτοῦ. τὸ εὖρος ✕ 'Α. Θ. αὐτοῦ.³⁶ 3. - στρεπτήν. 4. - καθαρούς.³⁷ - στρεπτήν.³⁸ κλίτη ✕ αὐτοῦ.³⁹ πλευροῖς ✕ αὐτοῦ.⁴⁰ 6. τοῦ - ὄντος.⁴¹ 19. τοὺς πόδας ✕ 'Εβρ. αὐτῶν.⁴² 21. τὰς χεῖρας ✕ 'Α. Σ. αὐτῶν.⁴³ τοὺς πόδας ✕ Οἱ Γ'. αὐ-

ἄγων ἁγίων), Syro-hex. (eum χρίσεως in marg.).²⁹ Cod. X, et in marg. sine nom. Cod. 85. Alia versio, κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο, est in Codd. 58 (in marg.), 75.³⁰ Syro-hex. (eum **حَصَقِلَا** in textu): (.) **حَصَقِلَا** **حَصَقِلَا** **حَصَقِلَا**.³¹ Sic Ald. (eum μυρεψικοῦ), Codd. 19, 29, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex. Duplex versio, ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον συνθέσεως, est in Cod. III.³² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 128, Arm. 1.³³ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (eum ποιήσετε).³⁴ Nobil. Vix est eeterorum interpretum, sed alia lectio, quae in Codd. 15, 32, 52, 75, 129, et Cat. Niceph. p. 904 habetur. Mox ad σύνθεσιν Cod. X in marg.: **συμετρίαν**. Cf. ad v. 32.³⁵ Sic Syro-hex. Ad ὅς Cod. 85 in marg.: ἀνὴρ. Eandem vocem post ὡσαύτως in textum inferunt Codd. 14, 16, 25, alii.³⁶ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 72. Mox τὸ ὄψος αὐτοῦ sine notis Codd. 58, 72, Arm. 1, Syro-hex.³⁷ Idem.³⁸ Idem. Vox deest in Codd. 55, 58.³⁹ Idem. Sic sine aster. Cod. 76, Arab. 1, 2.⁴⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 58, 72.⁴¹ Idem, qui pingit: - τοῦ ὄντος.⁴² Posterior vox deest in Cod. 58.⁴³ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 16, 19, alii, Arab. 1, 2.⁴⁴ Idem.

τῶν.⁴⁴ 23. (-) σίκλους.⁴⁵ 34. ✕ καὶ ✕ δυνχα.⁴⁶ 35. - ἔργον ✕ ἄγιον.⁴⁷

CAP. XXXI.

2. בְּרַחֲוֹר. Ο'. τὸν ὤρ. Alia exempl. υἰοῦ ὤρ.¹ 4. Ο'. - καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην.² 5. וּבַחֲרֻשֶׁת אֲבָן לְמַלְאָה וּבַחֲרֻשֶׁת יָצַע. Et in fabricatione gemmarum ad inserendum eas, et in fabricatione lignorum. Ο'. καὶ τὰ λιθουργικά, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά τῶν ξύλων. Alia exempl. καὶ τὰ λιθουργικά ✕ Θ. πληρώσεως.³ - εἰς τὰ ἔργα ✕, καὶ τὰ τεκτονικά.⁴ 6. וְאֵנִי הָיָה. Ο'. καὶ ἐγὼ ✕ 'Α. Θ. ἰδοῦ.⁵ 7. וְאֵת כָּל-בְּלֵי. Ο'. καὶ ✕ σύμψασαν ✕ τὴν διασκευήν.⁶ 8, 9. וְאֵת מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת: וְאֵת-מִזְבֵּחַ הָעֹלָה. Ο'. Vacat. 'Α. Σ. Θ. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ.⁷

Sic sine notis Codd. 14, 16, 25, alii.⁴⁴ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. 14, 16, 19, alii, Arm. 1.⁴⁵ Idem (eum solo metobelo).⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Ald., Codd. X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2.⁴⁷ Idem. Vox deest in Cod. 58.

CAP. XXXI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, et, ut videtur, Syro-hex. Montef. ad τὸν τοῦ Οὐρέου affert: Οἱ λοιποὶ υἰὸν Οὐρή, notans: "Sic quidam MSS." ² Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii. Haec, καὶ τὴν βύσσον τὴν κ., non leguntur in Ed. Rom. ³ Syro-hex. in textu: **וְאֵת-כָּל-בְּלֵי**. Post λιθουργικά Cod. 72 in textum inferunt πληρώσαι. ⁴ Sic (pro καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τ.) Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, X, 14, 16, 18, alii. ⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72 (eum καὶ ἰδοῦ ἐγὼ), Arm. 1 (eum ✕ ἰδοῦ). Cod. 130 in marg.: 'Α. Σ. ἰδοῦ. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 72, 128, Arm. 1. ⁷ Cod. 130, et in marg. sine nom. Cod. 85, uterque eum αὐτῆς in fine. Eadem in textu (eum αὐτοῦ) habent Cod. 72, Arab. 1, 2 (eum vasa haec), et (sub ✕ Θ.) Syro-hex. (qui **مَقْبَل** in plurali minus probabiliter pingit).

αὐτοῖς.²⁵ Θ. καὶ εἶδεν Μωσῆς τὸν λαὸν, ὅτι
 διεσκεδασμένοι ἐστίν ὅτι διεσκέδασεν αὐτὸν
 Ἄαρὼν ἐπίχαρμα τοῖς ἀνθεστηκόσιν αὐτῶν.²⁶

25. עָרַף. Ο'. διεσκέδασται. Ἄλλος ἐξεκαλύφθη.²⁷

26. הַבְּיָהוּ הַבְּיָהוּ. Ο'. ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμ-
 βολῆς. Ἄλλος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνορίας τοῦ
 πλήθους.²⁸

29. וְעַלְיָכֶם הָיָה. Ο'. ἐφ' ὑμᾶς ✕ Οἱ Γ'. σήμε-
 ρον.²⁹

31. וַיִּשָּׂא. Ο'. ὑπέστρεψε (s. ἐπέστρεψε) δέ. Ἄλ-
 λος καὶ ἀπεστράφη.³⁰

Cap. XXXII. 2. θυγατέρων ✕ Ἐβρ. ὑμῶν.³¹
 6. - θυσίας (sic) ✕ σωτηρίων.³² 7. - λέγων.³³ 10.
 ὄργῃ ✕ Ἄ. Σ. μου.³⁴ 12. ἀποκτείνει ✕ αὐ-
 τοῦς.³⁵ 13. - λέγων, πολυπληθυνῶ.³⁶ - τῶ
 πλη-
 θει.³⁷ 15. πλάκες - λιθίαι.³⁸ 19. τὰς - δύο ✕
 πλάκας.³⁹ 20. κατήλεσεν - αὐτὸν.⁴⁰ ἐπίτισεν
 - αὐτό.⁴¹ 22. - πρὸς Μωσῆν.⁴² κύριε ✕ μου.⁴³
 27. μηρὸν ✕ Σ. αὐτοῦ.⁴⁴ 29. - αὐτοῖς.⁴⁵ ἐν
 τῶ υἱῷ ✕ Ἄ. Θ. αὐτοῦ.⁴⁶ ✕ Ἄ. Θ. καὶ ἐν τῶ
 ἀδελφῷ ✕ Ἐβρ. αὐτοῦ.⁴⁷ 31. ὡ κύριε.⁴⁸ 32.

✕

sorlis. ²⁵ Codd. 85, 130 (cum κακονυμίαν). Syro-hex.
 affert: ✕ וְעַלְיָכֶם הָיָה. ²⁶ Codd.
 85, 130 (cum τὸν διεσκεδασμένον pro ὅτι δ. ἐστίν, et in fine
 αὐτὸν pro αὐτῶν). ²⁷ Cod. 56 in marg. ²⁸ Cat. Ni-
 ceph. p. 915. Lectio scholiastam magis quam interpretem
 sapit. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕). ³⁰ Sic in textu Codd. 14, 16, alii

(inter quos 85, 130, uterque cum ἐπέστρεψε δέ in marg.).
³¹ Syro-hex. Sic sine notis Cod. 131 (superscript. manu
 1ma), Arm. 1. ³² Idem. Sic (pro θυσίαν) sine obelo
 Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine notis
 Codd. 72, 131 (superscript. manu 1ma), Arm. 1
 (sub ✕). ³⁵ Idem. Sic sine aster. Codd. 14, 16, 56,
 alii, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). ³⁶ Idem. Cod. 72:
 λέγων, πληθυνῶ.

³⁷ Idem, et sub - Arm. 1. Deest in
 Cod. 58. ³⁸ Idem. In Cod. 58 deest πλάκες λιθίαι.
³⁹ Idem. Vocula deest in Codd. 72, 131 (sed superscript.
 manu 1ma). ⁴⁰ Idem. Pronomen deest in Codd. III, 64.
⁴¹ Idem. ⁴² Idem. Deest in Cod. 58. ⁴³ Idem.

Sic sine aster. Codd. 72, 128, Arm. 1. ⁴⁴ Idem. Sic
 sine notis Codd. 18, 32, 72, Arm. 1. ⁴⁵ Idem. Deest
 in Codd. 58, 73, 78. Arm. 1: ✕ illis. ⁴⁶ Idem. Sic
 sine notis Ald., Codd. 72, 128, Arab. 1, 2, Arm. 1.

✕

τὴν ἁμαρτίαν ✕ αὐτῶν.⁴⁹ 34. τὸν λαὸν - τοῦ-
 τον.⁵⁰

CAP. XXXIII.

2. מְלִבְדֵי מְלִבְדֵי. Ο'. τὸν ἀγγελὸν - μου.¹ πρὸ
 προσώπου σου (alia exempl. πρότερόν σου²).

וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַזֶּה
 וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον,
 καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον,
 καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Χανααῖον. Alia ex-
 empl. τὸν Χανααῖον ὡ καὶ τὸν Ἀμορραῖον,
 καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, - καὶ
 τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν
 Ἰεβουσαῖον.³

3. Ο'. - καὶ εἰσάξω σε.⁴ Alia exempl. καὶ εἰσά-
 ξει σε.⁵

4. וְהָיָה לְבָבְךָ וְהָיָה לְבָבְךָ וְהָיָה לְבָבְךָ
 וְהָיָה לְבָבְךָ. Et luxe-
 runt, et non induerunt unusquisque ornamenta
 sua sibi. Ο'. κατεπένθησεν - ἐν πενθικοῖς.⁶
 ✕ καὶ οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ'
 αὐτοῦ.⁷

⁴⁷ Idem. Lectio καὶ ἐν pro ἦ ἐν est in Comp., Ald., Codd.
 III, VII, X, Lips., 14, 16, 18, alii, Arm. 1. In fine pro-
 nomen deest in Comp., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 15,
 16, alii. ⁴⁸ Idem. Deest in Codd. 15, 55, 85, 130.

⁴⁹ Idem, Arm. 1. Pronomen abest ab Ald., Codd. III, VII,
 19, 52, alii. ⁵⁰ Idem. Pronomen deest in Cod. 58.

CAP. XXXIII. ¹ Obelus est in Syro-hex., qui juxta
 ordinem Hebraeum legit: πρὸ πρ. σου τὸν ἄγγ. - μου.
 Sic sine obelo Ald., Codd. 15, 55, alii. ² Sic Codd. III,
 VII (in textu), X, Lips., 14, 16, 18, alii. Duplex versio
 est in Codd. 74, 84, 106, 134. ³ Sic Syro-hex., et sine
 obelis Codd. III (cum καὶ Φ. καὶ Γ. καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), VII
 (cum καὶ Γ. καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), X (cum καὶ Χετ. καὶ Φ. καὶ Γ.
 καὶ Εὐ. καὶ Ἰεβ.), Lips. (ut VII), alii. ⁴ Obelus est in
 Syro-hex. ⁵ Sic Codd. III, X, Lips., 18, 19, alii.

⁶ Sic sub obelo Syro-hex. Verba ἐν πενθικοῖς desunt in
 Cod. 58, silente Holmesio. ⁷ Sic Cod. X (in marg. cum
 ἐπέθηκεν), Syro-hex. (sine αὐτοῦ), Arm. 1; et sine aster.
 Codd. VII (in marg. char. unciali), Lips. (in marg.), 18
 (cum ἀπ' αὐτοῦ), 58 (idem), 72 (cum ἐπ' αὐτὸν pro αὐτοῦ ἐπ'
 αὐτοῦ), alii, Arab. 1, 2 (ex versione Holmesii: nec quis-
 quam induit arma sua).

- 5. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה אָמַר. O'. και ειπε κύριος ✕ πρὸς Μωυσῆν· εἶπὸν 4.⁸
וְקִלְיֹתָיָהּ. O'. και ἐξαναλώσω ("Αλλος· ἐξολεθρεύσω⁹) ὑμᾶς.
וְעָרְוָה עֵדְרָהּ. O'. — τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, και 4 τὸν κόσμον ✕ 'Εβρ. σου ἀπὸ σοῦ 4.¹⁰
מָה אֲנִי עֹשֶׂה-לָּךְ. O'. & ποιήσω σοι. 'Α. τί ποιήσω σοι. Θ. ὅτι (δ τι) ποιήσω σοι. Σ. ὡς οἱ O'.¹¹
- 7. וְקָרָא לוֹ. O'. και ἐκλήθη ✕ 'Εβρ. αὐτή 4.¹²
וְאֶל-אֱהֹל מוֹעֵד. O'. εἰς τὴν σκηνὴν ✕ Σ. Θ. τοῦ μαρτυρίου 4.¹³
- 8. וְהָיָה כִּצְאָתָא. O'. ἡνίκα δ' ἂν εἰσπορεύετο ("Αλλος· ἐξεπορεύετο¹⁴).
- 11. פְּנִים אֶל-פְּנִים. O'. ἐνώπιος ἐνωπίω. "Αλλος· πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.¹⁵
וּמִשְׁתָּחוּתוֹ. O'. ὁ δὲ θεράπων ("Αλλος· ὑπουργός¹⁶) ✕ 'Εβρ. αὐτοῦ 4.¹⁷
- 12. בְּשֵׁם. O'. παρὰ πάντας. 'Α. Θ. ὀνόματι. Σ. ὀνομαστί.¹⁸

- 13. בְּעֵינַי. O'. ἐναντίον σου. Σ. παρὰ σοί.¹⁹
- 15. וְאִם-יֵאָמְרוּ לְךָ הַלְכִים. O'. εἰ μὴ αὐτὸς σὺ συμπορεύῃ (alia exempl. add. μεθ' ἡμῶν²⁰). 'Α. εἰ πρόσωπά σου μὴ πορεύονται. Σ. Θ. εἰ τὸ πρόσωπόν σου μὴ πορεύεται.²¹
- 18. וְהִרְאִי נָא אֶת-בְּרִדְךָ. O'. ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν. "Αλλος· δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν ('Α. ὄψιν²²).
- 19. וְאֲנִי אֶעְבִּיר כָּל-טוֹבֵי עַל-פְּנֵיךָ. Ego praeferre faciam omnem bonitatem meam coram te. O'. ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου (alia exempl. ἐγὼ προπορεύσομαι πρὸ προσώπου σου²⁴) τῇ δόξῃ μου.
וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה. Et clamabo nomen Jovae. O'. και καλέσω τῷ ὀνόματί μου, κύριος (alia exempl. τῷ ὀνόματι κυρίου²⁵).
- 22. בְּבִקְעָה. In fissura. O'. εἰς ὄπην. 'Α. Σ. Θ. εἰς τρώγλην (s. κατάδυσιν).²⁶

Cap. XXXIII. 6. — και τὴν περιστολήν 4.²⁷

8 Sic Syro-hex. (qui pingit : ✕ πρὸς M. 4 εἶπὸν), et sine aster. Ald. (cum λάλῃσον pro εἶπὸν), Codd. VII (in marg. manu 2da, ut Ald.), 18, 58, 74, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1.
9 Sic Cod. X in marg. (cum ἐξολοθ.), teste Montef. Codd. 85, 130 (uterque in marg.): ἐλευθερώσω. Lips. in marg.: ὀλίθρον. Denique Cod. X in marg., teste Holmesio : ὀλεθρευ (sic). Quae omnia, ni fallor, ex scriptura ἐξαναλώσω (sic) fluxerunt. 10 Sic Syro-hex. (qui pingit — τὰς στολὰς 4 τῶν δ. ὑ. και τὸν κ., repugnante Hebraeo), et sine notis Codd. 58 (cum ἀπ' αὐτοῦ pro ἀπὸ σοῦ), 72, 131 (cum σου ἀπὸ σοῦ superscript. manu 2da), Arm. 1 (cum ✕ σου ἀπὸ σοῦ). 11 Syro-hex. *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*. 12 Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72. Arab. 1, 2 : et vocavit illud. 13 Sic Syro-hex. (qui pingit : ✕ Σ. Θ. τοῦ μ. ✕ τὴν 4 ἔξω), et sine notis Codd. 72, 74, alii, Arm. 1. Voculam τὴν reprobant Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. 14 Sic in textu Syro-hex. (cum. εἰσεπ. in marg.), Cod. 58, Arab. 1, 2. 15 Sic in marg. Codd. VII (manu 2da), 56. 16 Cod. VII in marg. manu 2da. 17 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 72, 131 (superscript. manu 2da), Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). 18 Syro-hex. *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*. 19 Cod. VII in marg. manu 1ma. Sic in marg. sine nom. Codd. X, 85. Statim ad Hebraea וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה, O'. ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν, Nobil. affert: "AA. LL. δεῖξόν μοι

τὴν σεαυτοῦ δόξαν," quae lectio ad v. 18 pertinet. 20 Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. 21 Syro-hex. *וְאִם-יֵאָמְרוּ לְךָ הַלְכִים*. 22 Cod. VII in marg. manu 1ma. Lectio suspecta. 23 Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex. 24 Sic Codd. 85, 130 (cum παρελεύσομαι πρότερόν σου in marg. manu 1ma). Ad παρελεύσομαι Cod. X in marg.: προπορεύσομαι, et sic in textu Cod. 57. 25 Sic Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. Cod. 72 : ἐν ὀνόματι κυρίου. Cod. 58 in marg.: ἐν ὀνόματι κυρίου. Syro-hex. in textu : ἐν ὀνόματι κυρίου (corrigen- do *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד* pro *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*); in marg. autem : τῷ ὀνόματι (*וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*). 26 "Syro-hex. *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*. Sed codices Bar Hebraei Mus. Brit. Addit. MSS. 7186, 21,580 afferunt ex Aquila *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*... In Estranghelo facillime confundi potuit *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד* cum *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד*, praesertim quod in rasa membrana, ut est hic, atramentum facilius dilatatur. Jam vero vox *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד* pro κατάδυσιν est 3 Reg. xv. 13, pro τρώγλη Job. xxx. 6; item occurrit in Aq. Psal. lxxxviii. 48, sed deest Graecum. Vox codicis nostri *וְאֶל אֱהֹל מוֹעֵד* mihi plane ignota."—Ceriani. Ad ὄπην Cod. VII in marg. manu 2da: σχίσμα. 27 Syro-hex. : — και τὰς περιστολὰς (s. στολὰς) αὐτῶν 4, in vitis testibus Graecis.

7. τὴν σκηνὴν — αὐτοῦ 4.²⁸ 9. ✕ Σ. τῶ 4 Μωσῆ.²⁹
12. — μοι 4 εἶπας.³⁰ 17. καὶ τὸν λόγον — σοι 4
τοῦτον.³¹ 23. τὴν χεῖρα ✕ Οἱ Γ'. μου 4.³² ὀφθῆ-
σταί — σοι 4.³³

CAP. XXXIV.

4. וַיִּקַּח בְּרָדוֹ. Ο'. καὶ ἔλαβε Μωσῆς (alia exempl.
add. μεθ' ἐαυτοῦ¹).

6. יְהוָה יְהוָה. Ο'. κύριος. Alia exempl. κύριος,
κύριος.²

7. נָצַר חֶסֶד. Servans gratiam. Ο'. καὶ δικαιο-
σύνην διατηρῶν καὶ (alia exempl. add. ποιῶν³)
ἔλεος.

וְיִנְקָה לֹא יִנְקָה. Sed non semper impunes sinet
(scelestos). Ο'. καὶ οὐ καθαρῶν τὸν ἔνοχον.
Alia exempl. καὶ τὸν ἔνοχον οὐ καθαρῶν.⁴
"Ἄλλος" καὶ καθαρῶν οὐ καθαρῶν [τὸν ἔνο-
χον].⁵

9. בְּעֵינַיָּה אֲדַנִּי. Ο'. ἐνώπιόν σου, ✕ κύριε 4.⁶

בְּקַרְבָּנִי. Ο'. μεθ' ἡμῶν. 'A. ἐντὸς ἡμῶν. Σ. Θ.
ἐν μέσῳ ἡμῶν.⁷

9. וַיִּקַּחְנוּ. Et accipere nos in possessionem. Ο'.
καὶ ἐσόμεθα σοί. "Ἄλλος" καὶ κληροδοτήσεις
ἡμᾶς.⁸

10. אֲשֶׁר-אַתָּה בְּקַרְבּוֹ. Ο'. ἐν οἷς εἶ σὺ ✕ ἐν μέσῳ
αὐτοῦ 4.⁹

11. וְהִנְעַנְי יְהוָה וְהַחֲתִי וְהַפְרִי וְהַחֲתִי וְהַיְבֹוֹסִי. Ο'.
καὶ Χανααῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χετταῖον,
καὶ Εὐαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Ἴεβουσαῖον.
Alia exempl. καὶ τὸν Χανααῖον, καὶ τὸν Χετ-
ταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, — καὶ
τὸν Γεργεσαῖον 4, καὶ τὸν Ἴεβουσαῖον.¹⁰

12. לְמוֹקֵשׁ. Ο'. πρόσκομμα. "Ἄλλος" ἔγκομμα.¹¹

15. לְיוֹשֵׁב. Ο'. τοῖς ἐγκαθημένοις. Alia exempl.
add. πρὸς ἀλλοφύλους.¹²

כְּזֹבַח. De sacrificio ejus. Ο'. τῶν θυμάτων
(alia exempl. θυσιῶν¹³) αὐτῶν.

16. וְהָיוּ אֶת-בְּנֵיהֶם. Et scortari faciant filios tuos.
Ο'. καὶ ἐκπορνεύσωσιν οἱ υἱοί (alia exempl. τοῦς
υἱούς¹⁴) σου.

18. הָאָרְבִּיב. Ο'. τῶν νέων. "Ἄλλος" (τῶν) πρωΐ-
μων.¹⁵

²⁸ Syro-hex. Pronomen reprobatur Comp. ²⁹ Idem. Sic sine notis Cod. 128. ³⁰ Idem. Deest μοι in Codd. 58, 59. ³¹ Idem. Sic sine obelo (pro καὶ τοῦτον σοι τὸν λ.) Codd. 58 (cum σου), 72. ³² Idem. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2. ³³ Idem. Pronomen deest in Arm. 1.

CAP. XXXIV. ¹ Sic Codd. III, VII (cum μεθ' αὐτοῦ), Lips., 57, (non 58), 73, 77 (cum μετ' αὐτοῦ), 78, (non 84), 85, 108, 128, 129, 130, 131 (ut 77), Arm. codd. et edd., Georg., Slav. Ostrog. (Cum Holmesius de hac lectione prorsus sileat, tantummodo notans: + cum se Copt., enumeravi omnes libros quorum collationes ipse vidit, de ceteris nihil definiens.) ² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii, et Syro-hex. (cum **فيسف فيسف** in marg.). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, invito Syro-hex., qui praeterea pingit: — καὶ δικαιοσύνην 4 διατηρῶν καὶ (potius: — καὶ 4) ἔλεος. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Syro-hex. ⁵ Sic Codd. X (in marg.), Lips. (in marg.), 58, 75. Alius ordo, καὶ καθαρῶν τὸν ἔ. οὐ κ., est in Codd. 74, 76, 84, 106, 134. Denique Cod. 18: καὶ τὸν ἔ. καθαρῶν οὐ κ. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 131 (uterque superscript. manu 2da), Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁷ Syro-hex. **فيسف**.

فيسف. ⁸ Cod. VII superscript. manu 2da. Cf. Hex. ad Jos. xix. 49. ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72 (cum εἰσὶν pro εἶ σὺ). Arm. 1: ✕ ἐν οἷς εἶ σὺ ✕ ἐν μέσῳ αὐτῶν. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, 18, 25, alii; nisi quod articulos tres posteriores habent tantum Codd. III, Lips., 59, 128 (cum καὶ Εὐαῖον), 130 (cum τὸν Ἴεβ. καὶ τὸν Γεργ.), 131 (idem). Praeterea τὸν Ἴεβ. καὶ τὸν Γεργ. hoc ordine exhibent Codd. 14, 16, 25, alii. ¹¹ Sic in textu Codd. 75, 85 (cum πρόσκ. in marg.), 130 (idem). Hesychn.: "Ἐγκομμα" πρόσκομμα. Ad πρόσκομμα Lips. in marg.: εἶς. ¹² Sic Codd. II, III (ex corr. manu 2da), 15. Codd. X, Lips. ad τοῖς ἔγκ. (v. 12) in marg.: πρὸς ἀλλοφύλους. Scholium esse videtur. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii. In Ed. Rom. vox θυμάτων casu excidit, sed legitur in Cod. Vat. juxta ed. Maianam et collationem qua usus est Holmesius, qui tamen eidem oscitanter tribuit θυσιῶν. Syro-hex. **فيسف (فيسف) فيسف**, h. e. τῶν θυμάτων αὐτῶν, ut Codd. 58, 72, qui Syro nostro affines sunt. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 14 (cum τοῖς υἱοῖς), 15, 16 (ut 14), alii, Arm. 1. Ambigue Syro-hex. **فيسف فيسف فيسف**. ¹⁵ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. ad Cap. xxiii. 15.

12-19. **וְהָיָה בְּנֵי בְנֵי־תַנְחֻם—וְהָיָה תַנְחֻם**. Ο'. καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα· καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς· καὶ τοὺς λίθους [τοὺς] τῆς σμαράγδου· καὶ τὸ θυμίαμα, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος· καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ τὰς στολὰς τὰς ἀγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς· καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας· καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. Alia exempl. (12) καὶ τὴν κιβωτὸν — τοῦ μαρτυρίου ⁴,¹⁵ καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, — καὶ ⁴ τὸ ἱλαστήριον — αὐτῆς ⁴, καὶ τὸ καταπέτασμα (כַּתְּפֵת־אֶתֶר). — καὶ τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου· καὶ τὰ θυμιάματα· καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ⁴· τὸ συσκιάζον (13) τὴν τράπεζαν (וְהָיָה בְּנֵי־תַנְחֻם : וְהָיָה), ⁴ καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τοῦ προσώπου ⁴,¹⁶ (14) καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ — πάντα ⁴,¹⁷ τὰ σκεύη αὐτῆς, ⁴ Θ. καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς,

καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς (15) καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ ⁴,¹⁸ καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον (וְהָיָה) τῆς θύρας τῆς σκηנῆς (16) καὶ τὸ θυσιαστήριον ⁴ Σ. Θ. τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ τὸ κοσκίωμα τὸ χαλκοῦν τὸ αὐτοῦ (וְהָיָה), τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ ⁴,¹⁹ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ⁴ Σ. καὶ τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ ²⁰ (17) ⁴ καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον ²¹ (וְהָיָה) τῆς πυλῆς τῆς αὐλῆς (18) καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηנῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴,²² καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἀγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας.²³

18. **וְהָיָה בְּנֵי־תַנְחֻם**. Et funiculos eorum. ⁴ καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴. Ἀ. Σ. καὶ τοὺς κάλους. ²⁴

19. **וְהָיָה בְּנֵי־תַנְחֻם**. Vestes texturæ (s. operis ocellati) ad ministrandum in sancto. Ο'. καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν (s. λειτουργοῦσιν²⁵) ἐν αὐταῖς (alia

¹⁵ Haec, a Syro-hex. obelo notata, desunt in Cod. 58. Statim Syro-hex. male pingit: — καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλ. αὐτῆς, καὶ τὸ κατ., καὶ τοὺς λίθους—καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ⁴, quae nos, obelis juxta Hebraeam veritatem positis, reformavimus. Post ἱλαστήριον pronomem deest in Comp., Cod. 55. ¹⁶ Sic sub asterisco (qui ante τὸ συσκιάζον rectius poneretur) Syro-hex., et sine aster. Cod. 72 (omissa clausula, καὶ τοὺς ἄρτους τοῦ πρ.), Arab. 1, 2 (uterque cum et *panem propositionis* (προβίσεως)). ¹⁷ Obelus est in Syro-hex., qui pingit: — καὶ πάντα ⁴. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 72 (Arab. 1, 2. ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum τὸ χαλκοῦν αὐτοῦ), et sine notis Codd. 72 (cum τὸ χ. τοῦ αὐτοῦ, καὶ τοὺς), 85 (in marg. cum τὸ χ. τὸ (non τοῦ, ut Holmes.) αὐτοῦ, καὶ τοὺς), Arab. 1, 2. ²⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 72 (qui post λουτήρα male infert καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ), 85 (in marg.), Arab. 1, 2. Cum metobelus desit (nam quae sequuntur, ⁴ καὶ τὰ ἱστία—καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν ⁴, non sunt Symmachi, sed Theodotionis), pingendum videtur, aut: ⁴ Σ. καὶ ⁴ τὸν λ., καὶ τὴν β. αὐτοῦ· καὶ τὰ ἱστία κ. τ. ε.; aut: ⁴ Σ. καὶ τὸν λ. καὶ τὴν β. αὐτοῦ ⁴· ⁴ καὶ τὰ

ἱστία κ. τ. ε. ²¹ Sic Codd. 72, 85 (in marg.). Syro-hex. in textu: **וְהָיָה**, quod τὸ ἐπίσπαστρον sonat Cap. xxvi. 36. xxxv. (15); in marg. autem: ΤΟ ΠΑΡΑΤΑΝΥCΜΑ, quod non Theodotionis, sed Aquilae et Symmachi est, coll. Hex. ad Exod. xxvi. 36. xxvii. 16. Num. iv. 26. Suspicatur tamen Ceriani, ἐπίσπαστρον Nostrum in textu et legisse et vertisse; alteram autem lectionem esse aliorum interpretum, ejus Syra versio aut exciderit, aut ne exstiterit quidem. ²² ⁴ καὶ τὰ ἱστία—περισσὰ αὐτῶν ⁴. Sic Syro-hex. Cod. 72: καὶ τὰ ἱμῖα (sic) τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στ. αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς β. αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπ. τῆς π. τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν. Cod. 85 in marg.: καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στ. αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπ. τῆς αὐλῆς (Montef. πύλης), καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηנῆς, καὶ τὰ π. αὐτῶν. ²³ καὶ τὰς στολὰς—τῆς ἱερατείας. Sic Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Syro-hex. ²⁴ Syro-hex. **וְהָיָה**. Cf. Hex. ad Psal. xx. 13. Jessai. liv. 2. Jerem. x. 20. Comp., Cod. VII (in marg. manu 2da): καὶ τὰ σχοῖνα αὐτῶν, quod vocem Syriacam aequè reddit. ²⁵ Sic Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Syro-hex.

exempl. add. ἐν τῷ ἀγίῳ²⁶). *Ἄλλος τὰ ἱματία τῆς ὑπουργίας τοῦ ὑπουργεῖν εἰς τὸ ἅγιον.²⁷

21. וְכָל אֲשֶׁר נִדְבָה רִחוּוּ אֹתוֹ. Et quemcumque impulerit spiritus ejus. Ὁ. καὶ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν [ἀφαίρεμα]. Ἄ. . . οὐ ἂν ἐκουσιάσατο πνεῦμα αὐτοῦ.²⁸

22. כָּל נְדִיב לֵב. Ὁ. πᾶς φ. ἔδοξε τῇ διανοίᾳ. Ἄ. (πᾶς) ἐκούσιος καρδιά.²⁹ Σ. (πᾶς) ὁ αὐθαίρετος τῇ διανοίᾳ.³⁰

וְנִבְּזוּ. Et globulos aureos (quos in carpo manus colloque gestabant). Ὁ. — καὶ ἐμπλόκια φ.³¹ καὶ περιδέξια (*Ἄλλος περιδέρραια)³².

וְכָל-אִישׁ. Ὁ. καὶ πάντες *Ἄ. Θ. ἄνδρες φ.³³

23. וְכָל-אִישׁ וְכָל-אִשָּׁה אֲתוֹ תְּהַלְּתֵן וְאֶרְבָּן וְאֶרְבָּן וְתוֹלְעַת שֵׁנִי וְנֶשֶׂה וְעֵזִים וְעֵרַת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֵרַת הַתְּשִׁים הַבִּיאוּ. Ὁ. καὶ παρ' φ. εὐρέθη βύσσος, καὶ δέρματα ὑάκινθινα, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν. Alia exempl. καὶ πᾶς *Ἄ. Θ. ἀνὴρ φ. εὐρέθη παρ' αὐτῶ *Σ. ὑάκινθος φ., καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον ἀλλοιούμενον, καὶ βύσσος,

*Σ. καὶ τρίχες φ. αἴγαια, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑάκινθινα ἤνεγκαν.³⁴ Ἄ. καὶ πᾶς ἀνὴρ φ. εὐρέθη σὺν αὐτῶ ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ σκώληκος διάφορον, καὶ βύσσος, καὶ αἴγαια, καὶ δέρματα . . . Σ. καὶ πᾶς ἀνὴρ παρ' φ. εὐρέθη παρ' αὐτῶ ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον δίβαφον, καὶ βύσσος, καὶ τρίχες, καὶ δέρματα κριῶν . . . Θ. καὶ πᾶς ἀνὴρ φ. εὐρέθη παρ' αὐτῶ ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον ἀλλοιούμενον, καὶ βύσσος, καὶ αἴγαια, καὶ δέρματα κριῶν . . .³⁵

24. וְהָרְחִיב. Ὁ. ἀφαίρεμα. Σ. Θ. ἀπαρχήν. Ἄ. ὁμοίως τοῖς Ὁ.³⁶

וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא. Ὁ. καὶ παρ' οἷς εὐρέθη. Alia exempl. καὶ παντὶ ὅσοις εὐρέθη.³⁷

25. וְאֶת-תּוֹלְעַת הַשֵּׁנִי. Ὁ. καὶ τὸ κόκκινον (alia exempl. add. τὸ ἀλλοιούμενον³⁸). Ἄ. διάφορον. Σ. . δίβαφον.³⁹

26. לְבָן. Ὁ. τῇ διανοίᾳ (alia exempl. καρδίᾳ⁴⁰) αὐτῶν.

28. וְאֶת-הַשֶּׁמֶן לְמָאֹר. Ὁ. Vacat. *Θ. καὶ τὸ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς φ.⁴¹

²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 14, 16, alii, Syro-hex. ²⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Vocis Hebraeae וְכָל-אִישׁ significatio prorsus incerta est. Senioribus ipsis וְכָל-אִישׁ sunt στολαὶ λειτουργικαὶ Cap. xxxi. 10. xxxix. 1. ²⁸ Codd. X, Lips. Corrupte Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐν ἑκουσίᾳ τὸ πν. αὐτῶν; neonon Cod. 130: ἐν ἑκουσίᾳ τὸ πν. αὐτοῦ. ²⁹ Codd. Lips., 85, 130 (in marg. sine nom.). Montef. e Cod. 85 exscripsit: Ἄ. ὁ ἐκ. καρδιά. Nobil. vero ad καὶ ὅσοις ἔδοξε (v. 21) affert: Schol. *Ἄλλος ἐκούσιος καρδιάν. ³⁰ Cod. 130. ³¹ Haec, a Syro-hex. obelo jugulata, desunt in Cod. 58. In loco Num. xxxi. 50 pro וְכָל-אִישׁ LXX interpretati sunt περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον, quem ordinem etiam h. l. exhibent Codd. 19, 30, 75, 108, 118. (Ad ἐμπλόκια Cod. 56 in marg.: τραχηλικά; ad περιδέξια autem: βραχιόλια (βραχιάλια? Cf. Hex. ad 2 Reg. i. 10. Jesai. iiii. 20). Pro וְכָל-אִישׁ hic et Num. l. c. Graeco-Ven. interpretatus est νμφόδεσμον et μητροπόρπη, proculdubio ex traditione Talmudicorum, qui docent: כּוּמָן הוּא בֵּית הַרְחֵם (figura). Vid. Buxtorf. in Lex. Chald. et Talmud. p. 1050.) ³² Cod. 58 in marg.: γρ. καὶ περιδέρρα. ³³ Syro-hex. in textu: וְכָל-אִישׁ. ³⁴ Sic Syro-hex. Pro παρ' φ. εὐρ. Cod. 58: καὶ πᾶς ἀνὴρ φ.

εὐρ. παρ' αὐτῶ. Deinde haec, ὑάκινθος—βύσσος, sic leguntur in Cod. 72, et (om. ἀλλοιούμενον) in Comp., Codd. III, 19, 58, 82, 108, 118, Arab. 1, 2. Post βύσσος autem Cod. 58 infert: καὶ τρίχες αἴγαια (sic); Cod. 72: καὶ αἴγες; Arab. 1, 2: et coria haedorum; Arm. 1 (sub *): et coria caprarum. Postremo haec, καὶ δέρματα κριῶν—ἤνεγκαν, sic habent Comp., Codd. 29, 58, 71, 72 (sine ἤνεγκαν), alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁵ Codd. 85, 130 (cum ἄλλοι οὐ μὲν pro ἀλλοιούμενον). Ad Aq. Montef. e Cod. 85 male exscripsit: καὶ πᾶς ἀνὴρ παρ' φ. εὐρέθη. Syro-hex. ad κόκκινον affert: Ἄ. καὶ σκώληκος (لحم الحيات); et ad ἀλλοιούμενον: Σ. δίβαφον (سجده ابيض). Θ. βαπτὸν (سجده ابيض). Sed posteriore lectionem pro glossa vocis ἀλλοιούμενον probabiliter habuit Ceriani. Cf. ad Cap. xxviii. 29. xxxv. 35. ³⁶ Syro-hex. ل. و. *محجج. ³⁷ Codd. 85, 130 (uterque in marg.); Ὁ. καὶ παντὶ ὅσοις εὐρ. Sic in textu Cod. 58, 72. Syro-hex.: καὶ πᾶσι (s. παντὶ) ὅσοις εὐρ. παρ' αὐτοῖς. ³⁸ Sic Cod. 72 (cum αλλοιωμένον), Syro-hex. Cod. 131 in marg. manu 2da: τὸ ἄλλοι σύμμενον (sic). ³⁹ Syro-hex. ل. و. *محجج. ⁴⁰ Sic Cod. 58, 72, Syro-hex. ad v. 23. ⁴¹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Cod. 128, Arab. 1, 2, Arm. 1.

29. לְהַבְיִיא לְכָל־הַמְּלָאכָה. Ο. εισελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα. Ἀ. τοῦ ἐνεργεῖν εἰς πᾶν τὸ ἔργον.⁴²

דְּנִדָּה. *Donum spontaneum.* Ο. ἀφαίρεμα. Ἀ. Θ. ἐκούσιον. Σ. ἐκούσιως.⁴³

30. בְּיָחִיר. Ο. τὸν (alia exempl. υἱοῦ, s. υἱὸν⁴⁴) Ὄρ.

31, 32. וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה : וְלִחְשֵׁב מַחְשְׁבֹתָ. *Et in scientia, et in omnibus operibus, et ad excogilandum opera ingeniosa.* Ο. καὶ ἐπιστήμης πάντων, ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας. Alia exempl. ἐπιστήμης — πάντων ἄ κατὰ πάντα τὰ ἔργα, ἀρχιτεκτονεῖν τῆς ἀρχιτεκτονίας.⁴⁵

34. וְלַהֲוִיר. *Et ad instituendum (alios).* Ο. καὶ προβιβάζει (Σ. ὑποδείξει⁴⁶).

35. בְּהַכְלִיָּת וּבְחַרְמָנָן בְּתוֹלְעֵת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ (et textoris) וְנִאֲרָג. Ο. ὑφᾶναι τῶ κοκκίνῳ καὶ τῆ βύσσῳ. Alia exempl. ✕ Θ. ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶ κοκκίνῳ ✕ τῶ ἀλλοιουμένῳ ἄ, καὶ τῇ βύσσῳ ὑφᾶναι.⁴⁷ Ἀ. ἐν ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ, ἐν σκώληκος τῶ διαφόρῳ, καὶ ἐν βύσσῳ. Σ. διὰ τῆς ὑακίνθου, καὶ τῆς πορφύρας, καὶ τοῦ κοκκίνου τοῦ διβάφου, καὶ τῆς βύσσου. Θ. (καὶ

ποικιλτὰ) ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῶ κοκκίνῳ τῶ ἀλλοιουμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ.⁴⁸

Cap. XXXV. 5. ὑμῶν — αὐτῶν ἄ.⁴⁹ τῇ καρδίᾳ ✕ Ἐβρ. αὐτοῦ ἄ.⁵⁰ 6. ✕ Ἐβρ. καὶ ἄ ὑακίνθου, ✕ Ἐβρ. καὶ ἄ πορφύρα. ⁵¹ — κεκλωσμένην ἄ.⁵² 11. τὰ κατακαλύμματα ✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ.⁵³ τοὺς μοχλοὺς ✕ Ἐβρ. αὐτῆς ἄ.⁵⁴ 21. εἰς — πάντα ἄ τὰ ἔργα.⁵⁵ καὶ εἰς — πάσας ἄ.⁵⁶ 22. ✕ Ἐβρ. τῶ ἄ κυρίῳ.⁵⁷ 25. ταῖς χερσὶν ✕ αὐτῆς ἄ.⁵⁸ 29. ἔφερεν ✕ αὐτοῦ ἄ.⁵⁹ 34. τῇ διανοίᾳ ✕ Ἐβρ. αὐτοῦ ἄ.⁶⁰ 35. διανοίας — συνιέναι ἄ ποιησαι πάντα.⁶¹

CAP. XXXVI (Gr. xxxvi. 1-8. xxxvii. 1, 2, 3-6).

1. לָרַעַת לְעֵשֶׁת. Ο. συνιέναι ✕ ὥστε ἄ ποιεῖν.¹ Ἀ. Σ. Θ. εἰδένα ποιεῖν.²

עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ. *Ministerii sanctuarii.* Ο. (τὰ) κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα. Ἄλλος δουλείας τοῦ ἁγίου.³

2. בְּלִישׁוֹת־כֶּסֶב. Ο. πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν (alia exempl. σύνευσιν⁴) ✕ Ἀ. Θ. ἐν τῇ καρδίᾳ ἄ.⁵

3. לְמַלְאכָת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ. Ο. εἰς — πάντα ἄ τὰ ἔργα ✕ Θ. τῆς δουλείας ἄ τοῦ ἁγίου.⁶ Σ. . . τῆς λατρείας. .⁷

42 Cod. 130. 43 Syro-hex. Cf. Hex. ad Ezech. xlvi. 12. 44 Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, Lips., 18, 29, aliis; posterior in Codd. VII, 53, 56, aliis. Syro-hex. Sic Syro-hex., et, om. πάντων, Cod. 58. 46 Codd. X, Lips., 130. Sic in marg. sine nom. Codd. 73 (praem. Ἄλλος φησὶν), 85. Mox ad Ἀχσαμὰχ Cod. 57 in marg. glossam etymologicam affert: ἀδελφὸς τοῦ στήριζοντος. 47 Sic Syro-hex. (qui male pingit: πορφύρα ✕ καὶ ἐν ἄ), et sine notis Cod. 72. 48 Codd. 85, 130. Posterior ad Aq. ἐκ σκώληκος, necnon ad Sym. καὶ κοκκίνου τοῦ διαβάφου, mendose scribit. 49 Syro-hex. Vox deest in Cod. 58. 50 Idem. Sic sine notis Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. 51 Idem. Sic sine notis Arab. 1, 2. 52 Idem. Arm. 1: ✕ κεκλωσμένην. 53 Idem. Sic sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). 54 Idem. Sic sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕). 55 Idem, qui pingit: — εἰς πάντα ἄ. 56 Idem, qui pingit: — καὶ εἰς πάσας ἄ. Vox πάσας deest in Cod. 58. 57 Idem. Sic sine notis Codd. 71, 134. 58 Idem. Sic sine aster. Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. 59 Idem. Pronomen ante εἰσελθόντας infert Cod. 128. 60 Idem. Sic sine notis Cod. 72. 61 Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, Lips., 16, 19, alii. CAP. XXXVI. 1 Sic Syro-hex., et sine aster. Ald. (cum τοῦ συν), Codd. 19 (om. συνιέναι), 72, 108 (ut 19), 128 (ut Ald.). 2 Syro-hex. 3 In Cod. VII manus 2da reprobatur τὰ κατὰ et καθήκοντα. Deinde pro τὰ ἅγια alia manus scribit: δουλείας τοῦ ἁγίου, fortasse ex Aquilae aut Theodotionis versione. Cf. Hex. ad Exod. xxx. 16. xxxvi. 3. Jesai. xxxii. 17. 4 Sic Codd. X (in marg.), Lips. (cum duplici lectione, τὴν σύν. καὶ τὴν σοφ.), 14, 16, 25, alii. 5 Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72 (qui legit τὴν σοφίαν ἐν τῇ καρδίᾳ (lacuna), καὶ πάντας), Arm. 1 (sub ✕). 6 Sic Syro-hex. (qui obscure pingit:), et sine notis Cod. 72. Cf. ad v. 1. 7 Syro-hex. Cf. Hex. ad Jesai. xxxii. 17.

τοῖς ἐργαζομένοις (xxxvii. 1) ✠ τὸ ἔργον τῆς σκηνῆς³² δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβιμ ἐργασία³³ ὑφάντου ἐποίησεν αὐτάς. 9 (2). μήκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτώ καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς.³⁴ μέτρον τὸ αὐτὸ πάσαις ταῖς αὐλαίαις. 10. καὶ συνεχομένης τὰς πέντε αὐλαίας ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ τὰς πέντε αὐλαίας συνεχομένης ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας.³⁵ 11. καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίναις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτως ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. 12. πενήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπίπτουσαι αἱ ἀγκύλαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. 13. καὶ ἐποίησε πενήκοντα κρίκους χρυσοῦς, καὶ συνήψε τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοὺς κρίκους· καὶ ἔγένετο ἡ σκηνὴ μία. 14. καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας σκέπη³⁶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. 15. τὸ

μήκος τῆς δέρρεις τῆς μιᾶς τριάκοντα πήχεων, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεις τῆς μιᾶς· μέτρον τὸ αὐτὸ ταῖς ἕνδεκα δέρρεισι. 16. καὶ συνήψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἕξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ. 17. καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πενήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεις τῆς ἀναμέσου κατὰ συμβολήν, καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεις τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. 18. καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πενήκοντα, καὶ συνήψε τὴν σκηνὴν τοῦ εἶναι μίαν. 19. καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακινθίνα ἐπάνωθεν. 20. καὶ ἐποίησε στύλους τῇ σκηνῇ³⁷ ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἐστῶτας. 21. δέκα πήχεων τὸ μήκος τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς,³⁸ καὶ πῆχεως καὶ ἡμίσεως πῆχεως τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός. 22. δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἐνῷ, ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. 23. καὶ ἐποίησε στύλους τῇ σκηνῇ, εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν.³⁹ 24. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις·

περὶ τῆς σκηνῆς διαλαμβάνει, καὶ περὶ τῶν αὐλαῶν αὐτῆς, περὶ τε τῶν δέρρειν, καὶ περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεις ἀγκυλῶν, καὶ περὶ τῶν συναπτῶν κρίκων τὰς αὐλαίας εἰς ἀπαρισμὸν τῆς σκηνῆς, καὶ περὶ τῶν δερματίνων αὐτῆς κατακαλυμμάτων, περὶ τε τῶν ἐξ ἀσήπτων ξύλων στύλων αὐτῆς, καὶ τῶν ἀγκωνίσκων, καὶ τῶν βάσεων, καὶ τῶν μοχλῶν ὧν οὐδέν ἐστιν ὄραν ἐνταῦθα. Εἶτα ταῦτα ἔξωθεν ἐπεισαγαγούσα, ἐφέξῃς περὶ τοῦ καταπετάσματος ἀπαγγέλλει. Καὶ πρόεισι μὲν συμφώνως τῇ προκειμένῃ ἐκδόσει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ. Μέχρι γὰρ τοῦ, καὶ τὰς κεφαλίδας καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρῶσασθε χρυσίῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ, συμπροϊούσα (Cod. χαλκαῖ συμπροϊούσαι), πάλιν ὑπερβαίνει, καὶ διηγείται ὡς Βεσελεὴλ κατεσκεύασε τὴν κιβωτὸν, καὶ τὰ περὶ αὐτῆς, καὶ τὸ διαστήριον τὸ ἐκ χρυσοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ χερουβιμ, καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τὰ σκέυη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρισματος τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὰς ψιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὸ πνεῖον, καὶ τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὰς βάσεις αὐτοῦ. Ταῦτα πάντα, τὰ μὲν ὑπερόψρωτα, τὰ δὲ τῇ φράσει παρηλλαγμένα, ὅμως τρόπῳ τινὶ συνδιέξουσιν. Ἐκ δὲ τῆς περικοπῆς ταύτης συνάπτεται πάλιν τῇ προκειμένῃ ἐκδόσει, πλὴν ἐπ' ὀλίγον κἀνταῦθα παραλλάττουσα, συνδιέξουσιν ὅμως μέχρι τοῦ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιμυρωμένα. Ἐντεῦθεν λοιπὸν καθέξῃς τὸ ἀπαράλλακτον φυλάσσει μέχρι τοῦ, δὲ ἀρχιτεκτόνησε τὰ ὑφάντα, καὶ τὰ βαφειντικά (sic) καὶ ποικιλτικά, ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ βύσσῳ. Μετὰ ταῦτα ἀνακάμπτει πάλιν

πρὸς τὰ ἐνταῦθα, τὰς τῶν ἁγίων ὑψηγομένην στολαίς, καὶ ἐφ' ἱκανὸν συμπροελθούσα μέχρι τοῦ, καὶ εἰσηγεῖται ἐπ' αὐτὸ λῶμα ὑακινθίνου, ὥστε ἐπικεῖσθαι εἰς (fort. ἐπὶ. Neutrum agnoscit Montef.) τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωσῇ. Ἐκεῖθεν δὲ μικροῦ φάναι μέχρι τέλους, καὶ πολλαῖς πολλαῖς ῥημάτων προσθήκαις, καὶ μὲν οὖν (Cod. καὶ μὴν) καὶ τῇ τοῦτων ἀλλοιώσει τῆς τάξεως, τὸ παρηλλαγμένον ἔχουσα περιφανῶς ἐπιδεικνύται. ³² Haec, ✠ τὸ ἔργον τῆς σκηνῆς—καὶ κατεχρῶσασθε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ (v. 34), sic legitur in Syro-hex. (qui male pingit: ἐν τοῖς ✠ ἐργαζομένοις τὸ ἔργον τῆς σκ.), et sine aster. in Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Sic Comp., Arm. 1. Nominativum ἐργασία exprimunt Codd. 58, 72, Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. Comp., Cod. 58: ἡ αὐλαία ἡ μία. Haec desunt in Cod. 72. ³⁵ Verba, καὶ τὰς πέντε—ἑτέρας, quae in Codd. 58, 72 casu exciderunt, e Syro-hex. assumpsimus. ³⁶ Sic, pro Hebr. חֲסֵפֵי, Codd. 58, 72. Arm. 1: σκέπας. Cf. Hex. ad Exod. xxxv. 11. 1 Paral. xvii. 5. Minus probabiliter Syro-hex. σκέπειν (حֲסֵפֵי), tum hic tum in loco parallelo Cap. xxvi. 7. ³⁷ Sic Codd. 58, 72. Syro-hex.: τῆς σκηנῆς. ³⁸ Sic Syro-hex. Codd. 58, 72: τῷ στύλῳ (om. τῷ ἐνῷ). Mox πῆχεως deest in iisdem, repugnante Syro-hex. ³⁹ Sic Codd. 58, 72. Syro-hex.: τοῦ πρὸς νότον κατὰ νότον (לַצֵּדִיִּם מִלְּפָנֵי הַצֵּדִיִּם), quae Symmachi fortasse versio est. Idem in marg.: τοῦ βορρᾶ (מִלְּפָנֵי הַבֹּרְרָא).

δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ. 25. κατὰ δὲ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ δεύτερον τὸ πρὸς νότον ἐποίησεν εἴκοσι στύλους. 26. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτοῖς ἀργυρᾶς δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνί. 27. καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ θάλασσαν ἐξ στύλους ἐποίησε. 28. καὶ δύο στύλους⁴⁰ ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων. 29. καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι⁴¹ ἐκ τῶν κεφαλίδων αὐτῶν εἰς σύγκλεισιν⁴² μίαν οὕτως ἐποίησε ταῖς δυσὶν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις. 30. καὶ ἦσαν ὅκτω στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραὶ, δεκαεξὶ βάσεις.⁴³ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνί. 31. καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε τῷ στύλῳ ἐκ τοῦ μέρους τῆς σκηνῆς τοῦ ἐνὸς, 32. καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τοῦ κλίτους⁴⁴ τῆς σκηνῆς τοῦ δευτέρου, καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῆς σκηνῆς τῷ ὀπισθίῳ τῷ⁴⁵ πρὸς θάλασσαν. 33. καὶ ἐποίησε τὸν μοχλὸν τὸν μέσον δικνούμενον ἀναμέσον τῶν στύλων ἀπὸ τοῦ κλίτους εἰς τὸ κλίτος. 34. καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσε χρυσίῳ, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσήγε τοὺς μοχλοὺς· καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 35 (xxxvii. 3). καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης· ἔργον ὑφάντου ✕ ἐποίησεν αὐτὸ⁴⁶ χερουβείμ. 36 (4). καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀσήπτους κατακεχρυσωμένους χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφα-

λίδες αὐτῶν χρυσαί, καὶ αἱ τέσσαρες βάσεις αὐτῶν ἀργυραί. 37 (5). καὶ ἐποίησέ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς — τοῦ μαρτυρίου⁴⁷ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφάντου — χερουβείμ⁴⁸. 38 (6). καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τοὺς κρίκους αὐτῶν· καὶ κατεχρύσωσαν τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ· καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαί.

CAP. XXXVII (Gr. xxxviii. 1—17, 25).

- 1 (xxxviii. 1). **יָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Ο'. τὴν κιβωτόν. 'Α. (τὸ) γλωσσόκομον.¹
- 2 (2). **וְי**. Ο'. Vacat. Alia exempl. κυμάτιον. 'Α. χείλωμα. Σ. στεφάνην.² Τὸ Σαμαρειτικόν· στέφανου.³
- 3 (3). **עַל־לְוַי**. Ο'. ἐπὶ τὸ κλίτος ('Α. μέρος⁴) αὐτῆς.
- 6 (5). **תְּרַבֵּן**. Ο'. Ἰλαστήριον. "Ἄλλος· θυσιαστήριον.⁵
- 8 (7). **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Ο'. τῶν μερῶν ("Ἄλλος· ἄκρων⁶) αὐτοῦ.
17. **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Opus tornatile. Ο'. Vacat. ✕ τορευτήν. 'Α. ἐλατήν.⁷
- וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Ο'. Vacat. ✕ τὸν καυλὸν αὐτῆς. 'Α. Σ. Θ. τὸν μηρὸν αὐτῆς.⁸
18. **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Ο'. Vacat. ✕ ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς. 'Α. ἐκ τοῦ μέρους αὐτῆς.⁹

⁴⁰ Sic Syro-hex. In Codd. 58, 72 lacuna est ex homoeoteleuto orta. Mox Cod. 58: ἐπὶ τῶν ὀπισθίων. Cod. 72: τῶν ὀπισθίων sine praepositione, quam e Syro-hex. assumpsimus. ⁴¹ Vox ἴσοι deest in Codd. 58, 72. ⁴² Codd. 58, 72 (cum σύγκλεισιν). Syro-hex. **יָרֵשׁ־תְּנִיָּה**, quod pro σύμβλησιν ponitur in loco parallelo Cap. xxvi. 24. ⁴³ Sic Syro-hex. Vox deest in Codd. 58, 72. Mox haec, καὶ δύο—τῷ ἐνί, desunt in iisdem, invito Syro-hex. ⁴⁴ Sic Syro-hex. Codd. 58, 72: τῷ κλίτει, sed Cod. 72 deinde legit τὸ δεύτερον. ⁴⁵ Articulus deest in Codd. 58, 72, invito Syro-hex. ⁴⁶ Sic Cod. V, et sine aster. Comp., Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. Etiam in Syro-hex. asteriscus male abest. Cf. Cap. xxxvii. 3 in LXX. ⁴⁷ Obelus est in Cod. V, Syro-hex. ⁴⁸ Obelus est in Syro-hex.

CAP. XXXVII. ¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 943. Cf. ad Cap. xxv. 10. ² Cod. 14 (cum στέφανου). Cf. ad Cap. xxv. 10. Cod. 25: "Ἄλλος· χείλωμα. στεφάνην. Cod. 18 in marg. sine nom.: χείλωμα (sic) ἢ στεφάνωμα. Montef. e Colbertino [1599] et tribus Regiis edidit: "Ἄλλος· χείλωμα. ³ Montef. ex iisdem, et Cat. Niceph. ibid. ⁴ Cat. Niceph. ibid. ⁵ "Sic Colbertinus et tres Regii."—Montef. ⁶ Cod. V in marg. sine nom., teste Montef. Syro-hex. in marg. **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Hinc castigandus Holmnesius, qui e marg. Cod. V exscripsit: "ἄκρω, forsan mendose pro ἄκρω, i. e. ἀστερίσκω, quo nempe haec erant notanda." ⁷ Syro-hex. **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Supplementum Cod. VII in marg. sine nom.: ἐλατήν. Cf. Hex. ad Jerem. x. 5. ⁸ Idem: **וְיָרֵשׁ־תְּנִיָּה**. Cf. ad Cap. xxv. 31. ⁹ Sic

25. **פָּנֵן** (bis). O'. Vacat. ✠ *πέντε πήχεων.*
'A. Σ. Θ. *πήχεος.*¹⁰
פָּנֵן. O'. Vacat. ✠ *καὶ τριῶν πήχεων.*
'A. *πηχύς.* Σ. Θ. *δύο (πήχεων).*¹¹
26. **גַּבְּתֵן**. *Superficiem ejus.* O'. Vacat. ✠ *τὸ δῶμα αὐτοῦ.* 'A. Σ. Θ. *ὁμοίως τὸ δῶμα αὐτοῦ.*¹²
- קֵי**. O'. Vacat. ✠ *τὸ κυμάτιον.* 'A. *coronam.*¹³
27. **תַּשְׁרֵף**. O'. Vacat. ✠ *εἰς τὸ αἶρειν.* 'A. *τοῦ ἑπαίρειν.*¹⁴

Cap. XXXVII. I (xxxviii. 1). καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ✠ Θ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίους τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ ὕψος αὐτῆς ^{4.15} 2 (2). καὶ κατεχύρωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 3 (3). καὶ ἐξώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς· δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος αὐτῆς τὸ ἐν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος αὐτῆς τὸ δεύτερον, (4) — εὐρεῖς τοῖς ζωστήρσιν ^{4.18} 4. ✠ Θ. καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχύρωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 5. καὶ εἰσήνεγκε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τοῖς πλευροῖς τῆς

κιβωτοῦ ^{4.17} ὥστε αἶρειν αὐτὴν — ἐν αὐτοῖς ^{4.18} 6 (5). καὶ ἐποίησεν ἰλαστήριον — ἄνωθεν τῆς κιβωτοῦ ^{4.19} ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, ✠ *δύο πήχεων καὶ ἡμίους μήκος αὐτοῦ, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ πλάτος αὐτοῦ.*²⁰ 7 (6). καὶ ἐποίησε δύο χερουβεὶμ χρυσᾶ, ✠ *τορευτὰ ἐποίησεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ἰλαστηρίου.*²¹ 8 (7). χερουβῆ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἰλαστηρίου τὸ ἐν, καὶ χερουβῆ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἰλαστηρίου τὸ δεύτερον ✠ *ἐκ τοῦ ἰλαστηρίου ἐποίησε τοὺς χερουβεὶμ, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτοῦ.* 9 (8). καὶ ἐγένοντο οἱ χερουβεὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν ^{4.22} συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἰλαστήριον ✠ *κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἰλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβεὶμ.*²³ 10 (9). καὶ ἐποίησε τὴν τράπεζαν — τὴν προκειμένην ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, καὶ ἐξώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τοῦ ἐνδῆς, καὶ δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τοῦ δευτέρου, εὐρεῖς ὥστε αἶρειν τοῖς ζωστήρσιν ἐν αὐτοῖς.²⁴ (11) καὶ τοὺς διωστήρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησε, καὶ κατεχύρωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ ^{4.25} ✠ Θ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων· δύο πήχεων τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πήχεος τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ πήχεος καὶ ἡμίους τὸ ὕψος αὐτῆς. 11. καὶ κατεχύρωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ.

Montef. (qui αὐτοῦ bis scripsit) e Colbertino et Regio uno. Lectionem ad v. 3 pertinere suspicor. ¹⁰ Syro-hex. **א.א.א.א.א.א.** .א. .א. Cod. VII in Supplem.: *πήχεος.*
¹¹ Idem: **א.א.א.א.א.א.** .א. .א. Cod. VII in Supplem.: *καὶ δύο πήχεων.* Aquilae lectio corrupta est. ¹² Idem: **א.א.א.א.א.א.** .א. .א. Cf. Hex. ad Prov. xxi. 9. ¹³ Idem: **א.א.א.א.א.א.** .א. "Quod literaliter *obstaculum, repagulum* significaret, sed fortasse corrigendum *א.א.א.א.א.א.* *corona.*"—*Ceriani.* Cf. ad v. 2. ¹⁴ Idem: **א.א.א.א.א.א.** .א. Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 9. ¹⁵ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✠), et sine notis Codd. III, 58, 72, Arab. 1, 2 (omnes cum scripturae varietatibus aut erroribus, qui ex apparatus Holmesii petantur). ¹⁶ Sic Syro-hex., Cod. V, et sine obelo Cod. 72. Haec desunt in Cod. 58. In Ed. Rom. pro his, *εὐρεῖς—ἐν αὐτοῖς*, habetur tantum: *εὐρεῖς τοῖς διωστήρσιν, ὥστε αἶρειν ἐν αὐτοῖς.* ¹⁷ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✠), et sine notis Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. I. ¹⁸ Obelus est in Syro-hex., Cod. V. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Syro-hex., Cod. V, et sine aster. Codd.

III, 58 (cum δύο π. τὸ μήκος, καὶ), 72 (cum πλάτος pro μήκος, et vice versa). Articulum ante μήκος reprobant Codd. III, V. ²¹ Sic Syro-hex., Cod. V (qui minus probabiliter pingit: ✠ χρυσᾶ, τορευτὰ), et sine aster. Codd. 58 (cum *τορ. ἐποίησεν αὐτὰ, ceteris omissis*), 72, Arab. 1, 2, Arm. I. ²² Sic Syro-hex., Cod. V (non, ut Montef., cum metabelo (:): post μερῶν αὐτοῦ; neque, ut Holmes., cum ταῖς πτέρυξιν pro τὰς πτέρυγας), et sine aster. Codd. 58 (om. ἐκ τοῦ ἰλ.), 72 (om. ἐκ τοῦ ἰλ.—μερῶν αὐτοῦ, et cum ἐκτείνοντα pro ἐκτείνοντες), Arab. 1, 2, Arm. I. ²³ Sic Syro-hex. (qui pingit: κατὰ πρ. αὐτῶν, ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδ. ✠ αὐτοῦ), et sine aster. Cod. V, Arab. 1, 2. Cod. 58 tantum habet: κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ²⁴ Cod. V: τοῖς ζ. ἐαυτοῖς. Syro-hex.: ὥστε αἶρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς — τοῖς ζωστήρσιν ⁴. Cod. 72, quantum e silentio Holmesii colligi potest: ὥστε αἶρειν τοῖς διωστήρσιν ἐν αὐτοῖς. Mox pro διωστήρας Cod. V ζωστήρας habet, invitis ceteris. ²⁵ Haec omnia a τὴν προκειμένην ad χρυσίῳ recte obelis jugulat Cod. V. Syro-hex. pingit: τὴν προκειμένην — ἐκ χρυσοῦ—χρυσίῳ ⁴.

12. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλω, καὶ ἐποίησε κυμάτιον χρυσοῦν τῇ στεφάνῃ αὐτῆς κύκλω. 13. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκε τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη, ἃ ἐστί τῶν τεσσάρων ποδῶν αὐτῆς. 14. ὑπὸ τὴν στεφάνην. καὶ ἐγένοντο οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἶρην τὴν τράπεζαν. 15. καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρῶσασεν αὐτοὺς χρυσῷ, ὥστε αἶρην τὴν τράπεζαν. ²⁶ 16 (12). καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρύβλια αὐτῆς, καὶ τὰς θύσκας αὐτῆς, καὶ τοὺς κνάθους αὐτῆς, καὶ τὰ σπονδεῖα αὐτῆς, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσοῦ καθαροῦ. 17 (13). καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν, — ἡ φωτίζει, χρυσοῦ, (14) στερεάν, τὸν καυλὸν καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς· (15) ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες, τρεῖς ἐκ τούτου, καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλλήλοις· (16) καὶ τὰ λαμπαδία αὐτῶν ἃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἄκρων, καρωτὰ ἐξ αὐτῶν· καὶ τὰ ἐνθήμια (s. ἀνθήμια²⁷) ἐν αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ λύχνου καὶ τὸ ἐνθήμιον (s. ἀνθήμιον²⁷) τὸ ἔβρομον, τὸ ἐπ' ἄκρου τοῦ λαμπαδίου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν, στερεὸν, ὄλον χρυσοῦν (17) καὶ ἐπτά λύχνους αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσαῖς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας

αὐτῆς χρυσαῖς ²⁸ ✠ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν, τὸν καυλὸν αὐτῆς, καὶ τοὺς καλαμίσκους αὐτῆς, καὶ τοὺς κρατῆρας αὐτῆς, καὶ τοὺς σφαιρωτῆρας αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς· ἐξ αὐτῆς ἦσαν. 18. ἐξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων αὐτῆς· τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἐνός, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ δευτέρου. 19. τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἐνὶ, σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον· καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους ἐν τῷ καλαμίσκῳ τῷ ἐνὶ, σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον. οὕτως τοῖς ἐξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 20. καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυῖσκους, οἱ σφαιρωτῆρες αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς· 21. ὁ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· ²⁹ τοῖς ἐξ³⁰ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐξ αὐτῆς. 22. οἱ³¹ σφαιρωτῆρες αὐτῶν, καὶ οἱ καλαμίσκοι αὐτῶν ἐξ αὐτῆς ἦσαν, ὅλη τορευτῇ, ἐξ ἐνός χρυσοῦ καθαροῦ. 23. καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἐπτά, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσοῦ καθαροῦ³², τάλαντον· 24. χρυσοῦ καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς ³³ ✠ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πήχεων μῆκος

²⁶ ✠ Θ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων—τὴν τράπεζαν ⁴. Sic Syro-hex., et Cod. V, teste Montef., qui tamen metobelum (:) post ὑπὸ τὴν στεφάνην ponit, pergens: καὶ ἐγένοντο οἱ δακτύλιοι ✠ εἰς θήκας κ. τ. ε., sive metobelo. Ad ἐποίησε (v. 11) Holmesii amanuensis notat: "Ab ἐ. in ἐποίησε desunt cetera in Cod. V usque ad Cap. xxxvi, ad finem commatis octavi [=xxxix. 1 in Hebraeo]." Pro octavi voluit, ni fallor, V. D. duodecimi, qui versus clausulam eandem, καθὰ συντάξει κύριος τῷ M., cum v. 8 habet; nam primae lectiones ab eo excerptae sunt: "συμπεπορημένους, convenit. καὶ ἐκκεκλαμμένους, desunt." Ergo magna pars codicis, qualis a Grabio in Praefatione ultimis Exodi capitibus praemia descriptis, et a Montefalconio in Hexaplis (a p. 98, col. 1, lin. 11 usque ad p. 100, col. 1, lin. 13 a fine) exscriptus est, aut interiit, quod plane incredibile est, aut nescio quo casu a collatore Holmesiano praetermissa est. ²⁷ Sic Ald., Codd. V, X (in marg.), 14, 16, 25, alii (inter quos 58), Arab. 1, 2 (teste Holmesio), Arm. 1 (teste Altero). Syro-hex. صَدْرَقَمَلَا, *vasa emunctoria*, quae vox cum ὑπόθεμα a Nostro commutatur Exod. xx. 37. "Ex sensu

vocum Syrum ἐνθήμια, ἐνθήμιον legisse probabile mihi videtur, quae firmantur etiam auctoritate codicum vetustiorum II, III, VII, et fortasse etiam V, qui aliter quidem legit in Hexaplis et Grabe, sed silet Holmesius, ex quo videtur legere ut Ed. Rom., quae cum illis codicibus facit."—*Ceriani*. Verumtamen ex silentio Holmesii propter antedictam causam nihil omnino de lectione Cod. V colligi potest. ²⁸ — ἡ φωτίζει—χρυσῶς ⁴. Sic Syro-hex., Cod. V, (qui in fine male pingit: χρυσῶς ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ : ✠ τορευτῆν.) ²⁹ Clausula, ὁ σφαιρωτῆρ—ἐξ αὐτῆς, in Hebraeo ter legitur, in Arm. 1 bis, in Syro-hex., Cod. 58, Arab. 1, 2, semel tantum. Cod. V in apographo Montefalconii post ὁ σφ. ὑπὸ τοὺς ἀμφοτέρων. ³⁰ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. In Cod. 58 ἐξ deest. ³¹ Articulus abest a Cod. 58. ³² Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. Hacc desunt in Cod. 58. ³³ ✠ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ (v. 17)—τὰ σκεύη αὐτῆς ⁴. Sic Syro-hex., Cod. V (usque ad ὑπὸ τοὺς (v. 21) inclusive), et sine aster. Cod. 58 (cum καὶ τρίκρονον (sic) pro καὶ τρεῖς κρατῆρες—κρίνον (v. 19)), Arab. 1, 2, Arm. 1. In Cod. 72 lacuna est post χρυσοῦ

αὐτοῦ, καὶ πέντε πήχεων ἕδρος αὐτοῦ, τετράγωνον, καὶ τριῶν πήχεων ὕψος αὐτοῦ ἐποίησε³⁴ τὰ κέρατα αὐτοῦ, 26. καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίφ καθαρῶ, τὸ δῶμα³⁵ αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλω, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτῶ τὸ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλω. 27. καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς ἐποίησεν αὐτῶ ὑπὸ τὸ κυμάτιον αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν αὐτοῦ ὑπὸ ἀμφότερα τὰ κλίτη αὐτοῦ, εἰς³⁶ θήκας τοῖς ἀναφορεῖσιν, εἰς τὸ αἶρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. 28. καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ξύλα ἀσηπτα, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίφ³⁷ 29 (xxxviii. 25). οὗτος ἐποίησε τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καθαρὸν ἔργον μυρψοῦ.

CAP. XXXVIII (Gr. xxxviii. 22-24, 26. xxxvii. 7-21. xxxix. 1-9).

- 3 (23). **וְאֵת-הַיָּעִיִּים**. *Et palas.* Ο'. καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὸ γέισιον.¹ 'A. (καὶ τὰ) ἄγκιστρα. Σ. (καὶ τὰς) λαβίδας. Θ. καὶ τοὺς ἀναληπτήρας.²
- 4 (24). **וְעָבַר**. *Opus reticulatum.* Ο'. παράθεμα. "Ἄλλος" κόσκινον (s. κοσκίωμα).³
- וְתַחַת בְּרַבְּוֹ**. *Sub ambitu ejus.* Ο'. κάτωθεν τοῦ πυρεῖου. Alia exempl. ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πυρεῖου.⁴ 'A. Σ. Θ. ὑπὸ τῆς ἐσχάρας αὐτοῦ.⁵
- 5 (24). **וַיִּשְׁפֹּךְ**. *Et fudit.* Ο'. καὶ ἐπέθηκεν — αὐτῶ.⁶

(v. 10) usque ad Cap. xxxviii. 18. ³⁴ Sic Syro-hex. Cod. 58, Arab. 1, 2: καὶ ἐποίησε. Cod. VII in Supplem. juxta Hebraeum: ἐξ αὐτοῦ ἐγένοντο. ³⁵ Cod. 58: τὸ δῶμα. Syro-hex.: τὰ δῶματα (דָּוָמָא); sed pluralis oscitantiae amanuensis tribuendus est. Cf. Hex. ad loc. ³⁶ Prae-positio abest a Syro-hex., inuitis Cod. 58, et Hebraeo. ³⁷ * ἐκ ξύλων ἀσηπτῶν (v. 25)—χρυσίφ. Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.

CAP. XXXVIII. ¹ Vid. not. 22. Codd. X, Lips. ad πυρεῖον in marg. habent: γέισιον. ² Syro-hex. **וְאֵת-הַיָּעִיִּים**. **וְעָבַר**. Cod. VII in marg. manu 2da: ἄγκιστρα, sine indice certo cui referatur. Ad Sym. cf. ad Cap. xxv. 37. Ad Aq. et Theod. cf. Hex. ad 4 Reg. xxv. 14. Jerem. lii. 18. ³ Syro-hex. in marg. **וְעָבַר**. Cf. ad Cap. xxvii. 4. xxxix. 39. ⁴ Sic Cod. 58 (cum

- "Ἄλλος" καὶ ἐχώνευσε.⁶
- 7 (24). **וְכַבֵּד**. *Canum.* Ο'. * κοιλόν. 'A. κενόν.⁷
- 8 (26). **וְהָיָה כְּתָבָא דְּפָרְשֵׁי הַתְּבָרָא דְּבְרֵי הַמִּוֵּעִי**. *E speculis mulierum cultui sacro vacantium, quae ministrabant ad ostium tentorii conuentus.* Ο'. ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν ('A. Σ. στρατευσασμένων⁸), αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνης τοῦ μαρτυρίου. Τὸ Σαμαρειτικόν τῶ δράματι τῶν δυνάμεων τῶν ἰσχυσάντων ἐν θύρα τῆς σκηνης τοῦ μαρτυρίου.⁹
- 10 (xxxvii. 8). **וְהָיוּ הַעֲמֻדֹת הַיְּשָׁרִים**. *Clavi columnarum, et juncturae earum.* Ο'. * Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν. 'A. καὶ αἱ κεφαλίδες τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολληματα αὐτῶν.¹⁰
- 12 (10). **קָלָעִים**. *Aulaea.* Ο'. αὐλαῖαι. 'A. Σ. Θ. ἰστία.¹¹
- 17 (15). **וְהָיוּ הַקְּלָעִים**. Ο'. καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν. 'A. Σ. Θ. καὶ τὰ συγκολληματα αὐτῶν.¹²
- 23 (21). **וְהָיָה**. Ο'. καί. 'A. Σ. καὶ μετ' αὐτοῦ.¹³
- 24 (xxxix. 1). **שִׁקְלֵי**. Ο'. σίκλοι. Σ. στατήρες.¹⁴
- וְהָיוּ הַשִּׁקְלֵי**. Ο'. κατὰ τὸν σίκλον ('A. στατήρα¹⁵).
- 26 (2). **בְּצֶלַע**. *Dimidius siclus.* Ο'. δραχμῆ μία. 'A. δίδραχμον.¹⁶
- 28 (6). **וְהָיוּ**. Ο'. εἰς τὰς ἀγκύλας. 'A. Σ. κεφαλίδας. Θ. κόσμους.¹⁷

ὕπ' αὐτὸ), Syro-hex. ⁶ Syro-hex. **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. Cod. VII in Supplem. super ἐποίησε, manu fortasse seriori: ἐχώνευσε. ⁷ Syro-hex. **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. Cod. X. Cod. 85 affert: 'A. στρατευσασμένων. Montef. ad Hebraea **וְעָבַר** **וְעָבַר** lectionem refert, inuitis testibus. ⁹ Cod. Lips. ¹⁰ Syro-hex. **וְעָבַר** **וְעָבַר**. Cod. VII in Supplem. dat.: καὶ οἱ κρικοί (marg. διατόμα) αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες (marg. συγκολληματα) αὐτῶν. ¹¹ Idem: **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. Graeca vox est in Cod. VII in Supplem. Cf. Hex. ad Num. iv. 26. ¹² Idem: **וְעָבַר** **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. ¹³ Idem: **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. Sic in textu sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem: **וְעָבַר**. **וְעָבַר**. ¹⁵ Codd. Lips. (sine nom.), 85, 130. ¹⁶ Codd. X, Lips. Sic Codd. 85, 130, uterque in marg. sine nom. ¹⁷ Syro-hex. **וְעָבַר** **וְעָבַר**.

31 (9). **יָצִיט־גִּזְיָן**. Οἱ τὰς βάσεις. Σ. Θ. (τὰς βάσεις).¹⁸

Cap. XXXVIII. 1 (22). οὗτος ἐποίησε¹⁹ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν — ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν, ἃ ἦσαν ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς καταστασιασάσι μετὰ τῆς Κορὲ συναγωγῆς **Ⲙ**.²⁰ Θ. ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτοῦ, τετράγωνον, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2. (καὶ) ἐποίησε τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν αὐτοῦ· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ· καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ χαλκῷ **Ⲙ**.²¹ 3 (23). οὗτος ἐποίησε πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου, τὴν βάσιν, καὶ τὸ γείσιον,²² καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰ πυρεία·²³ **Ⲙ** Θ. πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκῷ **Ⲙ**.²⁴ 4 (24). οὗτος ἐποίησε τῷ θυσιαστηρίῳ παράθεμα, ἔργον δικτυωτῶν χαλκοῦν, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πυρείου κάτωθεν ἕως τοῦ ἡμίσου αὐτοῦ. 5. καὶ ἐπέθηκεν — αὐτῷ **Ⲙ**²⁵ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος — τοῦ θυσιαστηρίου **Ⲙ**²⁶ τοῦ χαλκοῦ, εὐρεῖς τοῖς μοχλοῖς. 6. **Ⲙ** Θ. καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς χαλκῷ **Ⲙ**. 7. καὶ εἰσήνεγκε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου,²⁷ ὥστε αἴρειν τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς· (**Ⲙ**) κοιλῶν, σανιδωτῶν ἐποίησεν αὐτὸ **Ⲙ**.²⁸ 8 (26). καὶ ἐποίησε τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ — τὴν **Ⲙ**²⁹ χαλκῆν, ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευουσῶν, αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐψηξεν αὐτήν. 9 (xxxvii. 7). καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὴν πρὸς νότον, ἰστία τῆς αὐλῆς

ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. 10 (8). καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· **Ⲙ** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ **Ⲙ**.³⁰ 11 (9). καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· **Ⲙ** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολλημάτα αὐτῶν ἀργυρᾷ **Ⲙ**.³¹ 12 (10). καὶ τὸ κλίτος τὸ κατὰ θάλασσαν αὐλαῖα πεντήκοντα πήχεων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα· **Ⲙ** Θ. καὶ οἱ κόσμοι τῶν στύλων, καὶ τὰ συγκολλημάτα αὐτῶν ἀργυρᾷ **Ⲙ**.³² 13 (11). καὶ τὸ κλίτος **Ⲙ** τὸ πρῶτον **Ⲙ**³³ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων. 14 (12). ἰστία πεντεκαίδεκα πήχεων τῷ **Ⲙ**³⁴ κατὰ νότον· καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 15 (13). καὶ ἐπὶ τοῦ νότου τοῦ δευτέρου ἔνθεν κατὰ τὴν πύλιν τῆς αὐλῆς, αὐλαῖα πεντεκαίδεκα πήχεων καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς· 16 (14). πᾶσαι αἱ αὐλαῖα τῆς σκηνῆς **Ⲙ** κύκλῳ **Ⲙ**³⁵ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. 17 (15). καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων χαλκαῖ, **Ⲙ** καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων **Ⲙ**,³⁶ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμένα ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. 18 (16). καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ἔργον ποικιλοῦ, ἐξ ἀκίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων,

Cf. ad v. 10. ¹⁸ Idem: **Ⲙ**. **Ⲙ**. Vox Syriaca eadem est ac in textu, nec in Graeca varietas exstitisse videtur. ¹⁹ Sic Syro-hex. Cod. 58, Arm. 1: καὶ ἐποίησε, ut in Hebraeo. ²⁰ Obelus est in Syro-hex., qui minus bene pingit: — οὗτος ἐποίησε — συναγωγῆς **Ⲙ**. Pro ἐν (τοῖς ἀνδράσι) stant Codd. 58, 74, alii, et Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. Graeca non leguntur nisi in Comp., qui paululum variat. ²² Syro-hex. **Ⲙ** (= γείσιος Jerem. lii. 22. Ezech. xl. 43). Codd. 58, 108: καὶ τὸ γήσιον. Cf. Hex. ad loc. Pro τὴν βάσιν Syro-hex. hic et v. 8 τὰς βάσεις (**Ⲙ**) habet, repugnantibus omnibus. ²³ Syro-hex. **Ⲙ**. Cod. 58, Arm. 1: καὶ τὸ πυρείον. Arab. 1, 2: et focos. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (praem. kai), Cod. VII (in Supplem.), Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Sic Syro-hex. Arm. 1: **Ⲙ** ei. Vox deest in Cod. 58. ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: — τοῦ θ. τοῦ χαλκοῦ **Ⲙ**), et sine

obelo Cod. 58. ²⁷ **Ⲙ** Θ. καὶ ἐποίησεν — τοῦ θυσιαστηρίου. Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2, Arm. 1. Cod. 58 tantum habet: καὶ εἰσήνεγκε — τοῦ θυσιαστηρίου. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine notis Comp., Cod. VII (in Supplem.), Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: **Ⲙ**), et sine obelo Codd. VII, 58. ³⁰ χαλκαῖ — ἀργυραῖ **Ⲙ**. Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 58, Arab. 1, 2 (cum circuli columnarum et arcus earum). ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Arab. 1, 2 (ut ante). ³² Idem. ³³ Syro-hex. **Ⲙ**. In Hebraeo est **Ⲙ**, orientem versus, quod non expresserunt testes Graeci. ³⁴ Syro-hex. **Ⲙ**. In libris Graecis est τὸ κατὰ νότον (s. νότον). ³⁵ Idem: **Ⲙ**. Arab. 1, 2: ad omnem ambitum et circumcivium. In Hebraeo est **Ⲙ**. ³⁶ Sic Syro-hex. solus.

ἐξισούμενον τοῖς ἰστίοις τῆς αὐλῆς. 19 (17). καὶ οἱ
 στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσ-
 σαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ
 κεφαλίδες αὐτῶν καὶ αὐταὶ³⁷ περιηργυρωμένα ἀρ-
 γυρίῳ. 20 (18). καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς
 καὶ τῆς αὐλῆς κύκλω χαλκοῖ. 21 (19). καὶ αὕτη ἡ
 σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνέταξε
 Μωσῆ,³⁸ τὴν λειτουργίαν εἶναι³⁹ τῶν Λευιτῶν, διὰ
 Ἰθαμάρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 22 (20). καὶ
 Βεσελεὴλ ὁ τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὁρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα,
 ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωσῆ. 23 (21).
 καὶ ✕ Θ. μετὰ ταῦτα⁴⁰ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὰχ,
 ἐκ φυλῆς Δὰν, ὃς ἤρχειτεκτόνησε τὰ ὑφάντα, — καὶ
 τὰ βραφιδευτικά⁴¹, καὶ τὰ ποικιλικὰ, ✕ Ἄ. Θ. ἐν
 τῇ ὑακίνθῳ⁴², καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίῳ νενη-
 σμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ.⁴³ 24 (xxxix. 1). πᾶν τὸ χρυ-
 σίον ὃ κατεργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν
 ἐργασίαν τῶν ἁγίων ἐγένετο χρυσίον τοῦ τῆς ἀπαρ-
 χῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ
 τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 25 (2).
 καὶ ἀργυρίου — ἀφαίρεμα⁴⁴ παρὰ τῶν ἐπισκεμμένων
 — ἀνδρῶν⁴⁵ τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ
 χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε
 σίκλοι ✕ Θ. ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ⁴⁶. 26. δραχμὴ
 μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον
 τὸν ἅγιον. (3) πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκε-
 ψιν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰς τὰς ἐξήκοντα⁴⁶

μυριάδας, καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους καὶ πεν-
 τήκοντα. 27 (4). καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα
 τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς
 σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος
 (5) ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαν-
 τον τῇ κεφαλίδι. 28 (6). καὶ τοὺς χίλιους καὶ ἑπτα-
 κοσίους καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε σίκλους ἐποίησεν
 εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων, καὶ κατεχρῴσασε τὰς
 κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς. 29 (7).
 καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος ἑβδομήκοντα τάλαντα,
 καὶ δισχιλίοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι. 30 (8). καὶ
 ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκη-
 νῆς τοῦ μαρτυρίου, ✕ Οἱ Γ'. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
 χαλκοῦν⁴⁷, (10) καὶ τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ
 θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστη-
 ρίου, 31 (9). καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλω, καὶ
 τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ✕ Σ. Θ. καὶ πά-
 ντας τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ πάντας τοὺς
 πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλω.⁴⁸

CAP. XXXIX (Gr. xxxix. 13. xxxvi. 8-40.
 xxxix. 10-12, 14-23).

2 (xxxvi. 9). **תַּשְׁרֵט־תֵּנָה**. Ο'. τὴν ἐπωμίδα. Ἄ. Σ.
 τὸ ἐπένδυμα. Θ. ἐφόδ.¹
 6 (13). **קַרְנֵי־הָעֹלָה**. Ο'. τῆς σμαράγδου. Ἄ. Σ. Θ.
 τοῦ ὄνυχος.²

³⁷ Sic Cod. 58 (cum αῦται). Mendose Syro-hex. **וֹסִיֹּ**.
³⁸ Sic Syro-hex. Cod. 58: Μωσῆς. Cod. 72: Μωσῆς.
³⁹ Sic Codd. 58, 72, etiam Syro-hex., si pro **וְיִשְׁרָאֵל** legatur **וְיִשְׂרָאֵל**.
⁴⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ Θ. καὶ μετὰ ταῦτα⁴), et sine notis Cod. 72. Arm. 1: ✕ et *deinde*. Cf. Hex. ad loc.
⁴¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 19, 58, 72.
⁴² ✕ Ἄ. Θ. ἐν τῇ ὑ. — βύσσῳ. Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 72. Arm. 1, ver-
 tente Altero: ἐξ ὑακίνθου, καὶ ἐκ πορφύρας, καὶ ἐκ κοκκίνου
 κεκλωμένου, καὶ ἐκ βύσσου.
⁴³ Sic sub obelo Syro-hex., Cod. V.
⁴⁴ Idem. Ad *ἐπισκεμμένων* (**הַמְשָׁחִים**) Syro-
 hex. scholion affert: ἠριθμημένων (**הַמְחִשָּׁבִים**).
⁴⁵ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕).
⁴⁶ Syro-hex. **הַמְשָׁחִים** (ἑξακοσίους), errore manifesto.
⁴⁷ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine notis Cod. 58 (om. τὸ χαλκοῦν), 72 (idem), Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (sub ✕).
⁴⁸ Sic Syro-hex., qui pingit: ✕ Σ. Θ. καὶ πάντας — ἐν τῷ ἁγίῳ (xxxix. 1) ⁴. Cod. V, teste Montef.:

✕ καὶ πάντας τοὺς πασσάλους τῆς σκη-
 νῆς ;, καὶ πάντας τοὺς π. τῆς
 αὐλῆς κύκλω. ✕ καὶ τὴν καταλειφθείσαν — ἐν τῷ ἁγίῳ :. Denique
 Ceriani noster, qui hanc particulam codicis ipse descripsit,
 locum sic exhibet: αὐλῆς ✕ καὶ πάντας ✕ τοὺς π. τῆς ✕ σκη-
 νῆς, καὶ πάντας : τοὺς π. τῆς αὐλῆς κύκλω. ✕ καὶ τὴν καταλειφθείσαν
 — ἐν τῷ ἁγίῳ :. Cum vero haec, καὶ πάντας — κύκλω, existit
 in LXX Cap. xxxix. 9, praeter duplex πάντας (quod agno-
 scunt tantum Codd. V, 58, 72, Arab. 1, 2), fortasse cum
 Grabio pingendum: καὶ ✕ Σ. Θ. πάντας ⁴ τοὺς π. τῆς σκη-
 νῆς, καὶ ✕ πάντας ⁴ τοὺς π. τῆς αὐλῆς κύκλω.
 CAP. XXXIX. ¹ “Sic MSS. nostri, ubi Aq. et Sym.
תַּשְׁרֵט semper ἐπένδυμα vertunt.”—Montef. Cf. ad Cap.
 xxv. 7. xxviii. 26. ² “Ita Ἄ. Σ. Θ., ut saepe vidimus
 supra.”—Montef. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12. Exod. xxv. 7.
 xxviii. 9. Hieron. in Epist. LXIV ad Fabiolam, 15:
 “In utroque humero habet singulos lapides clausos et
 astrictos auro, qui Hebraice dicuntur *soom*; ab Aquila et
 Symmacho et Theodotione *onychini*, a LXX *smaragdi*

καθὰ συντάξαε κύριος τῷ Μωσῆ. 8 (15). καὶ ἐποίησαν¹⁹ ✕ τὸ ²⁰ λογεῖον, ἔργον ὕφαντὸν ποικιλίᾳ κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανηρημένον, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 9 (16). τετράγωνον ✕ Ἄ. Θ. ἦν ²¹ διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος αὐτοῦ, διπλοῦν. 10 (17). καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ — ὕφασμα κατάλιθον ²² τετράστιχον. στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἰς. 11 (18). καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἀνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἰασπιδος. 12 (19). καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος. 13 (20). καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος καὶ ὀνύχιον καὶ βηρύλλιον²³ περικεκλωσμένα καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ ἐν τῷ χρυσίῳ αὐτῶν. 14 (21). καὶ οἱ λίθοι ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἦσαν, δώδεκα ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἐγγεγλυμμένοι σφραγίδας, ἕκαστος ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. 15 (22). καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογεῖον χρυσοῦς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίον, ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ. 16 (23). καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσαῖς, καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς (24) καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους — τοὺς χρυσοῦς ²⁴ ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογεῖου. 17 (25). καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσοῦ ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογεῖου. 18. καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια, (26) καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας καὶ ἐπέθηκαν αὐτὰς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξεναντίας κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 19 (27). καὶ

ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια — ἐπ' ἄκρου ²⁵ τοῦ λογεῖου, ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 20 (28). καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπ' ἀμφοτέροισι τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν²⁶ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ, ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. 21 (29). καὶ συνέσφιξε τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχόμενους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλάται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συντάξαε κύριος τῷ Μωσῆ. 22 (30). καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ἐπὶ τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὕφαντὸν, ὅλον ὑακίνθινον. 23 (31). τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ δινφασμένον συμπλεκτὸν, ὡς ἔχον²⁷ τὸ περιστόμιον αὐτοῦ κύκλῳ, ἀδιάλυτον. 24 (32). καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡς ἔξανθούσας²⁸ ῥόας ῥοῖσκους ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενηρημένον, καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 25 (33). καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦ καθαροῦ, καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ✕ Οἱ Γ'. ἀναμέσον τῶν ῥοῖσκων ²⁹ ἐπὶ τὰ λώματα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀναμέσον τῶν ῥοῖσκων. 26 (34). κώδων — χρυσοῦς ³⁰ καὶ ῥοῖσκος, ✕ κώδων καὶ ῥοῖσκος ³¹ ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ, εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συντάξαε κύριος τῷ Μωσῆ. 27 (35). καὶ ἐποίησαν³² ✕ Σ. τοὺς ³³ χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὕφαντὸν, Ἀραβῶν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ 28 (36). καὶ τὰς κιθάρεις ἐκ βύσσου, καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, καὶ τὰ περισκελῆ ✕ Θ. βὰδ ³⁴ ἐκ βύσσου

¹⁹ Sic Syro-hex., cum Ed. Rom. Altera lectio ἐποίησεν est in libris hexaplaribus V, 58, 72, Arm. 1, alii. ²⁰ Sic Cod. V (sine metabelo), et sine aster. Codd. III (cum λόγιον), 25, 53, 71, 118. ²¹ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine aster. Arab. 1, 2. ²² Obelus est in Syro-hex., Cod. V. ²³ Sic (pro καὶ βηρύλ. καὶ ὀνύχ.) Codd. V, 58, 72, Syro-hex. ²⁴ Sic sub obelo Syro-hex., Cod. V. ²⁵ Obelus est in Cod. V, invito Syro-hex. ²⁶ Ad κάτωθεν Syro-hex. in marg.: ἔσωθεν (كفأ). ²⁷ Syro-hex. solus: ἔχει (كفأ). ²⁸ Idem: ὡς ἀνθὴ ῥοῶν (كفأ). libere, ut videtur, pro ὡς ἔξανθούσας ῥόας. ²⁹ Syro-hex. in textu legit et pingit: ✕ ἀναμέσον τοῦ ῥοῖσκου, male pro: ✕ ἂν. τῶν ῥοῖσκων, ut sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2 (uterque omi. ἀναμέσον τῶν ῥ. in fine

versus), Arm. 1. Idem in marg. ✕ كفأ. (In Cod. V lacuna est a v. 22 (καὶ ἐποίησαν) ad v. 36 (καὶ πάντα τὰ) inclusive. Mox Syrus noster distinguit: κύκλῳ. ἀναμέσον τῶν ῥοῖσκων κώδων, invito Cod. 72. ³⁰ Obelus est in Syro-hex. Arm. 1: ✕ χρυσοῦς (sic). ³¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Arab. 1, 2 (cum ῥοῖσκος αὐτοῦ bis). Codd. 59, 128 ingeminant: κώδων (καὶ κώδων 128) χρυσοῦς καὶ ῥ. ³² Syro-hex. ἐποίησε, repugnantibus Codd. 58, 72, et (ex silentio Holmesii) Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Sic Syro-hex. (pro Hebraeo כִּתְוָנוֹת), inivitis libris Graecis. ³⁴ Syro-hex. in textu: ✕ كفا. Cf. Hex. ad I Reg. ii. 18. Pro βὰδ Codd. 58, 72 inferunt τὸ ἔξαιρέτου. Vid. Hex. ad loc.

κεκλωσμένης 29 (37). καὶ τὰς ζώνας — αὐτῶν 4³⁵ ἐκ βύσσου ✕ Ἑβρ. κεκλωσμένης 4³⁶ καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωσῆ. 30 (38). καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου, ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, (39) καὶ ἔγραψαν ἐπ' αὐτῷ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγίδας³⁷ ἁγίασμα κυρίῳ. 31 (40). καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῷ λῶμα ὑακίνθινον, ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωσῆ. 32 (xxxix. 10). καὶ συνετελέσθη πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς ✕ Ἄ. Σ. τῆς σκέπης 4³⁸ τοῦ μαρτυρίου (11) καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωσῆ, οὕτως ἐποίησαν. (12) — τὸ δὲ λοιπὸν χρυσοῦν τοῦ ἀφαιρέματος ἐποίησαν σκεύη εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου 4³⁹ 33 (14). καὶ ἤνεγκαν — τὰς στολὰς 4⁴⁰ τὴν σκηνὴν πρὸς Μωσῆν, ✕ καὶ τὴν σκέπην 4⁴¹ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ✕ Θ. περόνας αὐτῆς, καὶ σανίδας αὐτῆς 4⁴² καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, 34 (21). καὶ τὰς διφθέρας, δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ καλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, ✕ Θ. καὶ τὸ καταπέτασμα

τὸ συσκιάζον 4⁴³ 35 (15). τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τοὺς διωστήρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον, 36 (18). καὶ τὴν τράπεζαν — τῆς προθέσεως 4⁴⁴ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους, 37 (16). καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρῶν, (17) καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, ✕ Σ. Θ. καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς 4⁴⁵ καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς, 38. ✕ Οἱ Γ'. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν 4⁴⁶ (16) καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ✕ καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, 39 (10). καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τὸ αὐτῷ, 47 τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ 4⁴⁸ καὶ παντὰ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ✕ Σ. Θ. τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ 4⁴⁹ 40 (20). καὶ τὰ ἰστιά τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα — τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ 4⁵⁰ τοὺς πύλους τῆς αὐλῆς, τοὺς κάλους αὐτῆς, (21) καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς ✕ τῆς σκέπης 4⁵¹ τοῦ μαρτυρίου, 41 (19). ✕ καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ 4⁵² καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου, αἶ εἰσιν Ἄαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ

³⁵ Obelus est in Syro-hex. In Codd. 58, 72 pronomen abest. ³⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³⁷ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis, qui σφραγίδος tuentur. Cf. v. 14. ³⁸ Syro-hex. in textu:

✕ $\text{J} \text{K} \text{L} \text{M} \text{N} \text{O} \text{P} \text{Q} \text{R} \text{S} \text{T} \text{U} \text{V} \text{W} \text{X} \text{Y} \text{Z}$. Cod. 72: τῆς σκηνῆς καὶ τῆς σκέπης.

³⁹ Obelus est in Syro-hex., qui male pingit: τὸ δὲ λοιπὸν — χρυσοῦν. Arm. 1: — τὸ δὲ λοιπὸν χρυσοῦν — ✕ ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου. Posteriora, ἐν αὐτοῖς ἔ. κ., desunt in Cod. 58.

⁴⁰ Sic Syro-hex. Codd. 58, 72: τὰς στολὰς καὶ τὴν σκηνὴν.

⁴¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 72. Arm. 1: et *domum*.

⁴² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁴ Obelus est in Syro-hex., Arm. 1. ⁴⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. V (qui de novo incipit a σκεύη αὐτῆς), 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕).

⁴⁶ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine notis Comp., Codd. 58, 72, Arab. 1, 2, Arm. 1 (sub ✕).

⁴⁷ Sic (pro Hebraeo $\text{I} \text{K} \text{L} \text{M} \text{N} \text{O} \text{P} \text{Q} \text{R} \text{S} \text{T} \text{U} \text{V} \text{W} \text{X} \text{Y} \text{Z}$) Grabius, e Cod. V, ut videtur. Montef. vero ex eodem exscripsit: τὸ χαλκοῦν τὸ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς (om. αὐτοῦ). (De hac parte Codicis Colbert., de qua prorsus silet Holmesii amanuensis, notat Grabius: “ Iterum deficientibus [post Cap. xxxix. 21, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ

M.] aliquot versibus, novum folium valde lacerum sive mutilatum adversa facie exhibet pericopen a v. 37 ejusdem capituli, σκεύη αὐτῆς, usque ad Ἄαρὼν v. 41, paucis solum vocibus syllabivse exesis aut abscissis.”) E reliquis testibus Syro-hex. affert: τὸ χαλκοῦν αὐτῶν ($\text{I} \text{K} \text{L} \text{M} \text{N} \text{O} \text{P} \text{Q} \text{R} \text{S} \text{T} \text{U} \text{V} \text{W} \text{X} \text{Y} \text{Z}$), τοὺς ἀν. αὐτοῦ; Cod. 58: τὸ χαλκοῦν σὺν αὐτῷ (omissis sequentiibus usque ad τὸν λουτήρα κ. τ. ἐ.); Cod. 72: τὸ χαλκοῦν, τοὺς ἀν. αὐτοῦ (nulla Hebraei $\text{I} \text{K} \text{L} \text{M} \text{N} \text{O} \text{P} \text{Q} \text{R} \text{S} \text{T} \text{U} \text{V} \text{W} \text{X} \text{Y} \text{Z}$ ratione habita). Denique post τὸ χαλκοῦν subjungunt ἄλλι Arab. 1, 2. ⁴⁸ ✕ καὶ τὸ ἐπίσπαστρον — τοὺς ἀν. αὐτοῦ 4. Ita pingit Syro-hex. Cod. V, teste Montef., sub asterisco ponit solum τῆς σκηνῆς. ⁴⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. V (qui pingit: τὸν λ. ✕ καὶ τὴν β. αὐτοῦ); 58, 72 (cum αὐτῶν), Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁵⁰ Obelus est in Syro-hex., qui male pingit: — καὶ τὸ κ. τῆς θ. τῆς σκηνῆς 4. ⁵¹ Sic sine aster. Cod. 72, Syro-hex. Alterus ex Arm. MSS. Graecae exscripsit: καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τῆς οἰκίας τοῦ μαρτυρίου (sic, asterisco male posito). Paulo ante pro τὰ (τὰ om. Cod. 72) εἰς τὰ ἔργα Syro-hex. expressit τῶν ἔργων. ⁵² Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τῷ ἁγίῳ), Arab. 1, 2, Arm. 1 (cum λειτουργεῖν ✕ ἐν τῷ ἁγίῳ). Cod. 72: καὶ τὰς στ. τὰς λ., ceteris omissis. In Cod. 58 lacuna est.

- 18 (16). וַיִּתֵּן אֶת-בְּסוּסֵי הָאֵרֶץ. *Et fixit bases ejus.* O'.
 Vacat. ✕ και ἔθηκε τὰς βάσεις αὐτῆς 4.¹⁶
- 20 (18). וַיִּתֵּן אֶת-הַבְּרִידִים. O'. τοὺς διωστήρας. 'A. Σ.
 Θ. τοὺς ἀρτήρας.¹⁷
- וַיִּתֵּן אֶת-הַפְּרָתַי עַל-הָאֶרֶץ מִלְמַעַל. O'.
 Vacat. ✕ και ἔθηκεν τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τῆς
 κιβωτοῦ ἐπάνωθεν 4.¹⁸ 'A. Θ. και ἔδωκεν . . .
 Σ. και ἐπέθηκεν . . .¹⁹
- 22 (20). וַיִּפְּחֵהָ. O'. τὸ πρὸς βορρᾶν. Alia exempl.
 ἀπὸ βορρᾶ.²⁰
- 24 (22). נָכַח הַשְּׁלֵחַן. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. ἀπέ-
 ναντι τῆς τραπέζης 4.²¹
- 26 (24). בְּאֵהָל. O'. ἐν τῇ σκηνῇ. Alia exempl.
 εἰς τὴν σκηνήν.²² 'A. ἐν σκέπη. Σ. O'. Θ.
 ἐν τῇ σκηνῇ.²³
- 28 (26). וַיִּשֶׂם אֶת-מִסְכֵּה הַפֶּתַח לְמִשְׁכַּן. O'. Vacat.
 ✕ Θ. και ἔθηκεν τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας
 τῆς σκηνῆς 4.²⁴
- 29—32 (26). פָּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל-מִוֶדֶד—פְּאֵשֶׁר צָרָה. O'. παρὰ τὰς θύρας τῆς
 יְהוָה אֶת-מִשְׁכָּה. O'. παρὰ τὰς θύρας τῆς

- σκηνῆς. Alia exempl. παρὰ τὴν θύραν ✕ Θ.
 τῆς σκέπης 4 τοῦ μαρτυρίου. ✕ και ἀνήνεγκεν
 ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὀλοκαύτωσιν και τὴν θυσίαν 4,
 καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωσῆ. 30. και
 ἐποίησε τὸν λουτήρα ✕ Θ. ἀναμέσον τῆς σκη-
 νῆς τοῦ μαρτυρίου, και ἀναμέσον τοῦ θυσια-
 στηρίου, και ἔδωκεν ἐκεῖ ὕδωρ 4, ἵνα νίπτωνται
 31. ἐξ αὐτοῦ Μωσῆς και Ἄαρὼν και οἱ υἱοὶ
 αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν και τοὺς πόδας, 32.
 εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
 τυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύονται (sic) πρὸς τὸ
 θυσιαστήριον — λειτουργεῖν 4, ἐνίπτοντο — ἐξ
 αὐτοῦ 4, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωσῆ.²⁵
30. וַיִּשֶׂם. O'. και ἐποίησε. 'A. Σ. Θ. και ἔθηκε.²⁶
- 33 (27). וַיִּתֵּן אֶת-מִסְכֵּה שַׁעַר הַחַיִּץ. O'. Vacat.
 ✕ και ἔθηκεν τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς
 αὐλῆς 4.²⁷ 'A. Θ. και ἔδωκεν . . .²⁸
- 37 (31). וַיַּעֲלֵהוּ. O'. ἡς ἀνέβη ἢ νεφέλη. Alia
 exempl. ἡς ἀνέβη.²⁹
- 38 (32). וַיֵּצֵא יְהוָה. O'. νεφέλη γάρ. Alia ex-
 empl. νεφέλη γάρ κυρίου.³⁰

VII, X, Lips., 14, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐνετείλατο in marg.). Montef. e Cod. 85 exscripsit: 'A. Σ. O'. Θ. ἐνετείλατο. 'Αλλος συνέταξε. ¹⁶ Sic Cod. V, Syro-hex., et sine aster. Arab. 1, 2. ¹⁷ Syro-hex. .ל. .ס. .י. .ח. Cf. ad Cap. xxvii. 6. ¹⁸ Sic Cod. V, Syro-hex., Arm. 1, et sine aster. Arab. 1, 2. Cod. 58: και ἐπέθηκεν τὸ ἱλ. ἐπάνω τῆς κ. ἄνωθεν. ¹⁹ Syro-hex. .ס. .פ. .ש. .מ. .י. .ח. ²⁰ Sic Codd. 16, 25, alii (inter quos 85, 130, uterque cum τὸ πρὸς β. in marg.). ²¹ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕) et sine notis Cod. 58. Mox ad v. 25 Montef. e Cod. Basil. notam hexaplaem eruit: וַיִּשֶׂם. O'. ἐπέθηκεν. 'Αλλοι ἔθηκαν, ἐνετείλατο; ubi lectio posterior ad συνέταξε pertinet. Ad ἐπέθηκεν Cod. VII superscript. manu 2da: ἡψε. Cf. Cap. xxx. 8 in LXX. ²² Sic Codd. 16, 25, alii (inter quos 85, cum ἐν τῇ σκηνῇ in marg.). ²³ Cod. Basil., teste Montef. Holmesii amanuensis ex eodem exscriptis tantum: "ἐν τῇ σκηνῇ" εἰς τὴν σκηνήν. In marg. ut in edit." ²⁴ Sic Syro-hex., Cod. V (sub ✕), et sine notis Comp., Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Syro-hex. Praeter τοῦ μαρτυρίου (v. 29), quod habetur in Codd. III, VII, X, 16, 18, aliis, cetera non leguntur nisi in Codd. V (cum ✕ τῆς σκέπης: . . . τὴν θυσίαν: (sic, cum metabelo, erasis, ut videtur, asteriscis ad και ἀνήνεγκεν—θυσίαν) . . . ✕ ἀναμέσον τῆς

σκηνῆς (sine metabelo post ὕδωρ) . . . — λειτουργεῖν: ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ . . .), 58 (sine notis, et omissis his quae sequuntur: καθὰ—Μωσῆ . . . ἀναμέσον τῆς σκηνῆς—ὑδωρ . . . λειτουργεῖν), Arab. 1, 2, Arm. 1 (sine notis, praeter ✕ ἀναμέσον τῆς σκηνῆς, et ✕ (sic) λειτουργεῖν). "Mirum ergo quod non omnia [a και ἀνήνεγκεν (v. 29) ad τῷ Μωσῆ (v. 32)] sub asterisco inserantur, immo ultra etiam sub obelo sint, quae ideo in LXX Origenis adesse debebant. Cum vero et vetustissimus Cod. V . . . cum Nostro conveniat in notis hexaplaribus, nisi quod omittat obelum ultimum, et Arm. 1 sua imperfecta earum ratione utrumque fulciat, videtur mihi Origenes pleniore LXX codices habuisse prae ceteris, qui nunc nobis suppetunt."—*Ceriani*. ²⁶ Syro-hex. .ס. .י. .ח. .פ. .ש. .מ. .י. Sic sine nom. Cod. VII ex corr. manu 2da. ²⁷ Sic Cod. V, Syro-hex., et sine aster. Arab. 1, 2, Arm. 1. Syro-hex. ad τὸ ἐπίσπαστρον (חַפְּסָה) scholium, ut videtur, duplex appingit: וַיִּשֶׂם אֶת-מִסְכֵּהוּ; quod fortasse significat: καταπέτασμα (vid. vv. 21, 24 in LXX et Syro-hex.). διπλοῖς (vid. 1 Reg. xxiv. 12. Job. xxix. 14. Psal. cviii. 29 in iisdem). Etiam Cod. VII ex corr. manu 2da: τὸ καταπέτασμα. ²⁸ Syro-hex. .ס. .י. .ח. .פ. .ש. .מ. .י. ²⁹ Sic Codd. V, 58, Arm. 1, Syro-hex. ³⁰ Sic Codd. V, 58 (cum ἡ νεφ.), 72, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex.

Cap. XL. 5. — τοῦ μαρτυρίου 4.³¹ 9 (7). — καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἀγιάσεις αὐτήν 4.³² 12 (10), 13 (11). ✕ Οἱ Ἰ'. τὸν 4 Ἀαρών.³³ 17 (15). — ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου 4.³⁴ 22 (20). τοῦ

μαρτυρίου, ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς — τοῦ μαρτυρίου 4.³⁵ — τῆς σκηνῆς 4.³⁶ 25 (23). τοὺς λύχνους — αὐτῆς 4.³⁷ 33 (27). — πάντα 4 τὰ ἔργα.³⁸

³¹ Syro-hex. Arm. 1: ✕ τοῦ μαρτυρίου. ³² Idem Arm. 1 pingit: ✕ καὶ ἀγιάσεις. Sed cum haec habeat ipse Hebraeus, et sine obelo Cod. V, peccasse videtur Syrus noster. ³³ Idem. Cod. V: ✕ τὸν: Ἀαρών. ³⁴ Idem.

Sic sub — Cod. V. ³⁵ Syro-hex., Cod. V. Haec, ἐπὶ τὸ κλίτος—μαρτυρίου, casu exciderunt in Ed. Rom. ³⁶ Syro-hex., invito Cod. V. ³⁷ Syro-hex., Cod. V. ³⁸ Idem. Arm. 1: ✕ omne opus.

ADDENDA.

Cap. viii. 14, not. 18. Ceriani in *Addendis* ad Exodum, p. 406: “Dedi lectionem ۞ **حقها حقها** .ء. , ut est reapse in codice, et in nota vocis significationem me ignorare dicebam. Sed vox corrupta est, et legendum ۞ .ء. ۞ **حقها مقبلا**. Codex enim Musei Britannici, Addit. MSS. 7,183, fol. 127 v. b. *Ex Exodo*: **حقها مقبلا**. Sunt vero ibi in illo codice explicationes vocum Pescito, quae saepe saltem apposita lectione Syro-hexaplari constant. Codex autem ejusdem Musei, Addit. MSS. 17,162, qui etiam liber est, *Lectiones et nomina* etc., in nostro loco vocibus Pescito **حقها حقها** manu seniori adscribitur: **حقها (دم محصب) مقبلا سمعنا سمعنا صمتنا**. Ubi quidem mixtae sunt lectiones LXX et interpretum, et male etiam ista allata, cum prima vox non consistat cum nostro textu, et mutanda sit, nisi ipse male descripsi, in **حقها**, ut puto, saltem pro lingua, et secunda sic sine punctis Ribui sit in codice, sed omnino probat legendum in nostro **حقها**.” Cf. Hex. nostra ad Psal. cxix. 4.

Cap. xxi. 9. Procop. in Octat. p. 280: “Symmachus in sua versione posuit pro, *secundum jus filiarum, secundum jus nobilium*: nam illam filio conjunxit, non ut ignobilem et servam, sed ut nobilem.” Unde Montef. edidit: Σ. κατὰ τὸ δίκαιωμα τῶν εὐγενῶν; nos autem, praeunte Scharfenb. in *Animadv.* p. 66, e Catena Nicephori erimus: Σ. τῶν νεανίδων, pro quo hodie sufficiens censemus: Σ. τῶν εὐγενίδων. Nam Graeca Procopii, prout in Cod. Ambros. Q. 96 Sup. leguntur, sic habent: “Ὅπερ ὁ Σύμμαχος, τῶν εὐγενίδων, ἐξέδωκε” κατὰ τὰς εὐγενίδας γὰρ συνφέρει αὐτῶ, οὐχ ὡς δούλη καταφρονουμένη.

Cap. xxviii. 8. **לְיָגְוֹן וְשָׂרָף וְיִתְרָאֵךְ וְשִׁבְיָהּ**. Ο'. καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων, ὃ ἐστὶν ἐπ' αὐτῶ. Procopius in Octat. p. 301: “Aquila vertit: *Et textura vestimenti ejus, quod est super ἵμνο*.” Cod. Ambros. Graeca sic exhibet: Ἀκύλας ἐξέδωκε καὶ τὸ ὕφασμα τοῦ ἐπενδύματος αὐτοῦ ἐπ' αὐτῶ. Ubi ὕφασμα ad lectionem LXX viralem pertinere videtur; nam Aquilae proprium est *διάζωμα*. Vid. ad Cap. xxviii. 27.

LEVITICUS.

IN LIBRUM LEVITICI

MONITUM.

“LECTIONES Levitici multis partibus auctiores proferimus, quam a Drusio allatae fuerant. His porro codicibus et libris editis usi sumus.

“Cod. Regio 1825, XI vel XII saeculi, membranaceo.

“Cod. Regio 1871, eximiae notae, X saeculi, membranaceo [Holmesii 64, qui tamen ad Leviticum ne unam quidem trium interpretum lectionem, vel anonymam exhibet].

“Cod. Regio 1888, bombycino, XII saeculi.

“Cod. Basiliensi, X saeculi, egregiae notae [Holmesii 85].

“Cod. Colbertino 3084, IV vel V saeculi, unde multa capita cum obelis et asteriscis decerpimus [Holmesii V].

“Theodoreto edito anno 1642 [Opp. T. I, pp. 176–216 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Hesychio in Leviticum [edito Basil. 1527, sub titulo: *Isychiei Presbyteri Hierosolymitani in Leviticum Libri VII*; denuo autem a J. P. Migne in *Patrologiae Graecae* Tomo XCIII, pp. 781–1180. In locis autem dubiis codicem MS. Bibliothecae Coll. SS. Trin. Cantab., signatum B. 2. 9, inspiciendum curavimus].

“Procopio in Heptateuchum. [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.]

“[Eusebii Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xxi. 12.]

“Editionis Romanae et Drusii lectionibus.

“Ex his autem magis subsidio fuerunt Cod. Basiliensis, unde ingentem lectionum copiam, nondum observatam, mutuati sumus; Hesychius in Leviticum; Cod. Colbertinus 3084, qui multas Levitici partes, asteriscis et obelis notatas, nobis suppeditavit.”—MONTEF.

Nos in apparatu hexaplari ad Leviticum emendando et amplificando his subsidiis, partim e libris editis, partim e schedis Bodleianis, usi sumus.

IV. Sarravianus, olim a Grabio collatus, deinde ab Holmesio, cujus schedas manu terere nobis contigit, in examen revocatus, postremo a Tischendorffo in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*,

- Tom. III, pp. 19—66 editus. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. iv. 27—xiii. 17, xxiv. 9—xxvii. 16.
- V. Cod. Colbert. 3084, a Montefalconio exscriptus, necnon Holmesii in usum denuo collatus. Constat foliis in Levitico tredecim, quae continent Cap. i. 1—iv. 26, xiii. 49—xiv. 6, xiv. 33—49, xvi. 29—xvii. 10, xviii. 28—xix. 36.
- VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Deficit, uno folio deperdito, a Cap. ix. 19 ad Cap. x. 14.
- X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5, et nos in Hex. ad Exod. xxviii. 23.
57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
128. Codex Vaticanus, signatus num. 1657, membranaceus, saeculi XII, ut videtur, Octateuchum continens. Ad Leviticum pauculas lectiones marginales habet, maxime ad Cap. xix.
130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Lectiones ad Leviticum satis frequentes sunt, et cum iis quas exhibet Cod. 85, exceptis scripturae mendis, maximam partem concordantes.
- Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79.
- Vet. Lat. *Librorum Levitici et Numerorum Versio antiqua Itala, e codice perantiquo in Bibliotheca Ashburnhamiensi conservato nunc primum typis edita.* Londini, 1868. In Levitico perierunt codicis folia octo, a Cap. xviii. 30 ad Cap. xxv. 16. Hujus quantivis pretii voluminis exemplar munificentiae illustrissimi Comitis de Ashburnham debemus.

Versio libri Levitici Syro-hexaplaris, quantum quidem sciamus, non sine ingenti operis nostri dispendio prorsus periit.

LEVITICUS.

CAPUT I.

1. וַיִּקְרָא. O'. και ἀνεκάλεσε (alia exempl. ἐκάλεσε¹). 'Εβρ. οὐϊκρά.²
2. קָרָבָן. O'. δῶρα. 'Α. Σ. Οἱ λοιποὶ προσφοράν.³
3. לְרַצוֹנוֹ. Ad favorem sibi conciliandum. O'. δεκτὸν ✕ αὐτῷ 4.⁴ Alia exempl. δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλιάσασθαι.⁵
4. הַעֲלֶה. O'. τοῦ καρπώματος. "Αλλος τοῦ ὀλοκαυτώματος.⁶
- וְנִרְצָה לֵּו. Et benevole excipietur. O'. δεκτὸν αὐτῷ. "Αλλος καὶ προσδεχθήσεται αὐτῷ.⁷
5. אֶת-בָּנֵי דְבַקָר וְיֹדֵי. O'. τὸν μόσχον. "Αλλος (τὸν) υἱὸν τοῦ βουκολίου.⁸
- וְרֹקְנוֹ. Et aspergent. O'. καὶ προσχεύουσι. "Αλλος καὶ ἀκοντιούσι.⁹
6. וַיִּשְׂפֹּתָהּ. Et excoriabit. O'. καὶ ἐκδείραντες (alia exempl. δείραντες¹⁰). "Αλλος ἐκδύσει.¹¹
7. וְעָרְבוּ. Et ordine disponent. O'. καὶ ἐπιστοιβάσουσιν (alia exempl. ἐπιθήσουσιν¹²).
- וַיִּתְּתֵם הַחֵטְאִים. Frustra. O'. τὰ διχοτομήματα ("Αλλος μέλη¹³).
- וַיִּתְּתֵם הַחֵטְאִים. O'. καὶ τὸ στέαρ ("Αλλος σῶμα¹⁴).
8. וְקָרְבָּנוֹ. O'. τὰ δὲ ἐγκοιλια. Alia exempl. τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ¹⁵ "Αλλος τὰς κοιλίας. ¹⁶
- וְעֹלָה. O'. κάρπωμα. Alia exempl. ὀλοκαύτωμα.¹⁷
- 'Α. Σ. δῶρον.¹⁸
9. וַיִּחַי. Acquiescentiae. O'. εὐωδίας. "Α. Σ. ἀναπαύσεως. Θ. εὐαρεστήσεως.¹⁹

CAP. I. ¹ Sic Ald., Codd. 16, 19, 72, alii, Arm. 1, Vet. Lat., repugnante Hesychio. ² Origen. in Psalmos, Opp. T. II, p. 529. ³ Codd. X, Lips. Cod. 85: Οἱ λοιποί, 'Α. Σ. προσφοράν. Cod. 130: Οἱ λοιποί, 'Α. Σ. προσφοράς. ⁴ Sic Cod. V, et sine aster. Cod. II, Arab. 1, 2. ⁵ Sic Codd. 54, 55 (sine αὐτῷ), 75, alii. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108. ⁷ Sic Cod. 118 in textu, ex alia versione, ut videtur. ⁸ Codd. Lips. (cum υἱοί), 85, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xlvi. 6. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀκοντίζουσι). ¹⁰ Sic Ald., Codd. III, V, X, 53, 56, alii. ¹¹ Codd. 85, 130, in marg.: δείραντες ἐκδύσει. Cf. Hex. ad Mich. ii. 8. ¹² Sic Comp., Codd. V, 16, 29, alii (inter quos 85, et in textu 130, cum ἐπιστοιβ. in marg.). Vet. Lat.: et ἰμρονenti. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Sic Comp., Codd. II (om. τῆ), 19, 71 (ut II), 108. Ambigue Hesych.: et quae sunt in ventre. ¹⁶ Cod. 85, teste Montef. Cf. ad Cap. iv. 8. vii. 3. Praeterea Codd. X, Lips., in marg.: ἔγκατα; et Cod. 56 in marg.: ἔντερα, quae Aquilam et Symmachum referunt. Vet. Lat.: interanea autem. ¹⁷ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum κάρπωμα in marg.). ¹⁸ Cod. X. Lectio suspecta, quam Cod. Lips. ad וְעֹלָה, O'. θυσία, pari improbabilitate refert. ¹⁹ Codd. X, Lips. Cod. 130 affert tantum: 'Α. ἀναπαύσεως. Cod. 85 in textu: ἀναπαύσεως. Scharfenb. in *Animadv.* p. 78 notam hexaplaem sic refinxit: 'Α. ἀναπαύσεως. Σ. Θ. εὐαρεστήσεως. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 18. Ezech. xx. 41. Procopius autem in Cat. Niceph. p. 960, rem magis quam verba singulorum interpretum spectans: ἀντὶ εὐωδίας εὐδοκίας ἡρμύνησαν οἱ λοιποί.

10. מִן־הַצֹּבֵן. O' από τῶν προβάτων. "Ἄλλος" (ἀπὸ) τοῦ ποιμνίου.²⁰
11. עַל־לָט. Ad latus. O' ἐκ πλαγίων. 'A. ἐπὶ μηρὸν.²¹
12. חָצַעַת. Et dissecuit. O' καὶ διελοῦσιν. "Ἄλλος" (καὶ) μελιοῦσιν.²²
עַל־הַמִּצְבֵּי. O' ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Alia exempl. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.²³ 'A. Σ. Θ. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.²⁴
13. הַצֹּבֵן. Et utrumque crus. O' καὶ τοὺς πόδας. "Ἄλλος" (καὶ) τὰ σκέλη.²⁵
14. מִן־הַיִּוֹנָה. E pullis columbinis. O' ἀπὸ τῶν περιστέρων (alia exempl. περιστεριδέων)²⁶. "Ἄλλος" (ἀπὸ τῶν) υἰῶν τῶν περιστέρων. Σ. (ἀπὸ) τῶν νεοσσῶν τῶν περιστέρων.²⁷
15. וְנִלְקָה. Et vellicabit. O' καὶ ἀποκνίσει. "Ἄλλος" ἀνακλάσει.²⁸ Τὸ Σαμαρειτικόν καὶ ἀνακλάσει.²⁹
עַל־קֶר. O' πρὸς τὴν βάσιν. "Ἄλλος" παρὰ τὸν τοίχον.³⁰

16. מִן־בְּרֵיתֵי־הַבָּשָׂר. Ingluuiem ejus cum faecibus ejus. O' τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς. 'A. τὴν σιτίζουσαν...³¹ Σ. Θ. τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτελοῖς.³² "Ἄλλος" ἅμα τῷ σαρῶ αὐτοῦ.³³
וְיִשְׁפֹּת. O' καὶ ἐκβαλεῖ ("Ἄλλος" ἐμβαλεῖ³⁴).
17. עֲשֵׂת. Et scindet. O' καὶ ἐκκλάσει. ('A.) καὶ διχάσει.³⁵
Cap. I. 4. τὴν χεῖρα ✕ αὐτοῦ³⁶ 6. μέλη ✕ αὐτοῦ³⁷ 9. ἐγκοιλία ✕ αὐτοῦ³⁸ πόδας ✕ αὐτοῦ³⁹ 10. — τῷ κυρίῳ⁴⁰ 11. — καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ⁴¹ 12. μέλη ✕ αὐτοῦ⁴² κεφαλὴν ✕ αὐτοῦ⁴³

CAP. II.

1. קָרְבָּנוֹ. O' τὸ δῶρον ("Ἄλλος" ἢ προσφορά¹) αὐτοῦ.
O' θυσία (alia exempl. κάρπωσις²) ἐστί.
2. מְלֵיטֵי־רֶגֶל. Plenitudinem rugilli ejus. O' πλήρη (alia exempl. πλήσει; alia, πλήρη³) τὴν δράκα.

²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Minus probabiliter Montef.: "Alius addit, τοῦ ποιμνίου." ²¹ Codd. X, Lips., 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ²² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Cod. 118. Valeken. ad Adoniaz. p. 226 (quem compilavit Schleusner. in *Orusae. Crit.* p. 105): "In Lev. i. 12 διελοῦσιν exhibent Edd.; vera lectio videtur μελιοῦσιν, quod velut alterius interpretis annotatur in Hexaplis quae dicuntur. Verbum Hebraicum חָצַעַת nusquam dicitur, sed redditur ab Alexandrinis per εἰδικόμνηση, et ἐμέλισε κατὰ μέλος. Pro μελίσσαι tamen, vel μελίσσαι, κατὰ μέλας διελεῖν dicitur ab Herodoto p. 59, v. 99 [I, 119]." Cf. ad Cap. viii. 20. ²³ Sic Comp., Codd. VII, 16, 32, alii (inter quos 130). ²⁴ Cod. 130. ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁶ Sic Ald. (cum περιστεριδίων), Codd. V, 64. Vet. Lat.: ex pullis columbinis. ²⁷ Codd. X, Lips., in marg.: υἰῶν τῶν περιστέρων (τῆς περιστερᾶς Lips.), cum nota: ἔδει (ὁ δὲ Lips.) λέγειν, περιστεριδέων, δηλοῖ Σύμμαχος τῶν περιστέρων τοὺς νεοτούς. Cod. 85 (ad περιστέρων) in marg.: νεοσσῶν. Cod. 130 (ad τρυγόνων): τῶν νεοσσῶν. ²⁸ Sic in marg. Codd. X (cum ἀνακλάσει, teste Holmes.), Lips. Anon. in Niceph. Cat. p. 963: ἀποκνίσει, καὶ ἀνακλάσει, μαδίσει, λεπίσει, ubi lectio ἀνακλάσει cum glossis vocis ἀποκνίσει mixta esse videtur. Denique Hesych.: "Quod significatur abrupto vulneris loco, vel sicut LXX edunt, refractio capitis." ²⁹ Nobil. ³⁰ Sic in

marg. Codd. 85, 130. Codd. X, Lips., uterque in marg.: τὸν τοίχον. ³¹ Nobil., Cod. 85 (sine artic.), Procop. in Cat. Niceph. p. 963. Codd. X, Lips.: 'A. Σ. τὴν σιτίζουσαν. Minus probabiliter Hesych.: "Nam Theod. similiter *vesicam* edidit; Aq. σιτίον [MS. *sitarion*], id est, *eibarium*." ³² Cod. 85, teste Montef. Holmes. ex eodem affert: Σ. τὴν φύσαν (sic) κ. τ. ε. E contrario Nobil. et Cat. Niceph. ibid.: Θ. τὴν φύσαν κ. τ. ε., concinente Theodoro in Quaest. I in Levit. (Opp. T. I, p. 180): πρόλοβον δὲ ὁ Θεοδ. τὴν φύσαν ἐκάλεσε. Vitiose, ut videtur, Codd. X, Lips.: Θ. τὴν ὄσφον ἢν ἡμεῖς καλοῦμεν φύσαν. ³³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Nescio an scholium sit. ³⁴ Sic Cod. 85 in marg. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 6. ³⁶ Cod. V, teste Montef. (Holmes. ex eodem excerptis): ✕ ἐπιθήσει τὴν χ. αὐτοῦ. Sic sine aster. Codd. 15, 58, 118, Arm. 1. ³⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ³⁸ Idem. ³⁹ Idem, excepto Cod. 58. ⁴⁰ Idem. Haec desunt in Codd. 58, 73. ⁴¹ Idem. Desunt in Codd. 16, 52, alii. ⁴² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 59, 129, Arab. 1, 2, Arm. 1.

CAP. II. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. i. 2. ² Idem. Haec, θυσία ἐστί, desunt in Codd. V, 15, 18, invito Vet. Lat. ³ Prior lectio est in Comp., Codd. 16, 30, alii, Vet. Lat. (*implebit pugnum*); posterior in Codd.

3. **הַגִּזְיוֹתַי**. *O.* καὶ τὸ λοιπὸν. "Ἄλλος· καὶ τὸ περισσεῦον.⁴
הַיְהוּאֵי. *De sacrificiis Jovae.* *O.* ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου. *'A.* ἀπὸ πυρῶν κυρίου.⁵ *Σ.* ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. *Θ.* ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς κυρίου.⁶
4. **לֶחֶלֶת**. *Placentas.* *O.* ἄρτους. *Οἱ λοιποὶ κολλυρίδας* (s. κολλύρας).⁷
לֶחֶלֶת. *Placentas tenues.* *O.* λάγανα. "Ἄλλος· ἀπαλά.⁸
6. **פְּרִיטִים**. *Frusta.* *O.* κλάσματα. *Οἱ λοιποὶ ψωμούς.*⁹

9. **פִּינֵן**. *O.* κάρπωμα. *'A. Θ.* πυρὸν.¹⁰
13. **פִּינֵן**. *O.* κυρίου. *Alia exempl. θεοῦ.*¹¹ "Ἄλλος· θεοῦ σου.¹²
14. **בִּיבֵן**. *Spicas teneras.* *O.* νέα. [*'A. Σ.* ἀπαλόν. *Θ.* πῖον.]¹³
- בִּיבֵן**. *Torrefactas igne.* *O.* πεφρυγμένα. *'A. Σ.* πεφρυγμένα πυρί (*'A.* ἐν πυρί).¹⁴
- בִּיבֵן**. *Contusum (polentam) frugis novae.* *O.* χίδρα ἐρικτά. *'A. Σ.* ἀπαλά (s. ἀπαλόν). *Θ.* πῖονα ἀλφίτα.¹⁵

❖
 II, 85 (in marg.). Montef. e Cod. 85 affert: *Οἱ λοιποὶ πλήρης τὴν δράκα.* "Ἄλλος πλήσει. "Ἄλλος· πληρώσει; invito Holmesii amanuensi, qui ad πλήρη exscripsit tantum: "πλήσει. in marg. πλήρης." Cod. 130 in marg.: *πληρώσει πλήρης τὴν δράκα.* "Sic in textu Cod. 108."—*Holmes.* Error est in numero; nam lectio dicti codicis est τὸ δὲ λοιπὸν. ⁶ Codd. X, Lips. Ubi πυρῶν non ortum est a πῦρ, sed a πυρὸν, vocabulo ab ipso interprete, ut videtur, invento, ejus loco Graeco-Ven. ad v. 9 linguae conventientius ἔμπυρον (=τὸ καυόμενον ἱερείων) posuit. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 18. Hic quidem uterque codex πυρῶν exhibet; aliis vero locis in Coisliniano πυρὸν, in Lipsiensi πυρὸν pingitur. Restat scriptura πυρρὸν, quam Montef. e Basiliano, mutato tamen accentu, arripuit; quae in Aquila quidem, interprete in minutissimis prave sedulo, non plane damnanda est, scilicet ut per duplicem literam ῥ Hebraeae *ד* dagessatam quodammodo exprimat. Sed pro πυρὸν praeter alios testes stant loca Hesyhii, quae ad Cap. iii. 16. x. 12 allaturus sumus. ⁸ Cod. Lips. Montef. e Cod. X exscripsit: *Σ. Ε* (sic). ἀπὸ τῶν κ. κ. *Θ.* ἀπὸ τῶν τοῦ π. κ. Sed Holmes. ex eodem diserte affert: *Σ. Ε* (sic). ἀπὸ τῶν κ. κ. ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς κυρίου; ad posteriorem lectionem, quae Theodotionis est, male corrigens πυρου (sic) pro πυρός. Cf. ad Cap. xxiv. 9. ⁷ Codd. X, Lips. (sine nom.), 85 (cum κολλύρας), 130 (idem). Cf. ad Cap. vii. 12. Montef. e Cod. 85 ad ἄρτους ἀζύμους πεφρυμένους (sic) exscripsit: *'A. Σ. Θ.* κολλύρας ἀναπεφρυμένους (sic); sed Holmesii amanuensis ad πεφρυμένους tantum notat: "in marg. ἀναπεφρυμένους (sic)." Cf. Schleusner. in *Opus. Crit.* p. 105. ⁸ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. viii. 26. Cod. Lips. ad ἄρτους in marg. habet: *κολλυρίδας ἀπαλὰς* (sic), confusis duabus lectionibus. ⁹ Codd. Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. vi. 21. ¹⁰ Codd. X (cum πυρὸν), Lips., 85. Cod. 130: *'A. Σ.* πυρὸν. Mox v. 10 (ad καρπωμάτων!) Cod. 130 in marg.: *τοῦ πυρός;* neonon v. 11 (ad καρπῶσαι!) *πυρὸν.* ¹¹ Sic Codd. V, 15, 16, alii (inter quos 85, cum κυσίον in

marg.). ¹² Sic Cod. 85 (cum σου in marg.), 118, Arab. i, 2. ¹³ Codd. X (cum ἀπαλὸν), Lips. Ad νέα Cod. 108 affert: ἀπαλόν. πῖον (sic). His testibus non obstantibus, lectiones non ad *בִּיבֵן*, sed ad *בִּיבֵן* pertinere persuasi sumus. Vid. not. 15. ¹⁴ Cod. 85 (in marg. ad χίδρα), Cat. Niceph. p. 968: *'A.* ἐν πυρί. Codd. X, Lips.: *'A. Σ.* πεφρυγμένα πυρί; et sic in marg. sine nom. Cod. 108. Denique Cod. 118 in textu: *πεφρ. ἐν πυρί.* Eadem lectio latere videtur in Cod. 130, qui ad χίδρα ἐρικτά in marg. habet: *'A.* ἐν πυρῶν ἐρικτόν. ¹⁵ Ad χίδρα Cod. VII in marg. manu 1ma: *Ακ. ἀπαλον. Θ.ε. σπῖον (sic).* Cod. 85 ad χίδρα: *'A.* ἐν πυρί. *Θ.* πῖον (sic); ad ἐρικτά autem: *'A. Σ.* ἀπαλόν. Corrupte, ut solet, scriba Cod. 130 in marg. sine indice: *'A. ἀπαλόν. Θ. θ. σπον πῖον (sic).* Nunc de Nobilio videamus, qui ad νέα πεφρ. χίδρα ἐρικτά, concinentibus tribus Regiis apud Montef., et Cat. Niceph. ibid., affert: *'A.* [*'A. Σ. Niceph.*] ἀπαλά λάχανα ὀσπριώδη. *Θ.* πῖονα ἀλφίτα; ubi Theodotionis ἀλφίτα ad *פִּינֵן* pertinere crediderim, propter lectionem anonymam ad χίδρων (v. 16) mox afferendam; πῖονα autem ad *בִּיבֵן*, in quo *feracitatis* notionem inesse constat. Deinde subjungitur scholium Eusebii, quod e Regiis suis plenius exscripsit Montef.: *Χίδρα ἐστίν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμαστάτων ἀσταχύων λαβῶν διαθρύψῃ τις χερσίν, οἰνεὶ ἀλέσας· τοῦτο γάρ ἐστίν, ἐρικτά προσοίσει τῷ θεῷ.* "Ἐρικτά δὲ τὰ ἐν μύλῳ πισθέντα, καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα, ὀσπριώδη λάχανα. Ex hoc autem scholio, nisi me omnia fallunt, derivatum est ineptum illud λάχανα ὀσπριώδη, quod lectioni Aquilae ἀπαλά fortuito adhaesit. Tandem ad Hesyhium devenimus, qui cum Graeca, νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτά, recentia *fricta* [MS. *friza*] *matura fracta*, interpretatus esset, mox enarrat: "Quia enim *fricta* [MS. *friza*] *matura*, secundum LXX, *fracta* sunt, ea [MS. et] quae igne *fricta* [MS. *friza*] sunt, reliqui interpretes Hebraeorum explanant [deest explanant in MS.] pro eo, *friza matura facta* [MS. *fracta*], *friza in igne* [MS. add. ac] *mollia*, ediderunt." E loco valde impedito, et, ut

16. וְהָיָה. *Et adolebit.* Ο. καὶ ἀνοίσει. Alia exempl. ἐπιθήσει.¹⁶

וְהָיָה. *E polenta ejus.* Ο. ἀπὸ τῶν χιδρων ("Ἄλλος ἀλφίτων¹⁷). "Ἄλλος (ἀπὸ) τοῦ ἐρίγματος αὐτῆς.¹⁸

וְהָיָה. Ο. κάρπωμα. 'Α. Θ. πυρόν.¹⁹

Cap. II. 2. καὶ οἶσει ✕ αὐτά⁴.²⁰ δράκα ✕ αὐτοῦ⁴.²¹ σεμιδάλεως ✕ αὐτῆς⁴.²² ἐλαίω ✕ αὐτῆς⁴.²³ 6. ἐστὶ — κυρίω⁴.²⁴ 7. προσοίσει ✕ αὐτό⁴ πρὸς.²⁵ 12. εὐωδίας — κυρίω⁴.²⁶

CAP. III.

1. שְׁלָמִים. *Sacrificiorum pacificorum.* Ο. σωτηρίου. Οἱ λοιποὶ εἰρηλικῶν.¹

3. הַשְּׁלָמִים. Ο. τοῦ σωτηρίου. "Ἄλλος τῆς τελειότητος.²

וְהָיָה. Ο. κάρπωμα. "Ἄλλος πυρόν.³

4. עַל-הַקְּסָלִים. *Super lumbis.* Ο. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος λαγόνων⁴).

6. לְחֵב שְׁלָמִים. Ο. θυσία (s. θυσίαν⁵) σωτηρίου. Οἱ λοιποὶ εἰς θυσίαν εἰρηλικῶν.⁶

7. כֶּשֶׁב. *Agnum.* Ο. ἄρνα. 'Α. ἀμόν. Σ. πρόβατον.⁷

8. לְפָנָיו. Ο. παρὰ τὰς θύρας. "Ἄλλος κατὰ πρόσωπον.⁸

9. מִזֶּבֶחַ הַשְּׁלָמִים. Ο. ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τῶν εἰρηλικῶν πυρόν.⁹

וְהָיָה. *Caudam ovillam adirosam.* Ο. καὶ τὴν ὄσφυν. Οἱ λοιποὶ καὶ τὴν κέρκον.¹⁰ "Ἄλλος καὶ τὸ κέρκιον.¹¹

וְהָיָה. *Integram.* Ο. ἀμωμον. 'Α. τελείαν. Σ. ὀλόκληρον.¹²

וְהָיָה. *Prope spinam dorsii.* Ο. σὺν ταῖς ψύαις (s. ψύαις). "Ἄλλος ἐν ἰσότητι τῶν ψυῶν.¹³

10. וְהָיָה. Ο. καὶ ἀμφοτέρους. "Ἄλλος καὶ τοὺς δύο.¹⁴

וְהָיָה. Ο. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος ὄσφυν¹⁵).

11. וְהָיָה. *Pabulum sacrificii.* Ο. ὄσμη εὐωδίας κάρπωμα. "Ἄλλος ἄρτον πυρόν.¹⁶

videtur, corrupto, apparet tamen, vocem ἀπαλά non ad וְהָיָה, sed aut ad וְהָיָה, aut ad וְהָיָה referendam esse; ad utrum vero horum fortasse clarius elucebit in Hex. ad Cap. xxiii. 14. ¹⁶ Sic in textu Codd. 29, 85; in marg. autem Codd. X (teste Holmesio), Lips., 130. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 14. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, 85 (cum ἐρίγμ.), 130 (cum ἐρίσμ.). Duplex versio, ἀπὸ τῶν χ. τοῦ ἐρ. αὐτῆς, est in Codd. 54 (cum ἐρείγμ.), 75 (sine τοῦ). ¹⁹ Cod. 85 (cum scriptura πυρόν). Cf. ad v. 9. ²⁰ Cod. V (testibus Grabio et Holmesio; non, ut Montef., ✕ αὐτό⁴). Codd. 58, 74, alii: οἶσει αὐτά. In Hebraeo est וְהָיָה. ²¹ Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²² Idem (cum scriptura σεμιδάλεως; et sic semper). Cod. 15, Arab. 1, 2: σεμ. αὐτοῦ. ²³ Idem. Arab. 1, 2: oleo ejus. ²⁴ Idem, qui male pingit: — ἐστιν: κυρίω. ²⁵ Idem (✕ προσοίσει αὐτό:; teste Holmesio). Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ²⁶ Idem, testibus Grabio et Holmesio.

(πύρον), Lips., 85 (πυρρόν), 130 (πύρρον). Mox ad κάρπωμα (v. 5) Cod. 130 in marg.: πύρον. Cf. ad Cap. ii. 9. ⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 108. Cf. Hex. ad Psal. xxxvii. 8. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, V, X, Lips., 15, 18, alii. ⁶ Codd. Lips. (cum εἰρηλικῶν), 85, 130 (ut Lips.). ⁷ Codd. X, Lips. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. Codd. 54, 75: κατὰ πρόσωπον παρὰ (ἐπὶ 75) τὰς θ., ex duplici versione. ⁹ Cod. 85 (cum πύρρον), teste Montef. Holmesii amanuensis sine nom. exscripsit: ἀπὸ τῆς θ. τῶν εἰρ. πυρόν. Cod. 130 in marg. sine nom.: ἀπὸ τῆς θ. τῶν εἰρ. Ad τοῦ σωτηρίου Codd. X, Lips., in marg.: τῆς τελειότητος. τῶν εἰρηλικῶν. Cf. ad v. 1. ¹⁰ Theodoret. Quaest. I in Levit. (Opp. T. I, p. 182): ἡ ὄσφυν, ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἐρμηνευτὰς, ἢ κέρκος. Mendose Cod. 130: Οἱ λοιποὶ καὶ τὸν κέρκον (sic). ¹¹ Cod. 85 in marg. Cf. ad Cap. vii. 3. viii. 25. ¹² Hesyeh.: "Sine macula, integrum sic intellige; quod explanans Sym. pro immaculato, integrum proposuit, Aq. autem perfectum." E Graecis nostris τελείαν in marg. habet Cod. 56; ὀλόκληρον autem Cod. Lips. in marg., et Cod. 118 in textu. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁷ Cod. 85 in marg.

Cap. III. ¹ Codd. Lips., 85, 130. ² Sic in marg. Codd. X (sine artic.), Lips. Cf. ad Cap. iv. 10, 26. Cod. 118 in textu: τῶν εἰρηλικῶν. ³ Sic in marg. Codd. X

✧

14. וְהִקְרִיב. Ο'. και ἀνοίσει. "Άλλος" και προσ-
άξει.¹⁷

וְשָׂנֵן וְרָבָן. Ο'. ✕ δῶρον αὐτοῦ ◄ κάρπωμα.¹⁸

16. וְהָיָה אֵת. Ο'. ✕ ἄρτον ◄ κάρπωμα.¹⁹ "Άλ-
λος" ἄρτον πυρρόν. "Άλλος" ἄρτον προσφο-
ράν.²⁰

Cap. III. 1. ⚭ τῶ κυρίῳ ◄.²¹ 2. δῶρον ✕ αὐ-
τοῦ ◄.²² σφάξει ✕ αὐτό ◄.²³ ⚭ τῶν ὀλοκαυτωμά-
των ◄.²⁴ 8. τὴν χεῖρα (sic) ✕ αὐτοῦ ◄.²⁵ ⚭ οἱ
ἱερεῖς ◄.²⁶ αἶμα ✕ αὐτοῦ ◄.²⁷ 12. προσάξει ✕
αὐτό ◄.²⁸ 13. ⚭ οἱ ἱερεῖς ◄.²⁹ αἶμα ✕ αὐτοῦ ◄.³⁰

CAP. IV.

2. בְּשִׁטְנָה. Per imprudentiam. Ο'. ἀκουσίως. 'Α.
Σ. ἐν ἀγνοίᾳ.¹

וְהָיָה מִכָּל. Ο'. ἀπὸ πάντων τῶν προσταγαμά-
των. "Άλλος" (ἀπὸ πασῶν τῶν) ἐντολῶν.²

3. וְהָיָה. Ο'. ὁ κεχρισμένος. "Άλλος" ὁ ἀλει-
φθεῖς.³

וְהָיָה מִכָּל. Ita ut culpam contrahat populus.
Ο'. τοῦ τὸν λαὸν ἀμαρτεῖν. 'Α. εἰς πλημμέ-

λησιν τοῦ λαοῦ.⁴ "Άλλος" ἐν ἀμαρτία τοῦ
λαοῦ.⁵

3. וְהָיָה מִכָּל. Ο'. μόσχον ἐκ βοῶν. "Άλλος"
μοσχόταυρον.⁶

וְהָיָה. Ο'. περὶ τῆς ἀμαρτίας. "Άλλος" εἰς
τὴν ἀμαρτίαν.⁷

4. וְהָיָה. Ο'. και προσάξει ("Άλλος" προσοίσει⁸).

6. וְהָיָה. Ante velum. Ο'. κατὰ τὸ κατα-
πέτασμα. "Άλλος" σὺν τῷ προσώπῳ τοῦ κατα-
πέτασματος.⁹

7. וְהָיָה. Aromatum. Ο'. τῆς συνθέσεως. "Άλ-
λος" τῶν ἀρωμάτων.¹⁰

וְהָיָה. Ο'. παρὰ τὴν βάσιν. "Άλλος" ἐπὶ
τὸν θεμέλιον.¹¹

וְהָיָה. Ο'. τῶν ὀλοκαυτωμάτων. Alia exempl.
τῆς καρπώσεως; alia, τῆς ὀλοκαυτώσεως.¹²

8. וְהָיָה. Sacrificii pro peccato. Ο'. τοῦ τῆς
ἀμαρτίας. "Άλλος" τοῦ ἵλασμοῦ.¹³

וְהָיָה. Ο'. περιελεί. "Άλλος" ὑψώσει.¹⁴

וְהָיָה. Ο'. τὰ ἐνδόσθια. "Άλλος" τὴν κοι-
λίαν.¹⁵

(cum πυρρόν). Corrupte Cod. 130: ἄρτον πυρινόν. Θ (sic).

¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹⁸ Sic Cod. V,

et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. Ad κάρπωμα Cod. 85 in
marg.: πυρρόν; Cod. 130 in marg.: πυρόν. ¹⁹ Cod. V.

²⁰ Cod. X, Lips., in marg.: ἄρτον πύρον. ἄρτον προσφοράν.

Codd. 85, 130, in marg.: ἄρτον πυρρόν (s. πυρόν). Pro κάρ-
πωμα Cod. 118 in textu: λεγων μυρον (sic). Hesych.: "Cum

LXX edidissent: Offeret illud sacerdos ad altare, exita
odorem suavitatis, ceteri interpretes in sacrificio quidem

holocaustatum pro exitis, holocaustomata, alii autem obla-
tionem ediderunt: in hoc autem pacificorum sacrificio, hic

quidem panem, alii autem frumentum." Scilicet bonus

Presbyter lectionem ἄρτον πυρρόν pro duplici versione voca-
buli unius, quod Senioribus κάρπωμα sonabat, inscite habe-
bat. Cf. ad Cap. x. 12. ²¹ Cod. V. Haec desunt in

Cod. 58. ²² Idem. Sic sine aster. Codd. 15, 118.

²³ Idem. Pronomen est in libris omnibus, excepto Cod. 75.

²⁴ Idem. Deest in Cod. 53, Arab. 1, 2. "Alii libri [Ald.]
non habent τῶν ὀλ. κύκλω."—Nobis. ²⁵ Idem. Sic sine

aster. Codd. 32 (cum τὰς χεῖρας), 75, Arab. 1, 2, Arm. 1.

²⁶ Idem. Deest in Codd. 53, 82, Arab. 1, 2. ²⁷ Idem.

Sic sine aster. Cod. 118, Arab. 1, 2. ²⁸ Idem. Sic sine

aster. Comp., Codd. 15, 19, 108, Arab. 1, 2. ²⁹ Idem.

Deest in Cod. 106, Arab. 1, 2. ³⁰ Idem. Sic sine aster.

Cod. 15, Arab. 1, 2.

CAP. IV. ¹ Cod. Lips. "Sic duae Catenae Regiae [et
Cat. Niceph. p. 973]. Ed. Rom. soli Aquilae tribuit."—
Montef. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 108, 130.

² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³ Sic in marg. (cum
scriptura ἀμφθεῖς) Codd. X (teste Holmes.), Lips. Cf. ad

Cap. vi. 22. ⁴ Euseb. in Psalmos, p. 386. Sic in
marg. sine nom. Codd. 85, 130. Duplex versio, εἰς πλ. τοῦ

λ. τοῦ τὸν λ. ἀμαρτεῖν, occupavit Codd. 54, 75. ⁵ Sic in
marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. ⁶ Sic in marg.

Codd. X, Lips. ⁷ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.),
Lips., 85, 130. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130.

⁹ Idem. Aquilam sapit. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X
(manu recentiore, teste Holmes.), Lips., 85. Cf. Hex. ad

Exod. xxx. 7. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹² Prior lectio est in Codd. 15, 19, 29, 85 (in marg.), 108;
posterior in Comp., Ald., Codd. V, VII, X, Lips., alijs.

¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 25. ¹⁴ Sic
in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Idem. Mox pro τῶν ἐνδο-
σθίων Cod. 85 in marg.: τῆς κοιλίας.

9. עַל-הַכֹּסֶלֶיִם. O'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Ἄλλος λαγόνων¹⁶).
10. וַיִּרָץ. O'. ἀφαιρείται [αὐτό]. "Ἄλλος ὑψοῦται.¹⁷
11. וְעַל-כְּרַעְיוֹ. Et cum cruribus ejus. O'. καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις. "Ἄλλος (καὶ τοῖς) ποσὶν αὐτοῦ.²⁰
13. וַיִּשָּׂג. Per imprudentiam deliquerit. O'. ἀγνοήσῃ [ἀκουσίως].²¹
14. וַיְנַלֵּם דְּבָר. O'. καὶ λάθη ῥῆμα. "Ἄλλος καὶ παροραθῆ λόγος.²²
15. הַקְּהָל. O'. ἡ συναγωγή. "Ἄλλος ἡ ἐκκλησία.²³
16. לְחַטָּאת. O'. περὶ τῆς ἁμαρτίας. "Ἄλλος (εἰς) ἐξίλασμόν.²⁴
17. וַיִּקְנִי. O'. οἱ πρεσβύτεροι. "Ἄλλος οἱ σοφοί.²⁵
18. אֶת-פְּנֵי. O'. κατενώπιον. "Ἄλλος κατὰ πρόσωπον.²⁶
19. אֶל-יֹסֵף. O'. πρὸς τὴν βάσιν. "Ἄλλος εἰς τὸ θεμέλιον.²⁷
20. חַטָּאת. O'. τὸν τῆς ἁμαρτίας. "Ἄλλος τοῦ ἐξίλασμοῦ.²⁸
21. לְהַקְּחַת חַטָּאת. O'. ἁμαρτία (s. ἁμαρτίας) συναγωγῆς. "Ἄλλος ἐξίλασμός ἐκκλησίας.²⁹
22. בְּשִׁבְשִׁב. O'. ἀκουσίως. "Ἄ. Σ. ἐν ἀγνοίᾳ.³⁰
23. תְּמִימִים. O'. ἄμωμον. Alia exempl. ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας.³¹
24. הִוא חַטָּאת. O'. ἁμαρτία ἐστίν. "Ἄλλος ἰλασμός ἐστίν.³²
25. וַיִּנְתֵּן... וְלָקַח. O'. καὶ ἐπιθήσει. Alia exempl. καὶ λήψεται καὶ ἐπιθήσει.³³ Alia: καὶ ἐπιθήσει... ✕ καὶ δώσει.³⁴
26. מִלְּשִׁמְיָהוּ. O'. σωτηρίου. "Ἄλλος τελειότητος.³⁵
27. בְּשִׁבְשִׁב חַטָּאת חַטָּאת שֶׁנֶּפְשׁוֹ-אִם-וְהָיָה. O'. ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως. "Ἄλλος ψυχὴ ἐὰν παραβῆ παράβασιν, καὶ ἁμάρτη ἐν ἀγνοίᾳ.³⁶
28. וַיִּקְרַב. O'. καὶ οἶσει. Alia exempl. add. δῶρον (s. τὸ δῶρον) αὐτοῦ.³⁷
29. חַטָּאת. O'. τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ. "Ἄλλος τοῦ τῆς ἁμαρτίας.³⁸
30. מִלְּשִׁמְיָהוּ. O'. σωτηρίου. "Ἄλλος τῶν εἰρηνικῶν.³⁹
31. שֶׁבֶט. O'. πρόβατον. "Ἄλλος ἄμνόν. "Ἄλλος ἄμνάδα.⁴⁰

¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 4.
¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.
¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 3, 6.
²⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. 18 in marg.: σὺν τοῖς ποσὶν αὐτῶν (sic). ²¹ "Vox ἀκουσίως in aliquibus aliis libris [Ald., Codd. V, VII, X, Lips., 15, 16, aliis, Arab. 1, 2, Vet. Lat.] non est, neque eam agnoscit Origenes [Opp. T. II, p. 188]."—Nobil. In paucis exemplaribus est, καὶ ἁμάρτη ἀκουσίως. ²² Schol. apud Nobil. Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. Cf. 3 Reg. x. 3 in LXX. ²³ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips., 85. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Idem. Scholium esse videtur. ²⁶ Sic in textu Codd. 16, 19, alii (inter quos 85, 130, cum κατενώπιον in marg.). Cf. Hex. ad Exod. xxx. 6. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cat. Niceph. p. 976: "Ἄλλος εἰς τὸν (sic) θεμέλιον. Cf. ad v. 7. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Idem, et Cat. Niceph. p. 977. ³⁰ Codd. X, Lips. Cf. ad v. 1. ³¹ Sic Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, Lips., 18,

29, alii (inter quos 85, 130, in marg.), Vet. Lat. ³² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³³ Sic Codd. 55, 74, 75, alii, Arm. 1. Cod. 118: καὶ λήψεται... καὶ ἐπιθήσει. ³⁴ Sic Cod. V (qui pingit: τῷ δακτύλῳ τὸ αὐτοῦ καὶ — δώσει; , teste Holmesii amanuensi), et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Idem. "Aquilae sunt, et forte non huc, sed ad Cap. v. 15 referenda. Posita in intercolumnari margine codicis, habuerunt forsam tam hunc, quam illum locum a latere, et librarius huc per errorem retulit."—Holmes. ³⁷ Prior lectio est in Codd. IV (non ✕ δῶρον αὐτοῦ, ut falso exscriptis Holmesii amanuensis), 15, 58; posterior in Comp. (sine αὐτοῦ), Ald., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, Lips., 16, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arab. 1, 2 (cum αὐτῆς), Arm. 1. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. VII (ex corr. manu 2da), 54, 75, 85 (cum τῷ ἁμαρτήματος in marg.), 130 (idem). ³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁰ Codd. 85, 130, in marg.: ἄμνόν. Codd. X, Lips., in marg.: ἄμνόν ἄμνάδα. Cf. ad Cap. iii. 7.

33. תָּנִיחַ. O'. Vacat. Alia exempl. περι ἀμαρτίας.⁴¹ Ἄλλος εἰς διασμόν.⁴²

הִזְעַתְתָּ. O'. τὰ δλοκαυτάματα. Alia exempl. add. ἐν τόφῳ ἀγίῳ.⁴³

35. מִיִּשְׁבֵּי. O'. τοῦ σωτηρίου. Ἄλλος τῶν τελειώσεων.⁴⁴

Cap. IV. 2. ἔναντι κυρίου 4.⁴⁵ 4. τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου 4.⁴⁶ 5. ἔδ τετελειωμένος τὰς χεῖρας 4.⁴⁷ 6. δάκτυλον ✕ αὐτοῦ 4.⁴⁸ 7. ἔδ τοῦ μόσχου 4.⁴⁹ 11. κεφαλῇ ✕ αὐτοῦ 4.⁵⁰ 14. ἔδ ἄμωμον 4.⁵¹ 17. ἔδ τοῦ μόσχου 4.⁵² ἔδ τοῦ ἀγίου 4.⁵³ 18. ἔδ ἱερέυς 4.⁵⁴ ἔδ τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως 4.⁵⁵ 20. ποιηθήσεται ✕ αὐτῷ 4.⁵⁶ ἔδ ἁμαρτία 4.⁵⁷ 21. ἔδ ὄλον 4.⁵⁸ 25. δακτύλῳ ✕ αὐτοῦ, καὶ δώσει 4.⁵⁹ 27. ἐν τῷ ποιῆσαι ✕ αὐτὴν 4.⁶⁰ 29. τὴν ἔδ χίμαιραν 4. περι (sic) τῆς ἁμαρτίας.⁶¹ 34.⁶² ἔδ τῆς ὄλοκαυτώσεως 4.⁶³ 35. ἁμαρτίας ✕ αὐτοῦ 4.⁶³

CAP. V.

1. הִלַּח. Adjurationis. O'. ὀρκισμῶν. Ἄλλος συνθήκης.¹

יָעוּ. O'. τὴν ἁμαρτίαν ✕ αὐτοῦ 4.³ Ἄλλος τὸ ἀνόμημα.³

2. חֲמֵץ דְּבַר בְּנֵי-לֵבַי תִּגַע שֹׁפָרָא שֶׁשָׁרִי אִו. Vel quicunq̄ue contrectaverit omnem rem impuram. O'. ἢ ψυχὴ ἐκείνη ἦτις (s. ἢ ψυχὴ ἦτις) ἐὰν ἄψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου. Ἄ. . qui conspurcaverit se verbo aliquo inquinatio. Θ. et quicunq̄ue inquinaverit se verbo impuro.⁴

חֲמֵץ רֶגֶל בְּנֵי-לֵבַי אִו חֲמֵץ בְּהֵמָה בְּהֵמָה בְּנֵי-לֵבַי אִו. Sive cadaver pecoris immundi, sive cadaver reptilium immundorum. O'. ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων. Ἄλλος ἢ θνησιμαίου κτήνους ἀκαθάρτου, ἢ θνησιμαίου ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου.⁵

שָׂרִי. Ἄ. Σ. ἐρπετῶν.⁶

⁴¹ Sic Ald., Codd. IV, VII, X (cum τὸ π. ἄ.), Lips., 15, 16, alii, Arab. I, 2. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴³ Sic in textu Ald., Cod. 29, Vet. Lat.; in marg. autem Codd. 85, 130. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 12. vii. 29. ⁴⁵ Cod. V. Haec desunt in Comp., Codd. 16, 30, alii, Arab. I, 2. ⁴⁶ Idem. Desunt in Comp., Codd. 16, 30, alii. ⁴⁷ Idem. Desunt in Cod. 58 (cum praecedenti χριστός), Arab. I, 2. Hesych.: "Hunc sacerdotem LXX non solum unctum, sed et consummatum manibus appellaverunt." (Ad ὃ τετελειωμένος Codd. X (teste Holmes.), Lips., in marg.: οὐ τετελειώται ὁ τόπος, quod scholium esse videtur, fortasse sic legendum: οὐ τερ. ὁ τόπος.) ⁴⁸ Sic Grabius (cum αὐτοῦ in char. minore), et sine aster. Codd. V, 15, 18, 118, Arab. I, 2, Arm. I. ⁴⁹ Cod. V. Deest in Arab. I, 2. ⁵⁰ Idem (teste Holmes.). Sic sine aster. Ald., Codd. X (in marg.), Lips., 58, Arab. I, 2. ⁵¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵² Idem, teste Holmesii amanuensis, qui pingit: τοῦ ἔδ μόσχου. ⁵³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁴ Idem. Deest in Cod. 72, Arab. I, 2. ⁵⁵ Idem (qui pingit: τῶν θ. ἔδ τῆς συνθέσεως). Haec desiderantur in Codd. 58, 128, Arab. I, 2. (Ad τῶν θ. Cod. 85 in marg.: τοῦ θυμιαματος. τῶν ἀρωμάτων; Cod. 130 in marg.: τῶν ἀρωμάτων. Cat. Niceph. p. 976: Ἄλλος τῶν ἀρωμάτων. Cf. ad v. 7.) ⁵⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 58 (cum αὐτῷ), 75, Arab. I, 2. ⁵⁷ Idem. Deest in Codd. 53, 56,

Arab. I, 2. ⁵⁸ Idem. Deest in Codd. III, 53, 82, Arab. I, 2. ⁵⁹ Idem (qui pingit ut supra not. 34), et sine aster. Cod. 58, Arab. I, 2. ⁶⁰ Idem (qui pingit: ποιῆσαι αὐτὴν; non, ut Holmesii amanuensis: ποιῆσαι ✕ αὐτὴν.), et sine aster. Codd. 58, 118. In Hebraeo est ἠηשָׂרִי. ⁶¹ Idem (qui pingit ἔδ χίμαιραν). ⁶² Idem. Deest in Codd. 58, 128, Arab. I, 2. ⁶³ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 18, 118, Arab. I, 2.

CAP. V. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ² Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (ex corr. manu 2da), 15, 118, 129, Arab. I, 2. ³ Cod. 85 in marg. Cf. Hex. ad Gen. iv. 13. ⁴ Procop. in Octat. p. 335, qui locus Montefalconium fugit. ⁵ Sic in textu Cod. 118. In textu LXX virali post posterius ἀκαθάρτων add. ἢ ἄψηται, ἢ θνησιμαίου ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου, καὶ λάθη κ. τ. ε. Codd. VII (in marg. manu 2da, om. ἢ ἄψηται), 54, 73, 74, alii (inter quos 85, qui pingit: ἢ ἄψηται ✕ ἢ θνησιμαίου), et (om. ἢ ἄψηται) Cat. Niceph. p. 980. Sic, sed om. ἢ ἄψηται, et cum ἢ θνησιμαίου ἐρπετῶν ἀκαθάρτων, Codd. 16, 52, 83, Arm. I. ⁶ Hesych.: "Abominaciones autem immundias, veluti canes, et simiae, et quaecunq̄ue talia sunt, de animalibus appellantur, quae etiam ab infidelibus colebantur; vel quodcunq̄ue reptile, id est, quod super ventrem suum trahitur, quae nihilominus Sym. et Aq. reptilia ediderunt, LXX autem abominaciones." Qui locus favet transpositioni

2. וְנִעְלַם כִּמְצוֹ הַדָּוָה וְהָיָה טִמְאָה וְאֵת. O'. Vacat.
 ✕ και λάθη ἀπ' αὐτοῦ, και αὐτὸς μεμιάνται,
 και πλημμελήση 4.
4. נִבְטִי. Effutierit. O'. διαστείλη. "Αλλος"
 παραβῆ.⁸
 וְאֵת. O'. και ἀμάρτη ("Αλλος" πλημμελήση⁹).
5. וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ אֶת הָאֱלֹהִים לֵאמֹר לָמָּה עָשָׂה זֶה אֵלֹהִים. O'. Vacat.
 ✕ και ἔσται ὅτι πλημμελήση εἰς ἐν ἀπὸ τού-
 των 4.¹⁰
 וְהִתְנַחֵם אֱשֶׁר הִטָּא עָלֶיךָ. Tunc confitebitur
 peccatum in quo peccaverit. O'. και ἐξαγο-
 ρεῖσει τὴν ἀμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκε κατ'
 αὐτῆς, "Αλλος" μετανοήσει ἐφ' ᾧ ἡμαρτεν.¹¹
7. דַּי שָׁה. Sufficiens agni. O'. τὸ ἱκανὸν εἰς
 τὸ πρόβατον. ("Αλλος" βοσκημάτων. "Αλλος"
 ἐκ ποιμνίου.¹²)
8. וְכִלְק. O'. και ἀποκνίσει. "Αλλος" και ἀνα-
 κλάσει.¹³
 עַרְפוֹ. In regione cervicis ejus. O'. ἀπὸ
 τοῦ σφονδύλου ("Αλλος" τένοντος).¹⁴
9. וְהָיָה... הָיָה. O'. τοῦ περὶ τῆς ἀμαρ-
 τίας... ἀμαρτία. "Αλλος" (τοῦ) ἰλασμοῦ...
 ἰλασμός.¹⁵

10. שְׁפָטָה. Secundum legem. O'. ὡς καθήκει.
 "Αλλος" κατὰ τὴν κρίσιν.¹⁶
11. וְאִם לֹא תִשִּׁי. Quod si non attigerit. O'.
 ἐὰν δὲ μὴ εὐρίσκη ("Αλλος" ἰσχύη, κατα-
 λάβη¹⁷).
- וְהָיָה. O'. τοῦ οἰφί ("Αλλος" σάτου¹⁸).
12. וְהִבְיִאתָ. O'. και οἶσει αὐτό ('Α. Σ. Θ. ἀν-
 τήν¹⁹).
- עַל אֵשׁ. O'. (ἐπὶ) τῶν ὀλοκαυτωμάτων ("Αλ-
 λος" προσφορῶν²⁰).
13. מִזֶּה. O'. ἀφ' ἐνός. "Αλλος" ἐφ' ἐνί.²¹
 כִּמְפִתּוֹ. Quasi fertum. O'. ὡς (ἡ) θυσία τῆς
 σεμδάλεως ("Αλλος" αἰνέσεως²²). "Αλλος" (ὡς)
 κάρπωμα.²³
15. נָפֶשׁ כִּי-תִמְעַל מֵעַל הַקְּטָוֶת בְּשִׁגְגָה. Si quis
 praevaricatus fuerit praevaricationem, et pec-
 caverit per imprudentiam. O'. ψυχὴ ἡ. ἀν
 λάθη αὐτὸν λήθη ("Αλλος" ἀδικήση ἀδικίαν²⁴),
 και ἀμάρτη ἀκουσίως. 'Α. ψυχὴ ὅταν παραβῆ
 παράβασιν, και ἀμάρτη ἐν ἀγνοίᾳ.²⁵
 שֵׁשׁ קֶלֶקֶל הַקְּרָן. O'. σίκλων τῷ σίκλω
 τῶν ἁγίων (s. τῷ ἁγίῳ). "Αλλος" σταθμῶν ἐν
 σταθμῷ ἁγίῳ.²⁶

quam prae se fert Cod. IV, legendo: ἡ τῶν θυ. τῶν (sic)
 κτηνῶν τῶν ἀκ., ἡ τῶν θυ. βδελυγμάτων τῶν ἀκ. Cf. Scharfenb.
 in *Animadv.* pp. 79, 80. ⁷ Sic Codd. IV, 85, et sine
 aster. Codd. 16, 30 (cum πλημμελήσει), 52 (cum λήθη), 54
 (ut 30), alii, Arm. 1, Cat. Niceph. ibid. In Ald., Codd. X,
 Lips., 18, 29, habetur tantum: και λάθη ἀπ' αὐτοῦ, και μεμί-
 ανται. ⁸ Codd. X, Lips., ad διαστείλη in marg. habent:
 και παραβῆ, ex duplici, ut videtur, versione. Mox ad πρὸ
 ὀφθαλμῶν (quod deest in Comp., Ald., Codd. IV, VII, X,
 Lips., 18, 29, aliis, Arab. 1, 2, Vet. Lat.) iidem in marg.:
 ἐξ ὀφθαλμῶν. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁰ Sic
 Cod. IV, et sine aster. (cum πλημμελήσει ἐν) Codd. 54, 75.
¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Fortasse est scholium, ut
 mox v. 6 iidem ad (ὁ ἱερεὺς) περὶ τῆς ἀμαρτίας in marg.
 pingunt: λύτρον. ¹² Hesych.: "Unde et alii inter-
 preturn in hoc loco pro ονε, hii quidem *pasoualia*, alii
 autem *ex grege*, volentes pro hoc et capras significare,
 ediderunt." Cf. Hex. ad Gen. xxx. 32. Exod. xiii. 13.
 Lev. xxvii. 26. Jesai. lvi. 3. ¹³ Sic in marg. Codd. X,
 Lips. Cf. ad Cap. i. 15. ¹⁴ Iidem. Cf. Hex. ad Deut.

ix. 6. Job. xvi. 12. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips.
¹⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips., 85, 130.
¹⁷ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. (uter-
 que cum ισχύῃ κατ.). Codd. 85, 130, in marg.: κατα-
 λάβη. Cf. Hex. ad Job. xli. 18. ¹⁸ Sic in marg.
 Codd. X, Lips., qui mox ad περι ἀμαρτίας pingunt: ἰλασμός.
¹⁹ Codd. 85, 130. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, Lips.,
 Lips., 16, 18, alii. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips.
²¹ Iidem. ²² Sic in marg. Codd. 85, 130. Vet. Lat.:
quasi sacrificium misericordiae. Scholium esse videtur.
²³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cf. ad Cap. vi. 20.
²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀδικήσει), 85, 130
 (cum ἀδικίας). Cf. Hex. ad Prov. xvi. 10. ²⁵ Codd. X
 (cum ὅταν παραβάση και), Lips. (cum ὅταν παράβασιν και).
 Lectionem sartam tectam fecimus ex alia quam exhibent
 iidem codd. in marg. sine nom.: παραβῆ παράβασιν. Etiam
 Nobil.: Schol. "Αλλος" ἀδικήσει ἀδικίαν, ἡ, ἐὰν παραβῆ παρά-
 βασιν. Cf. ad Cap. iv. 27. ²⁶ Nobil. affert: Schol.
 σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίῳ. "Drusius legendum putat, στα-
 θμῶν ἐν σταθμῷ, sed nullum exemplar sic habet."—Montef.

17. עֲוֹנוֹ. O' τὴν ἁμαρτίαν ("Ἄλλος· ἀνομίαν²⁷).
18. שָׁחַתְּ. In sacrificium pro delicto. O' εἰς πλημμέλειαν. "Ἄλλος· εἰς λύτρωσιν.²⁸
19. הִחַתְּ אֶת־שָׁחַתְּ אֶת־הַיָּוָם אֶת־שָׁחַתְּ. Sacrificium pro delicto est; delinquendo deliquit in Jovam. O' ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελεῖα (alia exempl. add. πλημμέλησιν²⁹) ἐναντι κυρίου.
- Cap. V. 6. κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας ✕ αὐτοῦ 4.³⁰
8. ה' ὁ ἱερέυς 4.³¹ ~ ὁ ἱερέυς 4.³²

CAP. VI.

- 2 (Hebr. v. 21). הִחַתְּ בַיְהוָה מַעַל בְּמַעַלְיָו. Et praevaricatus fuerit praevaricationem in Jovam. O' καὶ παριδὼν παριδῆ τὰς ἐντολὰς κυρίου. "Ἄλλος· (καὶ) ἀδικήσῃ ἀδικίαν ἐν κυρίῳ.¹
- שָׁחַתְּ. Et negaverit. O' καὶ ψεύσεται. 'A. (καὶ) ἀρνήσεται.²
- בְּתַשְׁבּוּת יָד. In depositione manus. O' περὶ κοινωνίας. "Ἄλλος· ἐν θέματι χειρός.³ "Ἄλλος· ἐν πιστώσει χειρός.⁴
- בְּגִזְלָהּ. In re rapina parata. O' περὶ ἀρπαγῆς. "Ἄλλος· ἐν ἀναγκασμῷ.⁵
- פָּשַׁע. Fraudaverit. O' ἡδίκησέ τι. 'A. Σ. Θ. ἐσυκοφάντησε.⁶

- 4 (v. 23). קָשַׁתְּ-פָתָם. Rem fraude partam. O' τὸ ἀδίκημα. 'Ακ. καὶ οἱ λοιποὶ τὴν συκοφαντίαν.⁷
- 5 (v. 24). יוֹמָהּ בְּיוֹם. In die sacrificii ejus pro delicto. O' ἡ ἡμέρα ἐλεγχθῆ ("Ἄλλος· ὀφληθῆ⁸).
- 6 (v. 25). שָׁחַתְּ. O' εἰς δ' ἐπλημμέλησε. "Ἄλλος· εἰς λύτρωσιν.⁹
- וְהָיָה-לָּהּ. O' Vacat. ✕ πρὸς τὸν ἱερέα 4.¹⁰
- 10 (vi. 3). בְּדָדוֹ. Vestem ejus lineam. O' χιτῶνα λινούν ("Ἄλλος· διπλούν¹¹). "Ἄλλος· ἐπενδύτην λευκόν.¹²
- וּמְכַסֵּי בֵּד. Et feminalia linea. O' καὶ περισκελὲς λινούν. "Ἄλλος· (καὶ) σκέπας λευκάς.¹³
- עַל-בְּשָׂתָי. O' περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ. "Ἄλλος· ἐπὶ τὰς σάρκας.¹⁴
- שָׂחַתְּ-תָנָא. Cinerem. O' τὴν κατακάρπωσιν. "Ἄλλος· τὴν σπόδον.¹⁵
- לָּנָהּ. O' ἐχόμενον (s. ἐχόμενα). "Ἄλλος· ἐκ πλαγίου.¹⁶
- 11 (4). תִּבְנֶהּ-בְּגָדֶיהָ. O' τὴν στολὴν ("Ἄλλος· τὰ φάρεα¹⁷) αὐτοῦ.
- בְּגָדֶיהָ יִתְּנָהּ. O' στολὴν ἄλλην. "Ἄλλος· φάρεα ἕτερα.¹⁸

Immo sic in marg. (cum ἀγίῳ) Codd. X, Lips. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁸ Nobil.: Schol. εἰς λύτρωσιν. Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 6, 17. ²⁹ Sic Comp. (cum πλημμελείαν pro πλημμελεῖα), Ald., Codd. III (om. πλημμελεῖα), IV, VII, X, Lips., 16, 18, alii. "AA. LL.: ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελεῖα πλημμελησιν, quam lectionem agnoscit S. Augustinus in Quaest. VII: *Deliquit enim delicto delictum ante Dominum.*"—Nobil. ³⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 54, alii, Arab. 1, 2. Cod. 85 pingit: ✕ περὶ τῆς ἁμ. ἦς ἡμάρτηκε, quae clausula desideratur a Cod. 72. ³¹ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ³² Idem. Deest in Arab. 1, 2.

CAP. VI. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀδικήσει). Codd. 85, 130, in marg.: ἀδικήσῃ ἀδικήμα. Cf. ad Cap. v. 15. ² Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg.: ἀρνήσεται. Cod. VII in textu: ψευσῆται (sic). ³ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴ Schol. apud Nobil., et Cat. Niceph. p. 986. Sic in marg. Codd. X (teste Holmes),

Lips. Horum testium nonnulli lectionem ad ἐν παραθήκῃ male referunt. ⁶ Idem omnes. ⁸ Nobil.: Schol. ἐσυκοφάντησε. Cat. Niceph. ibid.: "Ἄλλος· ἐσυκοφάντησε. Cod. VII in marg. manu 2da: ἡ ἐσυκοφάντησε. Hesyeh.: "Nam et ceteri interpretes, Aq. et Theod. et Sym., ubi dixerunt LXX, si nocuit aliquiū proximum suum, isti, si calumniatus est aliquiū." ⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 987, Codd. Lips., 85, 130. ⁸ Sic in marg. (cum ὀφληθῆ) Codd. X, Lips. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 75, Arab. 1, 2. ¹¹ Sic bis in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. xvi. 4, 32. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Idem. Tum hanc tum praecedentem lectionem scholiastis potius quam interpretibus deberi credible est. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Ad τὸ σῶμα Cod. X in marg.: τὴν σάρκα. ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 53 in marg.: στοδιάν. Arab. 1, 2: cinerem sacrificii. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem.

- 11 (4). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' τὴν κατακάρπωσιν. "Ἄλλος τὴν πύοτητα. "Ἄλλος τὴν σπόδον.¹⁹
- 12 (5). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' τοῦ σωτηρίου. "Ἄλλος τῶν εἰρηνικῶν. "Ἄλλος τῶν τελειώσεων.²⁰
- 15 (8). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' τῆς θυσίας. "Ἄλλος (τῆς) καρπώσεως.²¹
- 16 (9). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' ἔδεται. "Ἄλλος βρώσεται.²²
- 17 (10). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. "Ἄλλος (ἀπὸ τῶν) τοῦ πυρός μου.²³
וְשֵׁן תִּתְּהָן. Ο' ὥσπερ τὸ τῆς ἀμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας. "Ἄλλος ὡς ἰλασμός καὶ ὡς λύτρωσις.²⁴
- 18 (11). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' ἀπὸ τῶν καρπωμάτων ("Ἄλλος προσφορῶν²⁵).
וְשֵׁן תִּתְּהָן. Ο' ἀγιοσθήσεται. Schol. μολυνθήσεται.²⁶
- 20 (13). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' τοῦ οἴφι ("Ἄλλος σάτου²⁷).
וְשֵׁן תִּתְּהָן. Ο' εἰς θυσίαν διαπαντός. "Ἄλλος καρπώματος διηνεκοῦς.²⁸
- 21 (14). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. *Fritum*. Ο' πεφυραμένην.

(Ἄ.) ζεστήν. Σ. πεπλατυμμένην (s. πεπλατυσμένην).²⁹

- 21 (14). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. *Coctiones* (Graeco-Ven. κλιβανώματα). Aliter: *Frusta*. Ο' ἐλικτά. Alia exempl. ἐρικτά.³⁰
- וְשֵׁן תִּתְּהָן**. *Fertum frustulorum*. Ο' θυσίαν ἐκ κλασμάτων. Ἄ. δῶρον ψωμῶν. Θ. δῶρον κλασμάτων.³¹
- 22 (15). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' ὁ χριστός. "Ἄλλος (ὁ) ἀλειφθείς.³²
וְשֵׁן תִּתְּהָן. *Totum comburetur*. Ο' ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται (alia exempl. ἐπιτεθήσεται³³), "Ἄλλος ἀνάθεμα ἐπιτεθήσεται.³⁴
- 23 (16). **וְשֵׁן תִּתְּהָן**. Ο' καὶ πᾶσα θυσία. "Ἄλλος (καὶ) πᾶν μαναά.³⁵
וְשֵׁן תִּתְּהָן. *Holocaustum erit*. Ο' ὀλόκαυτος ἔσται. Ἄ. ὀλοκέλις ἔσται.³⁶
- 25 (18). **וְשֵׁן תִּתְּהָן** (in priori loco). Ο' Σ. Θ. τῆς ἀμαρτίας.³⁷ "Ἄλλος τοῦ ἰλασμοῦ.³⁸

¹⁹ Codd. X, Lips., in marg.: τὴν πύοτητα. τὴν σπόδον. Codd. 85, 130, in marg.: πύοτητα. Ad priorem lectionem cf. Hex. ad Psal. lxxv. 12. Jesai. lv. 2. Jerem. xxxi. 14.

²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum τελειώσεων). Codd. 85, 118, 130, in marg.: τῶν εἰρηνικῶν. Hesyeh.: " *Adipem rarisficorum*, quem LXX *salutare* ediderunt." ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vii. 9. ix. 4. ²² Iidem.

²³ Sic in marg. Codd. 85, 130. "Videtur omnino Aquilae esse."—Montef. Immo Theodotionis. Cf. ad Cap. ii. 3. xxiv. 9. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Iidem.

²⁶ Montef. edidit: "Ἄλλος μολυνθήσεται, cum nota: "Hanc lectionem mutuamur ex loco Origenis in Catenis MSS. Regiis [et Cat. Niceph. p. 989], ubi sic legitur: τῶς τὸ ἀγιοσθήσεται, μολυνθήσεται, φασίν' οὐ διὰ τὴν θυσίαν, οἶμαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τολμηρὸν τοῦ ἀπομοῦνου. Ἀγγαίος γὰρ φησιν' ὅς ἂν ἀψηται μιανθήσεται." Ubi τινὰς non interpretes veteres, sed scriptores ecclesiasticos esse, recte monet Scharfenb. in *Animadv.* p. 81. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. v. 11. ²⁸ Iidem. ²⁹ Codd. 85 (teste Holmes.), 130, in marg. sine nom.: ζεστήν πεπλατυμμένην. Paulo aliter Codd. X (sine Σ.), Lips., in marg.: Σ. πεπλατυσμένην ζεσοτέραν. Priorem lectionem e Cod. Basil. (?) Aquilae vindicat Montef., tum hic tum Cap. vii. 12; posteriori Symmachi esse diserte testatur Hesyeh., qui sic habet: " *Quae in sartagine oleo conspersa frigitur...*

Addit autem et *consersam*, quod LXX sic ediderunt; *Consersam* [πεφυραμένην] offeret eam buccellas [ἐρικτά? Tum Auctor praeteriit verba, θυσίαν ἐκ κλασμάτων] sacrificium boni odoris Domino; odorem consersam eandem dicentes buccellas. Et buccellas quidem dixisse intelliguntur, utpote multipliciter procedentem propter passiones per partes provenientes; *consersam* autem, utpote in unum collectam, unde pro buccellis [immo pro *consersam*] Sym. dilatata edidit." Pro **וְשֵׁן תִּתְּהָן** interpres Graeco-Ven. *ἐξεμένην* dedit. ³⁰ Sic Codd. 15, 16, 32, alii. Origen. Opp. T. II, p. 204: *teneram*. Hesyeh. in continuatione: "Quaedam autem ἀντίγραφα electa habent, id est, *complexa*, quia invicem sibi cohaerent passiones Domini." ³¹ Codd. X, Lips., qui ad Aquilam ψωμῶν male scribunt. Cf. ad Cap. ii. 6. ³² Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἀλειφθείς). Cf. ad Cap. iv. 3. ³³ Sic Codd. 54, 58, alii. Vet. Lat.: *omne ponetur*. ³⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox v. 23 ad ὀλόκαυτος iidem in marg.: ἀνάθεμα. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum μαννά). Dan. ii. 46. Cf. Hex. ad Jesai. lxxv. 3. Jerem. xvii. 26. Iidem. ii. 46. ³⁶ Hesyeh.: "LXX dixerunt, *holocaustum fiet*; Aquila edidit, *integrum erit*." Montef. tentat: Ἄ. ὀλόκληρον ἔσται. Sed vide nos in Hex. ad Psal. l. 21. ³⁷ Idem: " *Ista est lex hostiae pro peccato, vel peccati*. Sic quidem Theod. et Sym. ediderunt." ³⁸ Sic

- 26 (19). **הַתָּרֵן הַמְזִיבִיחַ**. *Qui offert sacrificium expiatorium illud.* Ο'. ὁ ἀναφέρων αὐτήν. ('Α.) ὁ περιμαρτίζων αὐτήν.³⁹ Θ. ὁ ἰλάζων.⁴⁰
- 28 (21). **הַמְשִׁיבִיחַ**. *Et tergetur, et abluetur.* Ο'. ἐκτρίψει ('Αλλος' σμήξει, s. ἐκσμήξει⁴¹) αὐτὸ, καὶ ἐκκλύσει. "Αλλος" σμηχθήσεται καὶ βαπτισθήσεται.⁴²
- 30 (23). **בְּקִרְיָ**. Ο'. ἐν τῷ ἀγίῳ. "Αλλος" ἐν τόπῳ ἀγίῳ.⁴³

Cap. VI. 2. πλησίον ✕ αὐτοῦ⁴⁴. πλησίον ✕ αὐτοῦ⁴⁴. 5. — πράγματος⁴⁵ κεφάλαιον ✕ αὐτοῦ⁴⁶. 9. — οὐ σβεσθήσεται⁴⁷. 13. — και⁴⁸ πῦρ.⁴⁸ 15. δρακί ✕ αὐτοῦ⁴⁹ ✕ παντὶ⁵⁰ τῷ λιβάμφ.⁵⁰ 29. — κυρίῳ⁵¹.

CAP. VII.

1. **הַשִּׁבְיָה**. *Sacrificii pro delicto.* Ο'. — τοῦ κριοῦ τοῦ περι⁴ τῆς πλημμελίας.¹ "Αλλος" (τῆς) λυτρώσεως.²
3. **הַתָּרֵן הַמְזִיבִיחַ**. Ο'. καὶ τὴν ὀσφύν. Οἱ λοιποὶ τὸ κέρκιον.³
- הַתָּרֵן הַמְזִיבִיחַ**. Ο'. τὰ ἐνδόσθια. "Αλλος" τὴν κοιλίαν.⁴

4. **עַל-הַמְזִיבִיחַ**. Ο'. ἐπὶ τῶν μηρίων ("Αλλος" λαγόνων⁵).
6. **הַמְזִיבִיחַ**. Ο'. ἔδονται αὐτά. "Αλλος" βρωθήσεται.⁶
7. **הַיְהוָה לֹא יִכְרַע בְּוַדַּי וְשִׁבְיָה**. Ο'. ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλιάσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται. "Αλλος" τοῦ ἱερέως τοῦ ἰλάζοντος αὐτὸ, αὐτοῦ ἔσται.⁷
8. **אִישׁ**. Ο'. ἀνθρώπου. "Αλλος" ἀνδρός.⁸
- 9, 10. **הַמְזִיבִיחַ** (bis). Ο'. θύσια. "Αλλος" κάρπωσις.⁹
9. **הַמְזִיבִיחַ**. *Coquetur.* Ο'. ποιηθήσεται. "Αλλος" πεφθθήσεται.¹⁰
- בְּמַחְשָׁב**. *In ahenis.* Ο'. ἐπ' ἐσχάρας. Θ. καυστή. "Αλλος" ἐν ζέοντι.¹¹
10. **הַמְזִיבִיחַ**. *Et arida.* Ο'. καὶ μὴ ἀναπεποιημένη. "Αλλος" (καὶ) ξηρά.¹²
- וְהָיָה אִישׁ**. Ο'. ἐκάστῳ τὸ ἴσον. "Αλλος" ἀνὴρ ὡς ἀδελφὸς αὐτοῦ.¹³
- 11, 20, 38. **הַמְזִיבִיחַ**. Ο'. σωτηρίου (s. τοῦ σωτηρίου). "Αλλος" τῶν εἰρηνικῶν.¹⁴
12. **עַל-הַתָּרֵן**. Ο'. περὶ αἰνέσεως. 'Α. ἐπὶ εὐχαριστίας.¹⁵

in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 8. ³⁹ Sic Cod. 130 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 36. ⁴⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ix. 15. Hesyeh.: "Quamobrem et Theod. pro eo quod est *offerens, expians* edidit." ⁴¹ Cod. 130 in marg.: *σμήξει*, sed super *τρίψει* est signum variantis. ⁴² Sic in marg. Codd. X (cum *σμηθ.*), Lips. (cum *σμηχθ.*). ⁴³ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. III, Lips., 19, 53, 82. ⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 58, 72 (in posteriore loco), Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁵ Idem. Vox deest in Codd. 53, 56, 64, Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Cod. 58. ⁴⁷ Idem. Deest in Codd. 16, 30, 52, aliis (inter quos 130, cum *καὶ οὐ σβ.* in marg.). ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵⁰ Idem. Vox *παντι* habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, III, 19, 54, aliis, Arm. 1. ⁵¹ Idem (non, ut Holmes., — τῷ κυρίῳ⁴).

CAP. VII. ¹ Sic Cod. IV. Verba obelo notata desunt in Arab. 1, 2. Hesyeh.: "Pro delicto. In quo LXX *arietem* specialiter, ut supra dictum est, expresserunt, dicentes: *Haec*

est lex arietis pro penitentia." ² Sic in marg. Codd. X, Lips. Idem mox v. 4 ad *περὶ πλημ.*: *λυτρώσις*. Cf. ad Cap. v. 18. ³ Codd. 85, 130: Οἱ λοιποὶ κέρκιον. Codd. X, Lips.: Οἱ λοιποὶ τὸ κέρκιον, τὴν οὐράν. Cf. ad Cap. iii. 9. viii. 25. ⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 8. ⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iii. 4. ⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130 (qui ad *ἔσται* refert); in textu autem Comp., Codd. IV (cum *ἔσται αὐτὰ* in marg.), X, Lips., 18, 29, alii. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum τὸ ἀνδρός). ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 15. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui duo ad posterius *ποιηθήσεται* lectionem male referunt), 85, 130 (cum *πεμφθ.*) in textu autem Codd. IV, 58. Mox ad *ἐν τῷ κλιβάμφ* Cod. 58 in marg.: *ἐν φούρνῳ*. ¹¹ Codd. X, Lips.: Θ. καυστή. ἐν ζέοντι (quasi *αΨΠ*, *ebullienti*). Priorem lectionem anonymam in marg. habent Codd. 85, 130. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Idem. Codd. 85, 130, in marg.: *ἀνὴρ ὡς ἀδελφὸς αὐτοῦ*. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Cod. X, Lips. (qui mox ad *αἰνέσεως* in marg. sine nom.:

12. **חֲלוֹת מֵצוֹת**. *Placentas infermentatas*. *Ο'*. ἄρτους (alia exempl. add. ἀζύμους¹⁶) ἐκ σεμιδάλεως. "Ἄλλος· κολλυρίδας (s. κολλύρας).¹⁷
- וְסֹלֶת מֵרֶבֶבֶת חֲלוֹת**. *Et similaginem frixam, placentas*. *Ο'*. καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ("Ἄλλος· ζεστήν κολλύραν¹⁸).
13. **עַל-חֲלוֹת לֶחֶם הַקֵּיץ**. *Cum placentis panis fermentati*. *Ο'*. ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις. "Ἄλλος· ἐπὶ κολλυρῶν ἄρτων ἀζυμίτων.¹⁹
- קָרְבָּנוֹ**. *Ο'*. τὰ δῶρα αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ· εἰρηνικὸν αὐτοῦ.²⁰
14. **תְּרוּמָה**. *Ο'*. ἀφαίρεμα. Schol. Ταυτὸν ἐστὶν ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα, ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως.²¹
15. **בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ**. *Ο'*. ἐν ἡ ἡμέρα δωρεῖται ("Ἄλλος· προσφέρει²²).
16. **וְאִם-נָדָר**. *Ο'*. καὶ ἐὰν εὐχὴ ἡ (alia exempl. εὐχήν). "Ἄλλος· ἐπὶ ὄρκω.²³
- וּמִמֶּנָּה יֵאָמַר**. *Ο'*. καὶ τῇ

αῦριον ✕ καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτοῦ βρωθήσεται 4.²⁴

18. **הַחֶבֶל וְהַאֲבָל**. *Ο'*. φαγὼν φάγη. "Ἄλλος· βρώσει βρωθῆ.²⁵
- וַיִּזְוֶי מִבְּשַׂר-וַיִּבְּרָ שְׂלֵמִיּוֹ**. *Ο'*. ἀπὸ τῶν κρεῶν ✕ τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ 4.²⁶
- לֹא יִרְצָה**. *Non benevole accipietur*. *Ο'*. οὐ δεχθήσεται. "Ἄλλος· οὐκ εὐδοκῆσει.²⁷
- פְּגוּל יְהִי**. *Foeditas erit*. *Ο'*. μιάσμα ἐστίν. 'Α. ἀπόβλητον.. Θ. φεγγούλ (ἔσται). Οἱ λοιποὶ· ἀργόν.²⁸
19. **וְהַבֶּשֶׂר** (in posteriore loco). *Ο'*. Vacat. ✕ καὶ τὰ κρέα 4.²⁹
20. **וְנִבְרַתָּה**. *Ο'*. ἀπολείται. "Ἄλλος· ἐξολεθρευθήσεται.³⁰
24. **טָרְפָה**. *Pecudum dilaniatarum (a feris)*. *Ο'*. θηριαλώτων. "Ἄλλος· ἀπερριμμένων.³¹
25. **שֶׁפָּה לַיְהוָה**. *Ο'*. κάρπωμα κυρίω. "Ἄλλος· πυρὸν τῷ κυρίω.³²

✧
 εὐχαριστίας). Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Minus probabiliter Nobil.: Schol. περὶ εὐχ. Cf. Hex. ad Psal. xli. 5. lxxviii. 31. cxlvi. 7. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 16, 18, 19, alii (inter quos 85, 130). ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum κολλύρας), 130 (idem). Schol. apud Nobil.: "Ἄλλος φησι, κολλυρίδας. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁸ Post σεμίδαλιν Codd. 54, 75 in textum inferunt: ζεστήν κολλύραν. Ad πεφυραμένην autem Codd. X, Lips., 85, 130, in marg. sine nom.: ζεστήν. Nobil.: Schol. "Ἄλλος φησι, ζεστήν. Cf. ad Cap. vi. 21. (Lectionem κολλύραν non huc, sed ad initium v. 13 pertinere sine causa opinatus est Holmesius.) ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 16 (cum κολλυρίων), 30 (idem), 32 (idem), 52, 54, alii (inter quos 85 (cum ἐπ' ἄρτοις ζ. in marg.), 130 (cum ἐπ' ἄρτοις ἀζ. in marg.), 131 (cum ἐκζυμίτων corr. ex ἀζ.)), Cat. Niceph. p. 993. Hesyeh.: "Quod LXX ita edunt: *Et simillam conspersam oleo, in collyridis panum azymorum.*" ²⁰ Codd. X, Lips. Idem mox ad σωτηρίων in marg. sine nom.: εἰρηνικῶν. In priore loco rescribendum videtur εἰρηνικῶν αὐτοῦ, ut ad וַיִּזְוֶי referatur utraque lectio. ²¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 995. ²² Sic in marg. Codd. X, Lips. ²³ Idem. ²⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ τὸ κατ. ✕ ἀπ' αὐτοῦ βρ. καὶ τὸ καταλειφθὲν 4,

quod tantundem est), et sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Sic in textu Codd. 54, 75. ²⁶ Sic Cod. IV (cum ἰρηνικῶν), et sine aster. Codd. 15, 58. Sic (cum τοῦ σωτηρίου pro τῶν εἰρ.) Codd. 54, 55; alii, Arm., Arab. 1, 2 (cum sacrificiū laudationis). Vet. Lat.: *de carne hostiarum pacificarum ejus.* ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ante οὐ δεχθήσεται in Cod. 53, 56, 129 irrepsit ἄνυτὸν ἐστίν, scilicet e loco parallelo Cap. xix. 7. ²⁸ Cod. X. Idem in marg. notat: Ἐν ἄλλοις βιβλίοις ἀπόβλητον εἶρον· ὁ μῆνις Θε. φησι, φεγγούλ ἔσται, ὁ δὲ ἄκ. ἀπόβλητον. Idem scholium (cum φέγγουσα pro φεγγούλ) vendit Cod. Lips., in fine addens: οἱ Ἄ. ἀργόν. (Duplex lectio ἀπόβλητον μῆνις est in Codd. 19, 74, 106, aliis; pro qua ἀπόβλητον μ. habent Codd. 54, 75. Arm. 1: *rejection et pollutio.*) Paulo aliter Cod. 85: 'Α. Σ. ἀπόβλητον. Θ. φεγγώλ (sic); Cod. 130: 'Α. Σ. ἀπόβλητον; Cod. 108: Οἱ λοιποὶ· ἀργόν ἀπόβλητον. Denique Nobil. corrupte affert: Θ. φέγγους δέεται. Ad scripturam φεγγούλ cf. Hex. ad Lev. xix. 7. Ezech. iv. 14. ²⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 58, Arab. 1, 2. ³⁰ Sic in textu Comp. (cum ἐξολοθ.). Cod. 19, 108, 118. ³¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³² Sic Cod. 85 in marg. (cum πυρρὸν). Cod. 130 in marg.: πυρρὸν. Montef. e Cod. 85 exscripsit: 'Α. Θ. πύρρον (sic).

25. הַנְּשָׁפָה הַחַיָּה. Ο. ἡ ψυχὴ ἐκείνη (alia exempl. add. ἡ ἐσθίονσα³³).
29. שָׁמִי (in priore loco). Ο. σωτηρίου. "Αλλος· τελειώσεως.³⁴
30. אֵת אֲשֵׁי. Ο. τὰ καρπώματα. "Αλλος· (τὰς) προσφοράς.³⁵ "Αλλος· (τὰ) πυρά.³⁶
 הַלְהִינֵנוּ אֶת־הַתְּנֻפָּה. Ad huc illuc agitandum illud agitatione. Ο. ὥστε ἐπιθῆναι (s. ἐπιθῆναι) δόμα. "Αλλος· εἰς τὸ ἀφορίσαι αὐτὰ ἀφαίρεμα.³⁷
32. אֵת שׂוֹק. Ο. τὸν βραχίονα. "Αλλος· τὴν κνήμην.³⁸
34. הַתְּנֻפָּה. Ο. τοῦ ἐπιθέματος. "Αλλος· (τοῦ) ἀφορίσματος.³⁹
- 34, 36. קֶקֶת... קֶחֶץ. Ο. νόμιμον... νόμιμον. "Αλλος· εἰς μερίδα... μερίδα.⁴⁰
35. מְשַׁחַת. Portio demensa. Ο. ἡ χρῖσις. "Αλλος· ἡ μεγαλειότης.⁴¹
 הַיְהוָה מְאַשֵׁי יְהוָה. Ο. ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. "Αλλος· (ἀπὸ τῶν) πυρὸς θεοῦ.⁴²
36. מְשַׁחֵן. Ο. ἔχρισεν αὐτούς. "Αλλος· ἤλειψεν.⁴³
37. לַעֲלֹה. Ο. τῶν ὀλοκαυτωμάτων ("Αλλος· καρπώσεων⁴⁴).
- וְאֵת־הַתְּנֻפָּה. Ο. καὶ περὶ ἀμαρτίας ("Αλλος· λασμοῦ⁴⁵).

37. מְשַׁחֵן. Ο. καὶ τῆς πλημμελείας ("Αλλος· λυτρώσεως⁴⁶).
- וְאֵת־הַתְּנֻפָּה. Et inaugurationis. Ο. καὶ τῆς τελειώσεως ("Αλλος· πληρώσεως⁴⁷).
- Cap. VII. 2. — τὸν κρῖον 4.⁴⁸ — ἔναντι κυρίου 4.⁴⁹
3. — καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἔνδοσθίων 4.⁵⁰
27. (X) πᾶν (4) αἵμα.⁵¹

CAP. VIII.

2. וְאֵת־בְּנֵי־הַתְּנֻפָּה. Ο. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ X μετ' αὐτοῦ 4.¹
3. לְקַח. Ο. ἐκκλησίασον. "Αλλος· συνάθροισον.²
7. וְאֵת־הַתְּנֻפָּה... לְמַעַן יֵעָלֶה. Ο. τὸν ὑποδύτην... τὴν ἑπωμίδα. 'Α. τὸ ἔνδυμα... τὸ ἐπένδυμα.³ "Αλλος· τὸν ἐπένδυτην...⁴
 וְאֵת־הַבְּשֵׁי־הַבְּחֹשֶׁת. Cingulo humeralis. Ο. κατὰ τὴν ποιήσιν τῆς ἑπωμίδος. 'Α. ἐν τῷ διαζώσματι τοῦ ἐπένδυματος. Σ. Θ. τῷ μηχανώματι τῆς ἑπωμίδος.⁵ "Αλλος· τῇ ὕφῃ.⁶ "Αλλος· τῷ τεχνήματι.⁷
8. וְאֵת־הַתְּנֻפָּה. Ο. τὸ λογιεῖον (s. λόγιον). Σ. (τὸ) δοχείον.⁸
 וְאֵת־הַתְּנֻפָּה... וְאֵת־הַתְּנֻפָּה. Ο. τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. 'Α. Θ. τοὺς φωτισμοὺς καὶ τὰς τελειώσεις.⁹

³³ Sic Cod. 55, et in fine v. Codd. 54, 74, 75, 76, 106. Vet. Lat.: *anima illa quas manducabit.* ³⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 35. ³⁵ Idem. ³⁶ Sic in marg. Codd. 85 (cum *πυρρά*), 130. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 22. 1 Reg. ix. 24. Mox v. 33 *idem* (praeter Cod. 85) in marg. ad ὁ βραχίων: ἡ κνήμη. ³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁰ Idem. Cf. ad Cap. x. 14. ⁴¹ Idem. Versio Samaritana: *excellētia* (רבות). ⁴² Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore exscriptis: *τοῦ πυρὸς θ.* ⁴³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Jesai. lxi. 1. ⁴⁴ Idem. Cf. ad Cap. iv. 7. ⁴⁵ Idem, qui ad וְאֵת־הַתְּנֻפָּה, Ο. καὶ θυσίας, male referunt. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 26. ⁴⁸ Cod. IV. ⁴⁹ Idem. Deest in Arab. 1, 2.

⁵⁰ Idem. Haec non leguntur in Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁵¹ Sic sine aster. Codd. IV, 15.
 CAP. VIII. ¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. Mox ad *στολὰς* Codd. X, Lips., in marg.: *φάρασα*. Cf. ad Cap. vi. 11. ² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³ Cod. Reg. apud Montef. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 31. ⁴ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Codd. III (sine artic.), 59. Versio est Theodotionis, coll. Hex. ad Exod. xxix. 5. ⁵ Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 27, 28. ⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. ⁷ Sic Cod. 130 in marg. ⁸ Codd. X (cum *δοχείον*), Lips. (cum *δοχίον*). Lectio non aliunde nota est, sed non videntur sollicitanda, quicquid contraxerit Scharfenb. in *Antimadv.* p. 83. ⁹ "Ita duo Regii [Cat. Niceph. p. 999: 'Α. Θ. τοὺς φ. καὶ τελειώσεις] et Ed. Rom. [idem]." — Montef.

9. **עַל-הַמִּצְנֵף**. Ο'. ἐπὶ τὴν μίτραν (s. τῆς μίτρας). Οἱ λοιποὶ (ἐπὶ τῆς) κιδάρεως.¹⁰
יָאֵת לַמִּינָה. *Laminam*. Ο'. τὸ πέταλον. "Ἄλλος (τὸν) στέφανον.¹¹
10. **וַיַּקְדֵּשׁ יְהוָה אֶת-הַמִּשְׁכָּן וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בּוֹ וַיַּקְדֵּשׁ אֹתָם**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.¹³ 'Α. καὶ ἡλείψεν σὺν τῇ σκηνῇ, καὶ σύμπαντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγίασεν αὐτά. Ο'. Θ. καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ...¹⁴
11. **וַיַּזְכֵּנוּ עַל-הַמִּצְנֵף**. Ο'. καὶ ἔρρανεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 'Α. καὶ ἔρραντισεν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ο'. Θ. καὶ ἔρρανεν...¹⁵
13. **כַּתְנָת**. Ο'. χιτῶνας. 'Α. Σ. Θ. ὑποδύτας.¹⁶
מִנְבְּעוֹת. *Mitras*. Ο'. κιδάρεις. Τὸ Σαμαρειτικὸν πηλία.¹⁷
15. **וַיִּכְבְּשׁוּ**. Ο'. καὶ ἐκαθάρισε. Οἱ λοιποὶ (καὶ) περιημάρτισεν.¹⁸ Τὸ Σαμαρειτικὸν καὶ ἰλάτευσεν.¹⁹
16. **עַל-הַקֶּרֶב**. Ο'. ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων. "Ἄλλος (ἐπὶ) τῆς κοιλίας.²⁰
17. **וְאֶת-רֵעָהּ**. Ο'. καὶ τὴν βύρσαν ("Ἄλλος τὸ δέρμα²¹) αὐτοῦ.
הָשָׁה. Ο'. κατέκασεν. 'Α. Σ. Ο'. ἐνέπηρσεν.²²
18. **הַלְעֵלָה**. Ο'. τὸν εἰς ὄλοκαύτωμα. "Ἄλλος τοῦ ὄλοκαυτώματος (s. ὄλοκαρπώματος).²³
20. **וַיַּחַד לְחֵטְאֵיהֶּם**. *Dissecuit in frusta ejus*. Ο'. ἐκρεανόμησε (Οἱ λοιποὶ ἐμέλισε²⁴) κατὰ μέλη. "Ἄλλος διείλε κατὰ μέλη αὐτοῦ.²⁵
21. **וַיִּקְרַח**. Ο'. καὶ ἀνήνεγκε. Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἐθυμιάσεν.²⁶
הַשֶּׁה. Ο'. κάρπωμα. "Ἄλλος πυρόν.²⁷
23. **עַל-תְּהוֹרָהּ**. *Super auriculam*. Ο'. ἐπὶ τὸν λοβόν (Schol. ὕψος. Σ. ἔλικα²⁸).
25. **וְאֶת-הַקֶּרֶב**. Ο'. καὶ τὴν ὄσφύν ('Α. τὴν κέρκον. Σ. Θ. τὸ κέρκιον²⁹).

Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: τοὺς φωτισμοὺς καὶ τοὺς τελείους, quae lectio irrepsit in textum Cod. 54 ante τὴν δ. καὶ τὴν ἀλ. Cf. Esdr. ii. 63 in LXX. ¹⁰ Codd. X, Lips. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 37. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Lectio suspecta, nisi forte ad sequens **וַיַּזְכֵּנוּ** pertineat. ¹² Cod. Lips. Cf. ad Cap. xxi. 12. Cod. X ad τὸ καθῆ. affert: Σ. τὸ ἄθικτον: ἱερέως (sic). Deinde uterque codex scholium satis obscurum appingit: νεῖρ (uener Cod. X) ὕψος ἀγιάματος. ¹³ Sic Codd. IV, 15, 58, Arab. 1, 2. Eadem leguntur in Ed. Rom. (cum τὰ σκεύη αὐτῆς pro τὰ ἐν αὐτῇ) in fine v. 11. ¹⁴ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsit: 'Α. καὶ ἦλ. σὺν τὴν σκηνῇ, καὶ σύμπαντα κ. τ. ε. Σ. Θ. καὶ ἔχρισεν κ. τ. ε. Sed nostram scripturam ad litteram tuetur, nominibus tantum omissis, Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic in continuatione Codd. 85, 130 (cum ἔρραντοσεν). Pro ἔρρανεν Cod. 55 in textu: ἐράντισεν (sic). Cf. Hex. ad Jesai. lii. 15. ¹⁶ "Ita omnes MSS. nostri, quorum aliquot [et Cat. Niceph. p. 1000] trium nomina plena exprimit. In Ed. Rom. Symmachus omititur."—Montef. ¹⁷ Anon. in Cat. Niceph. ibid.: Τὸ Σαμαρειτικὸν, ἐπὶ τῆς κιδάρεως, πηλία. 'Εν δὲ τῷ λέ' ἀριθμῷ (Lev. xvi. 4) λιῶς λέγει τὰς κιδάρεις. Ubi verba ἐπὶ τῆς κιδάρεως ad lectionem

reliquorum interpretum v. 9 pertinere opinatur Scharfenb. in *Animadv.* p. 83. Ad κιδάρεις Codd. X, Lips., in marg.: πῶλια (sic). Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 4. ¹⁸ Codd. 85, 130, uterque cum *περιημάρτισεν*. Sed vid. Hex. ad Exod. xxix. 36. Lev. vi. 26. xiv. 49. Ezech. xliiii. 20. Codd. X, Lips., in marg.: ἰλάτευσεν. *περιημάρτισεν* (περὶ ἡμάρτισεν Lips.). ¹⁹ "MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1001: Τὸ Σαμαρειτικὸν ἔχει, καὶ ἰλάτευσεν' ἀλλῆ δὲ ἔκδοσις, *περιημάρτισεν*, ἧτοι ἡγίασεν αὐτὸ διὰ τῆς χρίσεως τοῦ αἵματος κ. τ. ε. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ἐνδοσθ. in textu), Lips. (idem), 85, 130. Cf. ad Cap. iv. 8. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. Cf. Hex. ad Job. xix. 20. xl. 26. ²² Codd. 85, 130 (cum ἐνέπηρσαν). Cf. Hex. ad Deut. viii. 15. Psal. lxxiii. 8. ²³ Sic in textu Cod. 19 (cum ὄλοκαρπ.), 108, 118. ²⁴ Cod. 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 128. Cf. ad Cap. i. 12. ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁶ Iidem. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore edidit: "Ἄλλοι πύρον (sic). ²⁸ Codd. X, Lips., in marg.: ὕψος. Σὺ. ἔλικα. Jul. Pol. lxxii. 86: ἡ δὲ πᾶσα περιαιγῶν τοῦ ὄπτος ὑπὸ τὸ περύγιον, ἔλιξ. Mox ad τοὺς λοβούς (v. 24) iidem in marg.: τὰ ὑψηλά. ²⁹ Codd. X, Lips. (cum κέρκον). Cf. ad Cap. iii. 9.

25. יָאֵת יִתְּרָת הַכֹּהֵן. Ο. και τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος (alia exempl. τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος³⁰). 'A. (και) τὴν περισσεΐαν τοῦ ἥπατος.³¹

יָאֵת שֹׁק יִתְּיָן. Ο. και τὸν βραχίονα ("Ἄλλοσ' τὴν κνήμην³²) τὸν δεξιόν. Οἱ λοιποὶ και τὴν κνημίδα τὴν δεξιάν.³³

26. תְּשִׁיבָה. Ο. τῆς τελειώσεως. Οἱ λοιποὶ τῶν ἀζύμων.³⁴

תְּשִׁיבָה לְתָבֵר. Ο. ἄρτον (Οἱ λοιποὶ κολλύραν³⁵) ἕνα ἄζυμον.

שֶׁן חֶלֶל. Ο. ἄρτον ἐξ ἐλαίου. "Ἄλλοσ' ψωμὸν ἡλιμμένον.³⁶

רִקְקָה. Ο. λάγανον. "Ἄλλοσ' ἀπαλόν.³⁷

27. וְיִתְּיָן. Ο. και ἀνήνεγκεν ("Ἄλλοσ' ἀφόρισεν³⁸).

28. שֶׁבֶעַ. Ο. κάρπωμα. "Ἄλλοσ' προσφορά.³⁹

29. תְּשִׁיבָה. Ο. ἐπίθεμα. Alia exempl. ἀφαίρεμα.⁴⁰ "Ἄλλοσ' ἀφόρισμα.⁴¹

31. תְּשִׁיבָה. Ο. ἐν τῇ αὐτῇ. "Ἄλλοσ' παρὰ τὴν θύραν.⁴²

33. עַד יוֹם מְלֵאת יְמֵי מִלְאֵיתָּם. Usque ad diem completionis dierum consecrationis vestrae. Ο. ἕως ἡμέρα πληρωθῆ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν.

"Ἄλλοσ' ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν.⁴³

Cap. VIII. 11. † και ἡγίασεν αὐτό⁴⁴ 12. † Μωσῆς (sic) ⁴⁵ 14. † Μωσῆς ⁴⁶ 15. και ἔσφαξεν † αὐτόν⁴⁷ 16. † Μωσῆς ⁴⁸ 18. † Μωσῆς ⁴⁹ 19. ~ Μωσῆς τὸν κριὸν ⁵⁰ 22. † Μωσῆς ⁵¹ 23. ἔσφαξεν † αὐτόν⁵² 24 (in priore loco). † Μωσῆς ⁵³ 28. ἀνήνεγκεν αὐτὰ ~ Μωσῆς ⁵⁴ 31. † ἐν τόπῳ ἀγίῳ⁵⁵ 33. † ἐν ⁵⁶ τελειώσει. ⁵⁷ 35. μοι (†) κύριος ⁵⁷

CAP. IX.

1. וְיִתְּיָן. Ο. και τὴν γερουσίαν. Schol. τοὺς σοφούς.¹

2. עֵבֶר. Ο. μοσχάριον. "Ἄλλοσ' δάμαλιν.²

3. עֵבֶר. Ο. και μοσχάριον. Alia exempl. και κριὸν και μοσχάριον.³

וְיִתְּיָן. Ο. ἄμωμα. "Ἄλλοσ' τέλεια.⁴

4. וְיִתְּיָן. Ο. και σεμίδαλιν ("Ἄλλοσ' κάρπωσιν⁵).

וְיִתְּיָן. Ο. πεφυραμένην. Alia exempl. ἀναπεφυραμένην; alia, ἀναπεποιημένην.⁶

³⁰ Sic Codd. IV, 19, 72, 108, 118. ³¹ Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ix. 10.

³² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. vii. 32.

³³ Codd. X, Lips. ³⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Lips.

³⁵ Codd. X, Lips. In textu Comp., Codd. 19, 108, 118: κολλύραν ἄζυμον μίαν.

Cod. 54: ἕνα ἄρτον κολλύραν ἄζυμον. Ad ἄρτον in postiore loco Codd. 85, 130, in marg.: κολλύραν; Nobil. autem: Schol. "Ἄλλοσ' κολλύραν.

³⁶ Sic Cod. X in marg. sine nom. Cod. Lips. hanc lectionem cum praecedenti jungit, sic: Οἱ λοιποὶ ἡλιμμένον. Equidem scholium esse crediderim.

³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. ii. 4.

³⁸ Ibidem. Cf. ad Cap. vii. 30.

³⁹ Ibidem. Cf. ad Cap. iii. 16. v. 12.

⁴⁰ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐπίθεμα in marg.).

⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108, 118.

⁴² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, 118.

⁴³ Sic in marg. Cod. Lips.; in textu autem Comp., Codd. 16, 19, 30, alii (inter quos 85, 130, qui alteram lectionem, cum αὐτοῦ pro ὑμῶν, in marg. habent).

Montef. ex Basiliano male exscripsit: ἕως ἡμέρα πληρωθῆ ἡμερῶν τελ. ὑμῶν. Mox ad και ἐπὶ τὴν θύραν κ. τ. ε. (v. 35)

Codd. X, Lips. scholium habent: Μήποτε οὐ δύναται ταῦτα κατὰ τὸ ῥητὸν ποιῆσαι. ⁴⁴ Cod. IV. ⁴⁵ Idem. Deest in Arab. 1, 2.

⁴⁶ Idem. Deest in Comp., Codd. IV (ante corr.), VII (idem), 19, 59, 72, 82, 108, 118, Arab. 1, 2.

⁴⁷ Idem. ⁴⁸ Idem. Deest in Arab. 1, 2, Arm. 1.

⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 106, Arab. 1, 2. ⁵⁰ Idem. Deest Μωσῆς in Arab. 1, 2, qui ἴλλυμ pro τὸν κριὸν habent.

⁵¹ Idem. Deest in Arab. 1, 2. ⁵² Idem. ⁵³ Idem.

⁵⁴ Idem. Deest in Comp., Ald., Codd. X, Lips., 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. Hesyeh: "Et, sicut addunt LXX, in loco sancto."

⁵⁶ Idem. Praepositio deest in omnibus. Vet. Lat.: perficient (sic). Hesyeh: consummatavit (sic). Arm. 1: implebit.

⁵⁷ Idem pingit: μοι κύριος; omisso per incuriam obelo.

CAP. IX. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 15.

² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118.

³ Sic Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arm. 1, Vet. Lat.

⁴ Sic unus codex. — Montef.

⁵ Sic Cod. X in marg. indice ad θυσίαν male apicito. Cf. ad Cap. vi. 15. vii. 9, 10.

⁶ Prior lectio est in Comp.,

5. לִפְנֵי יְהוָה. Ο΄. ἔναντι κυρίου. ᾽Α. εἰς πρόσωπον κυρίου.⁷
7. אֶת-חַטָּאתֶךָ. Ο΄. τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου. ᾽Αλλος τὸν ἰλασμόν (σου).⁸
8. לִפְנֵי יְהוָה. Ο΄. αὐτοῦ. Alia exempl. τὸ αὐτοῦ.⁹ ᾽Αλλος ὃ ἐστὶν αὐτῷ.¹⁰
10. מִן-הֵפֶז מִן-הַחֵזֶד. Ο΄. καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος (alia exempl. τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος¹¹). ᾽Αλλος καὶ τὸ περισσὸν ἀπὸ τοῦ ἥπατος. ᾽Αλλος καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ἥπατος.¹²
14. אֶת-הַקַּיִלָּא. Ο΄. τὴν κοιλίαν. ᾽Αλλος τὰ ἐν-δόσθια.¹³
15. וַיְחַמְּרֵהוּ. Ο΄. καὶ ἐκαθάρισεν (᾽Α. περιημάρισεν. ᾽Αλλος ἔλασεν¹⁴) αὐτόν.
17. הַבְּקָר. Ο΄. τοῦ πρωϊνοῦ. ᾽Αλλος τοῦ πρώτου.¹⁵
18. הַשְּׁלֵמִים. Ο΄. τοῦ σωτηρίου. ᾽Αλλος τῶν εἰρημικῶν.¹⁶
- וַיִּמְצְאוּ. Et pervenire fecerunt. Ο΄. καὶ προσήνεγκαν (᾽Αλλος ἐπέδωκαν¹⁷).

21. תַּחֲתֵי בְרָחִיו. Ο΄. τὸν βραχίονα. ᾽Αλλος τὴν κνήμην.¹⁸
- כֹּזֵבָה. Ο΄. συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῆ. Alia exempl. συνέταξε Μωυσῆς.¹⁹
24. וַיִּתְחַלְּלוּ. Ο΄. καὶ κατέφαγε. Σ. καὶ κατηνάωσε.²⁰ וַיִּרְנוּ. Et laetum clamorem ederunt. Ο΄. καὶ ἐξέστη. ᾽Αλλος (καὶ) ἠλάλαξαν.²¹

Cap. IX. 2. ᾽Α. Μωσῆς ᾽. ²² ᾽Α. αὐτὰ ᾽. ²³ 14. ᾽Α. ὕδατι ᾽. ²⁴ 19. καὶ ᾽Α. τὸ στέαρ ᾽Α. τὸ κατακαλύπτον ᾽Α. τὴν κοιλίαν ᾽. ²⁵ ᾽Α. καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ αὐτῶν ᾽. ²⁶

CAP. X.

1. מִן-חֵזֶד. Ο΄. τὸ πυρεῖον (᾽Αλλος θυμιατήριον¹) αὐτοῦ.
3. וְעַל-פְּנֵי כְלֵי-הָעֵד. Ο΄. καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ. ᾽Αλλος καὶ ἐνώπιον (παντὸς τοῦ λαοῦ).²
- וַיִּדְם. Et conticuit. Ο΄. καὶ κατενύχθη (᾽Αλλος ἐσιώπησεν.³ Schol. παρεμυθῆθη⁴).

Ald., Codd. Lips., 16, 18, alii; posterior in Cod. VII, cum πεφυρα (sic) in marg. manu 1ma. ⁷ Hesych.: "Sic enim et Aq. ante faciem interpretatus est hoc quod dictum est secundum LXX, ante Dominiuum." ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. iv. 8. v. 9. vi. 25. ⁹ Sic Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii. In Codd. II, III, 71, et Vet. Lat., absente αὐτοῦ, Hebraea non vertuntur. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹¹ Sic Ald., Codd. II (manu 2da), IV, VII, Lips., 16, 18, alii, Vet. Lat. ¹² Prior lectio est in marg. Codd. 85, 130; posterior in marg. Codd. X, Lips., et in Cat. Niceph. p. 1006. Cf. ad Cap. viii. 25. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vii. 3. viii. 16. ¹⁴ Codd. X, Lips.: ᾽Α. περιημάρισεν (sic). ἔλασεν. Cod. 85 in marg.: περιημάρισεν αὐτόν. Cod. 130 in marg.: περὶ ἁμαρτίας αὐτόν. Postremo Cod. 54 in textu: καὶ περιημάρισεν ἐκαθάρισεν, ex duplici versione. Cf. ad Cap. vi. 26. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. 30. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Montef. ad τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου e Basiliano edidit: ᾽Α. Σ. Θ. τῆς θυσίας τῶν εἰρημικῶν, silente Holmesii amanuensi. Cf. ad Cap. iii. 1. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. vii. 32. viii. 25. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. IV (cum Μωσῆς), VII (in Supplemento), X, Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2,

invito Vet. Lat. ²⁰ Hesych.: "Et tunc nutrimenta intelligibilis ignis, id est, spiritus, funt, de quo dictum est: Dominus Deus noster ignis consumens [πῦρ καταναλίσκων] est. Unde et nunc pro devorare Sym. consumere edidit." Cf. Hex. ad Psal. lxxviii. 10. Hos. xi. 6. Obad. 18. ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ἠλάλαξεν). Fortasse est Theodotionis, coll. Hex. ad Jesai. xxvi. 19. ²² Cod. IV. Deest in Codd. 15, 128, Arab. 1, 2. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. Sic sine notis (pro τὸ στ. τὸ κατακ. ἐπὶ τῆς κοιλίας) Codd. 15 (cum καλύπτον), 32 (idem), 58, 108 (ut 15), 118 (idem). ²⁶ Idem. Deest in Arab. 1, 2.

CAP. X. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ² Sic in textu (cum πάσης τῆς σ.) Codd. 54, 74 (cum τῆς σ. πάσης), 75 (cum πάσης τῆς γῆς), 106, 134, Arm. 1. Statim pro δοξαστήροισι Cod. 85 in marg.: ἐνδοξαστήροισι. ³ Sic in marg. Codd. 85, 118, 130 (cum ἐσιώπησεν). Est Aquilae aut Theodotionis, ut videtur, coll. Hex. ad Psal. iv. 5. xxix. 13. ⁴ Codd. X, Lips., in marg.: παρεμυθῆθη. ἐσιώπησεν. Prior lectio non est alius interpretis, sed pertinet ad scholium Anonymi in Niceph. Cat. p. 1009: Εἰκὸς ἀκούσαντα τὸν πατέρα, ὅτι διελύσατο αὐτοῖς ὁ θεὸς τὰ ἁμαρτήματα ἐν τῇ πληγῇ, καὶ ἐν τοῖς ἁγίοις τελούσιν ἰπέρ ὧν ἐναυθα δεδώκασι δίκην, παρεμυθεῖτο; ubi Niceph. in marg.: παρεμυθῆθη, ὃ ἄλεξ. κῶδ., παρεμυθῆθη δὲ ὀρθότερον.

4. מִיִּשְׂאֵל. O. Μισαδαή (s. Μισαδαήλ⁶). "Αλλ-
λως Μισαήλ.⁶
 7. Patruī. O. (→ υἱός (4) τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ
 πατρός. "Αλλος πατραδέλφου.⁷
 6. תִּפְרָעוּ. Nudabitur. O. ἀποκιδαρῶσατε. "Αλ-
 λος (ἀπο)καλύψετε.⁸
 תִּפְרָכוּ. Discindetis. O. διαρρήξετε. "Αλλος
 παραλύσατε.⁹
 יְהִי שָׂרָה שְׂרָה. O. ὃν ἐνεπύρισθησαν ὑπὸ
 κυρίου. "Αλλος ὃν ἐνεπύρισεν κύριος.¹⁰
 9. שָׂרָךְ. Temetum. O. σίκερα. "Αλλος μέ-
 θυσμα.¹¹
 11. וְלִהְיוּ. Et docere. O. καὶ συμβιβάζειν
 ("Αλλος φωτίζειν.¹² "Αλλος διηγῆσασθαι¹³).
 הִקְרִיב. O. τὰ νόμιμα ("Αλλος ἤκριβα-
 σμένα¹⁴).
 12. יְהִי תַחַת מַנְשֵׁי יְהוָה הַנְּתַתָּה הַמְנַתָּה. O. τὴν
 θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπω-
 μάτων κυρίου. 'Α. τὸ δῶρον τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ
 τοῦ πυροῦ κυρίου.¹⁵
 14. שְׂהוּר בְּמִקְוֵם טְהוּר. O. ἐν τόπῳ ἀγίῳ ("Αλλος
 καθαρῶ¹⁶).

14. וּבְנֵי תִי. O. καὶ ὁ οἶκός σου. "Αλλος (καὶ)
 αἱ θυγατέρες σου.¹⁷
 גִּיְרָתְךָ. O. νόμιμον γάρ σοι. "Αλλος μερὶς
 γάρ σου ἐστίν.¹⁸
 מִיִּשְׂמִי. O. τοῦ σωτηρίου (s. τῶν σωτηρίων).
 "Αλλος τῶν εἰρηνικῶν.¹⁹
 16. הַזֶּה. O. καὶ ὁ δέ. 'Α. Θ. καὶ ἰδοῦ.²⁰
 שָׂרָה. Combustus est. O. ἐνεπύριστο. "Αλ-
 λος ἐκέκαυτο.²¹
 17. לִישָׁתָּה. O. ἵνα ἀφέλητε. "Αλλος ἀναδέ-
 ξασθαι.²²
 19. בְּיָמֶיךָ. O. μὴ ("Αλλος εἰ²³) ἀρεστοὶν ἔσται.
 Cap. X. 6. → τοὺς καταλειμμένους 4.²⁴ 9. → ἡ
 προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον 4.²⁶
 15. → καὶ ταῖς θυγατράσι σου 4.²⁶ 16. → Μωσῆς 4.²⁷
 17. → φαγεῖν 4.²⁸

CAP. XI.

1. לֵאמֹר לְהִקְרִיב. O. λέγων ✕ πρὸς αὐτούς 4.¹
 2. הַזֶּה. O. τὰ κτήνη. "Αλλος (τὰ) ζῶα.²

⁶ Sic Codd. 54 (cum -il), 74, 76, 106, 128, 134. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. IV, VII (in Supplemento), 15, 19 (cum Μεσαήλ), alii. Hesych.: "Mizael et Elisaphan, sive Misaddai et Elisaphan, quorum unus *attrectatio Dei*, id est, Misaddai [Cod. Lips. in marg.: Μεισαδαί, ψηλαφομένη (sic) κρίσις]; Elisaphan autem *Dei mei specula* [Ἐλισαφάν, θεοῦ σκοπιάν] interpretatur." ⁷ Sic in marg. Codd. 128, 130 (cum πατραδέλφους). In textu υἱός reprobant Comp., Codd. 75, 108, Arab. 1, 2. ⁸ Codd. X, Lips., in marg.: καλύψετε.

Lectione orta, ut videtur, e scriptura: ἀποκιδαρῶσατε (sic). Cf. ad Cap. xxi. 10. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui ad ἀποκιδαρῶσατε male refert). Cf. ad Cap. xxi. 10. Mox ad θυμός Cod. X in marg., teste Holmes.: λύπη. ¹⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Codd. 19, 108, 118. ¹¹ Cod. X in marg. Cf. Hex. ad Jesai. v. 11. xxviii. 7. lvi. 13. Procop. in Cat. Niceph. p. 1011: ἐπεὶ καὶ σίκερα πᾶν ἐρμηνεύεται μέθυσμα, κἂν ἐξ ἀμπέλου μὴ ἦ. ¹² Nobil., Cat. Niceph. p. 1012: "Αλλος φησι, φωτίζειν. Cod. 54 in textu: συμφωτίζειν, confusis duabus lectionibus. Cf. Hex. ad Exod. iv. 12. Job. xii. 7. Psal. xxvi. 11. Mich. iii. 11. ¹³ Sic Cod. X in marg., teste Holmes.

¹⁴ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. xviii. 26. ¹⁵ Hesych.: "Sacrificium enim quod remansit de oblatione, sive ab holocaustis, Domini, hoc dixit, quod superest de simila. Aperte ergo Aquila edidit, dicens: *Donum* [δῶρον. Cf. ad Cap. vi. 21] *quod reliquum est de frumento.*" Cf. ad Cap. ii. 9. Ad καρπωμάτων (v. 13) Codd. X (teste Holmes.), Lips., in marg.: προσφορών. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes., qui ad v. 13 male refert), 85, 130. ¹⁷ Sic Cod. X in marg., teste Holmes. In Lips. est duplex lectio: καὶ ὁ οἶκός σου αἰ θ. σου. ¹⁸ Sic Cod. X in marg. (cum νόμιμόν σοι in textu). Cf. ad Cap. vii. 34. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁰ Codd. 85, 130. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (non, ut Holmes., ἐκέκαυτο). ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Cod. IV. Haec desunt in Codd. 16, 30, 32, aliis, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁵ Idem. Desunt in Cod. 58. Procop. in Cat. Niceph. p. 1011: Ὁβελιστια δὲ τὸ, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ὡς συννοούμενον τῷ προσπορευομένῳ πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἦγον ὡς τοῦ θυσιαστήριου βασιτοῦ ὄντος καὶ μὴ ἱερῆσι. ²⁶ Idem. Desunt in Arab. 1, 2. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem.

CAP. XI. ¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2. ² Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

- 5 (Gr. 6). **הַחֵרָשִׁים**. *Et hyracem Syriacum*. Ο'. καὶ τὸν χοιρογρύλλιον.³
- 6 (5). **הַלֵּוֹפִים**. *Et leporem*. Ο'. καὶ τὸν δασύποδα ('Α. λαγών⁴).
7. **הַחֵרָשִׁים**. Ο'. καὶ τὸν ὕν ('Αλλος· χοῖρον⁵).
8. **לֹא תִגְעוּ וּבְנִבְלָתָם**. Ο'. καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἄψεσθε. 'Αλλος· τὰ θνησιμαία αὐτῶν βδελύξασθε.⁶
9. **קַשְׂמָה**. *Squama*. Ο'. λεπίδες. 'Αλλος· φολίσ.⁷
14. **לְמִינָהּ**. *Secundum speciem ejus*. Ο'. καὶ τὰ ὅμοια αὐτῆς. 'Αλλος· εἰς τὸ γένος αὐτοῦ.⁸
- 16 (Gr. 15). **וַיֵּאָחַז בַּת הַנְּעִמָּה**. *Et struthionem*. Ο'. καὶ στρουθόν ('Αλλος· στρουθοκάμηλον⁹).
17. **וַיֵּאָחַז הַכּוֹס**. *Et onocrotalum*. Ο'. καὶ νυκτικώρακα.¹⁰
- וַיֵּאָחַז הַמֶּרְגֻם**. *Et mergum*. Ο'. καὶ καταράκτην. 'Αλλος· (καὶ) τὸν τηρέα.¹¹
18. **וַיֵּאָחַז הַחֲרָדִית**. *Et vulturem minorem*. Ο'. καὶ κύκνον. 'Αλλος· (καὶ) τὸν ταών.¹²
19. **וַיֵּאָחַז הַיְרִיבִית**. *Et ururam*. Ο'. καὶ ἔποπα ('Αλλος· ἀγροτέκτονα¹³).
19. **וַיֵּאָחַז הַעֲטָלִית**. *Et vesperilionem*. Ο'. καὶ νυκτερίδα. 'Αλλος· τὴν χελιδόνα καὶ τὸν ἀφάρπαγα.¹⁴
21. **כָּל שָׂרָף**. Ο'. ἀπὸ (X) πάντων (4) τῶν ἐρπετῶν.¹⁵
22. **וַיֵּאָחַז הַחֲרָדִית**. *Locustam*. Ο'. τὸν βροῦχον ('Αλλος· γόβα¹⁶). Σ. Θ. πολύν.¹⁷
- וַיֵּאָחַז הַחֲרָדִית הַלְּחָנִית**. *Et locustam alatum*. Ο'. καὶ ὀφιομάχην ('Αλλος· ἀττακίδα¹⁸).
26. **הַמִּצְנֵה מֵעֵלָּה**. Ο'. οὐ μηρυκάται. 'Αλλος· οὐκ ἀνάγει.¹⁹
28. **וַיֵּאָחַז הַחֲרָדִית**. Ο'. τῶν θνησιμαίων ('Αλλος· τὰ θνησιμαία²⁰) αὐτῶν.
29. **לְמִינָהּ**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰ ὅμοια αὐτῆς.²¹
30. **וַיֵּאָחַז הַחֲמַאֲלֵוֹן**. *Et chamaeleon*. Ο'. καὶ ἀσπάλαξ (s. σπάλαξ, s. ἀσφάλαξ²²).
31. **כָּל הַבְּהֵמָה הַנִּבְלָה הַנִּבְלָה**. Ο'. πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων (alia exempl. τῶν θνησιμαίων αὐτῶν.²³ Ο'. Θ. Ε'. αὐτῶν τεθνηκότων²⁴).
32. **וַיֵּאָחַז הַמִּלְאָכָה הַשְּׂרָפִית**. Ο'. δ (s. φ) ἄν

✱

✱

³ Ad **קַשְׂמָה** vulgo aptant τὸν δασύποδα, repugnante usu Seniorum, quibus hoc animal χοιρογρύλλιον constanter sonat. Cf. Deut. xiv. 7. Psal. ciii. 18 (ubi vide Hex.). Prov. xxx. 26. Scilicet in textu Ed. Rom. transpositi sunt vv. 5, 6, qui in Comp., Codd. IV, 108, 128, Arab. 1, 2, juxta Hebraeum ordinem leguntur. ⁴ Codd. VII (in marg. manu 1ma), X, Lips. Sic in textu Codd. 54 (cum *δασύπ. λαγών*), 85. ⁵ Sic superscript. in Cod. 71. ⁶ Sic in marg. Codd. X (cum *βδελύξασθαι*), Lips., 85. Non est alia versio, sed interpolatio e v. 11. ⁷ Cod. 85 in marg. Aquilae versio est, coll. Hex. ad Deut. xiv. 12. i Reg. xvii. 5. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (ad v. 15), 130. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 15. Jesai. xiii. 21. xxxiv. 13. xliii. 20. ¹⁰ Montef. ex Drusio exseripsit: 'Α. Ο. Θ. Ε'. νυκτικώραξ. Σ. (ἔποψ). Σ'. γλαύξ; quae ex Hex. ad Psal. ci. 7 accersita sunt. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (cum *τηρέα*), Lips. Nisi forte ad Symmachi *ἔποψ* pertineat, in quam avem Terea transformatum esse μυθολογείται. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. (uterque cum *ταών*). ¹³ Sic in marg. Cod. X. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁵ Sic sine aster. Codd. 15, 58,

59, 85 (cum *πάντων* in marg.), 130 (idem), Arab. 1, 2. Ald., Codd. IV, 29; ἀπὸ τῶν ἐρ. πάντων. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Parum probabiliter Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v.: "Pertinere potius haec vox mihi videtur ad seq. **בְּהֵמָה**, quod literis Graecis exprimeret voluit interpretes ille incertus, ac γόβα scribendum est." Proculdubio γόβα non est nisi Chaldaicum **גֹּבָא**, quod cum **קַשְׂמָה** commutatur ad Exod. x. 4. ¹⁷ Cod. 85. Cod. 54 in textu: τὸν πολον (sic) βροῦχον. "Margo Cod. 130 ad hoc comma habet: Σ. Θ. πολὺς, quod quo pertineat, equidem non video."—*F. C. Alter*. Ab his frustra recedit Cod. X, qui ad *ἀττακη* in marg. pingit: 'Α. Θ. πολύν. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X (cum *οὐ κατάγει*), Lips. Ad *μηρυκάται* Cod. 58 in marg. glossam habet: *ἀναμασάται*. ²⁰ Cod. 85 in marg. ²¹ Sic Comp., Codd. IV, 15, 19, 58 (cum *αὐτῶν*), 108, 118, Arab. 1, 2. ²² Prior scriptura est in Ald., Codd. III, IV, VII, X, Lips. (cum *ἀσφ.* in marg.), 15, 18, aliis; posterior in Codd. 85 (cum *ἀσπ.* in marg.), 130, 131. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. VII, Lips., 18, 29, alii (inter quos 85). Cod. X: τῶν θν. αὐτῶν αὐτῶν τεθν. ²⁴ Cod. 85 in marg.

- ποιηθῆ ἔργον ἐν αὐτῷ. "Ἄλλος ἐν φ γίνεται ἔργον.³⁵
33. כָּל־הָרָחֵק. Ο'. σκευος ("Ἄλλος ἀγγος³⁶) ὀστράκινον.
35. דִּירֶטֶר. Diruetur. Ο'. καθαιρεθήσονται. "Ἄλλος ἐξαρθήσονται.³⁷
40. לְהִלָּחֵט. Ο'. καὶ ὁ ἐσθίων ("Ἄλλος ἐκβυρσεύων³⁸).
42. עַל־בְּחֵן. Super ventrem. Ο'. ἐπὶ κοιλίας ('Α. στῆθος³⁹).
44. הָרֵחָשׁ. Ο'. τοῖς κινουμένοις ("Ἄλλος ἔρπουσιν⁴⁰).
46. וְכֹל נֶפֶשׁ הַחַיָּה וְכֹל אִשׁוֹ. Ο'. καὶ πάσης ψυχῆς ἄζωσης⁴¹.
47. לְהַבְדִּיל. Ο'. διαστεῖλαι. "Ἄλλος ἀφορίσαι.⁴²
וַיִּבֶן הַשָּׂהָר. Ο'. καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. Alia exempl. add. καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ.⁴³
תְּהִיָּה הַנְּאֻמָּה לָּהֶם. Ο'. τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθίμενα. "Ἄλλος τῶν ζῶων τῶν βιβρωσκομένων.⁴⁴

- Cap. XI. 3. — κτήνος⁴⁵ 4. — καὶ ὀνυχίζόντων ὀνυχιστήρας⁴⁶ 5. καὶ τὸν χοῖρ. ὅτι ἀνάγει (sic) μ. — τοῦτο⁴⁷ 9. — καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις.³⁸ 10. — ἐν τῷ ὕδατι⁴⁸ 15. καὶ λαρὸν, — καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ⁴⁹ 31. — τῶν ἐπὶ τῆς γῆς⁴¹ 39. ὅ ἐστιν — τοῦτο⁴ ὑμῖν φαγεῖν.⁴³ 42. — ὑμῖν⁴ ἐστιν.⁴⁰ 43. — ἐπὶ τῆς γῆς⁴⁴ 44. ὅτι ἅγιός — εἰμι⁴ ἐγώ — κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν⁴⁵ 45. ὅτι ἅγιός — εἰμι⁴ ἐγώ (om. κύριος).⁴⁶

CAP. XII.

2. תְּרִישׁ. Semen conceperit. Ο'. σπερματισθῆ. "Ἄλλος σπερματίση.¹
הַיּוֹם הַזֶּה בְּיָמֵי נִדָּה. Secundum dies impuritalis languioris (menstruationis) ejus. Ο'. κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφόδρου ('Α. ταισιωρίας. Σ. θλίψεως. Θ. ὀδύνης²) αὐτῆς.
4. בְּדָמֵי טַהָרָה. In sanguine purificationis. Ο'. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ (alia exempl. καθαρῷ³) αὐτῆς. Aliter: Ο'. ἐν αἵματι καθαρῷ ('Α. καθαρίσεως (s. καθάρσεως). Σ. Θ. καθαρισμού⁴) αὐτῆς.

³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. 82, 83. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (Pro χυτρώποδες Codd. VII, 85 (in marg.) formam Ionicam κυθρόποδες venditant.) ³⁸ Idem. Lectio quid sibi velit nescimus. ³⁹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. iii. 15. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 58, 118. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴³ Sic Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arm. 1, invito Vet. Lat. Cf. Cap. x. 11 in LXX. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. In Codd. 74, 76, 106, 134 locus sic habetur: ἀναμέσον τῶν ζῶων τῶν ἐσθιόμενων, καὶ ἀν. τῶν ζῶων τῶν μὴ ἐσθ. ⁴⁵ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. Desunt in Arab. 1, 2. ⁴⁷ Idem, repugnante Hebraeo. Deest tamen in libris nonnullis, inter quos numerantur Cod. IV in v. 6, et Cod. 72 in utroque v. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 118. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Idem. Deest in Arab. 1, 2. ⁴² Idem. Sic (pro ὅ ἐστιν ὑμῖν φ. τοῦτο) sine obelo Codd. VII, X, Lips., 30, 54, alii. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem.

CAP. XII. 1 Sic in textu Cod. 55, fortasse ex alio interprete, quocum consentit Graeco-Ven. ² Hesych.: "Secundum dies separationis menstruae, vel sicut LXX:

Secundum dies purgationis menstruae immunda erit. Quid autem hoc sit, alii interpretes planius ediderunt: Sym. quidem dicens, secundum dies separationis afflictionis; Aq. separationis miseriae; Theod. separationis doloris ejus." Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxviii. 60. Ad ἀφόδρου Codd. X, 85, in marg. sine nom.: ὀδύνης. Cf. ad Cap. xv. 33. ³ Sic Ald., Codd. IV, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130), Cat. Niceph., Arm. 1. "In aliis est καθαρῷ, quam lectionem agnoscit S. Augustinus, verum admonet legi in aliquibus libris, immundo."—Nobil. Vet. Lat.: in sanguine mundo ejus. Hesych.: "Sexaginta autem et sex diebus in sanguine mundo, id est, in purificatione, sedebit." ⁴ Cod. 85: 'Α. Σ. Θ. καθαρίσεως. καθαρισμού. ἀκαθάρτῳ. Minus emendate Cod. 130: 'Α. Σ. Θ. καθαρίσεται καθαρισμόφ ἀκαθάρτῳ. Ab his leviter discrepant Codd. X, Lips., qui sic habent: 'Α. Σ. Θ. καθάρσεως καθαρισμού (καθαρισμόν Lips.). Denique Montef., qui lectionem trium interpretum, καθαρίσεως καθαρισμού, ad Hebraea, כִּי־יִהְיֶה בְּדָמֵי טַהָרָה perperam aptat, insuper notat: "Tres vero Regiae Catenae MSS. [et Cat. Niceph. p. 1028] sic habent: 'Ακ. Σύμ. Θεοδ. καθίεις (unus kathieis) ἕως καθαρισμού. Forte melius legatur, καθίσασα ἕως καθαρισμού; nam de femina

5. כְּנִדְתָּהּ. O'. κατὰ τὴν ἀφεδρον ("Ἄλλος· ὀδύνην⁶) αὐτῆς.

עֲלֵי־דָמֵי טְהָרָה. O'. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ (alia exempl. καθαρῷ⁶) αὐτῆς. 'A. . καθαρίσεως. Σ. Θ. . καθαρισμοῦ.⁷

6. וַיִּבְרֵן־נָהָה. O'. καὶ νοσὸν ("Ἄλλος· υἶδον⁸) περιστεράς.

לְחַטָּאת. O'. περὶ ἁμαρτίας. "Ἄλλος· εἰς ἑλασμόν.⁹

7. וַיִּטְהַרְהָ. Et mundabitur. O'. καὶ καθαριεῖ αὐτήν. "Ἄλλος· καὶ καθαρισθήσεται.¹⁰

Cap. XII. 2. — πρὸς αὐτούς 4.¹¹ 6. — ἄμμων 4.¹²

7. — ὁ ἱερεύς 4.¹³

CAP. XIII.

2. כִּפְתַח אֹר בְּהָרָה. Scabies, aut papula lucens.

O'. (ὄσλη) σημασίας τηλαυγῆς (alia exempl. ἢ τηλαυγῆς; alia, ἢ τηλαυγῆς ἢ αὔγασμα¹). "Ἄλλος· λεπὶς ἢ αὔγασμα.²

לְעֵגְלָהּ. O'. ἀφή. "Ἄλλος· εἰς ἀφήν.³

2. וְהִרְבָּה. O'. (καὶ) ἀχθήσεται. Alia exempl. καὶ ἐλεύσεται.⁴

3. וְהִבְשֵׁר. O'. τοῦ χρωτός. "Ἄλλος· τῆς σαρκός.⁵

עֲמֹק. Profunda. O'. ταπεινή. 'A. Θ. κοίλη. Σ. βαθύτερον.⁶

4. לְבָנָה לְבָהָרָה. Papula lucens alba. O'. τηλαυγῆς (alia exempl. αὔγασμα⁷) λευκή. 'A. τηλαυγῆς λευκόν (Σ. ἔκλαμπρον).⁸ Aliter: 'A. καὶ οἱ λοιποὶ αὔγασμα λευκόν.⁹

וַיִּסְקַח. Et concludet. O'. καὶ ἀφοριεῖ ("Ἄλλος· συγκλείσει¹⁰).

5. וְפָצָה. Diffudit se. O'. μετέπεσεν. "Ἄλλος· διακέχεται.¹¹

וַיִּרְבֵּה. O'. καὶ ἀφοριεῖ (Θ. συγκλείσει¹²) αὐτόν.

6. וְפָצָה. O'. μετέπεσεν. "Ἄλλος· μετέβαλεν. Θ. διακέχεται.¹³

מִכִּפְתָּח. Scabies. O'. σημασία. 'A. ἐξανάδοσις. Σ. ἔκβρασμα. Θ. μασφάλ.¹⁴

agitur." Immo καθίεις ἕως non est nisi prava scriptura lectionis καθαρίσεως, quam uni Aquilae vindicavimus, alteram καθαρισμοῦ Symmacho et Theodotoni propriam tribuentes.

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad v. 2.

⁷ Sic Ald., Codd. IV, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130), Cat. Niceph., Arm. 1, Vet. Lat. ⁸ Cod. 85: 'A. Σ. Θ. καθαρίσεως. καθαρισμοῦ. Cod. 130: 'A. Σ. Θ. καθαρίσεως καθαρισμοῦ ἀκαθάρτῳ. Cf. ad v. 4.

⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁰ Idem. Cf. ad Cap. iv. 33. ¹¹ Sic in textu Codd. 53, 75. ¹² Idem. Vox deest in Comp., Codd. 16, 52, aliis, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹³ Idem.

CAP. XIII. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. IV, X, Lips., 15, 18, 29, aliis; posterior in Codd. 16, 30, 52 (sine priore ἢ), aliis, Cat. Niceph., Arm. 1, et Hesychio, qui e textu Seniorum affert: cicatrix significationis τηλαυγῆς αὐτὴ αὔγασμα. Idem in enarrando inter τηλαυγῆς et αὔγασμα, quasi duas leprae species, ita distinguit, ut haec nimis obscura sit, illa autem de longe conspiciatur. Frustra; nam αὔγασμα est alius interpretis, ut statim videbimus.

² Sic in marg. Codd. X, Lips., qui ad ὄσλη (ὄσλη, elatio cutis) lectionem aptant. Sed λεπὶς ad כִּפְתָּח pertinere testis est Syrus vulgaris, cui vox Hebraea **מַסְפָּל**, im-petigo, sonat, cujus origo est **מַסְפָּל**, squama, λεπὶς. Cf.

ad v. 7. ³ Sic in textu Codd. 54, 74, 75, 76, 134. Hesych.: ad maculam. ⁴ Sic Ald., Codd. VII, X (cum ἀχθήσεται in marg.), Lips., 16, 18, 29, alii, Hesych., Vet. Lat. Cod. 85 in textu: ἐλεύσεται; in marg. autem: ἀχθη (sic); unde Montef. eruit: "Ἄλλος· ἀχθῆ. "Ἄλλος· ἐλεύσεται.

⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Mox ad μεταβάλλη idem in marg. μετέβαλε (κατέβαλε 130). ⁶ Codd. Lips., 85. Vitiose Cod. 130: 'A. Θ. κὴληβαθύτερον (sic). Paulo aliter Nobil.: ἄκ. καὶ Σύμ. κοίλη, βαθύτερα; et sic sine nom.

Cod. 58 in marg. Sed pro ἠρῆρη credible est Symmachum τὸ θέαμα posuisse, ut ad Exod. iii. 3. ⁷ Sic Cod. 75. Hesych. e textu LXX virali affert: Si autem αὔγασμα album fuerit.

⁸ Codd. 85, 130 (qui pro Σ. habet Σ. οἱ λοιποὶ). Cf. ad v. 13. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum συγκλείσει). Cf. ad v. 5.

¹¹ Sic in marg. Codd. 85 (non, ut Montef., ἐκχ.), 130. Cf. ad vv. 6, 8. ¹² Codd. X, Lips. (cum συγκλίσει).

¹³ Idem (cum μετέβαλεν in marg. sine nom.). Anon. in Cat. Niceph. p. 1033: τὸ δέ, οὐ μετέπεσεν ἐν τῷ δέρματι, Θεοδοτίων, οὐ διακέχεται, φησί.

¹⁴ Codd. X (cum μασφάλει), Lips. (idem), 85, 130. Montef. e Cod. 85 exscripsit μασφάα, invito Holmesii amanuensi. Idem pro ΜΑCΦΑΑΕ non absurde corrigit ΜΑCΦΑΑΘ. Nobil. affert tantum: 'A. ἐξανάδοσις. Σ. ἔκβρασμα.

7. **מִפְּפָּה מִפְּפָּה**. Ο. μεταβαλούσα μετα-
πέση ή σημασία (Σ. τὸ ἔκφυμα¹⁵). 'Α. ἐπι-
δόσει ἐπίδῳ. . "Ἄλλος" πλατύνουσα πλατυνθῆ
ή λεπίς.¹⁶
8. **מִפְּפָּה**. Ο. μετέπεσεν. 'Α. ἐπέδωκεν. Σ.
ὑπερέβη. Θ. διακέχεται.¹⁷ Τὸ Σαμαρειτικόν
ἐπλατύνθη.¹⁸
10. **מִפְּפָּה**. Ο. οὐλή. "Ἄλλος" σήθ.¹⁹
- וּמִפְּפָּה בְּשָׂרִי**. Et signum carnis crudae.
Ο. καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιούς τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης.
"Ἄλλος" ὡς ὁμοίωμα σαρκὸς ζώσης.²⁰
11. **לִּפְפָּה וְאֵל**. Ο. καὶ ἀφοριεῖ. Alia exempl.
καὶ οὐκ ἀφοριεῖ.²¹ 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. Σ.
οὐχ ὑπερθήσεται.²²
13. **מִפְּפָּה**. Ο. μετέβαλε. 'Α. ἔστρεψεν. Σ. μετε-
χρώσθη.²³
- לְבָן**. Ο. λευκόν. Σ. ἔκλαμπρον.²⁴
15. **וְאֵת הַבָּשָׂר מִפְּפָּה**. Ο. τὸν χρώτα τὸν ὑγιή.
"Ἄλλος" τὴν σάρκα τὴν ζώσαν.²⁵
18. **מִפְּפָּה**. Ulcus. Ο. ἔλκος. 'Α. ἔξανάδοσις. Σ.
ἔκβρασμα.²⁶
19. **מִפְּפָּה**. Ο. οὐλή. "Ἄλλος" σήθ.²⁷

20. **לְפָּה**. Ο. ταπεινότερα. "Ἄλλος" κοιλοτέρα.²⁸
21. **וְאֵת הַבָּשָׂר**. Ο. καὶ ἀφοριεῖ ("Ἄλλος" χωρίσει²⁹)
αὐτόν.
22. **מִפְּפָּה מִפְּפָּה**. Ο. διαχύσει διαχέηται. "Ἄλ-
λος" πλατύνουσα πλατυνθῆ.³⁰
23. **מִפְּפָּה**. Ο. κατὰ χώραν (αὐτοῦ). "Ἄλλος"
ἐν τόπῳ (αὐτοῦ).³¹
24. **וְאֵת הַבָּשָׂר בְּרִיחַ**. Ο. καὶ σὰρξ ἐάν
γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ. "Ἄλλος" καὶ ἐν
δέρματι σαρκὸς ἐάν γένηται.³²
26. **מִפְּפָּה**. Ο. ἐν τῷ ἀυγάζοντι. Σ. (ἐν) τῇ
ἐκλάμψει.³³
- וְאֵת הַבָּשָׂר**. Ο. καὶ ἀφοριεῖ (Σ. τηρήσει. Θ.
συγκλείσει³⁴) αὐτόν.
28. **מִפְּפָּה**. Ο. κατὰ χώραν. "Ἄλλος" ἐν τόπῳ
αὐτοῦ.³⁵
- מִפְּפָּה**. Ο. τὸ ἀυγάζον. Σ. τὸ τηλαύγημα.³⁶
29. **מִפְּפָּה וְאֵת הַבָּשָׂר**. Ο. καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικί.
"Ἄλλος" (καὶ) ἀνὴρ ἢ γυνή.³⁷
30. **מִפְּפָּה**. Ο. ἐγκοιλοτέρα (s. κοιλοτέρα). "Ἄλ-
λος" βαθυτέρα.³⁸
- קָרַ**. Tenuis. Ο. λεπτή. "Ἄλλος" λευκή.³⁹

❖

¹⁵ Codd. Lips., 85, 130 (in marg. sine nom.). Cod. 54 in textu: ἡ σημ. τὸ ἔκφυμα. ¹⁶ Cod. Lips. Cod. X in marg. sine nom.: ἐπίδοσει ἐπίδῳ. πλατύνουσα πλατυνθῆ. Nobil. confuse affert: "A. et S.: ἐπίδοσει (non, ut Montef., ἐπίδῳ) ἐπίδῳ τὸ ἐμφύσημα." Corrupte Codd. 85, 130: 'Α. ἐπίδοσει (-ση 85) ἐπίδομα; unde tamen veram Aquilae lectionem eruisse sibi visus est Montef.: 'Α. ἐπίδῳση ἐπίδομα. Lectio autem anonyma, πλατύνουσα πλ. ἢ λεπίς, proculdubio est versionis Samaritanae, quae caractere Hebraeo sic habet: מִפְּפָּה מִפְּפָּה פָּה וְאֵת הַבָּשָׂר, h. e. si dilatando dilataverit se squama (scabiei). Cf. ad v. 8. ¹⁷ Nobil., Codd. X, Lips., 85. Cod. 130 in marg.: ἐπέδωκεν. ὑπερέβη. Θ. διακέχεται. Cod. 54 in textu: μετέπεσεν ἐπέδωκε. ¹⁸ Schol. apud Nobil. Cf. ad v. 7. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Est Theodotionis, ut videtur. Cf. ad Cap. xiv. 56. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Interpres, quisquis fuerit, accedit ad Syrum et Chaldaeam, qui מִפְּפָּה, מִפְּפָּה, signum, interpretati sunt. ²¹ Sic Comp., Codd. 53, 56, 57, alii, invitis Hesych. et Vet. Lat. ²² Cod. 85. Cod. 130: 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. οὐχ ὑπερθήσεται. Minus emendate Codd. X, Lips.: 'Α. οὐκ ἀποκλείσει. Σ. οὐχ ὑπερθήσεται. ²³ Codd. X, Lips., 85. Cod. 130 in marg.: ἔστρεψεν. Σ. μετεχρώσθη. ²⁴ Codd. X, Lips., qui ad ἐκάλυψεν lectionem male aptant. Cf. ad v. 4. ²⁵ Schol. apud Nobil. Cod. 54 in textu: τὸν χρ. τὸν ὑγ. τὴν σ. τὴν ζώσαν. ²⁶ Codd. X, Lips. ²⁷ Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 10. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem (hic et v. 21) Codd. 54, 75. Cf. ad v. 3. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 7. (In textu διαχύσει abest a Codd. II, III, 15, 19, aliis, Arm. 1.) ³¹ Idem. ³² Idem, teste Holmesio. In collatione Cod. X a Montefalconio descripta pro σαρκὸς invenimus σάρκες. ³³ Codd. X, Lips. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130 (cum τῇ ἐκλάμψει). ³⁴ Codd. X (cum στηρήσει), Lips. (cum στηρήσει et συγκλείσει). Minus probabiliter Codd. 85, 130: 'Α. τηρήσει. Σ. συγκλείσει. Cf. ad vv. 4, 5, 11. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Codd. 85, 130. Cod. Lips. affert: ΘΕ. τηλαύγημα. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 3. ³⁹ Idem. Sic in textu Codd. 16, 52, 57, alii.

30. קָנַח. *Porrigo*. Ο' θραῦσμα. Ἀ. ἀπόσπασμα.⁴⁰
 33. וְאֵת-הַקֶּטֶר. Ο' τὸ δὲ θραῦσμα. Ἀλλος' τὸ
 πέριξ.⁴¹
 36. לֹא-יִבְקֵר. *Non attendet*. Ο' οὐκ ἐπισκέψε-
 ται. Ἀ. οὐ ζητήσει.⁴²
 בִּשְׂעָרֵי הַצֹּהָב. *Ad pilos flavos*. Ο' περὶ τῆς
 τριχῶς τῆς ξανθῆς (alia exempl. ξανθιζούσης⁴³).
 Ἀ. εἰς τρίχωμα τὸ ξανθόν. Σ... τῆς στιλβῆς.
 Θ... τῆς ξανθῆς.⁴⁴
 38. בְּשָׂרָה. Ο' τῆς σαρκὸς (Ἀλλος' τοῦ χρωτὸς⁴⁵)
 αὐτοῦ.
 39. בְּתֵרֵן. *Vitiligo alba*. Ο' ἀλφός. Schol. Ἀλ-
 φὸς καλεῖται ἢ ἐπίλουςις ἢ καλουμένη μελανία,
 ἢ περὶ τὰς παρεῖας γινομένη ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ
 καύσωνος.⁴⁶
 42. אֶרְעַת פְּרַחַת הַיּוֹא. Ο' λέπρα (alia exempl.
 add. ξανθοῦσα, s. ξανθίζουσα⁴⁷) ἐστίν.
 44. הַיּוֹא הַקָּמֵא. Ο' Vacat. Alia exempl. ἀκά-
 θαρτός ἐστίν.⁴⁸
 45. הַקָּמֵא הַקָּמֵא. Ο' καὶ ἀκάθαρτος (alia exempl.

add. ἀκάθαρτος⁴⁹).

46. בָּרֶךְ יִשָּׁב. *Seorsim habitabit*. Ο' κεχωρισμέ-
 νος καθήσεται. Ἀλλος' καταμόνας οἰκήσει.⁵⁰
 47. פְּשִׁימָה. Ο' στυππύνφ. Ἀλλος' λινοῦ.⁵¹
 48. לְפִשְׁתֵּי רִצְמוֹר. *In rannis lineis et laneis*.
 Ο' ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς. Ἀλλος'
 εἰς τὸ στίππυον, καὶ εἰς τὸ ἔριον.⁵²
 51. עַל-הַיּוֹא (in priore loco). Ο' ἢ ἀφή. Ἀλλος' ἢ
 πληγή.⁵³
 תְּמַאֲרָה. *Irritans* (Graeco-Ven. ἀλγεινή). Ο'
 ἔμμονος. Ἀλλος' σπανίζουσα.⁵⁴ Τὸ Σαμα-
 ρεϊτικὸν φιλόνεκος.⁵⁵
 57. וְאֵת הַקָּמֵא הַקָּמֵא. Ο' ἐν φ̄ ἐστίν. Ἀλλος' ἐν φ̄
 ἐστίν ἐν αὐτῶ.⁵⁶

Cap. XIII. 3. χρωτὸς τ̄ αὐτοῦ.⁵⁷ 4. ὡς αὐτὴ
 δὲ ἐστίν ἀμαυρά.⁵⁸ 8. τ̄ οὐ μ̄ μετέπεσεν.⁵⁹ 13.
 τ̄ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς.⁶⁰ 22. (τ̄) ἐν τῶ ἔλκει ἐξήν-
 θησεν (μ̄).⁶¹ 24. (τ̄) ἀνύάζον (μ̄) τηλαυγές.⁶² 27.
 (τ̄) ἐν τῶ ἔλκει ἐξήνθησεν (μ̄).⁶³ 34. (τ̄) μετὰ τὸ
 ξυρηθῆναι αὐτόν (μ̄).⁶⁴ 39 (in posteriore loco).

⁴⁰ Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Scholium esse videtur, quod ad τὸ δέριμα rectius referatur. ⁴² Codd. X, Lips. In Cod. 54 duplex versio est: οὐκ ἐπισκέψεται οὐκ ἐπιζητήσει. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. X (cum ἐξανθ.), Lips. (idem), 16, 18, alii (inter quos 85, 130). ⁴⁴ Codd. 85, 130. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁶ Anon. in Catenis Regiis apud Montef., et Cat. Niceph. p. 1040. ⁴⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. VII, 15, 16, 19, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. X, Lips., 18, 29, alii. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 15, 19, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁴⁹ Sic Codd. VII, X, Lips., 18, 59. ⁵⁰ Cod. X in marg., teste Montef. Idem in textu, teste Holmes: κεχ. οἰκήσει; in marg. autem: καταμόνας. Cod. Lips. in textu: καταμόνας οἰκήσει κεχ. καθίσεται (sic). ⁵¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁵² Sic in marg. Codd. 85 (praem. ἦ), 130. Cod. 54 post στήμονι in textum infert: ἢ εἰς τὸ στίππυος (sic) καὶ εἰς τὸ ἔριον. ⁵³ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ⁵⁴ Sic in marg. Codd. X, 85 (bis), 130. Cod. Lips. in textu: σπανίζουσα ἔμμονος. "Vocabulum σπανίζουσα, quod in his modo Capp. xiii et xiv, quod scio, legitur, mutandum est in σπαθίζουσα a σπαθίζω, scalpere, radere [immo σπαθίζω nil sonare potest, nisi spatula agitare, sive illinere]; tunc cum קָמֵא et

cum קָמֵא [Ο' ἐστήρικται (v. 55), ad quem locum Nobil. affert: Schol. Ἀλλος' σπανίζουσαν, invitis libris nostris] satis convenit, et Aquilam fere prodit."—*Bahr*dt. Sincerissimum est σπανίζουσα, et Aquilae proculdubio tribuendum, qui pro Hebraeo קָמֵא, *maledictio*, σπάνον interpretatus est Deut. xxviii. 20. Mal. ii. 2. ⁵⁵ Nobil., et Anon. in Cat. Niceph. p. 1042: Τὸ Σαμαρειτικόν, φιλόνεκος ὅπισω δὲ παλαιουμένη αὐτὴν εἶπεν, ἀπὸ τοῦ, συνηγρῶσαν τῶ σώματι, καὶ ἀνίατον. Pro קָמֵא interpres Samaritanus in textu quidem קָמֵא habet; in versione autem, tum hic tum Cap. xiv. 44, קָמֵא; quod, respectu ad Chaldaicum קָמֵא, *irritare, exacerbare*, habito, malleum cum Graeco nostro φιλόνεκος, quam cum Castello *permanens* vertere. Quod ad alteram versionem *παλαιουμένη* attinet, adhuc in tenebris versamur. ⁵⁶ Sic (cum ἐν αὐτῶ in marg.) Cod. 85. ⁵⁷ Cod. IV. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Idem. Sic sine obelo Codd. 15, 55. ⁶⁰ Idem. Haec desunt in Comp., Codd. 16, 30, 52, alii, Arab. 1, 2. ⁶¹ Haec, quae desunt in Hebraeo et Arab. 1, 2, deficiente post μετε|βαλε (v. 14) Cod. IV, de nostro obelo jugulavimus. (Pro ἔλκει, δέρματι habent Codd. X (in marg.), Lips. (idem), 54, 74, alii.) ⁶² Vox ἀνύάζον deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁶³ Haec desunt in Cod. 71, Arab. 1, 2. ⁶⁴ Deest in Arab. 1, 2.

(-) τῆς σαρκὸς αὐτοῦ (4).⁶⁵ 49. - ἐργασίμφ (4).⁶⁶ 50. ἀφοριεῖ - ὁ ἱερέυς (4).⁶⁷ 51. ὄψεται - ὁ ἱερέυς (4).⁶⁸ 54. ἀφοριεῖ (-) ὁ ἱερέυς (4).⁶⁹ 57. - λέπρα (4).⁷⁰

CAP. XIV.

3. נִפְרָה. Ο'. ἰάται. "Ἄλλος ἤρται.¹
4. חֲרִיבִּי. Ο'. ὀρνίθια. "Ἄλλος στρουθία.²
חֲרִיבִּי. Ο'. κέδρινον. "Ἄλλος κυπάρισσος.³
חֲרִיבִּי. Ο'. κεκλωσμένον. "Ἄλλος διάφορον.⁴
5. כְּלִי. Ο'. ἀγγεῖον. "Ἄλλος ὄργανον.⁵
7. חֲרִיבִּי. Ο'. εἰς τὸ πεδίον. "Ἄλλος ἐπὶ προσώπων (s. προσώπου) τοῦ ἀγροῦ.⁶
10. מִנְחָה. Ο'. εἰς θυσίαν. "Ἄλλος κατάπασιν.⁷
גֶּבֶר. Ο'. κοτύλην. "Ἄλλος λόγγην.⁸ "Ἄλλος ξέστην.⁹
12. שֹׁפָרִים. Ο'. τῆς πλημμυλείας. "Ἄλλος περὶ τῆς πλημμυλείας.¹⁰ "Ἄλλος περὶ λυτρώσεως.¹¹
13. נִסְתָּה. Ο'. ἐστὶ. "Ἄλλος καὶ ἔσται.¹²
14. שֹׁפָרִים. Ο'. τοῦ τῆς πλημμυλείας. "Ἄλλος τοῦ μιάσματος.¹³
חֲרִיבִּי. Ο'. ἐπὶ τὸν λοβόν ("Ἄλλος ὕψος¹⁴).

16. מִן־חֲרִיבִּי. Ο'. καὶ βανεί (alia exempl. add. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου¹⁵).
17. חֲרִיבִּי. Ο'. ἐν τῇ χειρὶ. "Ἄλλος ἐπὶ τῆς χειρὸς.¹⁶
חֲרִיבִּי. Ο'. ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος. Alia exempl. ἐπὶ τὸ αἶμα.¹⁷
21. חֲרִיבִּי. Ο'. εἰς ἀφαίρεμα ("Ἄλλος ἀφόρισμα¹⁸).
22. יָדַי. Pro facultatibus suis. Ο'. ὅσα εὗρεν ("Ἄλλος ὡς ἂν δυνηθῆ¹⁹) ἡ χειρὶ αὐτοῦ.
24. חֲרִיבִּי. Ο'. ἐπιθήσει. "Ἄλλος ἀφοριεῖ.²⁰
חֲרִיבִּי. Ο'. ἐπίθεμα. "Ἄλλος ἀφόρισμα.²¹
29. מִן־חֲרִיבִּי. Ο'. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου. Aliter: Ο'. Σ. τοῦ ἐλαίου.²²
32. יָדַי. Ο'. καὶ τοῦ μὴ εὐρίσκοντος τῇ χειρὶ (αὐτοῦ). "Ἄλλος ἐὰν ἀδυνατεῖ ἡ χεὶρ αὐτοῦ.²³
33. חֲרִיבִּי. Ο'. πρὸς Μωυσῆν καὶ Ἀαρών. Alia exempl. πρὸς Μωυσῆν.²⁴ Οἱ λοιποὶ καὶ οἱ Ο'. καὶ πρὸς Ἀαρών.²⁵
34. חֲרִיבִּי. Ο'. ἐν κτήσει. Alia exempl. ἐν κληρῶ.²⁶ Οἱ λοιποὶ εἰς κατάσχεσιν.²⁷

⁶⁵ Deest in Comp., Cod. 58, Arm. 1. ⁶⁶ Cod. V (qui incipit: ἰματίω, ἢ ἐν τῷ δέματι). Vox deest in Cod. 82. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem. ⁶⁹ Idem. " Perit signum initiale.—Holmes. ⁷⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XIV. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ² Sic in marg. Codd. X, Lips. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum κυπάρισσος). ⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 4. xxviii. 5. ⁵ Sic in marg. (ad ὕσσωπον) Codd. X (cum τὸ ὄργγ.), Lips. Mox v. 6 ad τὸ ζῶν Cod. 85 in marg.: ἔξω, quod ad v. 7, τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον, pertinere videtur. Cf. Scharfenb. in *Antiquarum*. p. 87. ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum προσώπου). ⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. Nisi error scribae sit pro κάρπωσιν. Cf. ad Cap. vi. 15. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum λόγγην). ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁰ Sic (cum περὶ in marg.) Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19 (sine τῆς), 32, 54, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. v. 18. vi. 17. vii. 1. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130, Arm. 1; in textu autem Codd. 54, 74, 75,

alii. ¹³ Sic Cod. X in marg. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐπάκτις ἀπὸ, mox om. ἐπάκτις), Ald., Codd. VII (ut Comp.), X, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁷ Sic Cod. 15, 54, 75, Arab. 1, 2. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ¹⁹ Sic Cod. X in marg. Cf. ad Cap. v. 11. Cod. Lips. in textu: ὅσα ἂν δυνηθῆ εὐρέιν ἢ χ. αὐτοῦ, permixtis, ut videtur, duabus versionibus. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ἀφοριεῖ), Lips., 85, 130. ²¹ Idem. ²² Cod. 130 (non, ut Holmes., 'A. Σ.). Sic in textu Codd. XI, Lips., 18, 19, alii. ²³ Cod. X in marg. (cum δυνατεῖ). Concinnior foret lectio: φ' ἐὰν ἀδυνατήσῃ ἡ χ. αὐτοῦ. ²⁴ Sic Cod. 16, 18, 30, alii (inter quos 85), et Cat. Niceph. p. 1051. ²⁵ Cod. 85. Sic in textu Codd. V, 130, Arm. 1. ²⁶ Sic Comp., Codd. X (in marg.), Lips. (cum duplici lectione ἐν κληρῶ κτήσει), 16, 29, alii (inter quos 85, 130). ²⁷ Cod. 130 in marg.: Ο'. κτήσει. Οἱ λ. εἰς κατάσχεσιν. Cod. 85 in marg.: εἰς κατάσχεσιν. κτήσει.

36. **וְהִנֵּחַ אֶת-הַבַּיִת**. *Et praecipiet sacerdos, ut efferant omnia e domo.* Ο. και προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν. Ἄλλος· και ἐντελείται ὁ ἱερεὺς, και ἐκφορήσουσι τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ.²⁸

וְלֹא יִמָּצְאוּ. Ο. και οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται (Ἄλλος· ἀκαθαρτισθῆ²⁹). Ἄλλος· και οὐ μιανθήσεται.³⁰

כָּל-אֲשֶׁר. Ο. ὄσα. Ἄλλος· πάντα ὄσα.³¹

37. **וּמִרְאִיהֶן שָׂפָל**. Ο. και ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινότερα. Ἄλλος· και ἡ εἶδα αὐτῶν κοιλοτέρα.³² Ἄλλος· δυσειδής.³³

38. **וְהִסְגִּיר**. Ο. και ἀφοριεῖ (Ἄλλος· ἀποκλείσει³⁴).

41. **וְשָׂרְפוּ אֶת-הָקִצְוֹ**. *Quem abraserunt.* Ο. τὸν ἀπεξυσμένον. Alia exempl. ✕ ὃν ἀπέξυσαν.³⁵

42. **וְנָתַן**. *Et oblinet.* Ο. και ἐξαλείψουσι (Ἄλλος· χρίσουσι³⁶).

44. **כִּמְמַחֵר**. Ο. ἔμμονος. Ἄλλος· σπανίζουσα.³⁷ Ἄλλος· φιλονεικος.³⁸

45. **וְאֶת-גַּבְוֵיהֶן וְאֶת-בְּנֵיהֶן**. Ο. και τὰ ξύλα αὐτῆς, και τοὺς λίθους αὐτῆς. Alia exempl. και τοὺς

λίθους αὐτῆς, και τὰ ξύλα αὐτῆς.³⁹

49. **וְהִנֵּחַ**. Ο. ἀφαγίνσαι. Οἱ λοιποὶ περιαμαρτίσαι.⁴⁰

וְשָׂרְפוּ. Ο. κεκλωσμένον. Ἄλλος· ἀλλοιούμενον.⁴¹

56. **וְלֹא יִמָּצְאוּ**. Ο. και οὐλῆς, και σημάσις. Ἄλλος· και τοῦ σῆθ, και τοῦ ἐνδεδακός.⁴²

57. **וְהִנֵּחַ**. Ο. τοῦ ἐξηγήσασθαι (Ἄλλος· φωτίσαι⁴³).

Cap. XIV. 9. **פָּגֹוֹנָא** (✕) αὐτοῦ (♣).⁴⁴ 38. ἀφοριεῖ (♣) ὁ ἱερεὺς.⁴⁵ 39. τὴν οἰκίαν.⁴⁶ 42. ἀπεξυσμένους.⁴⁷ 47. τὴν και ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.⁴⁸ — και ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.⁴⁹ 49. (♣) ζῶντα καθάρᾳ (♣).⁵⁰ 51. (♣) ἐν αὐτοῖς.⁵¹

CAP. XV.

1. **וְיִדְבַר**. Ο. και ἐλάλησεν (Ἄλλος· εἶπεν¹).

2. **וְהָיָה**. Ο. λαλήσων τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, και ἐρείς αὐτοῖς (alia exempl. πρὸς αὐτούς²). Οἱ λοιποὶ και

²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Auctor, ni fallor, est Symmachus, quem, ut solet, imitatus est Hieron.: *At ille praecipiet, ut efferant universa de domo.* ²⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Lectio Aquilam prodit.

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 75.

³¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³² Sic in marg. Codd. X (cum *εἶδεια*), Lips. Fortasse est Symmachi, coll. Hex. ad Job. xli. 1. Ezech. i. 13. ³³ Idem. ³⁴ Idem. Cf. ad Cap. xiii. 4, 5.

³⁵ Sic Cod. V. Lectionem Ed. Rom. τὸν ἀπεξυσμένον reprobant Codd. II, III, XI, invito Vet. Lat. ³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox v. 33 pro *ἐξαλείφθη* Cod. X in marg.: *χρισθῆναι*; Cod. Lips.: *ἀποχρισθῆναι*. Cf. Hex. ad Ezech. xiii. 10, 12.

³⁷ Sic in marg. Codd. X (ad *διακρυχται*), Lips. (idem), 85. Cf. ad Cap. xiii. 51. Cod. 130 in marg. ad *καθειλοῦσι* (v. 45): *σπανίζουσιν* (sic). ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xiii. 51.

³⁹ Sic Codd. V, 72, 108, Arab. 1, 2. ⁴⁰ Codd. X, Lips. (cum *οἶα* pro *οἶ λ*). Cod. 85 in marg.: *περὶ ἁμαρτίας*. Cod. 130 in marg.: *Οἱ λοιποὶ περὶ ἁμαρτίας*. Cf. ad Cap. vi. 26. vii. 7. ix. 15.

⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xxxv. 23, 25, 35, ubi

Theodotoni tribuitur. Mox ad *κεκλωσμένον* (v. 52) Codd. 85, 130, in marg.: *ἀλλοιουμένον*.

⁴² Sic in marg. Codd. 85, 130. Codd. X (teste Holmesio), Lips. lectionem τοῦ ἐνδεδακός ad τοῦ αἰγάγοντος referunt. Ad *σῆθ* cf. ad Cap. xiii. 10, 19. Altera autem versio, τὸ ἐνδεδακός (q. d. *id quod cedit, laxum, χαῖνον*), nescio an de *tumore* intelligenda sit, et ad primariam notionem vocis Hebraeae *פֶּשֶׁף*, *effudit, expandit*, referenda.

⁴³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. x. 11. ⁴⁴ Sic sine aster. Cod. 15, Arab. 1, 2.

⁴⁵ Cod. V, teste Holmesio: *ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς*: (sic). Deest ὁ ἱερεὺς in Codd. 58, 72. ⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 55, Arab. 1, 2. ⁴⁸ Idem. Desunt in Codd. 30, 52, aliis, Arab. 1, 2.

⁴⁹ Idem. Desunt in Comp., Codd. 16, 30, 52, aliis, Arab. 1, 2. ⁵⁰ Haec desunt in Codd. 16, 30, 52, aliis, Arab. 1, 2. Deficiente Cod. V, hanc et sequentem lectionem obelo de nostro jugulavimus.

⁵¹ Deest in Cod. 58.

CAP. XV. ¹ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. Lips., 16, 30, 52, alii (inter quos 130, cum *ἐλάλησεν* in marg.). ² Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii (inter quos 85, 130).

- οι Ο' λαλήσατε τοῖς υιοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς.³
2. **Fluens** (semine). Ο' βύσις. Ἄλλος βέων.⁴
3. **Obstruxerit**. Ο' συνέστηκε. Ἄ. ἐσφραγίσθη. Σ. περιπήγνυται. Θ. ἐσφράγι-κεν.⁵ Τὸ Σαμαρειτικόν ἐσπίλωσεν.⁶
- 4, 6. **οἰορρῆς**. Ο' ὁ γογορρῆς. Οἱ λοιποὶ ὁ βέων.⁷
7. **σάρκός**. Ο' τοῦ χρωτός. Ἄλλος τῆς σαρκός.⁸
8. **Spuerit**. Ο' προσσιελίσθη. Ἄ. ἐπιτύση.⁹ Τὸ Σαμαρειτικόν πτύση.¹⁰
9. **Cyrtus**. Ο' ἐπίσαγμα ὄνου. Ἄλλος κάθισμα.¹¹
- 9, 10. **ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἐσπέρας. καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ. Ἄλλος μιανθήσεται. καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος ἀπὸ πάντων τῶν ὄντων ἐπ' (fort. ὑπ') αὐτόν.**¹²
12. **νιφθήσεται** (s. νιφθήσεται). Ἄλλος πλυθήσεται.¹³
13. **τὸ σῶμα ὑδατι**. Alia exempl. τὸ σῶμα αὐτοῦ ὑδατι ζῶντι.¹⁴
17. **γένηται**. Ο' ἦ. Ἄλλος γένηται.¹⁵

19. **In impuritate ejus**. Ο' ἐν τῇ ἀφέδρω αὐτῆς. Ἄλλος ἐν τῇ μετακινήσει αὐτῆς.¹⁶
20. **κοιτάζηται**. Ἄλλος καθενδῆσει.¹⁷
- χωρισμοῦ**¹⁸ αὐτῆς.
24. **ἀκαθαρσία** (Ἄλλος ὁ χωρισμὸς¹⁹) αὐτῆς.
27. **αὐτῶν**. Ο' αὐτῆς. Ἄλλος αὐτῶν.²⁰
28. **ἐξ αὐτῆς** (s. ἐαυτῆς). Ἄλλος ἐξ αὐτῆς.²¹
33. **Et menstruantis**. Ο' καὶ τῇ αἱμορροούσῃ (Ἄλλος ὀδύνηρα²²).

Cap. XV. 3. (—) ἐν αὐτῷ (4).²³ (—) πᾶσαι αἱ ἡμέραι—ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστι (4).²⁴ 4 (in posteriore loco). (—) ὁ γογορρῆς (4).²⁵

CAP. XVI.

2. **παντὶ καιρῷ**. Ο' πᾶσαν ὥραν. Ἄλλος παντὶ καιρῷ.¹
4. **διπλοῦν λευκόν**. Ο' χιτῶνα λινοῦν (Ἄλλος διπλοῦν.² Ἄλλος διπλοῦν λευκόν³).

³ Codd. 85, 130 (om. καὶ οἱ Ο'). In textu Codd. 53, 58: λαλήσατε... ἐρεῖτε; Cod. 15, Arab. 1, 2: λαλήσατε (non ἐρεῖτε). ⁴ Sic Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 4. ⁵ Codd. X (cum περιπήγνυται), Lips. (idem), 85 (cum Θ. ἐσφράγι-σται). Cod. 130 affert: Θ. ἐσφράγικεν. Ἄ. ἐσφραγίσθη. Symmachi versionem secutus est Hieron., vertens: *concreverit*. ⁶ Codd. X, Lips. (cum ἐσπίλωσεν). ⁷ Codd. Lips. (bis), 85 (cum βέων sine nom. in priore loco), 130 (in posteriore loco). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem Codd. Lips., 15. ⁹ Hesyeh.: "Propter quod Aquila: *si superexspuerit*." ¹⁰ Cod. Lips. Minus probabiliter Cod. X in marg.: τὸ σῶμα πτύση. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. In textu ὄνου reprobant Ald., Codd. VII, X, Lips., 16, 29, alii, invitiss Hesyehio et Vet. Lat. ¹² Sic Cod. Lips. in marg. ¹³ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Comp., Codd. 52, 74, alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. Lips., 54, 74, alii. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Cod. 54 in textu: ἐν τῇ μετακινήσει αὐτῆς ἀφέδρω. Cf. Hex. ad Zach. xiii. 1. Hesyeh.: "Septem dies separabitur.

Quod alii: *erit in purgatione [ἀφέδρω] sua*; alii vero interpretes: *in separatione iniquitatis [ἀδικίας] suae*; alii autem *miseriae [ταλαιπωρίας] ediderunt*." Lectiones pertinent ad Cap. xii. 2, ad quem locum ex eodem Hesyehio plenius allatae sunt, excepta secunda, de qua nihil comperturn habemus. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130, scilicet ut integra lectio sit: ἐν τῇ ἀφ. τοῦ χ. αὐτῆς. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85. Mox v. 25 ad τῆς ἀφέδρου in priore loco Cod. 85 in marg.: τοῦ χωρισμοῦ. ²⁰ Sic Cod. 85 in marg. ²¹ Sic Cod. X in marg. Cod. Lips. in textu: ἐξ αὐτῆς ἐαυτῆς. ²² Sic Cod. 85 in marg. Proculdubio est Theodotionis, coll. Hex. ad Lev. xii. 2. Jesai. xxx. 22. ²³ Deest in Cod. 58. ²⁴ Desunt in Comp., Arab. 1, 2. ²⁵ Deest in Codd. 58, 84, 106, 134, Arm. 1.

CAP. XVI. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg. (non, ut Holmes., in textu): κατὰ πᾶσαν ὥραν εἰς τὰ ἄγια. ² Sic in marg. Codd. 85, 130. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips., ex duplici versione. Cf. ad Cap. vi. 10. Mox ad περισκελὲς λινοῦν Codd. X, Lips., 85, 130, in marg.: διπλοῦν.

4. וּבִצְבָתִי. O'. και ζώνη λιγῆ ("Allos διπλῆ.⁴ "Allos διπλῆ λευκῆ⁵).
- וּבִמְצָתִי. O'. και κίδαριν ("Allos μίτρα⁶).
- 5, 7. שְׂצִירִים. O'. χιμάρους. "Allos τράγους.⁷
6. לֹא־תִשָּׂא אֶת־פִּי אֲשֶׁר־לִי. O'. τὸν περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ (alia exempl. τὸν ἑαυτοῦ⁸).
8. וְהָיָה לְךָ חֵטְא וְגֵרָל וְגֵרָל לִיהִיָה לְךָ חֵטְא וְגֵרָל. O'. κλήρον ἓνα τῷ κυρίῳ, και κλήρον ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ. Σ. κλήρον ἓνα εἰς κύριον, και κλήρον ἓνα εἰς τράγον ἀπερχόμενον.⁹
- וְהָיָה לְךָ חֵטְא. Azazelī (daemoni maligno). O'. τῷ ἀποπομπαίῳ. 'A. εἰς κεκραταιωμένον. Σ. εἰς ἀπερχόμενον.¹⁰ Aliter: 'A. εἰς τράγον ἀπο-

- λύμενον (s. ἀπολελυμένον).¹¹
9. וְהָיָה. O'. και προσοίσει ("Allos ποιήσει¹²).
10. וְהָיָה לְךָ חֵטְא. (in posteriore loco). O'. εἰς τὴν ἀποπομπήν. Σ. εἰς τράγον ἀφιέμενον.¹³
- וְהָיָה לְךָ חֵטְא. O'. εἰς τὴν ἀποπομπήν, και ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον.¹⁴ "Allos (εἰς) Ἄζαζήλ εἰς τὴν ἔρημον.¹⁵
- וְהָיָה לְךָ חֵטְא. O'. εἰς τὴν ἔρημον. Alia exempl. εἰς τὴν ἔρημον. και λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον.¹⁶
13. וְנָצַח. O'. ἡ ἀτμίς. "Allos νεφέλη.¹⁷
15. וְהָיָה לְךָ חֵטְא. O'. τὸν χίμαρον. "Allos τὸν τράγον.¹⁸

⁴ Sic in marg. Cod. 85. ⁵ Sic in marg. Codd. X (cum διπλῆ λευκῆ), Lips. (cum διπλῆ λευκῆ), 108 (ut X). ⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum μίτρα). Cf. ad Cap. viii. 9. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. 16, 29, alii (inter quos 85, 130, uterque cum χιμάρους in marg.). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X (cum αὐτοῦ), XI, Lips. (ut X), 16, 30, alii. Sic fere iidem ad v. 11 (bis). ⁹ Codd. X (cum στρατηγὸν pro τράγον), Lips. Procop. in Octat. p. 357: "Sym. sic praesentem locum transtulit: *Sortem unam ad hircum abevitum* [quasi ab Ἰ, capra, et Ἰν, abiens]." ¹⁰ Codd. X (cum καικρατειωμένον), Lips. (cum κεκρατειωμένον), 85. Hesyeh.: "*Capra ergo emissarius*, utpote qui emissus est, et non immolatur, dicitur. Cujus autem rei gratia non immolatur, qui ad *confirmatum* deputatus est, sicut Aquila edidit?" Ceterum haud mediocriter nobis arridet conjectura antecessoris nostri C. F. Bahrđt, qui propter facilem confusionem voculae και compendiose scriptae, et sigli C vel S, integram hanc lectionem Aquilae soli vindicandam esse affirmat, legendo: 'A. εἰς κεκραταιωμένον και εἰς ἀπερχόμενον; scilicet ut vox Hebraea divisim scribatur, vel saltem reddatur: Ἰ, fortis (quod eidem interpreti κεκραταιωμένος sonat Jesai. xix. 4), et Ἰν, abiens. Quod vero contra Bahrđtii emendationem objicit Scharfenb. in *Animadv.* p. 88, Aquilam tam diligenter numerare verba Hebraica, ut ne unam quidem litteram vel addat vel detrahat, id non nimis urgendum esse apparet ex versione istius interpretis, τοῦ ταπεινώφρονος ΚΑΙ ἀπλοῦ, pro Hebraeo קַמְלִים (Psal. xv. 1); ne dicamus, nostrum locum facilem correctionem admittere: 'A. εἰς κεκραταιωμένον ἀπερχόμενον. Nec praetereunda est alia lectio, quam e Nobil. et Catenis Regis (non e Basiliano, qui error est Bahrđtii) exscripsit Montef.: 'A. [Cat. Niceph. p. 1065: 'A. και Θεοδ.] κληρος εἰς κεκρατημένος και εἰς ἀπερχό-

μενος; quae, etsi depravata, emendationi propositae aliquatenus favet. ¹¹ Theodoret. Quaest. XXII in Levit. p. 199: Καὶ ὁ Σύν. δὲ τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ἠρμήνευσεν, εἰς τράγον ἀπερχόμενον, ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν ὁ δὲ Ἄκ., εἰς τράγον ἀπολυόμενον [Niceph. p. 1066: ἀπολελυμένον] εἰς τὴν ἔρημον. Apollinarius in Cat. Niceph. p. 1068: Τὸν χίμαρον τὸν ἀποπομπαῖον ὁ Σύν., τράγον ἀπερχόμενον Ἄκ., τράγον ἀπολελυμένον. Lectio ad alteram Aquilae editionem pertinere videtur. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 64 (cum π. αὐτῶν), 108, 118. ¹³ Codd. X, Lips. Ad prius ἠνῆμῆς, O'. τοῦ ἀποπομπαίου, Cod. 85 in marg. sine nom.: εἰς τρ. ἀφιέμενον, quod Theodotionis esse frustra suspicatur Montef. Ceterum ad h. l. Procopius in Octat. p. 356: "Verum necessitas postulabat, ut ostenderetur Deum imperasse, ut sibi etiam offerretur hircus, qui deportabatur. Id quidem facile probatum est. Nam inquit: *Accipies hircum vivum coram Domino, ut exspiatio per eum fiat, et relegetur in desertum.* Quod quidem interpretatus est Aquilas in hunc modum, ut referatur praedicta in hircum, qui in solitudinem emittebatur." Unde tamen de versione Aquilae nihil certi colligi potest. ¹⁴ Obelus est in Cod. V, testibus Grabio et Montef. Praeterea copula deest in Codd. II, III, V, 15, 19, aliis. Haec, και ἀφ. αὐτὴν, absunt ab Arab. 1, 2, et Theodoro. ¹⁵ Sic Cod. Lips. in marg. Cod. X in textu: εἰς ἀζαζήλ εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἀποπομπήν. Praeterea ad και ἀφήσει εἰς τὴν ἔρ. Codd. X, Lips., in marg.: ἀφήναι (sic) εἰς τὴν ἔρ. ¹⁶ Sic Ald., Codd. X (sub X, cum ὁ χίμαρος), XI, Lips. (ut X, sine X), 16 (cum τοῦ λαοῦ pro αὐτῶν), 18 (ut Lips., cum γῆν ἄβατον), 29, 30 (cum γῆν ἀβάτων), alii, Arm. 1. ¹⁷ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. 85. ¹⁸ Sic in textu Ald., Codd. 16, 29, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum χίμαρον in marg.). In vv. 18, 20, 27, similis

16. עֲלֵה-הַקֹּדֶשׁ. Ο'. τὸ ἅγιον. Ἄλλος· περὶ τῶν ἁγίων.¹⁹
 וְהִשָּׁחֵט אֶת-הַזֶּבֶחַ הַשֵּׁנִי. Ο'. τῆ ἑκτισμένη (Ἄλλος· τῆ κατασκηνούση²⁰) ἐν αὐτοῖς ἐν μέσφ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν. Ἄλλος· (τῆ) συνοικησάση αὐτοῖς ἐν τοῖς μιάσμασιν αὐτῶν.²¹
17. וְבָעַד לְעֹלֵה-הַקֹּדֶשׁ. Ο'. καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς (Ἄλλος· ἐκκλησίας²²) υἴῶν (Ἄλλος· τῶν υἴῶν²³) Ἰσραήλ.
21. וְהִתְקַדְּשׁוּ עָלָיו. Et confitebitur super eum omnes iniquitates. Ο'. καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας. Ἄλλος· καὶ ἐπενεχθήσονται αὐτῷ πᾶσαι (αἱ ἀνομιαί).²⁴
 וְהִשָּׁחֵט. Ο'. τὰς ἀδικίας (Ἄλλος· ἀτοπίας²⁵) αὐτῶν.
 וְהָיָה. Opportune obvii. Ο'. ἐτόιμου. Ἄλλος· καιρίμου. Ἄλλος· πλανητεύοντος.²⁶
22. אֶל-אֲרָצָה-נְחֻשֶׁת. In terram seclusam. Ο'. εἰς γῆν ἄβατον (Ἄλλος· γάζαρα.²⁷ Ἄλλος· συγκερμιμένην²⁸).
23. וְהָיָה לְהִיטוֹלֵי לִינָה. Ο'. τὴν στολὴν τὴν λινῆν. Ἄλλος· τὰ φάραε τὰ λευκά.²⁹
26. וְהָיָה לְעֹלֵה-הַקֹּדֶשׁ. Ο'. καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἀφῆσιν (Ἄλλος· εἰς τὴν ἀποπομπήν³⁰).

- Ἄλλος· καὶ ὁ ἐξαποστελλόμενος ἅμα τῷ χιμάρφ εἰς Ἀζαζήλ.³¹
29. וְעָנָה. Affligetis. Ο'. ταπεινώσετε. Ἄλλος· κακώσετε.³²
31. וְשַׁבְּתָה שַׁבְּתֹת. Ο'. σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις αὐτή. Alia exempl. σάββατα σαββάτων.³³
 וְעָנָה. Ο'. καὶ ταπεινώσετε (Ἄλλος· κακώσετε³⁴).
32. וְהָיָה לְכַהֵן יוֹדֵעַ-תְּמִינָה. Quemque conseraverit ad sacerdotem agendum. Ο'. καὶ ὃν ἀντελειώσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἱερατεύειν. Ἄλλος· καὶ οὐ ἐπληρώθη ὁ τόπος ἱερατεύειν.³⁵
 וְהָיָה. Ο'. μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἄλλος· ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.³⁶
 וְהָיָה. Ο'. τὴν λινῆν. Ἄλλος· (τὴν) διπλῆν.³⁷
33. וְהָיָה לְעֹלֵה-הַקֹּדֶשׁ. Sacrarium sanctum. Ο'. τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου. Ἄλλος· ἁγίασμα τὸ ἅγιον.³⁸

Cap. XVI. 1. — πῦρ ἀλλότριον 4.³⁹ 2. — τοῦ μαρτυρίου 4.⁴⁰ 15. — ἐναντι κυρίου 4.⁴¹ 20. — καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ 4.⁴² 21 (in posteriore loco). — τοῦ ζῶντος 4.⁴³ 22. (X) πάσας (4) τὰς ἀδικίας.⁴⁴ 29. — τοῦτο 4.⁴⁵

est lectio. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Codd. 54, 75. ²⁰ Sic in marg. Cod. 130. ²¹ Sic in marg. Cod. X, teste Holmes. Symmachi esse videtur. ²² Sic in marg. Codd. 85, 130. ²³ Idem. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁵ Idem. ²⁶ Ad ἐτόιμου Cod. X in marg.: καιρίμου πλανητεύοντος; sed alter codex ad ἐτόιμου, καιρίμου, ad ἐπὶ τὴν ἔρημον vero, πλανητεύοντος refert. Posterior autem lectio, cum nihil cum Hebraeo commune habeat, pro glossa habenda esse videtur. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁸ Cod. 85 in marg. Videtur esse Theodotionis, qui σύγκριμα pro וְהָיָה posuit Dan. iv. 14, 21. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. vi. 10, 11. ³⁰ Idem. ³¹ Idem (cum χιμάρφ). Cf. ad v. 10. ³² Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum κακώ-σεται); in textu autem Codd. 54, 75. Cod. X in marg., teste Holmes.: κακώσετε. ἐκλιτεύσατε (fort. ἐκητεύσατε. Cf. ad Cap. xxiii. 27). Ad κακώσετε cf. Hex. ad Psal. cxv. 1. Jesai. lviii. 5. ³³ Sic Comp., Codd. V, VII, X,

Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἀνάπαυ-σις αὐτή in marg.). ³⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. 74, Theodoret., qui notat: κακῶσιν δὲ τὴν νηστείαν ὀνόμασεν. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³⁷ Sic Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 4. ³⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³⁹ Sic e Cod. V, ut videtur, Grabius, repugnante Montef., qui post ἀφαιρίσαι Cap. xiv. 49 rursus incipit a κοιμηθῆ ἐπ' αὐτῆς Cap. xv. 24. Holmesii autem amanuensis ad Cap. xiv. 49 notat: "Desunt sequentia usque ad Cap. xvi. 29." Cf. quae observavimus ad Exod. xxxvii. 15, not. 26. ⁴⁰ Cod. V, testantibus Grabio et Montef. ⁴¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴² Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁴³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Sic sine aster. Codd. V, 15, 58, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Sic Grabius e Cod. V, qui tamen, teste Montef., pingit: — καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰῶ-νον:.

CAP. XVII.

3. *וְהָיָה*. *Ο'* ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν.¹
5. *וְהָיָה*. *Ο'* σφάξουσιν (s. σφάξωσιν). "Ἄλλος" θυσιάζωσιν.²
7. *וְהָיָה*. *Daemonibus silvestribus. Ο'* τοῖς ματαίσις. "Ἄ." τοῖς τριχιώσιν. *Θ.* τοῖς σεειρέμ.³
9. *וְהָיָה*. *Ο'* ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. *Alia exempl. ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.*⁴
10. *וְהָיָה*. *Ο'* καὶ ἐπιστήσω ("Ἄλλος" δώσω⁵) τὸ πρόσωπόν μου. "Ἄλλος" καὶ στήσω τὴν ψυχὴν μου.⁶
11. *וְהָיָה*. *Ο'* ἐκ ("Ἄλλος" ἐκ μέσου⁷) τοῦ λαοῦ αὐτῆς.
11. *וְהָיָה*. *Ο'* ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἵμα αὐτοῦ ἐστι. "Ἄλλος" ὅτι ἡ ψυχὴ πάσης σαρκὸς ἐν τῷ αἵματι ἐστιν.⁸
- וְהָיָה*. *Ο'* τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ("Ἄλλος" αὐτό⁹).
13. *וְהָיָה*. *Ο'* θηρίον. "Ἄ." ζῶον.¹⁰
- וְהָיָה*. *Ο'* τῆ γῆ. "Ἄ." Σ. χῶσι. *Θ.* χῶματι.¹¹
14. *וְהָיָה*. *Sanguis ejus cum anima*

ejus conjunctus est. Ο' αἷμα αὐτοῦ (*alia exempl. add. ἐν ψυχῇ αὐτοῦ*¹²) ἐστι. Σ. (ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς) τῷ αἵματι αὐτῆς ἥνωται.¹³

Cap. XVII. 4. μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ (*sic*), — ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὀλοκαύτωμα ἢ εἰς (*sic*) σωτήριον— ἐνέγκῃ αὐτό.¹⁴ 6. — κύκλω ἀπέναντι κύριου.¹⁵

CAP. XVIII.

3. *וְהָיָה*. *Ο'* κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ("Ἄλλος" ἔργα¹).
- וְהָיָה*. *Ο'* καὶ τοῖς νομίμοις ("Ἄλλος" ἡκριβασμένοις, s. ἡκριβωμένοις²) αὐτῶν.
4. *וְהָיָה*. *Ο'* καὶ τὰ προστάγματά ("Ἄλλος" ἡκριβωμένα³) μου.
5. *וְהָיָה*. *Ο'* καὶ πάντα τὰ κρίματά ("Ἄλλος" δικαιώματα⁴) μου.
6. *וְהָיָה*. *Οmnis homo ad omne consanguineum* (Graeco-Ven. πρὸς ὀτιοῦν συγγενῆς) *carnis suae. Ο'* ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεία σαρκὸς αὐτοῦ. "Ἄλλος" ἀνὴρ ἀνὴρ πρὸς πᾶν λίμμα [σύνεγγυς γένους αὐτοῦ].⁵

CAP. XVII. ¹ Nobil.: "AA. LL. non habent verba, ἡ—ἐν ὑμῖν." Sic Comp., Codd. V, XI, 16, 19, alii (inter quos 85, 130, qui in marg. tantum habent), Arab. 1, 2, Arm. 1. Huc pertinere videtur annotatio in marg. Codd. 85, 130 ad Cap. xvi. 29 (καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκ. ἐν ὑμῖν): "Ἐνια δὲ τῶν ἀντιγράφων, ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκ. ἐν ὑμῖν." Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum —ζουσιν), 85, 130. ² Mox ad σωτήριον Codd. 85, 130, in marg.: εἰρημικῶν. Cf. ad Cap. iii. 1. ³ Codd. X (cum 'A. Σ. pro 'A.), Lips., cum scholio: τριχιώσι δαίμοσιν εἶπεν ἄκ., ἐπεὶ καὶ τοιαύτης εἰσὶ τινες φύσεις αὐτῶν. Codd. 85, 130: "A. τοῖς τριχιούσιν, scriptura deteriore. Cf. Hex. ad Jesai. xiii. 21. xxxiv. 14. ⁴ Sic Ald., Codd. V, 16, 30, alii (inter quos 85 (cum altera lectione in marg.), 130), Arab. 1, 2. Codd. X (teste Holmes.), Lips., in marg.: ἡ ψυχὴ ἐκείνη. ⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. XI, 15 (cum ἐπιστήσω), 71 (cum mixta lectione: καὶ ἐπὶ (*sic*) πρ. μου στήσω τὴν ψυχὴν μου). ⁷ Sic in textu Cod. 58, Arab. 1, 2. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu

autem char. min. Grabe. ¹⁰ Codd. X, Lips., qui ad θῆρευμα lectionem referunt. Sed cf. Hex. ad Gen. i. 28, 30. Jesai. xxxv. 9. Jerem. xxvii. 6. ¹¹ Codd. X (ut videtur), Lips., 85, 130. Cf. Hex. ad Job. xiv. 8. ¹² Sic Cod. 58 (non, ut Holmes., ἐν ψυχῇ tantum). ¹³ Cod. 85 in marg. sine nom., exscribente Montef.: τῷ αἵματι αὐτῆς (αὐτοῦ Holmes.) ἥνωται. Cod. Lips. vero: Σ. τὸ αἷμα αὐτῆς ἥνωται. ¹⁴ Cod. V. Haec desunt in Comp., Arab. 1, 2. ¹⁵ Idem, testibus Gratio et Montef. Holmesii amanuensis pingit: — κύκλω ἀπέναντι κυρίου; invito Hebraeo. Haec, κύκλω ἀπέναντι, desunt in Cod. XI, Arab. 1, 2. Vocem priorem reprobant Comp., Codd. 16, 19, 29, alii, Arm. 1.

CAP. XVIII. ¹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum ἡκριβωμ.), 130 (idem). Cf. ad Cap. x. 11. xx. 22. ³ Sic in marg. Cod. 85. ⁴ Codd. 85, 130, in marg.: ἅγια δικαιώματα. ἀκριβάματα; quorum posterius ad ἡἰἰἰ retraceandum esse quisvis videt; ἅγια autem quo pertinetat obscurum est. ⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. (De scriptura λίμμα, quam ad Rom. xi. 5 tuentur Codd. A, N, B' (λημμα B²), C, D¹,

7. עָרוּת. *Nuditatem.* Ο'. ἀσχημοσύνην. "Ἄλλος" αἰδῶ.⁶
9. מוֹלֶדֶת בַּיִת אוּ מוֹלֶדֶת צִוּי. Ο'. ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἕξω. "Ἄλλος" γέννημα οἴκου ἢ γέννημα ἕξω.⁷
11. מוֹלֶדֶת אֲבִיהָ. Ο'. ὀμοπατρία. "Ἄλλος" ὀμομητρία.⁸
12. שָׂאֵר אֲבִיהָ. Ο'. οἰκεία γὰρ πατρός σου. "Ἄλλος" αἷμα (fort. λίμμα) γὰρ πατρός σου.⁹
14. הוּא רֵחָה לְךָ. *Amica tua est.* Ο'. συγγενής γὰρ σου ἐστίν. "Ἄλλος" ὡς ἀδελφὴ πατρός σου ἐστίν.¹⁰
17. שֵׁשׁ אֲרָה. *Consanguinitas.* Ο'. οἰκεία γὰρ σου. "Ἄλλος" λίμμα αὐτῆς.¹¹
- וְזֶה הוּא. *Scelus est.* Ο'. ἀσέβημά (Σ. μῦσος. Θ. ζέμμα¹²) ἐστίν.

19. בְּנֵי. Ο'. ἐν χωρισμῶ. "Ἄλλος" ἐν μάσματι.¹³
21. לְהַעֲבִיר לְמוֹלֶחַ. *Ad traducendum (per ignem) Moloch.* Ο'. λατρεύειν ἄρχοντι. 'Α. Σ. Θ. παραβιβάσαι τῷ Μολόχ.¹⁴
23. בְּכָל-בְּהֵמָה. Ο'. πρὸς πᾶν τετράπουν. "Ἄλλος" ἐν παντὶ κτήνι.¹⁵
- וְהָיָה לְךָ. Ο'. πρὸς πᾶν τετράπουν. "Ἄλλος" ἐνώπιον κτήνους.¹⁶
- וְהָיָה לְךָ. *Ad coeundum cum ea.* Ο'. βιβασθῆναι (alia exempl. add. ὑπ' αὐτοῦ¹⁷). Σ. succumbere.¹⁸
- וְהָיָה לְךָ. *Faedum scelus.* Ο'. μυσάρων. 'Α. ἀπειρημένον. Σ. ἄρρητον. Θ. θαβέλ.¹⁹
25. וְהָיָה לְךָ. Ο'. καὶ ἀνταπέδωκα. "Ἄλλος" (καὶ) ἐπισκεψάμην.²⁰

F, cf. Hex. ad Jerem. xxvii. 19.) Cod. 85 in marg. habet tantum: ἀνὴρ ἀνὴρ πρὸς πᾶν λίμμα; Cod. 130 in marg.: πρὸς πᾶν λίμμα. "Aquilae esse conjicio, non solum quia, ut Montef. monet, Cod. Basil. ad v. 17 disertè appellat Aquilam [sed vide ad v. 17], sed etiam ob modum vendendi huic interpreti proprium... Sed quae his addunt Codd. Coislin. et Lips., σύνεγγυς γένους αὐτοῦ, prope genus suum, ut explicationis causa ab auctore quodam incerto adjecta, neque tam ad versionem Aquilae quam LXX interpretum, πρὸς πάντα οἰκεία σαρκὸς αὐτοῦ, referenda esse credam, admoneor scholio S. Cyrilli inedito ad Cap. xx. 20 in Cat. Niceph. p. 1098: σάρκα λέγων τὴν ἐγγύς κατὰ γένος." —Scharfenb. Pro σύνεγγυς nescio an legendum τὸν ἐγγύς, secundum lectionem Complutensem, πρὸς πάντα οἰκείον σ. α. ⁶ Cod. Lips. in marg. ⁷ Sic in marg. Codd. 85 (teste Montef.), 130. Holmesii amanuensis e priore exscripsit: γ. οἴκου καὶ ἡ (sic) γ. ἕξω. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 64, 75. Utramque lectionem ad sequens ἡἰἰἰἰἰἰ male refert Babrdt. ⁹ Sic in marg. Codd. 85 (cum nota: γρ. οἰκείον σαρκὸς αὐτοῦ), 130. Pro αἷμα legendum esse λίμμα probabiliter conjicit Scharfenb. in *Animadv.* p. 90. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹¹ Sic in marg. ad ἀντί(η)λον (v. 18) Codd. X, Lips. Cf. ad v. 6. Cod. 85 ad ἀσέβημά ἐστὶ confuse affert: 'Α. μύσος (sic) λίμμα αὐτῆς ἐστίν. Σ. ζέμμα ἐστίν; et sic sine nominibus (cum ζέμμα) Cod. 130. ¹² Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 27. xxii. 9. Minus probabiliter Cod. 85 (ut supra): 'Α. μύσος ἐστίν. Σ. ζέμμα ἐστίν. ¹³ Sic in marg. (ad ἀκαθαρσίας) Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xx. 21.

¹⁴ Codd. Lips., 85 (cum τὸ M.). Cod. 130 in marg. sine nom.: παραβιβάσαι τὸν M. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Α. Σ. Θ. τῷ Μολόχ. Theodoret. Quaest. XXV in Levit. (Opp. T. I, p. 205): Τὸ 'Εβραϊκὸν τὸ Μολόχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἐμνηνεύται τοῦτο τεθείκασιν" εἰδῶλον δὲ τοῦτο ἦν. Hesych.: "De semine tuo non dabis ut consecratur idolo Moloch, vel secundum LXX, praesto esse principi... Cui autem principi, nostra translatio et reliqui interpretes ostendunt: ipsi enim Moloch pro eo quod est principi consone ediderunt." ¹⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. (qui ad posterius πρὸς πᾶν τ. male refert). ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 128, 130. ¹⁷ Sic Cod. VII, Arm. 1. ¹⁸ Hesych.: "Propter quod seculum est hanc, quae talis est, libidini subterni. Coire ergo succumbere [fort. ὑποσεεῖν. S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 1088: Ποιμένος δὴ οὐν ἀρετῇ, τὸ μὴ ἐπαφίεσθαι προβάτους ἑτεροειδῆς τι ζῶον, ὡς ταῖς ὀνείου τυχὸν ὀχείας ὑποσεεῖν. Cf. ad Cap. xix. 19] edidit Symmachus." Lectionem ad ἡἰἰἰἰἰ, Ο'. οὐ στήσεται, accommodat Montef., praeunte Hieronymo, qui Hebraea vertit: *Mulier non succumbet jumento, nec niacebitur ei.* Nobiscum facit Scharfenb. in *Animadv.* p. 91. ¹⁹ Cod. X: Θ. θαβέλ. Σ. ἄρρητον. 'Α. ἀπειρημένον. Cod. Lips.: Θ. θαβέλ. Σ. ἄρρητον, ἀπειρημένον. Minus emendate Cod. 85: Θ. βαβέλ. Σ. ἄρρητον. Denique Hesych.: "Sed et reliqui interpretes pro abominabilis, Sym. ineffabile, Aq. infectum [h. e. quod fieri non debet, interdictum, ἀπειρημένον] ediderunt; hoc quidem actione, illud autem verbo vel oratione, non esse portabile nec legitimum dicentes." ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 75.

25. עֲוֹנוֹתָי. *O'*. ἀδικίαν αὐτοῖς (alia exempl. αὐτῆς²¹).
 הָרְצִיחַ אֶת-עַמּוּיֵי הָאָרֶץ. *Ei* evomuit terra
 incolas ejus. *O'*. και προσώχθισεν ("Ἄλλος·
 ἐξώρισεν²²) ἢ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς.
 "Ἄλλος· και ἀπέβαλεν ἢ γῆ τοὺς ἐνοικοῦντας. .²³
26. תְּרִיבֹתַי. *O'*. τὰ νόμμά μου. "Ἄλλος· τὰ
 ἡκριβασμένα (μου).²⁴
 הָאֲרֶזֶת. *Indigena*. *O'*. ὁ ἐγχώριος. "Ἄλλος·
 ὁ αὐτόχθων.²⁵
28. מִן-הָאָרֶץ. *O'*. και ἵνα μὴ προσοχθίσῃ
 ("Ἄλλος· ἐξορίσῃ²⁶). "Ἄλλος· και οὐ μὴ
 ἀποβάλλῃ.²⁷
 הָרָצָה. *O'*. προσώχθισε. . 'A. ἐξήρασεν. Σ.
 ἐξήμεσεν. Θ. ἀπέβαλεν.²⁸
30. מִן-הָאָרֶץ. *O'*. και φυλάξετε (s.
 φυλάξεσθε) τὰ προστάγματα ("Ἄλλος· φυλά-
 γματα²⁹) μου.
 מִן-הָאָרֶץ. *O'*. ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων ("Ἀλ-
 λος· ἡκριβασμένον³⁰).

CAP. XIX.

3. שִׂנְאָה. *O'*. ἕκαστος. "Ἄλλος· ἀνῆρ.¹

4. אִלֵּי־הַתְּהֵלֶת. *Ad vana* (idola). *O'*. εἰδώλοις.
 "Ἄλλος· τοῖς ἐλελεῖμ.²
5. שְׁלָמִים. *O'*. σωτηρίου. "Ἄλλος· εἰρηνικῶν.³
7. יָרֵץ לָא הוּא בָּנָה. *O'*. ἄθυτόν ἐστιν, οὐ
 δεχθήσεται. 'A. ἀπόβλητον . . . Σ. ἀργόν
 ἐστιν, οὐκ εὐδοκηθήσεται. Θ. φεγγούλ. .⁴
9. שְׂפָתַי. *Extremittatem agrī tui*. *O'*. τὸν
 θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου. "Ἄλλος· τὸ
 φαῶθ τοῦ ἀγροῦ σου.⁵
10. לֹא תַעֲלֶה. *O'*. οὐκ ἐπανατρυγήσεις ("Ἀλ-
 λος· ἐπιφυλλεῖς⁶).
13. לֹא תַעֲשֶׂה. *Ne fraudes*. *O'*. οὐκ ἀδικήσεις
 ("Ἄλλος· συκοφαντήσεις⁷).
 הַלְוָה. *Neve spoliēs*. *O'*. και οὐχ ἀρπῆ
 ("Ἄλλος· ἀποστερήσεις⁸).
14. לֹא תִקְלָה. *Ne maledicas*. *O'*. οὐ κακῶς ἐρείς.
 "Ἄλλοι· οὐ καταράσῃ, οὐ λοιδορήσεις.⁹
 מַכְשָׁל. *O'*. σκάνδαλον. "Ἄλλος· κατὰβασιν.¹⁰
15. לֹא תִהְיֶה. *O'*. οὐδέ μὴ θαυμά-
 σῃς πρόσωπον δυνάστου. "Ἄλλος· οὐ δοξάσεις
 πρόσωπον μεγάλο.¹¹
16. רִכְלִי. *Detractor*. *O'*. δόλω. "Ἄλλος· ὑπού-
 λως.¹²

²¹ Sic Codd. 15, 54, 59. Vet. Lat.: *iniustitias ejus*. He-
 sych.: *iniustitiam ejus*. ²² Sic Cod. X in marg. (cum ἐξόρι-
 σεν). ²³ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum ἀπέβαλεν), 130.

Cf. ad v. 28. ²⁴ Sic in marg. iidem. ²⁵ Sic in marg.
 Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Psal. xxxvi. 35. ²⁶ Cod. X
 in marg. ²⁷ Sic in marg. Codd. X (cum και ἵνα οὐ μὴ),
 85, 130. ²⁸ Cod. 85 in marg.: Θ. ἀπέβαλεν (non ἀπέ-
 βαλεν). 'A. ἐξήρασεν. Σ. ἐξήμεσεν. Cod. 130 in marg.: ἀπέ-
 βαλεν. ἐξήρην. ἐξήμεσεν. Nobil.: Θ. ἀπέβαλεν. 'A. ἐξήρην.
 Σ. ἐξήμεσεν (sic). Postremo Cat. Niceph. p. 1084: Θ. ἀπέ-
 βαλεν ἢ γῆ τοὺς ἐνοικοῦντας. Σ. ἐξήμεσεν. 'A. ἐξήρην ἢ γῆ τοὺς
 ἐν. Ex his manifesto apparet, Aquilae vindicandum esse
 rarius, sed probum vocabulum, ἐξήρασεν (ab ἐξέρᾶν, *evomere*,
 unde ἐξέραμα, *vomitus*, 2 Pet. ii. 22); Theodotioni autem,
 minus presse ad Hebraeum vententi, ἀπέβαλεν (Hesyech.:
 "Non quia poterat expellere a se, vel *evomere*, vel sicut
 Theod. edidit, *respuere*, eos"); non, ut Codd. X, Lips.,
 inter se mutatis interpretum nominibus, afferunt: 'A. ἀπέ-
 βαλεν. Σ. ἐξήρασεν. Θ. ἐξήμεσεν. Cf. ad Cap. xx. 22.

²⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Comp., Codd. 19,

54, 85, 108, 118, Arm. i. Cf. Hex. ad Prov. iv. 23.

³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130.

CAP. XIX. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ² Sic in
 marg. Codd. X, 85, 130 (cum ἐλελεῖς). Cf. ad Cap. xxvi. 1.

³ Sic Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. iii. i. ⁴ Codd. X,
 Lips. (cum Θ. φεγγούλ). Nobil., Cat. Niceph. p. 1085: 'A.
 ἀπόβλητον. Minus probabiliter Cod. 130: 'A. φεγγούλ. Σ.
 ἀπόβλητον. Cf. ad Cap. vii. 18. ⁵ Sic in marg. Codd.
 Lips., 85 (cum τὸ ἀφαῶθ), 130 (cum τοῦ φ.). Cf. ad v. 27.

⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130 (cum -λίσεις). Cf. Hex.
 ad Deut. xxiv. 21. Jerem. vi. 9. ⁷ Sic in marg. Codd. X,
 Lips., 85. ⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., uterque cum
 ἀρπάσεις in textu. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod.
 85 in marg.: καταράσῃ. Ad λοιδορήσεις, quod Symmachum
 sapit, cf. Hex. ad Lev. xxiv. 11, 15. 1 Reg. xvii. 43. Eccles.
 vii. 22. x. 20. ¹⁰ Sic in marg. Cod. 130. ¹¹ Schol.
 apud Nobil. et Cat. Niceph. p. 1087: "Ἄλλος φησὶν· οὐ δοξά-
 σεις πρ. μ. Sic in marg. (sine οὐ) Codd. Lips., 85 (cum
 δοξάσῃς), 130. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips.

16. תַּעֲמֹד לֹא. *Ne surgas.* Ο. οὐκ ἐπιστήσῃ (alia exempl. ἐπισυστήσῃ¹³).
17. בְּלִבָּבָהּ. Ο. τῆ διανοιά σου. "Ἄλλος· ἐν τῆ καρδιά σου."¹⁴
18. רֵאֵלֶיךָ אִירָם. *Ne ulciscaris, neve serves* (iram). Ο. καὶ οὐκ ἐκδικήκαταί σου ἡ χεὶρ, καὶ οὐ μνησιεύς ("Ἄλλος· τηρήσεις"¹⁵). "Ἄλλος· οὐ στήσῃ, οὐδὲ παρατηρήσῃ."¹⁶
19. וְיִקְרָתֶנּוּ. Ο. τὸν νόμον μου. "Ἄλλος· τὰ ἡκριβασμένα."¹⁷
- וְיִלְבַּשׁ אֶת־רֵגְלָיו בְּאַיִלִים. *Ne coire facias diversa pecoris genera.* Ο. οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγω ("Ἄλλος· κώλυμα"¹⁸). Σ. οὐχ ὑποβαλεῖς ἀνομοιοφύλω.¹⁹
- וְיִלְבַּשׁ. *Diversi generis semine.* Ο. διάφορον. "Ἄλλος· ἀνομοιογενές."²⁰
- וְיִשְׂעֶנּוּ אֶת־אֵימָתָם. *E diversis florum generibus Saetnes* (Graeco-Ven. ἐριόλινον). Ο. ἐκ δύο ὑφασμένον — κίβδηλον²¹. Θ. κώλυμα σατανῆ.²² "Ἄλλος· συνημμένον. "Ἄλλος· ἀνόμοιον."²³
20. וְיִקְרָתֶנּוּ. Ο. οἰκέτις. "Ἄλλος· δούλη."²⁴

20. שֵׁנִי לְאִשָּׁה. *Projecta (desponsata) viro.* Ο. διαπεφυλαγμένη ("Ἄλλος· καταδουλωμένη"²⁵) ἀνθρώπω. "Ἄλλος· ἐπηγγελμένη ἀνδρῶ.²⁶
- וְיִקְרָתֶנּוּ. *Castigatio fiat.* Ο. ἐπισκοπῆ ("Ἄλλος· ἐπίσκεψις"²⁷) ἔσται — αὐτοῖς Δ. "Ἄλλος· θνεῖδος ἔσται αὐτῶ."²⁸
23. וְיִקְרָתֶנּוּ. Ο. καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ· ἀκροβυστιεῖτε τὴν ἀκροβυστίαν αὐτῶν.²⁹
- וְיִקְרָתֶנּוּ. *Immundum.* Ο. ἀπερικάθατος. "Ἄλλος· ἀκρόβυστον."³⁰
25. וְיִקְרָתֶנּוּ. *Ad largius reddendum vobis proventum suum.* Ο. πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ. Σ. ἀνάγοντες τὸ γέννημα αὐτοῦ.³¹ "Ἄλλος· καὶ συνάξετε ὑμῖν τὴν πρόσθετον αὐτοῦ."³²
26. וְיִקְרָתֶנּוּ. *Ne comedatis cum sanguine (s. super montes).* Ο. μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων. "Ἄλλος· οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ αἵματος."³³ "Ἄλλος· οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ δώματος."³⁴
- וְיִקְרָתֶנּוּ. *Ne auguria captetis.* Ο. καὶ οὐκ οἰωνεῖσθε. 'Α. οὐ κληδονισθήσεσθε."³⁵

¹³ Sic Comp., Codd. V, VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii. Lucif. Calarit.: *consenties*. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Sic in marg. Codd. Lips., 85, 130. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁸ Sic in marg. Cod. 85. Cod. 130 in marg. ad οὐκ ἐπιβαλεῖς *σατανῆ* cumulate affert: κώλυμα οὐχ ὑποβαλεῖς ἀνόμως φύλω (sic). ἀνομογενές (sic). συνημμένον. Θ. ἀνόμοιον. ¹⁹ Cod. 128. Sic sine nom. (cum ἀνόμως φύλω) Cod. 130. ²⁰ Sic in marg. Codd. 128, 130. Cf. Hex. ad Deut. xxii. 9. Ad δῆφορον (sic) in marg. Codd. X, Lips. (cum *σατανῆ*): κώλυμα *σατανῆ*, quod ad lectionem sequentem pertinet. ²¹ Obelum exhibet Cod. V, frustra. Nam κίβδηλον pro Hebraeo וְיִקְרָתֶנּוּ, vocabulo obscurae originis et incertae significationis, positum esse, demonstrat locus parallelus Deut. xxii. 11. ²² Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., ut supra. Ad κίβδηλον Anon. in Cat. Niceph. p. 1088: "Ἄλλος φησι· κώλυμα *Σατανῆ*. Hesych.: "Unde [MS. unde et] pro *reprobo* et *abominabili* Theodotion *Satanae* [MS. *Sathane*] edidit, sic utique inveniens in Hebraeo, et conservans sicut invenit, ut nomine *Satanae* [MS. *Sathane*] planior legislatoris efficitur [MS. effice-

retur] intentio." ²³ Ad ὑφασμένον Cod. 128 in marg.: *συνημμένον. ἀνόμοιον.* Posteriorem lectionem Theodotioni vindicat Cod. 130, ut supra. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ²⁵ Cod. 56 in marg. ²⁶ Sic in marg. Codd. X (cum *ἐπιηγ.*), Lips. (cum *ἐπιηγ.*). ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum *ἐπισκέψεται*). Mox obelus est in Cod. V. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ "Sic Catenae Regiae [Cat. Niceph. p. 1090] et Drusius [Nobil.: Schol. Οἱ λοιποὶ φασιν· ἀκροβυστιεῖτε]."—Montef. Pro intransitivo ἀκροβυστιεῖτε, nos ἀκροβυστιεῖτε (ab ἀκροβυστίω) et Cod. Lips. (qui αὐτοῦ habet) arripuimus. Neutra forma, quod sciamus, aliunde nota est. ³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³¹ Cod. 128. Sic sine nom. (cum γόννησι) Cod. 130. ³² Sic in marg. Codd. X (unde Holmesii amanuensis *προσδοκίαν* pro πρόσθετον exscripsit, invito Montef.), Lips. Duplex versio, καὶ συνάξετε ὑμῖν τὴν πρ. αὐτοῦ πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γ. αὐτοῦ, est in Cod. 18. ³³ Sic Cod. 85 in marg. In textu pro τῶν ὀρέων, τοῦ αἵματος habet Cod. 15. Ad ἐπὶ Cod. VII in marg. manu ³⁴ τῶν αἱμάτων. ³⁵ Nobil., Cat. Niceph. p. 1091. ³⁶ Cod. Lips. (cum —σθαί). Sic in marg. sine nom. Cod. 130; in textu (!) autem

27. תַּקְפוּ אֶת־רֹאשׁיְכֶם. *Ne in orbem ducatis extremitatem capitis vestri.* Ο. οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Ἄ. οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς σου.³⁶ Σ. οὐ περιεξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν.³⁷ Θ. οὐ κυκλώσετε τὸ φαῶθ τῆς κεφαλῆς. ³⁸

תַּקְפוּ אֶת־פְּתָחֵיךָ. *Extremitatem barbae tuae.* Ο. τὴν ὄψιν τοῦ πάγωνος ὑμῶν. (Θ.) τὸ φαλλέ (fort. φαῶθ) τοῦ πάγωνός σου.³⁹

28. יִתְּרַט. *Et incisuram.* Ο. καὶ ἐντομίδας (Ἄλλος· σπάραγμα⁴⁰).

29. יִתְּרַט. Ο. ἀνομίας. Ἄλλος· ζέμμα ἐστίν.⁴¹

30. כִּזְבִּדְשִׁי. *Sacrarium meum.* Ο. ἀπὸ τῶν ἁγίων μου. Ἄλλος· τὸ ἀκριβασμά μου.⁴²

31. וְלֹא־תִקְרְבוּ אֶת־הַקְּדוֹשִׁים אֲלֵי־הַקְּדוֹשִׁים. *Ne convertatis vos ad veneficos (evocantes mortuorum manes), et ad hariolos.* Ο. οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις (Ἄλλος· μάνταις⁴³), καὶ τοῖς ἐπαιδοῖς. Ἄλλος· μὴ ἐκκλίνητε πρὸς τοὺς θελητάς, καὶ πρὸς τοὺς γνώστας.⁴⁴

32. שִׁבְחֵי כַּנִּיתֵי. *Canitiei.* Ο. πολιοῦ. Ἄλλος· πρεσβυτέρου.⁴⁵

33. תִּנוּ. Ο. οὐ θλίψετε. Ἄλλος· οὐ κακώσετε.⁴⁶

34. הִקְרַתְּ. Ο. ὁ προσπορευόμενος. Ἄλλος· ὁ προσηλυτεύων.⁴⁷

יִרְיֵי. Ο. προσήλυτοι. Ἄλλοι· γειώραι, πάροικοι.⁴⁸

36. וְלֹא־יִשַׁף אִישׁ אֶת־עַמֵּיתוֹ. Ο. καὶ στάθμια δίκαια, ✕ καὶ οἰφί δίκαιον.⁴⁹ Ἄλλος· λίθους δίκαιους, καὶ οἰφί δίκαιον.⁵⁰

37. וְשִׁפְתֶיךָ. Ο. τὰ προστάγματά (Ἄλλος· δικαιώματα⁵¹) μου.

Cap. XIX. 12. יִימֵי. ⁵² 14. יִימֵי. ὁ θεὸς ὑμῶν.⁵³ 16. יִימֵי. ὁ θεὸς ὑμῶν.⁵⁴ 23. יִימֵי. ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.⁵⁵

CAP. XX.

2. וְיִתְּרַטְּ הַגֵּר. Ο. ἡ ἀπὸ τῶν γεγενημένων (alia exempl. προσγεγενημένων¹) προσηλύτων. Ἄλλος· ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων.²

2, 3. לִמְלָכִים. Ο. ἄρχοντι. Ἄ. τῷ Μολόχ.³

Cod. 85. Ad φθερέτε (v. 27) Cod. 128 in marg.: λοιποὶ οὐκανδοισθήσεσθε (sic). Ad οὐκ οἰωνείσθε (sic) Cod. VII in marg. inf. manu 2da: οὐ μαντεύσθησθε (sic) διὰ τῶν σαρκοφάγων ὄρνέων, οἷον διὰ τῶν γυπῶν, οὐδὲ διὰ τῶν ἐτέρων ὄρνέων σκεπέσθησθε (sic). ³⁶ Nobil., Cat. Niceph. p. 1092 (cum περικυκλώσει). Ad κλίμα (non κλήμα, ut Regii codd. apud Montef.) cf. Hex. ad Num. xxiv. 17. Jerem. xlvi. 45. ³⁷ Codd. X, Lips., 85 (cum ὄψιν), 128 (sine nom., cum κύκλῳ in fine), 130 (sine nom., cum ὄψιν), Cat. Niceph. ibid. Hesyeh.: "Insuper nec comat in rotundum tondere, id est, non radere in rotundum aspectum capitis, sicut et Sym. edidit, quemadmodum etiam hi facere consueverunt, qui barbaricas student comas; propter quod hoc LXX σισόην, forsitan propter magnitudinem concursorum capillorum, appellaverunt." ³⁸ Nobil., Codd. X, Lips., 130 (sine nom.), Cat. Niceph. ibid. Minus probabiliter Cod. 85: Θ. οὐ ποιήσετε τὸ φ. τῆς κ. ³⁹ Sic in marg. sine nom. Cod. 130. Cod. 85 Symmacho continuat: τὸ φαλλέ τοῦ π. σου. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 94. ⁴⁰ Cod. 128 in marg. ⁴¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 130 in marg. ζέμμα. Cf. ad Cap. xviii. 17. ⁴² Sic in marg. Codd. X, 85, 130. Lectio aliorum, ut videtur,

spectat. ⁴³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (Ad ἐγγαστριμύθοις Cod. VII in marg. manu 2da: μάγοις; ad ἐπαιδοῖς autem, ut videtur: ἀναγνωρισταῖς.) ⁴⁴ Nobil. (sine ποδὸς posteriore), Cat. Niceph. p. 1093. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xx. 6. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox ad πρεσβυτέρων iidem appingunt: σοφοῦ. Cf. ad Cap. ix. 1. ⁴⁶ Cod. 85 in marg. Vitiose Cod. 130: οὐκ ἀπόωσετε. Cf. ad Cap. xvi. 29. ⁴⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁸ Sic in marg. Codd. X (cum γεώραι), Lips. ⁴⁹ Sic Cod. V (cum ✕ καὶ οἰ . . . , deficientibus ceteris usque ad Num. xxv. 3), et sine aster. Codd. VII (cum καὶ σ. δ. καὶ υφί (sic) δίκαιον in marg. manu 1ma), 128. ⁵⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Codd. 85, 130 in marg. ad ζυγά δίκαια: λίθους δίκαιους; et ad χούς δίκαιος: οἰφί δίκαιον. ⁵¹ Cod. 130 in marg. ⁵² Cod. V. Deest in Comp., Ald., Codd. III, 15, 32, alii. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem, qui male pingit: ὁ θεὸς ὑμῶν. ⁵⁵ Idem. Clausulam repobant Cod. 58, Arab. 1, 2.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 18, alii. ² Sic in textu Codd. 19, 108, 118. ³ Cod. VII in marg. manu 1ma (bis). Sic in marg. sine nom. Codd. X (in priore loco), Lips. (idem), 85 (bis), cum

2. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς. "Ἄλλοσ' ὁ λαὸς τῆς γῆς.⁴
4. **וְאֵלֶּיךָ** עַם יַעֲזֹבוּ לְעֵלְמֵךְ וְאֵלֶּיךָ. *Si autem aversione averterit populus terrae.* Ο'. ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς. "Ἄλλοσ' καὶ ἐὰν κρύψει κρύψωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς.⁵
- לְמֹלֶךְ**. Ο'. ἄρχοντι. 'Α. τῷ Μολόχ.⁶
5. **וְיִחַרְרֻ** אֶתְהֵינִים הַיְהוּנִים. *Qui scortantur ad exemplum ejus.* Ο'. τοὺς ὁμοιοῦντας αὐτῷ. "Ἄλλοσ' (τοὺς) πορνεύοντας ὀπίσω (αὐτοῦ).⁷
- וְיִחַרְרֻ** אֶתְהֵינִים הַיְהוּנִים. Ο'. εἰς τοὺς ἄρχοντας. "Ἄλλοσ' ὀπίσω τοῦ Μολόχ.⁸
6. **וְאֵלֶּיךָ** עַם יִלְבְּשׁוּ אֶתְהֵינִים הַיְהוּנִים. Ο'. ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἔπαοιδοῖς. "Ἄλλοσ' ἐκκληνῆ πρὸς τοὺς θελητὰς, καὶ πρὸς τοὺς γνώστας.⁹
7. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀγιασθήσεσθε.¹⁰
8. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. τὰ προστάγματα ("Ἄλλοσ' ἠκριβασμένα) μου.¹¹
9. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. κακῶς εἶπη. "Ἄλλοσ' καταράσεται.¹²

- "Ἄλλοσ' καθυβρίση.¹³
9. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἔνοχος ἔσται. "Ἄλλοσ' αἷμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ.¹⁴
11. **וְאֵלֶּיךָ** עַם יִלְבְּשׁוּ אֶתְהֵינִים הַיְהוּנִים. Ο'. καὶ ἐὰν τις ("Ἄλλοσ' καὶ ἄνθρωπος δς ἂν¹⁵) κοιμηθῆ.
- וְאֵלֶּיךָ** עַם יִלְבְּשׁוּ אֶתְהֵינִים הַיְהוּנִים. Ο'. μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [Τὸ Σαμαρειτικόν μετὰ γυναικὸς ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ].¹⁶
- וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἀσχημοσύνην. "Ἄλλοσ' αἰδῶ.¹⁷
- וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἔνοχοί εἰσι. "Ἄλλοσ' αἵματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς.¹⁸
12. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἠσεβήκασιν γάρ. ('Α.) ἀπειρημένον (ἐποίησαν). (Θ.) θαβέλ ἐποίησαν.¹⁹
14. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἀνόμημα. "Ἄλλοσ' ζέμμα.²⁰
16. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. βιβασθῆναι. "Ἄλλοσ' συγγενέσθαι.²¹
17. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. δνειδος. "Ἄλλοσ' + φεισεις, s. φεισεις.²²
- וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. ἁμαρτίαν κομιούνται. "Ἄλλοσ' ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται.²³
18. **וְאֵלֶּיךָ** עַם. Ο'. τὴν πηγὴν ("Ἄλλοσ' ῥύσιν²⁴) αὐτῆς.

τοῦ Μολόχ), 130 (bis, cum τοῦ Μολόχ). In posteriore loco Cod. 58 in textu: τῷ Μολόχ, ὃ ἐστὶ τῷ εἰδώλῳ. ⁴ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁵ Cat. Niceph. p. 1096. Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: ἐκρύψει κρύψωσιν ὁ λα. τῆς γῆς. ⁶ Cod. VII, ut ante. Sic in marg. sine nom. Codd. 128, 130 (cum τοῦ Μολόχ). ⁷ Cod. X in marg. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (uterque cum *eis τὸν ἄρχοντα* in textu). ⁹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), 85 (cum *ἐκκληνῆ*), 130. Montef. e Cod. 85 eruit: 'Α. ἐκκληνῆ κ. τ. ε., invito Holmesii amanuensi. Cf. ad Cap. xix. 31. ¹⁰ Sic Comp., Codd. VII (in marg. char. uncials, cum -σθαι), 19, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (uterque cum *ἀκριβασμένα*, non, ut Holmes., *ἀκριβάσματα*). Cf. ad Cap. xviii. 26. ¹² Cat. Niceph. p. 1096. Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad Cap. xix. 14. ¹³ Cod. X in marg., teste Montef. Holmesius ex eodem exscripsit: *κατηράσατο. καθυβρίση*; et paulo post ad *κακῶς εἶπεν: κατηράσατο*. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, 85, 130 (cum *ἐπ' αὐτῷ*). ¹⁵ Sic in textu Codd. 54, 75, Arm. 1. ¹⁶ "Samaritani lectionem mutuamur ex tribus Regiis, quorum unus alteram lectionem affert, nempe, [μετὰ] τῆς μητρὸς αὐτοῦ."—Montef.

Versio Samaritana, quae nunc fertur, ab Hebraeo non discedit. Sed revera lectio pertinet ad v. 20, ubi vide. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xviii. 7. ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, et (ad v. 16) 130. ¹⁹ Codd. X, Lips., in marg.: *ἀπειρημένον θαβέλ ἐποίησαν*. Codd. 85, 130, in marg.: *θαβέλ ἐποίησαν*. Cf. ad Cap. xviii. 23. ²⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ζ. *πορνεῖα*), Lips. (idem), 85, 130. Cf. ad Cap. xviii. 17. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xviii. 23. Cod. VII in marg. manu 2da: *κοιτασθῆναι*. ²² Sic in marg. Cod. X. Prior scriptura est in schedis Montefalconii, altera apud Holmesium. Montef. tamen in *Appendice* edidit *φαισει*, mire notans: "Sic videtur esse *רָפָן* Graecis literis expressum pro *χασεδ*." Scriptura *φαισει*, quod cum *רָפָן*, *misericordia*, consonat: altera autem *φαισει* a *φάσις*, *delatio*, *malus rumor*, proxime abest. Sed vereor ne hoc sit hariolari. ²³ Sic in textu Comp., Codd. VII, X, Lips. (cum *κομιούνται* in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *αὐτῶν κομιούνται* in marg.). ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ad ἀποκαθμήσις Cod. VII in

19. וְיִשָּׂא עֵינָיו הָעֶרְהָ יוֹשֵׁי אֶרֶץ. Ο. τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἀμαρτίαν ἀποίσονται. Ἄλλος· ὅτι τὴν σάρκα αὐτῶν ἠσχημόνησεν, ἀνομίαν αὐτῶν ἀρούσιν.²⁵ Ἄλλος· ὅτι τὸ λίμμα αὐτοῦ...²⁶

20. וְיִשָּׂא אֶת־אִשׁוֹ. Ο. ὁς ἄν. Alia exempl. καὶ ἀνὴρ (s. ἀνθρώπος) ὁς ἄν.²⁷

וְאֶת־דֹּתָהּ. Cum amita (uxore patris) ejus. Ο. μετὰ τῆς συγγενεοῦ αὐτοῦ. Ἄλλος· δωδαθῶ.²⁸ Ἄλλος· (μετὰ) γυναικὸς θεοῦ αὐτοῦ.²⁹ Τὸ Σαμαρειτικόν μετὰ γυναικὸς ἀδελφοῦ πατρὸς (s. τῆς μητρὸς) αὐτοῦ.³⁰

דָּדוֹ. Ο. τῆς συγγενείας αὐτοῦ. Ἄλλος· δωδαθῶ.³¹ Ἄλλος· τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.³²

21. נָדָה. Ο. ἀκαθαρσία. Ἄλλος· νεδδά. Ἄλλος· μίασμα.³³

וְעִרְיָם יִהְיוּ. Ο. ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται (Σ. Θ. ἔσσονται.³⁴).

22. הִקְרַתִּי. Ο. τὰ προστάγματα (Ἄλλος· ἠκριβωμένα³⁵) μου.

וְלֹא־תִקְיֵא אֶת־בְּנֵי. Ο. καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν (Σ. ἐξέμεση ὑμᾶς. Θ. ἀποβάλλῃ ὑμᾶς³⁶).

23. בְּקָרְבָּהּ. Ο. τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν. Ἄλλος· ἐν τοῖς ἠκριβασμένοις τοῦ ἔθνους.³⁷

וְאֶת־אִשׁוֹ מִשְׁלַחַת כִּפְיֹנָם. Ο. οὐδ' ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν. Οἱ λοιποὶ ἂ ἐκβάλλω ἐγὼ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.³⁸

וְיִקְרָא. Ο. καὶ ἐβδελυξάμην (Ἄλλος· ὠργίσθη³⁹).

25. וְכָבַל אֶת־הָאֲרָצָה. Et in omnibus quibus reperit terra. Ο. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔρπετοῖς τῆς γῆς. Ἄλλος· (καὶ ἐν πᾶσι) οἷς ἐξέρπει ἡ ἀδαμά.⁴⁰

27. בָּהֶם. Ο. αὐτῶν. Ἄλλος· ἐν αὐτῶν.⁴¹

אִוֹב אֵו יִדְעֵנִי. Ο. ἐγγαστρίμυθος ἡ ἐπαοιδός. Ἄλλος· θελητῆς ἡ γνώστῆς.⁴²

CAP. XXI.

5. וּפְאָתָהּ. Ο. καὶ τὴν ὄψιν (Ἄλλος· τὸ φαάθ¹).

6. כִּי אֶת־אֲשֵׁי יְהוָה לָחֵם אֱלֹהֵיהֶם. Ο. τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. Ἄλλος· ὅτι τὰ πυρὰ κυρίου ἄρτους θεοῦ αὐτῶν.²

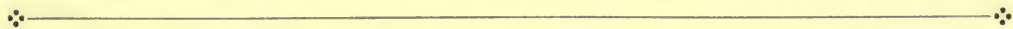
marg. manu 2da: κεκοινωμένης ἀπὸ τῆς συνηθείας. ²⁵ Sic in marg. Codd. X (qui Aquilae immerito tribuit), Lips. (sine nom.). Cf. Scharfenb. in *Anima*, p. 96. ²⁶ Cod. X in marg. Cf. ad Cap. xviii. 6. Ad τὴν γὰρ οἰκειότητα Cod. 130 in marg.: ὅτι τὸ αἶμα (sic) αὐτοῦ. Cf. ad Cap. xviii. 12. ²⁷ Prior lectio est in Codd. VII (ex corr. char. unciali), 58; posterior in Codd. 54, 74, 76, Arab. 1, 2, Arm. ²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 74, alii. ³⁰ Codd. 57, 73, Cat. Niceph. p. 1098 (cum τῆς μητρὸς). In versione Samaritana habetur, עם עֵבִיכָה, cum amita ejus. Cf. ad v. 11. ³¹ Cod. 130 in marg. ³² Sic in textu Codd. X, 54, 74, alii. Cod. Lips. in marg.: ἀσχημοσύνην τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν. ³³ Codd. 85, 130, in marg.: νεδδά. Codd. X, Lips., in marg.: νεδδά ἐστὶ μίασμα (μίμα Lips.). Cf. ad Cap. xviii. 19. ³⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Hesych.: "Hoc autem ostendit etiam Sym. edens planius, sed et Theod., qui pro eo quod dietum est, sine filiis morientur, sine filiis erunt, uterque ediderunt." Lectionem duorum interpretum etiam ad v. 20, ubi in Hebraeo est וְיִתְּנֵן, perperam applicat Montef. ³⁵ Sic in marg. Cod. 85, qui ad κρίματα male refert.

³⁶ Codd. X, Lips., in marg. sine nom.: ἀποβάλλῃ ἐξολοθρεύσει, ubi vox posterior glossam sapit. Cod. 85 in marg.: ἐπιβάλλῃ ὑμᾶς. Cod. 130 in marg.: ἐπιβάλλῃ ὑμῶν. Hesych.: "Hoc est enim evomere, quod et Symmachus, similiter et Theodotion abjicere edidit." Unde Montef. eruit: Σ. Θ. ἀποβάλλῃ ὑμᾶς. Sed Hesychii locus sic distinguendus est: "Quod et Symmachus similiter [h. e. evomere] et Theod. abjicere edidit." Cf. ad Cap. xviii. 28. Glossae in marg. Cod. VII: οὐ μὴ ἀπαρσθῆ. οὐ μὴ βδελύξῃται. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³⁸ Hesych.: "Quas ego expulsiurus sum, ait, ante vos: quod ceteri interpretum ediderunt: quas ejicio ego a facie vestra, LXX autem, a vobis; id est, daemonia." ³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130, qui omnes ἐξέρπειν ἀδαμά scribunt. Cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. ⁴¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 129. ⁴² Sic Cod. X in marg. Codd. 85, 130, in marg.: θελητῆς. Cf. ad v. 6.

CAP. XXI. ¹ Sic Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xix. 27. ² Sic in marg. Codd. 85, 130. Pro πυρὰ (cf. ad Cap. ii. 9) Montef. e Cod. 85 edidit πύρρα (sic); Holmesii autem amanuensis παρὰ (sic).

- 7. הָזֶה. Ο. πόρνην. "Αλλος' ἐνδιηλλαγμένην.³
הָזֶה הַחֵטִי. Ο. και βεβηλωμένην. Schol. ["Αλ-
λος"] ἀκάθαρτον, λεπρώσαν, ἢ ἐν αἰμορροία, ἢ
ἐθνικήν.⁴
- 8. בְּקִרְיָו הוּא הַחֵטִי הַזֶּה הַחֵטִי. Ο. τὰ δῶρα
κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει. Οἱ
λοιποί' ὅτι τοὺς ἄρτους τοῦ θεοῦ σου αὐτὸς προσ-
φέρει.⁵
- 10. וְיִשְׂרָאֵל. Ο. τοῦ ἐπικεχυμένου. "Αλλος' φ'
ἐπεχύθη.⁶
הַחֵטִי הַזֶּה. Ο. τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ.
"Αλλος' τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως.⁷
וְהַחֵטִי הַזֶּה. Et qui impleverit manum suam
(consecratus fuerit). Ο. και τετελειωμένου
(alia exempl. add. τὰς χεῖρας αὐτοῦ⁸).
וְהַחֵטִי הַזֶּה. Ο. τὰ ἰμάτια. Alia exempl. τὰ
ἄγια.⁹ Οἱ λοιποί' τὰ ἰμάτια.¹⁰
וְהַחֵטִי הַזֶּה. Non nudabit. Ο. οὐκ ἀποκιδα-
ρώσει. "Αλλος' φησίν' οὐκ ἀπομιτρώσει.¹¹ "Αλ-
λος' οὐκ ἀποκαλύψει.¹²
וְהַחֵטִי. Distrumpet. Ο. διαρρήξει. "Αλλος'
παράλυσει.¹³
- 11. וְעַל כָּל-נִפְשֹׁתַי מֵת. Ο. και ἐπὶ πάσῃ ψυχῆ

- τετελευτηκυία ("Αλλος' πάσαις ψυχαῖς νε-
κραῖς¹⁴).
- 12. וְהַחֵטִי הַזֶּה. Ο. και ἐκ τῶν ἁγίων ("Αλλος'
τοῦ ἁγιάσματος¹⁵).
- וְהַחֵטִי הַזֶּה. Nam con-
secratio olei unctionis Dei sui est super eo.
Ο. ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ
ἐπ' αὐτῷ. Α. ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείμματος
θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Σ. ὅτι ἄθικτον ἔλαιον
τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Θ.
ὅτι τὸ ναζῆρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ
αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ.¹⁶
- 14. וְהַחֵטִי. Ο. ἐκ τοῦ λαοῦ (alia exempl. γένους¹⁷)
αὐτοῦ.
- 17. וְהַחֵטִי. Ο. Vacat. Alia exempl. λέγων.¹⁸
וְהַחֵטִי. Ο. τινί. "Αλλος' ἐν φ.¹⁹
וְהַחֵטִי. Ο. τὰ δῶρα. Οἱ λοιποί' τοὺς ἄρτους.²⁰
- 18. וְהַחֵטִי. Claudus. Ο. χωλός. "Αλλος' βλαι-
σός.²¹
- 20. וְהַחֵטִי. Pusillus. Ο. ἔφηλος (lentiginosus). "Αλ-
λος' νᾶνος.²²
וְהַחֵטִי הַזֶּה. Maculatus (Graeco-Ven. λελευκα-
μένος) oculo suo. Ο. πτίλλος (s. πτιλός²³) τοὺς

³ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἐνδιηλλαγμένην). Vox est Aquilae peculiaris, sed pro Hebraeo הַחֵטִי, quod idem sonat. Cf. Hex. ad Hos. iv. 14. ⁴ Cat. Niceph. p. 1101. Idem scholium Montef. e Cod. Regio protulit ad Cap. xx. 18, eum quo loco nihil commune habet, et ex eo notam hexaplarem commentus est: Ο. ἀποκαθμένης. "Αλλος' ἐν αἰμορροία. Cf. Scharfenb. in *Animadsv.* p. 98. ⁵ Hesy-ch.: "Etenim quod LXX dixerunt: *Dona Domini Dei vestri ipse* [αὐτὸς Codd. 74, 75] *offeret*, ceteri interpretum ediderunt: *Quia panes Dei tui ipse offeret*." Cod. 130 in marg.: ὅτι τοὺς ἄρτους. ⁶ Cod. 130 in marg. (non, ut Holmes., φ' ἐπιχύθη). Arm. 1 in textu: *cujus in carni infusum est*. ⁷ Sic in textu Codd. 54, 75, Arm. 1. In Codd. X, Lips., 18, duplex est lectio: τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ. ⁸ Sic Comp., Codd. VII (in marg. manu 2da), X, 15 (sine αὐτοῦ), 18, alii, Arm. 1. ⁹ Sic Comp., Codd. X, Lips., 15, 16, 18, alii (inter quos Cod. 130 in marg.). ¹⁰ Codd. X, Lips. ¹¹ Cat. Niceph. p. 1102. Sic in textu Codd. 54, 55, 71, 75; in marg. autem Codd. 85, 130, uterque cum μιτρώσει. ¹² Sic

in marg. Codd. X, Lips. Cod. VII in marg. manu 2da οὐκ ἀποσκεπάσει. ¹³ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Cap. xiii. 45 in LXX. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum π. ταῖς ψ.). ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁶ Euseb. in Dem. Evang. p. 349, qui praeterea notat: "Ὅστε εἶναι τὸ ναζῆρ κατὰ μὲν τοὺς Ο', ἁγίων' κατὰ δὲ τὸν Ἀκύλαν, ἀφόρισμα' κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, ἄθικτον' ὥστε ἐκ τούτου τὸ ναζῆραῖον ὄνομα σημαίνει ἦτοι τὸ ἅγιον, ἢ τὸν ἀφορισμένον, ἢ τὸν ἄθικτον. Ad Aquilam cf. Hex. ad 2 Reg. i. 10. 4 Reg. xi. 12. Psal. cxxxi. 18. Ad Sym. cf. ad Cap. viii. 9. ¹⁷ Sic Comp., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arm. 1. Hesy-ch.: "Secundum LXX autem, *virginem de genere suo accipiet*." ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, alii. ¹⁹ Cod. X in marg. ²⁰ Codd. X, 130. Cod. 54 in textu: τὰ δῶρα τοὺς ἄρτους. ²¹ Cod. X in marg.: βλείος (sic). ²² Sic in marg. Codd. X (ad πτίλ-λος), Lips. (ad ἔφηλος), uterque cum νᾶνος. Nobiscum facit interpres Samaritanus, qui pro πτῆ dedit בּטנ. Ad ἔφηλος Cod. VII in marg. manu 2da: φακωτός (a φακός, quod Hesy-ch. exponit: μέλασμα τι ἐν τῇ ὄψει). ²³ Cod. VII in

ὀφθαλμούς. ἸΑ. ὑπόχυμα...²⁴ Aliter: ἸΑ. Σ. Θ. λεύκωμα (ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς).²⁵ Ἄλλος· στρεβλός...²⁶

20. קָרַח וְקָרַח. *Contritus testicularis.* Ο'. μονόρχις. Ἄλλος· ὑστερῶν πνεῦμα.²⁷

21. שֵׁי-תֵּשֶׁת. Ο'. τὰς θυσίας. Ἄλλος· (τὰ) πυρά.²⁸ חָלָה. Ο'. τὰ δῶρα. Ἄλλος· τοὺς ἄρτους.²⁹

23. שֵׁי לֵא. Ο'. οὐκ ἐγγυεῖ. Ἄλλος· οὐ προσελεύσεται.³⁰

Cap. XXI. 13. — ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ 4.³¹

CAP. XXII.

2. וַיִּנְּרִי. *Et separent se.* Ο'. καὶ προσεχέτωσαν (Ἄλλος· φυλασσέσθωσαν¹).

3. מִלְּבַנִי. Ο'. ἀπ' ἐμοῦ. Ἄλλος· ἀπὸ προσώπου μου.²

4. מִנְּרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος. Ἄλλος· ἀνὴρ ἀπὸ σπέρματος.³

✠

marg. manu 2da: πιλός (sic) ἐστι κατὰ τὸ σῶμα, ὃ τὰ βλεφαρα τῶν ὀφθαλμῶν βεβλαμμένα ἔχων, τῶν τριχῶν ἀποσπώντων.

²⁴ Hesyeh.: "Lippus, et albuginem habens in oculo... Suffusio autem, quod Aq. edidit, quia non omnibus patet, sed solis doctis medicis, in tumore recte accipitur; neque enim ab omnibus passio haec, sed a solis illis, qui sciunt discernere quae ad animum pertinent, cognoscitur." Pro suffusione Montef. tentat ὑπόχυσις, sed quod edidimus offert Cod. 58 in marg. (!) pro ἔφηλος.

²⁵ Cod. VII in marg. manu 1ma (ad ἔφηλος): ἸΑ. Σ. Θ. λεύκωμα. Codd. X, Lips., in marg. (ad πῖλλος): Οἱ λοιποὶ λεύκωμα. Cod. 130 in marg. (ad ἢ πῖλλος τ. ὀ.): ἸΑ. λεύκωμα; et sic sine nom. Codd. 54, 58, 85 (ad ἔφηλος). Praeterea ad ἔφηλος Cod. 56 in marg.: ἔχων λεύκωμα; et Cod. 128 in marg.: λεύκωμα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. Nescio an Symmachus verterit: ἢ λεύκωμα ἔχων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, eumque, ut solet, imitatus fuerit Hieron., vertens: *et albuginem habens in oculo.*

²⁶ Sic in marg. (ad πῖλλος, ut videtur) Codd. X, Lips. ²⁷ Idem. Fortasse ad קָרַח tantum pertinet lectio. ²⁸ Cod. 130 in marg. (cum πύρα). Cf. ad Cap. ii. 3. ²⁹ Cod. Lips. in marg. Sic ad v. 22 Cod. 130 in marg.; in textu autem Codd. X, 85. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130. ³¹ Sic Grabiens, nescio quo auctore.

CAP. XXII. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. 54 in textu: φυλασσέσθ. καὶ προσεχ. ² Sic in textu Codd. 54,

4. בִּי אִן עֲרִיצָה. Ο'. λεπρᾶ ἢ γογορρυεῖ. Alia exempl. λεπρὸς ἢ γογορρυής.⁴ Ἄλλος· λεπρὸς ἢ μέων.⁵

6. לֵא לֵא. Ο'. οὐκ ἔδεται. Alia exempl. οὐ φάγεται.⁶

7. חֶלֶם. Ο'. ἄρτος ((Σ.) τροφή⁷) αὐτοῦ.

8. חֶלֶם. Ο'. θηριάλων. Ἄλλος· ἀπερριμμένον.⁸

10. רִי. Ο'. ἀλλογενής. Ἄλλος· ἀλλότριος.⁹

11. בִּי. Ο'. ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Ἄλλος· ἀπ' αὐτῶν.¹⁰

חֶלֶם. Ο'. τῶν ἄρτων αὐτοῦ. Aliter: Ο'. τῶν ἀγίων. [ἸΑ.] Σ. τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Θ. (φάγονται) ἐν τοῖς ἄρτοις αὐτοῦ.¹¹

13. מִלְּחֵן. Ο'. ἀπὸ τῶν ἄρτων (Ἄλλος· ἀγίων¹²).

14. שֵׁי קִדְשֵׁי. Ο'. τὸ ἅγιον. Ἄλλος· ἀργύριον.¹³

15. לֵא יִשְׂרָאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. τὰ ἅγια τῶν υἱῶν (alia exempl. τῶν ἀγίων¹⁴) Ἰσραήλ.

✠

74, alii, Arm. 1. ³ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴ Sic Comp., Codd. III, 19, 58, alii. ⁵ Sic in marg. Codd. X (cum ἢ λ. ἢ ρ.), Lips. (idem), 85, 130. ⁶ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, 130, uterque cum οὐχ ἄφεται in marg., unde Montef. dubitanter edidit: Ἄλλος· οὐχ ἄφεται).

⁷ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips. Cf. nos in Hex. ad Gen. xlvii. 12. ⁸ Sic Cod. Lips. in marg. (cum ἀπεριμ.). Holmes. ad praecedens θησημαίων affert: "ἀπερριμμένον margo X, Lips.," quod de Lipsiensi plane falsum est. De lectione Cod. X dubitatio subest; nam Montef. ex eo exscripsit: "Ο'. ἀπερριμμένον, marg. θησημαίων." Certe Graecum ἀπερριμμένον aptius cum חֶלֶם quam cum חֶלֶם componitur. Cf. 2 Reg. xxii. 46 in Hebr. et LXX.

⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹⁰ Sic in textu Cod. 55. ¹¹ Cod. 130 in marg.: Ο'. τῶν ἀγίων. ἸΑ. Σ. αὐτοῦ (sic) τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Θ. φάγονται κ. τ. ε. Ubi pro αὐτοῦ in priore loco fortasse scribendum ἀπό. Ad τῶν ἄρτων Codd. VII (ex corr. manu 2da), 85 (in marg.); τῶν ἀγίων. Cf. ad v. 13. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹³ Idem. Scholium esse videtur. ¹⁴ Sic Codd. 54, 75. Lectionem posuimus propter Hesyehium, qui testatur: "Ubique districtione usus est, et Dominicum ministerium significans, secundum LXX duntaxat translationem, *sanctorum sancta* illud appellavit, quia sacrificium Sancti sanctorum est. *Israel* autem addens, etc."

15. וְרִיבֹו. *Offerunt.* Ο. ἀφαιροῦσι. Alia exempl. ἀφοριούσι; alia, ἀναφέρουσι.¹⁵
16. וְהָאֵל כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο. καὶ πάση συναγωγῆ (×) υἱῶν (4) Ἰσραήλ.¹⁶
- וְכָל-בְּרִיֹוֹתֵי. *Pro omnibus votis suis.* Ο. κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν (×) εὐχῶν (4) αὐτῶν.¹⁷ Ἄλλος ἐξωμοσίαν.¹⁸
- וְהָאֵל כָּל-בְּרִיֹוֹתֵי. Ο. ἢ κατὰ πᾶσαν αἴρεσιν (Ἄλλος θέλησιν¹⁹) αὐτῶν.
21. וְהָיִשׁ בְּרִיֹוֹתֵי. Ο. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσ-ενέγκῃ × τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν, ἢ κατὰ πᾶσαν αἴρεσιν αὐτῶν 4.²⁰
- לְפָלֵא-נֶדֶר. *Ad separandum (consecrandum) votum.* Ο. διαστείλας εὐχὴν. Ἄλλος τοῦ θανμαστῶσαι ὄρκον.²¹
- וְהָאֵל לְנֶדֶר. Ο. ἢ κατὰ αἴρεσιν. Ἄλλος ἢ εἰς ἐκούσιον.²²
22. שֶׁבִיר. *Fractum membrīs.* Ο. συντετριμμένον. Ἄλλος ἀχρηστον.²³

23. קָלֶשׁ. *Pumilum.* Ο. κολοβόκερρον. Ἄλλος κοινόκερατον.²⁴
- וְנֶדֶבָּ. Ο. σφάγια. Ἄλλος ἐκούσιον.²⁵
24. בְּמַעֲרֵב. *Compressum (testiculis).* Ο. θαδιάν. Ἄλλος σπάδοντα.²⁶
- וְתֹת. *Contusum.* Ο. ἐκτεθλιμμένον. Ἄ. συγκεκολαμμένον (s. ἐκκεκολαμμένον).²⁷
- וְנֶתוּק. *Evulsum.* (Potius: בְּרוּחַ. *Excisum.*) Ο. ἔκτομίαν.²⁸ Ἄ. κεκομμένον.²⁹
25. בְּנֶדֶבָּ. Ο. ἀλλογενοῦς. Ἄλλος υἱοῦ ἀλλο-τρίου.³⁰
- וְתֶת-לֶחֶם. Ο. τὰ δῶρα. Ἄλλος τοὺς ἄρ-τους.³¹
- וְרֵצוּ. Ο. δεχθήσεται. Ἄλλος ἐκουσιασθή-σεται.³²
27. וְשֶׂא. Ο. κάρπωμα. Ἄλλος πυρόν.³³
29. וְנֶת-חֶסֶד. Ο. θυσίαν (alia exempl. add. αἰνέ-σεως³⁴) εὐχὴν (Ἄλλος εὐχαριστίαν³⁵) χαρμο-σύνης (Ἄλλος αἰνέσεως.³⁶ Ἄλλος ἐξομολο-γήσεως³⁷).

¹⁵ Prior lectio est in Codd. 15, 54, 64, 75; posterior in Comp., Codd. 16, 32, aliis (inter quos 85, cum προσφέρουσι in marg.).
¹⁶ Sic sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 108, 118. In aliis συν. τῶν υἱῶν, vel τῆ συν. τῶν υἱῶν, legitur.
¹⁷ Codd. 85, 130, in marg.: εὐχῶν, quod propter casum secundum ex alio interprete sub asterisco insertum esse crediderim.
¹⁸ Sic in marg. (ad ὁμολογίαν) Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xxiii. 38.
¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. In priore subjungitur alia lectio, εὐχὴν αὐτῶν, quae ad וְנֶדֶבָּ commodius aptetur.
²⁰ Sic Codd. X (teste Montef., qui δέησιν pro αἴρεσιν αὐτῶν exseripsit), 85 (qui pingit: × καὶ ἄνθρωπος), et sine aster. Codd. Lips. (om. in fine αὐτῶν), 16 (cum δῶρα sine artic., et αὐτοῦ (bis) pro αὐτῶν), 18 (cum καὶ κατὰ pro κατὰ priore, et om. in fine αὐτῶν), 30, 54, alii, Arm. 1. Statim ad σωτηρίου Cod. 130 in marg.: τῶν εἰρηκῶν.
²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Vox θανμαστῶσαι Aquilam sapit (cf. Hex. ad Lev. xxvii. 2. Jesai. xxviii. 29), non ita ὄρκον pro εὐχὴν.
²² Sic in marg. Codd. X (sine ἢ, et ad εἰς δεκτόν; cf. ad Cap. xxii. 25. xxiii. 11), Lips. (idem), 85, 130.
²³ Sic in marg. Codd. X, Lips.
²⁴ Idem. Vox sequioris Gracitatis, ejusdem farraginis ac κόνδρος, a κονδός, brevis. Pro וְנֶדֶבָּ וְנֶתוּק Græco-Ven. interpretatus est: ὑπερταμμένον ἢ βεβραχυμένον.
²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.
²⁶ Sic in marg.

Codd. X (ad ἐκτεθλιμμένον, teste Montef.), Lips. (ad θαδιάν).
²⁷ Codd. Lips. (cum ἐκκ.), 85, 130. Huc fortasse pertinet lectio Cod. X (ad ἔκτομίαν): Ἄ. ἐκκεκομμένον.
²⁸ Pro Hebraeo וְנֶדֶבָּ וְנֶתוּק, et evulsim, LXX translulerunt: καὶ ἔκτομίαν, καὶ ἀπεσπασμένον, negligenter, ut videtur, pro: καὶ ἀπεσπασμένον (vid. Jos. viii. 6. Jud. xvi. 9 in Hebraeo et LXX), καὶ ἔκτομίαν. Sic Graeco-Ven.: ἀν-σπασμένον τε καὶ τετρημένον. Hieron. vero, a Senioribus in errore inductus: vel sectis ablativisque testiculis.
²⁹ Sic (ad ἔκτομίαν) Cod. 85. Codd. X (ad ἀπεσπασμένον), Lips. (ad ἔκτομίαν): Ἄ. κεκυμμένον, vitiose, ut videtur, pro κεκομ-μένον. Hanc autem lectionem non ad נֶדֶבָּ, sed ad נֶדֶבָּ pertinere, ex usu Aquilae vel in lectione notissima נֶדֶבָּ נֶדֶבָּ, κόπτειν συνθήκην, colligi potest. Denique Cod. VII in marg. manu 2da (ad ἔκτομίαν, ut videtur): κεκομμένον.
³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.
³¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Ad τὰ δῶρα Codd. X, Lips., in marg.: τὰ ἄγια.
³² Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 21.
³³ Sic (non πυρόν) Cod. 85 in marg.
³⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. 75 in textu (pro θ. εὐχὴν χαρμ.): θυσίαν αἰνέσεως.
³⁵ Cod. X in marg.
³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Cod. 54.
³⁷ Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Psal. xxv. 7. xli. 5. Jerem. xxxiii. 11.

29. לְרֵנֶכֶךְ. O'. εἰς δεκτὸν ὑμῶν. "Αλλος' τῇ
βουλήσει ὑμῶν.³⁸
Cap. XXII. 20. (→) κυρίως (4).³⁹ 21. (→) ἢ ἐν
ταῖς ἐορταῖς ὑμῶν (4).⁴⁰

CAP. XXIII.

3. שַׁבַּת שְׁבִתוֹן. O'. σάββατα ἀνάπαυσις. "Αλ-
λος' σαββάτων ἐτοιμασία.¹
5. פֶּסַח. O'. πάσχα. "Αλλος' ἐπίβασις.²
6. תֵּאֲכָלוּ. O'. ἐδέσθε. "Αλλος' φάγεσθε.³
7. מְלֶאכֶת עִבְדָּה. Opus cum labore conjunctum.
O'. ἔργον λατρευτὸν ("Αλλος' δουλευτὸν.⁴ "Αλ-
λος' ἐργάσιμον⁵).
8. אֶשָּׂא. O'. ὀλοκαυτώματα. "Αλλος' πυρά.⁶
11. הִהֲיֶה. Et huc illuc agitabit. O'. καὶ ἀνοίσει
("Αλλος' ἀφοριεῖ').
אֶת־הַעֲבֹר. O'. τὸ δράγμα ("Αλλος' γόμερ⁶).

11. לְרֵנֶכֶךְ. O'. δεκτὸν ("Αλλος' ἐκούσιον⁹) ὑμῶν.
שַׁבַּת רַרְרָה. O'. τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης
("Αλλος' τοῦ σαββάτου¹⁰). "Αλλος' τῇ μετὰ
τὸ σάββατον.¹¹
12. כֶּבֶשׂ. O'. πρόβατον. "Αλλος' ἀμόνον.¹²
13. אֶשָּׂא. O'. θυσία. "Αλλος' πυρόν.¹³
14. וְקָלִי וְכֶרְמֶל. Et (spicas) torrefactas, et (po-
lentam) frugis novae. O'. καὶ πεφρυγμένα
χίδρα νέα (Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἀπαλά. "Αλλος'
καὶ λεπιστά¹⁴).
15. מִמִּקְחֶתֶר שַׁבַּת. O'. ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν
σαββάτων. "Αλλος' (ἀπὸ) τῆς πρώτης τοῦ
σαββάτου.¹⁵
הֵתְנוּפָה. O'. τοῦ ἐπιθέματος. "Αλλος' τοῦ
ἀφορίσματος.¹⁶
שַׁבְּתוֹת תְּמִימֹת. O'. ἐβδομάδας ὀλοκλήρους.
"Αλλος' σάββατα ἄωμα.¹⁷

³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cod. VII in marg. manu 2da: εἰς θέλημα. ³⁹ Deest in Codd. 58, 118.

⁴⁰ Haec desunt in Codd. 30, 58, 128, Arab. 1, 2.

CAP. XXIII. ¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. "Margo Cod. 130 habet a prima manu σαββάτων, ut legendum sit σαββατα σαββάτων ἀνάπαυσις."—F. C. Alter.

² Sic in marg. Codd. X, Lips. Versionem non esse unius e tribus interpretibus, probant Hex. ad Exod. xii. 11.

³ Sic in marg. Codd. 58, 85, 130; in textu autem Codd. X, XI, 15, 18, alii. ⁴ Cat. Niceph. p. 1125. Sic in marg. ad v. 7, Codd. 58, 130; ad v. 8, Codd. 85, 130; ad v. 21, Codd. X, Lips., 85, 130; ad v. 25, Cod. 130; ad v. 36, Codd. 85, 130. ⁵ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

⁶ Sic in marg. Codd. 85 (non πυρρά), 130. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. Mox pro φέρητε (v. 12) ἀφορίζετε testantur Codd. 54, 74, alii. Cf. ad Cap. vii. 30. ⁸ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.

¹⁰ Cod. 85 in marg. Post πρώτης add. τῶν σαββάτων Ald., Codd. 29, 83. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes.), Lips.

¹² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

¹³ Cod. 85 in marg. Eadem lectio latet in Cod. 130, qui ad εἰλαφ in marg. pingit: πυρότης (πυρὸν τῆ). Mox ad θυσία (v. 18) Codd. 85, 130, in marg.: πυρόν. (Ad εἶν 130) in fine v. 13 Cod. VII in marg. manu 2da: ξέστου, quod falsum est; siquidem τὸ 13 continet duodecim 13, sive ξέστας. Cf. ad Cap. xiv. 10. ¹⁴ Cod. 130 (ad πεφρυγμένα): Οἱ λοιποὶ ἀνάλα (sic). Cod. 85 in marg. (ad χίδρα)

sine nom.: ἀνάλα, pro quo Montef. tentat non Graecum ἀνάλα, arefacta, ut ad 13 referatur. Proculdubio rescribendum ἀπαλά, quod in marg. (ad χίδρα) sine nom. habet Cod. 58. Cf. ad Cap. ii. 14, ubi lectionem Aquilae et Symmachi ἀπαλά ad פֶּקֶל, non ad פֶּשֶׁל, aptandam esse, e praesenti loco evidenter apparet. Porro Codd. X, Lips. ad πεφρ. χίδρα afferunt: Οἱ λοιποὶ ἀπαλά καὶ λεπιστά, quae duplex versio est, ni fallor, ejusdem vocabuli פֶּקֶל. (Reapse interpres Samaritanus in utroque loco pro פֶּקֶל posuit ηקלי, decorticatedum, λεπιστόν.) Tandem audiendus est Hesychius: "Et polentam et pulvis non comedetis ex segete... sive secundum LXX: Et fricta cedrineae non manducabitis... Oblatio enim praesentium donorum, quam esse mysterium Unigeniti ostendimus, reconciliavit nos Deo, et cibum nobis novae polentae et pulvis, sive ut LXX, cytrorum [MS. citrorum] praestitit. Non enim nova solum, sed et cytra Christi praecepta sunt: sive ut mollia; sic enim cytra alii interpretes ediderunt;... sive ut manibus contrita et mandata; cytra enim et hoc interpretantur." Ubi ad postremam interpretationem praeter Samaritanum appellari possunt Syrus et Chaldaeus, qui פֶּקֶל in חבלא et פֶּרִיקו vertunt. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. ad v. 11. ¹⁶ Sic in marg. Codd. Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 74, 75, alii. Minus probabiliter Nobil.: "Αλλος' φρησι, ἀφορίσματα. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130.

16. הַשְּׁבִיעִי. *O.* τῆς ἐσχάτης ἑβδομάδος.
 "Ἄλλος τοῦ σαββάτου (τοῦ) ἑβδόμου.¹⁸
17. הַנּוֹפֵא. *O.* ἐπίθεμα. "Ἄλλος ἀφαίρεμα.¹⁹
 הַנּוֹפֵא. *O.* πεφθῆσονται. "Ἄλλος ὀπτηθή-
 σονται.²⁰
18. הַמִּיָּמָם. *O.* ἀμώμους. "Ἄλλος τελείους.²¹
 וּמִנְהָרָם. *O.* καὶ αἱ θυσίαι ("Ἄλλος καρπώ-
 σεις. "Ἄλλος προσφοραὶ²²) αὐτῶν.
 הַיְיָ. *O.* εὐδίας. "Ἄλλος ἀναπαύσεως.²³
19. שְׁלֵמִים. *O.* σωτηρίου. "Ἄλλος εἰρηνικῶν.²⁴
20. הַנּוֹפֵא . . . אֶתֶּן הַזֶּהֶן הַיְיָ. *O.* καὶ ἐπιθή-
 σει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς . . . ἐπίθεμα. Alia exempl.
 καὶ ἀφοριεῖ αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἀφόρισμα . . .²⁵
21. בְּעָבֵר. *O.* Vacat. "Ἄλλος ἐν ἐγκρατεῖα.²⁶
22. לֹאֵפ. *O.* τὸ λοιπὸν. "Ἄλλος τὸ φαάθ.²⁷
 וְלֹאֵפ. *Et spicilegium.* *O.* καὶ τὰ ἀποπί-
 πτοντα ("Ἄλλος συλλέγματα²⁸).
- אֶתֶּן הַעֲוֹב. *O.* ὑπολείψεις αὐτά. "Ἄλλος
 ἀφήσεις αὐτά.²⁹
24. בְּאַחַד. *O.* μιᾶ. "Ἄλλος πρώτῃ.³⁰
 וְשַׁבָּתוֹ. *Celebratio sabbati.* *O.* ἀνάπαυσις.
 "Ἄλλος σαββάτων (s. σάββατον).³¹

24. הַתְּרִיגָּו. *Clangor (tubae).* *O.* σαλπύγγων.
 "Ἄλλος σαλπισμός.³²
27. כֵּן. *O.* καί. "Ἄλλος πλήν.³³
 וְעָנְו. *O.* καὶ ταπεινώσετε ("Ἄλλος κακώ-
 σετε.³⁴ Schol. νηστεύσατε³⁵).
28. הַיּוֹם הַזֶּה בְּעָבֵר. *Hoc ipso die.* *O.* ἐν αὐτῇ
 τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. "Ἄλλος ἐν ἐγκρατεῖα τῆς
 ἡμέρας ταύτης.³⁶
29. בְּעָבֵר הַיְיָ. *O.* ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ (τῇ
 ἡμέρᾳ). "Ἄλλος νηστεύση ἐγκρατῶς.³⁷
36. עֲצָרָת. *Concio populi (s. Clausula festi).* *O.* ἐξ-
 ὀδιον. "Ἄλλος ἐπίσχεσις (s. ἐπισύσχεσις).³⁸
38. כְּלֹבֵד. *O.* πλήν. "Ἄλλος παρεκτός.³⁹
 נְדָרֵיכֶם. *O.* τῶν εὐχῶν ("Ἄλλος ἐξωμοσιῶν⁴⁰)
 ὑμῶν.
39. בְּעָבֵר. *O.* ὅταν συντελέσητε ("Ἄλλος συνα-
 γάγητε⁴¹).
- הַיְיָ הַיְיָ הַיְיָ. *O.* ἐορτάσατε (X) τὴν
 ἐορτὴν (4) τῷ κυρίῳ.⁴²
- וְשַׁבָּתוֹ. *O.* ἀνάπαυσις. "Ἄλλος σάββατον.⁴³
40. פְּרִי יְצֵעַ הָרֵךְ. *Fructus arborum decoris (se-
 cundum Hebraeos mala citrea; secundum*

¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁹ Ibidem. ²⁰ Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Exod. xii. 39. ²¹ Idem. Cf. ad Cap. ix. 3. ²² Ad θυσίαι Cod. Lips. in marg.: καρπώσεις. προσφοραί; Cod. X autem ad θυσίαι: καρπώσεις; ad σπονδαί: προσφοραί; parum probabiliter uterque. Pro προσφοραί fortasse scribendum προσφορᾶ, ut ad וְשַׁבָּתוֹ referatur. Cf. ad Cap. iii. 16. ²³ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85. Cf. ad Cap. i. 9. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 54, 74, 75, alii. ²⁵ Sic Codd. 54, 75. Hesyeh.: *Et separabit ea sacerdos separatione . . .* ²⁶ Sic in marg. (ad κλητῇ) Codd. X, Lips. (qui pro κλητῇ ἁγία ἴσται legunt κλητῇ κλητῇ ἁγία ἴσται). Mire Holmesius: "Referendum est forsitan ad ταπεινώσετε (v. 27). Vid. Hex. ad loc." Immo vid. Hex. ad vv. 28, 29. ²⁷ Sic in marg. Codd. Lips., 85, 130. Cf. ad Cap. xix. 9, 27. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85. ²⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁰ Ibidem. ³¹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum σάββατον), 130 (idem). Cf. ad Cap. xvi. 31. ³² Sic in marg. Codd. X (cum σαλπισμός εἰς ἀκούσι), Lips. (idem), 85. Lectio brevior Theodotionis est, coll. Hex.

ad Num. xxiii. 21; longior quid significet nescio. Ad σαλπύγγων Nobil. et duo Regii: Schol. ἡ τῆς σκηνοπηγίας, quod ad v. 34, הַתְּרִיגָּו, *O.* ἐορτῇ σκηνῶν, pertinere monuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 99. ³³ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 21. Job. xiii. 15. Jerem. xxxii. 30. ³⁴ Cod. 130 in marg. Sic ad v. 32 in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Theodoret. Quaest. XXXII ad Levit. (Opp. T. I, p. 210): *Τῇ δεκάτῃ δὲ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου νηστεύσαι κελεύει . . . ταπεινώσετε γὰρ, φησι, τὰς ψυχὰς ὑμῶν.* Cf. ad Cap. xvi. 29. ³⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 21. ³⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum νηστεύσει). ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum ἐπισύσχεσις), 130 (cum ἐπισύσχεσις). Cf. Hex. ad Num. xxix. 35. Deut. xvi. 8 (ubi Aquilae tribuitur). ³⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁰ Ibidem. Cf. ad Cap. xxii. 18. ⁴¹ Sic in marg. Codd. X (cum ἀγάγητε), 85, 130. ⁴² Sic sine aster. Cod. 58. Codd. 19, 108, 118: *ἐορτάσατε ἐορτῇ κυρίῳ.* ⁴³ Sic in marg. Codd. 85, 130.

Josephum (Ant. III, 10, 4: τοῦ μήλου τοῦ τῆς περσέας προσόντος) *mala Persica*). Ο. καρπὸν ξύλου ὠραίον ("Ἄλλος· ἔνδοξος⁴⁴). 'Α. (καρπὸν ξύλου) ὕδωρ.⁴⁵ "Ἄλλος· (καρπὸν) δένδρου κίτρινον.⁴⁶

40. תְּמָרִים כִּפֹּת. *Ramos palmarum*. Ο. καὶ κάλ-
λυνθρα ("Ἄλλος· βᾶϊα.⁴⁷ "Ἄλλος· κάφω⁴⁸)
φαινίκων.

וַעֲנַף עֵץ עֲבֹת. *Et frondes arborum implexarum*. Ο. καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς ("Ἄλλος· οὐλοκόμους⁴⁹).

40, 41. וַעֲבֹתֵי נַחַל וַשְּׁבִיחָהֶם לְבָנֵי יְהוָה אֶלְהֵיכֶם שְׁבִיעַת יָמִים: וְהַתְּבֹת אֹתוֹ חַג לַיהוָה שְׁבִיעַת יָמִים בְּשִׁנָּה חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. Ο. καὶ ἰτέας, καὶ ἄγνον κλάδους ἐκ χειμάρρου, εὐφρανθῆναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 'Α. καὶ ἰτέας χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε εἰς πρόσωπον κυρίου θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας (ἐν)

ἐνιαυτῷ, ἀκριβεία αἰώνιος ταῖς γενεαῖς ὑμῶν.⁵⁰ Σ. καὶ ἰτέαν χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἔμπροσθεν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πανηγυρίσετε αὐτὴν πανηγυρῶν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, πρόσταγμα αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.⁵¹ Ο. Θ. καὶ ἰτέας ἐκ χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, νόμιμον αἰώνιον. . .⁵²

Cap. XXIII. 3. ἅγια (—) τῷ κυρίῳ (Δ).⁵³ 13. εὐδίας (—) κυρίῳ (Δ).⁵⁴ 19. (—) μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος (Δ).⁵⁵ 32. τοῦ μηνὸς (X) ἐσπέρας (Δ).⁵⁶ 38. (X) πάντων (Δ) τῶν ἑκουσίων ὑμῶν.⁵⁷

CAP. XXIV.

2. הֵלֵךְ. Ο. σοι. "Ἄλλος· πρὸς σέ.¹

וַיִּתֵּן יְיָ. Ο. ἔλαιον ἐλαῖνον ("Ἄλλος· ἐξ ἐλαίων²).

וְהָ. Ο. καθαρὸν. "Ἄλλος· διαφανές.³

⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Nobil., Cat. Niceph. p. 1129: "Ἄλλος· ἔνδοξος. ⁴⁵ Buxtorf. in *Lex. Chald. et Talmud.* p. 600: "הֵדוֹר, ὕδωρ, ἄμια. In *Succa* fol. 35, 1 ad loc. Lev. xxiii. 40 scribunt: אֵל תְּקִיר הָרַר אֵלֵא, ne legas HADAR (*decoris*), sed HYDOR (*aquae*); arborem scil. quae juxta omnes aquas crescit, hoc est, *citrum*. In Talm. Hieros. *Succa* Cap. 3 scribitur, Aquilam vocem הָרַר hic transtulisse הֵדוֹר, ὕδωρ." Similia habet Lightfoot in *Append. ad Hor. Hebr. in Epist. I ad Corinth.* p. 280, qui tamen de interpretatione vocis הֵדוֹר per ὕδωρ subdubitare videtur. Revera pro vocabulo pervulgato הֵדוֹר Aquilam hic non, ut centies, *διαπρέπεια* (vid. Hex. ad Psal. xxviii. 4. xlv. 4. Jesai. xxxv. 2. liii. 2), vel simile quid, sed vocem peregrinam ὕδωρ posuisse, quis sanus crediderit? Cf. Anger. in libello *De Onkelo* etc. Partic. I, p. 15.

⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Ad καρπὸν Cod. VII in marg. manu 2da: κίτῳ (sic). Pro κίτρον fortasse legendum κίτρινον, vel κίτριον, ut tamen scholiastae magis quam interpreti lectio tribuatur. Onkelos παραφράζει: אֵלֵא יֵרִי אֵלֵא יֵרִי, *fructum arboris citrei*. ⁴⁷ Nobil. Cat. Niceph. p. 1129: Οἱ ἄλλοι, βᾶϊα λευκά. Cod. 56 in marg.: βᾶϊα λέγει ἐκ φαινίκων καὶ μυρσίνης. ⁴⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cod. VII in marg. manu 2da: παλάμας. ⁴⁹ Sic in

marg. Codd. X (cum οὐλοκόμους), Lips. (idem), 85 (cum οὐλοκόμους), 130 (idem). Ad ξύλου Cod. VII in marg. manu 2da: μυρσίνης. ⁵⁰ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi. Pro ἑορτάσετε Montef. ex eodem exscripsit ἑορτάζετε, repugnante Cod. 130, ubi lectio anonyma est (cum scripturis κυρίου κυρίον θεοῦ, ἐνιαυτοῦ, et ἀκριβείας ὧσος). ⁵¹ Cod. 85, et sine nom. Cod. 130 (cum αὐταῖς pro αὐτῆν). ⁵² Codd. 85 (teste Montef.), 130 (cum καὶ ἰτέας εἰς χειμάρρους). E priore Holmesii amanuensis minus probabiliter exscripsit καὶ τὰς ἰτέας et ἑορτάσατε. (In textu τῶν Ο' pro εὐφρανθῆναι, καὶ εὐφρανθήσεσθε habent Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2. Deinde post ἑπτὰ ἡμέρας inferunt καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας Comp. (cum ἑορτάσετε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν), Codd. 15, 54, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁵³ Deest τῷ κυρίῳ in Arab. 1, 2. ⁵⁴ Vox deest in Cod. 75, Arab. 1, 2. ⁵⁵ Haec desunt in Arab. 1, 2. ⁵⁶ Post μηνὸς Arab. 1, 2 inferunt *in vespere*, ubi in Hebraeo וַעֲרַב. ⁵⁷ Sic sine aster. Comp., Codd. 85 (cum πάντων in marg.), 19, 118.

CAP. XXIV. ¹ Cod. 130 in marg. ² Cod. X in marg. S. Cyril. in Cat. Niceph. p. 1129: (ἐλαῖνον) τουτέστιν, οὐκ ἐξ ἑτεροειδῶν σπερμάτων, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ἐλαίων. Cf. Hex. ad Exod. xxvii. 20. ³ Cod. X in marg. Cod. 130 in

2. לְפָאֵר. O'. εἰς φῶς ("Ἄλλος· φαῦσιν").
3. לְפָרֶכֶת הַעֵדוּת. O'. τοῦ καταπετάσματος (X) τοῦ μαρτυρίου (4).⁵
 יְעִיעֵר. *Instruet.* O'. καὶ καύσουσιν. "Ἄλλος· στοιβάσουσιν."⁶
 תְּמִיד. O'. ἐνδεδεχῶς. "Ἄλλος· διαπαντός."⁷
4. יְעִיעֵר. O'. καύσετε. "Ἄλλος· συνθήσει."⁸
5. קַלְחָה. O'. ἄρτους. "Ἄλλος· κολλύρας (s. κολλυρίδας)."⁹
6. מַעֲרֹכֹת. *Strues.* O'. θέματα. "Ἄλλος· στοιβάσεις."¹⁰
7. עַל-הַמַּעֲרֹכֶת. O'. ἐπὶ τὸ θέμα. "Ἄλλος· ἐπὶ τὴν σύνθεσιν."¹¹
 לְנֶחֱה לְנֶחֱה. O'. λίβανον καθαρόν ("Ἄλλος· διαφανῆ").¹²
8. יְעִיעֲרֵנוּ. O'. προσθήσεται. Alia exempl. προθήσετε αὐτό.¹³ "Ἄλλος· στοιβάσεις."¹⁴
 בְּרִית. O'. διαθήκην. Σ. συνθήκην."¹⁵
9. בְּמִקְוֵם קֶדֶשׁ כִּי קֶדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא לֹו מְאִשִּׁי. O'. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῶν (alia exempl. αὐτῶ)¹⁶ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, νόμι-

μον αἰώνιον. 'A. ἐν τόπῳ ἡγιασμένῳ, ὅτι ἡγιασμένον ἡγιασμένον ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ πυρῶν κυρίῳ, ἀκρίβασμα αἰῶνος.¹⁷ Σ. ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὅτι ἅγιον ἁγίων ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, σύνταξις αἰῶνος.¹⁸ Θ. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἅγια ἁγίων ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς κυρίου, νόμιμον αἰώνιον.¹⁹ O'. ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἅγια γὰρ ἐστὶν τῶν ἁγίων αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων...²⁰

11. וַיְקַלֵּ. *Et maledixit.* O'. καὶ ἐπονομάσας. "Ἄλλος· (καὶ) κατηράσατο."²¹
 וַיִּקְרַע. *Et exsecratus est.* O'. κατηράσατο. "Ἄλλος· ἐλοιδύρησεν. "Ἄλλος· ἐβλασφήμησεν."²² "Ἄλλος· καὶ ἐνύβρισεν."²³
12. לְפָרֶכֶת הַעֵדוּת. *Ad definiendum eis ex ore Iouae.* O'. διακρίναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου. "Ἄλλος· διαστειλαὶ αὐτοῖς ἐπὶ στόματος κυρίου."²⁴ "Ἄλλος· ἐπικρίναι αὐτοῖς ἐπὶ κρισιν κυρίου."²⁵
- 14, 23. לְמַעַן יִשְׁמְרוּ. O'. τὸν καταρασάμενον ("Ἄλλος· καθυβρίσαντα").²⁶
15. לְמַעַן. O'. — καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς 4.²⁷ Alia exempl. λέγων πρὸς αὐτούς.²⁸

marg.: ἀργον διαφανές. Cf. ad v. 7. ⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 5. ⁵ Sic sine aster. Cod. 58. ⁶ Sic in marg. Codd. X (cum *στυβ.*), 130 (idem). Cf. ad Cap. i. 7. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. ⁸ Cod. X in marg. Cf. ad v. 7. ⁹ Sic in marg. Codd. X (cum *κολλυρίδας*), Lips. (idem), 130. Mox ad ὁ ἄρτος Codd. X, Lips., in marg.: ἡ κολλύρα. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁰ Cod. 85 in marg., quasi a *στοιβασεις*, *structio*, quae vox non aliunde nota est. Scharfenbergio igitur in *Animadv.* p. 100 (quem secutus est Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 154) *στοιβασεις* verbum est, ad praecedens ἐπιθήσετε referendum, ubi tamen vox Hebraea non est וַיְעִיעֵר, sed וַיְעִיעֵר. Cod. 130 quidem ad ἐπιθήσετε in v. 7 in marg. pingit: *στοιβασεις*; sed ibi quoque in Hebraeo est verbum minus congruens וַיְעִיעֵר. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Exod. xxx. 34 in LXX. ¹³ Sic Codd. XI, 58, 108, 118. ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁵ Cod. X in marg.: Σ. θήκην. Correxuit Montef. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 30, 32, alii, Arab. I, 2. Hesyeh.: "Nam non simpliciter dixit, quia sanctum sanctorum est,

sed addidit secundum LXX, ἔρσι." ¹⁷ Codd. 85 (cum ἀκρίβασμος αἰῶνος), 130 (sine nom., om. ὅτι, cum πυρὸς pro πυρῶν). Montef. e priore exscripsit *πύρρων κυρίῳ. καὶ ἐξήλθεν* (om. ἀκρ. αἰῶνος). ¹⁸ Codd. 85, 130 (om. ὅτι). Holmesii amanuensis e Cod. 85 exscripsit *ἅγια ἁγίων, et σύνταξις αἰῶνος, repugnantis tunc Montef. tum altero codice.* ¹⁹ Codd. 85, 130. ²⁰ *Iidem.* Praeterea ad ἀπὸ τῶν θυσ. τῷ κυρίῳ Cod. 85 in marg. sine nom.: *τοῦ πυροῦ* (fort. *πυρὸς*) *τοῦ κυρίου*; Cod. X autem in marg.: *τοῦ πυρὸς κυρίου*; ex Theodotione, ut videtur. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²² Cod. 58 in marg.: *ελοιδύρησεν* (sic). *ἐβλασφήμησεν.* Codd. 85, 130, in marg.: *ἐβλασφήμησεν.* Cf. ad v. 15. ²³ Sic in marg. Codd. X (cum *ἐνύβρισεν*), Lips. ²⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum *αὐτόν*). Paulo aliter Codd. X (praem. *Οἱ λοιποὶ*), Lips.: *διαστειλαὶ αὐτὸν διὰ στ. κ.* ²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. Nescio quid sibi volens Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v. *ἐπικρίνω ἐπικρισιν*: "Est lectio aperte vitiosa, ac reponendum *συγκρίνω et σύγκρισιν.*" ²⁶ Sic in marg. Codd. X (bis), Lips. (ad v. 23). Cf. ad Cap. xx. 9. ²⁷ Obelus est in Cod. IV. ²⁸ Sic Codd. X, Lips., 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum *καὶ ἐρεῖς* in marg.).

- ναζαραίας).⁷ Τὸ Σαμαρειτικὸν ἀπὸ τῶν χέρσων σου.⁸
6. שִׁבַּת. Ο'. τὰ σάββατα. "Ἄλλος διάλειψις. Schol. ἀνάπανσις.⁹
- לֶאֱכָלָהּ. Ο'. βρώματα. Alia exempl. βρωτά.¹⁰ "Ἄλλος εἰς βρώσιν.¹¹
- הַנְּרִים. Ο'. τῶ προσκειμένῳ. "Ἄλλος τῶ προσηλυτεύοντι.¹²
7. וְלַחֲתָהּ. Ο'. καὶ τοῖς θηρίοις ("Ἄλλος ζώοις¹³).
8. שִׁבַּתָּת. Ο'. ἀναπαύσεις. Οἱ λοιποὶ σάββατα.¹⁴
- יָמֵי. תְּהִי לָהּ יָמֵי. Ο'. καὶ ἔσονται σοι ✕ ἡμέραι 4.¹⁵
9. וְהָעֵבֶרֶת שׁוֹפֵר תְּרוּעָה. Et transire (personare) facies tubam clangoris. Ο'. (καὶ) διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ. "Ἄλλος (καὶ) παραβιάσεις κερατίνη.¹⁶
10. וְקִרְאתֶם דְּרוֹר. Et annuntiabitis manumissionem. Ο'. καὶ διαβοήσετε ἄφεισιν. "Ἄλλος καὶ καλέσετε δαρῶρ.¹⁷
- יּוֹבֵל. Jubilum. Ο'. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία.

- 'Α. παραφέρων. Θ. ἰωβήλ.¹⁸
10. וְהָעֵבֶרֶת שׁוֹפֵר תְּרוּעָה. Ο'. εἰς τὴν κτήσιν ("Ἄλλος κατὰ σχοσειν¹⁹) αὐτοῦ.
- וְהָעֵבֶרֶת שׁוֹפֵר תְּרוּעָה. Ο'. εἰς τὴν πατριὰν ("Ἄλλος γενεάν²⁰) αὐτοῦ.
11. וְיִוְבֵל הָיוּ. Ο'. ἀφέσεως σημασία αὐτή. "Ἄλλος ἰωβήλ ἐστίν.²¹
- וְהָעֵבֶרֶת שׁוֹפֵר תְּרוּעָה. Ο'. τὰ ἁγιασμένα ("Ἄλλος ναζαραία²²) αὐτῆς.
12. מִן הַשְּׂדֵה. Ο'. ἀπὸ τῶν πεδίων ("Ἄλλος πεδινῶν²³).
13. הַיּוֹבֵל הָיוּ. Ο'. τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς. "Ἄλλος τοῦ ἰωβήλ τούτου.²⁴
14. תְּמַכְרֶנּוּ. Ο'. ἀποδοῦ. "Ἄλλος πωλήσης.²⁵
- שֵׁנִי אֶל-תּוֹנוּ. Ο'. μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος. "Ἄλλος μὴ κακοῦτω ἀνῆρ.²⁶
15. אַחֵר הַיּוֹבֵל. Ο'. μετὰ τὴν σημασίαν ("Ἄλλος τὴν ἄφεισιν.²⁷ "Ἄλλος τὸν ἰωβήλ²⁸).
- וְיִמְכְרֶנּוּ. Vendet tibi. Ο'. ἀποδώσεται σοι. Schol. ὁ ἀποδιδόμενος.²⁹

revocandum est. ⁷ Prior scriptura est in Nobil., et Cod. 85 in marg.; posterior in Codd. X, Lips., in marg. Cat. Niceph. p. 1136: "Ἄλλος τῆς Ναζαραίας. Vitiose Cod. 130 in marg.: τῆς ἀνυραίας. Cf. Hex. ad Thren. iv. 7. Amos ii. 12. ⁸ Nobil., Cat. Niceph. ibid. Eodem redit Graeco-Ven.: τοῦ ἀγεωργήτου σου. In versione quae fertur Samaritana habetur כלליך, coronae tuae, quasi a וְלַ, diadema. Mox pro ἀναπαύσεις Cod. 85 in marg.: σαββάτων. Cf. ad Cap. xxiii. 29. ⁹ Cod. X in marg.: σάββατα διάλειψις ΔΥ ἀνάπανσις; ubi compendium scripturae recte, ut videtur, pro δύναιται sumpsit Montef.; male autem Holmesius pro αὐτή. Eadem in marg. habet Lips., ubi in exemplari edito est δ'. Ceterum versio διάλειψις Aquilam fortasse auctorem habet, qui ad Gen. ii. 2 pro כֶּבֶד interpretatus est δέλιπε. ¹⁰ Sic in textu Codd. IV, XI, 128; in marg. autem Codd. 85, 130. ¹¹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. ad Cap. xvii. 13. ¹⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., 85. Hesyeh.: "LXX: Septem ergo numerabis tibi requies annorum. Sabbata autem pro requie reliqui interpretes ediderunt." ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. VII (in marg. manu 2da), 58. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (bis, cum παραβιάσετε). ¹⁷ Sic in marg. Codd. X (cum δαρῶρ), Lips., 85 (cum δαρῶρ), 130. Versio

est Theodotionis, coll. Hex. ad Ezech. xlvi. 17. Praeterea ad ἄφεισιν Cod. VII in marg. manu 2da: ελευ (ελευθερίαν), quod Aquilae esse potest, coll. Hex. ad Jerem. xxxiv. 15. ¹⁸ Codd. X (cum παραφέρων), Lips. Cod. 85, 130 (cum σωβήλ), in marg. sine nom.: ἰωβήλ. Ad παραφέρων cf. Hex. ad Exod. xix. 13. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. In textu autem πατριὰ habent Ald., Codd. II, III, VII (cum αν̄ in marg. manu 1ma), 16, 29, alii. Hesyeh.: "Vel sicut LXX, ad patriam suam." ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²² Cod. 85 in marg. Codd. X, Lips., in marg.: ναζαραία (sic) ελευθερία. Posterior lectio (quam in Cod. 130, per errorem pro Codd. X, Lips., exstare affirmat Holmesius) ad יוֹבֵל (v. 12) pertinere videtur. Cf. ad Cap. xxv. 28. xxvii. 24. ²³ Cod. 85 in marg.: πετεινῶν, quod in πεδινῶν (πεδινῶν) vertendum esse perspexit Scharfenb. in Animag. p. 101. ²⁴ Cod. 85 in marg. ²⁵ Sic in marg. Codd. X (cum πωλήσεις), Lips. ²⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ²⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130. ²⁹ Codd. 85, 130, in marg.: ὁ ἀποδομένος (sic). Videtur esse nominativus verbi ἀποδώσει; sed tunc pingendum ὁ ἀποδιδόμενος, quod supplet Cod. X in marg. ad finem v. 16, et Lips. ad καθὼτι posterius in eodem v. Cod. 15 ad v. 16 ante πληθυνεῖ infert ὁ ἀποδόμενος (sic).

19. **קָרְיָהּ**. Ο'. τὰ ἐκφόρια ("Ἄλλος τὸν καρπὸν³⁰) αὐτῆς.
23. **לְבַמְתָּת**. *Ad interitum* (in perpetuum). Ο'. εἰς βεβαίωσιν (alia exempl. βεβήλωσιν³¹). 'Α. (εἰς) παγκτησίαν. Σ. (εἰς) ἀλύτρωτον.³²
25. **כִּי־מִנְיָו**. *Si tenuis* (pauper) *factus fuerit*. Ο'. ἔὰν δὲ πένηται ('Α. ἐκπέση. Σ. ταπεινωθῆ³³).
- וְגָאֵל**. Ο'. ὁ ἀγχιστεύων. Τὸ Σαμαρειτικὸν λυτρωτῆς.³⁴ "Ἄλλοι λυτρωτῆς, συγγενῆς.³⁵
26. **וְגָאֵל**. Ο'. λύτρα ("Ἄλλος τῇ λυτρώσει³⁶) αὐτοῦ.
27. **וְהָשִׁיב**. Ο'. καὶ συλλογιεῖται. "Ἄλλος ψηφίσει.³⁷
- וְהָשִׁיב**. *Quod redundat*. Ο'. ὁ ὑπερέχει. "Ἄλλος τὸ περισσόν.³⁸
- וְהָשִׁיב**. Ο'. εἰς τὴν κατάσχεσιν ("Ἄλλος κτήσιν³⁹) αὐτοῦ.
28. **וְהָשִׁיב**. Ο'. τὸ ἱκανόν. "Ἄλλος κατὰ τὸ ἴσον.⁴⁰
- וְהָשִׁיב**. Ο'. τῆς ἀφέσεως. "Ἄλλος τοῦ ἰωβήλ.⁴¹
- 28, 30, etc. **וְהָשִׁיב**. Ο'. ἐν τῇ ἀφέσει. "Ἄλλος ἐν τῷ ἰωβήλ.⁴²
29. **וְהָשִׁיב**. *Annus post*

venditionem; per anni spatium erit jus redemptionis. Ο'. ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. "Ἄλλος ἐνιαυτὸς ἡμερῶν (X) τῇ πράσει αὐτῆς ἡμερόλεγον (4) ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς.⁴³

30. **וְהָשִׁיב**. Ο'. ὄλος. "Ἄλλος ἄμομος.⁴⁴
31. **וְהָשִׁיב**. Ο'. αἰ ἐν ἐπαύλεισιν ("Ἄλλος ἐποικίους⁴⁵).
33. **וְהָשִׁיב**. Ο'. καὶ ὅς ἂν λυτρώσῃται (alia exempl. λυτρωσάμενος⁴⁶) παρὰ τῶν Λευιτῶν. 'Α. Σ. καὶ ὅστις ἐγγίζων ἐστὶν ἐκ τῶν Λευιτῶν.⁴⁷
- וְהָשִׁיב**. Ο'. X αὐτῇ ἡ κατάσχεσις αὐτῶν.⁴⁸
35. **וְהָשִׁיב**. *Si autem tenuis factus fuerit frater tuus, et nutaverit manus ejus apud te.* Ο'. ἔὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου [ὁ μετὰ σοῦ], καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶ παρὰ σοί. 'Α. καὶ ἔὰν ἐκπέσῃ ἀδελφός σου, καὶ *culpaverit* χεῖρ αὐτοῦ μετὰ σοῦ.⁴⁹ (Σ.) ἔὰν δὲ ταπεινωθῆ . . .⁵⁰

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ³¹ Sic in textu Ald., Codd. XI, 19, 29, alii; in marg. autem Codd. X (cum βήλωσιν), Lips., 130. *Vet. Lat.: in confirmationem.* ³² Cod. 130. ³³ Codd. X, Lips.: 'Α. ἐκπέση. ταπεινωθῆ. Cod. 85 in marg.: ἐκπέση. *Hesych.:* "Propter quod LXX, si pauper factus fuerit; Aq., si exciderit; Sym., si humiliatus fuerit, ediderunt." ³⁴ Nobil. ³⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. *Lectio aptius referatur ad v. 26, ubi in Hebraeo est קָרְיָהּ.* ⁴¹ Sic in marg. Codd. Lips., 85 (sine artic.), 130 (idem). ⁴² Idem. *Ad v. 31 Cod. X in marg.: τῷ ἰωβήλ ἐλευθερία; et sic ad v. 33 Cod. Lips. Cf. ad v. 11.* ⁴³ Codd. X, Lips., in marg.: ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τῇ πρ. αὐτῆς; ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λ. αὐτῆς. Sic in textu (cum ἡμερόδεκτος) Codd. 54, 75; neonon (cum ἡμερόδεκτος) Codd. 74, 76, 84, 106, 134. *Curta, et fortasse mutila, lectio, ἐνιαυτὸς ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λ. αὐτῆς, est in Cod. 58, consentiente, si excipias ἡμερόλεγον pro ἡμερόδεκτον, Cod. IV. Equidem haec, τῇ πρ. αὐτῆς ἡμερόδεκτον (s. -δεκτος, s. -λεκτος, s. -λεγδον), deficiente Seniorum editione, ab Origene ex alio interprete, fortasse Symmacho, sub asterisco assumpta esse crediderim. E variis autem extremae vocis scripturis potior videbatur ἡμερόλεγον, sin-*

gulos dies numerando, quae et una ex omnibus Graeca est, et auctoritati vetustissimi et accuratissimi Codicis Sarraviani innixa est. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴⁶ Sic in textu Codd. II, III, IV, VII, XI, 55, 58, alii, *Hesych., Vet. Lat.;* in marg. autem Codd. 85, 130. ⁴⁷ *Hesych.:* "Et propterea secundum LXX ait: *Et quicumque rediment [fort. redimens] a Levitis, id est, ab illis accipiens modum liberandi. Non enim a Levitis liberantur, quasi ipsis possidentibus; et propterea Sym. et Aq., quicumque affinis est de Levitis, dicunt.*" Codd. 85, 130, in marg. sine nom.: ἐγγίζων ἐστίν. ⁴⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. *Comp., Codd. 15, 58, 108, 118. Ad κατάσχεσις in Cod. VII ἡ superscript. manu i^{ma}.* ⁴⁹ *Hesych.:* "Hic si in operatione virtutum infirmatus fuerit (hoc est enim *infirmari manu*; propter quod Aquila, *Si exciderit, inquit, frater tuus, et culpaverit* [sic MS.] *manus ejus tecum*), auxiliari ei, secundum LXX interpretum sensum, nos tanquam proselyto et inquilino vult." *Ad ἐκπέση cf. ad v. 25. Quod ad culpaverit attinet, aqua nobis haeret: certe usque Aquilae pro כַּחַף verbum intransitivum (e.g. σφάλλῃ) postulare videtur. Cf. Hex. ad Psal. xx. 8. xxix. 7. xlv. 3, 7.* ⁵⁰ Sic in marg. sine nom. Codd. X, Lips., 85, 130. *Cf.*

36. תְּרִבִּית. *Ei usuram.* Ο'. οὐδὲ ἐπὶ πλήθει
("Ἄλλοι διπλασιασμα, πλεονασμὸν⁵¹).
39. נְכִיף. Ο'. ταπεινωθῆν. "Ἄλλος ἐνδεής ἤ.⁵²
עֲבָד בּוֹ עֲבָדָת עֶבֶד. *Ne imponas ei opus
servile.* Ο'. οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου.
"Ἄλλος οὐ κατεργάσεις αὐτὸν ἐργασίαν δου-
λικήν.⁵³
41. וְיִצְאָה בְּעֵבְרָה. Ο'. καὶ ἐξελεύσεται ἄφ' ἑ-
σεί 4 (alia exempl. add. ἀπὸ σοῦ⁵⁴).
42. עֲבָדֶי. Ο'. οἰκέται ("Ἄλλος δούλοι⁵⁵) μου.
- 43, 46. לֹא-תִרְדֶּה בּוֹ בַּפֶּה. *Ne domineris ei cum
duritie.* Ο'. οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ
(s. τοῖς μόχθοις). "Ἄλλος οὐ παιδεύσεις ἐν
αὐτῷ ἐν ἐμπαιγμῷ.⁵⁶
44. תִּקְנוּ. Ο'. κτήσεσθε. "Ἄλλος πρίασθε.⁵⁷
45. מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם. *De filiis inqui-
linorum qui peregrinantur vobiscum.* Ο'. ἀπὸ
τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν (Σ.
Θ. τῶν ἐνοικούντων (s. παροικούντων) ἐν ὑμῖν⁵⁸).
- וְאֶשֶׁר עִמָּכֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῶν
μεθ' ὑμῶν; alia, τῶν ἐν ὑμῖν.⁵⁹
46. בָּרָהּ תִּעְבְּדוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. αὐ-
τοὺς καταδουλώσεσθε.⁶⁰

47. וְכִי תִשִּׁיג יָד. Ο'. ἐὰν δὲ εὕρη ἢ χεῖρ. "Ἄλ-
λος ἐὰν δὲ ᾖ πλούσιος.⁶¹
- וְאוֹ לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר. *Sive propagini familiae
peregrini.* Ο'. ἢ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ. ('Α.)
ἢ ῥίζη συγγενείας προσηλύτου. "Ἄλλος (ἢ) ἐν
γένει φυλῆς.⁶²
50. וְהָשִׁב עִם-קֶנְהוּ. Ο'. καὶ συλλογείται πρὸς
τὸν κεκτημένον αὐτόν. 'Α. καὶ λογίζεται σὺν τῷ
κεκτημένῳ αὐτόν. Θ. καὶ πράξει πρὸς τὸν κτησάμενον
αὐτόν.⁶³
- וְהִמָּכְרוּ. Ο'. οὐ ἀπέδοτο ἑαυτὸν ("Ἄλλος
ἐπράθη⁶⁴).
- וְהִוִּיל. Ο'. τῆς ἀφέσεως. "Ἄλλος τοῦ ἰωβήλ.⁶⁵
- וּבְמִסְפָּר שָׁנִים כִּימֵי שָׁרִיר. *Pro numero anno-
rum, secundum dies mercenarii.* Ο'. ὡς (alia
exempl. add. ἡμέρα⁶⁶) μισθίου, ἔτος ἐξ ἔτους.
"Ἄλλος ... κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ μισθίου (s.
μισθοῦ) αὐτοῦ.⁶⁷
51. כִּמְקָתוֹ. *Emptionis ejus.* Ο'. τῆς πράσεως
αὐτοῦ. "Ἄλλος κτήσεως αὐτοῦ.⁶⁸
53. לֹא-יִרְדְּנוּ. Ο'. οὐ κατατενεῖς ("Ἄλλοι παιδεύ-
σεις, κατεργάσεις⁶⁹) αὐτόν.
- Cap. XXV. 9. — ἐν πάσῃ τῇ γῆ ὑμῶν 4.⁷⁰ 11.

ad v. 25. ⁵¹ Cod. Lips. in marg. Codd. 85, 130, in
marg.: καὶ πλεονασμὸν. Cat. Niceph. p. 1142: Οἱ λοιποὶ
οὐδὲ ἐπὶ πλεονασμῷ. Postremo Montef. e Catenis Regiis
edidit: Οἱ λοιποὶ οὐδὲ διπλασιασμα. ⁵² Cod. X in marg.:
ἐν δεήσει. Cod. Lips. in marg.: ἐνδεής. ⁵³ Sic in
marg. Codd. X, Lips. Cf. ad v. 53. ⁵⁴ Sic Comp.,
Codd. 19, 108, 118. Verba τῇ ἀφέσει reprobata Cod. 58, et
obelo jugulata Cod. IV. ⁵⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips.,
130. Mox δούλου pro οἰκέτου Cod. 85 in marg. ⁵⁶ Sic
in marg. Codd. X (in priore loco), Lips. (idem), 85 (cum
ἐμπαιγμῷ), 130 (idem). Ad v. 46 Nobil. et Cat. Niceph.
p. 1143: "Ἄλλος φησὶν οὐ παιδεύσει (sic) ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ.
Lectio Theodotionis esse videtur, coll. Hex. ad Exod. i. 13.
Ezech. xxxiv. 4. ⁵⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips.
⁵⁸ Hesych.: "Propter quod non simpliciter *inquilinos*
LXX ediderunt, sed *filiis inquilinorum, qui sunt in vobis*;
quod a Theodotione et Symmacho planius scriptum est:
A filiis inquilinorum, qui habitant in vobis." ⁵⁹ Prior
lectio est in Comp. Codd. 19 (sine τῶν), 108, 118; poste-
rior in Codd. 16, 30, 77, 85, 130. Vet. Lat.: *qui sunt*

inter vos. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. IV, 19, 108, 118.
⁶¹ Sic in marg. Codd. X, Lips. (sine δέ). ⁶² Codd. X,
Lips., in marg.: ἢ ῥίζη συγγενείας πρὸς αὐτούς. ἐν γένει φυλῆς.
Pro πρὸς αὐτοὺς emendavimus προσηλύτου, et priorem lec-
tionem Aquilae tribuimus. Cf. Hex. ad Psal. xxi. 28.
Jerem. ii. 4. Ezech. xx. 32. ⁶³ Hesych.: "Sic enim et
Theodotion: *Tractabit cum eo qui acquisivit eum*; Aquila
autem: *Supputabit cum eo qui possedit eum.*" ⁶⁴ Sic in
marg. Codd. X, Lips. ⁶⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130.
⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. VII (sine ὡς), X, Lips., 16, 29,
alii. Cod. IV: ἔτος ἐξ ἔτους ὡς ἡ ἡμέρα μισθίου. Hesych.:
anno [fort. *anno ex anno*] *sicut dies mercenarii.* Ad ὡς
ἡμέρα μισθίου Cat. Niceph. p. 1144: "Ἄλλος φησὶ καθάπερ ὁ
μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ." ⁶⁷ Sic in marg. Codd. X (teste
Holmes.), Lips. (cum μισθοῦ). ⁶⁸ Sic in marg. Codd. X,
Lips.; in textu autem Codd. 54, 75. ⁶⁹ Sic in marg.
Codd. X, Lips. Codd. 85, 130, in marg.: οὐ παιδεύσεις
αὐτόν ἐν μόχθῳ. Cf. ad vv. 39, 43. ⁷⁰ Cod. IV (non, ut
Holmes., ἐν πά-σῃ).

— ἀναβαίνοντα 4.71 18. — πάντα 4 τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰς κρίσεις μου — πάσας 4.72 25. — ὁ μετὰ σοῦ 4.73 31. — διαπαντός 4.74 35. ζήσεται — ὁ ἀδελφός σου 4.75 42. — οὔτοι 4.76 47. ὁ ἀδελφός σου ✕ μετ' αὐτοῦ 4.77 48. — αὐτῶ 4.78 49. — εαυτόν 4.79 55. — οὔτοι 4.80

CAP. XXVI.

1. אֵלֶיךָ. Ο'. χειροποίητα. "Αλλος' ἐλειλείμ. "Αλλος' ἀπάτας.¹
4. גַּשְׁמִיכֶם. Ο'. τὸν ὑπετὸν ὑμῖν. "Αλλος' τοὺς χεμιῶνας (ὑμῶν).²
- וְעֵץ. Ο'. καὶ τὰ ξύλα ("Αλλος' δένδρα³).
6. תִּשְׁבַּתֶּנָּה. Et cessare faciam. Ο'. καὶ ἀπολώ ("Αλλος' καταπαύσω⁴).
- וְהָרַב. Ο'. καὶ πόλεμος ("Αλλος' ρομφαία⁵).
7. לְהַרְבֵּה. Ο'. φόνος. "Αλλος' εἰς ρομφαίαν.⁶
9. וְנִפְיִיתִי אֵלֵיכֶם. Et respiciam vos. Ο'. καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς. "Αλλος' (καὶ) εὐλατεύσω ὑμῖν.⁷
- וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם. Et fecundos reddam vos. Ο'. καὶ αὐξανῶ ("Αλλος' γονοποιήσω⁸) ὑμᾶς.
- וְאֶת-בְּרִיתִי. Ο'. τὴν διαθήκην ("Αλλος' †στρηξίν⁹) μου.

11. לֹא-יִשְׂתִּי. Et non fastidiet. Ο'. καὶ οὐ βδελύξεται ("Αλλος' ἀπομνησκνεῖ¹⁰).

13. עֲבָדִים לְהָיִיתָ. Ne essetis iis servi. Ο'. ὄντων ὑμῶν δούλων. "Αλλος' τοῦ μὴ εἶναι αὐτοῖς δούλους.¹¹

וְעֵצֵי יֹגֶשׁ. Vectes jugi vestri. Ο'. τὸν δεσμὸν ("Αλλος' κλοιόν.¹² "Αλλος' ῥάβδους¹³) τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν.

וְעָמְדָה. Erecto corpore. Ο'. μετὰ παρησίας. "Αλλος' ἀνισταμένους.¹⁴

15. וְאֵת-הַמִּצְוֹתַי אֲמַרְתֶּם. Ο'. ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς. 'Α. Θ. καὶ ἐὰν τὰς ἀκριβείας μου ἀρνήσησθε (s. ἀπαρνήσησθε). Σ. ἐὰν δὲ τὰ προστάγματά μου ἀποδοκιμάσητε.¹⁵

וְהָרַב. Ο'. ὥστε διασκεδάσαι ("Αλλος' καταργῆσαι¹⁶).

16. אֵשׁ. Ο'. καὶ. "Αλλος' ὀργιζόμενος.¹⁷

וְהָיָה עֵלְיֶיךָ אֵשׁ וְחֵרֶם. Et immittam vobis terrorem, tabem, et febrem ardentem, quae contabescere facient oculos. Ο'. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, τὴν τε ψώραν, καὶ τὸν ἕκτερα (potior scriptura ἕκτερον¹⁸) σφακελίζοντα ("Αλλος' φησί' συντελούντα, ἐντυφλούντα¹⁹) τοὺς

⁷¹ Cod. IV. ⁷² Idem. ⁷³ Idem. Deest in Cod. 58. Hesyeh.: "Neque enim simpliciter secundum LXX dixit, frater tuus, sed addidit, et qui tecum est." ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem. Deest in Comp. ⁷⁶ Idem. Deest in Codd. 16, 30, 52, aliis, Arm. 1. ⁷⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. VII (in marg. char. unciali), 58 (cum μετὰ σοῦ). ⁷⁸ Idem. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Idem. ⁸⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XXVI. ¹ Codd. X, Lips., in marg.: ἀπάτας ἐλειλείμ (sic). Cf. ad Cap. xix. 4. Montef. e Basil. exscripsit: "Αλλος' ἐλειλείμ; Holmesius vero e marg. Codd. 85, 130: ἔλσασίμ et ἐλσασείμ. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Videtur esse Symmachi, coll. Hex. ad Job. xxxvii. 6. Ezech. xxii. 24. ³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85 (cum κατακάσσω), 130 (idem). ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἐνλ.). ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. Pro vocabulo non Graeco Bahrdtius tentat πρήξιν (sic) vel πρήξιν, quae nihili sunt. Minus infelicitur

Scharfenb. in *Animadv.* p. 102 στηρίξω reponendum censet, ut ad praecedens וְהָיָה עֵלְיֶיךָ, Ο'. καὶ στήσω, lectio referatur. ¹⁰ Cod. X in marg. Vox obscurae significationis, et Lexicographis prorsus ignota, etiam Schleusner, credo quia Bahrdtius, in Montefalconii scriniis compilandis, lectionem sane notabilem silentio praeteriit. ¹¹ Sic in marg. Codd. X (teste Holmes), 85, 130 (cum ὑμᾶς pro αὐτοῖς). ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Ezech. xxxiv. 27. ¹³ Cod. X in marg., qui ad ζυγοῦ minus probabiliter lectionem refert. Cf. Nah. i. 13 in LXX. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Hesyeh.: "Planius ergo Aq. et Theod. et Syn. edidisse inveniuntur. Nam ille quidem ait: *Si constituta mea reprobaaveritis; illi autem: Si subtilitates meas, id est, agrī viam, reueneritis.*" Unde Montef. probabiliter eruit: 'Α. Θ. ἐὰν τὰς ἀκριβείας μου. . . Σ. ἐὰν τὰ προστάγματά μου ἀποδοκιμάσητε. Ad ἀρνήσησθε cf. Hex. ad Jesai. xxxi. 7. ¹⁶ Cod. X in marg. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips. 15, 16, 18, alii. ¹⁹ Nobil., Cat. Niceph. p. 1147. Cod. X in

- ὀφθαλμούς ὑμῶν. Aliter: Ο'. καὶ ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς ✕ σπουδῇ 4 τὴν ἀπορίαν, τ τὴν τε ψώραν 4, καὶ τὸν ἵκτερον σφακελίζοντας τοὺς ὀφθαλμούς τ ὑμῶν 4.²⁰ "Ἄλλος: καὶ ἐπισκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς σπουδῇ τὴν ἀνεμοφθορίαν καὶ τὸν συμφρυγμὸν, συντελοῦντα ὀφθαλμούς.²¹
17. **סחפספס**. Et caedemini. Ο'. καὶ πεσεῖσθε (Σ. προσπταίσετε²²).
- סררר**. Et dominabuntur in vos. Ο'. καὶ διώξονται ("Ἄλλοι παιδεύουσιν, ἐπικρατήσουσιν²³) ὑμᾶς. Σ. καὶ καταδουλώσονται ὑμᾶς. Θ. καὶ παιδεύουσιν ἐν ὑμῖν.²⁴
18. **שבש**. Ο'. ἐπτάκισ. Alia exempl. πληγαῖς ἐπτάκισ.²⁵ "Ἄλλος: ἐπταπλασίως.²⁶
19. **סננן סננן סננן**. Superbiam roboris vestri. Ο'. τὴν ὕβριν τῆς ὑπερφηανίας ὑμῶν. "Ἄλλος: τοὺς ὑπερφερείς τῆς ἰσχύος (ὑμῶν).²⁷
20. **סררר סררר סררר**. Proventum ejus. Ο'. τὸν σπόρον ("Ἄλλος: τὰς προσόδους²⁸) αὐτῆς. **ררר**. Ο'. καὶ τὸ ξύλον ("Ἄλλος: δένδρον²⁹).
21. **ררר ררר ררר**. Mecum in occursum (hostiliter). Ο'. πλάγιοι. Alia exempl. πρὸς μὲ πλάγιοι.³⁰

- "Ἄλλος: ἐναντίοι.³¹ "Ἄλλος: πρὸς μὲ ἐμφιλονείκως.³²
22. **סררר סררר סררר**. Et orbos reddent vos. Ο'. καὶ κατέδεται ὑμᾶς. "Ἄλλος: (καὶ) πενθοποίησω ὑμᾶς.³³
24. **ררר**. Ο'. θυμῷ πλαγίω. Alia exempl. πλαγίως.³⁴ "Ἄλλος: ἐναντιώσει. Τὸ Σαμαρειτικόν ἐμφιλονείκως.³⁵
26. **סררר סררר סררר**. Cum fregerim vobis baculum rapis. Ο'. ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδεία ἄρτων. "Ἄλλος: ἐν τῷ συντρίψαι με ὑμῖν στήριγμα ἄρτου.³⁶ "Ἄλλος: ... ῥάβδον ἄρτου.³⁷
30. **סררר סררר סררר**. Et perdam. Ο'. καὶ ἐρημώσω ("Ἄλλος: ἀπαρτήσω³⁸).
- סררר סררר סררר**. Ο'. τὰς στήλας ὑμῶν. "Ἄλλος: τὰ ὑψώματα ὑμῶν.³⁹
- סררר סררר סררר**. Solis simulacra vestra. Ο'. τὰ ξύλινα χειροποίητα ("Ἄλλος: προηγούμενους⁴⁰) ὑμῶν.
- סררר סררר סררר**. Ο'. τὰ κῶλα ("Ἄλλος: σώματα⁴¹) ὑμῶν.
- סררר סררר סררר**. Ο'. τῶν εἰδώλων ("Ἄλλος: μυσερῶν⁴²) ὑμῶν.

marg.: ἐκτυφλοῦντα. ²⁰ Cod. IV (cum ἀφορίαν). (Pro τὴν ἀπ. τ τὴν τε ψώραν 4 fortasse pingendum erat: τ τὴν ἀπορίαν 4, τὴν τε ψώραν. Cf. Grabe in *Prolegom. ad Octateuchum*, Cap. II, fol. e 4 verso.) Post ἐφ' ὑμᾶς add. σπουδῇ comp. (cum σπουδῆν), Codd. VII (in marg. char. unciali), 19 (idem), 54, 58, alii, Arab. I, 2 (post ἐπιστήσω). ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Montef. e priore male exscripsit: καὶ ἐπισκέψομαι ὑμᾶς κ. τ. ε. ²² Hesych.: "Unde Symmachus pro *caedetis, offendetis*, ait, *ante inimicos vestros*." Cf. Hex. ad Psal. c. 12. ²³ Cod. X in marg. (cum παιδεύουσιν). Cod. 130 in marg.: παιδεύουσιν. Alteram lectionem, *ἐπικρατήσουσιν* (ἐν ὑμῖν), Aquilae non dubitanter tribuimus, coll. Hex. ad Gen. i. 26, 28. Psal. xlviii. 15 (ubi Aq. probabiliter scripsit: καὶ ἐπικρατήσουσιν ἐν αὐτοῖς). Jerem. v. 31 (ubi pro *ἐπεκράτουσιν* hodie praetulerimus *ἐπεκράτουσιν*). ²⁴ Hesych.: "Unde persequentur vos, in servitutem redigent vos Symmachus; erudient a vobis (fort. erudient in vobis) Theodotion edidit." Ad Theod. cf. Hex. ad Gen. i. 28, ubi eadem est constructio. ²⁵ Sic Comp., Codd. VII, X, Lips., 16, 18, alii (inter quos 85, 130). In aliis *πληγαῖς ἐπτά*, vel *πληγαῖς ἐπτά ἐτέρας* legitur; in Cod.

IV ἐπτά tantum. ²⁶ Cod. X in marg. ²⁷ Idem. Pro τοὺς ὑπερφερείς libenter legerimus τὸ *ὑπερφερέεις*, quod Aquilam sapit. Cf. Hex. ad Psal. xlvi. 5. ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Cod. X in marg. ³⁰ Sic Codd. 19, 108, 118. ³¹ Sic in marg. Codd. X, 85 (hie et v. 23), 128, 130 (ut 85). ³² Cod. X in marg. Cf. ad v. 24. ³³ Cod. X in marg., teste Montef. Holmesius ad Graeca, καὶ ὄλιγοστοὺς ποιήσω (ὁψῶνῃ) ὑμᾶς, lectionem refert. Utut sit, vox scholiastam magnis quam interpretem sapit. ³⁴ Sic (sine θυμῷ) Codd. IV, 53. Arab. I, 2: πλάγιοι. ³⁵ Nobil., Cat. Niceph. ad I, 1548. Cod. 85 in marg.: ἐναντιώσει. Mox ad *πλαγίω* (v. 28) Codd. X, Lips., 85, 130: ἐναντιώσει. (In versione Samaritana pro **ררר** reperitur **ררר**, h. e. cum *pertinacia*, s. *contentione de victoria*.) ³⁶ Sic in marg. Codd. X, 85 (cum *στήριγμα*), 130. Cf. Psal. civ. 16. Ezech. iv. 16. v. 16 in LXX. ³⁷ Cod. 58 in marg. confuse affert: *συντρίψω ὑμῖν ῥάβδον ἄρτου στήριγμα ἄρτου*. ³⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Fortasse praefert aliquis *ἀπαρτήσω*, *conuittimabo*, quae tamen versio LXX virali deterior est. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Sic in marg. Cod. X. ⁴² Sic in marg. Codd. X, Lips. Bardhitijs sine causa *μυσερῶν*

31. נִיהַחֲכָם. Ο' τῶν θυσιῶν ("Ἄλλος· εὐωδίας⁴³) ὑμῶν.
33. אֲזָרָה. Ο' διασπερῶ. "Ἄλλος· λικμήσω.⁴⁴
36. מִרְּבֵן. *Pavorem.* Ο' δουλείαν (potior scriptura δειλίαν⁴⁵). "Ἄλλος· ἀπαλότητα.⁴⁶
- עֵלָה נֶפֶף. *Folii dispulsi.* Ο' φύλλον φερόμενον ("Ἄλλος· ἐξωθουμένου⁴⁷).
37. וְכִשְׁלוֹ אִישׁ בְּאַחֵיו. Ο' καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν (αὐτοῦ). "Ἄλλος· καὶ προσκόψουσιν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.⁴⁸
- וְיָרַף אֵין. Ο' οὐθενὸς κατατρέχοντος. "Ἄλλος· καὶ ὁ διώκων οὐκ ἔστιν.⁴⁹
38. וְאֵכָלָהּ. Ο' καὶ κατέδεται ("Ἄλλος· καταναλώσει⁵⁰).
39. וְהִנְשָׂאִים בְּכֶם יִמְקוּ בְּעֹנֵם בְּאַרְצָת אֲיִבֵיכֶם וְהָאָה וְהָעֹנֹת וְהַבְּתִים אֲתֵם יִמְקוּ. Ο' καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακῆσονται. 'Α. καὶ περιλειπόμενοι ἐν ὑμῖν τακῆσονται ἐν ἀνομία αὐτῶν ἐν γαίαις τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καίπερ ἐν ἀνομίαις πατέρων αὐτῶν αὐτοὶ τακῆσονται. Σ. οἱ δὲ περιλειφθέντες ὑμῶν τακῆσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν ταῖς γαίαις τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας πατέρων αὐτῶν σὺν ταῖς ἑαυτῶν τακῆ-

- σονται. Θ. καὶ οἱ καταλειφθέντες ὑμῖν τακῆσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν ταῖς γαίαις (sic) τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις πατέρων αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακῆσονται.⁵¹
40. וְיִיְחַדְּדוּ אֶת-תְּשׁוּבָתָם. *Et confitebuntur iniquitatem suam.* Ο' καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. "Ἄλλος· καὶ μετανοήσουσιν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις (αὐτῶν).⁵²
41. הָעֵרֶל. Ο' ἡ ἀπερίτμητος. Τὸ Σαμαρειτικὸν ἢ ἀκρόβυστος.⁵³ "Ἄλλος· ἢ ἀκάθαρτος.⁵⁴
- וְיִרְצוּ אֶת-תְּשׁוּבָתָם. *Persolvent iniquitatem suam.* Ο' εὐδοκήσουσι ("Ἄλλος· ἰλάσσονται⁵⁵) τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. "Ἄλλος· ἐξιλιάσσονται περὶ τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν.⁵⁶
43. יִרְצוּ. Ο' προσδέξονται. "Ἄλλος· ἰλατεύουσι.⁵⁷ Τὸ Σαμαρειτικὸν ἰλάσσονται.⁵⁸
- וְעַן וְיִבְנֵעַ. *Propterea quod.* Ο' ἀνθ' ὧν. "Ἄλλος· προφανῶς γάρ.⁵⁹
- וְנִשְׁחָלְתָּם. Ο' προσάχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. "Ἄλλος· ἀφοσιώσατο ἢ ψυχῇ (αὐτῶν).⁶⁰
44. לְהַפְּרֵן. Ο' τοῦ διασκεδάσαι ("Ἄλλος· καταργῆσαι⁶¹).
46. הַחֲקִים. Ο' τὰ κρίματά (alia exempl. δικαιώματα⁶²) μου.
- וְהַתּוֹרָה. Ο' καὶ ὁ νόμος. Οἱ λοιποὶ καὶ οἱ νόμοι.⁶³
- Cap. XXVI. 6. — ὑμᾶς ◀ ὁ ἐκφοβῶν.⁶⁴ γῆς

praetulit. ⁴³ Ibidem. ⁴⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat. ⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips. Aquilae probabiliter tribuit Scharfenb. in *Animadv.* p. 104, confers Hex. ad Deut. xxviii. 56. ⁴⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. ⁴⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. Praeterea καὶ ὑπερόψεται Montef. e tribus Regiis edidit: "Ἄλλος· καὶ ἐφρανήσεται, quae lectio plane absorta est. ⁴⁹ Ibidem. ⁵⁰ Cod. 128 in marg. Cf. ad Cap. ix. 24. ⁵¹ Cod. 85. Ad Aquilam pro ἀνομία Montef. falso exscripsit ἀγνοία, Symmachi lectionem sine nom. mutilam affert Cod. 130 in marg.: οἱ δὲ περὶ ὑμῶν τακῆσονται διὰ τὰς ἁμ. τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμ. κ. τ. ε. Demum a Theodotionis versione proxime abest textus hexaplaris Cod. IV: καὶ οἱ καταλ. ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται

διὰ τὰς ἁμ. αὐτῶν ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμ. π. αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακῆσονται. ⁵² Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum μετανοήσουσι tantum). Cf. ad Cap. v. 5. ⁵³ Nobil., Cat. Niceph. p. 1151. Codd. X, Lips., in marg.: ἀκρόβυστος. ⁵⁴ Cod. 128 in marg. Cf. Hex. ad Jerem. vi. 10. Ezech. xlv. 9. ⁵⁵ Sic in marg. Codd. X (cum ἰλάσσονται), Lips. ⁵⁶ Cod. 128 in marg. ⁵⁷ Cod. X in marg. ⁵⁸ Nobil., Cat. Niceph. p. 1152, qui scholium subjungit: ἀντὶ τοῦ, καταδείξόμενοι ὁμολογοῦσι τὰ ἑαυτῶν πταίσματα. ⁵⁹ Cod. X in marg. ⁶⁰ Idem. Vox ἀφοσιώσασθαι, *abominari, velut infansatum delectari*, exquisitoris Graecitatis est, nec a Symmachi stylo abhorrere videtur. ⁶¹ Cod. X in marg. Cf. ad v. 15. ⁶² Sic Codd. X, XI, Lips., 15, 18, 128. ⁶³ Hesych.: "Propter quod et reliqui interpretes, exceptis LXX, *leges* ediderunt." ⁶⁴ Cod. IV,

10. \neg $\psi\chi\eta\gamma$ 10. \neg παλαιά καί 4.⁶⁶ 16. $\psi\chi\eta\gamma$
 \neg $\psi\mu\omega\gamma$ 4.⁶⁷ 20. $\alpha\gamma\rho\upsilon$ \neg $\psi\mu\omega\gamma$ 4.⁶⁸ 32. $\gamma\eta\gamma$ \neg
 $\psi\mu\omega\gamma$ 4.⁶⁹ 34. \neg $\epsilon\sigma\epsilon\sigma\theta\epsilon$ 4.⁷⁰ 41. \neg $\theta\upsilon\mu\omega$ 4. $\pi\lambda\alpha$ -
 $\gamma\iota\omega\phi$.⁷¹ 43. \neg $\alpha\pi'$ $\alpha\upsilon\tau\omega\gamma$ 4.⁷² 45. \neg $\epsilon\acute{\xi}$ $\sigma\acute{\iota}\kappa\omicron\upsilon$ $\delta\omicron\upsilon$ -
 $\lambda\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$ 4.⁷³

CAP. XXVII.

2. \neg $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. Si separaverit votum. O'. ds $\delta\upsilon$ $\delta\upsilon$ $\epsilon\upsilon\acute{\xi}\eta\tau\alpha\iota$ ('A. Θ. $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\theta\alpha\nu\mu\alpha\sigma\tau\acute{\omega}\sigma\eta$. Σ. $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\acute{\iota}\pi\epsilon\rho\beta\acute{\alpha}\lambda\eta$ ¹) $\epsilon\upsilon\acute{\chi}\eta\gamma$.
 \neg $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. Secundum aestimationem tuam personae erunt Jovae. O'. $\acute{\omega}\sigma\tau\epsilon$ $\tau\iota\mu\eta\gamma$ $\tau\eta\varsigma$ $\psi\chi\eta\varsigma$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$ $\tau\omega$ $\kappa\upsilon\rho\acute{\iota}\phi$. "Αλλος" $\tau\acute{\alpha}\xi\alpha$ - $\sigma\theta\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\delta\iota\alpha\tau\iota\mu\eta\sigma\epsilon\iota$ $\sigma\omicron\upsilon$ $\psi\chi\omega\gamma$.²
3. $\psi\kappa\lambda$. O'. $\delta\acute{\iota}\delta\rho\alpha\chi\mu\alpha$. "Αλλοι" $\sigma\acute{\iota}\kappa\lambda\omicron\upsilon$, $\sigma\tau\acute{\alpha}\theta\mu\alpha$.³
6. $\psi\kappa\lambda$ (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia exempl. η $\tau\iota\mu\eta$.⁴
8. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. Si autem pauper fuerit prae aestimatione tua. O'. $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\delta\epsilon$ $\tau\alpha\pi\epsilon\iota\nu\delta$ η ('A. $\kappa\alpha\iota$ $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\acute{\epsilon}\kappa\pi\acute{\epsilon}\sigma\eta$ ⁵) $\tau\eta$ $\tau\iota\mu\eta$. "Αλλος" ($\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\delta\epsilon$) $\acute{\epsilon}\lambda\acute{\alpha}\sigma\sigma\omega\gamma$ η $\tau\eta\varsigma$ $\delta\iota\alpha\tau\iota\mu\eta\sigma\epsilon\acute{\omega}\varsigma$ ($\sigma\omicron\upsilon$)⁶.
10. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. Nec commutabit illud. O'. Vacat. ✕ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\rho\epsilon\iota$ $\alpha\upsilon\tau\omega$ 4.⁷

10. $\psi\kappa\lambda$. O'. $\pi\omicron\upsilon\eta\rho\phi$. Σ. $\chi\epsilon\acute{\iota}\rho\omicron\upsilon$.⁸
 \neg $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\delta\epsilon$ $\acute{\alpha}\lambda\lambda\acute{\alpha}\sigma\sigma\omega\gamma$ $\acute{\alpha}\lambda\lambda\acute{\alpha}\xi\eta$ ("Αλλος" $\acute{\epsilon}\pi\iota\lambda\acute{\epsilon}\xi\eta\tau\alpha\iota$ ⁹) $\alpha\upsilon\tau\omicron$.
13. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\pi\rho\delta$ $\tau\eta\gamma$ $\tau\iota\mu\eta\gamma$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$. "Αλλος" $\acute{\epsilon}\pi\iota$ $\tau\eta$ $\delta\iota\alpha\tau\iota\mu\eta\sigma\epsilon\iota$ ($\sigma\omicron\upsilon$).¹⁰
14. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\kappa\alpha\iota$ $\tau\iota\mu\eta$ - $\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$ $\alpha\upsilon\tau\eta\gamma$ δ $\acute{\iota}\epsilon\rho\epsilon\upsilon\delta$ $\acute{\alpha}\nu\alpha\mu\acute{\epsilon}\sigma\omicron\upsilon$ $\kappa\alpha\lambda\eta\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\nu\alpha$ - $\mu\acute{\epsilon}\sigma\omicron\upsilon$ $\pi\omicron\upsilon\eta\rho\acute{\alpha}\varsigma$. $\tau\omicron$ $\varsigma\alpha\mu\alpha\rho\epsilon\iota\tau\iota\kappa\omicron\gamma$ $\kappa\alpha\iota$ $\delta\iota\alpha\tau\iota\mu\eta$ - $\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$ $\alpha\upsilon\tau\eta\gamma$ δ $\acute{\iota}\epsilon\rho\epsilon\upsilon\delta$, $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\tau\epsilon$ $\kappa\alpha\lambda\eta$, $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\tau\epsilon$ $\sigma\alpha\pi\rho\acute{\alpha}$.¹¹
15. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ $\delta\epsilon$ δ $\acute{\alpha}\gamma\iota\acute{\alpha}\sigma\alpha\varsigma$ \neg $\alpha\upsilon\tau\eta\gamma$ 4. $\lambda\upsilon\tau\rho\omega\tau\alpha\iota$. 'A. $\kappa\alpha\iota$ $\epsilon\grave{\alpha}\nu$ δ $\acute{\alpha}\gamma\iota\acute{\alpha}\omega\gamma$ $\acute{\alpha}\gamma\chi$ - $\sigma\tau\acute{\epsilon}\upsilon\sigma\eta$.¹²
16. $\psi\kappa\lambda$. O'. $\acute{\alpha}\pi\delta$ $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\gamma\rho\upsilon$ ("Αλλος" $\chi\acute{\omega}\rho\alpha\varsigma$ ¹³).
 \neg $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$ $\tau\omicron\gamma$ $\sigma\pi\acute{\omicron}\rho\omicron\gamma$ ("Αλλος" $\pi\rho\delta\omicron\sigma\delta\omicron\gamma$ ¹⁴) $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$.
 \neg $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\kappa\acute{\omicron}\rho\omicron\upsilon$ $\kappa\rho\iota$ - $\theta\omega\gamma$ $\pi\epsilon\upsilon\tau\acute{\eta}\kappa\omicron\upsilon\tau\alpha$ $\delta\acute{\iota}\delta\rho\alpha\chi\mu\alpha$. "Αλλος" $\gamma\acute{\omicron}\mu\omicron\rho$ $\kappa\rho\iota\theta\eta\varsigma$ $\pi\epsilon\upsilon\tau\acute{\eta}\kappa\omicron\upsilon\tau\alpha$ $\sigma\acute{\iota}\kappa\lambda\omega\gamma$.¹⁵
17. $\psi\kappa\lambda$. O'. $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\alpha}\phi\acute{\epsilon}\sigma\epsilon\omega\varsigma$. "Αλλος" $\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\iota}\omega\beta\acute{\eta}\lambda$.¹⁶
18. $\psi\kappa\lambda$ \neg $\psi\kappa\lambda$. O'. $\acute{\epsilon}\pi\iota$ $\tau\acute{\alpha}$ $\acute{\epsilon}\tau\eta$ $\tau\acute{\alpha}$ $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\lambda\omicron\iota\pi\alpha$. "Αλλος" $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$ $\acute{\alpha}\nu\alpha\lambda\omicron\gamma\iota\alpha\gamma$ $\tau\omega\gamma$ $\acute{\epsilon}\tau\omega\gamma$ $\tau\omega\gamma$ $\acute{\iota}\pi\omicron\lambda\epsilon\acute{\iota}\phi\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\omega\gamma$.¹⁷

qui pingit: \neg $\psi\mu\omega\gamma$ δ $\acute{\epsilon}\kappa\phi\omicron\beta\omega\gamma$:. ⁶⁶ Idem. ⁶⁶ Idem,
 qui pingit: \neg παλαιά: καί. Haec desunt in Codd. 19, 53,
 58, aliis, Hesych. In Vet. Lat. lacuna est. ⁶⁷ Idem.
⁶⁸ Idem. Pronomen deest in Comp., Cod. 108, Arm. 1.
⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁷¹ Idem (pro $\acute{\epsilon}\nu$
 $\theta\upsilon\mu\omega$ π , cujus loco $\pi\lambda\alpha\gamma\acute{\iota}\omega\varsigma$ exstat in Cod. 54, 75). ⁷² Idem.
 Mox Grabius pingit: \neg η $\gamma\eta$ 4, invito Cod. IV. ⁷³ Idem.

CAP. XXVII. ¹ Hesych.: "Propter quod Aq. et Theod.
 pro eo quod dictum est, *votum fecerit*, [adde ex MS.: *si*
admirabile fecerit.] Sym. autem, *si separaverit*, edide-
 runt." Codd. X, Lips., 85 (cum -σει), 130, in marg.:
θανμαστώση. Cf. ad Cap. xxii. 21. "Symmachi lectionem
 vitiatam suspicor, ac forte melius legatur *separaverit* pro
superaverit."—Montef. Emendatio est facillima, sed nullo
 modo admittenda. Vid. Hex. ad Psal. cxxxi. 1. cxxviii. 6.
² Sic in marg. Codd. X, Lips. Vox *τάξασθαι* ad aliam
 versionem, $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\omega$ *τάξασθαι* $\sigma\epsilon$, pertinere videtur, fortasse
 Aquilae. Cf. Hex. ad Job. xiii. 18. Psal. v. 4. Jesai. xl. 18.
³ Cod. X in marg. ⁴ Sic Codd. IV, 58, 75. ⁵ He-
 sych.: "Nunc dicit de eo qui multum peccavit, et prop-
 terea Aq. pro *paupere*, *si excessit*, edidit." Cf. ad Cap.
 xxv. 35, ubi lectionem Graecam *ἐκπέση* Hesych. transtulit
 in *excidere*, ut hic quoque eum scripsisse opinatur Montef.

Sed in nostro loco ad contextum ejus *excessit* vel *excesserit*
 (*excess'it*) magis quadrare videtur. Equidem crediderim
 eum vocem *ἐκπέση* ante oculos habuisse, eique significa-
 tionem apud recentiores satis frequentem, *modum et fines*
exceedendi, tribuisse. Sic S. Chrysost. Opp. T. I, p. 160 C:
εἰς μείζονα κακίαν ἐξέπιπτε. T. VIII, p. 487 C: *εἰς θηριωδίαν*
ἐκπίπτων. T. IX, p. 721 C: *τουτίστιν, ἵνα μὴ ἐκπίσωμεν*.
 T. X, p. 57 A: *ποῦ οὐκ ἂν ἐξέπεσε*; ⁶ Sic in marg.
 Codd. X, Lips. ⁷ Cod. IV. Eadem post *πονηρῶ* infert
 Cod. 54, et sine aster. Cod. VII (in marg. manu 2da, cum
 αὐτὸ), 75. Cf. Hex. ad Psal. cxxviii. 20. ⁸ Hesych.:
 "Sed malum hic dicit, quod est *deterius*; sic enim mani-
 feste et Sym. tradidit." ⁹ Cod. Lips. in marg. Sic
 Cod. X in marg. ad superius *ἀλλάξει*. ¹⁰ Sic in marg.
 Codd. X, Lips. ¹¹ Nobil, Cat. Niceph. p. 1156.
¹² Hesych.: "Propter quod Aquila pro eo quod dictum
 est, *qui eam sanctificavit redimet*, *si sanctificans ad finem*
[affinem] fecerit, edidit." Cf. Hex. ad Psal. cxviii. 154.
 Jesai. liv. 6. Pro *ἀγχιούση* Montef. dedit *ἐγγίση*, con-
 ferens Hex. ad Cap. xxv. 33. (In textu ubelus est in
 Cod. IV.) ¹³ Sic in marg. Codd. X, Lips. ¹⁴ Idem.
¹⁵ Idem. Codd. 85, 130, in marg.: *γόμερ. σίκλων*. ¹⁶ Sic
 in marg. Cod. 85, 130. ¹⁷ Sic in marg. Codd. X

ADDENDUM.

Cap. xix. 20. Rudolphus Anger *De Onkelo* etc. Partic. I, pp. 22, 23: "Ad verba נְחֻרְפֶת לְאִישׁ Gem. Hieros. Kidduschin I, 1, fol. 59a: תירגם עקילם הנר לפני רבי עקיבה—בכתושה לפני א"ש, h. e. *Interpretatus est Akilas proselytus coram R. Akiba—de ea quae coram viro contusa est.* Itaque verbum חָרַף Akilas cognatum habuisse videtur cum voce רוף, *contudit, concussit*; aut miscuit cum vicina, etsi in-sueta, radice הרף, a qua vox neohebraica חָרַף, *ictus oculi, nutus*, proficiscitur. Videtur autem vocibus ל' א' כת' ל' א' denotari, quae a viro aliquo (h. l. a domino) compressa

est. Jam si Akilas ad verbum vertit, probabiliter adhibita voce κόπτειν (qua כָּתַשׁ etiam Prov. xxvii. 22 ab Aquila et Theodotione transfertur), κομμύειν ἀνδρὶ scripsit; obscurissime quidem, neque tamen sine exemplo aliarum, in quibus verba premuntur, interpretationum: sin vero sententiam potius reddidit, quam tandem rationem inerit, definiri prorsus non posse, per se intelligitur." Lectio enarratorem potius quam interpretem, praesertim Aquilam nostrum, sapit; et reapse in alio Gemarae loco Eleazaro Simeonis filio, cum פִּירַשׁ pro תירגם, tribuitur.

NUMERI.

IN LIBRUM NUMERORUM

MONITUM.

“LECTIONES libri Numerorum ex sequentibus MSS. librisque editis mutuati sumus.

“Ex Cod. Regio 1825.

“Ex Cod. Regio 1872.

“Ex Cod. Regio 1888.

“Ex Cod. Basiliensi, X saeculi, egregiae notae [Holmesii 85].

“Ex Cod. Colbertino 3084, unde fragmenta aliquot cum obelis et asteriscis decerpimus.

“Ex Hieronymi Libro de Locis Hebraicis [cui titulus: *Liber de Situ et Nominibus Locorum Hebraicorum*. Vid. S. Hieron. Opp. Tom. III, pp. 121-290 juxta edit. Vallarsii; et P. de Lagarde *Onomastica Sacra*, Tom. I, pp. 82-159].

“[Ex Eusebii Onomastico, ed. F. Larsow et G. Parthey, Berolini, 1862; et P. de Lagarde *Onomastica Sacra*, Tom. I, pp. 207-304.]

“Ex Theodoreto edito anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 217-255 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Ex Procopio in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“[Ex Eusebii Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xiv. 14. xxiv. 17.]

“Ex Editione Romana et Drusio.

“Qui plura suppeditavit est Codex Basiliensis de more.”—MONTEF.

Praeterea nos adhibuimus subsidia quae nunc recensenda sunt.

IV. Sarravianus, a Tischendorffo editus. Continet Cap. i. 1—vii. 85, xi. 18—xviii. 2, xviii. 30—xx. 22, xxix. 34—xxxvi. 13.

V. Cod. Colbert. 3084, post Montefalconium Holmesii, ejus schedas nos denuo perlustravimus, in usum collatus. Continet Cap. xxv. 2—xxvi. 2, xxix. 12-33.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet librum integrum.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

54. Codex Regius, num. v, olim Colbertinus, chartaceus, circa XIV saeculum, unde pauculas trium interpretum lectiones excerptis Holmesius in Appendice ad Numeros.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Hujus et sequentium librorum lectiones ab Holmesio editas ad schedas Bodleianas castigavimus.
58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
128. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.
130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5, necnon ad Leviticum, p. 168.
- Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79.
- Vet. Lat. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.

Versionis libri Numerorum Syro-hexaplaris haud exigua pars superest in Codice Musei Britannici, "Addit. MSS. 14,437," foll. 1-46, saeculi VIII. Incipit a Cap. i. 31, et continet Cap. i. 31—ii. 1, ii. 15—iii. 9, iii. 22-47, vii. 19-36 (sed nonnulla perierunt), x. 6 (sed perierunt partes vv. 6, 7, 12, 13, et totus v. 11)—xv. 29, xvi. 2-29, xvi. 41—xxvi. 18 (sed perierunt Cap. xxii. 38—xxiii. 2, xxiii. 5-9, abscissa membrana), xxvi. 36-43. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, p. 31. Codex eleganter, sed negligenter paulum exaratus, continet notas Origenianas, et lectiones marginales satis frequentes. Librum exscripsit, sed nondum publici juris fecit, Ceriani noster; qui apographum suum, ne actum agendo tempus teramus, nobis humanissime commodavit.

N U M E R I.

CAPUT I.

2. עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. συναγωγῆς (alia exempl. add. *vidē*¹) Ἰσραήλ.
 כָּל־יֹכֵר לְגִלְגָּלְתָּם. Omnes masculos secundum capita eorum. Ο'. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν. *pās* ἄρσην. Alia exempl. *pās* ἄρσην κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν.²
18. הַקְּהָלִי. Ο'. συνήγαγον. Ἄλλος· ἐξεκκλησίασαν.³
 וַיִּתְּלוּ. Et natales suos professi sunt. Ο'. καὶ ἐπηξουόσαν. Alia exempl. ἐπισκέπησαν.⁴
19. בְּאֶשֶׁר צָדָה. Ο'. ὃν τρόπον συνέταξε. Ἄλλος· καθὰ ἐνετείλατο.⁵
- 20, 21. וַיִּמְעַלְהָ לֹּל יִצְאָבָבָא : פְּקָדֵיהֶם לְמִטָּה. Ο'. καὶ ἐπάνω, *pās* ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἢ ἐπίσκεψις (alia exempl. ἐπισκοπή⁶) αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβήν. Ἄ. καὶ ἐπάνω, παντὸς ἐκπορευομένου στρατιὰν,

- ἐπισκεμμένοι αὐτῶν τῆς ῥάβδου Ῥουβήν.⁷ Σ. καὶ ἐπάνω, *pās* ὁ ἐξερχόμενος εἰς στρατιὰν, οἱ ἐπισκεμμένοι αὐτῶν τῆς φυλῆς Ῥουβήν.⁸ Θ. . . *pās* ὁ ἐκπορευόμενος δυνάμει, αἱ ἐπίσκεψις αὐτῶν τῆς φυλῆς Ῥουβήν.⁹
22. פְּקָרְיוּ בְּמִסְפָּר. Ο'. ✕ καὶ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἄ κατὰ ἀριθμόν.¹⁰
- 24, 25 (Gr. 36, 37). Τὰ ἐξαπλᾶ τὴν συγγένειαν τοῦ Γὰδ εὐθὺς μετὰ τὴν συγγένειαν τοῦ Συμεὼν ὑποτάττει· εἶθ' οὕτως τὴν τοῦ Ἰούδα ὑποβάλλει.¹¹
44. וְאִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֶבְתָּרוֹ הָיוּ. Ο'. ἀνὴρ εἰς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἶκον πατριᾶς ἦσαν. Aliter: Ο'. ἀνὴρ εἰς — κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν ἄ εἰς οἶκον πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν.¹²
45. וַיְהִי כָל־פְּקָדוֹי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֶבְתָּר. Ο'. καὶ ἐγένετο *pās* ἢ ἐπίσκεψις (Οἱ λοιποὶ

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, invito Vet. Lat. Montef. ex "uno codice" affert: Ἄ. Ο'. Θ. συναγωγῆς. ² Sic Comp., Codd. IV, 56, 129, Arab. 1, 2. ³ Sic in textu Codd. III, X (cum συνήγαγον in marg.), Lips. (cum ἐκκλ., et συνήγαγον in marg.), 15, 16, alii. ⁴ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arm. 1. "Ἄξονες dicebantur olim *tabulae publicae*, atque inde ἐπαξουόν [vel, ut Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v., ἐπαξουόν], quod videtur esse in *tabulas* referre. Ἐπηξουόσαν autem dictum est eodem modo quo Gen. vi. 4 ἐγενῶσαν [ἐδολιούσαν Psal.

v. 11]."—*Novil.* ⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. Cf. Hex. ad Exod. xl. 16. ⁷ Sic Codd. II, IV, 18, 54, 58, 71, 75. Codd. 85 (cum Ἄ. pro Ο'.), 130, in marg.: Ο'. ἐν τῇ δ. ἢ ἐπισκοπή αὐτῶν ἐκ τῆς φ. Ῥουβήν. ⁸ Codd. 85 (cum Ο'. pro Ἄ.), 130. Montef. e Cod. 85 oscitanter exscripsit: Ο'. καὶ ἐπάνω *pās* ὁ ἐξερχόμενος εἰς στρατιὰν κ. τ. ε. ⁹ Codd. 85, 130 (cum *pās* ἐξερ. et Ῥουβίν). ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum *ai* ἐπισκέψις tantum) Cod. 58. ¹² Scholium in marg. Cod. 85 (cum τοῦ Ἰούδα in clausula posteriori, non, ut Montef. falso exscripsit, τοῦ Γὰδ), 130. Cum Hexaplis faciunt Comp., Cod. IV, Syro-hex. ¹² Sic

πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι¹³) υἱῶν Ἰσραὴλ σὺν
δυνάμει αὐτῶν. Ἀ. Θ. καὶ ἐγένοντο πάντες
οἱ ἐπεσκεμμένοι υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς οἶκον πατέρων
αὐτῶν. Σ. ἦσαν δὲ πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι
υἱοὶ Ἰσραὴλ κατ' οἶκον πατέρων αὐτῶν.¹⁴

46. וַיְהִי כִּלְפָקְרֵי בְּלִפְקֵי. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι¹⁵

47. וַיְהִי לְמִטְּוֵה לְאַבְתָּם לֹא בְּתוֹכָם. Ο'. οἱ δὲ Λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. Ἀ. οἱ δὲ Λευῖται εἰς βάρβδον πατέρων αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν. Σ. οἱ δὲ Λευῖται κατὰ τὴν φυλὴν τῶν πατέρων αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς. Θ. καὶ οἱ Λευῖται εἰς φυλὴν πατέρων αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν μέσφ αὐτῶν.¹⁶

48. וַיְהִי. Ο'. κύριος. Ἄλλος ΠΠΠ.¹⁷

51. וַיִּקְרְבוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם. Ο'. ἀναστήσουσιν ✕ αὐτὴν οἱ Λευῖται¹⁸

וַיִּקְרַב. Ο'. ὁ προσπορευόμενος. Ἄλλος ὁ ἀπτόμενος.¹⁹

53. וַיִּקַּץ. Ο'. ἀμάρτημα. Σ. ὀργή. Θ. θυμός.²⁰

עַל־עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ✕ ἐπὶ τὴν συναγωγὴν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ.²¹

Cap. I. 1. — τῆ⁴ Σινᾶ.²² 2. ὀνόματος — αὐτῶν^{4,23} 3. — ἐπισκέψασθε αὐτούς^{4,24} 18. ὀνομάτων — αὐτῶν^{4,25} — ἀρσενικόν^{4,26} 20. ὀνομάτων — αὐτῶν^{4,27} 22. ὀνομάτων — αὐτῶν^{4,28} 24 (36), 26 (24), 28 (36), 30 (28), 32 (30), 34 (32), 36 (34), 38, 40, 42. — αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικά^{4,29} 50. ἐστὶν — ἐν⁴ αὐτῆ³⁰ 53. — ἐναντίοι^{4,31} — αὐτοῖ^{4,32} 54. — καὶ Ἀαρών^{4,33}

CAP. II.

2. תַּחֲתָיָם. Ο'. κατὰ σημαίας (alia exempl. σημασίας¹).

3. וַיִּרְחַב מִזְרְחָהּ. Orientem versus ad ortum solis. Ο'. πρῶτοι κατὰ ἀνατολάς. Alia exempl. πρῶτοι — κατὰ νότον⁴ κατὰ ἀνατολάς.²

4, 6. וַיִּבְרְכוּ. Ο'. οἱ ἐπεσκεμμένοι (Ἄλλος ἡριθμημένοι³).

5. וַיִּחַזְקוּ עֲלֵיו בְּמִטְּוֵה. Ο'. καὶ οἱ παρεβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς (alia exempl. ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλή⁴).

7. בְּמִטְּוֵה. Ο'. καὶ οἱ παρεβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς. Alia exempl. — καὶ οἱ παρεβάλλοντες ἐχόμενοι⁴, φυλή.⁵

Cod. IV, Syro-hex. (sub —).¹³ Syro-hex. وَاذْهَبُوا إِلَىٰ هَيْدَرٍ. Idem ad وَاذْهَبُوا إِلَىٰ هَيْدَرٍ (v. 44) scholium habet: "Visitationem numerum (لِخَصْمِ) vocat, ut videtur (وَأَذْهَبُوا إِلَىٰ هَيْدَرٍ)".¹⁴ Codd. 85, 130 (qui ad Aq. et Theod. υἱῶν pro υἱοὶ habet).¹⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 74, 75, alii.¹⁶ Codd. 85, 130 (cum ἐκ βάρβδων mendose pro εἰς βάρβδον, et sine siglo Θ.).¹⁷ Syro-hex. in marg. وَاذْهَبُوا. Sic Cap. x. 33, 34. xi. 1 etc.¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 55, 74, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1.¹⁹ Cod. VII in marg. manu 2da.²⁰ Syro-hex. وَاذْهَبُوا إِلَىٰ هَيْدَرٍ. Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 58.

Syro-hex. in textu: ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, continentibus Arab. 1, 2.²² Cod. IV. Articulus deest in Codd. VII (cum τῆ in marg. manu 1ma), XI, 72.²³ Idem. Pronomen deest in Codd. II, 18, 71, alii, Arm. 1.²⁴ Idem. Verba desunt in Comp.²⁵ Idem. 26 Idem, pro edito πάν ἀρσενικόν.²⁷ Idem. Pronomen reprobant Comp., Codd. 108, 118.²⁸ Idem. Pronomen abest a Comp.

²⁹ Idem. Ad v. 34 (32) Syro-hex. pingit: αὐτῶν, — κατὰ κεφαλᾶς (sic passim) αὐτῶν, π. ἄ. ⁴; ad v. 36 (34): αὐτῶν, κατὰ κ. αὐτῶν, π. — ἀρσενικά⁴; ad v. 38: αὐτῶν, κατὰ κ. αὐτῶν, π. ἄ. (sine obelo); ad v. 40: — αὐτῶν⁴, κατὰ κ. — αὐτῶν, π. ἄ. (sine metobelo); denique ad v. 42: — αὐτῶν⁴, — κατὰ κ. — αὐτῶν⁴, π. — ἀρσενικά (sine metobelo).³⁰ Idem. Syro-hex. وَاذْهَبُوا. ³¹ Idem. ³² Idem. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ³³ Cod. IV, Syro-hex. (sub —).

CAP. II. ¹ Sic in textu Comp., Codd. XI, 16, 18, 19, alii; in marg. autem Codd. 85, 130. ² Sic Cod. IV (cum κατ' ανατ.), et sine obelo Codd. II (om. πρῶτοι), 71. Cf. Cap. xxxiv. 15 in Hebr. et LXX. ³ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Cod. III. ⁴ Post ἐχόμενοι add. αὐτοῦ Codd. IV (cum αὐτῶν), 15, 58. Arm. 1: ποτε ἴλλος. Deinde φυλὴ pro φυλῆς Codd. IV, 58, 82, Arm. 1 (cum ἢ φυλή). ⁵ Sic Cod. IV (ex corr. pro καὶ οἱ παρ. — ἐχόμενοι:), et sine obelo Codd. Lips., 15, 16, 64, 82, 85 (cum φυλῆς in marg.).

9. כָּל־הַפְּקָדִים. Ο'. πάντες οἱ ἐπισκεμμένοι ("Αλλος· ἠριθμημένοι⁶).
 לְמַחֲנֶה. Ο'. ἐκ τῆς παρεμβολῆς (alia exempl. φυλῆς⁷). 'Α. παρεμβολῆς.⁸
- 9, 16. יָסֵעוּ. Ο'. ἔξαροῦσι. "Αλλος· ἀναζεύξουσι.⁹
10. תַּיִמְנָה. Ο'. πρὸς λίβα. "Αλλος· πρὸς νότον.¹⁰
16. מִצַּאת אֶלֶף וְאַחַד הַחֲמִשִּׁים אֶלֶף. Ο'. ἑκατὸν πενήτηκοντα μία χιλιάδες. Alia exempl. ἑκατὸν καὶ μία καὶ πενήτηκοντα χιλιάδες.¹¹
17. יִפְּעוּ אִישׁ עַל־יָדוֹ לְדָגְלָיהֶם. Proficiiscentur, quisque loco suo ad vexilla sua. Ο'. ἔξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίας (alia exempl. καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν;¹² alia, κατὰ τάγμα (s. τάγματα) αὐτῶν¹³). 'Α. ἀπαροῦσιν ἀνὴρ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ εἰς τάγμα αὐτῶν.¹⁴ Σ. ἀπαροῦσιν ἕκαστος ἀνὰ χεῖρα τοῦ ἰδίου κατὰ τάγμα αὐτῶν.¹⁵ Θ. ἔξαροῦσιν ἀνὴρ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν εἰς τάγμα αὐτῶν.¹⁶
18. לְצַבְּאֲתָם יָמָה. Ο'. παρὰ (alia exempl. κατὰ¹⁷) θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν. Alia exempl. σὺν δυνάμει αὐτῶν κατὰ θάλασσαν.¹⁸
24. יָסֵעוּ. Ο'. ἔξαροῦσιν. "Αλλος· ἀναζεύξουσιν.¹⁹
31. מִצַּאת אֶלֶף וְשִׁבְעָה הַחֲמִשִּׁים אֶלֶף. Ο'. ἑκατὸν καὶ πενήτηκοντα ἑπτὰ χιλιάδες. Alia exempl.

- ἐκατὸν χιλιάδες καὶ ἑπτὰ καὶ πενήτηκοντα χιλιάδες.²⁰
32. וְאֵתֵי אֶלֶף. Ο'. αὐτῆ ἢ ἐπίσκεψις. "Αλλος· οὗτος ὁ ἀριθμός.²¹
33. וְרָפְּתוּ. Ο'. συνεπεσκέπησαν. "Αλλος· ἠριθμήθησαν.²²
34. כָּל־כְּלֵי־אֶשְׁרָאֵי. Ο'. πάντα (alia exempl. κατὰ πάντα²³) ὅσα συνέταξε. "Αλλος· καθὰ ἐνετέλατο.²⁴
- נָסְעוּ. Ο'. ἐξῆγον. "Αλλος· ἀνεζεύγυσαν.²⁵
- וְלִמְשִׁחֵי־בֵית־עַל־בֵּית־לְמִשְׁחָתוֹ. Ο'. κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. "Αλλος· κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατ' οἶκον πατρικῶν αὐτῶν.²⁶
- Cap. II. 2 (in fine). וְיֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל.²⁷ 9. ἑκατὸν Χ χιλιάδες καὶ 4 ὄγδοήκοντα χιλιάδες.²⁸ 14. וְיֹאמְרוּ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτῶν (sic) 4.²⁹ 20. καὶ וְיֹאמְרוּ παρεμβάλλοντες 4 ἐχόμενοι αὐτῶν (sic).³⁰ 22. καὶ וְיֹאמְרוּ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτῶν 4.³¹ 29. καὶ וְיֹאמְרוּ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ (sic) 4.³² 34. וְיֹאמְרוּ 4.³³

CAP. III.

7. וְאֵתֵי מוֹעֵד לְעֵבֶד אֶלֶף אֶלֶף וְשִׁבְעָה הַחֲמִשִּׁים אֶלֶף.

⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., 64; in textu autem Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, cum *επισκ.* in marg.).
⁷ Sic Codd. III, VII, 55.
⁸ Cod. VII in marg. manu 1ma.
⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum *αναζεύγουσι*); in textu autem Codd. III, 19, 108, 118.
¹⁰ Sic in textu Ald., Codd. VII (cum *λίβα* in marg. manu 2da), X (cum *λίβα* in marg.), Lips. (idem), 15, 16, alii (inter quos 85 (cum *λίβα τινὲς* in marg.)), 130 (idem).
¹¹ Sic Codd. IV, XI, Syro-hex.
¹² Sic Comp., Codd. IV, VII, X (in marg.), Lips. (idem), alii, Syro-hex.
¹³ Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *τάγματα*). Vet. Lat.: *secundum ordinationem suam*.
¹⁴ Codd. 85 (cum *αὐτῶν* bis), 130 (cum *αὐτοῦ* bis).
¹⁵ Codd. 85 (teste Montef.), 130 (cum *τοῦ ἰδίου κατατάγματος* (sic) *αὐτοῦ*).
¹⁶ Codd. 85, 130.
¹⁷ Sic Codd. III, X (cum *παρὰ* in marg.), Lips. (idem), 16, 32, alii.
¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex.
¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130 (cum *αναζεύγουσιν*); in textu autem Codd. III, 19, 118.
²⁰ Sic Cod. IV, Syro-

hex. ²¹ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Mox ad *πάσα ἢ ἐπ.* Codd. 85, 130, in marg.: *πάσ ὁ ἀριθμός*.
²² Cod. 85 in marg.
²³ Sic Comp., Ald., Codd. IV, X (in marg.), Lips., 18, 56, alii, Syro-hex.
²⁴ Sic in textu Codd. III, 15, 16, 29, alii (inter quos 85, 130, cum *κατὰ π. ὅσα συνέταξε* in marg.).
²⁵ Sic in marg. Codd. X (cum *αναζεύγυσαν*), Lips. (idem), 85, 130 (ut X); in textu autem Codd. XI, 108, 118.
²⁶ Sic in marg. Codd. 85 (cum *συγγενείαν*), 130. Cf. Hex. ad Psal. xxi. 28. Jerem. i. 15. Ezech. xx. 32.
²⁷ Cod. IV. Deest in Cod. 75.
²⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 58. Copula est in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, aliis.
²⁹ Idem.
³⁰ Idem. Syro-hex. pingit: — καὶ οἱ *παρ.* ἐχόμενοι αὐτοῦ (sine metobelo), et sic sine obelo Comp., Codd. 56, 58 (cum *αὐτῶν*), 129.
³¹ Idem (sine metobelo). Syro-hex. pingit: καὶ οἱ *π.* — ἐχόμενοι αὐτοῦ (sic) 4.
³² Idem. Sic sine obelo Syro-hex.
³³ Idem. Syro-hex. و فصح .

- יִשְׂרָאֵל וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב. Ο' και τὰς φυλακὰς (alia exempl. add. πάντων¹) τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνης τοῦ μαρτυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνης. Ἀ. και τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς εἰς πρόσωπον σκέπης συνταγῆς, τοῦ δουλεύειν τὴν δουλείαν τῆς σκηνης.² Σ. και τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνης τῆς συναγωγῆς (s. συνταγῆς), λατρεύειν τὴν λατρείαν τῆς σκηνης.³ Θ. και τὴν φυλακὴν πάσης τῆς συναγωγῆς κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνης τοῦ μαρτυρίου, δουλεύειν τὴν δουλείαν τῆς σκηνης.⁴
10. יוֹמָת הַקָּרֵב הַזֶּה. *Et profanus* (non Levita) qui accesserit morietur. Ο' και ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἀπτόμενος ἀποθανεῖται. Ἄλλος· ὁ δὲ ἀλλότριος δὲ εἰς προσέλθη, ἀποθανεῖτω.⁵
15. קָרַב. Ο' ἐπίσκεψαι. Ἄλλος· ἀριθμῆσον.⁶ חֲמִשָּׁה עָשָׂר. Ο' κατὰ δῆμους αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ δῆμους αὐτῶν † κατὰ συγγενεῖας αὐτῶν.⁷
16. עַל־פִּי יְהוָה נִשְׁפָּט צִדְקָתוֹ. Ο' διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν † αὐτοῖς κύριος.⁸ Ἄλλος· κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καθὰ ἐνετείλατο

κύριος τῷ Μωυσῆ.⁹

17. גִּדְשֹׁן. Ο' Γεδσών. Alia exempl. Γηρσών.¹⁰ Ἀ. Σ. Θ. Γηρσών.¹¹
22. פְּקֻדֵי. Ο' ἡ ἐπίσκεψις (Ἄλλος· ὁ ἀριθμὸς¹²) αὐτῶν.
23. מִשְׁפָּחֵי הַגִּרָּשִׁי. Ο' και οἱ υἱοὶ Γεδσών. Aliter: Ο' † και οὗτοι † οἱ δῆμοι Γηρσών.¹³ נָפְחָה. Ο' παρὰ (Ἄλλος· κατὰ¹⁴) θάλασσαν.
25. הַמִּשְׁכָּן וְהָאֵהָלָה. Ο' ἡ σκηνὴ ✕ και ἡ σκέπη.¹⁵
26. וְעַל־הַמַּזְבֵּחַ קָרְבָּי. Ο' Vacat. ✕ και ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλω.¹⁶
29. נִתְּנָה. Ο' κατὰ λίβα. Ἄλλος· κατὰ νότον.¹⁷
34. וּמֵאֵתָּה. Ο' και πενήτηκοντα. Alia exempl. και διακόσιοι.¹⁸
36. וּפְקֻדָּתוֹ מִשְׁמָרְתָּהּ. *Et munus custodiae*. Ο' ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς (alia exempl. ἡ φυλακῆ¹⁹). Σ. ἡ ἐπισκοπὴ (s. ἐπίσκεψις) τῆς φυλακῆς.²⁰ קָרְשֵׁי. *Asseres*. Ο' τὰς κεφαλίδας. Οἱ λοιποὶ σαιίδες.²¹
38. לְפָנַי הַמִּשְׁכָּן וְהָאֵהָלָה מוֹעֵד מִזְבֵּחַ קָרְבָּנֵי. Ο' κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνης ✕ ἀπὸ ἀνα-

CAP. III. ¹ Sic Codd. IV, 18, 128, Arab. 1, 2, Syrohex. Codd. 85, 130, in marg.: Ο' και τὰς φυλακὰς πάντων τῶν υἱῶν. ² Codd. 85, 130 (cum κατὰ πρόσωπον). ³ Codd. 85, 130 (cum συνταγῆς). De hac confusione cf. Hex. ad Num. iv. 25. Psal. lxxiii. 8. lxxiv. 3. ⁴ Codd. 85, 130 (cum τῆς σκ. μαρτυρίου τοῦ δουλεύειν). ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ὅς ἄν). Ad ὁ ἀλλογενὴς Codd. X, Lips., in marg.: ὁ ἀλλότριος. ⁶ Sic in marg. Codd. X, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 108, 118. ⁷ Sic Cod. IV (cum συγγενείας), et sine obelo Ald., Codd. VII, X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat. ⁸ Obelus est in Cod. IV. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum Μωυσεῖ); in textu autem Cod. 54 (cum Μωσῆ). Cod. Lips. in marg.: κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. ¹⁰ Sic semper Cod. IV, Syrohex. Cod. 58 in marg.: ὄνομα Γηρσών ἐυρέθη ἐν παντί. Vet. Lat. inter Gesson, Geson, et Gelson fluctuat. ¹¹ Origen. Opp. T. IV, p. 141: Τὸ δὲ ὅμοιον περὶ τὰ ὀνόματα σφάλμα πολλοῦ τοῦ νόμου και τῶν προφητῶν ἔστιν ἰδεῖν, ὡς ἡκριβώσαμεν ἀπὸ Ἑβραίων μαθόντες, και τοῖς ἀντιγράφοις αὐτῶν τὰ ἡμέτερα συγκρίναντες, μαρτυρηθεῖσιν ὑπὸ τῶν μηδέπω διαστραφειῶν ἐκδόσεων Ἀκίλου και Θεοδοτίανου και Συμμάχου. Ὀλίγα

τοῖνον παραθησόμεθα ὑπὲρ τοῦ τῶν φιλομαθεῖς ἐπιστρεφειτέρους γενέσθαι περὶ ταῦτα. Εἰς τῶν υἱῶν Λευὶ ὁ πρῶτος Γεδσών [Γεδσών?] ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἀντιγράφων ἀνώνμαται, ἀπὸ τοῦ Γηρσών, ὀνόματος τυγχάνον τῷ πρωτοκόφ Μωυσέως. ¹² Sic in textu Codd. 18, 28, alii (inter quos 85, 130, quorum posterior in marg. habet: ἡ ἐπίσκεψις). ¹³ Sic Cod. IV (metobelo a correctore appictio), Syrohex. (sub —), et sine obelo Codd. XI (cum Γεδσών, ut videtur), 54, alii. Codd. 85, 130, in marg.: και οὗτοι οἱ δῆμοι Γηρσών. ¹⁴ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, invito Syrohex. (חַלּוּ חַלּוּ). ¹⁵ Sic Cod. IV, Syrohex., et sine aster. Cod. 58. ¹⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2, Syrohex. ¹⁷ Sic in textu Ald., Codd. III (manu 1ma), VII (cum λίβα in marg.), X (idem), Lips. (idem), 15, 16, alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 54, 58, alii, Arm. 1, Vet. Lat. Cod. IV: και διακόσιοι † και πενήτηκοντα. Syrohex. tantum: — και πενήτηκοντα. ¹⁹ Sic Codd. II, IV, 54, 71, alii, Syrohex. (לְפָנַי הַמִּשְׁכָּן וְהָאֵהָלָה). ²⁰ Syrohex. (לְפָנַי הַמִּשְׁכָּן וְהָאֵהָלָה). ²¹ Idem: (לְפָנַי הַמִּשְׁכָּן וְהָאֵהָלָה). Cf. Hex. ad Exod. xxvi. 15. xxxv. 11.

- τολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς 4 τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ ἀνατολῆς.²³
38. יהוור הקרב ימות. Ο'. και ὁ ἀλλογενῆς ὁ ἀπτόμενος (alia exempl. ὁ προσπορευόμενος²³) ἀποθάνεται. Ἄλλος· και ὁ ἀλλότριος ὁ προσερχόμενος θανατωθήσεται.²⁴
39. כל־פקודי. Ο'. πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις. Ἄλλος· πᾶς ὁ ἀριθμὸς.²⁵
47. וְלִקְחָהּ חֲמִשָּׁתַּיִם שֶׁקֶלִים. Ο'. και λήψη πεντε ✕ πεντε 4²⁶ σίκλους ('Α. Σ. στατήρας²⁷).
- 47, 48. וְנָתַתָּה: תְּחָתַּי עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל: Capies: viginti geras habet siclus. Et dabis. Ο'. λήψη, εἴκοσι ὄβολους τοῦ σίκλου. και δώσεις. Ἄ. λήψη, εἴκοσι ὄβολων τὸν στατήρα. και δώσεις. Σ. λήψη· εἴκοσι νομισμάτων ὁ στατήρ. και δώσεις. Θ. λήψη· εἴκοσι ὄβολοι ὁ σίκλος. και δώσεις.²⁸
51. וְאֵת־הַפְּדוּיִם הַקְּדוֹתֵינוּ. Pecuniam pretii redemptionis. Ο'. τὰ λύτρα. Alia exempl. τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα.²⁹
- וְהָיָה. Ο'. συνέταξε. Ἄλλος· ἐνετείλατο.³⁰
- Cap. III. 9. — τοῖς ἱερέεσι 4³¹ — μοι 4³² 10.

- ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου 4.³³ — και πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, και ἔσω τοῦ καταπέτασματος 4.³⁴
12. — λύτρα αὐτῶν ἔσονται 4.³⁵ 16. — και Ἀαρῶν 4.³⁶
24. τοῦ Γηρσὼν — τοῦ δήμου 4.³⁷ 26. τῆς — οὐσης 4.³⁸ 40. — λέγων 4.³⁹ 49. τῶν πλεοναζόντων — ἐν αὐτοῖς 4.⁴⁰ 50. — σίκλους 4.⁴¹ 51. — τῶν πλεοναζόντων 4.⁴²

CAP. IV.

4. מוֹעֵד מוֹעֵדָה. Ο'. ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, — ἐκ μέσου υἰῶν Λευὶ, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν 4.¹
5. וְהָיָה כִּי־תִפְתָּחֵם. Velum operimenti. Ο'. τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον ('Ἄλλος· τοῦ παραταυνομοῦ²).
7. וְנָתַתָּה עֲלֵיוּ. Ο'. και ✕ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς 4.³
8. תְּהִלָּתֵךְ שָׁנִי. Ο'. κόκκινον ✕ διάφορον 4.⁴
- וְאֵת־בְּרִי. Ο'. δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. Alia exempl. τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς.⁵
9. וְיִשְׂרְתוּ־הָאֵלֶּיךָ. Ο'. λειτουργοῦσιν. Alia exempl. λειτουργοῦσιν αὐτῇ.⁶
13. וְרִשְׁנוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ. Et a cineribus purgabunt

²² Sic in textu Cod. IV (cum κατ' ἀνατολῆς pro ἀπὸ ἀνατολῆς). Syro-hex. in textu: κατὰ πρ. τῆς σκ. τοῦ μαρτ. ἀπὸ ἀνατολῆς; in marg. autem sine indice: ✕ κατέναντι | ✕ τῆς σκηνῆς | ✕ κατ' | ✕ ἀνατολῆς. (. . .) | ✕ (. . .) |).
²³ Sic Ald., Codd. III, X (cum ὁ ἀπτ. in marg.), Lips. (idem), 15, 16, 19, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). Cf. ad Cap. i. 51.
²⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130.
²⁵ Sic in marg. Codd. X, Lips. (sine πᾶς), 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Mox ad και ἐπεσκέψατο (v. 42) Syro-hex. in marg.
²⁶ Sic Cod. IV, invito Syro-hex.
²⁷ Syro-hex. Cod. 130 in marg.: "Ἄλλ. στατήρες (sic). Cf. Hex. ad Exod. xxx. 13.
²⁸ Codd. 85, 130. Theodotionis lectionem in textu venditant Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii (Ad ὄβολοι Cod. VII in marg. dextro manu 2da: ξυλόκοκκα; in marg. sinistro autem: Ἐβραῖοι δὲ σίκλος ἐξάγιον.)
²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, VII, 18, 19, alii. Vet. Lat.: pecuniam redemptionis. Codd. 85, 130, in marg.: τὸ ἀργύριον. (Ad και τὰ λύτρα (v. 46) Cod. VII in marg. manu 2da: και τὰ ἀλλάγματα.)

³⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. IV, VII, XI, 18, 53, alii.
³¹ Cod. IV, Syro-hex. (sub —).
³² Cod. IV.
³³ Idem.
³⁴ Idem.
 Haec desunt in Comp. (Ad βωμὸν Cod. Lips. in marg. scholium habet: Ῥητῶς βωμὸν λέγει ὡδε τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ.)
³⁵ Idem.
³⁶ Idem.
³⁷ Sic (pro τοῦ δήμου τοῦ Γερσῶν) Cod. IV, Syro-hex. (sub —).
³⁸ Idem.
 Deest in Comp., Codd. 15, 19, alii, Arm. 1.
³⁹ Idem.
 Deest in Codd. 16, 32, alii.
⁴⁰ Cod. IV (cum παρὰ τῶν πλ.). Sic sine obelo Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1 (in marg.).
⁴¹ Idem. Deest in Cod. III.
⁴² Idem.
 CAP. IV. ¹ Sic Cod. IV, et sine obelo Ald. (cum Λευὶ), Codd. III, VII, X, XI (sine αὐτῶν in fine), Lips., 15, 16 (ut Ald.), alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, invito Vet. Lat.
² Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum τοῦ παραταυνομοῦ). Cf. ad v. 26.
³ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.
⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum διαφορ.) Cod. XI. Arab. 1, 2: coccineum coloratum. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 4.
⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, Lips., 15, 16, alii.
⁶ Sic Codd. IV, 58, 129.

- allare.* Ο. καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Ἄλλος· καὶ ἐκσποδιάσουσιν τὸ θυσιαστήριον.⁷
18. תְּתִיב מִשִּׁבְּטֵי אֶת־טִיבֵי. *Tribum familiarum.* Ο. τῆς φυλῆς τὸν δῆμον. Ἄλλος· τὴν φυλὴν τοῦ δῆμου.⁸
19. וְיִשָּׁעֵל עַל־עֲבֹדָתוֹ. Ο. ἕκαστον (alia exempl. ἓνα ἕκαστον⁹) ✕ ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ.¹⁰ Ἄλλος· ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ.¹¹
- וְאֶל־מִשְׁחָאוֹ. Ο. κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ. Ἄλλος· καὶ ἐπὶ τὴν βασταγὴν αὐτοῦ.¹²
22. וְאֶת־רֹאשָׁיו. Ο. τὴν ἀρχήν. Ἄλλος· τὸ κεφάλαιον.¹³
23. לְעֲבֹדָתוֹ. Ο. λειτουργεῖν ✕ λειτουργίαν.¹⁴ Ἄλλος· εἰς δύναμιν δυναμικὴν.¹⁵
- וְעָבַד עֲבֹדָה. Ο. ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄλλος· εἰς τὸ ὑπηρετῆσαι ὑπηρεσίαν.¹⁶
- 25, 26. וְאֵת קָלְעֵי מוֹעֵד; וְאֵת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־מִסְכָּתוֹ וְאֶת־מִסְכָּתוֹ שְׁעַר הַחַיִּיץ וְאֶת־שְׁעַר הַחַיִּיץ אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן. Ο. καὶ τὸ καλύμμα (Τὸ Σαμαρειτικόν ἐπίσπαστρον¹⁷) τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ ἰστία τῆς αὐλῆς, ✕ καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς
- αὐλῆς.¹⁸ ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς — τοῦ μαρτυρίου.¹⁹ Ἄ. καὶ τὸ παρατόνισμα ἀνοίγματος σκέπης συνταγῆς, καὶ τοὺς ἰστούς τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ παρατόνισμα ἀνοίγματος πύλης τῆς αὐλῆς . . . Σ. καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τῆς συνταγῆς, καὶ τὰ ἰστία τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.²⁰
26. וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ קָבִיב. Ο. Vacat. ✕ καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλω.²¹
27. לְכָל־מִשְׁפָּחָה וְלְכָל־עֲבֹדָתָם. *In omni portatione eorum, et in omni ministerio eorum.* Ο. κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν (alia exempl. τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν²²).
28. מִשְׁפָּחַת בְּנֵי. Ο. τῶν υἱῶν. Alia exempl. τοῦ δῆμου τῶν υἱῶν.²³
30. לְעֲבֹדָה. *Ad ministerium sacrum.* Ο. Vacat. ✕ εἰς τὴν δύναμιν.²⁴
- 37, 41. וְאֵלֶּה פְּקוּדֵי. Ο. αὐτῆ ἡ ἐπίσκεψις. Ἄλλος· οὗτος ὁ ἀριθμός.²⁵
44. וְפְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפָּחָתָם. Ο. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν. Alia exempl. ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν.²⁶

⁷ Lectionem, quae Aquilam omnino sapit, LXXviralis praemittit Cod. 15 in textu. Cf. Exod. xxvii. 3 in LXX.
⁸ Sic in textu Cod. 30; in marg. autem (cum τῇ φυλῇ) Codd. 85, 130. Statim solus Cod. 85 in marg.: τοῦ Καάθ.
⁹ Sic Codd. IV, 58. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58. ¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Idem in continuatione. Hesyeh.: Βασταγὴ βάρος. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Arab. 1, 2, Arm. 1. ¹⁵ Cod. 130 in marg. Cf. ad v. 30. ¹⁶ Idem in continuatione. Aliter tres interpretes ad Cap. iii. 7. ¹⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 1183. ¹⁸ Sic Cod. IV (qui male pingit: καὶ τὸ ἐπ. ✕ τῆς θ. τῆς | ✕ π. τῆς αὐλῆς, ὅσα | ✕ ἐπὶ τῆς σκ. — τοῦ | — μαρτυρίου:), et sine aster. Ald., Cod. XI, Arab. 1, 2; neonon (sine τῆς πύλης) Codd. 29, 58, alii. ¹⁹ Cod. IV. Verba τοῦ μ. desunt in Comp., Codd. 19, 108, 118. Ad καὶ τὸ κάλυμμα Codd. 85, 130, in marg.: Ο. καὶ τὸ κάλυμμα (κατακάλυμμα Cod. 130) τῆς θ. τῆς σκ. τοῦ μ., καὶ τὰ ἰστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον (Cod. 130 add. τῆς θ. τῆς αὐλῆς).
²⁰ Codd. 85, 130 (qui ad Aquilam τῆς πύλης pro πύλης habet). Ad Sym. pro συνταγῆς reponendum esse συναγωγῆς

opinatur Scharfenb. in *Animadv.* p. 105. Sed cf. ad Cap. iii. 7. ²¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp. (sine κύκλω), Ald., Codd. 29, 58, 83, Arab. 1, 2. ²² Sic Codd. III, 16 (cum τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν), 28, 30 (cum τὰ ἀρτὰ αὐτῶν), 52 (ut 16), 55 (cum τὰ ἀρτὰ αὐτῶν), 57 (ut 16), 73 (idem), 77 (idem), 85, 130 (ut 55), 131 (ut 16). Praeterea pro τὰ ἔργα αὐτῶν, τὰ ἔργα δι' αὐτῶν scribunt Codd. II, X, Lips., 19, 28 (in marg.), 64, 85 (in marg.), 118, unde fluxisse videtur lectio, τὰ ἐργαλῆα αὐτῶν, quae in nonnullis libris habetur. Ceterum utraque versionem, τὰς λειτουργίας αὐτῶν et τὰ ἔργα αὐτῶν, ad עֲבֹדָתָם, solam autem τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν ad מִשְׁפָּחָתָם pertinere quisvis videt. ²³ Sic Ald., Codd. IV, 29, 58, 59, Arab. 1, 2. ²⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. XI, 58, Arab. 1, 2. Aliter Comp., Codd. 56, 71, 129 ad מִשְׁפָּחָתָם non male aptant λειτουργεῖν; deinde, ut Hebraeum לְעֲבֹדָה expriment, ante τὰ ἔργα de suo inferunt ποιεῖν. ²⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Mox v. 40 ad ἡ ἐπίσκεψις Codd. X, Lips., in marg.: ὁ ἀριθμός. ²⁶ Sic Codd. III, 28, 55. Codd. 85, 130: ἡ ἐπ. αὐτῶν τῆς σ. αὐτῶν, uterque cum κατὰ δ. αὐτῶν in marg.

47. לְעֵבֶד עֲבַדְתָּ עֲבַדְתָּ. *Ad peragendum negotium ministerii.* O'. πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων (alia exempl. τῶν ἀγίων²⁷). Schol. Ση. ὅτι ἔργον ἔργων ἐκάλεσεν τὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, τὸ τῶν ἀγίων ἄγιον· τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐν τῇ σκηנῇ ἔργα μόνον, ἄπερ ἦν τῶν υἱῶν Γεδσὼν καὶ τῶν υἱῶν Μεραρί.²⁸

Cap. IV. 3. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντήκοντα.²⁹ 5. πάν-
τα 4.³⁰ 6. 7. ἐπ' αὐτήν 4.³¹ 7. 8. ἐπ' αὐτήν 4.³²
10. ἐπιθήσουσιν 7 αὐτήν 4.³³ 14. 15. καὶ λήψονται
—ἐπ' (sic) ἀναφορῆς 4.³⁴ 16. ἔργοις ✕ αὐτοῦ 4.³⁵
23. καὶ ἐπάνω ✕ ἐκεῖ 4.³⁶ 27. ἔσται ✕ πᾶσα 4
ἡ λειτουργία.³⁷ 30. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντηκονταετοῦς.³⁸
31. 7 καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις—τῆς
σκηנῆς 4.³⁹ 32. 7 καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπε-
τάσματος—βάσεις αὐτῶν 4.⁴⁰ 33. ✕ τοῦ 4 δήμου.⁴¹
35. ἕως ✕ υἱοῦ 4 πεντηκονταετοῦς.⁴² 39. ✕ καὶ 4
ἕως.⁴³ 41. 7 ἐν χειρὶ Μωσῆ 4.⁴⁴ 44. 7 κατ' οί-
κους πατριῶν αὐτῶν 4.⁴⁵ 47. ✕ καὶ 4 ἕως.⁴⁶

CAP. V.

2. כָּל־פְּרוּעַ. O'. Σ. πάντα λέπρον.¹
וְכָל־בֹּב. O'. καὶ πάντα γορρορη. Οἱ λοιποί
καὶ πάντα ρέοντα.²

In lectione LXXviri post ἡ ἐπ. αὐτῶν add. τῆς σ. αὐτῶν
Codd. 57, 59, alii. ²⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130; in
textu autem Codd. 29, 54, 58, alii, Arm. 1. ²⁸ Sic in
marg. Codd. 85, 130. Cod. Lips. in marg.: Σημ. τὸ ἔργον
τῶν ἔργων. ²⁹ Cod. IV (qui perperam pingit: ἕως
7 υἱοῦ 4). Sic sine aster. Codd. 18, 128. ³⁰ Idem.
³¹ Idem. Deest in Cod. 58. ³² Idem. Deest in Arm. 1.
³³ Idem. Deest in Codd. 32, 58, 59. ³⁴ Idem. Haec
desunt in Comp., Cod. 58. ³⁵ Idem. Sic sine aster.
Cod. 58, Arab. 1, 2. ³⁶ Idem. Sic sine aster. Cod. 58,
invito Hebraeo. ³⁷ Idem (cum ✕ ex corr. pro 7).
Sic sine aster. Ald., Codd. 29, 58, Arab. 1, 2. ³⁸ Idem,
siglis a correctore appictis. Sic sine aster. Cod. 58.
³⁹ Idem. Haec desunt in Comp., Cod. 58. ⁴⁰ Idem.
⁴¹ Idem. Sic sine aster. Codd. 19, 58. ⁴² Idem.
Cod. 58: καὶ ἕως υἱοῦ π. ⁴³ Idem (qui pingit: ✕ καὶ
ἕως:). Sic sine aster. Codd. 108, 118, 128. Cod. 58: καὶ
ἕως υἱοῦ. ⁴⁴ Idem. Cod. Idem. Haec reprobatur Cod. 52.
⁴⁵ Idem. Sic sine aster. Cod. 58.

CAP. V. 1 "Sic unus codex."—Montef. ² Idem.

2. שָׁמָץ לְמָוֶת. *Pollutum mortuo.* O'. ἀκάθαρτον
ἐπὶ ψυχῆ. "Ἄλλος μεμαμμένον ψυχῆ."³
3. וְהָיָה שֶׁחָטְאָה לְמִתְחַנֵּן לְמִתְחַנֵּן. O'. ἕξω τῆς
παρεμβολῆς ✕ ἔξαποστείλατε αὐτούς 4.⁴
6. לְמַעַן מַעַל בְּיָהוָה. O'. καὶ παριδὼν παρίδη.
Alia exempl. ✕ καὶ παριδὼν 4 παρίδη ἐν
κυρίῳ.⁵
7. וְשָׁץ. O'. ἐποίησε. "Ἄλλος ἤμαρτεν."⁶
וְשָׁץ בְּרָשָׁמוֹ וְשָׁץ בְּרָשָׁמוֹ. O'. τὴν πλημμέλειαν ✕ αὐ-
τοῦ 4, τὸ κεφάλαιον ✕ αὐτοῦ 4.⁷ Alia ex-
empl. τῆς πλημμελείας τὸ κεφάλαιον.⁸
10. וְהָיָה לוֹ. O'. ✕ αὐτῷ 4 ἔσται.⁹
12. וּמַעַל בּוֹ מַעַל. *Et peccaverit in eum pec-
catum.* O'. καὶ ὑπεριδούσα παρίδη αὐτόν.
Alia exempl. καὶ παρίδη αὐτόν ὑπεριδούσα.¹⁰
"Ἄλλος (καὶ) πανούργησεν αὐτόν πανούρ-
γημα."¹¹
15. וְרָבְבָה. O'. τὸ δῶρον. "Ἄλλος προσφοράν."¹²
18. מִי הַמְּאָרְרִים הַמְּאָרְרִים. *Aquae amaritudinum
exsecrationem inferentes.* O'. τὸ ὕδωρ τοῦ
ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου (alia ex-
empl. τὸ ἐπικαταρόμενον 7 τοῦτο 4¹³). "Ἄλ-
λος (τὸ ὕδωρ τοῦ) ἐμφανισμοῦ τὸ ἐμφανίζον."¹⁴

"Margo Cod. 130 habet a 1ma manu ρέοντα, ut sit legen-
dum [non Graecum] γορρορέοντα."—F. C. Alter. Fallitur.
Cf. Hex. ad Lev. xv. 4, 6. ³ Cod. 130 in marg. (cum
μεμαμμένον). ⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58,
Arab. 1, 2. ⁵ Sic Cod. IV (nisi forte pingendum: καὶ
π. π. ✕ ἐν κυρίῳ 4), et sine aster. Ald., Cod. 58, Arab. 1, 2.
⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips.; in textu autem Cod. III,
15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐποίησε in
marg.). ⁷ Sic Cod. IV (qui pingit: τὴν πλ. ✕ αὐτοῦ
✕ τὸ κεφ. αὐτοῦ:), et sine asteriscis Cod. 58. ⁸ Sic in
marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 74, alii,
Arm. 1. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. XI. ¹⁰ Sic
Comp., Codd. II, IV, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii.
¹¹ Cod. 130 in marg.: πανούργησεν αὐτήν (sic) πανούργημα.
¹² Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Lev. i. 2.
¹³ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII,
X, XI, Lips., 15, 16, alii. ¹⁴ Cod. 130 in marg., tacente
Hermesio. Lectio est, ni fallor, interpretis Samaritani,
qui Hebraica ter vertit: מי בורה רמבארים, h. e. aquae pro-
bationis (declarationis?) declaratrices. (Idem ad vv. 24,

21. **עָבָה**. *Intumescetem.* Ο'. πεπρησμένην. *Αλλος' πεφουσημένην.¹⁵
22. **אָמֵן אָמֵן**. Ο'. γένοιτο, γένοιτο. 'Α. πεπιστωμένως, πεπιστωμένως. Σ. ἀμήν, ἀμήν.¹⁶
23. **הַמָּרִים**. Ο'. τοῦ ἐλεγμοῦ — τοῦ ἐπικαταρωμένου. Ο' λοιποῦ τοῦ πικροῦ.¹⁷
27. **עִם הַמָּוֶת וְאֵת הַמָּוֶת**. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ποτιεῖ αὐτὴν τὸ ὕδωρ.¹⁸
28. **וְנִקְתָּה**. Ο'. καὶ ἀθῶα ἔσται. *Αλλος' (καὶ) ἀθῶωθήσεται.¹⁹
29. **זֵלֹתוּרְיָה**. *Zelotypiae.* Ο'. τῆς ζηλοτυπίας (*Αλλος' ζηλοτυπουμένης²⁰).
- Cap. V. 6. — λέγων.²¹ 7. τὴν ἀμαρτίαν ✕ αὐτῶν.²² 8. — αὐτῶ.²³ — ἔσται.²⁴ 9. — κυρίω.²⁵ 10. ✕ καὶ ἀνήρ ὅς ἀν| ✕ δῶ τῶ ἱερεῖ, αὐτῶ ἔσται.²⁶ 15. τὸ δῶρον ✕ αὐτῆς — τὸ (sic) περὶ αὐτῆς.²⁷ 17. — ἔζων.²⁸ — τοῦ μαρτυρίου.²⁹ 19. ✕ καὶ — εἰ μὴ παραβέβηκας.³⁰ 21. — ταύτης.³¹ 22. μηρὸν — σου.³² 27. κοιλίαν ✕ αὐτῆς.³³ 30. — αὐτοῦ ἔναντι.³⁴ 31. γυνὴ — αὐτῆς λήψεται.³⁵
3. **יָנִיר**. *Abstinebit.* Ο'. ἀγνισθήσεται. Alia exempl. ἀγνισθήσεται — ἀπὸ οἴνου.¹
3. **וְכָל מַשְׂרַת עֲבָבִים**. *Et omnem macerationem uvarum.* Ο'. καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς. 'Α. Σ. (καὶ) πᾶσαν ἀπόβρεξιν σταφυλῆς.²
5. **נָדָר נָדָר**. Ο'. τοῦ ἀγνισμοῦ. Alia exempl. τῆς ἐχθρῆς τοῦ ἀγνισμοῦ ✕ αὐτοῦ.³ *Αλλος' τῆς ἐγκρατείας.⁴
- תַּעַר**. *Novacula.* Ο'. ξυρόν. *Αλλος' κουρά.⁵
- גְּדֵל**. *Aleus.* Ο'. τρέφων. 'Α. μεγεθύνων. Σ. αὔξων.⁶
6. **מִת**. Ο'. τετελευτηκία. *Αλλος' τεθνηκία.⁷
9. **יָבוֹת מִת**. Ο'. ἀποθάνη. Alia exempl. θανάτω ἀποθάνη.⁸
- עַפְצָע**. *Subito.* Ο'. ἐξάπινα. *Αλλος' ἀγνοῶντος.⁹
11. **וְכָפַר**. Ο'. καὶ ἐξιλάσεται. *Αλλος' (καὶ) σκεπάσει.¹⁰
12. **וְהִיָּדָה לַיהוָה**. *Et consecrabit Jovae.* Ο'. ἡ ἡγιασθή κυρίω. Alia exempl. ✕ καὶ διαφυλάξει τῶ — κυρίω.¹¹
- וְיָפְלוּ**. *Non computabuntur.* Ο'. ἄλογοι ἔσονται. *Αλλος' οὐ λογισθήσονται.¹²
13. **וְיָבִיחַ אֹתוֹ**. Ο'. προσοίσει αὐτός (alia exempl. αὐτόν¹³).

CAP. VI.

- 27 pro **לְמָרִים** dedit **לְמַבְאָר**, *ad declarandum.*)¹⁵ Cod. 130 in marg. ¹⁶ Codd. Lips., 85, 130 (cum ἰ pro Σ.); Σ. ἀμήν ἀμήν. 'Α. πεπ. πεπ. Minus probabiliter Cat. Niciph. p. 1192: 'Α. ἀμήν ἀμήν. Σ. πεπ. πεπ. Cf. Hex. ad Psal. xl. 14. lxxi. 19. lxxxviii. 53. ¹⁷ Codd. Lips., 85. In textu obelus est in Cod. IV. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Arab. 1, 2. ¹⁹ Cod. 85 in marg. ²⁰ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem (cum *ζηλοτυπουμένης*) Cod. XI. ²¹ Cod. IV. Cod. VII in marg. manu 1ma: λέγων. ²² Idem, teste Tischendorfio. Holmesii amanuensis ex eodem exscripsit *τὴν ἀμ. ✕ αὐτοῦ*, concinente Grabio, et sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2. Codd. 15, 19, 108, 118: *τὴν ἀμ. αὐτῆς*. ²³ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁶ Idem (ubi prior asteriscus supra lineam a correctore positus est). Haec leguntur in Ed. Rom., et Vet. Lat., sed desunt in Codd. VII (sed appinxit in marg. manus 2da char. unciali), 18, 19, 53, 59, 128, 131. ²⁷ Idem. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128, Arab. 1, 2. ³¹ Idem. Deest in Codd. 32, 58. ³² Idem (qui male pingit ✕ σου; testibus Holmesii amanuensi et Tischendorfio). ³³ Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arm. 1. ³⁴ Idem, obelo a correctore appicto. Pronomen deest in Cod. 58, Arm. 1. ³⁵ Idem. Ceteri omnes: *γυνὴ ἐκείνη λ.*
- CAP. VI. ¹ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. II, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii. ² Codd. X, Lips., 85 (sine nom.). Corrupte Cod. 130 in marg.: *πᾶς ἀν ἀποβρέξας σταφυλῆς*. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum *προσευχῆς*), Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁴ Cod. 130 in marg. ⁵ Idem. ⁶ Codd. 85, 130. ⁷ Idem in marg. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips., 15, 16, alii, Vet. Lat. ⁹ Cod. 130 in marg. ¹⁰ Idem, qui ad sequens ἀγιάσει lectionem refert. ¹¹ Sic Cod. IV, metobelo a correctoreposito. Arab. 1, 2: *Et servet*. ¹² Cod. 130 in marg. ¹³ Sic Codd. IV, 58, Arab. 1, 2.

15. קָלָה. *O.* ἀρτους. *Ἄλλος κολλύρας (s. κολλυρίδας).¹⁴
16. הַנִּזְיָר. *O.* ὁ ἠγγέμενος (s. εὐγγέμενος). *Α. (δ) ἀφωρισμένος. Σ. (δ) Ναζηραῖος.¹⁵ *Ἄλλος ὁ ἐγκρατής.¹⁶ *Ἄλλος ἀφιερωμένος.¹⁷
- וְהָיָה עַל-הַתְּנַחַן וְהָיָה שָׁרָא וְהָיָה עַל-הַתְּנַחַן. *O.* καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας × τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ θήσει ἐπὶ τὸ πῦρ.¹⁸
17. עַל-כַּפֵּי הַנְּזִיר. *O.* ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἠγγέμενου (s. εὐγγέμενου). *Α. ἐπὶ τοὺς ταρσοὺς τοῦ ἀφωρισμένου. Σ. ἐπὶ τὰς παλάμας τοῦ Ναζηραίου.¹⁹
- וְהָיָה אַחֲרֵי הַתְּנַחַן. *O.* μετὰ τὸ ξυρῆσασθαι (*Ἄλλος ξυρηθῆναι²⁰) αὐτόν.
- וְהָיָה אֶת-הַנְּזִיר. *O.* τὴν εὐχὴν (alia exempl. τὴν κεφαλὴν²¹) αὐτοῦ.
20. הַנְּזִירָה. *O.* ἐπιθεμα. *Ἄλλος ἀφαίρεμα.²²
21. נָבַל וְעָשָׂה. *O.* Vacat. × οὕτως ποιήσει.²³
22. שָׂפָא. *O.* ἐπάραι. *Ἄλλος ὑψώσαι.²⁴

Cap. VI. 6. εὐχῆς × αὐτοῦ τῷ κυρίῳ.²⁵ — πάση.²⁶ 7. ἐπὶ πατρὶ × αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ (sic) μητρὶ × αὐτοῦ, καὶ ἐπ' ἀδελφῶ × αὐτοῦ, καὶ ἐπ' ἀδελφῇ × αὐτοῦ.²⁷ — ἐπ' αὐτῷ.²⁸ 9. ξυρηθήσεται × αὐτήν.²⁹ 11. — ὁ ἱερεύς.³⁰ 12. τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς × αὐτοῦ.³¹ 21. περὶ τῆς εὐχῆς × αὐτοῦ.³² ἀγνείας × αὐτοῦ.³³

CAP. VII.

2. עַל-עֲרֵב הַקָּרְבָּן. *Super eos qui in censum veniebant.*
O. ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς (*Ἄλλος ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ').
3. שֵׁשׁ-עֲגֻלֹת נַבֵּי. *Sex plaustra lecticae (tecta).*
O. ἕξ ἀμάξια λαμπηκίκας (*Α. κατασκευαστάς (s. σκεπαστάς). Σ. ὑπουργίας. Τὸ Σαμαρειτικόν δυνάμεως.² *Ἄλλος κατασκευαστάς³).
10. אֶת הַנְּזִיר. *O.* εἰς τὸν ἐγκαινισμόν. *Ἄλλος εἰς τὴν ἐγκαίνισιν.⁴
13. הַנְּזִירָה. *O.* ὀλκή (*Ἄλλος σταθμός⁵) αὐτοῦ.

¹⁴ Sic Cod. VII in marg. manu 2da, quantum e scriptura valde evanida conjicere licet. Cf. Hex. ad Lev. ii. 4.
¹⁵ Codd. X (cum Ναζηραῖος), Lips., 85, 130. Cod. 28 in marg. sine nom.: ἀφωρισμένος. ¹⁶ Cod. 130 in marg. Cf. ad v. 5. ¹⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. Porro Cod. 72 in textu (bis): ὁ ἠγγισμένος. Utraque lectio scholiastam sapit. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58.
¹⁹ "Sic duo MSS."—Montef. Ad εὐξαμένον (sic) Cod. VII in marg. manu 2da: ναζιραίου. (Paulo ante ad ἐφθόν Codd. VII (in marg. manu 2da), 75 (superscript. manu 1ma): ὀπτόν.) ²⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. XI. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum εὐχὴν in marg.), invito Vet. Lat. ²² Sic Cod. VII in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 17. ²³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. XI, 58. Arab. 1, 2: et faciet. Post ἀγνείας αὐτοῦ (sic) add. τῷ κυρίῳ οὕτως ποιήσει Codd. 74, 76, alii. ²⁴ Cod. 130 in marg. (cum ὑψώσαι). Cf. Hex. ad Jesai. xl. 4. ²⁵ Cod. IV, metobelo a correctore posito. Sic sine aster. Codd. X, 54, 74, 75, alii (inter quos 85, 130, uterque cum αὐτοῦ τῷ in marg.). ²⁶ Idem. Deest in Codd. 58, 75. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Deest in Codd. 16, 52, 57, 58, 73, 77, Arm. i. ²⁹ Idem. Deest in Codd. 18, 58, 128, ³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 16, 28, 30, alii, Arm. i. ³¹ Idem. Sic sine

aster. Comp., Codd. 16, 19, 28, alii, Arab. 1, 2. ³² Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. XI, 15, 58, 64.
CAP. VII. ¹ Nobil., Cat. Niceph. p. 1203, et "duo Regii." Codd. X, Lips., in marg.: ἀριθμήσεως. Cod. 130 in marg.: ἐπὶ τὸν ἀριθμόν. ² Codd. Lips., 85: *Α. κατασκευαστάς. Σ. ὑπουργίας. Confuse, ut solet, Cod. 130: *Α. κατασκευαστάς ὑπουργίας δυναμείας (sic). Nobil. affert: Schol. "Ἄλλος κατασκευαστάς (sic). Ἄκυλος σκεπαστάς ἱερηνεῖς [Cf. Hex. ad Jesai. lxxvi. 20]. Τὸ δὲ Σαμαρειτικόν, δυνάμεως [Versio Sam. חיל] ἔχει. Idem ex Euseb. Emis.: Ἀμείξια λαμπηκίκας τὰς διατρόχους [διστρόχους tentat Schleusner. in *Orisc. Crit.* p. 108] λέγει, ἅς τινες ζηρώτια [βηρώτια MSS. apud Montef. et Cat. Niceph. p. 1203, unde βιρώτια s. βιρώτια emendat Schleusner.] καλοῦσιν [Niceph. addit: ὅτι ἡμίονοι ἔλκουσιν]. Denique Procop. in Octat. p. 390: "Plaustra vero *rutilantia* [λαμπηκίκας] vocat juxta quorumdam traditionem currus quos muli trahunt: at Aquilas *protectores* [σκεπαστάς] interpretatur." ³ Nobil., ut supra. Ne pro prava scriptura vocis *κατασκευαστάς* lectionem habeamus, suadet versio Syri vulgaris, *سَبْ حَلَقَاتِم*, quae Graece accurate sonat *κατεσκευασμένος* (e.g. Ep. Jerem. 45 in Syrohex.), s. *κατασκευαστάς* (ut *سَبْ حَلَقَاتِم*), ἀκατακέυστος, apud Bar Hebraeum ad Gen. i. 2). ⁴ Cod. 130 in marg. (cum ἐγκαίνισιν). ⁵ Idem.

29. וְלִנְבַח הַשְּׁלָמִים. Ο'. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου
(Οἱ λοιποὶ εἰρημικῆν⁶).

72. בְּיוֹם עֶשְׂתֵּי עָשָׂר יוֹם. Ο'. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ✕ ἡμέρᾳ⁷.

85. הַקְּעָרָה הַזֹּאת בַּסֶּף. Ο'. τὸ τρυβλίον τὸ ἐν ✕ ἀργυρίου⁸.

בְּשֶׁקֶל. Ο'. ἐν τῷ σίκλῳ ("Ἄλλος διδράχμῳ⁹).

86. עֵשְׂרָה עֵשְׂרָה הֶפְּהַ בְּשֶׁקֶל הַקֶּהֶן. *Denorum (siclorum) singulae acerrae secundum siclum sacrum.* Ο'. Vacat. ✕ δέκα δέκα ἢ θυῖσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἀγίῳ¹⁰. Alia exempl. δέκα χρυσῶν ἢ θυῖσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἀγίῳ.¹¹

88. אֹתוֹ. Ο'. αὐτόν. Οἱ λοιποὶ αὐτό.¹²

Cap. VII. 2. — δώδεκα¹³ 3. προσήγαγον ✕ αὐτά¹⁴ 12. — ἀρχων¹⁵ 13. — προσήνεγκε¹⁶ 18. — τῆς φυλῆς¹⁷ 84. — τῶν υἱῶν¹⁸ 85. ἑκατὸν — σίκλων¹⁹ 87. (—) καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν (✕)²⁰ 88. (—) ἄμμοι (✕)²¹ ÷ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ (✕)²² 89. ÷ κυρίου²³.

CAP. VIII.

13. לַיהוָה לַיהוָה. Ο'. ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.
Alia exempl. ἀπόδομα κυρίῳ.¹

14. הָיָה לִי הַלֵּוִים. Ο'. καὶ ἔσονται μοι (✕) οἱ Λευῖται (✕)².

15. תְּנוּפָה. Ο'. ἔναντι κυρίου. Alia exempl. ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.³

19. נִגְנָה בְּנִשְׁתָּ. *Plaga in accedendo.* Ο'. ✕ θραύσις ✕ προσεγγίζων. "Ἄλλος" θραύσις ἐν θραύσει.⁴

שֶׁשֶׁת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-הַקֹּדֶשׁ. Ο'. προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια. Alia exempl. προσεγγίζόντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὰ ἅγια.⁵

24. לְעֵבֶרָה אֶהְיֶה. *Ad militandum militiam (vacandum cultui sacro) in ministerio tentorii.* Ο'. ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Alia exempl. λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ.⁶ 'Α. τοῦ στρατεύεσθαι στρατείαν δουλείας. Σ. παρίστασθαι παράστασιν εἰς λατρείαν.⁷

25. מִצְבֵּא הָעֵבֶרָה. Ο'. ἀπὸ τῆς λειτουργίας. "Ἄλλος" ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς λειτουργίας.⁸

26. אֶת-הַקֹּדֶשׁ. Ο'. ὁ ἀδελφὸς ('Α. σὺν ἀδελφοῖς. Σ. τοῖς ἀδελφοῖς. Θ. μετὰ τῶν ἀδελφῶν⁹) αὐτοῦ.

⁶ Syro-hex. ✕ *ܘܡܢ ܘܡܢ ܘܡܢ*. Cf. Hex. ad Lev. iii. 6. ⁷ Sic in textu Cod. IV, inivitis ceteris. ⁸ Sic Cod. IV (qui male pingit: ✕ ἀργυρίου καὶ ο̄), et sine aster. Cod. 15. Cod. 58, Arab. 1, 2: ἀργυρίου τὸ τρ. τὸ ἐν. Praeterea ad ἐν Codd. 85, 130, in marg.: ἀργυροῦν. ⁹ Cod. 85 in marg. Ad praecedens σίκλοι Cod. 130 in marg.: διδράχμων. Cf. Cap. iii. 47 in LXX. ¹⁰ Sic Cod. 85, et sine aster. Codd. 18, 28, 30 (cum ἐν τῷ ἀγίῳ σίκλῳ), 130. ¹¹ Sic Codd. X, XI (cum ἡ θ. ἢ μία ἐν), Lips., 15, 55 (ut XI), 64, 83. ¹² Procop. in Cat. Niceph. p. 1211: Καὶ μετὰ τὸ χρεῖσαι αὐτόν, δηλονότι τὸν Ἰακώβον· περὶ αὐτοῦ γὰρ μέλλει διαλέγεσθαι τῷ Μωσῶϊ ὁ θεός· κατὰ δὲ τοῦς ἄλλους ἐρμηνευτὰς αὐτὸ ἐκδόνας, τὸ θυσιαστηρίῳν φησι. ¹³ Cod. IV. Deest in Comp., Cod. 58. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem ex corr. pro eo quod prius erat: — τῶν υἱῶν ὑλ̄. ¹⁹ Idem, notis a correctore additis. ²⁰ Haec desunt in Hebraeo et Cod. 58. (Post σκευῶν v. 85 deficit Cod. IV.) ²¹ Deest in Cod. 58. ²² Desunt in Comp., Cod. 58. Procop. in Cat. Niceph. ibid.: Προειπὼν γὰρ, αὐτῇ ἡ ἐγκαίνησης (sic) τοῦ θυσιαστηρίου, ἐπήγαγε, μετὰ τὸ χρεῖσαι αὐτό· ὠβέλ-

σται γὰρ τὸ ἐν μέσῳ. ²³ Sic Arab. 1 (cum —), 2 (cum —).
CAP. VIII. ¹ Sic in textu Codd. III, 15, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἔναντι κ. in marg.). ² Sic sine aster. Codd. 18, 58, 128, Arab. 1, 2. ³ Sic Codd. 44, 74, alii (inter quos 130, cum ἀπόδομα in marg.). ⁴ Ante προσεγγίζων Cod. 15 infert θραύσις ἐν θραύσει, Cod. 58 autem ἐν θραύσει; quae posterior versio ad Hebraeum נִגְנָה pertinere videtur. Grubius post Complutensem edidit ✕ πληγή ✕ προσεγγ., asterisco ex Arab. 1 assumpto. Interpres Graeco-Ven. vertit: θραύσις ἐν τῷ ἐγγίσει. ⁵ Sic Cod. 18, Arab. 1, 2, et (cum προσεγγίζων) Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16 (cum εἰς τὰ ἅ.), alii. ⁶ Sic Comp. (cum λειτουργίας), Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii. Arab. 1, 2: ministrare ministerium operum tabernaculi. ⁷ Codd. Lips., 85, 130 (sine τοῦ). E Cod. 85 Holmesii amanuensis exscripsit: Σ. παρίστασθαι παρὰ πάνων εἰς λειτουργίαν, repugnante Montef. Cf. Hex. ad Exod. xxxvi. 3. 1 Reg. ii. 24. ⁸ Sic in textu Cod. 58. "Expriumunt ἀπὸ τῆς σπουδῆς τῆς λ. Arab. 1, 2."—Holmes. ⁹ Codd. Lips. (cum 'Α. συναδελφοῖς), 85, 130 (ut Lips.).

Cap. VIII. 8. *μόσχον* ἓ ἓνα 4.¹⁰ 19. (ἓ) ἀπόδομα 4 δεδομένους.¹¹

CAP. IX.

1. *לְיָמֵי*. O'. ἐξελθόντων ("Ἄλλος ἐκπορευομένων¹⁾ αὐτῶν.
2. *וְתַתְּפֹסֶף*. O'. τὸ πᾶσχα. Σ. τὸ φασέκ.³
3. *בְּמַעֲשֵׂי* (in priore loco). O'. ποιήσεις. "Ἄλλος ποιήσετε.³
5. *וַיַּעֲשֵׂוּ אֶת־הַפֶּסַח*. O'. Vacat. ✕ και ἐποίησαν τὸ πᾶσχα 4.⁴
- בֵּין הַעֲרִיבִים*. O'. Vacat. ✕ πρὸς ἑσπέραν 4.⁵ "Ἄλλος ἀναμέσον τῶν ἑσπερινῶν.⁶
- כָּכֹל אֲשֶׁר*. O'. καθά. "Ἄλλος κατὰ πάντα ὡς.⁷
6. *אֲנָשִׁים*. O'. οἱ ἄνδρες. "Ἄλλος ἄνθρωποι.⁸
- לְנַפְשׁ אָדָם*. O'. ἐπὶ ψυχῇ ("Ἄλλος νεκρῶ⁹) ἀνθρώπων.
- וְלִפְנֵי אֱהֲרֹן*. O'. και ✕ ἐναντίον 4 Ἀαρών.¹⁰
14. *וְכִי־יִגִּיר אֶתְכֶם גֵּר*. O'. Ἄ. ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος.¹¹
19. *וּבַהֲאַרְיָהּ*. Et cum diutius commoratus fuerit.

O'. και ὅταν ἐφέλκῃται. "Ἄλλος και ὅποτε ἐχρόνιζεν.¹²

20. *יִסְעֵי*. O'. ἀπαροῦσι. "Ἄλλος ἐξαροῦσι.¹³
21. *וְנִסְעֵי וְנִסְעֵי הָעֶגְלָה*. O'. Vacat. Alia exempl. και (s. και ἐὰν) ἀναβῆ ἢ νεφέλη, ἀπαροῦσιν.¹⁴
22. *וַיִּמְדוּ אֶת־יְהוָה אֶת־יְמֵיהֶם*. Si per diduum, aut mensem, aut annum. O'. μηνὸς ἡμέρας. Alia exempl. ἡμέρας ἢ μηνὸς ἡμέρας; unum, ἢ ἡμέρας, ἢ μηνὸς, ἢ ἡμέρας.¹⁵
- עַל־הַמִּשְׁכָּן*. O'. Vacat. ✕ ἐπὶ τῆς σκηνῆς 4.¹⁶
- וַיִּסְעוּ וַיִּבְהַעֲלֵתוּ*. O'. Vacat. ✕ και ἐν τῷ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξῆραν 4.¹⁷
23. *וַיְהִי וַיַּעֲלֵפוּ יְהוָה*. O'. Vacat. Alia exempl. παρεμβалоῦσι, και διὰ προστάγματος κυρίου.¹⁸

Cap. IX. 8. *סָתַתָּה* ἓ αὐτοῦ 4.¹⁹ 10. *פְּשַׁח* ἓ ἀνθρώπου 4.²⁰ 12. *כָּכֹל* ✕ πάντα 4 τὸν νόμον.²¹ 18. ἓ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ 4.²²

CAP. X.

3. *וְנִבְעְדוּ אֵלָיו*. O'. και συναχθήσεται ✕ πρὸς σέ 4.¹

¹⁰ Arab. 1, 2 (cum ἓ). ¹¹ Vox ἀπόδομα deest in Cod. 58. "Arab. 1 signum terminale subjungit, sed nullum hexaplaire signum praemittit."—Holmes. Minus probabiliter Grabius: ἀπόδομα ἓ δεδομένους.

CAP. IX. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 75, 108, 118. ² Anon. in Cat. Niceph. p. 1217, et "tres Regii:" Ὁ Σύμμαχος τὸ πᾶσχα φασέκ ἐκδέδωκεν ὁ δὲ Φίλων, διαβατήριον. Cf. Hex. ad Exod. xii. 11.

³ Sic in marg. Codd. X, 130; in textu autem Comp., Codd. III, VII, Lips., 16, 28, alii, Arab. 1, 2. ⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. XI, 58, 106 (in marg. manu 2da). ⁵ Sic sub ✕ Arab. 1 (in marg.), 2. ⁶ Sic in textu Cod. 58. Cf. Lev. xxiii. 5 in LXX. ⁷ Idem. Arab. 1, 2: *juxta omnia quae*. ⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem (cum articulo ?) Codd. 19, 108, 118.

⁹ Cod. 130 in marg., fortasse ex glossamate. Anon. in Cat. Niceph. p. 1217: ἀκαθαρτοὶ ἐπὶ ψυχῇ, ἀντὶ τοῦ, οἱ μεμιασμένοι ἐπὶ νεκρῶ. ¹⁰ Sic Arab. 1 (cum ✕ in marg.), 2. ¹¹ "Sic unus codex. Ita solet Aq. vertere 72, προσήλυτος."—Montef. Ad προσήλυτος. Cf. Hex. ad Exod. ii. 22. Job. xxxi. 32. Psal. cxviii. 19. Reliquae lectioni non multum tribuimus. ¹² Cod. 108 in marg. Symmachi esse lec-

tionem suspicamur, qui praepositionem 7 cum infinitivo per ὅποτε reddidit in Hex. ad Psal. xxx. 14. Ezech. xxiii. 21. (Ad ἐφέλκῃται Cod. Lips. in marg. notat: Τουτίστῳ, παρτεῖνται ἰσταμένη, ὅπερ φησὶν παρακατῶν (v. 22), πλεοναζούσης τῆς νεφέλης ἐπὶ τῆς σκηνῆς.) ¹³ Sic in textu Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἀπαροῦσι in marg.). ¹⁴ Sic Ald. (cum και ἐὰν), Codd. III, VII, X, Lips., 29, 55, alii. Arab. 1, 2: et quando ascenderit nubes. Vet. Lat.: et ascenderit nubs (sic) promovebunt. ¹⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 16, alii; posterior in Cod. 58. Vet. Lat.: die vel mensis die. ¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ¹⁷ Sic Arab. 1, 2 (cum ἀπαχθῆναι ?), et sine aster. Ald. (sine και), 15 (idem), 64 (idem), 58, 83 (ut Ald.). ¹⁸ Sic Ald., Codd. 15, 58, 64, 83. Omissio, ut videtur, ex homoeoteleuto orta. ¹⁹ Arab. 1, 2. Vox deest in Cod. 15, 58. ²⁰ Idem. ²¹ Arab. 1 (cum ✕ κατὰ πάντα). Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 2. ²² Arab. 1, 2 (obelo post ἀπαροῦσι male appicto).

CAP. X. ¹ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Ald., Codd. XI, 18, 58, 128.

4. **רָאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל**. O. ἀρχηγοί (alia exempl. χιλίαρχοι²) Ἰσραήλ. Ἄλλος ἀρχηγοί (X) χιλιάδων (4) Ἰσραήλ.³
6. **תְּרוּעָה**. O. σημασίαν. Ἄ. ἀλαλαγμόν.⁴
תִּימְנָה. O. λίβα. Ἄλλος νότον.⁵
9. **וַהֲרַעְתֶּם**. O. καὶ σημανεῖτε (alia exempl. σαλπείτε⁶).
10. **וַתִּקְרָא**. O. σαλπείτε. Ἄλλος σημανεῖτε.⁷
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. O. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. (X) καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων· ἰκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος Ἀμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐτοῦ (סֹדְסֹד) τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, εἰς ὄρος καὶ πεδῖον, πρὸς λίβα, καὶ παραλίαν γῆν Χαναanaίων, καὶ Ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου. εἰσπορεύεσθε, παραδέδωκα ἐνόπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τῷ Ἀβραάμ, τῷ Ἰσαὰκ, τῷ Ἰακώβ, δοῦναι αὐτὴν τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς.⁸
20. **בְּיַדְעֵי אֲלֵפֵי**. O. ὁ τοῦ Ῥαγουήλ. Ἄλλος υἱὸς Ῥαγουήλ.⁹
21. **הַכֹּמְקָדִים**. O. τὰ ἅγια. Οἱ λοιποὶ τὸ ἅγιον.¹⁰
עַד עַבְיָא. O. ἕως παραγώνονται (alia exempl. add. αὐτοί¹¹).
22. **בְּנֵי-אֶפְרַיִם**. O. Ἐφραῖμ. Ἄλλος υἱὸν Ἐφραῖμ.¹²
24. **בְּנֵי-גַדְעוּנִי**. O. ὁ τοῦ Γαδεωνί. Ἄλλος υἱὸς Γαδεωνί.¹³
25. **בְּנֵי-עַמְשֵׁי**. O. ὁ τοῦ Ἀμισαδαί. Ἄλλος υἱὸς Ἀμισαδαί (s. Μισαδαί).¹⁴
28. **לְעִבְיָא**. O. καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν. Ἄλλος σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐξῆραν.¹⁵
29. **חַתָּן**. O. τῷ γαμβρῷ. Schol. Ὁ Ἕλλην καὶ τὸν πενθερὸν γαμβρὸν ὀνομάζει.¹⁶
30. **אֶל-מוֹלְדֹתַי**. O. καὶ εἰς τὴν γενεάν μου X πορεύσομαι.¹⁷
31. **וַתִּקְרָא**. O. Nosti castrametationem nostram. Ἄ. ἦσθα X ἐν τῇ παρεμβολῇ - μεθ' ἡμῶν.¹⁸
- 34 (Gr. 36). **וַעֲנֵן יְהוָה**. O. καὶ ἡ νεφέλη (alia exempl. add. κυρίου¹⁹) - ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς.²⁰
- 35 (34). **וַיִּנְסוּ**. O. φυγέτωσαν - πάντες²¹ οἱ μισοῦντές σε X ἀπὸ προσώπου σου.²²
- 36 (35). **רַבְבוֹת אֲלֵפֵי**. Ad myriadas millium. O. χιλιάδας μυριάδας. Alia exempl. εἰς χιλιάδας

² Sic Codd. X (in marg.), XI, Lips. (in marg.), 15, 16, 28, alii (inter quos 85, 130 (cum ἀρχηγοί in marg.)).
³ Sic in textu sine aster. Cod. 58. ⁴ Codd. X, Lips. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀλαλαγμόν. Cf. ad Cap. xxiii. 21. ⁵ Sic in textu Ald., Codd. III, VII, X (cum λίβα in marg.), Lips. (idem), 15, 18, 19, alii. ⁶ Sic Ald. (cum καὶ σαλπ. καὶ σημ.), Codd. III, X (cum σαλπ. in marg.), XI, Lips., 15, 16, 18 (ut Ald.), alii (inter quos 130 cum σαλπ. in marg.). ⁷ Sic Cod. 85 in marg. ⁸ Syro-hex. in marg., praemisso singulis versiculis siglo +-, cum scholio: "Haec ex exemplari (ܣܘܕܣܘܕ) Samaritanorum posita sunt; meminit autem eorum Moses in Deuteronomio (Cap. i. 7, 8), quasi a Domino dictorum." Post τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ Syrus legit et pingit: εἰς ὄρος, καὶ εἰς πεδῖον πρὸς λ., vel ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς λ. Deinde pro posteriore εἰσπορεύεσθε (סֹדְסֹד), tum hic, tum in loco Deuteronomii, in exemplari Samaritano est *id est*. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. XI, 19, 64, 108, 118, Arm. i. ¹⁰ Syro-hex. *ܘܥܕ ܥܒܝܐ ܘܥܝܐ*.

¹¹ Sic Cod. 58, Syro-hex. ¹² Sic in textu Codd. 18, 52, 58, 128, Syro-hex. ¹³ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Ald., Codd. III, 15, 16 (cum Γαδεωνί), alii. ¹⁴ Sic in marg. Cod. 85, 130 (uterque cum Μισ.); in textu autem Codd. 44, 52, alii, Arm. i. ¹⁵ Sic in textu Syro-hex., in vitis libris Graecis. Alterus e Slav. Ostrog. Graece affert: σὺν δ. αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆραν. ¹⁶ Syro-hex. in textu *ܘܥܕ ܥܒܝܐ*; in marg. autem: *ܘܥܕ ܥܒܝܐ ܘܥܝܐ*. Cf. Hex. ad Exod. iii. i. ¹⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 54, 56, 58, 75 (cum πορεύσομαι bis), 129, Arm. i. ¹⁸ Sic Syro-hex., Arab. i, 2. In versione LXXviri, ἦσθα μεθ' ἡμῶν, post ἡμῶν Cod. 58 add. καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 18, 58, 128, Syro-hex. ²⁰ Obelus est in Syro-hex. Idem commati 34to praemittit hoc comma, accedentibus Codd. 58, 128, quorum lectiones ipsi inspicimus, fortasse aliis. ²¹ Obelus est in Syro-hex. ²² Sic Syro-hex., Arab. i, 2, et sine aster. Arm. i. Cod. 58 in textu: φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου (sic) οἱ μισοῦντές σε.

11. נִשְׁבַּח-תָּהּ. *Onus.* Ο'. τὴν ὄρμην (alia exempl. ὄργην¹¹). 'A. τὸ ἄρμα. Σ. τὸ βάρως. Θ. τὴν ὄρμην.¹²
12. וְהִיָּחֵלְוּ. Ο'. ἔτεκον ('Αλλος' ἐγέννησα¹³) αὐτούς.
13. נִמְנֵה. *Nutricius.* Ο'. τιθνήσ. 'Αλλος' τροφός.¹⁴
15. וְיָ. Ο'. ἔλεος. Alia exempl. χάρις.¹⁵ 'A. ἔλεος.¹⁶
16. לְהַלְלֵהּ. Ο'. πρὸς (alia exempl. εἰς¹⁷) τὴν σκηνήν.
20. וְיָ. *In fastidium.* Ο'. εἰς χολέραν. Σ. εἰς ἀπεψίαν.¹⁸ Aliter: 'A. [Σ.] εἰς ἀλλοτριωσιν.¹⁹
25. וְיָ. *Et subtraxit.* Ο'. καὶ παρέλιπο ('A. ἀπεσπάσατο. Σ. περιείλεν. Θ. ἐπεσκίασεν²⁰).
31. וְיָ. *Et transiecit.* Ο'. καὶ ἐξέπερασεν. Alia exempl. καὶ ἐξέπέτασεν.²¹
33. וְיָ. *Et ira Iovae exarsit.* Ο'. καὶ κύριος ἐθυμώθη. Alia exempl. καὶ ἐθυμώθη κύριος ✕ ὄργη²².

33. וְיָ. Ο'. τὸν λαόν. 'Αλλος' ἐν τῷ λαῷ.²³
34. וְיָ. Ο'. μνήματα τῆς ἐπιθυμίας. 'Εβραϊστί' καθρωθαβᾶ.²⁴

Cap. XI. 1. ὄργη (sic) ✕ αὐτοῦ²⁵ — παρὰ ἄ κυρίου.²⁶ 8. ἤληθον — αὐτό²⁷ ἤψουν — αὐτό²⁸.
10. θύρας ✕ τῆς σκηνῆς (ἄ) αὐτοῦ.²⁹ 11. ✕ παντὸς ἄ τοῦ λαοῦ.³⁰ 14. ✕ πάντα ἄ τὸν λαόν.³¹ — ἐστὶ ἄ μοι.³² 16. αὐτὸς — σύ³³ 17. οἴσεις — αὐτούς³⁴ 18. — φαγεῖν ἄ κρέα.³⁵ 19. δύο ✕ ἡμέρας³⁶ 20. — φάγεσθε ἄ.³⁷ 27. — λέγων ἄ.³⁸ 32 (in priore loco). τὴν ἡμέραν ✕ ἐκέκινη³⁹.

CAP. XII.

2. וְיָ. *Num tantummodo per Mozen.* Ο'. μὴ Μωσῆ — μόνον ἄ.¹
3. וְיָ. Οἱ λοιποὶ καὶ Ο'. πρᾶὺς σφόδρα.²
7. וְיָ. Ο'. οὐχ οὕτως (alia exempl. οὕτως ὡς³) ὁ θεράπων μου.
11. וְיָ. Ο'. κύριε. 'Αλλος' κύριέ μου.⁴

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii, Syro-hex.; sed Vet. Lat. *impetum*. ¹² Codd. X (cum Σ. το βαί (sic)), Lips. (idem), 130. Cf. Hex. ad Deut. i. 12. ¹³ Cod. 58 in marg. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. VII, 58, 76. Duplex versio χάρις καὶ ἔλεος (s. ἔλεον) est in Codd. X (in marg.), Lips., Codd. 54, 55, 56, 75, Arm. 1. ¹⁶ Cod. VII in marg. manu 1ma. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 18, alii (inter quos 130 cum πρὸς in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Theodoret. Quæst. XIX in Num. p. 233: καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ἢ ὡς ὁ Σύμμαχος, εἰς ἀπεψίαν. ¹⁹ Syro-hex. וְיָ. Procop. in Octat. p. 396: "Hinc est quod dicit: *Et erit vobis in alienationem, quod crudelitatem [ἀπεψίαν] reddiderunt alii.*" ²⁰ Codd. 54, 85 (teste Holmes.): 'A. περιείλεν. Σ. (deest in 85) ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Cod. 130: περιείλεν. 'A. ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Postremo Montef. e Cod. 85 exscripsit: 'A. περιείλεν. Σ. ἀπεσπάσατο. Θ. ἐπεσκίασεν. Ad litem inter duos priores interpretes dirimendam apprimè facit locus Jesai. xli. 9, ubi pro וְיָ, *latius*, Hexapla Aquilae vindicant ἀπεσπασμένον. ²¹ Sic Codd. IV, 18, 58, 128, invito Syro-hex. (וְיָ). ²² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ✕ καὶ ἐθυμώθη ἄ κύριος ὄργη). Comp., Codd. 56, 58:

καὶ κύριος ἐθυμώθη ὄργη, et sic (cum ✕ ὄργη) Arab. 1, 2. ²³ Sic in textu Ald., Codd. III, XI, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum τὸν λαόν in marg.), invito Syro-hex. ²⁴ Codd. 85, 130. ²⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁶ Idem. Arab. 1, 2: — παρὰ κ. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Pronomen deest in Codd. 19, 108, 118. ²⁹ Syro-hex. (sine metab.), Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 44, 54, 58, alii, Arm. 1. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 18, 128. ³¹ Idem. ³² Syro-hex. (pro μοι ἐστὶ). ³³ Syro-hex., Arab. 1, 2. ³⁴ Syro-hex. Pronomen abest a Cod. 58. ³⁵ Syro-hex., Cod. IV (sub τ). Vox deest in Comp. In fine v. κρέα reprobrant Comp., Cod. IV, Syro-hex., et, ut videtur, Arab. 1, 2. ³⁶ Syro-hex., Cod. IV. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁷ Syro-hex., Cod. IV (cum τ φαγεσθε:; signis a correctore ap-pictis). ³⁸ Syro-hex. ³⁹ Syro-hex., Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 18, 44, 54, alii.

CAP. XII. ¹ Cod. IV: μὴ Μωσῆ — μόνον ἄ, repugnante Hebraeo. Etiam magis perverse Syro-hex.: — μὴ Μωσῆ ἄ (sic) — μόνον ἄ. ² "Ita codex unus."—Montef. ³ Sic Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Vet. Lat., invito Syro-hex. ⁴ Sic in textu Comp., Codd. 56, 58, Syro-hex.

12. **וְהָיָה כְּמָוֶת**. Ο. μὴ ("Ἄλλος μὴ καλῶ") γένηται. **כְּמָוֶת מֵיָמָיו**. *Instar mortui, qui cum egreditur.* Ο. ὥσει ἴσον θανάτῳ, ὥσει ἔκτρωμα ⁴ ἔκπορευόμενον. "Ἄλλος ὥσει νεκρὸς ἐξελθών.⁷
- וְהָיָה כְּמָוֶת**. Ο. ἐκ μήτρας μητρὸς ✕ αὐτοῦ ⁴. Θ. ἐκ μήτρας μητρὸς αὐτοῦ.⁹
14. **וְהָיָה**. *Recipietur.* Ο. εἰσελεύσεται. "Ἄλλος συναχθήσεται.¹⁰

Cap. XII. 4. **וְ** εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ⁴.¹¹
וְ τοῦ μαρτυρίου ⁴.¹² 6. **וְ** πρὸς αὐτοὺς ⁴.¹³ ἀκούσατε ✕ δὴ ⁴.¹⁴

CAP. XIII.

1 (Hebr. xii. 16). **וְהָיָה**. Ο. τοῦ Φαράν. καὶ εἶπεν Μωσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ἤλθετε ἕως ὅρου τοῦ Ἀμορραίου, ὅπερ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. ἴδετε ὅτι ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς σου ἔμπροσθέν σου τὴν γῆν ἀναβὰς κληρονόμησον, καθὰ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου σὺ μὴ φοβοῦ, μηδὲ ὀκνήσης. καὶ προσῆλθον πρὸς Μωσῆν, καὶ εἶπαν ἀποστείλωμεν ἄνδρας ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ κατασκοπήσωμεν τὴν γῆν, καὶ ὑποστρέψουσιν ἡμῖν λόγον περὶ τῆς ὁδοῦ δι' ἧς ἀνελευσόμεθα, καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς

εἰσελευσόμεθα. καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Μωσῆ.¹ Aliter: (✕) καὶ εἶπε Μωσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ἤλθετε ἕως τοῦ ὅρου τῶν Ἀμορραίων, ὁ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. ἴδετε, παραδέδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν· ἀναβάντες κληρονομήσατε, ἢν τρόπον εἴπε κύριος ὁ θεὸς (fort. excidit τῶν πατέρων) ὑμῶν ὑμῖν· μὴ φοβείσθε, μηδὲ δειλιάσητε (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ). καὶ προσῆλθον πρὸς Μωσῆν, καὶ εἶπαν ἀποστείλωμεν ἄνδρας πρὸ προσώπου (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ) ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ), τὴν ὁδὸν ἐν ἧ ἀναβρῶμεθα, καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς εἰσελευσόμεθα. καὶ ἤρρεσεν τὸ ῥῆμα ἐναντίον Μωσῆ (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ).²

- 6 (5). **וְהָיָה**. Ο. Σουρί. Alia exempl. Οὐρί.³
- 8 (7). **וְהָיָה**. Ο. Ἰλαάλ. Alia exempl. Ἰγάλ.⁴
- 11 (10). **וְהָיָה**. Ο. Σουδί. Alia exempl. Σουρί.⁵
- 15 (14). **וְהָיָה**. Ο. Σαβί. Alia exempl. Οὐαφσί.⁶
- 16 (15). **וְהָיָה**. Ο. Γουδιήλ. Alia exempl. Γουϊήλ.⁷
- 19 (18). **וְהָיָה**. Ο. τὸν ἐγκαθήμενον ("Ἄλλος ἐνοικοντα").⁸
- 21 (20). **וְהָיָה**. *Macra.* Ο. παρεμμένη. "Ἄλλος ἀσθενής.⁹
- וְהָיָה**. *Uvarum primum maturescentium.* Ο. πρόδρομοι σταφυλῆς. "Ἄλλος πρωΐμων σταφυλῶν.¹⁰

⁶ Sic in textu Codd. IV, 56, 58, Syro-hex. ⁹ Sic (sub **וְ**) Cod. IV (cum metobelo ex corr.). Syro-hex. pingit: ὥσει — ἔκτρωμα ⁴. Haec, ὥσει ἔκτρωμα, omissa in Cod. VII, supplevit in marg. manus 1ma. ⁷ Sic in textu pro ὥσει ἔκτρ. ἔκπορ. Cod. 128. Cod. 130 in marg.: ὥσει νεκρὰ ἐξελ. (sic). ⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58, 128. Mox ad αὐτῆς Syro-hex. in marg.: **וְהָיָה**. ⁹ Cod. 130. ¹⁰ Idem in marg. ¹¹ Cod. IV, Arab. 1 (cum metobelo tantum), invito Syro-hex. Haec desunt in Cod. 58. ¹² Syro-hex. ¹³ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ¹⁴ Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 56, 58.

Ἐβραϊκοῦ μετεβάλομεν καταλλήλως τῇ τῶν Ο' ἐρμηναίᾳ τῇ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ φερομένη (γενομένη Cod. 130). ² Syro-hex. in marg., praemisso singulis versiculis siglo **ⲁⲥ**, cum scholio: "Etiam haec tantummodo in Hebraeo Samaritanorum feruntur (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ); meminit autem etiam eorum Moses in Deuteronomio, quasi jam ab initio dictorum (ⲉⲓⲃⲉⲗⲉⲗ)."³ Sic Codd. 16, 52, 56, alii, et Syro-hex. (cum Σουρί in marg.). ⁴ Sic Comp., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii. Syro-hex. **וְהָיָה**. Pesh. **וְהָיָה**. ⁵ Sic Cod. 16, 28, 30, alii, Syro-hex., Pesh. **וְהָיָה**. ⁶ Syro-hex. in textu: **וְהָיָה**; in marg. autem: **וְהָיָה**. Ad scripturam textualem e libris Graecis proxime accedit Cod. 58, qui habet Ουαβ; ad marginalem vero Ἰαβ, quam testantur Codd. III, X, Lips., 54, 56, alii. In Peschito est **וְהָיָה**. ⁷ Sic Cod. 54. Syro-hex. in textu, et Pesh. **וְהָיָה**. Syro-hex. in marg. **וְהָיָה**. ⁸ Cod. 128 in marg. ⁹ Sic in marg. Codd. 128, 130. ¹⁰ Cod. 130 in marg.

CAP. XIII. ¹ Sic in marg. Codd. 85 (cum εἶδετε pro ἴδετε, et προσῆλθον Μωσῆν) (sic), pro quo Montef. dedit προσῆλθον Μωσῆν), 130 (cum εἶδε, et προσῆλθον πρὸς Μ.), praemisso scholio: Καὶ τοῦτων μηνμονεῖ ἐν τοῖς πρώτοις τοῦ Δευτερονομίου (Cap. i. 20-23), ἃ καὶ αὐτὰ ἐκ τοῦ τῶν Σαμαρειτῶν (Σαμαρειτανῶν (?) Cod. 85, teste Holmesii amanuensi)

23 (22). לְפָנַי יֵצֵן מִצְרַיִם. Ο'. πρὸ τοῦ Τάνυ
Αιγύπτου. Ἄλλος πρὸ Τάνεως τῆς Αἰγύ-
πτου.¹¹

33 (32). דְּבַת הָאָרֶץ. Calumniam de terra. Ο'.
ἔκστασιν (Ἄ. Σ. ψόγον¹²) τῆς γῆς. Τὸ Σα-
μαρειτικόν ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς.¹³

וְאֵשֶׁת מִדֹּדָי. Homines procerae staturae. Ο'.
ἄνδρες ὑπερμήκεις (Ἄλλος ἔμμετροι¹⁴).

34 (33). וְאֵת־הַגִּבּוֹרִים בְּנֵי עֲנַק מִן־הַגִּבּוֹרִים. Ο'.
τοὺς γίγαντας ἄ υἱὸς Ἐνάκ ἐκ τῶν γιγάν-
των.¹⁵ Σ. (τοὺς) τεραστίους...¹⁶

וְהָיָה. Ο'. καὶ ἦμεν (Ἄλλος ἐγενήθημεν¹⁷).

וַיַּעֲבִירָהּ. Ο'. ἐνώπιον (Ἄλλος ἐναντίον¹⁸)
αὐτῶν.

Cap. XIII. 3. — εἰς κατάσχεσιν.¹⁹ ἄνδρα ἓνα
ἄνδρα ἓνα.²⁰ ἀποστελεῖς — αὐτούς.²¹ 21. ἡμέ-
ραι — ἔαρος.²² 24. — καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν.²³
— ἀπ' αὐτοῦ.²⁴ ἐν ἀναφορέσιν ἄ δυσὶν.²⁵ 27.
ἔδειξαν ἄ αὐτοῖς.²⁶ 29. — τετελιχισμένοι.²⁷ 30.
— καὶ ὁ Εὐαῖος.²⁸ 31. — αὐτῶ, οὐχὶ ἀλλά.²⁹
32. — οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι.³⁰ — μᾶλλον.³¹ 33.
κατασκέψασθαι ἄ αὐτήν.³²

CAP. XIV.

1. וַיִּתְּנֵהּ. Ο'. ἐνέδωκεν. Alia exempl. ἔδωκεν; alia,
ἔδωκαν.¹

וְאֵת־קִרְיָתָא. Ο'. ἄ τὴν ἄ φωνὴν ἄ αὐτῶν.²

2. וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
(ἄ) καὶ διεγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς σκηναῖς
αὐτῶν, καὶ ἔπαιψ' διὰ τὸ μισεῖν ἡμᾶς ΠΙΠΙ ἐξήγγαγεν
ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας
Ἀμορραίων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς (.) ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνο-
μεν; οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπέστησαν (ⲉⲃⲉⲗ) τὴν καρδίαν
ἡμῶν, λέγοντες ἔθνος μέγα καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ
πόλεις μεγάλα καὶ τετελιχισμένοι (ⲓⲃⲉⲥⲉⲧⲉⲛⲉⲓ)
ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων (ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ)
ἐώρακαμεν ἐκεῖ. καὶ εἶπε Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ
μὴ πτήσητε (ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ), μηδὲ φοβησῆτε ἀπ' αὐτῶν. ΠΙΠΙ
ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν,
αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτούς (ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ)
μεθ' ἡμῶν, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ
κατ' ὄφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦν εἶδετε ὡς
ἐτροφοφόρησέ σε (ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ) ΠΙΠΙ ὁ θεὸς σου, ὡσεὶ τρο-
φοφόρησαι ἄνθρωπος τὸν νῆδον αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν
ὁδὸν ἦν ἐπορεύθητε ἕως ἡλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε ΠΙΠΙ τῷ θεῷ
ὑμῶν, ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκλέ-
γεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτός, δει-
κνῶν ὑμῖν τὴν ὁδὸν κατ' ἦν πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν
νεφέλῃ (ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ).³

¹¹ Sic in marg. Codd. 128, 130 (cum Τάνεως). ¹² Cod. 130 (cum ψόγον). Syro-hex. ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ. Cf. Hex. ad Gen. xxxvii. 2. Prov. x. 18. ¹³ Nobil. "Duo MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1250: Τὸ Σαμ. ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς [Vers.-Sam. ⲛⲁⲗⲁ ⲛⲟⲛⲟⲓ, vituperium terrae], κατάκρυσιν. Ad τῆς γῆς Cod. 85, 130, in marg.: κατὰ τῆς γῆς. ¹⁴ Cod. 130 in marg. Holmesius frustra tentat ἄμετροι. ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 18 (cum Αἰνάκ), Syro-hex. (cum scholio: ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ ⲛⲁⲗⲁ ⲛⲟⲛⲟⲓ). Cod. 128: τοὺς γ. υἱοὺς γιγάντων. Arab. 1, 2: gigantes filios Enak, qui sunt gigantes. ¹⁶ Codd. Lips., 85, 130. "Videtur Sym. vocem ⲛⲁⲗⲁ ⲛⲟⲛⲟⲓ vertere quasi ex ⲛⲁⲗⲁ [ⲛⲁⲗⲁ], mirabilis fuit!"—Montef. Cf. Hex. ad Psal. xxxix. 6. ¹⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁸ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum ἔναντι). ¹⁹ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV. ²¹ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. ²² Cod. IV. Syro-hex. male pingit: — ἡμέραι ἄ ἔαρος. ²³ Cod. IV (sub —), Syro-hex., Arab. 1, 2. Haec desunt in Comp. ²⁴ Sic (pro ἐπ' αὐτοῦ) Cod. IV (sub —), Syro-hex., et sine obelo Cod. 54, 73, alii. ²⁵ Sic (pro ἐπ' ἀναφ.) Cod. IV, Syro-hex., et

sine aster. (cum ἐπ' ἀναφ.) Codd. XI, 58. ²⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Ald., Codd. XI, 29, 44, 58, alii, Arab. 1, 2. ²⁷ Cod. IV, invito Syro-hex., qui ὄχρῳαί ter. vertit ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ. ²⁸ Syro-hex. Cod. IV: — καὶ ὁ Εὐεὸς (sic):. ²⁹ Cod. IV. Syro-hex. pingit: — αὐτῶ ἄ, οὐχὶ ἀλλά, concinentibus Arab. 1, 2. ³⁰ Cod. IV (sub —), Syro-hex. ³¹ Idem. In Syro-hex. deest cuneulus. ³² Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ). Sic sine aster. Codd. 54, 64, 75, 85 (in marg.), Arm. 1.

CAP. XIV. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii inter quos 130 cum ἐν in marg.); posterior in Codd. IV, X, Lips., 19, 108, 118, Syro-hex. ² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ). Codd. 19, 58, 108, 118: φωνὴν αὐτῶν. Arab. 1, 2: * voce sua. ³ Syro-hex. in marg., praemisso singulis versiculis siglo —, cum scholio: "Etiam haec tantummodo in exemplari Samaritanorum (ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ ⲉⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ) feruntur; meminit autem etiam eorum Moses in principio (ⲓⲃⲉⲗⲉⲛⲉⲓ) Deuteronomii (Cap. i. 27-33)." Haec in textu Hebraeo-Samaritano ad finem Cap. xiii apposita sunt.

- 2. לִבְמִתְּנוּ. *O.* εἰ ἀπεθάνομεν. 'Α. καὶ οἱ λοιποὶ ὄφελον ἀπεθάνομεν.⁴
- 4. רֵאשׁוֹן. *O.* Ἀρχηγόν. Schol. πρόδοον, ὀδηγόν.⁵
- 5. בְּלִקְהֵל עֲרַת. *O.* πάσης ✕ ἐκκλησίας ✕ συναγωγῆς.⁶
- 6. בְּיִשְׂרָאֵל. *O.* ὁ τοῦ 'Ιεφοννή. "Ἄλλος υἱὸς τοῦ 'Ιεφοννή.⁷
- בְּיִשְׂרָאֵל. *O.* τῶν κατασκευασμένων. 'Α. Σ. ἐκ τῶν κατασκώπων.⁸
- 7. אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֲתָהּ. *O.* ἦν ✕ παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, καὶ ✕ κατεσκευάμεθα αὐτήν.⁹ Alia exempl. ἦν παρήλθομεν ὥστε κατασκευασθαι αὐτήν.¹⁰
- 8. וְעַתָּה. *O.* εἰ αἰρετίζει ("Ἄλλος βουληθῆ¹¹).
- 9. אֲלֵהֶם בְּיַהֲרֹג אֱלֹהֵי מִצְרָיִם. *O.* ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται — γίνεσθε ✕.¹² "Ἄλλος πλὴν κατὰ κυρίου θεοῦ μὴ ἀνάρητε.¹³
- עֲלֵם. *Umbra* (tutela) *eorum.* *O.* ὁ καιρὸς ✕ αὐτῶν ✕.¹⁴ 'Α. Θ. ἡ σκιά αὐτῶν. Σ. ἡ σκέπη αὐτῶν.¹⁵
- 14. כִּי־אֲתָהּ יַהֲרֹג בְּקָרְבַּן הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עִיֵּן בְּעֵיֵן יְהוָה. *O.* ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν

- τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοῦς ὀπτάξῃ, κύριε. 'Α. ὅτι σὺ εἶ, κύριε, ἐν ἐγκάτῳ τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρᾳ σὺ, κύριε. Σ. ὅτι σὺ εἶ, κύριε...¹⁶
- 16. הַיָּהוּ עֲיָהֶתָּה. *O.* τὸν λαὸν τούτον. Alia exempl. αὐτούς.¹⁷
- עֲיָהֶתָּה. *O.* κατέστρωσεν (alia exempl. καὶ κατέστρωσεν¹⁸) αὐτούς.
- 19. הַיָּהוּ עֲהָרָה לְעֵיֵן לְמִצְרָיִם. *O.* ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ. "Ἄλλος ἰλάσθητι δὴ τῇ ἀνομίᾳ τοῦ λαοῦ τούτου.¹⁹
- 21. וְיִפְלֵי אֶת־בְּרִית־יְהוָה בְּלִקְהֵל־אֲרָן. *Et implebitur gloria* *Jonae* *universa* *terra.* *O.* καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν. Σ. καὶ ἐμπληθῆσεται τῆς δόξης ΠΙΠΙ πᾶσα ἡ γῆ.²⁰
- 25. וְרָעוּ לְכֶם. *O.* καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς ✕ αὐτοί ✕.²¹
- 30. כִּי אֵין. *O.* ἀλλ' ἤ. "Ἄλλος πλὴν.²²
- 31. אֲשֶׁר. *O.* ἦν. "Ἄλλος ἀφ' ἧς.²³
- 33. וְנִשְׂאָה. *O.* καὶ ἀνοίσουσι ('Α. Θ. ἀροῦσι. Σ. βασιτάξουσι²⁴).
- עֲדִיתָם פְּגָרֵיכֶם. *O.* ἔως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα

⁴ Codd. Lips. (cum *apoth.*), 85, 130. ⁵ Cod. 58 in marg. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Syro-hex. Cod. 58: *πάσης τῆς συναγωγῆς ἐκκλησίας.* ⁷ Sic in textu Codd. XI, 108, 118. Cod. 130 in marg.: *υἱός.* ⁸ Sic Montef., tacito auctore. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58. Syro-hex. male pingit: *ἦν παρ. ἐν αὐτῇ, ✕ καὶ καρ. αὐτήν* (sine metabelo). ¹⁰ Sic Codd. XI, 85 (in marg.), 130 (idem), et (om. ὥστε) Codd. 44, 74, alii. Cod. X in marg.: *παρήλθομεν.* ¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Sic Cod. IV (cum — *γενεσθαί* :), Syro-hex. ¹³ Cod. 130 in marg. "Quid sibi ultimum vocabulum velit, ignoro. Forte librarius ἄτακτοι [vel ἀτακτεῖτε] scribere voluit."—*F. C. Alter.* Quod nos tentavimus, et egregie Graecum est, et cum Hebraeo apte congruens, quamvis et Bibliis Graecis indubitanter comprobari non potest. ¹⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 18, 128, Syro-hex., Arab. 1, 2. ¹⁵ Cod. 108. Syro-hex. affert: *וְעַתָּה אֲשֶׁר עִיֵּן בְּעֵיֵן יְהוָה. I.* ¹⁶ Euseb. in Dem. Evang. p. 244. Ad Aquilam pro *κύριε* in priore loco Gaisfordius e Cod. Parisiensis edidit *κύριος.* ¹⁷ Sic Codd. III, X, XI, 16, 28, alii (inter quos 85, 130,

uterque cum τὸν λ. τ. in marg.). ¹⁸ Sic Codd. IV, 59, Syro-hex. (qui per periphrasin vertit: *עָרַת אֲשֶׁר עֲיָהֶתָּה*). Ad *κατέστρωσεν* Cod. Lips. in marg. scholium habet: CH. *τὴν λέξιν ἀπαξ ἐνταῦθα εἰρημένην, ἣν ἀνήμεγκεν ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἂ ἐπιστολῇ (1 Cor. x. 5).* ¹⁹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1253: *καὶ πάλιν εἰς τὸν ἔλεον τὸ, ἰλάσθητι δὴ τῇ ἀνομίᾳ τοῦ λαοῦ τούτου, καθάπερ ἴλεως αὐτοῖς ἐγένου κ. τ. ε.* Videtur esse alius interpretis, fortasse Aquilae. Cf. ad Cap. xviii. τ. ²⁰ Syro-hex. *וְיִפְלֵי אֶת־בְּרִית־יְהוָה בְּלִקְהֵל־אֲרָן. I.* Drusius, non memorato auctore, lectionem affert: 'Α. Σ. Θ. *ὅτι ἐμπλήσει πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα κυρίου, quam spuriam esse paene affirmarim.* ²¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 18, 58, 128. Syro-hex. autem: *καὶ ἀπάρατε ✕ αὐτοί ὑμεῖς, absente cuneolo.* ²² Sic in marg. Codd. 85, 130. ²³ Idem. Cod. Lips. in textu: *ἦν ἀφ' ἧς* (sic). Fortasse existit versio alius interpretis: *ἦν ἐξουθενώσατε αὐτήν.* ²⁴ Cod. 130 vitiose scribit: 'Α. Θ. *ἀρον* (sic). Σ. *βασιτάξουσι.* Nobil. affert: Schol. "Ἄλλος *βασιτάξοντες.* Procop. in Cat. Niceph. p. 1259: *Βασιτάξεν τὴν πορνείαν εἰπών, ἀλλ' οὐκ ἀπολείσθαι, ἔδειξε καὶ τὸ ἐκ κοινωνίας τοῦ γένους, καὶ τὸ ἐκ διαφορᾶς τῶν προαιρέσεων.*

3. לְפַלְא־נָרָר. O'. μεγαλύναι εὐχὴν. "Ἄλλος·
θαυμαστώσαι ὄρκον.³
נִחָה. O'. εὐδίας. "Ἄλλος· ἀναπαύσεως.³
4. עֶשְׂרוֹן בְּלֹל. O'. δέκατον τοῦ οἴφι ἀναπεποιημέ-
νης. Alia exempl. δέκατον τ' τοῦ οἴφι ἀνα-
πεφουραμένης.⁴
- 5, 6. לְכַבֵּשׁ הָאָחָד : אִו לְאִיל מִנְחָה : אִו לְמַעֲשֵׂה מִנְחָה. O'.
τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ τ' ποιήσεις τοῦτο (Ed. Rom.
τοσοῦτο), κάρπωμα ὄσμην εὐδίας τῷ κυρίῳ.
καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιήτε αὐτὸν ἢ (ἢ deest in
Ed. Rom.) εἰς ὀλοκαῦτωμα ἢ εἰς θυσίαν, &
× ἢ τῷ κριῷ × ποιήσεις θυσίαν.⁵
- 6, 9. בְּלֹל... בְּלֹלָה. O' (bis). ἀναπεποιημένης.
Alia exempl. ἀναπεφουραμένης.⁶
10. וַיִּנּוּ תַקְרִיב לְנֶסֶף. O'. καὶ οἶνον × προσοί-
σει & εἰς σπονδῆν.⁷
11. אִו לְאִיל הָאָחָד אִו לְשֵׁה בְּבִשָּׁים. O'. ἢ τῷ
κριῷ τῷ ἐνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν προβά-
των. Alia exempl. ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν
προβάτων × ἐκ τῶν ἀμνῶν.⁸

13. בְּלֹלָה הָאָחָד. O'. pās ó αὐτόχθων ("Ἄλλος·
ἐγγχώριος⁹).
15. לְכָם. O'. ἔσται ὑμῖν. Alia exempl. ὑμῖν.¹⁰
19. תְּרִימוֹ תְרוּמָה לַיהוָה. O'. ἀφελείτε ἀφαίρεμα
ἀφόρισμα κυρίῳ. Alia exempl. ἀφελείτε ἀφαί-
ρεμα τῷ κυρίῳ τ' ἀφόρισμα &.¹¹
23. אֵת כָּל-אֲשֶׁר. O'. καθά. Alia exempl. κατὰ
× πάντα & ἄ.¹²
28. וְנִסְחָל לוֹ. O'. Vacat. × καὶ ἀφεθήσεται
αὐτῷ &.¹³
29. הָאָחָד. O'. τῷ ἐγγχώριῳ ("Ἄλλος· αὐτόχθων¹⁴).
30. מְקַרְבַּ עֲמָה. O'. ἐκ × μέσου & τοῦ λαοῦ αὐτῆς.¹⁵
33. וְאֵל כָּל-הַיְעָדָה. O'. καὶ πρὸς πᾶσαν ("Ἄλλος·
πᾶσαν τῆν¹⁶) συναγωγῆν.
36. וַיָּבִיחַ. O'. Vacat. × καὶ ἀπέθανεν &.¹⁷

Cap. XV. 14. τ' ἐν τῇ γῇ ὑμῶν & ἢ δε ἀν τ' γένη-
ται &.¹⁸ τ' ὑμῖς &.¹⁹ ἢ συναγωγῇ τ' κυρίῳ &.²⁰ 15.
τ' ἐν ὑμῖν &.²¹ 18. εἰς ἢν × ἐγὼ &.²² 20. αὐτό &.²³
23. τ' πρὸς ὑμᾶς & καὶ ἐπέκεινα.²⁴ 24. τ' ἄμμων &.²⁵
27. αἴγα τ' μίαν &.²⁶ 33. τ' υἱῶν Ἰσραὴλ &.²⁷ 35.
τ' λέγον &.²⁸

✱
בְּלֹלָה הָאָחָד. In lectione textuali pro ὀλοκαῦτωμα,
κάρπωμα est in Ald., Codd. III, VII, 16, 18, aliis, Arab. 1, 2.
Deinde pro ὀλοκαῦτωμα, ὀλοκαῦτωμα testantur Comp., Ald.,
Codd. III (cum ὀλοκαῦτωμα), IV, VII, X, Lips., 15, 16,
alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat. ³ Cod. 130 in marg. (cum
ὄρκος). Cf. Hex. ad Lev. xxii. 21. xxvii. 2. ³ "Sic
unus codex."—Montef. Cf. Hex. ad Lev. i. 9. xxiii. 18.
⁴ Sic Cod. IV, et sine obelo (cum πεφουραμένης) Ald., Codd.
III, VII (cum πεφουραμένην), X, XI (cum ἀναπεφουραμένην),
Lips., 15, 16, 18 (ut XI), alii (inter quos 108, 128, uterque
cum ἀναπεφουραμένης). Syro-hex. **ⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓ**.
⁵ Sic Cod. IV (cum εἰς θυσίαν : × ἢ τῷ κριῷ : , utroque meto-
bello a correctore suppleto), Syro-hex. (qui pingit : ποιήσεις
τοῦτο, τ' κάρπωμα—ἢ εἰς θυσίαν × ἢ τῷ κριῷ &). Holmesius
ex Arab. 1, 2 exscripsit: τ' et facies hoc agno uni . . .
× aut arietem. ⁶ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, Lips.,
15, alii. Syro-hex. **ⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓ**. Cf. Hex. ad Lev. ii. 4.
⁷ Sic Cod. IV (cum × προ:οἰσει εἰσποδῆν (sic)), Syro-hex.
(qui male pingit : προσοίσει × εἰς σπονδῆν), Arab. 1, 2 (cum
× et afferat), et sine aster. Codd. 15, 58. ⁸ Sic Cod. IV,
Arab. 1, 2 (cum × aut de grege), et sine aster. (cum ἢ ἐκ
τῶν ἀμνῶν) Syro-hex. ⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips.,
85, 130. ¹⁰ Sic Ald., Codd. IV, VII, X, Lips., 15, 18,
alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἔσται in marg.),

Syro-hex. ¹¹ Sic Cod. IV. Syro-hex., ut videtur: ἀφε-
λείτε ἀφαίρεμάτι (ⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓ) ἀφόρισμα (ⲛⲓⲁⲓⲛⲓⲁⲓ) τῷ
κυρίῳ, τ' ἀφαίρεμα (&). ¹² Sic Cod. IV (cum notis a cor-
rectore appictis), Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58 (cum
κατὰ πάντα ὄς), Syro-hex. ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex.,
Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, Lips.,
15, 16, 18, alii. ¹⁴ Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic Cod.
IV, Arab. 1, 2. In Syro-hex. lacuna est ad Cap. xvi. 2.
¹⁶ Cod. 85 in marg. ¹⁷ Sic Cod. IV, et sine aster.
Arab. 1, 2. ¹⁸ Cod. IV. Syro-hex. pingit: τ' ἐν ὑμῶν
προσγένεται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν &, τ' δε ἀν γένεται—ὄσμῆς (sic)
εὐδίας κυρίῳ &, repugnante Hebraeo. Arab. 1, 2 : τ' ἐν τῇ
γῇ ὑμῶν . . . τ' ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν. ¹⁹ Cod. IV (sub τ'),
Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV (sub τ'), Syro-hex.,
Arab. 1, 2. ²¹ Cod. IV, Arab. 1, 2 (sub τ'). Perverse
Syro-hex.: τ' καὶ τοῖς προσγλήτοις τοῖς προσκ. ἐν ὑμῖν &.
²² Cod. IV, Arab. 1, 2. Sic sine aster. omnes praeter
Cod. 58. ²³ Cod. IV (sub τ'), Syro-hex. Arab. 1, 2 :
τ' illi. Deest in Cod. 76. ²⁴ Cod. IV (sub τ'), Syro-
hex., Arab. 1, 2. ²⁵ Cod. IV (cum τ' ἄμμων), Syro-hex.,
Arab. 1, 2. ²⁶ Cod. IV (sub τ'). Syro-hex. pingit :
τ' αἴγα μίαν, nullo cuneolo. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1, 2.
Deest in Cod. 106. ²⁸ Ibidem.

- 45 (10). עָבַרְתָּ. O. είσάπαξ. Schol. ἐν θήξει.⁴¹
 46 (11). וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ. O. είς τὴν παρεμβολήν ("Allos συναγωγῆν⁴²).
 47 (12). וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ. O. είς ✕ μέσσην & τὴν συναγωγῆν.⁴³

Cap. XVI. 4. ἐπὶ πρόσωπον (✕) αὐτοῦ (4).⁴⁴ 6. ἢ μὴν & ἑαυτοῖς (sic).⁴⁵ 9. ἢ ἐστὶν τοῦτο (4).⁴⁶ 13. ἢ τοῦτο (4).⁴⁷ 16. ἢ ἐτοιμοί (4).⁴⁸ 19. τὴν πᾶσαν ἢ αὐτοῦ (4).⁴⁹ 24. Κορὲ ✕ Δαθὰν καὶ Ἀβειρώμ (4).⁵⁰ 25. ἢ πάντες (4).⁵¹ 26. μὴ ✕ ποτε (4).⁵² 27. Κορὲ ✕ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρώμ (4).⁵³ 30. ἢ καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν (4).⁵⁴ 37. ἢ τὰ χαλκᾶ (4).⁵⁵ 39. ἢ υἱὸς Ἀαρὼν (4) ὁ ἱερεὺς (sic).⁵⁶ 44. ἢ καὶ Ἀαρὼν (4), λέγων.⁵⁷ 46. ἐπίβαλε ἢ ἐπ' αὐτό (4).⁵⁸ ἢ τὸν λαόν (4).⁵⁹ 47. ἢ αὐτῶ (4) Μωσῆς.⁶⁰ 48. καὶ ✕ ἀναμέσον & τῶν ζώντων.⁶¹

CAP. XVII.

- 4 (Hebr. 19). לָבַחְתֶּם. *Conveniam vobiscum.*

in marg. Codd. 128, 130 (cum -ζεσθε).⁴¹ Cod. 130 in marg.: ἐνήξει, pro quo Holmes. male tentat ἐν θίξει. Glossae dant: Θήξει, *momento*. Hesych.: Θήξιν· στιγμή, ῥοπή, τάχος.⁴² Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem Comp., Codd. Lips., 19, 108, 118.⁴³ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 56, 58, Syro-hex., Arab. 2.⁴⁴ Sic sine aster. Codd. IV, 18, 58, 128, Arab. 1, 2, Syro-hex.⁴⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. Prior vox deest in Cod. 58. Ambigue Syro-hex. **חֲסֵד וְחַסְדֵּי**.⁴⁶ Cod. IV, Arab. 1, 2. Syro-hex. pingit: ἢ ἐστὶ & τοῦτο.⁴⁷ Cod. IV (sub ἢ), Syro-hex. (sine euneolo), Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58.⁴⁸ Cod. IV (sub ἢ), Syro-hex., Arab. 1, 2.⁴⁹ Cod. IV (sub ἢ). Syro-hex. pingit: τὴν π. ἢ συναγωγῆν αὐτοῦ (4). Pronomen abest a Cod. 15.⁵⁰ Cod. IV. Syro-hex. legit et pingit: ✕ Κορὲ καὶ Δ. καὶ Ἀβειρώμ (4); et sic sine aster. (cum Ἀβειρών) Comp., Ald., Codd. X, Lips., 15, 16, alii. Arab. 1: K. καὶ Δ. ✕ καὶ Ἀβειρών. Arab. 2: K. ✕ καὶ Δ. καὶ Ἀβ. ⁵¹ Cod. IV. Deest in Cod. 58.⁵² Cod. IV, Syro-hex. (qui legit et pingit: μὴ ✕ ποτε συναπάλησθε αὐτοῖς & ἐν πάση κ. τ. ε.), ubi αὐτοῖς fortasse ex liberalitate ipsius interpretis accessit.⁵³ Cod. IV (cum ✕ Δ. καὶ Ἀβειρών), Syro-hex., Arab. 1, 2 (cum Ἀβειρών). Sic sine aster. (cum Ἀβειρών) Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii. Statim pro κύριος, quod deest in Cod. 19, in Syro-hex. scriptum **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ**.⁵⁴ Cod. IV. Lacuna est in Syro-hex.⁵⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58.

O. γνωσθήσομαι σοι. "Allos συναντήσω σοι.¹

- 5 (20). אֲלִיָּהּ. O. ἀπ' ἐμοῦ. Alia exempl. ἀπὸ σου.²
 8 (23). אֲמִיגְדָלָא. *Amygdala*. O. κάρνα. Οἱ λοιποὶ ἀμύγδαλα.³
 11 (26). אֲתוּרָהּ. O. κύριος τῶ Μωσῆ. Alia exempl. κύριος αὐτῶ.⁴
 12 (27). אֲפֹלָלָמֵנוּ. O. ἀπολώλαμεν ✕ πάντες ἡμεῖς (4).⁵

Cap. XVII. 3. ἢ δόσουσιν (4).⁶ 6. κατ' ἄρχοντα ✕ ἕνα (4).⁷ 8. ἢ καὶ Ἀαρὼν (4).⁸

CAP. XVIII.

1. אֲבִיךָ אֲבִיךָ. O. τοῦ πατρός σου (alia exempl. πατριᾶς σου¹) ✕ μετὰ σου (4).²
 אֲבִיךָ אֲבִיךָ. O. λήψετε τὰς ἀμαρ-

⁵⁶ Idem. Haec, υἱὸς Ἀ. τοῦ ἱερέως, desunt in Cod. 44.
⁵⁷ Cod. IV (qui pingit: ἢ καὶ Ἀαρὼν, λέγων:), Arab. 1.
⁵⁸ Cod. IV (sub ἢ), Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁵⁹ Cod. IV (sub ἢ ex corr.), Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁶⁰ Cod. IV (sub ἢ), Syro-hex. (qui male pingit: αὐτῶ ἢ Μωσῆς (4)), Arab. 1, 2. ⁶¹ Cod. IV, Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 15, 56, 58. Syro-hex. perperam pingit: ἀν. τῶν ✕ τεθυηκότων (4) **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ** ✕ **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ** καὶ ἀν. τῶν ζ.

Cap. XVII. ¹ Cod. 128 in marg. "Cod. 130 in marg. συνᾶσθησώ οἱ (sic), unde conjici potest esse hanc lectionem Aquilae, et συναντήσω σοι esse legendum."—Holmes. Sed cf. Hex. ad Exod. xxv. 21. Psal. xlvii. 5. Amos iii. 3.
² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἐκ σου a 1ma manu), VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Syro-hex., invito Vet. Lat.
³ Nobil., Codd. Lips., 85 (sine nom.), 130, Cat. Niceph. p. 1280. Syro-hex. **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ**. Cf. Hex. ad Gen. xliii. 11. ⁴ Sic Syro-hex. Cod. IV: αὐτῶ κύριος, silente Holmesio. ⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ✕ πάντες & ἡμεῖς), Arab. 1, 2 (cum ✕ omnes), et sine aster. Comp., Codd. XI, 56, 58. ⁶ Cod. IV (sub ἢ), Syro-hex. Arab. 1, 2: ἢ et dabis. ⁷ Cod. IV, Syro-hex. (qui vertit: **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ** ✕ **וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ**). ⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58.

Cap. XVIII. ¹ Sic Cod. II, IV, XI, 44, 71, alii, Arn. 1, Syro-hex. ² Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 15, 16, 18, alii,

τίας (alia exempl. τὰς ἀπαρχὰς³) τῶν ἁγίων (Οἱ Γ' τὴν ἀνομίαν τοῦ ἁγιάσματος⁴). (Σ.) συμβαστάσετε τὴν παρανομίαν τοῦ ἁγιάσματος.⁵

1. וְיִבְרַח אֶתְּךָ. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ σου ✕ μετὰ σοῦ⁶.
2. וְיִשְׂרְתוּךָ. Ο'. καὶ λειτουργεῖτωσάν ("Ἄλλος ὑπουργεῖτωσαν⁷) σοι.
5. וְלֹא-יִהְיֶה עִוֹד. Ο'. καὶ οὐκ ἔσται (alia exempl. ἔσται ἔτι⁸).
- עַל-בְּנֵי. Ο'. ἐν τοῖς υἱοῖς. "Ἄλλος ἐπὶ τοὺς υἱούς.⁹
6. וְנָחַי הַיָּהּ. Ο'. καὶ ἐγώ. Alia exempl. καὶ ἐγὼ ἰδοῦ.¹⁰
- לָכֵם מִתְּנָה נְתָנִים. Ο'. ✕ ὑμῖν¹¹ δόμα δεδομένον (alia exempl. δεδομένου¹²).
7. עֲבַרְתָּ מִתְּנָה. Ministerium largitionis. Ο'. τὰς λειτουργίας δόμα. "Ἄλλος λειτουργίαν δόματος.¹³
- מִתְּנָה אֶתְּךָ-כְּהֹנֵן. Ο'. δόμα ✕ δώσω¹⁴ τῆς ἱερατείας ὑμῶν. Τὸ Σαμαρειτικόν καὶ

δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν.¹⁵

8. הַחֲשֵׁבֶתְךָ. In portionem. Ο'. εἰς γέρας. "Ἄλλος εἰς τιμὴν.¹⁶
 9. מִקְרָשׁ הַקִּדְשִׁים. De sanctissimis (oblationibus). Ο'. ἀπὸ (alia exempl. add. πάντων¹⁷) τῶν ἡγιασμένων ἁγίων. Σ. ἀπὸ ἡγιασμένου τῶν ἁγίων.¹⁸ "Ἄλλος ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.¹⁹
 14. כָּל-הָרָה. Omnis res devota. Ο'. πᾶν ἀναθεματισμένον ("Ἄλλος ἀνατεθειμένον²⁰).
 16. הַמְּבִרָה-הַחֲשֵׁבֶתְךָ. Ο'. ἀπὸ μνηαίου ✕ λυτρώση²¹.
 - הַכֶּסֶף. Ο'. Vacat. ✕ ἀργυρίου²².
- Cap. XVIII. I. - λέγων²³ 8. - μοι²⁴ - μετὰ σέ²⁵ 9. ἀμαρτιῶν ✕ αὐτῶν²⁶ 11. - ἔσται²⁷ 17. στέαρ ✕ αὐτῶν²⁸ 18. κρέα ✕ αὐτῶν (Δ)²⁹ 26. κλήρω ✕ αὐτῶν³⁰ - ὑμείς³¹ 29. ἀφελείτε ✕ πᾶν Δ ἀφαίρεμα.³² ἀπαρχῶν ✕ αὐτοῦ³³ ἡγιασμένων ✕ αὐτοῦ Δ ἀπ' αὐτοῦ.³⁴ 30. ἀπαρχὴν ✕ αὐτοῦ Δ ἀπ' αὐτοῦ.³⁵ 32. ἀπαρχὴν ✕ αὐτοῦ³⁶

Arm. 1, Vet. Lat. Cod. IV male pingit: πατριᾶς ✕ σου: μετὰ σοῦ. ³ Sic Codd. II, X (cum τὰς ἀμ. in marg.), Lips., 44, 64, alii. Praeterea Codd. X, Lips., in marg. notant: τούτέστι, πάντα τὰ ἀρενα (ἀρρενα) τὰ ἐκ τῶν ἱερέων καταγόμενα, ὡς τὸ ἰα κεφάλαιον τοῦ Λευιτικοῦ. Vid. Lev. vi. 18. (Montef. e Cod. X exscripsit: τούτέστι, τὰ ΑΡΕΝΑΤΑ ἐκ τῶν ἱερέων κ. τ. ἐ., notans: "Quid sibi velint ἀρένατα prorsus ignoro.") ⁴ Syro-hex. **حَلَا بَعْدَ صَوَابِ**. ⁵ Procop. in Cat. Niceph. p. 1282 locum S. S. sic allegat: σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου συμβαστάσετε τὴν παρανομίαν τοῦ ἁγιάσματος. "Quaerendum num fuerit posteriora ab alio interprete."—Holmes. Sunt Symmachi, ni fallor, cui ad Ezech. xviii. 19 e Syro-hex. vindicavimus: διὰ τί οὐ συνεβάστασεν ὁ υἱὸς τὴν ἀνομίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ; ⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, et sine aster. Comp., Cod. 56, Arab. 2. ⁷ Sic in marg. Codd. 28, 85. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (IV hiat), VII, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Arab. 1, 2. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem (cum τοῖς υἱοῖς) Codd. 19, 108, 118. ¹⁰ Sic Codd. XI, 18, 32, 56, 58, 128, Syro-hex. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 75. ¹² Sic Cat. Niceph. p. 1283, et Syro-hex. (**حَلَا بَعْدَ صَوَابِ**). ¹³ Cod. 85 in marg., teste Montef. Holmes. ex eodem affert: τὴν λ. δ. ¹⁴ Sic Syro-hex., qui male pingit: ✕ δόμα δώσω, absente cuneolo. ¹⁵ Nobil., et "tres

Regii" apud Montef., qui δόματα pro δόματι edidit. Anon. in Cat. Niceph. p. 1283: Τὸ Σαμ. οὕτως ἔχει καὶ δόματι δώσω τὰς ἰ. ὑμῶν, ἀντὶ τοῦ, ὀφείλετε φυλάσσειν τὰς λειτουργίας ὑμῶν, ἐπειδὴ ὡς κατὰ δωρεῶν καὶ κατ' ἐξάιρετον ἰδοῦσθι ὑμῖν ἡ ἱερατεία. ¹⁶ Sic in marg. Codd. X, Lips., fortasse ex glossemate. Hesych.: Γέρας· τιμὴ, σέβας, κ. τ. ἐ. Syro-hex. **جِهْرَس** (= γέρας Sap. Salom. ii. 22, vertente eodem). ¹⁷ Sic Codd. 16, 52 (sine τῶν), 73, 77, 85, alii. ¹⁸ Cod. 85. ¹⁹ Idem in marg. sine nom. ²⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips., uterque cum ἀνατεθειμένον. ²¹ Sic Syro-hex., Arab. 1 (cum ✕ tunc redimetur), et sine aster. Cod. 58. ²² Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. XI, 58, Syro-hex. ²³ Cod. IV (sub -), Syro-hex., Arab. 1, 2. Deest in Comp. ²⁴ Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58. Syro-hex. pingit: μοι ✕ (sic) πῶν υἱῶν Ἰσρ. ²⁵ Syro-hex. (qui pingit: - σου μετὰ σέ Δ), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58. ²⁶ Syro-hex. Pronomen abest a Codd. II, III, X, Lips., 16, 19, alii. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 15. ²⁹ Idem. Sic sine aster. Arab. 1. ³⁰ Idem. Sic sine aster. Arab. 1. ³¹ Syro-hex., Arab. 1. ³² Idem. Sic sine aster. Codd. 18, 128. ³³ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁴ Idem (qui pingit: ✕ αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ Δ), Arab. 1, 2 (cum ✕ αὐτῶ). ³⁵ Cod. IV (ex corr. pro ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ), Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ³⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Cod. 58.

CAP. XIX.

4. בְּצַבְעוֹ בְּחִיבָהּ. *O.* ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς
 ✕ τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ.¹
6. וְאָזוּב אֶרֶז יָצַע. *O.* ξύλον κέδρινον καὶ ὕσσωπον.
 "Ἄλλος (ξύλον) κυπαρίσσινον καὶ ὀρίγανον."²
 וְאֶל־תִּתְּךָ שְׂפָתָהּ. *O.* εἰς μέσον τοῦ κατακαύμα-
 τος. "Ἄλλος εἰς τὴν πυρᾶν."³
7. וְיִטְמָא. *O.* καὶ ἀκάθαρτος ἔσται. "Ἄλλος καὶ
 μιανθήσεται."⁴
10. וְלִגְרֵהָרְבָּהּ בְּתוֹכָם. *O.* καὶ τοῖς προσηλύτοις
 προσκειμένοις. "Ἄλλος καὶ τοῖς προσηλύτοις
 τοῖς προσκειμένοις ἐν μέσῳ αὐτῶν."⁵
12. וְלֹא יִטְהַר. *O.* οὐ καθαρὸς ἔσται. "Ἄλλος
 οὐ καθαρισθήσεται."⁶
14. וְכִלְ-אֶשֶׁר בְּאֶהָל יִטְמָא שְׂבַעַת יָמִים. *O.* καὶ
 ✕ πάντα⁷ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα
 ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας. Σ. καὶ ὁ ἐν τῇ σκέπῃ ἀκά-
 θαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.⁸
15. וְאֶשֶׁר אֵינְךָ צְמִיד פְּתִיל עָלָיו. *Super quo non*
est operculum et filum. *O.* ὅσα οὐχὶ δεσμὸν
 καταδέδεται ἐπ' αὐτῷ. *A.* ὁ οὐκ ἔχει (s. φ̄ οὐκ
 ἔστι) πῶμα στρεπτόν ἐπ' αὐτῷ. Σ. ὁ οὐκ ἔχει πῶμα

συνημμένον πρὸς αὐτό. *Θ.* ὁ (οὐκ) ἔχει πῶμα συνημμένον
 ἐπ' αὐτῷ.⁹

16. בְּחִלְלֵהָרֶבֶב. *O.* τραυματίου ✕ ῥομφαία.¹⁰

Cap. XIX. 3. — εἰς τόπον καθαρὸν.¹¹ 4. Ἐλεάζαρ ✕ ὁ ἱερεὺς.¹² 5. δέρμα ✕ αὐτῆς.¹³ 8 (bis). αὐτοῦ ✕ ἐν ὕδατι.¹⁴ ἕως ✕ τῆς ἁσπερας.¹⁵ 12. ἀγνισθήσεται ✕ ἐν αὐτῷ.¹⁶ 13, 14. — ἔστι. καί.¹⁷ 18. ἐπὶ ✕ πάντα ἃ τὰ σκεύη.¹⁸ τοῦ ὁστέου — τοῦ ἀνθρώπινου.¹⁹ 20. — ὅτι ἔδωρ.²⁰

CAP. XX.

1. וְצָן. *O.* Σίν. Alia exempl. Σινᾶ, s. Σιναι.¹
3. וְיִימָרוּרֵי לְאִמּוֹר. *O.* ✕ καὶ εἶπαν, λέγοντες.²
 וְלֹו גַּעְנָנִי. *O.* ὄφελον ἀπεθάνομεν (alia exempl.
 ἀπαλωμέθα³).
4. וְלִקְחָהּ. *O.* καὶ ἵνατί ("Ἄλλος διὰ τί⁴).
- וְשָׁמֹת לָהּ. *O.* ἀποκτεῖναι ✕ ἐκεῖ.⁵
- וְרַבְעִירָנִי. *O.* καὶ τὰ κτήνη ("Ἄλλος τέκνα⁶)
 ἡμῶν.
5. וְלִשְׁתָּרוֹתָהּ. *O.* πιεῖν. "Ἄλλος εἰς (τὸ) πιεῖν."⁷
6. וְיִבְאָה. *O.* καὶ ἦλθε ("Ἄλλος εἰσηλθε⁸).

CAP. XIX. ¹ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. XI, 15 (post Ἐλεάζαρ), 18, 58, 128. ² Sic in marg. Codd. 128, 130. Ad ὀρίγανον cf. Gesen. in *Theos. Ling. Hebr.* p. 57. ³ Cod. 130 in marg. ⁴ Idem.

⁵ Sic in textu Codd. IV, 58, 131, Syro-hex., et (cum ἐν μὲν ἡμῶν) Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii (inter quos 85). Vet. Lat.: *et prosylitis qui adpositi sunt in illis.*

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 29, 56. ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58.

⁸ Syro-hex. וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה. ⁹ Idem: וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה וְיִבְאָה.

¹⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum ῥομφαίας). Cod. 58: τραυματίου ῥομφαίας. ¹¹ Cod. IV (sub —, sed notis a correctore appictis), Syro-hex. Deest in Comp. ¹² Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 2.

¹³ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1.

¹⁴ Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ✕ ἐν ὕδατι—ὑδατι),

Arab. 1, 2. In posteriore loco ὕδατι sine aster. est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, Lips., 15, 16, aliis, Arm. 1, Vet. Lat. ¹⁵ Cod. IV, Arab. 1. ¹⁶ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 58, Syro-hex. (cum ἐν αὐτοῖς). ¹⁷ Cod. IV: — ἐστὶν; καί, sed ex corr.: — ἐστὶν καί:.

Syro-hex. male pingit: ἐστὶν. — καὶ οὗτος.¹⁸ ¹⁸ Cod. IV, Syro-hex. (nullo metobelo), Arab. 1, 2. Sic sine aster. Cod. 58.

¹⁹ Cod. IV (cum — τοῦ ἀνθρώπου (sic)), Syro-hex. (qui male pingit: — τοῦ ὁστέου ἃ τοῦ ἀνθρώπινου), Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV, Syro-hex.

CAP. XX. ¹ Prior scriptura est in Codd. 15, 82, 83; posterior in Codd. X (in marg.), Lips. (idem), 54, 75.

² Sic Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, 2. ³ Sic Ald., Codd. III, VII, X (in marg.), Lips. (idem), 15, 16, alii. ⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 16, 28, alii. ⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex. (absente cuneolo), Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Cod. 18. ⁷ Cod. 130 in marg.: εἰς. ⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. XI, 16, 32, alii. Vet. Lat.: *et introibit* (sic).

10. לַחֲזֹקֵי אֶת־. Ο'. τὴν συναγωγὴν (alia exempl. add. ἔναντι κυρίου⁹).

הַמְּרִיבִים. Contumaces. Ο'. οἱ ἀπειθεῖς. "Ἄλλος· οἱ φιλόνοικοι.¹⁰

12. בִּי מַחֲזִיקֵי הַיָּדָאֵל. Ο'. οὐκ ἐπιστεύσατε ✕ ἐν ἐμοί¹¹.

13. מִי מַרִּיבָה. Aqua contentionis. Ο'. τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας ("Ἄλλος· λοιδορίας¹²).

בָּ וַיִּקְרַח. Ο'. καὶ ἠγιάσθη ἐν αὐτοῖς. (✕) καὶ εἶπε Μωσῆς· κύριε ΠΙΠΙ, σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ θεράποντί σου ἰσχύιν σου, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιάν· τίς γάρ θεός ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ ἐποίησας σὺ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύιν σου; διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὄρος τὸ ἀγαθὸν τούτου, καὶ τὸν Ἀντιλίβανον. καὶ εἶπε ΠΙΠΙ πρὸς Μωσῆν· ἰκανούσθω σοι, μὴ προσθῆς λαλῆσαι πρὸς μὲ ἔτι τὸν λόγον τούτου. ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λελαξευμένου (فصل), καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατὰ θάλασσαν, καὶ βορρᾶν, καὶ λίβη, καὶ ἀνατολὰς, ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τούτου. καὶ ἔντειλαι Ἰησοῖ υἱῷ Ναεῖ, καὶ κατίσχυσον αὐτὸν, καὶ παρακάλεσον αὐτόν· ὅτι αὐτὸς διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ οὗτος κατακληρονομήσει αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ἐώρακας. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωσῆν, λέγων· ἰκανούσθω ἡμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τούτου· ἐπιστράφητε οὖν εἰς βορρᾶν. καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι, λέγων· ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὀρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσαῦ, οἱ κατακοιτοῦσιν ἐν Σηεῖρ· καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς, καὶ εὐλαβηθήσονται σφό-

δρα. μὴ συνάψητε πρὸς αὐτούς· οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν εἰς κληρονομίαν (Ilole) οὐδέ βῆμα ἰχθῦος (Ilole) ποδός, ἐπὶ ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσαῦ δέσκατο τὸ ὄρος Σηεῖρ. βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου, καὶ φάγεσθε· καὶ ὕδωρ λήψετε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου, καὶ πίετε (4).¹³

21. וְיִמְרִיב. Ο'. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ("Ἄλλος· οὐκ ἐβουλήθη¹⁴).

24. לַחֲזֹקֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ (alia exempl. add. ἐν κατασχέσει¹⁵).

יָדָאֵל. Ο'. ἐπὶ τοῦ ὕδατος. "Ἄλλος· ἐν τῷ ὕδατι.¹⁶

מַרִּיבָה. Ο'. λοιδορίας. Alia exempl. ἀντιλογίας.¹⁷

29. בִּי גַרְגַּר. Quod animam efflavit. Ο'. ὅτι ἀπέλυθη. Ἄ. ὅτι ἐξαηλώθη. Σ. ὅτι ἐξέλειπεν.¹⁸

Cap. XX. 5. ἰνατί τ- τούτο¹⁹ ✕ ἡμᾶς²⁰ εἰς τὸν τόπον.²⁰ 6. πρόσωπον ✕ αὐτῶν²¹ 9. τ- κύριος²² 11. τῇ ῥάβδῳ ✕ αὐτοῦ²³ 12. τ- ὑμεῖς²⁴ τὴν συναγωγὴν.²⁴ 16. τῆς φωνῆς ἡμῶν τ- κύριος²⁵ 17. ἐκ λάκκων (sic) τ- σου²⁶ 20. τ- δι' ἐμοῦ²⁷ 23. καὶ ✕ πρὸς²⁸ Ἀραῶν.²⁸ 25. τ- ἔναντι πάσης τῆς συναγωγῆς²⁹ 26. καὶ ἐνδυσσὸν ✕ αὐτὴν³⁰ 28. καὶ ἐξέδυσε ✕ Μωσῆς³¹ τὸν Ἀραῶν.³¹ ἀπέθανεν Ἀραῶν ✕ ἐκεῖ³²

⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. X, Lips., 16, 30, alii. ¹⁰ Cod. 128 in marg. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 6. ¹¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: אֵל ✕), et sine aster. Cod. 58. Lectio οὐκ ἐπιστεύσατέ μοι est in Comp., Codd. X, XI, Lips., 19, 44, alii, Vet. Lat. ¹² Sic in marg. Codd. X (cum -ρίας), Lips. (cum λοιδορίας), 130; in textu autem Cod. 54, 75, 82. Vet. Lat.: maledictionis. ¹³ Syro-hex., praemisso singulis versiculis siglo τ-τ, cum scholio: "Ista tantum in exemplari Samaritanorum feruntur. Meminit autem eorum Moses in Deuteronomio (Cap. iii. 24-28. ii. 2-6)." ¹⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. XI. ¹⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 108, 118. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 32, alii, repugnante S. August. in Quaest. XXXIX in Num. (Opp. T. III, p. 546): "Non enim ait ἀντιλογίας, sed λοιδορίας." Vet. Lat.: maledictionis. ¹⁸ Syro-hex. אֵל ✕ אֵל ✕ אֵל. ¹⁹ Cod. IV

(sub τ-). Pronomen deest in Codd. 29, 71, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²⁰ Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ἡμᾶς ✕ εἰς τὸν τόπον ✕). Sic sine aster. Cod. 58. ²¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Cod. 58, Arab. 1, 2, Arm. 1. ²² Syro-hex. ²³ Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: ✕ τῇ ῥάβδῳ ✕ αὐτοῦ). Sic sine aster. Codd. XI, 58. ²⁴ Cod. IV (sub τ-), Syro-hex. (qui perverse pingit: ὑμεῖς τ- τὴν συναγωγὴν ✕). Pronomen deest in Cod. 58. ²⁵ Sic (pro κύριος τῆς φ. ἡμῶν) Cod. IV, Syro-hex. (sine obelo), Arab. 1, 2. Vox κύριος deest in Codd. 44, 53, 58, 106. ²⁶ Syro-hex. ²⁷ Cod. IV (sub τ-), Syro-hex., Arab. 1, 2. ²⁸ Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ πρὸς Ἀ.). ²⁹ Syro-hex., Arab. 1, 2. (In Cod. IV lacuna est usque ad Cap. xxix. 34.) Desunt in Comp. ³⁰ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ³¹ Syro-hex., Arab. 1, 2. Sic sine aster. Comp., Codd. XI, 58 (cum Μωσῆς), 82. ³² Idem. Sic sine aster. Ald., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, alii.

που σου τὸν Σὼν, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ: ἔναρξαι κληρονομῆσαι κληρονομίαν (לולל ללכלל) τὴν γῆν αὐτοῦ (4).²⁹

25. וּבְכָל-בְּנֵי־הָאָרֶץ. Et in omnibus filiabus ejus (vicis ad ditionem ejus pertinentibus). Ο'. καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγγενούσαις αὐτῇ (Οἱ Γ'. θυγατρᾶσιν αὐτῆς³⁰).

26. מִיָּדוֹ עַד-אַרְנָן. Ο'. ἀπὸ Ἀρορῆ ἕως Ἀρνῶν. Οἱ Γ'. ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἕως Ἀρνῶν.³¹

27. עַל-כֵּן יֵאָמְרוּ הַמְּשָׁלִים. Ο'. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί. Ἄλλος· διὰ τοῦτο ἔλεγον οἱ παροιμαζόμενοι.³²

Cap. XXI. 2. — αὐτὸν, καὶ 4 τὰς πόλεις αὐτοῦ.³³ — ὑποχείριον αὐτῷ (sic) 4.³⁴ 5. — λέγοντες 4.³⁵ 7. Μωσῆς — πρὸς κύριον 4.³⁶ 8. ὄφιν ∞ χαλκοῦν 4.³⁷ — ἐὰν δάκη ὄφιν ἄνθρωπον 4.³⁸ 13. — καὶ 4 ἐκείθεν.³⁹ 16. — πιεῖν 4.⁴⁰ 18. βασιλεία — αὐτῶν 4.⁴¹ 20. — λόγους εἰρηνικοῖς 4.⁴² 21. — τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα 4.⁴³ 22. φρεάτις — σου 4.⁴⁴ 24. — ἐστι 4.⁴⁵ 32. κατελάβοντο — αὐτήν, καὶ 4 τὰς κόμιας αὐτῆς.⁴⁶

CAP. XXII.

3. וְיָקַץ. Ο'. καὶ προσώχτισε (Ἄλλος· ἠθύμωσεν¹).

✧

²⁹ Sic in marg. sub — Syro-hex., cum scholio: "Tantum in exemplari Samaritanorum." Cf. Deut. ii. 31 in LXX.

³⁰ Cod. 108. Syro-hex. 4. וְכָל-בְּנֵי-הָאָרֶץ. Ad συγγενούσαις (Syro-hex. לולל לכלל) Cod. VII in marg. manu 2da: ἐγγιούσαις.

³¹ Syro-hex. 4. מִיָּדוֹ עַד-אַרְנָן. Cod. 108: Οἱ Γ'. ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Cod. 58 in textu: ἐκ χ. αὐτοῦ ἀπὸ Ἀ. ἕως Ἀ.

³² Sic Procop. in Cat. Niceph. p. 1316, utrum de suo, an ex alio interprete, incertum. Cf. Hex. ad Ezech. xxiv. 3.

³³ Syro-hex. (qui pingit: αὐτὸν, — καὶ τὰς πόλεις 4 αὐτοῦ.

³⁴ Syro-hex., Arab. 1, 2. ³⁵ Idem. ³⁶ Syro-hex. Deest in Comp.

³⁷ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. X, Lips., 19, 44, alii, Arab. 1, 2. ³⁸ Arab. 1, 2.

Syro-hex. legit et pingit: ἐὰν δάκη ὄφιν — χαλκοῦς 4, om. ἄνθρωπον.

³⁹ Copula deest in Comp., Codd. II, 53, 54, alii, Arm. 1. Syro-hex. pingit: — καὶ ἐκείθεν ἀπαράντες — παρεμβάλον 4. Etiam in Arab. 1, 2 pictum: — παρεμβάλον, invito Hebraeo.

⁴⁰ Syro-hex. (qui pingit: — ὕδαρ πιεῖν 4), Arab. 1, 2. Deest in Comp.

⁴¹ Syro-hex. ⁴² Syro-hex. (qui pingit: λόγους — εἰρηνικοῖς, nullo metobelō), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Cod. 58. ⁴³ Idem. Deest in iisdem.

⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Syro-hex., Arab. 1, 2.

3. מוֹאָב. Ο'. Μωάβ. Ἄλλος· Βαλαάκ.³

5. פְּתוּרָה. Ad Pethor. Ο'. ✕ eis 4 Φαθουρά.³ מְמַלְי. E regione mei. Ο'. ἐχόμενος (Ἄλλος· ἀπέναντι⁴) μου.

6. כִּי-יִשְׁחָזֵק הָיָה הַיָּמִין. Ο'. ὅτι ἰσχύει οὗτος ἡ ἡμεῖς. Ἄλλος· ὅτι ἰσχυρότερός μου ἐστίν.⁵

7. וַיִּלְכְּוּ זָקְנֵי. Ο'. καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία. Ἄλλος· καὶ ἐπορεύθησαν (οἱ γέροντες).⁶

8. דְּבָרָה. Ο'. πράγματα. Ἄλλος· ῥήματα.⁷

11. לְהַלְחֵם בּוֹ. Ο'. πατάξαι (Ἄλλος· ἐκπολεμήσαι⁸) αὐτόν.

13. יְהוָה. Ο'. ὁ θεός. Ἄλλος· κύριος.⁹

16. בֶּן-עַפְרוֹר. Ο'. ὁ τοῦ (Ἄλλος· υἱός¹⁰) Σεπφώρ.

17. כִּי-יִכְבַּד אֶת-כְּבֹדֵי מֵאֵד. Ο'. ἐντίμως γὰρ τιμήσῃ σε ✕ σφόδρα 4.¹¹

18. אֱלֹהֵי. Ο'. τοῦ θεοῦ. Ἄλλος· τοῦ θεοῦ μου.¹²

20. אֱלֹהִים. Ο'. ὁ θεός. Ἄλλος· ὁ ἄγγελος.¹³

22, 24. יְהוָה מְלֵאכֵי. Ο'. ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ (Οἱ λοιποὶ καὶ ὁ Ἑβραῖος ΠΙΠΠ¹⁴).

22. בְּרַבֵּי. Ο'. Vacat. ✕ ἐν τῇ ὁδῷ 4.¹⁵

⁴⁶ Sic Grabius. Syro-hex. pingit: κατ. αὐτήν — καὶ 4 τὰς κ. a. Arab. 1, 2: κατ. αὐτήν — καὶ τὰς κ. a. Cod. 58 reprobat αὐτήν.

CAP. XXII. ¹ Cod. 130 in marg. ² Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 16, 30, alii.

³ Syro-hex. in textu: וְכָל-בְּנֵי-הָאָרֶץ ✕. Ad Φαθουρά Cod. 130 in marg.: τὸν ὑψηλήτην. ⁴ Cod. 130 in marg.

⁵ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἰσχύει οὗτος ἡ ἡμεῖς in marg.), Lips. (idem), 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X).

⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130; in textu autem (cum τὰ β.) Comp., Codd. 53, 56.

⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130. Vet. Lat.: *expugnare eum*.

⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Codd. 19 (cum ὁ κ.), 108, 118.

¹⁰ Sic in textu Codd. 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ὁ τοῦ in marg.).

¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 18, 128. "Ἐπίμως cum ✕ signant, et post σε ponunt Arab. 1, 2." — *Holmes*.

¹² Sic in textu Cod. 58, Syro-hex. ¹³ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. 128. Samar. in textu et versione: מְלֵאכֵי אֱלֹהִים. Cf. ad Cap. xxiii. 4.

¹⁴ Syro-hex. (sine indice in marg.). ¹⁵ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2

22. לוֹ שָׁטָן. *Ut ei resisteret.* Ο΄ διαβαλεῖν (alia exempli. ἐνδιαβάλλειν¹⁸) αὐτόν. 'Εβρ. 'Α. (εἰς) σατάν. . . Θ. ἀντικείμεθα. . .¹⁷
23. נָתַן בְּלִפְנֵי. Ο΄. καὶ ἐπάταξε ("Ἄλλος" ἐπαι- σεν¹⁸) ✕ Βαλαάμ 4.¹⁹
- וְהִתְחַנְּתָהּ הַדְּבָרָה. Ο΄. τὴν δυνον — ἐν τῇ ῥάβδῳ 4²⁰ αὐτοῦ, τοῦ εὐθύναι ("Ἄλλος" ἐκ- κλίνει²¹) αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ. 'Α. τὴν ὀνάδα τοῦ ἐκκλίνει αὐτὴν τὴν ὁδόν.²²
27. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. καὶ ἐθυμώθη ✕ ὀργῇ 4.²³
29. הִתְעַלְלֵתָּ בִּי. *Illusisti me.* Ο΄. ἐμπέπαιχάς μοι. "Ἄλλος" ἐδολεεῦσα με.²⁴
- וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. ἀν ἐξεκέντησά σε. "Ἄλλος" ἐφό- νευσά σε.²⁵
30. הַהֲסֵגְנָהּ הַסֵּבִיבָה לְעֵשׂוֹת לָךְ פֶּה. *Num consuescendo consuevi facere tibi sic?* Ο΄. μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; "Ἄλλος" (μὴ) παραπτώματι παρέπεσον ποιῆ- σαί σοι οὕτως;²⁶
31. וַיְהִי־וַיְהִי מַלְאַךְ־קִרְיָא. Ο΄. τὸν ἄγγελον κυρίου (alia

- exempli. τοῦ θεοῦ²⁷).
31. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. καὶ τὴν μάχαιραν ("Ἄλλος" βομ- φαίαν²⁸).
32. שָׁטָן. Ο΄. εἰς διαβολὴν σου. Σ. ἐναντιοῦσθαι. Θ. ἀντικείμεθα.²⁹
- וַיְהִי. *Praecepser est.* Ο΄. οὐκ ἀστεία. "Ἄλλος" ποιηρὰ.³⁰ Schol. οὐκ εὐθεία, οὐκ ἀγαθὴ.³¹
34. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. εἰ μὴ σοι ἀρκέσει (potior scriptura ἀρέσκει³²). "Ἄλλος" εἰ μὴ σοι δοκεῖ.³³
35. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. τοῦτο φυλάξῃ λαλήσαι. "Ἄλ- λος" αὐτὸ ποιήσεις.³⁴
37. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. οὐχὶ ✕ ἀποστείλας (s. ἀποστέλλων) 4 ἀπέστειλα.³⁵
38. וַיְהִי־וַיְהִי. Ο΄. λαλήσω. "Ἄλλος" φυλάξω λαλή- σαι.³⁶
41. בְּמֹתוֹ בַעַל. *Ad Bamoth (excelsa) Baal.* Ο΄. ἐπὶ τὴν στήλην ("Ἄλλος" ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ³⁷) τοῦ Βάαλ.

Cap. XXII. 4. — αὐτῇ 4.³⁸ 6. εὐλογίσησθε — σύ 4.³⁹ καταράση — σύ 4.⁴⁰ 9. — αὐτῷ 4.⁴¹ 10. — αὐ-

(quī omnes obelum pro asterisco male pingunt), et sine aster. Codd. 54, 58, 75, 77 (post διαβαλεῖν αὐτόν), Vet. Lat. Lectio ἐπὶ τῆς ὁδοῦ est in Comp., Codd. 19, 108, 118, necnon (post διαβ. αὐτόν) in Ald., Codd. X, XI, Lips., 15, 16, aliis. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II (cum -αλεῖν), III, VII, X, Lips., 15, 16, 18 (ut II), alii. Vet. Lat.: *ut non transmitteret eum.* ¹⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 1324: τὸ δὲ διαβαλεῖν, τὸ μὲν 'Εβραϊκὸν καὶ Ἄκ. σατάν ἔχει' δὲ θ. Θ. ἀντικείμεθα; cujus interpres in Octat. p. 418 male vertit: "Hebraismus quidem impedire, Aq. vero *satan* habet, Theod. *obstare.*" Ad διαβαλεῖν Cod. 130 in marg.: *καταγωγαστὸν αὐτὸν ποιῆσαι.* ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. (cum ἔπαισεν); in textu autem Codd. VII, 18, 19, alii. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. X, XI, Lips. (in marg.). 44, 58 (cum Βαλαάμ), alii, Vet. Lat. ²⁰ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2. Statim αὐτοῦ deest in Codd. X, XI, Lips., 16, 18, aliis, Syro-hex., Arab. 1, 2, Vet. Lat. ²¹ Codd. 85, 130, in marg.: Ο΄. ἐν τῇ ῥάβδῳ τοῦ ἐκκλίνει αὐτῆς, καὶ ἔστη. Porro haec, τοῦ εὐθύναι αὐτῆς ἐν τῇ ὁδῷ, desunt in Codd. 16, 28, aliis (inter quos 85, 130). ²² Cod. 85, 130, utque cum αὐτοῦ pro τοῦ. Correxīt Scharfenb. in *Aniñadso.* p. 114. ²³ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 18, 58, 128. ²⁴ Cod. 130 in marg. (non, ut Holmes., *ἐδολεεῦσα*). Cf. Hex. ad Gen.

xxxvii. 17. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Sic Codd. III, VII, X, XI, Lips., 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum κυρίου, s. τοῦ κυρίου, in marg.). ²⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips. ²⁹ Codd. X, Lips., 85. Cod. 130: Σ. ἐναντιοῦσθαι. ἀντικείμεθα (sic). Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐναντιοῦσθαί σοι. Cf. ad v. 22. ³⁰ Cod. 130 in marg. Versio Sam.: בִּישָׁת. ³¹ Cod. 58 in marg. ³² Sic Comp., Ald., Codd. II, III, VII, X, Lips., 15 (cum ἀρέσει), 16, alii, Syro-hex. ³³ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85; in textu autem Codd. 19, 108, 118. Vet. Lat.: (σι) *tibi non ita videtur.* ³⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130. Ad φυλάξῃ Cod. X, Lips., in marg.: *ποιήσεις.* ³⁵ Sic Syro-hex. (cum ✕ حرمه ✕), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. 18 (cum ἀποστέλλων), 19, 44, alii. ³⁶ Sic in marg. Codd. X (cum φυλάξομαι), Lips. (idem), 85, 130; in textu autem Comp., Codd. III, 19, 53, alii. ³⁷ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad Lev. xxvi. 30. Apollinarius in Cat. Niceph. p. 1332: Καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτῶν ἐκ γὰρ τῶν ὑψηλῶν τοῦ Βάαλ ἐθεώρει τὰ ἄκρα τοῦ λαοῦ. ³⁸ Arab. 1, 2, invito Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁹ Syro-hex. (cum בל (sic) בל — pro בל — בל). Pronomen deest in Ald., Codd. 16, 18, aliis, Vet. Lat. ⁴⁰ Idem. Pronomen deest in Arm. 1, Vet. Lat. ⁴¹ Idem.

τούς 4.⁴² 11. — καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου 4.⁴³
 — ἀπὸ τῆς γῆς 4.⁴⁴ 16. — ἀξιώ σε 4.⁴⁵ 17. ποιήσω
 — σοι 4.⁴⁶ 18. — ἐν τῇ διανοίᾳ μου 4.⁴⁷ 19. καὶ
 νῦν ὑπομείνατε ✕ δὴ 4.⁴⁸ — ταύτην 4.⁴⁹ 20. — οὐ-
 τοι 4.⁵⁰ 23. ῥομφαίαν ✕ αὐτοῦ 4.⁵¹ 25. Βαλαάμ
 — πρὸς τὸν τοῖχον 4.⁵² 41. — αὐτῷ 4.⁵³

CAP. XXIII.

2. וַיַּעַל בָּלָק וּבְלֵעָם. Οἱ. καὶ ἀνήγεκε (✕) Βα-
 λάκ καὶ Βαλαάμ (4).¹
 3. וַיָּבִיט בְּלֵעָם. Et abiit in clivum planum. Οἱ. καὶ
 ἐπορεύθη εὐθείαν (Ἄλλος· σύρομενος).²
 4, 5. וַיְהִי... וַיִּלְחֹם. Οἱ (bis). ὁ θεός. Ἄλλος·
 ἄγγελος θεοῦ.³
 8. וַיִּשְׁעָבוּ. Exsecrabor. Οἱ. καταράσωμαι. Ἄλ-
 λος· ἐμβριμήσομαι.⁴

9. וַיִּשְׁעָבוּ. Contemplabor eum. Οἱ. προσνοήσω
 (Ἄλλος· τηρήσω⁵) αὐτόν.
 10. וַיִּנְקַח. Numeret. Οἱ. ἐξηκριβάσατο. Alia ex-
 empl. ἐξιχνιάσεται, s. ἐξιχνιάσατο.⁶ Οἱ Γ'.
 ἡρίθμησε.⁷
 וַיִּקְרָא אֶת-רֵבֶעַת בַּת-שִׁמְרֹן. Et numerum quartae
 partis Israelis? Οἱ. καὶ τίς ἐξαριθμῆσεται
 δῆμους Ἰσραήλ; Ἄ. καὶ τὸν ψῆφον τοῦ τετάρτου
 Ἰσραήλ; Θ. καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τετάρτου Ἰσραήλ;⁸
 וַיֵּצֵא מִכַּמְרִי מִיְּסֵרֵן. Exitus meus sicut ipse. Οἱ.
 τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων. Ἄλ-
 λος· τὰ ἔσχατά μου ὅμοια αὐτῶν.⁹
 12. וְהָיוּ. Οἱ. τοῦτο. Ἄλλος· ταῦτα.¹⁰
 13. וַיִּשָּׂר. Οἱ. ἐξ οὐ. Alia exempl. ἐξ ὄν.¹¹
 14. וַיִּפְסְדוּ. Οἱ. λελαξεμένον. Ἄλλος· Βισγᾶ.¹²
 15. וַיִּתְעַבְּבָהּ. Οἱ. παραστήθι ✕ αὐτοῦ 4.¹³
 19. וַיִּכְזְבוּ. Ut mentiatur. Οἱ. διαρτηθῆναι.¹⁴ Ἄ.

⁴² Syro-hex. Deest in Cod. 58. ⁴³ Sic Grabius. Syro-
 hex. pingit: καὶ οὗτος ἐγκ. ἐχ. — μου 4; Arab. 1, 2 autem:
 καὶ οὗτος ἐγκ. — ἐχ. μου 4. ⁴⁴ Syro-hex. ⁴⁵ Syro-hex.,
 Arab. 1, 2. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Syro-hex. (qui perperam
 pingit: ἐν τῇ δ. — μου 4). ⁴⁸ Idem (qui pingit: καὶ νῦν
 ✕ ἴπ. δὴ 4). Sic sine aster. (cum δὲ) Cod. 58. Arab. 1, 2;
 καὶ ✕ νῦν 4 ὑπομείνατε, teste Holmesio. ⁴⁹ Syro-hex.,
 Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ⁵⁰ Idem. Deest in
 Cod. 58. ⁵¹ Syro-hex. Sic sine aster. Arab. 1, 2.
⁵² Idem (qui male pingit: ✕ (sic) Βαλαάμ πρὸς τὸν τοῖχον 4).
 Verba πρὸς τὸν τοῖχον desunt in Comp., Codd. VII, X, XI,
 Lips., 19, 29, Arm. 1, Vet. Lat. ⁵³ Idem in initio ver-
 siculi, abscissa membrana: Δ — (sic).

CAP. XXIII. ¹ Sic sub ✕ char. min. Grabius, et sine
 aster. Syro-hex., invitis libris Graecis. ² Cod. VII in
 marg. manu 2da. Gesen. in *Theo. Ling. Hebr.* p. 1462:
 "Alii, teste Saadia, בְּקִרְשֵׁי וּבְשׂוּפֵי, *coactus et submissus*."
³ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xxii. 20. Pro ἐφάμη (v. 4)
 Cod. 64 in textu: ὠφθη, cum ἐφάμη in marg. ⁴ Cod. VII
 in marg. manu 2da. Cf. Hex. ad Psal. vii. 12. ⁵ Cod.
 VII in marg. manu 2da. ⁶ Prior lectio est in Codd. 16,
 32, 52, aliis; posterior in Codd. 28, 30, 85 (cum ἐξηκρ. in
 marg.), 130 (cum κριβάσει (sic) in marg.). Praeterea ἐξ-
 χνιάσεται e "Syr." exscriptis Holmes; sed Syrus noster
 exhibit מְלִיכָה מְלִיכָה (מְלִיכָה), h. e. ἐξηκριβάσατο, s. ἐξηκριβώ-
 σατο. Vid. Dan. vii. 19 in Syro-hex. ⁷ Syro-hex.
 ✕ וַיִּחְסֶה. Cod. 128 in marg.: ἡρίθμησε. Cod.

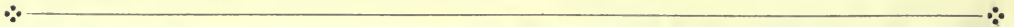
VII in marg. manu 2da: ἐμέτηρσεν. ⁸ Idem: מְלִיכָה מְלִיכָה.
 וַיִּשְׁעָבוּ. Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxxii. 8.
 Hos. i. 10. ⁹ Cat. Niceph. p. 1332. Symmachi esse
 crediderim, quem, ut solet, imitatus est Hieron., vertens:
et fiant novissima mea horum similia. ¹⁰ Sic in marg.
 Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 15, 18, 44, alii,
 Syro-hex. ¹¹ Sic Codd. II, XI, Syro-hex. (cum scholio:
 "In certo exemplari וַיִּשְׁעָבוּ וַיִּשְׁעָבוּ est").
¹² Cod. VII in marg. manu 2da. ¹³ Sic Syro-hex. (cum
 וַיִּתְעַבְּבָהּ ✕), et sine aster. Cod. XI, Arab. 1, 2. ¹⁴ "Schol.
 διαρτηθῆναι, τουτέστι, σαλεύθῆναι: τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται.
 S. Cyprianus Lib. II adv. Jud. hunc locum hoc modo
 citat: *Non sicut homo Deus suspenditur*. Origenis inter-
 pres [Opp. T. II, p. 329] usus est *frustrandi* vocabulo
 [Vet. Lat.: *Non sicut homo Deus frustratur*]. Philo Περὶ
 βίου Μωσέως Λόγος α' [I, 51]: οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαφουσθῆναι
 δύναται, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖ. Judith viii. 16 haec
 leguntur: οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαρτηθῆναι [potior lectio
 διαρτηθῆναι]."—*Nobilis*. Praeterea Anon. in Cat. Niceph.
 p. 1334: διαρτηθῆναι, τουτέστιν, ὑπερτεθῆναι καὶ παροφθῆναι,
 a quo sensu non abhorret Syrus noster, vertens: *וַיִּתְעַבְּבָהּ*,
 ut *contemnat*. Sed vim vocabuli optime omnium, ni
 fallor, declaravit L. Bos in Prolegg. ad LXX Interp.
 Cap. III, appellans Suidae glossas: Διαρτηθῆναι τὸ ἐξαπα-
 τῆσαι οὕτω Μείανδρος; et Διαρτώμενος· ἐξαπατώμενος. Ὅ δὲ
 Ἡρακλῆς τοῖς μὲν ἔχεισι διαρτώμενος, οὐδὲν δὲ ἦπτον οἴομενος

ejus in multas aquas (se diffundet); et potentior erit Agago rex ejus. O'. ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν καὶ ὑψωθήσεται ἡ (protior scriptura ἦ) Γῶγ ('Α. Σ. ὑπὲρ Γῶγ⁵) βασιλεία (alia exempl. add. αὐτοῦ⁶). 'Α. ἀπορρεύσει ὕδατα ἐκ τῶν λεβήτων (s. κάδων) αὐτοῦ, καὶ σπέρμα αὐτοῦ ἐν ὕδασι πολλοῖς· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ βασιλεὺς αὐτοῦ.⁷ Σ. ἐποχετεύσει ταῖς παραφύσιν ἐκάστης, τῷ δὲ σπέρματι ἐκάστης ἐντὸς ὑδάτων πολλῶν· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ (s. 'Αγάγ) βασιλεὺς αὐτοῦ.⁸ Θ. ἐξαντηθήσεται ὕδωρ ἐκ τῶν λεβήτων (s. κάδων) αὐτοῦ, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἐν ὕδασι πολλοῖς· καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ βασιλεὺς αὐτοῦ.⁹

- 10. **וַיִּהְיֶה**. O'. καὶ ἐθυμώθη **✕ ὄργη**.^{4,10}
- 11. **וַיִּבְרָא** **כַּבְּדָה** **כִּבְדָה** **וַיִּבְרָא**. O'. εἶπα, **✕** τιμῶν **✕** τιμῆσω σε.¹¹
- 13. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. O'. καλὸν ἢ πονηρόν. "Αλλος· μικρὸν ἢ μέγα.¹²
- 16. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. O'. **✕** φησὶν **✕** ἀκούων.¹³
- 17. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. *Videoe eum, sed non nunc; intueor eum, sed non propinquum. O'. δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν μακα-*

ρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίζει. 'Α. ὄψομαι αὐτὸν, καὶ οὐ νῦν προσκοπῶ αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἐγγύς. Σ. . . ὁρῶ αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἐγγύς.¹⁴

- 17. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. O'. (καὶ) ἀναστήσεται ἄνθρωπος. Σ. (καὶ) ἀναστήσεται σκηπτρον.¹⁵
- וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. *Et percutiet utrumque latus Moab. O'. καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς Μωάβ. Σ. καὶ πάσει κλίματα Μωάβ.¹⁶*
- וַיִּבְרָא**. *Et excindet. O'. καὶ προνομεύσει. Σ. καὶ ἐξερευνήσει.¹⁷*
- 22. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. *Sed tamen erit ad extermīnandum Kain (Kenitae) quousque? Asshur captivum te abducel. O'. καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεῶρ νοσσιὰ πανουργίας, 'Ασσύριοι αἰχμαλωτεύσουσί σε. 'Α. ὅτι ἐὰν γένηται εἰς τὸ ἐπιλέξαι Καῖν ἕως τινός, 'Ασσοὺρ αἰχμαλωτεύσει σε. Σ. καὶ εἰ ἔσται καταβοσκόμενος ὁ Κινάιος (,) ἕως 'Ασσοὺρ (s. 'Ασσυρίας) ἢ αἰχμαλωσία σου. (Θ.) ὅτι ἐὰν γένηται εἰς ἀρπαγὴν (s. ἀρπαγμα) ἕως τινός (,) 'Ασσοὺρ αἰχμαλωτεύσει σε.¹⁸*
- 23. **וַיִּבְרָא**. O'. ὁ θεός. Alia exempl. ὁ θεός ἐπὶ τῆς γῆς.¹⁹

(**וַיִּבְרָא**) appictus est index lectionis marginalis, sed ipsa lectio periit. ⁴ Syro-hex. **וַיִּבְרָא**. ⁶ Codd. X, Lips., 85, 130. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii, Syro-hex., Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁷ Syro-hex. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ⁸ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ⁹ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Nobil. e Diodoro [Theodoret. Opp. T. I, p. 252] affert: Σ. καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γῶγ βασιλεὺς αὐτοῦ; cetera nos pro virili parte Graeca fecimus. (Ad ἐποχετεύσει cf. Hex. ad Jerem. xviii. 14, ubi pro **וַיִּבְרָא** Noster Symmacho yndicat **וַיִּבְרָא**, **וַיִּבְרָא**.) Ceterum nihil moramur Procop. in Octat. p. 420: "Ejus vero loco quod dicitur, et prodibit homo, posuit Sym. *aquas riganτες et incrementum adjuvantes;*" quae non tam ipsa Symmachi verba quam sensum ejus repraesentare persuasum habemus. ⁹ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְρ**. ¹⁰ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2. ¹¹ Syro-hex. solus: **וַיִּבְרָא**. ¹² Sic in marg. Codd. X, Lips. Duplex lectio, μικρὸν ἢ μέγα καλὸν ἢ π., est in Codd. 44, 58,

aliis. ¹³ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2 (cum **✕** *dic*), et sine aster. Cod. 15. ¹⁴ Euseb. in Dem. Evang. p. 421: 'Ασαφῶς δὲ κείμενον παρὰ τοῖς O' τὸ, δείξω—καὶ οὐκ ἐγγίζει, σαφέστερον ὁ μὲν ἄκ. ἐξέδωκεν, ὄψομαι—ἀλλ' οὐκ ἐγγύς· ὁ δὲ Σύμ. λευκότερον, φήσας, ὁρῶ αὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἐγγύς. Paulo aliter Procop. in Cat. Niceph. p. 1345: τὸ, δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν, ὁ μὲν ἄκ. ὄψομαι, φησὶν· ὁ δὲ Σύμ. ὁρῶ. Syro-hex. ad δείξω affert: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ¹⁵ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. (sic) autem: **וַיִּבְרָא** (προσκόψω αὐτὸν) **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ¹⁶ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ¹⁷ Idem: **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ¹⁸ Nobil., Cod. 73, et MSS. Regii apud Montef. ¹⁹ "Sic omnes MSS. Regii [et Cod. 73, cum πέσει]. Drusius [Nobil.] legerat τὸ κλίμα."—Montef. ¹⁷ "Sic omnes MSS. Drusius [Nobil.]: ἐρευνήσει."—Idem. Cod. 73: Σ. ἐξερευνήσει. ¹⁸ Syro-hex. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. ¹⁹ Sic in marg. Codd. X, Lips. Duplex lectio, μικρὸν ἢ μέγα καλὸν ἢ π., est in Codd. 44, 58,

τῶ 4 κυρίῳ.¹⁴ 7. χερὶ ✕ αὐτοῦ.¹⁵ 11. ἐν τῶ
 ζηλώσαι ✕ αὐτόν.¹⁶ 15. — Ὀμμώθ.¹⁷ 17. —
 λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων.¹⁸ 18. δολιό-
 τητι ✕ αὐτῶν.¹⁹

CAP. XXVI.

1. בְּיַהֲרֹן. O. Vacat. Alia exempl. *υἷὸν Ἀαρών*.¹
 2. אֶת־רֵאשׁ. O. τὴν ἀρχήν. Ἄλλος· τὸν ἀρι-
 θμόν.²
 3. אֶתָם. O. Vacat. Alia exempl. *αὐτοῖς*; alia,
 μετ' αὐτῶν.³
 בְּעֶרְבָת. In locis campestribus. O. ἐν ἀραβόθ.
 Ἄ. ἐν τῇ ὁμαλότρηι. Σ. ἐν τῇ πεδιάδι (s. τῶ πεδίῳ).⁴
 4. מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה. O. ω ἀριθμήσατε αὐτοὺς 4 ἀπὸ
 εἰκοσαετούς.⁵
 הַיְצִיאִם. O. οἱ ἐξελλθόντες (Ἄλλος· ἐκπορευό-
 μενοι).⁶
 9. הוּא־דָתָן וְאֶבְיָרָם. O. οὗτοι ✕ Δαθὰν καὶ
 Ἀβεϊράν.⁷
 בְּרֵחֶתְם עַל־יְהוָה. O. ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυ-
 ρίου. Alia exempl. ἐν τῇ ἐπισυστάσει αὐτῶν
 κατὰ κυρίου.⁸

10. וְיִמְאֲתוּם אִישׁ. O. καὶ διακοσίους ✕ ἄνδρας.⁹
 19 (Gr. 15). וְאֶנְוָן. O. καὶ Αὐνάν. Alia exempl.
 add. καὶ Σηλῶν, καὶ Φαρῆς, καὶ Ζαρά.¹⁰
 22 (18). לְפָקְרִיהֶם. O. κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν (Ἄλ-
 λος· ἐπισκοπήν¹¹) αὐτῶν.
 35 (39). לְמִשְׁפַּחָתָם. O. Vacat. ✕ κατὰ δῆμους
 αὐτῶν.¹²
 לְבִכְרֵי מִשְׁפַּחַת הַבְּכֹרִי. O. Vacat. ✕ τῶ
 Βεχέρ (s. Βαχάρ), δῆμος ὁ Βεχέρ (s. Βα-
 χάρ).¹³
 37 (41). מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֶפְרַיִם. O. δῆμοι (alia ex-
 empl. add. *υἷων*¹⁴) Ἐφραΐμ.
 אֶלֶּה בְּנֵי־יוֹסֵף. O. οὗτοι δῆμοι υἷων Ἰωσήφ.
 Alia exempl. οὗτοι υἱοὶ Ἰωσήφ.¹⁵
 39 (43). לְהוֹפֵם מִשְׁפַּחַת הַחוּפְמִי. O. Vacat.
 ✕ τῶ Οὐφάμ, δῆμος ὁ Οὐφάμ.¹⁶
 40 (44). מִשְׁפַּחַת הָאֲדָרִי. O. ✕ τῶ Ἀδάρ, δῆμος
 ὁ Ἀδάρ.¹⁷
 45 (29). לְבְנֵי בְרִיעָה. O. Vacat. ✕ καὶ υἱοὶ
 Βαριά.¹⁸
 47 (31). וְחִמְשִׁים. O. καὶ τεσσαράκοντα. Ἄλ-
 λος· καὶ πεντήκοντα.¹⁹

¹⁴ Cod. V. Sic sine aster. Ald., Codd. III, VII, X, Lips.,
 15, 16, alii. Mox v. 5 Holmes. e Cod. V exscriptis: — τῶ
 בעελφεγῶρ, silente Montef. ¹⁵ Cod. V. Sic sine aster.
 Codd. 16, 32, 52, alii, Arab. 1, 2, Arm. 1, Syro-hex.
¹⁶ Cod. V (qui male pingit — αὐτόν). Sic sine aster.
 Cod. XI. Syro-hex. ¹⁷ Syro-hex. (cum
 1) אֶת־רֵאשׁ, Cod. V (cum — Ζομῶς (Σομῶς?) teste Hol-
 mesii amanuensi, pro quo Montef. exscriptis Ἰσομμῶθ sine
 obelo), Arab. 1, 2. ¹⁸ Cod. V (teste Montef.), Arab. 1, 2.
 Syro-hex. absurde pingit: ¹⁹ Cod. V, Syro-hex. Sic sine aster.
 Codd. 15, 58, Arab. 1, 2.

CAP. XXVI. ¹ Sic Codd. V, 58, Arab. 1, 2, Syro-hex.
² Cod. 130 in marg. ³ Prior lectio est in Codd. X,
 Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat.; posterior in Comp., Ald.,
 Codd. III, VII, X (in marg.), XI, Lips., 29, 53, alii, Syro-
 hex. ⁴ Syro-hex. ⁵ Cod. 130 in marg. sine nom.: πεδίῳ. ⁶ Sic Syro-hex.
 (qui pingit: ⁷ Cod. 130 in marg. sine nom.: πεδίῳ. ⁸ Sic Syro-hex.
 (qui pingit: ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ¹⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130.
¹¹ Sic sine aster. Syro-hex. Grabius ex Arab. 1 edidit:

✕ καὶ Δ. καὶ Ἀβ. 4 οὗτοι (cum καὶ Δ. καὶ Ἀβ. in char. min.).
⁸ Sic Codd. 15, 18, 58, 128, Syro-hex. ⁹ Sic Syro-hex.
 (qui male pingit: — καὶ διακοσίους 4 ἄνδρας), et sine aster.
 Codd. VII, XI, 15, 58. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III (cum
 Σηλῶν), VII (sine καὶ 1mo), X, XI (ut VII), Lips., 15 (ut
 III), 18, alii, Arab. 1, 2 (cum *Selan*), Arm. 1, Syro-hex.
 (sine καὶ 2do). ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu
 autem Comp., Codd. II, VII, 29, 53, alii. ¹² Sic
 Syro-hex., Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. 15, 58.
¹³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ τῶ Β. δῆμος 4 ὁ Β.), Arab. 1,
 2, et sine aster. Comp. (cum ὁ Βεχέρ), 18 (cum Βαχάρ et
 Βαχαρί), 57 (cum Βαχάρ et Βαχαραι), alii. ¹⁴ Sic Cod. 58,
 Syro-hex. ¹⁵ Sic Syro-hex., Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic
 Arab. 1 (cum Ὁφάμ bis), et sine aster. Comp. (cum Ὁφάμ
 et Ὁφάμ), Cod. 58, Arab. 2 (cum Ὁφάμ bis), et Syro-hex.
 (cum *Seffem* bis). ¹⁷ Sic cum aster. Arab. 1, 2. Haec
 leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. III, 54, 57,
 alii, Arm. 1. Codd. X, Lips. om. τῶ Ἀδάρ. ¹⁸ Sic
 Arab. 1, 2. ¹⁹ Sic in textu Comp., Codd. 58, 128,
 Arab. 1, 2.

50. לְמִשְׁפַּחַתָּם. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ δῆμους αὐτῶν.²⁰

וְאַרְבַּע מֵאוֹת. O'. καὶ τριακῆσιοι. "Ἄλλος καὶ τετρακῆσιοι.²¹

57. וְאֵלֶּה פְּקוּדֵי הַלְוִי. O'. καὶ υἱοὶ Λευί. Alia exempl. καὶ οἱ ✕ ἐπισκεκμένοι υἱοὶ Λευί.²²

58. מִשְׁפַּחַת הַמּוֹלִי. O'. Vacat. ✕ δῆμος ὁ Μοολί.²³

60. וַיִּוָּלְדוּ. O'. καὶ ἐγενήθησαν (alia exempl. ἐτέχθησαν²⁴).

62. בְּתוֹךְ בְּנֵי. (in priore loco). O'. ἐν μέσῳ υἱῶν. Alia exempl. ἐν τοῖς υἱοῖς.²⁵

Cap. XXVI. 4. ✕ σὺ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξελεθόντες ἐξ Αἰγύπτου.²⁶ 9. οὗτοί εἰσιν υἱοί.²⁷ 10. συναγωγῆς αὐτοῦ.²⁸ 14. ✕ ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν.²⁹ 54. πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν (✕) αὐτῶν (υἱοῦ).³⁰ 61. ✕ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.³¹ 64. Ἀαρῶν ✕ τοῦ ἱερέως.³²

CAP. XXVII.

1. בֶּן-מִנְשֶׁה. O'. Vacat. ✕ υἱοῦ Μανασσή.¹

3. כִּי-רַבָּטְוָא יָמָת. O'. ὅτι (alia exempl. ὅτι οὐ²) δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε.

8. וְבֶן יִצְחָק לֹו. O'. καὶ υἱὸς μὴ ἦ αὐτῷ. "Ἄλλος καὶ υἱοὺς μὴ ἔχη.³

וְאֵת-בְּתוּלָתוֹ. O'. τὴν κληρονομίαν ("Ἄλλος τὸν κληρον⁴) αὐτοῦ.

12. אֶל-הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה. In montem Abarim istum. O'. εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν [τοῦ Ἰορδάνου], τοῦτο [τὸ] ✕ ὄρος Ναβαῦ.⁵ "Ἄλλος (εἰς τὸ ὄρος) τῶν Ἑβραίων τοῦτο.⁶

14. בְּמַרְיָבָת. O'. ἐν τῷ ἀντιπίπτειν ("Ἄλλος ἀντειπεῖν⁷).

18. וְשָׁרְרָה בּוֹ. O'. ὅς ἔχει πνεῦμα (alia exempl. add. θεοῦ⁸) ἐν ἑαυτῷ.

19. וְנִינְיָתָה אֹתוֹ. O'. καὶ ἐντελεῖ (alia exempl. ἐντελαι⁹) ✕ περι (υἱοῦ) αὐτοῦ.¹⁰

21. בְּכַוְשֵׁשׁ הַמַּרְיָם. O'. τὴν κρίσιν τῶν δῆλων (Οἱ λοιποὶ τῶν φωτισμῶν¹¹).

Cap. XXVII. 12. ✕ ἐν κατασχέσει υἱοῦ.¹² 13. ✕ ἐν Ὄρω τῷ ὄρει υἱοῦ.¹³ 14. ✕ οὐχ ἠγιάσατέ με (υἱοῦ).¹⁴ 15. πρὸς κύριον ✕ λέγων υἱοῦ.¹⁵ 16. ✕ ταύτης υἱοῦ.¹⁶ 18. ✕ λέγων υἱοῦ.¹⁷ 21. καὶ ✕ πάντες υἱοῦ υἱοῦ.¹⁸

²⁰ Sic Cod. 58, Arab. 1, 2. ²¹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Comp., Ald., Cod. 59, Arab. 1, 2. ²² Sic sine aster. Cod. 58. Arab. 1, 2, teste Holmes: καὶ υἱοὶ Λευί ✕ ἐπισκεκμένοι υἱοῦ Λευί. Denique Codd. 85 (praem. *), 130, in marg.: ἐπισκεκμένων. ²³ Sic sine aster. Comp. (cum καὶ δ. ὁ Μολι), 15 (cum ὁ ὄμολεϊ), 18 (cum καὶ δ. ὁ ὄμολεϊ), 58 (cum Μοολί), 128 (ut 15). Arab. 1, 2: ✕ *populus Mouli*. ²⁴ Sic Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 15, 16, alii (inter quos 130, cum ἐγενήθησαν in marg.), Arm. 1. ²⁵ Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν in marg.). ²⁶ Arab. 1, 2, Arm. 1. Sic sine obelo Codd. II, 58, 71, 75. Syro-hex. praepostere pingit: σὺ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ—Αἰγύπτου υἱοῦ. ²⁷ Syro-hex. Juxta Hebraeum pingendum videtur: σὺ-τοὶ εἰσιν υἱοί. ²⁸ Idem. ²⁹ Arab. 1, 2: ✕ *et effecit numerus eorum* υἱοῦ. In Syro-hex. locus pessime habitus est. ³⁰ Sic sine aster. Arab. 1, 2. ³¹ Arab. 1, 2. ³² Arab. 1. Sic sine aster. Arab. 2.

CAP. XXVII. ¹ Sic Arab. 1, 2. ² Sic Codd. XI, 19, 44, alii. Codd. X, Lips., in marg.: *Τυτὲς νομίζοντες ἐναντίωσιν ἐνεῖναι τῷ σκοπῷ τοῦ ῥήτου, προστιθείσαι τὴν ἄρνησιν, ὅτι οὐ*

δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, νοθείοντες τὴν ἀληθῆ γραφὴν κ. τ. εἰ. ³ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 18 (cum υἱὸν), 53, 56, 128 (ut 18). ⁴ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Codd. VII, 18, 29, 53, 83, 128. ⁵ Obelus est in Arab. 1, 2. (Verba τοῦ Ἰορδάνου desunt in Ald., Codd. II, III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, 18, alii, Vet. Lat. Deinde articulum reprobant Comp., Codd. II (teste Holmes.), III, X, Lips., 16, 18, alii.) ⁶ Cod. 130 in marg. (ad Ναβαῦ): τῷ Ἑβραίῳ τοῦτο. Versio Sam.: *לטר עבראי הרה*. Cf. ad Cap. xxi. 11. ⁷ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 29, 54, 74, alii. ⁸ Sic Codd. VII (in marg. char. unciali), X, XI, Lips., 44, 54, alii, Arab. 1, 2, Vet. Lat., Origen. Hom. XXII in Num. (Opp. T. II, p. 356). ⁹ Sic Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐντελεῖ in marg.). ¹⁰ Sic (sine metabelo) Arab. 1, 2. ¹¹ Schol. apud Nobil. et Cat. Niceph. p. 1366: τὸ τῶν δῆλων οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταὶ φωτισμοῦς (φωτισμῶν Niceph.) ἐκδεδωκασιν. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. ¹² Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem, nullo metabelo. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁸ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 54, alii.

CAP. XXVIII.

1. וַיִּדְבֹר. O'. (X) καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν οἱ ὀφθαλμοί σου ἴδωσαν ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυοῖ βασιλευσιν οὕτως ποιήσει κύριος πάσαις ταῖς βασιλείαις, εἰς ἃς σὺ παρελεύση ἐκεῖ οὐ φοβηθήσῃ κύριος ὁ θεός σου αὐτοὺς πολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ἑμῶν (4).¹ καὶ ἐλάλησε.
2. בְּמִצְרָיִם. In tempore constituto ejus. O'. ἐν ταῖς ἐορταῖς ("Ἄλλος· τοῖς καιροῖς²) μου.
5. בְּשִׁמְן כֶּתִיב רַבִּיעֵת הַהֵין. O'. ἐν ἐλαίῳ (X) κεκομμένῳ (4)³ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἴν.
6. לְרִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה. O'. εἰς ὁσμὴν εὐωδίας X κάρπωμα (4).⁴
7. הַהֵין. O'. τοῦ ἴν (s. εἶν). Alia exempl. add. οἴνου.⁵
8. בְּמִנְחָת הַבֶּקָר. O'. κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ (X) τὴν πρωτῆν (4).⁶
- אֲשֶׁה תַעֲשֶׂה. O'. ποιήσετε (X) κάρπωμα (4).⁷
12. סִלְת מִנְחָה. O'. σεμιδάλεως X θυσίαν (4).⁸
- סִלְת מִנְחָה. O'. σεμιδάλεως X θυσίαν (4).⁹
13. סִלְת מִנְחָה. O'. σεμιδάλεως (X) θυσίαν (4).¹⁰
- עֹלָה. O'. θυσίαν. Alia exempl. X ὀλοκαύ-

τωμα (4) θυσίαν.¹¹

16. כֶּסֶף לַיהוָה. O'. πάσχα κυρίῳ. "Ἄλλος· κλητῆ κυρίῳ.¹²
23. הַתְּמִיד תַעֲשֶׂה אֶת־אֲלֶהָ. O'. ἐνδελειχισμοῦ. ταῦτα. Alia exempl. ἐνδελειχισμοῦ X ποιήσετε (4) ταῦτα.¹³
26. מִנְחָה חֲרֹשֶׁת לַיהוָה. O'. θυσίαν νέαν X κυρίῳ (4).¹⁴
28. וּמִנְחָתָם. O'. ἡ θυσία ("Ἄλλος· εἰς θυσίαν¹⁵) αὐτῶν.
31. מִלֶּבֶד עֵלֶת הַתְּמִיד. O'. πλὴν τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός. Alia exempl. πλὴν τοῦ ὀλοκαυτώματος τῆς νομηνίας, καὶ ἡ θυσία αὐτῶν, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα τὸ διαπαντός.¹⁶

Cap. XXVIII. 2. ἤ λέγων (4).¹⁷ 5. καὶ ποιήσεις (4).¹⁸ 9. προσάξετε (4).¹⁹ καὶ σπονδῆν (X) αὐτοῦ (4).²⁰ 10. ἐν τοῖς σαββάτοις (X) αὐτοῦ (4).²¹ 14. τὸ ἥμισυ τοῦ ἴν ἢ οἴνου (4).²² τῷ μόσχῳ ἢ τῷ ἐνί (4).²³ τῷ κριῷ (4) τῷ ἐνί (4).²⁴ τῷ ἀμῶν τῷ ἐνί (4).²⁵ 18. ἔσται ἢ ἑμῖν (4).²⁶ 20. τῷ μόσχῳ ἢ τῷ ἐνί (4).²⁷ τῷ κριῷ (4) τῷ ἐνί (4).²⁸ 22. ἢ ἐξ αἰγῶν (4).²⁹ 25. ἢ ἐν αὐτῇ (4).³⁰ 27. (4) ἀμώμους (4).³¹ 30. ἢ περὶ ἀμαρτίας (4).³² 31. ἢ μοι (4).³³

CAP. XXVIII. ¹ Sic in marg. sine aster. Codd. 85 (cum ὅτι κύριος pro κύριος, si amanensii Holmesii fides habenda est, repugnantibus Montef. et altero cod.), 130 (cum vitii scripturae καὶ εἶπον, et παρελεύση· οὐ φοβηθήσῃτε), cum scholio: καὶ ταῦτα κείτα ἐν τῷ Δευτερονομίῳ (Cap. iii. 21, 22). Haec leguntur in textu Hebraeo-Samaritano in fine Cap. praecedentis, quae res Montefalconio fraudi fuit. ² Cod. X in marg. Cod. Lips. in textu: ἐν τοῖς κ. μου ταῖς ἐ. μου. ³ Deficientibus Cod. IV et Syro-hex., vocem κεκομμένῳ sub asterisco assumpsimus ex loco parallelo Exod. xxix. 40. ⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁵ Sic Codd. X (cum οἴνου in marg.), 44, 74, 76, 85 (ut X), alii, Arab. 1, 2. ⁶ Sic in ehar. min. sub aster. conjecturali Grabius. ⁷ Sic sine aster. Cod. 58. ⁸ Arab. 1, 2: similaginis X sacrificium (4). ⁹ Idem. Codd. X, Lips., 58: sem. eis θυσίαν. ¹⁰ Sic sine aster. (cum θυσίαν sem.) Arab. 1, 2. Comp., Codd. 19, 58, 108, 118: sem. eis θυσίαν. ¹¹ Pro θυσίαν, ut videtur, Holmes. ex Arab. 1, 2 allegat X holocaustum. Cod. 58: eis ὀλοκαύτωμα θυσίαν. ¹² Cod. 130 in marg.

Lectio κλητῆ pertinet, ni fallor, ad ἐπίκλητος (v. 18). Cf. ad Cap. xxix. 12. ¹³ Sic sine aster. Ald., Codd. 18, 58, 128. Arab. 1, 2: X et faciatis haec. ¹⁴ Sic Arab. 1, 2. Vox κυρίῳ deest in Cod. 58. ¹⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹⁶ Sic Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, 55, 58 (cum νεομηνίας, et in fine καὶ τοῦ ὀλ. τοῦ δ.), 64, 83, 128, invito Vet. Lat. ¹⁷ Arab. 1, 2. ¹⁸ Idem (cum καὶ ποιήσετε). ¹⁹ Arab. 1, 2: et afferetis. ²⁰ Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 85 (in marg.). ²¹ Sic sine aster. Codd. 58, 130 (in marg.), Arab. 1, 2. ²² Arab. 1, 2. Vox οἴνου deest in Hebraeo et libris Graecis, sed habetur in textu Hebraeo-Sam. ²³ Arab. 1, 2. ²⁴ Obelus est in textu Grabiano, invitus, ut videtur, Arab. 1, 2. ²⁵ Arab. 1, 2. ²⁶ Pronomen deest in Cod. 58. Arab. 1, 2, teste Holmesio: vobis ἢ dies. ²⁷ Arab. 1, 2. ²⁸ Obelus e textu Grabiano assumpsimus. ²⁹ Arab. 1, 2. ³⁰ Idem. ³¹ Vox deest in Hebraeo et Cod. 58. ³² Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ³³ Idem.

CAP. XXIX.

- 1. יום הַרְרִיעָה. Dies clangoris. O'. ημέρα σημασίας. Τὸ Σαμαρειτικόν ἡμέρα ἀκουστή.¹
- 6. כְּמִשְׁפָּטֵי. O'. κατὰ τὴν σύγκρισιν ("Ἄλλος κρίσις²) αὐτῶν.
- הַשָּׂה לַיְהוָה. O'. (X) κάρπωμα (4) κυρίω.³
- 8. וְהִקְרַבְתֶּם. O'. και προσοίσετε ("Ἄλλος προσάξετε⁴).
- עֲלֶה. O'. ὀλοκαυτώματα (s. ὀλοκαύτωμα). "Ἄλλος ὀλοκάρπωμα.⁵
- 12. מְקַרָּה. O'. ἐπίκλητος. "Ἄλλος κλητῆ.⁶
- 17. פְּרִים בְּיַד בָּקָר. O'. μόσχους X ἐκ βοῶν.⁷
- 35. עֲצָרָת. Concio populi (s. Clausula festi). O'. ἐξόδιον. Τὸ Σαμαρειτικόν τελείως ἐπισχέσεως.⁸
- 39. לִבְד מְדַרְרִיכֵם. O'. X πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν.⁹ "Ἄλλος ταγματών.¹⁰

Cap. XXIX. 3. ↪ τφ ἐνί 4.¹¹ ↪ τφ ἐνί 4.¹²
 6. ↪ και αἱ σπονδαὶ αὐτῶν 4.¹³ 9. τφ μόσχφ ↪ τφ ἐνί 4.¹⁴ 11. ↪ ἐξίλασασθαι περὶ ὑμῶν 4.¹⁵ ↪ κατὰ τὴν σύγκρισιν—κυρίω 4.¹⁶ 12. τοῦ ἐβδόμου ↪ τούτου 4.¹⁷ ἐορτάσετε ↪ αὐτὴν 4.¹⁸ 13. X τφ 4 κυρίω.¹⁹ ↪ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ 4.²⁰ 18, 21, 24, 27, 30, 33, 37. σύγκρισιν ↪ αὐτῶν 4.²¹ 21. ↪ και 4

τοῖς κριοῖς.²² 22, 28, 31. ↪ ἐξ αἰγῶν 4.²³ 34, 38. ↪ ἐξ αἰγῶν 4.²⁴ 35. ↪ ἐν αὐτῇ 4.²⁵

CAP. XXX.

- 3. בְּיַד־רַב־נָדָר. O'. δὲ ἀν ἐξῆται εὐχὴν ("Ἄλλοι τάξῃται τάγμα, συντάξῃται ἄσκηση").
- לֹא יַחַל. Non irritum faciet. O'. οὐ βεβηλώσει. "Ἄλλος οὐ διαλύσει.²
- 6. אֲתָה אֲבִיָּה (bis). O'. ὁ πατὴρ αὐτῆς X αὐτῇ.³
- 9. וְאַם בְּיוֹם שִׁמְעַתְּ אִשְׁתְּךָ וְנִימָה אֶתְּךָ וְנִימָה אֶתְּךָ וְנִימָה אֶתְּךָ. O'. εἰ ἀν δὲ ἀνανεῶν ἀνανεῶση ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἐὰν ἡμέρα ἀκούση, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς, οὗς ὠρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς (alia exempl. ἐπ' αὐτῆς⁴), καὶ κύριος καθαριεὶ αὐτήν. Alia exempl. ἐὰν δὲ ↪ ἀνανεῶν ἀνανεῶση 4 ἢ ἀν ἡμέρᾳ ἀκούση ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἀνανεῶση αὐτῇ, ↪ πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς (4), X και διασκεδάση τὴν εὐχὴν αὐτῆς τὴν ἐπ' αὐτῆς, ἢ τὴν διαστολὴν τῶν χεῖλων αὐτῆς 4, ὅσα ὠρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς. ↪ οὐ μενοῦσιν, ὅτι ἀνὴρ ἀνένευσεν ἐπ' αὐτῆς 4, καὶ κύριος καθαριεὶ αὐτήν.⁵

CAP. XXIX. ¹ Apolinarius in Cat. Niceph. p. 1371. Sic (cum ἡμέραν ἀκουστήν) Nobil. et "omnes MSS. Regii." In versione Sam. legitur נַעֲמַתְּ אֶתְּךָ וְנִימָה. ² Cod. 130 in marg. ³ Sic sine aster. Codd. 15, 58. ⁴ Sic in marg. Codd. 58, 130; in textu autem Ald., Codd. VII, 18, 19 (eum προσάξατε), 29, alii. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁶ Cod. 130 in marg. ⁷ Sic Cod. V, Arab. 1, 2 (sub ↪), et sine aster. Comp., Codd. 15, 19, 32, 58, 108, 118. ⁸ S. Cyril. in "Regiis MSS.," Nobil., Cat. Niceph. p. 1375, et in marg. sine nom. Cod. 130. Versio Sam. tantummodo habet נַעֲמַתְּ, detentio. Huc alludere videtur Procop. in Cat. Niceph. p. 1373: Καὶ οὕτως ὑφεμένους μόσχον ἕνα περὶ [Cod. Aug. μέχρη] τῆς ὀγδόης, ἣν ἐπίσχεσιν ὀνομάζει, μὴ ἔχουσιν ἐξόδιον, ἀλλὰ παντελῆ, σημεῖον τῆς τελείας καὶ μονίμου μελλούσης ἰδρύσεως παρὰ θεῶ. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 36. Deut. xvi. 8. ⁹ Sic Cod. IV. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. VII (qui habet in marg. manu 2da), 29, 53, Arm. 1. ¹⁰ Sic (ad εὐχῶν) Cod. 130 in

marg. Cf. ad Cap. xxx. 3. ¹¹ Arab. 1, 2. ¹² Arab. 1. ¹³ Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. Desunt in Codd. 28, 85 (qui habet in marg.). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Pronomen deest in Cod. 32. ¹⁸ Cod. V, teste Holmesio. Pronomen deest in Codd. III, XI, 58, 106. ¹⁹ Idem, teste Montef. (non, ut Holmes., X τφ κυρίφ:). Sic sine aster. Cod. 58. ²⁰ Cod. V, Arab. 1, 2 (sub ↪). ²¹ Cod. V. In v. 33 obelus casu abest. ²² Idem. ²³ Idem, et (ad v. 31) Arab. 1, 2. In v. 28 obelum ex Grabio assumpsimus. ²⁴ Cod. IV, Arab. 1, 2. Ad v. 34 obelus a correctore Cod. IV appictus est. ²⁵ Idem. CAP. XXX. ¹ Cod. 130 in marg. Glossae esse videntur, quarum posterior nescio an ad verba, ὀρίσῃται ὀρισμῶ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, pertineat. ² Idem. Cf. Hex. ad Jesai. li. 9. ³ Sic Cod. IV (bis), et in priore loco sine aster. Cod. XI. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, Lips., 15, 18, alii, invito Vet. Lat. ⁵ Sic Cod. IV, quocum conferri potest Cod. 58, cuius integra lectio, ab

10. כָּל אִשָּׁר. Ο'. ✕ πάντα 4 ὅσα.⁸
 11. אִו־אֶרְסָרָה אִסָּר. Vel ligaverit obligationem. Ο'. ἢ ὁ ὀρισμός. Alia exempl. ἢ ✕ ὃν ὀρίσαστο 4 ὀρισμόν.⁷
 13. וְאִם־יִפְרֹא־יִפְרֹא אִשָּׁר. Si autem improbando improbaverit ea (vota) vir ejus. Ο'. ἐὰν δὲ περιελὼν (alia exempl. περιαιρώων⁹) περιέλιγ ✕ αὐτά 4 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. 'Α. (καὶ) ἐὰν ἀκυρώων ἀκυρώση αὐτὰς ἀνὴρ αὐτῆς.¹⁰
 14. וְיִקְרִינֶנּוּ. Ο'. στήσει αὐτῇ (alia exempl. αὐτῆν¹¹).
 15. לֵה אִשָּׁר. Ο'. αὐτῇ ✕ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς 4.¹²
 Cap. XXX. 3. ἄνθρωπος — ἄνθρωπος 4.¹³ 5. παρασιωπήση ✕ αὐτῆς 4.¹⁴ 6. — ἀναεύων 4.¹⁵ 8. — καὶ οὕτως 4.¹⁶ 12. ὀρισμοὶ — αὐτῆς 4.¹⁷ — κατ' αὐτῆς 4.¹⁸ 13. οὐ μενεὶ — αὐτῇ 4.¹⁹ περιέλιεν ✕ αὐτά 4.²⁰ 15. καὶ στήσει — αὐτῇ 4.²¹ καὶ ✕ πάντας 4 τοὺς ὀρισμούς.²² 17. θυγατρὸς ✕ αὐτοῦ 4.²³ νεότητι ✕ αὐτῆς 4.²⁴

CAP. XXXI.

2. אִסָּר. Ο'. καὶ ἔσχατον ('Ἄλλος ὕστερον').

3. לְצַבָּא וַיְהִי עַל־מִדְיָן. In militiam, et sint contra Midianitas. Ο'. καὶ παρατάξασθε (alia exempl. παρατάξασθαι²) ἐναντι κυρίου ἐπὶ Μαδιάν. 'Α. Θ. ἵνα δύνωνται, καὶ ἔσονται ἐπὶ Μαδιάν.³
 6. הַפְּרֹא לְצַבָּא. Ο'. τοῦ ἱερέως ✕ εἰς παράταξιν 4.⁴
 8. בְּחָרָב. Ο'. ἐν ῥομφαίᾳ. Σ. στόματι. ⁵
 9. וַיִּשְׁבוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἐπρονοόμεσαν ✕ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ 4.⁶
 בְּזוּז. Ο'. ἐπρονοόμεσαν. 'Ἄλλος διήρπασαν.⁷
 12. וְאֶת־הַשָּׂלָל. Ο'. καὶ τὴν προνομήν. 'Α. Σ. Θ. (καὶ τὰ) λάφυρα.⁸
 אֶל־עֵרְבַת מוֹאָב. Ο'. εἰς ἀραβῶθ Μωάβ. 'Α. πρὸς ὀμαλὰ Μωάβ. Σ. εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μωάβ.⁹
 16. עַל־הַר־פְּעוֹר. Propter Peor. Ο'. ἔνεκεν Φογώρ. Τὸ Σαμαρειτικόν διὰ λόγου Φογώρ.¹⁰
 17. בְּטַף. In parvulis. Ο'. ἐν — πάσῃ 4 τῇ ἀπαρτίᾳ.¹¹ 'Α. Σ. ἐν τοῖς νηπίοις. Θ. ἐν τῷ ὄχλῳ.¹²
 וַיִּשָּׂא לְמִשְׁבָּב. Ο'. (✕) ἀνδρα εἰς (4) κοίτην.¹³

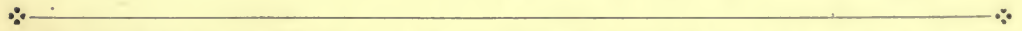
Holmesio male descripta, haec est: ἐὰν δὲ ἀνανεύση ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούση, καὶ διασκεδάσει (sic) τὴν εὐχὴν αὐτῆς τὴν ἐπ' αὐτῆς, ὅσα ὀρίσαστο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ κύριος καθ. αὐτῆν. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁷ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ ἢ ὃν ὀρ. ὀρισμόν:), et sine aster. Cod. 58, Arm. I. ⁸ Sic Ald., Codd. VII, 18, 56, 59, 64, 128, 130 (in marg.). ⁹ Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Ald., Codd. 15, 64. ¹⁰ Codd. 85, 130, qui minus probabiliter ad v. 9, ἐὰν δὲ ἀνανεύων (אָנֵן) κ. τ. ε., lectionem referunt. Cf. Hex. ad Psal. xxxii. 10. ¹¹ Sic Codd. 16, 19, alii (inter quos 130 in marg.). ¹² Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Codd. 15, 44, alii. ¹³ Cod. IV. Alterutrum reprobant Codd. 44, 83, 106, 136. ¹⁴ Idem (qui deinde om. ὁ πατήρ, s. ὁ πατήρ αὐτῆς). Pronomen deest in Cod. 58. ¹⁵ Idem. Deest in Cod. 74, Arab. I, 2, Arm. I. ¹⁶ Cod. IV, Arab. I, 2. ¹⁷ Cod. IV. Pronomen deest in Ald., Codd. III, VII, Lips., 16, 18, aliis. ¹⁸ Cod. IV, Arab. I, 2. Deest in Codd. 55, 58. ¹⁹ Cod. IV, qui male pingit: — οὐ μενεὶ αὐτῇ: . ²⁰ Idem, notis a correctore additis. Sic sine aster. Arab. I, 2. ²¹ Idem (cum — αὐτῇ corr. ex ✕ αὐτῇ). ²² Idem. Sic sine aster. Cod. 15, Arab. I, 2. ²³ Idem. Sic sine

aster. Codd. 15, 54, 75, Arab. I, 2. ²⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 58, 82, Arab. I, 2.

CAP. XXXI. ¹ Sic in textu Codd. XI, 44, 74, alii. ² Sic (sine καὶ) Codd. II, IV, 19, 71, 82, 118, Arm. I. Vet. Lat.: committere pugnam. ³ Cod. 108 in marg. (cum ἔσονται, pro quo Holmesius infelicitur tentat ἀίσωνται). Ad ἐναντι κυρίου Cod. 130 in marg. sine nom.: ἔσονται ἐπὶ Μαδιάν; et ad ἀποδοῦναι—τῇ Μαδιάν: ἵνα δύνωνται ἐπὶ Μαδιάν. ⁴ Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Codd. XI, 58. ⁵ Cod. 130 (non, ut Holmes, 108) in marg. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. I, 2, et sine aster. Cod. 58. ⁷ Cod. 130 in marg., cum indice ad prius ἐπρονοόμεσαν minus probabiliter appiecto. ⁸ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 27. Jesai. xxxiii. 23. liii. 12. Cod. 108 ad τὰ σκίλα affert: 'Α. Σ. τὰ λάφυρα. ⁹ Euseb. in Onomastico, p. 46. Ad ἀραβῶθ Cod. 130 in marg.: παιδιον (πεδίων). ¹⁰ Ἀνεπίγραφος (non, ut Nobil., Aesperus) in Cat. Niceph. p. 1383: Τὸ δὲ Σαμ. σαφέστερόν φησι, λέγον' διὰ λόγου Φογώρ. ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. I, 2 (cum — ἐν πάσῃ). Vox deest in Cod. 58. ¹² Cod. 108. Cod. 128 in marg. sine nom.: ἐν τῷ ὄχλῳ. ¹³ Sic sine aster. Codd. IV, 53, 56. Arab. 2 male pingit: ✕ concubitum.

18. הַמָּן וְכָל. Ο'. καὶ πάσαν τὴν ἀπαρτίαν. Τὸ Σαμαρειτικὸν πᾶν νήπιον. (Α.) νήπια. Σ. Θ. ὄχλον.¹⁴
- לֹא יִדְרֵעוּ. Ο'. οὐκ οἶδε (alia exempl. ἔγνω¹⁵).
19. כָּל הַרְגַּנָּפֶשׁ. Ο'. πᾶς ὁ ἀνελὼν ✕ ψυχὴν 4.¹⁶
20. בָּנָד. Ο'. περιβλήμα. "Ἄλλος ἱμάτιον."¹⁷
- וְהִתְחַנְּתָה. Ο'. ἀφαγνιείτε. (✕) καὶ εἶπεν Μωσῆς πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα· εἶπον πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τοῦ πολέμου τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου, ὃ συνέταξεν κύριος· πλὴν τοῦ χρυσοῦ, καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ κασσιτέρου, καὶ μολίβου, πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ, διάξετε ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται· ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἀγνισμοῦ ἀγνισθήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς διελεύσεται δι' ὕδατος, καὶ πλυνεῖται τὰ ἱμάτια ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν (4).¹⁸
23. תַּעֲבִירוּ בַּיַּף. Ο'. Vacat. ✕ διάξετε ἐν πυρὶ 4.¹⁹
"Ἄλλος· παρενέγκατε ἐν πυρὶ."²⁰
26. וְשִׂמְתָה אֶת מַלְקָתָהּ. Summam capturae. Ο'. τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων. Τὸ Σαμαρειτικὸν τὸ τέλος τῆς ἄρσεως.²¹
27. לְבָנָה. Ο'. εἰς τὴν παράταξιν ("Ἄλλος· δύγαμιν").

28. מֵאֵת אֲנָשֵׁי הַמַּלְחָמָה. Ο'. παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν ("Ἄλλος· τοῦ πολέμου").
- וּבְיָדֵי הַבָּקָר וּבְיָדֵי הַחֲמֹרִים וּבְיָדֵי הַבְּשָׂאִים. Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων.²⁴
30. חָפְזָה. Unum exemptum. Ο'. ἓνα ✕ τὸ κρατούμενον 4.²⁵
- וּבְיָדֵי הַבָּקָר וּבְיָדֵי הַחֲמֹרִים. Ο'. καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων. Alia exempl. ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων.²⁶
32. הַמְּלֻקָּה. Praeda. Ο'. Vacat. ✕ τὰ σκύλα 4.²⁷
- וְשִׁבְעִים אֶלְפֵי. Ο'. καὶ ἑβδομήκοντα ✕ χιλιάδες 4.²⁸
35. מִשְׁכַּב זָכָר. Ο'. κοιτὴν ἀνδρός ("Ἄλλος· ἀρσενος").²⁹
36. שְׁלֹש־מֵאוֹת אֶלְפֵי. Ο'. τριακόσiai ✕ χιλιάδες 4.³⁰
41. אֶת-מִנְכָּסָהּ. Ο'. τὸ τέλος κυρίῳ. Alia exempl. τὸ τέλος.³¹
43. מִקְצֵת הָעֵדָה. Ο'. τὸ ἡμίσημα ἀπὸ (alia exempl. τὸ³²) τῆς συναγωγῆς.
47. אֶת-הַחֲפֵזָה. Ο'. τὸ ✕ κρατούμενον 4 ἔν.³³

¹⁴ Cod. 128: ΣΑΜ. πᾶν νήπιον. νήπια (sic). Σ. Θ. ὄχλον.
¹⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, 15, 29, alii. Cod. 85 in marg.: ἔγνωσε (sic).
¹⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp., Ald., Codd. IV, X, XI, Lips., 15, 32, alii, Arab. 2, Vet. Lat.
¹⁷ Cod. 128 in marg. (ad δερμάτινον).
¹⁸ Sic in marg. sine aster. Codd. 85 (cum καθαρισθήσεται et εἰσελεύσεται), 130 (cum μολύβδου, et διαπορεύεται), accommodate ad textum Hebraeo-Samaritanum.
¹⁹ Sic sine aster. Comp. (cum διάξεται), Cod. 56. Vitiose Cod. 53: οὐ διαδέξεται ἐν πυρὶ. Etiam Cod. IV pro his, ✕ διάξετε ἐν πυρὶ 4, καὶ καθαρισθήσεται, male legit et pingit: ✕ καὶ πυρὶ διέξεται καθαρισθήσεται, nullo metabelo. Tandem Arab. 1, 2: ✕ perducetis illud in igne.
²⁰ Cod. 15 in textu.
²¹ Nobil., "duo MSS. Regii," et Cat. Niceph. p. 1386: τὸ Σαμ., λάβε τὸ τέλος, ἔχει. Praeterea Cod. 130 in marg. sine nom.: τὸ

τέλος τῆς ἄρσεως, quod cum versione Samaritana, כֹּסֶם אֶת מִנְכָּסָהּ, accurate concinit.
²² Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. iv. 23.
²³ Cod. 106 in marg.
²⁴ Sic Cod. IV. Ad καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων Holmes. ex eodem excerpit: "καὶ ἀπὸ τοῦ (sic, nisi sit error conferentis)." Haec, καὶ ἀπὸ τοῦ, pertinent ad initium v. seq.
²⁵ Sic Cod. IV (cum ἓν), Arab. 1, 2.
²⁶ Sic Cod. IV.
²⁷ Sic Cod. IV (cum asterisco ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. 53 (sine artic.), 56.
²⁸ Sic Cod. IV (cum χιλ.), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 16, 18, alii.
²⁹ Sic in textu Comp., Codd. 53, 56, 58.
³⁰ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, Lips., 18, 29, alii.
³¹ Sic Codd. IV, 58, Arab. 1, 2.
³² Sic Ald., Codd. III, X, Lips., 15, 18, alii (inter quos 85, cum ἀπὸ in marg.).
³³ Sic Cod. IV (cum

49. דְּרִיבֵּי־לֵךְ . *Et non desideratus est.* Ο'. καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ("Ἄλλος· οὐκ ἐλείφθη³⁴).

50. $\text{עַל־נַפְשֵׁי־יָנִי}$. Ο'. περὶ ✕ ψυχῶν ἠμῶν.³⁵

53. בְּיָוֵי . Ο'. ἐπρονόμισαν. "Ἄλλος· διήρπασαν.³⁶

Cap. XXXI. 3. פָּרָא (4) τοῦ κυρίου.³⁷ 6. פָּרָחִי λίου ἐκ φυλῆς.³⁸ פִּי־וִי־אֶרָוֹן .³⁹ 8. פָּרָחִי ὁ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.⁴⁰ 9. ✕ פָּאָסָן (4) τὴν δύναμιν.⁴¹ 10. ✕ פָּאָסָן τὰς ἐπαύλεις.⁴² 11. פָּאָסָן αὐτῶν.⁴³ 19. (✕) פָּאָסָן ὁ ἀπτόμενος.⁴⁴ 21. פָּרָחִי τῆς παρατάξεως.⁴⁵ 24. פָּרָחִי ἡμῶν.⁴⁶ 38. פָּרָחִי αὐτῶν.⁴⁷ 39. פָּרָחִי αὐτῶν (4).⁴⁸ 48. פָּרָחִי πάντες.⁴⁹

CAP. XXXII.

9. פָּרָחִי . Ο'. φάραγμα. "Ἄλλος· ἕως (φάραγγος).¹

פָּרָחִי . *Et averterunt.* Ο'. καὶ ἀπέστησαν ("Ἄλλος· ὠκνήρυσαν²).

12. פָּרָחִי . Ο'. ὁ διακεχωρισμένος. Οἱ λοιποὶ ὁ Κενεζαῖος.³ Σ. Θ. (ὁ) Ναζιραῖος.⁴ Τὸ Σαμαρειτικὸν ὁ Κενεζαῖος.⁵

13. פָּרָחִי . *Et vagari fecit eos.* Ο'. καὶ κατερόμ-

βησεν (potior scriptura κατερρέμβησεν) αὐτοῦς. 'Α. ἐσάλυσεν.⁶ "Ἄλλος· ἐπέσχευ.⁷

15. פָּרָחִי . Ο'. ἀποστράφησθε. "Ἄλλος· ἀποστῆσθε.⁸

17. פָּרָחִי . *Accingemus nos festinantes.* Ο'. ἐνοπλισάμενοι (alia exempl. add. παρελευσόμεθα⁹) προφυλακῆν (potior scriptura προφυλακῆ¹⁰).

26. פָּרָחִי . Ο'. ✕ καὶ αἱ κτήσεις ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν.¹¹

פָּרָחִי . Ο'. ἔσονται ✕ ἐκεῖ.¹²

27. פָּרָחִי . Ο'. ὁ κύριος. "Ἄλλος· ὁ κύριός μου.¹³

28. פָּרָחִי . Ο'. καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωσῆς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ τοὺς ἄρχοντας. Alia exempl. καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωσῆς Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καὶ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, καὶ τοῖς ἄρχουσιν.¹⁴

31. פָּרָחִי . Ο'. τοῖς θεράπουσιν (αὐτοῦ). "Ἄλλος· τοῖς θεράπουσίν σου.¹⁵

32. פָּרָחִי . Ο'. τὴν κατάσχεσιν ✕ τῆς κληρονομίας ἡμῶν.¹⁶

aster. ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. (cum τὸ ἐν) Codd. 58, 59. Mox ad ὃν τρόπον Cod. 85 in marg.: καὶ ἐποίησε Μωσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ὃν τρόπον.³⁴ Sic in

textu Codd. 53, 56 (cum ἐλήφθη), fortasse ex glossenate.³⁵ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 128.³⁶ Cod. 130 in marg.: προσημύσαν. διήρπασαν. Cf. ad v. 9. Nobil. affert: Schol. ἀντὶ τοῦ ἐκτίσασθαι, οὐκ ἐκουσίοισιν.³⁷ Cod. IV, nullo metobelo. Praepositio deest in Cod. 52.³⁸ Idem. Deest in Codd. 32, 54, aliis, Arm. 1.³⁹ Idem, cum notis ex corr.

⁴⁰ Idem. Deest in Codd. 44, 58.⁴¹ Cod. IV, cum asterisco ex corr., et nullo metobelo. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.⁴² Idem. Sic sine aster. Cod. 58, Arab. 1, 2.⁴³ Idem. Pronomen deest in Codd. 18, 58.

⁴⁴ Sic sine aster. Comp., Codd. IV, 53, 56, Arab. 1, 2.⁴⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58.⁴⁶ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 32, 53, 56, Arab. 1, 2, Vet. Lat.⁴⁷ Cod. IV, cum metobelo ex corr. Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 53, 56, Arab. 1, 2.⁴⁸ Sic sine aster. Comp., Codd. 15, 108, 118, Arab. 1, 2.⁴⁹ Cod. IV, Arab. 1, 2.

CAP. XXXII. ¹ Sic in textu (cum φάραγμα) Ald., Codd. 15, 64.

² Cod. 130 in marg. Vox nescio an alibi reperiafur.

³ Codd. X (cum Oī (?)), Lips.

⁴ Cod. 128.

Cod. 130 in marg.: Κενεζαῖος. Σ. Θ. (superscripto λ): Κα-

ζιραῖος (sic).

⁵ Nobil., "Regii omnes," et Cat. Niceph. p. 1394: Τὸ Σαμ. ὁ Κενεζαῖος· ἦτοι ὁ ἀποχωριστὰς ἐναντὸν ἀπὸ

τῆς βουλῆς τοῦ Ἰσραὴλ, λέγοντος· οὐ πορευσόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Cod. 128: Σαμ. Κενεζαῖος.

⁶ Cod. 130 (non, ut Holmes., ἐσάλυσαν).

⁷ Idem in marg. sine nom.

⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 54, 75.

⁹ Sic Ald., Codd. X, Lips., 15, 18, 64, 83, 128. Vox assumpta est, ut videtur, constructionis ergo, e v. 27.

¹⁰ Sic Comp. (cum -κῆ), Ald. (idem), Codd. III, IV, X, 15, 28, alii. Vet. Lat.: *armati primo agmine*.

¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. XI, 15, 53, 56, 58.

¹² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. IV, 53, 58.

¹³ Sic in textu Codd. IV, 128.

Codd. 53, 56, 58, Arab. 1, 2: ὁ κύριος ἡμῶν.

¹⁴ Sic Cod. 44, 54, 74, alii (inter quos 130 in marg.).

¹⁵ Sic in textu Cod. IV.

¹⁶ Idem (cum ἡμῶν).

33. מְנַשֵּׁי שִׁבְט מְנַשֵּׁי. O'. και τῶ ἡμίσει φυλῆς Μανασσή. Schol. Νῦν ἐμνήσθη τοῦ ἡμίσεως τῆς φυλῆς Μανασσή, ἐν τοῖς προειρημένοις οὐ μνημονεύσας· ἐν δὲ τῷ Σαμαρειτικῷ [vn. 2, 6, 25, 29, 31] μνημονεύεται.¹⁷

35. וְאַתְּעֲרַת שׁוֹפָר. O'. και τὴν ✕ Ἀταρῶθ ✕ Σοφάρ.¹⁸

וְיִגְבְּהָ. Et Jogbeah. O'. και ὑψωσαν αὐτάς. Ἄλλος· και τὴν Ἴογβεάλ.¹⁹ Τὸ Σαμαρειτικόν· et excelsa ejus.²⁰

36. וְאַתְּבִית נַמְרָה. O'. και τὴν Ναμράν. Ἄλλος· και τὴν Βηθναμράμ.²¹

38. וְאַתְּנָבוּ. O'. Vacat. Alia exempl. και τὴν Ναβῶ.²²

מוֹרֶסֶת שֵׁי. Mutatis nominibus. O'. περιεκυκλωμένας (alia exempl. περιεκαλυμμένας²³) ✕ ὀνόματι ✕.²⁴ Σ. περιτετεχισμένας.²⁵

39. גַּלְעָדָה. O'. ✕ εἰς ✕ Γαλαάδ.²⁶

Cap. XXXII. 4. ἥ ὑπάρχει ✕.²⁷ 11. οἱ ἄνθρωποι ἥ ἐκείνοι ✕.²⁸ ὅ οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν ✕.²⁹ 23. ἥ τὰ κακά ✕.³⁰ 24. ἥ ὑμῖν ✕ εἰνατοῖς.³¹ 30. ἥ εἰς τὸν πόλεμον—εἰς γῆν Χαναάν ✕.³² 37. και ✕ τὴν ✕ Ἐλεαλή (sic).³³ και ✕ τὴν ✕ Καραθάμ.³⁴ 39. ἥ κατοικούντα ✕.³⁵

17 Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 1396. In v. 29 post γὰρ Cod. 15 infert: και τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσή. 18 Cod. IV (cum ✕ Ἀταρῶθ· Σοφάρ). Arab. 1, 2: ✕ et τὴν Astaroth ✕ Sophar. 19 Sic in textu Arm. ed. 20 Versio Sam.: וְיִגְבְּהָ. 21 Sic in textu (cum Βηθναμράμ) Cod. 58. Arab. 1, 2: Βαίθναμρα. 22 Sic Comp. (cum Ναβῶθ), Ald., Codd. III (cum Βαμῶ), VII, X, XI (cum Ναβῶθ), Lips., 16, 18 (ut XI), alii, Arab. 1, 2. 23 Sic Codd. III, VII, 15, 18, alii (inter quos 85, 130). 24 Sic Cod. IV, Arab. 1, 2 (cum ✕ nominibus eorum), et sine aster. Cod. 58. 25 Codd. X, Lips. Sic in marg. sine nom. Codd. 85, 130. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 54 b): مَوْرَسَاتِ شَيْ. Pro מוֹרֶסֶת Symmacho observatum fuisse שׁוֹר non inepte conjicit Scharfenb. in Animadv. p. 120. 26 Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, Lips., 16, 18, alii, Arm. 1. 27 Cod. IV. 28 Idem (pro οἱ ἄ. οἱτοῖ). Sic sine aster. Cod. 58. Arab. 1, 2: homines ἥ hi. 29 Idem.

CAP. XXXIII.

1. מְצַרְיָא וְאַתְּבִית מְצַרְיָא בְּנִי-יִשְׂרָאֵל. O'. και οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ἄλλος· οὗτοί εἰσιν οἱ σταθμοὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οὓς ἐποίησαν ἐξερχόμενοι ἐξ Αἰγύπτου.¹

2. וְאַתְּמוֹצֵי-תַחַת. O'. τὰς ἀπάρσεις (Ἄ. Σ. Θ. τὰς ἐξόδους²) αὐτῶν.

וְאַתְּמוֹצֵי-תַחַת. O'. σταθμοὶ ✕ αὐτῶν και ✕ τῆς πορείας αὐτῶν.³

7, 8. וַיִּחַנּוּ לְפָנַי מִגְדָּל: וַיַּעַרְוּ מִפְּנֵי הַחִירָה. O'. και παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου. και ἀπήραν ἀπέναντι Εἰρώθ. Schol. Τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει και ἀπήραν ἀπὸ στόματος ἐπὶ Εἰρώθ, και παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου. και ἀπήραν ἐκ Μαγδώλου (και διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης).⁴

9. תְּמָרִים. O'. στελέχη φοινίκων. Ἄλλος· φοίνικες.⁵

23. בְּהַר-שֹׁפָר. O'. εἰς ✕ ὄρος ✕ Σοφάρ.⁶ Alia exempl. ἐν (s. εἰς) Ἄρσαφαρ.⁷ Οἱ λοιποὶ (εἰς) ὄρος Σοφάρ.⁸

24. מִהַר-שֹׁפָר. O'. ἐξ ✕ ὄρους ✕ Σοφάρ.⁹

29, 30. הַשְּׂמֹנָה (bis). O'. Σελμωνῶ (s. Ἀσελμωνῶ). Ἄλλος· Ἀσεμωνῶ.¹⁰

Arab. 1, 2 male pingunt: οἱ ἐπιστάμενοι ἥ τὸ ἄγ. και τὸ κ. 30 Idem. 31 Idem (cum αὐτοῖς, nullo metabelo), Arab. 1. 32 Cod. IV. Arab. 1, 2 pingunt: εἰς τὸν πόλεμον—εἰς γῆν ἥ Χαναάν ✕. 33 Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 75 (cum ἥ-λῆν), 108. 34 Idem. Sic sine aster. (cum ἥ-θαιμ) Comp., Cod. 18. 35 Idem. CAP. XXXIII. 1 Cod. VII in marg. manu 2da (cum αὐτοῖ). Videtur esse alius interpretis, fortasse Symmachi. 2 Cod. 130. 3 Sic Cod. IV, et sine aster. (om. και) Cod. 82. 4 Nobil. (cum ἀπὸ στόμ. Εἰρώθ), Anon. in Cat. Niceph. p. 1399 (cum Μάγδωλ bis). Sic in textu Codd. 44 (cum Ἡρώθ), 54, 58, alii, Arab. 1, 2. 5 Sic in textu Cod. 82. Cf. Hex. ad Exod. xv. 27. 6 Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 58. 7 Sic Comp., Ald. (cum ἥ-θῶθ), Codd. III, VII (ut Ald.), X (cum εἰς), Lips. (idem), 15, 18, alii. 8 Codd. 85, 130 (cum Ἄφάρ). 9 Sic (pro ἐκ Σ.) Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 58, 83, Arab. 2. 10 Sic in textu Codd. IV, 53 (cum Ἀσεμονῶ).

31. בְּכַנְי יַעֲקֹב. O'. eis Banaia (alia exempl. Βαν-
ακάν¹¹). "Αλλος' ἐν υἱοῖς Ἰακάν.¹²

38. אֶל-הַר הַהָר. O'. Vacat. ✕ eis³ Ωρ τὸ ὄρος⁴.¹³

40. בְּנִגְב. O'. Vacat. ✕ ἐν τῷ νότῳ⁴.¹⁴

44. בְּעֵי הַעֲבָרִים. In Ije(ruderis)-abarim. O'.
ἐν Γαί ἐν τῷ πέραν. Σ. ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.¹⁵

49. מִבֵּית הַיְשֻׁמֹת. A Beth-jeshimoth. O'. ἀνα-
μέσον Αἰσιμῶθ ("Αλλος' τῆς ἀοικήτου¹⁶).

אֲבֵל הַשְּׂטִימִים. O'. Βελσᾶ τῶ. Alia exempl.
Βελσαττειμ, s. Ἀβελσαττειμ.¹⁷

54. בְּגֹרֶל. O'. ἐν κλήρῳ. Alia exempl. κληρωτί.¹⁸

שָׂמַח הַגֹּרֶל לֹו יְהוָה. O'. ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται
(✕) ὁ κλήρος⁴.¹⁹

Cap. XXXIII. 4. τ̄ τοὺς τεθνηκότας πάντας⁴.²⁰
9. τ̄ παρὰ τὸ ὕδωρ⁴.²¹ 36. τ̄ καὶ ἀπήραν ἐκ τῆς
ἐρήμου Σιν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἐρημον Φα-
ράν⁴.²² 51. ✕ ὅτι⁴ ὑμεῖς.²³ 52. ✕ πάσας⁴ τὰς
σκοπιάς.²⁴ τ̄ αὐτά⁴.²⁵ 53. καὶ ἀπολείτε τ̄ τοὺς

κατοικοῦντας⁴ τὴν γῆν.²⁶ τὴν γῆν (τ̄) αὐτῶν⁴.²⁷
54. τὴν γῆν ~ αὐτῶν⁴.²⁸ 56. ✕ τοῦ⁴ ποιῆσαι.²⁹

CAP. XXXIV.

2. וְזוֹת הָרָצָן אֲשֶׁר תִּשָּׂא. O'. αὐτῆ ✕ ἡ γῆ⁴
ἔσται.¹ Alia exempl. αὐτῆ ἡ γῆ ἦτις ἔσται.²

3. פְּאֶת-נֹגֵב. O'. τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα (Οἱ λοι-
ποὶ νότον³).

11. וּמָחָה עַל-כַּתָּף. Et pertinget ad latus. O'.
Βηλὰ ἐπὶ νότου. Alia exempl. ~ Βηλὰ⁴,
✕ καὶ συγκρούσει⁴ ἐπὶ νότου.⁴

14. לְבֵית אֲבֹתָם (in priore loco). O'. Vacat.
✕ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν⁴.⁵ "Αλλος'
κατὰ κλήρους πατριῶν αὐτῶν.⁶

לְבֵית אֲבֹתָם (in posteriore loco). O'. ✕ κατ'
οἴκους πατριῶν αὐτῶν⁴.⁷

18. וַיִּשְׂא אֶחָד נְשִׂיא אֶחָד. O'. καὶ ἄρχοντα ἓνα
✕ ἄρχοντα ἓνα⁴.⁸

19. בְּרִיפְּיָה. O'. υἱὸς ("Αλλος' ὁ τοῦ⁹) Ἰεφοννή.

56, 58 (in priore loco). ¹¹ Sic Comp. (cum Man.), Ald. (cum Βανακάν), Codd. III (cum Βανικάν), IV (cum Βανα-
ακάν), VII, X (ut Ald.), 15 (idem), 16 (ut Comp.), alii (inter quos 85, 130). ¹² Sic in marg. Codd. X, 85, 130.

¹³ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2 (cum ad ✕ montem Hor). Ald., Codd. 29, 44, alii: ἐπὶ τὸ ὄρος. Comp., Cod. 84: εἰς τὸ ὄρος.

¹⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Cod. 15. ¹⁵ Codd. X, 85 (sine nom.), 130. Montef. e Cod. 85 edidit: "Αλλος' ἐν τοῖς ὑψηλοῖς; ex Eusebio autem (cf. ad Cap. xxi. 11): Σ. ἐν τοῖς βουνοῖς.

¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. Symmachus pro יַעֲקֹב posuit ἡ ἀοικητος 1 Reg. xxiii. 24. Psal. lxvii. 8. cv. 14; sed pro יְשֻׁמֹת nomen proprium Ἰσιμοῦθ Ezech. xxv. 9. ¹⁷ Prior scriptura est in Ald., Codd. III (cum -τιμ), VII (cum -τείν), 15 (cum -σαττειμ), 16, 18 (cum -σαττιμ), alii, Vet. Lat. (cum Bel-sattun); posterior in Comp. (cum -τιμ), 44 (cum -σαττιμ), 53 (cum -σασαττειμ), 56 (cum -σσεττειμ), alii. Hieron.: Abel-sittim.

¹⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, 16, 18, 19, alii. Cf. Hex. ad Jos. xxi. 4. ¹⁹ Sic sine aster. Codd. X (cum δ κλ. in marg.), Lips. (idem), 44 (sine artic.), 75 (cum ἔσται αὐτοῦ), 85 (ut X), 130 (idem), Arab. 1, 2. Cod. 54: ἐκεῖ ἔσται αὐτοῦ ἡ κληρονομία.

²⁰ Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Arab. 1, 2. Idem verba οὗς ἐπάταξε κύριος post ἔθαπτον transp. iuxta ordinem Hebraeum. ²¹ Iidem. ²² Cod. IV.

²³ Idem. Sic sine aster. (om. ²⁴ Cod. IV. ²⁵ Idem. Sic sine aster. (om.

υἱοῖς) Cod. 58. ²⁶ Cod. IV, Arab. 1, 2. Sic sine aster. Codd. 15, 58. ²⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.). Vox deest in Codd. 55, 106, Arm. 1. ²⁸ Cod. IV (om. πάντας ante τοὺς κ., cum Comp.; Ald., Codd. III, VII, 15, 16, alii, Arm. 1), obelo a correctore appicto. Arab. 1, 2: ~ τοὺς κατ. τὴν γῆν⁴.

²⁹ Sic cum obelo Grabius. Pronomen deest in Codd. IV (qui pergit ἐν κλήρῳ αὐτῶν), 82, Arm. 1 (in textu). ²⁰ Cod. IV (cum notis ex corr.). Pronomen abest a Comp., Codd. III, VII, 28, 29, alii. ²¹ Cod. IV.

CAP. XXXIV. ¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. Lips. (cum ἔστιν), 58. ² Sic Codd. 30, 44, alii (inter quos 85, 130), Vet. Lat. ³ Codd. 85, 130. ⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: ~ Βηλὰ ✕ καὶ συγκρούσει:), Arab. 1, 2 (cum ✕ et dividetis), et sine notis Comp. (cum Βηλ), Ald., 53, 56 (ut Comp.), 58 (om. Βηλὰ), 108, 118. In textu vulgari Βηλὰ om. Cod. 82, Vet. Lat. ⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19 (sine αὐτῶν), 44, 54, alii, Arab. 1, 2. Vet. Lat. (bis): per domos pagorum suorum. ⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁷ Sic Cod. IV (cum metobelo tantum), Arab. 1, 2. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 44, 58. ⁸ Sic Cod. IV (cum ✕ αρχον (sic) ἓνα:), et sine aster. (cum ἄρχ. ἓνα in marg.) Cod. 130. ⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. VII.

20. **בְּנֵי שְׂמֵעוֹן**. O'. (X) *υἱῶν* (4) *Συμεῶν*.¹⁰
שְׂמֵעוֹן. O'. *Σαλαμῆλ*. 'A. Σ. *Σαμουήλ*.¹¹
22. **בְּנֵי דָן**. O'. (X) *υἱῶν* (4) *Δάν*.¹²
25. **בְּנֵי זְבוּלֹן**. O'. (X) *υἱῶν* (4) *Ζαβουλών*.¹³
28. **בְּנֵי נֶפְתָּלִי**. O'. (X) *υἱῶν* (4) *Νεφθαλί*.¹⁴
29. **אֲלֵה אֲשֶׁר**. O'. *τούτοις*. *Alia exempl. οὔτοι οἷς* (s. *οὗς*).¹⁵
לְנַחַל. O'. *καταμερίσαι*. *Alia exempl. καταμετρήσαι*; *alia, κατακληρονομήσαι*.¹⁶

Cap. XXXIV. 2. **לָעָגוֹן** (4). X **דְּטִי** (4) **וְמַעֲיֵס**.¹⁷
 8. *καταμετρήσετε* **אֵיטוֹס** (4).¹⁸ 12. *διέξοδος* (X) **אֵיטוֹ** (4).¹⁹ 13. *δοῦναι* **אֵיטוֹ** (4).²⁰ **מָנַסְשָׁה** (4).²¹

CAP. XXXV.

2. **מִנְחַלָּת**. O'. *ἀπὸ τῶν κλήρων*. *Schol. μερίδων, κτήσεων*.¹
וּמִבְּרָשָׁה. *Et pascu suburbana*. O'. *καὶ τὰ προάστεια* ("Ἄλλος· *πλάτῃ*)².
3. **וּמִבְּרָשֵׁיהֶם**. O'. *καὶ τὰ ἀφορίσματα* (Θ. *ἀποβλήματα*. "Ἄλλος· *εὐρύχωρα*³) *αὐτῶν*.
וְלִכְלֵחַ וְלִכְרֶשֶׁת. *Et opibus* (*gregibus eorum, et omnibus animalibus eorum*). O'. X

- καὶ τῇ ὑπάρξει αὐτῶν* (4), *καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν*.⁴
4. **הָלֵף**. O'. *δισχιλίους*. "Ἄλλος· *χιλίους*.⁵
5. **וּמִדְּתָם**. O'. *καὶ μετρήσεις* ("Ἄλλος· *καταμετρήσεις*)⁶.
בְּמַחֲמָה **וּמִפְּתָח** (*in primo loco*). O'. X **עַל** (4) **דִּישְׁחִילָיוּס** **פְּהָיִס**.⁷
- בְּנָב**. O'. *τὸ πρὸς λίβα*. "Ἄλλος· *κατὰ νότον*.⁸
6. **וְעַל יְהִיָּה** **וְעַל יְהִיָּה**. O'. *καὶ πρὸς ταύταις* X **דְּוֹסֶט** (4).⁹
7. **וְעַל יְהִיָּה** **וְעַל יְהִיָּה**. O'. *καὶ τὰ προαστεία* (*alia exempl: ὄμορουντα*¹⁰) *αὐτῶν*.
11. **וְהִקְרִיָּתָם**. *Et praeeparabitis*. O'. *καὶ διαστελείτε* ("Ἄλλος· *ἀφορίσατε*¹¹).
עִיר מְקַלָּט. *Urbes asyli*. O'. X **פְּלֵיִס** (4) **פְּנִיגָדֵי**.¹²
14. **עִיר מְקַלָּט**. O'. X **פְּלֵיִס** (4) **פְּנִיגָדֵי**.¹³
23. **רָעָתוֹ**. *Malum ejus*. O'. *κακοποιῆσαι* ("Ἄλλος· *κακῶσαι*¹⁴) *αὐτόν*.
26. **עִיר מְקַלָּטוֹ**. O'. *τῆς πόλεως* X **תּוֹ** **פְּנִיגָדֵי** **אֵיטוֹ** (4).¹⁵
30. **כָּל-מִבְּחָה**. O'. *πᾶς πατάξας*. "Ἄλλος· *πάντα πατάξαντα*.¹⁶
וְעַל יְהִיָּה **וְעַל יְהִיָּה** **וְעַל יְהִיָּה**. O'. *διὰ* X **סְטוֹמָטוֹס** (4)¹⁷ **מַרְטִירֹוֹן** **פְּנִיגָדֵי** (*alia exempl.*

¹⁰ Sic sine aster. Cod. IV, Arab. 1, 2. ¹¹ Cod. 108. Sic in textu Comp. ¹² Sic sine aster. Codd. 44, 54, alii, Arab. 1, 2. ¹³ Sic sine aster. Codd. IV, 58. ¹⁴ Sic sine aster. Codd. IV, 16, 28, 30, alii (inter quos 58, 85, 130). ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VIII, X, XI, Lips., 15, 16 (cum *oús*), 18 (idem), alii. *Vet. Lat.: hi sunt quibus*. ¹⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, VII, 29, 53, 130 (in marg.); posterior in Codd. X (in marg.), 15, 16, 28, aliis (inter quos 85, 130). ¹⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.). Arab. 1, 2: **עַל** **וְעַל** (*eris*) **דִּישְׁחִילָיוּס** (4). *Vox λέγων non reperitur in libris Graecis, excepto Cod. IV.* ¹⁸ Idem (cum *autás*). Arab. 1, 2: *καταμ.* **וְעַל** (4). ¹⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 58, Arab. 1, 2. ²⁰ Cod. IV (qui pingit: **אֵיטוֹ** **אֵיטוֹ**). *Pronomen deest in Codd. 57, 129.* ²¹ Cod. IV (cum metobelo tantum), Arab. 1, 2. *Deest in Cod. 82.*
 CAP. XXXV. ¹ Cod. 130 in marg. ² Idem. ³ Cod. 130 in marg.: *εὐρύχωρα*. Θ. *ἀποβλήματα*. Cod. 108: Θ. *καὶ*

τὰ ἀποβλ. αὐτῶν. ⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: X *καὶ τῇ—τετράποσιν αὐτῶν*), et sine aster. Cod. 58. Arab. 1, 2: X *et bestis illorum*. ⁵ Sic in textu (cum *χελ.*) Cod. IV. ⁶ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. ⁷ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. ⁸ Cod. 130 in marg. *Ad λίβα* Cod. 85 in marg.: *νότον*. Cf. ad Cap. xxxiv. 3. ⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 58, 59. ¹⁰ Sic Codd. X (in marg.), Lips. Sic pro *ὄμορα* (v. 5) Codd. 19 (cum *ὄμορουντα*), 108 (idem), 118. ¹¹ Cod. 130 in marg. ¹² Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. ¹³ Sic Cod. IV (cum *πδλς*). ¹⁴ Sic in textu Codd. 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *κακοποιῆσαι* in marg.). ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Cod. 15, Arab. 2. ¹⁶ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 44, 54, alii. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum X *ψυχην δια* (sic) super X *στοματος* a corr. superscripto), et sine aster. Codd. 15, 130 (cum *διὰ στόματος* in marg.).

- φονεύσει¹⁸) τὸν φονεύσαντα. Ἄλλος ἐπὶ ῥή-
ματι μαρτύρων φονευθήσεται ὁ φονεύσας.¹⁹
32. לָנוּס. Ο'. τοῦ φυγεῖν. Alia exempl. τοῦ μὴ
φυγεῖν.²⁰
33. בְּדָם אֲחֵי. Ο'. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος. Ἄλ-
λος πλὴν ἐν τῷ αἵματι.²¹

Cap. XXXV. 6. καὶ τὰς πόλεις ✕ ἄς ἄ-
σετε.²² 8. πόλεων ✕ αὐτοῦ ἄ.²³ 10. ✕ ὅτι ἄ
ὑμεῖς.²⁴ 11. — πᾶς ἄ.²⁵ 12. — τὸ αἷμα ἄ.²⁶ 15. αἰ
(✕) ἐξ (ἄ) πόλεις.²⁷ 21. χεῖρι ✕ αὐτοῦ ἄ.²⁸ — θα-
νάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων ἄ.²⁹ 25. ἀπὸ ✕ χει-
ρὸς ἄ τοῦ ἀγχιστεύοντος.³⁰ οὐ κατέφυγεν ✕ ἐκέῖ ἄ.³¹
32. ✕ καὶ ἄ οὐ λήψεσθε.³² — ὁ μέγας ἄ.³³ 33. τοῦ
ἐκχέοντος (✕) αὐτὸ (ἄ).³⁴ 34. ἐφ' ἧς (✕) ὑμεῖς (ἄ)
κατοικεῖτε.³⁵

CAP. XXXVI.

2. וְאֵלֶיךָ. Ο'. καὶ τῷ κυρίῳ (✕) μου (ἄ).¹
3. מִבְּנֵי שְׁבַטֵי. Ο'. ✕ τῶν υἱῶν ἄ τῶν φυλῶν.²

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, Lips., 15, 16, alii, Vet. Lat. ¹⁹ Cod. 130 in marg. ²⁰ Sic Codd. X (in marg.), Lips. (idem), 44, 54, alii. Procop. in Cat. Niceph. p. 1412: Γράφεται τῶν ἀντιγράφων ἐν ἐνόις, μὴ φυγεῖν. Severus in Cat. Niceph. ibid.: Τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει τὸ μὴ.
²¹ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xiv. 30. ²² Cod. IV (qui male pingit: ✕ καὶ τὰς (corrector add.): πόλεις ✕ ἄς: δώσετε). Sic sine aster. Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ²³ Cod. IV (cum notis ex corr.).
²⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 32, 44, alii. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1, 2. ²⁶ Cod. IV, Arab. 1 (cum cuneolo tantum). ²⁷ Sic sine aster. Codd. IV, 58 (om. πόλεις), 128, Arab. 1, 2. ²⁸ Cod. IV, teste Holmesii amanuensi.
²⁹ Idem. Haec desunt in Comp., Codd. 44, 53, 58, alii. ³⁰ Idem. Arab. 1, 2: ✕ ex manu. ³¹ Idem. ³² Idem (cum ✕ καὶ οὐ: manu 1ma). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 75, 108, 118, Arab. 1, 2, Arm. 1. ³³ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ³⁴ Sic sine aster. Codd. IV (cum ἐκχέοντος), 58, Arab. 1, 2. ³⁵ Sic sine aster. Codd. IV, 58.

3. וְאֵלֶיךָ. Ο'. ὁ κλήρος (Ἄλλος ἢ μερίς³) αὐτῶν.
5. וְאֵלֶיךָ. Ο'. οὐτως. Ἄλλος ὀρθῶς.⁴
6. מִבְּנֵי חַתְּוֹשָׁתַיִם. Ο'. ἐκ τοῦ δήμου ✕ τῆς φυ-
λῆς ἄ.⁵
8. מִבְּנֵי חַתְּוֹשָׁתַיִם. Ο'. τῶν ἐκ τοῦ δήμου ✕ τῆς
φυλῆς ἄ.⁶
9. וְדַבְּרוּ מִשְׁפָּחָתִי. Ο'. προσκολληθήσονται ✕ αἱ φυ-
λαί ἄ.⁷ Alia exempl. προσκολληθήσονται τῇ
ἐαυτοῦ φυλῇ.⁸
10. וְאֵלֶיךָ. Ο'. ἐν τρόπον. Ἄλλος καθά.⁹
11. וְאֵלֶיךָ. Ο'. Vacat. ✕ εἰς γυναῖκας ἄ.¹⁰
12. מִבְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ἐκ τοῦ δή-
μου τοῦ Μανασσή υἱῶν Ἰωσήφ. Alia exempl.
ἐκ τοῦ δήμου υἱῶν τοῦ Μανασσή υἱοῦ Ἰωσήφ.¹¹
13. וְאֵלֶיךָ. Ο'. Vacat. ✕ πρὸς τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ ἄ.¹²

Cap. XXXVI. 1. — καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἐε-
ρέως ἄ.¹³ 13. — καὶ τὰ δικαιώματα ἄ.¹⁴

Cap. XXXVI. ¹ Sic sine aster. Codd. IV, 58, 59, 128. In aliis libris est τῷ κ. ἡμῶν. ² Sic Cod. IV. ³ Cod. 130 in marg. Cf. ad Cap. xxxv. 2. ⁴ Sic in textu Cod. XI, Arab. 1, 2. Crediderim esse Symmachii, coll. Hex. ad Exod. x. 29. 4 Reg. vii. 9. Hieron. recte. ⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 58, 128, Arab. 2. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1 (uterque cum metabelo post τοῦ πατρὸς αὐτῆς), et sine aster. Arab. 2. ⁷ Sic Cod. IV (qui male pingit: — αἱ φυλαί:), et sine aster. Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum al. φ. τῶν υἱῶν Ἰσρ. in marg.). Post ἕκαστος Arab. 1, 2 inferunt: ✕ ex tribubus filiorum Israel, om. in fine oi υἱοὶ Ἰσρ. ⁸ Sic Codd. 44, 54, alii. Vet. Lat.: adhaerebit et tribui filiorum Istrahel. ⁹ Cod. 58 in textu. Est Aquilae usus, coll. Hex. ad Exod. ii. 14. Psal. xxxii. 2. Amos ii. 13. ¹⁰ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. IV, XI, 58, 85, Arm. 1. ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2. In fine v. post τοῦ πατρὸς αὐτῶν Cod. 85 in textum infert: εἰς γυναῖκας ἐκ τοῦ δ. υἱῶν M. υἱοῦ Ἰωσήφ. ¹² Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 58. ¹³ Cod. IV (cum ἐναντίον), Arab. 1, 2. ¹⁴ Idem. Haec desunt in Cod. 58.

DEUTERONOMIUM.

IN LIBRUM DEUTERONOMII

MONITUM.

“DEUTERONOMII paucissimas lectiones dederat Drusius, quas hic multis partibus auctiores proferimus, usi maxime Cod. Basiliensi, qui longe plura quam alii [excepto Coisliniano, in hac parte operis bonarum lectionum feracissimo] suppeditavit; etsi in Pentateucho, ubi scilicet eadem plerumque repetuntur, ac saepe longa series nominum priorum, tribuum, et familiarum contextitur, multo pauciores interpretationes observent MSS. nostri, quam in aliis Scripturae libris. Praeter Basiliensem, adhibuimus item codices et libros editos qui sequuntur.

“Codicem Regium 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“[Cod. Reg. 2240. Vid. ad Cap. xxxiv. 7.]

“Eusebium et Hieronymum de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“[Eusebium in Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xxxii. 43.]

“[Hieronymum in Commentariis in Epist. ad Galatas, Opp. Tom. VII, p. 435. Vid. ad Cap. xxi. 22, 23.]

“Theodoretum editum anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 256–298 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopium in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Agellium in Canticum Deuteronomii.

“Editionis Romanae et Drusii lectiones.”—MONTEF.

E subsidiis quae nos in hoc libro ornando vel primum, vel denuo et diligentius tractavimus, praecipua sunt:

IV. Sarravianus, a Tischendorffo editus. Continet Cap. iv. 11–26, vii. 13–xvii. 14, xviii. 8–xix. 4, xxviii. 12–xxx. 11.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. i. 1–xxviii. 63, xxix. 14 ad finem.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
 58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
 85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
 128. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.
 130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Post Cap. v. 16 lectiones trium interpretum non amplius memorantur.
 Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79. Continet tantum Cap. i. 1-12.
 Veron. Psalterium cum Canticis Graeco-Latinum Veronense a Josepho Blanchino editum.

His diebus Bar Hebraei Scholia in Deuteronomii Capp. xxxii—xxxiv edidit et commentatus est Doctor R. Schroeter in *Zeitschrift der Deutschen-morgenl. Gesellschaft*, Tom. XXIV, pp. 505, 546. Praeterea pauculas trium interpretum in hunc et praecedentem librum lectiones, ab Holmesio e dictis Scholiis Latine tantum excerptas, nos ad Bar Hebraei codices in Museo Britannico et Bibliotheca Bodleiana asservatos exigendas curavimus.

Versio Deuteronomii Syro-hexaplaris hodie aut penitus intercidit, aut certe ex hominum conspectu evanuit. Sed feliciter evenit, ut Deuteronomii partem fere dimidiam, quae in deperdito Codice Masiano contineretur, ipse libri possessor ANDREAS MASIUS, in *Criticorum Sacrorum* Tomi I Parte II, accuratissima analysi et perpetuo commentario tam clare exposuerit et illustraverit, ut tantum non versionem integram publici juris fecisse appareat. Codex continebat Cap. xvii. 1 (*μόσχον ἢ πρόβατον*)—xxvi. 9 (*καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν*), xxviii. 29 (*ἔσται — σοὶ ὁ βοηθῶν*)—xxxiv. 12. Lectiones, tam textuales quam marginales, plerumque ipsas Syriacas caractere Hebraeo sine punctis imitatas, est ubi Latine tantum versas, excerptis Masius, facta praeterea asteriscorum et obelorum, quotquot in codice reperti sint, mentione, licet in nominibus harum notarum Origenianarum ponendis nescio an scriba codicis an editor ejus paulo negligentius versatus fuisse videatur. Quod reliquum est, ex his desideratissimi codicis reliquiis amplissimum tum trium interpretum tum ipsius versionis Syro-hexaplaris lectionum spicilegium, quod nunc primum Hexaplorum amplificationi et perfectioni inserviat, lucrati sumus.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT I.

1. סוּף מוֹל בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף. *In regione campestri e regione Syph.* Ο'. πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς [θαλάσσης].¹ 'A. [Σ.] ἐν τῇ ὄμαλῃ [τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης].²
- וּבְיַרְדֵּן הַפֶּלֶא. Ο'. ✕ και ἀναμέσον ἄ Τοφὸλ.³
- וּבְיַרְדֵּן הַפֶּלֶא. Ο'. και Αὐλών (potius αὐλών⁴). 'A. Σ. Ἀσηρώθ.⁵
- וּבְיַרְדֵּן הַפֶּלֶא. Ο'. και καταχρύσεια. 'A. (και) ἰκανόν.⁶
3. בְּנֵי אֱלֹהִים. Ο'. μιᾶ. "Ἄλλος· πρώτη.⁷
- וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. πρὸς πάντας ἄ⁸ υἱούς (Ο'. 'A. Σ. Θ. τοὺς υἱούς⁹) Ἰσραήλ.
6. רַב־לֶכֶם. Ο'. ἰκανούσθω ὑμῖν. "Ἄλλος· πολὺ ὑμῖν.¹⁰
7. הַר הָאֱמֹרִי. Ο'. εἰς ὄρος ("Ἄλλος· εἰς γῆν¹¹) Ἀμορραίων.
- וְשִׁכְנֵי. *Accolas ejus.* Ο'. τοὺς περιόικους ("Ἄλλος· οἰκοῦντας¹²). 'A. γείτονας.¹³
- בְּעֶרְבָה. Ο'. ἀραβία. 'A. ἐν ὄμαλῃ. Σ. ἐν τῇ πεδιάδι. Θ. ἐν δυσμαῖς. Σ. πάλιν ἐν τῇ ἀοικῆτῳ.¹⁴
- וּבְנֵיבָב. Ο'. και πρὸς λίβα ("Ἄλλος· νότον¹⁵).
- הַיָּם וּבְחֹף הַיָּם. *Et in litore maris.* Ο'. και παράλιαν ✕ θαλάσσης ἄ.¹⁶
8. בָּאֵר. Ο'. εἰσπορευθέντες (alia exempl. εἰσελθόντες¹⁷). "Ἄλλος· πορευθέντες.¹⁸
9. תִּשָּׁפ. Ο'. φέρειν. 'A. αἶρειν.¹⁹

CAP. I. ¹ Vox θαλάσσης abest a Codd. II, III, VII, X (sed habet in marg.), XI, Lips., 16, 18, aliis. ² Nobil., et Cat. Niceph. p. 1422: ἄκ. και Σύμ. ἐν τῇ ὄμαλῃ τῆς ἑ. θ. οὕτως [οὕτω γάρ Niceph.] καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας και Ἰουδαίας ὀρέων. Cod. X affert: 'A. ἐν ὄμαλῃ (sic); Lips.: ἄκ. ἐνομαλεί (sic): hic autem ad τῆς ἐρυθρᾶς in marg. notat: τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· οὕτως καλεῖται κ. τ. ἑ. ³ Sic Arab. 1, 2 (uterque cum ✕ και Τοφὸλ), et sine aster. Codd. 18, 44, 58, alii. ⁴ Cod. VII pingit αὐλών; de ceteris nihil compertum habemus. ⁵ Cod. 108. ⁶ Codd. X, Lips. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. ⁸ Sic cum obelo Arab. 1, 2. Vox deest in Codd. 32, 44, aliis, Arm. 1. ⁹ Cod. 85 (non, ut Montef. exscripsit, Ο'. 'A. Σ. Θ. πρὸς πάντας υἱούς). Articulus est in Codd. VII, 32, 44, aliis, Arm. 1. In fine v. Grabijs ex Arab. 1, 2 edidit:

✕ πρὸς αὐτούς, quae verba in nullo libro Graeco desiderantur. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85 (cum εἰς τὸ ὄρος in textu, et εἰς τὴν γῆν in marg.), 130. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹³ Codd. X, Lips. (cum γείτονας). ¹⁴ Euseb. in Onomastico, p. 46. Hieronymi versio est: "Araba. Hanc, ut supra Aq. transtulit planam; Sym. interdum *campestrem*, interdum *inhabitabilem*; Theod. *occidentalem*." Cf. ad Cap. iv. 48. Ad h. l. Cod. 108 affert: 'A. ἐν ὄμαλῃ. Θ. ἐν δυσμαῖς. ¹⁵ Cod. 130 in marg. ¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58 (cum θαλάσσαν), 74, 76, 106, 134. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130). ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 75. ¹⁹ Codd. X, Lips. Sic Cod. 108 ad v. 12, ubi

10. כְּכֹכְבֵי. Ο'. ὡσεὶ ("Ἄλλος καθὼς²⁰) τὰ ἀστρα.
 לָרֵב. Ο'. τῶ πλῆθει. "Ἄλλος· εἰς πλῆθος.²¹
12. וְכִשְׁמֵן. Ο'. καὶ τὴν ὑπόστασιν ('Α. τὸ ἄρμα.
 Σ. τὸ βάρος²²) ὑμῶν. "Ἄλλος· τὰς ἄρσεις.²³
- וְרִיבָנָם. Ο'. καὶ τὰς ἀντιλογίας ('Α. δικασίαν²⁴) ὑμῶν.
14. וְפִרְתָּהּ. Ο'. ἐλάλησας. "Ἄλλος· εἶπας.²⁵
15. וְשָׁבְתִי אֶשְׁרֵי תַתְּ-רֵקְנִי. Ο'. καὶ ἔλαβον
 (alia exempl. add. τοὺς ἀρχιφίλους²⁶) ἐξ ὑμῶν.
- וְשָׁבְתִי. Ο'. τοῖς κριταῖς ὑμῶν. "Ἄλλος·
 εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν.²⁷
17. מִכֶּם. Ο'. ἀφ' ὑμῶν. Σ. ὑπὲρ ὑμᾶς.²⁸
21. עָלָה. Ο'. ἀναβάντες. "Ἄλλος· διαναβάντες.²⁹
22. נָבֵא. Ο'. εἰσπορευσόμεθα. "Ἄλλος· εἰσελευσόμεθα.³⁰
23. כְּבִיעֵי. Ο'. ἐναντίον ("Ἄλλος· ἐνώπιον³¹) μου.
24. עַד-נַחֲלִי. Ο'. ἕως φάραγγος ('Α. χειμάρρου³²).
25. וַיִּשְׁבוּ אֶתְנוּ רָבָר. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐπέστρεψαν ἡμῖν ῥῆμα 4.³³

26. וְהָיָה יְדִי-פִי תַתְּ-רֵקְנִי. Ο'. ἀλλ' (Aliter: Ο'.
 καί,³⁴ Σ. Λοιποὶ ἀλλ' ἤ³⁵) ἠπειθήσατε τῶ
 ῥήματι κυρίου. 'Α. (καὶ) προσηρίσατε... Θ.
 (ἀλλ' ἤ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.³⁶
28. וְרָם. *Ei procerum*. Ο'. ✕ καὶ πολὺ 4³⁷ (alia
 exempl. add. καὶ ἰσχυρὸν³⁸) καὶ δυνατώτερον.
30. וַיִּבְיֵי. Ο'. Vacat. ✕ κατ' ὀφθαλμοὺς
 ὑμῶν 4.³⁹
31. הָשִׁיבָה. *Gestavit te*. Ο'. τροφοφορήσει (potior
 scriptura ἐτροφοφόρησε⁴⁰) σε. Alia exempl.
 ἐτροφοφόρησέ σε.⁴¹ 'Α. ἦρέν (σε).⁴² Σ. ἐβάστασεν (σε).⁴³
- וְהָיָה אִישׁ-אֶשְׁרֵי רֵקְנִי. Ο'. ὡς εἶτις (alia
 exempl. ὡσεὶ⁴⁴) τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν
 υἱὸν αὐτοῦ. 'Α. ὡσεὶ ἄραι... Σ. βαστάσαι...⁴⁵
32. הָיָה רֵקְנִי. Ο'. καὶ ἐν τῶ λόγῳ ("Ἄλλος·
 ῥήματι⁴⁶) τούτῳ.
33. לָתֹר. *Ad exquirendum*. Ο'. ἐκλέγεσθαι. 'Α.
 κατασκοπήσαι.⁴⁷

tamen pro אֶשְׁרֵי, Ο'. δυνήσομαι φέρειν, Aquila proculdubio edidit ἀρῶ. ²⁰ Cod. 85 in marg. ²¹ Sic in textu Cod. 71. Post προσθείη ὑμῖν (v. 11) Cod. 129 add. εἰς πλῆθος. ²² Codd. VII (sine articulis), X, Lips., 58 (sine nom.), 85 (qui duo posteriores ad τὸν κόπον ὑμῶν (וְרִיבָנָם) male referunt. Cf. Hex. ad Jesai. i. 14). ²³ Cod. 58 in marg. (ad τὸν κόπον). ²⁴ Codd. X, Lips. (uterque cum δικασία). Cf. Hex. ad Jud. xii. 2. Psal. xvii. 44. xxx. 21. Jesai. xli. 21. lviii. 4. ²⁵ Cod. 85 in marg. ²⁶ Sic Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 24. ²⁷ Cod. 71 in textu: τοῖς κρ. ὑμῶν εἰς τὰς φ. ὑμῶν. Haec, εἰς τὰς φ. ὑμῶν, post συννετοὺς inferunt Comp., Codd. 19, 56, 108, 118. ²⁸ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: ὑπὲρ ὑμᾶς σκληρόν. ²⁹ Sic in marg. Cod. 85 (non, ut Montef., διαβάντες); in textu autem Cod. 130. ³⁰ Sic in marg. Codd. X (cum εἰσευσόμεθα), 85. ³¹ Sic in textu Codd. III, VII, X (cum ἐναντι in marg.), XI, 15, 16, alii (inter quos 85 (cum ἐναντίον in marg.)), 130). ³² Cod. X. ³³ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 44 (sine ἡμῖν), 74, 76, 106, 134. Cod. 130 in marg.: α (sic), quod fortasse notat Symmachi et Aquilae lectionem non appositam. ³⁴ Sic Comp., Codd. II, XI, 16, 19, alii (inter quos 85 (cum ἀλλ' in marg.)), 130). ³⁵ Cod. 130. ³⁶ Codd. X (cum 'Α. προσηρίσατε tantum), 85, 130 (cum Σ. pro Θ.). Duo

posteriores ad v. 27, καὶ διεγογγύσατε (sic), lectiones referunt. Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11. lxxvii. 17. Ezech. v. 6. ³⁷ Arab. 1, 2, vertente Holmes: et multa ✕ numero et multitudinē. Haec, καὶ πολὺ, desunt in Codd. XI, 58. ³⁸ Sic Codd. 19 (om. καὶ ante δυνατώτερον), 44, 54, alii. ³⁹ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. III (manu 2da, cum αὐτῶν pro ὑμῶν), 15, 44 (cum ἡμῶν), 58, 74, 76, 106, 134. ⁴⁰ Sic Ald., Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. Lectio vulgaris auctoritate prorsus destituta est, nisi forte in Codd. 46, 56, 83, quantum ex silentio Holmesii colligi potest, legatur. ⁴¹ Sic Comp., Codd. 19, 29, 32, alii, et Origen. in Cat. Niceph. p. 1427. ⁴² Cod. X. ⁴³ Cat. Niceph. ibid. Procop. in Octat. p. 435: "Sym. portavit ait." ⁴⁴ Sic Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Cat. Niceph. ibid.: 'Ὡσεὶ τροφοφορήσαι, ἄκ. ὡσεὶ ἄραι, Σ. ἐβάστασεν [scil. pro praecedenti ἐτροφοφόρησε] ἡμῖννευεν. 'Ωριγένης δὲ ἐν ταῖς εἰς τὸν 'Ιερειμίαν ὀμλίαις κ. τ. εἰ. Plenius, sed minus probabiliter, Nobil.: 'Α. ὡσεὶ ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν. Σ. βαστάσαι. Tam addendo quae omittendo peccat Gallandi Bibl. Patrum, in *Appendice* ad T. XIV, p. 8: ἄκ. ὡσεὶ ἄραι (sic) τροφὸς τὸν υἱὸν ἐβάστασεν ἡμῖννευεν. 'Ωριγένης δὲ κ. τ. εἰ. ⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, 130. ⁴⁷ Cod. X.

35. הַדֹּר הָרַע הַזֶּה. O'. Vacat. ✕ ἡ γενεὰ ἡ
 πονηρὰ αὕτη ⁴⁸.
 תַּנְשַׁעְתִּי לְתַת. O'. ὄμοσα ✕ τοῦ δοῦναι ⁴⁹.
 36. וּזְלַתִּי. O'. πλήν. 'A. παρεκτός.⁵⁰
 וַעֲנֵן אֲשֶׁר מִלֵּא. O'. διὰ τὸ προσκείσθαι ('A.
 πληρῶσαι⁵¹) αὐτόν.
 38. וְהוֹשַׁע. O'. Ἰησοῦς. 'A. Ἰησοῦς.⁵²
 יִתְּנָהּ. Possidendam distribuet eam. O'.
 κατακληρονομήσει (alia exempl. κατακληροδο-
 τήσει⁵³) αὐτήν.
 39. וְנִשְׁפַּכְם אֲשֶׁר אֶמְרַתֶּם לְבָנֵי הַיְהוּדָה. O'. Vacat.
 ✕ 'A. και τὰ παιδιά ὑμῶν ἃ εἶπατε ἐν διαρ-
 παγῇ ἔσεσθαι.⁵⁴ "Αλλος· και ὁ ὄχλος ὑμῶν
 ὄν ὑμεῖς εἶπατε, εἰς διαρπαγὴν ἔσται.⁵⁵
 40. וְיָאֲתָם פְּנֵי לְכָם וְסָעוּ הַמִּדְבָּרָה. O'. και ὑμεῖς
 ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε ("Αλλος· ἀνέ-
 βητε.⁵⁶ Οἱ λοιποὶ ἀπήρατε⁵⁷) εἰς τὴν ἔρημον.
 'A. και ὑμεῖς νεύσατε αὐτοῖς, και ἀπάρατε τὴν
 ἔρημον. Σ... ἀναστρέψαντες ἀπάρατε εἰς τὴν
 ἔρημον.⁵⁸
 41. וַתִּחַזְּרוּ. Et cinxistis vos. O'. και ἀναλα-

- βόντες. 'A. και ἐζώσασθε.⁵⁹ Σ. Θ. και περι-
 ζωσάμενοι.⁶⁰
 41. וְהָיִינוּ לְעֹלָה. Et leviter egistis ascendendo.
 O'. και συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε ("Αλλος·
 ἀνέβητε⁶¹). 'A. (και) ὁμοσήσαντες..⁶²
 43. וְהָיִינוּ. Et insolenter egistis. O'. και παρα-
 βιασάμενοι. "Αλλος· και ὑπερηφανήσατε.⁶³
 45. וְהָיִינוּ. O'. προσέσχεν. "Αλλος· ἐνωτίσατο.⁶⁴
 46. וְשָׁבַתְיָ. O'. ἐνεκάθησθε. "Αλλος· ἐμείνατε.⁶⁵
 Cap. I. 19. (✕) κύριος ⁶⁶ 30. ↪ αὐτοῦς ⁶⁷
 31. ἐν τῇ ἐρήμῳ ↪ ταύτη ⁶⁸ 35. (↪) ταύτην (4).⁶⁹
 41. ↪ τὸ θεοῦ ἡμῶν ⁷⁰ ↪ ἡμῖν ⁷¹ 46. ↪
 ποτέ ⁷².

CAP. II.

4. שָׂעִיר. O'. Σηείρ. Schol. τριχωτός.¹
 5. אַל-תִּתְּנוּ בָּם. Ne bellum ineatis cum iis. O'.
 μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς (↪) πόλεμον 4.
 "Αλλος· μὴ ἐρίσητε ἐν αὐτοῖς. "Αλλος· μὴ
 παροξυνθήτε πρὸς αὐτούς.²
 עַד מִן-רַגְלֵי. Ne locum quidem qui calce-

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. X (sine αὕτη), 44, 74, 76, 106, 134. Arab. 1, 2: ✕ generationis hujus. ⁴⁹ Arab. 1, 2: ✕ dare. Sic sine aster. Arm. 1. ⁵⁰ Cod. X. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. ⁵³ Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum -νομίσει in marg.), XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ⁵⁴ Cod. X (cum λείπετε pro ἃ εἶπατε). Sic sine notis Ald., Codd. III (cum ἔσεσθε), 16 (cum εἰς ἀρπαγὴν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85, 130), Arab. 1, 2. ⁵⁵ Sic in textu Cod. 58. Ad ὄχλος cf. Hex. ad Gen. xvii. 12. ⁵⁶ Sic in marg., teste Montef., Codd. X, 85, dissentiente Holmesio, qui exscripsit: "ανεβητε 55. αναβητε (sic) margo X, 85." ⁵⁷ Cod. 108 (non, ut Holmes, οἱ ὄ). ⁵⁸ Codd. 85, 130 (in quo prior lectio anonyma est), uterque cum ἐπάρατε, quod e Cod. 108 emendavimus. Praeterea Aquilae usus (de quo cf. Hex. ad Gen. xii. 9. xliii. 24) postulare videtur ἔρημόνδε. ⁵⁹ Cod. X. ⁶⁰ Codd. 108, 130 (qui confuse affert: Σ. Θ. περιζωσάμενοι ἀνέβητε). ⁶¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 55, 75 (cum ἀνέβηται). ⁶² Cod. X. ⁶³ Hanc lectionem alteri praemittunt Comp., Codd. 53, 56. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. l. 29. (Forma insolentior ὑπερηφανείν legitur Neh. ix. 10

in LXX.) ⁶⁴ Cod. X in marg. ⁶⁵ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad Gen. xiii. 12. Jerem. xxxvii. 21. xxxviii. 2. ⁶⁶ Vox deest in Cod. 71. "Subjungit signum hexaplae finale sine initiali Arab. 1."—Holmes. ⁶⁷ Deest in Cod. 58. Arab. 1, 2: ↪ hostes vestros. ⁶⁸ Arab. 1, qui male pingit: ↪ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτη 4. ⁶⁹ Deest in Codd. 16, 28, 30, aliis, Arm. 1. Obelo jugulavit Grabius. ⁷⁰ Arab. 1, 2. ⁷¹ Arab. 2. Deest in Codd. 52, 56. ⁷² Arab. 1, 2.
 CAP. II. ¹ Cod. X in marg., teste Holmes., qui notat: "Huc refert, sed ad Ἡσαῦ erat forte referendum." Immo, τριχωτός ἐρμηνεύεται Σηείρ, teste Euseb. in Onomastico, p. 336, unde emaculari potest notula Montefalconii in *Append.* ad h. l.: "Coislin. ad marg. τριχωτός a τριχίους [sic enim imprimendum erat, non 'A. τριχίους]." Mox ad και εὐλαβηθήσονται (אֲשֶׁר יִתְּנָהּ) Cod. VII in marg. manu 2da: και παραφυλαχθήσασθε, quod Symmachum sapit. Cf. Hex. ad Jon. ii. 8. ² Cod. 130 in marg. (cum scriptura ἐρρηγήτε (sic), non, ut Holmes. oscitanter descripsit, ἐρρωσθήτε). Ad priorem lectionem, quae Aquilae esse videtur, cf. Hex. ad Jerem. l. 24; ad posteriorem, Symmachi fortasse, cf. Hex. ad Prov. xxviii. 25. (In textu metobelus est in Arab. 1.)

- tur planta pedis. Ο. οὐδὲ βῆμα ✕ ἴχνους ✕ ποδός.³ Ἄλλος πάτημα ταρσοῦ ποδός.⁴
6. הַקָּדְשִׁים בְּכֶסֶף אֲרָגָה. Ο. ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν. Alia exempl. βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν.⁵ Ἄ. ἀργυρίου.⁶
7. אָדָּמָה. *Animum advertit.* Ο. διάγνωθι. Σ. ἐννοήθητι.⁷
- הַגְּדֹל. Ο. τὴν μεγάλην (Ἄλλος πολλήν⁸).
- הַזֵּה. Ο. ἐκείνην. Ἄλλος ταύτην.⁹
8. מִדְּבַר אֲרָגָה. Ο. ὄδον ἔρημον (Ἄλλος ὄρους¹⁰).
9. אֲרָגָה. Ο. τὴν Ἀροήρ (Ἄλλος Ἀσήρ¹¹).
12. יִרְשׁוּם. *Expulerunt eos.* Ο. ἀπόλεσαν (Ἄλλος ἐκληρονόμησαν¹²) αὐτούς.
13. אֲרָגָה. Ο. τὴν φάραγγα. Ἄλλος (τὸν) χεῖμαρρον.¹³
- וְזָרְעוּ אֲרָגָה. Ο. Vacat. ✕ καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρῆδ.¹⁴
14. עַד-הָאֵל. Ο. ἕως οὗ διέπεσε (Ἄ. ἐτελειώθη¹⁵).
- הַמְּקָרָב. Ο. ἐκ ✕ μέσου ✕ τῆς παρεμβολῆς.¹⁶
15. הַמְּקָרָב. Ο. ἐκ ✕ μέσου ✕ τῆς παρεμβολῆς.¹⁷
16. הַמְּקָרָב. Ο. ἐκ μέσου (Ἄ. ἀπὸ ἐγκάτου¹⁸) τοῦ λαοῦ.
18. אֲרָגָה. Ο. τὴν Ἀροήρ. Ἄλλος τὴν γῆν Ἀσήρ (s. Σηείρ).¹⁹
19. עַמּוֹן מִלְּבַיַּת מִלְּבַיַּת. Ο. καὶ προσάξετε ἐγγύς ((Ἄ.) ἐγγίσεις ἐναντίον²⁰) υἴων Ἀμμάν.
20. מִזְמוֹמִים. Ο. Ζοχομίν. Alia exempl. Ζομζομείμ (-μίμ, -μείν, -μίν).²¹
21. וְרַב יָרֵב. Ο. ἔθνος μέγα καὶ πολλὸν καὶ δυνατώτερον ὑμῶν (alia exempl. καὶ δυνατόν²²). Ἄ. λαὸς μέγας καὶ πολλὸς καὶ ὑψηλός.²³
23. עַד-עֲזָזָה. *Usque ad Gazam, Charphitotaei.* Ο. ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππαδοκεῖς. Ἄ. (ἕως) Ἀζαχαθωρείμ.²⁴
- הַמְּקָרָב. Ο. ἐκ Καππαδοκίας (Ἄ. Χαθθώρ²⁵).
24. הַחָל. Ο. ἐνάρχου. Ἄ. ἀρξαι.²⁶
25. הַחָל. Ο. ἐνάρχου δοῦναι. Ἄλλος ἀρξομαι δοῦναι.²⁷
- וְהָלוּ. *Et commovebuntur.* Ο. καὶ ὠδίνas ἔξουσιν (Ἄλλος φρίξουσιν²⁸).
26. קְדָמוֹת. Ο. Κεδαμῶθ (s. Κεδμῶθ). Ἄ. Σ. Θ. Καδημῶθ.²⁹
27. אֲלֵי. Ο. πορεύσομαι. Ἄλλος παρελεύσομαι.³⁰
30. בּוֹ. Ο. δι' αὐτοῦ. Ἄλλος διὰ τῶν ὀρίων αὐτοῦ.³¹

³ Ad βῆμα Cod. 108 in marg.: ἴχνους. Arab. 1: οὐδὲ βῆμα ✕ gressus ✕ ποδός; et sic sine aster. Arab. 2. Cf. Hex. ad Num. xx. 13. ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da.

⁵ Sic Codd. X, 44, 54, 55, 58, alii, Arm. 1. ⁶ Cod. X.

⁷ Cod. 108 (cum ἐννοήθ.). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85, 130 (cum πολλῶν); in textu autem Codd. 54, 75, 82. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Codd. III, VII (cum ἐκείνη in marg. manu 1ma), 15, 18, alii. ¹⁰ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Cod. 85.

¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. 108 in marg. ¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. II (cum Ζαρῆτ), III (cum Ζαρῆ), X (om. παρήλθομεν), 16 (cum Ζαδῆρ), 28 (cum Ζαρῆθ), alii. Cod. 106 in marg. manu recenti: καὶ διεπεράσαμεν τὴν φ. Ζαρῆδ. ¹⁵ Cod. X.

¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58, alii. ¹⁷ Sic Arab. 1, 2. Vox μέσου est in Ed. Rom., sed deest in Ald.,

Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Sic

in marg. Codd. 85, 130 (cum Σηείρ). Posteriori lectionem in textu habent Codd. 44 (cum Σηῆρ Ἀροήρ), 54 (cum Σηείρ), alii. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad Cap. iv. 6. ²¹ Sic Codd. III, X, 15, 28, 29, alii, Arab. 1, 2. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 5. Ad Ζομζομεί (sic) Cod. 130 in marg.: δυνατόν. ²² Sic Codd. X (in marg.), 15, 18, 44, alii, Arm. 1. ²³ Cod. 130 (cum καὶ μέγας pro μέγας καὶ).

²⁴ Cod. X. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Minus probabiliter Montef. ad ἡλ (v. 25) lectionem refert. ²⁷ Cod. 130 in marg. Arab. 1, 2: incipio dare. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. Scripturam Κεδμῶθ tuentur Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (ut videtur), 18, alii. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. VII, XI, 19, 29, alii. ³¹ Sic in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem

Cod. 30.

31. **חָלַל רֶשֶׁת לְרֶשֶׁת**. *Incipe occura (occupare), ut possideas*. Ο'. [καί] ἔναρξαι ✕ κλήρω ✕ κληρονομήσαι.³²

33. **לְפָנַי**. Ο'. πρὸ προσώπου ἡμῶν. Ἄλλος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.³³

34. **וְנָלַכְדָּר**. Ο'. καὶ ἐκρατήσαμεν ('Α. κατελαβόμεθα. Σ. ἐπορθήσαμεν³⁴).

וְנִחַרְמָר. Ο'. καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν ('Α. ἀνεθεματίσαμεν³⁵).

שָׂרִיד. Ο'. ζωγρίαν. 'Α. λείμμα.³⁶

35. **בְּזוֹנֵינוּ**. Ο'. ἐπρονομούσαμεν (alia exempl. add. *ἐαυτοῖς*³⁷).

וְהִשָּׁלַל. Ο'. καὶ τὰ σκύλα ('Αλλος λάφυρα³⁸).

וְהָעַרְיִים אֲשֶׁר לְבָדְנֵנוּ. Ο'. τῶν πολλῶν ἐλάβομεν (alia exempl. ὧν ἐλάβομεν³⁹).

36. **שָׁנְבָה מִמֵּנוּ**. *Altior fuerit quam nos*. Ο'. διέφυγεν ἡμᾶς. Σ. ὑπέρισχυσεν (ἡμῶν).⁴⁰

37. **כָּל-יַד נַחַל**. *Omnem oram torrentis*. Ο'. πάντα τὰ συγκυροῦντα (Schol. *συνεγγίζοντα*⁴¹) χεῖμαρρον.

Cap. II. 6. ✕ μέτρῳ ⁴² 7. (÷) καὶ τὴν φοβερὰν (✕).⁴³ 13. (→) καὶ ἀπάρατε ⁴⁴ 19. ✕ εἰς

πόλεμον ⁴⁵ 25. ὑποκάτω ✕ παντὸς ✕ τοῦ οὐρανοῦ.⁴⁶ 31. ✕ βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορραῖον ⁴⁷ 36. ἧ ✕ ἐστὶ ... τὴν ✕ οὐσαν ⁴⁸

CAP. III.

3. **וְנִבְחָה**. Ο'. καὶ ἐπατάξαμεν ('Α. ἀνεθεματίσαμεν¹) αὐτόν.

שָׂרִיד. Ο'. σπέρμα. 'Α. λείμμα.²

4. **כָּל-חֶבְלֵי אֶרֶב**. *Omnem tractum Argod*. Ο'. πάντα τὰ περίχωρα ('Α. Θ. πᾶν σχοίνισμα.³ Σ. (πᾶν) περίμετρον⁴) Ἀργόβ.

מִמְלַכָּת. Ο'. βασιλείας. Ἄλλος βασιλείας.⁵

5. **בְּצָרַת**. Ο'. ὄχυραί. 'Α. διηρμέναι.⁶

וְהַפְּרִיז. *Raganorum*. Ο'. τῶν Φερεζαίων. Οἱ λοιποί (τῶν) ἀτειχίστων.⁷

6. **וְנִחַרְמָר**. Ο'. ἐξωλοθρεύσαμεν (αὐτούς). 'Α. ἀνεθεματίσαμεν.⁸

7. **בְּזוֹנֵנוּ**. Ο'. ἐπρονομούσαμεν. 'Α. διηρπάσαμεν.⁹

8. **עַד-הָרְרָמוֹן**. Ο'. καὶ ἕως (alia exempl. add. ὄρους¹⁰) Ἀερμών.

9. **וְיָקְרָאוּ יְצִידֵינִים**. Ο'. οἱ Φοίνικες ('Α. Σιδδόνιοι¹¹)

³² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 54, 71, Arm. 1.

³³ Sic in textu Codd. 71, 129, Arm. 1. Duplex lectio πρὸ πρ. ἡμῶν εἰς τὰς χ. ἡμῶν est in Comp., Codd. X, 15, 18, alii. ³⁴ Cod. 108 (cum καταλαβ.). Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxiv. 22. xxxvii. 8. ³⁵ Cod. X. ³⁶ Idem. Cf. ad Cap. iii. 3. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum αὐτοῖς), Codd. III (ut Ald.), VII (cum εν αὐτοῖς (sic) manu 1ma), 15, 18, alii.

³⁸ Cod. X in marg. ³⁹ Sic Cod. 128, Arab. 1, 2.

⁴⁰ Cod. 108. ⁴¹ Cod. 108 in marg. Photius λέξ. Συναγ. p. 547: Συγκυροῦντα διαφέροντα, συνεγγίζοντα. ⁴² Arab. 1, 2.

⁴³ Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁴ "Subjiciunt signum hexaplae finale, sed sine signo initiali, Arab. 1, 2."—*Holmes*. Deest in Codd. III, 58. ⁴⁵ Arab. 1, 2.

⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arm. 1.

⁴⁷ Haec desunt in Cod. 58. Arab. 1, 2 pingunt: ✕ βασ. Ἐσεβὼν ✕ τὸν ἄμ. ⁴⁸ Arab. 1, 2, qui pingunt: ✕ ἧ ἐστὶ —οὐσαν ✕. Cf. ad Cap. iii. 8.

CAP. III. ¹ Nobil., Cod. 57 (cum ἀναθ.), et Cat. Niceph. p. 1433, invitis Regis tribus apud Montef., qui lectionem ad v. 6 recte retrahunt. ² Cod. X. Codd. 44, 74, alii,

in textu: κατὰλειμμα. ³ Cod. 108. Ad περίχωρα Cod. X affert: 'Α. σχοίνισματα. ⁴ Euseb. in Onomastico, p. 56:

Ἀργόβ, χώρα βασιλείας Ὀγ υπὲρ τὸν Ἰορδάνην, ἣν ἔλαβον οἱ ἀπὸ φυλῆς Μανασσῆ ... ἐρημνεῖς δὲ αὐτὴν ὁ Σύμμαχος περίμετρον.

Hinc Montef. notam hexaplaem condidit: 2. περίμετρον. Ο'. Ἀργόβ; quem certatim erroris convincunt Thieme in

Diss. de Puritate Symmachii, p. 10; Fischerus *De Vers. GG.V.T.* p. 31; et Schleusner in *Opusc. Crit.* p. 111.

Cf. Hex. ad Zeph. ii. 6. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 76, alii. ⁶ Cod. X juxta Montefalconii collationem MS.: 'Α. ΔΙΗΡΜΕΣ (sic). Cf.

Hex. ad Jesai. xxxvi. 1 (in *Auctario*). Jerem. vi. 27. ⁷ Cod. 108. Cod. X affert: 'Α. ἀτειχίστων. Codd. 54, 75,

in textu: τῶν ἀτειχίστων τῶν Φερ. Cf. Hex. ad Jud. v. 11. 1 Reg. vi. 18. Zach. ii. 4, in quibus omnibus locis Sym-

machi est versio. ⁸ Cf. ad v. 3. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Comp. (cum Ἐρμών), Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15,

29, alii. Ad χεῖμαρρον Cod. 85, 130, in marg. pingunt: ὄρους, quae res Montefalconio fraudi fuit. Cf. Scharfenb.

in *Animadv.* p. 123. ¹¹ Cod. X. Cod. 108: οἱ λοιποί.

- ἐπονομάζουσι (alia exempl. ἐπωνόμασαν¹³). Σ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Θ. Σιδόνιοι ἐκάλουν.¹³
10. הַמִּישׁוֹר. *Regionis planae.* Ο'. Μισώρ. 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὄμαλου. Θ. τῆς ὑπτίας.¹⁴
11. כִּי רַק. Ο'. ὅτι πλὴν ("Ἄλλος μόνος¹⁵). מְיֵתֵר הַרְפָּאִים. *E residuo Rephaim.* Ο'. ἀπὸ ⌘ λείμματος¹⁶ τῶν 'Ραφαῖν ("Ἄλλος γιγάντων¹⁷).
13. הַהוּא יִקְרָא אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ. Ο'. ἐκείνην, γῆ 'Ραφαῖν λογισθήσεται ('Α. κληθήσεται¹⁸). "Ἄλλος" ἐκείνη κληθήσεται γῆ γιγάντων.¹⁹
14. אֶתְּ-כָל-הַבֶּל. Ο'. πᾶσαν τὴν περιχώρον. (Σ.) πᾶν τὸ περίμετρον.²⁰ יְהִי מַחֲבֵל. Ο'. καὶ Μαχαθί. Alia exempl. καὶ ὁ 'Ιαείρ (ἐπωνόμασεν).²¹ Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ Μαχαθί.²²
- תִּיבֹת. *Vicos.* Ο'. Θαυώθ (s. Αὐώθ²³). 'Α. ἐπαύλεις.²⁴
17. מְכַנְנֶת. *A Chinnereth.* Ο'. Μαχαναρέθ. Alia exempl. ἀπὸ Μαχ.²⁵ "Ἄλλος" ἀπὸ Χενερέθ.²⁶ יַעַד יָם הַיַּבְדָּה. Ο'. καὶ ἕως θαλάσσης ἀραβᾶ ("Ἄλλος" τῆς πεδιάδος²⁷). אֶתְּ-פָאֵל. Ο'. 'Ασηδῶθ. 'Α. κατάρχυσις.²⁸
17. הַפֶּסֶף. Ο'. τὴν Φασγά (alia exempl. φάραγγα²⁹).
18. חֲלִיטִים. *Armati.* Ο'. ἐνοπλισμένοι. 'Α. ἐξήρημένοι.³⁰
24. אֵשׁ מִ-יָּסוּד. Ο'. τίς γάρ ἐστι θεός ('Α. Σ. ἰσχυρός³¹). כְּמַעֲשֵׂהָ. Ο'. καθὰ ἐποίησας σύ. "Ἄλλος" κατὰ τὰ ἔργα σου.³²
26. וַיִּתְעַבֵּר. *Et iratus est.* Ο'. καὶ ὑπερέϊδε. 'Α. Θ. ὑπερέθετο.³³ רַב-רַב. Ο'. ἰκανούσθω σοι. 'Α. πολὺ (σοι).³⁴ יִבְרַח אֵלַי. Ο'. λαλήσαι. "Ἄλλος" λαλήσαι πρὸς μέ.³⁵
27. הַפֶּסֶף. Ο'. τοῦ λελαφευμένου. 'Α. Φασγά. Σ. τῆς σκοπῆς.³⁶ יְהִי מַחֲבֵל. Ο'. καὶ λίβρα (Οἱ λοιποὶ νότον³⁷).
28. וְאֶתְּ-יָדָיו. *Et firma eum.* Ο'. καὶ παρακάλεσον ('Α. κραταίωσον³⁸) αὐτόν. יַעֲבֹר. Ο'. διαβήσεται. "Ἄλλος" προπορεύεται.³⁹
29. וַיִּנְשָׁב. Ο'. καὶ ἐνεκαθήμεθα ("Ἄλλος" ὀκῆσαμεν⁴⁰).

Σιδόνιοι (sic). ¹³ Sic Codd. II (corr. ex ἐπ' ὀνόματος), 28, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπωνομάζουσιν in marg.). ¹⁴ Codd. 85, 130: Σ. Θ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Σιδόνιοι ἐκάλουν. ¹⁵ Cod. 108 affert: 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὄμαλου τῆς ὑπτίας (sic). Cod. X: 'Α. τῆς εὐθείας. Cod. 130: Σ. τοῦ ὄμαλ (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxv. 12. ¹⁶ Cod. 130 in textu: πλὴν μόνος (om. ὅτι). Cf. Hex. ad Jesai. xxviii. 19. ¹⁷ Sic sine aster. (cum λήμματος) Cod. 58. Cf. Hex. ad Jos. xiii. 12. Jerem. lii. 15. Arab. 1, 2: ἀπὸ ⌘ omniūbus⁴ τῶν 'Ρ. ¹⁸ Cod. 130 in marg. ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Cod. 130 (cum γιγάντων pro γῆ γ.). ²¹ Idem in marg. sine nom. Cf. ad v. 4. ²² Sic Codd. III, VII, X, XI, 16 (cum 'Iaḥr), 19, alii (inter quos 85 (cum 'Iaḥr), 130). ²³ Cod. X. Ad 'Αργῶθ Cod. 85 in marg.: ἀργῶθ μαχεῖ. Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ μαχαεῖ (sic); cuius lectionis vestigia tantum exstant in Cod. 130: μαχ οἱ λο (sic). ²⁴ Sic Comp. (cum 'Αβῶθ), Ald. (idem), Codd. II (manu 1ma), III, VII (cum Αὐῶθ), X, XI (cum Αὐῶθ), 15, alii, Arab. 1, 2. ²⁵ Cod. X. Hieron. De Locis Hebr. (Opp. T. III, p. 142): "Avoth Jair, quod interpre-

tatur ἐπαύλεις 'Ιαείρ."²⁶ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 15, 28, alii, Arab. 1, 2. ²⁷ Sic in textu Comp., Codd. XI, 16, 19, alii, Arm. 1. ²⁸ Cod. 130 in marg. (ad kai ἡ Ἀραβία (sic) in initio v.): τῆς πεδιάδος τὰ οικητά (sic). Cf. ad Cap. i. 7. ²⁹ Cod. X. Nisi forte legendum καταχύσεις. ³⁰ Sic Comp., Codd. VII, X (in marg.), 19, 29, alii. ³¹ Cod. X (cum ἐνοπλισμένοι in textu). Cf. ad Cap. xxv. 10. ³² Cod. 130 in marg. (cum ἰσχυρά). ³³ Duplex versio, καθὰ ἐπ. σὺ κατὰ τὰ ἔργα σου, est in Comp., Codd. X (om. σὺ), 19 (idem), 44 (idem), alii. ³⁴ Codd. X, 130. Cod. 85: Θ. ὑπερέθετο. Cod. 108: Θ. Σ. ὑπερέθετο. ³⁵ Cod. X. ³⁶ Sic in textu Comp., Codd. 56, 58. ³⁷ Cod. 130: 'Α. Σ. φάσγα (sic) τῆς σκοπῆς (non, ut oscitanter descripsit Holmes., τῆς σκοπιῆς). Cod. X, 85: 'Α. φάσγα. Ad Sym. fortasse praetulerit aliquis τῆς κοπῆς, vocis Chaldaee נִשְׁבָּה, *segmentum*, ratione habita. ³⁸ Cod. 108. Sic in textu Codd. III, VII, X (cum λίβρα in marg.), 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ³⁹ Cod. X. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴¹ Sic in marg. Codd. 128, 130.

29. נִצְּבָה. Ο' ἐν νάπη ('Α. Σ. φάραγγι⁴¹).

Cap. III. 2. ↪ πᾶσαν ↪ τὴν γῆν.⁴² 8. οἱ ↪ ἦσαν ↪.⁴³ 13. ✕ καὶ τὸ κατὰλοιπον τοῦ Γαλαὰδ ↪.⁴⁴ 20 (in priore loco). ↪ ὁ θεὸς ὑμῶν ↪.⁴⁵ 24. ↪ καὶ τὴν δύναμίν σου (↪). ↪ καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν (↪).⁴⁶

CAP. IV.

2. וְלֹא תִנְדְּעוּ. Et non detrahes. Ο' καὶ οὐκ ἀφελείτε ('Αλλος ἀπολείψετε¹).

3. בְּבַעַל פְּעוֹר. Ο' τῶ (Οἱ λοιποὶ ἐπὶ τοῦ²) Βεελ-φεγώρ.

בְּקִרְבָּה. Ο' ἐξ ὑμῶν. Aliter: Ο' Θ. ἐκ μέσου ὑμῶν. 'Α. ἀπὸ ἐγκάτων σου. Σ. ἐκ μέσου σου.³

4. הַדְּבָקִים. Ο' οἱ προσκείμενοι ('Α. κολλώμενοι⁴).

5. דִּקְיָה. Ο' δικαίωματα. Σ. προστάγματα.⁵

בְּקִרְבַּ הָאָרֶץ. Ο' ἐν τῇ γῆ. 'Α. (ἐν) ἐγκάτῳ τῆς γῆς.⁶

6. וְנָבוֹן. Ο' καὶ ἐπιστήμων ('Α. συνετός⁷).

7. וְאֶשְׁרֵלוֹ אֱלֹהִים קְרִיבִים אֵלָיו. Ο' ὃ ἐστὶν αὐτῶ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς. 'Αλλος ὥστε ἔχειν θεὸν προσεγγίζοντα (αὐτῶ).⁸

8. דִּקְיָה. Ο' δικαίωματα. ('Α.) ἡκριβασμένα. 'Αλλος ἐντολαί.⁹

9. וְיָסוּר. Ο' ἀποστήσωσαν. 'Αλλος ἐκλείπέτωσαν.¹⁰

וְתַחֲבֹתָהּ. Ο' καὶ συμβιβάσεις (alia exempl. add. αὐτά¹¹). 'Αλλος γνωρίσεις.¹²

10. וְהִקְהִילָהּ. Ο' ἐκκλησίασον ('Αλλος συνάγαγε¹³) πρὸς μέ. 'Αλλος συνάθροισόν μοι.¹⁴

11. וְעַד-לֵב הַשֵּׁמִים. Ο' ἕως ✕ καρδίας ↪ τοῦ οὐρανοῦ.¹⁵

עָנָן. Ο' γνόφος. Οἱ λοιποὶ νεφέλη.¹⁶

וְעַרְפָּל. Ο' θύελλα. 'Α. (καὶ) ὀμίχλη.¹⁷

12. וְהִמּוֹנָהּ. Sed speciem. Ο' καὶ ὁμοίωμα (Σ. μορφὴν¹⁸).

14. דִּקְיָה. Ο' δικαίωματα. ('Α.) ἡκριβασμούς.¹⁹

16. פֶּן-תִּשְׁתַּחֲוּוּן. Ne perditis agatis. Ο' μὴ (alia exempl. μήποτε²⁰) ἀνομήσητε ('Αλλος διαφθείρητε²¹).

לְכָל-תְּמוּנַת הַמַּלְאָכִים. Speciem omnis simulacri. Ο' ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα. 'Α. (παντὸς) εἰδώλου.²²

17. תְּבַנִּיתָ (bis). Imaginem. Ο' ὁμοίωμα. 'Α. ὑπόδειγμα.²³

19. וְפֶן. Ο' καὶ μὴ ✕ ποτε ↪.²⁴

כָּל-אֲרָצוֹת. Ο' πάντα τὸν κόσμον. 'Α. (πᾶσαν) στρατιάν.²⁵

⁴¹ Codd. 128, 130. ⁴² Arab. 1, 2, qui mendose pingunt: ↪ omnem ✕ terram (sic). ⁴³ Idem (cum ↪ οἱ ἦσαν ↪). ⁴⁴ Arab. 1, 2. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 58, 128. ⁴⁵ Arab. 1. Desunt in Cod. 58. ⁴⁶ Arab. 1, 2, utrobique sine metobelo.

CAP. IV. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Mox ad ἐντέλλομαι in posteriore loco Cod. 58 in marg.: παραγγέλλω. διδάσκω. ² Codd. X (cum ἐπὶ τῶ), 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³ Codd. 85 (non, ut Montef., 'Α. ἀπὸ τῶν ἐγκ. σου), 130. ⁴ Codd. X, 108, 130 (cum προσκοιλ.). ⁵ Cod. 130. ⁶ Cod. X. ⁷ Idem (qui ad σοφός minus probabiliter refert). ⁸ Cod. 108 in marg. ⁹ Cod. 130 in marg.: ἐντολαί. ἡκριβασμένα (sic) ἐντολαί. Codd. X, 85, in marg.: ἐντολαί. ¹⁰ Cod. 58 in marg. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. X in marg. ¹³ Cod. 58 in marg. ¹⁴ Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic Cod. IV (cum ✕ dias in initio folii), Arab. 1. ¹⁶ Ad

γνόφος Codd. 85, 130: 'Α ('Α. om. 130). ὀμίχλη. Οἱ λοιποὶ νεφέλη. Ad θύελλα Cod. X, teste Holmes.: Οἱ ὁ [δ] νεφέλη. Denique ad σκότος Cod. 58 in marg.: ὀμίχλη (sic). νεφέλη. ¹⁷ Vid. not. praeced. Praeterea ad γνόφος Cod. X in marg., teste Holmes.: ομίχλη. Vox ponitur pro עָנָן in Hex. ad Psal. xvi. 2 (in Auctuario), ubi Symmacho tributur. Cf. etiam Hex. ad Psal. lxiv. 12, 13. ¹⁸ Cod. X, teste Holmes. in Appendice. Sic in marg. sine nom. Codd. 58, 85, 130; in textu autem Cod. 75. ¹⁹ Cod. 130 in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 44, 53, 56, 58, alii. Cf. ad v. 19. ²¹ Sic in marg. Codd. X, 130 (cum διαφθαρήτε). Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 47. ²² Cod. X. ²³ Codd. X (in posteriore loco), 108 (cum -ματα). ²⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 44, alii. ²⁵ Cod. X. Cod. 108 in marg.: πᾶσαν στρατιάν (sic).

19. וַיְנַדְּתָהּ. *Et seductus fueris.* Ο'. πλανηθείς.
'Α. (καὶ) ἔξωσθήs.²⁶
וַעֲבַדְתָּ. Ο'. καὶ λατρεύσης ('Ἄλλος' δου-
λεύσης²⁷) αὐτοῖs.
וְאַשְׁרֵךְ לֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶתֶם הַעַמִּים
מִלְּהַשְׁמַיִם. Ο'. ἃ ἀπένειμε ('Α. ἐμέ-
ρισεν.²⁸ "Ἄλλος' ἀπεκλήρωσεν²⁹) κύριος ὁ θεός
σου αὐτὰ πᾶσι τοῖs ἔθνεσι ~ τοῖs ἄ³⁰ ὑποκάτω
× παντὸς ἄ³¹ τοῦ οὐρανοῦ. 'Α. Θ. . . πᾶσι τοῖs
λαοῖs ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ.³² Σ. ἅτινα
διεκόσμησεν κύριος ὁ θεός σου εἰς τοὺs λαοὺs
ὑπὸ ὄλον τὸν οὐρανόν.³³
20. לָעַם נַחֲלָה. Ο'. λαὸν ἔγκληρον ('Α. κληρο-
δοσίας³⁴).
21. וְאֶל-הָאָרֶץ הַשְׂבֹּבָה. Ο'. εἰς τὴν γῆν × τὴν
ἀγαθὴν ἄ³⁵.
23. וְהִשְׁמַרְוּ. Ο'. προσέχετε. 'Α. φυλάξασθε.³⁶
וְאֶת-בְּרִיתֵי. Ο'. τὴν διαθήκην. "Ἄλλος' (τῆs)
συνθήκης.³⁷
לְכֶם. Ο'. ὑμῖν ἑαυτοῖs. Alia exempl. ὑμῖν
× αὐτοῖs ἄ³⁸.
24. וְאֵשׁ אֲכָלָהּ. Ο'. πῦρ καταναλίσκον ('Α. κατε-
σθίον³⁹).

25. וַיִּנְשִׁיבֶנָּהּ. *Et inveterati fueritis.* Ο'. καὶ χρο-
νίστητε ('Α. Σ. Θ. παλαιωθήτε⁴⁰).
26. וְתִאֲבָרוּ מִיָּהּ. Ο'. ἀπολείσθε × ταχύ ἄ⁴¹
27. וְהִפְרִיעָהּ. Ο'. καὶ διασπερεί ('Α. σκορπίσει⁴²).
28. וְלֹא יִשְׁמְעוּן. Ο'. οὔτε (potior scriptura οὐδὲ)
μὴ ἀκούσωσιν. Alia exempl. οὐδὲ μὴ λαλή-
σωσιν, οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν.⁴³
32. כְּמֹדוֹ. Ο'. τοιοῦτο. Οἱ λοιποὶ ὅμοιον αὐτῷ.⁴⁴
34. מִקְרָב. Ο'. ἐκ μέσου. 'Α. (ἐξ) ἐγκάτου.⁴⁵
נִטְוִיָּהּ. Ο'. ὑψηλῷ. 'Α. ἐκτεταμένῳ.⁴⁶
וּבְמִוֹרֵאֵים. *Et terriculis.* Ο'. καὶ ἐν ὀράμασι
('Α. φοβήμασι⁴⁷).
36. וְהִשְׁמִיעָהּ אֶת-לִבָּהּ. Ο'. ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ
φωνὴ αὐτοῦ. Alia exempl. ἀκουστὴν σοι ἐποί-
ησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ.⁴⁸
39. וַיִּדְעָתָהּ. Ο'. καὶ γνώσῃ ("Ἄλλος' γνώσεσθε⁴⁹).
- וְהִשְׁבֵּתָהּ. *Et revoca.* Ο'. καὶ ἐπιστραφήσῃ
("Ἄλλος' ἐπιστραφήσεσθε⁵⁰).
43. וּבְאָרְץ הַמִּיִּשְׁרָאֵל. Ο'. ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ ('Α.
εὐθείᾳ⁵¹).
45. וְדָבָר. Ο'. ἐλάλησε. "Ἄλλος' ἐνετείλατο.⁵²
46. מִוֶּלֶד. Ο'. ἐγγύς. 'Α. ἐναντίον.⁵³

²⁶ Cod. X. ²⁷ Idem in marg. ²⁸ Sic in marg. sine nom. Cod. 73; in textu autem Cod. 57. Aquilae autem tribuimus, auctore Cod. 108, qui corrupte affert: 'Α. ἐμέρισεν. Cf. ad Cap. xxix. 26. "Unus e Regis, ἃ διεμέρισεν, sine interpretis nomine."—Montef. ²⁹ Cod. 106 in marg. manu 2da. ³⁰ Sic Cod. IV. Articululus deest in Cod. 58. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 74, 76, 106. ³² Codd. X, 85 (cum κάτω pro ὑποκάτω), 130 (non, ut Montef. e Cod. 85 male exscripsit: 'Α. Θ. ἅτινα διεκόσμησε κ. ὁ θ. σου πᾶσι κ. τ. ἐ.). Cod. 73 et Cat. Niceph. p. 1440: 'Α. πᾶσι τοῖs λαοῖs κ. τ. ἐ. Cod. 57: 'Α. τοῖs λαοῖs. ³³ Codd. 85, 130. Minus probabiliter Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. ἅτινα διεκοσμησ (sic); necon Cod. 108 ad καμῖνον (v. 20): Θ. ἅτινα διεκόσμησε κύριος κ. τ. ἐ. Theodoretus autem in Quaest. I ad Deuteron. (Opp. T. I, p. 260): οὕτω γὰρ καὶ οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν: ἅτινα διεκόσμησεν ὁ θεός σου εἰς τοὺs λ. ὑφ' ὄλον τὸν οὐρανόν. Cf. Scharfenb. in *Animadiv.* p. 123. ³⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Num. xvi. 13. Psal. lxxvii. 10. ³⁵ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Arab. 2, et sine aster. Comp., Codd. 15, 44, alii. ³⁶ Cod. X. Sic in marg.

sine nom. Codd. 108 (cum -ξεσθε), 130. ³⁷ Cod. 130 in marg. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii. Vox deest in Cod. 58, Arab. 1 (qui insuper pingit * ὑμῖν ἄ), 2, Arm. 1. ³⁹ Cod. X (cum κατεσθίων). ⁴⁰ Cod. 130. ⁴¹ Sic Cod. IV (cum ~ ante corr.), Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 55, 56, 58, 108 (in marg.), Arab. 2. ⁴² Cod. X. ⁴³ Sic Codd. 18, 130 (cum οὐδὲ μὴ λαλήσωσιν in marg.). Ad ἀκούσωσιν Cod. X in marg.: λαλήσωσιν. Ad φάγωσιν Cod. 85 in marg.: λαλήσωσιν. ⁴⁴ Cod. 108, qui ad κατὰ τὸ ῥῆμα lectionem refert. Sed cf. Hex. ad Jud. viii. 18. Jerem. xlix. 19. ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Idem. Cf. ad Cap. vii. 19. ⁴⁷ Codd. X, 108. ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos Codd. 58, 85, 130, omnes cum altera lectione in marg.). ⁴⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. X. ⁵⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. X. ⁵¹ Cod. 108. Cf. ad Cap. iii. 10. ⁵² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Comp., Codd. VII, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐλάλησε in marg.). ⁵³ Cod. 108. Cf. ad Cap. ii. 19.

- 47. **וַיֵּצֵאוּ**. Ο. *πέραν*. "Ἄλλος ἐν τῷ *πέραν*.⁵⁴
- 48. **וַיַּעַר**. Ο. *καὶ ἐπὶ* ("Ἄλλος *ἔως*⁵⁵) τοῦ *δρους*.
- 49. **וַיְהַיְיָרְהוּ**. Ο. *πάσαν τὴν ἀραβά* (Σ. *τὴν πεδιάδα*⁵⁶).
- וַיַּעַר יָם הַיַּרְדֵּן**. Ο. *Vacat*. ✕ *καὶ ἔως τῆς θαλάσσης τῆς ἀραβά* ⁵⁷. "Ἄλλος *καὶ ἔως θαλάσσης τῶν δυσμῶν ἡλίου*.⁵⁸ Σ. (*καὶ ἔως τῆς θαλάσσης*) *τῆς ἀοικήτου*.⁵⁹

Cap. IV. 1. (←) *σήμερον* (4).⁶⁰ 2. ← *σήμερον* (4).⁶¹ 3 (in priore loco). (←) *ὁ θεὸς ἡμῶν* (4).⁶² 6. ← *πάντων* (4).⁶³ 9. ← *πάντας* (4).⁶⁴ 10. ← *τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας* (4).⁶⁵ 15. ✕ *πάν* (4) *ὁμοίωμα*.⁶⁶ ← *ἐν τῷ ὄρει* (4).⁶⁷ 18. ← *ἔρπει* (4).⁶⁸ *ὅσα* ← *ἐστίν* (4).⁶⁹ 19. ← *καὶ* (4) *πάντα*.⁷⁰ 20. *κύριος* ← *ὁ θεός* (4).⁷¹ 21. *ἦν κύριος ὁ θεός* ✕ *σου* (4).⁷² 22. ← *τοῦτον* (4).⁷³ 25. *υἱῶν* ← *σου* (4).⁷⁴ 27 (in priore loco). (←) *πάσι* (4).⁷⁵ 33. ← *ζῶντος* (4).⁷⁶ 35. (←) *ὁ θεός σου* (4).⁷⁷ 37. (←) *ἡμᾶς* (4).⁷⁸ 39. ← *ὁ θεός σου* (4).⁷⁹ ← *πλὴν αὐτοῦ* (4).⁸⁰ 45. *τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ* ← *ἐν τῇ ἐρήμῳ* (4).⁸¹ 49. (←) *ἡλίου* (4).⁸²

CAP. V.

- 5. **וַיְבִינֵם**. Ο. *καὶ* ✕ *ἀναμέσον* (4) *ὑμῶν*.¹
- 6. **וַיִּשְׁפֹּךְ הַיְיָ**. Ο. *ὁ ἐξαγαγὼν σε*. *Alia exempl. ὅστις ἐξήγαγόν* (s. *ἐξήγαγε*) *σε*.²
- 7. **עַל פְּנֵי**. *Praeter me*. Ο. *πρὸ προσώπου μου*. *Alia exempl. πλὴν ἐμοῦ*.³
- 8. **לִפְנֵי**. Ο. *εἰδωλον*. "Ἄλλος *γλυπτόν*.⁴
- 9. **וַיִּלְחָץ**. Ο. *οὐδὲ μὴ λατρεύσης* ('Α. *καὶ οὐ*) *δουλεύσεις* (5) *αὐτοῖς*.
- פְּלֶקֶת**. Ο. *ἀποδιδούς*. 'Α. Θ. *ἐπισκεπτόμενος*.⁵
- 11. **לְשׂוֹן**. Ο. *ἐπὶ ματαίῳ*. 'Α. *εἰς εἰκῆ*.⁷
- וַיְנַקֵּה**. Ο. *καθαρίση*. 'Α. *ἀθώωση*.⁸
- 12. **וַיִּשְׁפֹּךְ**. Ο. *φύλαξαι*. "Ἄλλος *μνήσθητι*.⁹
- 13. **וַתַּעֲבֹד**. Ο. *ἐργᾶ*. 'Α. *δουλεύσεις*.¹⁰
- 14. **וַיִּחְמְדוּ**. Ο. *καὶ τὸ ὑπόζυγιόν* ('Α. *δνος*¹¹) *σου*.
וַיִּשְׁפֹּךְ הַיְיָ. Ο. *ὁ παροικῶν ἐν σοί*. "Ἄλλος *ὁ ἐν ταῖς πύλαις σου*.¹² "Ἄλλος *ὁ ἐν τῶν πυλῶν σου*.¹³

⁵⁴ Sic in textu Cod. X. ⁵⁵ Sic in textu Codd. 44, 74, alii, Arm. 1. ⁵⁶ Cod. 108 in marg. (ad ἐπὶ τὸ ὄρος (sic) v. 48): Σ. *τὴν πεδιάδα τῆς ἀοικήτου*. Cod. 130 in marg. (ad *πάσαν τὴν ἀραβά*): *πεδιάδα τῆς ἀοικήτου*. ⁵⁷ Sic Arab. 1 (om. *καὶ*), et sine aster. Codd. 28, 58 (om. *καὶ*), 85, Arab. 2 (om. *καὶ*), Arm. 1 (idem). ⁵⁸ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Est Theodotionis, ut videtur. ⁵⁹ Vid. not. 56. ⁶⁰ Vox deest in Cod. 58. ⁶¹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶² Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶³ Arab. 1. ⁶⁴ Idem, absente metabelo. Deest in Cod. 58. ⁶⁵ Idem. Desunt in Cod. 58. ⁶⁶ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 19, 44, alii. ⁶⁷ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁶⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58 (cum *τοῦ ἐπὶ*). ⁶⁹ Cod. IV (notis a correctore suppletis), Arab. 1, 2. Haec, *ὅσα ἐστίν*, desunt in Cod. 58. ⁷⁰ Cod. IV. ⁷¹ Idem (cum notis ex corr.). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁷² Idem (cum notis ex corr.). Pronomen legitur in Ed. Rom., sed abest a Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, alii. ⁷³ Cod. IV (cum obelo ex corr.), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Codd. II (in textu), 19, 44, alii, Arm. 1. ⁷⁴ Cod. IV. ⁷⁵ Arab. 1 (cum metabelo tantum). Lacuna est in Cod. IV. ⁷⁶ Arab. 1, 2. ⁷⁷ Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁷⁸ Arab. 1:

✕ *videlicet vos*. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Arab. 1, 2. ⁸¹ Arab. 1 (cum metabelo tantum), 2. Verba *ἐν τῇ ἐρήμῳ* desunt in Ed. Rom., sed habentur in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ⁸² Deest in Codd. 28, 58, 85, Arm. 1. CAP. V. ¹ Sic Arab. 1 (cum ✕ *ἀναμέσον* bis!), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (cum *ἀναμέσον* in marg.), 15, 16, 18, alii. ² Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 15, 44, alii; posterior in Cod. XI, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς* in marg.). Cf. Hex. ad Exod. xx. 2. ³ Sic Comp., Codd. III, VII, X (in marg.), 16, 18, 19, alii. ⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum *εἰδωλον* in marg.), Arm. 1. Cf. Hex. ad Exod. xx. 4. ⁵ Cod. 108: 'Α. *δουλεύσεις*. Pro *οὐδὲ μὴ* Codd. 85, 130, in marg.: *καὶ οὐ*; et sic in textu Codd. III, X (cum *οὐδὲ μὴ* in marg.), 71, 82, 129. ⁶ Cod. 108. ⁷ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.), 130. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. *εἰκῆ*. ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xx. 7. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. X (cum *μνήσθητι φύλαξαι*), 82. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. ¹² Sic in textu Codd. 15, 44, 55, alii. ¹³ Sic in marg. Codd. 64, 85, 130; in textu autem Ald., Codd. X (cum *ὁ παρ. ἐν σοί* in marg.), XI, 58, 83, 129.

16. כָּבֵד. O. τίμα. 'A. δόξασον.¹⁴
 לְמַעַן יֵאָרְיֶינָי. O. ἵνα μακροχρόνιος γένῃ
 ("Ἄλλος μακροχρόνιος ἦτε").¹⁵
- 21 (Hebr. 18). וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְיָהּ. O. οὔτε πάντα
 ὅσα τῷ πλησίον σου ἔστι. (X) και ἔσται ἐν
 εἰσαγωγή σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χανα-
 ναίων, ἣν σὺ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ κληρονομήσῃ αὐτήν, και
 στήσεις ἑαυτῷ λίθους μεγάλους, και κονιάσεις αὐτοὺς
 κονία· και γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τοὺς λόγους
 τοῦ νόμου τούτου. και ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορ-
 δάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι
 σου σήμερον, ἐν ὄρει Γαριζείμ. και οικοδομήσεις ἐκεῖ
 θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων
 οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον. λίθους ὀλοκλήρους
 (صمقلس) οικοδομήσεις, θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ
 θεῷ σου· και ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκανώματα (مقا
 مقبل) male pro (مقبا) κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
 και θύσεις θυσίαν εἰρηκὴν (صمصم): και φαγῆ ἐκεῖ,
 και εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. τὸ ὄρος
 ἐκεῖνο πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὀπίσω ὁδοῦ δυσμῶν ἡλίου ἐν
 γῇ Χαναάν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολ-
 γολ, πλησίον τῆς ὀρυθῆς τῆς ὑψηλῆς, ἐχόμενον τοῦ
 Συχεῖμ (4).¹⁶
- 23 (20). כָּל־רֹאשֵׁי. O. πάντες οἱ ἡγούμενοι ('A.
 κεφαλαί¹⁷).
 וְקִנְיֵיהֶם. O. και ἡ γερουσία ('A. οἱ πρεσβύ-
 τεροι¹⁸) ὑμῶν.
- 24 (21). וְאֶת־גְּדֹלֹתֶיךָ. O. Vacat. X και τὴν μεγα-
 λωσύνην αὐτοῦ.¹⁹

- 26 (23). כָּל־בָּשָׂר. O. X πάσα 4 σάρξ.²⁰ 'A.
 (πάν) κρέας.²¹
- 28 (25). הַטִּיבו. O. ὀρθῶς. 'A. Θ. ἡγάθυναν.²²
- 29 (26). אֶת־כָּל־מְנוּחֵי. O. X πάσας 4 τὰς ἐν-
 τολάς μου.²³
- 30 (27). לְאֶהֱלֵיכֶם. O. εἰς τοὺς οἴκους (Σ. τὰς)
 σκηναῖς²⁴) ὑμῶν.
- 31 (28). פֹּה. O. αὐτοῦ. 'A. ἐνταῦθα.²⁵
 אֶת־כָּל־הַמְנוּחַי. O. X πάσας 4 τὰς ἐντολάς.²⁶
- 32 (29). לֹא תִקְרוּ. O. οὐκ ἐκκλινεῖτε (alia ex-
 empl. ἐκκλινεῖς²⁷). 'A. (οὐκ ἀπο)στήσεσθε.²⁸
- 33 (30). לְמַעַן תִּהְיוּ וְטֹב לָכֶם. O. ὅπως κατα-
 παύσῃ σε, και εὖ σοι ἦ. Οἱ λοιποὶ ἵνα ζῆτε,
 και ἀγαθὸν ὑμῖν.²⁹
 וְהִיאֲרַכְתֶּם. O. και μακροημερεύσητε.
 "Ἄλλος" και μακροήμεροι ἔσεσθε.³⁰

Cap. V. 6. 4 εἰμι 4.³¹ 14. (4) ἐν αὐτῇ (4).³²
 15. (4) και ἀγιάζειν αὐτήν (4).³³ 21. 4 οὔτε παν-
 τὸς κτήνους αὐτοῦ 4.³⁴ 22. 4 θύελλα 4.³⁵

CAP. VI.

5. בְּכָל־לְבָבְךָ. O. ἐξ ὅλης τῆς διάνοιας ("Ἄλλος
 καρδίας¹) σου.

¹⁴ Cod. X (cum δόξασε). Cf. Sirac. iii. 6. vii. 27.
¹⁵ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Codd. II, 54,
 75 (cum -νοῦται). ¹⁶ In Codice Syro-hexaplati Masiano
 ad calcem Deuteronomii leguntur Syriaca quaedam iis
 simillima, quae Ceriani edidit ad Exod. xx. 17; quaeque
 ad hunc locum pertinere testantur tum ipse textus Hebraeo-
 Sam. ad Deut. v. 21, tum annotatio iis subjecta, qua sig-
 nificat scriba ea in exemplari Samaritano haberi velut
 supplementum *decem verborum* (h. e. Decalogi) Deutero-
 nomii. Pauculas autem duorum supplementorum varie-
 tates (si excipias אב חסאב pro חסאב) prope initium
 diligenter notavit Ceriani ad locum Exodi, ubi pro ἐπιβαλεῖς
 ἐπ' αὐτούς, ut utrobique Syrum exemplar, a nobis ἐπιβαλεῖς ἐπ'
 αὐτὸ incaute editum. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic
 Arab. 1, et sine aster. Codd. 28, 58, 85 (in marg.), 106,
 108 (in marg.), 134, Arab. 2, Arm. 1. Cf. Hex. ad
 Exod. xx. 19. ²⁰ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58,

108 (cum *pāsa* in marg.), Arab. 2. ²¹ Cod. X.
²² Cod. 108. ²³ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58,
 74, 76, 82, 106, 134, Arab. 2. ²⁴ Cod. 108. ²⁵ Cod. X.
²⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106,
 134, Arab. 2. Ald., Cod. 83: τὰς ἐντολάς πάσας. ²⁷ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁸ Cod.
 X, exscribente Holmes: 'A. στήσεσθαι (sic); mutilo, ut
 videtur, pro ἀποστήσεσθε (cf. ad Cap. ix. 12) vel ἐκστήσεσθε.
²⁹ Cod. 108. ³⁰ Sic in marg. Codd. X (cum μακροήμεροι
 ἦτε in textu), 85; in textu autem Codd. 19, 54, 75, 108,
 118, Arm. 1. ³¹ Arab. 1, 2 (uterque cum * pro 4).
 Deest in Codd. II (manu 1ma), 58. ³² Deest in Cod. 58.
³³ Idem. ³⁴ Arab. 1, 2 (qui pingunt: οὔτε παντὸς 4 κτή-
 νους αὐτοῦ, οὔτε 4). Haec, οὔτε π. κτ. αὐτοῦ, desunt in Cod. 58.
³⁵ Arab. 1, 2: 4 et *procella* 4.
 CAP. VI. ¹ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII,
 X (cum *διανοίας* in marg.), XI, 15, 16, 19, alii (inter quos

5. וּבְכַל-מְדַבְּרֵי. O'. και ἐξ ὄλης τῆς δυνάμεώς
("Ἄλλος· ἰσχύος²) σου.

7. וְשִׁבְיָתָי. Et acies (infiges) ea. O'. και προ-
βιάσεις ('Α. δευτερώσεις³) αὐτά.

וְשִׁבְיָתָי וְשִׁבְיָתָי וְשִׁבְיָתָי וְשִׁבְיָתָי וְשִׁבְיָתָי.
O'. καθήμενος ἐν οἴκῳ, και πορευόμενος ἐν ὁδῷ,
και κοιταζόμενος, και διανιστάμενος. "Ἄλλος·
ἐν τῷ καθῆσθαι σε ἐν οἰκίᾳ σου, και ἐν τῷ
πορεύεσθαι σε ἐν ὁδῷ, και ἐν τῷ καθεύδειν σε,
και ἐν τῷ ἀνίστασθαι σε.⁴

8. וְקִשְׁרָתָי. O'. και ἀφάψεις ('Α. συνδήσεις⁵)
αὐτά.

וְקִשְׁרָתָי. In frontalia. O'. ἀσάλευτον. Alia
exempl. ἀσάλευτα.⁶ 'Α. (εις) νακτά. Σ. διε-
σταλμένα.⁷ "Ἄλλος· σαλευτόν.⁸

12. הַשְּׂמֵרָה. O'. πρόσεχε ('Α. φύλαξαι⁹) σε-
αυτῷ.

וְהַשְּׂמֵרָה. O'. μὴ ἐπιλάθῃ. Alia exempl. μὴ
πλατυνθῇ ἢ καρδία σου, και ἐπιλάθῃ.¹⁰

15. אֱלֹהִים. O'. ὁ θεός (potior scriptura θεός). Οἱ
λοιποί· ἰσχυρός.¹¹

וְשִׁבְיָתָי. O'. μὴ ✕ ποτε¹²

85, 108, uterque ut X), Arab. 1, 2. ² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 75. ³ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Cod. 54. ⁴ Sic in marg. Codd. X (qui asteriscis notat), 85. "Videtur esse Aquilae, qui Hebraica κατὰ πόδα sequitur."—Montef. ⁵ Codd. X, 108. Cf. ad Prov. iii. 3. ⁶ Sic Comp., Ald., Cod. VII, X, XI, 15, 18, alii. ⁷ Cod. 85. Cod. X affert: 'Α. ΗΑΚΤΑ. Cod. 108: Σ. διεσταλμένα. Ad νακτά (non ἀνακτα, ut e Cod. 85 oscitanter exscripsit Montef.) cf. nos in Hex. ad Exod. xiii. 16. Symmachi autem διασταλμένα, sive distincta, sive diducta, sive inijuncta, qua ratione de frontalibus Judaeorum commode dici possit non habemus dicere. ⁸ Cod. 85: Σ. διεσταλμένα και ἔστα σαλευτόν πρὸ ὀφθαλμῶν και γράψεις. Posteriora ad aliam sive lectionem sive versionem pertinere videntur (coll. Hex. ad Exod. l. c., nott. 16 et 18), quae Philoni quoque (Opp. T. II, p. 358) familiaris fuisse videtur, locum nostrum sic alludenti: Τὰ δίκαια, φησὶν ὁ νόμος, ἐπιθέθεναι δεῖ τῇ καρδίᾳ, και ἐξάπτειν εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς, και εἶναι σεϊόμενα πρὸ ὀφθαλμῶν... Σάλων δὲ ἐχέτω ταῦτα κινούμενον (fort. κινούμενα), φησὶν... ἵνα τῇ κινήσει τὴν ὄψιν ἐκκαλῇ πρὸς ἀρέδῃλον θίαν. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III, VII,

17. וְקִשְׁרָתָי. O'. και τὰ δικαιώματα ('Α. ἀκρι-
βάσματα. Σ. προστάγματα¹³).

18. וְהַיְשׁוּר וְהַיְשׁוּר. O'. τὸ ἀρεστὸν και τὸ καλόν.
"Ἄλλος· τὸ εὐθές (και) τὸ ἀγαθόν.¹⁴

22. וּבְכַל-בְּיֹתָיו. O'. και ἐν (✕) ὄλῳ (Δ) τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ.¹⁵

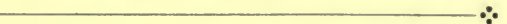
24. הַכָּל הַזֶּה וְהַכָּל הַזֶּה וְהַכָּל הַזֶּה. O'. πάντα τὰ δικαιώ-
ματα ταῦτα. Alia exempl. πάσας τὰς ἐντολὰς
και τὰ κρίματα.¹⁶

וְהַיְשׁוּר. O'. ἵνα εὖ ᾗ ἡμῖν. "Ἄλλος· ἵνα
πολυήμεροι ὦμεν.¹⁷

Cap. VI. 1. ✕ οὕτως¹⁸ 2. ✕ σήμερον¹⁹ 3. ✕
δοῦναι (Δ).²⁰ ✕ και ταῦτα—ἐκ γῆς Αἰγύπτου (Δ).²¹
4. ✕ ἐστι.²² 6. ✕ και ἐν τῇ ψυχῇ σου²³ 12.
✕ τοῦ θεοῦ σου²⁴ 13. ✕ και πρὸς αὐτὸν κολλη-
θήσῃ²⁵ 18. ✕ τοῦ θεοῦ σου²⁶ 19. ✕ κύ-
ριος²⁷ 21. ✕ και ἐν βραχίονι ὑψηλῷ²⁸ 23.
(✕) ταύτην (Δ).²⁹ ✕ δοῦναι³⁰

CAP. VII.

1. וְהָיָה יְהוָה יְבִיאֵהּ יְבִיאֵהּ. O'. ἐὰν δὲ εἰσάγῃ

X, XI, 15, 18, alii (inter quos 85, testante Montef, sed repugnantem Holmesii amanuensi). ¹¹ Cod. 108, qui ad ζηλωτῆς male refert. ¹² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 58, 59, 74, alii. ¹³ Cod. X. Nobil. affert: 'Α. ἀκριβάσματα, et sic in marg. sine nom. Cod. 85. Mox ad μαρτύρια (v. 20) Cod. 85 in marg.: ἀκριβάσματα προστάγματα (sic). ¹⁴ Cod. 108 in marg.: τὸ εὐθές. τὸ ἀγαθόν (sic). ¹⁵ Sic sine aster. Codd. 58, 76, 106, 134, Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic (sine ταῦτα in fine) Codd. III, VII, X, 16, 28, alii (inter quos 85, cum πάντα τὰ δ. ταῦτα in marg.). ¹⁷ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. III, 55, 58, 82, 129. ¹⁸ Arab. 1. ¹⁹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ²⁰ Idem (sine metobelo). ²¹ Idem (cum ✕ και ταῦτα Δ κ. τ. ε. Haec omnia desunt in Codd. 44, 58. ²² Arab. 1. ²³ Arab. 1, 2. Desunt in Comp., Codd. 19, 58, 108, 118. ²⁴ Idem. Desunt in Cod. 58. ²⁵ Idem, reprobande eodem. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem. Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. III, VII, X, 18 (ante corr.), 53, 56, 82, 129, Arm. 1. ²⁸ Idem. ²⁹ Deest in Cod. 58. ³⁰ Arab. 1, 2. Deest in Comp., Ald., Codd. III, 15, 16 (ante corr.), alii.

(alia exempl. καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ¹) σε κύριος ὁ θεὸς σου. Alia exempl. καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου.²

1. רַבִּים. Ὁ. μεγάλη. Alia exempl. πολλά; alia, μεγάλη καὶ πολλά.³
- רַבִּים (in posteriore loco). Ὁ. πολλά. Alia exempl. μεγάλη; alia, μεγάλη καὶ πολλά.⁴
- וַיַּעֲזֹבִים מִפֶּן. Ὁ. καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν. Ἄ. (καὶ) ὀστίνα (ἀπὸ) σου.⁵
2. לְפָנֶיךָ. Ὁ. εἰς τὰς χεῖράς σου. Ἄλλος ἐν χερσίν σου.⁶
- וְהָרַם תְּהָרִים. Ὁ. ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς (Οἱ λοιποὶ ἀναθεματίσεις⁷).
- וְלֹא תִהְיֶה. Ὁ. οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε (alia exempl. ἐλεήσης⁸) αὐτούς. Ἄ. δωρήση (αὐτοῖς).⁹
5. מִזְבְּחֹתֵיהֶם. Ὁ. τοὺς βωμοὺς (Ἄ. τὰ θυσιαστήρια¹⁰) αὐτῶν.
7. בָּנֶם. . . הִשָּׁה. Adhaesit vobis. Ὁ. προείλετο . . ὑμᾶς. Ἄ. προσεκολλήθη . . (ὑμῖν, s. ἐν ὑμῖν).¹¹
8. בְּיַד הַתְּקָה. Ὁ. ἐν χειρὶ κραταία καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.¹²

9. וַיִּדְעָה. Ὁ. καὶ γνώση (Ἄλλος γνώσεσθε¹³).
- וְהָיָה הַיָּמִן. Ὁ. θεὸς πιστός (potior scriptura ὁ θεὸς ὁ πιστός). Ἄ. Θ. (ὁ) ἰσχυρός.¹⁴
12. וְשָׁבַע אֶתְּךָ. Ὁ. ὁ (alia exempl. καθὰ, s. καθὰ¹⁵) ὄμοσε.
13. פְּרִי-בְמִנְתּוֹ. Ὁ. τὰ ἔγγονα (alia exempl. ἔγγονα¹⁶) τῆς κοιλίας σου. Ἄ. καρπὸν γαστρὸς σου.¹⁷
- וַיִּצְרַח וַיִּשְׁרָף וַיִּהְיֶה. Ὁ. τὸν σίτον (Ἄ. χεῦμα¹⁸) σου, καὶ τὸν ὄλβον (Ἄ. ὀπωρισμὸν¹⁸) σου, καὶ τὸ ἔλαιόν (Ἄ. στιλπνότητα¹⁹) σου.
14. עָקָר. Ὁ. ἄγονος. Ἄ. στεῖρος.¹⁹
15. וְכָל-מִדְּוֵי מַצְרַיִם. Et omnes languores Aegypti. Ὁ. καὶ πάσας νόσους (Ἄ. τάλαιπωριάν²⁰) Αἰγύπτου.
- וְהָרַעִים אֶתְּךָ לֹא יִשְׁיָמָם בָּהּ. Ὁ. τὰς πονηρὰς,²¹ ἃς ἑώρακας, καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπιθήσει (alia exempl. ἐπάξει²²) ἐπὶ σέ. Aliter: Ὁ. τὰ πονηρὰ καὶ ἑώρακας καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπάξει ✕ αὐτὰ ✕ ἐπὶ σέ.²³ Ἄ. τὰ πονηρὰ ὅσα ἔγνως, οὐ θήσει αὐτὰ ἐν σοί. Σ. τὰς πονηρὰς ἃς οἶδας, οὐ ποιήσει ἐν σοί.²⁴

✧

✧

CAP. VII. ¹ Sic Codd. 44, 55, 74, alii. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum *ἐν δὲ εἰσαγάγῃ* (sic) κ. τ. εἰ. in marg.). ³ Prior lectio est in Cod. 58; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, aliis (inter quos 85, cum *ἰσχυρὰ* in marg.), Arab. 1, 2. ⁴ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 28, aliis; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, aliis. ⁵ Cod. X affert: Ἄ. *ὀστίνα σου* (sic). Cf. Hex. ad Cap. ix. 1. Ad formam *ὀστίνας* cf. Hex. ad Exod. i. 9. ⁶ Sic in marg. Codd. X, 85. Pro *καὶ ἰσχ.* ὑμῶν (v. 1) Codd. 19, 108 (cum *καὶ ἰσχ.* ὑμῶν in marg.), 118, in textu habent *πρὸ προσώπου ὑμῶν*, quae lectio fortasse huc pertinet. ⁷ Cod. X (qui ad *πατάσεις* male refert). Ad *ἀφανιεῖς* Cod. 85 in marg. sine nom.: *ἀναθεματίεις*. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, VII, X, 15, 16 (cum *-εις*), alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. vi. 3. ix. 14 etc. Statim v. 3 lectio plane absona unius Cod. 18 *ἀγαρεύσητε* pro *γαμβρεύσητε* pro mero scribae lapsu habenda est. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. Hieron.: *vobis junctus est*. ¹² Sic Arab. 1, et sine obelo Codd. II (in textu, et habet eadem in marg. quoque, teste Holmesio; Maius autem in textu *ἐν χ. κραταία tantum*

habet, vacante margine), III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 2, Arm. 1. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem (cum *γνώσεσθε σήμερον*) Cod. II. ¹⁴ Cod. 108 (ad *πιστός*). ¹⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. III, VII (cum *καθὰ*), X, 15, 19, aliis; posterior in Ald., Codd. 16, 18, aliis, Arm. 1. ¹⁶ Sic Comp., Codd. II, III, VII (ex corr. manu 1ma), X, XI, 15, 16, 18, alii. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem. Hieron. in Epist. LVII ad Pammachium, 11: "Aquila autem proselytus et contentiosus interpres, qui non solum verba, sed etymologias quoque verborum transferre conatus est, jure proicitur a nobis. Quis enim pro frumento et vino et oleo, possit vel legere, vel intelligere, χεῦμα, ὀπωρισμὸν, στιλπνότητα, quod nos possumus dicere *fusionem, pomationemque, et splendenciam*?" Cf. Hex. ad Hos. ii. 22. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxviii. 60. ²¹ Ad *τὰς πονηρὰς* Cod. X in marg.: *καὶ τὰς κακάς*. ²² Sic Codd. X (in marg.), 19, 44, alii. ²³ Sic Cod. IV, et sine obelo (cum *οὐκ ἐπάξει ἐπὶ σέ*) Cod. 85 in marg. Verba, ἃ *ἑώρ.* καὶ, obelo jugulat Arab. 1. Mox *αὐτὰ* sine aster. testantur Codd. 30, 74, 76, 106, 134, Arab. 1 (sub *✕*), 2, Arm. 1. ²⁴ Cod. 85. Ad Sym. pro scriptura codicis, *οὐ ποιήσεις ἐν σοί*, Scharfenb.

16. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' οὐ φείσεται. "Ἄλλος οὐκ ἀφέξεται.²⁵
וְלֹא-תִשָּׂא. Ο' σκῶλον. "Ἄλλος σκάνδαλον.²⁶
19. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἴδωσαν (s. εἶδον). "Ἄλλος ἐωρά-
 κασιν.²⁷
וְלֹא-תִשָּׂא. Ο' τὸν ὑψηλόν. 'Α. Σ. (τὸν) ἐκτε-
 ταμένον.²⁸
וְלֹא-תִשָּׂא. Ο' πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν (Οἱ λοι-
 ποί λαοῖς²⁹).
20. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἀπὸ σοῦ. Θ. ἀπὸ προσώπου σου.³⁰
21. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ne contremiscas. Ο' οὐ τρωθήσῃ
 ("Ἄλλος δειλιάσεις³¹).
- וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' θεὸς ('Α. Θ. ἰσχυρὸς³²)
 μέγας καὶ κραταίος ('Α. Θ. φοβερός³²).
22. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' τὰ θηρία τὰ ἄγρια ("Ἄλλος
 τῆς γῆς³³).
23. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Et perturbabit eos per-
 turbatione magna. Ο' καὶ ἀπολείς (alia ex-
 empl. ἀπολείσει, s. ἀπολεί³⁴) αὐτοὺς ἀπωλεία
 μεγάλη. 'Α. καὶ φαγεδαινώσει αὐτοὺς φαγε-
 δαίνη μεγάλη. Σ. καὶ ταραξίει αὐτοὺς ταραχὴν
 μεγάλην. Θ. καὶ ἐκστῆσει αὐτοὺς ἔκστασιν
 μεγάλην.³⁵

23. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς (alia
 exempl. ἐξολοθρεύσῃ³⁶) αὐτούς. Θ. ἕως ἐκτρί-
 ψει αὐτούς.³⁷
24. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου.
 Σ. Θ. ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.³⁸
25. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν (aliud exempl. παρ'
 αὐτῶν³⁹) οὐ λήψῃ (alia exempl. ἀπ' αὐτῶν λα-
 βεῖν⁴⁰) σεαυτῷ, μή ✕ ποτε⁴¹ πταισῆς δι'
 αὐτό. "Ἄλλος οὐδὲ χρυσίον ἐπ' αὐτοῖς, καὶ
 οὐ λήψεται αὐτὸ, μήποτε σκωλωθῆς ἐν αὐτῷ.⁴²
26. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἀνάθεμα. "Ἄλλος ἀπόβλητος.⁴³

Cap. VII. 12. ✕ πάντα ✕ τὰ δικαίωματα.⁴⁴ 13.
 (☾) κύριος⁴⁵ 16. τὰ ✕ σκῦλα.⁴⁶ 17. ☾ ὅτι.⁴⁷
 19. ✕ τὰ μεγάλα ἐκείνα.⁴⁸ 22. ☾ γένηται ἡ γῆ
 ἔρημος καὶ⁴⁹ 26. προσοχθίεις ✕ αὐτό⁵⁰ βδε-
 λύξῃ ✕ αὐτό.⁵¹

CAP. VIII.

2. **וְלֹא-תִשָּׂא**. Ο' ἤγαγε ("Ἄλλος διώδωκε¹) σε.
וְלֹא-תִשָּׂא. Ο' Vacat. ✕ τοῦτο τεσσα-
 ρακοστὸν ἔτος.²

in *Animadv.* p. 127 emendat οὐκ ἐποίησε σοι; nos autem
 leniorem medicinam, ποιήσῃ pro ποιήσεις, adhibuimus. Cf.
 Hex. ad Psal. civ. 27. Jesai. xlv. 7. ²⁵ Cod. X in
 marg. ²⁶ Sic in marg. Codd. 85, 108. ²⁷ Sic in
 marg. Cod. 85; in textu autem Cod. II. ²⁸ Cod. 108.
²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic in textu Codd. IV, 74, 76, 104,
 134. ³¹ Cod. 106 (superscript. recenti manu), necnon
 versio Graeco-Ven. Cf. Deut. xxxi. 6. Jos. i. 9 in LXX.
³² Sic intelligo lectionem Cod. 108: "μέγας] in marg.
 'Α. Θ. add. φοβερός. ἰσχυρός." ³³ Sic in textu Codd. 19, 108
 (cum τὰ ἄγρια in marg.), 118. ³⁴ Prior scriptura est in
 Ald., Codd. III, X, 15 (cum -σῃ), 58, 64, aliis; posterior in
 Comp., Codd. IV, 74, 76, aliis. ³⁵ Cod. 85. Ad Aquilam
 cf. Hex. ad Psal. xvii. 15. Jerem. li. 34. ³⁶ Sic Codd. II,
 III, IV, VII, X, XI, 15, 29, 58, alii (ferre omnes cum ἐξολοθρ.),
 Arm. 1. ³⁷ Cod. 85 in continuatione. ³⁸ Cod. 108.
 Sic in textu Comp., et (cum ὑποκάτωθεν) Codd. 44, 74, 76,
 106, 134. ³⁹ Cod. IV, qui pergīt: οὐδὲ λήψῃ. ⁴⁰ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii (inter quos 85,
 cum καὶ οὐ λήψῃ σαυτῷ in marg.). ⁴¹ Sic Cod. IV, et

sine aster. Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ⁴² Cod. 85 in
 marg. (cum χρυσίον et σκωλωθείς). Lectio Aquilam sapit
 (cf. Hex. ad Psal. ix. 17. Hos. ix. 8), si excipias καὶ οὐ
 λήψεται αὐτὸ pro καὶ λήψῃ σεαυτῷ. ⁴³ Cod. X, teste
 Holmesio. Montef. ex eodem in collatione MS. ad λαβεῖν
 σεαυτῷ (v. 25) exscripsit: marg. ἀποβάτων. ⁴⁴ Arab. 1.
 Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii,
 Arab. 2, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV, cum metabelo tantum.
 Deest in Codd. 16, 73, 77, Arm. 1. ⁴⁶ Idem. Arab. 1
 pingit ✕ τὰ σκῦλα.⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 55-
⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Haec desunt in Codd. II (manu
 1ma), 44. In Codd. 29, 54, 58, 75 deest τὰ μεγάλα tantum.
⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Cod. IV (cum προσοχθίσεις). Sic sine aster.
 Codd. 44, 55 (cum αὐτῷ), 74, alii. ⁵¹ Idem. Sic sine
 aster. Codd. 44, 58, 74, alii.
 CAP. VIII. ¹ Cod. 106 in marg. alia manu. ² Sic
 Cod. IV (cum ✕ τοῦτο μ̄ ἔτος:), Arab. 1, et sine aster. Comp.,
 Codd. 53, 74 (cum τοῦτο τὸ τ. ε.), 82, 85 (in marg.), alii, et
 Origen. Opp. T. II, p. 118.

3. וַיִּזְכֹּר. O'. και ἐψώμισέ ('A. ἐβρωμάτισε³) σε.
וַתִּזְכֹּר. O'. τὸ μάννα. Alia exempl. τὸ μάννα
ἐν τῇ ἐρήμῳ.⁴
וְלֹא יִדְעוּן אֲשֶׁר לֹא-יִדְרֹעֲתָּהּ. O'. δ. * οὐκ ἦδεις,
και * οὐκ ἦδειςαν.⁵
9. תִּתְחַבֵּב. O'. φαγῆ * ἐν αὐτῇ.⁶
תִּתְחַבֵּב. Excidet. O'. μεταλλεύσεις. 'A. λατο-
μήσεις.⁷
10. עֲלֵה-הָאָרֶץ. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. * Ἄλλος' ὑπὲρ
τῆς γῆς.⁸
14. וְרָם. Et efferat se cor tuum. O'. ὑψω-
θῆς (alia exempl. ὑψωθείς; alia, ὑψωθήσῃ⁹) τῇ
καρδίᾳ (σου). 'A. και ὑψωθῆς τῇ καρδίᾳ σου.
Θ. και ὑψωθῆ ἡ καρδίᾳ σου.¹⁰
15. נָחַשׁ שָׂרָף. O'. οὐ ὄφεις δάκνων ('A. ἐμπρη-
στής. * Ἄλλος' φυσήματος. * Ἄλλος' καίων¹¹).
כִּצְרוֹר הַחִלְמִישׁ. E petra silicis. O'. ἐκ πέ-
τρας ('A. στερεοῦ¹²) ἀκροτόμου.
17. וְאַמְרֵתָּ. O'. μὴ εἴπῃς. * Ἄλλος' και οὐκ ἐρεῖς.¹³
18. חֵיל. O'. δύναμιν. 'A. εὐπορίαν.¹⁴
20. מַפְיָיִקִים. O'. πρὸ ('A. Ἄλλος' ἀπὸ¹⁵) προσώπου
ὁμῶν.

- Cap. VIII. 3. * βήματι.¹⁶ 5. * οὐτως.¹⁷ 7.
* και πολλήν.¹⁸ 9. * τὸν * ἄρτον * σου.¹⁹
11. * μὴ * ποτε * ἐπιλάβῃ²⁰ κρίματα * αὐτοῦ.²¹
12. * μὴ * ποτε.²² * ἐν αὐταῖς.²³ 13. πλῆθυν-
θέντων (sic) * σοι.²⁴ πλῆθυνθέντων * σοι.²⁵
15. * ἐκένης.²⁶ 17. * τὴν μεγάλην.²⁷ 19. (-)
τὸν τε οὐρανὸν και τὴν γῆν (4).²⁸ 20. * λοιπά.²⁹

CAP. IX.

1. וְהַעֲזִיבֵם. O'. και ἰσχυρότερα μάλλον ἢ
ὕμεις (alia exempl. ἰσχυρότερα σου¹). ('A.)
και ὁστοῦνα ὑπὲρ σε.²
3. וְהִרְשַׁתָּם. Et expelles eos, et perdes
eos. O'. και ἀπολεῖ αὐτούς. Alia exempl. και
ἐξολοθρεύσει αὐτούς, και ἀπολεῖ αὐτούς.³
4. וּבְרִשְׁתָּ הַגּוֹיִם הַאֵלֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέ-
βειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει
αὐτούς πρὸ προσώπου σου.⁴
5. וּבְשָׂרָךְ. O'. οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα ('A. εὐθύ-
τητα⁵).
- כִּי בְרִשְׁתָּ הַגּוֹיִם הַאֵלֶּה. O'. ἀλλὰ διὰ τὴν

³ Cod. 108. ⁴ Sic Comp., Codd. II (cum ἐν τῇ ἐ-
ρήμῃ (sic) in marg., teste Holmesio, sed silente Maio), X
(cum ἐν τῇ ἐρήμῳ in marg.), 16, 28, 44, alii (inter quos 85,
cum nota in marg.: χωρίς τοῦ, ἐν τῇ ἐρήμῳ). ⁵ Sic
Cod. IV (qui pingit: * δ οὐκ ἦδεις: και οὐκ ἦ, cum meto-
belo ex corr.), et sine aster. Cod. 82, Arab. 1, Arm. 1,
Origen. ibid. ⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15
(cum ἐν αὐτῇ φ.), 108. ⁷ Cod. X. ⁸ Cod. 108 in
marg. ⁹ Prior lectio est in Codd. 59, 75, 85 (in marg.),
106; posterior in Comp., Codd. 16, 19, 52, 85, aliis.
¹⁰ Cod. 85 (cum ὑψωθείς in lectione Aquilae). ¹¹ Cod. X:
'A. ἐμπρηστής. Cod. 128 in marg.: 'A. ἐμπρηστής φυσήματος
καίων (sic), teste Holmesii amanuensi (non, ut Holmes.
oscitantur edidit, 'A. χερμηστῆς κ. τ. ε.). Cf. Hex. ad Jesai.
xxx. 6. ¹² Cod. X. Cf. Hex. ad Dent. xxxii. 31. Psal.
xxvi. 25. xxvii. 1 etc. Minus probabiliter ad חִלְמִישׁ
lectionem refert Montef. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85.
¹⁴ Cod. X. ¹⁵ Sic in marg. Cod. X; in textu autem
Ald., Codd. 15, 18, 19, alii, Arm. 1. ¹⁶ Arab. 1. E Cod.
IV Holmesii amanuensis exscripsit: παντὶ βήματι: (sic),

silente Tischendorfio. ¹⁷ Cod. IV, Arab. 1. Statim
Cod. IV: * κύριος (sine metabelo), invito Hebraeo. ¹⁸ Ii-
dem. ¹⁹ Cod. IV. ²⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 44,
58, 74, alii. ²¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. XI,
44, 74, alii. ²² Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Ald.,
Codd. 15, 32, 44, alii, Arab. 2. ²³ Cod. IV. ²⁴ Idem.
Pronomen deest in Cod. 58, Arm. 1. ²⁵ Idem. Deest
in Codd. II, XI, 108, 118. ²⁶ Idem. Deest in Codd.
XI, 58, Arm. 1. ²⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁸ Haec
desunt in Codd. II (in textu), IV, Arab. 1, 2. ²⁹ Cod.
IV (notis a correctore appictis), Arab. 1, 2. Deest in
Cod. 58, Arm. 1.

CAP. IX. ¹ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85,
130), Arm. 1. ² Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. ad
Cap. vii. 1. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
IV (idem), VII (idem), X, 18, 29 (ut III), alii, Arab. 1, 2,
Arm. 1. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
IV (cum ἐξολεθρεύει), VII (ut III), X (cum ἀπὸ προσώπου
in marg.), XI, 15 (cum ἀπὸ προσώπου), 16, 18, alii, Arab. 1, 2,
Arm. 1 (praem. ὅτι οὐ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου). ⁵ Cod. X.

- ἀσέβειαν (alia exempl. ἀνομίαν⁶) τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia exempl. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.⁷
6. קָשָׁה עָרָה. Ὁ. σκληροτραχῆλος. Ἄ. .τένων.⁸
7. מְבַרְרִים. Contendentes. Ὁ. ἀπειθοῦντες. Ἄ. Σ. προσερίζοντες.⁹
9. וְיֵאָשֵׁב. Ὁ. καὶ κατεγενομένη (potior scriptura κατεγινομένη¹⁰). Σ. παρέμεινα.¹¹
10. וְהָיָה כְּתוּבָה. Ὁ. Vacat. ✕ ἐκ μέσου τοῦ πυρός ἄ.¹²
12. שָׁחַת. Perditę egit. Ὁ. ἠνόμησεν. Ἄ. διέφθειρεν.¹³
- קָרָה. Ὁ. παρέβησαν. Ἄ. ἀπέστησαν.¹⁴
15. הַבְּרִית. Ὁ. τῶν μαρτυρίων. Alia exempl. ✕ τῆς διαθήκης ἄ.¹⁵ Ἄ. τῆς συνθήκης.¹⁶
16. כִּרְתַם מִהָר. Ὁ. καὶ παρέβητε ✕ ταχύ ἄ.¹⁷
17. וְאֵשְׁבַרְם. Ὁ. καὶ συνέτριψα (Ἄ. κατέαξα¹⁸) (αὐτάς).
18. וְהָיָה לִפְנֵי יְהוָה. Ὁ. καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου. Ἄλλος (καὶ) προσέπιπτον (τῷ κυρίῳ).¹⁹
19. בְּפִעֵם הַהוּא. Ὁ. ἐν τῷ καιρῷ (Ἄ. καθόδῳ²⁰) τούτῳ (Ἄλλος ἐκείνῳ²¹).

21. וְהֵיטִיב יְחֻץ. Comminuendo diligenter. Ὁ. καταλάσας σφόδρα (Σ. ἐπιμελῶς²²).
22. אֶת־יְהוָה. Ὁ. κύριον τὴν θεὸν ὑμῶν ἄ.²³
23. וְאֶשְׂרָתַי. Ὁ. ἦν δίδωμι (Οἱ λοιποὶ ἔδωκα²⁴). וְהָיָה אֶת־פִּי יְהוָה. Et restititistis ori (mandato) Jonae. Ὁ. καὶ ἠπειθήσατε τῷ βήματι κυρίου. Σ. Θ. (καὶ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.²⁵
24. וְעַתָּה אֲתָנֶם. Novi vos. Ὁ. ἐγνώσθη ὑμῖν. Σ. Θ. ἔγνω (fort. ἔγνω) ὑμᾶς.²⁶
25. וְאֶתְנַפְלֵם. Ὁ. καὶ ἐδεήθην (Ἄ. συνέπιπτον²⁷).
26. וְהָיָה אֲדָנִי יְהוָה. Ὁ. κύριε (alia exempl. κύριε κύριε²⁸) τὴν βασιλεὺ τῶν θεῶν ἄ.²⁹ (alia exempl. ἐθνῶν³⁰).
- וְנִחַלְתִּי. Ὁ. καὶ τὴν μερίδα (alia exempl. κληρονομίαν³¹) σου.
- וְאֶשְׂרָתַי בְּנִדְרֵי. Ὁ. ἦν ἐλυτρώσω. Alia exempl. ἦν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχυί σου τὴν μεγάλην ἄ.³²
- וּבְיַד חֻזָּק. Ὁ. τὴν ἰσχυί σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἄ. ἐν [τῇ] χειρὶ τὴν σου τῇ κραταίᾳ, ~ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ ἄ.³³
27. וְאֶל־חַטָּאתוֹ. Ὁ. ✕ καὶ ἐπὶ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν ἄ.³⁴

⁶ Sic Codd. III, IV (cum ^{σβ} ἀνομιαν (sic)), VII, X, XI, 15, alii, Arm. 1. Duplex versio, ἀσ. καὶ ἀν., est in Ald., Codd. 18, 128. ⁷ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum altera lectione in marg.). ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. v. 8. Job. xvi. 12. ⁹ Cod. 108 (cum προσερίζοντες). Cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11. lxxvii. 8, 17. ¹⁰ Sic Codd. II (cum κατεγειν.), III (idem), IV (idem), VII, X, 15, 16, 18, alii. Cf. Exod. x. 23 in LXX. ¹¹ Cod. 108. ¹² Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ ἐκ μ. τοῦ π. ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας; metobelo a corr. suppleto), X, 85, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. XI (cum ἐκ μ. π.), 18, 28, 30, alii, Arab. 2. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 108 (in marg.), 134. Cod. 15: τῆς δ. τῶν μ. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro τ), et sine aster. Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. 1. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108 in marg. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 26. ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic in marg. Cod. 85, 130; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, alii. ²² Cod.

108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 18. Psal. xxxii. 3. ²³ Sic Cod. IV, Arab. 1 (sine artic.), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16 (cum ἡμῶν), 18, alii, Arm. 1. ²⁴ Cod. 108 (cum ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσι in textu). ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. Haec, β. τῶν θεῶν, desunt in Comp. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. 71, 74, 76. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (qui ἐν in tertio loco punctis reprobant). Articulum ante χειρὶ damnant Codd. III, IV, 75, 82. Deinde σου τῇ deest in Cod. 82. ³² Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ ✕ ἐπὶ). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desiderantur in Codd. 44, 58, 130.

28. **וְיִאמְרוּ הָאֲרָבִים**. Ο' μη (s. μήποτε³⁵) εἰπω-
σιν — οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν 4.³⁶

לְהַכְתֹּם בְּמַדְבָּר. Ο' ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτείναι
αὐτούς. Alia exempl. ἀποκτείναι ✕ αὐτούς 4
ἐν τῇ ἐρήμῳ.³⁷

Cap. IX. 2. — καὶ πολὺν 4.³⁸ 3. — ἐστὶν 4.³⁹
4. — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁰ 6. — σήμερον 4.⁴¹ 10. —
ἐγγέγραπτο 4.⁴² 12. ἐκ — γῆς 4.⁴³ 13. [λέγων] 4.⁴⁴
— λελάληκα πρὸς σὲ ἀπαξ καὶ δις 4, λέγων.⁴⁵ 16.
— ὑμῶν 4 ἑαυτοῖς.⁴⁶ 18. — δευτερον 4.⁴⁷ — τοῦ θεοῦ 4
ὑμῶν (sic) 4.⁴⁸ 21. ἔλαβον — αὐτόν 4.⁴⁹ — καὶ ἐγε-
νήθη (sic) 4.⁵⁰ κοινορτόν ✕ αὐτοῦ 4.⁵¹ 23. ὑμᾶς
(✕) κύριος 4.⁵² 25. (✕) τὰς (4) μ̄ ἡμέρας, καὶ
(✕) τὰς 4 μ̄ νύκτας.⁵³ 27. (—) οἷς ἄμοσας κατὰ
σεαυτοῦ (4).⁵⁴ 28. — λέγοντες 4.⁵⁵ 29. — ἐκ γῆς
Αἰγύπτου 4.⁵⁶

CAP. X.

2. **וְיָרְתְּבוּ**. Ο' καὶ γράψεις. Alia exempl. καὶ
γράψω.¹

עַל-הַלְחָתִים. Ο' ἐπὶ τὰς πλάκας. Alia exempl.
ἐπὶ τὰς δύο πλάκας.²

3. **וַיַּעַזְבֵנִי שָׁמַיִם**. Ο' ἐκ ξύλων ἀσήπτων ('Α. σεττίμ³).

4. **בְּכַתְּבָהּ**. *Juxta scripturam*. Ο' κατὰ τὴν γρα-
φὴν ('Α. τὸ γραφεῖον⁴).

בְּיוֹם הַקְּהָל. Ο' Vacat. ✕ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
ἐκκλησίας 4.⁵

8. **הִבְדִּיל**. Ο' διέστειλε. 'Α. ἐχώρισεν.⁶

לְשֵׁרְתָהּ. Ο' λειτουργεῖν ✕ αὐτῷ 4.⁷

וּלְבָרְתָהּ. Ο' καὶ ἐπέυχεσθαι ('Α. εὐλογεῖν⁸).

9. **דָּבַר יְהוָה אֵלַי בְּיְהוָה**. Ο' εἶπεν ✕ κύριος ὁ
θεός σου 4 αὐτῷ.⁹

10. **בְּיָמֵינוּ הָרְאִישֵׁנוּ**. Ο' Vacat. ✕ ὡς ἡμέραι
αἱ πρῶται 4.¹⁰

הִשְׁתַּיְתָּה. Ο' ἐξολοθρεῦσαι ("Ἄλλος ἐξανα-
λῶσαι¹¹) ὑμᾶς. Οἱ λοιποὶ διαφθεῖραι σε.¹²

11. **קָרַם לְךָ לְפָנַי הַעַזְבֵנִי**. Ο' βάδιζε (alia
exempl. βάδισον¹³), ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ
— τούτου 4.¹⁴ 'Α. ἀνάστηθι σαυτῷ (הָ) εἰς
ἄπαρσιν ἐναντι τοῦ λαοῦ. Σ. . πορεύου εἰς τὸ
ἀπαρρεῖν ἐμπροσθεν τοῦ λαοῦ τούτου. Θ. ἀνα-
στὰς πορεύου εἰς ἄπαρσιν ἐναντίον τοῦ λαοῦ.¹⁵

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, alii. ³⁶ Obelus est in Cod. IV. Haec, οἱ κατοικοῦντες — λέγοντες, desunt in Cod. 58. ³⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82, Arm. 1, neonon, absente pronomine, Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ³⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. ³⁹ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴¹ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Codd. III, 44. ⁴² Cod. IV, Arab. 1. Deest in Comp., Cod. 58. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.). In Ald., Codd. 15, 64 legitur ἐξ Αἰγύπτου. ⁴⁴ Deest λέγων in Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, aliis, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV. Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. Prior vox deest in Cod. 106. Scriptura ἑαυτοῖς pro αὐτοῖς habetur in Comp., Codd. II, IV, VII, 16, 28, alii. ⁴⁷ Cod. IV, Arab. 1. ⁴⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁴⁹ Idem. Pronomen deest in Comp., Codd. 77, 108, 118, Arm. 1. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁵¹ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁵² "Post κύριος subjungit signum hexaplae finale, sed sine initiali Arab. 1." — Holmes. Posterioris vocab. deest in Codd. 30, 44, 85, 130; utrumque in Codd. XI, 16, 32, 52, aliis. ⁵³ Sic sine asteriscis Cod. 58. ⁵⁴ Haec desunt in Codd. IV, 58, Arab. 1. ⁵⁵ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁶ Cod. IV (cum τῆς pro γῆς), Arab. 1.

CAP. X. ¹ "AA. LL. [Comp., Ald., Codd. III, IV, VII (manu 1ma), X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1] habent, καὶ γράψω, et S. Augustinus in Quaest. [Opp. T. III, P. I, p. 562] ita refert: *Et scribam in tabulis.*" — Nobil. ² Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem Codd. 53, 56, 130. ³ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 22. ⁴ Cod. X (cum γράφειον). ⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui male pingit: — *ex medio ignis in die congregationis*), et sine aster. Codd. X, 54, 74, alii. Ex ingenio, ut videtur, Comp.: ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς, unde extudit Montef.: "Ἄλλος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς σ." ⁶ Cod. X. ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ⁸ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. 18, 83, 128. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44 (cum ὡς αἱ ἡμ.); 58 (idem), 74 (idem), 76 (idem), 85 (in marg.), 106 (ut 44), 134 (idem), Arab. 1. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. ¹² Cod. 108 (cum διαφθεῖσαι). ¹³ Sic Cod. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum ὁ. βάδιζε in marg.). ¹⁴ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. ¹⁵ Cod. 85, teste Montef. Pro σαυτῷ Holmesii amanuensis excerpit αὐτῷ.

12. אַחֵר. Ο' αἰτεῖται (s. αἰτεῖ). "Ἄλλος ζητεῖ.¹⁶
 16. אַחֵר עָרְלַת לְבַבְכֶם. Ο' τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν. 'Α. (τὴν) ἀκροβυστίαν καρδίας (ὑμῶν).¹⁷
 17. וְשֵׂשׁ פְּנִים. Ο' θαυμάζει ('Α. ἀρεῖ¹⁸) πρόσωπον.
 חָרָה. Munus. Ο' δῶρον. 'Α. δωροκοπίαν.¹⁹
 21. תְּהִלָּתְךָ. Ο' καύχημά σου. 'Α. ὑμνησίς σου.²⁰
 וְאַתָּה דְּגוֹרְאָתְךָ. Ο' καὶ ✕ τὰ ⁴21 ἔνδοξα ('Α. ἐπίφοβα²²).

22. בְּשֵׁשׁ. Ο' ἐν ἑβδομήκοντα. Alia exempl. ἐν ἑβδομήκοντα πέντε.²³ 'Α. καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν ἐν ἑβδομήκοντα.²⁴

Cap. X. 13. † τοῦ θεοῦ σου ⁴25 18. † προσηλύτῳ καὶ ⁴26

CAP. XI.

1. וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו. Ο' καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.¹
 2. אֲנִי אֶלֶם לְאֶרֶץ וְאַתָּה לְאֶרֶץ. Ο' ὅσοι οὐκ οἶδασιν οὐδὲ ἴδωσαν (s. εἶδον). "Ἄλλος (οἶ) οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ τεθέανται.²

2. אֲחֵר מוֹסֵר. Castigationem. Ο' τὴν παιδείαν ("Ἄλλος φωνή³).
 3. אֲחֵר מַעֲשָׂיו. Ο' καὶ τὰ τέρατα ("Ἄλλος ἔργα⁴) αὐτοῦ.
 4. הִרְבָּה. Redundare fecit. Ο' ἐπέκλυσε. Alia exempl. ἐπεκάλυψε.⁵
 חֵם-הַיָּם. Ο' τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς. Alia exempl. τῆς θαλάσσης.⁶ Ο' Σ. (τῆς) ἐρυθρᾶς.⁷
 6. וְאֵת כָּל-הַיְקוּם. Et omnem substantiam. Ο' καὶ πᾶσαν † αὐτῶν ⁴8 τὴν ὑπόστασιν. "Ἄλλος καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.⁹
 8. לְמַעַן תִּחְזְקוּ. Ο' ἵνα ζήτε ('Α. Σ. ἰσχύσητε¹⁰) † καὶ πολυπλασιασθήτε ⁴11
 11. וְהָרַחֵם אֶת-עַבְדֶּיךָ וְאֶת-שָׂרְיָךָ. Ο' ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ (alia exempl. ✕ ὑμεῖς ⁴ εἰσπορεύεσθε¹²) ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν. 'Α. καὶ ἡ γῆ ἣν ὑμεῖς διέρχεσθε ἐκέισε... Σ. ἡ δὲ γῆ ἣν διαβαίνεις κληρονομήσαι αὐτήν.¹³
 12. הָרַח אֶת-הָעַם. Curam gerit ejus. Ο' ἐπισκοπεῖται ('Α. Θ. ἐκζητεῖ¹⁴) αὐτήν.

¹⁶ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130 (cum αἰτεῖται in marg.)), Arm. 1. ¹⁷ Codd. X, 108. Sic in textu (cum τῆς καρδίας) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad Prov. vi. 35. ²⁰ Codd. X, 108 (cum ὑμνήσεις). Cf. Hex. ad Psal. xxxii. 1. Jesai. lxi. 3. ²¹ Sic Cod. IV. Articulus est in Ed. Rom., sed desideratur in Codd. 16 (manu 1ma), 18 (idem), 37, 44, 71, 131, Arm. 1. ²² Cod. X. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 23. Jesai. lxi. 3. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 18, 28, 29, alii. In contrariam partem Philo Jud. Opp. T. I, p. 467: λέγεται γὰρ ὅτι ἦσαν αἱ πᾶσαι ψυχὰι ἐξ Ἰακώβ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα... ὅταν δὲ τὸν θεὸν ὄραν ἰκανὸς εἶναι δόξας Ἰσραὴλ μετονομασθῆ, μόνω χρήσεται τῷ ἑβδομηκοστῷ λόγῳ, τὴν πεντάδα τῶν αἰσθήσεων ἐκτεμῶν λεγεται γὰρ ὅτι ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατερες σου εἰς Αἴγυπτον. Hieron. Quaest. in Gen. (Opp. T. III, p. 370): "Hanc rem, ne cui videamur adversum scripturae auctoritatem loqui, etiam LXX interpretes in Deuteronomio transtulerunt, quod in LXX antiatibus ingressus sit Israel in Aegyptum." ²⁴ S. Cyril. (vel potius Anon.) in Cat. Niceph. p. 1474: Καὶ Ἀκύλας καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν ἑβδομήκοντα μόνους λέγει· οὐδὲ γὰρ ἀριθμεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, Μανασσῆ καὶ

Ἐφραὶμ, ὡς μὴ κατελήθοντες εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἴστων εἰρέν ἀπὸ τῆς ἐν Γενέσει γενεαλογίας· οἱ δὲ Ο' ἐρμηνευταὶ κἀκείνους ἠρίθμησαν. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ²⁶ Idem. Haec προσηλύτῳ κ. τ. εἰ ad finem v. 19 desunt in Cod. 58.

CAP. XI. ¹ Sic Codd. IV, 82. ² Cod. 58 in marg. ³ Sic in marg. Cod. X, 130; in textu autem Cod. 55, satis inepte. ⁴ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Codd. IV, 82, Arab. 1. ⁵ Sic Cod. IV, 29, 30, 55, 58, 59, 130 (cum ἐπέκλυσε in marg.). Cod. 85 in marg.: ἐκάλυψε. ⁶ Sic Codd. 16, 28, 52, 77, 85, 130, 131. ⁷ Cod. 85 in marg. ⁸ Sic Cod. IV. Pronomen deest in Comp., Codd. 44, 54, 56, aliis. ⁹ Cod. 108 in marg. (num quasi a radice ἦρξ!). Etiam Cod. 58 post οἴκους αὐτῶν add. καὶ πᾶσαν συναγωγὴν αὐτῶν, fortasse e Num. xvi. 6. ¹⁰ Cod. 108. Cf. Hex. ad Exod. vi. 1. ¹¹ Sic Cod. IV. Grabijs nescio quo auctore pingit: ἵνα † ζήτε καὶ ⁴ πολ. ¹² Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, alii, Arm. 1. Verbum plurale sine ὑμεῖς est in Codd. 54, 75. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Cod. 108. Cod. X affert: 'Α. ἐκζητεῖ. Cat. Niceph. p. 1476: ἐπισκοπεῖται... ἦγουν ἐκζητεῖ αὐτήν, κατὰ τοὺς ἄλλους ἐρμηνευτάς.

12. תַּמִּיד. Ο'. διαπαντός. 'Α. ἐνδελεχῶς.¹⁵
14. בָּעֵתוֹ. Ο'. καθ' ὥραν. 'Α. ἐν καιρῷ (αὐτοῦ).
Οἱ λοιποὶ κατὰ καιρὸν.¹⁶
- וְאִסְפָּתָה. Ο'. καὶ εἰσόσεις ('Αλλος' συναΐξεις¹⁷).
15. עֵשֶׂב. Ο'. χορτάσματα. 'Α. χλόην.¹⁸
16. פָּן-יִפְתָּה. Ne pelliceatur. Ο'. μὴ πλατυνηθῆ
(Θ. θελχθῆ. Σ. ἀπατηθῆ¹⁹).
17. אֶת-יְבוּלָהּ. Proventum ejus. Ο'. τὸν καρπὸν
(‘Αλλος’ τὰ ἐκφόρια²⁰) αὐτῆς.
18. וְרִשְׁתֶּם. Ο'. καὶ ἐμβαλεῖτε ('Αλλος' θήσετε²¹).
- וְקִשְׂרֶתָהּ. Ο'. καὶ ἀφάσετε ('Α. συνδήσετε²²).
- לְמוֹטָתָהּ. Ο'. ἀσάλυτον. 'Αλλος' σαλευτόν.²³
19. לְדַבֵּר בָּם. Ο'. λαλεῖν ἐν αὐτοῖς. Alia ex-
empl. λέγειν αὐτά.²⁴
- בְּשִׁבְתָּהּ בְּבֵיתָהּ וּבְלִכְתָּהּ בְּרֶדְדָהּ וּבְשִׁכְבָּהּ וּבְקוּמָהּ.
Ο'. καθημένου σου (alia exempl. καθημένου²⁵)
ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένου σου (πορευομένου²⁵)
ἐν ὁδῷ, καὶ καθεύδοντός σου (κοιταζομένου²⁶),
καὶ διανισταμένου σου (διανισταμένου²⁵). Ο'.
'Α. Σ. Θ. καθημένου ἐν οἴκῳ σου, καὶ πορευο-
μένου ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένου, καὶ διανιστα-
μένου.²⁶
20. עַל-מְוֹתָי. Ο'. ἐπὶ τὰς φλιάς ('Α. σταθμούς²⁷).
20. וּבְשִׁעָרָיָהּ. Ο'. καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. 'Αλλος'
καὶ ἐν ταῖς πύλαις σου.²⁸
21. לְמִצְוֵן יְרֵבוּ יְמֵיכֶם. Ut multiplicentur dies vestri.
Ο'. ἵνα μακροημερεύσητε (alia exempl. πολυ-
ημερεύσητε²⁹). 'Αλλος' ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ
ἡμέραι ὑμῶν.³⁰
- וַיְמִי בְּיָנֶיךָ. Ο'. καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ('Αλ-
λος' τέκνων³¹) ὑμῶν.
22. שָׁמַר תִּשְׁמְרוּן. Ο'. ἀκοῆ ἀκούσητε. 'Α. Θ.
φυλάσσοιτες φυλάξησθε.³²
- לַעֲשׂוֹתָהּ לְאַהֲבָהּ. Ο'. ποιεῖν ✕ αὐτὰς, τοῦ
ἀγαπᾶν.³³
24. וְאִשֶׁר תִּדְרֹךְ... בּו. Ο'. οὐ ἐὰν πατήση...
✕ ἐν αὐτῷ.³⁴
- וְעַד הַיָּם הָאֲחֵרִין. Ο'. καὶ ἕως τῆς θαλάσσης
τῆς ἐπὶ δυσμῶν (Οἱ λοιποὶ ἐσχάτης³⁵).
29. עֵיבַל. Ο'. Γαιβάλ. 'Α. 'Ηβάλ.³⁶
30. מְבוֹא הַשְּׂמֵשׁ. Ο'. δυσμῶν ('Α. εἰσόδου³⁷)
ἡλίου.
- אֶעֱלֶה אֵלָיוּן מִרְהָ. Juxta quercus More. Ο'.
πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς (Οἱ λοιποὶ
αὐλώνος καταφανοῦς³⁸).
31. וַיְרִשְׁתֶּם אֹתָהּ. Ο'. ἐν κλήρῳ πάσας τὰς

¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Idem. Duplex lectio, καθ' ὥραν ἐν τῷ κ. αὐτοῦ, est in Codd. 16, 30, 32, aliis, Arm. i. Pro καθ' ὥραν, κατὰ καιρὸν exhibent Codd. 18, 19, 44, alii. ¹⁷ Sic in marg. Codd. 58, 85; in textu autem Ald., Codd. IV, 18, 19, alii, Arm. i. Cf. ad Cap. xxviii. 38. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108. Priorem lectionem aut Aquilae uni, aut saltem Aquilae et Theodotoni vindicandam esse suadent Hex. ad Exod. xxii. 16. Job. xxxi. 27. Jerem. xx. 7. ²⁰ Sic in textu Codd. 54, 75. Cf. Hex. ad Jud. vi. 4. ²¹ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134, Arm. i. ²² Cod. 108. Cf. ad Cap. vi. 8. ²³ Sic in textu Cod. IV, Arab. i (movens se). Cf. ad Cap. vi. 8, not. 8. ²⁴ Sic Cod. IV, 19, 44, 54, alii. ²⁵ Sic Comp., Ald. Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18 (cum ἀνισταμένου), 19 (idem), alii (inter quos 85). Cod. IV legit et pingit: καθημένου ✕ σου ἢ ἐν οἴκῳ σου [sic Arab. i], καὶ πορευομένου ✕ σου ἢ ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένου ✕ [sic pro καθεύδοντος Codd. 58, 71, 82] ✕ σου ἢ, καὶ διανισταμένου ✕ σου ἢ; ubi ὁ in char. min. quater superscripsit corrector, qui Tischendorffo est B.

²⁶ Cod. 85 in marg. Sed interpretes istos, certe Aquilam, pronomina personae secundae verbis Hebraeis affixa, repugnante etiam Graecae linguae proprietate, neglexisse, non facile crediderim. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic in marg. Cod. 85 (qui lectionem continuat: ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., καὶ αἱ ἡ. τῶν τέκνων ὑμῶν); in textu autem Codd. 19, 108, 118. ²⁹ Sic Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii. ³⁰ Sic in marg. Cod. 85 (ut supra); in textu autem Comp., Ald., Codd. 18, 19, 83, 108, 118. Praeterea duplex versio, ἵνα πολυημ. καὶ πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., est in Codd. X, 54, 55, aliis. ³¹ Cod. 85 in marg. (ut supra). ³² Cod. 108. ³³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. ³⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82. ³⁵ Codd. X, 108. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁶ Cod. 108. ³⁷ Cod. X (qui ad ἐχόμενον male refert). Cf. Hex. ad Psal. xlix. i. ciii. 19. cxii. 3. ³⁸ Cod. X, teste Montef. (non αὐλώνος, ut Holm.), cum indice ad Γολγολ referente. Cf. Hex. ad Gen. xxii. 2. Interpres Sam. vertit: אֶצְמַר מִיַּשְׁר חוּבָה, h. e. juxta vallem visionis.

ἡμέρας. Aliter: Ο'. — ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας 4, καὶ κληρονομήσετε αὐτήν.³⁰

Cap. XI. 2. χεῖρα ✕ αὐτοῦ 4... βραχίονα ✕ αὐτοῦ 4.⁴⁰ 7. ἐποίησεν — ὑμῖν σήμερον 4.⁴¹ 8. ἐντολὰς — αὐτοῦ 4.⁴² — τὸν Ἰορδάνην 4.⁴³ 9. — μετ' αὐτοῦ 4.⁴⁴ 10. σπέρρον ✕ σου 4.⁴⁵ ποσὶν ✕ σου 4.⁴⁶ 13. — τῆς 4 καρδίας... — τῆς 4 ψυχῆς.⁴⁷ 18. ῥήματά ✕ μου 4.⁴⁸ 19. διδάξετε ✕ αὐτά 4.⁴⁹ 22. — σήμερον 4.⁵⁰ 25. ἐλάλησε ✕ κύριος 4.⁵¹ 28. — ὄσας (sic) ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν 4.⁵² 32. τὰ προστάγματα — ταῦτα 4, καὶ τὰς κρίσεις — ταύτας 4.⁵³

CAP. XII.

2. הַגּוֹיִם שָׁפִי. Ο'. ἐκεῖ. Alia exempl. ἐκεῖ τὰ ξέθνη.¹
- וְעַל-הַבְּנֵי־רַעֲיָהּ. Ο'. καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν ('Α. Σ. Θ. βουνῶν²).
- וְתַחַת-כָּל-עֵץ רֵעֵן. Ο'. καὶ ὑποκάτω ✕ παντὸς 4³ δένδρου δασέως ('Α. εὐθαλοῦς⁴).
3. אֶת-כּוֹבְחֵיהֶם. Ο'. τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. 'Α. Θ. (τῶ) θυσιαστήρια (αὐτῶν).⁵

3. אֶת-כּוֹבְחֵיהֶם. Comburetis igne. Ο'. ἐκκόψετε ✕ πυρί 4.⁶
5. מִכָּל-שִׁבְטֵיכֶם. Ο'. ἐν μᾶ τῶν πύλων (alia exempl. φυλῶν⁷) ὑμῶν. "Ἄλλος" ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑμῶν.⁸
- וְלִשְׁכָנֹוֹ. Ad habitaculum ejus (s. Ut habitaret). Ο'. [καὶ] ἐπικληθῆναι. "Ἄλλος" εἰς τὴν κατασκήνωσιν αὐτοῦ.⁹
6. וְאַתָּה מְעַשְׂתִּיכֶם וְאַתָּה תְּרוֹמַת יְדָכֶם. Ο'. ✕ καὶ τὰς δεκάτας ὑμῶν 4, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ✕ τῶν χειρῶν 4 ὑμῶν.¹⁰
7. בְּכֹל מַשְׁלַח יְדָכֶם. In omni re in quam immittatis manum vestram. Ο'. ἐπὶ πᾶσιν οὐ ἐὰν ἐπιβάλητε τὴν χεῖρα (alia exempl. τὰς χεῖρας ✕ ὑμῶν¹¹). 'Α. (ἐν) πάσῃ ἀποστολῇ χειρὸς (ὑμῶν).¹²
8. כָּכֵל. Ο'. πάντα. "Ἄλλος" κατὰ πάντα.¹³
10. בְּטַמְּ. Ο'. μετὰ ἀσφαλείας. 'Α. πεποιθότως.¹⁴
11. בּוֹ... וְשָׁרֵי-יְבָחָהּ. Ο'. ὃν ἂν ἐκλέξῃται... ✕ ἐν αὐτῷ 4.¹⁵
- וְתַרְמִית יְדָכֶם. Ο'. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, — καὶ τὰ δόματα ὑμῶν 4.¹⁶

³⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI (cum —σας), 18, 19 (cum κατακλῆρ.), alii, Arm. 1. Haec, πάσας τὰς ἡμ., desunt in Codd. 16, 44.

⁴⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 44, 58 (in posteriore loco), 74, alii, Arab. 1.

⁴¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1 (cum metobelo tantum).

⁴² Cod. IV.

⁴³ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁴ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁶ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁸ Idem. Deest in Cod. 58.

⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 58.

⁵⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

⁵¹ Idem. Deest in Cod. 58.

⁵² Idem. Deest in Cod. 58.

⁵³ Idem. Deest in Cod. 58.

VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ταύτας in marg.).

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1.

Statim τοῖς θεοῖς αὐτῶν post κατακληρονομήτε (sic) αὐτοὺς transp. Cod. IV, Arab. 1.

² Codd. 85, 108 (cum Οἱ λοιποί). Cf. Hex. ad Gen. xlix. 26.

³ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. VII (in marg. manu 1ma), 15, 18, alii.

⁴ Cod. X, ⁵ Cod. 108.

⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ comburendo).

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1.

Cf. ad v. 14.

⁸ Sic in textu Comp., Codd. 19 (om. ὑμῶν), 108, 118.

⁹ Sic in marg. (ad ελεύσεσθε) Cod. 108.

¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine asteris Cod. 28, 58, 82, 85.

Mox clausulam superfluum, καὶ τὰς ὀμολογίας ὑμῶν, quae e v. 17 irrepsit, damnant Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 29, alii, Arab. 1.

¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1.

¹² Cod. X.

¹³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Codd. 18, 44, alii.

¹⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 25.

¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii.

¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (cum αὐτῶν), alii. Farum probabiliter

12. אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶם. O'. ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. Schol. ἕξω τῆς πόλεως πλησίον οἰκῶν.¹⁷
14. בְּאַחַד שַׁבָּטַיָּהּ. O'. ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (alia exempl. πόλεων¹⁸) σου.
15. בְּכָל־אֶנֶת נַפְשָׁהּ. O'. ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ ✕ ψυχήs ✕ σου.¹⁹
16. עַל־הָאָרֶץ. O'. ἐπὶ τὴν γῆν. Alia exempl. ἀλλ' ἐπὶ τὴν γῆν.²⁰
18. יְהִלְוִי. O'. καὶ ὁ προσήλυτος. Alia exempl. καὶ ὁ Δευίτης.²¹
- אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיהֶּן. O'. ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ('Α. πύλαιs²²) ὑμῶν.
20. וְאֶמְרָתָּ. O'. καὶ ἐρεῖs. "Ἄλλοs" καὶ εἴπηs.²³
21. בְּיַרְחֶק. O'. ἐὰν δὲ μακρὰν (s. μακρότερον) ἀπέχῃ (alia exempl. μακρότερον ἀπόσχη²⁴).
- כִּמְפָּה O'. σου. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ σου.²⁵
- בְּלֵל אֶנֶת. O'. κατὰ ✕ πᾶσαν ✕ τὴν ἐπιθυμίαν.²⁶
22. וְאֶנְכְּלוּ. O'. ἔδεται ✕ αὐτό ✕.²⁷
23. רַק יְנוֹק. Tantummodo in eo persiste. O'. πρόσεχε ἰσχυρῶs. Σ. ἀσφαλίζου.²⁸
23. כִּי הֵדָם. O'. ὅτι αἷμα. Alia exempl. ὅτι τὸ αἷμα; alia, τὸ γὰρ αἷμα.²⁹
24. לֹא תִאָּכְלוּ. O'. οὐ φάγεσθε ✕ αὐτό ✕.³⁰
26. קָדְשָׁהּ. O'. τὰ ἅγια ('Α. ἡγιασμένα³¹) σου.
27. וְהָדָם. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ αἷμα.³²
28. הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'. τοὺs λόγουs ✕ τούτουs ✕.³³
- וּלְבָנֶיךָ אֶחְרֵיהֶּן. O'. καὶ τοῖs υἱοῖs σου ✕ μετὰ σέ ✕.³⁴
- הַשָּׂבִיב וְהַיָּשָׁר. O'. τὸ ἀρεστον καὶ τὸ καλόν. Alia exempl. τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστον³⁵ ('Α. εὐθέs³⁶).
29. אֲשֶׁר... שָׂמְוָה. O'. εἰs οὐs (alia exempl. οὐ³⁷) ... ἐκέῖ.
30. וּפְנֵי־תְרוֹשׁ לְאַלְהֵיהֶּן. O'. Vacat. Alia exempl. μὴ ✕ ποτε ✕ ἐκζήτησῃ τοὺs θεοὺs αὐτῶν.³⁸
- וְאֶעֱשֶׂהָ כֵּן. O'. ποιήσω ✕ οὕτωs ✕.³⁹
- Cap. XII. 11. † σήμερον ✕.⁴⁰ 13. μὴ ✕ ποτε ✕.⁴¹
14. † ὁ θεὸs σου αὐτόν ✕.⁴² † σήμερον ✕.⁴³ 15. πῶλει ✕ σου ✕.⁴⁴ † ἐν σοί ✕.⁴⁵ † ἐπὶ τὸ αὐτό ✕.⁴⁶
17. εὐχάs ✕ σου ✕.⁴⁷ 19. μὴ ✕ ποτε ✕.⁴⁸ 22.

Theodoret. Quaest. IX in Deut. p. 268: καὶ τὰs ἀπαρχὰs τῶν χ. ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐξῆs τὰ δὲ δόματα οἱ λοιποὶ τὰ ἐκοῦσια ἡμίμνησαν. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 128.

¹⁷ Cod. X in marg., teste Holmesio, qui duas lectiones coaluisse conjicit. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. Cf. ad v. 5.

¹⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 55 (cum τῆs ψ.).

²⁰ 82, Procop. in Cat. Niceph. p. 1483. ²¹ Sic Cod. IV (cum ἀλλὰ ἐπὶ), 58, 82, 129, Arab. 1, Arm. 1. ²² Sic Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Duplex lectio, καὶ ὁ Δ. καὶ ὁ πρ., est in Comp., Ald. (cum ὁ Δ. σου), Codd. III, VII, X, XI, 19, 29, alii. ²³ Cod. X. ²⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐρεῖs in marg.), 18, 44, alii. ²⁵ Sic Codd. IV (cum μ. σου ἀπόσχη pro μ. ἀπέχη σου), 82, 85 (cum ἀπόσχη in marg.).

²⁶ Cod. 85. Sic in textu Codd. 44, 74, alii. ²⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 16, 18, alii. ²⁹ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. IV, 18, 44, 54, alii; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ὅτι τὸ αἷμα in marg.). ³¹ Sic Cod. IV, et sine aster.

Codd. 18, 44, 74, alii, Arab. 1. ³² Cod. X (cum ἡγιασμένα). ³³ Sic Cod. 15, et in marg. manu 2da Cod. 106. ³⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ³⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 74, alii. ³⁶ Sic Comp. (cum εὐάρεστον), Codd. II, III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ³⁷ Cod. X. ³⁸ Sic (pro εἰs οὐs) Codd. IV, 57. "Armen. MSS.: εἰs οὐ."—F. C. Alter. ³⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum ἐκζήτησῃ) Codd. 44, 74, 82, 134, Arab. 1 (cum καὶ μήποτε). Sic (cum μὴ ἐκz.) Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85, 130); et (cum οὐ μὴ ἐκz.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, 29, alii. Denique Cod. 58: μήποτε οὐ μὴ ἐκz. τοὺs θ. αὐτῶν, ex duplici lectione. ⁴⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴¹ Cod. IV, Arab. 1. ⁴² Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴³ Cod. IV. Arab. 1 pingit: † ὁ θεὸs σου ✕ αὐτόν, favente Cod. 58, in quo ὁ θεὸs σου deest. ⁴⁴ Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Cod. 58. ⁴⁵ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ⁴⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁷ Idem. Deest sine aster. Codd. 16, 28, 30, alii, Arab. 1 (cum vestrum). ⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

⚭ ἐν σοί 4.⁴⁰ 25. ⚭ τὸ καλὸν καὶ 4.⁵⁰ ⚭ τοῦ θεοῦ σου 4.⁵¹ 26. ⚭ ὁ θεὸς σου ἐαυτῷ (sic) ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ 4.⁵² 28. ⚭ καὶ ποιήσεις 4.⁵³ 30. μὴ ✕ ποτε 4.⁵⁴ 32. ⚭ σήμερον 4.⁵⁵

CAP. XIII.

- 2 (Hebr. 3). וְנַעַבְדֶם... וְנִלְכְּהָ אֲחֵרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים. O'. πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις. Alia exempl. πορευθῶμεν ✕ ἀκολουθήσωμεν 4 θεοῖς ἑτέροις... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.¹ Alia: πορευθῶμεν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.²
- 3 (4). הַיְשָׁכֶם אֲהַבִּים. O'. εἰ ✕ ὑμῖς 4 ἀγαπάτε.³
- 4 (5). וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ αὐτῷ λατρεύσετε 4.⁴ Alia: καὶ αὐτῷ δουλεύσετε.⁵
- 5 (6). מִבֵּית עַבְדִּים. O'. ἐκ τῆς δουλείας. "Αλλος· ἐξ οἴκου δουλείας.⁶
- 6 (7). כִּי יִסְתַּיֵּךְ. Si pelliceat te. O'. ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ ('Α. Σ. ἀναπέισῃ⁷) σε. הַלְכָה. O'. βαδίσωμεν. "Αλλος· πορευθῶμεν.⁸
- 8 (9). וְלֹא-תַחְמַל. Et non parces. O'. οὐκ ἐπιποθήσεις (Σ. ἐπισπλαγχνίσῃ⁹) ἐπ' αὐτῷ.

- 9 (10). יִלְחָמוּ. O'. ἀποκτεῖναι ("Αλλος· θανατώσαι¹⁰) αὐτὸν.
- 13 (14). עֵרַץ. O'. τὴν γῆν (alia exempl. πόλιν¹¹) αὐτῶν.
- 14 (15). וְרָשָׁתָּהּ. O'. καὶ ἐτάσεις (s. ἐξετάσεις). "Αλλος· καὶ ἐκζητήσεις.¹²
- ⚭ וְשִׁקְרָתָהּ וְשִׁאֲלָתָהּ. Et investigabis, et interrogabis. O'. καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνησεις. Alia exempl. καὶ ἐρευνήσεις (s. ἐξερευνήσεις), καὶ ἐρωτήσεις (s. ἐπερωτήσεις).¹³
- 15 (16). הָעֵיר. O'. ἐν τῇ γῇ (alia exempl. πόλει¹⁴). וְכִתְּוֶהָ לְפִי-חֶרֶב. O'. Vacat. ✕ καὶ τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας 4.¹⁵
- 16 (17). כָּלִיל. Totum. O'. πανδημεί. 'Α. ὀλοτελῶς.¹⁶
- ⚭ תַּל. Aceruus ruderum. O'. ἀοίκητος. 'Α. χῶμα.¹⁷
- 17 (18). וְנִשְׁבַּע וְנִשְׁבָּע. O'. ὃν τρόπον ὤμοσε. Alia exempl. ὃν τρόπον ὤμοσεν ~ κύριος 4.¹⁸ Alia: καθὼς ἐλάλησε κύριος.¹⁹ Alia: καθὼς ἐλάλησέ σοι, ὃν τρόπον ὤμοσε κύριος.²⁰
- Cap. XIII. 3. ὁ θεὸς ✕ ὑμῶν 4.²¹ 6. ⚭ ἐκ πατρὸς

⁴⁰ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1 (sine metobelo). Deest in Cod. 58. ⁵¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. ⁵² Cod. IV. ⁵³ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. IV (qui post ἀκολουθήσωμεν inepte infert καὶ θύσωμεν), et sine aster. Cod. 82 (cum por. καὶ ἀκολ.), Origen. Opp. T. I, p. 427 (idem). Arab. 1: πορευθῶμεν ✕ et sequamur. ² Sic Codd. 44 (om. πορευθῶμεν?), 74, 76, 106, 134. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82. ⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. Arab. 1: ✕ et illi servit. ⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 16, 18, 19, alii. ⁶ Sic in textu Codd. 74, 76, 85 (teste Montef.), 134. ⁷ Cod. 85 (teste Holmesii amanuensi). Cod. X: 'Α. ἀναπέισῃ. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἀναπέισει. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 22. ⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum βαδίσωμεν in marg.), XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum βαδ. in marg.). ⁹ Codd. X, 58 (in marg. sine nom.), 85 (teste Holmesii

amanuensi; non, ut Montef. exscripsit: "Αλλος· ἐκοπλ.). ¹⁰ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 128. Cf. Hex. ad Prov. xix. 18. Jerem. xli. 8. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1. ¹² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 74 (cum -σης), 75, 76, 106, 134 (ut 74). Cf. ad Cap. xi. 12. ¹³ Sic Codd. IV, 16, 76, 77, 82, 106, 131, 134. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii. ¹⁵ Sic Cod. IV (cum duplici versione ἐν φόνο στόματι μ.), Arab. 1 (cum ✕ et perditis pecudes ejus gladii), et sine aster. (cum ἐν φόνο μ.) Codd. 44, 74, 82 (cum ἐν στ. μ.), 106, 134, Arm. 1 (cum in ore gladii). ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. l. 21. ¹⁷ Idem. Cf. Hex. ad Jerem. xxx. 18. xlix. 2. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Codd. 44, 54, 71, 74, alii, Arab. 1. ¹⁹ Sic Codd. 16, 46, 52, alii (inter quos 85, cum ὃν τρόπον εἶπε in marg.). ²⁰ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 18, 29 (om. κύριος), 53, 59 (ut 29), alii. ²¹ Sic (pro ὁ θ. σου) Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 28, alii, Arab. 1.

σου ἢ 4.²² 9. σκεπάσης ✕ ἐπ' αὐτόν.²³ 12. πόλεων ✕ σου 4.²⁴ 13. ~ πάντας 4.²⁵ 15. ~ πάντας 4.²⁶ ~ ἀναθέματι 4.²⁷ 18. ~ τὸ καλὸν καὶ 4.²⁸

CAP. XIV.

1. וְלֹא תִּגְדְּדוּ. *Non incidetis vos.* O'. Vacat. Alia exempl. οὐ φοιβήσετε.¹ 'A. Σ. Θ. οὐ κατατεμείσθε.²
2. בָּחַר. O'. ἐξελέξατο. "Άλλος προείλατο.³ לְהִיּוֹת. O'. γενέσθαι σε. "Άλλος εἶναι.⁴ סָבַלָה. O'. περιούσιον. Σ. ἐξάιρετον.⁵
5. וְיִהְיֶה וְיִקָּוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον.⁶ וְיִשָּׂן. O'. καὶ πύγαρον. "Άλλος αἶγαρον.⁷
6. וְשַׁעַר שְׂעֵי פְרוֹסוֹת. *Et scindens scissuram duarum ungularum.* O'. καὶ ὄνυχιστή-

ρας ὄνυχίζον ('A. δεδιχασμένον διχασμῶ⁸) δύο χηλῶν ('A. ὀπλῶν⁹).

7. הַפְּרָזָה. O'. τὰς ὀπλάς. "Άλλος (τὰς) δύο χηλάς.¹⁰ תַּנְּבִיחַת־תְּנָן. *Et leporem.* O'. καὶ δασύποδα. 'A. (καὶ τὸν) λαγῶν.¹¹
8. וְלֹא יִגְרָה. *Et non est ruminatio.* O'. καὶ ~ ὄνυχίζει ὄνυχιστήρας (s. ὄνυχας) ὀπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν (4) οὐ μαρυκάται.¹² וּבְנִבְלָתָם. O'. (καὶ) τῶν θνησιμαίων ('A. νεκριμαίων¹³) αὐτῶν.
9. וְקִשְׁקִשָּׁתָּהּ. O'. καὶ λεπίδες ('A. φολίδες¹⁴).
13. הַרְרָאָה. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ τὸν ἴξον 4.¹⁵ 'A. (καὶ τὸν) ἴξον.¹⁶
14. וְאֵת כָּל-עֵרֶב לְמִינוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶν.¹⁷ 'A. καὶ σὺν πάντα κόρακα. .¹⁸

²² Cod. IV. In Cod. 58 haec, ἐκ πατρὸς σου ἢ ἐκ μητρὸς σου, desunt. ²³ Cod. IV. Sic sine aster. Cod. 58.

²⁴ Idem. Pronomen deest in Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16 (manu 1ma), aliis, Arm. 1. ²⁵ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1.

²⁶ Cod. IV (idem), Arab. 1. Deest in Codd. 54, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Codd. 44, 58.

²⁸ Cod. IV. Arab. 1: ~ placens aut rulerum (sine metobelo).

CAP. XIV. ¹ Sic Codd. II (in marg., teste Nobilio), III, IV (qui pergit: καὶ οὐκ ἐπίθησετε), VII, X, 15 (cum -σητε), 28, 29 (cum -setai), 30, alii. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 55 b): لا افرحوا, h. e. non divitiabitis (μαντεύσεσθε). Theodoret. Quaest. XIII in Deut. p. 271: Τῶν δυσσεβῶν ἐθνῶν ἀπαγορεύει τὰ ἔθνη καὶ διὰ μὲν τοῦ, οὐ φοιβήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε' Φοῖβον γὰρ τὸν ψευδομαντῆν ἐκάλεον τὸν Πύθιον διὰ δὲ τοῦ, οὐ ποιήσετε κ. τ. ἐ., τὴν τοῦ πέπθου ἀπηγόρευσεν ἀμετρίαν. Porro huc spectat Hesych. T. II, p. 823 ed. Alberti: Οὐ φοιβήσεται (sic). Φοιβᾶν ἐστὶ τὸ ἐπὶ νεκρῶ ἢ δαιμονικῶ μαντεύεσθαι. (In aliis libris varie, sed vitiose, exaratur, οὐ φοβήσετε, οὐ φοβηθήσετε (sic Cod. II in marg., teste Holmesio; Maius autem margini nihil allevit), οὐ φοβηθήσεσθε; Complutensibus vero suum οὐ κοφθήσεσθε sibi habere jubemus.) ² Cod. X, teste Holmesio: 'A. κατατεμείσθε (non, ut Montef. ex eodem affert: 'A. περιτεμείσθε). Bar Hebraeus autem ibid.

لا يسجدون. Cf. Hex. ad Jerem. xvi. 6. xli. 5. xlvi. 37.

³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 18 (cum -λετο), 128. Cf. Hex. ad

1 Reg. xx. 30. Job. xxix. 25. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 18, 55. ⁵ Cod. X. Sic in textu

Codd. 54, 85. Cf. Hex. ad Exod. xix. 5. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16 (cum βούβαλον),

18, alii, Arab. 1. ⁷ Cod. X in marg., teste Montef. Holmes. ex eodem αἶγαρον exscripsit. ⁸ Cod. X. Cf.

Hex. ad Lev. i. 17. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, 85. ¹¹ Codd. X, 108. Cf. Hex. ad Lev. xi. 6.

¹² Sic Cod. IV (cum ὄνυχας), Arab. 1 (sine cuneolo). Etiam in priore deest metobelus, quem Tischendorfius post

τοῦτο ponendum fuisse opinatur. Sed haec omnia, ὄνυχίζει—μηρυκισμὸν, desunt in Cod. 58, concinente Hebraeo.

¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. Cf. Hex. ad Lev. xi. 9. ¹⁵ Sic Cod. IV (teste Holmesii amanuensi, a quo tamen dissentit

Tischendorfius, scribendo ἴξω), et sine aster. Codd. 15, 54 (cum ἴξον), 58 (cum ἴξουα), 75 (ut 54).

¹⁶ Cod. X. Etiam Vulg. habet *iciop*, cuius nominis nullam avem se reperire nec in Graecis

non in Romanis scriptoribus scribit Bochart. in *Hieroz.* P. II, L. VI, C. III, et proinde legendum putat *oxym*, invitis

testibus nostris. ¹⁷ Ad γρίπα (v. 12) Cod. X in marg.: 'A. ἴξον, exscribente Montef. in *Appendice*, cum nota: "Sed

Basil. id ad vocem תַּנְּבִיחַ versus seq. videtur referre, praemisso asterisco sine interpretis nomine; et eo referendum

suaudet etiam Vulgata." Immo lectionem ✕ καὶ τὸν ἴξον non e Basil., sed ex editione Grabii se hausisse fatetur

ipse Montef. in Hexaplis ad loc. ¹⁸ Sic Comp. (cum πάντα τὰ κ.), Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 28, alii. ¹⁹ Cod. X (cum σὺμπαντα). Cf. ad Cap. xxvii. 1.

14 (Hebr. 15). וְאֵת בֵּית הַיְעֲבָדִים. Ο. καὶ στρουθόν (Ἰ. Α. στρουθοκάμηλον¹⁹).

20 (21). לֹא יִגְדֹר. Ο. τῶ παροίκῳ (Ἰ. Α. προσηλύτῳ²⁰).

וְלֹא יִנְכַּר. Ο. τῶ ἀλλοτρίῳ (Ἰ. Α. ξένῳ²¹).

וְגִדְיָא. Ο. ἄρνα. Ἰ. Α. ξριφον.²²

וְאִמּוֹ. Ο. μητρὸς αὐτοῦ. Alia exempl. add. ὅς γὰρ ποιεῖ τοῦτο, ὥσει ἀσπάλακα θύσει· ὅτι μίασμά (s. μήνιμα) ἐστὶ τῶ θεῷ Ἰακώβ.²³

23 (24). וְכִי־יִרְבֶּה. Quod si longior fuerit. Ο. ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται (alia exempl. μακρὰν ἀπέχη²⁴).

25 (26). וְגִבְעָרָה. Ο. ἡ ἐπὶ σίκερα. Ἰ. Α. (καὶ ἐν) μεθύσματι.²⁵

26 (27). לֹא תַעֲבֹבְנָהּ. Ο. Vacat. Alia exempl. ✕ οὐκ ἐγκαταλείψεις αὐτόν.²⁶

28 (29). וְשִׁבְעֵי. Ο. καὶ ἐμπλησθήσονται (Ἰ. Α. Ἄλλος εὐφρανθήσονται²⁷).

וְכָל־כְּמִעֲשֵׂה יָדָהּ. Ο. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ✕ τῶν χειρῶν σου.²⁸

Cap. XIV. 2. — ὁ θεός σου.²⁹ 4. (←) ἐκ βοῶν.³⁰

7. — καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστήρας.³¹ 18. ἀκάθαρτα — ταῦτά — ἐστίν.³² — ἀπ' αὐτῶν.³³ 20. καὶ φάγεται ✕ αὐτό.³⁴ 21. ἀγροῦ — σου.³⁵

22. — αὐτό.³⁶ — κύριος ὁ θεός σου.³⁷ — οἴσετε.³⁸

24. — αὐτά.³⁹ 27. — αὐτό.⁴⁰

CAP. XV.

1. שְׂמִיטָה. Remissionem (debiti). Ο. ἀφείσιν. Ἰ. Α. ὑποσπασμόν.¹

2. וְאִתְּ-יָדְהוּ בְרֵעֵהוּ לֹא-יִגְדֹר וְאִתְּ-יָדְהוּ. (Remittet) id quod mutuum dederit proximo suo, non exiget a proximo suo et fratre suo. Ο. ὁ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις. Alia exempl. ὁ ὀφείλει σοι [—] ὁ πλησίον ✕ σου, οὐκ ἀπαιτήσεις ✕ τὸν πλησίον σου καὶ τὸν ἀδελφόν σου.²

3. וְאִתְּ-יָדְהוּ. Ο. τὸν ἀλλότριον (Ἰ. Α. Ἄλλος ἄλλο-γενῆ³).

וְאִתְּ-יָדְהוּ. Apud fratrem tuum. Ο. παρ' αὐτῶ, τῶ δὲ ἀδελφῶ σου. Alia exempl. — παρ' αὐτῶ — τοῦ ἀδελφοῦ σου.⁴

4. כִּי עֲסָה. Nisi forte. Ο. ὅτι. Ἰ. Α. Ἄλλος πλήν.⁵

וְכִי־יִרְבֶּה. Ο. ὅτι εὐλογῶν. Alia exempl. ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογῶν.⁶

7. וְאִתְּ-יָדְהוּ. Ο. ✕ ἐκ — τῶν ἀδελφῶν σου.⁷

וְלֹא תִאֲמַר לְבָבְךָ. Non obfirmabis cor tuum. Ο. οὐκ ἀποστέρξεις (alia exempl. ἀποστρέψεις⁸) τὴν καρδίαν σου. Θ. (οὐ) στέρξεις...⁹

8. וְכִי־תִפְתָּח. Ο. ✕ ὅτι — ἀνοίγων.¹⁰

¹⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xi. 16. ²⁰ Idem.

²¹ Idem, teste Holmes. Montef. exscriptis: Ἰ. Α. ξένῳ.

²² Idem, teste eodem. ²³ Sic Codd. VII (in marg. manu i^{ma}, cum ὥσει θύσει ἀσπάλακα μήνιμα κ. τ. ἔ.), 16 (cum κυρίῳ τῶ θεῷ), 28, 32, alii (inter quos 54, 75, uterque ut VII, cum ἀσπ.), 85 (cum μήνιμα in marg.), Cat. Niceph. p. 1496. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, 85 (qui pergit ἀπὸ σοῦ ἢ ὀδός); in textu autem Ald., Codd. XI, 18, 44, alii.

²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Cod. IV (cum —λίψεις), et sine aster. Comp. (cum οὐ καταλ.), Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. I.

²⁷ Sic in marg. Codd. X (cum εὐφρανθή (sic)), 85; in textu autem Cod. IV. ²⁸ Sic Cod. IV, Arab. I, et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii. ²⁹ Cod. IV, Arab. I. Deest in Cod. 75.

³⁰ Arab. I (cum metabelo tantum). Deest in Cod. IV. ³¹ Cod. IV. ³² Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 30, 44, alii.

³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. I. ³⁵ Idem. Pronomen deest in Cod. 55.

³⁶ Idem (cum notis ex corr.). ³⁷ Cod. IV, Arab. I (cum

κ. — ὁ θεός σου). Haec desunt in Codd. 58, 71. ³⁸ Iidem.

³⁹ Cod. IV. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XV. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. cxl. 6. ² Sic Cod. IV (cum obelo ex corr.), et sine notis Cod. 82, nepon (cum καὶ οὐκ ἀπ.). Codd. 44 (cum αὐτὸν pro τὸν πλ. σου), 74, 106, 134, Arm. I. ³ Cod. 85 in textu. ⁴ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. II, 19, 44, 75, 82, 106, 108.

⁵ Cod. 106 superscript. alia manu. ⁶ Sic Ald. (om. ὅτι), Codd. VII (in marg. manu i^{ma}), 16, 18, 19, alii (inter quos 85, 130). ⁷ Sic Cod. IV. Praepositio est in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, 54, 75. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἀποστέρξεις in marg.), Arm. I, et Patres, improbatum Gratio in Diss. de Vitius etc. p. 36. Sed ut recte dicatur ἀποστέργειν τινὰ, desinere amare aliquem (cf. nos in Annot. ad S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 704 C), vereor ut defendi possit locutio ἀποστέρξει τὴν καρδίαν, cor amore exuere.

⁹ Cod. X, teste Holmesio. Sed errorem suspicor. ¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. I, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

8. **דַּי מַחְסָרוֹ**. *Quantum sufficiat inopiae ejus.* O'.
 ✕ *ικανόν* ὅσον ἐπιδέεται (s. ὅσον ἂν ἐπι-
 δέηται).¹¹
9. **אֲשֶׁר יַחְסֹר לוֹ**. O'. καθότι ἐνδέεται. Alia ex-
 empl. καθόσον (s. καὶ καθόσον) ὑστερεῖται.¹²
10. **בְּלִיעַל לְאֵמָר**. O'. ἀνομημα λέγων. 'A. ἀπο-
 στασίας τῷ λέγειν.¹³
11. **וּבְשֹׁנָה הַשְּׂבִיעֵת**. O'. καὶ ✕ τῷ ἔτει ἄ τῷ
 ἐβδόμῳ.¹⁴
12. **וּבַיָּקֶבֶד**. O'. καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου (alia exempl.
 τῆς ληνοῦ¹⁵) σου.
13. **אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה הַיּוֹם**. O'. τὸ ῥῆμα τοῦτο
 ✕ σήμερον.¹⁶
14. **וּבַדְלָת**. O'. πρὸς τὴν θύραν. Alia exempl.
 add. ἐπὶ τὸν σταθμὸν (s. τῶν σταθμῶν).¹⁷
15. **כַּמְשָׁנָה שָׂבָר**. *Duplum mercedem.* O'. ἐπέτειον
 ('A. δευτερούμενον¹⁸) μισθόν.
16. **תֹּאכְלֶנּוּ**. O'. φαγῆ αὐτό. "Ἄλλος βρωθή-
 σεται.¹⁹
17. **כֹּל מוֹם רָע**. O'. μῶμον πονηρόν. Alia ex-
 empl. ἢ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός.²⁰
18. **בְּשַׁעְרֶיךָ**. O'. ἐν ταῖς πόλεσι ('A. πόλαις²¹) σου.

22. **יַחְדָּו**. O'. ὡσαύτως ἔδεται. Alia exempl. ὡσαύ-
 τως ἴφάγεται.²² 'A. ὁμοῦ.²³

Cap. XV. 2. ἴ τῷ θεῷ σου.²⁴ 4. ἴ ὁ θεός σου.²⁵ 6. ἄρξεις ἴ σύ.²⁶ 9. μή ✕ ποτε.²⁷ ἴ κρυπτόν.²⁸ ἴ μεγάλη.²⁹ 10. ἴ καὶ δάνειον δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται.³⁰ 11. ἴ ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.³¹ τῷ πέντη ✕ σου ἄ, καὶ τῷ ἐπι-
 δεομένῳ ✕ σου ἄ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.³² 15. ἴ κεί-
 θεν.³³ ἐντέλλομαι σοι (sic) ἴ ποιεῖν ἄ.³⁴ 20. ἴ ὁ
 θεός σου ἄ.³⁵ 22. ἴ ἐν σοί ἄ.³⁶

CAP. XVI.

1. **פֶּסַח**. O'. τὸ πάσχα. 'A. φεσέ.¹
2. **הַיּוֹצֵא יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם**. O'. ἐξῆλθες. "Ἄλλος"
 ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου.²
3. **הַמְצִיחַ**. O'. ζύμην. 'A. ζυμωτόν.³
4. **לֶחֶם עֲנִי**. O'. ἄρτον κακώσεως ('A. κακουχίας⁴).
5. **בְּחַפְזוֹן**. *Cum trepidatione.* O'. ἐν σπουδῇ. 'A.
 ἐν θαμβήσει.⁵
6. **וּבַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי עַצְרָת**. O'. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 ἐβδόμῃ ("Ἄλλος καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἐβδόμη⁶) ἐξέ-
 διον ἑορτῇ ('A. ἐπίσχεσις⁷).

¹¹ Sic Cod. IV (cum ὅσον ἐπιδείται), Arab. 1, et sine aster. Codd. 44 (cum τὸ ἱκανόν), 58, 74, alii.

¹² Sic Comp. (cum ὑστερήται), Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii.

¹³ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 5. xl. 9.

¹⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ ✕ τῷ: ἔτει τῷ ἔ.), et sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii, Arab. 1, Arm. 1.

¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1.

¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 15, 44, 58, 74, alii.

¹⁷ Prior scriptura est in Codd. III (manu 2da), VII (in marg. manu 1ma), 19, 44, aliis; posterior in Ald., Codd. 16, 18, aliis, Arm. 1.

¹⁸ Cod. X, teste Montef. Holmes. vero ex eodem: 'A. δευτερούμενον. Cod. VII in marg. manu 2da: διπλοῦν, ἡμέρας καὶ νυκτός. (In textu pro ἐπέτειον in Codd. II, III, VII habetur ἐφέτιον, in Comp. ἐπίτιον, in Cod. IV επαίτιον; de quibus omnibus Holmesius οὐδὲ γρά.)

¹⁹ Cod. 85 in marg. ²⁰ Sic Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15 (om. καὶ), 16, 18, alii. Solus Cod. IV: καὶ πᾶν (sic) μῶμον πονηρόν.

²¹ Cod. X. ²² Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1.

²³ Cod. X. ²⁴ Cod. IV, Arab. 1. ²⁵ Cod. IV. Deest

in Cod. 58. ²⁶ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III (cum σὺ ἄρη), VII, X, XI, 15, 16, 28, alii.

²⁷ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii, Arab. 1.

²⁸ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1. ²⁹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Deest in Cod. 58.

³⁰ Cod. IV (cum scripturis δανιον δανειεῖς et ἐπιδείται), Arab. 1. Deinde verba καθότι ἐνδέεται desunt in Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, aliis.

³¹ Idem. Haec desunt in Cod. 44. ³² Cod. IV legit et pingit: τῷ πέντη ἴ (sic) σου: τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου; deinde in marg. inferiori char. minusculo: καὶ τῷ ἐπιδομένῳ (sic) ✕ σου:.

³³ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³⁴ Cod. IV, Arab. 1 (sine σοι). Vox ποιεῖν deest in Codd. 18, 29, 58, 128.

³⁵ Cod. IV. ³⁶ Idem. Deest in Cod. 16.

Cap. XVI. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xii. 11.

² Sic in textu Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ³ Cod. X. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Exod. xii. 12. Jesai. lii. 12.

⁶ Sic in textu Cod. IV (cum καὶ ἡμέρα), 82. ⁷ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 36.

10. מִשְׁתַּת נְרִיבַת יָדָה. Pro ratione domi spontanei manus tuae. O'. καθὼς ἡ χεὶρ σου ἰσχύει. 'A. ἔπαρσιν ἐκούσιον (χειρός σου).⁸

יְהוָה אֱשֶׁר תִּתֶּן בְּאֶשֶׁר יִבְרַכְךָ יְהוָה. O'. ὅσα ἂν δῶφ κύριος. Alia exempl. ὅσα ἂν δῶφ σοι, καθότι εὐλόγησέ (s. ηὐλόγησε) σε κύριος.⁹

11. אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיהָ. O'. Vacat. Alia exempl. ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου.¹⁰

15. יְהוֹיָדָה אִשָּׁה שְׂמִיחַ. O'. καὶ ἔσῃ ✕ πλὴν εὐφραϊνόμενος.¹¹

16. שְׁלוֹשׁ פְּעֻמִּים. O'. τρεῖς καιρούς ('A. καθόδους).¹²

17. כִּבְיֹהֲנָת. O'. κατὰ δύναμιν ('A. δόσιν).¹³

18. וְשִׁטְרִים. Et scribas (magistratus). O'. καὶ γραμματοισαγωγείς ('A. ἐκβιβαστάς. Σ. παιδευτάς).¹⁴

יִתְּנָן. O'. ποιήσεις. Alia exempl. καταστήσεις.¹⁵

Cap. XVI. 2. ☞ ὁ θεός σου αὐτόν. 7. ☞ καὶ ὀπηθήσεις. 8. ☞ ἐν αὐτῇ πᾶν. 11. ☞ πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ. 9. ἐβδομάδας ☞ ὀλοκλήρους ☞ ἐξαριθμῆσεις. 11. ὁ θεός σου ☞ αὐτῶ. 12. ἐν ☞ γῆ. 14. ☞ οὐσα. 15. ☞ ὁ θεός

σου αὐτῶ. 16. ☞ κύριος. ☞ τοῦ θεοῦ σου. 18. κατὰ φυλάς (✕) σου. 20. ☞ εἰσελθόντες.

CAP. XVII.

1. לֹא-תוֹבַח. O'. οὐ θύσεις ('Ἄλλος προσοίσεις').

3. כָּל דְּבַר רַע פִּי תוֹעֵבַת. O'. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδέλυγμα. Alia exempl. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν βδέλυγμα.²

4. בְּקִרְבָּךְ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν σοί.³

5. בְּעֵינַי. O'. ἐναντίον (s. ἐναντι). 'Ἄλλος ἐνώπιον.⁴

6. לְכָל-עָבָד. O'. παντὶ τῶν (s. τῶ) ἐκ τοῦ κόσμου. 'A. (πᾶσαν) στρατιάν.⁵

7. וְשִׁמְעָה. O'. ✕ καὶ ἀκούσης.

8. נִשְׁמָעָה. O'. γεγένηται. 'Ἄλλος ἐγενήθη τοῦτο.⁷

9. אִשְׁתֵּי-אִישׁ. O'. τὸν ἀνθρῶπον ('Ἄλλος ἀνδρα').

10. אֲשֶׁר עָשׂוּ אִשְׁתֵּי-אִישׁ וְהָיָה הָרַע הַזֶּה לְשַׁעֲרֶיהָ אִשְׁתֵּי-אִישׁ אוֹ אִשְׁתֵּי-אִישׁ. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ οἱ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο πρὸς πύλαις σου, τὸν ἀνδρα ἢ τὴν γυναῖκα. 'Alia: ✕ οἵτινες ἐποίησαν τὸ πράγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην.

8 Cod. X. Montef. edidit ἐκούσιων, sed in schedis ipse exaravit ἐκούσιον (sic). Ad ἔπαρσιν (מִשְׁתַּת) cf. Psal. cxli (cxl). 2 in Hebraeo et LXX. 9 Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii, Arab. 1, Arm. 1. 10 Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, Arab. 1, Arm. 1. 11 Sic Cod. IV. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 27. 12 Cod. X. 13 Idem. 14 Cod. 85 (non, ut Montef. oscitanter exscripsit: 'A. ἀκβιβαστάς). Cod. X affert: 'A. ἐκβιβαστάς. 15 Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum καὶ στήσεις), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. 16 Cod. IV (qui pingit: ☞ ὁ θεός σου | ☞ αὐτόν; obelo priore a correctore posito). Vox αὐτόν deest in Comp., Codd. 58, 75, 108, 118, Arm. 1. 17 Idem. Deest in Cod. 58. 18 Cod. IV, Arab. 1 (om. πᾶν). 19 Idem. 20 Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1. Cf. Lev. xxiii. 15. 21 Idem (cum αὐτῶ pro αὐτόν). Pronomen abest a Codd. II, 58, 75, 82, Arm. 1. 22 Idem. Arab. 1 pingit: ☞ ἐν γῆ. 23 Idem. Deest in Codd. 53, 74, alii. 24 Idem. 25 Cod. IV, Arab. 1. Praecedens αὐτόν deest in Comp.,

Codd. III, IV, X (in textu), 18, 64, alii, Arm. 1. 26 Idem. Deest in Cod. 58. 27 Sic sine aster. Codd. IV, 58, 82. 28 Cod. IV (silente Holmes), Arab. 1. CAP. XVII. 1 Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum θύσεις in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X). 2 Sic Codd. IV, 19, 82, 108, 118, 128, Syro-hex. (cum notula in marg., teste Masio). 3 Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1 (in medio tui). 4 Sic in marg. Codd. X, 85. 5 Cod. X. 6 Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. 1, et sine aster. Comp. (cum -σεις), Codd. 15, 58, 74, alii. 7 Sic Cod. 85 in marg. Statim idem in textu: τὸ βδέλυγμα αὐτοῦ (pro τοῦτο). 8 Sic in marg. Codd. X, 85. 9 Sic Cod. IV (cum τὴν γυναῖκα (sic)), Arab. 1, et sine aster. Codd. 44 (om. τὸν ἀνδρα ἢ τὴν γ.), 74, 76 (om. τὸ ῥῆμα), 82, 106, 134. Masius e Syro-hex. tantummodo excitat: εἰς τὴν αὐτὴν feminam ("transfossa obelo"). 10 Sic Cod. 85, et sine aster. Comp. (cum τὸ πρόσταγμα), Ald., Codd. III, VII, XI (cum πύλην αὐτοῦ), 15, 16, 18, alii, Arm. 1 (om. ἐπὶ τὴν πύλην). Ad ἐπὶ τὴν πύλην Cod. VII in marg.: ἐπὶ τὸ κρητῆμον.

6. על־פִּי תִּשְׁנֶיךָ עֵדִים. O'. ἐπὶ δυσὶ μαρτυσιν. 'A. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων.¹¹

8. כִּי יִשָּׂא אָרְדָּא. Si nimis ardua sit (res). O'. ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ('A. θαυμαστωθῆ¹²).

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּו. O'. κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. Alia exempl. κύριος ὁ θεός σου ✕ ἐν αὐτῷ ✕ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.¹³

9. אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט. O'. τὴν κρίσιν. 'Αλλος τὸ ῥῆμα τῆς κρίσεως.¹⁴

10. עַל־פִּי הַדְּבָר. O'. κατὰ τὸ πρᾶγμα ('Αλλος ῥῆμα¹⁵).

11. עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרֶה. O'. κατὰ τὸν νόμον ✕ ὃν ἂν φωτίσω ('A. φωτίσωσι¹⁶) σοι.¹⁷ Alia exempl. κατὰ τὸν νόμον ὃν φωτιουσί σοι.¹⁸

13. וְלֹא יוֹדִין. Et non insolenter agent. O'. καὶ οὐκ ἀσεβήσει ('A. ὑπερφηανέουσονται¹⁹).

14. מְלָכָה. O'. ἄρχοντα. Οἱ λοιποὶ βασιλέα.²⁰

16. כָּךְ. O'. διότι. Alia exempl. πλήν.²¹
לְמִצְעַן הַרְבוֹת סוֹס. Multiplicandorum equorum gratia. O'. ὅπως μὴ πληθύνῃ (-) εἰαυτῷ (✕) ἵππων.²²

17. וְלֹא יוֹסֵר לְבָבוֹ. O'. ἵνα μὴ μεταστῆ (alia exempl. οὐδὲ μεταστήσεται²³) αὐτοῦ ἡ καρδία.

18. עַל כִּפְסֵא מִמְּלִכְתּוֹ. O'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ θρόνου (s. δίφρου) τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.²⁴

19. אֵת־קְלִדְבְּרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. O'. πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας. 'Αλλος πάντα τὰ ῥήματα (s. πάντας τοὺς λόγους) τοῦ νόμου τούτου.²⁵

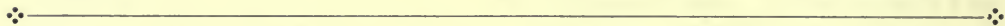
20. עַל־מִמְּלִכְתּוֹ. O'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ('A. βασιλείας²⁶) αὐτοῦ.

וּבְנֵי. O'. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (alia exempl. add. μετ' αὐτοῦ²⁷).

Cap. XVII. 8. ✕ καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας ✕.²⁸ 10. ἐκ τοῦ τόπου (✕) ἐκείνου (✕).²⁹ ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ✕.³⁰ καὶ φυλάξῃ ✕ σφῆδρα ✕.³¹ 12. ✕ ὃς ἐὰν (sic) ἦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ✕.³² 14. δίδωσί σοι ✕ ἐν κλήρῳ ✕.³³

CAP. XVIII.

1. וְאֵשֶׁי יְהוָה וְיַחְלִיתוּ יִאֲכָלֶנּוּ. O'. καρπώματα ('A. πυρά¹) κυρίου ὁ κλήρος αὐτῶν, φάγονται

¹¹ Cod. X. ¹² Idem, teste Montef. in schedis, qui per incuriam edidit: 'A. ἑθαυμαστώθη. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 17. ¹³ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Syro-hex.: κύριος ὁ θεός σου — ἐπικληθῆναι τὸ ὄν. αὐτοῦ ἐκεῖ ✕; et sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1 (cum — illic), Arm. 1.

¹⁴ Cod. 106 in marg. alia manu. ¹⁵ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum πρᾶγμα in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X), Arm. 1. ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. iv. 12. Job. xii. 7. ¹⁷ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: quam scire faciam te ✕ ego), Syro-hex. Posterioris lectionem, sed, ut ceteras omnes, Hebraeo characterē, exscripsit Masius: אִם נִשְׂפָּטָה אִלֵּי חַוָּלָה.

¹⁸ Sic Codd. 44, 74, 76, 82 (cum φωτίσωσιν σε), 106, 128 (cum φωτίσωσί σοι), 134. ¹⁹ Cod. X. Cf. ad Jerem. xviii. 20. ²⁰ Syro-hex. אִם נִשְׂפָּטָה אִלֵּי חַוָּלָה.

²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (IV hiat), VII, X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ὁμοί in marg.). ²² Sic sine obelo (cum εἰαυτῷ pro αὐτῷ) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. Pronomen deest in Cod. 58. In Comp. negativa particula abest, repugnantibus libris omnibus cum Arab. 1 et Syro-hex., qui vertit: وَلَا نَضَلُ

وَأَسْمَاءُ. ²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: وَلَا نَضَلُ وَلَا نَضَلُ; in marg. autem: وَلَا نَضَلُ وَلَا نَضَلُ (ἐκκλησίη ?) وَلَا.

²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; necnon (cum δίφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: وَلَا نَضَلُ وَلَا نَضَلُ وَلَا نَضَلُ.

²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Ald., Codd. III (manu 2da), X, XI, 15, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁸ Cod. IV (cum ἀντιλογίας ἀντιλογία, ut et κρίσεως κρίσις, et ἀφῆς ἀφή). "Haec in Hebraeo non sunt; Syrum tamen etiam ea habet, sed per asteriscos."—Masius. Desunt in Cod. 44. ²⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 44, 58, 74, alii. ³⁰ Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: Deus tuus invocare nomen ejus — illic ✕). Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ³² Idem. ³³ Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ sortem). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

CAP. XVIII. ¹ Cod. X (cum πύρα). Cf. Hex. ad Lev. ii. 3.

— αὐτά 4.3 "Αλλος" πὺρά κυρίου, καὶ κληρον αὐτοῦ φάγονται.3

3. וְהָיָה יְהוָה. Ο'. καὶ αὕτη ✕ ἔσται 4.4

הַנִּבְחָה. Ο'. τὰ θύματα. "Αλλος" τὰς θυσίας.5

וְיָתַן. Ο'. καὶ δώσεις (alia exempl. δώσει6).

5. לְעֵמֹד לְשָׂרֵת בְּשֵׁם-יְהוָה הוּא וּבְנָיו כָּל-הַיְכֹמִים.

Ο'. παρεστάναι — ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ 4,7 λειτουργεῖν — καὶ εὐλογεῖν 48 ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ (alia exempl. ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας — κυρίῳ 49).

6. גֵּר שָׂם. Ο'. παροικεῖ (✕) ἐκεῖ (4).10

וּבָא בְּכָל-אַוֹת. Ο'. ✕ καὶ ἐλεύσεται 4 καθότι ἐπιθυμεῖ.11

7. בְּשֵׁם. Ο'. (✕) ἐπὶ (4) τῷ ὀνόματι.12

8. חֵלֶק כְּחֵלֶק יֵאָכְלֶה. Portionem sicut portionem (aequales portiones) edent. Ο'. μερίδα μεμε-

ρισμένην φάγεται. Θ. μερίδα κατὰ μερίδα φάγεται.13

8. לְבַד מִמְּקַרְרֵי עַל-הָאֲבוֹת. Praeter venditiones ejus ex bonis paternis. Ο'. πλὴν τῆς πράσεως (alia exempl. add. αὐτοῦ14) τῆς κατὰ πατριάν. 'Α. χωρὶς τῶν πράσεων αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πατέρας. Σ. τῆς κτήσεως ἕκαστος τῆς κατὰ πατριάς.15

10. מְעַבֵּיר. Qui traducit. Ο'. περικαθαίρων. Οἱ λοιποὶ διάγων.16

מְעִינָן. Hariolus. Ο'. κληδονιζόμενος. Σ. σημειοσκοπούμενος.17

11. וְשִׂאֵל אִיֵּב. Et qui interrogat pythonem. Ο'. ἐγγαστριμυθος. 'Α. (καὶ) ἐπερωτῶν μάγον.18 Θ. . θελητήν.19

וְיִדְעִי. Et fatidicus. Ο'. καὶ τερατοσκόπος ("Αλλος" γνωριστής. Οἱ λοιποὶ γνώστης20).

וְיִרְשָׁא אֶל-הַמֵּתִים. Et qui consulit mortuos. Ο'. (καὶ) ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. 'Α. καὶ ζητῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.21

3 Obelus est in Arab. i. 3 Syro-hex. in textu: **ܡܘܘܫܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. in marg. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ** (fort. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**) **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. Lectionem Aquilae esse crediderim, ejus πὺρά Syrus per insolentem locutionem **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ** (sic) expressiviss videtur. 4 Arab. i (sine metobelo), Syro-hex. 5 Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii (inter quos 85, cum τὰ θύματα in marg.). 6 Sic Comp., Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (cum δώσεις in marg.). 7 Arab. i: **ܥܘܪܐܡ ܕܡܝܢ ܕܥܘܪܐܡ** ✕ **ܕܡܝܢ ܕܥܘܪܐܡ** **ܕܡܝܢ ܕܥܘܪܐܡ**. Ad **ܡܘܥܘܢܐ ܕܥܘܪܐܡ** k. t. ε. notat Masius: "Ita et Syrum; jugulatur tamen obelisco quae in Hebraeo non sunt." 8 Verba, καὶ εὐλογεῖν, desunt in Comp., Codd. 28, 85. 9 Sic (sine κυρίῳ in fine) Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arm. i. "In fine periodi post πάσας τὰς ἡμέρας addit Syrum **ܕܡܝܢ ܕܥܘܪܐܡ** . . . quod nec in Graeco nec in Hebraeo est; transfoditur tamen etiam veru."—Masius. Sic sine obelo Codd. 19, 108, 118, Arab. i. 10 Sic sine aster. Codd. 15, 74, 76, 82, 106, 134, Arab: i. 11 Syro-hex. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. Sic sine aster. Cod. 82, Arm. i. 12 Sic sine aster. Codd. 44, 54, 74, alii. 13 Syro-hex. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. 14 Sic Comp., Codd. XI, 44, 53, 56, 74, alii. Syro-hex. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. 15 Cod. 85 affert: 'Α. τῶν πράσεων k. t. ε. Σ. τῆς κτήσεως k. t. ε. Cod. X autem: 'Α. χωρίς. 16 Syro-hex. **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**

ܘܥܡܐܘܢܐ. Cod. X affert: 'Α. διάγων. Sic in textu Cod. 58. 17 Ad κληδονιζόμενος Cod. X in marg.: Σ. σημειοσκοπούμενος. Θ. θελητής; Cod. 85 autem: Σ. σημειοσκοπούμενος. 'Α. ἐπερωτῶν μάγον; e quibus sola Symmachi lectio huc pertinet. Cf. Hex. ad Mich. v. 12. Syro-hex. in textu: **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**; in marg. autem: **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**. ubi pro **ܘܥܡܐܘܢܐ** Masius perperam scripsit **ܘܥܡܐܘܢܐ**. (Statim pro **ܘܥܡܐܘܢܐ** masius Syrus noster apte dedit **ܘܥܡܐܘܢܐ**, quae locutio legitur in *Reliq. Jur. Eccl.* p. 11, 12, pro eo, ni fallor, quod in Graeco exemplari p. 11, l. 13 sonat **ܘܥܡܐܘܢܐ**, etsi aliter sentiuntur Lagarde et post eum Payne Smith in *Theo. Syr.* p. 409, qui discrimen inter **ܘܥܡܐܘܢܐ** (ἐπασιδός) et **ܘܥܡܐܘܢܐ** (οἰωνιστής), qui auguria per aves captabat, non satis attendisse videntur.) 18 Codd. X (qui ad **ܘܥܡܐܘܢܐ** ἐπασιδῶν ἐπασιδῶν male refert), 85 (ut supra). Syro-hex. ad **ܘܥܡܐܘܢܐ** **ܘܥܡܐܘܢܐ** in marg. notat: 'Α. μάγον (ܘܥܡܐܘܢܐ), καὶ γνώστης, καὶ ζητῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. Ad μάγον cf. Hex. ad 1 Reg. xxviii. 7. 4 Reg. xxi. 6. xxiii. 24. Jesai. xxix. 4. 19 Cod. X (ut supra). Cf. Hex. ad Lev. xix. 31. xx. 6. Ad τερατοσκόπος Cod. 85 affert: Θ. θεατής (sic). 'Α. γνωριστής. Σ. γνώστης. 20 Cod. X (cum γνωριστής in marg. sine nom.). Syro-hex. (ut supra): ('Α.) καὶ γνώστης (ܘܥܡܐܘܢܐ). Cf. Hex. ad Lev. xix. 31. xx. 6. 21 Syro-hex. (ut supra): **ܘܥܡܐܘܢܐ ܘܥܡܐܘܢܐ**.

14. לֹא תִסֵּיג בְּבוּל רֵעֶךָ. Ο'. οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον (σου). 'Α. οὐ προσλήψῃ ὄρια ἱταίρου σου.¹⁶ Σ. οὐκ ἐπέλευσῃ ἐπὶ τὰ ὄρια . .¹⁷

גְּבֻלָּךְ. *Determinaverunt.* Ο'. ἔστησαν. 'Α. ὀριοθέτησαν.¹⁸

מַאֲבָדֶיךָ. *Majores.* Ο'. οἱ πατέρες σου. *Alia exempl. οἱ πρότεροί σου.*¹⁹

הִתְחַלְּמָה. Ο'. ἐν κλήρω. 'Αλλος κληρονομήσαι αὐτήν.²⁰

15. לֹא יִקְוֶים. Ο'. οὐκ ἐμμενεῖ ('Α. ἀναστήσεται²¹).

18. עֵד־שֶׁקֶר הֵעִד שֶׁקֶר עֲנֵה בְּאֵחָיו. *Testis falsus est ille testis, falsum respondit in fratrem suum.* Ο'. μάρτυς ἄδικος ἔμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντίεστη κατά τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 'Α. μάρτυς ψευδῆς (ὁ μάρτυς), ψευδὸς ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.²²

19. מוֹלִיטָה. *Molitus est.* Ο'. ἐπονηρέυσατο. 'Α. ἐνενοσήθη.²³

21. בְּרַגְלֵי בְּרַגְלֵי. Ο'. πόδα ἀντὶ ποδός. *Alia exempl. add. καθότι ἂν δῶ μῶμων τῷ πλησίον, οὕτως δώσετε αὐτῷ.*²⁴

Cap. XIX. 4. ~ ἔσται Δ .²⁵ 7. (—) τὸ ῥῆμα τοῦτο Δ .²⁶ 8. ~ κύριος Δ .²⁷ 9. ~ πάσαις Δ .²⁸

15. — μαρτυρήσαι Δ .²⁹ — πᾶν Δ ῥῆμα.³⁰ 17. — καὶ Δ ἔναντι τῶν ἱερέων.³¹ καὶ — ἔναντι Δ τῶν κριτῶν.³² 21. — ἐπ' αὐτῷ Δ .³³

CAP. XX.

1. וְרִכָּב וְסוּס. *Equos et currus.* Ο'. ἵππον καὶ ἀναβάτην (Οἱ λοιποὶ ἄρμα¹).

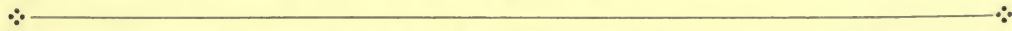
2. אֶל-הַמִּלְחָמָה. *Quod.* Ο'. ὅταν ἐγγίσης τῷ πολέμῳ. 'Αλλος ἐν τῷ ἐγγίξειν σε πρὸς πόλεμον.²

3. קָרְבִים. *Accedentes.* Ο'. πορεύεσθε. *Alia exempl. προπορεύεσθε.*³

וְאֶל-תְּחַיְוֶנָה. *Neve contremiscatis.* Ο'. μηδὲ θραύσεσθε. 'Α. Σ. (καὶ) μὴ θαμβεῖσθε.⁴

4. הַהֲלִיךְ עִמָּכֶם. Ο'. ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν. *Alia exempl. ὁ προπορευόμενος ὑμῶν.*⁵

6. לֹא יִקְלֹו. *Et non profanaverit (in suum usum converterit) eam.* Ο'. καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ (καὶ) οὐκ ἐλαΐκωσεν αὐτόν.⁶

¹⁶ Syro-hex. لا اسهه لاصحه استصحا وسحا. Cf. Hex. ad Job. xxiv. 2, ubi Aquilae versio (ὄρια) προσελάβοντο pro Hebraeo וְיָשָׁר e nostro loeo egregie confirmatur. ¹⁷ Idem: لا اسهه لاصحه استصحا. Cod. 108 affert: Σ. ἐπέλευσει. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Zach. ix. 2. ¹⁹ Sic Comp. (cum πρότερον), Codd. III, X, XI, 58 (cum οἱ πρότεροί σου πατέρες), 108 (ut Comp.), 118 (idem), 129, et Syro-hex. (cum πατέρες in marg.). ²⁰ Sic in textu Ald. (cum ἐν κλήρω νόμισαι), Codd. III (cum ἐν κλήρω κληρον. αὐτήν), X (cum κληρον. αὐτήν ἐν κλ.), 15, 16 (ut III), 18 (idem), 19 (om. αὐτήν), alii. ²¹ Cod. X. ²² Syro-hex. וְהוֹדוּ אֶת-פִּי אֶת-פִּי אֶת-פִּי. "At sic praetermittitur verbum [vel nomen] Hebraeum תָּמַךְ, testatus est."—Masius. ²³ Cod. X. ²⁴ Sic Comp. (cum οὕτω), Ald. (cum ἂν τις δῶ), Codd. II (in marg. manu 2da, cum δοθήσεται pro δώσετε), III (cum δοθήσεται), X (cum ἂν pro ἂν), 15, 16, 18 (cum οὕτω), 19 (cum εἰς), alii, invitit Arab. I, Arm. I. "Syrum quoque nec in contextu, nec in margine ullam ejus mentionem facit, quod tamen alioqui verissimum testis genuinae apud LXX lectionis est."—Masius. ²⁵ Cod. IV. Arab. I: ✕ ἔσται Δ . ²⁶ Deest in Cod. 58. ²⁷ Arab. I. Deest in Codd. 54, 75.

²⁸ Idem. Deest in Codd. 44, 58. ²⁹ Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁰ Syro-hex., Arab. I. Vocula deest in Cod. 58. ³¹ Syro-hex. ³² Idem. Vox deest in Codd. 44, 58, 106. Arab. I pingit: — καὶ ἔναντι τῶν κρ. Δ . ³³ Arab. I, invito, ut videtur, Syro-hex. CAP. XX. ¹ "In margine Syri notatur in aliorum translatione pro $\text{[rectius [נַחֲלָה]]}$ esse [נַחֲלָה] hoc est, *currus pro equo.*"—Masius. ² Cod. 85 in marg. ³ Sic Comp. (cum προσπ.), Codd. III (idem), VII (idem), X, XI (ut Comp.), 19, 54 (ut Comp.), 56 (idem), 57, 58, alii, Arm. I, Syro-hex. (فَصَحَبَ اِلَيْهِ). ⁴ Syro-hex. وَاَلَيْسَ لَكَ اِيْمَانٌ. Ad Aquilam cf. Hex. ad I Reg. xxiii. 26. Psal. xxx. 29. cxv. 2. Quod ad vocem Syriacam attinet, non male haberet μὴ ἐκοτῆτε, s. μὴ ἐκπλαγῆτε. ⁵ Sic Codd. 16, 28, 32, alii (inter quos 85, cum μεθ' ὑμῶν in marg.), Arm. I. ⁶ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐλαΐκωσεν αὐτόν. Aliis locis (Deut. xxviii. 30. Ezech. vii. 22) Aquilae soli tribuitur haec lectio, ut hic quoque Syro-hex. affert: وَاَلَيْسَ لَكَ اِيْمَانٌ. Restat locus nostro simillimus Jerem. xxxi. 5, ubi pro eo quod nos edidimus, βεβηλώσατε (صَحَّح) si quis Aquilae vindicet λαΐκώσατε, non refragabimur.

6. וְיִחַלְּנוּ. O'. εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ. Oί λοι-
ποί λαϊκώσκει αὐτόν.⁷
8. כְּלִבְבוֹ. O'. ὡσπερ ἡ ✕ καρδία αὐτοῦ.⁸
11. וְעַבְדֶּיךָ. O'. καὶ ὑπήκοοί σου. 'A. Σ. Θ. καὶ
δουλεύουσόν σοι.⁹
12. וְעַתָּה לֹא תִשָּׂא עִמָּךְ. Si autem non pacem
fecerit tecum. O'. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσῳ σοι.
'A. καὶ ἐὰν μὴ ἱρηνεύσῳ σοι.¹⁰
- וְיָרַתָּ עָלֶיךָ. Tunc obsidebis eam. O'. περι-
καθίεις αὐτήν. 'A. (καὶ) περιέξεις αὐτήν.¹¹
14. הַיְהִי. O'. καὶ τῆς ἀποσκευῆς. 'A. (καὶ τῶν)
νηπιῶν.¹²
- כָּל-שִׁלְלָתְךָ. O'. καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν ✕ αὐ-
τῆς. Σ. Θ. πάντα τὰ σκύλα ('A. λάφυρα¹⁴)
αὐτῆς.¹⁵
- תְּבוֹ. O'. προνομεύσεις. 'A. διαρπάσεις.¹⁶
15. לְכָל-הַעָרִים הַרְחֹקָת כִּמְהָ. O'. πάσας τὰς
πόλεις τὰς μακρὰν — οὐσσας σου.¹⁷ "Ἄλλοις
εἰς ὅλας τὰς πόλεις τὰς πόρρωθεν ἀπὸ σοῦ.¹⁸
- וְשָׂרָ לֹא-מַעְרִי הַגּוֹיִם-הָאֵלֶּה הֵנָּה. O'. οὐχὶ
ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia ex-
empl. αὐτὸ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τού-
των ✕ εἰσὶν.¹⁹

- 15, 16. וְיָרַתָּ עָלֶיךָ הַיְהִי. O'. Va-
cat. Alia exempl. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων
✕ τῶν ἐθνῶν αὐτῶν.²⁰
19. וְיִתְּשָׁתְּ לֹא. O'. οὐκ ἐξολοθρεύσεις. 'A. Σ.
οὐ διαφθερεῖς.²¹
- וְיָרַתָּ. O'. σίδηρον. 'A. ἐν πελέκει.²²
- וְעַתָּה. O'. τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ (alia
exempl. δρυμῷ²³).
- וּבְמַצִּיֹן. In obsidionem. O'. εἰς τὸν χάρακα.
'A. ἐν τῇ περιοχῇ.²⁴ Aliter: 'A. εἰς τὴν περιο-
χὴν. Σ. ἔσω τῆς πολιορκίας. Θ. εἰς τὸν συγκλει-
σμόν.²⁵
20. וְיָרַתָּ. Aggerem. O'. χαράκωσιν. 'A. περιο-
χὴν. Σ. περιφράγμα.²⁷

Cap. XX. 6, 7. μὴ (✕) ποτε (4).²⁸ 14. — πάντα αὐ-
τὰ κτήνη.²⁹ — πᾶσαν αὐτὴν προνομήν.³⁰ 16. — τὴν
γῆν αὐτῶν. ³¹ οὐ ζωογήσετε — ἀπ' αὐτῶν. ³² 17.
— καὶ Γεργεσαῖον. ³³

CAP. XXI.

1. וְיָרַתָּ. Occisus. O'. τραυματίας. 'A. Σ. ἀνηρη-
μένος.¹

⁷ Cod. X affert: Oί λ. λαϊκῶσιν (sic). Cod. 85 in marg.
sine nom.: λαϊκώσκει αὐτόν. ⁸ Sic Arab. I, Syro-hex.

(כָּל-שִׁלְלָתְךָ). "At τὸ כָּל-שִׁלְלָתְךָ obelisco pungitur."
—Masius), et sine aster. Ald., Codd. X (cum καρδία
in marg.), 15, 30, 58, alii (inter quos 85, ut X). ⁹ Syro-
hex., teste Masio. Cod. X affert: 'A. δουλεύουσόν σοι.

¹⁰ Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ עָלֶיךָ. ¹¹ Idem: וְיָרַתָּ עָלֶיךָ.
"Hoc est, circumdabis eam coercionem [περιοχῇ
Ezech. iv. 2. xii. 13]."—Masius. Cod. X affert: 'A. ἔξεις,
εἰς

quam lectionem ex scriptura περικαθίεις (sic) natam esse
crediderim, coll. Hex. ad Ezech. iv. 3, ubi pro וְיָרַתָּ Aquila
edidit καὶ περιέξεις.

¹² Cod. X. Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ. ¹³ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. "Pronomen . . in Syro
additur, sed veru confossum."—Masius. ¹⁴ Cod. X.

¹⁵ Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ. ¹⁶ Cod. X
(cum διαπάσεις (sic)). ¹⁷ Obelus est in Syro-hex.

¹⁸ Cod. 106 in marg. (cum vitiosissima scriptura: ἡς ὅλες τῆς
πολεως τῆς πορρωθεν απο σου). ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster.

Codd. 58 (cum ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν πόλεων), 82; necnon (sine
εἰσὶν) Comp. (cum καὶ οὐχί), Ald., Codd. III, VII (ut 58),

X, 16 (ut 58), 18, alii. ²⁰ Sic Arab. I, Syro-hex. (cum
αὶ δὲ pro ἰδοὺ δὲ), et sine aster. Comp., Codd. 16, 28, 30,
alii, Arm. I (cum sed pro ἰδοὺ δὲ); necnon (sine τῶν ἐθνῶν)
Codd. III, VII, X, 18 (cum ἰδοὺ δὲ), 29, 82 (ut 18), 128
(idem). ²¹ Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ. ²² Cod. X
(cum πελέκει). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X,
XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἀγρῷ in marg.,
invito Syro-hex. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Syro-hex. .
"Idem: וְיָרַתָּ. Ad Graeca nostra, quae aliquantulum
lubrica sunt, cf. Hex. ad Mich. vii. 11, 12. ²⁶ Cod. X.

²⁷ Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ. Cf. Hex. ad Mich. vii. 12.

²⁸ Sic sine aster. Codd. 58 (bis), 76 (in v. 7), 82 (bis), 134
(in v. 7). ²⁹ Arab. I (cum metobelo tantum). Vox
πάντα deest in Codd. 44, 58. ³⁰ Syro-hex. Vox deest
in Arab. I. ³¹ Syro-hex. Arab. I pingit: — κληρονο-
μείν τὴν γ. αὐτῶν. ³² Idem. Sic sine obelo Ald.,
Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I.

³³ Syro-hex., Arab. I. Deest in Cod. 58.

Cap. XXI. ¹ Syro-hex. "Idem: וְיָרַתָּ. Mox ad τραυ-

- 2. וְקִנְיֵי. Ο'. ἡ γερουσία σου. "Ἄλλος· οἱ πρότι-
στοί σου."²
- 3. בָּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν αὐτῇ.³
- 4. וְאֶל-נַחַל אֵיתָן. Ad rivum perennem. Ο'. εἰς
φάραγγα τραχειάν. (Α.) πρὸς χεῖμαρρον στε-
ρεών.⁴
וְעַרְפָּרֵי. Et cervices frangent illic. Ο'. καὶ
νευροκοπήσουσι. 'Α.(καὶ) τενοντώσουσιν(ἐκεῖ).⁵
- 5. בָּחַר. Ο'. ἐπέλεξε. Alia exempl. ἐπέλεξατο, s.
ἐξέλεξατο.⁶
לְשִׁרְתָּו. Ο'. παρεστηκέναι ('Α. λειτουργεῖν')
αὐτῷ.
בְּשֵׁם יְהוָה. Ο'. ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 'Α. Σ.
Θ. ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου.⁹
- 6. הֶעֱרִיפָה. Ο'. τῆς νευροκοπημένης. 'Α. τῆς
τετενοντωμένης.⁹
- 8. וְאֶל-הַתֵּן דָּם נָקוּ. Ο'. ἵνα μὴ γένηται αἷμα
ἀναίτιον. 'Α. Θ. καὶ μὴ δῶς αἷμα ἀθῶν.¹⁰
- 9. כִּי-תַעֲשֶׂה. Ο'. ἐὰν ποιήσης. Alia exempl. καὶ
εὖ σοι ἔσται ἐὰν ποιήσης (s. ποιήσητε).¹¹
הַיֵּשֶׁר. Ο'. τὸ καλὸν — καὶ τὸ ἀρεστόν.¹²
- 10. וְשָׁבִית שְׂבִי. Et abduzeris captivos ejus. Ο'.
καὶ προνομεύσης τὴν προνομηγὴν αὐτῶν. Οἱ
λοιποί· καὶ αἰχμαλωτεύσης αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ.¹³

- 11. וְהִשְׁקֵתָּ בָּהּ. Et affixus fueris ei. Ο'. καὶ
ἐνθυμηθῆς (alia exempl. ἐπιθυμηθῆς¹⁴) αὐτῆς.
- 14. עֲבִיִתָהּ. Subegisti eam. Ο'. ἐταπεινώσας ('Α.
ἐκακοχύσας¹⁵) αὐτήν.
- 15. וְיִלְדוּ-לָוּ בָנִים. Ο'. καὶ τέκωσιν αὐτῷ ✕
υἱούς.¹⁶
- 16. עַל-פְּנֵי בְּרִיתֵנוּאָה. Prae filio invisae. Ο'.
ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης. ('Α.) ἐπὶ
προσώπου τοῦ υἱοῦ τῆς μισουμένης.¹⁷
- 17. כִּי-הוּא רִאשִׁית אָנוּ. Quia ille est primitiae
virium ejus. Ο'. ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων
αὐτοῦ. 'Α. ὅτι αὐτὸς κεφάλαιον λύπης αὐτοῦ.¹⁸ Σ.
ὅτι οὗτος ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.¹⁹
לֹא מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה. Ei est jus primogeniturae.
Ο'. καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτοκεία. ('Α.
Σ. Θ.) . . κρίσις τῆς πρωτοτοκίας.²⁰
- 19. עִירוּ. Ο'. τῆς πόλεως αὐτοῦ (alia exempl. αὐ-
τῶν²¹).
- מִקְמוֹ. Ο'. τοῦ τόπου. Alia exempl. τοῦ τόπου
αὐτοῦ (s. αὐτῶν).²²
- 20. וְאֶל-קִנְיֵי עִירוּ. Ο'. τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως
αὐτῶν (alia exempl. αὐτοῦ²³). 'Α. πρὸς τοὺς
πρεσβυτέρους (s. πρεσβύτες) τῆς πόλεως αὐτοῦ.²⁴
סוֹרֵר וְמוֹרָה. Refractorius et contumax est.

ματίου (v. 2) Cod. 108 affert: 'Α. Σ. ἀνηρημένον; necnon ad τραυματία (v. 3) Cod. X: 'Α. ἀνηρημένον. ² Sic "al." apud L. Bos. Holmes. pro σου καὶ e Cod. 44 exseripsit σου οἱ πρωτιστακα (sic). ³ Sic Codd. 44, 74, 76, alii. ⁴ Syro-hex. in marg. sine nom. † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 15. Jerem. xlix. 19. ⁵ Cod. X (cum τενοντώσουσιν). In textu post ἐν τῇ φάραγγι infert ἐκεῖ Arm. I, inivitis libris Graecis et Syro-hex. ⁶ Prior lectio est in Codd. VII, X, XI, 15, 18, aliis (inter quos 85); posterior in Comp., Ald., Codd. III, 16, 19, aliis. ⁷ Cod. X. ⁸ Syro-hex. ⁹ Idem: † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** Cf. Hex. ad Exod. xiii. 13. ¹⁰ Idem: **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** ¹¹ Sic Cod. X (cum καὶ εὖ σοι ἔσται in marg.), XI, 16, 30, 44, alii, invito Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. Arab. I pingit: — τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν. Cf. ad Cap. xii. 25. ¹³ Syro-hex. **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 77, 108, 118, et Syro-hex., teste Masio. ¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Sic cum

"obelisco" Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arm. I. ¹⁷ Cod. 108 in marg. sine nom. "Syrum suo more non differt a LXXII, nec Aquilas ab Hebraeo."—Masius. ¹⁸ Syro-hex. **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** Cf. Hex. ad Gen. xlix. 3. ¹⁹ Idem: **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** Cod. X affert: Σ. τῆς ἰσχύος. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. "Ei jus primogeniturae, scilicet debetur. Et ita ad verbum Aquilas, Symmachus, et Theodotion."—Masius. Parum probabiliter Holmesius: "Esse videtur titulus marginalis tantum." ²¹ Sic Codd. 18, 19, 44, alii, Arab. I, Arm. I, et Syro-hex. in marg. ²² Pronomen singulare est in Comp., Ald., Codd. III (cum τῆς πόλεως αὐτοῦ), X, XI, 15, 16, aliis, et Syro-hex.; plurale in Codd. VII, X (in marg.), 18, 19, 44, aliis, Arab. I, Arm. I, et Syro-hex. in marg. ²³ Sic Ald., Codd. III, X (in marg.), XI, 15, 16 (cum τοῦ τόπου αὐτοῦ), alii, et Syro-hex. (cum αὐτῶν in marg.). ²⁴ Syro-hex. **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.** † **ח.ס.ל.ל.ח.ס.ל.ל.**

- Ο'. ἀπειθεὶ καὶ ἐρεθίζει. 'Α. ἀφίσταται (καὶ) προσερίζει.²⁵
20. וּזְלַל וְכָבַא. *Prodigus et rotator.* Ο'. συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεί. 'Α. (συμβολοκοπέει καὶ) συμποσιάζει.²⁶
21. וַיִּזְבְּחוּ. Ο'. καὶ λιθοβολήσουσιν ('Α. χερματοδοῦσιν²⁷) αὐτόν.
- וְכָל-אֲנָשִׁי. Ο'. ✕ πάντες ἄ οἱ ἄνδρες.²⁸
- וְכָל-יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ. Ο'. καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται. 'Α. καὶ πᾶς 'Ισραὴλ ἀκούσονται καὶ φοβηθήσονται.²⁹
- 22, 23. וְכִי-יִהְיֶה בְּאִישׁ חַטָּא מִשְׁפָּטֵי-מֵוֶת וְהוֹמַתְּ וְנִתְּלִיתָ אֹתוֹ עַל-עֵלֶיךָ; לֹא-תָלִין בְּנִלְתּוֹ עַל-הָעֵץ בְּיַקְבֹּר וְהָיוּ בְּיוֹם הַהוּא בְּיַקְרָלָת לְאֱלֹהִים תְּלִינִי וְלֹא תִשְׁמָא אֶת-אֲדַמְתָּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחְלָה. Ο'. ἔὰν δὲ γένηται ἐν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσῃτε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐ

κοιμηθήσεται (alia exempl. οὐκ ἐπικοιμηθήσεται³⁰) τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψειε αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένους ὑπὸ θεοῦ — πᾶς ἄ κρεμάμενος — ἐπὶ ξύλου ἄ³¹ καὶ οὐ μὴ μανεῖτε τὴν γῆν (alia exempl. add. ὑμῶν³²), ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. 'Α. καὶ ὅταν γένηται ἐν ἀνθρῷ ἁμαρτία [eis] κρίμα θανάτου, καὶ θανατωθῇ, καὶ κρεμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐκ αὐλισθήσεται νεκρῶμαίον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ θάπτων θάψειε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κατὰρα θεοῦ κρεμάμενος· καὶ οὐ μανεῖς χθόνα σου, ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομίαν.³³ Σ. ἔὰν δὲ γένηται ἀνθρώπῳ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, καὶ θανατωθῇ, καὶ κρεμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐ νεκτερεύσει τὸ πτώμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψειε αὐτὸ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι διὰ τὴν βλασφημίαν τοῦ θεοῦ ἐκρεμάσθη· καὶ οὐ μὴ μάνης τὴν γῆν σου, ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι εἰς κληρονομίαν.³⁴ Θ. καὶ ὅτι ἔσται ἐν ἀνθρῷ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθανεῖται, καὶ κρεμάσει αὐτὸν ἐν ξύλῳ, οὐ κοιμηθήσεται θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ὅτι ταφῇ θάψειε αὐτὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι κατὰρα θεοῦ

²⁵ Cod. X. ²⁶ Idem. Ad συμβολοκοπέει cf. Hex. ad Prov. xxviii. 7. ²⁷ Cod. 108. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 38. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex., teste Masio. Montef. e marg. Cod. 85 edidit: "ἄλλος" καὶ πᾶς 'Ισρ. ἀκούσας φοβηθήσεται; et sic in textu Codd. 19, 54, 75, 108, 118. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 16, 18, 19, alii. "Syrum quoque et Aquilas verterunt לַחַבּוּ, quod cum Hebraeo plane idem est."—Masius. Vox Syriaca, quae usitatus αὐλισθήσεται sonat, commutatur cum κοιμηθήσεται Exod. xxxiv. 25 in LXX, et Dan. vi. 18 in versione Theod. ³¹ "Τὸ ὅμοιος et τὸ super lignum notantur asterisco, quia scil. in Hebraeo non habentur."—Masius. Arab. 1 pingit: — πᾶς κρ. ἐπὶ ξύλου ἄ. ³² Sic Codd. 58 (cum ἡμῶν), 82, Arab. 1, Syro-hex. ³³ Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 435): "Antequam de sensu et verbis Apostoli disputemus, justum videtur Deuteronomii testimonium, de quo et Apostolus haec sumpsit, paucis replicare, et componere illud ceteris editionibus. LXX ergo interpretes ita hunc locum transulerunt: Si autem fuerit in aliquo peccatum et iudicium mortis, et mortuus fuerit, (et) suspenderit eum in ligno, non dormiet corpus illius super lignum, sed sepelietis eum in die illa, quia maledictus a Deo omnis qui pendet in ligno; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus dabit tibi in hereditatem. Aquila:

Et cum fuerit in viro peccatum in [al. et] iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non commorabitur [Cod. 108: 'Α. αὐλισθήσεται] morticinium [νεκρῶμαίον. Cf. ad Cap. xiv. 8] ejus super lignum, sed sepelietis sepelietis eum in die illa, quia maledictio Dei est, qui suspensus est; et non contaminabis humum [χθόνα. Cf. Hex. ad Gen. ii. 6. iii. 17. Jesai. vii. 16] tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi hereditatem." Idem paulo post: "In eo autem loco ubi Aq. et Theod. similiter transtulerunt, dicentes: quia maledictio Dei est suspensus, in Hebraeo ita ponitur, CHI CALALATH ELOIM THALUI." Procop. in Cat. Niceph. p. 1543: 'Ακ. καὶ Θεοδ. ἐξέδωκαν, κατὰρα θεοῦ κρεμάμενος. Etiam Masius ad verba, ὅτι κεκατηραμένος κ. τ. ε.: "Aquilas vertit ut est in Hebraeo." ³⁴ Hieron. in continuatione: "Symmachus: Si autem fuerit homini peccatum ad iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non pernoctabit [fort. νεκτερεύσει, s. διανεκτερεύσει, coll. Hex. ad Psal. xc. i] cadaver [cf. Hex. ad Jerem. xxvi. 23. xxxvi. 30] ejus super lignum, sed sepultura sepelietis eum [al. illud] in die ipsa, quia propter blasphemiam Dei suspensus est; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi ad hereditatem." Ad Symmachi enarrationem, quia propter blasphemiam Dei suspensus est, accedit Chaldaeus: quia propter quod peccavit coram Domino suspensus est (אַרְיֵל-דָּבָר קָרַב אֲנָשִׁי).

κρεμάμενος· καὶ οὐ μὴ μιάνης ἀδὰμ σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δώσει σοι κληρονομίαν.³⁵

Cap. XXI. 1. κληρονομήσαι (X) αὐτήν(4),³⁶ πατάξαντα X αὐτὸν 4.³⁷ 6. χεῖρας X αὐτῶν 4.³⁸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν 4 τῆς δαμάλεως.³⁹ 8. κύριε, ἐκ γῆς Αἰγύπτου 4.⁴⁰ 9. τὸ τοῦ θεοῦ σου 4.⁴¹ 13. πατέρα X αὐτῆς 4.⁴² μητέρα X αὐτῆς 4.⁴³ 15. μία τὸ αὐτῶν 4.⁴⁴ καὶ μία τὸ αὐτῶν 4.⁴⁵

CAP. XXII.

1. נִדְּחוּ. *Dispulsos (errantes).* O'. πλανώμενα. "Ἄλλος παρεπτακότα.¹
3. לְהִתְעַלֵּם. *Avertere te.* O'. ὑπεριδεῖν (alia exempl. add. αὐτά²).
4. לֹא-תִרְאֶה. O'. οὐκ ὄψη. Alia exempl. οὐχ ὑπερόψει.³
- פְּטָלִים. O'. πεπτωκότας (s. πεπτωκότα). Aliter: O'. πλανώμενον. Σ. Θ. πεπτωκότα (s. ἐκπεπτωκότα).⁴

5. שְׂמֵלֶת. O'. σπολήν. 'A. ἱματισμόν.⁵
7. יְמִים יְהִי וְהָאֲרָקָה. O'. καὶ πολυήμερος (alia exempl. μακροχρόνιος⁶) γένη (potior scriptura ἔση⁷).
9. כְּלֵלֵי אֵימָה. *Diversi generis semine.* O'. διάφορον (alia exempl. δίφορον⁸). 'A. εἰργμόν. Σ. ἀνομοιογενές. Θ. κάλυμα.⁹
- הַמְּלֵאָה הַרְרַע. *Abundantia sementis.* O'. τὸ γέννημα καὶ τὸ σπέρμα. 'A. Θ. τὸ πλήρες σπέρμα.¹⁰
10. יִהְיֶה. O'. ἐπὶ τὸ αὐτό. 'A. ὁμοῦ.¹¹
11. שְׁעֵטָיו. O'. κίβδηλον. 'A. ἀντιδιακείμενον (s. ἀντικείμενον).¹² Σ. ἕτερογενές.¹³ Θ. σατανής.¹⁴
14. עֲלִילֹת דְּבָרִים. *Facta verborum (rumorum malorum).* O'. προφασιστικὸς λόγους. 'A. ἐναλλακτικὰ ῥήματα.¹⁵
15. אֶל-הַקְּנִי הָעִיר. O'. πρὸς τὴν γερουσίαν X τῆς πόλεως 4.¹⁶

³⁵ Hieron. in continuatione: "Theodotio: *Et quia erit in vivo peccatum in [al. tacet in] iudicio mortis, et morietur, et suspendens eum in ligno, non dormiet morticinium ejus super lignum, quia sepultura sepelies eum in die ipsa, quia maledictio Dei est suspendens; et non contaminabis adama [cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. Ezech. xx. 38] tuam, quam Dominus Deus tuus dederit tibi hereditatem.*"
³⁶ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, et Syro-hex. ³⁷ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 53, 56, 74, alii. ³⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. i. ³⁹ "Syrum congruit cum LXXII, non sine asterisco jugulante vocem *caput.*"—*Masius.* Cod. 58: ἐπὶ τῆς δαμάλεως. ⁴⁰ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. i. ⁴¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴² Idem (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. III, XI, 15, 44, alii, Arab. i. ⁴³ Idem. Sic sine aster. Codd. XI, 44, 54, alii, Arm. i. ⁴⁴ Idem. Pronomen deest in Codd. 44, 58. ⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 58, Arm. i.

CAP. XXII. ¹ Cod. 108 in marg.: παρεπτακότα (sic). In fine v. haec, καὶ ἀποδώσεις αὐτῶ, s. καὶ ἀποδώσεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου, desunt in Ald., Codd. 15, 16, 18, aliis, Arab. i, et, ut videtur, Syro-hex. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. i (cum *illud*), et Syro-hex. in marg. ³ Sic Ald., Codd. III (cum οὐκ ὑπερόψη), 16 (cum *-ψεις*), 18, alii (inter quos Codd. 85, 108, uterque in

marg.). ⁴ Syro-hex. in textu: *הַקְּנִי*; in marg. autem: *ס. א. וְיִבְרָא*. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Codd. 72, 75 (cum *et pro γένη*). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ⁸ Sic Codd. II, VII (eraso *ā*), XI, 29, 53, alii (inter quos 85 in marg.), invito Syro-hex., qui *حَمَلًا* vertit. ⁹ Cod. 85, ubi tamen nomina interpretum duorum priorum male inter se permutata sunt. Rectius Cod. X: Σ. ἀνομοιογενές; necnon Syro-hex. *لا*. *هذا حَمَلًا*, nisi forte Syriaca ἀνομοιογενές potius quam ἀνομοιογενές sonent. Cf. Hex. ad Psal. liv. 15. Etiam Cod. 54 Aquilae vindicat *εἰργμόν*, sed vitiose scriptum *εἰργμόν*. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. cxviii. 101. Ad Theod. cf. Hex. ad Lev. xix. 19. ¹⁰ Syro-hex. *הַרְרַע א. א. הַרְרַע*. ¹¹ Cod. X. ¹² Codd. X (ad στροπῆν (v. 12)), 85: 'A. ἀντιδιακείμενον. Syro-hex. *هَجِبَ هَمَّ حَمَلًا*, quod *ἀντικείμενον* potius sonat, consentiente Procopio in Cat. Niceph. p. 1550: 'Ακ. τὸ κίβδηλον παρέδωκεν, ἀντικείμενον· ὁ δὲ Σύμ. ἕτερογενές. ¹³ Codd. X, 85, 108, Procop. Syro-hex. *س. ا. هَجِبَ حَمَلًا*. ¹⁴ Syro-hex. *هَجِبَ ا. ا. حَمَلًا*. ¹⁵ Cod. 108 in marg. sine nom. Cod. X affert: 'A. ΕΝΑΛΛΑΚΑ PITIMA (sic), unde Montef. effecit: 'A. ἐναλλακτὰ ῥήματα. Tandem Syro-hex. *هَجِبَ حَمَلًا*. Ad usum Aquilae cf. nos in Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ¹⁶ Sic Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 28, 44 (cum τῆς π. ἐκείνης), 58, alii, Arab. i.

17. הַהֲהוּאָהוּאָ. O'. νῦν οὗτος. Alia exempl. νῦν αὐτός; alia, αὐτὸς νῦν.¹⁷
19. מֵאָה נֶקֶף. O'. ἑκατὸν σίκλους. Οἱ Γ'. ἑκατὸν ἀργυρίου.¹⁸
21. אֶל-פֶּתַח בַּיִת. O'. ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου. ('A.) πρὸς ἀνοιγμα οἴκου.¹⁹
- בְּלֶה. Scelus nefandum. O'. ἀφροσύνην. 'A. ἀπόρρευσιν.²⁰
24. אֶת-הַנֶּעֶר. O'. τὴν νεάνιν. 'A. τὴν παιδα.²¹
- עַל-דָּבָר אֲשֶׁר. O'. ὅτι. Alia exempl. διότι.²² "Αλλος" ἐπὶ λόγου ὅτι.²³
25. הַהוּיִקֶבֶה הָאִישׁ וְשָׂכַב עִמָּה. O'. καὶ βιασάμενος ✕ αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος ✕ κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς.²⁴
26. וְלִנְעָר לֹא-תַעֲשֶׂה דָבָר. O'. Vacat. Alia exempl. τῆ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν.²⁵
- הַדָּבָר. O'. τὸ πρᾶγμα. "Αλλος" τὸ ῥῆμα.²⁶
28. נָעַר בְּתוֹלָה. O'. τὴν παιδα τὴν παρθένου ('A. νεάνιν²⁷).
29. עֲנִיה. O'. ἐταπεινώσων ('A. ἐκακούχησεν²⁸) αὐ-τὴν.

30 (Hebr. xxiii. 1). נָנַף. O'. συγκάλυμμα. 'A. περιτύγιον.²⁹

Cap. XXII. 1. — ἐν τῇ ὁδοῦ.³⁰ 8. ἐὰν — δὲ ✕ οἰκοδομήσης.³¹ 16. — ταύτην.³² 17. — αὐτῇ.³³ 21. ἐν — υἱοῖς ✕ 'Ισραήλ.³⁴ 29. — διδραχμα.³⁵

CAP. XXIII.

- 1 (Hebr. 2). פָּצוּעֵ-דִבְכָה. Vulneratus contritione (testicularum). O'. θλαδίας. 'A. τραυματίας ἐπι-τριμμῶ.¹
- 2 (3). מִמְיֹר. Spurius (ex adulterio vel incestu prognatus). O'. ἐκ πόρνης. 'A. Σ. μαμζήρ.²
- גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא-יָבֵא לוֹ בְּקֶהֶל יְהוָה. O'. Vacat. ✕ καὶ εἰς δεκάτην γενεάν οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.³
- 4 (5). מִפְתּוֹר אֲרָם יְהָרִים. O'. ἐκ τῆς Μεσοποταμίας. 'A. ἀπὸ Φαθῶρ Συρίας ποταμῶν.⁴
- 5 (6). אֶל-הוּיָה לָהּ. O'. ὁ θεός σου ✕ σοι.⁵
- 6 (7). לֹא-תִרְשָׁשׁ שְׂלֵמִים וְטַבְתָּם. O'. οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς, καὶ συμφέροντα αὐτοῖς.

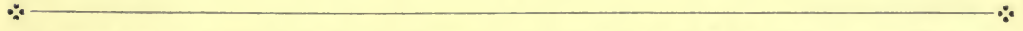
¹⁷ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 18, aliis, et Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, 15, 30, aliis.
¹⁸ Cod. 108. Syro-hex. **ⲉⲗ ⲛⲉⲁⲛⲓⲃⲓ ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**. Cod. X in marg. sine nom.: ἀργυρίου. ¹⁹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. vi. 17. Num. iv. 26. ²⁰ Cod. X. Cf. Hex. ad I Reg. xxv. 25. Jerem. xxix. 23. ²¹ Cod. X. Sic (bis) Codd. 44, 74, alii. ²² Sic in textu (bis) Codd. 15, 82, et Syro-hex. (**ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**). Origen. c. Celsum (Opp. T. I, p. 353): ἐπὶ λόγου διότι (bis). ²³ Sic sine aster. Codd. 15, 58, 82, Origen. ibid. Masius e Syro-hex. exscripsit: **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**, notans: "Tamen voces illae quae nunc in Graeco non habentur, scilicet αὐτὴν et ὁ ἄνθρωπος, notantur obelisco." ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ποιήσεται), VII, X, XI (cum ποιήσῃ), 15, 16, alii; neonon (cum καὶ τῆ ν. pro τῆ ν. δὲ) Codd. II (in marg., teste Holmesio), 18 (om. οὐ), 19 (cum καὶ τὴν νεάνιδα), 82, 108 (ut 19), Origen. ibid., Arm. I, Syro-hex. ²⁵ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130). ²⁶ Anon. in Cat. Niceph. p. 1556 (ad ἐβδόμησεν ἢ νεάνις (v. 27)): καὶ ἀντὶ τοῦ παρθένους νεάνις φησι, καθὼς καὶ Ἄκ. ἐκδέσκαε' δηλον γὰρ ὡς ἡνίκα ἐβόα, οὐκ ἦν φαρείσια. ²⁷ Cod. 108. Cf. ad Cap. xxī. 14. ²⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Job. xxxix. 13. Ezech. v. 3.

³⁰ Syro-hex. (cum "asterisco"), Arab. I. ³¹ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I. ³² Syro-hex., Arab. I (cum metobelo tantum). Deest in Cod. 58. ³³ Syro-hex. Deest in Arm. I. ³⁴ Idem. Arab. I pingit: — ἐν υἱοῖς ✕ 'Ισρ. ³⁵ Idem, qui, teste Masio, vocem Graecam retinet. Num **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**?

CAP. XXIII. ¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τραυματίας ἐπὶ τρίμμῳ. (Montef. e Cod. X edidit ἐπι-τριμμῶ (sic). Scilicet in fine vocis ἐπιτριμμῶ est compendium scripturae, quod nobis quidem ὄς vel αρος potius quam φ vel οὐ adumbrare videtur. Graeco-Ven. interpretatus est: τομίας, θλαδίας.) ² Cod. X affert: 'A. μαμζήρ. Bar Hebraeus autem (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 56 a): **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**. Cf. Hex. ad Zach. ix. 6. ³ Syro-hex. in textu: **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ** ✕ **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**. Arab. I legit et pingit: ✕ Domini, et usque ad decimam generationem etc. Postremo Cod. 82 sine aster.: καὶ γενεὰ δεκάτη κ. τ. ε. ⁴ Cod. X. Syro-hex. affert: **ⲉⲧⲁⲓⲛⲓⲃⲓ**. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀπὸ βαθούρ (sic) Συρίας ποταμῶν. ⁵ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 82, 128.

- 'A. οὐκ ἐκζητήσεις εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθοσύνην αὐτῶν.⁶
- 8 (9). בְּנִים אֲשֶׁר-יֹלְדוּ לָהֶם. Ο'. υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς. Σ. οἱ υἱοὶ οἱ γεννώμενοι (s. οἱ ἀν γεννηθῶσιν) αὐτοῖς.⁷
- 9 (10). כִּי-יֵצֵא מִחֵנֶה. Si egressus fuerit exercitus. Ο'. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν (alia exempl. εἰς πόλεμον παρεμβαλεῖν; alia, παρεμβαλεῖν εἰς πόλεμον⁸).
- 10 (11). מִקְרָה לַיְלָה. Propter casum nocturnum. Ο'. ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ ('A. ἐκ συναντίσματος⁹) νυκτός.
- 13 (14). אֶת-צִנְאוֹתָי. Ο'. τὴν ἀσχημοσύνην σου — ἐν αὐτῷ.¹⁰ 'A. τὸ ἐξελθόν σου.¹¹ Σ. Θ. τὸν ῥίπον σου.¹²
- 14 (15). וְלִתְּת אֵיבֶיךָ לְפָנֶיךָ הַיָּה. Ο'. καὶ παραδῶναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου (alia exempl. εἰς τὰς χεῖράς σου¹³) καὶ ἔσται. 'A. (καὶ) τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου εἰς πρόσωπόν σου καὶ ἔσται. Σ. καὶ δοῦναι τὸν ἐχθρόν σου [καὶ]

- ἐμπροσθέν σου ἔσται οὖν. Θ. καὶ τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου κατὰ πρόσωπόν σου . . .¹⁴
- 15 (16). לֹא-תִסְקִי. Non trades. Ο'. οὐ παραδώσεις. 'A. Θ. οὐ συγκλίσεις.¹⁵
- 16 (17). בְּמִוֶב שְׂעָרֶיךָ בְּחֶרֶב אֲשֶׁר-יִבְחַר בְּמִוֶב לָּ. Ο'. οὐ (alia exempl. ἐν παντὶ τόπῳ οὐ¹⁶) ἀν ἀρέσῃ αὐτῷ. Alia exempl. ἐν — παντὶ ἄ τόπῳ ✕ οὐ ἐὰν ἐκλέξῃται ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (s. πυλῶν) σου ἄ, οὐ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ.¹⁷ Οἱ λοιποὶ ἐν μιᾷ τῶν πυλῶν σου.¹⁸
- 17 (18). קָרָשָׁה. Ο'. πόρνη. 'A. ἐνδιηλλαγμένη.¹⁹ Ο'. οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων 'Ισραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος (alia exempl. add. πρὸς πᾶσαν εὐχὴν²⁰) ἀπὸ υἴων 'Ισραήλ.
- 22 (23). וְכִי תִחַדְל לְדָר. Ο'. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὐξασθαι. Σ. ἐὰν δὲ ἀπόσχη τοῦ εὐχεσθαι.²¹
- 23 (24). נִדְבָה. Ο'. δόμα. Οἱ λοιποὶ ἐκούσιόν.²²
- Cap. XXIII. II. — τὸ σῶμα αὐτοῦ.²³ 16. ἐν ὑμῖν — κατοικήσει.²⁴ 18. — ἐστὶ.²⁵ 19. ἐκδα-

⁶ "Syrum sequitur LXXII, Aquilas vero Hebraeum." —Masius. Cod. 108: 'A. οὐκ ἐκζητήσεις. ⁷ Syro-hex. ⁸ Prior lectio est in Codd. 16, 18, 30, aliis (inter quos 85), Arm. 1; posterior in Codd. III (manu 2da), 44, 54, aliis: neutra, ut videtur, in Syro-hex. Mox Syro-hex. pro καὶ φυλάξῃ sine copula imperativum ⁹ habet, invitis libris Graecis. ⁹ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem exscripsit συναντήματος. Sed cf. Hex. ad Mich. ii. 8. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τὸ ἐξελθόν (sic) σου. "Aquilas, curiose volens reddere Hebraeam vocem, interpretatur, id quod exit ab te." —Masius. ¹² Cod. 108: Σ. Θ. τὴν ῥιπτόν (sic) σου. "Sym. et Theod. ¹³ ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵

Pro καὶ ἐμπροσθέν σου Montef. ex eodem minus probabiliter exscripsit εἰς πρόσωπόν σου. ¹⁵ Syro-hex. ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵

νείσης — τῷ ἀδελφῷ σου 4.²⁶ 20. εἰς ἦν (X) σὺ (4) εἰσπορεύῃ.²⁷ 21. ἐκζητήσει (X) αὐτήν (4).²⁸

CAP. XXIV.

1 (Hebr. xxiii. 26). דַּקְּטַפָּה מְלִילַת בְּרִידָה. De-cerptas spicas manu tua. Ο'. καὶ συλλέξης ἐν ταῖς χερσί σου στάχους. Σ. καὶ περικλάσεις (s. συντρίψεις) τὰ θρύμματα (s. διαθρύμματα) τῇ χειρὶ σου.¹

2 (25). וְאֶל-בְּרִיתִי. Ο'. εἰς δὲ ἄγγος ('Α. σκέυη (σου)²).

3 (xxiv. 1). קִפְּר בְּרִיתָהּ. Libellum divortii. Ο'. βιβλίον ἀποστασίον. 'Α. βιβλίον κοπῆς (s. ἀποκοπῆς). Σ. βιβλίον διακοπῆς. Θ. βιβλίον ἐξολοθρεύσεως.³

4 (2). וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ. Ο'. Vacat. X καὶ ἐξέλθη ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ 4.⁴

6 (4). לְהָיוּת לוֹ. Ο'. X τοῦ εἶναι 4 εαυτῷ.⁵

7 (5). אִשָּׁה חֲרֻשָּׁה. Ο'. γυναῖκα προσφάτως ('Α. καινήν⁶).

וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Et laetitia afficiet uxorem suam. Ο'. εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. 'Α. Σ. (καὶ) εὐφρανθήσεται σὺν γυναίκα αὐτοῦ.⁷

9 (7). וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִבְּרִיבָהּ. Ο'. καὶ ἐξαρείς (alia

exempl. ἐξαρείτε⁸) τὸν ποιηρὸν ἐξ ὕμων αὐτῶν. 'Α. καὶ ἐπιλέξεις τὸν ποιηρὸν ἐξ ἐγκάτου σου.⁹ Σ. Θ. (καὶ) ἐπιλέξεις...¹⁰

12 (10). כִּי-רִתְּשָׁה בְּרַעְיָהּ מִשָּׂוִיהָ. Si mutuo dederis amico tuo mutuo datum quodcumque. Ο'. ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα ὀτιοῦν. Σ. ἐὰν ἀπατήσης τὸν πλησίον σου ἀπατήσιν ἡντιναοῦν.¹¹

13 (11). אֶת-הָעֵבֹט. Pignus. Ο'. τὸ ἐνέχυρον. 'Α. τὴν χρεοδοσίαν.¹²

14 (12). בְּעֵבֹטוֹ. Ο'. ἐν τῷ ἐνεχύρῳ (alia exempl. ἱματίῳ¹³) αὐτοῦ.

15 (13). אֶת-הָעֵבֹט. Ο'. τὸ ἐνέχυρον (alia exempl. ἱμάτιον¹⁴) αὐτοῦ.

וְדָרְקָה. Ο'. ἐλεημοσύνη. 'Α. δίκαιον.¹⁵

16 (14). לֹא-תַעֲשֶׂה שְׂכָרְךָ. Non fraudabis mercenarium. Ο'. οὐκ ἀπαδικήσεις (alia exempl. ἀδικήσεις; alia, ἀποστερήσεις¹⁶) μισθόν. 'Α. Σ. Θ. οὐ συκοφαντήσεις (μισθωτόν).¹⁷

וּבְשָׂעָרֶיךָ. Ο'. X ἐν τῇ γῆ σου 4 τῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου.¹⁸

17 (15). בְּיוֹמוֹ. Ο'. αὐθημερόν. 'Α. ἐν ἡμέρα αὐτοῦ.¹⁹

²⁶ Syro-hex. Sic sine obelo Codd. X, 44, 54, 74, alii, Arab. i. ²⁷ Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ²⁸ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

CAP. XXIV. ¹ Syro-hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Ad θρύμματα cf. Hex. ad Psal. lviii. 8. lxxxix. 6. cxvii. 10. ² Cod. X. ³ Cod. 85 (cum κοπῆς). Cod. X affert: 'Α. ἀποκοπῆς. Syro-hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. i, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 134. ⁵ Sic Arab. i, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 106, 134, Origen. Opp. T. III, p. 644. ⁶ Cod. X. ⁷ Syro-hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. ⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, qui in marg. notat: ὀ. ἐξαρείς), Arm. i. ⁹ Syro-hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. (Masius caractere Hebraeo scripsit וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ, per errorem, ut videtur, pro וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ). Cf. Hex. ad Num. xxiv. 22. Deut. xxvi. 13, 14. ¹⁰ Cod. 85 in textu: ἐξαρείτε; in marg. autem: ὀ. ἐξαρείς. Σ. Θ. ἐπιλέξεις. Mox v. 10 ad ἀφῆ Cod. VII in marg. manu 2da: χρῶα (sic). ¹¹ Syro-

hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Cf. Hex. ad Jesai. xxiv. 2. ¹² Cod. X. ¹³ Sic Codd. VII, X (in marg.), XI, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἐνεχύρῳ in marg.). ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum duplici lectione τὸ ἱμ. αὐτοῦ τὸ ἐνέχυρ.), 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. (sine αὐτοῦ). Mox pro ἱματίῳ Cod. 85 (in textu, teste Holmesio) habet χρεοδοσία (sic), unde Montef. notam hexaplaarem fecit: וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Ο'. ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ. "Ἄλλος" ἐν χρεοδοσία (sic) αὐτοῦ. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Prior lectio est in Codd. 44, 74, aliis; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum -σης), 15, 16, 18, alii, Arm. i, Syro-hex. (וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ). Ex harum lectionum confusione orta esse videtur vox non Graeca ἀπαδικήσεις, quae non nisi in pari codicum II, 75 legitur. ¹⁸ Syro-hex. וְשִׂמְחָה אֶת-אִשְׁתּוֹ. Cod. X affert: 'Α. συκοφαντήσεις. ¹⁹ Sic Arab. i, et sine aster. Cod. 82. "Syrum legit [sine aster, ut videtur]: τῶν ἐν τῇ γῆ σου ἐν ταῖς πόλεσί σου."—Masius. ¹⁹ Cod. X.

11. **וְהָיָה הַחֵטְא**. O'. (X) σὺ (4) καὶ ὁ Λευίτης.¹⁰
 12. **וְשָׁבְעוּ**. O'. καὶ εὐφρανθήσονται ("Ἄλλος ἐμπλησθήσονται¹¹).
 13. **וַעֲצַלְתִּי**. *Sustuli*. O'. ἐξεκάθαρα. "Ἄλλος ἐπέλεξα.¹²
 14. **בְּאַנִּי**. *In dolore meo*. O'. ἐν ὀδύνη μου. 'A. ἐν λύπη (μου). Σ. ἐν πένθει (μου).¹³
וְלֹא-בַעֲרֹתִי. O'. οὐκ ἐκάρπωσα ('A. ἐπέλεξα¹⁴).
בְּטַמְאָה. *In rem immundam*. O'. εἰς ἀκάθαρτον. 'A. ἐν μiasmῶ.¹⁵
כֹּל אֲשֶׁר. O'. X πάντα & καθά.¹⁶
 17. **וְהִאֲמַרְתָּ**. *Dicere (spondere) fecisti*. Aliter: *Extulisti* (Graeco-Ven. ἐπήρας). O'. εἶλου. 'A. ἀντηλλάξω.¹⁷
וְיָדְעוּתֶיךָ וְיָדְעוּתֵי. O'. τὰ δικαιώματα (X) αὐτοῦ (4),¹⁸ X καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.¹⁹
 Cap. XXVI. 5. πολὺ — καὶ μέγα &.²⁰ 8. — ἐν ἰσχυί μεγάλη &.²¹ βραχίονι — αὐτοῦ &.²² 10. — γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι &.²³ 12. γεννημάτων — τῆς γῆς & σου.²⁴ 15. — δοῦναι ἡμῖν &.²⁵ 16. — πάντα &.²⁶ 18. γενέσθαι — σε & αὐτῶ.²⁷

CAP. XXVII.

1. **וְתַעֲבֹדְתָּ**. O'. Vacat. X τῶ λαῶ &.¹

¹⁰ Sic sine aster. Codd. 58 (cum καὶ τῇ οἰκίᾳ σου), 82 (cum iisdem, et σοὶ pro σὺ), Arab. I, Arm. I (ut 58).
¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. I, Arm. I.
¹² Sic in marg. sine nom. Codd. 58, 85 (non ut Montef., ἐξέλεξα); nee non in textu Cod. 54. Cf. ad v. 14. ¹³ Cod. X. Cod. 85 in marg.: *λύπη. πένθει*. ¹⁴ Idem. Cf. ad Cap. xxiv. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Arab. I, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 106, 134. ¹⁷ Cod. X (cum -ξου).
¹⁸ Sic sine aster. Codd. XI, 53, 54, alii, Arab. I. ¹⁹ Sic sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii. Eadem sub aster. post καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ infert Arab. I, et sine aster. Codd. 16, 28, 32, alii. ²⁰ Arab. I. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ²¹ Syro-hex. Sic sine obelo (pro ἐν ἰ. αὐτοῦ τῇ μ.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. I, Arm. I. ²² Syro-hex. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, 15, 18, alii. ²³ Arab. I. Desunt in Comp., Codd. 19, 44, alii. ²⁴ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16,

1. **וְשָׁמַרְתָּ**. O'. φυλάσσετε πάσας τὰς ἐντολὰς. 'A. φύλασσε σὺν πάσαν τὴν ἐντολήν. Σ. φύλασσε πᾶσαν τὴν ἐντολήν. Θ. φυλάσσου τὴν πᾶσαν ἐντολήν.²
 2. **לִּי נָתַן**. O'. δίδωσί σοι (alia exempl. add. ἐν κλήρῳ³).
 6. **וְלִבְיָדָי**. O'. λίθους ὀλοκλήρους ('A. ἀπηρισμένους⁴).
 7. **וְשָׂמַרְתָּ**. O'. καὶ φάγῃ. Alia exempl. καὶ φαγῇ ἐκεῖ.⁵
 9. **וְהִסְתָּ**. *Attende*. O'. σιώπα. 'A. πρόσχεσ.⁶
 14. **וְלֹא-בְלֹא-בְלֹא**. O'. παντὶ (X) ἀνδρὶ (4).⁷
 15. **וְיָמֵן**. O'. γένοιτο. 'A. πεπιστωμένως. Σ. Θ. ἀμήν.⁸
 20. **וְהָיָה**. *Laciniam*. O'. συγκάλυμμα. Alia exempl. ἀσχημοσύνη.⁹
 23. **וְעַם-חֵטְא**. O'. μετὰ νύμφης (alia exempl. πενθερᾶς¹⁰) αὐτοῦ.
 24. **וְשָׁמַרְתָּ**. O'. δόλω. 'A. ἐν ἀποκρύφῳ.¹¹
 26. **וְיָדְעוּתֶיךָ וְיָדְעוּתֵי**. O'. ἐπι-κατάρατος πᾶς ἄνθρωπος δὲ οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐτούς. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαὸς γένοιτο.¹² 'A.

alii. ²⁵ Idem. Haec, δοῦναι—μέλι, desunt in Cod. 58.
²⁶ Idem. Deest in Cod. 75. ²⁷ Idem, qui pingit: — γενέσθαι σε αὐτῶ &. Vocula deest in Codd. 15 (cum ἰαντῶ), 54, 58, 71 (ut 15), 73.
 CAP. XXVII. ¹ Sic Arab. I, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 82, 106, 134. ² Cod. 85 (cum σύμμασαν pro σὺν πᾶσαν), teste Holmesii amanuensi. Montef. ex eodem Symmacho tribuit *φυλάσσετε*. In textu πάσας reprobat Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85). ³ Sic Ald., Codd. 15, 19, 83, 108. Parum probabiliter Cod. X in marg.: 'A. ἐν κλήρῳ. ⁴ Cod. X. Cf. ad Cap. xxv. 15.
⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, X, 15, 29, alii. Post ἐμπλησθήσῃ add. ἐκεῖ Ald., Codd. 16, 18, 19, alii, Arm. I.
⁶ Cod. 108. ⁷ Sic sine aster. Codd. 58, 82. ⁸ Cod. 85 (cum *πεπιστωμ.*). Cf. Hex. ad Psal. xl. 13. ⁹ Sic Codd. 32, 75. Glossam esse, e Lev. xviii. 8 petitam, recte vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 135. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I. ¹¹ Cod. X. ¹² Procop. in Cat. Niceph. p. 1590:

ἐπικατάρατος ὅς οὐ στήσει τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτά. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· πεπιστωμένως. Σ. ἐπικατάρατος ὅς οὐ κυρώσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμήν. Θ. ἐπικατάρατος ὅς οὐκ ἀναστήσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμήν.¹³

Cap. XXVII. 7. σωτηρίου ~ κυρίῳ τῷ θεῷ σου 4.¹⁴ ~ καὶ ἐμπλησθήσῃ 4.¹⁵ 24. πλησίον (X) αὐτοῦ (4).¹⁶

CAP. XXVIII.

1. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἔσται. Alia exempl. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.¹
4. פְּרִי. Ο'. τὰ ἔκγονα. 'Α. καρπός.²
- וּפְרִי בְהִמְתָּהּ. Ο'. Vacat. X ('Α.) καὶ καρπὸς κτηνῶν σου 4.³
6. בְּרִיב (bis). Ο'. εὐλογημένος. "Αλλος· εὐλογητός.⁴
8. וְיִבְרַךְ בְּאֲרָץ. Ο'. X καὶ εὐλογήσαι σε 4 ἐπὶ τῆς γῆς.⁵

✽

Τὸ, ἐν πᾶσι, κείμενον παρὰ τοῖς Ο' κυροῦται ἀπὸ τοῦ Σαμαριτικοῦ ἀντιγράφου, ἐν ᾧ τὸ χθλ, ὅπερ ἐστὶ πᾶσιν ἢ πάντα, φερόμενον εὑρομεν. In textu Hebraeo-Samaritano hodie legitur כַּל נַח דַּבְּרִי. ¹³ Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 430): "Inveni itaque in Deuteronomio hoc ipsum apud LXX interpretes ita positum: *Maledictus omnis homo qui non permanserit in omnibus sermonibus legis hujus, ut faciat illos. Et dicit omnis populus, Fiat.* Apud Aquilam vero sic: *Maledictus qui non statuerit verba legis hujus, ut faciat ea. Et dicit omnis populus, Vere.* Symmachus: *Maledictus qui non firmaverit sermones legis istius, ut faciat eos. Et dicit omnis populus, Amen.* Porro Theodotus sic transtulit: *Maledictus qui non suscitaverit sermones legis hujus, facere eos. Et dicit omnis populus, Amen.*" Ad Sym. cf. Hex. ad Ezech. xiii. 6. ¹⁴ Arab. i. Sic sine obelo Codd. III (cum θυσιαστήριον pro θυσίαν σωτηρίου), 16, 19, alii, Arm. i. ¹⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁶ Sic sine aster. Codd. II, XI, 54, 58, alii, Arm. i.

Cap. XXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. i (om. ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν). ² Cod. X. ³ Cod. 82 in textu post τῆς κοιλίας: καὶ καρπὸς κτηνῶν σου. Hieron.: *et fructus jumentorum tuorum.* Aliter Adimant. ap. August.: *et generationes jumentorum tuorum,* unde Grabius char. min. edidit: X καὶ ἔκγονα [potius τὰ γεννήματα]

9. וְשָׁבַע. Ο'. ὠμοσε τοῖς πατράσι σου. "Αλλος· ὠμοσέ σοι.⁶
- וְכִי תִשְׁמַר. Ο'. ἐὰν ἀκούσης τῆς φωνῆς. "Αλλος· (ἐὰν φυλάξης) τὰς ἐντολάς.⁷
15. וְהָיָה. Ο'. Vacat. X ('Α.) καὶ τὰ ἡκριβασμένα αὐτοῦ 4.⁸
- וְעָלְיָהּ. Ο'. ἐπὶ σέ. Alia exempl. πρὸς σέ.⁹
- וְהָיָה. Ο'. καὶ καταλήψονται (alia exempl. εὐρήσουσι) σε.¹⁰
20. וְהָיָה. *Maledictionem, perturbationem.* Ο'. τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν ("Αλλος· ἔκθλιψιν¹¹). 'Α. σπάνιν καὶ φαγέδαιναν.¹² Σ. τὴν ἀχορτασίαν.¹³
- וְהָיָה. *Et increpationem.* Ο'. καὶ τὴν ἀνάλωσιν ('Α. ἐπιτίμησιν¹⁴).
21. וְהָיָה. Ο'. τὸν θάνατον ('Α. λοιμόν¹⁵).
22. וְהָיָה. *Et febre ardente.* Ο'. καὶ ἐρεθισμῷ ('Α. περιφλευσμῷ. Σ. Θ. περιφλογισμῷ¹⁶).
- וְיִבְרַךְ. *Et flavedine.* Ο'. καὶ τῇ ὄχρᾳ (s. ὄχρᾳ¹⁷). 'Α. ἰκτέρω.¹⁸

✽

τῶν κτηνῶν σου, asterisco ex Arab. i assumpto. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. III, X (in posteriore loco, cum εὐλογημένος in marg.), 55. ⁵ Sic Arab. i, et sine aster. Comp. (cum εὐλογήσει), Codd. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in textu Cod. 58. Post ὠμοσε Arab. i add. σοι. ⁷ Sic in textu (cum ἀκούσης) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ⁸ Sic Cod. IV (cum ἡκριβ), Arab. i, et sine aster. Codd. 15 (om. αὐτοῦ), 82. ⁹ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ σέ in marg.). ¹⁰ Sic Cod. IV, 19, 44, alii. Cf. v. 2. ¹¹ Cod. X in marg. ¹² Codd. X, 85 (cum σπάνιν καὶ φαγέδαινα). Etiam Cod. 58 in marg. sine nom.: σπάνιν καὶ φαγέδαινα (sic). Ad σπάνιν cf. Hex. ad Lev. xiii. 51. Ad φαγέδαιναν cf. ad Cap. vii. 23. ¹³ Codd. X, 54, 85. Procp. in Cat. Niceph. p. 1595: ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκλιμίαν, ὁ Σύμ. ἀχορτασίαν ἐξέδωκε. ¹⁴ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom. ad ἐκλιμίαν, ἐπιτίμηαν; ad ἀνάλωσιν autem ἀχορτασίαν appingit. ¹⁵ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.). Sic in textu Cod. 54. ¹⁶ Cod. 85, et sine nominibus Cod. 58. (Aquilae lectio confirmat locutionem Herodoti (V, 77) a VV. DD. temere sollicitatam: αἵπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ ἦσαν περιεοῦσαι, κρεμύμεναι ἐκ τευχῶν περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου.) Paulo ante ad ἀπορία Cod. VII in marg. manu 2da: ἀρρωδία. ¹⁷ Sic Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Amos iv. 9.

25. נָהָה. *Caesum*. Ο. ἐπὶ κοπήν. Ἄ. θραυόμενον. Σ. Θ. τροπούμενον.¹⁹ Ἄλλος προσκόπτοντα.²⁰
26. מִחֲרִיד. Ο. ὁ ἐκφοβῶν. *Alia* exempl. ὁ ἀποσοβῶν.²¹
27. וּבְעַפְלִים. *Et tumoribus ani*. Ο. εἰς τὴν ἔδραν. *Alia* exempl. εἰς τὰς ἔδρας; *alia*, ἐν ταῖς ἔδραις.²² Σ. εἰς τὰς ἔδρας, εἰς τὰ κρυπτά.²³
- וּבַחֶרֶס. *Et scabie*. Ο. καὶ κνήφη (Σ. ἐλεφαντίσει²⁴).
28. וּבְעֵרוֹן. *Et caecitate*. Ο. καὶ ἀορασίᾳ. Ἄ. (καὶ) ἐν πηρώσει.²⁵
- וּבְתַמְהוֹן. *Et stupore*. Ο. καὶ ἐκστάσει (Ἄλλος θάμβω²⁶).
30. תְּאֵרָה. *Desponsabis*. Ο. λήψη. Ἄ. Σ. Θ. μνηστέυση.²⁷
- וְשָׁבַלְנָה. *Comprimet eam*. Ο. ἔξει αὐτήν. Ἄ. συγκοιτασθήσεται (αὐτῇ).²⁸
- וְהִחֲלִילָנָה. *Profanabis eam*. Ο. τρυγήσεις (Ἄ. λαϊκώσεις²⁹) αὐτήν.
32. וְנִכְלָוּת. *Et contabescentes*. Ο. σφακελίζοντες. Ἄ. (καὶ) τελούμενοι. Σ. Θ. (καὶ) ἐκλείποντες.³⁰

32. אֲלֵהֶם כָּל-הַיּוֹם. Ο. εἰς αὐτὰ ✕ ὅλην τὴν ἡμέραν.³¹
33. פָּרִי. Ο. τὰ ἐκφόρια. Ἄ. καρπόν.³²
- וְהָיִיתָ רָק. Ο. καὶ ἔση ✕ τότε.³³
34. מִשְׁנֵעַ. *Vesanus*. Ο. παράπληκτος. Σ. παράφορος.³⁴
35. לְהַרְפָּא. *Sanari*. Ο. ἰαθῆναί σε. Ἄ. ὑγιᾶναι.³⁵
36. וְאֶת-מִלְכָּהּ. Ο. καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου. Ἄ. Σ. Θ. καὶ τὸν βασιλεία σου.³⁶
37. לְשִׁמְהָ. *In stuporem*. Ο. ἐν αἰνύγματι. Ἄ. εἰς ἀφανισμόν.³⁷ Σ. εἰς ἀπορίαν.³⁸
- וְלִשְׁנֵיהָ. *Et in dieterium*. Ο. καὶ διηγήματι. Ἄ. (καὶ εἰς) δευτέρωσον.³⁹
38. תְּאַחֵב. Ο. εισίσσεις. Ἄλλος συνάξεις.⁴⁰
39. וְלֹא תִאָּחַר. *Nec colliges*. Ο. οὐδὲ εὐφρανθήσῃ — ἐξ αὐτοῦ. Σ. οὐδὲ συνάξεις.⁴¹
42. כָּל-עֵצָהּ. Ο. πάντα τὰ ξύλινα (Σ. δένδρα⁴²) σου.
45. וְהִקְתִּיר. Ο. καὶ τὰ δικαιοῦματα (αὐτοῦ). Ἄ. καὶ τὰ ἀκριβήματα αὐτοῦ.⁴³
47. וּבְטוֹב לֵבָב. Ο. καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ. Ἄλλος καὶ ἀγαθοσύνη καρδίας.⁴⁴

¹⁹ Codd. X, 85 (cum Σ. pro Σ. Θ.). Cod. 58 in textu: θραυόμενον. Ad Aq. cf. Hex. ad Exod. ix. 14. 1 Reg. iv. 3; ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17. ²⁰ Procop. in Cat. Niceph. p. 1596: ἐπικοπήν (sic) ... τουτίστι, θραυόμενον καὶ προσκόπτοντα [ὡς ἐξέδωκαν οἱ λοιποί]. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ²² Prior lectio est in Ald., Codd. 18, 30, 83, 128; posterior in Comp., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii. ²³ Cod. 85. In 1 Reg. v. 6, 9, 12 Hexapla utramque lectionem Symmacho tribuunt. ²⁴ Cod. X, et sine nom. Codd. 58 (cum -ση), 85. Sic in textu Cod. 54. ²⁵ Cod. X affert: Ἄ. ἐν πηρώσει (sic). Σ., tacita Symmachi versione. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐν περώσει (sic). ²⁶ Sic Cod. 85 in textu. ²⁷ "Noster Latinus sequitur LXXII [uzorem accipias]; Aq. vero, Sym. et Theod. consentiunt cum Hebraeo."—Masius. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 14. ²⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 10. ²⁹ Cod. X (cum vitiosa scriptura λαεικώσεις). Cf. ad Cap. xx. 6. ³⁰ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐκλείποντες. Montef. e Cod. 85 edidit: "Ἄλλος ἐκλείποντες ἔσσονται, silente

Holmesii amanuensi. Ad σφακελίζοντες Cod. VII in marg. manu 2da: πηδῶντες. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 74, 76, 82 (cum δ. τ. ἡμέραν εἰς αὐτὰ), 106, 134. ³² Cod. X. ³³ Sic Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ apud hanc), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, et Syro-hex. ³⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁵ Cod. X affert: Ἄ. ὑγιᾶσαι. Correximus e Codd. 19, 108, 118, qui pro ἰαθῆναι in textu habent ὑγιᾶναι. ³⁶ Syro-hex., teste Masio. ³⁷ Cod. X. ³⁸ Syro-hex. ✕ *حفظها*. Masius vertit *in plausum* sive *explosionem*. Sed vide nos in *Otio Norvic.* p. 59. ³⁹ Cod. X affert: Ἄ. δευτέρωσει, casu ad *διηγήματι* accommodato. Cf. Hex. ad Jerem. xxiv. 9. ⁴⁰ Sic in textu Codd. 44, 54, 74, alii. Cf. ad Cap. xi. 14. ⁴¹ "In Hebraeo est, et non colliges, sicut et Sym. vertit."—Masius. Cf. Hex. ad Prov. vi. 8. x. 5. In textu obelus est in Cod. IV, Arab. 1. ⁴² "Sym. vertit, *arbores tuas*."—Masius. ⁴³ Syro-hex. ✕ *سودا*. ⁴⁴ Sic in textu Codd. 19 ("forte"), 108, 118 (cum -σύνης).

48. וְעַבְדָּתָא אֲתֵּיבִיבִי. O'. και λατρεύσεις (alia exempl. add. εκεί⁴⁵) τοῖς ἐχθροῖς σου. 'A. Σ. και δουλεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου. Θ. και λατρεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου.⁴⁶
- על. O'. κλοιόν. 'A. ζυγόν.⁴⁷
49. לְשִׁנּוּ. O'. τῆς φωνῆς ('A. γλώσσης⁴⁸) αὐτοῦ.
50. וְנָעַר לֹא יִחַן. O'. και νέον οὐκ ἐλεήσει. 'A. (και) παιδι οὐ δωρήσεται.⁴⁹
51. עַד הַשְּׂמָרָה. O'. Vacat. ✕ ἕως ἐκτρίψῃ σε⁵⁰
52. וְהָצִיר לָהּ. Et obsidebit te. O'. και ἐκτρίψῃ σε. 'A. Σ. συγκλείσαι (s. πολιορκῆσαι) σε.⁵¹
- בְּכָל-אֲרָצָה. O'. Vacat. ✕ ἐν πάσῃ γῆ σου⁵²
53. בְּמַצֹּר וּבְמַצֹּק. O'. ἐν τῇ στενοχωρίᾳ ('A. περιοχῇ⁵³) — σου⁵⁴, και ἐν τῇ θλίψει — σου⁵⁴.
- יִצִּיק. Coarctabit. O'. θλίψει. 'A. ἐπιχύση.⁵⁴
54. הָאִישׁ הָרֵחָ. O'. ✕ ὁ ἀνὴρ⁵⁵ ὁ ἀπαλός.⁵⁵
- וְהָעֵנַב. Et delicatulus. O'. και ὁ τρυφερός ('A. τρυφητής. Σ. ὁ σπαταλός⁵⁶).
- 54, 56. הַרְעָ. Malignus erit. O'. βασκανεῖ. 'A. πονηρῆσεται.⁵⁷
56. אִשְׁרָ לֹא-נִסְתָּהּ בְּהַרְגָּלָהּ הַעֵגַג עַל-הָאָרֶץ. Quae non tentabat plantam pedis ejus ponere super terram prae deliciis et

- mollitie. O'. ἥς οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα και διὰ τὴν ἀπαλότητα. 'A. (ἥς) οὐκ ἐπείρασεν ταρσὸς ποδὸς αὐτῆς ὑφίστασθαι ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς τρυφῆς και ἀπαλότητος.⁵⁸
57. וּבְשִׁלְיֹתֶיהָ. Idque ob secundarias suas. O'. και τὸ κόριον (potior scriptura χόριον⁵⁹) αὐτῆς. 'A. . δευτέριον (αὐτῆς).⁶⁰
59. וְהִפְלִיא. Et singulares faciet. O'. και παραδοξάσει ('A. θαυμαστώσει⁶¹).
- וְהִנְאָמְנוּת. Et diuturnas. O'. και πιστάς (Σ. ἐπιμόνους⁶²).
60. אֶת-כָּל-מְדוּחָה. O'. πᾶσαν τὴν ὀδύνην ('A. ταλαιπωρίαν⁶³).
61. כָּל-חֲלִי. O'. πᾶσαν μαλακίαν ('A. ἀρρωστίαν⁶⁴).
62. לָרֵב. O'. τῷ πλήθει. Alia exempl. εἰς πληθός.⁶⁵
63. וְהִשְׁמִיד אֶת-בָּנָם. O'. Vacat. ✕ και τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς⁶⁶
64. וְהִפְיָצָה. O'. και διασπερεί ('A. σκορπίσει⁶⁷) σε.
65. לֹא תִרְגָּיעַ. Non quietem ages. O'. οὐκ ἀναπαύσει σε — κύριος⁶⁸

⁴⁵ Sic Comp., Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁶ Cod. 85. Montef. vero ex eodem edidit: 'A. Σ. Θ. και δουλεύσεις τῷ ἐ. σ. ⁴⁷ Cod. X. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Cf. ad Cap. vii. 2. ⁵⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. (cum ἕως ἂν) Codd. 58 (cum ἐκτρίψαι), 74, 76, 106, 134. ⁵¹ Syro-hex. ✕ *لصحنه*. ⁵² Sic Cod. IV (cum ἢ pro aī), et sine aster. Cod. 82 (idem). Codd. 58 (cum ἥς), 74, 76, 106, 134: ἐν πάσῃ τῇ γῆ σου ἢ. ⁵³ Cod. X. Pronomina (quorum postorius deest in Ald., Codd. 58, 64) jugulant Cod. IV, Syro-hex. ⁵⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Prov. i. 27. ⁵⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 58 (cum ἀνὴρ ὁ ἀπ.), 82. ⁵⁶ Cod. 85, qui ad ἀπαλός lectiones refert. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 138, qui provocat ad Hex. ad Deut. xxviii. 56. Eccles. ii. 8. Ad τρυφερός Syro-hex. affert: ✕ *حلا*, quae vox tam τρυφερός quam ἀπαλός transfert. ⁵⁷ Cod. X. Cf. Cap. xv. 9 in LXX. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Sic Comp., Codd. II, III, IV, VII, X, 15

(cum χῶρειον), 16 (cum χῶριον), 18 (idem), alii. ⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ✕ *لشيلياتها*. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Syro-hex. ✕ *صحنه*. Etiam Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): *صحنه*. Denique Codd. 58, 85, in marg.: ἐπιμόνους. Mendose igitur Cod. VII in marg. manu 1ma: Σ. ἐπιμόνους. ⁶³ Idem. Cf. ad Cap. vii. 15. ⁶⁴ Idem. Mox verba superflua, και πᾶσαν τὴν γεγραμμένην, desunt in Codd. II (in textu), IV, X (manu 1ma), 15, 16, 18, aliis, Arab. 1, Syro-hex. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 16, 29, alii (inter quos 85, cum τῷ πλ. in marg.). ⁶⁶ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44 (om. τοῦ), 58, 74 (ut 44), alii. Cod. IV et Arab. 1 male pingunt: ✕ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς και τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς⁶⁷. ⁶⁷ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem edidit: Σ. σκορπίσει. Mox ἐλίους και λίθους post οἱ πατέρες σου juxta Hebraeum transp. Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ⁶⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Arab. 1 (teste Holmesio, qui vertit: non migrabit Dominus inter vos), in vitis libris Graecis.

65. לָב רָגַז. *Cor trepidans.* Ο. καρδίαν ἐτέραν ἀπειθοῦσαν. Alia exempl. καρδίαν ἀθυμοῦσαν.⁶⁹ 'A. (καρδίαν) κλονομένην.⁷⁰ "Ἄλλος (καρδίαν) τρέμουσαν.⁷¹

וְכַלְיוֹן עֵינַיִם. *Et tabem oculorum.* Ο. καὶ ἐκλείποντας ('A. τελουμένους⁷²) ὀφθαλμούς.

וְדִאֲבוֹן נַפְשׁוֹ. *Et defectionem animi.* Ο. καὶ τηκομένην ('A. ἐκλιμώσσουσαν⁷³) ψυχὴν.

66. לָהּ כִּנְגַד. Ο. ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. Alia exempl. σοὶ ἀπέναντι; alia, ἀπέναντί σου.⁷⁴

בְּתַיִיהָ. Ο. τῇ ζωῇ σου. Σ. περὶ τῆς ζωῆς σου.⁷⁵

67. מִיַּיְתֵּיךָ עָרַב. Ο. πῶς ἂν γένοιτο ἐσπέρα; 'A. Σ. τίς δώσει ἐσπέραν;⁷⁶

68. לְהָ אֲשַׁר אֶמְרָתִי לָהּ. Ο. ἦ εἶπα. Alia exempl. ἦ εἶπά σοι.⁷⁷

Cap. XXVIII. 2. (—) ἀκοῇ (4).⁷⁸ 11. — ὁ θεός σου 4.⁷⁹ 12. — καὶ ἀρξέις — ἀρξέουσι 4.⁸⁰ 13. — ὁ θεός σου 4.⁸¹ 19. ἐισπορεύεσθαι ✕ σε 4... ἐκπορεύεσθαι ✕ σε 4.⁸² 24. — καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε (om. ἐν τάχει) 4.⁸³ 26. τοῖς ✕ πᾶσιν 4 πετεινοῖς.⁸⁴ 27. — ἀγρία 4.⁸⁵ 29. — σοι 4 ὁ βοηθῶν.⁸⁶ 37. —

⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 18, alii, Syro-hex. (حجج). ⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. ✕ حلال. ⁷¹ Cod. 106, superscript. alia manu. ⁷² Cod. X. Cf. ad v. 32. ⁷³ Idem. Cf. Hex. ad Job. xli. 14. ⁷⁴ Prior lectio est in Cod. IV (sed alia manus, expuncto σοι, in marg. appinxit: τῶν ὀφθ. σου), et Origen. Opp. T. III, p. 553; posterior in Arab. 1, Syro-hex. Mox νεκρός καὶ ἡμέρας juxta ordinem Hebraeum Codd. IV, 82, Syro-hex. ⁷⁵ Cod. X. ⁷⁶ Syro-hex., teste Masio. ⁷⁷ Sic Codd. IV, VII, 58, 82 (cum σὺ), 128 (cum εἶπας σὺ), Arab. 1, Syro-hex. ⁷⁸ Vox deest in Codd. 54, 58, 75, Origen. Opp. T. II, p. 567. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Cod. IV. Haec supplentur in marg. Cod. II, et desunt in Cod. 58. ⁸¹ Cod. IV, Arab. 1 (cum metobelo tantum). ⁸² Cod. IV. Pronomina desiderantur in Cod. III solo. ⁸³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁴ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Cod. 82, et (cum πᾶσι τοῖς π.) Codd. 44, 74, alii. ⁸⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ⁸⁷ Cod. IV, Arab. 1,

ἐκεῖ 4.⁸⁷ 45. — καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε 4.⁸⁸ 48. ✕ αὐτοὺς 4 κύριος.⁸⁹ 50. — ὅστις 4.⁹⁰ 55. θλίψει — σου 4.⁹¹ 56. ἄνδρα — αὐτῆς 4.⁹² 60. — τὴν πονηρὰν 4.⁹³ 64. — ὁ θεός σου 4.⁹⁴

CAP. XXIX.

2 (Hebr. 1). לְעֵינַיִיכֶם. Ο. ἐνώπιον ('A. εἰς ὀφθαλμοῦς¹) ὑμῶν.

3 (2). רָאוּ. Ο. ἐώρακασιν. Alia exempl. εἶδον.²

הַגְּדֹלִים הָהֵם. Ο. τὰ μεγάλα ἐκεῖνα. Alia exempl. add. τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν.³

5 (4). כְּעֵלִיכֶם. Ο. Vacat. ✕ ἐπάνωθεν ὑμῶν 4.⁴

6 (5). הַשְּׂכָר. Ο. καὶ σίκερα ('A. μέθυσμα⁵).

כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. Ο. ὅτι κύριος ὁ θεός ὑμῶν ἐγώ. Alia exempl. ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεός ὑμῶν.⁶

7 (6). סִיחֹן. Ο. Σηών. Alia exempl. Σιών.⁷ 'A. Σ. Σηών.⁸

8 (7). לְרֹאשֵׁי הַבְּנֵי שִׁבְטַי וְלַחֲצֵי וְלַגְּדֵי וְלַגְּדֵי יְהוּדָה אֱלֹהֵיכֶם. Ο. τῶ 'Ρουβὴν, καὶ τῶ Γαδδί, καὶ τῶ ἡμίσει (alia exempl. τοῖς ἡμίσει⁹) φυλῆς Μανασσῆ. Σ.

Syro-hex. Deest in Arm. 1. ⁸⁸ Cod. IV, Syro-hex. ⁸⁹ Cod. IV (qui pingit ✕ αὐτοὺς κύριος:). Sic sine aster. Codd. 74, 82, 106, 134. ⁹⁰ Idem. Deest in Cod. 58, invito Hebraeo. ⁹¹ Cod. IV, Syro-hex. ⁹² Cod. IV. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁹³ Cod. IV, Syro-hex. ⁹⁴ Cod. IV, Arab. 1.

CAP. XXIX. ¹ Cod. X. ² Sic Comp., Codd. III, IV (VII deficit), X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ἐσω. in marg.). ³ Sic Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, X, 16, 18, alii, Arm. 1, invito Syro-hex. ⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii. Statim ad οὐ κατερίβη Montef. e Cod. Basil. excitavit: "Ἄλλος οὐκ ἐπαλαίωθη, silente Holmesii amanu- ensi. ⁵ Cod. X. Syro-hex. ✕ حلال. Cf. Hex. ad Psal. lxxviii. 13. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁷ Sic Codd. 44, 75, 106, 134. ⁸ Syro-hex. in textu حسان; in marg. autem: ح. ⁹ Sic Codd. 18, 19, 85 (in marg.), 108, 118, 128.

9. \neg πάντας Δ .³⁹ 11. προσήλυτος \times ὑμῶν Δ .⁴⁰ 18. διάνοια \times αὐτοῦ Δ .⁴⁰ 20. \neg τῆς διαθήκης ταύτης Δ .⁴¹ τῷ βιβλίῳ \neg τοῦ νόμου Δ τούτου.⁴² 27. τῷ βιβλίῳ \neg τοῦ νόμου Δ τούτου.⁴³ 28. \neg σφόδρα Δ .⁴⁴

CAP. XXX.

2. אֲתָהּ וּבְנֵיהָ. O'. Vacat. \times σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου Δ .¹
3. וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּיֹתֶיךָ. *Et reducet Jona Deus tuus captivitatem tuam.* O'. καὶ ἰάσεται κύριος (alia exempl. add. ὁ θεὸς σου²) τὰς ἀμαρτίας σου. 'A. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεὸς σου τὴν ἐπιστροφὴν σου. Σ. καὶ ἐπιστρέψει σοι κύριος ὁ θεὸς σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου. Θ. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεὸς σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου.³
6. וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. O'. καὶ περικαθαριεῖ ('A. περιτεμεῖται⁴) κύριος (alia exempl. add. ὁ θεὸς σου⁵).
9. וְהוֹרִיתֶךָ. *Et abundare te faciet.* O'. καὶ εὐλογῆσει (alia exempl. πολυωρῆσει⁶) σε. 'A. Θ. (καὶ) περισσεύσει (σε). Σ. (καὶ) αὐξήσει (σε).⁷

9. אֲרָמְתֶיךָ לְטַבָּה. O'. τῆς γῆς σου \times εἰς ἀγαθόν Δ .⁸
10. לְשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו. O'. φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Alia exempl. φυλάσσεσθαι \neg καὶ ποιεῖν πάσας Δ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.⁹
- וְיִחָקְתָּ. O'. καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, \neg καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ Δ .¹⁰
11. לֹא-נִפְלֵאתָ הוּא וְלֹא-רָחַקָה הוּא. O'. οὐχ ὑπέρογκός ('A. οὐ τεθναυμαστωμένη¹¹) ἐστίν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστίν. Alia exempl. οὐχ ὑπέρογκός ἐστίν ἀπὸ σοῦ, οὐδὲ μακρὰν ἐστίν.¹²
12. לְאָמַר. O'. λέγων. "Ἄλλος ἵνα εἴπῃς.¹³
- וְיִשְׁמַעְנִי אֲתָהּ. O'. καὶ ἀκούσαντες αὐτήν. 'A. καὶ ἀκουστήν ἡμῖν αὐτὴν ποιήσει.¹⁴
15. וְאֶת-הַמָּוֶת וְאֶת-הַמּוֹת. O'. καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. καὶ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν θάνατον.¹⁵
16. מִצְוֹתָיו וְיִחָקְתָּ. O'. \times τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ Δ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.¹⁶
18. לְבוֹא שָׁמָּה. O'. \times εἰσελθεῖν Δ ἐκεῖ.¹⁷

³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (sub \neg), Arab. I (sine metobelo).
⁴⁰ Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Cod. 82. ⁴⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii, Arm. I. ⁴¹ Cod. IV, Syro-hex. (sub \neg). Deest in Cod. 58. ⁴² Iidem. In Ed. Rom. est tantum τῷ β. τούτου; sed τῷ β. τοῦ νόμου τούτου habent Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 19, alii, Arab. I, Arm. I. ⁴³ Iidem. Arab. I: τῷ β. \neg τοῦ ν. τούτου Δ ; et sic sine obelo Ed. Rom. ⁴⁴ Cod. IV, Syro-hex. (sub \neg), Arab. I. Deest in Codd. 55, 58.

CAP. XXX. ¹ Sic Cod. IV, Arab. I, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii. ² Sic Codd. IV, X, 15, 44, alii, Arab. I, Syro-hex. ³ "Aquila sic vertit: *Et convertet Dominus Deus tuus conversationem tuam, et miserebitur tui, (et reducet) et congregabit te ex omnibus populis etc.* Theodotus sic: *Et convertet Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc.* Symmachus: *Et convertet tibi Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc.*"—Masius. ⁴ Cod. X. ⁵ Sic Codd. IV, 58 (sine son), 82, Arab. I, Syro-hex. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 16, 18, alii, Arab. I (cum custodiet), Syro-hex. (idem). ⁷ Cod. 85 (cum 'A. pro 'A. Θ.). Cod. 58 in marg. sine nom.: *περισσεύσει. αὐξήσει.* Syro-hex. affert:

و. ا. س. م. ا. ⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (sub \neg), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁹ Sic Syro-hex., Cod. IV (sine metobelo), et sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I. ¹⁰ Sic Syro-hex., rectius quam Cod. IV, Arab. I, qui pingunt: \neg καὶ τὰ δ. αὐτοῦ Δ , καὶ τὰς κρ. αὐτοῦ. Cf. ad v. 16. Clausula posterior abest in Comp. ¹¹ Cod. X. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b) $\text{قَالَ لاَ يَجِسُّ لَاحِبَس}$. ¹² Sic Codd. IV, 82, Syro-hex. ¹³ Sic citat Auctor Synopsos S.S. (S. Chrysost. Opp. T. VI, p. 338 B). "Syrum legit *ὡστε λέγεις [fort. قَالَ لاَ يَجِسُّ], ut dicas."*—Masius. ¹⁴ Cod. X, teste Montef. in schedis, qui tamen edidit αὐτὴν ἡμῖν pro ἡμῖν αὐτὴν. "Hebraicum habet, et faciet nos audire eam; et ita Aquilas quoque vertit."—Masius. Mox ad וְיִחָקְתָּ (v. 13) Drusius ex Eusebii Onomastico affert: 'A. ἀντίπεραν [immo ἀπὸ πέρας]. Σ. ἐξεναντίας; quae lectio pertinet ad 3 Reg. iv. 12. ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. I, Syro-hex. ¹⁶ Cod. IV: \times τὰς ἐντολὰς \neg αὐτοῦ; καὶ τὰ δ. αὐτοῦ. "Prima manus posuerat \neg ante τὰς, et \neg ante αὐτοῦ; quorum loco B bis \times reposuit."—Tischendorf. Arab. I: \times εἰς ἐντολὰς αὐτοῦ... Cod. 82: τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, τὰ δ. αὐτοῦ. ¹⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum \neg و \neg , ut conjicere licet, pro quo Masius dedit

19. וְבַחֲרָתָּ בְּחַיִּים. Ο'. (καὶ) ἔκλεξαι τὴν ζωὴν
(alia exempl. τὴν εὐλογίαν¹⁹).

20. וְלִדְבַרְהֶרְבוּ. Et adherere ei. Ο'. καὶ ἔχεσθαι
αὐτοῦ. Ἄ. καὶ κολλᾶσθαι ἐν αὐτῷ.¹⁹

Cap. XXX. 6. ἵνα ζῆς σὺ — καὶ τὸ σπέρμα
σου 4.²⁰ 7. ✕ πάσας 4 τὰς ἀράς.²¹ 8. ✕ πά-
σας 4 τὰς ἐντολάς.²² 9 (in posteriore loco). — ὁ
θεός σου 4.²³ 12. ποιήσομεν ✕ αὐτήν 4.²⁴ 13.
ποιήσομεν ✕ αὐτήν 4.²⁵ 14. — ἐστὶν 4.²⁶ — καὶ
ἐν ταῖς χερσίν σου 4.²⁷ 16. — ἐὰν δὲ εἰσακούσῃ (sic)
τὰς ἐντολάς κυρίου τοῦ θεοῦ σου 4.²⁸ — πάσαις 4.²⁹
— πάσῃ 4.³⁰ 18. ἐπὶ τῆς γῆς, — ἦς κύριος ὁ θεός
σου δίδωσί σοι 4.³¹

CAP. XXXI.

1. וְיִלֶּךְ מִשָּׂה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. Ο'.
καὶ συνετέλεσε Μωσῆς λαλῶν πάντας τοὺς
λόγους τούτους. Ἄ. Θ. καὶ ἐπορεύθη Μωσῆς, καὶ
ἐλάλησε τὰ ῥήματα ταῦτα. Σ. καὶ πορευθεὶς Μωσῆς
ἐλάλησε τοὺς λόγους τούτους.¹

2. בְּיַמְיָאָה. Ο'. ✕ υἱός 4 ἑκατόν.²

5. לְפָנַיִךְ. Ο'. ὑμῖν. Alia exempl. ἐνώπιον ὑμῶν ;

✕

— πορεύεσθαι 4), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1.
¹⁸ Sic Codd. III, X (in marg. cum οἶον εὐλογίαν), 15, 16, 18,
alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Syro-
hex. Sic sine obelo Codd. III, 16, 28, alii, Arm. 1.

²¹ Cod. IV (qui pingit: ✕ πάσας τὰς ἀράς ταύτας 4), Syro-
hex. (cum — πάσας 4), Arab. 1 (sine metabelo). ²² Cod.
IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum — πάσας 4). Sic sine aster.
Codd. 44, 74, alii. ²³ Cod. IV. Deest in Cod. 58.

²⁴ Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro —), Syro-hex. (cum “obe-
lisco”). Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. ²⁵ Cod. IV.
Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁶ Idem.
Deest in Codd. 53, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1, Syro-
hex. (sub —). Deest in Codd. 19, 58. ²⁸ Cod. IV
(cum metabelo ex corr.). ²⁹ Cod. IV, Syro-hex. (sub —).
Deest in Cod. 71. ³⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —),
Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³¹ Cod. IV, Syro-hex.
(sub —), Arab. 1 (cum quam — dat tibi etc.). Sic sine
obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine σου), 15, 16, 18,
alii.

CAP. XXXI. ¹ “Aq. et Theod. ad verbum verterunt
quod in Hebraeo est. Sym. vero sic: *Et cum abiisset
Moses, locutus est etc.*”—Masius. ² Cod. X (cum ✕ υἱός

alia, εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.³

5. כְּכַל־הַמְצַדֵּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־יָדְיָ. Ο'. καθότι
(s. καθὰ) ἐνετειλάμην ὑμῖν. Alia exempl.
— καθότι ✕ κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν 4
ἐνετειλάμην ὑμῖν.⁴

6. וְאַל־תַּרְעִצוּ. Neve contremiscatis. Ο'. μηδὲ
δειλιάσης (potior scriptura δειλία) — μηδὲ πτοη-
θῆς 4.⁵

7. עֲבֹד. Ο'. μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν. Alia exempl.
μεθ' ὑμῶν.⁶

8. לֹא יִרְפֶּךָ. Non missum faciet te. Ο'. οὔτε (potior
scriptura οὐ) μή σε ἀνή ('A. παρήσει⁷).

9. הוּא הוּא הוּא הוּא. Ο'. ✕ αὐτός 4⁸ ὁ συμπο-
ρευόμενος (alia exempl. add. σοι⁹).

10. הוּא הוּא הוּא הוּא. Ο'. ✕ αὐτός 4 ἔσται 4 μετὰ
σοῦ.¹⁰

11. תִּקְרָה. Ο'. ἀναγνώσσεσθε. Alia exempl. ἀνα-
γνώσῃ.¹²

12. בְּאֶהָל מוֹעֵד. Ο'. παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου. Ἄ. ἐν σκέπῃ ἐπαγγελίας.¹³

in marg.). Mox ἐπορεύεσθαι καὶ εἰσπ. juxta ordinem He-
braeum Syro-hex., invitis libris Graecis. ³ Prior lectio
est in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, aliis, et,
ut videtur, Syro-hex.; posterior in Codd. IV, XI, 44, 58,
74, aliis, Arab. 1. ⁴ Sic Cod. IV. Codd. 44, 58, 74,
alii: κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐν. ὑμῖν. ⁵ Sic Cod. IV
(sub —), Syro-hex., Arab. 1. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd.
III, IV, VII, X (cum ἐν ὑμῖν in marg.), XI, 15, 18, alii
(inter quos 85, ut X), Arab. 1. ⁷ Cod. X (cum παρήσει).

⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 58, 82, Arab. 1. ⁹ Sic
Codd. III, IV, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹⁰ Sic Cod. IV,
Arab. 1 (uterque sine metabelo), et sine aster. Codd. 44,
58 (om. αὐτός), 76, alii. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in
textu autem Codd. 16, 52. ¹² Sic Codd. IV, 82, Syro-
hex.

¹³ “Aquilas: *ad latus, vel in latere aut extremitate,
promissionis.*”—Masius. In Num. iv. 25 pro eodem
Hebraeo Aquila edidit σκέπη συναγῆς, Syriace **ܫܘܢܝܘܢܐ**
ܫܘܢܝܘܢܐ, quae a dietis Latinis plane abhorrent. Hic
autem Masium in codice suo legisse crediderimus **ܫܘܢܝܘܢܐ**
ܫܘܢܝܘܢܐ pro Graecis quae supra posuimus. Scilicet **ܫܘܢܝܘܢܐ**
cum ἐπαγγελία commutavit idem interpres in Hex. ad
Psal. ci. 14. Jerem. xlv. 17. Masius vero locutiones

✕

15. וַיִּרְא יְהוָה בְּאַהֲל בְעַמּוּד עָנָן. *Et visus est Jova in tentorio in columna nubis.* Ο'. και κατέβη κύριος ✕ ἐν τῇ σκηνῇ ¹⁴ ἐν νεφέλῃ (alia exempl. ἐν στύλῳ νεφέλης¹⁵), — και ἔσθη παρὰ (eadem exempl. ἐπὶ) τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ¹⁶.

17. הֲלֵא עַל פְּיֵינוּ. *Nonne ideo quia non est.* Ο'. οὐκ ἔστι. Σ. Vere propterea quod non est.¹⁷

18. הִסְתַּר אַחֲתֵיר. Ο'. ἀποστροφῆ ἀποστρέψω. 'Α. ἀποκρύβων ἀποκρύψω.¹⁸

19. כִּתְבוּ לָכֶם. Ο'. γράψατε ✕ ἑαυτοῖς ¹⁹.
לְעֵד. Ο'. μαρτυροῦσα. "Αλλος" εἰς μαρτύριον.²⁰

20. רִדְשָׁן. *Et pinguis fiet.* Ο'. κορήσουσι (s. κορέσουσι). 'Α. (και) πιανθήσονται.²¹

וַיִּצְוֵנִי. *Et spernent me.* Ο'. και παροξυνούσι ('Α. διασυροῦσι²²) με.

וַיִּפְר. *Et violabit.* Ο'. και διασκεδάσουσι ('Α. ἀκρώσουσι²³).

21. וַהֲיִה פִּי־תִמְצָאן אֹתוֹ רְעוּת רְבוּת וְצָרוֹת. Ο'. Vacat. ✕ και ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ και θλίψεις ²⁴.

21. וַיִּעֲנֵתָהּ. *Et testabitur.* Ο'. και ἀντικαταστήσεται. "Αλλος" ἀποκριθήσεται.²⁵

לְעֵד. Ο'. μαρτυροῦσα. 'Α. εἰς μαρτύριον.²⁶

וַיִּרְוֵהוּ. *Cogitationem ejus.* Ο'. τὴν πονηρίαν αὐτῶν. 'Α. Σ. τὸ πλάσμα αὐτῶν. Θ. τὸ σπέρμα αὐτῶν.²⁷

24. עַד תָּמָם. *Usque ad absolutionem eorum.* Ο'. ἕως εἰς τέλος. 'Α. (ἕως) τελειώσεως αὐτῶν.²⁸

27. מְמַרְיִם. *Contententes.* Ο'. παραπικραίνοντες. 'Α. Σ. προσερίζοντες.²⁹

וְעַם יְהוָה. Ο'. τὰ πρὸς τὸν θεόν. 'Α. μετά.³⁰

28. אַחַת-פְּלִיגְנֵי שְׂבִימֵיכָם. Ο'. τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, — και τοὺς πρεσβύτερους ὑμῶν ³¹, και τοὺς κριτὰς ὑμῶν.³¹

29. אַחֲרַי כּוֹתִי. Ο'. ἔσχατον τῆς τελευταίας μου. 'Α. μετά τὸν θάνατόν μου.³²

וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם. Ο'. ἀνομία ἀνομήσετε, και ἐκκλινεῖτε (alia exempl. add. ταχύ³³). 'Α. διαφθορὰ διαφθερεῖτε, και ἀποστήσεσθε.³⁴

וְקָרְאָה. Ο'. και συναντήσεται ("Αλλος" ἀπαντήσεται³⁵).

Cap. XXXI. 4. — δυσι ³⁶ — οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ³⁷ 9. — εἰς βιβλίον ³⁸ ἔδωκεν ✕ αὐ-

Syriacas ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

Praeterea Cod. X in marg. notat: 'Α. ταῦτα, innuens, ut videtur, ea quae ibidem sub asterisco habentur. ²⁶ Cod. X in marg. ²⁷ Idem. ²⁸ Aq. et Sym. verterunt ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ^{172</}

τόν 4.³⁹ 10. — ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκέλην 4.⁴⁰ 11. — κύριος 4.⁴¹ 14. — εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου 4.⁴² 18. — ἀπ' αὐτῶν 4.⁴³ 20. — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁴ 21. — ὧδε 4.⁴⁵ — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁶ (—) τοῖς πατράσιν αὐτῶν (4).⁴⁷ 23. Ἰησοὶ ✕ υἱῶ Ναυῆ 4.⁴⁸ καὶ εἶπεν — αὐτῶν 4.⁴⁹ 24. — πάντας 4.⁵⁰ 25. ἐνετελιατο ✕ Μωϋσῆς 4.⁵¹ 28. — πάντας 4.⁵²

CAP. XXXII.

2. יַעֲרָה. *Stillet.* Ὁ. προσδοκᾶσθω. Ἄ. γνοφωθήσεται.¹
 כְּשֵׁעִרִים. *Sicut imbres.* Ὁ. ὡσεὶ ὄμβρος (Ἄ. τριχιῶντα²).
 וְכִרְבִּיבִים. *Et sicut pluviae.* Ὁ. καὶ ὡσεὶ νιφετός (Ἄ. ψεκάδες³).
 4. הַצִּוּר. *Rupes.* Ὁ. θεός. Ἄ. ὁ στερεός. Θ. ὁ πλάστης.⁴
 וְאֵין עֹרֶל. Ὁ. καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία (alia exempl. add. ἐν αὐτῶ⁵).

5. שָׁחַת לוֹ לֹא בְנֵי מוֹמָם. *Perdite egerunt in eum, non filiorum ejus est macula eorum.* Aliter: *Corruptit illi filios non suos labe (pravitas) eorum.* Ὁ. ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῶ τέκνα μωμητά.⁶ Ἄ. διέφθειραν αὐτῶ οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ. Σ. διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ τὸ σύνολον.⁷
 6. וַיִּבְנֶהָ. *Et creavit te.* Ὁ. καὶ ἔπλασέ (alia exempl. ἔκτισε⁸) σε. Ἄ. (καὶ) ἠτοίμασέν (σε).⁹
 8. בְּהַחֲלֵל. *Cum possessiones assignaret.* Ὁ. ὅτε διεμέριζεν (Ἄ. ἐκκληροδοτεῖ¹⁰).
 בְּהַפְרִידוֹ בְנֵי אָדָם. *Cum dispergeret filios hominis.* Ὁ. ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ. Ἄ. ἐν τῶ διορίζεν αὐτὸν υἱοὺς ἀνθρώπων.¹¹
 לְיַמְסַפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. *Juxta numerum filiorum Israelis.* Ὁ. κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. Ἄ. εἰς ψῆφον υἱῶν Ἰσραήλ. Σ. Θ. καὶ τὸ Σαμαρειτικόν· κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ.¹²
 10. וַיִּמְעָארוּ. Ὁ. αὐτάρκησεν αὐτόν. Ἄ. Θ. ἤνρεν αὐτόν.¹³

³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum — αὐτόν 4). Sic sine aster. (cum αὐτό) Comp., Codd. VII, XI, 16, 29, alii, Arm. 1.
⁴⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1. Deest in Cod. 58.
⁴¹ Idem.
⁴² Syro-hex., Arab. 1. Deest in Codd. 58, 75, 108.
⁴³ Syro-hex.
⁴⁴ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58. (In fine v. haec, ἦν διεθελμν αὐτοῖς, non habentur in Syro-hex.; ut neque haec, ἀπὸ στόματος αὐτῶν καὶ, in v. 21.)
⁴⁵ Arab. 1.
⁴⁶ Idem, nullo metobelo. Deest in Cod. 58.
⁴⁷ Obelo jugulat Grabius.
⁴⁸ Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arm. 1.
⁴⁹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii.
⁵⁰ Syro-hex. (ut videtur), Arab. 1 (sine metobelo). Deest in Codd. 58, 71.
⁵¹ Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Syro-hex.
⁵² Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XXXII. 1 Syro-hex. \diamond בְּחַבְבֵּי \diamond . Cf. Hex. ad Psal. lxiv. 13. 2 Cod. X. Praetulerim τριχιῶντες, coll. Hex. ad Lev. xvii. 7. Jesai. xiii. 21. Mox ad ἐπ' ἄγρωσιν Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπὶ πτόαν. 3 Idem (cum ψεκάδης). Cf. Hex. ad Mich. v. 7. 4 Syro-hex. \diamond בְּחַבְבֵּי \diamond בְּחַבְבֵּי . Ad Aq. cf. ad vv. 15, 31 (ubi pro theodis in Syro est forma loge usitator בְּחַבְבֵּי). Ad Theod. cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 3. 5 Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem Comp., Ald., Codd. VII (in marg.

manu 1ma), X, 15, 16, 18, alii, Veron., et, ut videtur, Syro-hex. 6 Textus Hebraeo-Sam., quem secuti sunt LXX et Syrus vulgaris, sic habet: שָׁחַת לוֹ לֹא בְנֵי מוֹם, h. e. *Perdite egerunt, non sunt ejus, filii maculae.* 7 Procop. in Cat. Niceph. p. 1624. Minus emendate Nobil.: Ἄ. δ. αὐτῶ οὐχ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Σ. δ. πρὸς αὐτόν οὐχ υἱοὶ τὸ σ. Bar Hebraeus, edente Schroetero: $\text{אֵם בְּחַבְבֵּי לֹא בְנֵי מוֹם חַבְבֵּי}$ $\text{אֵם בְּחַבְבֵּי לֹא בְנֵי מוֹם חַבְבֵּי}$ $\text{אֵם בְּחַבְבֵּי לֹא בְנֵי מוֹם חַבְבֵּי}$. (Pro מוֹמָם Symmachum legisse crediderim, non בְּחַבְבֵּי, quae Scharfenbergii est sententia, sed מוֹמָם s. מוֹמָמָ, vel minimum.) 8 Sic Codd. III, VII, X, XI, 15, 28, alii, Veron. 9 Cod. X. 10 Idem. 11 Idem, teste Montef. Minus probabiliter Holmes. ex eodem exscrispsit: Ἄ. ἐν τῶ δ. υἱοὺς ἀνθρώπων. Ad Ἀδάμ Cod. VII in marg. manu 2da: ἀνθρώπων. 12 Hic multum variant testes. Cod. X: Ἄ. εἰς ψῆφον υἱῶν Ἰσραήλ. Σ. υἱοὺς Ἰσραήλ. Cod. 85: Ἄ. εἰς ψῆφον υἱῶν θεοῦ (sic). υἱοὺς Ἰσραήλ. Cod. 58 in marg. sine nom.: εἰς ψῆφον (sic) υἱοὺς Ἰσραήλ. Nobil.: Ἄ. et S. κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. Schol. οὕτω οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασιν ἐρμηνευταί· κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ." Anon. in Cat. Niceph. p. 1627: ἀντὶ τοῦ εἶπειν ἀγγέλους, Ἄ. καὶ τὸ Σαμ. υἱοὺς Ἰσραήλ ἐξέδωκαν. Denique Masius ex Syro-hex.: "Aquilas et Theodotion verterunt ut in Hebraeo est." 13 Nobil. Cod. X affert: Ἄ. ἤνρεν. Procop. in Cat.

10. וּבְתַהוֹ יִלְל יִשְׁמַן. *Et in deserto ululatus et vastitatis.* Ο'. ἐν δίψει καύματος ἐν [γῆ] ἀνύδρῳ. Ἄ. καὶ ἐν κενώματι δολογμοῦ ἠφανισμένης. Σ. καὶ ἐν ἀτάκτῳ ἀοικητῳ ἠφανισμένη.¹⁴
11. יָרַחָהּ. *Incubat.* Ο'. ἐπεπόθησε. Ἄλλος· ἐπιφερόμενος.¹⁵
יִפְרֹשׁ. *Expandit.* Ο'. διείς. Ἄ. ἐκπετάσας.¹⁶
Ἄλλος· ἀπλώσας.¹⁷
12. בָּדָד. *Solus.* Ο'. μόνος. Ἄ. ἐξαιρέτως.¹⁸
13. עַל-בְּמִוְתֵי אָרְצָהּ. *Super excelsa terrae.* Ο'. ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς. Ἄ. ἐπὶ τὸ ὕψωμα (s. τὰ ὑψώματα) τῆς γῆς.¹⁹
וַיִּנְקְרוּהָ. *Et lactavit eos.* Ο'. ἐθήλασαν. Ἄλλος· ἐθήλασεν αὐτούς.²⁰
14. בְּבָנֵי-בָשָׁן. *Filiorum Basan.* Ο'. υἱὼν ταύρων (Ἄ. Βασάν²¹).
וַיַּעֲתִירוּם. *Et hircorum.* Ο'. καὶ τράγων. Ἄ. ἄρμιων.²²
וַיִּמְרָם. *Vinum merum.* Ο'. οἶνον. Ἄ. αὐστηρόν. Σ. ἀκράτον.²³

15. תְּשִׁיֵּת. *Tectus es* (pinguedine). Ο'. ἐπλατύνθη. Ἄ. ἐλαπάνθη.²⁴
וַיִּבְבֵּל צֹר. *Et vilipendit tyrem.* Ο'. καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ (Ἄ. στερεόν. Θ. πλάστη²⁵).
16. וַיִּקְרְאוּהוּ. *Ad zelum provocarunt eum.* Ο'. παρῶξυνάν με. Ἄ. ἐζήλωσαν (αὐτόν).²⁶
וַיִּרְעִיקוּהוּ. *Irritaverunt eum.* Ο'. παρεπίκρανάν (alia exempl. ἐξέπικραναν²⁷) με. Ἄ. παρῶργισάν (αὐτόν).²⁸
17. אֵל שִׁעְרֵיהֶם. *Non horruerunt eos.* Ο'. οὐς οὐκ ἤθειςαν. Ἄ. οὐκ ἐτριχίαν αὐτούς.²⁹
וַאֲבֹתֵיהֶם. Ο'. οἱ πατέρες αὐτῶν (Ἄλλος· ὑμῶν³⁰).
18. בְּיָדָהּ. *Creatoris tui.* Ο'. τοῦ τρέφοντός σε. Ἄ. ὠδινόντός σε.³¹
אֱלֹהֵי. Ο'. θεοῦ. Ἄ. ἰσχυροῦ.³²
וַיַּחֲלֵלְהָ. *Creatoris tui.* Ο'. τοῦ τρέφοντός σε. Ἄ. ὠδινόντός σε.³³
21. בְּלֹא-אֵל. Ο'. ἐπ' οὐ θεῶν. Ἄλλος· ἐν οὐκ ἰσχυροῦ.³⁴

Niceph. p. 1630: Ἄκ. καὶ Θεοδ. εὔρεν αὐτὸν, ἐκδεδώκασι, κατὰ τὸ, ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὔρον τὸν Ἰσραήλ (Hos. ix. 10). Ita quoque "Regius unus decimi saeculi" apud Montef., qui exinde ad nostrum locum lectionem prorsus absonam expiscatus est: Ἄ. Θ. εὔρεν αὐτὸν ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ.
¹⁴ Montef. in *Appendice* edidit: Ἄ. ἐν κενώματι δολογμοῦ ἠφανισμένης, notans: "Sic Coisl. melius quam Ed. Rom.: Ἄ. ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικητῳ, ἠφανισμένη, quae versio vel est alterius interpretis, vel ex aliis translationibus consarcinata, ut quidem existimo." Revera est Symmachi, teste Syro nostro, qui utramque versionem incolumem nobis servavit: *وَصَحَّفَ سَوَاحِلَ بَشَانَ وَبَنِي بَشَانَ*. Ἄ. ἐν κένωμα φ. Hex. ad Gen. i. 2. Jerem. iv. 23. Ad ἠφανισμένης (non, ut Syrus legit, ἠφανισμένη) cf. Hex. ad 1 Reg. xxiii. 19, 24. ¹⁶ Cod. X in marg. Cf. Hex. ad Gen. i. 2. ¹⁸ Idem (cum *δυστάς* in textu). ¹⁷ Sic in marg. Codd. VII (manu 2da), 128. Mox ad μεταφρέων Cod. VII in marg. manu 2da: ἐλάτων (sic), h. e. *alarum*. ¹⁹ Cod. X. Syro-hex. Ἄ. *وَالْجِبَالِ*. ²⁰ Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 1631. Cod. X affert: Ἄ. ὑψώματα. Masius: Aq. *altitudinem*. ²¹ Sic in textu Codd. VII (ex corr. manu 2da), 54, Syro-

hex., Arm. ed. *Scripturam ἐθήλασεν* tuentur Comp., Codd. X, 16, 19, alii, Arab. 1. ²¹ Cod. X. ²² "Coisl. habet: Ἄ. ἄρμιων, mendose pro *κερεινῶν*, ut solet Aquila vertere."—*Montef.* Cf. nos in Hex. ad Psal. lxxv. 15. Jerem. l. 8. Ad litem inter *καίριος* (s. *καίριμος*) et *κερείνός* dirimendam nescio an proficere possit lectio Syri nostri a Masio excitata: *وَصَحَّفَ لَنَا*, h. e. *tonso*. ²³ Cod. X affert: Ἄ. *αὐστηρόν*. Syro-hex. *وَصَحَّفَ لَنَا*. Cf. Hex. ad Psal. lxxiv. 9. ²⁴ Syro-hex. *وَصَحَّفَ لَنَا*. Lectio non huc, sed ad *וַיִּבְבֵּל צֹר*, Ο'. καὶ ἐφαγε, pertinere videtur. ²⁵ Idem: *وَصَحَّفَ لَنَا*. Cf. ad v. 4. ²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum *ἐξεπίκρασαν* in marg.), Veron. ²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem. ³⁰ Sic in textu Arab. 1, Syro-hex. ³¹ Sic in textu Codd. 28, 46, 52, alii (inter quos 85, cum *γεννήσαντα* in marg.). Ad *θεόν* Cod. VII in marg. manu 2da: *στερεόν*. ³² Syro-hex. *وَصَحَّفَ لَنَا*. Cod. VII in marg. manu 2da: *ἰσχυροῦ*. ³³ Cod. X. Montef. lectionem cum praecedenti *וַיַּחֲלֵלְהָ* male composuit. ³⁴ Cod. VII in marg. manu 2da.

33. וְרִשָּׁא פְּתַיִם אֲנָר. *Et venenum aspidum crudele.* Ο'. καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος. 'Α. καὶ κεφαλὴ βασιλίσκων ἀσπλαγχνος.⁶⁴

34. הֲלֵא הוּא כְּמִס עֲמָדִי. *Nonne illud reconditum est apud me?* Ο'. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνήκται παρ' ἐμοί; Σ. μὴ οὐχὶ τοῦτο (s. ταῦτα) ἀποκεῖται παρ' ἐμοί;⁶⁵

35. לְעֵת תְּמוּט. *Tempore quo vacillabit.* Ο'. ὅταν σφαλῆ. Alia exempl. ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῆ.⁶⁶

יַעֲתֶר. *Quae iis imminet.* Ο'. ἔτοιμα. 'Α. καιρίως.⁶⁷

36. מִתְּנַחֵם. *Miserebitur.* Ο'. παρακληθήσεται. 'Αλλος μεταμεληθήσεται.⁶⁸

וְעִוֵּב כִּי יִרְאֶה כִּי־אֲזַלְתָּ יָד וְאָפְסָ עֲצוּר וְעִוֵּב. *Cum viderit quod defecisset robur eorum, et non superesset clausus et relictus.* Ο'. εἶδε γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκκλειοπτότας ἐν ἐπαγωγῇ (alia exempl. ἀπαγωγῇ⁶⁹) καὶ παρειμένους. Σ. εἶδε γὰρ ὅτι ἐταπεινώθη χεῖρ, καὶ ἐξέλειπεν ὁ συνεχόμενος καὶ ἐγκαταλειμμένος.⁶⁰

37. צַר. Ο'. Vacat. 'Α. στερεός. Θ. φύλαξ.⁶¹

41. אֲכִוְרוֹ. *Acucro.* Ο'. παροξυνῶ. 'Αλλος ἀκορήσω.⁶²

41. וְתִאָּחַז. *Et prehenderit.* Ο'. καὶ ἀνθέζεται ('Αλλος ἐπιλήψεται. 'Αλλος κρατήσει⁶³).

42. מִרֶאֱשֵׁי פְּרָעוֹת אֲוִיב. *De capite principum (s. capillorum) hostium.* Ο'. ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ('Α. ἀποπετασμένων⁶⁴) ἐχθρῶν (alia exempl. ἐθνώων⁶⁵). Σ. ἀπὸ κεφαλῆς ἀνακεκαλυμμένης ἐχθροῦ.⁶⁶

43. הֲרִנְיֶנּוּ אֲרָמְתוֹ עִמּוֹ. *Ο'. εὐφράνθητε—τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.* 'Ο 'Εβραῖος αἰνέσατε, ἔθνη, λαὸν αὐτοῦ, ὅτι αἷμα δούλων αὐτοῦ ἐκδικήσει, καὶ ἐκδικίαν ἀναποδώσει τοῖς θλίβουσιν αὐτὸν, καὶ ἐκκαθαριεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ ὁ λαὸς αὐτοῦ.⁶⁷

וְהִרְנִינוּ גוֹיִם עִמּוֹ. *Celebrate gentes, populum ejus.* Ο'. εὐφράνθητε, οὐρανοὶ, ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι (alia exempl. υἱοί⁶⁸) θεοῦ· εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ (alia exempl. αὐτοὺς⁶⁹) πάντες υἱοὶ θεοῦ. 'Α. αἰνοποιήσατε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ. Θ. ἀγαλλιάσθε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ.⁷⁰

וְיָקָם. *Ulciscetur.* Ο'. ἐκδικάται. Alia exempl. ἐκδικεῖται; alia, ἐκζητεῖται.⁷¹

וְיִכְפֹּר אֲרָמְתוֹ עִמּוֹ. *Et expiabit terram ejus, populum ejus.* Ο'. καὶ ἐκκαθαριεῖ ('Α. ἐξι-

⁶⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. Ad ἀνίατος Cod. VII in marg. manu 2da: ἀσπλαγχνος. ⁶⁵ Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 164 r. Sic (cum ταῦτα) "omnes Regii" apud Montef. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Veron., et, ut videtur, Syro-hex. ⁶⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 15. ⁶⁹ Sic Codd. 54, 82, 85 (in marg.), alii, Veron., Syro-hex. (ut videtur). ⁷⁰ Syro-hex., teste Masio: Sym.: *Vidit enim quod humiliata esset manus, et defecisset angustia affectus et destitutus.* Cf. 3 Reg. xx (Hebr. xxi). 21. 4 Reg. ix. 8 in LXX. ⁷¹ "Aq. hic rursus, ut ante, traducit, firmus; Theod. custos."—Masius. ⁶² Cod. X in marg. sine nom. ⁶³ Cod. 58 in marg.: ἐπιλήψεται. κρατήσει. Cf. Hex. ad Job. xxiii. 11. ⁶⁴ Sic (ad ἀρχόντων ἐχθρῶν) Cod. X, teste Montef. Minus probabiliter Holmesius (ad κεφαλῆς) ex eodem exscripsit: 'Α. πετασμένων. Cf. Hex. ad Exod. v. 4. ⁶⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque

cum ἐχθρῶν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. in marg. ⁶⁶ Syro-hex., teste Masio: *De nudo (s. aperto) capite hostis.* Cf. Hex. nostra ad Jud. v. 2. Interpres Graeco-Ven.: ἀπὸ τοῦ κεφαλῆν ἀποκαλύπτειν ἐχθροῦ. ⁶⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶⁸ Sic Codd. II, III, X (teste Montef., cum ἄγγελοι in marg.), 18, 54, 58, alii, Veron., Arab. 1, Arm. 1, Euseb., Syro-hex. (cum ἄγγελοι in marg.). Mox pro υἱοὶ iidem fere ἄγγελοι habent. ⁶⁹ Sic Codd. III, VII, 54, 56, 64, 75, Euseb., Syro-hex. Grabius pingit: — καὶ ἐνισχυσάτωσαν, sine metobelo, invito Syro-hex. Ad υἱοὶ θεοῦ in fine v. Holmes. notat: "Hanc clausulam cum — signat Arab. 1." ⁷⁰ Euseb. in Dem. Evang. p. 46 (cum scriptura ἐνοποιήσατε). Nobil. affert: 'Α. αἰνοποιήσατε. Cf. Hex. ad Psal. xxxi. 11. Minus probabiliter Procop. in Cat. Niceph. p. 1646: Ἄκ. δὲ ἀπὶ τοῦ, εὐφράνθητε, φησὶν· ἐνοποιήσατε ἔθνη λαοῦ αὐτοῦ. ⁷¹ Prior lectio est in Compl., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii; posterior in Codd. VII, 29, 56, 58, 72, 85 (cum ἐκδικεῖται in marg.).

- λέεται⁷²) κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'A. καὶ ἐξίλεται γῆν αὐτοῦ λαὸς αὐτοῦ.⁷³
45. אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ πάντας ἄ τους λόγους τούτους.⁷⁴
49. הָעֲבָרִים. Abarim. O'. τὸ Ἄβαρίμ. 'A. τῶν πέραν. Σ. τῶν διαβάσεων.⁷⁵
50. הַחַיִּים. O'. καὶ προστέθητι ('A. συλλέγητι⁷⁶).
51. מִעַלְתֶּם בִּי. Peccastis in me. O'. ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου. 'A. παρέβητε (ἐν ἔμοι).⁷⁷
52. אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-אָנֹכִי נָתַן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✕ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἄ.⁷⁸
- Cap. XXXII. 10. ὀφθαλμοῦ ✕ αὐτοῦ ἄ.⁷⁹ 19. — καὶ ἐξήλωσε ἄ.⁸⁰ 37. — κύριος ἄ.⁸¹ 40. — καὶ ὁμοῦμαι τὴν δεξιάν μου ἄ.⁸² 41. ἐχθροῖς (✕) μου (ἄ).⁸³ 43. — δίκην ἄ.⁸⁴ — καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει ἄ.⁸⁵ 44. — καὶ ἔγραψε—τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἄ.⁸⁶

CAP. XXXIII.

2. הוֹרִישֵׁנִי. Splenduit. O'. καὶ κατέσπευσεν. 'A. ἀνεφάνη. Σ. ἐπεφάνη.¹

2. וְנִתְּנָה מִיְמִינוּ קָרְשׁ מִיְרֻבָּתָא. Et venit ex myriadibus sanctitatis (sanctorum angelorum); a dextera ejus. O'. σὺν μυριάσι Κἀθης ('A. ἀγιασμοῦ. Σ. ἀγίας²) ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 'A. ἀπὸ μυριάδων ἀγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ.³
- אֵשׁ דַּת לְמוֹ. Ignis lex iis. O'. ἄγγελοι (δούλοισι, fortes?) μετ' αὐτοῦ. 'A. πῦρ δόγμα αὐτοῖς. Σ. πυρινὸς νόμος.⁴
3. אֵף אֶמְצִים. Etiam diligit populos. O'. καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'A. Etiam super populos.⁵
- כָּל-קְדָשָׁיו בְּיַדְּךָ יְהוָה תְּכוּ לְרַגְלֶךָ וְיֵשׂוּ מִיְדְּבָרְתֶיךָ. Omnes sancti ejus sunt in manu tua, et ipsi procubuerunt ad pedem tuum; accipiet (unusquisque) de eloquiis tuis. O'. καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι (alia exempl. add. αὐτοῦ⁶) ὑπὸ τὰς χεῖράς σου καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσι καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ (νόμον, ὃν ἐνετείλατο). 'A. πάντες ἡγιασμένοι αὐτοῦ ἐν χειρί σου, καὶ αὐτοὶ ἐπλήγησαν τοῖς ποσὶ σου, αἴρουσιν ἀπὸ ῥημάτων σου. (νόμον ἐνετείλατο).⁷
5. וַיְהִי בִישׁוּרֵן מֶלֶךְ. Et factus est in Jeshurun rex. O'. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἀρχων. Σ. Θ. καὶ ἦν ἐν τῷ εὐθεί βασιλεύς.⁸

⁷² Cod. X. Forma vix aliunde nota. Statim κύριος reprobant Codd. VII, 28, 30, 64, 85, Syro-hex. ⁷³ Syro-hex., teste Masio: Aq. et propitius erit terrae suae populus ejus. ⁷⁴ Sic Arab. I (sine cuneolo), et sine aster. (cum τοὺς λ. τούτους π.) Ald., Codd. 15, 64, 83, 134 (cum π. τοὺς λ. τ.). Sic (sine πάντας) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 18, 29, alii, et, ut videtur, Syro-hex. ⁷⁵ Cod. X, teste Holmes.: 'A. τῶν πέραν. Cod. 85: 'A. τῶν πέρας (sic). Σ. τῶν διαβάσεων. ⁷⁶ Sic Cod. X, teste Montef. in schedis; non, ut ipse edidit, συλλέγητι. Cf. Hex. ad Psal. xxxiv. 15. ⁷⁷ Cod. X. ⁷⁸ "Notantur in Syro asterisco et obelisco [metobelo ?]."—Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. X, 44 (cum αὐτοῖς pro τοῖς υἱοῖς Ἰσρα.), 74, 76, alii. ⁷⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). ⁸⁰ Syro-hex., Arab. I (cum cuneolo tantum). ⁸¹ Arab. I. ⁸² Idem (cum cuneolo tantum). ⁸³ Sic sine aster. Codd. 54, 59, Veron., Arab. I, Arm. I, Syro-hex. ⁸⁴ Arab. I. ⁸⁵ Arab. I: — inimicis rependet (sine metobelo). ⁸⁶ Sic Grabius. Holmes. ex Arab. I exscripsit tantum: — ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄ.

CAP. XXXIII. ¹ Codd. 58 (in marg. sine nom.), 85. "Latinus simpliciter vertit apparere, sicut et Aquilas."—Masius. Procop. in Cat. Niceph. p. 1652: ὁ δὲ Ἄκ. ἐξέδωκεν, ἀνεφάνη. ² Cod. 58 in marg. sine nom.: ἀγιασμοῦ: ἀγίας. Cod. 85: 'A. ἀγιασμοῦ. Σ. ἀγίας (sic). ³ Nobil., Victor Presb. in Cat. Niceph. p. 1653. Masius e Syro-hex. affert: Aq. Ex myriadibus sanctorum ad dexteram ejus. ⁴ Cod. 108 affert: Σ. πυρινὸς νόμος. Σ. (sic) πῦρ δόγμα αὐτοῖς. Posterior versio Aquilae est, teste Masio, qui ait: "Aquilas hoc vertit pertinaciter, ut solet, inhaerens vocibus Hebraicis: ignis doctrinae [potius doctrina] eis." Symmachum imitatus est Hieron., vertens: In dextera ejus ignea lex. ⁵ Syro-hex., teste Masio. Errorem suspicor. Num Syriaca erant: (ingressus est) ? ⁶ Sic Codd. 19, 44, 58, alii, Arm. I, Syro-hex. ⁷ "Aquilas totum periodum huc usque sic traducit: Omnes sancti ejus in manu tua, et ipsi percussi in (vel cum) pedibus tuis, extollunt ex verbis tuis. Legem praecepit etc."—Masius. ⁸ "In Hebraeo est... et fuit in recto rex; et sic quoque verterunt Sym. et Theod."—

6. **מִסְפָּר מֵתָיו מְרַבֵּץ.** *Et (non) sint viri ejus numerus (pauci). O'. και (alia exempl. add. Συμμεών⁹) ἔστω πολλὸς ('A. ἀνδράσι¹⁰) ἐν ἀριθμῷ. 'A. και ἔστω ἀνδράσιν αὐτοῦ ἀριθμός. Σ. και ἔστωσαν ὀλιγοὶ αὐτοῦ ἀριθμός.¹¹*

7. **וְהָאֵת לְהַדְרָה וַיֵּאמֶר.** *Et haec est (benedictio) Judae; et dixit. O'. και αὕτη 'Ιουδα (alia exempl. add. και εἶπεν¹²).*

וַיִּלְעִימוּ הַבְּנֵינֹו. *Et ad populum ejus introduc eum. O'. και εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔλθοις ἄν (alia exempl. εἰσέλθοισαν¹³). Σ. και ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσάξεις αὐτόν.¹⁴*

לֹו רַב לָו. *Manibus suis contendat pro se. O'. αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν ('A. δικάσσονται. Σ. ὑπερμαχήσουσιν¹⁵) αὐτῷ. Σ. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτοῦ.¹⁶*

8. **הַמְּדָה וְהַאֲרִיבָה לְאִישׁ חֲסִידָהּ אֲשֶׁר נָסִיתוּ בְּמַסָּה.** *Thummim (veritas) tui et Urim (revelatio) tui sint viro pio tuo, quem tentasti ad Massah (tentationem), contendisti cum eo super aquas Meribah (contentionis). O'. ὅστε Λευὶ δῆλος αὐτοῦ, και ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ἃν ἐπέρασαν*

αὐτὸν ἐν πείρᾳ, ἐλοιδύρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας. Σ. τελειότης σου και διδαχὴ σου τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ἃν ἐπέρασαν ἐν δοκιμασίᾳ ἐδοκίμασας (fort. ἐδίκασας) αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας.¹⁷

10. **יִרְו.** *Docebunt. O'. δηλώσουσι. 'A. φατίσουσι.¹⁸*

כִּשְׂפֵימִי. *O'. τὰ δικαιώματά σου. 'A. κρίματά (σου).¹⁹*

וְקָבִיל. *Et holocaustum. O'. διαπαντός. 'A. (και) τελειον. Σ. (και) ολοκαυτώματα.²⁰*

11. **הַתְּרַפָּה.** *Benigne accipias. O'. δέξαι. 'A. εὐδοκήσης.²¹*

מִתְנִיבִים. *Lumbos. O'. ὀσφύν. 'A. ῥῶτον. 'Aλλος ἰσχύν.²²*

12. **הִשָּׁה.** *Protegens. O'. σκιάζει (s. σκιάσει). 'A. παστώσει. Θ. σκεπάσει.²³*

13. **כִּמְבֹקֵךְ.** *E praestantissimis fructibus. O'. ἀπὸ ὠρώων. ('A.) ἀπὸ τραγημάτων. (Σ.) ἀπὸ ὀπωρώων.²⁴*

14. **וּכְמִבְּקֵךְ.** *O'. και καθ' ὠραν. 'A. (και ἀπὸ) τραγημάτων.²⁵*

Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἐν τῷ εἰθεὶ βασιλεύς. Cf. Hex. ad Jesai. xlv. 2. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. και), 19, 53, 56, 82, 108, 118, invito Syrohex. Anon. in Cat. Niceph. p. 1655: Τῶν τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει· ζῆτω 'P. και μὴ ἀποθανέντω. Συμμεών πολλὸς ἔστω ἐν ἀριθμῷ· τὰ δὲ ἀκριβῆ ἀντίγραφα οὐκ ἔχει μνήμην τοῦ Συμμεών.

¹⁰ Cod. X. ¹¹ "Aquilas, superstitiosissimus interpres, vertit, et sit virorum ejus numerus. Symmachus, et sint parvulus [ⲓⲛⲁⲥⲥⲓ] ejus numerus."—*Masius.* ¹² Sic Codd. 44, 54, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁴ Procop. in Cat. Niceph. p. 1658: "Ὁμοιον δὲ τῷ, 'Ιουδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου, τὸ, ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐξάξεις (sic) αὐτόν· και τῷ, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ ῥῶτον τῶν ἐχθρῶν σου, τὸ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτοῦ. Lectionem Symmachi indubitatum emaculavimus e Cod. 85, qui ad εἰσέλθοις ἄν in marg. habet: εἰσάξει αὐτό (sic). Praeterea Montef. e tribus Regiis [et Cat. Niceph. p. 1657] affert: 'A. εἰς τὸν λαὸν 'Ιουδα εἰσέλθοισαν, errore manifesto, quem indicavit Scharfenb. in *Ani-madv.* p. 142. ¹⁵ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: δικάσεται αὐτῷ: ὑπερμαχήσουσιν αὐτῷ (sic). ¹⁶ Procop., ut supra.

Hieron.: *Manus ejus pugnant pro eo.* ¹⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 1660. Pro ἐδοκίμασας Scharfenb. in *Ani-madv.* p. 143 non male tentat ἐδίκασας. Symmachus, ut solet, expressit Hieron.: *Perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo, quem probasti in tentatione, et judicasti ad aquas contradictionis.* ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem.

²⁰ "Aquilas pro קָבִיל vertit *perfectum, absolutum; Symmachus holocausta, sive incensa perfecta.*"—*Masius.* Ad Aq. cf. Hex. ad Thren. ii. 15. ²¹ Cod. X. ²² Idem: 'A. ῥῶτον ἢ ἰσχύν. Posterior lectio est in Codd. 58, 85 (cum ῥῶτον in marg.). Ad Aq. cf. Hex. ad Prov. xxx. 31. Ezech. i. 27. ²³ Cod. 85. Cod. 54 affert: Θ. σκεπάσει. Aquilam ante oculos habuit Hieron., vertens: *quasi in thalamo morabitur.* ²⁴ Cod. 58 in marg. sine nom.

"Aquilas vocem Hebraeam tradidit *fructum [קָבִיל, ὀπωρώων]*."—*Masius.* Cf. Hex. ad Cant. Cant. v. 1. ²⁵ "Γεννημάτων" 'A. τραγημάτων. εκβαλῆς. X. Sic habet, et huc refert. Quaequid forsitan est ad vocem postremam, num sit legendum ἐκβαλῆς, et ad συνοδῶν [Hebr. שָׂרֵי, *proventus, proprie quod protrulit*] referendum."—*Holmes.* Lectionem non exscripsit Montef.

14. יְרֵחִים. *Mensium.* Ο'. μηνῶν. Οἱ λοιποὶ σελήνης.²⁶
15. הַרְרֵי קָדְם. *Montium antiquorum.* Ο'. ὀρέων ἀρχῆς ('Α. ἀρχῆθεν. Σ. ἀρχαίων²⁷).
וְהַרְרֵי קָדְם. Ο'. καὶ ἀπὸ κορυφῆς ('Α. τραχημάτων. Σ. ὄψρας²⁸).
16. וְלִיְרֵקֶדַד בְּצֵמֶרֶת. *Et in verticem principis fratrum ejus.* Ο'. καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθείς ('Αλλος' δοξασθέντος²⁹) ἐπ' ἀδελφοῖς. 'Α. . . ἀφανισμένον ἀδελφῶν (αὐτοῦ). Σ. . . φυλάξαντος τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.³⁰
18. בְּצִיְאֹנֶיךָ. Ο'. ἐν ἐξοδίᾳ σου. (Σ.) ἐν τῇ προελεύσει σου.³¹
19. שְׂפָעַי. *Affluentiam.* Ο'. πλοῦτος. 'Α. πλήμυραν.³²
וְתִשְׁפִּי וְתִמְנִי חוּלֵי אֲרֵנָי. *Et thesaurus reconditos arenae.* Ο'. καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων. 'Α. (καὶ) ἀποθέτους κεκρυμμένους ἄμμου.³³ Σ. (καὶ) ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου.³⁴
20. וְנָתַתְּ אֶת־בְּרַחְתְּךָ וְרִוַעֲךָ וְאֶת־אֶתְרֵךָ. *Et dilaniat brachium etiam verticem.* Ο'. συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα. 'Αλλος' καὶ θηρεύσει βραχίονα καὶ κορυφήν.³⁵
22. יִרְוֶה. *Prosilit.* Ο'. καὶ ἐκπηθήσεται. 'Αλλος' ἐξορμήσει.³⁶
23. שָׂבַע רְצוֹן. *Abundans gratia.* Ο'. πλησμονὴ δεκτῶν ('Α. Σ. εὐδοκίας³⁷).
24. יָם וְדָרוֹם. *Mare (occidentem) et meridiem.* Ο'. θάλασσαν καὶ λίβα. 'Αλλος' δύσιν καὶ νότον.³⁸
25. רִבְוָה. *Robur tuum.* Aliter: *Quies tua.* Ο'. ἡ ἰσχὺς σου. 'Α. ἔξις σου.³⁹
- 26, 27. וּבְגִבְוָתָי וּבְמַגְדָּלֵי עוֹלָם. *Et in majestate sua (vehitur) nubibus.* *Latibulum est Deus aeternus, et subitus sunt brachia sempiterna.* Ο'. καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος. καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχῆ (alia exempl. σκέπασιν θεοῦ ἀρχῆς⁴⁰), καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. Σ. καὶ ἐν εὐπρεπείᾳ αὐτοῦ. ἐν νεφέλαις (s. αἰθέρι) οἴκησι θεοῦ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὑποκάτωθεν βραχιόνες αἰώνιοι.⁴¹
28. וַיֵּשְׁבֵן יִשְׂרָאֵל בְּטָהֳרָה. *Et habitabit Israel secure solus.* Ο'. καὶ κατασκηνώσει 'Ισραὴλ πεποιθὸς μόνος. 'Αλλος' καὶ κατασκηνώσει 'Ισραὴλ ἀφόβως καταμόνας.⁴²

²⁶ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Codd. VII (manu 1ma), 85. ²⁷ Cod. 85. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem in marg. sine nom. Syro-hex. legit et pingit: καὶ ἐπὶ κορυφῆς, δοξασθείς ἐν ἀδελφοῖς αὐτοῦ πρωτότοκος. ταύρου τὸ κάλλος. ³⁰ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: ἀφανισμένον ἀδελφού (sic) αὐτοῦ: φυλ. τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. ³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1666 tacito interpretis nomine laudat: εὐφράνθητι, Ζαβουλῶν, ἐν τῇ προελεύσει σου. . . μέχρι γὰρ ταύτης προήλθε παρ' αἰγιαλούς θαλάσσης, ὡς 'Ιακῶβ προεφήτευσεν. Cf. Hex. ad Exod. cxi. 8. Psal. cxx. 8. ³² Cod. X (cum πλήμυρα). ³³ Idem. ³⁴ Cod. 54 in textu lectioni LXXviri prae-mittit: καὶ ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου, "Aquilae lectionem," ait Holmesius, "intus receptam e margine." Immo Symmachi versio est, ejus Latina tantum exscripsit Masius: *capras quae in arena occultantur*; Syriaca autem nobis tradidit Bar Hebraeus a Schroetero editus: *قَدَمُ حَمَلٍ مَقْتَلٌ*. ³⁵ Cod. 54 in textu post *ἄρχοντα*: καὶ θήσει (sic) βρ. καὶ κορυφήν (sic). "Aquilae vertit, ut Latinus: *cepit brachium etiam verticem.*"—Masius. ³⁶ Idem in textu: καὶ ἐκπηθήσεται ἐξορμήσει, ex duplici versione. ³⁷ Nobil. affert: Σ. εὐδοκίας. Cod. X;

'Α. εὐδοκίας. ³⁸ Cod. 54 in textu: θάλ. καὶ λίβα δύσιν καὶ νότον. ³⁹ "Aquilae transtulit corporis habitudinem."—Masius. ⁴⁰ Anon. in Cat. Niceph. p. 1668: "ἄλλα δὲ ἀντίγραφα οὕτως ἔχει· καὶ σκέπασιν θεοῦ ἀρχῆς. Sic Codd. VII, 44, 54, 75. ⁴¹ "Sym. sic vertit, non habito respectu distinctionis quae in Hebraeo est: "*Et in praecellentia pulcritudinis suae* [fort. *עֲלֵיוֹתָי לְעֵצָתָי*]. *In nubibus habitaculum Dei ab initio, et ab imo brachiorum mundi.*"—Masius. Ad ἀρχῆ Cod. 85 in marg.: ἀπ' ἀρχῆς. Deinde haec, *et ab imo brachiorum mundi*, male versa sunt, ni fallor, e Syriacis *יְהוָה בְּטָהֳרָה*, h. e. καὶ ὑποκάτωθεν βραχιόνες αἰώνιοι, quam versionem, tacito auctore, laudat et enarrat Procop. in Cat. Niceph. p. 1669. Postremo ad Symmachi reliquias pertinere videntur ea quae apud eundem Procopium paulo ante habentur: οὐ καὶ οἴκησιν τὸν αἰθέρα [sic passim pro *יְהוָה* Sym. in Hexaplis] λέγει διὰ τὴν καθαρότητα, ὑπεράνω δυνάμεων ἀπασῶν, ὅς λέγει βραχιόνες αἰώνιοις ὑποκειμένας θεῷ. Tum vero pro *יְהוָה* Masius nimis generaliter transtulit *in nubibus*. ⁴² Anon. in Cat. Niceph. p. 1669. Prouclubio est Symmachi, cui *בְּטָהֳרָה* ἄφοβος sonat Psal. lxxvii. 53. Ezech. xxxiv. 27.

28. אֶל-אֶרֶץ דְּגָן וְתִירוֹשׁ. O'. ἐπὶ σίτω καὶ οἴνω.
Alia exempl. ἐπὶ γῆς σίτου καὶ οἴνου.⁴³

אֶת-שָׁמַיִם יַעֲרֹפֵי-מַטְּלָה. Etiam caelum ejus stillat rorem. O'. καὶ ὁ οὐρανὸς σοι (alia exempl. αὐτῷ⁴⁴) συννεφῆς δρόσφ. Σ. καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ ὀμχλωθήσεται (s. γροφωθήσεται) δρόσφ.⁴⁵

29. אִישׁ-רֶחֶב גְּאֻרְתָּהּ. Et is qui est gladius majestatis tuae. O'. καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. 'A. καὶ ὡς μάχαιρα καύχησίς σου.⁴⁶

וְיִכְתְּשׁוּ. Et simulators agent. O'. καὶ ψεύσονται ("Ἄλλοι ἀρνήσονται⁴⁷).

Cap. XXXIII. 9. (X) ὅτι (4) ἐφύλαξε.⁴⁸ 16. πληρώσεως X αὐτῆς 4.⁴⁹

CAP. XXXIV.

1. מַעֲרַבַת מוֹאָב. O'. ἀπὸ ἀραβῶθ Μωάβ. 'A. ἀπὸ ὀμαλῶν Μωάβ.¹

עַל-פְּנֵי. O'. ἐπὶ προσώπου. Alia exempl. κατὰ πρόσωπον.²

1-3. וַיִּרְאֶהוּ יְהוָה—עַד-צֶעַר. O'. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος—ἕως Σηγῶρ. Τὸ Σαμαρειτικόν

καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχατῆς.³

3. אֶת-הַיַּבֵּשׁ. Et plagam australem. O'. καὶ τὴν ἔρημον ("Ἄλλοι τὸν νότον").

וְיַחֲוֶה יְרִיחוֹ בְּקַעַת בְּקַרְבָּר. Et planitiem vallis Jericho. O'. καὶ τὰ περίχωρα (alia exempl. add. πεδίου⁵) Ἴεριχώ.

5. עַבְדֵי-יְהוָה. O'. ὁ οἰκέτης ("Ἄλλοι παῖς⁶) κυρίου.

6. בְּנֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב. In valle in terra Moab. O'. ἐν Γαῖ. Alia exempl. ἐν Γαῖ ἐν γῆ Μωάβ.⁷

אֶת-קְבָרֶתוֹ. Sepulcrum ejus. O'. τὴν ταφὴν (alia exempl. τελευτην⁸) αὐτοῦ.

7. וְלֹא-נָס לְחָה. Et non fugerat viror (Graeco-Ven. τὸ ὑγρὸν) ejus. O'. οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια (potior scriptura χελύνια⁹) αὐτοῦ (Οἱ λοιποὶ σιαγῶν αὐτοῦ.¹⁰ 'Ο Ἑβραῖος τὰ χλωρὰ αὐτοῦ¹¹). "Ἄλλοι οὐδὲ ἐφθάρη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.¹² Schol. 'Ο Λατίνος οὔτε οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἐταράχθησαν.¹³

⁴³ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum συννεφῆς αὐτῷ), VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, et, ut videtur, Syro-hex. ⁴⁵ "Συννεφῆς δρόσφ, h. e. caelum sibi ipsi nubilum rore. Sic enim Latinus [caelique ejus caligabunt rore] et Symmachus vertunt."—Masius. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 2. Psal. lxi. 13. ⁴⁶ "Aquilas vertit: et tanquam gladius jactantia tua."—Masius. ⁴⁷ Cod. 58 in marg. Lectio Aquilam refert, coll. Hex. ad Psal. lxx. 3. Jesai. xxx. 9. Hos. iv. 2. ⁴⁸ Sic sine aster. Codd. 58, 128. ⁴⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 58, 59, 74, alii.

CAP. XXXIV. ¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1671: Ἀκύλας τὸ ἀραβῶθ ἀπὸ ὀμαλῶν ἐξέδοκεν, ὃ ἐστὶν ἀπὸ τῆς πεδινίδος. "Aquilas: ex planitie Moab."—Masius. ² Sic Codd. 16, 18, 28, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ προσώπου in marg.). ³ "Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν. Syrum exemplar notat in margine, quod illa verba quae sequuntur usque dum dicitur, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μουσήν, sint in Hexaplo Origenis notata obelisco, eo quod in Hebraico exemplari quod apud Samaritanos exstabat, pro illis fuerant scripta haec: καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν κ. τ. εἰ."—Masius. In lectione Samaritana haec, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ—Εὐφράτου,

in textum LXXviralem post ἕως Δὴν infert Cod. 15. In textu Hebraeo-Sam. hodie legitur καὶ ἕως τῆς θαλάσσης, invito, ut videtur, Syro-hex. ⁴ Cod. 58 in marg. Cf. Hex. ad Num. xxi. 1. ⁵ Sic Cod. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 58 (cum παῖς οἰκέτης). ⁷ Sic Codd. III, VII, X, 15, 28, alii (inter quos 85, cum γῆ Μωάβ in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. III, VII (in marg. manu 1ma), X (in marg.), 15, 18, alii, Syro-hex. (ܡܘܘܒܐ). Severus in Cat. Niceph. p. 1673: καὶ οὐκ εἶδεν οἰδεῖς τὴν τελευτην ἢ τὴν ταφὴν αὐτοῦ. ⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἐφθάρη), VII (corr. ex χελύμα), X, XI, 16, 18, alii. In Vaticano verba τὰ χ. αὐτοῦ desunt, testibus Masio et Maio. Exprimunt maxillae ejus (ܡܘܘܒܐ?) Syro-hex., teste Masio, et Arm. 1. Denique Cod. VII in marg. manu 2da: τὰ μάγουλα, h. e. genae. ¹⁰ Cod. 85. ¹¹ Cod. Reg. 2240, teste Montef. Cf. Gen. xxx. 37. Ezech. xvii. 24 in Hebr. et LXX. ¹² Sic in textu Cod. 54 (om. αὐτοῦ), 59 (idem), 75. Cod. X in marg.: ἐφθάρη τὸ πρόσωπον. ¹³ Cod. 56 in marg. Vulg.: nec dentes illius moti sunt. Aliud scholium e marg. Cod. 64 excitavit Holmes.: οὐδὲ ἐδείθη λαμοῦ, quae versio est Hebraeorum putide scriptorum, וְלֹא-נָס לְחָה.

8. Ο'. ἐπὶ (alia exempl. ἐν τῷ πέραν¹⁴) τοῦ Ἰορδάνου
κατὰ Ἱεριχώ.¹⁵ (καὶ τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ (πᾶσαν) τὴν
χεῖρα τὴν κραταιάν. Aliter: Ο'. καὶ πᾶσαν
τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὰ θαυμάσια τὰ
μεγάλα.¹⁷)
9. רוח חַקְמָה. Ο'. πνεύματος συνέσεως (Ἄλλος·
σοφίας¹⁶).
12. וְלִכְלֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלִכְלֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל. Ο'. 12. לְעֵינַי. Ο'. ἐναντι. Ἄλλος· ἐνόπιον.¹⁸

¹⁴ Sic Codd. 44, 59, 74, alii. ¹⁵ "Hoc in Hebraeo non habetur, nec Syrus interpres agnoscit; tamen per asteriscum in Syro exemplari ad marginem adscribitur."—*Masius*. ¹⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem

Codd. 58, 82. Duplex lectio, σοφίας καὶ συνέσεως, est in Codd. 44, 74, aliis. ¹⁷ Sic Syro-hex., teste *Masio*. ¹⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30.

APPENDIX AD PENTATEUCHUM,

in qua lectiones quaedam τοῦ Σαμαρειτικοῦ cum versione Samaritana a Briano Waltono edita conferuntur.

Gen. iii. 23 (22). Pro כְּאֶחָד כְּמִנְיָו Versio Samaritana est כְּמִנְיָו מִנָּה, h. e. *tanquam elatus* (cf. G. B. Winer in libello: *De Versionis Pentateuchi Samaritanae Indole*, Lips. 1817, p. 60) sive *sufficiens* (per metathesin pro סָפֹק) *a se ipso*; quae cum Symmachi versione conferri potest.

Gen. v. 25, 26. In utraque lectione delendum videtur τὸ Σαμαρειτικόν. Nimirum in priore V. S. habet תָּלַת וּשְׁתַּיִן שְׁתֵּה; in posteriore autem שְׁבַע וּשְׁתַּיִן שְׁתֵּה וְתֵּת מִוֶּאן שְׁתֵּה, concinente textu Hebraeo-Sam. Cf. S. Kohn *De Pentateucho Samaritano*, Lips. 1865, p. 66; cujus tamen alterum exemplum Lev. xx. 11 falsum esse probavimus in Hexaplis nostris ad loc.

Gen. xlv. 5. Τὸ Σαμ. καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράξει ἐν αὐτῷ. V. S. והוא נסוי ינסי בה, h. e. *Et ipse tentatione tentat in eo*.

Gen. xlix. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρεπεῖν. V. S. והוא לאריס פרנס, h. e. *Et factus est in tributum* (cf. Deut. xx. 11 in V. S.) *pastor* (s. *γεωργός*?). Sed de auctore Graecae lectionis e librorum dissensione dubitatio oriri potest.

Gen. xlix. 23, 24. Τὸ Σαμ. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. V. S. ושלמואה מסחני פלגים דרת בעמקה ושתה קשתה, h. e. *Et oppresserunt eum domini divisionum. Et habitavit in fortitudine arcus ejus*. Ubi בעמקה cepit interpres Graecus eo sensu quo Hebraeis dicitur עֲבֹק, עֲבֹק. Cf. Winer l. c. p. 9.

Gen. l. 19. Τὸ Σαμ. μὴ φοβείσθε καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι. V. S. ותרחלק החליפת אלהים, h. e. *Ne metuat: num loco Dei ego sum?* quae cum Hebraeis accurate concinunt. Lectio hexaplaris e Gen. xlii. 18 concinnata esse videtur.

Exod. viii. 21. Τὸ Σαμ. (τὸν) κόρακα. V. S. יתרבה, h. e. *corvum*. Vid. Gen. viii. 7. Lev. xi. 15. Deut. xiv. 14 in V. S.

Exod. x. 7. Τὸ Σαμ. εἰς ἄτας. V. S. למנבי, h. e. *in scandalum*.

Ibid. Τὸ Σαμ. πρὶν γνῶς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος. V. S. והארלה תחכם הלא מברדה מצראי, h. e. *Antequam scias quia perditā est Aegyptus*.

Exod. xii. 42. Τὸ Σαμ. φυλάξεως. V. S. נטרירים, h. e. *custodiarum*.

Exod. xiii. 13. Τὸ Σαμ. παραδώσεις. Sed V. S. ותקרלנה, h. e. *et decollabis id*, juxta Hebraeum.

Exod. xiv. 15. Τὸ Σαμ. ἵνα ἀπάροσιν. V. S. וישלן, h. e. *et proficiscantur*.

Exod. xiv. 20. Τὸ Σαμ. καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί (s. τὴν νύκτα, s. ἐν τῇ νυκτί). V. S. והוא עננה כחשך ומניר עם ליליה, quae sonare videntur: *Et fuit nubes obtenebrans et illuminans cum nocte*.

Exod. xvi. 31. Τὸ Σαμ. ὡς σπέρμα ὀρύζης. V. S. קליף, h. e. *ut oryza decorticata*. In loco parallelo Num. xi. 7 pro eodem Hebraeo V. S. habet: כורע קליף, h. e. *sicut semen decorticati*. Winer l. c. p. 27: "Permutata existimo [in priore

loco] sive ab interprete, sive a librario (turbato, ut fit, literarum ordine) vocabula זרע et ארר; in librarium vero hujus erroris culpam propterea transferre malim, tum quod Num. xi. 7 recte legitur בזרע, tum quod Graeco-Samar. exhibet ὡς σπέρμα ὀρύξης. *Oryzae* autem notionem inesse hic [Graecus] credidit voci קליף, eadem fortasse ratione ductus, qua et recentiorum nonnulli Hebr. דג de hoc frumenti genere interpretati sunt."

Exod. xxvi. 5. Τὸ Σαμ. διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν [ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις]. Prior pars tantummodo, quae Hebraeae quoque veritati satisfacit, in V. S. continetur, videlicet: לאחריה חדה אנביה חדה, h. e. *exipientes fibulae ejus una ad alteram.*

Exod. xxxii. 18. Τὸ Σαμ. οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἡττης, ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. V. S. לית לית אנה סיעה נצעה ולית קל סיעה כתנצעה קל עובים אנה שמע, h. e. *Non est vox coetus victoriae, et non est vox coetus cladis; vocem peccatorum (ἁμαρτιῶν) ego audio.*

Exod. xxxviii. 8. Τὸ Σαμ. τῷ ὄραματι τῶν δυνάμεων τῶν ἰσχυσάντων ἐν θύρᾳ τῆς σκηנῆς τοῦ μαρτυρίου. V. S. בחובה חליה דאתחילו תרה אהל, h. e. *In visionibus potestatum quae invaluerunt [Waltonus vertit: turmalium turmatim convenientium] ad ostium tentorii conventus.*

Lev. iv. 15. ix. 1. Pro Hebraeo זקני Anon. affert: οἱ σοφοί, et sic fere ubivis V. S. הכימי.

Lev. vii. 35. כִּשְׁחַת. *Portio dimensa.* O. ἡ χρίσις. Anon. ἡ μεγαλειότης. V. S. רבות, h. e. *excellentia.* Sed Winerus l. c. p. 36 רבות hic *unctionem* notare affirmat, apte conferens רבא, *ungere*, Exod. xxix. 29 in V. S.

Lev. viii. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἰλάτευσεν. V. S. הלה, h. e. *et expiavit.*

Lev. xv. 3. Τὸ Σαμ. καὶ ἐσπίλωσεν. Sed V. S. חתים, h. e. *clausus.*

Lev. xxv. 25. Τὸ Σαμ. λυτρωτής (αὐτοῦ). V. S. פרוקה, h. e. *redemptor ejus.*

Lev. xxvi. 43. Τὸ Σαμ. ἰλάσσονται. V. S. ירחון, h. e. *acquiescent.*

Lev. xxvii. 14. Τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. V. S. וישמנה כהנה ביש בין טוב ובין ביש, h. e. *Et aestimabit illud (animal) sacerdos inter bonum et inter malum: quae a versione LXXviri propius absunt.*

Num. iv. 26. Τὸ Σαμ. ἐπίσπαστρον. In V. S. est סקפ.

Num. xviii. 7. Τὸ Σαμ. καὶ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν. V. S. ונתנה אתן ית כהנתכן, h. e. *Et donum dabo sacerdotium vestrum.*

Deut. iii. 27. Lectio Symmachi τῆς σκοπῆς, a nobis leviter suspecta, defendi potest ex V. S. סכיתה, *specula.*

Praeterea ad loca Lev. xiii. 7, 31. xx. 20. xxv. 5. xxvi. 24. Num. v. 18. vii. 3. xiii. 33. xxi. 11. xxix. 1, 35. xxxi. 26. xxxiii. 20 lectiones τοῦ Σαμαρειτικοῦ ad versionem Samaritanam in notis exegimus.

J O S U A .

IN LIBRUM JOSUAE

MONITUM.

“LECTIONES libri Josuae magno numero nobis suppeditavit Codex Basiliensis ille, de quo frequenter supra: illius item ope plerumque ediscitur, ex quo vel ex quibus interpretibus prodirent ea quae in editione LXX interpretum hexaplari asteriscis notabantur. Nam etsi ea ut plurimum ex Theodotione desumerentur, aliquando tamen ex aliis quoque, Aquila scilicet, vel Symmacho, vel ex omnibus simul excepta adhibebantur. Praeter Basiliensem subsidio etiam fuerunt libri manuscripti, ac etiam editi.

“Codex Regius 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 299—320 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopius in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Andreas Masius in Josuam [Antverpiae editus, anno 1574, sub titulo: *Josuae Imperatoris Historia illustrata atque explicata ab Andrea Masio*].

“Jo. Ernesti Grabe editio [Tom. I, continens Octateuchum, Oxonii, 1707].

“Notae editionis Romanae et Drusii.

“Porro non modicum discriminis observabit plerumque eruditus Lector inter ea quae Masius et Grabe asteriscis notant, et ea quae in Basiliensi feruntur. Quae vero sit varietatis hujusmodi causa in *Praeliminaribus* indagatum.”—MONTEF.

Praeterea e Catalogo Holmesio-Parsonsiano nos adhibuimus subsidia quae sequuntur.

IV. Sarravianus, a Tischendorfio editus. Incipit ab initio Cap. x; desinit ad Cap. xix. 23.

VII. Vid. Monitum ad Genesisim, p. 5. Continet Cap. i. 1—ii. 9, ii. 15—iv. 5, iv. 10—v. 1, v. 7—vi. 23, vii. 1—ix. 27, x. 37—xii. 12.

X. Vid. Monitum ad Genesisim, p. 5. Continet Cap. i. 1—x. 6, xxii. 34—xxiv. 33; sed in posteriore particula nullae omnino notae marginales comparent. Praeter schedas Montefalconianas et lectiones a Parsonsio editas usi sumus collatione libri Josuae a Jo. Jac. Griesbachio confecta, quae exstat in *Eichhornii Repertorio* etc. Tom. I, pp. 117—136.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

57. Vid. Monitum ad Genesisim, p. 5.

58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.

85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.

108. Vid. Monitum ad Genesisim, p. 5.

Versionis libri Josuae Syro-hexaplaris duplex reddenda est ratio; primum illius exemplaris quod olim ad bibliothecam Andreae Masii pertinebat, cujus post obitum mira infelicitate ex hominum conspectu prorsus evanuit: deinde Codicis Nitriensis, qui hodie in Museo Britannico asservatur.

I. Sic igitur de suo codice Masius in Epistola Dedicatoria p. 6: "In ea autem correctione emendationeque cum aliorum vetustissimorum codicum, et praesertim ejus qui in Vaticana bibliotheca habetur, fidem sum secutus, tum interpretem Syrum ubique auctorem certissimum habui, qui ea Graeca ad verbum expressit ante annos nongentos, quae in Adamantii Hexaplis ab Eusebio in nobili illa Caesariensi bibliotheca fuere collocata.... Habeo enim ab illo interprete Syro etiam Judicum historias et Regum; praeterea Paralipomena, Ezdram, Esther, Judith; denique Tobiae, et Deuteronomii bonam partem." Idem Vir eruditissimus in *Syrorum Peculio* voces Syriacas excitat e libris Exodi (Cap. xxxii), Deuteronomii, Josuae, Judicum, Regum quatuor, Esther, Judith, et Tobit. Quod vero ad Josuam attinet, si excipias particulam pagellae in qua primi sex versus Capitis iii scripti erant, codex integerrimus fuisse videtur, et insigni illi Ambrosiano, cujus fortasse segmentum erat, fere aequiparandus. Ex hoc igitur monumento Masius editionem *mixtam*, ut ipse vocat, hoc est, textum LXXviralem vere hexaplaem, obeliscis et asteriscis distinctam, qualis denique ab ipsius Origenis manu prodierat, concinnandam suscepit, et (praesertim in defectu librorum Graecorum hexaplarium, quorum usus nobis conceditur) a proposito suo non longe aberravit; quamvis dubitatio subire potest de tot copulis, perspicuitatis causa a Senioribus assumptis, obelis immisericorditer jugulatis (e.g. — καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει (i. 5); φυλάσσεσθε — καὶ ποιεῖν (i. 7); — καὶ οὐκ ἀποστήσεται (i. 8); αἱ γυναῖκες ὑμῶν — καὶ τὰ παῖδιά ὑμῶν (i. 14); ἀνάβητε — καὶ ἴδετε (ii. 1); in quibus omnibus locis notam reprobationis ignorat noster codex). Quod vero ad lectiones trium interpretum, margini codicis illitas, attinet, eas non paucas in Annotationibus et Commentario suo Auctor excerpsit, non tamen Syriace (quod dolendum est), sed Graece aut Latine appositas; quas omnes, post minus perfectas Drusii et (qui eum serviliter imitatus est) Montefalconii curas, collegit et in examen revocavit Jo. Gottfr. Scharfenberg in *Animadversionum Specimine II*, Lips. 1781.

II. Alter codex (nobis "Syro-hex.") est Musei Britannici, signatus "Addit. MSS. 12, 133," foll. 109—169, saeculi VIII. Continet librum Josuae integrum, exceptis Cap. i. 11—ii. 1, ii. 11—iii. 16, vi. 16—25, vii. 6—15, x. 2—11. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, pp. 31, 32. Scriba suas partes eleganter, sed paulo negligentius, praesertim in obelis, asteriscis et cuneolis ponendis, egit. Apographum suum nostri operis in gratiam denuo exscripsit Ceriani noster, qui codicis lacunas e Lectionario ejusdem bibliothecae, signato "Addit. MSS. 14, 485," notis Origenianis et lectionibus marginalibus destituto, partim explevit.

J O S U A.

CAPUT I.

1. יהוה עבד משה מות אהרי מות. *O.* καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην Μωσῆ * δουλοῦ κυρίου 4.¹ Σ. μετὰ δὲ τὴν τελευταίην Μωσῆ...²
- מִשְׁרָאֵל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נֹנָן. *O.* τῷ Ἰησοῦ νιφῶ Ναυή. 'A. Σ. πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυή.³
- מִשְׁרָאֵל. *Famulo.* *O.* τῷ ὑπουργῶ (alia exempl. λειτουργῶ⁴).
2. הָאֵת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה. *O.* τὸν Ἰορδάνην * τοῦ-τον 4.⁵ Οἱ λοιποὶ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.⁶
- לְהָם לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. *O.* αὐτοῖς * τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.⁷
3. רָגַלְכֶם בּוֹ. *O.* τῶν ποδῶν ὑμῶν * ἐπ' αὐτόν 4.⁸ Θ. ἐπ' αὐτόν.⁹
4. הַיַּרְבֵּנוֹן הַזֶּה. *O.* καὶ τὸν Ἀντιλίβανον * τοῦ-τον 4.¹⁰ Οἱ λοιποὶ τοῦτον.¹¹
- כָּל אֶרֶץ הַחַתִּים. *O.* Vacat. * πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Χετταίων 4.¹² Οἱ λοιποὶ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Χετταίου.¹³
- וְעַד-הַיָּם הַיְדוּלִים. *O.* καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης (alia exempl. μεγάλης¹⁴).
5. אִישׁ לְפָנָיָהּ. *O.* ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν. "Ἄλλος οὐθεὶς κατὰ πρόσωπόν σου.¹⁵
6. תַּנְחִיל. *Possidendam distribues.* *O.* ἀποδιελείς. Alia exempl. διελείς; alia, ἀποδιαστελείς.¹⁶ "Ἄλλος διαμεριείς.¹⁷
- לְאַבְתָּחִם. *O.* τοῖς πατράσιν ὑμῶν ('A. Σ. αὐτῶν¹⁶).

CAP. I. ¹ Masius in Annot. p. 125: "Illud, δουλοῦ κυρίου, debet asterisco appposito notari; nimirum a LXXII praeteritum, atque ex Theodotionis interpretatione huc additum est." Sic Syro-hex. (nullo cuneolo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ² Syro-hex. *וְעַד-הַיָּם הַיְדוּלִים*. ³ Cod. 108, Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. III (cum lat.), X (idem), XI, 15 (sine τῷ), 16, 18 (ut 15), alii (inter quos 85, cum ὑπουργῶ in marg.). Syro-hex. *וְעַד-הַיָּם הַיְדוּלִים*. Cod. X in marg., teste Griesbachio: Οἱ ὄχλοι (fort. ἄω τῷ, i. e. χωρὶς τῷ). λοιπὸν οὖν τοῦ ἀληθινοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ (χρησῆ) τὰ πράγματα, ὡς λέγει· προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κ. τ. ε. ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 44, 58, alii, Arm. I. ⁶ Codd. X (teste Griesb.), 85. ⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44, 58, alii, Arm. I (sine

αὐτοῖς). ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44 (cum ἐπ' αὐτῇ), 74, alii. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI, 44, 74, alii. ¹¹ Cod. X. ¹² Syro-hex. in textu: *כָּל אֶרֶץ הַחַתִּים*. Masius vertit: * πᾶσαν γῆν Ἰσραὴλ. ¹³ Cod. X. Sic in textu Codd. VII (praem. kai), XI (idem), 16, 18, alii (inter quos 85, ut VII). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108, 118, et Syro-hex. in marg. ¹⁵ Sic in textu Codd. 30, 85 (cum οὐθεὶς in marg.). Praeterea οὐθεὶς pro ἄνθρωπος est in Codd. 16, 18, aliis. ¹⁶ Prior lectio est in Cod. II (cum ἀποδιελείς manu 2da); posterior in Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, aliis (inter quos 85, cum ἀποδιελείς in marg.), et Syro-hex. *وְעַד-הַיָּם הַיְדוּלִים*. ¹⁷ Cod. 58 in marg. ¹⁸ Syro-hex.

7. וְאַחֲמִץ מֵאֵר. Ο' και ἀνδρίζου ✕ σφόδρα 4.¹⁹
Οἱ λοιποὶ σφόδρα.²⁰
- כְּכֹל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר. Ο' ✕ κατὰ πάντα τὸν νόμον 4 καθότι.²¹ Οἱ λοιποὶ κατὰ πάντα τὸν νόμον.²²
- וְשָׂמְאוֹל. Ο' οὐδὲ (alia exempl. ἡ²³) εἰς ἀριστερά. Θ. οὐδέ.²⁴
- וְאֲשֶׁר תִּלְךָ. Ο' οἷς ἐὰν πράσσης (Θ. πορεύη²⁵).
8. לְיַמֵּן תִּשְׂמַר וְלְעֵשׂוֹת. Ο' ἵνα εἰδῆς (alia exempl. συνῆς²⁶) ποιεῖν. Οἱ λοιποὶ ἵνα φυλάσσης (ποιεῖν).²⁷
- כִּי הַכְּתוּב בּוֹ בִּי. Ο' τὰ γεγραμμένα ✕ ἐν αὐτῷ 4.²⁸
Οἱ λοιποὶ ἐν αὐτῷ ὅτι.²⁹
- וְאֵז תִּצְלִיחַ. *Tunc prosperabis.* Ο' τότε εὐδοθήσῃ, και εὐδοώσεις (alia exempl. εὐδοώσω³⁰).
9. וְאַל־תִּהְיֶה. Ο' μηδὲ φοβηθῆς ("Ἄλλος πτοηθῆς³¹).
- בְּכֹל. Ο' εἰς πάντα (alia exempl. add. τόπον.³²
Οἱ λοιποὶ χῶρον³³).

10. אֶת־שִׁטְרֵי. *Scribas.* Ο' τοῖς γραμματεῦσι. 'Α. τοῖς ἐκβιβασταῖς. Σ. τοῖς ἐπιστάταις.³⁴
11. הִקִּינוּ לָכֶם. Ο' ἐτοιμάζεσθε ✕ ἑαυτοῖς 4.³⁵
Οἱ λοιποὶ ἑαυτοῖς.³⁶
- עֲבַרְיִם. Ο' διαβαίνετε. *Aliter:* Ο' διαβήσεσθε.³⁷ Οἱ λοιποὶ διαβαίνετε.³⁸
- הֲרִשְׁתָּהּ. Ο' Vacat. ✕ κληρονομήσῃ 4.³⁹
12. לְאֹמֹר. Ο' Vacat. ✕ λέγων 4.⁴⁰ Οἱ λοιποὶ λέγων.⁴¹
14. מִפְּנֵי. Ο' τὰ παιδιά (Σ. φορτίον⁴²) ὑμῶν.
- וְאֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מִשֶּׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן. Ο' ἡ ἔδωκεν ὑμῖν ✕ Μωσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου 4.⁴³
Οἱ λοιποὶ Μωσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου 4.⁴⁴
- וְהִמְשִׁיחַ. *Agmine instructo.* Ο' εὐζωνοι. 'Α. ἐνοπλισμένοι.⁴⁵
- כֹּל גְּבוּרֵי הַחַיִל. Ο' πᾶς ὁ ἰσχύων ✕ ἰσχύει 4.⁴⁶
15. וְיִרְשָׁתֶם אֹתָהּ. Ο' Vacat. ✕ και κληρονομήσετε αὐτήν 4.⁴⁷

¹⁹ Sic Syro-hex. (cum *sū* ✕ σφόδρα 4), et sine aster. Ald., Codd. 15, 44, 54, alii, Arm. i. ²⁰ Codd. X, 85. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 44, 55, alii, Arm. i. ²² Codd. X, 85. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, Arm. i, Syro-hex. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Codd. X (teste Griesb.), 85 (in marg. sine nom.). ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum *ειδῆς* in marg.), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. i, Syro-hex. Codd. 16, 18, 28, 30, alii: *ἵνα συνῆς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῆς, ὅπως φυλάσσης ποιεῖν*, lectione e vv. 7, 8 conflata. ²⁷ Syro-hex. *وَأَسْرَافَ* ✕ *وَأَسْرَافَ*. Sic in textu Codd. 44, 52 (cum *ὅπως* pro *ἵνα*), 54 (cum *φυλάσση*), 74, alii. Lucif. Calar.: *ut custodias facere*. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 16, 18, 30, alii, Arm. i (cum *ἐν αὐτῷ*). ²⁹ Cod. X (cum *ἐαυτῷ* pro *αὐτῷ*). Cod. 85 in marg.: *ἐν αὐτῷ ὅτι*. Particula habetur in Codd. VII, 18, 64, Syro-hex. ³⁰ Sic Codd. 44, 74, 76, alii. Brevior lectio, *τότε εὐδοώσω*, est in Codd. 19, 54, 75, alii, Syro-hex., et Lucif. Calar. ³¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. VII, 54. ³² Sic Comp., Codd. VII, 16, 18, 19, alii. ³³ Cod. X in marg.: *οἱ ὁ τόπον. Οἱ λοιποὶ χῶρον*. ³⁴ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 7: *Ταῦτα διὰ τῶν γραμματέων Ἰησοῦς δεδήλωκε τῷ λαῷ: ὅς ὁ μὲν Ἄκ. ἐκβιβαστάς φησιν, ὁ δὲ Σύμ. ἐπιστάτας: εἰκόσια δὲ κατὰ τοὺς παρὰ Ῥωμαίους ἐκσέπτορας* ["*Exceptores*, h. e. notarii, qui acta iudiciorum describunt, iudicis sen-

tentiam excipiunt. Cf. Cangii *Glossar. Med. et Inf. Latinitatis*, T. III, p. 310."—*Scharfenb.*] *εἶναι, δι' ὧν δηλοῦσι τοῖς ἡμοῖς οἱ ἀρχοντες τὸ δοκοῦν*. Cf. Hex. ad Deut. xvi. 18. Syro-hex. affert: *ⲛⲁⲕⲁⲕⲁⲗⲁ*. ³⁵ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. VII (cum *ἐτοιμάσατε*), 44, 54, 58, alii (inter quos 85, cum *ἑαυτοῖς* in marg.), Arm. i. Minus probabiliter Masius: "Post *ἐτοιμάζεσθε* est in mixta edit. pronomen ✕ ὑμῖν 4." ³⁶ Cod. X. ³⁷ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum *διαβαίνετε* in marg.). ³⁸ Cod. X. Mox ad *κατασχέιν* Cod. 58 in marg.: *δεσπόσαι, κρατήσαι*. ³⁹ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. 44, 58, alii (inter quos 85 in marg.). "Post *δίδωσκ* ὑμῖν additum est in mixta: ✕ κληρονομήσῃ αὐτήν 4.—*Masius*. ⁴⁰ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, 18, 44, 54, alii. ⁴¹ Cod. X. ⁴² Syro-hex., teste Masio in Comment. p. 31. ⁴³ Sic Masius, Arm. i, et sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 16, 30, 44, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁴ Cod. X. ⁴⁵ Masius in Comment. p. 31 Aquilae tribuit *ἐνοπλισμένοι*, e Syro suo an ex Hieron. (quem videas in Hex. ad Exod. xiii. 18) incertum. Sed praeter Exodi locum cf. ad Cap. iv. 12. Cod. 56 in marg. pingit: *ἐνοπλοι*. ⁴⁶ Masius e Syro, ut videtur, edidit: *πᾶς ὁ ἰσχύων ✕ τῆ δύναμις 4*, inivitis libris Graecis. Quod nos suffecimus, sine aster. habet Cod. 58, et fortasse Arm. i. ⁴⁷ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, 44, 54,

15. מִשְׁפַּח עֲבָד יְהוָה. O'. Μωυσης ✕ δοῦλος κυρίου 4.⁴⁹ Oί λοιποί δοῦλος κυρίου.⁴⁹

17. כִּן נִשְׁמַע. O'. ✕ οὕτως 4 ἀκουσόμεθα.⁵⁰ Oί λοιποί οὕτως.⁵¹

Cap. I. 5. — και 4 ὡσπερ.⁵² — οὕτως 4.⁵³ — και 4 μετὰ σοῦ.⁵⁴ II. — και 4 ὑμεῖς.⁵⁵ — τῶν πατέρων 4.⁵⁶ 13. τὸ ῥῆμα — κυρίου 4.⁵⁷ 14. — και 4 τὰ παιδία.⁵⁸ 15 (in priore loco). — ὁ θεὸς ἡμῶν 4.⁵⁹ — ἕκαστος 4.⁶⁰ 16. — τόπον 4.⁶¹

CAP. II.

1. אֲנָשִׁים. O'. νεανίσκους. Ἄλλος ἄνδρας.¹
מְרַגְלִים הָרַשׁ. Exploratores occulte. O'. κατασκοπεύσαι ✕ κρυφῆ 4.² Ἄ. Θ. κρυβῆ.³
וַיִּשְׁכְּבוּ. Et discubuerunt. O'. και κατέλυσαν (alia exempl. κατέπανσαν).⁴
2. לְאֹמְרֵי. O'. λέγοντες. Oί λοιποί λέγοντες.⁵
הַיְהָה. O'. Vacat. ✕ ἰδοῦ 4.⁶

•••
alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁸ Sic sine aster. Codd. VII, 85 (in marg.), 236, necnon (cum ὁ δ.). Codd. 16, 18, 30, alii. Masius edidit: M. ✕ ὁ παῖς κυρίου 4, inuitis libris Graecis. Cf. ad v. 1. ⁴⁹ Cod. X. ⁵⁰ Sic Masius, Arm. 1, et sine aster. Codd. 44, 54, 58, alii (inter quos 85 in marg.). ⁵¹ Cod. X. ⁵² Syro-hex. (sine cuneolo). ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Statim Masius pingit: — και 4 οὐκ, et vv. 7, 8 — και 4 ποιεῖν . . . — και 4 οὐκ ἐκκλιεῖς . . . — και 4 οὐκ ἀποστήσεται, invito Syro nostro. ⁵⁵ Masius. Copula deest in Ald., Codd. III, 15, 29, 55, aliis. ⁵⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁷ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1. ⁵⁸ Idem. Copula deest in Cod. 44. ⁵⁹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶¹ Idem.
CAP. II. ¹ Sic in textu Comp., Codd. VII (cum ἄνδρας νεανίσκους), X (in marg.), XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum νεανίσκους in marg.). Mox pro νεανίσκοι, ἄνδρες habent Codd. VII, 85 (in marg.), 131, 144. ² Sic Masius, et sine aster. Codd. VII (cum κρυβῆ), XI, 44, 58, 74, alii, Arm. 1. Post κατασκοπεύσαι add. τῆν γῆν Codd. 16, 52, alii (inter quos 85), Arm. 1. ³ Cod. X. Cod. 85 affert: Θ. κρυφῆ. ⁴ Sic Ald., Codd. 15, 54, 64, 71, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex. ⁵ Cod. X. Scilicet vox deest in Ald., Codd. III, X, 15, 19, aliis; pro ea autem λεγόντων venditant Codd. 44, 55, 74, alii. Denique

2. הַיְהָה בָּאֵר אֲנָשִׁים. O'. εισπεπύρουνται ὡδε ἄνδρες. Oί λοιποί (ιδού) ἄνδρες εισπεπύρουνται ὡδε (τῆν νύκτα).⁷

וַיִּלְלֵה מִבְּנֵי הַלְיָלָה. O'. Vacat. ✕ τῆν νύκτα 4 τῶν υἱῶν.⁸

3. הַבָּאִים אֶל־יְהוָה אֲשֶׁר-בָּאָה. O'. τοὺς εισπεπορευμένους ✕ πρὸς σέ, οἱ εἰσηλθον 4.⁹ Oί λοιποί: πρὸς σέ οἱ εἰσηλθον.¹⁰

וַתֵּלֶךְ אֶת-פְּלִי-הָאָרֶץ. O'. ✕ Ἄ. Θ. πᾶσαν 4 τῆν γῆν.¹¹

4. אֲתֵּשׁוּנִי הָאֲנָשִׁים. O'. τοὺς ✕ δύο 4 ἄνδρας.¹² Oί λοιποί δύο.¹³

כִּן. Ita est. O'. λέγουσα. Ἄλλος ἀληθῶς.¹⁴

וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאִזֵּן הַיְהָה. O'. Vacat. ✕ και οὐκ ἔγγων πόθεν εἰσίν 4.¹⁵ Θ. και οὐκ ἔγγων πόθεν εἰσίν.¹⁶

5. הֵלְכוּ הָאֲנָשִׁים. O'. πεπύρουνται ✕ οἱ ἄνδρες 4.¹⁷

וַרְבֵּה מְהֵרָה. O'. καταδιώξατε ✕ ταχέως 4.¹⁸ Oί λοιποί ταχέως.¹⁹

•••
Arm. 1: ✕ και λέγουσι. ⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, 19, alii. ⁷ Cod. 85. Idem ordo, ἄνδρες εἰσπ. ὡδε, est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19 (cum εισπορεύονται), aliis, Arm. 1, Syro-hex. ⁸ Sic Syro-hex. (cum וְלֹא יָדַעְתִּי ✕), et sine aster. Codd. VII, XI, 44 (cum τῆν νυκτὶ), 58, 74, alii, Arm. 1 (cum heri). Deinde ἐκ τῶν υἱῶν habent Arm. 1, Syro-hex., uterque, ut videtur, ex libera versione. ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI, 15, 44 (cum εισπορευόμενος), 54, 58 (ut 44), alii (inter quos 85, cum πρὸς σέ in textu, et πρὸς σέ οἱ εἰσηλθον in marg.), Arm. 1. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. Sic sub simplici aster. Syro-hex. (sine metobelo), Arm. 1, et sine aster. Codd. XI, 58, 85 (in marg.). ¹² Sic Masius, invito Syro nostro. Vocula deest in Ald., Codd. III, X, 15, 16, 18, aliis (inter quos 85, cum δύο in marg.). ¹³ Cod. X. ¹⁴ Cod. XI in textu: λέγουσα ἀληθῶς. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum οἶδα pro ἔγγων), Codd. VII, X (in marg. cum ἔγγω), XI (om. οὐκ), 44, 54 (cum ἔγγωσα), 55, 58, alii, Arm. 1. ¹⁶ Cod. 85. ¹⁷ Sic Syro-hex. (cum notis ad praecedens οἱ ἄνδρες male appictis), et sine aster. Codd. XI, 55, 74, alii. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, XI (cum ταχὺ), 53, 54, 58 (ut XI), 85 (in marg.). ¹⁹ Cod. X.

5. כִּי תִשְׁיֹגוּ. Ο'. εἰ καταλήψεσθε αὐτούς. Οἱ λοιποί· ὅτι καταλήψεσθε αὐτούς.²⁰
6. בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הַיַּעֲרֹכֹת. In linis ligni (culmis lini) dispositis. Ο'. ἐν τῇ λινοκαλάμῃ (Θ. τοῖς ξύλοις²¹) τῇ ἔστοιβασμένῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ξύλοις τῆς λινοκαλάμης τῆς ἔστοιβασμένης.²²
7. הַשְּׂעָרָה קָגְרוּ אַחֲרֵי כְּאֶשֶׁר יָצְאוּ הַרְדִּיפִים. אֶחְרֵיהֶן. Clausebant autem portam, posteaquam egressi fuissent qui illos insequabantur. Ο'. καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν. 'Α. καὶ τὴν πύλην ἐκλείσαν ὀπίσω αὐτῶν, ὡς ἐξήλθον οἱ διώκοντες (ὀπίσω αὐτῶν).²³
9. וְכִי נִגְמוּ כָּל-יִשְׁבֵּי הָאָרֶץ מִפְּנֵיהֶם. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ὅτι τετήκασιν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν.²⁴ Οἱ λοιποί· καὶ ὅτι τετήκασιν—ἡμῶν.²⁵
10. עָשִׂיתָ. Ο'. ἐποίησε. Alia exempl. ἐποίησατε.²⁶
11. וַיִּמַּס לְבַבְנוּ. Et liquefactum est cor nostrum. Ο'. ἐξέστημεν ('Αλλος· ἐξετάκην²⁷) τῇ καρδίᾳ ἡμῶν.
- הוּא אֱלֹהִים. Ο'. ✕ αὐτός ἔθεός.²⁸ Οἱ λοιποί· αὐτός.²⁹

12. עֲמָכֶם. Ο'. ὑμῖν. *Αλλος· μεθ' ὑμῶν.³⁰
- עַם-בְּיַת. Ο'. ἐν τῷ οἴκῳ. 'Α. Θ. μετὰ τοῦ οἴκου.³¹
- וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֲמַת. Ο'. Vacat. ✕ καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν.³² Οἱ λοιποί· καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν.³³ Θ. καὶ δότε μοι σημεῖον ἀληθινόν.³⁴
13. וְאַתָּה כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם. Ο'. καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς.³⁵
- כִּפְשֵׁתִי. Ο'. τὴν ψυχῆν μου. Οἱ λοιποί· τὰς ψυχὰς ἡμῶν.³⁶
14. אִם לֹא תַיָּדוּ אֶת-דְּבָרֵנוּ וְהָיָה בַּיַּת יְהוָה לְנוּ אֶת-הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ. Ο'. καὶ αὐτὴ εἶπεν ὡς ἂν παραδῶ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμέ. Aliter: Ο'. — καὶ αὐτὴ εἶπεν ἄ· ✕ ἂν μὴ ἀναγγεῖλητε τὸν λόγον ἡμῶν τοῦτον, καὶ ἔσται ἄ ὡς ἂν παραδῶ κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, ποιήσομεν μετὰ σοῦ.³⁷ Οἱ λοιποί· ἂν μὴ ἀναγγεῖλῃς τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἔσται ὡς ἂν παραδῶ κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, ποιήσομεν μετὰ σοῦ.³⁸
15. וַתִּהְיוּ בְּתָבֵל. Ο'. καὶ κατεχάλασεν αὐτούς ✕ ἐν σχοινίῳ.³⁹ Θ. ἐν σχοινίσματι.⁴⁰
- כִּי בֵּיתָהּ בְּקִירֵי הַחֹמָה וּבְחֹמָהּ הָיָה יוֹשְׁבָתָהּ.

²⁰ Syro-hex. **וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת** (in marg. sine nom.). ²¹ Cod. X. ²² Sic Codd. VII (cum τῇ λ. τῇ ἔστ.). XI, 16, 19, 30, alii (inter quos 85, cum τοῖς ἔστοιβασμένοις). Syro-hex. in textu: **חֲקִילָא וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת**. ²³ Syro-hex. **וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת**. ²⁴ Idem: **וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת**. ²⁵ Idem: **וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת**. ²⁶ Cod. X, 85 (cum καὶ ἐκτετήκασιν). ²⁷ Sic Comp., Codd. 58, 74, 84, alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Cod. XI in textu: **ἐξετάκην καὶ ἐξέστημεν**. ²⁹ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. XI, 44, 58, 74, alii. Masius edidit: ✕ αὐτός ἐστὶ ἔθεός, fortasse ex Syriaco **וְכִי יִשְׁיֹגוּ אֶת-בְּיַת עַם-בְּיַת**. ³⁰ Cod. X. ³¹ Sic in textu Cod. XI. ³² Codd. X, 85

(in marg. sine nom.). ³³ Sic Syro-hex. (ut videtur, edente Masio: ✕ καὶ δότε μοι σ. ἄ. ἄ), et sine aster. Comp., Codd. XI, 44, 55, 58, alii (inter quos 85 in marg.). Arm. 1: καὶ δώσετε ✕ σ. ἄ. ³⁴ Cod. X. ³⁵ Cod. 85, teste Montef. ³⁶ Sic Ald., Codd. 18, 29, 59, alii, Arm. 1, Syro-hex. (teste Masio, cum καὶ π. τὸν οἶκόν μου in marg.). ³⁷ Cod. 85, teste Parsonio. ³⁸ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine notis Cod. 58 (cum ἀναγγεῖλετε), uterque tamen cum κύριος ὑμῖν—εἰς ἐμέ, ut in Ed. Rom. Porro Cod. XI in textum post ἀλήθειαν duplicem versionem infert: καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες· ἂν μὴ ἀναγγεῖλητε—κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν. Pro ὡς, καὶ ἔσται ὡς est in Ald., Codd. 15, 18, 58. Denique ad πόλιν Syro-hex. in marg. notat: γῆν, ut in textu legit Cod. 71. ³⁹ Codd. X (cum ποιηθε (sic)), 85 (in marg. sine nom.). ⁴⁰ Sic Arm. 1 (cum ✕ αὐτούς ἐν σχ.), Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. XI (sine ἐν), 44, 55, 58, alii. ⁴¹ Cod. 85.

Ο'. Vacat. ✕ ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆ ἐκάθητο ⁴¹. Οἱ λοιποὶ ἐν σχοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆ ἐκάθητο. ⁴³

17. וְהָיוּ. Ο'. ἐσμεν ✕ ἡμεῖς ⁴³.
 הָיוּ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ. Ο'. τούτῳ ✕ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ⁴⁴. Οἱ λοιποὶ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. ⁴⁵

19. מִבְּרִיתִי בֵיתָהּ. Ο'. τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου. Alia exempl. τὴν οἰκίαν σου. ⁴⁶ Οἱ λοιποὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου. ⁴⁷

19, 20. וְאִם-תִּהְיֶה-רוּחַ אֲפִיקָה. Ο'. ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ. Aliter: Ο'. ✕ ἐὰν χεὶρ ἀψήγῃ αὐτοῦ ⁴⁸, ἐὰν δέ — τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ⁴⁹ ἀποκαλύψῃ.

וְאֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ. Ο'. Vacat. ✕ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ⁵⁰.

21. וְהִקְשֶׁר אֶת-תְּקֵרַת הַשֵּׁנִי בַּחֲלוֹן. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔδησεν τὸ σημεῖον ('A. Σ. signum ⁵¹) τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι. ⁵²

22. וְהִלְכוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθησαν. ⁵³

22. עָרֵשְׁבוּ הָרְדִמִּים. Ο'. Vacat. ✕ ἕως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες ⁵⁴. Οἱ λοιποὶ ἕως ἐπέστρεψαν. ⁵⁵

23. שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים. Ο'. οἱ δύο νεανίσκοι ('Αλλοσ' ἄνδρες ⁵⁶).

וַיַּעֲבְרוּ וַיְבֹאוּ. Ο'. καὶ διέβησαν, ✕ καὶ ἤλθον ⁵⁷. Alia exempl. καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἤλθον. ⁵⁸

24. יְהוָה. Ο'. κύριος. Alia exempl. κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ⁵⁹

Cap. II. 1. — καὶ ἴδετε. ⁶⁰ — οἱ δύο νεανίσκοι ἤλθον (sic) εἰς Ἱεριχώ καὶ ⁶¹ 3. — καὶ ἔπτε ⁶² — τὴν νύκτα ⁶³ 4. — αὐτοῖς ⁶⁴ 10. — ὁ θεός ⁶⁵ 12. — τὸν θεόν ⁶⁶ 13. — τὸν οἶκον ⁶⁷ τοῦ πατρὸς μου. ⁶⁸ 16. — ὀπίσω ἡμῶν ⁶⁹ 19. — τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ ⁷⁰ 20. — τούτῳ ⁷¹ 24. — ἐκέκινῃ ⁷¹

CAP. III.

1. הוּא וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. Vacat. ✕ αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ¹

⁴¹ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. XI, 44 (cum καὶ αὐτῆ ἐν τῷ τ.), 58, 74 (ut 44), alii (idem), Arm. 1. ⁴² Codd. X (cum καὶ pro ὄτι), 85 (in marg. sine nom.). Montef. vero e posteriore edidit: Θ. ὅτι οἶκος αὐτῆς κ. τ. ε. ⁴³ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. 44, 54, 74, alii. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Codd. VII, XI, 44, 53, 58, alii, Arm. 1. Masius pingit: ✕ τούτῳ — ἡμᾶς ⁴⁵; sed prior vox habetur in libris omnibus. ⁴⁵ Codd. X (sine ᾧ), 85. ⁴⁶ Sic Codd. III, X, 55, 71, 82, 121, Arm. 1. ⁴⁷ Cod. X. ⁴⁸ Sic Syro-hex. (ut videtur), Arm. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum γάρ pro χεὶρ), 108, Arm. 1; neeon (cum αὐτῶν) Codd. VII (in marg. manu 2da), 44, 74, alii. ⁴⁹ Obelus est in Syro-hex., ut videtur. Haec, ἀδικήσῃ ἢ καὶ, desunt in Cod. 58, qui ad ἀποκαλύψῃ in marg. habet: φανερά ποιήσῃ. ⁵⁰ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp. (cum δ), Ald. (idem), Codd. VII, X (in marg.), 15, 19, 44, alii. ⁵¹ Ad אֶת-תְּקֵרַת (v. 18) Masius in Comment. p. 50 notat: "Vocabulum תְּקֵרַת... LXXII, et eos secutus Latinus, atque etiam Aq. et Sym. signum sunt interpretati." ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. VII (cum σημιον), XI, 18 (cum ἔδσαν), 19, 44, alii (inter quos 85 in marg., cum ἔδσαν), Arm. 1. ⁵³ Sic Codd. VII, XI, 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.).

⁵⁴ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum καταδιώκοντες), XI, 18 (cum ἐπανάστρεψαν), 19, 54, 58, alii (inter quos 85 in marg., cum καταδ.), Arm. 1. ⁵⁵ Cod. X. ⁵⁶ Cod. XI in textu: οἱ δύο ἄνδρες τέλος τριῶν ἡμερῶν. Haec, τέλος τρ. ἡμ., in marg. habet Cod. 85, invito Hebraeo. Cf. ad Cap. iii. 2. ⁵⁷ Sic Syro-hex. (ut videtur), et sine aster. Comp. (cum ἤλθοσαν), Codd. 19 (cum διήλθον), 44, 58, alii, Arm. 1. ⁵⁸ Sic Codd. VII, XI (cum τὸν Ἰ. ἔμπροσθεν καὶ), 56 (cum ἤλθοσαν), 118, 128. Ad διέβησαν Cod. 85 in marg.: τὸν Ἰορδάνην. Cod. X in marg.: Οἱ β. τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἤλθοσαν. ⁵⁹ Sic Ald. (cum ἡμῶν), Codd. VII, XI, 16, 30, 44, alii. Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ ὁ θεός ἡμῶν. ⁶⁰ Masius. Deest in Arm. 1. ⁶¹ Syro-hex., nullo metobelo. ⁶² Idem. Deest in Codd. 18, 58, 128. ⁶³ Idem. ⁶⁴ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁵ Masius, invito Syro nostro. Deest in Codd. 131, 237, Arm. 1. ⁶⁶ Idem, deficiente Syro nostro. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem. Deest in Cod. 58. ⁶⁹ Idem. ⁷⁰ Idem. Deest in Codd. 54, 75. ⁷¹ Idem. Deest in Arm. 1.

CAP. III. ¹ Sic Masius (ex conjectura, abscissa membrana), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (cum πάντες: αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ), XI, 18, 19 (sine οἱ), 58, 64, 108, 128, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: Οἱ λοιποὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ

2. כִּקְצֵה שְׁלֹשָׁת יָמִים. Ο. μετὰ τρεῖς ἡμέρας.
 "Ἄλλος· μετὰ τὸ τέλος τῶν τριῶν ἡμερῶν.²
 בִּקְרֹב הַמַּחֲנֶה. Ο. διὰ * μέσης * τῆς παρε-
 βολήs.³
3. וַיָּבִיאוּ. Ο. καὶ ἐνετείλαντο ("Ἄλλος· παρήγ-
 γειλε⁴).
 וַיֹּאמְרוּ תִסְעוּ. Ο. * καὶ ὑμεῖς * ἀπαρεῖτε.⁵
4. בַּמַּדְבָּר. Ο. στήσεσθε. "Ἄλλος· ἐν μέτρῳ.⁶
6. לֵאמֹר שָׂאוּ. Ο. * λέγων * ἄρατε⁷ ("Ἄλλος·
 βαστάσατε⁸).
 וַעֲבְרוּ לַפְּנֵי הָעָם. Ο. καὶ προπορεύεσθε (alia
 exempl. add. ἔμπροσθεν⁹) τοῦ λαοῦ.
 וַיֵּלְכוּ לַפְּנֵי הָעָם. Ο. καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν
 τοῦ λαοῦ. "Ἄλλος· καὶ ἀπήλθον πρὸ τοῦ
 λαοῦ.¹⁰
7. הַיּוֹם הַזֶּה. Ο. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Schol.
 ἀπαρτι, ἀπὸ τοῦ νῦν.¹¹
 כָּל-יִשְׂרָאֵל. Ο. πάντων — υἱῶν * (s. — τῶν
 υἱῶν *) 'Ισραήλ.¹² "Ἄλλος· παντὸς 'Ισραήλ.¹³
8. עַד-קֶצֶה. Ο. ἐπὶ μέρους. Alia exempl. εἰς
 μέρος.¹⁴
10. וַיֹּאמֶר יְהוָה. Ο. Vacat. * καὶ εἶπεν 'Ιη-

- σοῦs *.¹⁵ Οἱ λοιποὶ καὶ εἶπεν 'Ιησοῦs.¹⁶
10. בְּזוֹתָּ. Ο. ἐν τούτῳ. Alia exempl. ἐν τούτῳ
 νῦν; alia, ἐν τῷ νῦν.¹⁷
11. אֲדֹנָי. Ο. κυρίου. 'Α. κυριεύοντος. Σ. δεσπότην.¹⁸
 עָבַר לַפְּנֵינֶם. Ο. διαβαίνει * ἔμπροσθεν
 ὑμῶν *.¹⁹ Οἱ λοιποὶ ἔμπροσθεν ὑμῶν.²⁰
12. וַיַּעַבְדוּ. Ο. Vacat. * καὶ νῦν *.²¹
 וַיִּשְׂרָאֵל אִישׁ-אֶחָד אִישׁ-אֶחָד לְשִׁבְטוֹ. Ο. 'Ισ-
 ραήλ, * ἀνδρα * ἓνα ἀφ' ἐκάστηs φυλῆs.²²
 'Α. 'Ισραήλ, ἀνδρα ἓνα τοῦ σκήπτρου.²³ Οἱ
 λοιποὶ ἀνδρα.²⁴
13. כָּל-הָאָרֶץ. Ο. * πάσης * τῆs γῆs.²⁵
 הַיְיָרְדִים מִלְּמַעְלָה. Ο. τὸ καταβαῖνον * ἀνω-
 θεν *.²⁶ Οἱ λοιποὶ ἀνωθεν.²⁷
14. נָד אָחָד. Ο. Vacat. * σωρὸς εἰς *.²⁸ 'Α.
 Θ. σωρὸς εἰs. Σ. ἄσχομα ἐν.²⁹
14. וַיֹּוְהִי בְכֹכַע. Ο. καὶ * ἐγένετο ὡs * ἀπῆρεν.³⁰
 'Α. Θ. ἐγένετο.³¹
15. עַד-הַיְיָרְדִים. Ο. ἐπὶ ('Α. Θ. εἰs³²) τὸν 'Ιορ-
 δάνην.
 עַל-כָּל-גְּדוֹרֹתָיו. Super omnes ripas suas. Ο.
 καθ' ὄλην τὴν κρηπίδα ('Α. aggeres³³) αὐτοῦ.

πάντες 'Ισραήλ. ² Sic Cod. XI in textu. Cf. ad Cap. ii. 23. ³ Sic Masius (ut ante), et sine aster. Comp., Codd. VII, XI (cum μέσου), 19 (idem), 54, 58, alii. ⁴ Cod. 58 in marg. ⁵ Sic Masius (ut ante), Arm. i, et sine aster. Codd. VII (cum ἀπάρατε), XI, 19, 55, 75 (cum ἀπάραται), 84 (cum ἀπάρατε), 108. ⁶ Cod. XI in textu: ἐν μέτρῳ στήσεσθε. ⁷ Sic Masius (ut ante), et sine aster. Comp., Codd. XI, 19, 58, alii, Arm. i. ⁸ Cod. 58 in marg. ⁹ Sic Comp., Codd. VII, XI, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁰ Cod. 85 in marg. ¹¹ Idem (cum ἀπαρτι). ¹² "Veru jugulandum est nomen υἱῶν." —Masius. ¹³ Sic in textu Cod. XI. ¹⁴ Sic in textu Codd. 84, 85, 106, 134. ¹⁵ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, X (in marg.), XI, 19, 44 (sine 'Ιησοῦs), 54 (cum δ 'Ιησοῦs), alii, Arm. i. ¹⁶ Cod. 85. ¹⁷ Prior lectio est in Codd. 16, 30, 52, aliis; posterior in Codd. 85, 144. Mox καὶ τὸν Εὐδαίον, καὶ τὸν Φερ., καὶ τὸν Γεργ., καὶ τὸν Ἄμορ., ordine ad Hebraeum conformato, Comp., Codd. III, VII (cum καὶ τὸν Ἄμορ. καὶ τὸν Γεργ.), 15, 18, 29, alii, Arm. i, et, ut videtur, Syro-hex. ¹⁸ Masius in Comment. p. 63. ¹⁹ Sic Masius, Arm. i, et sine aster. Comp.,

Codd. XI (sine ὑμῶν), 19 (cum ἡμῶν), 44 (idem), 58 (idem), 71, alii (inter quos 85 in marg.). ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII (cum νῦν οὖν pro καὶ νῦν), 19, 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ²² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 19, 44, alii, Arm. i. ²³ Cod. 85 (cum σκήπτου), teste Montef. Minus probabiliter Parsons. ex eodem exscripsit: 'Α. 'Ιορραήλ ἀνδρα ἀπὸ τοῦ σκήπτρου. Aquilam vero ἀνδρα ἓνα ἀνδρα ἓνα juxta Hebraeum exarasse certum est. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Sic Masius. Vox πάσης deest tantummodo in Cod. 29. ²⁶ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, XI, 19, 44, 54, alii, Arm. i. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic Masius, et sine aster. Codd. VII, 44, 58, 74, alii, Arm. i. ²⁹ Cod. X. Minus recte Cod. 54: 'Α. Σ. σωρὸς εἰs. Θ. ἄσχομα (sic) ἐν. Cod. 85 vero: 'Α. σωρὸς (sic). Σ. ἄσχομα. ³⁰ Sic Masius (cum ἀπῆραν), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i. ³¹ Cod. X. ³² Idem (qui ad κισωτόν (v. 14) lectionem refert). Sic in textu Codd. 16, 53, 54, alii. ³³ Aquilam vocem Heb. גְּדוֹרֹתָיו Jos. iii. 15 vertisse $\alpha\gamma\gamma\epsilon\rho\sigma$, aggeres [σχabas ?] ejus, testatur Masius in Syr. Pecul. p. 5. Cf. Payne Smith *Thes. Syr.* p. 230.

16. גַּד־אֶקָד. O'. πῆγμα (Σ. ἀσκωμα³⁴) ἐν.

מֵאֲרֵי הַרְחֹק. Procul valde. O'. ἀφεστηκός μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς (alia exempl. μακρὰν σφόδρα³⁵).

בְּנֵי אֶדָם מֵעִיר אֶשְׂרָא מֵעִיר אֶדָם. Ad (s. Ab) Adam urbe quae est a latere Zarthan. O'. ἕως μέρους Καραθιαρίμ (alia exempl. Σαρθάν³⁶). Alia exempl. ἀπὸ Ἀδαμει ✕ τῆς πόλεως ἢ ἐστὶν ἄ ἕως μέρους Καραθιαρίμ.³⁷ Σ. ἀπὸ Ἀδὸμ.³⁸

עַל יָם הָעֲרָבָה. O'. εἰς τὴν θάλασσαν ἀραβία (Σ. τῆς ἀοικήτου³⁹).

יָם הַפְּלִי. O'. θάλασσαν ἀλός (alia exempl. τῶν ἀλῶν⁴⁰).

17. הַבֵּן. Pede firmo. O'. Vacat. ✕ ἐτοίμως⁴¹ Οἱ λοιποὶ ἐτοίμως.⁴² Aliter: Ἀ. Σ. ἔτοιμοι.⁴³

Cap. III. 2. ✕ καὶ ἄ διήλθον.⁴⁴ 3. ἡμῶν — καὶ ἄ

τοὺς Λευίτας.⁴⁵ 4. — ἡμέρας⁴⁶ 5. (—) εἰς αὐριον (—).⁴⁷ 6. — κυρίου⁴⁸ — οἱ ἱερεῖς⁴⁹ — κυρίου⁵⁰ 7. — οὕτως⁵¹ ἔσομαι — καὶ⁵² 8. — καὶ ἄ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.⁵³ 13. — τῆς διαθήκης⁵⁴ 15. — οἱ ἱερεῖς⁵⁵ — τῆς διαθήκης ἄ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.⁵⁶ — τοῦ Ἰορδάνου⁵⁷ — πυρῶν⁵⁸ 16. — κατέβη⁵⁹

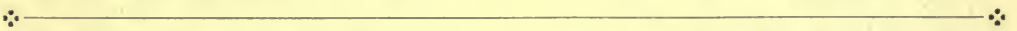
CAP. IV.

2. אֲנָשִׁים עָשָׂר שָׁנִים בְּיַד הָעָם. O'. ἀνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἀνδρας.¹

אִישׁ־אֶחָד. O'. ✕ ἀνδρα ἄ ἕνα.²

3. שָׂאוּ־לָכֶם מְנוּחָה. O'. καὶ ἀνέλεσθε. Alia exempl. ἀνέλεσθε ἐντεῦθεν.³ Aliter: O'. ἀνέλεσθε ✕ ἑαυτοῖς ἄ ἐντεῦθεν.⁴ Οἱ λοιποὶ ἑαυτοῖς.⁵

בְּמִצֵּב רַגְלֵי הַפְּתִיחִים. E loco quo steterunt pedes

³⁴ Cod. 108. Theodoret. Quaest. II in Jos. p. 305: Τὸ μέντοι πῆγμα, ἀσκωμα δ Σύμ. ἡρμήνευσεν ἐπεχομένη γὰρ τῶν ὑδάτων ἢ ῥύμη οἷον σκοῦτο καὶ ἔκρουφτο. ³⁵ Sic Codd. III, 16, 30, 52, alii. Masius e Syro suo allegat: — ἀφεστηκός [ἀφεστηκός] ἄ ὄρος μακρὰν — σφόδρα ἄ, ubi ὄρος e priore syllaba vocis פְּתִיחִים male repetita ortum esse videtur. (Syrus noster post defectum a πόλεως ἢ ἐστὶν ἄ (sic) rursus incipit.) Arm. i legit et pingit: μακρὰν σφόδρα ✕ σφόδρα, et sic sine aster. Ald., Codd. 29, 55, 74, 75. ³⁶ Sic Cod. 58, Syro-hex. (cum פְּלִי). ³⁷ Sic Masius (cum — τῆς πόλεως), et sine aster. Codd. 19 (cum Ἀδαμῇ), 108 (cum ὀ ἐστὶν). Praeterea pars supplementi, ἀπὸ Ἀδαμει (cum varia scriptura) est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, 58, 121 (in marg.); alia pars, ἀπὸ Ἀδαμει (ut ante) τῆς πόλεως, in Comp., Codd. 44, 57, 74, 76, 85 (in marg. cum Ἀδαμειν), alii. ³⁸ Bar Hebr. (Mus. Brit. MSS. Addit. 21, 580 fol. 58 b): פְּתִיחִים. ³⁹ Syro-hex. (ad ἕως μέρους): .א. ולא מלחמה. Cod. X (ad Καραθ.): Σ. τῆς ἀοικήτου. Cod. 85 in marg.: τῆς ἀοικήτου. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII (cum θ. τῆς ἀοικήτου τῶν ἀλῶν), XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴¹ Sic Masius (invito Syro nostro), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum ετοιμή (sic) manu i^{ma}), 19, 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴² Cod. X. ⁴³ Syro-hex. .א. ⁴⁴ Sic Masius. Sic in textu Cod. 57. ⁴⁵ Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. VII, XI, 56. ⁴⁶ Idem (abolito ἡμῶν). Haec, ἡμῶν καὶ, desunt in Codd. 54, 118. ⁴⁷ Grabiuis.

“Nomen ἡμέρας debet habere appositam stellulam.”—Masius. ⁴⁷ Deest in Cod. 58. ⁴⁸ Masius. Deest in Comp., Codd. 19, 108. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. Deest in Arm. i. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Deest in Cod. 58. ⁵⁵ Idem: “Ulterius cum scribitur in libris vulgatis [Ald., Codd. X, 16, 18, alii] τῆς διαθήκης κυρίου, debet nomen κυρίου prorsus auferri; reliquum vero obelo confodi. Rursus eadem illa verba, τῆς δ. κυρίου, scripta in vulgatis libris ante verbum ἐβάψησαν, sunt expungenda [cum Comp., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii].”—Masius. Ad τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν Cod. X in marg.: Πάντες ἄ τῆς διαθήκης. ⁵⁶ Masius. Deest in Codd. 58, 106. ⁵⁷ Idem. Deest in Comp., Cod. 58. ⁵⁸ Idem. Syrus noster: (—) אֲנָשִׁים —. Deest in Cod. 58. Mox Masius pingi jubet: — ἕως ἄ εἰς τὸ τέλος, et (v. 17) πάντες — οἱ υἱοὶ ἄ Ἰσραὴλ, invito Syro nostro.

CAP. IV. ¹ Sic Codd. III, XI, 18, 29, 44, alii, Syro-hex., et Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 21. ² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 44, 58, 74, alii, Arm. i. ³ Sic Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. ⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum αἰτοῖς), Codd. VII (cum ἀνελεσθαι), 19 (ut Comp.), 44 (cum ἐντ. ἑαυτοῖς), 58, 74 (ut 44), alii, Arm. i. ⁵ Cod. X. Cod. 85 in textu: ἀν. αἰτοῖς (cum ἑαυτοῖς in marg.). (In initio v. ad אֲנָשִׁים, O'. σύνταξον, Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ κατὴν (sic Montef. in schedis).)

sacerdotum. O. Vacat. ✕ ἀπό στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων⁶. Oί λοιποί ἀπό στάσεως ποδῶν ἱερέων.⁷

4. אֶל-שְׁנַיִם הַעֲשָׂר. O. ✕ τοὺς 4 δώδεκα.⁸
אֶשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O. τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. A. οὗς ἤτοιμασαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁹

אִישׁ-אֶחָד. ✕ ἀνδρα 4 ἕνα.¹⁰

5. לְפָנַי אֶרֶון יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. O. ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου ✕ τοῦ θεοῦ ὑμῶν¹¹. 'A. Σ. Θ. εἰς πρόσωπον κιβωτοῦ...¹² Aliter: 'A. Σ. πρὸ προσώπου... Σ. κιβωτοῦ κυρίου.¹³

6. לְמַעַן תְּהִיָּה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם. O. ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός. Aliter: O. ἵνα ὑπάρχωσιν οὗτοι — κείμενοι 4 ὑμῖν εἰς σημεῖον — διαπαντός¹⁴.

7. נִכְרַתִּי. O. ἐξέλιπεν. 'A. Σ. ἀπέκοπη.¹⁵
אֶרֶון. O. κιβωτοῦ. Schol. O. χωρὶς τῆς.¹⁶
בְּעֶבְרוֹ בִּירְדֵן נִכְרַתוּ מִי הַיְרֵדן. O. ὡς διέβαι-
νεν αὐτὸν ✕ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου¹⁷.

7. לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. O. τοῖς (alia exempl. ἐν τοῖς¹⁸) υἱοῖς Ἰσραήλ (Oί λοιποί τοῦ Ἰσραήλ¹⁹).

8. יְהוָה. O. κύριος (alia exempl. add. ὁ θεός²⁰) τῷ Ἰησοῦ. Schol. Πάντες χωρὶς ὁ θεός.²¹

9. וְשִׁתְּיָם הַקִּיָּים אֲבִינִים עֲשָׂרָה אֲבִינִים. O. ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους. Alia exempl. καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἔστησεν Ἰησοῦς.²²

10. וְהַפְּתִינִים... עַמְדוֹת. O. εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς... Alia exempl. οἱ δὲ ἱερεῖς... εἰστήκεισαν.²³

בְּתוֹךְ הַיְרֵדן. O. ἐν ✕ μέσφ 4 τῷ Ἰορδάνη.²⁴
'A. Θ. ἐν μέσφ...²⁵

עַד-הֵם כָּל-הַיְרֵדן אֲשֶׁר-צָנְחָה יְהוָה אֶת-יְהוָה. O. ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα ἃ (s. δσα, s. τὰ ῥήματα ἃ²⁶) ἐνετείλατο κύριος (alia exempl. add. τῷ Ἰησοῦ²⁷).

כָּכָל אֲשֶׁר-צָנְחָה מֹשֶׁה אֶת-יְהוָה. O. Vacat.
✕ κατὰ πάντα δσα ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ²⁸. Oί λοιποί κατὰ πάντα δσα ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ.²⁹

⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 44 (cum τῶν ποδῶν), 54, 55 (ut 44), 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I. Mox Syro-hex.: καὶ διακομισάτες ἑάντους ταύτους ἅμα ὑμῖν, et sic, ut videtur, Cod. 108. ⁷ Cod. X. ⁸ Sic Syro-hex. (cum

✕ חֲסִיָּה), et sine aster. Codd. 58, 108. ⁹ Syro-hex. אֶל-שְׁנַיִם הַעֲשָׂר. ¹⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum ἡμῶν), 16, 30, 44 (cum ἡμῶν), alii (inter quos 85 in marg. cum ἡμῶν). ¹² Cod. 108.

¹³ Syro-hex. אִישׁ-אֶחָד. ¹⁴ Sic Masius (cum ἐν ὑμῖν male pro ὑμῖν (חֲכִים)). Syrus noster deterius pingit: ἵνα ὑπάρχωσιν (سَيُؤَمِّرُكُمْ). οὗτοι κείμενοι ὑμῖν — εἰς σημεῖον διαπαντός⁴. Pro ὑμῖν οὗτοι, οὗτοι ὑμῖν habent Codd. X, 18, 128, Arm. I. Deinde κείμενοι pro κείμενον est in Comp., Codd. 15, 18, 44, alii. Postremo in Codd. 54, 75, 118, locus sic habet: ἵνα ὑπ. ὑμῖν εἰς σ. κείμενοι οὗτοι διαπαντός. ¹⁵ Syro-hex. אֶל-שְׁנַיִם הַעֲשָׂר.

¹⁶ Cod. 108 in marg. ad Ἰορδ. ποταμός: Σ. αποσκοπη (sic). ¹⁷ Cod. X in marg.: ὁ. χω. τῆς. Lectio τῆς κ. τῆς διαθήκης est in Comp., Codd. 16, 30, 44, alii. ¹⁸ Sic Syro-hex.

(om. αὐτὸν), et sine aster. Comp., Ald. (om. τὸν Ἰορδάνην), Codd. 15 (ut Ald.), 18 (idem), 19, 64 (ut Ald.), 108, 128 (ut Ald.), Arm. I (cum ὡς δ. τὸν Ἰορδ. καὶ ἐξ. τὸ ὕδωρ ✕ τοῦ Ἰορδ. ¹⁸ Sic Ald., Codd. 15, 64, 108, Syro-hex. (qui pingit: حَسْبًا —). ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Sic Codd. 74, 76, 84, alii. ²¹ Cod. X in marg.: πάντες χω. ὁ θεός. ²² Sic Codd. 15, 19 (cum ὁ Ἰησ.), 64, 108, Syro-hex. Masius pingit: καί — ἄλλους⁴. ²³ Sic Codd. 15, 64, Syro-hex.

²⁴ Sic Syro-hex. (sine metobelo), Arm. I (cum τοῦ Ἰορδάνου ἵ), et sine aster. Cod. 85 in marg. Sic Cod. τοῦ Ἰ. Codd. 18, 19, 128. ²⁵ Cod. X (cum ἐμέσφ). ²⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 16, 18, 30, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 108. Syro-hex. in textu: δσα (sine πάντα); in marg. autem (teste Masio): πάντα τὰ β. ἄ. Paulo ante Ἰησοῦς reprobant Comp., Codd. 15, 19, 64, Syro-hex.

²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Ἰησοῦ), VII, XI, 15, 54, alii (inter quos 64, 108), Syro-hex. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 85 (in marg.), 108, Arm. I. Aliter supplet Cod. 56 (in marg.), 63, 74, alii: καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ κατὰ πάντα δσα (s. ἃ) ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῦ. Solus Cod. VII: κατὰ πάντα δσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ. ²⁹ Cod. X.

11. וַיַּעֲבֹר. Ο'. και διέβη (Θ. διέβησαν³⁰).
 וְהַפְּהִיגִים לְפָנָי הָעָם. Ο'. και οι λίθοι εμπρο-
 σθεν αὐτῶν. Οι λοιποί και οι ιερείς πρό-
 τεροι. ³¹
12. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. διεσκευασμένοι. 'Α. ἐνωπλισμέ-
 νοι. ³²
13. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. τετρακισμύριοι. 'Αλλος
 τετρακισχιλιοι. ³³
 וַיַּחֲזִקוּ. Ο'. πρὸς τὴν 'Ιεριχώ πόλιν.
 'Α. πρὸς ἀραβῶθ 'Ιεριχώ. Σ. κατὰ τὴν ἀοίκητον
 'Ιεριχώ. ³⁴
14. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. ὡσπερ (s. ὄν τρόπον) ✕ ἐφο-
 βούντο. ³⁵
15. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. τῶ 'Ιησοῦ. Alia exempl. ✕
 πρὸς 'Ιησοῦν. ³⁶
16. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. ἐκ τοῦ 'Ιορδάνου. Alia ex-
 empl. ἐκ μέσου τοῦ 'Ιορδάνου. ³⁷
 וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. τοὺς πόδας ✕ οι ιερείς. ³⁸
 וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia exempl.

- ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. ³⁹
21. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. Vacat. ✕ και
 εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ. ⁴⁰ Οι λοιποί
 και εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ. ⁴¹
 וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. οι υἱοὶ ὑμῶν ✕ αὐριον. ⁴²
 וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. ὑμᾶς. 'Α. τοὺς πατέρας ὑμῶν. ⁴³
22. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. τὸν 'Ιορδάνην ✕ τοῦ-
 τον. ⁴⁴ Οι λοιποί τοῦτον. ⁴⁵
24. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. ἐν παντὶ ἔργῳ. Οι λοιποὶ
 πάντες ἐν παντὶ χρόνῳ. ⁴⁶
- Cap. IV. 3. στρατοπεδεῖα — ὑμῶν. ⁴⁷ 6. — εἰ-
 σιν. ⁴⁸ 7. — και σύ. ⁴⁹ — λέγων. ⁵⁰ — πάσης
 τῆς γῆς. ⁵¹ — ὑμῖν. ⁵² οι λίθοι οὗτοι. ⁵³ 9. — ἐν τῶ
 γενομένῳ τόπῳ. ⁵⁴ — κυρίου. ⁵⁵ 10. — τῆς δια-
 θήκης. ⁵⁶ 11. — τῆς διαθήκης. ⁵⁷ κυρίου. ⁵⁸ 14. ἐναν-
 τίον παντὸς — τοῦ γένους. ⁵⁹ 'Ισραήλ. ⁶⁰ 16. — τῆς
 διαθήκης. ⁶¹ 18. — και ἐθήκαν. ✕ και ὄρ-
 μησε. ⁶² κρηπίδος ✕ αὐτοῦ. ⁶³ 19. — οι υἱοὶ 'Ισ-
 ραήλ. ⁶⁴ 21. — εἰσιν. ⁶⁵ 23 (in posteriore loco).
 — κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ⁶⁶ 24. — ὑμεῖς. ⁶⁷

³⁰ Cod. X, teste Griesb. ³¹ Idem. Syro-hex.
 Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 24:
 ἱερείς οἱ λοιποὶ τῶν ἐρμηνευσάντων ἐξέδωκαν. Cod. 85 affert:
 Θ. και οἱ ἱερείς πρότεροι. Denique Cod. VII duplicem lec-
 tionem habet: και οἱ ἱερείς πρότεροι, και οἱ λίθοι πρότεροι
 αὐτῶν. ³² Cod. X. Sic in textu Codd. 54 (cum ἐνοπλ.
 διεσκ.), 85 (cum ἐνωπλησ.). Cf. ad Cap. i. 14. ³³ Sic
 in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 19, 236. Codd.
 54, 75, 118: ὄντες (Syro-hex.
 εἰς τεσσαρά-
 κοντα χιλιάδας. ³⁴ Syro-hex.
 Sic
 Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII (cum ὄν
 τρ.), XI, 15, 16 (ut VII), 18, alii, Arm. i. ³⁶ Sic Syro-
 hex., et sine aster. Codd. 53, 54, 75, 85 (in marg.), 118,
 Arm. i. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18,
 19, alii, Arm. i, Syro-hex.; neonon Cod. 85 in marg. ad
 v. 17, invito Hebraeo. ³⁸ Sic Syro-hex. (cum τοὺς π.
 αὐτῶν), et sine aster. Comp., Codd. 58, 74, alii. ³⁹ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, 29, alii (inter
 quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex. ⁴⁰ Sic Syro-hex.,
 et sine aster. Comp., Codd. VII (ante ἐν Γαλιλαίῳ), 19, 44,
 58, alii, Arm. i. ⁴¹ Cod. X. ⁴² Sic Syro-hex. (transp.
 ὑμᾶς post αὐριον), et sine aster. Comp. (idem), Codd. 44,
 74, alii, Arm. i. ⁴³ Syro-hex. ✕

⁴⁴ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Ald., Codd. III, XI,
 15, 29, aliis, Arm. i. ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Sic in textu
 Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum οἱ λοιποὶ πάντες in
 marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἔργῳ in marg.),
 Arm. i, Syro-hex. ⁴⁷ Syro-hex. Pronomen deest in
 Codd. 54, 58, 75. ⁴⁸ Masius, invito Syro nostro (sed
 cf. ad v. 21). Deest in Cod. 58. ⁴⁹ Syro-hex. Deest
 in Arm. i. Masius pingit: και — σύ. ⁵⁰ favente Hebraeo.
⁵¹ Idem. Deest in Codd. 54, 75. ⁵² Idem (sine cuneolo).
 Deest in Cod. 58. ⁵³ Idem (pro οἱ λ. οὗτοι ὑμῖν). Sic
 sine obelo Ald., Codd. 58, 74, 75, alii. ⁵⁴ Idem, silente
 Masio. Haec desunt in Cod. 58. ⁵⁵ Idem (cum meto-
 bello tantum). Deest in Cod. 58. ⁵⁶ Idem. Deest in
 Comp. ⁵⁷ Idem. Haec, τῆς δ. κυρίου, desunt in Cod. 58.
⁵⁸ Idem. Sic sine obelo Comp. (om. τοῦ γένους), Ald.,
 Codd. III, VII, XI, 15, 16, alii. ⁵⁹ Idem. Deest in
 Codd. VII (sed habet in marg. manu r^{ma}), 58. ⁶⁰ Ma-
 sius. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15,
 16, alii, Syro-hex. ⁶¹ Syro-hex. Sic sine aster. Comp.,
 Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. i. ⁶² Masius, invito Syro
 nostro. Deest in Cod. 58. ⁶³ Syro-hex. (sine meto-
 bello). ⁶⁴ Masius, invito Syro nostro. Haec desunt in
 Codd. 44, 71. ⁶⁵ Idem. Deest in Cod. 58. Syrus
 noster male pingit: και ἕνα ὑμεῖς — σέβησθε, nullo cuneolo.

CAP. V.

1. **יָמָה**. *Versus mare*. O'. Vacat. ✕ *παρὰ τὴν θάλασσαν* 4.¹ *Οἱ λοιποὶ παρὰ τὴν θάλασσαν*.²

הַכְּנַעֲנִי. O'. *τῆς Φοινίκης*. *Οἱ λοιποὶ τῶν Χανααίων*.³

וַיִּסְמוּ. O'. *καὶ ἐτάκησαν* (alia exempl. *κατετάκησαν* 4). Schol. *κατεδαπανίσθησαν, κατελύθησαν*.⁵

2. **הַרְבוֹת צְרִים**. *Cultros silicum*. O'. *μαχαίρας [πετρίνας]* ἐκ πέτρας ἀκροτόμου.⁶

וְיָשׁוּב מִלֵּךְ. O'. *καὶ καθίσας περίτεμε*. 'A. *καὶ ἐπιστρέψας περίτεμε*.⁷

4, 5. **וְהָיָה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־מֵלֵךְ יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיִּזְרְעֵלִים כִּי־מָלְכוּ בְּמִדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם; כִּי־מָלְכוּ הָיוּ כָּל־הָעָם הַיִּזְרְעֵלִים וְכָל־הָעָם הַיְּהוּדִים בְּמִדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם לֵאמֹר**. O'. — *ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὀδῷ,*⁸ *καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθόντων ἐξ Αἰγύπτου, πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς* 4. ✕ *καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν*

Ἰησοῦς πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου τὸ ἀρσενικὸν, πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὀδῷ, ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὅτι περιετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὀδῷ, ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν 4.⁹

6. **הִלְכּוּ**. O'. *ἀνέστραπται*. "Ἄλλος" ἐνδιέτριψεν.¹⁰
בְּמִדְבָּר. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ — τῇ Μαβδαρίτιδι 4 (alia exempl. *Μαδβαρίτιδι*; alia, *Μαγδαρίτιδι*; alia, *Μανδαρίτιδι*).¹¹

עַד־תָּבוֹא כָּל־הַגּוֹי אֲנַשֵּׁי הַמְּלַחְמָה הַיִּזְרְעֵלִים. O'. διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλείστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθόντων ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 'A. ἕως ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἔθνος ἀνδρῶν πολέμου τῶν ἐξεληθόντων ἐξ Αἰγύπτου. Σ. ἕως ἀναλώθη πᾶς ὁ λαὸς ἄνδρες πολεμισταὶ οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου.¹²

בְּקוֹל יְהוָה. O'. τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ (alia exempl. *κυρίου τοῦ θεοῦ*)¹³.

וְאִשָּׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם. O'. οἷς καὶ διώρισε (Οἱ λοιποὶ ὤμοσε)¹⁴. Alia exempl. add. *κύριος αὐτοῖς*.¹⁵

7. **וַיֹּאמֶר בְּנִיחָם הַקִּים תַּחֲתָם**. O'. ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Alia ex-

CAP. V. ¹ Sic Syro-hex. (cum **וְיָשׁוּב מִלֵּךְ** ✕), et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 58, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ² Cod. X. ³ Syro-hex. ⁴ Sic Comp., Ald. (cum *κατέβησαν*), Codd. III (VII deficit), XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. legit et pingit: — *καὶ ἐβαρύνθησαν* (**וַיִּסְמוּ**) 4. ⁵ Cod. 58 in marg. ⁶ Vox *πετρίνας* abest a Codd. III, 19, 29, 82, 108, 121, Arm. 1, Syro-hex. (qui male pingit: — *ἐκ π. ἀκροτόμου* 4). Mox v. 3 ad *πετρίνας ἀκροτόμου* (Syro-hex. tantum: — *πετρίνας* 4) Cod. 106 in marg.: *ἐξ ἀκατησιμίας* (sic). ⁷ Cod. 108. Syro-hex. in marg. sine nom. **וְיָשׁוּב מִלֵּךְ**. ⁸ Ad *ἐν τῇ ὀδῷ* Syro-hex. in marg.: *ἐν τῇ ἐρήμῳ*, ut integra lectio sit, *ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὀδῷ*. Idem obelis jugulat omnia ab *ὃν δὲ τρόπον* ad *περιέτεμεν Ἰησοῦς*, non, ut Grabeus, a *τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ* ad *Ἰησοῦς*. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 30: "Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει ἀπὸ τοῦ ἀστερισκου [* *ὃν δὲ τρόπον*] ἕως τοῦ, τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη, οἷς οὕτω περιέχει, ἀλλὰ μᾶλλον οὕτω τὸ κείμενον" καὶ οὗτος ὁ λόγος κ. τ. ε. ⁹ Sic Syro-hex. (cum *οἱ ἐκπορευόμενοι*

(**וְיָשׁוּב מִלֵּךְ**) et *οἱ γενν.* ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ ἐρήμῳ), et sine aster. Comp. (cum ὁ Ἰησ.), Cod. X (cum ὁ ἐκπορευόμενος, et om. *πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν*), 19 (om. *καὶ οὗτος*—*Ἰησοῦς*, cum *πᾶς λαὸς οἱ γενν.*), 58 (cum ὁ ἐκπ.), 85 (in marg., cum *λαὸς mendose pro λόγος, et ὁ Ἰησοῦς*), 108 (cum *περιέμενεν pro περιέτεμεν*). Masius delet *οἱ* ante *ἀπέθανον*, invito Syro nostro. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Prior scriptura est in Codd. II (manu 1ma), 56, 59, Syro-hex.; altera in Ald., Codd. X, 15, 44, 64, 106; posterior in Codd. 52, 53, aliis. Obelis est in Syro-hex. ¹² Syro-hex. **וְאִשָּׁר נִשְׁבַּע מִלֵּךְ**. **וְאִשָּׁר נִשְׁבַּע מִלֵּךְ**. **וְאִשָּׁר נִשְׁבַּע מִלֵּךְ**. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 44, alii. Syro-hex. *κυρίου tantum* habet. Ad *οἱ ἀπειθήσαντες* κ. τ. ε. Cod. X in marg. notat: "Ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις ὡς τῶν λοιπῶν ἐρμηνευτῶν ἐκδεδωκότων φέρεται ταῦτα. ¹⁴ Syro-hex. **וְאִשָּׁר נִשְׁבַּע מִלֵּךְ**. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, alii, Syro-hex.

- empl. τούς υἱούς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων.¹⁶
7. כִּי-עֲרַלְיִם הָיוּ. O'. Vacat. ✠ δι ἀκρόβυστοι ἦσαν.¹⁷
- כִּי לֹא-מָלוּ אוֹתָם בְּרָדָה. O'. διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. Alia exempl. διὰ τὸ ἀπεριτμήτους γενέσθαι κατὰ τὴν ὁδόν.¹⁸
8. וַיְהִי כִּי-אִשְׁרָתֵמוּ כָל-הַגּוֹי לְהַמּוֹל וַיִּשְׁבוּ תַחְתָּם. O'. περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον ✠ πᾶν τὸ ἔθνος ἄ αὐτόθι καθήμενοι.¹⁹ 'A. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶν τὸ ἔθνος περιτμηθῆναι, καὶ ἐκάθισαν καθ' ἑαυτούς.²⁰
9. עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. Vacat. ✠ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.²¹
10. וַיַּחֲנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּל. O'. Vacat. ✠ καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλιλάοις.²²
- אֶת-הַפֶּסַח. O'. τὸ πάσχα ('A. Σ. φασέκ²³).
11. מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח. O'. ✠ τῇ ἑπαύριον τοῦ πάσχα.²⁴ Οἱ λοιποὶ: τῇ ἑπαύριον τοῦ πάσχα.²⁵
- וְקֹלֵי. Et spicas tostas. O'. καὶ νέα. 'A. Σ. καὶ φρυκτόν.²⁶

12. וַיִּשָּׁבַת. O'. ἐξέλιπε. "Ἄλλος" ἐπαύσατο.²⁷
- מִמַּחֲרַת. O'. ✠ τῇ ἑπαύριον.²⁸ Οἱ λοιποὶ τῇ ἑπαύριον.²⁹
- וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאֹת אֶרֶץ כְּנָעַן. O'. ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων. 'A. Σ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ γεννήματος τῆς (fort. γῆς) Χαναάν. Θ. καὶ ἔφαγον ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς Χαναάν.³⁰
13. וַיֵּרָא הַזֵּה. O'. εἶδεν. (Σ.) εἶδε φανέντα.³¹
- וַיַּחֲרֹבוּ. O'. καὶ ἡ ρομφαία ✠ αὐτοῦ.³² Οἱ λοιποὶ: αὐτοῦ.³³
- 14 (Gr. 15). וַיִּשְׁתַּחֲוּ. O'. ✠ καὶ προσεκύνησεν.³⁴ Οἱ λοιποὶ καὶ προσεκύνησεν.³⁵
- יָמָה אֲרָנִי. O'. δέσποτα, τί. Aliter: O'. ✠ τί ἄ δέσποτά ✠ μου ἄ τί.³⁶
- 15 (16). וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ בֵּן. O'. Vacat. ✠ καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.³⁷ Οἱ λοιποὶ καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως.³⁸

Cap. V. 1. ἤκουσαν ✠ πάντες ἄ οἱ βασιλεῖς.³⁹ καὶ ✠ πάντες ἄ οἱ βασιλεῖς.⁴⁰ — ὁ θεός ἄ.⁴¹ — καὶ κατεπλάγησαν ἄ.⁴² 3. ἐπὶ — τοῦ καλουμένου ἄ

¹⁶ Sic Comp., Codd. 15, 64, 118, Syro-hex. ¹⁷ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ¹⁸ Sic Codd. 15, 18, alii, Syro-hex. ¹⁹ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ²⁰ Syro-hex. ܘܝܗܝ ܟܝ ܐܝܫܪܬܝܡܘ ܟܠ ܗܘܝܘܬܐ ܠܗܡܘܠ ܘܝܫܒܘ ܬܚܬܝܗܡ. ²¹ Sic Syro-hex. (teste Masio), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 16, 18, alii, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: Ταῦτα φέρεται ἐν τοῖς Ὡ. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλιλάοις. ²² Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ παρ. οἱ v. 'I. ✠ ἐν Γαλιλάοις ἄ), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 121, uterque in marg.). ²³ Cod. 108. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII (in marg. manu 2da), 19, 44, 74, alii (inter quos 85 in marg.). ²⁵ Cod. X. Ad καὶ ἔφαγον (sic) idem in marg. affert: Σύμ. ὅτι ὡς ἔφαγον τῆς ἁγίας γῆς τὸν ἄρτον, τότε ὁ πρῶτος ἄρτος ἐξέλιπεν τὸ μάννα; ubi pro συμ. manifesto legendum σμ. ²⁶ Cod. 108 (cum φρυκτόν). Cod. 85 in marg. sine nom.: φρυκτόν. Cf. Hex. ad Lev. ii. 14. 2 Reg. xvii. 28. ²⁷ Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem

Cod. VII. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ²⁹ Cod. X. ³⁰ Codd. X (teste Parsonsio), 85 (cum καρπωμάτων pro καρπῶν). Montef. e Cod. X exscripsit tantum: Θ. ἀπὸ τῶν καρπῶν (sic). Cod. 54 in marg. sine nom.: καὶ ἔφαγον ἐπὶ γεννήματος τῆς γῆς Χανααίαν. ³¹ Sic in textu Comp., Codd. 19, 58. Cf. Hex. ad Gen. xxxiii. 1. Exod. iv. 6. ³² Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³³ Cod. X. ³⁴ Sic Syro-hex. (cum πσῶν pro ἔπσεν, et ✠ προσεκύνησεν), et sine aster. Comp., Ald. (cum καὶ πρ. αὐτῶν), Codd. VII, 19 (ut Syro-hex.), 44, 54, alii. ³⁵ Cod. X, 85. Montef. e Cod. 85 exscripsit: Οἱ λοιποὶ καὶ πρ. αὐτῶν. ³⁶ Syro-hex. Comp., Cod. 108: δέσποτά μου, τί. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 44 (om. Ἰησοῦς), 54, alii (inter quos 85 in marg.). ³⁸ Cod. X. ³⁹ Syro-hex. (qui male pingit: ✠ ἤκουσαν ἄ πάντες). Sic sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 44, alii (inter quos 85, cum πάντες in marg.), Arm. 1. Cod. X in marg.: Οἱ λοιποὶ πάντες. ⁴⁰ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii. ⁴¹ Masius. Deest in Codd. 54, 75. ⁴² Syro-hex.

τόπου.⁴³ 5. — και δύο ⁴⁴ 9. ἐν τῇ — σήμερον ⁴⁵ ἡμέρα.⁴⁵ 10. — οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ⁴⁶ — ἐν τῷ πεδίῳ.⁴⁷ 13. Ἰησοῦς ✕ αὐτῷ ⁴⁸ ὑπεναντίον ✕ ἡμῶν ⁴⁹ 14. πρόσωπον ✕ αὐτοῦ ⁵⁰ 15. ὑπόδημά ✕ σου ⁵¹

CAP. VI.

1. מַפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. ✕ ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ¹ Oī λοιποὶ ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.²
2. נָתַתִּי בְיָדָהּ. O'. παραδίδωμι ὑποχείριόν σοι. Aliter: O'. παραδίδωμί ✕ σοι ³ ὑποχείριον.³
- גְּבוּרֵי הַהַיָּל. O'. δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχυί. Alia exempl. δυνατοὺς ἐν ἰσχυί.⁴ Θ. ὄντας.⁵
3. וְסַבְתָּם אֶת־הָעִיר לֹא אֲנִשְׂי הַמְּלַחְמָה הַקִּוּי. אֶת־הָעִיר פְּעַם אַחַת כִּה תַעֲשֶׂה יִשְׁתַּי יָמִים. O'. — σὺ δὲ ⁴ περίστησον αὐτῇ (πάντας) τοὺς μαχίμους (s. μαχητὰς) κύκλῳ.⁵ ✕ και κυκλώσατε ('A. και περικυκλῶντες⁷) τὴν πόλιν, πάντες

- ἀνδρες πολέμου, κύκλῳ τῆς πόλεως ἀπαξ ('A. μιᾷ ὁδῷ. Σ. μιᾷ περιῶδῳ⁸) οὕτω ποιήσετε ἐξ ἡμέρας.⁹
4. וְשַׁבְעָה כְּהֵינָם יִשְׂאוּ שַׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים. לְפָנַי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּסְבּוּ אֶת־הָעִיר. שַׁבְעַת פְּעָמַיִם יִתְקְעוּ בַשּׁוֹפְרוֹת. O'. Vacat. ✕ και ἐπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἐπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβήλ ('A. σάλπιγγας τῆς ἀφέσεως. Σ. buccinas arietinas¹⁰) ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ και τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἐπτάκις, και οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς κερατίναις ¹¹
5. וְהָיָה בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל. Et fiet cum protraxerit (tubicen) cum cornu classici. O'. και ἔσται ὡς ἂν σαλπίσσηται τῇ σάλπιγγι ✕ τοῦ ἰωβήλ.¹² ('A.) και ἔσται ἐν σεισμῷ ἐν κρατήνῃ τοῦ ἰωβήλ.¹³ Σ. ὅταν δὲ ἐλκύσῃ (s. μκνήν) τῷ κέρατι τοῦ κριοῦ.¹³
- וְשַׁמְעַנְכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר. O'. Vacat. ✕ ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ¹⁴

⁴³ Masius: "Illud, τοῦ καλουμένου, debet jugulari veru, et nomen τόπου prorsus expungi." Pro his, ἐπὶ τοῦ κ. τόπου, βουνοῦ τῶν ἀκρ., Syro-hex. legit: ἐπὶ βουνοῦ τοῦ κ. τῶν ἀκρ.: et sic, ut videtur, Cod. 55. ⁴⁴ Masius. Deest in Comp., Cod. 58. ⁴⁵ Syro-hex. ⁴⁶ ⁴⁷ Syro-hex. ⁴⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 108. ⁴⁹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, alii. ⁵⁰ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, alii, Arm. 1. ⁵¹ Idem (qui pingit: ✕ ὑπόδημά σου ⁴). Sic sine aster. Comp., Codd. VII, 53, 74, alii. Cod. X in marg.: 'A. σου.

CAP. VI. ¹ Sic Syro-hex. (cum πρό προσώπου τῶν υἱῶν ✕ Ἰσραὴλ ⁴), et sine aster. Comp. (sine τῶν), Codd. 19, 44, 53, 54, 58 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.). ² Cod. X, teste Griesb. Montef. ex eodem exscripsit τῶν υἱῶν. ³ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. 15, 18, 64, alii. ⁴ Sic Comp. (cum και τοὺς δ.), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁵ Cod. X. ⁶ Obelus est in Syro-hex. Aut duplex versio prioris clausulae Hebraeorum admittenda, aut pingendum: — σὺ δὲ — κύκλῳ ⁴. Deinde πάντα assumptum ex Ald., Codd. III, VII (qui post κύκλῳ habet), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷ Syro-hex. (sine indice): .וְשַׁמְעַנְכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר. ⁸ Masius in Comment. p. 103, silente Syro nostro: "Porro quod Hebraice est אַחַת פְּעָמַיִם, nosque convertimus semel, id

Aquilas reddidit μιᾷ ὁδῷ, una via; Symmachus μιᾷ περιῶδῳ, una circuitione." Notula sic fortasse refigenda: 'A. ὁδὸν μίαν. Σ. περιῶδον μίαν. Cf. ad v. 11. ⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII (cum γῆν pro πόλιν), 19, 54 (cum πολέμου και κύκλῳ), 55, 58, 85 (in marg.), 108. ¹⁰ Masius in Comment. pp. 103, 104: "Aquilas interpretatur tubas remissionis. . . Chaldaeus [וְשַׁמְעַנְכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר] et Symmachus reddiderunt buccinas arietinas." Hinc Montef.: 'A. σάλπιγγας ἀφέσεως. Σ. σάλπιγγας κερατίνας. Utramque lectionem suspicioni obnoxiam esse monuit Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 7. Cf. ad v. 5. Ad ἰωβήλ Cod. 58 in marg.: τοῦ ἁγίου. τῆς ἀφέσεως. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum ταῖς pro ἐν ταῖς), Codd. VII (cum και τῇ ἐβδόμῃ οἱ ἱερεῖς λήψονται κ. τ. ε.), 19 (ut Comp.), 54 (ut VII, nisi λήψονται et σαλπιοῦσιν), 55 (cum λήψονται ἐπὶ τὰ σάλπιγγας ἱερεῖς, και σαλπιοῦσιν ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ ἐπὶ ἐξ ἡμέρας, και τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ—σαλπιοῦσι ταῖς σάλπιγγι), 58 (ut Comp.), 85 (in marg. cum κερατίνας σάλπιγγας τῷ ἰωβήλ, et om. και οἱ ἱερεῖς—κερατίναις), 108 (ut Comp.). ¹² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ τῇ σάλ. τοῦ ἰωβήλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τῆς φωνῆς (s. τὴν φωνὴν) τῆς κερατίνης, nullo metobelo), et sine aster. Comp., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 58, 108. ¹³ Syro-hex. ¹⁴ Sic Syro-hex. (ut supra, cum ¹⁴), et sine aster. Comp., Codd. VII (om. τὴν φ.),

5. וַיִּרְעוּ כָּל-הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה. O' ἀνακραγέτω (s. ἀνακραγέτωσαν¹⁵) πᾶς ὁ λαὸς ἄμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν. 'A. ἀλάξει... Σ. πᾶς ὁ λαὸς ἀλαγαμὸν μέγαν.¹⁶
- וַיִּנְפְּלָה חוֹמַת הָעִיר מִתְּחִילָה. O' πεσεῖται — αὐτόματα¹⁷ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ✕ ὑποκάτω αὐτῶν¹⁸. Oί λοιποί ὑποκάτω αὐτῶν.¹⁹ 'A. καθ' ἑαυτό.²⁰
6. בְּיַנְנוּ. O' ὁ τοῦ (alia exempl. υἱὸς²¹) Ναυή.
- וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שָׂאוּ אֶת-אֲרוֹן הַבְּרִית וְשָׁבְעָה כְּהֵנִים וַיִּשָּׂאוּ שְׁבַעַת שׁוֹפְרוֹת וַיִּבְלִים לְפָנָי יִירוּן יְהוָה. O' Vacat. ✕ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβήλ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ κυρίου²².
7. וַיֹּאמֶר אֶל-הָעָם עֲבְרוּ וּכְבוּ אֶת-הָעִיר וְהַחֲלוּץ. וַיַּעֲבֵר לְפָנָי יְהוָה. O' καὶ εἶπεν — αὐτοῖς, λέγων· παραγγείλατε²³ τῷ λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλώσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν — ἐνοπλισμένοι²⁴ ἐναντίον (s. ἐναντι) ✕ κιβωτοῦ ἄ κυρίου.²⁵
8. וַיְהִי כַּאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ אֶל-הָעָם. O' Vacat. ✕ καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν²⁶.
- לְפָנָי יְהוָה עֲבְרוּ. O' παρελθέτωσαν ὡσαύτως

- ἐναντίον τοῦ κυρίου. Aliter: O'. — παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἄ ἐναντίον τοῦ κυρίου παραπορευέσθωσαν.²⁷
8. הֲלֹךְ אַחֲרֵיהֶם. O' ἐπακολουθεῖτω ✕ αὐτοῖς²⁸. Oί λοιποί αὐτοῖς.²⁹
9. לְפָנָי הַפְּהִינִים תִּקְעוּ (הַתְּקִיעֵי ק') הַשׁוֹפְרוֹת. O' ἔμπροσθεν, — καὶ ὁ ἱερεῖς ✕ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις³⁰.
- וַיִּהְיֶינָה שׁוֹפְרוֹת. O' οἱ (alia exempl. καὶ οἱ³¹) οὐραγοῦντες.
- וַיִּהְיֶינָה שׁוֹפְרוֹת. O' σαλπίζοντες. Alia exempl. πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις.³² Oί λοιποί ταῖς κερατίναις.³³
10. וְלֹא-יֵצֵא מִפִּיכֶם דְּבַר. O' Vacat. ✕ καὶ οὐ διελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν λόγος³⁴. Oί λοιποί· οὐ διελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν λόγος.³⁵
- עַד יוֹם אֲמַרִי אֲלֵיכֶם. O' ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτός. Alia exempl. ἕως τῆς ἡμέρας ἐν ἣ ἀναγγείλω ὑμῖν ἀναβοῆσαι.³⁶
11. אֶת-הָעִיר הִקְיָה. O' Vacat. Alia exempl. τὴν πόλιν ✕ κύκλω³⁷.
- וַיָּבֵאוּ הַמַּחֲנֶה וַיְלִינוּ בַּמַּחֲנֶה. O' εὐθὺς ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἔκου-

X (in marg.), 19, 54 (cum τῆς φ.), 58 (idem), 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. VII, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. Mox ἄμα om. Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 64, alii, Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. س. سجد + س. سجد. ¹⁷ Idem: ص. ص. ص. —. Vox deest in Cod. 58. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 54, 75, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Masius in Comment. p. 105: “LXXII pro subter se dixerunt αὐτόματα... cui interpretationi subscribit Aquilas.” Cf. ad Cap. v. 8. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X (cum ὁ τοῦ in marg.), XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ²² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum πρόσωπον τῆς κ.), Codd. VII (cum τῆς δ. κυρίου· και), X (in marg., praem. Oί λοιπ.), 19, 54 (ut VII), 58, 75 (cum τῆς δ. κυρίου, et pr. τῆς κ.), 85 (in marg., cum τῆς δ. κυρίου· ἐπτά), 108. ²³ Sic Masius. Syro-hex. pingit: αὐτοῖς, — λέγων ἄ· παραγγ. ²⁴ Sic Masius, et sine metobelo Syro-hex. Vox deest in Cod. 58. ²⁵ Sic Masius (non, ut Syro-hex., ✕ ἐναντ. κιβ. κυρίου), et sine aster. Comp.

(cum τῆς κιβωτοῦ τοῦ κ.), 19 (idem), 58, 108. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 58, 108 ²⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: παρελθ. — ὡσαύτως ἄ), et sine obelo Comp., Ald., Codd. 19, 108. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum ✕ ἐπακ. αὐτοῖς), et sine aster. Comp., Codd. VII, 54, 75, 108. ²⁹ Cod. X. ³⁰ Sic Masius (cum ✕ οἱ σαλπ.), et sine notis Comp., Ald., Codd. VII, 19 (om. ταῖς), 58, 85 (in marg.), 108, Arm. 1, Syro-hex. ³¹ Sic Ald., Codd. 58, 108. Syro-hex. و. و. و. و. Cod. VII in marg. manu 2da: οἱ ἀκολουθοῦντες. ³² Sic Comp., Codd. VII, 19, 58, 85 (cum ταῖς κ. in marg.), 108, Syro-hex. ³³ Cod. X. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum ἔκ στόμα), Codd. 18 (sine και), 19 (idem), 108 (idem), 128 (idem), Arm. 1. ³⁵ Codd. X (teste Parsons.), 85. Griesb. e Cod. X exscripsit ἐκ στόματος. ³⁶ Sic Codd. 44 (om. ὑμῖν), 74, alii, et Syro-hex. (cum ἡ ἀναγγείλῃ (و. و. و.)). ³⁷ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (cum κύκλω in marg.), 18, 19, alii.

μήθη (alia exempl. ηύλισθη³⁸) ἐκέϊ. Σ. περίοδον μίαν, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ αὐλισθήσεται ἐν τῇ παρεμβολῇ.³⁹

13. **וַיָּבֹאוּ**. Ο'. οἱ φέροντες. Alia exempl. οἱ αἰρώντες.⁴⁰ Οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες.⁴¹

וַיָּבֹאוּ שָׂפָרֹת הַיְּבֻלִים. Ο'. τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ. Alia exempl. τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ✕ τὰς ἱεράς.⁴²

וַיָּבֹאוּ הַלְוִיִּם הַלְוִיָּהוּ יְהוָה אֲרוֹן לְפָנָי. Ο'. προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου. Alia exempl. ἐναντίον ✕ κιβωτοῦ ἄ κυρίου προεπορεύοντο.⁴³

וַיָּבֹאוּ בְּשׂוֹפְרוֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ — οἱ ἱερεῖς ἄ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι.⁴⁴

וַיָּבֹאוּ לְפָנֵיהֶם הַלְוִיָּהוּ הַלְוִיָּהוּ. Ο'. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι. Alia exempl. [καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας] καὶ οἱ μάχιμοι εἰσεπορεύοντο μετὰ ταῦτα.⁴⁵ Ἄλλος. Turba autem mixta . . .⁴⁶

וַיָּבֹאוּ בְּשׂוֹפְרוֹת וַתִּקְרַעַ הַלְוִיָּהוּ. Ο'. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι. Alia exempl. ✕ πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίνας.⁴⁷

14. **וַיִּשְׁבּוּ** אֶת־הַעַמִּים בְּיוֹם הַשְּׁנֵי בָּיִם אֶת־הַעַמִּים וַיִּשְׁבּוּ. Ο'. καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἐξάκις ἐγγύθεν, καὶ ἀπήλθεν πάλιν.

Alia exempl. ✕ καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἅπαξ ἐγγύθεν ἄ, καὶ ἀπήλθον.⁴⁸ Σ. . . μᾶ ὀδῶ, καὶ ἰσέστρεψεν.⁴⁹

15. **וַיָּבֹאוּ** הַשְּׂפָרוֹת. Ο'. ὄρθρου. Alia exempl. ✕ ἐν τῇ ἀναβάσει ἄ τοῦ ὄρθρου.⁵⁰

וַיָּבֹאוּ שָׂפָרֹת הַיְּבֻלִים. Ο'. [ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] ἑπτάκις. Alia exempl. ✕ κατὰ τὸ κρίμα τοῦτο ἄ ἑπτάκις.⁵¹

וַיָּבֹאוּ שָׂפָרֹת הַיְּבֻלִים. Ο'. Vacat. ✕ πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἑπτάκις ἄ.⁵²

16. **וַיָּבֹאוּ** שָׂפָרֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. ταῖς σάλπιγγιν.⁵³

וַיָּבֹאוּ אֶל־הָעָם. Ο'. τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Alia exempl. πρὸς τὸν λαόν.⁵⁴

17. **וַיָּבֹאוּ**. Ο'. κυρίῳ σαβαῶθ. Alia exempl. τῷ κυρίῳ — τῶν δυνάμεων ἄ.⁵⁵

וַיָּבֹאוּ אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שְׁלָחוּנוּ. Ο'. Vacat. ✕ ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν ἄ.⁵⁶

18. **וַיָּבֹאוּ**. Ο'. ἀλλά. Alia exempl. πλὴν.⁵⁷

וַיָּבֹאוּ אֶת־הַיְּבֻלִים. Ne devoveatis. Ο'. μήποτε ἐνθυμηθέντες. Schol. ἐν ἐπιθυμίᾳ γενόμενοι.⁵⁸

³⁸ Sic Ald., Codd. 18, 128, Syro-hex. (cum ἐκομήθη in marg., teste Masio). ³⁹ Syro-hex. **וַיָּבֹאוּ** **וַיָּבֹאוּ**.

⁴⁰ Sic Codd. III (sine oi), XI, 16, 29, alii (inter quos 85, cum ἑλόντες in marg.). ⁴¹ Cod. X. ⁴² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ οἱ φ. τὰς ἑπτὰ σ. τὰς ἱεράς, nullo metabelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

⁴³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum τοῦ κυρίου), Codd. 19 (cum τῆς κιβ. et ἑπορ.), 108. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum — καὶ οἱ ἱερεῖς ἄ), et sine obelo Ald. (cum ἐσάλπιγγαν), Codd. III, 15, 19, 64, 108.

⁴⁵ Sic Codd. 15, 19, 64, 108, Syro-hex. ⁴⁶ Illud, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, est quidem a Tamen lectum [qui vertit: **וַיָּבֹאוּ** **וַיָּבֹאוּ**]; verum tamen expungendum proculdubio est, utpote ex margine mendose admissum in sacrum textum, tanquam interpretatio altera Hebraici vocabuli **וַיָּבֹאוּ**.—Masius. ⁴⁷ Syro-hex. in marg. sine nom.: **וַיָּבֹאוּ**. Cf. Hex. ad Exod. viii. 21. ⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald. (cum ταῖς κ. σάλπιγγι), Codd. 19, 108.

⁴⁹ Sic Syro-hex. (in continuatione), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁵⁰ Syro-hex.

וַיָּבֹאוּ **וַיָּבֹאוּ**. ⁵¹ Sic Syro-hex. (cum ✕ **וַיָּבֹאוּ**), et sine aster. Comp., Codd. VII, X (in marg.), 19, 54, 55 (sine τοῦ), 58, 75, 108.

⁵² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ῥῆμα pro κρίμα), 108. In textu verba inclusa desunt in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁵³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.

⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 16, 18 (cum ἐν σ.), 44, alii (inter quos 85), Syro-hex. Montef. e Cod. 85 exscripsit: ταῖς σάλπιγγι ταῖς κερατίνας, repugnante Parsonsii amanuensi. ⁵⁵ Sic Codd. VII, 54, 75, 85 (in marg.), invito Syro-hex.

⁵⁶ Sic Masius, et sine obelo Codd. III, VII, X (cum σαβαῶθ in marg.), XI, 15 (sine τῷ ἄ), 19 (idem), alii (inter quos 85, cum τῶν δ. in marg.), Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). Duplex lectio, τῷ κ. τῶν δ. κυρίῳ σαβαῶθ, est in Codd. 44, 54, 74, aliis. ⁵⁷ Sic Cod. X, Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 16 (cum κατακόπους pro ἀγγέλους), 18, 19, 30 (ut 16), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁵⁸ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum ἀλλὰ in marg.). ⁵⁹ Cod. X in marg.

19. וּכְלִי חַלְקֹס. O'. η χαλκός. Alia exempl. και πᾶς χαλκός.⁶⁰
20. וַיְרַע הָעַם. O'. Vacat. ✕ και ἠλάλαξεν ὁ λαός.⁶⁰
- וַתִּקְוֶה הַשׁוֹפָר. O'. τῶν σαλπίγγων. Alia exempl. τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων.⁶¹
- וַיֵּשׁ נְגִדוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת-הַעֵיר. O'. Vacat. ✕ ἕκαστος ἐξεναντίας αὐτοῦ, και κατελάβοντο τὴν πόλιν.⁶²
21. וַיַּעַד שׂוֹר הַשָּׂהָד. O'. και ἕως μόσχου ✕ και προβάτου.⁶³
22. הַמְרַגְלִים אֶת-הָאֲרָצַי. O'. τοῖς κατασκοπεύσασι ✕ τὴν γῆν.⁶⁴
- כִּנְאִשָּׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ. O'. Vacat. ✕ ὡς (s. καθῶς) ὠμόσατε αὐτῇ.⁶⁵
23. וַיִּשְׂרְאֵל. O'. Ἰσραήλ. Alia exempl. τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁶⁶ Πάντες χωρὶς τῶν υἱῶν.⁶⁷
24. כִּנְאִשׁ. O'. ἐν πυρισμῷ (potior scriptura ἐμπυρισμῷ⁶⁸). Alia exempl. ἐν πυρί.⁶⁹

24. וּכְלִי הַחֲקֹס. O'. και χαλκοῦ. Alia exempl. και παντὸς χαλκοῦ.⁷⁰
25. וַתִּקְוֶה אֶת-כָּל-אֲרָצֵיהָ. O'. Vacat. ✕ και πάντα τὰ αὐτῆς.⁷¹
26. וַיִּשְׁבַּע. O'. και ὄρκισεν ("Ἄλλος καταήρασατο").
- וַיִּשְׂרְאֵל וַיָּקָם וַיְבַנֶּה. O'. ὁς ✕ ἀναστήσει και ὀικοδομήσει.⁷²
27. וַיִּמְעַשׂ. Fama ejus. O'. τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 'Α. Σ. ἀκοή αὐτοῦ.⁷⁴

Cap. VI. 1. — ἐξ αὐτῆς.⁷⁵ 2. — τὸν ἐν αὐτῇ.⁷⁶ 3. — σὺ δέ.⁷⁷ 5. — πᾶς (Δ).⁷⁸ — ὀρμήσας.⁷⁹ 9. — εἰς τὴν πόλιν.⁸⁰ 9. — τῆς διαθήκης κυρίου.⁸¹ 10. και ἀναβοήσατε — τότε.⁸² 11. — τῆς διαθήκης.⁸³ 12. και — τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.⁸⁴ 13. — τῆς διαθήκης.⁸⁵ 15. και ✕ ἐγένετο (Δ) τῇ ἡμέρᾳ.⁸⁶ 16. και ✕ ἐγένετο (Δ).⁸⁷ 18. — σφόδρα.⁸⁸ — ὑμεῖς.⁸⁹ — τῶν υἱῶν.⁹⁰ 20. — οἱ ἱερεῖς.⁹¹ — πᾶς Δ ὁ λαός.⁹² — και ἰσχυρῷ.⁹³

Syro-hex. (ibid.): **ص. فمخ ل**.⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (ibid.). Cf. ad v. 24. ⁶⁰ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 18, 19, 58 (qui in marg. pingit: ἐκραύγασαν, ἀνεβόησαν), 108, 128 (cum ἠλάλαξαν), Syro-hex. (ibid.). Ad ἐσάπισαν Cod. 85 in marg.: ἠλάλαξεν. ⁶¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, alii, Arm. 1, Syro-hex. (ibid.). ⁶² Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald. (cum ἕξω ἔξεν. pro ἔξεν.), Codd. VII (cum κατελάβετε), 16 (cum ἐνώπιον ἔξεν. pro ἔξεν.), 19, 53 (ut 16), 54, alii, Arm. 1, Lucif. Calar. ⁶³ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 54, 75, 108, 134. Supplementum, και ἕως προβάτου, tuentur Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii. ⁶⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 44, 55, alii, Arm. 1. ⁶⁵ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 58, 85 (in marg.), 108, et (cum καθῶς) Codd. VII (in marg. manu 2da), 44, 54, alii, Arm. 1. ⁶⁶ Sic Codd. 16, 18, 30, alii. ⁶⁷ Cod. X. ⁶⁸ Sic Codd. II (cum ἐμπυρ.), 53, 54, alii. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (teste Masio). ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, alii, Syro-hex. (teste Masio). Mox Masius et Syro edidit: ✕ ἔδωκαν Δ εἰς θησανρὸν εἰσενεχθῆναι κυρίου, invitis libris Graecis. ⁷¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1. ⁷² Sic

Cod. 85 in marg.; in textu autem Codd. 16, 30, 52, alii. Mox ἐναντίον κυρίου post ἄνθρωπος transp. Comp. (cum ἐναντι), Ald., Codd. 15, 64, 108, Arm. 1, Syro-hex. Ad ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Cod. X in marg.: Πάντες ἄν ἐναντίον κυρίου. ⁷³ Sic Syro-hex. (cum ἡ pro και), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum an στησει), XI, 15, 16, 30, alii. ⁷⁴ Cod. 108: 'Α. Σ. ἀκοή αὐτοῦ κατεφρόνησεν; ubi vox posterior ad Cap. vii. i. pertinēt. Syro-hex. **و. مصلح** **و. مصلح**. ⁷⁵ Masius, invito Syro-hex. Deest in Cod. 58. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Syro-hex. ⁷⁸ Idem. ⁷⁹ Masius, invito Syro-hex. ⁸⁰ Idem. ⁸¹ Idem. Deest in Cod. 75. ⁸² Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. 15, 64, 108, Syro-hex. ⁸³ Syro-hex. Cod. X in marg.: Πάντες ἄν τῆς διαθήκης. ⁸⁴ Idem (cum — και τῇ). ⁸⁵ Masius, invito Syro-hex. ⁸⁶ Syro-hex. (cum **Ιοωϑ** ✕). Sic sine aster. Comp., Ald. (cum ἐν τῇ), Codd. VII, X (in marg.), 18 (ut Ald.), 19, 85 (in marg.), 108, Arm. 1. ⁸⁷ Idem (cum **Ιοωϑ** ✕). Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ⁸⁸ Masius, deficiente Syro-hex. Deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, aliis, etiam Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). ⁸⁹ Idem (pro ὑμεῖς αὐτοί). Neque ὑμεῖς neque αὐτοί agnoscit Syro-hex. (ibid.). ⁹⁰ Idem. ⁹¹ Idem. ⁹² Idem (om. ἄμα). Vox deest in Codd. 18, 128. ⁹³ Idem.

21. ἀνεθεμάτισαν (sic) — αὐτήν, καὶ ἄσα.⁹⁴ 22. τῆς γυναικὸς ✕ τῆς πόρνης.⁹⁵ 23. — τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς ἄ.⁹⁶ — τὴν πόρνην ἄ.⁹⁷ 25. καὶ — πάντα ἄ τὸν οἶκον.⁹⁸ 26. ἐκείνην ✕ τὴν Ἱεριχῶ ἄ.⁹⁹ — καὶ ἐποίησεν οὕτως (sic) — τὰς πύλας αὐτῆς (ἄ).¹⁰⁰

CAP. VII.

1. וַיִּמְעְלוּ. Ο'. καὶ ἐπλημμέλυσαν (Σ. κατεφρόνησαν¹).
2. כִּי־רִיחוּ הָעִי. Ο'. εἰς Γαί. Alia exempl. ἀπὸ Ἱεριχῶ εἰς Γαί.²
- בֵּית אֲנֹן. Ο'. Βαιθήλ (alia exempl. Βηθαῦν³). Ἱ. Σ. οἶκον ἀνωφελούς. Θ. οἶκον τῆς ἀδικίας.⁴
- מִקְרָם לְבֵית־הַאל. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ.⁵
- וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר. Ο'. ✕ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἄ, λέγων.⁶
- עָלוּ וַרְגְּלוּ. Ο'. κατασκέψασθε. Alia exempl. ἀναβάντες κατασκέψασθε.⁷
- אֶת־הָאֲרָצָה. Ο'. τὴν Γαί. Alia exempl. τὴν γῆν.⁸ (Ἱ.) σὺν τὴν γῆν.⁹

3. וְלֹא־יָנֹעַ. Ne defatiges. Ο'. μὴ ἀναγάγῃς (Οἱ λοιποὶ κοπώσῃς¹⁰).
4. מִן־הָעָם שְׂפֹמָה. Ο'. Vacat. ✕ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ἄ.¹¹
5. עַד־הַשְּׁבָרִים וַיִּכּוּם בְּמִרְדָּר. Usque ad Sebarim, et percusserunt eos in declivitate. Ο'. καὶ (alia exempl. ἕως¹²) συνέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ (alia exempl. ἐπὶ¹³) τοῦ καταφεροῦς. Aliter: Ο'. ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς (עד־הַשְּׁבָרִים) ✕ καὶ ἐπληξάν αὐτοὺς ἄ ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς.¹⁴ Ἄλλοσ' ἕως Σεβαρεῖμ, καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς (ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς).¹⁵
6. עַל־פְּנֵי אֲרָצָה. Ο'. ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον. Alia exempl. ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.¹⁶
- לְפָנַי אֲרוֹן יְהוָה. Ο'. ἐναντίον κυρίου. Aliter: Ο'. ἔναντι ✕ κιβωτοῦ ἄ κυρίου.¹⁷
7. אֶדְוָה. Ο'. δέομαι. Ἱ. Α. à à ἄ.¹⁸
- הַעֲבִירָה הַעֲבִיר. Ο'. ✕ διαβιβάζων ἄ διεβίβασεν — ὁ παῖς σου ἄ.¹⁹
- וַיִּשָּׁב. Ο'. καὶ κατωκίσθημεν (alia exempl. παρφακῆσαμεν²⁰).
8. כִּי אֲרִדְנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν ἐμοί, κύριε; alia, δέομαι, κύριε.²¹

⁹⁴ Masius (om. Ἱησοῦς). ⁹⁵ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁹⁶ Idem. Haec desunt in Cod. 58. ⁹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ⁹⁸ Idem. Vox deest in Codd. VII, X, XI, 58, 59, 82, 121, Arm. 1. ⁹⁹ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 44, 84, 106 (cum Ἱερυχῶ), 134, Arm. 1. ¹⁰⁰ Syro-hex. Deest in Comp.

CAP. VII. ¹ Codd. X, 85. Cod. 75 in textu: κατεφρόνησαν (sic) καὶ ἐπλημμέλ. Syro-hex. حَفَسَهُ حَتَّى. ² Sic Comp., Ald., Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³ Sic Comp. (cum Βηθαυεν), Ald., Codd. III, X (cum Βηθαν), XI, 15, 19 (ut X), alii, Syro-hex. ⁴ Ex Martiano. Et vere Aquila solet פִּן vertere ἀνωφελές.—Montef. ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108. ⁶ Sic Syro-hex. (in continuatione), et sine aster. Comp. (cum εἶπεν αὐτοῖς), Ald. (idem), Codd. 18, 19, 44, alii. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. VII, 16, 18, 19, alii,

Syro-hex. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII (cum τὴν Γαί in marg. manu 2da), XI, 15, 19, alii, Syro-hex. ⁹ Cod. 108 in textu. ¹⁰ Cod. 108. Syro-hex. وَجَعَلَ لِي. ¹¹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 58, 108, Syro-hex., et (cum ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λ.) Codd. 44, 54, alii. Cod. X in textu: ἀνέβησαν ἐκεῖ; in marg. autem: ἀπὸ τοῦ λαοῦ. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 18, alii. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁵ Syro-hex. in marg., teste Masio. ¹⁶ Sic Comp., Codd. X (cum αὐτοῦ in marg.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁷ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (cum κιβωτοῦ in marg.), 58, 71, 108. Cod. 85 in marg.: τῆς κιβωτοῦ. ¹⁸ Syro-hex., teste Masio. ¹⁹ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. VII, X (cum διαβιβάζων in marg.), 19, 85 (ut X), 108, Syro-hex. (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485). ²⁰ Sic Codd. X (in marg.), 52, 53, alii (inter quos 85, teste Montef.). Syro-hex. (ibid.): حَفَسَهُ. ²¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 54, 55, 58, 85 (in

11. וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֶרֶם. O'. Vacat. ✕ *καίγε* *ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος* 4.²²
 וְגַם גָּבְדוּ וְגַם כָּתְשׁוּ וְגַם שָׂכְמוּ O'. κλέψαντες (alia exempl. καὶ κλέψαντες²³) — ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος 4 ἐνέβαλον. Aliter: O'. καὶ κλέψαντες ✕ ἐψεύσαντο καὶ 4 ἐνέβαλον.²⁴
12. עָרַף רַחֵף יַפְנֵי. O'. αὐχένα ὑποστρέψουσιν (potior scriptura ἐπιστρέψουσιν). Schol. ἡττηθήσονται.²⁵
 לַפְּנֵי. O'. ἐναντίον. "Ἄλλος" ἐνώπιον.²⁶
13. קָדַשׁ...הַתְּקַדְּשׁוּ. O'. ἀγίασον... ἀγιασθῆναι. Alia exempl. ἀγνισον... ἀγνισθῆναι.²⁷
 בְּקִרְבָּהּ יִשְׂרָאֵל. O'. ἐν ὑμῖν, ✕ 'Ἰσραήλ 4.²⁸
 מִקִּרְבָּנֶם. O'. ἐξ ὑμῶν. Alia exempl. ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.²⁹ Πάντες χωρὶς αὐτῶν.³⁰
15. וְהָיָה הַגִּלְגָּד בְּחֶרֶם. O'. καὶ δὲ ἂν ἐνδειχθῆ (alia exempl. add. διὰ κυρίου³¹) ✕ ἐν τῷ ἀναθέματι 4.³²
 וְנִבְלָה. *Scelus nefandum*. O'. ἀνόμημα. Θ. ἀφροσύνη.³³
16. בְּבִקְרָה. O'. Vacat. ✕ τὸ προῖ 4.³⁴

17. אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוֹדָה. O'. κατὰ δήμους ✕ 'Ἰούδα 4.³⁵
 וַיִּקְרַב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזְּרָחִי לְבָבָרִים וַיִּלְכְּדוּ וַיִּבְרִי. O'. καὶ προσήχθη κατ' ἄνδρα. Alia exempl. καὶ προσήχθη δήμος ὁ Ζαραὶ κατ' ἄνδρα, ✕ καὶ ἐνεδείχθη Ζαβδί 4.³⁶
18. וַיִּקְרַב אֶת־בֵּיתוֹ לְבָבָרִים. O'. Vacat. ✕ καὶ προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ' ἄνδρα 4.³⁷
 בְּן־בְּרַמִּי בְּרִיבְדִי. O'. υἱὸς Ζαμβρί. Alia exempl. υἱὸς Χαρμὶ (s. Χαρμει) υἱοῦ Ζαβδί (s. Ζαβδει).³⁸
- לְמַטֵּה יְהוּדָה. O'. Vacat. ✕ τῆς φυλῆς 'Ἰούδα 4.³⁹
19. בְּנֵי שִׁים־נָחַ כְּבֹד. O'. δὲ δόξαν σήμερον. Aliter: O'. ✕ υἱέ μου 4,⁴⁰ — σήμερον 4 δὲ ✕ δὴ 4 δόξαν.⁴¹
21. בָּשָׂלָה. O'. ἐν τῇ προνομῇ. "Ἄλλος" ἐν τοῖς λαφύροις.⁴²
 אֲדָרַת שְׁנַעַר אֶחָת טוֹבָה. *Pallium Babylonicum unum pulcrum*. O'. ψιλὴν ποικιλῆν (alia exempl. add. καλήν⁴³). Aliter: O'. ψιλὴν ποικιλῆν ✕ μίαν 4 καλήν.⁴⁴ 'A. στολήν

marg.), 108, Arm. 1; posterior in Syro-hex. (ibid.).
²² Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum καὶ γὰρ pro *καίγε*), 58 (om. γε), 108. Cod. 85 in marg.: *καίγε ἔλαβον*, et sic in textu (cum καὶ ἔκλεψαν pro *κλέψαντες*) Codd. 54, 75. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII, XI (cum καὶ ἐκλέξαντες), 15, 16, 18, alii. Sequentia, ἀπὸ τοῦ ἂν, obelo jugulat Masius. ²⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum *ἔβαλον*), Codd. 19 (idem), 58, 108 (cum *ἔλαβον*). ²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (teste Masio). ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, 58, 64, 128, Syro-hex. (teste Masio). Cod. 85 in marg.: *ἀγνισον*. Statim *ὅτι τὰδε* Comp., Ald., Codd. 15, 18, alii (inter quos 85, cum *ὅτι* in marg.), Syro-hex. (teste Masio). ²⁸ Sic Masius, et sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1. ²⁹ Sic Ald., Codd. VII, 16, 18, alii, invito Masio. ³⁰ Cod. X. ³¹ Sic Codd. VII, 16, 18, alii. Cod. X in marg.: Παν. χω. δια π̄ ἐν τῷ ἀναθέματι αὐτοῦ. ³² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg., ut supra), 19, 54, alii (inter quos 85 in marg., cum ἐν τῷ ἂν. αὐτοῦ), Arm. 1. ³³ Syro-hex., teste Masio. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, 16, 19, alii,

Arm. 1. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. VII, 58, 74, alii (inter quos 85 in marg.). ³⁶ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum *ἐνεδείχθη*), Arm. 1 (cum *Ζαμβρί*). Pro his Codd. 15, 18, 64, habent: καὶ προσήχθη δήμος Ζαραὶ κατ' οἶκους (מִיְהוּדָה), quae lectio est paucorum librorum, καὶ ἐνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρί; alii aliter. ³⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ πρ. ✕ ὁ οἶκος αὐτοῦ 4), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ³⁸ Sic Comp., Ald. (cum *Χαρμὶ* et *Ζαμβρί*), Codd. VII (cum *Ζαμβρί*), 15, 18 (cum *Ζαμβρί*), 19, alii, Syro-hex. ³⁹ Sic Syro-hex. (cum *למטה*), et sine aster. Comp., Codd. VII, 19, 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum *ἐκ φυλῆς*). ⁴⁰ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1, Syro-hex. ⁴¹ Sic Masius, et sine notis Comp., Cod. 108. Cod. 58 (om. *σήμερον*): δὲ δὴ δόξαν. ⁴² Cod. X in marg.: ἐν τοῖς λαφύροις ἱμάτιον. Cf. Hex. ad Num. xxxi. 12. ⁴³ Sic Ald., Codd. VII, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum *למטה* pro *ψιλῆν*), et sine aster. Comp., Codd. VII (cum *μίαν* in marg. manu 2da), 19, 44, 55, alii. Ad *ψιλῆν* Codd. VII (manu 2da), X, 85, in marg.: ἱμάτιον; Cod. 58 vero: *στολήν, ὕφασμα, ἱμάτιον, ἢ ὥσπερ μάνθρον φουδάτου*.

Βαβυλωνίαν μίαν καλήν. Σ. ἱμάτιον Σενναάρ ἐν καλῶν.⁴⁵

21. וְיִמְאָרְסִים שְׂקָלִים. Ο'. και διακόσια δίδραχμα. 'Α. και διακοσίους σίκλους.⁴⁶

וְיִמְאָרְסִים מְשִׁים. Ο'. πενήτηκοντα διδράχμων ('Α. στατήρες. Σ. στατήρων⁴⁷).

מְשִׁים שְׂקָלִים. Ο'. Vacat. ✕ ὀλκή αὐτῆς⁴⁸.

וְיִמְאָרְסִים. Ο'. και ἐνθυμηθείς ('Α. Θ. ἐπεθύμησα⁴⁹) αὐτῶν. Schol. ἐρασθείς.⁵⁰

24. וְיִמְאָרְסִים לְשׁוֹן הַזָּהָב. Ο'. Vacat. Alia exempl. και τὸ ἀργύριον, και τὴν στολήν, και τὴν γλῶσσαν τὴν χρυσοῦν.⁵¹

עֵמֶק עֵבֹר. Ο'. εἰς Ἐμεκαχώρ (Σ. Θ. κοιλάδα Ἀχώρ⁵²).

25. וְיִמְאָרְסִים יְהוּדִים. Ο'. και εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἀχαρ. Πάντες χωρὶς τῷ Ἀχαρ.⁵³

מִיָּה עֲבַרְתֶּנּוּ. Quid conturbasti nos? Ο'. τί

ἄλθθρευσας ἡμᾶς; Οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταί: τί ἐτάραξας ἡμᾶς;⁵⁴

25. וְיִמְאָרְסִים אֶתְּם וְיִקְרָלוּ בְּיָדְךָ אֶתְּם. Ο'. Vacat. ✕ και κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρὶ, και ἐλιθοβόλησαν αὐτὰ ἐν λίθοις⁵⁵.

26. הַיָּהוּ הַיּוֹם עַד. Ο'. Vacat. ✕ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης⁵⁶.

עֵבֹר עֵמֶק. Ο'. Ἐμεκαχώρ. 'Α. Σ. κοιλάς Ἀχώρ.⁵⁷

Cap. VII. 1. — και ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος.⁵⁸ 3. — ἀλλ' ὥσει.⁵⁹ δισχιλίοι ✕ ἄνδρες⁶⁰. 6. ἔπεσεν — Ἰησοῦς⁶¹. 14. — πάντες⁶². 15. ✕ αὐτὸς (4) και πάντα.⁶³ και ✕ ὅτι ἔποιησεν.⁶⁴ 16. φυλάς ✕ αὐτοῦ⁶⁵. 19. και δὸς ✕ αὐτῷ⁶⁶. 20. ✕ ἐγὼ ἡμαρτον⁶⁷. 21. ἔλαβον ✕ αὐτὰ⁶⁸ ἰδοὺ — αὐτὰ⁶⁹ — κέκρυπται⁷⁰. 22. κεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν (s. ἐν τῇ σκηνῇ) ✕ αὐτοῦ⁷¹. 23. ἤνεγκαν ✕ αὐτὰ (4)⁷² και πρὸς (sic) ✕ πάντας ἄ τοὺς πρεσβυτέρους.⁷³

⁴⁵ Syro-hex. [hucusque Bar Hebr. (Mus. Brit. Addit. MSS. 21, 580, fol. 59 a) cum [סל] חככסו. Theodoret. Quaest. X in Jos. p. 310: τὴν δὲ ψιλὴν ὁ Ἀκύλας στολήν ἠρμήνευσεν. Montef. post Masium Aquilae tributit στολήν βαβυλωνικήν; sed Cod. 85 in marg. affert: 'Α. στολήν βαβυλωνίαν; et ἐπίβλημα τῶν ποικίλων βαβυλωνίων memorat Plutarch. Opp. T. I, p. 338 E. ⁴⁶ Syro-hex., ut supra. Bar Hebr. ibid.:

וְיִמְאָרְסִים מְשִׁים לְשׁוֹן הַזָּהָב. Idem in continuatione: וְיִמְאָרְסִים מְשִׁים לְשׁוֹן הַזָּהָב. Syro-hex. (s. ἄλλοι). Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24. Num. iii. 47.

⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 44 (cum ἡ ὀλκή), 54, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁴⁹ Cod. 108. Syro-hex. ⁵⁰ Cod. X. Cod. 58 in marg.: λυμβισθείς. Vid. Alberti ad Hesych. s. v. λίμβον.

⁵¹ Sic Comp. (cum ψιλὴν pro στολήν), Ald., Codd. X (in marg.), 15, 18, 54 (cum χρυσοῦν), 58, 64, 75, 85 (in marg.), Syro-hex. ⁵² Codd. X, 85 (cum κοιλάδα in marg. sine nom.), Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 47. Cod. VII in marg. manu 2da: κοιλάδα παραχῆς. ⁵³ Cod. X in marg.: πα ἄ τῷ Ἀχαρ. ⁵⁴ Syro-hex. Cod. 108 affert: Σ. τί ἐτάραξας ἡμᾶς;

⁵⁵ Sic Syro-hex. (cum metobelo post prius αὐτὰ), et sine aster. Comp. (cum αὐτοῦ: pro posteriore

αὐτὰ), Codd. X (in marg., cum αὐτὸν bis, et om. ἐν πυρὶ), 19 (ut Comp.), 108 (idem), 85 (in marg.). ⁵⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108. Pro (σπαρὸν λίθων) μέγαν in Cod. 118 et Syro-hex. est μεγάλων.

⁵⁷ Anon. in Cat. Niceph. ibid. Cod. X affert: Σ. κοιλάς Ἀχώρ. Euseb. in Onomastico, p. 118: Ἐμεμέκ [nuscquam legitur in LXX]. 'Α. Σ. ἐν τῇ κοιλάδα. ⁵⁸ Syro-hex. ⁵⁹ Masius (cum — ἀλλ' ἤ 4). Syro-hex. 11, sine obelo. ⁶⁰ Syro-hex. ⁶¹ Masius. Deest in Comp., Codd. 44, 53, 71, alii, Arm. 1. ⁶² Idem, deficiente Syro-hex. Deest in Cod. 58. ⁶³ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. VII, 54, 58, 74, alii. ⁶⁴ Idem (cum ✕ και ὅτι 4). Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 108. ⁶⁵ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 54, 55, 58, alii (inter quos 85 in marg.). ⁶⁶ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. VII, 108. ⁶⁷ Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁶⁸ Syro-hex. Sic sine aster. Cod. 58. ⁶⁹ Masius. Pronomen deest in Cod. 44, 74, 76, alii. ⁷⁰ Syro-hex. Deest in Cod. 55. ⁷¹ Idem. Pronomen est in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, III, VII, X, XI, 30, 44, alii. ⁷² Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 16, 52, 54, alii. ⁷³ Idem. Sic sine aster. Comp. (om. τοῦς), Codd. VII, X (ut Comp., cum πάντας in marg.), 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 85 in marg.).

24. — και ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχώρ 4.⁷⁴
26. ὄργης ✕ αὐτοῦ 4.⁷⁵

CAP. VIII.

- 1. וְאֶת-עַמּוֹ וְאֶת-יְעִירוֹ. O'. Vacat. ✕ και τὸν λαὸν αὐτοῦ, και τὴν πόλιν αὐτοῦ 4.¹
- 2. לָעִי וְלַמְלִכָּה. O'. τὴν Γαί. Aliter: O'. τῆ Γαί ✕ και τῷ βασιλεῖ αὐτῆς 4.²
בְּרֶגֶל-שְׁלֵלָה וּבַהֲמַתָּה תָּבוּזוּ לָכֶם. O'. και τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ. Aliter: O'. και τὴν προνομὴν ✕ αὐτῆς, και 4.³ τῶν κτηνῶν ✕ αὐτῆς 4.⁴ προνομεύσεις σεαυτῷ. Ἄλλος πλὴν τὴν προνομὴν (s. τὰ σκύλα) αὐτῆς, και τὰ κτήνη αὐτῆς προνομεύσατε ἑαυτοῖς.⁵
- 4. רְאוּ אֶתֶּם אַרְבִּיבִים לְעִיר. O'. ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε. Aliter: O'. ἴδετε — ὅτι 4 ✕ ὑμεῖς 4 ἐνεδρεύετε ✕ τὴν πόλιν 4.⁶
מִן-הָעִיר מָאֹד. O'. ✕ ἀπὸ 4⁷ τῆς πόλεως ✕ σφόδρα 4.⁸
- 6. הִתְיַקְּנוּ. Intercluserimus. O'. ἀποσπᾶσμεν. Schol. ἀποσχονίσομεν, ἀπομακρύνομεν.⁹
וְנִכְסְנוּ לַפְּנִיחָם. O'. Vacat. ✕ και φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν 4.¹⁰
- 7, 8. וְהוֹרֶשְׁתֶּם אֶת-הָעִיר וְנִתְּנָה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

בְּיַדְכֶם: יְהוָה כְּתַפְּשֶׁכֶם אֶת-הָעִיר תַּחֲטִיטֶנָּה. O'. και πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν. Aliter: O'. — και πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν 4.¹¹ ✕ και ἐκτρίψατε τὴν πόλιν, και δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν χερσίν ὑμῶν. και ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρὶ 4.¹²

- 9. וְיִלְךְ יְהוָה בְּלִילָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם. O'. Vacat. ✕ και ἠλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσφ τοῦ λαοῦ 4.¹³
- 11. אֲשַׁר אֹתוֹ. O'. ✕ ὁ 4 μετ' αὐτοῦ.¹⁴
- 11-13. וַיִּהְיוּ מִצְפּוֹן לָעִי — בְּתוֹךְ הָעַמָּה. O'. ἀπὸ ἀνατολῶν, και τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης. Aliter: O'. — ἀπὸ ἀνατολῶν, και τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης 4.¹⁵ ✕ και παρεμβάλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαί, και ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ και τῆς Γαί. (12) και ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, και ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀναμέσον τῆς Βαιθαῦν (בַּיְתָא-בַּיְתָא) και τῆς Γαί, θάλασσαν τῆς Γαί (לָעִי ק'). (13) και ἔθηκεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῆ πόλει, και τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως (Σ. ἀπὸ δυσμῶν τῆ πόλει¹⁶). και ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσφ τῆς κοιλιάδος 4.¹⁷

⁷⁴ Masius. Haec desunt in Comp. ⁷⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. VII, X (in marg.), 53, 56, alii, Arm. i.

CAP. VIII. ¹ Sic Cod. X (post γῆν αὐτοῦ), Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald. (post γῆν αὐτοῦ), Codd. VII, 15 (ut Ald.), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i. ² Sic Cod. X, Syro-hex., et sine aster. Comp. (om. τῆ), Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i.

³ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. i. Cod. X in marg. ad σεαυτῷ: ✕ αὐτῆς. Syro-hex. legit et pingit: και τὴν προνομὴν αὐτοῦ (sic) τῶν κτηνῶν 4 ✕ αὐτοῦ 4 και (9) προνομεύσεις σεαυτῷ. ⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. 54, 56, 58, 75, 108, Arm. i. ⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: כֹּס כַּוְלָא (sic) כֹּס כַּוְלָא (sic) כֹּס כַּוְלָא (sic) כֹּס כַּוְלָא. ⁶ Sic Masius, et sine notis Comp., Codd. X (ut Ed. Rom., cum oīdare ὅτι et τὴν πόλιν in marg.), 19, 44 (om. τὴν πόλιν), 54, alii, Syro-hex. ⁷ Sic Syro-hex. Vocula abest ab Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (manu

1ma), 29, alii. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (om. ἀπὸ), 85 (cum σφόδρα in marg.), 108. ⁹ Cod. 58 in marg. ¹⁰ Sic Cod. X (in marg.), Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp. (cum ἀπ' αὐτῶν), Codd. 54, 85 (in marg.), 108 (ut Comp.), Arm. i. ¹¹ Obelus est in Syro-hex., qui pingit: και πορ. — εἰς τὴν πόλιν 4.

¹² Sic Cod. X (in marg.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 85 (in marg.), 108, Arm. i, cum variantibus quae sequuntur: ἐκτρίψατε|ἐκτρίψεται X. ὑμῶν bis|ἡμῶν 108. ἐν χερσίν|ἐν χειρὶ X. ἐμπρήσατε|και ἐμπυρίσατε X, 85, Syro-hex. ἐμπρήσατε 58. ἐν πυρὶ|πυρὶ 58, 85. Sic, sed sine clausula, και ἐκτρ. τὴν πόλιν, Codd. 44, 54 (om. τὴν πόλιν), 55, 56, alii. ¹³ Sic Cod. X (in marg.), Syro-hex. (qui pingit: ✕ και ἠλίσθη Ἰ. τὴν ν. ✕ ἐκείνην—λαοῦ 4), et sine aster. Comp., Codd. 16, 18, 19, alii, Arm. i. ¹⁴ Sic Masius, et sine aster. Comp., Codd. X (cum ὁ δ in marg.), 58 (cum ὁ μετ' αὐτοῦ ὁ πολεμ.), 108, invito Syro-hex. ¹⁵ Haec obelo confodit Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. 58. ¹⁷ Sic Cod. X in marg.

✕ כֹּס כַּוְלָא כֹּס כַּוְלָא. ¹⁷ Sic Cod. X in marg.

ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ (Σ. ἐν τῇ ζιβύνη³⁵), ἕως ἀνεθεμάτισε σὺν πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί⁴.

28. וַיְשִׁימָהּ תִּלְעוּלָם שְׁמֹמָה. Ο'. χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτήν. Alia exempl. καὶ ἔθηκεν αὐτὴν χῶμα εἰς τὸν αἰῶνα ἀοίκητον.³⁷

29. עֲרֵעֵת הָעֵרֶב. Ο'. ἕως ✕ καιροῦ τῆς ἄσπερας.³⁸

הָעֵר שְׁעַר פֶּתַח שְׁעַר הָעֵר. Ο'. εἰς τὸν βόθρον ✕ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως⁴.

גִּלְ-אֲבָנִים גְּדוֹל. Ο'. σωρὸν λίθων ✕ μέγαν⁴.

31 (Gr. ix. 4). עֲלֵהוּן. Ο'. ✕ ἐπ' αὐτούς⁴¹. Οἱ Ο'. χωρὶς ἐπ' αὐτούς.⁴²

וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים. Ο'. καὶ θυσίαν (s. θυσίας) σωτηρίου (alia exempl. add. εἰρημικὰς⁴³). Aliter: Ο'. καὶ ἐθυσίασαν ✕ εἰρημικὰ ἄ σωτηρίου.⁴⁴

32 (5). תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב. Ο'. νόμον Μωυσῆ (alia exempl. add. ὃν ἔγραψεν⁴⁵).

33 (6). נָגַד הַכֹּהֲנִים הַלְלוּיִם נִשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה. Ο'. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται (alia exempl. οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται⁴⁶) ἤραν (Ἄλλος· ἐβάστασαν⁴⁷) τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Σ. ἀπέναντι τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου.⁴⁸

✕

Ο'. καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται (alia exempl. οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται⁴⁶) ἤραν (Ἄλλος· ἐβάστασαν⁴⁷) τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Σ. ἀπέναντι τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου.⁴⁸

33 (6). נָגַד הַכֹּהֲנִים. Ο'. καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων. Ἄλλος· ὡς ὁ προσήλυτος ὡς ὁ αὐτόχθων.⁴⁹

אֶל-מֹל (bis). Ο'. ✕ ἐπὶ ἄ πλησίον.⁵⁰

34 (7). בְּסֶפֶר הַתּוֹרָה. Ο'. ἐν τῷ νόμῳ - Μωυσῆ⁴. Ἄλλος· ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου.⁵¹

Cap. VIII. 1. ✕ πάντας ἄ τοὺς ἄνδρας.⁵² 5. - οἱ κατοικοῦντες Γαί⁴.⁵³ ✕ καθάπερ καὶ πρόην⁴.⁵⁴ 6. - οὗτοι⁴.⁵⁵ 9. ✕ ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαί⁴.⁵⁶ 14. - ἐπ' εὐθείας⁴.⁵⁷ 15. - καὶ ἐῖδε⁴.⁵⁸ 16. καὶ - αὐτοί⁴.⁵⁹ 18. - τὴν χεῖρά σου⁴.⁶⁰ - καὶ τὰ ἔνεδρα - τόπου αὐτῶν⁴.⁶¹ 21. πᾶς Ἰσραὴλ ✕ μετ' αὐτοῦ⁴.⁶² - εἰς τὸν οὐρανόν⁴.⁶³ 22. συνάντησιν ✕ αὐτῶν⁴.⁶⁴ 24. - καὶ τοὺς ἄ ἐν τοῖς πεδίοις, - καὶ ἄ ἐν τῷ ὄρει.⁶⁵ 25. ✕ πάντες ἄ οἱ πεσόντες.⁶⁶ 27. τῶν ἐν τῇ πόλει ✕ ἐκείνη⁴.⁶⁷ ✕ ἑαυτοῖς⁴.⁶⁸ - κύριος⁴.⁶⁹ 28. - ἐν πυρί⁴.⁷⁰ 29. ἐπὶ

³⁵ Syro hex. **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**. ³⁶ Sic Masius (cum τὴν χεῖρα, et ἀνεθεμάτισαν πάντας), et sine aster. Comp. (cum σύμπαντας), Codd. X (in marg. cum πάντας), 19 (cum τὴν χεῖρα et ἕως ἂν ἀνεθ.), 58 (cum καισῷ et σύμπαντας), 85 (in marg. cum πάντας pro σὺν π.), 108 (cum ἕως ἂν ἀνεθ. σύμπαντας), Arm. 1, Syro-hex. (ut Masius). ³⁷ Sic Comp., Codd. 15, 18, 64, alii, Syro-hex. ³⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**), et sine aster. Comp., Codd. X (in marg.), 19, 54 (sine τῆς), 85 (in marg.), 108. ³⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 56, 58, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴² Cod. X in marg. Cod. 54 in textu (post σίδηρος): **πᾶν χῶ ἐπ' αὐτου** (sic). ⁴³ Sic Codd. 44 (cum θυσίας), 54, 55, alii. ⁴⁴ Syro-hex. **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. III, X, 16, 18, 44, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 58 in marg.: **γρ. καὶ ἤρσαν. ἐβάστασαν**. Cf. Hex. ad Num. xiv. 33. Deut. 1. 31. ⁴⁸ Syro-hex. **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**. ⁴⁹ Syro-

hex. in marg. sine nom.: **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**. Codd. 44, 74, alii: **ὡς ὁ πρ. καὶ ὁ αὐτ.** ⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum **ܘܗܝ ܕܗܝܘܢܐ**), et sine aster. Comp. (cum ἐπιπλ.), Codd. 58, 108. ⁵¹ Cod. 85 in marg. Obelus Masio debetur. ⁵² Syro-hex. Sic sine aster. Ed. Rom., sed πάντας deest in Codd. VII (qui habet in marg. manu 1ma), 118. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem (sine metabelo). Haec leguntur in omnibus libris Graecis. ⁵⁵ Masius. Deest in Arm. ed. ⁵⁶ Syro-hex. (nullo metabelo). Haec desunt in Codd. 30, 53, 75. ⁵⁷ Idem. Deest in Codd. 44, 58, 236. ⁵⁸ Masius, et (sub ✕) Syro-hex. ⁵⁹ Syro-hex. (qui pingit: - καὶ αὐτοί⁴). Pronomen deest in Codd. 58, 75. ⁶⁰ Idem (sine metabelo). ⁶¹ Idem. ⁶² Idem (pro πᾶς Ἰσραὴλ), tacente Masio, et repugnante Hebraeo. ⁶³ Masius. ⁶⁴ Syro-hex. (nullo metabelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁶⁵ Masius, fortasse ex ingenio. Sed καὶ τοὺς deest in Codd. 54, 75, 118. ⁶⁶ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 44, alii, Syro-hex. ⁶⁷ Syro-hex. (cum τῆς πόλεως ✕ ἐκείνης⁴, ut videtur). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 54, 58, 63, 75. ⁶⁸ Idem. Habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. X, 29, 59, 75, 82, 121, Arm. 1. ⁶⁹ Masius. Deest in Codd. 54, 75. ⁷⁰ Syro-hex. (nullo metabelo). Deest in Codd. 58, 121.

ξύλου — διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου 4.⁷¹ 32.
 — Ἰησοῦς 4.⁷² 33. — ἦσαν 4 ἡμισυ αὐτῶν... καὶ
 ἡμισυ αὐτῶν.⁷³ 34. — τούτου 4.⁷⁴ 35. — τῷ Ἰη-
 σοῦ 4.⁷⁵ — τοῖς ἀνδράσι 4.⁷⁶

CAP. IX.

3 (9). יהושע. O'. κύριος. "Αλλος Ἰησοῦς.¹

4 (10). ויציגו. Et legatos se simularunt. (Potior
 scriptura ויציגו, et commeatu se instruzerunt.)
 O'. ἐπεσιτίσαντο — καὶ ἠτοιμάσαντο 4.²

להמוריהו. O'. ἐπὶ τῶν ὄμων (alia exempl.
 ὄνων³) αὐτῶν.

5 (11). ומשלתאות. Et resartos. O'. καὶ καταπε-
 πελματομένα (Σ. ἐπιβλήματα ἔχοντα⁴).

וכל לחם צידם יבש היה נקרים. Et omnis
 panis commeatu eorum aridus erat et mucore
 maculosus (s. in micas comminutus). O'. καὶ
 ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ (alia exempl.
 καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν⁵) ξηρὸς καὶ
 εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος (alia exempl. ξηροὶ
 ✕ ἐγένοντο 4 — καὶ 4 βεβρωμένοι⁶). 'A. καὶ
 πᾶς ὁ ἄρτος ὁ ἐπισιτισμὸς αὐτῶν ξηρὸς ἐγενήθη
 καὶ ἐψαθυρωμένος. Σ. καὶ πᾶς ὁ ἄρτος τοῦ

ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηρὸς ἐγένετο καπυρός. Θ.
 καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ καὶ
 βεβρωμένοι.⁷

7 (13). אלה-החיי. O'. πρὸς τὸν Χορραῖον ("Αλ-
 λος Εὐαῖον⁸).

8 (14). מי אתם. O'. πόθεν ἐστέ; 'A. τίς ὑμεῖς;
 Σ. τίνες ἐστέ;⁹

9 (15). שמועו. O'. τὸ ὄνομα ('A. Σ. Θ. τὴν ἀκοήν¹⁰)
 αὐτοῦ.

12 (18). מבתינו. O'. Vacat. ✕ ἀπὸ οἴκων ἡμῶν 4.¹¹

14 (20). ואת-פי יהיה. O'. καὶ κύριον. Alia ex-
 empl. καὶ τὸ στόμα κυρίου.¹²

16 (22). מקצה שלשת ימים. O'. μετὰ τρεῖς ἡμέ-
 ρας. 'A. ἐν τέλει τριῶν ἡμερῶν.¹³

ובקרבו. O'. καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ('A. ἐν μέσῳ
 αὐτῶν¹⁴).

17 (23). ביום השלישי. O'. Vacat. ✕ τῇ ἡμέρᾳ
 τῇ τρίτῃ 4.¹⁵

וקרית יערים. O'. καὶ πόλεις Ἰαρίν. 'A. Σ.
 (καὶ) Καραθνεαρίν.¹⁶

18 (24). ולא הכנים. O'. καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐ-
 τοῖς. "Αλλος καὶ οὐκ ἐπάταξαν αὐτούς.¹⁷

⁷¹ Masius, consentiente Hebraeo. Vox διδύμου deest in
 Cod. 58, Arm. 1. Syro-hex. pingit: . ⁷² Masius.

⁷³ Idem, pro edito: οἱ ἦσαν ἡμισυ... καὶ οἱ ἦσαν ἡμισυ.
 Syrus noster facere videtur cum Comp. et libris Graecis,
 qui legunt: ἦσαν οἱ ἡμίσεις αὐτῶν (ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ) ... καὶ οἱ ἡμί-
 σεῖς αὐτῶν. ⁷⁴ Syro-hex. Deest in Codd. 30, 75.

⁷⁵ Idem. Deest in Cod. 71. ⁷⁶ Idem.

CAP. IX. ¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem
 Comp., Codd. III, X (cum κύριος in marg.), XI, 29, 58,
 alii, Arm. 1, Syro-hex. ² Sic Masius. Ad ἐπεσιτίσαντο
 Cod. 58 in marg.: τροφὰς μεθ' ἑαυτῶν ἔλαβον. ³ Sic
 Ald., Codd. III, X (cum ὄμων in marg.), XI, 15, 18, alii
 (inter quos 85), invito Syro-hex. ⁴ Codd. X, 54, 85
 (in marg. sine nom. ad παλαιά). Syro-hex. . ⁵ Sic
 Ald., Codd. III, X (in marg.: ἐπιβλήματα ἔχοντα.
 ἐμπαλώματα. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 44,
 alii, Syro-hex. ⁷ Sic Syro-hex. (sine obelo, qui Masio
 debetur), et sine notis Comp., Codd. 19, 108. Copula
 deest in Cod. X. Cod. 58 legit: ξηροὶ ἐγενήθησαν καὶ β;

Ald., Cod. VII: ἐγενήθησαν ξ. καὶ β. ⁷ Cod. 85 (cum
 ἐψαθυρωμένος). Ad Aquilam cf. Hex. ad Psal. ci. 4. Ad
 ἄρτοι Syro-hex. affert: 'A. Σ. ἄρτος; ad βεβρωμένοι autem:
 'A. Σ. desiccatus igne (ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ).

⁸ Sic in textu
 Comp., Codd. 44, 74, 76, alii, Syro-hex. (cum Χορραῖον in
 marg.). ⁹ Syro-hex. affert: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ;
 Cod. 108 autem: Σ. 'A. τίνες ἐστέ; uterque ad sensum recte.

Mox ad παραγεγόναι Cod. X in marg.: ἦκατε. ¹⁰ Syro-
 hex. ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ. Cod. 108 affert: Θ. Σ. τὴν
 ἀκοήν. ¹¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ),
 et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum οἰκίων), 54,
 56, 58, alii. Cod. 85 in marg.: ἀπὸ οἴκου ἡμῶν. ¹² Sic
 Comp., Codd. 19, 108. Syro-hex. in marg.: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ
 ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ. ¹³ Syro-hex. ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ.
¹⁴ Idem: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum
 cuneolo tantum), et sine aster. Comp., Ald., Codd. X (in
 marg.), 19, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1.

¹⁶ Syro-hex. in textu: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ; in marg.
 autem: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ. ¹⁷ Idem in
 marg. sine nom.: ⲉⲃⲟⲩⲛⲟⲩ ⲉⲓⲛⲉⲣⲉⲛⲟⲩ.

- 18 (24). בִּיהוּהוּ אֱלֹהֵי. O. κύριον τὸν θεόν (s. τὸν κύριον θεόν). Alia exempl. ἐν κυρίῳ θεῷ.¹⁸
- 21 (27). וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים. O. Vacat. ✕ καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες ἄ.¹⁹ וַיְהִי. Et facti sunt. O. καὶ ἔσονται. Alia exempl. καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ· καὶ ἐγένοντο.²⁰ כְּאֲשֶׁר. O. καθάπερ. Alia exempl. καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἢ συναγωγῇ καθάπερ.²¹
- 22 (28). רַב־יִיתָם. Deceperitis. O. παρελογίσασθε. Ἄλλως· ἐδολιεύσασθε.²²
- 23 (29). וַיִּשְׁכַּח־בָּיָם. O. ✕ οὐδὲ ὑδροφόρος ἄ.²³
- 24 (30). כִּי הִגִּד הִגִּד. O. ἀνηγγέλη. Aliter: O. ὅτι ✕ ἀγγελία ἄ ἀνηγγέλη.²⁴ וַיַּעֲשֶׂה. O. καὶ ἐποίησαμεν. Alia exempl. ✕ ὡς οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἡμῖν πνεῦμα ἄ· καὶ ἐποίησαμεν.²⁵
- 25 (31). וַיִּכְתֹּב אֶת־לְבוֹ עֵשָׂה. O. καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν. Aliter: O. καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν ✕ ποιῆσαι ἡμῖν ἄ, ποιήσατε.²⁶
- Cap. IX. 1. — τῶν Ἀμορραίων ἄ.²⁷ 3. — πάντα ἄ.²⁸

5. — καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν ἄ, καὶ τὰ σανδάλια — αὐτῶν ἄ.²⁹ ἰμάτια — αὐτῶν ἄ.³⁰ 6. παρεμβολὴν — Ἰσραὴλ (ἄ).³¹ 7. ✕ σὺ ἄ κατοικεῖς.³² 9. καὶ ✕ πάντα ἄ ὄσα.³³ 10. ✕ πάντα ἄ ὄσα.³⁴ — κατῴκει ἄ.³⁵ — καὶ ἐν Ἐδραεὶν ἄ.³⁶ 12. ἄρτοι ✕ ἡμῶν ἄ.³⁷ νῦν δὲ ✕ ἰδοῦ ἄ.³⁸ 13. καὶ ✕ ταῦτα ἄ τὰ ἰμάτια.³⁹ 18. — πάντες ἄ.⁴⁰ 20. ποιήσομεν ✕ αὐτοῖς ἄ.⁴¹ 22. εἶπεν αὐτοῖς, ✕ λέγων (ἄ).⁴² 24. ὑμῖν ✕ πᾶσαν ἄ τὴν γῆν — ταύτην.⁴³ — ἡμᾶς καὶ ἄ.⁴⁴ 26. — Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄ.⁴⁵ 27. — πάσῃ ἄ.⁴⁶ ὡς διὰ τοῦτο— τῷ θυσιαστηρίῳ (sic) τοῦ θεοῦ, καὶ πάσῃ τῇ συναγωγῇ ἄ.⁴⁷ — καὶ ἄ εἰς τὸν τόπον.⁴⁸ — κύριος ἄ.⁴⁹

CAP. X.

1. אֲדֹנָי־בְּרַךְ. O. Ἀδωνιβεζέκ. Ἀ.Σ.Θ.Ο. Ἀδωνιβεζέκ.¹ וַיְהִי בְּקִרְבָּם. O. Vacat. ✕ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄ.² 2. וַיִּירָאוּ. O. καὶ ἐφοβήθησαν ἀπ' αὐτῶν (alia exempl. ἐν αὐτοῖς, s. ἐν ἑαυτοῖς³).

¹⁸ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum τὸν κ. θ. in marg.), et fortasse Syro-hex. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 64, 108, 128 (om. αὐτοῖς), Arm. 1 (idem). ²⁰ Sic Syro-hex. In textu LXXviri Arm. 1 post συναγωγῇ infert: καὶ ἦσαν ξυλ. καὶ ὑδρ. ²¹ Sic Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii. Cod. 55: καὶ ἤρσεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν καθάπερ. Denique Cod. 75 in fine v. supplet: οὗτως ἐποίησαν. ²² Cod. 108 in marg. ²³ Sic Syro-hex. (sine metabelo). Haec desunt in Codd. II, III, 29, 53, 55, 59, 71, 118. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. VII, X (cum ὅτι ἀγγελία in marg.), 16, 18 (cum ὅτι ἀγγ. ἀγγ.). 19, alii, Arm. 1 (sine ὅτι). ²⁵ Syro-hex. ✕. סוֹסֵי חַסְדֵי לֵבָיִךְ. Sic sine aster. Codd. 44 (cum καὶ οὐχ et ὑμῖν), 55 (cum καὶ οὐχ), 58 (cum ὑμῖν), 74 (ut 55), 84 (idem), 134 (idem). ²⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 56, 58, 108 (cum ὑμῖν bis). ²⁷ Syro-hex. Mox Masius legit et pingit: — καὶ οἱ ἄ πρὸς τῷ ἀντλ., — καὶ ἄ οἱ Χερ., καὶ οἱ Ἄμ., — καὶ ἄ οἱ Χαν., — καὶ ἄ οἱ Φερ., — καὶ ἄ οἱ Εὐν., καὶ οἱ Ἰεβ.; et sic sine obelis Syro-hex. ²⁸ Masius. Deest in Cod. 52, Arm. 1. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. ³¹ Syro-hex. ³² Idem. Sic sine aster. Comp. (cum κατοικεῖς), Codd. 55, 58, 74, alii. ³³ Idem

(cum ✕ καὶ πάντα ἄ). Sic sine aster. Comp., Ald. (cum ἀπαντα), Codd. VII, 44, 58, 74, alii. Cod. X in marg. (bis): Οἱ Ο'. ἄ πάντα. ³⁴ Masius. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 54, Syro-hex. ³⁵ Idem. ³⁶ Syro-hex. (cum ✕. סוֹסֵי חַסְדֵי לֵבָיִךְ). ³⁷ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (in marg.), 18, 30, 44, alii. ³⁸ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 108. ³⁹ Idem (cum ✕ καὶ ταῦτα). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 54, 58, alii. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴² Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 56, 74, alii. ⁴³ Masius (pro ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην), in vitis libris Graecis et Syro-hex. ⁴⁴ Idem. Deest in Arm. 1. ⁴⁵ Syro-hex. (cum metabelo tantum). ⁴⁶ Masius. ⁴⁷ Syro-hex. Posteriora, καὶ π. τῇ συναγωγῇ, desunt in Ed. Rom., sed habentur in Cod. 54, 74, 76, alii. ⁴⁸ Masius. Copula deest in Cod. 59. ⁴⁹ Syro-hex. Deest in Comp., Cod. 108.

CAP. X. ¹ Cod. 85. Sic in textu Comp., Cod. 58. ² Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. X (in marg. cum ἐγένετο), 16, 19 (cum ἐγένετο), 30, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ³ Prior lectio est in Comp., Cod. IV, XI, 16, 19, alii, Syro-hex.; posterior in Codd.

- τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ τὰς πάσας κόμας αὐτῆς 4.⁴⁴
37. שָׂרִיד וְהַשְׂאִיר לָא. Ο'. οὐκ ἦν διασσωσμένοις. Ἄλλος: οὐ κατέλιπε σεσσωσμένον.⁴⁵
- לְעָלוֹן. Ο'. τὴν Ὀδολλάμ. Σ. τὴν Ἐγλώμ.⁴⁶
- בְּהַשְׂרִיף שָׂרִיד וְהַשְׂאִיר לָא. Ο'. καὶ ✕ πᾶν ἐμπνέον 4 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ.⁴⁷
40. וְהַנָּב. Ο'. καὶ τὴν ναγέβ (alia exempl. ναβαί⁴⁸). Ἄ. Σ. καὶ τὸν νότον.⁴⁹
- מְלִיכֵיהֶם. Ο'. τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς (Ἄ. Σ. αὐτῶν⁵⁰).
- וְיָאֵת כָּל-הַנְּשִׂמָה הַחַרִּים. Ο'. καὶ πᾶν ἐμπνέον — ζώης 4 ἐξωλόθρευσεν.⁵¹
42. לְכָר וְהוֹשֵׁעַ פַּעַם אַחַת. Ο'. ἐπάταξεν (alia exempl. ἔλαβεν⁵²) Ἰησοῦς εἰσάπαξ. Σ. ἡχμαλώτευσεν Ἰησοῦς μιᾷ ὁρμῇ.⁵³

43. וְיָשַׁב יְהוָה וְיָשַׁב לְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וְיָשַׁב לְיִשְׂרָאֵל. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλαγα 4.⁵⁴

Cap. X. 1. — πρὸς Ἰησοῦν καὶ 4.⁵⁵ 2. — ἦθρει γάρ 4.⁵⁶ 4. — δευτε 4.⁵⁷ ✕ τὴν 4 Γαβαών.⁵⁸ 6. — Ἰσραὴλ 4.⁵⁹ 9. — ἐπέι 4.⁶⁰ 10. συνέτριψεν αὐτοῦς — κύριος 4.⁶¹ 11. προσώπου — υἰῶν 4 Ἰσραὴλ.⁶² — ἐν τῷ πολέμῳ.⁶³ 12. ὑποχείριον ✕ υἰῶν 4 Ἰσραὴλ.⁶⁴ — ἡνίκα συνέτριψεν — ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ 4.⁶⁵ 14. θεὸν ✕ φωνῆς 4 ἀνθρώπου.⁶⁶ 18. λίθους ✕ μεγάλους 4.⁶⁷ 19. καὶ μὴ ἀφήτε ✕ αὐτούς 4.⁶⁸ 22. ἐξαγάγετε ✕ πρὸς μέ 4.⁶⁹ 23. ἐξήγαγον (sic) ✕ πρὸς αὐτόν 4.⁷⁰ 25. μὴ φοβηθῆτε — αὐτούς 4.⁷¹ 27. λίθους ✕ μεγάλους 4.⁷² 29. ἐπολιόρκει ✕ ἐπὶ 4 Λεβνά.⁷³ 30. κύριος ✕ καὶ 4 αὐτὴν.⁷⁴ — καὶ ἔλαβον αὐτήν 4.⁷⁵ ἐμπνέον ✕ δ 4 ἐν αὐτῇ.⁷⁶ ἐν αὐτῇ ✕ οὐδὲ εἰς 4.⁷⁷ ÷ καὶ διαπεφευ-

⁴⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum καὶ πάσας τὰς), 108 (idem). ⁴⁵ Sic in textu Codd. 16, 30 (cum κατέλειπον), 52, alii (inter quos 85, cum κατέλειπον). ⁴⁶ Syro-hex. 4. ⁴⁷ Cod. IV (manu 1ma): καὶ ✕ πᾶν ἐμπνέον ὅσα ἐν αὐτῇ. Idem (ex corr.): καὶ πᾶν ✕ ἐμπνέον: ὅσα ἐν αὐτῇ. Syro-hex.: καὶ πᾶν ἐμπνέον 4 ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ, absente asterisco. ⁴⁸ Sic Codd. II, 16, 52, alii (inter quos 85, cum ναγέβ in marg.). ⁴⁹ Syro-hex. 4. Post τὴν πεδιὼν add. καὶ τὸν νότον Codd. 44 (sine τὸν), 54, alii (inter quos 85 in marg.). ⁵⁰ Syro-hex. Sic in textu Codd. 44, 54, alii. ⁵¹ Sic Cod. IV, Masius (uterque cum ἐξωλόθρευσαν). Syro-hex. pingit: καὶ πᾶν ἐμπνέον ✕ ζώης — ἐξωλόθρευσαν 4, quasi in Hebraeo הַחַרִּים pro הַתַּיִים legatur. In Codd. 44, 54, 74, aliis, duplex versio, ἐξωλόθρευσεν καὶ ἀνεθεμάτισεν, reperitur. ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, 15, 18, alii (inter quos 58 cum ἔλαβον), Arm. 1, Syro-hex. (cum ἔλαβον). ⁵³ Syro-hex. 4. Hieron.: uno cepit impetu. ⁵⁴ Sic Cod. IV (cum duplici versione, εἰς πόλεμον εἰς τὴν π.), Syro-hex., et sine aster. Arm. 1 (om. μετ' αὐτοῦ). Concisus Comp., Codd. 19, 108: καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γ. ⁵⁵ Cod. IV, Masius (sub —, ut semper). ⁵⁶ Cod. IV (cum αἰδη), Syro-hex. (sine metobelo). ⁵⁷ Cod. IV, Masius. Deest in Codd. 15, 18, 64, 128. ⁵⁸ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 44, 54, alii, et Masius. ⁵⁹ Cod. IV, Masius. Deest in Codd. 16, 52, 57, aliis. ⁶⁰ Cod. IV, Masius (sub ✕). Deest in Codd. XI, 44 (qui mox

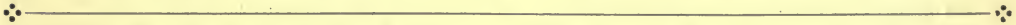
δλην γάρ), 54 (idem), 74 (idem), aliis, Arm. 1. ⁶¹ Masius. Vox κύριος deest in Codd. 44, 74, 76, aliis, Arm. 1. ⁶² Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁶³ Syro-hex. Deest in Cod. 58. Cod. IV pingit: : ἐν τῷ — πολέμῳ. ⁶⁴ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 82, 108, Arm. 1. ⁶⁵ Cod. IV, Masius. Syro-hex. pingit: ἡνίκα — συνέτριψεν αὐτοῦς ἐν Γαβαὼν 4, καὶ συνετριβήσαν ἀπὸ προσώπου ✕ Ἰσραὴλ 4. ⁶⁶ Cod. IV, Syro-hex. (sine metobelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 16, 18, 30, alii. ⁶⁷ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 53, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁶⁸ Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 44, 54, alii. Praeterea Masius pingit: — καὶ 4 μὴ, inivitis Cod. IV, Syro-hex. ⁶⁹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 56, alii (inter quos 85 in marg.). ⁷⁰ Cod. IV, Masius. Sic sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii. Syro-hex. pingit: ✕ καὶ ἐξήγαγον αὐτούς 4 πρὸς αὐτόν. Mox Masius ter pingit: — καὶ 4 τὸν βασιλέα, inivitis Cod. IV, Syro-hex. Vide nos in Monito. ⁷¹ Cod. IV, Masius. ⁷² Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁷³ Idem. Sic sine aster. Comp., Cod. 108. ⁷⁴ Idem (pro αὐτῆς κύριος). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 64, 108. ⁷⁵ Cod. IV (ex corr. pro: καὶ ἔλαβον αὐτὴν:), Syro-hex. (sine euneolo). ⁷⁶ Cod. IV. Sic sine aster. (cum δ ἦν ἐν) Comp., Codd. 74, 76, alii, invito Syro-hex. (e quo Masius male edidit τὸ ἐν αὐτῇ). ⁷⁷ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. IV, 16, 18 (cum οὐδεῖς), 54, alii, Arm. 1.

γός 4.⁷⁹ 33. — ἐν στόματι ξίφους 4.⁷⁹ — καὶ δια-
 πεφευγότα 4.⁸⁰ 35. — καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος
 ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ 4.⁸¹ ἐν αὐτῇ ✕ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ 4.⁸² 36. ✕ ἀπὸ Ἐγγλῶν 4 εἰς Χεβρών.⁸³
 39. ἐξωλόθρευσαν — αὐτὴν καὶ 4 πᾶν.⁸⁴ — οὐδένα 4.⁸⁵
 40. ✕ τὴν 4 πᾶσαν τὴν γῆν.⁸⁶ τοὺς ✕ πάντας 4
 βασιλεῖς.⁸⁷ οὐ κατέλιπον — ἐν αὐτῇ 4 σεσωσμένον.⁸⁸
 41. ✕ καὶ τὴν 4 πᾶσαν γῆν Γοσόμ.⁸⁹

CAP. XI.

1. יוֹרָב. O'. 'A. Σ. Θ. Ἰωβάβ.¹ Alia exempl.
 Ἰωάβ.²
 שְׁמֵרוֹן. O'. Συμοών. Alia exempl. Σομερόν,
 s. Σομορόν, s. Συμερόν.³
2. אֲשֶׁר מִצְּפוֹן. O'. τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγά-
 λην ('A. Σ. κατὰ βορρᾶν⁴).
- וְבַעֲרָבָה. O'. καὶ εἰς (τὴν) ἀραβά. 'A. καὶ ἐν
 τῇ ὄμαλῃ. Σ. καὶ εἰς τὴν πεδινὴν.⁵

2. וּבְנֵפֶת דּוֹר נַפְתָּי. Et in Naphoth (clivis) Dor
 ab occidente. O'. καὶ εἰς Φεναεδῶρ (alia ex-
 empl. Ναφεθδῶρ, s. Ναφεδῶρ⁶), καὶ εἰς τοὺς
 παραλίους. Σ. καὶ εἰς τὴν παραλίαν δῶρ ἀπὸ
 δυσμῶν.⁷
3. הַכְּנַעֲנִי מִמֶּזְרַח וּמִמֵּי הַיַּם הַמְּזָרִי. O'. (καὶ εἰς τοὺς
 παραλίους) Χανααῖους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς
 τοὺς παραλίους Ἀμορραῖους. Σ. πρὸς τὸν Χανα-
 αῖον τὸν ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ ἀπὸ δυσμῶν τὸν Ἀμορ-
 ραῖον.⁸
- תַּחַת הַרְמוֹן בְּרָצָר הַמְּצָפֵי. O'. τοὺς ὑπὸ τὴν
 Ἄερμῶν (alia exempl. ἔρημον⁹) εἰς γῆν Μασ-
 σύμα (alia exempl. εἰς τὴν Μασσηφά¹⁰).
4. עַמְצָע עַם-רָב. O'. μετ' αὐτῶν ✕ λαὸς πολὺς 4.¹¹
5. וַיִּוָּעְדוּ. Et convenerunt ex conducto. O'. καὶ
 συνήλθον (alia exempl. συνέβαλον¹²). 'A. Σ.
 καὶ ὠμολόγησαν.¹³
6. אֶת-בְּלָקָם חִלְּלִים. O'. τετροπωμένους (alia ex-
 empl. τετρωμένους¹⁴) αὐτοὺς. Aliter: O'. ✕

⁷⁸ Cod. IV, Syro-hex. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Cod. IV
 (cum notis ex corr.), Syro-hex. ⁸⁰ Cod. IV (idem),
 Syro-hex. ⁸¹ Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit:
 ✕ καὶ ἐξεπολιόρησεν αὐτήν, — καὶ παρέδωκεν κ. τ. ἐ.). ⁸² Cod.
 IV, Syro-hex. (cum ✕ ἐν αὐτῇ — ἐκείνῃ 4). Masius edidit:
 ✕ τὸ ἐν αὐτῇ — ἐκείνῃ 4, invito Syro-hex. ⁸³ Iidem. Sic
 sine aster. Comp. (cum Ἐγγλῶν), Codd. 19 (idem), 58 (cum
 ἀπὸ Αἰγγλῶν Ὀδολλᾶμ), 108. ⁸⁴ Iidem. ⁸⁵ Syro-hex.
 Deest in Cod. 121. ⁸⁶ Cod. IV. Sic sine aster.
 Cod. 108. ⁸⁷ Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex.
 (sine metabelo). Sic sine aster. Comp., Codd. 58 (cum
 πάντας τοὺς β), 108, Arm. 1. ⁸⁸ Cod. IV (cum ἐν
 — αὐτῇ :), Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald. (cum
 διασερ.), Codd. III (ut Ald.), VII (idem), 15 (idem), 18
 (idem), alii. ⁸⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum אֶת-בְּלָקָם ✕).
 Sic sine aster. (cum καὶ πᾶσαν τ. γ. Γ.) Comp., Codd. 44,
 54, 74, alii.

CAP. XI. ¹ Cod. 85. ² Sic Codd. 16, 30, 52, alii
 (inter quos 85). ³ Prior scriptura est in Comp., Codd.
 III, IV, VII, 15, 19, alii; altera in Codd. XI, 44, 54,
 alii; tertia in Codd. 85 (in marg., cum Ὑμέρων in textu),
 144. Syrus uterque: מַצְפֵי. Origen. Opp. T. II,
 p. 430: "Mittit autem ad regem Symeon, qui interpre-
 tatur exauditio." ⁴ Syro-hex. אֶת-בְּלָקָם. ⁵ Ald.
 Post ἀραβά Codd. 44, 54, alii, inferunt: καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ
 βορρᾶ. ⁶ "Verbum נַפְתָּי, quod LXX ut nomen loci

conservarunt hic, post [v. 16] interpretabuntur occidentem.
 Aquilas vero pro eo reddidit hoc loco τὴν ὄμαλῃν, Sym.
 vero τὴν πεδινὴν."—Masius. Syro-hex. affert tantum: .ה.
 וְבַעֲרָבָה. ⁶ Prior scriptura est in Comp., Codd.
 III (manu 2da), IV (ex corr. manu 1ma), VII (cum Na-
 φεθῶρ), 56, 64, 85 (in marg.), 108, 118; posterior in
 Ald. (cum Ναφεθδῶρ), Codd. III (ante corr.), IV (idem),
 15 (ut Ald.), 55 (idem), alii. Masius e Syro-hex. edidit
 Ναφεθδῶρ, sed in nostro apographo וְבַעֲרָבָה scriptum.
⁷ Syro-hex. .ה. מַצְפֵי מַצְפֵי וְעַם רָב. Masius
 Syriaca vertit, τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τῆς δῶρ, repug-
 nantibus tum Syri nostri usu (quem cf. ad Jesai. ix. 1.
 Ezech. xxv. 16), tum Eusebio in Onomastico, p. 298: Na-
 φεθῶρ. Σ. ἐν τῇ παραλίᾳ δῶρ. Cf. ad Cap. xii. 23. ⁸ Idem
 Symmacho continuat: חַלְּלִים וְעַם מַצְפֵי. ⁹ Idem
 וְעַם מַצְפֵי. ¹⁰ Sic Codd. II, 16, 52, alii (inter
 quos 85, cum Ἄερμῶν in marg.), Origen. (Opp. T. II,
 p. 429). ¹¹ Sic Codd. III (cum Μασσηφά), IV, VII,
 XI, 44 (ut III), 58, alii. Syro-hex. .ה. מַצְפֵי. ¹² Sic
 Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58,
 108, Arm. 1. ¹³ Sic Comp., Ald. (cum συνίβαλλον),
 Codd. IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Masius.
¹⁵ Sic Comp. (cum πάντας αὐτοὺς τετρ.), Ald., Codd. VII
 (cum αὐτοὺς τετρ.), 16 (idem), 82, Origen. (cum sauciatos).
 Syro-hex. in textu: וְעַם בְּעַלְלִים; in marg. autem: עַם
 מַצְפֵי (=τραυματίας Deut. xxi. 1. Jud. ix. 40).

19. לְאֶהְיֶה עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

Non erat urbs quae pace facta se dederit filiis Israelis. O'. καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἢν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἥτις οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.³⁸ "Ἄλλος· οὐκ ἐγένετο πόλις, ἥτις εἰρήνευσε τῷ Ἰσραήλ (πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαῶν).³⁹

בְּלִתי הִתְּוִי יִשְׁבִי גְבֵנון. O'. Vacat. ✕ πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαῶν.⁴⁰

Cap. XI. 7. ✕ μετ' αὐτοῦ ἄ ἐπ' αὐτούς.⁴¹ — ἐν τῇ ὄρεινῃ.⁴² 10. ✕ τὴν ἄ Ἀσῶρ.⁴³ 11. ✕ ὁ ἄ ἐν αὐτῇ.⁴⁴ — πάντας ἄ.⁴⁵ 12. τῶν βασιλείων ✕ τούτων ἄ,⁴⁶ καὶ ✕ πάντας ἄ τοὺς βασιλείς.⁴⁷ 13. κερχωματισμένας ✕ αὐτῶν ἄ.⁴⁸ ✕ τὴν ἄ Ἀσῶρ⁴⁹ μόνην ✕ αὐτῇ ἄ.⁵⁰ 14. οὐ κατέλιπον — αὐτῶν ἄ.⁵¹ 16. ✕ τὴν ἄ πᾶσαν τὴν γῆν ✕ ταύτην ἄ τὴν ὄρειν- νην, καὶ ✕ τὴν ἄ πᾶσαν.⁵² 17. ✕ καὶ ἄ πάντας.⁵³ 18. πρὸς ✕ πάντας ἄ τοὺς βασιλείς.⁵⁴ 23. ✕ τὴν ἄ πᾶσαν τὴν γῆν.⁵⁵ ἐν μερισμῷ ✕ αὐτῶν ἄ.⁵⁶

CAP. XII.

1. בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. O'. ∞ Μωυσῆς καὶ ἄ οἱ υἱοὶ Ἰσ- ραήλ.¹

כִּנְחָל. O'. ἀπὸ φάραγγος (Σ. χεϊμάρρου²).

2. כִּנְעָרַי. O'. ἀπὸ Ἀρνῶν (alia exempl. Ἀροήρ³).

עַל־שֵׁפֶת־נַחַל אַרְנון. O'. ✕ ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἄ ἐν τῇ φάραγγι ✕ Ἀρνῶν ἄ.⁵

נַבְק הַנַּחַל. O'. Ἰαβὸκ ✕ τοῦ χεϊμάρρου ἄ.⁶

3. וּבְמִיתָיִן פִּתַח אֲשֶׁר־הַפְּסָגָה. Et ab austro sub radicibus Pisgae. O'. ἀπὸ Θαϊμὰν τὴν ὑπὸ Ἀσσηδὼθ Φασγά. Σ. καὶ ἀπὸ νότου ὑποκάτω Ἀσσηδὼθ Φασγά.⁷

4. וּבְגִבְלֵי עֵינַן מִלְּךָ. O'. καὶ ✕ ὄρια ἄ⁸ Ὠγ βασι- λεύς (Οἱ Γ'. βασιλέως⁹).

וּבְרִפְאִים. O'. τῶν γιγάντων. Σ. τῶν Ῥαφαεῖμ.¹⁰

5. וּבְמִשְׁלֵי. O'. ἀρχῶν. "Ἄλλος· (καὶ) ἐξουσιάζων.¹¹

וּבְגִשְׁוָרֵי. O'. Γεργεσί. Alia exempl. Γεσουρί.¹²

³⁸ Sic Ald., Codd. III, IV, VII, 15, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁹ Haec in textu LXXviralis praemittunt verbis, καὶ οὐκ ἦν πόλις, Codd. 44, 54 (cum τοῖς υἱοῖς Ἰσρ.), 74 (cum εἰρήνευε), alii. ⁴⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: πλὴν ὁ Εὐ. ✕ ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαῶν), et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 58 (praem. ἐν εἰρήνῃ), 108, Arm. 1. ⁴¹ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Cod. IV, 58, 108, Arm. 1. ⁴² Cod. IV, Masius. Deest in Cod. 58. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, 15, 18, 44, alii. ⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV (cum —), Syro-hex. ⁴⁶ Cod. IV, Syro-hex. (cum βασιλέων). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 54 (cum βασιλέων), 58 (idem), alii. ⁴⁷ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, alii. ⁴⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). Sic sine aster. Comp., Cod. 108. ⁴⁹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ✕). Sic sine aster. Comp., Codd. 44, 58, 108. ⁵⁰ Cod. IV (cum — αὐτῇ): Syro-hex. (cum בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ✕, nullo metobelo). Sic sine aster. Ald., Codd. VII, XI, 15, 16, 18, alii. In Hebraeo est בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. ⁵¹ Cod. IV, Syro-hex. (cum בְּנֵי יִשְׂרָאֵל —). Sic sine obelo (pro ἐξ αὐτῶν) Comp., Codd. VII, XI, 15, 18, alii. ⁵² Cod. IV, Syro-hex. (sine aster. tertio). Sic sine asteriscis Comp., Cod. 108. ⁵³ Masius. Syro-hex. ⁵⁴ Cod. IV, Syro-hex. (cum בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ✕, absente cunculo. Copula habetur in libris omnibus. ⁵⁵ Cod. IV, Masius. Sic sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁶ Cod. IV.

IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii.

CAP. XII. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo (cum ἀνελεν) Ald., Codd. III (sine of), VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ² Masius. ³ Sic Comp. (cum Ἀρωήρ), Ald., Codd. III, IV, VII, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum Ἀριήρ), Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Masius (cum ✕ ἐπὶ χεῖ- λους ἄ), Syro-hex. (cum ἐπὶ ✕ τοῦ χεῖλους ἄ), et sine aster. Comp., Codd. IV, 19, 58, 108. ⁵ Sic Cod. IV (cum ✕ ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii. ⁶ Sic Cod. IV (cum χμ.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁷ Syro-hex. ⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 19, 44 (cum ὄριον), 54 (idem), 58, 108, alii (cum ὄριον), Arm. 1. Syro-hex. in textu: καὶ Ὠγ; in marg. autem (sine indice): ὄριον. ⁹ Syro-hex. Sic in textu Comp., Codd. IV, 44, 54, alii, Arm. 1. Mox ὄς ἐπελείφθη Comp., Codd. IV, 108, Arm. 1, Syro-hex., et (cum κατελείφθη) Codd. 44, 54, 74, alii. ¹⁰ Syro-hex. ¹¹ Post Ἐδραῖν add. ἐκ τῶν Ῥαφαεῖμ (s. Ῥαφαεῖν, s. Ῥαφαῖν) Codd. 16, 18, 30, alii (inter quos 85 in marg. (cum ἐξουσιάζων Ἐδραεῖν ἐκ τοῦ Ῥαφαεῖν), et 128 (in textu post γιγάντων)). ¹² Cod. 85 in marg., ut supra. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 24. ¹³ Sic Comp. (cum Γεσουρί), Ald., Codd. IV (cum Γεσουρί), VII, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.),

- 7. **הַאֲרָץ**. Ὁ τῶν Ἀμορραίων. Ἄλλος τῆς γῆς.¹³
מִבְּעֵל גַּד. Ὁ Βαλαγάδ. Alia exempl. Βααλ-
 γὰδ, s. ἀπὸ Βααλαγάδ.¹⁴
הַחֶלֶק. Ὁ τοῦ Χελχά. Alia exempl. τοῦ
 Ἀλόκ.¹⁵ (Ἄ.) τοῦ μερίζοντος.¹⁶
כְּמַחְלָקֵתָם. *Secundum classes eorum.* Ὁ κατὰ
 κλῆρον αὐτῶν. Σ. κατὰ διαμερισμούς αὐτῶν.¹⁷
- 8. **וּבְנָב**. Ὁ καὶ (ἐν) ναγέβ. Ἄ. Σ. (καὶ) ἐν τῷ
 νότῳ.¹⁸
- 9. **וַיְרִיחוּ אֶתְּחָד**. Ὁ τὸν βασιλέα Ἰεριχὼ
 ✠ ἔνα ἄ.¹⁹
- 12. **עֵגְלוֹן**. Ὁ Αἰλάμ. Alia exempl. Ἐγλών (s.
 Ἐγλώμ).²⁰
- 16–22. **מֶלֶךְ קְדֵשׁ אֶחָד**—**מֶלֶךְ מַקְרָה אֶחָד**. Ὁ
 βασιλέα Ἡλὰθ—βασιλέα Μαρεδῶθ. Aliter:
 Ὁ. (16) βασιλέα Μακηδὰ ✠ ἔνα ἄ, βασιλέα
 Βηθῆλ ✠ ἔνα ἄ, (17) βασιλέα Θαφφού ✠ ἔνα ἄ,
 βασιλέα Ἐφέρ ✠ ἔνα ἄ, (18) βασιλέα Ἀφέκ
 ✠ ἔνα ἄ, βασιλέα Λεσαρὼν ✠ ἔνα ἄ, (19) βα-
 σιλέα Μαρὼν ✠ ἔνα ἄ, βασιλέα Ἀσὼρ ✠ ἔνα ἄ,
 (20) βασιλέα Σομερὼν Μαρὼν ✠ ἔνα ἄ, βασιλέα
 Ἀχσάφ ✠ ἔνα ἄ, (21) βασιλέα Θαναχ ✠ ἔνα ἄ,

- βασιλέα Μαγεδδῶ ✠ ἔνα ἄ, (22) βασιλέα Κέδες
 ✠ ἔνα ἄ.²¹
- 23. **דֹּר לְנֶפֶת דֹּר**. *Dor ad clivum Dor.* Ὁ.
 Ὀδολλάμ τοῦ Φεννεαλδῶρ. Alia exempl. Δῶρ
 τοῦ Ναφεθδῶρ.²² Σ. (Δῶρ) τῆς παραλίας.²³
גִּזְיִם לְגִלְגָל. *Gozim ad Gilgal.* Ὁ. Γεὶ τῆς
 Γαλιλαίας. Alia exempl. Γωεὶμ τῆς Γελεγέλ.²⁴
 Ἄ. Σ. ἐθνῶν τῆς Γελεγέλ.²⁵

Cap. XII. 5. ✠ ἔως ἄ ὀρίων Σηῶν.²⁶ 6. ἔδωκεν
 αὐτὴν Μωυσῆς ✠ ὁ παῖς κυρίου ἄ.²⁷

CAP. XIII.

- 1. **אֶתְּהָה וְנִקְתָּה**. Ὁ σὺ ✠ γεγήρακας ἄ.¹
- 2. **כָּל-גִּבְלֵי יִזְרְעֵל וְכָל-הַגְּשָׁרִים**. Ὁ ✠
 πάντα ἄ ὄρια Φυλιστιεὶμ, ✠ καὶ πᾶς ἄ ὁ Γε-
 σιρὶ (alia exempl. Γεσουρι²), — καὶ ὁ Χανα-
 ναῖος ἄ.³ Ἄ. πᾶσα Γαλιλαία τῶν Φυλιστιαίων.⁴
- 3. **צְפוֹנָה**. Ὁ. ἐξ εὐωνύμων. Ἄλλος ἀπὸ βορρᾶ.⁵
- 4. **וַיִּצְרְפוּ כָּל-אֲרָצֵי**. Ὁ. ἐκ Θαμιὰν καὶ πάση γῆ.
 Σ. καὶ εἰς τὸν νότον πᾶσα ἡ γῆ.⁶

Arm. 1 (cum Γεσοῦρ), Syro-hex. (cum **ܓܥܫܘܪ**).¹³ Sic
 in textu Syro-hex., invitis libris Graecis. ¹⁴ Prior
 lectio est in Comp., Codd. 29, 56, 58, aliis; posterior in
 Codd. 44, 54, 74, aliis. Syro-hex. **ܩܕܝܫ**. ¹⁵ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, IV, VII (cum Ἀλάκ), 19, 29, 56
 (ut VII), 58 (cum Ἀλάχ), 108, 121. Syro-hex. **ܩܕܝܫ**.
¹⁶ Cod. 58 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xi. 17.
¹⁷ Syro-hex. **ܩܕܝܫܘܢ**. ¹⁸ Idem:
ܩܕܝܫܘܢ. Post ναγέβ Codd. 44, 54, 74, alii,
 add. καὶ ἐν τῷ πεδίῳ; et sic sub aster. Syro-hex., invito
 Hebraeo. ¹⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arm. 1, et sine
 aster. Comp., Codd. 19, 108. Et sic deinceps post nomina
 locorum vv. 9–24. ²⁰ Sic Comp. (cum Ἐγλώμ), Ald.
 (idem), Codd. III (idem), IV (idem), VII, XI, 108, 121
 (ut Comp.), Syro-hex. Praeterea scriptura Αἰγλώμ est in
 Cod. 15, 19, 44, aliis (inter quos 85 in marg.). ²¹ Sic
 Cod. IV, Syro-hex., cum varietatibus quae sequuntur.
 Pro Λεσαρὼν (Hebr. לְשָׁרֹן) in Syro-hex. est **ܩܫܘܪܐ**. Statim
 Μαρὼν (Hebr. מָרְוֹן) e Syro-hex. assumpsimus pro falsa
 scriptura Cod. IV, Λαμορῶν. Deinde pro Hebraeo **ܩܫܘܪܐ**
ܩܫܘܪܐ, in Cod. IV est Μαρὼν tantum, in Syro-hex. autem
ܩܫܘܪܐ (cum **ܩܫܘܪܐ** ex corr. 1ma manu, pro

ܩܫܘܪܐ, ut videtur). ²² Sic Cod. IV (cum Δῶρ τοῦ
 Ἀφασθῶρ), Syro-hex. Codices inter Δῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (56),
 Δῶρ τοῦ Ναφεδδῶρ (XI, 29), Ἀδῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (15, 64),
 Ἀδδῶρ τοῦ Ναφεθδῶρ (III, 52, 57, 77, 128, 236), et alias
 scripturas fluctuant. ²³ Syro-hex. **ܩܫܘܪܐ**.
 Cf. ad Cap. xi. 2. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum
 τῆς Γελεγεί), IV, XI (cum τῆς Γεα), 15 (cum Ἀγωεὶμ), 16 (cum
 Γολῶν), 18 (cum Ἀγωεὶμ), alii (inter quos 85, ut 16, cum
 Γαλιγὰλ in marg.), Syro-hex. (cum **ܩܫܘܪܐ**). ²⁵ Euseb.
 in Onomastico, p. 162: Γωεὶμ τῆς Γελεγέλ. Ἄκ. Σὺ. ἐθνῶν τῆς
 Γελεγέλ. Syro-hex. affert: **ܩܫܘܪܐ**. ²⁶ Cod.
 IV, Syro-hex. (sine metabelo). Sic sine aster. Comp.,
 Codd. 59, 108. ²⁷ Syro-hex. Sic sine aster. Comp.,
 Ald., Codd. IV (cum Μωσῆς), 15, 64, 108, 128.
 CAP. XIII. ¹ Sic Cod. IV (cum **ܫܘܪܐ** γ. ἄ), Syro-hex.,
 et sine aster. Comp., Cod. 108 (cum γεγήρηκα). ² Sic
 Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 29, alii, Arm. 1 (cum
 Γεσοῦρ), Syro-hex. (idem). ³ Sic Cod. IV, Syro-hex.,
 et sine notis Comp., Codd. 19 (cum πάντα τὰ ὄρια), 58,
 108 (cum πᾶς pro καὶ πᾶς). ⁴ Syro-hex. (cum **ܩܫܘܪܐ**).
⁵ Cod. 58 in textu: ἀπὸ β. ἐξ
 εὐωνύμων, ex duplici versione. ⁶ Syro-hex. **ܩܫܘܪܐ**.

- 4. וּמִעֵרָה אֲשֶׁר לְעִירָדִים. *Et a spelunca quae ad Sidonios pertinet.* O'. ἐναντίον (alia exempl. ἀπὸ⁷) Γάζης καὶ οἱ Σιδώνιοι. 'A. καὶ σπήλαιον ὃ ἐστὶ τῶν Σιδωνίων.⁸
- 5. הַגְּבִלִי. O'. Γαλιάθ. Alia exempl. Γαβλί.⁹
וְכָל-הַלְּבָנוֹן. O'. καὶ (alia exempl. κατὰ¹⁰) πάντα τὸν Λίβανον. 'A. Σ. καὶ πάντα τὸν Λίβανον.¹¹
מִבְּעַל גַּד. O'. ἀπὸ Γαλαγάλ (alia exempl. Βαελαγάδ¹²). Aliter: O'. Θ. Σ. Βααλαγά. 'A. Βαεγά.¹³
- 6. עַד-מִשְׁרַפַּת מַיִם. O'. ἕως τῆς Μασερέθ Μεμφομαίμ (alia exempl. Μασερεφωθμαίμ¹⁴). Σ... ὑδάτων.¹⁵
- 8. עֵמוֹ הָרְאוּבֵנִי. O'. ἀπὸ τοῦ 'Ιορδάνου—ταῖς δυσὶ φυλαῖς—Μανασσή τῷ 'Ρουβήν. Aliter: — ἀπὸ τοῦ 'Ιορδάνου—ταῖς δὲ δυσὶν φυλαῖς—Μανασσή ἄ, τοῖς μετ' αὐτοῦ, τῷ 'Ρουβήν.¹⁶
לְקַחַו נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה. O'. ἔδωκεν Μωσῆς. Aliter: O'. ✕ ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν ἄ, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωσῆς.¹⁷
- 9. בְּתוֹךְ-הַנַּחַל. O'. ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος ('A.

- τὸ χειμάρρου¹⁸).
- 9. וְכָל-הַמִּישֹׁר. *Et omnis planities.* O'. καὶ πᾶσαν τὴν Μισώρ ('A. Σ. τὴν ὀμαλήν¹⁹).
- וְיָבֹן עַד-רִיבֹן. *Medebae usque ad Dibonem.* O'. ἀπὸ Μαιδαβὰν ✕ ἕως Δειβὸν ἄ.²⁰
- 11. הַגְּשֻׁרִי. O'. Γεσιρί. Alia exempl. Γεσουρί.²¹ 'Ἄλλος Γεσουρίτου.²²
- וְהַמְּעַבְתִּי. O'. καὶ τοὺς Μαχατί (alia exempl. τοῦ Μαχαθ²³).
- 12. מִיַּתֵּר הַרְפָּאִים. O'. ἀπὸ ✕ τοῦ λίμματος ἄ τῶν γιγάντων.²⁴ Οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταὶ τῶν 'Ραφαείμ.²⁵
- 13. בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל. O'. ἐν τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ. 'A. ἐν μέσῳ 'Ισραήλ.²⁶
- 14. נַחֲלָה אֲשֶׁר יְהוָה. *Hereditatem; sacrificia* Josae. O'. κληρονομία ✕ πυρά ἄ κύριος.²⁷
- 16. אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַנַּחַל. O'. ✕ ἡ ἄ ἐν τῇ φάραγγι τῶν Ἄρνων ἄ.²⁸ 'Ἄλλος ἡ ἀνάμεισον τῆς φάραγγος.²⁹
וְכָל-הַמִּישֹׁר עַל-מִדְבָּא. O'. καὶ πᾶσαν τὴν Μισώρ, ✕ καὶ Μαιδεβὰ ἄ.³⁰
- 17. וַיְבִית בְּעַל מְעוֹן. O'. καὶ οἴκου Μεελαβῶθ. Alia exempl. καὶ οἴκους Βεελαμών.³¹

✧ **חַנָּה**. Hieron.: *Ad meridiem vero sunt Hevaei, omnis terra (Chanaan).* ⁷ Sic Comp., Codd. IV, 19, 54, 75, 108, Syro-hex. ⁸ Syro-hex. **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר**. ⁹ Sic Codd. III, IV, XI, 15, 64, alii (inter quos 85 in marg., teste Montef.). Syro-hex. **חַנָּה**. ¹⁰ Sic Comp., Codd. IV, 19, 108, Syro-hex. (cum **חַנָּה**). ¹¹ Syro-hex. **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר**. ¹² Sic Cod. IV, Codd. IV (corr. manu 1ma a Γαλαγάδ), 19, 44 (cum Βααλαγάδ), 58 (in marg.), 74 (ut 44), alii, Syro-hex. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Sic Comp. (cum Μασερεφῶθ μαίμ), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV, 15, 16 (cum Μασερεφῶθ), 18 (cum μαίμ), alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 108. Cf. ad Cap. xi. 8. ¹⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui legit et pingit: — ἀπὸ 'Ιορδάνου— δώσεις αὐτὴν: — αὐτοῖς ἄ — ἡ θάλασσα—Μανασσή ἄ: τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ 'Ρ. Scriptura, ταῖς δὲ δυσὶν (s. δύο) φ., est in Ald., Codd. III, XI, 18, 44, 56, aliis. In fine autem haec, τοῖς μετ' αὐτοῦ, inferunt Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum μετ' αὐτοῦ). ¹⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum ἣν διέδωκε Μ.), 108. Syro-hex. legit et pingit: ✕ ἣν ἐλάβοσαν κληρονομίαν [✕] αὐτῶν ἄ ἔδωκεν αὐτοῖς Μ., concinente Musio. ¹⁸ Syro-hex. **חַנָּה**. ¹⁹ Euseb. in Onomastico, p. 288. ²⁰ Sic

Cod. IV (cum ✕ ἕως Δ. καί:), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum Διβὸν), Codd. 19 (cum Δηβὸν), 58, 108 (ut Comp.), Arm. 1. ²¹ Sic Comp., Codd. III, IV (cum Γεσουρεί), 15, 16, 29, alii, Arm. 1 (cum Γεσοῦρ), Syro-hex. (idem). ²² Cod. 85 in marg. ²³ Sic Comp. (cum Μαχατί), Codd. II (cum Μαχατεί), IV (cum Μαχαθεί), XI, 15, 16, alii. Syro-hex. in textu: **חַנָּה**; in marg. autem sine nom.: **חַנָּה**. ²⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum λίμματος), Codd. 19, 58 (cum λίματος), 85 (in marg., ut Comp.), 108 (ut Comp.). Ad scripturam ef. Hex. ad Lev. xviii. 6. ²⁵ Syro-hex. **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר** **עַל** **מִדְבָּא**. Cod. 54 in textu: **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר** **עַל** **מִדְבָּא**. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 5. 2 Reg. v. 18, 22. ²⁶ Idem: **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר**. ²⁷ Sic Cod. IV (cum ✕ παρα:). Cod. 58: κληρονομία πυροῦ ὅτι κύριος. Cf. Hex. ad Lev. ii. 3. ²⁸ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.). Articulus deest in Ald., Codd. 58, 121, 128. Deinde Ἄρνων damnat Comp. ²⁹ Syro-hex. in marg. sine nom. **חַנָּה** **וְכָל** **הַמִּישֹׁר** **עַל** **מִדְבָּא**, et sine aster. Comp. (cum Μεδ.), Codd. 19 (cum Μιδ.), 58 (cum Μηδ.), 108 (ut Comp.), Arm. 1. ³¹ Sic Comp., Ald. (cum Βελαμών), Codd. III (cum Βελαμών), IV

- 18. וַיַּהֲדָה. O'. και Βασάν. Alia exempl. και 'Ιασά.³²
- 19. בְּהַר הַעֵמֶק. In monte vallis. O'. ἐν τῷ ὄρει 'Ενάβ (alia exempl. 'Εμάκ³³). Οἱ λοιποὶ τῆς κοιλάδος.³⁴
- 20. הַפְּסָגָה. O'. Φασγά. 'A. (τὴν) λαξευτήν.³⁵ וְבֵית הַיְשֻׁמוֹת. O'. και Βαιτθασεινώθ (alia exempl. Βηθσιμούθ³⁶).
- 21. וַיִּמִּישֵׁר. O'. τοῦ Μισώρ. 'A. τῆς ὁμαλῆς.³⁷ וַיֵּשֶׁר מַלְךְ בְּהַשְׁבּוֹן. O'. Vacat. ✕ δὲ ἐβασίλευσεν ἐν 'Εσεβών³⁸.
- 22. וַיִּתְּרֵקָם. O'. και τὸν 'Ροβόκ (alia exempl. 'Ροκόμ³⁹). וַיָּחִיוּ סִיחֹן. Uinctos (principes) Sihon. O'. ἄρχοντα ἔναρα Σιών. Alia exempl. ἄρχοντας Σηών.⁴⁰ Alia : ἄρχοντας παρὰ Σιών.⁴¹
- 27. בְּהַרְבַּ בְּיַיִשְׂרָאֵל. O'. ἀπέκτειναν ✕ οἱ υἱοὶ 'Ισραήλ ἐν ῥομφαίᾳ⁴² אֶל-הַחַיִּים. Praeter occisos eorum. O'. ἐν

- τῇ ῥοπήῃ (alia exempl. τροπήῃ; alia, προνομῆ⁴³). 'Ἄλλος ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.⁴⁴
- 23. וְעִירֵיהֶן. Et vici earum. O'. και αἱ ἐπαύλεις (Σ. οἱ ἀγροὶ⁴⁵) αὐτῶν.
- 25. עַד-עִירוֹיֵךְ. O'. ἕως ἀραβά. Alia exempl. ἕως 'Αροήρ.⁴⁶ רָבָה. O'. 'Αράδ. Alia exempl. 'Ραββά.⁴⁷
- 26. עַד-רֵמַת הַמִּצְפָּה. O'. ἕως ἀραβῶθ (alia exempl. 'Ραμῶθ⁴⁸) κατὰ τὴν Μασσηφά (s. Μασφά). 'A. Σ. (ἕως 'Ραμῶθ) Μασφά.⁴⁹ וּמִמַּחֲנֵימ. Et a Mahanaïm. O'. και Μαάν (alia exempl. Μααναΐμ⁵⁰). לְדָבָר. O'. Δαιβών. Alia exempl. Δεβείρ.⁵¹
- 27. וַיִּבְעַקֵּם בְּיַת הַרְם. Et in valle, Beth-haram. O'. και 'Εναδὸμ και 'Οθαργαί. Alia exempl. και 'Ενεμέκ ('A. Σ. ἐν τῇ κοιλάδι⁵²) Βηθ-αράμ.⁵³ וְבֵית נַמְרֹה. O'. και Βαινθαναβρά (alia exempl. Βηθναμρά⁵⁴).

(cum Βεελμῶθ), XI, 29, 44 (cum Βεελμῶν), 58, alii, Arm. I (cum Βαίελμῶθ), Syro-hex. ³² Sic Comp. (cum 'Ιεσοάν), Ald., Codd. III, IV (cum 'Ιεσοά), XI, 15 (ut IV), 16, 18 (ut IV), alii, Arm. I (cum 'Ασαι), Syro-hex. (cum οἱ-ῥ). ³³ Sic Comp. (cum Αμάκ), Codd. IV, 19 (ut Comp.), 58, 108 (ut Comp.), Syro-hex. (cum ἄ-ῥ). ³⁴ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: τῆς παλλίδος (sic). ³⁵ Syro-hex. (cum indice ad לו-ῥ). Cf. Hex. ad Num. xxi. 20. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. IV, XI, 30, 53, 58, alii, Arm. I, Syro-hex. (cum ח-ῥ). ³⁷ Syro-hex. ⚡. Cf. ad v. 9. ³⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 108, Arm. I. Sic (cum καφάκει pro βασιλευσεν) Codd. 44, 74, 76, alii. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii, Arm. I, Syro-hex. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἄρχοντα Σηών), IV (cum ἄρχοντά (sic a 1ma manu) Σειών), XI (cum ἄρχοντα Σιών), 15 (cum Σιών), 19, alii, Arm. I, Syro-hex. (cum ῥ-ῥ). ⁴¹ Sic Codd. 16, 30, 52, 54, alii. Ex parâ perperam factum esse importunum ἔναρα (potius ex ΑΡΧΟΝΤΑΧΙΑΡΑ, ΑΡΧΟΝΤΑΝΑΡΑ) conjicit Schleusncr. in *Nov. Thes.* s. v. ἔναρα. ⁴² Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: ✕ οἱ υἱοὶ 'Ισρ. ✕ ἐν ῥομφαίᾳ), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. I. ⁴³ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 15, 19, 55 (ex corr.), 64, 108, 209, et, ut videtur, Syro-hex. (qui vertit ח-ῥ);

posterior in Codd. 16, 18, 52, 55 (ante corr.), alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁴ Cod. 58 in marg. Cf. Num. xxxi. 8 in Hebr. et LXX. ⁴⁵ Masius in Comment. p. 236: "וְעִירֵיהֶן, pro quo *vicos* dixi, convertit Sym. *agros*; cum vellet, ut opinor, *suburbana praedia* significare." Cf. ad v. 28. ⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI (cum ἄροαρ), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I, Syro-hex. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18 (cum 'Ραμβά ?), 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I (cum 'Ραβαί), Syro-hex. ⁴⁸ Sic Comp. (cum 'Ραμῆθ), Ald., Codd. III, IV (ut Comp.), 15, 16, 18, alii, Arm. I, Syro-hex. ⁴⁹ Syro-hex. ⚡. ⁵⁰ Sic Comp., Ald. (cum Μααναΐμ), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.), 18 (idem), 56, 59, alii, Arm. I (cum Μααναΐμ), Syro-hex. ⁵¹ Sic Comp. (cum Δεβείρ), Ald. (cum Δαβείρ), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I (cum Δαβίρ), Syro-hex. ⁵² Euseb. in Onomastico, p. 168: 'Ενεμέκ. Ἄκ. Σύμ. ἐν τῇ κοιλάδι. Syro-hex. ⚡. ⁵³ Sic Comp. (cum 'Ενεμέκ), Ald. (cum 'Εσομέκ), Codd. III (cum νεμέκ), IV (cum ἔνεμκ'), XI (cum Βοθαράμ), 15 (ut Ald.), 56 (cum ἔνεμκ'), 58 (cum Βηθναρὰν), alii. Syro-hex. ⚡. ⁵⁴ Sic Comp. (cum Βηθναμρά), Ald., Codd. IV, XI, 15, 18, 29, 58 (cum Βηθναμρά), 64, 82, 85 (in marg.), Arm. I, Syro-hex.

15. קָרַת אֲרָבַי. O'. πόλις Ἀργόβ (alia exempl. Ἀρβαί; alia, Ἀρβόκ¹⁰).

הָאָדָם הַגְּדוֹל בְּעֵינַיִם הוּא. Homo ille maximus inter Anakim erat. O'. μητρόπολις τῶν Ἐνακίμ αὐτη. Ἀ. ὁ ἄνθρωπος ὁ μέγας ἐν τοῖς Ἐνακίμ αὐτός.¹¹

Cap. XIV. 4. κτήσευν ✕ αὐτῶν 4.¹² 9. λέγων ✕ ὅτι 4.¹³ ἐπέβησ ✕ ἐν αὐτῇ 4.¹⁴ 10. καὶ νῦν ✕ ἰδοῦ 4.¹⁵ ✕ υἱός 4 ὀγδοήκοντα.¹⁶ 12. — τὸ ῥῆμα τοῦτο 4.¹⁷ εἶπε κύριός — μοι 4.¹⁸ 13. υἱά Ἰεφοννή — υἱοῦ Κενέζ 4.¹⁹

CAP. XV.

1. מִקְצֵה תֵּימָן תִּיבָה. Meridiem versus ab extremitate austri. O'. ἕως Κάδης πρὸς λίβα. Alia exempl. πρὸς νότον ἕως Κάδης.¹

2. מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן-הַלְשָׁן הַפְּנֵה נָגְבָה. Ab extremitate maris salis, a sinu qui spectat meridiem versus. O'. ἕως μέρους θαλάσσης τῆς

ἀλυκῆς, ἀπὸ τῆς λοφιάς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα. Σ. ἀπ' ἄκρου τῆς θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς, ἀπὸ τῆς γλώσσῃς τῆς βλεπούσης πρὸς νότον.²

3. וְנָסַב הַקָּרָעַת. Et vertit se versus Karcaam. O'. καὶ ἐκπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης. Alia exempl. καὶ περιπορεύεται τὴν Γαλααδίν.³ Alia: καὶ ἐκπεριπορεύεται Ἀκκαρκά.⁴ Σ. .τὸ ἔδαφος.⁵

4. נַחַל מִצְרַיִם. O'. ἕως φάραγγος Αἰγύπτου. Ἀ. εἰς χεῖμαρρον Αἰγύπτου.⁶

5. עַד-קָצֵיהַ הַיַּרְדֵּן. O'. ἕως ✕ μέρους 4 τοῦ Ἰορδάνου.⁷ Σ. (ἕως) ἄκρου. .⁸

6. לְבַיִת הָעֵרְבָה. O'. ἐπὶ Βαιθάραβα. Σ. (ἐν τοῖς) περὶ τὴν ἀοίκητον.⁹ Aliter: Σ. εἰς οἶκον πεδινόν.¹⁰

בָּבֶן. O'. Βαιών. Ἀ. Θ. Βοέν.¹¹

7. דְּבַרְבָּה. O'. Versus Debir. O'. ἐπὶ τὸ τέταρτον. Ἀλλος Δεβειρά.¹²

וַיַּעֲפֹנָה פְּנֵה. O'. καὶ ✕ κατὰ βορρᾶν 4 καταβαίνει.¹³

¹⁰ Prior lectio est in Comp., Codd. IV (cum Ἀρβέ), 19, 108, Syro-hex. (cum ἰ?;); posterior in Codd. 15 (cum Ἀρβόκ), 16 (idem), 18, 30, aliis (inter quos 85, cum ὁ ἄνθρωπος μέγας in marg.), Arm. 1. ¹¹ Syro-hex. ܕܒܒܢܐ. ¹² Cod. IV, Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 76, alii. ¹³ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 58 (om. λέγων), 108. ¹⁴ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum ἐπ' αὐτῇ), 108. ¹⁵ Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ¹⁶ Cod. IV (cum ✕ υἱός: — καὶ π̄), Masius. Sic sine aster. Comp., Cod. 108, Syro-hex. ¹⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum τὸ ῥ. — τοῦτο 4). ¹⁸ Cod. IV, Masius (cum εἶπέ — μοι 4 κύριος). Sic sine obelo Syro-hex. ¹⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum υἱού — Κενέζ 4). Sic sine obelo Cod. 15, 18, 64, 108, 128.

CAP. XV. ¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. ² Syro-hex. ܕܒܒܢܐ. ܕܒܒܢܐ. ܕܒܒܢܐ. ܕܒܒܢܐ. ܕܒܒܢܐ. Cf. ad v. 21. ³ Sic Codd. 16, 30 (cum Γαλααδίνην), 52, 53, alii (inter quos 85, cum τὴν Γαλααδίνην, et in marg. τὴν κ. δ. Κάδης). ⁴ Syro-hex. ܕܒܒܢܐ. Graeca nostra post Κάδης in textum inferunt Ald. (cum Ἀκκαρκέ), Codd. 15, 18, 64, 121 (in marg. cum ἐκπορ.), 128. ⁵ Cod. 108, qui ad φάραγγος (v. 4) male

refert. Ad ܕܒܒܢܐ Syro-hex. in marg. ܕܒܒܢܐ, h. e. τὸ ἔδαφος, non, ut Masius, τὴν γῆν. Consentit Euseb. in Onomastico, p. 28: Ἀκκαρκά [Hieron. Accaraca]. Σύμμαχος τὸ ἔδαφος. ⁶ Syro-hex. ܕܒܒܢܐ. Cod. 108: Ἀ. χεῖμαρρον, et sic in textu Comp., Cod. 18 (cum χεῖμαρρον). Cod. 57 in marg.: Οὐδὲς ἐστὶν ὁ ποταμὸς Ἐννοκοροῦντων (sic). ⁷ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum μέρος), 58, 108 (ut 19); necnon (cum ἕως ἐπὶ μέρος) Codd. 44, 54, alii (inter quos 85 in marg.). ⁸ Syro-hex. ܕܒܒܢܐ. Cf. ad v. 21. ⁹ Euseb. in Onomastico, p. 110. Hieron. vertit: "Bethabara, pro qua Sym. transtulit: in locis quae iuxta inhabitabilem sunt, significans eremum;" unde Montef. eruit: Σ. ἐν τόποις κατὰ ἀοίκητον. Sed cf. ad v. 60. ¹⁰ Masius in Comment. p. 253: "Chaldaeus et Symmachus campestrum domum interpretari maluerunt." In Syro-hex. index est super Βηθάραβα, sed nota marginalis desideratur. Cf. ad Cap. xviii. 18. ¹¹ Cod. 85, testibus Montef. et Cozza. Parsonsus lectionem quasi anonymam affert. ¹² Sic in textu Ald. (cum Δαιβηρά), Codd. 15 (cum Δαιβειρά), 18, 64 (ut Ald.), 128 (ut 15). ¹³ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ Ἀχὼρ ✕ καὶ κ. β.), Syro-hex. (cum ✕ καὶ κ. β. 4), et sine aster. Comp., Codd. 58 (cum βορρᾶ), 108.

19. ארץ הנגב. *Terram australem.* O. εἰς γῆν ναγέβ (alia exempl. νότου³⁶).
 גלת מים. *Scaturigines aquarum.* O. τὴν Βορθανίς. Alia exempl. τὴν Γωλαθμαῖμ.³⁷
 וַיֵּצֵא גֵלְתֵי מַיִם מִן הַהַר הַזֶּה וְיָצֵא גֵלְתֵי מַיִם מִן הַהַר הַזֶּה. *Scaturigines superiores, et scaturigines inferiores.* O. τὴν Γοναιθλὰν (alia exempl. τὴν Γωλαθμαῖμ³⁸) τὴν ἄνω, καὶ τὴν Γοναιθλὰν (eadem exempl. τὴν Γωλάθ³⁹) τὴν κάτω. Ἄλλος κτήσιν μετεώρων, καὶ κτήσιν ταπεινῶν.³⁹
20. הַמְּיָחָז. O. Vacat. ✕ κατὰ δῆμους αὐτῶν.⁴⁰
21. וַיְהִי וַיְהִי הַעָרִים מְקִיָּצָה לְמִצְרָיִם. O. ἐγενήθησαν δὲ πόλεις αὐτῶν — πόλεις ἄ πρὸς τῇ φυλῇ.⁴¹ Ἄ. . . αἱ πόλεις ἀπὸ τελευταίου τῆς φυλῆς. Σ. . . αἱ πόλεις ἀπ' ἄκρου τῆς φυλῆς. Θ. . . πόλεις αὐτῶν ἀπὸ τέλους φυλῆς.⁴²
 בְּנֵגְבָה. *In meridie.* O. ἐπὶ τῆς ἐρήμου. Ἄλλος ἀπὸ νότου.⁴³

- 21—32. וַיְהִי וַיְהִי הַעָרִים מְקִיָּצָה לְמִצְרָיִם. O. καὶ Βαισελεῖλ — καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Potior scriptura.⁴⁴ O. Καβσεῖλ,⁴⁵ καὶ Ἐδέρ,⁴⁶ καὶ Ἰαγοῦρ, (22) καὶ Κεινὰ, καὶ Δειμωνὰ, καὶ Ἀδαδὰ,⁴⁷ (23) καὶ Κέδες, καὶ Ἀσῶρ,⁴⁸ καὶ Ἰαθνὰν,⁴⁹ (24) Ζεῖφ, καὶ Τελέμ,⁵⁰ καὶ Βααλῶθ,⁵¹ (25) καὶ Ἀσῶρ τὴν καινὴν, καὶ αἱ πόλεις Ἐσῶρ⁵² αὕτη ✕ ἐστὶν Ἐσῶρ Ἀσῶρ (26) Ἀμάμ, καὶ Σαμά, καὶ Μωλαδὰ, (27) — καὶ Ἀσαρσουλά,⁵⁴ καὶ Ἀσεργαδδὰ, καὶ Ἀσεμῶν, καὶ Βηθφελέρ,⁵⁵ (28) καὶ Ἀσαρσουλά,⁵⁶ καὶ Βηρσαβεε, καὶ Βεζιουθιά,⁵⁷ [αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν],⁵⁸ (29) Βααλὰ,⁵⁹ καὶ Αὐεῖμ,⁶⁰ καὶ Ἀσεμ,⁶¹ (30) καὶ Ἐλθωλάδ,⁶² ✕ καὶ Χσεῖλ,⁶³ καὶ Ἐρμὰ, (31) καὶ Σικελέγ,⁶⁴ καὶ Μεδεμρὰ,⁶⁵ καὶ Σανσανὰ,⁶⁶ (32) καὶ Λαβῶθ,⁶⁷ καὶ Σελεῖμ,⁶⁸ καὶ Αἰν,⁶⁹ καὶ Ῥεμμῶν⁷⁰ πᾶσαι αἱ πόλεις εἴκοσι καὶ ἕνεα,⁷¹ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
- 33—44. וַיְהִי וַיְהִי הַעָרִים מְקִיָּצָה לְמִצְרָיִם. O. ἐν τῇ πεδινη — καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Aliter: O. (33) ἐν τῇ πεδινη⁷² (Ἄλλος: ἐν τῇ ὑπωρείᾳ⁷³) Ἀσθαῶλ.⁷⁴

Codd. X, 15 (in marg.), 53, 128. ³⁶ Sic Codd. 15, 18, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum Γολαθμ. sine artic.), Codd. III (sine artic.), IV, 15, 16 (ut III), 18 (cum μαεῖμ), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. τὴν Γωλαθμ. τὴν ἄνω καὶ), IV, 15 (cum Γολαθμ. et Γολάθ), 58 (cum Γολαθαεῖμ), 108 (cum Γολάθ), 128, Syro-hex. ³⁹ Syro-hex. in marg. sine nom. ⁴⁰ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1. ⁴¹ Obelus est in Cod. IV. ⁴² Cod. 85, edente Symf. (Parsonsii amanuensis accuratius exscripsit ad Synt. τῇ φυγῇ pro τῆς φυλῆς; ad Theod. autem φυγῆς pro φυλῆς.) Syro-hex. affert: Σ. ἀπ' ἄκρου (ἄκρ) τῆς φυλῆς νῶον Ἰουδα. ⁴³ Sic in textu Syro-hex. Cod. 58 in textu: ἡ (fort. ἡ) ἀπὸ νότου ἐπὶ τῆς ἐρήμου. ⁴⁴ In reliqua hujus capituli parte, cum nomina propria in Ed. Rom. ab Hebraeis mire discedant, nos textum hexaplaem Cod. IV a Tischendorfio editum, ad versionem Syro-hexaplaem diligenter exactum et hic illic reformatum, apposuimus. ⁴⁵ Syro-hex. ⁴⁶ Cod. IV: Καβσεῖλ. ⁴⁷ Syro-hex. ⁴⁸ Syro-hex. ⁴⁹ Cod. IV: καὶ Ἐβέλ. ⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Idem: ⁵² Cod. IV: καὶ Ἀσῶρ. ⁵³ Idem: ⁵⁴ Idem: ⁵⁵ Idem: ⁵⁶ Idem: ⁵⁷ Idem: ⁵⁸ Idem: ⁵⁹ Idem: ⁶⁰ Idem: ⁶¹ Idem: ⁶² Idem: ⁶³ Idem: ⁶⁴ Idem: ⁶⁵ Idem: ⁶⁶ Idem: ⁶⁷ Idem: ⁶⁸ Idem: ⁶⁹ Idem: ⁷⁰ Idem: ⁷¹ Idem: ⁷² Idem: ⁷³ Idem: ⁷⁴ Idem: ⁷⁵ Idem: ⁷⁶ Idem: ⁷⁷ Idem: ⁷⁸ Idem: ⁷⁹ Idem: ⁸⁰ Idem: ⁸¹ Idem: ⁸² Idem: ⁸³ Idem: ⁸⁴ Idem: ⁸⁵ Idem: ⁸⁶ Idem: ⁸⁷ Idem: ⁸⁸ Idem: ⁸⁹ Idem: ⁹⁰ Idem: ⁹¹ Idem: ⁹² Idem: ⁹³ Idem: ⁹⁴ Idem: ⁹⁵ Idem: ⁹⁶ Idem: ⁹⁷ Idem: ⁹⁸ Idem: ⁹⁹ Idem: ¹⁰⁰ Idem: ¹⁰¹ Idem: ¹⁰² Idem: ¹⁰³ Idem: ¹⁰⁴ Idem: ¹⁰⁵ Idem: ¹⁰⁶ Idem: ¹⁰⁷ Idem: ¹⁰⁸ Idem: ¹⁰⁹ Idem: ¹¹⁰ Idem: ¹¹¹ Idem: ¹¹² Idem: ¹¹³ Idem: ¹¹⁴ Idem: ¹¹⁵ Idem: ¹¹⁶ Idem: ¹¹⁷ Idem: ¹¹⁸ Idem: ¹¹⁹ Idem: ¹²⁰ Idem: ¹²¹ Idem: ¹²² Idem: ¹²³ Idem: ¹²⁴ Idem: ¹²⁵ Idem: ¹²⁶ Idem: ¹²⁷ Idem: ¹²⁸ Idem: ¹²⁹ Idem: ¹³⁰ Idem: ¹³¹ Idem: ¹³² Idem: ¹³³ Idem: ¹³⁴ Idem: ¹³⁵ Idem: ¹³⁶ Idem: ¹³⁷ Idem: ¹³⁸ Idem: ¹³⁹ Idem: ¹⁴⁰ Idem: ¹⁴¹ Idem: ¹⁴² Idem: ¹⁴³ Idem: ¹⁴⁴ Idem: ¹⁴⁵ Idem: ¹⁴⁶ Idem: ¹⁴⁷ Idem: ¹⁴⁸ Idem: ¹⁴⁹ Idem: ¹⁵⁰ Idem: ¹⁵¹ Idem: ¹⁵² Idem: ¹⁵³ Idem: ¹⁵⁴ Idem: ¹⁵⁵ Idem: ¹⁵⁶ Idem: ¹⁵⁷ Idem: ¹⁵⁸ Idem: ¹⁵⁹ Idem: ¹⁶⁰ Idem: ¹⁶¹ Idem: ¹⁶² Idem: ¹⁶³ Idem: ¹⁶⁴ Idem: ¹⁶⁵ Idem: ¹⁶⁶ Idem: ¹⁶⁷ Idem: ¹⁶⁸ Idem: ¹⁶⁹ Idem: ¹⁷⁰ Idem: ¹⁷¹ Idem: ¹⁷² Idem: ¹⁷³ Idem: ¹⁷⁴ Idem: ¹⁷⁵ Idem: ¹⁷⁶ Idem: ¹⁷⁷ Idem: ¹⁷⁸ Idem: ¹⁷⁹ Idem: ¹⁸⁰ Idem: ¹⁸¹ Idem: ¹⁸² Idem: ¹⁸³ Idem: ¹⁸⁴ Idem: ¹⁸⁵ Idem: ¹⁸⁶ Idem: ¹⁸⁷ Idem: ¹⁸⁸ Idem: ¹⁸⁹ Idem: ¹⁹⁰ Idem: ¹⁹¹ Idem: ¹⁹² Idem: ¹⁹³ Idem: ¹⁹⁴ Idem: ¹⁹⁵ Idem: ¹⁹⁶ Idem: ¹⁹⁷ Idem: ¹⁹⁸ Idem: ¹⁹⁹ Idem: ²⁰⁰ Idem: ²⁰¹ Idem: ²⁰² Idem: ²⁰³ Idem: ²⁰⁴ Idem: ²⁰⁵ Idem: ²⁰⁶ Idem: ²⁰⁷ Idem: ²⁰⁸ Idem: ²⁰⁹ Idem: ²¹⁰ Idem: ²¹¹ Idem: ²¹² Idem: ²¹³ Idem: ²¹⁴ Idem: ²¹⁵ Idem: ²¹⁶ Idem: ²¹⁷ Idem: ²¹⁸ Idem: ²¹⁹ Idem: ²²⁰ Idem: ²²¹ Idem: ²²² Idem: ²²³ Idem: ²²⁴ Idem: ²²⁵ Idem: ²²⁶ Idem: ²²⁷ Idem: ²²⁸ Idem: ²²⁹ Idem: ²³⁰ Idem: ²³¹ Idem: ²³² Idem: ²³³ Idem: ²³⁴ Idem: ²³⁵ Idem: ²³⁶ Idem: ²³⁷ Idem: ²³⁸ Idem: ²³⁹ Idem: ²⁴⁰ Idem: ²⁴¹ Idem: ²⁴² Idem: ²⁴³ Idem: ²⁴⁴ Idem: ²⁴⁵ Idem: ²⁴⁶ Idem: ²⁴⁷ Idem: ²⁴⁸ Idem: ²⁴⁹ Idem: ²⁵⁰ Idem: ²⁵¹ Idem: ²⁵² Idem: ²⁵³ Idem: ²⁵⁴ Idem: ²⁵⁵ Idem: ²⁵⁶ Idem: ²⁵⁷ Idem: ²⁵⁸ Idem: ²⁵⁹ Idem: ²⁶⁰ Idem: ²⁶¹ Idem: ²⁶² Idem: ²⁶³ Idem: ²⁶⁴ Idem: ²⁶⁵ Idem: ²⁶⁶ Idem: ²⁶⁷ Idem: ²⁶⁸ Idem: ²⁶⁹ Idem: ²⁷⁰ Idem: ²⁷¹ Idem: ²⁷² Idem: ²⁷³ Idem: ²⁷⁴ Idem: ²⁷⁵ Idem: ²⁷⁶ Idem: ²⁷⁷ Idem: ²⁷⁸ Idem: ²⁷⁹ Idem: ²⁸⁰ Idem: ²⁸¹ Idem: ²⁸² Idem: ²⁸³ Idem: ²⁸⁴ Idem: ²⁸⁵ Idem: ²⁸⁶ Idem: ²⁸⁷ Idem: ²⁸⁸ Idem: ²⁸⁹ Idem: ²⁹⁰ Idem: ²⁹¹ Idem: ²⁹² Idem: ²⁹³ Idem: ²⁹⁴ Idem: ²⁹⁵ Idem: ²⁹⁶ Idem: ²⁹⁷ Idem: ²⁹⁸ Idem: ²⁹⁹ Idem: ³⁰⁰ Idem: ³⁰¹ Idem: ³⁰² Idem: ³⁰³ Idem: ³⁰⁴ Idem: ³⁰⁵ Idem: ³⁰⁶ Idem: ³⁰⁷ Idem: ³⁰⁸ Idem: ³⁰⁹ Idem: ³¹⁰ Idem: ³¹¹ Idem: ³¹² Idem: ³¹³ Idem: ³¹⁴ Idem: ³¹⁵ Idem: ³¹⁶ Idem: ³¹⁷ Idem: ³¹⁸ Idem: ³¹⁹ Idem: ³²⁰ Idem: ³²¹ Idem: ³²² Idem: ³²³ Idem: ³²⁴ Idem: ³²⁵ Idem: ³²⁶ Idem: ³²⁷ Idem: ³²⁸ Idem: ³²⁹ Idem: ³³⁰ Idem: ³³¹ Idem: ³³² Idem: ³³³ Idem: ³³⁴ Idem: ³³⁵ Idem: ³³⁶ Idem: ³³⁷ Idem: ³³⁸ Idem: ³³⁹ Idem: ³⁴⁰ Idem: ³⁴¹ Idem: ³⁴² Idem: ³⁴³ Idem: ³⁴⁴ Idem: ³⁴⁵ Idem: ³⁴⁶ Idem: ³⁴⁷ Idem: ³⁴⁸ Idem: ³⁴⁹ Idem: ³⁵⁰ Idem: ³⁵¹ Idem: ³⁵² Idem: ³⁵³ Idem: ³⁵⁴ Idem: ³⁵⁵ Idem: ³⁵⁶ Idem: ³⁵⁷ Idem: ³⁵⁸ Idem: ³⁵⁹ Idem: ³⁶⁰ Idem: ³⁶¹ Idem: ³⁶² Idem: ³⁶³ Idem: ³⁶⁴ Idem: ³⁶⁵ Idem: ³⁶⁶ Idem: ³⁶⁷ Idem: ³⁶⁸ Idem: ³⁶⁹ Idem: ³⁷⁰ Idem: ³⁷¹ Idem: ³⁷² Idem: ³⁷³ Idem: ³⁷⁴ Idem: ³⁷⁵ Idem: ³⁷⁶ Idem: ³⁷⁷ Idem: ³⁷⁸ Idem: ³⁷⁹ Idem: ³⁸⁰ Idem: ³⁸¹ Idem: ³⁸² Idem: ³⁸³ Idem: ³⁸⁴ Idem: ³⁸⁵ Idem: ³⁸⁶ Idem: ³⁸⁷ Idem: ³⁸⁸ Idem: ³⁸⁹ Idem: ³⁹⁰ Idem: ³⁹¹ Idem: ³⁹² Idem: ³⁹³ Idem: ³⁹⁴ Idem: ³⁹⁵ Idem: ³⁹⁶ Idem: ³⁹⁷ Idem: ³⁹⁸ Idem: ³⁹⁹ Idem: ⁴⁰⁰ Idem: ⁴⁰¹ Idem: ⁴⁰² Idem: ⁴⁰³ Idem: ⁴⁰⁴ Idem: ⁴⁰⁵ Idem: ⁴⁰⁶ Idem: ⁴⁰⁷ Idem: ⁴⁰⁸ Idem: ⁴⁰⁹ Idem: ⁴¹⁰ Idem: ⁴¹¹ Idem: ⁴¹² Idem: ⁴¹³ Idem: ⁴¹⁴ Idem: ⁴¹⁵ Idem: ⁴¹⁶ Idem: ⁴¹⁷ Idem: ⁴¹⁸ Idem: ⁴¹⁹ Idem: ⁴²⁰ Idem: ⁴²¹ Idem: ⁴²² Idem: ⁴²³ Idem: ⁴²⁴ Idem: ⁴²⁵ Idem: ⁴²⁶ Idem: ⁴²⁷ Idem: ⁴²⁸ Idem: ⁴²⁹ Idem: ⁴³⁰ Idem: ⁴³¹ Idem: ⁴³² Idem: ⁴³³ Idem: ⁴³⁴ Idem: ⁴³⁵ Idem: ⁴³⁶ Idem: ⁴³⁷ Idem: ⁴³⁸ Idem: ⁴³⁹ Idem: ⁴⁴⁰ Idem: ⁴⁴¹ Idem: ⁴⁴² Idem: ⁴⁴³ Idem: ⁴⁴⁴ Idem: ⁴⁴⁵ Idem: ⁴⁴⁶ Idem: ⁴⁴⁷ Idem: ⁴⁴⁸ Idem: ⁴⁴⁹ Idem: ⁴⁵⁰ Idem: ⁴⁵¹ Idem: ⁴⁵² Idem: ⁴⁵³ Idem: ⁴⁵⁴ Idem: ⁴⁵⁵ Idem: ⁴⁵⁶ Idem: ⁴⁵⁷ Idem: ⁴⁵⁸ Idem: ⁴⁵⁹ Idem: ⁴⁶⁰ Idem: ⁴⁶¹ Idem: ⁴⁶² Idem: ⁴⁶³ Idem: ⁴⁶⁴ Idem: ⁴⁶⁵ Idem: ⁴⁶⁶ Idem: ⁴⁶⁷ Idem: ⁴⁶⁸ Idem: ⁴⁶⁹ Idem: ⁴⁷⁰ Idem: ⁴⁷¹ Idem: ⁴⁷² Idem: ⁴⁷³ Idem: ⁴⁷⁴ Idem: ⁴⁷⁵ Idem: ⁴⁷⁶ Idem: ⁴⁷⁷ Idem: ⁴⁷⁸ Idem: ⁴⁷⁹ Idem: ⁴⁸⁰ Idem: ⁴⁸¹ Idem: ⁴⁸² Idem: ⁴⁸³ Idem: ⁴⁸⁴ Idem: ⁴⁸⁵ Idem: ⁴⁸⁶ Idem: ⁴⁸⁷ Idem: ⁴⁸⁸ Idem: ⁴⁸⁹ Idem: ⁴⁹⁰ Idem: ⁴⁹¹ Idem: ⁴⁹² Idem: ⁴⁹³ Idem: ⁴⁹⁴ Idem: ⁴⁹⁵ Idem: ⁴⁹⁶ Idem: ⁴⁹⁷ Idem: ⁴⁹⁸ Idem: ⁴⁹⁹ Idem: ⁵⁰⁰ Idem: ⁵⁰¹ Idem: ⁵⁰² Idem: ⁵⁰³ Idem: ⁵⁰⁴ Idem: ⁵⁰⁵ Idem: ⁵⁰⁶ Idem: ⁵⁰⁷ Idem: ⁵⁰⁸ Idem: ⁵⁰⁹ Idem: ⁵¹⁰ Idem: ⁵¹¹ Idem: ⁵¹² Idem: ⁵¹³ Idem: ⁵¹⁴ Idem: ⁵¹⁵ Idem: ⁵¹⁶ Idem: ⁵¹⁷ Idem: ⁵¹⁸ Idem: ⁵¹⁹ Idem: ⁵²⁰ Idem: ⁵²¹ Idem: ⁵²² Idem: ⁵²³ Idem: ⁵²⁴ Idem: ⁵²⁵ Idem: ⁵²⁶ Idem: ⁵²⁷ Idem: ⁵²⁸ Idem: ⁵²⁹ Idem: ⁵³⁰ Idem: ⁵³¹ Idem: ⁵³² Idem: ⁵³³ Idem: ⁵³⁴ Idem: ⁵³⁵ Idem: ⁵³⁶ Idem: ⁵³⁷ Idem: ⁵³⁸ Idem: ⁵³⁹ Idem: ⁵⁴⁰ Idem: ⁵⁴¹ Idem: ⁵⁴² Idem: ⁵⁴³ Idem: ⁵⁴⁴ Idem: ⁵⁴⁵ Idem: ⁵⁴⁶ Idem: ⁵⁴⁷ Idem: ⁵⁴⁸ Idem: ⁵⁴⁹ Idem: ⁵⁵⁰ Idem: ⁵⁵¹ Idem: ⁵⁵² Idem: ⁵⁵³ Idem: ⁵⁵⁴ Idem: ⁵⁵⁵ Idem: ⁵⁵⁶ Idem: ⁵⁵⁷ Idem: ⁵⁵⁸ Idem: ⁵⁵⁹ Idem: ⁵⁶⁰ Idem: ⁵⁶¹ Idem: ⁵⁶² Idem: ⁵⁶³ Idem: ⁵⁶⁴ Idem: ⁵⁶⁵ Idem: ⁵⁶⁶ Idem: ⁵⁶⁷ Idem: ⁵⁶⁸ Idem: ⁵⁶⁹ Idem: ⁵⁷⁰ Idem: ⁵⁷¹ Idem: ⁵⁷² Idem: ⁵⁷³ Idem: ⁵⁷⁴ Idem: ⁵⁷⁵ Idem: ⁵⁷⁶ Idem: ⁵⁷⁷ Idem: ⁵⁷⁸ Idem: ⁵⁷⁹ Idem: ⁵⁸⁰ Idem: ⁵⁸¹ Idem: ⁵⁸² Idem: ⁵⁸³ Idem: ⁵⁸⁴ Idem: ⁵⁸⁵ Idem: ⁵⁸⁶ Idem: ⁵⁸⁷ Idem: ⁵⁸⁸ Idem: ⁵⁸⁹ Idem: ⁵⁹⁰ Idem: ⁵⁹¹ Idem: ⁵⁹² Idem: ⁵⁹³ Idem: ⁵⁹⁴ Idem: ⁵⁹⁵ Idem: ⁵⁹⁶ Idem: ⁵⁹⁷ Idem: ⁵⁹⁸ Idem: ⁵⁹⁹ Idem: ⁶⁰⁰ Idem: ⁶⁰¹ Idem: ⁶⁰² Idem: ⁶⁰³ Idem: ⁶⁰⁴ Idem: ⁶⁰⁵ Idem: ⁶⁰⁶ Idem: ⁶⁰⁷ Idem: ⁶⁰⁸ Idem: ⁶⁰⁹ Idem: ⁶¹⁰ Idem: ⁶¹¹ Idem: ⁶¹² Idem: ⁶¹³ Idem: ⁶¹⁴ Idem: ⁶¹⁵ Idem: ⁶¹⁶ Idem: ⁶¹⁷ Idem: ⁶¹⁸ Idem: ⁶¹⁹ Idem: ⁶²⁰ Idem: ⁶²¹ Idem: ⁶²² Idem: ⁶²³ Idem: ⁶²⁴ Idem: ⁶²⁵ Idem: ⁶²⁶ Idem: ⁶²⁷ Idem: ⁶²⁸ Idem: ⁶²⁹ Idem: ⁶³⁰ Idem: ⁶³¹ Idem: ⁶³² Idem: ⁶³³ Idem: ⁶³⁴ Idem: ⁶³⁵ Idem: ⁶³⁶ Idem: ⁶³⁷ Idem: ⁶³⁸ Idem: ⁶³⁹ Idem: ⁶⁴⁰ Idem: ⁶⁴¹ Idem: ⁶⁴² Idem: ⁶⁴³ Idem: ⁶⁴⁴ Idem: ⁶⁴⁵ Idem: ⁶⁴⁶ Idem: ⁶⁴⁷ Idem: ⁶⁴⁸ Idem: ⁶⁴⁹ Idem: ⁶⁵⁰ Idem: ⁶⁵¹ Idem: ⁶⁵² Idem: ⁶⁵³ Idem: ⁶⁵⁴ Idem: ⁶⁵⁵ Idem: ⁶⁵⁶ Idem: ⁶⁵⁷ Idem: ⁶⁵⁸ Idem: ⁶⁵⁹ Idem: ⁶⁶⁰ Idem: ⁶⁶¹ Idem: ⁶⁶² Idem: ⁶⁶³ Idem: ⁶⁶⁴ Idem: ⁶⁶⁵ Idem: ⁶⁶⁶ Idem: ⁶⁶⁷ Idem: ⁶⁶⁸ Idem: ⁶⁶⁹ Idem: ⁶⁷⁰ Idem: ⁶⁷¹ Idem: ⁶⁷² Idem: ⁶⁷³ Idem: ⁶⁷⁴ Idem: ⁶⁷⁵ Idem: ⁶⁷⁶ Idem: ⁶⁷⁷ Idem: ⁶⁷⁸ Idem: ⁶⁷⁹ Idem: ⁶⁸⁰ Idem: ⁶⁸¹ Idem: ⁶⁸² Idem: ⁶⁸³ Idem: ⁶⁸⁴ Idem: ⁶⁸⁵ Idem: ⁶⁸⁶ Idem: ⁶⁸⁷ Idem: ⁶⁸⁸ Idem: ⁶⁸⁹ Idem: ⁶⁹⁰ Idem: ⁶⁹¹ Idem: ⁶⁹² Idem: ⁶⁹³ Idem: ⁶⁹⁴ Idem: ⁶⁹⁵ Idem: ⁶⁹⁶ Idem: ⁶⁹⁷ Idem: ⁶⁹⁸ Idem: ⁶⁹⁹ Idem: ⁷⁰⁰ Idem: ⁷⁰¹ Idem: ⁷⁰² Idem: ⁷⁰³ Idem: ⁷⁰⁴ Idem: ⁷⁰⁵ Idem: ⁷⁰⁶ Idem: ⁷⁰⁷ Idem: ⁷⁰⁸ Idem: ⁷⁰⁹ Idem: ⁷¹⁰ Idem: ⁷¹¹ Idem: ⁷¹² Idem: ⁷¹³ Idem: ⁷¹⁴ Idem: ⁷¹⁵ Idem: ⁷¹⁶ Idem: ⁷¹⁷ Idem: ⁷¹⁸ Idem: ⁷¹⁹ Idem: ⁷²⁰ Idem: ⁷²¹ Idem: ⁷²² Idem: ⁷²³ Idem: ⁷²⁴ Idem: ⁷²⁵ Idem: ⁷²⁶ Idem: ⁷²⁷ Idem: ⁷²⁸ Idem: ⁷²⁹ Idem: ⁷³⁰ Idem: ⁷³¹ Idem: ⁷³² Idem: ⁷³³ Idem: ⁷³⁴ Idem: ⁷³⁵ Idem: ⁷³⁶ Idem: ⁷³⁷ Idem: ⁷³⁸ Idem: ⁷³⁹ Idem: ⁷⁴⁰ Idem: ⁷⁴¹ Idem: ⁷⁴² Idem: ⁷⁴³ Idem: ⁷⁴⁴ Idem: ⁷⁴⁵ Idem: ⁷⁴⁶ Idem: ⁷⁴⁷ Idem: ⁷⁴⁸ Idem: ⁷⁴⁹ Idem: ⁷⁵⁰ Idem: ⁷⁵¹ Idem: ⁷⁵² Idem: ⁷⁵³ Idem: ⁷⁵⁴ Idem: ⁷⁵⁵ Idem: ⁷⁵⁶ Idem: ⁷⁵⁷ Idem: ⁷⁵⁸ Idem: ⁷⁵⁹ Idem: ⁷⁶⁰ Idem: ⁷⁶¹ Idem: ⁷⁶² Idem: ⁷⁶³ Idem: ⁷⁶⁴ Idem: ⁷⁶⁵ Idem: ⁷⁶⁶ Idem: ⁷⁶⁷ Idem: ⁷⁶⁸ Idem: ⁷⁶⁹ Idem: ⁷⁷⁰ Idem: ⁷⁷¹ Idem: ⁷⁷² Idem: ⁷⁷³ Idem: ⁷⁷⁴ Idem: ⁷⁷⁵ Idem: ⁷⁷⁶ Idem: ⁷⁷⁷ Idem: ⁷⁷⁸ Idem: ⁷⁷⁹ Idem: ⁷⁸⁰ Idem: ⁷⁸¹ Idem: ⁷⁸² Idem: ⁷⁸³ Idem: ⁷⁸⁴ Idem: ⁷⁸⁵ Idem: ⁷⁸⁶ Idem: ⁷⁸⁷ Idem: ⁷⁸⁸ Idem: ⁷⁸⁹ Idem: ⁷⁹⁰ Idem: ⁷⁹¹ Idem: ⁷⁹² Idem: ⁷⁹³ Idem: ⁷⁹⁴ Idem: ⁷⁹⁵ Idem: ⁷⁹⁶ Idem: ⁷⁹⁷ Idem: ⁷⁹⁸ Idem: ⁷⁹⁹ Idem: ⁸⁰⁰ Idem: ⁸⁰¹ Idem: ⁸⁰² Idem: ⁸⁰³ Idem: ⁸⁰⁴ Idem: ⁸⁰⁵ Idem: ⁸⁰⁶ Idem: ⁸⁰⁷ Idem: ⁸⁰⁸ Idem: ⁸⁰⁹ Idem: ⁸¹⁰ Idem: ⁸¹¹ Idem: ⁸¹² Idem: ⁸¹³ Idem: ⁸¹⁴ Idem: ⁸¹⁵ Idem: ⁸¹⁶ Idem: ⁸¹⁷ Idem: ⁸¹⁸ Idem: ⁸¹⁹ Idem: ⁸²⁰ Idem: ⁸²¹ Idem: ⁸²² Idem: ⁸²³ Idem: ⁸²⁴ Idem: ⁸²⁵ Idem: ⁸²⁶ Idem: ⁸²⁷ Idem: ⁸²⁸ Idem: ⁸²⁹ Idem: ⁸³⁰ Idem: ⁸³¹ Idem: ⁸³² Idem: ⁸³³ Idem: ⁸³⁴ Idem: ⁸³⁵ Idem: ⁸³⁶ Idem: ⁸³⁷ Idem: ⁸³⁸ Idem: ⁸³⁹ Idem: ⁸⁴⁰ Idem: ⁸⁴¹ Idem: ⁸⁴² Idem: ⁸⁴³ Idem: ⁸⁴⁴ Idem: ⁸⁴⁵ Idem: ⁸⁴⁶ Idem: ⁸⁴⁷ Idem: ⁸⁴⁸ Idem: ⁸⁴⁹ Idem: ⁸⁵⁰ Idem: ⁸⁵¹ Idem: ⁸⁵² Idem: ⁸⁵³ Idem: ⁸⁵⁴ Idem: ⁸⁵⁵ Idem: ⁸⁵⁶ Idem: ⁸⁵⁷ Idem: ⁸⁵⁸ Idem: ⁸⁵⁹ Idem: ⁸⁶⁰ Idem: ⁸⁶¹ Idem: ⁸⁶² Idem: ⁸⁶³ Idem: ⁸⁶⁴ Idem: ⁸⁶⁵ Idem: ⁸⁶⁶ Idem: ⁸⁶⁷ Idem: ⁸⁶⁸ Idem: ⁸⁶⁹ Idem: ⁸⁷⁰ Idem: ⁸⁷¹ Idem: ⁸⁷² Idem: ⁸⁷³ Idem: ⁸⁷⁴ Idem: ⁸⁷⁵ Idem:

καὶ Σαραά, καὶ Ἀσνά,⁷⁵ (34) καὶ Ζανώ,⁷⁶ καὶ Ἦνγονεὶμ Θαφφουά,⁷⁷ καὶ τὴν Ἠραεὶμ,⁷⁸ (35) καὶ Ἰερμουθ, καὶ Ἀδαλάμ, καὶ Σωχώ, καὶ Ἀζγκά,⁷⁹ (36) καὶ Σαγαρεὶμ,⁷⁹ καὶ Ἀδιαθαεὶμ,⁸⁰ καὶ Γαθρηά,⁸¹ καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς⁸² πόλεις δεκατέσσαρες,⁸³ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. (37) Σενάμ,⁸⁴ καὶ Ἀδασά,⁸⁵ καὶ Μαγδαλαδ, (38) καὶ Δαλαάν,⁸⁶ καὶ Μασσηφά,⁸⁷ καὶ Ἰεκθαῖλ, (39) καὶ Λαχεις, καὶ Βαζκάθ,⁸⁸ καὶ Ἀγλών, (40) καὶ Χαββών,⁸⁹ καὶ Λαμάς,⁹⁰ καὶ Χαθαλεῖς,⁹¹ (41) καὶ Γαθρηάθ, καὶ Βηθδαγών, καὶ Νωμά,⁹² καὶ Μακηδά· πόλεις ἕξ καὶ δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. (42) Λεβνά, καὶ Ἀθέρ, καὶ Ἀσάν, (43) καὶ Ἰεφθά,⁹³ καὶ Ἀσεννά, καὶ Νεσειβ, (44) καὶ Κεϊλά, καὶ Ἀχχεῖβ, καὶ Μαρησά,⁹⁴ πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

45. **וְיָבִינָה**. Οἱ καὶ αἱ κῶμαι ("Ἄλλος θυγατέρες⁹⁵) αὐτῆς.
 46. **וְיָבִינָה**. *Et mare versus.* Οἱ Γεμνά. Ἄλια exempl. Ἰεμναί.⁹⁶ Ἄλλος· καὶ εἰς θάλασσαν.⁹⁷
וְיָבִינָה. Οἱ Ἀσηδώθ. Ἄλια exempl. Ἐσδώδ.⁹⁸
 Θ. Ἀζωτοῦ.⁹⁹

47. **וְיָבִינָה וְיָבִינָה**. Οἱ Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι ("Ἄλλος· θυγατέρες¹⁰⁰) αὐτῆς.
 48-60. **וְיָבִינָה וְיָבִינָה**. Οἱ καὶ ἐν τῇ ὄρεινῃ— καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. Ἄλιτε: Οἱ. (48) καὶ ἐν τῇ ὄρεινῇ Σαμεῖρ,¹⁰¹ καὶ Ἰεθέρ, καὶ Σωχώ, (49) καὶ Ρεννά, καὶ πόλις¹⁰² γραμμάτων (Σ. Καραθσεννά¹⁰³)· αὕτη ἐστὶν Δαφεῖρ (50) καὶ Ἀνάβ, καὶ Ἀσθεμὼ, καὶ Ἀνεῖμ,¹⁰⁴ (51) καὶ Γοσὺμ,¹⁰⁵ καὶ Χιλουών,¹⁰⁶ καὶ Γηλών¹⁰⁷ πόλεις ἔνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν (52) Ἐρέβ,¹⁰⁸ καὶ Ρουμά, καὶ Ἐσάν,¹⁰⁹ (53) καὶ Ἰανούμ,¹¹⁰ καὶ Βηθθαφφουέ, καὶ Ἀφακά, (54) καὶ Ἀμματὰ, καὶ πόλις Ἀρβέ¹¹¹ αὕτη ἐστὶν Χεβρών καὶ Σειώρ¹¹² πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν (55) Μαὼν, καὶ Χερμὲλ, καὶ Ζεῖφ, καὶ Ἰεττά,¹¹³ (56) καὶ Ἰζρέλ,¹¹⁴ καὶ Ἰεκθαάμ,¹¹⁵ καὶ Ζανουά, (57) Ἐκέν,¹¹⁶ καὶ 4 Γαβαά,¹¹⁷ καὶ Θαμνά· πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι ("Ἄ. Σ. καὶ αἱ ἐπαύλεις¹¹⁸) αὐτῶν (58) Ἀλοῦλ, καὶ Βεθσοῦρ, καὶ Γεδώρ, (59) καὶ Μασαρόθ, καὶ Βηθανώθ (alia exempl. Βηθαλώθ¹¹⁹), καὶ Ἐθακεέν· πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ Ἐκεῶ,¹²⁰ καὶ Ἐφραθά·

⁷⁵ Syro-hex. **ܠܫܐܢܐ**. ⁷⁶ Idem : **ܠܫܐܢܐ**. ⁷⁷ Idem : **ܘܝܒܝܢܐ ܘܝܒܝܢܐ**. ⁷⁸ Sic Comp. (cum Ἠραεὶμ), Ald. (sine artic.), Codd. III (idem), 18 (ut Comp.), 64, 108, alii. Cod. IV: καὶ τὴν Ἠραεὶμ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁷⁹ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁰ Sic (pro Ἰουθωθ (v. 34) Codd. XI, 16 (cum -θαίμ), 29 (idem), alii. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. Cod. IV: καὶ Ἀγερθαίμ. ⁸¹ Cod. IV: καὶ Γαθρηάμ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸² Cod. IV: καὶ ἐπ. αὐτῆς. Syro-hex. καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. In Hebraeo est nomen urbis **וְיָבִינָה**. ⁸³ Cod. IV: δ καὶ ι. ⁸⁴ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁵ Cod. IV: καὶ Ἀδασαί. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁶ Sic Ald., Codd. III, 16, 18, 29, alii. Cod. IV: καὶ Δαλλάμ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁷ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁸ Sic Ald. (cum Βαζκάθ), Codd. XI, 16, 18 (ut Ald.), 30, alii. Cod. IV: καὶ Βασεκάθ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁸⁹ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹⁰ Idem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹¹ Sic Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. Cod. IV: καὶ Καθαλεῖς. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹² Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹³ Idem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, alii. Cod. IV: καὶ Βαρησά. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ⁹⁵ Sic in textu Cod. 15, 64, Syro-hex. (cum καὶ αἱ κῶμαι in marg.). ⁹⁶ Sic Codd. III, IV (cum Ἰεμναί), XI, 15, 16 (cum Ἰεμναί), 18, alii, et Syro-hex. in marg. (cum **ܘܝܒܝܢܐ**). ⁹⁷ Sic in textu Syro-hex. In Comp., Codd. 19, 58 (cum ἡ Ἰεμναί),

108, duplex versio est : καὶ εἰς θ. Ἰεμνάθ. ⁹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, 128, Syro-hex. (cum **ܘܝܒܝܢܐ**). ⁹⁹ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. Cod. 85 in textu : Ἀσδὼν Ἀσιδώθ; in marg. autem: Ἀζωτοῦ. ¹⁰⁰ Sic in textu Codd. 64, 128, Syro-hex. (cum καὶ αἱ κῶμαι in marg.). ¹⁰¹ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. Cod. IV: Σαφεῖρ. ¹⁰² Cod. IV: πόλις. ¹⁰³ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁴ Sic Comp. (cum Ἀνεῖμ), Codd. III, XI, 16, 29, alii. Cod. IV: καὶ Ἀνεῖμ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁵ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁶ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 29, alii. Cod. IV: καὶ Ἐλοῦ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁷ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. Cod. IV: καὶ Λανού. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁸ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹⁰⁹ Syro-hex. inverse: **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁰ Idem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹¹ Cod. IV: καὶ πόλις Ἀρβέ. Syro-hex. in textu: **ܘܝܒܝܢܐ**; in marg. autem: Καραθαρβέ (**ܘܝܒܝܢܐ**), quod Symmachum sapit. ¹¹² Cod. IV: καὶ Σιών. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. Mox Cod. IV: καὶ ἐπαύλεις. ¹¹³ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁴ Idem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁵ Idem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁶ Sic Comp., Cod. 108 (cum Ζανουαέέν). Cod. IV: καὶ Ζανουα Ἐκεδέ. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁷ Cod. IV: καὶ 4 Γαβαά. Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁸ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹¹⁹ Sic Cod. IV. Syro-hex. in textu: **ܘܝܒܝܢܐ**; in marg. autem: **ܘܝܒܝܢܐ**. ¹²⁰ Syro-hex. **ܘܝܒܝܢܐ**.

αὕτη ἐστὶν Βαιθλεέμ· καὶ Φαγῶρ, καὶ Αἰτάν,¹²¹
καὶ Κουλόμ,¹²² καὶ Τατὰμ, καὶ Σωρήs, καὶ
Καρὲμ, καὶ Γαλεῖμ, καὶ Θεθῆρ, καὶ Μανοχώ.¹²³
πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν 4. (60) Κα-
ριαθβαάλ· αὕτη πόλις Ἰαρεῖμ¹²⁴ (Οἱ λοιποὶ
Καριαθαρεῖμ¹²⁵)· καὶ Ἀρεββά· πόλις δύο, καὶ
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

61. **בְּמִדְבָּר**. In deserto. Ο'. καὶ Βαδδαργεῖs.
Alia exempl. Βαδδαργεῖs.¹²⁶ Ἄλλος· ἐν τῇ
ἐρήμῳ.¹²⁷ Ἄλλος· ἐν τοῖς περὶ τὴν αἰκίητον.¹²⁸

61, 62. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. Ο'. καὶ Θαρα-
βαάμ—καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Aliter: Ο'.
— καὶ 4 Βηθαραβά,¹²⁹ Μαδδῆιν,¹³⁰ καὶ Σα-
χαχά,¹³¹ καὶ Νεβσάν,¹³² καὶ πόλις τῶν ἄλῶν,¹³³
καὶ Ἡργαδδί.¹³⁴ πόλις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐ-
τῶν.

63. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. Ο'. Vacat. ✕ μετὰ τῶν υἰῶν
Ἰούδα 4.¹³⁵

Cap. XV. I. ✕ υἰῶν 4 Ἰούδα.¹³⁶ 4. καὶ ἔσται
ἡ διέξοδος τῶν ὀρίων — αὐτοῦ 4.¹³⁷ 5. — πᾶσα 4.¹³⁸
— καὶ 4 ἀπὸ τῆs λοφιάs.¹³⁹ 8. ✕ υἰοῦ 4 Ἐν-
νόμ.¹⁴⁰ 14. — υἰδs Ἰεφρονή 4.¹⁴¹ 15. — Χα-

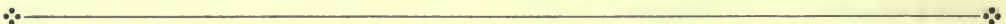
λέβ 4.¹⁴² 19. καὶ εἶπεν — αὐτῷ 4.¹⁴³ καὶ ἔδωκεν
αὐτῇ — Χαλέβ 4.¹⁴⁴

CAP. XVI.

1. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. Ο'. καὶ ἐγένετο τὰ ὄρια. Οἱ
λοιποὶ καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληρος.¹

וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה. A Jordane (e regione)
Jerichuntis ad aquas Jerichuntis. Ο'. ἀπὸ τοῦ
Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἰεριχώ ✕ ἀπὸ ὕδατος τοῦ
κατὰ Ἰεριχώ 4.²

1, 2. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. Ad desertum quod
ascendit a Jerichunte in monte qui est Bethel.
Et egreditur e Bethel ad Luz, et transiit.
Ο'. καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἰεριχώ εἰς τὴν ὄρεινην
τὴν ἐρημον (alia exempl. τὴν ἐρημον, καὶ ἀνα-
βήσεται ἀπὸ Ἰεριχώ εἰς τὴν ὄρεινην³) εἰς
Βαιθῆλ [Λουζά]. καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθῆλ
(alia exempl. ἀπὸ Βαιθῆλ — εἰς 4 Λουζά⁴),
καὶ παρελεύσεται. Ἄλλος· τὴν ἐρημον τὴν ἀνα-
βαίνουσαν ἀπὸ Ἰεριχώ ἐπὶ τὸ ὄρος Βαιθῆλ. καὶ ἐξῆλθεν
(s. ἐξελεύσεται) ἀπὸ Βαιθῆλ εἰς Λουζά, καὶ παρήλθεν
(s. παρελεύσεται).⁵

(Θεκούε?). Haec obelis jugulantur in Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: — καὶ αἱ κῶμαι — πόλις ἕνδεκα 4).¹²¹ Syro-hex. **קָוִיּוֹ**.¹²² Idem: **קוּלֹמ** (Κουλόμ?).¹²³ Idem: **קַרְעִים** (Μαράχ?).¹²⁴ Cod. IV: αὕτη πόλις Ἰαρεῖδ.¹²⁵ Syro-hex. **קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי**. Mox Cod. IV: καὶ ἐπαύλεις.¹²⁶ Sic Ald., Codd. IV, XI, 56, 58, alii. Syro-hex. in marg. **קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי**.¹²⁷ Syro-hex. in textu: **קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי** (1000?). Codd. 18, 64, 128: (καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν) ἐν τῇ ἐρήμῳ Βῆθ. Comp.: (καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.) ἐν τῇ ἐρήμῳ (Βηθαραβά).¹²⁸ Syro-hex. in marg.: **קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי קַרְיָתֵי**. Symmachi, ni fallor, est lectio, et ad sequens **וְהַיְרִיחוֹ** pertinet. Cf. ad v. 6. ¹²⁹ Sic Cod. IV (cum — καὶ: Βηθαραβά), Syro-hex. (cum — καὶ Βηθαραβά 4). Copula deest in Codd. 54, 71, 74, alii, Arm. I. ¹³⁰ Syro-hex. **קַרְיָתֵי**. Idem: **קַרְיָתֵי**. Cod. IV: καὶ Σαχαά.¹³¹ Syro-hex. **קַרְיָתֵי**.¹³² Cod. IV: καὶ αἱ πόλεις τῶν ἄλῶν (sic). Syro-hex. **קַרְיָתֵי**.¹³³ Sic Ald., Codd. III, XI (cum Ἡργαδδί), 16, 30, alii. Cod. IV: καὶ Ἡργαδδί. Syro-hex. **קַרְיָתֵי**.¹³⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. I, Origen. Opp. T. II, p. 447. ¹³⁵ Cod. IV

(cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo). Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 53, alii. ¹³⁷ Syro-hex. (pro: καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ δ. τῶν ὀρ.). Comp., Cod. 108: καὶ ἔσται ἡ δ. αὐτοῦ τῶν ὀρ. ¹³⁸ Cod. IV (cum metobelo ex corr.), Syro-hex. (nullo metobelo). ¹³⁹ Cod. IV, Syro-hex. Copula deest in Codd. 44, 54, 56, alii. ¹⁴⁰ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 58, 85 (in marg.), 108. ¹⁴¹ Cod. IV (cum notis ex corr.). Deest in Cod. 71. ¹⁴² Cod. IV, Masius. Deest in Codd. 54, 75, 85, 144. ¹⁴³ Cod. IV, Syro-hex. ¹⁴⁴ Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 16, 19, 52, alii, Syro-hex. CAP. XVI. ¹ Syro-hex. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. ² Sic Cod. IV (cum Ἰεριχώ), Syro-hex. (cum ἀπὸ ✕ ὕδατος tantum sine metobelo), et sine aster. (cum ἀπὸ τοῦ ὕδατος tantum) Cod. 44, 54, 74, alii. ³ Sic Comp., Codd. IV, 19, 75, alii, Syro-hex. ⁴ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. 15, 18, 19, alii. ⁵ Syro-hex. in marg. **וְהַיְרִיחוֹ—בֵּית הָעֶרְבָה**. Ubi, absintibus punctis diacriticis, tempora verborum ambigua

- 2. עֲטֹרוֹת הָאֲרָכִי. O'. τοῦ Ἀχαταρωθί. Alia exempl. τοῦ Ἀρχιαταρωθί.⁶
- 3. וַיִּבְרַד יַמָּה אֶל-גְּבוּל הַיַּפְלָטִי. O'. και διελύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὄρια Ἀπταλίμ (alia exempl. τοῦ Ἴεφλητῖ⁷). Σ. και καταβήσται εἰς δυσμὰς ἐπὶ τὸ ὄριον. ⁸
- וַעֲדֹנֹר. O'. Vacat. ✕ και ἕως Γαζέρ ⁹.
- 5. עֲטֹרוֹת אֲדָר. O'. Ἀταρωθ και Ἐρώκ. Alia exempl. Ἀταρωθ Ἀδάρ.¹⁰
- 6. הַמִּכְמֶתֶת מִצְפֹּן. O'. εἰς Ἴκασμών (alia exempl. Μαχθῶθ¹¹) ἀπὸ βορρᾶ.
וַיִּכְבַּב הַגְּבוּל. O'. Θερμᾶ περιελύσεται. Aliter: O'. και περιελύσεται ✕ τὸ ὄριον ¹².
- תְּאֵנַת שְׁלֵה. O'. εἰς Θηνασά και Σέλλης. Alia exempl. εἰς Θηνασθηλώ.¹³
- 7. וַיִּבְרַד מִיְנוּחָה עֲטֹרוֹת וַיַּעֲרָתָהּ. O'. και εἰς Μαχῶ, και Ἀταρωθ, και αἱ κῶμαι αὐτῶν. Aliter: O'. ✕ και καταβήσεται ἀπὸ Ἴανωχά ⁴ εἰς Ἀταρωθ, — και αἱ κῶμαι αὐτῶν ⁴, και — εἰς ⁴ Nαραθά.¹⁴
- וַיִּפְגַּע בִּירִיחוֹ. Et incidit in Jerichuntem. O'. και ἐλεύσεται ἐπὶ Ἴεριχώ. Ἀ. και κατήγησεν εἰς Ἴεριχώ.¹⁵

- 8. בְּחַל קָנָה. O'. ἐπὶ Χελκανά. Alia exempl. ἐπὶ χεϊμάρρου Κανά.¹⁶
 - 10. וַיְהִי לְמִסְעֵד. Et fiebat serviens in tributum. O'. — ἕως ἀνέβη Φαραῶ βασιλεὺς Αἰγύπτου, και ἔλαβεν τὴν πόλιν, και ἐνέπηρσεν αὐτὴν ἐν πυρί και τοὺς Χαναναίους, και τοὺς Φερεζαίους, και τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζέρ ἐξεκέντησεν και ἔδωκεν αὐτὴν Φαραῶ ἐν φερνή τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ¹⁷. ✕ και ἐγένοντο ὑπόφθοροι δοῦλοι ¹⁸.
- Cap. XVI. 5. — και Γαζαρά ¹⁹. 10. ἀπώλεσεν — Ἐφραΐμ ²⁰.

CAP. XVII.

- 1. מִנְשֵׁה. O'. υἱὸν Μανασσή. Alia exempl. Μανασσή.¹
כִּי הוּא הָיָה אִישׁ מִלְחָמָה. O'. ἀνὴρ γὰρ πολέμιστος ἦν. Alia exempl. ἦν γὰρ ✕ αὐτός ⁴ ἀνὴρ πολέμιστος.²
- 2. אֲבִיעֹזַר.. חֶלֶק.. אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל.. שָׂכַם.. חֶפְרָה.. שְׁמִירָע. O'. Ἴεζι... Κελέξ... Ἴεζιήλ... Συχέμ... Συμαρίμ... Ὀφέρ. Alia exempl. Ἀβιεζέρ... Ἐλέκ... Ἐσριήλ... Σεχέμ... Ἐφέρ... Σεμιδά.³

sunt. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum $\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$). ⁷ Sic Comp., Ald. (cum Ἴεφλατί), Codd. III (cum Ἴεφάλθι), IV (cum Ἴεφλητέι), XI (cum Ἴεφθάλθι), 15 (cum Ἴεφλετέι), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ἴεφαλθί ἢ Νεφθάλειμ. ⁸ Syro-hex. $\text{וְהָיָה כַּעֲדֹנֹר}$. ⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 71, 76, 108, Arm. 1. Mox v. 4 ordo nominum Hebraeus, Μανασσή και Ἐφραΐμ, est in Comp., Codd. IV, 108, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Codd. IV, 108, Syro-hex., et (cum και Ἀδάρ), Ald., Codd. III, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (corr. ex Μαχῶθ), XI, 15, 16 (cum Μαχῶθ), 18 (idem), 29, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. in textu: $\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$; in marg. autem: $\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$. $\text{וְהָיָה כַּעֲדֹנֹר}$, pro quo nescio an pingendum: $\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$. $\text{וְהָיָה כַּעֲדֹנֹר}$. ¹² Sic Cod. IV (cum παρελ.), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum παρελ.), Codd. 19 (cum διελ.), 58, 108, Arm. 1. ¹³ Sic Comp. (cum Θηνασ.), Ald., Codd. III (cum Τηρ.), IV, XI (cum Θηνασ.), 29, 56, alii, Syro-hex. (cum $\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$). ¹⁴ Sic Cod. IV (cum

Ἴανωχά, metabelo post αὐτῶν a correctore appicto), Syro-hex. (qui male pingit: ✕ και κατ. ἀπὸ Ἴανωχ $\text{וְהָיָה אִישׁ מִלְחָמָה}$ εἰς Ἄτ. και αἱ κ. — αὐτῶν ⁴, και εἰς Naarāth ($\text{לֹא יִשְׁכַּח־וְיָ}$)), et sine notis Comp. (cum Ἀναραθά), Codd. 19 (cum Ἴανωχ, et Ἀναμαθά), 108 (cum Ἀταρωθ κῶμαι αὐτῶν και εἰς Ἀναραθά). ¹⁵ Syro-hex. $\text{וַיִּפְגַּע בִּירִיחוֹ}$ ($\text{וַיִּפְגַּע בִּירִיחוֹ}$). (Syriacum $\text{וַיִּפְגַּע בִּירִיחוֹ}$ commutatur cum κατήγησεν in Hex. ad Job. xxix. 13.) Cf. ad Cap. xix. 26. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 16, 18, 19 (cum χεϊμάρρου), alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. IV pingit: — ἕως ἀνέβη — δοῦλοι, nullo metabelo, nec interposito asterisco. Syro-hex. autem: — ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως | — ἀνέβη — | — τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ και ἐγένοντο ὑπόφθοροι δοῦλοι ⁴. Idem τοὺς φ. τοὺς κατοικοῦντας scribit, invitis libris Graecis. ¹⁸ Sic Masius, et sine aster. Coqd. 58, 108, Arm. ed. ¹⁹ Syro-hex. Deest in Comp. ²⁰ Masius, invitis Cod. IV, et Syro-hex.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Codd. IV, 19, 53, alii (inter quos 85, cum υἱὸν in marg.), Syro-hex. ² Sic Cod. IV (cum ἦν ✕ αὐτός ⁴ γὰρ), Syro-hex., et sine aster. Cod. 58 (qui pergit: και ἦν ἐν τῇ Γ.). ³ Sic Cod. IV (cum

2. אֶלָּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה בְּיַוִּסָּף הַנּוֹכְרִים. O'. οὔτοι
 ✕ υἱοὶ Μανασσή υἱοῦ Ἰωσήφ οἱ ἄρσενες.⁴
3. בְּגִלְעָד בְּמַכִּיר בְּדִמְנַשֶּׁה. O'. Vacat. ✕ υἱοῦ
 Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ Μανασσή.⁵
4. יְהוּדָה. O'. ὁ θεός. Ἄλλος ΠΙΠΙ.⁶
 הָלֶהם... יְהוּדָה. O'. αὐταῖς ✕ κληρονομία.⁷
5. חֲבִילֵי-מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה לְבַד מֵאָרְץ הַגִּלְעָד וְהַבְּשָׁן.
*Funiculi (portiones) Manassis decem praeter
 terram Gilead et Basan.* O'. ὁ σχοινοσμός
 αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα, καὶ πεδίον Λαβέκ ἐκ τῆς
 γῆς Γαλαὰδ. Alia exempl. ὁ σχοινοσμός Μαν-
 ασσή πεδίον (הַשָּׂדֶה?) Λαβὰδ ἐκ τῆς γῆς Γα-
 λαὰδ καὶ τῆς Βασάν.⁸
7. מֵאֲשֶׁר הַמְּכֻמַּתָּת. O'. Δηλανάθ. Alia exempl.
 ἀπὸ Ἀσηρ τῆς Μαχθῶθ.⁹ Alia: ἀπὸ Ἀσηρ
 τῆς Μαχθῶθ Ἡδανάθ.¹⁰
- שָׁכֵם. O'. υἱὸν Ἀνάθ. Alia exempl. Συχέμ.¹¹
- אֶל-הַיְמִין. *Ad dextrum.* O'. ἐπὶ Ἰαμίν. Ἄ.
 Σ. (εἰς) δεξιὰ.¹²
- אֶל-הַשְּׂבִי. *Ad incolas.* O'. καὶ Ἰασσίβ. Alia
 exempl. καὶ εἰς Ἰασσήβ (s. Ἰασήβ).¹³ Ἄ. Σ.
 (εἰς) τοὺς κατοικοῦντας.¹⁴

7. עֵינַי תִּפְתָּח. O'. ἐπὶ πηγῆν Θαφθῶθ (alia ex-
 empl. Θαφθού¹⁵).
8. אָרְץ תִּפְתָּח וְתִפְתָּח. O'. ✕ ἡ γῆ Θαφθῶθ.¹⁶
 καὶ Θαφέθ (alia exempl. Θαφθῶθ; alia, Θαπ-
 φού¹⁷).
- 8, 9. לְבַנֵּי אֶפְרַיִם: וַיְיָרֵד הַגְּבוּל.
 O'. ✕ τοῖς
 υἱοῖς Ἐφραΐμ. καὶ καταβήσεται τὰ ὄρια.¹⁸
9. עָרִים הָאֵלֶּה לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ עָרֵי מְנַשֶּׁה. *Urbes
 illae sunt Ephraimitis in medio urbium Man-
 assis.* O'. (κατὰ φάραγμα) Ἰαριγλ τερέμνθος
 (potior lectio Ἰαειρ ἢ τερέμνθος¹⁹) τῷ Ἐφραΐμ
 ἀναμέσον πόλεως Μανασσή. Ἄ. αἱ πόλεις αὐται
 τοῦ Ἐφραΐμ ἐν μέσῳ πόλεων Μανασσή.²⁰
11. וַיְבָלְעֵם וּבְנוֹתֶיהָ. O'. Vacat. ✕ καὶ Ἰεβλαὰμ,
 καὶ θυγατέρες αὐτῆς.²¹
- וַיִּשְׁבִּי עֵינֵי דָרֵד וּבְנוֹתֶיהָ וַיִּשְׁבֵּי תַעֲבֹד וּבְנוֹתֶיהָ.
 O'. Vacat. ✕ καὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἐνδῶρ,
 καὶ τὰς κόμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας
 Θαανὰχ, καὶ τὰς κόμας αὐτῆς.²²
- שְׁלֹשֶׁת הַנֶּפֶת. *Tres regiones.* O'. καὶ τὸ τρίτον
 τῆς Μαφετὰ (alia exempl. Ναφεθὰ²³), ἧ καὶ
 τὰς κόμας αὐτῆς.²⁴ Σ. καὶ αἱ τρεῖς παρα-
 λιαί.²⁵

(1) Ἀβιαζέρ, et (5) Σεφέρ, Syro-hex. (cum (3) אֶל-יָמֵי, ut
 Pesch.), Comp. (cum (4) Συχέμ, et (6) Σεμδαε), alii. ⁴ Sic
 Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: οὔτοι υἱοὶ ✕ M. υἱοῦ Ἰωσήφ
 οἱ ἄρσενες), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1.
⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex., et sine
 aster. Comp., Codd. 19, 85 (in marg.), 108, Arm. 1.
⁶ Syro-hex. in marg. ✕ חֶפֶד. ⁷ Sic Cod. IV, et sine
 aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 108, 128, invito Syro-hex.
⁸ Sic Comp. (cum Λαβέδ), Ald., Codd. III (cum Λαβέκ ἐκ
 γῆς), IV (cum παιδιον Λαβεκ), XI (om. γῆς), 15, 19 (ut IV),
 64, alii, Arm. 1 (cum Λαβέκ), Syro-hex. (cum Λαβέκ in
 marg., teste Masio). ⁹ Sic Comp. (sine artic.), Codd.
 III (idem), XI (cum ἀπὸ Ἀσηρμαχθῶς), 15, 19, 56 (ut
 Comp.), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Syro-hex.
 (cum אֶל-יָמֵי וְהַבְּשָׁן). ¹⁰ Sic Ald., Codd. IV, 18,
 58, 64, 128. ¹¹ Sic Comp. (cum Συχέμ), Ald., Codd. III,
 XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-
 hex. (cum אֶל-יָמֵי). ¹² Euseb. in Onomastico, p. 226:
 Ἰαμίν. Ἄκ. Σύμ. δεξιὰ. ¹³ Sic Comp., Codd. III (cum
 Ἰασήφ), IV, 15, 18, alii. Syro-hex. אֶל-יָמֵי. ¹⁴ Euseb.
 in Onomastico, p. 228: Ἰασήν (Hieron. Jaseb). Ἄκ. Σύμ.

τοὺς κατοικοῦντας. ¹⁵ Syro-hex. in textu: אֶל-יָ; in
 marg. autem: אֶל-יָ. ¹⁶ Sic Cod. IV (om. καὶ Θαφέθ),
 Syro-hex. (cum אֶל-יָ), et sine aster. Arm. ed. ¹⁷ Prior
 scriptura est in Codd. III, 29, 82; posterior in Ald., Codd.
 15, 18, 64, 128. Syro-hex. in textu: אֶל-יָ; in marg.
 autem sine nom.: ✕ אֶל-יָ. ¹⁸ Sic Cod. IV,
 Syro-hex. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in
 Codd. III, 15, 64, 82. ¹⁹ Sic Comp. (cum Ἰαειρ et τερέβ.),
 Ald. (cum τερέβ.), Codd. III (idem), IV, XI (ut Ald.),
 15 (idem), 16, alii, Syro-hex. Statim τῆν Ἐφρ. est in
 Comp., Codd. IV, 108; τοῦ Ἐφρ. in Syro-hex. (cum τῷ
 Ἐφρ. in marg., teste Masio). ²⁰ Syro-hex. אֶל-יָ.
 ✕ אֶל-יָ. ²¹ Sic
 Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine metabelo),
 et sine aster. (cum Ἰαβλαὰμ) Comp., Codd. 58, 108, Arm. 1.
²² Sic Cod. IV (cum Δῶρ pro Ἐνδῶρ), Syro-hex. (cum
 יְבִיחָהוּ pro Ἐνδῶρ), et sine aster. Comp. (cum
 ἐπὶ τοὺς pro τοὺς (bis), et Θααχ pro Θαανὰχ). ²³ Sic Ald.,
 Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (cum אֶל-יָ).
 Cod. IV: Νόφθ. Comp., Cod. 108: Νοφέθ. ²⁴ Sic
 Cod. IV, Syro-hex. (cum metabelo tantum). ²⁵ Syro-

13. וַיִּתְּנוּ אֶת-הַפְּנַעֲנֵי לָמוֹס. O'. καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναταίους ὑπηκόους. Σ. καὶ ὑπέταξαν τὸν Χαναταῖον ὑπὸ φόρον.²⁸
14. בְּתַתָּה לִי נַחֲלָה. O'. ἐκληρονόμησας ἡμᾶς ✕ κληρονομίαν 4.²⁷
15. וַיְבַרְאֵת (succide) לָהּ שֵׁשׁ בְּאַרְצֵי הַיַּרְדֵּנָאִים. O'. καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῶ ✕ ἐκέῖ ἐν τῇ γῆ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς Ραφαεῖν 4.²⁸
16. לֹא-יִמְצֵא לָנוּ. Non invenietur (obtineri potest) nobis. Aliter: Non sufficiet nobis. O'. οὐκ ἀρέσκει (alia exempl. ἀρκεί; alia, ἀρκέσει²⁹).
וַיִּרְכַּב בְּרֹזָל. Et currus ferrei. O'. καὶ ἵππος ἐπιλεκτος καὶ σίδηρος. Οἱ λοιποὶ καὶ ἄρματα σιδηρᾶ.³⁰
בְּכָל-הַפְּנַעֲנֵי הַיִּשָּׁב בְּאַרְצֵי-הָעֵמֶק. O'. τῶ Χαναταίῳ τῶ κατοικοῦντι ἐν αὐτῶ. Aliter: O'. ✕ παντὶ 4.³¹ τῶ Χαναταίῳ τῶ κατοικοῦντι ✕ ἐν τῇ γῆ ἐν ἔμοι 4.³²
וְלֹא-יִשָּׁר בְּעֵמֶק. Et iis qui sunt in convalle. O'. ✕ καὶ 4 ἐν τῇ κοιλάδι.³³ 'A. Σ. . τῆς κοιλάδος.³⁴
17. וְלֹא-יִפְרִים וְלֹא-יִמְנָשָׂה לְאִמּוֹר. O'. Vacat. ✕ τῶ 'Εφραΐμ καὶ τῶ Μανασσή, λέγων 4.³⁵

18. כִּי הָרַר. O'. ὁ γὰρ δρυμός. Σ. ἀλλὰ τὸ ὄρος.³⁶
וַיִּהְיֶה לָּהּ הַצְּאֵתוֹ. O'. καὶ ἔσται σοι ✕ ἡ ἔξοδία αὐτοῦ 4.³⁷
וַיִּרְכַּב בְּרֹזָל. O'. ἵππος ἐπιλεκτος. Οἱ λοιποὶ ἄρματα σιδηρᾶ.³⁸
כִּי חֲזָק הוּא. Quia validus est. O'. σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ. Aliter: O'. ✕ ὅτι ἰσχυρός ἐστὶν 4. - σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτόν 4.³⁹
- Cap. XVII. 6. - יוֹאֵן 4 Μανασσή.⁴⁰ 7. - יוֹאֵן 4 Μανασσή.⁴¹ 13. ἐξολοθρεύσει ✕ δὲ 4 οὐκ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς.⁴² 16. - τὸ 'Εφραΐμ 4.⁴³

CAP. XVIII.

1. נִכְבְּשָׁה לְפָנֶיהָ. Subacta erat coram eis. O'. ἐκρατήθη (Οἱ λοιποὶ ὑπετάγη¹) ὑπ' ('Ἄλλος εἰς πρόσωπον²) αὐτῶν. 'Ἄλλος κατειργάσθη.³
2. וַאֲשֶׁר לֹא-יַחֲלֶקוּ אֶת-נַחֲלָתָם. O'. οἱ οὐκ ἐκληρονόμησαν ✕ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν 4.⁴ Σ. οἱ οὐ διμερίσαντο (s. διενεμήσαντο) τὴν κληρονομίαν αὐτῶν.⁵
3. אַתָּם מִתְרַפֵּים לְבוֹא. O'. ✕ ὑμεῖς 4⁶ ἐκλυθή-σεσθε ✕ εἰσελθεῖν 4.⁷

hex. + ספחבס חבבס ספחבס . Cf. ad Cap. xi. 2.
²⁸ Idem: + ספחבס חבבס ספחבס . ²⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum cuneolo tantum). ²⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum 'Ραφαεῖμ), et sine aster. Comp. (cum τοῦ Φερεζαῖον καὶ τοῦ 'Ραφαεῖμ), Codd. 19, 58 (cum ἐκκαθάρισον), 85 (in marg., cum τοῦ 'Ραφαεῖμ), 108. ²⁹ Prior lectio est in Codd. III, XI, 16, 29, aliis; posterior in Comp., Codd. II (manu 2da), IV, 18, 55, aliis. Syro-hex. לא ספחבס . ³⁰ Syro-hex. (cum καὶ σιδηροῦς in textu): ספחבס . ³¹ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Comp., Cod. 108, Arm. 1. ³² Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Codd. 58, 108, Arm. 1 (cum μετ' ἐμοῦ). Comp.: ἐν τῇ γῆ 'Εμῖκ. ³³ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 15, 108, Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Syro-hex. .ספחבס . ³⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 74, 76, alii, Arm. 1. ³⁶ Syro-hex. .ספחבס . ³⁷ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108 (cum διεξοδία), Arm. 1, ³⁸ Syro-

hex. + ספחבס חבבס ספחבס . ³⁹ Sic Cod. IV (ex corr. pro: ὅτι ἰσχ. ἐστὶν ✕ σὺ γὰρ ὑ. αὐτόν;), Syro-hex. (qui pingit: ✕ ὅτι ἰσχ. ἐστὶν 4. σὺ γὰρ ὑ. αὐτόν), et sine notis Comp., Codd. 58, 108. ⁴⁰ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁴¹ Cod. IV, Syro-hex. Vox deest in Comp., Codd. 19, 108, 131. ⁴² Masius. Syro-hex. pingit: ἐξολοθρεύσει - δὲ 4 οὐκ ἐξ. αὐτούς; nescio quo jure uterque. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. Deest in Codd. XI, 15, 16, 18, aliis.
 CAP. XVIII. ¹ Cod. 108 (cum ὑποτάγη, et in textu ἐκρατήθη). Syro-hex. + ספחבס חבבס ספחבס . ² Cod. 85 in marg.: κατειργάσθη, ὑπετάγη εἰς πρόσωπον. ³ Idem, ut supra. Fortasse est Symmachi; nam exquisitor est vox quam ut scholiastae tributaur. Sic Herod. I, 201: 'Ὡς δὲ τῶ Κύρω καὶ τούτῳ τὸ ἔθνος κατειργάσθη, ἐπεθύμησε Μασσαγέτας ἵπ' ἑωυτῶ ποιήσασθαι. ⁴ Sic Cod. IV (cum αὐτοῦ), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁵ Syro-hex. + ספחבס חבבס ספחבס . Ad διαμέσθαι cf. Hex. ad Psal. xxi. 19 (in Addendis). lix. 8. ⁶ Sic Cod. IV (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 58, 64, 108, 128, Syro-hex. ⁷ Sic Cod. IV

'Αταρώθ, s. ἀπὸ 'Αταρώθ²⁷) 'Ορέχ (alia exempl. 'Εδδάρ, s. 'Αδδάρ²⁸).

14. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Et circuit limes, et vertit se ad plagam maris. Ο'. και διελεύσεται τὰ ὄρια, και παρελεύσεται (alia exempl. περιελεύσεται²⁹) ἐπὶ τὸ μέρος — τὸ βλέπον³⁰ παρὰ θάλασσαν. 'Α. και ἐξελεύσεται τὸ ὄριον, και περιελεύσεται πρὸς κλίμα θαλάσσης.³¹

15. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. και μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καραθβαάλ. Σ. τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ νότου ἀπ' ἄκρον Καραθβααίρμ.³²

וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. και διελεύσεται ὄρια εἰς Γασίν (alia exempl. τὰ ὄρια θαλάσσης³³). Σ. . . εἰς θάλασσαν.³⁴

וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. ✕ και ἐξελεύσεται 4 ἐπὶ πηγῆν.³⁵

16. גִּי בְּרֵיהֶם. Vallis filii Hinnot. Ο'. νάπηξ (Οἱ λοιποὶ φάραγγος³⁶) Σοννάμ (alia exempl. νιού 'Εννόμ³⁷).

גִּי בְּרֵיהֶם. Ο'. Γαίεσσα. Alia exempl. ἐπὶ Γαιννόμ.³⁸

17. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. Vacat. ✕ και διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν 4.³⁹

וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. ἐπὶ πηγῆν Βαιθσαμύς (alia exempl. Σαμέ, s. Σαμέ⁴⁰). 'Α. πηγῆ ἡλίου.⁴¹

וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. ἐπὶ Γαλιώθ. Σ. ἐπὶ τὰ μεθόρια.⁴²

וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. Αἰθαμίν. Alia exempl. Ναθαμείθ; alia, 'Εδωμείμ.⁴³ Οἱ λοιποὶ 'Εδωμείμ.⁴⁴

18, 19. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Βαιθάρβα ἀπὸ βορρᾶ, και καταβήσεται ἐπὶ ✕ ἀραβά, και παρελεύσεται ἐπὶ 4⁴⁵ τὰ ὄρια ἐπὶ νῶτον θάλασσαν (alia exempl. Βαιθαγλά⁴⁶) ἀπὸ βορρᾶ. Σ. εἰς τὴν πεδιάδα πρὸς βορρᾶν, και καταβήσεται ἐπὶ τὴν πεδιάδα(.) και καταβήσεται τὸ ὄριον ἐπὶ τὸν ὄμον Βαιθαγλά εἰς βορρᾶν.⁴⁷

20. לְבֵיבְרֵיהֶם. Ο'. τὰ ὄρια αὐτῆς. 'Α. εἰς τὸ ὄριον αὐτῆς.⁴⁸

21. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. και 'Αμκασίς (alia exempl. 'Αμκασεί⁴⁹). Σ. και κοιλὰς Κασεί.⁵⁰

22. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Ο'. και Σαρά (alia exempl. Σαμρείμ, s. Σεμρείμ, s. Σαμαρείμ⁵¹).

²⁷ Prior lectio est in Comp., Codd. IV, 15, 19, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. III, XI, 18, 29, aliis. ²⁸ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. IV, 15, 19, aliis; posterior in Codd. III, XI, 29, 56, aliis. Syro-hex. וְהָיָה. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³⁰ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: — τὸ βλ. πρὸς θ. 4). ³¹ Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Mox e regione lineae, ἀπὸ λιθῶς (אֲבֵל) ἀπὸ τοῦ ὄρους, Syro-hex. in marg. notat: וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ³² Idem (cum Καραθβααίρμ in textu): וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ³³ Sic Syro-hex. Duplex lectio, τὰ ὄρια θαλάσσης εἰς Γασίν, est in Ald. (cum Γαίν), Codd. 15, 18 (cum Γασίν), 64. ³⁴ Syro-hex., teste Masio. In nostro exemplari index est super וְהָיָה, sed lectio marginalis intercedit. ³⁵ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (om. και), 108, Arm. 1. ³⁶ Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ³⁷ Sic Comp. (cum 'Εννόμ), Ald. (cum 'Εννόμ), Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum φασί). Mox pro 'Εμέκ 'Ραφαῖν Syrus noster habet κοιλᾶδος (אֲבֵל) 'Ραφαείμ, invitis libris Graecis. ³⁸ Sic Comp. (cum Γαιωννόμ), Ald., Codd. III (cum Γαιωννόμ), IV, XI (ut III), 15, 18, alii, Syro-hex. (cum φασί 4). ³⁹ Sic Cod. IV (cum

ἀπὸ βορρᾶν), Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108, Arm. 1. ⁴⁰ Prior scriptura est in Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 56, aliis; posterior in Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ⁴¹ Euseb. in Onomastico, p. 324: Σαμέ. Πηγῆ Σαμέ φουλῆς Βενιαμίν. 'Ακύλας πηγῆ ἡλίου. ⁴² Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Cf. Hex. ad Ezech. xlvii. 8. ⁴³ Prior scriptura est in Codd. 16, 30, aliis (inter quos 85, teste Montef.); posterior in Comp. (cum —μείμ), Codd. III (cum —μίν), IV, XI (cum 'Εδωμείμ), 19, 29 (cum —μείν), aliis, Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85. ⁴⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ἀραβά), 58 (cum διελεύσεται), 108, Syro-hex. (cum διελεύσεται (אֲבֵל) ut videtur). ⁴⁶ Sic Comp. (cum Βηθαγλά), Ald. (idem), Codd. III (cum Βαιθααλαγά), IV (ut Ald.), 16, 30, alii, Syro-hex. (cum אֲבֵל). ⁴⁷ Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. Huc pertinere videtur Euseb. in Onomastico, p. 110: . . . Σύμμαχος εἰς τὴν πεδιάδα; vel, ut Hieron. translulit: "Bethalon, in tribu Benjamin; pro qua Sym. intertulit, in campestribus." Cf. ad Cap. xv. 6. ⁴⁸ Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ⁴⁹ Sic Codd. III, IV, 18, 56, alii, Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ⁵⁰ Syro-hex. וְהָיָה הַבְּיָרָה לְפֶתַח יָם. ⁵¹ Prior scriptura est in

22. וּבִית־אֵל. O'. καὶ Βησανά (alia exempl. Βηθήλ⁶²).
23. הַהַעֲוִים. O'. καὶ Αἰείν (alia exempl. Αὐείμ⁶³).
24. וּכְפָר הָעֲמוּנִי הַהַעֲפָנִי. O'. καὶ Καραφά, καὶ Κεφίρὰ, καὶ Μονί. Alia exempl. καὶ Καραφά Ἀμμωνά, καὶ τὴν Ἀφνεί⁵⁴. Ἀλλος: καὶ ἐποίκιον Ἀμμωνά, καὶ τὴν Ἀφνεί⁵⁵.
26. וְהַמְצִיפָה הַהַקְפִּירָה הַהַמְצָה. O'. καὶ Μασσημά (alia exempl. Μασσηφά, s. Μασφά⁵⁶), καὶ Μιρών (alia exempl. Χεφεφίρ⁵⁷), καὶ Ἀμωκή (alia exempl. Μασσά, s. Ἀμωσά⁵⁸).
27. וְרָקַם וְרִפְּאֵל וְתַרְאֵלָה. O'. καὶ Φιρά (alia exempl. Ρεκέμ⁶⁰), καὶ Καφάν (alia exempl. Ἰερφάλλ, s. Ἰερφαλλ⁶⁰), καὶ Νακάν (alia exempl. Θαραλά, s. Θαραλά⁶¹).
28. וְצִלַּע הָאֵלָה. O'. καὶ Σεληκάν, καὶ Θαραηλά. Alia exempl. καὶ Σελαελάφ (s. Σελαλάφ, s. Σηλαλέφ).⁶²
- גְּבַעַת קִרְיַת עָרִים. O'. καὶ Γαβαώθ (alia ex-

empl. Γαβαάθ⁶³), Ἰαρίμ (alia exempl. καὶ πόλις Ἰαρίμ⁶⁴). Ἀ. Θ. . . κομύπολις.⁶⁵

Cap. XVIII. 4. — ἐναντίον ἐμοῦ (sic) ἄ. ⁶⁶ 8. — τοῖς ἀνδράσι ἄ. ⁶⁷ 11. — πρῶτος ἄ. ⁶⁸

CAP. XIX.

1. לְשִׁמְעוֹן לְמִצְפָּה בְּנֵי-שִׁמְעוֹן לְמִצְפָּה. O'. τῶν υἱῶν Συμεῶν. Aliter: O'. τῷ Συμεῶν, ✕ τῇ φυλῇ ἄ υἱῶν Συμεῶν ✕ κατὰ δήμους αὐτῶν ἄ.¹
2. וַיְהִי לָהֶם בְּנֵהֶלֶת. O'. καὶ ἐγενήθη ✕ αὐτοῖς ἄ ὁ κλήρος αὐτῶν.²
- וְשָׁבַע וּמוֹלָדָה. O'. καὶ Σαμαά (alia exempl. Σαβεῖ³), καὶ Καλαδάμ (alia exempl. Μωλαδά⁴).
3. וַחֲצַר שׁוּעַץ. O'. καὶ Ἀρσωλά (alia exempl. Ἀσερσουλά, s. Ἀσερσουλά⁵).

Codd. 56, 58; altera in Ald. (cum Σερμίμ), Codd. III (idem), XI, 15, 18 (ut Ald.), 29, aliis; posterior in Comp. (cum -ρίμ), Codd. IV (cum -ρέιν), 19, 108. Syro-hex. **סרמימ**.⁶² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 56, 58 (cum Βαθίλλ), aliis, Arm. 1, Syro-hex. Sic Comp. (cum Αδύμ), Codd. III, IV, XI, 15, 29, aliis. Syro-hex. **סרמימ**. Statim Cod. IV: καὶ Ἀφρά, καὶ Ἀφραβά; Syro-hex. **סרמימ**.⁵⁴ Sic Comp. (cum Καφάρ, et Ἀφνί), Codd. IV, 108 (cum Ἀφνή), Syro-hex. (cum **סרמימ**).⁵⁵ Sic in textu (praemisso καὶ Καρὲν (Δικαρέμ Ald.), καὶ Καθειραμμεῖν (Καθραμμεῖμ Ald.)) Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. ⁵⁶ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 16, 30, aliis; posterior in Ald., Codd. III, XI, 15, 18, aliis, et Syro-hex. (cum **סרמימ**).⁵⁷ Sic Comp. (cum Κεφίρὰ), Ald. (cum Χεφθ.), Codd. III, IV (cum Κεφ.), XI (idem), 15, 18, aliis, Syro-hex. (cum **סרמימ**).⁵⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 108; posterior in Codd. III, XI, 29, 58, aliis, Syro-hex. (cum **סרמימ**).⁵⁹ Sic Comp. (cum Ρεκέμ), Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 29, aliis, Syro-hex. ⁶⁰ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 15, 18, aliis; posterior in Ald., Codd. III, XI, 56, 58, aliis. Syro-hex. **סרמימ**.⁶¹ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. IV, 15, 18, 58, aliis; posterior in Codd. III, XI, 29, 56, aliis, Arm. 1. Syro-hex. **סרמימ**.⁶² Prior scriptura est in Comp., Codd. IV (cum Σελαελάφ),

58, 108; altera in Codd. 15, 18, 64, 128; posterior in Ald., Codd. III, 56, 71, aliis. Syro-hex. **סרמימ**. Euseb. in Onomastico quasi duas urbes memorat, videlicet p. 330: Σελά, φυλῆς Βεναμίν; et p. 34: Ἄλφ, κλήρου Βεναμίν. ⁶³ Sic Ald., Codd. III, IV, XI, 18, 56, 58, aliis, Syro-hex. ⁶⁴ Sic Comp., Ald. (cum πόλις Εἰαρίμ), Codd. III, IV (cum πόλις), XI (cum πόλις Ἀρέμ), 15 (ut IV), 16 (cum καὶ αἱ πόλις), 18 (ut IV), alii, Syro-hex. (cum **סרמימ**). Etiam in Cod. II legitur καὶ πόλις, sed ante καὶ Γαβαώθ. ⁶⁵ Syro-hex. **סרמימ**. Cf. Mar. i. 38 in versione Philox. ⁶⁶ Cod. IV, invito Syro-hex. Masius edidit: — ἐναντίον μου ἄ. ⁶⁷ Syro-hex. Deest in Cod. 58. Cod. IV pingit: τοῖς — ἀνδράσι: (cum notis ex corr.). ⁶⁸ Cod. IV, Syro-hex. (nullo cuneolo). Deest in Arm. 1.

CAP. XIX. ¹ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), et sine notis Comp., Codd. 19 (cum τῶν υἱῶν), 108, Syro-hex. Masius notat: “Post nomen Συμεῶν est in mixta editione cum asterisco ✕ τῇ φυλῇ ἄ; et deinceps adjungenda sunt absque asterisco insuper haec verba, υἱῶν Συμεῶν κατὰ δήμους αὐτῶν.” ² Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (qui pingit ✕ αὐτοῖς ὁ κλήρος ἄ), et sine aster. (om. αὐτῶν) Comp., Codd. 19, 108. ³ Sic Comp. (cum Σαβεῖ), Ald., Codd. III, IV (ut Comp.), XI, 15, 19 (ut Comp.), 29, alii, Syro-hex. ⁴ Sic Comp. (cum Μωλαδά), Ald., Codd. III, IV (cum -δάμ), XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁵ Prior

- 4. וְהָאֵלֶּה יָבֹלֵד וּבְתוֹלָה. O'. και 'Ερθουλά (alia exempl. 'Ελθουλάδ⁶) και Βουλά (alia exempl. Βαθούλ⁷).
- 6. וְבִית לְחָאוֹת. O'. και Βαιθαράθ (alia exempl. Βηθλεβαθ⁸, s. Βαιθλαβαθ⁹).
- 7. רְמֹן רְמֹן. O'. και αι κῶμαι ('Α. Σ. ἐπαύεις⁹) αὐτῶν.
- 7. עֵזֶן רְמֹן. O'. 'Ερεμμῶν, και Θαλχά. Alia exempl. 'Αιν και 'Ρεμμῶν.¹⁰
- 8. וְכָל-הַיְצִירִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתָ. O'. κύκλω (alia exempl. αι περικύκλω¹¹). Aliter: O'. ✕ και πᾶσαι αι ἐπαύεις ✕ αι περικύκλω.¹²
- 9. עַד-בְּעֵלְתַּי בְּאֵר רְמֹת. O'. ἕως Βαλέκ πορευομένων Βαμέθ. Aliter: O'. ἕως Βααλέθ Βηρραμῶθ¹³ — πορευομένων 'Ιαμέθ ✕.¹⁴
- 10. וְיָדֵי גְבוּל נַחְלָתָם. O'. ἔσται τὰ ὄρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν. 'Α. και ἦν ὄριον κληρονομίας αὐτῶν.¹⁵
- 10, 11. וְעַלָּה גְבוּלָם: עַד-שִׁרְיָד. O'. 'Εσεδεκ-γολά (alia exempl. εἰς 'Οδογολλά¹⁶) ὄρια αὐτῶν.

- Aliter: O'. ἕως Σαρεῖδ, ✕ και προσαναβαίνει τὰ ὄρια αὐτῶν ✕.¹⁷
- 11. לַיָּם. O'. ἡ θάλασσα. Alia exempl. εἰς θάλασσαν.¹⁸ 'Α. πρὸς θάλασσαν.¹⁹
- 11. וּבְמַרְעֵלָה וּפְנֵי בְּדַבְשָׁת. O'. και Μαγελλά (alia exempl. Μαράλλ²⁰), και συνάψει (alia exempl. συνάξει²¹) ἐπὶ Βαιθαραβά (alia exempl. Δαβασθ²²).
- 11. וּפְנֵי אֶל-הַנַּחַל. O'. ✕ και ἀπαντήσει ✕ εἰς τὴν φάραγγα.²³
- 12. מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ. Ad ortum solis. O'. ἀπὸ ἀνατολῶν Βαιθσαμύς (alia exempl. Σαμέ²⁴). Οἱ λοιποὶ ἡλίου.²⁵
- 12. בְּקִלְתַּי תְּבֹר. O'. Χασελωθαῖθ. Alia exempl. Χασαλῶθ Θαβῶρ.²⁶
- 12. יַפְיָע. O'. ἐπὶ Φαγγαί (alia exempl. 'Ιαφεῖ²⁷).
- 13. גַּתְהָ הַפָּר עֵתָה קַצִּינ. Ad Gath-hepher ad Eth-kazin. O'. ἐπὶ Γεβερὲ ἐπὶ πόλιν Κατασέμ. Alia exempl. ἐπὶ Γεθθαεφέρ Κασεῖν.²⁸
- 13. רְמֹן הַמְּתָרָר הַיְנֵעַ. Ad Rimmonem, qui (ter-

scriptura est in Codd. III (cum Σερσουλά, XI, 121, 209, Syro-hex. (cum **ܣܪܫܘܠܐ**); posterior in Comp. (cum Ἄρσεισ.), Ald., Codd. 15 (cum Ἄσαρ.), 29, 58 (cum -σῶλλ), 64 (ut 15), alii.

⁶ Sic Comp., Ald. (cum 'Ελθουλάδ), Codd. III (cum 'Ελθουθάδ), XI (idem), 15 (cum 'Ελθουλάδ), 18 (idem), 19, alii. Syro-hex. (ut Pesch.): **ܠܬܘܠܐ**.

⁷ Sic Comp., Codd. IV, 15, 18, alii, Syro-hex.

⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. IV, 108; posterior in Codd. III (cum Βαιθαβᾶθ), XI, 15 (cum Βηθ.), 29, 56, alii. Syro-hex. vice unius urbis duas posuit, **ܠܬܘܠܐ ܠܬܘܠܐ ܠܬܘܠܐ**, silente Masio.

⁹ Syro-hex. **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**.

¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum 'Ρεμμῶθ), IV, 18 (cum Naïv), 29, alii, Syro-hex.

¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii.

¹² Sic Cod. IV (cum Sic ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ** ✕), et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum και περ.), 58, 108 (ut 19), Arm. 1.

¹³ Sic Comp. (cum Βααλᾶθ Βηρραμῶθ), Ald. (cum Βαλέθ Βηρραμῶθ), Codd. III (cum Βααλθερηραμῶθ), IV (cum Βαεῖθ Β.), alii (inter quos 58, cum Β. Βηρραμῶθ), Syro-hex. (cum **ܠܬܘܠܐ ܠܬܘܠܐ**).

¹⁴ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.), Syro-hex. (cum **ܥܕ ܥܕ ܥܕ ܥܕ**), et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 16, 18, 19, alii.

¹⁵ Sic Comp. (cum **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**).

¹⁶ Sic Cod. 16, 30 (cum Εισωδο-γολλά), 52, alii (inter quos 85, cum ἕως Σαρδείθ in marg.).

¹⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (uterque sine metobelo), et sine aster. Comp. (cum Σαριδ), Codd. 19, 58 (cum Σαρθῆδ), 108 (om. ἕως f).

¹⁸ Sic Comp., Cod. 108, Syro-hex.

¹⁹ Syro-hex. **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**.

²⁰ Sic Comp., Ald. (cum Μαράλλ), Codd. III (cum Μαράλλ), IV, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **ܩܘܡܝܐ**).

²¹ Sic Comp., Codd. IV, 19, 108, Arm. 1.

²² Sic Comp., Ald. (cum -θαι), Codd. III (idem), IV, 15 (cum Λαβ.), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Syro-hex. (cum **ܩܘܡܝܐ**).

²³ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum ἀπαντήσει), 58, 108 (cum ἀπαντήσει), Arm. 1.

²⁴ Sic Comp. (cum Σαμέ), Codd. III, IV (cum CAMC), 29, 58 (cum Σαμαί), alii. Syro-hex. **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**.

²⁵ Cod. 85. Syro-hex. **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**.

Euseb. in Onomastico, p. 322: Σάμ [Hieron.: *Sams*]. Σ. Θ. ἡλίου.

²⁶ Sic Comp. (cum Χασελωθαβῶρ), Ald. (cum Ἀχασαλῶθ), Codd. III (cum Βαθῶρ), IV (cum Χασεῖθ), XI (cum Χασαλωθαβῶρ), 56, 58, alii, Syro-hex. (cum **ܠܬܘܠܐ ܠܬܘܠܐ**).

²⁷ Sic Comp. (cum 'Ιαφμί), Ald. (cum Ἀφίε), Codd. IV, 15 (cum 'Ιαφίε), 64 (idem), Syro-hex. (cum **ܩܘܡܝܐ**).

²⁸ Sic Comp. (cum Γεθθαεφέρ και Σιν), Codd. IV, 19 (cum και σιν), 108 (idem), Syro-hex. (cum **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ**)).

Idem ad **ܩܘܡܝܐ ܩܘܡܝܐ** in marg. pingit: ✕ **ܩܘܡܝܐ**, nescio an pro Graeco ΝΥΚΑΚΕΙC, h. e. νῦν (ἡπῆ) Κασεῖς.

minus) porrigitur ad Neam. Ο'. ἐπὶ 'Ρεμ-
μωνὰ Μαθαραοζά. Alia exempl. ἐπὶ 'Ρεμ-
μῶν 'Αμαθαρινουά.²⁹ Σ. εἰς 'Ρεμῶν τὴν ἐπι-
φανῆ. ³⁰

14. הַתָּן. Ο'. ἐπὶ 'Αμῶθ (alia exempl. 'Αναθῶν,
s. 'Ενναθῶθ³¹).

לְגִי יַפְתָּחֵל. Ad vallem Jiphthah-el. Ο'. ἐπὶ
Γαιφαήλ. Alia exempl. ἐπὶ Γαί 'Ιεφθαήλ.³²
Σ. εἰς φάραγα. ³³

15. וְקָמַת וְנִהְלַל וְשָׁמְרוּן וְיִדְאָלָה וְיָבִית לָחֶס. Ο'. καὶ Κατα-
νάθ, καὶ Ναβαάλ, καὶ Συμοὸν, καὶ 'Ιεριχῶ,
καὶ Βαιθυάν. Alia exempl. καὶ Καττάθ (s.
Κοττάθ³⁴), καὶ Νααλῶλ (s. Νααλῶθ³⁵), καὶ Σεμ-
ρῶν, καὶ 'Ιαδηλά (s. 'Ιεδαλά³⁶), καὶ Βηθλεέμ.
✠ πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν ³⁷

17. לְבַנְי וְשֶׁכֶר לְמִשְׁפְּחוֹתָם. Ο'. Vacat. ✠ τοῖς
υἱοῖς 'Ισσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν ³⁸

18-21. וְיָרַע אֶלְהָ—וְיָבִית פְּצָז. Ο'. 'Ιαζήλ—καὶ
Βηρσαφής. Potior scriptura: ³⁹ 'Ιεζραὲλ, καὶ
'Αχασελῶθ, καὶ Σουνήμ, (19) καὶ 'Αφεραίμ,⁴⁰

καὶ Σιών,⁴¹ καὶ 'Ανέρθ,⁴² (20) καὶ 'Ραββῶθ, καὶ
Κεσιῶν, καὶ 'Αεμέ,⁴³ (21) καὶ 'Ραμὰθ, καὶ 'Ην-
γανείμ,⁴⁴ καὶ 'Ηναδδὰ, καὶ Βηθφασής.⁴⁵

22. וַפְּגַע הַבְּבוּל בַּתְּבוּר. Ο'. καὶ συνάψει τὰ ὄρια
ἐπὶ Γαιθβῶρ (alia exempl. Θαβῶρ⁴⁶). 'Α. καὶ
ἀπατήσει τὸ ὄριον εἰς Θαβῶρ.⁴⁷

וְשָׁחַצְיָמָה. Ο'. καὶ ἐπὶ Σαλίμ (alia exempl.
Σασειμὰ⁴⁸) κατὰ θάλασσαν.

וְעָרִים יִשְׁעֶשְׂרָה וְחַצְרֵיהֶן. Ο'. Vacat. ✠ πό-
λεις ἑκκαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν ⁴⁹

23. וְחַצְרֵיהֶן. Ο'. καὶ αἱ κῶμαι (alia exempl. ἐπαύ-
λεις⁵⁰) αὐτῶν.

24. לְמִטְהָה בְּנִרְאָשָׁר. Ο'. ✠ τῇ φυλῇ υἱῶν ⁴
'Ασήρ.⁵¹

25, 26. וְהִמְשָׁלָה—וְהִלְקֵתָה. Ο'. 'Εξελεκεθ—καὶ
Μασά. Potior scriptura: Χελκαθ, καὶ 'Οο-
λεῖ,⁵² καὶ Βατνέ,⁵³ καὶ 'Αχσαφ,⁵⁴ (26) καὶ 'Αλι-
μελέχ, καὶ 'Αμὰδ,⁵⁵ καὶ Μασάλ.⁵⁶

וַפְּגַע בְּבַרְמָל. Ο'. καὶ συνάψει τῷ Καρμήλω.
Σ. καὶ κατήγησεν ἐπὶ Κάρμηλος.⁵⁷

²⁹ Sic Codd. IV (cum 'Ρεμμωνά), 16 (cum 'Αμαθαρινουά), 52, alii. Syro-hex. **ⲛⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ³⁰ Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 32: "Symmachus forte legit **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**, participium conj. Pyh. verbi **ⲛⲉⲙⲟⲩ**, *ornavit, illustravit*; nam quod hinc ductum est vocab. **ⲛⲉⲙⲟⲩ** idem interpres passim vertit *δάφα*." Nisi forte vocem Hebraeam ad **ⲛⲉⲙⲟⲩ**, *lucere*, retulerit interpres iste, qui pro **ⲛⲉⲙⲟⲩ** *ἐπιφανής* posuit in Hex. ad Psal. lxxv. Certe vox Syriaca non *ἐπιφανής* (**ⲛⲉⲙⲟⲩ**), sed *ἐπιφανής*, s. *ἐπίσημος* sonat. ³¹ Prior scriptura est in Comp. (cum 'Αναθῶν), Codd. IV (idem), 15, 18, 58, alii, et Syro-hex. (cum **ⲛⲉⲙⲟⲩ**); posterior in Ald. (cum 'Ενναθῶθ), Codd. III, XI, 29, 121 (ut Ald.). ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI (cum ἀπὸ), 15, 18, 58 (cum γῆν), alii. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ³³ Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. Euseb. in *Onomastico*, p. 158: Γεφθαεὺλ. Φάραγξ 'Εφθαὲλ, κλήρου Ζαβουλῶν. ³⁴ Sic Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ³⁵ Sic Codd. IV, 29, 58. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ³⁶ Sic Comp., Codd. IV, 108. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ³⁷ Sic Cod. IV (qui pingit ✠ πόλεις β̄: cum notis ex corr.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1, et Syro-hex. in marg. ³⁸ Sic Cod. IV (cum συγγενείας), Syro-hex. (cum συγγένειαν),

et sine aster. Comp. (cum συγγένειαν), Ald., 15, 19 (ut Comp.), 64, 108 (ut Comp.). ³⁹ Cf. ad Cap. xv. 21, not. 44. ⁴⁰ Cod. IV: 'Αφφαραίμ. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴¹ Cod. IV: Σῆων. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴² Cod. IV: Δανέρθ. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴³ Cod. IV: ΑεΜε. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴⁴ Cod. IV: 'Ιαγανείμ. Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴⁵ Cod. IV: ΒΗΘΦΑΧΘΙC (sic). Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁴⁶ Sic Comp. (cum Ταβῶρ), Ald., Codd. IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **ⲛⲉⲙⲟⲩ**). ⁴⁷ Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. Ad Θαβῶρ Syro-hex. in marg.: Βηθῶρ (**ⲛⲉⲙⲟⲩ**). ⁴⁸ Sic Comp. (cum Σασειμὰ), Ald., Codd. III (cum Σασειμὰθ), IV, XI (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Syro-hex. (cum **ⲛⲉⲙⲟⲩ**). Statim Cod. IV: Βηθσαμς. ⁴⁹ Sic Cod. IV (cum metabelo ex corr.), Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum **ⲛⲉⲙⲟⲩ** καὶ δέκα), Arm. 1. Mox post κληρονομία (v. 23) deficit Cod. IV. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 58, alii, Syro-hex. Duplex lectio, καὶ αἱ κ. αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπ. αὐτῶν, est in Ald., Codd. 85 (cum αἱ ἐπ. αὐτῶν in marg.), 128 (cum ἐπαύλεις sine artic.). ⁵¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum τῶν υἱῶν), 58, 108, Arm. 1. ⁵² Syro-hex. **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁵³ Idem: **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁵⁴ Idem: **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁵⁵ Idem: **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁵⁶ Idem: **ⲛⲉⲙⲟⲩ**. ⁵⁷ Idem: **ⲛⲉⲙⲟⲩ ⲛⲉⲙⲟⲩ**. Cf. ad Cap. xvi. 7.

26. וּבְשִׁחוֹר. O'. και τῷ Σιών (alia exempl. Σειώρ⁶⁸).

27. בֵּית דִּגְן. O'. και Βαιθειγενέθ (alia exempl. Βαιθδαγών, s. Βηθδαγών).

וּבְגֵי יִפְתַּח־אֵל יַפְזוֹנָה בֵּית הַעֲמֻק וְנִעְיָאֵל. O'. και 'Εγκαί, και Φθαιήλ (alia exempl. και ἐν Γαί 'Ιεφθαήλ⁶⁹) κατά βορρᾶν, και εἰσελεύσεται ὄρια Σαφθαιβαιθμὲ, και 'Ιναήλ (alia exempl. κατά βορρᾶν Βηθαεμὲκ, και πορεύσεται τὰ μεθόρια και εἰς 'Ανιήλ⁶¹). Σ. και ἐν τῇ φάραγγι. . . εἰς βορρᾶν εἰς τὴν κοιλάδα.⁶²

אֶל-כַּבּוּל מִשְׁמַנְהָל. Ad Cabul a sinistra. O'. εἰς Χωβαμασομέλ. Alia exempl. εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν.⁶³

28. וְעַבְדֵּן (בְּמִס' וְעַבְדֵּן). O'. και 'Ελβών (alia exempl. 'Αχράν; alia, 'Εβρών.⁶⁴ Σ. 'Εβδών⁶⁵).

29. וְעַד-עִיר מְבַצְרָצֵר. Usque ad urbem (quae vocatur) Munimentum Tyri. O'. και ἕως πηγῆς Μασφασσάτ, και τῶν Τυρίων. Alia exempl. και ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν Τυρίων.⁶⁶

Σ. και ἕως πόλεως ὀχυρᾶς (s. τετειχισμένης) Τύρου. Σ. (fort. 'Α.) . . ὀχυρώματος Τύρου.⁶⁷

29. חֶזֶח. O'. ἐπὶ 'Ιασίφ (alia exempl. 'Ωσά, s. Σωσά⁶⁸).

מִחֶבֶל אַחֲזִיבָה. E regione quae Achzib spectat. O'. και 'Απολέβ (potius ἀπὸ Λέβ), και 'Εχοζέβ. Alia exempl. και ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος 'Αχζείφ.⁶⁹

30. וְהָעִירָהּ וְהַצְּרִיָהּ וְשֵׁתַיִם וְעָרִים עָרִים וְרָהֵב עָרִים. O'. και 'Αρχθβ (alia exempl. 'Αμμά⁷⁰), και 'Αφέκ, και 'Ρααῦ (alia exempl. 'Ραώβ⁷¹). ✕ πόλεις εἴκοσι δύο, και αἰ κῶμαι αὐτῶν 4.⁷²

32. לְבֵנֵי נִפְתָּלֵי לְמִשְׁפַּחְתָּם. O'. Vacat. ✕ τοῖς υἱοῖς Νεφθαλεῖ κατά δήμους αὐτῶν 4.⁷³

33. מִחֶלְף. Ab Heleph. O'. Μοολάμ. Alia exempl. Μεελέφ.⁷⁴

מִמְאֵלֶן בְּעֵצֵינַיִם. A quercu in Zaanannim. O'. και Μωλά, και Βεσεμίτ. Alia exempl. και ἀπὸ δρυδὸς 'Εννανείμ.⁷⁵

הַיִּרְדֵּן. O'. 'Ιορδάνης. "Αλλος' πρὸς 'Ιορδάνην.⁷⁶

⁶⁸ Sic Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. (ܡܫܚܘܪ). ⁶⁹ Sic Comp., Ald. (om. και), Codd. III (idem), XI (idem), 29 (idem), 58 (idem), alii, et Syro-hex. ⁶⁰ Sic Comp. (cum ἐν Γαιεφθαήλ), Ald., Codd. III, XI (cum Γαι και 'Ι.), 15, 18 (ex corr.), alii, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ). ⁶¹ Syro-hex. in textu: ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ. Haec, και πορεύσεται (s. πορεύεται) τὰ μεθόρια (s. τὸ μεθόριον) 'Ανιήλ, in textu pro και 'Ιναήλ habent Ald., Codd. III, XI, 16 (cum 'Ανιήλ); 29, 30 (idem), alii. ⁶² Syro-hex. (ad και ἐν Γαί): ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ. ⁶³ ubi post ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ aliquid excidisse videtur. Perperam Masius in Comment. p. 293 ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ ad ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ aptat, notans: "Symmachus illud ad aquilonem Beth-emec in hanc explanat sententiam, ut dicat funiculum incidisse in vallis Jephthael partem aquilonarem, atque in Nehiel." Euseb. in Onomastico, p. 108: Βῆθ 'Εμὲκ. Σύμμαχος εἰς τὴν κοιλάδα, κλήρου 'Ασύρ. ⁶⁴ Sic Comp. (cum Χοβὼλ), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ). ⁶⁵ Prior scriptura est in Comp., Ald. (cum 'Ασχράν), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ); posterior in Codd. 16, 30 (cum 'Εβρόν), 44, alii. Statim potior scriptura, και 'Ρωβ (ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ), και 'Αμὸν (Ald. 'Αμμὸν), και Κανά (s. Κανά), est in Comp., Ald., Codd. III, XI, alii, et

Syro-hex. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁷ Syro-hex. ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ ܡܫܫܘܪܐܝܝܝܡ. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum και ἕως πόλεως τετειχισμένης) (ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ Ezech. xvii. 4) τῶν Τυρίων. ⁶⁹ Prior scriptura est in Comp., Codd. 56, 108, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ); posterior in Ald., Codd. XI, 15, 18, 29, alii. ⁷⁰ Sic Comp. (cum ἕσταται ἀπὸ τ. σχ. 'Αχαζέβ), Ald., Codd. III (cum 'Αζείφ a manu 1ma), XI (cum 'Αχζείφ), 15 (cum και ἀπὸ σχ. 'Αχζείβ), 16 (cum και ἀπὸ τοῦ σχ. Λέβ και 'Εκζέβ), alii, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ). ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ). ⁷² Sic Syro-hex. (sine euneolo, cum εἴκοσι και δύο), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ⁷³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum Νεφθαλι), Codd. 19 (cum Νεφθαλείμ), 108, Arm. 1. ⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μελέφ), XI (cum Μεαλέφ), 15 (cum Μεελεφί), 18, alii. Syro-hex. (ut Pesch.): ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ. ⁷⁵ Sic Codd. 15, 18 (cum -νίμ), 64, 128 (ut 18). Syro-hex. ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ. Statim Syro-hex. scribit: και 'Αδεμί (ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ), και Νακείβ (pro ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ corrigendum videtur ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ), και 'Ιαβήλ (ܡܫܫܘܪܐܝܝܡ) ἕως Λακούμ. ⁷⁶ Syro-hex. in

- 34. אֲנֹנֹת תְּבוֹר. O'. ἐν Ἀθθαβῶρ. Alia exempl. Ἀζανῶθ Θαβῶρ.⁷⁷
 חֶקְקָה. O'. Ἰακανά. Alia exempl. εἰς Ἰκώκ.⁷⁸
 וּבִיהוּדָה הַיְיָרֵן מִיַּם. Ab occidente, et in Judam Jordanis. O'. κατὰ θάλασσαν, καὶ
 ✕ τῷ Ἰούδα ἔ Ἰορδάνης.⁷⁹ Σ. ἀπὸ δυσμῶν τῷ Ἰούδα. .⁸⁰
- 35. וְעָרֵי מִבְּצָר הַצְּדִים. Et urbes munitionis: Ziddim. O'. καὶ [αἱ] πόλεις τειχῆρεις (Σ. ὀχυρωμάτων⁸¹) τῶν Τυρίων (alia exempl. Ἀσηδ-δείμ⁸²).
- תְּחִמַת רַקָּה. O'. καὶ Ὠμαθαδακέθ. Alia exempl. καὶ Ἀμμάθ, καὶ Ρακκάθ.⁸³
- 36. וְאֶרְצָהּ וְהַרְרָהּ. O'. καὶ Ἀρμαίθ, καὶ Ἀραήλ. Alia exempl. καὶ Ἀδαμί, καὶ Ραμά.⁸⁴
- 37. וְאֶרְצֵי. O'. καὶ Ἀσσαρί. Alia exempl. καὶ Ἐδραεί.⁸⁵
- 38. וַיִּרְאוּן וּמַגְדֵּל־אֵל הָרִים וּבֵית־עֵנַת וּבֵית שֶׁשֶׁשׁ. וַיַּעֲרִיחֵן עָרִים תְּשִׁעֵ-עֲשָׂרָה וְחֻצְרֵיהֶן. O'. καὶ Κερωέ, καὶ Μεγαλααριμ, καὶ Βαιθθαμέ, καὶ Θεσσαμύς. Alia exempl. καὶ Ἰαριών, καὶ Μαγδαλιλ Ὠράμ, καὶ Βαιθανάθ, καὶ Βαιθσαμές.⁸⁶

- ✕ πόλεις δεκαεννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.⁸⁷
- 39. לְמִשְׁפַּחְתָּם הָעָרִים וְחֻצְרֵיהֶן. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ κατὰ συγγένειαν αὐτῶν ἄ, αἱ πόλεις, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.⁸⁸
- 40. לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּנֵיהֶן לְמִשְׁפַּחָה. O'. καὶ τῷ Δάν. Alia exempl. καὶ τῇ φυλῇ υἱῶν Δάν κατὰ δῆμους αὐτῶν.⁸⁹
- 41. גְּבוּל יַחְלָתָם. O'. τὰ ὄρια ✕ κληρονομίας αὐτῶν.⁹⁰
 וְאַשְׁתְּמוּל וְצָרְעָה. O'. Σαράθ, καὶ Ἀσά. Alia exempl. Σαραά, καὶ Ἐσθαῶλ.⁹¹
 וְעִיר שְׁמֶשׁ. O'. [καὶ]⁹² πόλεις Σαμμαύς (alia exempl. Σαμές⁹³).
- 42-45. וַיִּשְׁעֲלֵבִין וְגַת־רַמּוֹן. O'. καὶ Σαλαμίν— καὶ Γεθρεμμῶν. Potior scriptura: καὶ Σααλαβεῖν,⁹⁴ καὶ Ἰααλῶν,⁹⁵ καὶ Ἰεθλά, (43) καὶ Αἰλῶν,⁹⁶ καὶ Θαμνά,⁹⁷ καὶ Ἀκκαρῶν, (44) καὶ Ἐλθεκά,⁹⁸ καὶ Γαβαθῶν, καὶ Βααλῶθ, (45) καὶ Ἰοθ,⁹⁹ καὶ Βανηβαράκ,¹⁰⁰ καὶ Γεθρεμμῶν.
- 46. וַיְמִי הַרְקוֹן וְהַרְקוֹן. O'. καὶ ἀπὸ θαλάσσης (Ἄλλος¹⁰¹ καὶ ὕδατα¹⁰¹) Ἰεράκων, ✕ καὶ Ἡρεκκῶν ἄ.¹⁰²

marg. ✕ חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁷⁷ Sic Comp. (cum Ἀζανῶθ), Ald., Codd. III, XI (cum Ζανῶθ), 15, 16 (cum Ἀθθαβῶρ), 18, alii, et Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁷⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 56, 82, alii. Syro-hex. (ut Pesch.): חֶסֶד. ⁷⁹ Masius in Annot. p. 148: "Cum porro deinceps est in libris vulgatis καὶ ὁ Ἰορδάνης etc., suppletur locus ex Theodotione in mixta sic: καὶ ✕ τῷ Ἰούδα ἔ Ἰορδάνης etc." Syro-hex. sine aster.: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. E libris Graecis Comp., Codd. 19, 58, 108: κατὰ θ. καὶ Ἰούδα ὁ Ἰορδ. ⁸⁰ Sic Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸¹ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁸² Sic Ald. (cum Ἀσσηδέιμ), Codd. 15, 18 (cum Ἀσσηδέιμ), 64, 128 (ut 18), Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸³ Sic Comp., Ald. (cum Ῥεκκάθ), Codd. III (cum Ἀμμάθ et Ῥεκκάθ), XI (idem), 15 (cum Αλίμαθ et Ῥεκκάθ), 18, alii, Arm. 1 (ut XI), Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum Ἀδαμί), 18 (idem), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸⁵ Sic Comp. (cum Ἀδραί), Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum Ἐδραί), alii. Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸⁶ Sic Comp. (cum Ἰεράων, Βηθανάθ, et Βηθσαμίς), Ald. (cum Ἰεράων, Ὠράν, Βηθανάθ, et Θασμῶν), Codd. III (cum Μαγδαλιή,

Βαιθανάθ, et Θασμῶν), XI (cum Θασμῶν), 29 (ut XI), alii, Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁸⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum δέκα καὶ ἐννέα), Codd. 19 (idem), 58 (add. in fine κατὰ συγγένειαν αὐτῶν), 108 (ut Comp.). ⁸⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: חֶסֶד וְחַסְדֵּי) (sic חֶסֶד וְחַסְדֵּי), et sine aster. Comp. (cum καὶ αἱ πόλεις), Codd. 19, 108 (cum καὶ ἐπαύλεις). ⁸⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. Syro-hex. in textu: καὶ τῷ Δ. κατὰ δ. αὐτῶν; in marg. autem: ✕ חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁹⁰ Sic Masius (cum τῆς κλ.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1, Syro-hex. ⁹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum Ἐσθαῶλ), 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁹² Copula deest in Comp. (cum πόλεις), Codd. II, 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. ⁹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 29, alii, Syro-hex. ⁹⁴ Sic Comp. (cum -βει), Cod. 108 (cum -μειν), Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי). ⁹⁵ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁹⁶ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁹⁷ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. Ed. Rom. Θερμανθά. ⁹⁸ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ⁹⁹ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ¹⁰⁰ Idem: חֶסֶד וְחַסְדֵּי. ¹⁰¹ Syro-hex. in textu: חֶסֶד; in marg. autem: חֶסֶד. ¹⁰² Sic Syro-hex. (cum חֶסֶד וְחַסְדֵּי).

47-49. לְבָרֵךְ אֶת-יְהוָה—מִן-יְמֵינוּ בְּיַד-יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת-יְהוָה.
 Ο. αὐτὴ ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν Δὰν κατὰ
 δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν,¹⁰⁸ καὶ αἱ κῶμαι
 αὐτῶν. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν
 Ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει
 καὶ οὐκ εἶον αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι,¹⁰⁴ καταβῆναι
 εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ ἐθλίψαν¹⁰⁵ ἀπ' αὐτῶν¹⁰⁶
 τὸ ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν
 οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λαχίς, καὶ
 κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν
 στόματι μαχαίρας· καὶ κατόκησαν αὐτήν, καὶ
 ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λασενδάν. καὶ ὁ
 Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἑλῶμ
 καὶ ἐν Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ
 Ἐφραΐμ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς
 φόρον. καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν
 κατὰ τὸ ὄριον αὐτῶν. Aliter: Ο. ✕ καὶ ἐξῆλθε
 τὸ ὄριον υἰῶν Δὰν ἀπ' αὐτῶν¹⁰⁷ — αὐτὴ ἡ
 κληρονομία φυλῆς υἰῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐ-
 τῶν, αἱ πόλεις, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ οὐκ
 ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμορραῖον τὸν θλί-
 βοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει· καὶ οὐκ εἶον αὐτοὺς
 καταβῆναι εἰς γῆν Κολλάθ,¹⁰⁸ καὶ ἐθλίβον ἐπ'
 αὐτῶν τὸ ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν¹⁰⁹· καὶ
 ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν
 Λεσεῆμ,¹¹⁰ καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπά-
 ταξαν αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας, ✕ καὶ
 κατεκληρονόμησαν αὐτήν¹¹¹ καὶ κατόκησαν

αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λεσέν
 Δὰν¹¹² ✕ κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐ-
 τῶν. (48) αὐτὴ ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν Δὰν
 κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐταί, καὶ
 αἱ ἐπαυλεις αὐτῶν (49) καὶ συνετέλεσαν τοῦ
 κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὄρια αὐτῆς¹¹³

49. הַלְבַח. Ο. κληρον. Ἀ. Σ. κληρονομίαν.¹¹⁴
 51. פָּרַחְתָּהֶם בְּיַד יְהוָה. Ο. καὶ ἐπορεύθησαν
 ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν. Ἀ. καὶ συνετέλεσαν τοῦ
 διαμερίσαι τὴν γῆν.¹¹⁵

Cap. XIX. 9. ִּפּוּלֵיט ¹¹⁶ 50. — הִּי עֵשֶׂת ¹¹⁷

CAP. XX.

2. הַנְּהַיִתָּה. Ο. δότε (alia exempl. add. ὑμῖν¹).
 3. עַד-יְדֵי-בְּרָכָה. Imprudenter. Ο. Vacat. ✕ ἀνευ
 προνοίας²
 הַיָּמִים מִבְּרֵךְ לְמִדְּבָרָה. Ο. — αἱ πόλεις⁴ φυγα-
 δευτήριον, — καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτῆς⁴
 ὑπὸ (alia exempl. ἀπὸ³) τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ
 αἷμα, — ἕως ἂν κατασπῆ ἐναντίον τῆς συγα-
 γωγῆς εἰς κρίσιν⁴.
 4-6. מִשְׁפַּחַת דָּבָרֵי-שֵׁשׁ—דָּבָר. Ο. Vacat. Alia ex-
 empl. καὶ φεύγεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τού-
 των, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης
 τῆς πόλεως (Ἀ. ἐν τῷ ἀνοίγματι τῆς πύλης τῆς
 πόλεως⁵), καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὤσι τῶν πρε-

et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ¹⁰⁸ Pronomen
 deest in Ald., Codd. III, 18, 44, 64, Arm. 1, Syro-hex.
 (ut infra). ¹⁰⁴ Deest οἱ Ἀμορραῖοι in Codd. 52, 53, 209,
 Syro-hex. (ut infra). ¹⁰⁵ Pro ἐθλίψαν, ἔθλιβον legunt
 Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (ut infra).
¹⁰⁶ Scriptura ἐπ' αὐτῶν est in Ald., Codd. 16, 29, aliis, Syro-
 hex. (ut infra). ¹⁰⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp.
 (sine ἀπ' αὐτῶν), Codd. 19, 58, 108 (ut Comp.). ¹⁰⁸ Sic
 (pro εἰς τὴν κοιλάδα) Codd. 15, 64, Syro-hex. (cum לַאֲחַל
 לְאֲחַל). In Hebraeo (Jud. i. 34) est פָּרַחְתָּהֶם. ¹⁰⁹ Haec
 omnia obelis jugulat Syro-hex., qui tamen pingit: — αὐτὴ
 ἡ κληρονομία — αἱ πόλεις κ. τ. λ., sine cuneolo in fine.
¹¹⁰ Sic Comp. (cum Λεσέν), Ald., Codd. III, XI, 15 (cum
 Δεσεῆμ), 18 (idem), 56, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-
 hex. (cum لַחֶם). ¹¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster.
 Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ¹¹² Sic Comp., Ald.
 (cum Λεσενδάν), Codd. III, XI, 29, 56, alii. Syro-hex.

لَا هَمَّ. ¹¹³ Sic Syro-hex. (cum συγγενείας), absente
 cuneolo, et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (om. αὐτῆ—
 συγγ. αὐτῶν), 108. ¹¹⁴ Syro-hex. ♂ לְבָרַךְ אֶת-יְהוָה.
¹¹⁵ Idem: ♂ וְעַד-יְדֵי-בְּרָכָה. ¹¹⁶ Cod. IV,
 invitis Masio et Syro-hex. ¹¹⁷ Masius, invito Syro-hex.
 CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 15 (cum ἡμῖν), 18 (idem),
 19, 64 (ut 15), 108, Syro-hex. Mox τοῦ φυγαδευτηρίου
 (מִמִּדְּבָרָה), ut videtur, Syro-hex. ² Sic Syro-hex.
 (cum בְּיַד יְהוָה), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108.
³ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 57, 58, alii, Syro-hex. (qui
 post εἰς κρίσιν male repetit ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος ✕ τὸ
 αἷμα (sic)). ⁴ Sic Masius, concinente Hebraeo. Syro-
 hex. male pingit: — καὶ ἔσονται ὑμῖν — αἱ πόλεις — εἰς κρί-
 σιν⁴. Haec autem, ἕως ἂν — κρίσιν, desunt in Comp.
⁵ Syro-hex. (cum ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν (מִן הַבְּרָכָה) in textu):
 ♂ וְעַד-יְדֵי-בְּרָכָה.

— υἱοῦ Ἀαρῶν 4.⁶⁸ 21. — λέγοντες 4.⁶⁹ 22. — ἐστι
καὶ 4.⁷⁰ 24. τοῖς τέκνοις ἡμῶν, ✕ λέγοντες 4.⁷¹
26. τὸν βωμὸν — τοῦτον 4.⁷² 28. — καὶ ἀναμέσον
τῶν υἱῶν (s. τέκνων) ἡμῶν 4.⁷³ 30. — πάντες 4.⁷⁴
31. πλημμέλειαν ✕ ταύτην 4.⁷⁵ 33. — καὶ ἐλάλη-
σαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ 4.⁷⁶

CAP. XXIII.

4. לָקַחְתִּי לָכֶם. Sorte distribui vobis. O'. ἐπέ-
ριφα (Σ. ὑπέβαλον. Θ. ἔβαλα¹) ὑμῖν.
5. הִוָּרִי אֶתְּם מִלְּפָנַי. O'. ἕως ἂν ἀπόλωνται
— ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. Aliter: O'. — ἕως
ἂν ἀπόλωνται— ἀπὸ προσώπου ὑμῶν 4, ✕ καὶ
ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου 4.²
6. לְבַלְתִּי סוּר מִיָּמֶינִי. O'. ἵνα μὴ ἐκκλίνητε ✕ ἀπ'
αὐτοῦ 4.³
7. הֲאֵלֶּה אֶתְּכֶם. O'. ταῦτα ✕ μεθ' ὑμῶν 4.⁴
וְלֹא תִשְׁבְּעוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ οὐκ ὀμείσθε 4.⁵
10. אִישׁ־אָחִיו. O'. ✕ ἀνὴρ 4 εἰς.⁶
11. לְנַפְשֵׁיכֶם מֵאֵד וְנִשְׁמַרְתֶּם מֵאֵד. O'. καὶ φυλά-

ξασθε σφόδρα ✕ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν 4.⁷

12. וְהוֹבֵרְתֶּם אֶתְּכֶם. O'. ἐὰν γὰρ ✕ ἀποστραφῆ
ἀποστραφῆτε.⁸
13. הֲנִשְׁפָּתוּ אֶתְּכֶם. O'. τοῖς μεθ' ὑμῶν.
"Ἄλλος τοῖς ὑπολειφθεῖσιν τούτοις μεθ' ὑμῶν."⁹
14. יָדוּעַ הָיָה. O'. ✕ γνώσει 4 γινώσκειτε.¹⁰
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. O'. κύριος ✕ ὁ θεὸς ὑμῶν 4.¹¹
בְּצַדֵּיכֶם. In lateribus vestris. O'. ἐν ταῖς
πτέραις (alia exempl. πλευραῖς¹²) ὑμῶν.
וּלְצִנְנֵיכֶם. Et in aculeos. O'. καὶ εἰς βολίδας
("Ἄλλος εἰς σκῶλα¹³).
15. בְּכַל־לִבְבְּכֶם וּבְכַל־נַפְשְׁכֶם. O'. ✕ ἐν ὄλῃ 4 τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ✕ ἐν ὄλῃ 4 τῇ ψυχῇ ὑμῶν.¹⁴
מִכֹּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים. O'. ἀπὸ πάντων τῶν
λόγων ✕ τῶν ἀγαθῶν 4.¹⁵
עַל־יְכֶם הַזֶּל בְּאֵז לָכֶם. O'. (κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν) πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. Aliter:
O'. ✕ πρὸς ὑμᾶς 4 πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν.¹⁶
Alia exempl. πρὸς ὑμᾶς πάντα ἤκει ὑμῖν.¹⁷

⁶⁸ Masius, invito Syro-hex. Deest in Codd. 54, 58, 75, 118. ⁶⁹ Syro-hex. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem (sine metobelo). Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii. ⁷² Idem. ⁷³ Idem. Pro υἱῶν, τέκνων est in Ald., Codd. III, XI, 29, 59, alii. ⁷⁴ Masius, invito Syro-hex. Deest in Cod. 71. ⁷⁵ Syro-hex. Sic sine aster. Comp., Codd. 18, 108, Arm. 1. ⁷⁶ Idem (cum metobelo tantum). Haec in Ald., Codd. III, XI, 15, 29, alii, Arm. 1, post clausulam, καὶ εὐλόγησαν—Ἰσραὴλ, leguntur; in Comp. autem et Cod. 58 omnino desunt.

CAP. XXIII. 1 Cod. 85, teste Montef. Parsonsii amanuensis ex eodem exscripsit: Ὁ ὑπέβαλον. Θ. ὑπέβαλα. ² Sic Masius, et sine aster. Codd. 19, 108. Syro-hex. legit et pingit: — ἕως ἂν ἀπόλωνται— ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσουσιν— σου, absentibus asterisco et utroque cuneolo. In Comp. legitur tantum: καὶ ἐξολοθρεύσουσιν ἀπὸ πρ. σου. ³ Sic Masius, et sine aster. Comp. (cum ἐκκλίνετε), Codd. 19, 56, 58, 82, 85 (in marg.), 108 (cum ἐκκλίνετε), Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex. (cum ταῦτα τὰ κ. pro τὰ κ. ταῦτα), et sine aster. Comp., Codd. 19, 53, 82, 85 (in marg.), 108. ⁵ Sic Syro-hex., Masius (qui pingit): ✕ καὶ οὐκ ὀμείσθε— προσκνήσητε αὐτοῖς 4), et sine aster. Comp. (cum ὀμῆσθε), Codd. 19 (cum ὀμῆσθαι), 82 (cum ὀμῆσθε (sic)), 108 (ut Comp.). Ad ἐν ὑμῖν Cod. 85 in marg. affert: καὶ οὐκομ-

εῖσθε (sic); unde Montef. notam hexaplaem extudit: אֱלֹהֵיכֶם וְהוֹבֵרְתֶּם. O'. οὐδὲ μὴ λατρεύσητε. "Ἄλλος καὶ οὐ μὴ κομείσθε. ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 82, 108. ⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ταῖς ψ. ✕ ὑμῶν 4), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58 (cum τὰς ψυχὰς), 71 (idem), 82, 85 (in marg.), 108 (cum ἡμῶν), Arm. 1. ⁸ Sic Masius, et sine aster. Codd. 58 (cum ἀποστραφῆ ἀπ.), 82, Syro-hex. ⁹ Sic in textu Cod. 82. Syro-hex. in textu: μεθ' ἡμῶν; in marg. autem sine nom.: τοῖς καταλειφθεῖσιν (אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ). ¹⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum γν., γνώσσετε), X, XI, 16, 19, 29, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Cod. 108. ¹² Sic Codd. 53, 75, 85 (cum εἰς τὰς πτέραις in marg.), 144. Post σκῶδα add. ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν Codd. 44, 54, 74, alii, et Theodoret. ¹³ Sic in textu Cod. 54. Cf. Hex. ad Jud. xi. 35. ¹⁴ Sic Syro-hex. (cum ✕ ἐν ὄλῃ 4 . . . καὶ ἐν ὄλῃ), et sine asteriscis Comp., Codd. 16, 19, 30, alii, Arm. 1. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum בְּכַל־לִבְבְּכֶם ✕), et sine aster. Comp., Codd. 19, 53, 82, 85 (in marg.), 108. Pro ἀγαθῶν, καλῶν habent Codd. 54, 74, alii. ¹⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, XI (om. ὑμῖν), 16, 52, alii (inter quos 85); necnon (om. πρὸς ὑμᾶς) Codd. 15 (cum ἡμῖν), 18, 64, alii. Paulo verbosius

- וַיְבָרֶךְ בָּרָךְ. O'. ἀράσασθαι ἡμῖν (alia exempl. ὑμῖν¹³). καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ὁ θεὸς σου ἀπολέσαι σε, καὶ εὐλογίαις (s. εὐλογία, s. εὐλογίαν¹⁴) εὐλόγησεν ἡμᾶς (s. ὑμᾶς¹⁵). 'A. καταράσασθαι ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀκοῦσαι τοῦ Βαλαάμ, καὶ εὐλογῶν εὐλόγησεν ὑμᾶς.¹⁶
12. שְׁנֵי מַלְכֵי. O'. δώδεκα (alia exempl. δύο¹⁷) βασιλεῖς.
- 14, 15. אֶת־יְהוָה (bis). O'. (λατρεύσατε) ✕ τῷ ◄ κυρίῳ . . . (λατρεύειν) ✕ τῷ ◄ κυρίῳ.¹⁸
15. אֶת־יְהוָה לְעַבְדְּ בְעֵינֵיכֶם לְעַבְדְּ. O'. εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν ✕ τῷ ◄ κυρίῳ. 'A. καὶ εἰ ποτηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν λατρεύειν τῷ κυρίῳ.¹⁹
- בָּרָךְ. O'. ἐκλέξασθε. Alia exempl. ἔλεσθε.²⁰
17. בְּיְהוָה אֱלֹהֵינוּ. O'. κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς θεὸς ἐστιν. Aliter: O'. κύριος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν = ἐστιν ◄.²¹
- מִבֵּית עֲבָדִים וְאִשְׁרָעֶשָׁה לְעֵינֵינוּ אֶת־הָאֶתָּת הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה. O'. Vacat. ✕ ἐξ οἴκου δούλων, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα ◄.²²
- בְּקִרְבָּם. O'. δι' αὐτῶν. 'A. ἐν μέσφ αὐτῶν.²³

19. אֱלֹהֵינוּ בְּיְהוָה. O'. καὶ ζηλώσας οὗτος. Aliter: O'. καὶ ✕ θεὸς ◄ ζηλώσας οὗτος.²⁴ Σ. καὶ θεὸς ζηλωτῆς ἐστιν οὗτος.²⁵
22. בְּיָמֵינוּ בְּחַרְתָּם לָנוּ. O'. ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ✕ ἑαυτοῖς ◄.²⁶
- וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵינוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ εἶπαν μάρτυρες ◄.²⁷
23. אֶת־יְהוָה הֵנָּה אֲשֶׁר בְּקִרְבָּנֵינוּ. O'. τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς (alia exempl. τῶν ἀλλοφύλων τῶν²⁸) ἐν ὑμῖν.
24. אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. O'. κυρίῳ ✕ τῷ θεῷ ἡμῶν ◄.²⁹
25. קָח. O'. νόμον. Σ. πρόσταγμα.³⁰
- בְּשָׁבָם. O'. ἐν Σηλῷ (alia exempl. Συχέμ³¹).
26. בְּקִרְבָּרְתָּם. O'. εἰς βιβλίον νόμων (alia exempl. νόμου; alia, νόμον³²).
- תַּתַּת הָאֶתָּה. Sub quercu. O'. ὑπὸ τὴν τέρμινθον (alia exempl. τερέβινθον³³). 'A. Θ. ὑποκάτω τῆς δρυός. Σ. ὑπὸ (τὴν) δρῦν.³⁴
- וַאֲשֶׁר בְּמִקְדָּשׁ יְהוָה. Quae erat ad sanctuarium Josae. O'. ✕ τῆς ◄ ἀπέναντι κυρίου.³⁵ 'A. ἡ ἦν ἐν τῷ ἀγιαστηρίῳ τοῦ κυρίου.³³

Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. 58, 77; posterior in Ald., Codd. II, III, XI, 16, 29, alii. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁶ Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁸ Sic Masius (bis), et sine aster. Comp. (bis), Ald. (in priore loco), Codd. 18 (idem), 58 (in posteriore loco), 64 (ut Ald.), 74 (idem). Syro-hex. pingit: ¹⁹ Sic Syro-hex. ²⁰ Sic Comp., Codd. III, X (cum ἔλεσθε), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 58 (cum ἐκλέξασθε in marg.), 85 (in marg. cum ἐκλέξασθε)). Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: — ἡμῶν ἐστιν ◄), et sine obelo Codd. III (cum καὶ pro κύριος), XI, 16, 29, 44, alii. ²² Sic Syro-hex. (qui pingit: ἐκ γῆς Ἀιγύπτου ἐξ οἴκου, nullo metobelo), et sine aster. Comp. (cum δουλείας), Codd. 16 (idem), 19 (idem, om. τὰ σημεῖα), 30, 44 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (ut Comp.). Cod. 85 in marg.: ἐξ οἴκου δούλων; in textu autem: καὶ ὅσα—ταῦτα. Montef. vero ex eodem affert: Θ. ἐξ οἴκου—ταῦτα. ²³ Syro-hex. ²⁴ Sic Syro-hex. ²⁵ Syro-hex. (cum ✕ καὶ θεὸς ζ.).

(In Syro-hex. exstat index super θεός, sed nota marginalis abest.) Sic in textu Comp., Codd. 19, 58, 108. ²⁶ Sic sine aster. Comp. (cum ὅτι ἐξ. ὑμεῖς ἑαυτοῖς), Codd. 19 (cum ὅτι ἐξ. ὑμῖν ἑαυτοῖς), 58. Syro-hex. ²⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ εἶπαν ✕ μάρτυρες ◄), et sine aster. Comp., Codd. 19, 55, 74, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. Montef. et Cod. 85 exscripsit: Θ. καὶ εἶπαν μάρτυρες. ²⁸ Sic Codd. 16, 44, 52, alii (inter quos 85, cum τοὺς ἀλλ. τοὺς in marg.). ²⁹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 53, 55, 82, 85 (in marg.), 144, Arm. 1. ³⁰ Sic Syro-hex. ³¹ Sic Hex. ad Deut. iv. 5. ³² Sic Syro-hex. (cum ἐν Σηλῷ in marg.). Cf. ad v. 1. ³³ Prior scriptura est in Ald., Codd. X, XI, 71; posterior in Comp., Codd. III, 15, 16 (cum τὸν νόμον), 30 (idem), alii, Syro-hex. (cum ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, 52, alii, Arm. 1. ³⁵ Cod. 85 (cum 'A. pro 'A. Θ.). Cod. 108: 'A. Θ. ὑποκάτω τῆς δ. Montef. et Cod. 85 Symmacho vindicat: ὑπὸ τὴν δρῦν. Denique Syro-hex. affert: 'A. Σ. ὑποκάτω τῆς δρυός. ³⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Cod. 19. ³⁷ Sic Syro-hex.

J U D I C E S .

IN LIBRUM JUDICUM

MONITUM.

“MAGNAM lectionem sylvam nobis suppeditavit Codex Basiliensis, qui desinit in Caput xix [v. 26] Judicum, ac plerumque concordat cum MS. Alexandrino. Alii libri tum MSS. tum editi, quibus sum usus, hi sunt.

“Variæ lectiones Codicis Alexandrini in Polyglotto Anglicano editæ.

“Folium vetustissimi codicis, unciali caractere, annorum plus quam MC, sine accentibus et spiritibus, cum obelis et asteriscis, qui dono olim mihi oblatum est a Dom. Desmarezio [Est folium Codicis Sarraviani Petropolitani, a Tischendorffo in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*, Tom. III, pp. 299, 300 editum].

“Codex Regius 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 321–345 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopius in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Jo. Ernesti Grabe editio [Tom. I, continens Octateuchum, Oxonii, 1707].

“Notæ editionis Romanæ et Drusii.”—MONTEF.

E Catalogo Holmesio-Parsoniano nos adhibuimus subsidia quæ nunc recensenda sunt.

IV. Sarravianus, a Tischendorffo editus. Continet Cap. ix. 48—x. 6 (in folio Petropolitano), xv. 3—xviii. 16, xix. 25—xxi. 12.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5, necnon ad Josuam, p. 333.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.

85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79. Hujus præstantissimi codicis lectiones marginales (exceptis paucis, quæ nomina trium interpretum α ϵ θ (sic) prae se ferunt) aut anonymæ sunt, aut præmissum habent siglum ω , s. ω θ , quasi ad alteram (h. e. hexaplarem) $\tau\omega\nu$ O' recensionem, ad Theodotionis potissimum editionem conformatam, pertinentes. Prioris generis eae sunt, quibus Montefalconius suum “ΑΛΛ.” præfixit, ut tamen hic illic “ΑΛΛ.” non marginalem, sed textualem codicis scripturam, a contextu Ed. Rom. decedentem, indicet. Idem in locum sigli ω “O. $\epsilon\lambda\lambda\omega\varsigma$ ”

substituit; pro $\delta \theta$ autem nunc "Θ. Ο. ἄλλως," nunc "Ο. Θ." tantum exhibet, ut tamen in posteriore eventu nota "Ο. ἄλλως" lectioni Ed. Rom. praefigatur. Nos quidem in hoc codice tractando eam nobis legem imposuimus, ut lectiones anonymas per "Alia exempl." indicemus, sigla autem δ et θ cum "Aliter: Ο'." et "Aliter: Ο'. Θ." commutemus. Ubi autem lectiones trium interpretum manifestae in margine codicis sine nominibus allatae sunt (e. g. Cap. i. 22), eis quidem nos quoque cum antecessore nostro "ἄλλως" praemisimus. Quod reliquum est, praeter excerpta Montefalconiana et schedas Bodleianas (quas per favorem Curatorum domi habere nobis contigit) est ubi ad dissensum horum duorum testium componendum arbitrum appellavimus Virum humanissimum Josephum Cozzam, qui lectiones vexatas ad codicem exigere non dedignatus est.

108. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

Esc. Codex Esecorialensis T. III. 5, cujus varias lectiones a Moldenhawero excerptas se adhibere non potuisse dolet Parsonsius; eas autem fere integras inter schedas Moldenhaweri in Bibliotheca Regia Havniensi asservatas deprehendit, et passim in notis ad librum mox memorandum laudavit Doctor T. Skat Rördam. Hujus libri fere peculiaris est usus praepositionis $\sigma\upsilon\nu$ pro particula ܩܢ (e. g. $\sigma\upsilon\nu \tau\omicron\nu\ \chi\alpha\nu\alpha\iota\omicron\nu$ (i. 4, 17), $\sigma\upsilon\nu \tau\eta\ \beta\acute{\alpha}\alpha\lambda$ (ii. 11), $\sigma\upsilon\nu \tau\grave{\alpha}\ \xi\theta\nu\eta$ (ii. 23), etc.), quem usum in versionem suam editionis Syro-hex. Graecam pro Syriaco ܩܢ dubitanter invexit Vir doctissimus.

Vet. Lat. Fragmenta interpretationis veteris Latinae, vulgo *Italiae*, quae post Sabatieri curas paulo auctiora edidit O. F. Fritzsche ad calcem libelli, qui mox venit describendus.

Versionem librorum Judicum et Ruth Syro-hexaplarem e Codice Musei Britannici signato "Addit. MSS. 17,103," foll. 4-70, edidit, Graecam fecit, notisque criticis illustravit Doctor T. Skat Rördam, Havniae, 1861, praemissa (pp. 1-60) *Dissertatione de Regulis Grammaticis, quas secutus est Paulus Tellensis in Veteri Testamento ex Graeco Syriace vertendo*. Codex est saeculi VIII, caractere Estranghelo nitido exaratus, et continet libros Judicum et Ruth integros, excepto prioris Cap. i. 22-32. Cf. Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, pp. 32, 33. In ipso contextu saepissime picta sunt signa, quae ad scholia aut alias versiones in margine adscribendas lectorem relegent; quae tamen lectiones marginales, magno operis nostri detrimento, omnino desunt. In obelis (— et ∞), asteriscis et metobelis ponendis, scriba, ut in talibus accidere solet, negligentissime versatus est, quas notas in integrum restituendas suscepit Rördam, ita tamen ut dum novum signum (—), quod lemniscum vulgo vocant, loco obeli aut asterisci in textum introducit, a via disquirendi rem criticam Origenis *historica*, quam contra Middeldorpium recte asserit, ipse non leviter deflexisse videatur. Alias minoris momenti maculas ex ipso codice a se retractato cum nobis benevole communicavit Ceriani noster (quarum specimen jam dederat in opusculo suo, *Le Edizione e i Manoscritti delle Versione Siriache del V. T.*, Mediolani, 1869, p. 21), non ut de laudibus editoris Danici vel hilum detrahat, sed ut nostrum opus, quod semper summo favore et studio prosecutus est, quam perfectissimum et, quod ad suas partes attinet, maculis immune reddat.

Bar Hebraei Scholia integra in Carmen Deborae e Codice Bodleiano edidit et notis illustravit Joannes Mauritius Winklerus, Vratislaviae, 1839; accuratius autem e Cod. Vaticano aliisque Doctor R. Schroeter in *Zeitschrift der Deutschen-morgenl. Gesellschaft*, Tom. XXIV,

pp. 509, 557. Quod vero ad lectiones trium interpretum attinet, plus nobis adjumenti attulerunt Ceriani nostri excerpta ex iisdem scholiis in totum Judicum librum, e Cod. Mus. Brit. "Addit. MSS. 7186" ab eo descripta, necdum publici juris facta.

Duas libri Judicum versiones, vel saltem editiones, plurimum inter se discrepantes, Vaticano et Alexandrino exemplari contineri, certis indiciiis patefecit Grabius in *Epistola ad Millium*, Oxon. 1705; *qua ostenditur*, ut ipsius verbis utamur, *genuinam LXX interpretum versionem eam esse, quam Codex Alexandrinus exhibet; Romanam autem editionem, quod ad dictum librum, ab illa prorsus diversam, atque eandem cum Hesychiana esse*. Probationes ejus in medium proferre non hujus est loci: tantum monebimus, priorem propositionem, modo *genuinam* intelligas (quae ipsius Grabii sententia est) *eam quam Origenes in Hexaplis exhibuit*, negari non posse; alteram vero, scilicet Romanam editionem Alexandrina aetate inferiorem, et ab Hesychio vel quovis alio ex instituto mutatam esse, a rei veritate quam longissime aberrare. Aliam viam insistit Otto Fridolinus Fritzsche in Prolegomenis libelli, cui titulus: *Liber Judicum secundum LXX interpretes. Triplicem textus conformationem recensuit, lectionis varietates enotavit, interpretationis veteris Latinae fragmenta edidit O. F. F.*, Turici, 1867. Ad *triplicem* illam conformationem pertinent I. Textus receptus, qui et ceteris antiquior et sincerior, licet multis mendis turpatus, in quo recensendo imprimis horum codicum ratio habenda est: Codd. II, 16, 57, 77, 85 (in textu), 131, 144, 209, 236, 237. II. Editio, quam *κοινή* fuisse existimat V. D., a priore, sed ea recognita et veritati Hebraicae magis adaptata, derivata, interdum e Theodotionis versione emendata; quae textus conformatio in his maxime libris legitur: Codd. III, IV, X, XI, 18, 19, 29, 30, 64, 71, 108, 121; necnon in Complutensi, Vetere Latino, et versione Syro-hexaplari; e quibus arctiore quodam vinculo inter se nexi sunt Codd. X, XI, 29, 71, 121, et Comp., Codd. 19, 108. III. Tertiam textus recensionem, quae secundae emendatio est, hi maxime libri nobis servarunt: Codd. 44, 54, 59, 75, 76, 84, 106, 128, 134, et Lipsiensis, cujus fragmenta (Cap. xi. 24-34, xviii. 2-20) edidit Tischendorfius in *Monumentorum Sacr. Ined. Collectione Nova*, Tom. I, Lipsiae, 1855. Hanc tertiam recensionem (si pro textus LXXviralis recensione, et non potius ignoti cujusdam interpretis versione habenda est) eam esse quae sub Luciani nomine celebratur, ut sine probationibus, sed satis confidenter asserit V. D., quasi rem prorsus obscuram et incertam in medium relinquimus. Quod vero de textu, qui in Codd. II, 16, aliis legitur, idem affirmat, *eum utpote antiquum et genuinum Origenem merito codici suo hexaplari inseruisse*, hoc quidem legentes non tam miramur quam obstupescimus. Equis scilicet, cui exemplar Graecum Sarravianum et Pauli Telensis versionem Syriacam manu versare et inter se conferre contigerit, se ipsissimum opus Origenianum ante oculos habere subdubitarit? Hos autem duos testes ad Alexandrinam quam vocant textus recensionem, non ad Vaticanam pertinere, tum per se evidentissimum est, tum ipsum Criticum nostrum jam confitentem, vel potius affirmantem, habuimus.

JUDICES.

CAPUT I.

1. בִּיהוּהָ. (Consuluerunt) *Jouam*. Ο'. διὰ τοῦ κυρίου. Alia exempl. ἐν κυρίῳ.¹
 בּוּ... אֶל־הַכְּנַעֲנִי. Ο'. πρὸς τοὺς Χανααναίους... πρὸς αὐτούς. Alia exempl. πρὸς τὸν Χαναανῶν... ἐν αὐτῷ.²
2. יַעֲלֶה. Ο'. ἀναβήσεται. "Ἄλλος" ἠγήσεται.³
3. וְנִלְחַמָּה בְּכַנְעֲנִי. Ο'. καὶ παραταξάμεθα πρὸς τοὺς Χανααναίους. Alia exempl. Ο'. καὶ πολεμήσωμεν (s. πολεμήσομεν) ἐν τῷ Χαναανῷ.⁴
4. בְּיָדָם. Ο'. εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἐν χεῖρὶ αὐτοῦ.⁵
 וַיִּכְרוּם. Ο'. καὶ ἔκοψαν (Aliter: Ο'. Θ. ἐπάταξαν⁶) αὐτούς.
5. וַיִּמְצְאוּ. Ο'. καὶ κατέλαβον (s. κατέλαβosan). Aliter: Ο'. Θ. καὶ εὗρον.⁷
5. וַיִּלְחַמּוּ בוּ. Ο'. καὶ παρετάξαντο πρὸς αὐτόν. Aliter: Ο'. Θ. καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ.⁸
 וַיִּכְרוּ. Ο'. καὶ ἔκοψαν (Aliter: Ο'. Θ. ἐπάταξαν⁹).
6. וַיִּרְדְּפוּ. Ο'. καὶ κατέδραμον (alia exempl. κατέδωξαν¹⁰).
7. וַיִּיאָחוּזוּ. Ο'. καὶ ἐλάβosan (alia exempl. κατέλάβosan¹¹).
7. וַיִּבְיָאָהוּ. Ο'. καὶ ἄγουσιν (alia exempl. ἤγαγον¹²) αὐτόν.
8. בִּירוּשָׁלַם. Ο'. τὴν Ἱερουσαλήμ. Aliter: Ο'. Θ. ἐν Ἱερουσαλήμ.¹³
9. בְּכַנְעֲנִי יוֹשֵׁב. Ο'. πρὸς τὸν Χαναανῶν τὸν κατοικοῦντα. Alia exempl. ἐν τῷ Χαναανῷ τῷ κατοικοῦντι.¹⁴

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in marg.: ἐν κυρίῳ. παρὰ τοῦ κυρίου; unde Montef. edidit: "Ἄλλος" ἐν κ. "Ἄλλος" παρὰ τοῦ κ. Cf. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 5. ² Sic Comp., Ald. (cum ἐν αὐτοῖς), Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 82. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum πολεμήσω), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁵ Cod. 85 in marg., teste Parsonsio (non, ut Montef., Ο'. ἐν χ. αὐτῶν). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. II (in marg., teste Parsonsio), 55, 128;

necnon (cum ἐπάταξαν) Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (om. ἐν), alii, Syro-hex. ⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπάταξαν), X (idem), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Ald., Codd. II (teste Maio), X, XI, 30 (cum κατέλαβον), 58, alii, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Codd. 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Syro-hex. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Comp. (sine ἐν), Ald., Codd. 15, 18, 54, alii, Syro-hex.

9. **הָרֵר הַמִּזְרָגִים**. *Regionem montanam, et australem, et humilem.* Ο'. τὴν ὀρεινὴν, καὶ τὸν νότον, καὶ τὴν πεδινήν. "Ἄλλος" τὸ ὄρος, καὶ τὰ παρατείνοντα, καὶ τὰ πρὸς ἀπηλιώτην.¹⁵
10. **לְפָנַי**. *Olim.* Ο'. τὸ πρότερον. Alia exempl. *ἐμπροσθεν*.¹⁶
קָרִית אֲרָבֵעַ. Ο'. Καριαθαρθοκ ÷ σφεφῆρ. ¹⁷ Alia exempl. Καριαθαρθοκ ἐξ 'Εφραϊμ.¹⁸
11. **וַיִּלְחֶד**. Ο'. καὶ ἀνέβησαν (alia exempl. ἐπορεύθησαν¹⁹).
קָרִית־סֶפֶר. Ο'. Καριασσεφῆρ πόλις γραμμάτων. Aliter: Ο'. πόλις γραμμάτων.²⁰
13. **הַקָּטָן מִמֶּנִּי**. Ο'. ὁ νεώτερος ✕ ὑπὲρ αὐτόν. ²¹
14. **בְּבוֹאָהּ**. Ο'. ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς. Alia exempl. ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν.²²
וַתְּסִיתְהוּ לְשֹׂאֵל. *Et incitavit eum, ut peteret.* Ο'. καὶ ἐπέσεισεν (alia exempl. ἐπεισεν²³) αὐτὴν Γοθονιῆλ τοῦ αἰτήσαι. "Ἄλλος" καὶ ὑπεστείλατο τοῦ αἰτήσαι.²⁴
וַתִּזְעַח מֵעַל הַחֲמֹר. *Et demisit se de asino.* Ο'. καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. Alia exempl. καὶ ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ

- ὑποζυγίου, καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου.*²⁵
15. **גִּלְתַּי מַיִם**. *Scaturigines aquae.* Ο'. λύτρωσιν ὕδατος. Σ. ἀρδεΐαν ὕδατος.²⁶ Aliter: Σ. κτήσιν (ὕδατος).²⁷
אֵת גִּלְתַּי מַיִם וְאֵת גִּלְתַּי מַיִם. *Scaturigines superiores, et scaturigines inferiores.* Ο'. λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν (Σ. πεδινῶν²⁸). 'Α. τὴν Γολλάθ τὴν ἄνω, καὶ τὴν Γολλάθ τὴν κάτω.²⁹ Σ. κτήσιν ἐν ὑψηλοτέροις, καὶ κτήσιν ἐν κοιλοτέροις.³⁰
16. Ο'. 'Ιοθῆρ. Alia exempl. 'Ιωβάβ.³¹
יְחִיָּה. *Soceri.* Ο'. τοῦ γαμβροῦ. Alia exempl. *πενθεροῦ*.³²
אֶת־בָּנָי. Ο'. μετὰ τῶν υἱῶν. Alia exempl. *πρὸς τοὺς υἱούς*.³³
וַיִּרְבֵּר יְהוּדָה אִשָּׁר בְּנָבְבַי עֲרֹד. Ο'. εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ 'Ιούδα, ἣ ἔστιν ἐπὶ καταβάσεως 'Αράδ. Aliter: Ο'. εἰς τὴν ἔρημον ✕ 'Ιούδα (Δ) τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ — ἐπὶ καταβάσεως (Δ) 'Αράδ.³⁴
וַיִּלְחֶד. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθησαν (s. ἐπορεύθη).³⁵

¹⁵ Sic in textu Cod. 29. Codd. 44, 52, alii, post τὴν πεδινὴν inferunt καὶ πρὸς ἀπηλιώτην. In contrariam partem Cod. 85 in marg. notat: Οὐδεὶς τῶν τεσσάρων, τὰ παρατείνοντα καὶ τὰ πρὸς ἀπηλιώτην. Ad τὰ παρατείνοντα cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 13. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹⁷ Syro-hex. **וְהָיָה** ÷ **וְהָיָה** **וְהָיָה**. ¹⁸ Sic Codd. 16 (cum -βῶκ), 44 (-cum βῶβ), 52, alii (inter quos 85 cum Ξεφραϊμ). ¹⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg., non, ut Montef., ἐνεπορεύθησαν). Syro-hex. **וַיִּלְחֶד**. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in textu: Καριασσωφάρ; in marg. autem: Καριασσεφῆρ. Ο'. πόλις γραμμάτων. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 85 (in marg.), 108. Mox Χαλιβ deest in Comp., Codd. III, 18 (manu 1ma), 19, 64, 108, 128, Syro-hex. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Sic Comp., Codd. X, 15 (in marg.), 53, 128. Cf. Hex. ad Jos. xv. 18. Vet. Lat.: *monuit eam Gothoniel*. ²⁴ Sic in textu Cod. 59, neonon (sine kai) Codd. 54, 84, 106; sed hi tres ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτήν habent. ²⁵ Sic Ald., Codd. III, 15, 64, 108, 128, Syro-

hex. Ad ἀπὸ τοῦ ὑπ. Cod. 85 in marg.: ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, cum hac nota: διωρθ' ου παῖν χω διωρθ' ου, de qua vide in *Praeliminaribus*. Comp. tantum habet: καὶ ἐγγύ. ἐπάνω τοῦ ὑπ. ²⁶ Theodoret. Quaest. III in Jud. p. 322: Οἱ περὶ τὸν Σύμμαχον ἀρδεΐαν ὕδατος, καὶ ἀντὶ τῶν ταπεινῶν, πεδινῶν ἠρμήνευσαν. Hieron.: *da et irriguam aquis*. ²⁷ Cod. 54. Codd. X, 58 (sine nom.): Σ. κτήσιν — τὸ δὲ 'Εβραϊκὸν Γολάθ (sic) ἔχει, ὃ ἐρμηνεύεται λύτρωσις (Πῆλῆ). ²⁸ Theodoret., ut supra. ²⁹ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 123. Cod. 85 in marg. sine nom.: τὴν Γολγῶθ ἄνω, καὶ τὴν Γολγῶθ κάτω. ³⁰ Codd. X, 54, 58 (sine nom.), 85. Paulo aliter Procop. ibid.: ὁ δὲ Σύμ. ἐξέδωκε' κτήσιν ἐν ὑψηλοτέροις, καὶ κτήσιν ἐν ταπεινοτέροις. ³¹ Sic Ald. (cum 'Ιωβάβ), Codd. III (cum 'Ιωβάβ), XI, 15, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum 'Ιωβάβ), Syro-hex. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum τοῦ π.), 19, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. Hex. ad Exod. iii. i. xviii. 1, 5. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ κ. Ἀράδ), et sine notis Comp., Codd. III, 19, 108. ³⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, aliis (inter quos 85, cum nota: τὸ, καὶ ἐπορεύθησαν, οὗτως

17. **וַיִּחְרְמוּ אוֹתָהּ**. Ο. και ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. Aliter: Ο. και ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, — και ἐξωλόθρευσαν αὐτήν (4).³⁶
- הַרְקוּהָ**. *Hormah*. Ο. ἀνάθεμα. Alia exempl. ἐξωλόθρευσις.³⁷
18. **וְאֵת-בְּבוֹלָהּ** (ter). Ο. οὐδὲ τὰ ὄρια αὐτῆς. Alia exempl. και τὸ ὄριον αὐτῆς.³⁸
19. **כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ**. Ο. ὅτι οὐκ ἠδύνασθησαν ἐξολοθρευσαί. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἐδύνατο κληρονομησαί.³⁹
- כִּי-יִרְכַּב בְּרוֹל לְהָם**. *Quia currus ferrei erant iis*. Ο. ὅτι 'Πηχάβ διεστείλατο (*interdixerat*) αὐτοῖς (alia exempl. αὐτήν⁴⁰). "Ἄλλος και ἄρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς.⁴¹
20. **וַיַּוְרֹשׁ מִן-שָׁלֶשֶׁת-בְּנֵי הָעֵינָק**. Ο. και ἐκληρονόμησεν ἐκείθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν 'Ενάκ· — και ἐξῆρην ἐκείθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς 'Ενάκ (4).⁴²
21. **לֹא הוֹרִישׁוּ**. Ο. οὐκ ἐκληρονόμησαν (alia exempl. ἐξῆραν⁴³).
22. **וַיִּתְּרוּ בֵּית-יוֹסֵף בְּבֵית-מֵאל**. *Et miserunt exploratores domus Josephi in Bethel*. Ο. και παρενέβαλον, και κατεσκέψαντο Βαιθῆλ. Alia exempl. και παρενέβαλον οἶκος 'Ισραὴλ κατὰ Βαιθῆλ.⁴⁴ "Ἄλλος και περιεσσεύθησαν οἶκος 'Ιωσήφ Βαιθῆλ. "Ἄλλος και κατεσκέψαντο οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ. "Ἄλλος και κατεσκόπησαν οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ.⁴⁵
23. **אִישׁ יִשְׂרָאֵל**. Ο. και ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο. Alia exempl. ἄνδρα ἐκπορευόμενον.⁴⁶
24. **וַיִּלְחֶץ**. Ο. και ἐπορεύεθη (alia exempl. ἀπῆλθεν⁴⁷).
25. **הוֹרִישׁ**. Ο. ἐξῆρε. Alia exempl. ἐκληρονόμησε.⁴⁸
- וְאֵת-בְּבוֹתָיָהּ**. *Et filias* (viculos circumjacentes) *ejus*. Ο. οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, (—) οὐδὲ τὰ περίοικα (alia exempl. περιστόρια⁴⁹) αὐτῆς (4).

συνψηε προσθήκη); posterior in Comp., Codd. III, 19, 108, Syro-hex. ³⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X (cum αὐτοῖς in posteriore loco), XI (idem), 15, 16 (ut X), 18, 19, alii, Syro-hex. Montef. post Drusium lectionem ἀνεθεμάτισαν αὐτήν Aquilae tribuit. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Hic quoque ἀνάθεμα Aquilae, Senioribus autem ἐξολόθρευσις indubitanter vindicat Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 40. ³⁸ Sic Ald., Codd. III, 15, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat., qui praeterea και τὴν 'Ασκαλῶνα habent, et in clausula postrema, quam LXX de suo invexerunt, και τὴν 'Αζωτον, και τὰ περιστόρια αὐτῆς. Ad τὰ ὄρια in primo loco Cod. 85 in marg.: τὸ ὄριον, cum nota: πᾶν χω διαρβ' ου. ³⁹ Sic Comp., Codd. III, XI (cum ἠδύνασθη), 15, 18, 19 (cum εδύνο), alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cf. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 5. Cod. 85 in marg.: και οὐκ ἐκληρονόμησαν. ⁴⁰ Sic Codd. III, 19, 108, Syro-hex. ⁴¹ Duplicem versionem, και ἄρματα σ. αὐτοῖς, post διεστείλατο (Vet. Lat. *obstidit*) αὐτοῖς in textum inferunt Comp., Ald., Codd. XI, 16, 18 (cum και τὰ ἄρ.), 29 (cum ἦν αὐτοῖς), alii (inter quos 85), Vet. Lat. ⁴² Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: οὐ 'Ενάκ και ἐξῆραν), et sine obelo Ald., Codd. III (om. τῶν υἱῶν 'Ενάκ), XI, 15, 16, 18, 19 (cum ἐκεῖ), alii, Vet. Lat. Praeterea ad ἐκληρονόμησεν Cod. 85 in marg. affert: φηκοδόμησεν, cum nota: διαρβ' ου. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum

nota: παῖ), Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum παρενέβαλον), 19, alii. Ad παρενέβαλον Cod. 85 in marg. affert: οἶκος 'Ισραὴλ κατὰ Βαιθῆλ. (In Syro-hex. deest folium continens vv. 22–32.) ⁴⁵ "Trium lectiones, tacitis interpretum nominibus, affert Basil." Sic Montef., qui ad Hebraea, לֹא יִלְחֶץ—וַיִּלְחֶץ (v. 22), lectiones refert, necnon in priore περιεσώθησαν exscripsit, cujus loco Scharfenberg. tentabat περιεκάθισαν, *obsidione cinxerunt*, cum Hebraea וַיִּלְחֶץ recte componens. Error pravae relationis ipsi codici imputandus est, teste etiam Parsonsio, qui pro περιεσώθησαν veram interpretis, proculdubio Aquilae, manum exhibet, περιεσέυθησαν (sic), quod Hebraeum וַיִּלְחֶץ repraesentat. Cf. Hex. ad Dan. x. 13. Praeterea ad κατεσκέψαντο Cod. 85 in marg. lectionem anonymam affert: κατέκοψαν οἱ υἱοὶ 'Ιωσήφ τὴν Βαιθῆλ; quam ex vitiosa scriptura ortam fuisse recte perspexerunt VV. DD. ⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum nota: διαρβ' ου πᾶν χω), Arm. 1. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Vet. Lat. ⁴⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. In Comp. haec, οὐδὲ τὰ π. αὐτῆς, non habentur; eademque in sequentibus ter reprobant Comp., Codd. III, 54, 64, alii. E contrario post Δὲρ, ubi in Ed. Rom. non leguntur, inferunt ea Codd. X, XI, 29, 30, alii.

28. וַיִּשֶׁב. Ο'. και ἐποίησεν. Aliter: Ο'. Θ. και ἔθετο.⁶⁰

30. וַיִּבְרָא. Ο'. Δωμανά. Alia exempl. Ἐναμμάν (s. ἐν Ἀμμάν).⁶¹ Οἱ Γ', και τὸ Ἐβραϊκόν Νααλά.⁶²

31. וַיָּבֵן. Ο'. Ἀκχώ (s. Ἀκχώρ). Schol. Πτολεμαίδα.⁶³

וַיִּחַב. Ο'. Δαλάφ. Οἱ Γ', και τὸ Ἐβραϊκόν Ἀαλάβ.⁶⁴

וַיִּתְּרַחֵב. Ο'. και τὸν Ἐρεώ (s. Ἐρεώρ). Alia exempl. και τὴν Ῥούβ.⁶⁵

35. בְּהַרְהֵרֵם. In monte Heres (solis). Ο'. ἐν τῷ ὄρει τῷ ὄστρακώδει (alia exempl. τοῦ μυρσινῶνος (סַדְרִי)⁶⁶).

בְּאַיִלֹן וּבְשַׁעְלֵיבִים. In Ajalon (loco cervorum) et in Saalhim (loco vulpium). Ο'. ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι, και ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ μυρσινῶνι και ἐν Θαλαβίν (s. Σαλαβίν). Alia exempl. οὐ αἱ ἄρκοι και αἱ ἀλώπεκες.⁶⁷ Οἱ Γ', και τὸ Ἐβραϊκόν ἐν Αἰλὸν και ἐν Σαλαβείν.⁶⁸

36. הָאֶמְרֵי. Ο'. τοῦ Ἀμορραίου — ὁ Ἰδομαῖος.⁶⁹

מִמְעֵלָה עֶרְבִים. Ο'. ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβίν. Alia exempl. ἐπάνω Ἀκραβίν.⁶⁰

Cap. I. 15. — Ἀσχα ⁴.⁶¹ — κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς ⁴.⁶² 27. (—) ἢ ἐστι Σκυθῶν πόλις (4).⁶³ 29. (—) και ἐγένετο εἰς φόρον (4).⁶⁴ 31. (—) και ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, και τοὺς κατοικοῦντας Δῶρ (4).⁶⁵ 35. — ἐπὶ τὸν Ἀμορραῖον (4).⁶⁶

CAP. II.

1. וְהָאֵלֹהִים וְהָאֱלֹהִים. Ο'. τάδε λέγει κύριος ἀνεβίβασα . . και εἰσήγαγον . . ὄμοσα . . και εἶπα. Alia exempl. κύριος ἀνεβίβασεν . . και εἰσήγαγεν . . ὄμοσε . . και εἶπεν ὑμῖν.¹

וְהָאֱלֹהִים. Ο'. τοῖς πατράσιν ὑμῶν — τοῦ δοῦναι ὑμῖν ⁴.²

2. וְהָאֱלֹהִים. Ο'. καθελείτε. Alia exempl. κατασκάψετε.³

3. וְהָאֱלֹהִים. Ο'. οὐ μὴ ἐξάρω αὐτούς. Aliter: Ο'. — οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαὸν ὃν εἶπα (4), τοῦ ἐξῶσαι αὐτούς.⁴

5. וְהָאֱלֹהִים. Ο'. και ἐπωνόμασαν. Aliter: Ο'. διὰ τοῦτο ἐκλήθη. Θ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν.⁵ Σ.

⁶⁰ Cod. 85 in marg., cum nota: παῖ χω διωρθ' ου. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Vet. Lat. ⁶¹ Sic Ald., Codd. III, X (cum Ἐναμμάν), XI, 15, 18 (cum ἐν Ἀμμάν), 19 (cum Ἀμμάν), alii, Arm. I (cum Ἀμανά). ⁶² Cod. X. Cod. 85 in marg.: Ο'. Ἐναμμάν. Θ. Νααλά. ⁶³ Cod. 85 in marg. ⁶⁴ Cod. X. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii. Cod. 85 in textu: τὸν Ἐρεώρ; in marg. autem: τὴν Ῥούβ. ⁶⁶ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum τῷ μυρσινῶνος), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. Hex. ad Zach. i. 8. Comp. ex ingenio, ut videtur: ἐν τῷ ὄρει τῷ ἄρες. Praeterea Cod. 58 in textu affert: ἐν τῷ ὄρει τοῦ δρυμῶνος (marg. τῷ ὄστρακώδει), ἐν τῷ μυρσινῶνι και ἐν Σαλαμεί (sic); et Cod. X ad μυρσινῶνος in marg. notat: δρυμῶνος. Οἱ Γ'. τῷ ὄστρακώδει (sic). Cf. ad Cap. viii. 13. ⁶⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 75 (cum και ἀλώπεκες), 85 (in marg. cum οἱ ἄρκοι), 108 (ut 75), Syro-hex. ⁶⁸ Cod. X. "Οἱ λοιποὶ ἐν Αἰλὸν και ἐν Σ. Sic Basil., cum hac nota: παῖ χω διωρθ' ου."—Montef. Parsons. vero ex eodem exscripsit: ἀντὶ τούτου. οἱ ἐν αἰλὸν και ἐν σαλαβείν. ⁶⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 19, 54, 59, 75, alii. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. III, 19,

54 (cum -βείν), 59 (idem), 75, alii, Syro-hex. ⁶¹ Syro-hex. ⁶² Idem. Deest in Comp., Codd. 16, 58. ⁶³ Deest in Hebraeo et Comp. In Syro-hex. lacuna est. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. Praeterea haec, και ἐγ. αὐτῷ εἰς φ., desunt in Codd. 16, 44, 52, aliis. ⁶⁶ Syro-hex. CAP. II. ¹ Sic Comp., Codd. III (praem. κύριος), X (praem. τάδε λ. κύριος), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. In fine ὑμῖν deest in Comp., Codd. X, 29, alii. ² Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X (cum τοῦ δ. ὑμῖν κατάσχεσον), XI (idem), 16 (sine τοῦ), 19, alii, Arm. I. "Haec in Hebraico non exstant, sed habentur in Cod. Alex. et in Basil. [in marg.] cum hac nota: παῖ χω."—Montef. ³ Sic Comp. (cum -ψατε), Ald., Codd. III (cum κατακίψατε), X (ut Comp.), XI (cum κατεσκάψατε), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum μετοικῆσαι), Codd. III (cum ἐξελθρῆναι pro ἐξῶσαι), 15 (ut Comp.), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.). Duplex versio, οὐ προσθήσω—τοῦ ἐξῶσαι, οὐ μὴ ἐξάρω αὐτούς, est in Ald., Codd. X, 29, 56, 121, Vet. Lat. ⁵ Cod. 85 in marg., cum nota: παῖ χω.

- (καὶ ἔκλαυσαν), καὶ ἐπανάμασαν (τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κλαυθμῶνες).⁵
6. וַיָּלֶכְנוּ בְּיַד יְשׂרָאֵל אִישׁ לְנִחְלָתוֹ. Ο'. καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος — εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.⁷ Alia: καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.⁸
7. וַחֲרִי יְהוָה. Ο'. μετὰ Ἰησοῦ. Alia exempl. μετὰ Ἰησοῦν.⁹ Πάντες μετὰ Ἰησοῦ.¹⁰
9. בְּבַבְוִיל. Ο'. ἐν ὀρίῳ. Alia exempl. ἐν ὄρει.¹¹
- וְהָמַתְנָתָהּ. Ο'. ἐν Θαυμαθαρές. Πάντες οὕτως.¹²
10. וְגַם. Ο'. καὶ (s. καίγε¹³). Alia exempl. ✕ ἔτι καί.¹⁴
- וַיִּקְרְבוּ. Congregati sunt. Ο'. προσετέθησαν. Alia exempl. συνήχθησαν.¹⁵
12. וְהָעַמִּים. Ο'. τῶν ἐθνῶν. Aliter: Ο'. Θ. τῶν λαῶν. Σ. οὕτως.¹⁶
13. וְהָיָה כֵן. Ο'. αὐτόν. Alia exempl. τὸν κύριον.¹⁷
- לְבָעַל. Ο'. τῷ Βάαλ. Aliter: Ο'. τῇ Βάαλ. Θ. τῷ Βάαλ.¹⁸
14. בְּיַד. Ο'. εἰς χεῖρας. Σ. Θ. ἐν χειρί.¹⁹
- וַיַּעֲמֵד. Ο'. ἀντιστήναι. Θ. στήναι.²⁰
15. וַיִּצְאֵהוּ. Ο'. ἐπορεύοντο (s. ἐξεπορεύοντο²¹). Alia exempl. ἐπόρνεον, s. ἐξεπόρνεον, s. ἐξεπόρνευσαν.²²
16. וַיִּשְׁפֹּט. Ο'. ✕ αὐτοῖς κριτάς.²³
- וַיִּוְשְׁעוּ. Ο'. μόνοι καὶ ἔσωσαν αὐτοὺς κύριος.²⁴
17. וְלֹא שָׁפְטָהּ. Ο'. τῶν κριτῶν. Aliter: Ο'. Θ. (τῶν κριτῶν) αὐτῶν.²⁵
- וְהָיָה כֵן. Ο'. ἐτέρων. Alia exempl. ἀλλοτρίων.²⁶
- וַיִּצְוֶה. Ο'. τῶν λόγων. Οἱ λοιποὶ τὰς ἐντολάς.²⁷
18. וְכֵן. Ο'. καὶ ὅτι (alia exempl. ὅτε²⁸). Σ. εἴποτε.²⁹

Lectio, διὰ τοῦτο ἐκλήθη, est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, aliis, Syro-hex. ⁶ Idem. Haec est lectio LXXviralis juxta Ed. Rom., sed pro κλαυθμῶνες (כְּלָמִים) κλαυθμῶν est in Comp., Codd. III, 18, 19, aliis, Syro-hex. (cum חַבְלָה). ⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: — εἰς τὸν οἶκον — αὐτοῦ, καὶ), et sine obelo Comp., Ald. (cum ἕκ. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ ἕκ. εἰς τὴν κλ. αὐτοῦ), Codd. III (cum ἀπῆλθον, et om. αὐτοῦ in fine), 15, 18, 19, alii. ⁸ Sic Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85, cum ἀνὴρ in marg. ad prius ἕκαστος), Arm. 1, Vet. Lat. ⁹ Sic Comp., Codd. 18, 64, Syro-hex. ¹⁰ Cod. 85, teste Montef. ¹¹ Sic Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἐπ' ὄρει), 16, 18, alii, invito Syro-hex. ¹² Cod. 85 in marg.: πάντες (sic). In paucis libris est Θαυμασαράχ. ¹³ Sic Codd. II, 16, 30, 53, alii. ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Esc. ¹⁵ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85, cum προσετέθησαν in marg.). ¹⁶ Cod. 85 in marg., teste Montef.: Σ. ου (sic). Ο'. Θ. λαῶν. Lectio posterior est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, aliis, et fortasse Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 64, 108, Syro-hex. Vet. Lat.: Deum. ¹⁸ "Basil. in textu: τῷ Βάαλ; ad marg. vero sic: Θ. τῷ. Ο'. τῇ. Ο'. χσῷ. Θ. ου."—Montef. Parsonsii amanuensis ex eodem excerptis: "τῷ Βάαλ (sic). In marg. Θ. τῷ Βάαλ. Ο'. τῇ Βάαλ." Lectio τῇ B. est in Comp., Ald., Codd. III,

XI, 15, 16, 18, aliis. Syro-hex. حَلَل. ¹⁹ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ²⁰ Cod. 85, teste Parsonso. Montef. ex eodem exersipit: "Ἄλλος ἔτι στήναι. Particula ἔτι cum Hebr. וַיַּעֲמֵד in Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (cum στήναι), 54, 55, aliis, Arm. 1 (cum στήναι), Syro-hex. (idem). ²¹ Sic Codd. II, 16, 53, alii (inter quos 85). ²² Prior lectio est in Comp., Codd. III, X, XI, 44, 54, aliis, Arm. 1, Syro-hex.; altera in Comp., Ald., Codd. 18, 128; posterior in Codd. 30, 56, 58, 63. Cod. 85 in marg.: ἐξεπόρνευσαν. Ο'. ἐπόρνεον. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, 237. In Codd. 52, 53, 54, aliis, pronomen post ἤγειρεν legitur. ²⁴ Ad αὐτοῖς Cod. 85 in marg.: Ο'. μόνοι. "Notam Cod. Basil., Ο'. μόνοι, sic intelligendam esse puto: LXX soli discesserunt ab Hebraeo... ita ut singularem pro plurali [vel potius, ἔσωσε κύριος pro ἔσωσαν] substituerent."—Scharfenb. ²⁵ Sic in textu Comp., Codd. 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Parsons. e marg. Cod. 85 affert: Ο'. Θ'. αὐτῷ, silente Montef. ²⁶ Sic Codd. 16, 53, 57, alii (inter quos 85, cum ἐτέρων in marg.). ²⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X (idem), XI (idem), 15, 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp., Codd. 44, 53, 54, alii (inter quos 85), Vet. Lat. In Syro-hex. vocula deest. ²⁹ Cod. 85, teste Parsonso.

9. **הַקָּטָן בְּמִנּוֹ.** Ο'. τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν.
Alia exempl. τὸν νεώτερον αὐτοῦ.¹⁰
Ο'. — καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν 4.¹¹
10. **אַרְס.** Ο'. Συρίας ποταμῶν. Alia exempl. Συρίας.¹²
עַל כּוֹשֵׁן רְשָׁעִים. Ο'. ✕ ἐπὶ τὸν Χουσαρ-
σαβαίμ (4).¹³
15. **יְהוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ.** Ο'. αὐτοῖς σωτήρα. Alia
exempl. κύριος αὐτοῖς σωτήρα.¹⁴
וַיִּשְׁלְחוּ. Ο'. καὶ ἐξαπέστειλαν (alia exempl.
ἀπέστειλαν¹⁵).
16. **גִּמְד.** *Ulna.* Ο'. σπιθαμῆς. Alia exempl. δρα-
κός.¹⁶ 'Α. γρόνθου. Σ. παλαιστιαῖον. Θ.
σπιθαμῆς.¹⁷
כִּתְּמַחַת לְמַדְיוֹ. *Sub vestibus ejus.* Ο'. ὑπὸ
τὸν μανδύαν ("Ἄλλος" ἔνδυμα¹⁸).
17. **וַיִּקְרָב.** Ο'. καὶ ἐπορεύθη, καὶ προσήνεκε.
Alia exempl. καὶ προσήνεκε.¹⁹
בְּרִיא. *Pinguis.* Ο'. ἀστεῖος. 'Α. πιμελής.
Σ. παχύς.²⁰
18. **כְּאַשְׁרָ.** Ο'. ἡνίκα. Alia exempl. ὡς.²¹
אַתְּ-הֵעֵם נִשְׂאִי. Ο'. τοὺς φέροντας. Alia ex-
empl. τοὺς αἴροντας.²² Alia: τοὺς ἄνδρας τοὺς
- προσφέροντας.*²³
19. **וַיְרוּ.** *Et ille.* Ο'. καὶ αὐτός. Alia exempl.
καὶ 'Εγγλῶμ.²⁴
מִן-הַפְּסִלִים. *A simularis (s. lapicidinis).*
Ο'. ἀπὸ τῶν γλυπτῶν (alia exempl. ἀνδρῶν²⁵).
Θ. καὶ οἱ λοιποὶ γλυπτῶν.²⁶
אֶשְׁרֵי אֶת-הַגְּלָגַל. Ο'. τῶν (alia exempl. om.
τῶν²⁷) μετὰ τῆς Γαλαγάλ. Aliter: Ο'. τῶν ἐν
Γαλαγάλ. Θ. τῶν μετὰ τῆς Γαλαγάλ.²⁸
וַיֵּאמְרוּ הֵם וַיִּצְאוּ מֵעֲלְיוֹ כָּל-הָעַמִּים עִלְיוֹ.
Ο'. καὶ εἶπεν 'Εγγλῶμ πρὸς αὐτόν σιῶπα καὶ
ἐξαπέστειλεν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεσῶ-
τας ἐπ' αὐτόν. Aliter: Ο'. καὶ εἶπεν 'Εγγλῶμ
πᾶσιν ἐκ μέσου καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες
οἱ παρεστηκότες αὐτῷ.²⁹ Σ. ὁ δὲ εἶπεν σίγα·
ἀποπεψμαμένου δὲ αὐτοῦ πάντας τοὺς παρε-
στηκότας αὐτῷ.³⁰
20. **וַיֵּאמְרוּ בָּא אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בְּעֵלְיֵת הַמְּקָרָה.**
וַיִּשְׂרֹף לֵוִי אֶת-אֲשֵׁרֵי לֵוִי. Ο'. καὶ Ἀῶδ εἰσῆλθε πρὸς
αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερφῶ τῷ
θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. Σ. εἰσῆλθεν πρὸς
αὐτόν ὁ Ἀῶδ, καθημένου κατὰ μόνος...³¹
21. **מֵעַל יָרֵךְ.** Ο'. ἐπάνωθεν (alia exempl. ἀπὸ³²)
τοῦ μηροῦ.

¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum — αὐτοῦ 4), Vet. Lat. ¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III (cum καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ), XI, 15, 18, 54 (cum αὐτοῦ), 55 (ut III), alii (inter quos 85 in marg. cum αὐτόν), Arm. I, Vet. Lat. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 44, 55, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἐπὶ ✕ τὸν x.). Haec desunt in Codd. 44, 71. ¹⁴ Sic Comp., Ald. (cum αὐτοῖς κύριος), Codd. III (idem), 15 (idem), 16 (idem), 18 (idem), alii (inter quos 85, ut Ald.), Arm. I (ut Ald.), Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii. "Basil. sic habet: Ο'. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ οὐ, id est, οὕτως [ἐξαπέστειλαν]." — *Montef.* ¹⁶ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 58 (cum σπιθαμῆς in marg.)), 85). ¹⁷ Cod. 85: 'Α. Σ. γρόνθου παλαιστιαίου. Θ. σπιθαμῆς. Aquilae vindicandum videtur γρόνθου, s. γρόνθος; Symmacho autem παλαιστιαῖον (sc. μάχαϊραν). ¹⁸ Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. cxxxii. 2. ¹⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 59, 75, 108, Syro-hex. ²⁰ Cod. 85. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²² Sic Comp.,

Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Θ. αἴροντας. ²³ Sic Codd. 44, 54 (cum φέροντας), 75 (idem), 84, 106, 134. ²⁴ Sic Ald. (cum Ἐγγλῶμ), Codd. III, XI (ut Ald.), 16 (idem), 18, 29, alii, Arm. I, Syro-hex. ²⁵ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85), invito Syro-hex. ²⁶ Cod. 85: Θ. λοιποὶ γλυπτῶν. ²⁷ Sic Comp., Codd. III, X, 55, 71, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁸ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Ald., Codd. XI (cum Γαλαγάδ), 15, 16, 18, alii (inter quos 85). ²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III (cum παρεστηκότες), 19, 108, Syro-hex. Praeterea Cod. 85 in marg. mutilas lectiones affert: Θ. πᾶσιν ἐκ μέσου. Ο'. ἐξῆλθον. Θ. ἐξήγαγεν ἀπ' αὐτοῦ. Θ. οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. Denique in Codd. 44, 54, 59, alii, reperit lectio ex ambabus modo positis conflata: καὶ εἶπεν 'Εγγλῶμ· σιῶπα (s. σίγα)· καὶ εἶπε πάντας ἐκ μέσου γενέσθαι· καὶ ἐξῆλθον κ. τ. ε. ³⁰ Cod. 85, teste Parsonsi amanuensi. (Pro παρεστηκότας Montef. ex eodem exscriptis παρεστώτας.) ³¹ Idem in continuatione. ³² Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. I, Syro-hex.

21. בַּבְּנָו. O'. ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς τὴν κοιλίαν Ἐγλώμ (s. Αἰγλώμ).³³
22. בְּעַד הַלֵּיב. Post laminam. O'. κατὰ τῆς φλογός (Σ. τῆς αἰχμῆς³⁴).
- וַיֵּצֵא הַפְּרָשָׁה. Et exiit (gladius) usque ad interstitium pedum (podicem). O'. καὶ ἐξῆλθεν Ἀὼδ τὴν προστάδα (alia exempl. εἰς τὴν προστάδα³⁵). Ἄ. παραστάδα. Σ. εἰς τὰ πρόθυρα.³⁶
23. בְּעִרו. Post eum. O'. κατ' αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπ' αὐτόν.³⁷
24. נֶעְלְוָת. Obseratae. O'. ἐσφηνωμένα (s. ἀποκεκλεισμένα³⁸). Alia exempl. ἀποκεκλεισμένα. Ω καὶ ἀποτιναζάμενος Ἀὼδ ἐξῆλθεν καὶ ἐπορευέτο· καὶ οἱ παῖδες Ἐγλώμ εἰσπορευθέντες προσῆλθον, καὶ αἱ θύραι τοῦ οἴκου κεκλεισμέναί εἰσι.³⁹
- וַיֵּצֵא הַפְּרָשָׁה בְּחֵרֵי הַמְּקָרָה. Profecto ille legit pedes suos (exonerat alvum) in conclavi refrigerationis. O'. μήποτε ἀποκεκοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερινῷ.

- Aliter: O'. μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος.⁴⁰ Ἄ. Θ. ἀποκεκοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ. . .⁴¹
25. וַיִּחְלוּ עַד-בֹּאָהּ. Et expectabant usque dum animo perturbarentur. O'. καὶ ὑπέμειναν ἕως ῥσχύνοντο. Aliter: O'. καὶ προσέμειναν ἀσχυρόμενοι.⁴²
27. בְּבֹאוֹ. O'. ἡνίκα ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραήλ. Alia exempl. ἡνίκα ἦλθεν.⁴³
29. וַיֵּצֵא הַרְוִי. O'. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Alia exempl. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.⁴⁴
- וְכָל-שִׁמְרָן. Omnem pinguem (robustum). O'. πᾶν λιπαρόν. Alia exempl. πάντας τοὺς μαχητάς; alia, πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτοῖς.⁴⁵
30. וַתִּבְנֶעַ. Et depressus est. O'. καὶ ἐνετράπη. Ἄλλος· καὶ ἐταπεινώθη.⁴⁶
31. וַיִּצְנַת. O'. υἱὸς Διανάχ (alia exempl. Ἀνάθ⁴⁷).
- וַיִּבְרָךְ בְּמִלְכֵי הַבְּקָר. Fuste bovino. O'. ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν. Aliter: O'. ἐκτὸς μύσων τῶν βοῶν.⁴⁸ Ἄ. ἐν διδακτῆρι. . . Σ.

³³ Sic Comp. (cum Ἐγλῶν), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁴ Cod. X (qui in textu bis φλεβός habet): Σ. τῆς ἐχμῆς (sic). Etiam Cod. 85 in marg.: ἐχμῆς. Cf. Hex. ad I Reg. xvii. 7. In Codd. 44, 54, 59, aliis, locus sic legitur: καὶ ἀπέλεισε τὸ στέαρ τὴν παραξίφίδα (unus τῆ π.), ex Theodoro, ut videtur (Opp. T. I, p. 329), qui tamen τὴν παραξίφίδα pro capulo, non pro lamina, habebat. ³⁵ Sic Comp. (om. Ἀὼδ), Ald., Codd. III, XI (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (cum 𐤀𐤂𐤁𐤀𐤃). "Bar Hebraeus: 𐤀𐤂𐤁𐤀𐤃. Sed utrum ḡ an l codex legat, non definitio, quia lectio non habet, ut ceterae Bar Hebraei, quas do, notam revisionis cum codice."—A. C. Perperam Parsonsius: "prostaron Syr. Bar Hebr." ³⁶ Cod. 85, teste Montef., qui ad Hebraeum וַיִּצְנַת הַרְוִי, ad porticum (v. 23) tum Seniorum tum ceterorum interpp. lectiones haud improbabiler refert. Certe clausula, καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, desideratur in Codd. III, 58, 59, 75. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 19, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁸ Sic Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁹ Sic Syro-hex. (ex duplici versione), et sine obelo Codd. 54, 59, 75 (om. εἰσπορευθέντες). ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd.

III, XI, 15, 19, 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg., teste Parsons.: Θ. πρὸς διαφόρους κάθηται. O'. τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κ. ⁴¹ Cod. 54 in marg.: Ἄ. Θ. ἀποκεκοῖ τοὺς π. αὐτοῦ, τετράφθαι λέγοντες. Ἰώσηπος [Antiq. V, 4, 2] πρὸς ὕπνον (sic). Cf. Hex. ad I Reg. xxiv. 4. ⁴² "Sic Basil. [in marg.] cum hac nota: πᾶν χω διαρθ' ου."—Montef. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., qui omnes mox οὐκ ἦν pro οὐκ ἔστιν habent. ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 59, 75, 108, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. III, 15, 19, 64, 108, 128, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. X, XI, 16, 29, aliis (inter quos 85). ⁴⁶ Cod. 85 in marg. sine nom. Sic in textu Cod. 16, 30, 52, alii. ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum λιῶδ), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. (cum Aneath). ⁴⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. X, XI (cum καὶ β. pro τῶν β.), 19, 29, 44, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. III mixtam lectionem affert: ἐν τῷ ἀροτρόποδι ἐκτὸς μύσων βοῶν. Grabe in Epist. ad Mill. p. 7: "Praeter vitulos bouum habet quoque August. Quaest. XXV, et hanc τῶν O' interpretationem esse testatur, additque: 'Habet illa [scil. Hieronymi] ex Hebraeo, vomere occisos

ἐν τῇ ἐχέτλη . . Θ. ἐν ἀρατρόποδι τῶν
βωῶν.⁴⁹

Cap. III. 18. — 'Αὐδ 4 προσφέρων.⁵⁰ καὶ ἐξα-
πέστειλεν — 'Αὐδ 4.⁵¹ 20. — βασιλεὺ 4.⁵² 26.
— καὶ οὐκ ἦν προσνοῶν αὐτῷ 4.⁵³ 27. ✕ ἀπὸ τοῦ
δρους 4.⁵⁴ 28. — θ θεός 4.⁵⁵

CAP. IV.

1. וְיִמְכְרוּ מֵת. Ο'. ✕ καὶ 'Αὐδ ἀπέθανε 4.¹
2. וַיִּמְכְרוּ. Ο'. καὶ ἀπέδοτο τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
Alia exempl. καὶ ἀπέδοτο αὐτούς.²
3. רָכַב-בְּרִירָה לֹו. Ο'. ἄρματα σιδηρὰ ἦν αὐτῷ (alia
exempl. διέστειλεν ἐαυτῷ³).
5. לְמִשְׁפָּט. Ο'. εἰς κρίσιν. Alia exempl. τοῦ κρί-
νεσθαι.⁴
6. מִבְּנֵי. Ο'. ἐκ τῶν υἱῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἀπὸ
τῶν υἱῶν.⁵
7. וַיִּשְׁכַּחְתִּי אֶלְיָהוּ. Ο'. καὶ ἐπάξω πρὸς σέ. 'Α.

(καὶ) ἐλκύσω πρὸς σέ.⁶ Σ. καὶ ἀθροίσας αὐ-
τούς.⁷

7. בְּיָדָהּ. Ο'. εἰς χεῖράς σου. Aliter: Ο'. Θ. ἐν
τῇ χειρὶ σου.⁸
8. עָמְרִי (in posteriore loco). Ο'. Vacat. Alia ex-
empl. μετ' ἐμοῦ.⁹
9. וַתִּמְכְּרָה. Ο'. καὶ ἔπτε. Aliter: Ο'. καὶ ἔπτε
✕ πρὸς αὐτὸν Δεββώρα 4.¹⁰
וַתִּמְכְּרָה. Decus tuum. Ο'. τὸ προτέρημα σου.
'Α. καύχημά σου. Σ. ἡ ἀριστεία σή.¹¹
וַתִּמְכְּרָה. Ο'. ἐκ Κάδης. Aliter: Ο'. εἰς Κέδες
✕ τῆς Νεφθαλί 4.¹²
10. וַיִּקְרָא אֶת-בְּנוֹתָי בְּרֶגֶל (convocavit) וַיִּנְעַק. Ο'. καὶ
ἐβόησε Βαράκ τὸν Ζαβουλών. Alia exempl.
καὶ παρήγγειλε Βαράκ τῷ Ζαβουλών.¹³
וַתִּמְכְּרָה. Ο'. ἐκ Κάδης. Alia exempl. εἰς Κέδες.¹⁴
11. וַיִּקְרָא הַקְּנִינִי בְּפָרָה. Ο'. καὶ Χαβερ ὁ Κιναιὸς
ἐχωρίσθη. Aliter: Ο'. καὶ οἱ πλησίον τοῦ
Κιναιὸς ἐχωρίσθησαν.¹⁵ Οἱ Γ'. καὶ Χαβερ
ὁ Κιναιὸς ἐχωρίσθη.¹⁶

sexcentos viros, quod ista [juxta LXX] non habet.' Illa igitur, ἐν τῷ ἀρ. τῶν β., non est LXX, sed alia quaeipiam versio ex Hebraeo facta, indeque etiam nostro codici inserta." ⁴⁹ Cod. X, testibus Parsonsio, et Montef. in schedis. Cod. 85 affert: Σ. ἐχέτλη (sic). Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐν διδακτήρι ἐν τῷ ἀρωτροπόδι (sic) τῶν β. Aliam lectionem Aquilae vindicat Bar Hebraeus: **וְיִמְכְרוּ חַמְסָה** **וְיִמְכְרוּ**, h. e. ni fallor: 'Α. ἐν ἀρωτροπόδι τοῦ βουκολίου. ⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit: 'Αὐδ — προσφέρων). ⁵¹ Idem (qui pingit: — καὶ ἐξ. 'Αὐδ 4). Sic sine obelo Codd. 19, 58, 108. ⁵² Idem. ⁵³ Idem (qui pingit: καὶ οὐκ ἦν προσνοῶν) — αὐτῷ 4). ⁵⁴ Idem. Haec desunt in Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii. ⁵⁵ Idem.

CAP. IV. ¹ Syro-hex. pingit: ✕ ποιῆσαι — ἀπέθανε, nullo metobelo. Verba, καὶ 'Αὐδ ἀπέθανε, desunt in Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii. Origen. Opp. T. II, p. 467: et *Aioth mortuus est*. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. (cum **וְיִמְכְרוּ**, *tradidit*, pro *ἀπέδοτο*, *vendidit*. Cf. Hex. ad Ezech. xxx. 12).

³ Sic (pro ἦν αὐτῷ) Codd. 54, 59, 75. Cf. ad Cap. i. 19. ⁴ Sic Codd. X, XI, 29, 30, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Origen.; necnon (praem. *ἐκεῖ*) Comp., Ald., Codd. III, 15, 19, alii. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu (bis) Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (in priore loco),

18, alii. ⁶ Codd. X (cum *ἀπάξω* in textu), 108.

⁷ Cod. X: Σ. *ἀθροίσασε* (dubia scriptura). "Ad Sym. forte legendum *ἀθροίσω πρὸς σέ*." — *Bahrdt*. Potiorem medicinam affert Cod. 58, qui in marg. exhibet: *ἐλκύσω πρὸς σέ. καὶ ἀθροίσας αὐτούς*. ⁸ Cod. 85 in marg., teste Montef. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. τῇ), X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii, Syro-hex. ⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 16, 18, alii (inter quos 85, cum nota: Ο'. *χω. Θ. ον* (sic)), Syro-hex., Origen. ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ καὶ ἔπτε Δ. *πρὸς αὐτὸν*), et sine aster. Comp., Ald. (cum *Δεββώρα*), Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Origen. ¹¹ Cod. 108 (cum *ἀριστεία*). Cod. 85: 'Α. *καύχημα*. Σ. ἡ *ἀριστεία* (sic). Masius in *Syrorum Pecul.* p. 47 Aquilae tribuit **וְיִמְכְרוּ**. ¹² Sic Syro-hex. (cum *ἐκ* (sic) *Κ. τῆς Ν. 4*), et sine aster. Codd. 54, 59 (cum *-λείψ*), 75 (cum *εἰς Κέδες τῆς Νεφθαλίμ*). Cod. 85 in marg.: *εἰς Κέδες*. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Sic ad v. 13 Codd. 54, 59, 75.

¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *Κέδες*), X (cum *Κέδας*), XI (idem), 15, 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85 in marg. (cum *Κιναιὸν*). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum **וְיִמְכְרוּ**). ¹⁶ Cod. X. Singularis est lectio trium librorum (54, 59, 75): καὶ πάντες οἱ Κιναιὸι ἀπέστησαν (*ἐκεῖθεν οἱ ἦσαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβάβ*).

11. עַד אֵלֶּן זַעֲרָא. *Usque ad quercum in Zaanaim.* O'. εως δρυος πλεονεκτούντων. Aliter: O'. πρὸς δρῦν ἀναπαυμένων.¹⁷ Θ. εως δρυος πλεονεκτούντων.¹⁸
14. בְּיָדָךְ. O'. ἐν τῇ χειρὶ σου. Aliter: O'. ἐν χειρὶ σου. Σ. εἰς χεῖράς σου.¹⁹
- הָלַךְ יְהוָה וַיִּצַּף לְפָנָי. O'. ὅτι κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. Aliter: O'. οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου; 'Α. μήτι οὐ κύριος ἐξελεύσεται εἰς πρόσωπόν σου; Σ. ὄρα κύριος προέρχεται σου. Θ. οὐχὶ κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου;²⁰
16. עַד הַרְשָׁתִּי. O'. εως Ἀρισάθ. Alia exempl. εως δρυμοῦ.²¹
17. כָּךְ. O'. ἔφυγεν. Alia exempl. ἀνεχώρησεν.²²
18. לְקָרְאתָ. O'. εἰς συνάντησιν. Aliter: O'. Θ. εἰς ἀπάντησιν.²³
- וְאֵלָיו. O'. αὐτῷ. Οἱ λοιποὶ πρὸς αὐτόν.²⁴
- סִיָּרָה (bis). *Deverte.* O'. ἔκκλινον. Alia exempl. ἔκνευσον.²⁵
- וַיִּסַּר. O'. καὶ ἐξέκλινε. Alia exempl. καὶ ἐξένευσε.²⁶

18. וַתִּכְסְּהוּ בַשֵּׁבִימָה. *Et operuit eum stragulo.* O'. καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαῖφ (O'. ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. Θ. ἐν τῷ σάγφ. Σ. ἐν κοίμητρον²⁷). Aliter: O'. καὶ συνεκάλυψεν αὐτὴν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς.²⁸
19. וַתִּכְסְּהוּ. O'. καὶ περιέβαλεν αὐτόν. Aliter: O'. καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ. καὶ συνεκάλυψεν αὐτόν.²⁹
20. פָּתַח. O'. ἐπὶ τὴν θύραν. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ θύρα.³⁰
- אִישׁ אֶם-אִישׁ. O'. εἰ ἀνὴρ. Alia exempl. εἰάν τις.³¹
- אִישׁ אֶם-אִישׁ. O'. εἰ ἔστιν ὧδε (O'. Θ. ἐν ταῦθα³²) ἀνὴρ; Alia exempl. ἔστιν ἐν ταῦθα ἀνὴρ;³³
21. וְהִתְקַרְבָּתָּ. O'. τὴν σφῦραν. Aliter: O'. ✕ σὺν ἄ τὴν σφῦραν.³⁴
- בְּלִטָּא. *Leniter.* O'. ἐν κρυφῇ. Alia exempl. ἡσυχῇ.³⁵
- וַתִּתְקַע. *Et infixit.* O'. καὶ ἔπηξε. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐνέκρουσε.³⁶

¹⁷ Sic Comp. (cum εως δρυος ἀν.), Ald. (idem), Codd. III, X (?), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. sine πρὸς), Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. ¹⁸ Cod. X. Theodotionem in vertendo ad עַד אֵלֶּן זַעֲרָא, ἐπλεονέκτησε, LXX vero ad וַיִּצַּף, inclinatus est, respexisse quivis videt. ¹⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Codd. III, 18, 64, 108, 128. ²⁰ Cod. 85 in continuatione. Prior lectio est in Comp., Codd. III, 15, 18, 19, 128; necnon (cum ἐξελεύσεται) in Codd. 44, 54, aliis, Syro-hex. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (praemisso και), X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Mox pro οὐ κατελείφθη Montef. e marg. Basil. edidit: "Ἄλλος οὐχ ὑπελείφθη, quae lectio est trium Codd. 54, 59, 75. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, et (ut videtur) Syro-hex. ²⁴ Cod. 85, teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 54, 75, 108, Syro-hex. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (in priore loco), 15, 18, 19, alii (inter quos 58, 85, uterque in marg.), invito, ut videtur, Syro-hex. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἔκνευσε), X, XI, 15, 18, 19, alii. ²⁷ Cod. 85. "Haereo

in versione Symmachi, quae etsi non dissentit ab Hebraeo, si וַיִּכְסְּהוּ interpretaris *mulvinar*, tamen mihi suspecta est propter insolentiam vocabuli κοίμητρον, omnibus, quos consului, Lexicographis ignoti. Forte legendum est ἐν κοιμητηρίῳ."—*Scharfenb.* Forma κοίμητρον per apocopen facta est ex κοιμητήριον, cui similes sunt σκέπαστρον (Hex. ad Job. xxiv. 15), σκάλιστρον (Hex. ad Jerem. xliii. 10), βάντιστρον (Graeco-Ven. ad Cant. Cant. vii. 2). ²⁸ Sic Comp. (cum δέρρει), Ald., Codd. III, X (cum δέρρι), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *et cooperuit eum in pelle sua.* ²⁹ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Syro-hex. ³⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Cod. 85 in marg. ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἔσται), 15, 18, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁴ Syro-hex.: ✕ σὺν ἄ τῇ σφύρα (לְהַיָּדָה) ✕ חַס. Cod. Esc.: σὺν τὴν σφῦραν. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 19, alii, Arm. 1, et fortasse Syro-hex.

21. בְּרִקְתָּוּ. *In tempus ejus.* O'. ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ.³⁷ 'A. (ἐν) κροτάφῳ (αὐτοῦ).³⁸

וְהִנְחָן. *Et demisit se (clavus).* O'. καὶ διεξ-
ῆλθεν (alia exempl. διήλασεν³⁹).

וַיָּעַץ וַיִּנְחַם וַיָּמָת. *Ille autem sopore oppressus est, et defatigatus; et mortuus est.* O'. καὶ αὐτὸς ἐξεστῶς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε. Aliter: O'. καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρησεν — ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς 4. καὶ ἐξέψυξε, καὶ ἀπέθανε.⁴⁰ Σ. κεκαρωμένου αὐτοῦ ὁ δὲ ἔλειπο-
θύμῃσεν. ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ (ἐφάνη Βα-
ράκ).⁴¹

22. וַיְהִי בְרִקְתָּוּ. O'. καὶ ἰδοὺ Βαράκ. Σ. ἐφάνη Βαράκ.⁴²

וַיִּנְחָן. O'. ἐρριμμένος. Aliter: O'. Θ. πεπτω-
κός.⁴³

וְהִנְחָן. O'. ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ. Alia ex-
empl. ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ.⁴⁴

23. וַיִּנְחָן. *Et depressit.* O'. καὶ ἐτρόπωσεν (Ali-
ter: O'. ἐταπείνωσεν. Θ. συνέτριψεν⁴⁵).

23. וְהִנְחָן. O'. ἐμπροσθεν. Aliter: O'. Θ. ἐνώ-
πιον.⁴⁶

24. וַיִּתְּנָהּ. O'. καὶ ✕ ἐπορεύετο 4.⁴⁷

וַיִּתְּנָהּ. *Et gravis fuit.* O'. καὶ σκληρυνόμενη
(alia exempl. κραταιουμένη⁴⁸).

וַיִּתְּנָהּ וַיִּתְּנָהּ. O'. τὸν 'Ιαβὴν βασιλέα
Χαναάν. Alia exempl. αὐτόν.⁴⁹

Cap. IV. 6. καὶ ἀπέστειλε — Δεββώρα 4.⁵⁰ 8.
— ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ἣ εὐδοὶ κύριος τὸν
ἄγγελον μετ' ἐμοῦ 4.⁵¹ 15. — καὶ πᾶσαν τὴν παρεμ-
βολὴν αὐτοῦ 4.⁵² 20. καὶ ἐρώτησέ σε, καὶ εἶπῃ
— σοι 4.⁵³ ✕ καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει
αὐτῆς 4.⁵⁴

CAP. V.

1. וַיִּתְּנָהּ. O'. καὶ ἦσαν (alia exempl. ἦσεν¹). O'.
Θ. καὶ ἦσαν.²

2. בְּפָרְעֵן וּבְעֵוֹת. *Quod praeiverunt principes.* O'.
ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. Aliter: O'. Θ. ἐν

³⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. ³⁸ Ad κροτάφῳ Cod. X in marg. pingit: Άκ.

³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum διήλ. αὐτόν), XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܠܗܠܥܘܢ). Cod. 85 in marg.: ἤλασεν.

⁴⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: ἀναμέσον — τῶν π. αὐτῆς 4), et sine obelo Comp., Codd. III (cum γονάτων pro ποδῶν), 19, 108 (om. ποδῶν); necnon (cum ἐν μέσῳ pro ἀναμέσον) Codd. 44 (cum ἀπεσκάρησεν), 54 (cum αὐτὸς δὲ), alii; et (absente clausula, ἀναμ. τῶν π. αὐτοῦ, quae huc e Cap. v. 27 tractata est) Ald., Codd. 15, 18, 30, alii. Cod. X, XI, 29, alii, nimis curtam lectionem, καὶ αὐτὸς ἀπεσκ. καὶ ἐξέψυξεν, exhibent. Denique Cod. 85 in marg.: O'. ἀπεσκάρησεν καὶ ἐξέψυξεν. (Vox ἀποσκάρησεν, Atticis ἀποσκάρησεν, cujus loco Syrus noster ܐܦܫܩܪܝܢ (cf. Hex. ad Jon. iv. 8) posuit, purioris Graecitatis est, proprie de piscibus extra aquam palpitantibus (ut Comicus apud Suidam s. v.: ἀποσκάρησεν ὡσπερὶ πέριχρον χαμαί) et de animam agentibus, et pedes in aversum jactantibus (ut in Lucillii epigrammate, quod commentatum est Jacobs. in Anthol. Gr. T. IX, p. 468). Scripturam ἀποσκάρησεν, quae unum et alterum librum occupavit, nihil moramur.) ⁴¹ Cod. 85.

⁴² Idem. Cf. Hex. ad Jos. v. 13. Amos vii. 7. ⁴³ Cod.

85 in marg., teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁴ Sic

Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐν τῷ γν.), alii.

⁴⁵ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Syro-hex.

⁴⁶ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ ἐπορεύετο, nullo metobelo). Pro ἐπορεύετο, quae lectio est Ed. Rom., in Codd. III, 19, 108 est ἐπορεύθη.

⁴⁸ Sic

Codd. 54, 59, 75. ⁴⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit: — καὶ ἀπ. Δ., nullo metobelo).

⁵¹ Idem (cum εὐδοὶ ὁ ἄγγελος κυρίου, invitis libris Graecis, qui inter κ τὸν ἄγγε-
λον et τὸν ἄγγελον κ. fluctuant). Haec desunt in Comp.

⁵² Idem, repugnante Hebraeo, in quo αὐτοῦ tantum deside-
ratur. ⁵³ Idem (qui pingit: — καὶ ἐρώτησέ — σοι — 4 (sic)).

⁵⁴ Idem, invito Hebraeo. Sic tamen sine aster. Ald. (cum ἐπὶ pro ἐν), Codd. 18 (idem), 19, 44, alii (inter quos Esc.), Arm. 1.

CAP. V. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex., Origen. (Opp. T. III, p. 34). ² Cod. 85 in marg.

- τῷ ἀρξασθαι ἀρχηγούς.³ Σ. ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι κεφαλᾶς.⁴
2. **עָבַר הַיָּמִים בְּהַתְּנִיחַ.** Quod promptum se praestitit populus. Ο'. ἐν τῷ ἐκουσιασθῆναι λαόν. Aliter: Ο'. Θ. ἐν προαιρέσει λαοῦ.⁵ 'Α. ἐν ἐκουσιασμῷ λαοῦ.⁶
3. **וְהָיָה.** Principes. Ο'. σατράπαι. "Ἄλλος ὑπαρχοί.⁷
- וְהָיָה אֲנִי לְיְהוָה אֲנִי וְקִרְיָו.** Ο'. ἄσομαι ἐγὼ εἰμι τῷ κυρίῳ ἐγὼ εἰμι. Potior scriptura, ἐγὼ εἰμι τῷ κυρίῳ, ἐγὼ εἰμι ἄσομαι.⁸ Aliter: Ο'. ἐγὼ τῷ κυρίῳ ✕ ἐγὼ εἰμι ἄσομαι.⁹
4. **בְּצִבְתָּהּ.** Ο'. ἐν τῇ ἐξέδω σου. Alia exempl. ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε.¹⁰
- מִשְׁפָּחָהּ.** Ο'. ἐξ ἀγροῦ. Alia exempl. ἐκ πεδίου.¹¹
- גַּם שָׁמַיִם.** Ο'. καὶ ✕ γ 4 ὁ οὐρανός.¹²
- נִמְטָה.** Stillaverunt. Ο'. ἔσταξε δρόσους.¹³ Ali-

- ter: Ο'. ἐταράχθη.¹⁴ Θ. ἔσταξε δρόσους.¹⁵
5. **וְהָיָה זֶה.** Ο'. τοῦτο Σινά. Σ. τουτέστι τὸ Σινά.¹⁶
6. **וְהָיָה דַרְלֵוּ.** Feriabantur viae. Ο'. ἐξέλιπον ὁδοὺς. Alia exempl. ἐξέλιπον βασιλείς.¹⁷ Σ. ἐπαύθησαν ὁδοί.¹⁸
- וְהָיָה לְיָבוֹת.** Et incedentes semitas. Ο'. καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς (Aliter: Ο'. Θ. τρίβους¹⁹).
7. **וְהָיָה פָּרוֹן.** Cessaverunt duces. Ο'. ἐξέλιπον δυνατοί (Aliter: Ο'. οἱ κατοικοῦντες²⁰). "Ἄλλος: ἐξέλιπε φραζών.²¹
8. **וַיִּבְחַר.** Elegit. Ο'. ἐξελέξατο. Aliter: Ο'. Θ. ἤρέτισαν.²²
- וַיִּשְׁפָּטוּ לְהָם.** Tunc oppugnatio portarum erat. Ο'. τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. Aliter: Ο'. ὡς ἄρτον κρίθινον.²³

³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Origen. Opp. T. II, p. 470: *In incipiendo principes*. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 145: *Δηλοὶ ἢ βῆσις: ἐν τῷ ἀρχοντας ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀναφαίνεσθαι, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῖς ὑπέκειν ἐκόντα*.
⁴ Cod. 85 (cum ἀνακαλύψεσθαι), teste Cozza (non, ut Montef., ἐν τῷ ἀποκαλύψεσθαι κ.; nec, ut Parsonsii amanuensis, ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι τὰς κ.). Cod. 54 in textu confuse affert: *ἐν τῷ ἀρξασθαι ἀρχηγούς ἐν Ἰσραὴλ, Σ. ἐν τῷ ἀνακαλύψασθαι κεφαλᾶς ἐν πρ. λαοῦ, ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. εὐλογεῖτε τὸν κ.*
⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Origen.: *in proposito (s. voluntatibus) populi*.
⁶ Cod. 85 in marg. (cum ἀκουσ.), teste Cozza (non, ut Parsonsii amanuensis: Σ. ἐν τῷ ἐκουσ. λ.). Cf. Hex. ad Psal. liii. 6. eix. 3.
⁷ Idem: Ο'. ὑπαρχοί. Sed haec lectio in nullo libro exstat, et ad alium interpretem, fortasse Symmachum, pertinere videtur. Cf. Hex. ad Psal. ii. 2. Duplex versio, σατράπαι δυνατοί, est in Codd. III, 44, 54, 55, aliis.
⁸ Sic Codd. II, 57, 63, alii (inter quos 85).
⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. Esc. Brevior lectio, ἐγὼ τῷ κ. ἄσομαι, est in Comp., Codd. III, X (om. ἐγὼ), 15, 18, 19, aliis, Arm. 1, Origen.
¹⁰ Sic Codd. 15, 18, 64, 128, Arm. 1.
¹¹ Sic Codd. 15, 18, 128, Syro-hex.
¹² Syro-hex. **וְגַם שָׁמַיִם** ✕, nullo cuneolo. Lectio, καίγε οὐρ., s. καίγε ὁ οὐρ., est in Comp., Codd. 16, 53, 56, aliis.
¹³ Cod. 85 in textu: καίγε ὁ οὐρανός ἔσταξε (cum δρόσον in marg.).
¹⁴ Cod. 85 in marg.: Ο'. (καὶ ὁ οὐρανός) ἐταράχθη. Sic in

textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 19, alii, Arm. 1.
¹⁵ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 146: *καίγε οὐρανός ἐταράχθη... Θεοδ. δέ φησιν: ἔσταξε δρόσους*.
¹⁶ Cod. 85. Procop. ibid.: *τοῦ Σινά [sic Codd. 16, 52, 56, alii] Σὺμ. ἐξέδωκε τούτο ἔστι Σινά*. Syro-hex. pro 'Ελωί τοῦτο Σινά mendose habet τὸ θεοῦ Ἰσραήλ; sed in marg. inferiori caractere tenui et valde evanido: **هنا هو**, et sic in textu Lectionarium Mus. Brit. (Addit. MSS. 14,485).
¹⁷ Sic Ald., Codd. III (cum ἐξέλιπον), XI (idem), 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. Duplex versio, ἐξ. βασιλείς, ἐξ. ὁδοὺς, est in Codd. 16, 30, aliis (inter quos 85).
¹⁸ Cod. 85.
¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex.: *τρίβους ὡς οὐκ εὐθείας*, et sic sine obelo Codd. 54 (cum ὁδοὺς), 59 (idem), 75.
²⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Vet. Lat. (Mendose Cod. XI: *οἱ κατοικοῦντες*, quam vocem nullam esse nesciebat Gesen. in *Theos. Ling. Hebr.* p. 1125).
²¹ Sic Codd. III (cum ἐξέλιπε), 19, 108. Cf. ad v. 11. Syro-hex.: *ἐξέλιπε* (deest ὡς vel —) **φραζών (וְהָיָה)** ἐν Ἰσραὴλ, *οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰσραὴλ (ἐξέλιπον)*. Procop. ibid. p. 147: *ἐξέλιπον δέ, φησὶ, φραζών ἐν Ἰσραὴλ, ὑπερ ἰμρηνένται δυνατοί*. Postremo duplicem lectionem παρασούνοι (corrigge παρασούνοι) κατοικοῦντες ex Cod. I excitavit Parsons.
²² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum ἤρέτισαν), Ald., Codd. III, X (ut Comp.), XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.
²³ Idem. Sic in textu Codd. III, 19, 108, Syro-hex. (In Codd. X, XI, 44, 58, aliis, Arm. 1, verba, ὡς ἄρτον κρ., post ἤρέτισαν inferuntur, in aliis post

- 8. **כַּיִן אִם-יִרְאָה וְלִמָּח.** *Clypeus num apparuit, aut lancea.* O'. θυρέος ("Ἄλλος ἀσπίς²⁴) ἐὰν ὀφθῆ ('Α. ὄραθῆ²⁵), καὶ λόγχη. Aliter: O'. - σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν⁴ ἐὰν ὀφθῆ καὶ σειρομάστῃς.²⁶ Θ. σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν.²⁷
בְּאַרְבַּעִים אֵלֶּף בִּישְׂרָאֵל. O'. ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ✕ ἐν Ἰσραήλ⁴.²⁸ "Ἄλλος" μετὰ τεσσαράκοντα χιλιάδων ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.²⁹
- 9. **לְחֻקָּיו.** *Principibus.* O'. εἰς (alia exempl. ἐπὶ³⁰) τὰ διατεταγμένα. Σ. εἰς τὰ προστάγματα. O'. Θ. 'Α. τοὶ ἀκριβαζομένοις.³¹
הַתְּנַדְּבִים בָּעֵם. *Sponte se offerentes in populo.* O'. οἱ ἔκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ. Alia exempl. οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ.³²
- 10. **אִשִּׁינָבּוּס.** *Asinabus.* O'. ἐπὶ ὄνου θηλείας (Aliter: O'. ὄνων. Θ. ὑπογυγίων. Σ. ὀνάδων³³).

- 10. **צְהִרֹת.** *Candidis.* O'. μεσημβρίας. Alia exempl. μεσημβρίας καὶ λαμπουσῶν.³⁴ Aliter: O'. λαμπηῶν. Σ. στιλβουσῶν.³⁵
- 10, 11. **מִצְדֵּי: שְׁדוֹ.** *Loquimini (carmen). Prop- ter strepitum.* O'. διηγείσθε ('Α. ὀμιλεῖτε. Σ. φθέγγασθε³⁶) ἀπὸ φωνῆς. Alia exempl. φθέγγασθε φωνήν.³⁷
- 11. **בֵּין בְּשֵׂמֵיבִים.** *Inter canales.* O'. ἀναμέσον ὑδρονομένων (Aliter: 'Α. καταλεγόντων. Σ. συμπινόντων. O'. εὐφραυνομένων³⁸).
- וְהָיוּ יְהִיבּוּ יְדֻקָּתָם יוֹשֵׁעַ.** *Celebrabunt iuste facta Iosae.* O'. δώσουσι δικαιοσύνας κύριε. Alia exempl. δώσουσι δικαιοσύνην (s. δικαιοσύνας) κυρίῳ.³⁹
בְּיִשְׂרָאֵל יְהִיבּוּ יְדֻקָּתָם יוֹשֵׁעַ. *Iuste facta imperii ejus in Israele.* O'. δικαιοσύνας αὐξήσον ('Α. O'. φραζῶν. Σ. ἀτείχιστου. Θ. ἐνίσχυσον⁴⁰)

θεοὺς κενοὺς (sic) Retentat tamen altera versione, τότε—ἀρχούτων. Sic Vet. Lat.: *Elegerunt ut panem hordeaceum Deos novos: tunc egrugnaverunt civitates principum.*) Lectionem enarrat Theodoret. Quaest. XII in Jud. p. 331: Τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀφροσύνην διὰ τῆς εἰκότος δὲλεγεζεν. Ὅσπερ γὰρ ἀνόητος ὁ τῶν πυρίων ἄρτων προτιμῶν τοὺς κριθίνους, οὕτως ἄγαν ἐμβρόντητος ὁ τοῖς ψευδωνίμοις θεοῖς τοῦ ἀληθοῦς προτιθεῖς. ²⁴ Ad λόγχη καὶ σειρομάστῃς (sic) Cod. 85 in marg.: ἀσπίς. ²⁵ Cod. 85. ²⁶ Sic Syro-hex. (cum **יִשְׂרָאֵל** — **בְּאַרְבַּעִים אֵלֶּף**), et sine obelo Comp. (cum ἀνώφθῃ pro ἐὰν ὀφθῆ), Ald., Codd. III (cum ἀνάφθῃ), 15, 18 (cum σειρομάστῃ), 64, alii. Grabe in *Epist. ad Mill.* p. 8: "Haec, νεανίδων σειρομαστῶν, et Procopius agnoscit; sed non sunt in Hebraeo, ac valde suspecta videntur." Theodoret in continuatione: Διολοῖ δὲ καὶ τὸ πιστὸν τῆς γνώμης· ἐὰν γὰρ ἴδω, φησὶ, σειρομαστῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας, ἢ καρδία μου κ. τ. ἔ. Unde olim suspicatus sumus, lectionem σκέπη νεανίδων ortam esse ex alia versione, σκέπη ἐὰν ἴδω. ²⁷ Cod. 85 in marg.: Θ. σκέπη νεανίδων (sic) σειρομαστῶν. Sic in textu (cum νεανίδων) Codd. X, XI (cum σκέπη pro σκέπη), 29, 54, alii. Parsons. ex Arm. ed. Graece eruit: σκέπη κανῶν λογχῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐν μέσῳ Ἰσραήλ. ²⁸ Sic Syro-hex. Verba ἐν Ἰσραήλ desunt in Codd. III, 75. ²⁹ Cod. 85 in marg. (non, ut Montef., ἐν Ἰσρ.). ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Origen. ibid.: *Cor meum ad ea quae disposita sunt huic Israel.* ³¹ Cod. 85, in vitis, quod ad LXX attinet, libris. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1. Cod. 85 in marg.: δυνάται τοῦ λαοῦ. Syro-hex. **יִשְׂרָאֵל**

יִשְׂרָאֵל. Origen. ibid.: *potentes populi.* ³³ Cod. 85 in marg. (cum O'. ὄνων). Lectio ἐπὶ ὑπογυγίων est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1. Origen. ibid.: *qui ascendistis super jumenta.* Syro-hex. **יָלַל** **וְ**, h. e. ut videtur, ἐπὶ ὄνων, super asinas, coll. Hex. ad Gen. xxxvi. 24, quamvis **יָלַל** semel ponitur pro ὑπογυγίων 2 Pet. ii. 16 in utraque versione. ³⁴ Sic Codd. 16, 30, 52, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex.: (ἐπιθεσπίτες ἐπὶ ὄνων) καὶ ἐπὶ λαμπηῶν (**לַמְּבִיבִים**), in vitis libris Graecis, qui ad hunc v. inextricabili confusione laborant. Origen. continuat: *super vehicula sedentes, et super asinas refulgentes.* ³⁵ Cod. 85 in marg. (non, ut Parsonsii amanuensis, ἐ. λαμπηῶν). Vox λαμπηῶν libros fere omnes occupavit, maxime in lectione καθήμεροι ἐπὶ λ., quae tamen nescimus an ad Hebraea **יָלַל** **וְ** **יָלַל**, *sedentes super stragulas*, potius aptari debeat. ³⁶ Cod. 85. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³⁸ Cod. 85 in marg., ubi lectiones ad ἀνακρουομένων aptantur, minus probabiliter. Nam primum pro ὑδρονομένων Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum εὐφραῖνω), alii, Arm. 1, Syro-hex., εὐφραυνομένων habent. Deinde Symmachi versio ad scripturam **וְהָיוּ יְהִיבּוּ יְדֻקָּתָם יוֹשֵׁעַ**, *potavit*, (cf. Hex. ad Nah. i. 10) manifesto spectat. Restat Aquilae *καταλεγόντων* (cf. Hex. ad Hos. ii. 15), quod quomodo cum utrovīs Hebraeo, **וְהָיוּ יְהִיבּוּ יְדֻקָּתָם** aut **וְהָיוּ יְהִיבּוּ יְדֻקָּתָם**, conciliari possit, non habemus dicere. Certe a Seniorum ἀνακρουομένων ad sensum proxime abest. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum δικαιοσύνας), XI, 15, 16 (ut III), 18, 19, alii, Syro-hex. Origen.: *dabunt justitias Domino.* ⁴⁰ Cod. 85. Ad Sym. cf. Hex. ad 1 Reg.

- ἐν Ἰσραήλ. Aliter: Ο'. δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ Ἰσραήλ.⁴¹
12. עֵינֵי דְבוֹרָה. *Eaperiscere, Deborah.* Ο'. ἐξεγείρου, Δεββώρα. Aliter: Ο'. ἐξεγείρου, Δεββώρα: — ἐξέγειρον μυριάδας μετὰ λαοῦ.⁴²
- יְבָרֵךְ. *Cane carmen.* Ο'. λάλησον ᾠδὴν. Aliter: Ο'. λάλει μετ' ᾠδῆς — ἐνισχύων.⁴³
- קִים בָּרַק. Ο'. ἀνάστα (Θ. ἐξανίστασο⁴⁴), Βαρὰκ. Aliter: Ο'. ἐξανίστασο, Βαρὰκ, — καὶ ἐνίσχυσον (s. κατίσχυσον), Δεββώρα, τὸν Βαρὰκ (4).⁴⁵
13. וְאֵן יָרַד שָׂרִיד לְאֲדִירֵי עָם. *Tunc dominari fecit residuum in principes populi.* Aliter: *Tunc descendit (יָרַד) residuum principum populi.* Ο'. τότε κατέβη κατάλειμμα (Σ. λέιψανον⁴⁶) τοῖς ἰσχυροῖς (Ἄ. σωζομένοις⁴⁶) λαός. Aliter: Ο'. τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ.⁴⁷
- 13, 14. כִּנְיִ יְרֵדָה לִּי בִּבְרֹחֵי; כִּנְיִ. *Jova dominari fecit me inter heroas.* Ex (Ephraim). Aliter: *Jova descendit mihi inter heroas.* Ex (Ephraim). Ο'. (λαός) κυρίον κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἑμοῦ. Aliter: Ο'. κύριε, ταπεινώσον μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου.⁴⁸ Ἄλ-

- λος: κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκέιθεν.⁴⁹
14. כִּנְיִ בְּעֵינֵי שָׂרִיד מִבְּרֹחֵי אֲמַלֵּיךְ. *Ex Ephraim (venerunt) quorum radix (sedes) est in Amalec.* Ο'. ἐξ ἑμοῦ. Ἐφραΐμ ἐξεργράψωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ. Aliter: Ο'. Θ. ὁ λαός Ἐφραΐμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι.⁵⁰
- אֲתֵרִיָּה בִּנְיָמִין בְּעֵינֵיךָ. *Post te (venit) Benjamin inter corias tuas.* Ο'. ὀπίσω σου Βενιαμὴν ἐν τοῖς λαοῖς σου. Aliter: Ο'. ἀδελφός σου Βενιαμὴν ἐν λαοῖς σου.⁵¹ Σ. ἀκολουθήσω σοι, Βενιαμὴν, μετὰ τῶν λαῶν τῶν περὶ σέ.⁵²
- מְחֻקְקֵי. *Duces.* Ο'. ἐξερעυνῶντες. Ἄ. ἀκριβασταί. Σ. ἐπιτάσσοντες.⁵³
- מְשַׁכְּמֵי שְׂרֵפְתֵי מִלְחָמָה. *Prehredientes scipionem praefecti (militum).* Ο'. ἔλκοντες ἐν ῥάβδῳ [διηγῆσεως] γραμματέως. Aliter: Ο'. ἐνισχύοντες ἐν σκίητρῳ διηγῆσεως.⁵⁴ Σ. διδάσκοντες μετὰ ῥάβδου γραμματέως. Θ. ἐπισπώμενοι ἐν ῥάβδῳ διηγῆσεως.⁵⁵
15. וְשָׂרֵי. *Et principes mei.* Ο'. καὶ ἀρχηγοί (alia exempl. ἄρχοντες⁵⁶).
- בְּעֵינֵי שְׁלַל בְּרַגְלֵי. *In vallem propulsus est per pedes suos.* Ο'. ἐν κοιλάσιν ἀπίστειλεν

vi. 18. Zach. ii. 4. Lectio Theodotionis ad imperativum αἵξου, pro quo legitur in Ald., Codd. X, XI, 29, 121, accommodata esse videtur. ⁴¹ Sic Comp., Codd. III (cum δικαιούσιν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Origen.: *justi confortati sunt in Israele.* ⁴² Sic Syro-hex. (cum ܠܘܕܝܢ) (male pro ܠܘܕܝܢ, quod legitur in Lectionario supra dicto), et nullo cuneolo, et sine obelo Codd. III (cum ἐξεγείρου bis), 15, 18, alii. Origen.: *exsurge, et suscita dena millia populi.* ⁴³ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 15, 18, 19 (om. λάλει), 44 (cum ἐν ἰσχύϊ), alii, Arm. i. ⁴⁴ Cod. 85 (non, ut Parsonsi amanuensis, ἐξανίστησον). ⁴⁵ Sic Syro-hex. (qui mendose legit et pingit: ܠܘܕܝܢ — ܠܘܕܝܢ) — et sine obelo Ald. (cum κατίσχυσον), Codd. III (cum ἐξαστας ο B.), 15 (ut Ald.), 18 (idem), 19 (cum ἐξαστας B.), alii. ⁴⁶ Cod. 85. Fortasse utraque lectio ad ܠܘܕܝܢ pertinet. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἰσχύς αὐτοῦ λαός κυρίου), Codd. III (cum πότε ἐμεγαλυνεν), 15, 18, alii (inter quos 19, 108, uterque cum ὅποτε), Arm. i, Syro-hex. (cum ὅποτε (ܕܥܘܨܝܢ)). ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15 (cum μοι bis), 18, 19, alii, Arm. i, Syro-hex. Origen.: *Domine,*

humilia mihi fortiores me. Cod. 85 in marg. ad κατέβη αὐτῶν (sic): ἐπικατέβη αὐτῷ ταπεινώσον κ. τ. ε. ⁴⁹ Hanc lectionem post Ζαβουλὸν (v. 14) in textum inferunt Codd. III, 15 (cum πολεμεί), 18 (idem), 19, alii, et sub obelo (—) Syro-hex. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu (sine ὁ) Comp. (cum ἐτιμωρήσατο), Ald., Codd. III, X (om. λαός), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. i (cum κοιλάσιν), Syro-hex. (qui pingit: — λαός (sine metobelo) Ἐφρ. ἐτιμωρήσατο αὐτοῦ: ἐν κ. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου), X (cum ἐν τοῖς λ.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. i (cum B. σου λαός), Syro-hex. ⁵² Cod. 85. Pro ἀκολουθήσω σοι Parsonsi amanuensis falso exscripsit ἀκολουθήσω. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Sic Comp. (cum γραμματέως pro διηγῆσεως), Ald., Codd. X, XI, 29, 71, 121. Cod. 85 in marg.: Ο'. ἐνισχύοντες ἐν σκίητρῳ. Paulo aliter Codd. III, 19, 44, 54, alii, Syro-hex.: ἐν σκίητρῳ (σκίητρους Cod. 44, Syro-hex.) ἐνισχύοντες (ἐνισχύοντες iidem) ἡγήσεως. ⁵⁵ Cod. 85 (cum γραμμ (sic) pro γραμματέως). ⁵⁶ Sic Comp., Cod. 85 (in marg.). Haec desunt in Codd. III, 15, 18, 19, aliis, Syro-hex.

(Ο. Θ. ἐξέτεινεν⁶⁷) ἐν ποσὶν αὐτοῦ. Aliter: Ο. ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐξαπέστειλε περὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλίαν — ἵνατί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χελίων 4; ἐξέτεινεν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.⁶⁸ Σ. . . ἀπέλυσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ.⁶⁹

15. בְּפִלְגֹתַי רְאוּבֵן גְּדוּלְתֵי הַקָּרְרִיבִּי. *Ad rivos Reuben magna erant decreta animi.* Ο. εἰς τὰς μερίδας 'Ρουβὴν, μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίας. Aliter: Ο. ἐν διαίρεσει 'Ρουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας.⁶⁰

קָרְרִיבִּי. 'Α. διαλογισμοί. Σ. ἀκρίβειαι. Ο. ἀκριβασμοί.⁶¹

16. לָמָּה יִשְׁבַּת בֵּין הַמִּשְׁפָּחִים. *Cur sessilabas inter caulas?* Ο. εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας; Aliter: Ο. ἵνατί μοι κάθῃσαι ἀναμέσον τῶν μοσφαθαίμ;⁶² 'Α. . . ἀναμέσον τῶν κλήρων; Σ. διὰ τί ἐγκάθισαι ἀναμέσον τῶν μεταίχιμων;⁶³ 'Ἄλλος' ἵνατί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χελίων;⁶⁴

16. אָדוּדִים שָׁרְקָה שְׁרָבִילִי. *Ad audiendum sibilos gregum (sonos fistulae pastoriciae).* Ο. τοῦ ἀκούσαι συρισμὸ ἀγγέλων (fort. ἀγγελῶν⁶⁵). Aliter: Ο. τοῦ εἰσακοῦσαι συρισμοὺς (s. συριγμοὺς) ἐξεγειρόντων.⁶⁶ 'Ἄλλος' συρισμοὺς ποιμίων. 'Ἄλλος' στήριγγας ποιμένων.⁶⁷

בְּפִלְגֹתַי רְאוּבֵן גְּדוּלְתֵי הַקָּרְרִיבִּי. *Ad rivos Reuben magna erant disquisitiones animi.* Ο. εἰς διαίρεσεις 'Ρουβὴν; μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας. Aliter: Ο. τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ 'Ρουβὴν μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας.⁶⁸ 'Α. (εἰς) διαίρεσεις τοῦ 'Ρουβὴν μεγάλοι ἀκριβολογίαι καρδίας. Σ. . . ἐξιχνιασμοὶ καρδίας.⁶⁹

17. שָׁכַן. Ο. οὐ ἐσκήνωσε. Aliter: Ο. κατεσκήνωσε.⁷⁰ לָמָּה יִגְוֵר. *Quare commoratur.* Ο. εἰς τί παροικεῖ. Aliter: Ο. ἵνατί παροικεῖς.⁷¹ יָשַׁב לְחֹהֵל. *Sedebat ad littus.* Ο. ἐκάθισεν παραλίαν. Aliter: Ο. παρόκησε παρ' αἰγιαλόν.⁷² Θ. κατόκησε. ⁷³

⁶⁷ Cod. 85 in marg. ⁶⁸ Sic Syro-hex. (om. ἐν τῇ κοιλίᾳ), et sine obelo Ald. (cum πόδας pro ἐν τοῖς ποσίν), Codd. III (om. ἐν τῇ κ.), 15, 18 (cum πόδας pro περὺς), 19 (ut III), alii. Recisa clausula, ἵνατί—χελίων, quae ad v. 16 pertinet, habes duas versiones, ἐν τῇ κ. ἐξαπέστειλε περὺς αὐτοῦ, et εἰς τὴν κ. ἐξέτεινεν ἐν τοῖς π. αὐτοῦ, quorum posterior (cum ἐν τῇ κ. ἐξέτεινεν πόδας αὐτοῦ) est in Cod. X, XI (sine τῇ), 29, 71, 121, Arm. 1 (cum ἐν ταῖς κοιλίαι), et Theodotionis esse videtur. ⁶⁹ Cod. 85. Cf. Hex. ad Jos. xxii. 7. ⁶⁰ Idem in marg. Sic in textu Comp. (cum ἐν διαίρεσει), Ald., Codd. III (cum διαίρεσει pro ἐν δ.), X, XI, 29, 58 (ut Comp.), 71, 121, Arm. 1. Ab his paulum discedere videtur Syro-hex., qui legit et distinguit: ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἐν διαίρεσι + 'Ρουβὴν μεγάλοι ἰνβηστωγέτω (جِدْوَل) καρδίας, fortasse ex imitatione versionis simplicis, cum جِدْوَل جِدْوَل bis habet. (Pro جِدْوَل Rördam tentat جِدْوَل, ἰνβηστωγέτω, ἀκριβασμοί, non inapte, nisi pro Graecis ἀκριβάτω, ἀκριβασμός, cet. Syri nostri usque omnino requirit جِدْوَل, جِدْوَل, cet.). ⁶¹ Cod. 85.

⁶² Cod. 85 in marg. (cum κάθισαι, et in fine μοσφαθαίμ τῶν κλήρων). Sic in textu Comp. (cum κάθῃσαι et μοσφαθαίμ), Ald., Codd. III, X (om. μοι), XI (idem, cum μοσφαθαίμ), 15, 18, alii, Syro-hex. (cum جِدْوَل جِدْوَل). ⁶³ Montef. edidit: 'Α. ἵνατί μοι κάθῃσαι ἐν τῶν κλήρων. Σ. διὰ τί ἐγκάθισαι ἐν τῶν μετεχομένων (Ἄλ. μεταίχιμων). Θ. εἰς τί ἐκάθισαι ἐν τῶν Μοσφαθαίμ; notans: "Has omnium interpretum lectiones affert Basil, cui patrociniatur Euseb. [in Onoma-

stico, p. 290]: Μοσφαθαίμ. 'Ακίλλας' τῶν κλήρων. Σύμμαχος' τῶν μετεχομένων; ubi Basil. habet μετεχομένων pro μεταίχιμων." Cod. 85, praeter lectionem τῶν Ο' supra memoratam, habet tantum: 'Α. Σ. Θ. (non, ut Parsonsii amanuensis, 'Α. Θ.) διὰ τί ἐγκάθισαι ἀναμέσον τῶν μετεχομένων, quae proculdubio Symmachi est versio. Sic Cod. X in marg.: 'Α. κλήρων. Σ. μετεχομένων; Cod. 58 in marg.: τῶν κλήρων τῶν μεταίχιμ (sic); neenon Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 153: 'ἵνατί μοι κάθῃσαι ἐν τῶν Μοσφαθαίμ; Τὸ Μοσφαθαίμ ἐρμηνεύουσιν 'Ακ. μὲν, τῶν κλήρων, Σύμ. δὲ, τῶν μεταίχιμων. (Obiter monemus, in textu LXXviri edito nullo modo sollicitandam esse vocem διγομίας, qua Rubenitae asino sub binis sarcinis recubanti comparantur. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 14.) ⁶⁴ Cf. ad v. 15.

⁶⁵ Scripturam ἀγγελῶν, a Bosio receptam, ex Arm. 1 et Arm. ed. excitavit Parsons, invitit libris Graecis. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum ἐξειρόντων?), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁷ Cod. 85 in marg.: τοῦ εἰσακοῦσαι συρισμοῦ (sic) ἐξεγειρόντων: συρισμοὺς ποιμίων: στήριγγας (sic) ποιμένων. ⁶⁸ Sic Comp., Ald. (cum τοῦ ἐλθεῖν), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ο. Θ. τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ 'Ρουβὴν. ⁶⁹ Cod. 85. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παροικεῖ), XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. et Bar Hebr.: ἵνατί παρόκησας (جِدْوَل جِدْوَل). ⁷² Sic Comp., Ald., Codd. III, X (om. παρ'), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷³ Cod. 85 in marg.: Ο. παρόκησεν. Θ. κατόκησεν.

17. **עַל-מַרְצֵי וְשָׁבוֹן.** *Et ad sinus (portus) ejus habitabat.* O'. καὶ ἐπὶ διεξέδοις αὐτοῦ σκηνώσει. Alia exempl. καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν.⁷⁴ "Ἄλλος" ἐπὶ τὰς διαχύσεις.⁷⁵
18. **תְּרִי.** *Contempsit.* O'. ὠνείδισε. Aliter: O'. Θ. ὄνειδισας.⁷⁶
עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה. *Super loca edita campi.* O'. ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ ('Α. χώρας. Σ. ὑψηλῶν χωρῶν⁷⁷).
19. **בָּאוּ מַלְכִים לְהִלָּמוּ.** *Venerunt reges, pugnaverunt.* O'. ἤλθον αὐτῶν. βασιλεῖς παρετάξαντο. Alia exempl. ἤλθον βασιλεῖς, καὶ παρετάξαντο.⁷⁸
בַּצֵּעַ. *Praedam.* O'. δῶρον. Alia exempl. πλεονεξίαν.⁷⁹
20. **נִלְחָמוּ.** O'. παρετάξαντο. Alia exempl. ἐπολεμήθησαν.⁸⁰
מִמְסִלּוֹתָם. *E viis (orbitis) suis.* O'. ἐκ τριβῶν αὐτῶν. Aliter: O'. ἐκ τῆς τάξεως (s. τῶν τάξεων) αὐτῶν.⁸¹

20. **נִלְחָמוּ.** O'. παρετάξαντο. OI λοιποὶ ἐπολεμήσαν.⁸²
21. **עָרְפוּ.** *Everrit eos.* O'. ἐξέσυρεν (Aliter: O'. ἐξέβαλεν. Θ. ἐξέσυρεν⁸³) αὐτούς.
יָמֵי קְרוֹמֵי הַיָּבֵשׁ. *Rivus priscorum temporum.* O'. χειμάρρους ἀρχαίων. Aliter: O'. χειμάρρους καθημέριμ.⁸⁴ 'Α. . καυσῶνων.⁸⁵ Σ. ἀγίων φάραγξ. Θ. . καθησίμ.⁸⁶
22. **וַיִּלְחָמוּ עַקְבֵּי-סוּסֵי.** *Tunc contuderunt (terram) ungulae equorum.* O'. ὅτε (potior scriptura τότε⁸⁷) ἐνεποδίσθησαν (Θ. ἀνεκόπησαν⁸⁸) πτέρραι ἵππων. Aliter: O'. τότε ἀπεκόπησαν (ἰπποῦ) πτέρραι ἵππων.⁸⁹
וַיִּבְרֹא מִדְּהָרוֹת דְּהָרוֹת אֲבִירָיו. *Ob cursus citatos, citatos (citatissimos) heroum ejus.* O'. σπουδῆ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ. Aliter: O'. ἀμαδαρῶθ δυνατῶν αὐτοῦ.⁹⁰ 'Α. ἐφορμώντων ἢ εὐπρέπεια . . .⁹¹
וַיִּבְרֹא—וַיִּלְחָמוּ. Aliter: O'. τότε ἐνευροκοπήθησαν πτέρραι ἵππων, καὶ ὄμαλιεῖ αὐτοὺς ἢ πτέρρα μου, τὰς ὕβρεις ἐκστάσεως αὐτῶν.⁹²

⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii. Cod. 59: καὶ ἐπὶ τὰς διεξβολὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσε, consentiente, ut videtur, Syro-hex., qui vertit: **وَصَحَّفَا صَحْفًا** **عَلَى مَرَاوِجِ**.
⁷⁵ Cod. 85 in marg.: τὰς διακοπὰς διαχύσεις.
⁷⁶ Cod. 85 in marg. (non, ut Montef., ὠνείδισας). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 44, alii, Syro-hex. (cum **نَصَبَ**).
⁷⁷ Cod. 85. ⁷⁸ Sic Comp., Ald. (cum ἤλθον αὐτῶ β.), Codd. III, X (ut Ald.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cui **حَفَا** **وَسَبَّ** sonat παρετάξαντο, non, ut Rördam, παρετάξαντο ἐν πολέμῳ. Cf. Exod. xvii. 9. Jud. vi. 26. Psal. cxliiii. 1 in Syro-hex.).
⁷⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
⁸⁰ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum ἐπολέμησαν), 19, 44, alii. Syro-hex. **فَرَسَهُ**.
⁸¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, aliis (inter quos 85 in marg.); posterior in Codd. 44, 54, aliis, Syro-hex.
⁸² Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 18, 19, alii, Syro-hex.
⁸³ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, aliis, Syro-hex.
⁸⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum καθησίμ), X, XI, 15, 18, 19, alii, qui inter -μέιμ, -μίμ, et -μειν fluctuant. Syro-hex. **سَلَا** **وَمَرَصَح**.
⁸⁵ Cod. X. Vox Hebraea **עִירָיו**, Aquilae sonat καύσων Job. xv. 2. Psal. xlvii. 8.

lxxvii. 26. Mireris igitur Schleusnero in mentem venisse lectionem καυσῶνων, in καύσων mutata, ad sequens **וַיִּבְרֹא** pertinere.
⁸⁶ Cod. 85 in marg.: O'. καθημέριμ. Θ. καθησίμ. Σ. αἰγίων (sic, testibus Montef. et Cozza, non, ut Parsonsii amanuensis exscripsit, ἀγίων) φάραγξ. Pro αἰγίων vero non αἰγῶν, quae Montefalconii est conjectura, sed ἀγίων corrigendum esse recte perspexit Scharfenb. in *Ani-madv.* T. II, p. 51, appellans ad Procop. in Cat. Nicet. p. 156: ἐρμηνεύεται δὲ καθημίμ (immo καθησίμ) μίν, φάραγξ ἀγίων κ. τ. εἰ. Theodotionis scripturam in textu habet Cod. III.
⁸⁷ Sic Codd. II, 16, 30, 52, alii. ⁸⁸ Cod. 85.
⁸⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 75 (cum ἵππων), 108, Syro-hex.
⁹⁰ Sic Comp. (cum μαδαρῶθ et δυναστῶν), Codd. III (cum ἀμαδαρῶθ), 19 (cum δυναστῶν), 108 (idem), alii, Syro-hex.
⁹¹ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 157: τότε ἀπεκόπησαν πτέρραι ἵππων μαδαρῶθ δυναστῶν αὐτοῦ. Μαδαρῶθ ἐξέδωκεν ἄκίλας, ἐφορμώντων ἢ εὐπρέπεια: τοῦτοσί, τῶν ἐντροχεστῶν εἰς παράταξιν ἵππων ἀχρηστοὶ γυγνάσων αἱ πτέρραι. Pro **וַיִּבְרֹא** Aquilam aliam lectionem, fortasse **וַיִּבְרֹא**, interpretatum esse, probabiliter opinatur Scharfenb.
⁹² Sic Ald., Codd. X, XI, 29, 71 (cum αὐτοῦ pro αὐτοῖς), 121; necnon Codd. 15, 64 (cum ἐκστάσεως), qui duo in fine addunt, μαδαρῶθ δυναστῶν αὐτοῦ. Cod. 85 in marg.: O'. τότε

26. **וְהִלְכָהּ**. *Et contudit.* Ο. ('Α.) καὶ ἐσφυροκόπησεν. Alia exempl. καὶ ἀπέτεμεν.¹⁰⁸ Aliter: Ο. καὶ συνετέλεσεν.¹⁰⁹

וְהִלְכָהּ וְהִלְכָהּ וְהִלְכָהּ. *Confregit caput ejus, et percussit et perforavit tempora ejus.* Ο. διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ. Aliter: Ο. ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ συνέθλασεν, καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ.¹¹⁰ Σ. διήλασε διὰ τοῦ κροτάφου τὸν πάσσαλον, καὶ ἔθλασε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Θ. ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔθλασε, καὶ διήλασε τὴν γνάθον αὐτοῦ.¹¹¹ Ἄλλος: διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν.¹¹²

27. **וְהִלְכָהּ**. *Corruit, cecidit.* Ο. κατεκυλίσθη, ἔπεσεν. Alia exempl. συγκάμψας ἔπεσεν.¹¹³ Aliter: Ο. βαρυνθεὶς ἔπεσεν.¹¹⁴

וְהִלְכָהּ. *Jacuit; inter pedes ejus.* Ο. καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς.

colligit, non esse aliam interpretationem, sed scholium illustrans obscuram Seniorum versionem, eis ἀποτομὰς κατακοπῶν. Cum vero vox ἀχρεῖον cum sensu *perdendi* a nostris scriptoribus usitate ponatur, eam h. l. cum Hebraeo **וְהִלְכָהּ**, *percussit*, componere, **וְהִלְכָהּ** autem cum **וְהִלְכָהּ** commutare, non valde operosum est. ¹⁰⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 19, alii, Syro-hex. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 159: τὸ γὰρ, ἀπέτεμε Σισάρα, οἱ μὲν ἐσφυροκόπησεν, οἱ δὲ συνετέλεσεν, ἐξέδωκαν. " Interpretationem καὶ ἐσφυροκόπησε Aquilae tribuerim, qui paulo ante **וְהִלְכָהּ** vertit σφύρα."—Scharfent. ¹⁰⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. X, XI, 18, 29, alii, Arm. I. Pertinet igitur ad eundem interpretem, qui τοῦ εἰς τ. ἀχρεῖως vertit. ¹¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19 (cum διήλωσε), 108, Syro-hex. ¹¹¹ Procop. ibid.: Ἀπέτριψε τὴν κεφ. αὐτοῦ (καὶ συνέθλασε, καὶ διήλασε) τὴν γν. αὐτοῦ τούτεστι, διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν. οἱ δὲ Σ., διήλασε διὰ τοῦ κροτάφου τὸν π., καὶ ἔθλασε τὴν κ. αὐτοῦ. οἱ δὲ Θ., ἀπέτεμε τὴν κ., καὶ ἔθλασε τὴν γν. αὐτοῦ. Cod. 85 in marg.: Θ. ἀπέτεμε τὴν κ. αὐτοῦ, καὶ ἔθλασε καὶ διήλασε τὴν γν. αὐτοῦ. Θ. (immo Σ.) διὰ τοῦ κροτάφου τὸν π., καὶ ἔθλασε τὴν κ. αὐτοῦ. ¹¹² Procop., ut supra. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, cum (cum διήλωσε bis), 56, alii, Arm. I (cum διήλασεν οὐ πάσσαλος εἰς κεφ. αὐτοῦ, καὶ ἐξωλόθρυσεν). ¹¹³ Sic Comp. (cum συγκάμψας), Codd. III (cum συνκάμψας), 15 (cum συγκάψας), 18

Alia exempl. ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς.¹¹⁶ Aliter: Ο. καὶ ἀφύπνωσεν ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς.¹¹⁶

27. **וְהִלְכָהּ**. Ο. κατακλιθεὶς ἔπεσεν. Aliter: Ο. ἔκαμψεν, ἔπεσεν.¹¹⁷ Ἄ. ἔκαμψεν, (ἔπεσεν). Θ. συγκάμψας (ἔπεσεν).¹¹⁸

וְהִלְכָהּ. *Ubi corruit.* Ο. καθὼς κατεκλίθη. Aliter: Ο. Θ. ἐν **וְ** ἔκαμψεν.¹¹⁹

וְהִלְכָהּ. *Confectus.* Ο. ἐξοδευθεὶς. Aliter: Ο. Θ. ταλαιπῶρος.¹²⁰

28. **וְהִלְכָהּ**. *Prospectat, et clamat.* Ο. παρέκυψεν. Aliter: Ο. διέκυπτε **וְ** καὶ κατεμάνθανεν **וְ**.¹²¹

וְהִלְכָהּ. *Per clathros.* Ο. ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ. Aliter: Ο. διὰ τῆς δικτυωτῆς, — ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας μετὰ Σισάρα **וְ**.¹²² Ο. Θ. διὰ τῆς δικτυωτῆς.¹²³

וְהִלְכָהּ. *Quare cunctatur currus ejus veniendo?* Ο. διότι ἤσχύνθη ἄρμα αὐτοῦ (alia exempl. add. ἐλθεῖν¹²⁴); Aliter:

(idem), 19 (cum συγκύψας), alii, Syro-hex (cum **וְ** **וְ**, h. e. κάμψας, s. συγκάμψας), Procop. ibid. Est Theodotionis, ut mox videbimus. ¹¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, 58, 71, 121, Arm. I.

¹¹⁶ Sic Comp., Codd. III, 108, Syro-hex. (cum **וְ** **וְ**).

¹¹⁷ Sic Ald., Codd. X (cum ποδῶν), XI, 29, 44 (cum ἐν μέσῳ), 58, alii, Arm. I (cum γονάτων). Cod. 85 in marg. (ad ἐκεῖ ἔπεσεν, teste Parsonsii amanuensi): Ο. ἀφύπνωσεν (sic). Cf. Hex. ad Gen. xxviii. 11. ¹¹⁹ Sic Comp., Codd. (III hiat), 19, 108. Syro-hex.: ἔκαμψεν, **וְ** ἔπεσεν **וְ**.

¹¹⁸ Cod. 85 in marg. (ad κατακλιθεὶς, teste eodem): Θ. συγκάμψας. Idem (ad ἐκεῖ ἔπεσεν): Ἄ. κάμψας. ¹¹⁹ Cod. 85 in marg. (cum nota: **וְ** **וְ**): Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 54, 108, Syro-hex. (cum **וְ** **וְ**).

In Ald., Codd. X, XI, 29, 58, alii, Arm. I, pro κατακλιθεὶς ἔπεσεν legitur ἐν **וְ** ἔκαμψεν. ¹²⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum ταλαιπῶρος), Ald. (idem), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. I, Syro-hex. Cf. Hex. ad Psal. cxxxvi. 8. Jerem. iv. 30. ¹²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108. ¹²² Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III (om. μετὰ), 15, 18, 19, alii, Arm. I.

¹²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 71, 121. Procop. ibid.: διὰ τῆς δικτυωτῆς: διὰ καγκάλου. ¹²⁴ Sic Cod. 16, 30, 52, alii (inter quos 85), Arm. I.

- Ο. διὰ τί ἡσχάτισε τὸ ἄρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι¹²⁵ (Ο'. Θ. παραγενέσθαι¹²⁶).
28. מִדְּוַע אֶחָרוֹ פִּעְמֵי מִרְבֹּבֹתָיו. *Quare morantur gressus curruum ejus?* Ο'. διότι ἐχρόνισαν πόδες ἀρμάτων αὐτοῦ; Aliter: Ο'. διὰ τί ἐχρόνισαν ἕχνη ἀρμάτων αὐτοῦ;¹²⁷ "Ἄλλος" . . δισσοὶ ἀναβάται αὐτοῦ.¹²⁸
29. הַכְּבוֹת שְׂרוֹתֶיהָ תַעֲנֶנּוּ. *Sapientiores nobilium mulierum ejus responderunt.* Ο'. αἱ σοφαὶ ἀρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν. Alia exempl. Ο'. σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀναπεκρίναντο πρὸς αὐτήν.¹²⁹ "Ἄλλος" φρόνησις ἰσχύος αὐτῆς ἀποκριθήσεται αὐτῇ.¹³⁰
- לְהִתְיַחֵס הַתְּשִׁיב מִצְרִיָּהּ לָהּ. *Etiams ipsa reddidit verba sua sibi.* Ο'. καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψε λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ. Aliter: Ο'. καὶ αὐτὴ ✕ δὲ ἄναπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς.¹³¹ Ο'. Θ. ἀπεκρίνατο.¹³² "Ἄλλος" ἀπεκρίνατο αὐτῇ ἑαυτῇ τοὺς λόγους αὐτῆς.¹³³
30. לֹא יִמְצְאוּ יַחְלָקֵי שְׂלָלָהּ. *Nonne inveniunt, dividunt praedam?* Ο'. οὐχ εὐρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκύλα; "Ἄλλος" καὶ οὐχ εὐρέθησαν διμερίσθη σκύλα.¹³⁴

30. רַחֵם הַחֲמִיתִים. *Puella, vel duae puellae.* Ο'. οἰκτίρμων οἰκτειρήσει. Alia exempl. φιλιάζων φίλοις.¹³⁵ "Ἄλλος" μήτρας αὐτῆς.¹³⁶
- בְּנָר. *Viri.* Ο'. ἀνδρός. Alia exempl. Ο'. δυνατοῦ.¹³⁷
- שָׂלַל שְׂבָעִים לְסִסְרָה. *Praedam vestium tinctarum Sisarae.* Ο'. σκύλα βαμμάτων τῷ Σισάρῃ. "Ἄλλος" ἐτίρωσκον δακτύλοις ἐν τῷ Σισάρῃ.¹³⁸
- (fort. שָׂלַל שְׂבָעִים לְצִוְיָרִי רַקְמָתִים. *Vestem tinctum vel duas versicolores pro collo praedae* (fort. *uzoris regiae*). Ο'. βάμματα ποικιλτῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκύλα. Aliter: Ο'. βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκύλον.¹³⁹ "Ἄλλος" ἐστηλώθη στίγματα (s. στίγμα) ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐσκυλεύθη.¹⁴⁰
31. יִנְאֲדוּ. *Pereant.* Ο'. ἀπόλουτο. "Ἄλλος" γένοιτο.¹⁴¹
- כַּצִּיָּפוֹן הַשָּׂמֶשׁ. *Sicut ortus solis.* Ο'. ὡς ἔξοδος ἡλίου. Aliter: Ο'. Θ. καθὼς ἡ ἀνατολὴ (τοῦ ἡλίου).¹⁴² "Ἄλλος" ἔμα τῷ ἐκπορεύεσθαι τὸν ἡλιον.¹⁴³

¹²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: Ο'. ἡσχάτισε (sic). ¹²⁶ Cod. 85 in marg. ¹²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Ad διότι ἐχρόνισαν Cod. 85 in marg. affert: ὅτι ἐχρόνισαν. Ο'. Θ. διότι πόδες, obscure. ¹²⁸ Codd. 54, 55, 75, in textu: διὰ τί ἐχρόνισαν δισσοὶ ἀν. αὐτοῦ ἕχνη ἀρμάτων αὐτοῦ, ex duplici, ut videtur, versione. ¹²⁹ Sic Comp., Ald. (cum ἀναπεκρίθησαν), Codd. III, XI (ut Ald.), 15 (cum ἀναπεκρίνοτο), 18, 19 (cum σ. αἱ ἀρχουσαι), alii, Syro-hex. (ut 15). ¹³⁰ Post περὶ τράχηλον αὐτοῦ (v. 30) Codd. 44, 54, 59, alii, versionem singularem vv. 29, 30 inferunt, quam hic integram describere non gravabimur: φρόνησις ἰσχύος αὐτῆς ἀποκριθήσεται αὐτῇ. ἀπεκρίνατο αὐτῇ ἑαυτῇ τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐχ εὐρέθησαν. διμερίσθη σκύλα μήτρας αὐτῆς εἰς κεφαλὴν ἀνδρός. ἐτίρωσκον δακτύλοις ἐν τῷ Σισάρῃ. ἐστηλώθη στίγματα (s. στίγμα) ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐσκυλεύθη. ¹³¹ Sic Syro-hex. (cum ✕ καὶ αὐτῇ δὲ ἄναπεκρίνατο), et sine aster. Comp., Codd. III (cum ἀπεκρίνατο), 19, 108; necnon, absente δὲ, Codd. 15, 18, 19, alii. ¹³² Cod. 85. ¹³³ Sic Codd. 44, 54, 59, alii, ut supra. ¹³⁴ Idem. ¹³⁵ Sic Comp., Ald. (cum φιλιάζοντα), Codd. III, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 29 (ut Ald.), alii

(inter quos 85 in marg., ut Ald.), Arm. I (cum φιλιάζων), Syro-hex. (cum $\text{ܘܚܕܝܢ} \text{ܘܨܥܘܕܝܢ} \text{ܘܨܥܘܕܝܢ}$). ¹³⁶ Sic Codd. 44, 54, 59, alii, ut supra. ¹³⁷ Sic Comp., Codd. III (cum δυνατοι), 19, 54, 75, 108. Syro-hex. ܘܨܥܘܕܝܢ . Duplex versio, ἀνδρὸς δυναίτων, est in Ald., Codd. 15, 18, 64, 128. ¹³⁸ Sic Codd. 44, 54, 59, alii, ut supra. ¹³⁹ Sic Cod. III (cum βαθη), necnon (cum περὶ τὸν τρ. αὐτοῦ, om. σκύλον) Codd. 15 (cum ποικιλμάτων), 18 (idem), 19 (cum ποικίλων), 54, 64 (ut 15), 108. Syro-hex. $\text{ܘܨܥܘܕܝܢ} \text{ܘܨܥܘܕܝܢ} \text{ܘܨܥܘܕܝܢ}$; h. e. βαφὴ ποικίλων περιτράχηλον αὐτοῦ σκύλον (s. σκύλα). Scilicet Syrus noster pro περὶ τράχηλον non Graecum περιτράχηλον legit, quod cum forma legitima περιτράχηλον confudit, et per ܘܨܥܘܕܝܢ redidit, ut perisotomus per idem ܘܨܥܘܕܝܢ Job xv. 17, περισῆθιον per ܘܨܥܘܕܝܢ Exod. xxviii. 4, etc. Cf. Hex. ad Gen. xxxviii. 18, 25, ubi περιτράχηλον pro sua in talibus inconstantia per ܘܨܥܘܕܝܢ vertit Noster. ¹⁴⁰ Sic Codd. 44, 54, 59, alii, ut supra. ¹⁴¹ Sic Codd. 44, 54, 59 (om. οὕτως), alii. ¹⁴² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (sine τοῦ), Ald., Codd. III, X (cum ὡς ἀν. ἡλίου), XI (cum καθὼς ἀν. ἡλίου), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *sicut ortus solis* (in potentia ejus). ¹⁴³ In Codd. 44, 54, 59,

31. בַּנְּבִרְתּוֹ. *In robore ejus.* O'. ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Aliter: O'. Θ. ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ.¹⁴⁴

CAP. VI.

1. בְּעֵינַי. O'. ἐνώπιον. Aliter: O'. Θ. ἐναντίον.¹
 2. אֶת־הַמְּצֻדוֹת וְאֶת־הַמְּעֻרוֹת אֲשֶׁר בְּהָרִים. *Fissuras quae sunt in montibus.* O'. τὰς τρυμαλιὰς (O'. Θ. μάνδρας²) τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι. Aliter: O'. μάνδρας ✕ τὰς 4 ἐν τοῖς ὄρεσι.³

וְאֶת־הַמְּעֻרוֹת וְאֶת־הַמְּצֻדוֹת. *Et speluncas, et arces.* O'. καὶ τὰ σπήλαια, καὶ τὰ κρεμαστά (Σ. τὰ φρούρια⁴). Aliter: O'. καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὄχυρώμασιν.⁵

3. אִם־זָרַע וְשָׂרָאֵל. O'. ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ (Θ. ἀνήρ⁶) Ἰσραήλ. Aliter: O'. ὅτε ἔσπειραν ✕ ἀνήρ 4 Ἰσραήλ.⁷

וְעָלוּ עִלָּיו. O'. συνανέβαινον αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτῶν.⁸

4. עֲלִיהֶם. O'. εἰς αὐτούς. Alia exempl. ἐπ' αὐτούς.⁹

אֶת־יְבוּל־הָאֲרָץ. O'. τοὺς καρποὺς αὐτῶν. Alia exempl. τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς.¹⁰

4. וְלֹא־יִשְׁאָרוּ. O'. καὶ οὐ κατελείποντο (s. κατέλειπον). Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπελείποντο.¹¹

בְּיִשְׂרָאֵל וְשָׂה וְשָׂוֹר. O'. ἐν τῇ γῇ Ἰσραήλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταύρων. Alia exempl. ἐν Ἰσραήλ, καὶ ποίμνιον καὶ μῖσχος.¹²

5. וּבִמְקִינֵיהֶם. O'. καὶ αἱ κτήσεις (O'. τὰ κτήνη¹³) αὐτῶν.

(וּבְאֵי ק') וְאֶהְלִיחֶם יְבֵאוּ. O'. καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο. Aliter: O'. καὶ τὰς σκηνας αὐτῶν (—) παρέφερον, καὶ τὰς καμήλους αὐτῶν ἦγον 4, καὶ παρεγίνοντο.¹⁴ Θ. (καὶ) τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον.¹⁵

וַיִּבְאוּ בְּאֶרְץ לְשַׁחְתָּהּ. O'. καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν. Aliter: O'. καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραήλ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν.¹⁶ Aliter: O'. Θ. (καὶ) παρεγένοντο ἐν τῇ γῇ τοῦ διαφθεῖραι (αὐτήν¹⁷).

6, 7. וַיַּעֲקֹב בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה: וַיְהִי כִּי־עָקְבוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה עַל אֲדוֹת מִדְּיָן (propter Midian). O'. καὶ ἐβόθσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ πρὸς κύριον ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ. Aliter: O'. καὶ ἐέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ πρὸς

alii, locus sic legitur: κύριε, ἅμα τῷ ἐκπ. τὸν ἦλιον. καὶ οἱ ἀγαπῶντές σε καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ.

¹⁴⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum δυναστείᾳ), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), 29 (cum δυναστείᾳ), alii, Syro-hex. (ut III).

CAP. VI. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. XI, 30, 44, alii. Scriptura ἕνατι est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. ۞. Vet. Lat. ante.

² Idem. ³ Syro-hex. Sic (sine ✕ τὰς 4) Comp., Codd. III (cum ἄνδρας), 19, 54, alii; necnon (cum τὰς μάνδρας ἐν τ. 3.) Ald., Codd. XI, 15, 18, alii. ⁴ Cod. 85. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum καὶ ἐν τοῖς σπ.), alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg. ad ὄρεσι: O'. σπηλαίοις; ad κρεμαστά autem: O'. τοῖς ὄχυρώμασι. Origen. Opp. T. II, p. 472: et in speluncis, et in munitionibus.

⁶ Cod. 85. ⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum ὄσαν), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Origen. ibid.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (sine καὶ), 15, 18, 19, alii, Arm. 1 (ut XI), Syro-hex., Vet. Lat. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18; 29, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐφόρια), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-

hex. Cod. 85 in textu: κατέφθειραν τοὺς κ. αὐτῶν; in marg. autem: διέφθειραν τὰ ἐκφ. τῆς γῆς. ¹¹ Sic Comp. (cum ὑπέλειποντο), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X (om. καὶ ὄσαν), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: καὶ ποίμνιον καὶ ταύρων. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Syro-hex. (cum metobelo tantum; nam merus index est "signum quoddam ante ۞ exaratum, quod similitudinem aliquam cum hypolemnisco (—) habet"), et sine obelo Codd. 44 (om. αὐτῶν post καμήλους), 54 (cum παρεγίνοντο), 59, alii. Vet. Lat.: et tabernacula sua afferiebant, et camelos suos ducebant, et adveniebant. Brevior lectio, παρέφερον καὶ παρεγίνοντο, est in Comp. (cum παρεγίνοντο), Ald., Codd. III, 15 (om. καὶ παρεγ.), 18, 19 (ut Comp.), alii. ¹⁵ Cod. 85. ¹⁶ Sic Comp., Ald. (cum παρεγίνοντο), Codd. III (cum διαφθεῖραι), XI (ut Ald., om. αὐτήν), 15, 18, alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum παρεγίνοντο), Codd. 108, 128, Vet. Lat. (cum super terram).

17. הַן מִצְּאֵתָי הַן. O'. *ei δὴ εὔρον ἔλεος.*
Aliter: O'. *καὶ εἰ εὔρον χάριν.*⁴⁰
- מִצְּאֵתָי הַן מִצְּאֵתָי. O'. *σήμερον πᾶν ὅτι ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ.* Aliter: O'. ✕ *σημείον ἔστι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ.*⁴¹
18. אֲלֵ-נָנָה תִּבָּשׂ. *Ne quaeso recedas.* O'. *μη (alia exempl. μὴ δὴ⁴²) χωρισθῆς.* Alia exempl. *μη (s. μὴ δὴ) κινήθῃς.*⁴³
- וְהִתְחַתִּי. O'. *καὶ θύσω.* Alia exempl. *καὶ θήσω.*⁴⁴
19. בְּסֵל. O'. *ἐν τῷ κοφίνῳ.* Alia exempl. *ἐπὶ τὸ κανοῦν.*⁴⁵
- וְשָׁם בְּפָרוֹר. O'. *ἐβαλεν ἐν τῇ χύτρῳ.* Alia exempl. *ἐνέχεεν εἰς χύτραν.*⁴⁶
- הָאֵלֶּה. O'. *τὴν τερέμινθον.* Aliter: O'. Θ. *τὴν δρῦν.*⁴⁷
- וַיִּגֵּשׁ. O'. *καὶ προσήγγισεν* (Aliter: O'. *προσεκύνησεν*⁴⁸).
20. וְאֶת-הַפְּרִיזָה. O'. *καὶ τὰ ἄζυμα.* Aliter: O'. Θ. *καὶ τοὺς ἀζύμους.*⁴⁹ Aliter: O'. *καὶ τ- τοὺς ἄρτους ἔ* *ἀρτους.*⁵⁰

20. וְאֶת-הַפְּרִיזָה. O'. *καὶ τὸν ζωμὸν ἐχόμενα ἔκχεε.* Alia exempl. *καὶ τὸν ζωμὸν ἔκχεον.*⁵¹
21. וַתַּעַל. O'. *καὶ ἀνέβη* (alia exempl. *ἀνήφθη*⁵²). Θ. (καὶ) *ἀνέβη.*⁵³
- וְהָלָה. O'. *ἐπορεύθη.* Aliter: O'. Θ. *ἀπήλθεν.*⁵⁴
22. וְהָיָה לִּי יְהוָה. O'. *ἃ ἃ, κύριέ μου, κύριε.* Aliter: O'. Θ. *ἃ, ἃ, ἃ, κύριε, κύριε.*⁵⁵ Alia exempl. *οἱμοι, κύριε, κύριε.*⁵⁶
- כִּי-עַל-כֵּן. *Nam propter hoc.* O'. *ὅτι ✕ ἐπὶ τοῦτο.*⁵⁷
25. וַיְהִי. O'. *καὶ ἐγένετο.* Aliter: O'. Θ. *καὶ ἐγενήθη.*⁵⁸
- וְאֶת-פְּרִיזָה שֹׁר. O'. *τὸν μόσχον τὸν ταῦρον ὅς ἐστι τῷ πατρί σου.* Aliter: O'. *τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου.*⁵⁹
- וַיִּפְרֹשׂ. O'. *καὶ μόσχον ✕ δεύτερον.*⁶⁰
- וְאֶת-פְּרִיזָה. O'. *ὅς ἐστι τῷ πατρί σου* (Aliter: O'. Θ. *τοῦ πατρός σου*⁶¹).
- וַתִּכְרַת. O'. *ὀλοθρεύσεις.* Aliter: O'. *ἐκκόψεις.*⁶²

⁴⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἔλεος), alii, Arm. 1 (sine καί), Syro-hex. ⁴¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108, Esc., Arm. 1. Cod. 85 in marg.: *ὅτι σὺ λαλεῖς.* In Ald., Codd. X, XI, 15, 29, aliis, haec, καὶ ποιήσεις—μετ' ἐμοῦ, omnino desunt. ⁴² Sic Ald., Codd. 16, 30, 55, alii (inter quos 85). ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum μὴ δὴ), 18 (idem), 64 (idem), 108, 128 (ut 15), Syro-hex. ⁴⁴ Sic Ald., Codd. II, III, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, 30, 44 (cum ἐπὶ τὸν κ.), alii, Arm. 1, Syro-hex. E marg. Cod. 85 Montef. exscripsit: *ἐπὶ τὸν κανοῦν*; Parsonsii autem amanuensis: *ἐπὶ τοῦ κανοῦ.* ⁴⁶ Sic Comp. (cum ἐξέχεεν), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 11. ⁴⁸ Idem. Sic in textu iidem. ⁴⁹ Idem. Sic in textu Comp., Codd. X, XI, 15, 19, alii. ⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum τ- καὶ τοὺς ἄρτους ἔ), et sine obelo Ald., Codd. III, 18, 44, alii, Arm. 1. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 19 (cum ἔκχεε), 29, alii, Syro-hex. ⁵² Sic Comp., Ald., Codd. III,

XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex., Vet. Lat. ⁵³ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensis. ⁵⁴ Cod. 85 in marg., teste Montef. (Lectionem quasi anonymam exscripsit Parsonsii amanuensis.) Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁵ Idem (cum κύριέ μου, κύριε in textu). Sic in textu Syro-hex. Cf. Hex. ad Jos. vii. 7. Jerem. i. 6. Ezech. iv. 14. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 54 (cum οἱμοι), 75 (idem), 108, 128. Cod. 121 in textu: *ἃ, ἃ, ἃ, κύριε*; in marg. autem: *γρ. οἱμοι, κύριε, κύριε.* Cod. 85 in marg.: *κύριε, κύριε, οἱμοι.* Cf. ad Cap. xi. 35. ⁵⁷ Sic Syro-hex. (cum *כִּי-עַל-כֵּן* ✕, sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ⁵⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁵⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: *ὅς ἐστι τὸν σιτευτὸν. O'. τοῦ πατρός σου.* ⁶⁰ Sic Syro-hex. (nisi forte *μ. ✕ τὸν δεύτερον ἔ τὸν ἔπιταῆθ*, ut Comp. (cum τὸν μ.), Codd. III, 58, 108). Vox *δευτέρον* deest in Codd. X, XI, 29, 55, aliis. ⁶¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 54, alii, Syro-hex. ⁶² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐκόψατε), X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκόψης), alii, Syro-hex.

26. על ראש. *O'*. ἐπὶ κορυφήν. Aliter: *O'*. τῷ ὀφθέντι σοι ἅ ἐπὶ τῆς κορυφῆς.⁶³

הַמְנִיעוּ הַיּוֹדָה. *Munimenti hujus. O'*. Μαωζὶ τοῦ-
του. Aliter: *O'*. τῷ ὄρους ἅ Μαωζὶ τούτου.⁶⁴
Aliter: *O'*. Θ. τοῦ Μαωζὶ τοῦ ὄρους.⁶⁵ 'A. (τοῦ)
κραταιώματος. Σ. (τοῦ) κραταιοῦ. ⁶⁶

בַּמְעַרְכָּה. *Cum strue (lignorum). O'*. ἐν τῇ
παρατάξει. Alia exempl. ἐν τῇ καταδύσει τῆς
παρατάξεως.⁶⁷

וַיִּתְּנוּ הַפָּרָה. *O'*. τὸν μύσχον ἅ τὸν δεύτε-
ρον ἅ.⁶⁸

תְּכַרְתֵּם. *O'*. ἐξολοθρεύσεις. Aliter: *O'*. Θ. ἐκ-
κόψεις.⁶⁹

27. עֶשְׂרֵה. *O'*. δέκα. Aliter: *O'*. τρεῖς καὶ ἅ
δέκα.⁷⁰

בְּאֶשֶׁר. *O'*. ὃν τρόπον. Aliter: *O'*. καθά.⁷¹

מִעֲשׂוֹת. *O'*. τοῦ ποιῆσαι. Alia exempl. μὴ
ποιῆσαι; alia, τοῦ μὴ ποιῆσαι.⁷²

28. דִּירֻת. *Dirutum est (altare). O'*. καθήρητο.
Aliter: *O'*. κατεσκαμμένον.⁷³

28. כִּרְתָהּ. *Succisus est (lucus). O'*. ὠλόθρευτο.
Aliter: *O'*. Θ. ἐκκεκομμένον.⁷⁴

וַיָּאֵת הַפָּרָה הַשְּׂנִי הַעֲלָה. *Et quod attingit ad
juvencum secundum, oblatus erat. O'*. καὶ εἴ-
δον τὸν μύσχον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν.
Aliter: *O'*. καὶ ὁ μύσχος ὁ σιτευτὸς ἀνηνεγμέ-
νος ἅ εἰς ὀλοκαύτωμα ἅ.⁷⁵

29. הַדָּבָר (bis). *O'*. τὸ ῥῆμα. Aliter: *O'*. Θ. τὸ
πρᾶγμα.⁷⁶

וַיִּדְרְשׁוּ וַיִּבְקְשׁוּ וַיִּאֲמְרוּ. *O'*. καὶ ἐπεζήτησαν,
καὶ ἠρεύνησαν, καὶ ἔγνωσαν. Alia exempl.
καὶ ἀνῆταζον, καὶ ἐξεζήτησαν καὶ εἶπαν.⁷⁷

30. כִּי יָתַן. *O'*. ὅτι καθέλιε (alia exempl. κατέ-
σκαψε⁷⁸).

כִּרְתֵּם. *O'*. ὠλόθρευσε. Alia exempl. ἔκοψε (s.
ἐξέκοψε⁷⁹).

31. לְכָל אֲשֶׁר-עֹמְדוֹ עִלְיָו. *Omnibus qui adstant
sibi. O'*. τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἱ ἐπανεστήσαν
αὐτῷ. Aliter: *O'*. πρὸς τοὺς ἀνδρας τοὺς
ἐπανισταμένους ἐπ' αὐτόν.⁸⁰

⁶³ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine obelo Comp., Ald. (sine τῷ), Codd. III, 15, 18 (ut Ald.), 19, alii, Arm. 1, Vet. Lat. ⁶⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum Μαωζ), 15, 18, 19 (cum Μαωβ), alii. ⁶⁵ Cod. 85 in textu: (ἐπὶ τῆς κ.) τοῦ Μαωὺ ἐκ τούτου; in marg. autem: *O'*. Θ. Μαωζὶ τοῦ ὄρους. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 29, 55 (cum Μαωζ), 71, 121. ⁶⁶ Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 166: τὸ Μαωζὶ Ἀκύλας ἐξέδωκε, κραταιώματος· Σύμμαχος δέ, κραταιοῦ. Codd. X, 58, in marg. sine nom.: κραταιώματος. Cf. Hex. ad Psal. xxvi. 1. Jerem. xvi. 19. Dan. xi. 38. (Parem lectionem, 'A. ἰσχύος. Σ. ἰσχυροῦ, non e Basiliano, ut ipse proficitur, sed e Latinis Procopii, Aq. fortitudinis, Sym. fortis, Montefalconius, qui saepe nescit unde sua hauserit, eruit. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 57.) ⁶⁷ Sic Codd. 44, 54, 59, alii. ⁶⁸ Syro-hex. (qui pingit: ἅ τὸν μ. τὸν δ., absente cuneolo). Haec, τὸν δεύτερον, desiderantur in Ald., Codd. X, XI, 15, 29, alii. ⁶⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷⁰ Sic Syro-hex. (qui male pingit: ἅ τρεῖς καὶ ἅ, sine metabelo), et sine obelo Codd. III (cum τρισκαίδ.), 19, 54, 58 (cum δέκα καὶ τρεῖς), alii. ⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷² Prior lectio est in Codd. III, 15, 18, 19, alii; posterior in Comp., Ald., Codd. X, 29, alii. Syro-hex.

⁷³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. Syro-hex. **حاص** | **س**, quod κατέσκαπτο (sed etiam καθήρητο) potius quam κατεσκαμμένον sonat. ⁷⁴ Idem. Sic in textu Comp. (cum ἐκκεκομμένον), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκκομμένον), alii, Syro-hex. ⁷⁵ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp., Ald. (om. εἰς), Codd. III, 15, 18, 19 (cum ὁ μ. ὁ δεύτερος ὁ σ.), alii (inter quos 58, cum ὀλοκαύτωσιν), Arm. 1; necnon (sine εἰς ὀλ.) Codd. X, XI, 29, alii (inter quos 85 in marg.). ⁷⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (in priore loco), Ald., Codd. III, XI (ut 9 Comp.), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. In posteriore loco τὸ ῥῆμα deest in Comp., Codd. 19, 108. ⁷⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἐξήτουν), XI, 15, 18 (cum ἀνέταζον), 19 (cum ἀνῆταζαν et εἶπον), alii (inter quos 85 in marg. cum ἀνέταζον et διεζήτησαν), Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum κατέσκαψε γὰρ pro ὅτι κ.), XI (idem), 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum *O'*. καθέλιεν in marg.). Ambigue Syro-hex. **حاص** | **س**. ⁷⁹ Sic Comp., Ald. (cum ἐξέκ.), Codd. III, X, XI (ut Ald.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπανιστανόμενος), X, XI (cum ἐπανιστανομένους), 15, 18, 19 (cum τοῖς ἅ τοῖς ἐπανισταμένους), alii, Syro-hex.

31. אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יוֹמֵת. *Qui contenderit pro eo, interficiatur.* O' δς ἐὰν δικάσῃται (Aliter: O' ἀντιδικάσῃ⁸¹) αὐτῷ, θανατωθήτω (Θ. ἀποθανεῖται⁸²). Alia exempl. δς ἀντεδίκησεν (s. ἀντεδίκασεν) αὐτῷ, ἀποθανεῖται.⁸³
- לֹא יִרְבֵּה לְהוֹיָא הוּא יָרִיב לוֹ. *Si Deus est, contendant pro se.* O'. εἰ θεός ἐστι, δικαζέσθω (Aliter: O'. ἐκδικήσει⁸⁴) αὐτῷ. Aliter: O'. εἰ θεὸς αὐτός — ἐστιν ὀ, ἐκδικήσει αὐτόν.⁸⁵
32. יְרֻבְעָל לְאַמֶּר יָרִיב בּוֹ הַבַּעַל. *Jerubbaal, dicendo: Contendant cum eo Baal.* O'. 'Ιεροβάαλ, λέγων· δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ. Aliter: O'. δικαστήριον τοῦ Βάαλ.⁸⁶
33. וַיַּעֲבְרוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ διέβησαν;⁸⁷ alia, καὶ παρήλθον.⁸⁸
34. לְבָשָׂה. *Induit (replevit).* O'. ἐνέδυσσε. Alia exempl. ἐνέδυνάμωσε.⁸⁹
35. בְּכֹל-מִנְפָּדָה וַיִּזְעַק גַּם-הָיוּא. *congregavit se* וַיַּחֲרִי וּמִלְאָכִים שָׁלַח בְּאִשֶּׁר. O'. εἰς πάντα Μανασσή, καὶ ἐν Ἀσθή. Alia exempl. O'. ἐν παντὶ Μανασσή, καὶ ἐβόησε καὶ αὐτὸς

ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν Ἀσθή.⁹⁰

36. כְּאִשֶּׁר. O'. καθώς. Aliter: O'. Θ. ὃν τρόπον.⁹¹
37. כְּצִיג. *Ponam.* O'. τίθημι. Alia exempl. ἀπερίδομαι.⁹²
38. וַיִּשְׁבֵּם. O'. καὶ ὄρθρισε — Γεδών ὀ.⁹³
- וַיִּמְצָן מַלְאָכִים. *Et expressit rorem.* O'. καὶ ἔσταξε δρόσος. Aliter: O'. (καὶ) ἀπερρῦη (δρόσος). Ἀ. Σ. Θ. (καὶ) ἐστράγγισε (δρόσον).⁹⁴
39. וְהָיָה כִּי-יִקְרָא אֶת-שֵׁם יְהוָה. O'. πειράσω δὴ (potior scriptura δὲ) καίγε ἔτι ἀπαξ. Aliter: O'. καὶ πειράσω ἔτι ἀπαξ.⁹⁵
- וַיִּהְיֶה כִּי-יִקְרָא אֶת-שֵׁם יְהוָה. O'. καὶ γενέσθω (Aliter: O'. Θ. γενηθήτω⁹⁶) ἡ ξηρασία. Aliter: O'. καὶ γενηθήτω — ἔτι ὀ ξηρασία.⁹⁷
- וַיַּעֲלֵם-לָהֶם. O'. καὶ ἐπὶ πᾶσαν. Aliter: O'. ἐπὶ δὲ πᾶσαν.⁹⁸
- Cap. VI. 2. ἐπὶ Ἰσραὴλ ὡ σφῶδρα ὀ.⁹⁹ 14. ὁ ἄγγελος — κυρίου ὀ, καὶ εἶπεν — αὐτῷ ὀ.¹⁰⁰ 15. κύριε

⁸¹ Cod. 85 in marg. ⁸² Idem. ⁸³ Sic Comp. (cum ἀντιδίκησεν et ἀποθανεῖτω), Ald. (cum ἀντεδίκασεν), Codd. III (cum αὐτόν), X, 15 (cum θανατωθήτω?), 18, 19 (cum δς ἀν ἡδίκησεν), alii, Syro-hex. ⁸⁴ Cod. 85 in marg. ⁸⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum ἐάντων), Ald. (idem), Codd. III (cum εἰ ἔστιν θεὸς αὐτὸς ἐκδ. αὐτόν), 15, 18, 19 (cum αὐτοῦ pro αὐτὸς), alii. Vet. Lat.: *si Deus est, ipse se vindicabit.* Mox ad καθῆλε Cod. 85 in marg.: O'. κατέσκαψε, et sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum κατέσκαψαν), alii, Syro-hex. ⁸⁶ Sic Comp. (praem. Ἰεροβάαλ λέγων), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (ut Comp.). Ad Ἰεροβάαλ Cod. 85 in marg.: O'. δικαστήριον. Syro-hex. ab initio versus legit et pingit: καὶ (superscripto indice ֿ, sed absente nota marginali) αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰεροβάαλ, λέγων ὀ· δικαστήριον τοῦ Β., male, ut videtur, pro: καὶ ἐκάλεσεν—* Ἰεροβάαλ, λέγων ὀ· δ. τοῦ Β. Mox pro καθῆρέθη (קָטַף) κατέσκαψεν habent Comp., Ald., Codd. III, XI (cum κατέσκαψεν), 29, 54, alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (cum ܟܘܕܝܘܟܝܘܢ). ⁸⁸ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85). Vet. Lat.: *et venerunt.* ⁸⁹ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, X, XI, 15, 16, 18, ceteri fere omnes, Arm. 1,

Syro-hex. (cum ܟܘܕܝܘܟܝܘܢ), Vet. Lat. (cum confortavit). ⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγ.), X, XI (cum παντὶ pro ἐν παντὶ), 15 (cum παντὶ et ἀπέστειλεν), 18 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁹¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁹² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἀπερίδομαι), X (idem), XI (idem), 15, 18, 19 (cum ἰπερίδομαι), alii (inter quos 85 in marg., ut III), Syro-hex. (cum ܟܘܕܝܘܟܝܘܢ). ⁹³ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 58, alii, Vet. Lat. ⁹⁴ Cod. 85 in marg.: O'. ἀπερρῦει. Ἀ. Σ. Θ. ἐστράγγισε. Lectio ἀπερρῦη est in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπερρῦει), aliis, Arm. 1, Syro-hex. (cum ܟܘܕܝܘܟܝܘܢ), Vet. Lat. (cum decucurrit). ⁹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in marg.: O'. καὶ πειράσω. ⁹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii. ⁹⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁹⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu (bis) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18 (in priore loco), 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁹⁹ Syro-hex. Sic sine obelo Codd. 44, 54, 59, alii. ¹⁰⁰ Idem. Sic sine obelis Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. Vox κυρίου deest in Codd. 53, 75.

✕ μου 4.¹⁰¹ 17. — πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν 4 (fort. πρὸς αὐτὸν — Γεδεὼν 4).¹⁰² 31. μὴ ὑμεῖς — νῦν 4.¹⁰³

CAP. VII.

1. וְרָד. O'. Ἀράδ. Aliter: 'A. O'. Θ. Ἀρωέδ.¹
 הַמִּזְבֵּחַ עַל הַמִּזְבֵּחַ. A colle Moreh. O'. ἀπὸ Γα-
 βαθαμαωραί. Alia exempl. ἀπὸ βουνοῦ τοῦ
 Ἀμωραί.² Οἱ λοιποὶ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ.. 'A.
 (ἀπὸ τοῦ βουνοῦ) τοῦ ὑψηλοῦ.³
3. וְעָתָה קָרָה. O'. καὶ νῦν λάλησον. Aliter: O'.
 — καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν 4. λάλησον.⁴
 בְּאֵינִי. O'. ἐν ὄσι. Aliter: O'. εἰς τὰ ὄτα.⁵
 וַיִּצְפֹּר. Et circumagat se. O'. καὶ ἐκχωρείτω.
 Οἱ λοιποὶ: ἐξώρμησαν.⁶
 וַיִּשָּׁב. O'. καὶ ἐπέστρεψεν (s. ἐπέστρεψαν). 'A.
 ἀπεστράφησαν.⁷

4. וְהִיָּצְרָה לְךָ. Et purgabo (probabo) eum tibi.
 O'. καὶ ἐκκαθαρώ ('A. Θ. πυρώσω⁸) σοι αὐτόν.
 Aliter: O'. καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς σοι.⁹
 וְכָל אֲשֶׁר. O'. καὶ ✕ πᾶς 4 ὄν.¹⁰
5. וַיִּוָּד. O'. καὶ κατήγεγκε (alia exempl. κατεβί-
 βασε¹¹).
 יִלֶּךְ (bis). O'. λάψη. Alia exempl. λείξη.¹²
 וַיִּבְרַע. O'. κλίνη. Aliter: O'. Θ. 'A. κάμψη.¹³
 לְשִׁתּוֹתָ. O'. πιεῖν. Alia exempl. τοῦ πιεῖν, μετα-
 στήσεις αὐτόν καθ' αὐτόν (s. καθ' εαυτόν).¹⁴
6. הַמְלִיכָיִם. O'. τῶν λαψάντων (alia exempl.
 λειζάντων¹⁵). O'. Σ. (τῶν) λαψάντων.¹⁶
 אֶל-פִּיהֶם וְיָדָם. O'. ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ
 στόμα αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῇ γλώσση
 αὐτῶν.¹⁷ Aliter: O'. ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν ἐν τῇ
 γλώσση αὐτῶν.¹⁸
 וַיִּכְרַע. O'. ἔκλιναν. Aliter: O'. ἔκαμψαν.¹⁹

¹⁰¹ Syro-hex. Pronomen deest in Ald., Codd. III, XI, 18 (manu 1ma), 44, alii, Arm. i. ¹⁰² Idem. ¹⁰³ Idem.

CAP. VII. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. 15, 18, 54, 58 (in marg. cum Ἀρωέδ), alii. ² Sic Comp. (cum Ἀβώρ), Codd. 19 (cum Ἀμώρ), 108 (ut Comp.), Syro-hex. (cum וְאֶבְרָהִים וְאֶבְרָהִים). Lectio, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ (sic) τοῦ Ἀβώρ (Ἀβωραί, Ἀβωρέ, Ἀμωραί, Ἀμωρέ) est in Codd. III, 54, 75, 76, alii. Cod. 58 in textu: ἀπὸ τοῦ βουνοῦ (sic) τοῦ Ἀμωραίου; in marg. autem: τοῦ ὑψηλοῦ. ³ Cod. 85 in marg.: Οἱ λοιποὶ τοῦ βουνοῦ. 'A. τοῦ ὑψηλοῦ. Cod. X in marg. (ad Ἀμωραί): 'A. τοῦ ὑψηλοῦ (sic). Cf. Hex. ad Gen. xii. 6. Deut. xi. 30. Denique ad וְרָד pertinere crediderim lectionem, seu potius glossam, ἐπιφανής, ἐπιφανείς, s. ἐπιφαῖ, quae in Codd. 44, 54, alii, in contextum post ἐν κοιλίᾳ irrepsit. Cf. Schleusner in Nov. Thes. s. v. ἐπιφανής. ⁴ Sic Syro-hex. (qui pingit: — καὶ εἶπε — κύριος), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. i. Cod. 121 in textu: + λάλησον; in marg. autem: + καὶ εἶπεν κ. πρὸς αὐτόν; ubi nota + est merus index, ut passim. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁶ Cod. 85 in marg. (ad ἐπέστρεψαν (sic)). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξώρμησαν), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), alii, Arm. i, Syro-hex. (ut III). ⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i, Syro-hex. ⁸ Cod. 85. ⁹ Idem in marg. (non, ut Montef., δοκιμῶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i, Syro-hex. ¹⁰ Sic Syro-hex.

(cum ✕ καὶ πᾶς 4). Vocula deest in Codd. 15, 16, 18, 30, alii. Comp., Codd. III, 19, 108: καὶ πάντα ὄν. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (ut videtur). ¹² Sic Codd. 53, 56 (cum λήξει), 63, 85 (cum λάψη in marg.), 144 (cum λήξη). ¹³ Cod. 85 in marg.: O'. Θ. 'A. κάμψη πιεῖν, μεταστήσεις αὐτόν καθ' εαυτόν (ubi siglum Θ. 'A. ad κάμψη tantum pertinere quisvis videt). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Comp., Ald. (sine τοῦ), Codd. III (non, ut Tischendorf, καταστήσεις), X (sine καθ' αὐτόν), XI (idem), 16 (sine τοῦ), 18, 19 (cum κάτωθεν pro καθ' αὐτόν), alii, Syro-hex. (cum וְאֶבְרָהִים). Origen. (Opp. T. II, p. 477) supplet: transferes eum; Hieron.: in altera parte erunt. ¹⁵ Sic Codd. 16, 53, 56, alii. ¹⁶ Cod. 85 in marg. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 15, 19, alii. ¹⁸ Sic Ald., Cod. 58, et (sine duplici ἐν) Codd. X (cum τῇ χ. αὐτῶν ἢ τῇ γλ. αὐτῶν), XI, 29, 121. Syro-hex. חַבְלֵי גְּוִסְמֵי חַבְלֵי. Ad πρὸς τὸ στόμα Cod. 85 in marg.: O'. τῇ γλώσση. August. Quaest. XXXVII. in Judic.: "Et factus est numerus eorum qui lamberunt manu sua lingua sua trecenti viri. Plerique Latini codices non habent, manu sua, sed tantummodo, lingua sua. Graecus autem habet utrumque, manu sua lingua sua, ut intelligatur quod manu aquam raptam in os projeciebant." Cf. Grabe in Epist. ad Mill. p. 14. ¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

7. הַמְלָכִים. O'. τοῖς λάψασι (alia exempl. λελειχόσι. O'. λάψασι³⁰).
- וַלְכָנִי. O'. πορεύονται. Aliter: O'. Θ. ἀποτρεχέτω.²¹
8. לְאֶהֱלִי. O'. εἰς σκηνὴν αὐτοῦ. Aliter: O'. εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ.²²
- וּבְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַחַיִּי. Et trecentos viros retinuit. O'. καὶ τοὺς τριακοσίους ἀνδρας κατίσχυσεν. Aliter: O'. τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν.²³
9. קִים. O'. ἀνάστα. Aliter: O'. ἀναστάς.²⁴
- בְּמִצְחָה. O'. ἐν τῇ παρεμβολῇ. Aliter: O'. τὸ τάχος — ἐντεῦθεν & εἰς τὴν παρεμβολῆν.²⁵
11. אֶל-קַצֵּיהָ הַחֲמִישִׁים אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה. Ad extremi-
tatem armatorum qui erant in castris. O'. πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, οἱ ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Alia exempl. εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ.²⁶ Aliter: O'. Θ. [εἰς μέρος] πρὸς τὸ ἄκρον (s. ἀκρωτήριον) τῆς λαξευτῆς. ²⁷
12. נִלְפָּיִם. Considerant. O'. βεβλημένοι. Ali-

ter: O'. Θ. παρεμβεβλήκεισαν.²⁸

13. וַיִּמְר הַלֵּוִים הַלְוִיָּהּ. O'. καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον. Alia exempl. καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον ὃ ἐνυπνιάσθη.²⁹
- צָלָה. Piacenta. O'. μαγίς. 'A. ἐγκρυφίας. Σ. κολλύρα.³⁰
- מְתַהַפֵּה. Prouolvens se. O'. στρεφομένη. Alia exempl. κυλιόμενη.³¹
- לְעַד-הָהָא. O'. ἕως τῆς σκηνῆς. Alia exempl. ἕως τῆς σκηνῆς Μαδιάμ.³²
- וַיִּפֹּל וַיַּחֲבֹהוּ לְמַעַלָּה. O'. ✕ καὶ ἔπεσεν & καὶ ἀνέστρεψεν αὐτὴν ✕ ἄνω &.³³ Alia exempl. καὶ κατέστρεψεν αὐτήν.³⁴
15. בְּיַדְּכֶם. O'. ἐν χειρὶ ἡμῶν. Aliter: O'. Σ. Θ. ἐν χερσὶν (ὕμων).³⁵
16. בְּתוֹךְ הַיְדִים. O'. ἐν ταῖς ὑδρίαις. Alia exempl. ἐν μέσῳ τῶν ὑδρίων.³⁶ Οἱ λοιποὶ ἐν ταῖς ὑδρίαις.³⁷
17. בְּקֶצֶה. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἐν μέσῳ.³⁸
18. וְכָל-אֲשֶׁר אֶתִי וְתַקְנֹתַי בְּשׂוֹרְרוֹתַי-בָּם. וְלִנְי אֶתָּם. O'. ἐγὼ, καὶ πάντες μετ' ἐμοῦ σαλ-

³⁰ Cod. 85 in textu: λεληχόσι (sic); in marg. autem: O'. λάψασι. Prior lectio (cum λελειχόσι) est in Codd. 16, 52, 58 (in marg. cum λίψασι), alii. ²¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum τρεχέτω ante corr.), 19, alii, Syro-hex. ²² Idem (cum εἰς τὴν σκ. αὐτοῦ in textu). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI (sine αὐτοῦ), 15, 18 (cum εἰς τὰ σκηνώματα), 19, alii. ²³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (om. ἀνδρῶν), 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁴ Idem. Sic in textu Codd. II, 18, 63, 128. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III (cum τὸ τ. εἰς τὴν π. ἐντεῦθεν), 15, 18, 19, alii, Arm. 1. Sic (sine ἐντεῦθεν) Cod. 75. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: in partem quinquaginta qui erant in castris. ²⁷ Cod. 85 in marg., ubi εἰς μέρος ad alteram versionem pertinet. Ante πρὸς ἀρχὴν Codd. 56, 63 inferunt: πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τῆς λαξευτῆς (אֶתֶּן הַתְּחִי ?). Pro his autem, πρὸς ἀρχὴν—ἐν τῇ π., Codd. 54, 58, 59, 75 mixtam lectionem exhibent: εἰς τὴν παρ. ἐπὶ τὸ ἀκρωτ. τῆς λ. τὸ ἐπὶ τῇ παρ. εἰς μέρος τῶν πενήκοντα. ²⁸ Cod. 85 in marg. (cum παραβεβλήκεισαν). Sic in textu (cum παρεμβ.) Comp., Ald., Codd. III (non, ut Tischendorf., ἐμβεβλήκεισαν), XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii,

Syro-hex. Cod. 85 in textu (om. καὶ εἶπεν): ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον; in marg. autem: καὶ εἶπε τὸ ἐν. ὃ ἐνυπνιάσθη. ³⁰ Cod. 108. Cod. 85 affert: 'A. O'. ἐγκρυφίας. Σ. κολλοῖρα (sic). Bar Hebraeus: $\text{כֹּלְלֵרָא מֵאֵלֵי אֱלֹהִים}$. (Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21.) Tandem Propoc. in Cat. Niceph. T. II, p. 172: Οὗτω δέ τινας καὶ τὰ περὶ τῆς μαγίδος τοῦ κριθίνου ἄρτου τῆς ἐν ὀνείρῳ παρέδωκαν ἦν ἐξέδωκαν οἱ λοιποὶ, ἄλυσαν (fort. κολλύραν) ἢ κολλυρίδα. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Joseph. Antiq. V, 6, 4: Μάζαν ἐδόκει κριθίνη, ὑπ' εὐτελείας ἀνθρώποις ἄβρωτον, διὰ τοῦ στρατοπέδου κυλιόμενην, τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν καταβαλεῖν, καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν πάγων. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³³ Sic Syro-hex., ut sine notis Ed. Rom. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 19, alii. ³⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἡμῶν), Codd. 18, 19 (ut Ald.), alii, Syro-hex. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85). Syro-hex. مِائِدَاتِ . Codd. 54, 59, 75: ἔσθον τῶν ὑδρίων. ³⁷ Cod. 85. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

πιείτε ἐν ταῖς κερατίαις. Alia exempl. ἐγὼ
καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ σαλπείτε ταῖς
κερατίαις καὶ ὑμεῖς.³⁹

18. לְיָהוָה וּלְגִדְעוֹן. O'. τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.
Alia exempl. ρομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γε-
δεών.⁴⁰

19. בְּקֶצֶה. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἐν μέρει.⁴¹
שָׂרָא. Initio. O'. ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἀρ-
χομένης.⁴²

וְיָחִי וְיָחִי. *Vixdum collocando collocave-
rant.* O'. καὶ ἐγείροντες ἤγειραν. Alia ex-
empl. πλὴν ἐγέρσει ἤγειραν.⁴³ Alia: ἀρτι
ἤγειρον οἱ ἐγείροντες (τοὺς φύλακας).⁴⁴

20. וַיְחִי וַיְחִי וַיְחִי וַיְחִי וַיְחִי וַיְחִי. *Et prehenderunt manu sua sinistra
faces, et manu sua dextra tubas (s. et in manu
dextra eorum erant tubae).* O'. καὶ ἐκράτη-
σαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπά-
δας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας.
Aliter: O'. καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀρι-
στερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίαι.⁴⁵

21. אִישׁ בְּתַחְתּוֹ. *Quisque suo loco.* O'. ἀνὴρ ἐφ'
ἐαυτῷ. Alia exempl. ἕκαστος καθ' ἐαυτόν.⁴⁶

Aliter: O'. Θ. ἕκαστος.⁴⁷

21. וַיִּרְעוּ. O'. καὶ ἐσήμαναν (Οἱ λοιποὶ ἠλά-
λαξαν⁴⁸).

22. וְשָׁלוּשׁ מֵאוֹת הַשְּׁפוֹרָת. O'. ἐν ταῖς τριακο-
σίας κερατίαις. Aliter: O'. Οἱ λοιποὶ αἱ
τριακόσθαι κερατίαι.⁴⁹

וַיִּשְׁמְעוּ. *Et direxit.* O'. καὶ ἔθηκε (alia exempl.
ἔθετο⁵⁰). Alia exempl. καὶ ἐξέστησαν, καὶ
ἐνέβαλε.⁵¹

וְאֶת-הַרְבֵּי. O'. τὴν ρομφαίαν. Aliter: O'. Οἱ
λοιποὶ μάχαιραν.⁵²

וְעַד-בֵּית הַשִּׁיחָה. O'. ἕως Βηθσεῆδ (s. Βηθα-
σεττά⁵³) 'Α. (ἕως) οἴκου 'Ασεττά.⁵⁴

וְעַד-זֶרֶדָּאָם. *Versus Zeredam (3 Reg.
xi. 26) usque ad oram.* O'. Ταγαραγαθά.
Alia exempl. καὶ συνηγμένη (Masora זֶרֶדָּאָם)
ἕως χείλους.⁵⁵

23. וַיִּדְבְּרוּ. O'. καὶ ἐδώξαν. Aliter: O'. Θ. καὶ
κατεδώξαν.⁵⁶

24. בְּכָל-הָרֶגֶץ. O'. ἐν παντὶ ὄρει. Alia exempl. ἐν
παντὶ ὄριφ.⁵⁷

25. וַיִּגְיִשְׁוּ. O'. τοὺς ἀρχοντας. Alia exempl.
τοὺς δύο ἀρχοντας.⁵⁸

³⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 64, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ (σαλπ. ἐν ταῖς κ.) καὶ ὑμεῖς.

⁴⁰ Sic Ald., Codd. X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Arm. 1, repugnante Syro-hex.

⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 11.

⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἤγειρον), X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut III). Ad ἐγείροντες Cod. 85 in marg.: πλὴν ἐγέρσει, unde Montef. male eruit: ἄλλος πλὴν ἐγέρσει ἐγείροντες.

⁴⁴ Sic in textu Codd. 44, 54 (cum ὄρι pro ἀρτι), 59, 75 (ut 54), 84, 106, 134.

⁴⁵ Cod. 85 in marg. (cum αὐτῶν τῇ ἀρ. pro τῇ ἀρ. αὐτῶν). Sic in textu Comp. (om. τῇ χειρὶ in posteriore loco), Ald., Codd. III (casu om. λαμπάδων), XI (om. καὶ post λαμπάδων), 15 (ut Comp.), 18 (cum ἐν τῇ χ. αὐτῶν τῇ ψ. τῶν κερατίαις), 19 (ut Comp. sine priore αὐτῶν), alii, Syro-hex. (cum ܘܠܗܘܝܢ).

⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

⁴⁷ Cod. 85 in marg.

⁴⁸ Idem, teste Montef. Pro Οἱ λοιποὶ Parsonsii amanuensis exscripsit: O'. λοιποὶ, in vitis libris Graecis.

⁴⁹ Idem

in marg. (exscribente eodem): O'. λοιποὶ αἱ τριακόσθαι κερατίαι καὶ ἐπέκαλεσαν (sic) καὶ ἔφυγον. Brevior lectio, al. tr. ker., est in Comp. (sine al), Ald., Codd. III (om. τ. h.e. τριακόσθαι), XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii.

⁵¹ Sic Codd. 44, 54, 59, 75, alii.

⁵² Cod. 85 in marg. (cum O'. λοιποὶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum τὴν μ.), XI (idem), 15, 18, 19, alii.

⁵³ Sic Comp. (cum τῆς Βαιθ.), Ald. (cum τῆς Βηθασεπά), Codd. X (cum Βηθασεπά), XI (idem), 15 (cum τῆς Βαιθασηπά), 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁵⁴ Cod. X.

⁵⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἦν σ.), Codd. III, 19 (ut Comp.), 108 (idem), 209 (idem), Syro-hex. (cum ܘܠܗܘܝܢ).

Ald., Codd. 15, 18, 64, 128: καὶ συνηγαγεν ἕως χ. In ceteris fere omnibus tantummodo ἕως χ. vel καὶ ἕως ἐπὶ χ. legitur.

Arm. 1 (vertente Altero): καὶ ἦν τάγμα ἕως χ.

⁵⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum κατεδώξαν) Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii.

⁵⁷ Sic Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85, cum ὄρει in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

⁵⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16,

25. **בצור**. *In petra*. O'. ἐν Σούρ. 'A. Σ. ἐν πέτρα.⁶⁰
בִּיקְבֹּזָב. O'. ἐν 'Ιακεφζήφ (s. 'Ιακεβζήβ⁶⁰).
 Σ. ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ζήβ.⁶¹ Θ. ἐν 'Ιακέβ τῇ
 κοιλάδι.⁶²

CAP. VIII.

1. **אֲזַיִר**. O'. πρὸς Γεδεών. Alia exempl. πρὸς αὐτόν.¹
2. **הִלְכָה**. O'. ἐπορεύθη. Alia exempl. ἐξεπορεύου.²
3. **לְהִלָּחֵם בְּמַדְיָן**. O'. παρατάξασθαι ἐν Μαδιάμ. Alia exempl. πολεμῆσαι ἐν τῇ Μαδιάμ.³
4. **וַיִּרְיִבּוּן אֹתוֹ בְּחֹקָה**. *Et altercati sunt cum eo vehementer*. O'. καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. Alia exempl. καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταίως.⁴
5. **עַלְלֹחַת**. O'. ἐπιφυλλίς. Alia exempl. ἐπιφυλλίδες.⁵ 'A. Σ. Θ. ἐπιφυλλίς.⁶

4. **עֵיפִים וְרִדְפִים**. *Defessi et persequentes*. O'. πεινώντες καὶ διώκοντες. Aliter: O'. ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινώντες.⁷
5. **לְעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵי**. *Populo qui in pedibus mihi est (me ducem sequitur)*. O'. τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ἐν ποσίν μου. Aliter: O'. τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ.⁸
6. **עֵיפִים הֵם**. O'. ἐκλείπουσιν. Aliter: O'. Θ. πεινώσιν.⁹
7. **וְאֶנְכִי רִדְף**. O'. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι διώκων. Aliter: O'. ἐγὼ δὲ διώκω.¹⁰
8. **לְבַבְיָהּ**. O'. τῇ δυνάμει σου. Aliter: O'. τῇ στρατιᾷ σου.¹¹
9. **לָכֵן**. O'. διὰ τοῦτο. Alia exempl. οὐχ οὕτως.¹²
10. **וְרִשְׁתִּי**. O'. καὶ ἐγὼ ἀλόησω (O'. Θ. καταξανῶ¹³).
11. **וְאֶת־הַבְּרִבְּנִים**. *Et cum tribulis (herbis)*. O'. καὶ ἐν ταῖς βαρκηνίμ (alia exempl. βαρκονείμ, s. βορκονείμ¹⁴). 'A. (καὶ τὰς) τραγακάνθας. Σ. (καὶ τὰς) τριβόλους.¹⁵

18, 29, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁰ Cod. 85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis ad ἐν 'Ιακεβζήφ (sic) exscripsit: Σ. ἐν πέτρα. Θ. ἐν 'Ιαβζήβ τῇ κ. Euseb. in Onomastico, p. 346: Σούρ 'Ορήβ πέτρα 'Ορήβ. Cf. Hex. ad Jesai. x. 26. ⁶¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum 'Ιακεφζήφ), X, XI (cum 'Ιακεβζήφ), 15, 16, 18, alii, Arm. 1 (cum 'Ακεβζήβ), Syro-hex. (cum **سحابة** **سحاب**). ⁶² Euseb. in Onomastico, p. 188: 'Ενιαμ καὶ Ζήμ (fort. ἐν 'Ιακεβζήφ): ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ζήμ; h. e. vertente Hieron.: "Inaczeb, pro quo Sym. transtulit, in valle Zeb." ⁶³ Cod. 85 in marg., teste Montef. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 60: "Non Theodotionem scripsisse credo, ἐν 'Ιακέβ τῇ κ., sed librarios nomini proprio loci vocabulum τῇ κοιλάδι tanquam glossema addidisse."

CAP. VIII. ¹ Sic (cum **εἶπεν**) Comp., Codd. III, 15, 18, 19, 85 (in marg.), 108, 128, Syro-hex., invito Vet. Lat. ² Sic Comp. (cum **ἐξεπορεύθη**), Ald., Codd. III, X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: cum **evires**. ³ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **حصب** **حصب**, non, ut Rördam exscripsit, **حصب**), Vet. Lat. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁵ Sic Codd. III, 15, 64, 108, Syro-hex. ⁶ Cod. 108 in marg. ⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Praeterea

ad διώκοντες Cod. 85 in marg.: διψῶντες, quae correctio in contextum Cod. 56 irrepsit. ⁸ Sic Comp., Ald. (praem. τούτῳ), Codd. III, XI (ut Ald.), 15, 18, 19 (cum μετὰ ἐμοῦ), alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: O'. τοῦ μετ' ἐμοῦ. ⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁰ Idem. Sic in textu iidem. ¹¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum στρατιᾷ), X (idem), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in textu: οὐχ οὕτως διὰ τοῦτο; in marg. autem: διὰ τοῦτο ἀντὶ οὐχ οὕτως. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (om. ἐγὼ), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. (ut Comp.). ¹⁴ Prior scriptura est in Codd. III (cum βαρκομείμ), XI (cum τοῖς), 55, 57 (cum βαρκονείμ), 85 (cum βαρκονείμ), 236; posterior in Ald. (cum τοῖς), Codd. X (idem), 15, 16, 18 (cum βορκονείμ), aliis. In Cod. II hic exaratum ἀβαρκονείμ, sed postea (v. 16) βαρακηνίμ. Syro-hex. (bis) **سحابة**. ¹⁵ Euseb. in Onomastico, p. 124 ed. Larsow: Βορκονείμ. Ἀκύλας εἰς ἀκάνθας. Σύμμαχος εἰς τριβόλους. Sed auctarium magnum Pearsonum in *Praefati Paraeneticæ ad LXX* versus finem: "Eusebius Lib. De locis Hebraicis: Βορκονείμ, Ἀκύλας τρίπει εἰς ἀκάνθας, Σύμ. εἰς τριβόλους. Ita editio Bonfrerii, et S. Hieron.: Βορκοconi, quod vertit *Aq.* in spinas, et *Sym.* in tribulos. Sed

8. כְּזֹאת. O'. ὡσαύτως. Alia exempl. κατὰ ταῦτα.¹⁶
9. לְאַנְשֵׁי. O'. πρὸς ἀνδρας. Aliter: O'. τοῖς ἀνδράσι.¹⁷
- בְּשִׁבּוֹי. O'. ἐν ἐπιστροφῇ μου. Aliter: O'. ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με.¹⁸
10. כָּל הַנּוֹתָרִים מִכָּל מַחְיָה בְּיַקְרָם. O'. πάντες οἱ καταλειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων. Aliter: O'. ✕ πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ παρεμβολῇ υἰῶν ἀνατολῶν.¹⁹
- הַיָּבֵי. O'. σπωμένων. Aliter: O'. ἐσπασμένων.²⁰
11. הַשְּׂבִיבֵי. O'. τῶν σκηνοῦντων. Aliter: O'. (τῶν) κατοικούντων.²¹
- הָלַכְתָּ וַיָּבֹהֶבְךָ. O'. τῆς Ναβαὶ καὶ Ἰεγεβάλ. Alia exempl. τῆς Ναβαὶ (s. Ναβαεὶ) καὶ ἐξεναντίας Ναβε.²²
12. הַחֵרִיד. O'. ἐξέστησε. Alia exempl. ἐξέ-

- στρεψε; alia, ἐξέτριψε.²³
13. מִן־הַמְּלָחָמָה. O'. ἀπὸ τῆς παρατάξεως. Aliter: O'. Θ. ἐκ τοῦ πολέμου.²⁴
- מִלְמַעְלָה הַחֵרֶץ. Inde ab ascensu Heres. O'. ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως Ἀρές. Aliter: O'. Θ. ἀπὸ ἀναβάσεως Ἀρές (Θ. δρους).²⁵ 'A. . τοῦ δρμου (s. δρμῶνος). Σ. . τῶν ὀρῶν.²⁶
14. וַיִּכְתֵּב אֵלָיו אֶת־שְׂרֵי כְנֹת וְאֶת־זִקְנֵיהָ. O'. καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν (τὰ) ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοκχῶθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν. Aliter: O'. καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν (O'. Θ.) τοὺς ἀρχοντας Σοκχῶθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς.²⁷
15. אֶשֶׁר. O'. ἐν οἷς. Aliter: O'. δι' οὓς.²⁸
- וַיִּיָּצִי. O'. τοῖς ἐκλείπουσιν. Aliter: O'. τοῖς ἐκλυόμενοις (s. ἐκλελυμένοις).²⁹
16. וַיִּקַּח אֶת־זִקְנֵי הַעִיר. O'. καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως. Aliter: O'. καὶ ἔλαβε

suspecta mihi vox illa *τρέπει* apud Bonfrerium [qui eam e Latinis Hieronymi proculdubio assumpsit]; in meo enim codice scribitur: Βορκονέμι ἢ τραγακάνθαι καὶ τριβόλοι; ubi pro *καὶ* legendum *σ' i. e.* Symmachus, ut ex S. Hieronymi versione constat." Reapse Vallarsius e Vaticano edidit: Βορκονέμι. Ἀκύλας, τραγακάνθαι Σύμμαχος, τριβόλους. Cf. Lagarde in *Onomast. Sacr.* p. 238. E libris nostris Cod. 85 in marg. sine nom. affert: τραγακάνθαι ἀβαρακή; Cod. X: Σ. τριβόλοι; Regii duo apud Montef. [et Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 177]: Βαρκονέμι εἰσιν αἱ τριβόλοι οὕτως γὰρ ὁ Σύμ. ἡρμήνευσε τετρακάνθης (sic). Tandem Procop. in Cat. Niceph. *ibid.*: Βορκομίν (sic) κατὰ μὲν Σύμμαχον, αἱ τριβόλοι κατὰ δὲ Ἀκύλαν, τραγάκανθαι. Ceterum e versione Symmachi lectionem, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις, in Comp., Codd. 19, 44, 54 (cum *ταῖς*), 58 (in marg. cum *ταῖς*), alios, irrepisisset, non est quod mireris. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum *κατὰ πάντα*), Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Philo Jud. Opp. T. I, p. 424. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Philo Jud. *ibid.* (cum ἐν τῷ με ἐπ.). ¹⁹ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp. (cum ἐν πάσῃ τῇ π.), Codd. III (cum πάντες κατ. υἰῶν ἀν.), 19, 30, alii; necon (om. πάντες) Ald. (cum ἐν πάσῃ τῇ π.), Codd. XI, 15, 18, alii. Cod. 85 in marg.: καταλειφθέντες ἐν πάσῃ π., et υἰῶν ἀνατολῶν. ²⁰ Cod. 85 in marg. (cum

ἐσπασμένοι). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. Singulariter Syro-hex. *تسب*. ²¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum τῆς Ναβαὶδ ἐξεν. Ζεβεὶ), X, XI, 15, 18 (cum Νεβὲ in fine), 19 (cum Ναβαὶ ἐξεν. Ναβαὶ), alii, Syro-hex. (ut 19). Ad Ἰεγεβάλ Cod. 85 in marg.: ἐξεναντίας Ἡλβεὶ (sic). ²³ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. (cum *פני*); posterior in Codd. III, 15, 18, 64, 128, 209. ²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum ἀπὸ pro ἐκ), 18 (idem), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ²⁵ Cod. 85 in textu: ἀπὸ ἐπάνωθεν Ἀρές; in marg. autem: O'. Θ. ἀναβάσεως. Θ. δρους. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁶ Hieron. in Euseb. Onomastic, p. 59: "Ares, ascensus Ares; pro quo Aq. interpretatur *salutum* [שְׁלִיחַ], Sym. *montium*." Ad Aquilam cf. Hex. ad Jud. i. 35. 1 Reg. xxiii. 18. ²⁷ Sic Comp., Ald. (om. Σοκχῶθ), Codd. III (cum πρὸς αὐτοῖς), XI (ut Ald.), 15, 18, alii, Syro-hex. Ad καὶ ἔγραψε Cod. 85 in marg.: καὶ ἀπεγράψατο; necon ad τὰ ὀνόματα (sic) τῶν ἀρχ.: O'. Θ. τοῖς ἀρχ. Σοκχῶθ καὶ τοῖς πρ. ²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X (cum ἐκλείουσιν in marg.), XI, 15, 18, alii, Syro-hex.; posterior in Codd. III, 29, 30, 58, Arm. 1. Minus probabiliter Cod. 85 in marg.: O'. Θ. λελυμένοις.

- τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, (—) καὶ κατέβησαν αὐτούς. ³⁰
16. אֶת־קִרְיָי. Et spinas. O'. ἐν ταῖς ἀκάνθαις. Aliter: O'. Θ. καὶ τὰς ἀκάνθας. ³¹
- מִן־הַבְּרִקְיָי. O'. καὶ ταῖς βαρκαηνίμ. Aliter: O'. καὶ τὰς βαρακαεῖμ. ³²
- וַיְרֵד. Et eruditit (punivit). O'. καὶ ἠλόθησεν. Alia exempl. καὶ κατέβησαν. ³³
- סֶבֶת. O'. τῆς πόλεως. Alia exempl. Σοκ-χάθ. ³⁴
17. נָתַן. O'. κατέστρεψε. Alia exempl. κατέσκαψε. ³⁵
18. כְּמוֹתָ כְּמוֹתָ. O'. ὡς σὺ, ὡς αὐτοί. Aliter: O'. Θ. ὁμοίος σοι, ὁμοίος αὐτοῖς. ³⁶
- בְּתַאֲרָ בְּנֵי הַמְּלָכָה. O'. εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως. Aliter: O'. Θ. ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέως. ³⁷
19. חַיִּיהֶוּהָ. O'. ζῆ κύριος. Aliter: O'. — καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων — ζῆ κύριος. ³⁸

³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: — τοὺς ἄρχοντας καὶ—καὶ κατέβη. αὐτούς —), et sine obelis Comp. (cum κατεδίωξεν pro κατέβησαν), Ald., Codd. III (cum ἔλαβον), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85, om. τοὺς ἄρχ. καὶ), Arm. 1 (om. καὶ κατέβη. αὐτούς). ³¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³² Sic Ald. (cum βαρκαηνίμ), X, XI, 15 (cum βαρκαεῖμ), 29, alii, Arm. 1 (cum Βορκαοεῖμ), Syro-hex. (ut v. 7). ³³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum κατεδίωξεν), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut videtur). Cf. ad Cap. ii. 2. v. 28. ³⁶ Cod. 85 in marg. Duplex versio, ὡς σὺ, ὡς αὐτοί, ὁμοίος σοι, ὁμοίος αὐτοῖς, reperitur in Comp., Ald. (cum ὡς εἰ σὺ, et ὁμοίος σὺ), Codd. X, XI, 15 (cum ὡς εἰς σὺ), 18 (cum ὡς εἰς σὺ), 29 (cum ὡσει σὺ), alii. Syro-hex.: ὡσει σὺ (לְכַסְי) ὁμ. σοι, ὁμ. αὐτοῖς, et sic (cum αὐτῶν) Codd. III, 19 (cum ὡς εἰς σὺ), 108 (idem). ³⁷ Idem in continuatione. Sic in textu Comp. (cum βασιλέων), Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Duplex versio vocis Hebraeae חַיִּיהֶוּהָ, ὡς εἶδος μορφῆς, est in Codd. III (cum μορφῆ), 54, 55, 58, aliis (qui omnes βασιλέων habent). ³⁸ Sic Syro-hex. (absente metobelo), et sine

21. קָמָה אֶתָּה וּפָגַע. O'. ἀνάστα σὺ, καὶ συνάντησον. Alia exempl. ἀνάστα δὴ σὺ, καὶ ἀπάντησον. ³⁹
- וְיָתַר גְּבוּרָתָי כִּי כָּאִישׁ גְּבוּרָתוֹ. O'. ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἢ δυνάμει σου. Alia exempl. ὅτι ὡς ἀνὴρ ἢ δυνάμει αὐτοῦ. ⁴⁰
- מִן־הַשְּׁהִרְנִים. Lunulas. O'. τοὺς μηνίσκους. Alia exempl. τοὺς μανιακοὺς. ⁴¹ Σ. τὰ κόσμια. ⁴²
22. מִן־לְבָבִי בְּנֹו גַם־בְּנֶה גַם־אֶתָּה גַם־בְּנֶה גַם־בְּנֶה. O'. ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ (alia exempl. ἄρξε ἐν ἡμῖν σου ⁴³), καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱός τοῦ υἱοῦ σου. 'Α. ἐξουσίασον ἐν ἡμῖν καίγε σὺ, καίγε ὁ υἱός σου, καίγε ὁ υἱός τοῦ υἱοῦ σου. Σ. ἐξουσίαζε ἡμῶν σὺ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ ἔγγονός σου. ⁴⁴
25. וַיִּשְׁלִיכוּ. O'. καὶ ἔβαλεν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἔρριψεν. ⁴⁵
- נָגַם. O'. ἐνώτιον. Aliter: O'. ἐνώτιον — χρυσοῦν. ⁴⁶
26. לָבַד מִן־הַשְּׁהִרְנִים. O'. παρέξ τῶν μηνίσκων. Alia exempl. πλὴν τῶν σιρώνων ⁴⁷ ('Α. μηνίσκων. Σ. κοσμίω ⁴⁸).

obelo Codd. 54, 59, 76, alii; necnon (om. κατὰ τοῦ θεοῦ λέγων) Ald., Codd. III, 19, 58, 64, 108, 128, Arm. 1. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀναστὰς), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁰ Sic Comp. (cum καὶ ἢ δ.), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox ἀνέιλε pro ἀπέκρευε iidem. ⁴¹ Sic Codd. 16, 52, alii (inter quos 85), Cat. Niceph. Forma μανιακὸς (pro μανιάκης) nescio an aliunde innotuerit. Cf. Hex. ad Jesai. iii. 18. ⁴² Cod. 85. Cf. ad v. 26. ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85. Ad Aquilam Montef. negligenter exscripsit: ἐξουσι. ἡμῖν. . . καίγε οἱ υἱοὶ σου. . . ⁴⁵ Cod. 85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis ad ἀνέπηξε (sic) ex eodem exscripsit: “ in marg. ἔρριψε.” ⁴⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 19, alii. (Pro حَمَلٌ, ἐνώτιον, Masius in Syrorum Pecul. s. v. scripturam rariorem حَمَلٌ exhibet, tum hic tum Judith x. 4. Cf. Wright Syriac Apocrypha, p. 59.) ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum σιρώνων), X (in marg. cum σ'. σιαμένων), 15, 18, 19 (cum ἀποσιώνων), alii (inter quos 85 in marg. cum πλὴν τῶν σιρώνων (sic) καὶ τῶν ὀρμίσκων), Syro-hex. (cum حَمَلٌ). Vet. Lat.: praeter brachialia et torques. ⁴⁸ Cod. X. Minus emendate Cod. 108: 'Α. μηνίσκων. Σ. κόσμων. Cf. ad v. 22.

26. **וְהִנְיָפוֹת**. *Et stalgmia* (inaures). *Ο' και τῶν στραγγαλίδων*. Aliter: *Ο' και τῶν ὀρμισκων*.⁴⁹ Ἄλλος (καὶ τῶν) ἐνθῶφ.⁵⁰
וּבְגָדֵי הָאֲרָמָן. *Ο' και τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων*. Alia exempl. καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν.⁵¹
לְבַד כִּן־הַעֲנָקוֹת. *Praeter torques*. *Ο' ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων*. Alia exempl. πλὴν τῶν κλοιῶν.⁵²
27. **לְאַפֹּד**. *In simulacrum* (idoli). *Ο' εἰς ἐφῶδ* (alia exempl. ἐφούδ⁵³). Ἄ. . ἐπένδυμα.⁵⁴
בְּעַפְרָה. *Ο' ἐν Ἐφραθά*. *Οἱ Γ' ἐν Ἐφρά*.⁵⁵
לְמוֹקֶשׁ. *Ο' εἰς σκῶλον*. Aliter: *Ο' Θ. εἰς σκάνδαλον*.⁵⁶
28. **וַיִּכְנַע**. *Et depressus est*. *Ο' και συνεσάλη*. Aliter: *Ο' Θ. και ἐνετράπη*.⁵⁷
וְלֹא יִסְפִּי. *Ο' και οὐ προσέθηκαν* (*Ο' Θ. προσέθεντο*⁵⁸). Aliter: *Ο' και οὐ προσέθεντο* ❖ ἔτι 4.⁵⁹
29. **וַיִּשָּׁב**. *Ο' και ἐκάθισεν*. Alia exempl. καὶ κατόκησεν.⁶⁰
31. **בְּשָׂכֶם**. *Ο' ἐν Συχέμ*. Aliter: *Ο' Θ. Οἱ λοιποὶ ἐν Σικίμοις*.⁶¹
32. **בְּשִׁיבָה טוֹבָה**. *Ο' ἐν πόλει αὐτοῦ*. Aliter: *Ο' Θ. Οἱ λοιποὶ ἐν πολίᾳ ἀγαθῇ*.⁶²
- וְאִי הַעֲזָרִי**. *Ο' Ἀβὶ Ἐσδρί*. Aliter: *Ο' Θ. πατὴρ τοῦ Ἐζρί*.⁶³
33. **וַיְהִי**. *Ο' και ἐγενήθη* (alia exempl. ἐγένετο⁶⁴). Aliter: *Ο' Θ. και ἐγενήθη*.⁶⁵
- וַיִּשׁוּבוּ**. *Ο' και ἐπέστρεψαν* (alia exempl. ἀπεστράφησαν⁶⁶).
- וַיִּשְׁימוּ בְעַל בְּרִית**. *Et posuerunt sibi Baal-berith*. *Ο' και ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην*. Alia exempl. καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν Βααλβερεῖθ εἰς διαθήκην.⁶⁷
34. **וְאִי־הֵם**. *Ο' τῶν θλιβόντων αὐτούς*. Alia exempl. τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.⁶⁸
35. **וַיִּדְעוּן**. *Ο' αὐτός ἐστι Γεδεών*. Alia exempl. Γεδεών.⁶⁹
- כָּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר**. *Ο' κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ*. Alia exempl. κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἦν.⁷⁰

⁴⁹ Sic Comp. (om. και), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat.
⁵⁰ Duplex versio, καὶ τῶν ὀρμισκων ἐνθῶφ (sic), est in Ald., Codd. III, 15, 18, 19, 108. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum τῶν πορφυρίδων), 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Ad ἱματίων Cod. 85 in marg.: περιβολαίων.
⁵² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum τῶν κλ. τῶν χρῶν), X, XI, 15 (ut III), 18, 19 (cum πλὴν ἀπὸ τῶν κλ. τῶν χρῶν), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (ut III). ⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Syro-hex., Vet. Lat. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 180: Ἐφούδ, μαγνείον ἢ εἰδῶλον.
⁵⁴ Theodoret. Quaest. XVII in Judic. p. 335. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 7. Jud. xvii. 5.
⁵⁵ Cod. X. Vet. Lat.: in Ephra. ⁵⁶ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.
⁵⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad Cap. xi. 33. ⁵⁸ Idem. Sic in textu Ald., Codd. 15, 18, 29, alii.
⁵⁹ Sic Syro-hex. (sine cuncto), et sine aster. Comp., Codd. 19, 58, 108. ⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-

hex. ⁶¹ Cod. 85 in marg.: Ο' Θ. Λοιποὶ. Σικίμοις. Sic in textu Comp. (cum Σικίμοις), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁶² Idem (cum Ο' Θ. Λοιποὶ). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum πολεία), XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶³ Idem. Sic in textu Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. X, XI (cum αὐτοῦ pro τοῦ), 29, 55, 121, Arm. 1. Duplex lectio, πατὴρ Ἀβιεζρί, est in Codd. III, 16 (cum πρός Ἀβιεσδρί), 19 (idem), alii, Syro-hex. ⁶⁴ Sic Codd. II (cum καθὼς pro ὡς), 16 (idem), 44, 53 (ut II), alii. ⁶⁵ Cod. 85 in marg. ⁶⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁷ Sic Comp. (cum τὸ B.), Codd. III (cum Βααλβερεθ), 15, 18 (cum Βααλμεριθ), 19 (cum τῷ (?) Βααλβερεθ), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: et posuerunt ipsi sibi Baalberith testamentum. Cod. 85 in marg.: ἔθεντο. τὸν Βααλβερεθ. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum αὐτοῦ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 44, 108, Syro-hex. ⁷⁰ Sic Comp. (cum ἀγαθος), Ald., Codd. III, X, XI (cum πᾶσαν ἀγαθος.), 19 (ut Comp.), 29, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην.

Cap. VIII. 15. και εἶπεν ἄ αυτοῖς 4.⁷¹ 26. — σῖκλοι 4 χῆλοι.⁷²

CAP. IX.

1. שְׂכָרָה. O'. eis Συχέρμ (Aliter: O'. Θ. Σίκιμα¹).
 2. כְּדֹ-טוֹב. O'. τί τὸ ἀγαθόν. Aliter: O'. ποῖον βέλτιον.²
 3. הַכִּישָׁל. O'. κυριεύσαι. Alia exempl. τὸ ἀρχεῖν.³
 4. אֲנִי. O'. εἰμι. Aliter: O'. εἰμι ἐγώ.⁴
 4. מִבֵּית. O'. ἐξ οἴκου. Aliter: O'. Θ. ἐκ τοῦ οἴκου.⁵
 בַּעַל פְּרִית. O'. Βααλβερίθ. Alia exempl. Βάαλ διαθήκης; alia, Βααλβέριθ διαθήκης.⁶
 בָּרָה. O'. εὐτῶ. Alia exempl. ἐν αὐτοῖς.⁷
 וַיִּקְרָא וַיִּפְתּוּם. Leves et proteros. O'. κενούς και δειλούς (alia exempl. θαμβουμένους⁸). Σ. ἀπράγους και ἀπονευρημένους.⁹

6. מְלֶכֶת בְּיָת. O'. οἶκος Βηθμααλώ. Alia exempl. ὁ οἶκος Μααλώ.¹⁰
 לְמֶלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. O'. eis βασιλέα.¹¹
 עַם-יֵאלוֹן קָצֵב. Prope quercum stationis (militaris). O'. πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὐρετῇ τῆς στάσεως. Alia exempl. πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως.¹² 'Α. ἐπὶ πεδίῳ στηλώματος. Σ. παρὰ τὴν δρῦν τὴν ἐστῶσαν (ἐν Σικίμοις).¹³
 7. שֶׁרָה. O'. ἐπὶ κορυφῇ. Aliter: O'. ἐν τῇ κορυφῇ.¹⁴
 וַיִּקְרָא. O'. και ἔκλαυσε. Alia exempl. και ἔκάλυσε.¹⁵
 9. הַחֲדָלְתִּי אֶת-דְּשָׁנִי. Num missam faciem pinguedinem meam? O'. μὴ ἀπολείψασα (Aliter: O'. Θ. ἀφέισα¹⁶) τὴν πύτητά μου; Σ. ἀρα παύσομαι τοῦ λίπους μου;¹⁷
 וְהָאֲנָשִׁים וְהָאֲהָרִים יִבְבְּרוּ וַיִּבְבְּרוּ אֲנָשִׁים. Quam in me celebrant dii et homines. O'. ἐν ᾗ δοξάσονται

⁷¹ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. i. ⁷² Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Vet. Lat.

CAP. IX. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu (passim) Comp. (cum Σίκιμα), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. viii. 31. ² Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef. ex eodem edidit, ὁποῖον β.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. ⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐγώ εἰμι), X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. i, Syro-hex. ⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ⁶ Prior lectio est in Codd. III, 54, 76, aliis; posterior in Comp., Ald. (cum Βααλφερίθ), Codd. X, XI (cum Βααλβερίθ), 15, 18, 19 (cum Βααλβέρ), aliis, Syro-hex. Ad βερὶθ (sic) Cod. 85 in marg.: διαθήκη. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. i, Syro-hex., Vet. Lat. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐθαμβουμένους), alii (inter quos 85 in marg., non, ut Montef., θαμβομένους), Syro-hex. (cum ܩܘܠܘܬܐ, quod tamen, ex usu Syri nostri, non θαμβουμένους (ܩܘܠܘܬܐ), sed ῥεμβομένους sonat. Cf. Hex. ad Psal. lviii. 16. cxviii. 21, 110, 176). Vet. Lat.: *inanes et perturbatos*. Versio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Gen. xlix. 4. Zeph. iii. 4. ⁹ Cod. 85 in marg. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 182:

Ἄνδρας κενούς και θαμβουμένους. Σύμμαχος ἀπράγους και ἀπονευρημένους (h. e. otiosos et superbos, non, ut Procopii interpretes, *raraces* (ἀπραγας) et *timidos*) δεδοικασί γὰρ οἱ κακούργοι τὴν ἐκ νόμων ἐπιστροφῆν. (Forma ἀπραγος pro magis legitima ἀπραγῆς vix nota nisi e Suidae glossa: *Ἐππραγότερος: εὐτυχεστέρος*.) ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μααλλών), X, XI, 15 (cum Μααλῶν), 16, 18 (ut 15), 19 (idem), alii (inter quos 85), Arm. i, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp. (sine eis), Codd. III, 19 (ut Comp.), 58, 108 (ut Comp.), Arm. i, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald. (cum πρὸς τῆς βαλανῶν τῆς στ.), Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i, Syro-hex. ¹³ Cod. 85. Symmachum imitatus est Hieron.: *juata quercum quae stabat in Sichein*. Ad Aquilam autem appellari potest interpres Chaldaeus, qui enarrat מִשְׁרָה פְּרִית, *planities staturae*. (Singularis est lectio Codd. 54, 59, 75, aliorum: και ἐπορεύθησαν τοῦ χρίσαι τὸν ἄβ. eis βασιλέα ὑποκάτω τῆς δρῦος τῆς οἴσης ἐν Σικίμοις.) ¹⁴ Cod. 85 in marg. (cum ἐπὶ κορυφῆς in textu). Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (om. τῆ), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. X (in marg.), 29, 58 (cum ἔκλαυσε in marg.), 71, 108, 121, Syro-hex. ¹⁶ Cod. 85 in marg. (ter): O'. Θ. μὴ ἀφέισα. Sic in textu (ter, cum ἀφέισα pro μὴ ἀπολείψασα) Comp. (cum ἀφέισασα, soloece), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Ad πύτητα Cod. 58 in marg.: *παχύτητα τὴν λιπαρότητά* (sic).

- τὸν θεὸν ἀνδρες. Alia exempl. ἦν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι.¹⁸
9. וְהִלַּכְתִּי. Ο'. πορεύσομαι. Aliter: Ο'. Θ. πορεύθῶ.¹⁹
- לְנוּעַ עַל־הָעֵצִים. Librari super arboribus. Ο'. κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων. Alia exempl. ἀρχεῖν τῶν ξύλων.²⁰
10. לְכִי־מָה. Ο'. δεῦρο ✕ σύ 4.²¹
11. לְנוּעַ עַל־הָעֵצִים. Ο'. κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων. Alia exempl. ἀρχεῖν τῶν ξύλων.²² Aliter: Ο'. Θ. ἡγεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων.²³
13. וְהַשְׂמִיחַ אֱלֹהִים וְאִנְשֵׁים. Quod exhilarat deos et homines. Ο'. τὸν εὐφραίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπους. Aliter: Ο'. Σ. τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀνθρώπων.²⁴
- לְנוּעַ עַל־הָעֵצִים. Ο'. κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων. Alia exempl. ἀρχεῖν τῶν ξύλων.²⁵ Σ. κλονεῖσθαι περὶ τὰ ξύλα.²⁶
14. וְאֶל־הָרָמוֹת. Ο'. τῇ ράμνῳ. Aliter: Ο'. Θ. Ἄ. πρὸς τὴν ράμνον.²⁷
15. לְמַלְכֵּךְ עַל־יָדֶיךָ. Ο'. τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς.

¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ ἄνθρωποι), X, XI, 15 (om. ἐν ἐμοὶ), 18 (idem, cum καὶ ἄνθρωποι), 19, alii (inter quos 85, ut 18), Syro-hex. ¹⁹ Cod. 85 in marg., teste Montef. Sic in textu (ter) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Codd. X, XI, 58, 63. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III (om. τῶν), XI, 15 (praem. τοῦ), 16, 18 (ut 15), 19, alii (inter quos 85). Syro-hex.: ✕ ἀρχεῖν ἐπὶ τῶν ξύλων, nullo cuneolo. ²³ Cod. 85 in marg., teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem quasi anonymam exscripsit. ²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum τὴν εὐφρ. τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἄ.), Ald., Codd. III (cum τὴν εὐφρ. τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ τῶν ἄ.), X, XI, 15, 18, 19 (cum καὶ τὴν εὐφρ. κυρίου καὶ τῶν ἄ.), alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (idem). ²⁵ Sic Ald., Codd. III (om. τῶν), XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85). Syro-hex.: ἀρχεῖν ✕ ἐπὶ 4 τῶν ξ., et sic sine aster. Comp., Codd. 19, 108. ²⁶ Cod. 85. ²⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁹ Cod. 85.

- Alia exempl. εἰς βασιλεία ἐφ' ὑμῶν.²⁸
15. וְהִלַּכְתִּי. Confugite in umbram meam. Ο'. ὑπόστγητε (Ἄ. ἐλπίζετε. Ο'. Θ. πεποιθατε²⁹) ἐν τῇ σκιᾷ μου. Aliter: Ο'. πεποιθατε ἐν τῇ σκέπη μου.³⁰
- וְאֶל־הָרָמוֹת. Ο'. ἀπ' ἐμοῦ. Alia exempl. ἐκ τῆς ράμνου.³¹
16. וְאֶל־הָרָמוֹת. Ο'. καὶ εἰ ἀγαθωσύνην. Alia exempl. καὶ εἰ καθώς.³²
- כְּנַמְרוֹ. Secundum opus. Ο'. ὡς ἀνταπόδοσις. Aliter: Ο'. Θ. κατὰ τὸ ἀνταπόδομα.³³
17. נָלְכָה. Ο'. παρετάξατο. Aliter: Ο'. Θ. ἐπολέμησεν.³⁴
- וְיָצֵא. Ο'. καὶ ἐρρύσατο. Alia exempl. καὶ ἐξείλατο.³⁵
19. וְהִפְרַשׁ. Ο'. εὐφρανθείητε. Aliter: Ο'. — εὐλογηθείητε ὑμεῖς καὶ 4 εὐφρανθείητε.³⁶
20. וְיָצֵא־מִן־הָרָמוֹת. Ο'. εἰ δὲ οὐ. Aliter: Ο'. Θ. Ἄ. καὶ εἰ μή.³⁷
21. בְּהָרָה. Ο'. ἕως Βαίηρ. Alia exempl. εἰς Βηρά.³⁸ Ἄ. Ἄλλος ἐν ὁδῷ.³⁹

³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum σκητῇ), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: *confidete in protectione mea*. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ³² Sic Comp. (cum καθώς), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (sine τῷ), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁵ Sic Comp., Codd. III, 15 (cum ἐξείλετο), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. vi. 9. ³⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine obelo Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1. ³⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (sine καί), Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Παρά), X, XI, 15, 16 (cum ἕως Β.), 18, 19 (cum Βαρά), alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁹ Syro-hex. in textu: (καὶ ἐπορεύθη) — ἐν ὁδῷ 4, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Βηρά. Sic sine obelo Codd. 54, 75, 76, alii. Duplex versio, ἐν ὁδῷ (וְיָצֵא) εἰς Βηρά, est in Codd. III (cum καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ, καὶ ἔφηνεν εἰς Παρά), 15, 18, 19, 108, Arm. 1 (cum ὁδὸν Βήρ).

38. פִּיהַ אֲשֶׁר תֹּאמַר. *Os tuum quo dixisti.* O'. τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας. Alia exempl. τὸ στόμα σου τὸ λέγον.⁶⁹
 הָלֵל. O'. μὴ οὐχί. Alia exempl. οὐκ ἰδοῦ.⁶⁹
 בּוֹ אֲשֶׁר נִאֲסַתָּהּ בּוֹ. O'. ὃν ἐξουδένωσας ✕ ἐν αὐτῷ.⁶¹
 נִצְּאֵנִי. O'. ἐξελθε ✕ δῆ.⁶²
 בּוֹ הַחֲלֶחֶק. O'. καὶ παράταξαι αὐτῷ. Alia exempl. καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν.⁶³
 40. עַד-פֶּתַח הַשַּׁעַר. O'. ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης. Alia exempl. ἕως τῶν θυρῶν τῆς πόλεως.⁶⁴
 41. וַיָּשָׁב. O'. καὶ εἰσηλθεν. Alia exempl. καὶ ἐκάθισεν.⁶⁵
 בְּשָׁכְמ. O'. ἐν Συχέμ. O'. Θ. ἐν Σικίμοις.⁶⁶
 42. הַשָּׂדֶה. O'. εἰς τὸν ἀγρόν. Alia exempl. εἰς τὸ πεδῖον.⁶⁷
 וַיְגִד. O'. καὶ ἀνήγγειλε. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη.⁶⁸
 43. וַיִּשָּׂא. O'. καὶ ἔλαβε. Alia exempl. καὶ παρέλαβε.⁶⁹

44. הַהָרָשִׁים. O'. καὶ οἱ ἀρχηγοί. Aliter: O'. Θ. καὶ αἱ ἀρχαί.⁷⁰
 פָּשְׁטוּ (in priore loco). *Diffuderunt se.* O'. ἐξέτειναν. Alia exempl. ἐξετάθησαν.⁷¹
 פָּשְׁטוּ (in posteriore loco). *Irruerunt.* O'. ἐξέτειναν. Aliter: O'. Θ. ἐξεχύθησαν.⁷²
 46. מִבְּרֵל שָׁכְמ. O'. πύργου (alia exempl. πύργων)⁷³ Συχέμ. O'. Θ. πύργου Σικίμων.⁷⁴
 אֶל-צִרְיָח. *Ad arcem.* O'. εἰς συνέλευσιν. Alia exempl. εἰς τὸ ὄχρῳμα.⁷⁵ * Ἄλλος: εἰς τὴν ἄκραν.⁷⁶
 בֵּית אֵל בְּרִית. *Domus El-berith.* O'. Βαίθηλβεριθ. Alia exempl. οἶκου Βηθηλβεριθ.⁷⁷
 48. אֶת-הַקְּרִמּוֹת. *Secures.* O'. τὰς ἀξίνας. Aliter: O'. τὴν ἀξίνην.⁷⁸ Aliter: O'. ✕ σὺν τὴν ἀξίνην.⁷⁹
 עֵצִים שׁוֹכֵת רָמּוֹת. *Ramum arborum.* O'. κλάδον ξύλου. Aliter: O'. φορτίον ξύλων.⁸⁰
 וַיִּשְׁתָּחַף וַיִּשָּׂא עַל-שָׁכְמ. O'. καὶ ἤρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὄμων αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὄμους αὐτοῦ.⁸¹

⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum τὸ λέγων), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum οὐχί ἰδοῦ), alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. **𐤓𐤕 𐤓**, pro quo fortasse legendum **𐤓𐤕 𐤓**. ⁶¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19 (cum ἐπ' αὐτῷ). ⁶² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ ἐξελθε δῆ). Particula deest in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, aliis. ⁶³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum πολέμει αὐτῷ), 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **𐤓𐤕 𐤓𐤕**). Cod. 85 in marg.: πολέμησον αὐτόν. Ex iisdem fere libris notandae sunt lectiones ἐπολέμησε pro παρετάξαστο (v. 39), et ἐπολέμει pro παρετάσσαστο (v. 45). Cf. ad Cap. i. 3. ⁶⁴ Sic Comp. (sine τῶν), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκάθισεν), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁶⁶ Cod. 85 in marg. Cf. ad v. 1. ⁶⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum εἰς ἀγρόν in marg.), XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum ἀπηγγέλλει), alii (inter quos 85 cum ἀπηγγέλη), Syro-hex. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **𐤓𐤕 𐤓𐤕**). ⁷⁰ Cod. 85 in

marg. Sic in textu Comp. (sine artic.), Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1 (cum *turmae*), Syro-hex. ⁷¹ Sic Ald., Codd. III, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁷² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷³ Sic Codd. II, 16, 57, 58, alii (inter quos 85). ⁷⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, XI, 15, 18, alii. ⁷⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁷⁶ Sic in textu Cod. 75, in quo haec, καὶ ἦλθον—πύργου Συχέμ (s. Σικίμων), desunt. ⁷⁷ Sic Comp. (cum τῷ Βηθὶλ βεριθ), Ald. (cum Βηθηλβεριθ διαθήκης), Codd. XI, 15 (ut Ald.), 18 (cum Βαίθηλ βεριθ δ.), alii (inter quos 85, cum Βηθηλβεριθ). Cod. III: οἴκου τοῦ Βάαλ δ.; Syro-hex.: οἴκου τοῦ Βαίθηλ δ. ⁷⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁹ Cod. IV (cum metabelo ex corr.). ⁸⁰ Sic Comp., Ald. (om. ξύλων), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15 (cum ξύλου), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: φορτίον. ⁸¹ Sic Comp., Ald. (cum ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ), Codd. III, IV, 15, 18, alii, Syro-hex. (cum καὶ ἤρεν αὐτὸ **𐤓𐤕 𐤓𐤕**) καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ). Cod. 85 in marg.: ἔλαβεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὄμους; et sic in textu Codd. X, XI, 29, 121.

- 48. קָח רֵאִיָּהוּ. O'. δ (alia exempl. τι⁸²) εἶδετε.
- 49. בְּכָל-הָעַם אִישׁ שׁוֹכֵחַ. O'. καίγε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ. Aliter: O'. καίγε ✕ πάντες ἄ αυτοὶ ἕκαστος φορτίον.⁸³
- וַיִּלְכְּבוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν. Aliter: O'. ᾤ και ἦραν ἄ, καὶ ἐπορεύθησαν.⁸⁴
- הַצְּרִיחַ. O'. τὴν συνέλευσιν. Alia exempl. τὸ ὄχρωμα.⁸⁵ Aliter: O'. Θ. τὴν συνέλευσιν. Ἄλλος· τὸ ἄντρον.⁸⁶
- וְהָתֵרְתָּ. O'. τὴν συνέλευσιν. Aliter: O'. ✕ σὺν ἄ τὸ ὄχρωμα.⁸⁷
- בְּכָל-אֲנָשֵׁי. O'. ✕ καίγε ἄ πάντες οἱ ἄνδρες.⁸⁸
- 50. וַיִּתֵּן בְּתַבְיָהוּ אֶל-תְּבֹנָתוֹ וַיִּתֵּן בְּתַבְיָהוּ. O'. ἐκ Βασιθηλβεριθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης. Aliter: O'. εἰς Θήβης, καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτήν.⁸⁹
- וַיִּלְבְּדָהּ. O'. καὶ κατέλαβεν (alia exempl. προκατελάβετο⁹⁰) αὐτήν.
- 51. וְכָל בְּעֵלֵי הָעִיר. Et omnes oppidani. O'. τῆς πόλεως. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως.⁹¹

- 51. וַיִּסְבְּרוּ בְעֵדָם. O'. καὶ ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν. Aliter: O'. καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτούς.⁹²
- 52. וַיָּבֵא. O'. καὶ ἦλθεν. Aliter: O'. ✕ και προσήγγισεν ἄ, καὶ ἦλθεν.⁹³
- וַיִּתְּחֵן. O'. καὶ παρετάξαντο αὐτῶ. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν.⁹⁴
- 53. פְּלֶשֶׁת רֶכֶב. Lapidem molarem superiorem. O'. κλάσμα ἐπιμύλιον (s. ἐπιμυλίου⁹⁵). Οἱ λοιποὶ μύλου.⁹⁶
- וַתִּרְץ. O'. καὶ ἔκλασε. Alia exempl. καὶ συνέκλασε; alia, καὶ συνέθλασε.⁹⁷
- 54. מְהֵרָה. O'. ταχύ. Alia exempl. τὸ τάχος.⁹⁸
- וַיִּשָּׂא (in posteriore loco). O'. γυνή. Aliter: O'. ✕ ὅτι ἄ γυνή.⁹⁹
- וַיָּמָת. O'. καὶ ἀπέθανε. Aliter: O'. καὶ ἀπέθανεν ᾤ Ἀβιμέλεχ ἄ.¹⁰⁰
- 55. וַיִּלְכְּבוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἀπήλθον.¹⁰¹
- 56. אֵת רַעַת. O'. τὴν πονηρίαν (alia exempl. κακίαν¹⁰²).

⁸² Sic Comp., Ald. (cum ἴδετε), Codd. III, IV (cum εἶδαστε), X (ut Ald.), XI, 15, 18 (cum ὅτε), 19, alii, Syro-hex. (cum **وَصَحَبَ**). ⁸³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: καὶ ✕ γε πάντες, nullo cuneolo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (om. γε πάντες), X, XI, 15 (om. καίγε), 18 (idem, cum αὐτῶ pro αὐτοὶ), 19, alii. Pro πᾶς ἀνὴρ Cod. 85 in textu: πᾶς ὁ λαός; in marg. autem: O'. πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον, καὶ ἦραν. ⁸⁴ Sic Cod. IV (cum ᾤ), Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1. ⁸⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁸⁶ Ad τὸ ὄχ. Cod. 85 in marg.: ἄντρον. O'. Θ. τὴν συνέλευσιν. Ad ἄντρον cf. 1 Sam. (1 Reg.) xiii. 6 in Hebraeo et Vulg. ⁸⁷ Sic Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁸⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ ✕ γε ἄ). Particula καίγε deest in Codd. III, IV, 15, 16, 18, alii. ⁸⁹ Sic Comp. (cum καὶ περιεκάθισεν αὐτήν), Ald., Codd. III (cum εἰς Θαιβας), IV, 15 (cum Βήβης), 18 (idem), 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. Post ἐν Θήβης Cod. 85 in textum infert: καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτήν. ⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum προκατελάβοντο), IV, X, XI, 15, 18 (ut III), 19, alii (inter quos 85 in marg.). Syro-hex. **وَصَحَبَ**. ⁹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (cum πάντες οἱ ἡγ. τῆς π. pro πάντες οἱ ἄ. καὶ αἱ γ. τῆς π.), 15, 18, 19 (cum οἱ ἡγ. οἱ τῆς π.),

alii (inter quos 85, cum καὶ πάντες ἡγ. τῆς π.), Arm. 1, Syro-hex. ⁹² Sic Comp. (cum ἐφ' ἑαυτοῖς), Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐκλεισαν), XI, 15, 18 (ut Comp.), 19 (idem), alii, Syro-hex. (cum **وَسَجَعَهُ حَمَلًا**). Cod. 85 in marg.: O'. ἐφ' ἑαυτοῖς. ⁹³ Sic Cod. IV (cum metobelo ex corr.), et sine aster. Cod. 108, Syro-hex. ⁹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum -σεν), Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **وَصَحَبَ**). ⁹⁵ Sic Codd. II, 16, 53, alii (inter quos 85). ⁹⁶ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁹⁷ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, alii; posterior in Codd. III, 15, 18, 30, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.). ⁹⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Cod. 108, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰⁰ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰¹ Cod. 85 in marg. cum nota **וַ**. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ¹⁰² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox v. 57 pro τὴν πᾶσαν πονηρίαν, πᾶσαν τὴν κακίαν habent Comp., Ald., Codd. III (sine artic.), IV (idem), 15 (idem), 18 (idem), 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

Cap. IX. 20. καὶ τὸν οἶκον ✠ Μααλώ 4.¹⁰³ ✠ καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλώ 4.¹⁰⁴ 36. — υἱὸς Ἀβέδ 4.¹⁰⁵ 37. — κατὰ θάλασσαν 4.¹⁰⁶ 52. καὶ ἤγγισεν — Ἀβιμέλεχ 4.¹⁰⁷

CAP. X.

- 1, 2. בְּשָׁמִיר (bis). O'. ἐν Σαμίρ. Aliter: O'. ἐν Σαμαρείᾳ.¹
4. וַיְהִי. O'. καὶ ἦσαν. Alia exempl. καὶ ἐγένοντο.²
- רַבְּבִים. O'. ἐπιβαίνοντες. Aliter: O'. ἐπιβεβηκότες.³
- וַיָּאִר (vicos) חֵית וַקְרָאוּ לָהֶם. O'. καὶ ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις Ἰαῖρ. Aliter: O'. Θ. καὶ αὐτὰς ἐκάλεσαν πόλεις Ἰαῖρ.⁴
- וַיָּשָׁר בְּאֶרֶץ. O'. ἐν γῆ. Alia exempl. αὖ εἰσιν ἐν γῆ.⁵
5. בְּקַמְּוֹן. O'. ἐν Ῥαμών (alia exempl. Καμών⁶).
6. בְּעֵינֵי. O'. ἐνώπιον. Οἱ λοιποὶ ἐναντίον.⁷

¹⁰³ Syro-hex., per errorem, ut videtur; nam vox Μααλὼ (s. Βηθμααλὼ) in omnibus libris legitur. ¹⁰⁴ Idem (qui pingit: ✠ Σικίμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μ., nullo metabelo). Haec, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλὼ, desunt in Codd. 59, 75, 118. ¹⁰⁵ Idem (qui pingit: — υἱὸς 4 Ἀβέδ). ¹⁰⁶ Idem (qui pingit: — κατὰ θ. 4 — ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα, sine alio metabelo). ¹⁰⁷ Cod. IV (cum notis ex corr.).

CAP. X. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, IV (cum Σαμαρίᾳ), X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum حَمَصِ). ² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴ Idem. Sic in textu (cum ἐπαύλεις) Comp. (cum ἐκάλεσαν), Ald. (idem), Codd. III (cum καὶ ἐκάλεσαν αὐτὰς), IV (cum ἐκάλεσαν), XI, 15, 18 (ut III), alii, Syro-hex. Cod. 71 solus: καὶ αὐτὰς ἐκάλεσαν (sic) πολεις Ἰ. Cf. Hex. ad Deut. iii. 14. ⁵ Sic Comp. (cum ἐν τῇ γῆ), Ald., Codd. III (cum ἐν τῇ), IV (ut Comp.), X, XI, 15 (ut III), 18, alii (inter quos 85, cum ἦσαν), Syro-hex. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. IV, X, XI, 15, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁷ Cod. 85. Sic in textu Comp. (cum ἐναντι), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV (idem), XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. (cum هَمَص). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-

6. וַיַּעֲבְדוּ. O'. καὶ ἐδούλευσαν. Alia exempl. καὶ ἐλάτρευσαν.⁸
- וַיִּתְּנוּ אֶל־הוֹיָא וְאֶל־הַאֲלֹהִים אֲרָם. O'. καὶ τοῖς θεοῖς Ἀράμ. Aliter: O'. ✠ καὶ τοῖς θεοῖς Συρίας.⁹
- 6, 7. פְּלִשְׁתִּים (bis). O'. Φυλιστιύμ. Aliter: O'. Θ. τῶν ἀλλοφύλων.¹⁰
7. וַיִּחַר־תַּף. O'. καὶ ὄργισθη θυμῷ. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐθυμώθη ὄργῃ.¹¹
8. וַיִּרְעַצוּ. Et contundebant. O'. καὶ ἔθλιψαν (alia exempl. ἐσάθρωσαν¹²). Aliter: O'. καὶ ἔθλασαν. Σ. (καὶ) κατεδυνάστευσαν.¹³
9. וַיִּהְיוּ אֲפָרַיִם וּבְנֵי־בִית אֲפָרַיִם וּבְנֵי־בִית־בְּיַדְדָּה וּבְנֵי־בִית־לְהָלֶחֶם. O'. παρατάσθαι πρὸς Ἰούδαν καὶ Βενιαμίν, καὶ πρὸς Ἐφραΐμ. Aliter: O'. Θ. ἐκπολεμήσαι καὶ ἐν τῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ Ἐφραΐμ.¹⁴
10. וַיִּוָּעְקוּ. O'. καὶ ἐβόησαν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐέκραξαν.¹⁵
- 11, 12. הָלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֲמֹרִי מִן־בְּנֵי עַמּוֹן.

hex. Eadem varietas notatur ad vv. 10, 16 (cum O'. Θ.). ⁹ Sic Syro-hex., et sine arte. Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ τοῖς θ. Σιδῶνος, καὶ τοῖς θ. Συρίας), X, XI, 16, 19, alii, Arm. 1. In Cod. 85 duplex lectio est: καὶ τοῖς θ. Ἀραβῶ (sic) καὶ τοῖς θ. Συρίας. Haec autem, καὶ τοῖς θ. Ἀράμ (s. Συρίας), desunt in Codd. 15, 18, 54, aliis, et Theodoreto. ¹⁰ Cod. 85 in marg. (bis), teste Parsonsii amanuensis (non, ut Montef. exersipit, τῶν ἀλλοτρίων). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. (In v. 7 articulus deest in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 29, aliis). ¹¹ Cod. 85. Sic Comp., Ald., Codd. III (om. ὄργῃ), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἐσαθρόθησαν), 18 (idem), 19 (idem), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum سَفَلَة). ¹³ Cod. 85 in marg. (ad ἔθλιψαν, non, ut Montef. ad ἔθλασαν. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 66). Prior lectio ad sequens וַיִּרְעַצוּ, O'. καὶ ἔθλασαν, pro quo Codd. 16, 52, 53, alii (inter quos 85) ἐθάνωσαν legunt, pertinere videtur. Ad Sym. cf. Hex. ad Job. xiii. 25, ubi in Hebraeo est verbum affine רָץ. ¹⁴ Cod. 85 in marg. (om. καὶ ante ἐν τῷ Ἰ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. καὶ), 15 (idem), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum ἔκραξαν), Ald., Codd. X, XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

וּמִן פְּלִשְׁתִּים : וַיִּדְוֹנוּ יַעֲמֹלֶק וְיַמְעֹן וְחִזְיָא

וְהַתְּעַבְרוּ אֶתְכֶם וְהַתְּעַבְרוּ אֶתְכֶם. *Nonne ab Aegyptiis, et ab Amorrhaeis, a filiis Ammon, et a Philistaeis (liberavi vos)? Et Sidonii, et Amalec, et Maon oppresserunt vos, et clamastis ad me. O'. μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ ἀπὸ υἴων Ἀμμὼν, καὶ ἀπὸ Φυλιστιμ, καὶ Σιδωνίων, καὶ Ἀμαλήκ, καὶ Μαδιάμ, οἱ ἔθλιψαν ὑμᾶς; καὶ ἐβοήσατε πρὸς μέ. Aliter: O'. οὐχὶ οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, — καὶ Μωὰβ 4, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ Σιδώνιοι, καὶ Ἀμαλήκ, καὶ Χαναὰν, καὶ ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρὸς μέ;¹⁶ Σ. μὴ οὐχὶ ἀπὸ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τῶν Ἀμορραίων, καὶ ἀπὸ τῶν υἴων Ἀμμὼν, καὶ ἀπὸ τῶν Φυλιστιαίων, καὶ ἀπὸ Σιδωνίων, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμαλήχ, καὶ Χαναὰν, καὶ τῶν ἀποθλιβόντων ὑμᾶς, ὅποτε ἐβοήσατε πρὸς μέ;¹⁷*

14. לָכֵן וַתַּעֲרֹךְ. O'. πορεύεσθε, καὶ βοήσατε. Alia exempl. βαδίσετε, καὶ βοάτε.¹⁸

וְאַשְׁרֵי בַחֲרָתֶם בָּם. Quos elegistis. O'. οὐς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς (alia exempl. ἐν αὐτοῖς).¹⁹

15. בְּכָל-הַטּוֹב בְּעֵינַיִךָ. O'. κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. κατὰ πάντα

ὄσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου.²⁰

15. וְהָאֵל הַיְצִיִּנוּ נָא. O'. πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς. Aliter: O'. πλὴν — κύριε 4²¹ ἐξελοῦ ἡμᾶς ✕ δὴ 4.²²

16. וַיִּסְרֶיךָ. O'. καὶ ἐξέκλιναν (alia exempl. μετέστησαν).

וַתִּיהֵתֶיךָ. O'. τῷ κυρίῳ μόνῳ. Aliter: O'. τῷ κυρίῳ [μόνῳ], — καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ λαῷ 4.²⁴

וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בְּעַמְלֵי יִשְׂרָאֵל. Et brevis (impatiens) facta est anima ejus propter molestiam Israelis. O'. καὶ ὀλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν κόπῳ Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ ὀλιγοψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ Ἰσραήλ.²⁵

17. וַיִּקְרָעוּ. Et convocati sunt. O'. καὶ ἀνέβησαν (alia exempl. ἀνεβόησαν).²⁶ Σ. καὶ διαβάτητες.²⁷

וַיִּהְיוּ. O'. καὶ συνήχθησαν. Alia exempl. καὶ ἐξήλθον.²⁸

בְּמַצְפָּה. O'. ἐν τῇ σκοπιᾷ ('Α. Θ. (fort. O'. Θ.) Μασσηφά. Σ. Μασφά²⁹). 'Α. ἐν τῇ σκοπιᾷ.³⁰

18. וְאַשְׁרֵי יַחַל לְהַלְחֵם בְּבָנָי. O'. ὅστις ἂν ἀρξεται (ἀρξεται) παρατάξασθαι πρὸς υἱούς. Aliter: ὅς ἀρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς.³¹

¹⁶ Cod. 85 in marg. Sie in textu Comp. (om. οἱ ante ἀλλόφυλοι, et kai ante ἐξέθλιψαν), Ald. (ut Comp., cum οὐχ pro οὐχί), Codd. III (cum οὐχὶ Αἰγ. καὶ Ἀμ.—καὶ Σιδ. καὶ Μαδιάμ καὶ Ἀμαλήκ ἐξέθλιψαν κ. τ. ε.), X, XI, 15 (cum Μαδιάμ pro Χαναὰν, et om. kai ante ἐξέθλιψαν), 18 (idem), alii, et Syro-hex., ex quo obelum assumpsimus. ¹⁷ Cod. 85, teste Montef. Pro his, καὶ ἀπὸ τῶν Φυλ. καὶ ἀπὸ Σιδ., Parsonsii amanuensis exseripsit tantum kai ἀπὸ τῶν Φυλιστιδίων (sic). ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹⁹ Sic Ald., Codd. X, XI, 63, 121, invito Syro-hex. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἔάν), 18 (idem), 19 (cum ἔάν ἀρέσκει), alii (inter quos 85 in marg. cum ὄσα ἀρέσκει), Arm. 1, Syro-hex. ²¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 19, 108; necnon (cum ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε Codd. 44, 54, 59, alii. Arm. 1: πλὴν κύριε μόνον ἐξ. ἡμᾶς. ²² Sic Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Ald., Codd. X, 16 (cum δὴ ἡμᾶς), 29, 30, alii (inter quos 85). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum metabelo tantum), et sine obelo Ald.,

Codd. III (cum εὐηρέστησαν), 15, 18 (ut III), 19 (om. ἐν), 44 (cum εἶρη. κύριος ἐν), 54, alii, Arm. 1. Vox μόνῳ deest in Comp., Codd. III, 19, 54, aliis, Syro-hex. ²⁵ Sic Comp., Ald. (sine τῷ), Codd. III, X (cum ὁ Ἰσρ.), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (qui Ἰσραήλ pro nominativo cepisse videtur, vertens: **וְהָאֵל הַיְצִיִּנוּ נָא**). Ad ὀλιγώθη Cod. 85 in marg. affert: ὀλιγοψύχησεν. ²⁶ Sic solus Cod. 44 (in quo versus integer sic habet: καὶ παρενέβαλον καὶ ἀνεβόησαν ἐν Γαλαὰδ καὶ ἐν Μασσηφά), concinente Syro-hex., qui priorem clausulam vertit: **וַיִּקְרָעוּ בְּעֵינַיִךָ**. ²⁷ Cod. 108. Interpres **וַיִּקְרָעוּ** vertisse videtur, coll. Hex. ad 2 Reg. vi. 13. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Cod. 85. Lectio ἐν τῇ Μασσηφά est in Comp. (cum Ἀμωσσηφά), Ald., Codd. III, 15, 18, 30, aliis, Syro-hex. (cum **חַסְפָּא**). ³⁰ Bar Hebraeus: **חַסְפָּא אֶתְכֶם**. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15 (cum ἀρξεται), 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

18. אֲרָחָה. O'. εἰς ἄρχοντα. Aliter: O'. Θ. εἰς κεφαλὴν.³²

Cap. X. 4. αὐτῶν ἑξήκοντα καὶ ἑξήκοντα τριάκοντα υἱοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ἑξήκοντα καὶ ἑξήκοντα τριάκοντα πώλους, καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑξήκοντα τριάκοντα.³³

CAP. XI.

1. הַיָּהוּבָה עֵרַת בְּלָטָה. Erat bellator strenuus. O'. ἐπηρμένος δυνάμει. Alia exempl. ἦν δυνατός ἐν ἰσχύϊ.¹

וַיֹּדֵד. O'. ἡ ἐγέννησε. Alia exempl. καὶ ἔτεκε.³

3. וַיִּבְרַח. O'. καὶ ἔφυγεν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἀπέδρα.³

וַיִּתְקַבְּצוּ. Et congregati sunt. O'. καὶ συνεστράφησαν. Alia exempl. καὶ συνελέγοντο.⁴

רִיבֵי. Leves. O'. κενοί. Aliter: O'. λιτοί.⁵ Σ. ἄργοι.⁶

וַיִּשְׂאוּ. O'. καὶ ἐξήλθον. Aliter: O'. καὶ συνεξέπορεύοντο.⁷

4, 5. וַיְהִי מִיָּמֵינוּ וַיִּלְחַמוּ בְּנֵי-עַמּוּנָה עִם-יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי. O'. καὶ ἐγένετο. Alia exempl. καὶ ἐγένε-

νετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. καὶ ἐγενήθη.⁸

5. וַיִּלְחַמוּ. O'. παρετάξαντο. Alia exempl. ἐπολέμησαν; alia, ἐπολέμουν.⁹

וַיִּקְרָא. O'. λαβεῖν. ἀπὸ τῆς γῆς. Aliter: O'. παραλαβεῖν. ἐν γῆ.¹⁰

6. וַיִּלְחַמוּ בְּבָנֵי. O'. εἰς ἀρχηγόν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς υἱούς. Alia exempl. εἰς ἡγούμενον, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς.¹¹

7. וַיְמַדְעוּ. O'. καὶ διὰ τί. Alia exempl. καὶ τί ὅτι.¹²

וַיִּשְׂאוּ. O'. Cum angustia vobis est. O'. ἡνίκα χρῆζετε (alia exempl. ἐθλίβητε).¹³

8. לָכֵן עָתָה שָׁבֵנוּ. O'. διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν. Alia exempl. οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν.¹⁴

וַיִּלְחַמוּ בְּבָנֵי. O'. καὶ παρατάξη πρὸς υἱούς. Alia exempl. καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς.¹⁵

וַיִּשְׂאוּ. O'. εἰς ἄρχοντα. Alia exempl. εἰς κεφαλὴν.¹⁶

11. וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ. O'. καὶ ἔθηκον (alia exempl. κατέστησαν¹⁷) αὐτὸν ✕ ὁ λαός ἑ.¹⁸

³² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³³ Cod. IV (notis, excepto primo obelo, a correctore appictis). Verba ὀβελισμένα desunt in Comp.

Cap. XI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. ἦν), X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii.

⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum κενοί in marg.), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum مستحل, Vet. Lat. (cum latrones). ⁶ Bar Hebraeus: سَمْعَلًا مَعَهُ كَلْبًا. ⁷ Cod. 85 in marg. (cum συνεπορεύοντο). Sic in textu (cum συνεξέπ.) Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: et obambulant. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. καὶ ante ἐπολέμησαν), 15, 30, alii, Arm. 1, Syro-hex. Ad ἡνίκα παρετάξαντο Cod. 85 in marg.: μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν, et sic in textu Codd. 18, 19, 29, alii. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, aliis; posterior

in Codd. III (cum ἐπολεμουσαν), 15, 54, 58, aliis, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum ἀπὸ τῆς γῆς), XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp. (om. ἐν), Ald., Codd. III, X (cum πολεμήσομεν), XI (idem), 15 (idem), 18, 29 (ut X), alii (inter quos 85 in marg. ut Comp.), Syro-hex. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. τί), 15 (om. καὶ), 18 (om. ὅτι), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: quando tribulati estis. ¹⁴ Sic Comp. (cum νῦν συνήλθ.) Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum νῦν συνεσλήθ.), alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. Cod. 85 in marg.: οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρὸς σέ, καὶ συμπολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀ., καὶ ἔση ἡμῖν εἰς κεφαλὴν πᾶσι τοῖς οἰκοῦσι Γ. (Post οὕτως interpungunt Codd. III, 19, 54, 58, Arm. 1, Syro-hex., fortasse alii.) Mox συμπορεύση ἡμῖν pro πορεύση μεθ' ἡμῶν iidem. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum συμπολεμήσομεν), 15 (om. ἐν), 18 (cum τοὺς υἱοῖς), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁶ Iidem. Vet. Lat.: in caput. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X (cum κατέστησαν), XI (idem), 15, 18, 19 (ut X), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Sic

11. **עַל־הַקָּוִי וְשֵׁרֵי־הַקָּוִי**. O'. ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν. Alia exempl. ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν εἰς ἡγούμενον.¹⁹
12. **כִּי־רָחַקְתָּ מֵאֵי־הַיָּם**. O'. ὅτι ἤλθες πρὸς μὲ τοῦ παρατάσθαι. Aliter: O'. ὅτι ἦκεις πρὸς μὲ — σὺ ἄπολεμήσαί — με ἄ.²⁰
13. **כִּי**. O'. ὅτι (s. διότι²¹). Alia exempl. διὰ τί.²²
לְעֹתֹתָ. O'. ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτόν. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ ἀναβάσει (αὐτοῦ).²³
O'. καὶ πορεύσομαι.²⁴ Alia exempl. καὶ πορεύσομαι. καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς 'Ιεφθάε.²⁵ Aliter: O'. — καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς 'Ιεφθάε ἄ.²⁶
14. **וַיֹּסֶף הָעוֹד**. O'. καὶ προσέθηκεν ἔτι. Aliter: O'. καὶ προσέθετο ✕ ἔτι ἄ.²⁷
15. **כִּי־אָמַר**. O'. οὕτως λέγει. Aliter: O'. τάδε λέγει.²⁸
16. **כִּי־בַעֲרֹתָם**. O'. ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς . . ἐπορεύθη. Aliter: O'. ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν . . ἀλλ' ἐπορεύθη.²⁹
עַד־יִסְדֹּסוּ. O'. ἕως θαλάσσης Σίφ (alia exempl. ἐρυθρᾶς³⁰).

17. **כִּי־בָרַחְתָּ**. O'. δὴ ἐν τῇ γῆ σου. Alia exempl. διὰ τῆς γῆς σου.³¹
וְלֹא־חָפַזְתָּ. O'. καὶ οὐκ εὐδόκησεν. Oἱ λοιποὶ (καὶ) οὐκ ἠθέλησεν.³² Aliter: O'. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὡς οὐδὲ οὗτος ἀνεῖναι αὐτῷ παρελθεῖν ἄ.³³
18. **וַיֵּלֶךְ**. O'. καὶ ἐπορεύθη (alia exempl. διήλθεν³⁴).
וַיִּבְרַח מִן־רַחֲוֵי־שָׁמַיִם. O'. καὶ ἤλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Alia exempl. καὶ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλίου.³⁵
19. **וַיִּבְרַח מִן־בְּרַחֲוֵי־הַיָּם**. O'. παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ γῆ σου. Aliter: O'. Θ. παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου.³⁶
20. **וְלֹא־הֶאֱמִין יַחֲוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עַבְדְּבְנָבֵל**. O'. καὶ οὐκ ἐνεπίστευσεν Σηὼν τῷ 'Ισραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ ὄριφ αὐτοῦ. Aliter: O'. καὶ οὐκ ἠθέλησε Σηὼν τὸν 'Ισραὴλ διελθεῖν διὰ τῶν ὀρίων (αὐτοῦ).³⁷
וַיִּלְחָם עַם־יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ παρετάξω πρὸς 'Ισραὴλ. Alia exempl. καὶ ἐπολέμησε μετὰ 'Ισραὴλ.³⁸

Syro-hex. Verba ἡσπερισμένα desunt in Codd. 54, 58, 59, 75, 82. ¹⁹ Sic Comp. (cum καὶ εἰς ἡγ.), Ald. (cum εἰς κ. ἐπ' αὐτῶν), Codd. III, X (cum εἰς κ. ἐπ' αὐτῶν ἡγ.), XI (idem), 15, 18 (cum ἐφ' αὐτῶν), alii, Syro-hex. Cod. 85 ad εἰς κ. ἐπ' αὐτοὺς (sic) in marg. notat: αὐτῶν ἡγούμενον. ²⁰ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — πρὸς μὲ ἄ σὺ), et sine obelis Comp., Ald. (cum τοῦ πολ., et om. σὺ et μὲ), Codd. III, XI (om. σὺ et μὲ), 15 (cum ἤλθες), 18, 19, alii. Cod. 85 in marg.: ἦκες πρὸς μὲ πολεμήσαι. ²¹ Sic Comp., Codd. III, 16, 44, alii (inter quos 85). ²² Sic Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ²⁴ Haec desunt in Comp., Codd. 19, 108. ²⁵ Sic Codd. 18, 64, 76, alii, Arm. 1. ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ ἀπ. οἱ ἄγγ. πρὸς — 'Ιεφθάε ἄ), et sine obelo Codd. III, 54, 75, 82. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85, cum προσέθετο in marg.). Vocula deest in Codd. 55, 56, 63. Alius versionis, καὶ πάλιν ἀπέστειλεν 'Ιεφθάε ἀγγέλους, vestigia exstant in Codd. 54, 59, 75, 82. ²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum τὰ δε), alii, Syro-hex. ²⁹ Idem (cum τὰ ἀλλὰ ἐπ.).

Sic in textu iidem. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19 (cum δὴ διὰ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³² Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἠθέλε), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii. ³³ Sic Syro-hex. (qui pingit: οὐδὲ ὡς οὗτος), et sine obelo Codd. 44 (om. οὗτος), 54, 59 (cum αὐτῶν), 75, 76 (ut 44), 82, 84 (ut 44), 106 (idem), 134 (idem); qui omnes pro καὶ ἐκάθισεν habent κατῆμεινε δὲ, invito Syro-hex. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum ἤλθεν), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (om. ἡλίου), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum παρεγένοντο κατὰ ἀν., teste Parsonsio), Syro-hex. Paulo ante Syro-hex. pingit: ✕ καὶ τὴν γῆν Μωᾶβ, absente cuneolo; quae desunt in Cod. 44. ³⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, 19, 30, 44, alii; necnon (retento δὴ) Comp., Ald., Codd. XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. Σηὼν, cum διελθεῖν τὸν 'I.), X (cum ἐνεπίστευσεν 'I.), XI (cum αὐτῶν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum διελθεῖν τὸν 'I.). ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum ἐπολέμησαν), Syro-hex.

21. הַאֲרֶץ הַחַיִּיתָ. O'. τὴν γῆν ἐκέλευν. Aliter: O'. Θ. ἐν τῇ γῆ ἐκέλευν.³⁹
22. וַיִּירָשׁוּ אֶת כָּל-בְּגוֹל הַחַמְרִי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐκκληρονόμησεν πᾶν τὸ ὄριον τοῦ Ἀμορραίου.⁴⁰
- וְעַד-הַיַּבֵּק וּמִן-הַמְּדַבָּר וְעַד-הַיַּרְדֵּן. O'. καὶ ἕως ✕ τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ τοῦ (potior scriptura τῆς) ἔρημου ἕως ✕ τοῦ Ἰορδάνου.⁴¹
23. הַיְרֵשְׁנִי. O'. κληρονομήσεις αὐτόν. Aliter: O'. κληρονομήσεις αὐτόν — ἐπὶ σοῦ ✕.⁴²
24. הֲלֹא אֶת אֲשֶׁר יוֹרֵשׁ. O'. οὐχὶ ἂν ἐὰν κληρονομήσει σε. Aliter: O'. Θ. οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέ σοι.⁴³
- וַיָּאֵת כָּל-אֲשֶׁר הוֹרֵשׁ. O'. καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξήρην. Aliter: O'. Θ. καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν.⁴⁴
25. הַטּוֹב טוֹב אֲמָתָה מִבְּלֶק כְּ-צִפּוֹר. Num illo modo melior tu es quam Balak filius Zippor? O'. μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ Βαλὰκ υἱὸν Σεπφῶρ; Aliter: O'. Θ. μὴ κρείσσων εἶ σὺ Βαλὰκ υἱοῦ Σεπφῶρ;⁴⁵
- הֲרַב רַב. Num altercando altercatus est. O'.

- μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο. Alia exempl. μὴ μάχη ἐμαχέσατο.⁴⁶ Ἄλλος τοῦ δικασαμένου δίκην.⁴⁷
26. בְּשִׁבְתָּ יִשְׂרָאֵל. O'. ἐν τῷ οἰκήσαι (alia exempl. add. τὸν Ἰσραήλ⁴⁸). Alia exempl. ἐν τῷ οἴκω Ἰσραήλ.⁴⁹
- וּבְבְנוֹתֶיהָ (bis). O'. καὶ ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς. O'. καὶ οἱ λοιποὶ (καὶ ἐν) ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.⁵⁰ Ἄλλος καὶ ἐν τοῖς περιόικις αὐτῆς.⁵¹
- וַיַּדְוִיעַ לֹא-הַעֲלִימָם. O'. καὶ διὰ τί οὐκ ἐρρύσανω. Aliter: O'. τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο.⁵²
27. וְאַנְכִי. O'. καὶ νῦν ἐγὼ εἰμι. Alia exempl. O'. κάγω.⁵³
- חֲלִי הָלְחִי. O'. τοῦ παρατάξασθαι (Aliter: O'. πολέμησαι⁵⁴).
29. וְהָדוּ. O'. καὶ ἐγένετο (Aliter: O'. Θ. Ἄ. ἐγενήθη⁵⁵).
- וַיַּעֲבֵר (bis). O'. καὶ παρήλαθε (Aliter: O'. διέβη⁵⁶).
- וּמִמְצִיפָה גִלְעָד. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαάδ.⁵⁷

³⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (om. ἐκέλευν), X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum ἐν τῇ γῆ ✕ ἐκέλευν ✕). ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum ἐκκληρ. Ἰσραήλ πᾶν), Syro-hex. ⁴¹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ τοῦ Ἰαβὸκ ✕ — ἕως τοῦ Ἰ.). Verba, τοῦ Ἰαβὸκ — ἕως, desiderantur in Codd. 54, 75, 76, 82, 84, 106, 134. Haec autem, καὶ ἀπὸ τῆς — Ἰορδάνου, desunt in Ald., Codd. X, XI, 15, 18, aliis. ⁴² Sic Syro-hex. (cum מִצִּפּוֹר מִצִּפּוֹר ✕), et sine obelo Ald., Codd. III, 58, 64, 108; neonon (cum ἐπὶ σοὶ) Codd. 44, 54, 59, alii. ⁴³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum σὺ pro σοὶ), 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁴ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III, X, XI, 19, 30, alii, Vet. Lat., qui omnes mox αὐτὰ pro αὐτοῖς habent. In Ald., Codd. 15, 18, aliis, duplex est lectio, καὶ τοὺς π. οὓς ἐξήρην, καὶ πάντα ὅσα κατ. Denique Syro-hex.: καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν ο ἡμῖν ✕; et sic sine obelo Ald., Cod. 29, et (cum ἡμῖν ἐδθη) Codd. 54, 59, 75, 76, 84, 134. ⁴⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum Σεφῶρ), Ald., Codd. III (cum τοῦ B.), X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. (om. εἶ). ⁴⁶ Sic Comp. (cum ἐμαχέσατο), Ald. (idem),

Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, et fortasse Syro-hex. ⁴⁷ Versionem duplicem, τοῦ δικασαμένου δίκην μετὰ Ἰσρ., ante μὴ μάχη in textum inferunt Codd. 54, 55, 59, 75. ⁴⁸ Sic Comp. (sine artic.), Ald., Codd. X, XI, 16, 29, alii (inter quos 85, ut Comp.). ⁴⁹ Sic Codd. III, 15, 18, 64, 108, 128, Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁰ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵¹ Sic in textu (in priore loco) Codd. 44, 54, 59, alii. ⁵² Cod. 85 in marg. (cum ἐρρύσαντο). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum διότι pro τί ὅτι), X, XI, 15 (cum ἐρρύσαντο), 18, alii, Syro-hex. ⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ ἐγὼ), X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum μετ' ἐμοῦ ἴ). ⁵⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. ⁵⁶ Idem (in posteriore loco). Sic in textu (bis) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (in priore loco), alii, Syro-hex. Vet. Lat.: et perrexit. . . et transitit. ⁵⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 19 (cum ἀποσκοπιῶσας pro ἀπὸ σκ.), alii (inter quos 85), Syro-hex., Vet. Lat.

30. אַם-נָתַן תִּתֵּן. O'. εὐὰν διδοὺς δῶς μοι. Alia exempl. εὐὰν παραδόσει παραδῶς μοι.⁶⁸
31. הַיּוֹצֵא. O'. ✕ ὁ ἐκπορευόμενος 4.⁶⁹
 מִדְּלִתִּי. O'. ἀπὸ τῆς θύρας. Alia exempl. ἐκ τῶν θυρῶν.⁶⁹
32. וַיַּעֲבֹר. O'. καὶ παρήλθεν (Aliter: O'. Θ. διέβη⁶¹).
- לְהִלָּחֵם. O'. παρατάσθαι. Aliter: O'. Οἱ λοιποί· τοῦ πολεμῆσαι.⁶²
33. וְעַד-בּוֹאֶהָ מִיְנִית. Et donec venias ad Minnith. O'. ἕως ἔλθειν ἄχρισ Ἀρνὸν ἐν ἀριθμῶ. Alia exempl. ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε Μενεῖθ.⁶³
- וְעַד אָבֵל-חֶרָמִים. Et usque ad Abel-cheramim (pratum vinearum). O'. καὶ ἕως Ἐβελχαρμῖμ. Alia exempl. καὶ ἕως Ἀβὲλ ἀμπελώνων.⁶⁴
- וַיִּכְבְּעוּ. Et depressi sunt. O'. καὶ συνεστά-

- λησαν. Aliter: O'. Θ. Ἄ. καὶ ἐνετράπησαν.⁶⁵
34. יְהִי־חֵן. Unica. O'. μονογενῆς αὐτῶ. Aliter: O'. μονογενῆς αὐτῶ ✕ ἀγαπητή 4.⁶⁶ Ἄλλος· ποθητή.⁶⁷
- וַיִּזְלַח מִמֶּנּוּ. Non erat ei praeter eam. O'. οὐκ ἦν αὐτῶ ἕτερος. Alia exempl. καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶ πλὴν αὐτῆς.⁶⁸
35. וַיְהִי כִרְאוֹתָיו. O'. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν. Alia exempl. καὶ ἐγενήθη ἡνία εἶδεν.⁶⁹
- וְהָאָהָה. O'. ἄ ἄ. Alia exempl. οἶμοι.⁷⁰
- וַיִּכְבְּעַתְּנִי וְהָיִיתָ בְּעֵבְרִי. Depressendo depressisti me, tuque es inter perturbantes me. O'. παραχῆ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῶ ταραχῶ μου. Alia exempl. ἐμπεποδοστάτηκάς με, εἰς σκῶλον (spinam) ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου.⁷¹ Ἄ. κάμφωσα ἔκαμφας με... Σ. ὀκλάωσα ὠκλάσας με... Θ. κατάγχουσα κἀτήγγας με...⁷²

⁶⁸ Sic Comp. (om. μοι), Ald., Codd. III (cum παραδώσει π.), X (idem), XI (idem), 15 (cum παραδῶς παραδῶς), 18, 29, alii (inter quos 85 in marg. cum me pro μοι), Syro-hex., Vet. Lat., Origen. (Opp. T. I, p. 203). ⁶⁹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ יוֹצֵא). Deest in Codd. 15, 18, 54, 58, alii, Vet. Lat., Origen. ibid. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat., Origen. ibid. ⁷¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. ⁷² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (om. τοῦ), 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶³ Sic Comp. (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν Μενεῖθ), Ald., Codd. III (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς σεμειθ), X, XI (cum σεμειθ pro σε M.), 15 (idem), 18 (cum σεμειθ), 29 (cum σεμειθ), alii, Arm. 1 (cum ἐμειθ), Syro-hex. (cum καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν σεμειθ). Cod. 85 in marg.: ἄχρισ σεμειθ χαρμῖν. ⁶⁴ Sic Comp. (om. καὶ), Codd. III (idem), X, XI, 15, 16, 18 (cum ἀβὲθ), 29, alii (inter quos 85, cum ἕως τῶν τῆς in marg., et 108, cum σχοίνισμα (לִּלְיָהּ) in marg.), Arm. 1 (cum ἀμπέλων), Syro-hex. (om. καὶ). ⁶⁵ Cod. 85 in marg. (cum συνετράπησαν, teste Parsonso). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum συνετρ.), 15, 18, 29, alii (inter quos 108, cum συνετρ.), Syro-hex. (cum ολκῶσα). Alia clausulae versio, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐναντίον υἱῶν Ἰσραὴλ, est in Codd. 54, 59, 75, 82. Cf. ad Cap. iii. 30. viii. 28. ⁶⁶ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Ald., Codd. III, 15, 54, 64, 108, Arm. 1. Ad μονογενῆς

Cod. 85 in marg.: ἀγαπητή, cum nota πᾶς. Praeterea Cod. 44, 75, 76, alii, post μονογενῆς inferunt ἀγαπητὴ περίψυχος (rectius περίψυκτος, ut Codd. 75 (manu 1ma), 82, 84, 134), ex glossemate, ut videtur. (Vox περίψυκτος, valde amatus, est e flosculis recentioris Graecitatis, de qua vid. Ruhnke in Ep. Crit. II, p. 65; Bergler ad Aleiph. Ep. III, 59; Jacobs. ad Anthol. Pal. p. lxxiv.) ⁶⁷ Schol. apud Nobil.: Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ ποθητή ἀπὸ δὲ τινος συνηθείας ἢ ιδιώματος τὴν ποθητὴν οὕτως ὀνομάζει. ⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. οὐκ ἔστιν), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum ἦν pro ἔστιν), Vet. Lat. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29 (cum ἐγένετο), alii. ⁷⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum οἶμοι), X (idem), XI, 15, 16, 18, 29 (ut III), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁷¹ Sic Comp. (cum μοι pro με), Ald., Codd. III (cum vitiosa scriptura, ἐμπεποδοστατή καὶ σεμμοστατή εἰς σκῶλον κ. τ. ε.), X (cum ἐμπεποδοστατήκας), XI (idem), 15, 18 (cum εἰς κῶλον), alii, Syro-hex. (cum حَصَانٌ مَجْدٌ ح, h. e. ἐμπόδιον ἔστικας μοι). Vet. Lat.: impediisti me, in stimulum dolorum facta es mihi. Schol. apud Nobil. [et Cat. Niceph. T. II, p. 198]: Οὕτως κείται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει ἐμπεποδοστατήκας με ἀπὸ τοῦ ἐμπόδιον καὶ διακοπή τῆς πρὸς σὲ γενομένης μοι εὐφροσύνης ἐγένου [Niceph. τῆς προσγομείης μοι ἐν τῇ νίκῃ εὐφροσύνης γέγονας]. Cf. Hex. ad 1 Paral. ii. 7. ⁷² Cod. 85 affert: Σ. ὠκλάσας με (O') ἐμπεποδοστατήκας με, εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου. Ἄ. κάμφωσα ἔκαμφάς με. Θ. κατάγχουσα

CAP. XII.

35. וְאֶנְכִי פָצִיתִי פִי. Ο'. καὶ ἐγὼ εἰμι ἥνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου. Alia exempl. ἐγὼ δὲ ἥνοιξα τὸ στόμα μου — περὶ σοῦ 4.⁷³

36. אָבִי פָצִיתָהּ. Ο'. πάτερ, ἥνοιξας. Alia exempl. εἰ ἐν ἐμοὶ ἥνοιξας.⁷⁴

יְהוָה לְהַ עָשָׂה אֲשֶׁר אָחֳרָי. Ο'. ἐν τῷ ποιήσαι σοι κύριον. Aliter: Ο'. ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι κύριος.⁷⁵

כִּבְיָי. Ο'. ἀπὸ [τῶν] υἰῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τῶν υἰῶν.⁷⁶

37. וַיַּעַשׂה לִי הַדְּבָר הַזֶּה. Ο'. ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον. Aliter: Ο'. Θ. καὶ ποιήσόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο.⁷⁷

וְאֶלְכָה. Ο'. καὶ πορεύσομαι. Σ. περιελθεῖν.⁷⁸

39. וְכִנְיָי. Ο'. ἐν τέλει. Aliter: Ο'. Θ. μετὰ τέλος.⁷⁹

וַתִּשָּׁב. Ο'. καὶ ἐπέστρεψε. Aliter: Ο'. καὶ ἀνέκαμψεν.⁸⁰

וַיַּעַשׂה לְהַ. Ο'. καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ. Θ. καὶ ἐπετέλεσεν Ἱερθάε.⁸¹

40. הַלְכָהּ. Ο'. ἐπορεύοντο. Alia exempl. συνεπορεύοντο.⁸²

1. וַיִּצְעֲקוּ אִישׁ אֶפְרַיִם. Et convocati sunt viri Ephraim. Ο'. καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραΐμ. Alia exempl. καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἐφραΐμ.¹

צָפְנָה. Ο'. εἰς βορρᾶν. Alia exempl. εἰς Σεφινά.² Οἱ Γ. (εἰς) βορρᾶν.³

מְדוּעַ עָבַרְתָּ לְהַלְחֵם. Ο'. διὰ τί παρήλθες παρατάσθαι. Aliter: Ο'. Θ. τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν.⁴

עָלָה. Ο'. ✕ ἐπὶ σέ 4.⁵

2. אִישׁ רִיב הָיִיתִי. Vir litis fui. Ο'. ἀνὴρ μαχητής (Aliter: Ο'. ἀντιδικῶν⁶) ἤμην. Ἄ. (ἀνὴρ) δικασίας . . Σ. ἐν μάχῃ ἤμην.⁷

וּבְכִינְיָי מֵאָדָּם. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν σφόδρα. Alia exempl. καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμων ἐταπεινουν με σφόδρα.⁸

3. כִּי־אֵינִי מוֹשִׁיעַ. Ο'. ὅτι οὐκ εἶ σωτήρ. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἦν ὁ σώζων.⁹

וַאֲנֵעְבְּרָה. Ο'. καὶ παρήλθον (Aliter: Ο'. διέβην¹⁰).

κάτηγξάς με. Cod. 108: Σ. ὠκλασάς με. Θ. κατάγχοσα κάτηγξάς με. Paulo plenius Bar Hebraeus: **לְהַ עָשָׂה** **כִּבְיָי** **וְאֶלְכָה** **וְכִנְיָי** **וַתִּשָּׁב** **וַיַּעַשׂה לְהַ** **וְאֶנְכִי פָצִיתִי פִי**. Ad duos priores interpretes cf. Hex. ad Psal. xvi. 13. xxi. 30. lxxi. 9. ⁷³ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, Vet. Lat. ⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (praem. πάτερ μου), X, XI, 15, 16 (praem. πάτερ), 18, alii, Syro-hex. Vet. Lat.: Pater, si in me aperuisti. ⁷⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum κύριος ὁ θεός), 29, alii, Syro-hex. ⁷⁶ Idem. Sic in textu iidem. ⁷⁷ Idem. Sic in textu iidem; neonon (cum πλὴν pro καὶ) Codd. 44, 54, 59, alii. ⁷⁸ Idem, teste Parsonio. Lectio ad sequens וַיַּעַשׂה potius pertinere videtur. ⁷⁹ Idem. Sic in textu Comp. (cum μετὰ τὸ τ.), Ald. (idem), Codd. III, X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁸⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁸¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald. (cum καὶ ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ), Codd. III, 15, 18, 30, alii, Syro-hex. ⁸² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum συνήχθησαν), Syro-hex. (cum **וְאֶנְכִי פָצִיתִי פִי**), Vet. Lat. (cum *conveniēbant*).

CAP. XII. ¹ Sic Comp. (om. οἱ), Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.; neonon (cum *συνθηροίσθησαν*) Codd. 54, 59, 75, 82. ² Sic Comp. (cum Σεφινά), Ald. (cum Σεφινά), Codd. III (cum Κεφινά), XI, 15 (cum Σεφινά), 16, 18, 29 (ut Ald.), alii, Arm. 1, Syro-hex. ³ Cod. X. Euseb. in Onomastico, p. 336: Σεφινά. Ἀκύλας, Σύμμαχος' βορρᾶν. ⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum πολεμήσαι), Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (ut Comp.), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁵ Sic Syro-hex. (sine metabelo). Haec desunt in Codd. III, 58. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum μάχης in marg.), XI, 15 (cum ἀντιδικός εἰμι), 18, 29, alii, Syro-hex. Ad μαχητής Cod. 58 in marg.: πολεμιστής. ⁷ Idem, teste Parsonio (cum ὕμιν pro ἡμῖν). Montf. ex eodem confuse affert: Ἄ. δικασίας. Σ. ἐν μάχῃ ἤμην Ἀμμων ἐταπεινουν με σφόδρα. Cf. Hex. ad Prov. xviii. 6. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85, cum ἐταπεινωσαν, et in marg. ἐπολέμησαν), Arm. 1 (cum ἔθλασαν), Syro-hex. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85, cum εἶ pro ἦν), Syro-hex. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex.

3. בְּיָדִי. Ο'. ἐν χειρὶ μου. Θ. ἐνώπιόν μου.¹¹
 לְהִלָּחֵם. Ο'. παρατάξασθαι. Aliter: Ο'. Οἱ
 λοιποὶ πολεμείν.¹²
4. וַיִּקְבְּצוּ. Ο'. καὶ συνέστρεψεν (alia exempl. συνή-
 θροισεν¹³).
 וַיִּכּוּ אֲנָשֵׁי גִלְעָד אֶת־אֲפֵרַיִם כִּי יָאֲמְרוּ פְּלִיטֵי
 אֲפֵרַיִם אֵתֵם גִּלְעָד בְּתוֹךְ אֲפֵרַיִם בְּתוֹךְ
 קְנֻשָׁה. Ο'. ✕ καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ
 τὸν Ἐφραΐμ, ὅτι εἶπαν οἱ διασωζόμενοι (alia
 exempl. διασεσωσμένοι¹⁴) τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς
 Γαλαὰδ ἐν μέσῳ τοῦ Ἐφραΐμ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ
 Μανασσή¹⁵. Σ. ὥστε εἰπεῖν τοὺς λειψθέν-
 τας τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς ὁ Γαλαὰδ ἐν τοῖς τοῦ
 Ἐφραΐμ καὶ τοῦ Μανασσή.¹⁶
5. וַיִּהְיֶה כִּי יָאֲמְרוּ פְּלִיטֵי. Ο'. καὶ εἶπαν αὐτοῖς
 οἱ διασωζόμενοι. Aliter: Ο'. καὶ ἐγενήθη ὅτε
 εἶπαν οἱ διασεσωσμένοι.¹⁷
 אַעֲבֹרָה. Ο'. διαβῶμεν — δὴ¹⁸.
 הָאֲפֵרַיִתִּי אֵתֵהּ וַיִּאֲמַר לָא. Ο'. μὴ Ἐφραθίτης
 εἶ; καὶ εἶπεν οὐ. Alia exempl. μὴ ἐκ τοῦ

- Ἐφραΐμ ὑμεῖς; καὶ εἶπαν οὐκ ἐσμέν.¹⁹
6. וַיִּאֲמְרוּ לוֹ וַיִּמְרְנָה שְׂבֻלֹת וַיִּאֲמַר סְבֻלֹת וְלֹא יָדָן. Ο'.
 καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἶπον δὴ, στάχυς (Ἄ. εἶπον
 ὅτι στάχυν²⁰)· καὶ οὐ κατεύθυνεν τοῦ λαλήσαι
 οὕτως· καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ. Aliter: Ο'. καὶ
 εἶπαν αὐτοῖς· εἶπατε δὴ σύνθημα· ✕ καὶ εἶπαν,
 στάχυς· καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλήσαι οὕ-
 τως· καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν.²¹
- וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ. Ο'. καὶ ἔθυσαν (alia exempl. ἔσφα-
 ξαν; alia, ἔσφαζον²²) αὐτόν.
8. אַבְעֶן. Ο'. Ἀβαισσάν (s. Ἀβεσσάν). Aliter:
 Ο'. Ἐσεβών. Θ. Ἐβσών.²³
9. וַיְהִי־לוֹ. Ο'. καὶ ἦσαν (alia exempl. ἐγένοντο²⁴)
 αὐτῷ.
 שָׁלַח. Ο'. ἄς ἐξάψεται· Alia exempl. ἐξα-
 πεσταλμένοι.²⁵
 בְּנוֹת הַבְּיָא. Ο'. θυγατέρας εἰσήνεγκεν. Alia
 exempl. γυναῖκας εἰσήγαγε.²⁶

¹¹ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., ἄλλως Ο'. ἐνώπιόν μου). Sic in textu solus Cod. III.
¹² Idem, teste eodem (non, ut Montef., Οἱ λοιποὶ πολεμείν). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum τοῦ πολεμείν), XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex.
¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex. Mox ἐπολέμει pro παρετάξαστο Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 29, alii, Syro-hex.
¹⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ τῷ Ἐφραΐμ καὶ ἐπάταξαν—Μανασσή¹⁵). Haec, καὶ ἐπάταξαν—Μανασσή, desunt in Codd. 58, 64, 75. Praeterea verba, ὅτι εἶπαν—Μανασσή, desunt in Codd. 54, 59, 82, 84, aliis.
¹⁶ Ad οἱ διασωζόμενοι Cod. 85 in marg.: Σ. οἱ σεσωσμένοι, ὥστε εἰπεῖν τοὺς λειψθέν-τας κ. τ. ε., ubi οἱ σεσωσμένοι non est Symmachi, sed mera varians pro οἱ διασωζόμενοι. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 69.
¹⁷ Cod. 85 in marg. (cum ὅτι). Sic in textu Comp., Ald. (cum ὅτι), Codd. III (idem), X, XI (ut Ald.), 15, 18 (ut Ald.), 29 (idem), alii, Arm. 1; necnon (cum ἔλεγον pro εἶπαν) Codd. 44, 54 (cum ἐγένετο), 59 (idem), 75 (idem), 76, alii, Syro-hex.
¹⁸ Sic Syro-hex. (cum ✕ δὴ¹⁸), et sine obelo Comp., Ald., Codd. 15, 18, 58, 64, 108, 128.
¹⁹ Sic Comp. (cum εἶπεν), Ald., Codd. III (cum μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφρ.), X, XI, 15, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²⁰ Cod. 108.
²¹ Sic Syro-

hex. (cum ✕ καὶ εἶπεν, στάχυς· καὶ οὐ κατεύθυνον, invitis libris Graecis), et sine verbis ἡπεριστοιχισμένοι Comp. (cum εἶπατε δὴ στάχυν σύνθημα, καὶ εἶπον, καὶ οὐ κατ., et αὐτοὺς in fine), Ald., Codd. III (cum καὶ εἶπεν αὐτοῖς et καὶ κατηύθυναν), X (cum κατεύθυνεν?), XI, 15, 18 (cum αὐτῷ in fine), 29 (om. αὐτῶν), alii. Cod. 85: καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἶπατε δὴ σύνθημα (in marg. σεβελω: καὶ εἶπε τάχυς) καὶ οὐ κατηύθυναν λαλεῖν κατὰ τὸ αὐτὸ (in marg. λαλήσαι οὕτως), καὶ ἐπελάβοντο (in marg. αὐτοῦ). Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 203: Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει: μὴ ἐκ τοῦ Ἐφραΐμ ὑμεῖς; καὶ εἶπαν οὐκ ἐσμέν· καὶ εἶπαν αὐτοῖς· εἶπατε δὴ σύνθημα· καὶ εἶπαν, στάχυς· καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλήσαι οὕτως. Εἶτα τὸ, καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν. (Sic fere scholium apud Nobil., ubi tamen post εἶτα male abest τὸ, quae res Montefalconio fraudi fuit.)
²² Prior lectio est in Codd. 15, 16, 18, aliis (inter quos 85, cum ἔθυσαν in marg.); posterior in Comp., Ald., Codd. X, XI (cum ἔσφαζον), 44, 54, aliis, Syro-hex.
²³ Cod. 85 in marg. Prior scriptura est in Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, aliis, Arm. 1.
²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²⁵ Sic Comp. (cum αἱ ἐξ.), Ald., Codd. III, X, XI (cum ἐξαπεσταλμένοι), 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.
²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum γυναῖκας), X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85, cum γυναῖκας in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

7. וַיִּמְדוּ לִי. O'. και εἶπέ μοι. Aliter: O'. και εἶπε ✕ πρὸς μέ 4.¹⁹
 וַיִּשְׁכַּר. O'. και μέθυσμα (Aliter: O'. Θ. σίκερα²⁰).
 כָּל-טָמְאָה. O'. πᾶν ἀκάθαρτον. Alia exempl. πᾶσαν ἀκαθαρσίαν.²¹
 נָזִיר אֱלֹהִים. O'. θεοῦ ἄγιον. Alia exempl. Ναζιραῖον θεοῦ.²²
 8. וַיַּעֲתַר מְנוּחַ אֶל-יְהוָה. O'. και προσεύξατο Μανωὲ πρὸς κύριον. Aliter: O'. Θ. και ἐδεήθη Μανωὲ τοῦ κυρίου.²³
 שְׁלָחָה. O'. ἀπέστειλας — πρὸς ἡμᾶς 4.²⁴
 וַיִּוְרְנוּ. Et doceat nos. O'. και συμβιβασάτω (Aliter: O'. Θ. φωτισάτω²⁵) ἡμᾶς.
 9. וַיָּבֵא. O'. και ἦλθεν (alia exempl. παρεγένετο²⁶).
 וַתְּהִי יוֹשֶׁבֶת בְּשֹׁדָה. O'. και αὕτη ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. αὐτῆς καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ.²⁷

10. נִרְאָה אֵלַי. O'. ὄπται πρὸς μέ. Alia exempl. ὄπται μοι.²⁸
 בְּיוֹם. O'. ἐν ἡμέρᾳ. Aliter: O'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ — ἐκείνη 4.²⁹
 11. וַיָּבֵא. O'. ✕ και ἦλθε 4.³⁰
 12. עָתָה יָבֵא דְבָרְךָ מִיְהוָה מְשַׁפֵּט הַצֶּעַר. O'. νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος (σου)· τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου, και τὰ ποιήματα αὐτοῦ; Aliter: O'. Θ. νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου, και τὰ ἔργα αὐτοῦ;³¹
 13. אֶמְרָתִי. O'. εἶρηκα. Alia exempl. εἶπα.³²
 14. מִיִּנְפוֹ הַיַּיִן. O'. ἐξ ἀμπέλου ✕ τοῦ οἴνου 4.³³
 15. בְּנַעֲרֹהֶנָּה אֲוִתְךָ. Detineamus quaeso te. O'. κατὰσχωμεν ὧδέ σε. Aliter: O'. Θ. βιασώμεθα δὴ (σε).³⁴
 16. הוּא. O'. αὐτός. Alia exempl. ἐστίν.³⁵
 17. בְּרִיבָא דְבָרְךָ וּבְדַבְרֵךָ. O'. ὅτι ἔλθοι τὸ ῥήμά σου, και δοξάσωμέν σε. Alia exempl. ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥήμά σου, δοξάσωμέν σε.³⁶

✧ ————— ✧
 וְלֹא כִּי, et sine aster. Comp., Ald. (om. αὐτὸν), Codd. III, 15 (ut Ald.), 18 (idem), 29 (idem), 30, alii, Vet. Lat. ¹⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ και εἶπε ✕ πρὸς μέ 4, in eadem linea), et sine aster. Comp., Cod. 108.
²⁰ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp. (cum σικεραν), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. (cum siceram).
²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 44, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²² Sic Comp. (cum Ναζιρ.), Ald. (idem), Codd. III, X, XI, 15 (cum Ναζιρ.), 18 (cum θεῷ), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Vet. Lat.: Nazaraeus Dei. ²³ Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (cum O'. Θ. ἐδεήθη τοῦ κ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 29, alii, Syro-hex. Mox ἀδωναιε reprobant Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 18, 58, 108, Arm. 1. ²⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 58, cum διδάξάτω in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 23.
²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁷ Sic Comp. (cum αὐτοῦ καθημένης), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29 (om. τῷ), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 29 (cum ὠφθῃ),

alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (om. ἴν), Ald., Codd. III (ut Comp.), 15 (idem), 18 (idem), 44, 58, alii, Arm. 1. ³⁰ Sic Syro-hex. (sine metobelo). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. III, 15, 18, 54, aliis. ³¹ Sic in textu Comp. (cum διελθ. pro δὴ ἐλθ., et σύγκριμα pro κρίμα), Ald. (cum και τί τὰ ἔργα), Codd. III (cum δι ἐλθόντος), XI, 15, 18 (cum παιδίου), 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: O'. Θ. διελθόντος — κρίμα; et mox sine nom.: ἔργα. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum εἶπον), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox φυλαξάσθω (bis) pro φυλάξεται iidem. ³³ Sic Syro-hex. Verba τοῦ οἴνου desunt in Comp., Ald., Codd. III (III habet οἴνου sine artic.), X, XI, 15, 16, 18, 19, aliis (inter quos 85), Arm. 1. ³⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum βιασώμεθα), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: vim faciamus tibi nunc. Paulo elegantius Codd. 44, 54, 59, alii: παραβιασώμεθα δὴ σε. Mox (v. 16) εἰν βιάση με Comp., Ald., Codd. III, XI (cum βιάσης), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ³⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 18, 29, alii, Syro-hex. Ad αὐτὸς Cod. 85 in marg.: οὗτός ἐστιν. Cf. ad v. 21. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum δοξάσωμεν), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ὅτι ἐλθοι in marg.), Arm. 1, Syro-

19. לַעֲשׂוֹת וּמִפְלֵא לַיְהוָה וּמִפְלֵא לַיְהוָה. *Jovae; et mirabiliter fecit (angelus). O' τῶ κυρίῳ και διεχώρισε ποιῆσαι. Alia exempl. τῶ κυρίῳ τῶ θαυμαστὰ ποιῶντι.*³⁷

19, 20. רְאִים (bis). O' βλέποντες. Alia exempl. ἐθεώρουν.³⁸

20. הַשְּׂמִימָה. O' ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Alia exempl. εἰς τὸν οὐρανόν.³⁹

בְּלִיבָה הַפְּנוּחָה. O' ἐν τῇ φλογί ✕ τοῦ θυσιαστηρίου.⁴⁰

21. הוּנָה. O' οὔτος. Aliter: O' Θ. ἐστιν.⁴¹

22. רְאִינוּ. O' εἶδομεν. Aliter: O' Θ. ἐωράκαμεν.⁴²

23. לִי הַפֶּזַץ. O' εἰ ἤθελεν. Aliter: O' Θ. εἰ ἐβούλετο.⁴³

לָקַח מִיְדָנוּ. O' ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν. Aliter: O' Θ. ἐδέξατο ἐκ τῆς χειρὸς (ἡμῶν).⁴⁴

הִרְאָנוּ. O' ἔδειξεν ἡμῖν. Alia exempl. ἐφώτισεν ἡμᾶς.⁴⁵

23. רָכַעַת לֹא הַשְּׂמִימָה כְּזֹאת. O' και καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς (Θ. ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν⁴⁶) ταῦτα. Aliter: O' και ✕ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα.⁴⁷

24. וַיִּנְדָּל. O' και ἠδρύνθη (Aliter: O' ἠύξθη⁴⁸).

25. לְפַעֲמוֹ. *Impellere eum. O' συνεκπορεύεσθαι (alia exempl. συμπορεύεσθαι⁴⁹) αὐτῷ.*

CAP. XIV.

1. פְּלִשְׁתִּים. O' τῶν ἀλλοφύλων, και ἤρρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ.¹

2. וַיִּאֶמֶר. O' ✕ και εἶπε.²

3. הֵאִין בְּבָנוֹת. O' μὴ οὐκ εἰσὶ θυγατέρες (Aliter: O' Θ. ἀπὸ τῶν θυγατέρων³).

פִּירְהִיא. O' ὅτι ✕ αὐτῆ.⁴

וַיִּשְׂרָה. O' εὐθεία. Aliter: O' Θ. Σ. ἤρρεσεν.⁵

4. תִּאֶנְתָּה. *Occasionem. O' ἐκδίκησιν. Aliter: O' ἀνταπόδομα. 'Α. πρόφασιν.⁶*

hex., Vet. Lat. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III (add. in fine κυρίῳ), X, XI, 15, 16, 18, 19 (cum τῶ θαυμαστῶ π.), alii (inter quos 85, cum τῶ θαυμαστοποιῶ (sic) in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *Domino mirabilia facienti.* Hieron.: *Domino qui facit mirabilia.* ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *expectabant.* ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. II, III (add. εἰς τὸν οὐρανὸν in fine), X, XI, 16, 19 (ut Comp.), 30, alii (inter quos 85, cum * τὸ θυσιαστήριον), Arm. 1, invito Vet. Lat.

⁴¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴² Idem. Sic in textu iidem. ⁴³ Idem, teste Parsonsii amanuensi. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum εἰ οὐν βούλεται), X (cum εἰ ἐβούλετο), XI, 15 (cum εἰ ἦβ.), 18, 19, alii. ⁴⁴ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum τῶν χειρῶν), XI, 15 (om. τῆς), 18, 19 (ut 15), alii, Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁶ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensi. ⁴⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ και καθὼς), et sine aster. Comp. (cum ὁ καιρὸς), Codd. III (idem), 19 (cum πάντα ταῦτα),

108 (cum ὁ καιρὸς et πάντα ταῦτα); necnon (om. καθὼς καιρὸς) Ald., Codd. 15, 18, 29, alii, Vet. Lat. Praeterea in lectione Ed. Rom. haec, καθὼς καιρὸς, desunt in Codd. 16, 30, 52, aliis (inter quos 85, cum καθὼς καιρὸς in marg.). ⁴⁸ Cod. 85 in marg. (cum ἠύξθησεν). Sic in textu Comp. (cum ἠύξθησθη), Ald., Codd. III (cum και ἠύλαγγησεν αὐτὸν κ. και ἠύξ. τὸ π.), X (idem), XI (idem), 18, 19 (ut Comp.), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85); Syro-hex., Vet. Lat.

CAP. XIV. ¹ Sic Syro-hex. (cum αὐτῷ pro ἐνώπιον αὐτοῦ), et sine obelo Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Arm. 1. ² Sic cum aster. Syro-hex., invitatis libris Graecis. ³ Cod. 85 in marg. Sic in textu (cum εἶπεν) Comp., Ald., Codd. III, XI (cum εἶπεν), 15, 18, 19 (ut XI), alii, Syro-hex. Mox και ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Codd. III, 15, 18, 19, aliis. ⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Mox ἐκζητεῖ pro ζητεῖ iidem, excepto Syro-hex., qui solus ἐζητεῖ habet.

4. מִשְׁלֵי בְּיִשְׂרָאֵל. O'. κυριεύοντες ἐν Ἰσραήλ. Alia exempl. ἐκυρίεον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.⁷
5. וַיָּבֹאוּ עַד-בְּרַמְיָו. O'. καὶ ἦλθεν (alia exempl. add. ξέω⁸) ἕως τοῦ ἀμπελῶνος. Alia exempl. καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνας; alia, καὶ ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνα.⁹
6. וַתִּצְלַח. Et irrituit. O'. καὶ ἦλατο (Aliter: O'. κατεύθυνεν. Σ. ἐφόρμησεν).¹⁰
- וַיִּשְׁפְּעוּהָ עַל-כַּשְׂמֵעַ הַגְּדִי. Et discersit eum instar discerptionis haedi. O'. καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψει ξριφον αἰγῶν. Aliter: O'. καὶ δίσπασεν αὐτὸν ὡς ξριφον αἰγῶν.¹¹
7. וַתִּישָׁר בְּעֵינָיו. O'. καὶ ἠθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς. Aliter: O'. Θ. Σ. (καὶ) ἤρσεν ἐνάπιον.¹²
8. עָדָת. O'. συναγωγή. Alia exempl. συστροφή.¹³
9. אֶל-כַּפְּיוֹ. O'. εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ; alia, ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.¹⁴
- מַגְנֹוֹת. Et cadavere. O'. ἀπὸ (τοῦ) στόματος. Alia exempl. ἐκ τῆς ξέως.¹⁵ Σ. ἐκ τοῦ στόματος.¹⁶

10. וַעֲשׂוּ. O'. ποιούσιν. Alia exempl. ἐποίουν.¹⁷
11. וְאִתָּם אִתָּם. O'. ὅτε εἶδον αὐτόν. Alia exempl. ἐν τῷ φοβείσθαι — αὐτούς (4) αὐτόν.¹⁸
- וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים מְרִיעִים. Et ceperunt triginta socios. O'. καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλητούς. Alia exempl. προσκατέστησαν αὐτῷ ἐταίρους τριάκοντα.¹⁹
12. וַתִּבְרָחַן מִן-לֶכֶם הַדָּדָה. O'. προβλήμα ὑμῖν προβάλλομαι. Alia exempl. προβαλῶ δὴ ὑμῖν πρόβλημα.²⁰ Alia: προβαλῶ ὑμῖν τὸ πρόβλημα μου.²¹
- וַיִּלְחֲצוּהָ אֶת-הַגְּדִי תַגְּדִי. O'. ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγέλιτε αὐτό. Alia exempl. καὶ ἐὰν ✕ ἀπαγγέλλοντες ✕ ἀπαγγέλιτέ μοι τὸ πρόβλημα.²²
- וּמִצְנֵחַ. O'. ✕ καὶ εὐρηγε ✕.²³
- וַתִּלְבַּשׁתָּ בְּגָדֶיךָ. Mutationes vestium. O'. στολὰς ✕ ἱματίων ✕.²⁴ Ἄλλος ἄλλαγὰς στολῶν.²⁵
13. וַיִּרְיֵן. O'. ὀθόνια. Alia exempl. σινδόνας.²⁶

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐκ. υἱῶν ἐν Ἰ.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. 16, 52, alii (inter quos 85). ⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 54, 59, 75, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. III (cum ἐξέκλινεν), X, XI, 15, 18, aliis. Cod. 85 in marg.: ἐξέκλινον εἰς ἀμπελῶνα. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Prior lectio est in Comp. (cum κατηύθη), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (cum κατηύθησεν), aliis, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. Cf. ad v. 19. ¹¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ὡσεὶ διασπάσαι pro ὡς), X (cum ὡσεὶ τις διασπάσει), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., O'. Θ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum συστροφῆ), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum مجساة). Mox καὶ μέλι ἦν Codd. III, 58, Syro-hex. ¹⁴ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 15, 29, aliis; posterior in Codd. X, XI, 16, 18, aliis, Syro-hex. Cod. 85: ἐκ τοῦ στ. τοῦ λέοντος (in marg. εἰς τὸ στ. αὐτοῦ) εἰς τὰς χ. αὐτοῦ. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (cum ἐκ τοῦ στόματος in marg.), 15, 18, 19, alii (inter quos 58, 85, uterque in marg.), Syro-hex. (cum مصلوات). ¹⁶ Cod. X.

¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19 (om. ἐν τῷ), alii (inter quos 85, cum altera lectione in marg.), Arm. 1. Lectioni favet Josephus (Antiq. V, 8, 6), rem sic narrans: Τῶν δὲ Θαμιαντῶν παρὰ τὴν εὐωχίαν τὴν τῶν γάμων . . . διὰ δέος τῆς ἰσχύος τοῦ νεανίσκου τριάκοντα δόντων αὐτῷ τοὺς ἀκμαϊοτάτους, λόγῳ μὲν ἐταίρους ἐσομένους, ἔργῳ δὲ φύλακας, μὴ τε παρακινεῖν ἐτελήσειε. ¹⁹ Sic Comp. (cum καὶ προσκ. αὐτῷ τρ. ἐταίρους), Ald. (cum προσκ. αὐτῷ ἐτέρους τρ.), Codd. III, X (cum ἐτέρους), XI (cum προσκ. αὐτῷ ἐτέρους τρ.), 15 (cum προσκ. αὐτῷ τρ. ἐταίρους), 16, 18 (ut 15), 19 (ut Comp., cum ἐτέρους), alii (inter quos 85, ut ante), Arm. 1, Syro-hex. (cum مسجد ده الحلب سحان). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. ²¹ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 44, alii (inter quos 85). ²² Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald. (cum αὐτὸ pro τὸ πρ.), Codd. III, X (ut Ald.), 19 (om. μοι), 44 (cum ἀπαγγέλιτε), alii. Vox ἀπαγγέλοντες deest in Codd. 59, 75, et Bar Hebraeo. ²³ Sic Syro-hex. Haec desunt in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, aliis (inter quos 85). ²⁴ Sic Syro-hex. Vox ἱματίων deest in Codd. X, XI, 16, 29, aliis (inter quos 85). ²⁵ Cod. 85 in marg. sine nom. ²⁶ Sic Comp., Ald. (cum

13. **יְהִיפוֹת בְּגִידִים**. *O'.* ἀλλασσομένης στολὰς ἱματίων. Alia exempl. ἀλλασσομένης στολὰς; alia, στολὰς ἱματίων.²⁷
14. **מְחֹק יֵצֵא וְיִמְעַל מִמֶּנּוּ וְיֵצֵא מִמֶּנּוּ לְבָרֵךְ**. *E comedente prodiit cibus, et e forti prodiit dulcedo. O'.* τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ; Aliter: *O'.* Θ. ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρώσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ.²⁸
- וְיָבֵלֵי**. *O'.* ἡδύνατο. Aliter: *O'.* Θ. ἡδυνήθησαν.²⁹
15. **הַשְּׁבִיעִי**. *O'.* τῇ τετάρτῃ. Alia exempl. τῇ ἐβδόμῃ.³⁰
- וְנִשְׂרָה**. *O'.* κατακαύσωμεν. Aliter: *O'.* ἐμπυρίσωμεν.³¹
- לֹא הֲלִירְשֵׁנוּ קְרָאָתָם לָנוּ הֲלֵא**. *Num ad pauperes nos reddendos vocastis nos? nonne? O'.* ἡ ἐκβιάσαι (rectius ἐκβιάσαι) ἡμᾶς κεκλήκατε; Alia exempl. ἡ πτωχεύσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς;³²
16. **רַק מֵאָמַר**. *O'.* καὶ εἶπεν πλὴν. Aliter: *O'.* καὶ εἶπεν αὐτῷ; ✕ πλὴν.³³
- וְהָיָה לְאֵבִי**. *O'.* εἰ τῷ πατρί μου. Aliter: *O'.*

- O'.* λοιποί; ἰδοὺ τῷ πατρί (μου).³⁴
16. **לֹא הֲגִיָּעַתִּי**. *O'.* ἀπήγγελα. Alia exempl. οὐκ ἀπήγγελα — αὐτό.³⁵
17. **עָלִיו**. *O'.* πρὸς αὐτόν. Alia exempl. ἐπ' αὐτόν.³⁶
- וְהָיָה רִיבֵנִי**. *O'.* ἄς ἦν αὐτοῖς. Alia exempl. ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς.³⁷
18. **וְיָבֵלֵי**. *O'.* πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι. Alia exempl. πρὶν δῦναι.³⁸
- לִי לֹא יִשְׁתַּחֲוֶה בְּעַגְלָתִּי**. *Nisi arassetis vitula mea. O'.* εἰ μὴ ἡγοτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου. Alia exempl. εἰ μὴ κατεδαμάσατε τὴν δάμαλιν μου.³⁹ Aliter: *O'.* Θ. εἰ μὴ ἡγοτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου.⁴⁰
- לֹא מִצְּאָתָם**. *O'.* οὐκ ἂν ἔγνωτε (Aliter: *O'.* Θ. εὔρητε⁴¹).
19. **וְהָיָה**. *O'.* καὶ ἤλατο (Aliter: *O'.* Θ. κατεύθυνεν⁴²).
- וְנָדָה**. *O'.* καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν. Aliter: *O'.* Θ. (καὶ) ἔπαισεν ἐκείθεν.⁴³
- וְהָיָה לְאֵבִי**. *Exuvias eorum. O'.* τὰ ἱμάτια (alia exempl. τὰς στολὰς⁴⁴) ✕ αὐτῶν.⁴⁵

συνδόνας), Codd. III, XI, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg., cum συνδόνας καὶ τριάκοντα ἱμάτια), Arm. 1, Syro-hex.
²⁷ Prior lectio est in Codd. X, 16, 52, 53, aliis (inter quos 85); posterior in Comp., Codd. III, 15, 19, 44, aliis, Arm. 1, Syro-hex.
²⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum **לְבָרֵךְ** in plurali, repugnante Bar Hebraeo), Vet. Lat. Cod. 85 in marg. affert: *O'.* Θ. ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρώσις. *O'.* Θ. ἐξῆλθε γλυκύ ἐξ ἰσχυροῦ. Alia versio, ἐκ στόματος ἐσθιοντος ἐξῆλθε βρώσις, καὶ ἐκ σκληροῦ γλυκύ, quam agnoscit Auctor Synopsos Script. Sac. (S. Chrysost. Opp. T. VI, p. 342), est in Codd. 54, 59 (cum καὶ ἀπὸ σκληροῦ ἐξῆλθε γλυκύ), 82; et Symmachum aliquatenus sapit. ²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἡδυνάσθ.), X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ³⁰ Sic Comp., Codd. 15, 19, 64, 108, invito Syro-hex. ³¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16 (cum ἡμᾶς ἐκαλέσατε), 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐκβιάσατε (sic) κεκλήκατε ἡμᾶς in marg.), Arm. 1 (add. ὁδε in fine), Syro-hex. ³³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 16, 19, 55, alii; necnon (om. πλὴν), Comp., Ald., Codd. III,

15, 18, 44, alii, Arm. 1. ³⁴ Cod. 85 in marg. (cum *O'.* καὶ λοιποί). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 54, alii. ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐπ' αὐτῷ, et in marg. πρὸς αὐτόν), Syro-hex. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald. (cum πρὶν δ.), Codd. III, 15, 16 (cum πρὸ τοῦ δ.), 18, 19 (cum δύναι), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex. Vet. Lat.: ante occasum solis. ³⁹ Sic Comp., Ald. (cum μου τῇ δ.), Codd. III (idem), X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. Vet. Lat.: si non domuissetis vitulam meam. ⁴⁰ Cod. 85 in marg. ⁴¹ Idem. Sic in textu Comp. (cum εὔρητε), Ald. (idem), Codd. III, X (ut Comp.), 15, 18 (ut Comp.), 19, alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat. *decidit*. Cf. ad v. 6. ⁴³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18 (cum ἔπαισεν), 19 (idem), alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁵ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Cod. 108. Mox τὰς στολὰς

19. וַיָּחַר אֵשׁ. O'. και ὄργισθη θυμῷ (alia exempl. ἐθυμώθη ὄργῃ⁴⁶).
20. וַתְּהִי אִשְׁתּוֹ שִׁמְשׁוֹן לְמַרְעוּהוּ אֲשֶׁר רָעָה לוֹ (amicum fecit). O'. και ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψῶν ἐνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐφίλασεν. Alia exempl. και συνῶκησεν ἡ γυνὴ Σαμψῶν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ.⁴⁷
- Cap. XIV. 10. — ἐπτά ἡμέρας⁴⁸. 16. — Σαμψῶν⁴⁹. 18. — Σαμψῶν⁵⁰. 19. — Σαμψῶν⁵¹.

CAP. XV.

1. בְּגֵרֵי עַיִים. O'. ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν. Aliter: O'. φέρων ξριφον αἰγῶν.¹
- וַיְחַרְרֶהָ. O'. [και] εἰς τὸ ταμεῖον. Aliter: O'. εἰς τὸν κοιτῶνα.²
- וַלֹּא-נָתַנוּ. O'. και οὐκ ἔδωκεν (Aliter: O'. Θ. οὐκ ἀφήκεν³) αὐτόν.
2. אָמַר אֲמַרְתֵּי. O'. λέγων εἶπα. Alia exempl. εἰπὼν εἶπον.⁴

2. לְמִרְעָה. Socio tuo. O'. ἐνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. Aliter: O'. τῷ συνεταίρῳ σου.⁵
- טוֹבָה מִמֶּנָּה. O'. ἀγαθότερα ὑπὲρ αὐτήν. Aliter: O'. Θ. κρείσσων αὐτῆς ἐστιν.⁶
3. נִקְיִיתִי. O'. ἠθώφωμαι. Aliter: O'. Θ. ἀθῶός εἰμι.⁷
- עָמָם רָעָה. O'. μετ' αὐτῶν πονηρίαν. Alia exempl. μεθ' ὑμῶν κακά.⁸
4. וַיִּפֶן. Et obvertit. O'. και ἐπέστρεψε (alia exempl. συνέδησεν⁹).
- בְּתַרְתָּו. O'. και ἔδησεν. Alia exempl. ἐν τῷ μέσῳ.¹⁰
5. וַיִּבְעֶר-אֵשׁ. O'. και ἐξέκαυσε (alia exempl. ἐξῆψε¹¹) πῦρ.
- בְּקַמְוֹת. In culmos. O'. ἐν τοῖς στάχυσι. Alia exempl. εἰς τὰ δράγματα.¹²
- וַיִּבְעֶר. O'. και ἐκάσαν. Alia exempl. και ἐνεπύρισεν ÷ τοὺς στάχυσ και τὰ προτεθειρσιμένα¹³.

(pro תְּחַלְּתֶיהָ) om. Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, 18, 19 (cum ἑτερος), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁸ Syro-hex. Sic sine obelo (pro ἡμέρας ἐπτά) Comp., Codd. II, 16, 18, 30, alii. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Idem.

CAP. XV. ¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum אֵשׁ לְמִרְעָה), quod ad literam ἐνεγκῶς sonat, etsi Syrum interpretem aliter quam codices Graecos hexaplares legisse vix credibile est). ² Idem. Sic in textu Comp., Ald. (praem. και), Codd. III, 15, 18 (cum κοιτῶνα), 19, alii, Syro-hex. ³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴ Sic Comp. (cum εἶπας εἶπα), Ald., Codd. III (ut Comp.), X, 15 (cum εἰπὼν εἶπα), 19 (cum εἶπας εἶπα), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. In Codd. 54, 59, 75, aliis, locus sic habet: λέγων εἶπον γὰρ μήποτε μεμίσσας αὐτήν, και ἔξεδῶμην αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ σου. ⁵ Sic in textu Comp., Codd. III, X, 15, 18, 19 (cum συνεταίρῳ), alii, Arm. 1, Syro-hex. Ad τῶν φ. σου Cod. 85 in marg.: O'. συνεταίρων σου; unde Montef. edidit: "Ἄλλοι ἐνὶ τῶν συνεταίρων σου, ut in textu Ald. solus. ⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 19, alii,

Syro-hex. ⁷ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 19, alii, Syro-hex. (cum אֵשׁ לְמִרְעָה, ἄθως ἐγὼ, non אֵשׁ לְמִרְעָה, ἠθώφωμαι). ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum μετ' αὐτῶν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex., Origen. Cod. 85 in marg.: κακά. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex., Origen., Vet. Lat. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, IV, 19 (sine artic.), 44 (idem), 108, Syro-hex., Vet. Lat. Duplex versio, ἐν τῷ μ. και ἔδησεν, est in Codd. X (sine artic.), 15, 16, 18, aliis (inter quos 85). ¹¹ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹² Sic Comp., Codd. III, IV, X (cum δράγματα), 15, 18, 19 (cum δέρματα), alii (inter quos 85 in marg. cum διδράγματα), Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui male pingit: אֵשׁ και ἐνέπρησεν κ. τ. ε., absente cuneolo), et sine obelo Comp., Ald. (om. και τὰ προτ.), Codd. III, X (ut Ald.), 15, 16 (ut Ald.), 18, 19, alii (inter quos 85, ut Ald.), Arm. 1. Est alia versio, ni fallor, clausulae sequentis אֵשׁ וַיִּבְעֶר אֵשׁ, vel potius אֵשׁ וַיִּבְעֶר אֵשׁ, a culmis usque ad acervos. Proinde pro his, και ἐκάσαν—και ἐλάias, Vet. Lat. habet tantum: et succendit spicas eorum, et quae metita erant, sed et vineas et oliveta.

5. **מְגִרִישׁ וְעַד־קָמָה**. *O'.* ἀπὸ ἄλωνος καὶ ἕως στα-
χῶν ὀρθῶν. *O'.* Θ. (ἀπὸ) στοιβῆς καὶ ἕως
ἑστῶτος.¹⁴
6. **תַּתַּן הַתַּמְנִי**. *O'.* ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνί. *O'.* *l*
*l*οιποῖ (ὁ) γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου.¹⁵
לְמַרְעוּהוּ. *O'.* τῷ ἐκ τῶν φίλων (Aliter: *O'.* Θ.
τῷ συνεταίρῳ¹⁶) αὐτοῦ.
7. **כִּי אִם־נִקְמַתִּי בְכֶם וְאַחַר אֲחֻדֶל**. *Hercle ulci-*
scar me de vobis, et postea desistam. *O'.* ὅτι
ἤ μὴ ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω.
O'. Θ. οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου
ἐξ ἑνὸς ἐκάστου ὑμῶν ποιήσομαι.¹⁷
8. **וַיֹּשֶׁב בְּסַעֲיָה סַלְעַ**. *Et habitabat in fissura pe-*
trae. *O'.* καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας.
Alia exempl. καὶ κατῶκει παρὰ τῷ χεϊμάρρῳ
ἐν τῷ σπηλαίῳ.¹⁸
9. **בִּיהוּדָה**. *O'.* ἐν Ἰούδα. Aliter: *O'.* ἐπὶ τὸν
Ἰούδαν.¹⁹
בְּלָחִי. *O'.* ἐν Λεχί. *O'.* Γ. ἐν σιαγόνι.²⁰
10. **וַיִּאמְרוּ אֵינִי**. *O'.* καὶ εἶπαν — αὐτοῖς πᾶς ἄ
ἀνήρ.²¹

10. **לָמָּה**. *O'.* εἰς τί. Aliter: *O'.* ἰνατί.²²
עַל־יָנוּ. *O'.* ✕ ἀνέβημεν ἄ.²³
11. **אֶל־סַעֲיָה סַלְעַ**. *O'.* εἰς τρυμαλιὰν πέτρας.
Alia exempl. ἐπὶ τὴν ὄπην τῆς πέτρας.²⁴
לְשִׁמְשׁוֹן. *O'.* πρὸς Σαμφών. *Alia exempl.*
τῷ Σαμφών.²⁵ Aliter: *O'.* πρὸς τὸν Σαμ-
ψών.²⁶
- כִּי־מִשְׁפָּחֵי בְנוֹ פְּלִשְׁתִּים**. *O'.* ὅτι κυριεύουσιν
(Aliter: *O'.* ἀρχουσιν²⁷) οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν.
Aliter: *O'.* ὅτι ἀρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι.²⁸
- וּמִכֹּהֲנָתָא**. *O'.* καὶ τί τοῦτο. Aliter: *O'.* καὶ
ἰνατί ταῦτα.²⁹
12. **בִּיד־לְתַתָּהּ בֵּיר**. *O'.* τοῦ δοῦναί σε ἐν χερί. *O'.*
παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας.³⁰
כִּי־אֶתֶם בִּי אֶתֶם. *Ne irrualis in me vosmet*
ipsi. *O'.* μήποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς.
Aliter: *O'.* — μὴ ἀποκτεῖναι με ὑμεῖς, καὶ
παράδοτέ με αὐτοῖς ἄ, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν
ἐμοὶ ὑμεῖς.³¹
13. **וַיִּאמְרוּ**. *O'.* καὶ εἶπον. *Alia exempl.* καὶ
ᾤωσαν.³²

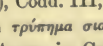
¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III (cum *στυβης*), IV, X, 15, 18 (cum *στοικης*), 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁵ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald. (cum *Θαμναθαίου*), Codd. III, IV (cum *Θαμναθείου*), X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum *سليم*). ¹⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV (cum *συνεταίρω* a I^{ma} manu), X, 15, 18, 19 (cum *συνεταίρω*), alii, Syro-hex. Cf. ad v. 2. ¹⁷ Cod. 85 in marg. (cum *ἐκδικήσω* vitiose pro *εὐδοκήσω*. Praeterea pro *ποιήσομαι* Parsonsii amanuensis exscripsit *ποιήσω*, repugnante Montef.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum *ἐνὸς* καὶ *ἐκ.*), IV (idem), 15 (idem), 18, 19 (ut III), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum *ἐξ ἑνὸς* καὶ *ἐξ ἑκάστου ὑμῶν ποιήσω* (*سليم*?)). Eandem ellipsin statuit Dathius, Hebraea vertens: *Licet hoc feceritis, tamen non acquiescam nisi ultionem etc.* ¹⁸ Sic Ald. (cum *ἐν τῷ* sp. τῆς πέτρας), Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum *κατῶκει*), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: *κατῶκει παρὰ τῷ χεϊμάρρῳ*. ¹⁹ Cod. 85 in marg. (cum Ἰούδα). Sic in textu Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁰ Cod. X. Cod. 85: Ἰ. *λοιποῖ ἐν τῇ σιαγόνι*. Euseb. in Onomastico, p. 188: Ἐνλεχί. Ἰ. *σιαγών*. ²¹ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex., invito Vet. Lat. ²² Cod. 85 in marg.

Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum *διὰ τί*), 19, alii, Syro-hex. ²³ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum *euneolo tantum*). Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. 15, 18, 54, 58, alii. ²⁴ Sic Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁵ Sic Codd. II, 16, 53, 57, alii, Arm. 1. ²⁶ Cod. 85 in marg. ²⁷ Idem. ²⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum *مجتهد*). ²⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 58, cum *διὰ τί ταῦτα*), Syro-hex. (ut 58). ³⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum *καὶ παρ.*), Ald. (cum *τοῦ παρ.*), Codd. III (ut Comp.), IV, X (ut Ald.), 15 (ut Comp.), 18 (ut Ald.), 19 (idem), alii, Arm. 1 (ut Comp.), Syro-hex. (cum *παραδοῦναι*, ἢ *τοῦ παρ.*). ³¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: — καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμφών ὁμῶσάτέ μοι μὴ ἀποκτεῖναι, nullo metobelo), et sine obelo Comp. (cum *μὴ ἀποκτ. με ὑμεῖς, καὶ μήποτε συναντ. μοι ὑμεῖς*), Ald. (cum *καὶ μὴ ἀποκτείνῃτέ με ὑμεῖς, καὶ παρ. με ὑμεῖς, μήποτε κ. τ. ἐ.*), Codd. III (cum *ὑμεῖς ἐν ἐμοί*), X, 15 (om. *μήποτε*—*ὑμεῖς*), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg., cum *μήποτε συναντ.*), Arm. 1, Syro-hex. Vet. Lat.: *ne interficiatis me vos, et tradite me eis, ne forte occurratis in me vos.* ³² Sic Comp., Ald., Codd. III,

13. בְּדָדָּ. O'. ἐν χειρὶ (Aliter: O'. εἰς χεῖρας³³)
αὐτῶν.
וְהָמָת. O'. καὶ θανάτῳ. Aliter: O'. θανάτῳ
δέ³⁴
עֲבָתִים. O'. καλωδίσις. Ἄλλος βρόχοις.³⁵
14. הוֹאֵרֵהָ. O'. καὶ ἤλθον. Alia exempl. καὶ
αὐτὸς ἤλθεν.³⁶
הִרְעִי לְקִרְתָּאוֹ. O'. ἠλάλαξαν (Ἄλλος ἀνέ-
κραξαν³⁷), καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ.
Aliter: O'. ἠλάλαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ,
÷ καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ³⁸
וְהִתְעַלָּה. O'. καὶ ἤλατο. Aliter: O'. Θ. καὶ
κατεύθυνε.³⁹
בְּשֵׁרֵי בָעֵרוּ אֶשֶׁר. Quam combusserunt igne.
O'. ὁ ἐξεκαύθη ἐν πυρὶ. Aliter: O'. Θ. ἡνίκα
ἀν ὀσφρανθῆ πυρός.⁴⁰
וַיִּמְשֹׁ. O'. καὶ ἐτάκησαν (alia exempl. διελύ-
θησαν⁴¹).
וַיַּעַל דָּוִד. O'. ἀπὸ χειρῶν (Aliter: O'. Θ. Σ.
τῶν βραχιόνων⁴²) αὐτοῦ.

17. כָּבְלָתוֹ. O'. ὡς ἐπαύσατο. Alia exempl. ἡνίκα
συνετέλεσε.⁴³
וְרִמָּת לְהִי. O'. ἀναίρεσις (Ἄ. ὑψωσις. Σ.
ἀρσις⁴⁴) σιαγόνος.
18. וַיִּקְרָא. O'. καὶ ἔκλαυσε (alia exempl. ἐβόησε⁴⁵).
וְנָתַתָּ. O'. εὐδόκησας. Alia exempl. ἔδωκας;
alia, εὐώδωσας.⁴⁶
וְהֵעֵרְלִים. O'. τῶν ἀπεριμήτων ✕ τούτων⁴⁷
19. וַיִּבְקַע אֶלְהִים אֶת־הַמְּכַתֵּשׁ אֶשֶׁר־בְּלַחִי. Et
fidit Deus mortarium (fissuram) quod est in
Lehi. O'. καὶ ἔρηξεν ὁ θεὸς τὸν λάκκον τὸν
ἐν τῇ σιαγόνι (Σ. τὴν μύλην. . . Οἱ λοιποὶ
(τὸν) ὄλμον τῆς σιαγόνος⁴⁸). Alia exempl.
καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος.⁴⁹
וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ἔζησεν (Aliter: O'. Θ. Σ. ἀνέ-
ψυξεν⁵⁰).
וַיִּנְחַר אֶשֶׁר בְּלַחִי. En-hakkore (fons
vocantis) qui est in Lehi. O'. πηγὴ τοῦ ἐπι-
καλουμένου, ἢ ἔστιν ἐν σιαγόνι. Aliter: O'.
πηγὴ ἐπίκλητος, ✕ ἢ ἔστιν ✕ σιαγόνος.⁵¹

IV, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum καὶ εἶπαν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁴ Idem. Sic in textu iidem. ³⁵ Cod. 85 in marg. sine nom. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Jesai. v. 18. Ezech. iii. 25. Cod. 58 in marg.: δύο σχοινοῖσι νεωστοῖσι (sic). ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19 (cum καὶ αὐτοὶ ἤλθον), alii, Syro-hex. ³⁷ Cod. 58 in marg. sine nom. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. III, 15, 18, 19 (cum εἰς ἀπ. αὐτῶν), 64, 82, 108, 128 (cum εἰς συν. αὐτῶν), Syro-hex. ³⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum κατηύθη), IV, X (cum ἤλατο in marg.), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. xiv. 6. ⁴⁰ Idem, teste Montef. (Parsonsii amanuensis lectionem quasi anonymam affert.) Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15 (cum ἡνίκα 8' ἄν), 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat. Cf. Cap. xvi. 9 in Hebraeo et LXX. ⁴¹ Sic Comp., Codd. III, IV, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴² Cod. 85 in textu: ἀπὸ τῶν χειρῶν; in marg. autem: O'. Θ. Σ. βραχιόνων. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 108 (cum ὑψωσις). ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd.

III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: ἐβόησε, ἐκάλεσε. Cf. ad Cap. xvi. 28. ⁴⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. III, IV, X (in marg.), 15, 18, 19, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald. (cum εὐώδωσας), Codd. X, 16 (cum εὐώδ.), 29, 30 (ut Ald.), aliis. Cod. 85 in textu: εὐώδωσας; in marg. autem: ἔδωκας. εὐδόκησας. Scriptura εὐώδωσας ex CYCΔΩKAC corrupta esse videtur. ⁴⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44, 59, 75, alii. Pro ✕ pingendum videtur ω, ut supra Cap. v. 6. xi. 17, 24, ubi quaedam, quae in Hebraeo non habentur, ex ea textus recensione, quae continetur in Codd. 44, 54, 59, 75, cet., assumpsit Syrus noster. Cf. ad Cap. xvi. 21. xviii. 2, 12. xix. 10, 17, 23, etc. ⁴⁸ Cod. 85. Symmachum imitatus est Hieron., vertens: dentem molarem. Lectionem τῶν λοιπῶν in textu habent Codd. 54, 59, 75, 82. Cf. Hex. ad Prov. xxvii. 22. Zeph. i. 11. ⁴⁹ Sic Comp., Ald. (cum τὸ τρ. τὸ ἐν τῇ σ.), Codd. III, IV, X (ut Ald.), 15, 18, 19, alii, Arm. 1 (cum τρίπημα σιαγόνος), Syro-hex. (cum). Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 222: καὶ ἔρηξεν ἐν ἐτέρᾳ ἐκδόσει· καὶ ἤνοιξεν—σιαγόνος. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (absente cuneolo), et sine aster. Codd. 15, 19, 64, 108. Cod. 85 in marg.: O'. ἐπίκλητος σιαγόνος, et sic in textu Codd. III

Cap. XV. 10. — οἱ ἀλλόφυλοι 4.⁵² 11. εἶπεν αὐ-
τοῖς — Σαμψών 4.⁵³

CAP. XVI.

1. עֲזַתָּה. O'. ÷ ἐκέειθεν 4 εἰς Γάζαν.¹
2. הִנֵּה. O'. ὦδε. Aliter: O'. Θ. ἐνταῦθα.²
בָּשָׂעַר. O'. ἐν τῇ πύλῃ. Θ. ἐπὶ τῆς πύλης.³
וַיִּתְקַשְׁוּ. Et quietos se continebant. O'. καὶ
ἐκόφουσεν (A. παρεσιώπων. Σ. ἡσύχαζον⁴).
וַיִּצְדֹּק הַבְּקָר הַבְּרִיחַ. O'. ἕως διαφάση ὁ
δρθρος, καὶ φονεύσωμεν αὐτόν. Aliter: O'. ἕως
φωτὸς πρωῖ ÷ μείνωμεν 4, καὶ ἀποκτείνωμεν
αὐτόν.⁵
3. בְּחַצֵּי הַלְּיָלָה. O'. ἐν ἡμίσει τῆς νυκτός. Alia
exempl. περὶ τὸ μεσονύκτιον.⁶
וּבְשַׁתֵּי הַמְּנוּחֹת. O'. σὺν τοῖς δυσι σταθμοῖς.
Alia exempl. καὶ τῶν δύο σταθμῶν.⁷

3. וַיִּשֶׁם עַל-כַּתְּפָיו. O'. καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐ-
τοῦ. Alia exempl. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὤμῳ
αὐτοῦ.⁸
וַיַּעֲלֵם. O'. καὶ ἀνέβη. Alia exempl. καὶ ἀνή-
νεγκεν αὐτά.⁹
וַיִּשָּׂר עַל-פְּנָיו. O'. τοῦ ἐπὶ προσώπου. Aliter:
O'. Θ. ὁ ἐστὶν ἐπὶ πρόσωπον.¹⁰
4. בְּגִנְחַל שׁוֹרֵק. O'. ἐν Ἀλωρῆχ. Alia exempl.
ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Σωρήκ.¹¹
5, 8. סַרְנֵי. Principes. O'. οἱ ἄρχοντες. Alia
exempl. οἱ σατράπαι.¹²
7. בְּשִׁבְעָה יְתָרִים. Septem nervis. O'. ἐν ἐπτὰ νευ-
ραῖς (alia exempl. κλήμασιν, s. κληματίσιν¹³).
וַיִּשָּׂר לֹא-יִחַרְבוּ. Qui non exsiccati sunt. O'.
μὴ διεφθαρμέναις. Aliter: O'. Θ. μὴ ἡρημω-
μέναις.¹⁴ A. † ἀλιωτοῖς. Σ. μὴ ξηρανθεί-
σαις.¹⁵ Alia exempl. μὴ ἐξηραμμέναις.¹⁶

(cum τὸ ὄνομα τῆς πληγῆς (sic) ἐπικλ. σιαγόνος), X, 18, 29, alii, Arm. 1. (Syro-hex. pro πηγῇ ἐπίκλητος habet **ܟܫܘܬܐ** **ܟܫܘܬܐ**, ad quem locum Rördam: "Πηγῇ ἀντιλήπτρις [ἀντιλήπτρια]. Aliter vix verti potest textus noster Syriacus; sed quum haec lectio sensum parum bonum efficiat, et ab omnibus codd. Graecis et textu Hebraeo discrepet, malim secundum codd. hexaplares **ܟܫܘܬܐ** [sic in Lectionario Mus. Brit. (Addit. MSS. 14,486)] corrigere in **ܟܫܘܬܐ**, h. e. ἐπίκλητος." Vox ἐπίκλητος Nostro sonat **ܟܫܘܬܐ** vel **ܟܫܘܬܐ** (Amos i. 5. Jos. xx. 9), semel **ܟܫܘܬܐ** (Num. xxvi. 9). Hic quidem crediderim Syrum interpretationem ἐπίκλητος non cognominata, sed in auxilium advocata intellexisse.)⁵² Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: **ܟܫܘܬܐ** **ܟܫܘܬܐ** —) Deest in Cod. 52.⁵³ Cod. IV (cum ÷), Syro-hex. Deest in Cod. 44.

CAP. XVI. ¹ Sic Cod. IV (qui pingit: + ἐκέειθεν: ✕ εἰς Γάζαν); et sine obelo Comp., Codd. III, 15 (cum εἰς Γ. ἐκέειθεν), 18 (idem), 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³ Idem. Sic in textu Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum ἐπὶ τὴν π.), 19, alii, Syro-hex. ⁴ Idem. Cod. 58 in marg.: ἐσίγασαν. ⁵ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum ὦδε μείνωμεν ἕως πρωῖ). ⁶ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁷ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, 64, 108, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: ἐπέθηκε τῷ ὤμῳ. O'. τοὺς ὤμους. ⁹ Sic

Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16 (cum αὐτὰς), 18, 19 (cum αὐτῶ), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15 (cum προσώπου), 18 (idem), 29, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp., Ald. (cum ἐκ τοῦ χ. Σωρήχ), Codd. III (cum Σωρήχ), IV (cum Σωρήχ), X, 15 (cum Σωρήχ), 18 (idem), 19 (cum ἀπὸ pro ἐπὶ), alii, Arm. 1, Syro-hex. (cum (sic) **ܟܫܘܬܐ**). Ad ἐν Ἀλωρῆχ (sic) Codd. 85, 131, in marg.: ἐπὶ τοῦ χειμάρρου. Praeterea post Δαλιδὰ add. ἐπὶ τοῦ χ. Σωρήκ Codd. 16, 52 (cum Σωρήχ), alii (inter quos 85 in marg.). ¹² Sic Comp., Ald. (in 2do loco), Codd. III, IV, X (ut Ald.), 15, 18, 19 (ut Ald.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹³ Prior scriptura (cum ἕγχοις) est in Codd. 54, 75; posterior in Codd. 59, 82, 128. Cod. 121 in marg.: γρ. ημματασι (sic). Sic Joseph. Ant. V, 8, 11: εἰ κλήμασιν ἐπὶ τὰ θεοῦ ἀμπελίνους, ἔτι καὶ περιελείσθαι δυναμένους; ubi libenter legerimus ἀμπελίνους, Νέοις ἔτι κ. τ. ε., vel simile quid. ¹⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ἐρημ.), alii, Syro-hex. (cum forma insolentiori **ܟܫܘܬܐ**). ¹⁵ Cod. 85 (cum ξηρανθ.). Ad Aquilam Semlerus tentat ἀναλώτοις, non consumptis vetustate, sensu prorsus inaudito; Scharfenb. minus feliciter χλωροῖς, ut non ad complexionem verborum, praeter Aquilae usum, sed ad unam vocem **ܟܫܘܬܐ** aptetur. Facilis quidem correctio foret ἀλειώτοις, a λειοῦν, laevigare, emollire (cf. Hex. ad Prov. xxviii. 23), sed cum Hebraeo aegre concilianda. Fortasse ex ἀλιώ, solis calor, interpres noster more suo derivativa ἀλιέω et ἀλιεωτὸς effinxit, ut lectio sic tandem emaculanda sit: A. (μὴ) ἀλιεωτοῖς, non insolatīs. ¹⁶ Sic Codd. 44 (cum ἐξη-

9. **וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב לָהּ.** *O.* και τὸ ἔνεδρον αὐτῆ (alia exempl. αὐτοῦ¹⁷) ἐκάθητο. Alia exempl. και τὸ ἔνεδρον ÷ αὐτοῦ 4 ἐκάθητο αὐτοῦ.¹⁸
- וַתֹּאמֶר אֵלָיו.** *O.* και εἶπεν αὐτῷ. 'A. *O.* Θ. και εἶπε πρὸς αὐτόν.¹⁹
- וַיְנַתֵּן.** *O.* και διέσπασεν (Aliter: *O.* 'A. διέρρηξεν²⁰).
- בְּאֶשְׁרֵי יַנְתֵּךְ פְּתִיל־הַנְּעֹרָה.** *Quemadmodum dirumpitur filum stuprae.* *O.* ὡς εἴ τις ἀποσπάσει στρέμμα στιππύου. Aliter: *O.* Θ. ὃν τρόπον διασπᾶται κλώσμα τοῦ ἀποτινάγματος.²¹
10. **הִתְלַתָּ.** *Fefellisti.* *O.* ἐπλάνησας. Aliter: *O.* παρελογίσω.²²
11. **אִם-נֶאֱסָר וְאִם-יֹאסְרוּנִי.** *O.* ἐὰν δεσμεύοντες δήσωσί (alia exempl. δεσμεύωσι²³) με. Aliter: *O.* (ἐὰν) δεσμῷ δήσωσί με.²⁴
- לֹא-נִעְשָׂה.** *O.* οὐκ ἐγένετο ('A. ἐγενήθη²⁵).
12. **וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַי שָׁמֵשׁוֹן וְהָאֵרֶב יֵשֵׁב בְּחַרְרֵי.** *O.* και τὰ ἔνεδρα ἐξήλθεν ἐκ τοῦ ταμείου (Aliter: *O.* Θ. και τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ²⁶) και εἶπεν ἄλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών. Alia exempl. και εἶπεν πρὸς αὐτόν οἱ ἄλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών και τὸ

- ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ.²⁷
12. **בְּחַרְרֵי.** *Sicut filum.* *O.* ὡσει σπαρτίον. (Aliter: *O.* ῥάμμα. Σ. κρόκην²⁸.)
13. **עֵד-הָעֵקֶה הִתְלַתָּ בִּי.** *O.* ἰδοὺ ἐπλάνησάς με. Alia exempl. ἕως νῦν παρελογίσω με.²⁹ Alia: ἕως πότε καταμωκῆση με.³⁰
- שֶׁבַע מַחְלֵפוֹת.** *Septem cincinnos plexos.* *O.* τὰς ἑπτὰ σειράς. 'A. Σ. τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους.³¹
- 13, 14. **עַם-הַמִּסְכָּתָּ: וְהִתְקַעַב בְּיַתָּהּ.** *Cum stamine. Et affixit clavo (parieti).* *O.* σὺν τῷ διάσματι, και ἐγκρούσης τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον, και ἔσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενῆς. και ἐγένετο ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτόν, και ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, και ὕψανε ἐν τῷ διάσματι, και ἔπηξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον. Aliter: *O.* μετὰ τοῦ διασματος, και ἐγκρούσης ἐν τῷ πασσάλῳ ÷ εἰς τὸν τοίχον 4, και ἔσομαι ἀσθενῆς [και οὐκέτι ὑπάρξω].³² Aliter: *O.* μετὰ τοῦ διασματος, και ἐγκρούσης ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοίχον (alia exempl. add. και ὕψανε ὡσει πῆχυν³³), και ἔσομαι ἀσθενῆς [ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων].³⁴ και ἐκοίμισεν αὐτόν Δαλιδὰ,³⁵ — και

ραμέναις), 59, 76 (ut 44), 82 (cum -ναις), 84, 106, 134. Vet. Lat.: *nervis humidis nondum siccatis.* ¹⁷ Sic Codd. X, 15, 18, 19 (cum αὐτόν), alii, Syro-hex., invito Vet. Lat. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp. (sine αὐτοῦ priore), Codd. III, 108 (ut Comp.). ¹⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 18, 19 (cum αὐτῆ), alii, Syro-hex. ²⁰ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²¹ Idem. Sic in textu Comp. (cum στιππύου pro τοῦ ἀπ.), Codd. III, IV, X, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. (cum τὸ ἀπορταμένον (سوطان) pro τοῦ ἀπ.). Paulo aliter Codd. 44, 54, 75, 76, 82, 84, 106: ὃν τρόπον διασπᾶται τὸ σπαρτίον (τὸ κλώσμα 44, 76, 84, 106) τοῦ ἀπ. (τὸ διαφθερούμενον ἄμα τῷ (ἄμα ἐν τῷ iidem) ὀσφρανεῖναι πυρός). Ad ἀποτίναγμα cf. Hex. ad Jesai. i. 3, ubi Symmacho tribuitur. ²² Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III, IV, X (cum παρελογίσω), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²³ Sic Codd. 16, 56, 57, alii. ²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. III (cum δήσωσιν), IV, X (ut III), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁵ Idem. Sic in textu (om. ἐν αὐτοῖς) Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁶ Idem.

²⁷ Sic Comp. (cum ταμείῳ), Ald., Codd. III (cum ταμείῳ), IV (ut Comp.), 15 (om. πρὸς αὐτόν), 18 (cum ἀλλόφ., sine artic.), 19, alii (inter quos 85, ut 18), Arm. 1, Syro-hex. ²⁸ Cod. 85 in marg. Prior lectio (cum ὡς ῥάμμα) est in Comp., Ald. (cum ὡσει), Codd. III, IV, X (cum ὡσει ῥ. ἐν), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 23. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ὡς), IV, X (sine pronom.), 15, 18, 19 (cum παρελογίζου, sine pronom.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ³⁰ Sic Codd. 44, 54, 59 (cum -κήσει), 75 (cum -κήσει), 76 (cum μου), 84, 106, 134. ³¹ Cod. 85. Sic in textu (cum ἐὰν διάση τοὺς ζ' β. τῆς κεφ. μου ἐν ἐκτάσει διασματος) Codd. 44, 54, 59, 75, alii. Montef. Aquilae et Symmacho continuat: τῆς κεφ. μου μετὰ τοῦ διασματος, invito Parsonsii amanuensi. ³² Sic Cod. IV. "Verba, και οὐκέτι ὑπάρξω, corrector B uncis circumdedit." — Tischend. ³³ Sic Codd. 44, 59 (cum ἐφον.), 76, 82 (ut 59), 84, 106, 134. Paulo aliter Cod. 54: και ἐπιφανεύεις (sic) ἐπὶ πῆχυν; Cod. 75: και ἐπιφανεύς ὡς ἐπὶ πῆχυν; et Syro-hex.: **سبعة** * **جلا** * **لوي** * **سبعة** * **لو**, h. e. και ὕψανε ὡς ἐπὶ 4 πῆχυν. ³⁴ Haec desunt in Comp., Codd. 19, 108, Syro-hex. (qui pingit: και ἔσομαι — ἀσθενῆς 4). ³⁵ Post

- ἐδιάσατο³⁶ τοὺς ἐπτά βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως,³⁷ καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλου (alia exempl. ἐν τῷ πασσάλῳ³⁸) εἰς τὸν τοίχον (alia exempl. add. καὶ ὕφανε³⁹).⁴⁰
14. וְיִיזְיֶי. Ο'. καὶ ἐξυπνίσθη (alia exempl. ἐξηγέρθη⁴¹).
 וְיִסַּע אֶת־הַיִּתְד הָאֶרְגָּר וְאֶת־הַמַּסָּסָה. Et evulsit clavum texturæ et stamen. Ο'. καὶ ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου. Aliter: Ο'. καὶ ἐξέσπασεν ✕ σὺν ἄ τοὺς πασσάλους ἐν τῷ ὑφάσματι ÷ ἐκ τοῦ τοίχου ἄ, καὶ ✕ σὺν ἄ τὸ διάσμα, ÷ καὶ οὐκ ἐγένωσθη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ ἄ.⁴²
15. וְיִיזְיֶי תִּמְרֵי. Ο'. πῶς λέγεις. Aliter: Ο'. Θ. 'Α. πῶς ἐρεῖς.⁴³
 וְיִתְלֶת בֵּי. Ο'. ἐπλάνησάς με. Alia exempl. παρελογίσω με.⁴⁴
16. וְיִצְקָה לוֹ. Instituit ei. Ο'. ἐξέθλιψεν (Aliter: Ο'. κατειργάσατο⁴⁵) αὐτόν.
 וְיִתְלֶת בֵּי וְיִתְלֶת בֵּי. Ο'. πάσας τὰς ἡμέρας,

καὶ ἐστενοχώρησεν αὐτόν. Alia exempl. ὀλην τὴν νύκτα, καὶ παρηνώχλησεν αὐτόν.⁴⁶

16. וְיִתְקַצֵּר וְיִתְקַצֵּר. Ο'. καὶ ὀλιγοψύχησεν. 'Α. ἐσμικρύνθη (s. ἐκολοβώθη) ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.⁴⁷
 וְיִמּוּת. Ο'. ἕως τοῦ ἀποθανεῖν. Alia exempl. ἕως εἰς θάνατον.⁴⁸ Σ. εἰς θάνατον.⁴⁹
- 17, 18. וְיִתְלֶת בֵּי-בֵּי (bis). Ο'. πᾶσαν τὴν καρδίαν (Aliter: Ο'. πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας⁵⁰) αὐτοῦ.
17. וְיִמּוּת. Novacula. Ο'. σιδηρος. Aliter: Ο'. Θ. ξυρόν.⁵¹
 וְיִתְקַצֵּר וְיִתְקַצֵּר. Ο'. ὅτι ἅγιος (alia exempl. ναετραῖος⁵²) θεοῦ ἐγώ ✕ εἰμι ἄ.⁵³
 וְיִתְלֶת בֵּי-בֵּי. Ο'. ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι. Aliter: Ο'. Θ. κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.⁵⁴
18. וְיִתְקַצֵּר. Ο'. τοὺς ἄρχοντας. Aliter: Ο'. τοὺς σατράπας.⁵⁵
 וְיִתְקַצֵּר. Ο'. οἱ ἄρχοντες. Aliter: Ο'. ÷ πᾶσαι ἄ αἱ σατραπείαι.⁵⁶

Δαλιδὰ add. ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς Ald., Codd. 15, 18, 64, 82, 128. Pro his, καὶ ἐκ, αὐτόν Δ., Comp., Codd. 19, 108, habent: καὶ ἐποίησεν αὐτῷ Δ. οὐτως. ³⁶ Pro ἐδιάσατο, ἔλαβεν est in Codd. 29, 30, 71, 85 (in marg.), 121, Arm. 1. Haec, καὶ ἐδιάσατο—εἰς τὸν τοίχον, obelo jugulat Syro-hex. ³⁷ Deterior scriptura ἐκτάσεως est in Comp., Codd. III, 19, 29, alii (inter quos 85 in marg.), invito Syro-hex. ³⁸ Sic Codd. 44, 54, 59, 75, alii, invito Syro-hex. ³⁹ Sic Codd. 54, 59, 75, alii, Syro-hex. (qui pingit: εἰς τὸν τοίχον ἄ, οὐ καὶ ὕφανε ἄ). ⁴⁰ Sic Comp., Ald. (usque ad τῶν γονάτων αὐτῆς, pergens: καὶ ἐγένετο—καὶ ὕφανε ἐν τῷ διαστήματι (sic), καὶ ἐπέκρουσε τῷ π. εἰς τὸν τοίχον), Codd. III, X (usque ad ἐκ, αὐτόν Δ., pergens: καὶ ἔλαβε Δ. τοὺς ἐπτά βοστρύχους, cetera ut in textu vulgari), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἡγέρθη), IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁴² Sic Cod. IV, et sine notis (om. quoque duplici σὺν) Comp., Ald., Codd. III (cum σὺν τῷ ὑφ.), X (cum συνέσπασε, om. καὶ τὸ διάσμα, et add. πάλιν in fine), 15, 18, 19 (cum τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφ.), alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. (qui pingit: — ἐκ τοῦ τοίχου, sine metobelo). ⁴³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum παρελογισομαι), alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum κατηργ., alii, Syro-hex. (cum אבד), de-

fatigavit eum). Cod. 85 in marg.: Ο'. κατηργάσατο (sic). ⁴⁶ Sic Comp. (cum παρηνώχλ.), Ald. (om. αὐτόν), Codd. III, IV, X (cum πάσας τὰς ἡμ.), 15 (ut Comp.), 18 (cum παρενώχλ.), 19 (ut Comp.), alii, Arm. 1, Syro-hex. Minus probabiliter Cod. 85: 'Α. ὀλην τὴν νύκτα, καὶ παρηνώχλησεν. ⁴⁷ Cod. 85: 'Α. ἐσμικρύνθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκολοβώθη (sic). Etiam posteriore lectionem ad Aquilam pertinere crediderim, coll. Hex. ad Zach. xi. 8. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, 58, 128, Syro-hex. (cum אבד). ⁴⁹ Cod. 85. Sic in textu Ald., Codd. X, 29, 30, alii. ⁵⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵¹ Idem. Sic in textu (cum οὐκ ἀναβήσεται) Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum σιδ. οὐκ ἀνέβη in marg.), 15, 18, 19 (cum ξυρός), alii, Syro-hex. ⁵² Sic Comp. (cum ναετρ.), Ald., Codd. III (cum ναετρ.), IV (idem), 15 (idem), 18, 19 (cum ναετρ.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. ad Cap. xiii. 7. ⁵³ Sic Syro-hex. Vox legitur in Ed. Rom., sed deest in Comp., Codd. IV, 19, 108. ⁵⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ὡς κατὰ πάντα ἄνθρωπον), alii, Syro-hex. ⁵⁵ Idem (cum πάντας τοὺς ἄ. in textu). Sic in textu Comp., Ald. (praem. πάντας), Codd. III (idem), IV, 15 (ut Ald.), 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁶ Sic Cod. IV (cum σατραπιαί), Syro-hex. (qui pingit: πᾶσαι — αἱ σατραπείαι ἄ), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III (cum σατραπιαί), X (idem), 15, 18, 19 (cum

19. וַתִּשְׁנֶה עַל-בְּרֵכֵיהָ. O'. καὶ ἐκοίμισε Δαλιδᾶ τὸν Σαμφὸν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς. Aliter: O'. Θ. (καὶ ἐκοίμισεν) αὐτὸν ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτῆς.⁶⁷

וְאִישׁ. O'. ἄνδρα. Alia exempl. τὸν κουρέα.⁶⁸

לְעַנּוֹתוֹ. O'. ταπεινώσαι αὐτόν. Alia exempl. ταπεινοῦσθαι.⁶⁹

20. כִּפְעֵם בְּפְעֵם. Nunc ut antea. O'. ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ. Aliter: O'. καὶ ποιήσω καθὼς ἀεί.⁶⁰

וְאֶעָר. Et excutiam me. O'. καὶ ἐκτιναχθήσονται (Aliter: O'. Θ. ἀποτινάξομαι⁶¹).

21. וַיִּאְחָזוּהוּ. O'. καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ.⁶²

וַיִּנְקְרוּ. O'. καὶ ἐξέκοψαν (Aliter: O'. ἐξώρυξαν⁶³).

וַיִּוְרִידוּ. O'. καὶ κατήνεγκαν (Aliter: O'. Θ. ἀπήγαγον⁶⁴).

וַיְהִי טוֹחַן. O'. καὶ ἦν ἀλήθων. Alia exempl. ✕ (potius Ϟ) καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ 4, καὶ ἦν ἀλήθων.⁶⁵

וַהֲאִסְוִירִים. O'. τοῦ δεσμοτηρίου. Aliter: O'.

Θ. τῆς φυλακῆς.⁶⁶

22. לְצַיְחָ. O'. βλαστάνειν. Alia exempl. ἀνατελᾶι, s. ἀνατέλλειν.⁶⁷

כִּפְעֵם בְּפְעֵם. O'. καθὼς ἐξυρήσατο. Alia exempl. ἡνίκα ἐξυρήθη.⁶⁸

23. לִבְנֵה זָבָדֹל. O'. θυσιάσαι θυσίασμα μέγα. Alia exempl. τοῦ θύσαι θυσίαν μεγάλην.⁶⁹

וַתִּתֵּן אֶל-יָדָיו. O'. ἔδωκεν ὁ θεός. Alia exempl. παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν.⁷⁰

24. וַיְהִי לֵלֵךְ אֶת-אֱלֹהֵיהֶם. O'. καὶ ὑμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἤνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν.⁷¹

כִּי אָמְרוּ נָתַן. O'. ὅτι παρέδωκεν. Alia exempl. ὅτι εἶπαν παρέδωκεν.⁷²

וַיִּאָשֶׁר. O'. καὶ ὄς. Aliter: O'. Θ. καὶ ὄστις.⁷³

25. וַיְהִי כִי. O'. καὶ ὅτε. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὅτι.⁷⁴

וַיַּעֲחֹק לְפָנֵיהֶם. O'. καὶ ἐπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐρράπιζον αὐτόν. Aliter: O'. καὶ ἐνέπαιζον αὐτῶ.⁷⁵

בֵּין הַעַמּוּרִים. O'. ἀναμέσον τῶν κιδίων (alia exempl. τῶν δύο στύλων⁷⁶).

πᾶσα ἡ σατραπία), alii (inter quos 85 in marg.).⁶⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἐκοίμισεν 1), X, 15, 18 (cum γονάτων), 29, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁶⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. sine artic.), Arm. 1, Syro-hex. Mox τοὺς ἐπὶ βουστρύχους iidem. Cf. ad v. 13.⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex.⁶⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁶¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad v. 9.⁶² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum αὐτῶν), alii, Syro-hex.⁶³ Sic in textu iidem. Cod. 85 in marg.: O'. ἔρωξαν.⁶⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, 29, 54, alii. Pro κατήνεγκαν potior scriptura ἀπήγαγον est in Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.⁶⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ חסו חסו ✕ חסו חסו), et sine aster. Codd. 44 (cum καὶ ἔβαλον εἰς φυλακῆν), 54, 59, 75, 76 (cum εἰς φ.), alii. Cf. ad Cap. xv. 18.⁶⁶ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15,

18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁶⁷ Prior lectio est in Codd. III, IV, 15, 18, 64, 85 (in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 59, alii.⁶⁸ Sic Comp., Codd. III, IV, 18, 19, 64, 85 (in marg. cum ἡνέθη), 108 (cum ἐξυρήθη), Syro-hex.⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15 (cum θυσιάσαι), 16, 18 (ut 15), 19 (idem), alii (inter quos 85), Syro-hex.⁷⁰ Sic Comp., Ald. (cum ἡμῶν), Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (om. ἡμῶν), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.⁷¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum τὸν θεόν), Syro-hex.⁷² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum καὶ pro ὅτι), IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex.⁷³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Codd. 55, 58, et (om. καὶ) Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex.⁷⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex.⁷⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum ἐπαιζον), Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Arm. ed., Syro-hex.⁷⁶ Sic Comp., Ald. (om. τῶν), Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum δύο στύλων in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

26. אֶל-הַצֵּר הַמְחַזִּיק בְּיָדוֹ. Ὁ πρὸς τὸν νεανίαν (s. νεανίσκον⁷⁷) τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Alia exempl. πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγούντα αὐτόν.⁷⁸

הִנְיָחָה אֹתוֹי רְהוּמֵי־שָׁנַי אֶת-הַעַמּוּדִים. *Dimittite me, et fac me palpare columnas.* Ὁ ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας. Alia exempl. ἐπαπάσυν με δὴ, καὶ ποιήσον ψηλαφήσαι με ἐπὶ τοὺς στύλους.⁷⁹

הָאֵשׁ הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם. Ὁ ἐφ' οἷς ὁ οἶκος (excidit eisthkei⁸⁰) ἐπ' αὐτοῦ. Alia exempl. ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικται (Ὁ. Θ. ἐπεστήρικται⁸¹) ἐπ' αὐτῶν.⁸²

הָאֵשׁ עָשְׂנָה וְאָחָד. Ὁ καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐπιστηρίσομαι ἐπ' αὐτοῦ. ÷ ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως.⁸³

27. הַרְאִים בְּשָׂחוֹק שְׂמֵחוֹן. *Spectantium lusum Simsonis.* Ὁ οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνιαῖς Σαμψών. Alia exempl. ἐμβλέποντες (Ὁ. Θ. ἐμβλέποντες⁸⁴) ἐμπαίζόμενον τὸν Σαμψών.⁸⁵

28. וַיִּקְרָא. Ὁ καὶ ἔκλαυσεν (Θ. ἐβόησεν⁸⁶).

וַאֲדַנִּי יְהוָה. Ὁ Ἀδωναῖ (potior scriptura Ἀδωναι) κύριε. Alia exempl. κύριε, κύριε.⁸⁷ Aliter: Ὁ. Θ. κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων.⁸⁸

28. וְאֶנְקָמָה קָקַם-אַחַת מִשְׁתֵּי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים. *Ut expeletam ultionem unius saltem e duobus oculis meis a Philistaeis.* Ὁ καὶ ἀναπαδώσω ἀναπαδόσω μίαν περὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἀλλοφύλοις. Alia exempl. καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἀλλοφύλων.⁸⁹

29. אֶת-שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַתֶּבֶן. *Duas columnas medii (medias).* Ὁ τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου. Ὁ ἰλοιποῖ τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους.⁹⁰

וַיִּסְתֵּר עֲלֵיהֶם אֶחָד בְּיַמִּינוֹ וְאֶחָד בְּשֵׂמְאֵל. Ὁ καὶ ἐπεστηρίχθη (Aliter: Ὁ. Θ. ἐστήρικτο⁹¹) ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησεν ἓνα τῆ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἓνα τῆ ἀριστερᾷ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς, ἓνα ἐν τῆ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἓνα ἐν τῆ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.⁹²

30. וַיִּט. *Et inclinavit (columnas).* Ὁ καὶ ἐβάσταξεν. Alia exempl. καὶ ἔκλινεν.⁹³

וַיְהִי. Ὁ καὶ ἦσαν (alia exempl. ἐγένοντο, s. ἐγενήθησαν⁹⁴).

31. וַעֲשֶׂה עָשִׂי. Ὁ εἴκοσι ἔτη. Alia exempl. εἴκοσι ἔτη. (÷) καὶ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψών Ἐμεγαρ υἱὸς Ἐνὰν, καὶ ἔκοψεν ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἑξακοσίους ἀνδρας, ἐκτὸς τῶν κτηνῶν καὶ ἔσωσε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ (4).⁹⁵

⁷⁷ Sic Ald., Codd. 29, 44, 63, alii.

⁷⁸ Sic Comp.,

Codd. III, IV, 15 (cum τὸ χειραγωγούν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex.

⁷⁹ Sic Comp. (om.

ἐπι), Codd. III, IV, 15 (cum ἐπαπάσσομαι δὴ), 18 (idem), 19 (ut Codd.), alii (inter quos 85 in marg. cum ποιήσον με

ψ. τοὺς στ.), Syro-hex. ⁸⁰ Sic Codd. II (cum στήκει), 16, 52, 53, alii (inter quos 85).

⁸¹ Cod. 85 in marg.

⁸² Sic Comp. (cum ἐπεστήρικται), Ald. (idem), Codd. III (idem), IV (cum ἐπιστήρικται), X (cum ἐπ' αὐτοῦ), 15, 18,

19 (ut Codd.), alii, Syro-hex., Vet. Lat. ⁸³ Sic Cod. IV, et sine obelo Ald., Codd. III (cum ἐπιστήρισόν με), IV,

15, 18, 19 (ut III), alii. ⁸⁴ Cod. 85 in marg. ⁸⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum βλέποντες), 15, 16

(cum θεωροῦντες), 18, 19 (cum οἱ ἐπιβλ.), alii (inter quos 85, ut 16), Syro-hex. ⁸⁶ Cod. 85. Sic in textu Comp.,

Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic Comp., Codd. III, IV, 19, 108, Syro-hex. ⁸⁸ Cod. 85

in marg. Sic in textu Ald., Codd. X, 15, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum κύριε θεὸ δ).

⁸⁹ Sic Comp. (om. δύο), Ald. (cum τοῖς ἀλλ.), Codd. III (cum ἐκδικησίαν pro ἐκδ. μίαν),

IV, X (ut Ald.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex.

⁹⁰ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV (cum

δου), X (cum τοὺς δ. κίονας μέσους), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Statim ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν pro

ἐφ' οὗς ὁ οἶκος εἰστήκει Comp., Ald. (om. ἐφ'), Codd. III, IV, 15, 18 (cum ἐπ' αὐτῶν), 19, alii, Syro-hex. ⁹¹ Cod.

85 in marg., teste Montef. ⁹² Sic Comp. (cum ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῦ), Ald. (cum ἐπεστηρίξατο), Codd. III, IV, X, 15, 18 (cum ἐν αὐτοῖς), 19 (om. αὐτοῦ priore), alii, Syro-hex.

⁹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85, cum ἐβάσταξεν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. Alia versio διέσεισεν est in Codd. 44, 54, 59,

alii, quam agnovisse videtur Hieron. vertens: *concuissisgue fortiter columnis.* Joseph. Ant. V, 8, 12: ὡς δ' ἦκεν, ἐν-

σεισθεῖς (concuiliens se) αὐτοῖς (τοῖς κίονι) ἐπικαταβάλλει τὸν οἶκον. ⁹⁴ Prior lectio est in Comp., Codd. III, IV, 15,

18, 19, alii, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. X, 44, 76, alii. Mox pro ἡ οὗς, ἰπέρ οὗς est in Comp. (cum ἦπερ

οὗς), Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (cum ἔπερ οὗς), alii, Syro-hex. ⁹⁵ Sic Ald. (cum ἀνδρας pro ἐξ. ἀνδρας,

Cap. XVI. 3. ÷ καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ 4.⁹⁶ 9. ὀσφρανθῆναι ✕ αὐτὸ 4 πυρός.⁹⁷ 11. ἐν ÷ ἐπτὰ 4 καλωδίσις.⁹⁸ 12. καὶ ἔλαβεν ÷ αὐτῶ 4 Δαλειλά (sic).⁹⁹ 13. ἀνάγγελον ✕ δὴ 4 μοι.¹⁰⁰ 15. ÷ Δαλειλά 4.¹⁰¹ 20. καὶ εἶπεν αὐτῶ ÷ Δαλειλά 4.¹⁰² 25. ÷ ἐξ οἴκου φυλακῆς 4.¹⁰³ 30. ἐθανάτωσε ÷ Σαμψών 4.¹⁰⁴

CAP. XVII.

1. מִיַּחָא. O'. Μιχαίας. Alia exempl. Μιχά.¹
2. אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם. O'. οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν ὄδς ἔλαβες ἀργυρίου σεαυτῆ. Aliter: O'. χιλίοις καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου τοὺς ληφθέντας σοι.² Σ... ὄδς ἐξαιρετοὺς εἶχες.³
3. וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. καὶ με ἠράσω, καὶ προσεῖπας ἐν ὧσί μου. Aliter: O'. καὶ ἐξώρκισας, καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὧσί μου.⁴
3. אֶלְ-חֲלָיִם. O'. τοῦ ἀργυρίου. Aliter: O'. ✕ ἀργυροῦς 4.⁵

3. אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם. O'. ἀγιάζουσα (alia exempl. ἀγιασμοῦ⁶) ἡγίασα.
- אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם. O'. ✕ σὺν 4 τὸ ἀργύριον.⁷
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. τῶ υἱῶ μου. Alia exempl. κατὰ μόνας.⁸
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. ἀποδώσω (alia exempl. ἐπιστρέψω⁹) αὐτό.
- אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם. O'. ἀργυροκόπῳ. Alia exempl. τῶ χωνευτῆ.¹⁰
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. καὶ ὁ οἶκος Μιχαία. Alia exempl. καὶ ὁ ἀνὴρ Μιχά.¹¹
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. ἐφόδ. Alia exempl. ἐφούδ.¹² 'A. ἐπωμίδα. Σ. ἔνδυμα ἱερατικόν.¹³
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. El penates. O'. καὶ θεραφίν ('A. μορφώματα. Σ. εἶδωλα¹⁴).
- וְאֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ. O'. καὶ ἐπλήρωσε (alia exempl. ἐνέπλησεν¹⁵). Σ. ἐτελείωσεν.¹⁶

et ἔσωσεν αὐτὸς), Codd. 44 (cum Σεμεγάρ υἱὸς Αἰνάν), 54 (cum ἔκρινε προ ἔσωσε), 58 (ut 54, om. καὶ ἀνέστη), 59 (cum μετὰ Σαμψών Σεμ. υἱὸς Αἰνάν), 75 (ut 54, om. ἐκτὸς τῶν κτ.), 76 (cum Σεμεγάρ, ἧ ἀνδρας, et ἔσωσεν αὐτὸς), 106 (cum Σεμ. υἱὸς Αἰνάν), 121 (sub +, cum ἧ ἀνδρας, et ἔσωσεν αὐτὸς), 134 (ut 106), Syro-hex. ⁹⁶ Cod. IV. Deest in Comp. ⁹⁷ Idem. Pronomen deest in Codd. 44, 54, 59, aliis. Syro-hex. **אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם**, h. e. ni fallor, ἐν τῶ ὀσφρανθῆναι αὐτοῦ πῦρ. ⁹⁸ Cod. IV, Syro-hex. (sub ✕). Sic sine obelo Codd. X, 15 (sine ἐν), 16, 18 (ut 15), 19, alii, Arm. 1. ⁹⁹ Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Codd. III, 54, 75, Syro-hex. (cum **אֶלְ-חֲלָיִם**, h. e. αὐτῆ). ¹⁰⁰ Syro-hex. (sine metobelo). Particula deest in Ald., Codd. II (teste Parsonsio), 30, 55. ¹⁰¹ Cod. IV. ¹⁰² Idem. Vox deest in Cod. 16. ¹⁰³ Cod. IV, Syro-hex. (ubi obelo confoditur ἐξ οἴκου φ. in posteriore loco). ¹⁰⁴ Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: **אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם אֶלְ-חֲלָיִם** -).

CAP. XVII. ¹ Sic constanter Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 18, 19 (cum Μηχας), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ² Sic Comp. (cum συλληφθέντας), Ald. (cum ἀργυρίου τοὺς συλλ.), Codd. III (cum λημφθ.), IV (idem), 15, 18 (cum τοὺς χιλίοις... ἀργυρίου τοὺς καταλειφθέντας), 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg. ad οἱ χίλιοι: χιλίοις; ad ὄδς ἔλαβες autem: O'. τοὺς ληφθ. σοι, καὶ ἐξώρκισας καὶ εἶπας. ³ Cod. 85. ⁴ Idem in marg., ut supra. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum καὶ σὺ ἐξ. καὶ εἶπας οὕτως), 15, 18 (cum καὶ ἐξώρκισεν καὶ εἶπεν), 19, alii,

Arm. 1, Syro-hex., qui omnes mox εὐλογημένους habent. ⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 108. Deest in Codd. X, 29, 58, 71, 121. ⁶ Sic Comp. (cum ἀγιασμοῦ), Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85), Syro-hex. ⁷ Sic Cod. IV. ⁸ Sic (quasi pro ἡγίαζουσα), Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁹ Sic Codd. III, IV, 15, 18, 19, 64, 85 (in marg.), 108, 128. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. S. Hieron. Opp. T. I, p. 141: *conflatorum*. ¹¹ Sic Codd. III, IV, 19 (sine artic.), 54, 58, alii, Syro-hex. S. Hieron. ibid.: *Et vir Michas (et domus ejus Dei)*. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 16, 18, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex. ¹³ Codd. X (teste Griesb.), 85 (cum 'A. ἐπωμίδα ἔνδυμα. Σ. ἐνδ. ἱερ.). Cod. 58 in marg.: ἐπωμίδα ἔνδυμα ἱερατικόν. Denique Cod. 108 in marg.: 'A. ἔνδυμα καὶ μορφώματα (sic). Σ. ἐπωμίδα (sic), πρόσωπον. ἔνδυμα ἱερατικόν καὶ εἶδωλον. Ex hac lectionum congerie, collatis quoque Hex. ad Exod. xxv. 6. xxviii. 26. Jud. viii. 27. 2 Reg. vi. 14, nescio an sic reformanda sit nota hexaplaris: 'A. ἔνδυμα (vel potius ἐπένδυμα). Σ. ἐπωμίδα; ceteris quisquiliis ad glossographos remissis. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 77. ¹⁴ Codd. X, 85. Cod. 58 in marg.: μορφώματ. εἶδωλα. Cf. not. praeced. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (teste Montef.), 18, 29, alii. ¹⁶ Cod. X, teste Montef. Griesb. ex eodem exscriptit: marg. ἐτελείωσεν.

7. וְיִהְיֶה־עַר. O'. και ἐγενήθη νεανίας. Aliter: O'. Θ. και ἐγένετο παιδάριον.¹⁷
 מִבֵּית לָחֶם יְהוֹרָה מְשֻׁפַּחַת יְהוֹרָה. O'. ἐκ Βηθλεέμ δήμεν 'Ιούδα. Aliter: O'. Θ. ἐκ Βηθλεέμ 'Ιούδα ἐκ τῆς συγγενείας 'Ιούδα.¹⁸
8. מִהָעִיר לָחֶם יְהוֹרָה. O'. ἀπὸ Βηθλεέμ τῆς πόλεως 'Ιούδα. Aliter: O'. Θ. ἐκ τῆς πόλεως Βηθλεέμ 'Ιούδα.¹⁹
- לָגוֹר בְּאֶשֶׁר וּמָצָא. O'. παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὔρη τόπον. Alia exempl. παροικεῖν οὐ ἐὰν εὔρη.²⁰
- וַיָּבֵא הָר. O'. και ἦλθεν ἕως ὄρους. Alia exempl. και παρεγενήθη εἰς ὄρος.²¹
10. לְיָמִים. Per singulos annos. O'. εἰς ἡμέραν. Alia exempl. εἰς ἡμέρας.²²
- וַיַּעַר בְּבָרְדִים. Et apparatus vestium. O'. και στολήν (Aliter: O'. Θ. 'Α. Σ. ζεύγος²³) ἱματίων.
- וּבַחֲיֹתָךְ. Et victum tuum. O'. και τὰ πρὸς ζώην σου. Alia exempl. και τὰ πρὸς τὸ ζῆν σου.²⁴
11. וַיֹּאמֶר הַלֵּוִי. Et consensit Levita. O'. και

ἤρξατο. "Ἄλλος" και εὐδόκησε.²⁵

12. וַיִּמְלֵא. O'. και ἐπλήρωσε (alia exempl. ἐνέπληρωσε²⁶).
- וַיְהִי־לוֹ הַנַּעַר לְבָהֶן וְיָהוֹרָה. O'. και ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, και ἐγένετο. Alia exempl. και ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα, και ἦν.²⁷
13. וַיִּטִּיב. O'. ἀγαθυνεῖ. Alia exempl. ἡγαθοποίησε.²⁸

CAP. XVIII.

2. מִמְשֻׁפַּחַתָּם. O'. ἀπὸ δῆμων αὐτῶν. Alia exempl. ἐκ τῶν συγγενεῶν αὐτῶν; alia, ἀπὸ συγγενείας αὐτῶν.¹
- וְאֲנָשִׁים מְקֻצֹּתִים מִקְצוֹתֵיהֶם. O'. ἄνδρας. Aliter: O'. ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν ✕ ἄνδρας 4.²
- וְצִדְדָּתָהָרָר (bis). O'. ✕ σὺν 4 τὴν γῆν.³
- וְהָקָר. O'. και ἐξίχνιάσατε. Alia exempl. και ἐξερευνήσατε.⁴
- וַיָּבֵאוּ הָר. O'. και ἦλθον ἕως ὄρους. Alia exempl. και παρεγένοντο εἰς ὄρος;⁵ alia, και παρεγένοντο ✕ (potius ω) οἱ ἄνδρες 4 εἰς ὄρος.⁶

¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

¹⁸ Sic in textu Comp., Ald. (cum ἐν Β. 'Ι. ἐκ τῆς σ. δῆμον 'Ι.), Codd. III (cum ἐκ Β. δῆμον 'Ι.), IV (cum συγγενείας), X (ut Ald.), 15, 18 (om. 'Ιούδα priore), 29 (cum ἐκ τῆς σ. δῆμον 'Ι.), alii, Syro-hex. Ad δῆμον Cod. 85 in marg., teste Parsonsii amanuensi: O'. Θ. δῆμον 'Ι. ἐκ τῆς σ. 'Ι. ¹⁹ Cod. 85 in marg., teste eodem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐκ τ. π. 'Ι. Β.), IV, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (om. τῆς πόλεως, casu, ut videtur). ²⁰ Sic Comp. (cum ἂν pro ἐὰν), Ald. (idem), Codd. III, IV (ut Comp.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Mox ad v. 9: παροικεῖν οὐ ἐὰν (s. ἂν) εὔρω iidem. ²¹ Sic Comp., Codd. III (cum ἐγενήθη), IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 16, 29, alii (inter quos 85), Syro-hex. ²³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁴ Sic Comp., Codd. III (om. τὰ), IV, 15, 18, alii, Syro-hex. ²⁵ Haec, και εὐδόκησε, ante και ἐπορεύθη ὁ Δ. in textum inferunt Codd. 44, 84, 106, 134; neonon (cum ὁ Δ. και ἐπορεύθη) Codd. 54, 59, 82,

128. Cf. Hex. ad Exod. ii. 21. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). Cf. ad v. 5. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Cod. 85 in marg.: ἦν ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. ²⁸ Sic Comp., Ald. (cum ἀγαθοποίησεν), Codd. III, IV (ut Ald.), X (idem), 15 (idem), 18, 19 (cum ὅτι κύριος ἀγαθοποιῆσαι μοι), alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex.

CAP. XVIII. ¹ Prior lectio est in Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, aliis (inter quos 85 in marg.); posterior in Cod. 58, Syro-hex. ² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ἄνδρας ✕ ἀπὸ μ. αὐτῶν ἄνδρας), et sine aster. (cum αὐτοῦ) Comp., Codd. 19, 108. Sic (sine ✕ ἄνδρας 4) Ald., Codd. III, 15, 18, 58, 85 (cum ἀπὸ μ. αὐτῶν in marg.), 128. ³ Sic Cod. IV (cum ✕ σὺν τὴν γῆν: in posteriore loco). ⁴ Sic Comp., Ald. (cum ἐρευνήσατε), Codd. III (cum ἐξεραυ.), IV (idem), X (cum ἐραυ.), XI (idem), 15, 18, alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum παρεγένετο antè corr.), X, XI, 15 (cum ἕως ὄ.), 8, 19 (ut 15), alii (inter quos 85 in marg.). ⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54 (cum ἐξ ὄρους), 59

- 2, 3. **וַיְלִינּוּ שָׁם** : הִפְּיָה עַם-בְּיַת מִיכָה. *O.* και ἠύλισθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ ἐν οἴκῳ Μιχαῖα. *Alia exempl. και κατέπαυσαν ἐκεῖ. αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ Μιχαῖ.*⁷
3. **וַיְהִי־הָאָהָר**. *O.* ἤγαγέ σε. *Alia exempl. ἤγαγέ σε.*⁸
בָּנָה. *O.* ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. *Alia exempl. ἐν-ταυθα.*⁹
5. **וַהֲתַצְּלַח דְּרַגְנּוֹ אֲשֶׁר אָנַחְנוּ הַלְכִים עָלָיָהּ**. *O.* εἰ εὐδοθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἐν ἣ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν αὐτῇ. *Alia exempl. εἰ κατευδοθῆ ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτήν.*¹⁰
6. **לְשָׁלוֹם**. *O.* ἐν εἰρήνῃ. *Alia exempl. εἰς εἰρήνην.*¹¹
7. **וַיְבֹאוּ**. *O.* και ἦλθον (*alia exempl. παρεγένοντο*¹²).
וַאֲתֵהֶעָם אֲשֶׁר-בְּקָרְבָּהּ וַיִּשְׁבְּתָ. *O.* ☒ σὺν ¹³ τὸν λαὸν τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον. *Aliter: O.* τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ κατοικοῦντα.¹⁴
לְבָטַח. *O.* ἐπ' (*alia exempl. ἐν*¹⁵) ἐλπίδι. *S.* ἀμερίμωσ.¹⁶
כְּמִשְׁפַּט צִדְוִים. *Secundum morem Sidoniorum. O.* ὡς κρίσις Σιδωνίων. *Aliter: O.* κατὰ τὴν

- σύγκρισιν τῶν Σιδωνίων. "Ἄλλος κατὰ τὸ ἔθος."*¹⁷
7. **וַיִּשְׁבְּתָ וַיְהִי-מְקַלִּים דְּבַר בְּאַרְצָן יוֹרֵשׁ עַצָּר**. *Tranquillus et securus; nec erat qui laederet quicquam in terra possessor imperii (s. in terra, possidens opes). O.* ἡσυχάζουσα, και οὐκ ἔστιν διατρέπων ἢ καταισχύων λόγον ἐν τῇ γῆ, κληρόνομος ἐκπείζων θησαυροῦς. *Aliter: O.* ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι, και μὴ δυναμένους λαλῆσαι βῆμα ☒ ἐν τῇ γῆ, κληρόνομος θησαυροῦ ¹⁸ 'A... και οὐκ ἐνῆν καταισχύων οὐδὲ διατρέπων...¹⁹ *S.* ἐν ἡρεμίᾳ και ἀφοβίᾳ, μηδενὸς ἐνοχλοῦντος ἐν μηδενὶ ἐν τῇ γῆ...²⁰
- וַיְרוּקִים הַמָּה כְּצִידוֹנִים וַדְּבַר אֵין-לָהֶם עַם-אָדָם**. *O.* και μακράν εἰσι Σιδωνίων, και λόγον οὐχ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον. *Aliter: (O.) S.* ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ Σιδῶνος, και λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας (אַרֶם).²¹
8. **וַיְבֹאוּ**. *O.* και ἦλθον (*alia exempl. παρεγένοντο*²²) — οἱ πέντε ἄνδρες ⁴.
וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם. *O.* και εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. *Alia exempl. και ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν.*²³

(cum ἔως ὅρους), 75 (ut 54), 82, 84, 106, 134. Cf. ad Cap. xv. 18. ⁷ Sic Comp., Ald. (cum ἐν pro παρὰ), Codd. III, IV (cum κατέπαυσαν), X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Arm. I (ut Ald.), Syro-hex. ⁸ Sic Comp. (cum σε ἤγαγεν), Ald., Codd. III, IV (ut Comp.), X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19 (idem), alii. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Ald. (cum τὴν ὁδὸν), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18 (ut Ald.), 19, alii (inter quos 85 in marg., ut Ald.), Syro-hex. (cum **فَحْرَسُوا**). ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum και εἰς εἰρ.), IV, X, XI, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.). Verbose Codd. 44, 54, 76, alii: εἰς εἰρήνην κυρίου ἡγαίοντες. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. ad ἐπορεύθησαν), Syro-hex. ¹³ Sic Cod. IV. ¹⁴ Cod. 85 in marg.: *O.* ἐν αὐτῇ κατοικοῦντα. Sic in textu Comp., Ald. (cum τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐγκαθήμενον), Codd. III (cum τὸν κατ. ἐν αὐτῇ καθήμενον), IV, X (cum τὸν κατ. ἐν αὐτῇ), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. I, Syro-hex. ¹⁶ Cod. 85. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 37. Ezech. xxxiv.

25. Mich. ii. 8. ¹⁷ Cod. 85 in marg.: *O.* κατὰ τὴν σύγκρισιν. κατὰ τὸ ἔθος. Prior lectio est in Comp., Ald. (om. τῶν), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 18, 19, alii, Syro-hex. Ad posteriorem cf. Hex. ad 3 Reg. xviii. 28. ¹⁸ Sic Cod. IV (cum δυναμένουμου, h.e. δυναμένου μου a 1ma manu, et δυναμένους (sine μου) ex corr.), Syro-hex. (qui pingit: ☒ ἐν τῇ γῆ ⁴ κλ. θ., non, ut Rördam, ἐν τῇ γῆ κλ. ☒ θησαυροῦ ⁴), et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum κληρόνομος θησαυροῦς), 108. Sic (om. κλ. θησ.) Codd. III, 30, 58 (cum ἡσυχάζουτες), 85 (in marg., praem. *O.*); necnon (om. ἐν τῇ γῆ κλ. θησ.) Ald. (cum ἡσυχάζοντα), Codd. X, XI (cum ἡσυχάζοντα, et sine και), 18, 29 (cum ἐπ' ἐλπίδι), alii. ¹⁹ Cod. X. Versio vix Aquilae esse potest, qui pro **מְקַלִּים** ἐντρέπων posuit Job. xi. 3. Ad rarius vocabulum διατρέπων, pudore afficere, cf. Hex. ad Jesai. xxix. 22. ²⁰ Cod. 85. ²¹ Cod. 85 in marg.: *S.* ὅτι μακράν κ. τ. εἰ. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum **חַר מְסֵי**). ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum — οἱ πέντε ἄνδρες.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 19, alii (inter quos 85 in marg., om. αὐτοῖς), Syro-hex. (cum τοῖς ἀδελφοῖς).

9. רָאִינוּ. *O'*. ὅτι εἶδομεν (*Aliter*: *O'*. Θ. ἐώρακαμεν²⁴). *Alia* exempl. ÷ ὅτι εἰσῆλθαμεν, καὶ ἐμπεριπατήσαμεν ἐν τῇ γῆ ἕως Λαϊσᾶ, καὶ εἶδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας· ἀλλὰ ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτοὺς 4, ὅτι εὐρήκαμεν.²⁵

מִחְשֵׁיב. *Siletis*. *O'*. ἡσυχάζετε. *Alia* exempl. σιωπάτε.²⁶ Σ. ἀμελείτε.²⁷

10. תְּבֹאוּ. *O'*. εἰσελεύσεσθε. *Aliter*: *O'*. Θ. ἤξετε.²⁸

בְּיָתָי. *O'*. ἐπ' ἐλπίδι. *Aliter*: *O'*. Θ. πεποιθότα.²⁹

רַחֲבַת יְרֵידִים. *Lata utrinque*. *O'*. πλατεία (*Aliter*: *O'*. Θ. εὐρύχωρος³⁰). *Aliter*: *O'*. εὐρύχωρος ✕ χερσίν 4.³¹

11. מִמְּשֵׁחַת. *O'*. ἀπὸ δῆμων. *Alia* exempl. ἐκ συγγενείας.³²

חֲגִיר כְּלֵי מִלְחָמָה. *O'*. ἐξωσμένοι σκεύη παρατάξεως. *Alia* exempl. περιεξωσμένοι σκεύη πολεμικά.³³

12. בְּיְהוּדָה. *O'*. ἐν Ἰούδα, ✕ (potius 5) καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ 4.³⁴

אֲחֵרֵי. *O'*. ὀπίσω. *Aliter*: *O'*. κατόπισθεν.³⁵

13. וַיַּעֲבְרוּ מִשָּׁם הַר. *O'*. καὶ παρήλθον ἐκείθεν ὄρος. *Aliter*: *O'*. καὶ παρήλθον ἐκείθεν, ÷ καὶ ἦλθον 4 ἕως τοῦ ὄρους.³⁶

14. הַיְרֵדְתֶּם כִּי יֵשׁ בְּבַתִּים הַלְּהָ. *O'*. ἐγγωτε (*Aliter*: *O'*. Θ. οἶδατε³⁷) ὅτι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ. *Alia* exempl. εἰ οἶδατε ὅτι ✕ ἔστιν 4 ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις.³⁸

15. הַנַּעַר. *O'*. τοῦ νεανίσκου. *Aliter*: *O'*. Θ. τοῦ παιδαρίου.³⁹

וַיִּשְׁאַלְרֵלוּ לְשָׁלוֹם. *O'*. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην. *Alia* exempl. καὶ ἡσπάσαντο αὐτὸν ✕ εἰς εἰρήνην 4.⁴⁰

16. הַגִּירִים כְּלֵי מִלְחָמָתָם. *O'*. οἱ ἀνεξωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν. *Alia* exempl. περιεξωσμένοι σκεύη πολεμικά ✕ αὐτῶν 4.⁴¹

נִצְבִּים פְּתַח הַשַּׁעַר. *O'*. ἐστηῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης. *Aliter*: *O'*. ἐστηλωμένοι (*O'*. Θ.) παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος.⁴²

²⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 55, alii.

²⁵ Sic Cod. IV (cum ἕως εἰς λαουσε pro ἕως Λαϊσᾶ), Syro-hex. (qui pingit: ὅτι εἰσῆλθαμεν — καὶ ἐμπ. — ἐν τῇ γῆ — ἐπ' αὐτοὺς 4. ὅτι ἐώρακαμεν (sic)), et sine obelo Codd. III (cum ἕως σιγῆσαι, et κατὰ συγκρ.), 15 (cum εἰσῆλθον), 18 (cum ἐμπ. τῇ γῆ, ἕως Λαϊσᾶ, et om. τὸν λαὸν), 44 (cum εἰσῆλθον . . ἴδομεν . . ἀπέχοντες . . οὐκ ἔστιν αὐτοῖς . . ἐώρακαμεν), alii, Arm. I (cum μετὰ Ἰουδαίαν, et εἶδομεν in fine). Statim Cod. IV (bis): ✕ σὺν 4 τὴν γῆν. ²⁶ Sic Comp., Codd. III, IV, 19, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ²⁷ Cod. 85. ²⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19 (cum ἤξεσθε), alii, Syro-hex. ²⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

³⁰ Idem. Sic in textu Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. ³¹ Sic Syro-hex. (sine cuneolo), et sine aster. Comp. Minus probabiliter Codd. IV (cum ✕ χερσίν:), 19, 108: ὅτι χερσὶ παρέδωκεν αὐτῶν. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 21. Psal. ciii. 25. ³² Sic Comp., Ald. (cum ἐκ σ. δῆμων), Codd. III, IV (cum συγγενείας), XI (ut Ald.), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg. cum εἰς σ.), Arm. I (ut Ald.), Syro-hex. ³³ Sic Comp., Ald. (cum παρατάξεως), Codd.

III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. I, Syro-hex. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 44, 54, 59, alii. Cf. ad Cap. xv. 18.

³⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15 (cum ὀπίσθεν), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. ³⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum ✕ καὶ ἦλθον), et sine obelo Comp. (om. καὶ ἦλθον), Ald., Codd. III (cum παρήλθον et ἦλθον), X (ut Comp.), XI (idem), 18, 19 (cum ἕως τὸ ὄρος), alii (inter quos 85 in marg., ut Comp.), Arm. I. ³⁷ Cod. 85 in marg. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (om. ἔστιν), X (cum τῷ οἴκῳ τ.), XI, 18, 29, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex., Vet. Lat. (cum ἰδοὺ οἶδατε). ³⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (om. τοῦ), 18, 29, alii, Syro-hex.

⁴⁰ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ καὶ ἡσπ. αὐτὸν ✕ εἰς εἰρήνην:), et sine aster. Ald., Codd. III (om. εἰς εἰρήνην), 18 (ut III), 19, 54, alii, Syro-hex. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 7. ⁴¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 19 (cum οἱ π.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 18, 19 (cum ἐστηλωμένοι), alii, Syro-hex. (cum موقوف). Cod. 85 in marg.: ἐστηλωμένοι. *O'*. Θ. τὴν θ. τοῦ πυλῶνος.

17, 18. **בָּאוּ שָׁמָּה לְקַחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאִפֹּד**
וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמִּסְכָּה וְהַפֶּתַח נָצַב פֶּתַח
הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הַחֲגוּר כָּלִי
הַמְלִחְמָה: וְאֵלָּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה. *Ο. και*
εισήλθον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαῖα, καὶ ὁ ἱερεὺς
ἔστῳς. Alia exempl. ἐπελθόντες ἐκεῖ ἔλαβον
τὸ γλυπτὸν, καὶ τὸ ἐφῶδ, καὶ τὸ θεραφεῖν, καὶ
τὸ χωνευτὸν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ
τῆ θύρα τοῦ πυλῶνος, καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες
οἱ περιεφωσμένοι σκευὴ πολεμικά. καὶ οὗτοι
εισήλθον εἰς οἶκον Μιχαά.⁴³

19. **הַחֲרֹשׁ.** *Ο. κώφευσον. Ἄλλος σίγα.⁴⁴*
וְלֶף. *Ο. καὶ δευρο (Aliter: Ο. Θ. ἐλθέ⁴⁵).*
הַטֹּב. *Ο. μὴ ἀγαθόν (A. Ο. Θ. βέλτιον⁴⁶).*
וּלְמִשְׁפַּחָה בְּיִשְׂרָאֵל *Ο. καὶ οἶκον εἰς δῆμον*
Ἰσραήλ. Ο. Θ. καὶ συγγενείας ἐν Ἰσραήλ.⁴⁷

21. **וַיְשִׁימוּ אֶת־הַשָּׁהֶט וְאֶת־הַמְּקִנָּה וְאֶת־הַבְּבִידָה**
(res pretiosas). Ο. καὶ ἔθηκαν τὰ τέκνα, καὶ
τὴν κτῆσιμ, καὶ τὸ βάρος. Aliter: Ο. Θ. καὶ
ἔταξαν τὴν πανοικίαν, καὶ τὴν κτῆσιμ αὐτοῦ
τὴν ἔνδοξον.⁴⁸

22. **הַמָּה הַרְוִיקוּ.** *Ο. αὐτοὶ ἐμάκρυναν. Alia ex-*
empl. αὐτῶν δὲ μεμακρυνγκῶτων (s. μακρυνόν-
των).⁴⁹

⁴³ Sic Comp. (cum τὴν θύραν), Codd. III (cum ἄνδρες περιεφ.), (IV hiat), XI, 16, 29, 30, alii (inter quos 85, cum καὶ εἰσήλθον ἐκεῖ), Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85 in marg. sine nom. ⁴⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁶ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. (cum εἰς Ἰσρ.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (cum καὶ ἔθηκαν τὴν παροικίαν, καὶ τὴν κτ. αὐτῶν τὴν ἔ.), Ald. (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν παροικίαν), Codd. III (cum καὶ ἔθηκαν τὴν πανοικίαν), X (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν πανοικίαν), XI (cum καὶ ἐπάταξαν), 18 (idem), 19 (cum καὶ ἐπάταξαν τὴν οἰκίαν), 29, alii, Arm. I (cum καὶ ἐπάταξω), Syro-hex. (idem). ⁴⁹ Prior scriptura est in Ald., Codd. III (cum ἄκ), X (idem), XI, 18, 29 (ut III), aliis, Syro-hex.; posterior in Codd. 15, 16, 53, aliis (inter quos 85). ⁵⁰ Sic Syro-hex. (cum ἐν τῷ οἴκῳ pro σὺν τῷ οἴκῳ), et sine aster. Codd. III (om. οἴκῳ), 64 (om. οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις), 108 (om. σὺν). Ad οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις Cod. 85

22. **אֲשֶׁר בְּבָתִּים אֲשֶׁר עַם־בֵּית מִיכָה נֹזְעֵקוּ**
וְיֹדְבִיקוּ אֶת־בְּנֵיהֶן. *Qui erant in domibus,*
quae domo Michae vicinae erant, congregarunt
se, et persecuti sunt filios Dan. Ο. οἱ ἐν ταῖς
οἰκίαις ταῖς μετὰ οἶκον Μιχαῖα ἐβόησαν, καὶ
κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς Δάν. Alia exempl.
✕ οἱ ὄντες ἐν τοῖς οἴκοις ὁ οἱ σὺν τῷ οἴκῳ
μετὰ Μιχαά, ἔκραζον κατοπίσω υἱῶν Δάν.⁵⁰

23. **וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵיהֶן.** *Ο. Vacat. Alia exempl.*
καὶ ἐβόησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Δάν.⁵¹

נֹזְעֵקְתֶּן. *Congregastis vos. Ο. ἐβόησας. Aliter:*
Ο. ἐκέκραξας. Θ. ἐβόησας.⁵²

24. **אֶת־אֱלֹהֵי אֲשֶׁר־עֲשִׂיתִי**
מוּ, ὃ ἐποίησα. *Aliter: Ο. Θ. τοὺς θεοὺς*
μου, οὓς ἐποίησα ἔμαντῶ.⁵³

וְהַתְּלַבֵּוּ. *Ο. καὶ ἐπορεύθητε (alia exempl. ἀπήλ-*
θητε⁵⁴).

25. **כְּוַרֵי נֶפֶשׁ.** *Ο. πικροὶ (Aliter: Ο. Θ. κατώ-*
δουνοί⁵⁵) ψυχῆ.

וְהָאֶסְפָּתָה. *Et perdas. Ο. καὶ προσθήσουσι*
(alia exempl. προσθήσεις⁵⁶).

26. **הַיָּקִים הַמָּה מִמֶּנּוּ.** *Ο. δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ*
αὐτόν. Aliter: Ο. Θ. ἰσχυρότεροι αὐτοῦ εἰσιν.⁵⁷

וַיִּפֶן וַיָּשָׁב. *Et convertit se, et rediit. Ο. καὶ*

in marg.: σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μιχαά ἐκέκραξαν κατοπίσω υἱῶν Δάν. ⁵¹ Sic Comp. (om. τοῖς), Codd. III, 108, Syro-hex. ⁵² Cod. 85 in marg. (cum ἐλάησας in textu). Scriptura ἔκραξας est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 18, 19, aliis, Syro-hex. ⁵³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (om. μου et ἔμαντῶ), Ald. (praem. ὄντι), Codd. X (ut Ald.), XI (idem), 18 (cum τοὺς θεομοὺς οὓς ἐπ. ἐν αὐτῶ), 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἀπήλθατε), X, XI (ut III), 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁵⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum indice super **فأحد**). ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18 (cum προσθήσης), alii (inter quos 85), Syro-hex. (cum **معه**, et in marg. manu seriori: **مع** **معه**, h. e. "Correctius: καὶ ἐδλείψη, s. ἀναλωθήσεται"). ⁵⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald. (cum εἰσιν αὐτοῦ), Codd. III (idem), X (idem), XI (idem), 18, 19, alii, Syro-hex.

3. לְהַשִּׁיבָהּ. O'. τοῦ ἐπιστρέψαι (Aliter: O'. διαλάξαι⁸) αὐτὴν αὐτῷ. Alia exempl. τοῦ διαλάξαι αὐτὴν — αὐτῷ 4, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν.⁹
- וַיַּעַר. O'. καὶ νεανίας (Aliter: O'. Θ. τὸ παιδάριον¹⁰) αὐτοῦ.
- וַיְהִי. O'. ὄνων. Alia exempl. ὑποζυγίων.¹¹
- וַיְהִי יָאָהוּ בֵּית אָבִיהָ. O'. ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς.¹²
- וַיִּשְׁמַח לְקִרְבָּתוֹ. O'. καὶ ὑψράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. Aliter: O'. καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.¹³
4. וַיְהוֹקֵבוּ חֲתָנָיו אֶבְי הַנְּעָרָה. O'. καὶ κατέσχεν (Aliter: O'. εἰσήγαγεν¹⁴) αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος. Aliter: O'. ✕ (fort. ̄) καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτοῦ (4) καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος ✕ (fort. ̄) πρὸς αὐτόν 4.¹⁵
- וַיִּשָּׁב אָתָּה. O'. καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ. Ἄλλος¹⁶ καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτόν.¹⁶
- וַיְלִינֵוּ. O'. καὶ ἠύλισθησαν (Aliter: O'. Θ. ὑπνωσαν¹⁷).
5. לְלָכְתָּ. O'. πορευθῆναι. Aliter: O'. Θ. ἀπελθεῖν.¹⁸
- וַאֲלֵהֶתְנוּ. O'. πρὸς τὸν νυμφίον (Aliter: O'. Θ. γαμβρὸν¹⁹) αὐτοῦ.
- וַפְתֹּחֶךָ. O'. ψωμῶ (Aliter: O'. Θ. κλάσματι²⁰) ἄρτου.
6. וַיְשַׁנְּהוּ. O'. οἱ δύο. Aliter: O'. Θ. ἀμφοτέροι.²¹
- וַיִּן הוּא לְנָא וְלִין. Placeat tibi quaeso, et pernoctat. O'. ἀγε δὴ (Aliter: O'. Θ. ἀρξάμενος²²) αὐλίσθητι. Alia exempl. ἀρξάμενος ✕ δὴ 4 καὶ αὐλίσθητι.²³ Ἄλλος²⁴ ἐπιεικῶς (benigne) μείνον.²⁴
7. לְלָכְתָּ. O'. τοῦ πορεύεσθαι (Aliter: O'. Θ. ἀπελθεῖν²⁵).
- וַיִּשָּׁב וַיִּלֵּן. Et reversus est, et pernoctavit. O'. καὶ ἐκάθισε καὶ ἠύλισθη. Alia exempl. καὶ πάλιν ἠύλισθη.²⁶
8. הַנְּעָרָה. O'. τῆς νεάνιδος. Schol. Πάντες κώδικες²⁷ πρὸς τὸν ἄνδρα.²⁷
- וַיְבָרֶךְ לְבָבְךָ. O'. στήρισον ✕ δὴ 4²⁸ τὴν καρδίαν σου — ἄρτω 4.²⁹
- וַיְהִי מִרְבָּהּ. Et moram noctite. O'. καὶ στρατεύσον. Alia exempl. καὶ στραγεύθητι.³⁰

⁸ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Codd. X, XI, 29, alii. ⁹ Sic Syro-hex. (cum — αὐτῷ), et sine obelo Ald. (cum ἀπάγειν), Codd. III (cum αὐτὴν εἰσάγειν), 19 (om. αὐτῷ, cum παλλακῆν pro πάλιν), 44 (cum εἰσάγειν et πρὸς εἰσάγειν), 55, alii. ¹⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Syro-hex. ¹² Sic Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ¹³ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1 (cum ἐξῆλθεν pro παρῆν), Syro-hex. ¹⁴ Idem in continuatione: καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν ὁ γ. αὐτοῦ. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 54, 59 (cum πρὸς εἰσάγειν), 76, alii. ¹⁶ Sic Codd. 54, 59 (cum ἔμεινε), 75, 82. Fortasse est Symmachii, coll. Hex. ad Gen. xiii. 12. Thren. i. 1. ¹⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁸ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²³ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁴ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁶ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁷ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁸ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ³⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

Codd. III, 19, 30, alii, Syro-hex. ²⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X (cum βωμῶν in marg.), XI, 15, 18, 19 (cum κλάσματος), alii, Syro-hex. ²¹ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀμφ.), X (idem), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ²² Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI (cum ἐπιεικῶς in marg.), 15, 29, alii. Cf. Hex. ad Exod. ii. 21. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 18 (sine και), 19, 58, 108, 128 (ut 18). ²⁴ Sic in textu Codd. 54, 59 (cum ἐπιεικῶς), 75 (cum ἐπιεικῶς), 82 (cum ἐπιεικῶς pro ἐπιεικαῖως). Cf. Hex. ad 1 Reg. xii. 22. 4 Reg. v. 23. vi. 3. ²⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp. (sine τοῦ), Codd. III (idem), X, XI, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ²⁶ Sic Ald. (praem. καὶ ἐκάθισε), Codd. III, 15, 18, 19 (ut Ald.), alii, Syro-hex. ²⁷ Cod. 85 in marg., in vitis libris nostris. ²⁸ Sic Syro-hex. Particula deest in Codd. III, 29, 44, aliis, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1. ³⁰ Sic in textu (cum στραγεύθητι) Codd. 15, 18, 64, 85 (in marg.), Syro-hex. (cum ἰαλλίε, et differ); necnon (cum στρατεύ-

- Alia: και διεπλάνα αὐτόν.³¹ 'Α. και νωθρεύθητε. Σ. και διάτριψον.³²
8. וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ וַיִּכְרְמוּ. Ο'. και ἔφαγον οἱ δύο. Aliter: Ο'. και ἔφαγον — και ἔπιον 4 ἀμφότεροι.³³
9. רָפָה. *Laxavit se.* Ο'. ἡσθένησεν. Alia exempl. κέκλικεν.³⁴
- הִיגְדָה לְיִלְדֵי מִצְרָיִם. Ο'. αὐλίσθητι ὧδε (הִגְדָה). Alia exempl. κατάλυσον ✕ δὴ 4 ὧδε.³⁵
- פַּה לַיּוֹם הַיּוֹם הַזֶּה. *En! declinationem diei! pernocta hic.* Ο'. Vacat. Alia exempl. ἔτι σήμερον, και μείνατε ὧδε.³⁶
- תָּרַח. Ο'. και πορεύση (Aliter: Ο'. Θ. ἀπελεύση³⁷).
10. נָחָה. Ο'. εὐδόκησεν. Alia exempl. ἠθέλησεν.³⁸
- נָבֵא. Ο'. και ἦλθεν (Aliter: Ο'. Θ. παρεγένοντο³⁹).
- מְוָרִים. Ο'. ὄνων. Aliter: Ο'. Θ. ὑποζυγίων.⁴⁰
- עָמוּ. Ο'. μετ' αὐτοῦ, ✕ (potius ֶ) και ὁ παῖς αὐτοῦ 4.⁴¹
11. וַיִּבְרֹחַ. Ο'. και ἤλθοσαν ἕως 'Ιεβούς. Alia exempl. αὐτοὶ κατα 'Ιεβούς.⁴²
- רָח. Ο'. πρόβεβήκει. Alia exempl. κεκλικυῖα.⁴³
12. מִבְּיָנָי. Ο'. ἀπὸ υἰῶν. Aliter: Ο'. Θ. ἐκ τῶν υἰῶν.⁴⁴
13. לְבָנָיו. Ο'. τῶν νεανία (Οἱ λοιποὶ παιδαριῶ⁴⁵) αὐτοῦ.
- וַיִּגְדָּה. Ο'. και ἐγγίσωμεν ἐνί. Alia exempl. και εἰσέλθωμεν εἰς ἕνα.⁴⁶
- וַיִּלְנֵי. Ο'. και αὐλισθησόμεθα (Aliter: Ο'. Θ. αὐλισθῶμεν⁴⁷).
15. לָלַן. Ο'. αὐλισθηῖναι. Aliter: Ο'. Θ. καταλῦσαι.⁴⁸
16. בְּעֵרְבָה בְּיַד הַיְהוָה מִן הַמַּעֲשֵׂהוּ מִן הַמַּעֲשֵׂהוּ. Ο'. ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἄγρου ἐν ἑσπέρα. Aliter: Ο'. Θ. εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐξ ἄγρου ἑσπέρας.⁴⁹
- וַיִּבְנֵי. Ο'. υἱοὶ Βενιαμίν. Alia exempl. υἱοὶ Βενιαμίν ✕ υἱοὶ λοιμοὶ 4.⁵⁰

θητι) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 29, 30, alii. Lectio Symmachum refert, coll. Hex. ad Gen. xix. 16. Prov. xxiv. 10. Habac. ii. 3. ³¹ Sic Codd. XI (in marg.), 16 (cum *διεπλάνα*), 44 (idem), 52 (cum *διεπλάτνεν*), 53 (cum *αὐτῶ*), 57, 59, alii. ³² Cod. X, teste Montef. Lex. Cyrilli MS. Brem.: *Στραγεύθητι: νωθρεύθητι, διάτριψον.* Hesych.: *Στραγγέεται: διατριβει.* Ne tamen suspicetur aliquis, lectiones glossographis potius quam interpretibus tribuendas esse, etiam Bar Hebraeus opportune affert: 'Α. και νωθρεύθητι (אֲחַלְסָה). Sic אֲחַלְסָה, νωθρός, Prov. xxii. 29). Σ. και διάτριψον (אֲחַלְסָה). ³³ Sic Syro-hex. (qui male pingit: — και ἔφαγον 4 και ἔπιον), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum *ἀμφότεροι* in marg.). ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *εἰς ἑσπ. κέκλικεν ἢ ἡμ.*), X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85, cum *ἡσθένησεν* in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 108; necnon (om. δὴ) Codd. III, 15, 18, 64, 85 (in marg.), 128. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 58, 108. Syro-hex. legit et pingit: *και σήμερον, και μείνατε ✕ ὧδε ἔτι*, nullo cuneolo. ³⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum *ἀπελεύσει*), alii, Syro-hex. ³⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad

v. 25. ³⁹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, 30, 121; necnon (cum *παρεγένετο*) Comp., Codd. X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴⁰ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ και ἡ παλλ. αὐτοῦ ἐπ' αὐτῶν, και ὁ π. αὐτοῦ), et sine aster. Codd. 54, 55, 75, alii. ⁴² Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *ἔτι αὐτῶν ὄνων κ. '1.*), X, XI, 15, 18 (cum *και αὐτοὶ ἤλθοσαν κ. '1.*), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Arm. 1, Syro-hex. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18 (cum *κέκλικε*), 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁴⁴ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. Mox ὧδε deest in iisdem cum Arm. 1, et Syro-hex., invito Hebraeo. ⁴⁵ Cod. 85. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Codd. III (cum *ἔλθωμεν*), 19, 108, Syro-hex. ⁴⁷ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁴⁸ Idem. Sic in textu Comp. (praem. και), Ald., Codd. III, XI (ut Comp.), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁴⁹ Idem. Sic in textu solus Cod. 55. Sed eadem fere lectio, cum *ἀπὸ τῶν ἔργων* pro *εἰς τὸν οἶκον*, est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. XI, 18, 55 (cum *λοιμοὶ*), 58 (cum *φθοροποιοὶ* in

17. וַיִּשְׁפֹּךְ עֵינָיו וַיִּרְא אֶת-הָאִישׁ הָאֵרָח. Ο'. και ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, και εἶδε τὸν ὀδοιπόρον ἄνδρα. Aliter: Ο'. Θ: και ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε τὸν ἄνδρα τὸν ὀδοιπόρον.⁵¹

וַיֹּאמֶר. Ο'. και εἶπε ✕ (potius ִ) πρὸς αὐτὸν 4.⁵²

18. עֲבָרִים. Ο'. παραπορευόμεθα. Θ. διαβαίνωμεν.⁵³

וְאֶת-בֵּית יְהוָה. Ο'. και εἰς τὸν οἶκόν μου. Alia exempl. και ✕ νῦν (4) εἰς τὸν οἶκόν μου.⁵⁴

הֲלוֹךְ. Ο'. πορεύομαι. Alia exempl. ἀποτρέχω.⁵⁵

19. יָשׁ. Ο'. ἐστι. Alia exempl. ὑπάρχει.⁵⁶

וְגַם לָחֶם. Ο'. και ἄρτος (s. ἄρτοι⁵⁷). Alia exempl. καίγε ἄρτος.⁵⁸

וַיִּשְׁלֵי וְלֶאֱמָתָהּ וְלַעֲרַעַר עַם-עֲבָרִיהָ. Ο'. ἐστιν ἐμοὶ και τῇ παιδίσκῃ και τῷ νεανίσκῳ μετὰ τῶν παίδων σου. Alia exempl. ὑπάρχει μοι

και τῇ δούλῃ σου και τῷ παιδαρίῳ τοῖς δούλοις σου.⁵⁹

20. אֶל-תֵּלֶן. Ο'. οὐ μὴ ἀυλισθήσῃ. Aliter: Ο'. Θ. (μὴ) καταλύσῃς.⁶⁰

21. וַיִּבֶל הַלְמוֹרִים. Et pabulum praeibuit asinis. Ο'. και τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις. Alia exempl. και παρέβαλε τοῖς ὑπόζυγιοις ✕ αὐτοῦ 4.⁶¹

22. הִפְחָה מַיְשִׁיבִים אֶת-לֶבָם. Ο'. αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίας αὐτῶν. Alia exempl. αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.⁶²

אֲנָשֵׁי בְּיַרְבֵּל-יַעַל. Ο'. υἱοὶ (alia exempl. ἄνδρες υἱοὶ⁶³) παρανόμων (Α. ἀποστασίας. Σ. ἀπαίδευτοι. Θ. Βελιάλ⁶⁴).

הֲרוּצֵי. Ο'. ἐξένεγκε. Aliter: Ο'. Θ. ἐξάγαγε.⁶⁵

23. אֶל-אֶחָיו. Ο'. μὴ, ἀδελφοί. Aliter: Ο'. μὴ-δαμῶς, ἀδελφοί.⁶⁶

אֶל-הִרְעֵנוּ נָא. Ο'. μὴ κακοποιήσῃτε (Aliter: Ο'. πονηρέυσθε⁶⁷) δῆ. Alia exempl. μὴ πονη-

marg.), alii. ⁵¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum adē), X, XI (cum και εἶδε ?), 15, 18, 19 (ut III), alii (inter quos 108, cum 'A. σὺν τὸν ἄνδρα in marg.), Syro-hex. ⁵² Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 75, alii. ⁵³ Cod. 85, teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., sine nom. interpretis). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19 (cum διαβαίνωμεν), alii, Syro-hex. (om. ἡμέεις). Mox pro ἕως μηρῶν duplex versio ἕως ἱεροῦθιδ (cum varia scriptura) ἕως μηρῶν est in Codd. 54, 59, 75, aliis. Cf. ad v. 1. ⁵⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 75, alii. ⁵⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. Cf. ad Cap. vii. 7. ⁵⁶ Sic Comp., Ald. (cum τοῖς δ. ἢ ὑπάρχει), Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum ִ).

⁵⁷ Sic Codd. II, X, XI, 29, 30, alii (inter quos 85). ⁵⁸ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. ⁵⁹ Sic Comp., Codd. III, 15, 18, 54, 64, 85 (in marg. cum τῇ δούλῃ και τῷ π. παρὰ τῶν δούλων σου), 128, Syro-hex. (cum και τοῖς δ. σου in fine). ⁶⁰ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19 (cum οὐ μὴ καταλήσεις), alii, Syro-hex. (In initio v. post πρεσβύτης (s. ὁ πρ.) Codd. 54, 55, 59, 75, alii, Vet. Lat., add. τῷ ξένῳ.) ⁶¹ Sic Syro-hex. (cum ִ), et sine aster. Comp. (cum παρεβάλε), Ald. (idem), Codd. III (idem), X (idem, om. αὐτοῦ), XI (om. αὐτοῦ), 15, 18, 19, alii (inter

quos 85 in marg.), Arm. 1 (cum: objecit χορτάσματα τοῖς ὄνοις), Vet. Lat. (cum: et misit eidum jumentis ejus). "Harum lectionum quae sincerior sit, et aptior verbis Hebraicis, quae Int. Vulg. bene vertit, et pabulum asinis praeibuit, alii me acutiores viderint."—Scharfenb. Lectio verior, immo unice vera, est παρέβαλε, quod inde ab Homero est *brutis pabulum objicere*, ut hominibus παρέθηκε. ⁶² Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum ἀγαθυνόντων), alii, Syro-hex. (cum ἀγαθυνθείσης τῆς καρδίας ?). Cod. 85 in marg.: Ο'. ἀγαθυνθέντων: εἰσοδομίων, ex glossomate, pro quo non opus est cum Scharfenbergio rescibere *εὐχωμίωνων*. ⁶³ Sic Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. Syro-hex. ܗܘܝܢ ܘܢܝܐ ܕܕܝܩܝܐ ܡܪܝܢܘܝܐ, h. e. ἄνδρες υἱοὶ ἀδικίας παρανόμοι. "Suspicio non ܗܘܝܢ in textu Syr. ex scholio marg., quod ex Peschita (ܗܘܝܢ ܘܢܝܐ) petitum esse possit, receptum esse."—Rördam. ⁶⁴ Cod. 85, teste Montef. (Parsonsii amanuensis o marg. ejusdem exscripsit: ἀποστασίας. Ο'. ἀπαίδευτοι. Θ. Βελιάλ, minus probabiliter. Cf. Hex. ad Deut. xv. 9. 1 Reg. ii. 12. xxv. 17.) ⁶⁵ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁶ Idem. Sic in textu Comp. (cum ἀδ. μου), Ald. (om. ἀδελφοί), Codd. III, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁶⁷ Idem. Sic in textu Comp. (cum πονηρέυσθε sine δῆ), Ald. (cum πονηρέυσθη), Codd. III (idem), X, XI, 15, 18, 19 (om. δῆ), alii.

- ρεύεσθε δὴ ✕ (potius ω) καὶ μὴ ποιεῖτε τὴν ἀδικίαν ταύτην 4.⁶⁸
24. אֹתָם אֲחֵי־אֲדָמָה. O'. ἐξάξω (alia exempl. ἐξάξω δὴ⁶⁹) αὐτάς.
הַמָּוֶב בְּעֵינַיִם. O'. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. Alia exempl. ὡς ἂν ἀρέσκη ἐνώπιον ὑμῶν.⁷⁰
25. אָבָּ. O'. εὐδόκησαν. Aliter: O'. Θ. ἡθέλησαν.⁷¹
וַיִּתְעַלְלֵרְבָּה. Et libidinem suam explebant in ea. O'. καὶ ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ. Alia exempl. καὶ ἐνέπαιζαν αὐτῇ.⁷² 'A. καὶ ἐνησέλιγγσαν ἐν αὐτῇ. Θ. καὶ ἐνηλλάγησαν ἐπ' αὐτῇ.⁷³
הַשָּׁחַר (בְּעֵלוֹת ק). O'. ὡς ἀνέβη τὸ πρωῒ. Alia exempl. ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον.⁷⁴
26. לְפָנֹת הַבֶּקֶר. O'. πρὸς τὸν ὄρθρον. Alia exempl. τὸ πρὸς πρωῒ.⁷⁵
שָׁפַת בַּיִת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֲדוּנִיָּה שָׁפָה. O'. παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνὴρ. Alia exempl. παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρός, οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ.⁷⁶
עַד־הָאוֹר. O'. ἕως οὗ διέφωσεν (alia exempl. διεφώνησεν⁷⁷).
27. אֲדָנִיָּה. O'. ὁ ἀνὴρ (alia exempl. κύριος⁷⁸) αὐτῆς.
28. וַאִין עֵבֶה. O'. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά. Alia exempl. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει.⁷⁹
וַיִּקְחָהּ עַל־הַחֲמוֹר. O'. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ὄνον. Alia exempl. καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον.⁸⁰
וַיִּקַּם הָאִישׁ וַיִּלָּךְ. O'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀπῆλθεν.⁸¹
29. וַיִּבֶן אֶל־בַּיִתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰσῆλθεν εἰς ✕ τὸν οἶκον αὐτοῦ.⁸²
אֶת־הַמֶּזְבֵּחַ. Cultrum. O'. τὴν βρομφαίαν. Alia exempl. ✕ σὺν τὴν μάχαιραν.⁸³
וַיַּחֲזֹק בְּפִילִגְשׁוֹ. O'. καὶ ἐκράτησε τὴν παλλακὴν (alia exempl. ἐπέλαβετο τῆς παλλακῆς⁸⁴) αὐτοῦ.
לְעֵצְמִיָּה לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר נְתָחִים. O'. εἰς δώδεκα μέλη. Alia exempl. κατὰ τὰ ὄστα αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας.⁸⁵
וַיִּשְׁלַח בְּכָל גְבוּל. O'. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὄριῳ. Alia exempl. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰ εἰς πάσας φυλάς.⁸⁶
30. כָּל־הָרְאָה. O'. πᾶς ὁ βλέπων (alia exempl. ὄρων⁸⁷).

⁶⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. (om. δὴ) Codd. 54, 59, 75, 76, alii. ⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85 in marg.), Syro-hex. (cum ἐξ. αὐτάς δέ). ⁷⁰ Sic Codd. 54 (cum ὡς ἀρέσκει), 59, 75, 82 (ut 54), alii. Cf. Hex. ad Jerem. xxvi. 14. xl. 4. ⁷¹ Cod. 85 in marg. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷² Sic Comp. (cum αὐτῇ), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁷³ Cod. 108: 'A. καὶ ἐνησέλιγγσαν. Bar Hebraeus: על שפת בית ה' . Ad Theod. cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ⁷⁴ Sic Comp. (cum ἀναβῆραι), Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), alii, Syro-hex. (cum על שפת בית ה'). ⁷⁵ Sic Comp. (om. πρὸς), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV, XI, 15, 18, 19 (om. τὸ), alii, Syro-hex. ⁷⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (cum αὐτοῦ pro αὐτῆς), 15, 18, 19 (om. ἐκεῖ), alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁷ Sic Ald., Codd. IV, X (cum διεφωσεν in marg.), XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum et εωσρινανί pro ἕως οὗ δ.), Syro-hex. (cum

obmutuerit). ⁷⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷⁹ Sic Comp. (cum επεθνήκει), Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁸⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI (om. αὐτῇ), 15, 18, 19 (cum ελαβεν), alii, Syro-hex. ⁸¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁸² Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III (cum ηλθεν), X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁸³ Cod. IV: ✕ σὺν τὴν μάχαιραν. Lectio τὴν μάχαιραν est in Comp. (om. τῆν), Ald., Codd. III, X, XI, 15 (ut Comp.), 18 (idem), 19, alii. ⁸⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18 (cum καὶ τὰ ὄ. αὐτῆς εἰς δ. μερίδας), 19, alii, Syro-hex. ⁸⁶ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald. (cum $\text{ἀπέστειλεν et π. τὰς φ.}$), Codd. III (cum αὐτὰς εἰς π. τὰς φ.), X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii.

30. לֹא-נִהְיֶיתָה לְאֶ-נִרְאָתָה כְּזֹאת. O'. οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται. Alia exempl. οὔτε ἐγενήθη οὔτε ὤφθη οὕτως.⁸⁸

עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὡς αὐτή (αὐτή). Alia exempl. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (÷) καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν οὐδ ἐξαπέστειλε, λέγων· τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἀνδρα' Ἰσραήλ· εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναβάσεως υἴων Ἰσραήλ ἐς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης (4).⁸⁹

צְבוּרָה עֲלֵיכֶם לְכֹחַ צָרוֹ. Ponite vobis (cor) super hoc, consulti. O'. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλὴν ἐπ' αὐτήν. Alia exempl. θέσθε δὴ ἑαυτοῖς περὶ αὐτῆς βουλὴν.⁹⁰

CAP. XX.

1. הַתְּקִי לַעֲדָה. O'. καὶ ἐξεκκλησίασθη (potior scriptura ἐξεκκλησιάσθη¹) — πᾶσα 4 ἡ συναγωγή.²

2. וַיִּתְצַבּוּ פְּנֹתַי כָּל-הָעָם. Et stiterunt se anguli (principes) omnis populi. O'. καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου. Alia exempl. καὶ ἔσθη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ.³

בָּרַבְרָה שָׁלָה. O'. ἔλκοντες (alia exempl. σπωμένων⁴) βομφαίαν.

3, 12. הָרַעַה הַזֹּאת (bis). O'. ἡ πονηρία (alia exempl. κακία⁵) αὕτη.

4. לָלוֹן. O'. τοῦ αὐλισθῆναι (alia exempl. καταλῦσαι⁶).

5. בַּעֲלֵי הַנְּבֻעָה. O'. οἱ ἄνδρες τῆς Γαβαά. Alia exempl. οἱ παρὰ τῆς Γαβαά.⁷

אֶת-הַבַּיִת. O'. ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Alia exempl. ⌘ σὺν 4 τὴν οἰκίαν.⁸

לְהַרְג. O'. φονεῦσαι. Alia exempl. ἀποκτείνειν.⁹

עָנּוּ. O'. ἐταπείνωσαν ÷ καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῆ 4.¹⁰

6. וַיִּקְרָא בְּפִילִיגְשָׁי. O'. καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακὴν (alia exempl. ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς¹¹) μου.

וַיִּזְמַח וַיִּבְלֶה. Scelus et rem nefandam. O'. ζέμα καὶ ἀπόπτωμα. Alia exempl. ⌘ ζέμμα καὶ 4 ἀφροσύνην.¹²

7. וַעֲנֶה הָלֵם. O'. καὶ βουλὴν ἐκεῖ. Alia exempl. καὶ βουλὴν ⌘ ὤδε 4.¹³

8. נִסְרוּ. O'. ἐπιστρέψομεν. Alia exempl. ἐκκλινοῦμεν.¹⁴

9. בַּעֲשָׂה. O'. ποιηθήσεται. Alia exempl. ποιήσομεν.¹⁵

עָלִיהָ. O'. ÷ ἀναβησόμεθα 4 ἐπ' αὐτήν.¹⁶

10. וַיִּלְקַחְנִי. O'. πλὴν ληψόμεθα. Alia exempl. καὶ ληψόμεθα.¹⁷

⁸⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18 (cum ἐγενήθητε), 19, alii, Syro-hex. ⁸⁹ Sic sine obelo Codd. III (cum ἀναβ. sine artic.), 54, 55, 58, 59 (cum ταύτης καὶ ἀναβ. pro τῆς ἀναβ.), alii, Syro-hex. Cod. 121: ἕως τῆς ἡ. ταύτης. + καὶ ἐνετείλατο—τὸ ῥῆμα τοῦτο; et sic sine obelo Ald. ⁹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum β. περὶ αὐτῆς), IV, X (cum περὶ αὐτήν), XI (cum καὶ θέσθε), 15, 18, alii, Syro-hex.

CAP. XX. ¹ Sic Codd. III, IV, fortasse alii. ² Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, IV, 15, 16, 18, 19, alii. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum ל). Cf. Hex. ad 1 Reg. xv. 38. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵ Idem (bis). ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III (sine τού), IV (idem), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. ⁷ Sic Comp. (om. παρὰ), Ald. (cum ἄνδρες οἱ παρὰ τ. Γ.), Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁸ Sic Cod. IV, et (om. σὺν)

Comp., Codd. III, 15, 18, 54, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum αποκτείνει), X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹⁰ Sic Cod. IV (cum ἐνέπαιξαν), et sine obelo Comp., Ald. (om. αὐτῆ), Codd. III, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, alii, Syro-hex. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: لاسفوس (lasciviam)), et (om. ζέμμα καὶ) Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 29, alii. In textu LXXviri pro ζέμα (potius ζέμμα) ἀφροσύνην habent Codd. 16, 44, 52, alii. (Ad ἀπόπτωμα cf. Hex. ad Jesai. xxxiv. 4.) ¹³ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 108. Adverbium deest in Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Arm. 1. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum ποιήσομεν), alii, Syro-hex. ¹⁶ Obelus est in Cod. IV. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 54, alii, Syro-hex.

10. לְכָל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. *εις πάσας φυλάς 'Ισραήλ.* Aliter: Ο'. ✕ *ταῖς πάσαις φυλαῖς 'Ισραήλ* 4.¹⁸

לְבָעִים לְעִשׂוֹת לְבוֹאִם (cum venirent) בְּנִימֹן כְּנַלְהַנְבִּלָה אִשָּׁר. Ο'. *του ποιῆσαι ἔλθειν αὐτούς εἰς Γαβαὰ Βενιαμίν, ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα δ.* Alia exempl. τῷ λαῷ ἐπιτελέσαι τοῖς εἰσπορευομένοις τῇ Γαβαὰ του Βενιαμίν κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἦν.¹⁹

11. אֶל-הָעִיר. Ο'. *εις τὴν πόλιν.* Alia exempl. *ἐκ τῶν πόλεων.*²⁰

כִּי־אִישׁ אֶחָד חִבְרִים. *Ut vir unus socii.* Ο'. *ὡς ἀνὴρ εἰς.* Alia exempl. *ὡς ἀνὴρ εἰς ἐρχόμενοι.*²¹

13. אֶת-הָאֲנָשִׁים בְּנֵי-בִלְעַל אִשָּׁר בְּנַבְעָה. Ο'. *τοὺς ἄνδρας υἱὸς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαὰ.* Aliter: Ο'. ✕ *σὺν* 4²² *τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν Γαβαὰ ÷ τοὺς υἱοὺς Βελιάλ* 4.²³

וְנִבְעָרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל. *Et tollemus malum ex Israele.* Ο'. *καὶ ἐκκαθαρισόμεν πονηρίαν ἀπὸ 'Ισραήλ.* Alia exempl. *καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ 'Ισραήλ.*²⁴

אָבו. Ο'. *εὐδόκησαν.* Alia exempl. *ἠθέλησαν.*²⁵

14. לְמַלְחָמָה עַם-בְּנֵי. Ο'. *εις παράταξιν πρὸς υἱούς.* Alia exempl. *του πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν.*²⁶

15. עָשָׂוִים וְשָׂפָה אִלָּה אִישׁ חָרָב לְבַד מִיִּשְׂבֵי. Ο'. *εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ἀνὴρ ἑλκων βομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων.* Alia exempl. *εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων βομφαίαν χωρὶς τῶν κατοικούντων.*²⁷

וְהַתְּפָקְרוּ שְׂבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר. Ο'. *οἱ ἐπεσκέψαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοί.* Aliter: Ο'. ÷ *οὗτοι* 4 *ἐπεσκέψαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες ÷ νεανίσκοι* 4 *ἐκλεκτοί.*²⁸

16. מִזֶּל הָעָם הָיָה שְׂבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר. Ο'. *ἐκ παντὸς λαοῦ (alia exempl. του λαου²⁹).* Aliter: Ο'. ✕ *ἐκ παντὸς του λαου τουτου ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοί* 4.³⁰

בָּצִבְוֹן אֶל-הַשְּׂעָרָה וְלֹא יָחַטָּה. Ο'. *ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες.* Alia exempl. *βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα, καὶ οὐ διαμαρτάνοντες.*³¹

17. וְאִישׁ. Ο'. *καὶ ἀνὴρ.* Alia exempl. *καὶ ÷ πᾶς* 4 *ἀνὴρ.*³²

לְבַד בְּבִימֹן. Ο'. *ἐκτὸς του Βενιαμίν.* Alia exempl. *χωρὶς τῶν υἱῶν Βενιαμίν.*³³

¹⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: ✕ *τοῖς ἑκατὸν, ταῖς πάσαις*), et sine aster. Comp. (cum *του 'Ισρ.*), Codd. III, 30, 108 (ut Comp.). Haec desunt in Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii.

¹⁹ Sic Comp., Ald. (cum *εις τὴν Γαβαὰ*), Codd. III, IV, X, XI, 15 (om. *του*), 18 (cum *τοῖς εἰσπορ. ἐπιτελέσαι*, et om. *τῆν*), 19 (cum *ἐπιτελείσθαι*, et om. *τῆ*), alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. xi. 39.

²⁰ Sic Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (add. *αὐτῶν*).
²¹ Sic Comp., Ald. (cum *εις ἐκ τῶν πόλεων ἐρχ.*), Codd. III, IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19 (cum *ἐρχόμενος*), alii, Syro-hex. (cum *ὡς ἀνὴρ εἰς συνήχθησαν*).

²² Sic Cod. IV, et sine aster. Esc.
²³ Sic Cod. IV (cum *Βελιάλ* 4), et sine obelo Comp. (cum *τοὺς ἄνδρας—Γαβαὰ, ceteris omissis*), Ald., Codd. III (cum *Βελιάλ*), X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18, 19 (cum *Βενιαμίν*), alii.

²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum *τῆν ἐξ*), alii, Syro-hex.
²⁵ Sic Comp. (cum *ἠθέλησαν Βενιαμίν*), Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum *ἠθέλησε Βενιαμίν*), alii, Syro-hex.

Codd. III, IV, 15, 18, 19 (om. *του*), alii, Syro-hex.
²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum *πέντε καὶ εἴκοσι*), XI, 15 (cum *π. καὶ εἴκοσι, et οἰκούντων*), 19 (om. *καὶ et τῶν*), alii, Syro-hex.

²⁸ Sic Cod. IV (qui pingit: + *νεανίσκοι* ✕ *ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς του λαου τουτου ἑπτακόσιοι ἄνδρες: ἐκλεκτοί*), et sine notis Comp. (cum *οὗτοι οἱ ἐπ.*), Codd. III (cum *ἐκλ. νεαν.*), 15, 18, 19 (cum *οἱ ἐπ.*), alii, Syro-hex. (ut Comp.).

²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, alii. Haec, *ἐκ παντὸς λαου*, desunt in Codd. III, 15, 18, 19, 59, alii.

³⁰ Sic Cod. IV (ut supra), Syro-hex. Pro his, *οἱ ἐπεσκ. ἑπτακ. ἄνδρες ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς λαου*, Cod. 58 habet: *οὗτοι ἐπεσκ. ἄνδρες νεαν. ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς του λαου τουτου ἑπτακ. ἄνδρες.*

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15 (cum *λίθων*), 18, 19, alii, Syro-hex.
³² Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Arm. i.
³³ Sic Comp. (cum *Βενιαμίν*), Ald., Codd. III, IV, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. i, Syro-hex. Μοχ σπωμένων pro *ἐλκόντων* iidem.

17. אִישׁ מִלְחָמָה. O'. *ἀνδρες παρατάξεως*. Alia exempl. *ἀνδρες πολεμισται*.³⁴
18. בְּתוֹלָה לְמִלְחָמָה עַם-בְּנֵי בְנִימִן. O'. *ἐν ἀρχῆ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν*. Alia exempl. *ἀφηγούμενος πολεμήσαι μετὰ* ✕ *υἱῶν* ◄ *Βενιαμίν*.³⁵
20. וַיַּעֲרֹכוּ אֹתָם אִישׁ-יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה אֶל-הַגְּבֻעָה. O'. *καὶ συνήψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γαβαά*. Alia exempl. *καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Γαβαά*.³⁶
21. מִן-הַגְּבֻעָה. O'. *ἀπὸ τῆς Γαβαά*. Alia exempl. *ἐκ τῆς πόλεως*.³⁷
- אַרְצָה. O'. *ἐπὶ τὴν γῆν* ✕ (potius ◊) *σπωμένων βομφαίαν* ◄.³⁸
22. וַיִּתְחַזְקוּ הָעָם. O'. *καὶ ἐνίσχυσαν* ✕ *ὁ λαὸς* ◄.³⁹
- וַיִּסְכְּפוּ לַעֲרֹד מִלְחָמָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר עָרְכוּ-וּ. O'. *καὶ προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνήψαν*. Alia exempl. *καὶ προσέθευτο παρατάξασθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ*.⁴⁰
23. הַאוֹסִיף לְגַשֵּׁת לְמִלְחָמָה עַם-בְּנֵי בְנִימִן אָחִי. O'. *εἰ προσθῶμεν ἐγγίσει εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἀδελφὸς ἡμῶν*; Alia exempl. *εἰ προσθῶ προσεγγίσει εἰς πόλεμον μετὰ* ✕

- υἱῶν* ◄ *Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ μου*; ⁴¹
24. אֶל-בְּנֵי בְנִימִן. O'. *πρὸς* ✕ *υἱοὺς* ◄ *Βενιαμίν*.⁴²
- וַיַּצֵּא בְנֵימִן. O'. *καὶ ἐξήλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμίν*. Alia exempl. *καὶ ἐξήλθε Βενιαμίν*.⁴³
- בְּבִנְיָאֵל עוֹד. O'. *ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι*. Alia exempl. *ἔτι ἐκ τοῦ λαοῦ*.⁴⁴
- שָׁלְפֵי. O'. *ἔλκοντες*. Alia exempl. *ἐσπασμένοι*.⁴⁵
26. וַיִּשְׁבּוּ שָׁם. O'. ✕ *καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ* ◄.⁴⁶
- עוֹד-הָעֵרֶב. O'. ✕ *ἕως ἑσπέρας* ◄.⁴⁷
- עֲלוֹת וּשְׁלָמִים. O'. *ὀλοκαυτώσεις καὶ τελείας*. Alia exempl. *ὀλοκαυτώματα σωτηρίου*.⁴⁸
27. וַיִּשְׁאַל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בִּיהוָה הָשֵׁן. O'. *ὅτι ἐκεῖ*. Alia exempl. *καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ καὶ ἐκεῖ*.⁴⁹
28. הַאוֹסִף עוֹד לַצֵּאת לְמִלְחָמָה עַם-בְּנֵי-בְנִימִן. אָחִי אִם-אֶחָדָה לָּאֵלֵינוּ. O'. *εἰ προσθῶμεν ἔτι ἐξελεθὲν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἀδελφὸς ἡμῶν*, (alia exempl. add. *ἢ ἐπίσχωμεν*⁵⁰); Alia exempl. *εἰ προσθῶ ἔτι ἐξελεθὲν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω*; ⁵¹
30. וַיַּעֲלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-בְּנֵי בְנִימִן. O'. *καὶ ἀνέ-*

³⁴ Idem. ³⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum τῶν υἱῶν), Codd. III (om. υἱῶν), X, XI, 15 (ut III), 18 (idem), 19 (om. μετὰ), alii, Syro-hex. (cum *בנימין* (bis) pro ἀφηγούμενος). Mox ἐν ἀρχῇ deest in iisdem. ³⁶ Sic Comp., Ald. (cum παρετάξαστο μετ' αὐτῶν), Codd. III (cum παρετάξαστο), IV, X (ut III), XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (ut III), qui omnes in priore clausula εἰς πόλεμον μετὰ B. habent. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1, Syro-hex. ³⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ σπωμένων ◄ β.), et sine aster. Codd. 54, 59, 76, alii. ³⁹ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. 108. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παρατάξαι), IV, X, XI, 15 (cum καὶ παρετάξαντο π.), 18, 19 (cum προσέθευτο et τόπῳ ὡς π.), alii, Syro-hex. ⁴¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald. (cum προσθῶ ἔτι, et om. υἱῶν), Codd. III (om. υἱῶν), X (idem), XI (cum προσθῶμεν, et om. υἱῶν), 15 (cum προσθήσω), 18 (ut XI), alii, Syro-hex. (cum προσθῶμεν). Mox πρὸς αὐτὸν iidem. ⁴² Sic Cod. IV. Vox υἱοὺς deest in Codd. III, 15, 18, 54, aliis. ⁴³ Sic

Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald. (cum ἐκ τοῦ λ. ἔτι), Codd. III (om. ἔτι), IV, X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. (ut Ald.). ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἑσπασμένοι), X, XI, 15, 18, 19 (cum ἀσπασμένων), alii, Syro-hex. ⁴⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum καὶ ἐκάθισαν ✕ ἐκεῖ ◄). Clausula deest in Codd. 15, 54, 59, 64, aliis; vox ἐκεῖ tantum in Ald., Codd. X, XI, 18, 29, aliis. ⁴⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. Deest in Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, aliis, Arm. 1. ⁴⁸ Sic Comp. (cum ὀλοκαύτωμα), Ald. (idem), Codd. III, IV (ut Comp.), X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁴⁹ Sic Comp., Codd. III, IV (om. οἱ), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Mox v. 28 haec, καὶ ἐπηρώτησαν—κυρίῳ, desunt in Comp., Codd. III, IV, 19, aliis. ⁵⁰ Sic Codd. II, 44, 52, 57, alii. ⁵¹ Sic Comp. (cum προσθήσω), Ald., Codd. III, IV, 15, 18 (cum τῶν υἱῶν), 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. (cum προσθῶμεν).

βησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν.
Alia exempl. καὶ ἔταξαν ✕ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς
τὸν Βενιαμίν.⁵³

31. הַנְּתָקִי. *Interclusi sunt.* Ο'. καὶ ἐξεκνώθη-
σαν (alia exempl. ἐξείλικύθησαν⁵³).

מִהָעַם לְהַכּוֹת. Ο'. πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ.
Alia exempl. τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ.⁵⁴

וַיֵּצֵא אֶתְּהָהּ בְּשָׂדֶה. Ο'. καὶ μία εἰς Γαβαὰ
ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. Ο'. καὶ μία ÷ ἀναβαί-
νουσα εἰς Γαβαὰ ἐν τῷ ἀγρῷ.⁵⁵

32. וַיִּנְיִנוּ לְפָנֵינוּ כְּבָרְאֲשֵׁנָה. *Caesi sunt coram
nobis sicut antehac.* Ο'. πίπτουσιν ἐνώπιον
ἡμῶν ὡς τὸ πρῶτον. Alia exempl. προσκό-
πτουσιν ✕ αὐτοὶ ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἔμ-
προσθεν.⁵⁶

וַיִּנְתְּנוּהוּ. Ο'. καὶ ἐκκένωσωμεν (alia exempl.
ἐκπάσσωμεν⁵⁷) αὐτούς.

33. וַיַּעֲרֹךְ. Ο'. καὶ συνῆψαν (alia exempl. παρε-
τάξαντο⁵⁸).

מִגִּבְרָה. *Prorumpbat.* Ο'. ἐπήρχετο. Alia ex-
empl. ἐπάλαιεν.⁵⁹

עַל מַצְעַד־גִּבְעָה. *El planitie Geba.* Ο'. ἀπὸ Μα-
ρααβαέ. Alia exempl. ἀπὸ θυσμῶν (ערב) μῆ-
τῆς Γαβαά.⁶⁰

34. וַיִּבְאֵהוּ. Ο'. καὶ ἤλθον (alia exempl. παρεγέ-
νοντο⁶¹).

וַיִּמְחַלְתְּמוּהָ בַבְּרֵה. Ο'. καὶ παράταξις βαρεία.
Alia exempl. καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη.⁶²

עָלְיָהֶם נִצְעַת עֲלֵיהֶם. *Instabat iis.* Ο'. φθάνει ἐπ'
αὐτούς. Alia exempl. ἀφήπται αὐτῶν.⁶³

35. וַיִּגְהָ. Ο'. καὶ ἐπάταξε (alia exempl. ἐτρό-
πωσε⁶⁴).

לְפָנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ. Alia
exempl. κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ.⁶⁵

36. נִגְפָהּ. Ο'. ἐπλήγησαν. Alia exempl. τετρό-
πονται.⁶⁶

שָׁמוּ עַל-הַגִּבְעָה. Ο'. ἔθηκαν ἐπὶ τῇ Γαβαά.
Alia exempl. ἔταξαν πρὸς τῇ Γαβαά.⁶⁷

37. וַיִּהְיוּ הַחַיִּשׁוֹ וַיִּתְּשׁוּ אֶת-הַגִּבְעָה. *Et insi-
diatores festinaverunt, et diffuderunt se ad
Gibeam.* Ο'. καὶ ἐν τῷ αὐτοῦς ὑποχωρήσαι,
καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη, καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν
Γαβαά. Alia exempl. καὶ τὸ ἔνεδρον ὠρμη-
σεν, καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τῇ Γαβαά.⁶⁸

וַיִּמְשָׁךְ. *Et protraxit se.* Ο'. καὶ ἐξεχύθη
(alia exempl. ἐπορεύθη⁶⁹).

38. וַיִּמְוַעַד הַיְהוָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם-הָאָרֶב הָרֶב. *Et
להעלותם משאת העשן מן-העיר.* *Et*

⁵³ Sic Cod. IV (cum ἐπτάταξαν), et sine aster. Codd. III (cum ἔταξαν Ἰσρα), 15 (cum οἱ υἱοὶ), 19 (idem). Mox καὶ παρετάξαντο πρὸς Γ. καθὼς Comp. (cum πρὸς τὴν Γ.), Ald. (idem, cum ὡς), Codd. III, IV, XI (ut Ald.), 15 (cum καθὼς καὶ), 18, 19, alii. ⁵⁴ Sic Comp. (cum ἐξέλεκ.), Ald., Codd. III, IV (cum ἐξέλεκ.), X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁵⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁶ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp. (om. ἐν τῷ ἀγρῷ), Ald., Codd. III, 15, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁵⁷ Sic Cod. IV (qui pingit: ✕ προσκόπτουσιν αὐτοί, sine metobelo), Syro-hex., et sine aster. Comp. (cum προσκόπτονται), Codd. 19, 108; neonon (om. αὐτοί) Ald., Codd. III (cum προκ.), X, XI, 15, 18, alii. ⁵⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁵⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐπήρχετο in marg.), XI (cum ἐξάνισθη in marg.), 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 8. Psal. xxi. 10. ⁶¹ Sic Comp.,

Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁶² Idem. ⁶³ Sic Comp. (cum ἐπ' αὐτούς), Ald. (idem), Codd. III, IV (cum ἀπ' αὐτῶν), X (ut Comp.), XI (idem), 15, 18 (cum ἀφήπται), 19 (cum ἀφήπται), alii, Syro-hex. ⁶⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18 (cum υἱῶν Ἰσρα), 19, alii, Syro-hex. Mox ἐν τῷ (pro ἐκ τοῦ) Βενιαμίν, et σπώμενοι pro εἰλκον ἱδμεν. ⁶⁶ Sic Comp., Ald. (cum πωται), Codd. III (idem), IV (ut Ald. manu 1ma), X (ut Ald.), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum ונפ). ⁶⁷ Sic Comp. (cum τὴν), Ald. (idem), Codd. III (idem), IV, X (cum ἐτάξαντο), XI, 15, 18 (cum ἐτάξαντο πρὸς Γ.), alii, Syro-hex. ⁶⁸ Sic Comp. (cum πρὸς τὴν Γ.), Ald., Codd. III (ut Comp.), IV, XI, 15, 18 (cum πρὸς Γ.), 19 (ut Comp.), alii. (In Syro-hex. haec, καὶ τὸ ἔνεδρον—Γαβαά, exciderunt propter homoeoteleuton.) ⁶⁹ Idem. Syro-hex. ἐπορεύθησαν. Mox ὅλην τὴν πόλιν Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Syro-hex.

*signum condictum erat Israelitis cum insidiat-
toribus: Multiplica ut ascendere faciant ela-
tionem (columnnam) fumi ex urbe. Ο'. και
σημείον ην (Σ. σύνθημα δε ην⁷⁰) τοις υίοις
'Ισραηλ μετα του ενεδρου της μάχης, ανενεγκαι
αυτους συσσημον καπνου απο της πόλεως.
Alia exempl. και η συνατη ην ανδρι 'Ισ-
ραηλ ✕ προς το ενεδρον ✕ μάχαιρα (חרב)
του ανενεγκαι αυτους πυρσον του καπνου της
πόλεως.⁷¹*

39. וַיִּהְיוּ אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ וּבְנִימָן הַחַל
לְהַכּוֹת הַלְּלִים בְּאִישׁ-יִשְׂרָאֵל
Ο'. και ειδον
οι υιοι 'Ισραηλ, οτι προκατελάβετο το ενεδρον
την Γαβαά, και εστησαν εν τη παρατάξει·
και Βενιαμιν ηρξατο πατάσσει τραυματίας εν
ανδράσιν 'Ισραηλ. Alia exempl. και άνεστρε-
ψεν ανηρ 'Ισραηλ εν τω πολέμω· και Βενιαμιν
ηρκται του τύπτειν τραυματίας εν τω ανδρι
'Ισραηλ.⁷²

וַיִּהְיוּ אִישׁ-יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמָהּ הָרִאשׁוֹנָה
Ο'. πάλιν πτώσει πίπτουσιν ενώπιον ημών, ως
η παράταξις η πρώτη. Alia exempl. πλην
τροπούμενος τροπούται ✕ αυτος ✕ εναντίον
ημών, καθως ο πόλεμος ο εμπροσθεν.⁷³

40. וַהֲמַשְׂאֵת הַחֵלָה לְעֵלוֹת מִן-הָעֵר עֲמוֹד עֶשֶׂן
Ο'. και το σύσσημον ανέβη επί πλείον επί της
πόλεως ως στύλος καπνου. Alia exempl. και
ο πυρσος ηρξατο αναβαίνειν εκ της πόλεως

στύλος καπνου.⁷⁴

41. פִּרְיָנֵי עֵצוֹ עָלְיוֹ הָרָעָה. Ο'. οτι συνήνηται επ'
αυτους η πονηρία. Alia exempl. οτι ηπται
αυτου η κακία.⁷⁵

42. וַיִּפְנוּ לְפָנָי אִישׁ יִשְׂרָאֵל
Ο'. και έπέβλεψαν
ένώπιον υιών 'Ισραηλ... και εφυγον. Alia ex-
empl. και εκλιναν ενώπιον ανδρος 'Ισραηλ.⁷⁶

וַהֲמַלְחָמָה הַדְּבִיקָתָהּ
Ο'. και η παράταξις
εφθασεν επ' αυτους. Alia exempl. και ο πόλε-
μος κατέφθασεν αυτον.⁷⁷

43. כִּתְרוֹ מַת-בְּנֵימָן הַדְּרִיבָהּ
Cinxerunt Benjaminitas, persecuti sunt eos, ad
locum quietis conculcarunt eos. Ο'. και κατέ-
κοπτον (alia exempl. κατέκοψαν) τον Βενιαμιν,
και εδιδωξαν αυτον απο Νουα κατα πόδα αυτου.
Alia exempl. και εκοψαν τον Βενιαμιν κατα-
παύσαι αυτον κατάπαυσιν, κατεπάτησαν αυ-
τον.⁷⁸

44. מַת-כָּל-אֶלֶה אֲנָשֵׁי הַיָּל
Ο'. οι πάντες ουτοι
ανδρες δυνάμεως. Alia exempl. συν πᾶσιν
τούτοις ανδρες δυνατοί.⁷⁹

45. וַיִּפְנוּ וַיָּכֹסוּ
Ο'. και έπέβλεψαν οι λοιποι, και
εφυγον. Alia exempl. και εφέκλιναν και εφυ-
γον.⁸⁰

וַיַּעֲלֶהוּ בְּמַלְחָתוֹ
Et racemati sunt eos in
viis. Ο'. και εκαλαμήσαντο εξ αυτων οι υιοι
'Ισραηλ. Alia exempl. και εκαλαμήσαντο ✕
αυτον ✕ εν ταϊς οδοϊς.⁸¹

⁷⁰ Cod. 108. ⁷¹ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp. (cum απο της πόλεως), Ald. (cum ανηρ pro ανδρι 'Ισρ.), Codd. III (cum πυρρον), XI (cum ανενεγκειν), 15 (om. προς το εν.), 18 (idem), 19 (cum μάχαιραν et πυρσον απο της π.), alii, Syro-hex. (cum **חַרְבַּי** ✕, fortasse pro ✕ εκ ✕ της π., ut sine aster. Codd. 54, 76, 82, alii). ⁷² Sic Comp. (cum άνεστρεψαν), Ald., Codd. III, IV, X (ut Comp.), XI (idem), 15 (idem), 18 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex. (ut Comp.). ⁷³ Sic Cod. IV, Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald. (om. αυτους et ο πολεμος ο), Codd. III (om. αυτος et ο ante εμπροσθεν), X (cum τροπούται ενώπιον ημών καθως εμπρ.), XI (cum τροπούται καθως εμπρ.), 15 (om. αυτους), 18 (idem, cum τροπούμενος τροπούται), alii. ⁷⁴ Sic Comp., Codd. III (cum πυρσος), IV, 15, 18 (cum ως στύλος), 19, alii, Syro-hex. Mox eis τον ουρανόν Comp., Ald., Codd.

III, IV, X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ⁷⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum επστρεψεν in marg.), XI (cum αυτους), 15, 18, 19 (cum εσται pro ηπται), alii, Syro-hex. ⁷⁶ Sic Comp. (cum εκλινεν), Ald., Codd. III, IV, X (cum παντος pro ανδρος), XI, 15 (ut Comp.), 18, 19 (cum και εκλινεν ανδρος 'Ισρ. ενώπιον), alii, Syro-hex. ⁷⁷ Sic Comp., Ald. (cum επ' αυτους), Codd. III, IV, X (cum κατέφθακεν επ' αυτους), XI (idem), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁷⁸ Sic Codd. III (cum και κατεπαυσεν pro κατεπάτησαν), IV (cum κατεπαυσαν (sic)), 19 (cum και κατεπάτησαν), 108, Syro-hex. (cum **לְכַסְתָּם**, quod sonare videtur: του συντελεσαι αυτον συντελεία). ⁷⁹ Sic Comp. (cum σύμματις ουτοι), Codd. III, IV, 15, 18, 64, 128. ⁸⁰ Sic Comp., Codd. III, IV, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ⁸¹ Sic Cod. IV, Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster.

45. וַיִּדְבְּקוּ אֶת־רֵירוֹ עַד־גְּדָעַם. O'. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως Γεδᾶν. Alia exempl. καὶ προσεκολληθήθησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως Γαλαάδ.⁸³

46. שָׁלַף. O'. ἐλκόντων. Alia exempl. σπαμένων.⁸³

47. וַיִּפְנוּ. O'. καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποί. Alia exempl. καὶ ἐξέκλιναν.⁸⁴

וַאֲרַבְעָה הַדָּשִׁים. O'. τέσσαρας μῆνας. Alia exempl. τετράμηνον.⁸⁵

48. וַיֹּאשֶׁר יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי Ἰσραὴλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱούς. Alia exempl. καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀνεκάλεσεν εἰς τοὺς υἱούς.⁸⁶

מְעִיר מִתָּם (s. מָתָם). Ab urbe integritatem (s. viros) usque ad pecus. O'. ἀπὸ πόλεως Μεθλὰ καὶ ἕως κτήνους. Alia exempl. ἀπὸ πόλεως ἐξῆς ἕως κτήνους.⁸⁷

וְהַמְצִיאֹת שָׁלְחוּ בְּאֵשׁ. O'. καὶ τὰς πόλεις τὰς εὐρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ. Alia exempl. τὰς εὐρεθείσας ἐξαπέστειλαν ἐν πυρὶ.⁸⁸

Cap. XX. 19. ✠ τὸ πρῶτ' ⁸⁹ 20. ÷ πᾶς ἄνῃρ.⁹⁰

36. ✠ καὶ ἔιδον.⁹¹ 44. χιλιάδες ✠ ἀνδρῶν ⁹²

CAP. XXI.

1. וַיֹּאשֶׁר יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בְּמַצֵּפָה לְאָמֵר. O'. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμωσαν ἐν Μασσηφάθ, λέγοντες. Alia exempl. καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὤμωσεν ἐν Μασσηφάθ, λέγων.¹

2. וַיָּבֹא הָעָם בֵּית־אֵל. O'. καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθήλ. Alia exempl. καὶ παρεγένοντο ÷ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Μασσηφάθ καὶ Βαιθήλ.²

וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם. O'. καὶ ἦραν φωνὴν (alia exempl. ἐπήραν τὴν φωνὴν³) αὐτῶν.

3. לְהִפְקֹד. Ut desideretur. O'. τοῦ ἐπισκεπηῆναι (alia exempl. ἀφαιρεθῆναι⁴).

4. עֲלוֹת וּשְׁלָמִים. O'. ὀλοκαυτώσεις καὶ τελείας. Alia exempl. ὀλοκαυτώματα σωτηρίου.⁵

5. מִי אֲשַׁר לֹא־עָלָה. O'. τίς οὐκ ἀνέβη. Alia exempl. τίς ὁ μὴ ἀναβάς.⁶

מִוֹת יוֹמָת. O'. θανάτῳ θανατωθήσεται (alia exempl. ἀποθανεῖται⁷).

6. נִגְדַע. O'. ἐξεκόπη. Alia exempl. ἀφήρηται.⁸

8. מִי אֲחָד מִשְׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשַׁר פּוֹלְדוֹן Ἰσραὴλ, ὅς. Alia exempl. τίς μία τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, ἥτις.⁹

Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15 (cum αὐτῶν), 19, alii.
⁸³ Sic Comp. (cum Γαδαάμ), Ald. (cum αὐτῶν et Γαδαάμ), Codd. III, IV, X (cum αὐτῶν), XI (idem), 15 (cum ἐκολλ. ὁ. αὐτῶν ἔ. Γαδαάμ), 18, 19, alii, Syro-hex. (cum פִּלְגָל).
⁸⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii. Mox ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σὺν πᾶσι τοῖσι ἀνδρῶσι δυνατοῖ Codd. IV, 108, Syro-hex., et (om. δὲ) Codd. III, 15, 18 (cum συμπασι), 54, alii. ⁸⁵ Sic Comp., Codd. III, IV, 54, 75, 84 (cum ἐξέκλινον), 108, Syro-hex. ⁸⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19 (cum ἐξάμηνον), alii, Syro-hex. ⁸⁷ Sic Comp. (cum ἀνέστρεψεν), Ald., Codd. III (cum ἀπέκλεισε τοὺς), IV, X (cum ἀνέκαμψεν in marg.), XI, 15 (om. εἰς), 18 (ut III), 19, alii, Syro-hex. (cum מִסֵּחֵם). ⁸⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. ἕως), IV, X, XI, 15, 18 (cum duplici versione, ἀπὸ πόλεως διδύμων (מִמְלָכִים) ἕως Βαμά' πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐξῆς ἕως κτήνους), alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. Deut. ii. 34. iii. 6 in Hebr. et LXX. Statim sine copula ἕως παντός τοῦ εὐρεθέντος iidem.
⁸⁹ Sic Codd. IV, 19, Syro-hex. Pro ἐνέπρησαν, ἐξαπέστειλαν habent Comp., Codd. III, X (cum ἐνέπρησαν in marg.), XI (cum -λεν), 15, 18, 29, alii. ⁹⁰ Syro-hex. Deest in

Codd. III, 18, 64, 128. ⁹¹ Cod. IV (cum ἐξῆλθεν). Deest in Comp., Codd. X, XI, 29 (ut videtur), alii, Arm. 1. ⁹² Idem. Nescio an pingendum: καὶ εἶδον ✠ οἱ υἱοὶ ἄ Βενιαμίν. ⁹³ Idem. Vox ἀνδρῶν deest in Codd. 18, 64.

CAP. XXI. ¹ Sic Comp. (cum λέγοντες), Codd. III, IV, 15, 18, 19 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ² Sic Cod. IV, Syro-hex. (qui pingit: πᾶς — ὁ λαός), et sine obelo Comp. (cum παρεγένοντο pro ἦλθεν tantum), Ald. (om. M. καὶ), XI (ut Comp.), 15, 18, 19 (cum καὶ γὰρ ἐγένοντο), alii, Arm. 1. ³ Sic Comp., Codd. III, IV, XI (cum ἀπήραν), 15, 18, alii, Syro-hex. ⁴ Sic Codd. 54, 59, 75, 76, alii. Cod. 128: τοῦ ἐξαλειφθῆναι, ex glossemate. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15 (cum ὄλ. καὶ σωτηρίου), 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. Cf. ad Cap. xx. 26. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. Mox τῷ μὴ ἀναβάντι iidem. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (cum ἀποθανέτω), 15, 18, 29, alii. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI, 15, 19, alii. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, XI (om. τῶν ?), 15, 18, 19, alii, Syro-hex.

10. וְהַנְּשִׁים הַזֹּהָמָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.¹⁰
11. וְהָהָרְבֵר אֲשֶׁר הָעֵשׂוֹ. O'. καὶ τοῦτο ποιήσετε. Alia exempl. καὶ οὗτος ὁ λόγος ἔν ποιήσετε.¹¹
- כָּל-יָבֹר. O'. pân áρσεν (alia exempl. áρσενικόν¹²).
- יָרֵעַת. O'. εἰδυῖαν. Alia exempl. γινώσκουσαν.¹³
- וְהַיָּרִיבוּ. O'. ἀναθεματιεῖτε τὰς δὲ παρθένους περιποιήσασθε καὶ ἐποίησαν οὕτως. Alia exempl. ἀναθεματιεῖτε ✕ (potius ☞) πᾶσαν δὲ νεάνιδα παρθένον περιποιήσασθε.¹⁴
12. וְהַבְּאִי. O'. καὶ ἤνεγκαν (alia exempl. ἤγαγον¹⁵).
14. וְאֲשֶׁר חָיוּ מִנְּשִׂי. Quas vivas servaverunt e mulieribus. O'. ἄς ἐξωποίησαν ἀπὸ τῶν θυγατέρων. Alia exempl. αἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν.¹⁶
16. לְנוֹתָרִים. O'. τοῖς περισσοῖς. Alia exempl. τοῖς ἐπιλοίποις.¹⁷
17. וְרִשְׁתָּ פְּלִיטָה לְבִנְיָמִן. Hereditas reservetur Benjaminitis qui evaserunt. O'. κληρονομία διασωζομένων τῶν Βενιαμίν. Alia exempl. κληρονομία διασσεωσμένη τῶ Βενιαμίν.¹⁸

19. לְמִסְלָה הָעֵלָה. O'. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης. Alia exempl. ἐν τῇ διόδῳ τῇ ἀναβαινούσῃ.¹⁹
- וּמַנְבֵּב לְלִבְוֶהָ. Et a meridie Lebonae. O'. καὶ ἀπὸ νότου — τοῦ Λιβάνου ☞ τῆς Λεβονά.²⁰
20. לָנוּ. O'. πορεύεσθε. Alia exempl. ἀπέλθατε.²¹
21. לְחֹוֹל בְּמַחֲלוֹת. Ad saltandum in choreis. O'. χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς. Alia exempl. χορεύουσαι ✕ ἐν χοροῖς.²²
- לָכֵם אִישׁ אִשְׁתּוֹ. O'. αὐτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα. Alia exempl. ✕ ὑμῖν ☞ ἀνὴρ γυναῖκα ἑαυτῶ.²³
22. וְהָנִינִי אוֹתָם. Gratificamini nobis eas. O'. ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτάς. Alia exempl. ἐλεήσατε αὐτοῦς.²⁴
- כָּעֵת הַתְּאִשְׁמוּ. Tunc culpam contraheretis. O'. ὡς κληρὸς πλημμελήσατε. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε.²⁵ Alia: κατὰ τὸν καιρὸν ἔν ἐπλημμελήσατε.²⁶
23. לְמִסְפָּרָם. O'. εἰς ἀριθμὸν (alia exempl. κατὰ τὸν ἀριθμὸν²⁷) αὐτῶν.
- וַיָּלְכוּ. O'. καὶ ἐπορεύθησαν (alia exempl. ἀπῆλθον²⁸).
- וַיִּבְנוּ אֶת-הָעָרִים. O'. καὶ ὀκοδόμησαν τὰς

¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum ἐποίησατε), X, XI (cum ποιήσεις), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV (cum γεν.), X, XI, 15, 18, 19 (cum καὶ πάσας γυναῖκας γινώσκουσας), alii, Syro-hex. ¹⁴ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ π. δὲ ν. ✕ παρθένον ☞ περιποιήσασθε (لص), vel potius (لص), quod pro περιβίωσατε ponitur Exod. xxii. 18)), et sine aster. Codd. 54, 75, 76 (cum γυναῖκα pro νεάνιδα), 82 (cum παρθένον νεάνιδα), 106 (ut 76), 134 (idem). Haec, τὰς δὲ παρθένους—οὕτως, desunt in Comp., Codd. III, IV, 15, 29, 55, 64, 108, Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἦγον), X, XI, 15, 18, 29, alii, Syro-hex. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 15, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹⁸ Sic Comp., Ald. (praem. καὶ πῶς ἔσται), Codd. III, X, XI, 15 (cum διασσεωζομένων), 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ὁδῶ), X, XI (cum ἐπὶ τῇ ὁδῶ), 15, 18, 19, alii, Syro-hex. (cum ὁδῶ). ²⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. III,

15 (cum Λεβονά), 18 (cum νότου), 19, alii. ²¹ Sic Comp., Codd. III (cum ἀπέλθατε), 15 (cum ἀπέλθετε), 18 (idem), 19, alii, Syro-hex. Mox v. 21 ἀπελεύσασθε pro πορεύεσθε Comp., Codd. III, X, XI, 15, 18 (cum ἐξέλ.), 19, alii, Syro-hex. ²² Sic sine aster. Comp., Ald. (om. ἐν), Codd. III (cum χορεύσαι), X, XI (ut Ald.), 19, 29 (ut Ald.), alii; neonon (om. ἐν χοροῖς) Codd. 15, 18, 64, 128, Syro-hex. ✕ حوروس ✕ حوروس (χορεύσαι) Bar Hebraeus autem: حوروس حوروس. ²³ Sic Syro-hex. (sine metobelo), et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum γεν. ἀνὴρ), 108. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 18, 19, alii, Syro-hex. ²⁵ Sic Ald., Codd. X (cum καὶ ὅτι), XI, 15 (cum οὐχ ὑμεῖς pro οὐκ), 16, 18, alii. ²⁶ Sic Comp., Codd. III (cum πλημμελήσατε pro ἔν ἐπλ.), 19, 108, Syro-hex. (cum حوروس حوروس male pro حوروس حوروس). ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 18 (om. τὸν), 29, alii, Syro-hex. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III hiat), X, XI (cum ἀπῆλθον), 15, 18, 29, alii, Syro-hex. Cf. ad Cap. vi. 21. sxx. 5.

πόλεις. Alia exempl. καὶ ἀκοδόμησαν — ἐαν-
τοις ἄ πόλεις.²⁹

ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.³⁰

Cap. XXI. 7. ✕ καὶ εἶπαν ἄ· τί ποιήσωμεν.³¹

25. יִיָּצְאוּ. Ο'. ἐνώπιον αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν

14. — πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ ἄ.³²

❖ ————— ❖

²⁹ Sic Syro-hex. (cum ὀφθαλμοῖς —), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 18, 54, alii.

³⁰ Sic Comp.

(cum ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς), Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Arm. 1, Syro-hex., Vet. Lat.

³¹ Syro-hex.,

praeunte Pesch., sed invitis Hebraeo et libris Graecis

³² Idem (qui legit et pingit: Βενιαμὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς (sic) — πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, absente cuneolo).

R U T H.

IN LIBRUM RUTH
MONITUM.

“ADMODUM paucas in hunc librum lectionum varietates excerpimus e duobus Codicibus Regiis, quorum unus est num. 1825, alter vero 2240. Alius bombycinus 1888.”—MONTEF.

Subsidia quae nobis in hac particula operis nostri recensenda usui fuerunt, sunt Codd. X, 58, 108, et Versio Syro-hexaplaris, de quibus omnibus vid. Monitum ad Judices, pp. 397, 398. Nunc addimus, prioris codicis, Coisliniani scilicet, collationem librorum Judicum et Ruth a Griesbachio elaboratam exstare in Eichhornii *Repertorio* etc. Tom. II, pp. 196-228, et Tom. I, pp. 137-141.

R U T H.

CAPUT I.

1. בְּיָמַי שָׁפַט הַשְּׁפָטִים. O'. ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτάς. Alia exempl. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ κρίνειν τοὺς κριτάς.¹
 רִשְׁנֵי בָּנָיו. O'. καὶ οἱ ✕ δύο 4 υἱοὶ αὐτοῦ.²
5. כְּשֵׁנִי יִלְדָהּ וְיֵאֱשָׁו. O'. ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἴων αὐτῆς. Alia exempl. ἀπὸ τῶν δύο υἴων αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.³
8. לְבֵית אֲמֹהָ. O'. εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς.⁴
10. כִּי־אָתָּה. O'. μετὰ σοῦ. Alia exempl. οὐχὶ μετὰ σοῦ.⁵
12. לִכְנֹן כִּי. O'. διότι. Alia exempl. διὰ τοῦτο ὅτι.⁶ Alia: ✕ πορεύθητε 4 ὅτι.⁷
 גַּם הַיְיָתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ נֹכְתֵהּ. Si etiam essem hac nocte viro. O'. τοῦ γεννηθῆναι με ✕ λελαϊκωμένην 4 ἀνδρὶ.⁸ Alia exempl. καὶ ἐγενόμην λελαϊκωμένη ἀνδρὶ.⁹ 'A. καίγε . . βεβηλωμένη ἀνδρὶ.¹⁰ Σ. . . συλλαβεῖν.¹¹
13. מִרְלֵי מָוֶד. O'. ἐπικράνη μοι ✕ σφόδρα 4.¹²
16. אַל־תִּפְּעֵרַיִבִי. Ne urgeas me. O'. μὴ ἀπάντησαί (potius ἀπάντησαι) μοι. Alia exempl. μὴ μοι γένοιτο.¹³

CAP. I. ¹ Sic Comp. (cum ἐν τῷ pro τοῦ), Ald., Codd. III (ut Comp.), XI (cum κρίνους pro κρίνειν τοὺς), 16, 29, alii. ² Sic Syro-hex. Numerales deest in Codd. II, 54, 58, 75, 82, 93. Mox v. 2 clausulam, καὶ ὄνομα τῆς γυναίκι αὐτοῦ *Nawemim* (نعميم), asterisco notat Syro-hex., in vitis libris Graecis. ³ Sic Comp., Codd. 15, 18, 19 (cum ἀνδρῶν pro υἴων), alii, Syro-hex. ⁴ Sic Ald., Codd. X (sine articulis), XI (idem), 15, 29, 30, alii, invito Syro-hex. ⁵ "Ex uno Regio codice, ubi illud οὐχὶ asterisco notatur."—Montef. Sic Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii, Arm. 1 (cum οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μετὰ σοῦ). ⁶ Sic Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, alii. ⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. (cum π. δη) Comp., Codd. 19, 108. ⁸ Sic Syro-hex. (cum ✕). Cf. Hex. ad Ezech. xxii. 26). Cod. 58: τοῦ γεννηθῆναι με νελαικω (ut videtur) ἀνδρὶ. Ad λελαϊκωμένην (הַלַּיְלָה, a לָלַק, *profanavit*, εὐλαϊκωσε) cf. Hex. ad Deut. xx. 6. xxviii. 30. Ezech. vii. 22. ⁹ Sic

Ald. (cum λελακωμένη), Codd. X (cum λελακωμένη, teste Montef., vel λελακωμένη, teste Griesb.), XI (ut Ald.), 29 (idem), 55 (idem), 71 (cum λελοχωμένη). ¹⁰ Cod. 108 in marg.: 'A. καίγε βεβηλωμένην. λελακωμένην ἀνδρὶ. Cod. X in marg.: 'A. βεβηλω—(sic) Σ. συλλαβεῖν. Cod. 58 in marg.: βεβηλω—(sic) καὶ συλλαβεῖν. ¹¹ Cod. X, ut supra. "Symmachi interpretatio Bahrdtio V. C. videtur ex alia lectione orta, aut male collocata a librariis referenda esse ad יָרָתִי וְגַם, O'. καὶ τέξομαι . . . Immo συλλαβεῖν Hebraicis וְיֵאֱשָׁו תִּפְּעֵרַיִבִי respondere, interpres Vulgat. docet, qui haud dubie Symmachum secutus h. l. ita reddidit: *Etiam si possem hac nocte concipere et parere filios.*"—Scharfenb. ¹² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ σφόδρα ὑπὲρ ἡμᾶς 4), et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 56 (cum ὑπὲρ ἡμᾶς σφόδρα), 58, 63 (ut 56), 108, 241. ¹³ Sic Codd. 54, 59 (om. μοι), 75, 82, 93. (In versione Graeco-Ven. pro μὴ εἰ πάντα μοι corrigge μὴ ἀπάντα μοι.)

16. אֶלֶן. O'. ἀλυσθήσομαι ✕ (potius ∞) ἐκέι 4.¹⁴
 19. וַיְהִי כִּבְאֵנָה בֵּית לָחֶם. O'. (✕) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ (4).¹⁵
 21. אָנִי. O'. ἐγὼ ✕ (∞) γάρ 4.¹⁶
 22. כָּל־תְּהָה עִמָּה. O'. ἢ νύμφη αὐτῆς ✕ μετ' αὐτῆς 4.¹⁷
 Cap. I. 8. ταῖς ✕ δυοὶ 4.¹⁸ νύμφαις αὐτῆς πορεύθητε ✕ (fort. →) δὴ 4.¹⁹ 15. → δὴ καὶ σύ 4.²⁰ 18. → Νοεμίν 4.²¹

CAP. II.

2. וַיִּלְקָחָהּ. O'. καὶ συναίξω (alia exempl. συλλέξω¹).
 וַתֹּאמֶר לָהּ. O'. εἶπε δὲ αὐτῇ ✕ (potius ∞) Νοεμίν 4.²
 7. וַיַּעַרְבֶתָּהּ. Et usque nunc: hoc. O'. καὶ ἕως ἐσπέρας οὐ. Alia exempl. καὶ ἕως νῦν τοῦτο.³
 11. כָּל אֲשֶׁר. O'. ✕ πάντα 4 ὄσα.⁴
 13. וַאֲנִי. O'. καὶ ἰδοὺ ἐγώ. Alia exempl. καὶ ἐγώ εἰμι ἔσομαι.⁵
 14. לַעֲת. O'. ἤδη ὄρα. Alia exempl. τῇ ὄρα.⁶

✕

¹⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. Cf. Hex. ad Jud. xv. 18. ¹⁵ Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, III, 54, 59, 70, aliis, Arm. ed., Syro-hex. Ex alio autem interprete ea assumpta esse, argumento est vox *ἑλθεῖν* pro ea quae in praecedenti clausula ponitur, *παραγενέσθαι*. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. ¹⁷ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 30, 44, alii, Arm. I. ¹⁸ Syro-hex., sine cuneolo. Vocula deest in Codd. II, 54, 58, 70, aliis. ¹⁹ Idem, sine metabelo. Particula abest a Codd. 19 (om. etiam *ἀποστράφητε*), 30, 56, 71, 93, 108 (ut 19), Arm. I. ²⁰ Idem (qui pingit: → *ἐπιστράφηθι δὴ καὶ σύ* 4). Haec desunt in Codd. XI, 29, 55, 71. ²¹ Idem. Deest in Ald., Codd. X, XI, 16, 29, 30, aliis.

CAP. II. ¹ Sic Codd. X, XI, 16, 29, alii. ² Sic Syro-hex. (om. *αὐτῇ*), et sine aster. Codd. 54, 59, 74, 75, alii. ³ Sic Codd. X (om. *καὶ*), XI, 29, 71 (ut X); necnon (cum *καὶ ἕως νῦν οὐ*) Codd. 53, 54, 76, alii. ⁴ Sic Syro-hex. (sine metabelo), et sine aster. Comp., Codd. III, 58, 108,

14. קָלָה. *Spicas lostas.* O'. ἀλφιτον. "Ἄλλος φρουκτά.⁷
 16. וְגַם שָׁלַחְתְּ לָהּ. Immo etiam extrahendo *extrahelis ei.* O'. καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ, καίγε παραβάλλοντες παραβαλείτε αὐτῇ. Alia exempl. καίγε παραβάλλοντες παραβαλείτε αὐτῇ.⁸
 וַיַּעֲזַבְתָּם. Et relinquatis. O'. καὶ φάγεται. Alia exempl. καὶ ἄφετε αὐτήν.⁹
 21. וְגַם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר-לִי. O'. μετὰ τῶν κορασιῶν (alia exempl. παιδαριῶν¹⁰) τῶν ἐμῶν.
 22. תִּצְאֵי. O'. ἐξῆλθες. Alia exempl. ἐπορεύθης.¹¹
 23. וַקְצִיר הַחֲטָיִים. O'. καὶ ✕ τὸν θερισμὸν 4 τῶν πυρῶν.¹²
 Cap. II. 2. → ἡ Μωαβίτις 4.¹³ 11. καὶ → πῶς 4 κατέλιπες.¹⁴ 19. → Πούθ 4.¹⁵

CAP. III.

2. וְרָה. *Ventilat.* O'. λικμᾶ. Alia exempl. συντίθησι.¹
 7. וַיִּאֱכַל בְּעֵז וַיִּשֶׁת. O'. καὶ ἔφαγε Βοδζ ✕ καὶ ἔπιε 4.²

209, 241, Arm. I. ⁶ Sic Codd. XI (cum *ei μὴ* pro *εἰμι*), 56, 63, 71. ⁷ Sic Comp., Codd. XI (cum *τῇ δὴ ὄρα*), 19, 54, 56, alii. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jos. v. 11. Ad rem cf. H. B. Tristram *The Land of Israel*, p. 595. ⁹ Sic Comp., Codd. 15, 18, 64, 70, 108, 128, Syro-hex. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III (om. *αὐτήν*), 15 (cum *αὐτῇ*), 19, 64, 108, Syro-hex.; necnon (cum duplici lectione, *καὶ ἄφ. αὐτῇ καὶ φάγεται*) Ald., Codd. X (cum *ἄφεσαι*), 16, 29, 30, alii, Arm. I. ¹¹ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 241; necnon (cum *μου* pro *τῶν ἐμῶν*) Codd. II, 53, 54, alii, Syro-hex. ¹² Sic Codd. II, III, 15, 18, 19, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Syro-hex. (qui mendose pingit: ✕ *καὶ* → *πυρῶν* 4), et sine aster. Comp., Codd. III, 19 (cum *τοῦ θ.*), 58, 108, 241, Arm. I. ¹⁴ Idem (qui pingit: → *καὶ πῶς* 4). Particula deest in Codd. X, XI, 55, 58. ¹⁵ Idem.

CAP. III. ¹ Sic Codd. X, XI, 29, 30, alii (inter quos 58, cum *λικμᾶ* in marg.). ² Sic Syro-hex. Verba *καὶ ἔπιε* desunt in Codd. II, 18, 54, 59, 75, 82, 93.

7. וְתִשָּׁבַב. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ ἐκοιμήθη 4.³ Alia: καὶ ἐκάθευδε.⁴

15. הַמְצִיחַת. *Pallam.* O'. τὸ περιζῶμα. Σ. (τὸ) σινδόνιον.⁵

וְהִצִּיחָהּ וְהִצִּיחָהּ. O'. καὶ ἐκράτησεν αὐτή. Alia exempl. καὶ κράτησον αὐτό ἢ δὲ ἐκράτησεν αὐτό.⁶

16. וְהִצִּיחָהּ מִיָּדָהּ בְּתוֹ. O'. ἢ δὲ εἶπεν αὐτῇ θύγατερ. Alia exempl. ἢ δὲ εἶπε τί ἐστι, θύγατερ; alia, ἢ δὲ εἶπε τί σὺ, θύγατερ;⁷

וְהִצִּיחָהּ. O'. καὶ εἶπεν (alia exempl. ἀπήγγειλεν⁸) αὐτῇ.

18. אֵיךְ יִפֹּל דְבָר. *Quem exitum habeat res.* O'. πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα. Alia exempl. πῶς ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο.⁹

כִּי-אִם-כָּלָה. *Nisi quum absolverit.* O'. ἕως ἂν τελεσθῇ. Alia exempl. ἕως ἂν τελέσῃ.¹⁰

Cap. III. 10. τὸ ἑλεός σου 4.¹¹ 16. καὶ — Ρούθ 4.¹²

CAP. IV.

1. דְּבַר. O'. ἐλάλησε. Alia exempl. εἶπε.¹

פָּלַנִי אֶלְמִי. *Heus tu, nescio quis!* O'. κρύ-

φιε. Alia exempl. κρύφιε. ✕ (potius σο) ὁ δὲ εἶπε τίς σὺ, κρύφιε 4,² 'Α. ὁ δείνα. Σ. ὅδε τις.³

3. מְנַחֵם וְנָעֳמִי הַשֹּׁבָה. *Venudat Naomi quae rediit.* O'. ἢ δέδοται Νωεμὶν τῇ ἐπιστροφούσῃ. Alia exempl. ἀπέδοτο Ν. ἢ ἐπιστρέφουσα.⁴

4. לֹא-הִגַּדְתִּי. O'. εἰ ✕ (potius σο) οὖν 4 ἀγχι-στεύεις.⁵

5. קְנִייתִי (קְנִייתִי). *Comparabis.* O'. — καὶ αὐτήν 4 κτήσασθαι σε δεῖ.⁶ Alia exempl. ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι σε αὐτόν.⁷

7. עַל-הַהֲמִוּוּתָהּ וְעַל-הַתְּמִוּוּתָהּ. *De redemptione et permutatione.* O'. ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα. Σ. περὶ κληρουργίας καὶ συναλλαγῆς.⁸

10. מְקִימוֹ. O'. λαοῦ αὐτοῦ. 'Α. Σ. τοῦ τόπου (αὐτοῦ).⁹

11. וַעֲשֵׂה. *Et fac.* O'. καὶ ἐποίησαν (alia exempl. ποιῆσαι¹⁰).

וּקְרָא. *Et voca.* O'. καὶ ἔσται (alia exempl. καλέσαι¹¹).

12. מִיְהוֹרֵעַ אֲשֶׁר. O'. ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ. Alia exempl. ἐκ τοῦ σπέρματός σου.¹²

³ Sic Syro-hex. (cum **ܘܟܘܠܝܘܟܘܢ** ✕), et sine aster. Ald., Codd. X, XI, 15, 18, 29, alii, Arm. 1.

⁴ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 241. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 30, 58, alii, Arm. 1, invito Syro-hex.

⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 16, 18, 44, aliis, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19 (cum σοι), 108, Syro-hex. (cum **ܘܟܘܠܝܘܟܘܢ**). Alia lectio, τίς εἶ, θύγατερ; est in Codd. III, 15, 64. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 30, alii, Arm. 1. ⁹ Sic Codd. 54, 59 (cum ἔσται), 74, 75, alii.

¹⁰ Sic Comp., Codd. II, III, X (cum συντελέσῃ), XI (idem), 15, 16 (cum οὐ pro ἂν), 18 (cum ἐκτελέσῃ), 19 (ut X), alii, Arm. 1, Syro-hex. ¹¹ Syro-hex., invito Hebraeo. ¹² Idem (qui pingit: — καὶ Ρούθ 4).

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, XI, 15, 16, 18, 19, alii, Syro-hex. ² Sic Syro-hex. (cum **ܘܟܘܠܝܘܟܘܢ**), *affinis*, pro κρύφιε, et sine aster. (cum τίς εἶ σὺ) Codd. 54 (om. ὁ δὲ εἶπε), 74, 76, 93, 106, 134. ³ Cod. 108. Ad κρύφιε Cod. X in marg.: ὁ δείνα (sic). Pro κρύφιε Cod. 58

legit ὁ δείνα; Cod. 56 autem, ὅδε τις κρυφίε (sic). Cf. Hex. ad 1 Reg. xxi. 2, 4 Reg. vi. 8. ⁴ Sic Comp. (cum ἂν ἀπ. Ν. ἢ ἐπιστρέψασα), Ald. (cum ᾗ ἀπ. Ν. ἢ ἐπιστρέψασα), Codd. X

(cum τῇ ἐπιστροφούσῃ?), XI, 15, 18, 29, 30, alii. ⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 54, 74, 75, 76, alii. ⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ — αὐτῇν 4). Haec, καὶ αὐτῇν, desunt in Cod. 76. ⁷ Sic Ald. (cum σεαυτῆ pro σε αὐτόν), Codd. 29, 30, 56, alii. Duplex versio, ἐπὶ τῆς—σε αὐτόν (vel σεαυτόν) καὶ αὐτῇν κτ. σε δεῖ, est in Codd. X, XI, 134 (cum σε αὐτῆ pro σε αὐτόν). ⁸ Cod. 108. Vox κληρουργία (non κληρονομία, ut ex *Appendice* Parsonsii oscitanter exscripsit Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v.) Lexicographos fugit. ⁹ Cod. 108. Sic in textu Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 55. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 54, 74, alii, Syro-hex. (cum ποιῆσαι), Vet. Lat. (cum *facere*). ¹¹ Sic Codd. X, XI, 18, 29, alii, Arm. 1. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 15 (cum σου οὐ), 18 (idem), 19 (praem. καὶ), alii, Syro-hex., Vet. Lat. Mox in fine v. τέκνα add. Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 16, 18, 29, alii.

13. וְתַהֲיֶי-לָהּ אִשָּׁה. Ο'. καὶ ἐγενήθη αὐτῆ * εἰς
 γυναῖκα 4.¹³ Alia exempl. εἰ αὐτῆ γυναῖκα.¹⁴

וְתֵלַד בֵּן. Ο'. καὶ ἔτεκεν * (potius ̅̅̅) αὐτῆ 4
 υἱόν.¹⁵

16. וְתִשָּׂתְרוּ. Ο'. καὶ ἔθηκεν * αὐτό 4.¹⁶

18. תּוֹלְדוֹתַי. Ο'. αὶ γενέσεις. Schol. γενεαλο-
 γίαι.¹⁷

Cap. IV. 1. ἐπὶ τὴν πύλην * τῆς πόλεως (4).¹⁸

❖

❖

¹³ Sic cum aster. Syro-hex., in vitis libris Graecis.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 54, 59, 75, 108. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 54, 59, 74, alii.

¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, XI

(cum αὐτόν), 55, 56 (cum ἴδιο), 58 (idem), alii. ¹⁷ Cod. 108 in marg.

¹⁸ Syro-hex. et Pesch., repugnantibus Hebraeo et libris Graecis. Cf. Hex. ad Jud. xxi. 7.

LIBER I REGUM,

JUXTA HEBRAEOS I SAMUELIS.

IN LIBROS REGUM ET PARALIPOMENON

MONITUM.

“ IN libros Regum et Paralipomenon varias interpretationes et lectiones suppeditarunt :

“ Codex Regius 2433, bombycinus, XII circiter saeculi, unde multa excerptissimus in libros I et II Regum, qui in Hebraico I et II Samuelis inscribuntur. Pauca vero in III et IV Regum, et in libros Paralipomenon [Hic liber nobis est ‘ Reg.’].

“ Alter Codex Regius, ubi Catena in Psalmos et in Cantica Scripturae.

“ Codex Coislinianus egyptius, VII ut minimum saeculi, unciali caractere.

“ Codex alter Coislinianus [Holmesii 243], X saeculi, egregiae notae, unde multa excerptissimus. Ibi liber I Regum mutilus est usque ad finem paene Capitis xiv.

“ Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“ Eusebius de Demonstratione Evangelica [Parisiis, 1628].

“ Jo. Chrysostomus Homil. de Anna [Opp. Tom. IV, pp. 697-747].

“ Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 353-600 juxta edit. J. L. Schulzii].

“ Procopius Gazaeus in libros Regum et Paralipomenon, editus a Jo. Meursio, Lugd. Batavorum, anno 1620.

“ Notae Edit. Romanae et Drusii.

“ Schedae Nic. Toinardi του μακαρίτου, quarum mihi copiam fecit illustrissimus vir D. Logé, in suprema curia Patronus.”—MONTEF.

SS. Patrum operibus a Montefalconio memoratis annumeranda sunt Origenis Selecta in lib. I Regum (Opp. T. II, pp. 479-481), ab antecessore nostro ad 1 Reg. xxi. 4 adhibita; et ejusdem Homiliae de Anna et de Engastrimytho (Ibid. pp. 481-498), a nobis primum in auxilium vocatae. Cf. nos ad 1 Reg. xxviii. 19, not. 41.

E codicibus quibus in his libris usus est Parsonsius, ii qui lectiones trium interpretum continent, solito pauciores, nunc recensendi sunt.

X. In libro Regum primo continet Cap. i. 1-iv. 19, x. 19-xiv. 26, xxv. 33 ad finem. Librum secundum integrum habet. In libro tertio continet tantum Cap. i. 1-viii. 40. Praeter schedas

Montefalconianas in Bibliotheca Bodleiana asservatas, Griesbachius in *Repertorio* etc. Tom. II, pp. 228–240 lectiones excerpsit ad Lib. I, Cap. i. 1—xiv. 26, et ad Lib. II, Cap. xxii, xxiii, a cujus collatione totus pendere videtur Parsonsius.

92. Codex Bibliothecae Regiae Parisiensis, signatus num. VIII, olim Colbertinus, saeculo X, ut videtur, exaratus. Continet quatuor libros Regum, sed nonnulla sub finem desiderantur. Scholia aliquot brevia habet ad marginem conjuncta. Deficit a Cap. v. 10 ad Cap. x. 25 libri primi. Hujus et duorum sequentium librorum collationes MSS. in usum operis Holmesiani procuratas penes nos habuimus.
108. Vid. *Monitum ad Genesim*, p. 5. Deficit tantum Cap. xxii. 41–52 libri Regum tertii.
243. Codex Coislinianus, saeculi X, signatus numero VIII, imprimis lectionibus Aquilae, Symmachi et Theodotionis refertus. Incipit a Cap. xiv. 49 libri primi. Collatio hujus libri Bodleiana, foliis 115 binis columnis inscripta, cum excerptis ejusdem Montefalconianis accuratissime concordat, non tamen ut de communi utriusque documenti origine suspicio oriatur.
- 243*. Codex Bibliothecae D. Marci, signatus XVI in Catalogo MSS. Graecorum a Zanetti et Bongiovanni Venetiis anno 1740 edito, chartaceus, saeculi circa XI(?). Continet Catenam in libros Regum, in qua intermiscuntur passim lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, aliorumque; e quibus, speciminis loco, nonnullas excerpserunt Catalogi conditores, quae in Hexaplis Montefalconii non reperiuntur. Hujus libri usum Editores Oxonienses non habuerunt, immo ejus ne mentionem quidem fecerunt. Nos autem, cum certiores facti simus, eum cum numero praecedenti fere eandem materiem continere, enixe studuimus ut Coisliniani codicis damnum, quatuordecim videlicet priora libri primi capita, e Marciano sarciamus; quae res, opera Professoris D. Riccoboni, feliciter nobis successit. Ceterum hoc praecipue inter se differre videntur duo codices, quod in Veneto lectiones marginales tantum non omnes interpretum nominibus destituantur.

Versio librorum I et II Regum Syro-hexaplaris, si reliquias tenuissimas apud Bar Hebraeum in *Horreo Mysteriorum*, et Masium in *Syrorum Peculio* latentes excipias, prorsus intercidit. Libri duo posteriores benigniora fata experti sunt, ut in praefatiunculis ad dictos libros fusius declarabimus. Ne tamen in hac parte operis nostri nihil novi conferre videamur, ab amico eruditissimo, Doctore Gulielmo Wright, Linguae Arabicae apud Cantabrigienses nostros Professore, facile impetravimus, ut Bar Hebraei lectiones, a Parsonsio Latine tantum idque parum accurate excerptas, ad duos Musei Britannici codices, "Addit. MSS. 21,580 et 23,596," exigeret; cujus diligentia, praeter versionis Syro-hexaplaris lacinias, trium interpretum lectiones paucas quidem, sed optimae notae, lucrati sumus.

LIBER I REGUM.

CAPUT I.

1. וַיְהִי אִישׁ אֶחָד. O'. *ἄνθρωπος ἦν*. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς.¹

צוֹפִים. O'. Σιφά. Alia exempl. Σωφίμ.²

יְרַחֵם. O'. Ἰερεμῆλ. Alia exempl. Ἰερόάμ.³

בְּיַחְזִיקוֹ בְּיַחְזִיקוֹ. O'. *νιοῦ Θεοῦ ἐν Νασίβ*. Alia exempl. *νιοῦ Θεοῦ ἐν νιοῦ Σώφ*.⁴

אֶפְרַתִּי. O'. Ἐφραῖμ. Alia exempl. Ἐφραθαῖος.⁵ Alia: ἐξ ἔδρου Ἐφραῖμ.⁶

3. הָאִישׁ הַהוּא. O'. *ὁ ἄνθρωπος*. Alia exempl. *ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος*.⁷

לִיהוָה יְצָאוֹת. O'. *κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαώθ* ('Α. Σ. στρατιῶν. Θ. δυνάμεων⁸).

4. וְלִכְלֹ-בְנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ. O'. καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς.

Alia exempl. καὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.⁹

5. כִּמְנַה אַחַת אֶפְיִם. *Portionem unam duarum personarum*. O'. *μερίδα μίαν* ("Ἄλλος διπλῆν¹⁰). Alia exempl. *μερίδα μίαν κατὰ πρόσωπον*.¹¹

כִּי אֶפְיִם. O'. *ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλην (Ἐφῆ)* *ὅτι* (Θ. ἀλλά¹²).

6. וַיִּכְעַסְתָּהּ וַיִּרְתָּהּ גַּם כִּעֵס בְּעֵינֵי הָרַעְפָּה. *Et aegre faciebat ei aemula ejus etiam aegritudine, ut ad iram provocaret eam*. O'. *ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο*. "Ἄλλος· καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἢ ἀντίζηλος αὐτῆς καίγε παρωργισμῶ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτὴν.¹³

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121, 247 (cum *ἀνὴρ* pro *ἄνθ. εἷς*), Procop. p. 5. Origen. Opp. T. II, p. 483: "Non me latet primo loco quod in aliquibus exemplaribus [Codd. X, 44, 64, 70, aliis] habetur, *Erāt vir quidam [ἄνθρωπός τις ἦν]*; sed in his exemplaribus quae emendatiora probavimus ita habetur: *Erāt vir unus*."
² Sic Comp. (cum Σοφίμ), Codd. III, 121 (cum Σιφά in marg.), 247 (cum Σοφείμ), Origen. (cum *Sophin*).
³ Sic Comp., Codd. III, 56, 246, 247 (cum Ἰερεάμ).
⁴ Sic Comp. (cum Θεοῦ), Codd. III (cum Θεοῦ et Σοῦτ), 19, 93 (cum Σελφ), 108 (cum Θεοῦ), 158 (cum Θεοῦ).
⁵ Sic Codd. III, 247 (cum *Ἐφραθαῖος*).
⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, Vet. Lat.
⁷ Sic Comp.,

Codd. III, 19, 82 (cum *ἐκεί* pro *ἐκείνος*), 93, 108, Origen.
⁸ Cod. 108 (cum τῷ κυρίῳ σ. θεῷ παντοκράτορι in textu).
Codd. Reg., 243*, in marg.: *στρατιῶν. δυνάμεων*. Origen.: *Domino virtutum*.
⁹ Sic Comp. (om. posteriore αὐτῆς), Ald., Codd. III, X (om. πᾶσι), XI (idem), 19 (cum *αὐτοῖς* pro priore αὐτῆς), 44 (ut X), alii (inter quos 243* in marg., ut X), Origen. (ut Comp.).
¹⁰ Cod. X in marg. sine nom.
¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Bar Hebraeus: *س. ح. س.*
¹² Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.).
¹³ Haec in fine v. 5 in textum inferunt Comp. (om. *ὅτι οὐκ*—*διὰ τοῦτο*), Codd. 19, 55 (cum *παρώργισεν*), 82, 93, 108, 158 (cum *παρώργισεν et καὶ γὰρ π.*), Chrysost. Opp. T. XI, p. 184 E (coll. T. IV, p. 705 E).

6. כִּי־יִסְגַּר יְהוָה בְּעַד רַחֲמָהּ. Ο'. ὅτι συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. Ἄλλος· ὅτι ἀπέκλεισε κύριος κατὰ τῆς μήτρας αὐτῆς.¹⁴
7. מְדַי עָלְתָהּ. Quoties ascendebat ea. Ο'. ἐν (alia exempl. ἀπὸ ἰκανοῦ ἐν¹⁵) τῷ ἀναβαίνειν αὐτήν.
8. יָרַע לִבָּךְ. Triste est cor tuum. Ο'. τύπτει σε (Ἄλλος· κακοῦται¹⁶) ἡ καρδία σου.
9. וְאַחֲרֵי שְׁתָּהּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ μετὰ τὸ πιεῖν.¹⁷
- יֵשֵׁב. Ο'. Vacat. (⊗ Θ.) ἐκάθητο.¹⁸
10. מְרַת. Ο'. κατώδυνος. Ἄ. πικρά.¹⁹
11. וְיָדוּר נָדָר וְנִתְאָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱסֶרְאֵהוּ תְרָאָה. Ο'. καὶ ἠῤῥατο εὐχὴν κυρίῳ, λέγουσα ἄδωναι κύριε ἔλωε σαβαὼθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς. Ἄλλος· καὶ ἠῤῥατο εὐχὴν, καὶ εἶπε· κύριε τῶν δυνάμεων, ἐὰν ἐφοράσει ἐπίδης.²⁰
- בְּעֵינַי. Ο'. ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν (Ἄλλος· κάκωσιν²¹).
- וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אַמְתָּךְ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ μὴ ἐπιλάβῃ τῆς δούλης σου.²²
- וְיָרַע אַנְשֵׁים. Ο'. στέρμα ἀνδρῶν (alia exempl. ἀνδρός²³).
- וּנְתַתִּיו לַיהוָה. Ο'. καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτόν. Ἄλλος· καὶ δώσω αὐτὸν τῷ κυρίῳ δοτόν.²⁴
11. כָּל־יְמֵי חַיָּיו. Ο'. ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίνεται. Ἄλλος· πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.²⁵
- וּמִוְרָה. Ο'. καὶ σίδηρος. (Ἄ.) φόβος.²⁶
12. שָׁמַר אֶת־פִּיָּהּ. Ο'. ἐφύλαξε (alia exempl. ἐφύλασσε²⁷) τὸ στόμα αὐτῆς. Σ. παρατηρῶν τὸ στόμα αὐτῆς.²⁸
13. וְהִיא הָיָה. Ο'. καὶ αὕτη (s. αὐτή). Ἄλλος· ἡ δὲ Ἄννα αὐτή.²⁹
- וְרַק שָׁפְתֶיהָ נִעוּתָהּ. Ο'. καὶ (alia exempl. πλήν³⁰) τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινεῖτο. Θ. μόνον τῶν χειλῶν αὐτῆς σαλευομένων.³¹
- לֹא יִשְׁמָע. Ο'. οὐκ ἤκούετο. Alia exempl. οὐκ ἤκούετο· καὶ εἰσήκουσεν αὐτῆς κύριος.³²
- לְשִׁפְזָהּ. Ο'. εἰς μεθύουσαν. Ἄλλος· ὡς μεθύουσαν.³³
14. תִּשְׁתַּכְּרִין. Ebriam te geres. Ο'. μεθυσθήσῃ. Θ. μεθύουσα.³⁴
- וְאֶת־יַיְבֵיךָ מַעֲלִיָּהּ. Ο'. τὸν οἶνόν σου (alia exempl. add. ἀπὸ σοῦ³⁵), καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου.
15. לֹא אֲדַנִּי. Ο'. οὐχί (Θ. μηδαμῶς³⁶) κύριε.
- וְאֵשָׁה קִשְׁתָּרְרָה. Mulier aegra animo. Ο'. γυνή ἡ σκληρὰ ἡμέρα (alia exempl. ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ³⁷). Θ. . κεκακωμένη τὸ πνεῦμα.³⁸
16. לִפְנֵי בַת־בְּלִיעַל. Ο'. εἰς (alia exempl. εἰς

¹⁴ Codd. 55, 158, in continuation. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 706 B. ¹⁶ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., X, 243*. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Chrysost. ibid. Cod. 243* in marg.: *καὶ τὸ πιεῖν. ¹⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐμάθετο), X, XI, 19 (post ἐπὶ τοῦ δῆφρου), 29, 55, alii (inter quos 243*, cum nota in marg.: Ἐκ Θεοδοσιῶνος προσετέθη), Chrysost. Origen. Opp. T. I, p. 203: ἐκάθητο ἐπὶ θρόνον. ¹⁹ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Reg., Cod. 243*. Origen. ibid.: καὶ αὐτῆ ψυχῇ πικρᾷ . . . καὶ κλαυθμῷ ἔκλαυσε. ²⁰ Origen. ibid., e Theodotione, ut videtur. ²¹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxxvii. 10. ²² Sic Comp., Codd. III (cum ἐπιλάβῃς), 19 (cum ἐπιλάβου), 56, 74, alii, Origen., Chrysost. (cum μὴ ἐπιλάβῃς). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, alii (inter quos 243*), Ori-

gen., Chrysost., Arm. 1, Bar Hebr. ²⁴ Origen. ibid. ²⁵ Idem. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. xiii. 5. ²⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108, Chrysost. ²⁸ Codd. Reg., 243*. ²⁹ Sic in textu Cod. 247. Cod. III: καὶ Ἄννα (om. αὐτή). ³⁰ Sic Codd. III, 247. ³¹ Cod. 108 (cum σαλευομένων). Cod. 243*: Θ. καὶ τῶν χ. αὐτῆς σαλευομένων. ³² Sic Ald., Codd. X, XI, 19 (cum εἰσηκούσατο et ὁ κύριος), 29, 44 (cum αὐτῇ), alii (inter quos 243*), Chrysost. ibid. p. 737 D (cum εἰσήκουεν et ὁ θεός), Vet. Lat. (cum Deis). ³³ Cod. Reg. in marg. sine nom. ³⁴ Cod. 108. ³⁵ Sic Comp. (om. σου post οἶνον), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Chrysost. Singulariter Cod. 245: ἀνάστα, καὶ ἀποβαλοῦ τὸν οἶνόν σου, καὶ ἀπόστα ἀπὸ πρ. κ. ³⁶ Codd. 108, 243*. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. X, 19, 44, alii (inter quos 243*), Chrysost. ³⁸ Cod. X. Cod. 243*: Θ. κεκακωμένη.

πρόσωπον εἰς³⁹) θυγατέρα λοιμῆν. Θ. ὡς μίαν τῶν ἀπαιδούτων.⁴⁰

16. שִׁיחִי וְנַעֲמִי דְבַרְתִּי. Ο'. ἀδολεσχίας μου (alia exempl. add. καὶ ἀθυμίας μου⁴¹) ἐκέτακα ("Ἄλλος" ἐλάγησα⁴²).

17. לָכִי. Ο'. πορεύου. "Ἄλλος" βάδιζε.⁴³

18. תִּמְצַץ. Ο'. εὐρεν. 'Α. Σ. εὐροι.⁴⁴

וּפְנֵיהָ לֹא-יְהִי-לָהּ עוֹד. Et vultus ejus (tristis) non erat ei amplius. Ο'. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν (Σ. διετράπη⁴⁵) ἔτι.

19. לִפְנֵי יְהוָה. Ο'. τῷ κυρίῳ. Aliter: Ο'. ἐνώπιον. . Σ. εἰς πρόσωπον. . Θ. ἔμπροσθεν.⁴⁶

20. וַתִּהְרַחַץ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ συνέλαβεν "Ἄννα."⁴⁷

23. הַטּוֹב בְּעֵינַי. Ο'. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου.⁴⁸ Σ. τὸ φαινόμενόν σοι. .⁴⁹

אֵל. Ο'. ἀλλά. Alia exempl. πλήν.⁵⁰

וְאֶת-דְּבָרֹךְ. Ο'. τὸ ἐξελθὸν (alia exempl. pān τὸ ἐξελθόν⁵¹) ἐκ τοῦ στόματός σου.

24. כִּנְאֻשׁ גְּמֻלָּתוֹ. Ο'. Vacat. Θ. ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν.⁵²

בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה. Cum juvencis tribus. Ο'. ἐν

μόσχῳ τριετίζοντι (הַבָּפָר כְּשֶׁלֶשׁ). Σ. μετὰ ταύρων τριῶν.⁵³

24. וַנְּבֵל יַיִן. Et utre vini. Ο'. Σ. καὶ νέβελ οἴνου. 'Α. καὶ ἀμφορεὶ οἴνου.⁵⁴

26. חַי נַפְשָׁךְ אֲדֹנָי. Ο'. ἔη ἡ ψυχὴ σου (alia exempl. add. κύριέ μου⁵⁵). Σ. νῆ τὴν ψυχὴν τῆς ζωῆς σου.⁵⁶

בָּנֹה לְהַתְּפִיל. Ο'. ἐν τῷ προσεύξασθαι. Alia exempl. ἐν τούτῳ προσεύξασθαι.⁵⁷ "Ἄλλος" ἐνθάδε.⁵⁸

28. וַיִּשְׁתַּחוּ וְשָׁם לַיהוָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.⁵⁹

CAP. II.

1. וַתִּתְּפֵל חַנָּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ηὔξατο "Ἄννα."¹

כִּי שָׂבַחְתִּי. Ο'. εὐφράνθη. Alia exempl. ὅτι εὐφράνθη.²

2. כִּי-יִרְאוּ בְּלִבָּהֶם וַאֲיִן צוּר בְּאֵיחֻבֵּיהֶם. Ο'. καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἔστιν πλήν σου (Σ. εἰ μὴ σύ³)· καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν.⁴

³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, Chrysost. ⁴⁰ Nobil., Codd. 108, 243*, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 287. Symmachii esse lectionem suspicatur Montef., coll. Hex. ad Jud. xix. 22. ⁴¹ Sic Comp. (cum kai ek plēthous dō. μου), Ald. (idem), Codd. III (om. μου), XI (ut Comp.), 19 (idem), 29 (idem), 44, 74, alii (inter quos 243*), Bar Hebr. (cum כִּנְאֻשׁ גְּמֻלָּתוֹ), repugnante Chrysost. ⁴² Cod. 108 in marg. sine nom. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Codd. X, 243* (in marg. sine nom.). Sic in textu Comp., Codd. 19, 74, 82, alii, Chrysost. Cod. 108 in textu: ἡ δὲ εἶπεν εὐροι; in marg. autem: 'Α. εὐρεν. ⁴⁵ Cod. 243*. Pro יהִי nescio an Sym. legerit יְהִי, palluit, coll. Hex. ad Jesai. xxix. 22. Ut ut sit, versionem ejus hactenus incognitam ante oculos habuisse videtur Hieron., Hebraea vertens: vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati. ⁴⁶ Cod. 243*. Codd. 70, 92, 144, in textu: εἰς πρόσωπον τῷ κ. ⁴⁷ Sic Cod. III (om. kai συνέλαβεν in fine v. 19, ubi non est in Hebraeo). ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii. ⁴⁹ Cod. 108. Supplendum videtur ἀγαθόν, coll. Hex. ad Gen. xlvi. 17. Psal.

lxvii. 16. Hieron.: quod bonum tibi videtur. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, alii. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 44, 74, 82, 243* (cum pān in marg.), alii. Praeterea Cod. 243* in marg. notat: 'Α. Θ. τὸ ἔσω, quod intus (in textu) est, h. e. ut videtur, τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, non praemisso pān. ⁵² Cod. 243*. Sic in textu Codd. III (om. αὐτόν), 247 (cum αὐτό). ⁵³ Codd. Reg., 243* (cum Ο'. pro Σ.). ⁵⁴ "Ita Reg. cum hac nota: Τὸ οἶφι μέτρον τριῶν ξεστῶν· τὸ δὲ νέβελ ξέ-σται ῥν."—Montef. Cf. ad Cap. x. 3. xxv. 18. ⁵⁵ Sic Codd. III, 243* (in marg.), 247. ⁵⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 21. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. III, 52, 71, alii. ⁵⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁵⁹ Sic Ald., Codd. XI, 19 (cum kai προσεκύνησαν τῷ κ.), 29, 82 (ut 19), alii (inter quos 243* in marg.). CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum προσεύξατο), Ald., Codd. III (ut Comp.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243* in marg., ut Comp.). ² Sic Comp., Codd. III (cum ηὔφα), 106 (ex corr. interlineari alia manu). ³ Cod. 243*. ⁴ Sic Cod. III.

3. גְּבִיחָה גְּבִיחָה. *Elata nimis.* O'. ὑψηλά. Alia exempl. ὑψηλά εἰς ὑπεροχὴν.⁵ Σ. (ὑψηλά εἰς) ὑπερβολήν.⁶
- תָּקַץ. *Protervum.* O'. μεγαλορρημοσύνη. ('A.) μέταρσις. Σ. ἀνομία.⁷
- וְלֹא נִתְּקַנּוּ עֲלֵיהֶם. *Et ab eo (ק' וְלֹא) examinantur actiones (hominum).* O'. καὶ θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Σ. καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις.⁸
5. שַׁבְּעִים. *Saturi.* O'. πλήρεις. Σ. Θ. κεχορτασμένοι.⁹
- וְנִשְׂרִי. *Mercede conducti sunt.* O'. ἡλαττώθησαν. 'A. συνετρίβησαν. "Αλλος ἐμισθάρησαν.¹⁰
- וְדָלִי. *Desierunt.* O'. παρήκαν γῆν. Σ. ἀνευδείς ἐγένοντο.¹¹
10. אֲכָרָא אֲכָרָא. O'. ἄκρα ("Αλλος πέρατα¹²) γῆς. Alia exempl. ἄκρα γῆς δίκαιος ὢν.¹³
11. וְעַל-בֵּיתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. εἰς τὸν

οἶκον αὐτῶν.¹⁴

12. בְּנֵי בְלֵעַל. O'. υἱοὶ λοιμοί. 'A. υἱοὶ ἀποστασίας. Σ. υἱοὶ ἀνυπότακτοι.¹⁵
13. וְהָשַׁפְּתָה. O'. καὶ τὸ δικάωμα ("Αλλος κρίμα¹⁶).
14. וְהִקְפָּה. O'. καὶ ἐπάταξεν (alia exempl. καθήκεν¹⁷) αὐτήν. 'A. (καὶ) ἐπλησσεν.¹⁸
- וְכִי יִרְאֶה בְּדוֹדוֹ. *In cacabum aui in ollam.* O'. εἰς τὸν λέβητα ('A. ἐν τῷ λουτήρῳ¹⁹) τὸν μέγαν. Alia exempl. εἰς τὸν λουτήρα, ἢ εἰς τὸν λέβητα.²⁰
15. וְקִטְרִיֹן בְּטָרְסָה. O'. πρὶν θυμαθῆναι ("Αλλος καήναι²¹).
16. וְהִקְפָּה. O'. κραταιῶς. "Αλλος βία.²²
17. וְנִמְצְאוּ. *Contemnebant.* O'. ἠθέτου. 'A. διέστυρον.²³
18. וְיָשָׁה בָד. *Humerali linteo.* O'. ἐφοδὸ βάδ (alia exempl. βάρ²⁴). 'A. ἐπένδυμα ἐξάιρετον. Σ. ἐφοδὸ λινού. Θ. ἐφῶδ βάρ.²⁵

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 19, 44, alii (inter quos 243* in marg.). ⁶ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: ὑψηλά εἰς ὑπερβολήν. ⁷ Cod. 243*: μέταρσις. Σ. ἀνομία. Lectio anonyma proculdubio Aquilae est, coll. Hex. ad Gen. xii. 8. Psal. xxx. 19. ⁸ Nobil., Reg., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 292. ⁹ Nobil., Cod. 243* (cum Θ. pro Σ. Θ.), Procop., ut infra. ¹⁰ Nobil. affert: Scholion ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρησαν. 'Ακύλας συνετρίβησαν [וְנִשְׂרִי]. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐμισθάρησαν, quod Symmacho tribuendum videtur. Cf. ad v. 36. Summa imis miscet Procop. ibid. p. 293: Πλήρεις ἄρτων ἡλαττώθησαν. Σύμ. καὶ Θεοδ. κεχορτασμένοι ἡλαττώθησαν, ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρησαν. Καὶ οἱ πενῶντες παρήκαν γῆν. 'Ακύλας, συνετρίβησαν Σύμ. ἀνευδείς ἐγένοντο. Unde Scharfenb. in *Ani-madu.* T. II, p. 90 Symmacho et Theodotioni integram lectionem vindicat: κεχορτασμένοι ἀντὶ τοῦ ἄρτων (וְנִשְׂרִי) ἐμισθάρησαν, favente Hieron., qui Hebraea vertit: *Repleti prius pro panibus se locaverunt.* ¹¹ Nobil., Procop., ut supra. "Regius habet, ἐνδείς ἐγένοντο. Hanc porro lectionem Coislin. quidam codex Aquilae tribuit, et Symmacho lectionem sic effert: παρήλθον ἀπολαύοντες. Sed haec postrema lectio scholion esse videtur."—Montef. ¹² Cod. X in marg. Cod. 243* in marg.: O'. πείρατα, quae forma ab Aquilae indole non abhorret. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii, Arm. I. ¹⁴ Sic (cum ἀπῆλθον pro ἀπῆλθεν) Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii (inter

quos 243* in marg.), Arm. I. ¹⁵ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀποστάσι (sic) ἀνυπότακτοι. Cf. Hex. ad Jud. xix. 22. Prov. xvi. 27. ¹⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Comp. (cum καθήκει), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, alii (inter quos 243*). ¹⁸ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐπλησεν. ¹⁹ Cod. Reg. Sic in textu (om. τὸν μέγαν) Comp., Codd. 19, 108. ²⁰ Sic Codd. III (add. in fine τὸν μέγαν), 247 (cum λέιητα). ²¹ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἀντὶ τοῦ καήναι. Scholium esse videtur. ²² Cod. 243* in marg. sine nom. Montef. sine auctore affert: O'. βία. "Αλλος κραταιῶς. ²³ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: διέστυρον. Cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. ²⁴ Sic Ald., Codd. II, III, X (cum λινού in marg.), XI, 29, 44, alii (inter quos 243*). Hieron. Opp. T. VI, p. 903: " *Et vestitus, inquit, erat Samuel EPHOD BAD, id est, indumento lineo; BAD enim linum appellatur, unde et BADDIM linea dicuntur. Pro quo Hebraico Latinoque sermone male quidam legunt EPHOD BAR; siquidem BAR aut filius appellatur, aut frumentū manipulus, aut electus, aut oculus, id est, crispus.*" ²⁵ Cod. Reg. Cod. X in marg., teste Montef.: 'A. (A. om. Griesb.) ἐπένδυμα ἐξάιρετον ἢ μοναχόν. Cod. 55 in marg. alia manu: ἐνδυμα καθαρὸν (ῆ) ἢ ἐξάιρετον. Denique Procop. in Scholiiis, p. 9, nepon in Cat. Niceph. T. II, p. 299: Περιεζωσμένον ἐφοδὸ βάρ καὶ δηλοῖδα μικράν. 'Ακύλας φησὶν, ἐπένδυμα ἐξάιρετον. Σύμμαχος, ἐφοδὸ λινού, καὶ ἐφροστρίδα μικράν

30. וְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο. και ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται (s. ἀτιμασθήσεται). Alia exempl. και οἱ ἐξουθενουῦντές με ἐξουθενωθήσονται.⁴⁷
- 31, 32. (*hostem, s. angustias*) בְּבֵיתָהּ; וְהִבְתָּהָּ צָרָהּ: מְעוֹן בְּכָל אֲשֶׁר-יִיטֵב אֶת-יִשְׂרָאֵל וְלֹא-יִהְיֶה וְגַם בְּבֵיתָהּ כָּל-הַיּוֹמִים. Ο. ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας. Aliter: Ο. ἐν οἴκῳ μου. ✕ και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· και οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου 4 πάσας τὰς ἡμέρας.⁴⁸ 'Α... και ἐπιβλέψῃ ἀντίζηλον κατοικητήριον...⁴⁹ Σ... και ὄψῃ θλίψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετηθήσεται Ἰσραήλ· και οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου...⁵⁰ Θ... και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· και οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου...⁵¹
33. יָמוּתוּ אֲנָשִׁים. *Morientur in aetate virili.* Ο. πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν ("Ἄλλος ἀνδρωθέντες").
35. לְפָנֶי-מִשְׁחֵי. וְהִתְהַלְּקָהּ. Ο. και διελευσεται

ἐνώπιον χριστοῦ (alia exempl. τῶν χριστῶν⁵³) μου. 'Α. και ἐμπεριπατήσῃ εἰς πρόσωπον ἠλειμμένου μου. Σ. και ἀαστραφήσεται ἐμπροσθεν τοῦ χριστοῦ μου.⁵⁴

36. כָּל-הַבְּוֹתָר. Ο. ὁ περισεύων. Alia exempl. πᾶς ὁ ὑπολειμμένος.⁵⁵
- חֶסֶד וְכֶבֶד-לָהּ. *De numulo argenti et placenta ranis.* Ο. ὀβολοῦ ἀργυρίου. Alia exempl. ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου και ἐν ἄρτῳ ἐνί.⁵⁶ 'Α. εἰς συλλογὴν ἀργυρίου...⁵⁷ Σ. ἵνα μισθαρήσῃ ἀργυρίου ἢ κολλύρας ἄρτου.⁵⁸

Cap. II. 10. — μὴ καυχᾶσθω—ἐν μέσῳ τῆς γῆς 4.⁵⁹

CAP. III.

1. יָקָר. Ο. τίμιον. Σ. σπάνιον.¹
- פְּפָרָה. *Diffusa.* Ο. διαστέλλουσα. 'Α. διακοπτομένη. Σ. προερχομένη.²
2. בְּהוֹת. *Hebescentes.* Ο. βαρύνεσθαι. Alia exempl. ἀμαυροῦσθαι.³

⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐξουθενωθήσονται), 93, 108.

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. III (cum μουων), 247 (cum ἐπιβλέψει κρ. (sine μαὼν) et ἐν οἴκῳ σου), Arm. I (cum και ἐπιβλ. ταχὺ ἐν ἀντίδικον ἐν πᾶσιν κ. τ. ἐ.). Procop. p. 10: και ἐπιβλέψῃ κραταίωμα ναὼν (sic). Τὸ ῥήτων ἡστέρισται... Τινὲς δὲ [Theodoret. Quaest. VII in I Reg. p. 360] κραταίωμα ᾧν ἐκθήμενοι οὕτως ἠρμήνευσαν, τοῦ οὗτος λέγει θεοῦ ἐγὼ γάρ εἰμι, φησίν, ὁ ᾧν. Praeterea in v. 31 post πατρός σου inferunt και ἐπιβλέψεις κρ. ναὼν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγ. τὸν Ἰσρ. και οὐκ ἔσται πρ. ἐν τῷ οἴκῳ σου Comp. (cum ἐπιβλέψει), Codd. 19, 93 (cum ἐν πᾶσιν), 108 (ut Comp.).⁴⁹ Nobil. in Notis ad loc. (Bibl. Pol. Waltoni, Tom. VI, p. 42): "In scholio inserto ad fin. hujus cap. in Codice [Theodoreti] Sirletio primum ista ponuntur: και ἐπιβλέψει κρ. ᾧν κ. τ. ἐ.; deinde adjungitur: ὁ γὰρ μετὰ πάσης, φησὶ, πάντοτε ἰσχύος ᾧν δοκίμασι τίνι τρόπῳ προσήκε κατὰ τὸ δέον ἄγεισθαι τὸν λαόν. Ἄκυλα: και ἐπιβλέψει (sic) ἀντίζηλον κατοικητήριον. Ο. και Θεοδωτιώωνος: και ἐπιβλέψει κρ. ᾧν, κ. τ. ἐ."⁵⁰ Procop. in continuatione: ὅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος: και ὄψῃ—Ἰσραήλ. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: και ἐπιβλέψῃ θλίψιν—οἴκῳ σου.⁵¹ Schol. apud Nobil., ut supra (cum κραταίωμα ᾧν). Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 92: "Theodotio Hebraica ita interpretatus est, ut vocem פָּרָה praetermitteret, et pro חֶסֶד, *habitationis*, sive *in habitatione*, legeret חֶסֶד,

robur." Ad חֶסֶד, κραταίωμα, cf. Hex. ad Jud. vi. 26. Nisi forte Theod. pro פָּרָה pinxerit פָּרָה, *petra*, quod Symmacho sonat κραταίωμα (المعدن) Psal. lxi. 3.⁵² Cod. 243* in marg. sine nom.⁵³ Sic Comp., Codd. 19, 64 (om. τῶν), 82, 93, 108.⁵⁴ Euseb. in Dem. Evang. p. 191 (cum αὐτοῦ bis pro μου, ita postulante orationis nexu).⁵⁵ Sic Comp., Ald. (om. πᾶς), Codd. X (cum ἀπολ., om. πᾶς), XI (ut Ald.), 19, 29 (ut Ald.), 82, 93, 108 (ut Ald.), 158 (idem), 243* (idem).⁵⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ ἐνὶ ὀβολῷ), 82 (om. ἐν posteriore), 93, 108. In lectione vulgari post ἀργυρίου add. και ἐν ἄρτῳ ἐνί Codd. III, 44, 74, 92, alii.⁵⁷ Codd. X, Coislin. apud Montef.⁵⁸ Cod. Reg. Cod. X: Σ. ἵνα μισθαρήσῃ, quod ad Hebraea חֶסֶד וְכֶבֶד-לָהּ male refert Montef. Cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21. Ad ὀβολοῦ Cod. 243* in marg. sine nom.: ἵνα μισθαρήσῃ ὀβολοῦ.⁵⁹ Cod. X. Haec desunt in Comp. Vid. Jerem. ix. 23 in LXX.

CAP. III. ¹ Codd. X (teste Montef.), Reg. (ut videtur). Griesb. e Cod. X sine nom. exscripsit. Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 305: τίμιον, τούτεστι, σπάνιον. ² Cod. 243* (cum προερχ.). Cod. X in marg. sine nom.: προερχομένη. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108, 243* (in marg.). Cf. ad v. 13. Praeterea ad οἱ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ Cod. 243* in marg. notat: ἡμβλύνθησαν. Cf. Hex. ad Gen. xxvii. 1.

3. **וְכַּחֲמֵי**. *Nondum extinguebatur*. Ο'. πρὶν ἐπισκευασθῆναι. Alia exempl. πρὶν ἢ κατασκευασθῆναι.⁴ 'A. πρὶν σβεσθῆναι. Σ. οὐπω ἐσβέσθη.⁵
4. **וַיִּקְרָא**. Ο'. καὶ ἐκάλεσε. Alia exempl. καὶ κατέστη καὶ ἐκάλεσε.⁶
- וַיְהִי** (saepius). Ο'. ἰδὸν ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁷
6. **וַיִּקְרָא** **שְׁמוֹתָם**. Ο'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη.⁸
- בְּנֵי**. Ο'. Vacat. Alia exempl. τέκνον; alia, υἱέ μου.⁹
7. **וַיִּבְרָא** **יְהוָה** **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Ο'. πρὶν γινῶναι θεόν, καὶ (alia exempl. add. πρὶν, s. πρὶν ἢ) ἀποκαλυφθῆναι. Σ. οὐπω ἐγνώκει (τὸν κύριον), οὐδὲ ἀπεκαλύφθη.¹⁰
8. **וַיִּבְרָא**. Ο'. καὶ ἐσοφίστατο (Σ. συνῆκεν. Θ. συνετίσθη¹¹).
10. **וַיִּבְרָא**. Ο'. καὶ κατέστη ("Ἄλλος" ἐστηλώθη¹²). **כִּפְעֵם-כִּפְעֵם**. *Nunc ut antea*. Ο'. ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. Alia exempl. ὡς ἅπαξ καὶ δὲς.¹³ 'A. (ὡς) κάθοδον ἐν καθόδῳ.¹⁴
13. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Ο'. ἐν ἀδικίαις υἴων αὐτοῦ (alia exempl. add. ἄς ἔγνω¹⁵).
- מַלְאָכָיו**. *Maledictionem sibi contra-*

hentes. Ο'. κακολογοῦντες ("Ἄλλος" καταρώμενοι¹⁶) θεόν.

13. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. *Et non increpauerit eos*. Ο'. καὶ οὐκ ἐνουθετεῖ ("Ἄλλος" ἡμβλυνεν¹⁷) αὐτούς. 'A. Θ. καὶ οὐκ ἡμαύρωσεν ἐν αὐτοῖς.¹⁸
14. **וַיִּבְרָא**. Ο'. καὶ οὐδ' οὕτως. "Ἄλλος" διὰ τοῦτο οὖν.¹⁹
18. **וַיִּבְרָא**. Ο'. τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ ἀρεστόν.²⁰
21. **וַיִּבְרָא**. Ο'. δηλωθῆναι. 'A. Σ. ὁραθῆναι. Θ. ὀφθῆναι.²¹
- וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Ο'. καὶ ἐπιστεύθη—ἐνώπιον κυρίου. Alia exempl. ἐν Σηλῶ κατὰ ῥῆμα κυρίου.²²

Cap. III. 17. ✕ καὶ τάδε προσθεῖη 4.²³

CAP. IV.

1. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Ο'. ἐπὶ Ἀβενέζερ. Οἱ Γ' (ἐπὶ τὸν) λίθον τῆς βοηθείας.¹
2. **וַיִּבְרָא**. *Et consorta est*. Ο'. καὶ ἐκλινεν ("Ἄλλος" ἐτροπώθη²).
- וַיִּבְרָא**. *Et caesus est*. Ο'. καὶ ἔπταισεν ("Ἄλλος" ἐθραύσθη³).
- וַיִּבְרָא**. Ο'. ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. ἐν τῷ πεδίῳ.⁴

Ezech. ii. 17. ⁴ Sic Comp. (cum κατασβεσθῆναι), Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἦ). ⁵ Scholium Cod. Sirlet. apud Nobil. ibid. Cod. X affert: 'A. πρὶν σβεσθῆναι. οὐκ ἐσβέσθη. Cod. Reg.: Σ. οὐπω ἐσβέσθη. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐσβέσθη. ⁶ Sic Ald. (cum ἐκάλεσε), Codd. X (cum ἐκατέστη), XI, 19, 55, 64 (ut Ald., cum ἐκάλεσε in marg.), alii. Cf. v. 10. Montefalconio humani aliquidi acididisse videtur, qui e Regio suo notam hexaplaem eruit: 3. **וַיִּבְרָא** **וַיִּבְרָא**. Ο'. οὐ ἦν. 'A. οὐ κατέστη. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 94. ⁷ Cod. 243*. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 35. ⁸ Sic Codd. III, 247, et (cum ἀπῆλθεν pro ἐπορεύθη) Codd. 44 (om. Σαμουὴλ), 74, 106, alii. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, aliis (inter quos 243*); posterior in Codd. III, 74, 106, aliis. ¹⁰ Cod. Reg. ¹¹ Cod. 243*. Cod. X, teste Griesb.: Σ. συνῆκεν, pro quo Montef. in schedis exscriptis: καὶ συνῆκεν. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. I. ¹³ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg.

sine nom.). ¹⁵ Sic Comp. (cum αἰς), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52 (cum ἔγνω), alii. Lucif. Calar.: *propter iniquitatem filiorum ejus quam ego scio*. ¹⁶ Codd. Reg. (ut videtur), 243*, in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, alii. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" ἀρεστόν. ²¹ Cod. 243* (cum Σ. pro 'A. Σ.). Cod. 108: 'A. Σ. ὠραθῆναι (sic). ²² Sic Comp. (cum Σουλῶ). Arm. I: ἐν Σηλῶ κατὰ ῥ. κυρίου. καὶ ἐπιστεύθη—ἡ ὁδὸς αὐτῶν (om. ἐνώπιον κ.). ²³ Scholium in marg. Cod. 243*: Ἰστορίσται ταῦτα ἐν τῷ ἔξαπλῷ, ὡς προστίθεται τῇ τῶν Ο'. Desunt in Cod. II.

CAP. IV. ¹ Cod. X. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. 3 Reg. xxii. 35 in LXX. ³ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 3. ⁴ Sic Comp., Codd. X (cum πεδίῳ in marg.), 19, 82, 92, alii.

3. לָמְדָה נִנְפְנָו. O'. κατὰ τί ἐπταίσειν ἡμᾶς. Alia exempl. διὰ τί ἄρα ἔθραυσεν ἡμᾶς.⁵
 חֲקַה אֵלֵינוּ מִשְׁלַח אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה. O'. λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλῶμ. Alia exempl. λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλῶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁶
4. וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה צְבָאוֹת יֵשֵׁב. וַיִּכְרְבוּ. O'. καὶ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβίμ. Alia exempl. καὶ ἦραν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων, οὐ ἐπεκάθητο τὰ χερουβίμ.⁷
5. וַיִּרְעוּ. O'. καὶ ἀνέκραξε ("Ἄλλος" ἠλάλαξε⁸).
6. מַה קוֹל הַתְּרַעְוָה. O'. τίς ἡ κραυγὴ (alia exempl. add. τοῦ ἀλαλαγμοῦ⁹). Alia exempl. τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος.¹⁰
7. בָּא אֱלֹהִים. O'. οὗτος οἱ θεοὶ ἦκασι. Alia exempl. οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἦκει.¹¹
10. וַיִּנְהַךְ יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ παταίει ("Ἄλλος" ἠτ-
 τήθη¹²) ἀνὴρ Ἰσραὴλ (alia exempl. add. ἐνώ-
 πιον ἀλλοφύλων¹³).
- רַגְלֵי. Pedes. O'. ταγματῶν. "Ἄλλος" πε-
 ζῶν.¹⁴
12. וַיִּרְץ אִישׁ־בְּנֵימֹן. O'. καὶ ἔδραμεν (alia ex-
 empl. ἔφυγεν¹⁵) ἀνὴρ Ἰεμιναῖος. "Ἄλλος" καὶ
 ἔφυγεν ἀνὴρ ἀπὸ Βενιαμίν.¹⁶
 וַיִּכְרְבוּ קְרָעִים. Et vestes ejus scissae. O'. καὶ
 τὰ ἱμάτια ('Α. αἰ μανδύαι¹⁷) αὐτοῦ διερρηγότα.
 Aliter: 'Α. καὶ μανδύας αὐτοῦ διερρηγμένους.¹⁸
13. יֵשֵׁב עַל־הַכֶּסֶף. O'. ✕ Θ. ἐκάθητο 4 ἐπὶ τοῦ
 δίφρου.¹⁹
 תְּרִידִם. Trepidum. O'. ἐξεστηκυῖα. 'Α. ἐκ-
 πεπληγμένη. Σ. ἔκθαμβος. "Ἄλλος" ἀγω-
 νιώσα.²⁰
15. וַיִּשְׂמְנוּ וַיִּתְעַיְבוּ. O'. ἐνενήκοντα. Alia ex-
 empl. ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ.²¹
 קָלְקְלוּ. Caligabant. O'. ἐπανεστήσαν. Alia ex-
 empl. ἐβαρύνθησαν.²²
18. בְּעַד יַד הַשַּׁעַר. Juxta latus portae. O'. ἐχό-
 μενος ("Ἄλλος" παρὰ τὴν θύραν²³) τῆς πύλης.
 מִפְּרִקְתָּי. Vertebra cervicis ejus. O'. ὁ νῶτος
 ('Α. τένων. Σ. σπόνδυλος²⁴) αὐτοῦ.
 וַיִּכְבֵּד. O'. καὶ βαρῦς ("Ἄλλος" ἐνδοξος²⁵).
 אַרְבָּעִים. O'. εἴκοσιν. 'Εβρ. ἀρβαείμ. Οἱ
 λοιποὶ τεσσαράκοντα.²⁶

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio: "Ἄλλος" διὰ τί ἔθραυσεν ἄρα ἡμᾶς. Vox θραύειν pro ἤλ Aquilam sapit. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. i Reg. xxvi. 10.

⁶ Sic Codd. III (cum Σηλῶμ), 44, 74, 106, alii, Arm. ed.

⁷ Sic Comp. (cum χερουβίμ), Codd. 19 (cum τῆς διαθ.), 82, 93, 108. Mox iidem: μετὰ τῆς κιβωτοῦ τῆς δ. τοῦ θεοῦ (κυρίου 19).

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom.

⁹ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*).

¹⁰ Sic Comp. (add. τούτου in fine), Cod. 108.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum οὗτος), 93 (cum οὗτος), 108. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" οὗτος ὁ θεὸς ἦκε (sic); necnon ad v. 8: "Ἄλλος" οὗτος ὁ θεὸς ὁ πατάξας τὴν Αἴγυ, quae lectio est Codd. 19, 82, 93, 108, et Theodoretī.

¹² Sic in textu Cod. 247. Nescio an Symmachi sit.

¹³ Sic Comp. (cum τῶν ἄλλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (ut Comp.), alii (inter quos 243*), Lucif. Calar.

¹⁴ Codd. 92, 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xv. 4.

¹⁵ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108.

¹⁶ Cod. Reg.

¹⁷ Sic Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀπὸ Βενιαμίν.

¹⁸ Montef., non memorato auctore.

¹⁹ Theodoret. Quaest. XLIV in i Reg. p. 383 (quem compilavit Procop. p. 57):

Τί ἐστι μανδύας; Εἰδὸς ἐστὶν ἐφεστρίδος· οἶμα δὲ ἡ ἀρακιδιῆν εἶναι, ἢ τὸ παρὰ πολλῶν ματιῶν ὀνομαζόμενον· καὶ γὰρ τῶν Ὁ εἰρηκότων περὶ τοῦ μεμηρικώτος τῆ Ἡλεῖ τῶν υἱῶν τὴν ἀναίρεισιν, ὅτι διερρηγμέναι [sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 247] τὰ ἱμάτια εἶχεν, ὃ Ἄκυλας ἔφη μανδῦαν διερρηγμένον.

¹⁹ Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*, cum nota: Ἐκ Θ. προσετέθη).

²⁰ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐκπεπληγνῖα. ἀγωνιώσα. ἐκ θάμβους. Lectio anonyma (cum ὑπὲρ τῆς κ.) est in Codd. 82, 93.

²¹ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καὶ), 82, 93, 108, 158, Arm. i.

²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108 (cum ἐπανεστήσαν in marg.), 158, Arm. i.

Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" ἐβαρύνθησαν.

²³ Cod. 243* in marg. sine nom.

²⁴ Cod. Reg. (cum σπόνδυλον). Cod. 108: Σ. σπόνδυλος.

²⁵ Codd. 19, 55, 82, 93, 108: καὶ βαρῦς καὶ ἐνδοξος, ex duplici versione.

²⁶ Procop. p. 17: Τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει, τεσσαράκοντα· ἔχει γὰρ ἀρβαείμ· καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν. Sic in textu Comp., Ald., Codd. 93 (cum ἔτη τεσσ.), 120, 121 (in marg. γρ. καὶ β), 134, 243* (in marg.). Cod. X in marg.: Ἰώσιππος (Ant. V. 11, 8) μ' ἔτη

7. **וַיִּשְׂאוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**. Ο'. κιβατὸς ✕ τοῦ θεοῦ 'Ισραήλ.¹⁴
9. **מְהוּמָה גְדוֹלָה**. *Perturbatio magna*. Ο'. τάραχος μέγας. Alia exempl. ἐν πληγῇ μεγάλῃ.¹⁵
וַיִּשְׁתְּרוּ לָהֶם עַפְלִים. *Et prorumpébant iis mariscae*. Ο'. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἔδρας (Σ. εἰς τὰ κρυπτὰ¹⁶) αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν οἱ Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἔδρας. 'Α. καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι.¹⁷
11. **וַיָּשָׁב**. *Et revertatur*. Ο'. καὶ καθισάτω (alia exempl. ἀποκαταστήτω, s. ἀποκατασταθήτω¹⁸).
מְהוּמַת-מָוֶת. *Perturbatio mortis* (fatalis). Ο'. σύγχυσις. Alia exempl. σύγχυσις θανάτου.¹⁹ 'Α. φαγέδαινα.. (Σ.) παραχῆ.. (Θ.) ἐκστασις.²⁰
12. **וַיִּפְּלוּ**. Ο'. ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας ('Ἄλλος· κατὰ τῶν κρυπτῶν²¹). ['Α. τὸ τῆς φαγεδαίνης ἐσχῆκασιν ἔλκος.]²²

CAP. VI.

1. Ο'. (→) καὶ ἐξέξεσεν (alia exempl. ἐξέβρασεν¹) ἡ

γῆ αὐτῶν μύας (4).

2. **וְהוֹדִיעֵנִי**. Ο'. γνωρίσατε ('Ἄλλος· δηλώσατε²) ἡμῖν.
3. **וְשָׁנָה**. *Donarium pro delicto*. Ο'. τῆς βασάνου. Alia exempl. ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα.³ 'Ἄλλος· τῆς πλημμυλείας.⁴
- לָמָּה**. Ο'. μὴ οὐκ. 'Ἄλλος· διότι.⁵
4. **וְהָבָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ πέντε μύας χρυσοῦς.⁶
- מִנְפֶּה**. Ο'. πταιῖσμα. 'Ἄλλος· πληγῇ.⁷
5. **וַיַּעֲשִׂיתֶם**. Ο'. καὶ μὴ χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μῶν ὑμῶν. Alia exempl. καὶ ποιήσετε ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μῶν ὑμῶν.⁸
- כְּבֹד**. Ο'. δόξαν. 'Ἄλλος· τιμῆν.⁹
6. **וְהָבָה**. Ο'. βαρύνετε. 'Ἄλλος· θρασύνεσθε.¹⁰
- וְהָיָה**. *Potentiam suam exseruit*. Ο'. ἐνέπαιξεν. 'Ἄλλος· ἐνήλλαξεν.¹¹
7. **וְלֹא**. *Lactantes*. Ο'. πρωτοτοκούσας. 'Α. λοχευόμενας. Σ. γαλουχούσας.¹²

¹⁴ Sic Cod. 243* in textu; in marg. autem: ✕ ἐκ Θ. προσετέθη. "Vox 'Ισραήλ superadditur in Codd. II."—Parsons.

¹⁵ Sic Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108 (cum tāραχος in marg.). Montef. e Regio dedit: "Ἄλλος· ἐν πλ. μ.

¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Idem. Cod. 243* in marg. sine nom.: καὶ περιελύοντο αὐτῶν αἱ ἔδραι. Theodoret. Quaest. X in

1 Reg. p. 363: τὸ δὲ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ Γεθαῖοι ἔδρας χρυσαῖς, οἱ λοιποὶ οὕτως ἤρμηνησαν καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι. (Pro περιελύθησαν VV. DD. certatim corrigunt παρελύθησαν, repugnante istius interpretis usu, de quo vide nos in Hex. ad Psal. xxix. 12.)

¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Ald., Codd. 29, 71, 158, 243*, 245. Lucif. Calar. *reducatur*.

¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum τοῦ θ.), 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243*), Arm. i. - Cf. v. 6 in Ed. Rom.

²⁰ Cod. Reg. affert: 'Α. φαγέδαινα. Cod. 243* in marg. sine nom.: φαγέδαινα. ἔκστασις. παραχῆ. Cf. Hex. ad Deut. vii. 23. 1 Reg. xiv. 20.

²¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad v. 8.

²² Theodoret. *ibid.*: "Ὡς μὲν γὰρ οἱ ἤρμηνησαν, εἰς τὰς ἔδρας ἐπλήγησαν· ὡς δὲ ὁ Ἀκύλας, τὸ τῆς φ. ἐσχῆκασιν ἔλκος· ὃ δὲ γε Ἰωσήπος τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐγγενέσθαι πάθος εἰδίδασκεν. Ἄλλὰ μηδεὶς διαφωάνην νομίζτω τὰς διαφόρους ἐκδόσεις. Τὴν γὰρ δυσεντερίαν τὸ τῆς ἔδρας διεδέξατο πάθος· τὸ γὰρ συχρὸν τῆς ἐκκρίσεως τὸ τῆς ἐκκρίσεως κατέκαυσε μόνον· εἰς

φαγέδαιναν δὲ τῆς χρόνῳ τὸ ἔλκος μετέπεσεν. Similiter Procop. p. 18: Ἄκ. μὲν φησιν, ὡς τὸ τῆς φ. ἐσχῆκασι πάθος. Uterque alludit ad Aquilae versionem vocis מְהוּמָה (v. 11), fortasse ad eisdem lectionem, καὶ ἐφαγεδαίνουσιν αὐτούς (v. 6). Perperam autem Montef. post Nobilium ex Theodoretō notam hexaplarem commentus est: 'Α. τὸ τῆς φ. ἐσχῆκασιν ἔλκος (al. πάθος). Σ. περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι. Ο'. ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 98.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. 19 (cum ἔβρασεν), 82, 93, 108, Reg. Haec desunt in Comp. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxiv. 14. Prov. xii. 16.

³ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, 158. ⁴ Cod. Reg. Origen. Opp. T. II, p. 332: *pro delicto*.

⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Codd. III, XI (cum μύας), 44 (cum μύας), 52, 55, alii, Arm. i. ⁷ Codd. 108, 243*, in marg. sine nom.

⁸ Sic Codd. III, 74, 106, 120, 134. Ad καὶ μύας χρ. Cod. 243* in marg.: καὶ ποιήσετε. (In textu vulgari post χρυσοῦς add. ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν καὶ Ald., Codd. XI, 64, 144, 236.)

⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 2. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf. Hex. ad Jud. xix. 25. 1 Reg. xxxi. 4. Jerem. xxxviii. 19. ¹² Cod. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Origen. *ibid.*: *foetas*.

- 7. אָנְשׁוֹ לֹא-עָלָה עֲלֵיהֶם עַל. O'. άνευ τῶν τέκνων. Alia exempl. add. ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός.¹³
- 8. אָנְשׁוֹ הַיְשָׁבֶתָּה. O'. ἀποδώσετε. Alia exempl. & ἀποδώσετε.¹⁴
תְּשִׁיבוּ בְּאֲרֹנוֹ מִצֵּדוֹ. Ponetis in cista a latere ejus. O'. καὶ θήσετε ἐν θέματι ('Α. λάρνακι¹⁵) βερσεχθάν (alia exempl. βαεργάζ¹⁶) ἐκ μέρους ('Αλλος' ἐκ πλαγίων¹⁷) αὐτῆς. Aliter: 'Α. (θήσετε) ἐν ὕφει (s. ὑψη) κουράς . . Σ. θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ.¹⁸
- 9. מְקַרְהָ. Casus fortuitus. O'. σύμπτωμα. ('Α.) συνάντημα. Σ. συγκυρία.¹⁹
- 10. כָּלוּ. O'. ἀπεκάλωσαν. Alia exempl. ἀπέκλεισαν.²⁰
- 11. וְאֵת הָאֲרָנוֹ. O'. καὶ τὸ θέμα ἐργάβ (alia exempl. ἐργάζ²¹). "Αλλοι' τὸ λαρνακίον, τὸ σκεῦος.²²
וְאֵת צִלְמֵי שַׁחְרָיִם. Et simulacra mariscarum suarum. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν.²³
- 12. בְּמִסְלָה אַחַת הִלְכוּ הַלֵּוִי וְגַעוּ. O'. ἐν τρίβωφ

- ἐνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων ('Αλλος' μυκώμεναι²⁴). Alia exempl. ἐν ὁδῷ μίᾳ ἐπορεύοντο πορευόμεναι καὶ βοῶσαι.²⁵
- 12. קָרוּ. O'. μεθίσταντο. Alia exempl. ἐξέκλιναν.²⁶
- 13. וַיִּשְׁמְחוּ. O'. καὶ ἠψφράνθησαν ('Αλλος' ἐχάρησαν²⁷).
- 14. יְהוֹשֻׁעַ. O'. Ὡσηέ. Alia exempl. Ἰησοῦ.²⁸
וַיַּעֲמִידוּ שָׁם וְשָׁם אֲבָן. O'. καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον. Alia exempl. καὶ ἔστη ἐκεῖ παρὰ λίθον.²⁹
- 17. אָפָּה. O'. τῆς βασάνου ('Αλλος' πλημμελείας³⁰).
- 18. הַפְּרָזִים. O'. σατραπῶν. Alia exempl. σατραπειῶν.³¹
מִצֵּיִר מְבֻרָךְ. Ab urbe munita. O'. ἐκ πόλεως ἑστερεωμένης ('Α. ἰσχυράς (s. ὀχυράς). Σ. τετειχισμένης³²).
- וַיַּעַד כָּפָר הַפְּרָזִי. Et usque ad vicum paganorum. O'. καὶ ἕως κόμης τοῦ Φερεζαίου. Σ. ἕως κόμης ἀτειχίστου.³³
וַיַּעַד אַבְלָה (potior scriptura אֲבָן) הַגְּדוּלָה. Alia exempl. ἄβηλ (potior scriptura אֲבָן) הַגְּדוּלָה.

¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum τεταγμένων pro τέκνων), 44 (cum ἐφ' αἷς οὐκ ἐτέθη ζ.), 82 (ut 19), 93 (cum τετεγμένων), 106 (cum ἐφ' αἷς), 108 (ut 19), 158. Origen. ibid.: *quidius jugum non est impositum.* ¹⁴ Sic Codd. 29, 64, 144, 242, Arm. 1, Origen. ¹⁵ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: λάρνακι. ἀγγεῖον, posterius ex glossemate, ut videtur. ¹⁶ Sic Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 56 (cum ἐργός), 71, 82 (cum βαεργός), alii (inter quos 243*). Theodoret. Quaest. X in 1 Reg. p. 365: ἐπέθεσαν δὲ ταῦτα σκεῦει τινί, ὃ οὐ μὲν Ὁ προσηγόρευσαν βοεργός, Ἰώσηπος δὲ γλωσσόκομον. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Duplex versio, ἐκ πλαγίων μέρους αὐτῆς, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Procop. p. 11: 'Εν θέματι βαεργός. Σύμμαχος οὕτως θέτε ἐν τῷ λ. ἀπὸ πλ. αὐτοῦ· ὃ δὲ Ἀκύλας· ἐνσφῆκουρας (ἐν ὕφει κουράς Cat. Niceph. T. II, p. 319). Voculae igitur, cujus versionem sine causa in suspitionem aequaverunt Drusius et Montef., vox יִשְׁמְחוּ composita est ex יִשְׁחֵ, *lectura*, et יֵ, *velus* (κουρά Deut. xviii. 4. Job. xxxi. 20 in LXX). ¹⁹ Cod. 243* in marg.: συνάντημα. συγκυρία. Montef. e Regio edidit: Σ. συγκυρία, quae vox nulla est. Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ²¹ Sic Ald.

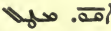
(cum θεμαεργός), Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*, cum θε βαεργός). ²² Cod. 243* in marg. sine nom. ²³ Sic Comp., Ald. (cum τὰ ὁμοιώματα pro τὰς εἰκόνας), Codd. III, XI (ut Ald.), 44, 74, 106, 120, 134, 243* (in marg.), Arm. 1. ²⁴ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, in quibus totus locus sic habetur: ἐν τρίβωφ ἐν ἣ ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐξέκλιναν δεξιῶν οὐδὲ ἀριστεράν· ἐν ὁδῷ μίᾳ κ. τ. ἐ. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξέκλινον), 108. ²⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Sic in textu Comp., necnon (cum καὶ ἐχάρησαν καὶ ἐπορεύθησαν) Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐχάρησαν). ²⁸ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Cod. 243* in marg. sine nom. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum σατραπιῶν), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*). ³² Procop. p. 21: 'Ἐκ πόλεως ἴστ. καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀκύλας ἰσχυράς φησίν· ὃ δὲ Σύμμαχος· τετειχισμένης ἕως κόμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως Ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κισθῶν κυρίου. Cod. 108 in marg.: τετειχισμένης. Cod. 243* in marg.: τετειχισμένης. ὀχυράς. ³³ Procop., ut supra. Cod. 243* in marg.: ἀτειχίστου. Cf. Hex. ad Deut. iii. 5.

- הַיְהוָה אֶת אֲרוֹן הַבְּרִית. Ο. και ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὐ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. Σ. και ἕως Ἄβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου.³⁴
19. וְיָרָו בְּאָרְזָם. Ο. ὅτι εἶδαν κιβωτὸν. Ἀ. ὅτι ἐνέβλεψαν εἰς τὸ γλωσσόκομον.³⁵
20. וְהָיָה לְפָנַי יְהוָה. Ο. διελευσίν (alia exempl. παραστήναι³⁶) ἐνώπιον κυρίου. Οἱ λοιποὶ στήναι (s. ὑποστήναι) ἔμπροσθεν κυρίου.³⁷

CAP. VII.

7. וַיִּנְדְּבוּ. *Et lamentati sunt.* Ο. και ἐπέβλεψεν (alia exempl. ἐπέστρεψεν¹).
8. וְהִסִּירוּ. Ο. περιέλετε. Alia exempl. ἐξάρατε.²
9. וְהָיָה עֵשֶׂת. Ο. και τὰ ἄλση ("Ἄλλος Ἄσταρῶθ³).
10. וַיִּסְרִי. Ο. και περιείλον (alia exempl. ἐξήραν⁴).
11. וְהָיָה עֵשֶׂת. Ο. και τὰ ἄλση Ἄσταρῶθ (Ἀ. Ἄσταρῶθ⁵).
12. וַיִּקְבְּצוּ. Ο. και συνήχθησαν. Alia exempl. και συνήχθη ὁ λαός.⁶

6. וַיִּהְיֶה אֲחֵרָה. Ο. ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου (alia exempl. τῷ κυρίῳ).
7. וְשָׁפַךְ. Ο. και ἐδίκαζε (s. ἐδίκασε). "Ἄλλος" ἔκριεν.⁸
9. וְשָׁמוּעַל. Ο. και ἔλαβε Σαμουήλ. Alia exempl. και εἶπεν Σαμουήλ· μή μοι γένοιτο ἀποστήναι ἀπὸ κυρίου θεοῦ μου, τοῦ μὴ βοᾶν περὶ ὑμῶν προσευχόμενον. και ἔλαβεν Σαμουήλ.⁹
10. וַיְחַמְּסוּ. *Et conturbavit eos.* Ο. και συνεχύθησαν. Ἀ. (και) ἐφαγεδαίνισεν αὐτούς.¹⁰
11. וְהָיָה. Ο. και ἐξέστησεν αὐτούς.¹¹
12. וַיִּבְרַח שֵׁן. Ο. και κατεδιώξαν (Σ. ἐπάταξαν¹²).
13. וַיִּבְרַח שֵׁן. *Et inter Shen.* Ο. και ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς (Σ. τοῦ ἀκρωτηρίου¹³).
14. וְהָיָה עֵשֶׂת. Ο. Ἀβενέξερ, λίθος τοῦ βοηθοῦ. Alia exempl. Ἀβενέξερ, ὃ σημαίνει, λίθος τοῦ βοηθοῦ.¹⁴
15. וַיִּקְרָא. Ο. ἀπὸ Ἀσκάλωνος (alia exempl. Ἀκκαρών¹⁵).
16. וַיִּעַרְבָּה. Ο. ἕως Ἀζόβ (alia exempl. Γέθ¹⁶).

³⁴ Procop., ut supra.³⁵ Bar Hebraeus: ³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Theodoret. ³⁷ Procop. p. 22: Τίς δυνήσεται παραστήναι [ἐξελθεῖν Cat. Niceph. T. II, p. 324]; ἀντὶ τοῦ στήναι και ὑποστήναι ἔμπροσθεν κυρίου, ὡς οἱ λοιποί. Ubi lectio ὑποστήναι Symmachum sapit, coll. Hex. ad Psal. lxxv. 5. Dan. xi. 6. Obad. 11.CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 56 (cum ἐπέστρεψαν), 82, 93, 108, Reg. ² Sic Codd. 82, 93, Reg. Cf. Hex. ad 4 Reg. xviii. 22. (Ad τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους (sic) Cod. 243* in marg. scholium habet: Οὗς καλεῖ ὡδε θεοὺς, παρακατῶν βααλεὶμ ἐπονομαίει). ³ Cod. 108 in marg. sine nom.⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵ Aquilae lectio in textum LXX viralem irrepit, teste Theodoret. Quaest. XI in 1 Reg. p. 366: Τὰ δὲ ἄλση Ἄσταρῶθ ὁ Ἀκύλας ἡρμήνευσε, τούτεστι, τὰ τῆς Ἀστάρτης ἀγάλματα Ἀστάρτην δὲ καλοῦσι τὴν Ἀφροδίτην. Minus emendate Procop. p. 22, Reg., et Cod. 243* in marg.: Ἀκύλας τὰ τῆς Ἀστάρτης ἀγάλματά φησιν, unde Montef. perperam dedit: Ἀ. τὰ τῆς Ἀστάρτης ἀγάλματα. Cf. Scharfenb. in *Aniṁadav*. T. II, p. 100.⁶ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*).⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243*, 245.⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. (cum ἐδίκαζε in textu).⁹ Sic Ald., Codd. 29 (cum προσευχόμενος), 44 (om. θεοῦ μου), 55, 56, 64, alii (inter quos 243*).¹⁰ Cod. Reg. (ad συνεχύθησαν): Ἀ. ἐφαγεδαίνυσαν (sic). Cod. 243* in marg. (ad ἐπάταξαν) duas lectiones anonymas habet: ἐφαγεδήμισαν αὐτούς, et ἐφαγεδένυσαν. (Ἀ φαγέδαινα duplicem verbi formam φαγεδαίνω et φαγεδαινίζω (1 Reg. v. 6. vii. 10) Aquilae vindicavimus, rejectis ut minus probis φαγεδαινάω et φαγεδηνίζω. Cf. Hex. ad Deut. vii. 23. 1 Reg. v. 9. Psal. xvii. 15. Jerem. li. 34.) ¹¹ Cod. 108 affert: θ. ἐξέστησαν. Codd. Reg., 243*, in marg.: ἐξέστησαν. Cod. 158 autem in textu: και ἐξέστησεν αὐτούς, και συνεχύθησαν, unde veram Theodotionis manum restituimus. Cf. Hex. ad Deut. 1 c.¹² Cod. 108. Symmachus, ni fallor, verba וַיִּבְרַח שֵׁן et וַיִּבְרַח, quasi ordine praepostero collocata, in vertendo transposuit.¹³ Cod. 108 (cum ἀκρωτ.). Codd. Reg., 243*, in marg.: τοῦ ἀκρωτηρίου. Cf. ad Cap. xiv. 4. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 121 (cum ὃ σημαίνει in marg.), 123, 243* (ut 121). Haec, λίθος τοῦ β., desunt in Codd. 52, 119 (in textu), 242.Vet. Lat.: *Abenezzer, quod est, lapis adjutoris.* ¹⁵ Sic Comp. (cum Ἀκκαρών), Ald., Codd. III, XI, 19, 52 (ut Comp.), 55, 56, 82, alii (inter quos 243*, cum ἀπὸ Ἀκκαρώνος ἕως Βαυθάρ). ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 74, 82, alii, Arm. 1.

15. וַיִּשְׁפֹּט. O'. και ἐδίκαζε (alia exempl. ἔκρινε¹⁷).
 16. מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה. Quotannis. O'. κατ' ἐνιαυ-
 τὸν ἐνιαυτὸν. Alia exempl. ἀφ' ἱκανοῦ ἐνιαυτὸν
 κατ' ἐνιαυτὸν.¹⁸
 אֵת כָּל-הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה. O'. ἐν πᾶσι τοῖς
 ἡγιασμένοις τούτοις. Schol. εἰς πάντας τοὺς
 τόπους τούτους οἷς ἦσαν οἱ ἄγιοι.¹⁹

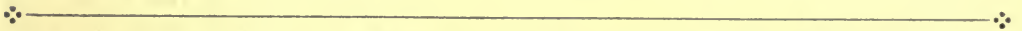
CAP. VIII.

3. וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבְּעֵצֶה. O'. και ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς
 συντελείας (alia exempl. πλεονεξίας¹). 'A. Θ.
 και ἔκλιναν ὀπίσω τῆς πλεονεξίας. Σ. ἀλλὰ
 μετέκλινον ἀκολουθοῦντες τῇ πλεονεξίᾳ.²
 6. וַיַּרְע. O'. και πονηρόν. Alia exempl. και ἦν
 πονηρόν.³
 7. כְּאֶסֶו. O'. ἐξουθενήκασιν. Σ. ἀπεδοκίμασαν.⁴
 9. מִשְׁפָּט. O'. τὸ δικαίωμα ('Ἄλλος κρίμα⁵).
 10. אֵת כָּל-דְּבָרָיו. O'. πᾶν τὸ ῥῆμα. Alia ex-
 empl. πάντας τοὺς λόγους.⁶
 11. בְּמַרְפְּבֹתָיו. In curru ejus. O'. ἐν ἄρμασιν
 (alia exempl. ἀρματηλάτας; alia, ἐν ἀρματη-
 λάταις⁷) αὐτοῦ.

12. וְלִקְרָת חַרְיִשׁוֹ וְלִקְרָת קַיְרוֹ. O'. και θερίζειν
 θερισιμὸν αὐτοῦ, και τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ.
 Alia exempl. praemitt. και ἀροτριᾶν τὴν ἀρο-
 τρίασιν αὐτοῦ.⁸
 13. וְלִשְׂפָתַי. Et in pistrices. O'. και εἰς πέσι-
 σουσας. Schol. μαγκιπίσσας.⁹
 15. וְנִרְעִיכָם. O'. και τὰ σπέρματα (Σ. σπόριμα¹⁰)
 ὑμῶν.
 18. בְּחַתְּכֶם. O'. ἐξελέξασθε. Alia exempl. ἤρε-
 τίσασθε.¹¹
 O'. (—) ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε (alia exempl. ἡτή-
 σασθε¹²) ἑαυτοῖς βασιλεία (4).

CAP. IX.

1. גְּבוֹר חֵיל. Pollens oribus. O'. ἀνὴρ δυνατός
 (alia exempl. δυνατὸς ἰσχύ¹).
 2. מְשַׁכְּמוֹ. O'. ὑπερωμίαν. "Ἄλλος ἀπὸ ὧμου
 (αὐτοῦ)."²
 כּוֹלֵל-הַעַם. O'. ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν. "Ἄλλος
 ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν."³
 4. שָׁלֵשׁ. O'. Σελχά. Alia exempl. Σαλισά.⁴
 5. פְּרִי-יַחְדָּל. Ne desistat. O'. μὴ ἀνείς ('A. κο-
 πάσας⁵).

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 19
 (cum ἐφ' ἱκανοῦ), 82 (idem), 93, 108 (ut 19). Cf. ad Cap.
 xviii. 30. ¹⁹ Sic in marg. Codd. Reg., 243* (cum οὐ
 ἦσαν). Montef. edidit: "Ἄλλος εἰς πάντας κ.τ.έ.
 CAP. VIII. ¹ Sic Codd. 55, 82, 93, 108 (in marg.). Ad
 συντελεία cf. Hex. ad Jerem. vi. 13. Ezech. xxii. 12, 13.
 Cod. 243* in marg. ad συντελείας: ἀντι τοῦ, τῆς πλεονεξίας,
 τῆς εἰς τέλος ἀχρεϊούσης τὸν νοῦν· ῥίζα γὰρ κ.τ.έ. ² Nobil.
 Ad rarius vocab. μετακλίσειν cf. Hex. ad Psal. xliiii. 9.
 Masius in *Syrorum Pecul.* p. 36 affert: **ל. ח. ח. ח. ח. ח.**
³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, alii (inter
 quos 243*). ⁴ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.),
 uterque cum ἐξουθενήκασιν in textu. ⁵ Cod. 243* in
 marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 52,
 alii (inter quos 243*). ⁷ Prior lectio est in Codd. XI
 (cum εἰς ἄρμ.), 19 (cum ἀρματηλάτους), 82, 93, 108, Arm. 1;
 posterior in Codd. 29, 52, 55, aliis (inter quos 243*).
⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Bar Hebr. citat:
 τρυγᾶν τρ. αὐτοῦ, και θερίζειν θ. αὐτοῦ. ⁹ Codd. Reg., 243*,
 in marg.: μαγκιπίσσας. Etymol. Gud. p. 376: Μάγκιπες
 ΤΟΜ. I.

'Ρωμαῖσι οἱ τεχνῖται τοῦ ἄρτου. Mire Schlessner. in *Nov.*
Thes. s. v.: "Vox haec est misere corrupta. Reponendum
 est μαγκιπίσσαι (!), ut compositum sit ex μαγίς, *frustum*
panis, et πείσσω, coquo." ¹⁰ Cod. 108. ¹¹ Sic Codd. 19
 (cum ἡρητήσασθε), 82 (idem), 93 (idem), 108, Reg. Cf.
 Hex. ad Jud. v. 8. Psal. cxviii. 173. ¹² Sic Codd. 19,
 44 (cum ἡτήσασθε ἐξελέξασθε), 82, 93, 106 (ut 44), 108.
 Montef. e Regio (f) male dedit: "Ἄλλος ἡγήσασθε. Vet. Lat.:
quia petistis vobis regem.
 CAP. IX. ¹ Sic Comp., Ald. (cum δ. ἐν ἰσχύ), Codd. 19,
 56, 64, alii. ² Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.
 Cf. ad Cap. x. 23. ³ Sic in textu Codd. 56, 108 (in
 marg.), 246. ⁴ Sic Comp., Codd. III (cum Σαλισά),
 44 (cum Σαλισά), 74, 106 (ut 44), 120, 134 (ut 44), 247
 (cum Σαλησσά), Bar Hebr. Cf. Hex. ad 4 Reg. iv. 42.
⁵ Montef. e Regio exscripsit: 'A. κοπάσας. Correxerit
 Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 101. Praeterea non
 Aquilae, sed Theodotiani lectionem tribuere suadent Hex.
 ad Job. iii. 17. Ezech. iii. 11.

6. נִלְכָה שָׁפָ. *O.* πορευθῶμεν. Alia exempl. πορευθῶμεν δὴ ἐκεῖ.⁶
7. וְתִשְׁרֶה אֵין. *Et munus non est.* *O.* καὶ πλείον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν. "Ἄλλος· καὶ ὑπόστασιν οὐκ ἔχομεν."⁷
- מָה אֲתַנּוּ. *O.* τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. "Ἄλλος· τί ἔχομεν;"⁸
8. שָׁקֵל. *O.* σίκλου. "Ἄλλος· στατήρος."⁹
9. לְפָנַי. *Olim.* *O.* καὶ ἔμπροσθεν. *Σ.* τὸ πάλαι.¹⁰
- עֲרֵהָרָא. *O.* πρὸς τὸν βλέποντα (*Σ. Θ.* τὸν ὄρωντα¹¹).
- הָאֵלֹהִים לְפָנַי הַיּוֹם יִקְרָא לְנִבְיָא הַיּוֹם. *Qui enim propheta hodie, vocabatur olim videns.* *O.* ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ βλέπων ("Ἄλλος· ὁ ὄρων¹²"). *Σ.* τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τὸν ὄρωντα.¹³
11. נְעוּרָא. *O.* τὰ κοράσια. "Ἄλλος· νεάνιδας."¹⁴
12. מִיָּהָר. *O.* Vacat. Alia exempl. τάχυνον, s. ταχύνατε.¹⁵
- בְּבִמָּה. *In loco edito.* *O.* ἐν Βαμᾶ. 'A. ἐν ὑψώματι.¹⁶
13. עֲרֵבֵנָה. *O.* ἕως τοῦ εἰσελθεῖν (alia exempl. παραγενέσθαι¹⁷) αὐτόν.
13. וְיִהְיֶה. *O.* ὅτι οὗτος. Alia exempl. ἐπειδὴ αὐτός.¹⁸
- יִקְרָא אֵלֹהִים. *O.* οἱ ξένοι. 'A. οἱ κεκλημένοι.¹⁰ "Ἄλλος· οἱ κλητοί."²⁰
15. יוֹם אֶחָד. *O.* ἡμέρα μιᾶ. *Σ.* πρὸ μιᾶς ἡμέρας.²¹
16. עָצָב. *O.* ὡς ὁ καιρὸς (alia exempl. add. οὐτος²²). "Ἄλλος· (ὡς) ἡ ὥρα.²³
17. יַעֲרֵב בְּעַמִּי. *Imperabit populo meo.* *O.* ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. Alia exempl. κατάρξει ἐπὶ τὸν λαόν μου.²⁴
18. וְיִהְיֶה. *O.* καὶ προσήγαγε (alia exempl. προσήλαθεν²⁵).
- הָאֵלֹהִים. *O.* τοῦ βλέποντος ("Ἄλλος· ὄρωντος²⁶).
20. שְׁלֹשָׁתַיּוֹמִים הַיּוֹמִים. *O.* τριταῖον. *Σ.* τριημέρων.²⁷
- אֶל־הַשָּׁמַיִם אֲתֵּן לְבָבִי. *O.* μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς. "Ἄλλος· μὴ μεριμνήσης."²³
- תְּחַדְדֵנּוּ. *Desiderium.* *O.* τὰ ὠραῖα ("Ἄλλος· ἐπιθυμητά²⁹).
21. מִקְרָבֵי שְׁבִיטֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפָּחֹתַי הַצְּעָרָה מְכֻלָּה. *O.* τοῦ μικροῦ (alia exempl. μικροτέρου³⁰) σκήπτρου φυλῆς 'Ισραήλ; καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὄλου σκήπτρου Βενιαμίν; "Ἄλλος· ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς τοῦ 'Ισραήλ; καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστή παρὰ πάσας τὰς πατριάς τοῦ Βενιαμίν;³¹

⁶ Sic Ald., Codd. III (om. δὴ), 29, 44 (ut III), 52, 55, alii (inter quos 243*). ⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ⁸ Cod. 93 in marg. ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁰ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹¹ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Nobil. Lectionem pro mero scholio habendam esse sine causa censuit Scharfenb. Ad ἔμπροσθεν Cod. 243* in marg. sine nom.: τὸ ἀρχαῖον; ad ὁ βλέπων autem: τὸν ὄρωντα. ¹⁴ Cod. 93 in marg. sine nom.: νεάνι (sic). ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III, 82, 93; posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii, Arm. I. ¹⁶ Euseb. in Onomastico, p. 98: 'Ο δὲ Ἀκύλας τὸ, ἐν Βαμᾶ, ὑψώματι ἠρμύνησεν. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 13. Ezech. xx. 29. Paulo aliter Theodoret. Quaest. XVII in I Reg. p. 369: Τὴν (τὸ Nobil.) μέντοι Βαμᾶ ὑψηλὴν (ὑψηλὸν Nobil.) ὁ ἄκ. ἠρμύνησεν· Γαβαθὰ δὲ τὸν βουνόν· ξένους δὲ τοῖς κεκλημένους· τὴν δὲ κωλέαν κνήμην. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19,

82, 93, 108. ¹⁸ Ibidem. ¹⁹ Theodoret, ut supra. ²⁰ Cod. 93 in marg. sine nom.: οἰκλί (sic). Cf. Hex. ad Prov. ix. 18. ²¹ Codd. Reg., 108. Hieron.: ante unam diem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ λ.), 56, 82, 93, 108, 246. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, Reg. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Fortasse est Symmachi, quem, ut solet, expressit Hieron., vertens: ne sollicitus sis. ²⁹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, 55, alii (inter quos 243*). ³¹ Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 337: Τὸ, ἐκ τοῦ μικροτέρου σκ. φ. 'Ισραήλ, ἄλλος φησὶν· ἐκ τῆς ἐλαχίστης—Βενιαμίν. Clausulam posteriorem, καὶ ἡ πατριά—Βενιαμίν, in textu habent Comp., Codd. 19 (om. τὰς), 82 (cum ὑπὲρ pro παρὰ), 93, 108 (ut 19).

22. לְשֵׁתְּנָתָּ. *In coenaculum.* O'. εἰς τὸ κατάλυμα ('A. γαζοφυλάκιον. Σ. ἐξέδραν. Θ. σκηνήν³²).

וַיִּתֵּן. O'. καὶ ἔθετο (alia exempl. ἔταξεν³³).

24. וַיִּרָם. *Et sustulit.* O'. καὶ ἤψησεν (alia exempl. ἤρεν³⁴).

וְאֶת־הַיָּדָיו. *Armum et quod ei adhaeret.* O'. τὴν κωλέαν ('A. τὴν κνήμην³⁵). Alia exempl. τὴν κωλέαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς.³⁶

וְהָיָה הַנְּשָׂאָר שִׁים־לְפָנָי אֲנִי. O'. ἰδοὺ ὑπόλειμμα (alia exempl. μαρτύριον³⁷), παράθεσ αὐτὸ ἐνώπιόν σου, καὶ φάγε. 'A. ἰδοὺ τὸ ὑπολειμμένον, θες ἐνώπιόν σου, φάγε.³⁸ Σ. (ἰδοὺ) τὸ ὑπολειφθέν...³⁹ Schol. τὸ ἀφορισμένον μέρος.⁴⁰

כִּי לְמוֹעֵד שְׂבוּרֵי־הָ. O'. ὅτι εἰς μαρτύριον τίθεται σοι. 'A. ὅτι εἰς καιρὸν (s. εἰς συνταγὴν) πεφυλαγμένον σοι.⁴¹ Σ. ὅτι ἐπίτηδες τετήρηται σοι.⁴²

וְלֹא־כָרַח הָעָם קְרֹאָתִי. O'. παρὰ τοὺς ἄλλους (alia exempl. παρὰ τοῦ λαοῦ⁴³), ἀπόκνιζε. 'A.

τῷ λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα.⁴⁴ Θ. ὅτι ἐλέχθη, τὸν θεὸν ἐκάλεσα.⁴⁵

26. וְהָיוּ. O'. ἕως ἕξω. "Ἄλλος· εἰς ἀγρόν.⁴⁶

27. וְהָיוּ. O'. εἰς μέρος. Alia exempl. εἰς ἄκρον.⁴⁷ Σ. Θ. ἐν τελευταίῳ.⁴⁸

וְהָיוּ. O'. Vacat. "Ἄλλος· καὶ διήλθεν.⁴⁹

וְהָיוּ. O'. καὶ ἀκουσον (alia exempl. ἀκουστόν σοι⁵⁰). "Ἄλλος· καὶ ἀκουστόν σοι ποιήσω.⁵¹

CAP. X.

1. וְהָיוּ. O'. οὐχί. Alia exempl. ὅτι.¹ O'. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ (alia exempl. add. κυκλόθεν²).

2. בְּבָבוֹל. O'. ἐν τῷ ὄρει. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄρεισι; alia, ἐν τῷ ὄρει.³

וְהָיוּ. *In Zelzah.* O'. ἀλλομένους μεγάλα. Alia exempl. ἐν Σηλῶ ἐν Βακαλαθ ἀλλομένους μεγάλα.⁴ Alia: μεσημβρίας ἀλλομένους μεγάλα.⁵ "Ἄλλος· ἐν σκιάδι ὑπὸ τὸ καῦμα.⁶

³² Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Jerem. xxxvi. 10. Ezech. xl. 17. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (non pro εἰσήγαγεν, qui error est Montefalconii). Lectio Symmachum omnino refert, coll. Hex. ad Psal. viii. 2. Jerem. lii. 52. Ezech. iii. 17. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. XI (cum ἤψησεν καὶ ἤρεν), 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ³⁵ Theodoret. (ut supra), Phot. in Cat. Niceph. T. II, p. 338. Cod. Reg. in marg.: Οἱ λοιποὶ τὴν κωλέαν κνήμην εἶπον, ὃ ἔστιν ἀγκύλη. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 22. Lev. viii. 32. Cod. 56 in marg.: ὁμοπλάτην. ³⁶ Sic Comp. (cum κωλαίαν), Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii. Cod. 243* in marg.: τὸ ἐπ' αὐτῆς. ³⁷ Sic Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93 (cum ὑπόλειμμα in marg.), 108, Procop. p. 29, Theodoret. ³⁸ Nobil. ³⁹ Procop. ibid.: 'Ο δὲ Σὺμ. ἀντὶ τοῦ, μαρτύριον, τὸ ὑπολειφθέν ἐξέδωκεν καὶ ἀντὶ τοῦ, ὅτι εἰς μαρτύριον τίθεται σοι, ὅτι ἐπίτηδες τετήρηται σοι. Cod. 243* in marg.: τὸ λέφθόν. ⁴⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. (ad ὑπόλειμμα) sine nom. ⁴¹ Nobil. in continuatione. Ad εἰς μαρτύριον Cod. 243* in marg. sine nom.: καιρὸν εἰς συνταγὴν πεφυλαγμένον σοι, ubi εἰς συνταγὴν ad duplicem Aquilae editionem pertinere videtur. Cf. ad Cap. xiii. 8. xx. 35. ⁴² Procop. (ut supra), Cod. 243* (in marg. sine nom.). Hieron.: quia de industria servatum est tibi. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παρὰ τοῦ λαοῦ), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243* in

marg.), Arm. 1. ⁴⁴ Nobil. in continuatione (cum λέγων pro τῷ λ.). Procop. p. 30: τὸ δὲ, παρὰ τοῦ λαοῦ, Θεοδ. ἐξέδωκεν, ὅτι ἐλέχθη, τὸν λαὸν ἐκάλεσα· Ἄκ. δὲ, τὸ (sic) λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα. ⁴⁵ Procop., Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Cant. Cant. viii. 1. Nisi forte lectio eadem sit cum sequente, εἰς ἄκρον. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰς μέρος in marg.). ⁴⁸ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). Lectio Aquilam potius quam binos interpretes sapit, quibus anonymam εἰς ἄκρον libentius tribuerim. Cf. Hex. ad Jos. xv. 21. Jesai. xxxvii. 24. lvi. 12. ⁴⁹ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem Codd. III, 247. ⁵⁰ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 55, 64, alii. ⁵¹ Sic in textu Cod. 52, 119 (ex corr.), 144, 243* (cum ποιῶσω in marg.).

CAP. X. ¹ Sic Ald., Codd. 19, 29, 55, alii (inter quos 243*). Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.: ὅρα ὅτι, quod scholium grammaticum esse crediderim. ² Sic (Comp. lacunam habet), Ald., Codd. II, III, XI, 19, 44, 52, 55 (cum τῶν κ.), alii (inter quos 243*), Arm. 1, Vulg. ³ Prior scriptura est in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246; posterior in Codd. 71, 158. ⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29 (cum ἐν Σηλῶμ Βακαλά), 44, 52, 55 (cum Βακαλλάθ), 64, alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐν Σηλῶ σμακαλλάθ in marg.), 246. Hieron.: in meridie. ⁶ Montef. e Regio exscripsit: "Ἄλλος· ἐν σκιάδι τὸ σῶμα,

2. נָשָׂא. *Abjecit.* Ο. ἀποτείνακται. Θ. ἀφήκεν.⁷
 אֶת־דְּבָרֵי. Ο. τὸ ῥήμα. Alia exempl. τὴν φρον-
 τίδα.⁸
 וְהָאָהָרָא לְכֶם. Ο. καὶ ἐδαψιλεύσατο (גָּד?) δι'
 ὑμᾶς. Alia exempl. καὶ μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν;
 alia, καὶ φροντίζει περὶ ὑμῶν.⁹
3. עַד־אֵלוֹן הַבּוֹר. Ο. ἕως τῆς δρυὸς Θαβώρ ("Αλ-
 λος· ἐκλεκτῆς¹⁰).
 וְשָׁלֹשׁ נְדִיִּים. Ο. τρία αἰγίδια. Alia exempl.
 τρεῖς ἐρίφους.¹¹ Σ. (τρεῖς) νεβρούς.¹²
 כְּנֹרֹת. *Placentas.* Ο. ἀγγεία. 'Α. περίμετρα.
 Σ. κολλύρας.¹³
 יַבֵּל. Ο. ἀσκόν. 'Α. ἀμφορέα. Σ. νέβελ.¹⁴
4. שְׁתֵּי־לֶחֶם. Ο. δύο ἀπαρχὰς ἄρτων. 'Α. δύο
 ἄρτους.¹⁵
5. נִצְבֵּי פְּלִשְׁתִּים. *Stationes Philistaeorum.* Ο.
 τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. Aliter: Ο.
 Νασιβ ὁ ἀλλοφύλος.¹⁶ (Σ.) τόπος ὑψηλός..
 "Αλλος· στάσις."¹⁷
5. חֶבֶל. *Catervae.* Ο. χορῶ. Σ. σχοινίσματι.¹⁸
 "Αλλος· συνόδω.¹⁹
 וְכֹנֶר. Ο. καὶ κινύρα (Σ. κιθάρα²⁰).
6. וְהָיָה. *Et irruet.* Ο. καὶ ἐφαλείται ((Σ.)
 ἐφορμήσει. "Αλλος· ἐπιπεσεῖται²¹).
8. וְהָיָה וְהָיָה. Ο. καὶ θυσίας (alia ex-
 empl. καὶ θύσαι θυσίας²²) εἰρηνικὰς ("Αλλος·
 σωτηρίας²³).
- חַוְּתָה. *Expectabis.* Ο. διαλείψεις. 'Α. ὑπο-
 μενεῖς. "Αλλος· περιμενεῖς.²⁴
9. וְהָיָה וְהָיָה. Ο. ὥστε ἐπιστραφήναι τῷ ὄμω
 αὐτοῦ. "Αλλος· ὡς ἐκλινε τὸν ὄμων αὐτοῦ.²⁵
10. חֶבֶל. Ο. χορός. "Αλλος· συστροφή. "Αλ-
 λος· σχοινίσμα.²⁶
 וְהָיָה. Ο. καὶ ἤλατο (('Α.) ἐνηυλίσθη. (Σ.)
 ἐφόρμησεν. "Αλλος· ἐπέπεσεν²⁷).
11. וְהָיָה וְהָיָה. Ο. ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν
 (alia exempl. add. προφητεύων²⁸).

notans: "Et quidem לַצֶּלֶל in umbra vel in umbroso signi-
 ficat; cur autem alteram syllabam נָשָׂא τὸ σῶμα verterit,
 frustra, ni fallor, exquiratur." Lectionem emaculavimus
 e Cod. 243*, in quo ductus literarum δι' ὑπὸ paulo obscu-
 riores sunt. Interpres autem (modo interpretis sit) vide-
 tur esse Symmachus, qui pro נָשָׂא καύσων vel καῦμα posuit
 Jerem. iv. 11. ⁷ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.).
⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Prior lectio est
 in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cf. Hex. ad Jesai. lvii. 11.
 Jerem. xlii. 16); posterior in Codd. 55, 56, 246. Cod. 243*
 in marg.: μεριμνᾷ. φροντίζει. (In versione LXXvirali quid
 sibi velit ἐδαψιλεύσατο, nisi largos sumptus fecit, equidem
 non intelligigo.) ¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.
 Sic in textu Codd. 19, 82, 93, 108 (cum Θαβώρ in marg.).
 Hieron. in Append. ad T. III, p. 1223 ed. Migne: Θαβώρ
 ἐκλεκτὸς λάκκος. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108,
 158, Reg. ¹² Cod. Reg. ¹³ Cod. 243* in marg.:
 περίμετρα. κολλύρας. Montef. e Regio edidit: 'Α. περίκαρπα.
 Σ. κολλύρας; ubi Aquilae lectionem ingenue fatetur Schleus-
 ner. in *Nov. Thes.* s. v. περίκαρπα, sibi admodum suspectam
 esse, cui tamen medelam afferre nequit. Alterius codicis
 scripturam egregie confirmant Hex. ad Jerem. xxxvii. 21,
 ubi pro כְּנֹרֹת e Syro nostro Aquilae vindicavimus *men-
 suram* (מִסְרָא); serius autem vidimus vocab. Syriacum
 cum Graeco περίμετρον commutatum esse in Hex. ad Psal.

exxxii. 2. Ad ἀγγεία Cod. 108 in marg.: κολύρα (sic).
¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. ad Cap.
 i. 24. xxv. 18. ¹⁵ Idem. ¹⁶ In Ed. Rom. duplex
 versio est: οὐ ἔστιν ἐκεῖ τὸ ἀν. τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ N. ὁ ἀλλό-
 φύλος. Posteriorem reprobant Comp., Cod. 247, Arm. 1.
 Cf. ad Cap. xiii. 3. ¹⁷ Ad ἀνάστημα Cod. 243* in
 marg.: τόπος ὑψηλός. στάσις. Montef. vero e Regio ad נָשָׂא
 וְהָיָה excerpit: Σ. τόπον ὑψηλόν; minus probabiliter.
¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Idem,
 uterque in marg. sine nom. ²⁰ Cod. 108. Cf. ad Cap.
 xvi. 16. ²¹ Cod. 243* in marg.: ἐπιπεσεῖται. ἐφορμήσει.
 Lectio posterior Symmachi est, coll. Hex. ad Jud. xiv. 6.
²² Sic Comp. (cum καὶ θύσαι εἰρ. θ.), Ald., Codd. III, 19,
 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom.
²⁴ Cod. 108: 'Α. ὑπομενεῖς (sic). Cod. 243* in marg.:
 περιμενεῖς. ὑπομενεῖς. Duplex lectio, περιμενεῖς διαλείψεις,
 est in Codd. 56, 246. (Vix adducor ut lectionem περιμε-
 νεῖς alii quam Aquilae tribuam, coll. Hex. ad Psal. xxx. 25.
 xxxii. 22. lxviii. 4 etc.) ²⁵ Codd. Reg., 243*, in marg.
 sine nom. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Idem:
 ἐναύσθη (sic). ἐφόρμησεν. ἐπέπεσεν. Ad Aquilam cf. Hex.
 ad Jud. xiv. 19 (in *Auctario*). 1 Reg. xvi. 13. ²⁸ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum αὐτῶν pro τῶν πρ.), 74,
 93, alii, Arm. 1.

11. הַגִּבּוֹרִים שָׂאוּל. *O.* ἡ καὶ Σαούλ (Σ. μὴ ἔτι καὶ Σαούλ²⁹) ἐν προφήταις;
12. וַיִּמְיָ אֲבִיהֶם. *O.* καὶ τίς πατήρ αὐτοῦ; (alia exempl. add. οὐ Κίς;³⁰)
- לְחֹשֶׁל. *O.* εἰς παραβολὴν ("Ἄλλος παρομιάν³¹).
13. הַבְּמִדְבָּר. *O.* εἰς τὸν βουνόν. "Ἄλλος εἰς Βαμά.³²
14. דֹּד שָׂאוּל. *O.* ὁ οἰκείος ('Α. ὁ πατράδελφος³³) αὐτοῦ.
16. אֲשֶׁר אָמַר שָׂמוּאֵל. *O.* Vacat. Alia exempl. ὁ εἶπεν Σαμουήλ.³⁴
17. וַיַּעֲקֹב שָׂמוּאֵל אֶת-הָעַם. *O.* καὶ παρήγγειλε Σαμουήλ παντὶ τῷ λαῷ. Alia exempl. καὶ συνήγαγε Σαμουήλ πάντα τὸν λαόν.³⁵
18. אֶת-יִשְׂרָאֵל. *O.* τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ. Alia exempl. τὸν 'Ισραήλ; alia, τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ.³⁶
19. מֵאֲסֹתָם. *O.* ἐξουδενήκατε. ('Α.) ἀπερρίψατε. (Σ.) ἀπεδοκιμάσατε. (Θ.) ἀπόσασθε.³⁷
- לְשִׁבְיָם. *O.* κατὰ τὰ σκήπτρα (alia exempl. κατὰ φυλάς³⁸) ὑμῶν.
- וּלְאֶפְיָם. *O.* καὶ κατὰ τὰς φυλάς (alia exempl. κατὰ χιλιάδας³⁹) ὑμῶν.
20. אֵת כָּל-שִׁבְיָי. *O.* πάντα τὰ σκήπτρα. Alia exempl. πάσας τὰς φυλάς.⁴⁰

20. וַיִּלְכָּד. *Et captus est* (sorte). *O.* καὶ κατακληροῦται. ('Α. κατελήφθη. "Ἄλλος ἐπέπεσεν⁴¹).
- שִׁבְטָם. *O.* σκήπτρον. Aliter: *O.* φυλή. Σ. σκήπτρον.⁴²
21. לְמִשְׁפָּחָתוֹ. *O.* εἰς φυλάς ("Ἄλλος συγγενείας⁴³). Alia exempl. κατὰ πατριάν.⁴⁴
- O.* εἰς ἀνδρας. Alia exempl. κατὰ ἀνδρα ἓνα.⁴⁵
22. עוֹד הָלַךְ אִישׁ. *O.* ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα. Alia exempl. ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνὴρ.⁴⁶
23. מִשְׁכָּמוֹ. *O.* ὑπερωμίαν. "Ἄλλος ἀπὸ ὤμου ἑαυτοῦ.⁴⁷
24. וַיִּרְעוּ. *Et vociferati sunt.* *O.* καὶ ἔγνωσαν (Σ. ἠλάλαξαν.⁴⁸ "Ἄλλος ἐβόησαν⁴⁹).
25. אֵת מִשְׁפַּחַת הַמֶּלֶכָה. *O.* τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως (alia exempl. τῆς βασιλείας⁵⁰).
- לְבֵיתוֹ. *O.* εἰς τὸν τόπον ("Ἄλλος οἶκόν⁵¹) αὐτοῦ.
26. גִּבְעָתָהּ. *O.* εἰς Γαβαά. Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.⁵²
- הַחַיִל. *Comitatus.* *O.* υἱοὶ δυνάμεων (alia exempl. δυνάμενοι⁵³). 'Α. ἡ εὐπορία. Σ. ἡ δύναμις.⁵⁴
27. וַבְּנֵי בְלִיעַל. *O.* καὶ υἱοὶ λοιμοί ('Α.) ἀποστασίας. (Σ.) ἀνυπότακτοι. "Ἄλλος παρανομίας⁵⁵).

²⁹ Procop. p. 30. ³⁰ Sic Ald. (eum Kels), Codd. III (idem), XI, 52, 55 (ut Ald.), 56 (idem), alii (inter quos 243*), Arm. i. ³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg. 108, 243*. ³² Sic in textu Comp., Codd. 19 (eum εἰς τὸν β. Βαμά), 108 (idem). ³³ Procop. p. 33. Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. i. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 55, 74, alii. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 144, 158. ³⁶ Prior lectio est in Comp., Cod. III; posterior in Ald., Codd. 29, 243*. ³⁷ Cod. 243* in marg.: ἀπόσασθε. ἀπεδοκιμάσατε. ἀπερρίψατε. Cf. Hex. ad i Reg. xvi. 1. 4 Reg. xvii. 15. Jesai. vii. 15, 16. xxxi. 7. xli. 9. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (eum τὰς φ.), 108, Reg. (ut 93). Cod. X in marg.: φυλάς. ³⁹ Sic Comp., Codd. III (eum τὰς χ.), 19, 44 (ut III), 52 (idem), 82, alii. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ⁴¹ Cod. 243* in marg.:

κατελήφθη. ἐπέπεσεν (sc. ὁ κλῆρος). Μοx ad κατακληροῦται (v. 21) Cod. Reg. affert: 'Α. κατελήφθη. ⁴² Cod. 108. Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (eum πατριάς), 93 (idem), 108. ⁴⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Sic Comp., Ald. (eum ὁ ἀ. ἐνταῦθα ἔτι), III (eum ἀνὴρ sine artic.), X, XI (ut Ald.), 56, 64 (ut Ald.), 71, alii. ⁴⁷ Sic Cod. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. ix. 2. ⁴⁸ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁹ Cod. 71 in textu. ⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 44, 71, 74, alii. ⁵¹ Cod. Reg. (in marg., ut videtur). ⁵² Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ⁵³ Sic Codd. III, 74, 106, 120, 134, Reg. ⁵⁴ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἡ δύναμις. ἡ εὐπορία. ⁵⁵ Cod. 243* in marg.: ἀποστασίας. παρανομίας. ἀνυπότακτοι. Cf. ad Cap. ii. 12.

27. וַיְבֹדוּ. *O'*, καὶ ἡτίμασαν ('Α. ἐξουθένησαν⁵⁰) αὐτόν.
וַיְהִי כִמְחִירִי. *Et erat quasi surdus.* *O'*, καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα (כְּמַחֲדָּר). *Alia exempl. καὶ ἐγενήθη ὡς κοφεύων.*⁵⁷

CAP. XI.

2. בּוֹאֵחַ. *O'*, ἐν ταύτῃ. *Alia exempl. ἐν τούτῳ.*¹
3. הָרַף לָנוּ. *Concede nobis.* *O'*, ἄνες ("Ἄλλος" ἔνδος²) ἡμῖν.
מֹשִׁיעַ. *O'*, ὁ σώζων (Σ. ὑπερμαχών³).
4. גְּבַעַת. *O'*, εἰς Γαβαά. *Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.*⁴
5. אַחֲרֵי הַבָּקָר. *Post boves.* *O'*, μετὰ τὸ πρωῒ. "Ἄλλος" κατόπισθεν τῶν βοῶν.⁵ "Ἄλλος" ἀκολουθῶν βουσίν.⁶
כִּי יִבְכּוּ מַה-לָּעַם כִּי יִבְכּוּ. *O'*, τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; *Alia exempl. τί ἐστιν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσιν;*⁷
7. וַיִּפֹּל פְּחַד-יְהוָה עַל-הָעָם. *O'*, καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις ("Ἄλλος" φόβος⁸) κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν 'Ισραήλ. "Ἄλλος" καὶ ἐπέπεσεν φόβος κυρίου ἐπὶ τὸν 'Ισραήλ.⁹
כְּאִישׁ אֶחָד. *O'*, ὡς ἀνὴρ εἷς. "Ἄλλος" ὁμοθυμαδόν.¹⁰

10. כָּכָל-הַטּוֹב בְּעֵינֵינוּךָ. *O'*, τὸ ἀγαθὸν (*alia exempl. πᾶν τὸ ἀρεστὸν*¹¹) ἐνώπιον ὑμῶν. "Ἄλλος" πᾶν ὃ τι ἂν ἀρέσῃ ὑμῖν.¹²
11. וַיֵּשֶׁב. *O'*, καὶ ἔθετο (*alia exempl. διέθετο*; *alia, διέταξεν*¹³).
רָאשִׁים. *O'*, ἀρχάς. 'Α. κεφαλάς.¹⁴
בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר. *O'*, ἐν φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ (*alia exempl. πρωϊνῇ*¹⁵).
וַיִּכּוּ. *O'*, καὶ ἔτυπτον (*alia exempl. ἐπληξεν*¹⁶).
יַחַד. *O'*, κατὰ τὸ αὐτό. "Ἄλλος" ὁμοῦ.¹⁷
15. וַיּוֹמְלוּ. *O'*, καὶ ἔχρισε ("Ἄλλος" ἐβασίλευσε¹⁸) Σαμουήλ.
וַיִּשְׁאֵל אֶת-אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל. *O'*, καὶ πᾶς 'Ισραήλ. *Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες 'Ισραήλ.*¹⁹
עַד-מָאֵד. *O'*, ὥστε λίαν. *Alia exempl. ἕως σφόδρα.*²⁰

CAP. XII.

2. וְזָקְנִי וְשִׁבְתִּי. *Senex et canus factus sum.* *O'*, γεγήρακα καὶ καθήσομαι ("Ἄλλος" πεπολιώμαι¹).
הִתְהַלַּכְתִּי. *O'*, διελέλυθα. *Alia exempl. ἀνέστραμμαί.*² "Ἄλλος" ἀνεστράφημ.³

⁵⁰ Cod. Reg. ⁵⁷ Sic Comp. (om. ὡς), Codd. 19, 44 (ut Comp.), 55, 82 (cum κοφεύων), 93 (cum κοφεύων), 106 (ut Comp.), 108 (ut 93). Hieron.: *ille vero dissimulabat se audire.*

CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, 243* (in marg.). ² Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.

³ Cod. 108 (cum ὑπερμάχων. Cf. Hex. ad Hos. x. 6).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰς βουνόν), 93, 108. Montef. ex Theodoro affert: 'Α. εἰς βουνόν. Cf. ad Cap. ix. 12.

⁵ Sic in textu post τὸ πρωῒ Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, 108, 243*. ⁶ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem post τὸ πρωῒ Codd. 92, 144. Hieron.: *sequens boves.* Proculdubio est Symmachii, cui ἀκολουθῶν pro וַיִּפֹּל in deliciis est. Cf. Hex. ad Ezech. xii. 14. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Idem. Cod. Reg. in marg.: ἐπέπεσεν; et sic in textu Comp. (cum ἔπεσεν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Arm. 1. ¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine

nom. ¹¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 71, 123, 236, 243*; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. Reg. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐν τῇ φ. π.), Ald., Codd. III, X (cum ἐν φ. π.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 55, alii (inter quos 243*).

¹⁶ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 247, cum ἐπληξω).

¹⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ¹⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁹ Sic Comp. (om. οἱ), Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*).

²⁰ Sic Codd. 82, 93 (cum ὡς), 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17.

CAP. XII. ¹ Cod. 243* in marg. sine nom. (ad γεγήρακα). Sic in textu Comp., et (cum γεγ. καὶ πεπ. καὶ καθ. ἐκ τοῦ νῦν) Codd. 19, 82, 93 (cum πεπολιώμαι), 108, Reg. (cum ἕως τοῦ νῦν?). ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysostr. (Opp. T. III, p. 297 D). Vet. Lat.: *conversatus sum.*

³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. v. 24. Psal. xxv. 3.

3. עֲנִי. O'. ἀποκρίθητε. Σ. φθέγξασθε.⁴
 עֲשֵׂתֶיךָ. Defraudavi. O'. κατεδυνάστευσα. "Αλλος· ἐσυκοφάντησα.⁵
 רָצוּתִי. Oppressi. O'. ἐξέπιασα. "Αλλος· συνέθλιψα.⁶
 וְאִנְיֹנִי בֹ. Et obvelaverim oculos meos cum eo (munere). O'. και (s. ἡ) ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ' ἑμοῦ. "Αλλος· και ἀπέκρυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐν αὐτῷ.⁷ "Αλλος· και παρόψομαι ὀφθαλμῷ μου ἐν αὐτῷ.⁸
 7. וְעָתָה הִתְאַזְּבוּ וְאִשְׁפֹּטֶה אֶתְכֶם לְפָנֵי יְהוָה אֵת. וְעָתָה הִתְאַזְּבוּ וְאִשְׁפֹּטֶה אֶתְכֶם לְפָנֵי יְהוָה אֵת. O'. και νῦν κατάστητε, και δικάσω ὑμᾶς (Θ. διακριθήσομαι ὑμῖν⁹) ἐνάπιον κυρίου, και ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, & (alia exempl. τὰς πάσας δικαιοσύνας κυρίου, &¹⁰) ἐποίησεν. Σ. και νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν τῶν ἐλεημοσυνῶν τοῦ κυρίου ὧν ἐποίησεν.¹¹
 10. וְאֵת־הַאֲשֵׁרֹתַי. O'. και τοῖς ἄλλοισιν ("Αλλος· Ἀσταρώθ¹²).
 11. אֶת־רַבְעֵל. O'. τὸν Ἱεροβάαλ. Schol. τὸν Γεδεών.¹³
 13. וְאִשְׁרָאֵל שָׁאֲרָתָם אֲשֶׁר בְּתַרְתָּם. O'. δὲν ἐξελέξασθε (alia exempl. ἡρετίσασθε¹⁴). Alia ex-

empl. add. και δὲν ἡτήσασθε.¹⁵

14. אַחַר יְהוָה אֵלֶיךָ יֵשׁוּב. Sequentes Jonam Deum vestrum, (bene est.) O'. ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι. Alia exempl. add. οὐκ ἔσται χεῖρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς.¹⁶ Alia exempl. πορευόμενοι ὀπίσω κυρίου θεοῦ ὑμῶν, και ἐξελεῖται ὑμᾶς.¹⁷
 20. אַל־תִּסְרוּ. O'. μὴ ἐκκλίνετε ("Αλλος· σκληρύνετε¹⁸).
 21. אַחֲרֵי הַתְהוֹ. Post vanitatem. O'. ὀπίσω τῶν μηθῶν ὄντων ('Α. κενῶν. (Σ.) ματαίων¹⁹).
 לֹא־יוֹעִיל. O'. οὐ περανοῦσιν οὐδέν. Σ. οὐκ ὠφελήσουσιν.²⁰
 22. כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת. Quia complacuit Jonae facere. O'. ὅτι ἐπεικῶς (alia exempl. ἐπεικαίως²¹) κύριος προσελάβετο. "Αλλος· ὅτι ἐνήργατο κύριος ποιῆσαι.²²
 23. בְּמִן חִלְיָה לִי. O'. και ἐμοὶ μηδαμῶς ("Αλλος· ἱλεῶς μοι²³). Alia exempl. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.²⁴
 מִיְחֹד לְהַתְּלֵל בְּעַנְךָ. O'. ἀνίεναι ("Αλλος· διαλιπεῖν²⁵) τοῦ προσεῦχεσθαι περὶ ὑμῶν. Alia exempl. τοῦ διαλιπεῖν προσευχόμενον ὑπὲρ ὑμῶν.²⁶
 וְהוֹרִיתִי. O'. και δείξω. Alia exempl. και δηλώσω.²⁷ "Αλλος· (και) φωτιῶ.²⁸

⁴ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: φθέγξασθαι. ⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. Hieron.: *calumniatus sum*.
⁶ Idem. ⁷ Haec in textum post ὑπόδημα inferunt Codd. 82, 93, Theodoret. ⁸ Cod. 243* in marg. (ad οὐδὲν v. 4) sine nom. Codd. 92, 119 (in marg.), 144, post ἐξέλασμα inferunt: και παρόψομαι ὀφθαλμούς ἐν αὐτῷ. Versio Symmachi esse videtur, quam aliquatenus expressit Hieron., vertens: *et contemptam (παρόψομαι) illud hostie*. ⁹ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: διακριθήσομαι ὑμῖν. ¹⁰ Sic Codd. III, 158. ¹¹ Procop. p. 34. ¹² Cod. 243* in marg.: Ἀσταρώθ. Ἀστάρτης. Cf. ad Cap. vii. 3, 4. ¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic (hic et in loco parallelo Cap. viii. 18) Codd. 19 (cum ἡρετίσασθε), 82 (idem), 93 (idem), 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. kai), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*). ¹⁶ Sic Ald., Codd. X (cum ἡμᾶς), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*), Arm. I. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. kai), 108. ¹⁸ Cod.

108 in marg. sine nom. Lectio suspecta. ¹⁹ Cod. Reg.: 'Α. κενῶν. Cod. 243* in marg.: κενῶν. ματαίων. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. cvi. 40. Jessai. xxix. 21. ²⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Ad οὐ περανοῦσιν Cod. 108 in marg. assert: Σ. οὐκ ὠφελήσουσιν (sic) οὐδὲν, και οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐδὲν εἰσιν. διότι; ubi omnia post ὠφελήσουσιν ad versionem τῶν O' pertinere videntur. ²¹ Sic Codd. II (cum ἐπεὶ και ὥς), X, 245. Cf. Hex. ad Jud. xix. 6. 4 Reg. v. 23. ²² Cod. 243* in marg. sine nom. ²³ Idem. Cf. ad Cap. xxii. 15. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (Opp. T. XI, p. 430 C). ²⁵ Cod. X in marg. sine nom. ²⁶ Sic Comp. (cum διαλίπειν), Codd. 19 (idem), 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), Reg., Chrysost. (Opp. T. IX, p. 734 E, T. X, p. 546 C). ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Job. xii. 7. ²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Lev. x. 11.

24. הַגְּדָל. O'. έμεγάλυνε. Alia exempl. έμεγάλυνε ποιήσαι.²⁹
25. הַרְעָה תִּרְעֵנִי. O'. κακία (alia exempl. κακοποιούντες³⁰) κακοποιήσητε.
- פִּרְבִּיתִּים. Peribititis. O'. προστεθήσεσθε. 'A. συσσυρήσεσθε. Σ. απολείσθε (s. συναπολείσθε).³¹

CAP. XIII.

1. בְּנֵי-שָׂדֵי שָׂדֵי וְשָׂדֵי בְּנֵי-לְבָנוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ υἱὸς ένιαυτοῦ Σαοὺλ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.¹ Alia: υἱὸς τριάκοντα έτών Σαοὺλ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.² Σ. υἱὸς ώς ένιαύσιος Σαοὺλ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.³
- וְשֵׁנִי שְׁנֵי מִלְּךָ עַל-יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ δύο έτη έβασίλευσεν έν 'Ισραήλ (4).⁴
3. מַחֲנֵיב פְּלִשְׁתִּים. Stationem Philistaeorum. O'. τὸν Νασιβ τὸν άλλόφυλον. 'A. τὸ υπόστημα (s. υπόστημα) τῶν άλλόφυλων.⁵ Σ.(τὴν)

έκστασιν (τῶν άλλόφυλων).⁶ "Άλλος τὸ στρατευμα τῶν άλλόφυλων.⁷

3. יְשִׁמְעוּ הַעֲבָרִים. O'. ήθετήκασιν οἱ δοῦλοι. 'A. άκουσάτωσαν οἱ 'Εβραῖοι.⁸ Σ. άκουσάτωσαν οἱ έν τῷ πέραν.⁹
4. הָקָה. O'. πέπαικε. Alia exempl. έτι πέπαικε; alia, έτι έκοψε.¹⁰
- וְנִבְּאָה. Odius factus est. O'. ήσχύνθησαν. Alia exempl. έξουδένωσεν.¹¹
- וַיִּצְעֲקוּ הָעָם. O'. καὶ άνέβησαν οἱ υἱοὶ (alia exempl. άνεβόησεν ὁ λαὸς¹²) 'Ισραήλ.
5. שָׁלֹשׁ. O'. τριάκοντα. Alia exempl. τρεῖς.¹³
- וַיִּשְׁפֹּתוּ עַל-יַמֵּי הַיָּם. O'. ή παρὰ τὴν θάλασσαν. Alia exempl. ή παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.¹⁴
6. וַיִּצְרֹף לוֹ כִּי נִגַּשׁ הָעָם. Quod in angustiis erat, quia vexatus est populus. O'. έτι στενωδς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν. Alia exempl. έτι εκθλίβονται, καὶ άνεχώρησεν ὁ λαός.¹⁵
7. וַיַּעֲבְרוּ. O'. καὶ οἱ διαβαίνοντες (Σ. οἱ εκ τοῦ πέραν. "Άλλος 'Εβραῖοι¹⁶).

²⁹ Sic Ald., Codd. 29, 243*. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. Reg. (cum συνσ.). Cod. 243* in marg.: συνσυρήσεσθε, συναπολείσθε. Ad Aquilam cf. Hex. ad 1 Reg. xv. 6. Psal. xxxix. 15. Lectio απολείσθε est in Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108, 158.

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. 92 (cum υἱὸς ένός έν), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Procop. p. 34. Schol. apud Nobil.: υἱὸς ένιαυτοῦ ήν Σ. κ. τ. έ., inuitis libris. ² Sic Cod. 82, 158, Reg., Arm. 1; necnon Schol. apud Nobil., et Anon. (cum ὁ Σαοὺλ) in Cat. Niceph. T. II, p. 353. ³ Theodoret. Quaest. XXVI in 1 Reg. p. 372: Πῶς νοητέον τὸ, υἱὸς ένιαυτοῦ Σαοὺλ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν; 'Ο Σύμμαχος οὕτως εξέδωκεν υἱὸς ἄν (ἄν om. Cat. Niceph. ibid.; ώς pro ἄν Procop. ibid., et Cod. Reg. apud Montef.) ένιαύσιος έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Δηλοὶ δὲ τοῦτο τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς, ήν είχεν ὁ Σαοὺλ, ήνικα τῆς βασιλείας τὴν χειροτονίαν εἰδέσαστο. Ταῦτη δὲ οὐκ ἐπὶ πλείστον εἰρήσαστο ὅθεν ὁ ιστοριογράφος ἐπήγαγε καὶ δύο έτη ἐπὶ 'Ισραήλ έβασίλευσεν ἀντὶ τοῦ, μετὰ τῆς ἀπλότητος ταύτης δύο έτη έβασίλευσεν εἰτα εἰς πονηρίαν ἀποκλίνας, τῆς θείας χάριτος ἐγγυμώθη ὅθεν ὁ λοιπὸς χρόνος, ὃν βασιλεύων διετέλεσε, τῆ τοῦ Σαμουήλ δημαγωγία λελέγισται. Concinit interpres Chaldaeus: חֲבִיב בְּיַחַד לִיתִי שְׁנָיִם כְּבָר וְיִשְׁפֹּתוּ עַל-יַמֵּי הַיָּם. Cf. Geiger in *Symmachus* etc. p. 52. ⁴ Sic Cod. 92, et sine aster. Comp., Codd. 19, 82, 108, 158, Arm. 1. ⁵ Procop. p. 37: Ἄκυλας εξέδωκε, τὸ υπόστημα.

Oi δὲ άλλόφυλοι, τοὺς 'Εβραῖους νικήσαντες, έν τοῖς ὄχυροῖς χωρίοις φρουρὰν ἐγκατέστησαν, ήν υπόστημα καλεῖ. Sic in textu Comp. (cum υπόστημα), Codd. 19, 82 (cum υπόστημα), 93 (idem), 108 (cum ἄρχοντας in marg.). ⁶ Cod. 108: Σ. έκστασιν. Cod. 92* in marg.: τὴν έκστασιν, et τῶν άλλόφυλων. ⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁸ Nobil., Cod. Reg., Theodoret. ibid. p. 373. Sic in marg. sine nom. Codd. 108, 243*. Cf. ad Cap. xiv. 21. Procop. ibid. et Cod. 93 in marg.: άκουσάτωσαν οἱ δοῦλοι. ⁹ Nobil., Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Cod. 243*. Cf. ad v. 7. ¹⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 56, 64, aliis (inter quos 243*), Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox τὸ υπόστημα τῶν άλλόφυλων Comp., Codd. 82 (ut ante), 93 (idem), 108 (cum τὴν φρουρὰν in marg.). ¹¹ Sic Comp., Codd. X (cum ήσχύνθη in marg.), XI, 19, 29, 56, alii (inter quos Reg., 108 (cum κατήσχυσαν in marg.), 243*). Mox τοὺς ἄλλ. pro έν τοῖς ἄλλ. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹² Sic Ald., Codd. III, 106, 120, 121, 134, 158, 243*, Arm. 1 (cum εκάλεσεν). ¹³ Sic Cod. 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum και pro ή), 44, 74, 82, alii, Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum εκθλίβονται), 82, 93, 108. Cod. X in marg.: εκθλίβη εκθλίβ... (sic). Cf. Mich. vii. 2 in LXX. ¹⁶ Cod. Reg.: Σ. οἱ εκ τοῦ πέραν. Cod. 243* in marg.: εκ τοῦ πέραν. 'Εβραῖοι.

7. וַיִּחַל אֶת שִׁבְעַת יָמִים לְמוֹעֵד אֲשֶׁר שָׁמַע אֱלֹהִים. *O. εξέστη. 'A. ἐξεπλάγη. Σ. ἠκολούθησε.*¹⁷
8. וַיִּחַל שְׁבַע יָמִים לְמוֹעֵד אֲשֶׁר שָׁמַע אֱלֹהִים. *Et exspectavit septem dies juxta tempus conductum quod (condixerat) Samuel. O. καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ('A. Σ. εἰς τὴν συνταγὴν. Θ. εἰς τὸν καιρὸν¹⁹), ὡς εἶπε Σαμουὴλ. 'A. καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ. Σ. ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουὴλ.*¹⁹
12. וַיִּפְּי יְהוָה לֵאמֹר לֹא חָלִיתִי וְאֵתְּנָהּ לְעֵלְיָא. *O. καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεθήθη καὶ ἐνεκρατευσάμην ('Αλλος· ἀλλὰ ἀνέσχον²⁰), καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσιν. Σ. καὶ πρὶν ἢ τὸ πρόσωπον κυρίου λιτανεύσω, καὶ βιασθεῖς ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσίν σου.*²¹
13. וְגַם כִּי עָשִׂיתָ. *Stulte egisti. O. μεταίτιατα σοι. 'A. ἡγνωνόνησας. Σ. ἡφρόνησας (s. ἡφρονεύσω).*²²
15. כִּי-הַגְּלָבָלָה. *O. ἐκ Γαλαάλων. Potior scriptura: ἐκ Γαλαάλων εἰς ὄδον αὐτοῦ.*²³
17. וַיִּצְיֵא הַמֶּלֶךְ הַחִיטִּי מִמְּצֻחָהּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים. *O. καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ (Θ. ἐκ τῆς παρεμ-*

βολῆς²⁴) ἀλλοφύλων. Σ. καὶ ἐξῆλθον οἱ διαφθείροντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Φυλιστιαίων.²⁵

17. וְאֵתְּנָהּ. *O. ἐπὶ γῆν (alia exempl. πηγῆν²⁶).*
18. וַיִּפְּנֵה יֶזְבָּעִן הַגְּבוּל הַזֶּה עַד-יַם הַחַדְשָׁיִם. *Et agmen unum convertit se versus regionem quae spectat vallem Zeboim ad desertum. O. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία (alia exempl. ἡ τρίτη²⁷) ἐπιβλέπουσα ὄδον Γαβαεὶ τὴν εἰσκύπτουσαν (alia exempl. ἐκκύπτουσαν²⁸) ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ (alia exempl. add. τὴν ἔρημον²⁹). 'A. καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἔνευεν ὄδον τοῦ ἐκκύπτουτος ἐπὶ φάραγμα τῶν ὑαίνων. ³⁰ Σ. . . κατὰ τὴν ὄδον τοῦ ὀρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγμα τὴν Σεβαίμ εἰς τὴν ἔρημον.³¹ Θ. . . ὄδον τοῦ ὀρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων. ³²*
20. וְאֵת-מִקְרָבִי וְאֵת-יָתוֹם וְאֵת-קַרְדָּמוֹ וְאֵת-מִתְּרֹשֶׁתִּי. *Vomerem suum, et ligonem suum, et securim suam, et sarculum suum. O. τὸ θέριστρον ('A. Θ. ἄροτρον. Σ. ὕνιν³³) αὐτοῦ, καὶ τὸ σκεῦος ('Αλλοι· ἐχέτην, σκαφεῖον³⁴) αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ, καὶ τὸ δρέπανον ('Αλλοι· δίκελλον³⁵) αὐτοῦ. Σ. τὴν*

¹⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Symmachi lectio, ni fallor, pertinet ad sequens וַיִּחַל. Cf. ad Cap. xi. 5. Hieron.: *perterritus est qui sequebatur eum.* ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.), Procop. p. 37. Cf. ad Cap. ix. 24. ¹⁹ Nobil. Ad διέλιπεν Cod. X affert: 'A. περιέμεινεν. Σ. ἐπερίετο. Ad ἀνέμεινεν cf. Hex. ad Psal. xli. 6. xlii. 5. ²⁰ Codd. X, 93, in marg. sine nom. Griesb. quidem e priore exscripsit: 'Αλλα (scil. ἀντίγραφα) ἀνεσχον; sed ἄλλα pro καὶ (ἐνεκρ.) legitur in Codd. 82, 93 (in textu). ²¹ "Hanc Symmachi interpretationem pleniorem habet Cod. Regius, brevior Procopius [qui scribit: καὶ βιασθεῖς, καὶ τὰ ἐξῆς]."—Montef. Codd. X, 108: Σ. καὶ βιασθεῖς. Cod. 92 in marg. sine nom.: βιασθεῖς. ²² Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Codd. 92 (cum ἡφρονεύσω; cf. ad Cap. xxvi. 21), 243*. Cod. 108: 'A. ἡγνωνόνησας. ²³ Sic Ald., Codd. II (III hiat), X, XI, 19 (cum εἰς τὴν ὄδον αὐτοῦ), 29, 44, alii (inter quos 243*), Arm. I. ²⁴ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. X (om. τῆς), 93 (in textu), 243*. ²⁵ Procop. p. 38. ²⁶ Sic Codd. X (in marg.), 82, 93, Arm. I. ²⁷ Sic Codd. X (in marg.), 19 (om. ἡ), 82, 93, 108, 119 (cum τρίτη superscript.), 144.

Fortasse est Symmachi. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, 120, 134. ³⁰ Post Symmachi et Theodotionis versiones Nobil. addit: "Alius interpres: καὶ ἡ κεφαλὴ—τῶν ὑαίνων (sic)." Aquilae manum aperte prodit vox νέειν pro νῆβ, de quo usu cf. Hex. ad Exod. xvi. 10. Thren. iv. 16. Praeterea Cod. X affert: 'A. τὴν φάραγμα τῶν ὑαίνων. Θ. τὴν κοιλάδι τῶν δορκάδων. Non igitur audiendus Theodoret. Quaest. XXVIII in I Reg. p. 373: Γαβαεὶ δὲ τὴν ἐν Σαβαὶν γῆν, τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων ὁ 'Ακύλας ἠρμηνεύων, etiam conspirantibus Cod. Reg., 108, quorum posterior affert: 'A. τὴν ἐν τῇ κ. τῶν δ. τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ³¹ Nobil. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: τοῦ ὀρίου τοῦ ἐξίχοντος κατὰ τὴν φάραγμα. ³² Nobil. ³³ Cod. 108 (cum ψιν pro ὕνιν). Cod. 92 in marg.: ἄροτρον. Cod. 243* in marg.: ἄροτρον. ὕνιν. Minus probabiliter Cod. X ad σκεῦος in marg. affert: ἄροτρον. Scriptura θεριστήριον pro θέριστρον est in Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, 29, 44, 56, aliis (inter quos 92, 108, 243*). ³⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Ad σκεῦος Cod. X in marg.: ἄροτρον. ³⁵ Idem.

5. **הַשֵּׁן הַחֶדֶד**. O. ἡ ὁδὸς ἡ μία. Alia exempl. τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἐν.⁷ Ἄλλος ἡ ἐξοχή ἡ μία.⁸
קִמְצָנָה. Columna. O. Vacat. Ἄλλος (ὁ ὁδὸς ὁ εἰς) ἐπίρρυτος.⁹
כּוּל (bis). O. ἐρχομένω. Alia exempl. ἐχόμενον.¹⁰
6. **מִצְוֹר**. *Cohibitio*. O. συνεχόμενον. Ἄ. ἐπίσχεσις. Σ. ἐποχή.¹¹
7. **בְּלִבְבָּךְ נִטָּה לֵבְךָ**. O. ἡ καρδία σου ἐκκλίνει. Alia exempl. ἡ καρδία σου θελήσῃ ἐκκλινον σεαυτόν.¹²
8. **וְנִגְלִינוּ**. *Et ostendemus nos*. O. καὶ κατακλισησόμεθα (Ἄ. Θ. ἀποκαλυφθησόμεθα)¹³.
9. **חַדְוֵנוּ עַד הַגֵּיעֵנוּ אֶלְיֶיכֶם**. *Quiescite donec pervenerimus ad vos*. O. ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγελῶμεν ὑμῖν. Ἄ. σιωπήσατε ἕως τοῦ ἐγγίσαι ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς.¹⁴
11. **אֶל-מִצְבֵּב**. O. εἰς Μεσαββ. Ἄλλος εἰς τὸ πλῆθος.¹⁵
13. **וַיִּפְּלוּ**. O. καὶ ἐπέβλεψαν (Ἄλλος ἔπεσαν)¹⁶.
וַיִּנְשֵׂא לְבָי. O. καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη (Σ. ὀπλοφόρος¹⁷) αὐτοῦ.
תְּחַבֵּרְתָּ. *Occidebat*. O. ἐπεδίδου. Σ. ἀνήρει.¹⁸ Ἄλλος ἐθανάτου.¹⁹

14. **בְּבִחְצֵי**. *Fere in dimidio*. O. ἐν βολίσι. Θ. ὡς ἐπὶ ἡμισυ.²⁰
15. **הַרְדָּה**. O. ἔκστασις. Ἄ. ἐκπληξίς.²¹
18. **הַגִּישָׁה אֶת-הַיַּיִן לְהַלְוִיָּהוּ בְּיָדֵיהֶם בַּיּוֹם הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל**. O. προάγαγε τὸ ἐφόδῃ ὅτι αὐτὸς ἤρεν τὸ ἐφόδῃ (alia exempl. ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ²²) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ. [Ἄ.] Σ. πρόσελθε τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ ἦν γὰρ σὺν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ ἐν τῇ παρεμβολῇ.²³ Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῷ ((Ἄ.) τῷ γλωσσόκομῳ²⁴) τοῦ θεοῦ ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον (לְפָנֶי) Ἰσραήλ.²⁵
19. **וַיִּהְיוּ**. O. καὶ ὁ ἦχος (Ἄλλος θόρυβος²⁶).
20. **וַיִּצְעַק**. O. καὶ ἀνέβη (Ἄλλος ἀνεβόησε²⁷).
וַיִּהְיוּ. O. σύγχυσις. Ἄ. φαγέδαινα.²⁸ Ἄλλοι θόρυβος, ἔκστασις.²⁹
21. **וַיַּעֲבִירוּ**. O. καὶ οἱ δοῦλοι (Ἄ. οἱ Ἑβραῖοι³⁰).
22. **וַיִּדְבְּקוּ**. O. καὶ συνάπτουσι (Ἄλλος προσεκολλήθησαν³¹).
23. **וַתִּבֶּטְוּ בַּמָּוֶת**. O. τὴν Βαμώθ. Alia exempl. Βηθαῦν.³²
24. **וַיִּנְקְמוּ**. O. καὶ ἐκδικήσω (Σ. τιμωρήσομαι³³).

⁷ Sic Comp. (om. ἐν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.). Μοx τὸ ἀκρ. τὸ ἄλλο pro ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη idem. Ad ὁδὸς Cod. X in marg.: ἀκρωτήριον. ⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Cod. 243* in marg.: ὁ εἰς ἐπίρρυτος, subjuncto siglo, quod Theodotionis nomen continere videtur. Equidem Aquilae potius tribuerim, qui ad Zach. iv. 2 pro **וַיִּפְּלוּ**, *infundidibula*, ἐπίρρυτα posuit. ¹⁰ Sic (seq. τῆς) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Cod. Reg. Ad οὐκ ἔστι συνεχόμενον Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἔστιν ἀνίγκη. ¹² Sic Comp. (cum ἔκκλινον). Pro ἐκκλίση, θελήσῃ habent Codd. X (in marg.), 19 (cum θελήσει), 82 (idem), 93, 108. Deinde post καρδία μου in fine v. add. ἐκκλινον σεαυτόν Cod. 19, 82, 93. ¹³ Codd. Reg., 243 (in marg. sine nom.). ¹⁴ Codd. 92, 108 (cum σιωπήσατε). Cod. 243* in marg.: σιωπήσατε ἕως ἐγγίσαι ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ¹⁵ Cod. Reg. ¹⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 108. ¹⁸ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108. ¹⁹ Cod. X in marg. sine nom. Cod. 93 in marg.: ἰθανά (sic). ²⁰ Cod. 108. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III,

44, 106, 120, 134. ²³ "Hae lectiones Aquilae, Symmachi et Theodotionis [Θ. ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θ. ἐν τῇ ἡμ. ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσρ.] prodeunt ex Cod. Coislin. [VII, ut videtur], nec omnino consonant cum Hebraeo."—*Montef.* Aquilae nomen proculdubio tollendum; de Symmacho nihil certi affirmari potest. ²⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. v. i. Aquilam vertisse crediderim: ἔγγισον τὸ γλωσσόκομον, coll. Hex. ad Cap. xxiii. 9, xxx. 7. ²⁵ Ad τὸ ἐφόδῃ Cod. 108 affert: Θ. τῇ κιβωτῷ; Codd. 92, 243* (in marg. sine nom.): Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῷ. Cetera é Coislin. assumpsimus. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Sic in textu Codd. III, 247 (cum ἐβόησεν). ²⁸ Codd. 92, 108 (cum φαγέδαινα), 243* (in marg. sine nom.). ²⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., X (in marg. sine nom.), 93 (idem). ³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. 108 (cum προσεκολλήθησαν), 243*. ³² Sic (sine artic.) Comp., Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247 (cum Βηθαῦν). ³³ Cod. 108 (cum τιμωρήσομαι). Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243*.

26. **וַיִּהְיֶה הַלֵּךְ דְּבַשׁ.** *Et ecce! stuentum mellis.*
 Ο. και ιδου ἐπορευετο λαλων. Σ. και ἐφάνη ρέον
 τὸ μέλι.³⁴

27. **הַפְּטָה.** Ο. τοῦ σκῆπτρου αὐτοῦ. Ἄ. (τῆς)
 βακτηρίας. Σ. (τῆς) βάρβδου.³⁵

בַּיַעַר הַדְּבַשׁ. *In defluatione mellis.* Ο. εἰς
 τὸ κηρίον (Σ. τὴν ἀπόρροιαν³⁶) τοῦ μέλιτος.

(וַתִּאָרְנָה (וַתִּאָרְנָה) ק). Ο. και ἀνέβλεψαν
 (Ἄ. ἐφωτίσθησαν³⁷).

28. **וַיַּעַר.** Ο. και ἐξελύθη (Ἄλλος· ἐκοπίασεν³⁸).

29. **עָבַר.** *Affixit.* Ο. ἀπήλλαχεν. Schol. ἀπό-
 λεσεν, διέφθειρεν.³⁹ Ἄ. Σ. Θ. ἐτάραξεν.⁴⁰

30. **כִּי הָאֵל.** Ο. ἄλλ' ὅτι. Σ. πρόσφ μάλλον. Θ.
 πλὴν ὅτι.⁴¹

31. **בַּפְּלִשְׁתִּים כִּמְכֹחַשׁ.** Ο. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν
 Μαχμάς. *Alia exempl.* ἐκ τῶν ἀλλοφύλων
 πλείους ἢ ἐν Μαχμάς.⁴²

32. **וַיַּעַשׂ (וַיַּעַשׂ) ק) הָעַם אֶל-שָׁלָל.** *Et irrituit*
populus in praedam. Ο. και ἐκλίθη (*alia ex-*
*empl. ὄρμησεν*⁴³) ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα (Ἄλλος·
 λάφυρα⁴⁴). Σ. (και) ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν.⁴⁵

34. **פְּזַרְוּ.** *Dispergite vos.* Ο. διασπάρητε. Ἄ-
 *

λος σκορπίσθητε.⁴⁶

34. **וַאֲנִי הִלַּחְתִּים.** Ο. Vacat. *Alia exempl. και φάγετε.*⁴⁷

וַיָּרֶוּ בְיָדוֹ הַלְיָהּ. Ο. τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 (*alia exempl. add. τὴν νύκτα*⁴⁸). Ἄλλος· βοῦν
 ἑαυτοῦ τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα.⁴⁹

36. **כָּל-הַטּוֹב.** Ο. πᾶν τὸ ἀγαθόν (*alia exempl.*
 τὸ ἀρεστόν⁵⁰).

38. **כָּל פְּרִי הָעֵץ.** *Omnes principes populi.* Ο.
 πάσας τὰς γωνίας (Ἄ. τὰς γωνίας. Σ. τοὺς
 μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος⁵¹) τοῦ Ἰσραήλ. *Alia*
*exempl. πάσας τὰς φυλὰς τοῦ λαοῦ.*⁵²

וַיַּעַר וַיִּרְאוּ בְּמַה הָיְתָה הַחַטָּאת הַזֹּאת הַיּוֹם.
 Ο. και γνώτε και ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ
 ἄμαρτία αὕτη σήμερον. Σ. και γνώτε ἐν τίνι
 γέγονεν ἡ ἄμαρτία σήμερον.⁵³

40. **לְעֵבֶר אַחַד.** (bis). Ο. εἰς δουλείαν. *Alia ex-*
*empl. εἰς ἐν μέρος.*⁵⁴

41. **הַבָּה תְּמִים.** *Profer veritatem.* Ο. δὸς δῆ-
 λους. Ἄλλος· δὸς δῆλωσιν. Ἄλλος· φέρε
 τελειότητα.⁵⁵

42. Ο. ✕ **דַּן אֵן** κατακληρώσθαι—Ἰωνάθαν τοῦ
 υἱοῦ αὐτοῦ 4.⁵⁶

³⁴ Ad λαλῶν Cod. 93 in marg.: τὸ μέλι (sic). Hieron. veritit: *et apparuit fluens mel;* unde Symmachi manum eruere conati sumus. Ad ἐφάνη cf. Hex. ad Exod. iv. 6. Jud. iv. 22. Amos vii. 7. ³⁵ Cod. Reg. affert: Ἄ. βακτηρίας. βάρβδου. Cod. 108: Σ. βάρβδου. Cod. 243* in marg.: βάρβδου. βακτηρίας. ³⁶ Cod. 108 affert: Σ. τὴν ἀπόρροιαν (sic). ³⁷ Codd. Reg. 108, 243* (in marg. sine nom.). ³⁸ Cod. Reg. ³⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Sumptum ex S. Chrysost. Opp. T. II, p. 145 E: Τί ἐστίν, ἀπήλλαχεν; Ἀπόλεσε, διέφθειρεν ἅπαντας. ⁴⁰ Codd. 92 (cum Ἄ. Θ.), 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243*. ⁴¹ Cod. 92. Cod. 108 affert: Θ. πλὴν. Σ. πρόσφω (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. iv. 11. Job. xv. 16. ⁴² Sic Comp. (om. ἐκ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 44, 74, 82 (ut Comp.), alii. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, 82, alii. ⁴⁴ Cod. 243* in marg.: λάφυρα τοῦ ἀρπάζειν. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 27. Num. xxxi. 12. ⁴⁵ Cod. Reg. Fortasse non nisi vox ἐτράπη in Symmachum pertinet, cui vix excidisset barbara syntaxis ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν pro ἐτράπη εἰς (s. πρὸς) τὸ ἀρπάζειν. ⁴⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁷ Sic Comp., Ald. (cum καὶ φ. αὐτῶ), Codd. III (idem), 19, 44 (ut Ald.), 74 (idem), alii, Arm. I (ut Ald.). ⁴⁸ Sic

Comp., Ald., Codd. III, 19 (post ἐκεῖ), 44, 52, 55 (ut 19), alii, Arm. I. ⁴⁹ Sic in textu solus Cod. 243*. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵¹ Montef. e Regio exscripsit: Ἄ. εἰς τὰς γωνίας τὸ κλίτος (sic). Σ. τοὺς μεγάλους. Pro κλίτος, quod non Graecum est, κλίτος tentabat Scharfenb. in *Animaad.* T. II, p. 110, cuius conjecturam egregie confirmat lectio Cod. 108 hucusque inedita: Σ. γωνίας. Ἄ. τοὺς μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος, ubi tamen nomina duorum priorum interpretum male inter se permutata sunt. Praeterea in tribus lectionibus casus vocativus juxta Hebraeam veritatem revocandus esse videtur. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Ad πάσας τὰς γωνίας Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, πάσας τὰς φυλὰς, ἦτοι πάντα τὰ σνοτήματα. ⁵³ Cod. Reg. ⁵⁴ Sic Comp. Post ποίει in fine v. Codd. 19, 82, 93, 108 interpolant: και εἶπε Σαουλ πρὸς τὸν λαόν· ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς ἐν μέρος, και ἐγὼ και Ἰωνάθαν ἐσόμεθα εἰς ἐν μέρος. ⁵⁵ Montef. e Regio affert: Ἄλλος· δὸς δῆλωσιν. Cod. 243* in marg.: φέρε τελειότητα, δῆλωσιν; ubi prior lectio Aquilae aut Symmachi est. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. Deut. xxxiii. 8. ⁵⁶ Schol. apud Nobil.: Ταῦτα μέχρι τοῦ, και κατακληρούται, ἐν μόνῃ κείται τῇ ἐκδόσει Θεοδοσιανῶν· διὰ ἡστέρι- σται (ἡστέρισα Codd. 92, 236) αὐτῶ, ὡς ἐν μᾶ ἡ δευτέρα ἐντῆ

45. הָלִי־הָ. O. Vacat. "Αλλος βέβηλον. "Αλλος ἔλεως.⁶⁷
הַנָּה הַיּוֹם הַזֶּה עָשָׂה לְיָהוָה כִּי-עָרַב. O. ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. Alia exempl. ὅτι ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.⁶⁸
47. לָכֵן הִפְלִיחַ הַמֶּלֶךְ. Potitus est regno. O. ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον. Alia exempl. κατακληροῦται τὸ ἔργον τοῦ βασιλεύειν.⁶⁹
וַיִּפְּצֵהוּ אֱשֶׁר לָבַל וַיִּבְּלֵהוּ. O. οὐ ἂν ἐστράφη (alia exempl. ἐπέβλεψεν⁶⁹).
48. וַיַּעַזְבֵהוּ. O. καὶ ἐποίησε ("Αλλος συστησάμενος⁶¹).
הָלַל. O. δύναμιν. Alia exempl. δύναμιν ἀτανανί.⁶²
וַיִּפְּצֵהוּ. Diripientis eum. O. τῶν καταπατούντων ("Αλλος διαρπαζόντων⁶³) αὐτόν.
50. וַיִּדְדֵהוּ. O. υἱοῦ οἰκείου. "Αλλος πατραδέλφου.⁶⁴
52. הָלַל. O. δυνάμεως. "Αλλος εὐπορίας.⁶⁵
וַיִּפְּצֵהוּ וַיַּעַזְבֵהוּ. O. καὶ συνήγαγεν (alia exempl. συνήθροισεν⁶⁶) αὐτούς.

CAP. XV.

1. וַיַּעֲלֵהוּ. O. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.¹
2. תָּיִבְתָּ. O. σαβαώθ. Alia exempl. παντοκράτωρ.² "Αλλος στρατιῶν.³
וַיִּתְּיָהּ. Recensui. O. νῦν ἐκδικήσω. 'A. ἐπεσκεψάμην.⁴
לֹא שָׁפָה. Opposuit se ei. O. ἀπήνησεν αὐτῷ. Σ. ἐπέθετο (αὐτῷ). Θ. ἐπάταξεν (αὐτόν).⁵
4. מַיִלְתָּ. In Telaïm. O. ἐν Γαλαγίοις. "Αλλος ἐν ἄρμασιν.⁶
וַיִּתְּיָהּ. O. τετρακοσίας. Οἱ λοιποὶ διακοσίας.⁷
וַיִּלְחֶם. O. ταγμάτων. Οἱ λοιποὶ πεζῶν.⁸
5. וַיִּרְבֵּהוּ. Et insidias posuit. O. καὶ ἐνήδρευσεν ["Αλλος ἐνίδρυσεν].⁹
לַחֲבִיבִי. O. ἐν τῷ χεϊμάρρω. 'A. (ἐν τῇ) φάραγγι.¹⁰
6. וַיִּפְּדֵהוּ. Ne perdam te. O. μὴ προσθῶ σε. 'A. (μὴ) συσσύρω σε.¹¹

τῶν O κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ (Cod. 92 add. ἡ Λουκιανού).⁶⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Ruth i. 12. i Reg. xxii. 15. Posterior lectio, ἔλεως ζῆ κύριος, est in Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, aliis.⁶⁸ Sic Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. 19 (cum ἔλεος θεοῦ), 29, 44, 52, alii, Chrysost. (ut 19).⁶⁹ Sic Comp. (om. τὸ ἔργον), Codd. 19, 82, 93, 108. Duplex versio, κατακληροῦται ἔργον (קַחְלָהוּ עֵרְוֹן), quae sincerior videtur, deest in Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243*).⁶⁰ Sic Comp., Codd. 19, 52, 82, alii (inter quos Reg., cum ἔσωξεν (!)).⁶¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Locutio elegans, καὶ συστησάμενος δύναμιν, Symmachi manum prodit, quem imitatus est Hieron., vertens: congregatoque exercitu.⁶² Sic Codd. II (cum ἀνανεῖν), XI (cum ἀτανεῖν), 64, 119, 121. Montef. e Regio affert: O. ἄλλως' δύναμιν ἀτανεῖν (sic). "Αλλος' δύναμιν μεγάλην. Denique Alterus ex Arm. i Graece exscripsit: δύναμιν κραταίαν, Nescio an in exemplari Hebraeo olim exstiterit וַיִּתְּיָהּ לְיָהוָה, exercitum potentem.⁶³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 53. xxiii. 1.⁶⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 93, 243, Reg. Cf. ad Cap. x. 14.⁶⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. x. 26.⁶⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum συνιθρήσεν), 82, 93, 108.

CAP. XV. ¹ Sic Comp. (cum ἐπὶ Ἴσρ. τὸν λ. αὐτοῦ), Ald., Codd. 44, 74, 93 (ut Comp.), alii, Arm. i (cum ἐπὶ τὸν λ. αὐτοῦ Ἴσρ.), Origen. Opp. T. II, p. 344 (idem). Μοχ τῆς φωνῆς τῶν λόγων κυρίου Ald., Codd. III, 74, 106, alii, Arm. i (cum ἐνταμάτων), Origen. ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.), Reg. Origen. ibid.: reogitavi. ⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit: ἐπέθετο. Θ. ἐπάταξεν. Origen. ibid.: quomodo percussit eum. ⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁷ Idem, teste Montef. ⁸ Idem, teste eodem. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: πεζῶν. Cf. ad Cap. iv. 10, ⁹ Cod. Reg., teste Montef. Est prava alterius vocis scriptura. ¹⁰ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243. ¹¹ Codd. Reg., 243, 243* (sine nom.): 'A. συσσύρω σε. Pro συσσύρω legendum esse συσσύρω recte vidit Semlerus in App. ad V. T. p. 301. Cf. ad Cap. xii. 25. Praeterea Montef. e Regio suo excitavit: "Αλλος' τοῦ ἡμαλήκ, καὶ οὐ προστεθήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἐποίησεν ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ; et sic in textu (cum ἐπειδὴ ἐποίησας) Codd. 19 (cum τοῦ ἡμαληκίτου, καὶ οὐ μὴ προστ.), 82, 93, 108 (cum τοῦ ἡμαληκίτου), Origen. ibid.

6. וַיִּסַּר. O'. καὶ ἐξέκλιεν ('A. ἀπέστη¹²).
8. הַהָרִים. *Internecione delevit.* O'. [καὶ] 'Ιερὺμ ἀπέκτεινεν. Οἱ λοιποὶ ἀνεθεμάτισεν. Σ. ἐξωλόθρευσεν.¹³
9. נִמְבּוֹה. *Contemptibile.* O'. ἡτιμωμένον. Σ. εὐτελής. Θ. ἐξουδενωμένον.¹⁴
וַיִּנְחַם אֹתָהּ. *Et liquefactum (tabe affectum), id.* O'. καὶ ἐξουδενωμένον. Alia exempl. καὶ ἀπεγνωσμένον, αὐτό.¹⁵ 'A. (καὶ) τετηγμένον.¹⁶
11. נִחְמָתִי. *Penitet me.* O'. παρακέκλημαι. Alia exempl. μεταμελέημαι; alia, μεταμέλομαι.¹⁷ Σ. μετεμελήθην. Θ. παρακέκλημαι.¹⁸
בְּיַהֲמֹלְכָתִי. O'. ὅτι ἐβασίλευσα. Σ. ὅτι ἔχρισα.¹⁹
מֵאַחֲרַי. O'. 'A. ἀπὸ ὀπισθέν μου. Σ. ἀκολουθεῖν μοι.²⁰
הַקִּים. O'. ἐτήρησε. Alia exempl. ἔστησε.²¹
וַיָּחַר. *Et exarsit ei.* O'. καὶ ἠθύμωσε (Σ. ἔλυπηθη. Σ. (fort. 'A.) Θ. ὄργιλον²²).
13. הַקִּימָתִי. O'. ἔστησα. "Ἄλλος" ἐκύρωσα.²³

15. אֲשֶׁר הָמַל. O'. ἀ περιποιήσατο. Θ. ὦν ἐφέισατο.²⁴
16. הָרָה. *Desiste.* O'. ἀves. 'A. Σ. ἀφες. Θ. ἔασον.²⁵
21. רֵאשִׁית הַחֵרֶם. *Primitias rei devotae.* O'. τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολοθρευμάτος. Alia exempl. τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος.²⁶ 'A. κεφάλαιον (τοῦ ἀναθέματος). Οἱ λοιποὶ ἀπαρχὴν τοῦ ἀναθέματος.²⁷
22. הַחֶפֶץ לַיהוָה. *Num delectatio Jonae.* O'. εἰ θελήτην τῷ κυρίῳ. Alia exempl. ἰδοὺ οὐ θέλει κύριος.²⁸ Σ. μὴ θέλει (κύριος).²⁹
- וּבַמִּזְבֵּחַ טוֹב. O'. ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴν. Alia exempl. ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν.³⁰ Σ. βελτίων θυσίας.³¹
- לְהִקְשִׁיב. O'. ἢ ἐπακρόσασις. "Ἄλλος" τὸ προσέχειν.³²
23. כִּי הַטְּאֵת־קַסָּם מִרֵּי וְאֹן וְתַרְפִּים הַפְּצָר. *Nam sicut peccatum veneficii est rebellio, et sicut vanitas (idololatria) et Teraphim est contumacia.* O'. ὅτι ἀμαρτία οἰώνισμά ἐστιν,

¹² Codd. 108, Reg. "Coislin. habet: Οἱ λοιποὶ ἀπέστη."
—Montef. Parsonsii amanuensis: "Cod. 243 in marg.: ἀπέστη."
¹³ Cod. 243 (cum ἐξωλ.). Lectio ἐξωλ. s. ἐξωλ. est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; versio triplex, ἐξωλόθρευσεν ηρεμ ἀπέκτεινεν, in Cod. III. Origen. vertit *anathematizavit*; Lucif. Calar. *occidit*. Mox (v. 9) ad ἐξολοθρεῖσαι Cod. 243 in marg.: ἀναθεμάτισα.
¹⁴ Montef. edidit: 'A. τεταπεινωμένον. Σ. εὐτελής. O'. ἡτιμωμένον. Θ. ἐξουδενωμένον, notans: "Has interpretationes ex Regio codice mutuumur. Coislin. alter habet: 'A. τεταγμένον, minus recte, et Θ. ἐξουδενωμένον." Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: Σ. εὐτελής. 'A. τετηγμένον (sic). Θ. ἐξουδενωμένον; ubi Aquilae lectionem ad וַיִּנְחַם, non ad וַיִּחְמָתִי, pertinere quisvis videt.
¹⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.
¹⁶ Cod. 243, ut supra.
¹⁷ Prior scriptura est in Comp., Codd. XI (cum μεταμέλημαι), 19, 29, aliis (inter quos 243), Origen. Opp. T. I, p. 165; posterior in Ald., Codd. 44, 74, aliis. Bar Hebraeus (Addit. MSS. 23,596) duplicem versionem venditat: παρακέκλημαι ὅτι μεταμελέημαι (לְחַלְחֵל / לְחַלְחֵל).
¹⁸ Cod. 243. Bar Hebraeus: לְחַלְחֵל / לְחַלְחֵל.
¹⁹ חֶרֶם, quod quid significet, nisi forte *paréthesin* (cf. Job. xiv. 17 in Syro-hex.) ὅτι ἔχρισα, nescimus.
²⁰ Bar Hebraeus, ut supra. Sic in textu Ald., Codd. XI, 29, 44, 52,

55, alii, Origen. Opp. T. III, p. 247. ²⁰ Cod. 243, teste Montef.: 'A. τὸ ἔσω. Σ. ἀκολουθεῖν μοι. "Ubi τὸ ἔσω ad marg. positum significat Aquilam ita habere, ut legitur in textu τῶν O'."—Montef. De hac et sequente lectione silet Parsonsii amanuensis; sed Cod. 243* in marg. habet: τὸ ἔσω ἀκολουθεῖν μοι.
²¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, Lucif. Calar. Cod. 243, teste Montef. Cod. 243* in marg.: ἐλυπηθη ὄργιλος (sic). Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. iv. 5, 6. xviii. 30. xxxiv. 7.
²² Codd. 108, 243, in marg. sine nom.
²³ Codd. 108 (cum ἐφίσασα), 243 (in marg. sine nom.). Montef. vero ex Reg. et Coislin. altero exscripsit: 'A. ὦν ἐφέισατο. ²⁵ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensis. Montef. ex eodem affert: 'A. ἀφες. Σ. ἔασον. Denique Cod. 108: 'A. Σ. ἀφες σεαντῶ.
²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
²⁷ Cod. 243. Cod. 92 in marg.: ἀπαρχὴν τοῦ ἀν. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" τὰ πρῶτα τοῦ ἀναθέματος, in vitis libris Graecis.
²⁸ Sic Codd. 19 (cum ὁ θεὸς pro κύριος), 82, 93 (cum θελή), 108. Montef. e Regio edidit: "Ἄλλος" οὐ θέλει ὁ κ. ὀλοκαυτώσει.
²⁹ Cod. 243.
³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.).
³² Codd. 92, 243, Reg., in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Prov. ii. 2.

- δδύνην και πόνους θεραφίν ἐπάγουσιν. Alia exempl. ὅτι οἰώνισμα ἁμαρτία ἐστίν, παραπικρασμὸς ἀδικία, καὶ θεραφεῖν δδύνην και πόνους ἐπάγουσιν.³³ 'A. (ὅτι) ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς, και ἀνωφελές, και μορφωμάτων ἐκβιβασμὸς.³⁴ Σ. ὅτι ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν.³⁵
23. וְנָ. Ο'. ὅτι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.³⁶
25. נָ. Ο'. δῆ. Σ. ἀξιώ.³⁷
26. הַרְפָּאָה. Ο'. ἐξουδένωσας. Θ. ἀπόσω.³⁸
הַרְפָּאָה. Ο'. και ἐξουδενώσει (Σ. ἀπεβάλετο³⁹) σε.
27. וְהָ. Ο'. και ἐκράτησε. Alia exempl. και ἐπελάβετο.⁴⁰
וְהָ. Ο'. τοῦ περυγίου (Σ. τοῦ ἄκρου τοῦ κρασπέδου⁴¹) τῆς διπλοῖδος ('A. ἐνδύματος. Σ. περιβολαίου. Θ. ἱματίου⁴²) αὐτοῦ.
28. לְרַעַ. Ο'. τῶ πλησίον ('A. Σ. ἑταίρω⁴³) σου.
29. וְלֹא יִשְׁקָר וְלֹא יִצְטָ. Ο'. και οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει. ('A.) (οὐ) ψεύσεται, οὐδὲ μεταμεληθήσεται.⁴⁴

29. וְלֹא יִשְׁקָר. Ο'. τοῦ μετανοῆσαι αὐτός (alia exempl. add. ἀπειλήσει και οὐκ ἐμμενεί⁴⁵). 'A. (τοῦ) μεταμεληθῆναι. Θ. (τοῦ) παρακληθῆναι.⁴⁶
30. וְנָ. Ο'. δόξασόν (Σ. τίμησον⁴⁷) με.
וְנָ. Ο'. ἐνώπιον πρεσβυτέρων Ἰσραήλ, και ἐνώπιον λαοῦ μου. Alia exempl. ἐνώπιον πρεσβυτέρων λαοῦ μου, και ἐνώπιον Ἰσραήλ.⁴⁸
32. מְרַמְּ. Molliter. Ο'. τρέμων. Alia exempl. ἐξ Ἀναθὼ τρέμων.⁴⁹ 'A. ἀπὸ τρυφείας. Σ. ἄβρός.⁵⁰
33. וְיִשְׁפָּ. Et in frustra discidit. Ο'. και ἔσφαξε (alia exempl. add. υἱοῦ Σασείφ⁵¹). 'A. Σ. (και) δίσπασεν. Θ. (και) ἐβασάνισεν.⁵²
34. וְעַבְדָּ. Ο'. εἰς Γαβαά. ('A.) εἰς τὸν βουνόν.⁵³

CAP. XVI.

1. וְיִרְסָ. Rejeci eum. Ο'. ἐξουδένωκα (alia exempl. ἀπόσωμαι¹) αὐτόν. Σ. ἀπεδοκίμασα .²

³³ Sic Comp. (cum οἰώνισμα ἁμαρτία), Codd. 19 (cum οἶων ἁμαρτία, et παρὰ πικρασμὸν ἀδικία), 82, 93, 108, Theodoret. (Quaest. XXXII in 1 Reg. p. 378). Montef. e Regio exscripsit: "Ἄλλος οἰώνισμά ἐστι παραπικρασμὸς, ἀδικία κ. τ. ἔ."
³⁴ Nobil., Cat. Niceph. T. II, p. 376, et Reg.: 'A. ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς. Deinde Anon. in Cat. Niceph. ibid. confuse affert: οἰώνισμα μαντεῶν προσερισμὸς, και ἀνωφελές, και μορφωμάτων ἐκβιβασμὸς; ubi posteriora Aquilae vindicanda esse recte perspexit Scharfenb. in *Aniadvn.* T. II, p. 112. Cf. Hex. ad Gen. xxxi. 19. Minus probabiliter Cod. 108 ad θεραφίν in marg. notat: 'A. θεραπεία. ἀνθυφαίρεσις, fortasse ex Theodoro, qui ait: τὸ δὲ θεραφίμ δ' ἄκ. θεραπείαν και ἀνθυφαίρεσιν ἡμῖν ἔχουσιν; et paulo post: κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἄκυλα ἔκδοσιν, ἔστι και ἐτέρως νοῆσαι θεραπείην γὰρ, φησί, τὸν θεὸν τὸ τὰ προσεταγμένα πληροῖν, οὐ τὸ δάρα προσφέρειν. Ubi credible est, vocem ἀνθυφαίρεσιν, subtractionem, ad radicem הַרְפָּ, *tarpiu*, alludere; θεραπείαν autem, quae scriptura etiam in Codd. II, 121, 244, 246 irrepit, ad Hebraeum Graece scriptum θεραφείν s. θεραπείν male conformatum esse.
³⁵ Nobil., Procop. p. 46, Reg. Cod. 243 in marg. sine nom.: τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων.
³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³⁷ Coislin. 1. Cf. Hex. ad Psal. cxiv. 4. Jerem. xxxvii. 20.
³⁸ Cod. 243. ³⁹ Idem. Montef. ex eodem male ex-

scripsit: Σ. ἐξουδενώσει. Ο'. ἀπεβάλετο. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἄπ.), 108. Mox ante και διάρρηξεν inferunt και ἐπέσχεον Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁴¹ Codd. Reg., 243. Nisi forte pingendum: Σ. τοῦ ἄκρου. τοῦ κρασπέδου, ut lectio posterior ad alium interpretem, fortasse Theodotionem, pertineat. Cf. ad Cap. xxiv. 5. ⁴² Codd. 92, 243. Cf. ad Cap. xxiv. 12. ⁴³ Cod. 243. ⁴⁴ Idem in marg. sine nom. Cod. 92 affert: 'A. ψεύσεται. ⁴⁵ Sic Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (om. και οὐκ ἐμμ.) Vet. Lat.: *ipse minatur, et non permanet.* Est pannus, ut videtur, et Num. xxiii. 19 male assutus. ⁴⁶ Cod. 243. ⁴⁷ Codd. 243 (teste Parsonio), 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁸ Sic Comp. (cum τῶν πρ. τοῦ λ. μ. και ἐν. τοῦ Ἰσρ.), Codd. III, 44, 93 (ut Comp., om. τῶν), 106, 108 (ut 93), alii, Arm. 1. ⁴⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁰ Cod. 243. Hieron.: *pinguissimus et tremens*, ex duplici versione. ⁵¹ "Reg. mendose pro οἰσασείφ. Est lectio vocis Hebraeae Graecis literis expressae."—Montef. Paulo aliter Cod. 19, 93 (cum Σασίρ), 108: υἱοῦ Ἀσήρ. ⁵² Cod. 243. ⁵³ Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Cf. ad Cap. x. 26.
CAP. XVI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Chrysost. ² Cod. 243 (teste Parsonii amanuensi). Minus probabiliter Montef. exscripsit: 'A. ἀπεδοκίμασα. Cf.

3. לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵיבָבָה. O'. τὸν Ἰεσοαί (alia exempl. add. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ³) εἰς τὴν θυσίαν.
4. וַיַּהֲרֹרוּ. O'. καὶ ἐξέστησαν ('A. Σ. ἐξεπλάγησαν⁴).
5. לְקָרְתָּא. O'. τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ. Σ. ἀπαντήσαντες αὐτῶ.⁵
6. וַיִּבְרָא אֱתֵי בְנֵיבָבָה. O'. καὶ εὐφράνθητε (alia exempl. ἀνακλίθητε⁶) μετ' ἐμοῦ σήμερον (alia exempl. add. εἰς τὴν θυσίαν⁷).
7. אֶל-תִּבְטַשׁ. O'. μὴ ἐπιβλέψης. Alia exempl. μὴ πρόσχησ.⁸
- וְאֶל-גְּבוּהַ קִרְבֹּתָיו. Neque ad altitudinem staturae ejus. O'. μηδὲ εἰς τὴν ξίην μεγέθους αὐτοῦ. 'A. Θ. . τοῦ ὕψους μετεωρότητα.¹⁰
- וְאֶשֶׁר יִרְאָה הָאָדָם. O'. ὡς ἐμβλέσεται ἀνθρώπος, ὄψεται ὁ θεός. Alia exempl. ὡς ἀνὶ ἰδῆ ἀνθρώπος, οὕτως ὄψεται ὁ θεός.¹¹
11. הֲתִמְנוּ. Num completi sunt. O'. ἐκλειπίσασιν. 'A. (μὴ) ἐτελειώθησαν.¹²
- לֹא יִבְסָב. Non cingemus (mensam). O'. οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ('A. ἀναπέσωμεν¹³).
11. פָּה. O'. Vacat. Alia exempl. ἐνταῦθα.¹⁴
13. וַיִּתְּצֵהָ. Et invasit. O'. καὶ ἐφήλατο ('A. ἐνηλίσθη. Σ. ὤρμησεν. Θ. ἐπέφανεν¹⁵).
14. וַיַּבְעֵתְהוּ. Et perterruit eum. O'. καὶ ἐπνιγεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ συνείχεν αὐτόν (πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου), καὶ ἐπνιγεν αὐτόν.¹⁶ 'A. (καὶ) ἐθάμβει. Σ. (καὶ) συνείχεν αὐτόν.¹⁷
16. וַיִּדְבְּנוּ. O'. Vacat. ✕ Σ. κύριε ἡμῶν 4.¹⁸
- וַיִּבְנֶנּוּ. O'. ἐν κινύρα. Σ. Θ. κιθάρα. 'A. ψαλτήριον.¹⁹
17. וַיִּמְיִיב לְגַגְנִי. O'. ὀρθῶς (Σ. καλῶς. Θ. ἀγαθῶς²⁰) ψάλλοντα.
18. וַיַּעַן נָגַן. O'. καὶ αὐτὸν εἰδὸτα ψαλμόν. Alia exempl. ἐπιστάμενον ψάλλοντα.²¹
- וְהָיָה מִלְחָמָה. O'. καὶ πολεμιστής. Alia exempl. καὶ ὁ ἀνθρώπος (s. ἀνὴρ) πολεμιστής.²²
20. וְהָיָה לְחֶמְדָּה. Asinum pane onustum. O'. γομὸρ ἄρτων. Alia exempl. ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῶ γομὸρ ἄρτων.²³
21. וַיִּשְׂא נְשִׂיָּה לְבָלִים. O'. αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. ὄπλοφόρος.²⁴

Hex. ad Psal. xxxv. 5. Prov. iiii. 11. Jesai. xli. 9. Ezech. xx. 24. ³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Nescio an huc pertineat notula quam ex Regio, ut videtur, exscripsit Montef.: O'. Θ. χω. εἰς τὴν θυσίαν. ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνεκλήθητε), 93 (idem), 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. σήμερον), 108. ⁸ Cod. 92. Cod. 108 (cum ἀλλ' ἦ in textu): 'A. Σ. Θ. πλὴν ἄρα. ⁹ Sic (cum εἰς τὴν ὄψιν) Comp., Codd. 19, 82 (cum προσέχης), 93, 108, Chrysost. Opp. T. XI, p. 451 D (non, ut ante nos edebatur, μὴ πρόσχης). ¹⁰ Cod. 108. Lectio non omnino sana esse videtur; certe Aquilae indubitanter tribuerim: καὶ εἰς μετεωρότητα (cf. Hex. ad Job. xi. 1) ἀναπέσωμεν (cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 24. Ezech. xl. 5) αὐτοῦ. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ ἄθ.), 93, 108, Reg. ¹² Codd. 108 (cum ἐπέλ.), 243 (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Num. xiv. 33. Deut. ii. 14. ¹³ Cod. 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, 74, alii, Arm. I. ¹⁵ Cod. 243. Cf. Hex. ad Jud. xiv. 6, 19. Origen. Opp. T. II, p. 325: et apparuit, sive illucit; quae Theodotionis est

versio. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Vet. Lat.: Et comprehendit eum spiritus malignus a Domino, et suffocabat eum. ¹⁷ Cod. Reg. affert: Σ. συνείχεν αὐτόν. Cod. 243: 'A. ἐθάμβει, συνείχεν (sic). Origen. ibid.: obtupescit [ἐθάμβησεν] eum. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu (sine ἡμῶν) Comp., Codd. 82, 93. ¹⁹ Cod. 243. Pingendum videtur: 'A. Θ. κιθάρα. Σ. ψαλτήριον. Ad Aquilam cf. Hex. ad I Reg. xvi. 23. I Paral. xxv. 3. Psal. cxlix. 3; ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xlii. 4. Jesai. xvi. 11, xxx. 32. ²⁰ Idem. Lectio posterior est in Comp., Codd. 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. iv. 7. Minus probabiliter Cod. 108: 'A. Θ. καλῶς. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπιστήμονα), 108. ²² Sic Comp., Ald. (cum ἀνὴρ), Codd. II (idem), III (idem), XI, 19 (sine ὁ), 29 (idem), 55, 56, alii, Arm. I (cum ἀνὴρ sine artic.). ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum γόμον), 93, 108, 158 (cum ἀων pro ὄνον). Ad γόμον (sic) Cod. 243 in marg.: γόμον, cum notula: 'O ἅγιος Ἐπιφάνιος, μὸ (sic). ²⁴ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108 (idem), 243. Cf. ad Cap. xxxi. 4.

23. רַחֲמֵי הַיָּם. Ο' πνεύμα πονηρόν. Οἱ λοιποὶ πνεύμα θεοῦ.²⁵
 רַחֲמֵי הַיָּם. Ο' τὴν κινύραν. 'Α. (τὴν) κιθάραν. Θ. (τὸ) ψαλτήριον.²⁶
 רַחֲמֵי הַיָּם. Et laxum (recreatio) factum est Saulo. Ο' και ἀνέψυχε ('Α. ἀνέπνευε²⁷) Σαούλ.
 וְיָטוֹב לוֹ. Ο' και ἀγαθὸν αὐτῷ. Σ. (και) εὐφορος ἐγένετο.²⁸

CAP. XVII.

1. בְּמַיִם דְּרַחֲמֵי. Ο' Ἐφερμέν. Alia exempl. ἐν Ἄφροδομίῃ.¹ 'Α. ἐν πέρατι Δομίμῃ.²
 2. בְּעֵמֶק הַתְּרֵבִית. In valle terebinthi. Ο' ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοί. Alia exempl. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυός (s. τῆς τερεβίνθου) οὔτοι και οὔτοι.³ 'Α. Θ. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυός.⁴
 3. וְהַיָּרֵי. Ο' και ὁ αὐλὼν (Οἱ λοιποὶ ἢ φάραγξ⁵).
 4. וְיָשׁוּ הַבְּנֵי. Vir spatii inter duos exercitus

- medii (τῶν μεταιχιμίων). Ο' ἀνὴρ δυνατός ('Α. ὁ μεσάζων⁶).
 4. שָׁשׁ. Ο' τεσσάρων. Alia exempl. πέντε.⁷ Σ. και οἱ λοιποὶ ἕξ.⁸
 5. וְכֹבֵעַ נְחֹשֶׁת. Et galea aenea. Ο' και περικεφαλαία. Οἱ λοιποὶ (και περικεφαλαία) χαλκῆ.⁹
 וְהַיָּרֵי קַשְׂמֵי. Et lorica squamata. Ο' και θώρακα ἀλυσιδωτῶν ('Α. φολιδωτῶν. Σ. Θ. λεπιδωτῶν¹⁰).
 7. בְּמַנְרָה. Sicut jugum (textorium). Ο' ὡσεὶ μέσασκλον (alia exempl. μέσακνον; alia, μεσάντιον¹¹). 'Α. Θ. (ὡς) ἀντίον. Σ. (ὡς) ἰστός.¹²
 וְהַיָּרֵי הַנְּחֹשֶׁת. Et lamina hastae ejus. Ο' και ἡ λόγχη ('Α. Θ. φλόξ δόρατος. (Σ.) αἰχμη¹³) αὐτοῦ.
 וְהַיָּרֵי. Ο' σίκλων. 'Α. στατήρων.¹⁴
 וְהַיָּרֵי. Scutum. Ο' τὰ ὄπλα αὐτοῦ. Θ. ἀσπίδα. Σ. τὸν θυρεόν.¹⁵

²⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ²⁶ Cod. 243. Origen. ibid.: psalterium. ²⁷ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.). Montef. edidit: Θ. ἀνέπνευε, notans: "Coislin. 2, atque etiam Reg., sed sine interpretis nomine." ²⁸ Codd. Reg. (cum ἐγένετο), 243. Minus probabiliter Codd. 92, 108: 'Α. εὐφορος ἐγένετο. Ceterum neutiquam sollicitanda est locutio exquisitorum medicorum filii propria, εὐφορος γίνεσθαι, de aegro qui commode et placide se habet. Budaeus in Comment. L. G. p. 400: "Εὐφορος... etiam is dicitur qui ferendae est aegritudini vel aegrotationi. Galen. in I ad Glauconem: ἕμενε δὲ και κατὰ τοὺς σφυγμοὺς τό τε τοῦ πυρετοῦ σημείον, ἀλλὰ τὰ ἄλλα γε και πᾶν εὐφορος [l. εὐφόρος] εἶχε κατὰ τὴν ἐσπέραν και δι' ὅλης τῆς νυκτός. Idem: και ἡ τοῦ κάμωντος εὐφορία... ἐνδείξεταί σοι τὴν ἐπιείκειαν τοῦ πυρετοῦ. Et rursus: και εἰ μετὰ τὸ λουτρὸν ἐν εὐφορίᾳ μένει [μύρουεν ?] ἐφέξη, θαρρῶν ἦδη τρέφοις ἀν αὐτοῖς; id est, si hilariter ferre morbum, nec afflictari videbuntur; cui verbo lingua vernacula alludit [se porter bien]."

CAP. XVII. ¹ Sic Comp. (cum -δομῖν), Ald. (cum -δομῖν), Codd. III, 74 (ut Ald.), 106 (cum -δομῖμ), 120 (ut Ald.), alii, Arm. I. ² Euseb. in Onomastico, p. 82: Ἄφροδομίμ, ἔμβα ἐπολέμει Σαούλ. Ἄκ. ἐν πέρατι Δομίμ [Cod. Vat. Δομίμ]. ³ Sic Comp., Ald. (cum τῆς τερεβίνθου), Codd. 19, 29 (cum τῆς τερεμίνθου και οὔτοι παρατάσσονται),

44, 93, alii. Pro αὐτοῖ Cod. 243 in textu habet: τῶν (sic) τερεβίνθου. και οὔτοι. ⁴ Euseb. ibid. p. 202: Ἥλα, κοιλὰς Ἥλαθ. Ἄκ. Θεοδ. κοιλὰς τῆς δρυός. Praeterea Drusius non memorato auctore affert: Σ. ἐν τῇ κοιλάδι Ἥλα. ⁵ Cod. 243. Montef. ex eodem huc refert Aquilae lectionem ὁ μεσάζων, quam Parsonsii amanuensis ad ἀναμίσον αὐτῶν applicat; uterque male. Vid. Fischer. in Specim. Clavii Verss. GG. V. T. p. 61. ⁶ Cod. 243, ut supra. ⁷ Sic Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁸ Cod. 243. Sic in textu Ald., Codd. III, 44, 74, alii, Arm. I. ⁹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ¹⁰ Cod. 92. Cod. 108: 'Α. φοληδωτῶν. λεπιδωτῶν. Montef. edidit: 'Α. φολιδωτῶν. Σ. Θ. ἀσπιδωτῶν, notans: "Coislin. alter. Reg. vero postremam uni Symmacho tribuit." Etiam Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: 'Α. φολιδωτῶν. Σ. ἀσπιδωτῶν. Pro ἀσπιδωτῶν (non ἀσπιδωτῶν, quae vox nulla est) praeter libros supradictos stant Hex. ad Lev. xi. 9. Deut. xiv. 9. Ezech. xxix. 4. Θάρρηκα χρύσειον λεπιδωτῶν memorat Herod. IX, 22. ¹¹ Prior scriptura est in Codd. 29, 56, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, aliis. Cf. Interpp. ad Hesyeh. s. v. μέσακνον. Syro-hex. apud Bar Hebr. חֲבִיטָה. ¹² Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. 19, 82, 93, 108. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem: 'Α. σίκλων στατήρων. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24. Num. iii. 47. ¹⁵ Codd.

8. לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה. Ο'. παρατάξασθαι πολέμῳ (Οἱ λοιποὶ πόλεμον¹⁶).

עֲבָדֵי. Ο'. Ἑβραῖοι. Οἱ λοιποὶ δούλοι.¹⁷

אִישׁ. Ο'. ἄνδρα. Σ. (ἄνδρα) εἰς τὸ μονομαχῆσαι.¹⁸

9. אִישׁ יִוֹכַל לְהִלָּחֵם אִתּוֹ. Ο'. καὶ ἐὰν δυνήθῃ πολεμῆσαι πρὸς μέ. Σ. (ἐὰν) περιγένηται μου.¹⁹

לֹא יִוֹכַל. Ο'. δυνηθῶ. Alia exempl. καταδυναστεύσω αὐτοῦ.²⁰

10. הַרְפַּתִּי. Ο'. ὠνείδισα. Ἄλλοι ὕβρισα, ἐξευτέλισα.²¹

הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. [σήμερον] ἐν τῇ ἡμέρα ταύτῃ. Σ. σήμερον.²²

יָחַד. Ο'. ἀμφότεροι. Ἄ. ὁμοῦ. Θ. ἅμα.²³

12-31. וַיִּקְרָהוּ — וַיָּדָד. Ο'. ✕ καὶ ἦν Δαυὶδ — καὶ παρέλαβεν αὐτόν 4.²⁴

12. בָּנָה בְּאֶשְׁרֵי. Provectus (aetate) inter viros. Ο'. ✕ ἐηλυθῶς ἐν ἀνδράσι (alia exempl. ἔτεσι²⁵).

18. חֲרִישֵׁי הַחֶלֶב. Segmenta lactis (casci). Ο'. ✕ τρυφαλίδας (Ἄλλοι τεμάχῃ²⁶) τοῦ γάλακτος (Ἄλλοι τυροῦ²⁶).

תָּקַם אֶתְּעֵצֶיךָ. Et pignus ab iis acceptum affer. Ο'. ✕ καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν γνώσῃ. Alia exempl. καὶ τὸ ἐσουθᾶ αὐτῶν λήψῃ, καὶ εἰσοίσεις μοι τὴν ἀγγελίαν αὐτῶν.²⁷ Ἄ. καὶ τὴν σύμμειξιν αὐτῶν λήψῃ. Σ. καὶ τὴν μισθοφορίαν αὐτῶν λήψῃ. Θ. καὶ ὁ ἐὰν χρήζουσι (χρήζωσι) γνώσῃ.²⁸

20. הַמֵּינֵגֶב. Ad carraginem (munimentum ex carris factum). Ο'. ✕ εἰς τὴν στοργγύλωσιν (alia exempl. καμπήν²⁹).

22. וַיִּשָׁט. Ο'. ✕ καὶ ἀφήκεν. Alia exempl. καὶ ἀπέθετο; alia, ἀποθέμενος δέ.³⁰

וַיִּשְׂמֵר הַיְּלִים. Ο'. ✕ φύλακος. Alia exempl. τοῦ σκευοφύλακος.³¹

23. הַבַּיִים. Ο'. ✕ ὁ μεσαῖος. Alia exempl. ὁ ἀμεσσαῖος; alia, μεσηλίε.³²

30. אֶל-מִוְלָא חֲחָר. Ad alium. Ο'. ✕ εἰς ἐναν-

92 (sine τὸν), 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἀσπίδα. ε. θυρεῶν (sic).¹⁶ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu Codd. XI, 64, 144, alii.¹⁷ Cod. 243. Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 108, 243*.¹⁸ Idem. Nisi forte merum scholium sit.¹⁹ Idem.²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.²¹ Cod. 243 in marg. sine nom.²² Idem. In textu vox deest in Comp., Codd. XI, 29, 52, 56, aliis (inter quos 243), Arm. 1.²³ Idem.²⁴ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum leguntur, praemissa notitia: "In AA. LL., sed non ita satis emendatis, haec sequuntur." Libri autem Graeci, qui pericopam ignorant, sunt Codd. II, XI, 29, 119, 121. Praeterea Cod. III incipit: καὶ εἶπεν Δαυὶδ (pro καὶ ἦν Δ., vel, ut in aliis libris legitur, καὶ Δ.), quae verba initium sunt v. 32. In contrarium partem praeter Josephum (Ant. VI. 9, 2) et S. Chrysost. (Opp. T. IV, p. 470) pericopam agnoscunt tres interpretes, e quibus Theodotoni, ut videtur, debetur versio quam nos hodie manu terimus. Cf. ad v. 18.²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 55, alii (inter quos 243).²⁶ Cod. 92 in marg. sine nom. Fortasse scholia sunt. Hesych.: Τρυφαλίδες ἢ τρυφαλίδες [cf. Pierson. ad Moerid. p. 370]: τὰ τμήματα τοῦ ἀπαλοῦ τυροῦ.²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐρσουθᾶ), 55, 56 (cum glossa marg. ad τὸ ἐσουθᾶ: βιβλίον ἀποστασίου), 82,

93 (cum ἐρσουθᾶ), 108 (cum ἐρσουθᾶ), 158 (cum ευσουθᾶ), 246. S. Chrysost. Hom. VII in Jesaiam (Opp. T. VI, p. 77 A): Τί δέ ἐστι, σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοῦβ [Hebr. כִּישָׁף וְאֶשֶׁר, Shear-jashub] ὁ υἱὸς σου; Ἰασοῦβ τῇ Ἑβραίων γλώττῃ ἢ ἀναστροφή λέγεται, καὶ ἡ διαγωγή. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰεσσαὶ πέμπων τὸν Δαυὶδ ἔλεγε: καὶ τὸ Ἰασοῦβ αὐτῶν λήψῃ τουτέστι, τὴν ἀναστροφήν αὐτῶν ἀπαγγελεῖς μοι, καὶ τί διάγουσι πράττοντες. Versionem, καὶ τὸ ἐσουθᾶ (vel, quod praefert, ἐρσουθᾶ) αὐτῶν λήψῃ, Montef. nescio quo jure Aquilae assignat.²⁸ Trium interpretum lectiones genuinas, ut videtur, sic exhibet scholiasta Cod. 243 a Montefalconio descriptus, silente Parsonsii amanuensi. Quod ad duas posteriores attinet, repugnat quidem Theodoretus, cujus Quaest. XL in 1 Reg. sic habet: Τί ἐστι τὸ, ἐρσουθᾶ αὐτῶν λήψῃ; Ὁ Σύμμαχος ἠμῆνησεν, ὅσα χρήζουσι γνώσῃ τὸν σκοπὸν αὐτῶν μάθῃ. Hinc ad ἐρσουθᾶ (sic) Cod. 108 in marg.: Σ. ὅσα χρήζουσι γνώσῃ.²⁹ Sic Codd. 52, 64, 92 (cum στοργγύλωσιν in marg.), 144, 236, 242, Cat. Niceph. T. II, p. 391. Cf. ad Cap. xxvi. 5, 7, ubi Aquilae lectio tribuitur.³⁰ Prior lectio est in Cod. 19, 55, 56, 82 (cum ἐπέθ.), aliis; posterior in Ald., Codd. 52 (om. Δαυὶδ), 64, 92 (ut 52), aliis.³¹ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii.³² Prior lectio est in Ald., Codd. III (sine artic.), 55 (cum σ̄ pro σ̄σ̄), 56, 93, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 52, 64, 92,

- τίον ἑτέρου. Alia exempl. εἰς μέρος ἔτερον.³³
35. וַיִּצְאָתָּהּ אֶת־הָרִיב. Ο'. καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐξηρχόμην κατῴπισθεν αὐτοῦ.³⁴
- בְּרִגְבִּי. *Barbam ejus.* Ο'. τοῦ φάρυγγος (Οἱ λοιποὶ πάγωνος³⁵) αὐτοῦ.
37. וַיֵּאמֶר דָּוִד. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπεν Δαυίδ.³⁶
- בְּיַד (in priore loco). Ο'. ἐκ χειρός (Θ. στόματος³⁷).
38. מַדְוִי. Ο'. μανδύαν. 'Α. ἐνδύτην.³⁸
- וַיִּנְתֵּן קִיבֵּעַ נְחֹשֶׁת עַל־רֶאשָׁיו וַיִּלְבֹּשׂ אֶת־שָׂרְיָו. Ο'. καὶ [τὴν] περικεφαλαίαν χαλκῆν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ περικεφαλαίαν χαλκῆν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα.³⁹
- 38, 39. וַיַּחְגְּרֵן אֶת־שָׂרְיָו. Ο'. καὶ ἔζωσε τὸν Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἔζωσε (Οἱ λοιποὶ ἐνέδυσσε⁴⁰) τὸν Δαυίδ θώρακα, καὶ περιέζωσατο Δαυίδ.⁴¹
39. וַיִּאָּגְרַס כִּי לֹא־נִסָּה. *Et aggressus est ad eundum, quia non tentaverat.* Ο'. καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας (alia exempl. καὶ ἐχώλαινε Δαυίδ ἐν τῷ βαθύσειν ἐν αὐτοῖς⁴²) ἄπαξ καὶ δὶς (alia exempl. add. ὅτι ἄπειρος ἦν⁴³). Σ. καὶ ἔσκαζεν ἄπειρος ὢν.⁴⁴

39. כִּי לֹא נִסָּה. Ο'. ὅτι οὐ πεπείραμαι. "Αλλος ἀγύμναστος γάρ εἰμι.⁴⁵
- וַיִּסְרֹם דָּוִד. Ο'. καὶ ἀφαιροῦσιν (alia exempl. περιελματο⁴⁶) αὐτά.
40. מִדֶּבְחַל. Ο'. ἐκ τοῦ χειμάρρου. Σ. Θ. (ἐκ τῆς) φάραγγος.⁴⁷
- בְּכַף. Ο'. ἐν τῷ καδίφ (Οἱ λοιποὶ σκεύει⁴⁸).
- וַיִּבְלֶקֶט. *Et in pera.* Ο'. εἰς συλλογὴν. 'Α. (καὶ) ἐν τῷ ἀναλεκτηρίφ. Σ. (καὶ) ἐν τῇ πήρα.⁴⁹
42. וַיִּבְחֹר. Ο'. καὶ ἐξητίμασεν (potior scriptura ἡτίμασεν⁵⁰) αὐτόν. Οἱ λοιποὶ ἐξουδένωσεν.⁵¹
43. הִקְלַב אֶנְכִי. Ο'. ὡσεὶ (alia exempl. μὴ⁵²) κύων ἐγὼ εἰμι.
- Ο'. (÷) καὶ εἶπε Δαυίδ· οὐχί, ἀλλ' ἡ χείρων κυνός (♣).⁵³
- וַיִּשְׁלַל. Ο'. καὶ κατηράσατο (Σ. ἐλοιδῶρει⁵⁴).
46. פָּקַד. Ο'. τὰ κῶλα (in posteriore loco). Σ. (τὰ) σώματα.⁵⁵
48. וַיִּקְרַב וַיִּגְלַף. Ο'. καὶ ἐπορευέθη. Alia exempl. καὶ ἐπορευέθη, καὶ ἤγγισεν.⁵⁶
- וַיִּמְהַר דָּוִד וַיִּצְרַף הַמַּעֲרֹכָה לְקִרְאָת הַפְּלִשְׁתִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐτάχυνε Δαυίδ, καὶ ἔδραμεν (alia exempl. καὶ Δαυίδ ἐτάχυνε, καὶ ἐξήλθε καὶ αὐτός⁵⁷) εἰς τὴν παράταξιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου.⁵⁸

alii. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐγὼ pro καὶ, et αὐτῶν), 93, 108, 158, Reg., Chrysost. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 52 (cum Δαβὶδ), 55, 92, 106, alii (inter quos 243 in marg.), Arm. I. ³⁷ Cod. 243. ³⁸ Codd. Reg., 243 (cum ἐνδύτην). "Forte legendum est ἐπεנדύτην, quod glossema huc, ut opinor, migravit e Cap. xviii. 4, ubi in versione τῶν Ο' verba τὸν ἐπεנדύτην (בְּיַדָּו) et τὸν μανδύαν αὐτοῦ (בְּרִגְבִּי) junguntur. Nam Aquilae quidem... hanc interpretationem tribuere dubito."—*Scharfenb.* Cf. ad Cap. iv. 12. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum τὴν περ.), 108 (cum ἐνέδυσεν), 158. ⁴⁰ Cod. 243. ⁴¹ Sic Ald. (cum Δαβὶδ), Codd. III (cum ἔζωσε Δ. θώρακαν), 52 (ut Ald.), 74, 106, 120, alii (inter quos 243, cum θώρακα—Δαυίδ in marg.). ⁴² Sic Codd. 19, 82 (cum ἐχώλευε), 93 (cum ἐχώλαινε), 108, 158 (cum ἀχώλαινε). ⁴³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Idem in marg. sine nom. interpretis, qui proculdubio Symmachus est. ⁴⁶ Sic Comp. (cum -λετο), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), 158, Reg. ⁴⁷ Cod. 243. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem, qui ad ἐν τῷ καδίφ lectiones refert. Symmachi autem lectionem in textu habet Cod. 108. ⁵⁰ Sic Codæ. II, III, XI, 29, 56 (cum ἡτοίμασεν), 64, alii (inter quos 243). ⁵¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 42, 74, alii. ⁵² Sic Comp., Codd. 82 (cum εἰμι ἐγὼ), 93 (idem), 108, Reg. ⁵³ Haec desunt in Codd. III, 82, 108, 247. ⁵⁴ Cod. 243. ⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 106, 108, alii, Arm. I. ⁵⁷ Sic (cum συνάντησιν) Comp., Codd. 19, 55, 82 (om. εἰς σ. τοῦ ἀλλ.), 93 (om. εἰς τὴν π.), 108, 158. ⁵⁸ Sic Ald. (cum Δαβὶδ), Codd. III (om. εἰς ἀπάντ.), 52, 74 (cum ἀπαντήν), 92 (in marg.), 106, 120, alii

50. בְּדָרְךָ—וַיִּחַן. O'. Vacat. Θ. Οἱ λοιποὶ καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυίδ.⁵⁰
51. וַיִּשְׁלַח מַתְּעָרָה וַיִּמְתְּחֶיהָ וַיִּכְרַתְּהָ. O'. καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῇ.⁶⁰
53. מִדִּלְקָ. Ab acriter persequendo. O'. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ.⁶¹
- וַיִּשְׁאוּ. Et diriperunt. O'. καὶ κατεπάτωσαν (alia exempl. προενόμισαν⁶²). Οἱ λοιποὶ διήρπασαν.⁶³
54. אֶת-בְּלִי. O'. τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. τὰ ὄπλα αὐτοῦ.⁶⁴
- 55—xviii. 6. וַיִּכְרְאוּ שְׂאוּל—מִהֶכֶת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי. O'. ✕ καὶ ὡς εἶδεν Σαουλ—ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον⁴.⁶⁵

CAP. XVIII.

3. בְּרִית. O'. Vacat. Alia exempl. διαθήκη.¹
- וַיִּשְׁחַט. O'. ✕ κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Aliter :

O'. ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτοῦ.² 'A. κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.³

6. וַיְהִי בְבוֹאֶם בְּשׁוּב דָּוִד מִהֶכֶת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦ, ὅτε ἐπέστρεψεν Δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον.⁴ Alia: καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον.⁵
- וַתִּצְמַח הַנָּשִׂים מִכַּל-עָרֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר (ad cantandum et cum choreis) וְהַמְחֹלֵלֹת לְהַקְרִיאַת שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ (alia exempl. αἱ χορεύουσαι καὶ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαουλ τοῦ βασιλέως⁶) ἐκ πασῶν (τῶν) πόλεων Ἰσραήλ.
7. הַמְשִׁיקוֹת. Ludicre saltantes. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ αἱ χορεύουσαι, παίζουσαι.⁷
- בְּרַבְבְּתִי. O'. ἐν μυριάσιν (Σ. ἰδία⁸) αὐτοῦ.
8. וַיַּחַר לְשָׂאוּל מָאֵד. O'. Vacat. "Ἄλλος καὶ ὀργισθῆ Σαουλ σφόδρα.⁹
- וַיַּעַד לוֹ אֵף הַמְלֹכָה. Et superest ei nil nisi regnum. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἢ βασιλεία;¹⁰

(inter quos 243 in marg.), Arm. i. ⁵⁰ Cod. 243 (cum Θ. λ), teste Parsonsi amanuensi. Montef. ex eodem exscripsisse proficitur: ✕ καὶ ἐκραταίωθη Δ. ὑπὲρ τ. ἀλλ. τῇ σφ. καὶ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπάταξε κ. τ. ε.; quae non ex Coisl., sed ex Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, aliis (qui omnes ἐν τῇ χειρὶ habent) desumpta esse affirmaverim. Haec autem omnia desunt in Ed. Rom. ⁶⁰ Sic Comp. (cum κολεοῦ), Ald. (cum ἐκ τοῦ κολπου αὐτοῦ), Codd. III (cum κολαιου), 74, 82, 106, alii (inter quos 243, om. ἐν αὐτῇ). ⁶¹ Cod. 243. ⁶² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. in marg. ⁶³ Cod. 243. ⁶⁴ Cod. Reg. ⁶⁵ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum habentur. Desunt in Cod. II; et, quantum ex silentio Parsonsi colligi potest, etiam in Codd. XI, 29, 119, 121.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (prae. ὁ βασιλεὺς), 52, 55, 64, alii. ² Sic Codd. 19, 55, 56, 82, alii (inter quos 108). Montef. e Procopio p. 57 perperam scripsit: "Ἄλλος ψυχὴν ἀγαπῶν τοσοῦτον. Cf. Cap. xx. 17

in LXX. ³ Cod. 108. Theodoret. Quaest. XLV in 1 Reg. p. 383: Τί ἐστίν, ἡγάπησεν αὐτὸν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν; 'Ο Ἄκ. ἔφη, κατὰ τὴν ψ. αὐτοῦ. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτὸν ὅτε ἀπ.), 55, 56, 82, 93, alii. ⁵ Sic Ald., Codd. 52 (cum ἐπιστρέφαι), 64 (cum αὐτόν pro αὐτοῦ), 74, 92, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum καὶ αἱ ᾄδ.), 93, 108. Eadem (cum ᾄδ. καὶ χορ.) in fine lectionis τῶν ὀ' repetunt Ald. (cum συνάντησιν), Codd. III (om. ᾄδουσαι), 74, 106, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. XI, 19, 82, 93, alii; posteriorem (cum αἱ π.) Comp., Ald., Codd. III, 74, 106, alii. ⁸ Cod. 243* in marg. (ad χλιασῶν): ἴδια. Lectio quid significet nescimus, nisi forte ad בָּלָב (v. 22) pertineat. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Sic in textu (om. σφόδρα) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Post ῥῆμα, σφόδρα add. Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, alii. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 55, 74, alii (inter quos 243).

- 10, 11. פְּעֻמַּיִם—וַיְהִי מִמְחֶרֶת. O'. ✕ και ἐγε-
νήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον—δις 4.¹¹
12. כִּי־רָחַק יְהוָה עִמּוֹ וַיִּמְעַם שְׂאוּל כָּר. O'. Va-
cat. Alia exempl. ✕ ὅτι ἦν ΠΙΠΙ μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη 4.¹²
14. מִשְׁכִּיל. *Prosperere agens.* O'. συνιών. 'A.
ἐπιστήμων. Σ. συνετός.¹³
15. וַיָּנַר. *Et timuit.* O'. καὶ εὐλαβεῖτο ('A. Σ.
ὑπεστέλλετο¹⁴).
- 17-19. וַיֹּאמֶר שְׂאוּל—לְאַשָׁפָה. (✕) Θ. καὶ εἶπεν
Σαοὺλ—εἰς γυναῖκα (4).¹⁵
20. וַיִּשְׂרֹף דָּבָר בְּעֵינָיו. O'. καὶ ἠθύνθη (alia ex-
empl. add. τὸ βῆμα¹⁶) ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἤρσεν (Σ. ἠδὺ ἐγένετο¹⁷) ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸ βῆμα.¹⁸
21. וַתְּהִיבוֹ. O'. καὶ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ. Alia exempl.
καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ.¹⁹
- וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־דָּוִד בְּשָׂתַיִם הַתְּחַתָּן בַּיּוֹם.
*Et dixit Saul ad Davidem: In dua-
bus vicibus gener fiet mihi hodie.* O'. Vacat.
Alia exempl. ✕ καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ
ἐφ' αἰρέσει ἔση γαμβροὶ μοι (Θ. ἐπὶ ταῖς δυσὶν
ἐπιγαμβρεύσεις μοι). 'A..νμφεύσεις ἐν ἐμοὶ²⁰)
σήμερον 4.²¹
22. וַיָּפֶץ. O'. θέλει. Θ. εὐδοκεῖ.²²

23. הִקְלָה. O'. εἰ κοῦφον. Σ. μὴ ἑλαφρόν.²³
שָׂר. O'. ταπεινός. 'A. Σ. ἄπορος. Θ. πένης.²⁴
- וַיִּקְלָה. O'. καὶ οὐχ ἔνδοξος (alia exempl. ἐν-
τιμος²⁵). 'A. εὐτελής. Σ. ἄτιμος.²⁶
25. בְּמֹרָה. *Donum* (pro sponsa parentibus obla-
tum). O'. ἐν δόματι. Alia exempl. ἔδνα.²⁷
'A. ἐν φερῇ.²⁸
- לְהַקְלֵה. O'. ἐκδικῆσαι. Σ. ὥστε τίσασθαι.²⁹
26. וַיִּלְאֹוּ הַיְמַיִם. O'. Vacat. 'A. Θ. καὶ
οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. Σ. καὶ μὴ διελ-
θουσῶν (τῶν) ἡμέρῶν.³⁰
27. מִצַּתָּיִם. O'. ἑκατόν. Οἱ λοιποὶ διακοσίους.³¹
וַיִּמְלֹאוּ הַמַּלְאָכִים. O'. Vacat. Alia exempl. τῷ
βασιλεῖ.³² 'A. Θ. καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς (τῷ
βασιλεῖ).³³
- שְׂאוּל. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ Σαοὺλ.³⁴
28. וַיַּדַּע. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ καὶ ἔγνω.³⁵
וַיִּמְיַכַּל בַּת־שְׂאוּל אֶת־הַבְּתֵרָה. O'. καὶ πᾶς Ἴσ-
ραὴλ (alia exempl. καὶ Μελαχὸλ ἡ θυγάτηρ
αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ³⁶) ἠγάπα αὐτὴν.
29. וַיִּנְאֶקְהָ שְׂאוּל לְרֵא מִכְּפֵי דָוִד. O'. καὶ
προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι. Alia
exempl. καὶ προσέθετο Σαοὺλ φοβεῖσθαι ἀπὸ
προσώπου Δαυὶδ ἔτι.³⁷

¹¹ Vn. 10, 11 sub asteriscis habet Cod. 64; v. 10 tantum Cod. 92. Haec omnia desunt in Codd. II, 56, 71, 119, 244, 245, 246. In Ed. Rom. desideratur etiam v. 9, invito archetypo ejus. ¹² Sic Codd. 243 (teste Montef.), 243* (sine aster.). Sic (cum κύριος pro ΠΙΠΙ) Cod. 92, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 74, alii, Arm. 1. ¹³ Cod. 243. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic in marg. Cod. 92. Pericopa deest in Codd. II, 144, 158, necnon in Ed. Rom. in textu. Praeterea (quod Parsonsum fugit) v. 19 abest a Cod. 243. ¹⁶ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 74, alii (inter quos 243). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁹ Cod. 243. Theodotionis lectionem integram, καὶ εἶπεν Σ. πρὸς Δ. ἐν (sic) ταῖς δυσὶν ἐπιγ. μοι σήμερον, in textu habent Comp., Codd. III, 19 (cum vitiosa scriptura ἐν ταῖς θυνάμισιν), 44 (idem), 74 (idem), alii (inter quos 123, 247, uterque cum ἐν ταῖς δυσὶν), Arm. 1. ²¹ Sic sub asteriscis Cod. 243 (cum ἐφαίρσει), Synmacho,

ut videtur, interprete. Cod. 52, 236, 243*, in textu sine nominibus interpretum: καὶ εἶπε Σ. πρὸς Δ. ἐφ' αἰρέσει (ἐφαίρσει 236, 243*) ἔση (ἔση om. 52) γ. μοι σήμερον' ἐπὶ ταῖς δ. ἐπιγαμβρεύσεις' νυμφεύσεις ἐν ἐμοί. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 753 C. ²⁶ Cod. 243. ²⁷ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. ²⁸ Bar Hebraeus: **قَف** / **حجج يسأل**. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem (cum * 'A. Θ., teste Montef.). Priorem lectionem in textu habent Comp., Ald., Codd. III, 19, 74, 82, 93, alii. ³¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., invitis libris Graecis. ³² Sic Codd. II, XI, 29, 44, 52, alii. ³³ Cod. 243 (cum * 'A. Θ., teste Montef.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, alii. ³⁴ Idem. Sic in textu Comp. (etm δ Σ.), Ald., Codd. III, 74, 82, alii. ³⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. 1. ³⁶ Sic Comp. (cum Μελαχὸλ), Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum δ Σαοὺλ), 82 (cum ἐτι σφόδρα), 93,

29. וַיְהִי שְׂאוֹל אֵיב אֶת-דָּוִד כָּל-הַיּוֹמִים. O' Vacat. ✠ και ἐγένετο Σαουλ ἐχθραίων τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας (4).³⁸

30. וַיִּצְאוּ שָׂרֵי פְּלִשְׁתִּים יוֹהִי מִדִּי צִאתָם שָׂכַל וַיָּדוּ מִכָּל עֲבָדֵי שְׂאוֹל וַיִּיקָר שְׁמוֹ מֵאֵד. O' Vacat. ✠ και ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων και ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τῆς ἐξόδου αὐτῶν, και Δαυὶδ συνῆκεν παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαουλ και ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα (4).³⁹

CAP. XIX.

1. יָצִיץ. O' ἤρείτο. Alia exempl. ἡγάπα.¹
 4. כִּיעֲשִׂיו. O' τὰ ποιήματα (alia exempl. ἔργα²) αὐτοῦ.
 . טוב לך. O' ἀγαθά. Alia exempl. ἀγαθά σοι.³
 5. וַיִּשָּׂם. O' και ἔθετο (Σ. ἐξέδωκεν⁴).
 נקי בְּדָם נָקִי. O' εἰς αἷμα ἀθῶνον (Σ. ἀνάτιον⁵).
 הָנָם. O' δωρεάν. Σ. μάτην.⁶
 7. כְּנֶאֱתוּבוֹל שְׁלֹשׁוֹם. O' ὡς ἐχθὲς και τρίτην ἡμέ-

ραν. (Σ.) ὡς πρὸ μιᾶς και πρὶν.⁷

9. וַיָּשָׁב. O' καθεύδων. Alia exempl. ἐκάθητο.⁸
 בְּנִגְנֹן בְּיָדָיו. O' ἔψαλλεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. "Ἄλλος" ἐχειρονόμησεν.⁹
 10. לְהַכּוֹת בְּתַנִּית בְּרִדָּה וּבִקְרִיר. O' πατάξει τὸ δόρυ εἰς Δαυὶδ (alia exempl. add. και ἐν τῷ τοίχῳ¹⁰). Alia exempl. τοῦ πατάξει ἐν τῷ δόρατι τὸν Δαυὶδ.¹¹
 וַיִּפְּצֵר. Et erupit. O' και ἀπέστη (alia exempl. ἐξέκλιεν¹²).
 וַיִּמְלֵט. O' και διεσώθη (alia exempl. ἐξεσπάσθη¹³).
 13. הַתְּרַפִּים. O' τὰ κενοτάφια ('Α. μορφώματα. Σ. εἰδῶλα. Θ. θεραφίν¹⁴).
 יָאֵת כְּבִיר הַעֲזִיִּים. Et stragulum (s. capillamentum) pilorum caprinorum. O' και ἦπαρ (בְּרָב) τῶν αἰγῶν. Alia exempl. και στρογγύλωμα τριχῶν τῶν αἰγῶν.¹⁵ 'Α. (και) τὸ πᾶν πληθός. . Θ. (και τὸ) χοβέρ.¹⁶
 14. חָלָה. O' ἐνοχλείσθαι. 'Α. ἀρρωστεῖν.¹⁷
 15. לְרִאֲוֹת אֶת-דָּוִד. O' ἐπὶ τὸν Δαυὶδ. Alia

108, Lucif. Calar. ³⁸ Sic Cod. 243 (cum aster., teste Montef.), et sine aster. Comp. (cum τῷ Δ.), Ald. (cum Δ. ἐχθρ. τὸν Σ.), Codd. III (cum ἐχθρεύων), 19 (ut Comp.), 44, 52 (cum ἐχθρὸς τῷ Δ.), 55 (om. τὸν), 74 (ut Ald.), 82 (ut Comp.), alii. ³⁹ Sic Cod. 243 (ut ante), et sine aster. Comp. (cum ἐξοδίας pro τῆς ἐξόδου), Ald. (cum ἐφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν, και συνετός ἦν Δ. παρὰ), Codd. III (cum ἀφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν συνηκεν Δ. παρὰ), 19, 44 (cum ἀφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν, και ἦν Δ. συνετός, και ἐτιμήθη), 52 (cum ἀφ' ik. ἐξοδίας αὐτῶν συνετός ἦν Δαβὶδ ὑπέρ), 55 (cum ἤρχοντο pro ἐξῆλθον), 74 (ut Ald.), 82, alii.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243 in marg.). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 2. Mich. ii. 8. Minus probabiliter Cod. 243* in marg.: ὡς πρὸ μικροῦ ὡς τὸ πρὶν. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Idem vocabulum Symmacho dubitanter restitimus in Hex. ad Ezech. xxii. 5. ¹⁰ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. i. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἐν δ. τῷ Δ.), 82, 93, 108 (cum ἐν δ.), Lucif. Calar.

¹² Sic (cum και ἐπάταξεν και ἐξέκλιεν) Codd. 19, 82 (om. και ἐπάταξεν), 93, 108, Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 410. Lucif. Calar.: et percussit, et declinavit. Montef. lectionem, "Ἄλλος" ἐξέκλιεν, cum Hebraeo בַּי, O' ἀνεχώρησε, perperam composuit. ¹³ Sic Cod. III, 52, 64, 92, alii. ¹⁴ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Cod. 108: 'Α. μορφώματα. Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. ¹⁵ Sic Comp. (om. τῶν), Codd. 108 (in marg.), 121, 158. Cod. 56 in marg. ad ἦπαρ αἰγῶν (sic): τὸ πᾶν στρογγύλωμα. Cf. ad v. 16. ¹⁶ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Theodoret. in Cat. Niceph. T. II, p. 411: 'Ο 'Ακύλας τὰ κενοτάφια μορφώματα ἡρμήνευσε και τὸ ἦπαρ τῶν αἰγῶν, τὸ πᾶν πληθός, και στρογγύλωμα τριχῶν. . Γροῦσα δὲ ἡ Μελχὶδ τὰς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιβουλὰς τοῦ πατρὸς, τοῦτ' αὖ μὲν συνεβούλευσε τὴν φυγὴν, αὐτὴ δὲ τὴν κλίσην εἰς ἀρρωστούντος ἐσχημάτισε τύπον' ἱματίων μὲν πλήθος ἐπιβαλοῦσα, στρογγύλωμά τε τριχῶν ὑποθείσα τοῖς ἱματίοις, ὥστε μμεῖσθαι τὴν κεφαλὴν. Etiam Nobil. affert: 'Α. στρογγύλωμα τριχῶν. Unde coniecerit aliquis, lectionem και στρ. τριχῶν, ad secundam Aquilae editionem pertinere, quae Scharfenbergii est sententia, qui tamen alteram et indubitam ejusdem versionem, τὸ πᾶν πληθός (quasi a רַבִּי, multus fuit) pro glossemate perperam habet. Cf. ad v. 16. ¹⁷ Cod. 243.

- exempl. *ιδεῖν τὸν Δαυὶδ*; alia, τοῦ *ιδεῖν ἐπὶ τὸν Δαυὶδ*.¹⁸
16. *הַהֲרָפִים*. Ο'. τὰ κενοτάφια. 'Α. αὶ προτομαί. Σ. (τὸ) εἰδῶλον. Θ. (τὰ) θεραφίν.¹⁹
- וּכְבִּיר הַעֲנִים*. Ο'. καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν. ('Α.) καὶ τὸ πᾶν πλῆθος. ²⁰ "Ἄλλος καὶ τὸ στρογγύλωμα τῶν τριχῶν. ²¹
18. *בְּנֵי־נָב*. Ο'. ἐν Ναυάθ (alia exempl. *Ναυῖῶθ*²²) ἐν 'Ραμῆ. Σ. διατῶμενοι.²³
19. *בְּרָמָה בְּרָמָה*. Ο'. ἐν Ναυάθ ἐν 'Ραμῆ. Σ. ἐνδιατῶμενος (ἐν 'Ραμά).²⁴
20. *אֶת-לִבְהֶמָה*. *Coetum*. Ο'. τὴν ἐκκλησίαν. 'Α. (τὸν) ὄμιλον. Σ. (τὴν) συστροφῆν. Θ. (τὸ) σύστημα.²⁵
- הַנְּבִיאִים הַנְּבִיאִים*. Ο'. τῶν προφητῶν. Alia exempl. τῶν προφητῶν προφητευόντων.²⁶
- עַל-יְהִי*. Ο'. ἐπ' αὐτῶν. Θ. ἐπάνω αὐτῶν.²⁷
- וַיִּתְנַבְּאוּ גַם-הֵמָּה*. Ο'. καὶ προφητεύουσιν (alia exempl. *προεφήτευσαν*).²⁸ ✕ Οἱ λοιποὶ καίγει αὐτοί (4).²⁹
22. *עַד-בּוֹר הַדְּדוּל*. Ο'. ἕως τοῦ φρέατος τοῦ (alia exempl. *τῆς*³⁰) ἄλω. Alia exempl. ἕως τοῦ φρέατος τοῦ μεγάλου.³¹

22. *בְּשִׁכּוֹ*. Ο'. ἐν τῷ Σεφί. Alia exempl. ἐν Σωχώ.³²
- בְּנֵי־נָב*. Ο'. ἐν Ναυάθ. Σ. ἐν ταῖς οἰκήσεσι.³³
23. *וַיִּתְנַבְּאוּ הַלְוִיִּם הַלְוִיִּם*. Ο'. καὶ ἐπορευέτο προφητεύων. Alia exempl. καὶ πορευόμενος καὶ προφητεύων.³⁴
24. *גַּם-הָיוּ*. Ο'. Vacat. Οἱ λοιποὶ καίγει αὐτός.³⁵
- הֵגֵם*. Ο'. εἰ καί. 'Α. μὴ (καί). Σ. ὅτι (καί).³⁶

CAP. XX.

1. *וַיִּבְרַח*. Ο'. καὶ ἀπέδρα (alia exempl. *ἀνεχώρησεν*).¹
- וַיִּמָּצְאוּ לְפָנָיו יְהוֹנָתָן*. Ο'. ἐνώπιον (alia exempl. *εἰς πρόσωπον*)² 'Ιωνάθαν, καὶ εἶπε. Alia exempl. καὶ εἶπεν ἐνώπιον 'Ιωνάθαν.³
2. *הֲלִילָהּ*. *Absit*. Ο'. μηδαμῶς σοι. 'Α. βέβηλον. Σ. Θ. ἰλεώς σοι.⁴
- וְלֹא יִגְלָהּ אֶת-אֲזִנֵּי*. Ο'. καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὄπιόν μου. Σ. ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου.⁵
3. *פָּן-יִצְעֵב*. *Ne dolore afficiatur*. Ο'. μὴ οὐ βούληται. Alia exempl. ὅπως μὴ ἀναγγεῖλη τῷ Δαυίδ.⁶ ('Α.) μήποτε διαπονηθῇ.⁷

¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 108 (omnibus cum καὶ ἀπίστευτε Σαούλ ἀγγέλους); posterior in Codd. III, 44, 106, aliis (inter quos 243, cum τοῦ *ιδεῖν* in marg.).
¹⁹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Montef. e Cod. 243 male exscripsit: Σ. εἰδῶλα. ²⁰ Ibidem in marg. sine nom.: τὸ πᾶν πλῆθος τὸ τῆς δορᾶς τῆς αἰγείας. Ubi posteriora e glossemate Aquilae lectioni adhaesisse videntur.
²¹ Cod. 121 in marg. sine nom. Cod. 108 in marg.: καὶ στρογγύλωμα τριχῶν, et sic in textu (cum τῶν *τρ.*) Comp. Duplici versione, καὶ τὸ ἦπαρ τῶν αἰγῶν καὶ τὸ *στρ.* τῶν τριχῶν, gaudet Ald. Quid si Symmachus verterit, καὶ τὸ *στρ.* τῶν τριχῶν τῶν αἰγείων? ²² Sic (bis) Codd. III, 74, 120, 134.
²³ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 20. Hanc et sequentem lectionem pro una eademque habuit Montef., quam ad *בְּשִׁכּוֹ* repugnantibus testibus perperam aptat.
²⁴ Idem (cum *ἐνδιατῶμενοι*, quod e Cod. 243* correximus).
²⁵ Idem. ²⁶ Sic Comp. (cum τῶν *πρ.* τῶν *πρ.*), Codd. III (idem), 19 (idem), 56 (idem), 74, 82, 93, alii, Arm. 1.
²⁷ Cod. 243. Sic in textu Codd. 44, 74, alii. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum *ἐπροφήτευσαν*), 93, 108 (cum *προφήτευσαν*), Origen. Opp. T. IV, p. 390. ²⁹ Cod. 243.

Sic in textu sine notis Codd. III, 123, et (cum καὶ αὐτοί) Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii, Arm. 1, Origen. *ibid.*
³⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. III, XI (om. τοῦ *priore*), 29, 71 (ut XI), 74, alii (inter quos 243, ut XI), Arm. 1, Origen. *ibid.*
³² Sic Comp. (cum *Σεχι*), Codd. III (cum *Σοχώ*), 74, 106 (cum *Σοχώ*), alii. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum καὶ *πορ.* καὶ *προεφήτευσεν*), Ald. (om. καὶ *posteriore*), Codd. III, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 108, ut Comp.), Arm. 1 (ut Comp.), Origen. *ibid.* Vet. Lat.: *et ambulabat ingrediens, et prophetabat*. ³⁵ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum καὶ αὐτός), 44, 74, 106, alii. Mox καὶ *προεφήτευσε καίγει αὐτός* Codd. III (cum *ἐπροφ.*), 52, 74, 92, alii. Deinde ἐνώπιον Σαμουὴλ juxta Hebraeum Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Origen. *ibid.* ³⁶ Cod. 243.
 CAP. XX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³ Sic Codd. III, 44, 74, 120, 134. ⁴ Cod. 243. Ad Aquilam cf. ad Cap. xxii. 15.
⁵ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 415, Cod. 243.
⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246 (cum *ἀναγγεῖλη*). Duplex lectio, μὴ οὐ β. καὶ *ἀναγγεῖλη* τῷ Δ., est in Cod. 158. ⁷ Sic in textu Cod. 242. Cf. ad v. 34.

3. כִּי כַפְשָׁע בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֹת. *Quia ut ita dicam, passus est inter me et mortem. O'.* ὅτι καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται (alia exempl. πεπλήρωται⁸) ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου (alia exempl. ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου ἕως θανάτου⁹). 'A. Σ. (ὅτι) ὄσον βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.¹⁰
5. וְשָׁב אֲשָׁב עִם-הַמָּלְאָךְ. *O'.* καθίσας οὐ καθήσομαι (alia exempl. add. μετὰ τοῦ βασιλέως¹¹) φαγεῖν.
 עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִישִׁת. *O'.* ἕως δειλῆς. Alia exempl. ἕως δειλῆς τῆς τρίτης.¹²
6. נִשְׂאָל נִשְׂאָל. *O'.* παραιτούμενος παρητήσατο. 'A. Θ. αἰτούμενος ἤτσατο.¹³
7. וְאַסְ-הָרֵה יַחְרֶה לוֹ. *Si autem exardescendo exarserit ei. O'.* καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῆ (Θ. ὀργιζόμενος ὀργισθῆ¹⁴) σοι.
 כָּלְתָהּ. *O'.* συντετέλεσται. Σ. ἀπῆρτισται.¹⁵
8. בִּי עֵוֹן. *O'.* ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου. Σ. ἄω.¹⁶
9. וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן. *O'.* καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν ✕ πρὸς Δαυὶδ¹⁷.
 הָלֵלָה לְךָ. *O'.* μηδαμῶς σοι. "Αλλος ἰλεώς σοι.¹⁸
 כָּלְתָהּ הָרַעָה. *O'.* συντετέλεσται ἡ κακία. Σ.

δέδοκται τὸ κακόν.¹⁹

11. וַיֵּצֵא. *O'.* καὶ μένε. Alia exempl. καὶ ἐξέλωθωμεν.²⁰
12. כִּי-הִקְרָה. *O'.* ὅτι ἀνακρινῶ. Alia exempl. ὅτι ἐὰν ἀνακρινῶ.²¹ 'A. ἐξερευνησῶ. Σ. ἐξιχνιάσω. Θ. ἐξακριβάσομαι.²²
 מָחָר הַשְּׁלִישִׁת. *Cras aut perendie. O'.* τρισσῶς. Schol. ἐπιμελῶς. "Αλλος αὔριον καὶ εἰς τρίτην.²³
 וְנָלִיתִי אֶת-אֲזוֹתָי. *O'.* Vacat. Σ. καὶ ἀκουστον σοι ποιήσω. (Θ.) καὶ ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου.²⁴
15. וְלֹא-תִכְרִית. *O'.* οὐκ ἐξαρείς (Σ. ἐκκόψεις²⁵).
16. וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן עִם-בֵּית דָּוִד וַבְּקֶשׁ יְהוָה מִיַּד אִיבֵי דָוִד. *Et pepigit (foedus) Jehonathan cum domo Davidis; et poenas repetiit Jova de manu inimicorum Davidis. O'.* εὐρεθῆναι (alia exempl. ἐξαρθῆναι²⁶) τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐκζητῆσαι κύριος ἐχθρὸς τοῦ Δαυὶδ. Alia exempl. εἰ ἐξαρθῆσεται τῷ Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ οἴκου Σαουλ, ἐκζητῆσαι κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν Δαυὶδ.²⁷
17. לְהַשְׁבִּיעַ. *Obtestari. O'.* ὀμῶσαι. Σ. ὄρκφ. Θ. τοῦ ὀρκίσαι.²⁸

⁸ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καθὼς εἶπον), 44, 82 (ut 19), 74 (cum πεπλ. δὴ), 93 (ut 19), 106 (ut 74), alii. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*), Arm. I. ¹⁰ Procop. ibid. (cum ἀναμεταξὺ), Cod. 243. Aquilam scripsisse suspicor: ὅτι ὄσει βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ τοῦ θανάτου. Cf. Hex. ad Gen. i. 4. ¹¹ Sic Comp. (cum καθίσομαι pro οὐ καθήσομαι), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum οὐ καθίσ.), 44 (om. καθίσας), 52, 55, 56 (om. οὐ), 64, 71, 74 (ut 44), 82 (ut 56), alii (inter quos 243, ut 44). ¹² Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. I. Cod. 56 in marg.: ἕως ἐσπέρας τῆς τρίτης. ¹³ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 416: ὁ παραιτούμενος, ἀντὶ τοῦ, αἰτούμενος. ¹⁴ Cod. 243: Θ. ὀργιζόμενος, ὀργισθῆ. Cod. 243* in marg.: ὀργιζόμενος ὀργισθῆ. ¹⁵ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 417: Τὸ συντετέλεσται ἀντὶ τοῦ, ἀπῆρτισται. ¹⁶ Idem, teste Montef. Proculdubio Sym. vertit: ἐν ἐμοὶ ἀδικία, sine (χωρὶς) ἐν τῷ δ. σου. ¹⁷ Cod. 243 (cum ✕ πρὸς Δ. in marg.). Sic in textu sine aster. (cum πρὸς Δαυὶδ) Codd. 52, 243*.

¹⁸ Cod. 52 in textu: ἰλεώς σοι μηδαμῶς σοι, ex duplici versione. Cf. ad v. 2. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum ἐξέλωθωμεν), 93, 108, 242, 246. ²¹ Sic Comp., Codd. XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243). ²² Cod. 243. ²³ Ad τρισσῶς Cod. 243 in marg.: ἐπιμελῶς, quod scholium esse videtur; et post τρισσῶς (sub ✕, ait Montef.) idem in marg. addit: αὔριον καὶ εἰς τρίτην (τὴν τρ. Montef.). In textu post τὸν πατέρα μου Codd. 52, 92, 236 inferunt: καὶ αὔριον καὶ εἰς τὴν τρίτην. ²⁴ Cod. 243 in marg. (sub ✕, si Montefalconio fides habenda est): Σ. καὶ ἀκ. σοι ποιήσω, καὶ ἀκ. τὸ οὖς σου, confusus duabus versionibus, quarum posterior Theodotionis esse videtur. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 27. ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Sic Codd. III, 44, 52, 74, alii. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. legit: ἐξαρθῆσεται τῷ Ἰ. ἀπὸ τοῦ οἴκου Δ., καὶ ἐκζητῆσαι κ. ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δ. Post ἐκζητῆσαι (sic) κύριος Cod. 243 in marg. addit: ✕ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²⁸ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Pro ὄρκφ nescio an Symmachus dederit ὀρκῶσαι.

17. **בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ.** O'. Vacat. Alia exempl. διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν; alia, ἐν τῷ ἡγαπηκέναι αὐτόν.²⁹
18. **וְיִנְקָדְתָּ.** Et desideraberis. O'. καὶ ἐπισκεπήσῃ (Σ. ζητηθήσῃ³⁰).
19. **וְשָׁלַשְׁתָּ תַּרְדֵּי.** Et tertio die descendes. O'. καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ (s. ἐπισκεπήσῃ). 'A. (καὶ) τρισσεύσας (καταβήσῃ). Οἱ λοιποὶ (καὶ) τῇ τρίτῃ καταβήσῃ.³¹
- בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה.** O'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ (alia exempl. τῆς ἐργασίας³²). 'A. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἔργου.³³
- אֶצֶל הַחֹבֵן הָאֵלֶּיךָ.** O'. παρὰ τὸ ἐργάβ (Σ. Θ. λίθον³⁴) ἐκείνο (לְךָ). Alia exempl. παρὰ τῷ λίθῳ ἐκείνῳ.³⁵
20. **שָׁלֹשׁ הַחֲצִיִּים.** Tres sagittas. O'. τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ('A. τὰ βέλη³⁶). Schol. ἀφήσω τρία βέλη.³⁷
- וְדַדָּהּ אֹרְרָה.** Ad latus ejus jaculabor. O'. ἀκοντίζων. Alia exempl. ὡσεὶ θήραν ἀκοντίζων.³⁸

20. **לְמַטְרָה.** Ad scopum. O'. εἰς τὴν Ἀματτάρη (alia exempl. Λαματτάρων³⁹). 'A. εἰς τὸν σκοπόν, ἢ φυλακὴν. Σ. εἰς τὸν συντεταγμένον.⁴⁰
21. **לֵלִי מַצָּת אֶת־הַיַּיִץ.** O'. δεῦρο, εὐρέ μοι τὴν σχίζαν ('Ἄλλος' τὸ βέλος⁴¹). Alia exempl. βαδίσας ἀνελοῦ μοι τὰς σχίζας.⁴²
- וְיֵין דְּבַר.** Et nihil mali est. O'. καὶ οὐκ ἔστι λόγος (alia exempl. δόλος⁴³). Σ. (καὶ οὐκ ἔστιν) οὐδέν.⁴⁴
22. **הִנֵּה.** O'. ὁδε. Alia exempl. ἐκέλ⁴⁵ O'. Σ. ἰδε.⁴⁶
24. **וַיְהִי הַחֹדֶשׁ.** O'. καὶ παραγίνεται ὁ μῆν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο νομηνία.⁴⁷
25. **כַּפַּעַם בְּפַעַם.** O'. ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ. Σ. ὡσπερ εἰώθει.⁴⁸
- וַיִּקָּם.** O'. καὶ προέφθασε. Σ. παρέστη δέ.⁴⁹
- וַיִּפְקֵד.** O'. καὶ ἐπεσκέπη (Σ. ὑστέρησεν⁵⁰).
26. **בְּמִוְזָה.** O'. Vacat. Alia exempl. οὐδέν.⁵¹
- וּמִקְרָהּ אִנּוּ.** Casus fortuitus est. O'. σύμπτωμα

²⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247. Mox ad ἐπισκεπήσῃ Cod. 243 affert: Σ. ζητηθήσῃ. 'A. κατὰ τὴν ψυχὴν σου (sic); ubi lectio posterior non nisi ad Cap. xviii. 3 accommodari potest. ³⁰ Cod. 243. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: Τὸ, ἐπισκεπήσεται ἡ καθέδρα σου, Σύμμαχος, ζητηθήσεται. ³¹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), silente Montef., qui e Procopio p. 56 edidit: 'A. τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. Rectius Theodoret. Quaest. LI in I Reg. p. 387: τὸ δέ, τρισσεύσεις, ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. ³² Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. ³³ Procop. ibid.: 'Ἀκύλας, τοῦ ἔργου' ἔργον δὲ καλεῖ τὴν πρώτην φυγὴν. ³⁴ Cod. 243. Procop. ibid.: τὸ δὲ ἐργάβ οἱ λοιποὶ λίθον ἐξέδωκαν. Euseb. in Onomastico, p. 188: 'Εργάβ, ἔνθα Ἰωνάθαν ἀκοντίζει τὰς σχίζας. 'Ἀκύλας' τοὺς λίθους. Σύμμαχος' τὸν λίθον' καὶ ἐν ἐτέρῳ σημαίνει τὴν περίμετρον. Cf. Hex. ad Deut. iii. 4, ubi error non Montefalconio, sed ipsi Eusebio imputandus erat. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 108. ³⁶ Theodoret. ibid.: τὰς δὲ σχίζας βέλη ὁ ἄκ. ἡρμήνευσεν. ³⁷ Cod. Reg. affert: 'A. ἀφήσω τ. β. Cod. 243: Σ. ἀφήσω τ. β. Sed glossatori, non interpreti, lectionem tribuendam esse testantur Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: ἐγὼ τρισσεύσω, ἀντὶ τοῦ, ἀφήσω τ. β., et Theodoret. ibid.: τὸ δὲ τρισσεύσω ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἀφήσω σχίζας. Cf. Scharfenb. in *Animadu.* T. II, p. 121. ³⁸ Sic Cod. 158. Codd. III, 247: θήρα (sic

247) ἀκοντίζων. ³⁹ Sic Codd. 44 (cum Λαβατάρων), 74 (cum Λαματάρων), 106, 120, 134, 247 (cum Λαματτάρων). Euseb. in Onomastico, p. 264: Λεματτάρων, ἔνθα Ἰωνάθαν ἠκόντιζε τὰς σχίζας. Ἄκ. εἰς σκοπόν. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Theodoret. ibid.: Τὴν δὲ Ἀματάρων ἐν τῇ τῶν Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ἑρμηνείᾳ οὕτως εὗρον κειμένην' παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλήσι τάφρον, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις φουσσάτον (cf. Hex. ad Gen. xlix. 19), παρὰ δὲ τῷ Σύρῳ σκοπόν, εἰς δὲ οἱ γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπουν εἰώθασιν. (Ad locutionem, πέμπουν τὰ βέλη, quae Lexicographos fugit, cf. nos ad S. Chrysost. in Epist. Paul. T. VII, p. 418.) ⁴⁰ Procop. p. 66: Εἰς τὴν Λαματτάρων. Ἄκ. εἰς τὸν σκοπόν, ἢ φυλακὴν' διττῇ γὰρ ἢ γραφῇ. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Similiter Cod. 243: 'A. Θ. φυλακὴν. 'A. σκοπόν. Σ. τὸν συντεταγμένον, consentiente Eusebio, ut supra. Cf. Hex. ad Thren. iii. 12. ⁴¹ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴² Sic Codd. 19 (cum καθίσας), 82, 93, 108, Reg. ⁴³ Sic Ald., Codd. 29, 243 (cum γρ. λόγος in marg.). ⁴⁴ Cod. 243. Sic in textu Codd. 52, 92, 144, 236. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁶ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum ὡε ἢ σχ. ἐκεῖ), 44, 74, 106, alii. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁸ Cod. 243. Sic in textu (om. ἐπὶ τῆς καθέδρας) Comp. (cum εἰώθη), Codd. 19 (idem), 82, 108 (ut Comp.). ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. I.

- φαίνεται. 'Α. συνάντησις ἐστι. Σ. συγκύρμα. ⁵²
28. עַד-בְּיַת הָאֵל. Ο'. ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. δραμεῖν ἕως Βηθλεὲμ τῆς πόλεως αὐτοῦ. ⁵³
29. וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת-בְּרָכָה. Ο'. ἐξαπόστειλον (Σ. ἀπόλυσον ⁵⁴) δὴ με.
- וַיִּבַח מְלֶכְהָא. Ο'. θυσία τῆς φυλῆς ('Α. Θ. συγγενείας. Σ. πάνδημος ⁵⁵).
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. Ο'. διαβήσομαι (potior scriptura διασωθήσομαι ⁵⁶). Alia exempl. ἀπελεύσομαι. ⁵⁷
30. בְּרִיבְרִיבָה הַמְרִידוֹת. *Fili mulieris perversae contumaciae* (perversae et contumacis). Ο'. νιὲ κορασιῶν (בְּרִיבְרִיבָה) αὐτομολούντων (alia exempl. add. γυναικοτραφῆ ⁵⁸). Σ. . ἀπαιδεύτων ἀποστατούντων. Θ. . . μετακινουμένων. ⁵⁹
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *Diligis tu filium.* Ο'. μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ. Σ. προαιρεῖ τὸν υἱόν. ⁶⁰
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. Ο'. ἀποκαλύψεως. Σ. ἀσχημοσύνης. ⁶¹
31. לֹא תִבְנוּ אֶת-הַיְמִינִיתָיִךְ. Ο'. οὐχ ἐτοιμασθήσεται (Σ. ἐδρασθήσεται ⁶²) ἡ βασιλεία σου. Alia exempl. οὐχ ἐτοιμασθήσῃ σὺ, οὐδὲ ἡ βασιλεία σου. ⁶³ 'Αλλος' οὐ κατορθώσεις. ⁶⁴
34. וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. Ο'. ἐθραύσθη. 'Α. διεπονήθη. Σ. ὠδυνήθη. Θ. ἐλνπήθη. ⁶⁵
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *Ignominia affecerat eum.* Ο'. συνετέλεσεν ἐπ' αὐτόν. 'Α. ἐνέτρεψεν (αὐτόν). Θ. κατήσχυεν (αὐτόν). ⁶⁶
35. וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *Ad locum conditum cum Davide.* Ο'. καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυίδ. 'Α. Θ. κατὰ τὴν συνταγὴν (Δαυίδ). ⁶⁷ Σ. κατὰ συνταγμα (Δαυίδ). ⁶⁸ 'Αλλος' εἰς καιρὸν Δαυίδ. ⁶⁹
36. וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. Ο'. τὰς σχίζας. 'Α. Θ. (τὰ) βέλη. Σ. (τὰ) ἀκόντια. ⁷⁰
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *Ita ut eum praeteriret.* Ο'. καὶ παρήγαγεν (Θ. ὑπερέβη ⁷¹) αὐτήν.
39. וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *Ita ut eum praeteriret.* Ο'. παρέξ 'Ιωνάθαν καὶ Δαυίδ. Alia exempl. πλὴν 'Ιωνάθαν καὶ Δαυίδ ἤδεισαν τὸ ῥῆμα. ⁷²
41. וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. *A parte meridionali.* Ο'. ἀπὸ τοῦ ἀργάβ (alia exempl. ἐργάβ ⁷³). 'Α. ἐχόμενα τοῦ νοτίου (s. νότου). ⁷⁴ 'Αλλος' πλησίον τοῦ νότου. ⁷⁵
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷⁶
- וַיִּבְרַח מִן-הָאָרֶץ. (in posteriore loco). Ο'. τῷ πλησίον ('Α. ἐταίρω. Θ. ἀδελφῷ ⁷⁷) αὐτοῦ.

⁵² Codd. 243 (om. ἐστι), 243* (in marg. sine nom.). Priorem lectionem anonymam afferunt Nobil, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 420. Cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10. 1 Reg. vi. 9. ⁵³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵⁴ Cod. 243. ⁵⁵ Idem. Priorem lectionem uni Aquilae tribuit Cod. Reg. ⁵⁶ Sic Codd. II, III, XI, 29, 52, 64, alii (inter quos 243). ⁵⁷ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246. ⁵⁸ Sic Codd. 19, 29 (cum -φή), 55 (cum -ράφη), 71 (ut 29), 82, 93, 121 (in marg.), 243 (ut 29), 246 (cum -φή), Chrysost. Opp. T. X, p. 301 D (qui enarrat: νιὲ ποριδιῶν ἐπιμαρομένων ἀνδράσι, ἐπιτρεχόντων τοῖς παριοῦσι, ἐκνευρισμένε καὶ μαλακὲ καὶ μηδὲν ἔχων ἀνδρός). De forma vocativi per ῆ vide nos ad locum S. Chrysostomi. ⁵⁹ Cod. 243. ⁶⁰ Idem. ⁶¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. ix. 22. ⁶² Idem. ⁶³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108 (cum οὐδὲ βασ.). ⁶⁴ Cod. 108 in marg. ⁶⁵ Nobil. (cum ἐπονήθη), Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 422. Cod. 108: Σ. ὠδυνήθη. Cod. 242 in textu: διεπονήθη. ⁶⁶ Cod. 243. Cod. 242 in textu: ἐνέτρεψεν. ⁶⁷ Cod. 243. Cod. 92 affert: 'Α. Σ. κατὰ συνταγὴν. ⁶⁸ Cod. 108 (cum Σ. 'Α.). ⁶⁹ Cod. 243 in

marg. sine nom. Est altera, ut videtur, Aquilae interpretatio. ⁷⁰ Codd. 92, 243. Cod. 108: 'Α. Θ. τὰ βέλη. ⁷¹ Nobil., Cod. 243, Procop. ibid. Minus probabiliter Cod. 108: Θ. παρέβη. ⁷² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; neonon (retento παρέξ) Ald. (cum ἔγνωσαν), Codd. XI, 44 (ut Ald.), 52 (idem), 55 (cum εἰδῆσαν), 71, alii (inter quos 243), Arm. i (praem. ὄτι). ⁷³ Sic Ald., Codd. XI, 29, 55, 64, alii (inter quos 243). Procop. p. 66: ἀπὸ Ἀνεγάβ, a quo proxime absunt Codd. 44, 74, 106, 120, 134, qui ἀνέγβ habent. ⁷⁴ Theodoret. Quaest. LI in 1 Reg. p. 388: τὸ δὲ ἀργῶν (sic) ὁ Ἀκύλας ἐχόμενα τοῦ νοτίου (sic: cf. Hex. ad Habac. iii. 3) ἠρμῆνευσεν' ἐγὼ δὲ οἶμα κοιλόν τινα οὕτω κεκλήσθαι τόπον. Similiter Procop. ibid: Ἀκύλας ἐχόμενα τοῦ νότου (νοτίου Niceph.) ἴσως δὲ κοῖλος τόπος ὑπήρχεν ἐκεῖ. ⁷⁵ Cod. 243 in marg.: πλησίον τοῦ νότου. πρὸ τοῦ ἀματαρὰ (sic). Cod. 108 in textu: ἀπὸ τοῦ ἀργάβ πλησίον τοῦ νότου. Denique Cod. 92: 'Α. πλ. τοῦ νότου. Praeterea Montef. dedit: Σ. ἀπὸ μεσημβρίας, ex solius Eusebii auctoritate in Onomastico, p. 296: Ναγέβ' ὁ νότος παρ' Ἐβραίοις. Σύμμαχος' μεσημβρία. ⁷⁶ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, 82, alii, Arm. i. ⁷⁷ Codd. Reg., 243 (cum ἐτέρω). Cod.

41. **עַד־דָּוִד הָרַחֵם**. *Donec David modum exce-*
deret. Ο΄. ἕως συντελείας μεγάλης. Σ. Δαυὶδ
δὲ ὑπερέβαλλεν ("Ἄλλος ἐμεγάλυνεν").⁷⁸

CAP. XXI.

1 (Hebr. 2). **אָחִימֶלֶךְ**. Ο΄. Ἀβιμέλεχ. Οἱ πάντες
Ἀχιμέλεχ.¹

וַיָּחַר. Ο΄. καὶ ἐξέστη ('Α. ἐξεπλάγη²).

2 (3). **יִדְעֵי**. *Indicavi.* Ο΄. διαμεμαρτύρημαι.
Σ. συνεταξάμην.³

אֶל־מָקוֹם פְּלִנִּי אֲלֶמְנִי. *Ad locum certum quen-*
dam. Ο΄. ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ
πίστις φελλανὶ μαεμωνί (alia exempl. φελλωνὶ
ἀλμωνί⁴). 'Α. πρὸς τὸν τόπον τὸν δεῖνα τοῦδέ
τινος. Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. Θ. (εἰς τὸν
τόπον) τόνδε τινὰ ἐλμωνί.⁵

3 (4). **וְהָיָה יְהוָה**. Ο΄. τὸ εὐρεθέν. Alia exempl.
ἢ ὁ εἰς εὐρησ.⁶

4 (5). **לְחַלּוֹת**. Ο΄. ἄρτοι βέβηλοι ('Α. Σ. Θ.
λαϊκοί⁷).

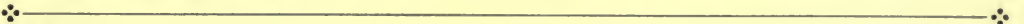
וַיֵּשׁוּב. Ο΄. ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοι
εἰσιν. Alia exempl. εἰ μὴ ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος.⁸

5 (6). **וַיִּשְׂכַּח**. *Profecto mulier.* Ο΄. ἀλλὰ
ἀπὸ γυναικός. "Ἄλλος εἰ μὲν περι(γυναικός).⁹

וַיִּשְׁכַּח. *Cohibita est.* Ο΄. ἀπεσχήμεθα. 'Α. Θ.
συνεσχέθη.¹⁰

וַיִּשְׂכַּח. Ο΄. πάντα τὰ παιδία (potior scrip-
tura παιδάρια). 'Α. Θ. τὰ σκεύη τῶν παιδα-
ρίων.¹¹

וַיִּשְׂכַּח. *Etiamsi iter ipsum pro-*
fanum est, tamen. Ο΄. καὶ αὐτῇ (alia exempl.
αὐτῆ¹²) ἢ ὁδὸς βέβηλος, διότι. "Ἄλλος ἢ μέν-
τοι ὁδὸς λαϊκῆ, ἀλλ' ὄμως.¹³

108: 'Α. ἔτερος. ⁷⁸ Cod. 243: Σ. Δαυὶδ δὲ ὑπερέβαλλεν, ἐμεγάλυνεν. Cod. 92: Σ. Δαυὶδ δὲ ὑπερέβαλε. Post μεγάλης Comp. in textum infert Δαυὶδ ὑπερέβαλε.

CAP. XXI. ¹ Sic Montef., non memorato auctore. Sic in textu Comp., Codd. XI, 64, 82, alii (inter quos 243), Arm. 1, Origen. Opp. T. II, p. 520. ² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., Σ. ἐξεπλάγη). Cf. ad Cap. iv. 13. xiii. 7. xxviii. 5. ³ Codd. Reg., 92, 108, 243. Interpres legisse videtur 'הַיָּדֵעִי, coll. Hex. ad Exod. xxv. 21. Job. ii. 12. Psal. xlvii. 5. ⁴ Sic Comp. (cum φελλανί), Codd. III (cum φελλωνί), 44 (cum φελλωνί), 106, 120, 134, 247 (cum φελλωνί ἀλμωνί). Par vocum deest in Codd. XI, 19, 29, 55, aliis (inter quos 243). ⁵ Euseb. in Onomastico, p. 360: Φελλμωνί ἀλμωνί. 'Ακ. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (Hieron.: *illum vel istum*). Σύμ. τὸν δεῖνα τόπον (Hieron.: *nescio quem locum*). Θεοδ. τόνδε τινὰ ἐλμωνί (Hieron.: *illum locum Elmon*). Idem ibid. p. 182: 'Ελμωνί τόπος τις ἱερμνεύεται. 'Ακ. Θεοδ. τόνδε τινὰ (Hieron.: *hunc vel illum*). Cod. 243 affert: Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. 'Α. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (sic). Denique Origen. ibid.: 'Αντί δὲ τοῦ, ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις φελλωνί ἀλμωνί, 'Ακ. φησί πρὸς τὸν τόπον τόνδε τινὰ τοῦδέ τινος, ἢ τόνδε τινὰ ἀδόσπον (anonymum) ὁ δὲ Σύμ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον; ubi pro ΤΟΝΔΕΙΝΑ in priore loco legendum videtur ΤΟΝΔΕΙΝΑ. Cf. Hex. ad Ruth iv. 1. 4 Reg. vi. 8. (Montef. ex Hieronymi Latinis Symmacho tribuit, εἰς τὸν οὐκ οἶδα τινὰ τόπον; Aquilae autem et Theodotiani, non τόνδε τινὰ, quae Eusebii Graeca Hieronymus in versione sua servavit,

sed εἰς τὸν δεῖνα τόπον, quam versionem, reapse Symmachi, in Regio suo tacito interprete invenit. Coisluniani autem lectiones vel dubias esse, vel ex secunda Aquilae et Symmachi editione desumptas, idem temere affirmat.) ⁶ Sic Comp. (cum ἄν), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Cod. 243: Σ. Θ. λαϊκοί. Montef. ait: "'Α. λαϊκοί, Reg. Ex Origene [Opp. T. II, p. 480] qui ait: Βεβήλους οὐ τοὺς ἀκαθάρτους λέγει, ἀλλὰ τοὺς οὐκ ἁγίους, καὶ ὡς Ἀκύλας ἐξέδωκε, λαϊκοὺς... Coislun. 2, qui habet, Σ. Θ. λαϊκοί, suspectus videtur." Etiam Parsonsii amanuensis, vir non ineruditus, notat: "'Σ. Θ. λαϊκοί, quod tamen neograecam linguam potius sapit, quam Symmachi et Theodotianis versiones." Sed cf. Hex. ad Ezech. xxii. 26. xlviii. 15. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰ μὴ ὁ ἄρτος ἅγ.), Reg. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Nescio an Symmachi sit lectio, quam suam fecit Hieron., vertens: *Equidem si de mulieribus agitur.* ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. II, 106, 123, 144, fortasse alii, Theodoret. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 425: Κατὰ ἐρώτησιν ἀνάγνωθι, τουτέστι, καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν καλέσοι ἂν τις βέβηλον, ἧτις ἡγίσται διὰ τὰ σκεύη μου, τουτέστι, τὴν ἐξέπλησίν μου, καὶ τὸ ἐπὶ πολέμου με ἀπίται; ¹³ Cod. 243 in marg. sine nom. Proculdubio Symmachi versio est, non Aquilae, qui Montefalconii error est. Hieron.: *Porro via haec polluta est* (Hebr. *vía laica est*); *sed et ipsa*. Praeterea Montef. ex Regio affert: *καὶ ὅτι εἰ βέβηλος ἢ ὁδὸς αὐτῶν, σήμερον κ. τ. ε.*, ubi pro αὐτῶν legendum αὐτῆ, e libris affinis 82 (cum ἐτι ἢ pro ὅτι εἰ), 93, 108.

6 (7). שֶׁ־קָדְשׁ. Sanctum. Ο. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Οἱ λοιποὶ ἅγια.¹⁴

7 (8). נֶשֶׁ־עָרָן. Detentus. Ο. συνεχόμενος νεσσαράν (alia exempl. νεσσαράν; alia, νεσσαρά¹⁵). Ἄ. συνεχέθη. Σ. ἐγκεκλεισμένος.¹⁶

הַדְּמִי. Idumaeus. Ο. ὁ Σύρος. Οἱ λοιποὶ (δ) Ἰδουμαῖος.¹⁷

הַצִּיֵּר. Princeps pastorum. Ο. νέμων τὰς ἡμίονους. Σ. ἀρχων τῶν νομῶν.¹⁸

8 (9). נִוְרָג. Urgens. Ο. κατὰ σπουδῆν. Alia exempl. κατασπεύδον.¹⁹

9 (10). הַלְּבָבִים. Ο. ἐν τῇ κοιλίᾳ Ἡλᾶ (Ἄ. τῆς τερεβίνθου.²⁰ Ἄλλος· τῆς δρυός²¹).

הַחֲרִי. Vacat. Θ. ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος (Σ. ἐφούδ. Ἄ. ἐπενδύματος).²²

11 (12). יָעַנְנִי. Ο. ἐξήρχον. Σ. κατέλεγον.²³

13 (14). וַיִּשְׁנֶה אֶת־מַעְמָו. Et mutavit gestum suum. Ο. καὶ ἠλλοίωσε (Ἄ. ἐνήλλαξεν. Σ. μετέβαλεν²⁴) τὸ πρόσωπον (alia exempl. τὸν τρόπον²⁵) αὐτοῦ.

וַיִּתְּהִל בְּיָדָם וַיְתֹוֹתוּ עַל־דַּלְתוֹת הַשַּׁעַר. Et insaniam simulavit in manibus eorum, dum notas pingebat in valvis portae. Ο. καὶ προσποιή-

σατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν (ἡἰτῶν?) ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως· καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πόλεως.²⁶ Ἄ. καὶ παρίετο (ἐν χερσὶ αὐτῶν), καὶ προσέκρουεν²⁷ (Σ. Θ. ἐψόφει²⁸)...

14 (15). מְפֹרֶטֶת. Furentem. Ο. ἐπιληπτον. Ἄ. παραπληκτενόμενον. Σ. παράφρονα.²⁹

15 (16). נִמְעָגִים אֲנִי. Num egens furiosorum ego? Ο. μὴ ἔλαττοῦμαι (alia exempl. ἢ προσδέομαι³⁰) ἐπιληπτων (Σ. μαινομένων³¹) ἐγώ;

הַבְּאִתָּם. Ο. εἰσαγγόχατε. Alia exempl. εἰσηνέγκατε.³²

לְהִשְׁתַּבֵּחַ. Ο. ἐπιληπτεύεσθαι. Ἄ. παραπληκτεύεσθαι. Σ. μαινέσθαι.³³

CAP. XXII.

1. וְכָל־בַּיִת. Ο. καὶ ὁ οἶκος. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ οἶκος.¹

2. וַיִּתְקַבְּצוּ. Ο. καὶ συνήγοντο (alia exempl. συνηθροίζοντο²).

כָּל־אִישׁ מִצִּיּוֹן. Omnis homo angustiarum. Ο.

❖

❖

¹⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis silet.

¹⁵ Prior scriptura est in Codd. III, 64, 92 (cum νεσάρ in marg.), 123, aliis; posterior in Codd. 56 (cum glossa in marg.: ῥιγοσύρετον), 82, 108, 246 (cum glossa: ῥιγοσυρέτω).

¹⁶ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem excerptis tantum: Ἄ. ἐγκεκλεισμένος, repugnantibus etiam Cod. 92, 108, qui hanc lectionem (συγκεκλεισμένος 108) Symmacho vindicant. ¹⁷ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic Codd. III, 64, 92, alii (inter quos 243). ²⁰ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). ²¹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 2. ²² Cod. 243. Comp. (cum ἐπεινυμένη), Codd. III (cum εἰλημένη ἦν ἐν), 19, 82, 93, 108, 247 (cum ἦν pro ἐν): εἰλημένη ἐν ἱματίῳ ὅπως τῆς ἐπωμίδος.

²³ Codd. Reg., 108, 243. Cf. Hex. ad Exod. xv. 21. ²⁴ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐνήλαξεν (sic), repugnante etiam Regio, e quo Montef. excitavit: Ἄ. ἐνήλαξεν. ²⁵ Sic Cod. III. Bar Hebraeus: סִימָחַת

סִימָחַת . Symmachi esse videtur, coll. Hex. ad Psal.

xxxiii. 1. ²⁶ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior deest in Comp., posterior autem in Cod. 121 (qui in marg. habet: καὶ παρ. ἐν τ. χ. αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως). Utramque agnoscit Vet. Lat.: Et affectabat in die illa, et tympanizabat ad ostia civitatis; et ferebatur in manibus suis, et procidebat ad ostia portae. ²⁷ Cod. Reg., et Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 428: καὶ προσποιεῖτο — ἐτυμπάνιζεν. Ἄκυλας παρίετο (Reg. παρείετο) καὶ προσέκρουεν. Hieron.: Et collabebatur inter manus eorum, et impingebat. ²⁸ Codd. 92 (ad παρεφέρετο), 243 (ad ἔπιπτεν). Ad παρεφέρετο Cod. 108 in marg.: ἐνόφε (sic).

²⁹ Cod. 243. Cod. 92 affert: Σ. παράφρονα. Cod. 108: Σ. περίφρονα. ἔκφρονα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum μὴ ἔλαττοῦμαι in marg.), Reg. Vet. Lat.: Numquid arreptitium (arreptitium?) ego opus habeo? ³¹ Cod. 243.

³² Sic Comp. (cum εἰσεν), Codd. 19 (idem), 93, 108, Reg. ³³ Cod. 243.

CAP. XXII. ¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 243 (cum πᾶς in marg.). ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

- pās* ἐν ἀνάγκῃ ('Α.Θ. συνεχόμενος. Σ. στενοχωρούμενος³).
2. מַרְנָנִי. Ο'. κατώδυνος ('Α. πικρὸς⁴) ψυχῆ.
3. כִּנְיֶפֶה. Ο'. εἰς Μασσηφάθ ('Αλλος' σκοπιάν⁵).
4. וַיִּבְרָחַ אֶת-פָּנָיו. *Et duxit eos in conspectum.* Ο'. καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον. 'Α. Οἱ λοιποί (καὶ) ἔθετο αὐτοὺς πρὸ προσώπου.⁶
- בְּמַצְרָה. *In praesidio.* Ο'. ἐν τῇ περιοχῆ. 'Α. ἐν ὀχυρώματι. Σ. ἐν τῇ ἐπιβουλῆ. Θ. (εἰς) καταφυγῆ.⁷
6. נִדְעָ. Ο'. ἔγνωσται. Σ. ἐφάνη.⁸
- לְשֵׁן-הַתְּמָרִים. *Sub tamarisco.* Ο'. ὑπὸ τὴν ἄρουραν ('Α. τὸ δένδρωμα. (Σ.) τὸ φυτόν⁹).
7. מַגֵּ. Ο'. εἰ ἀληθῶς. "Αλλος' μήτι.¹⁰
8. קִשְׂרָתִים. *Conjurastis.* Ο'. σύγκεισθε. 'Α. συνεδήσατε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. "Αλλος' συνεστράφητε.¹¹
- בְּכִרְתֵּי-בְנֵי. Ο'. ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱὸν μου διαθήκην. Σ. συντιθεμένου τοῦ υἱοῦ μου.¹²
- חֹלָה. *Dolens.* Ο'. πονῶν. Σ. συμπαθῶν. ("Αλλος') συμπάσχων.¹³
- וַיִּגְלֵה אֶת-אֲזַנֵּי. Ο'. καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὄψιον μου. "Αλλος' φανερὸν ποιεῖ.¹⁴

8. לְאָרְבֵּי. Ο'. εἰς ἐχθρόν (Σ. ἐνεδρευτήν¹⁵).
- 9, 18. הָאֲדָמִי. Ο'. ὁ Σύρος. *Alia exempl. δ' Ἰδουμαίος.*¹⁶
9. עַל-עַבְדֵי. Ο'. ἐπὶ τὰς ἡμίονους ("Αλλος' τοὺς δούλους¹⁷).
10. בְּיַדְהָ. Ο'. διὰ τοῦ θεοῦ. "Αλλος' ἐν κυρίῳ.¹⁸
12. הִנְנִי. Ο'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάριμι.¹⁹
13. קִשְׂרָתִים. Ο'. συνέθου. 'Α. συνεδήσατε. Θ. συνεστράφητε.²⁰
- לִקְוֹם אֵלַי. Ο'. θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμέ. 'Α. Θ. ἐπαναστήναί μοι.²¹ Σ. ὥστε ἐπαναστήναί μοι.²²
- הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 'Α. Θ. κατὰ τὴν (ἡμέραν ταύτην).²³
14. הַתֵּן. Ο'. καὶ γαμβρός ('Α. Σ. νυμφίος²⁴).
- וְהָיָה כִּי-יִשְׁמַע אֶל-קוֹלְךָ. *Et qui devertere solet ad audientiam tuam* (qui interioris apud te admissionis est). Aliter: *Et qui princeps* (שׂר) *constitutus est super obedientiam* (satellites) *tuam.* Ο'. καὶ ἄρχον (שׂר) παντὸς παραγγελμάτων σου (Θ. τοῦ ὑπακούειν σου²⁵).
15. לִקְהִלָּה לֵי. Ο'. μηδαμῶς. 'Α. βέβηλόν (μοι). Σ. Θ. ἱλεῶς (μοι).²⁶

³ Cod. 243 (cum στενοχωρ.). Praeterea Cod. 243 in marg. scholium habet: 'Α. καὶ πᾶς περιερχόμενος, πᾶς ἐπαιτῶν, καὶ πᾶς ὑπόχρεως. Βούλεται εἰπεῖν, τὸ ὁμοιοπαθῆς τῷ ὁμοιοπαθεῖ χαίρει. Ubi Aquilae nomen casu irrepisisse videtur, ut non opus sit cum Scharfenbergio περιερχόμενος (פָּרַח) et ἀπαιτῶν (אֲפָיָה) rescribere, etsi pro Hebraeis וַיִּשְׁמַע אֶל-קוֹלְךָ, Ο'. καὶ πᾶς ὑπόχρεως, Aquilam vertisse, καὶ πᾶς ἀνήρ φ' ἴστων ἀπαιτῶν, verisimillimum est. Cf. Hex. ad Jesai. iii. 12. ⁴ Idem. ⁵ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. x. 17. Hos. v. 1. ⁶ Idem. ⁷ Idem. Cod. 92: 'Α. Σ. ἐν ὀχυρώματι, ἐν τῇ ἐπιβουλῆ. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐν ὀχυρώματι. Cf. ad Cap. xxiii. 14. Ad ἐν τῇ περιοχῆ Cod. 243 scholium habet: τόπος ἦν οὗτος (fort. οὕτως) καλούμενος ἐν τῷ ὀχυρώματι, quod ad τὴν ἄρουραν (v. 6) potius referendum videtur, coll. Josepho in Cat. Nicaph. T. II, p. 430: καὶ καθίστας ἐπ' Ἄροῦρης: τόπος δὲ ἦν τις οὕτως προσαγορευόμενος. ⁸ Cod. 243. ⁹ Cod. 243: 'Α. τὸ δένδρωμα, τὸ φυτόν. Pro τὸ δένδρωμα, quod Lexica ignorant, Kreyszig. apud Schleusner. in *Orusc. Criti.* p. 128 non male corrigat τὸν δένδρῶνα,

coll. Hex. ad Gen. xxi. 33. 1 Reg. xxxi. 13. Sed etiam Cod. 243* in marg.: τὸ δένδρωμα. τὸ φυτόν. ¹⁰ Idem in marg. sine nom. ¹¹ Idem: 'Α. συνεδήσατε, συνεστράφητε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. Theodotionis versio suspecta est, cui potius assignanda videtur lectio anonyma συνεστράφητε. Cf. ad v. 13. Ad σύγκεισθε Cod. 108 in marg. sine nom.: συνέθεσθε. ¹² Idem. ¹³ Idem: Σ. συμπαθῶν (sic), συμπάσχων. Cf. Hex. ad Job. ii. 11. ¹⁴ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xx. 12. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 7. ¹⁷ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹⁸ Bar Hebr., teste Parsonio. ¹⁹ Codd. 108, 243. Cf. ad Cap. iii. 4. ²⁰ Cod. 243. Cf. ad v. 8. ²¹ Cod. 108. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Ad παραγγέλιματος Cod. 108: Θ. ὑπακούειν; Cod. 243 autem in marg. sine nom.: τοῦ (non, ut Montef., τὸ) ὑπακούειν σου. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 23. ²⁶ Cod. 243. Cf. ad Cap. xx. 2. Minus probabiliter Codd. 92, 108: Σ. ἱλεῶν μὴ ὑπολαβανέω.

15. אֶל-יְהוָה. *Ne tribuat.* Ο. μὴ δότω. Σ. μὴ ὑπολαμβανέτω.²⁷ Ἄλλως μὴ θέτω.²⁸
17. הַנְּצַבִּים. Ο. τοῖς ἐφেষτηκόσι (Σ. παρεστηκόσιν²⁹).
18. כּב. *Converte te.* Ο. ἐπιστρέφου. Ἄ. Θ. κύκλωσον. Σ. μεταστράφητι.³⁰
- וַיִּפְצַע. *Et irruet.* Ο. καὶ ἀπάντα (Θ. ἄψαι³¹).
- וַיָּמַת בַּיּוֹם הַהוּא. Ο. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Alia exempl. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.³² Alia: καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.³³
- שְׂמֹנִים. Ο. τριακοσίους. Οἱ λοιποὶ ὄγδοήκοντα.³⁴
- בְּדַ אֶשְׂרָף בְּד. *Nōstā aīrontas ēfoud.* Ἄ. φέροντας ἐπένδυμα ἐξάιρετον.³⁵
19. לְפִי-הָרֵב. Ο. Vacat. Alia exempl. ἐν στόματι ῥομφαίας.³⁶
20. וַיִּפְּלֹט. Ο. καὶ διασώζεται (Σ. ἐφυγεν³⁷).
22. כִּי-שָׁם דִּוָּג. Ο. ὅτι Δωθήκ. Alia exempl. ὅτι ἐκεῖ ἦν Δωθήκ.³⁸

CAP. XXIII.

1. שָׁמַיִם. Ο. διαρπάζουσι [καταπατοῦσι]. Σ. προνομεύουσι.¹

3. אֶל-מַעְרְכֹתָי. *Adversus acies.* Ο. εἰς τὰ σκῦλα. Alia exempl. εἰς τὰς κοιλίας; alia, εἰς τὰς κοιλιάδας.² Ἄ. Θ. (εἰς) τὰς παρατάξεις. Σ. (εἰς) τὰ στρατόπεδα.³
5. וַיִּגְרַג. Ο. καὶ ἀπήγαγε (alia exempl. ἀπήλασε⁴).
7. נִכְרַר. *Rejecit.* Ο. πέπρακεν. Σ. ἐξέδωκεν.⁵
8. לְצִוֹר. *Ad obsidendum.* Ο. συνέχειν. Οἱ λοιποὶ πολιορκεῖν.⁶
9. הַאֲפֹד. *Prosiagaie tō ēfoud kyriou.* Ἄ. ἔγγισον τὸ ἐνδυμα (fort. ἐπένδυμα).⁷
11. הַיְסָרְנִי בְעַלְי קַעֲלָה בְּרִדו. *Num tradent me cives Keilae in manum ejus?* Ο. εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν. Aliter: Ο. εἰ ἀποκλεισθήσεται καὶ νῦν ✕ εἰς χεῖρας αὐτοῦ (4);⁸
- וַיִּרַד. Ο. ἀποκλεισθήσεται. Οἱ λοιποὶ καταβήσεται.⁹
12. וַיֹּאמֶר דָּוִד הַיְסָרְנִי בְעַלְי קַעֲלָה אֶתִּי וְאֶת-יְהוָה יִסָּרְנִי. *Num tradent me cives Keilae in manum ejus?* Ο. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν Δαυὶδ εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κεηλὰ (Θ. μὴ παραδώσουσιν οἱ ἔχοντες Κεηλὰ) ἐμὲ καὶ τοὺς ἀνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; καὶ εἶπεν ΠΙΠΙ. παραδώσουσιν (4).¹⁰ Ἄλλως καὶ εἶπε Δαυὶδ εἰ συγκαλεί-

²⁷ Codd. 92, 108 (uterque ut supra), 243 (in marg. sine nom.). Hieron.: *ne suspicetur.* ²⁸ Sic in textu Cod. 242.

²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem. Cod. 92 affert: Ἄ. Θ. κύκλωσον; Cod. 108: Θ. κύκλωσον. ³¹ Idem. ³² Sic Comp.,

Codd. 19 (cum ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ.), 82, 93, 108, 158, Lucif. Calar. ³³ Sic Codd. III, 243 (cum καὶ ἐθανάτωσεν in marg.). ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Codd. 92, 108 (cum vitiosa scriptura ἐπένδυμα ἐξάιρετον). Cf. ad Cap. ii. 18. 2 Reg. vi. 14. ³⁶ Sic Comp. (præc. ἐπάταξεν), Codd. 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), 247, Lucif. Calar. ³⁷ Cod. 243.

³⁸ Sic Comp. (om. ὅτι), Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, alii (inter quos 243).

CAP. XXIII. ¹ Cod. 243. In textu duplex versio καταπατοῦσι deest in Codd. III, XI, 44, 52, 56, aliis (inter quos 243). ² Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 52, 64, aliis (inter quos 243, cum Ο. σκῦλα in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, aliis. ³ Cod. 243. Montef. e Regio exscriptit: Ἄ. εἰς τὰς π. Σ. εἰς τὰ στρ. Cod. 108 affert: Σ. εἰς τὰ στρ. Nobil., Cod. 92 in marg., et Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 433: Εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα. Ἑβραῖοι, εἰς τὰ σκῦλα. (Trium lectionum,

εἰς τὰ σκῦλα, εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰς κοιλιάδας, quae omnes ex una scriptura ΕΙΣΤΑΚΚΟΛΙΑ fluxisse videntur, cum nemo adhuc probabilem rationem reddiderit, venia sit nobis novam, quantum sciamus, conjecturam in medium afferentibus. Scilicet in Hebraeo archetypo pro אֶל-מַעְרְכֹתָי interpres Graecus אֶל-מַעְרְכֹתָי reperit, pro quo, juxta notionem radicis ejus קַעַר, perturbavit, in calamitatem injecit, εἰς τὰ σκῦλα (quae scriptura est Cod. 247) h. e. in eudes acutas (Hesych.: Σκῶλα· ξίλα ὀξύμμένα) posuit. Tantum alteram, in loco Jud. xi. 35 pro Hebraeis וַיִּתְּן בְּעַלְי קַעֲלָה Ο editione legi εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου.) ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. (qui omnes clausulam, καὶ ἀπήλασε τὰ κτ. αὐτῶν, post alteram, καὶ ἐπάταξε—μεγάλην, rejiciunt, invito Hebraeo). ⁵ Cod. 92, 108, 243.

⁶ Cod. 108 (in marg. sine nom.), 243. ⁷ Codd. 243 (teste Montef.), 243* (in marg. sine nom.). Parsonsii amanuensis lectionem non habet. ⁸ Sic in textu Cod. 243, cum ✕ in marg. ⁹ Idem. Sic in textu Comp., Codd. 52, 92 (in marg.), 123, 236. In Codd. 19, 108, duplex lectio est: καὶ εἶπε κύριος καταβήσεται, καὶ εἶπε κύριος ἀποκλεισθήσεται (καταβήσεται 108 in marg.). ¹⁰ Cod. 243

σουσιν ἄνδρες Κεειλὰ ἐμὲ· καὶ τοὺς ἄνδρας μου ἐν χειρὶ Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· συγκλείσουσιν.¹¹

13. וַיִּתְּחִלְכּוּ בַאֲשֶׁר בַּאֲשֶׁר יִתְּחִלְכּוּ. Et ibant quo eos via ferebat. O'. καὶ ἐπορεύοντο οὐδ' ἐὰν ('A. ἐν φ¹²) ἐπορεύοντο (alia exempl. ἐπορεύθησαν¹³). Σ. καὶ ἐρρέμβοντο ὀπουδήποτε.¹⁴

אֶת־הַרְחֵל לְאַתָּה. O'. καὶ ἀνήκε ('A. ἐπάουσατο¹⁵) τοῦ ἔλθειν (potior scriptura ἐξέλθειν).

14. בְּמַצְרֹת. O'. ἐν Μασερέμ (s. Μασεραΐμ, s. Μασερέθ¹⁶)... ἐν τοῖς στενοῖς. 'A. ἐν ὄχυρώμασι. Σ. ἐν καταφυγαῖς. Θ. ἐν τοῖς σπηλαίοις (בְּמַצְרֹת) τοῖς ὄχυροῖς.¹⁷

הַיָּבֵשׁ בְּמַצְרֵי־הַיָּבֵשׁ. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει

Ζίφ. Alia exempl. ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ.¹⁸

14. O'. ἐν τῇ γῆ τῇ αὐχμῳδεί. (Vulg. in monte oraco.) Alia exempl. εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῳδες ἐν γῆ αὐχμῳδεί.¹⁹ Alia: ἐν τῇ καινῇ εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῳδες.²⁰

15. בְּמַצְרֵי־הַיָּבֵשׁ בְּמַצְרֵי־הַיָּבֵשׁ. O'. ἐν τῷ ὄρει τῷ (alia exempl. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ²¹) αὐχμῳδεί ἐν τῇ καινῇ Ζίφ (alia exempl. Ζίφ (s. Ζεῖφ) ἐν τῇ καινῇ²²).

בְּהַרְשֵׁף. In silva. O'. ἐν τῇ καινῇ (הַרְשֵׁף). 'A. (ἐν) τῇ ὕλῃ. Σ. (ἐν τῷ) δρυμῷ.²³

16. הַרְשֵׁף. O'. εἰς καινήν ('A. τὴν ὕλην. Oί λοιποί: τὸν δρυμὸν²⁴).

וַיִּבְרַח. O'. καὶ ἐκραταίωσε (Σ. ἐθάρσυνε²⁵).

in marg. Cod. 92 in marg.: * (καὶ) εἶπε Δαυὶδ· εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κειλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄ. μου εἰς χ. Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· παραδώσουσι. Sic sine aster. Comp. (cum ἀπὸ pro παρὰ), Codd. III (cum παρὰ τῆς Κεειλὰ pro οἱ παρὰ τῆς Κειλὰ), 19 (cum ἀπὸ pro οἱ παρὰ), 52 (cum Κηλὰ), 82 (cum οἱ ἀπὸ τῆς Κεειλὰ), 108 (ut Comp.), 123, 158 (ut 19), 236 (cum Κεειλὰ), 247 (cum οἱ τῆς Κεειλὰ), Arm. 1. Locutio οἱ παρὰ τῆς K. pro "P בְּעֵלְיָ Symmachum interpretem prodit, coll. Hex. ad Prov. i. 19. Eccles. xii. 11. ¹¹ Sic in textu Cod. XI. Aquilae esse versionem crediderim. ¹² Ad καὶ ἐπορεύοντο Cod. 108 in marg.: 'A. ἐνώχηρα, unde expedit tantum ἐν φ pro בְּאֲשֶׁר. ¹³ Sic Codd. II, III, XI, 44, 56, 71, alii (inter quos 243). ¹⁴ Cod. 243 (cum ἐρρέμβοντο). Cod. 243* in marg.: καὶ ἡρρέμονται ὀπουδ. "Vox haud dubie vitiosa."—Montef. "Conjicio scribendum esse ἐρρέμβοντο, vel ἐρέμβοντο."—Parsonsii aman. Eandem medicinam jamdudum adhibuerat illustrissimus Valke-naer. ad Eurip. Phoen. p. 250: "Apud Diog. Laert. IX, 63 pro συνηγορεύετο genuinum sine dubio lectionem invenit Menagius in MSS. συνέρεμβετο. 1 Reg. xxiii. 23, ubi posuerunt bis Alexandrini ἐπορεύοντο, Symmachus dederat ἐρέμβοντο ὀπουδήποτε. Hoc eo moneo, ne verbum nihili, quod vulgavit e MS. vener. Bern. Montefalconius ἐρρέμβοντο, Graecorum interpretem Antiqui Foederis castigatissimo tribueretur." Suidas: 'Ερρέμβοντο ἀπεπλανῶντο. Oὐ δὲ ἐρέμβοντο κατὰ τὴν χώραν ἕνεκα τῆς ἰδίας ὀφέλειας. Cf. Hex. ad Psal. lviii. 16. cxviii. 118. Jerem. iii. 14. Symmachum ante oculos habuit Hieron., eleganter vertens: huc atque illuc vagabatur incerti. ¹⁵ Cod. 243. ¹⁶ Prior scriptura est in Codd. XI (cum Μασσεραΐμ), 119, 243, 246; posterior in Cod. III, Euseb., Arm. 1. Scilicet Seniores expresse-

runt scripturam הַרְשֵׁף, in locis angustis. ¹⁷ Cod. 243. Euseb. in Onomastico, p. 280: Μασερίθ, ἔρημος ἔνθα ἐκαθέσθη Δαβιδ. 'Ακ. ἐν ὄχυρώμασι. Σὺμ. ἐν καταφυγαῖς. Θεοδ. ἐν τοῖς σπηλαίοις. Denique Theodoret. Quaest. LV in 1 Reg. p. 390: Τὸ δὲ, ἐκάθισεν Δαβιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μεσεράμ (sic), οἱ λοιποὶ ἐρμηνεύουσι ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὄχυροῖς ἐκδεδωκασιν. E quibus testibus, necnon e Coislin. ad v. 19, non absurde conjeceris, illud τοῖς ὄχυροῖς Theodotionis lectioni ex Aquila male adhaesisse. ¹⁸ Sic Comp., Codd. III (cum Ζεῖφ), 19, 82 (cum Ζήφ), 93 (ut III), 108, Arm. 1 (cum τῆς ἐρήμου Ζ.). ¹⁹ Sic Ald., Codd. III (cum εἰς ὄρος), XI (cum ἐν τῇ γῆ τῇ αὐχ.), 29, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (cum ἐν τῷ σκιῶδει ὄρει ἐν τῇ αὐχ. γῆ, vertente Altero). ²⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἀχμῳδες). Cf. ad v. 15. ²¹ Sic Comp. (om. τῇ αὐχ.), Codd. XI, 19 (om. Ζίφ), 29, 56, 74, alii (inter quos 82, 93, 108, omnes ut 19), Bar Hebr. ²² Sic Comp., Codd. III, 119 (om. ἐν), 242 (idem), 247 (cum κεῖν). Epitheton αὐχμῳδης vulgo ad Hebraeum הַיָּבֵשׁ referunt, tum hic tum Cap. xxvi. 2, favente Euseb. in Onomastico, p. 198: Ζεῖβ. ὄρος αὐχμῳδες τῆς Ζεῖβ. Non tamen dissimulandum est, in loco Jerem. xlvi. 31 nomen αὐχμῳς cum Hebraeo הַרְשֵׁף (in הַרְשֵׁף-קִי) commutatum esse, unde suspicio oriatur, verba superflua ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμῳδει non esse nisi duplicem versionem Hebraei הַרְשֵׁף, quae cum notione radicis inusitatae הַרְשֵׁף vel הַרְשֵׁף, siccus, aridus fuerit, non male conveniat. Cf. ad v. 18. ²³ Cod. 243 (ad ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχ.): 'A. τῇ ὕλῃ. Σ. δρυμῷ. Cod. 92 (ad ὄρει): 'A. ὕλη. Σ. Θ. δρυμῷ. Denique Cod. 108 (ad ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχ.) in marg. sine nom.: δρυμῷ; necnon ad καινῇ: ὕλη. ²⁴ Cod. 243. ²⁵ Codd. 92, 108, 243 (cum ἐθάρσυνεν).

18. בַּחֲרֹשָׁה. O'. ἐν καινή. 'A. εἰς τὸν δρυμόν.²⁶
Aliud exempl. ἐν τῇ καινῇ τῇ αὐχμῶδει.²⁷
19. הַגְּבֻעָתָה. O'. ἐπὶ τὸν βουνόν. Οἱ λοιποὶ εἰς
Γαββάθ.²⁸
בְּמַצְדּוֹת. O'. ἐν Μεσσαρὰ ἐν τοῖς στενοῖς.
'A. Σ. (ἐν) τοῖς ὄχυρώμασι. Θ. (ἐν) τοῖς σπη-
λαιῖς.²⁹
בַּחֲרֹשָׁה. O'. ἐν τῇ καινῇ ('A. ὕλη. Οἱ λοι-
ποὶ δρυμῶ³⁰).
- יְהִימוֹן. Deserti. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου (alia ex-
empl. 'Ιεσσεμοῦν³¹). 'A. τῆς ἠφανισμένης.
Σ. τῆς ἐρήμου.³²
20. לְכַל-אוֹת בְּנִשְׁבָּה הַמְּלִיכָה לְרֹדֵת רָד. O'. πᾶν
τὸ πρὸς ψυχλὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασις,
καταβαινέτω (πρὸς ἡμᾶς). Σ. κατὰ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν σου, βασιλεῦ, καταβῆναι, κατὰβηθι.³³
וְלִנְו הַקְּסִירוֹ. O'. πρὸς ἡμᾶς κεκλείκασιν αὐ-
τόν (alia exempl. ἀποκεκλεισμένοι εἰσὶν³⁴). (Σ.)
ἡμέτερον δὲ συγκλείσαι αὐτόν.³⁵
21. הַמְּלִיתָ. Miserti estis. O'. ἐπονέσατε. 'A.
Θ. ἐφέισασθε. Σ. ἐσπλαγχνίσθητε.³⁶
22. וַיֵּרָא. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἴδετε.³⁷
22. עָרַם יְעָרַם הוּא. Callendo callide agit ipse.
O'. μήποτε πανουργέσηται (alia exempl. παν-
ουργευσάμενος πανουργέσηται³⁸).
23. מִכֹּל הַמְּתַבְּאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשִׁבְתָּם אֵלָי.
אֶל-נִכְוֹן. Ex omnibus latibulis in quibus sese
abscondere solet, et revertimini ad me ad cer-
tum (re comperta). O'. Vacat. ✕ ἐκ πάν-
των τῶν τόπων ὅπου κρυβήσεται ἐκεῖ, καὶ
ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἔτοιμον (Σ. ἐπὶ βε-
βαίω³⁹) (4).⁴⁰
24. וְיָפָה. Ad Zirh. O'. οἱ Ζιφαῖοι. Alia ex-
empl. οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμῶδους.⁴¹
בְּמַדְבָּר מְעוֹן. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαῶν (alia
exempl. τῇ ἐπηκόφ⁴²).
- בְּעַרְבָה. O'. καθ' ἐσπέραν. 'A. ἐν ὄμαλῃ.
Σ. (ἐν) τῇ πεδιάδι.⁴³
- וְיִשְׂימוֹן. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου. 'A. τῆς ἠφα-
νισμένης. Σ. (τῆς) ἀοικίτου.⁴⁴
26. נְחָפוֹ. Trepide festinans. O'. σκεπαζόμενος.
'A. θαμβούμενος. Σ. περιστελλόμενος. Θ.
κρυπτόμενος.⁴⁵
עֲטָרִים. Cingentes. O'. παρενέβαλον. Alia

²⁶ Cod. Reg. Cf. ad v. 19. ²⁷ Sic Cod. 108 (cum
ἀχμῶδει). ²⁸ Cod. 243. ²⁹ Idem (cum Μασσαρὰ in
textu). Procop. p. 73: 'Ἐν Μασσαρῆ (sic). Οἱ λοιποὶ ἐξέ-
δωκαν, ἐν τοῖς σπηλαιῖς. Cf. ad v. 14. ³⁰ Idem (cum ἐν
καινῇ in textu): 'A. καινῇ ὕλη. Δ. δρυμῶ. Minus proba-
biliter Reg.: 'A. εἰς τὸν δρυμόν; neonon Theodoret. in
Quaest. LV in 1 Reg. p. 390: τῆς δὲ καινῆς δρυμόν ὁ ἄκ.
ἡρμήνευσεν τὴν Γαββάθ δὲ βουνόν τὸ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπι-
κόφ (v. 24), ἐν τοῖς ὄμαλῃς. ³¹ Sic Comp., Codd. XI, 44,
56, 64, alii. ³² Euseb. in Onomastico, p. 240: 'Ισαμῶθ,
ἐνθα ἐκρύπτετο Δαβὶδ . . . ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Βασιλείων ἀντὶ τοῦ
'Ιεσσαίμου ὁ μὲν ἄκ. τῆς ἠφανισμένης, ὁ δὲ Σύμ. τῆς ἐρήμου ἐκε-
δώκασιν. Ad 'Ιεσσαίμου (sic) Cod. 243 affert: 'A. τῆς ἠφα-
νισμένης. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum ἀπ. γάρ
εἰσιν), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter
quos 243). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Hieron.:
Nostrum autem erit, ut tradamus eum. ³⁶ Cod. 92.
Cod. 243: 'A. Θ. ἐφέισασθε. ἐσπλαγχνίσθητε. Minus proba-
biliter Cod. 108: 'A. ἐφέισασθε. Θ. σπλαγχνίσθητε (sic).
Ad Sym. cf. Hex. ad Deut. xiii. 8. Ezech. xxiv. 21.

³⁷ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. 1.
³⁸ Sic Comp. (cum π. οὗτος π.), Ald., Codd. XI, 19 (ut
Comp.), 29, 52, 64, alii (inter quos 243). Bar Hebraeus:
וְיָפָה יְעָרַם הוּא. ³⁹ Cod. 243. ⁴⁰ Sic in
marg. Codd. 92, 243 (cum ἐπιστρέψατε), et sine aster.
Comp. (cum αὐτὸς κρύπτεται pro κρυβήσεται), Codd. III (cum
κρύβεται), 19 (ut Comp., cum ἀπεστρέψατε), 52 (om. τῶν),
82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 123 (cum ὅπου αὐτὸς
κρυβήσεται), 236 (ut 52), 247 (cum ἐκ π. τούτων τὸν τόπον
ὅπου κρύπτεται ἐκεῖ), Arm. 1. ⁴¹ Sic Ald., Codd. XI, 29,
52, 56 (cum oi ἐκ), 64, alii (inter quos 243). Cf. v. 19 in
LXX. ⁴² Sic (ter) Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum ἐπι-
κω), Theodoret. (ut supra). Vox ἐπηκόος indicat variam
scripturam וְיָפָה (Συμῶν) pro וְיָפָה, quae etiam apud Josephum
(Antiq. VI, 13, 2) in unum et alterum librum irrepit. Cf.
Scharfenb. in Anitadav. T. II, p. 126. ⁴³ Cod. 243.
Codd. 92, 108 (qui ad ἐν τῇ ἐρήμῳ male referunt): Σ. ἐν τῇ
πεδιάδι. Etiam Theodoret. (ut supra) falso affirmat, pro
ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπηκόφ Aquilam ἐν τοῖς ὄμαλῃς transtulisse.
⁴⁴ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἀοικίτου (sic).
⁴⁵ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: περιστελλόμενος (sic).
Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xii. 11. Psal. xlvi. 6.

- exempl. παρεπλάγιαζον.⁴⁶ Οἱ λοιποὶ περιστέφανοῦντες.⁴⁷
27. וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. καὶ πρὸς Σαούλ ἦλθεν ἄγγελος. Alia exempl. καὶ ἄγγελος παρεγένετο πρὸς Σαούλ.⁴⁸
28. חֲרָבַת הַפֶּטְרָה. Petra diremptionis (s. evasitionis). Οἱ. πέτρα ἢ μερισθείσα (Θ. τῶν διαιρέσεων⁴⁹).

CAP. XXIV.

1. וַיֵּלֶךְ. Οἱ. καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἀνέβη¹).
בְּמַדְיָא. Οἱ. ἐν τοῖς στενοῖς ((¹Α. ὀχυρώμασιν. (Σ.) ἀποφυγαῖς. (Θ.) τοῖς σπηλαιοῖς²).
3. צִרְיִי הַיְעָלִים. Rurium ibicum. Οἱ. Σαδδαιέμ (s. Σαδεέμ, s. Σαδέμ). Alia exempl. τῆς θήρας τῶν ἐλάφων.³ Ἄ... τῶν ἐλαφίνων. Θ. τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων.⁴
4. לְהַקְדִּים יְרֵכְיָךְ. Ad legendum pedes suos. Οἱ. παρασκευάσασθαι. Ἄ. τοῦ διευθύναι. . Σ. ἀποπατήσαι. Θ. ἀποκενῶσαι τοὺς πόδας

- αὐτοῦ.⁵ Aliter: Ἄ. ἀποκενῶσαι (s. κενῶσαι) . . .⁶
5. וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. παραδοῦναι. Alia exempl. ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι.⁷
- וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. ὡς ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ ἀρεστόν.⁸
- וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῦδος. Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλαμύδος. (Θ.) τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. (fort. Ἄ.) . . τοῦ ἐνδύματος.⁹
6. וַיֵּלֶךְ. Οἱ. καὶ ἐπάταξε (Ἄ. ἐπληξέ¹⁰).
7. וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. εἰ (Σ. ἴνα¹¹) ποιήσω.
8. וַיִּשְׁפָּעוּ. Et compressuit. Οἱ. καὶ ἔπεισε (Ἄ. συνέκλασεν. Σ. περίεσπασεν. Θ. ἠπάτησεν¹²).
- וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. καὶ οὐκ ἔδωκεν (Σ. οὐκ ἐπέτρεψεν. Θ. οὐκ ἀφήκεν¹³) αὐτοῖς.
- וְהָיָה אֲנִי לְךָ אֱלֹהִים. Οἱ. καὶ ἀνέστη Σαούλ. Alia exempl. καὶ Σαούλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπηλαίου.¹⁴

⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum παρεπλάγιαζον). ⁴⁷ Cod. 243. Hieron.: in modum coronas cingebant. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox ἕκ προ δέτρο iidem. ⁴⁹ Codd. 92 (cum τῆς διαιρέσεως), 108.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108. ² Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxiii. 14. ³ Sic Comp., Codd. II (in marg.), 19, 82, 93, 108, 158 (add. Σαδίμ). Lucif. Calar.: venationis cervorum. (Pro Σαδδαιέμ praeter scripturas supradictas in Cod. II est Ἐσδδαιέμ; in Cod. III Ἰσαιέμ; in Cod. 247 Ἀβιαέμ; in Eusebio et Hieronymo interprete ejus Ἀαλίμ et Αἰαλίμ.) ⁴ Euseb. in Onomastico, p. 6. Praeterea ante Σαδέμ (sic) Cod. 243 in marg. addit: ✕ τῶν πετρῶν; necnon ad τῶν ποιμνίων (v. 4): λ τῶν ἐλάφων. Cod. 92 in marg. sine nom.: τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων. ⁵ Cod. 243: Ἄ. τοῦ διευθύναι (sic), ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ, ἀποπατήσαι. Codd. 92, 108: Θ. ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ. Σ. ἀπατήσαι (sic). ⁶ Theodoret. Quaest. LVI in 1 Reg. p. 391: Πῶς νοητόν τὸ, εἰσῆλθε Σαούλ ἀνασκευάσασθαι (sic) εἰς τὸ σπήλαιον; Σημῶς ἡρμηνεύθη παρὰ τῶν Οἱ ὁ δὲ Ἄκ. αὐτὸ σαφέστερον εἴρηκεν εἰσῆλθε γὰρ φησὶ ἀποκενῶσαι ὁ δὲ Ἰσώσπος [Antiq. VI, 13, 4: ἐπέειπεθα ὑπὸ τῶν κατὰ φύσιν] τὰς φυσικὰς ἐκρίσεις ποιήσασθαι. Procop. p. 74: Καὶ εἰσῆλθε Σαούλ παρασκευάσασθαι. Σημῶς ἄγαν ὁ δὲ

Ἄκ. κενῶσαι. Cf. Hex. ad Jud. iii. 24. Praeterea Montef. ex Regio praeclaram notam hexaplarem edidit: Ἄλλος σεμῶς ἄγειν, quae unde exorta sit, Procopium insipienti facile patebit. Itaque Aquilae quinque interpretationes vocis וַיִּשְׁפָּעוּ, a Schlesnero in Nov. Thes. s. v. διευθύνω memoratae, ad duas fere redactae sunt, διευθύναι et ἀποκενῶσαι, quarum tamen utraque cum Hebraeo archetypo quomodo concilianda sit aegre perspexerit. Ut dicam quid sentiam, versio ἀποκενῶσαι tum hic tum in loco Judicum soli Theodotioni tribuenda est; altera autem διευθύναι lectionem Hebraeam וַיִּשְׁפָּעוּ, non וַיִּשְׁפָּעוּ, repraesentat. ⁷ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁹ Cod. 243 in marg.: ἄκρον τῆς χλαμύδος, τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. τοῦ ἐνδύματος. Prior lectio est Symmachi, teste Cod. 108, qui affert: Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλ. Alteram Theodotioni vindicavimus, coll. Hex. ad Cap. xv. 27. Posteriori Aquilae potius quam Symmacho tribuendam esse testantur Hex. ad Exod. xxviii. 31. Lev. viii. 7. Job. i. 20. Jesai. lix. 17. ¹⁰ Cod. 243. ¹¹ Idem. ¹² Idem (cum συνεκίλεσεν pro συνέκλασεν). Correxit Scharfen. in Animadv. T. II, p. 128. Hieron. consp. regit. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, 247, Arm. 1. Post eis τὴν δόδον (sic) add. ἐκ τοῦ σπ. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

9. וַיִּצְאֵם... וַיִּקָּם. Ο. καὶ ἀνέστη. Alia exempl. καὶ ἐξῆλθε; alia, καὶ ἀνέστη... καὶ ἐξῆλθεν.¹⁶
וַיִּקָּר. Et inclinavit se. Ο. καὶ ἔκυψε (Σ. ὄκλασεν¹⁶).
10. רָעַתָּהּ. Ο. τὴν ψυχὴν (Οἱ λοιποὶ τὴν κακίαν¹⁷) σου.
12. וַאֲבִי רָאָה בְּרָאָה אֶת־קַנְיָן. Ο. καὶ ἰδὸν τὸ πτερύγιον. Aliter: Ο. καὶ ✕ πάτερ μου ✕ ἰδὸν, ✕ καὶ ἰδὸν ✕ τὸ πτερύγιον.¹⁸
מַעֲיָלָה. Ο. τῆς διπλοῖδος (Ἄ. τοῦ ἐνδύματος. Σ. τῆς ἐφεστρίδος. Θ. τοῦ ἐπιβολαίου¹⁹) σου.
בְּיָדֵי. Ο. ἐν τῇ χειρὶ μου. Σ. παρ' ἐμοί.²⁰
צָרָה. Insectaris. Ο. δεσμεύεις. Οἱ λοιποὶ, Σ. θηρᾶς.²¹ Ἄλλος· ἐνεδρεύεις.²²
13. יִשְׁפָּט. Ο. δικάσαι. Alia exempl. κρίναι.²³
14. מַיִשָּׁל. Ο. ἡ παραβολή (Σ. παροιμία²⁴).
16. וַאֲתִרְיָבִי. Ο. τὴν κρίσιν (alia exempl. τὴν δίκην²⁵) μου.
20. טוֹבָה. Ο. ἀγαθὰ. Σ. ἀμοιβήν.²⁶
23. עֲלֵה־מַעְיָרָה. Ο. εἰς τὴν Μεσσερὰ στενήν (Ἄ. Σ. τὸ ὄχρῳμα. Θ. τὴν κορυφήν²⁷).

CAP. XXV.

1. בְּבֵיתוֹ בְּרָמָה. Ο. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ἀρμαθαίμ (Aliter: Ο. Ἑραμά. Θ. τὸ ἔσω¹).
וַפָּאָר. Ο. Μαῶν. Alia exempl. τὴν ἐπήκοον.² Alia: Φαράν.³
2. וַיִּמְשְׁחֶיהָ. Et dona ejus. Ο. καὶ τὰ ποίμνια (alia exempl. ἡ ἐργασία⁴) αὐτοῦ.
צֹאֵן. Ο. ποίμνια. Alia exempl. πρόβατα.⁵
3. טוֹבַת־שָׁקֶל. Ο. ἀγαθὴ συνέσει. Σ. εὐδιανόητος.⁶
וַיִּרַע מַעֲלָלָיִם. Ο. καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι. Σ. (καὶ) κακογνώμων.⁷
5. וְאַשְׁלַחְתֶּם לִּי אֲשָׁרְיָם. Ο. καὶ ἐρωτήσατε (Ἄλλος· ἀσπάσασθε. Ἄλλος· προσείπατε⁸) αὐτὸν .. εἰς εἰρήνην. Σ. (καὶ) ἀσπάξεσθε (αὐτόν)..⁹
6. לָחֵץ. Salve! Ο. εἰς ὄρας. Schol. ἀντὶ τοῦ, πολλοὶ σοι χρόνοι.¹⁰
7. לֹא הִכְלַמְנוּם. Non injuria affecimus eos. Ο. καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν (Ἄ. ἐνετρέψαμεν. Σ. ἐνωχλήσαμεν. Θ. κἀτησχύναμεν¹¹) αὐτούς.

¹⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. XI, 29, 52, 64, aliis, Lucif. Calar.; posterior in Codd. III, 123, 247. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem in textu: καὶ ✕ ἰδὸν ✕ τὸ πτ.; in marg. autem: ✕ καὶ πάτερ μου ✕ καὶ ἰδὸν (sic). Comp., Codd. III (cum πάτερ), 82, 93, 108, 247 (cum καὶ πάτερ μου ἴδε τὸ πτ.); καὶ πατήρ μου, καὶ ἰδὸν τὸ πτ. ¹⁹ Cod. 243 (cum τὸ ἴφ.). Ad Symmachum cf. Hex. ad 1 Reg. ii. 19. Job. i. 20. ²⁰ Idem. ²¹ Idem: λ. Σ. θηρᾶς (sic). (Montef. Symmachi tantum nomen praemittit.) Cod. 108 in marg. sine nom.: θήρας (sic). ²² Sic in textu Cod. 242. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Chrysost. Opp. T. IV, p. 766 E. ²⁴ Codd. Reg., 92, 108 (in marg. sine nom.), 243 (idem). Cf. Hex. ad Prov. xxv. 1. Ezech. xii. 22. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Cod. 243. Lectionem ad ἀγαθὰ (v. 19) refert Montef., minus probabiliter. ²⁷ Cod. 243 (cum εἰς τὴν Μεσσαράμ τὴν στενήν in textu), Reg. (sine Σ. Θ.): Σ. Θ. τὸ ὄχρῳμα, τὴν κορυφήν. Cod. 92 (ad Μεσερὰ): Σ. Ἄ. τὸ ὄχρῳμα. Cf. ad Cap. xxii. 4.

CAP. XXV. ¹ Cod. 243 in marg. (ad Ἀρμαθαίμ): ὁ, ραμα. Θ. τὸ ἔσω, h. e. quod intus (in textu) habetur. Cf. ad v. 31. Prior lectio est in Codd. III, 247 (cum ἐν ἴ. εἰ (sic) Ἄρμ.).

² Sic Codd. 19, 82, 93, 158 (ut videtur). Cf. ad Cap. xxiii. 24. ³ Sic Comp., Codd. III, 247 (cum Φαρράν).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Procop. p. 74.

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 64, alii (inter quos Reg., 243), Arm. 1. ⁶ Cod. 108 (cum εὐδιανόητος), 243.

⁷ Cod. 108 (ad σκληρὸς), 243. Ad κυνικός Cod. 243 in marg. sine nom.: ἀναίθης καὶ ταχὺς (τραχύς) καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν. ⁸ Cod. 243 in marg.: ἀσπάσασθε, προσείπατε. Prior lectio est in Comp., Codd. 82, 93, 108.

⁹ Cod. 108. ¹⁰ Cod. 243 in marg. (Similiter in eadem historia Joseph. Antiq. VI, 13, 5: καὶ συνεύχεται τοῦτο ποιεῖν ἐπ' ἔτη πολλά. Sed locutio Graeca εἰς ὄρας per se nihil sonat nisi anno proximo (e.g. Plat. Epist. 7, p. 346: μένε ἐπὶ τοῖτοις τὸν ἑναυτὸν τοῦτον' εἰς δὲ ὄρας ἀπὸ τῆς λαβδὸν τὰ χρήματα. Cf. Gen. xviii. 10, 14, ubi formulam Hebraeam חַצְפֵּי הַזֵּנִים Seniores optime Graecae fecerunt εἰς ὄρας), vel, in salutando, in annum sequentem vivas (e.g. Theocr. Adoniaz. 74: κῆς ὄρας κῆπειτα (et hunc in annum et in plures), φιλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῶ εἴς); cui contrarium est μὴ ὄρας (s. ὄρασι) ἴουσι, cum imprecari alicui mortem anno vertente citiorem vellet aliquis. ¹¹ Cod. 243 (cum ἐνετρέψαμεν). Cod. 108 in marg. (ad οὐδὲ (sic) ἐνετελάμεθα): ἐνωχλήσαμεν.

8. **לְעַבְרֵיהֶּ וּלְבָנֶיהָ**. Ο. τῶ νίῳ σου. Aliter: Ο.
 ✕ τοῖς παισὶ σου καὶ τῶ νίῳ σου.¹²
9. **וַיִּנְחְרוּ**. Et cessaverunt. Ο. καὶ ἀνεπήδησε.
 Οἱ λοιποὶ ἐπαύσαντο.¹³
10. **הַמְרַפְּצִים**. Abrumpentes se. Ο. ἀναχωροῦν-
 τες. Θ. ἀποδιδράσκοντες.¹⁴
12. **כָּל הַדְּבָרִים**. Ο. κατὰ τὰ ῥήματα. Alia
 exempl. κατὰ πάντα τὰ ῥήματα.¹⁵
13. **וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת-חֶרְבוֹ וַיַּחְגְּרוּ בְּסֶדֶד חֶרְבוֹ**.
 Ο. Vacat. Alia exempl. καὶ περιεζώ-
 σαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώ-
 σαντο καίγε Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ.¹⁶
14. **וַיַּעַט בָּהֶם**. Et invectus est in eos. Ο. καὶ
 ἐξέκλινεν (Ἄ. ᾠτρύνθη. Σ. ἀπεστράφη. Θ.
 ἐξουδένωσεν¹⁷) ἀπ' αὐτῶν.
15. **וְלֹא-פָקְדוֹנוּ**. Nec desideravimus. Ο. οὐδὲ ἐνε-
 τείλαντο (alia exempl. ἐπιτετάχασιν¹⁸) ἡμῖν.
16. **הַיְהִינֵנוּ עִמָּם רַעִים הַצֵּאן**. Ο. ἄς ᾔμεν παρ'
 αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον. Alia exempl.
 ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν ἐν ἀγρῶ ποιμαίνόντων
 τὸ ποίμνιον.¹⁹
17. **וַיַּעַל-כָּל-בֵּיתוֹ**. Ο. καὶ εἰς τὸν οἶκον (Σ. κατὰ
 τοῦ οἴκου²⁰) αὐτοῦ.

17. **בְּךָ בְּלִיעַל**. Ο. νίδος λοιμὸς (Ἄ. ἀποστασίας.
 Σ. ἄνομος. Θ. ἀφροσύνης²¹).
18. **וַתִּמְחַר**. Ο. καὶ ἔσπευσεν (Ἄλλος' ἐτάχυ-
 νεν²²).
- וַיִּנְדְּרוּ**. Ο. ἀγγεῖα (Ἄ. ἀμφορεῖς. Σ. ἀσκούς.
 Θ. νέβελ²³) οἴνου.
- סָאִים**. Ο. οἶφι. Ἄ. σάτα.²⁴
- קָלִי**. Spicarum tostarum. Ο. ἀλφίτου. Schol.
 κεκομμένης κρίθης. Ἄ. φρυκτῶν (s. φρυκτοῦ).²⁵
- וַיִּמְאָה צִמְקֵיהֶם**. Et centum was passas. Ο.
 καὶ γομὸρ ἐν (Σ. καὶ ἑκατὸν ἐνδέσμους²⁶) στα-
 φίδος.
19. **וּלְאִישָׁהּ נָבָל**. Ο. καὶ τῶ ἀνδρὶ αὐτῆς ✕ Νά-
 βαλ.²⁷
20. **בְּסֶתֶר**. In loco occulto. Ο. ἐν σκέπη (Ἄ.
 ἀποκρυφή²⁸).
21. **שָׂס**. Ο. ἴσως. Ἄ. πλήν. Σ. οὕτως.²⁹
- לְשֹׁן**. Ο. εἰς ἄδικον (Ἄ. ψεῦδος. Σ. ἀνόη-
 τον³⁰). Ἄλλος' εἰς μάτην.³¹
- וְלֹא-נִפְקָד**. Et non desideratum est. Ο. καὶ
 οὐκ ἐνετειλάμεθα (alia exempl. ἐνετειλάμεν³²)

Hieron.: molesti fuimus. ¹² Idem. Sic sine aster.
 Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), 19 (om. σου καὶ), 82 (ut
 19), 92, 93 (ut 19), 108 (idem), alii, Arm. I (cum τῶ παιδὶ
 καὶ νίῳ σου). ¹³ Idem. Schleusner. in Nov. Theis.
 s. v. ἀναπηδᾶω: "Alii libri habent ἀνεπασαν." Falsum.
¹⁴ Codd. 92, 243. Sic in textu Codd. 82, 158 (cum οἱ
 διαδιδράσκοντες). ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, 82, 92, 93,
 alii (inter quos 243 in marg.). ¹⁶ Sic Codd. III (cum
 καὶ Δαυὶδ), XI, 92 (cum περιεζώσαντο ἀνὴρ, et om. καίγε), 123
 (ut III), 144 (cum περιεζώσαντο ἀνὴρ, et καὶ Δαυὶδ). Aliud
 supplementum, καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ Δ. καὶ
 αὐτὸς ἐζώσαντο τὴν μ. αὐτοῦ, est in Comp. (cum αὐτοῦ pro
 αὐτῶν), Codd. 19 (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν, et καὶ αὐτοὶ ἐζώσαντο),
 82, 93, 108. ¹⁷ Cod. 243. Cod. 92 affert: Ἄ. ᾠτρύνθη.
 Cf. ad Cap. xiv. 32. ¹⁸ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum Σ.
 ἐνετείλαντο in marg.), Reg. ¹⁹ Sic Codd. XI (om. τὸ
 ποίμνιον), 29, 55, 56, alii (inter quos 243). ²⁰ Cod. 243.
²¹ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἄνομος. ²² Sic
 in textu Cod. 247. Cf. ad v. 42. ²³ Cod. 243. Codd.
 92, 108: Σ. ἀσκούς. Cf. ad Cap. i. 24. x. 3. In alia omnia
 abeunt interpretes in Hex. ad Jerem. xiii. 12. xlvi. 12.

²⁴ Codd. 108, Reg., Procop. p. 77, Theodoret. Quaest. LIX
 in I Reg. p. 394. ²⁵ Cod. 243 in marg.: Ἄ. φρυκτῶν,
 κεκομμένης κρίθης. (Lectionem sine distinctione integram
 Aquilae tribuit Montef.) Cod. 92 in marg.: φρυκτοῦ. Cod.
 108 in marg.: φρυκτοῦ. Cf. Hex. ad Ruth ii. 14. 2 Reg.
 xvii. 28. ²⁶ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). Bar
 Hebraeus: **סָאִים מְאָה צִמְקֵיהֶם**. Cf. ad Cap.
 xxx. 12. Symmachum, ut solet, expressit Hieron., ver-
 tens: et centum ligaturas vasee passae. ²⁷ Sic (cum
 ✕ Νάβαλ in marg.) Cod. 243; in textu autem sine aster.
 Comp. (cum τῶ δὲ ἄ. αὐτῆς), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93
 (idem), 108 (idem), 144, alii. ²⁸ Cod. 243. Cod. 108:
 Ἄ. ἀπόκρυφοί (sic). Cf. Hex. ad Job. xxxi. 27. Psal. xxxi. 7.
 Jesai. xxxii. 2. ²⁹ Idem. Cod. 108 affert: Ἄ. πλήν.
 Paulo aliter Cod. Reg. (cum πλημμάτην) et Procop. ibid.
 dant: Ἄ. πλήν μάτην, proculdubio pro Hebraeis **שָׂס** **שָׂס**.
 Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xvi. 19. ³⁰ Cod. 243. Pro
 ἀνόητον s. εἰς ἀνόητον Schleusner. in Nov. Theis. s. v. non
 male desiderat ἀνόητος. ³¹ Pro ἴσως εἰς ἄδικον Cod. 242
 in textu habet πλήν εἰς μάτην. Cf. Hex. ad Jerem. viii. 8.
³² Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, alii (inter quos 243).

- λαβεῖν. Σ. (καὶ οὐ) διεφώνησεν. Θ. (καὶ οὐκ) ἤτησάμεν.³³
22. **וְהָיָה**. Ο'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ.³⁴
- בְּיָרֵךְ**. Ο'. πρὸς τοῖχον. "Ἄλλος ἐν τριγῶν.³⁵
25. **וְלֹא-נָתַתְּ לָבוֹב**. Ο'. μὴ δὲ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ. Σ. μὴ πρόσχησ, ἀξίω.³⁶
- עַל-נַבְלָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ Νάβαλ.³⁷
- כִּן-הוּא**. Ο'. οὗτός ἐστι. Alia exempl. οὕτως ἐστὶν αὐτός.³⁸
- וְהָיָה**. Ο'. καὶ ἀφροσύνη ('Α. ἀπόρρευσις³⁹).
26. **וְהָיָה יָדָךְ**. Ο'. τοῦ μὴ ἔλθειν εἰς αἷμα ἀθῶν, καὶ σώσειν τὴν χεῖρά σου σοι. 'Α. τοῦ μὴ μυσάζειν . . .⁴⁰
28. **אֵשׁ**. Ο'. ἄρον. Σ. ἀφελού.⁴¹

28. **וְרָעָה**. Ο'. καὶ κακία (Σ. πονηρία⁴²).
29. **וְרִוְרָה**. Ο'. ἐνδεδεμένη. Σ. πεφυλαγμένη.⁴³
- בְּתוֹךְ הַקְּלָעַי**. In medio cavitalis fundae. Ο'. ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης. 'Α. (ἐν) ταρσῶ πλαγίῳ .⁴⁴
31. **לְפִקְוָה**. In offendiculum. Ο'. βδελυγμός. 'Α. Θ. λυγμός.⁴⁵
- וְהָיָה**. Ο'. αἷμα ἀθῶν δωρεάν. Σ. (αἷμα) ἀνάτιον.⁴⁶
- Ο'. (—) ἀγαθῶσαι αὐτῇ (4). Alia exempl. τοῦ καλῶς ποιῆσαι αὐτῇ.⁴⁷
32. **וְרִוְרָה**. Ο'. εὐλογητός. Alia exempl. βαρούκ.⁴⁸
33. **וְכַנְיָא**. Prudentia tua. Ο'. ὁ τρόπος ('Α. ἡ γνώμη⁴⁹) σου.
- וְהָיָה יָדָךְ**. Ο'. μὴ ἔλθειν εἰς αἵματα, καὶ σώσαι (Σ. ἐκδικῆσαι⁵⁰) χεῖρά μου ἐμοί. Οἱ λοιποὶ μὴ μυσῶσαι . . .⁵¹

³³ Cod. 243. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxiii. 4. Theodotionis lectionem (cum καὶ οὐκ ἤτησάμεν λαβεῖν) in textum assumptionem Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, 92, alii (inter quos 243 in marg., et, teste Montef., praem. X). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. ³⁶ Cod. 243. Cod. 108 tantum affert: Σ. ἀξίω. ³⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108. ³⁸ Sic Comp., Ald. (om. αὐτός), Codd. III (idem), 44 (idem), 82 (cum οὗτος pro οὕτως), 93 (idem), 106 (ut Ald.), 108, 119 (ut Ald.), 120 (idem). ³⁹ Theodoret. Quaest. LIX in 1 Reg. p. 394: 'Ο δὲ ἄκ. οὕτως ἔφη· Νάβαλ ὄνομα αὐτῶ, καὶ ἀπόρρευσις μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει διάνοιαν ἀπορρέοντος γὰρ τοῦ λογικοῦ, καὶ σβεννυμένον, τὸ τῆς ἀφροσύνης ἐπιγίνεται πάθος. Eadem habet Cod. Reg., qui insuper addit: 'Ιστέον ὅτι ἐν τῷ ἐγ' ψαλμῷ καὶ τῷ νβ' εἰς τὸ, εἶπεν ἄφρων, Νάβαλ κείται ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ, παρὰ δὲ Ἀκύλαν, ἀπορρῶν. Cf. Hex. ad Deut. xxii. 21. Jerem. xxix. 23. ⁴⁰ Cod. Reg. Theodoret. ibid.: τὸ δὲ, καθὼς—τὰς χεῖράς σου σοι, ὁ Ἀκύλας τοῦ μὴ μυσάζειν εἶπεν, ἵνα μὴ μύσους ἐκ τῆς μαιφονίας ἀναπλησθῆς. Lectio valde suspecta, de qua quid sentiamus ad v. 33 declarabimus. ⁴¹ Cod. 243. ⁴² Codd. 108, 243. ⁴³ Cod. 243 (qui ad ἐν μέσῳ male refert). Mendose Cod. 108 (ad δεσφῶ): Σ. πεφυλαγμάτι. Verum vidit Scharfenb. in *Ani-madv.* T. II, p. 131, qui appellat Hieronymum vertentem, *custodita quasi in fasciculo vitivum*. ⁴⁴ Cod. 243 (ad ἐνδεδεμένη): 'Α. ταρσῶ πλαγίῳ (sic). Prior vox cum ἦρ' recte componitur; altera autem ad ἦρ' potius quam ad ἔρ' per-

tinere crediderimus, coll. 2 Reg. iii. 27, ubi pro **וְרִוְרָה** Seniores verterunt ἐκ πλαγίου τῆς πύλης. ⁴⁵ Cod. 243 in textu: βδελυγμός (sic); in marg. autem: βδελυγμός. 'Α. Θ. τὸ ἔσω (cf. ad v. 1), h. e. λυγμός. Cod. 108 affert: 'Α. λυγμός. Procp. p. 81: καὶ οὐκ ἔσται σοι βδελυγμός. Ἀκύλας λυγμός· αἰνίττεται δὲ τὰς τοῦ συνειδέτος ἀκίδας. Eadem habet Theodoret. ibid., cum scriptura λυγμός, quae cum ἀκίδας unice quadrare videtur. Sed falsam esse declarant tum consensus Codd. 56, 71, 119, 246 (cum θρήνος supra lin.), qui omnes in contextu λυγμός habent, tum formae cognatae **וְרִוְרָה**, *singultiviti*, et **וְרִוְרָה**, *oscitatio*. Etiam Hieron. in *singultivo* transtulit. ⁴⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. xxii. 6. Psal. xxxiv. 7. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245, Reg. Vet. Lat.: et *benefaciēs ei*. ⁴⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐλογητός in marg.). Montef. e Reg. edidit: Ἄλλος· εὐλογητός Βαρούκ (sic). ⁴⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Prov. xxvi. 16. Dan. iii. 12. ⁵⁰ Idem. Hieron.: et *ulcisceret*. ⁵¹ Theodoret. ibid.: τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον, εὐλογημένη σὺ—τὴν χεῖρά μου ἐμοί, ἀμάρτημα γραφικὸν εἶναι ὑπολαμβάνω· οἱ γὰρ ἄλλοι ἐρμηνευταί, μὴ μυσῶσαι, εἰρήκασιν, ἀντὶ τοῦ, μὴ μύσους μεταλαχέειν. Cf. ad v. 26. Omnino videtur error esse, non librorum qui textum LXXviralem, hic quidem omni suspicione majorem, nobis tradiderunt, sed eorum qui ex scripturis μὴ σώσειν et μὴ σώσαι, voces dubiae auctoritatis μυσάζειν et μυσῶσαι extulerunt, et Aquilae nomine insigniverunt.

34. וְרֵמֵן. Verumtamen. Ο'. πλὴν ὅτι. 'Α. Θ.
 ✕ καί. . Σ. ἐπέτιοιγε.⁶²
 כִּי אִם-נִוְתַר. Ο'. εἰ ὑπολειφθήσεται. Σ. οὐκ
 ἂν (ὑπελείφθη).⁶³
35. רָאָה. Ο'. βλέπε. "Αλλος" ἴδε.⁶⁴
 וְהָיָה נֶשְׂאָה. Ο'. καὶ ἥρέτιστα ('Α. ἦρα (Aliter: 'Α. εἰληφα). Σ. ἐτίμησα (Aliter: Σ. ἐνε-
 τράπην). Θ. ἔλαβον⁶⁵) τὸ πρόσωπόν σου.
39. כִּי מִתְּנַבֵּל. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὅτι
 ἀπέθανε Νάβαλ.⁶⁶
 וְהָיָה. Cohibuit. Ο'. περιεποιήσατο. 'Α. ἐξεί-
 λατο.⁶⁷
41. עֲבָדֵי אֲדֹנָי. Ο'. τῶν παίδων σου. 'Α. παίδων
 τοῦ κυρίου μου.⁶⁸
42. וְהָיָה. Ο'. Vacat. 'Α. καὶ ἐτάχυνε.⁶⁹
 כִּי-לִבֵּי. Ο'. τῶν παίδων. Alia exempl. τῶν
 ἀγγέλων.⁶⁹
44. כִּי-לִישֵׁי אֲשֶׁר מִנְּלִים. Ο'. υἱῶ 'Αμὶς τῶ ἐκ
 'Ρομῶ. Alia exempl. υἱῶ Λαῖς τῶ ἐκ Γαλ-
 λείμ.⁶¹

CAP. XXVI.

1. מִסְתַּתֵּר. Ο'. σκεπάζεται. Σ. κρύπτεται.¹
- 1, 3. וְהָיָה יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοῦ 'Ιεσοεμού ('Α. 'Ιεσοεμούν).
 'Α. τῆς ἠφανισμένης. Σ. τῆς ἐρήμου.²
2. וְהָיָה מִדְּבַר-זִיף. Ο'. εἰς τὴν ἔρημον Ζίφ. Alia
 exempl. εἰς τὴν ἔρημον τὴν αὐχμῶδη.³
4. וְלִנְכוֹן. Pro certo. Ο'. ἔτοιμος ἐκ Κεῖλά.
 Alia exempl. εἰς Σεκελάγ; alia, ὅπισω αὐτοῦ
 εἰς Σεκελάγ.⁴ Σ. ἔτοιμος.⁵
5. וְהָיָה יִשְׂרָאֵל שְׂבַב-שָׁשׁ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶδε Δαυὶδ τὸν
 τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαούλ.⁶
 בְּמַעְגָּל. In carragine. Ο'. ἐν λαμπήνῃ. 'Α.
 ἐν τῇ στρογγυλώσει.⁷ Aliter: 'Α. (ἐν τῇ)
 καμπῇ. Σ. (ἐν τῇ) σκηνῇ. Σ. (fort. Θ.) ἐν
 τῇ στρογγυλώσει.⁸
7. וְשָׁב יִשְׂרָאֵל. Ο'. καθεύδων ὑπνοῦ. Alia exempl.
 καθεύδων.⁹
 בְּמַעְגָּל. Ο'. ἐν λαμπήνῃ ('Α. καμπῇ. Σ. σκηνῇ.
 Θ. μαγὰλ¹⁰).

⁶² Cod. 243, teste Montef. (Pro 'Α. Θ. ✕ καὶ Parsonsii amanuensis exscripsit: 'Α. καί.) Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xxviii. 19. ⁶³ Idem (ad τότε). Integra lectio est in Comp., Codd. 19 (cum ὑπελείφθη), 82, 93 (cum ὑπολείφθη), 108, 245. ⁶⁴ Idem in marg. sine nom. ⁶⁵ Idem, qui lectiones sic disponit: Σ. ἐτίμησα. 'Α. ἦρα. 'Α. εἰληφα. Θ. ἔλαβον. Σ. ἐνετράπην. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 457: τὸ δὲ ἥρέτιστα (ἥρέτιστα) τὸ πρόσωπόν μου (σου), Σύμμαχος, ἐνετράπην. Sic in textu Comp., Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93, 108 (cum ἐνετράπην), 245, 246. Vet. Lat.: reveritus eum. Cf. Hex. ad Gen. xxxii. 20. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 131 Symmacho asserit locutionem ἐντρέπεσθαι τινα, non ἐντρέπεσθαι τὸ πρόσωπόν τινος, quod inepte hebraizantis foret. Sed cf. Hex. ad Gen. xix. 21. ⁶⁶ Sic Comp., Codd. III, 71, 158, Arm. 1. ⁶⁷ Codd. 108 (cum ἐξήλατο), 243 (non, ut Montef., Σ. ἐξείλατο). ⁶⁸ Cod. 92. Sic in textu (cum τῶν π.) Comp., Codd. III, 123, neonon (cum τῶν π. σου τοῦ κ. μ.) Codd. 82, 108, 247, Arm. 1. ⁶⁹ Cod. 92 in continuatione. Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 52, 56, alii. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 242. ⁶¹ Sic Comp. (cum Γαλιμ), Codd. III (cum Γαλλεί), 247 (cum Γαλλήμ).

ἐκρυπται), 19 (idem), 56 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum σκεπάζεται in marg.), 246 (ut Comp.). ² Idem. Cf. ad Cap. xxiii. 19. ³ Sic Codd. 19 (cum ἀχμῶδη), 56, 82, 93, 108, 158, qui mox ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχμῶδει habent. Lucif. Calar.: in desertum opacum. Cf. ad Cap. xxiii. 15. Montef. e Regio edidit: "Αλλος" εἰς τὴν ἔρημον τῶν αὐχμῶν, invitis libris nostris. ⁴ Prior lectio est in Codd. 52, 64, 71 (cum Σεκελά), 92, 144, 158 (cum 'Εχλάτ), 236; posterior in Codd. 19 (cum Σεκελά), 82, 108. ⁵ Codd. 92 (cum ἔτοιμα), 108. Cf. ad Cap. xxiii. 23. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum εἶπε pro εἶδε), 52, 56 (om. ἐκεῖ), 82, 93 (ut 56), 108, alii. ⁷ Procop. p. 82: 'Ἐν λαμπήνῃ. Εἶδος ἀμάξης, ὡς καὶ ἡ ἀπήνη ὁ δὲ 'Ακ. τῇ στρογγυλώσει φησὶν, ἢ διὰ τὸ σχῆμα τῆς κατασκευῆς, ἢ διὰ τὸ κεκονῶσθαι τῷ στρατοπέδῳ τὸν βασιλεία. Cf. ad Cap. xvii. 20. ⁸ Cod. 243 (cum κάμπη), cum scholio (ad λαμπήνῃ): Εἶδος ἀμάξης λαμπρᾶς οἶον καροῦχας. Cod. 108 affert: Σ. σκηῆ. Hieron.: in tentorio. Ad καμπῇ cf. Hex. ad Prov. ii. 18. iv. 11, 26. v. 6. Alteram lectionem ἐν τῇ στρογγυλώσει Aquilae secundis curis assignat Scharfenb., coll. Hex. ad Ezech. i. 7, ubi לָזָז, vitulus, interpreti isti στρογγυλός sonat. ⁹ Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, 56, alii (inter quos 243), Bar Hebr., Arm. 1. ¹⁰ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis descripsit: 'Α.

9. אֶל־תַּשְׁחִיתֶהוּ. Ο. μὴ ταπεινώσης (alia exempl. διαφθείρης¹¹) αὐτόν.
 וְנִקְרָה. Ο. καὶ ἀθωωθήσεται (Θ. καθαρῶσθῆ¹²).
 10. וְגִנְנֵנוּ. Ο. παῖση ('Α. θραύσει¹³) αὐτόν.
 וְנִסְפָה. Et pereat. Ο. καὶ προστεθῆ (Σ. συσσυρῆ¹⁴).
 11. הַלִּילָה לִי. Ο. μηδαμῶς μοι. Alia exempl. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.¹⁵
 וְאֶצְרַפְתָּה. Et urceum. Ο. καὶ τὸν φακόν ('Α. ἄγγος. Σ. νυκτοπότιον¹⁶).
 12. תַּרְדֵּמַת. Ο. θάμβος. 'Α. καταφορά. Σ. κάρος. Θ. ἔκστασις.¹⁷
 14. וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־הָעַם. Ο. καὶ προσεκαλέσατο Δαυὶδ τὸν λαόν. Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἐβόησε Δαυὶδ πρὸς (τὸν λαόν).¹⁸
 וַיָּרֶן. Ο. Vacat. ✕ ויפֹ נהִר (4).¹⁹
 מִי אֶתְהָ קָרָאתָ אֶל־הַמַּלְאָךְ. Ο. τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν; Alia exempl. τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν με ✕ πρὸς τὸν βασιλέα (4);²⁰ Σ. . καταβοῶν τοῦ βασιλέως.²¹
 16. בְּנֵי־מָוֶת. Ο. υἱοὶ θανατώσεως (alia exempl. θανάτου²²). Σ. ἀξιοὶ (θανάτου).²³
 17. קוֹלִי אֶדְנִי הַמַּלְאָךְ. Ο. δοῦλός σου (Οἱ λοιποὶ φωνή μου²⁴), κύριε βασιλεῦ.
18. וַיִּמְדֵּה בְיָדֵי רָעָה. Ο. καὶ τί εὐρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα; Alia exempl. ἢ τίς ἐν ἐμοὶ κακία εὐρέθη;²⁵
 19. הִקְסִיתָהּ. Incitaverit te. Ο. ἐπισείει σε. 'Α. ἀνα(σείει σε).²⁶
 מִנְחָה. Ο. θυσία σου. 'Α. Σ. δῶρον.²⁷
 מִהֶסְתַּמְתֵּנִי. Ne adjungerem me. Ο. μὴ ἐστηρίχθαι ('Α. ἄπτεσθαι. Σ. συνδνάξασθαι²⁸).
 הַבְּנַחְלֹת יְהוָה. Ο. ἐν κληρονομίᾳ κυρίου. Ο. ἐνώπιον (κυρίου). Οἱ λοιποὶ τὸ ἔσω.²⁹
 אֶל־הַיָּהִים אֲחֵרִים. Ο. θεοὶς ἑτέροις (Σ. ἀλλοκότοις³⁰).
 20. לְבַקֵּשׁ אֶת־פָּרְעֵשׁ אֶתְךָ. Ut quaerat pulicem unum. Ο. ζητεῖν ψυχὴν μου (alia exempl. ψύλλον ἔνα³¹).
 הַקְרָנָה. Perditem. Ο. ὁ νυκτικώραξ (Οἱ λοιποὶ πέρδιξ³²).
 21. הִקְפַּלְתִּי. Stulte egi. Ο. μετατάωμαι. 'Α. ἡγνόνησα. Σ. ἡφρονευσάμην.³³
 23. וַיִּשִׁיב. Ο. ἐπιστρέψει. Σ. ἀποδώσει.³⁴
 24. הַיּוֹם הַזֶּה. Ο. σήμερον ἐν ταύτῃ. Ο. Θ. χωρίς.³⁵
 הַתְגַּדְלֵה. Ο. μεγαλυνθείη. Σ. λογισθείη.³⁶
 Ο. (→) καὶ σκεπάσαι με (4). Alia exempl. καὶ ἐκσπάσαι με.³⁷

κάμπη. Θ. σκηνῆ. C. μαγάλ). Cod. 108 affert: Θ. μάγαι (sic).
¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii, Arm. 1.
¹² Cod. 108 (cum καθαρῶσθῆ). ¹³ Cod. 243. Cf. ad Cap. iv. 3. ¹⁴ Codd. 92, 108 (cum συσσυρῆ). Cf. ad Cap. xii. 25. xv. 6, ubi Aquilae versio est. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ¹⁶ Codd. 92, 108 (cum ἄγγειον), 243. ¹⁷ Nobil., Procop. in Cat. Niseph. T. II, p. 460, Cod. 243. Cod. 108 affert: Θ. ἔκστασις. Cf. Hex. ad Gen. ii. 21. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Cod. 243 in marg. Sic in textu sine aster. Comp. ²⁰ Idem in textu: τίς εἶ σὺ ὁ κ. με, et in marg. ✕ πρὸς τὸν β. Sic in textu sine aster. Codd. III, 247 (cum λαλῶν), Arm. 1. Pronomen post calῶν tuentur Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii. ²¹ Codd. 92, 108 (in marg. sine nom.), 243. ²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. ²³ Codd. 108 (in marg. sine nom.), 243. Cf. Hex. ad 2 Reg. xii. 5. ²⁴ Cod. 243. Duplex lectio, φωνή μου, κύριε μου, δοῦλός σου, κύριε βασιλεῦ, est in Comp., Codd. 19, 56 (cum δοῦλός σου),

82, 93 (ut 56), 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum kai pro ἢ), 82, 93, 108. ²⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. ii. 3. Jessai. xxxvi. 18. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem ad ἐν κληρονομίᾳ in marg. notat: ὁ. ἐνώπιον. λ. τὸ ἔσω (h. e. ἐν κληρονομίᾳ). Sed lectio τῶν Ο', ni fallor, ad verba praecedentia, ἐπικατάροι οἱ ἐνώπιον κυρίου, pertinet: ergo praetereunda est notula, quod tacite fecit Montef. ³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108 (idem), 243. ³³ Cod. 243 (cum ἡφρονευσάμην, non, ut Montef., ἡφρονησάμην, quae vox nulla est). Codd. 92, 108: Σ. ἡφρονευσάμην. Cf. ad Cap. xiii. 13. ³⁴ Idem. Codd. 92, 108 vero: 'Α. ἀποδώσει. ³⁵ Cod. 243 post σήμερον ✕ pingit, et in marg.: Ο. Θ. χῶ (sic), h. e. ut videtur, sine verbis ἐν ταύτῃ, quae absunt a Codd. 44, 158. ³⁶ Idem. Sic in marg. sine nom. Cod. 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. III (cum εσκεπασοι), 19, 82, 93, 108. Lucif. Calar.: et abripit me.

7. **בַּעֲלֵת-אוֹב**. *In qua est daemon fatidicus.* Ο'. ἐγγαστριμύθον. 'Α. ἔχουσαν μάγον.⁹
8. **וַיִּתְחַפֵּשֶׁת**. *Et aliam personam induit.* Ο'. καὶ συνεκαλύψατο (alia exempl. ἡλλοιώθη¹⁰). Σ. καὶ μετεσχημάτισεν ἐαυτόν.¹¹ Aliter: Σ. (καὶ) μετεσχημάτισατο.¹²
- וַיִּלְבַּשׁ**. Ο'. καὶ περιεβάλετο ('Αλλος' ἐνεδύσατο¹³).
- בְּאוֹב**. Ο'. ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ ('Α. μάγῳ¹⁴).
9. **אֶת־הָאוֹבוֹת**. Ο'. τοὺς ἐγγαστριμύθους ('Α. μάγους. (Θ.) θελητάς¹⁵).
- וַאֲתֵת־הַיְדֻעֵנִי**. Ο'. καὶ τοὺς γνώστας (alia exempl. τοὺς ἀποφθεγομένους¹⁶). "Αλλος' καὶ (τοὺς) σημειοσκόπους.¹⁷
- כַּמְתַּקְּשׁ**. *Insidiaris.* Ο'. παγιδεύεις. 'Α. ἐγκρούεις.¹⁸
10. **בַּיְהוָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν κυρίῳ; alia, κατὰ τοῦ θεοῦ.¹⁹
- עָן**. *Malum.* Ο'. ἀδικία. Σ. Θ. κάκωσις.²⁰
12. **רַפְּיִיתִנִּי**. *Fefellisti me.* Ο'. παρελογίσω με. 'Α. ἐπέθου μοι. Σ. ἐνήδρευσάς μοι.²¹
13. **הָאִשָּׁה אֶל־שֹׂאֵל**. Ο'. αὐτῇ ἢ γυνή. Alia exempl. ἢ γυνή πρὸς Σαούλ.²²
14. **וַיֹּאמֶר לָהּ כַּדִּתְּמָרוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ יָקָן עִלָּה**. **וַיֹּאמֶר לָהּ כַּדִּתְּמָרוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ יָקָן עִלָּה**. Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῇ: τί ἔγνωσ; καὶ εἶπεν αὐτῇ: ἄνδρα ὄρθιον (Οἱ λοιποὶ πρεσβύτην²³) ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ

οὗτος διπλοῖδα ('Α. ἐνδυμα²⁴) ἀναβεβλημένος. "Αλλος' καὶ εἶπεν αὐτῇ: τί τὸ εἶδος αὐτῶν; καὶ εἶπεν αὐτῇ: ἀνὴρ πρεσβύτερος ἀναβαίων, καὶ αὐτὸς περιβεβλημένος διπλοῖδα [ἐφούδ].²⁵

14. **וַיִּקֶר**. Ο'. καὶ ἔκυψεν ('Αλλος' ἔπεσον²⁶).
15. **וְהַרְבֵּיתִי**. *Commonisti me.* Ο'. παρηνώχλησάς μοι (s. με). 'Α. ἐκλόνησάς (με). Σ. ἐτάραξάς (με). Θ. παρώργισάς (με).²⁷
- אֶת־עֵלֹת אֶרֶץ**. Ο'. ἀναβῆναί με. "Αλλος' τοῦ ἀναγαγεῖν με.²⁸
- עַרְלִי**. Ο'. θλίβομαι. 'Α. Σ. στενά (μοι).²⁹
- וְלֹא־עָנִינוּ עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם בְּחִלְמוֹת**. **וְלֹא־עָנִינוּ עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם בְּחִלְמוֹת**. Ο'. καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μοι ἔτι, καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίσις; καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι (Σ. Θ. δηλώσαι³⁰) μοι τί ποιήσω. "Αλλος' καὶ οὐκ ἀπεκρίθη μοι ἔτι, καί γε ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίσις ἐκάλεσα, τοῦ δηλώσαι μοι τί ποιήσω.³¹
16. **הַלְמָה תִּשְׁאָלֵנִי וַיְהִי עָרָה**. **הַלְמָה תִּשְׁאָלֵנִי וַיְהִי עָרָה**. Ο'. ἰνατί ἐπερωτᾷς με; καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου ('Α. Θ. κατὰ σοῦ [εἰ]γ). Σ. ἀντίζηλός σου³²). "Αλλος' καὶ ἰνατί ἐπηρώτησάς με; καὶ κύριος ἀπέστη ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐγενήθη κατὰ σοῦ.³³
17. **וַיַּעַשׂ יְהוָה לֹוּ בְּיָדֵי**. **וַיַּעַשׂ יְהוָה לֹוּ בְּיָדֵי**. Ο'.

cum scholio: δῆλος δὲ καλεῖ τὰ διὰ τοῦ ἐφούδ σημαιόμενα.
⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐνεδύσατο in marg.), 246, Reg. ¹¹ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 471. ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Cod. 108 in marg., ut supra. ¹⁴ Codd. Reg., 243. ¹⁵ Cod. 243 ad ἐγγαστριμύθους affert: 'Α. μάγους θελητάς καὶ σημειοσκόπους. Lectio altera Theodotiani tribuenda videtur, coll. Hex. ad Deut. xviii. 11; Aquilam enim sic vertere solitum esse, ut temere affirmat Montef., probari non potest. Cf. Hex. ad Lev. xx. 6. 4 Reg. xxi. 6. ¹⁶ Sic Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246, Reg. ¹⁷ Cod. 243 in marg., ut supra. Cf. ad v. 3. ¹⁸ Cod. 243. Respexit interpres Chaldaeum **עָנִין**, *percussit, pulsavit* (cf. Dan. v. 6 in Chald. et Theod.), necnon Syriacum **עָנִין**, quod pro Graeco ἐνέκρουσε posuit Paulus Telensis Jud. iv. 21. Cf.

Hex. ad Psal. cviii. 11. ¹⁹ Prior lectio est in Cod. III, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 82 (cum κυρίῳ), 93, 108. ²⁰ Cod. 243. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25. Origen. Opp. T. II, p. 492 soloece citat: ἰνατί παρηνώχλησω με; ²² Sic Comp., Codd. 92 (om. αὐτῇ ἢ γ. in textu, cum ✱ ἢ γ. πρὸς Σ. in marg.), 93, 108, 236. Haec, ἢ γυνή, desunt in Codd. II, III, 44, 55, 56, aliis. ²³ Cod. 243. Bar Hebraeus (quem oscitanter exscripsit Parsons.): **חַדְלָה לְיָדֵי אֱלֹהֵי**. ²⁴ Idem. Cf. ad Cap. xv. 27. ²⁵ Origen. ibid. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. 243. Origen. ibid. p. 493: ἰνατί παρώργισάς με τοῦ ἀναγαγεῖν με; ²⁸ Cod. 93 in textu, Origen. ²⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 10. lxxviii. 18. ³⁰ Idem. ³¹ Origen. ibid. ³² Cod. 243. Pro **עָרָה** ἀντίζηλός σου interpretatus est Aquila ad Psal. cxxxviii. 20. ³³ Origen. ibid.

καὶ πεποίηκε κύριος σοι, καθὼς ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ μου. Ἄλλος· καὶ ἐποίησεν ἄλλον αὐτῷ, ὃν τρόπον ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μου.³⁴

- 17. לְרֵעֵךְ. Ὁ· τῷ πλησίον (Ἄ· ἐταίρῳ³⁵) σου.
- 18. וְיָרֶךְ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר בְּרָצָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִלְיָיךָ. Ὁ· διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας (alia exempl. ἐπλησας³⁶) θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλῆκ, διὰ τοῦτο. Ἄλλος· καθότι οὐκ ἤκουσας τὴν φωνὴν τοῦ κυρίου, οὐκ ἐποίησεν ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ ἐν Ἀμαλῆκ, καὶ διὰ τοῦτο.³⁷
- 19. וַיִּתֵּן יְהוָה בְּיָדֶיךָ אֶת־יְרֵמְיָהוּ אֶת־הַכְּלֵי אֲשֶׁר בְּיָדֶיךָ. Ὁ· καὶ παραδώσει κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. Ἄλλος· καὶ δώσει κύριος καίγε τὸν Ἰσραὴλ (μετὰ σοῦ) ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων.³⁸
- וְכָתוּב אַחֶרָה וַיִּבְרָךְ עִמִּי. *Cras autem tu et filii tui mecum eritis.* Ὁ· καὶ αἵριον σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται (alia exempl. μετ' ἐμοῦ³⁹). Ἄλλος· τάχυνον δέ, Σαούλ· αἵριον σὺ καὶ ὁ υἱός (s. καὶ υἱός) σου μετ' ἐμοῦ.⁴⁰
- גַּם אֶת־מַחְבֵּיתָהּ יִשְׂרָאֵל יָתַן יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים. Ὁ· καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. Ἄλλος· καίγε τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ παραδώσει κύριος αὐτὴν ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων.⁴¹
- 20. וַיִּמְחֶר. Ὁ· καὶ ἔσπευσε. Σ. (καὶ) ταχύ.⁴²

- 20. מְלִכָּה-וְכֹחַ. *Tota statura ejus.* Ὁ· ἐστηκώς. Alia exempl. ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτοῦ.⁴³ Σ. καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτοῦ.⁴⁴
- 22. שָׁפַע מְצִיבֵי גַם־הַתְּהֵא. Ὁ· ἀκουσον δὴ ✕ Ἄ· καὶ σὺ.⁴⁵
- 23. וַיִּמְצְאוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ לְבָנָה. Ὁ· καὶ οὐκ ἐβουλήθη (s. ἐβούλετο) φαγεῖν. Alia exempl. καὶ ἠπέεθησε, καὶ οὐκ ἐβούλετο φαγεῖν.⁴⁶
- וְהָלַךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ. Ὁ· ἐπὶ τὸν δῖφρον (Οἱ λοιποὶ τὴν κλίνην⁴⁷).
- 24. וַיַּעֲבֵד מְרִבְבָּה. *Vitulus stabuli (saginatius).* Ὁ· δάμαλις νομάς. Alia exempl. μοσχάριον γαλαθηνόν.⁴⁸ Σ. . πεφιλοτροφημένη [θρεπτή].⁴⁹

CAP. XXIX.

- 1. וַיִּבְרָךְ. Ὁ· ἐν Ἀενδῶρ. Alia exempl. ἐν Ναῖν (s. Ἀῖν).¹ Οἱ Γ'. ἐν τῇ πηγῇ.²
- 3. וַיַּעֲרִיב. Ὁ· οἱ διαπορευόμενοι (Ἄλλος· Ἑβραῖοι³).
- וַיִּשְׂבֹּחַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְמֵים וְיָדָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. Ὁ· γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος. Alia exempl. ὄς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος ἡμερῶν.⁴
- וַיִּמְאִיכָה. Ὁ· οὐθέν. Ἄ· ὅτι οὐν τι.⁵
- וַיִּפְלוּ. *Defectionis ejus.* Ὁ· ἐνέπεσε πρὸς μέ. Σ. προσέφυγέν μοι.⁶

³⁴ Origen. ibid. ³⁵ Cod. 243 (cum ἑτέρῳ). ³⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 56, alii (inter quos 243). ³⁷ Origen. ibid. ³⁸ Idem. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴⁰ Origenes ibid. hanc et sequentem clausulam inverso ordine allegat: καίγε τὴν παρ. Ἰσρ. παραδώσει κύριος αὐτὴν ἐν χ. ἀλλοφύλων. τάχυνον δέ, Σαούλ· αἵριον καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου μετ' ἐμοῦ. Deinde enarrat: Καὶ τοῦτο δύναται εἰδέναι δαυμόνιον, βασιλεῖα χειροποιηθέντα μετὰ χρίσματος προφητικῷ, ὅτι αἵριον ἔμειλεν ἐξελεῖσθαι (ἐξελεῖσθεσθαι!) ὁ Σαούλ τὸν βίον, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ; Αἵριον σὺ, καὶ υἱοὶ σου μετ' ἐμοῦ. Ubi τάχυνον δέ, ni fallor, duplex versio est vocis רָחַץ, pictae רָחַץ. ⁴¹ Origen., ut supra. Has omnes lectiones Origenianas, a Montefalconio et Parsonsio ne verbo quidem memoratas, ex Homilia ἐπὶ τῆς ἐγγαστριμύθου, quam e MS. Vaticano primus edidit Leo Allatius Lugduni anno 1629, excerptimus. Anonymus autem interpres est, ut videtur,

Theodotio. ⁴² Cod. 243. ⁴³ Sic Comp. (om. τῆς), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Idem. Sic in textu sine aster. Codd. 82 (om. δὴ), 93 (idem), 108 (idem), 123, 144, 236, Arm. 1 (ut 82). ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum οὐκ ἠποίησε pro ἠπέεθησε), 93, 108. Cf. Hex. ad Exod. iv. 23. ix. 2. ⁴⁷ Cod. 243. ⁴⁸ Sic Comp. (cum γαλαθινόν), Codd. 19 (cum γαλασθέν), 82, 93, 108 (ut Comp.), Reg. Cod. 56 in marg.: μύσχος γαλαθινός. Cf. Hex. ad 2 Reg. xvii. 29. ⁴⁹ Cod. 243. Posterior vox prioris paulo rarioris interpretamentum est. CAP. XXIX. ¹ Sic Comp., Codd. 82 (cum Ἀῖν), 108, 243 (in marg., teste Montef.). ² Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit sine nom.: τῇ πηγῇ. ³ Idem in marg. sine nom. ⁴ Sic Comp. (cum σήμερον pro ἡμερῶν), Codd. 82, 93, 108 (ut Comp.). ⁵ Cod. 243. Cf. Hex. ad Deut. xxiv. 12. ⁶ Procop. in Cat. Niceph.

4. וַיִּקְצְפוּ. Ο'. καὶ ἐλυπήθησαν ('Α. παρωξύνθησαν. Σ. ὠργίσθησαν. Θ. ἐθυμώθησαν').

מִלְחָמָה בְּמִלְחָמָה. Ο'. ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς. Οἱ λοιποὶ σατὰν ἐν πολέμῳ.⁸

וַיִּתְּנָה. Gratiam sibi conciliabit. Ο'. διαλλαγῆσεται. 'Α. εὐδοκηθήσεται.⁹

5. בְּמַחְלוֹת לְאֵמֶר. Ο'. ἐν χοροῖς, λέγοντες. Alia exempl. αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι.¹⁰

6. וַיֶּשֶׁר. Ο'. εὐθύς (potior scriptura εὐθύς¹¹). Σ. ἀρεστός.¹²

לֹא-טוֹב אִתָּהּ. Ο'. οὐκ ἀγαθός (Σ. οὐκ ἀρέσκεις¹³) σύ.

7. וְלֹא-תַעֲשֶׂה רַע. Ο'. καὶ οὐ μὴ ποιήσης κακίαν. Σ. ἵνα μὴ ποιήσης ἀηδές.¹⁴

9. וַיֹּאמֶר. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπε.¹⁵

כִּי טוֹב אִתָּהּ בְּעֵינַי כִּמְלִיאָה אֱלֹהִים. Ο'. ὅτι ἀγαθός σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου (Σ. ἀρέσκεις σύ μοι¹⁶). Alia exempl. add. καθὼς ἄγγελος θεοῦ.¹⁷

10. וַיֹּאזֶר. Et illucescet. Ο'. καὶ φωτισάτω. Σ. ὅταν διαφύση.¹⁸

11. לֹלְכֶת בְּבִקְרָה. Ο'. ἀπελθεῖν. Alia exempl. τοῦ ἀπελθεῖν τὸ πρωῖ.¹⁹

וַיִּרְעַץ. Ο'. πολεμεῖν ἐπὶ 'Ιεραήλ (alia exempl. ἐπὶ 'Ισραήλ; alia, πρὸς 'Ισραήλ; alia, ἐν 'Ισραήλ²⁰).

CAP. XXX.

1. בְּבִבְיָהּ וְאֶנְשֵׁי יְרֵד. Ο'. ἐσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυὶδ καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ.¹

וְאֶל-בְּנָב. Ο'. ἐπὶ τὸν νότον (Σ. μεσημβρίαν²).

2. וַיִּשְׁבוּ אֶת-הַנְּשִׁים. Ο'. καὶ τὰς γυναῖκας. Alia exempl. καὶ ἤχμαλώτευσεν τὰς γυναῖκας.³

וַיִּנְהֲגוּ. Sed abduxerunt. Ο'. ἀλλ' ἤχμαλώτευσαν ('Α. ἤλασαν⁴).

6. וַתִּצֵּר לְיָד. Ο'. καὶ ἐθλίβη ('Α. ἐλυπήθη. Θ. ἠπορέιτο⁵) Δαυὶδ.

מָרָה. Ο'. κατῶδννος. "Αλλος πικρά.⁶

וַיִּתְחַנֵּן. Ο'. καὶ ἐκραταιώθη ('Α. ἐνίσχυσεν. Σ. ἐθάρσησεν⁷).

7. הַיְשִׁיעָה לִּי הָאֵלִים. Ο'. προσάγαγε τὸ ἐφόδ. 'Α. προσέγγισον δὴ μοι τὸ ἐπένδυμα. Σ. στήσον πρὸς μὲ τὴν ἐπωμίδα.⁸

וַיִּגַּשׁ אֲבִיתָר אֶת-הָאֵפוֹד אֶל-יְהוָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ προσήγαγεν 'Αβιάθαρ τὸ ἐφόδ πρὸς Δαυὶδ.⁹

8. אַחֲרַי הַגִּדְוֹדִיהֶן. Post turmam praedatoriam hanc. Ο'. ὀπίσω τοῦ γεδδῶρ ('Α. εὐζώνου. Σ. λόχου. Θ. συστρέμματος¹⁰) τούτου.

T. II, p. 481, Cod. 243. Hieron.: *transfugit ad me*.
⁷ Procop. *ibid.*, Codd. Reg., 243. Theodotionis lectionem *assumpserunt* Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Cod. 243 (cum *tῆ παρ.* in textu). ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, 247 (cum *λέγοντες*), Reg. ¹¹ Sic Codd. II, III, 74, 106, alii. ¹² Cod. 243. Lectionem ad Hebraea וַיִּרְעַץ טוב potius pertinere probabiliter opinatur Scharfenb. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, XI, 82, 93, 108, 123, 243 (in marg.), 247. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 19 (cum *κυρίου*), 108, 242 (cum *ὄς*), 247 (cum *ὄς ἄ. κυρίου*), Reg. (ut 242). ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Codd. III (om. *τοῦ*), 19 (idem), 82, 93, 108, 247 (ut 19), Arm. I (idem). ²⁰ Prior lectio est in Comp. (cum *ἐπὶ 'Ισρ. πολεμεῖν*), Codd. II, 55, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem); altera in Ald., Codd. III, XI, 29, 44, aliis (inter quos 243); tertia in Codd. 52, 56, 64, aliis.

CAP. XXX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

² Cod. 243. Cf. ad Cap. xxvii. 10. ³ Sic Codd. III, 247, Arm. I. ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem, teste Montef. (non, ut Parsonsii amanuensis exscripsit, 'Α. ἐλυπέιτο). Cod. 243* in marg.: *ἐλυπήθη. ἠπορέιτο*. ⁶ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. i. 10. ⁷ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 6. ⁸ Cod. 243 pingit: 'Α. Σ. στήσον κ. τ. ε. 'Α. προσέγγισον κ. τ. ε. Praeterea Montef. e Regio [et Procop. p. 90] lectionem minus sinceram eruit: 'Α. ἔγγισόν μοι τὴν ἐπωμίδα. ⁹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 247, Arm. I. ¹⁰ Cod. 243. Posterior lectio est in Comp. (cum *στρατεύματος*; sed cf. ad vv. 15, 23), Codd. 19 (idem), 56 (in marg.), 82, 93, 108, 246. Euseb. in Onomastico, p. 148: Γεδδῶρ [Hieron. *Gedwā*], ἔνθα κατέβη Δαβὶδ. 'Ακ. τὸν εὐζώνου. Σύμ. τὸν λόχου [Hieron. *latronum cuneum*]; unde Montef. edidit: 'Α. μετὰ τὸν εὐζώνου τούτου. Σ. ἐπὶ τὸν λόχου τούτου; praepositionibus pro lubitum assumptis. Bar Hebraeus affert: *בְּבִבְיָהּ וְאֶנְשֵׁי יְרֵד אֶל-לְבַדָּה (γαδουδ) סָבַח לְבַדָּה סָבַח לְבַדָּה*. Ubi notandus est error

9. וְהִנּוּתְרִים עָמְדוּ. Ο. και οι περισσοι ἕστησαν. Alia exempl. και καταλείπει ἐκεῖ διακοσίους ἀνδρας.¹¹

10. הַיְהִי־הָיָה. Ο. και κατεδίωξεν ✕ Δαυιδ (4).¹² פָּרְגוּ מֵעֵבֶר אֲשֶׁר פָּרְגוּ. Qui lassiores erant quam ut transirent. Ο. οἵτινες ἐκάθισαν πέραν. 'Α. (οἱ) ἐπτωματίσθησαν. Σ. οἱ ἠτόνησαν (s. ἠδυνάτησαν) τοῦ διαβῆναι. Θ. (οἱ) ἀπενάρκησαν παρελθεῖν.¹³

חֲתָת־נַחַל. Ο. του χειμάρρου. Σ. (τῆς) φάραγος.¹⁴

12. וְשֵׁנֵי צִמְקִים. Et duas uvas passas. Ο. Vacat. ✕ 'Α. και δύο σταφίδας.¹⁵ Σ. (και δύο) ἐνδέσμους σταφίδων.¹⁶

הָתָה. Ο. και κατέστη (Σ. ἀνεκτήσατο¹⁷).

13. הַלִּיְתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה. Ο. ἠνωχλήθην ('Α. ἠρρώστησα. Σ. ἐνόσησα. Θ. ἐμαλακίσθην¹⁸) ἐγὼ σήμερον τριταῖος ('Α. τρίς¹⁹).

15. הַתּוֹרֵדְנִי. Ο. εἰ (Σ. ἀρα²⁰) κατάξεις με.

אֶל־הַגְּדוֹד. Ο. ἐπὶ τὸ γεδδούρ (alia exempl. σύστρεμμα²¹). 'Α. εὔζωνον. Σ. . λόχον.²²

16. וְשִׁבְעֵי. Disjecti. Ο. διακεχυμένοι. 'Α. ἐκτεταμένοι. Σ. ἀναπεπτωκότες. Θ. ἐσκορπισμένοι.²³

וְהָיָה. Ο. και ἐορτάζοντες. Σ. ὡς ἐν πανηγύρει.²⁴

בְּכֹל הַשָּׂלָל הַהַרְוֶה. Ο. ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις (Σ. τοῖς πολλοῖς²⁵).

17. מִהַשְּׁמָעוּל. Ex crepusculo. Ο. ἀπὸ ἐωσφόρου. 'Α. (ἀπὸ) σκοτομήνης. Σ. ἀφ' οὗ συνεσκότασεν.²⁶

18. וַיִּצֵל. Et recuperavit. Ο. και ἀφείλατο (alia exempl. ἐκομίσατο²⁷).

19. וְלֹא נִעְדַרְלָהֶם. Et non desiderabatur eis. Ο. και οὐ διεφώνησεν ('Αλλος· συνεχρήσατο²⁸) αὐτοῖς. "Αλλος· και οὐκ ἐφονεύθη ἐν αὐτοῖς.²⁹

20. וַיִּמְרוּ וַהֲשִׁלְלֵהֶם. Ο. και τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο ταῦτα τὰ σκύλα Δαυιδ. "Αλλος· και εἶπεν αὐτη προνομή Δαυιδ.³⁰

21. אֲשֶׁר־פָּרְגוּ. Ο. τοὺς ὑπολειφθέντας (alia exempl. ἐκλυθέντας³¹). 'Α. οἱ ἐπτωματίσθησαν.

manifestus ὄχλου pro λόχου. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 22. 4 Reg. vi. 23. xxiv. 2. Praeterea Cod. Reg. et Procop. Aquilae alteram lectionem vindicant, μονοζώνου συστρεμματος, quae nihili esse videtur. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Cod. 243, cum ✕ Δαυιδ in marg. Cod. 247 in textu: και ἐδίωξε Δ. ¹³ Cod. 243 ad ὑπέστησαν affert: Σ. ἐπτωματίσθησαν; ad οἵτινες κ. τ. ε. vero: 'Α. οἱ ἠτόνησαν. Σ. ἠδυνάτησαν. Θ. ἀπενάρκησαν παρελθεῖν. Etiam Procop. ad ὑπέστησαν δὲ κ. τ. ε.: 'Ακίλας· ἠρόνησαν τοῦ διαβῆναι; nec non Cod. Reg. ad ἐκάθισαν κ. τ. ε.: 'Α. ἠτόνησαν τοῦ διαβῆναι. Θ. ἀπενάρκησαν παρελθεῖν. Sed e lectionibus ad v. 21 afferendis plane apparet nomina interpretum a librariis male permutata esse, etiamsi non per se pateret, vocabulum πτωματίσειν e nullius nisi Aquilae officina prodire potuisse. Fons erroris, ut videtur, est Theodoretus effatus in Quaeat. LXV ad 1 Reg. p. 403: τοὺς δὲ διακοσίους ἀνδρας ἀτονήσαντας ἐκ τοῦ δρόμου, μεμενηκέναι φησὶν ὁ Ἀκίλας. De altera sive Symmachi versione, sive mero glossemate, ἠδυνάτησαν, penes lectorem iudicium sit. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem. Sic in textu Comp., Codd. III (cum διακοσίους pro δύο), 19, 82, 93, 108, 247 (cum σταφίδας), Bar Hebr. ¹⁶ Idem. Hieron.: et duas ligaturas uvae passas. ¹⁷ Codd. Reg. (in marg. sine nom.), 243. ¹⁸ Cod. 243, teste Parsonsii

amanuensi (non, ut Montef., ἠρρώστηκα). Procop. p. 90: ἄκ. ἠρρώστησα. Cf. Hex. ad Gen. xlviii. 1. Praeterea Montef. e Coislin. 2, silente collatione nostra, excerpit: 'Α. ἠνωχλήθην σήμερον τρεῖς ἡμέρας. "Αλλος· ὅτι ἠρρώστησα ἐγὼ σήμερον τρίτην ἡμέραν; ubi interpretationibus Seniorum et Aquilae admista esse glossemata vocis τριταῖος, videlicet τρεῖς ἡμέρας et τρίτην ἡμέραν, recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 135. ¹⁹ Montef., tacito auctore. Crediderim Aquilam ad literam vertisse: ἠρρώστησα σήμερον τρεῖς. ²⁰ Cod. 243: Σ. ἀρα (sic). Montef. minus probabiliter edidit: Σ. ἀρα εἰ κατάξεις με. ²¹ Sic Comp. (cum στράτευμα, sed paulo inferius σύστρεμμα), Codd. 82, 93, 108. ²² Cod. 243. Cf. ad v. 8. ²³ Cod. 243. Cum Symmacho facit Hieron. vertens: *discumbebant*. ²⁴ Idem. Hieron: et quasi festum celebrantes diem. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem (non, ut Montef., συνεσκότασεν), Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 486. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁸ Cod. 92 in marg. sine nom. Vox *συνεχρήσατο* quid significare possit, nisi quod David e rebus et personis recuperare nullas in suos usus converterit, plane nescimus. ²⁹ Sic in textu Codd. 56, 246. ³⁰ Cod. XI in textu: και εἶπεν αὐτη προνομή Δ. και τοῖς σκύλοις ἐκείνοις κ. τ. ε., ex duplici versione. ³¹ Sic Codd. II, III, 121, 247.

- Σ. (τοὺς) ἀπονήσαντας. Θ. (τοὺς) ἀποναρκήσαντας.³²
21. וַיָּשׁוּ. Ο'. και προσήγαγε (alia exempl. προσήλαθε³³).
- וַיִּשְׁאַל לְהָקֵל לְשָׁלֹחַ. Ο'. και ήρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. και ήσπάσαντο αὐτούς.³⁴
22. בְּלַעַל. Ο'. λοιμός. 'Α. ἀποστάτης. Σ. παράνομος.³⁵
- הִצַּלְנוּ. Ο'. ἐξειλόμεθα. 'Α. ἐρρυσάμεθα.³⁶
- וַיִּנְהֲגוּ. Ο'. ἀπαγέσθωσαν. 'Α. και ἐλασάτωσαν. *Άλλος λαβέτωσαν.³⁷
23. אָחִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀδελφοί μου.³⁸
- אֵת אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמַר אֶתְנוּ וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּדֹדָי הַכֶּבֶד. Ο'. μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν (alia exempl. add. τοὺς ὑπεναντίους³⁹), και φυλάξει ἡμᾶς, και παρέδωκε κύριος τὸν γεδδούρ τὸν ἐπερχόμενον (alia exempl. και παραδοῦναι τὸ σύστρεμμα τὸ ἐπελθόν⁴⁰).
25. לְחַק וּלְמִשְׁפָּט. Ο'. εἰς πρόσταγμα και εἰς δικαίωμα. Σ. (εἰς) ὄρον και κρίσιν.⁴¹
26. הַגִּיהָ לָכֶם בְּרִנָּה. Ο'. ἰδού. Alia exempl. ἰδού ὑμῖν εὐλογία.⁴²
27. בְּבֵית־אֵל. Ο'. ἐν Βαιθσοῦρ (alia exempl. Βαιθήλ⁴³).
- בְּרִמּוֹת־נֶגֶב. Ο'. (ἐν) 'Ραμὰ νότου (Σ. πρὸς μεσημβρίαν⁴⁴).
- בֵּיתֵר. Ο'. ἐν Γεθόρ. Alia exempl. ἐν 'Ιεθέρ.⁴⁵
28. וַלְאֵשֶׁר בְּשַׁמֹּן. Ο'. και τοῖς ἐν 'Αμμαδι, και τοῖς ἐν Σαφί. Alia exempl. και τοῖς ἐν Σαφάμωθ.⁴⁶
- בְּאֵשֶׁתְּמוֹעַ. Ο'. ἐν 'Εσθιέ (alia exempl. 'Εσθεμά⁴⁷).
29. בְּרַכָּל. Ο'. ἐν Γέθ (alia exempl. 'Ραχήλ⁴⁸).
- וַלְאֵשֶׁר בְּעָרֵי הַיְרֵחַמְאֵלִי. Ο'. και τοῖς ἐν Κιμάθ—και τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Ιερεμεήλ. Alia exempl. και τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ 'Ιεραμηλέ.⁴⁹
- הַקֵּינִי. Ο'. τοῦ Κενεζί (alia exempl. τοῦ Κιναίου⁵⁰).
30. בְּהַרְמֹה. Ο'. ἐν 'Ιεριμούθ (alia exempl. 'Ερμά⁵¹).
- בְּכּוֹר־עֶשֶׂן. Ο'. ἐν Βηρσαβεέ (alia exempl. Βωρασάν⁵²).
- בְּעֵתָר. Ο'. ἐν Νομβέ (alia exempl. 'Αθάχ⁵³).

CAP. XXXI.

2. וַיִּדְבְּקוּ. Ο'. και συνάπτουσιν ('Α. ἐκολλήθησαν¹).
3. הַמּוֹרִים. Ο'. οἱ ἀκοντισταί ('Α. ροιζούντες. Θ. τόςόται²).
- וַיַּחֲלֵ מְאֹד מִהַמּוֹרִים. Et territus est vehementer propter sagittarios. Ο'. και ἐτραυματίσθη (וַיַּחֲלֵ) εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Οἱ λοιποὶ .. σφόδρα ἀπὸ τῶν ροιζούντων (Σ. ἀκοντιστῶν. Θ. τόςων).³

³² Cod. 243. Cf. ad v. 10.³³ Sic Comp., Codd. 19,82, 93, 108. ³⁴ Cod. 243.³⁵ Idem.³⁶ Idem.³⁷ Idem in textu: ἐπαγέσθωσαν; in marg. autem: 'Α. και ἐλασάτωσαν λαβέτωσαν.³⁸ Sic Comp. (ante οὕτως), Codd.III, 82, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 247, Arm. 1. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82 (cum ἐναντίους), 93, 108.⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum ἐπελθόντα), 82, 93, Reg.⁴¹ Cod. 243.⁴² Sic Comp. (cum εὐλ. ὑμῖν), Ald. (idem), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52, 64 (ut Comp.), 74, alii, Arm. 1.Codd. 29, 243 post κυρίου add. εὐλογία ὑμῖν. ⁴³ Sic Comp., Codd. III, 19, 108, 247 (cum Βεθήλ).⁴⁴ Cod. 243.⁴⁵ Sic Comp. (cum Ἰαθῆρ pro ἐν 'Ιεθέρ), Codd. III, XI, 19 (cum ἐνεθέρ), 29, 44 (ut 19), 55, alii (inter quos 243, ut 19).⁴⁶ Sic Comp. (cum Σιφάμωθ), Codd. III (cum

Σαφάμωθ), 247, Arm. 1 (cum 'Επθαμώθ).

⁴⁷ Sic Comp.

(cum 'Εσθημώθ), Codd. III, 247 (cum 'Εσθαμά).

⁴⁸ Sic Comp. (cum 'Ραχάλ), Codd. III, 247 (cum 'Ραχάλ).⁴⁹ Sic Comp. (cum 'Ιεραμήλ pro τοῦ 'Ιεραμήλ), Codd. III, 247.⁵⁰ Sic Comp. (cum Κερί), Codd. III (cum Κεναίου), 247.⁵¹ Sic Comp., Codd. III (cum Ραμμα), 19, 93, 108.⁵² Sic Comp. (cum Βῆρ 'Ασάν), Codd. III, 247 (cum Βωρασάν).⁵³ Sic Comp., Codd. III (cum 'Αθάχ), 247

(cum 'Αχθ).

CAP. XXXI. ¹ Cod. 243. ² Idem. Ad Aquilam cf.Hex. ad Gen. xxxi. 51. 4 Reg. xiii. 17. ³ Idem. Pro

τόξων Scharfenb. indubitanter corrigi τόςων; sed in loco parallelo 1 Paral. x. 3 Seniores interpretati sunt, και ἐπόνεσαν ἀπὸ τῶν τόςων.

3. *Ο. εἰς τὰ ὑποχόνδρια.* Schol. μέρος τὸ ἐγγὺς τοῦ ἡπατος.⁴ Aliud schol. τὰ ἄκρα τῶν λαγόνων.⁵
4. *וְהִתְעַלְלֵנוּ לְרִבִּי.* Et injuriam faciant mihi. *Ο. καὶ ἐμπαίξωσιν ('Α. ἐναλλάξουσιν⁶) ἐμοί.*
- וְנִשְׂא כְלָיו.* *Ο. ὁ αἶρων τὰ σκεύη (Σ. ὄπλο-φῆρος⁷) αὐτοῦ.*
6. *וְגַם כָּל-אֲנָשֵׁיו.* *Ο. Vacat.* Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.⁸
- וַיְהִי.* *Ο. κατὰ τὸ αὐτό. 'Α. ὁμοῦ.⁹*
8. *וְאֶת-הַחַיִּים.* *Ο. τοὺς νεκρούς.* Alia exempl. τοὺς τραυματίας.¹⁰
9. *וַיַּכְרֹתוּ אֶת-רִשְׁוֹ.* *Ο. καὶ ἀποστρέφουσιν (alia exempl. ἀποκεφαλίζουσιν¹¹) αὐτόν. Σ. (καὶ) ἔκοψαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.¹² 'Αλλος' καὶ ἀποκόπτουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.¹³*

9. *וְאֶת-כְּלָיו.* *Ο. τὰ σκεύη (Σ. ὄπλα¹⁴) αὐτοῦ.*
10. *וַיִּתְרַשְׁעוּ בַּיָּת.* In templo Astartarum. *Ο. εἰς τὸ 'Ασταρτεῖον. 'Α. ἐν οἴκῳ 'Ασταρώθ.¹⁵* Schol. ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς 'Αστάρτης λέγουσι δὲ ταύτην ὡς τὴν 'Αφροδίτην.¹⁶
11. *וַיִּזְו.* *Ο. Vacat.* Alia exempl. περὶ αὐτοῦ.¹⁷
12. *כָּל-אִישׁ הָיָל.* *Ο. πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως ('Α. εὔπορος. Σ. ἰσχυρός¹⁸).*
13. *וַתַּחַת-הַתְּמָרִים.* Sub tamarisco. *Ο. ὑπὸ τὴν ἄρουραν ('Α. τὸν δενδρῶνα. Σ. (τὸ) φυτόν. Θ. τὰς δρύς¹⁹).*
- Schol. Τέλος σὺν θεῶ τῆς πρώτης τῶν Βασιλειῶν ὁ δὲ 'Ακύλας, 'Εβραίοις ἐπόμενος, οὐ διείλεν, ἀλλὰ μίαν τὰς δύο πεποίηκεν.²⁰ Aliud schol. "Ἐως ὧδε τὸ 'Εβραϊκὸν καὶ λοιποί.²¹

⁴ Nobil, Cat. Niceph. T. II, p. 489: Θεοδοτίων' μέρος κ. τ. ε. Cod. 243: Θ. τόξων. ἢ τὸ μέρος κ. τ. ε. ⁵ Cod. 56 in marg. ⁶ Codd. 243 (teste Parsonsii amanuensi), 243* (in marg. sine nom.). Montef. e priore male exscripsit: 'Α. ἐναλαλάξωσι. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ⁷ Idem. Cf. ad Cap. xvi. 21. ⁸ Sic Comp., Codd. III, 19, 52, 55, alii, Arm. 1. ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, 246. ¹¹ Idem. ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Sic in textu post τὰ σκεύη αὐτοῦ Ald., Codd. XI, 29 (ante

καὶ ἀποστρέφουσιν), 44, 55, 64, alii, Arm. 1. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. Sic (cum λ. δὲ εἶναι ταύτην τὴν 'Αφρ.) Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 490. Ad 'Ασταρτεῖον Cod. 108 in marg.: εἰδωλείον. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 93, 108, 245, 247, Arm. 1 (cum αὐτῶν). ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Codd. Reg., 243. Cf. ad Cap. xxii. 6. ²⁰ Cod. Reg. 2433. Alter Reg. 1871 in fine notat: 'Ακύλας εἰς ἐν συνάπτει τὴν α' μετὰ τῆς β'. ²¹ Cod. 243, exscribente Montef.

LIBER II. REGUM,

JUXTA HEBRAEOS II SAMUELIS.

LIBER II REGUM.

CAPUT I.

1. מַהֲבֹתַי. O'. τύπτων. 'A. πλήσσων.¹
 2. וְאֲדַמָּה עַל-רֹאשִׁי. O'. καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Σ. κεκοιμημένος.²
 6. הַנֶּעַר. O'. τὸ παιδάριον. 'A. ὁ παῖς. Σ. ὁ νεανίσκος.³
 נִקְרְיָתִי. O'. περιέπεσον. Alia exempl. περιέπεσαν.⁴
 הִדְבִּיקוּהוּ. *Premebant eum.* O'. συνῆψαν αὐτῶ. 'A. ἐκολλήθησαν (αὐτῶ). Σ. κατελάβοντο αὐτόν.⁵
 7. הִנְנִי. O'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁶
 9. פְּשִׁיבָה. *Spasmus (s. vertigo).* O'. σκότος δεινόν. 'A. ὁ σφιγκτήρ.⁷

9. בְּרִי-כָל-יָדַי וְעַל-פְּשִׁי. O'. ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου. Alia exempl. καὶ ἔτι ἡ ψυχὴ μου.⁸
 10. הַיָּנֹר. *Diadema.* O'. τὸ βασιλείον ('A. ἀφθρισμα. Σ. Θ. διάδημα⁹).
 וְהַיָּצֵא. *Et armillam.* O'. καὶ τὸν χλιδῶνα (alia exempl. χλιδῶνα¹⁰). 'A. (καὶ τὸ) κλάνιον. Σ. Θ. (καὶ τὸ) βραχιάλιον.¹¹ Aliter: 'A. (καὶ τὸ) βραχιάριον.¹²
 12. בְּרַבָּ. O'. ἐν βομφαίᾳ. Alia exempl. σφδδρα (בְּרַבָּ).¹³
 13. יָרָ. O'. παροίκου. 'A. προσηλύτου.¹⁴
 15. גַּבְבִּי פָגַע בְּיַדְהוּ וַיָּחַתּוּ. O'. προσελθὼν ἀπάντησον (Σ. ἐπέλθε. Θ. ἄψαι¹⁵) αὐτῶ καὶ ἐπά-

CAP. I. ¹ Cod. 243. Proculdubio Aquila scripsit: ἀπὸ τοῦ πληῆσαι. ² "Σ. κεκοιμημένος. Reg. Coisl. vero 2: κεκοιμημένος."—Montef. Lectio κεκοιμημένος (potius κεκοιμημένος), *calce obductus*, absurdissima est; e codice autem altero Parsonsii amanuensis recte exscripsit κεκοιμημένος, supple τὴν κεφαλὴν. Hieron.: *pulvere conspersus caput.* ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. II, III, XI, 55, 121, 244, 246. Cod. 243 ex corr. περιέπεσον; et in marg.: *τουτέστιν, ἡτήθη ὁ Ἰσραὴλ καὶ ἔπεσον.* ⁵ Cod. 243 (cum ἐκόλλησαν). Minus probabiliter Cod. Reg. (ut videtur): 'A. κατελάβοντο αὐτόν. ἐκολλήθησαν αὐτῶ. Cf. Hex. ad I Reg. xiv. 22. xxxi. 2. ⁶ Idem. Hieron. *adsum.* Cf. Hex. ad I Reg. iii. 4. ⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 13, 25. Nescio an de *fibula* vel *cingulo* cogitaverit interpres.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁹ Cod. 243. Lectio posterior est in Comp., Codd. 19, 55, 82, aliis. ¹⁰ Sic Codd. II, III, XI, 29, 55, alii. ¹¹ Cod. 243 (cum χλιδῶνα in textu). Hesych.: Κλάνια ψέλλια βραχιόνων. Ad βραχιάλιον (sic Parsonsii amanuensis, non, ut Montef. exscripsit, βραχιάριον) cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 7. Jesai. iii. 20. ¹² Procop. p. 93: Τὸν χλιδῶνα. Κόσμος ἐστὶ χρυσοῦς, ἢ τοῖς βραχίσι περιτιθέμενος, ἢ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν ὁ δὲ Ἀκύλας βραχιάριον αὐτὸ κέληκεν. Eadem habent Cod. Reg. et Theodoret. Quaest. II in 2 Reg. p. 404. Cod. 108 in marg.: 'A. βραχιάριον ἐστὶν (sic) ὁ χλιδῶν; unde glossema esse crediderim. ¹³ Sic Codd. 44, 74, 106, 134, 144. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem.

ταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Alia exempl. προσ-
γάγετε αὐτῷ, καὶ ἀψασθε αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν
αὐτὸν, καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.¹⁶

16. עַל-רֹאשָׁי. O'. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. Σ.
κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.¹⁷

18. בְּנֵי-יְהוּדָה קָשָׁת. O'. τοὺς υἱοὺς 'Ιουδα ✕ 'Α.
Λοιποὶ τῶξον 4.¹⁸

19. דְּעֻסָּא יִשְׂרָאֵל. Decus Israelis. O'. στήλωσον
'Α. ἀκρίβασαι¹⁹ 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ
εἶπεν ἀκρίβασαι, 'Ισραήλ.²⁰

עַל-בְּמוֹתָיָהּ קָלָל. Super excelsa tua inter-
fectum. O'. ὑπὲρ τῶν τεθηγκότων ἐπὶ τὰ ὕψη
(Σ. Θ. ὑψηλά²¹) σου τραυματιῶν. Alia ex-
empl. περὶ τῶν τεθηγκότων σου τραυματιῶν.²²

20. בְּחוּצָתָא. O'. ἐν ταῖς ἐξόδοις (Σ. ἀμφοδοῖς²³).

תַּעֲלֶינָה. O'. ἀγαλλιάσονται. Οἱ λοιποὶ γαν-
ριάσωσι.²⁴

21. אֵל-טַל וְאֵל-מָטָר עֲלֵיכֶם וְשָׁרֵי תְרוּמוֹת. Ne
(descendat) ros neve pluvia in vos, et (ne sint
in vobis) agri oblatiionum. O'. μὴ καταβάτω
(alia exempl. καταβῶσι²⁵) δρόσος, καὶ μὴ ὑετὸς

ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν ('Α. ἀφαιρεμάτων.
Θ. θανάτου²⁶). Θ. μὴ πέσοι ἐφ' ὑμᾶς δρόσος,
μήτε υετὸς ἐπὶ τὰ ὕψη σου, ὅρη θανάτου.²⁷

21. כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֹּבְרֵי. Ibi enim abjectus
(s. pollutus) est chyreus heroum. O'. ὅτι ἐκεῖ
προσωχθίσθη ('Α. ἀπεβλήθη²⁸) θυρεὸς δυνατῶν.
Θ. ὅτι ἐκεῖ ἐξήρθη σκέπη δυναστῶν.²⁹

מְשִׁיחַ. O'. ἐχρίσθη. 'Α. ἠλειμμένος.³⁰

22. הִלְלִים. O'. τραυματιῶν. 'Α. Σ. ἀνηρημένων.³¹

רִיקָם. O'. κενή. Σ. διακενή.³²

23. וְהִנְעִימָם. O'. καὶ ὠραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι
[ἐυπρεπεῖς].³³

בְּבָרָה. O'. ἐκραταιώθησαν. 'Α. Θ. δυνατοί.³⁴

24. עִם-עֲדָנִים. Cum deliciis. O'. μετὰ κόσμου
ὑμῶν. 'Α. Σ. (μετὰ) τρυφῆς.³⁵

עַל לְבַנְשָׁן. O'. ἐπὶ τὰ ἐνδύματα (alia ex-
empl. τὸν ἱματισμὸν³⁶) ὑμῶν.

25. עַל-בְּמוֹתָיָהּ קָלָל. O'. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυ-
ματῖται. Aliter: O'. Θ. εἰς θάνατον ἐτραυμα-
τίσθης.³⁷

¹⁶ Sic Codd. 19 (cum ἀψασθε αὐτὸν . . ἐπάταξεν . . ἔβαλον), 82, 93, 108, Reg. (cum προσάγαγε?). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem.

Sic sine notis Codd. III (cum 'Ισραὴλ pro 'Ιούδα), 98, 247 (ut III), Arm. I (cum τοξοποιητικόν). Montef. e Regio edidit: 'Α. τοῦ διδάξει τοὺς υἱοὺς 'Ισραὴλ καὶ 'Ιούδα κ. τ. ε., quae lectio est Codd. 19, 93, 108, ab Aquilae indole plane abhorrens. ¹⁹ Procop. p. 94. Interpres, iudice Scharf-
enbergio, Chaldaicum ܒܢܝ, veritatem cognoscere, respexit, unde ܒܢܝ, ἐξ ακρίβασσασθαι, Dan. vii. 19 in LXX, et ܒܢܝ, ἀκρίβεια, Dan. vii. 16 in LXX et Theod. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καὶ εἶπεν), 108 (idem), Reg., Theodoret. Vet. Lat.: Et ait: considera, Israel. ²¹ Cod. 243. ²² Sic Comp. (cum ἵπερ), Codd. 19 (idem), 93, Reg., Theodoret. ²³ Cod. 243. ²⁴ Idem. Sic in textu (cum μηδὲ γ.) Comp., Codd. 19, 93, 108, 242 (cum γαυριάσωσαν), Reg. (cum γαυριάσονται), Chrysost. Opp. T. I, p. 680 B. ²⁵ Sic Codd. II (III manu 1ma?), XI, 29, 82, alii (inter quos 243).

²⁶ Cod. 243, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 497. ²⁷ Cod. Reg., teste Montef. Sic in textu (cum μήτε δρόσος) Codd. 19 (cum πέση), 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 767 C (om. ἐπὶ τὰ ὕψη σου). Vet. Lat.: Neque ros, neque pluvia cadat super vos, montes mortis. ²⁸ Cod.

243, Procop. ibid. ²⁹ Cod. Reg. in continuatione. Sic in textu Cod. 93 (cum δυνατῶν), Chrysost. ibid. (idem). Vet. Lat.: sublata est protectio. . . ³⁰ Cod. Reg. ³¹ Cod. 243. ³² Idem! ³³ Vox deest in Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243), Chrysost. ibid. (cum κελ.), Vet. Lat. Versio est Aquilae aut Theodotionis, coll. Hex. ad Psal. xv. 6. cxxxiv. 3. Ezech. xxxii. 19. ³⁴ Cod. 243, teste Montef. Lectio, a Parsonsi amanuensi non memorata, est, ni fallor, Cod. Regii textualis, quocum consentiunt Comp., Codd. 93, 108. Certe Aquilae usus postulat ἐδυναμώθησαν, coll. Hex. ad Gen. vii. 20, 24. Psal. lxiv. 4. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum εἰμ.), 108. ³⁷ Sic in textu Comp. (cum εἰς τὰ ὕψη σου ἐτρ.), Ald. (cum εἰς θ. ἐτρ. ἐπὶ τὰ ὕ. σ. τραυματῖται), Codd. XI, 19 (cum εἰς θ. ἐτραυματίσθη ἐμοί), 44 (cum εἰς πῶλεμον ἐτρ.), 52, alii (inter quos 243), Chrysost. Opp. T. XI, p. 703 E (ut 19). Vet. Lat.: in morte vulneratus est. "Cod. 243 in marg.: ὁ. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματῖται (sic). Θ. τὸ ἔσω; quod, ni fallor, significat Theodotionem etiam habuisse εἰς θ. ἐτραυματίσθης, quae verba sunt textus (τὸ ἔσω) nostri codicis."—Parsonsi aman. Cf. Hex. ad I Reg. xxv. 1. Minus probabiliter Montef. ex eodem edidit: O'. Θ. ἐπὶ τὰ

243, Procop. ibid. ²⁹ Cod. Reg. in continuatione. Sic in textu Cod. 93 (cum δυνατῶν), Chrysost. ibid. (idem). Vet. Lat.: sublata est protectio. . . ³⁰ Cod. Reg. ³¹ Cod. 243. ³² Idem! ³³ Vox deest in Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243), Chrysost. ibid. (cum κελ.), Vet. Lat. Versio est Aquilae aut Theodotionis, coll. Hex. ad Psal. xv. 6. cxxxiv. 3. Ezech. xxxii. 19. ³⁴ Cod. 243, teste Montef. Lectio, a Parsonsi amanuensi non memorata, est, ni fallor, Cod. Regii textualis, quocum consentiunt Comp., Codd. 93, 108. Certe Aquilae usus postulat ἐδυναμώθησαν, coll. Hex. ad Gen. vii. 20, 24. Psal. lxiv. 4. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum εἰμ.), 108. ³⁷ Sic in textu Comp. (cum εἰς τὰ ὕψη σου ἐτρ.), Ald. (cum εἰς θ. ἐτρ. ἐπὶ τὰ ὕ. σ. τραυματῖται), Codd. XI, 19 (cum εἰς θ. ἐτραυματίσθη ἐμοί), 44 (cum εἰς πῶλεμον ἐτρ.), 52, alii (inter quos 243), Chrysost. Opp. T. XI, p. 703 E (ut 19). Vet. Lat.: in morte vulneratus est. "Cod. 243 in marg.: ὁ. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματῖται (sic). Θ. τὸ ἔσω; quod, ni fallor, significat Theodotionem etiam habuisse εἰς θ. ἐτραυματίσθης, quae verba sunt textus (τὸ ἔσω) nostri codicis."—Parsonsi aman. Cf. Hex. ad I Reg. xxv. 1. Minus probabiliter Montef. ex eodem edidit: O'. Θ. ἐπὶ τὰ

26. נִפְלְאָתָהּ. *Mirabilis fuit.* O'. ἰθαυμαστώθη.
Alia exempl. ἐπέπεσεν.³⁸
27. כְּפָלֵי מִלְחָמָהּ. O'. σκεύη πολεμικά (Θ. ἐπιθυμητά³⁹).

CAP. II.

3. הָעֵלָה רָדָה. O'. Vacat. ✕ Θ. οὐδ' ἀνήγαγε Δαυὶδ (4).¹
6. אֲנַעֲשֶׂה אֲתֶכֶם הַיּוֹכָה הַזֶּה אֵת. O'. ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο (alia exempl. τὰ ἀγαθὰ ταῦτα²). Σ. ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν ταύτην.³
- הַדְּבָר הַזֶּה. O'. τὸ βῆμα τοῦτο. Alia exempl. τὸν λόγον τοῦτον.⁴
7. הַחַוְכָה. O'. κραταιούσθωσαν. 'A. ἐνισχύεσθωσαν.⁵
- וַהֲיוּ לְבָנֵי-חַיִל. O'. καὶ γίνεσθε εἰς υἱὸς δυνατούς ('A. εὐπορίας). Σ. (καὶ γίνεσθε ἄνδρες) γενναῖοι.⁶
8. אֶת-אִישׁ בִּשְׂפָתָי. O'. τὸν 'Ιεβσοθέ. Oἱ λοιποὶ Εἰσβάαλ.⁷
- וַיַּעֲבִירוּ. O'. καὶ ἀνεβίβασεν (alia exempl. διεβίβασεν⁸) αὐτόν. Σ. (καὶ) περιήγαγεν (αὐτόν).⁹
10. בְּנֵי-אַרְבַּעַיִם שָׁנָה. O'. τεσσαράκοντα ἔτων. Alia exempl. υἱὸς τεσσαράκοντα ἔτων.¹⁰

11. וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר. O'. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἄς. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὧν.¹¹
12. וַיַּעֲבְרוּ. O'. καὶ οἱ παῖδες ('A. Θ. δοῦλοι¹²).
מִמְּחֻנִּים גְּבוּעוֹנָה. O'. ἐκ Μαναὲμ εἰς Γαβαῶν. Alia exempl. ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ.¹³ Θ. (ἐκ) παρεμβολῶν βουνοῦ.¹⁴
13. עַל-בְּרֵכַת. O'. ἐπὶ τὴν κρήνην ('A. Θ. κολυμβήθραν¹⁵).
וַיְהִי. O'. ἐπὶ τὸ αὐτό. 'A. Σ. ὁμοῦ.¹⁶
16. וַיַּחֲרֹבוּ. O'. καὶ μάχαιρα αὐτοῦ. ✕ Σ. ἐνέπηξαν.¹⁷
- בַּעֲדָה. O'. εἰς πλευράν. 'Αλλος· εἰς πλάγιον.¹⁸
- וַיְהִי. O'. κατὰ τὸ αὐτό. 'A. Σ. ὁμοῦ.¹⁹
- וַיִּקְרָא לְמָקוֹם הַהוּא. O'. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. Alia exempl. καὶ ἐπεκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.²⁰
- וַיִּקְרָא הַקְּלָת הַקְּלָת. *Ager acierum* (gladiatorum). O'. μερὶς τῶν ἐπιβούλων (רִבְרִים). 'A. Σ. κλήρος τῶν στερεῶν.²¹
17. וַיַּעֲרִמָהּ. O'. ὥστε λίαν. 'A. Σ. ἕως σφόδρα.²²
- וַיִּנְקָה. O'. καὶ ἔπταισεν (Σ. ἐτροπώθη²³).
19. וַיִּלְאֶה-הָ. O'. καὶ οὐκ ἐξέκλιε (Σ. παρήλασεν²⁴).
20. הַאֲתָה. O'. εἰ ('A. Σ. μὴ²⁵) σὺ.

ὑψη σου τραυματίας. ³⁸ Sic (cum ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ ἢ ἀγ. σου ὡς ἢ ἀγ. τῶν γυναικῶν) Cod. 93, Chrysost. Opp. T. I, p. 214 (cum ἐπέπεσεν), et Tom. XI, p. 142 E (cum ἔπεσεν), Theodoret, Vet. Lat. ³⁹ Codd. Reg. (cum 'A. pro Θ.), 243. Sic in textu Codd. 19, 93, 108.

CAP. II. ¹ Cod. 243 in marg. Sic in textu sine aster. Codd. III, 98, 247. ² Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 55, alii. ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Cod. 243. ⁶ Idem: 'A. εὐπορίας. Σ. γενναῖοι. ⁷ Procop. p. 101: Τὸν Μεμφισοθέ [sic in textu Codd. XI (cum Μεμφισοθε), 19, 82]. Τοῦτον οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ Εἰσβάαλ ὀνομάζουσι. Sic in textu Cod. 93. Cf. i Paral. viii. 33. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123. ⁹ Cod. 243. Scharfenb. corrigitt παρήγαγεν, non male. Cf. Hex. ad Gen. viii. 1. Praeterea Montef. ad καὶ ἀνεβίβασεν κ.τ.ε. e Regio edidit: 'A. ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ, absurde. Cf. ad v. 12.

¹⁰ Sic Comp. (cum ἔτων ἦν), Codd. 52, 55, 71, alii. ¹¹ Sic Comp. (om. ἄ), Codd. XI, 19 (om. τῶν), 82 (ut Comp.), 93, 108 (ut Comp.). ¹² Cod. 243. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. 243. Nobil. affert: Θ. παρεμβολῶν. ¹⁵ Idem, teste Parsonsii amanuensi. Montef. e Regio edidit: 'A. Θ. ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας. Cf. ad Cap. iv. 12. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem in marg. ante μάχαιρα. Cod. 98 in textu: καὶ ἐνέπηξε μάχαιραν αὐτοῦ. Hieron.: *deficit gladium*. ¹⁸ Sic Cod. III in textu. Cf. Hex. ad i Reg. vi. 8. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. XI (cum ἐλήθη), 19, 93, 108. ²¹ Cod. 243. Hieron.: *Ager robustorum*. ²² Idem. Cf. Hex. ad i Reg. xi. 15. ²³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. ²⁴ Idem. Vox παρήλασεν, *cursu superavit*, non hic omnino quadrare videtur. ²⁵ Idem.

21. לָסוּר מֵאַחֲרָיו. Ο'. ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ. Σ. ἀκολουθῶν αὐτῷ.²⁶
22. וַיִּזְרֹק אֶבְרָהָם אֶת־בְּרִיתוֹ. Ο'. καὶ πῶς ἄρῳ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ; καὶ ποῦ ἔστι ταῦτα; ἐπίστρεψε πρὸς Ἰωάβ τὸν ἀδελφόν σου.²⁷
23. אֶל־הַבְּטֵן. In abdomine. Ο'. ἐπὶ τὴν ψάνα (s. ψύαν). Ἀ. πρὸς τὸν ἐνοσπισμόν.²⁸
- תַּחַת. Ο'. ὑποκάτω (Ἄλλος· ἐπὶ τοῦ τόπου²⁹) αὐτοῦ.
24. עַד־גְּבֻעַת אַמָּה. Usque ad collem Amma. Ο'. ἕως τοῦ βουνοῦ (Σ. νάπησ³⁰) Ἀμμάν (Θ. ὑδραγωγῶ³¹).
- אֶשֶׁר־עַל־פְּנֵי־גִזְרֵי. Ο'. ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γα' (Σ. Θ. φάραγγος³²). Alia exempl. τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέζ.³³
- וַיִּזְרֹק מְדַבֵּר גְּבֻעֹן. Ο'. ὄδον ἔρημον (Σ. σπηλαιού³⁴) Γαβαών (Θ. βουνού³⁴). Alia exempl. τῆς ὁδοῦ τοῦ σπηλαιού τοῦ βουνού.³⁵
25. לְאַגְדָּה אֶחָת. In manipulum unum. Ο'. εἰς συνάντησιν (Ἀ. δέσμη (s. δεσμὸν). Σ. συστροφὴν³⁶) μίαν. Alia exempl. εἰς συναγωγὴν μίαν.³⁷
26. הַלְנֵצָה. Ο'. μὴ εἰς νίκος (Ἄλλος· ἕως ἐσχάτου³⁸).
27. אִישׁ מֵאַחֲרָיו אֶחָיו. Ο'. ἕκαστος ✕ Σ. διώκων ✕ κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.³⁹

28. וְלֹא־יִרְדְּפוּ עִי. Ο'. καὶ οὐ κατεδίωξαν ✕ עִי 4.⁴⁰
29. בְּעֶרְבָה. Ο'. εἰς δυσμάς. Ἀ. Θ. ἐν ὀμαλῇ. Σ. διὰ τῆς πεδιάδος.⁴¹
- כָּל־הַבְּתָרוֹן. Ο'. ὄλην τὴν παρατείνουσαν (Ἀ. Βεθωρῶν⁴²).
- מַחֲנֵים. Ο'. εἰς τὴν παρεμβολήν (Σ. Μαναίμ⁴³).
30. וַיִּפְקְדוּ. Ο'. καὶ ἐπεσκέπησαν (Σ. διαπεφωνήκασιν⁴⁴).

CAP. III.

1. אַרְבָּה. Ο'. ἐπὶ πολὺ. Σ. μακρός.¹
- וְדָלִים. Et debiles. Ο'. καὶ ἡσθένει (Ἀ. ἀραιούμενος. Σ. ἡλαττοῦτο²).
3. כָּל־אֶבֶן. Ο'. Δαλουῖα. Οἱ λοιποὶ Ἀβία.³
4. אֲרֻנְיָה. Ο'. Ὀρνία. Ἀ. Σ. Ἀδωνίας.⁴
6. מְתַחֲזֵק. Fortem se praestans. Ο'. κρατῶν. Ἀ. ἐνισχύων. Σ. κραταιούμενος.⁵
7. וְשִׁמְחָה רַעְיָהָ. Ο'. ✕ Οἱ λοιποὶ, Ἀ. καὶ ὄνομα αὐτῇ ✕ Ἐρσφά.⁶
8. אִישׁ־בַּשֶּׁת. Ο'. τῷ Ἰεβοσθέ (Οἱ λοιποὶ Ἰεσβάα⁷).
- הָרֵאשׁ כָּל־בָּב. Ο'. μὴ κεφαλὴ κυνός (Σ. κυνοκέφαλος⁸).

²⁶ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis ἀκολουθεῖν habet.

²⁷ Hic duas versiones coaluisse quivis videt, quarum alteram, καὶ ποῦ—Ἰωάβ, quae reddit Hebraea אֶבְרָהָם אֶת־בְּרִיתוֹ, reprobat Comp., Codd. 19, 56, 82, 158.

²⁸ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xiii. 18.

²⁹ Idem in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., 243. Cf. Hex. ad Cant. iv. 6.

³¹ Idem. Posteriorum Aquilae, non Theodotionis, nomen praemittere testatur Montef., repugnante Parsonsii amanuensi. Cf. tamen ad Cap. viii. 1.

³² Cod. 243. ³³ Sic Comp. (cum Γιέ), Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

³⁴ Cod. 243 in marg. (ad ἔρημον): Σ. σπηλαίου. Θ. βουνού. Montef. vero e Reg. editit: וַיִּזְרֹק. Σ. αὐτοῦ σπηλαίου. Ο'. Γαβαών. Θ. τοῦ βουνού.

³⁵ Sic Codd. XI, 19, 82 (om. τοῦ β.), 93, 108, 158 (cum ὄδον pro τῆς ὁδοῦ). ³⁶ Codd. Reg. (cum δεσμὸν), 243 (cum δεσμῆ).

³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108,

158. ³⁸ Cod. 243 in marg. sine nom., teste Parsonsii amanuensi (ad εἰς νίκος, non, ut Montef., ad ἕως πότε). Cf. Hex. ad Jesai. xxxiv. 10.

³⁹ Cod. 243 (cum ✕ Σ. διώκων in marg.). Sic in textu sine notis Cod. 93. Nisi forte Symmachus verterit: ἕκαστος διώκων τὸν ἀδ. αὐτοῦ.

⁴⁰ Idem (cum ✕ עִי in marg.). Sic sine aster. Codd. XI, 98.

⁴¹ Idem. ⁴² Idem. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem, cum scholio: τούτῳ, ἀριθμηθέντες οὐχ εὐρέθησαν. Cf. Hex. ad I Reg. xxv. 21.

CAP. III. ¹ Cod. 243. ² Idem. ³ Idem.

⁴ Codd. Reg., 243 (cum Ὀρνεία in textu). Cod. 242, Procop. p. 101: Ἀκύλας Ἀδωνίας. Cf. Hex. ad 3 Reg. i. 5.

⁵ Cod. 243. ⁶ Idem in marg.: Δ. Α. ✕ καὶ ὄνομα αὐτῇ.

Sic in textu sine notis Comp., Codd. XI (cum ᾗ ὄνομα αὐτῇ), 19, 56 (ut XI), 82, 93, alii, Arm. 1 (ut XI).

⁷ Cod. Reg. Cf. ad Cap. ii. 8. ⁸ Codd. Reg., 243.

8. אָנְכִי אֶשֶׁר לִיהוּדָה הַיּוֹם אֶעֱשֶׂה-הֶסֶד. O'. ἐγὼ εἰμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος. Alia exempl. εἰμι; ἐγὼ ἑμαυτῷ σήμερον ἐποίησα ταῦτα πάντα, καὶ ἐποίησα ἔλεον.⁹
- אָל-אֶחָיו וְאֶל-מֵרְעִיו. O'. καὶ περὶ ἀδελφῶν, καὶ περὶ γνωρίμων. "Ἄλλος" πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πρὸς τοὺς ἐταίρους.¹⁰
9. כֹּה. O'. τάδε. Σ. οὕτως.¹¹
- אֶעֱשֶׂה. O'. ποιήσω. Σ. συμπράξω.¹²
11. מִיִּרְאָתוֹ. O'. ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι (Σ. διὰ τὸ φοβεῖσθαι¹³) αὐτόν.
12. תַּחְתּוֹ לְאֶמֶר לְמִ-אָרְץ. Pro se, dicens: *Cujus est terra?* O'. εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν (fort. Θαίλαμου γῆν¹⁴) παραχρῆμα.
- תַּחְתּוֹ. O'. παραχρῆμα. 'A. Σ. ἀνθ' ἑαυτοῦ. Θ. παραχρῆμα.¹⁵
- לְמִ-אָרְץ. 'A. τίνος ἢ γῆ;¹⁶
14. אֶרְשָׁתִּי. Despondi. O'. ἔλαβον. 'A. ἐμνηστευσάμην.¹⁷
15. בֶּן-לוֹשׁ (לְיֵשׁ ק'). O'. υἱοῦ Σελλῆς (s. Σελλήμ). 'A. (υἱοῦ) Λαῖς.¹⁸
16. וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ἐπορεύετο (Σ. ἠκολούθει¹⁹).
- הַלֹּחֵד וּבִכָּה. O'. κλαίων. Alia exempl. πορευόμενος καὶ κλαίων.²⁰
- עַד-בְּחָרִים. O'. ἕως Βαρακίμ (alia exempl. Βαουρείμ²¹).
17. וַיְדַבֵּר אֲבִינֵר הַיְהוּדִי. O'. καὶ εἶπεν 'Αβεννήρ. Alia exempl. καὶ λόγος 'Αβεννήρ ἐγένετο.²²
18. אֶת-עַמִּי יִשְׂרָאֵל. O'. τὸν 'Ισραήλ. Alia exempl. τὸν λαόν μου 'Ισραήλ.²³
19. בְּמַחֲבֵר בְּאֵינִי. O'. 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὤσι. Alia exempl. καίγε 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὤσι; alia, 'Αβεννήρ καίγε ἐν τοῖς ὤσι.²⁴
20. וַיִּכְרַתוּ. O'. καὶ διαθήσομαι. Σ. (ἵνα) συνθῶνται.²⁵
- בְּכָל אֶשֶׁר. O'. ἐπὶ πᾶσιν οἷς (Σ. ὦν²⁶).
22. וַיִּהְיֶה. O'. καὶ ἰδοὺ (Σ. εὐθύς²⁷).
- מַחֲבֵרֵי הַטּוֹר. A turba praedatoria. O'. ἐκ τῆς ἐξοδίας. 'A. ἀπὸ τοῦ εὐζώνου. Σ. . . λόχου.²⁸ Aliter: 'A. . . τοῦ γεδδούρ μονοζώνου.²⁹
25. וַיִּדְעַת אֶת-אֲבִינֵר. O'. ἡ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν 'Αβεννήρ. Σ. οἶδας τὸν 'Αβεννήρ.³⁰
26. וַיִּצָּא. O'. καὶ ἀνέστρεψεν (alia exempl. ἐξῆλθεν³¹).
- מִבוֹר הַסָּרָם. O'. ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειράμ (alia exempl. Σεειρά³²). 'A. ἀπὸ τοῦ λάκκου τῆς ἀποστάσεως.³³
27. וַיִּשְׂחֶה. Et seorsum duxit eum. O'. καὶ ἐξέκλινεν (Σ. παρήγαγεν³⁴) αὐτόν.
- בְּשִׁלְיָ. In quiete. O'. ἐνεδρεύων. Alia exempl. ἐνεδρεύων ἐν παραλογισμῷ.³⁵ "Ἄλλος" ἀφυλακτῶν.³⁶

⁹ Sic Codd. 19 (cum ἐγὼ εἰμι; ἐγὼ), 82 (cum πάντα ταῦτα), 93 (idem), 108. Cod. 243 in textu: ἐγὼ εἰμι; ἐποίησα ἔλεος; in marg. autem: ἑμαυτῷ ἐποίησα σήμερον ταῦτα πάντα.
¹⁰ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹¹ Cod. 243. ¹² Idem.
¹³ Idem. ¹⁴ Pro Θαιλὰμ οὗ ἦν Cod. III legit et pingit: θηλαμ οὗ γ' ἦν; Euseb. in Onomastico, p. 220: Θηλαμουγῆ; Arm. 1: Τσαλὰμ γῆν. Pro Hebraeis igitur אֶרֶץ לְמִ-אֶמֶר לְאֶמֶר לְמִ-אֶמֶר Seniores legisse videntur לתלמי-ארץ, vel simile quid.
¹⁵ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. Reg., et Euseb. ibid.: 'A. παραχρῆμα. Σ. ἀνθ' ἑαυτοῦ. ¹⁶ Bar Hebraeus: .אֶרֶץ אֶת-אֶרֶץ אֶת-אֶרֶץ. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem (cum Σελλήμ in textu). Sic in textu Comp., Codd. III (cum Λαῖς), 247 (cum Λαιε). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. μετ' αὐτῆς), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum Βαουρίμ), Ald. (cum Βαουρίμ), Codd. III, 64, 247.

²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ὁ λόγος). ²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Prior lectio est in Codd. 244, 245, 247; posterior in Ald., Codd. III, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243). ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem, teste Montef. Parsonsi amanuensis lectionem nescit.
²⁸ Idem, silente Parsonsi amanuensis. ²⁹ Cod. Reg., Procop. p. 102, parum probabiliter. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. 1 Reg. xxx. 8. ³⁰ Cod. 243, teste Montef. Pro οἶδας, οἶδα exscripsit Parsonsi amanuensis. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἀπῆλθεν), 93, 108, Reg. ³² Sic Comp., Codd. 82 (cum Σεειρά), 93, 108 (ut 82), Bar Hebr. ³³ Codd. Reg., 243. ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Sic Comp. (om. ἐνεδρεύων), Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ³⁶ Cod. 243 in marg.: ἀφυλάκτων (sic).

27. הַחֲמֵץ. O'. *eis* (alia exempl. ἐπι³⁷) τὴν ψόαν (s. ψύαν). 'A. εἰς τὸν ἐνοπλισμόν. Σ. κατὰ τῆς λαγόνος.³⁸
28. נָקַי. O'. ἀθῶος. Σ. καθαρός.³⁹
עַד-עוֹלָם. O'. καὶ ἕως αἰῶνος. Alia exempl. ἀπὸ νῦν καὶ ἕως αἰῶνος.⁴⁰
29. יַחֲלוּ. *Intorqueantur*. O'. κατανησάτωσαν. Σ. ἐλθέτωσαν.⁴¹
וּמַחֲזִיק בַּפָּאָה. *Et innixus baculo*. O'. καὶ κρατῶν σκυτάλης ('A. Σ. ἀτρακτον⁴²).
- יַחֲסְרוּ-לָהֶם. O'. καὶ ἐλασσούμενος ἄρτους. Σ. (καὶ) ἐνδεής (ἄρτων).⁴³
30. הִרְגוּ. O'. διαπαρητηροῦντο. 'A. Σ. ἀπέκτειναν.⁴⁴
33. הַכְּמוֹת נָבַל. O'. εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ. 'Αλλος μὴ ὡς ἀποθνήσκει ἄφρων.⁴⁵
34. כִּנְפוּל לִפְנֵי בְּנֵי-עוֹלָה נָפְלָה. O'. ὡς Νάβαλ (Aliter: O'. Θ. Νάφαλ⁴⁶), ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. Σ. ἀλλ' ὥσπερ πίπτουσιν ἔμπροσθεν ἀδίκων ἔπεσας.⁴⁷
וַיִּסְפֵּי. O'. καὶ συνήχθη (alia exempl. συνήλθεν; alia, προσέθετο⁴⁸).
35. לְהַבְרִית. *Ad cibandum*. O'. περιδειπνήσαι (potior scriptura περιδειπνίσαι⁴⁹). Σ. τοῦ μεταλαβεῖν.⁵⁰

36. וּכְלִי-הָעֵץ הַכִּיּוֹר. O'. καὶ ἔγνων πᾶς ὁ λαός. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπέγνω.⁵¹
וַיַּעֲזִיבֵנִי כָל-הָעָם טוֹב. O'. ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
✕ O'. 'A. Θ. ἀγαθόν (4).⁵²
39. וַיִּשְׁחַק מְלֶכֶךְ. *Infirmus, et (modo) unctus rex*. O'. συγγενής.. καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως. 'A. Σ. ἀπαλδς καὶ κεχρισμένος (βασιλεύς).⁵³

CAP. IV.

1. וַיִּרְפוּ. O'. καὶ ἐξελύθησαν ('A. Σ. παρείθησαν¹).
- וַיִּבְרְחוּ. O'. παρείθησαν. Alia exempl. ἐταράχθησαν.² 'A. κατεσπουδάσθησαν. Σ. ἐθορυβήθησαν. Θ. ἐξέστησαν.³
2. שָׁרֵי-גִדְרֵיהֶם. O'. ἡγούμενοι συστρεμμάτων. 'A.. εὐζῶνοι. Σ. λοχαγοί.⁴
4. בָּחַפְּזָה לָנוּם. O'. ἐν τῷ σπύδειν αὐτὸν (alia exempl. αὐτὴν⁵) καὶ ἀναχωρεῖν. Σ. (ἐν τῷ) θορυβεῖσθαι φεύγειν.⁶
- מִפְּיָבֶשֶׁת. O'. Μεμφυβοσθέ. Alia exempl. Μεμφιβάαλ.⁷
5. מִשְׁכַּב הַצִּיָּה. O'. ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Alia exempl. τὸ μεσημβρινόν.⁸
6. וַיַּכּוּהוּ אֶל-הַחֹמֶשׁ. *Et percusserunt eum in ab-*

³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243). ³⁸ Cod. 243. Cf. ad Cap. ii. 23. ³⁹ Idem.
⁴⁰ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν. καὶ ζ. τοῦ αἰ.), Codd. XI (idem), 29, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243). ⁴¹ Cod. 243. Hieron. *venial*. ⁴² Idem (cum σκυτάλην in textu): 'A. Σ. ἀτρακτον, τουτίστι, βακτηρίαν εἰς τὸ ἐπιστηρίζεσθαι. Hieron.: *tenens fusum*. Protrus incredibiliter Procop. p. 102, et Theodoret. Quæst. XII in 2 Reg. p. 410: Σκυτάλη δὲ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πετηρωμένοι, δθεν Ἀκύλας τυφλὸν τὸν τοιοῦτον ἐξέδωκεν (Theodoret. *ὠνόμασεν*). ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem.
⁴⁵ Idem in marg. sine nom. ⁴⁶ Idem in marg.: Θ. Θ. Νάφαλ, ἡμάρτηται τὰ ἔχοντα Νάβαλ. ⁴⁷ Idem (cum ἀδικως), subjuncto scholio: τουτίστιν, οὐκ ἐν πολέμῳ παρατατόμενος δοριάλωτος γέγονας. Cf. Theodoret. Quæst. XIII in 2 Reg. p. 410. ⁴⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243). ⁴⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἄρτους), 158.

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeperare convivia, quae Graeci *παιδείματα* vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ O'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

CAP. IV. ¹ Cod. 243. Sic in textu Cod. 119. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³ Cod. 243. Ad Aquilam cf. Hex. ad Job. xxiii. 15. Psal. vi. 3, 11. ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 64, 74, 82, alii. ⁶ Cod. 243. Montef. exscriptum tantum: Σ. θορυβεῖσθαι. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum Μεμφιβάαλ), 93 (idem), 108. Cf. ad Cap. xix. 24. ⁸ Sic Codd. 82 (om. τὸ), 93, 108 (cum altera lectione in marg.).

17. אֶל-הַמְצִיחַ. O'. *eis* τὴν περιοχὴν ('A. Σ. τὸ ὄχυρωμα¹³).
- 18, 22. רַפְּאִים (bis). O'. τῶν Τιτάνων. 'A. Σ. 'Ραφαίμ.¹⁴ (Θ.) γιγάντων.¹⁵
20. בְּעַל-פְּרָצִים. O'. ἐπάνω διακοπῶν. 'A. ἔχων διακοπᾶς.¹⁶
21. אֶת-עֲצֵי-בֵיתָהּ. *Idola eorum*. O'. τοὺς θεοὺς ('A. τὰ διαπονήματα. Σ. τὰ γλυπτὰ¹⁷) αὐτῶν.
- וְאֲנָשֵׁי. O'. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. *Alia exempl. καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ εἶπε κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρί.*¹⁸
22. וַיִּנְדְּחוּ. *Et diducti sunt*. O'. καὶ συνέπεσαν ('A. Σ. ἐπήλθον¹⁹).
23. בֵּיהָ. O'. διὰ κυρίου. *Alia exempl. διὰ κυρίου, ✕ λέγων εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου* (4);²⁰
- וְכַתְּבָהּ אֶל-אַחֲרֵיהֶם וְכַתְּבָהּ אֶת-אֲוֶתָהּ. O'. ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέση. Σ. κύκλευσον κατόπι αὐτῶν, καὶ ἐλεύση.²¹
- כְּמוֹל בְּנָאִים. *E regione populorum tremularum*. O'. πλησίον (*alia exempl. ἐξεναντίας*²²) τοῦ κλαυθμῶνος. 'A. ἐξεναντίας τῶν ἀπίων.²³ *Ἄλλος* κατεναντίον ἐν ταῖς φρουρήσεσι.²⁴
24. אֶת-קוֹל צְעָדָהּ בְּרַאשֵׁי הַבְּנָאִים. *Sonum in-*

cessus in cacuminiibus populorum. O'. τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους (*alia exempl. τοῦ συσσεισμοῦ τοῦ ἄλσους*²⁵) τοῦ κλαυθμῶνος. 'A. Σ. (τὸν) ψόφον διαβήματος ἐν κεφαλᾷ τῶν φρουρήσεων.²⁶ *Aliter*: Σ. τὴν πρόσρηξιν τῶν ὀπλῶν *in cacumine montis Bochim*.²⁷

24. אֶת-הָהָרִים. *Alacer eris*. O'. καταβήση πρὸς αὐτούς. 'A. Σ. συντεμεῖς.²⁸

וְהָרִים. O'. κόπτειν. *Alia exempl. τύπτειν*.²⁹

CAP. VI.

2. מִבְּעַלֵּי הַיְוֹדָה. O'. ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ('A. Σ. ἐχόντων¹) 'Ιούδα. *Aliter*: 'A. ἀπὸ τῶν ἰερέων.²
- וְהָעֵלֹת. O'. ἐν ἀναβάσει (*alia exempl. add. τοῦ βουνού*³) τοῦ ἀναγαγεῖν. Θ. (ἐν) τῇ ἀναβάσει.⁴
- וְאֶת-אֲרֹן. O'. τὴν κιβωτόν. 'A. (τὸ) γλωσσόκομον.⁵
3. וַיִּרְכְּבוּ. O'. καὶ ἐπεβίβασαν (Σ. ἐπέθηκαν⁶).
- 3, 4. וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶת-יְהוָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶת-יְהוָה: וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶת-יְהוָה: וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶת-יְהוָה. O'. *Vacat*. ✕ τὴν καινήν. καὶ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου 'Αμιναδάβ, ὃς ἐν βουνῷ (4).⁷
4. וַיִּפְּנֵי הָאָרֶץ. O'. ἔμπροσθεν (*alia exempl. add. ἐκ πλαγίων*⁸) τῆς κιβωτοῦ.

¹³ Cod. 243. ¹⁴ "Reg. et Coislin. 2; itemque v. 22." —*Montef.* Ad v. 18 Parsonsii amanuensis affert: Σ. 'Ραφαίμ; ad v. 22 vero: 'A. 'Ραφαίμ. Cf. Hex. ad Jos. xiii. 12. Prov. ii. 18. ¹⁵ Cod. 56 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Prov. ii. 18. ix. 18. ¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic Ald. (cum καὶ εἶπε Δαυὶδ), Codd. 52, 56 (cum κατακαῦσαι), 71, alii (inter quos 243, cum καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καῦσαι αὐτοὺς ἐν π.). Cf. 1 Paral. xiv. 12. ¹⁹ Codd. Reg. (cum 'A.), 243 (cum Σ.). ²⁰ Sic Cod. 243, et sine aster. Ald., Codd. 56 (om. τὰς), 64, 71 (ut 56), alii, Arm. I. ²¹ Cod. 243. Apud Montef. mutila est lectio. ²² Sic Codd. 44, 52, 74, alii. ²³ Cod. Reg., Procop. p. 109. Cf. 1 Paral. xiv. 14 in LXX. Lectio suspicione non vacat, tum propter articulum, tum propter v. 24, ubi prorsus alia versio vocis Hebraeae Aquilae tribuitur. ²⁴ Cod. 243. Vid. ad v. 24. ²⁵ Sic Comp. (cum τῶν ἄλσων), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44

(cum σεισμοῦ), 55, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 243. Vox φρουρήσις in Bibliis non legitur nisi in Hex. ad Mich. vii. 4, ubi incerto interpreti tribuitur pro Hebraeo כְּבִיכָה, perplexitas. ²⁷ Bar Hebraeus: (Cod. 21,580: סֶדֶד סֶדֶד סֶדֶד) סֶדֶד סֶדֶד סֶדֶד (Cod. 21,580: סֶדֶד סֶדֶד סֶדֶד) סֶדֶד סֶדֶד סֶדֶד . ²⁸ Cod. 243. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg.

CAP. VI. ¹ Cod. 243. ² Procop. p. 109. Lectio prorsus spernenda. ³ Sic Codd. 19, 56 (cum ἐν τῇ ἀ.), 82 (idem), 93 (idem), 108, 246 (ut 56). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem non habet. Cf. 1 Paral. xiii. 7 in LXX. ⁷ Sic Cod. 243 in marg.; in textu autem sine aster. Codd. III (om. ὃς), 98 (cum ἀπὸ τοῦ οἴκου), 247 (cum ὃς ἦν ἐν τῷ β.). ⁸ Sic Codd. 19, 55 (cum καὶ ἐκ), 82 (idem), 93 (idem), 108, Theodoret.

5. **בְּכַל עֵינָי**. *O'* ἐν ὀργάνοις ἡρμωσμένοις. *Σ.* ἐν παντοίοις ξύλοις.⁹
וּבְמַנְעֵנְעִים. *Et sistris.* *O'* καὶ ἐν κυμβάλοις ('Α. *Σ.* σείστροις¹⁰).
6. **עַד-גֶּרֶן נִכּוֹן**. *Ad aream Nachonis.* *O'* ἕως ἄλω Ναχώρ. *Alia exempl.* ἕως ἄλωνος 'Αχώρ.¹¹
'Α. (ἕως) ἄλωνος ἐτοίμης.¹²
7. **וַיִּכְהוּ**. *O'* καὶ ἔπαισεν (*alia exempl.* ἐπάταξεν¹³) αὐτόν. *'Α.* (καὶ) ἐπληξεν (αὐτόν).¹⁴
עַל-הַשָּׂל. *Propter imprudentiam.* *O'* Vacat.
⊗ ἐπὶ τῇ προπετείᾳ (⊕).¹⁵ *'Α.* ἐπὶ τῇ ἐκνοίᾳ.¹⁶
8. **וַיַּחַר לְדָוִד**. *O'* καὶ ἠθύμησε (Οἱ λοιποὶ ἔλυ-
πήθη¹⁷) Δαυίδ. *Σ.* (καὶ) ὄργιλον τῷ Δαυίδ.¹⁸
10. **לְהִסִּיר**. *Devertere facere.* *O'* τοῦ ἐκκλίνειν.
Σ. παραγαγεῖν.¹⁹
וַיִּטְהוּ. *O'* καὶ ἀπέκλινεν (*alia exempl.* ἐξέ-
κλινεν²⁰) αὐτήν.
11. **אַרְוֶן**. *O'* ἡ κιβωτός. ('Α.) γλωσσόκομον.²¹
וְאֶת-עֲבֹד אֲדָוִם וְאֶת-כָּל-בְּיֹתוֹ. *O'* ὄλον τὸν οἶκον 'Αβεδδαρά, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. *Alia exempl.* τὸν 'Αβεδδαρά καὶ ὄλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.²²
12. **וַיִּלֶּךְ**. *O'* καὶ ἐπορεύθη. *Alia exempl.* καὶ εἶπε Δαυίδ' ἐπιστρέψω τὴν εὐλογίαν εἰς τὸν οἶκόν μου. καὶ ἐπορεύθη.²³
13, 14. **וַיִּהְיֶי כִּי צִעְדוּ נְשָׂאֵי אֲרוֹן-יְהוָה שָׁשָׂה**

וַיִּצְדְּקוּ וַיִּזְבְּחוּ שׁוֹר וּמְרִיא: *O'* καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ αἵροντες τὴν κιβωτὸν ἐπτά χοροὶ, καὶ θύμα μύσχος καὶ ἄρνες. καὶ Δαυίδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμωσμένοις ἐνώπιον κυρίου. *'Α.* καὶ ἐγένετο ὅταν διεβημάτισαν αἵροντες τὸ γλωσσόκομον κυρίου ἐξ βήματα, καὶ ἐθυσίαζε βοῦν καὶ σιτευτόν. καὶ Δαυίδ ὀρχούμενος ἐν παντὶ κράτει πρὸ προσώπου κυρίου.²⁴ *Σ.* ὡς δὲ διέβησαν οἱ βασιάζοντες ἐξ βήματα, ἐθυσίαζε βοῦν καὶ πρόβατον. Δαυίδ δὲ ἦν ἐν τιάρα ἔμπροσθεν κυρίου.²⁵

14. **בַּיּוֹם**. *O'* στολὴν ἑξαλλον. *'Α.* ἐπέ-
νδυμα ἐξάιρετον. *Σ.* ὑποδύτην (*fort.* ἐπενδύτην)
λινοῦν.²⁶
15. **בְּתַרוּעָה**. *O'* μετὰ κραυγῆς ('Ἄλλος' ἀλα-
λαγμοῦ²⁷).
16. **מְסִילֵם וּמְרִירָם**. *Subsilientem et saltantem.* *O'*
ὀρχούμενον καὶ ἀνακρούμενον. *'Α.* διατινασ-
σόμενον καὶ καρχαρούμενον. *Σ.* σκιρτώντα καὶ
καυχάζοντα.²⁸
וַיִּתְּבוּ לוֹ. *O'* καὶ ἐξουδένωσεν (*Σ.* ἐξευτέλι-
σεν²⁹) αὐτόν.
17. **וַיִּבְנֶהוּ**. *O'* καὶ φέρουσι (*alia exempl.* εἰσή-
νεγκαν³⁰).
וַיִּצְבְּוּ. *El statuerunt.* *O'* καὶ ἀνέθηκαν (*alia*
exempl. ἀπέθηκαν³¹).

⁹ Cod. 243. ¹⁰ Codd. Reg., 243. ¹¹ Sic Codd. 44, 74, 92, alii (inter quos 243, cum ἄλωνων), Bar Hebr. ¹² Cod. 243 affert: 'Α. ἐτοίμης. Euseb. in Onomastico, p. 298: Ναχών ἄλωνος Ναχών. Ἀκύλας ἄλωνος ἐτοίμης. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem in marg. *Sic* in textu sine aster. Comp., Codd. III (om. τῇ), 19, 52, 56, alii. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad I Reg. xv. 11. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 98, 108, 123, 243. ²¹ Sic in textu Codd. III, 247. Cf. ad v. 2. ²² Sic Codd. III, 247 (om. ὄλον), Arm. I. ²³ Sic Codd. 19 (cum ἐπιστρέψω τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν εὐλ.), 82, 93, 108, 158. Vet. Lat.: Dixitque David: Ibo, et reducam aream cum benedictione in domum meam. ²⁴ Cod. 243. Montef. minus emendate exscripsit τὸ γλωσσόκομον (sine κυρίου), et ἐθυσίασε (bis) pro ἐθυσίασε. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem, teste

Parsonsii amanuensi. Pro veste interiori ὑποδύτην Montef. ex eodem exscripsit ἐπένδυμα, quae Symmachi versio est ad Exod. xxv. 7. xxviii. 26. Cf. etiam Hex. ad Jud. xvii. 5. I Reg. ii. 18. Praeterea Montef. edidit: 'Ἄλλος' ἐφοῦδ βύσσινον, ex I Paral. xv. 27, ut videtur. Bar Hebraeus: **שֵׂמֶל וְחֹסֶן**. ²⁷ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁸ Cod. Reg., 243 (cum scriptura καυχάζοντα, pro qua Montef. perperam edidit καυχάζοντα). Aquilae vocabulum καρχαρούμενος ex imitatione Hebraei קָרַר confictum esse, contra Scharfenbergium in *Animadv.* T. II, p. 140, firmiter tenemus, ita tamen ut Graecam quandam speciem, quasi a κάρραρος, asper (unde Homerium καρχαρόδους κίων) prae se ferat; quale istius interpretis artificium tetigimus ad I Reg. xiii. 21. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Sic Ald., Codd. XI (cum εἰσήνεγκεν), 52, 71, 74, alii (inter quos 243). ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 64, alii (inter quos

17. עלות. O'. ολοκαυτώματα. Σ. αναφοράς.³²
 18. בָּשָׂם. O'. ἐν ὀνόματι. Σ. διὰ τοῦ ὀνόματος.³³
 19. וְאֶשְׁפֵּר. Et portionem (carnis assatae? vini?).
 O'. καὶ ἐσχαρίτην (רְאֵשֶׁתָּהּ?). 'A. Σ. (καὶ)
 ἀμυρίτην.³⁴
 20. מִדָּה נִבְבַּר. O'. τί δεδόξασται. "Ἄλλος" τί ἔν-
 τιμος ἦν.³⁵
 הַרְקִים. Hominum nequam. O'. τῶν ὄρχου-
 μένων ('A. κενῶν. Σ. εἰκαῶν³⁶).
 21. לְצִוָּת אֲתִי. Ad praeficiendum me. O'. τοῦ
 καταστήσαι με. 'A. Σ. ἐντελῶσθαι μοι.³⁷
 22. וְיִקְלְתִּי עוֹד מִזֹּאת הַיְיִתִּי שֶׁלֶּפֶל. O'. καὶ
 ἀποκαλυφθῆσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος.
 'A. καὶ ἀτιμασθῆσομαι ἔτι ὑπὲρ τοῦτο, καὶ ἔσο-
 μαι ταπεινός.³⁸ Σ. καὶ εὐτελέστερος ἔσομαι
 καὶ ταπεινότερος.³⁹

CAP. VII.

1. הַיְיִת־לִּי. Quietem concessit ei. O'. κατεκλη-
 ρονόμησεν αὐτόν. Alia exempl. κατέπαυσεν
 αὐτόν.¹
 2. בְּתוֹךְ הַיְיִרֵעָה. O'. ἐν μέσφ τῆς σκηνῆς. Τὸ
 'Εβραϊκόν ἐν μέσφ δέρρεως.²
 6. וְהָיְיָה. O'. καὶ ἦμην. Σ. ἀλλ' ἦμην.³
 בָּאֶהָל. O'. ἐν καταλύματι ('A. Σ. σκέπη⁴).
 8. מִן־הַנְּהָר. E pascuo. O'. ἐκ τῆς μάνδρας ('A.
 ὠραιότητος. Σ. νομῆς⁵).

8. מִיַּאֲחֵר הַצֵּאֵן. O'. τῶν προβάτων. Alia ex-
 empl. ἐξ ἐνδὸς τῶν ποιμνίων.⁶ 'A. ἀπὸ ὅπι-
 σθεν.⁷
 9. וְעָשְׂתִּי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל. O'. καὶ ἐποίησά σε ὀνο-
 μαστόν. Alia exempl. καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα
 μέγα.⁸
 10. וְתִכְנֶן תַּחְתָּיו. O'. καὶ κατασκηνώσει καθ' ἐαν-
 τόν. Σ. (καὶ) ἀναπαύσεται ἐπὶ τοῦ τόπου
 αὐτοῦ.⁹
 וְלֹא יִרְגֵוּ. Et non commovebitur. O'. καὶ οὐ
 μεριμνήσει ('A. κλονηθήσεται. Σ. μεταστα-
 θήσεται¹⁰).
 לְעֵצוֹתָיו. O'. τοῦ ταπεινώσαι ('A. κακουχῆσαι.
 "Ἄλλος" μετακινήσαι¹¹) αὐτόν. "Ἄλλος" τοῦ
 κακῶσαι αὐτόν.¹²
 11. וַיַּעֲשֶׂה. O'. οἰκοδομήσεις. Σ. ποιήσει.¹³
 12. מִמְצִיעָה. O'. ἐκ τῆς κοιλίας (Σ. τῶν ἐγκά-
 των¹⁴) σου.
 הַהִינֵנִתִּי. O'. καὶ ἐτοιμάσω (Σ. ἐδράσω¹⁵).
 13. וְיִכְנַנְתִּי. O'. καὶ ἀνορθώσω (Σ. ἐδράσω¹⁶).
 15. וְאַשְׁרֵי הַיְיִתִּי מֵעַם שְׂאוֹל אֲשֶׁר הִסְרֹתִי. O'.
 καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα. Σ.
 Οἱ λοιποὶ καθὼς ἀφείλον παρὰ Σαούλ.¹⁷
 16. וּמִמְלַחְתְּךָ בֵּיתְךָ. O'. ὁ οἶκος αὐτοῦ (Οἱ Γ'.
 σου¹⁸), καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ (Οἱ Γ'. σου¹⁸).
 נִכְוֶן. O'. ἀνωρθωμένους. Σ. ἠδρασμένους.¹⁹
 18. הִבִּיאֲתָנִי. Perduxisti me. O'. ἠγάπησάς ('A.
 Σ. ἡγαγες²⁰) με.

243). ³² Cod. 243, qui mox ad εἰρηκῆς scholium habet: τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ. ³³ Idem. ³⁴ Idem. Vox aliunde incognita, cujus loco ἀμορίτης (cf. 1 Paral. xvii. 3) ex ἀμόρα (quod Hesychio est σεμίδαλις ἐφθῆ σὺν μέλιτι, Athenaeo autem μελίτωμα πεπεμμένον), fortasse repenendum. ³⁵ Codd. Reg., 243, in marg. sine nom. ³⁶ Cod. 243. ³⁷ Idem. ³⁸ Procop. p. 114. ³⁹ Cod. 243.

CAP. VII. ¹ Sic Comp. (cum αὐτόν), Codd. 19, 56 (ut Comp.), 82, 93, 108, 245 (ut Comp.), 246 (idem), Reg. ² Cod. Reg. Cf. Hex. ad Jesai. liv. 2. Jerem. xlix. 29. ³ Cod. 243. ⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp. (cum τῶν προβάτων), Codd. 82, 93, 108. ⁷ Codd. Reg., 243. Sic in textu (cum τῶν πρ.) Codd. III, 52, 92, 98, alii.

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum altera lectione in marg.). ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Idem (in marg. ad προσθήσει). ¹¹ Codd. Reg., 243 (cum 'A. κακουχῆσαι μετακινήσαι). ¹² Sic in textu Cod. 121. Cf. Hex. ad Lev. xvi. 31. ¹³ Cod. 243. ¹⁴ Idem (cum vitiosa scriptura τῶν ἐνεγκάτων). Cf. Hex. ad Psal. xxxix. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Ad καθὼς ἀπέστησα Cod. 106 in marg.: a Saoul. Ex ingenio, ut videtur, Comp.: καθὼς ἀπέστησα ἀπὸ Σαούλ, ὃν ἀπέστησα. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis ex eodem exscripsit: "in marg. οἶκός σου;" "in marg. βασιλεία σου;" et pro θρόνος αὐτοῦ, "θρόνος σου ex emend. interlineari." Bar Hebraeus affert: $\text{סְאוּל} \text{וְ} \text{בְּיָמָיו}$. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Idem.

3. בְּלָכְתוֹ לְהָשִׁיב יָדוֹ. *Cum profectus est ut restitueret imperium suum.* Ο'. πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστήσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Σ. ὅτε ἐπορεύετο στήσαι τρόπιον ἐαυτοῦ.⁹
4. וַיִּלָּכֵד. Ο'. καὶ προκατελάβετο (Σ. συνέλαβεν).⁹
- וַיַּעֲרָךְ. *Et nervos succidit.* Ο'. καὶ παρέλυσε ('Α. ἐξώρισεν. Σ. ἐνευροκόπησεν).¹⁰
5. אַרְמֵי דַמְשֶׁק. Ο'. Συρία Δαμασκού. Alia exempl. ὁ Σύρος ἐκ Δαμασκού.¹¹
6. נְיָוִיבִים. *Stationes militares.* Ο'. φρουράν (s. φρουράς). 'Α. ἐστηλαμένους. Σ. φρουρούς.¹²
7. אֵת שְׁלֵטִי הַדָּוִד. *Scuta aurea.* Ο'. τοὺς χλι-

δῶνας (Schol. κλοιούς, ὃ ἐστὶ *μανιάκας*¹³) τοὺς χρυσοῦς. 'Α. τοὺς κλοιούς τοὺς χρυσοῦς. Aliter: 'Α. (τὰς) πανοπλίας (τὰς χρυσᾶς). Σ. (τὰς) φαρέτρας τὰς χρυσᾶς.¹⁴

7. וַיִּשָּׂא הָיִי. Ο'. οἱ ἦσαν. Aliter: Ο'. οὐς ἐποίησαν.¹⁵
- Ο'. (→) καὶ ἔλαβεν—Σολομώντος (4).¹⁶
8. Ο'. (→) ἐν αὐτῷ—τὰ σκεύη (4).¹⁷
9. מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. ὁ βασιλεὺς 'Ημάθ ('Α. τῆς 'Επιφανείας).¹⁸
10. לְהִשָּׂא לְיָדוֹ לְהִשָּׂא. Ο'. ἐρωτήσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. ἀσπάσασθαι (αὐτόν).¹⁹

Reg., 243. Hieron.: *sub tributo.* ⁹ Idem. ⁹ Idem.
¹⁰ Cod. 243 (cum ἐξώρισεν). Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141 tentat *ἐξεριζώσεν*, appellans Hex. ad Gen. xlix. 6, pro quo nos faciliorem emendationem, a Montefalconio in *Lex. Hebr. ad Hex.* p. 492 propositam, receperimus. ¹¹ Sic Codd. 82 (sine ὁ), 93, 108. ¹² Cod. 243 (ad εἴκοσι καὶ δύο (sic) v. 5). Cf. ad v. 14. Mox ad ἐπορεύετο Montef. e Regio affert: "Ἄλλος· ἐφέρετο, invitis libris Graecis. ¹³ Cod. 243 in marg. ad χλιδῶνας (sic). ¹⁴ Idem in continuatione: 'Α. βραχίρια. Ὁ. οὐς ἐποίησαν. 'Α. πανοπλίας. Σ. φαρέτρας τὰς χρυσᾶς. Montef. e Regio exscripsit: 'Α. καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιούς χρυσοῦς [ex Theodoretō, ut videtur, qui in Quaeſt. XXII ad 2 Reg., p. 420 ait: τοὺς μέγιστοι χλιδῶνας τῶν Σύρων τοὺς χρυσοῦς, κλοιούς ὁ 'Α. ἠρμήνευσεν· Ἐμάθ δὲ τὴν 'Επιφάνειαν τῆς Συρίας. "Ἄλλος· βραχίρια χρυσᾶ; notans: "Hic observes velim tres hoc loco vocis 'Ἐλίψ Aquilae versiones varias afferri, nempe κλοιούς, βραχίρια, et πανοπλίας. Duas vero postremas pro eadem voce alibi usurpat idem interpres, ut videas in *Lexico Graeco* [pp. 566, 610], primam vero nuspiam alibi." Quod ad βραχίριον attinet, semel tantum Aquilae tribuitur, idque non pro eodem Hebraeo, in loco 2 Reg. i. 10, ubi lectionem suspectam esse jam observavimus. Altera vox πανοπλία pro eodem Hebraeo ponitur 4 Reg. xi. 10, sed interpres est Symmachus, non Aquila; in loco autem Psal. xc. 14, ubi in Hexaplis editum: 'Α. ὡς πανοπλία καὶ περιφέρεια ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, tum vox Hebraea est 'Ἐλίψ, non 'Ἐλίψ, tum Symmachi manum prodit particula ὡς in Hebraeo non obvia. Itaque Montefalconii animadversio fundamento destituta est. Nunc ad Scharfenbergium provocemus, quo iudice lectio βραχίρια tanquam glossema referenda est ad versionem LXXviralem τοὺς χλιδῶνας, juxta glossam Phavorini: βραχίρια, ἀ παρ' ἡμῶν χλιδῶνας καλοῦνται; quae autem in Cod. 243 Aquilae et Symmacho tribuuntur, πανοπλίας et φαρέτρας χρυσᾶς, sunt verba

Josephi Antiq. VII, 5, 3: καὶ τὰς τε χρυσᾶς φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἀς οἱ τοῦ Ἀδάδου σωματοφύλακες ἐφόρου, ἀνέθηκε τῷ θεῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. Hactenus doctus Animadversor, cui nos eousque assentimur, ut βραχίρια tanquam glossema reprobemus, ut jam antea ad Cap. i. 10 reprobavimus; quod vero ad alteram lectionem attinet, ut eam pro genuina Aquilae et Symmachi versione habeamus, praeter Cod. Coisliniani auctoritatem, cogit nos alius gravissimus testis, Bar Hebraeus, e cuius commentario inedito Parsonsius quidem nescio quid agens excitavit: Aq. *armillis*; revera autem triplex lectio in eo asservatur: *سَ مَحَلَّ* / *سَ مَحَلَّ*. h. e. O'. χλιδῶνας. 'Α. arma. Σ. φαρέτρας. Hic, quod ad Aquilam attinet, nihil de *armillis*, nihil de *torquibus*; etsi, fatemur, vox *سَ مَحَلَّ* juxta Syri nostri usum, non tam πανοπλία (*سَ مَحَلَّ*) Luc. xi. 22 in Philox.) quam *σπλα* sonat. Restat Theodoretici lectio κλοιούς, quae et ipsa secundum scholium Cod. 243 glossema vocis χλιδῶνας esse potest; quam tamen si quis ad alteram Aquilae editionem referre maluerit, nos non acriter repugnantem habebit. Postremo Montef. ex Regio, ut videtur, edidit: "Ἄλλος· τὰ ὄπλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ δόρατα, quae verba post Σουβᾶ in textum inferunt Codd. 19 (cum καὶ πάντα τὰ ὄ. τὰ χρ. καὶ δόρατα), 82 (cum καὶ πάντα τὰ ὄ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.), 93 (idem), 108 (ut 19), 158 (cum καὶ τὰ ὄ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.). ¹⁵ Cod. 243, ut supra. Sic in textu Codd. II (cum ἐποίησεν), 55, 121, 247 (cum ἐποίησας). ¹⁶ Haec desunt in Comp., Codd. 56, 246. ¹⁷ Deest in Comp. solo. ¹⁸ Theodoret., ut supra. Procop. p. 126: βασιλεὺς Ἐμάθ.] Ἀκλίας, τὴν Ἐπιφάνειαν τῆς Συρίας. Glossam esse, non Aquilae versionem, ductam ex Euseb. Onomastico, p. 184: Ἐμάθ... καὶ μήποτε αὕτη ἐστὶν ἡ Ἐπιφάνεια, ἡ πλησίον Ἐμέσσης, recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141. Montef. e Regio, ut ait, notam hexaplae commentus est: 'Ἐλίψ. 'Α. τὴν ἐπιφάνειαν. Ο'. τὴν δύναμιν. ¹⁹ Cod. 243.

10. **אִישׁ מִלְחָמוֹת**. *O. ἀντικείμενος. Alia exempl. ἀνὴρ ἀντικείμενος. 'A. Σ. πολέμων.*²⁰
11. **כָּבַשׁ**. *Subjicit. O. κατεδυνάστευσεν. 'A. Σ. ὑπέταξεν.*²¹
13. **בְּנֵי-אֵלֶּיךָ**. *In valle salis. O. ἐν Γεβελέμ. Alia exempl. ἐν Γημελά; alia, καὶ ἐν Γεμελέχ.*²² *'A. Σ. ἐν φάραγγι ἄλων.*²³
14. **שָׁם יָנַבְּיָם**. *O. Vacat. ✕ ἔθηκεν ἑστηλωμένους (4).*²⁴ *Σ. ἔταξεν φρουράν.*²⁵
16. **מִזְנוֹר**. *O. ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων (Schol. τὸ (fort. τοῦ) ἀπογράφεσθαι τὰ συμβαίνοντα²⁶). 'A. ὁ ἀναμνησκων. Σ. ἐπὶ τῆς μνήμης.*²⁷
17. **וַיְשָׂרְיָהּ**. *O. καὶ Σασά (alia exempl. Σαραίας²⁸).*
18. **וְהַכְרַתִּי וְהַפְלֵתִי**. *Et Cherethi et Pelethi (sattellites regii, q. d. carnifices et cursores). O. καὶ ὁ Χελεθὶ καὶ ὁ Φελετί. "Ἄλλος" ἐπὶ τῶν Χερηθαίων καὶ τῶν Φεληθαίων.²⁹ Schol. Τοὺς σφενδονήγας καὶ τοὺς τοξότας οὕτω καλεῖ.³⁰*
- וַיְבִי יְרֹד כְּהֵנִים הָיוּ**. *Et filii Davidis sacerdotes (s. intimi consiliis) erant. O. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ('A. ἱερεῖς. Σ. σχολάζοντες³¹) ἦσαν. 'O. Ἐβραῖος, Σ. 'A. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ ἱερεῖς ἦσαν.³²*

CAP. IX.

2. **עָבַד**. *O. ἦν παῖς. 'A. Σ. δούλος.*¹
3. **עוֹד עִדָּה**. *Nonne (superstes est) adhuc. O. εἰ ὑπολείπεται.. ἔτι. Σ. ἄρα οὐκ ἔστιν οὐκέτι.*²
6. **מִמְּבֹשֶׁת**. *O. Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. Μεμφιβάαλ.*³ *Πάντες. Μεμφιβοσθέ.*⁴
9. **וְלִכְלֵ-בֵיתוֹ**. *O. καὶ ἄλλω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἄλλον τὸν οἶκον αὐτοῦ; alia, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ.*⁵
10. **וַיַּעֲבֹדְתָּ לָּו**. *O. καὶ ἐργᾶ ('A. ὑπουργήσεις. Σ. γεωργήσεις⁶) αὐτῷ.*
- וְהִבְאֵתָ וְהָיָה לְבֶן-אֲנִיךָ לְחָם וְאֵכֶל**. *O. καὶ εἰσόσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται ἄρτους. Alia exempl. καὶ εἰσόσεις εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται.*⁷

CAP. X.

2. **עָמְדִי חֶסֶד**. *O. μετ' ἐμοῦ ἔλεος (Σ. χάριν).*¹
- וַיִּחְבְּוּ**. *O. παρακαλέσαι (Σ. παραμυθούμενος²) αὐτόν.*

²⁰ Cod. 243. Sed vera lectio est, ut videtur: 'A. Σ. ἀνὴρ πολέμων. ²¹ Idem. ²² Prior scriptura est in Cod. III, Euseb.; posterior in Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 82 (cum Γεμελάχ), 93 (cum Γεμελάχ), 108, et, ut videtur, Reg., e quo Montef. oscitanter exscripsit, καὶ Γεμελ' Ἀχεις (pro Γεμελάχ εἰς). ²³ Euseb. in Onomastico, p. 158: Γημελά' χάρα 'Εδώμ· ἐν δὲ Βασιλείας (supple ex Hieronymi versione 'A. Σ.) φάραγγα ἄλων. ²⁴ Cod. 243 in marg. (non, ut Montef., ἑστηλωμένην). Sic in textu sine aster. Comp. (cum ἐστήνη), Codd. III, 19 (ut Comp.), 82, 93, 98, 108 (ut Comp.), 247, Procop. p. 126. ²⁵ Idem (ad φρουράς pro φρουράν): Σ. ἔταξεν φρουράν, ἢ κάστρα, ἐγκαθέτους, ubi posteriora ad glossographos remittenda, coll. Procop. ibid.: ἑστηλωμένους δὲ φησαν τοὺς ἐγκαταστάνας φρουρούς, οὓς νῦν τινες ἐγκαθέτους φασίν. ²⁶ Cod. 243 in marg. ²⁷ Idem. Cod. Reg., Procop. p. 126: Ἀκύλας· ἀναμνησκων. ²⁸ Sic Comp. (cum Σαρέας), Codd. III, 19 (cum Σαρίας), 56 (cum Σαρέα), 82 (cum Σαράας), 93, 108 (ut Comp.), 123 (cum Σαράια), 246 (ut 56). Mox ad γραμματεῖς (pro ὁ γραμματεῖς) Cod. 243 in marg.: ὁ τὰ ἱερά γράμματα παιδεῖων. ²⁹ Cod. 243

in marg. sine nom. (cum Χερηθίων et Φεληθίων). Cf. ad Cap. xx. 23, ubi Symmachi est lectio. ³⁰ Procop. ibid. (ad καὶ ὁ Φιλεθὶ καὶ ὁ Χερηθὶ). Chaldaeus enarrat: **עַל נַיְקֵי-קְלֵי-עַל-נַיְקֵי**. ³¹ Cod. 243, cum scholio: Θεοδ. τὴν κατάστασιν ἔχοντες τῆς βασιλικῆς οἰκίας. ἐν δὲ ταῖς Παραλειπομέναις φησὶ δομῆστικοί ("Domestici, qui circa aliquem sunt, neque ab ejus latere discedunt."—Cod. Theodos. Cf. 1 Paral. xviii. 17). Ad σχολάζοντες (literis vacantes?) cf. Geiger in *Symmachus* etc. p. 52. ³² Bar Hebraeus: **וְהָיָה לְבֶן-אֲנִיךָ לְחָם וְאֵכֶל**. ³³ Cod. 243, cum scholio: **וְהָיָה לְבֶן-אֲנִיךָ לְחָם וְאֵכֶל**. ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Sic Codd. 82 (cum Μεμφιβ.), 93, Reg. ³⁶ Cod. 243 in marg.: Μεμφιβοσθέ κείται ἐν τῷ ἔξαπλῷ παρὰ πάντων ἐν ἄλλω δὲ Μεμφιβαάλ (sic). ³⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁸ Cod. 243. ³⁹ Sic Codd. 82, 93, 108 (om. σου), 158, Reg., Arm. 1. ⁴⁰ CAP. X. ⁴¹ Cod. 243. ⁴² Idem.

3. **כִּי־שָׁלַח... הַמְּכַנְדֵּר**. O'. μη παρὰ τὸ δοξάζειν (Σ. ἀρα τιμῶν³)... ὅτι ἀπέστειλε. Alia exempl. οὐχὶ δοξάζων... ἀπέσταλκε.⁴
וְהָלָא בַעֲבֹר. O'. ἀλλ' ὅπως οὐχί. Alia exempl. ἀλλ' ὅπως; alia, οὐχ ἴνα; alia, οὐχί, ἀλλ' ἴνα.⁵
וְהִלְכָהּ. Et ad evertendum eam. O'. καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτήν. Alia exempl. τοῦ καταστρέφαι αὐτήν.⁶
4. **אֶת־יְהוֹשִׁי וְקָנָם**. O'. τοὺς πάγονας (Aliter: O'. τὸ ἦμισυ τοῦ πάγονος⁷) αὐτῶν.
וַיִּוְכַרְתָּ. O'. καὶ ἀπέκοψε (alia exempl. ἀφέιλε⁸).
אֶת־מַדְוִיָּהֶם בַּחֲצִי. O'. τοὺς μανδύας ('A. χιτῶνας⁹) αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει. Alia exempl. τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἦμισυ.¹⁰
5. **וְנָלְמִים**. O'. ἡτιμασμένοι (s. ἡτιμωμένοι¹¹). 'A. ἐντρεπόμενοι. Σ. αἰσχροί.¹²
וְשָׁבַתְם. O'. καὶ ἐπιστραφήσεσθε (alia exempl. ἀνακάμψατε¹³).
6. **וַבְּאִשׁוּי בְּדָוִד**. Foetidi (odiosi) facti sunt Davidi. O'. κατησχύνθησαν ὁ λαὸς Δαυὶδ. Σ. ἐκακούργησαν πρὸς Δαυίδ.¹⁴
וְאֶת־מִלְךְ מַעֲכָה. O'. καὶ τὸν βασιλέα Ἀμαλήκ (alia exempl. Μααχά¹⁵).
7. **וַהֲצִיבָה הַגְּבוּרִים**. O'. τὴν δύναμιν (Οἱ λοιποί

στρατιῶν¹⁶) τοὺς δυνατοὺς. Alia exempl. τὴν δύναμιν τῶν δυνατῶν.¹⁷

8. **פָּתַח הַשַּׁעַר**. O'. παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πόλεως. Alia exempl. παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως.¹⁸
וּבַמַּעֲכָה לְבָדֵם בְּשֹׁהַר. O'. καὶ Ἀμαλήκ μόνος ἐν ἀργῶφ (Θ. πεδίω¹⁹). Alia exempl. καὶ Μααχά καθ' ἑαυτοῦ ἐν τῷ πεδίω.²⁰
9. **מִפְּנֵים**. A fronte. O'. ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἔξεναντίας.²¹
וּבְחֹרֵי מִכּוֹל. O'. ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν ('A. Σ. ἐκλεκτῶν²²).
11. **וַהֲלִכְתָּי**. O'. καὶ ἐσόμεθα. Alia exempl. καὶ πορεύσομαι.²³
16. **וַיִּצְאֵם אֶת־אֶרְם אֲשֶׁר מַעֲבֵר הַנְּהָר וַיִּבְאוּ חֵילָם**. O'. καὶ συνήγαγε (alia exempl. ἐξήγαγε²⁴) τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν ('A. ἀπὸ πέραν. Σ. ἔξεναντίας. O'. [Θ.] ἐκ τοῦ πέραν²⁵) τοῦ ποταμοῦ Χαλαμὰκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ. Aliter: O'. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρεγένετο Αἰλάμ.²⁶ 'A. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦλθον δυνάμει αὐτῶν.²⁷ Σ. καὶ ἐξήγαγε τοὺς Σύρους τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἤγαγον τὴν δύναμιν αὐτῶν.²⁸ Θ. καὶ ἐξήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμὰ, καὶ παρεγένοντο Αἰλάμ.²⁹

³ Cod. 243 (cum āra). Montef. e Regio affert: 'A. āra τμῶν, parum probabiliter. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247, Reg.; altera in Codd. III (cum ουκ ινα), 44, 52, 55, alii; tertia in Codd. 29, 98, 243. ⁶ Sic Ald., Codd. 29, 56, 71, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243 in marg. (Montef. pingit: ✕ τὸ ἦμ). Sic in textu (sine τὸ) Cod. 98. Comp. edidit: τοὺς π. αὐτῶν τὸ ἦμισυ, invitis libris. ⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, invito Bar Hebraeo, qui affert: **וְשָׁבַתְם חֲצִי**. ⁹ Procop. p. 126 (=Cat. Niceph. T. II, p. 541): Τοὺς μανδύας ἢ τὰ καλούμενα ἀρκαδικία (Niceph. ἀρκαδικά), ἢ τὰ μαντῖα ὁ δὲ Ἀκύλας χιτῶνας φησιν. (Ad ἀρκαδικὸν cf. Hex. ad Gen. xxxviii. 14.) ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 56, 64, alii (inter quos 243). ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἀνακαλύψατε), Reg. Cf. 1 Paral. xviii. 5. ¹⁴ Cod. 243 (cum ὁ ἀνὴρ pro ὁ λαὸς in textu). Hieron.:

injuriam fecissent David. ¹⁵ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμαλήκ M.), Codd. III, XI (cum Μααχάν), 19, 55 (ex corr.), 64 (ut Ald.), alii. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). Cf. 1 Paral. xix. 9 in Hebr. et LXX. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum Βααχά), 82, 93, 108, Reg. (cum Μαχά). ²¹ Duae versiones coaluerunt, quarum priorem reprobant Comp., Codd. 19, 29, 44, alii; posteriorem autem Codd. III, 247. ²² Cod. 243. ²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. XI, 19, 71, 82, 93, 108, 158. ²⁵ "Eusebius de Locis Hebraicis."—Montef. Eusebii locus, ubi Theodotionis versio siletur, pertinet ad 3 Reg. iv. 12. ²⁶ Cod. 243 in marg. ²⁷ Idem. Pro δυνάμει (eius loco Montef. exscripsit ἐν δυνάμει) nescio an rescribendum δυνάμει. ²⁸ Idem. Pro αὐτῶν Montef. edidit ἑαυτῶν. ²⁹ Idem. Sic in textu Codd. 19 (cum Χαλαμὰκ et εἰς Αἰλάμ), 82 (cum Χαλαμὰ), 93 (idem), 108 (cum Χαλαμὰ et Ἐλάμ).

16. שַׁרְר־נֶבֶךָ. *O'.* Ἀρχων τῆς δυνάμεως. Alia exempl. ὁ ἀρχιστράτηγος.³⁰
 17. הַלְחֵמָה. *O'.* εἰς Αἰλάμ. Alia exempl. εἰς Χαλααμά.³¹
 19. וַיִּשְׁלְמוּ. *Et pacem fecerunt.* *O'.* καὶ ἡτόμοβ-
 λησαν. Alia exempl. καὶ διέθετο διαθήκην.³²

CAP. XI.

1. יֵשֵׁב. *O'.* ἐκάθισεν. Alia exempl. κατώκει.¹
 2. לַעֲיַת הָעָרֵב. *O'.* πρὸς ἐσπέραν. Alia exempl.
 ἐν τῷ καιρῷ τῆς δειλῆς.²
 3. וַיִּדְרֹשׁ. *O'.* καὶ ἐζήτησε (Σ. περιειργάσατο³).
 4. מִתְקַדְּשֵׁת מִטְמֵאֲתָהָּ. *Purgabat se ab immunitie sua.* *O'.* ἁγιαζομένη ('Α. ἀπολελουμένη⁴) ἀπὸ ἀκαθαρσίας (Σ. μiasμοῦ. Θ. ἀφέδρου⁵) αὐτῆς. Alia exempl. ἦν λελουμένη ἐξ ἀφέδρου αὐτῆς.⁶
 5. הָרַרָה אֲנֹכִי. *O'.* ἐγὼ εἶμι ἐν γαστρὶ ἔχω. Alia exempl. συνείληφα ἐγώ.⁷
 7. לְשָׁלוֹם. (in priore loco). *O'.* εἰς εἰρήνην. Σ. περὶ τῆς σωτηρίας. Θ. εἰ ὑγαίνει.⁸
 8. מִשְׂאֵת הַמֶּלֶךְ. *Munus (portio cibi) regis.* *O'.* ἄρσις τοῦ βασιλέως. "Ἄλλος" ἐκ τῶν παρε-
 στηκότων τῷ βασιλεῖ.⁹

9. פָּתַח בַּיִת. *O'.* παρὰ τῇ θύρᾳ (alia exempl. add. τοῦ οἴκου¹⁰). Alia exempl. ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου.¹¹
 11. הִיָּה וְהָיָה נִפְשָׁהּ אִם-הִשְׁתָּהּ אֶת-הַדְּבָרִי הַזֶּה. *O'.* πῶς (הִיָּה[?]); ζῆ ἢ ψυχὴ σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Alia exempl. μὰ τὴν ζωὴν σου, καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου, οὐ μὴ ποιήσω τὸ πρᾶγμα τοῦτο.¹²
 16. אֶל-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע. *O'.* εἰς τὸν τόπον οὗ ἦδει. Alia exempl. εἰς τὸν τόπον τὸν πο-
 νοῦντα.¹³
 18. אֵת כָּל-דְּבָרֵי הַמְּלִיכָה. *O'.* πάντας τοὺς λό-
 γους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα. Alia exempl. πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέ-
 μου.¹⁴
 23. וַנְּהִיָּה עֲלֵיהֶם עַד-פְּתַח הַשָּׁעַר. *O'.* καὶ ἐγε-
 νήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης. Alia exempl. καὶ συνηλάσαμεν αὐτοὺς ἕως τῶν
 θυρῶν τοῦ πυλῶνος.¹⁵
 24. וַיִּרְאוּ הַמְּוֹרָאִים אֶל-עַבְדֵּיךָ. *O'.* καὶ ἐτόξευ-
 σαν οἱ τοξέοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου. Alia
 exempl. καὶ κατεβαρύνθη τὰ βέλη ἐπὶ τοὺς
 δούλους σου.¹⁶
 25. וַהֲרֹסָהּ. *O'.* καὶ κατᾶσπασον (alia exempl.
 κατᾶσκαψον¹⁷) αὐτήν.

³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum Χαλαμά), 93 (cum Χαλαμά), 108.
³² Sic Comp., Codd. 19 (cum διέθετο), 82, 93, 108. Cod. II in marg. ab antiqua manu: καὶ ἔθετο διαθήκην.
 CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp. (om. τῷ), Codd. 19, 82, 93, 108 (ut Comp.), 158.
³ Cod. 243. ⁴ Codd. Reg., 243. ⁵ Idem: Σ. Θ. μiasμοῦ ἀφέδρου. ⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Cod. 243. Theodotionis lectionem ter exprimit Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, qui omnes, excepto Comp., in fine addunt: καὶ εἶπεν ὑγαίνει. Procop. p. 129: Καὶ εἰ ὑγαίνει ὁ πόλεμος. "Ἄλλη ἐκδοσις" καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. (subiuncto scholio: προσφάγιον παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπέμφθη αὐτῷ, καὶ ἱβαστάετο ὀπίσω αὐτοῦ). Sic in textu (om. ἐκ) Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (ex quo Montef. perperam, ni fallor, exscripsit: ὀπίσω αὐτῶν (pro αὐτοῦ) τῶν π., qui error Schleusnerum in *Nov. Thes.* s. v. παρίστημι male

habuit). Interpres, quisquis fuerit, in suo habuisse videtur *תְּשִׁיבָה*, ex *elatione*, s. *majestate*; vel (quae Schleusneri est conjectura) *מִשְׁפָּחָה*. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III (om. τοῦ), 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Idem, et Reg. In textu voculam πῶς reprobant Ald., Codd. 64, 247. ¹³ Sic Codd. 82, 108. Verba τὸν πονοῦντα eleganter vertunt Hebraea *וַהֲרֹסָהּ*. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 534 B: εἰς τὸ μέρος ἐστήκαμεν τοῦ πολέμου τὸ ποῦν; ubi nescio an hunc ipsum locum juxta recensionem sibi familiarem respexerit. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (add. in fine λαλῆσαι π. τ. β.), 82, 93, 108, Reg. Praeterea verba λαλῆσαι π. τ. β. desunt in Codd. III, XI, 56, 71, aliis, Arm. 1. ¹⁵ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τῆς πύλης pro τοῦ πυλῶνος), 108. Hieron.: nos autem facto impetu persecuti eos cumus usque ad portam civitatis. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Idem post βασιλέως add. ὥστε ἄνδρες δέκα καὶ ὀκτώ, invito Hebraeo. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

25. וְהִזְקִיחַ. *Et confirmata eum.* Ο. καὶ κραταίωσον αὐτήν (potius αὐτόν¹⁸).
27. וַיִּאֲסֹף. *Et recepit eam.* Ο. καὶ συνήγαγεν αὐτήν. Alia exempl. καὶ ἔλαβε τὴν Βηρσαβεέ.¹⁹

CAP. XII.

1. וַיֹּאמֶר לוֹ. Ο. καὶ εἶπεν αὐτῷ. Alia exempl. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναγγείλον δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην.¹ Alia: καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναγγέλω σοι δή κρίσιν. καὶ εἶπεν.²
3. וַתִּגְדַּל. Ο. καὶ ἠδρύνθη (alia exempl. συνε-
τράφη³).
4. וַיָּשִׁיר לְאִישׁ הַלֵּוִי הָאֶחָד פָּרוֹס. Ο. καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ (alia exempl. ὀδοι-
πόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον⁴). 'Α. καὶ ἦλθεν παροδίτης τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ. Σ. ἐλθόντος δὲ ξένου τῷ πλουσίῳ. Θ. καὶ ἦλθεν ὀδοιπόρος πρὸς τὸν πλούσιον.⁵
- 5, 6. כִּי בֶן-מֹות הָאִישׁ הַעֵיטָה זֹאת; וְאֶת-הַבְּשָׂה יִשְׁלַם אֶרְבַּע־עֶשֶׂר. Ο. ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἑπταπλασίονα (alia exempl. τετραπλασίονα⁶). 'Α. ὅτι ἄξιος (fort. υἱὸς) θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίονα. Σ. ὅτι ἄξιος θανάτου ὁ ἄνθρωπος ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει

τετραπλασίως. Θ. . . καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίον.⁷

7. אֲנִי מִשְׁחַתֵּיתִי. Ο. ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε. Alia exempl. ἐγὼ εἰμι ἔχρισά σε.⁸
8. הֲצִלֹתִי. Ο. ἐρρυσάμην (alia exempl. ἐξειλάμην⁹) σε.
8. אֶת-בַּיִת אֲדֹנָי. Ο. τὸν οἶκον (alia exempl. τὰ πάντα¹⁰) τοῦ κυρίου σου.
9. וְהָאֵל מֵעַתָּה לֹא יִשְׁפָּךְ לְךָ מַעַץ וְהָאֵל מֵעַתָּה לֹא יִשְׁפָּךְ לְךָ מַעַץ וְהָאֵל מֵעַתָּה לֹא יִשְׁפָּךְ לְךָ מַעַץ. Ο. καὶ εἰ μικρὸν (alia exempl. ὀλίγα σοί¹¹) ἐστίν, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα (alia exempl. καθὼς ταῦτα¹²). 'Α. καὶ εἰ ὀλίγον, καὶ προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα. Σ. καὶ εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγον) ἐστίν, προσθήσω σοι πολλαπλασίως. Θ. καὶ εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγα σοι) ἐστίν, προσθήσω σοι καθὼς ταῦτα.¹³
9. מִדּוּעַ בָּיִת אֶת-דְּבַר יְהוָה לְעֵשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָיו. Ο. τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; Θ. καὶ τί ὅτι ἐξουδένωσας τὸν κύριον, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον αὐτοῦ;¹⁴
10. וַעֲתָה לֹא-יִתְּסֹר חֶרֶב מִבַּיִתְךָ עַד-עוֹלָם עִקָּב. Ο. καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με. Θ. καὶ νῦν οὐκ ἐξαρθήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τοῦτου ὅτι ἐξουδένωσάς με.¹⁵

¹⁸ Sic Codd. II, III, 74, 92, 106, alii. Clausula deest in Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243).
¹⁹ Sic Comp. (cum Βηρσαβαί), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (cum Βηρσαβαί).

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald. (cum καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάγ. δὴ μοι κρίσιν καὶ εἶπεν αὐτῷ), Codd. 19 (cum ἀπάγ. μοι δὴ), 82, 93, 108, 119 (cum κρίσιν pro τὴν κρ. τ.), 121 (in marg. sine τὴν). Cod. 106 in marg.: *responde mihi iudicium*. S. Chrysost. Opp. T. II, p. 289 C: Καὶ τί φησι: Βασιλεῦ, δίκη μοι ἐστὶ πρὸς σέ. ² Ἦν τις κ. τ. ε. ³ Sic Codd. 29, 98, 243. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Idem. ⁶ Cod. 243. Josephus (Antiq. VII, 7, 3) narrat: ξένου δὲ ἐπελθόντος τῷ πλουσίῳ. ⁷ Sic Comp. (cum τετραπλασίονα), Codd. 82, 93, Chrysost. ibid. ⁸ Cod. 243. Ad Aquilam Parsonsii amanuensis minus probabiliter exscripsit ὁ π. ταῦτα. ⁹ Sic Comp. (om. εἰμι bis), Ald.,

Codd. 56, 64, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243, cum εἰ μὴ pro εἰμι bis), Chrysost. Opp. T. V, p. 2 (ut Comp.), Vet. Lat. (idem). ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐξειλάμην), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Chrysost. (cum ἐξειλάμην). ¹¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost., Vet. Lat. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum καθὼς καὶ τ.), 82, 93, 108, Chrysost. ¹³ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi; Montef. vero ea quae uncis inclusimus exhibet, fortasse rectius. ¹⁴ Cod. 243. Sic in textu Comp. (cum τὸν λόγον κυρίου), Codd. 19 (om. τ), 82, 93, 108 (cum ἐφαύλισας in marg.), Chrysost. (cum ἐνώπιόν μου), Vet. Lat. ¹⁵ Idem (cum ἐξαρθήσεται (sic), teste Parsonsii amanuensi, qui mox ἕνεκα exscripsit). Sic in textu Comp. (cum εἰς τὸν αἰῶνα), 19 (cum εἰς αἰῶνα), 82, 93, 108 (ut Comp., cum ἀποστήσεται in marg.).

12. כִּי אָתָּה עָשִׂיתָ בְּסֶתֶר וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת-הַדָּבָר
שֶׁשָּׂמַשׁ וְנִגְדָה לְכָל-יִשְׂרָאֵל וְנִגְדָה לְשָׂמַשׁ. Ο'. δτι σὺ
ἐποίησας κρυβῆ, κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο
ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι τοῦ
ἡλίου τούτου. Θ. δτι σὺ ἐποίησας ἐν κρυπτῷ,
ἐγὼ δὲ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνώπιον παντὸς
τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου.¹⁶

13. הַעֲבִיר. Ο'. παρεβίβασε. Alia exempl. ἀφέιλε.¹⁷

14. עָשָׂה כִּי-יִרְאֶה אֶת-אֲיֹבֵי יְהוָה בְּדָבָר הַזֶּה.
Ο'. πλὴν δτι παροργίζων παρώργισας (Aliter :
Ο'. παροξύνων παρώξυνας¹⁸) τοὺς ἐχθροὺς κυ-
ρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. 'Α. . δτι διασύρων
διέσυρας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου. Σ. πλὴν δτι
βλασφημῆσαι ἐποίησας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου διὰ
τοῦ πράγματος τούτου. Θ. πλὴν δτι παρορ-
γίζων παρώργισας τοῖς ἐναντίοις κυρίου. .¹⁹

15. וַיִּגַּף. Ο'. καὶ ἔθραυσε (Σ. ἐπάταξε²⁰).

16. וַיִּבְקַשׁ. Ο'. καὶ ἐζήτησε (alia exempl. ἠξίου²¹).

וַיִּשְׁכַּב. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐκοι-
μήθη; alia, ἐν σάκκῳ; alia, καὶ ἐκοιμήθη ἐν
σάκκῳ.²²

17. וַיִּקְרָבוּ... עָלָיו. Ο'. καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτόν...
Alia exempl. καὶ προσήλθον... πρὸς αὐτόν.²³

17. וְלֹא אָבָה. Ο'. καὶ οὐκ ἠθέλησε (alia exempl.
ἐβούλετο²⁴).

וְלֹא-בָרָה אֶתְּם לָחֶץ. Ο'. καὶ οὐ συνέφαγεν
αὐτοῖς ἄρτον. Alia exempl. οὐδὲ συνεδέϊπνη-
σεν ἄρτον μετ' αὐτῶν.²⁵

18. הִנֵּה בְּהִיּוֹת הַיְלֵךְ חַי. Ο'. ἰδοὺ ἐν τῷ τῷ παι-
δάριον ἐτι ζῆν. Alia exempl. δτι ἐτι τοῦ παιδίου
ζῶντος.²⁶

19. וַיִּרְא. Ο'. καὶ συνῆκε (alia exempl. εἶδε²⁷).

וַיִּבְּן. Ο'. καὶ ἐνόησε (alia exempl. ἤσθετο²⁸).

20. וַיִּחַץ. Ο'. καὶ ἠλέϊψατο (alia exempl. ἐχρι-
σατο²⁹).

וַיִּשְׁמַלְתוּ. Ο'. τὰ ἱμάτια (alia exempl. τὸν ἱμα-
τισμόν³⁰) αὐτοῦ.

21. בַּעֲבוּר הַיְלֵךְ חַי. Propter puerum dum vivus
erat. Ο'. ἔνεκα τοῦ παιδαρίου; ἐτι ζῶντος.
Alia exempl. ἐτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος.³¹

25. וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר יְהוָה. Ο'. καὶ
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδδεδὶ, ἔνεκεν κυρίου
(alia exempl. ἐν λόγῳ κυρίου³²). 'Α. καὶ ἐκά-
λεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἔνεκεν κυρίου.
Σ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀγαπητόν
κυρίου, ἔνεκεν κυρίου. Θ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἐν λόγῳ κυρίου.³³

¹⁶ Cod. 243. Sic in textu (cum τοῦ ἡλίου τούτου) Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. (cum ἐγὼ δὲ ποιήσω ἐν φανερωῷ, καὶ ἐνώπιον). ¹⁷ Sic Comp. (cum ἀφέιλετο), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum παρεβίβασε in marg.), 247, Vet. Lat. Cod. 108 in marg.: "Ἄλλη γραφή ἀφήρηκε, ἦτοι παρῶθεν (παρωδεύειν) ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἀναίρειτε (fort. ἀναίρει σε). ¹⁸ Cod. 243 in marg.: Ο'. πλὴν δτι παροξύνων παρώξυνας κ. τ. εἰ. Sic in textu Ald., Codd. II, III, 44 (om. παροξύνων), 52 (idem), 55, 74, alii, Arm. 1. Parum probabiliter Theodoret. Quaest. XXIV in 2 Reg. p. 428: Ἀκύλας σαφέστερον, παρώξυνας, φησιν, τοὺς ἐχθροὺς κυρίου, enar-rans: γυμνωθεῖς γὰρ τῆς θείας κηδεμονίας, παρεσκεύασε τοὺς ἀλλοφύλους νικᾶν, καὶ μέγα φρονεῖν κατὰ τοῦ τῶν ὄλων θεοῦ. ¹⁹ Cod. 243. Ad Aquilam, ne cum Montefalconio voci διέσυρας notionem causativam, convitiari fecisti, tribuas, cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. 1 Reg. ii. 17. Psal. ix. 24. Symmachum imitatus est Hieron., vertens: Verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc. Theodotionis versionem in textu habent Codd. 71, 243, et (cum τοῖς ἐν. κύριον) Codd. XI, 29, 56, 246. Comp.

vero, et Codd. 19, 82 (cum τὸν κ. ἐν τοῖς ὑπ.), 93, 108, Theodoret. ibid.: πλὴν δτι παροργίζων παρώργισας ἐν τοῖς ὑπε-
ναντίοις τὸν κύριον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Certe constructio τοῦ
παροργίσει cum tertio casu probari non potest. ²⁰ Cod.
Reg. Sic in textu (cum εὐ θεός) Comp., Codd. 19, 82 (cum
κύριος), 93, 108 (cum ἔθραυσε in marg.). ²¹ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²² Prior lectio est in
Codd. III, 144; altera in Codd. XI, 29, 55, 56, aliis (inter
quos 243); posterior in Codd. 44, 52, 74, aliis. ²³ Sic
Codd. 19, 82, 93 (cum εἰς αὐτόν), 108, Reg. ²⁴ Sic
Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82,
93, 108, Reg. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
²⁷ Idem. Montef. e Regio male exscripsit: Ἄλλος' καὶ εἶδε.
²⁸ Ἄλλος' καὶ ἤσθετο. ²⁹ Idem. ³⁰ Sic Comp., Codd. 82,
93, 108. ³¹ Idem. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93,
108. ³³ Cod. 243, cum notula: Θεοδ. [Theo-
doret. ibid.] τὸ Ἰεδιδὶ (sic) ὁ Ἀκύλας ἔνεκεν κυρίου ἠρμήνευσε'
ὁ δὲ Σύμμαχος, εἰς βασιλεία ἀφορισμένον. Eadem habet Pro-
cop. p. 132, quae plane nihili esse nemo non videt; Cod.

28. אַת־יָתֵר הָעֵץ. O'. τὸ κατάλοιπον (alia exempl. τὸ περισσὸν³⁴) τοῦ λαοῦ.
31. וַיִּשֶׁם בְּמִנְרָה. Et posuit in serra. O'. καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι. Alia exempl. καὶ διέπρισεν (וַיִּשֶׁם) ἐν πρίοισιν.³⁵
- וּבְמִנְרֹת. Et in securibus. O'. καὶ ὑποτομέσσι (alia exempl. σκεπάρνοισι³⁶).
- וַהֲעִבִיר אֹתָם בְּמַלְכָן. Et traduxit eos per Malchan. O'. καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου (ק' בְּמַלְכָן). Alia exempl. καὶ περιήγαγεν αὐτοὺς ἐν Μαδεββά.³⁷

CAP. XIII.

2. וַיִּפְלֵא בְעֵינַי אֲמִנּוֹן. Et perdifficile videbatur Ammoni. O'. καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμνών. Alia exempl. καὶ ἡδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἀμνών.¹
3. אִישׁ חָקֵם. O'. ἀνὴρ σοφός. Alia exempl. ἦν φρόνιμος.²
4. דָּל. Macer es. O'. ἀσθενής. Alia exempl. συντέτηκας.³
5. שָׁכַב. O'. κοιμήθητι. Alia exempl. κατακλίθητι.⁴
- וַהֲתַחֵל. Et aegrotum te simula. O'. καὶ μαλα-

- κίσθητι. Alia exempl. καὶ προσποιῶ ἔνοχλείσθαι.⁵
5. לְאֹתָהּ. O'. τοῦ ἰδεῖν σε. Alia exempl. ἐπισκέψασθαί σε.⁶
6. שְׁתֵּי לִבְבוֹת. Duae placentas (in sartagine coc-tas). O'. δύο κολλυρίδας. Σ. δύο μαζία.⁷
7. הַבְּרִיה. Cidium. O'. βρώμα. Alia exempl. δειπνον.⁸
8. שָׁכַב. O'. κοιμώμενος. Alia exempl. ἐκάθευδε.⁹
- אַת־הַבִּצֵּק. Massam farinaceam. O'. τὸ σταῖς (alia exempl. στῆαρ¹⁰).
9. אַת־הַפְּשִׁיֶּרֶת. Sartaginem. O'. τὸ τήγανον. Alia exempl. εἰς δ' ἀποχέουσι.¹¹
- וַתִּזַּק. Et effudit. O'. καὶ κατεκένωσεν (alia exempl. ἀπέχεεν¹²).
12. אַת־הַנְּבִלָה. O'. τὴν ἀφροσύνην (alia exempl. ἀκαθαρσίαν¹³).
15. O'. ὅτι μείζων ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη.¹⁴
- לָכִי. O'. καὶ πορεύου. Alia exempl. καὶ ἀπότρεχε.¹⁵
16. אֶל-אֲדוֹת הָרֶעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרָה. O'. περὶ ἁλ-אֲדוֹת, s. ἁλ-אֲדוֹת) τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν. Alia exempl. μὴ, ἀδελφὲ (אֶל-אֲדוֹת), ὅτι μεγάλη ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην.¹⁶

158 tamen in textu pro Ἰεδδεδ, εἰς βασιλεία ἀφορισμένος Ἰδεδὴ vendit. Veram Symmachi lectionem expressit Hieron.: *Et vocavit nomen ejus, Amabilis Domino*; falsa nescio an ad מַלְכָם (v. 30) vel בְּמַלְכָן (v. 31) pertineat.
³⁴ Sic Codd. 19 (cum τὸν λαὸν τὸν π.), 82 (cum τὸν π.), 93, 108. ³⁵ Sic Codd. 19 (cum πρίοισιν), 82, 93 (cum διέπρισεν), 108 (cum ἐμπρίοισιν), 158 (cum τῷ πρίοισι), 245 (cum τρίοισι), Reg. Cf. i Paral. xx. 3. Deinde haec, καὶ ἐν τοῖς τριβάλοις τοῖς σιδηροῖς, desunt in Codd. 93, 245, Reg.
³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐν σκ.), 93, 108, 158, 245, Reg. ³⁷ Sic Codd. 19 (cum Μαδεμμά), 82 (cum Μαδεββάν), 93 (ut 19), 108, 245 (cum Μαδεββά), Reg. (cum Μαδδεββάς).

CAP. XIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ² Iidem. ³ Iidem. Hieron.: *attenuaris macie*. ⁴ Iidem. ⁵ Iidem (et v. 6). Hieron.: *et languorem simula*. ⁶ Sic (et v. 6) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (praem. τοῦ).

⁷ Bar Hebraeus: *لحم حنظل*. Diminutivum posuit Hieron. vertens: *duas sorbitiunculas*. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁹ Iidem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Reg. ¹¹ Sic Comp., Ald. (cum duplici lectione τὸ τ. εἰς δ' ἀποχέουσι), Codd. 19, 64 (ut Ald.), 82, 93 (om. εἰς), 108. ¹² Sic Comp. (cum ἐπ.), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (cum ἐπίχεεν). ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 55, 56, aliis. In Cod. II habentur (om. ὅτι) ante ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἦν ἡγ. αὐτῆν. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Jud. vii. 7. xix. 18. ¹⁶ Sic Comp. (om. μὴ ἀδελφὲ), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243). Vet. Lat.: *Noli, frater, expellere me, quoniam major erit haec malitia novissima quam prior*. In Codd. 19, 108 pro μὴ, ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη legitur ὅτι (ἐπὶ 19) οὐ μεγάλη. Deinde πεποιήκας pro ἐποίησας est in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 71, aliis.

18. כְּתִנֶּת פִּסִּים. *O.* χιτών καρπωτός (alia exempl. ἀστραγαλωτός¹⁷). *A.* καρπωτός. *S.* χειριδωτός.¹⁸
 מַעֲלִים. *O.* τοὺς ἐπενδύτας (alia exempl. ὑποδύτας¹⁹) αὐτῶν.
 20. הַחֲרִישִׁי. *O.* κώφευσον. Alia exempl. σιάπησον.²⁰
 אֶל-תְּשִׁיתִי אֶת-לִבִּי. *O.* μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου. Alia exempl. μὴ προσποιοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου.²¹
 וְשִׁמְכָה. *Et desolata quidem.* *O.* χηρέουσα. Alia exempl. χηρέουσα καὶ ἐκψύχουσα.²²
 21. *O.* (→) καὶ οὐκ ἐλύπησε—πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν (↵).²³
 22. עַל-דָּבָר אֲשֶׁר. *O.* ἐπὶ λόγου οὗ. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.²⁴
 23. לְשִׁנְתַּיִם יָמִים. *O.* εἰς διητηρίδα (alia exempl. μετὰ δύο ἑτη²⁵) ἡμερῶν.
 אֲשֶׁר עִם-אֶפְרַיִם. *O.* τῇ ἐχόμενα (alia exempl. παρὰ²⁶) Ἐφραΐμ.
 24. עִם-עַבְדְּךָ. *O.* μετὰ τοῦ δούλου σου. Alia exempl. πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ.²⁷
 26. וְלֹא. *O.* καὶ εἰ μή. Alia exempl. ἀλλά.²⁸
 27. *O.* (→) καὶ ἐποίησεν—τοῦ βασιλέως (↵).²⁹
 28. כְּטוֹב לֵב. *O.* ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ (alia exempl.

- δταν εὖ ἔχη³⁰) ἡ καρδία.
 28. הַזִּקְוֹ וְהַיּוֹרֵד לְבִנְיָהִל. *O.* ἀνδρίσθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱούς δυνάμεως. Alia exempl. κραταιοῦσθε, καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας δυνατούς.³¹
 29. וַיִּרְכְּבוּ אֵיִשׁ. *O.* καὶ ἐπεκάθισαν ἄνθρ. Alia exempl. καὶ ἐπέβησαν ἕκαστος.³²
 30. וְהַמְצָעָה. *O.* καὶ ἡ ἀκοή (alia exempl. ἀγγελία³³).
 הִקְהָה. *O.* ἐπάταξεν. Alia exempl. πέπαικεν.³⁴
 וְהָלֹא-נִוְתַר מִהֶם אֶחָד. *O.* καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἐν αὐτοῖς ἕως ἐνός.³⁵
 31. וַיִּשְׁכַּב. *O.* καὶ ἐκοιμήθη (alia exempl. ἐκάθισεν³⁶).
 נִצְּבִים קָרְעִי. *O.* οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν. Alia exempl. παρεστήκεισαν αὐτῷ διεργωγότες.³⁷
 32. בְּיַדְהֶמְלֵךְ הַמִּיתוֹ. *O.* τοὺς υἱούς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν. Alia exempl. οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως τεθνήκασιν.³⁸
 כִּי-עָלְפִי אֶבְשָׁלוֹם הַיְתָה שִׁמְחָה. *Nam in ore Absalom hoc erat propositum.* *O.* ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος. Alia exempl. ὅτι ἐν ὄργῃ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλὼμ.³⁹
 34. מִקְדָּרָה אַחֲרָיו כִּיצַד הָהָר. *O.* ἐν τῇ ὁδῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ("Ἄλλος" ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ὠρὰμ⁴⁰)

¹⁷ Sic (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum τροχῶτος (sic) in marg.), Procop., Theodoret. ¹⁸ Procop. p. 134: Χιτὼν ἀστραγαλωτός. Σύμμαχος, χειριδωτός. Ἀκύλας, καρπωτός, ἀντὶ τοῦ καρπῶτος ἐνφασμαίνουσ ἔχων [immo μέχρι τῶν καρπῶν διήκων]· οἱ γὰρ δὲ αὐτὸν καλοῦσι πλουμαρικόν. Cf. Hex. ad Gen. xxxvii. 3. ¹⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Exod. xxxix. 21. Lev. viii. 7 in LXX. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²² Idem (cum ἐκψύχουσα). Pro χηρέουσα Comp. habet ἐκψύχουσα (sic). ²³ Deest in Comp. solo. Vet. Lat.: *Et noluit contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei.* ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Sic Comp., et (cum τῇ παρασφραϊμ (Ἰβ' Ἰβ' Ἰβ')) Codd. 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum σου pro αὐτοῦ), Reg. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁹ Haec desunt in Comp., Codd. 98, 106, 158, invito Vet. Lat. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Comp. (cum εἰς υἱούς δυνάμεως), Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum πάντες ἕκ. pro ἕκ.), 93, 108, Reg. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93. ³⁴ Idem. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Comp. (cum παρεστήκασιν), 19 (cum διέρρηξαν?), 82, 93 (cum διεργωγότες), 108. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (sine oi), 108, Reg. Statim διῶτι ἢ Ἄμρὸν μένον τέθνηκε Comp. (om. διῶτι), Codd. 19 (cum μόνον), 82, 93, 108. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio edidit: 'A. Σ. ὅτι ἐν ὄργῃ κ. τ. ε., parum probabiliter. ⁴⁰ Duplex, ut videtur, versio vocis וְהָלֹא, τῇ Ὠρὰμ ὅπισθεν αὐτοῦ, est in Ald. (cum Ὠρὰμ), Codd. 44, 52 (cum Ὠρὰμ), 64 (ut Ald.), 74, aliis (inter quos 243). Pro his, ἐν τῇ ὁδῷ—πλευρᾶς, Codd. 19, 82, 93, 108, habent τὴν ὁδὸν τὴν Σωραϊμ

ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους (—) ἐν τῇ καταβάσει
καὶ παρεγένετο — ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωνῆν (alia
exempl. τῆς Ὠράμ⁴¹) ἐκ μέρους τοῦ ὄρους (4).⁴²

36. בָּאוּ. Ο'. ἦλθον. Alia exempl. παραγεγόνασι;
alia, παραγεγόνεισαν.⁴³

39. וַתֵּבֵל דָּוִד הַמֶּלֶךְ. Et contabescere fecit (haec
res) Davidem regem. Ο'. καὶ ἐκόπασεν ὁ βασι-
λεὺς Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἐκόπασεν τὸ
πνεῦμα (Πῑ) τοῦ βασιλέως.⁴⁴

עַל-אַמְנֹן בְּרִימָת. Ο'. ἐπὶ Ἀμνὼν ὅτι ἀπέ-
θανε. Alia exempl. ὑπὲρ Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ τοῦ τεθυηκός.⁴⁵

CAP. XIV.

1. עַל-אַבְשָׁלוֹם. Ο'. ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. Alia ex-
empl. παρεκλίθη ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.¹

2. חֲכָיָה. Ο'. σοφὴν. Alia exempl. φρονίμην.²

4. וַתֵּאָרָר (ס' ר' וַתְּבֹא). Ο'. καὶ εἰσηλθεν (alia
exempl. ἦλθεν; alia, παρεγένετο³).

5. אָבָל. Profecto. Ο'. καὶ μάλα. Alia exempl.
δυνως.⁴

6. וְאִין מַצִּיל. Et non erat avellens (unum ab
altero). Ο'. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος (alia
exempl. ὁ συλλύσων⁵).

ἐκ μέρους, et mox Σωραίμ pro Ὠρωνῆν. ⁴¹ Sic Ald. (cum Ὠρᾶν). Codd. XI (idem), 29 (idem), 44, 56 (ut Ald.), 64 (idem), 74, alii (inter quos 243, ut Ald.). ⁴² Haec, ἐν τῇ καταβάσει — τοῦ ὄρους, desunt in Comp. solo. ⁴³ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, aliis; posterior in Codd. XI (cum παρῆ), 29, 56, aliis (inter quos 243). ⁴⁴ Sic Comp. (cum τοῦ β. Δαυίδ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 29, 44, 52 (om. τοῦ), alii (inter quos 243). Cf. Wellhausen *Der Text der Bücher Samuelis*, pp. 191, 223. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

CAP. XIV. ¹ Sic Comp. (cum παρεκλήθη), Codd. 19, 108 (ut Comp.). Hieron.: quod cor regis versum esset ad Absalom. (Vox παρακλίνεσθαι in pejorem partem illustratione eget, quam praebet S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 119 E: Ἡ γὰρ τοῦ καλοῦ κρίσις ἡμῖν, κὰν εἰς αὐτὸ τῆς κακίας τὸ βάραθρον ἔλθωμεν, ἀδέκαστος καθίστηται, οὐ παρακλινόμενη. Ibid. p. 532 E: Σηριξῆαι βεβαίωσαι, ὥστε μὴ σαλεύεσθαι, μηδὲ παρακλίνεσθαι.) ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; qui mox περιβαλοῦ pro ἔνδυσαι, χριστῆ pro ἀλείψῃ, γενήθητι pro

7. וַכְּבוֹ אֶת-גַּחְלֵתִי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שׂוֹם-
לְאִישִׁי שֵׁם וְשֵׁאֲרִית. Ο'. καὶ σβέσουσι τὸν
ἀνθράκᾳ μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι
τῷ ἀνδρὶ μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα. Alia ex-
empl. καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολειμ-
μένος μοι, τὸ μὴ ὑπάρξαι τῷ ἀνδρὶ μου ὄνομα
καὶ λείμμα.⁶

10. הַמְדַּבֵּר אֶלֶיךָ הַתְּבֹאֲתוֹ אֲלֵי וְלֹא-יִסְתִּיף עִוֶּה
לְעֵצֶת אָפֶּךָ. Ο'. τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ, καὶ ἄξεις
αὐτὸν πρὸς ἐμέ, καὶ οὐ προσθήσει ἔτι ἄψασθαι
αὐτοῦ; Alia exempl. τὸν λαλοῦντα πρὸς σέ
ῤῆμα, ἄγαγε αὐτὸν πρὸς μέ, καὶ οὐ μὴ προσθήσῃ
ἄψασθαί σου.⁷

11. וְזָכַרְנָא הַמֶּלֶךְ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיהֶּ מִיְהַרְבֵּית
וְגַאֵל הַדָּם לְשַׁחַח וְלֹא יִשְׁמְדוּ אֶת-בְּנֵי
מַנְחֻמֵּי-אֲשֶׁר דִּי ה' ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν
αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ
διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἴον μου.
Alia exempl. μνησθήτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασι-
λεὺς τοῦ κυρίου θεοῦ ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ
ἀγχιστεύοντες τὸ αἶμα ἐν τοῖς γειώραις, καὶ
οὐκ ἐξάξεις τὸν υἴόν μου.⁸

13. וְלִמָּה חֲשַׁבְתָּה בְּזֹאת עַל-עַם אֱלֹהִים וּמְדַבֵּר
הַמֶּלֶךְ הַדַּבֵּר הַזֶּה כְּאִשִּׁים (tanquam reus est)

ἔση, et similes mutationes paene infinitas venditant, e quibus pauculas tantum majoris momenti delibavimus. ³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 44, 71, 74, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐγένετο). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. xlii. 21. 3 Reg. i. 43. 4 Reg. iv. 14. ⁵ Sic Codd. XI (cum συλλύω), 29, 44 (cum συλήσω), 52 (idem), 74, 82 (cum συνλύσω), alii (inter quos 243). Mox ἐπάταξεν pro ἔπεισεν Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ ἀνὴρ μου), 93, 108, Reg. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum οὐ προσθήσει), 82 (cum προσθήσει), 93 (cum τὸ ῤῆμα, et καὶ μὴ προσθήσει), 108, Reg. ⁸ Sic Comp. (cum μνησθήτω δὴ ὁ β. κυρίου τοῦ θεοῦ ὅτι — αἶμα τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐκ ἐξάρωσι τ. υ. μ.), Codd. 19 (cum μνημνευσάτω δὴ ὁ β. τὸν κ. θ. αὐτοῦ ὅτι κ. τ. ε.), 82 (cum πληθυνθῶσιν et γιώραις), 93 (cum γιώραις), 108, Reg. Posteriora, ἐν τοῖς γειώραις (וְגַאֵל) κ. τ. ε., quomodo cum Hebraeis concilianda sint, aut quem sensum commodum fundere possint, non videmus.

יְהִי־תָאֱמָר הַמֶּלֶךְ יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ הַיְהוָה. *O.* ἵνατί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν θεοῦ; ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ; *Σ.* καὶ διὰ τί ἐλογίσω τοιοῦτο κατὰ λαοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ λογίζεται ὁ βασιλεὺς τὸν λογιζομένον τοῦτον ὡς πλημμέλεια, ἵνα μὴ ἀναστρέψῃ ὁ βασιλεὺς, καὶ τὰ ἐξῆς. *Θ.* ἵνατί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν θεοῦ, καὶ ἐκ τοῦ παρελθεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἐγκρατεῦσασθαι τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον.⁹

14. כִּי־מוֹת נָמוּת. *O.* ὅτι θανάτῳ ἀποθανοῦμεθα. *Σ.* πάντως γὰρ θανάτῳ ἀποθανοῦμεθα. *Θ.* ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱός σου.¹⁰

וְכַמְּיֵם הַנְּגָרִים אֲרָצָה אֲשֶׁר לֹא יִשְׁפָּרוּ וְלֹא־יִשְׁפָּרוּ אֲרָצָה אֲשֶׁר לֹא יִשְׁפָּרוּ. *O.* καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, δ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται (alia exempl. οὐ λήψεται¹¹) ὁ θεὸς ψυχὴν. *Σ.* καὶ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ κατασυρόμενον ἐπὶ γῆν, δ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἄρῃ ὁ θεὸς ψυχὴν. *Θ.* καὶ ὡς ὕδωρ τὸ ἐκχυρόμενον ἐπὶ γῆν, δ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπίζει ἐπ' αὐτῶν ψυχῆ.¹²

15. אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר. *O.* δ ἦλθον (alia exempl. ὑπὲρ ὧν ἦκα¹³) λαλήσαι. אֲמַתִּי. *O.* τῆς δούλης (Θ. παιδίσκης¹⁴) αὐτοῦ.

⁹ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Theodotionis versionem (cum κυρίον pro θεοῦ, τοῦ ἔγκρ. pro καὶ ἔγκρ., et τὸν ἀπ. ἀπ' αὐτοῦ) in textu habent Comp. (cum ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν β. τὸν λ. τ. pro ἐκ τοῦ παρελθεῖν—ἐγκρατεῦσασθαι), Codd. 19, 82, 93 (cum ἐγκρατεῦσασθαι τοῦ μὴ ἐπ. πρὸς τὸν β.), Theodoret. (cum ἀποστρέψαι). ¹⁰ Idem. Posterior lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Codd. XI (om. ὁ θεός), 29 (idem), 56, 71, 98 (ut XI), alii (inter quos 243, ut XI, cum λήψεται ὁ θεός in marg.), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. ¹² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. (Pro ἐπ' αὐτῶν Montef. exscripsit ἐπ' αὐτῶν.) Paulo aliter Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret.: καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυρόμενον ἐπὶ τῆν γῆν, οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπίζει (ἐλπιεῖ Theodoret.) ἐπ' αὐτῶν (αὐτὸ 82) ψυχῆ. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Theodoret. ¹⁴ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 29, 44, 55,

16. וְיִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ הַיְהוָה אֲמָר־תָּאֱמָר. *O.* ὅτι ἀκούσει (alia exempl. ἀκούσεται¹⁶) ὁ βασιλεὺς ῥυσάσθω (alia exempl. καὶ ἐξελεῖται¹⁶) τὴν δούλην αὐτοῦ. *Σ.* ὅτι ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε ἐξελεῖν τὴν δούλην αὐτοῦ.¹⁷

וְהָיָה־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. *O.* τοῦ ζητούντος ἐξῆραί με καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας θεοῦ (Θ. κυρίου¹⁸). Alia exempl. τοῦ ζητούντος ἐξολοθρεῦσαί με καὶ τὸν υἱόν μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς κληρονομίας κυρίου.¹⁹

17. וְהָיָה־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. *O.* καὶ εἶπεν ἡ γυνή. Alia exempl. καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου.²⁰

וְהָיָה־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. *O.* εἰ ἤδη (potior scriptura εἴη δῆ). Alia exempl. γενηθήτω δῆ.²¹

וְהָיָה־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. *In solatium.* *O.* εἰς θυσίας (alia exempl. θυσίαν²²).

20. וְיִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ הַיְהוָה אֲמָר־תָּאֱמָר. *Ut superinduceret aliam speciem rei, fecit.* *O.* ἔνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, δ ἐποίησεν. Alia exempl. ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου, δ ἐποίησεν.²³ *Σ.* ὑπὲρ τοῦ περιεγαγεῖν τὴν προσωποποιίαν τοῦ ῥήματος τούτου, εὔ ἐποίησεν.²⁴

וְהָיָה־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. *O.* σοφὸς καθὼς σοφία. Alia exempl. φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν.²⁵

56, alii (inter quos 243), Theodoret. ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. ¹⁷ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis nil habet.) Hieron.: *Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam.* ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, qui in marg. habet: *O.* καὶ εἶπεν ἡ γυνή), Theodoret. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. ²³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κυκλώσει), 82, 93 (cum κωλύσῃ), 108 (ut 19), Reg., Theodoret. Cod. 243 in marg.: "ΑΛΛΩΣ. ὅπως, φησὶ, κυκλῶται τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου δ ἐποίησεν ὁ δούλος σου Ἰωάβ τὸν λόγον τούτου. ²⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: ὑπὲρ τοῦ περιεγαγεῖν προσ. τοῦ β. τ. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

25. לֹא־הָיָה אִישׁ־יִפְּאֵ. O'. οὐκ ἦν ἀνὴρ (alia exempl. ἀνὴρ καλός²⁶).
26. מִקֵּץ. O'. ἀπ' ἀρχῆς. Alia exempl. ἀπὸ τέλους.²⁷
- בְּמִלְחָמָה שָׁקְלִים בְּמִכּוּן הַמִּלְחָמָה. O'. διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλω τῷ βασιλικῷ. Alia exempl. καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων ἐν τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ.²⁸
27. יִפְתַּ מְרֹאָה. O'. καλὴ σφόδρα. Alia exempl. καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα.²⁹
- O'. (→) καὶ γίνεται—τὸν Ἀβιά (♣).³⁰
30. O'. (→) καὶ παραγίνονται—τὴν μερίδα ἐν πυρί (♣).³¹
32. וַיַּעֲתָה אֲרָאָה פְּנֵי הַמִּלְחָמָה. O'. καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. Alia exempl. καὶ νῦν ὄψομαι δὴ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.³²

CAP. XV.

2. וַיַּעֲמֵד עַל־יַד הַרְדָּ. O'. καὶ ἔστη ἀνά χεῖρα τῆς ὁδοῦ. Alia exempl. καὶ ἐφίστατο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.¹
3. טוֹבִים וְיָבֵנִים. Bona et recta. O'. ἀγαθοὶ καὶ εὐκόλοι. Alia exempl. καλοὶ καὶ κατευθύνοντες.²
5. בִּקְרֹב אִישׁ. O'. ἐν τῷ ἐγγίσειν ἀνδρα. Alia exempl. ἐπὶ τὸ προσάγειν τὸν ἀνδρα.³

7. מִקֵּץ אֲרָבַע־עָשָׂר יָמֵי. O'. ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν. Alia exempl. μετὰ τέσσερα ἔτη.⁴ Schol. Ἐν τῷ ἔξαπλῷ τεσσαράκοντα κείται παρὰ πᾶσιν· ἐν δὲ τῷ Ἑβραϊῷ, ἀρβαεὶμ.⁵
8. בְּשִׁבְתָּי. O'. ἐν τῷ οἰκεῖν με. Alia exempl. ὅτε ἐκαθήμην.⁶
9. לֵל בְּשָׁלוֹם. O'. βάδιξε εἰς εἰρήνην. Alia exempl. πορεύου ὑγιαίνων.⁷
11. וְהִלְכִים לְתוֹמָם. O'. καὶ πορευόμενοι τῇ ἀπλότητι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἐπορευόντο ἀπλάστως.⁸
12. וַיִּשְׁלַח אֲבִשָׁלֹם אֶת־הַיְהוֹנָדָב. O'. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ. Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχιτόφελ.⁹
- וַיְהִי־לָהּ. O'. τῷ Θεωνί. Alia exempl. τῷ Γιλωνάω; alia, τὸν Γωλαμωνάων.¹⁰
- וַיְהִי הַקְּשָׁר אֲמִץ וְהָעַם הוֹלֵךְ רַב. Et facta est conjuratio valida, et populus magis magisque crescebat. O'. καὶ ἐγένετο σύντριμμα (protior scriptura σύστρεμμα¹¹) ἰσχυρὸν, καὶ ὁ λαὸς [δ] πορευόμενος καὶ πολὺς. Alia exempl. καὶ ἦν τὸ διαβούλιον πορευόμενον καὶ στερεούμενον, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο.¹²
14. מְהֵרָה לָלֶכֶת. O'. ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. σπεύσατε ἀπελθεῖν.¹³

²⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. 1. ²⁷ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Mox pro ὡς ἀν ἐκέριετο, ὅταν ἐκέριετο habent Comp. (cum στ' ἀνεκέριετο), Codd. 82, 93, 108; quam lectionem ad ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν male retrahit Montef. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum σίκλων ἑκατὸν ἐτ τοῦ βασιλέως), 82, 93, 108, Reg. Montef. e Coisliniano scholium affert: Μαθαεὶμ ἔχει τὸ Ἑβραϊκόν, ὃ ἐστὶ σ. ²⁹ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁰ Clausula deest in Comp. solo. ³¹ Deest in Comp., Codd. 71, 106. ³² Sic Comp. (om. τὸ), Codd. 19, 82, 93, 108. CAP. XV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπὶ τοῦ), 93 (cum ἐν τῷ), 108 (cum ἐπὶ τῷ). ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Theodoret. Quaest. XXVIII in 2 Reg. p. 433: τεσσαράων διεληλυθῶτων ἐτῶν. Joseph. Antiq. VII, 9, 1: μετὰ δὲ τὴν

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καταλλαγὴν τεσσαράων ἐτῶν ἦδη διεληλυθῶτων. ⁵ Cod. 243 in marg. (cum ἀρβαεὶμ). ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Idem. ⁸ Sic Comp. (cum ἀπλότητι pro ἀπλάστως), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29 (cum Ἀχιτόφελ), 44 (om. τὸν), 52, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁰ Prior scriptura est in Comp. (cum τὸν Γελωνάων), Codd. III, 247 (cum Σιλωνάω); posterior in Ald. (cum Γαλαμ.), Codd. XI, 29, 44, 52 (cum Γολαμων.), 55 (ut Ald.), 56 (cum Γωλαμων.), alii (inter quos 243, ut 56). Mox ἐκ τῆς Γωλαμωνά Codd. XI (om. τῆς), 29, 52 (cum Γαλ.), 56, alii (inter quos 243, cum Γωλαμονά). ¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad Ezech. xxii. 25. Mox [δ] reprobant Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 71, alii. ¹² Sic Comp. (cum ἰσχυρὸν pro πορ. καὶ στερ.), Codd. 82, 93, 108, Reg. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

16. בְּרִנְלוֹ. *In comitatu ejus.* Ο'. τοῖς ποσὶν αὐ-
τῶν. Alia exempl. πεζοί.¹⁴
17. בֵּית הַפְּרֻקָּה. *Ad domum remotissimum.* Ο'.
ἐν οἴκῳ τῷ μακράν. Alia exempl. ἐπὶ τῆς
ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ (בֵּית הַפְּרֻקָּה).¹⁵
18. Ο'. καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ—
καὶ πᾶς ὁ Φελεθί.¹⁶
- 19, 20. וְגַם-גְּלָה אֶת־הָאָדָמָה לְמִקְוֵהָ : תְּמוּל בּוֹאָהּ.
וְהָיוּ אֲנִיעָדָה עִמָּנוּ לְלֶכֶת. Ο'. καὶ ὅτι μετῴ-
κηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου (מִמִּקְוֵהָ). εἰ ἐχθὸς
παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν
(πορευθῆναι); [καίγε μεταναστήσεις τὸν τόπον
σου. χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετα-
κινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι;]¹⁷
21. הַיְיָהוָה וְהוּא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ. Ο'. ζῆ κύριος, καὶ
ζῆ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. Σ. ζῆ κύριος, καὶ
νῆ τὴν ζῶνῃ τῆς ψυχῆς σου, κύριέ μου βασι-
λεῦ.¹⁸ Θ. ζῆ γὰρ, φησὶ, κύριος, καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ
σου, κύριέ μου βασιλεῦ.¹⁹
23. יַעֲלֶפְנִי רֶךְךָ אֶת־הַמְּדַבֵּר. Ο'. ἐπὶ πρόσωπον
ὁδοῦ τὴν ἔρημον. Alia exempl. πρὸ προσώπου
αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ
ἐρήμῳ.²⁰
24. צִדּוֹק. Ο'. Σαδώκ. Alia exempl. Σαδώκ ὁ
ἱερεύς.²¹
- יַעֲדֶהֶם כְּלִי־הָעֹבֹר. Ο'. ἕως ἐπαύσατο

- πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν. Alia exempl. ἕως ἐξέ-
λιπε πᾶς ὁ λαὸς διαπορευόμενος.²²
25. הָעִיר. Ο'. εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. εἰς
τὴν πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.²³
- בְּעֵינֵי יְהוָה. Ο'. ἐν ὀφθαλμοῖς (alia exempl.
ἐνώπιον²⁴) κυρίου.
- וְהִרְאֵנִי אֹתָהּ. Ο'. καὶ δείξει μοι αὐτήν. Alia
exempl. ὄψομαι αὐτήν.²⁵
- וְאִם פֶּה יֹאמַר לֹא חִפְּצֵתִי בָּךְ הֲנִי וַעֲשֵׂה־לִּי
כְּאִשֶּׁר טוֹב בְּעֵינָיו. Ο'. καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως
οὐκ ἠθέληκα ἐν σοί, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιέτω μοι
κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Alia
exempl. καὶ ἐὰν εἴπῃ μοι οὐ τεθέληκά σε,
ἰδοὺ ἐγὼ, (Θ.) ποιέτω μοι τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον
αὐτοῦ.²⁶
27. הֲרוּאָה אֶתָּה שָׁבָה. Nonne videns es tu?
Revertere. Ο'. ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις. Alia
exempl. βλέπε σὺ, ἀνάστρεφε.²⁷
28. כְּתִמְזִיחָהּ. Morabor. Ο'. στρατεύομαι (fort.
στραγεύομαι²⁸). Alia exempl. αὐλίζομαι.²⁹ 'Α.
μέλλω. Σ. κρυβήσομαι. Θ. προσδέχομαι
ὑμᾶς.³⁰
- (בְּעֵרְבוֹת) בְּעֵרְבוֹת. *In transitibus.* Ο'.
ἐν ἀραβῶθ. Alia exempl. ἐπὶ τῆς ἐλαίας.³¹
Σ. ἐν ταῖς πεδιάσι.³²
31. בְּקִשְׁרֵים. Ο'. ἐν τοῖς συστρεφόμενοις (alia ex-
empl. συγκειμένοις³³).

¹⁴ Sic Comp. (cum πεζοὶ τοῖς π. αὐτῶν), Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum τοῖς π. αὐτῶν πεζοί), Reg. ¹⁵ Sic Codd. 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁶ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI (1), 29, 44, 64, aliis (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁷ Duplex versio deest in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 56, aliis (inter quos 243), qui omnes post μεθ' ἡμῶν add. πορευθῆναι vel τοῦ πορευθῆναι. ¹⁸ Cod. 243 (cum νῆ τὴν ψυχῆν ζῶν τῆς ψ. σου, teste Parsonsii amanuensi). ¹⁹ Idem. Sic in textu (cum ζῆ κύριος) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Vet. Lat. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum καὶ pro κατὰ), 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Ald., Codd. 44, 52, 92, alii (inter quos 243). ²² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὡς ἐξέλευσεν), 108 (cum πορευόμενος). ²³ Sic Comp., Codd. III (cum αὐτοῦ), 19, 82, 93, 108, 247, Chrysost. Opp. T. VII, p. 43 C (ut ante nos ebebatur). ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg.), Chry-

sost. ²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (cum ὄψομαι τὴν ἐπιπέειαν αὐτῆς). ²⁶ Sic Comp. (cum οὕτε ἠθέληκά σε), Codd. 82, 93, 108 (cum με pro σε), Reg. (cum (ὅτι οὐ), Chrysost. (cum ἂν δὲ εἴπῃ). Cod. 243 affert: Θ. ποιέτω μοι—αὐτοῦ. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum β. συναίστρεφε), 108, Reg. ²⁸ Cf. Hex. ad Gen. xix. 16. Jud. xix. 8. (Scripturam utramque, στραγεύομαι et στραγεύομαι, Atticis probatam esse, ut στραγγεύομαι a στραγγε, et στραγεύομαι a στραγγε derivetur, exemplis allatis declaravit F. V. Fritzsche ad Aristoph. Thesm. 616.) ²⁹ Sic Ald., Codd. 44 (om. εἰμι), 52 (cum αὐλίζομενος), 74, alii (inter quos 243 in marg.). ³⁰ Cod. 243. Theodotionis versio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Coisl. 1, teste Montef. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 8.

14. וַיִּנְחָפוּ. Ο' και ἀνέψυξαν (alia exempl. ἀνεπαύσαντο¹⁶).
16. הָאֲרֵכְי רֵעָה. Ο' δ' ἀρχιεπαῖρος. Potior scriptura δ' Ἀρχι ἐταῖρος.¹⁷
20. הָבֹי לָכֶם עֲצָה. Ο' φέρετε (alia exempl. δότε¹⁸) ἐαυτοῖς βουλὴν.
21. רַחֲוִקִי. Ο' και ἐνισχύουσιν (alia exempl. κρατήσουσιν¹⁹).

CAP. XVII.

2. וַיִּרְפֵּה. *Et remissus.* Ο' και ἐκκελυμένος (alia exempl. ἐκκελυμένος ἐργαζόμενος¹).
4. וַיִּישָׁר. Ο' και εὐθύς (s. εὐθύς). Alia exempl. και ἤρεσεν.²
6. וַיָּבֵא. Ο' και εἰσήλθε. Alia exempl. και παρεγένετο.³
- וְאִסְ-אִין אִתָּה דָּבָר. Ο' εἰ δὲ μὴ, σὺ ἀλήσον. Alia exempl. ἢ πῶς σὺ λέγεις.⁴
7. בִּפְעֵם הַזֹּאת. Ο' τὸ ἀπαξ τοῦτο. Alia exempl. νυνὶ ταύτην.⁵
8. הַיָּמָה כְּדוֹב שְׂבֹגַל בְּשָׂדֶה. Ο' ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ, και ὡς ὕς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ.⁶ Alia exempl. και εἰσὶν ὥσπερ ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν τῷ πεδίῳ.⁷
9. הַפְּתִיתִים. *Fovearum.* Ο' τῶν βουνῶν. Alia exempl. τῶν αὐλώνων.⁸

9. הַיִּתְּה מִגַּפָּה. Ο' ἐγενήθη θραῦσις. Alia exempl. γέγονε πτώσις.⁹
10. הַמָּס יָמָס. Ο' τηκομένη τακήσεται. Alia exempl. θρανομένη θραυσθήσεται.¹⁰
12. וַנְּחַנּוּ עָלָיו. *Et demittemus nos super eum.* Ο' και παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. και ἐκθαμβήσομεν αὐτόν.¹¹
13. וַיִּסְחַבְנִי. Ο' και συροῦμεν (alia exempl. ἐπισπᾶσονται¹²).
- (*lapillus*) לֹא-נִצְמַץ שָׁם צִרְרוֹר. Ο' μὴ καταλειφθῆ ἐκεῖ μηδὲ λίθος. Alia exempl. μὴ εὔρεθῆ ἐκεῖ συστροφῆ.¹³
14. הַיְּוִבָה. Ο' τὴν ἀγαθὴν. Σ. τὴν συμφύρουσαν.¹⁴
16. אֶל-תֵּלֶן הַלְיָלָה בְּעֵבְרוֹת (בְּעֵרְבוֹת ק') הַמְדָּבָר. וְגַם עָבֹר תַּעֲבֹר פְּרִיבָלַע לְמַלְאֲךָ וּלְכַל-הַעֵץ אֶת-וְאִתּוֹ. Ο' μὴ αὐλισθῆς τὴν νύκτα ἐν ἀραβῶθ τῆς ἐρήμου, καιγε διαβαίων σπεῦσον, μήποτε καταπέισῃ (potior scriptura καταπίη¹⁵) τὸν βασιλεῖα, και πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. Alia exempl. μὴ πορεύου τὴν νύκτα κατὰ δυσμᾶς τῆς ἐρήμου, ἀλλὰ διαβαίων διάβηθι τὰ ὕδατα, ὅπως μὴ καταποθῆ ὁ βασιλεὺς, και πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ.¹⁶
19. אֶת-הַמָּסִיתִים. *Tegumentum.* Ο' τὸ ἐπικάλυμμα. Alia exempl. τὸν ῥίπον.¹⁷

¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Cod. 29 (cum δ' ἀραχὶ ἔτερος). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem.

CAP. XVII. ¹ Sic Codd. 29, 98, 243, 244. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. (Potior scriptura εὐθύς est in Ald., Codd. II, III, alii.) ³ Idem. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὅπως), 108, Reg. (cum λαλεῖς?). ⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Paulo ante αὐτὴ deest in iisdem et Hebraeo. ⁶ Haec, και ὡς ὕς—πεδίῳ, desunt in Comp., Codd. III, XI, 19, 71, 82, alii. ⁷ Sic Comp. (cum ἄρκος ἠτεκνωμένη pro ἄρκοι π.), Codd. 19 (cum ἄρκος παροιστρῶσα, om. και εἰσὶν), 82 (cum παροιστρῶσαι), 93, 108 (cum ὡς ἄρκος ἦ. ἐν ἀγρῷ in marg.). Montef. e Regio affert: "Ἄλλος ὡς ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν ἀγρῷ." ⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243, cum βουνῶν in marg.). Joseph. Antiq. VII, 9, 6: ἀλλὰ κατὰ τὴν

ἐσπέραν ἀπολιπὼν τοὺς ἰδίους, ἢ εἰς τινα τῶν αὐλώνων αὐτὸν ἀποκρῖψαι, ἢ πρὸς πέτρα τινὶ λοχήσει. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum πτώσει). Cf. ad Cap. xxiv. 21. ¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Ezech. xxi. 7. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum—σωμεν), 82, 93, 108 (cum altera lectione in marg.). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum μηδὲ λίθος?), 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243. ¹⁵ Sic Codd. III, XI, 29, 119, 121, 158, 245. ¹⁶ Sic Comp. (cum μὴ αὐλισθῆς, et om. τὰ ὕδατα), Codd. 19 (cum κατὰ δυσμᾶν), 82 (cum και pro ἀλλὰ), 93 (idem), 108, Reg. (cum μὴ αὐλισθῆς, et καιγε pro ἀλλὰ). Versio κατὰ δυσμᾶς pro ἰσχυρῶν Theodotionem interpretem arguit. ¹⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum ῥέπον), 93 (cum τὸ ῥ.), 108. (Forma ῥίπος, pro notiore ῥίψ, crates, storea, apud Dioscoridem satis frequens, ubi ῥίπος pingitur. E nostris Cod. 108 ῥιπὸν pingit; de ceteris non habemus dicere.) Statim pro

ἡμῖν δέκα χιλιάδας. Σ. σὺ γὰρ χιλιπλασίων ἡμῶν. Θ. καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν ἡ γῆ δέκα χιλιάσιν.⁵

3. וַיֵּצֵא מִיַּד מִיַּעֲרֵי לְנֹדֵדֵי הַיָּדָיִם טוֹב כִּי־תִהְיֶה לָנוּ מִיַּעֲרֵי לְנֹדֵדֵי הַיָּדָיִם. Ο'. καὶ νῦν ἀγαθόν, ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν (alia exempl. ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθόν⁶). Alia exempl. καὶ νῦν καλὸν ἔστιν ἡμῖν, τοῦ εἶναι σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθὸν ἡμῶν.⁷

4. וְאִשְׂרָיִיטִב בְּעֵינַיִךְ. Ο'. δ' εἰς ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν (ὕμῶν). Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον ὑμῶν.⁸

אֶל־יָד. Ο'. ἀνὰ χεῖρα. Alia exempl. παρὰ τὸ κλίτος.⁹

6. הַשָּׂדֶה. Ο'. εἰς τὸν δρυμόν. Alia exempl. εἰς τὸ πεδίον.¹⁰

7. וַיִּנְגַפּוּ. Ο'. καὶ ἔπταισεν ('Α. ἐθραύσθη¹¹).

הַמִּגְנָה. Ο'. ἡ θραύσις. Alia exempl. πληγή.¹²

8. כָּל־הָאָרֶץ. Ο'. πάσης τῆς γῆς. Alia exempl. ὅλου τοῦ δρυμοῦ.¹³

9. וַיִּקְרָא. Et obviam factus est. Ο'. καὶ συνήτησεν. Alia exempl. καὶ ἦν μέγας.¹⁴

תַּחַת שׁוֹבֵךְ הָאֵלֶּה הַגְּדוֹלָה. Sub ramos perplexos terebinthi magna. Ο'. ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης. Alia exempl. ὑπὸ φυτόν δένδρου μέγα.¹⁵

9. וַיִּתֵּן. Et positus erat. Ο'. καὶ ἐκρεμάσθη. Alia exempl. καὶ ἀνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ.¹⁶

11. וַעֲשֶׂה קֶסֶף. Ο'. δέκα ἀργυρίου. Alia exempl. πενήτηκοντα σίκλους ἀργυρίου.¹⁷

12. וְלֹא אֶנְכִּי (ק' וְלֹא). Ο'. καὶ ἐγὼ εἰμι ἴστημι. Alia exempl. καὶ ἐὰν σὺ παριστῆς.¹⁸

וְיָמֵי מִי. Custodite quisquis vestrum. Ο'. φυλάξατέ (alia exempl. προσέχετε¹⁹) μοι.

13. אִם־עָשִׂיתִי בְּנַפְשִׁי (בְּנַפְשִׁי ק'). Aut si fecissem vitae ejus fraudem. Ο'. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. Alia exempl. καὶ πῶς ποιῆσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον;²⁰

לֹא־יִקְרָר. Ο'. οὐ λήσεται (alia exempl. κρυβήσεται²¹).

14. לֹא־בִנְיָן אֶחְלֶה. Non ita exspectabo. Ο'. τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι, οὐχ οὕτως μὲνῶ. Alia exempl. διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι.²²

שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים. Tres hastas. Ο'. τρία βέλη. Alia exempl. τρεῖς ἀκίδας.²³

17. אֶל־הַפַּחַת הַגְּדוֹל. Ο'. εἰς χάσμα μέγα... εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν.²⁴

וַיִּצְבּוּ. Ο'. καὶ ἐστήλωσεν (alia exempl. ἐπέστησεν²⁵).

18. אֶת־מַצְבַּת אִשָּׁר בְּעַמְקָה. Ο'. τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη, καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν

θάλας, δηλον ὅτι ἀθυμίασμεν. ⁶ Cod. 243. Minus probabiliter Theodoret. Quaest. XXXIII in 2 Reg. p. 439: ταύτην γὰρ τὴν ἔννοιαν ὁ Σύμμαχος τίθεικεν· καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσιν. Theodotionis lectionem (cum σὺ καὶ νῦν) in textu venditant Codd. 19 (cum χιλιάδες), 82, 93, 108, 245 (cum σὺ νῦν et χιλιάδες), Reg. ⁹ Sic Codd. XI, 29, 56, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. σὺ), 82 (cum ἡμῖν pro ἡμῶν), 93 (idem), 108, Reg. (om. ἡμῖν, cum εἰς βοήθειαν ἡμῶν). ⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum κατὰ τὸ κλ.), 93, 108, 245. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹¹ Cod. 243. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Mox iidem ante εἰκοσι inferunt καὶ πίπτουσιν. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Mox βομφαία pro μάχαϊρα Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ¹⁴ Sic Codd. XI, 19, 29, 93, alii (inter quos 243, cum altera lectione in marg.). ¹⁵ Sic Comp.,

Codd. 19 (cum μέγαν), 82, 93, 108. Mox ἐν τῷ δένδρῳ pro ἐν τῇ θρυῖ Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Reg. (ut videtur; non, ut Montef., pro κρεμάμενον ἐν τῇ θρυῖ (v. 10)). ¹⁷ Sic Comp. (cum δέκα σ. ἀ.), Ald., Codd. XI (om. σίκλους), 19, 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1 (ut Comp.). ¹⁸ Sic Comp. (cum καὶ εἰς παραστής σὺ), Ald., Codd. XI, 19 (cum καὶ εἰς παραστήσε σὺ), 29, 44 (om. καὶ), 52, alii (inter quos 243); qui inter ἐπὶ τὰς χεῖρας, εἰς τὰς χεῖρας, et ἐν ταῖς χερσὶ dividuntur. Arm. 1, vertente Altero: καὶ εἰ μισθῶ λάβοιμι δὴ ἐκ χειρὸς σου. Hieron.: Si appenderes in manus meis. ¹⁹ Sic Codd. 82, 93, 245. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ²¹ Idem. ²² Sic Comp. (om. ἐγὼ), Codd. III (om. διὰ), 19, 82, 93. ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁴ Posterior versio deest in Codd. 29, 44, 52, alii (inter quos 243), Arm. 1. ²⁵ Sic Comp. (cum ἔστησεν), Codd. XI, 19 (cum ἔστησεν), 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

- στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι. Alia exempl. στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι.²⁶ Alia: στήλην ἐν ἧ ἐλήφθη ἐν τῇ κοιλάδι.²⁷
18. לְהַרְאֵה עַל-שְׂמוֹתַי. O'. Vacat. (X) ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν (4).²⁸
20. בְּשֵׁרָה. O'. εὐαγγελίας. Alia exempl. εὐαγγελισμοῦ.²⁹
21. וַיָּרֶץ. O'. καὶ ἐξῆλθε (alia exempl. ἔδραμε³⁰).
- 22, 23. (bis) וַיְהִי כִּי אָרָצָה. Et quicquid est curram. O'. καὶ ἔστω ὅτι δράμω... τί γὰρ ἔάν δράμω. Alia exempl. (bis) καὶ τί ἔσται ἔάν δράμω.³¹
23. דֶּרֶךְ הַכְּנָר. Per viam planitiei. O'. τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ κειχάρ. Alia exempl. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διατεταγμένην.³² Oί Γ'. τὴν διατέμνουσαν.³³
- וַיַּעֲבֹר. O'. καὶ ὑπερέβη (alia exempl. παρήλθε³⁴).
27. וְאֶל-בְּשׂוֹרָה טוֹבָה זָבֹוא. O'. καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. Alia exempl. ὑπὲρ εὐαγγελίων ἀγαθῶν οἴσει.³⁵
28. וַיִּקְרָא. O'. καὶ ἐβόησεν. Alia exempl. καὶ προσῆλθεν (וַיִּקְרַב).³⁶
- וַיִּשְׁמַע אֶת-קוֹלֵי הַמַּלְאָכִים. O'. τοὺς ἐπαρμένους (alia exempl. ἀντάραντας³⁷) τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεί.
- Alia exempl. τοὺς μισούντας τὴν ἰσχὺν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.³⁸
29. רָאִיתִי הַהַמּוֹן הַהַרְוֵל. Vidi tumultum magnum. O'. εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα (alia exempl. add. εὐφραϊνόμενον³⁹). Alia exempl. ἤκουσα ἤχον μέγαν ὀπίσω μου.⁴⁰
- קָוָה. O'. τί ἐκεῖ. Alia exempl. τὰ ἐκεῖ.⁴¹
30. סָבַב הַתְּנִיבָה אֶת-יְהוֹשֻׁפָּט וַיִּסְבֵּב. O'. ἐπίστρεψον, στηλώθητι ὠδε: καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη. Alia exempl. ἐπίστρεψον, καὶ παράστηθι ὠδε: καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴² Alia: πάρελθε, καὶ παράστηθι ὠδε: καὶ παρήλθε, καὶ ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴³
31. וַיִּתְּשֵׁב אֶת-יְהוֹשֻׁפָּט מִלְּפָנָיו. O'. εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. Alia exempl. εὐαγγέλια, κύριέ μου βασιλεύ.⁴⁴
- שָׁפַט. O'. ἔκρινέ (alia exempl. ἐδίκασε⁴⁵) σοι.
- וַיִּקְרָא. O'. τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. Alia exempl. τῶν ἀνθεστηκότων σοι.⁴⁶
32. הַשְּׁלוֹם לְיַעַר. O'. εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. Alia exempl. ὑγιαίνει τὸ παιδάριον.⁴⁷
- 33 (Hebr. xix. i). וַיִּרְגַּז. Et commotus est. O'. καὶ ἐταράχθη (A. ἐκλονήθη.⁴⁸ Θ. ἐδάκρυσεν⁴⁹).
- וַיִּבְלַתוּ. O'. ἐν τῷ πορεύεσθαι (alia exempl. κλαίειν⁵⁰) αὐτόν.

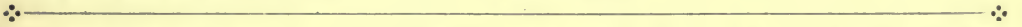
²⁶ Sic Comp. (om. τὴν), Codd. 19 (cum τὴν στ. pro στ. τὴν), 56, 82, alii. ²⁷ Sic Ald., Codd. 64, 74, 98, alii (inter quos 243, cum χεῖρα in marg. ad στήλην). ²⁸ Sic Comp. (cum ἐπεκάλεσαν), Ald., Codd. III (cum τὴν στήλην pro αὐτήν), XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, 56, 61, alii (inter quos 243, cum χεῖρα pro χεῖρ), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. Ad haec, καὶ Ἀβεσσαλώμ κ. τ. ε., asteriscus est in marg. Cod. 120. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Sic Codd. 19 (cum τὴν ὁδὸν τὴν δ. τοῦ κειχάρ), 82, 93 (cum διατεταγμένην), 108 (cum τὴν δ. τοῦ κειχάρ), Reg. ³³ Cod. Reg., ut videtur. Hieron.: per viam compendii. Cf. Schleusner. in Nov. Thes. s. v. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐαγγέλιαν). ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Codd. III, 123. ³⁸ Sic Cod. 247. Pro τοὺς ἐπαρμένους,

τοὺς μισούντας (אֶת-יְהוֹשֻׁפָּט) habent Codd. II, 55. Duplicem autem versionem, τοὺς μισούντας σε οἱ ἐπῆρον, ex Arm. ed. excitavit Alterus. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁰ Sic Codd. 19 (add. εὐφραϊνόμενον in fine), 82 (cum μέγα), 93 (idem), 108 (cum altera lectione in marg.), Reg. ⁴¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴² Sic Codd. XI, 29 (cum ἐπίστρ. παράστηθι, et ἐπεστρ.), 44 (cum ἐπίστρ. παράστηθι), 52, alii (inter quos 243, ut 29). ⁴³ Sic Comp., Codd. 19 (om. πάρελθε και), 82, 93, 108. ⁴⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐδίκασε). ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰ ἰγ.), 93 (idem), 108, Reg. (ut 82). ⁴⁸ Codd. 243, Reg. ⁴⁹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 52, alii (inter quos 243), Arm. 1.

CAP. XIX.

- 2 (Hebr. 3). נִעְצַב. Ο'. λυπείται. Alia exempl. ὀδυνᾶται.¹
- 3 (4). וַיִּחַיֵּב. Et furtim agebant. Ο'. καὶ διεκλήπτετο (alia exempl. ὑπεστέλλετο²). Schol. ἀντὶ τοῦ, ἐκρύπτετο αἰδούμενος.³
- בְּאֶשְׁרֵי יַחַבְדֵּי הָעַם הַנִּכְלָמִים בְּנֹסְסֵי בְּמִלְחָמָה. Ο'. καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχνόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦ φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. Alia exempl. καθὼς ὑποστέλλεται ὁ λαὸς ὁ ἡττημένος καὶ ἡτιμωμένος ἐν τῇ φυγῇ αὐτῶν.⁴
- 4 (5). וַיִּלֵּא. Obvolvit. Ο'. ἔκρυψε. Alia exempl. παρεκάλυπτε.⁵
- 5 (6). הַמְּבַלְטִים אֶת־נַפְשֵׁיהֶם. Ο'. τῶν ἐξαιρουμένων σε (alia exempl. τὴν ψυχὴν σου⁶). Alia exempl. τῶν διασωσάντων τὴν ψυχὴν σου.⁷
- 6 (7). כִּי יִדְעַתָּה הַיּוֹם כִּי לֹא (לוֹ ק') אֲבָשְׁלוֹם חַי. Ο'. דτι ἔγνωκα σήμερον, δτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες (s. καὶ πάντες⁸) ἡμεῖς σήμερον νεκροί, δτι τότε τὸ (s. ὅτι τοῦτο⁹) εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. δτι οἶδας δτι Ἀβεσσαλὼμ εἰ ἔζη, σήμερον πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, δτι ἐκεῖνος ἤρσεσκεν ἐνώπιόν σου.⁹
- 7 (8). בַּיּוֹדָה לַשֵּׁבִעָתִי. Ο'. ἐν κυρίῳ ὤμοσα. Alia exempl. κατὰ τοῦ κυρίου ὀμώμοκασιν.¹⁰

- 7 (8). וְיִיחַיֵּב. Ο'. δτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον. Alia exempl. δτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύσῃ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ.¹¹
- וַיִּשְׁאֵל אֶת־יְהוָה. Ο'. εἰ αὐλισθῆσεται ἀνὴρ. Alia exempl. εἰ ὑπνώσει τις; alia, οὐ μὴ μείνη ἢ ὑπνώσῃ τις.¹²
- וַיִּרְעַף לָהּ. Ο'. καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, καὶ (s. δτι) κακὸν σοι τοῦτο. Alia exempl. καὶ ἐπίγνωθι τοῦτο σεαυτῷ, δτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο.¹³
- 8 (9). וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעַרְוֵרִים. Ο'. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγυεσαν. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ.¹⁴
- 9 (10). וַיִּדְרֹן. Disceptans. Ο'. κρινόμενος. Alia exempl. διακρινόμενος; alia, γογγύζοντες.¹⁵
- וַיִּצִיֵּלוּ מִבְּרַח. Ο'. ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων. Alia exempl. ἐξήρηται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς πάντων.¹⁶
- וַיִּמְלִטֵנוּ. Ο'. ἐξείλετο (alia exempl. ἐρρύσατο¹⁷) ἡμᾶς.
- 10 (11). וַעֲלִינוּ מֵת. Ο'. ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν. Alia exempl. ἐφ' ἑαυτοῦ εἰς βασιλεία, τέθνηκεν.¹⁸
- וַאֲתָם מִבְּחָרְשֵׁים. Vos tam segnes estis. Ο'. ὑμεῖς κωφεύετε. Alia exempl. σιωπᾶτε ὑμεῖς.¹⁹
- 13 (14). שָׂרֵי־צָבָא. Ο'. ἄρχων δυνάμεως. Alia exempl. ἀρχιστράτηγος.²⁰
- 16 (17). וַיִּבְחַר. Ο'. καὶ ἐτάχυνε (alia exempl. ἔσπευσε²¹).

CAP. XIX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Idem. Montef. e Regio affert: 'Αλλος' καὶ διεστέλλετο, librarii an editoris errore incertum. ³ Cod. 243 in marg. ⁴ Sic Codd. 19 (cum ὑπεστέλλετο, add. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ post ἡτιμωμένος), 82, 93, 108 (cum ὑπεστέλλετο), Reg. (cum ὑποστ. λαὸς ἡττημ. ἡτιμ.). Cf. Scharfenb. in *Animaadv.* T. II, p. 147. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum περιεκ.), 82, 93, 108. Idem mox ἀνέβδα pro ἔκραξεν, et τέκνον ἐμόν pro υἱέ μου venditant. ⁶ Sic Codd. XI, 44 (om. τῆμ.), 52 (idem), 56, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp. (cum οἶδα... σήμερον καὶ πάντες... δτι τότε ἤρσεσκεν), Codd. 19, 82 (cum εἰ Ἀβ. pro Ἀβ. εἰ), 93 (cum εἰ Ἀβ. ἔζη), 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὤμοσα.), 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp. (om. εἰς ἀπ. τ. λ.), Codd. 19 (cum ἐξείλετο pro

σὺ ἐξελεύσῃ), 82, 93, 108, Reg. ¹² Prior lectio est in Codd. 82, 93, Reg.; posterior in Comp. (om. ἢ ὑπνώσῃ), Codd. 19 (cum μείνοι), 108 (cum μένη ἢ ὑπνώσει). ¹³ Sic Comp. (cum σαυτῷ), Codd. 19 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι τ. σαυτῷ), 82, 93, 108 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι, et om. ἔσται), Reg. (cum ἐπίγνωσῃ). Statim ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων σοι Comp. (cum ἐπὶ σέ pro σοι), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (cum ἐκ π. τούτων τῶν κ., et ἐπὶ σέ), 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (cum γογγύζων). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἑαυτοῖς pro ἐφ' ἑαυτοῦ), 108. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὑμεῖς σ.), 82, 93 (cum ἡμεῖς), 108. ²⁰ Idem. Cf. ad Cap. x. 16. ²¹ Idem.

- 17 (18). וַיַּעֲלוּ הַיַּרְדֵּן. *Et trajecerunt Jordanem.* O'. καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην. Alia exempl. καὶ ἀποστέλλουσιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.²²
- 18 (19). וַיַּעֲבְרָה הָעֵבֶרָה לְעֵבִיר לְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ. *Et transierat ralis, ut traduceret familiam regis.* O'. καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν (וַיַּעֲבְרוּ הָעֵבֶרָה) τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα, καὶ διέβη ἢ διάβασις τοῦ ἐξεγείραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως.²³
- 19 (20). עָוָן. O'. ἀνομίαν. Alia exempl. ἀδικίαν.²⁴
- 22 (23). לְשָׂטָן. O'. εἰς ἐπίβουλον. Alia exempl. εἰς σατάν.²⁵
- 24 (25). וּמַפְּשֵׁת. O'. καὶ Μεμφιβοσθέ ("Ἄλλος Μεμφιβάαλ²⁶).
- וְלֹא־עָשָׂה עֲשָׂוִי. O'. (—) οὐδὲ ὠνυχίσατο (4), οὐδὲ ἐποίησε (Σ. ἐκέρατο²⁷) τὸν μύστακα αὐτοῦ.
- 26 (27). רָמַי. *Decepit me.* O'. παρελογίσάτο (alia exempl. ἀπέρριψε²⁸) με.
- 27 (28). וַיְרַגֵּל בְּעַבְדָּהּ. *Et calumniatus est servum tuum.* O'. καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. Alia exempl. καὶ κατηγορήκε τοῦ δούλου σου.²⁹
- 28 (29). וּמַדַּוֵּשׁ לִי עוֹד צְדָקָה לְלֹעֵק. O'. καὶ τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγέναι με. Alia exempl. καὶ ἐκ χειρὸς τίνος ἐστὶ μοι ἔτι δικαιοσύνη; καὶ ἐβόησεν.³⁰
- 29 (30). עוֹד דְּבָרַי. O'. λαλεῖς (alia exempl. πληθύνεις³¹) ἔτι τοὺς λόγους σου.
- 32 (33). וְהוּא־כִלְכַּל אֶת־הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα. Alia exempl. οὗτος ἐχορήγησε τῷ βασιλεῖ.³²
- בְּשִׁיבְתוֹ בְּמַחֲנֵינוּ. O'. ἐν τῷ οἰκῆν αὐτὸν ἐν Μαναΐμ. Alia exempl. ἐν τῷ καθῆσθαι αὐτὸν ἐν παρεμβολαῖς.³³
- 36 (37). כְּמַעַץ. O'. ὡς βραχύ. Alia exempl. ὅτι δλίγον.³⁴
- 37 (38). וַיִּשְׁבֵּנָהּ. O'. καθισάτω (alia exempl. ἀποστρεψάτω³⁵) δῆ.
- כְּמָהָם. O'. Χαμαάμ. Alia exempl. Χαμαάμ ὁ υἱὸς μου.³⁶
- 38 (39). וְכֹל אֲשֶׁר־תְּבַחַר עָלַי. O'. καὶ πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί. Alia exempl. καὶ ὁ ἂν ἐπιτάξῃς μοι.³⁷
- 39 (40). עָבַר. O'. διέβη. Alia exempl. εἰστήκει.³⁸
- 40 (41). וַיַּעֲבִירוּ (הָעֵבִירוּ) אֶת־הַמֶּלֶךְ. O'. διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. διεβίβασαν αὐτόν.³⁹
- 42 (43). וְאִם־נִשְׂתַּחֲוֶה לָנוּ. *An exemptio (munus) exempta est nobis?* O'. ἢ δόμα ἔδωκεν (alia exempl. δέδωκεν ἡμῖν⁴⁰), ἢ ἄρσιν ("Ἄλλος προσφύγιον⁴¹) ἦρεν ἡμῖν;
- 43 (44). וְגַם־בְּרֹדֶךְ אֲנִי כְּבֹדְךָ. O'. καὶ πρωτόκοκος (בְּכֹרֶךְ) ἐγώ ἢ σὺ, καίγε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ.⁴²
- וַיַּקְלֵתֵנִי. O'. ὕβρισάς (alia exempl. ἡτίμακας⁴³) με.

²² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²³ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior abest a Comp. (cum διαββάσαι pro ἐξεγείραι), posterior autem a Codd. 82, 93.

²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum *σαναῶν*), 98, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad I Reg. xxix. 4. ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom.

²⁷ Codd. Reg., 243. Haec, οὐδὲ ὠνυχίσατο, desunt in Comp. solo. ²⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio oscitanter, ut videtur, exscriptis: "Ἄλλος" καὶ κατηγορήκασι τὸν δούλόν σου.

³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Idem. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. αὐτόν?). ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. ³⁶ Sic

Comp. (cum *Χιμαάν*), Ald., Codd. XI, 19 (cum *ἄχιμαάν*), 29, 52, 56, alii (inter quos 243). Joseph. Antiq. VII, 11, 4: Σὲ μὲν, εἶπεν, ἀπολύω, τὸν δὲ νιδὸν ἄχιμαον ἀφες μοι. ³⁷ Sic

Comp. (cum *ἄν*), Codd. 19 (cum *ἐπιτάξις*), 82, 93 (ut Comp.), 108, Reg. (ut Comp.). ³⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29 (cum *ιστήκει*), 44, 52, alii (inter quos 243). ³⁹ Sic

Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, Arm. i. Duplex versio ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν, quae Aquilam sapit, deest in Comp. ⁴¹ Cod. Reg. "Si sana est

lectio, confudit verba *ἄν*, *fugit*, et *ἐπ' ἐμ*, quod h. l. quidem significat *donavit*."—*Scharfenb.* ⁴² En duae versiones, quarum prior deest in Comp., invitis libris. ⁴³ Sic

Codd. 19, 82, 93, 108.

43 (44). וְלֹא־הָיָה דְבָרִי רְאוּשׁוֹן לִי לְהַשִּׁיב. O'.
καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μου τοῦ
'Ιούδα ἐπιστρέψαι. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐγένετο
το δὲ ῥήμά μου πρότερον τοῦ ἐπιστρέψαι.⁴⁴

CAP. XX.

1. וְשָׁם נִקְרָא אִישׁ בְּלִיעֵל. Et ibi forte erat vir
nequam. O'. καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παρά-
νομος. Alia exempl. καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ
υἱὸς λοιμῶς.¹
2. וְאִישׁ יְהוּדָה דְּבָקָה בְּמַלְכָם. O'. καὶ ἀνὴρ 'Ιούδα
ἐκολληθήτη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Alia exempl. οἱ
δὲ ἄνδρες 'Ιούδα προσεχώρησαν πρὸς τὸν βα-
σιλέα αὐτῶν.²
3. הִיָּיָה. O'. ἀφήκε. Alia exempl. κατέλιπε.⁴
4. וְהִעֲקֹלִי אֶת־אִישׁ. O'. Βόησόν μοι τὸν ἄνδρα.
Alia exempl. παράγγειλόν μοι τοῖς ἀνδράσιν.⁵
5. פָּה. O'. αὐτοῦ. Alia exempl. ἐναυῦθα.⁶
6. וַיִּיָּקֶר מִן־הַמַּוְעֵד אֲשֶׁר יַעֲדוּ. O'. καὶ ἐχρόνισεν
ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξαστο (alia exempl. καὶ
ὕστέρησε τῆς διατάξεως ἧς διέταξεν⁷) αὐτῷ
Δαυίδ.
7. אֶל־אַבְשִׁי. O'. πρὸς 'Αμεισσαί (alia exempl.
'Αβεσσαί⁸).
8. וְהִצִּיל יַעֲיָנוּ. Et eruat oculum nostrum (effugiat
nos? summa injuria nos afficiat?). O'. καὶ

- σκιάσει (לְהַצִּיל) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Alia
exempl. καὶ σκεπασθῆ ἀφ' ἡμῶν.⁹
9. בְּבָבְעוֹן. O'. ἐν Γαβαῶν. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ
βουνοῦ.¹⁰
10. הַגֹּר. O'. περιεφωσμένους. Alia exempl. περιέ-
κειτο.¹¹
11. הָרַב מִצְּמָחַת. Gladius alligatus. O'. μάχαιραν
ἐξενγμένην (alia exempl. ἀμφήκη¹²).
12. וַתִּהְיוּ. O'. καὶ ἐκράτησεν (alia exempl. κατέ-
σχεν¹³).
13. אֶל־הַחַיִּים. O'. εἰς τὴν ψόαν. Alia exempl.
ἐπὶ τὴν λαγόνα.¹⁴
14. וַיִּשְׁפֹּד מַעְיו. O'. καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἐξέχεε τὰ ἔντερα αὐτοῦ.¹⁵
15. מִי אֲשֶׁר הָפַץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר־לָדָד. O'. τίς
ὁ βουλόμενος 'Ιωάβ, καὶ τίς τοῦ Δαυίδ. Alia
exempl. τίς αἰρείται τῷ 'Ιωάβ, καὶ τίς τῷ
Δαυίδ.¹⁶
16. כִּי־אֲשֶׁר הָגָה. Postquam amotus est. O'. ἠνίκα
δὲ ἔφθασεν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὅτε
μετέστη; alia, καὶ ἐγένετο ὅτε μετέστησε τὸν
'Αμεισσαί.¹⁷
17. וַיַּצְרֻ עָלָיו. O'. καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν.
Alia exempl. καὶ περιεκάθισαν αὐτόν.¹⁸
18. וַיִּשְׁפְּכוּ כַלְכֵּל אֶל־הַעֵיר. O'. καὶ ἐξέχεαν
πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν. Alia exempl. καὶ
ἔβαλον χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.¹⁹
19. כִּן־הָעִיר. O'. ἐκ τοῦ τείχους. Alia exempl.
ἐκ τῆς πόλεως.²⁰

⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. τό).
CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἀνὴρ),
Reg. ² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum δέξῃ in marg.), 108.
³ Sic Comp. (cum προσεκολληθήσαν), Codd. 19, 82, 93, 108,
Reg. ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum κατέλιπε), 108.
⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19,
82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19 (cum καὶ οὐχ ὕστ.), 82 (cum
ὕστέρησαι), 93, 108 (ut 19), Reg. (cum διέταξαστο). ⁸ Sic
Comp., Codd. III (cum 'Αβισσαι), XI, 44, 64, alii (inter
quos 243). ⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁰ Sic
Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπὶ τὸν β.), 108, Reg. ¹¹ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93
(cum ἀμφήκη), 108, Reg. (cum ἀμφιμήκη). Post μάχαιραν
Cod. 158 infert δύστομον (sic) ἀμφήκη. ¹³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ¹⁴ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum εἰς τὴν λ.). Cf. ad Cap.
iii. 27. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Sic
Codd. 19 (cum ἐρείτε), 82 (cum ἐρείται), 93 (cum αἰρείτε),
108 (ut 82). Scripturam αἰρείται defendit locus 1 Reg.
xix. 2 in LXX, quae tamen vox hic cum tertio casu inso-
lentius construitur. ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd.
XI (cum ὅτι), 29, 52, alii (inter quos 243); posterior in
Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτόν pro τὸν), 108 (cum
'Αβεσσαί). ¹⁸ Sic Comp. (cum περιεκάθισαν), Codd. 82,
93, 108, Reg. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἔβαλλον),
93 (cum ἔλαβον), 108, Reg. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82,
108.

18. שְׂאוּל יִשְׁאֵל בְּאַבֶּל וְכֵן הִתְמוּ. *Interrogando interrogent in Abel; et sic perficiebant rem.* Ο'. ἠρωτημένος ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δὰν (וּבְדָן) εἰ ἐξέλιπον (הִתְמוּ) ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ· ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον.²¹
19. אֲנִי שְׁלָמִי אֲמוּנֵי יִשְׂרָאֵל. *Ego sum (ex uribus) pacificis et fidelibus Israelis.* Ο'. ἐγὼ εἰμι εἰρηνικά τῶν στηριγμάτων Ἰσραήλ. Ἄλλος· ἃ ἔθεντο (שָׁמוּ) οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ.²²
- לְמָה תִּבְלַע. *Cur devoras.* Ο'. ἵνατί καταποντίζεις. *Alia exempl. τί καταπίνεις.*²³
20. הַלִּילָה חֲלִילָה לִי אִם-אֲבִלַע. Ο'. Ἰλεώς μοι Ἰλεώς μοι εἰ καταποντιῶ. *Alia exempl. μή μοι γένοιτο εἰ καταπίομαι.*²⁴
21. נָשָׂא יָדוֹ. Ο'. καὶ ἐπῆρε (alia exempl. ἀντήρε²⁵) τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
22. בְּחַכְמָתָהּ. Ο'. ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. *Alia exempl. κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτῆς.*²⁶
23. אֵל כָּל-הַצְּבָא. Ο'. πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει. *Alia exempl. ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατίας.*²⁷
- יַעֲלֶה-כְּפָרִי (וְהִכְרַתִּי ק') וְעַל-הַפְּלִתִי. Ο'. ἐπὶ τοῦ Χερεθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί. *Alia exempl. ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνάστας.*²⁸ Ἀ. ἐπὶ τοῦ Χερηθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φεληθί. Σ. ἐπὶ τῶν Χερηθαίων, καὶ ἐπὶ τῶν Φεληθαίων. Θ. ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνατούς.²⁹

24. הַמְּבִיר. Ο'. ἀναμυμήσκων. *Alia exempl. ὑπομυμήσκων.*³⁰
26. וְגַם עִירָא הַיָּאֲרִי הָיָה כְּהֵן לְיָהוּד. Ο'. καίγε Ἰράς ὁ Ἰαρίν ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ. Σ. Εἶρας δὲ ὁ Εἰλαρίτης ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³¹ Ἄλλος· καὶ Ἰοδαὲ ὁ Ἰέθερ ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³²

CAP. XXI.

1. וַיִּבְקַשׁ דָּוִד אֶת-פְּנֵי יְהוָה. Ο'. καὶ ἐζήτησε Δαυίδ τὸ πρόσωπον κυρίου. *Alia exempl. καὶ ῥῆμα ἐζήτηε Δαυίδ παρὰ κυρίου.*¹
2. לֹא מָנְנִי יִשְׂרָאֵל הַמָּוָה כִּי אִם-מִמְּתָרְךָ אֲמַרְי. Ο'. οὐχ υἱὸν Ἰσραήλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείματος (alia exempl. αἵματος²) τοῦ Ἀμορραίου. *Alia exempl. οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοιπῶν τῶν Ἀμορραίων ἦσαν.*³
- וַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּעוּ לָהֶם וַיְבַקֵּשׂ שְׂאוּל לְהַכּוֹתָם בְּקִנְיָתָם לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ὄμοσαν αὐτοῖς (alia exempl. add. μὴ ἀπολέσαι αὐτούς⁴), καὶ ἐζήτησε Σαούλ πατάξει αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Ἀ... καὶ ἐζήτησε Σαούλ τοῦ πληξῆσαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Σ. τῶν δὲ υἱῶν Ἰσραήλ ὁμοσάντων αὐτοῖς, ἐπεχείρησε Σαούλ πατάξει αὐτούς, ζηλώσας ὑπὲρ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Θ. . . καὶ ἔστησε Σαούλ συντελέσαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ καὶ τοῦ Ἰούδα.⁵

²¹ Duplex versio, ἐρωτῶντες—Ἰσραήλ (v. 19), desideratur in Codd. XI, 56, 71, 119, 121 (in textu), 158, 245; qua retenta, reliqua, ἠρωτημένος—τοῦ Ἰσραήλ, reprobat Comp. Haec autem, ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ, pertinent ad v. 19. ²² Vid. not. praeced. ²³ Sic Comp., Codd. 82 (cum καταπίνης), 93 (cum καταπίνεις), 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Idem (om. καί). Cf. ad Cap. xviii. 28. ²⁶ Idem. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum στρατείας), 82, 93, 108, Reg. (cum ἐπὶ πᾶσαν τὴν στρατηγίαν). ²⁸ Sic Codd. 19, 82 (cum πληθίου), 93 (idem), 108, Reg. ²⁹ Cod. 243 (cum πληθίου). Montef. e Coislin. i exscriptis: Θ. ἐπὶ τῶν δυνατῶν. Theodotionis lectionem enarrat Theodoret. Quaest. XL in 2 Reg. p. 443:

Πλινθίον οἶμα καλεῖσθαι, ὃ παρὰ τοῖς ἔξωθεν συγγραφῆσι πλαίσιον ὀνομάζεται. Εἶδος τοῦτο στρατιωτικῆς παρατάξεως, τετραγώνων ἐχούσης τὸ σχῆμα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. 243. ³² Idem in marg. sine nom.

CAP. XXI. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. II, III, XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1. De confusione scripturarum ΔΙΜματος et ΑΙματος cf. Hex. ad Lev. xviii. 12. Jos. xiii. 12. ³ Sic Comp. (om. τῶν ante Ἄμορ.), Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ μὴ). ⁵ Cod. 243. (Ad Theodotionem Montef. exscriptis ἐν τῷ ζ. υἱοὺς Ἰσρα. καὶ Ἰούδα, repugnante Parsonsii amanuensi.) Codd. 19, 82, 93, 108, in textu: καὶ ἔστησε Σαούλ τοῦ συντελέσαι αὐτούς ἐν

4. אֲמַרְיִם. Ο'. λέγετε. Alia exempl. θέλετε.⁶
 5. מְדַבְּרִים. Ut consistere non possimus. Ο'. τοῦ μὴ ἐστάναι αὐτόν. Alia exempl. τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι.⁷
 6. דָּתָן. Ο'. δότω. Alia exempl. καὶ δοθήτωσαν.⁸
 הָרֹדְפִים לַיהוָה. Et ralo affigamus eos Jonae. Ο'. καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτούς (alia exempl. ἐξилаσόμμεθα ἐν αὐτοῖς⁹) τῶ κυρίῳ. 'Α. καὶ ἀναπήξωμεν αὐτούς τῶ κυρίῳ. Σ. ἵνα κρεμάσωμεν αὐτούς ἐπὶ (coram) τοῦ κυρίου.¹⁰
 בְּגַבְעַת שֹׂאֵל. Ο'. ἐν τῷ Γαβαῶν (alia exempl. ἐν τῷ βουνῶ¹¹) Σαούλ. 'Α. Σ. Ο'. ἐν Γαβαῶν Σαούλ.¹²
 7. וַיַּחְמַל הַמֶּלֶךְ עַל-מַפְיִבְשֶׁת. Ο'. καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. καὶ περιεποιήσατο ὁ βασιλεὺς τὸν Μεμφιβάαλ.¹³
 9. וַיִּקְרָעַם. Ο'. καὶ ἐξήλιασαν ('Α. ἀνέπηξαν¹⁴) αὐτούς.
 10. וַתֵּטְרֶנּוּ. Ο'. καὶ ἔπηξεν. Alia exempl. καὶ διέστρωσεν αὐτόν.¹⁵
 נָתַתָּה... לַנָּהָה. Ο'. ἔδωκε... καταπαῦσαι. Alia exempl. ἀφήκε... καθίσαι.¹⁶

11. Ο'. καὶ ἐξελεύθησαν—τῶν γιγάντων.¹⁷
 12. מַרְחֹב. Ο'. ἐκ τῆς πλατείας. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ τείχους.¹⁸
 וְאֵשׁ תִּלְוֶם שֶׁשׁ הַפְּלִשְׁתִּים. Ο'. ὅτι ἔσθθησαν αὐτούς ἐκεῖ οἱ ἀλλοφύλοι. Alia exempl. κρεμάσαντων αὐτούς ἐκεῖ τῶν ἀλλοφύλων.¹⁹
 14. וַיַּעֲזַר אֱלֹהִים לְאַרְץ. Et exorari se passus est Deus a terra. Ο'. καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ γῆ. Alia exempl. καὶ ἐξιλίαστο ὁ θεὸς τὴν γῆν.²⁰
 15. וַיִּעַף הָיָה. Ο'. καὶ ἐπορεύθη (potior scriptura ἐξελύθη²¹) Δαυίδ. Schol. πρεσβύτες γὰρ ἦν.²²
 16. וַיִּשְׁבּוּ (וַיִּשְׁבּוּ ק') בְּנֵי אֵשׁ בִּילְיָדֵי הַרְפָּה. Ο'. καὶ Ἰεσβί (alia exempl. add. ἐν Νδβ²³) ὅς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ 'Ραφά. Alia exempl. καὶ Ἰεσβί εἷς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.²⁴ Alia: καὶ Δαδοῦ υἱὸς Ἰωᾶς ὅς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.²⁵
 שְׁלֹשׁ מַאֲוֹת. Ο'. τριακοσίων σίκλων ('Αλλος σταθμῶν²⁶).
 הַגִּבּוֹר הַדָּשָׁה. Cinctus erat novo (gladio). Ο'. περιεζωσμένος κορύνην ('Α. καινήν. Σ. μάχαιραν. Θ. παραζώνην²⁷).

τῶ ἱλθ 'Ισραὴλ (τοῦ 'Ισρ. 82, 93) καὶ 'Ιουδα (τοῦ 'Ιουδα 82; τῶ 'Ιουδα 93, 108). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum *β. ἰμέις pro ἰμέις θ.*), 56, 82, 93, 108, 246. Hieron. *nullis*. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum *καθίστασθαι αὐτόν*), 82 (cum *ἀντικαθίστασθαι*), 93, 108, 243 (in marg.), Reg., Theodoret. (ut 19). ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (om. *καί*), 82, 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Codd. Reg., 243. Coisl. in affert: Σ. ἵνα κρεμάσωμεν κ. τ. ἐ. Θ. καὶ ἐξηλιάσωμεν κ. τ. ἐ. Cf. Hex. ad Num. xxv. 4. ¹¹ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44 (om. τῶ), 52 (idem), alii (inter quos 243, superscripto Θ.). ¹² Cod. 243 in marg. Sic in textu Codd. II, III, 64, 123, 247. ¹³ Sic Codd. 19 (cum *περιεποιήσατο*), 82, 93, 108 (cum *περιπ. ὁ β. τοῦ Μ.*), Reg. (cum *Μεμφιβοσθέ θ.*). ¹⁴ Theodoret. Quaest. XLII in 2 Reg. p. 446. Parum probabiliter Cod. 243 in marg.: 'Α. ἐξήλιασαν, quae scriptura est in Comp., Cod. 108. ¹⁵ Sic Comp. (cum *ἔστρωσεν*), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum *διέστρωσεν*), 44, 52 (ut Comp.), alii (inter quos 243). Mox ἐπὶ τὴν πέτραν iidem. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁷ Clausula, quae non huc, sed ad vv. 15, 16 pertinet, abest a Comp., Ald., Codd. XI, 29, 52, aliis (inter quos 243); in libris autem 19, 82, 93, 108 ante καὶ ἀπηγγέλη legitur. ¹⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44,

56, alii (inter quos 243). ¹⁹ Iidem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum *ἐξιλίαστο*), 108. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, 52, ceteri fere omnes, Arm. 1. Pro altera lectione, librarii errore e v. 12 huc tracta, stant Codd. II, 55, 245 tantum. ²² Cod. 243, teste Parsonsi amanuensi. Montef. ex eodem oscitanter exscripsit: Σ. πρεσβύτες γὰρ ἦν; quae res fraudi fuit D. Abr. Geigero in *Symmachus* etc. p. 48. Scilicet scholiasta iste aut Theodoretum compilavit, qui in Quaest. XLIII in 2 Reg. p. 446 ita in h. l. commentatur: Πόθεν ὁ Δαυὶδ παραττῶμενος ἐξελύθη; Πρεσβύτες ἦν ἕνικα δὲ τῆ προθυμῆ τοῦ σώματος τὴν ἀσθενεῖαν κ. τ. ἐ.; aut Procopium, qui in Scholiis p. 150 ait: Καὶ ἐξελύθη Δαυὶδ Πρεσβύτες γὰρ ὦν, καὶ πλείστα προμαχεσάμενος, ἀπέπε τῶ σώματι. Cf. Scharfenb. in *Ani-madv*. T. II, p. 149. ²³ Sic Comp. (cum ἀπὸ Νδβ), Codd. III, 247 (cum ἔνοβος pro ἐν Νδβ ὅς). ²⁴ Sic Codd. XI (cum Δαδοῦ pro Ἰεσβί), 29, 52, 56 (ut XI), alii (inter quos 243). ²⁵ Sic Codd. 19, 82 (om. ὅς ἦν), 93 (idem), 108. Ex hac scriptura depravata esse videtur clausula posterior v. 11, quae vacat in Hebraeo: καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτούς Δὰν υἱὸς Ἰωᾶ ἐκ τῶν ἀπ. τῶν γ. ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁷ Cod. 243 (cum 'Α. καινήν). Theodotionis παραζώνην, *rugionem* (f), in textu

17. **וְלֹא תִכְבַּה אֶת־נֵר.** Ο'. και οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον. Ἄλλος· και οὐ μὴ σκεδάσῃς τὴν λυχνίαν.²⁸
18. **בְּנֵב.** Ο'. ἐν Γέθ (alia exempl. Γαρζέλ; alia, Γαζέθ²⁹).
- הַחֲשֵׁתִי.** Ο'. ὁ Ἄσταθθί. Alia exempl. ὁ Ἄσθθί; alia, ὁ Χετταίος.³⁰
- הַתֶּרֶף אֲשֶׁר בִּילְדִי הָרְפָה.** Ο'. τὸν Σέφ ἐν τοῖς ἐγγύνοις (potior scriptura τὸν ἐν τοῖς ἐκγύνοις³¹) τοῦ Ῥαφά. Alia exempl. τοὺς ἐπισυνηγμένους ἀπογόνους τῶν γιγάντων.³²
19. **בְּגוֹב.** Ο'. ἐν Ῥόμ (alia exempl. Ῥόβ; alia, Γόβ³³).
- בְּנֵי־עֵיר.** Ο'. υἱὸς Ἀριωργίμ (alia exempl. Ἀρωρί³⁴).
20. **אִישׁ מִדִּין (מְדוֹן ק').** *Vir procerae staturae.* Ο'. ἀνὴρ μαδών (alia exempl. ἐκ μαδών³⁵). Ἀ. (ἀνὴρ) ἀντιδικος (s. ἀντιλογίας). Σ. (ἀνὴρ) πρόμετρος.³⁶
- וְיָד לְהִרְפָּה וְיָגֵס־הוּא יָלֵד.** Ο'. καίγε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφά. Alia exempl. και οὗτος ἀπόγονος Τιτάνων.³⁷
21. **שְׁמֵעִי (שְׁמַעַן ק').** Ο'. Σεμεί. Alia exempl. Σαμά, s. Σαμαά.³⁸
22. **וְיָלְדוּ לְהִרְפָּה בְּנֵת.** Ο'. ἐτέχθησαν ἀπόγονοι

τῶν γιγάντων ἐν Γέθ τῷ Ῥαφά οἶκος. Alia exempl. ἐτέχθησαν τῷ Ῥαφά οἶκος ἐν Γέθ.³⁹

CAP. XXII.

2. **יְהוָה כְּלָעִי וּמַצִּיתִי.** Ο'. κύριε πέτρα μου, και ὄχρῳμά μου. Alia exempl. κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου (מִצִּיִּתִּי).¹
- וּמִפְּשָׁרְלִי.** Ο'. και ἐξαιρούμενός με ἐμοί. Alia exempl. και διασώζων με.²
3. **צוּרִי.** Ο'. φύλαξ μου ἔσται μοι. Alia exempl. πλάστῃς μου.³
- וְהִסְתַּחֲבַר.** Ο'. πεποιθὸς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. Alia exempl. σκεπασθήσομαι ἐν αὐτῷ.⁴
- מְגִינִי.** Ο'. ὑπερασπιστής μου. Alia exempl. ὄπλον μου.⁵
- מִשְׁבֵּבִי.** *Refugium meum.* Ο'. ἀντιλήπτωρ μου. Alia exempl. μονώτατος ἐμοί.⁶
- מַשְׂעִי.** Ο'. σωτηρίας μου. Alia exempl. και σωτήρ μου.⁷
- מִחֲמָס.** *Ab injuria.* Ο'. ἐξ ἀδικου. Alia exempl. ἐξ ἀσεβῶν.⁸
5. **מִשְׁבַּר־מוֹת.** *Fluctus mortis.* Ο'. συντριμμοὶ θανάτου (alia exempl. ὑδάτων⁹).
- וַיַּבְעֵתֵנִי בְּלִיעַל בְּלִיעָתִי.** Ο'. χείμαρροι ἀνομίας

habent Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁸ Sic Montef. ex Regio, in vitis libris nostris. ²⁹ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52 (cum Γαρζέρ), 56 (idem), aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xx. 4 in Hebr. et LXX. ³⁰ Prior lectio est in Comp., Ald. (cum Ἄσθθί), Codd. XI, 29, 44 (cum Ἄσθθθ), 52 (idem), 56, aliis (inter quos 243, cum Ἄσθθθ); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. II, III, 55.

³² Sic Comp. (cum τῶν ἀπογόνων pro ἀπογόνους), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (om. ἀπογόνους), 52, 56, aliis (inter quos 243). ³³ Prior scriptura est in Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, aliis; posterior in Codd. III, 247. ³⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243). Pro

עֵיר Masora legi jubet יַעֲרִיעֲרִים, unde Comp. effecit יַעֲרֵי τῶν ὑφαιούτων. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, aliis (inter quos 243). ³⁶ Cod. 243: Ἄ. ἀντιδικος. Σ. πρόμετρος. Procop. p. 153: ἀνὴρ ἐκ Γάδης (sic) Ἄκ. ἀντι-

δικος, ἤγουν ἀντιλογίας· ὁ δὲ Σύμ. πρόμετρος. ³⁷ Sic Comp. (cum καίγε αὐτὸς), Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. xxiii. 13.

³⁸ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 64, aliis, Arm. 1. ³⁹ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum νίφ pro τῷ), 121, 158, 245. Integer versus sic habetur in Codd. 19, 82, 93, 108: τοὺς τέσσαρας (ΠΣΞΖ) τούτους τοὺς τεχθίτας ἀπογόνους τῶν γιγάντων ἐν (τῶν ἐν 82, 93) Γέθ τῷ οἴκῳ Ῥαφά κατέβαλεν Δαυὶδ και οἱ παῖδες αὐτοῦ.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. 19 (cum στεριώμα μου pro στερεῶν με), 82, 93, 108 (cum κύριε). ² Idem. Lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xvii. 44. xxx. 2. xxxii. 7. xlii. 1. lv. 8. ³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 4, 15, ubi Theodotiani tribuitur. ⁴ Idem. ⁵ Idem.

Cf. ad v. 36. ⁶ Sic Codd. 19 (cum εἰμὶ pro ἐμοί), 82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum και σωτηρία μου), 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 82, 93, 108.

- ἐθάμβησάν με. Alia exempl. χεῖμαρροι βίαιοι περιέπνιξαν με.¹⁰
6. הַבְּלִי שָׂאֵל. O'. ὠδίνες θανάτου. Alia exempl. σχοινία ἄδου.¹¹
- תַּחַת כְּוִשִׁי-מוֹת. O'. σκληρότητες (alia exempl. παγίδες¹²) θανάτου.
7. בְּצַר-לִי. O'. ἐν τῷ θλίβεσθαί με. Alia exempl. ἐν θλίψει μου.¹³
8. וְהִנְעֵשׂ. O'. καὶ ἐταράχθη. Alia exempl. ἐπέβλεψε, καὶ ἐσείσθη.¹⁴
- וַיִּתְגַּעְשׂוּ. O'. καὶ ἐσπαράχθησαν (alia exempl. ἐφώνησαν¹⁵).
9. מִפִּי. O'. ἐκ στόματος αὐτοῦ. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.¹⁶
- לֹא אֵכָל. O'. κατέδεταί. Alia exempl. κατέφαγεν γῆν.¹⁷
- וַיַּעֲרֹ בְּעֵינָי. O'. ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Alia exempl. ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ.¹⁸
11. וַיִּרְכַּב. O'. καὶ ἐπεκάθισεν (alia exempl. ἐπέβη¹⁹).
12. הַשְּׂרָת־מַיִם עָבִי שְׁחָקוּם. Congregationem aquarum, nubes nubium. O'. σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος. Alia exempl. καὶ ἐφέισατο (שִׁחָף) ὑδάτων αὐτοῦ, νεφέλαι ἀέρος.²⁰
13. בָּעֵרֹ גַּחְלִי-אֵשׁ. O'. ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός. Alia exempl. διήλθον χάλαζαι καὶ ἄνθρακες πυρός.²¹
15. הַצִּיָּים. O'. βέλη. Alia exempl. πετροβόλους.²²
- וַיִּהְיֶימָם. Et conturbavit eos. O'. καὶ ἐξέστησαν (alia exempl. ἐξήχησεν²³) αὐτούς.
16. וַיִּרְאוּ. O'. καὶ ὤφθησαν (alia exempl. ἐφοβήθησαν²⁴).

16. בְּנִעְרָת. O'. ἐν τῇ ἐπιτιμῇσει. Alia exempl. ἀπὸ ἀπειλῆς.²⁵
- וַיִּנְשָׂם רוּחַ מְנַשְּׂמָת. O'. ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀπὸ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ.²⁶
17. יַמְשִׁי. O'. εἰλκυσέ με. Alia exempl. καὶ ἀνέλ-
λατό με.²⁷
18. וַיַּעֲלֵנִי מֵאֲיִבֵי עוֹ. O'. ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος. Alia exempl. ἐξέλειτό με ἐξ ἰσχύος ἐχθρῶν μου.²⁸
- וַאֲמַצִּי. O'. ἐκραταιώθησαν. Alia exempl. ἴσχυον.²⁹
19. בְּיוֹם אִיִּדִי. O'. ἡμέραι (potior scriptura ἐν ἡμέρα) θλίψεώς μου. Alia exempl. ἐν ἡμέρα ἀπωλείας μου.³⁰
20. יַחֲלִיעֵנִי. O'. καὶ ἐξέλειτό (alia exempl. ἐξέ-
σπασε³¹) με.
21. כָּבַר יָדַי. O'. καὶ κατὰ τὴν καθαρῖότητα τῶν χειρῶν μου. Alia exempl. δόξαν (כְּבֹד) χειρῶν μου.³²
22. וְלֹא רָשַׁעְתִּי מִאֲלֹהֵי. O'. καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠνό-
μησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου.³³
23. כִּי כָל-מִשְׁפָּטַי לְגַדְדִּי. O'. ὅτι πάντα τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ κατεναντίον μου. Alia exempl. ὅτι πάντα τὰ δικαίωματα αὐτοῦ ἀπέναντί μου.³⁴
- וַיִּקְרָהוּ לִּי-אִסוּר מִמִּנְגָּה. O'. καὶ τὰ δικαίω-
ματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν. Alia ex-
empl. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστή-
σεται ἀπ' ἐμοῦ.³⁵
24. תָּמִים לֹא. O'. ἄμωμος αὐτῷ. Alia exempl. ὁσιος μετ' αὐτοῦ.³⁶

¹⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. habet πῆσαι θανάτου, invitis libris. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 9. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum πολλῶν pro αὐτοῦ), 82, 93, 108. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Ps. xvii. 13. ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Ii-

dem. ²⁶ Sic Codd. 19 (cum τῆς ὀργῆς pro πν. ὀργῆς), 82, 108. ²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐνείλατο), 82 (om. καὶ), 93, 108. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum ἴσχυον), 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Idem. ³² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

25. **כְּבָרִי**. Ο'. καὶ κατὰ τὴν καθαρῖότητα τῶν χειρῶν μου. *Ἄλλος· δοξασμὸς μου.³⁷
26. **עַם-חַסִּיד הַתְּחַחֵר**. Ο'. μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ. Alia exempl. μετὰ ἐλέημονος ἔλεον ποιήσεις.³⁸
- עַם-גְּבוּרַת תְּמִים תְּמִים**. Ο'. καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ. Alia exempl. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ὁσίου ὁσιωθήσῃ.³⁹
27. **עַם-נֶבֶר הַתְּבָר**. Ο'. καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ. Alia exempl. μετὰ ἀθῶου ἀθῶος ἔσῃ.⁴⁰
- לְתַפְּשֵׁל**. Ο'. στρεβλωθήσῃ. Alia exempl. διαστρέψεις.⁴¹
28. **וְאֶת-עַם עֵנִי**. Ο'. καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχόν. Alia exempl. ὅτι σὺ λαὸν ταπεινόν; alia, ὅτι σὺ τὸν λαὸν τὸν πρᾶον.⁴²
- עַל-רַמִּים**. Ο'. ἐπὶ μετεώρων. Alia exempl. ὑπερηφάνων; alia, ὑψηλῶν.⁴³
29. **אֶתְהָ נִירִי**. Ο'. σὺ ὁ λύχνος μου. Alia exempl. σὺ φωτιεῖς λύχον μου.⁴⁴
- נִירוֹהָ גִיְהָ הַשְּׂפִי**. Ο'. καὶ κύριος ἐκλάμψει (alia exempl. ἀναλάμψει⁴⁵) μοι τὸ σκότος (alia exempl. ἐν σκότει⁴⁶) μου.
30. **גִּדְרֹד**. Ο'. μονόζωνος. Alia exempl. πεφραγμένους.⁴⁷
- אֶרְלֶגְשׁוֹר**. Ο'. ὑπερβήσομαι τείχος. Alia exempl. ἐξαλοῦμαι ὡς μόσχος.⁴⁸
31. **הַיָּל**. Ο'. ὁ ἰσχυρός. Alia exempl. θεός.⁴⁹
- תְּמִים**. Ο'. ἄμμος. Alia exempl. ὄσια.⁵⁰
- צַרְפָּה**. Ο'. κραταῖν πεπυρωμένον. Alia exempl. πεπυρωμένον; alia, κραταῖον.⁵¹
- לְכָל הַחֹסִים בּוֹ**. Ο'. πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. πάντων τῶν εὐλαβουμένον αὐτόν.⁵²
33. **כְּעֵוִי חֵיל**. *Munimentum meum validum*. Ο'. ὁ κραταῖον με δυνάμει. Alia exempl. ὁ περιτιθείς μοι δύναμιν.⁵³
- וַיִּתֵּר תְּמִים רַרְבּוֹ (דְּרַבִּי ק')**. *Et circumducit integrum viam ejus*. Ο'. καὶ ἐξετίναξεν (alia exempl. ἔθετο⁵⁴) ἄμμωμον τὴν ὁδὸν μου. Alia exempl. καὶ διδοὺς ὁσιότητα ταῖς ὁδοῖς μου.⁵⁵
34. **כְּמַשָּׁה**. Ο'. τιθείς. Alia exempl. στηρίξων.⁵⁶
35. **וְרַעַתִּי וְרַעַתִּי חֲקֹשֶׁת-חַוְשָׁה**. *Et depriment arcum aeneum brachii mei*. Ο'. καὶ καταξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠσθένησε τόξον βραχίονός μου.⁵⁷
36. **כִּמְנֵן**. Ο'. ὑπερασπισμόν. Alia exempl. ὄπλον.⁵⁸
- וַיַּעֲבִרְתָּהּ תְּרַבְּנִי**. *Et clementia tua multiplicavit me*. Ο'. καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με. Alia exempl. καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάν μοι. καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνάρθρωσέ με.⁵⁹

³⁷ Post τῶν χ. μου add. δοξασμὸς μου Codd. 19, 82, 93. Cf. ad v. 21. ³⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνδρῶν ὁσίων), 82 (om. και), 93 (idem), 108 (ut 19). Praeterea in fine add. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῶου ἀθῶος ἔσῃ Codd. 82, 93. ⁴⁰ Sic Codd. 19, 108. ⁴¹ Sic Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247. ⁴² Prior lectio est in Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82 (cum πρᾶνόν), 93 (cum πρᾶν), 108. ⁴³ Prior scriptura est in Ald., Codd. 52, 55, 74, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; utraque sine ἐπί. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁵ Sic Codd. 52, 74, 82 (cum ἀναλάμψει), 92, 93, alii. Montef. e Regio affert: *Ἄλλος· καὶ ὁ κύριός μου ἀναλάμψει μοι ἐν σκότει. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 52 (om. μου), 74 (idem), 82, 92 (ut 52), 93, alii. ⁴⁷ Sic Codd.

19 (cum πεφραγμένους), 82, 93, 108. ⁴⁸ Sic Comp. (cum ἐξ. τείχος), Codd. 19 (cum ἐξαλοῦμαι), 82, 93, 108. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵¹ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτῶν), 108. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Cf. Psal. xviii (xvii). 33 in Hebr. et LXX. Ad ἐξετίναξεν cf. Dan. iv. 11 in Chald. et Theod. ⁵⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem. Ad ἠσθένησε cf. 1 Reg. ii. 4 in Hebr. et LXX. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁹ Sic Codd. 19 (cum καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάς μοι . . . ἀντιτάβοιτο . . . ἀνάρθρωσαι), 82 (cum ἀνάρθρωσε), 93 (cum ἡ παιδεία σου ἀνάρθρωσε), 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 36.

37. תַּרְחִיב צַעְדִי. *O' eis platusmōn eis tā dia-*
βήματά μου. Alia exempl. πλατύνεις (s. και
ἐπλάτυνας) τὰ διαβήματά μου.⁶⁰
- וְלֹא מַעְדוּ קַרְסָלַי. *O' και οὐκ ἐσαλεύθησαν*
τὰ σκέλη μου. Alia exempl. και οὐκ ἠσθένησα
ἐν τοῖς τρίβοις μου. ὀλιγόητες ἐξέστησάν με,
*και οὐχ ὑπέστησάν με οἱ ὑπεναντίοι.*⁶¹
38. וְהִרְדֵּפָה אֵיבֵי וְאֲשַׁמְדִים. *O' διώξω ἐχθρούς*
μου, και ἀφανιῶ αὐτούς. Alia exempl. κατέ-
δραμον τοὺς ἐχθρούς μου, και ἠφάνισα αὐ-
*τούς.*⁶²
- וְלֹא אֲשַׁבּוּב עַד-כְּלֹתָם. *O' και οὐκ ἀναστρέψω*
ἔως ἂν συντελέσω αὐτούς. Alia exempl. οὐκ
*ἀπέστρεψα ἔως οὐ ἐξέλιπον.*⁶³
39. וְאֲמַחֲצֶה וְאֲכַלֵּם. *O' και θλάσω αὐτούς.* Alia
exempl. και συντελέσω αὐτούς. ἔθλασα αὐ-
*τούς.*⁶⁴
40. וְנַתַּרְנִי חַיִל לְמַלְחָמָה. *O' και ἐνισχύσεις με*
δυνάμει εἰς πόλεμον. Alia exempl. περιέξωσάς
με δύναμιν και ἀγαλλίασιν τοῦ πολεμῆν αὐ-
*τούς.*⁶⁵
- תַּכְרִיעַ. *O' κάμψεις.* Alia exempl. και συνέ-
*τριψας.*⁶⁶
41. וְאֵיבֵי תַתָּה לִי עָרָה מִשְׁנֵאֵי וְאֲצִמִיתֵם. *O'*
και τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς
μισοῦντάς με, και ἐθανάτωσας αὐτούς. Alia
exempl. και οἱ ἐχθροὶ μου παρεδόθησάν μοι,
*αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα.*⁶⁷
42. וְאֵין מוֹשְׁעֵי אֶל-יְהוָה. *(circumspicient)* וְשַׁעֲי.
O' βοήσονται (וְשַׁעֲוֵי), και οὐκ ἔστι βοηθός,

- πρὸς κύριον.* Alia exempl. ἀνεβόησαν, και οὐκ
*ἦν ὁ σώζων, θεὸς κύριος.*⁶⁸
43. וְאֲרָאָה כְּעַרְבָּא וְאֲשַׁפְּסָה. *O' και ἐλέαυα αὐτούς*
ὡς χουῖν (s. χουῖν) γῆς. Alia exempl. δια-
σκορπιῶ αὐτούς ὡς χουῖν ἐπὶ πρόσωπον ἀνε-
*μου.*⁶⁹
- וְאֲרַקְקֵם וְאֲרַקְקֵם. *Comminuam eos, conculcabo*
eos. *O' ἐλέπτυνα (alia exempl. λεανῶ⁷⁰) αὐ-*
τούς. (A.) . . στερεωματίσω αὐτούς.⁷¹
44. וְנַתַּלְפִּטֵּי מְרִיבֵי עַמִּי. *O' και ῥύσθη με ἐκ*
μάχης λαῶν. Alia exempl. ἐξέλιου με ἐκ
*δυνασῶν λαοῦ.*⁷²
- וְנִשְׁמַרְנִי לְרֵאשֵׁי גוֹיִם. *O' φυλάξεις με εἰς*
κεφαλὴν ἔθνων. Alia exempl. ἔθην με εἰς φῶς
*ἔθνων.*⁷³
45. בְּנֵי נֶכֶד וְתַכְחִשׁוּ-לִי לְשִׁמוּעֵי אֵין וְשַׁמְעוּ לִי. *O' υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν*
ὠτίου ἠκουσάν μου. Alia exempl. εἰς ἀκοὴν
ὠτίου ὑπήκουσέ μοι, υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό
*μοι.*⁷⁴ Alia: εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι.
διεψεύσαντό με ἀκοαὶ ὠτίου, ἐματαιώθησάν
*μοι.*⁷⁵
46. וְנִבְּלוּ וַיַּחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם. *Marcescunt, et ac-*
cincti prodeunt e claustris suis. *O' ἀπορριφή-*
σσονται, και σφαλοῦσιν (וַיַּחְגְּרוּ) ἐκ τῶν συγ-
κλεισμῶν αὐτῶν. Alia exempl. ἔσωσάν με,
*ἐλυτρώθησαν ἐκ δεσμῶν αὐτῶν.*⁷⁶
47. צַרִּי. *O' ὁ φύλαξ μου.* Alia exempl. ὁ πλά-
*σας με.*⁷⁷
- צַרִּי וְשַׁעֲי. *O' ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου.*
*Alia exempl. ὁ σωτήρ μου.*⁷⁸

⁶⁰ Sic Comp. (cum και ἐπλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁶¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἠσθένησαν), 93, 108. ⁶² Sic Codd. 19 (cum ἠφάνισα), 82, 93 (ut 19), 108 (cum ἠφάνισαν). ⁶³ Idem. ⁶⁴ Sic Codd. 19 (cum και θλάσω pro ἔθλασα), 82, 93, 108. ⁶⁵ Sic Codd. 19, 82 (om. αὐτοῖς), 93 (cum αὐτούς), 108. ⁶⁶ Sic Codd. 19, 82, 93 (om. και). ⁶⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum κατεπάτησαν), 108. ⁶⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐκέκραξαν, και οὐκ ἦν σώζων), 82, 93, 108. ⁶⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνέμων), 82, 93 (cum χουῖν ἀπὸ προσώ-
που), 108 (cum χουῖν). Cf. Psal. xviii.(xvii). 43 in Hebr.

et LXX. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Cod. 247 in textu: ἐλέπτυνα αὐτούς, στερεωματίσω (sic) αὐτούς. Forma vocis Aquilam interpretem eidenter arguit. ⁷² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξείλομαι), 108. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Sic Comp. (cum ἰπ. μοι), Ald., Codd. X (ut Comp.), XI (cum ἠκουσέ μου), 29, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. Cf. Psal. xviii (xvii). 45 in Hebr. et LXX. ⁷⁵ Sic Codd. 19 (cum ὠτίου μου ἰπ. μοι), 82 (cum ἀκοή pro ἀκοαί), 93 (idem), 108. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad v. 3. ⁷⁸ Sic Comp., Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

48. וּמְרִיד . . . וּבְנֵי. O'. ὁ διδούς . . . παιδεύων.
Alia exempl. ὅς ἔδωκεν . . . καὶ ἐταπείνωσε.⁷⁹
49. וּבְמִצְיֹאֵי מֵאֵיבֵי. O'. καὶ ἐξάγαυ με ἐξ ἐχθρῶν
μου. Alia exempl. καὶ ἐξήγαγέ με ἐξ ὄργῆς
ἐχθρῶν.⁸⁰
- וּבְמִקְוֵי הַרְוֹמֵי. O'. καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομέ-
νων μοι ὑψώσεις με. Alia exempl. καὶ ἐκ τοῦ
τόπου μου (בְּמִקְוֵי) ἀνύψωσέ με.⁸¹
- וּבְמִצְיֹאֵי הַמַּיִם הַמְצִילָנִי. O'. ἐξ ἀνδρῶν ἀδικη-
μάτων ῥύση με. Alia exempl. ἐξ ἀνδρῶν ἀσε-
βῶν διετήρησάς με.⁸²
50. וּלְשִׁמְךָ אֲנֹמֵר. O'. καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου
ψαλῶ. Alia exempl. καὶ τὸ ὄνομα κυρίου
μνησθήσομαι.⁸³
51. לְדָוִד. O'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τῷ Δαυίδ
εἰς γενεάν.⁸⁴

CAP. XXIII.

1. הַנֶּבֶר הָקֵם עָלַי מִשִּׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. *Viri qui
constitutus est in alto, uncti Dei Jacobi.* O'.
ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε κύριος ἐπὶ (עַל) χριστὸν
θεοῦ Ἰακώβ. Alia exempl. ἀνὴρ ὃν ἀνέστησεν
ὁ θεὸς (עַל), χριστὸν ὁ θεὸς Ἰακώβ.¹
- וּבְנֵים זְמֹרוֹת יִשְׂרָאֵל. *Et jucundi in psalmis
Israelis.* O'. καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ.
Alia exempl. καὶ ὠραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσραήλ.²
3. לִי דָבַר צוֹר יִשְׂרָאֵל. O'. ἐμοὶ ἐλάλησε φύλαξ
ἐξ Ἰσραήλ (παραβολήν). Alia exempl. (εἶπεν
ὁ θεὸς Ἰακώβ) ἐν ἐμοὶ λαλήσαι πλάστῃς Ἰσ-
ραήλ.³
- מוֹשֵׁל בְּאֵשׁ צִדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹהִים. (Erit)

*dominator in homines, justus dominans in timore
Dei.* O'. παραβολήν εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ, πῶς
κραταιώσητε φόβον χριστοῦ (s. θεοῦ). Alia
exempl. ἄρξον ἐν ἀνθρώποις δικαίως, ἄρχε
φόβῳ θεοῦ.⁴

4. וּבְקָרַבְתָּ בְּקֶרֶב יְיָ. *Et sicut lux mane,
orientē sole.* O'. καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωίας;
ἀτατέλαι ἥλιος. Alia exempl. ὡς φῶς τὸ
πρωῖόν, καὶ ἀνατελεῖ ἥλιος.⁵
- בְּקֶרֶב לֹא עֲבֹת מְנִיחָה. *Mane sine nubibus; a
splendore (solis).* O'. τὸ πρωῖ, οὐ κύριος
παρήλαθεν (עָבַר) ἐκ φέγγους. Alia exempl.
τὸ πρωῖ, καὶ οὐ σκότασει ἀπὸ φέγγους.⁶
- מִמְטֵר הַשָּׁמַיִם מֵאֲרָץ. *Post pluviam herba de terra
(germinat).* O'. καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς.
Alia exempl. ὡς ὑετὸς ὡς βοτάνη ἐκ γῆς.⁷
5. עֲרֹכָה בְּכֹל וְשִׁמְרָה. *Ordinatum in omnibus et
servatum.* O'. ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυ-
λαξαμένην. Alia exempl. σῶσαι με ἔως ὧδε
(עַד-כֹּה) ἐν πᾶσι, καὶ φυλάξει αὐτήν.⁸
- כִּי-יִבְלֵי שָׁעֵי וְכֹל-חַפְצֵי. O'. ὅτι πᾶσα σωτηρία
μου, καὶ πᾶν θέλημα (alia exempl. add. ἐν
κυρίῳ). Alia exempl. ὅτι πάντα τὸν ἀντί-
θετόν μου οὐ θελήσει.¹⁰
- 5, 6. וּבְלֵעַל כִּי-לֹא יִצְמִיחַ. O'. ὅτι οὐ μὴ βλα-
στήση ὁ παράνομος. Alia exempl. ὅτι πάντες
οἱ ἀνατέλλοντες ὥσπερ ἄκανθα.¹¹
6. וּבְלֵעַל בְּקָרְבַּי מִנְּךָ בְּלָהָה. *Scelerati autem sicut
spinae evellentur omnes.* O'. ὁ παράνομος.
ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οἰδοί. Alia
exempl. καὶ οἱ λοιποὶ (fort. λοιμοὶ) ὡς ἀπό-
μυγμα λύχρον πάντες.¹²

⁷⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 100. ⁸⁰ Sic Codd. 19 (cum cum ἐχθρῶν μου), 82, 93, 108.

⁸¹ Sic Codd. 19 (cum ὑψώσε), 82, 93, 108. ⁸² Sic Codd. 19 (cum διετήρησε), 82, 93, 108 (ut 19).

⁸³ Sic Codd. 19, 82 (om. τὸ), 93 (idem), 108. ⁸⁴ Sic Codd. 82, 93, 108.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum χριστός), 82, 93 (cum χρηστὸν), 108, Theodoret. Quaest. XLIII in 2 Reg. p. 447. ² Idem. ³ Idem. Theodoret. enarrat: εἰ δὲ . . . ὁ θεὸς Ἰακώβ εὐδόκησεν ἐν αὐτῷ λαλήσαι. Ad πλάστῃς cf. ad Cap. xxii. 3. ⁴ Sic Comp. (cum ἄρχων ἐν

ἀ. δικαίως, ἄρχος φ. θ.), Codd. 19 (cum δικαίως, ἄρχαι), 82, 93, 108 (cum ἄρχαι pro ἄρχε).

⁵ Sic Comp. (cum καὶ ὡς φ. τ. π. ἀνατελεῖ ἥ.), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Idem.

⁷ Sic Comp. (cum καὶ ἐξ ὑετοῦ pro ὡς ὑ.), Codd. 19, 82, 93, 108 (cum τῆς γῆς pro ἐκ γῆς). ⁸ Sic Codd. 19 (cum αὐτὸν), 82, 93 (cum ὡς ὧδε), 108. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. X, 29 (cum θελ. μου), 56 (idem), alii (inter quos 243, ut 29), Arm. 1 (cum κύριος pro ἐν κ.). ¹⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

¹¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἐξαν. pro οἱ ἀν.), 93 (idem), 108. ¹² Sic Codd. 19, 82 (cum θίντες

6. כִּי־לֹא בְיַד יִקָּחוּ. O'. *ἵνα οὐ χειρὶ ληφθῶσιν.* Alia exempl. *διότι οὐκ ἐν χειρὶ λήψονται.*¹³

7. וְיֵאָשֵׁב בְּהָרָא וְיִמְלֵא בְּהָרָא וְיִעַץ הַגֵּית. *Et vir qui tangit eas, armabitur ferro et ligno hastae.* O'. *καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιᾷσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλήρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος.* Alia exempl. *καὶ ἀνὴρ ἐκλείψει (ἵνα) ἐν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ (ἵνα) σίδηρος καὶ ξύλα διακόψῃ αὐτούς.*¹⁴

8. וּבְאֵשׁ שָׂרוֹף יִשְׂרָפוּ בְּשֵׂבֶת. *Et igne combustione comburentur in sede sua.* O'. *καὶ ἐν πυρὶ καύσει, καὶ καυθῶσιν αἰσχύνῃν (s. εἰς αἰσχύνῃν) αὐτῶν.* Alia exempl. *καὶ πάντες ἐν πυρὶ κατακαίμενοι κατακαυθῶσιν ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν.*¹⁵

9. יֵשֵׁב בְּשֵׂבֶת תְּהַכְמֵנִי. O'. *Ἰεσοσθὲ ὁ Χαναναῖος.* Alia exempl. *Ἰεσβαάλ υἱὸς Θεκεμανεί.*¹⁶

10. רֹאשׁ הַשְּׁלִשִׁי הוּא. O'. *ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν.* Θ. *πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος.*¹⁷

11. יַעֲרִינֵנוּ הָעֵצִים. O'. *Ἀδινῶν ὁ Ἀσωναῖος (ἡ) οὗτος ἐσπάσατο τὴν βόμφαίαν αὐτοῦ.* Alia exempl. *(οὗτος) διεκόσμη ἐν διασκευῇ αὐτῶν.*¹⁸

12. עַל־שִׁבְנָה מְאוֹת קָלָל. O'. *ἐπὶ ὀκτακοσίου στρατιώτας.* Alia exempl. *ἐπὶ ἑννακοσίου τραυματίας.*¹⁹

13. יָשָׁב. O'. *ἐκάθητο.* Alia exempl. *ἐπέστρεψεν.*²⁰

14. וְיִלְכְּדוּ. O'. *πλὴν ἐκδιδύσκειν.* Alia exempl. *εἰς τὸ σκυλεύειν.*²¹

15. לְחַיָּה. *In agmen.* O'. *εἰς θηρία.* Alia exempl. *ἐπὶ σιαγόνα (ἡ) ἡ).*²²

16. וַיִּתְיַבֵּב. O'. *καὶ ἐστηλώθη (alia exempl. κατέστη).*²³

17. מְהֵשְׁלִים רֹאשׁ. O'. *ἀπὸ τῶν τριάκοντα.* Alia exempl. *ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχῶν.*²⁴

18. וַיָּבֹאוּ אֶל־קִצְיֹר. O'. *καὶ κατέβησαν εἰς Κασῶν (s. Κασά),* Alia exempl. *καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πέτραν.*²⁵

19. רָפְאִים. O'. *Ῥαφαῖν.* Alia exempl. *τῶν Τιτάνων.*²⁶

20. וַיִּבְצֵב. O'. *καὶ τὸ ὑπόστημα (alia exempl. σύστημα).*²⁷

21. וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגְּבֵרִים. O'. *καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοί.* Alia exempl. *καὶ διέκοψαν οἱ τρεῖς ἄνδρες.*²⁸

22. הָיָה לִי יְהוָה. O'. *Θεὸς μοι, κύριε.* Alia exempl. *μὴ μοι γένοιτο παρὰ κυρίου.*²⁹

23. הוּא רֹאשׁ הַשְּׁלִשִׁי הוּא עוֹרֵר אֶת־תְּחִינֹתָיו עָלָי. O'. *αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισί, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίου.* Alia exempl. *πρῶτος τῶν τριῶν ὑφίστατο ἐν τῇ μάχῃ αὐτοῦ εἰς ἑξακοσίου.*³⁰

pro πάντες), 93, 108 (cum λόγων).¹³ Sic Codd. 19, 82 (cum κόψονται), 93, 108.

¹⁴ Sic Codd. 19 (cum διακόψει), 82 (cum ἐκλίψι (sic), et om. σίδηρος), 93 (cum ἐκλίψει), 108 (ut 19).

¹⁵ Sic Codd. 19 (cum κατακαίμενοι κατακασθί), 82, 93, 108.

¹⁶ Sic Comp. (cum Ἰεσβαάλ υἱὸς Θεκεμανί), Codd. 19, 82 (cum Ἰεσμααλ), 93, 108.

¹⁷ Cod. X. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum τριῶν. οὗτος), 82, 93, 108 (ut 19).

¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτοῦ), 108. Hic non praetereunda est Hieronymi versio singularis: *ipse est quasi tenerimus* [cf. פִּרְץ, mollis, delicatus, Jesai. xlvii. 8] *ligni vermiculus* [τερηδών?]; quam Symmachi esse valde suspicamur.

¹⁹ Sic Codd. 19 (cum ἐνεακ.), 82, 93, 108. Idem v. 9 integrum in hunc modum transformant: *καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δουθὶ ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σερρῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκέει συνήχθησαν εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν.*

²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19,

29, 44, 52, alii (inter quos 243).²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum σκυλεύειν). Bar Hebraeus: *כַּחֲפֵסֵס*.

h. e. ἐκδιδύσκειν. Joseph. Antiq. VII, 12, 4: *ἐπομίμου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ σκυλεύοντος τοὺς ἀναμυρομένους.*

²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19 (cum εἰς σ.), 56 (in marg.), 82, 93, 108, 246 (cum ἐπὶ σ. εἰς θηρία), Arm. 1. Joseph. ibid.: *εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον.*

²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁴ Sic Comp. (cum ἀρχόντων), Codd. X, XI, 29, 52 (cum ἀπὸ τ. τρ. ἀρχόντων), alii; neonon (cum τριῶν pro τριάκοντα) Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xi. 15 in Hebr. et LXX.

²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18.

²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum σύστημα), 108, Reg. (cum σύστημα). Cf. Hex. ad 1 Reg. xiv. 1.

²⁸ Sic Codd. 19 (cum δυνατοί), 82, 93, 108.

²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Quaest. XLIV in 2 Reg. p. 448.

- 18, 19. **וְלֹא־יִשָּׁם בְּשֵׁלֶשֶׁה: מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הַכִּי נִכְבַּד** |
וַיְהִי לְהָם לְשָׂר וַעֲדָה־שְׁלֹשָׁה לֹא־אֵבָא |
 O. και αὐτῶ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν, ἐκ τῶν τριῶν
 ἐκείνων ἐνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα,
 καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Alia exempl.
 οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, ὑπὲρ τοὺς
 δύο ἐνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως
 τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο.³¹ 'A. και αὐτῶ
 ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ παρὰ τοὺς τρεῖς, ὅτι ἐν-
 δοξος· καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως
 τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν. Σ. ἦν δὲ αὐτῶ ὄνομα
 ἐν τοῖς τρισὶ, τῶν τριῶν ὄντος ἐνδοξοτάτου, καὶ
 ἦν αὐτῶν ἄρχων· ἀλλ' ἕως τῶν τριῶν οὐκ
 ἦλθεν.³²
20. **בְּנֵי־אִישׁ חַי רַב־פַּעֲלִים** |
Filius viri fortis
 (קַיִל) *multorum facinorum*. O. ἀνὴρ αὐ-
 τὸς πολλοστὸς ἔργοις. Alia exempl. υἱοῦ 'Ιεσο-
 σαί, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῶ.³³
21. **בְּשֵׁבֶט יוֹזֵל** |
 O. ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἤρπασε. Alia
 exempl. ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ
 ἀφείλε.³⁴
23. **וַיִּשְׁיֶכְהוּ** |
 O. και ἔταξεν (alia exempl. κατέ-
 στησεν³⁵) αὐτόν.
- אֶל־מִשְׁמַנְתּוֹ** |
 O. πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. Alia
 exempl. ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ (מִשְׁמַנְתּוֹ).³⁶
 'A. ἐπὶ ὑπακοὴν αὐτοῦ. Σ. ἐπὶ τῶν ὑπηκόων
 αὐτοῦ.³⁷
- 24-39. **וַיִּשְׁבְּעוּ שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ־אֵל** |
 O. 'Ασαήλ

— τριάκοντα καὶ ἑπτὰ. Aliter:³⁸ 'Ασαήλ ἀδελ-
 φὸς 'Ιωάβ· οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· 'Ελεανὰν
 υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ· (25) Σε-
 μῶθ ὁ 'Αρωδί· 'Ελικὰ ὁ 'Αρωδί· (26) Χελλῆς
 ὁ Φαλλονί· 'Ἰρὰ υἱὸς 'Εκκῆς ὁ Θεκοῦίτης·
 (27) 'Αβιέζερ ὁ 'Αναθωίτης· Σαβουχαί³⁹ ὁ
 'Ασωθίτης· (28) 'Ελλὰν ὁ 'Αλωνίτης· Μοορέ
 ὁ Νετωφαθίτης· (29) 'Ελὰ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετω-
 φαθίτης· 'Εθθὶ υἱὸς 'Ριβὰ ἐκ Γαβαὰ Βενιαμίν·
 (30) Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης· Οὐρί ἐκ Ναχα-
 λιγαίας·⁴⁰ (31) 'Αβιηλ υἱὸς τοῦ 'Αραβωθίτου·
 'Αζμῶθ ὁ Βαρσαμίτης· (32) 'Ελεασὰ υἱὸς ὁ 'Αλα-
 βωνίτης· Βασαὶ ὁ Γωννί, 'Ιωνάθαν· (33) υἱὸς
 Σαμαὶ ὁ 'Αρωρίτης· 'Αχιὰν υἱὸς Σαραϊὰ ὁ 'Αρα-
 θυρίτης· (34) 'Αλιφαλάτ υἱὸς τοῦ Μααχαθί·
 'Αχι ὁ Μεθυραθί·⁴¹ 'Ελιὰβ υἱὸς 'Αχιτόφελ τοῦ
 Γελωνίτου· (35) 'Ασαραὶ ὁ Καρμηλίος τοῦ Οὐρέ
 υἱὸς 'Ασβί· (36) 'Ιγαὰλ υἱὸς Νάθαν· Μαβαὰν
 υἱὸς 'Αγαρί· (37) 'Ελλῆχ ὁ 'Αμμανίτης· Γε-
 λωραὶ ὁ Βηρωθαίος, ὁ αἴρων τὰ σκευή· 'Ιωάβ
 υἱοῦ Σαρουίας· (38) 'Ἰρὰς ὁ 'Ιεθραϊός· Γαρήβ
 ὁ 'Ιεθραϊός· (39) καὶ Οὐρίας ὁ Χετταίος· οἱ
 πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτὰ.

CAP. XXIV.

1. **וַיִּקְרָא הָ-יְהוָה לְחֶרֶת בְּיִשְׂרָאֵל** |
 O. και προσέ-
 θετο ὄργην κύριος (alia exempl. ὄργη κυρίου¹)
 ἐκκαῆναι ἐν 'Ισραήλ. Θ. και προσέθετο ὄργη
 θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν 'Ισραήλ.²

³¹ Ibidem. Cf. 1 Paral. xi. 20, 21.

³² Cod. 243, qui ad Sym. scribit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξότατος, pro quo Montef. tacite edidit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου; non male, nisi quis praetulerit: (ὄνομα) τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου, ut οὗτος particulae וְיִ vices gerat.

³³ Sic Comp. (cum ἀνδρὸς δυνατοῦ pro 'Ιεσσαί), Codd. 19 (cum π. ἦν αὐτῶ ἔργα), 82, 93, 108, Arm. 1 (ut Comp.).

³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108.

³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³⁶ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82 (cum κεφαλῆν), 93, 108, Theodoret.

³⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 14.

³⁸ Nomina XXXVII Davidis heroum, quae in Ed. Rom. ab Hebraeo archetypo mirum in modum discedunt, nos e Cod. 243 (quocum ad summam amice conspirant Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii) exceptis scripturae mendis fideliter descripsimus.

³⁹ Cod. 243, qui ad Sym. scribit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξότατος, pro quo Montef. tacite edidit τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου; non male, nisi quis praetulerit: (ὄνομα) τῶν τρ. οὗτος ἐνδοξοτάτου, ut οὗτος particulae וְיִ vices gerat.

⁴⁰ Sic (pro Ναχαμγαίας) emaculavimus ex Ald. (cum Ναλαμγαίας), Codd. X, XI, 29, 44, 52, aliis. Hebr. וְיִ, e vallibus Gassah, O. ἀπὸ χειμάρρων Γαδ(αβιήλ).

⁴¹ Sic (pro Βεθυραθί) Codd. 44 (cum Μεθυραθί), 52, 74, 92, 98, 106, 120, 123, 134 (cum Μεθυραθί), 144, 236, 242 (cum Μεθυραθί), 244. In ceteris et in Hebraeo haec, 'Αχι ὁ Μεθυραθί, non habentur.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. II (in marg.), III, XI, 55, 123, 158.

² Cod. 243. Sic in textu Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ θεοῦ), 108 (cum τὸ θυμ.), Theodoret. Quaest. XLV in 2 Reg. p. 449.

3. לְפִיָּה הַפֶּזַץ בְּדָבָר הַזֶּה. O'. *Invari* βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ; Alia exempl. *Invari* θέλει τὸ βῆμα τούτο;³

4. וַיַּחְזֹק דָּבָר. O'. καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος. Alia exempl. καὶ κατεκράτησε τὸ βῆμα.⁴

5. וַיַּחֲנוּ. O'. καὶ παρενέβαλον. Alia exempl. καὶ ἤρξαντο (וַיַּחֲלוּ).⁵

6. מִתְחַתֵּים הַדְּשִׁי. *Tahtim-hodshi* (de quo nil constat). O'. *Θαβασὼν*, ἧ ἔστιν Ἀδασαί. Alia exempl. *Χεττιεὺμ Κάδης* (הַחֲתִימִים קָדִישׁ).⁶ Σ. τὴν κατωτέραν ὁδόν.⁷

7. מִבְּצִירָה. *Ad munitionem Tyri*. O'. εἰς Μάψαρ (alia exempl. Βοσορράν⁸) Τύρου. 'A. (εἰς) διαρμα Τύρου. Σ. (εἰς) ὀχύρωμα Τύρου.⁹

הַחַיִּי וְהַגְּנָעִי. O'. τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου. Alia exempl. τοῦ Εὐεὶ καὶ τοῦ Χανανεὶ.¹⁰

8. וַיִּשְׁטוּ בְּכָל-הָאָרֶץ. O'. καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῆ. Alia exempl. καὶ περιήλθον πᾶσαν τὴν γῆν.¹¹

9. שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. O'. ὀκτακόσσιαι. Θ. ἑνακόσσιαι.¹²

9. חֲמִשָּׁמֵאוֹת. O'. πεντακόσσιαι. Θ. τετρακόσσιαι.¹³

10. וַאֲשֶׁר עָשִׂיתִי. O'. ὁ ἐποίησα. Alia exempl. ποιήσας τὸ βῆμα τούτο.¹⁴

וְעַתָּה יִהְיֶה הַעֲבָרָנָא אֶת-עֵין. O'. νῦν, κύριε παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν. Alia exempl. καὶ νῦν, κύριε, περιελε τὴν ἀδικίαν.¹⁵

נִסְכְּלִיתִי. O'. ἐμωράνθην. Alia exempl. ἐματαιώθην.¹⁶

13. וְהוּא רִדְפָה. O'. καὶ ἔσονται διώκοντές σε. Alia exempl. καὶ ἔσονται καταδιώκειν σε; alia, καὶ αὐτοὺς καταδιώκειν σε.¹⁷

14. צִרְלִי מָאֵד. O'. στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστίν. Alia exempl. στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστὶ καὶ τὰ τρία.¹⁸ Alia: στενά μοι σφόδρα ἐστὶν εἰς τὰ τρία.¹⁹

16. וַיִּנְקָה. O'. καὶ παρεκλήθη (Θ. μετεμελήθη. 'A. Σ. παρεκλήθη²⁰).

רַב עַתָּה. O'. πολλὸν νῦν. Alia exempl. ἰκανὸν νῦν; alia, ἰκανόν.²¹

17. וְאֲנֹכִי הָעֵינִי וְאֲנֹכִי הַטְּאֵתִי. O'. ἐγὼ εἰμι

³ Sic Comp., Codd. 19 (cum *θλη*), 82 (idem), 93, 108 (ut 19). ⁴ Idem. ⁵ Sic (cum *ἀπὸ Ἀροῦρ*) Codd. 19 (cum *ἤρξαντο*), 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum *Χεττιεὺμ Κάδης*), Codd. 19 (cum *Χεττιεὺμ*), 82 (cum *τὴν pro γῆν*), 93, 108 (om. *εἰς*). ⁷ Euseb. in *Onomastico*, p. 38: Ἀμειθὰ ἢ Ἀδασαί [Hieron.: *Aethon Adasai*, fere ut in nostro loco Cod. III, qui scribit Ἐθαὼν Ἀδασαί]. Σὺμ. τὴν κατωτέραν ὁδόν. ⁸ Sic Codd. 82, 93 (cum *Βοσορράν*), 108. ⁹ Euseb. in *Onomastico*, p. 284: Μάψαρ Τύρου. Ἄκ. ἄρμα Τύρου. Σὺμ. ὀχύρωμα Τύρου; vel, vertente Hieronymo: "Mabsar Tyri: pro quo Aq. et Sym. interpretantur *munitionem Tyrum*." Montef. vero e Regio suo excitat: 'A. Σ. φράγμα (sic) Τύρου, unde apud Eusebium pro ἄρμα, φράγμα restituendum esse conjicit, probante Wesselingio in *Probabil.* p. 217. Nobis quidem Regii istius lectio valde suspecta est; tum quia vox φράγμα in Bibliis Graecis nusquam legitur, tum quia scripturae Eusebiana in longe faciliorem emendationem incidimus, scilicet *diarma*, quod pro eodem Hebraeo Aquilae vindicavimus in Hex. ad Jesai. xxxiv. 13. Etiam δηρμῆναι pro צַרְחָתִי posuit idem interpres ad Deut. iii. 5. Jesai. xxxvi. 1 (in *Auctario*). ¹⁰ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum *Εὐεὶ et Χανανί*). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93,

108, qui pergunt: καὶ παραγίνονται μετὰ ἔννεα μῆνας κ. τ. ε. ¹² Cod. 243 in marg.: Ὀκτακόσσιαι ἔχει ἐν τῷ ἐξαπλῷ παρὰ δὲ Θ. ἑνακόσσιαι. Sic in textu Codd. 19 (cum *ἔννεακ.*), 52 (cum *ἑνακόσσιαι*), 82 (cum *ἔννεακ.*), 93 (idem), 108 (idem), 236 (idem), 242, 246 (ut 82). ¹³ Cod. 243 in marg.: πεντακόσσιαι κείται ἐν τῷ ἐξαπλῷ παρὰ μόνῳ δὲ Θ. τετρακόσσιαι. Sic in textu Codd. 19, 52, 82 (cum *τρακόσσιαι*), 93, alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *ὅτι ἐποίησα pro ποιήσας*), XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹⁵ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44 (cum *καρδίαν pro ἀδικίαν*), 52 (cum *ἀνομίαν*), alii (inter quos 243, cum *ἀκακίαν* (sic) in marg.). ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI (cum *ἐματαιώθην*), 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243, cum *ἐμωράνθην* in marg.). ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. III (cum *διώκειν*), 29, 44, 55 (ut III), 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 82 (cum *αὐτόν*), 93, 108. ¹⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29 (om. *καί*), 44, 52, 55 (ut 29), 56, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp. (om. *εἰς*), Codd. 19, 82 (cum *καί pro εἰς*), 93 (idem), 108. Bar Hebraeus: *חַב* (*dura*) *סַמְסַמ* *סַמְסַמ*. ²⁰ Cod. 243. Theodotionis lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ²¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 44, 52 (cum *πολλὸν ἰκ. νῦν*), 74,

ἡδίκησα. Alia exempl. ἐγὼ ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα.²²

17. **וְהָיָה**. O'. τὰ πρόβατα. Alia exempl. τὸ ποίμνιον.²³
20. **עֲבִירִים**. O'. παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. Alia exempl. διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν.²⁴
21. **וְהָיָה**. O'. καὶ συσχεθῆ ἢ θραύσιν ἐπάνω τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ὅπως ἐπίσχη ἢ πτώσιν ἀπὸ τοῦ λαοῦ.²⁵
22. **וְהָיָה**. *Et tribula*. O'. καὶ οἱ τροχοί. Alia exempl. καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ ἄροτρα.²⁶
23. **וְהָיָה**. O'. εὐλόγησαι σε. Alia exempl. προσ-

δέξεται παρὰ σοῦ.²⁷

25. (÷) καὶ προσέθηκε—ἐν πρώτοις (♣).²⁸

וְהָיָה. O'. καὶ ἐπήκουσε (alia exempl. ἴλεως ἐγένετο²⁹). Schol. Ἐν τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων ἢ μὲν δευτέρα τῶν Βασιλειῶν πληροῦται ἐν τῇ κατὰ τὴν θραύσιν τοῦ λαοῦ διηγήσει, καὶ τῇ τῆς ἄλω τοῦ Ὀρνᾶ διαπράσει· ἢ δὲ τρίτη τῶν Βασιλειῶν ἄρχεται ἕκ τε τῆς κατὰ τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σουμανίτην ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὸν Ἄδωνία καὶ τὴν αὐτοῦ τυραννίδα. Διδόωρος δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Βασιλειῶν συνάπτει καὶ ταῦτα ἕως τῆς τοῦ Δαυὶδ τελευτῆς, ὁμοίως Θεοδωρήτῳ.³⁰

aliis (inter quos 243 in marg.); posterior in Codd. 19, 82, 93, 106, 108. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ²² Sic Comp. (cum ἡμαρτων, et om. εἶμι), Ald. (cum ἐγὼ εἶμι ἡδίκησα, καί γε ἐγὼ εἶμι ὁ π. ἐκ.), Codd. III (cum ἐγὼ εἶμι ἡδίκησα, καὶ ἐγὼ ὁ π. ἐκ.), XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum ἐγὼ εἶμι ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἶμι ὁ π. ὁ κακοποιήσας), 44 (om. εἶμι), 52 (cum ἐγὼ εἶμι ἡμάρτηκα), alii (inter quos 243, ut 29). ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret., Chrysost. Opp. T. I, p. 217 D, et T. IX, p. 735 B. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐπίσχη), 82, 93, 108. Mox v. 25 pro συνεσχέθη ἢ θρ. in iisdem est ἐπίσχη ἢ πτώσις.

²⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 82, 93.

²⁸ Haec desunt in Comp. solo. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔλεγε pro ἴλεως), 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 14.

³⁰ Cod. 243, exscribente Montef. Cum Diodoro et Theodoretō faciunt Codd. 19, 82, 93, 108, 245, qui librum Regum tertium a Cap. ii. 12 incipiunt.

LIBER III REGUM,

JUXTA HEBRAEOS I REGUM.

IN LIBRUM III REGUM

MONITUM.

PRAETER fontes in Monito ad libros Regum et Paralipomenon recensitos, in Hexaplis nostris ad hunc tertium Regum librum concinnandis plus nobis adjumenti quam omnia quae antecessoribus nostris praesto erant subsidia, contulit versio Syro-hexaplaris, non ita pridem in lucem prolata, quae in Codice Musei Britannici, signato "Addit. MSS. 14,437," foliis 47-124, continetur. Codex caractere Estranghelo saeculi VIII eleganter exaratus olim continebat librum integrum cum synopsi nonis quaternionibus descriptum, e quibus tamen perit quartus, scilicet a Cap. vii. 14 ad Cap. viii. 61. In asteriscis et obelis pingendis scriba non raro peccat, confusione ex more dictorum siglorum non solum initio sententiae, sed singulis lineis quibus sententia terminaretur praemittendorum evidenter nata. Praeterea indicibus in contextu ad certas voces appictis, lectiones marginales quae iis aptentur non raro abesse graviter dolendum est. Scholia, praecipue ethica, hic illic margini allita sunt, sub nomine S. Severi patriarchae Antiocheni, aliorumque quos indicavit Wright *Catalogue of Syriac MSS. in the British Museum*, Part I, p. 33, qui et subscriptionem libri exscripsit. Haec autem sonat: "Sumptus est hic liber [3 Regum] ex quo conversus est hic qui in manibus est e Graeca in Syriacam ex Hexaplo, h. e. *sex columnis*, bibliothecae Caesariae Palaestinae; et collatus est cum exemplari in quo subsignatum erat sic: Εὐσέβιος διόρθωσα ὡς ἀκριβῶς ἐδυνάμην. Conversus autem est e lingua Graeca in Syriacam mense Shebat anni 927 juxta numerum Alexandri, indictione quarta [A. D. 616] in Enato [εἰς τὸ ἔνατον. Cf. Wright *ibid.* p. 34 *not.*] Alexandriae in sancto monasterio Antonini." Libri nondum publici juris facti apographum suum benevole nobis concessit Ceriani noster. Bar Hebraei autem pauculas lectiones, quae ad lacunam supradictam spectant, e Musei Britannici codicibus exscribendas curavimus.

8. **וְהַגְּבוּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד.** O'. και ÷ υἱοὶ 4 δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ.¹⁹ Alia exempl. και οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ οἱ ὄντες δυνατοὶ τῷ Δαυίδ.²⁰
עַם-אֲדֹנָיָהוּ. O'. ὀπίσω Ἀδωνίου. Alia exempl. μετὰ Ὁρνία.²¹
9. **עַם אֲבָן הַחֹלֶת אֲשֶׁר-אֵצֶל עַיִן רִגְלָהּ.** O'. μετὰ αἰθῆ τοῦ Ζωελεθί, ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς Ῥωγήλ. Alia exempl. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ, ὃς ἦν ἐχόμενος τῆς πηγῆς Ῥωγήλ.²² 'A. Σ. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν πλησίον τῆς πηγῆς Ῥωγήλ. Θ. παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν ἐχόμενον Ἀὶν τοῦ Ῥωγήλ.²³
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως 4.²⁴
וּלְכָל-אֲנָשִׁי. O'. και πάντας τοὺς ἀδρούς (alia exempl. ἀνδρας)²⁵.
11. **בֵּית-שָׁבַע.** O'. Βηρσαβεέ. Alia exempl. Βηθσαβεέ.²⁶ 'A. Σ. Βεθσαβίθ.²⁷
הַלֵּוָא שְׁמֵעָתָה. O'. οὐκ ἤκουσας. Σ. ἄρα οὐκ ἤκουσας.²⁸
12. **וּבְלִטִּי.** O'. και ἐξελοῦ. Θ. και σώσων (s. ῥύσαι).²⁹
15. **הַחֲדָרָה.** O'. εἰς τὸ ταμεῖον. Alia exempl. εἰς τὸν κοιτῶνα.³⁰
16. **בֵּית-שָׁבַע.** O'. Βηρσαβεέ. ('A. Θ.) Βεθσαβίθ. Σ. ὁμοίως τοῖς O'.³¹
- 19, 25. **וּמְרִיא.** O'. και ἄρνας. 'O' Ἐβραῖος σιτευτάν.³²
20. **וְהָאֵתָה אֲרִנִּי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי.** O'. και σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοί. Alia exempl. και εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι οἱ ὀφθαλμοί.³³
21. **חַטָּאִים.** Reī. O'. ἀμαρτωλοί. Alia exempl. ἡμαρτηκότες.³⁴
23. **לְאִמֹר.** O'. Vacat. Alia exempl. λεγόντων.³⁵
לִפְנֵי. O'. κατὰ πρόσωπον. Θ. ἐνώπιον.³⁶
28. **לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.** O'. ἐνώπιον αὐτοῦ. 'O' Ἐβραῖος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³⁷
33. **וְהוֹרְדֹתֶם אֹתוֹ עַל-אֶל-קַ-גְּחוֹן.** O'. και καταγάγετε (alia exempl. καταβιβάσατε)³⁸ αὐτὸν εἰς ('A. πρὸς³⁹) τὴν Γιών.
35. **וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וְבָא.** O'. Vacat. ✕ Θ. και ἀναβήσθε εἰς ὀπίσω αὐτοῦ, και εἰσελεύσεται 4.⁴⁰
וְהָאֵתָה צִיִּיתִי. O'. και ἐγὼ ('A. Σ. Θ. και αὐτῷ⁴¹) ἐνετειλάμην. Alia exempl. και αὐτῷ ἐντελοῦμαι.⁴²
36. **אֲבָן בֶּן יִאֲמֹר יְהוָה אֲלֵהִי אֲרִנִּי הַמֶּלֶךְ.** O'.

¹⁹ Sic Syro-hex. (cum ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἑτεροὶ αὐτοῦ ὄντες), 82, 93 (cum ἑτεροί), 108.
²¹ Sic Comp. (cum Ἀδωνίου), Codd. 19, 82 (cum Ἀρνεία), 93 (cum Ὁρνεία), 108. Ad ὀπίσω Syro-hex. in marg.: μετὰ.
²² Sic Comp. (cum τὸν ἐχόμενον pro ὃς ἦν ἐχ.), Ald., Codd. III (cum τὸν Z. pro τὸν Z., et ἐχόμενα), XI (cum ὡς pro ὃς), 44, 70, alii (inter quos 243, cum ἐχόμενα), Syro-hex.
²³ Cod. 243. Theodoret. Quaest. XXIV in 2 Reg. p. 454: Ἐτέλεσε δὲ τὸ συσσίτιον παρὰ τινα πηγῆν πρὸ τοῦ ἄστεως ἀναβλύουσαν, παρ' ἣν βασιλικὸς ἐτεθίλει παράδεισος· οὗτω γὰρ ὁ Ἰώσηπος [Antiq. VII, 14, 4] ἔφη· και ὁ Σύμμαχος δὲ τὴν Ἀὶν πηγῆν ἠμῆρηνενον. Ἀινὰ δὲ αὐτὴν και ὁ Σύρος καλεῖ. Unde colligit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 151, LXX interpretes Hebraeum ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ litteris Gracis scripsisse, et lectionem τῆς πηγῆς et Symmachi versione illatam esse, repugnantibus libris nostris, quorum ne unus quidem Ἀὶν exhibet. ²⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1. ²⁵ Sic Comp., Codd. III, 19, 44, 93, alii, Syro-hex., Arm. 1. ²⁶ Sic Comp., Cod. III, Syro-hex. (cum ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ). ²⁷ Syro-

hex. ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Cf. ad v. 16. ²⁸ Idem: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. ²⁹ Idem: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Comp. (cum σώσης), Codd. 19, 82, 93 (ut Comp.), 108 (idem): ὅπως σώσεις. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum εἰς τὸ κ.), 108. ³¹ Syro-hex. ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. ³² Idem: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Cf. Hex. ad Psal. l. 2. ³³ Idem: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Cf. Hex. ad 2 Reg. vi. 13. ³⁴ Sic Codd. 19 (om. ei), 82, 93, 108. Cf. v. 27 in Hebr. et LXX. ³⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Syro-hex. in textu: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ; in marg. autem sine nom.: ὁμοίως τοῖς O'. ³⁶ Sic Ald., Codd. III, XI, 56, 71, alii, Syro-hex. (cum ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ). ³⁷ Syro-hex. ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Sic in textu Cod. 93. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁹ Syro-hex. in textu: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ; in marg. autem: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. ⁴⁰ Syro-hex. in textu: ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos Reg.), Arm. 1. ⁴¹ Syro-hex. ܠܘܝܘܬܘܘܬܘܘܢ. ⁴² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

γενοιτω ουτως πιστωσαι κυριος ο θεος του κυριου μου του βασιλευς. 'Α. Σ. αμην ουτως ερει (κυριος) ο θεος του κυριου μου του βασιλευς.⁴³

38, 44. והקרתיו והפלתיו. Ο. και ο Χερεθι, και ο Φελεθι. Aliter: Ο. και οι ελευθεροι και οι στρατιωται. 'Ο 'Εβραϊος' οι Χερεθι και οι Φελεθι.⁴⁴

38. וילכו אתו. Ο. και απηγαγον αυτον. Alia exempl. και επορευοντο οπισω αυτου.⁴⁵

40. והעם כחללים. Ο. και ✕ ο λαος ✕ εχόρευον.⁴⁶

מחללים כחללים. Ο. εχόρευον εν χοροϊς, και ευφρανόμενοι ευφροσύνην μεγάλην. "Αλλος" ηύλουν εν αύλοις, και εχαιρον χαρᾶ μεγάλη.⁴⁷

והתבצע. Et concussa est. Ο. και ερράγη (alia exempl. ηχησεν).⁴⁸

41. מידוע קול-הקריה הוקמה. Ο. τίς ή φωνή τής πόλεως ήχούσης; Alia exempl. τίς ή φωνή τής βοής ήχει μέγα;⁴⁹

43. ויאמר לאדנייהו. Ο. και ειπε ✕ Οι Γ'. τῷ 'Αδωνία.⁵⁰

אבל. Immo vero. Ο. και μάλα. ('Α.) μάλιστα. Σ. οντως.⁵¹

45. למלך. Ο. Vacat. Alia exempl. εις βασιλεια.⁵²

49. והקרתיו והפלתיו. Ο. και εξέστησαν. Alia exempl. και εξέστησαν και εξανέστησαν.⁵³ Alia: και εξέστησαν και ανεπήδησαν.⁵⁴

50. ויהיו. Ο. και επελάβετο (alia exempl. εκράτησε).⁵⁵

51. והנה אחר. Ο. και κατέχει. Alia exempl. και ιδου κατέχει.⁵⁶

ביום. Ο. σήμερον. "Αλλος" ως σήμερον.⁵⁷

ומיתם. Ο. ει ου θανατώσει. Alia exempl. του μη θανατώσει.⁵⁸

52. לא-יפול. Ο. ει πεσειται. Alia exempl. ου μη πέση.⁵⁹ 'Α. Σ. ου πεσειται.⁶⁰

53. יהי. Ο. δευρο. Alia exempl. πορεύου.⁶¹

Cap. I. 2. και ειπον ✕ αυτω.⁶² 13. - λεγουσα.⁶³ 17. η δε ειπεν ✕ αυτω.⁶⁴ κυριε μου ÷ βασιλευ.⁶⁵ ÷ λεγων.⁶⁶ 47. ο θεος ✕ σου.⁶⁷ Σαλωμων ÷ του νιου σου.⁶⁸ 48. - εκ του σπερματός μου.⁶⁹

CAP. II.

1. ויצי. Ο. και απεκρίνατο. 'Α. Σ. Θ. και ενετειλατο.¹

⁴³ Syro-hex. ܠܗܘܢ (rasura) $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$ ✕ ܘܠܗܘܢ . $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$. ⁴⁴ Syro-hex. in textu (bis): $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$; in marg. autem ad v. 38: $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$. ✕ ܘܠܗܘܢ . Cod. Reg. notat: τους σφενονήτας και τους τούτας. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 18. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ ܘܠܗܘܢ), et sine aster. (cum pās ó λ.) Comp., Codd. 19, 82 (cum ó χορεύων pro εχόρευον), 93, 108. ⁴⁷ In Codd. 19, 82, 93, 108, duae versiones coaluerunt: εχόρευον εν χ. και ευφρ. ευφροσύνη μεγάλη ηύλουν κ. τ. ε., quarum posterior Theodotionis esse videtur. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 247. Hieron. *insonuit*. ⁴⁹ Sic Codd. 19, 82 (cum ή βοή τής φωνής), 93 (idem), 108; quorum arbitrarías notaciones posthac parciore memorabimus. Cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 2. ⁵⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 52, 70, alii, Arm. i. ⁵¹ Syro-hex. in marg. $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$. Lectio anonyma Aquilae est, ut videtur, coll. Hex. ad Gen. xlii. 21. Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5. (Pro οντως Syrus noster ܘܠܗܘܢ dedit Num. xxii. 37.) ⁵² Sic Comp.,

Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii, Syro-hex., Arm. i. ⁵³ Sic Comp., Ald., Codd. II (om. και εξέστησαν), III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i, invito Syro-hex. ⁵⁴ Sic Codd. 19 (cum εξανέστησαν), 82, 93 (ut 19). ⁵⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum κατέστη), 108. ⁵⁶ Sic Comp. (cum εκράτησε pro κατέχει), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁷ Syro-hex. in marg. ✕ ܘܘܝܘܡ . ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Syro-hex. ✕ ܘܠܗܘܢ . Sic in textu Cod. 44. Statim Syro-hex. in textu: τῶν τριχῶν τής κεφαλής αυτού, invitis libris Graecis. ⁶¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶² Syro-hex. Comp., Codd: 82, 108: και ειπον οι παιδες αυτω. ⁶³ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem. ⁶⁸ Idem (qui pingit: ✕ $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$). Sic sine obelo Comp. (cum τῷ νιῷ σου Σολομώντος), Ald. (cum Σολομώντος), Codd. III, XI, 19 (cum νιῷ σου Σολομώντος), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. ⁶⁹ Idem. CAP. II. ¹ Syro-hex. $\text{ܘܠܗܘܢ} \text{ } \text{ܘܠܗܘܢ}$. Sic in textu

2. וְהִנֵּה תְּהִיָּת לְאִישׁ. O'. και ισχύσεις (alia exempl. κραταιώθησῃ²), και ἔση εἰς ἄνδρα (alia exempl. add. τέλειον; alia, δυνάμεως³). Σ. ἀσφαλίζου, και ἔσο ἀνδρείος.⁴

3. אֶת-מִשְׁמַרְתָּ. O'. τὴν φυλακὴν. "Ἄλλος" τὴν διαθήκη.⁵

בְּשֹׁמֵר קִקְלֵתוֹ וְעִדְוֹתָיו וְנִשְׁפָּטוּ וְנִשְׁפָּטוּ מִצִּוְתָיו וְנִשְׁפָּטוּ מִצִּוְתָיו. O'. φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, και τὰ δικαιώματα, και τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα. Alia exempl. φυλάσσειν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, και τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἀκριβάσματα αὐτοῦ, και τὰ κρίματα αὐτοῦ, ἐντολὰς αὐτοῦ, και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὰ γέγραπται.⁶ Aliter: O'. φυλάσσειν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, και τὰ προστάγματα αὐτοῦ, και τὰ κρίματα, ✕ Σ. Θ. και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ✕ τὰ γεγραμμένα.⁷

לְמַעַן תִּשְׁכַּח אֶת-כָּל-אֲשֶׁר הִעֲשָׂה. O'. ἵνα συνήσῃ ✕ πάντα ✕ ἃ ποιήσεις.⁸ Alia exempl. ὅπως εὐδοωθῇ πάντα ἃ ποιείς.⁹

וְיָאֵת-כָּל-אֲשֶׁר הִמְנָה שָׁם. O'. κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. Alia exempl. και πανταχῆ ὅυ ἐὰν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ.¹⁰

4. עָלַי. O'. Vacat. Alia exempl. περὶ ἐμοῦ.¹¹

וּבְכָל-נַפְשָׁם. O'. Vacat. Alia exempl. και ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν.¹²

וְיָבֵרַת לָהּ. O'. οὐκ ἐξολοθρευθήσεται (alia exempl. ἐξαρθήσεται¹³) σοι. "Ἄλλος" οὐκ ἐκοπήσεται σοι.¹⁴

5. וַיִּשָּׂם. O'. και ἔταξε (alia exempl. ἐξεδίκησεν¹⁵). בְּשָׁלֹם וַיְהִי דְמִי מְלִחְמָה. O'. ✕ ἐν εἰρήνῃ, και ἔδωκεν αἶμα ἀθῶν.¹⁶

6. בְּהַכְמָתָהּ. O'. κατὰ τὴν σοφίαν (alia exempl. φρόνησιν¹⁷) σου.

וְלֹא-תִתְּרֵךְ שִׁיבְתָהּ בְּשָׁלֹם. O'. και οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Alia exempl. και κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι.¹⁸

7. כִּי-יִבֹן קִרְבּוֹ אֲלֵי בְּרַחְוִי. O'. ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν. Alia exempl. ὅτι οὗτος παρέστη ἐνώπιόν μου ἐν τῷ φεύγειν με.¹⁹

8. מִחֲנֹנִים. O'. εἰς παρεμβολάς. 'Ο' Ἑβραῖος, Σ. εἰς Μααναίμ.²⁰

14. וַיֹּאמְרוּ. O'. Vacat. ✕ 'Α. και εἶπεν.²¹

16. אֶת-פָּנָי. O'. τὸ πρόσωπόν σου ("Ἄλλος" μου²²).

Comp., Ald., Codd. XI (cum ἀνερ.), 19, 44, 52, 55, alii (inter quos Reg., 243). Syro-hex. in textu: κα ἀπεκρίνατο λέγων τῷ Σ. νῖφ αὐτοῦ. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg.), Theodoret. Quaest. III in 3 Reg. p. 456. ³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 64, 71, aliis; posterior in Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴ Cod. 243 (non, ut Montef., ἔσο εἰς ἄνδρα). Cf. Hex. ad Deut. xii. 23. ⁵ Sic in textu Cod. 119. Syro-hex. in marg. ✕ כָּל-אֲשֶׁר. ⁶ Sic Codd. 19 (cum τὴν ὁδὸν κυρίου, και τὰ πρ. αὐτοῦ, και τὰ κρ. αὐτοῦ, και τὰς ἐντ. αὐτοῦ, και τὰ κρ. αὐτοῦ, καθὰ γ.). 82 (om. ἀκρ. αὐτοῦ και τὰ κρ. αὐτοῦ, cum καθὼς pro καθὰ), 93, 108 (om. ἀκρ. αὐτοῦ), 243 (in marg., cum και τὰ ἀκρ. αὐτοῦ), Theodoret. (cum καθὼς). ⁷ Syro-hex. in textu: כָּל-אֲשֶׁר הִמְנָה שָׁם. Super כָּל-אֲשֶׁר index est, sed nota marginalis abest. Ad τὰ γεγραμμένα in marg. pingitur אֲשֶׁר, h.e. κατὰ (τὰ γεγρ.). In textu Ed. Rom. post τὰ κρίματα inferunt και τὰ μαρτύρια αὐτοῦ Comp., Ald., Codd. III, 74, 106, alii (inter quos 243). ⁸ Sic Syro-hex. ⁹ Sic Codd. 19 (cum εὐδωσῃ), 82 (cum ποιήσεις), 93 (cum πάντα ποιήσεις), 108 (cum εὐδωσῃ), 243 (in marg., cum ποιήσεις), Theodoret. (cum ποιήσεις). ¹⁰ Sic

Comp., Codd. 19 (cum πανταχοῦ et ἐπιβλέψεις), 82 (cum ἐπιβλέψεις), 93, 108, 243 (in marg.), Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. ¹² Sic Comp. (cum τῇ ψ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Syro-hex. in marg. حَرِيٌّ. Cf. Hex. ad Psal. xxxvi. 38. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Pro ἔταξε Syro-hex. liberius vertit سَجَّ، ελογίσαστο, notante etiam Masio in Syrorum Pecul. p. 19. ¹⁶ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, XI, 55, 56, 64, 71, 158, 245. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xx. 22. ¹⁸ Sic Codd. 243, 244, 247 (cum σὺ ἐν αἵματι). Cf. v. 9, ubi vicissim Codd. 243, 244: και οὐ κατάξεις... ἐν εἰρήνῃ. Origen. Opp. T. II, p. 113 diserte legit et enarrat: και κατάξεις αὐτοῦ τὴν π. ἐν εἰρήνῃ. ¹⁹ Sic Codd. 19, 82 (cum οὕτως), 93, 108. ²⁰ Syro-hex. حَمَمٌ. Cf. Hex. ad 2 Reg. xvii. 24. ²¹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 74, 82, 92, alii. ²² Sic in textu Cod. 144. Syro-hex. in textu: μου; in marg. autem: σου.

αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκέλευε ^{4.63} 41. — λέγοντες ^{4.64} — τοὺς δούλους αὐτοῦ ^{4.65} 44. τὴν κἀκίαν ÷ σου ^{4.66} 46. — Σαλωμών ^{4.67}

CAP. III.

- Cap. ii. 46, iii. 1. : וְהִמְלִכָה נְכוֹנָה בֶּיַד שְׁלֹמֹה וַיִּתְחַתְּנוּ שְׁלֹמֹה אֶת־פְּרַעֲזָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיִּקַּח אֶת־בַּת־פְּרַעֲזָה וַיְבִיאָהּ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כְּלָתוֹ לְבָנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חֻמֹּת וַיִּוְשְׁלֶם סָבִיב. O'. και ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών—ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλήμ. Aliter: O'. ✕ Σ. τῆς δὲ βασιλείας ἐδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμών, ἐπιγαμίαν ἐποίησατο Σαλωμών πρὸς Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου ⁴ καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραῶ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως οὗ συντέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ κύκλω.¹
2. מְזַבְּחִים בְּבָמֹת. O'. ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς. Alia exempl. ἦσαν θυμιῶντες καὶ θύοντες ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις.²
- עַד הַיָּמִים הָהֵם. O'. ἕως τοῦ νῦν. Alia exempl. ἕως τῶν ἡμέρων ἐκείνων.³
3. הוּא מְזַבֵּחַ. O'. ✕ 'A. Θ. αὐτὸς ⁴ ἔθνε.⁴
4. וַיִּלְךָ הַמֶּלֶךְ. O'. ÷ καὶ ἀνέστη ⁴ καὶ ἐπορεύθη ✕ 'A. Σ. ὁ βασιλεὺς ⁴ ⁵

- 4, 5. עַל הַמְזַבְּחַת הַהוּא : בְּגִבְעוֹן נִרְאָה. O'. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ✕ 'A. Σ. ἐκείνο ⁴ ἐν Γαβαῶν. καὶ ὄφθη.⁶
6. בֶּן יֹשֵׁב עַל־קְסָאוֹ. O'. τὸν υἱὸν αὐτοῦ ✕ 'A. Σ. Θ. καθήμενον ⁴ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.⁷
8. אֶשֶׁר לֹא־יִמְנָה וְלֹא יִסְפֵּר מִרַב. O'. ὅς οὐκ ἀριθμηθήσεται, ✕ καὶ οὐ ψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους (4).⁸ Alia exempl. ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἢ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους, καὶ οὐ διηγηθήσεται.⁹
9. לֵב שָׁמַע. O'. καρδίαν ἀκούειν. Alia exempl. καρδίαν φρονιμῆν τοῦ ἀκούειν.¹⁰
10. וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדָנָי. O'. καὶ ἤρρεσεν ✕ Σ. ὁ λόγος ⁴ ¹¹ ἐνώπιον κυρίου ('O 'Εβραῖος' ἀδωνι¹²).
11. אֶל־הוּם. O'. κύριος. 'O 'Εβραῖος' Ἐλωείμ.¹³ לָהּ עֶשֶׂר. O'. ✕ 'A. Σ. σεαυτῶ ⁴ πλοῦτον.¹⁴
- הַבֵּין לְשִׁמְעַע. O'. τοῦ συνιέν (alia exempl. σύνεσιν¹⁵) τοῦ εἰσακούειν.
12. כְּמִוֶּה. O'. δμοῖός σοι. 'O 'Εβραῖος' ὡς σὺ.¹⁶
13. כָּל־יְמֵיהָ. O'. Vacat. ✕ Σ. πάσας τὰς ἡμέρας σου ⁴ ¹⁷
14. וַיִּהְיֶה אֲרָכְתָּי. O'. καὶ πληθυνῶ (alia exempl. μακρυνῶ¹⁸).
18. אֶתְמוּ בְּבֵית. O'. μεθ' ἡμῶν ✕ 'A. ἐν τῶ οἴκῳ ⁴ ¹⁹

⁶³ Syro-hex. Deest in Comp. ⁶⁴ Idem. ⁶⁶ Idem. Deest in Comp. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem. Deest in Cod. 71.

CAP. III. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum ἐποίησε pro ἐποίησατο, et ἕως pro ἕως οὗ). Juxta Hieronymum Cap. iii incipit: *Confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis, et affinitate conjunctus est Pharaoni regi Aegypti.* ² Sic Comp. (om. θυμ. και), Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ³ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. ⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 55, 71, 158, 247 (cum αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔθνε). ⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum και ἀν. ὁ β. και ἐπ.), Arm. 1 (ut 247). ⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum τὸν θρόνον), Codd. III, 247. ⁸ Sic Syro-hex. (cum ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹

sapit, coll. Hex. ad Psal. xlvi. 13. Jesai. xxxiii. 18. ⁹ Sic Comp. (cum ὅς οὐκ pro ὡς—ἢ οὐκ), Codd. 19 (cum ὡς οὐκ ἀριθμηθήσεται), 82 (cum διηγήσεται), 93 (cum ὡσεὶ ἄμμος τ. θ. ὅς οὐκ), 108 (cum ὡς οὐκ), Theodoret. (cum οὐ διαριθμηθήσεται). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Vet. Lat.: *cor prudens*. . . ¹¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 247, Arm. 1. ¹² Syro-hex. ¹³ Idem: ¹⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum αὐτῶ), Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 52, 55, alii (inter quos 243). In Syro-hex. desideratur τοῦ εἰσακούειν, casu, ut videtur. ¹⁶ Syro-hex. ¹⁷ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (om. σου), Arm. 1. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Origen. Opp. T. I, p. 24 (cum ἐν τῶ οἴκῳ

20. וְאִמְרַתְּהּ יִשְׁנָה. O'. Vacat. ✕ και ἡ δούλη σου ἕπνου 4.²⁰
22. לֹא כִי בָנֵי הַחַי וּבְנֵי הַמֵּת וְזֹאת אִמְרַתְּ לֹא. כִּי בְנֵי הַמֵּת וּבְנֵי הַחַי. O'. οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς. Aliter: O'. οὐχί, ✕ ἀλλὰ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρός, υἱός δὲ ἐμός ὁ ζῶν. ἡ δὲ ἄλλη καὶ αὐτῇ ἔλεγεν· οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς.²¹
23. כִּי בְנֵי הַמֵּת וּבְנֵי הַחַי. O'. ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς. Aliter: O'. ἀλλὰ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς, καὶ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν.²²
25. לְאַחֶיךָ. O'. ταύτη. Alia exempl. ταύτη· καὶ τὸ τεθνηκὸς ὁμοίως διέλετε, καὶ δότε ἀμφοτέροις.²³
26. אֲשֶׁר-בְּנָהּ. O'. ἦς ἦν ὁ υἱός. Aliter: O'. ἦς ὁ υἱός ✕ αὐτῆς ✕ ἦν 4.²⁴
- רַחֲמֶיהָ. O'. ἡ μήτρα (alia exempl. τὰ σπλαγχνά²⁵) αὐτῆς.
- אֶת-הַיְלִיד הַחַי. O'. τὸ παιδίον ✕ 'A. Σ. τὸ ζῶν 4.²⁶
27. הַחַי הַיְלִיד אֶת-הַיְלִיד הַחַי. O'. δότε τὸ παιδίον

τῇ εἰπούση· δότε αὐτῇ αὐτό. Aliter: O'. δότε ✕ 'A. Σ. αὐτῇ (4) τὸ παιδίον τὸ ζῶν, ÷ τῇ εἰπούση· δότε αὐτῇ αὐτό 4.²⁷

Cap. III. 5. — πρὸς Σαλωμών 4.²⁸ 9. — ἐν δικαιοσύνη 4.²⁹ 11. — παρ' ἐμοῦ 4.³⁰ 15. — καὶ ἀνέστη 4.³¹ κατὰ — πρόσωπον 4 τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ.³² — ἐν Σιών 4.³³ 21. καὶ ÷ ἰδοὺ 4 οὐκ ἦν.³⁴ 25. — τὸ θηλάζων 4 τὸ ζῶν.³⁵ ÷ αὐτοῦ 4. — αὐτοῦ 4.³⁶ 26. — καὶ εἶπε 4.³⁷ 28. — τοῦτο 4.³⁸

CAP. IV.

1. עַל-כֵּל-יִשְׂרָאֵל. O'. ἐπὶ ✕ πάντα 4 'Ισραήλ 4.¹
2. בְּיָדוֹק הַפְּהִן. O'. υἱός Σαδὰκ ✕ 'A. Σ. Θ. ὁ ἱερεύς 4.²
3. אֶל-יִתְרָה. O'. 'Ελιάφ. Alia exempl. 'Ελιάρεφ.³
- בְּנֵי יִשְׂשָׁכָר. O'. υἱός Σηβά. Alia exempl. υἱοὶ Σισά.⁴
4. וּבְנֵיהֶּוָה בֶּן-יְהוֹיָדָע עַל-הַצֶּבֶא. O'. Vacabat. ✕ Θ. καὶ Βαβαίας υἱός 'Ιωδαὲ ἐπὶ τῆς δυνάμεως 4.⁵ Alia exempl. ἐπὶ τῆς στρατιάς.⁶
5. וְעֹזְרֵיהֶּוָה. O'. καὶ 'Ορνία (alia exempl. 'Αζαρίας⁷).

ἡμῶν). ²⁰ Sic Syro-hex. (cum **ܠܘܐ** **ܠܘܚܐ**), et sine aster. Comp. (cum **ἑκομᾶτο** pro ἕπνου), Codd. III, 247 (cum ἕπνη), Origen. (cum ἕπνου), Arm. 1. ²¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ ἀλλὰ ὁ υἱός | ✕ σου ἐστὶν ὁ νεκρός, | υἱός δὲ ἐμός ὁ ζῶν. | ἡ δὲ ἄλλη καὶ | ✕ αὐτῇ ἔλεγεν· οὐχί 4 | ἀλλὰ . . .), et sine aster. Codd. III (cum ἀλλ' ἢ pro ἀλλὰ in priore loco), 71 (cum ἀλλ' ὁ in priore loco), 247 (cum υἱός ὁ ζῶν pro ὁ υἱός μου ὁ ζῶν), Origen. (cum ἀλλ' ὁ υἱός . . . ὁ υἱός δὲ ὁ ἐμός . . . ἀλλ' ὁ υἱός), Arm. 1 (om. ἡ δὲ ἄλλη). ²² Sic Codd. III (cum ἀλλ' ἦ), 247 (cum υἱός pro ὁ υἱός bis, et τεθν. pro ὁ τεθν.), Syro-hex., Arm. 1. ²³ Sic Codd. 19 (cum τεθνηκώς), 93 (idem), 108 (om. τὸ), 158. Syro-hex. in marg.: **ܘܘܥܘܫܘܘܢܘܘܐ** (διακόψατε?) **ܘܘܥܘܫܘܘܢܘܘܐ** **ܘܘܥܘܫܘܘܢܘܘܐ** **ܘܘܥܘܫܘܘܢܘܘܐ**. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum — pro —), Codd. III, 247, Origen.: ἦς ὁ υἱός ἦν. ²⁵ Sic Cod. 158, Arm. 1. In Syro-hex. index est super ἡ μήτρα, sed lectio marginalis abest. ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'A. Σ. τὸ 4 ζῶν), et sine notis Codd. III, 247, Arm. 1, Origen. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Origen. (om. τῇ εἰπούση—αὐτό). In Comp., Ald., Codd. XI, 44, 52,

alii (inter quos 243), legitur: δότε τὸ π. τὸ ζῶν τῇ γυναικὶ τῇ εἰπούση κ. τ. ε. ²⁸ Syro-hex. Deest in Cod. 236. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. ³¹ Idem. ³² Idem (per errorem, ut videtur, pro κατὰ πρ. τοῦ θ. — τοῦ κατὰ πρόσωπον 4 κιβωτοῦ). ³³ Idem. ³⁴ Idem (qui pingit: + καὶ ἰδοὺ 4). ³⁵ Idem. Sic sine obelo Codd. II, III, 55, 71, alii (inter quos 243), Arm. 1. Reprobant τὸ θ. Comp., Codd. 19, 93, 108, Origen. ³⁶ Idem. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Deest in Codd. 44, 82, Arm. 1, Origen.

CAP. IV. ¹ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ² Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 52 (sine artic.), 74, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³ Sic Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 243 in marg., cum 'Ελιάρεφ in textu). ⁴ Sic Comp. (cum Σεῖα), Ald. (cum Σεισά), Codd. 106, 119 (ut Ald.), alii (inter quos 243), Syro-hex. ⁵ Sic in textu Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. II, 245. ⁶ Sic Codd. III (cum στρατιάς), 44, 52, alii (inter quos 243, ut III). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, alii, Syro-hex., Arm. 1.

5. פְּהֵן רַעְדָּה. *Sacerdos amicus.* O'. ✠ 'A. Σ. *le-reus* (4) *ἐταίρος.*⁸

6. עַל-הַיְבִית. O'. *ἦν οἰκονόμος.* 'A. *ἐπὶ τοῦ οἴκου.*⁹
O'. *ἐπὶ τῆς πατριᾶς* (alia exempl. *στρατιᾶς*¹⁰).

7. בְּרַעְבָּר. O'. *υἶδς Ἀνδῶν* (alia exempl. *Ἀβδῶ*¹¹).

12. עַד מֵעֵבֶר. *Usque ad regionem ulteriorem.* O'.
ἕως Μαεβέρ ('A. *ἀπὸ πέραν.* Σ. *ἐξ ἐναντίας*¹²).

13. בְּגֵלְעַד לֹא הָיָה יָמִיר בְּרַמְנֶשָׁה אֲשֶׁר בְּגֵלְעַד.
O'. *Γαλααδ* ✠ *αὐτῷ Ἀνὼθ* 'Ιαεῖρ υἱοῦ *Μαν-ασσῆ* (ἐν) *Γαλααδ* 4.¹³ Σ. . . *τὴν ἐν Γαλααδ.*¹⁴

14. לֹא הָבֵל אֲרָגָב. O'. *τούτῃ σχοίνισμα* 'Εργάβ.
Σ. *καὶ αὐτὸς εἶχε τὸ περίμετρον τοῦ* 'Αργάβ.¹⁵

16, 17. בְּאֲשֶׁר וּבַעֲלֹת: יְהוֹשֻׁפָט בְּרַפְרָרָה בִּישְׁשָׁר.
O'. *ἐν* 'Ασῆρ *καὶ ἐν Βααλῶθ, εἰς* (interpositis vv. 18, 19) *Ἰωσαφάτ υἶδς Φουασοῦδ ἐν* 'Ισάχαρ. Aliter: O'. ✠ 'A. *ἐν* 'Ασῆρ *καὶ ἐν Βααλῶθ.* 'Ιωσαφάτ υἶδς *Φαρουέ* 4 *ἐν* 'Ισάχαρ.¹⁶

19. בְּרַאֲרִי. O'. *υἶδς Ἀδαί* (alia exempl. *Οὐρί*¹⁷).

20. הַמְּאִרִי. O'. *τοῦ* 'Εσεβῶν. Alia exempl. *τοῦ* 'Αμορραίου.¹⁸

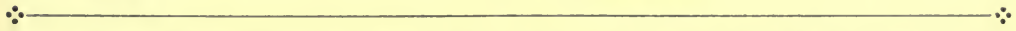
19. וַיָּצִיב אֶתְּהָרָה אֲשֶׁר בְּרַאֲרִי. *Et praefectus unus qui erat in terra.* O'. *καὶ νασιφ εἷς ἐν γῆ* ÷ 'Ιούδα 4.¹⁹ 'A. Σ. *et praefecti.* .²⁰

20, 21 (Hebr. v. 1). הַיְיִ — הַיְיִדָּה. O'. Vacat. ✠ 'A. Σ. *καὶ* 'Ιούδα *καὶ* 'Ισραῆλ *πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης* (כַּחַס כַּחַס וְסִי) *εἰς πλῆθος, ἔσθοντες καὶ πίνοντες καὶ εὐφραίνόμενοι* (כַּחַסוֹ). *καὶ Σαλωμῶν ἦν ἐξουσιάζων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις* (כַּחַס כַּחַס), *ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὀρίου Αἰγύπτου προσεγγίζοντες δῶρα, καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλωμῶν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ* 4.²¹

22 (v. 2). וַיְהִי לָהֶם. O'. *καὶ ταῦτα τὰ δέοντα.* "Αλλος" *καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον.*²²

23 (v. 3). וַיְחַמְרוּ וַיַּרְבְּרוּ אֲבִירִים. *Et bubalos, et aves saginatas.* O'. (καὶ ὀρνίθων²³) *ἐκλεκτῶν σιτευτά.* Alia exempl. *καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν καὶ νομάδων.* Aliter: O'. *καὶ ὀρνίθων* ("Αλλος" *καὶ βουβάλων.*²⁵ S'. *καὶ βοῶν ἀγρίων*) ÷ *ἐκλεκτὰ ἐκλεκτῶν* 4 *σιτευτά.*²⁷

24 (v. 4). בְּכָל-עֵבֶר. O'. *πέραν.* Alia exempl. *ἐν παντὶ πέραν.*²⁸

⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 44, 52, 74, alii, Arm. I. ⁹ Syro-hex. in textu: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*; in marg. autem: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. ¹⁰ Sic Codd. 19, 44, 52, alii. Syro-hex. in textu: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*, cum indice, cui nihil aptatur in marg. ¹¹ Sic Codd. III, XI (cum Saβδῶ), 44, 71, alii (inter quos 243, ut XI), Arm. I. ¹² Euseb. in Onomastico, p. 284, sub voce *Μεεβρά*, quam Hieron. transtulit *Meeber*. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxii. 20. Syro-hex. in textu: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*, h. e. καὶ *ἕως τοῦ πέραν*, in vitis libris Graecis, qui omnes nomen proprium varie exaratum habent. ¹³ Sic sine aster. Codd. III (cum *αὐτῷ ὁ Ἀνὼθ Ἰαεῖρ*), 247 (cum *Γαλααδᾶβ τῷ Ἀβθῶθ Ἰαῆρ*), Arm. I (cum *Μαν. ἐν Γ.*). Cf. Hex. ad Deut. iii. 14. Syro-hex. legit et pingit: ✠ *Γαλααδᾶβ αὐτοῦ σχοίνισμα* (*ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*) *Ἰαῖρ* 4. *υἶδς Μανασσῆ ἐν γῆ Γαλααδ.* Hieron.: *habebat Avoth-jair filii Manasse in Galaad.* ¹⁴ Syro-hex. *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. ¹⁵ Idem in continuatione: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ* *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. Cf. Hex. ad Deut. iii. 4, 14. Hieron.: *ipse praeterat in omni regione Argob.* ¹⁶ Sic Syro-hex. (cum *Μααλῶθ*), et sine notis Comp. (cum 'Ισάχαρ), Ald. (cum *Φαρουέν*), Codd. 55 (cum *Βαλῶθ* et *Φαρρὸν*), 56 (cum *Φαρρὸν* 'Ισάχαρ), 64 (cum *Φαρρὸν*), alii

(inter quos 243, cum *Φαρρὸν ἐν* 'Ισάχαρ), Arm. I (cum *Μαρουέ*). Hieron.: *in Aser, in Baloth. Josaphat, filius Pharue, in Issachar.* ¹⁷ Sic Comp., Syro-hex. ¹⁸ Sic Comp. (cum *τῶν Ἀμορραίων*), Codd. III (cum 'Εσ. τοῦ Ἀμ.), 44, 74, alii, Syro-hex. (ut Comp.). ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*). ²⁰ Syro-hex. *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ* *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. ²¹ Sic Syro-hex. *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ* (cum puncto diacritico, pro quo in codice *Ribui* male pictum esse videtur) commutatur cum Graecis *ἐπιστάτης, καθεσταμένος, προσεστηκός*, et similibus. ²² Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (qui locum exhibit fere ut legitur in Ed. Rom. post Cap. ii. 46), Codd. III (cum *καὶ νασιφ ἐν γῆ* 'Ιούδα *καὶ* 'Ισρ.), 247 (cum *καὶ νασιφ εἰς ἐν γῆ* 'Ιούδα *καὶ* 'Ισραῆλ *π. ὡσεὶ ἄ. ἢ ἐπὶ θαλάσσης. . . ἕως ὀρίου γῆς Αἰγ.*). ²³ Sic in textu Comp. (om. τῶ), Reg. (cum altera scriptura in marg.), Origen. Opp. T. IV, p. 406; nee non Ed. Rom., ut ante. ²⁴ Sic Codd. II, 56. In Ed. Rom. haec casu praeterlapsa esse videntur. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om. *καὶ* priore), 82, 93, 108; nee non (om. *καὶ* posteriore) Ed. Rom., ut ante. ²⁶ Syro-hex. in marg.: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ* (sic), cum scholio: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. Cf. Hex. ad Deut. xiv. 5. ²⁷ Idem: *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ* *ⲛⲁⲗⲁⲧⲁⲃ*. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 247.

- 24 (v. 4). **מְתַפְּסֵת יַעֲדֵה עֵדָה בְּכָל־מַלְכֵי עֵבֶר הַהֵיָרָה**.
 O'. Vacat. ✕ ἀπὸ Θαψά καὶ ἕως Γάζης ἐν
 πᾶσιν βασιλευσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ 4.²⁹
- 25 (v. 5). **מִדָּן**. O'. — ἐσθίοντες καὶ πίνοντες 4,
 ἀπὸ Δάν.³⁰
- 27 (v. 7). **וְיָאֵת כָּל־הַקְּרֹב**. *Et omnes qui accede-*
bant. O'. καὶ (alia exempl. κατὰ³¹) πάντα τὰ
 διαγγέλματα.
לֹא יַעֲדוּ דָבָר. *Non desiderari passi sunt*
quicquam. O'. οὐ παραλλάσσουνσι λόγον. Σ.
 οὐκ ἐξέλειπον οὐδέν.³²
- 28 (v. 8). **וַיָּבֵאוּ**. O'. ἦρον. 'A. Σ. Θ. ἦγον, s.
 ἔφερον.³³
- 30 (v. 10). **וַיַּתְּרֵב הַכְּמַת שְׁלֹמֹה**. O'. καὶ ἐπλη-
 θύνθη ✕ Οἱ Γ'. σοφία 4 Σαλωμών — σφό-
 δρα 4.³⁴
- 31 (v. 11). **וַיְהִי־שְׁמוֹ בְּכָל־הַגּוֹיִם קָבִיב**. O'. Vacat.
 (✕) καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν
 κύκλω 4.³⁵ Alia exempl. καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλω.³⁶
- 33 (v. 13). **בְּקִיר**. O'. διὰ τοῦ τοίχου. Alia ex-
 empl. ἐκ τοῦ τοίχου.³⁷

- 34 (v. 14). **מָחָת כָּל־מַלְכֵי**. O'. ÷ καὶ ἐλάμβανε
 δῶρα 4 παρὰ πάντων τῶν βασιλέων.³⁸
 O'. καὶ ἔλαβε Σαλωμών—τὴν Γαζέρ.³⁹
 Cap. IV. 3. — καὶ (4) 'Ιωσαφάτ.⁴⁰ 8. — εἰς 4.⁴¹
 22. — κεκοπανισμένου 4.⁴² 28. — ὁ βασιλεὺς 4.⁴³
 30. — ἀνθρώπων 4.⁴⁴ 32. ÷ Σαλωμών 4.⁴⁵

CAP. V.

- 1, 2 (Hebr. 15, 16). **וַיִּשְׁלַח הַיָּרֵם כְּלֶךְ־צוּר אֶת־**
עֲבָדָיו אֶל־שְׁלֹמֹה בִּי שְׁמֵעַ בִּי אֶת־וּמְשָׁחוּ
לְמַלְכָּה תַחַת אֲבִיהוּ בִּי אֲהֵב הָיָה הַיָּרֵם
לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים: וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־הַיָּרֵם
לְאָמַר. O'. καὶ ἀπέστειλε Χιράμ βασιλεὺς
 Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρίσαι τὸν Σαλωμών
 (alia exempl. τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλω-
 μῶν ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασι-
 λέα¹) ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν
 ἦν Χιράμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. καὶ
 ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Χιράμ, λέγων. 'A.
 καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς
 δούλους αὐτοῦ πρὸς Σολομών ὅτι ἤκουσεν ὅτι

Comp., Codd. III, 19, Syro-hex., et Ed. Rom., ut ante.
²⁹ Sic Syro-hex. (cum **لِسَعْفِ** ✕ **سَعْفِ**), et sine aster.
 Comp. (cum ἀπὸ Θαψά ἕως Γάζα ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς
 π. τ. π.), Codd. III (om. Γάζης tantum, non, ut Tischendor-
 fiius, Γάζης—πέραν), 247 (cum Θαψάσα, et πέραν τοῦ 'Ιορ-
 δάνου); necnon Ed. Rom., ut ante (cum 'Ραφι, et ἐν π.
 τοῖς β.). ³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: **سَعْفِ** — **سَعْفِ**).
 Haec, ἐσθ. καὶ π., desunt in Comp., sed habentur in Codd.
 III, 247; necnon in Ed. Rom., ut ante (cum ἐσθ. καὶ π. καὶ
 εὐραγζοντες). In Syro-hex. index est super καὶ πίνοντες, sed
 nota marginalis intercidit. ³¹ Sic Comp., Codd. 82, 93,
 108 (omnes cum διγγελέμενα), Syro-hex. ³² Syro-hex.
سَعْفِ **لِسَعْفِ** **سَعْفِ**. ³³ Idem: **لِسَعْفِ** **سَعْفِ** **سَعْفِ**.
 Prior lectio est in Cod. III, posterior in Comp.,
 Codd. 82, 93, 108. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Ald.,
 Codd. III (cum ἡ σοφία), XI, 44 (ut III), 52, 56, alii
 (inter quos 243), Arm. I. Vox σφόδρα deest in Comp.
 (cum ἡ σ. Σολομώντος), Codd. 19 (idem), 82 (idem), 71 (cum
 ἡ σ. Σολομών), 108 (ut Comp.). ³⁵ Sic Syro-hex. (cum
 metabelo tantum), et sine aster. Codd. III, 247, Arm. I,
 Origen. Opp. T. I, p. 477. ³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82,

93, 108, 158. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum
 τείχου), 144 (idem), Theodoret., Arm. I. In Syro-hex.
 index est super διὰ, absente nota marginali. ³⁸ Sic
 Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. 19 (cum ἔλα-
 βαν), 44 (cum ἔλαβε), 52, 55 (ut 44), alii (inter quos 243).
 Ed. Rom.: καὶ παρὰ πάντων τ. β. ³⁹ Haec desunt in
 Comp., Ald., Codd. III, 52, 55, alii, Syro-hex., Arm. I.
 Ad haec, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς—Γαζέρ, Cod. 243 in marg. notat:
 Τοῦτο ἐν τῷ ἐξασπῷ μετὰ πᾶσαν τοῦ ναοῦ τὴν οἰκοδομήν κείτα,
 καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν Σολομώντος [τοῦ Σαλωμών Nobil.] καὶ
 τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν [hucusque Nobil.] ὡς καὶ
 κατ' ἐκείνον τὸν τόπον σεσημειωμένον εὐρήσεις. Cf. Hex. ad
 Cap. iii. I. ix. 16, 17. ⁴⁰ Syro-hex. Copula deest in
 Comp., Cod. 44. ⁴¹ Idem. Deest in Comp., Cod. 158.
⁴² Idem. Deest in Comp. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem (cum
سَعْفِ — **سَعْفِ**). ⁴⁵ Idem. Deest in Comp., Codd.
 44, 82, 93, 108.

CAP. V. ¹ Sic Comp. (cum Σολομώντα), Ald. (cum τοὺς
 π. αὐτοῦ χρίσαι πρὸς Σολομώντα), Codd. III, 52, 92 (om. εἰς
 β.), 121 (in marg.), 123 (cum ἔχρισεν), 236, 242 (cum
 ἔχρισαν), 247, Syro-hex. (cum ἤκουσαν), Arm. I.

16 (30). הַרְדִּים בְּעַם. *Dominantes in populo.* O'. ἐπιστάται * τοῦ λαοῦ 4.²⁴

17 (31). יְקָרֹות יְקָרִים. O'. τιμίους. *Alia exempl. λίθους τιμίους.*²⁵

18 (32). עֲשֻׂרֹת. *Exstructores.* O'. οἱ υἱοί. *Alia exempl. οἱ δοῦλοι.*²⁶

וְהַבְּלִים. *Et Gebalitae.* O'. καὶ ἔβαλαν αὐτοῦς. * 'A. καὶ οἱ Βίβλιοι 4.²⁷

וְהַעֲשִׂים וְהַבְּנִים לְבָנוֹת הַבַּיִת. O'. τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη. *Aliter:* O'. τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους — τρία ἔτη 4 * 'A. τοῦ οἰκοδομησαὶ τὸν οἶκον 4.²⁸

Cap. V. 5. — ὁ θεός (4).²⁹ 6. δουλείας (X) σου 4.³⁰

8. — περὶ πάντων 4.³¹ 9. καταξουσιν — αὐτά 4.³² τῷ οἴκῳ * μου 4.³³

CAP. VI.

1. בְּשִׁמוֹנִים שָׁנָה. O'. ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ('A. Σ. ὀγδοηκοστῷ¹).

בַּחֹדֶשׁ זֶה הָיָה הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְמִלְחָה שְׁלֹמֹה. *In mense Ziv, qui est mensis secundus, regni Salo-*

monis. O'. ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ — βασιλείου-
τος 4 τοῦ βασιλέως Σαλωμών.²

1. וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה. O'. *Vacat.* *Alia exempl. καὶ ᾠκοδομεῖ τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ.*³

2 (Gr. 6). שָׁשִׁים-אַמָּה. O'. τεσσαράκοντα ἐν πήχει. *Alia exempl. ἐξήκοντα πήχεις (s. πήχων).*⁴

וְשֵׁשִׁים. O'. καὶ πέντε καὶ εἴκοσι. *Alia exempl. καὶ τριάκοντα.*⁵

3. וְהָאֵלָם. O'. καὶ τὸ αἶλᾰμ. 'Ο 'Εβραῖος' καὶ τὸ οὐλᾰμ. Σ. καὶ τὸ πρόπυλον.⁶

וְהַיִּבֵּל הַבַּיִת. O'. τοῦ ναοῦ * τοῦ οἴκου 4.⁷

עַל-פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת עֶשְׂרֹת בָּאַמָּה רְחֹב. O'. εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου. *Alia exempl. κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψους τοῦ οἴκου δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ.*⁸

4. חַלְזוֹנֵי שַׁקָּפִים אֲנֻמִּים. *Fenestras trabibus clausis (munitas).* O'. θυρίδας παρακνυπομένας (*alia exempl. διακνυπομένας; alia, δεδικτυωμένας*⁹) κρυπτάς. O'. Θ. θυρίδας διακνυπομένας κρυπτάς. 'A. ἀπαβλέπουσας βεβυσμένας. Σ. θυρίδας καὶ ἐκθέτας ἐπισκέποντας.¹⁰

²⁴ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 247.

²⁵ Sic Codd. III, 19, 93, 108, 247, Syro-hex., Arm. I (cum καὶ λ. τ.).

²⁶ Sic Comp., Codd. 44, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (in marg.).

²⁷ Syro-hex. in textu: * .סחבל. Sic sine notis Codd. III, 247 (cum Βίβλιοι), Arm. ed. Pro Βίβλιοι Grabi-
us, praeeunte Complutensi, Γίβλιοι edidit, male. Scilicet
urbs Phoenicum Gebal a Geographis Graecis Βίβλος vel
Βύβλος appellabatur. Cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 9.

²⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: * .סחבל. Sic sine notis Comp., Arm. I. Pro τρία ἔτη Codd. 19, 93, 108,
Theodoret. habent τρισὶν ἔτεσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου.

²⁹ Syro-hex. Deest in Comp., Ald., Codd. 44, 74, aliis.

³⁰ Idem (cum metobelo tantum). Pro δ. σου δώσω Cod. III
habet δουλας δουλενωσ (sic).

³¹ Idem. ³² Idem. Pronomen deest in Arm. I.

³³ Idem. Pronomen legitur in Ed. Rom. et libris omnibus.

CAP. VI. ¹ "Sic Coislin. I, ubi haec nota legitur:
'Ομοίως κατὰ τὸ 'Εβραϊκὸν βασιμονεῖμ ἔχει.'"—Montef. Sic in
textu Comp., Codd. 19, 56, 93, 108 (cum ὀγδωθ.), 246.

In Syro-hex. locus sic habet: καὶ ἐγένεθη ἐν τῷ ἔτει τῷ
τετρακοσιοστῷ καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ἐξόδου κ. τ. εἰ.

² Obelus est in Syro-hex., qui in Graecis nil mutat. ³ Sic

Comp. (cum ᾠκοδόμησε), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52,
alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. I (ut Comp., om.
καί).

⁴ Sic Comp., Codd. III (cum πήχων), 247 (idem),
Arm. I (idem). Syro-hex. * .סחבל. Nobil.,
Cod. 243 in marg.: "Ἐν τισὶ μὲν τῶν ἀντιγράφων τεσσαράκοντα
κεῖται: ἐν δὲ τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις ἐξήκοντα: τοῦ δὲ
ὕψους, ἔνα μὲν εἰκοσιπέντε πήχεις ἔχει: τὸ δὲ ἐξαπλοῦν (τῷ δὲ
ἐξαπλῷ Cod. 243) τριάκοντα.

⁵ Sic Comp., Codd. III,
247, Syro-hex.

⁶ Syro-hex. * .סחבל. Montef. e Coislin. [I] affert: Σ. πρόπυλον. Cf. Hex. ad
Psal. lxxii. 4. Ezech. viii. 16. xliv. 3.

⁷ Sic Syro-hex.,
et sine aster. Codd. III, 247 (cum τοῦ οἴκου τοῦ ν.).

⁸ Sic
Ald. (om. κατὰ πρ.), Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter
quos 243), Syro-hex.

⁹ Prior lectio est in Ald. (cum
διακνυπτ.), Codd. XI (cum διακρυπτ.), 44 (idem), 52
(idem), 56, 64 (ut Ald.), aliis (inter quos 243 in marg.);
posterior in Comp., Codd. 19, 55, 71, aliis (inter quos
243). Syro-hex. in textu: παρα-(vel δια-)κνυπομένας κρυπτάς
(* .סחבל. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 56, 93, 108 (cum ὀγδωθ.), 246.

In Syro-hex. locus sic habet: καὶ ἐγένεθη ἐν τῷ ἔτει τῷ
τετρακοσιοστῷ καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ἐξόδου κ. τ. εἰ.

² Obelus est in Syro-hex., qui in Graecis nil mutat. ³ Sic

Comp. (cum ᾠκοδόμησε), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52,
alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. I (ut Comp., om.
καί).

⁴ Sic Comp., Codd. III (cum πήχων), 247 (idem),
Arm. I (idem). Syro-hex. * .סחבל. Nobil.,
Cod. 243 in marg.: "Ἐν τισὶ μὲν τῶν ἀντιγράφων τεσσαράκοντα
κεῖται: ἐν δὲ τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις ἐξήκοντα: τοῦ δὲ
ὕψους, ἔνα μὲν εἰκοσιπέντε πήχεις ἔχει: τὸ δὲ ἐξαπλοῦν (τῷ δὲ
ἐξαπλῷ Cod. 243) τριάκοντα.

⁵ Sic Comp., Codd. III,
247, Syro-hex.

⁶ Syro-hex. * .סחבל. Montef. e Coislin. [I] affert: Σ. πρόπυλον. Cf. Hex. ad
Psal. lxxii. 4. Ezech. viii. 16. xliv. 3.

⁷ Sic Syro-hex.,
et sine aster. Codd. III, 247 (cum τοῦ οἴκου τοῦ ν.).

⁸ Sic
Ald. (om. κατὰ πρ.), Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter
quos 243), Syro-hex.

⁹ Prior lectio est in Ald. (cum
διακνυπτ.), Codd. XI (cum διακρυπτ.), 44 (idem), 52
(idem), 56, 64 (ut Ald.), aliis (inter quos 243 in marg.);
posterior in Comp., Codd. 19, 55, 71, aliis (inter quos
243). Syro-hex. in textu: παρα-(vel δια-)κνυπομένας κρυπτάς
(* .סחבל. Sic sine notis Comp., Codd. 19, 56, 93, 108 (cum ὀγδωθ.), 246.

In Syro-hex. locus sic habet: καὶ ἐγένεθη ἐν τῷ ἔτει τῷ
τετρακοσιοστῷ καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ἐξόδου κ. τ. εἰ.

² Obelus est in Syro-hex., qui in Graecis nil mutat. ³ Sic

5. וַיִּבְנוּ עַל־קִרְיָן. O'. καὶ ἔδωκεν (alia exempl. ἐποίησαν¹¹) ἐπὶ τὸν τοίχον. Σ. καὶ ἐποίησαν ἐπιβλημα.¹²

יָצַע. Structuram per tabulata dispositam. O'. μέλαθρα. Σ. καταστρώματα.¹³

בְּמִסְבֵּי הַפְּתִיחוֹת הַקִּירוֹת הַבְּיָתוֹת. O'. Vacat. ✕ Θ. σὺν τοίχοις τοῦ οἴκου κυκλόθεν¹⁴.

וַיִּבְנוּ. Et adyto. O'. καὶ τῷ δαβίρ ('Α. Σ. χρηματιστηρίω¹⁵).

בְּמִסְבֵּי הַפְּתִיחוֹת הַקִּירוֹת הַבְּיָתוֹת. Et fecit conclavia lateralialia per circuitum. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐποίησε πλευρὰς κυκλόθεν¹⁶.

6. הַתֵּיכֵנָה שֶׁשׁ בְּאַמְפָּה רְחֵבָה. O'. καὶ τὸ μέσον ἕξ (alia exempl. add. πήχεων τὸ πλάτος¹⁷). Aliter: O'. ✕ καὶ τῆς μέσης ἕξ πήχεων τὸ πλάτος¹⁸.

7. עָבְרוּ שְׁלֵמָה מִסָּעָה. Lapidibus integris (non dolatis) lapicidinae. O'. λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς. Alia exempl. λίθοις ὀλοκλήροις ἀκροτόμοις.¹⁹

8. הַתֵּיכֵנָה. O'. τῆς ὑποκάτωθεν.²⁰
וַיְבַלְתֵּי אֶת־הַמִּצְבֵּי. Et per scalas cochleatas ascendebant. O'. καὶ ἑλικτῇ ἀνάβασις. 'Α. (καὶ ἐν) κοχλίας. ²¹

8. אֶת־הַשְּׁלֵמִים. O'. ἐπὶ τὰ τριόροφα ((Σ.) τριόροφα²²).

9. וַיִּסְפֵּן. Et contignavit. O'. καὶ ἐκοιλοστάθησε ('Α. ὀρόφωσεν²³).

בְּמִסְבֵּי הַפְּתִיחוֹת הַקִּירוֹת הַבְּיָתוֹת. Asseribus et tabulis cedrinis. O'. ✕ φατνώμασιν (s. φατνώσεσιν) καὶ διατάξεσιν²⁴ κέδροις.²⁴

10. וַיִּבְנוּ אֶת־הַיְצִיעַ עַל־כַּל־הַפְּתִיחוֹת הַקִּירוֹת. O'. καὶ ὀκοδόμησε τοὺς ἐνδέσμους διόλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ. 'Α. καὶ ὀκοδόμησε τὸ στρώμα ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον ἑπηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ. Σ. καὶ ὀκοδόμησε τὸ κατάστρωμα. ²⁵

אֶת־הַפְּתִיחוֹת. O'. τὸν σύνδεσμον (alia exempl. ἐνδεσμον²⁶). Σ. τὸ ἐπιβλημα.²⁷

11-14. וַיְהִי דְבַר־יְהוָה—וַיְבַלְתֵּי. O'. Vacat. Aliter: O'. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαλωμών, λέγων (12) ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομείς, ἐὰν δεύης τοῖς προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῆς, καὶ φυλάσσης πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφῃσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου ✕ 'Α. Σ. Θ. σὺν σοὶ²⁸.

machi ἐθέτας, Anglice balconies, cf. Hex. ad Ezech. xlii. 3.
¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Syro-hex. ܘܫܘܢܐ.
ܘܫܘܢܐ. Vox Syriaca commutatur cum ἐπίθεμα Exod. xxv. 16; cum ἐπιβλημα Hex. ad Jos. ix. 5. In architectura auctim ἐπιβλημα nescio an dici possit structura quae principali aedificio incumbit, et parietibus ejus quasi substrata est, quae vocis Hebraeae יָצַע notio esse potest.
¹³ Coislín. I. Cf. ad v. 10. ¹⁴ Sic Syro-hex. (cum ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ), Arm. I (cum ἐπὶ τὸν τοίχον). ¹⁵ Montef. e Coislín. I affert: 'Α. Σ. χρηματιστηρίων (sic). Minus probabiliter Syro-hex. ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ. Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 2. ¹⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ ἐπ. ✕ πλευρὰς κ. 4), et sine aster. Comp. (cum κύκλω), Ald., Codd. III, 19 (cum πλευρὰν κύκλω), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, cum καὶ ἐπ. πλευρὰ κυκλόθεν τῷ ναφ̄ καὶ τῷ δαβείρ).
¹⁷ Sic Ald., Codd. III (om. τὸ), 44, 52, 55 (ut III), alii (inter quos 243, ut III). ¹⁸ Syro-hex. in textu: ܘܫܘܢܐ ✕ ܘܫܘܢܐ. In textu tῶν O' verba καὶ τὸ μέσον ἕξ desunt in Codd. XI, 19, 82, 245. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 12 I (cum λ. ὀλοκλήροις (in marg. ἀπηρισμένους), 123 (cum λ. ὀλοκλήροις), et fortasse Syro-hex.

(cum ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ, h. e. λίθοις ἀκροτόμου ὀλοκλήροις). In Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243) mixta e pluribus lectio est, λίθοις ὀλοκλήροις ἀκροτόμοις ἀργοῖς; ubi vox ἀπηρισμένους Aquilam auctorem sapit, coll. Hex. ad Deut. xxvii. 6. ²⁰ Syro-hex. ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ, cum indice super ܘܫܘܢܐ, absente nota marginali, fortasse: τῆς μέσης. Mox ad ὀμίαν Cod. 243 in marg.: 'Ομία ἐστὶν τὸ ἐν μέρος τοῦ τοίχου τὸ περὶ τὸ τέλος. ²¹ Syro-hex. ܘܫܘܢܐ.
²² Idem in marg. sine nom. ܘܫܘܢܐ.
²³ Cf. Hex. ad Gen. vi. 17. Ezech. xlii. 6 (ubi rectius pingitur: ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ). ²⁴ Coislín. I (cum ὀρόφωσεν). Cf. Hex. ad Hag. i. 4. ²⁵ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ), et sine aster. Ald. (cum ἐν κέδροις), Codd. III (cum φατνώσεσιν), 64 (ut Ald.), 71 (idem), 119 (idem), 121, 158 (cum φατνώσεσιν καὶ δ. τὸν οἶκον ἐν κέδροις), 243, 244, 247 (cum φατνώσει καὶ δ. ἐν κ.). ²⁶ Cod. 243 (cum ἐν pro numerali ἑ). Ad ἐνδέσμοις idem in marg.: στρώμα. ²⁷ Sic Codd. III, XI, 71, 74, alii (inter quos 243), et, ut videtur, Syro-hex. ²⁸ Syro-hex. ܘܫܘܢܐ ܘܫܘܢܐ. Cf. ad v. 5. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum μετὰ σοῦ), Codd. III, 55, 71, 243 (cum πρὸς σέ), 245.

δν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου (13) καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. (14) καὶ ᾠκοδόμησε Σαλωμών τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.²⁹

15. מְבִיתָהּ. O'. Vacabat. ✕ 'A. Σ. Θ. ἔσωθεν. ³⁰ עַד קִירוֹת הַסֵּפֶר. Usque ad parietes tabulati. O'. καὶ ἕως τῶν τοίχων ÷ καὶ ἕως ἄ τῶν δοκῶν.³¹

16. וַיִּבֶן לוֹ מְבִית לְדָבָר לְקָדֶשׁ. O'. καὶ ἐποίησεν ἐκ (alia exempl. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν³²) τοῦ δαβίρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. Aliter: O'. Θ. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ δαβίρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. 'A. Σ. καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν (Σ. ἐσώτερον) τοῦ χρηματιστηρίου, καὶ τοῦ ἡγιασμένου τῶν ἡγιασμένων (Σ. εἰς ἅγιον ἁγίων).³³

17. וְאַרְבָּעִים בְּאַמָּה הָיָה הַבַּיִת הַהוּא הַיְחִיד לְפָנָיו. O'. καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ ναός. Aliter: O'. καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ✕ 'A. Σ. Θ. ὁ οἶκος, αὐτὸς ἄ ὁ ναὸς ✕ ὁ ἐσώτατος.³⁴ 'A. Θ. καὶ τεσσαράκοντα ἐν πήχει ἦν ὁ οἶκος,

αὐτὸς ὁ ναὸς τῆ εὐσκολία.³⁵ Σ. τεσσαράκοντα πήχων ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος.³⁶

18. וְאָרְזוּ אֶל-הַבַּיִת פְּנִימָה מְקֻלְעֵת פְּקָעִים וּפְּתוּרֵי. Et cedris domus interioris insculpti erant cucumeres agrestes et gemmae ruptae florum: omnia erant cedrina, nec lapis usquam apparebat. O'. Vacat. Aliter: O'. ✕ καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσεις, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα: οὐκ ἐφαίνετο λίθος ἄ (κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ).³⁷ 'A. Θ. καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατεταραυμένα ξυστροπῶ (striata) καὶ περιγλυφα ἐκπίπτοντα τὰ πάντα κέδρου: οὐκ ἦν λίθος βλέπόμενος.³⁸ Σ. καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπαναστάσις, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα: οὐκ ἐφαίνετο λίθος.³⁹

19. וְדָבִיר בְּתוֹךְ-הַבַּיִת מִפְּנִימָה הִכּוֹן לְתַתָּן שֵׁט. O'. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ✕ 'A. Σ. Θ. ἠτοίμασεν ἄ, δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου.⁴⁰ 'A. Θ. καὶ χρηματιστήριον ἐν

²⁹ Sic Comp., Codd. III, XI, 44 (cum συνετέλεσαν), 52, 55, 56 (ut 44), alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. I. Cod. 243 in marg., teste Montef.: 'Ιστίον ὡς πρὸς [πρὸ] τῶν ῥητῶν τούτων φέρεται ἐν τῷ ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβέσι τῶν ἀντιγράφων καὶ ταῦτα' καὶ ἐγένετο λόγος κ. πρὸς τὸν Σαλωμών, λέγων . . . ἐὰν ὀδεύεις . . . ποιεῖς, καὶ φυλάσσεις . . . στήσω τὸν λ. μου σὺν σοί, δν . . . ἐγκαταλείψομαι τὸν λ. μου Ἰσραὴλ. "Ἐν τισι μένοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κείται, οἷς οἶμαι καὶ Θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα ταῦτα μὴ θεσκεῖναι.

³⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: 𐤀 𐤁 𐤂 𐤃 𐤄 𐤅 𐤆 𐤇 𐤈 𐤉 𐤊 𐤋 𐤌 𐤍 𐤎 𐤏 𐤐 𐤑 𐤒 𐤓 𐤔 𐤕 𐤖 𐤗 𐤘 𐤙 𐤚 𐤛 𐤜 𐤝 𐤞 𐤟 𐤠 𐤡 𐤢 𐤣 𐤤 𐤥 𐤦 𐤧 𐤨 𐤩 𐤪 𐤫 𐤬 𐤭 𐤮 𐤯 𐤰 𐤱 𐤲 𐤳 𐤴 𐤵 𐤶 𐤷 𐤸 𐤹 𐤺 𐤻 𐤼 𐤽 𐤾 𐤿 𐥀 𐥁 𐥂 𐥃 𐥄 𐥅 𐥆 𐥇 𐥈 𐥉 𐥊 𐥋 𐥌 𐥍 𐥎 𐥏 𐥐 𐥑 𐥒 𐥓 𐥔 𐥕 𐥖 𐥗 𐥘 𐥙 𐥚 𐥛 𐥜 𐥝 𐥞 𐥟 𐥠 𐥡 𐥢 𐥣 𐥤 𐥥 𐥦 𐥧 𐥨 𐥩 𐥪 𐥫 𐥬 𐥭 𐥮 𐥯 𐥰 𐥱 𐥲 𐥳 𐥴 𐥵 𐥶 𐥷 𐥸 𐥹 𐥺 𐥻 𐥼 𐥽 𐥾 𐥿 𐦀 𐦁 𐦂 𐦃 𐦄 𐦅 𐦆 𐦇 𐦈 𐦉 𐦊 𐦋 𐦌 𐦍 𐦎 𐦏 𐦐 𐦑 𐦒 𐦓 𐦔 𐦕 𐦖 𐦗 𐦘 𐦙 𐦚 𐦛 𐦜 𐦝 𐦞 𐦟 𐦠 𐦡 𐦢 𐦣 𐦤 𐦥 𐦦 𐦧 𐦨 𐦩 𐦪 𐦫 𐦬 𐦭 𐦮 𐦯 𐦰 𐦱 𐦲 𐦳 𐦴 𐦵 𐦶 𐦷 𐦸 𐦹 𐦺 𐦻 𐦼 𐦽 𐦾 𐦿 𐧀 𐧁 𐧂 𐧃 𐧄 𐧅 𐧆 𐧇 𐧈 𐧉 𐧊 𐧋 𐧌 𐧍 𐧎 𐧏 𐧐 𐧑 𐧒 𐧓 𐧔 𐧕 𐧖 𐧗 𐧘 𐧙 𐧚 𐧛 𐧜 𐧝 𐧞 𐧟 𐧠 𐧡 𐧢 𐧣 𐧤 𐧥 𐧦 𐧧 𐧨 𐧩 𐧪 𐧫 𐧬 𐧭 𐧮 𐧯 𐧰 𐧱 𐧲 𐧳 𐧴 𐧵 𐧶 𐧷 𐧸 𐧹 𐧺 𐧻 𐧼 𐧽 𐧾 𐧿 𐨀 𐨁 𐨂 𐨃 𐨄 𐨅 𐨆 𐨇 𐨈 𐨉 𐨊 𐨋 𐨌 𐨍 𐨎 𐨏 𐨐 𐨑 𐨒 𐨓 𐨔 𐨕 𐨖 𐨗 𐨘 𐨙 𐨚 𐨛 𐨜 𐨝 𐨞 𐨟 𐨠 𐨡 𐨢 𐨣 𐨤 𐨥 𐨦 𐨧 𐨨 𐨩 𐨪 𐨫 𐨬 𐨭 𐨮 𐨯 𐨰 𐨱 𐨲 𐨳 𐨴 𐨵 𐨶 𐨷 𐨸 𐨹 𐨺 𐨻 𐨼 𐨽 𐨾 𐨿 𐩀 𐩁 𐩂 𐩃 𐩄 𐩅 𐩆 𐩇 𐩈 𐩉 𐩊 𐩋 𐩌 𐩍 𐩎 𐩏 𐩐 𐩑 𐩒 𐩓 𐩔 𐩕 𐩖 𐩗 𐩘 𐩙 𐩚 𐩛 𐩜 𐩝 𐩞 𐩟 𐩠 𐩡 𐩢 𐩣 𐩤 𐩥 𐩦 𐩧 𐩨 𐩩 𐩪 𐩫 𐩬 𐩭 𐩮 𐩯 𐩰 𐩱 𐩲 𐩳 𐩴 𐩵 𐩶 𐩷 𐩸 𐩹 𐩺 𐩻 𐩼 𐩽 𐩾 𐩿 𐪀 𐪁 𐪂 𐪃 𐪄 𐪅 𐪆 𐪇 𐪈 𐪉 𐪊 𐪋 𐪌 𐪍 𐪎 𐪏 𐪐 𐪑 𐪒 𐪓 𐪔 𐪕 𐪖 𐪗 𐪘 𐪙 𐪚 𐪛 𐪜 𐪝 𐪞 𐪟 𐪠 𐪡 𐪢 𐪣 𐪤 𐪥 𐪦 𐪧 𐪨 𐪩 𐪪 𐪫 𐪬 𐪭 𐪮 𐪯 𐪰 𐪱 𐪲 𐪳 𐪴 𐪵 𐪶 𐪷 𐪸 𐪹 𐪺 𐪻 𐪼 𐪽 𐪾 𐪿 𐫀 𐫁 𐫂 𐫃 𐫄 𐫅 𐫆 𐫇 𐫈 𐫉 𐫊 𐫋 𐫌 𐫍 𐫎 𐫏 𐫐 𐫑 𐫒 𐫓 𐫔 𐫕 𐫖 𐫗 𐫘 𐫙 𐫚 𐫛 𐫜 𐫝 𐫞 𐫟 𐫠 𐫡 𐫢 𐫣 𐫤 𐫥 𐫦 𐫧 𐫨 𐫩 𐫪 𐫫 𐫬 𐫭 𐫮 𐫯 𐫰 𐫱 𐫲 𐫳 𐫴 𐫵 𐫶 𐫷 𐫸 𐫹 𐫺 𐫻 𐫼 𐫽 𐫾 𐫿 𐬀 𐬁 𐬂 𐬃 𐬄 𐬅 𐬆 𐬇 𐬈 𐬉 𐬊 𐬋 𐬌 𐬍 𐬎 𐬏 𐬐 𐬑 𐬒 𐬓 𐬔 𐬕 𐬖 𐬗 𐬘 𐬙 𐬚 𐬛 𐬜 𐬝 𐬞 𐬟 𐬠 𐬡 𐬢 𐬣 𐬤 𐬥 𐬦 𐬧 𐬨 𐬩 𐬪 𐬫 𐬬 𐬭 𐬮 𐬯 𐬰 𐬱 𐬲 𐬳 𐬴 𐬵 𐬶 𐬷 𐬸 𐬹 𐬺 𐬻 𐬼 𐬽 𐬾 𐬿 𐭀 𐭁 𐭂 𐭃 𐭄 𐭅 𐭆 𐭇 𐭈 𐭉 𐭊 𐭋 𐭌 𐭍 𐭎 𐭏 𐭐 𐭑 𐭒 𐭓 𐭔 𐭕 𐭖 𐭗 𐭘 𐭙 𐭚 𐭛 𐭜 𐭝 𐭞 𐭟 𐭠 𐭡 𐭢 𐭣 𐭤 𐭥 𐭦 𐭧 𐭨 𐭩 𐭪 𐭫 𐭬 𐭭 𐭮 𐭯 𐭰 𐭱 𐭲 𐭳 𐭴 𐭵 𐭶 𐭷 𐭸 𐭹 𐭺 𐭻 𐭼 𐭽 𐭾 𐭿 𐮀 𐮁 𐮂 𐮃 𐮄 𐮅 𐮆 𐮇 𐮈 𐮉 𐮊 𐮋 𐮌 𐮍 𐮎 𐮏 𐮐 𐮑 𐮒 𐮓 𐮔 𐮕 𐮖 𐮗 𐮘 𐮙 𐮚 𐮛 𐮜 𐮝 𐮞 𐮟 𐮠 𐮡 𐮢 𐮣 𐮤 𐮥 𐮦 𐮧 𐮨 𐮩 𐮪 𐮫 𐮬 𐮭 𐮮 𐮯 𐮰 𐮱 𐮲 𐮳 𐮴 𐮵 𐮶 𐮷 𐮸 𐮹 𐮺 𐮻 𐮼 𐮽 𐮾 𐮿 𐯀 𐯁 𐯂 𐯃 𐯄 𐯅 𐯆 𐯇 𐯈 𐯉 𐯊 𐯋 𐯌 𐯍 𐯎 𐯏 𐯐 𐯑 𐯒 𐯓 𐯔 𐯕 𐯖 𐯗 𐯘 𐯙 𐯚 𐯛 𐯜 𐯝 𐯞 𐯟 𐯠 𐯡 𐯢 𐯣 𐯤 𐯥 𐯦 𐯧 𐯨 𐯩 𐯪 𐯫 𐯬 𐯭 𐯮 𐯯 𐯰 𐯱 𐯲 𐯳 𐯴 𐯵 𐯶 𐯷 𐯸 𐯹 𐯺 𐯻 𐯼 𐯽 𐯾 𐯿 𐰀 𐰁 𐰂 𐰃 𐰄 𐰅 𐰆 𐰇 𐰈 𐰉 𐰊 𐰋 𐰌 𐰍 𐰎 𐰏 𐰐 𐰑 𐰒 𐰓 𐰔 𐰕 𐰖 𐰗 𐰘 𐰙 𐰚 𐰛 𐰜 𐰝 𐰞 𐰟 𐰠 𐰡 𐰢 𐰣 𐰤 𐰥 𐰦 𐰧 𐰨 𐰩 𐰪 𐰫 𐰬 𐰭 𐰮 𐰯 𐰰 𐰱 𐰲 𐰳 𐰴 𐰵 𐰶 𐰷 𐰸 𐰹 𐰺 𐰻 𐰼 𐰽 𐰾 𐰿 𐱀 𐱁 𐱂 𐱃 𐱄 𐱅 𐱆 𐱇 𐱈 𐱉 𐱊 𐱋 𐱌 𐱍 𐱎 𐱏 𐱐 𐱑 𐱒 𐱓 𐱔 𐱕 𐱖 𐱗 𐱘 𐱙 𐱚 𐱛 𐱜 𐱝 𐱞 𐱟 𐱠 𐱡 𐱢 𐱣 𐱤 𐱥 𐱦 𐱧 𐱨 𐱩 𐱪 𐱫 𐱬 𐱭 𐱮 𐱯 𐱰 𐱱 𐱲 𐱳 𐱴 𐱵 𐱶 𐱷 𐱸 𐱹 𐱺 𐱻 𐱼 𐱽 𐱾 𐱿 𐲀 𐲁 𐲂 𐲃 𐲄 𐲅 𐲆 𐲇 𐲈 𐲉 𐲊 𐲋 𐲌 𐲍 𐲎 𐲏 𐲐 𐲑 𐲒 𐲓 𐲔 𐲕 𐲖 𐲗 𐲘 𐲙 𐲚 𐲛 𐲜 𐲝 𐲞 𐲟 𐲠 𐲡 𐲢 𐲣 𐲤 𐲥 𐲦 𐲧 𐲨 𐲩 𐲪 𐲫 𐲬 𐲭 𐲮 𐲯 𐲰 𐲱 𐲲 𐲳 𐲴 𐲵 𐲶 𐲷 𐲸 𐲹 𐲺 𐲻 𐲼 𐲽 𐲾 𐲿 𐳀 𐳁 𐳂 𐳃 𐳄 𐳅 𐳆 𐳇 𐳈 𐳉 𐳊 𐳋 𐳌 𐳍 𐳎 𐳏 𐳐 𐳑 𐳒 𐳓 𐳔 𐳕 𐳖 𐳗 𐳘 𐳙 𐳚 𐳛 𐳜 𐳝 𐳞 𐳟 𐳠 𐳡 𐳢 𐳣 𐳤 𐳥 𐳦 𐳧 𐳨 𐳩 𐳪 𐳫 𐳬 𐳭 𐳮 𐳯 𐳰 𐳱 𐳲 𐳳 𐳴 𐳵 𐳶 𐳷 𐳸 𐳹 𐳺 𐳻 𐳼 𐳽 𐳾 𐳿 𐴀 𐴁 𐴂 𐴃 𐴄 𐴅 𐴆 𐴇 𐴈 𐴉 𐴊 𐴋 𐴌 𐴍 𐴎 𐴏 𐴐 𐴑 𐴒 𐴓 𐴔 𐴕 𐴖 𐴗 𐴘 𐴙 𐴚 𐴛 𐴜 𐴝 𐴞 𐴟 𐴠 𐴡 𐴢 𐴣 𐴤 𐴥 𐴦 𐴧 𐴨 𐴩 𐴪 𐴫 𐴬 𐴭 𐴮 𐴯 𐴰 𐴱 𐴲 𐴳 𐴴 𐴵 𐴶 𐴷 𐴸 𐴹 𐴺 𐴻 𐴼 𐴽 𐴾 𐴿 𐵀 𐵁 𐵂 𐵃 𐵄 𐵅 𐵆 𐵇 𐵈 𐵉 𐵊 𐵋 𐵌 𐵍 𐵎 𐵏 𐵐 𐵑 𐵒 𐵓 𐵔 𐵕 𐵖 𐵗 𐵘 𐵙 𐵚 𐵛 𐵜 𐵝 𐵞 𐵟 𐵠 𐵡 𐵢 𐵣 𐵤 𐵥 𐵦 𐵧 𐵨 𐵩 𐵪 𐵫 𐵬 𐵭 𐵮 𐵯 𐵰 𐵱 𐵲 𐵳 𐵴 𐵵 𐵶 𐵷 𐵸 𐵹 𐵺 𐵻 𐵼 𐵽 𐵾 𐵿 𐶀 𐶁 𐶂 𐶃 𐶄 𐶅 𐶆 𐶇 𐶈 𐶉 𐶊 𐶋 𐶌 𐶍 𐶎 𐶏 𐶐 𐶑 𐶒 𐶓 𐶔 𐶕 𐶖 𐶗 𐶘 𐶙 𐶚 𐶛 𐶜 𐶝 𐶞 𐶟 𐶠 𐶡 𐶢 𐶣 𐶤 𐶥 𐶦 𐶧 𐶨 𐶩 𐶪 𐶫 𐶬 𐶭 𐶮 𐶯 𐶰 𐶱 𐶲 𐶳 𐶴 𐶵 𐶶 𐶷 𐶸 𐶹 𐶺 𐶻 𐶼 𐶽 𐶾 𐶿 𐷀 𐷁 𐷂 𐷃 𐷄 𐷅 𐷆 𐷇 𐷈 𐷉 𐷊 𐷋 𐷌 𐷍 𐷎 𐷏 𐷐 𐷑 𐷒 𐷓 𐷔 𐷕 𐷖 𐷗 𐷘 𐷙 𐷚 𐷛 𐷜 𐷝 𐷞 𐷟 𐷠 𐷡 𐷢 𐷣 𐷤 𐷥 𐷦 𐷧 𐷨 𐷩 𐷪 𐷫 𐷬 𐷭 𐷮 𐷯 𐷰 𐷱 𐷲 𐷳 𐷴 𐷵 𐷶 𐷷 𐷸 𐷹 𐷺 𐷻 𐷼 𐷽 𐷾 𐷿 𐸀 𐸁 𐸂 𐸃 𐸄 𐸅 𐸆 𐸇 𐸈 𐸉 𐸊 𐸋 𐸌 𐸍 𐸎 𐸏 𐸐 𐸑 𐸒 𐸓 𐸔 𐸕 𐸖 𐸗 𐸘 𐸙 𐸚 𐸛 𐸜 𐸝 𐸞 𐸟 𐸠 𐸡 𐸢 𐸣 𐸤 𐸥 𐸦 𐸧 𐸨 𐸩 𐸪 𐸫 𐸬 𐸭 𐸮 𐸯 𐸰 𐸱 𐸲 𐸳 𐸴 𐸵 𐸶 𐸷 𐸸 𐸹 𐸺 𐸻 𐸼 𐸽 𐸾 𐸿 𐹀 𐹁 𐹂 𐹃 𐹄 𐹅 𐹆 𐹇 𐹈 𐹉 𐹊 𐹋 𐹌 𐹍 𐹎 𐹏 𐹐 𐹑 𐹒 𐹓 𐹔 𐹕 𐹖 𐹗 𐹘 𐹙 𐹚 𐹛 𐹜 𐹝 𐹞 𐹟 𐹠 𐹡 𐹢 𐹣 𐹤 𐹥 𐹦 𐹧 𐹨 𐹩 𐹪 𐹫 𐹬 𐹭 𐹮 𐹯 𐹰 𐹱 𐹲 𐹳 𐹴 𐹵 𐹶 𐹷 𐹸 𐹹 𐹺 𐹻 𐹼 𐹽 𐹾 𐹿 𐺀 𐺁 𐺂 𐺃 𐺄 𐺅 𐺆 𐺇 𐺈 𐺉 𐺊 𐺋 𐺌 𐺍 𐺎 𐺏 𐺐 𐺑 𐺒 𐺓 𐺔 𐺕 𐺖 𐺗 𐺘 𐺙 𐺚 𐺛 𐺜 𐺝 𐺞 𐺟 𐺠 𐺡 𐺢 𐺣 𐺤 𐺥 𐺦 𐺧 𐺨 𐺩 𐺪 𐺫 𐺬 𐺭 𐺮 𐺯 𐺰 𐺱 𐺲 𐺳 𐺴 𐺵 𐺶 𐺷 𐺸 𐺹 𐺺 𐺻 𐺼 𐺽 𐺾 𐺿 𐻀 𐻁 𐻂 𐻃 𐻄 𐻅 𐻆 𐻇 𐻈 𐻉 𐻊 𐻋 𐻌 𐻍 𐻎 𐻏 𐻐 𐻑 𐻒 𐻓 𐻔 𐻕 𐻖 𐻗 𐻘 𐻙 𐻚 𐻛 𐻜 𐻝 𐻞 𐻟 𐻠 𐻡 𐻢 𐻣 𐻤 𐻥 𐻦 𐻧 𐻨 𐻩 𐻪 𐻫 𐻬 𐻭 𐻮 𐻯 𐻰 𐻱 𐻲 𐻳 𐻴 𐻵 𐻶 𐻷 𐻸 𐻹 𐻺 𐻻 𐻼 𐻽 𐻾 𐻿 𐼀 𐼁 𐼂 𐼃 𐼄 𐼅 𐼆 𐼇 𐼈 𐼉 𐼊 𐼋 𐼌 𐼍 𐼎 𐼏 𐼐 𐼑 𐼒 𐼓 𐼔 𐼕 𐼖 𐼗 𐼘 𐼙 𐼚 𐼛 𐼜 𐼝 𐼞 𐼟 𐼠 𐼡 𐼢 𐼣 𐼤 𐼥 𐼦 𐼧 𐼨 𐼩 𐼪 𐼫 𐼬 𐼭 𐼮 𐼯 𐼰 𐼱 𐼲 𐼳 𐼴 𐼵 𐼶 𐼷 𐼸 𐼹 𐼺 𐼻 𐼼 𐼽 𐼾 𐼿 𐽀 𐽁 𐽂 𐽃 𐽄 𐽅 𐽆 𐽇 𐽈 𐽉 𐽊 𐽋 𐽌 𐽍 𐽎 𐽏 𐽐 𐽑 𐽒 𐽓 𐽔 𐽕 𐽖 𐽗 𐽘 𐽙 𐽚 𐽛 𐽜 𐽝 𐽞 𐽟 𐽠 𐽡 𐽢 𐽣 𐽤 𐽥 𐽦 𐽧 𐽨 𐽩 𐽪 𐽫 𐽬 𐽭 𐽮 𐽯 𐽰 𐽱 𐽲 𐽳 𐽴 𐽵 𐽶 𐽷 𐽸 𐽹 𐽺 𐽻 𐽼 𐽽 𐽾 𐽿 𐾀 𐾁 𐾂 𐾃 𐾄 𐾅 𐾆 𐾇 𐾈 𐾉 𐾊 𐾋 𐾌 𐾍 𐾎 𐾏 𐾐 𐾑 𐾒 𐾓 𐾔 𐾕 𐾖 𐾗 𐾘 𐾙 𐾚 𐾛 𐾜 𐾝 𐾞 𐾟 𐾠 𐾡 𐾢 𐾣 𐾤 𐾥 𐾦 𐾧 𐾨 𐾩 𐾪 𐾫 𐾬 𐾭 𐾮 𐾯 𐾰 𐾱 𐾲 𐾳 𐾴 𐾵 𐾶 𐾷 𐾸 𐾹 𐾺 𐾻 𐾼 𐾽 𐾾 𐾿 𐿀 𐿁 𐿂 𐿃 𐿄 𐿅 𐿆 𐿇 𐿈 𐿉 𐿊 𐿋 𐿌 𐿍 𐿎 𐿏 𐿐 𐿑 𐿒 𐿓 𐿔 𐿕 𐿖 𐿗 𐿘 𐿙 𐿚 𐿛 𐿜 𐿝 𐿞 𐿟 𐿠 𐿡 𐿢 𐿣 𐿤 𐿥 𐿦 𐿧 𐿨 𐿩 𐿪 𐿫 𐿬 𐿭 𐿮 𐿯 𐿰 𐿱 𐿲 𐿳 𐿴 𐿵 𐿶 𐿷 𐿸 𐿹 𐿺 𐿻 𐿼 𐿽 𐿾 𐿿 𐻀 𐻁 𐻂 𐻃 𐻄 𐻅 𐻆 𐻇 𐻈 𐻉 𐻊 𐻋 𐻌 𐻍 𐻎 𐻏 𐻐 𐻑 𐻒 𐻓 𐻔 𐻕 𐻖 𐻗 𐻘 𐻙 𐻚 𐻛 𐻜 𐻝 𐻞 𐻟 𐻠 𐻡 𐻢 𐻣 𐻤 𐻥 𐻦 𐻧 𐻨 𐻩 𐻪 𐻫 𐻬 𐻭 𐻮 𐻯 𐻰 𐻱 𐻲 𐻳 𐻴 𐻵 𐻶 𐻷 𐻸 𐻹 𐻺 𐻻 𐻼 𐻽 𐻾 𐻿 𐼀 𐼁 𐼂 𐼃 𐼄 𐼅 𐼆 𐼇 𐼈 𐼉 𐼊 𐼋 𐼌 𐼍 𐼎 𐼏 𐼐 𐼑 𐼒 𐼓 𐼔 𐼕 𐼖 𐼗 𐼘 𐼙 𐼚 𐼛 𐼜 𐼝 𐼞 𐼟 𐼠 𐼡 𐼢 𐼣 𐼤 𐼥 𐼦 𐼧 𐼨 𐼩 𐼪 𐼫 𐼬 𐼭 𐼮 𐼯 𐼰 𐼱 𐼲 𐼳 𐼴 𐼵 𐼶 𐼷 𐼸 𐼹 𐼺 𐼻 𐼼 𐼽 𐼾 𐼿 𐽀 𐽁 𐽂 𐽃 𐽄 𐽅 𐽆 𐽇 𐽈 𐽉 𐽊 𐽋 𐽌 𐽍 𐽎 𐽏 𐽐 𐽑 𐽒 𐽓 𐽔 𐽕 𐽖 𐽗 𐽘 𐽙 𐽚 𐽛 𐽜 𐽝 𐽞 𐽟 𐽠 𐽡 𐽢 𐽣 𐽤 𐽥 𐽦 𐽧 𐽨 𐽩 𐽪 𐽫 𐽬 𐽭 𐽮 𐽯 𐽰 𐽱 𐽲 𐽳 𐽴 𐽵 𐽶 𐽷 𐽸 𐽹 𐽺 𐽻 𐽼 𐽽 𐽾 𐽿 𐾀 𐾁 𐾂 𐾃 𐾄 𐾅 𐾆 𐾇 𐾈 𐾉 𐾊 𐾋 𐾌 𐾍 𐾎 𐾏 𐾐 𐾑 𐾒 𐾓 𐾔 𐾕 𐾖 𐾗 𐾘 𐾙 𐾚 𐾛 𐾜 𐾝 𐾞 𐾟 𐾠 𐾡 𐾢 𐾣 𐾤 𐾥 𐾦 𐾧 𐾨 𐾩 𐾪 𐾫 𐾬 𐾭 𐾮 𐾯 𐾰 𐾱 𐾲 𐾳 𐾴 𐾵 𐾶 𐾷 𐾸 𐾹 𐾺 𐾻

- 4 (41). וְשָׁלַח שְׁלֹשָׁה טַרְיִים. Ο'. και μέλαθρα ('Α. ἀποβλέπτας. Σ. παρακύνσεις⁶) τρία ('Ο 'Εβραῖος' τρεῖς στίχοι⁷).
- 5 (42). הַחֲמוֹתַי. Et postes. Ο'. και αἱ χῶραι ('Ο 'Εβραῖος' αἱ φλιαῖ⁸).
- 6 (43). וְיָאֵת אוֹלָם הַעֲמֻרִים עִשָּׂה. Ο'. και τὸ αἶλαμ ('Α. τὸν) πρόδομον. Σ. (τὸ) πρόθυρον⁹) τῶν στύλων ✕ 'Α. Σ. Θ. ἐποίησε 4.¹⁰
 οὐλῶν. Ο'. ✕ και αἶλαμ 4.¹¹
- 7 (44). וְאוֹלָם הַכֶּסֶף אֲשֶׁר יִשְׁפֹּטֶשׁ אֶלָּם. Ο'. και τὸ αἶλαμ τῶν θρόνων οὐ κρινεῖ ἐκεῖ, αἶλαμ τοῦ κριτηρίου. 'Α. και πρόδομον τοῦ θρόνου οὐ κρινεῖ ἐκεῖ, πρόδομον τῆς κρίσεως. Σ. και βασιλικὴν τοῦ θρόνου ὅπου δικάσει ἐκεῖ, πρόπυλον κρίσεως.¹²
 עֵשָׂה וְסָבַן בְּאֶרֶץ מִהַקְרָעַ עַד-הַקְרָעַ. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. ἐποίησεν, και ὠρόφωσεν ἐν κέδρω ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους 4.¹³
- 8 (45). הַחֵצֵר הָאֲחֵרָה מִבֵּית לְאוֹלָם... הַיְהִי. Ο'. αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις. 'Α. αὐλὴ ἑτέρα ἔσωθεν τοῦ αἶλαμ... ἦν.¹⁴
 וּבֵית יִצְחָק. Ο'. και οἶκον. Alia exempl. και ἠκόδομησεν οἶκον Σολομῶν.¹⁵
- 9 (46). כְּמִדּוֹת גְּזִית. Secundum mensuras lapidum caesotum. Ο'. Vacat. ✕ μέτρον ἀπελεκήτων 4.¹⁶

- 9 (46). מִגְרָרוֹת בְּמַגְרָה. Ο'. κεκολλημένα ἐκ διαστήματος. 'Α. πεπρισμένων ἐν πριστήρι. Σ. πεπρισμένων πρίονι.¹⁷
 מִבְּיֹת וּמִחוּץ. Ο'. ἔσωθεν ✕ 'Α. Σ. Θ. και ἔξωθεν 4.¹⁸
 עַד-הַקְרָעַתָּה. Usque ad mutulos. Ο'. ἕως τῶν γεισῶν (Schol. στεφανωμάτων ἢ ἄκρων¹⁹). 'Α. (ἕως) τῶν παλαιστωμάτων. Σ. (ἕως) τῶν ἀπαρτισμάτων.²⁰
- 10 (47). אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנֵי עֵשָׂה אַמּוֹת. Ο'. μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι. Aliter: Ο'. ἐν λίθοις μεγάλοις δεκαπήχεσι.²¹
- 11 (48). כְּמִדּוֹת גְּזִית. Ο'. κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων. "Ἄλλος" ἰσομέτροις λατομητοῖς (s. λατομημένοις).²²
- 12 (49). גְּזִית. Ο'. ἀπελεκήτων. Σ. λατομητῶν (s. λελατομημένων).²³
 וְלִבְיָצֵר בֵּית-יְהוָה הַפְּנִימִי וְלִבְיָצֵר הַבַּיִת. Ο'. και συνετέλεσε Σαλωμῶν δλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Aliter: Ο'. και ÷ ἠκόδομησε (4) τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἔσωτάτην τοῦ αἶλαμ τοῦ οἴκου ÷ τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ 4.²⁴
13. וַיִּשְׁלַח וְגו'. Ο'. και ἀπέστειλεν κ. τ. ἐ. 'Εν τῷ ἔξαπλῷ πρὸ τούτων κείται ἡ οἰκοδομὴ τοῦ οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου ἐν τισι δὲ τῶν ἀπλῶν, ὡς τέθηκε Θεοδώρητος.²⁵

6 Coislin. i. Pro ἀποβλέπτας Schleusner. tentat ἀποβλέπουσας, coll. Hex. ad Cap. vi. 4, cujus loci diversa est ratio.
 7 Syro-hex. ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 8 Idem: ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 9 Cod. 243. Montef. e Coislin. i et 2 affert: 'Α. πρόδομον. Σ. τὸ πρόπυλον. Syro-hex. (ad posterius αἶλαμ): ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. Cf. Hex. ad Ezech. viii. 16. Joel ii. 17. 10 Sic Syro-hex. (cum .ss. .ss. .ss. .ss. .ss.), et sine notis Cod. III, Arm. i. Idem pergit: πενήκοντα πηχῶν (s. πήχεις) μήκος, και τριάκοντα πηχῶν πλάτος ἐξυγομῆται. 11 Sic Syro-hex., fortasse pro ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 12 Cod. 243. 13 Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: 'Α. ἐποίησεν, και ὠρόφωσεν αὐτὸν ✕ ἐν κέδρω), et sine notis Codd. III, 247 (cum ὠρόφωσεν). Cf. Hex. ad Hag. i. 4. Comp. ex ingenio, ut videtur: και ἐφάνωσεν κεδρίους ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπεράφου. 14 Syro-hex. ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 15 Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum Σολ. οἶκον), 82 (idem), 93 (idem), 108, 158 (ut 56), 246 (idem). 16 Sic Syro-hex. (cum

⚡⚡⚡⚡⚡⚡), et sine aster. Codd. III, 247 (om. μέτρον). Cf. ad v. 11. 17 Cod. 243 (cum πεπρισμένων in priore loco, teste Parsonsii amanuensis). Syro-hex. affert: ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 18 Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 123, 247. 19 Cod. 56 in marg. 20 Coislin. i (cum παλεστ.) cum scholio: οἱ δὲ ἐπιχώριοι τῇ οἰκίᾳ γλώσση τὸ γισσὸς (sic) τριγχιὸς ὀνομάζουσιν. Ad Aquilam cf. Hex. ad Thren. ii. 22. 21 Sic Syro-hex. in textu; in marg. autem (ad μεγάλοις): 'Ο 'Εβραῖος' (vel οἱ Γ'.) λίθοις. 22 Syro-hex. in marg. ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 23 Idem: ⚡⚡⚡⚡⚡⚡. 24 Sic Syro-hex. (cum ⚡⚡⚡⚡⚡⚡), et sine obelis Codd. III (cum αἶλῶν οἶκον προ τὴν αἶλῶν οἴκου κ., et τῶν αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), 247 (cum κατὰ τὸ αἶλ. pro τοῦ αἶλ.), Arm. i (cum προπυλαίων pro τοῦ αἶλ.). 25 Cod. 243 in marg. ad και δύο ἐπιθέ-

- 14 (2). **הַרְשׁוּ**. *O.* τέκτων. "Άλλος σφυρεύς.²⁶
תִּתְּהֵיחֵהֶם. *O.* τῆς τέχνης. "Άλλος τῆς σοφίας.²⁷
- 15 (3). **וַחֲוֹשׁ**. *Et filium.* *O.* καὶ περίμετρον ("Άλλος σπαρτίον²⁸).
- 16 (4). **בְּצֶצֶק נְחֹשֶׁת**. *O.* χωνευτά. *Alia exempl.* χωνευτά χαλκά.²⁹
- 17 (5). **שֶׁבְכָיִם—הַעֲמֹדִים**. *O.* (*Versio prograus absona.*) καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι (*alia exempl. add.* τὸ ἐπίθεμα τοῦ ἐπιθέματος καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι³⁰) τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων.
- 19 (8). **וְעַל-רֹאשׁוֹ**. *O.* καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν. *Alia exempl.* καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν.³¹
- 20 (9). **וְעַל-שְׁנֵי הַעֲמֹדִים**. *O.* καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων. 'Α. καὶ κεφαλίδες ἐπὶ δύο τῶν στύλων. Σ. καὶ ἐπιστύλιον πάλιν ἐπάνω τῶν στύλων. *O.* Θ. καὶ μέλαθρα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων.³²
- וְהַרְמוֹנֵיהֶם מֵאֲחֵיהֶם שָׂרִים סָבִיב עַל הַבְּתָרֹת**
וְהַשְּׂרִיתָ. *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ τῶν βῶον διακόσιοι στίχοι κύκλω ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας.³³

22. **וְעַל-רֹאשׁוֹ הַעֲמֹדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשַׁן וְתַחַת מְלֶאכֶת**

הַעֲמֹדִים. *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔργον κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων.³⁴

- 23 (10). **בְּרוֹצֶץ**. *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* χυτήν.³⁵
וְקַרְתָּ. *Et funiculus.* *O.* καὶ συνηγμένη (*alia exempl. συνηγμένοι; alia, συναγωγή*³⁶).
- וְיָכַב אֹתוֹ סָבִיב**. *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* ἐκύκλουν αὐτὴν κύκλω.³⁷
- 24 (11). **מְקַיְמִים אֶת-הַיָּם**. *Circumdantes mare.* *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν.³⁸
- 24, 25 (11, 12). **וְשְׁנֵי שַׁרְרִים הַפְּקָעִים יִצְקִים בְּיַצְקָתוֹ**
לְעִיֹד. *O.* καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χεῖλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής. *Alia exempl.* δύο στίχοι τῶν ὑποστηριγμάτων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἐστῶτες.³⁹
- 25 (12). **וְיָבִיחַ**. *O.* θάλασσαν. "Άλλος δύσιν.⁴⁰
וְבִיתָהּ. *O.* εἰς τὸν οἶκον. *Alia exempl.* εἰς τὸ ἔνδον.⁴¹
26. **וְעִבְיֹו שֶׁפַח וְשֶׁפַח מְעַשֶׂה שֶׁפַת-כּוֹס פְּרָח**
וְשֹׁשַׁן אֶלְפִים בַּת יָכִיל. *O.* *Vacat.* *Alia exempl.* καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χεῖλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίου χοεῖς χωροῦντα.⁴²

ματα (v. 16). ²⁶ Cod. 52 in textu: ἀνὴρ σφυρεύς Τύριος. Vox non alibi obvia utrum interpretis an explicatoris sit incertum.

²⁷ Duplex versio τῆς σοφίας καὶ τῆς τέχνης est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Idem ex duplici versione: καὶ περίμετρον (8. καὶ τὸ π.) τεσσ. π. σπαρτίον ἐκύκλουν αὐτόν.

²⁹ Sic Comp., Ald. (cum χωνεῖματα), Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243), Syro-hex. (apud Bar Hebr.), Arm. 1.

³⁰ Sic Ald., Codd. XI (om. τὸ), 55, 74, alii (inter quos 243, cum scholio: Ἐπίθεμα [בְּתָרֹת] τὴν κεφαλίδα σημαίνει καὶ ἐπίθεμα ἐπιθέματος, τὸ ἐπιστύλιον τὸ ἐπάνω τῶν κεφαλῶν, ἵνα εὐρεθῇ ἐπίθεμα ἐπιθέματος ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τὸ ἐπιστύλιον).

³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii.

³² Cod. 243 (qui lectiones ad καὶ δύο ἐπιθέματα κ. τ. ε. (v. 16) male referens, Montefalconium quoque in errore induxit). Theodoret. Quaest. XXIV in 3 Reg. p. 471: μέλαθρον δὲ κέκληκε τὸ νῦν παρὰ τινων ἐπιστύλιον προσαναγορευόμενον.

³³ Sic Comp. (om. κύκλω), Ald., Codd. III (cum πέντε pro διακόσιοι), 44 (ut Comp.), 52 (idem), 55,

alii (inter quos 247, cum πέντε στύλοι), Arm. 1. ³⁴ Sic Comp. (cum τῶν κ. τῶν στύλων), Codd. III, 247 (ut videtur).

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum αὐτήν), XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, 44, 52, 74, aliis (inter quos 243), Arm. 1;

posterior in Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Codd. III, 247, et (om. κύκλω) Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55,

alii (inter quos 243), Arm. 1. ³⁸ Sic Comp., Ald. Codd. XI (om. τὴν), 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243).

³⁹ Sic Codd. III, 247 (cum ἐστῶτες δύο). Comp. tentat: δύο στ. ὑποστ. χυτῶν ἐν τῷ χωνετηρίῳ αὐτῶν.

⁴⁰ Sic Cod. 247 in textu, clausula post ἀνατολὴν rejecta. Cf. Hex. ad Deut. xxxiii. 23. Deinde haec, καὶ ἡ θ. ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, ante καὶ πάντα τὰ ὄπ. juxta Hebraeum ponunt Comp., Codd. III, 247.

⁴¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. εἰς τὸ), 82, 93, 108, 158. ⁴² Sic Codd. III (cum χωροῦντας), 247 (om. χεῖλους). Comp.: καὶ τὸ π. αὐτῆς π. καὶ τὸ χ. αὐτῆς ὡσεὶ ἔργον ποτηρίου βλαστῶν κρίνου· δύο χιλιάδας χοεῖς ἐχώρει.

- 27 (13). אֶת־הַמְּכֻנּוֹת עֶשֶׂר. O'. δέκα μεχωνῶθ.
Alia exempl. τὰς μεχωνῶθ ('A. (τὰ) ὑποθέματα.
Σ. (τὰς) βάσεις⁴³) δέκα.⁴⁴
- 30 (16). הַתְּפֹת יַעֲקֹב מֵעֶבֶר אִישׁ לְיֹת. O'.
Vacat. Alia exempl. αἱ ὠμῖαι κεχυμένοι ἀπὸ
πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι.⁴⁵
31. וְסִיחוּ מִיַּת לְפִתְרָת וּמַעְלָה בְּאַמָּה וְסִיחָה עַל
מַעֲשֵׂה־בֶן אִמָּה וְחִצֵּי הָאֲמָה וְגַם־עַל־פִּיחָה
מִקְלָעוֹת וּמִסְגָּרֹתֶיהָ מִרְבָּעוֹת לֹא־עֲגָלוֹת
O'. Vacat. Alia exempl. καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσω-
θεν τῆς κεφαλίδος καὶ ἄνωθεν ἐν πῆχει καὶ
στόμα αὐτοῦ στρογγυλοῦν, ποίημα οὕτως πῆ-
χεως καὶ ἡμίσιους τοῦ πῆχεως· καί γε ἐπὶ στό-
ματος αὐτοῦ διατορεύματα καὶ διάπηγα αὐτῶν
τετράγωνα, οὐ στρογγύλα.⁴⁶
- 32 (17, 18). וְאַרְבַּעַת הָאֹפְנִים לְמַתַּחַת לְמִסְגָּרוֹת.
O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τέσσαρες οἱ τρο-
χοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων.⁴⁷
- הַחִצֵּי הָאֲמָה. O'. καὶ ἡμίσιους. Alia exempl.
καὶ ἡμίσιους τοῦ πῆχεως.⁴⁸
- 33 (19). וְגִבְיָהֶם. Et *apsides earum*. O'. καὶ οἱ
νῶτοι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ οἱ αὐχένας
αὐτῶν, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν.⁴⁹
- 35 (21). וְיָדֵיהָ וּמִסְגָּרֹתֶיהָ מִמְּנָה. O'. καὶ ἀρχῇ
χειρῶν αὐτῆς (alia exempl. αἱ χεῖρες αὐτῆς⁵⁰)

καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς (alia exempl. add.
ἐξ αὐτῆς⁵¹).

- 36 (22). וְלִיּוֹת קְבִיב. Et *corollae pensiles in cir-
cuitu*. O'. ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν. Alia ex-
empl. ἔσωθεν κυκλόθεν; alia, ἔσωθεν κυκλόθεν
αὐτὴν ἐρίνησεν.⁵²
- 37 (23). קָצֵב אֶחָד. *Forma una*. O'. Vacat. Alia
exempl. τέρμα ἓν.⁵³
- 38 (24). וַיַּעַשׂ עֶשְׂרֵה כִּיּוֹת נְחֹשֶׁת אַרְבָּעִים בַּת
וְכִיל הַכִּיּוֹר הָאֶחָד. O'. καὶ ἐποίησε δέκα
χυτροκαίλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χω-
ροῦντα τὸν ἓνα χυτρόκαυλον. ✕ ('A.) καὶ
ἐποίησε δέκα λουτήρας χαλκοῦς, τεσσαράκοντα
βάτους ὑπέφερε λουτήρ (ὁ εἰς). Σ. καὶ ἐποίησε
δέκα λουτήρας χαλκοῦς, τεσσαράκοντα βάτους
χωροῦντα τὸν λουτήρα (τὸν ἓνα).⁵⁴
- 39 (25). אֶת־הַמְּכֻנּוֹת חֲמֵשׁ. O'. τὰς πέντε μεχω-
νῶθ. Alia exempl. τὰς μεχωνῶθ, πέντε; alia,
τὰς δέκα μεχωνῶθ, πέντε.⁵⁵
- וְאֶת־הַיָּם יָתֵן. O'. καὶ ἡ θάλασσα. Alia ex-
empl. καὶ τὴν θάλασσαν ἔθετο.⁵⁶
- 40 (26). וְאֶת־הַיַּעֲשִׂים. Et *palas*. O'. καὶ τὰς θερ-
μαστρεῖς. 'A. Σ. (καὶ τὰ) ἀγκιστρα.⁵⁷
- 41 (27). הַתְּתִירַת אֲשֶׁר. (in priore loco). O'. τῶν
στυλῶν. Alia exempl. τῶν γλυφῶν τὰ δντα.⁵⁸

⁴³ Cod. 243. Theodoret. *ibid.*: τὰς δὲ μεχωνῶθ τῶν Παρα-
λειτομένων ἡ βίβλος λουτήρας ἀνάμασεν· ὁ δὲ Ἰωσήπος τὰς μεχω-
νῶθ βάσεις εἶπε, τὰς δὲ χυτροκαίλους (v. 38) λουτήρας ἐπίκειμέ-
νους ταῖς βάσεσιν.

⁴⁴ Sic Cod. III. ⁴⁵ Sic Comp. (cum
καὶ pro ai), Ald. (idem), Codd. III, 121 (ut Comp.), 247
(cum ἐχυμένοι).

⁴⁶ Sic Comp. (cum καὶ τὸ στόμα . . . ἄνω . .
καὶ τὸ στόμα . . . ἄνω . . . ἔκτω (pro οὕτως) πῆχεως· καὶ ἐπὶ στ.), Ald. (cum
καὶ τὸ στόμα . . . ἄνω . . . ἔκτω (pro οὕτως) πῆχεως· καὶ ἐπὶ στ.),
Codd. III (om. καὶ ante ἄνωθεν), 121 (cum καὶ τὸ στόμα . . .
ἄνω . . . οὕτως πῆχεως· καὶ ἐπὶ), 247 (cum καὶ στόμα αὐτῶν . . .
στρογγύλον . . . καί γε ἐπὶ τοῦ στ. αὐτοῦ διατορεύματα τετράγωνα),
Arm. I.

⁴⁷ Sic Comp. (om. εἰς), Ald., Codd. III (om.
οἱ), 121 (folio post εἰς detruncato), 247 (cum οἱ pro εἰς),
Arm. I.

⁴⁸ Sic Codd. III (cum πῆχεως), 247. ⁴⁹ Sic
Codd. III (om. οἱ ante αὐχ.), 52, 123, 236, 242, 247 (cum
αὐχ. ἐπὶ τῶν pro οἱ αὐχ. αὐτῶν), Arm. I. Versionem οἱ
αὐχένας αὐτῶν Aquilae esse crediderim, coll. Hex. ad Ezech.
i. 18. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵¹ Sic

Comp. (cum ἀπ' αὐτῆς), Codd. III, 52, 74, alii (inter quos
243, 247). ⁵² Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. XI,
44, 55, 64, alii (inter quos 243); posterior in Codd. 19,
82, 93, 108 (cum ἐρίνησεν). ⁵³ Sic Codd. III, 247.

⁵⁴ Cod. 243 (cum βατούς). Masius in *Syrorum Pecul.*
p. 29: "صَدَان [صَدَان], Graece βάτος, Luc. xvi. [6].
3 Reg. vii. [38], ubi in Hebraeo est נב, et Aquila Sym-
machusque βάτους verterunt; Compl. vero et vulgati libri
habent χοεῖς. Esse autem χοεῖς scribendum, ostenditur in
marg. Syri, cum notatur quod χοεῖς contineat octo εἰστας,
h. e. cyathos." ⁵⁵ Prior lectio est in Codd. III, 247;
posterior in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 55, 56, alii.

⁵⁶ Sic Codd. 19, 82, 93. ⁵⁷ Coislin. i affert: 'A. Σ. ἔγγι-
στρα, h. e. vertente Montef., *vascula*. Emendata scriptura
debetur Kreyszigio in *Symbolis ad Bielii Theol. Philol.*
P. I, p. 5. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 3. 4 Reg. xxv. 14.
Jerem. lii. 18. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

45. מְרַטְּ מְנִשֵּׁת. *Aeris politi.* O'. χαλκᾶ ἀρ-
δην. Alia exempl. χαλκού στιλβοντος.⁶⁰

46 (33). בְּמִצְיֵבָה הַדְרָכִים. *In densitate humi.* O'.
ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς. Σ. ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς.⁶⁰

47 (32). וַיִּנְחַח (reliquit) שְׁלֹמֹה אֶת-כְּלֵי-הַכֶּלִים מִרַב. מֵאֵד מֵאֵד לֹא נִחְקַר מִשְׁקַל
הַנְּחֹשֶׁת. O'. οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὐ
ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφό-
δρα· οὐκ ἦν τέρμα τῶν σταθμῶν (s. τῷ σταθμῷ)
τοῦ χαλκοῦ. Alia exempl. καὶ ἔδωκεν Σαλω-
μὼν πάντα τὰ σκεύη ἀπὸ τοῦ πλήθους σφόδρα
σφόδρα· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ.⁶¹

48 (34). וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת-כְּלֵי-הַכֶּלִים אֲשֶׁר בֵּית
יְהוָה. O'. καὶ ἔλαβεν (alia exempl. ἔδωκεν)⁶²
ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν
οἴκῳ κυρίου. Alia exempl. καὶ ἐποίησεν Σαλω-
μὼν πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου.⁶³
לְהַסֵּךְ הַפְּנִים. O'. οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς (alia
exempl. προθέσεως)⁶⁴.

50 (36). וַתִּסְפְּוֹת. *Et pelves.* O'. καὶ τὰ πρόθυρα
(A. Σ. τὰς ὑδρίας)⁶⁵.

לְהִיכֵל. O'. τοῦ ναοῦ. Alia exempl. τοῦ
οἴκου τοῦ ναοῦ.⁶⁶

Cap. VII. 6. — τοῖς αἰλαμίν ⁶⁷.

CAP. VIII.

1. וְאֵז יִקְהַל. O'. καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλω-

μὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν.
Alia exempl. τότε ἐξεκκλησίασεν.¹

1. אֶת-כָּל-רְאִשֵׁי הַמִּזְבֹּחַ נָשִׂיאוּ הָאֲבוֹת לְבְנָיו
וְשָׂרְיָאֵל אֶל-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. O'. Vacat. (X
'A.) σὺν πάσας κεφαλὰς τῶν ῥάβδων ἐπηρμέ-
νους τῶν πατέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν
βασιλεῖα Σαλωμὼν (4).²

2. וַיִּקְהֲלוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל-אִישׁ וְשָׂרְיָאֵל. O'.
Vacat. Alia exempl. καὶ ἐξεκκλησίασθησαν
πρὸς τὸν βασιλεῖα Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσ-
ραὴλ.³

בְּיַרְחַ הַתְּאֵנִים. O'. ἐν μηνὶ Ἀθανί. Σ. (ἐν
μηνὶ) τῷ ἀρχαίῳ (ἡ'אִיתָי).⁴

בְּחַג הַוַּיּוֹת הַשְּׁבִיעִי. O'. Vacat. Alia ex-
empl. ἐν τῇ ἑορτῇ αὐτὸς ὁ μὴν ὁ ἕβδομος.⁵

3. וַיּוּבְאוּ כָּל זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia ex-
empl. καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσ-
ραὴλ.⁶

4. וַיַּעֲלֵוּ אֶת-אֲרוֹן יְהוָה. O'. Vacat. Alia ex-
empl. καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου.⁷

וַיַּעֲלֵוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם. O'. Vacat. Alia
exempl. καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ
Λευῖται.⁸

5. וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל-עַרְת וְשָׂרְיָאֵל הַנּוֹעֲדִים עָלָיו
אֶתוֹ. O'. καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.
Alia exempl. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ

⁶⁰ Bar Hebraeus: **س** **يسلم** **ف** **ضلم**. invitis libris
Graecis. Sed in fine v. seq. post τοῦ χαλκοῦ Codd. III, 147
add. στιλβοντος, ubi in Hebraeo הַנְּחֹשֶׁת tantum. (Auctor
recensionis quam servaverunt Codd. 19, 82, 93, 108, offen-
dens in locutione χαλκᾶ ἀρδην, hic quidem correxit χαλκᾶ ἦν,
sed in v. seq. post ἐποίησεν intrusit ἀρδην.) ⁶⁰ Bar He-
braeus: **س** **حذق** **س** **حذق** **س** **حذق** **س** **حذق**. ⁶¹ Sic
Codd. III (cum ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐπὶ πάντα), 247 (om.
σφόδρα alterutro). ⁶² Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19,
44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. I (cum ἔθηκεν).

⁶³ Sic Codd. III, 247 (cum τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ κ.), Arm. I
(idem). ⁶⁴ Sic Comp., Ald. (cum προσθ.), Codd. 19, 55,
56, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad Exod. xxv. 29.
xxxix. 36. ⁶⁵ Coisl. I. Cf. Hex. ad Jerem. lii. 19.

⁶⁶ Sic Comp. (cum τοῦ οἴκου ναοῦ), Ald., Codd. III, XI, 44,

52, 55, alii. ⁶⁷ Syro-hex. Deest in Comp., Codd.
56, 246.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp., Codd. III (cum kai pro τότε),
XI, 44, 158, 245, 247, Arm. I. ² Sic in textu Codd. III
(cum ἐπηρμένους), 158 (cum τῶν π. υἱῶν), 247 (cum σύμ-
πασας . . ἐπηρμένους τῶν π. υἱῶν Ἰσραὴλ tantum), Arm. I.
Comp. ex ingenio supplēvit: καὶ πάντας ἀρχοντας φυλῶν ἡγε-
μόνας πατριῶν υἱῶν Ἰσρ. πρὸς τ. β. Σαλωμῶντα. Ad ἐπηρμένους
cf. Hex. ad Exod. xxii. 28. Ezech. xxxii. 29. ³ Sic
Codd. III, 247, Arm. ed. ⁴ Coisl. I. Cf. Hex. ad
Exod. xiv. 27. Psal. lxxiii. 15. ⁵ Sic Comp. (cum ἐν
ἑορτῇ αὐτὸς ἐστὶ μὴν ἕβδομος), Cod. III (cum ἐβδομηκοστὸς
(h. e. ὁ) ἕβδ.), Arm. I. ⁶ Sic Comp., Cod. III, Arm. I
(cum ἐῤῥαθον). ⁷ Sic Cod. III. ⁸ Sic Codd. III, 247,
Arm. I.

pāsa συναγωγῇ Ἰσραήλ, οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ.⁹

5. אֲשֶׁר לֹא־יִסְפְּרוּ וְלֹא יִמְנוּ מִרַב. O'. ἀναρίθμητα. Alia exempl. ἂ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλῆθους.¹⁰

8. וַיְדַוּי שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.¹¹

12, 13. אִז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לְשָׁן בְּעַרְפֶּל: בָּנֹה בְּנֵינִי בֵּית יְזַבְל לַיהוָה מִכּוֹן לְשִׁבְתָּהּ עוֹלָמִים. O'. Vacat. (X 'A.) τότε εἶπεν Σαλωμών κύριος εἶπεν τοῦ σκηνώσαι ἐν γνόφῳ. οἰκοδομῶν ὀκοδομήσα οἶκον κατοικητηρίου σοι, ἔδρασμα τῇ καθέδρᾳ σου αἰῶνας (4).¹²

16. לְהִיּוֹת. O'. τοῦ εἶναι. Alia exempl. τοῦ εἶναι ἡγούμενον.¹³

18. וַיֵּץ אֲשֶׁר הָרִיה. O'. ἀνθ' ὧν ἦλθεν. Alia exempl. ὅτι ἐγένετο.¹⁴

הַמֵּיבֶת. O'. καλῶς ἐποίησας. Alia exempl. ἡγάθυνας.¹⁵

22. וַיַּעֲבֹד. O'. καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἔστη).¹⁶

24. אֵת אֲשֶׁר־דִּבְּרָתָ לּוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיהּ וַיְבִידֶה מִלְּאָתָּה בַּיּוֹם הַזֶּה. O'. καὶ γὰρ ἐλάλησας (alia exempl. ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ· καὶ ἐλάλησας¹⁷) ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῆ. 'A. ἂ ἐλάλησας ἐν τῷ στό-

ματί σου, καὶ ἐν χερί σου ἐπλήρωσας κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Σ. ἂ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ταῖς χερσί σου ἐπετέλεσας, ὥσπερ ἐστὶ σήμερον.¹⁸

26. וַיֵּץ דָּוִד לְעִבְדָּתָ דְּבַרְתָּ אֲשֶׁר. O'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυίδ.¹⁹

28. וְאֵל־תְּפִלָּתְךָ וְאֵל־תְּחִנָּתְךָ. O'. ἐπὶ τὴν δέησίν μου. Alia exempl. ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου, καὶ τὴν δέησίν μου.²⁰

אֵל־הַרְגָה וְאֵל־הַתְּפִלָּה. O'. τῆς προσευχῆς. Alia exempl. τῆς τέρψεως; alia, τῆς τέρψεως καὶ τῆς προσευχῆς; alia, τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς.²¹

33. אֵלֶיָּה (bis). O'. Vacat. Alia exempl. πρὸς σέ.²²

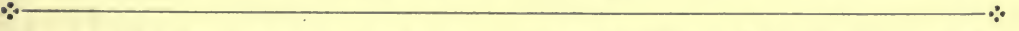
37. בְּאֶרֶץ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῇ γῆ.²³ כִּי־יְהִיָּה (in 2do loco). O'. ἐὰν γένηται ("Ἄλλος") ὅτι ἔσται.²⁴

יִרְקֵן. Flavedo. O'. Vacat. Alia exempl. ἴκτερος.²⁵

38. לְכָל עַמָּה יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. παντὸς λαοῦ σου Ἰσραήλ.²⁶

40. עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה. O'. ἐπὶ τῆς γῆς. Alia exempl. ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.²⁷

41, 42. וְבָא מֵאֶרֶץ חַרְוֹקָה לְמַעַן שָׁמְךָ: כִּי יִשְׁמְעוּן. אֵת־שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְאֵת־יְרֵךְ הַחֲזָקָה וְזוֹרְעָה הַנְּטוּיָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔλθη

⁹ Sic Codd. III, 247 (qui post Σαλωμών pergīt: καὶ οἱ συντ. ἐπ' αὐτῶν (sic) καὶ πάσα ἡ σ. (om. Ἰσραήλ)). ¹⁰ Sic Codd. III, 247 (qui habet tantum: ἀναρίθμητα ἂ οὐ ψηφισθήσονται). Supplementum, ἂ οὐ ψηφισθήσεται, Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xxi. 18. xlvi. 13. Jesai. xxxiii. 18. ¹¹ Sic Comp. (cum ἦσαν pro ἐγένοντο), Codd. III, 247, Arm. 1. ¹² Sic Codd. III (cum οἰκοδομήσα pro οἰκ. ὀκ., et τῆς καθέδρας σου αἰῶνας), 71 (cum οἰκ. οἰκοδομήσαι... κατοικ. σου... αἰῶνας), 158 (cum μόνος pro αἰῶνας), 247 (cum οἰκ. οἰκοδομήσαι... κατοικ. σου), Arm. 1. Versio proculdubio Aquilae est, coll. imprimis Hex. ad Exod. xv. 17. Psal. xxxii. 14. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, cum ἐῖς ἡγ.). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, 56, alii. ¹⁷ Sic Codd. III, 247 (cum ὅσα ἐλάλησας ἐν αὐτῷ tantum). ¹⁸ Cod. 243 (cum πλη-

ρῶσας pro ἐπλήρωσας). ¹⁹ Sic Codd. III, 158 (om. τῷ δ. σου), 247 (om. δ. σου), Euseb. in Dem. Evang. p. 269 (cum τῷ παιδί σου τῷ Δ.). ²⁰ Sic Codd. III, 247 (cum τὴν πρ. τοῦ δ. σ.), Arm. 1. ²¹ Prior lectio est in Codd. II (cum τρέψεως, teste Parsonio), 71, 243, 244 (ut II), 245; altera in Ald., Codd. III, 44, 52, 55 (cum στέρψεως), aliis, Syrohex. (cum فرسعة, teste Masio in Syr. Pec. p. 39); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. Ad τέρψεις cf. Hex. ad Psal. lxiv. 9. ²² Sic Codd. III, 247, Arm. 1. ²³ Idem. ²⁴ En duae versiones ejusdem Hebraei, quarum prior deest in Cod. 44. ²⁵ Sic Codd. III, 247. Cf. Hex. ad Amos iv. 9. Bar Hebraeus: س يركب. ²⁶ Sic Codd. III, 123, 247 (om. σου), Arm. 1 (cum καὶ παντὶ λαῷ). ²⁷ Sic Codd. III (cum ἐπὶ πρ. πάσης τ. γ.), 247, Arm. 1.

ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σου, ὅτι ἀκούουσιν τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χειρά σου τὴν ἰσχύουσαν, καὶ βραχίονά σου τὸν ἔκτεταμένον.²⁸

44. הַשְּׁלֵחָה. Ὁ. ἐπιστρέψεις (alia exempl. ἀποστελεῖς²⁹) αὐτούς.
45. וְאַתְּ-הַחַיֵּיתָ אֶת-הַפְּלִיטִים. Ὁ. τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν. Alia exempl. τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν.³⁰
46. אֶל-אַרְצָךְ הָאֵיב רְחֹקָה. Ὁ. εἰς γῆν μακράν. Alia exempl. εἰς τὴν γῆν τοῦ ἔχθρου μακράν.³¹
47. נִשְׁבּוּ. Ὁ. μετήχθησαν. Alia exempl. μετακίσθησαν.³²
- וְהָעֵינֵינוּ רְשָׁעִים. Ὁ. ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν. Alia exempl. ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.³³
48. הָעִיר. Ὁ. καὶ τῆς πόλεως. Alia exempl. τῆς πόλεως.³⁴
49. אֶת-הַפְּלִיטִים וְעִשְׂתִּי מִשְׁפָּטָי. Ὁ. Vacat. Alia exempl. τὴν προσευχὴν αὐτῶν καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν.³⁵
51. הֵם. Ὁ. Vacat. Alia exempl. εἰσιν.³⁶
53. Ὁ. τότε ἐλάλησε—τῆς ῥόδης. Ταῦτα ἐν τῷ ἔξαπλῷ παρὰ μόνοις φέρεται τοῖς Ὁ.³⁷
- Ὁ. ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ κύριος εἶπε. Alia exempl. ἥλιον ἔστησεν ἐν οὐρανῷ κύριος, καὶ εἶπε.³⁸

54. מִכִּרְעַ. Ὁ. ὀκλακός. Alia exempl. κεκλικός.³⁹
58. וְהִשְׁפִּיטוּ וְהִקְיִוּ. Ὁ. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.⁴⁰
59. בְּיוֹמוֹ. Ὁ. ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ. Alia exempl. ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ.⁴¹
62. וְכָל-יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ. Ὁ. καὶ πάντες — οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ✕ μετ' αὐτοῦ.⁴²
63. וְצִאֵן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף. Ὁ. ✕ καὶ προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας.⁴³
64. וְאַתְּ-הַמְּנַחֵה. Ὁ. καὶ τὰς θυσίας. Aliter: Ὁ. ✕ Ἀ. Σ. καὶ τὸ δῶρον ✕, — καὶ τὰς θυσίας.⁴⁴
- מִהֵכִיל אֶת-הַעֲלֵה וְאַתְּ-הַמְּנַחֵה וְאֵת הַלְּבִי הַשְּׁלֵמִים. Ὁ. τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὀλοκαύτως καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηλικῶν ὑπενεγκεῖν. Alia exempl. τοῦ μὴ δύνασθαι δέξασθαι τὴν ὀλοκαύτως καὶ τὸ δῶρον καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηλικῶν.⁴⁵
65. לְפָנַי יְהִי אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים. Ὁ. ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν — ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραίνόμενος (alia exempl. add. καὶ αἰνῶν⁴⁶) ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ✕ ἑπτὰ ἡμέρας ✕ Ἀ. καὶ ἑπτὰ ἡμέρας, τεσσαρσεκαίδεκα ἡμέρας.⁴⁷

²⁸ Sic Codd. III, 247 (cum ἔλθῃ οὗτος ἀπὸ τῆς μ. ἕνεκεν τοῦ ὄν. σ. ὅτι ἀκούονται τὸ ὄν. τὸ μέγα . . . ἔκτεταμένον), Arm. I (om. τὸ μέγα). ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἔξῃπ.), 93, 108, 246 (cum ἀποστελεῖς). ³⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247, Arm. I. ³¹ Sic Codd. III, 247, Arm. I. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246. ³³ Sic Comp., Ald. (cum ἦν. καὶ ἦδ.), Codd. III, 44, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I. ³⁴ Sic Codd. II, III, 71, 247. ³⁵ Sic Comp. (cum τῆς πρ. α. καὶ τῆς δ. α. καὶ π. τὸ δικάωμα α.), Codd. III, 247, Arm. I. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 246, Arm. I. ³⁷ Nobil., Cod. 243. Haec desunt in Comp., Cod. 71. ³⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Theodoret. Quaest. XXVIII in 3 Reg. p. 475, qui enarrat: ἔφη τοῖνον ὁ Σολομών, ὅτι τὸν ἥλιον ἐν οὐρανῷ θετικῶς, ὥστε τοὺς ἀνθρώπους ἀπολαύειν τοῦ φωτός, αὐτὸς εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γρόφῳ. ³⁹ Sic Comp.,

Codd. 19 (cum κεκλικός), 82, 93, 108, 158. ⁴⁰ Sic Comp. (cum δικαίωμα προ κρίματα), Cod. 247. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44 (cum ἐν τῇ ἡμ.), 55, 64, alii (inter quos 243). ⁴² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III (om. καὶ ante εἴκοσι), 82, 93, 108, 243. Haec (om. καὶ priore) leguntur in Ed. Rom., sed absunt a Codd. II, 44, 106. ⁴⁴ Sic Syro-hex. (cum . . . ✕ . . . ✕), et sine notis Codd. III, 247. ⁴⁵ Sic Comp., Ald. (om. δέξασθαι), Codd. III (idem), 19, 44 (cum τὰς εἰρηλικῶν), 52, 55 (om. καὶ τὸ δ.), alii (inter quos 243, ut videtur), Syro-hex., Arm. I (om. καὶ τὸ δ.?). Pro מִהֵכִיל nescio an Aquila posuerit ἀπὸ τοῦ ὑπενεγκεῖν (cf. ad Cap. vii. 38), unde vox ad textum τῶν Ὁ, propter omissionem casualem τοῦ δέξασθαι male hiantem, sarciendum assumpta fuerit. ⁴⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴⁷ Sic

66. לְבָבִי יָבֵן. O'. και αγαθη η καρδια. Alia exempl. και αγαθη καρδια.⁴⁹

עַל פֶּלֶאֱתוֹבָה. O'. ἐπὶ *Θ. πᾶσιν * τοῖς ἀγαθοῖς.⁴⁹

Cap. VIII. 63. — ὁ βασιλεὺς *.⁵⁰ 66. — ἑκα-
στος *.⁵¹

CAP. IX.

2. בְּאֶשֶׁר נִרְאָה אֱלֹהֵי. O'. καθως ὄφθη * A. Θ.
αὐτῶ *.⁴

4. וְאֶתָּה. O'. και (*A. Σ. σύ *.⁴

6. אֶשֶׁר נִתְּנִי. O'. ἃ ἔδωκε — Μωσῆς *.⁴ ('O
'Εβραῖος') ἔδωκα.³

7. מֵעַל פְּנֵי הַאֲמֹדָה. O'. ἀπὸ τῆς γῆς. 'O
'Εβραῖος' (ἀπὸ) προσώπου (τῆς γῆς).⁴

9. מֵאֲרָץ מִצְרַיִם. O'. ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δου-
λείας. Aliter: O'. ἐκ * γῆς * Αἰγύπτου
— ἐξ οἴκου δουλείας *.⁵

אֵת כָּל־הָרָעָה. O'. * A. πᾶσαν * τὴν κα-
κίαν.⁶

10. וַיְהִי מִקְּדָה עֲשָׂרִים שָׁנָה. O'. — τότε ἀνή-
γαγε — ὃν ᾠκοδόμησεν ἐαυτῶ (alia exempl.
αὐτῶ *) *.⁴ * A. και ἐγένετο * ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις εἴκοσιν ἔτη.⁹ 'O 'Εβραῖος, Σ.
(και ἐγένετο) μετὰ εἴκοσι (ἔτη).⁹

11. הַמְלִיךָ שְׁלֹמֹה. O'. ὁ βασιλεὺς * A. Σ. Σα-
λωμών *.¹⁰

13. אֶחָי. O'. ἀδελφέ * μου (*).¹¹

אֶרְץ כְּבוֹל. O'. ὄριον. 'A. Σ. γῆ Χωβαλ.¹²
Schol. γῆ δουλείας κατὰ τὸ 'Εβραϊκόν.¹³

14. וַיִּשְׁלַח. O'. και ἤνεγκε. 'A. Σ. Θ. και ἀπέ-
στειλε.¹⁴

15-25. וְהָיָה שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת — וְהָיָה דְבַר־הַמִּס. O'.
Vacat. Aliter.¹⁵ O'. αὐτῆ ἡν¹⁶ ἡ πραγματεία
τῆς προνομῆς, ἣν ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλω-
μών οἰκοδομησάι τὸν οἶκον κυρίου, και τὸν οἶκον
— τοῦ βασιλέως *.¹⁷ και σὺν τὴν Μελὼ, και
τὴν ἄκραν,¹⁸ — τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν
τῆς πόλεως Δαυὶδ, και τὴν Ἀσσοῦρ, και τὴν
Μαῖδαν,¹⁹ και τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, και
τὴν Ἑσέρ,²⁰ και τὴν Μαγδῶ, και τὴν Γεζέρ.

Syro-hex. (qui pingit: θεοῦ ἡμῶν * A. ἐπτά ἡμ. και ἐπτά ἡμ.), et sine notis Comp. (om. ἐν τῷ οἴκῳ — θεοῦ ἡμῶν, quae desunt in Codd. 44, 106), Codd. III, 19 (ut ante), 52 (cum desunt in Codd. 44, 106), 92, 93 (om. και ἐπτά ἡμ.), alii (inter quos 243), Arm. I (om. ἡμέρας in fine).⁴⁸ Sic Comp., Codd. III, 55, 82, 92, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum ܥܘܕܟܘܢ).⁴⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I.⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Idem (cum ἀπθλθον).

CAP. IX. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247. ² Sic Syro-hex (cum ܘܗܝ). Pronomen reprobant Codd. 71, 245, 246. ³ Syro-hex. in textu: ἃ ἔδωκε — Μωσῆς *; in marg. autem sine nom. ܘܕܘܟܘܢ (absente puncto diacritico). ⁴ Idem: ܘܕܘܟܘܢ . ⁵ Idem. ⁶ Idem. Sic sine notis Comp., Codd. III (cum ܥܘܡܦܦܘܨܐܢ), 82, 93, 108, 247 (ut III). ⁷ Sic Codd. II, 74, 106, 134, alii, Syro-hex. ⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I. ⁹ Syro-hex. ܘܕܘܟܘܢ Sic in textu Comp. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ܥܘܕܘܟܘܢ), Ald. (idem), Codd. III, 71 (ut Comp.), 74 (cum ܥܘܕܘܟܘܢ), alii, Arm. I. ¹¹ Syro-hex. in textu: ܘܗܝ ; in marg. autem: ܘܗܝ . Sic sine aster. Cod. 247. ¹² Syro-hex. ܘܗܝ .

ܘܗܝ . ¹³ Sic in textu ante ὄριον Cod. 82. ¹⁴ Syro-hex. ܘܗܝ . Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93. ¹⁵ Quae sequuntur leguntur tantum in Codd. III, 247, et Syro-hex., quorum singulas varietates in notis memorabimus. Praeterea versio LXXviralis vv. 15-22 reperitur, sed manca, in Ed. Rom. post v. 22 Cap. x, et v. 34 Cap. iv, quam, ut e textu Syro-hex. conjicere licet, Origenes huc transtulit, lacunis ex alio interprete, Aquila videlicet, sarcitis. ¹⁶ ἦν om. Cod. III. ¹⁷ Sic Syro-hex. (pro Hebraeo ܘܗܝ), et sine obelo Codd. III, 247. ¹⁸ En duae versiones Hebraei ܘܗܝ , quarum posterior est τῶν σ' 2 Reg. v. 9. 3 Reg. xi. 27; priorum vero Aquilae diserte indicat Syrus noster, qui legit et pingit: ܘܗܝ (sic, sine aster.). ¹⁹ Haec, τοῦ περιφράξαι — Μαῖδαν, et, και τὸ τεῖχος — Μαγδῶ, dupliciter vertunt Hebraea ܘܗܝ ܘܗܝ ܘܗܝ ܘܗܝ . Priora igitur obelo jugulavimus, favente Syro-hex., qui pingit: τοῦ περιφράξαι — Ἀσσοῦρ, — και τὴν Μαῖδαν (ܘܗܝ) *.⁴ (Pro Μαῖδαν Cod. III scribit Medān; Cod. 247 Maediān.) ²⁰ Cod. 247: και τὴν Ἀσσοῦρ; Syro-hex. ܘܗܝ * in initio lineae, quae continet και τὴν Ἑσέρ, και τὴν Μαγδῶ, και τὴν Γεζέρ, cum locus asteriscis notandus incipiat a sequenti linea, και

(16) ✕ Φαραώ βασιλεὺς²¹ Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζέρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ σὺν τὸν Χαναανίον²² τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς²³ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, γυναικὶ Σαλωμών. (17) καὶ φκοδόμησεν Σαλωμών τὴν Γαζέρ (4), καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην, (18) (✕) καὶ τὴν Βαλάθ (4),²⁴ καὶ τὴν Θερμάθ²⁵ (✕) Ἰ. Α. Σ. τὴν ἐν τῇ γῆ τῆς ἐρήμου (4),²⁶ (19) καὶ πάσας τὰς πόλεις ✕ τῶν σκηνωμάτων, αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμών, καὶ τὰς πόλεις (4)²⁷ τῶν ἀρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἵππέων καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομησαί ἐν Ἱερουσαλήμ, ✕ Ἰ. Α. Σ. καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ (4),²⁸ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῆ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ (20) πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, — καὶ τοῦ Χαναανίου (4),²⁹ καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, — καὶ τοῦ Γεργεσαίου (4),²⁹ τῶν μὴ ἐκ τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ ὄντων,³⁰ (21) τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπο-

λελειμμένα μετ' αὐτοὺς³¹ ἐν τῇ γῆ, οὓς οὐκ ἐδύνατο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμών εἰς φόρον ✕ Ἰ. Α. δουλείας (4)³² ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (22) καὶ ἐκ τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμών εἰς³³ πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ παῖδες αὐτοῦ, ✕ Ἰ. Α. καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ (4),³⁴ καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἀρμάτων, καὶ ἵππεῖς αὐτοῦ. (23) ✕ Ἰ. Α. οὗτοι³⁵ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ³⁶ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμών, πενήτηντα καὶ πεντακόσιοι, οἱ³⁷ ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ, οἱ ποιούντες ἐν τῷ ἔργῳ. (24) πλὴν³⁸ θυγάτηρ Φαραώ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ἃν φκοδόμησεν αὐτῇ τότε φκοδόμησε σὺν τῇ Μελῷ.³⁹ (25) καὶ ἀνεβίβασεν⁴⁰ Σαλωμών τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὀλοκαυτώματα⁴¹ καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου δ⁴² φκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸ τὸ εἰς πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀπήρτισεν σὺν τὸν οἶκον (4).⁴³

Φαραώ κ. τ. ε. ²¹ Sic Cod. III. Cod. 247: καὶ βασιλεὺς φ.; Syro-hex.: ✕ καὶ φ. βασιλεὺς. Haec autem omnia, ✕ Φαραώ—Σαλωμών τὴν Γαζέρ (4), desunt in Ed. Rom. (post Cap. x. 22). ²² Sic Cod. III. Syro-hex. ܠܚܢܢܘܢ; Cod. 247: καὶ τὸν X. ²³ Cod. 247: ἀποστολῆ (sic); Syro-hex. ܝܫܘܥܐ (ܝܫܘܥܐ). ²⁴ Haec, καὶ τὴν Βαλάθ, desunt in Ed. Rom. Syro-hex. pingit: | ✕ Σαλωμών τὴν Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν | τὴν κατωτάτην, καὶ τὴν Βαλάθ (4). ²⁵ Cod. 247: καὶ τὴν Θερμάθ; Syro-hex. ܘܬܝܪܡܐܘܬ ܠܘܕܕܘܕܘܘܢܐ, juxta scripturam Syri vulgaris. ²⁶ Syro-hex. (cum metabelo tantum): ܘܬܝܪܡܐܘܬ ܠܘܕܕܘܕܘܘܢܐ. Hebraea sunt: ܘܬܝܪܡܐܘܬ ܘܬܝܪܡܐܘܬ ܘܬܝܪܡܐܘܬ ܘܬܝܪܡܐܘܬ, pro quibus paulo aliter lectis Codd. III, 247 exhibit: (om. τῆν) ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν τῇ γῆ πάσας τὰς πόλεις. Haec desunt in Ed. Rom., qui legit: καὶ τὴν Ἱεθρμάθ (sic), καὶ πάσας τ. π. (Pro ܝܫܘܥܐ (sic in cod.) legendum videtur ܝܫܘܥܐ, quae versio est etiam Syri aliter, et Symmachum potius quam Aquilam refert. Hieron. vertit: in terra solitudinis.) ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. Desunt in Ed. Rom. In Cod. 247 haec, αἱ ἦσαν—τῶν ἀρμάτων, casu exciderunt. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Mox τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαόν, nulla distinctione post αὐτοῦ, Syro-hex. et Ed. Rom. ²⁹ Obelus est in Syro-hex. ³⁰ Sic Cod. 247, Syro-hex., et Ed. Rom. Minus probabiliter Cod. III: τοῦ μὴ . . . ὄντων,

³¹ Cod. 247: μετ' αὐτοῦ. ³² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Deest in Ed. Rom. ³³ eis om. Cod. 247. Mox οἱ ἄνδρες πολ. idem. ³⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Ad τρισσοὶ cf. Hex. ad Exod. xiv. 7. Psal. lxxix. 6. ³⁵ Cod. 247: καὶ οὗτοι, invitis Cod. III, Syro-hex. ³⁶ Articulus reprobant Cod. 247, Syro-hex., invito Hebraeo. Mox τοῦ ante Σαλωμών om. Cod. 247. Deinde πεντακόσιοι καὶ πενήτηντα hoc ordine Cod. 247, Syro-hex., invito Hebraeo. ³⁷ Articulus excidit in Cod. III. Ad ἐπικρατοῦντες (ܘܬܝܪܡܐܘܬ) cf. Hex. ad Gen. i. 26, 28. Lev. xxvi. 17. ³⁸ πλὴν] ܫܕܗ Cod. 247. Mox εἰς οἶκον αὐτῆς idem. Deinde haec, αὐτῇ τότε φκοδόμησεν, casu exciderunt in Cod. III, e Cod. 247 et Syro nostro assumpsimus. ³⁹ Pro σὺν τῇ Μελῷ Cod. 247 pingit: τῇ Μελῷ (sic). Syro-hex. ܘܬܝܪܡܐܘܬ. ⁴⁰ Sic Cod. 247, Syro-hex. Cod. III: ἀνεβίβασε. ⁴¹ Sic (pro ὀλοκαύτωμα) Cod. 247, Syro-hex. ⁴² δ] ὄν Cod. III; οὗ Cod. 247. Mox εἰς τὸν πρόσωπον Cod. 247. ⁴³ Cod. 247: σὺν τῷ οἴκῳ; Syro-hex. ܠܘܕܘܕܘܘܢܐ. Vv. 23-25: ✕ Ἰ. Α. οὗτοι οἱ ἄρχοντες—σὺν τὸν οἶκον (4). Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Haec desunt in Ed. Rom. Ad v. 26, καὶ ναὺν κ. τ. ε., Nobil. et Cod. 243 scholium habent: Πρὸ τούτων κείται ἐν τῷ ἔξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ καὶ τὰ κατὰ (τὸ πρὸς Cod.) τὸν Φαραώ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν Γαζέρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χαναανίον τὸν καθήμενον ἐν

15. רַב־הַמָּס. Ratio tributi (operae servae). O'. Vacat. Aliter: O'. ἡ πραγματεία τῆς προνομήης. Σ. ὁ λόγος τοῦ φόρου.⁴⁴

וְאֶת־הַמְּלֹאֲכָאֵי. O'. Vacat. Aliter: O'. καὶ τὴν ἄκραν. 'A. καὶ σὺν τὴν Μελω.⁴⁵ Σ. καὶ τὴν τελείωσιν.⁴⁶

21. לֹא־יִכְלֹו. O'. Vacat. Aliter: O'. οὐκ ἐδύναντο. Σ. οὐκ ἠδυνήθησαν.⁴⁷

22. עָבַד. Servum. O'. Vacat. Aliter: O'. εἰς πράγμα. 'A. εἰς δουλεύοντα. Σ. δουλεύειν.⁴⁸

25. וְהִקְיִיר אֹתוֹ. O'. Vacat. ✕ 'A. καὶ ἐθυμία αὐτό ('O' Ἐβραῖος ἐπ' αὐτό⁴⁹).

28. וְיָהֵב אֶרְבַּע־מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר. O'. χρυσίου ἑκατὸν (alia exempl. τετρακόσια⁵⁰) καὶ εἴκοσι τάλαντα.

Cap. IX. 3. - τῆς φωνῆς ✕.⁵¹ - πεποιήκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχὴν σου ✕.⁵² 7. - τοῦτον ✕.⁵³ 26. - ὑπὲρ οὗ ✕.⁵⁴ 27. - ἐλαύνειν (✕).⁵⁵

CAP. X.

2. בְּשָׂמַיִם. O'. ἡδύσματα. Alia exempl. ἀρώματα.¹

5. וּבִישְׁקָיו. Et pincernas (s. potationes) ejus. O'. καὶ τοὺς οἰνοχόους (alia exempl. εἰνούχους²) αὐτοῦ.

τῇ πόλει ἀπέτεικεν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολάς τῇ θυγατρὶ αὐτῆ, γυναικὶ Σαλωμών. Ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδορήτῳ καὶ τισιν ἀντιγράφοις πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς καὶ ἐκεῖ σεσημειώσται. Cf. ad Cap. iv. 34. ⁴⁴ Syro-hex. in textu: **פִּנְסָאֵי**;

in marg. autem: **✕** **פִּנְסָאֵי** **✕**. ⁴⁵ Vid. not. 18.

⁴⁶ Syro-hex. **סַחֲסַחֲסַחֲ**. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 9.

⁴⁷ Idem: **סַחֲסַחֲסַחֲ**. ⁴⁸ Idem: **סַחֲסַחֲסַחֲ**.

⁴⁹ Idem: **סַחֲסַחֲסַחֲ**.

⁵⁰ Sic Ald., Codd. III, 64, 92, alii, Arm. I, necnon (cum χρυσίου in fine) Comp., Codd. 19, 82 (cum χρυσίου), 93, 108, Syro-hex.

⁵¹ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁵² Idem. Deest in Comp.

⁵³ Idem. ⁵⁴ Idem. Deest in Cod. 158; necnon (cum καὶ ἐποίησεν ὁ β. Σ. ναῦν) in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Arm. I.

⁵⁵ Idem.

CAP. X. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246.

² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Duplex versio καὶ τοὺς οἶν.

5. וְלֹא־הָיָה בָּהּ עוֹד רוּחַ. O'. καὶ ἐξ αὐτῆς ἐγένετο.³

7. לֹא־הִגְדַּלְתִּי הַחַיִּי. O'. οὐκ εἰσὶ (potior scriptura ἔστι) τὸ ἤμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι. Aliter: O'. οὐκ ÷ ἔστι καθὼς ✕ ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἤμισυ.⁴

8. חֲכָמָה וְטוֹב. O'. ✕ σοφίαν καὶ ✕ ἀγαθά.⁵

8. תָּמִיד. O'. διόλου. Alia exempl. διαπαντός.⁶

9. לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְיָדָקָה. O'. τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνη (alia exempl. κρίμα καὶ δικαιοσύνην⁷).

11. הֵבִיאוּ מֵאִפִּיר. O'. ἤνεγκε. Alia exempl. ἤνεγκεν ἐκ Σουφείρ.⁸

וְעֵץ אֶלְמִינִי. Ligna santalina. O'. ξύλα πελεκητά (alia exempl. ἀπελέκητα⁹). 'A. (ξύλα) σούχικινα (succina). Σ. (ξύλα) θύϊνα.¹⁰

12. וּבְרֹתֵי וּנְבָלִים. O'. καὶ νάβλας καὶ κινύρας. Alia exempl. καὶ κινύρας καὶ νάβλας.¹¹

15. לְבַד מֵאֲנִשֵׁי הַתָּרִים. Praeter (reditus) de viris circumventibus (mercatoribus). O'. χωρὶς τῶν φόρων ✕ τῶν ἀνδρῶν ✕ τῶν ὑποτεταγμένων.¹²

וּמִסְחָר הַרְבָּלִים. Et mercaturam institorum. O'. καὶ τῶν ἐμπόρων ✕ 'A. καὶ τῶν ῥομποπωλῶν ✕.¹³ Alia exempl. καὶ τῶν ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομένων.¹⁴

καὶ τοὺς εἶν. est in Codd. 243, 244. ³ Syro-hex. liberius

vertit: **סַחֲסַחֲסַחֲ**, h. e. καὶ ἐξίστη, s. ἐξεπλάγη, cum indice in textu, sed vacante margine. Etiam Alterus ex Arm. I

affert: "ἐξεπλήσσετο [ἐξεπλάγη], sturpefacta est." ⁴ Sic

Syro-hex. (qui pingit: + οὐκ ἔστι καθὼς ✕), et sine obelo Codd. III, 247, Origen. Opp. T. I, p. 476. ⁵ Sic Syro-

hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 247, Origen. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. **סַחֲסַחֲסַחֲ**.

⁷ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. ⁸ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum **סַחֲסַחֲסַחֲ**, ut passim). ⁹ Sic Ald., Codd. III (in v. 12), 44, 52, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum **סַחֲסַחֲסַחֲ**).

¹⁰ Cod. 243. Hieron.: ligna thyina.

¹¹ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum **סַחֲסַחֲסַחֲ**).

¹² Syro-hex. in marg. ✕ (sic) **סַחֲסַחֲסַחֲ** ✕. Cf. 2 Paral. ix. 14.

¹³ Sic Syro-hex. (cum **סַחֲסַחֲסַחֲ** ✕), et sine notis (om. kai) Codd. III (cum ῥομπ.), 52, 123, 236 (ut III), 242 (idem), 247 (cum ῥομπολῶν). Cf. Hex. ad Ezech. xxvii. 8. ¹⁴ Sic

15. תַּעֲרַב. *Turbae miscellae*. Ο. τοῦ πέραν. Alia exempl. τῶν πέραν; alia, τῶν ἐν τῷ πέραν.¹⁵ 'A. Σ. τῆς 'Αραβίας.¹⁶
 וּפְחֹת. Ο. καὶ τῶν σατραπῶν (Σ. ἀρχόντων¹⁷).
16. הַמְלֶכֶת שְׁלֹמֹה. Ο. ✕ 'A. Σ. ὁ βασιλεὺς (Δ) Σαλωμών.¹⁸
17. כְּגִנָּיִם. Ο. ὄπλα. 'A. θυρούς. 'Ο 'Εβραῖός' ἀσπίδας.¹⁹
 וַיַּעֲלֶה עַל-הַמִּצְבֵּי הַחֹתָם. Ο. ἐνήσαν . . εἰς τὸ ὄπλον τὸ ξν. Σ. ἀνεφέροντο ἐπὶ τὸν ἕνα θυρόν.²⁰
21. וְכָל כְּלֵי מִשְׁקָה הַמְלֶכֶת שְׁלֹמֹה וְכָל כְּלֵי שְׁלֹמֹה וְכָל כְּלֵי יְהוָה. Ο. καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμών γεγονότα χρυσά. Alia exempl. καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ ποτοῦ τοῦ βασιλέως Σαλωμών χρυσά γεγονότα.²¹
 לְמֵאוֹהָבָה. Ο. Vacat. ✕ 'A. εἰς ὀτιοῦν Δ.²²
22. וְשֵׁאת יְהוָה. Ο. χρυσίου. Aliter: Ο. ✕ 'A. αἶρουσα (Δ) χρυσόν.²³
 וְשֵׁאת יְהוָה. *Ebur, et simias, et ranones*. Ο. καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν. Alia exempl. καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων, καὶ ταῶνων.²⁴
 Ο. αὕτη ἦν ἡ πραγματεία—καὶ ἵππεῖς αὐτοῦ.²⁵

25. כְּלֵי-כֶסֶף וְכָלֵי יְהוָה. Ο. ✕ 'A. Σ. Θ. σκεύη ἀργυρά, καὶ (Δ) σκεύη χρυσά.²⁶
26. וַיִּבְרָא שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים. Ο. Vacat. ✕ καὶ συνέλεξε Σαλωμών ἄρματα καὶ ἵππεῖς (Δ).²⁷
 Ο. — καὶ ἦν ἠγούμενος—Αἰγύπτου Δ.²⁸
28. וּמוֹצֵא הַסּוּרִים אֲשֶׁר לְשֹׁלֹמֹה. Ο. καὶ ἡ ἔξοδος Σαλωμών τῶν ἵππεων (alia exempl. τῶν ἵππων Σαλωμών²⁹).
- וַיִּבְרָא. *Et caterva*. Ο. καὶ ἐκ Θεκουέ. 'Αλλος' καὶ ἐκ Κωά.³⁰
29. מִמִּצְרַיִם מִמִּצְרַיִם. Ο. ἐξ Αἰγύπτου ἄρμα. Alia exempl. ἄρματα ἐξ Αἰγύπτου.³¹
- וַיִּבְרָא מֵאוֹת. Ο. ἀντὶ ἑκατόν ('A. Σ. ἑξακοσίω. Θ. ἑκατόν³²).
- וַיִּבְרָא. Ο. ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου. Aliter: Ο. ἀντὶ ✕ ἑκατόν Δ καὶ πενήκοντα — ἀργυρίου Δ.³³
- וַיִּבְרָא. *Per eos educebant*. Ο. κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο. Σ. δι' αὐτῶν ἐξήγον.³⁴
 Cap. X. 6. — Σαλωμών Δ.³⁵ 7. — πρὸς αὐτά Δ.³⁶
 — πᾶσαν Δ τὴν ἀκοῆν ἦν ἦκουσα — ἐν τῇ γῆ μου Δ.³⁷
 8. — πᾶσαν Δ.³⁸ 9. — στήσαι Δ.³⁹ — ἐπ' αὐτούς Δ.⁴⁰
 — καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν Δ.⁴¹ 12. οὐδὲ ὠφθησαν

Comp., Codd. 19, 82, 93, 246. ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III (cum πέρα), 119, 123, 244, 247; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ), 108, 246. Syro-hex. **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. ¹⁶ Syro-hex. **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. Cf. 2 Paral. ix. 14. ¹⁷ Idem: **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. Cf. Hex. ad Jesai. xxxvi. 9. Jerem. li. 57. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 64, 74, 82, alii, Arm. i. ¹⁹ Syro-hex. **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. ²⁰ Idem: **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. Cf. 2 Paral. ix. 16. ²¹ Sic Codd. III, 247 (cum σκ. τοῦ β. τὰ ἐν τῷ ποτῷ Σ.), Syro-hex. (cum **ⲓⲥⲁⲃⲁ** pro τὰ σκ. τοῦ π., et **ⲓⲥⲁⲃⲁ** / **ⲓⲥⲁⲃⲁ** pro χρ. γεγονότα). ²² Sic Syro-hex. in textu (qui pingit: **ⲓⲥⲁⲃⲁ** / **ⲓⲥⲁⲃⲁ**), et sine notis Codd. III, 158 (cum εἰς ὀτιοῦν τ), 246, 247, Arm. i. Cf. Hex. ad Deut. xxiv. 12. ²³ Syro-hex. in textu: **ⲓⲥⲁⲃⲁ** / **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. ²⁴ Sic Codd. III, 247 (cum πιθῶκων καὶ τὰ ὄνων). Syro-hex. in textu: καὶ λίθων πελ. καὶ τωρ., καὶ ὀδόντων ✕ ἐλεφαντίνων Δ, καὶ π. καὶ τ.; et sic sine aster. (cum τωρ. καὶ πελ.) Cod. 121. In Ald., Codd. 55, 64, 158 haec, καὶ ὀδ. ἔλ. καὶ πιθήκων, ante καὶ λίθων leguntur; in Codd. 243, 244 priora,

καὶ ὀδ. ἔλ., tantum. ²⁵ Haec desunt in Comp., Codd. III, 247, Syro-hex., Arm. i. Vid. ad Cap. ix. 15. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 158 (cum σκ. χρυσά καὶ σκ. ἀργυρά), 247, Arm. i. ²⁷ Sic Syro-hex. (cum **ⲓⲥⲁⲃⲁ**), et sine aster. Comp. (cum συνήγαγε), Codd. III, 247, Arm. i. ²⁸ Obelus est in Syro-hex. Haec desunt in Comp. ²⁹ Sic Comp. (cum Σολωμώντος), Codd. III, 74 (cum Σαλωμών), 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243, ut 74), Syro-hex. ³⁰ Euseb. in Onomastico, p. 260: Κῶδ, πλησίον Αἰγύπτου; h. e. vertente Hieron., *Coa, quae est juxta Aegyptum*. Scripturam tamen Θεκουέ teneant libri omnes et Syro-hex. ³¹ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum ἄρματος). ³² Syro-hex. **ⲓⲥⲁⲃⲁ** / **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. ³³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (III hiat), Arm. i. ³⁴ Syro-hex. **ⲓⲥⲁⲃⲁ** / **ⲓⲥⲁⲃⲁ**. ³⁵ Syro-hex. Deest in Cod. 44. ³⁶ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Deest in Cod. 247 (cum τῆς φρ. σου). ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Idem (cum **ⲓⲥ** pro καὶ).

÷ ἐπὶ τῆς γῆς [÷] που 4.⁴² 13. ÷ πάντες 4.⁴³ 21.
 — καὶ λουτήρες χρυσοὶ 4.⁴⁴ 22. ναῦς — τῷ βασι-
 λεῖ 4.⁴⁵ 26. — θήλειαι ἵπποι 4.⁴⁶ 27. τὸ ἀργύριον
 — καὶ τὸ χρυσίον 4.⁴⁷ 29. πᾶσι ÷ τοῖς βασιλεῦσι 4.⁴⁸

CAP. XI.

1. אָהַב נְשִׁים נְכָרִיּוֹת רְבוֹת. O'. ἦν φιλογύνης (s. φιλογύναιος) ... καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἀλλο-
 τρίας. Aliter: O'. φιλογύναιος ἦν καὶ ἔλαβε
 γυναῖκας ἀλλοτρίας ✕ Οἱ Γ'. πολλάς 4.¹
 יְדָרְמִיּוֹת יְדָרְמִיּוֹת. O'. Σύρας καὶ Ἰδουμαίας. Alia
 exempl. καὶ Ἰδουμαίας, Σύρας.² 'A. Σ. (Ἰδου-
 μαίας), Σιδωνίας.³
2. אָמַר. O'. ἀπέειπε. 'A. Σ.. εἶπε.⁴
3. וַיְהִי וַיִּשְׂאוּ נְשִׁיו אֶת-לְבָבוֹ. O'. Vacat. ✕ 'A. καὶ
 ἔκλιναν γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ (4).⁵
4. וַיִּשְׂאוּ הַנְּשִׂים אֶת-לְבָבוֹ אֶתְרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים. O'. (post clausulam καὶ οὐκ ἦν—τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ) καὶ ἐξέκλιναν (αἱ) γυναῖκες αἱ ἀλλό-
 τριαί τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅπως θεῶν αὐτῶν
 (potior scriptura ἐτέρων). Alia exempl. καὶ
 αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτοῦ
 ὅπως θεῶν ἐτέρων.⁶

5. וַיִּלְחַם שְׁלֹמֹה אֶת-חֲרִי עַשְׂתַּרְתָּ אֱלֹהֵי צְדָנִים וְאֶת-חֲרִי
 מִלְפָּנָיו שָׂרָף עֲמֹנִים. O'. Vacat. Alia ex-
 empl. καὶ ἐπορεύθη Σαλωμών ὀπίσω τῆς Ἀστάρ-
 τῆς βδελύγματος (Σ. θεᾶς⁷) Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω
 τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδάλου υἱῶν Ἀμμών ('A.
 Μελχὸμ προσοχθίσματος Ἀμμωνιτῶν⁸).⁹
7. בָּמָזָה. O'. ὑψηλόν. "Αλλος' βομόν.¹⁰
 וַיִּשְׂרָף אֱשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרוּשָׁלַם. O'. Vacat. ✕ 'A.
 ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ (s. κατὰ) πρόσωπον Ἱερουσα-
 λήμ 4.¹¹
 וַיִּלְחַם. O'. καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Alia ex-
 empl. καὶ τῷ Μελχὸμ.¹²
 וַיִּבְנֶה עֲמֹן. O'. υἱῶν Ἀμμών, — καὶ τῆ Ἀστάρτη
 βδελύγματι Σιδωνίων 4.¹³
8. וַיִּבְרָאוּת וַיִּמְצְאוּת חַמְטִיּוֹת. O'. αἱ ἐθυμίαν καὶ ἔθνον.
 Alia exempl. ἐθυμία καὶ ἔθυε.¹⁴ 'A. Σ. θυμιά-
 σαις καὶ θυσιαζούσαις.¹⁵
10. אֲחֵרִים. O'. ἐτέρων. Alia exempl. ἀλλοτρίων.¹⁶
11. בְּרִיתִי וְחֻקְתִּי אֲשֶׁר. O'. τὰς ἐντολάς μου καὶ
 τὰ προστάγματά μου ᾤ. Alia exempl. τὰ
 προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ᾤς.¹⁷
14. וַיִּקַּם יְהוָה שָׁמַן לְשֹׁלֹמֹה אֶת הַרְדֵּי הָאֲדָמִי. O'. καὶ ἤγειρε κύριος σατὰν ('A. Σ. ἀντικεί-
 —

42 Syro-hex. (pro ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὠφθησάν που). 43 Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 108. 44 Idem (qui male pingit: καὶ λ. — χρυσοὶ 4). Deest in Cod. 106. 45 Idem (pro τῷ β. ναῦς). 46 Idem. 47 Idem. Sic sine obelo (pro τὸ χρ. καὶ τὸ ἀργ.) Codd. III, 247. 48 Idem, repug-
 nante Hebraeo.

CAP. XI. 1 Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ ἀλλοτρίας ✕ Οἱ Γ'. πολλάς 4). Pro ἦν φιλ. Codd. III, 247 praeferunt φιλ. ἦν. Deinde post ἀλλοτρίας inferunt πολλάς Codd. III, 55, 158, 243, 247, Arm. I, Euseb. in Dem. Evang. p. 351. 2 Sic Codd. III (cum Συρίας), 44 (om. καὶ), 52, 55, alii, Syro-hex., Euseb. 3 Syro-hex. .. יְדָרְמִיּוֹת. O'. Comp.: καὶ Ἰδουμαίας, καὶ Σιδωνίας (om. μοx καὶ Ἀμμορρίας). 4 Idem: .. אֶתְרֵי אֱלֹהִים. Sic in textu Cod. 64. 5 Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἔκλινον αἱ γ.), Codd. III (cum ἐκκλιναν), 247 (cum ἐξέκλιναν αἱ γ.). 6 Sic Comp. (om. καί), Codd. III, 247 (cum ἔκλιναν), Syro-hex. (cum ܡܠܚܡܐ, non, ut modo, ܡܠܚܡܐ), Arm. I. 7 Syro-hex. (cum indice ad τοῦ βασιλέως appictio): .. אֶתְרֵי אֱלֹהִים. Hieron.: deam Sidoniorum. Cf. ad v. 33. 8 Idem:

ܘܗܝܘܢ ܥܡܘܢܐ ܕܡܠܚܡܐ ܕܡܠܚܡܐ. Cf. v. 33 in LXX et Syro-hex. 9 Sic Codd. III (cum βδελύγματι, et τῶν βασι-
 λέων), 52, 71, alii (inter quos 243 (cum Σιδωνίων), 247 (cum
 εἰδώλων)), Arm. I, Euseb. Comp. edidit: καὶ ἐπορεύθη Σολο-
 μὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης θεοῦ Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω Μελχὸμ βδε-
 λύγματος Ἀμμών. 10 Syro-hex. in textu: ܡܡܘܢܐ. Cf.
 ad Cap. xii. 32. 11 Sic in textu Syro-hex. (cum ܡܘܢܐ
 ܕܡܠܚܡܐ ܕܡܠܚܡܐ), et sine notis Comp. (cum τῷ κατὰ
 πρ.), Codd. III, 247 (ut Comp.), Arm. I. 12 Sic Comp.
 (cum Μελχὸμ), Codd. III (cum Μελχὸ), 19 (ut Comp.), 82
 (cum Μελχομά), 93 (cum Μελχὸλ), 108, 158, Syro-hex.,
 Arm. I. 13 Obelus est in Syro-hex. 14 Sic Codd. 44
 (praem. καί), 82, 243 (in marg.), Theodoret. Quaest.
 XXXVI in 3 Reg. p. 480, qui addit: οἱ δὲ ἄλλοι ἐρμηνευταὶ
 ἐθυμιῶν εἶπον καὶ ἔθνον. 16 Cod. 243. 16 Sic Codd. 19,
 82, 93, 108, Theodoret. Cf. Hex. ad Jerem. vi. 12. xvi. 13.
 Mox haec, οὐδ' ἦν—τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, desunt in Comp.,
 Ald., Codd. III, 52, 55, 64, aliis (inter quos 243), Syro-
 hex., Arm. I. 17 Sic Codd. III, 247, Syro-hex. (cum
 ܡܠܚܡܐ ܕܡܠܚܡܐ. Cf. Cap. ix. 4 in LXX et Syro-hex.).

μενον¹⁸) τῷ Σαλωμών τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαῖον.
'Α. καὶ ἀνέστησε κύριος ἀντικείμενον τῷ Σολο-
μῶν τὸν Ἀδὰδ τὸν Ἰδουμαῖον. Σ. καὶ ἐπή-
γειρε κύριος ἀντικείμενον τῷ Σαλωμών τὸν
'Αδὰδ τὸν Ἰδουμαῖον.¹⁹

18. מִפְּנֵי. Ο'. Vacat. ✕ Σ. ἀπὸ Φαράν (4).²⁰

וַיִּבְנֵא מִצְרַיִם. Ο'. καὶ ἔρχονται ✕ Σ. Θ. εἰς
Αἴγυπτον 4.²¹

וַיִּרְצֶן נֶתַן לֹא. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. Σ. καὶ γῆν
ἔδωκεν αὐτῷ 4.²²

20. בְּיַת פְּרַעָה בְּיַת בְּתוּךְ בְּיַת פְּרַעָה. Ο'. ✕ 'Α. ἐν
οἴκῳ Φαραῶ 4 ἐν μέσῳ υἰῶν Φαραῶ.²³

22. כִּי מִהֲאַתָּה חָקַר עַמִּי וְהִנֵּה מִבְּקָשׁ. Ο'. τίμι
σὺ ἐλαττονῆ μετ' ἐμοῦ; καὶ (alia exempl. ὅτι²⁴)
ἰδοὺ σὺ ζητεῖς. Σ. τί γὰρ ὑστερεῖς παρ' ἐμοί, ὅτι
ἐζήτησας.²⁵

23-25. וַיִּקַּם אֱלֹהִים—כָּל-יְמֵי שְׁלֹמֹה. Ο'. Vacat.
Aliter: Ο'. καὶ ἠγειρεν κύριος ('Ο Ἐβραῖος
ελωείμ. 'Α. Σ. θεός²⁶) τῷ Σαλωμών σατὰν τὸν
'Ραζὸν υἱὸν Ἐλιαδαῖ τὸν Βαραμεῆθ, Ἀδαδεξέρ
βασιλέα Σουβὰ, κύριον αὐτοῦ (24) καὶ συνη-
θροισθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων
συστρέμματος ✕ ἐν τῷ ἀποκτέννειν Δαυὶδ αὐ-
τοῦς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Δαμασκὸν, καὶ ἐκά-
θισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ.

(25) καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας
τὰς ἡμέρας Σαλωμών 4.²⁷

25. וַיִּתְּרַעַתְרָה אֲחֵרַי הַדָּד. Et praeter malum quod
(fecerat) Hadad. Ο'. αὕτη (ἡ κακία ἦν
ἐποίησεν Ἄδερ. Alia exempl. αὕτη ἡ κακία
'Αδερ.²⁸

וַיִּקְצֶן בְּיִשְׂרָאֵל. Et abhorruit Israellem. Ο'.
καὶ ἐβαρυνθήσεν Ἰσραὴλ. Alia exempl. καὶ
ἐβαρύνθη ἐπὶ Ἰσραὴλ.²⁹

26. וַיְהִי סֵם אִמּוֹ צְרוּעָה אֲשֶׁר אֶלְמָנָה. Ο'. υἱὸς
γυναικὸς χήρας. ✕ 'Α. καὶ ὄνομα τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ Σαρουὰ, γυνὴ χήρα 4.³⁰

וַיְהִי יָד בְּמַלְכָּה. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ὕψωσεν
χεῖρα ἐν τῷ βασιλείῳ 4.³¹

27. בְּמַלְכָּה שְׁלֹמֹה. Ο'. ἐπὶ βασιλέα Σαλωμών καὶ
ὁ βασιλεὺς Σαλωμών. Alia exempl. ἐπὶ βασι-
λέα Σαλωμών.³²

וַתֵּלֶן אֶת-הַמְּלוּאָה. Ο'. τὴν ἄκραν. Σ. τὴν τελείωσιν.³³

וַתִּפְרָץ אֶת-פְּרָצָה. Ο'. τὸν φραγμόν. 'Α. Σ. τὴν δια-
κοπήν.³⁴

29. וַיִּשְׁנִיחֻם לְבָדִם בְּשִׂדָּה. Ο'. καὶ ἀμφότεροι μόντοι
ἐν τῷ πεδίῳ. Alia exempl. καὶ ἀμφότεροι ἐν
τῷ πεδίῳ.³⁵ Ἄλλος (καὶ) ἦσαν οἱ ἀμφότεροι
μόνοι. ³⁶

¹⁸ Syro-hex. ܣܘܠܡܘܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ. Cf. Hex. ad Psal. cviii. 6. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I. ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. ²² Sic in textu Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'Α. Σ. καὶ γῆν 4 ἔδωκεν αὐτῷ), et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 19, 64, 71, 82 (cum ἔδωκεν), 93 (cum δέδωκεν), 108, 247. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἐν τῷ οἴκῳ . . . τῶν υἰῶν), Codd. (III hiat), 247, Arm. I. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. ²⁵ Syro-hex. ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܡ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ. (In fine v. haec, καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, quae in Hebraeo deficiunt, sine obelo habet Syro-hex.) ²⁶ Idem: ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ. ²⁷ Sic Syro-hex. (cum ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ pro Βαραμεῆθ), et sine aster. Codd. III (cum σατὰν τῷ Σαλωμών. . . Ἀδαδεξέρ. . . ἐπορεύθησαν Δαμασκὸν. . . ἐβασίλευσαν), 247 (cum 'Ραζὸν υἱὸν Ἐλιαδαῖ βασιλέα Σουβὰ. . . ἀποκτείνων. . . ἐκάθισαν ἐν Δ. καὶ ἐβασίλευσαν ἐν αὐτῇ). Cum his conferenda sunt ea quae in Ed. Rom. leguntur post τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαῖον (v. 14),

vacante Hebraeo. (Pro Hebraeis ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ, hic male versis τὸν Βαραμεῆθ Ἀδαδεξέρ, et in Ed. Rom. (v. 14) τὸν ἐν Ἰραμαῖ Ἀδαδεξέρ, Comp. ex ingenio edidit, ὅς ἔφηνεν ἀπὸ Ἀδαδεξέρ.) ²⁸ Sic Codd. III, XI, 71, 247, Syro-hex., Arm. I. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, alii. Syro-hex. vertit: ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ, h. e. et contristavit (ἐλπίησε) Israellem. ³⁰ Sic in textu Syro-hex. (cum ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ pro Σαρουὰ), et sine notis Codd. III, 247 (cum Σαρουα), Arm. I (cum duplici versione). ³¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 247 (cum τὴν χεῖρα, male, in versione quae proculdubio Aquilae est), Arm. I. ³² Sic Cod. III, et (sine distinctione post βασιλέα) Codd. II, XI, 247, Syro-hex. ³³ Syro-hex. ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ. Cf. ad Cap. ix. 15. ³⁴ Idem: ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ. (Pro ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ nescio an pingendum ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ, coll. Hex. ad Psal. cv. 23. Jesai. xxviii. 21.) ³⁵ Sic Cod. II, III, XI (cum ἀμφότεροι), 119, 245, 247. ³⁶ Syro-hex. in marg.: ܘܝܩܡ ܐܠܘܗܝܢ ܠܗܘܢ ܐܕܪܘܢ ܝܘܕܘܡܝܘܢ.

- וַיִּשָׁב יִרְבֶּעַם בְּמַצְרַיִם. Ο'. και ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ υἱὸς Ναβατ, και αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμών, και ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατευθύνει και ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ. Aliter: Ο'. και ἐγένετο ὡς ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ υἱὸς Ναβατ, και αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμών, και ἐκάθητο 'Ιεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ — και κατευθύνει και ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ, και ἐπέστρεψεν 'Ιεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου 4.²
3. וַיִּשְׁלְחוּ יִרְבֶּעַם וַיִּקְרָאוּ לָלוּ וַיְבִיאוּ (וַיְבִיאוּ) וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרָאוּ לָלוּ וַיְבִיאוּ. Ο'. Vacat. Aliter: Ο'. ✕ 'Α. και ἀπέστειλαν, και ἐκάλεσαν αὐτόν και ἦλθεν 'Ιεροβοὰμ, και πᾶσα ἡ ἐκκλησία 'Ισραὴλ 4.³
4. וְהָפְשָׁה. Ο'. ἐβάρυνε. Alia exempl. ἐσκληρυνε. 4
6. וַיִּנְצֵץ צַדִּיק הַמֶּלֶךְ רַתְבֵּעַם. Ο'. και ἀπήγγειλεν (alia exempl. παρήγγειλεν⁵) ὁ βασιλεὺς ✕ 'Ο 'Εβραῖος 'Ροβοὰμ 4.⁶
7. וַעֲנִייתָם. Et obsecundaris eis. Ο'. Vacat. (✕) 'Α. Σ. και εἴξει αὐτοῖς 4.⁷
10. וְדִיגְתִּי. Digitus meus minimus. Ο'. ἡ μικρότης μου. Σ. τὸ μικρότατόν μου μέλος. 'Ο Σύρος και 'Ιώσηπος' ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος.⁸
15. וְדָבַר יְהוָה. Ο'. ἐλάλησεν. Alia exempl. ἐλάλησεν κύριος.⁹
16. וַיִּשְׁבוּ הָעָם אֶת-הַמֶּלֶךְ דָּבַר ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ ✕ Σ. Θ. λόγον 4.¹⁰
וַיִּשְׁאַל אֶת-יְהוָה. Ο'. ἀπότρεχε, 'Ισραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου. Aliter: Ο'. ÷ ἀπότρεχε 4 εἰς τὰ σκηνώματά σου, 'Ισραὴλ.¹¹
- וַיִּשְׁאַל אֶת-יְהוָה. Ο'. εἰς τὰ σκηνώματα ✕ 'Α. αὐτοῦ 4.¹²
17. וַיְבִיאוּ יִשְׂרָאֵל הַיְשָׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ. Ο'. Vacat. ✕ ('Α.) και υἱὸν 'Ισραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλειν 'Ιούδα, και ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν 'Ροβοὰμ 4.¹³
18. וַיִּמְלֹךְ רַתְבֵּעַם. Ο'. ὁ βασιλεὺς ✕ 'Α. Σ. Θ. 'Ροβοὰμ 4.¹⁴

² Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ὡς ἔφυγεν... και κατευθύνει — Σαριρὰ τὴν — ἐν ὄρει 'Εφρ. και ἐπέστρεψεν — 'Ιερ. ἐξ Αἰγύπτου 4), et sine notis (om. και ἐκάθητο — 'Εφραΐμ) Codd. III, 247 (cum ὑπέστρεψεν). Hic autem post 'Ισραὴλ (v. 3) infert: και κατευθύνει και ἔρχ. εἰς πόλιν (sic) αὐτοῦ — 'Εφραΐμ. Etiam in loco parallelo 2 Paral. x. 2 duplex exstat versio, και κατέφικσεν 'Ι. ἐν Αἰγύπτῳ, και ἀπέστρεψεν 'Ι. ἐξ Αἰγύπτου, ubi prior lectio (non, ut hic, posterior) obelo jugulanda erat.

³ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'Α. και ἀπέστειλαν 4, και ἐκάλεσαν αὐτόν ✕ και ἦλθεν — 'Ισραὴλ 4), et sine notis Comp. (cum πᾶς ὁ λαὸς pro πᾶσα ἡ ἐκκ.), Codd. III, 247. Huc autem pertinet scholium in marg. Syro-hex.: "In alio exemplari Graeco invenimus aliam narrationem de Jeroboamo, quae sic habet: και ἤκουσεν 'Ιεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ — εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει 'Εφραΐμ." Quae particula sunt additamenti prolixioris quod in Ed. Rom. post v. 24 legitur.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, invito Syro-hex.

⁵ Sic Codd. II, III, XI, 44, 55, 64, alii, Syro-hex. (cum , sine nota in marg.).

⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, alii (inter quos 243).

⁷ Sic in textu Syro-hex. (cum , et sine notis Codd. III, 247

(cum ἤξει), Arm. I (cum ἀκούσεις, vertente Altero). (Ad vocem Syriacam cf. Bernstein in *Lex. ad Chrestom. Syr.* p. 536, cuius exemplis adde , (non, ut Norberg, exscripsit, , ἐδώσει, Prov. x. 30, et , εἴκει, apud S. Chrysost. in S. Pauli Epistolas, T. II, p. 629 ed. nostrae.) Hieron.: et *petitioni eorum cesseris*.

⁸ Schol. apud Nobil.: Τοῦτο ὁ Συμμαχος οὕτως ἠρμήνευσε τὸ μικρότατόν μου μέλος. Τῶν δὲ Παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν' ὁ βραχύτατός μου γὰρ, φησὶ, δάκτυλος παχύτερος τῆς ὀφθῦς τοῦ πατρός μου ἐστίν' οὕτω δὲ και ὁ Σύρος ἠρμήνευσε, και 'Ιώσηπος [Antiq. VIII, 8, 2] ὡσαύτως. Ad ἡ μικρότης μου in v. 24, lin. [65] ed. Tischend. Cod. 243 affert: Σ. τὸ μικρότατόν μου μέλος.

⁹ Sic Codd. III, 247, Syro-hex.

¹⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247.

¹¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp. (cum τὸ σκηνώμα), Codd. III, XI, 82, 93, 108 (ut Comp.).

¹² Sic Syro-hex. Pronomen est in Ed. Rom. et libris omnibus.

¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. Cod. 247: και ἐβασίλευσεν 'Ρ. ἐπὶ τὸν καθημένον ἐν πόλει 'Ι. Alia lectio, και οἱ υἱοὶ 'Ιούδα και οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς π. 'Ι. ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν 'Ροβοὰμ, est in Comp. (om. και οἱ υἱοὶ 'Ιούδα), Codd. 19, 44, 93, 106, 108.

¹⁴ Sic Syro-hex., et

18. **וַיִּרְגְּמוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל**. Ο'. και ἐλιθοβολήσαν αὐτόν (alia exempl. add. πᾶς Ἰσραήλ¹⁵).
לְעֵלוֹת בְּמִרְכָּבָה. Ο'. ἀναβῆναι ✕ ἐπὶ τὸ ἄρμα¹⁶.
 20. **רָבִעַם**. Ο'. Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου. Alia exempl. Ἱεροβοάμ.¹⁷
 21. **מֵאַחַד וְשָׁמַנִּים**. Ο'. ἑκατὸν και εἴκοσι (alia exempl. ὀγδοήκοντα¹⁸).
 22. **וַיְהִי דְבַר הָאֱלֹהִים אֶל-שָׁמְעִיָּה**. Ο'. και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαίαν. Schol. Ἰστέον ὅτι τὰ περὶ Σαμαίου τοῦ Ἐλαμίτου ἔν τισι μὲν τῶν ἀπλῶν ἀντιγράφων κείται, ἐν τῷ ἑξαπλῷ δὲ οὐ φέρεται.¹⁹
 24. Ο'. και ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται—και ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.²⁰
 27. **הָעַם הַזֶּה**. Ο'. τοῦ λαοῦ ✕ Ἰσραήλ. Σ. Θ. τοῦ του²¹.
וַיָּשְׁבוּ אֶל-רַחֲבָעַם מֶלֶךְ-הַיּוּדָה. Ο'. Vacat. ✕ Ἰσραήλ. και ἐπιστραφήσονται πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλεῖα Ἰουδα²².
 28. **וַיַּעֲזֵב הַמֶּלֶךְ**. Ο'. και ἐβουλεύσατο ✕ Ἰσραήλ. Σ. Θ. ὁ βασιλεὺς²³.
 30. **לִפְנֵי הָאֶחָד**. Ο'. πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς. Ο' Ἐβραίου, Σ. ἔμπροσθεν τῆς μιᾶς.²⁴

30. **עַד-דָּן**. Ο'. ἕως Δάν, και εἶασαν τὸν οἶκον κυρίου. Alia exempl. ἕως Δάν; alia, ἕως Δάν, και πρὸ προσώπου τῆς ἄλλης εἰς Βαιθίλ.²⁵
 32. **מֵאֶת-פְּתִיחֵי הַבְּמֹת**. Ο'. τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν (Σ. τῶν βωμῶν²⁶).
 33. **וַיַּעֲשֶׂה בְּבֵית-אֵל**. Ο'. ὁ ἐποίησεν ✕ Ἰσραήλ. Σ. ἐν Βαιθίλ²⁷.
וַיִּלְחָקְתִּיר. Ο'. τοῦ ἐπιθῦσαι (Σ. ἐπιθυμῶσαι²⁸).

Cap. XII. 3. ÷ ὁ λαὸς ἄ πρὸς ÷ τὸν βασιλεῖα ἄ Ῥοβοάμ.²⁹ 10. — οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ³⁰ ÷ νῦν ἄ.³¹ 12. — αὐτοῖς ἄ.³² 13. — Ῥοβοάμ ἄ.³³ 16. οὐκ ἔστιν — ἡμῖν ἄ.³⁴ 20. — και Βενιαμίν ἄ.³⁵ 26. — ἰδοὺ ἄ.³⁶ 27. πρὸς — κύριον και ἄ κύριον αὐτῶν.³⁷ 32. ÷ τὴν ἐν γῆ ἄ.³⁸

CAP. XIII.

1. **עַל-הַכּוֹזֵבִים**. Ο'. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ÷ αὐτοῦ¹.
 2. **הַבְּמֹת**. Ο'. τῶν ὑψηλῶν. Ἄλλος τῶν βωμῶν.²
 3. **הַמּוֹפֵת**. Ο'. τὸ ῥῆμα. Alia exempl. τὸ τέρας.³
 6. **וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר**. Ο'. και εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοάμ. Alia exempl. και ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, και εἶπε.⁴

sine notis Comp., Codd. III, 93, 247. ¹⁵ Sic Comp. (post ἐν λίθοις), Ald. (idem), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. 1. ¹⁶ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 64, alii. (Pro ἔφθασε (ⲉⲃⲟⲩⲥ)) Syro-hex. exhibet ⲉⲃⲟⲩⲥ, h. e. ἔφθασε.) ¹⁷ Sic Codd. II, III, XI, 247, Syro-hex. (cum ἐξ Αἰγύπτου in marg.), Arm. 1. ¹⁸ Sic Codd. III (om. και), 247 (idem), Syro-hex. (cum και εἴκοσι in marg.), Arm. 1 (ut III). ¹⁹ Nobil. Immo narratio de Samaea (vv. 22-24) legitur in libris omnibus et Syro-hex. ²⁰ Pericopa abest a Comp., Codd. III, 52, 74, 92, aliis, Syro-hex., Arm. 1. ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 247, Arm. 1. ²² Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ Ἰσραήλ. και ἐπιστρ. | πρὸς Ῥ. βασιλεῖα ✕ Ἰουδα ἄ), et sine notis Codd. III, 247 (cum ἀποστρ.), Arm. 1. ²³ Sic Syro-hex. Deest ὁ βασιλεὺς in Cod. XI; in Codd. III, 245 autem post ἐπορεύθη retrahitur. ²⁴ Syro-hex. ⲉⲃⲟⲩⲥ ⲉⲃⲟⲩⲥ. ²⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. II, III, XI, 245, Syro-hex. (qui in marg. habet: ⲉⲃⲟⲩⲥ ⲉⲃⲟⲩⲥ);

posterior in Codd. 19 (cum ἕως Βαιθίλ), 82, 93, 108, 158. ²⁶ Syro-hex. ⲉⲃⲟⲩⲥ ⲉⲃⲟⲩⲥ. Cf. Hex. ad 4 Reg. xxiii. 20. Jerem. xix. 3. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. 1. ²⁸ Syro-hex. ⲉⲃⲟⲩⲥ ⲉⲃⲟⲩⲥ. ²⁹ Idem (qui pingit: — οἱ π. πρὸ πρ. — αὐτοῦ ἄ). Haec desunt in Comp., Ald., Cod. 71. ³⁰ Idem. Deest in Arm. 1. ³¹ Idem. Deest in Comp., Codd. 93, 108. ³² Idem. Deest in Cod. 44. ³³ Idem. Deest in Codd. 44, 106. ³⁴ Idem. Deest in Codd. 82, 93. ³⁵ Idem (qui legit et pingit: πρὸς — κύριον ἄ και πρὸς κ. αὐτῶν). Verba και κύριον desunt in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Idem. CAP. XIII. ¹ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 243), Arm. 1, Euseb. in Praep. Evang. p. 284. ² Syro-hex. in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xii. 32. ³ Sic Codd. III (om. τὸ), 247, Syro-hex., Arm. 1, Euseb. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

6. **בְּעֵדֵי יְהוָה יִפְלֵל**. O'. Vacat. ✕ 'A. Θ. και πρὸς εὐξαι περὶ ἐμοῦ ⁴.⁵
9. **בְּדִבְרֵי יְהוָה**. O'. κύριος ἐν λόγῳ. Alia exempl. ἐν λόγῳ κύριος.⁶ Σ. διὰ λόγου.⁷
11. **וַיִּסְפְּרוּ**. O'. και διηγῆσαντο (alia exempl. διηγούνται⁸).
אֶת־הַדְּבָרִים. O'. ✕ και ⁴ τοὺς λόγους.⁹
וַיִּסְפְּרוּ לְאַבְיָהֶם. O'. και ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 'A. Σ. και διηγῆσαντο αὐτοὺς τῷ πατρὶ αὐτῶν.¹⁰
12. **הַלֵּךְ**. O'. πεπόρευται. Alia exempl. ἀπελήλυθεν.¹¹
14. **תַּחַת הָאֵלֶּה**. Sub terebintho. O'. ὑπὸ δρῦν ('O 'Eβραῖος' τὴν τερέβινθον¹²).
הָאֵתָה. O'. εἰ σὺ εἶ. 'A. Σ. μὴ σύ.¹³
15. **הַדְּבָרִיתָ**. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. εἰς τὴν οἰκίαν ⁴.¹⁴
16. **וְלָבוֹא אִתְּךָ**. O'. Vacat. ✕ οὐδὲ ἐλθεῖν μετὰ σοῦ ⁴.¹⁵
17. **בְּדִבְרֵי יְהוָה**. O'. ἐν λόγῳ κύριος. Σ. διὰ λόγου.¹⁶
לְחֶם. O'. ἄρτον ἐκεῖ. Alia exempl. ἐκεῖ ἄρτον.¹⁷
שָׁם מַיִם. O'. ὕδωρ. Alia exempl. ὕδωρ — ἐκεῖ ⁴.¹⁸
18. **כַּמּוֹד**. O'. καθὼς σύ. Alia exempl. ὡς και σύ.¹⁹
18. **אֵתָה**. O'. πρὸς σεαυτόν. Alia exempl. μετὰ σεαυτοῦ.²⁰
19. **וַיָּשָׁב אִתּוֹ**. O'. και ἐπέστρεψεν αὐτόν ✕ σὺν αὐτῷ ⁴.²¹
- 23, 24. **וַיִּלְךָ וַיִּגְדַּף יְהוָה אֶת־הַיְּשׁוּבִים**. O'. ✕ 'A. Σ. τῷ προφήτῃ ⁴, και ἐπέστρεψε, και ἀπήλθε.²²
26. **הוּא**. O'. οὗτός ἐστιν. Aliter: O'. ἔστιν — οὗτος ⁴.²³
אֶת־פִּי יְהוָה. O'. τὸ ῥῆμα κυρίου. 'Αλλος τὸ στόμα ΠΙΠΙ.²⁴
- 26, 27. **וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לְאַרְיָה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיִּמְתְּהוּ**
כְּדִבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבְרָלוֹ: וַיִּדְבֵּר אֶל־בְּנָיו
לֵאמֹר הִבְשׁוּ לִי אֶת־הַחֲמוֹר וַיִּתְּבְּשׂוּ. O'. Vacat. ✕ 'A. Θ. και ἔδωκεν αὐτόν ὁ κύριος τῷ λέοντι, και συνέτριψεν αὐτόν, και ἐθανάτωσεν αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. και ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τῷ λέγειν ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον και ἐπέσαξαν ⁴.²⁵
- 29, 30. **וַיִּשְׁיבֵהוּ וַיִּבְּאֵר אֶל־עֵיר הַנְּבִיאַ הַזֶּקֶן לְסֹפֵר**
וַיִּלְקְבוּ: וַיִּנַּח אֶת־נַבְלָתוֹ בְּקִבְרוֹ. O'. και ἐπέστρεψεν αὐτόν εἰς τὴν πόλιν ὃ προφήτης, τοῦ θάψαι αὐτόν (alia exempl. add. και ἔθηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ²⁶) ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ. Aliter: O'. και ἐπέστρεψεν αὐτόν ✕ και ἦλθεν ⁴ εἰς τὴν πόλιν ✕ τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου

⁶ Syro-hex. in textu: **وَجاء سحفا**. Sic sine notis Codd. III, 247, Arm. I. ⁷ Sic Codd. II, III, XI, 19, 44, 55, alii, Syro-hex. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 55, 71, 82, 93, 108, 246, Syro-hex. (cum **سحفا صحف**, male pro **سحفا صحف**). ⁹ Sic Syro-hex. (cum **و**). Copula deest in Codd. III, 93. ¹⁰ Syro-hex. (cum **و**). Versionem τῶν O' enarrat Theodoret. Quaest. XLIII in 3 Reg. p. 488: πρῶτον μὲν ἐπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐκπλαγείς τὰς θείας θαυματουργίας. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Syro-hex. **و**. Cf. Hex. ad Ezech. vi. 13. Hos. iv. 13. ¹³ Idem (cum εἰ σὺ in textu): **و**. ¹⁴ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247 (cum και pro εἰς), Arm. I. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. 247. ¹⁶ Syro-hex. ¹⁷ Sic Codd. III, 247, Syro-hex. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. 64, 71, 74, alii (inter

quos 243, cum ἐκεῖ ὕδωρ). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108, Syro-hex. (cum **و**). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246. ²¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III (cum σὺν ἑαυτῷ), 247. Mox ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ante και ἔπειεν ὕδωρ transp. Codd. II, III, 247, Syro-hex. ²² Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 52, 74, 92, alii (inter quos 243). ²³ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. 158, 247. Pronomen deest in Cod. 44. ²⁴ Syro-hex. in marg. **و**. ²⁵ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum κύριος sine artic., λέγων pro τῷ λ., et om. τὸν ὄνον), Ald. (om. τῷ λέγειν, cum τὴν ὄνον pro τὸν ὄνον), Codd. 19 (cum αὐτῷ κύριος pro αὐτόν ὁ κ., λέγων pro τῷ λ., et τὴν ὄνον), 44 (om. και συνέτριψεν αὐτόν, et κατὰ—αὐτῷ, cum λέγων et τὴν ὄνον), 52, 74 (cum πρὸς υἱοῦς), alii (inter quos 243, cum κύριος et πρὸς υἱοῦς), Arm. I. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 64, 71, alii (inter quos 243).

καὶ ἐπορεύθη, καὶ εἰσῆλθεν⁵⁴ εἰς τὴν Σαριρὰ· καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν⁵⁵ ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. (18) καὶ ἔθαψαν αὐτὸν,⁵⁶ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ προφήτου. (19) καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἰεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλείων Ἰσραὴλ. (20) καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ, εἴκοσι καὶ⁵⁷ δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν Ναδάβ⁵⁸ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ (4). Schol. Ἡ περιοχὴ αὕτη φαίνεται καὶ τοῖς Ὁ εἰρησθαί, ὅτι ἐν τοῖς κοινοῖς ἀντιγράφοις φέρεται, ἐξ ὧν πᾶσαν τὴν περιοχὴν ἐνθάδε θεοεἰκάμεν· ἀλλ' οἶμαι διὰ τὸ ἀκριβέστερον ὡς εἰπεῖν καὶ πλατύτερον καὶ σφόδρα ἐν καιρῷ παρ' Ἀκύλου δοκεῖν εἰρησθαί, ἀφέθη μὲν τὸ τῶν Ὁ, ἐτέθη δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸ τοῦ Ἀκύλου. ἔστι δὲ τὸ τῶν Ὁ τοῦτο.⁵⁹ καὶ ἠρρώσθησεν ὁ υἱὸς⁶⁰ αὐτοῦ ἀρρωστίαν κραταιὰν⁶¹ σφόδρα· καὶ ἐπορεύθη Ἰεροβοὰμ ἐρωτήσαι (s. ἐπερωτήσαι) περὶ τοῦ παιδαρίου. καὶ εἶπε πρὸς Ἀνὼ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἀνάστηθι καὶ⁶² πορεύου, ἐπερωτήσον τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ τῆς ἀρρωστίας αὐτοῦ. καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλῶ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιά· καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἐξήκοιτα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἰεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἀνάστηθι, καὶ λάβε εἰς τὴν

χεῖρά (s. ἐν τῇ χειρὶ) σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλὴν (خنح), καὶ στάμονον (سدم) μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν, καὶ στάμονον μέλιτος τῷ Ἀχίᾳ. καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤμβλυόπου (صو صمت) τοῦ ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ, καὶ ἐπόρευθη⁶³ καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιά τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιά τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· ἐξέλθε δὴ εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) Ἀνῶ τῆς γυναικὸς⁶⁴ Ἰεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῇ· εἰσελθε, καὶ μὴ στήσῃς· ὅτι τάδε λέγει κύριος· σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὼ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά· ἰνατί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμονον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ σὺ ἀπελεύση ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθούσης σου εἰς τὴν πόλιν⁶⁵ εἰς Σαριρὰ, καὶ τὰ κοράσια σου ἐξελεύσονται εἰς συνάντησίν σου,⁶⁶ καὶ ἐρούσί σοι τὸ παιδάριον τέθνηκεν (شد شد). ὅτι τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἰεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἔσονται τὸν τεθνηκότα⁶⁷ τοῦ Ἰεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνας· καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ⁶⁸ ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-

⁵⁴ Syro-hex. ܐܝܫܗܠܬܝܢ. Haec, καὶ εἰσῆλθεν, desunt in Ed. Rom. et libris Graecis. Statim εἰς τὴν Σαριρὰ Codd. 44, 52, 74, alii (inter quos 247). εἰς γῆν Σαριρὰ Cod. III. εἰς Σαριρὰ Ed. Rom. In Hebraeo est ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܢܒܝܐ. ⁵⁵ ἤλθεν Cod. 247. ⁵⁶ αὐτὸ bis Ed. Rom., Cod. 247. Mox κατὰ τὸ β. κ. πᾶς Ἰσραὴλ Cod. 247. ⁵⁷ καὶ om. Cod. III. ⁵⁸ Syro-hex. ܢܒܕܐ. Cod. III: Ναβάρ. In ceteris est Ἀδάβ. ⁵⁹ Syro-hex. in marg. ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ. ⁶⁰ Syro-hex. ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ. ⁶¹ κραταιὰ Cod. 247. ⁶² καὶ Syro-hex. ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ. ⁶³ Syro-hex. ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ. ⁶⁴ τῆς γυναικὸς] Sic Ald. (om. τῆς), Codd. 71 (idem), 243. Ed. Rom. τῇ γυναίκα. ⁶⁵ εἰς τὴν πόλιν] Sic Codd. II (om. εἰς), 71, 243 (ut II), 245 (cum τῇ πόλιν), Syro-hex. Ed. Rom. τὴν πόλιν. ⁶⁶ εἰς σ. σου] Sic Ald., Codd. 71, 108, 246, Syro-hex. Ed. Rom. σοι εἰς σ. ⁶⁷ τὸν τεθνηκότα] Sic Ald., Codd. XI, 55, 64, 71, alii, Syro-hex. Ed. Rom. οἱ τεθνηκότες. ⁶⁸ Sic Codd. 93, 246, Syro-hex. Pronomen deest in Ed. Rom.

presse secuti sumus, cum Ed. Rom. accurate concordat, exceptis pauculis jam memorandis. ⁶⁰ Sic Syro-hex. solus. Ed. Rom. τὸ παιδάριον. ⁶¹ Sic Ald., Codd. 64, 71, 82, 93, alii. Syro-hex. ܐܝܫܗܠܬܝܢ ܐܝܫܗܠܬܝܢ. Ed. Rom. ἀρρωστία κραταιὰ. ⁶² Sic Ald., Codd. 64, 71, 119, alii, Syro-hex. Copula deest in Ed. Rom. Mox τὸν θεὸν om. Syro-hex., repugnantibus Ed. Rom. et libris omnibus. ⁶³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. Ed. Rom. πορεύεται. ⁶⁴ τῆς γυναικὸς] Sic Ald. (om. τῆς), Codd. 71 (idem), 243. Ed. Rom. τῇ γυναίκα. ⁶⁵ εἰς τὴν πόλιν] Sic Codd. II (om. εἰς), 71, 243 (ut II), 245 (cum τῇ πόλιν), Syro-hex. Ed. Rom. τὴν πόλιν. ⁶⁶ εἰς σ. σου] Sic Ald., Codd. 71, 108, 246, Syro-hex. Ed. Rom. σοι εἰς σ. ⁶⁷ τὸν τεθνηκότα] Sic Ald., Codd. XI, 55, 64, 71, alii, Syro-hex. Ed. Rom. οἱ τεθνηκότες. ⁶⁸ Sic Codd. 93, 246, Syro-hex. Pronomen deest in Ed. Rom.

- ρανοῦ καὶ τὸ παιδάριον κόψεται (כחֲדָרִים), οὐαὶ κύριε ὅτι εὗρέθη ἐν αὐτῷ ῥήγμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνή, ὡς ἤκουσε· καὶ ἐγένετο ὡς εἰσηλθεν εἰς τὴν Σαριρά, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε· καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) αὐτῆς.⁶⁹
Explicit ἡ περιοχὴ.
2. וְהִשְׁתַּחֲוִית. *Et commutes habitum.* ✕ 'A. καὶ ἀλλοιωθήσῃ. Θ. καὶ μετασχημάτισον σεαυτήν.⁷⁰
3. עֶשְׂרֵה לֶחֶם וְנֶקְדִים וּבִקְבֵקֵב דְּבִשׁ. *Decem panes, et crustulas, et lagenam mellis.* * Ἄλλος· δέκα ἄρτους, καὶ τραγήματα, καὶ στάμνον μελιτος.⁷¹
6. בְּפִתָּה. ✕ 'A. ἐν τῷ ἀνοίγματι. Σ. Θ. διὰ τῆς θύρας.⁷²
מִתְנַכְרֵה. *Alienam te geris.* ✕ 'A. ἀποξενούσαι. Σ. Θ. ἑτεροσχήμεω εἰ (s. ἑτεροσχημονεῖς).⁷³
וְאֵנֹכִי שְׁלוּחַ אֵלֶיךָ. ✕ 'A. καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σέ. Σ. Θ. καὶ ἐγὼ δὲ ἀπεστάλην πρὸς σέ.⁷⁴
8. רַק. ✕ 'A. ἐκτός. Σ. Θ. μόνον.⁷⁵
9. לְפָנֶיךָ. ✕ 'A. εἰς πρόσωπόν σου. Σ. Θ. ἔμπροσθέν σου.⁷⁶
10. וּבְעֵרְתָהּ. *Et removebo.* ✕ 'A. καὶ ἐπιλέξω (Σ. Θ. τρυγήσω⁷⁷).
כַּאֲשֶׁר יִבְעֵר הַגֶּלֶל עֵדֵימָו. *Sicut removeat stercus donec consumatur.* ✕ 'A. καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος ἕως τελειωθῆναι αὐτόν. Σ. Θ. καθὼς τρυγᾷ ὁ καλαμώμενος ἕως ἐκλείπει.⁷⁸
14. אֲשֶׁר יִכְרִית. ✕ 'A. ὃς πλήξει. Σ. Θ. ὃς συγκόψει (s. διακόψει, s. κατακόψει).⁷⁹
16. וְיָתֵן. ✕ 'A. καὶ δώσει. Σ. καὶ παραδώσει.⁸⁰
22. יְהוֹרֶה. Ο'. 'Ροβοᾶμ. Aliter: Ο'. ✕ 'Ιούδας.⁸¹
וְיִקְנֶאוּ. Ο'. καὶ παρεξήλωσεν (alia exempl. παρεξήλωσαν⁸²).
23. וַיִּבְנוּ בְּסִימָהּ לְהֵם. Ο'. καὶ ὀκοδόμησαν ✕ 'A. Θ. καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς.⁸³
24. קִנְאֵדוּס. *Cinaedus.* Ο'. σύνδεσμος. Σ. τελετή.⁸⁴
26. וְאֵת-הַכֹּל לָקַח. Ο'. τὰ πάντα ἃ ἔλαβεν. Alia exempl. τὰ πάντα ἔλαβεν.⁸⁵
וַיִּקַּח אֶת-כָּל-מַגִּינֵי הַהֶבֶר אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה. Ο'. ὄπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε Σαλωμών, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον. Aliter: Ο'. καὶ ἔλαβεν ὄπλα τὰ χρυσᾶ ✕ ὅσα ἐποίησε Σαλωμών.⁸⁶
27. וַיִּמְגִּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל-יָד שָׂרֵי. *Clypeos aeneos, et mandavit eos curae principum.* Ο'. ὄπλα χαλκᾶ . . καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτόν οἱ ἡγούμενοι. Σ. θυρεοὺς χαλκοῦς· καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὑπὸ χεῖρα τῶν ἀρχόντων.⁸⁷
28. וְהִשְׁבִּיבוּ. Ο'. καὶ ἀπηρείδοντο (* Ἄλλος· ἀπετίθεντο.⁸⁸ * Ἄλλος· ἀπεκαθίστων⁸⁹) αὐτά,
אֶת-תְּחֵמַת הַרְצִימִם. *In conclave cursorum* (satellitum regis). Ο'. εἰς τὸ θεέ (alia exempl. θε-

⁶⁹ Pronomen accessit e Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246, Syro-hex. ⁷⁰ Syro-hex. ✕ مَحْدَرًا مَحْدَرًا .i.

⁷¹ Idem in marg. sine nom. .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷² Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷³ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. Graeca nostra veremur ne paulo argutius inventa esse videantur. (Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xlii. 7.) ⁷⁴ Idem: .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷⁵ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷⁶ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷⁷ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷⁸ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁷⁹ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁸⁰ Idem: ✕ .i. حَمَلًا حَمَلًا .i. حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁸¹ Sic in textu Syro-hex., et sine aster. Codd., Codd. 52, 74, 92, alii (inter quos 247). ⁸² Sic Ald., Cod. III, Syro-hex. ⁸³ Sic Syro-hex. (qui

pingit: ✕ حَمَلًا حَمَلًا .i. et sine notis Ald., Codd. III, 52, 74, 92, alii (inter quos 247). ⁸⁴ Cod. 243.

Cf. Hex. ad 3 Reg. xv. 12. 4 Reg. xxiii. 7. Theodoret.

Quaest. XLV in 3 Reg. p. 491: τὸν δὲ σύνδεσμον ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τέθεικε, appellans ad 4 Reg. xi. 14, ubi tamen in Hebraeo est ἡφῆ.

⁸⁵ Sic Comp. (praem. kai), Codd. III, XI (om. τὸ), 19, 64, 71, 82, alii, invito Syro-hex.

⁸⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, XI, 52, 74, 106, alii. Haec, ὅσα ἐπ. Σαλωμών, desunt in Codd. II (manu 1ma), XI, 71.

Praeterea clausulam, καὶ ἀπ. αὐτὰ εἰς Αἴγ., reprobant Comp., Codd. II (manu 1ma), 19, 82, 92, 93, alii, Arm. 1.

⁸⁷ Syro-hex. ✕ حَمَلًا حَمَلًا .i.

⁸⁸ Sic in textu Cod. 71.

Nisi forte scholium sit. ⁸⁹ Sic in textu Cod. 158 (cum vitiosa scriptura ἀποκαθίστων). Cf. Hex. ad 2 Paral. xii. 11.

12. וְיִסָּר. O'. καὶ ἐξάπεστείλει (alia exempl. ἐξῆρε¹⁴).
 אֶת־כָּל־הַגְּזֵלִים. O'. πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα.
 Σ. τὰ εἴδωλα πάντα καὶ πάντα τὰ βδελύγματα.¹⁵
13. אֶת־מִצְעָה. O'. τὴν Ἀνά. Aliter: O'. τὴν
 Μααχά. 'Ομοίως οἱ Γ'.¹⁶
14. וְהַבְּמוֹת לֹא־סָרְוּ רַק לִבְבִּי־חָסַף הָיָה שְׁלִים.
 עַם־יְהוָה. O'. τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε· πλὴν
 ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου. 'Α. . .
 ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ κυρίου. Σ. τὰ
 δὲ ὑψηλὰ οὐ περιηρέθη· ἡ μέντοι καρδία Ἀσὰ
 ἦν τελεία . . . Θ. . . πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν
 τελεία μετὰ κυρίου.¹⁷
15. אֶת־קִדְשֵׁי. Res consecratas. O'. τοὺς κίονας.
 'Α. τὰ ἡγιασμένα. Σ. τὰ ἅγια.¹⁸
18. אֶת־כָּל־הַבְּנֵי. O'. ✕ 'Α. Θ. σύμπαν ἄ τὸ
 ἀργύριον.¹⁹
 בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה. O'. ✕ 'Α. ἐν τοῖς
 θησαυροῖς οἴκου κυρίου, καὶ (ἄ).²⁰
 וַיִּשְׁלְחֵם. O'. καὶ ἐξάπεστείλει ✕ αὐτούς ἄ.²¹
 מִבְּרָמֶן. O'. Ταβερεμά. Alia exempl. Τὰβ
 ἐν Ῥαμμάν.²²
 הַיּוֹן. O'. Ἀζίν. Alia exempl. Ἀζήλ.²³
19. בְּרִית. O'. ÷ διὰθου ἄ διαθήκην. Alia exempl.
 διαθήκη ἔστω.²⁴
19. לָךְ הַפְּרָה. O'. δεῦρο διασκέδασον. Σ. πορευό-
 μενος λύσον.²⁵
20. לֹא־יִשְׂרֹיִם הַחַיִּילִים. O'. τῶν δυνάμεων αὐτοῦ
 (alia exempl. τῶν αὐτοῦ²⁶).
22. אִין נָקוּ. Nullus erat immunis. O'. εἰς Ἐνα-
 κίμ. 'Α. καὶ οὐκ ἔστιν ἰπεξηρημένος.²⁷
23. וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה. O'. ἦν ἐποίησεν. Alia ex-
 empl. καὶ πάντα ἄ ἐποίησεν.²⁸
 וְהָעָרִים אֲשֶׁר בְּנָה. O'. ✕ Θ. καὶ τὰς πόλεις
 ἄς ὠκοδόμησεν ἄ.²⁹
 הָלָה. O'. ἐπόνεσε. Alia exempl. ἐποίησεν
 Ἀσὰ τὸ πονηρὸν, καὶ ἐπόνεσε.³⁰ Schol. Τὸ,
 ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ πονηρὸν, παρ' οὐδενὶ κείται
 ἐν τῷ ἔξαπλῳ, οὐδὲ ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγρά-
 φοις.³¹
24. וַיִּשְׁכַּב עַם־אֲבֹתָיו. O'. καὶ ἐκοιμήθη
 Ἀσὰ ✕ 'Α. Θ. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἄ.³²
 דָּוִד אָבִיו. O'. Δαυὶδ ✕ 'Α. Θ. πατρὸς αὐ-
 τοῦ ἄ.³³
27. וַיִּקְשֶׁר עָלָיו. Et conjuravit contra eum. O'.
 καὶ περιεκάθισεν αὐτόν.³⁴
 לְבֵית יִשְׁשַׁכָּר. O'. ἐπὶ τὸν οἶκον Βελαὰν υἱοῦ
 Ἀχιά. Alia exempl. ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσοάχαρ.³⁵
 וַיַּבְּרֵהוּ בַעֲשָׂה. O'. καὶ ἐχάραξεν (alia exempl.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 243, 244, 246. ¹⁵ Syro-
 hex. .ס. פלסו כלסו סססו סססו סססו. Ad priorem
 versionem cf. Hex. ad Ezech. xx. 7. xxiii. 30. Pro ἐπιτη-
 δεύματα Comp. edidit βδελύγματα. ¹⁶ Cod. 243 (cum
 Μαχά), teste Montef. Sic in textu Comp., Codd. III, 52,
 74, 92, alii, Syro-hex., Arm. i. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Syro-
 hex. .ס. חסססו ססססו ססססו. Cf. Hex.
 ad Deut. xii. 26. ¹⁹ Sic Syro-hex. (cum .ל. .ל. ✕
 סססו), et sine notis Ed. Rom.; sed vox σύμπαν deest
 in Comp., Codd. II, XI, 19, 55, 64, 71, aliis. ²⁰ Sic
 Syro-hex. (qui pingit: ✕ 'Α. ἐν τοῖς θησαυροῖς | ✕ οἴκου κυρίου,
 καὶ ἐν τοῖς θ., absente cuneolo). Haec desunt in Codd. II,
 XI, 82, 119, 120. ²¹ Sic Syro-hex. Pronomen deest
 in Codd. III, 158. ²² Sic Ald. (cum Ταβέ), Codd. III
 (cum Ῥαμμάν), 52 (cum Ῥαμάν), 55 (cum Ῥεμμάν), 64 (cum
 Ταβέ ἐν Ῥεμμάν), 74 (cum Ῥαμάν), 92, alii (inter quos 243,
 cum Ῥεμμάν). Syro-hex. .ס. סססו סססו. ²³ Sic Ald.,
 Codd. III, XI, 19, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-
 hex. (cum .ס. סס), Arm. i. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108, 246. In textu obelus est in Syro-hex. ²⁵ Syro-
 hex. .ס. סססו סססו סססו. ²⁶ Sic Codd. II (cum τῆς
 δυνάμεως τῶν αὐτοῦ), III, 44, 55, 71, alii (inter quos 243,
 247), et fortasse Syro-hex. in marg. ²⁷ Syro-hex. .ל.
 סססו סססו. (Vox Syriaca ponitur pro ἰπεξηρηται
 Gen. xxxix. 9.) ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum
 ἐποίησεν), XI, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex.,
 Arm. i. ²⁹ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom.,
 sed desunt in Codd. II, III, XI. ³⁰ Sic Codd. 19, 82,
 93, 108, 158 (om. Ἀσὰ), Theodoret. Quaest. XLVIII in
 3 Reg. p. 495. ³¹ Cod. 243 in marg. ³² Sic Syro-
 hex., et sine notis Ed. Rom.; sed verba ἡσπερισμένα desunt
 in Codd. II, XI, 55, 64, 71, aliis (inter quos 243). ³³ Ii-
 dem. Verba πατρὸς αὐτοῦ desunt in Codd. II, XI, 19, 44,
 55, aliis, Arm. i. ³⁴ Syro-hex. in textu: סססו
 סססו סססו סססו סססו סססו, cum indice super סססו, sed absente nota
 marginali. Cf. Hex. ad i Reg. xxii. 8, 13. Amos vii. 10.
³⁵ Sic Comp. (cum τοῦ Ἰσο.), Codd. III (cum Ἰσοάχαρ), XI,
 71 (ut III), 119, 245 (ut III), Syro-hex., Arm. i.

- ἐπάταξεν; alia, ἐχαράκωσεν³⁶) αὐτὸν ✕ 'Α. Θ. Βαασά (4).³⁷
27. צָרִים. *Obsidebant.* Ο'. περιεκάθητο. Σ. ἐπολιόρουν.³⁸
28. תַּחֲתָיו. Ο'. Vacabat. ✕ 'Α. Σ. ἀντ' αὐτοῦ (4).³⁹
29. אֶת-כָּל-בֵּית. Ο'. ὄλον τὸν οἶκον. Aliter: Ο'. ✕ 'Α. σύμπαρτα (4) τὸν οἶκον.⁴⁰
30. אֲשֶׁר הָטָא אֲשֶׁר. Ο'. ✕ 'Α. ὅς ἤμαρτεν, καὶ (4) ὅς.⁴¹
32. וּמִלְחָמָה הֵיחָה בֵּין אֶסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל כָּל-יְמֵיהֶם. Ο'. Vacat. ✕ 'Α. καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ 'Ασά καὶ μεταξὺ Βαασά βασιλέως 'Ισραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν (4).⁴²
- Cap. XV. 1. — υἱὸς 'Ροβοάμ (4).⁴³ 13. — ἐν πυρὶ (4).⁴⁴ 15 (in posteriore loco). — εἰσήνεγκεν (4).⁴⁵ 23. ✕ πάντων (4) τῶν λόγων.⁴⁶ γεγραμμένα ÷ εἰσὶν (4).⁴⁷ 29. — καὶ (4) ἐπάταξεν.⁴⁸ 33. ÷ καὶ (4) ἐν τῷ ἔτει.⁴⁹ 34. — υἱὸς Ναβάθ (4).⁵⁰

CAP. XVI.

1. אֶל-יְהוֹנָדָה בִּן. Ο'. ἐν χειρὶ 'Ιοῦ (alia exempl. 'Ιηοδ¹) υἱοῦ. Alia exempl. πρὸς 'Ιοῦ υἱόν.²

³⁶ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, 64, aliis (inter quos 243), Syro-hex. (cum **ܘܚܪܩܘܫܘܢ**), Arm. 1; posterior in Codd. 19, 82 (cum **ἐκάκωσεν**), 93, 108, 246 (cum **ἐπεχαράκωσεν**).³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III.³⁸ Syro-hex. **ܘܫܘܒܘܢ**. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 2.³⁹ Sic Syro-hex. Haec hodie desunt in Cod. XI solo.⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum τὸν **σύμπ. οἶκον**), 92, 121, 123, 236, 242, 247. In textu vulgari ὄλον deest in Codd. II, XI, 74, 106, 119, aliis.⁴¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. 1.⁴² Sic in textu Syro-hex. (om. kai), et sine notis Comp. (cum **ἀναμίσον** bis pro **μεταξὺ**), Cod. III, Arm. 1 (cum **Ναβᾶθ** pro **Βαασά**).⁴³ Syro-hex.⁴⁴ Idem. Sic sine obelo (pro **πυρὶ**) Comp., Codd. XI, 19, 93, alii.⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 71.⁴⁶ Idem. Vox deest in Ed. Rom. et libris omnibus.⁴⁷ Idem. Sic sine obelo (pro **γ. ἰσῆλ**) Codd. 158, 245.⁴⁸ Idem. Copula deest in Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 246.⁴⁹ Idem (cum **ܘܐܝܢ**). Copula deest in Comp.⁵⁰ Idem. Deest in Cod. 44.

1. לְאִמֵּר. Ο'. Vacat. Alia exempl. λέγων.³
2. בְּחַטָּאתָם. Ο'. ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν. 'Α. Σ. ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν.⁴
3. אֶתְרֵיבָהּ יַחְדָּו. *Exterminabo Baasam.* Ο'. ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασά. Σ. τρηγῆσω τὰ ὀπίσω (Βαασά).⁵
6. תַּחֲתָיו. Ο'. ἀντ' αὐτοῦ. Aliter: Ο'. ἀντ' αὐτοῦ — ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως 'Ασά (4).⁶
7. וְגַם. Ο'. καὶ ✕ γε (4).⁷
- וְיָחִיד אֲנִי הָיִיתִי. Ο'. υἱοῦ 'Ανανὶ ✕ τοῦ προφήτου (4).⁸
8. בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ שָׁנָה לְאֶסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה. Ο'. Vacat. ✕ Οἱ Γ'. ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ ἔτι τοῦ 'Ασά βασιλέως 'Ιούδα (4).⁹
- מֶלֶךְ אֲלֵה. Ο'. καὶ 'Ηλὰ .. βασιλευσεν. Aliter: ÷ καὶ (4) ἐβασιλευσεν 'Ηλὰ ..¹⁰
9. וַיִּקְרָא עָלָיו עֲבָדוֹ יְמָרִי. Ο'. καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν (alia exempl. add. **παῖς αὐτοῦ**; alia, **τοὺς παῖδας αὐτοῦ**¹¹) Ζαμβρί. Alia exempl. καὶ συνέστρεψεν ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ Ζαμβρί.¹²
- וְאֶרְצָא. Ο'. Ὠσᾶ. Alia exempl. 'Αρσά.¹³
10. בְּשָׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁבַע לְאֶסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה. Ο'.

CAP. XVI. ¹ Sic Codd. III, 44, 52, 71, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum **ܘܫܘܒܘܢ**).² Sic Comp., Codd. 19 (cum **υἱοῦ** pro 'Ιοῦ), 108.³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, 82, alii (inter quos 243), Syro-hex. (in marg.).⁴ Syro-hex. **ܘܫܘܒܘܢ** **ܘܫܘܒܘܢ**.⁵ Idem: **ܘܫܘܒܘܢ** **ܘܫܘܒܘܢ**. Hieron.: *demetam posteriora Baasa*. Cf. ad Cap. xiv. 10.⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II, III, Arm. 1. In Ald., Codd. 44 (om. kai), 52 (om. 'Ασά), 55 (om. kai ὀδόφ), 71 (idem), 74, aliis, plenius legitur: ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ τοῦ 'Ασά βασιλέως 'Ιούδα.⁷ Syro-hex. **ܘܫܘܒܘܢ** ✕ **ܘܫܘܒܘܢ**, in vitis libris Graecis.⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. III (cum **Αναρία**), XI (cum **Ανανῶν**), 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. 1.⁹ Sic Syro-hex. (cum **ἔτη**), et sine notis Comp. (cum ἐν τῷ ἔτει καὶ εἰκοστῷ ἔτει 'Ασά β. 'Ι.), Codd. III (cum ἐπὶ pro ἔτει), 71 (om. kai et ἔτει), Arm. 1.¹⁰ Sic Syro-hex., et sine copula Cod. III.¹¹ Prior lectio est in Codd. III, XI, 245, Syro-hex.; posterior in Codd. 55, 64, 71, aliis (inter quos 243).¹² Sic Codd. 44 (cum ἐπὶ **ἑαυτῶν**), 52, 74 (ut 44), 92, alii.¹³ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1.

- Vacat. ✕ 'A. Σ. Θ. ἐν ἔτει εἰκοσῶ καὶ ἐβ-
δόμῳ [ἐτῶν] τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα (4).¹⁴
- 11, 12. הַכְּהָהֹתִים בְּעֶשְׂרֵת יָמִים וְיָמִים זָמְרִי
מִשְׁתֵּינִן בְּקִיר וְגִזְלֵיו וְרַעְיוֹ: וַיִּשְׁמַד זְמָרִי
אֶת כָּל-בֵּית בְּעֶשְׂרֵת יָמִים. O'. καὶ ἐπάταξεν ἄλλον
τὸν οἶκον Βαασά. Aliter: O'. ἐπάταξεν ἄλλον
τὸν οἶκον Βαασά, ✕ καὶ οὐχ ὑπέλειπεν αὐτῶ
οὐρούντα πρὸς τοίχον, καὶ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ, καὶ
ἐταῖρον αὐτοῦ: καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρί ἄλλον τὸν
οἶκον Βαασά 4.¹⁵
12. בְּיַד יְהוּא הַנְּבִיא. O'. καὶ πρὸς 'Ιοῦ τὸν προ-
φήτην. Alia exempl. ἐν χειρὶ 'Ιοῦ τοῦ προφή-
του.¹⁶
13. וְהַמַּאֲוֵת אֶלֶף. O'. καὶ ✕ ἁμαρτιῶν 4 'Ηλά.¹⁷
וְאַשֶׁר הָטְאוּ וְאַשֶׁר הַחֲטִיאוּ. O'. ὡς ἐξήμαρτε.
Alia exempl. δς ✕ ἤμαρτε καὶ 4 ἐξήμαρτε.¹⁸
14. וְכָל-אַשֶׁר עָשָׂה. O'. & (alia exempl. καὶ πάντα
&¹⁹) ἐποίησεν.
15. בְּשֵׁנֵת עֶשְׂרִים וְשֵׁבַע שָׁנָה לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה.
O'. Vacat. ✕ 'A. Σ. Θ. ἐν ἔτει εἰκοσῶ καὶ
ἐβδόμῳ ἐτῶν τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα 4.²⁰
וְהָעַם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן. O'. καὶ ἡ παρεμβολή
'Ισραὴλ ἐπὶ Γαβαθόν. 'A. Σ. καὶ ὁ λαὸς παρε-
νέβαλε ἐπὶ Γαβαθόν.²¹
16. וְגַם הַכְּהָהֹתִים. O'. καὶ ἔπαισε. Σ. καὶ ἐπάταξε.²²
17. וַיִּצְרוּ. O'. καὶ περιεκάθισαν. Σ. καὶ πολιορ-
κοῦσιν.²³
18. אֶל-אַרְמֹן. In arcem. O'. εἰς ἄντρον. 'A.
εἰς στοάν.²⁴
19. אֲשֶׁר עָשָׂה. O'. Vacat. ✕ αἷς ἐποίησεν 4.²⁵
20. וַיִּקְשְׁרוּ אֲשֶׁר קָשַׁר. Et conjurationem ejus quam
conjuravit. O'. καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἅς
συνήψεν. 'O 'Εβραῖος' et rebellionem ejus
quam rebellavit.²⁶
21. לְחֵצֵי. O'. Vacat. ✕ εἰς μέρη 4.²⁷
22. וַיְחֹזֶק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עֲמֹרֵי אֶת-הָעָם אֲשֶׁר
אֶחֱרֵי תְּבִנִי. O'. ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω 'Αμβρί
ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνί. Alia
exempl. καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολουθῶν
τῷ 'Αμβρί, καὶ ἠττήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω
Θαμνί.²⁸
23. וְאַחַת שָׁנָה. O'. καὶ πρώτη ✕ ἔτει 4.²⁹
לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה. O'. τοῦ βασιλέως 'Ασά.
Alia exempl. τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα.³⁰
24. שְׁמֶרֶן. O'. τὸ Σεμερών. "Ἄλλος Σαμαρείας.
'Ἄλλος Σομορών.³¹
27. וַיִּבְנֶרְתוּ אֲשֶׁר עָשָׂה. O'. καὶ [πάσα] ἡ δυνα-
στεία αὐτοῦ. Aliter: O'. καὶ ἡ δυναστεία
αὐτοῦ ✕ 'A. ἦν ἐποίησεν (4).³²
28. O'. καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει—'Ιω-
ρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Schol. 'Απὸ τῶν

¹⁴ Sic Syro-hex. in textu (cum **וְיָמִים**), et sine notis Codd. III (om. ἐτῶν), 245 (idem), Arm. I (cum *εἰκ* καὶ *πέμπτῳ*). ¹⁵ Sic Syro-hex. (qui post prius Βαασά legit et pingit: **וְאַשֶׁר הָטְאוּ וְאַשֶׁר הַחֲטִיאוּ**), et sine aster. Comp. (cum οὐ κατέλειπεν . . . πρὸς τὸν τοίχον, καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἐταῖρους αὐτοῦ καὶ ἐξωλόθρυσεν . . .), Cod. III (cum οἶκον αὐτοῦ τοῦ Β. οὐχ ὑπέλειπεν), Arm. I. ¹⁶ Sic Cod. 246, Arm. I (cum 'Ιεοῦ); neeon (cum 'Ιοῦ υἱὸς 'Ανανίου pro 'Ιοῦ) Comp., Codd. 19 (om. 'Ιοῦ), 93, 108. ¹⁷ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ ἁμαρτιῶν 4), invitis libris Graecis. ¹⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: δς ἤμαρτε ✕ καὶ 4 ἐξ.), et sine aster. Cod. III (cum οὐ ἤμαρτον καὶ ἐξήμαρτον), Arm. I (cum δς ἤμ. καὶ ὡς ἁμαρτάνειν ἐποίησεν). ¹⁹ Sic Comp. (cum *σα* pro *δ*), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex., Arm. I. ²⁰ Sic Syro-hex. (cum **וְיָמִים**), et sine notis (om. ἐτῶν) Comp. (cum ἐν

τῷ *εἰκ*, καὶ ἐβδ. ἔτει 'Ασὰ βασιλ. 'Ι.), Codd. III, 158 (cum ἐν *εἰκ*, καὶ ἐβδ. ἔτει). ²¹ Syro-hex. **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. ²² Idem: **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. Cf. Hex. ad Gen. iv. 15. Psal. lvi. 5. ²³ Idem: **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. Cf. Middeld. ad 4 Reg. vi. 24. ²⁴ Idem: **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 121, 247, Arm. I. ²⁶ Syro-hex. in textu: καὶ τὴν συνάψιν (τῶν) ἣν συνήψεν (τῶν); in marg. autem: **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. ²⁷ Syro-hex. in textu: **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן** ✕ **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. ²⁸ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I; neeon (cum ὁ ἀκολουθήσας τῷ Ζαμβρί) Codd. 44, 52, 74, 92, alii. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III. ³⁰ Sic Comp., Codd. III (cum τῷ 'Ασά), 19, 82 (om. 'Ιούδα), 93, 108, Syro-hex., Arm. I. ³¹ Cod. 243 in marg.: *σαμαρείας. σομορών.* Syro-hex. **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**, sed paulo post **וְהָעָם חָנִים עַל-גִּבְתוֹן**. ³² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. Vox *pāsa* deest in Codd. II, XI, 64, 71, 82, aliis.

κατὰ τὸν Ἀμβρί τὰ περὶ Ἰωσαφὰτ οὐ κείται ἐν τῷ ἔξαπλῷ, ἀλλ' εὐθὺς τὰ περὶ Ἀχαάβ.³³

29. וַיִּחַתּוּ בְּיַד יְהוָה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִלִּבְיָד עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשָׂמֶרֶן וְשָׁלִשִׁים וְשִׁמְנֵה שָׁנָה לְאַחַס מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ אַחָאב בֶּן-עֲבָרִי עַל-יִשְׂרָאֵל בְּשָׂמֶרֶן עָשְׂרִים וְשֵׁנַיִם שָׁנָה. Ο'. ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμβρί ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. Aliter: Ο'. ὁ δὲ Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμβρί ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ * ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα βασιλεύσας δὲ Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμβρί ἐπὶ Ἰσραὴλ * ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.³⁴

30. בְּיַד עֲבָרִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς Ἀμβρί.³⁵ מִכָּל. Ο'. [καὶ] ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας. Alia exempl. ὑπὲρ πάντας.³⁶

33. וַיִּוָּסֶף. Ο'. καὶ προσέθηκεν (alia exempl. ἐπλεόνασεν.³⁷).

חֲשֹׁתָי. Ο'. τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα. Alia exempl. τοῦ ποιῆσαι.³⁸

Cap. XVI. 5. ÷ πάντα *.³⁹ 9. ÷ ἦν (Δ).⁴⁰ 12. ἐπὶ ÷ τὸν οἶκον * Βαασά.⁴¹ 15. ÷ καὶ * ἐβασίλευσεν Ζαμβρί.⁴² 18. ἡ πόλις ÷ αὐτοῦ *.⁴³ 19. ÷ υἱοῦ Ναβάτ *.⁴⁴ 21. ÷ τοῦ λαοῦ γίνεται *.⁴⁵ 22.

÷ καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ *.
÷ μετὰ Θαμνί *.⁴⁶ 24. ÷ Ἀμβρί *.⁴⁷ ÷ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους *.⁴⁸ 27. ÷ καὶ πάντα *.⁴⁹

CAP. XVII.

1. הַתְּשֻׁבִי. Ο'. ὁ προφήτης Θεσβίτης. Alia exempl. ὁ προφήτης.¹

לְפִי דְבָרִי. Ο'. διὰ στόματος λόγου μου. Alia exempl. διὰ λόγου στόματός μου.²

2. אֶלְיִי. Ο'. πρὸς Ἡλιοῦ. Ἀ. ἐπ' αὐτόν.³ לְאַחַר. Ο'. Vacat. Σ. λέγων.⁴

3. וּפְנִיתָ לָהּ. Ο'. Vacat. * Ἄλλος * καὶ ἐπίστρεφε σύ.⁵

5. וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ. Ο'. * Ἀ. καὶ ἐπορεύθη * καὶ ἐποίησεν ὑπὲρ Ἡλιοῦ *.⁶

וַיִּוָּשֶׁב. Ο'. * Ἀ. Σ. Θ. καὶ ἐπορεύθη * καὶ ἐκάθισεν.⁷

6. הַזְּעֵרִים מִבְּיָמַי לֹא יִחַם וּבָשָׂר בְּבִקְרִי וְלִחַם. Ο'. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τὸ πρῶτ', καὶ κρέα τὸ δειλῆς. Aliter: Ο'. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ * Ἀ. Σ. Θ. ἄρτους * καὶ κρέα τὸ πρῶτ', καὶ * Ἀ. Σ. ἄρτους (Δ) καὶ κρέα τὸ δειλῆς.⁸ Οἱ Γ. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρῶτ', καὶ ἄρτον καὶ κρέας τὸ δειλῆς.⁹

³³ Nobil., Cod. 243 (cum Zambrí). Pericopam reprobant Comp., Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ³⁴ Sic Syro-hex. (om. δὲ post βασιλεύσας), et sine aster. Comp. (cum βασιλεύει pro βασιλεύσας), Cod. III (cum Zambrí (bis), et εικοσιδύο). ³⁵ Sic Syro-hex. (cum حَضَب), Arm. ed.; neonon (cum Zambrí) Codd. III, 55, 64, 71, alii (inter quos 243). ³⁶ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. In textu copulam reprobant Codd. II, XI, 44, 55, 74, alii. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁸ Sic Codd. III, XI, 245, Syro-hex., Arm. ed. Mox haec, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι ἐκακοποίησεν, desunt in Comp., Codd. III, XI, 52, 71, 74, aliis, Syro-hex. ³⁹ Syro-hex. ⁴⁰ Idem. ⁴¹ Idem (qui pingit: ἐπὶ ÷ τὸν οἶκον B. * Haec, ἐπὶ τὸν οἶκον B. καὶ, desunt in Cod. 44. ⁴² Idem. Sic sine obelo Codd. III, 158. Copula deest in Comp., Codd. 19, 93, 108, 246. ⁴³ Idem. Sic sine obelo Comp., Codd. 93, 108. Pronomen deest in Arm. i. ⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem. Vox γίνεται deest in Cod. 245.

⁴⁶ Idem. Desunt in Comp. solo. ⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 44. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. CAP. XVII. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, 71, alii (inter quos 247), Syro-hex. (cum اِحْتِلا in marg.), Arm. i. Statim ἐκ (pro ὁ ἐκ) Θεσβῶν Codd. II, 44, 55, 71, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Syro-hex., Arm. i. ³ Syro-hex. حَضَب. ⁴ Idem: حَضَب. Sic in textu Codd. 74, 123. ⁵ Idem in marg. sine nom.: حَضَب. ⁶ Sic Syro-hex. (cum اِحْتِلا in marg.), et sine notis Comp., Codd. III (om. Ἡλιοῦ κατὰ τὸ ρ. κ.), 52, 74, 92, alii, Arm. i. ⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 52, 74, 92, alii, Arm. i. ⁸ Sic Syro-hex. (cum حَضَب bis), et sine notis Comp. (cum κρέας bis), Cod. III (cum ἄρτους καὶ κρέας... ἄρτον καὶ κρέας), Arm. i (cum ἄρτους καὶ κρέα bis). ⁹ Cod. 243. Montef. e Regio affert: Ἀ. Σ. Θ. ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρῶτ', κ. τ. ε.

— ὕδωρ 4.³² 6. — ὕδωρ 4.³³ 8. πρὸς Ἡλιοῦ, ✕ λέ-
 γων (4).³⁴ 11. — Ἡλιοῦ 4.³⁵ 12. — ἡ γυνή 4.³⁶
 15. — ἡ γυνή 4.³⁷ 17. — καὶ 4 ἠρρώστησεν.³⁸ 19.
 — πρὸς τὴν γυναῖκα 4.³⁹ 20. — Ἡλιοῦ 4.⁴⁰

CAP. XVIII.

4. בְּהַקְרִית אֵיזָבֵל. O'. ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζά-
 βελ. Σ. πατασοῦσης (τῆς Ἰεζάβελ).¹
 5. אֶל-כָּל-מַעֲיָנֶי. O'. [καὶ] ἐπὶ πηγᾶς. Alia ex-
 empl. ἐπὶ πάσας πηγᾶς.²
 וְאֶל-כָּל-הַנְּחָלִים. O'. καὶ ἐπὶ χεიმάρρους. Alia
 exempl. καὶ ἐπὶ πάντας χεიმάρρους.³
 סוּסֵי וַפָּרָד. O'. ἵππους καὶ ἡμιόνους. Σ. ἵππων
 καὶ ἡμιόνων.⁴
 מִן-בְּהֵמָה. O'. ἀπὸ τῶν σκηνῶν (alia exempl.
 κτηνῶν⁵).
 6. לְבִדְרוֹ (in priore loco). O'. Vacat. Alia exempl.
 μόνος.⁶
 7. וַיַּנְכְּרוּ. O'. Vacat. ✕ καὶ ἔγνω αὐτόν 4.⁷
 10. אֲשֶׁר... אֲשֶׁר. O'. οὐ... ✕ ἐκεῖ 4.⁸
 וְהַשְּׂבִיעַ. O'. καὶ ἐνέπρησε (Ἄλλος ὄρκεισεν⁹).
 11. הָיָה אֵלֶיהָ. O'. ✕ ἰδοὺ Ἡλιοῦ 4.¹⁰
 12. וְלֹא יִמְצְאוּהָ. O'. ✕ Ἄ. Θ. καὶ οὐχ εὕρησει
 σε 4.¹¹

13. אֵין אֵין אֵין אֵין אֵין. O'. ἀνὰ πεντήκοντα.
 Aliter: O'. ἀνὰ πεντήκοντα ✕ Ἄ. Θ. πεντή-
 κοντα ἀνδρας (4).¹²
 וְאֶלְכָלְכֵם. O'. καὶ ἔθρεψα ✕ Ἄ. Σ. Θ. αὐ-
 τοὺς 4.¹³
 17. הָאֵתָהּ עָקְרָה. O'. εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέ-
 φων. (Σ.) ἄρα εἶ (fort. εἶ) σὺ ὁ ταρασσων.¹⁴
 19. וְאֵת-נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע-מֵאוֹת חֲכֹמִים. O'.
 καὶ τοὺς προφῆτας τῆς αἰσχύνης (alia exempl.
 τοῦ Βάαλ¹⁵) τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα. Ali-
 ter: O'. καὶ τοὺς προφῆτας ✕ Ἄ. τοῦ Βάαλ
 τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τοὺς προφή-
 τας 4 τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντή-
 κοντα.¹⁶
 21. וַיִּשָּׂא. O'. καὶ προσήγαγεν (alia exempl. προσήλ-
 θεν¹⁷).
 אֶל-כָּל-הָעָם. O'. πρὸς πάντας. Aliter: O'.
 πρὸς πάντα ✕ Ἄ. Σ. τὸν λαόν 4.¹⁸
 וְעַד-מָתַי אָתֶם פְּסָחִים עַל-שְׂבִיבֵי הַסַּעֲפִים.
 Quousque vos claudicatis in duas contrarias
 opitiones? O'. ἕως τότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ'
 ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; Σ. ἕως τότε ὑμεῖς
 χωλαίνετε ἐπὶ δυσὶν ἀμφιβόλω;¹⁹
 וְאֵם-הַבַּעַל. O'. εἰ δὲ Βάαλ. Aliter: O'. εἰ
 δὲ ὁ Βάαλ — αὐτός 4.²⁰

³² Syro-hex. ³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine aster.
 Comp. (cum λίγον), Cod. III. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem.
³⁷ Idem. ³⁸ Idem. Copula deest in Arm. i. ³⁹ Idem.
⁴⁰ Idem.
 CAP. XVIII. ¹ Syro-hex. ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ. ² Sic
 Syro-hex., Arm. i, inuitis libris Graecis. Copulam repro-
 bant Comp., Codd. II, III, XI, 64, 108, 119, 247. ³ Sic
 Comp. (cum τὸς χ), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44,
 52 (ut Comp.), alii, Syro-hex. ⁴ Syro-hex. ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ.
 ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ. ⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 64, 71, alii
 (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. Cf. Hex. ad Gen.
 xiii. 5. ⁶ Sic Ald., Codd. III (cum ἀλλῃ προ μῆ), XI,
 44, 55, 64, 71, alii, Syro-hex., Arm. i. ⁷ Syro-hex. in
 textu: ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ✕, inuitis libris Graecis. ⁸ Idem
 (cum ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ✕). ⁹ Sic in textu Comp. (cum ὄρκεισεν),
 inuitis Syro-hex., et Origen. Opp. T. III, p. 924. Hieron.
 adjuravit. ¹⁰ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed.
 Rom., sed desunt in Codd. II, XI, 82, 93. ¹¹ Sic

Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Desunt in Codd. II,
 XI, 82, 93, 245. ¹² Sic Syro-hex., et sine notis (cum
 simpliciter πενήκοντα) Cod. III. ¹³ Sic Syro-hex., et sine
 notis Comp. (cum διέθρεψα), Codd. III, 44, 74, 82 (ut
 Comp.), alii, Arm. i. ¹⁴ Syro-hex. in marg. sine nom.:
 ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ. Cf. Hex. ad Prov. xi. 17.
 xv. 27. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 144, 242, 243 (in marg-).
¹⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. III (cum τερρ.
 πεντ. καὶ προφήτας), 52, 74 (cum numerali πῶ in priore loco),
 92, 106 (cum vñ pro πῶ), 120, 123, 134 (ut 74), 236.
¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 242. Ambigue Syro-
 hex. ܐܝܢܐ ܐܝܢܐ. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp.,
 Codd. III, 19, 52, 82, alii, Arm. i (om. πάντα). ¹⁹ Cod.
 243, teste Montef. Pro ἀμφιβόλω Parsonsii amanuensis
 excerpit ἀμφικάλως, quae vox nulla est. Schleusnerus
 tentat ἀμφίβολοι; est fortasse qui praetulerit ἀμφιβόλωι.
²⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 52, 64, 71,
 alii.

21. וְלֹא־עָנִי הָעַם אֹתוֹ. Ο'. και οὐκ ἀπεκρίθη
(×) 'A. Σ. Θ. αὐτῷ 4 ὁ λαός.²¹
22. Ο'. και οἱ προφήται τοῦ ἄλλους τετρακόσιοι.
Alia exempl. και οἱ προφήται τοῦ ἄλλους.²²
23. וּנְתַתִּי עַל־הָעַיִים. Ο'. Vacat. × 'A. και
δώσω ἐπὶ τὰ ξύλα 4.²³
24. אֲלֹהֵיכֶם. Ο'. θεῶν (alia exempl. θεοῦ²⁴) ὕμων.
25. הַבַּעַל. Ο'. τῆς αἰσχύνης. Ἄλλος τοῦ Βάαλ.²⁵
בְּחָרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֲחֵר. Ο'. ἐκλέξασθε ἑαυ-
τοῖς τὸν μόσχον (alia exempl. βοῦν²⁶) τὸν ἑνα.
'A. ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν δαμάλην τὸν ἑνα.
Σ. ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν βοῦν τὸν ἕτερον.²⁷
Schol. Πίονα παρ' οὐδενὶ κείται ἐν τῷ ἔξαπλῷ.²⁸
26. אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם. Ο'. Vacat. × 'A. Θ. ὃν
ἔδωκεν αὐτοῖς 4.²⁹
27. כִּי־שִׁיחַ וְכִי־רִדְדָה לוֹ וְכִי־יִשָּׁג לוֹ אֲוִלֵי יִשְׂרָאֵל.
Quia confabulatio, aut quia secessio est
ei, aut quia iter est ei; fortasse dormit ille.
Ο'. ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστίν, και ἅμα μήποτε
χρηματίζει αὐτὸς, ἢ μήποτε καθεύδει αὐτός.
'A. ὅτι ὁμίλια αὐτῷ... Σ. ὅτι ὁμιλεῖ...³⁰
Aliter: Σ. ἴσως ὁμιλεῖ, ἢ ἴσως χρηματίζει, ἢ ἐν ὀδῷ
ἐστίν, ἢ ἴσως ἐκάθευδεν.³¹
28. בְּבִשְׁפָטָם. Ο'. κατὰ τὸν ἔθισμόν αὐτῶν. Ali-
ter: Ο'. 'A. κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. Σ. Θ.
καθὼς ἔθος αὐτοῖς.³²
29. וַיְהִי כַּעֲבַר הַחֲהָרִים וַיִּתְּבֹאוּ עַד לְעֵלוֹת
הַחַמְצָה. Ο'. και προεφήτευον ἕως οὗ παρήλθε
τὸ δειλινόν και ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀνα-
βῆναι τὴν θυσίαν. Alia exempl. και ἐγένετο
ὡς παρήλθεν τὸ δειλινόν, και ἐπροφήτευον ὡς
ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν.³³
וַיֵּאֵרֶךְ וַיִּאֶן קֶשֶׁב וַיֵּאֶן־עֵנָה וַיֵּאֶן־קוֹל וַיֵּאֶן־עֵינָהּ. Ο'. Vacat.
Alia exempl. και οὐκ ἦν φωνή; alia, και οὐκ
ἦν φωνή, και οὐκ ἦν ἀκρόασις.³⁴
30. וַיִּרְפָּא אֶת־מַזְבַּח יְהוָה הַהָרוּס. Ο'. Vacat.
Alia exempl. και ἴασατο τὸ θυσιαστήριον κυ-
ρίου τὸ κατεσκαμμένον.³⁵
31. שָׁבַטִי בְּיַד־עַקֵּב. Ο'. φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ (alia
exempl. τοῦ Ἰακώβ³⁶).
32. בָּשָׂם יְהוָה. Ο'. × ἐν ὀνόματι κυρίου (4).³⁷
הַעֵלָה. Canalem. Ο'. θάλασσαν. Alia ex-
empl. θαλά.³⁸
34. וְעַל־הָעַיִים. Ο'. και ἐπὶ τὰς σχίδακας ('A. τὰ
ξύλα³⁹).
36. וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַמִּזְבֵּחַ. Ο'. Vacat. × 'A. Θ.
και ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τοῦ δώρου 4.⁴⁰
הַיּוֹם יִדַּע כִּי־אֲתָהּ. Ο'. ἐπάκουσόν μου, κύριε,
ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, και γνώτωσαν
πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ. Alia exempl. σή-
μερον γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ.⁴¹

²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum ὁ λαὸς αὐτῷ), 121, 247. ²² Sic Cod. III (om. οἱ), Syro-hex. Clausula deest in Comp., Cod. 246. ²³ Sic Syro-hex. (cum $\text{חַמְצָה} \text{כֶּסֶב}$), et sine notis Cod. III, Arm. 1. ²⁴ Sic Cod. III, Syro-hex. ²⁵ Sic in textu Comp., Cod. 246. In Syro-hex. index est super τῆς αἰσχύνης, absente nota marginali. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246. ²⁷ Cod. 243 (cum δάμαλι). Ad formam δαμάλης cf. Hex. ad Psal. xxi. 13, ubi pro δάμαλοι nunc praetulerim δαμίλαι. ²⁸ Idem. Respicitur Theodoret. Quaest. LVIII in 3 Reg. p. 503: Τίνος ἕνεκα τοῖς ἱερεῦσι τοῦ Βάαλ τὸν πίονα βοῦν ἐκλέξασθαι, και πρώτοις ἐπιτελέσαι τὴν θυσίαν προσέταξεν; ²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 246 (cum τὸν βοῦν ὃν ἤρπεν αὐτοῖς), Arm. 1. ³⁰ Cod. 243. ³¹ Syro-hex. $\text{וְכִי־יִשָּׁג לוֹ} \text{וְכִי־יִשָּׁג לוֹ} \text{וְכִי־יִשָּׁג לוֹ} \text{וְכִי־יִשָּׁג לוֹ}$. ³² Haec, κατὰ τὸν ἔθισμόν αὐτῶν, desunt in Cod. II, pro quibus Syro-hex.: × 'A. κατὰ τὸ

κρίμα αὐτῶν 4, et sic sine notis Cod. III. ³³ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum ἕως παρήλθεν et ἕως τοῦ καιροῦ), Arm. 1 (cum ὡς ἤγγισαν εἰς τὸ δ., et ἕως τοῦ καιροῦ). ³⁴ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 19, 55, 64, 71, aliis, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 52, 120, 144, 236, 242, Syro-hex. ³⁵ Sic Comp. (om. κυρίου), Codd. III, 52 (ut Comp.), 92 (idem), 123, 236, 242, Syro-hex. Mox (v. 32) verba, και ἴασατο τὸ θ. τὸ κατεσκ., desunt in Codd. III, 52, 92, 123, 242, Syro-hex. ³⁶ Sic Cod. III, Syro-hex. Statim δε ἐλάλησε Syro-hex. solus. ³⁷ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 82, 93, Lucif. Calar. ³⁸ Sic Comp. (cum χαροῦν pro χαροῦσαν), Codd. 44 (cum θαλαῶν), 82, 93 (ut Comp.), 106 (ut 44), 108 (cum θαλαῶ χαροῦν). Joseph. Ant. VIII, 13, 5: και περὶ αὐτὸ δεξαμένην ὄρνυξε βαθυτάτην. ³⁹ Syro-hex. וְעַל־הָעַיִים . ⁴⁰ Sic Syro-hex. (cum וְעַל־הָעַיִים), et sine notis Cod. III (cum το ὑπαρ pro τοῦ δώρου), Arm. 1. ⁴¹ Sic Codd. III, XI (cum ἐστὶ pro σὺ εἶ), Syro-hex., Arm. 1.

37. **עַנְנֵי** (In posteriore loco). **ו'** ἐπάκουσόν μου. Alia exempl. ἐπάκουσόν μου ἐν πυρὶ — μου ^{4, 45}
- וַיִּחַרְצֵנִי**. *Retrorsum*. **ו'** ὀπίσω. Alia exempl. ὀπίσω σου. ⁴⁵
39. **וַיִּפְּלוּ הָעַמִּים כָּל־הָעַמִּים וַיִּרְאָה הַיְהוָה הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם**. **ו'** καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαός. Aliter: **ו'** ✕ Σ. Θ. καὶ εἶδεν ἄ πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔπεσον. ⁴⁴
- וַיִּרְאָה הַיְהוָה הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם הוּא הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם הוּא הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם**. **ו'** ἀληθῶς κύριος ὁ θεός, αὐτὸς ὁ θεός. Aliter: **ו'** — ἀληθῶς ἄ κύριος ✕ 'Α. Σ. αὐτός ἄ ἐστιν ὁ θεός, ✕ κύριος ἄ αὐτός (✕) ἐστιν ἄ ὁ θεός. ⁴⁵
42. **וַיִּפְּרָטְלָהּ**. **ו'** ἐπὶ τὴν Κάρμηλον. Alia exempl. ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου. ⁴⁶
43. **וַיַּעַל וַיִּבֶט**. **ו'** καὶ ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον. Aliter: **ו'** ✕ 'Α. καὶ ἀνέβη ἄ, καὶ ἐπέβλεψε — τὸ παιδάριον ⁴⁷
44. **וַיִּפְּרָטְלָהּ**. *Instar volae hominis ascendens e mari*. **ו'** ὡς ἶχθους ἀνδρὸς ἀνάγουσα ἕδωρ (alia exempl. add. ἀπὸ θαλάσσης ⁴⁵). 'Αλ-λος' (ὡς) ἶχθους ἀνδρὸς ἢ (s. d.) ἀνέβη ἀπὸ θαλάσσης. ⁴⁶
46. **וַיְהִי**. **ו'** Vacat. ✕ Σ. ἐγένετο ⁴⁰
- וַיִּרְאָה הַיְהוָה הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם**. **ו'** εἰς 'Ιερραὲλ. Aliter: **ו'** ✕ ἕως τοῦ ἔλθειν ἄ εἰς 'Ιερραὲλ. ⁵¹

- Cap. XVIII. 4. — ἀνδρας ἄ προφήτας. ⁵² 5. — καὶ διέλωμεν ^{4, 53} 7. — μόνος ἄ. (—) καὶ 'Αβδιού ἔσπευσε ^{4, 54} 8. — 'Ηλιού ^{4, 55} 9. — 'Αβδιού ^{4, 56} 12. ἐὰν — ἐγώ ^{4, 57} — ἐστὶ ^{4, 58} 14. — μοι ^{4, 59} 18. — 'Ηλιού ^{4, 60} θεὸν — ὑμῶν ^{4, 61} 21. — αὐτοῖς 'Ηλιού ^{4, 62} εἰ κύριος — ἐστιν ^{4, 63} 24. — τοῦ θεοῦ μου ^{4, 64} — ὁ ἐλάλησας ^{4, 65} 26. (—) ἐπάκουσον ἡμῶν ἄ, ὁ Βάαλ. ⁶⁶ 27. — ὁ Θεοβίτης ^{4, 67} 29. — καὶ ἐλάλησεν 'Ηλιού — καὶ ἀπήλθον ^{4, 68} 30. πρὸς ✕ πάντα ἄ τὸν λαόν. ⁶⁹ 33. — καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ^{4, 70} 34. (—) μοι ^{4, 71} — καὶ ἐποίησαν οὕτως ^{4, 72} 36. — κύριος ἄ ὁ θεός. ⁷³ 38. — τὸ πῦρ ^{4, 74} 41. — καὶ ἄ φάγε. ⁷⁵ 43. — καὶ σύ ^{4, 76} 44. — καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἐπτά-κισ ^{4, 77} τὸ ἄρμα — σου ^{4, 78}

CAP. XIX.

1. **וַיִּבְרָא הַיְהוָה הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם**. **ו'** τοὺς προφήτας. Alia exempl. πάντας τοὺς προφήτας. ¹
2. **וַיִּבְרָא**. **ו'** Vacat. ✕ 'Α. Σ. ἀγγελον ²
- וַיִּבְרָא הַיְהוָה הַהֲלֵלוֹתֵיהֶם וַיִּבְרָא**. **ו'** τάδε ποιή-σαι μοι ὁ θεός, καὶ τάδε προσθήη. Alia exempl. τάδε ποιήσαισάν — μοι ἄ οἱ θεοί, καὶ τάδε προσθήησαν. ³

⁴² Sic Syro-hex., et (om. μου) Ald., Codd. XI, 64, 92, alii (inter quos 243, 247), Arm. I. ⁴³ Sic Comp., Codd. 44, 82, 93, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἔπεσον), Codd. III (cum εἶδαν et ἔπεσαν), 121, 123 (ut Comp.), 247, Arm. I. ⁴⁵ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ κύριος ἄ αὐτός ἐστιν ἄ), et sine notis (cum κ. αὐτός ἐστιν ὁ θ. semel tantum posito) Codd. III, 44, Arm. I (cum καὶ αὐτός pro αὐτός). ⁴⁶ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I. ⁴⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 52, 64, 71, alii (inter quos 243). ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 55, 64, 71, alii (inter quos 243, cum ἀπὸ τῆς θ.). ⁴⁹ Syro-hex. in marg.: **وَصَلَا وَصَلَا وَصَلَا وَصَلَا**. ⁵⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 55, alii (inter quos 243), Arm. I. ⁵¹ Sic Syro-hex. (qui male pingit: ✕ **وَصَلَا وَصَلَا** ✕ **وَصَلَا وَصَلَا**), et sine notis Codd. III (cum τοῦ ἔλθειν εἰς 'Ιερραὲλ, om. ἕως), 123, 236, 242, Arm. I. ⁵² Sic Syro-hex. (qui pingit: — ἀνδρας προ-φήτας ἄ). Vox ἀνδρας deest in Comp. ⁵³ Idem. Deest in Arm. I. ⁵⁴ Idem (qui pingit: — μόνος' ✕ καὶ ἔγνω

αὐτάν ἄ καὶ Ἄβ. ἔσπευσε ἄ). Vocula μόνος deest in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 55, alii. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 71. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem, repugnante Hebraeo. ⁵⁸ Idem. Deest in Comp., Codd. 93, 108. ⁵⁹ Idem. Deest in Codd. III, 93, 108, 246. ⁶⁰ Idem. ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Deest in Cod. 44. ⁶³ Idem. Sic sine obelo (pro ἔστιν κύριος) Cod. III. ⁶⁴ Idem. ⁶⁵ Idem. ⁶⁶ Idem (cum metabelo tantum). ⁶⁷ Idem. Deest in Codd. 44, 71. ⁶⁸ Idem. Deest in Comp. solo. ⁶⁹ Idem, invitis libris Graecis. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Idem (cum metabelo tantum). ⁷² Idem. Deest in Comp., Codd. III, 19, 93, 108, Arm. I, Lucif. Calar. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Idem. ⁷⁵ Idem. Copula deest in Codd. 44, 245, Arm. I. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 92, 144, Lucif. Calar. Statim idem obscure pingit: — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔβδωμ ✕ καὶ ἰδοὺ κ. τ. ε., absente metabelo. ⁷⁸ Idem.

CAP. XIX. ¹ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I. ² Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 245, 247 (post πρὸς 'Ηλιού), Arm. I. ³ Sic Syro-hex. (cum **וַיִּבְרָא**), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, 52, 55, 64, alii (inter

3. אֲשֶׁר לְיְהוּדָה. O'. γῆν Ἰουδα. Alia exempl. ἧ ἔστιν τοῦ Ἰουδα.⁴
4. פִּתַּח רְתֵם אֶחָת. Sub *genista quadam*. O'. ὑποκάτω ραβμέν ('A. ἀρκεύθου. Σ. σκέπης.⁵ "Ἄλλος κυπρίσιος⁶). Alia exempl. ὑποκάτω ραθὲμ ἐνός.⁷
- יהוה עֲתָה יְהוָה. O'. ἰκανούσθω νῦν. Alia exempl. ἰκανούσθω νῦν, κύριε.⁸
5. פִּתַּח רְתֵם אֶחָד. O'. ὑπὸ φυτόν ('O' Ἐβραῖος' ραθὲμ ἐνός⁹).
- מִלְאָה. O'. τις. 'A. Σ. ἄγγελος.¹⁰
6. עַד הָרַ הָאֱלֹהִים חָרַב. O'. ἕως ὄρους ✕ τοῦ θεοῦ 4 Χωρήθ.¹¹
7. וַיֹּאמֶר לוֹ. O'. καὶ εἶπεν. Alia exempl. καὶ εἶπεν αὐτῷ.¹²
8. בְּהָרַ לִפְנֵי יְהוָה. O'. ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει. Aliter: O'. ✕ 'O' Ἐβραῖος' ἐν τῷ ὄρει 4 ἐνώπιον κυρίου.¹³
9. לֵקֶה. O'. λεπτήσ. Alia exempl. λεπτήσ' κάκει κύριος.¹⁴
10. וַיִּלֶּט פְּנֵי בְּאֶדְרֵתוֹ. O'. καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μελωτῇ αὐτοῦ. Σ. καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῷ περιβολαίῳ αὐτοῦ.¹⁵
11. פֶּתַח הַמְּעָרָה. O'. ὑπὸ (τὸ) σπήλαιον. Σ. ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου.¹⁶
12. לְיְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת. O'. τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. ('O' Ἐβραῖος') τῷ κυρίῳ θεῷ σαβαώθ.¹⁷
13. וּבֹאֵת. O'. (✕) καὶ ἤξει 4.¹⁸
- עַל-אֲרָם. O'. τῆς Συρίας. Alia exempl. ἐπὶ Συρίαν.¹⁹
14. מִמְּאֵל מְחֹלָה. O'. Vacat. Alia exempl. ἀπὸ Ἀβελμαουλά.²⁰
15. וַהֲשִׁיבֵנִי אֶתִּי. O'. καὶ καταλείψεις (alia exempl. καταλείψω²¹).
- לֹא-כָרַעַי. O'. οὐκ ὄκλασαν γόνυ. Alia exempl. οὐκ ὄκλασαν; alia, οὐκ ἔκαμψαν γόνυ.²²
- 'A. καὶ πᾶς ὃς οὐκ ἔκαμψεν. Θ. . . ἂ οὐκ ἔκλιαν.²³
- לֹא-נָשָׁק לוֹ. O'. ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ.
- 'A. ὃ οὐ κατεφίλησεν αὐτόν.²⁴
16. לִפְנֵי יְהוָה בְּשָׁנִים הַעֲשָׂר. O'. ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. Σ. ἐπορεύοντο ἔμ-προσθεν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ δωδεκάτῳ.²⁵
- וַיַּעֲבֵר אֱלֹהֵיהֶם. O'. καὶ ἀπήλθεν. Alia exempl. καὶ ἐπήλθεν Ἡλίας.²⁶
17. לְאָבִי וּלְאִמִּי. O'. τὸν πατέρα μου ✕ καὶ τὴν μητέρα μου (4).²⁷

quos 243), Arm. i. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
⁵ Euseb. in Onomastico, p. 312: 'Ρεμάθ. 'Ακ. ἀρκευθου. Σ. σκέπην; vel, interprete Hieron.: "Rathem, pro qua Aq. interpretatur ἀρκευθου, i. e. juniperum, Sym. umbraculum." Duplex lectio ἀρκευθου ραβμέν est in Codd. 121 (cum ἀρ-κάθου), 247. Hieron. Hebraea vertit: in umbra juniperi.
⁶ Syro-hex. in marg. 4. Scholium esse videtur vocis ραθὲμ.
⁷ Syro-hex.: 4. Scriptura ραθὲμ est in Cod. 71.
⁸ Sic Comp., Codd. III, 123, Syro-hex., Arm. i. Ad κύριε Syro-hex. in marg.: 4. (4. erasum, ut videtur).
⁹ Syro-hex.: 4.
¹⁰ Idem: 4.
¹¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Ald., Codd. III (cum τῷ X.), 55, 64, 119, alii, Arm. i.
¹² Sic Cod. 59, Syro-hex. (cum αὐτῷ in marg.).
¹³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. Verba ἐν τῷ ὄρει desunt in Codd. XI, 44, 52, 59, aliis.
¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 52, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum ἐκαί), Arm. i.
¹⁵ Syro-hex. 4. Vox Syriaca 4. ponitur pro περιβολαίῳ Jesai. lix. 17; pro διπλοῖς 1 Reg. xv. 27,

teste Masio. Cf. Hex. ad 4 Reg. ii. 8. ¹⁶ Idem: 4. ¹⁷ Idem in marg. sine nom. 4. ¹⁸ Sic Syro-hex. (cum metobelo tantum). Haec desunt in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243, 247). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum Συρίας). ²⁰ Sic Comp. (cum ἐξ Ἀβελμαουλά), Ald., Codd. III (cum Ἀβελμαουλά), XI (cum Ἀβαλμ.), 52 (cum Ἀβελμουλά), 55, 64, 71 (cum Ἀμλ.), alii, Syro-hex. (cum 4), Arm. i. Post χρίστεις Cod. II infert ἐξ Ἐβελμαουλά. ²¹ Sic (cum ἐξ pro ἐν) Comp., Codd. 19, 93, 108. In Syro-hex. index est super καταλεί-ψεις, absente lectione marginali. ²² Prior lectio est in Codd. III, 44, Syro-hex. (cum 4); posterior in Comp., Ald., Codd. 71, 93 (cum ἔκαψαν), 108, aliis.
²³ Syro-hex. 4. Aquilae versio cum Hebraeo vix conciliari potest. ²⁴ Idem: 4. Cf. Hex. ad Psal. ii. 11. Hos. xiii. 2.
²⁵ Idem: 4.
²⁶ Sic Codd. 55, 82, Syro-hex. (cum 4). Scriptura ἐπήλθεν est in Codd. II (om. kai), XI, 243. ²⁷ Sic Syro-

10. לשעלים. *Pugillis*. Ο. ταῖς ἀλώπεξι. Alia exempl. ταῖς δραξι.¹³
11. ויאמר. Ο. ✕ και εἶπεν 4.¹⁴
אל־יתהלל חזר במפתח. *Ne glorietur acinctus sicut discinctus*. Ο. μὴ καυχάσθω ὁ κυρτός ὡς ὁ ὀρθός. Ἄ. μὴ καυχάσθω ὁ ζωνύμενος ὡς ὁ λυόμενος.¹⁵
13. אַתְּ כָּל־הַמּוֹן. *Omnem multitudinem*. Ο. τὸν ὄχλον. Alia exempl. πάντα τὸν ὄχλον; alia, πάντα τὸν ἦχον.¹⁶
14. בְּנִיעָרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינֹת. Ο. ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν (alia exempl. πόλεων¹⁷). Σ. διὰ παιδαρίων τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως.¹⁸
15. שָׂרֵי אֶת־נִיעָרֵי שָׂרֵי. Ο. τοὺς ἀρχοντας τὰ παιδάρια. Alia exempl. τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων.¹⁹
מֵאֲתָם שָׁנִים וְשָׁלֹשִׁים. Ο. διακόσια (s. διακόσιοι) τριάκοντα ✕ και δύο 4.²⁰
אֶת־כָּל־הָעַם. Ο. (✕) Ἄ. σὺν πάντα (4) τὸν λαόν.²¹
16. בְּסֻכּוֹת. Ο. ἐν Σοκχώθ (alia exempl. Σωχώ²²).
Schol. Σωχώ Ἐβραϊστὶ σκηναί.²³
17. נִיעָרֵי שָׂרֵי. Ο. ἀρχοντες παιδάρια. Alia exempl. παιδάρια ἀρχόντων.²⁴
- וַיִּשְׁלַח בְּנִהְרֵד וַיַּגִּידוּ לוֹ. Ο. και ἀποστέλλουσι και ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Συρίας. Alia exempl. και ἀπέστειλεν υἱὸς Ἄδερ, και ἀνήγγειλαν αὐτῷ.²⁵
18. תִּפְשׁוּם (bis). Ο. συλλαβεῖν. Alia exempl. συλλάβετε.²⁶
19. וְאֵלֶּה יֵצְאוּ מִן־הָעִיר. Ο. και μὴ ἐξεληθάωσαν ἐκ τῆς πόλεως. Ἄ. Ἐβραῖος και οὗτοι ἐξήλθον ἐκ τῆς πόλεως.²⁷
20. וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁ. Ο. ἐπάταξεν (s. και ἐπάταξεν²⁸) ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ, και ἔδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ.²⁹
- וַיַּפְרֹשִׁים. Ο. ἱππέως. Alia exempl. σὺν ἱππεύσι τισι.³⁰
21. בְּאַרְם מִכְּה גְדוּלָּה. Ο. πληγὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ. Alia exempl. ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην.³¹
22. וַיֹּאמֶר לוֹ. Ο. και εἶπεν ✕ αὐτῷ 4.³²
23. בְּמִישׁוֹר. *In planitie*. Ο. κατ' εὐθύ. Σ. ἐν τοῖς λείοις. (Ἄ.) ἐν τῇ ὀμαλότητι.³³

XI, 44, 52, 55, 64, alii, Syro-hex., Arm. i. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 52, 55, alii (inter quos 247, cum ταῖς δραξι ταῖς ἀλώπεξι), Theodoret. Quaest. LXII in 3 Reg. p. 507. Schol. in marg. Cod. 243: ἀντὶ τοῦ, τοσοῦτον τὴν Σαμάρειαν ἐρμάσω, ὥστε ποιῆσαι με γενέσθαι τὴν γῆν οἴκημα ἀλωπέκων. ¹⁴ Sic Syro-hex., Haec desunt in Codd. III, XI, 71, 245. ¹⁵ Syro-hex. וְשָׁלֹשִׁים וְשָׁנִים. ¹⁶ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 44, 74, alii, Syro-hex.; posterior in Codd. 19, 93, 108 (om. πάντα), 121, 243 (cum ἦχον in marg.), 244 (cum π. τὸν ἦχον και τὸν ὄχλον), 247 (om. πάντα), Theodoret. ibid. (qui enarrat: μάλα δὲ ἄρμυδιως ἦχον ἀνόμασε τῶν ἀπειλητικῶν ῥημάτων τὸν ψόφον), Lucif. Calar. (om. πάντα). Mox εἰς χεῖρας σὰς σήμερον pro σήμερον εἰς χ. σ. Cod. III, Syro-hex. ¹⁷ Sic Cod. III, Syro-hex. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii, Syro-hex. ²⁰ Sic Syro-hex. (cum και τριάκοντα), et sine aster. Comp., Codd. 82, 93, 108, 158; neonon (om. και ante δύο) Ald., Codd. III, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247). ²¹ Sic Syro-hex. (cum εἰς ὅλην ἡμεραν). ²² Sic Codd. III, 82, 93, 108, Syro-hex. (cum חסאל). ²³ Syro-hex. in marg. חסאל

حسالى حمال. ²⁴ Sic Codd. III, 119, Syro-hex., Arm. i. ²⁵ Sic Comp. (cum υἱὸς Ἄδερ), Ald., Codd. III, XI, 44, 64 (cum duplici lectione), 71, 74, alii (inter quos 247), Syro-hex. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 71, 74, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex., Arm. i. Mox και εἰς πόλεμον ἐξήλθον Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. ²⁷ Syro-hex. ✕ וַיַּפְרֹשׁוּם. Duplex lectio, και μὴ ἐξ. ἐκ τῆς π. και οὗτοι ἐξήλθον ἐκ τῆς π., est in Ald., Codd. 55, 64, 121, 158, 243, 244. Statim τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χ. Comp. (cum τῶν ἀρχ.), Ald., Codd. III, XI (cum τὰ δὲ π.), 52 (ut Comp.), 55, 64, alii, Syro-hex., Arm. i. ²⁸ Sic Comp., Codd. 55, 82, 93, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. i. ²⁹ Duplicem versionem (!), και ἔδευτέρωσεν—αὐτοῦ, ignorant Comp., Codd. III, XI, Syro-hex., Arm. i., Lucif. Calar. ³⁰ Sic Codd. III, 52, 92, 123, 236 (om. ἐφ' ἵππου), 242 (idem), Syro-hex., Arm. i. ³¹ Sic Cod. III, Syro-hex. ³² Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III, Arm. i. ³³ Syro-hex. ✕ חסאל חסאל. Vox Syriaea חסאל cum λείος et ἀπαλός commutatur in Hex. ad Psal. liv. 22. Ad Aquilam cf. Hex. ad Num. xxvi. 3.

- 24. פְּחוֹת תַּחְתֵּיהֶם. O' ἀντ' αὐτῶν σατράπας. Alia exempl. σατράπας ἀντ' αὐτῶν.³⁴
- 25. בְּמִישׁוֹר. O' κατ' εὐθύ. Σ. ἐν τοῖς λείοις. (A.) ἐν τῇ ὁμαλῇ.³⁵
- 27. וְכִלְכְּלוּ. Et comiteatu instructi sunt. O' Vacat. ✕ 'A. Σ. καὶ διακλήθησαν.³⁶
- וַיַּחֲבו בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. O' καὶ παρενέβαλεν Ἰσραήλ. Aliter: O' καὶ παρενέβαλον ✕ Σ. οἱ υἱοὶ (4) Ἰσραήλ.³⁷
- 29. וַיִּכּוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. O' καὶ ἐπάταξαν Ἰσραήλ. Aliter: O' καὶ ἐπάταξαν ✕ οἱ υἱοὶ (4) Ἰσραήλ.³⁸
- מֵאַחַח אֶלָּהּ. O' ἑκατὸν (alia exempl. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι.³⁹) χιλιάδας.
- 30. וַתַּפֵּל. O' καὶ ἔπεσε. 'A. καὶ ἔβαλε (s. κατέβαλε). Σ. καὶ κατεβλήθη.⁴⁰
- 31. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדֶיךָ. O' καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ.⁴¹
- הַיְהוּדָה נָחַ שְׂמֵעָנָה. O' οἶδα. Alia exempl. ἰδοὺ δὴ οἶδαμεν.⁴²
- בֵּית יִשְׂרָאֵל. O' ✕ 'A. Σ. οἴκου (4) Ἰσραήλ.⁴³
- 33. וַיִּמְהָרוּ. O' καὶ ἐσπέισαντο (alia exempl. ἔσπευσαν⁴⁴).

- 33. וַיַּחְלְטוּ הַמְּלָכִים. Et praecise explorarunt num a se (hoc dixisset). (Alia exempl. וַיַּחְלְטוּ מִמֶּנּוּ. Et arriperunt illud ab eo.) O' καὶ ἀνελέξαντο (alia exempl. ἀνέλεξαν⁴⁵) τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. "Ἄλλος" καὶ διεστειλάντο παρ' αὐτοῦ.⁴⁶
- 35. וְהָיָה אָדָם. O' καὶ ἄνθρωπος εἷς. Schol. Λέγουσιν ὅτι οὗτος ὁ προφήτης ὁ ποιήσας οὕτως τῷ Ἀχαάβ Μιχαίας ἦν.⁴⁷
- 37. וַיִּפְעַץ. O' καὶ συνέτριψε. Σ. καὶ ἐτραυμάτισεν αὐτόν.⁴⁸
- 38. וַיִּתְחַפֵּשֶׂת בְּאַפְסָר עַל-עֵינָיו. Et dissimulavit se fascia super oculis ligata. O' καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι⁴⁹ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 'A. καὶ ἔσκαλεύσατο ἐν σποδῷ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Σ. καὶ καταπασάμενος σποδῶν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.⁵⁰ "Ἄλλος" καὶ ἐκάλυψεν ἐν χώματι.⁵¹
- 39. וַיֹּאמֶר. O' καὶ εἶπε πρὸς μέ. Alia exempl. καὶ εἶπε.⁵²
- 40. כִּן מִשְׁפֵּטָה יִתְּהָ הַרְצָתָה. Sic est iudicium tuum; tu decrevistī. O' ἰδοὺ καὶ τὰ ἔνεδρα (alia exempl. ἰδοὺ δικαστῆς σὺ⁵³) παρ' ἔμοι ἐφόνευσας (רַחֲמֶיךָ). "Ἄλλος" τοῦτο τὸ κρίμα δ

³⁴ Sic Cod. III, Syro-hex. ³⁵ Syro-hex. **ו.ס. חסמל**. ³⁶ Sic Syro-hex. (cum **ח.ס.מ.ל.**), et sine notis Cod. III (cum διοικ.). Cf. Hex. ad Gen. l. 21. Prov. xviii. 14. ³⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 92, 158, 242 (om. οἱ). ³⁸ Sic Syro-hex., inuitis libris Graecis. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 64, 71, 82, 93, 108, 158, Theodoret. Quaest. LXIII in 3 Reg. p. 507 (cum δυοκαίδεκα μυριάδας). ⁴⁰ Syro-hex. (indice in textu super ἐπάταξαν (v. 29) positō). **ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.** ⁴¹ Sic Comp. (cum οἱ π. αὐτοῦ πρὸς αὐτόν), Ald., Codd. III (cum εἶπαν, om. οἱ), XI, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴² Sic Comp. (cum ἠκούσαμεν), Ald., Codd. III, XI, 44 (om. δὴ), 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 121, 247, Arm. 1. Mox ad σάκουσ Syro-hex. in marg.: "In tribus exemplaribus Graecis ita inventum est;" nescio an in forma vocis plurali immerito haerens. Idem ad rem notat: Λέγουσιν ὅτι οὕτως ἰκέτευον οἱ Σύροι ἐν χρόνοις ἀρχαίοις ἐν τῷ σχήματι τούτῳ. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19 ("ut videtur"), 82, 93, 108, 158,

246. Syro-hex. in textu: — καὶ ἐσπέισαντο (4; in marg. autem sine nom.: καὶ ἔσπευσεν καὶ διεστειλάντο παρ' αὐτοῦ (**ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.**)). ⁴⁵ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 44, 55, 64, alii. ⁴⁶ Syro-hex., ut supra. Hesyeh.: Διεστειλάντο διεσπῆσαντο. ⁴⁷ Syro-hex. in marg. Joseph. Ant. VIII, 14, 5: Προφήτης δὲ τις, Μιχαίας τὸ ὄνομα, προσελθὼν ἐνὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν κ. τ. εἰ. Cf. Cap. xxii. 8. ⁴⁸ Syro-hex. **ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.** Procop. p. 253; καὶ συνέτριψεν τούτῳ στιν, ἐτραυμάτισεν. ⁴⁹ Syro-hex. **ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.** cum scholio philologico: **ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.** ⁵⁰ Codd. Reg., 243. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 7. lxxvi. 7. Syro-hex. affert: Σ. καὶ κατεπάσατο σποδῶν (**ו.ס. חסמל.ו.ס. חסמל.**). Hieron.: et mulavit aspersione pulveris os et oculos suos. ⁵¹ Cod. 246 in textu ex duplici versione: καὶ ἐκάλυψεν ἐν χώματι, καὶ κατεδήσατο τελαμῶνι κ. τ. εἰ. Versio Theodotionis esse potest, coll. Hex. ad Job. xiv. 8. Jesai. xxxiv. 7. ⁵² Sic Codd. III, 93, Syro-hex., Arm. 1. Mox τὸν ἄδρα τοῦτον pro τοῦτον τὸν ἄδρα Cod. III, Syro-hex. ⁵³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. Quaest. LXIV in 3 Reg. p. 508. S. Chrysost. Opp. T. I, p. 618 B: ἰδοὺ γούν καὶ ὁ

πρὸς αὐτὸν Ναβουβαί ὁ Ἰεζραηλίτης, καὶ εἶπεν οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν πατέρων μου.⁹

7. תַּעֲשֶׂה קְלוֹנָה. *Exerces regiam auctoritatem.*

Ο'. ποιεῖς βασιλεία (alia exempl. βασιλείαν; alia, βασιλεύς?).

8. וְאַל-הַחַרִּים אֶשָּׂר בְּעִירֹו. Ο'. καὶ τοὺς ἐλευθέρους. Aliter: Ο'. καὶ *Α. Θ. πρὸς * τοὺς ἐλευθέρους * οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ (*).⁹

10-13. לֹא-אִמַּר — לֹא-אִמַּר בְּרַכְתָּ. Ο'. λέγοντες εὐλόγησε—λεγόντες. Aliter: Ο'. λέγοντες * Θ. εὐλόγησας (s. εὐλόγησας)—λέγοντες (*).¹⁰

10. בְּרַכְתָּ. *Maledixisti.* Ο'. εὐλόγησε. Alia exempl. εὐλόγησας; alia, εὐλόγησας.¹¹ * Θ. εὐλόγησας (s. εὐλόγησας).¹²

11. הַיֹּשְׁבִים. Ο'. οἱ κατοικοῦντες. * Θ. οἱ καθήμενοι.¹³

בְּכָאֶשֶׁר כָּתוּב. Ο'. καὶ καθὰ ἐγγράπτο. * Θ. καθὰ γέγραπται.¹⁴

12. קָרְאוּ. Ο'. καὶ ἐκάλεσαν. * Θ. ἐκάλεσαν.¹⁵

13. וַיָּבֵאוּ. Ο'. καὶ εἰσήλθον. * Θ. καὶ ἦλθον.¹⁶

וַיַּעֲדֵהוּ אֶת-נְבוּזַנְשַׁן הַכַּלְעָל אֶת-נְבוּזַנְשַׁן הַכַּלְעָל. Ο'. αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες. Aliter: Ο'. οἱ κύνες — καὶ αἱ ὕες (*).¹⁷

Ο'. καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ. * Θ. καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ ἄνδρες τῆς ἀποστασίας τοῦ Ναβουβαί κατέναντι τοῦ λαοῦ.¹⁷

13. בָּרַךְ נְבוּזַנְשַׁן. Ο'. εὐλόγησας. Alia exempl. εὐλόγησεν; alia, εὐλόγησεν Ναβουβαί.¹⁸

15. בְּרַכְתָּ נְבוּזַנְשַׁן וַיָּמוּת. Ο'. Vacat. * * ὅτι λελιθόβληται Ναβουβαί καὶ ἀπέθανεν *.¹⁹ Alia exempl. τῶν λεγόντων κέχωσται Ναβουβαί καὶ τέθνηκεν.²⁰

וַתֵּיָאֶר אֶת-מֶלֶךְ. Ο'. καὶ εἶπεν * Α. Σ. Θ. Ἰεζάβελ *.²¹

16. וַיָּקָם אַחֲזַב לְרַחֵם. Ο'. καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη Ἀχαάβ. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Ἀχαάβ, καὶ κατέβη.²²

17. וַיְהִי כִּי-יָבֵר יְהוָה. Ο'. καὶ εἶπε κύριος. Ἄλλος καὶ ἐγένετο ῥῆμα ΠΙΠΙ.²³

18. הָיָה. Ο'. ὅτι οὗτος. Alia exempl. ἰδοὺ οὗτος.²⁴

19. בְּכִיּוֹם. Ο'. ἐν ÷ παντὶ * τόπῳ.²⁵ Alia exempl. ἐν τῷ τόπῳ.²⁶

וַיִּקְרָא. Ο'. αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες. Aliter: Ο'. οἱ κύνες — καὶ αἱ ὕες (*).²⁷

⁹ Sic (cum falsa scriptura Ἰσραηλίτης) Codd. III (cum ὄς pro φ, et κληρονομίαν pro τὴν κλ.), 74 (cum πρὸς τὸν οἶκον, et οὐ δώσω τὴν κλ. π. μ. σοι), 92 (cum πρὸς τὸν οἶκον, et οὐ δώσω σοι τὴν κλ. π. μ. σοι), 106 (ut 74, cum δ pro φ), 119 (cum Ἰεζραηλίτης), alii (inter quos 247, cum εἰς οἶκον), Syro-hex. (cum כַּלְעָל), Arm. I. Duplex versio, καὶ ἦλθεν—πατέρων μου, καὶ ἐγένετο—τεταραμένον, est in Comp., Ald., Codd. 19, 55, 64, alii.
¹⁰ Prior lectio est in Comp., Codd. III, 19, 55, 93, 108, 158, Syro-hex., Arm. I; posterior in Ald., Codd. 44, 92, aliis (inter quos 243).
¹¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 93, 108, 123, 236, 242, Arm. I.
¹² Sic Syro-hex. (qui pingit: οἱ * ἐν τῇ π. αὐτοῦ), et sine aster. Cod. III, Arm. I (cum τῆς πόλεως αὐτοῦ).
¹³ Sic Syro-hex. In Cod. II desiderantur omnia post νιὸς παρανόμων (v. 10) usque ad νιὸι παρανόμων (v. 13) inclusive.
¹⁴ Prior lectio est in Comp., Codd. XI, 55 (cum scholio: ἤτοι κεκακολόγησας), 71, 121, aliis (inter quos 247); posterior in Ald., Codd. 64, 119, 123 (cum ἦλλ.), Arm. I.
¹⁵ Syro-hex., ut supra.
¹⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. I.
¹⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 71, 106, alii (inter quos 243).
¹⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum ἐκάλεσεν), XI, 92, 106, alii (inter quos 243, 247), Arm. I.
¹⁹ Sic

Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 55, 64, alii (inter quos 243). Statim δύο ἄνδρες παράνομοι Syro-hex., in vitis libris Graecis.
²⁰ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἀποστ. Ναβούθ pro τῆς ἀποστ. τοῦ Ναβουβαί), Ald., Codd. III (om. αὐτοῦ), XI, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I (cum παντὸς τοῦ λαοῦ).
²¹ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 52, 55, 64, aliis (inter quos 243), Theodoret.; posterior in Cod. III (cum ἦλλ.), Syro-hex. (cum Ναβούθ, ut passim), Arm. I.
²² Sic Syro-hex., et sine aster. Cod. III, Arm. I.
²³ Sic Comp. (cum λελιθόβληται Ναβούθ), Ald. (om. τῶν, cum ἀπέθανε), Codd. 19 (cum κεχώρισται pro τῶν λ. κέχωσται), 55 (cum κεχώσται), 64 (ut Ald.), 82 (om. τῶν), 93 (idem), 108 (idem, cum κεχώρισται), 121 (cum λελιθόβληται), 158, alii.
²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (om. καὶ), Codd. III, 19, 82, 93, 108, Arm. I (ut Comp.).
²⁵ Sic Comp., Codd. III, 82, 108, Syro-hex., Arm. I.
²⁶ Syro-hex. in marg. ✦ כַּלְעָל לֹא-וָא. "Rasura vocis כַּלְעָל potius quam כַּלְעָל ex vestigiis."—A. C.
²⁷ Sic Comp. (cum αὐτὸς), Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243, 247), invito Syro-hex.
²⁸ Syro-hex. (cum ÷).
²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I, Lucif. Calar.
³⁰ Sic Syro-hex., et sine

- 8. לֹא־יִתְּנָבּוּ. Ο'. οὐ λαλεῖ. 'A. Σ. οὐ προφητεύει.¹⁰
- 10. מְלִבְשִׁים בְּגָדִים בְּנֶגְדוֹ פֶתַח שַׁעַר שְׁמֶרֶן. *In-*
duti vestibus (regiis) in area ad introitum portae
Samariae. Ο'. ἔσπολοι ἐν ταῖς πύλαις (alia
exempl. ἐν ὀδῶν πύλης¹¹) Σαμαρείας. Σ. ἡμφι-
εσμένοι ἱμάτια ἐν ἄλωι παρὰ τὴν πύλην.¹²
- 13. יְהִי־נָא דְבָרָה כְּדָבָר אַחַד מִהֶם. Ο'. γίνου
δὴ καὶ σὺ εἰς τοὺς λόγους σου (alia exempl. εἰς
λόγους σου εἰς¹³) κατὰ τοὺς λόγους ἐνδὸς τούτων.
Σ. ἔστω (s. γεσηθήτω) δὴ ὁ λόγος σου ὡς ἐνδὸς αὐτῶν.¹⁴
- 15. וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹי. Ο'. καὶ εἶπεν ✠ 'A. Θ. πρὸς
αὐτόν.¹⁵
- יהוָה יִתְּנָה וְיִתְּנָה יְהוָה. Ο'. καὶ εὐδοῶσει ✠ 'A.
Θ. καὶ δώσει.¹⁶ κύριος.¹⁶
- 16. עַד־פְּפוֹת פְּעַמִּים אֲנִי מִשְׁבִּיעֶנָּה. Ο'. ποσάκτις
ἐγὼ ὀρκίζω σε. Aliter: Ο'. ἔτι δις (עוֹד פְּעַמִּים)
ἐγὼ ὀρκίζω σε.¹⁷ 'A. ἕως πῶσον καθῶδων ἐγὼ
ὀρκίζω σε. Σ. ποσάκτις ἐγὼ ὀρκίζω σε.¹⁸
- 17. לֹא־אֲדֹנָיִם לְאֵלֶּה. *Non habent dominos illi.*
Ο'. οὐ κύριος τούτοις θεός; Alia exempl. οὐ
κύριος τούτοις.¹⁹ Alia: εἰ κυρίως αὐτοὶ πρὸς

- θεὸν, (ἀποστραφήτω).²⁰ "Ἄλλος· οὐκ ἔχουσι
κύριον οὗτοι.²¹
- 17. וַיֹּשְׁבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. Ο'. ἕκαστος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω. Alia ex-
empl. ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
ἐν εἰρήνῃ.²² Schol. Εἰ πιστεύοντες τῷ θεῷ
μαθεῖν βούλεσθε παρ' αὐτοῦ τὸ πρακτέον, τὴν
στρατιάν διαλύσατε.²³
- 18. עָלַי טוֹב כִּי אֶסְרֶנָּה. Ο'. μοι καλὰ, διότι ἀλλ'
ἢ κακά. Σ. περὶ ἐμοῦ ἀγαθὸν ἀλλ' ἢ κακόν.²⁴
- 19. אֶת־יְהוָה. Ο'. θεὸν 'Ισραήλ. Aliter: Ο'. τὸν
κύριον — θεὸν 'Ισραήλ.²⁵
- 20. יְהוָה אֱמַר בְּכֹה. Ο'. καὶ οὗτος οὕτως. Alia ex-
empl. καὶ οὗτος οὕτως· καὶ εἶπεν· οὐ δυνήσῃ
καὶ εἶπεν· ἐν σοί (יָדְךָ).²⁶
- 24. וַיִּיֶזְבֶּן עֶבֶר רוּחַ־יְהוָה מֵאֲמַתִּי לְדָבָר. *u-*
ubiam) ἵνα. Ο'. ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλήσαν
ἐν σοί; Aliter: Ο'. ποῖον ✠ 'A. Θ. τοῦτο.²⁷
πνεῦμα κυρίου ✠ 'A. Θ. παρήλθεν.²⁸ ✠ 'A.
παρ' ἐμοῦ.²⁹ τοῦ λαλήσαι ἐν σοί;²⁷
- 25. הָרַר בְּחָרָר. Ο'. ταμείον τοῦ ταμείου. Alia
exempl. ταμείον ἐκ ταμείου.²⁸

Syro-hex., et sine obelo (cum ἔτι εἰς ἐστὶν ἀνήρ) Comp., Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247).¹⁰ Syro-hex. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**.¹¹ Sic Comp. (qui ὀδῶν cum ἄλω mutavit), Codd. 19, 82, 93, 108 (cum πύλη). Syro-hex. in marg. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**.¹² Syro-hex. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**.¹³ Sic Cod. II, Syro-hex. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**.¹⁴ Sic in textu Arm. I (cum ὡς ὁ λόγος ἐνδὸς), Arm. ed.¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III.¹⁶ Sic Syro-hex. (cum εὐδῶσεις (ܘܕܝܫܐ)) hic et v. 12), et sine notis Cod. III, Arm. I (cum εὐδῶσεις).¹⁷ Cod. 243 in marg. Sic in textu Ald., Codd. III, 64, 121, 245 (cum δέις), 246, 247, Reg., Syro-hex. (cum ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ), Arm. I.¹⁸ Cod. 243. (Pro ὀρκίω Montef. edidit ὀρκίζω, repugnante Parsonsii amanuensi.)¹⁹ Sic Comp., Codd. III, XI, 44, 55, 64, 245, 246, Syro-hex. Arm. I: οὐκ εἰσι τούτοις κύριοι.²⁰ Syro-hex. in marg. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ** (sic) **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**. Sic in textu Cod. 19 (cum κύριος et πρὸς τὸν θ.), 82 (cum αὐτοῖς), 93 (cum ὁ pro εἰ), 108 (ut 19), 158 (cum οὐ κύριος αὐτοῖς), 243 (in marg., cum ἐκ θεοῦ pro πρὸς θεὸν), Theodoret. Quaest. LXVIII in 3 Reg. p. 511. Praeterea Cod. 243 in marg. affert: 'A ("Ἄλλος"). εἰ κυρίως πρὸς θεόν.

²¹ Cod. 243 in marg. sine nom. Hieron.: *Non habent isti dominum.* ²² Sic Ald., Codd. III, XI, 55, 64, 71, alii (inter quos 247), Syro-hex. ²³ Cod. 243 in marg., praemisso "ἌΛΛΟΣ. Verba sunt Theodoretī, enarrantis lectionem, εἰ κυρίως αὐτοὶ κ.τ.έ. ²⁴ Syro-hex. **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**. (In textu dicitur unciis inclusit Grabius, repugnante Syro nostro.) ²⁵ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii (inter quos 247). ²⁶ Sic Codd. 19 (cum δυνήσει), 82 (om. καὶ οὗτος οὕτως), 93, 108 (cum οὕτως οὗτος, et δυνήσει), 158 (cum καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως), Theodoret. (om. καὶ εἶπεν ἐν σοί). Pro his, καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος οὕτως, Origen. Opp. T. IV, p. 346 citat tantum: καὶ εἶπεν οὕτως ἐν σοί. Interpolatio autem, καὶ εἶπεν· οὐ δυνήσῃ, e v. 22 petita, etiam in loco parallelo 2 Paral. xviii. 19 in Codd. 19, 52, 93 irrepsit. ²⁷ Sic Syro-hex. (cum ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ), sed in Lectionariō (Mus. Brit. Addit. MSS. 14,485) recte exaratum **ܘܠܐ ܡܠܝܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ**, et sine notis (cum παρήλθεν πν. κ.) Cod. III (cum τὸ λαλήσαι), Arm. I. Cf. 2 Paral. xviii. 23. Comp., Codd. 19 (om. ποῖον), 82, 93, 108 (ut 19): ποῖον πν. κ. ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λ. ἐν σοί; ²⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 246. Eleganter Joseph. Ant. VIII, 15, 4: εἰπόντα τὸν Σεδεκίαν ταμείου ἐκ ταμείου κρυβησόμενον ἀμείψεν.

26. אֶל־אֲמֹן שַׂר־הָעִיר. O'. πρὸς Σεμὴρ τὸν βασιλέα (alia exempl. πρὸς Ἀμὼν τὸν ἀρχοντα²⁹) τῆς πόλεως.
27. וַאֲמַרְתָּ פֶּה אֲמַר הַמֶּלֶךְ שִׁמּוֹ. O'. εἶπον θέσθαι. Alia exempl. καὶ εἶπον τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· θέσθε.³⁰
28. וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ עִמָּיִם בְּלָם. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. καὶ εἶπεν ἀκούσατε, λαοὶ πάντες.³¹
30. הִתְחַפֵּשׂ. Dissimulando (dissimulabo) me. O'. συγκαλύψομαι. Alia exempl. συγκαλύψόν με.³²
- בְּגָדֶיךָ. O'. τὸν ἱματισμόν μου ('Ο Ἑβραῖος· σου³³).
34. לְחַמּוֹ. In simplicitate sua (inconsulto). O'. εὐστόχως. Alia exempl. ἀφελῶς.³⁴
35. וַיָּנֻחַת בַּעֲרֵב וַיִּצְקַ דְּסִי־הַיַּמָּה אֶל־חִיק הָרֶגֶב. O'. ἀπὸ πρῶτ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυνε τὸ αἷμα (סִי־הַיַּמָּה) ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἄρματος· — καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἄρματος.³⁵
36. וַיַּעֲבֵר הָרֶגֶב בְּמַחֲנֵה. Et transiit laetus clamor per castra. O'. καὶ ἔστη ὁ στρατοκήρυξ ✕ Ἄ. Θ. ἐν τῇ παρεμβολῇ.³⁶
38. אֶת־הָרֶגֶב. O'. τὸ αἷμα. Alia exempl. τὸ ἄρμα; alia, τὸ αἷμα ἐκ τοῦ ἄρματος.³⁷
39. הַלּוֹא הֵם. O'. οὐκ ἴδου ταῦτα. Alia exempl. καὶ ἴδου ταῦτα.³⁸
44. וְהָיָה הַמָּוֹת לְאִרְרוֹ. Tantum loca excelsa non sublata sunt. O'. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξήρην. Σ. πάντα τὰ ὑψηλά οὐκ ἀφείδεν.³⁹
46. וַאֲשֶׁר נִלְחַם. O'. Vacat. ✕ καὶ ὅσα ἐπολέμησεν.⁴⁰
47. וַיִּתֵּר הַקֶּדֶשׁ אֲשֶׁר נִשְׂאָר בַּיָּמֵי אֶסָּא אֲבִיו בַּעַר צִמְחָה. O'. Vacat. ✕ Ἄ. καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιηλλαγμένου (صمحة) ὁ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἄσα πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέλεξεν (خ) ἀπὸ τῆς γῆς.⁴¹ Ἄλλος· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἄσα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξήρην ἀπὸ τῆς γῆς.⁴²
48. וּמֶלֶךְ אֵין בְּאֶרֶם נַעֲבַב (praefectus) מֶלֶךְ. O'. Vacat. ✕ Ἄ. καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδῶμ ἐστηλωμένος (גבב). καὶ ὁ βασιλεύς ('Ιωσαφάτ).⁴³ Ἄλλος· καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ νασίβ. καὶ ὁ βασιλεύς.⁴⁴
49. וַהֲשִׁיב עֵשָׂה אֲנִיּוֹת תְּרִישִׁישׁ לְלֶכֶת אוֹתֶיהָ. לְהִדְבֵּב וְלֹא הָלַךְ כִּי־נִשְׁבְּרָה אֲנִיּוֹת בַּעֲצִיּוֹן בְּבָר. O'. Vacat. ✕ Ἄ. Ἰωσαφάτ ἐποίησεν νῆας Θαρσεῖς (تارسيس), τοῦ πορευθῆναι Ὠφείρδε (الاسعيس) εἰς χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἄσεὼν Γαβέρ.⁴⁵ Ἄλλος· Ἰωσαφάτ ἐποίησε ναῦν εἰς Θαρσεῖς, πορεύεσθαι εἰς Σωφίρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ

²⁹ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμὼν), Codd. III (idem), XI, 44 (cum Ἀμὼν ἀρχοντα), 52 (ut Comp.), 55 (idem), 64 (idem), alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. Statim καὶ πρὸς Ἰωᾶς υἱὸν iidem. ³⁰ Sic Cod. III (cum θέσθαι), Syro-hex. (cum εἶπατε), Arm. I (idem). Mox ἐσθίτω pro ἐσθίεν αὐτὸν est in Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. I. ³¹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. I. Cod. 158: καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου, πάντες. ³² Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243), invito Syro-hex. ³³ In Syro-hex. index est super μου, absente nota marginali, quam nos ex ingenio restituumus. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἀσφαλῶς), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 11. ³⁵ Sic Syro-hex. (cum ἕως τοῦ κόλπου bis). Versio duplex, καὶ ἀπέθανεν—ἄρματος, deest in Codd. 71, 93, 242. Pro τῆς τροπῆς in uno libro apud Nobil. legitur ἐκ τῆς τροπῆς, invito Parsonsii apparatu. Syro-hex. autem لاسعيس hic habet, ut paulo ante

لاسعيس. ³⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 55, 64, alii (inter quos 243, 247), Arm. I. ³⁷ Prior lectio est in Codd. III, 92, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246. ³⁸ Sic Cod. II, III, Syro-hex. (cum ἴδου καὶ τ.). ³⁹ Syro-hex. صمحة قصب لا اسعيس. ⁴⁰ Sic Syro-hex. (cum اسعيس قصب), et sine aster. Cod. III. ⁴¹ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ π. τοῦ ἐπὶ. ✕ Ἄ. ὁ ὑπελείφθη), et sine notis Cod. III (cum συχ pro δ), Arm. I. Ad ἐνδιηλλαγμένου cf. Hex. ad 4 Reg. xxiii. 7. Hos. iv. 14. Ad ἐπέλεξεν cf. Hex. ad Num. xxiv. 22. ⁴² Sic Ed. Rom. in pericopa quae versui 28 Cap. xvi. postponitur. ⁴³ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. I. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 14. 3 Reg. ix. 23. ⁴⁴ Ed. Rom., ut ante. ⁴⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III (om. Θαρσεῖς). Ad Ὠφείρδε (pro quo Grabijs et imitatores ejus perperam ediderunt Ὠφειραί) cf. Hex. ad Gen. xii. 9.

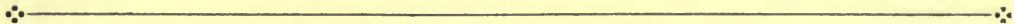
ἐπορευθή, ὅτι συνετρίβη ἡ ναὺς ἐν Γασιῶν
Γαβέρ.⁴⁶

50. וְיָבֹאוּ אֶל-יְהוָה בְּ-חַמְסָה בְּ-חַמְסָה וְיָבֹאוּ אֶל-יְהוָה בְּ-חַמְסָה
וְיָבֹאוּ אֶל-יְהוָה בְּ-חַמְסָה וְיָבֹאוּ אֶל-יְהוָה בְּ-חַמְסָה
O'. Vacat. ✕'A. τότε εἶπεν Ὁχοζίας υἱὸς
'Αχαάβ πρὸς Ἴωσαφάτ πορευθήτωσαν δού-
λοι μου μετὰ τῶν δούλων σου ἐν ταῖς ναυσίν
καὶ οὐκ ἤθελθσεν Ἴωσαφάτ.⁴⁷ Ἄλλως
τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἴωσα-
φάτ ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὰ
παιδάριά μου ἐν τῇ νηὶ καὶ οὐκ ἐβούλετο
'Ιωσαφάτ.⁴⁸

52. וְיָבֹאוּ אֶל-יְהוָה בְּ-חַמְסָה בְּ-חַמְסָה
'Αχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ

δύο ἔτη. Alia exempl. καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ
Ἰσραὴλ δύο ἔτη.⁴⁹

Cap. XXII. 4. - βασιλεὺς Ἰσραὴλ (4).⁵⁰ 5.
- βασιλεὺς Ἰούδα.⁵¹ 6. ÷ πάντας.⁵² καὶ - δι-
δούς.⁵³ 7. - πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ.⁵⁴ 8. ÷ βα-
σιλεὺς Ἰούδα.⁵⁵ 17. - οὐχ οὕτως.⁵⁶ 18. - βασι-
λέα Ἰούδα.⁵⁷ 19. - Μιχαίας.⁵⁸ - οὐκ ἐγώ.⁵⁹
- οὐχ οὕτως.⁶⁰ 20. - βασιλέα Ἰσραὴλ.⁶¹ 29.
βασιλεὺς Ἰούδα - μετ' αὐτοῦ.⁶² 32. - βασιλέα
Ἰούδα.⁶³ 38. - αἱ ὕες καὶ.⁶⁴ οἱ κύνες τὸ αἷμα
✕ Ὁ Ἐβραῖος (s. Οἱ Γ'). αὐτοῦ.⁶⁵ καὶ αἱ πόρται
ἐλούσαντο - ἐν τῷ αἵματι.⁶⁶ 41, 42. ÷ ἐβασί-
λευσεν (4). Ἴωσαφάτ.⁶⁷ 53. ἐν ὀδῷ - Ἀχαάβ 4
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀδῷ - Ἰεζάβελ 4 τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ.⁶⁸ (-) οἴκου.⁶⁹

xliii. 24. Psal. lxxvii. 7. 4 Reg. xvi. 9 (ubi Aquilae tri-
buitur Κυρήνηρδε).⁴⁶ Ed. Rom., ut ante.⁴⁷ Sic
Syro-hex. (cum καὶ ἐν ταῖς ναυσίν), et sine notis Cod. III
(cum δ. σου μετὰ τῶν δ. μου καὶ ταῖς ν.).⁴⁸ Ed. Rom., ut
ante.⁴⁹ Sic Codd. II (cum ἐν Ἰσρ. ἔτη δύο), III, Syro-
hex., Arm. I (ut II).⁵⁰ Syro-hex. (qui pingit: - καὶ
εἶπε β. Ἰσρ., sine metobelo). Deest in Cod. 44.⁵¹ Idem
(qui pingit: β. - Ἰούδα 4). Deest in Codd. 71, 144.
⁵² Idem. ⁵³ Idem (qui pingit: - καὶ διδούς 4). ⁵⁴ Idem
(qui pingit: πρὸς - β. Ἰσρ. 4). ⁵⁵ Idem. Deest in
Comp., Codd. 44, 71. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem. Deest in
Codd. 44, 71. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Idem. ⁶⁰ Idem.

Deest in Comp., Codd. 44, 71, 106, Theodoret. ⁶¹ Idem.
⁶² Idem (qui male pingit: β. - Ἰούδα 4 μετ' αὐτοῦ). Deest
in Codd. 236, 242. ⁶³ Idem (qui pingit: - β. 4 Ἰούδα).
⁶⁴ Idem (qui pingit: - αἱ ὕες 4 καὶ). Deest in Comp.,
Codd. 19, 44, 82, 108, 245. ⁶⁵ Idem (qui pingit:
✕ τὸ αἷμα αὐτοῦ 4, superscripto ∞ vel ∞). Sic sine notis
Cod. III. ⁶⁶ Idem. ⁶⁷ Idem (qui pingit: - ἐβασί-
λευσεν | - Ἴωσαφάτ. υἱὸς, nullo metobelo). ⁶⁸ Idem (qui
male pingit: ἐν ὀδῷ - Ἀχαάβ 4 | - τοῦ π. αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀδῷ
Ἰεζ. | - τῆς μ. αὐτοῦ 4). ⁶⁹ Idem (cum metobelo tantum).
Deest in Codd. III, 19, 82, 93, 108.

LIBER IV REGUM,

JUXTA HEBRAEOS II REGUM.

IN LIBRUM IV REGUM

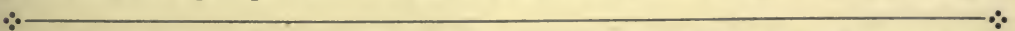
MONITUM.

VERSIO hujus libri Syro-hexaplaris exstat in Codice Regio Parisiensi signato Syr. V, cujus notitia paulo altius repetenda est.

Primus quod sciamus J. G. Eichhorn in *Repertorii* sui Tom. VII, pp. 225-250 codicem memoravit, cujus apographum ope philologi cujusdam* Parisiis degentis sibi comparaverat; quo tamen in dicta commentatione ad eum tantum finem usus est, ut e subscriptione codicis nomen auctoris istius versionis prius incognitum expiscaretur, eamque ad Paulum Telae episcopum initio VII saeculi referendam esse luculenter demonstraret.

Majoris ad nostram rem momenti sunt Pauli Jacobi Brunsii *Curae hexaplares in Librum IV Regum*, quae continentur in ejusdem *Repertorii* Tom. VIII, pp. 85-112, Tom. IX, pp. 157-196, et Tom. X, pp. 58-95. Scilicet anno 1770 operis Kennicottiani in gratiam codicem nostrum descripsit Brunsius, et decem post annis apographum suum ad codicem accuratius exegit, unde enata est dissertatio de qua nunc agitur. Primum de codicis indole et forma praefationem fecit, in qua si quid forte peccaverit, id rei novitati potius quam scriptoris inscitiae vel indiligentiae imputari aequum postulat. Deinde textum codicis cum ea versionis LXXviràlis recensione, quae in Codice Alexandrino a Grabio edito sive in textu sive in margine continetur, diligenter contulit, notatis praeterea, quibus textus Grabianus per totum hunc librum prorsus destitutus est, asteriscis et obelis. Lectiones porro ceterorum interpretum, Hebraei scilicet, Aquilae, Symmachi, Theodotionis, et Quintae editionis, tam in textu quam in margine repositas, descripsit, quinetiam Graece vertere conatus est; in qua operis parte, ut in re nova et intentata, saepe se in errorem incidere potuisse candide profitetur. Ut breviter dicamus, Brunsius in hac literarum provincia exploratoris, qui per terram asperam et incognitam palpando et trepidando viam aperit, partes neque inutiles neque ignobiles egisse censendus est.

Praeterito Hassio, qui specimen tantum codicis Syriace edidit Jenae 1782, venimus ad Middeldorpfium, qui operi suo, a nobis in Monito ad Jobum laudato, librum IV Regum

* Is fuit celeberrimus A. J. Silvestre De Sacy, ut ipse indicavit in *Journal des Savans, Juillet 1837*, pp. 424, 425, in recensione editionis Middeldorffii.

integrum Syro-hexaplarem, e rivulis tamen, non ex ipso fonte, derivatum praemisit. Scilicet contigerat ei per favorem Eichhornii utrumque codicis apographum, alterum a Brunsio, alterum a philologo Parisiensi confectum, penes se habere, e quibus inter se collatis textum suum concinnavit, et notis paulo prolixioribus, nec tamen infructuosis, illustravit. Graecae quoque lectionum hexaplarium versiones, partim ex ingenio, partim e collectaneis Holmesio-Parsonsonianis, retractavit, et pro virili emaculavit. Cum vero viro optimo, quod ipse querebatur, aditus ad codicem primarium non pateret, opus ejus adhuc imperfectum, et ad nostros usus minus accommodatum mansisset, ni laborantibus nobis Ceriani noster adstitisset, qui novi apographi, ex ipso archetypo ea accuratione, quae nostri saeculi eruditorum votis satisfaceret, a se elaborati, compotes nos fecit; quod quum multis aliis, tum hoc inprimis iis quae Middeldorpfio suppetebant antecellit, quod puncta minutissima tam *diacritica*, quae vocant, quam ea quae ad interpunctionem pertinent, a prioribus descriptoribus aut male habita, aut prorsus omissa, singulis fere vocibus appingat. Notitia codicis, ab ipso descriptore concinnata, haec est:—

“Codex Syrus V, olim Colbertinus 4301, deinde Regius 283, membranaceus, caractere Estranghelo exaratus, continet I. Librum IV Regum versionis hexaplaris, seu potius in hoc libro heptaplaris, saeculi VIII, fol. 1–91. II. Danielelem ex recensione Jacobi Edesseni, manu diversa exaratum, A.D. 719–20. Ex compactione prior liber, cum major esset altero, decurtatus est ita in marginibus omnibus externis, ut saepe nonnulla perierint. Ut nunc sunt duo libri, codex ex mensura *metrica* altus est 26 centim., latus 17. Codex noster quinternionibus constat decem, sed non omnes eundem foliorum numerum habent; periit autem folium unum inter 87 et 88, continens Cap. xxv. 20–29. Manus est diversa ab ea reliquorum codicum hexaplarium, licet litera Graeca P pingatur ut in codice Jesaiae Hon. Roberti Curzon. Quod ad accurationem attinet, medius incidit inter codices hexaplares; hic illic correctiones, seu potius rasuras expertus est. Fol. 1 v et 2 r: Parati fuerunt circuli variis coloribus picti, quibus indices Lectionum Ecclesiasticarum inscriberentur, sed non fuerunt inscriptae. Fol. 2 v–9 v: Continentur Capitula Synopsæ S. Joanni Chrysostomo attributae. Fol. 10 r–88 r: Liber IV Regnorum. Fol. 88 v–91 r: Excerpta Patrum, primum Eusebii, ut putatur, afferentis tamen Origenem; alterum Origenis absolute; tertium et quartum edita fuerunt a Brunsio in *Reper-torii* Tom. XIV, pp. 39–59, et reperiuntur etiam in aliis codicibus Musei Britannici, collato Catalogo Doctoris Wright, pp. 792, 801, 905. Fol. 91 r: Subscriptio: **فنه حطاط ما صح** **حطاط ما صح**, saepius edita. Sequuntur aliae subscriptiones et notae a prima et senioribus manibus, ex quibus eruitur codicem scriptum fuisse a Gabriele quodam, et peculiū fuisse Conventus Mar̄ Cyriaci Telae Haphichae, ut codices LII et LIII Catalogi Wright; demum saeculo X dono datum fuisse Conventui S. Mariae Deiparae in deserto Sketi a filiis Dumae Sciatic Tagritensibus Callinicensibus, ut LIII ejusdem Catalogi.”

LIBER IV REGUM.

CAPUT I.

1. **וַיִּשְׁע מוֹאָב בְּיַד אֱחָזִיָּהּ.** O'. καὶ ἠθέτησε Μωὰβ ἐν Ἰσραήλ. "Allos" καὶ ἀπέστη Μωὰβ τοῦ Ἰσραήλ.¹
2. **וַיִּפֹּל אֶחָזִיָּהּ בְּעַד הַשְּׂבָכָה בְּעֵלְיָתוֹ.** *Et cecidit Ahazias per cancellos in cubiculo suo.* O'. καὶ ἔπεσεν Ὁχοζίας διὰ (alia exempl. ἀπὸ²) τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερφῶ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀνέβη Ὁχοζίας εἰς τὸ δικτυωτὸν ὑπερφῶν αὐτοῦ.³ 'A. καὶ ἔπεσεν Ἀαζία περὶ τὸν κίγχιδωτὸν ἐν ὑπερφῶ αὐτοῦ. Σ. (καὶ) ἔπεσεν Ὁχοζίας δι' ἐξώστρας ἑαυτοῦ οὔσης ἐν τῷ ὑπερφῶ αὐτοῦ.⁴
- לָכֵן דָּרָשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עַקְרֹן.** O'. δεῦτε (alia exempl. πορεύθητε⁵) καὶ ἐπιζητήσατε (alia

exempl. ἐπερωτήσατε⁶) ἐν τῷ Βάαλ μνίαν θεὸν Ἀκκαρῶν. 'A. πορευθέντες ἐκζητήσατε ἐν Βααλζεβούβ θεῶν Ἀκκαρῶν. Σ. ἀπελθόντες πύθεσθε παρὰ τοῦ Βεελζεβούλ θεοῦ Ἑκρών. 'O Ἐβραῖος βαβαλ ζεβουβ ελωη εκρων.⁷

3. **וַיִּדְבֹּר אֶל-אֱלֹהֵי חִלּוּי.** O'. ἐκάλεσεν Ἠλίου. Alia exempl. ἐλάλησε πρὸς Ἠλίου.⁹
- קָוַם עֲלָיָהּ.** O'. ἀναστὰς δεῦρο ('O Ἐβραῖος καὶ ἀνάβηθι¹⁰). Alia exempl. ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι.¹¹
- וַיִּאָּחֲזֵהוּ.** O'. θεὸν. Alia exempl. προφήτην; alia, θεὸν ἢ προφήτην.¹²

CAP. I. ¹ Cod. 243 in marg. sine nom. Est Symmachi, ut videtur, coll. Hex. ad Cap. viii. 20. ² Sic Codd. 70, 92, 236, 242, Syro-hex. ³ Sic Codd. 19, 82, 108, qui pergunt: τὸ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἠρρώθησε. Vet. Lat.: *Eti ascendit Ohosias in superioribus domus suae.* ⁴ Cod. 243 (cum διεξώστρας), teste Parsonsii amanuensi. (In textu pro ἀπὸ τοῦ δικτυωτοῦ Syro-hex. habet **ספספס**, s. *xysto*, s. *cancellicis*, apposito Graeco: (ΔΙΚΤΥΩΤΟΥ (sic, membrana abscissa).) ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44 (cum πορεύθητι), 52, 55, alii (inter quos 243, qui in marg. scribit: Ὁ (non, ut Montef., C.) καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· δεῦτε καὶ ἀναζητήσατε ἐν Βάαλ μνίαν (sic) θεὸν Ἀκκαρῶν, εἰ ζήσομαι.) ⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108. Syro-hex. **ספספס**.

⁷ Cod. 243. Syro-hex. affert: **ספספס** / **ספספס** / **ספספס**. (Ad **ספספס**, *epitheto*, cf. Dan. ii. 15 in Syro-hex., et Act. Apost. iv. 7. xxiii. 34 in Philox.) ⁸ Cod. 243 in textu: *προσόχθισμα θεόν*, sed deleto *προσόχθισμα*; in marg. autem: *Ἦ. προσόχθισμα*. Duplex versio *προσόχθισμα θεόν* (s. *θεῶν*) est in Codd. 19 (bis), 71 (cum *προσόχθισμα tantum*), 82 (ter), 93 (bis), 108 (ter), qui omnes διὰ τοῦ B. pro ἐν τῷ B. habent. ⁹ Sic Comp. (cum Ἠλίου), Ald., Codd. XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹⁰ Syro-hex. **ספספס**. ¹¹ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. i. ¹² Prior lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Cod. 158. Syro-hex. in textu vacat; in marg. autem habet: **ספספס** / **ספספס**.

3. **בְּבַעַל זְבוֹי**. O'. ἐν τῷ Βάαλ μυϊαν. 'O' Εβραϊός· Βααλζεβούβ.¹³
4. **וְלֹכֵן**. O'. καὶ οὐχ οὕτως ὅτι. Σ. διὰ τοῦτο.¹⁴
6. **אֱלֹהִים**. O'. θεὸν. Alia exempl. θεὸν ἢ προφήτην.¹⁵
- אִתָּה שְׁלַח לְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוֹי אֱלֹהֵי עַמְּרוֹן**.
O'. σὺ πορεύη ἐπιζητήσαι (potior scriptura ζητήσαι) ἐν τῷ Βάαλ μυϊαν θεὸν Ἀκκαρών; (Σ.) (σὺ) ἀποστέλλεις πυθίσθαι παρὰ τοῦ Βελζεβούβ θεοῦ Ἑκρών.¹⁶
- לֹכֵן**. O'. οὐχ οὕτως. Alia exempl. οὐχ οὕτως· διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος.¹⁷
- וְשָׁם לֹא-תָרַד**. O'. ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ. Alia exempl. ὅτι οὐ καταβήσῃ.¹⁵
7. **מָה כִּשְׁפָט**. O'. τίς ἡ κρίσις. Alia exempl. τί τὸ δικάϊωμα.¹⁹
9. **שָׂר חֲמִשִּׁים**. O'. πεντηκόνταρχον. Alia exempl. ἡγούμενον (4) πεντηκόνταρχον.²⁰
- וַיַּעַל**. O'. καὶ ἀνέβη. Alia exempl. καὶ ἀνέβη καὶ ἦλθεν.²¹
11. **וַיַּעַן יוֹדִיָר**. O'. καὶ ἐλάλησεν. Alia exempl. καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν.²²
12. **אֲשֶׁר-אֱלֹהִים**. O'. πῦρ ✕ 'O' Εβραϊός (s. OI Γ.)· θεοῦ 4.²³ Ἄλλος· (πῦρ) Ἑλωείμ.²⁴
13. **שָׂר-חֲמִשִּׁים שְׁלֹשִׁים**. O'. ἡγούμενον. Alia ex-

empl. πεντηκόνταρχον τρίτον; alia, ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον.²⁵

13. **וַיַּעַל וְיָבֵא**. O'. καὶ ἦλθεν. Aliter: O'. καὶ ✕ Σ. ἀναβάς 4.²⁶ ἦλθεν ἢ πρὸς αὐτόν 4.²⁷
14. **וְהָרִאשִׁים וְהַתְּחִמְשִׁים**. O'. τοὺς πρώτους. Aliter: O'. ✕ 'A. Σ. Θ. τοὺς πρώτους 4, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν.²⁸ Ἄλλος· τοὺς πρώτους, καὶ τοὺς ἀνὰ πεντήκοντα αὐτῶν.²⁹ Ἄλλος· τοὺς πρώτους μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν.³⁰
16. **יַעַן אֲשֶׁר**. O'. τί ὅτι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.³¹
- וְלָרֹשׁ**. O'. ἐκζητήσαι (potior scriptura ζητήσαι). Alia exempl. ἐπερωτησάι.³²
- וְהַמְבִּלֵי אֵין-אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל לְרֹשׁ בְּרָבוֹ**.
O'. Vacat. ✕ 'A. παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐκζητήσαι ἐν βήματι αὐτοῦ 4.³³
- לֹכֵן**. O'. οὐχ οὕτως. 'A. Σ. διὰ τοῦτο.³⁴
17. **וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחְתָּיו בְּשֵׁנַת שְׁתַּיִם לַיהוֹרָם**.
וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּן לֹא-יְהוּדָה לוֹ בֶן
O'. Vacat. Aliter: O'. ἢ καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαάβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκαδύο, ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πληγὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστησεν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ,

¹³ Syro-hex. ¹⁴ Idem: **וְלֹכֵן**. Sic in textu Comp., et (cum οὐχ οὕτως διὰ τοῦτο) Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (cum ἢ προφήτην in marg.). ¹⁶ Syro-hex. **וְשָׂר חֲמִשִּׁים (חַמְשִׁים) מֶלֶךְ** (cf. ad v. 2. ¹⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in textu: **וְשָׂר חֲמִשִּׁים**; in marg. autem: **וְשָׂר חֲמִשִּׁים (חַמְשִׁים) מֶלֶךְ**; h. e. ὅτι τάδε λέγει κύριος. Origen. Opp. T. III, p. 876: *Ideo dicit Dominus*. ¹⁸ Sic Codd. II, III, Syro-hex. (cum **חַמְשִׁים** in marg.). Praeterea vox *ἐκεῖ* abest ab Ald., Codd. XI, 44, 64, 70, aliis. ¹⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ²⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 55, 64, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 64, alii, Syro-hex. ²² Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 56, 64, alii, Syro-hex., Arm. 1. ²³ Sic Syro-hex., et sine aster. Arm. 1. ²⁴ Syro-hex. in marg. **וְשָׂר חֲמִשִּׁים**. Sic Theodotio in Hex. ad Mich. iii. 7. Hab. iii. 3. ²⁵ Prior

lectio est in Comp., Codd. 82, 93, 108, 246, Syro-hex., Arm. 1; posterior in Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 56, alii (inter quos 243). ²⁶ Sic Syro-hex. (qui pingit: **וְיָבֵא**), et sine obelo Codd. III, 121, 247. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI (cum αὐτόν), 44, 55, 56, alii (inter quos 121, sed non 247). ²⁸ Sic Syro-hex. (cum **חַמְשִׁים**), et sine notis Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii, Arm. 1. Pro *καὶ τοὺς π. αὐτῶν*, in Comp., Codd. 19, 82 (cum τῶν pro τοὺς), 108, est *καὶ ἐκάστου τοὺς π.* ²⁹ Sic in textu Cod. 244. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Exod. xiv. 7. ³⁰ Sic in textu Cod. 71. ³¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 64 (cum *τί ὅτι* in marg.), alii, Syro-hex., Arm. 1. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum *ἐρωτησάι*), 93, 108, 123, Syro-hex. ³³ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247 (cum τὸν ἐξ.), Arm. 1. ³⁴ Syro-hex. Sic in textu Comp., Codd. 19, 93, 108.

καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρ-
 τίας οἶκον Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰο-
 ράμ, ἐκολλήθη· οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. καὶ
 ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ (4).
 ✕ Θ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ἀδελφὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἰωσαφὰτ
 βασιλεῖ Ἰούδα, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός (4).³⁵

18. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. Alia ex-
 empl. οὐχὶ ταῦτα.³⁶

Cap. I. 2. — καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐ-
 τῶν 4.³⁷ 3. — λέγων (4).³⁸ (—) Ὀχοζίου 4.³⁹ 4.
 ὅτι — ἐκεῖ 4 θανάτῳ.⁴⁰ — καὶ εἶπε πρὸς αὐτοῦς 4.⁴¹
 8. — οὐτός ἐστι (4).⁴² 9. — Ἥλιού (4).⁴³ πρὸς αὐ-
 τὸν — ὁ πεντηκόνταρχος, καὶ εἶπεν 4.⁴⁴ 11. — ὁ
 βασιλεὺς 4.⁴⁵ — ὁ πεντηκόνταρχος 4.⁴⁶ — καὶ εἶ-
 πεν 4.⁴⁷ 13. — ὁ βασιλεὺς ἔτι 4.⁴⁸ — καὶ εἶπεν (4).⁴⁹
 15. — καὶ εἶπε 4.⁵⁰ καὶ ἀνέστη — Ἥλιού 4.⁵¹ 16.
 — καὶ εἶπεν (4).⁵²

CAP. II.

1. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. ἐν συσσεισμῷ τὸν

³⁵ Ο'. — καὶ Ἰωρὰμ—αὐτῷ υἱός (4). Sic Syro-hex. (cum τὸν Βααλὲμ 𐤁𐤏𐤅𐤁; in marg. autem: 𐤁𐤏𐤅𐤁), et sine notis Codd. III (cum δύο pro δεκάδύο, et οὐδ' ὡς pro οὐδὲ ὡς), 245 (cum τῷ Ἰωρὰμ (sic constanter) βασιλεῖ Ἰούδα υἱοῦ Ἰωσ., ὅτι), Arm. I (cum μετ' αὐτοῦ pro ἀντ' αὐτοῦ). In Ed. Rom. haec, καὶ Ἰωρὰμ—Ἀχαάβ, quae pertinent ad Cap. iii. 1-3, leguntur post v. 18. Theodotionis autem lectionem in textu sine notis habent Codd. 121 (cum τῷ Ἰωρὰμ), 247 (cum τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσ. βασιλεῖ); necnon (om. ἐν ἔτει—Ἰούδα) Codd. 19 (cum ὁ ἀδ. Ὀχοζίου), 82 (cum ὁ ἀδ. αὐτοῦ), 93 (ut 19), 108 (idem), 158 (cum ἀδ. Ὀχοζίου).
³⁶ Sic Codd. 121, 247, Syro-hex. (cum οὐκ ἰδοὺ ταῦτα in marg.).
³⁷ Syro-hex. (cum δι' αὐτοῦ in marg.). Sic sine obelo Cod. III.
³⁸ Idem.
³⁹ Idem (cum metobelobelo tantum).
⁴⁰ Idem. Sic sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44 (cum ἐκεῖθεν), 52, 55, alii. In Ed. Rom. deest ἐκεῖ.
⁴¹ Idem.
⁴² Idem. Prior vocula deest in Cod. 158; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. In Hebraeo est 𐤏𐤓.
⁴³ Idem.
⁴⁴ Idem (pro ὁ π. πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν). Sic sine obelo Comp., Codd. 19, 64, 70, 93, 108.
⁴⁵ Idem.
⁴⁶ Idem.
⁴⁷ Idem.
⁴⁸ Idem. Vocula ἔτι deest in Codd. III, 158, Arm. I.
⁴⁹ Idem. Deest in Cod. 74.
⁵⁰ Idem. Deest in Cod. 71.
⁵¹ Idem.
⁵² Idem (pro

Ἥλιού. Alia exempl. τὸν Ἥλιού ἐν συσσεισμῷ.¹ 'A. in turbine.²

3. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. καὶ ἦλθον (alia exempl. ἐξῆλθον³).

𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. πρὸς αὐτόν. Alia exempl. πρὸς αὐτόν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν.⁴

𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. εἰ ἔγνωσ. Σ. ἀρα οἶδας.⁵

7. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. υἱοί. Alia exempl. ἀπὸ τῶν υἱῶν.⁶

𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. ✕ Ὁ Ἑβραῖος ἐπορεύθησαν 4 καὶ ἔστησαν.⁷

8. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Pallium suum. Ο'. τὴν μῆλωτὴν αὐτοῦ. Σ. τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.⁸

𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. ἐν ἐρήμῳ. Alia exempl. διὰ ξηρᾶς.⁹ Ε'. ἐν τῇ ξηρᾷ.¹⁰

9. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Duplum spiritus tui. Ο'. διπλᾶ ἐν πνεύματί σου. Alia exempl. τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ δισσωῶς.¹¹

10. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. ἐσκήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι. Ἄλλος δύσκολον ᾔτήσῳ.¹²

11. 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁. Ο'. καὶ διέστειλεν. Ὁ Ἑβραῖος, Σ. διεχώρισεν.¹³

καὶ εἶπεν Ἥλιού). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii. Haec, καὶ εἶπεν Ἥλιού, desunt in Cod. 71.

CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum Ἥλιον), Ald., Codd. II, III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 55, 56, alii, Syro-hex. Mox ὡς deest in Codd. III, 44, 71, 93, aliis, Syro-hex. (bis), Arm. I (bis).
² Syro-hex. in marg., membrana abscissa: 𐤁𐤏𐤅𐤁. Bar-Hebraeus autem: 𐤁𐤏𐤅𐤁 𐤁𐤏𐤅𐤁. Graeca vox incerta est. Cf. Hex. ad Jerem. xxiii. 19. xxx. 23.
³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Syro-hex.
⁴ Sic Codd. III, 55, 56, 121, 158, 247, Syro-hex.
⁵ Syro-hex. (𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁) 𐤀𐤓𐤏𐤏𐤁𐤁𐤁.
⁶ Syro-hex., Codd. 19, 108, Syro-hex., Procop. p. 274.
⁷ Sic Syro-hex. (cum 𐤁𐤏𐤅𐤁. 𐤁𐤏𐤅𐤁). Comp., Codd. 19, 82, 93, 108: ἦλθον καὶ ἔστησαν.
⁸ Syro-hex. 𐤁𐤏𐤅𐤁 𐤁𐤏𐤅𐤁. Cf. Hex. ad 3 Reg. xix. 13. Parum probabiliter Brunsius: Σ. τὸν χιτῶνα αὐτοῦ.
⁹ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum διὰ ξ. ὡς ἐν ἐρήμῳ), 71 (cum ἐν ἐρ. διὰ ξ.), 82, 93, 108, 123 (cum ἐν ἐρήμῳ ὡς διὰ ξηρᾶς), 158 (ut 56), 246 (idem).
¹⁰ Syro-hex. (𐤁𐤏𐤅𐤁) 𐤁𐤏𐤅𐤁. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum τὸ πν. κυρίον ἐπὶ), 108.
¹² Idem. 243 in marg. sine nom. Hieron.: Rem difficilem postulasti.
¹³ Syro-hex. (cum 𐤁𐤏𐤅𐤁 in textu): 𐤁𐤏𐤅𐤁 𐤁𐤏𐤅𐤁.

11. בַּסַּעֲרָה. O'. ἐν συσσεισμῷ.¹⁴ 'A. in turbine.¹⁴
 "Ἄλλος" διὰ λαίλαπος.¹⁵
12. וַיְהוֹי אֶבְרָא. O'. καὶ ἔβρα. Alia exempl. καὶ αὐτὸς ἔβρα.¹⁶
13. וַיִּרְאֵם אֶת-אֲדָרְתִּי אֶלְיָהוּ אֲשֶׁר נִפְלָה מֵעֲלָיו וַיִּשְׁבּוּ וַיַּעֲזֹבוּ. O'. καὶ ὕψωσεν τὴν μηλωτὴν Ἴηλιού ἢ ἔπεσεν ἐπάνωθεν — 'Ἐλισαίε' καὶ ἐπέστρεψεν (—) 'Ἐλισαίε' 4, καὶ ἔστη.¹⁷ 'O' 'Ἐβραῖος, Σ. καὶ ἄρας τὸ περιβάλλον Ἴηλιού, ὃ ἔπεσεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπέστρεψε, καὶ ἔστη.¹⁸
14. וַיִּקַּח אֶת-הַמַּיִם. O'. καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ (alia exempl. add. καὶ οὐ διέστη (s. διηρέθη)¹⁹).
- אֲמַיָּה יְהוָה אֱלֹהָי אֶלְיָהוּ אֶת-הַיְהוָה. O'. ποῦ ὁ θεὸς (alia exempl. κύριος ὁ θεὸς²⁰) Ἴηλιού ἀφφώ; 'A. ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἴηλία, καίπερ αὐτός; Σ. ποῦ κύριος ὁ θεὸς Ἴηλιού καὶ νῦν;²¹
- אֲמַיָּה. Etiam ille. O'. ἀφφώ (s. ἀφφώ). Οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταὶ κρύφιος.²²
- וַיַּחֲזִי. O'. καὶ διερράγησαν (alia exempl. διηρέθη²³).
15. כִּנְנֵגַד. O'. ἐξεναντίας; Alia exempl. ἐξεναντίας ἀναστρέφοντα αὐτόν.²⁴
18. וַיִּשְׁבּוּ אֶלְיָו. O'. Vacabat. ✕ 'A. Θ. καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτόν 4.²⁵
- וַיֹּאמֶר אֶלְיָהוּ. O'. καὶ εἶπεν 'Ἐλισαίε. Aliter: O'. καὶ εἶπεν — 'Ἐλισαίε' 4 ✕ 'A. Θ. πρὸς αὐτούς 4.²⁶
20. וַיִּשְׁמָו. O'. καὶ θέτε (alia exempl. ἐμβάλετε²⁷).
- וַיִּקְחוּ אֶלְיָו. O'. καὶ ἔλαβον, καὶ ἠνεγκαν πρὸς αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν.²⁸
23. עָלָה קָרַח. (in posteriore loco). O'. ἀνάβαινε (✕) φαλακρέ 4.²⁹
24. וַיִּכְן. O'. καὶ ἐγένευσεν (alia exempl. ἐπεστράφη³⁰).
- וַיַּחֲזִי. O'. ὀπίσω αὐτῶν. Alia exempl. ὀπίσω αὐτοῦ.³¹
- וַיִּשֶׁם יְהוָה. O'. ἐν ὄνοματι κυρίου, — Θ. καὶ εἶπεν τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας 4.³²
- Cap. II. 4. — πρὸς 4 'Ἐλισαίε.³³ 6. — 'Ἐλισαίε' 4.³⁴
 10. — Ἰηλιού 4.³⁵ — καὶ 4 ἔσται.³⁶ 16. — ἐν τῷ

Sic in textu Comp. (cum —σαν), Codd. 19 (cum —ρησει), 82, 93 (ut Comp.), 108. ¹⁴ Syro-hex. **ل. ح. س. ل.** Cf. ad v. 1. ¹⁵ Cod. 243 in marg. Hieron.: *per turbineum*.
¹⁶ Sic Comp., Cod. 82, Lucif. Calar. ¹⁷ Sic Syro-hex.
 Pro priore 'Ἐλισαίε pronomen est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Syro-hex. **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.** Cf. ad v. 8.
¹⁹ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, 56, aliis (inter quos 243, qui in marg. notat: Ὁ καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε: ποῦ κύριος ὁ θ. Ἰ. ἀφφώ); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 119, 158 (cum *διαρέθη*), Syro-hex. (cum **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.**, sine obelo), Hieron. Theodoret. Quaest. IX in 4 Reg. p. 516: *τῆ μηλωτῆ τὸ ὕδωρ ἐπάταξεν, οὐδὲν εἰρηκώς, ἀλλ' ἀποχρῆν νομίας εἰς θαυματουργίαν τὴν μηλωτῆν. Ἐπειδὴ δὲ οὐχ ὑπήκουσε τῶν ὑδάτων ἢ φύσις, ἐκάλεσε τὸν τοῦ διδασκαλοῦ θεόν, τὸν τοῖς ἀνθρώποις ἀράσαν καὶ ἀνέψικτον* ἀφφώ γὰρ ὁ κρύφιος ἐρμηνεύεται κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἄλλων ἐρμηνευτῶν.
²⁰ Sic Codd. III, 92, 119, 123, 242, 243 (in marg., ut supra), 247, Syro-hex. ²¹ Cod. 243. Symmachum expressit Hieron., vertens: *Ubi est Domitius Deus Elias etiam nunc?* Suidas: *Ἀφφώ ἀντὶ τοῦ νῦν*. Cf. ad Cap. x. 10. Ad **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.** Syro-hex. in marg. (ἀφφώ), cum scholio: "Hebraeus pro ἀφφώ habet (Α)φω (ωφ), quod interpretatur καὶ αὐτός (ωφ)." ²² Theodoret., ut

supra, ubi *ἐρμηνευταὶ de enarratoribus*, non de *interpretibus* intelligendum videtur. Suidas: *Ἀφφώ ὁ σημαίνει τοῦ ἀποκρύφου, ἢ τοῦ ἀποκρυβέντος*. Maximus in Cat. Niceph. T. II, p. 823: *Ποῦ ὁ θεὸς ἀφφώ; Κατὰ τρεῖς ἐπιβολὰς (notiones) ἐρμηνεύεται ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ πατρὸς μου; ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ μεγάλου μου; ἢ ποῦ ὁ θ. τοῦ κρυβέντος;* ²³ Sic Comp., Codd. 19, 71 (cum *διερέθησαν*), 82, 93, 108, Syro-hex. ²⁴ Sic (om. αὐτόν post εἶδον) Comp., Codd. 19 (cum ἀναστρέφονται), 82, 93, 108. ²⁵ Syro-hex. in textu, et sic sine notis Codd. III, 123. In Ed. Rom. hodie legitur καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν; sed haec desunt in Codd. II, 245. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 121, 247. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐμβάλλετε), 82, 93 (ut 19), 108, 158. ²⁸ Sic Codd. II, III, Syro-hex. ²⁹ Sic Syro-hex. (cum euneolo tantum) et sine aster. Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. 1. ³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, Syro-hex. in marg. (cum: **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.**).
³² Syro-hex. in marg. **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.** eum scholio: "Haec apud Theodotionem solum posita sunt cum obelis sic (ωφ) ἀφφώ." Sic sine notis Cod. III, Arm. 1. Cf. ad Cap. xv. 15. ³³ Syro-hex. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. (cum **و. ه. س. م. ع. ل. ح. س. ل.**). Copula deest in Comp., Codd. 19, 44, 64, 82, 93, 108, 123.

'Ιορδάνη (4).³⁷ — 'Ελισαιέ 4.³⁸ 20. — 'Ελισαιέ 4.³⁹
21. — 'Ελισαιέ 4.⁴⁰

CAP. III.

- 1. בְּשִׁמְרוֹן. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν Σαμαρείᾳ.¹
- 4. נָקָה. Pecuarius. O'. νωκῆδ. 'A. ποιμνιοτρόφος. Σ. ἦν τρέφων βοσκήματα.² Aliter: 'A. ποιμνιοτρόφος. Σ. ἀρχιποιμῆν.³
- וְהִשִּׁיב. Et reddebat (tributa annua). O'. καὶ ἐπέστρεψε (s. ἐπέστρεψε⁴). Alia exempl. καὶ ἦν φέρον φόρον καὶ ἐπιστρέφων.⁵
- לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. O'. ✕ τῶ βασιλεῖ 'Ισραήλ 4.⁶
- 6. אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל. O'. τὸν ✕ πάντα 4 'Ισραήλ.⁷
- 7. אֶל-יְהוֹשָׁפָט. O'. πρὸς 'Ιωσαφάτ (alia exempl. 'Οχοζίαν⁸).
- כַּמְנִי. O'. ὄμοιός μοι. Alia exempl. καὶ εἶπεν ὡς ἂν σὺ καὶ ἐγώ ὄμοιός μοι.⁹
- 8. בְּעֵלָה. O'. ἀναβῶ. 'O 'Εβραῖος ἀναβησόμεθα.¹⁰

- 8. מִדְּבַר הַרְרָה. O'. ὄδον ἔρημον (alia exempl. ἐρήμου¹¹).
- 11. הַיַּיִן פָּה. O'. οὐκ (alia exempl. εἰ οὐκ¹²) ἔστιν ὄδε. Alia exempl. εἰ ἔστιν ἐνταῦθα.¹³ 'A. Σ. ἀρα ταῦτα.¹⁴
- 12. יֵשׁ אִתּוֹ. O'. ἔστιν αὐτῷ (alia exempl. σὺν αὐτῷ¹⁵).
- 13. הָיָה. O'. δεῦρο. Σ. ἀπελθε.¹⁶
- וְהָאֵל-נְבִיאִי מְהִירָה. O'. καὶ τοὺς προφήτας τῆς μητρὸς σου. ✕ 'A. Θ. Σ. καὶ πρὸς τοὺς προφήτας τῆς μητρὸς σου 4.¹⁷
- 14. לֹאֲנִי... פָּנִי. O'. εἰ μὴ πρόσωπον... λαμβάνω. (Σ. εἰ μὴ πρόσωπον)... ἐδυσωπούμην.¹⁸
- וְהָאֵל-מִן-הָאֵל. O'. καὶ εἶδόν σε. ✕ 'A. Θ. Σ. καὶ εἰ εἶδόν σε (4).¹⁹
- 15. וְעַתָּה. O'. καὶ νῦν. Alia exempl. καὶ νῦν ÷ ἰδέ 4.²⁰
- 16. גְּבִיִּים גְּבִיִּים. Fossas et fossas. O'. βοθύνους βοθύνους. "Άλλος συστέματα συστέματα.²¹
- 17. רִיחַ. O'. πνεῦμα. Schol. πνοάς.²²

³⁷ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
³⁸ Idem. ³⁹ Idem. ⁴⁰ Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
 CAP. III. ¹ Sic Comp., Codd. (III hiat), 121, 247, Syro-hex., Arm. 1. ² Cod. 243. Symmachi versionem imitatus est Hieron.: nutriebat pecora multa. ³ Bar Hebraeus (teste Bernsteinio in Zeitschrift der Deutschen Morgenl. Gesellschaft, T. III, p. 413): **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Consentit Syro-hex., qui ad νωκῆδ (נָקָה) in marg. affert: .(sic) **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**, ap-
 pieto Graeco ΠΟΙΜΝΙΟΤΡΟΦΟΣ; deinde, membrana abscissa: **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Theodoret. Quaest. XI in 4 Reg. p. 517: Οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύται τὸ νωκῆδ (sic) ἀρχιποιμεία ἠρμήνευσαν. Ad Aquilam cf. Hex. ad Amos i. 1. ⁴ Sic Codd. II, III, 55, 247, Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44 (om. καὶ ἐπιστρ.), 56, 82, 93, 108 (cum ἐπιφέρων pro φέρων), 158 (cum καὶ ἐπέστρεψε), Theodoret. (ut 44). Syro-hex. in marg., silente Middeldorpfio: **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** ⁶ Syro-hex. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 52, 74, 92, aliis. ⁷ Idem (cum **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**). ⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158

(om. καὶ εἶπεν), Syro-hex. (cum καὶ ἐγώ ὡς σὺ ὄμοιός μοι).
¹⁰ Syro-hex. **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123 (cum ἀναβῶμεν). ¹¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 245, Syro-hex. ¹² Sic Codd. III, XI, 247, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
¹⁴ Syro-hex. **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Lectio vix sana esse videtur. Pro **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** fortasse legendum **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**.
¹⁵ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1. ¹⁶ Syro-hex. **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Cf. ad Cap. viii. 1. ¹⁷ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, XI, 74, 93, alii, Arm. 1. Clausula deest in Codd. II, 55, 245. ¹⁸ Ad ἐγώ λαμβάνω Cod. 243 in marg.: ἰδυσωπούμην. Cf. Hex. ad Gen. xix. 21. Mal. i. 8. ii. 9. Hieron.: *ei non vultum... erubescerem*.
¹⁹ Sic in textu Syro-hex. ²⁰ Sic sine obelo Ald., Codd. III (om. λάβε), XI, 44, 52, 64, alii (inter quos 243). Minus probabiliter Syro-hex.: καὶ νῦν (s. νῦν) ÷ **εἰ** (4).
²¹ Syro-hex. in marg. (ε) **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**. Cod. 71 in textu post βοθύνους infert **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**, ex alio interprete, ut videtur, addito explanationis gratia ἰδῶτων. Quin et vox Syriaca **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** commutatur cum **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל** Jerem. li. 32, ubi in Hebraeo est **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**, *stagna*.
²² Syro-hex. in textu: **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**; in marg. autem: **אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל**.

17. וּמִקְנֵי־כֶסֶם. O'. και αι κτήσεις (alia exempl. ai παρεμβολαι²³) ὑμῶν.
19. וְכָל־עֵיר מִבְּחֹר. O'. Vacat. ✕ Σ. Θ. Ε'. και πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτήν 4.²⁴
תִּכְאֲבוּ. Perdetis. O'. ἀχραιοσέτε. Σ. obstruetis.²⁵
20. כְּעֵלֹת הַמַּנְחָה. O'. ἀναβαινούσης τῆς θυσίας. Σ. ἡνίκα ἀνεβιβάζετο τὸ δῶρον (s. ἡ προσφορά).²⁶
21. וַיִּצְעְקוּ מִכָּל חֵזֶר הַגֵּרָה וּמִעֵלָה. Et convocarunt ab omni cingente se cingulo et desuper. O'. και ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι (alia exempl. περιεζωσμένου.²⁷ 'A. Θ. Ε'. περιζωννυμένου²⁸) ζώνην, και εἶπον ὦ (potior scriptura και ἐπάνω²⁹). Alia exempl. και παρήγειλαν παντὶ περιζωννυμένῳ παραζώνην και παρατείνοντι, και ἐβόησαν ἐκ παντὸς παραζωννυμένου παραζώνην, και ἐπάνω.³⁰
22. אֲדָמִים. O'. πυρρά. Σ. πεπυρρωμένα.³¹
23. הַחֹרֵב נִחְרְבוּ הַמְּלָכִים. Delendo deleverunt se reges. O'. τῆς ῥομφαίας [και]³² ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς. Alia exempl. ἐρίσαντες γὰρ ἤρισαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς και ἐμαχέσαντο.³³
25. אֲבָנֹו. O'. τὸν λίθον ✕ αὐτοῦ 4.³⁴

25. עֵץ. O'. ξύλον. Σ. δένδρον.³⁵
עַד־הַיְשָׁאִיר אֲבָנֵיהָ בְּקִיר הַרְשֶׁת. Donec relictis essent tantum lapides ejus in Kir-hareseth. O'. ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου ✕ καθρηγμένους 4.³⁶ Alia exempl. ἕως τοῦ μη καταλιπεῖν λίθον ἐν τοίχῳ τεκτονικῆς.³⁷
26. שָׁלַף הָרֶב. O'. ἔσπασμένους (alia exempl. σπασμένους³⁸) ῥομφαίαν.
27. קָצַף גְּדוּל. O'. μετάμελος μέγας. 'A. παροξυσμός (μέγας).³⁹ 'Αλλος ἴσην μεγάλη.⁴⁰
Cap. III. 4. — ἐν τῇ ἐπαναστάσει (4).⁴¹ 12. — βασιλεὺς Ἰούδα 4.⁴² [24. ÷ και εἰσῆλθον 4.]⁴³

CAP. IV.

1. מִנְיֹשֵׁי בְּנֵי. O'. ἀπὸ τῶν νιῶν. 'Αλλος ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν νιῶν.¹
2. וַיֹּאמֶר אֱלִיהָ. O'. και εἶπεν ✕ 'A. Θ. Ε'. πρὸς αὐτήν 4.²
אֶסְדֹף שֶׁשֶׁן. Lecythus olei. O'. δ ἀλείψομαι ἔλαιον. Alia exempl. ἀγγεῖον ἐλαίου. δ ἀλείψομαι.³
3. לְכִי. O'. δεῦρο. Σ. ἀπελθε.⁴
4. עַל כָּל־הַיְהִלִּים. O'. εἰς ✕ πάντα (4) τὰ σκεύη.⁵

²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Haec desunt in Cod. 55, Syro-hex., casu, ut videtur.

²⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 121, 158 (add. ἐν τῇ Μωάβ), 247, Arm. 1.

²⁵ Syro-hex. in marg. ✕ אֲדָמִים. Cf. Hex. ad Job. xxviii. 10. ²⁶ Idem: אֲבָנִים. Cf. Hex. ad Jesai. lvii. 6. Hieron.: quando sacrificium offerri solet.

²⁷ Sic Cod. 236. Syro-hex. مع كل ابناء. ²⁸ Syro-hex. ابناء (1). ²⁹ Idem: ابناء. Praeterea ad (100) idem in marg. sine nom.: ابناء, quae vox nescio an Graecum παραζώνην (rugionem?) in-

nuat. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxi. 16. Etiam Bar Hebr. exerpisit: ابناء. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 64, 71, 93, 108, 245, Syro-hex.

³¹ Sic ex duplici versione Codd. 19 (cum παρεγίνονται), 93, 108.

³² Syro-hex. ✕ ابناء. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 5.

³³ Copulam reprobant Comp., Codd. II, III, XI, 56, 71, alii (inter quos 243), Syro-hex., Arm. 1. ³⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (om. γάρ).

³⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 55, 64, 71, alii (inter quos 243), Arm. 1.

³⁶ Syro-hex. ✕ ابناء. Apud Graecos scriptores ad rem bellicam pertinebant locutiones, δένδρα τέμνειν (s. κό-

πτειν), δένδροτομειν, etc. Josephus (Antiq. IX, 3, 2) de hac ipsa expeditione: και τὰ κάλλιστα τῶν δένδρων ἐξέκοψαν.

³⁷ Sic Comp. (om. μη), Codd. 19 (idem), 93, 108 (cum καταλείπειν). Cf. Hex. ad Exod. xxxi. 5.

³⁸ Sic Comp., Codd. 56 (cum σπομένους), 82, 93, 108, 246 (ut 56).

³⁹ Syro-hex. ✕ ابناء. Verbum ابناء cum παρωδύθη commutatur Hos. viii. 5. Zach. x. 3. Bernstein.

in Zeitschrift etc. T. III, p. 414: "Im Griech. hat δεσθυμία gestanden, welches unser Wort יד יד wohl nicht zu frei [Aquila interprete?] ausdrückt."

Sed δεσθυμία est animi habitudo, non conditio, et δεσθυμος sonat ابناء (Prov. xiv. 17), ساء ساء (Hex. ad Prov. xxix. 22),

juxta constantem Nostrum solum ابناء pro ὄργη et ابناء pro θυμός ponendi.

⁴⁰ Cod. 71 in textu: και ἐγενήθη λ. μ. ⁴¹ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19, 93, 108.

⁴² Idem. ⁴³ Idem, repugnante Hebraeo.

Cap. IV. ¹ Syro-hex. in marg., membrana abscissa: ✕ ابناء. ² Sic Syro-hex., et sine notis Ald., Codd. III, 121, 123, 247.

³ Sic Comp. (cum φ), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴ Syro-hex. ✕ ابناء. ⁵ Sic Syro-

- 6. וַיְהִי כִּמְלֶאֱת הַכְּלִיִּים. O'. εως ἐπλήσθησαν (※'O' Eβραϊός και ἐγένετο ὡς ἐπληρώθησαν⁶) τὰ σκευή. Alia exempl. και ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεία.⁷
- 7. לְכִי מְכַרְי אֶת-הַשֶּׁמֶן וְשַׁלְמִי אֶת-נְשִׁיכִי. O'. δέυρο (alia exempl. πορεύου⁸) και ἀπόδου τὸ ἐλαιον, και ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου (alia exempl. τὸ δάνειον⁹). Σ. ἀπελθε, πώλησον τὸ ἐλαιον, και ἀπόδος τῷ δανειστῇ σου.¹⁰
- 8. לֶאֱכֹל-לֶחֶם. O'. τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν ※ ἄρτον 4.¹¹
- 10. עַל-יַד־קִיר. Conclave ad parietem. O'. ὑπερφῶν τόπον. Σ. ἐκ δοκῶν.¹²
- 13. הִנֵּה חֲרָדָה יְאִינִי אֶת-כָּל-הַחֲרָדָה הַזֹּאת. Ecce! impendisti nobis omnem trepidationem (sedulitatem) istam. O'. ἰδοὺ ἐξέστησας (alia exempl. ἐξέταξας¹³) ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν (alia exempl. ἔκταξιν¹⁴) ταύτην. "Ἄλλος" ἰδοὺ σὺ ἐξέταξας ἡμῖν πᾶσαν ταύτην τὴν ἔκταξιν.¹⁵
- יִשְׁבַּח. O'. οἰκῶ. "Ἄλλος" ἡσυχάζουσα.¹⁶
- 14. מָלָה. O'. και μάλα. 'O' Eβραϊός' ὄντως.¹⁷
- קָנוּ. O'. πρεσβύτης. Alia exempl. — οὐκ ἔστι 4 πρεσβύτης.¹⁸
- 15. וַיֹּאמֶר קְרֹא-לָהּ. O'. Vacat. ※ 'A. E'. και εἶπεν κάλεισον αὐτήν 4.¹⁹

- 16. לְפִנְיֵה הַזֶּה. O'. εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον. Alia exempl. εἰς τὸ μαρτύριον τοῦτο κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον.²⁰
- אִישׁ הַאֲלֹהִים. O'. Vacat. ※ 'A. E'. ἀν-θρῶπε τοῦ θεοῦ 4.²¹
- אֶל-תִּכְנֹב. O'. μὴ διαψεύση (alia exempl. ἐκγε-λάσῃς²²).
- 18. וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּצֵּא. O'. και ἐγένετο ἡνῖκα ἐξῆλθε. Alia exempl. και ἐγένετο ἡμέρα θερισμοῦ, και ἐξῆλθε τὸ παιδάριον.²³
- 19. רָאִישִׁי רִאשִׁי. O'. τὴν κεφαλὴν μου, τὴν κε-φαλὴν μου. Alia exempl. τὴν κεφαλὴν μου ἀλγῶ.²⁴
- 20. וַיִּשְׁאַדְרוּ וַיִּבְאְרוּ. O'. και ἤρεν αὐτὸν, ※ και εἰσήνεγκεν αὐτόν 4.²⁵
- 25. וַתִּלְךָ וַתִּבְנֵי אֶל-אִישׁ הַאֲלֹהִים אֶל-הַכְּרֻמָּל. O'. δέυρο και πορεύση και ἐλεύση πρὸς τὸν ἀνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς ὄρος τὸ Καρ-μῆλιον. και ἐπορεύθη και ἦλθεν ἕως τοῦ ἀν-θρώπου τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. Alia exempl. — δέυρο 4 και πορεύση και ἐλεύση πρὸς τὸν ἀνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς ὄρος τὸ Καρμῆλιον.²⁶
- בְּרִאוֹת אִישׁ-הָאֲלֹהִים אוֹתָהּ מַבְנֵי. O'. ὡς εἶδεν 'Ελισαιε ἐρχομένην αὐτήν. Alia exempl.

hex. (cum ※ εἰς πάντα), et sine aster. Codd. III (om. εἰς), 247.
⁶ Syro-hex. in marg. : **وَجِبِ جَدِّه**. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπληρώθησαν), 93, 108. ⁸ Ii-dem. ⁹ Iidem. ¹⁰ Syro-hex. **وَأَحْبَبْ**. Concinnit Hieron., Hebraea vertens: *Vade, inquit, vende oleum, et redde creditori tuo.* Syriaca tamen pariter sonant: Σ. πορεύου, ἀπόδου τὸ ἐλ., και ἀποτίσον τῷ δ. σ. Brunsii sordes, ut solet, revocavit Parsons: ἀπέρχου και ἀπόδου τὸ ἐλ., και ἀπότιε τοῖς δανεί-σται(!) σου. ¹¹ Syro-hex. in marg.: ※ ἄρτον. Sic in textu sine aster. Comp., Ald., Codd. 19, 108 (om. τοῦ). ¹² Idem in marg. **عَلَى كَيْفِ**. Etiam LXX **עַל דְּכֹחֵ** interpretati sunt 3 Reg. vi. 16. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 55 (cum ἔταξας), 71, 93 (cum ἐξέταξες), 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 56, 93, 108, 246. ¹⁵ Syro-hex. in marg. **وَأَحْبَبْ**. Pro ἐξέταξας et ἔκταξιν Schlesingerus juxta Hebraeum tentat ἐξέταραξας et ἐκτάραξιν, repugnante Syro nostro, cui ἐξέταξεν sonat **وَجِبِ** Dan. i. 10. In nostro

autem loco nescio an interpres Graecus ἐκτάραξεν sensu insolito usurpaverit pro *extra ordinem aliquid facere.* ¹⁶ Sic in textu Codd. 56, 246. Duplex versio, οἰκῶ ἡσυχάζουσα, est in Codd. 64, 158, Syro-hex. (cum ἐγὼ εἰμι οἰκοῖσα και ἡσυχάζουσα). ¹⁷ Syro-hex. **وَأَحْبَبْ**. Cf. Hex. ad 2 Reg. xiv. 5. ¹⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 56, 245, 246. (Ad πρεσβύτης (**كهنه**)) Syro-hex. in marg. affert: πρεσβύτερος (**كهنه**)). ¹⁹ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (cum και εἶπεν 'Ελισαιε), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 55, 56, alii (inter quos 243), Arm. i. ²⁰ Sic ex duplici versione Codd. 19, 93, 108 (om. τοῦτον). ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 52, 92, alii, Arm. i. ²² Sic Codd. 19, 93 (cum ἐκγελάσῃ), 108, 243 (in marg., ut 93). ²³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum θερισμὸς), 108. ²⁴ Sic Codd. 19, 44, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. (III hiat), 19 (cum ἐπήνεγκεν), 82, 93, 108. ²⁶ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II (cum εἰς τὸ ὄρος), III, Arm. i. Vox δέυρο deest in Comp., Codd. 19, 82, 93,

γυρίον. Aliter: Ο' διτάλαντον ✕ Θ. ἀργυρίου
καὶ ἐβιάσατο αὐτῶν καὶ ἔδησεν διτάλαντον
ἀργυρίου 4.⁵¹

23. וַיִּתֵּן. Ο' καὶ ἔδωκεν (alia exempl. ἐπέθη-
κεν⁵²).

24. וַיִּלְכֹּו. Ο' Vacat. ✕ 'A. καὶ ἐπορεύθη-
σαν 4.⁵³

26. הָלַךְ. Ο' ἐπορεύθη μετὰ σοῦ. Alia exempl.
ἐπορεύθη.⁵⁴

מַעַל כּוֹרְבָתוֹ. Ο' ἀπὸ τοῦ ἄρματος ✕ αὐ-
τοῦ 4.⁵⁵

וַיִּתִּים. Ο' καὶ ἔλαιῶνας. Alia exempl. καὶ
λήψη ἐν αὐτῷ κήπους καὶ ἔλαιῶνας.⁵⁶

Cap. V. 3. τοῦ προφήτου — τοῦ θεοῦ 4.⁵⁷ 5.
— πρὸς Ναϊμάν 4.⁵⁸ 8. βασιλέα — 'Ισραήλ 4.⁵⁹
12. — πορευθεὶς 4.⁶⁰ 14. — Ναϊμάν 4.⁶¹ 16. —
'Ελισαίε 4.⁶² 19. — 'Ελισαίε πρὸς Ναϊμάν 4.⁶³
25. καὶ εἶπε — Γιεζί 4.⁶⁴ 26. — 'Ελισαίε (4).⁶⁵ καὶ
— νῦν 4 ἔλαβες τὰ ἱμάτια.⁶⁶

51 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III (cum ἐβιάσαντο), 247; neonon (cum ἔδωκεν αὐτῷ pro ἔδησεν) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. (In textu verba δύο τ. ἀργυρίου desunt in Codd. II, 71, 106, 158, 245.) 52 Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐπέδωκεν). 53 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247, Arm. I. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; καὶ ἀπῆλθον. 54 Sic Cod. III, Syro-hex. (cum μετὰ σοῦ in marg.), Arm. I. 55 Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. 108, 123, 243 (cum αὐτοῦ in marg.). 56 Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19 (cum κόπους), 44 (om. καὶ ante ἔλαιῶνας), 52 (cum ἔλαιῶνα), 55, 64, 71 (ut 52), 74 (idem), alii (inter quos 243, cum nota: τὸ καὶ λήψη ἐν αὐτῷ κήπους, οὐ κείρα), Syro-hex. (cum والماء هو كورباته), Theodoret. Statim καὶ ἀμπελώνα Codd. III (cum καὶ ἔλαιῶνα καὶ ἀμπ.), 71, 74, alii, Syro-hex. Alia lectio a Nobilio memorata, ἵνα κτήση ἔλαιῶνας, est in Cod. 245 (cum ἔλαιῶνα) solo, et Symmachi esse videtur, quem, ut solet, exprimens Hieron. vertit: ut emas oliveta. 57 Syro-hex. (qui male pingit: — τοῦ πρ. 4 τοῦ θ.). Verba τοῦ θεοῦ desunt in Comp., Codd. 82, 93, 108. 58 Idem. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. 59 Idem. Vox 'Ισραήλ deest in Comp., Codd. 71, 108, 245. 60 Idem. 61 Idem. 62 Idem. 63 Idem. Verba πρὸς N. desunt in Cod. 44. 64 Idem. Vox Γιεζί deest in Cod. 44. 65 Idem. 66 Idem (qui pingit: — καὶ

CAP. VI.

2. מָקוֹם שֶׁשׁ. Ο' ἐκεῖ (✕) τόπον 4.¹ Alia ex-
empl. σκέπην.²

לָכֵן. Ο' δεῦτε. Σ. πορευέσθε (s. ἀπέλθετε).³

3. וַיִּלְכֹּו נָן הַוַּיְלָה. Ο' ἐπεικῶς δεῦρο. Alia ex-
empl. δεῦρο ἐπεικῶς δεῦρο.⁴

וַיִּמְאָר. Ο' καὶ εἶπεν. ✕ Σ. ὁ δὲ εἶπεν 4.⁵

5. וַיִּמְאָר הַבְּרִיָּה לְנָן. Ο' καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν.
Alia exempl. καὶ τὸ σιδήριον ἐκπέσον ἐκ τοῦ
στελέχους ἐξέπεσεν.⁶ Alia: καὶ ἐξέπεσε τοῦ
στελεοῦ τὸ σίδηρον.⁷

וַיִּמְאָר. Ο' Vacat. ✕ 'A. Θ. Ε'. καὶ εἶπεν 4.⁸

וַיִּתְּנֵי אֲדֹנָי. Ο' ὦ κύριε. Ε'. οἶά μοι κύριε.⁹

וַיִּתְּנֵי. Ο' κύριε. Schol. Τὸ κύριε τὸ ἐνταῦθα οὕτως
φέρεται ἐν τῇ σελίδι τῇ ἐβδόμῃ, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
ἐρμηνευταῖς ἐν δὲ τῷ 'Εβραίῳ, ἀδωνί.¹⁰

וַיִּתְּנֵי אֲדֹנָי. Et ipsum mutuo acceptum. Ο'.
καὶ αὐτὸ κεκρυμμένον (alia exempl. κεχρη-
μένον¹¹). 'Ἄλλος' καὶ τοῦτο κεκρυμμένον. 'A. Σ.
Θ. κεκρυμμένον αὐτό.¹²

νῦν 4). Vocula νῦν deest in Ald., Codd. 74, 92, 106, aliis. Praeterea νῦν ἔλαβες om. Comp., Codd. 19, 44, 71, alii, Arm. I.

CAP. VI. 1 Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), invitibus libris Graecis. 2 Sic (om. ἐκεῖ) Comp., Codd. 93 (cum σκηνῆν), 246. 3 Syro-hex. والماء هو كورباته . Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108, 158, Arm. I. 4 Sic Ald., Codd. 44, 55, 56, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex. Ad ἐπεικῶς (ἐπεικῶς Comp. II manu r^{ma}) cf. ad Cap. v. 23.

5 Sic in textu Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. 6 Sic Ald., Codd. XI, 44, 52 (cum ἐκπεσόν), 55, 64, alii (inter quos 243). 7 Sic Codd. 19 (cum στελλεοῦ), 93 (cum σιδήριον), 108. 8 Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ὁ ἀνὴρ καὶ εἶπεν), Codd. III, 19 (ut Comp.), 108 (idem), Arm. I. 9 Syro-hex. والماء هو كورباته . 10 Syro-hex. in marg. والماء هو كورباته . 11 Sic Comp. (cum κεχρησμ.), 19 (cum κεχρησμ.), 71, 82, 93 (ut Comp.), 158, 243, 245 (cum κεκρυμμένον), Theodoret. ibid., qui enarrat: Τσαυτή δὲ ἐχρῶντο πενία, ὡς μὴδὲ ἀξίω ἀνέχεσθαι κτήσασθαι. Αὐτίκα γοῦν μᾶς εἰς τὸν ποταμὸν ἐμπεσοῦσθε, εἶρκεν ὁ ταῦτην χρησάμενος, ὃ δὴ κύριε, καὶ αὐτὸ κεκρυμμένον. In contrarium partem pro κεκρυμμένον stant Syro-hex., et Procop. p. 290: τοῦτον οὖν (τὸν τοῦ θεοῦ λόγον) κεκρυμμένον ἀφ' ἡμῶν ἢ τοῦ ἐξίου πεφανέρωκεν οἰκονομία. 12 Syro-hex.

- 6. וַיִּקְצֹב. Et abscidit. O'. και ἀπέκνισε. E'. και ἀπέκλασε.¹³
- 7. הָרַם לָהּ. O'. ὕψωσον σεαυτῶ. Alia exempl. μετεώρισον και λάβε σεαυτῶ.¹⁴
- 8. אֶל-מַקְוֹם פְּלָנִי אֶלְמַנְי תַּחְנִיתִי. Ad locum certum quendam erunt castra mea. O'. εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ἐλμωνὶ παρεμβάλω. Alia exempl. εἰς τὸν τόπον τοῦ φελμουνὶ ποιήσομεν (s. ποιήσομεν) ἔνεδρον και ἐποίησαν.¹⁵ 'A. πρὸς τὸν τόπον τὸν δεῖνα τόνδε τινά. Σ. κατὰ τόπον τινά.¹⁶
- 9. הַשְׂמֵר מֵעֵבֶר הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי-שָׁם אָרַם נְהוֹמִים. O'. φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέρυπται. Alia exempl. πρόσ-εχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τούτον, ὅτι ἐκεῖ Σύροι ἐνεδρεύουσι.¹⁷
- 10. הַזְהִירָהּ. Et monuerat eum. O'. Vacat. ✕ 'A. και διεστέλατο αὐτῶ.¹⁸
- 11. וַיִּסְעֵר לֵב. Et conturbatum est cor. O'. και ἐξέκινηθή (alia exempl. ἐξέστη¹⁹) ἡ ψυχῆ. Σ. και ἐταράχθη ἡ καρδιά.²⁰
- 12. כִּי. O'. ὅτι. Alia exempl. ἀλλ' ἦ.²¹ Σ. ἀλλά.²²

- 13. לָכוּ. O'. δεῦτε. Σ. πορεύθητε (s. ἀπέλθετε).²³
- 15. וְסוּם וַרְקָב. O'. και ἵππος (alia exempl. ἵπποι²⁴) ✕ 'A. Θ. E'. και ἄρμα.²⁵
וְהָיָה אֲדֹנָי. O'. ὦ κύριε. Alia exempl. κύριε.²⁶
'O 'Εβραῖος' δόμοι ἀδωνί.²⁷
- 17. וַרְקָב אֵשׁ. O'. και ἄρμα πυρός. Σ. και ἄρμάτων πυρίνων.²⁸
- 19. וְלֹא-יָהָה הָרְהָר וְלֹא-יָהָה הָעִיר. O'. οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις, και αὕτη ἡ ὁδός. Alia exempl. οὐχ αὕτη ἡ ὁδός, και οὐχ αὕτη ἡ πόλις.²⁹
- 21. אֶל-אֶלְיָשָׁע. O'. ✕ E'. πρὸς 'Ελισαίε.³⁰
- 22. וַיָּלֶכְוּ. O'. και ἀπελθέτωσαν (alia exempl. ἀποσταλήτωσαν³¹).
- 23. גְּדוּרָיו. O'. μονόζωνοι. 'A. εὐζωνοι,³² Σ. λόχοι.³³ E'. πειραταί.³⁴
- 24. וַיִּצַר עַל-שַׁמְרוֹן. Et obsidebat Samariam. O'. και περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν ✕ 'A. Σ. και συνέκλεισαν (s. ἐπολιόρκησαν) αὐτήν.³⁵
- 25. בְּתַחֲשָׁה קָסָף. O'. πέντε ἀργυρίου. Alia exempl. πενήτηκοντα πέντε ἀργυρίου.³⁶ 'O 'Εβραῖος' πέντε ἀργυρίου.³⁷

in marg. ♦ **סוּם וַרְקָב**. ¹³ Idem: ♦ **סוּם וַרְקָב**. Sic in textu Comp. (cum και ἀπέκλασεν 'Ελις.), 19 (idem), 71, 93 (ut Comp.), 108 (cum και ἀπέκλῆσεν 'Ελις.), 158. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 246. ¹⁵ Sic Comp. (cum φελμουνὶ ἐλμωνὶ pro τοῦ φελμουνὶ, et om. και ἐποίησαν), Codd. 19, 93 (cum τὸν φ.), 108, 246 (cum τὸν φελμουνὶ εἶ). Hieron.: *In loco illo et illo romanus insidias*. Syro-hex. in textu: **כַּסְמַל כַּסְמַל כַּסְמַל** (ΦΕΛΜΟΝΙ); h. e. ut videtur: εἰς τὸν τόπον τὸν δεῖνα φελμουνὶ τινα παρεμβάλω; in marg. autem: **כַּסְמַל** ♦ (ἐνεδρα) **כַּסְמַל כַּסְמַל** (ΦΕΛΜΟΝΙ) **כַּסְמַל**. Reg. in marg., teste Montef.: 'Ἐν ἑτέροις βιβλίοις γράφεται, εἰς τὸν τόπον φελμουνὶ. Sic in textu Codd. 158 (cum τὸν φελμουνὶ), 247 (cum φελμουνὶ). Theodoret. Quaest. XX in 4 Reg. p. 525: Τί ἐστίν, εἰς τὸν τόπον τὸν φελμουνὶ; 'Ὡς ἂν τις εἶποι, εἰς τόνδε τὸν τόπον' τοῦτο γάρ δηλοῖ τὸ φελμουνὶ. ¹⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxi. 2. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum Σύριοι), 108. Hieron.: *quia ibi Syri in insidiis sunt*. ¹⁸ Sic Syro-hex. (qui pingit: **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**), et sine notis Codd. III, 247. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Syro-hex. **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²² Syro-hex. **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. ²³ Idem: ♦ **כַּסְמַל**.

93, 108, 246. Cf. ad Cap. iv. 7. vi. 2. ²⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 64, 71, alii, Syro-hex., Arm. 1. ²⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Verba και ἄρμα absunt a Codd. 71, 245. ²⁶ Sic Codd. III, 121, Syro-hex., Arm. 1. ²⁷ Syro-hex. **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. Cf. Jos. vii. 7 in Hebr. et LXX. ²⁸ Idem: **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. ²⁹ Sic Comp., Codd. III, 19, 93 (ut videtur), 108, Syro-hex., Arm. 1. ³⁰ Sic Syro-hex. Haec desunt tantum in Codd. II, 82, 245. ³¹ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum ἀποσταλήτωσαν), Theodoret. (cum ἀποστατήτωσαν), Procop. p. 290. ³² Syro-hex. **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. Cf. Hex. ad Cap. xxiv. 2. Alias vocis εὐζωνος versiones Syriacas recensuimus ad Hos. vi. 9. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. ³³ Idem: **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**. Cf. Hex. ad Psal. xviii. 30. ³⁴ Idem: **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**, appicto Graeco (ΠΕ)ΙΡΑΤΑΙ. Sic in textu Codd. 19 (cum πειραταίς) 82, 93, 108 (ut 19). Cf. Hex. ad Hos. vi. 9. ³⁵ Sic in textu Syro-hex. (cum **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**). Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 52. Est duplex versio, ut videtur, e margine in contextum assumpta. ³⁶ Sic Cod. III (cum π. και π.), Syro-hex., Arm. 1 (ut Comp.). ³⁷ Syro-hex. **כַּסְמַל** ♦ **כַּסְמַל**.

28. **וְאֶת־בְּנֵי נֹאכַל בְּחָר.** Ο. καὶ τὸν υἷόν μου φαγόμεθα αὐτὸν αὐριον. Aliter: Ο. ✕ 'A. Σ. Θ. καὶ τὸν υἷόν μου φαγόμεθα αὐριον (4).³⁸
29. **בְּיּוֹם הָאֶחָד.** Ο. τῆ ἡμέρα τῆ δευτέρα. Alia exempl. ἐν τῆ ἡμέρα τῆ ἄλλη.³⁹
30. **וְהִיָּה הַשֶּׁק.** Ο. τὸν σάκκον. Alia exempl. καὶ ἰδοὺ σάκκος.⁴⁰
31. **וְאֶלְיָשָׁע בֶּן־שַׁפְט.** Ο. 'Ελισαιέ ✕ υἱοῦ Σαφάτ (4).⁴¹
32. **וְהִרְאִיתָהּ.** Ο. εἰ εἶδετε. Alia exempl. μὴ οἶδατε.⁴² Σ. ἄρα εἶδατε (s. ἑωράκατε⁴³).
33. **בְּהֶאוּחִיל לַיהוָה עוֹד.** Ο. τί ὑπομείνω (alia exempl. ὑπομενῶ⁴⁴) τῷ κυρίῳ ἔτι; Alia exempl. τί δεηθῶ τοῦ κυρίου ἔτι;⁴⁵ Schol. ✕ εἰ οὕτως ὀργίσθη ὁ θεός, εἰς τί ζῶ; εἰ οὕτως ἔκακοποίησεν ἡμᾶς ὁ θεός, διὰ τί δουλεύσομεν αὐτῷ;⁴⁶

Cap. VI. 12. ÷ πάντας (4).⁴⁷ 16. καὶ εἶπεν — 'Ελισαιέ (4).⁴⁸ 20. κύριε, ἀνοιξον — δῆ (4).⁴⁹ — ἦσαν (4).⁵⁰ 22. — εἰ μὴ (4).⁵¹ 30. — Ἰσραήλ (4).⁵²

CAP. VII.

2. **וְאֶת־אִישׁ הָאֶלְהִים.** Ο. τῷ 'Ελισαιέ. Alia ex-

- empl. πρὸς τὸν 'Ελισαιέ; alia, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ.¹
2. **וְהָיָה יְהוָה עִשָּׂה.** Ο. ἰδοὺ ποιήσει κύριος. Alia exempl. καὶ ἔάν κύριος ποιήσῃ.²
- וְהָיָה.** Ο. μὴ ἔσται. Ε'. εἰ ἔσται.³
4. **וְעִתְּנָה לָנוּ וְנִפְלָה.** Et nunc agite, transfugiamus. Ο. καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν. Σ. ἀπελθόμεν (s. πορευθῶμεν) οὖν καὶ αὐτομολήσωμεν.⁴
- 5, 7. **בְּנִשְׁפָּן** (bis). In crepusculo. Ο. ἐν τῷ σκότει. Alia exempl. ἐν τῷ σκότει ἤδη διαυγάζοντος (s. διαφώσκοντος).⁵
5. **וַיָּבֵאוּ.** Ο. καὶ ἦλθον (alia exempl. εἰσῆλθον⁶). ✕ 'A. Θ. καὶ ἦλθον (4).⁷
- וַיִּן.** Ο. οὐκ ἔστιν. Σ. οὐκ ἦν.⁸
6. **וְאֶת־מַחְנֶה אֲרָם קוֹל רָבֵב.** Ο. παρεμβολὴν τὴν Συρίας (alia exempl. παρεμβολῆ Συρίας⁹) φωνὴν ἄρματος. Θ. ἐν τῇ παρεμβολῇ Συρίας φωνὴν ἄρμάτων.¹⁰
- וְהָיָה.** Ο. νῦν. 'A. Θ. Ε'. ἰδοῦ.¹¹
- וְלָמַד יִשְׂרָאֵל.** Ο. ✕ 'A. Σ. Θ. Ε'. ὁ βασιλεὺς (4) 'Ισραήλ.¹²
7. **בְּנִשְׁפָּן.** Ο. ἐν τῷ σκότει. 'Ο 'Εβραῖος' πρὸ τοῦ ἑωσφόρου.¹³

³⁸ Sic Syro-hex. In textu vulgari αὐτὸν om. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, Arm. 1. Praetera verba φαγόμεθα αὐτὸν reprobant Ald., Codd. XI, 44, 55, 71, alii (inter quos 243). ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ ἰδοῦ), 82, 93, 108, 246. ⁴¹ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 246, 247, Arm. 1. ⁴² Sic Ald. (cum εἰ μὴ οἶδατε), Codd. III, XI, 44, 55 (cum εἶδατε), 64 (ut Ald.), alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum εἰ εἶδατε in marg.). ⁴³ Syro-hex. **וְאֶלְיָשָׁע בֶּן־שַׁפְט.** Lectio εἰ ἑωράκατε est in Comp. (om. εἰ), Codd. 19 (ut Comp.), 82, 93, 108 (ut Comp.), 246, Theodoret. ⁴⁴ Sic Ald., Codd. III, 64, 119, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82 (om. τοῦ κ.), 93 (cum ἔτι τοῦ θεοῦ pro τοῦ κ. ἔτι), 108 (cum τοῦ θεοῦ), 246 (cum δεηθῆ). ⁴⁶ Cod. 243 in marg. ⁴⁷ Syro-hex. ⁴⁸ Idem (quī pingit: — καὶ εἶπεν 'Ελ. 4). ⁴⁹ Idem (pro ἀνοιξον δῆ, κύριε). Particula deest in Comp. (cum κ. ἀνοιξον), Codd. 64 (cum ἀνοιξον κ.), 93 (ut Comp.), 108 (idem). ⁵⁰ Idem. Pro ἦσαν, αὐτοὶ exhibent Comp.,

Codd. 19, 93, 108. ⁵¹ Idem. Deest in Cod. 93. ⁵² Idem. Deest in Comp., Codd. II, 82, 93, 158, 247. CAP. VII. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 74, aliis, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 82, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum ποιήσει), 82, 93, 108, 158 (om. καὶ), Syro-hex. (in marg.). ³ Syro-hex. **וְהָיָה יְהוָה עִשָּׂה.** ⁴ Idem: **וְהָיָה יְהוָה עִשָּׂה.** h. e. vertente Middeld.: Σ. πορευσόμεθα δὴ καὶ παραδώσομεν ἡμῆς ἡμᾶς (!). Sed cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 13, xxxviii. 19, lii. 15. ⁵ Sic Codd. 19, 82 (in priore loco), 93, 108, 158. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247). ⁷ Sic in textu Syro-hex. ⁸ Syro-hex. **וַיִּן.** Sic in textu Comp., Codd. 19, 56, 93, 108. ⁹ Sic Ald., Codd. III, 55, 64, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹⁰ Syro-hex. **וְאֶת־מַחְנֶה אֲרָם קוֹל רָבֵב.** ¹¹ Idem. Sic (cum μεμίσθωται) Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic in textu Syro-hex. Verba ὁ βασιλεὺς desunt in Ald., Codd. XI, 44, 92, aliis. ¹³ Syro-

ἀνάστηθι δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὐ ἐὰν παροικεῖς.¹

- 1. נָפְתָוּ. Ο'. καίγε ἦλθεν. Σ. καὶ ἔρχεται (s. παραγίνεται).²
- 2. מִיָּתִיבָּ. Ο'. ἀλλοφύλων. Σ. τῶν φυλιστιαίων.³
- 3. מִיָּתִיבָּ יָצְאָה. Ο'. ἐκ γῆς ἀλλοφύλων (Σ. τῶν φυλιστιαίων³) εἰς τὴν πῶλιν. Alia exempl. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων.⁴
- נִצְּתָה. Ο'. καὶ ἦλθε (alia exempl. ἐξῆλθε⁵).
- 5. בָּעֵצָה. Ο'. βοῶσα. Σ. ἔκρασε.⁶
- 6. לֹא-רָצוּן-לָהּ. Ο'. πάντα τὰ αὐτῆς. Aliter: Ο'. ✕ Σ. Θ. Ε'. πάντα ⁴ αὐτῆς τὰ γενήματα.⁷ Θ. πάντα τὰ αὐτῆς.⁸
- הַשָּׂדֶה הָאֵתְרוּגִים. Ο'. καὶ πάντα τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ. Aliter: Ο'. ✕ Θ. καὶ πάντα τὰ γενήματα (4) τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς.⁹
- 7. בְּיָהֳרָד. Ο'. καὶ υἴος Ἄδερ ('Ο Ἑβραῖος, Ἄ. Σ. Ἀδάδ. Θ. Ε'. Ἄδερ¹⁰).
- הָהָה. Ο'. ἠρρώσθησε. Alia exempl. ἠρρώσται.¹¹
- 8. הַיָּהֳרָד. Ο'. μαναά. Σ. δῶρα.¹²

- 8. הָיָה. Ο'. καὶ δεῦρο. Σ. Ε'. καὶ ἀπέλθε (s. πορεύου).¹³
- וָאֵתְרוּגִים. Ο'. παρ' αὐτοῦ. Σ. δι' αὐτοῦ.¹⁴
- 9. וְהָיָה. Ο'. εἰς ἀπαντὴν (s. ἀπάντησιν) ✕ Ἄ. Σ. Θ. Ε'. αὐτοῦ (4).¹⁵
- וְהָיָה. Ο'. ἐνώπιον αὐτοῦ ("Ἄλλος αὐτῶν¹⁶).
- 10. וְהָיָה. Ο'. καὶ εἶπεν ✕ Θ. πρὸς αὐτὸν (4).¹⁷
- וְהָיָה. Ο'. εἶπον ✕ αὐτῶ (4).¹⁸
- וְהָיָה. Ο'. ὅτι θανάτω ἀποθανῆ. Alia exempl. ὅτι ἀποθνήσκων ἀποθαιεῖται.¹⁹
- 11. וְהָיָה. Et fixit (Elisaeus) obtutum suum. Ο'. καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἔστη Ἄξαῆλ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.²⁰
- וְהָיָה. Et convertit (eum in Hazaelem) usque dum perturbaretur. Ο'. καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης. Alia exempl. καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ δῶρα ἕως ἡσχύνετο.²¹ Ἄλλος καὶ ἔκειτο τὰ δῶρα ἕως οὐ ἐσάπρισαν (שָׁפְרָה-עַד).²²

CAP. VIII. ¹ Cod. 243 (cum *anastās* pro *anastāsa*). Syro-hex. affert: Σ. ἀπέλθε (ⲁⲗⲏ). In Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, et Theodoro locus sic habet: ἀνάστηθι καὶ πορεύου σὺ καὶ ὁ υἴός σου καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὐ ἐὰν εὕρῃς ἐκεῖ. ² Syro-hex. ⲁⲗⲏⲟ. ³ Idem: ⲁⲗⲏ. ⁴ Sic Codd. ⁵ Cf. Hex. ad Exod. xxiii. 31. ⁶ Sic Codd. III, 44, 52, 55, alii, Syro-hex. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. ⁸ Syro-hex. ⲁⲗⲏⲟⲁ. ⁹ Sic Syro-hex. (cum ⲁⲗⲏⲟⲁ), et sine notis Codd. II (pro πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γ.). III, Arm. I (om. αὐτῆς). (Pro ἐπίστρεψον Syrus noster dedit ἐπίστρεψον αὐτῆ, consentientibus Comp., Codd. 82, 93, 108, Arm. I.) ¹⁰ Syro-hex. in marg. ⲁⲗⲏⲟⲁ. ¹¹ Idem in textu: ⲁⲗⲏⲟⲁ. ⲁⲗⲏⲟⲁ, absente cuneolo. (Singularē ⲁⲗⲏⲟⲁ cum plurali γενήματα commutatur Jesai. xxix. I.) ¹² Syrus textus depravatus esse videtur, nec video quomodo difficultates dirimende sint.—*Middeld.* Immo cum textu Syro-hex., si notas Origenianas expungas, accurate concordat Cod. III, necnon (om. καὶ πάντα τὰ γ., quae ex Theodotione assumpsit Origenes) Cod. II. Etiam Arm. I, vertente Altero: πάντα τὰ γενήματα, καὶ πάντα τοὺς καρποὺς τοῦ ἀγροῦ. ¹³ Syro-hex. Cod. 243 in marg.: ⲟ. καὶ ὁ υἴός Ἄδὰδ βασιλεὺς Συρίας. Σ. Ἄ. Θ. καὶ ὁ υἴός Ἄδὰδ β. Σ. ¹⁴ Sic Comp. (cum ἦν ἀρρωστών), Ald., Codd. III, XI, 19

(ut Comp.), 44, 55, 64, alii (inter quos 243), Syro-hex. ¹⁵ Syro-hex. ⲁⲗⲏⲟⲁ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ¹⁶ Idem: ⲁⲗⲏⲟⲁ. Sic in textu (cum πορεύου) iidem. ¹⁷ Idem: ⲁⲗⲏⲟⲁ. Sic in textu Comp., Ald., Codd. XI, 44, 52, 55, alii, Arm. I. ¹⁸ Idem. Pronomen est in Ed. Rom. et libris omnibus. ¹⁹ Idem in textu: ⲁⲗⲏⲟⲁ; in marg. autem: ⲁⲗⲏⲟⲁ (pro ⲁⲗⲏⲟⲁ). ²⁰ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii. ²¹ Sic sine aster. Comp. (cum καὶ εἶπε), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 55, 64, alii (inter quos 243). Syro-hex. pingit: ✕ εἶπον αὐτῶ· ζωῆ (s. ζῶν) 4, in vitis libris Graecis. ²² Syro-hex. in marg. ⲁⲗⲏⲟⲁ. Sic (cum θανάτω ἀποθ.) Ald., Codd. 44, 64, 71, alii (inter quos 243). ²³ Sic Comp., Codd. 19 (cum τῷ πρ. αὐτοῦ?), 82, 93, 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εσχύνετο), 93, 108, 158 (cum ἔθηκεν). Ad αἰσχύνης Syro-hex. in marg. ⲁⲗⲏⲟⲁ, h. e. ἡσχύνθη. ²⁵ Duplex versio, καὶ ἔκειτο τὰ δ. ἕως οὐ ἐσάπρισαν, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης, est in Ald. (cum ἔκειτο), Codd. 55 (om. ἕως), 64 (ut Ald.), 71 (cum ἐσάπρισαν, om. καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχ.). Reg. apud Montef. (cum ἐσάπρισαν), Syro-hex. (qui vertit: ⲁⲗⲏⲟⲁ ⲁⲗⲏⲟⲁ). (ECCLESIAN) ⲁⲗⲏⲟⲁ. Ad ἐσάπρισαν cf. Hex. ad Exod. v. 21, ⲁⲗⲏⲟⲁ.

- 12. מִדּוּעַ. O' τί ὅτι. 'O 'Εβραῖος, Σ. διὰ τί. Θ. E'. τί (κύριος).²³
- הַמְבַעֲרִיחַ תְּשַׁלַּח. O'. τὰ ὄχρωμάτα αὐτῶν ἐξαποστειλείς. Alia exempl. τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἑσπερωμένας ἐμπρήσεις.²⁴
- הַתְּרַשֵּׁשׁ. Allides. O'. ἐνσεισείεις. Alia exempl. ἑδαφίεις.²⁵ Σ. προσρήξεις.²⁶
- 13. הַכֶּלֶב. O'. ὁ κύων ὁ τεθνηκός. Alia exempl. ὁ κύων.²⁷
- הַדֶּבֶר הַגָּדוֹל הַזֶּה. O'. τὸ ῥῆμα τοῦτο * τὸ μέγα (4).²⁸
- 14. וַיֹּאמְרוּ אִמְרוּ לִי. O'. καὶ εἶπεν * εἰπέ μοι (4).²⁹
- 15. הַמַּכְבָּר. .Stragulum. O'. τὸ μαχβάρ (alia exempl. μαχμά³⁰). 'O 'Εβραῖος, O'. Θ. τὸ μαχβάρ. 'A. Σ. τὸ στρώμα.³¹
- 16. וּבְשַׁנַּת. O'. * καὶ (4) ἐν ἔτει.³²
- וַיְהוּדֵי מִלְּךָ יְהוּדָה. O'. καὶ 'Ιωσαφὰτ βασιλεὶ' 'Ιούδα.³³

- 16. יְהוּדָה. O'. 'Ιωράμ. 'O 'Εβραῖος 'Ιωαράμ.³⁴
- 19. בְּנֶאֱמָר אֶמְרֵלוּ לָתֵת לוֹ נִיר לְבָנָיו. O'. καθὼς εἶπεν * αὐτῷ (4) δοῦναι αὐτῷ λύχρον [καὶ] τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.³⁵
- 20. פָּשַׁע. O'. ἠθέτησεν. Σ. ἀπίστη.³⁶
- עָלֶיהָ. O'. ἐφ' ἑαυτόν. 'A. Θ. ἐφ' ἑαυτούς.³⁷
- 21. הוּא קָם לַיְלָה. O'. αὐτοῦ ἀναστάντος * 'A. E'. νυκτός (4).³⁸
- 22. וַיִּפְשַׁע אֲדוּם. O'. καὶ ἠθέτησεν * 'Eδῶμ (4).³⁹
- מִתַּחַת יָד. O'. ὑποκάτω τῆς χειρός (potior scriptura ὑποκάτωθεν χειρός). Alia exempl. τοῦ μὴ δοῦναι (מִתַּחַת) χεῖρα.⁴⁰
- 23. הַלְאֵהֶם. O'. οὐκ ἰδὸν * Σ. ταῦτα (4).⁴¹
- 25. מִלְּךָ יְהוּדָה. O'. Vacat. * 'A. Σ. Θ. βασιλέως 'Ιούδα (4).⁴²
- 26. אֶתְחַוְוֶהוּ. O'. * 'A. Σ. E'. ἦν (4) 'Οχοζίας.⁴³
- 27. כִּי יִתֵּן בֵּית־אֶחָיָב הוּא. O'. Vacat. Alia exempl. γαμβρός γὰρ οἴκου 'Αχαάβ ἐστι.⁴⁴

neon LXX ad Eccles. x. 1, ubi tamen pro מִלְּכָאֵי sensu transitivo ponitur, juxta Hesychii glossam: Σαπριουσαι· σήπουσαι. Hinc Nicephorus in Cat. T. II, p. 863 pro ἐσάπρησαν (sic) omnino legendum esse ἐσάπρησαν affirmat, quam scripturam contra tot testium consensum admittere nolimus. ²³ Syro-hex. in textu: **חַכַּב**; in marg. autem: **חַכַּב חַכַּב**. ²⁴ Sic Comp. (praem. σύ), Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 71 (cum duplici scriptura ἐνοίσεις (sic) ἑδαφίεις), 82, 93 (cum ἑδαφίσεις), 108, 243. Syro-hex. habet **חַכַּב**, quae vox ἑδαφίειν sonat Psal. cxxvii. 9; hic autem, ut videtur, ἐνσειείν. ²⁶ Syro-hex. **חַכַּב**. Cf. Hex. ad Psal. ii. 9. cxxxvi. 9. Jerem. xlviii. 12. li. 20. ²⁷ Sic Cod. 245, Syro-hex., Arm. I. In Cod. III ὁ κύων, s. ὁ κ. ὁ τεθνηκός, plane intercidit. ²⁸ Sic Syro-hex., et (cum τὸ ῥ. τὸ μέγα τοῦτο) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine aster. Ed. Rom. In paucis libris καὶ εἶπεν, s. εἶπε desideratur; in Comp., Ald. (cum εἰρηκέ μοι 'Εμικαός), Codd. XI (idem), 19, 44, 64 (ut Ald.), aliis, pro εἶπε μοι legitur εἰρηκέ μοι. ³⁰ Sic Codd. XI, 44, 52, 71 (cum τὸν μ.), alii, Arm. I (cum μαχμάν). Syro-hex. in marg. (M)AXBAP. ³¹ Syro-hex. in marg.: "S. Severi: Μαχβάρ (מַכְבָּר) inveni in Hexaplis in editione Hebraea et apud LXX et Theodotionem; Aquila vero et Symmachus τὸ στρώμα (שֶׁמֶט) verterunt." E Cod. 243 Montef. exscripsit: 'A. Σ. καὶ ἔλαβε. O'. Θ. καὶ ἔλαβε τὸ

μαχβάρ; Parsonsii vero amanuensis: τὸ μαχβάρ] in marg. Ὁ. τὸν μαχβάρ. 'A. Σ. τὸ στρώμα. Θ. τὴν μάχησαν (sic). Pro μαχβάρ, στρώμα in textu venditant Comp., Codd. 19, 55, 56, alii (inter quos 158, cum duplici scriptura τὸ μαστρομαχμμά), Arm. I (in marg.), Theodoret. Quaest. XXIV in 4 Reg. p. 528. ³² Syro-hex. in marg. **חַכַּב**. ³³ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. XI, 52, 55, 56, aliis (inter quos 243, 247), Syro-hex., Arm. I. Vid. Kennicott. in Dissert. Gen. § 89. ³⁴ Syro-hex. **חַכַּב**. Sic in textu Cod. 245. ³⁵ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: * αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ λ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ (4)). Prius αὐτῷ, quod deest in Ed. Rom., sine aster. habent Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247. Praeterea copulam reproband ³⁶ Syro-hex. **חַכַּב**. Cf. ad Cap. i. 1. ³⁷ Idem: **חַכַּב**. Sic in textu Codd. II, 19, 56 (cum ἐφ' ἑαυτοῖς), 82, 93, 108, 158, 243, 246, 247 (ut 56). ³⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 247. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108: ὡς ἀπίστη νυκτός. ³⁹ Sic Syro-hex. Vox deest in Codd. XI, 44, 74, 106, aliis. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴¹ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Ald., Codd. XI, 71, 74, 106, aliis, Arm. I. ⁴² Sic Syro-hex., et sine notis Codd., Codd. III, 247, Arm. I. ⁴³ Sic Syro-hex. (qui pingit: **חַכַּב**), et sine notis Codd. III, 247, Arm. I; neonon (cum ἦν 'Οχ. υἱός 'Ιωραμ) Codd. 19, 82, 93. ⁴⁴ Sic Comp. (cum ὄτι γ. pro γ. γὰρ), Ald.,

28. מְלִיִּיִּיִּי. O'. βασιλείως ἀλλοφύλων ('A. Σ. Θ. Συρίας⁴⁵).
29. לְהִתְרַפֵּא. O'. τοῦ ἰατρευθῆναι. Alia exempl. πρὸς τὸ ἰατρευθῆναι.⁴⁶
- יְהוֹיָכִן וְיְהוֹיָכִן. O'. ὦν ἐπάταξαν αὐτὸν
* οἱ Σύροι (4).⁴⁷
- יְהוֹיָכִן. O'. Vacat. * 'A. Σ. E'. βασι-
λεὺς 'Ιουδα 4.⁴⁸
- בְּיַחְזָק. O'. * Θ. E'. υἶν 'Αχαάβ (4).⁴⁹

Cap. VIII. 1. — ἐπὶ τὴν γῆν 4.⁵⁰ 4. τὸ παιδά-
ριον — 'Ελισαιέ 4.⁵¹ 5. — υἶν 4 τεθνηκότα.⁵² τὸν
υἶν αὐτῆς — 'Ελισαιέ 4.⁵³ 9. — πρὸς 'Ελισαιέ 4.⁵⁴
24. — τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 4.⁵⁵

CAP. IX.

1. הַשֶּׁמֶן הַזֶּה. O'. τοῦ ἐλαίου τούτου (Σ. τούτον).¹
- דְּבַר. O'. καὶ δεῦρο. E'. καὶ πορεύθητι.²
- רַמַּת גִּלְעָד. O'. εἰς 'Ρεμμῶθ Γαλαάδ. 'A. Σ.
Θ. εἰς 'Ρεμμῶθ Γαλαάδ, ὡς οἱ O'.³

3. וַיִּמְרָן. O'. καὶ εἶπον. 'A. Σ. Θ. καὶ ἐρεῖς.⁴
- לְמַלְכָּא. O'. εἰς βασιλέα. Aliter: O'. βασιλέα.⁵
'A. Σ. E'. εἰς βασιλέα. Θ. δὲ ὡς οἱ O'.⁶
- וְלֹא תִחַבֵּד. O'. καὶ οὐ μενεῖς (alia exempl. οὐχ
ὑπομενεῖς⁷).
4. הַבַּיִת הַזֶּה. O'. ὁ προφήτης. 'O' 'Εβραῖος'
τὸ παιδάριον τοῦ προφήτου.⁸
5. דְּבַר לִי. O'. λόγος μοι. Alia exempl. λόγος
μοι κρύφιος.⁹
7. יְהוֹכִיָּה. O'. καὶ ἐξολοθρεύσεις. Σ. καὶ πατά-
ξεις.¹⁰
- וְנִקְמָתִי. O'. καὶ ἐκδικήσεις. 'O' 'Εβραῖος' καὶ
ἐκδικήσω¹¹.
8. יְהוֹרָתִי. O'. καὶ ἐξολοθρεύσεις. 'O' 'Εβραῖος'
καὶ ἐξολοθρεύσω.¹²
9. וְנָתַתִּי. O'. καὶ δώσω. Aliter: O'. καὶ ἐπι-
δοῦναι.¹³ Λ. καὶ δώσω.¹⁴
10. וְיָאִין. O'. καὶ οὐκ ἔστιν. Σ. καὶ οὐκ ἔσται.¹⁵
11. הַשְּׁלֵמָה. O'. εἰρήνη; — Θ. καὶ εἶπεν εἰ-
ρήνη 4.¹⁶

Codd. III, 19 (ut Comp.), 56, 64 (cum * γαμβρός), 82 (ut
Comp., om. ἐστι), 93 (idem, om. Ἀχαάβ), 108 (idem), 246,
247, Syro-hex. (ubi litera *o* voci *לל* superimposita
utrum *Quintam* ed. indicet, an index sit scholii S. Severi,
quod columnam alteram folii 34 r. occupat, incertum),
Arm. 1. ⁴⁵ Syro-hex. in marg. *ל. ו. א. ו. א. ו. א.*
Sic in textu sine notis Comp. (cum ἐπὶ Ἀ. βασιλέα Συρίας),
Codd. 19 (idem), 55, 93 (ut Comp.), 108 (idem), 244.
⁴⁶ Syro-hex. in textu: *ל. ו. א. ו. א. ו. א.*; in marg. autem:
τοῦ ἰατρευθῆναι. Mendose Cod. III: πρὸ τοῦ ἰατρευθῆναι.
⁴⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 93, 108,
247. ⁴⁸ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Ald., Codd.
III, XI (cum *o* β.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247).
⁴⁹ Sic Syro-hex., et sub aster. simplici Cod. 64. Haec
leguntur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 44, 245.
⁵⁰ Syro-hex. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. ⁵³ Idem. Vox
'Ελισαιέ deest in Comp., Codd. 44, 74, 82, 93, 108.
⁵⁴ Idem. Deest in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵⁵ Deest
in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

CAP. IX. ¹ Ad τούτου (ל) Syro-hex. in marg. *ו. א.*
♦ *ל*, in qua notula explicanda frustra se torserunt Has-
sius et Middeld. Pertinet, opinor, ad τὸν φαδὸν, juxta
Hebraeum et Hieron. qui vertit: *lenticulam olei hanc.*

Sic in textu Cod. 56. ² Syro-hex. ♦ *ל. ו. א.* Sic in
textu Comp., Codd. 19, 108. ³ Syro-hex. (cum *ל. ו. א.*).
⁴ Idem: *ל. ו. א. ו. א. ו. א.* Sic in textu Comp., Codd. 19,
93, 123, Arm. 1. ⁵ Sic in textu Codd. III, 44, 106,
alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. 1. ⁶ Syro-hex.
⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Procop. p. 297. ⁸ Syro-
hex. *ל. ו. א. ו. א. ו. א.* ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108, 158,
246 (cum λ. κρ. μοι). Syro-hex. in marg. (post λόγος):
♦ *ל. ו. א. ו. א. ו. א.* ¹⁰ Syro-hex. ♦ *ל. ו. א. ו. א.* ¹¹ Idem.
¹² Idem. Sic in textu Cod. 71. ¹³ Sic Codd. III, XI,
44, 52, 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum *ל. ו. א.*).
¹⁴ Syro-hex. ♦ *ל. ו. א. ו. א.* (sic). (Nota *Δ* praeter hunc
locum reperitur Cap. ix. 28. x. 24, 25. xi. 1. xxiii. 33, 35.
Non est *litera* *Et paulo major quam alias fingi solet*
(quae Brunusio videbatur), nec *Gomal* (ut temere statuit,
codice non inspecto, Bugatus in Monito ad Danielelem,
p. 166), sed evidentissime *Lomad*, quo siglo indicari
videtur Luciani editio, de qua cf. Hody *De Bibliorum*
Textibus etc. Lib. IV, Cap. III.) ¹⁵ Idem: *ל. ו. א.*
♦ *ל. ו. א.* Sic in textu Comp., Codd. 19, 93, 108, 123, 247.
¹⁶ Sic Syro-hex., et sine notis (cum καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰρ.)
Comp., Codd. 19, 93, 108.

- 11. **הַפְּשָׁעִים**. *Fanaticus*. *Ο*. ὁ ἐπίληπτος. *'Α*. ὁ παράκλητος (s. παρακλητευόμενος).¹⁷
וְהַתְּשִׁיחַ. *Ο*. καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ.
'Α. Σ. καὶ τὴν οὐλίαν αὐτοῦ.¹⁸
- 12. **לִנְנוּ נִגְדָה**. *Ο*. ἀδικον, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῶν (alia exempl. εἰ οὐκ ἀπαγγελεῖς ἡμῶν¹⁹).
'Α. Σ. ψεύθη, εἰ οὐκ ἀποκαλύψεις ἡμῶν.²⁰
- תָּזוּת וְזוּתָה**. *Ο*. οὕτω καὶ οὕτω. Σ. τάδε καὶ τάδε.²¹
- 13. **וַיִּמְהַרְרוּ יְהוָה וַיִּשְׁמְרוּ תַחְתָּיו אֶל־**
(*super nudos gradus*) **גָּרָם הַמַּעֲלֵה**. *Ο*. καὶ ἀκούσαντες²² ἔσπευσαν ("Ἄλλος" ἐτάχυναν²³), καὶ ἔλαβεν ἕκαστος (alia exempl. ἀνὴρ²⁴) τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν (alia exempl. ἐπὶ γὰρ ἓνα τῶν ἀναβαθμῶν — ἐκάθητο²⁵).
Aliter: *Ο*. Θ. . . ἐπὶ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν. *'Α*. . . καὶ ἔλαβον ἀνὴρ ἰμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ πρὸς ὁστώδες τῶν ἀναβαθμῶν. Σ. ταχύναντες δὲ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑπ' αὐτὸν ἐφ' ἓνα τῶν ἀναβαθμῶν.²⁶

- 13. **בְּשׂוֹפָר**. *Ο*. ἐν κερატίνῃ. Σ. *Ε'*. τῇ σάλπιγγι.²⁷
- 15. **יְהוָה רָם הַמְּלִיךָ**. *Ο*. Ἰωράμ ✕ *'Α*. Σ. Θ. *Ε'*. ὁ βασιλεὺς²⁸.
- בְּהַלְחֵמוֹ**. *Ο*. ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν (alia exempl. αὐτούς²⁹).
- כִּלְיֵי כֹהֵן־הַעִיר**. *Ο*. ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγώς. Alia exempl. διαπεφευγώς ἐκ τῆς πόλεως; alia, διασωζόμενος ἐκ τῆς πόλεως.³⁰
- 16. **וַיִּרְכַּב יְהווא וַיֵּלֶךְ**. *Ο*. καὶ ἵππευσε (alia exempl. ἔσπευσε³¹) καὶ ἐπορεύθη Ἰού, καὶ κατέβη. Aliter: *Ο*. καὶ ✕ ἵππευσεν (4) Ἰηού, καὶ ἐπορεύθη, — καὶ κατέβη³². Alia exempl. καὶ ἐπέβη Ἰού, καὶ ἐπορεύθη.³³
- כִּי יוֹרָם שָׂכַב שָׁמָּה**. *Ο*. ὅτι Ἰωράμ — βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἔθεραπεύετο ἐν τῷ Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ Ἀραμῖν ("Ἄλλος" οἱ Σύριοι³⁴) ἐν τῇ Ῥαμμαθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαήλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ (alia exempl. υἱός³⁵) δυνάμεως (4) (alia exempl. add. ἐκοιμήθη (Σ. κατέκειτο) ἐκεῖ³⁶).

¹⁷ Syro-hex. in textu: **פּוֹשָׁעִים**, quae vox cum Graecis *μωρός, ἄφρων*, et sim. permutatur, nec nisi h. l. cum ἐπίληπτος; in marg. autem: **עַלְמָא**, h. e. ἐπίληπτος, coll. Hex. ad Jerem. xxix. 26. xlix. 3. Hos. ix. 7. Cum vero in textu τῶν *Ο* libri omnes firmiter teneant ὁ ἐπίληπτος, satius visum est cum Middeldorpſio Aquilae tribuere ὁ παράκλητος (**מְשִׁיחַ** Deut. xxviii. 34 in LXX), s. ὁ παρακλητευόμενος (**מְשִׁיחַ** I Reg. xxi. 14 in lectione Aquilae). Cf. ad v. 20. ¹⁸ Syro-hex. **וְהַתְּשִׁיחַ**. Cf. Hex. ad Psal. liv. 3. ciii. 34. Hieron.: et quid locutus est. (Vox ἀδολεσχία Syro nostro varie sonat **וְהַתְּשִׁיחַ**, semel (Psal. liv. 2) **וְהַתְּשִׁיחַ**; hic autem **וְהַתְּשִׁיחַ**), h. e. interprete Bar Bahlul, **וְהַתְּשִׁיחַ**, effutitio, vana loquacitas. Cf. Hex. ad Jerem. xx. 7. Masii et Middeldorpſii circa hanc vocem errores castigavit Bernstein. in *Zeitschrift der Deutschen-morgenl. Gesellschaft*, T. III, p. 415.) ¹⁹ Sic Ald. (cum duplici versione εἰ οὐκ ἀπαγγελεῖς ἀπάγγειλον δὴ ἡμῶν), Codd. XI (cum ἀπαγγελλεις), 44, 52, 74, alii (inter quos 243). ²⁰ Syro-hex. **וְהַתְּשִׁיחַ**. ²¹ Idem: **וְהַתְּשִׁיחַ**. ²² Sic Syro-hex. (qui male pingit: **וְהַתְּשִׁיחַ**). ²³ Sic in textu Cod. 247. Est Aquilae, ut videtur, coll. Hex. ad I Reg. xxv. 42. Jesai. xxxi. 14 (in *Auctario*). ²⁴ Sic Comp. (cum ἔλαβον), Codd. 19, 93 (ut Comp.), 108

(idem), Theodoret. Quaest. XXIX in 4 Reg. p. 530. ²⁶ Sic Syro-hex. (cum ἐκάθητο in marg.), et sine obelo Cod. III, Arm. 1; necnon (cum ἐκάθητο) Ald., Codd. XI, 52, 56, 64, 76, alii (inter quos 243). ²⁸ Cod. 243 (qui Symmacho minus probabiliter tribuit ἐπ' αὐτόν). ²⁷ Syro-hex. **וְהַתְּשִׁיחַ**. ²⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom.; sed ὁ βασιλεὺς deest in Codd. 44, 76, 106, 120. ²⁹ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 64, 74, alii (inter quos 247), Syro-hex. (cum ἐν τῷ π. αὐτόν in marg.). ³⁰ Prior lectio est in Cod. III, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ³¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243). ³² Sic Syro-hex. (qui pingit ✕ καὶ ἵππευσεν Ἰ.), et sine notis Cod. III (cum ἔσπευσεν). ³³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³⁴ Syro-hex. in textu: **וְהַתְּשִׁיחַ**; in marg. autem: **וְהַתְּשִׁיחַ**. Cf. ad Cap. viii. 29. ³⁵ Sic Codd. XI, 121. Syro-hex. in textu: **וְהַתְּשִׁיחַ**, litera *ν* nescio qua manu reprobat; in marg. autem (cum indicie ad ἐκοιμήθη): **וְהַתְּשִׁיחַ**. Haec, βασιλεὺς—Συρίας, sunt duplex versio Hebraei textus Cap. viii. 29. ix. 15; clausula autem, ὅτι αὐτὸς δ. καὶ ἀνὴρ δυνάμεως, quam ignorant Codd. 19, 93, 108, unde provenierit nescimus. Pericopa integra, ὅτι Ἰωράμ—δυνάμεως, deest in Cod. 44. ³⁶ Sic Ald., Codd. III, 44 (praem. καί), 52, 74, alii, Arm. 1 (ut 44). Syro-hex. in textu: **וְהַתְּשִׁיחַ**

quis? Ο. και ειδεν αυτην, και ειπε: τις ει συ; καταβηθι μετ' εμου. Aliter: Ο. ✕ 'Α. Θ. Ε'. και ειπεν: τις ει συ; — καταβηθι μετ' εμου. 57

32. כריסים שלשה שבנים. Ο. δύο ✕ 'Α. Σ. η τρεις εινουχοι. 58

33. שבתורה. Praecipitate eam. Ο. κυλισατε (alia exempl. κατασπασατε⁵⁹) αυτην. ('Α.) ριψατε αυτην κάτω. 60

וירמסנה. Ο. και συνεπατησαν αυτην. Alia exempl. add. και ερριψαν αυτην εν τω οικω πεδω. 61

36. דבריהוה הוא. Ο. λογος κυριου ✕ 'Α. Σ. εστιν. 62

בגירעברו. Ο. εν χειρι. Alia exempl. εν χειρι δουλου αυτου. 63

37. בחלק יורעאל. Ο. εν τη μεριδι (✕) 'Α. Σ. Θ. 'Ιεραβελ. 64

וזאת אונבל. Ο. ✕ αυτη 'Ιεραβελ. 65

Cap. IX. 7. (—) εκ προσωπου μου. 66 8. — τω οικω 'Αχααβ. 67 12. και ειπεν — 'Ιηου προς αυτους (4). 68 15. — μετ' εμου. 69 21. αρμα ✕ αυτου. 70 22. και ειπεν — 'Ιου (4). 71 25. τον τρισατην — αυτου. 72 28. — επι το αρμα, και ηγαγον αυτον. 73

CAP. X.

1. אלה שרי יורעאל. Ο. προς τους αρχοντας Σαμαρειας. Alia exempl. προς τους στρατηγους της πολεως (לה העיר?). 1

הזקנים. Ο. και προς τους πρεσβυτερους. Aliter: Ο. — προς 4 τους πρεσβυτερους. 2

2. ואתכם. (in priore loco). Ο. ✕ και 4 μεθ' υμων. 3

4. מאד מאד. Ο. σφοδρα ✕ 'Α. Θ. σφοδρα. 4

5. אשר על הבית. Ο. οι επι του οικου. Alia exempl. οι απο ('Ο 'Εβραϊος' επι⁵) του οικου. 6

6. את ראשי אנשי. Ο. την κεφαλην (alia exempl. τας κεφαλας⁷) ανδρων.

את גדלי העיר. Apud proceres civitatis. Ο. ουτοι αδροι της πολεως. Alia exempl. οδς οι αδροι της πολεως. 8

7. וישחטו. Ο. και εσφαξαν αυτους. Alia exempl. και εσφαξαν. 9 — Σ. αυτους. 10

8. פתח השער. Ο. παρα την θυραν της πυλης (alia exempl. της πολεως¹¹).

עדר הבקר. Ο. εις (alia exempl. εως¹²) πρωι.

10. רעו אפוא פי לא יפל. Ο. ιδετε αφωδ οτι

57 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 245, Arm. 1 (cum kar. προς με). Verba, και ειπεν: τις ει συ, quae olim vacabant, nunc in omnibus leguntur. 58 Sic in textu Syro-hex. Solus Cod. III τρεις loco δύο habet. 59 Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, qui statim ερριψαν pro εκυλισαν exhibent. 60 Syro-hex. in marg. אונבל אונבל (4). 61 Sic Codd. 55, 244 (in marg.), 246. Syro-hex. in marg. (post אונבל): אונבל אונבל (4). 62 Sic Syro-hex., et sine notis Cod. 158 (cum εστιν τουτο), Arm. 1. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (om. εστιν): ρημα κ. εστιν τουτο. 63 Sic Comp. (cum του δ. αυτου), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247), invito Syro-hex. 64 Sic Syro-hex. (cum metabelo tantum), et sine notis Ed. Rom. Vox 'Ιεραβελ deest in Cod. III; haec autem, εν τη μ. 'I., in Codd. 19, 71, 82, 93, 108. 65 Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19 (cum αυτη η 'I.), 82, 108. Post 'Ιεραβελ Codd. 19, 82, 93 addunt: και οκ εστα ο λεγων ομοιοι. 66 Syro-hex. (cum metabelo tantum). 67 Idem. Pro τω οικω 'Αχ., του 'Αχ. est in Comp. (cum τω 'Αχ.), Codd. XI, 52, 74, aliis (inter quos 243). 68 Idem. Haec, προς αυτους, desunt in Codd. 43,

243, 244. 69 Idem. 70 Idem. 71 Idem. 72 Idem. 73 Haec desunt in Comp., Codd. III, 19, 93, 108, 245, Arm. 1. Syro-hex. pingit: — επι το αρμα 4 και ηγαγον αυτον. CAP. X. 1 Sic Comp. (cum αρχοντας), Codd. 19, 82, 93, 108 (ut Comp.). Hieron.: ad optimates civitatis. 2 Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 56, 71, 74, alii. Statim και τους τειηρους (om. προς) Cod. III, Syro-hex. 3 Sic Syro-hex. Copula deest in Ald., Codd. III, 44, 55, 64, aliis, Arm. 1. 4 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 123, Arm. 1. 5 Syro-hex. 6 Sic Codd. III, XI, 74, 106, 120, 134, 144, Syro-hex., Arm. 1. 7 Sic Comp. (om. τας), Cod. 246, Syro-hex., Arm. 1. Deinde Syro-hex. pingit: — ανδρων 4, et reapse vox εως deest in quinque codd. Hebraicis. 8 Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 246, Syro-hex. 9 Sic Codd. III, 246, 247, Syro-hex., Arm. 1. 10 Syro-hex. εως (sic). 11 Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. Cod. II, teste Maio: της πυλης πολεως. 12 Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (in marg.).

- οὐ πεσεῖται. Aliter: O. ἴδετε ἀφφά ✕ Σ. οὐν νῦν ✕ ὅτι οὐ πεσεῖται.¹³ 'A. γνώτε καίπερ ὅτι οὐ πεσεῖται. Σ. ἴδετε οὖν νῦν ὅτι οὐ πεσεῖται.¹⁴
10. כְּדָבַר יְהוָה. O. ἀπὸ τοῦ ῥήματος ✕ 'A. Σ. Θ. E'. κυρίου.¹⁵
11. אֵת כָּל-הַשְּׂפָרִים. O. πάντας τοὺς καταληφθέντας (potior scriptura καταλειφθέντας¹⁶).
- גְּדָלוֹ. O. τοὺς ἀδρὸς αὐτοῦ. Alia exempl. τοὺς ἀγχιστεύοντας αὐτοῦ (וְגִבּוֹרָיו).¹⁷
- וּמִיָּדָיו. Et notos (familiares) ejus. O. καὶ τοὺς γνωστούς (alia exempl. γνώστας¹⁸) αὐτοῦ.
12. וַיָּקָם וַיְבֹא. O. καὶ ἀνέστη ✕ 'A. καὶ ἦλθεν.¹⁹
- בֵּית-עֶקָר. O. ἐν Βαιθακάθ. 'A. (ἐν) οἴκῳ κάμφεως. Σ. (ἐν) οἴκῳ ἐκάστων.²⁰
14. וַיִּתְּפֹסֶם חַיִּים. O. Vacat. ✕ 'A. καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας (✕).²¹
- בֵּית-עֶקָר. O. εἰς Βαιθακάθ. Alia exempl. εἰς Βαιθακάθ ἐν τῇ κρήνῃ.²² Aliter: O. ✕ 'O' Eβραῖος, Σ. ἐπὶ τοῦ λάκκου ✕ Βαιθακάθ.²³
15. לְכָרְאָתוֹ וַיְבַרְכֵהוּ. O. εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. Σ. ἀπαντῶντα αὐτῷ ἵνα εὐλογῆσῃ αὐτόν.²⁴
- וַיֵּץ. O. εὐθεῖα. Σ. ἀπλῆ.²⁵
16. בְּקִנְיָתָי לַיהוָה. O. ἐν τῷ ζηλωσαί με τῷ κυρίῳ (alia exempl. τῷ κυρίῳ σαβαώθ²⁶). 'A. Ἄλλος τὸν ζῆλόν μου ὑπὲρ κυρίου.²⁷
18. וַיִּקְבְּצֵם. O. καὶ συνήθροισεν. Aliter: O. καὶ ἐζήλωσεν.²⁸ 'A. καὶ συνήθροισεν.²⁹
19. אַל-יִפְקֶךָ. Ne desideretur. O. μὴ ἐπισκεπήτω. Alia exempl. μὴ ἀπολειφθῆτω ἐξ αὐτῶν.³⁰ Σ. μὴ ἀποστερηθῆτω.³¹
20. עַצְרָה. Panegyryn. O. ἱερείαν. Alia exempl. θεραπείαν.³²
21. O. λέγων καὶ νῦν—οὐ ζήσεται.³³
O. καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφήται αὐτοῦ.³⁴
22. עַל-הַמְּלִיחָה לְאַשְׁרֵי עַל-הַמְּלִיחָה. Praefecto vestiarii. O. τῷ (alia exempl. τοῖς³⁵) ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθάλ ('A. Σ. τοῦ στολισμοῦ³⁶).

¹³ Syro-hex. in textu: $\text{וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת-יְהוָה}$ (scilicet) $\text{וְיָשָׁב אֶת-יְהוָה}$, cum (A)ΦΦΟ (sic) in marg. ¹⁴ Cod. 243. Cf. ad Cap. ii. 14. ¹⁵ Sic Syro-hex. (cum $\text{כִּי יִשְׁכַּח אֶת-יְהוָה}$ in marg., sed abraso), et sine notis Ed. Rom. Vox κυρίου deest in Codd. 71, 245. ¹⁶ Sic Cod. 134, Syro-hex., et (cum τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ ἄχ. καταλ.) Codd. II, III, 243, 244. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτοῦ), 82, 93, 108, qui omnes post ἱερεῖς αὐτοῦ add. καὶ τοὺς ἀδρὸς αὐτοῦ. ¹⁸ Sic Codd. III, 92, 123, 236, 242, 243, 247 (cum καὶ πάντας τ. γ.), Syro-hex. (cum $\text{וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת-יְהוָה}$). Theodoret. Quaest. XXXII in 4 Reg. p. 531: Γνώστας τῆς καλεῖ; τοὺς μάνεις, τοὺς οιομένους εἰδέαι τὰ μέλλοντα. Cf. Hex. ad Dan. iii. 2. ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III, Arm. 1. ²⁰ Euseb. in Onomastico, p. 92. Hieron. vertit: "Bethacath... pro quo Aquila interpretatus est domum curvanlium, Symmachus domum singulorum, eo quod angustus et humilis introitus singulos tantum, et nec ipsos stantes, ingredi sustineret." ²¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (om. ζῶντας), Codd. III (cum συνελάβοντο), 19 (ut Comp.), 82 (idem), 108 (idem), 123, 247 (cum συνελαβεν), Arm. 1. ²² Sic Codd. 243, 244. Ad Βαιθακάθ Cod. II in marg.: ἐν τῇ σκηνῇ (sic). ²³ Sic Syro-hex. (cum בְּבֵית-הַלַּק). ²⁴ Cod. 243 (cum αὐτόν pro αὐτῷ). ²⁵ Syro-hex. וְיָשָׁב .

וְיָשָׁב . Cf. Hex. ad Job. xxxiii. 3. Psal. xxiv. 8. ²⁶ Sic Ald., Codd. XI, 44 (om. τῷ), 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ²⁷ Cod. 243 in marg. ²⁸ Sic Codd. II, III, 71 (cum καὶ συνήθροισεν καὶ ἐζήλωσεν), 245, 247, Syro-hex. (cum וְיָשָׁב). ²⁹ Syro-hex. וְיָשָׁב . ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Syro-hex. in marg.: ἐξ αὐτῶν. Duplex versio, μὴ ἀποληφθῆτω (sic) μὴ ἐπισκεπήτω, est in Cod. 158. (Pro ἐπισκεπήτω Syro-hex. perperam interpretatus est וְיָשָׁב , quasi καὶ ἐπισκέτω; alio autem loco Jerem. xxiii. 4 pro ἐπισκεπήτω recte dedit וְיָשָׁב .) ³¹ Syro-hex. וְיָשָׁב . Middel. huc trahit lectionem μὴ ἀπολειφθῆτω, repugnante Syri nostri usu. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Post τῷ Βαθλ add. καὶ θεραπείαν Ald., Codd. XI, 52, 55, 56, alii (inter quos 243, 247). Cf. Hex. ad Joel i. 14. ³³ Hacer desunt in Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. 1. Habet ea sub ✕ Cod. 64. ³⁴ Desunt in iisdem. Syro-hex. in marg. (cum indice super וְיָשָׁב in fine v. 19): καὶ πάντες οἱ πρ. αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ. ³⁵ Sic Ald., Codd. III (cum τοῖς ἐπὶ τοῦ μεσθάλ), XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum וְיָשָׁב), et in marg. ΜΑΛ-ΘΑΑΛ. ³⁶ Syro-hex. וְיָשָׁב . Middel. non male: 'A. Σ. ἐνδύματος; sed στολισμοῦ est in marg. Cod. 121,

23. פֶּה-שֵׁנִי. O'. *εί ἔστιν* ✕ 'A. Θ. *ὄδε* 4.³⁷
 אִם כִּי. O'. *ὅτι ἀλλ' ἤ*. Alia exempl. καὶ ἐξα-
 ποστείλατε αὐτούς· καὶ εἶπον οὐκ εἰσὶν, ἀλλ'
 ἤ.³⁸ Alia: καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς
 δούλους κυρίου τοὺς εὐρισκομένους ἐκεῖ. καὶ
 ἐγένετο καθὼς ἐλάλησεν Ἰοῦ, ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ
 τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἤ.³⁹
24. וְבָרִיִּים. O'. *τὰ θύματα*. Aliter: O'. *τὰ θυ-*
μίματα. 'A. Σ. *τὰς θυσίας*. Θ. Ε'. *τὰ θύματα*.⁴⁰
 נִפְשׁוּ. O'. *ἡ ψυχὴ αὐτοῦ* (alia exempl. αὐτῶν⁴¹).
 Λ. *αὐτοῦ*.⁴²
25. כִּכְלָתוֹ. O'. *ὡς συνετέλεσε* (Λ. *συνετέλε-*
σαν)⁴³.
 וְיִשׁ אֶל-יֵינִי. O'. *μὴ ἐξελεθᾶτω ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ*.
 Aliter: O'. *ἀνὴρ μὴ ἐξελεθᾶτω* (s. *ἐξελεθῆτω*)
 — *ἐξ αὐτῶν* 4.⁴⁴
26. בֵּית-הַבַּעַל. O'. *τοῦ Βάαλ*. Alia exempl. *οἴκου*
τοῦ Βάαλ.⁴⁵
27. וַיִּהְיוּ אֶת-בֵּית הַבַּעַל. O'. Vacat. ✕ καὶ
καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ (4).⁴⁶
 לְמִחְרָאוֹת. In *latrinas*. O'. *εἰς λυτρώνα*.

- Alia exempl. *εἰς λυτρώνας*; alia, *εἰς λουτρῶνας*;
 alia, *εἰς κοπρώνα*.⁴⁷ Σ. *εἰς ἀφοδιετήριον*.⁴⁸
29. מִיַּחְרֵיהֶם עָנְלִי הַזֶּהב אֲשֶׁר בֵּית-אֵל וַאֲשֶׁר
 בְּיָדָם. O'. *ἀπὸ ὀπισθεν αὐτῶν αἱ δαμάλεις αἱ*
χρυσαὶ ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν Δάν. Σ. *ἀπὸ ὀπισθεν*
αὐτῶν, τῶν μόσχων τῶν χρυσῶν τῶν ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν
Δάν.⁴⁹

Cap. X. 9. — *εἰμι* 4.⁵⁰ 15. *τὸν Ἰωναδὰβ* ✕ *υἶον*
Ῥηχάβ 4.⁵¹ *πρὸς αὐτὸν* ÷ *Ἰοῦ* 4.⁵² — *μετ' ἐμοῦ* 4.⁵³
 — *καὶ εἶπεν Ἰοῦ* 4.⁵⁴ 16. *καὶ εἶπε* — *πρὸς αὐτὸν* 4.⁵⁵
 22. *καὶ εἶπεν* ÷ *Ἰοῦ* 4.⁵⁶ 33. ÷ *τοῦ χειλοῦς* 4.⁵⁷

CAP. XI.

1. כִּי בֵית הַנְּהָר. O'. *ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς*.
 Alia exempl. *ὅτι ἀπέθανον οἱ υἱοὶ αὐτῆς*.¹ Λ.
ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς.²
- וַהֲרַקֵּם. O'. Vacat. ✕ καὶ ἀνέστη 4.³
2. אֶת-יוֹיָאָח בֶּן-אֶחְזַיָּהוּ. O'. *τὸν Ἰωᾶς υἶον ἀδελ-*
φοῦ αὐτῆς. Aliter: O'. ✕ 'A. *τὸν Ἰωᾶς υἶον*
Ἀαζία 4.⁴

et mox ὁ σκολιστής Nostro sonat **وَأَمَّا** 37 Sic Syro-hex., et sine notis Codd. III, 123, 247 (cum *μεθ' ὑμῶν* ὄδε pro ὄδε μ. ὑ.), Arm. 1. 38 Sic Codd. 19 (cum *εἶπεν*), 82 (om. ἤ), 93, 108. Syro-hex. in textu: ἀλλ' ἤ (אִם כִּי); in marg. autem: καὶ ἐξαποστείλατε—εἰσὶν. 39 Sic Ald. (cum καὶ ὡς pro καθὼς, et om. ἐκεῖ posteriore), 55 (om. ἐκεῖ priore), 56 (sub ✕, cum *ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν*), 64 (cum καὶ ὡς pro καθὼς), 71, alii. 40 Syro-hex. in textu **وَقَتْلًا**; in marg. autem (cum indice in textu ad *ὀλοκαντώματα*): **و. . .** **وَقَتْلًا**. Lectionem τὰ θυμίματα teneunt Ald., Codd. III, XI, 71, 74, alii (inter quos 243, 247). 41 Sic Cod. 55, Syro-hex. 42 Syro-hex. **וְנַפְשׁוֹ**. 43 Idem: **וְנַפְשׁוֹ**. Sic in textu (cum *ποιούντες*) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. 44 Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Codd. II, III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Arm. 1. 45 Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. 1. 46 Sic Syro-hex. (cum *οἰσάσθαι*), et sine aster. Codd. III, 247, Arm. 1. 47 Prior scriptura est in Codd. II, III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 247); altera in Ald. (cum *λυτρώνας*), Cod. 92, 106, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum **וְנַפְשׁוֹ**); tertia in Comp., Codd. 19, 82 (cum *κόπρων*), 93, 108, 158 (cum *κόπρον*). Suidas s. v. *ἀπόπατον*: *Ἀπόπατον καὶ κοπρώνα λέγουσιν*· ὁ δ' ἀφειδρῶν καὶ λυτρῶν βάρ-

βαρα. 48 Syro-hex. **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**. Cod. 121 in marg.: *ἀφειδτήρια* (sic). Versio est lectionis honestioris quae in margine fertur **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**. Cf. Hex. ad Jessai. xxxvi. 12. (In loco Tob. ii. 10 pro *ἀφώδευσαν* in versione Syriaca, quae hic hexaplaris est, hodie legitur **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**, vitiose, ut videtur, pro **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**. Masius in *Syr. Pec.* p. 19: **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**, ἀφωδένειν. Tob. ii.) 49 Syro-hex. **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**. Deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 246, Arm. 1. 50 Idem. Verba *ἡστερισμένα* leguntur in libris omnibus. 51 Idem (qui pingit: — *πρὸς αὐτὸν Ἰοῦ* 4). 52 Idem (pro *μετὰ καρδίας μου*). Deest in Arm. 1. 53 Idem (om. καὶ ante εἶστι). 54 Idem (qui pingit: — *καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν* 4). Cod. 44 om. *πρὸς αὐτὸν*. 55 Idem. Sic sine obelo Comp., Ald. (cum *Ἰηοῦ*), Codd. III (idem), XI, 19, 44 (ut Comp.), 52 (idem), 55, alii (inter quos 243, 247, uterque cum *Ἰηοῦ*), Arm. 1. 56 Idem. Deest in Cod. 44 (cum *τοῦ χει- μάρρον*). CAP. XI. 1 Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 64, alii (inter quos 243, 247 (cum *ἀπέθανον*)), Syro-hex., Arm. 1. 2 Syro-hex. **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**. 3 Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. 4 Sic Syro-hex. (cum **וְאֶת-הַמִּשְׁכָּן**), et sine notis Cod. III (cum *Ἀζία*). Cf. ad Cap.

2. בְּחֵר. O'. ἐν τῷ ταμείῳ. Σ. εἰς τὸν ταμείον.⁵
3. בֵּית יְהוָה מְתַחַבָּא. O'. κρυβόμενος ἐν οἴκῳ κυρίου. Aliter: O'. ἐν οἴκῳ ✕ A. Σ. Θ. E'. κυρίου ✕ κρυβόμενος.⁶
4. וּבְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח יְהוָה דְּעַיְתָא וַיִּקַּח אֶת-שָׂרֵי הַמְּצִיאוֹת לְכַרִי וּלְרָצִים וַיָּבֵא אֹתָם אֵלָיו בֵּית יְהוָה. O'. καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἔβδόμῳ ἀπέστειλεν Ἰωδαὲ (alia exempl. add. ὁ ἱερεὺς⁷), καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν Χορρί καὶ τῶν 'Ρασίμ (alia exempl. τὸν Χορρεὶ καὶ τὸν 'Ρασεῖμ⁸), καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς ✕ πρὸς αὐτὸν⁹ εἰς οἶκον κυρίου. Aliter: O'. Θ. . . καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν Χορρί καὶ τὸν 'Ρασεῖμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου. 'A. . . καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρχοντας τῶν ἑκατοντάδων . . . καὶ τοὺς τρέχοντας, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς πρὸς οἶκον (fort. πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον) κυρίου. Σ. τῷ δὲ ἔτει τῷ ἔβδόμῳ ἀπέστειλεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους . . . καὶ τοὺς παρατρέχοντας . . .¹⁰
- וַיִּשְׁבַּע אֹתָם בְּבֵית יְהוָה. O'. καὶ ὥρκωσε. Alia exempl. καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου.¹¹ Aliter: O'. καὶ ὥρκισεν ✕ Θ. E'. αὐ-

τοὺς ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου^{4,12}

6. בְּשַׁעַר. O'. τῆς πύλης. Alia exempl. ἐν τῇ πύλῃ.¹³ מִפְּתַח מִשְׁמַרְתָּ הַבַּיִת מִפְּתַח. Custodiam domus ascendo (accedentes). O'. τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου (alia exempl. add. μεσσαέ¹⁴). "Ἄλλος τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου ἀπὸ συμπτώματος.¹⁵
- מִפְּתַח. O'. Vacat. 'A. μεσσαέ. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ διαφθορᾶς.¹⁶ Schol. Οὔτε τὸ μεσσαέ, οὔτε τὸ ἀπὸ διαφθορᾶς κείμενον εὐρὸν ἐν τῷ ἔξαπλῷ, παρὰ δὲ Ἀκύλα μόνῳ, ἐν τῷ οἴκῳ μεσσαέ, ἐν δὲ τῷ Ἐβραίῳ, ἀμμελέχ.¹⁷
7. וַיְהִי הַיּוֹם בְּכַם. O'. καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν. "Ἄλλος καὶ τὰ δύο μέρη ἐξ ὑμῶν.¹⁸
- וַיִּלְחַקְוּ. O'. πρὸς (Σ. Θ. ἐπὶ¹⁹) τὸν βασιλέα.
8. וַיִּהְיוּ אֲלֵ-הַשְּׂרָרֹת. Et qui pertulerunt ordines (militum). O'. καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰς σαδηρώθ. 'A. καὶ ὁ εἰσερχόμενος (Θ.) πρὸς τοὺς περιβόλους.²⁰
- וַיְהִי. O'. καὶ ἔσονται (alia exempl. ἐγένετο; alia, ἐγένοντο²¹).
9. הַיּוֹם. O'. ὁ συνετός. 'A. Σ. ὁ ἱερεύς.²²

i. 2. Duplex lectio videtur Ὀχοζίου τοῦ ἀδ. αὐτῆς, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵ Syro-hex. ܘܫܘܚܘܘܬܐ. ⁶ Sic Syro-hex. (cum **فعب** in marg.), et sine notis Comp. (cum **κεκρυμμένος**), Codd. III, 55, 56, 82 (ut Comp.), alii; neenon (sine **κυρίου**) Codd. II, XI, 71, 92, alii (inter quos 247). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 55, 56, alii (inter quos 247), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. III, 56 (cum 'Ρασεῖμ), 119, 243 (cum Χορρί), Syro-hex. ⁹ Sic sub aster. Syro-hex. Deest in Codd. III, 71, 245. ¹⁰ Cod. 243. Apud duos interpretes versio vocis obscurae **יִקַּח** excidisse videtur. Syro-hex. in marg. affert: **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** + **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**, h. e. καὶ τοὺς τρέχοντας (s. παρατρέχοντας). Cf. ad v. 19. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI (om. και), 19 (cum ὥρκισεν), 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247 (om. αὐτούς)). ¹² Sic Syro-hex., et sine notis Cod. III. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex., Arm. 1. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum **αβισσαέ**), 82, 93, 108, Theodoret. Quaeest. XXXVII in 4 Reg. p. 533. Hieron.: *domus Messae*. ¹⁵ Syro-hex. in textu: **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** cum (cum ἢ pro ἢ ex corr. manu 1ma). Vid. Prov. xxvii. 9 in LXX et Syro-hex. Syriaca Brunsius vertit ἀπὸ ὀλισθήματος; Middeld. vero, ἀπὸ παραπτώματος, nullo loco vocabulum **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** cum

Graeco ὀλισθημα commutari falso affirmans. Vid. Psal. lv. 14. cxiv. 8. Jerem. xxiii. 12. Quaelibet autem versio quomodo cum Hebraeo concilianda sit nemo facile dixerit. Nec multum iuvat scholium in marg. Syro-hex.: **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** + **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** (ܘܫܘܚܘܘܬܐ) (eis τὸ θυσιαστήριον) + **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**; versum, ut videtur, e Graecis Josephi Antiq. IX, 7, 2: τὸν δὲ τολμήσαντα παρελθεῖν εἰς τὸ ἱερόν ὀπισθιμένον ἀναρῆσαι παρανίκα (μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον). ¹⁶ Theodoret. ibid.: Τὸ μεσσαέ οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταὶ ἀπὸ διαφθορᾶς εἰρήκασι, τουτέστι, μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γίνεσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θεῷ. Interpres *reliquit*, quiqui fuerint, pro **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** nescio an **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** verterint. ¹⁷ Cod. 243 (cum **διαφορᾶς**), teste Montef. Lectio autem ἀμμελέχ non huc, sed ad **ܘܫܘܚܘܘܬܐ** (v. 7) pertinere videtur. ¹⁸ Cod. 243 in marg. ¹⁹ Syro-hex. **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁰ Cod. 243. Syro-hex. in textu: **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**, appietto Graeco ΣΑΔΙ; in marg. autem: **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**. Praeterea Montef. e Regio affert: Θ. πρὸς τοὺς περιβόλους. ²¹ Prior lectio est in Ald., Codd. II, III, XI, 44, 71, aliis (inter quos 243); posterior in Cod. 158, Syro-hex. ²² Syro-hex. **ܘܫܘܚܘܘܬܐ**.

9. עַם יִצְרָאֵל הַשְּׁבֵת. Ο'. ✕ Θ. Ε'. μετὰ τῶν ἐκ-
πορευομένων τὸ σάββατον (4).²³
10. אֶת־הַחֶבֶרֶת וְאֶת־הַשְּׁלֵטִים. Hastas et scuta.
Ο'. τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς. Alia
exempl. τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα.²⁴ Σ.
τὰ δόρατα καὶ τὴν πανοπλίαν.²⁵
- יְהוָה בְּרִית יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου,
✕ καὶ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν χορεῖθ καὶ τῶν
παρatreχόντων. καὶ ἐποίησαν οἱ ἐκατόνταρχοι
καὶ οἱ παρatreχόντες κατὰ πάντα ὅσα ἐνετεί-
λατο αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐξεκκλησίασεν ὁ ἱε-
ρεὺς κυρίου πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς εἰς οἶκον
κυρίου (4).²⁶
12. וַיִּזְבֹּחַ. Ο'. καὶ ἐξαπέστειλε. 'Α. Σ. Θ. Ε'.
καὶ ἐξήγαγε.²⁷
- אֶת־הַגִּזְרֹת וְאֶת־הַעֲדוּת. Diadema et legem.
Ο'. νεζέρ (alia exempl. τὸ ζέέρ; alia, τὸ ἀγί-
ασμα²⁸) καὶ τὸ μαρτύριον. 'Α. τὸ ἀφωρισμένον
καὶ τὴν μαρτυρίαν. Σ. τὸ ἅγιον καὶ τὰ μαρ-
τύρια.²⁹ Θ. Ε'. ὡς οἱ Ο', τὸ νεζέρ.³⁰

12. וַיִּכְרֹתְךָ יְמִינְךָ. Ο'. καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ,
καὶ εἶπαν. Aliter: Ο'. καὶ ἐκρότησεν τῇ χειρὶ,
καὶ εἶπεν.³¹ 'Α. Θ. Ε'. (καὶ) ἐκρότησαν τῇ
χειρὶ, καὶ εἶπαν.³²
14. קִשְׁרָת קִשְׁרָת. Conjuratio, conjuratio. Ο'. σύν-
δεσμος, σύνδεσμος. Σ. ἀνταρσις, ἀνταρσις.³³
15. לְשִׁרְתָּ. Ο'. τῶν σαδηράθ. 'Α. Θ. τῶν περι-
βόλων.³⁴
- הָמָת. Ο'. θανάτω θανατωθῆναι. Alia ex-
empl. θανατωθήσεται; alia, ἀποθανεῖται.³⁵
16. וַיִּשְׁבּוּ לָהּ. Ο'. καὶ ἐπέθηκαν (alia exempl.
ἐπέβαλον³⁶) αὐτῇ.
- וַהֲבִיאוּ. Ο'. καὶ εἰσήλθον. Alia exempl. καὶ
εἰσήλθε μετὰ τῶν εὐνούχων.³⁷
17. וַיִּבִּין הַמֶּלֶךְ. Ο'. καὶ ✕ ἀναμέσον 4 τοῦ βασι-
λέως.³⁸
- וַיִּבִּין הַמֶּלֶךְ וַיִּבִּין הָעָם. Ο'. ✕ καὶ ἀναμέσον
τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ (4).³⁹
18. הָיִיבָת. Ο'. ἀγαθῶς. Σ. ἐπιμελῶς.⁴⁰

Sic in textu Comp., et (cum ὁ συντεὶς ἱερεὺς) Codd. 19, 82, 93, 108. ²³ Sic Syro-hex., et sine notis Ed. Rom. Haec desunt in Codd. II, XI, 44, 52, 56, aliis. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Joseph. Antiq. IX, 7, 2: Ἀνοξίας δὲ Ἰώδαος τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὀπλοθήκην, ἣν Δαυιδῆς κατεσκεύασε, διεμέρισε τοῖς ἐκατοντάρχους ἅμα καὶ ἱερεῦσι καὶ Λευίταις ἅπαντα ὅσα εὗρεν ἐν αὐτῇ, δόρατά τε καὶ φαρέτρας, καὶ εἴ τι ἕτερον εἶδος ὅπλου κατέλαβεν. ²⁵ Codd. Reg., 243. Praeterea Cod. 243 in marg. sine nom.: τὰ δόρατα καὶ τὰς πανοπλίας. Hieron.: hastas et arma. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 7. ²⁶ Sic Syro-hex. (cum לְשִׁרְתָּ pro χορεῖθ, om. κατὰ et αὐτοῖς), Cod. 56 (cum χορεῖθ), et sine aster. Ald. (cum εἰς οἶκον τοῦ κ.), Codd. 64 (cum χορεῖθ), 119 (cum χορρεῖθ, et ἐν οἴκῳ pro εἰς οἶκον), 246 (cum χορεῖθ), 247 (cum λαὸν ἐν οἴκῳ pro λ. τῆς γῆς εἰς οἶκον). Middeld. pro asteriscis obelos pinxit, contra fidem scholii in marg. Syro-hex.: "Haec super quibus hic sunt asterisci (صمقدا) non sunt in Hebraeo." ²⁷ Syro-hex. وַיִּזְבֹּחַ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 64, 71 (cum τὸν ζέέρ), aliis (inter quos 247, ut 71), Syro-hex. (cum τὸ νεζέρ (نيزير)); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Quaest. XXXVIII in 4 Reg. p. 534 (qui enarrat: ὡς εἶναι δῆλον ὅτι τὸ μὲν ἅγισμα χρισμα ἐκάλεσε, μαρτύριον δὲ τὸν βασιλικὸν στέφανον, ὡς τῆς βασιλείας δηλωτικόν). ²⁹ Cod. 243,

teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., 'Α. τὸν ἀφωρισμὸν). Syro-hex. affert: 'Α. τὸν ἀφωρισμένον (افورس). Σ. τὰ ἅγια (احفاد). Cf. Hex. ad Psal. cxxxi. 18. Zach. vii. 3. ³¹ Syro-hex. ³² Sic Codd. II (cum ἐκρότησεν), III (idem), Syro-hex., Arm. 1. ³³ Syro-hex. ³⁴ Cod. 243 in marg. sine nom. Syro-hex. 4 110 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000. Cf. Hex. ad Jesai. viii. 12. Amos vii. 10. ³⁵ Syro-hex. 4 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000. Cf. ad v. 8. ³⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, 92, 243, 244, Syro-hex., Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπ' αὐτῇ), 93, 108, Syro-hex. (cum 4 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000). ³⁸ Sic Ald., Codd. 55 (cum εἰσήλθον), 64, 71 (cum εἰσήλθον), 119, 158, 243, 244 (om. καὶ), 247 (cum τὸν εὐνούχον). ³⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ ἀναμέσον 4). Ad διαθέκην Procop. p. 306 notat: συνθήκη, ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἐρμηνευτῶν ἐξέβακαν ἀλλαχού. Cf. Hex. ad Gen. vi. 18. 3 Reg. vi. 19. Psal. xxiv. 14. Jesai. lix. 21. ⁴⁰ Sic Syro-hex. 4 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. ix. 21. Psal. xxxii. 3. (Pro 4 120 130 140 150 160 170 180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500 510 520 530 540 550 560 570 580 590 600 610 620 630 640 650 660 670 680 690 700 710 720 730 740 750 760 770 780 790 800 810 820 830 840 850 860 870 880 890 900 910 920 930 940 950 960 970 980 990 1000. Middeld. edidit, invito codice; de qua confusione cf. Hex. ad Ezech. xvi. 4. xli. 5.)

- 9 (10). אָפּל הַמַּזְבֵּחַ בְּיָמֵינוּ (בְּיָמֵינוּ ק). O' παρά άμμαζειβί. Alia exempl. παρά τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ.¹⁶ 'A. (παρά) τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐκ δεξιᾶς.¹⁷
- הָיָה אִישׁ בֵּית יְהוָה. O' ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου. Alia exempl. εἰσπορευομένων εἰς οἶκον κυρίου.¹⁸ 'Αλλος' εἰσπορευομένου ἀνδρὸς εἰς οἶκον κυρίου.¹⁹
- הַפֶּה. O' Vacat. Alia exempl. ἐκεῖ.²⁰
- הַפֶּה. O' τὸν σταθμόν. Alia exempl. τὰ πρόθυρα.²¹ 'A. τὸ πρόθυρον.²²
- הַמְבִּינֵם. O' τὸ εὐρεθὲν (alia exempl. εἰσφερόμενον).²³ Θ. Ε'. τὸ εἰσελθόν.²⁴
- 10 (11). וַיִּצְרֹו. O' καὶ ἔσφιγξαν. Schol. Οἶμαι ἀντὶ τοῦ ἔλαβον καὶ ἠρίθμησαν. ἔν τισι δὲ οὐδ' ὄλωσ κείται ἡ λέξις, ἀλλὰ, καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον.²⁵ 'Αλλος' καὶ ἔδειον (s. ἐνέδειον).²⁶
- 11 (12). הַפְּרִיָּם. Praefectorum. O' τῶν ἐπισκόπων. Alia exempl. τῶν ἐπισκευῶν (הַבְּרִיקִים?).²⁷
- וַיִּוָּצְאוּ. Et impendebant id. O' καὶ ἐξέ-

- δοσαν. Alia exempl. καὶ ἐξωδίασαν αὐτό.²⁸
- 12 (13). וְלַבְּרָרִים. Et fabris murariis. O' καὶ τοῖς τευχισταῖς. Aliter: O' — καὶ τοῖς τευχισταῖς (4) καὶ τοῖς τεχνίταις.²⁹
- קָלְהָ. O' τοῦ κατασχεῖν (alia exempl. κραταῖώσαι).³⁰ Σ. ὥστε συστήσαι.³¹
- 13 (14). הַפְּרִיָּם. Pelves argenteae. O' θύραι ἀργυραῖ. Alia exempl. πρόθυρα ἀργυρά.³²
- 16 (17). וְהַקְּרִי. O' καὶ ἀργύριον περί πλημμυλείας (הַקְּרִי). Alia exempl. καὶ ἀργύριον ἀρετισμοῦ.³³ 'Αλλος' καὶ ἀργύριον ἀφορισμοῦ (s. ἀφαρίματος).³⁴
- 17 (18). וְהַקְּרִי. O' καὶ προκατελάβετο αὐτήν. Alia exempl. καὶ προκατελάβετο αὐτήν Ἀζαήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν.³⁵
- וְהַקְּרִי. O' καὶ ἔταξεν. Σ. καὶ ἔθετο.³⁶
- 18 (19). הַחֲרָב. O' τὸ χρυσίον. Alia exempl. τὸ ἀργύριον.³⁷
- 20 (21). וַיִּקְרָו. O' καὶ ἔδησαν — πάντα 4³⁸ σύνδεσμον. Σ. καὶ συνέθετο ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλὴν.³⁹

Bar Hebraei scripturam testatur Bernstein.] vertens, ἐν τῇ στήγῃ αὐτοῦ. "חבבא". Sic vox, sed in 9 est rasura, et ante 10 vestigia dubia literae ut *Jud*; sed correctio est prima manu.—A. C. Ad Graeca nostra cf. Hex. ad Num. xix. 15. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg., cum τὸ ἐν δ.). ¹⁷ Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. ¹⁸ Sic Comp. (cum εἰσπ. ἀνδρῶν εἰς), Codd. 19 (cum ἐν οἴκῳ), 82, 93, 108. ¹⁹ Syro-hex. in marg. (ad אָפּל הַמַּזְבֵּחַ). ²⁰ Sic Syro-hex., et (cum ἐίδιδον) Comp., Codd. 19 (cum ἐκεῖ post οἱ ἱερείς), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²² Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. Sic in marg. sine nom. Cod. 243. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁴ Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. ²⁵ Cod. 243 in marg. Lectio deest in Codd. 19, 74, 82, 93, 108, Arm. I. ²⁶ Syro-hex. in marg. sine nom. (sic, non וַיִּצְרֹו). ²⁷ Pro scriptura codicis, quae aperte vitiosa est, Vir doctus in Eichhornii *Repertorio* T. XV, p. 46 probabiliter corrigit וַיִּוָּצְאוּ, probante etiam Bernsteinio in *Zeitschrift* etc. T. III, p. 418. ²⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 64, 71, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum אָפּל הַמַּזְבֵּחַ). ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, repugnantē Syro-hex. (cum אָפּל הַמַּזְבֵּחַ). Codd. III, 121; ἐξόδισαν, per errorem, ut videtur, pro ἐξόδισαν, et hoc pro ἐξωδίασαν.

Cf. Hemsterhuis. ad Aristoph. *Plut.* p. 110. ³⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Ald., Codd. III, 44 (om. καὶ τοῖς τευχισταῖς), 52, 74, alii (inter quos 243, 247). ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. ³³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 50. ³⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Post *πλημμυλείας* add. καὶ τὸ ἀργ. τοῦ ἀρετισμοῦ Codd. 55 (cum *eret.*), 56, 71 (cum καὶ ἀργ. περί ἱερετισμοῦ), 158 (cum καὶ ἀργ. τοῦ ἱερεθ.), 244 (in marg.). ³⁵ Syro-hex. in textu: * καὶ ἀργ. περί *πλημμυλείας* ὅ τι (s. δ) ἐισρήχηθ 4; in marg. autem, abscissa membrana: אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. Ubi quod ad asteriscum attinet, fortasse pingendum: καὶ * ἀργύριον 4, faventibus Codd. III, 44, Arm. I, in quibus ἀργύριον desideratur. Lectio autem marginalis אָפּל הַמַּזְבֵּחַ neque cum Hebraeo אָפּל הַמַּזְבֵּחַ, neque cum Graeco ἀρετισμός conciliari posse videtur. ³⁶ Sic Codd. XI (cum ἐπάταξαν), 52, 55, 64, 71 (om. Ἀζαήλ), alii (inter quos 243, 247 (cum ἔταξεν)). Syro-hex. in marg.: καὶ ἐπάταξεν αὐτήν. ³⁷ Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. I. ³⁸ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I. ³⁹ Sic Syro-hex. Vox deest in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁰ Syro-hex. אָפּל הַמַּזְבֵּחַ. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 8. 4 Reg. xvii. 4.

20 (21). מְלֵךְ הַיָּרֵד סֶלָה. O'. ἐν οἴκῳ Μαλλῶ τῷ ἐν (alia exempl. τῷ ἐν τῇ καταβάσει⁴⁰) Σελά. Aliter: O'. ἐν οἴκῳ Μααλῶ ✕ 'A. Σ. καταβαίνοντα 4 ἐν Σελά.⁴¹

Cap. XII. 3. (—) καὶ ἐκεῖ 4.⁴² 13. ÷ καὶ (4) σάλπιγγες.⁴³

CAP. XIII.

1. עַל-יְרֵאֵל. O'. Vacat. ✕ 'A. E'. ἐπὶ 'Ισραήλ 4.¹

3. וַיָּבֵד בְּיָדוֹ. O'. καὶ ἐν χειρὶ (✕) υἱοῦ 4 'Aδερ.²

4, 5. יְהוָה—יְרֵאֵל. O'. καὶ ἐδεήθη—χειρὸς Συρίας. "Ἄλλος" καὶ μετεμελήθη κύριος, καὶ ᾤκτειρεν αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.³

5. לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ. O'. σωτηριαν τῷ 'Ισραήλ. Aliter: O'. ✕ 'A. E'. Θ. τῷ 'Ισραήλ 4 σωτήρα.⁴

וַיָּנֹא. O'. καὶ ἐξῆλθεν (alia exempl. ἐξῆλθον⁵).

5. וַיָּשְׁבוּ בְּיַד יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל. O'. καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ 'Ισραήλ (alia exempl. καὶ ἀπεστράφη δριον 'Ισραήλ αὐτοῖς, καὶ ἐκάθισαν⁶) ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν.

6. עַצְבָּת. O'. Ἱεροβοὰμ ÷ Σ. Θ. E'. υἱοῦ Ναβάτ (4).⁷

עֲמָרְתָּ. O'. ἐστάθη. Alia exempl. δ ἐστάθη.⁸

7. וַיִּשְׁמַחַם כְּעַפְרָיִם. O'. καὶ ἔθεντο (alia exempl. ἔθετο⁹) αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν. Alia exempl. καὶ κατεπάτησαν αὐτοὺς ἕως τοῦ λεπυνοθῆναι αὐτοὺς ὡς χοῦν.¹⁰

8. וְהָיָה. O'. οὐχί. Alia exempl. οὐκ ἰδοῦ.¹¹

9. וַיִּקְרְבוּ. O'. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν — μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ 4.¹²

13. וַיִּקְבֹּר יוֹאָחַז. O'. καὶ ἐτάφη. Aliter: O'. ✕ καὶ ἐτάφη 4 'Ιωάσ.¹³

15. וַיְהִי. O'. καὶ βέλη (alia exempl. βολίδας¹⁴).

16. לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. O'. τῷ βασιλεῖ ✕ 'A. Σ. 'Ισραήλ 4.¹⁵

17. קָרַח. O'. ✕ κατ' ἀνατολάς 4.¹⁶

⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum τῶν ἐν), 93, 108.
⁴¹ Sic Syro-hex. (cum *هو. ح. س. ل. ه. ج. س. ل. ه.* ✕), et sine notis Codd. III (cum *καταμείνοντα* Γαλαῶδ), 121 (cum τὸν καταβαίνοντα Σελλά), 247 (idem). ⁴² Syro-hex. (cum metobelo tantum). Deest in Codd. 19, 82, 108. ⁴³ Idem. Copula deest in Comp., Codd. 19 (om. καὶ σάλπιγγες), 82, 93, 108.

CAP. XIII. ¹ Sic Syro-hex., et sine notis Comp. (cum ἐπ' 'I.), Codd. III, 19, 82, 93 (cum ἐν 'I.), Arm. 1. ² Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Vox υἱοῦ deest in Codd. XI, 74, 106, aliis (inter quos 243). ³ Theodoret. Quaest. XLI in 4 Reg. p. 536: Πῶς νοητέον τὸ, καὶ μετεμελήθη κ. τ. ε. Haec autem Theodoretum in exemplari suo post v. 3 legisse affirmat scholiasta in marg. Cod. 243 a Montefalconio excitatus, notans: Ταῦτα οὐ κείτα οὔτε ἐν τῷ ἐξαπλῷ παρὰ τοῖς O', οὔτε ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει, ἀλλ' οὕτως φέρεται καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτὸν (sic) κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλίψιν 'Ισραήλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ 'Ισραήλ σωτήρα (sic), καὶ ἐξῆλθον (sic) ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας. Μετὰ μέντοι τὴν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐλισαίου διήγησιν, ἔχει οὕτως: καὶ ἠλέησεν κύριος αὐτοὺς, καὶ ᾤκτειρεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψε πρὸς (sic) αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραὰμ κ. τ. ε. (v. 23). Nobis vero persuasum est, haec, καὶ μετεμελήθη κ. τ. ε., non post

v. 3, sed post v. 7, ubi in Codd. 19, 82, 93, 108 adhuc leguntur, a Theodoretō quoque lecta esse. Cf. ad v. 7.

⁴ Sic Syro-hex., et sine notis Codd. 119 (cum *σωτήρα* τῷ 'I.), 243 (ut supra). Verba τῷ 'Ισραήλ desunt in Cod. XI.

⁵ Sic Codd. XI, 74, 106, alii (inter quos 243, ut supra), Syro-hex. ⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, ex duplici, ut videtur, versione. ⁷ Sic Syro-hex., et sine notis Ald.; Codd. III, 64, 121, 243, 244, 247, Arm. 1. ⁸ Sic Ald.; Codd. III, XI, 55, 64, alii (inter quos 247), Syro-hex.

⁹ Sic Comp., Codd. 71, 106, 158, 244, 247, Syro-hex., Arm. 1: ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum *κατέστησεν*), 82, 93, 108 (cum *κατεπάτησεν*). Post haec iidem inferunt: καὶ μετεμελήθη κύριος—Ἰακώβ (vid. ad v. 3), καὶ οὐκ ἠθέλησε τοῦ διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἕως τοῦ νῦν. Cf. ad v. 23, qui versus in his libris deest.

¹¹ Sic Comp., Codd. III (cum *οὐχ ἰδοῦ*), 56, 82, alii, Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex., et sine obelo Ald. (om. τῶν), Codd. III, XI, 52, 64, alii (inter quos 247). ¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Cod. III, Arm. 1. Verba *ἡστερισμένα* desunt in Codd. II (om. *ἐτάφη* tantum), XI, 52, 71, aliis (inter quos 243).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum *βολίδας*), 71 (cum *βολίδα*), 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 82, 93, 108, Arm. 1.

¹⁶ Sic Syro-hex. Haec leguntur in Ed. Rom. et libris

13. מְלִיכָה יְהוּדָה. O'. Vacat. ✕ βασιλέα 'Ιούδα 4.⁹
 בְּנֵי אֲחֵיהֶּוּ. O'. ✕ 'A. υἱὸν 'Οχοζίου (s. 'Αα-
 ζία) 4.¹⁰
 שָׁפָט. O'. συνέλαβεν, Aliter: O'. ἔλαβεν.¹¹
 Σ. συνέλαβεν.¹²
 יְהוֹאָשׁ. O'. 'Ιωᾶς. Aliter: O'. 'Ιωᾶς (—) υἱὸς
 'Ιωάχαζ 4.¹³
 וַיָּבֵאוּ (וַיָּבֵאוּ ק). O'. και ἤλθεν (alia exempl.
 ἤλθον; alia, ἤγαγεν αὐτόν¹⁴).
 וַיִּפְרֹץ. Et diruit. O'. και καθείλεν (alia ex-
 empl. διέκοψεν¹⁵).
 14. אֶת-פְּלִי-הַהֶרֶב. O'. ✕ πᾶν 4 τὸ χρυσίον.¹⁶
 וַיָּאֵת בְּנֵי הַמַּעֲרָבוֹת. Et filios spronsionum (ob-
 sides). O'. και τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων ('Α.
 τῶν ὁμήρων.¹⁷ Σ. τῶν μεμισσμένων (s. μεμολυσμέ-
 νων)¹⁸).
 21. אֶת-עֲזַרְיָה. O'. τὸν 'Αζαρίαν. Schol. ὅς ἐστιν
 'Οζιάς.¹⁹
 23. בְּשַׁנַּת הַמִּשְׁרָעָשָׁרָה שָׁנָה. O'. ἐν ἔτει πεντε-
 καιεκάτῳ (✕) 'A. E'. ἔτει 4.²⁰
 מְלִיכָה-יִשְׂרָאֵל. O'. ἐπὶ 'Ισραήλ. Aliter: O'.

- ✕ βασιλέως 'Ισραήλ 4 — ἐπὶ 'Ισραήλ (4).²¹
 25. הָשִׁיב. O'. ἀπέστγησε. 'Ο 'Εβραῖος, Σ. ἀπε-
 κατέστησεν.²²
 עַד-רֵיב הַיָּרְדֵּן. O'. ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
 ἄραβά (alia exempl. τῆς πρὸς ἑσπέραν²³).
 26. וְאִם עָצוֹר וְאִם עָזוֹב. Et quod non super-
 esset clausus, nec superesset relictus. O'. ÷ και
 ὀλιγοστοὺς συνεχομένους 4, και ἑσπανισμένους,
 και ἔγκαταλελειμμένους.²⁴
 27. לְמַחֹות אֶת-שָׁם. O'. ἐξελείψαι τὸ σπέρμα.
 Alia exempl. διαφθεῖραι τὸ ὄνομα.²⁵
 בְּיַד. O'. διὰ χειρός. Aliter: O'. ἐκ χειρός.²⁶
 'Ο 'Εβραῖος ἐν χειρὶ.²⁷
 29. וַיְבָרֵךְ בְּנוֹ הַחֲתָנִיו. O'. Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ
 ἀντ' αὐτοῦ. Aliter: O'. 'Αζαρίας υἱὸς 'Αμει-
 σίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.²⁸ 'A. Σ. Θ. E'.
 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.²⁹

CAP. XV.

1. וַשְׁבַּע שָׁנָה. O'. και ἑβδόμῳ. Alia exempl. και
 ἑβδόμῳ ἔτει.¹

—'Ιούδα 4), et sine notis Ed. Rom. Nomen 'Ιωᾶς deest in Codd. II, 245; haec autem, αὐτὸς—'Ιούδα, in Codd. 44, 71. Deinde verba ἐν Βαυθαμῆς τῆ τοῦ 'Ιούδα exciderunt in Codd. 245, 246, Syro-hex. ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: β. ✕ 'Ιούδα 4), et sine aster. Cod. III, Arm. 1; necnon (post 'Ιωᾶς pro υἱὸν 'Οχοζίου) Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 245. ¹⁰ Sic Syro-hex. (cum $\text{ל} \text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$). Deest in Comp., Codd. 71, 82, 93, 108, 245. Ad scripturam Ἀαζία, quae est Cod. III, cf. ad Cap. i. 2. ¹¹ Sic Cod. III, Syro-hex. ¹² Syro-hex. ✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$. ¹³ Sic Syro-hex. (cum metabelo tantum), et sine obelo Codd. III, 52, 74, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹⁴ Prior lectio est in Syro-hex. (cum και ἤλθεν in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. (in marg.). ¹⁵ Sic Codd. III, XI, 44, 54, 74, alii, Syro-hex. in marg. (cum $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$). ¹⁶ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ¹⁷ Syro-hex. ✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$. Cod. 121 in marg.: τῶν ὁμήρων. Cod. 243 in marg.: και τοὺς υἱοὺς τῶν ὁμήρων. cum scholio: Τοὺς ὁμήρους λέγει οὗς εἶχε τῶν υἱῶν 'Ισραήλ· ὁμηροὶ γὰρ ἐνέχυρά εἰσιν εἰρήνης. "Ἄλλος δέ· συμμίξεως υἱοὺς ἐκάλεσε τοὺς τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἱερείς. ¹⁸ Syro-hex. ✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$. Duplex versio, τῶν συμμίξεων τῶν βδελυγμάτων (וַיְבָרֵךְ) est in Codd. 19, 82, 93,

108, 158. ¹⁹ Cod. 56 in marg. Syro-hex. in marg.: τὸν Ἀζαρίαν κατὰ τοὺς O'. τὸν 'Οζιάν (✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$). ²⁰ Sic Syro-hex. (cum 'A. E'. ἔτη ($\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$)). Cf. Hex. ad 3 Reg. xvi. 8. ²¹ Sic Syro-hex. (qui legit et pingit: ✕ βασιλέως ἐπὶ 4 — 'Ισραήλ), et sine notis Cod. III. Comp., Codd. 19, 93, 108; βασιλέως 'Ισρ. ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ 'Ισρ. ²² Syro-hex. ✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 158. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad i Reg. xxiii. 24. ²⁴ Sic Syro-hex. (cum και συνεχομένους), nescio quo jure. Si quid jugulandum, pingere malim: — και ἑσπανισμένους 4, quae verba desunt in Codd. 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 36. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁶ Sic Codd. II, III, Syro-hex. ²⁷ Syro-hex. ✕ (sic) $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243, 247 (om. τοῦ)), Syro-hex., Arm. 1. Cod. 243 in marg. (ad Ἀζαρίας Cap. xv. i): Ὅπως ἐν ταῖς Βασιλείαις ποτὲ μὲν Ἀζαρίας, ποτὲ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔργμηνενταῖς Ζαχαρίας ὀνομάζεται. ²⁹ Syro-hex. ✕ $\text{ו} \text{י} \text{ל} \text{ו}$.
 CAP. XV. ¹ Sic Cod. III, Syro-hex. (cum ἔτη), hic et v. 8. Cf. ad Cap. xiv. 23.

14. **וַיִּמְלֹךְ בְּחַמְתִּי**. O'. Vacat. ✕ 'A. E'. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ^{4.25}
16. **אֶת־תְּפִסָּה**. O'. [καὶ] τὴν Θερσά. Alia exempl. τὴν Θεφσά. ²⁶
17. **בְּלֵךְ**. O'. ἐβασίλευσε. Aliter: O'. ÷ καὶ ⁴ ἐβασίλευσε. ²⁷
19. **וַיִּתְּנוּק הַמִּמְלָכָה בְּיָדוֹ**. O'. Vacat. ✕ 'A. τοῦ ἐνισχύσαι τὸ βασιλείον ἐν χειρὶ αὐτοῦ ^{4.28} Alia exempl. τοῦ κραταιώσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ²⁹
20. **שָׁקָלִים כֶּקֶף**. O'. σίκλους ✕ ἀργυρίου ^{4.30}
21. **הָלוֹא**. O'. οὐκ ἰδοῦ. Alia exempl. οὐχί. ³¹
25. **מִבְּנֵי גִלְעָדִים**. O'. ἀπὸ τῶν τετρακοσίων. Alia exempl. ἀπὸ τῶν Γαλααδιτῶν; alia, ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν Γαλααδιτῶν. ³²
30. **בְּן־עֲזַיָּה**. O'. υἱοῦ Ἀζαρίου (alia exempl. Ὁχοζίου; alia, Ὁζίου ³³).
31. **הֲנֵם**. O'. ἰδοῦ ταῦτα. Alia exempl. ἰδοῦ ἐστι. ³⁴
34. **וַאֲבִיו עָשָׂה**. O'. ὁ πατὴρ αὐτοῦ ✕ ἐποίησεν ^{4.35}
38. **וַיִּקְבֹּר עִם־אֲבֹתָיו**. O'. (✕) καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ^{4.36}

Cap. XV. 18. ÷ πασῶν ^{4.37} 28. ÷ πασῶν ^{4.38}
36. καὶ ÷ πάντα (4). ³⁹

CAP. XVI.

2. **וַיְהִי הַיּוֹם אֲלֵהוּ**. O'. κυρίον θεοῦ αὐτοῦ ÷ πιστῶς ^{4.1}
3. **מִלְכֵי יִשְׂרָאֵל**. O'. βασιλέων Ἰσραήλ. Alia exempl. Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ βασιλέως Ἰσραήλ. ²
- וַיָּגֶם אֶת־בְּנֵי הָעַבִּיר בַּאֵשׁ**. O'. καίγε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διήγεν (alia exempl. διήγαγεν ³) ἐν πυρὶ. (Σ.) ἀλλὰ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ περιέκαυσε πυρὶ. ⁴
6. **וַיֹּאדְוָרִים (וַאֲדוּמִים ק')**. O'. καὶ Ἰδουμαῖοι ('Ο Ἐβραῖος Ἄρωμιμ ⁵).
- וַיִּשְׁבוּ שָׁם**. O'. καὶ κατάρκησαν ✕ ἐκεῖ ^{4.6}
7. **וַיִּבְנֶה**. O'. καὶ υἱός ✕ σου ^{4.7}
8. **לְמַלְכֵי־אַשּׁוּר**. O'. τῷ βασιλεῖ ✕ Ἀσσυρίων (4). ⁸
9. **וַיִּגְלָה קִירָה**. Et deportavit eam Kiram. O'. καὶ ἀπέκισεν αὐτήν (alia exempl. τὴν πόλιν ⁹). Aliter: O'. καὶ ἀπέκισεν αὐτήν ✕ 'A. Κυρήνηνδε ^{4.10}

Syro-hex. (cum **לְמַלְכֵי**, sed postea **לְיִשְׂרָאֵל**). ²⁵ Sic Syro-hex., et sine notis Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. 1. ²⁶ Sic Comp., Syro-hex. (cum **לְמַלְכֵי**). ²⁷ Sic Syro-hex. (cum **לְמַלְכֵי** ÷), et sine obelo Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 64, alii. ²⁸ Syro-hex. in textu: **לְמַלְכֵי**. Sic sine notis Codd. III (cum ἐν τῇ χ.), 121, 247 (om. ἐν χειρὶ), Arm. 1. Ad τὸ βασιλείον cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 8. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82 (om. τοῦ), 93 (idem), 108, 158 (cum καὶ pro τοῦ). ³⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 121, 247, Arm. 1. ³¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 74, alii, Syro-hex. ³² Prior lectio est in Ald. (cum Γαλααδιτῶν), Codd. XI, 44, 52, 74, alii; posterior in Comp., Codd. 19, 82 (om. τῶν posteriore), 93, 108. Cum Ed. Rom. facit Syro-hex. ³³ Prior scriptura est in Ald., Codd. XI, 74, 92, alii; posterior in Comp., Codd. 71, 158, 245, Syro-hex. (cum Ἀζαρίου in marg.). ³⁴ Sic Codd. II, III, 56, 246, Syro-hex. ³⁵ Sic Syro-hex. Vox ἐποίησεν deest in libris Graecis. ³⁶ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum). Haec desunt in Codd. III, XI, 52, 71, 74, alii. Posteriora μετὰ τ. π. αὐτοῦ reprobant Ald., Codd. 19, 64, 245. ³⁷ Syro-hex. Deest in Comp., Codd. 19 (cum ἀπὸ τῶν ἄ.), 44 (idem), 82, 93, 108. ³⁸ Idem. Deest in Cod. 44 (cum

ἀπὸ τῶν ἄ.). ³⁹ Idem (cum **לְמַלְכֵי** ÷), repugnante Hebraeo.

CAP. XVI. ¹ Sic Syro-hex. (sine pronomine, quod reprobant etiam Comp., Codd. II, III, Arm. 1), cum nota: "Τὸ πιστῶς non positum erat in libro Heptaplorum (**לְמַלְכֵי** **יִשְׂרָאֵל**), neque apud ceteros interpretes, neque in editione Hebraea Graece scripta, sed tantum apud LXX." Vox deest in Comp., Codd. 19, 44, 52, 82, 93, 108. ² Sic Ald. (cum βασιλέων), Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, 247 (cum βασιλέα)), Syro-hex. (cum υἱοῦ), Arm. 1. ³ Sic Cod. 93, Syro-hex. ⁴ Cod. 243 in marg. sine nom. (cum πυρὶ κατὰ τὰ βδ.—κύριος). Symmachum interpretem arguere videtur praeter Graecam verborum complexionem usus particularum ἀλλὰ καὶ, de quo cf. Hex. ad Psal. xxiv. 3. Prov. xiv. 13. Hos. iii. 3. (Ad καίγε κ.τ.ε. Syro-hex. scholium habet: "Hic primum positum est: *Transire fecit filium suum per ignem.*") ⁵ Syro-hex. **לְמַלְכֵי**. ⁶ Sic Syro-hex. Adverbiū est in Ed. Rom. et libris omnibus. ⁷ Sic Syro-hex. Pronomen deest in Codd. XI, 236. ⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 121, 247, Arm. 1. ⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁰ Sic Syro-hex. (cum **לְמַלְכֵי** ÷), et sine notis

10. לְכַל־מִעֲשֵׂוֹ. O'. και (potior scriptura eis¹¹)
πάσαν ποιήσιν αὐτοῦ.

11, 12. כִּן עָשָׂה אֲוִירָה הַכֹּהֵן עֲרֹבוֹ הַמֶּלֶךְ-אֲחָז. O'. Vacat.
מִדְּמִשְׁקָ; וַיִּבְאֵה הַמֶּלֶךְ מִדְּמִשְׁקָ
× 'A. Σ. E'. οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἰερεὺς
ἕως ἔρχεσθαι τὸν βασιλέα Ἄχαζ ἀπὸ Δαμα-
σκου, και ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμα-
σκου (4).¹²

12. וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ עַל-הַמִּזְבֵּחַ. O'. Vacat. (× 'A.
Σ. E'.) και προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον 4.¹³

13. וַיִּסֹּף אֶת-נִסְכּוֹ. O'. και τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
Alia exempl. και ἔσπεισε τὴν σπονδὴν αὐ-
τοῦ.¹⁴

14. וַיָּאֵת הַמִּזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת. O'. τὸ χαλκοῦν. Alia
exempl. τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον; alia, και
τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν.¹⁵

וַיִּקְרַב מֵאֵת פְּנֵי. O'. και προσήγαγε τὸ πρόσω-
πον. Alia exempl. και προσήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ
προσώπου.¹⁶ Σ. και μετέθηκεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ
προσώπου.¹⁷

וַיִּתֵּן אֹתוֹ. O'. και ἔδειξεν αὐτό. 'O' Ἐβραῖος,
Σ. E'. και ἔθηκεν αὐτό.¹⁸

14. עַל-יָרֵךְ. O'. ἐπὶ μηρόν. Alia exempl. ἐπὶ
μέρος.¹⁹

15. אֶת-עֵלִית. O'. τὴν ὀλοκαύτωσιν. (Σ.) τὴν ἀνα-
φοράν.²⁰

וְאֶת-מִנְחָתָהּ. O'. και τὴν θυσίαν ('O' Ἐβραῖος
μαναά²¹).

עִם הָאָרְצִי. O'. τοῦ λαοῦ × τῆς γῆς 4.²²

16. הַמֶּלֶךְ אֲחָז. O'. × ὁ βασιλεὺς (4) Ἄχαζ.²³

17. אֶת-הַמִּסְגָּרוֹת. Taenias. O'. τὰ συγκλείσματα.
'A. τὰ διαπήγματα.²⁴

הַמִּנְחֹת. Basium. O'. τῶν μεχωνῶθ. 'A. τὰ
ἰποθέματα. Σ. τὰς βάσεις. Θ. τὰ ἰποστηρίγματα.²⁵

מֵעַל הַבְּקָר. O'. ἀπὸ τῶν βοῶν. Aliter: O'.
ἀπὸ τῶν ÷ δέκα 4 βοῶν.²⁶

18. הַשִּׁבְתָּ. O'. τῆς καθέδρας (הַשִּׁבְתָּ). Alia ex-
empl. τῆς καθέδρας τῶν σαββάτων.²⁷

וַיִּשְׂרֹבְנוּ. O'. ὑποκόμισεν. Σ. Θ. ὃν ὑποκό-
μισεν.²⁸

הַחַיִּיצוּנָה. O'. τὴν ἔξω. Σ. τὴν ἐξωτέραν.²⁹

20. וַיִּקְרַב עִם-אֲבֹתָיו. O'. και ἐτάφη (×) μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ 4.³⁰

Cap. XVI. 14. τοῦ οἴκου — κυρίου (4).³¹ τοῦ οἴκου
× κυρίου 4.³²

Cod. III. Cf. Hex. ad 3 Reg. xxii. 49. Praeterea Syro-
hex. in marg. duas lectiones affert: **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**... et **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**...;
quarum prior est Syri vulgaris; posterior, ut videtur, τοῦ
'Εβραίου. ¹¹ Sic Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, alii
(inter quos 243, 247), Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. (qui
pingit: × 'A. Σ. E'. οὕτως—ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 4), et sine
notis Codd. III, 121, 247. ¹³ Sic Syro-hex. (cum **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**
ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ), et sine notis Codd. III, 121, 247. ¹⁴ Sic
Codd. III, 121, Syro-hex. ¹⁵ Prior lectio est in Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Syro-hex., Arm. I.
¹⁶ Sic Comp. (om. και), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem),
108 (idem), Syro-hex. ¹⁷ Syro-hex. **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ** **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**.
Cod. 243 in marg. sine nom.: και
μετέθηκεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου; quae cum Sy-
riacis nostris consentire videntur. ¹⁸ Syro-hex. **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ** **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**.
¹⁹ Sic in textu Codd. 52, 55, alii, Arm. I.
²⁰ Sic Codd. 71 (cum τὸ ἐπὶ), 243, 244. Syro-hex.: ἐν
μέρει (**ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**). ²¹ Sic in textu Codd. 121, 247. Cf.
Hex. ad Gen. viii. 20. Exod. xxix. 42. ²² Syro-hex.
ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**, appictio MANAA. ²³ Sic Syro-hex., et sine

aster. Codd. III, 121. ²⁴ Sic Syro-hex. Verba ὁ βασι-
λεὺς desunt in Ald., Codd. 71, 74, aliis. ²⁵ Montef. e
Regio affert: 'A. τὰ διαπήγματα μεχωνῶθ, βάσεις αὐται; ubi
Aquilae lectio cum glossa vocis μεχωνῶθ (Theodoret. Quaest.
XLVIII in 4 Reg. p. 541: ὅτι δὲ και μεχωνῶθ βάσεις ἦσαν,
τὰ ἐξῆς διδάσκει) perperam confusa est. Cf. Hex. ad 3 Reg.
vii. 31, 32. ²⁶ Syro-hex. **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ** **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**.
ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ... Easdem lectiones affert Bar Hebraeus, qui
et Theodotionis nomen suppeditat. Cf. Hex. ad 3 Reg.
vii. 27. 4 Reg. xxv. 13. Jerem. xxvii. 19. lii. 17. ²⁷ Sic
Syro-hex. Post τῶν χαλκῶν add. τῶν δέδεκα Codd. III (cum
δέκα), 52, 92, alii (inter quos 247). ²⁸ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Syro-hex. **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ** **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**.
Pronominis genus pro certo definiri nequit. ³⁰ Idem:
ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ **ⲕⲁⲓⲁⲓⲁⲓ**. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
³¹ Sic Syro-hex. (cum cuneolo tantum), et sine aster. Comp.,
Codd. III, 123. ³² Syro-hex. Vox κυρίου deest in
Comp., Codd. 82, 93, 108. ³³ Idem (cum asterisco,
non obelo, sed deficiente uno et altero puncto). Vox deest
in Codd. 71, 119, 245.

CAP. XVII.

3. מִנְחָה. O'. *μαναά*. Alia exempl. *δώρα*.¹ 'A. *δῶρον*. Σ. *φῶρον*.³
4. קָשָׁר. O'. *ἀδικίαν*. Σ. E'. *ἐπιβουλήν*.³
- סוּא. O'. *Σηγῶρ*. Alia exempl. *Σωά*.⁴
- הַעֲלָה. O'. *ἤνεγκεν*. "Αλλος' *ἀνήγαγεν*.⁵
- מִנְחָה. O'. *μαναά*. ✕ E'. *δώρα*.⁶
- בְּשָׂנָה בְּשָׂנָה. O'. *ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ*. Alia exempl. *ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν*.⁷
- וַיַּעֲזְרוּ. *Et inclusit eum*. O'. *καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτόν*. Σ. *καὶ συνέλαβεν αὐτόν*.⁸
6. וַיָּגֵל. O'. *καὶ ἀπέκτισεν*. Σ. *καὶ ἤχμαλώτευσεν*.⁹
- וַיְרִי מַדְיָ וַיְרִי גִזְוֹן גִּזְוֹן וַיְרִי גִזְוֹן. O'. *ποταμοὶς Γωζᾶν, καὶ ὄρη* (alia exempl. *ἐν ὄρεσι*)¹⁰ *Μήδων*. 'O' *Ἐβραῖος*, Σ. *παρὰ τὸν ποταμὸν Γωζᾶν ἐν πόλεσι* (*Μήδων*).¹¹
7. בְּיַדְהֶם. O'. *ἔτι* (alia exempl. *ἔτε*)¹² *ἤμαρτον*.
8. וַיִּמְלְכֵי יִשְׂרָאֵל. O'. (✕) *καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰσραήλ*.¹³
9. וַיִּוֹחֲפְאוּ. *Et texerunt* (tecte egerunt). O'. *καὶ ὄσοι ἠμφιέσαντο*. 'A. (καὶ) *ἐπεκάλυψαν*.¹⁴
- וַיִּבְרְאוּ אֶתְּרֵם. O'. *λόγους οὐχ οὕτως*.

Alia exempl. *λόγους ἀδίκους*.¹⁵ 'O' *Ἐβραῖος*, Σ. (*λόγους*) *τοὺς μὴ προσήκοντας*.¹⁶

9. בְּמִוֹת. O'. *ὑψηλά*. (Σ.) *βωμούς*.¹⁷
- וַיִּזְרְעוּ. O'. *φυλασσόντων*. "Αλλος' *ἐποικίων* (*ἡγῆρι*?)¹⁸
10. וַיַּעֲזֹב. O'. *ἀλσώδους*. 'A. *εἰθαλοῦς*.¹⁹
11. וַיַּעֲשֵׂוּ דְבָרִים רָעִים לְהַכְעִיב אֶת־יְהוָה. O'. *καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς, καὶ ἐχάραξαν* ('A. Σ. E'. *λόγους πονηροὺς*)²⁰ *τοῦ παροργίσει τὸν κύριον*. 'A. *καὶ ἐποίησαν ῥήματα κακὰ τοῦ παροργίσει τὸν κύριον*.²¹
12. וַיַּעֲבְרוּ. O'. *καὶ ἐλάτρευσαν*. "Αλλος' *καὶ ἐδοῦλευσαν*.²²
13. וַיִּשְׁלַחְתִּי אֱלֹהֶיךָ. O'. *ἀπέστειλα αὐτοῖς*. Aliter: O'. *ἀπέστειλα — αὐτοὺς* ἄ *πρὸς ὑμᾶς*.²³
- 14, 15. וַיִּמְאַסּוּ: וַיִּתְּנוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: וַיִּתְּנוּ אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אֲבוֹתָם. O'. Vacat. ✕ ('A.) *οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ ἀπέρριψαν τοὺς ἀκριβασμοὺς* (Σ. E'. *τὰς ἐπιτολὰς*)²⁴ *αὐτοῦ, καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ ἦν ἔκοψεν* (Σ. E'. *συνετέλεσεν*)²⁵ *σὺν πατράσιν αὐτῶν* (4).²⁶
15. וַיִּאֲחָז. O'. *καὶ ὀπίσω*. Aliter: O'. ✕ 'A. Σ. Θ. *καὶ* (4) *ἐπορευθήσαν ὀπίσω*.²⁷

CAP. XVII. ¹ Sic (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Syro-hex. (in marg., cum ✕ *מַנְחָה*). ² Cod. 243. Syro-hex. affert: Σ. *φῶρον* (*מַנְחָה*). Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 2. Minus accurate Theodoret. ibid.: *Μαναά δὲ δώρα ἤρμηυσαν οἱ λοιποί*. ³ Syro-hex. *מַנְחָה*. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. Cf. ad Cap. xii. 20. ⁴ Sic Comp. (cum *סוּא*), Codd. III, 64 (in marg.), 71, 121 (cum *סוּא*), 245, 247 (ut 121), Syro-hex. (cum *סוּא*). ⁵ Syro-hex. in marg. *הַעֲלָה*. ⁶ Idem in marg. *מִנְחָה*. Cod. 158 in textu: *μαναά δώρα*. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (om. *κατ' ἐν*), 93, 108. ⁸ Syro-hex. *וַיַּעֲזְרוּ*. ⁹ Idem: *מַגְלָה*. ¹⁰ Sic Cod. 123, Syro-hex., Arm. i. ¹¹ Syro-hex. *וַיְרִי מַדְיָ וַיְרִי גִזְוֹן גִּזְוֹן וַיְרִי גִזְוֹן*. ¹² Sic Comp., Codd. III, 64, 92, 121, alii (inter quos 247), Syro-hex., Arm. i. ¹³ Sic Syro-hex. (cum *וַיִּמְלְכֵי יִשְׂרָאֵל*). Haec desunt in Codd. XI, 52, 74, 92, aliis. ¹⁴ Syro-hex. *וַיִּוֹחֲפְאוּ*. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Syro-hex. *וַיִּבְרְאוּ אֶת־רֵם*. ¹⁷ Idem in marg. sine nom. *וַיִּבְרְאוּ אֶת־רֵם*. Cf.

Hex. ad 3 Reg. xi. 7. xii. 32. ¹⁸ Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 31. ¹⁹ Syro-hex. *וַיַּעֲזֹב*. Cf. Hex. ad Deut. xii. 2. Jerem. iii. 6. ²⁰ Idem: *וַיִּזְרְעוּ*. Cf. Hex. ad Deut. xii. 2. Jerem. iii. 6. ²¹ Cod. 243 in marg.: *καὶ ἐποίησαν λόγους πονηροὺς*. ²² Cod. 243. (In textu pro *ἐχάραξαν τοῦ π.* Theodoret. ibid. p. 342 citat *ἤρασαν π.*, coincidente Cod. 108 in marg.) ²³ Cod. 247 in textu: *καὶ ἐλάτρ. καὶ ἐδοῦλευσαν*, ex duplici versione. ²⁴ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. III, 121 (cum *αὐτοῖς*); neonon (om. *αὐτοῖς*) Cod. 247, Arm. i. ²⁵ Syro-hex. *וַיִּתְּנוּ אֶת־בְּרִיתוֹ*. ²⁶ Idem: *וַיִּתְּנוּ אֶת־בְּרִיתוֹ*. Cf. Hex. ad Jesai. lxi. 8. Jerem. xxxi. 31. Ezech. xvii. 13. ²⁷ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III (cum *ἀκρ. αὐτῶν*), 121 (cum *καὶ* pro *οἱ*, τῷ *θεῷ* pro *θεῶν*, et *διαθήκην* pro *συνθήκην*), 247 (ut 121), Arm. i. Alia versio, *οἱ οὐκ ἐπ. κ. τῷ θ. αὐτῶν, καὶ ἀπόσαντο* (cf. Hex. ad Jerem. xiv. 19) *τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν*, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ²⁸ Sic Syro-hex. (cum *וַיִּבְרְאוּ אֶת־רֵם*). Copula deest in Ald., Codd. 44,

32. אֶרֶץ לָהֶם וּבְרָמִים. O'. καὶ ἄρτου (alia exempl. ἄρτου³⁴) καὶ ἀμπελώνων. Alia exempl. καὶ ἀμπελώνων καὶ ἄρτων.³⁵
34. הִנֵּעַ וְעָרָה. O'. Ἀνὰ καὶ Ἀβά. Aliter: O'. ✕ καὶ Ἀνὰ καὶ Αὐά³⁶
- פִּי-הַצִּיּוֹן. O'. ὅτι (alia exempl. μὴ, s. μήτι³⁷) ἐξείλαντο.
36. הִתְחַרְשׂוּ הָעָם. O'. καὶ ἐκώφευσαν ✕ ὁ λαός³⁸ Alia exempl. καὶ ἐσιώπησαν.³⁹
- הַמְּלֶכֶת הַיָּא. O'. ✕ Ὁ Ἑβραῖος, Σ. Ε'. αὐτῆ⁴⁰ τοῦ βασιλέως.⁴⁰
- Cap. XVIII. 4. ÷ πάσας⁴¹ τὰς στήλας.⁴¹ 14. ÷ ἀγγέλους⁴²

CAP. XIX.

4. יְהוֹדִיחִי. Et punit eum. O'. καὶ βλασφημῶν (alia exempl. ἐλέγχων¹).
6. מִפְּנֵי הַדְּבָרִים. O'. ἀπὸ τῶν λόγων. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων.²
- יָבִי. גַּדְבְּרֵי. O'. ἐβλασφήμησαν... Alia exempl. ἐβλασφήμησαν εἰς ἐμέ...³

7. רִיחַ. O'. πνεῦμα. Schol. δειλίαν.⁴
10. זֶה תִּאמְרוּן אֶל-הַיְהוּדִים מִלְּךְ-יְהוָה לֵאמֹר. O'. Vacat. ✕ Ἄ. τάδε εἰεῖτε πρὸς Ἑξεκίαν βασιλέα Ἰουδα, τῷ λέγειν^{4,5} Alia exempl. οὕτως εἰεῖτε Ἑξεκία βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας.⁵
- אֶל-יְשׁוּעָה. O'. μὴ ἐπαιρέτω σε. Alia exempl. μὴ σε ἀπατάω.⁷
12. בְּתִלְאֶשָׁר. O'. ἐν Θαεσθέν (alia exempl. Θαλασσάρ; alia, Θαλασσαρίμ⁸).
13. וּמֶלֶךְ לְעִיר. O'. καὶ ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως. Alia exempl. καὶ ✕ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως⁹.
15. וַיִּתְפָּלֵל הַיְהוּדִים לְפָנֵי יְהוָה. O'. Vacat. ✕ καὶ προσήύξατο Ἑξεκίας πρὸ προσώπου κυρίου(Δ).¹⁰
16. אִתָּה דְבַרְי. O'. ✕ πάντας⁴ τοὺς λόγους.¹¹
17. וַיִּאָּתְרָצָם. O'. Vacat. ✕ καὶ τὴν γῆν αὐτῶν^{4,12}
21. עָלָיו. O'. ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. πρὸς αὐτόν.¹³ Ἄ. Σ. Ε'. περὶ αὐτοῦ.¹⁴
- בְּנֶה. O'. ἐξουδένωσε. Alia exempl. ἐφάυλισε.¹⁵
22. וְעַל-מִי. O'. ✕ καὶ (Δ) ἐπὶ τίνα.¹⁶

❖

❖

³⁴ Sic Ald., Codd. XI, 44, 56, 64, alii (inter quos 247).
³⁵ Sic Cod. III, Syro-hex., Arm. I (cum ἄρτου). ³⁶ Sic Syro-hex. (cum יְהוּדָא וְיִשְׂרָאֵל). Scriptura Αὐά est in Ald., Codd. III, 55, 64, aliis (inter quos 243). Haec desunt in Codd. II, 71, 245. Cf. Hex. ad Jesai xxxvii. 13.
³⁷ Prior lectio est in Comp., Codd. XI (cum ἐρρύσαντο), 19, 55, 56, aliis, Syro-hex.; posterior in Ald., Codd. 44 (cum ἐρρύσαντο), 52 (idem), 64, aliis (inter quos 243, 247).
³⁸ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. in marg. (cum εἰς ἁπλοῦς).
⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine notis (cum τοῦ β. αὐτῆ) Comp., Codd. 19, 82 (cum αὐτῆ), 93, 108. ⁴¹ Syro-hex. Sic sine obelo Ald., Codd. III, 55, 56, alii (inter quos 243, 247), Vet. Lat. ⁴² Idem (qui pingit: — βασιλεὺς Ἰουδα ἀγγέλους Δ).

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 56, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. ³ Sic Comp. (cum —σαν), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (cum εἰς σὲ μετὰ παιδάρια), 108, Syro-hex. (cum —), Arm. I. ⁴ Cod. 243 in marg. Cf. Theodoret. ibid. p. 545. ⁵ Sic in textu Syro-hex., et sine notis Comp. (om. τῷ λέγειν), Codd. III, 82 (ut Comp.), 93 (idem),

108 (idem). ⁶ Sic Ald., Codd. 44, 52, 56, alii (inter quos 243, 247). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. III, 121 (cum Θαλασσάρ), 123, 247 (ut 121), Syro-hex. (cum —); posterior in Ald. (cum Θαλασσαρίμ), Codd. XI, 52, 64, 74, aliis. ⁹ Sic Syro-hex. (qui pingit: ✕ καὶ βασιλεὺς), et sine aster. Comp., Codd. III (om. ὁ), 93, 158 (om. τῆς πόλεως), Arm. I. Haec, ὁ β. τῆς π. desunt in Codd. II (cum καὶ ποῦ Σεφφ.), XI (cum καὶ ὁ Σεφφ.), 52, 56 (ut II), 64, aliis (inter quos 243). ¹⁰ Sic Syro-hex. (qui pingit: καὶ προσ. ✕ Ἑξ.), et sine aster. Codd. III (cum εἰς πρόσωπον), 121, 247, Arm. I (cum ἐναντίον κυρίου). ¹¹ Sic Syro-hex., in vitis libris Graecis. ¹² Inserunt vocem codices [Hebraei] perquam plurimi, e quibus sunt MSS. bonae notae, e.g. 2, 3, 23, 154, etc.—Brunsi. Cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 17. ¹³ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. III, 121, 247. Comp., Codd. 19, 93, 108: καὶ πᾶσαν τ. γ. αὐτῶν. ¹⁴ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 44, 55, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex. (cum ἐπ' αὐτόν in marg.). ¹⁵ Syro-hex. Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, 108. Duplex versio, ἐφάυλισε σε καὶ ἐξουδένωσε σε, est in Codd. 243, 244. ¹⁶ Sic Syro-hex.

29. זָרְעוּ וְקָצְרוּ וְנִמְעוּ כְרָמִים. Ο'. σπορά καὶ ἀμύγδα καὶ φυτεία ἀμπελώνων. 'Ο Έβραῖος, Σ. σπείρατε καὶ ἀμύσατε καὶ φυτεύσατε (ἀμπελώνας).³⁷
32. לֶכֶן. Ο'. οὐχ οὕτως. 'Α. Σ. διὰ τοῦτο.³⁸
וְקָרְמָה. Occurret ei. Ο'. προφθάσει ἐπ' αὐτήν. Alia exempl. προφθάσει αὐτήν.³⁹
34. לְהוֹשִׁיעָהּ. Ο'. Vacat. ✕ τοῦ σῶσαι αὐτήν.⁴⁰
35. בְּלִילֵה הַיּוֹם. Ο'. νυκτός. Alia exempl. ξως νυκτός.⁴¹ 'Ο Έβραῖος' ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνη.⁴²
37. נֶסֶרָךְ. Ο'. Μεσεράχ. Alia exempl. Νεσεράχ.⁴³
- אֶרֶץ אֲרָרַט. Ο'. εἰς γῆν Ἀραράθ. Ἄλλοις εἰς Ἀρμενίαν.⁴⁴

Cap. XIX. II. ÷ πάντα 4.⁴⁵ 20. ÷ ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων 4.⁴⁶

CAP. XX.

1. לְבֵיתָהּ. Ο'. τῆ οἴκῳ σου. Σ. περὶ τοῦ οἴκου σου.¹
2. אֶת-פָּנָיו. Ο'. Vacat. ✕ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.²
3. אֶנְהָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὦ; alia, ὦ δῆ.³ Σ. δέομαι.⁴

³⁷ Syro-hex. + سوسوسو سوسوسو + سوسوسو. Sic in textu Comp., Arm. i.

³⁸ Idem: ./. سوسوسو. Sic in textu Comp., Arm. i.

³⁹ Sic Comp., Codd. II (cum αὐτὸν), III, 82 (cum θυρεῶ), 93 (idem), alii, Syro-hex. ⁴⁰ Sic Syro-hex., et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 121, 247. ⁴¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 71, alii (inter quos 243, 247), Syro-hex.

⁴² Syro-hex. + سوسوسو. ⁴³ Sic Comp. (cum Νεσεράχ), Ald., Codd. III, XI, 92, 119, alii. Syro-hex.

⁴⁴ Cod. 243 in marg. Syro-hex. in textu: سوسوسو; in marg. autem: ΑΡΑΡΑΤ. ⁴⁵ Syro-hex. Deest in Cod. 245. ⁴⁶ Idem. Deest in Comp. solo.

Cap. XX. ¹ Syro-hex. + سوسوسو. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. ² Syro-hex. in marg. Sic in textu sine aster. Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44 (om. Έξείας), 52, alii (inter quos 243, 247), Arm. i. ³ Prior lectio est in Codd. 64, 134, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. II, III, XI, 19, 55 (cum ὁδὸ), 56, aliis. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 25. Jesai. xxxviii. 3. ⁴ Syro-hex. + سوسوسو. Hieron. Opp. T. VII, p. 759: "Nai quod-

dam quasi adverbium blandientis est... Sicut enim ANNA illud Hebraicum, pro quo frequenter LXX interpretes δὴ transtulerunt, in lingua sua significat deprecantis affectum; unde nonnunquam Symmachus pro ANNA δέομαι, hoc est, obsecro, transtulit." ⁵ Syro-hex. + سوسوسو. Symmachi lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. ⁶ Sic Comp. (cum καὶ ἐν κ.), Codd. 19, 108 (ut Comp.), Syro-hex. in marg. (cum + سوسوسو), Arm. i. ⁷ Sic Codd. III, 121, Syro-hex., Arm. ed. ⁸ Sic Cod. 236, Syro-hex. ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108, Syro-hex. ¹⁰ Verba inclusa desunt in Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 55, aliis (inter quos 243), Syro-hex. ¹¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19 (cum ἀναβαθμοῖς), 144, 245 (cum τῆν pro εἰς τὰ); posterior in Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. (cum + سوسوسو * / * سوسوسو). ¹³ Sic Codd. III (om. οἷς), 52 (om. Ἀχαζ), 92, 121 (ut 52), 123, 236, 242. ¹⁴ Syro-hex. + سوسوسو. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum μαναά?), 93, 108. ¹⁶ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108.

3. אֶת אֲשֶׁר. Ο'. ὅσα. Σ. ὡς. Ε'. πῶς.⁵
וּבְלִבְבָּ שְׁלֹמֹ. Ο'. καὶ καρδίᾳ πλήρει (alia exempl. τελεῖα⁶).
7. וְיִקְחוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐλήφθη.⁷
8. בְּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה. Ο'. εἰς οἶκον κυρίου τῆ ἡμέρᾳ τῆ τρίτῃ. Alia exempl. τῆ ἡμέρᾳ τῆ τρίτῃ εἰς οἶκον κυρίου.⁸
9. וְהִלְךָ. Ο'. τοῦτο. Alia exempl. τοῦτό σοι.⁹
10. אֶת-חַרְנִית עֶשֶׂר מַעְלֹת. Ο'. [ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς] δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω.¹⁰ Alia exempl. δέκα ἀναβαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω; alia, εἰς τὰ ὀπίσω δέκα ἀναβαθμοὺς.¹¹
11. בְּמַעְלֹת אֲשֶׁר יֵרְדָה בְּמַעְלֹת אָחָז. Per gradus quos descenderat in gnomone Ahaz. Ο'. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς. Aliter: Ο'. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ✕ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς 4 οἷς κατέβη ✕ Ἄ. Ἀχαζ 4.¹² Alia exempl. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς οἷς κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἀχαζ.¹³
12. סִפְרִים וּמִנְחָה. Ο'. βιβλία καὶ μαναά ('Α. Σ. Ε'. δῶρα¹⁴). Alia exempl. ἐπιστολὰς καὶ δῶρα.¹⁵
13. נִכְתָּהּ. Aromatum. Ο'. τοῦ νεχωθά. Alia exempl. τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τοῦ νεχωθά.¹⁶

14. **שָׁשֶׁת שָׁשֶׁת**. O'. μητέρα (alia exempl. γυναίκα¹¹)
Σελλάημ.

בְּמִשְׁנָה. In secunda urbis regione. O'. ἐν τῇ
μασενᾶ. "Αλλος' ἐν τῇ δευτέρᾳ.¹²

19. **מִפְנֵי יְהוָה**. O'. ἀπὸ προσώπου. Alia exempl.
ἀπὸ προσώπου κυρίου.¹³

20. **לִכְנֵן הַיְנִי אֶסְפָּה**. O'. οὐχ οὕτως· ἰδοὺ προστί-
θημί σε. Σ. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω (σε).¹⁴

בְּשָׁלוֹם. O'. ἐν εἰρήνῃ. Aliter: O'. ἐν Ἱερου-
σαλήμ.¹⁵ 'O' Ἑβραῖος, 'A. Σ. Θ. Ε'. ἐν εἰ-
ρήνῃ.¹⁶

וְיִשְׂרָאֵל יִבְיֶינָה. O'. οἷς ἐγὼ εἰμι ἐπάγω. Ali-
ter: O'. οἷς ἐγὼ ÷ εἰμι ἄ ἐπάγων.¹⁷

Cap. XXII. 13. ÷ παντὸς ἄ τοῦ λαοῦ.¹⁸

CAP. XXIII.

2. **וְכָל-הָעָם**. O'. καὶ πᾶς ὁ λαός. Aliter: O'.
καὶ πᾶς ὁ λαός ÷ ὁ μετ' αὐτοῦ ἄ.¹

3. **עַל-הַעֲמוּד**. Super suggestum. O'. πρὸς ('A.
Σ. ἐπί²) τὸν στῦλον.

4. **הַפְתָּן הַגְּדוֹל**. O'. ✕ 'A. Σ. Ε'. τῷ ἱερεί τῷ
μεγάλῳ (ἄ).³

4. **לְבַעַל הַלְּשָׁה וְלִכְנֵן אֶסְפָּה**. O'. τῷ
Βάαλ καὶ τῷ ἄλσει (alia exempl. καὶ τῇ
'Ασσηρώθ⁴) καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει (alia exempl.
στρατιᾶ⁵) τοῦ οὐρανοῦ. 'A. τῷ Βάαλ καὶ τῷ
ἀλσώματι... Σ. Θ. τῷ Βάαλ, καὶ εἰς τὸ περι-
βώμιον, καὶ πάσῃ τῇ διατάξει τοῦ οὐρανοῦ.⁶

בְּשַׂדְּמֹת קִדְרוֹן. In arvis Kidron. O'. ἐν σαδη-
μῶθ Κέδρων. 'A. ἐν ἀρούραις Κέδρων. Σ.
Θ. ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων. Ε'. ἐν τῷ ἔμπτυ-
ρισμῷ τοῦ χιμάρρον (Κέδρων).⁸

וְנִשְׁבָּה. O'. καὶ ἔβαλε. 'A. Σ. καὶ ἤρε.⁹

5. **אֶת-הַקְּדוֹרִים**. Sacrificulos idololatricos. O'.
τοὺς χωμαρίμ. Alia exempl. τοὺς ἱερείς.¹⁰ 'A.
τὰ ἱερά.¹¹

וַיִּשְׂרֹף נְתַנּוּ מַלְכֵי יְהוּדָה וַיִּקְרָר בְּבִמֹת. O'. οὖς
ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐθυμίον ἐν τοῖς
ύψηλοῖς. Σ. Ε'. οὖς κατέστησαν οἱ βασιλεῖς
Ἰούδα τοῦ θυμιᾶν ἐν τοῖς ύψηλοῖς.¹²

וְלִמְזֵלוֹת. Et signis caelestibus. O'. καὶ τοῖς
μαζουράθ (alia exempl. μαζαλώθ¹³). Schol.
Μαζουράθ τὰ συστήματα λέγει τῶν ἀστέρων,
ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζώδια καλοῦνται.¹⁴

6. **אֶת-הַיְשָׁרָה**. O'. τὸ ἄλσος. Alia exempl. τὸ
ἄλσος τῆς Ἰσσηρώθ.¹⁵

notis Ed. Rom. Pronomen deest in Codd. II, 56, 245.
¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44 (cum τὴν γ.), 52,
alii, Syro-hex. ¹² Syro-hex., abscisso nomine, Sym-
machi fortasse: ✕ **בְּמִשְׁנָה**.. Hieron.: in secunda. Cf.
Hex. ad 2 Paral. xxxiv. 22. ¹³ Sic Codd. II (cum ἂν
τὸ πρόσωπον pro ἀπὸ πρ.), III, XI, 44, 52, 56, alii (inter
quos 243, 247), Syro-hex., Arm. 1. ¹⁴ Syro-hex., **וְ**.
(*) **וְיִשְׂרָאֵל יִבְיֶינָה** (I) **וְיִשְׂרָאֵל יִבְיֶינָה**. Cod. 243 affert: Σ.
διὰ τοῦτο. ¹⁵ Sic Cod. III (cum τόπον pro τάφον), Syro-
hex. ¹⁶ Syro-hex. **וְיִשְׂרָאֵל יִבְיֶינָה**. Minus
probabiliter Cod. 243: Σ. ἐν Ἱερουσαλήμ. Οἱ Γ'. ἐν εἰρήνῃ.
¹⁷ Sic Syro-hex., et sine obelo Codd. II, 121, 243, 244, 247.
¹⁸ Syro-hex.

108, 123, Lucif. Calar. ⁶ Cod. 243. Cf. ad Cap.
xvii. 16. xxi. 7. Ad διατάξει cf. Hex. ad Jerem. viii. 2.
xxxiii. 22. ⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad Jesai. xvi. 8.
Hieron.: in convalle Cedron. ⁸ Syro-hex. **בְּ**.
בְּשַׂדְּמֹת. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum Κέδρων),
82, 93, 108. Cf. ad Cap. xix. 26. ⁹ Idem: **וְ**.
וְנִשְׁבָּה. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (in marg.), 82,
93, 108, 158 (cum duplici lectione τοὺς χωμαρῖμ ἱερείς μαρεῖμ),
246 (cum τοὺς ἱερείς χωμαρῖμ (sic)). Syro-hex. in marg.
✕ (sic) **וְ**. Cf. Hex. ad Zeph. i. 4. ¹¹ Syro-hex.
וְ. Cf. Ezech. xxviii. 18. Dan. i. 2 in LXX
et Syro-hex. ¹² Syro-hex. **וְ**.
וְ. Sic in textu Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ¹³ Sic Comp.,
Syro-hex. (cum **וְ**), appicto Graeco MAZALOTH. Ad
μαζουράθ Cod. 56 in marg.: ἀστροῖς; Syro-hex. autem in
marg.: **וְ** (sic) **וְ**. ¹⁴ Cod. 243 in marg.
Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 32. Hieron.: et duodecim signis.
¹⁵ Sic Codd. 82 (cum ἀσσηρώθ), 93 (cum τῇ ἄ.), 108, 158

- palas* 4.²⁶ 'A. (καὶ τὰ ἀγκιστρα. Σ. (καὶ τὰς) ἀναληπτῆρας.²⁷
- 16. וְהַמְכֹנֹת. O'. καὶ τὰς μεχωνῶθ. Σ. E'. καὶ τὰς βάσεις.²⁸
- 17. כְּתֹרֶת. *Capitulum*. O'. τὸ χωθάρ (alia exempl. χωθάρθ²⁹). Alia exempl. τὸ ἐπίθεμα.³⁰ 'A. κεφαλῖς. Σ. ἀκρογωνιαῖον.³¹
- וְשֶׁבֶקָה. *Et opus reticulatum*. O'. σαβαχά. Alia exempl. καὶ δίκτυον.³²
- 18. כְּהֵן מְשִׁיבָה. O'. νιδν τῆς δευτερώσεως. 'A. Σ. τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον.³³
- 19. וְהַמְשִׁיבָה. O'. καὶ πέντε ἄνδρας. Alia exempl. καὶ ἄνδρας.³⁴ Oί λοιποί πέντε.³⁵
- וְהַמְשִׁיבָה. O'. τὸν ἐκτάσσοντα. Schol. τὸν φορολογοῦντα.³⁶

- 19. וְשִׁיבָה. O'. καὶ ἐξήκοντα (alia exempl. ξξ³⁷). E'. ἐξήκοντα.³⁸
 - 20. רַב־רִבְבָּהִים. O'. ὁ ἀρχιμάγειρος. "Allos princeps lanionum."³⁹
 - וְרַב־לְתָה. O'. εἰς 'Ρεβλαθά (alia exempl. Δεβλαθά⁴⁰). Schol. Δεβλαθά ἡ νῦν καλουμένη Δάφνη, προάστειον 'Αντιοχείας.⁴¹
 - 30. וְהַמְשִׁיבָה. *Et demensum ejus*. O'. καὶ ἡ ἔστια-τορία αὐτοῦ. Schol. 'Αντὶ τοῦ, τὰ ξένια τὰ παρεχόμενα αὐτῷ καθ' ἐκάστην, ἅπερ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τραπέζης αὐτοῦ καὶ τῶν ἐδεσμάτων παρέιχεν.⁴²
- Cap. XXV. 4. (—) ἐξήλθον 4.⁴³ 14. — καὶ τὰς θύσικας 4.⁴⁴

²⁶ Syro-hex. in textu: * סַבְחָא לַאֲלֵהִים * אֲלֵהִים. Ad *סַבְחָא* cf. Hex. ad Jerem. lii. 19. Graecam vocem cognatae significationis ἀμη (quacum etiam commutatur *סַבְחָא* Geopon. IX, 16) in linguam Syriacam receptam esse, nullus dubitat Payne Smith in *Theis. Syr.* p. 230. ²⁷ Cod. 243. Syro-hex. affert: 'A. καὶ τὰ ἀγκιστρα (וְהַמְכֹנֹת). Cf. Hex. ad Jerem. lii. 18. ²⁸ Syro-hex. .ס. וְהַמְכֹנֹת. ²⁹ Sic Codd. XI, 52 (cum *χωθάρθ*), 71 (cum *χωθάρθ*), 74, alii (inter quos 243), Syro-hex. (cum *לְשִׁיבָה*, ΧΘΕΡΑΘ). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Ad *σαβαχά* Cod. 243 perperam aptat: Σ. ἐπίθεμα. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 17, 19. ³¹ Cod. 243. Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת* . . . , vestigia, ni fallor, lectionis: *וְהַמְכֹנֹת*. Cf. Hex. ad 3 Reg. vii. 20. Jerem. lii. 22, ubi Symmacho magis apposite tribuitur *ἐπιστόλιον*. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Syro-hex. in marg. (cum *וְהַמְכֹנֹת* . . .). Mox ad *σαβαχά* Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת* . . . (sic). ³³ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת* Lectionem Aquilae vin-

dicat Bar Hebraeus. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Sic Codd. XI, 71, 106, alii, Syro-hex. (qui pingit: *וְהַמְכֹנֹת*). ³⁵ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת* ³⁶ Syro-hex. in textu: *וְהַמְכֹנֹת* . . . ; in marg. autem: *וְהַמְכֹנֹת* Cf. Job. iii. 18. xxxix. 7 in Syro-hex. ³⁷ Sic Codd. XI, 44, 52, 71, alii, Syro-hex. ³⁸ Syro-hex. *וְהַמְכֹנֹת* ³⁹ Syro-hex. in marg. *וְהַמְכֹנֹת* ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, XI, 44, 55, alii (inter quos 243, 247), deficiente Syro-hex. ⁴¹ Cod. 243 in marg. Notissimus est error interpretum Hebraeorum et Hieronymi, qui per *Reblam*, s. *Reblatham*, urbem Antiochiam intelligebant, maxime propter locum Num. xxxiv. 11, ubi Hieron. interpretatus est: *in Rebla contra fontem Daphnin*. Cf. Hieron. in Comment. ad Ezech. xlvii. 18 (Opp. T. V, p. 599). ⁴² Cod. 243 in marg. ⁴³ Syro-hex. (cum metobelo tantum). Deest in Codd. 19, 93, 108. ⁴⁴ Idem, repugnante Hebraeo.

ADDENDUM.

Cap. x. 27. "Locus Tobiae non est in pervetusto Codice Ambrosiano B. 21 inf., qui scriptus saec. VI caret omni parte hexaplati. In alio cod. chartaceo saec. XVII in Palaestina descripto cura Cardinalis Frid. Borromaei est lectio communis *סַבְחָא*, quae exstat et in cod. Parisiensi VI, A, qui in Tobia est recentioris manus, saec. fere XVI. Codex Mus. Brit. Addit. MSS. r8,715, saec. XII, male habitus

est in loco, sed quantum videre licuerit, legerat probabilis *סַבְחָא*. Sed Codex Bibliothecae Cantab. Oo, 1, i et 2, saec. X vel XI, legisse mihi videtur omnino *סַבְחָא*, non *סַבְחָא*, collatis formis literarum *ס* et *ל*, quae pro ratione scripturae illius codicis facile confundi possunt. Sed vel unus Masius ex codice suo, in quo confusio literarum esse non poterat, quaestionem solvit."—A. Ceriani.

LIBER I PARALIPOMENON.

IN LIBROS PARALIPOMENΩN, ESDRAE ET NEHEMIAE

MONITUM.

IN priores libros Montefalconius, vix una et altera trium interpretum lectione, praemisso saltem nomine, allegata, notabiliore quasdam versionis LXXviralis varietates, partim e Nobilio, partim e Regio suo, afferre contentus est, quae tantum non omnes ad eam textus recensionem, quam in Monito ad Jesaiam pp. 428, 429 tetigimus, pertinent; posteriores vero, deficientibus subsidiis, silentio praeteriit. Etiam Parsonsii curae, ad Paralipomena non nisi pauculas Symmachi lectiunculas e Cod. 108 erutas, ad Esdram et Nehemiam omnino nullas exhibent. Quae cum ita sint, nostro proposito nil magis convenire videbatur, quam ut recensionis supradictae (quam cum Luciana unam eandemque esse necne, in Prolegomenis discutiemus) varietates, non ad minutissimas usque, sed eas tantum, quae majoris esse momenti, et ad rectam Sacri Codicis intelligentiam pertinere viderentur, per hos quatuor libros exciperemus. In hanc autem cujuscunque sit compositionem plurimas trium interpretum lectiones, etsi anonyms, insitas esse, vix dubium esse potest.

LIBER I PARALIPOMENON.

CAPUT I.

7. כְּתִיּוֹת וְרֹדִיִּים. Ο'. Κίτιοι καὶ Ῥόδιοι. Alia exempl. καὶ Χερτιεὶμ καὶ Δωδανείμ.¹

10. גְּבוּר. Ο'. γίγας κυνηγός. Alia exempl. γίγας.²
* Ἄλλος δυνατός.³

11-23. בְּנֵי יִקְרָן — וּמְצָרִים. Ο'. Vacat. Aliter:⁴
Ο'. ✕ καὶ Μεσράϊμ ἐγέννησεν τοὺς Λουδιεὶμ, καὶ τοὺς Ἀναμίμ, καὶ τοὺς Λααβίμ, καὶ τοὺς Νεφθωίμ, (12) καὶ τοὺς Φοροσιεὶμ (alia exempl. Πατροσωνιεὶμ⁵), καὶ τοὺς Χασλωεὶμ (alia exempl. Χασλωνιεὶμ⁶), ὅθεν (alia exempl. ὄς⁷) ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Χαφθοριεὶμ. (13) καὶ Χαναὰν ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταίον (alia exempl. Ἐθ⁸), (14) καὶ τὸν Ἰεβουσαίον, καὶ τὸν Ἀμορραίον, καὶ τὸν Γεργεσαίον, (15) καὶ τὸν Εὐαίον, καὶ τὸν Ἀρουκαίον, καὶ τὸν Ἀσενναίον, (16) καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραίον, καὶ τὸν Ἀμαθεὶ. (17) υἱοὶ Σήμ· Αἰλὰμ, καὶ Ἀσ-

σοῦρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λουδ, καὶ Ἀράμ. καὶ υἱοὶ Ἀράμ.⁹ Ὡς, καὶ Οὐλ, καὶ Γαθέρ, καὶ Μοσὸχ. (18) καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνὰν, καὶ Καϊνὰν¹⁰ ἐγέννησε τὸν Σαλαὰ, καὶ Σαλαὰ ἐγέννησε τὸν Ἐβέρ. (19) καὶ τῷ Ἐβέρ ἐγεννήθησαν δύο υἱοὶ ὄνομα τῷ ἐνὶ Φαλέγ· ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν. (20) καὶ Ἰεκτάν ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδάδ, καὶ τὸν Σαλῆφ, καὶ τὸν Ἀσερμῶθ, καὶ τὸν Ἰαρὲ, (21) καὶ τὸν Ἀδωράμ (alia exempl. Κεδουράν¹¹), καὶ τὸν Οὐζῆλ, καὶ τὸν Δεκλά, (22) καὶ τὸν Οὐβὰλ, καὶ τὸν Ἀβιμαήλ, καὶ τὸν Σαβὰ, (23) καὶ τὸν Οὐφίρ, καὶ τὸν Εὐίλὰ (alia exempl. Εὐί¹²), καὶ τὸν Ἰωβάβ (alia exempl. Ὡράμ¹³). πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. 4.

27. הַיְוָנִים הָיוּ אֲבָרָם. Ο'. Ἀβραάμ. Alia exempl. Ἀβράμ, αὐτὸς Ἀβραάμ.¹⁴

CAP. I. ¹ Sic Comp. (cum Χερτιμ), Ald. (cum Δωδανιν), Codd. 19, 93 (cum καὶ Χερτιεὶμ καὶ Δωδανείμ (in marg. Ῥόδιοι)), 108 (cum Κίτιοι καὶ Ῥόδιοι in marg.), 121 (ut Ald.), 158 (cum Χερ. καὶ Δωδ. καὶ Ῥόδιοι). Cf. Hex. ad Gen. x. 4. ² Sic Comp., Codd. 93, 121. ³ Cod. 108 in marg. Cf. Hex. ad Prov. xxi. 22. Jesai. iii. 2. Jerem. xiv. 9. Ezech. xxxii. 12, 27. ⁴ Quae sequuntur cum varietate leguntur in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 56, 60, 64 (sub ✕), aliis (inter quos 243, et Reg. apud Montef.). Textus noster, pauculis exceptis, est Cod. 243. ⁵ Sic

Codd. III, XI, 52, 56 (cum -σουειμ), 60 (idem), alii. ⁶ Sic Codd. III, XI, 44 (cum Χασμωνιμ), 52, 56, alii (inter quos 243, ut 44). ⁷ Sic Codd. 44, 74, alii (inter quos 243). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Mox Ἰεβουσει, Ἀμορρει, Γεργεσει, etc. iidem. ⁹ Haec, καὶ υἱοὶ Ἀράμ, desunt in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, aliis, et Hebraeo. ¹⁰ Haec, ἐγέννησε τὸν K. καὶ K., desunt in Hebraeo. ¹¹ Sic Codd. III, XI, 52, 56, alii. ¹² Sic Codd. III, XI, 52, 56 (cum Εὐεί), alii. ¹³ Sic Codd. III, XI, 52 (cum καὶ Ἰωράμ), 56 (cum Ἰωράμ), alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald.,

31. אֲלֶהֶם הֵם בְּנֵי. O'. οὗτοι υἱοί. Alia exempl. οὗτοί εἰσιν υἱοί.¹⁵
32. שָׁבַח וַיְרַן. O'. Δαιδάν και Σαβαί. Alia exempl. Σαβὰ και Δαιδάν. και υἱοί Δαιδάν 'Ραγουήλ, και Ναβδεήλ, και 'Ασσουριεῖμ, και Λατουσιεῖμ, και Λοωμείμ.¹⁶
34. עָשׂוּ וַיִּשְׂרָאֵל. O'. 'Ιακώβ και 'Ησαῦ. Alia exempl. 'Ησαῦ και 'Ιακώβ; alia, 'Ησαῦ και 'Ισραήλ.¹⁷
36. וַתִּמְנַע וַעֲמֵלֶק. O'. και Θαμνὰ, και 'Αμαλήκ. Alia exempl. Θαμνὰ δὲ ἡ παλλακὴ 'Ελιφάζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν 'Αμαλήκ.¹⁸
41. בְּנֵי עֵינָה דִישׁוֹן. O'. υἱοί Σωνάν (alia exempl. 'Ανά¹⁹). Alia exempl. οὗτοι δὲ υἱοί 'Ανά Δαισιών, και 'Ελιβαμὰ θυγάτηρ 'Ανά.²⁰
43. אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לְפָנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי שְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῆ 'Εδὼμ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ.²¹
46. בְּשָׂדֵה. O'. ἐν τῷ πεδίῳ (alia exempl. ἀγρῶ²²). עֵינֹת. O'. Γεθαίμ. Alia exempl. Εὐθθ.²³
48. הַנְּהָר. O'. τῆς παρὰ ποταμόν. Alia exempl. τοῦ ποταμοῦ.²⁴
- 50, 51. פְּעֵי וְשֵׁם אֲשֶׁרְתוּ מְהֵיטְבָאֵל בַּת-מִטְרָד בַּת.
- וַיָּמִית הָיָה: O'. Φογώρ. Alia exempl. Φοού και ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Μεταβηλ θυγάτηρ Ματρὲδ, θυγάτηρ Μηζαάβ. και ἀπέθανεν 'Αδάδ.²⁵
51. וַיְהִי. O'. Vacat. Alia exempl. και ἦσαν; alia, και ἐγένοντο.²⁶
54. עֵרָם. O'. Ζαφών. Alia exempl. 'Ηράμ.²⁷

CAP. II.

7. עֹכֵר וַיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָעַל בְּחָרָם. O'. ὁ ἐμποδοστάτης 'Ισραήλ, ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα. Alia exempl. ὁ ταράξας 'Ισραήλ, ὃς ἠσυνθέτησεν ἐν τῷ ἀναθέματι.¹
9. וַתִּכְלֹוּבֵי. O'. και ὁ Χάλεβ. Alia exempl. και ὁ Χαλωβί.²
14. רַדִּי. O'. Ζαβδαί. Alia exempl. 'Ραδδαί; alia, 'Ρηδί.³
18. הַוּלִיד. O'. ἔλαβε. Alia exempl. ἐγέννησε.⁴
21. בְּן-יִשְׁשָׁיִם שָׂדֵה. O'. ἐξηκονταπέντε (alia exempl. ἐξήκοντα⁵) ἐτῶν ἦν. Alia exempl. υἱὸς ἐξήκοντα ἐτῶν.⁶
23. אֶת-חַוִּי. Vicos. O'. τὰς κώμας. Alia exempl. και τὴν Ἀνώθ.⁷

Codd. III, XI, 19, 56, alii (inter quos Reg.).¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *om* υἱοί), XI (idem), 19, 44, 55, alii (inter quos 243).¹⁶ Sic Codd. III (cum *Naβ-δαιήλ*, et *Ἀσωμείν* pro *Λοωμείμ*), XI (cum *Naβδαιήλ* et *Λοωμείμ*), 52 (cum *Ἀσσυριεῖμ* et *Λοωμείμ*), 60, 64 (cum *Ἀσσυριεῖμ*), alii (inter quos 243, cum *Σοβὰ*, *Δαδάν* (bis), *Ἀσσυριεῖμ* et *Λοωμείμ*). Vulg.: *Saba et Dadan. Filii autem Dadan: Assurim, et Latussim, et Laomim*. Cf. Hex. ad Gen. xxv. 3.¹⁷ Prior lectio est in Codd. III (cum *καὶ* 'Ησαῦ), XI, 44, 56, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.¹⁸ Sic Ald. (cum *Ἀμαλήκ*), Codd. III (cum *αὐτῷ*), XI, 52 (cum 'Ελιφάζ), 55 (om. ἡ), 56 (cum 'Ελιφάζ), alii.¹⁹ Sic Comp., Codd. 74, 106, alii (inter quos 243).²⁰ Sic Codd. III, XI, 52 (cum *Δεσών*), 55, 60 (cum 'Ελιβεμὰ), alii.²¹ Sic Comp. (cum 'Εδὼμ, et *ἐν τοῖς*), Ald. (om. γῆ, cum *ἐν τοῖς*), Codd. III (om. γῆ), XI (idem), 19 (cum *ἐν τοῖς*), 44, 52 (ut III), 56 (idem), alii (inter quos 243).²² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 108, 121.²³ Sic Comp., Ald. (cum 'Εσιθ), Codd. 19,

108, 121.²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108, 121.²⁵ Sic Comp. (cum *Φαού*, *Ματρὲθ*, et *Μεζαάβ*), Codd. 19 (cum *Φαουὰ*, *Ματρὲθ*, et *Μελααὺ*), 74, 106, 108 (ut 19, nisi *Μεζααὺ* pro *Μελααὺ*), alii (inter quos 243).²⁶ Prior lectio est in Codd. II, III, XI, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 108, 121.²⁷ Sic Comp. (cum 'Εράμ), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 52, 60, alii (inter quos 243).
CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum *τὸν* 'Ισρ.), Ald. (idem), Codd. 19 (cum ὁ *παράξας τὸν* 'Ισρ.), 108 (cum *παράξας*), 121 (cum *ἀναθέματι*). Cf. Hex. ad Jos. vii. 25. Jud. xi. 35.² Sic Comp., Ald. (cum *Ἀχαλωβί*), Codd. 19 (cum *Χαλωμί*), 108, 121 (ut Ald.).³ Prior scriptura est in Comp. (cum 'Ρεδαί), Codd. III, XI, 60, 64, 119, 158; posterior in Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243).⁴ Sic Codd. 52, 56, 64, 71.⁵ Sic Codd. II (cum *ἐξ. ἦν ἐτῶν*), III (cum *ἦν ἐξ. ἐτῶν*), XI (ut II), 55 (idem), 56 (idem), alii.⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum *ἐτῶν ἦν*), 108, 121 (cum *ἐξ. ἐτῶν υἱὸς*).⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum *Ἀνώθ*), 108, 121,

23. **קִמְתָּם**. *Ο' ἐξ αὐτῶν*. Alia exempl. *παρ' αὐτῶν ἀπὸ Αἰθάμ*.⁸

וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ. *Ο' και τὰς κόμας* (alia exempl. *θυγατέρας*) *αὐτῆς*.

25. **וְאִשָּׁם**. *Ο' και Ἀσὸν ἀδελφὸς αὐτοῦ*. Alia exempl. *και Ἀσὸμ και Ἀχιάμ*.¹⁰

30, 32. **לֹא בְנִים** (bis). *Ο' οὐκ ἔχων τέκνα*. Alia exempl. *ἄτεκνος*.¹¹

31. **יִשָּׁעִי**. *Ο' Ἰσεμῆλ*. Alia exempl. Ἰεσεῖ (s. Ἰεσλ).¹²

אֶת־הָאֵלִים. *Ο' Δαδαί*. Alia exempl. Ἀλααῖ; alia, *Ουλαῖ*.¹³

34. **רַחֵע**. *Ο' Ἰωχήλ*. Alia exempl. Ἰεραά.¹⁴

41. **אֶת־אֱלֹהֵי־שָׁמַע**. *Ο' τὸν Ἐλισαμά, και Ἐλισαμά ἐγέννησε τὸν Ἰσμαῆλ*. Alia exempl. *τὸν Ἐλισαμά*.¹⁵

45. **וּבֶן־שַׁמְי**. *Ο' και υἱὸς αὐτοῦ* (alia exempl. *Σαμαῖ*)¹⁶.

46. **וְהָרַחֵן**. *Ο' Vacat*. Alia exempl. *και Ἀρρὰν ἐγέννησε τὸν Γεζουέ*.¹⁷

47. **וְשָׁעָה**. *Ο' και Σαγαέ* (alia exempl. *Σαγάφ*; alia, *Σαάφ*)¹⁸.

51. **אֲבִי־בֵית־הַחֶסֶד**. *Ο' πατὴρ Βαιθά· Λαμμὼν* (alia exempl. *Βαιθλαμμὼν*)¹⁹ *πατὴρ Βαιθαλαέμ*. Alia exempl. *πατὴρ Βηθλαέμ*.²⁰

53. **וְהָאֲשֵׁת־אֵלֵיהֶם**. *Ο' και υἱοὶ Ἐσθαάμ*. Alia exempl. *οἱ Ἐσθαωλαῖοι; alia, ὁ Ἐσθαολί*.²¹

CAP. III.

1. **הַיְיָ־אֵל**. *Ο' Δαμνῆλ*. Alia exempl. *Δαλουῖα*.¹

9. **מִלְבַּד בְּנֵי**. *Ο' πλὴν* (alia exempl. *ἐκτός*)² *τῶν υἱῶν*.

19. **וּבְנֵי פְרִיָה**. *Ο' και υἱοὶ Φαδαῖας* (alia exempl. *Σαλαθιήλ*)³.

23. **אֱלֹהֵי־עֵינַי**. *Ο' Ἐλιθενάν*. Alia exempl. Ἐλιωηναί.⁴

CAP. IV.

2. **וְרָאָה בֶן־שׁוּבַל**. *Ο' και Παδὰ υἱὸς αὐτοῦ και Σουβάλ*. Alia exempl. *και Πέηλ υἱὸς Σοβάλ*.¹

מִשְׁפָּחָתָם. *Ο' αὐται αἱ γενέσεις*. Alia exempl. *οὗτοι δῆμοι*.²

3. **אֲבִי**. *Ο' υἱοί*. Alia exempl. *πατέρες*.³

הַצֵּלְפוֹנִי. *Ο' Ἐσηλεββών*. Alia exempl. Ἐσηλλεφών; alia, Ἐσηαδεσφών.⁴

5. **וְהָאֵת־וְנַעֲרָה**. *Ο' Ἀωδὰ και Θοαδὰ*. Alia

243 (in marg., cum Ἀβώθ). Cf. Hex. ad Deut. iii. 14. 3 Reg. iv. 13. ⁸ Sic, ex duplici versione, Ald. (cum ἀπὸ αὐτῶν ἀπὸ Αἰμάθ), Codd. 19, 108, 121 (ut Ald.). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum Ἀχιάν), Codd. 108, 121 (cum Ἀσὸμ). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (semel), 108, 121. ¹² Sic Codd. III, XI, 44, 52, 56, alii (inter quos 243). ¹³ Prior scriptura est in Codd. III (cum Ααδαι), 56 (cum Ἀαλλι), 64, 71 (cum Ἀλαῖ), alii; posterior in Comp., Codd. 19, 108. ¹⁴ Sic Comp. (cum Ἰερεῖ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243). ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II (cum Ἐλισαμά), III, XI, 19, 52, 55, 56, alii. ¹⁶ Sic Comp., Ald. (cum Σαμμαῖ), Codd. 19, 74, 106 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ¹⁷ Sic Codd. II, III, 55, 60, 119, 158. ¹⁸ Prior scriptura est in Ald. (cum Σεγάφ), Codd. III, XI, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. "AA. LL. habent Σέφ."—*Novil*. Sic infra (v. 49) Ald., Codd. 44, 74, 106, alii (inter quos 243).

¹⁹ Sic Codd. III, XI, 158. ²⁰ Sic Comp., Ald. (cum Βηθλαέ), Codd. 44 (ut Ald.), 52 (cum Βαθλασέμ), 56 (cum Βεθλαέμ), 60 (idem), alii (inter quos 243, ut Ald.). ²¹ Prior scriptura est in Ald., Codd. III, XI, 52, 55 (cum Ἐσθαωλαῖοι), 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 108.

CAP. III. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 3. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³ Sic Codd. II, III, XI, 52, 55, 56, alii. ⁴ Sic Comp. (cum Ἐλιωνναι), Ald. (idem), Codd. III (cum Ἐλιωνναι), XI, 52, 55 (cum Ἐλιωνναι), 56, alii.

CAP. IV. ¹ Sic Comp. (cum Πειά), Codd. 19, 93 (cum Παὰλ υἱὸς Σοβάλ), 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ⁴ Prior scriptura est in Codd. III, XI, 55 (cum Ἐσηλεφών), 56 (cum Ἐσηλλεφών), 60 (ut 55), alii; posterior in Codd. 44 (cum -δεφών), 74, 106 (ut 44), 134, 144, 243.

- exempl. Ἄλλα καὶ Νοορά.⁵ Alia: Χαλλὰ καὶ Μααρά.⁶
9. וַיִּבְרַח. Οὐ. Ἰγαβής. Alia exempl. Ἰαβής.⁷
בַּעֲבָב. Cum dolore. Οὐ. ὡς γαβής. Ἄλλος ἐν διαπτώσει.⁸ Ἄλλος ἐν διασπασμῷ.⁹
10. וַעֲשִׂיתָ נִרְעָה לְבִלְתִּי עֲנָבִי. Et feceris (immunem) a malo, ut ne dolore afficiar. Οὐ. καὶ ποιήσης γνώσιν τοῦ μὴ ταπεινώσαι με. Ἄλλος (καὶ ποιήσης) βόσκησίν μου τοῦ μὴ διαπεσεῖν με.¹⁰
11. הָאֵהָיָה יְהוָה. Οὐ. πατὴρ Ἀσχά. Alia exempl. ὁ ἀδελφὸς Σουά.¹¹
12. וַיֵּאֱשָׁתוּן הַזָּלִיר. Οὐ. ἐγέννησε. Alia exempl. καὶ Ἀσσαθὼν ἐγέννησε.¹²
13. עִיר־נְחָשׁ. Οὐ. πόλεως Ναάς. Alia exempl. Ἡρναάς.¹³
14. הַתַּת. Οὐ. Ἀθάθ. Alia exempl. Ἀθάθ καὶ Μαωναθεί.¹⁴
15. גִּיּוֹא הַרְשִׁים. Vallis fabrorum. Οὐ. Ἀγεαδ-δαῖρ. Alia exempl. Γησρασεῖμ; alia, Φαράς.¹⁵ Ἄλλος γῆ (s. γέ) τεκτόνων.¹⁶
16. כִּי הַרְשִׁים הָיוּ. Οὐ. ὅτι τέκτονες ἦσαν. Alia exempl. ὅτι ὡς ἐν ὄρασει ἦσαν.¹⁷
21. וּבִמְשַׁפְּחָת בֵּית־עֲבֹדַת הַבָּיִץ. Et familiae opificum byssi. Οὐ. καὶ γενέσεις οἰκείων Ἐφραθαβάκ (potior scriptura Ἐβδὰθ Ἀββούς¹⁸).

- Alia exempl. καὶ δῆμοι οἴκου Ὠβῆθ Ἀββούς.¹⁹
22. וַיִּשְׁבְּרוּ לְמוֹאָב. Οὐ. οἱ κατόκησαν ἐν Μωάβ. Alia exempl. οἱ ἐξουσίασαντες ἐν τῷ λαῷ Μωάβ.²⁰
23. וַיִּשְׁבִּי לָהֶם יְהוָה בְּרִימֵי. Et Jashubilehem. Sed res antiquae sunt. Οὐ. καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβεδρηῖν, ἀθουκίμ. Alia exempl. καὶ ἐπέστρεψαν [ἐαυτοῖς] λέεμ. οἱ δὲ λόγοι παλαιοὶ εἰσιν [καὶ δαβείρ καὶ ναθουκείμ].²¹
24. בְּמִלְאֲכָתוֹ. Οὐ. ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.²²
25. וּבְנֵי מִשְׁכַּעַ. Οὐ. Vacat. Alia exempl. καὶ υἱοὶ Μασμά.²³
26. וְכָל מִשְׁפַּחָתָם לֹא הָרְבוּ עִדְבָנֵי יְהוָה. Οὐ. καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλέονασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ δῆμοι αὐτῶν οὐκ ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν Ἰούδα.²⁴
27. וּבְהַצִּיר סוּרְסִים. Οὐ. καὶ Ἡμισουσεωσίν. Alia exempl. καὶ ἐν Ἀσερσουσείμ.²⁵
28. כּוֹשֵׁב בְּתָם. Οὐ. (ῆ) κατὰσχεσις. Alia exempl. ἡ κατοικία.²⁶
29. וְהַתְּיַשְׁקֵם לָהֶם. Οὐ. καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἡ γεναλογία αὐτῶν αὐτοῖς.²⁷

⁵ Sic Codd. III, 52, 55 (cum Noorà), 56 (cum Naarà), 60, alii. ⁶ Sic Ald., Codd. 44, 74, 106, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp. (cum Ἰαβής), Ald. (cum Ἰαβίς), Codd. 19 (ut Comp.), 64, 106, alii (inter quos 243). ⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Neh. viii. 10. ⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Codd. 56 (in textu post ταπεινώσαι με, om. μὴ), 93 (in marg.). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹² Sic Comp. (cum Ἐσσαθὼν), Ald. (cum Ἀσσαθὼν), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (cum Ἀσαθὼν), 52 (idem), 55, alii (inter quos 243, ut 44). ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum Εἰρναάς). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 60 (cum Ἀθ. Μαναθῆ), 93 (cum Ἀθ. Μαωναθῆ), 108, 121. ¹⁵ Prior lectio est in Comp. (cum Γησρασεῖμ), Ald. (cum Γησρασεῖμ), Codd. III, 52, 56, 60, aliis (inter quos 243, ut Ald.); posterior in Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁶ Cod. 93 in marg.:

γετεκτόνων (sic). ¹⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum altera lectione in marg.), 108 (idem), 121. ¹⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 44 (cum Ἐβδὲθ), 52 (cum Ἀββούς), 60, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp. (cum Ὠβῆθ Ἀββούς), Codd. 93, 108 (cum Ἰωβῆθ Ἀββούς), 121. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξουσίασαντες), 93, 108, 121 (cum οἱ ἐξουσίασαν). ²¹ Sic, ex duplici versione, Codd. 19 (cum δαμείρ et μαθουκίμ), 93 (cum ἐπίστρεψεν et δεβείρ), 108 (cum δαβῆρ), 121 (cum δαβείρ). Comp.: καὶ ἀπέστρεψαν εἰς Λέεμ οἱ δὲ λ. π. εἰσιν. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum υἱός), 121. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁵ Sic Comp. (cum Ἐσερσουσεῖμ), Codd. 19 (cum Ἀσερσουσεῖμ), 93 (cum Ἀσουρσεῖμ), 108 (ut 19), 121. (Pro Ἡμισουσεωσίν potior scriptura ἦμισιν (Ἰῆμ) Σωσίμ est in Codd. III (cum εωσίμ), 56 (cum σεσωσίμ), 60 (idem), 119, 158 (cum σεωσίμ).) ²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ²⁷ Sic

34. וּמְשׁוּבָב וּמְלִיךָ יוֹשֵׁה. O'. και Μοσωβάβ, και 'Ιεροδόχ, και 'Ιωσία. Alia exempl. και ἐπιστρέφων ἐβασιλευσεν 'Ιωάς.²⁸
35. וַיְהוּא. O'. και 'Ιηού. Alia exempl. και αὐτός.²⁹
38. פָּרְצוּ. *Diffuderunt se.* O'. ἐπληθύνθησαν. Alia exempl. και ἐχύθησαν.³⁰
39. עַד לְמוֹרָה. O'. ἕως τῶν ἀνατολῶν. Alia exempl. ἕως κατὰ ἀνατολάς.³¹
- לְצִנְאִים. O'. τοῖς κτήμεσιν (alia exempl. ποιμνίοις³²) αὐτῶν.
40. מְרֻעָה שָׁמֹן. O'. νομάς πλείονας (alia exempl. πίονας³³).
- וַיִּתְּבַּן יוֹרִים. O'. πλατεία ἐναντίον αὐτῶν. Alia exempl. εὐρύχωρος ἐνώπιον αὐτῶν.³⁴
- וַיִּשְׁקֵט וַיִּשְׁלַח. *Et quieta et tranquilla.* O'. και εἰρήνη και ἡσυχία. Alia exempl. και ἐν εἰρήνῃ, και ἡσυχάζουσα και εὐθηνουσα.³⁵
41. אֶת-אֲהֵלֵיהֶם. O'. τοὺς οἴκους (alia exempl. οἰκήτορας³⁶) αὐτῶν. Alia exempl. τὰς σκηναὶς αὐτῶν.³⁷
- וַאֲתֵת-הַמְּעִינִים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ שָׁמָּה. *Et habitacula quae inventa sunt illic.* O'. και τοὺς Μιναιῖους οὓς εὔρισαν ἐκεῖ. Alia exempl. και τοὺς Κιναῖους τοὺς εὔρεθέντας ἐκεῖ.³⁸ Ἄλλοσ και τὰς πηγὰς (ἀς) εὔρον ἐκεῖ.³⁹
43. אֶת-שְׂאֵרֵית הַפְּלִטָה. O'. τοὺς καταλοίπους

τοὺς καταλειφθέντας. Alia exempl. τὸ κατάλειμμα τὸ διασωθέν.⁴⁰

43. וַיִּשְׁבוּ שָׁם. O'. Vacat. Alia exempl. και κατόκησαν ἐκεῖ.⁴¹

CAP. V.

1. וּבְהִלָּלוֹ יִצְיָגוּ אֲבִיו נְתָה בְּכִרְתּוֹ לְבָנֵי יוֹסֵף. וּבְהִלָּלוֹ בְּכִרְיִשְׁרָאֵל. O'. και ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὴν εὐλογία ἀυτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ 'Ιωσήφ υἱῷ 'Ισραήλ. Alia exempl. ἐν δὲ τῷ βεβηλωσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐδόθη τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ υἱοῖς 'Ιωσήφ υἱοῦ 'Ισραήλ.¹
5. בַּעַל. O'. 'Ιωήλ. Alia exempl. Βάαλ.²
6. בְּאֶרֶה. O'. Βεήλ. Alia exempl. Βεηρά.³
7. לְמִשְׁפַּחְתָּהּ בְּהַנְיָחָה שֶׁתְּלִדוֹתָם. O'. τῇ πατρὶδι αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τοῖς δῆμοις αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν.⁴
9. עַד-לְבוֹא מִדְּבָרָה. O'. ἕως ἐρχομένων (alia exempl. ἕως εἰσόδου⁵) τῆς ἐρήμου.
- רְבִי. O'. πολλά. Alia exempl. ἐπληθύνθησαν.⁶
10. עַל-כֵּל-פְּגִי מוֹרָה. O'. πάντες (alia exempl. ἕως πάντες⁷) κατ' ἀνατολάς. Alia exempl. ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀνατολῶν.⁸

Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, 121. ²⁹ Sic Codd. II (cum οἴτος, et 'Ιηού manu 2da), 44, 74, 106, alii (inter quos 243). ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum και ἐνισχύθησαν). Cf. Hex. ad Jesai. liv. 3 (in *Auctario*). ³¹ Sic Comp. (cum κατ' ἀν.), Codd. 19, 93 (cum ἕως τῆς κατανατολάς), 108, 121 (ut Comp.). ³² Idem. ³³ Sic Comp. (cum νομῆν πίονας), Codd. II (cum πίονας, et πλείονας manu 2da), 19 (ut Comp.), 52, 56, alii. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 31. Ezech. xxxiv. 16. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³⁵ Sic Comp. (cum εὐθηνουσα), Codd. 19 (idem), 93 (idem), 108 (om. ἐν), 121. Hieron.: et *quietam et fertilem*. Vox εὐθηνουσα Theodotionem sapit, coll. Hex. ad Job. iii. 26. xxi. 23. Dan. iv. 1. ³⁶ Sic Ald., Codd. III, 52, 55, 56, alii. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³⁸ Sic Codd. 19 (cum Κεναῖους),

93, 108 (cum Κιναῖους), 121 (cum Κεναῖους). ³⁹ Idem post ἕως τῆς ἡμ. ταύτης inferunt: και τὰς πηγὰς (וַיִּצְיָגוּ) εὔρον ἐκεῖ. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁴¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii. CAP. V. ¹ Sic Comp. (cum στρωμνῆν), Codd. 19 (idem), 93, 108 (ut Comp.), 121 (idem), Theodoret. Quaest. in 1 Paral. p. 555 (cum ἔδωκε). Mox (v. 2) τὰ πρωτοτόκια pro ἡ εὐλογία iidem. ² Sic Comp., Codd. III, XI, 52, 56, alii. ³ Sic Comp. (cum Βαρά), Codd. III, XI, 44 (cum Βεῖρά), 52, 56, alii. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. Cf. ad Cap. iv. 33. ⁵ Sic Comp. (cum ἕως τῆς εἰσόδου), Codd. 19 (cum ἕως τῆς ὁδοῦ), 93, 108 (ut 19), 121. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐπληθύνθη), 108, 121 (ut 93). ⁷ Sic Codd. II, III, XI, 52, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

12. הַרְאֵשׁ. *O'* πρωτότοκος. Alia exempl. ὁ ἀρχων.⁹
16. וּבְכָל-מְגִרְשֵׁי שְׂרֹן עַל-תּוֹצְאוֹתָם. *O'* και πάντα τὰ περίχωρα Σαῶν ἕως ἐξόδου. Alia exempl. και ἐν πᾶσι τοῖς ἀφορισμένοις Σαρῶμ ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν.¹⁰
17. כָּלֶם הַתִּיחְשׁוּ. *O'* πάντων ὁ καταλοχισμός. Alia exempl. πάντες ἐγενεαλογήθησαν.¹¹
20. וַיַּעֲזְרוּ עֲלֵיהֶם. *O'* και κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν. Alia exempl. και ἐβόησαν ἐπ' αὐτούς.¹²
- וְכָל שְׁעֵמְקָה. *O'* και πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν. Alia exempl. και πάντες οἱ μετ' αὐτῶν.¹³
21. מְקִינְיָהֶם. *O'* τὴν ἀποσκευὴν (alia exempl. τὰς κτήσεις¹⁴) αὐτῶν.
22. עַד-הַגְּלָה. *O'* ἕως τῆς μετοικεσίας (alia exempl. ἀποικίας¹⁵).
23. וַתִּשְׁבוּ בְּאַרְצָן. *O'* κατώκησαν. Alia exempl. κατώκησαν ἐν τῇ γῆ.¹⁶
24. וַעֲזַרְיָאֵל. *O'* Vacat. Alia exempl. και 'Εζ-ριήλ.¹⁷
26. פּוּל. *O'* Φαλώχ. Alia exempl. Φούλ; alia, Φουά.¹⁸ Σ. Φούχ (fort. Φούλ).¹⁹
- לְחֵלְח. *O'* εἰς Χαάχ. Alia exempl. εἰς Χαλά; alia, εἰς 'Αλάν.²⁰
- וַתְּחַבֵּר וְהָרָא. *O'* και Χαβῶρ. Alia exempl. και 'Αβῶρ, και 'Αρράν.²¹

CAP. VI.

- 6 (Hebr. v. 32). אֶת-מַרְיָהּ. *O'* τὸν Μαριήλ (alia exempl. Μαριώθ¹).
- 10 (v. 36). הוּא אֲשֶׁר כָּהֵן. *O'* οὗτος ἱεράτευσεν. Alia exempl. αὐτός ἐστιν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύ-σας.²
- 15 (v. 41). בְּתִגְלִית יְהוָה אֶת-יְהוּדָה וַיְרִישֶׁלָם. *O'* ἐν τῇ μετοικίᾳ (alia exempl. add. κυρίου³) μετὰ 'Ιούδα και 'Ιερουσαλήμ. Alia exempl. ἐν τῷ ἀποικίζειν κύριον τὸν 'Ιούδα και τὴν 'Ιερου-σαλήμ. . . εἰς Βαβυλῶνα.⁴
- 19 (vi. 4). וַאֲלֶה מִשְׁפָּחוֹת. *O'* και αὐται αἱ πα-τριαί. Alia exempl. αὐται αἱ συγγένειαι.⁵
- 20 (5). לְבָנֵי בְנוֹ. *O'* τῷ Λοβενί νιφῶ αὐτοῦ. Alia exempl. Λοβενί νιδς αὐτοῦ.⁶
- 26 (11). נַחֲת. *O'* Καιναάθ. Alia exempl. Ναάθ; alia, και Ναάθ.⁷
- 28 (13). הַבְּכֹר וְשֵׁנִי וְאַבְיָה. *O'* ὁ πρωτότοκος Σανί, και Ἀβιά. Alia exempl. ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ 'Ιωήλ, και ὁ δεύτερος Ἀβιά.⁸
- 31 (16). עַל-יְדִירִשִׁיר בֵּית יְהוָה מִמְנוֹחַ הָאָרוֹן. *Juxta cantum domus Jovae ex quo collocata est arca. O'* ἐπὶ χεῖρας ἀδόντων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ. Alia exempl. ἐχόμενα φῶδῆς οἴκου κυρίου ἐξ οὗ κατέπαυσεν ἡ κιβωτός.⁹
- 32 (17). לְפָנַי מִשְׁבֵּן אֶה-ל-מוֹעֵד. *O'* ἐναντίον τῆς

9 Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. 10 Sic Comp. (cum Σαρῶν), Codd. 19 (idem), 93, 108, 121. 11 Idem. 12 Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum ἐβόησεν). Pingendum videtur ἐβουλήθησαν, aut saltem ἐβουλήθησαν. 13 Idem. Mox ἐπεποιήθησαν pro ἤλπισαν iidem. 14 Idem. 15 Idem. 16 Sic Comp. (cum φκήσαν), Ald., Codd. III (om. τῆ), XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 55, alii (inter quos 243). 17 Sic Comp., Codd. II (cum 'Εσθριήλ), III (cum 'Ιεζριήλ), XI (idem), 19, 56 (ut II), 60 (cum 'Εσραήλ), alii. 18 Prior scriptura est in Comp., Ald., Cod. 121; posterior in Codd. 19, 44, 74, aliis (inter quos 243). 19 Cod. 108. 20 Prior scriptura est in Codd. III, XI, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243, cum Χαλλά); posterior in Comp. (cum Ἄλλά), Ald. (cum Ἄλλαν), Codd. 19, 93 (ut Ald.), 108, 121 (ut Ald.). 21 Sic Comp. (cum Ἀρρά), Codd. 19 (cum Ἀμῶρ), 93, 108, 121 (cum Ἰαβῶρ).

CAP. VI. 1 Sic Comp., Ald., Codd. III (cum Μαριώθ), XI, 19, 44, 52 (cum Μαριῶθ), 56 (ut III), alii (inter quos 243). 2 Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum Ἀζαρίας), 121 (cum οὗτος). 3 Sic Codd. 74, 106, alii. 4 Sic Comp., Ald. (cum 'Ιούδα), Codd. 93, 108, 121 (ut Ald.). 5 Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93 (cum και αὐται), 108, 121. 6 Sic Comp., Ald. (cum Λοβανί), Codd. 19 (cum Λοβενί), 93 (cum Λοβενί), 108 (om. αὐτοῦ), 121. 7 Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 93, aliis; posterior in Codd. 64, 119, 134, 243. 8 Sic Comp., Ald. (cum 'Ιωήλ, et ὁ δ. αὐτοῦ Ἀβιά), Codd. 19, 93 (cum 'Ιῶλ), 108, 121. Cf. i Reg. viii. 2. 9 Sic Codd. 19, 93 (cum ἐπὶ

- σκηνης του μαρτυριου (alia exempl. οίκου μαρτυριου¹⁰). Alia exempl. απέναντι της σκέπης της σκηνης του μαρτυριου.¹¹
- 32 (17). בַּשִּׁיר. O'. εν οργάνοις. Alia exempl. εν ᾧδῃ.¹²
- 46, 47 (31, 32). בְּנֵי-אֲמִיץ : בְּנֵי-חֲקִיָּה : בְּנֵי-אֲמִיץ. O'. υιού 'Αμεισία. Alia exempl. υιού 'Αμασία υιού Χελκίου υιού 'Αμεισί.¹³
- 48 (33). לְכָל-עֲבוֹדָת. O'. εις πάσαν έργασίαν λειτουργίας. Alia exempl. εις πάσαν δουλείαν.¹⁴
- 49 (34). לְכָל מְלֹאכֶת קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים. O'. εις πάσαν έργασίαν ἁγία τῶν ἁγίων. Alia exempl. εις πάντα τὰ έργα του ἁγίου τῶν ἁγίων.¹⁵
- 54 (39). לְטִירוֹתָם. O'. εν ταῖς κόμαις (alia exempl. ἐπαύλεσιν¹⁶) αὐτῶν.
- לְמַשְׁפַּחַת הַקְּהֹלִי. O'. τῇ πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Καάθ. Alia exempl. τῇ συγγενείᾳ του Καάθ.¹⁷
- 55 (40). וְאֶת-מִנְרָשָׁיָהּ. O'. και τὰ περισπόρια (alia exempl. περιπόλια¹⁸) αὐτῆς.
- 56 (41). וְאֶת-שִׁרְיָהּ הָעֵיר וְאֶת-הַצִּירִיָּה. O'. και τὰ πεδία της πόλεως, και τὰς κόμας αὐτῆς. Alia exempl. τούς δὲ ἀγρούς της πόλεως, και τὰς ἐπαύλεις αὐτῆς.¹⁹
- 57 (42). וְאֶת-יָתֵר. O'. και τὴν Σελνὰ, και τὰ περισπόρια αὐτῆς. Alia exempl. και τὴν 'Ιαθήρ.²⁰
- 58 (43). וְאֶת-חֵילָו. O'. και τὴν 'Ιεθάρ. Alia exempl. και τὴν 'Ηλών.²¹
- 71 (56). וְאֶת-עֶשְׂתַּרְתּוֹתָיָהּ. O'. και τὴν 'Ασηρώθ (alia exempl. 'Ασταρωθ²²).

- 73 (58). וְאֶת-מִנְרָשָׁיָהּ. (in priore loco). O'. Vacat. Alia exempl. και τὰ περιπόλια αὐτῆς.²³
- 77 (62). וְאֶת-מִנְרָשָׁיָהּ. (in posteriore loco). O'. και τὰ περισπόρια αὐτῆς. Alia exempl. και τὰ ἀφορίσματα αὐτῆς.²⁴
- 78 (63). לְמִזְבְּחָהּ. O'. κατὰ δυσμάς. Alia exempl. κατὰ ἀνατολάς.²⁵

CAP. VII.

2. גְּבוּרֵי חַיִל. O'. ισχυροὶ δυνάμει. Alia exempl. δυνατοὶ ἰσχύϊ.¹
4. לְבֵית אֲבוֹתָם. O'. κατ' οἴκου πατριῶν (alia exempl. πατρικούς²) αὐτῶν.
- גְּרוּרֵי עָבָא. O'. ισχυροὶ (alia exempl. μονόζωνοὶ δυνάμει³) παρατάξασθαι.
5. הַתְּיַחֲשָׁם. O'. ὁ ἀριθμὸς (alia exempl. ἡ γενεαλογία⁴) αὐτῶν.
8. וְאֶלְיוּעִינֵי. O'. και 'Ελιθενάν (alia exempl. 'Ελιωναί⁵).
13. בְּנֵי בְלָחָה. O'. υιοὶ αὐτοῦ, Βαλὰμ υἱὸς αὐτοῦ. Alia exempl. υιοὶ Βαλλά.⁶
23. וְגִתְהָר. O'. και ἔλαβεν ἐν γαστρί. Alia exempl. και συνέλαβεν.⁷
24. וּבִתּוֹ שְׂאָרָה. O'. και ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Σαρά· και ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοῖσις.⁸
- וְאֶת אֲנֹן שְׂאָרָה. O'. και υιοὶ 'Οζάν, Σεηρά. Alia exempl. και τὴν 'Ηρσααδρά.⁹

χείρας pro ἐχόμενα, 108, 121.

¹⁰ Sic (pro του μ.) Codd.

II, III, 52, 60, 64, 71, 158.

¹¹ Sic Comp., Codd. 19,

93. Ad του μ. Cod. 108 in marg.: του χρόνου. ¹² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹³ Sic Comp.,

Ald. (cum 'Αμασίας υιού Χελκία υιού 'Αμασία), Codd. XI (cum 'Αμεισία et 'Αμασαι), 19, 52 (cum 'Αμεισία et 'Αμεισί), alii.

¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹⁵ Sic Comp.,

Codd. 19, 93 (om. του), 108, 121, Theodoret.

¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹⁷ Sic Comp.,

Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Sic Codd. 44, 74 (cum 'Ιαθήρ) 106, alii.

²¹ Sic Codd.

44 (cum 'Ηλὼ), 74, 106, alii.

²² Sic Comp., Ald., Codd.

93, 108, 121.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum περι-

πόλεα), 93, 121.

²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀφορ.),

93, 108, 121. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 2. xlviii. 17.

²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121.

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121.

² Sic Codd. II, III, XI, 55, 64, 108. Cf. Hex. ad Num. ii. 34.

³ Sic Comp. (cum μ. ἰσχυροί), Ald., Codd. 19 (ut Comp.),

93, 108 (ut Comp.), 121.

⁴ Ibidem. ⁵ Sic Codd. III,

XI (cum 'Εληωναί), 55, 64, 71, alii. Cf. ad Cap. iii. 23.

⁶ Sic Comp. (cum Βαλαά), Codd. II (cum Βαλὰμ), III, XI,

55, 60 (cum Βαλλὰς), alii.

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93,

108, 121.

⁸ Prior clausula deest in Cod. II; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 121.

⁹ Sic Comp. (cum 'Εξεσσαρά), Ald. (cum και τὴν Σαδρά), Codd. 19, 93 (cum

29. וְעַל־יְדֵי בְנֵי־מִנְשֵׁה. Ο'. και ἕως ὁρίων (alia exempl. και ἐχόμενα¹⁰) υἱῶν Μανασσή.
 40. רָאִישֵׁי הַנְּשִׂאִים הַתְּיַהֲוִים בְּצַבָּא בַּמְלָחָמָה. Ο'. ἄρχοντες ἡγούμενοι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν. Alia exempl. ἀρχηγοὶ τῶν ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει ἐν τῷ πολέμῳ.¹¹

CAP. VIII.

7. הוּא הִגָּלָם. Ipse deportavit eos. Ο'. οὔτος Ἰεγλαάμ. Alia exempl. αὐτὸς ἀπόκισεν αὐτούς.¹
 8. מִן־שְׁלַחֵו אָתָם. Postquam dimiserat eos. Ο'. μετὰ τὸ ἀποστείλαι αὐτόν. Alia exempl. μετὰ τὸ ἐξαποστείλαι αὐτοὺς αὐτόν.²
 10. וְאֵלֶּה בְּנֵי. Ο'. οὔτοι. Alia exempl. οὔτοι υἱοὶ αὐτοῦ.³
 32. וַיֹּאחֶז הַמֶּלֶךְ. Ο'. και γὰρ οὔτοι. Alia exempl. και οὔτοι (s. αὐτοί).⁴

CAP. IX.

1. הַתְּיַהֲוִים. Ο'. ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν. Alia exempl. ἐγενεαλογήθησαν.¹
 וַיְהוּדָה הִגָּלוּ. Et Juda deportatus est. Ο'. και Ἰουδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων. Alia exempl. και Ἰουδα, και ἀποκίσθησαν.²
 בְּמַעְלָם. Ο'. ἐν ταῖς ἀνομίαις (Σ. ἀνομίαις³)

αὐτῶν. Alia exempl. διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν ἦν ἡδίκησαν.⁴

2. הַתְּיַהֲוִים. Et mancipia templi (ιερόδουλοι). Ο'. και οἱ δεδομένοι. Alia exempl. και οἱ Ναθιναῖοι.⁵
 4. בֶּן־בְּנִימִךְ (בְּנֵי מִן ק') בְּנֵי פָרֶץ. Ο'. υἱοῦ Βουνί, υἱοῦ υἱῶν Φαρές. Alia exempl. υἱοῦ Βενιαμὴν ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές.⁶
 8. וְאֵלֶּה בְּרֵעֵי. Ο'. και Ἡλῶ οὔτοι (potior scriptura και οὔτοι) υἱοὶ Ὁζί. Alia exempl. και Ἡλὰ υἱὸς Ὁζί; alia, και οὔτοι υἱοὶ Ὁζί.⁷
 9. כָּל־אֵלֶּה אֲנָשִׁים רֵאשִׁי אַבֹּת. Ο'. πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν. Alia exempl. πάντες οὔτοι πατριάρχαι.⁸
 13. מְלֹאכֶת עֲבוּדָת. Ο'. εἰς ἐργασίαν λειτουργίας. Alia exempl. ἐν ἔργῳ δουλείας.⁹
 16. בְּחַצְרֵי. Ο'. ἐν ταῖς κόμαις (alia exempl. αὐλαῖς¹⁰).
 18. וַיַּעַד־הֶנֶּקֶ. Ο'. και ἕως ταύτης. Alia exempl. και ἕως ὧδε ἐθανεῖμ.¹¹
 הַמֶּלֶךְ הַשְּׁעָרִים לְמַחֲנֹת. Ο'. αὐται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν. Alia exempl. αὐτοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολάς.¹²
 19. שְׁמָרֵי הַסְּפִים. Ο'. φυλάσσοντες τὰς φυλακάς (alia exempl. τὰς πύλας; alia, τὰ πρόθυρα¹³).
 20. לְפָנִים יְהוָה עִמּוֹ. Olim: Jona sit cum eo. Ο'. ἔμπροσθεν κυρίου, και οὔτοι μετ' αὐτοῦ (alia exempl. και μετὰ ταῦτα¹⁴).

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Cap. vi. 31. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum τῶν γεν. αὐτῶν), 108, 121. Ad ἐν τῇ στάσει Cod. 93 in marg.: ἐν τῇ δυνάμει. Cf. Hex. ad Neh. ix. 6.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ² Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 93, 108, 121 (cum οἱ υἱοὶ pro υἱοῦ). ⁴ Sic Comp. (cum αἱ τοὶ), Ald., Codd. III, XI, 56, 60, alii.

CAP. IX. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121, Theodoret. Cf. ad Cap. v. 17. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121, Theodoret. ³ Cod. 108 in marg. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. αὐτῶν), 121, Theodoret. ⁵ Sic Comp. (cum Ναθίνοι), Codd. 19 (cum ναοὶ νῆοι), 93,

108 (ut 19), 121 (cum Θανναῖοι), Theodoret. Hieron.: et Nathinaei. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. In Ald., Codd. II, III, XI, 52, 56, aliis, haec, υἱοῦ Ἰαμβραῖμ, υἱοῦ Βουνί, desiderantur. ⁷ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 56, 60, aliis; posterior in Comp., Cod. II (cum Ὁζί). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹¹ Sic Comp. (om. ἐθανεῖμ), Ald. (cum ἕως ἐν Δαδανεῖμ), 19 (cum ἐν ἀλεῖμ), 93, 108 (cum ἐναλεῖμ), 121 (cum ἕως δεδανεῖμ). ¹² Sic Comp., Ald. (cum οὔτοι), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Ald.). ¹³ Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19 (cum πρόθυρα), 93, 108. Cf. Hex. ad Ezech. xl. 6. ¹⁴ Sic

22. כָּלֶם הַבְּרִירִים לְשַׁעְרִים בְּסָפִים. Ο'. πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις. Alia exempl. πάντες αὐτοὶ ἐκλελεγμένοι εἰς πυλῶρους ἐν τοῖς σταθμοῖς.¹⁵
- הַרְאָה. Ο'. ὁ βλέπων. Alia exempl. ὁ ὄρων.¹⁶
23. לְמַשְׁכְּרוֹת. Ο'. τοῦ φυλάσσειν. Alia exempl. εἰς ἐφημερίας.¹⁷
27. וּסְבִיבוֹת בֵּית־הָאֱלֹהִים וְלִינוֹ. Ο'. παρεμβάλουσιν. Alia exempl. καὶ περικύκλω τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται.¹⁸
31. עַל מַעֲשֵׂה הַחֲבֹתַיִם. Praefectus erat eorum quae in sartagine frigeabantur. Ο'. ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου (alia exempl. add. τῶν τηγανιστῶν¹⁹) τοῦ μεγάλου ἱερέως.
33. בְּלִשְׁכַּת פְּטִירִים. In conclavibus dimissi (ab aliis officiis immunes). Ο'. διατεταγμένοι ἐφημερίαί. Alia exempl. ἐν τῷ παστοφοριῷ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας.²⁰
38. עַם־אַחֲדֵיהֶם. Ο'. ἐν μέσῳ (alia exempl. μετὰ²¹) τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

CAP. X.

1. וַיָּנֶס אִישׁ־יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ ἔφυγον. Alia exempl. καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραήλ.¹
3. וַיָּהַל. Et tremuit. Ο'. καὶ ἐπόνεσαν (potior scriptura ἐπόνεσεν). Alia exempl. καὶ ἐτροπώθη.²

❖

Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁵ Sic Comp. (cum οἶτοι), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 93, 108 (cum οἱ pro αὐτοῖ), 121. ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (om. ὁ), 93, 108, 121, Theodoret. Cf. Hex. ad 1 Reg. ix. 9. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum εἰς τὰς ἐφημερίας), 93 (cum εἰς ἐφ' ἡμέρας), 108, 121. Hieron.: vicibus suis. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum καὶ παρεμβάλουσιν κύκλω pro καὶ περικύκλω), 93 (om. τοῦ ante οἴκου), 108 (om. τοῦ θεοῦ), 121. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. Philox. Glossae: Τηγανιστῶν, *friatum*. Ad rem cf. Lev. vi. 20 (13) sqq. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93 (cum διατεταγμένοι ?), 108, 121. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 56, 60, 93, alii.

CAP. X. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii (inter

5. גִּזְמַת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπέθανε.³
6. יַחְדּוֹ. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.⁴
8. מִמַּחֲרָת. Ο'. τῇ ἐχομένη. Alia exempl. τῇ ἐπαύριον.⁵
9. וַיִּשְׁאוּ. Ο'. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἦραν⁶).
10. תִּקְעוּ. Affixerunt. Ο'. ἔθηκαν. Alia exempl. ἐπηξάν.⁷
11. כָּל יִבְשׁ גְּלָעַד. Ο'. πάντες οἱ κατοικοῦντες (יִשְׁב) Γαλαάδ. Alia exempl. πάντες οἱ κατοικοῦντες Ἰαβίς τῆς Γαλαάδ.⁸
13. Ο'. ÷ καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης (4).⁹

CAP. XI.

1. וַיִּקְבְּצוּ. Ο'. καὶ ἦλθε (alia exempl. συνηθροίσθησαν¹).
2. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵיהֶּ לְהָ. Ο'. καὶ εἶπεν Ἰσραήλ κύριός σοι. Alia exempl. καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοι.²
4. וְכָל־יִשְׂרָאֵל. Ο'. ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες αὐτοῦ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραήλ.³
5. וַיֹּאמְרוּ יִשְׁבִּי יְבוּס לְדָוִד. Ο'. εἶπον τῷ Δαυίδ. Alia exempl. εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβούσ τῷ Δαυίδ.⁴

❖

quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Jos. xi. 6. ³ Sic Comp., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ⁸ Sic Comp. (cum Ἰαβίς), Ald. (cum Ἰαβίς), Codd. 19, 93 (ut Ald.), 108, 121. ⁹ Sic Cod. 93 (om. αὐτῷ), et sine obelo Ed. Rom.

CAP. XI. ¹ Sic (cum πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ) Comp., Ald., Codd. 19 (cum συνηθροίσθη), 93, 108, 121. ² Sic Comp. (cum σοι κ. ὁ θ. σου), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 55 (om. ὁ θεός), alii. ³ Sic Comp., Ald. (cum Δαβίδ), Codd. 19 (om. Δαυίδ), 93, 108 (ut 19), 121. ⁴ Sic Comp. (cum καὶ εἶπον, om. τῇ), Ald. (cum εἶπον), Codd. III (om.

5. חֲתָמֵי־מִצְרַיִם. Ο'. τὴν περιουσίαν. Σ. τῶ φρουρίῳ.⁵
 8. מִסְבֵּיב מִן־הַמְּלֹאִי וְעַד־הַסְּבִיב יִיֶאָב יִתְּנָה אֶת־שָׁרֵי הָעִיר. Ο'. κύκλω. Alia exempl. κύκλω, καὶ ἐπολέμησε καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν.⁶ Alia: κυκλόθεν ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ ἕως τοῦ κύκλου καὶ Ἰωάβ περιεποίησατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως.⁷ Alia: κύκλω ἀπὸ τῆς Μαλῶ, καὶ ἕως τοῦ κύκλου καὶ Ἰωάβ περιεποίησατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν.⁸
 10. הַמְּתַהַקִּים עִמּוֹ. Ο'. οἱ κατισχύοντες (alia exempl. ἀντεχόμενοι⁹) μετ' αὐτοῦ.
 11. בְּפִעֵם אֶת־הַתָּר. Ο'. ἐν καιρῷ ἐνί. Alia exempl. εἰσάπαξ.¹⁰
 13. מְלֶאכֶה שְׁעָרִים. Ο'. πλήρης κριθῶν (alia exempl. φακοῦ¹¹).
 15. חֲנָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. παρεμβεβλήκει.¹²
 רַפְּאִים. Ο'. τῶν γιγάντων. Ἄλλος· τῶν Ῥαφαίμ.¹³ Ἄλλος· τῶν Τιτάνων.¹⁴
 22. מִן־מְבַצְּרֵי־לָבַל. Ο'. ὑπὲρ (alia exempl. ἀπὸ¹⁵) Κασααήλ.
 23. אִישׁ כְּדָה. Ο'. ἀνδρα ὀρατόν (הַרְיָא 2 Reg. xxiii. 21). Alia exempl. ἀνδρα εὐμήκη.¹⁶
 25. עַל־מִשְׁמַעֲתוֹ. Ο'. ἐπὶ τὴν πατριὰν (Ἄλλος· ἀκοήν¹⁷) αὐτοῦ.

26. בְּנֵי־דָוִד. Ο'. υἱὸς Δαυδῶ (alia exempl. add. πατραδέλφου αὐτοῦ¹⁸).
 30. הַלֵּל בֶּן־בְּעָה. Ο'. Χθαδ υἱὸς Νοοζά. Alia exempl. Ἐλάδ υἱὸς Βαανά.¹⁹
 31. מִגְּבַעַת. Ο'. ἐκ βουνοῦ. Alia exempl. ἀπὸ Γαβαάθ.²⁰
 34. בְּנֵי־שֹׁנָה. Ο'. υἱὸς Σωλά (alia exempl. Σαγή²¹).
 35, 36. חֶפְר ; בְּנֵי־אֹר. Ο'. υἱὸς Θυροφάρ. Alia exempl. υἱὸς Ὠρ, Ἀφέρ.²²
 38. אֲחִי־נָהֵן. Ο'. υἱὸς (alia exempl. ἀδελφός²³) Ναθάν.
 41. בְּנֵי־אֶחָלִי. Ο'. υἱὸς Ἀχαιά (alia exempl. Ὀολί²⁴).
 42. הַרְאוּבֵנִי רֹאשׁ לְרֹאוּבֵנֵי. Ο'. τοῦ Ῥουβήν ἄρχων. Alia exempl. ὁ Ῥουβηνί, ἄρχων τῶ Ῥουβήν.²⁵

CAP. XII.

2. נִשְׁקִי קֶשֶׁת מִיַּמִּינִים וּמִשְׁמָלְאִים בְּאֵבְנֵים וּבְחִשָּׁים. Ο'. καὶ τόξω ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις. Alia exempl. ἐντείνοντες τόξον δεξιῶντες καὶ ἀριστερευόντες, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ ἐν βέλεσι καὶ τόξω.¹
 3. (וַיִּוִּאל (וַיִּוִּאל ק'). Ο'. καὶ Ἰωήλ (alia exempl. Ἰαζιήλ²).

τὴν), XI, 19 (ut Comp., cum Γεβούς), 44 (cum εἶπον, om. τὴν), 52 (cum εἶπον), 55, 56 (cum καὶ εἶπον), alii. ⁵ Cod. 108 (nisi forte pertinet ad v. 7: ἐν τῇ περιουσίᾳ). Cf. Hex. ad Jud. vi. 2. ⁶ Sic Codd. II, III, XI, 55, 60, 158. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἕως τῆς κύκλου), 93, 108. ⁸ Sic Ald. (cum Μααλῶ καὶ ἕως τ. κ. Ἰωάβ, καὶ περιεπ. λοιπὸν), Codd. 44 (om. καὶ ἐπολέμησε—τὴν πόλιν), 52 (om. Ἰωάβ), 56 (cum Μααλῶ, om. Ἰωάβ), 64 (idem), 74 (ut 44), 106 (idem), alii (inter quos 243, ut 44). Cf. Hex. ad 3 Reg. ix. 15. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Dan. x. 21 juxta Theod. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Codd. 19, 93 (cum κριθῶν in marg.), 108 (idem), 158 (cum κρ. φακοῦ pro πλ. κριθῶν). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 52 (cum παρβ), 55, alii. ¹³ Sic in textu Cod. 56, 121 (cum παρβ), 55, alii. ¹⁴ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 18. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. 2 Reg. xxiii. 20 in LXX. ¹⁶ Idem. Cf. Hex. ad Num. xiii. 33.

¹⁷ Sic in textu Cod. 158. Hieron.: ad auriculam suam. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 14. ¹⁸ Sic Codd. 19, 108 (cum Δαυδέι). Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 24. ¹⁹ Sic Comp. (cum Ἄλαδ υἱὸς Βανά), Codd. III, 55, 56 (cum Ἐλάδ), 60, alii (inter quos 108, ut Comp.). ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 74, 93, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp. (cum Σαγί), Ald. (cum Σαγί), Codd. III, XI, 52, 56 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ²² Sic Comp. (cum Ὠρ), Codd. III (cum ωρα φερ), XI (cum ωραφερ), 55 (idem), 56, alii. ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii. ²⁴ Sic Comp. (cum Ἄλαι), Ald., Codd. III (cum Ὀολί), XI, 52, 55, alii. ²⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum τῶ Ῥουβίμ), 108.
 CAP. XII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ ἐντείνοντες... καὶ βέλλει (sic) καὶ τόξοις), 93 (cum καὶ ἐντείνοντες... καὶ τόξοις), 108. ² Sic Comp. (cum Ἐζιήλ), Ald., Codd. III (cum Ἰζιήλ), XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, 55 (ut III), alii (inter quos 243, ut Comp.).

5. אֶלְעוּי. O'. 'Αζαί. Alia exempl. 'Ελιωζί.³
 6. וְיִשְׁבְּעַם. O'. και Σοβοκάμ (alia exempl. 'Ιεσβαάμ').
 7. וְיִוְעֲאֵלָה. O'. και 'Ιελία (alia exempl. 'Ιωηλά⁶).
 8. אֲנִישֵׁי צְבָא לְמִלְחָמָה עֲרִיבֵי עֲזָה וְרַחֵם. O'.
 ἄνδρες παρατάξεως πολέμου, αἶροντες θυρεοὺς
 και δόρατα. Alia exempl. ἄνδρες δυνάμεως εἰς
 πόλεμον, παρατασόμενοι θυρεῶ και δόρατι.⁶
 11. אֶלְיֵאֵל. O'. 'Ελιάβ. Alia exempl. 'Ελιήλ.⁷
 12. אֶלְיֹבָד. O'. 'Ελιαζέρ. Alia exempl. 'Ελζα-
 βάδ.⁸
 15. אֵלָה הִם. O'. οὔτοι. Alia exempl. οὔτοι ἦσαν.⁹
 לְמִזְרַח וְלַמְעֵרָב. O'. ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.
 Alia exempl. εἰς ἀνατολὰς και εἰς δυσμάς.¹⁰
 17. וַיַּעַן. O'. Vacat. Alia exempl. και ἀπεκριθη.¹¹
 לְעֹזְרֵי. O'. Vacat. Alia exempl. βοηθησαί
 μοι.¹²
 יַחֲרֹ. O'. καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς.
 Alia exempl. ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἔνωσιν.¹³
 18. לְבָשָׂה. O'. ἐνέδυσσε. Alia exempl. ἐνεδυνά-
 μωσε.¹⁴
 19. בְּבֹאוֹ עִם־פְּלִשְׁתִּים עַל־שְׂאוֹל. O'. ἐν τῷ ἐλ-
 θεῖν τοὺς ἄλλοφύλους ἐπὶ Σαούλ. Alia ex-
 empl. ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἄλλοφύλων τῶν
 ἐλθόντων ἐπὶ Σαούλ.¹⁵
 כִּי בַעֲצָה שְׁלָחָהּוּ סִרְיֵי פְלִשְׁתִּים לְאִמֹר
 בְּרָאשֵׁינוּ וְיֹבֵל אֶל־אֲרֵנֵינוּ שְׂאוֹל. O'. ὅτι ἐν

βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἄλλο-
 φύλων λεγόντων· ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν
 ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ.
 Alia exempl. ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένοντο οἱ σατράπαι
 τῶν ἄλλοφύλων λέγοντες· ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν
 ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ· και
 ἐξάπεστειλαν αὐτόν.¹⁶

21. עַל־הַדְּדוּר. O'. ἐπὶ τὸν γεδδούρ. Alia ex-
 empl. ἐπὶ τοῦ γεδδούρ ἐν τῇ ἐξοδίᾳ.¹⁷
 22. כִּי לְעֹזְרֵי יְבֹאוּ עַל־הַדְּדוּר כְּמִחְנָה גְדוֹלָה לְמִחְנָה אֶלְהִים. O'. ὅτι ἡμέ-
 ραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν
 μεγάλην ὡς δύναμις τοῦ θεοῦ. Alia exempl.
 ὅτι κατὰ καιρὸν ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἤρχοντο
 πρὸς Δαυὶδ τοῦ βοηθησαί αὐτῷ ὡς εἰς παρεμ-
 βολὴν μεγάλην, ὡς εἰς παρεμβολὴν θεοῦ.¹⁸
 24. נִשְׂאִי עֲזָה וְרַחֵם. O'. θυρεοφόροι και δορατο-
 φόροι. Alia exempl. αἶροντες θυρεὸν και δόρυ.¹⁹
 חֲלָצֵי צְבָא. Expediti ad bellum. O'. δυνατοὶ
 παρατάξεως. Alia exempl. καθωπισμένοι δυ-
 νάμει.²⁰
 29. וְעַד־הַנְּהַ מְרִיבֵיהֶם שְׁמֵרִים מְשֻׁמְרֵת. O'. και
 ἔτι τὸ πλείστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν φυλακὴν.
 Alia exempl. και ἕως τοῦ νῦν οἱ πλείστοι αὐτῶν
 ἐφύλασσαν τὴν φυλακὴν.²¹
 31. לְבֹא. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ παρα-
 γενέσθαι.²²
 32. רְאִישֵׁיהֶם. O'. Vacat. Alia exempl. εἰς τὰς
 ἀρχὰς αὐτῶν.²³

³ Sic Comp. (cum 'Ελιωζί), Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 56, alii.

⁴ Sic Comp., Ald. (cum 'Ιεσβαά), Codd. III, XI, 44, 56 (ut Ald.), 64, alii (inter quos 243).

⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 56, 60, alii (inter quos 243).

⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum πολέμου pro εἰς π.), 93, 108.

⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, 56, alii (inter quos 243).

⁹ Sic Comp. (cum 'Ελζαβάδ), Codd. III (cum 'Ελζαβάδ), XI, 44, 56 (cum 'Ελζαβάδ), alii (inter quos 243).

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243).

¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 71, 74, alii (inter quos 243).

¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹³ Idem.

¹⁴ Sic

Comp., Codd. 19 (cum μετὰ τῶν ἄλλ.), 93, 108.

¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξάπεστειλαν), 93, 108 (cum ἐγένετο?).

Haec, και ἐξάπεστειλαν αὐτόν, leguntur etiam in Ald., Codd. 121, 158.

¹⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐπὶ τὸν γ.), 93, 108 (cum γεδούρ). Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 22. Theodoret.

Quaest. in 1 Paral. p. 560: Γεδούρ δὲ τῶν Ἀμαληκῶν τὸ στίφος ὠνόμασεν ἡ δὲ τῶν Βασιλειῶν βίβλος σύστρημμα αὐτὸ κέκληκεν. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 8.

¹⁸ Sic Comp. (cum ὡς παρεμβολὴν θ.), Codd. 19, 93, 108.

¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum θυραῖον), 93, 108.

²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum καθοπλ.), 93 (idem), 108 (idem).

²¹ Idem.

²² Sic Comp., Codd. 19 (cum παραγίνεσθαι), 93, 108.

²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum ἐαυτῶν), 19, 44, 52 (ut

33. בַּל־לֵב וְלֵב. Non cum corde duplici. O' ου χεροκένως. Alia exempl. ου χεροκένως, ουδέ μετὰ καρδίας καὶ καρδίας.²³

CAP. XIII.

3. וְנִסְבָּה. O' και μετενέγκωμεν (alia exempl. ἐπι-στρέψωμεν¹).
6. וַיַּעַל יְהוָה וְכָל-יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְתָּה (ad Baalah) קָרְיַת יְעָרִים. O' και ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυίδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἀνέβη Δαυίδ, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς Καραθιαρίμ.²
- וַיִּשְׂרֹפֶה אֱשֶׁר-נִקְרָא אֵשׁ. O' οὐ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ (alia exempl. τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ³).
7. נְהַגִּים. O' ἦγον. Alia exempl. εἰλκον.⁴
8. וּבְשִׁירִים. O' και ἐν ψαλτφοδοῖς (alia exempl. φδοαῖς⁵).
9. עַד-גֵּרֹן פִּירֹן. O' ἕως τῆς ἄλωνος (alia exempl. add. Χιδών⁶).
14. בְּבֵיתוֹ. O' Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.⁷
- וְאֶת-בֵּית עֵבֶר-אָדָם. O' Ἀβεδδαρά. Alia exempl. τὸν οἶκον Ἀβεδδαρά.⁸

CAP. XIV.

1. וְחָרְשֵׁי קִיר. O' και οἰκοδόμους (alia exempl.

add. τοίχων¹). Alia exempl. καὶ τέκτονας τοίχου.²

5. וַיּוֹבְחָר. O' και Βαάρ (alia exempl. Ἰεβαάρ³).
7. וַיְבַעֲדָעַד. O' και Ἐλιαδέ (alia exempl. Βααλιαδά⁴).
- 9, 13. וַיִּשְׁפָּטוּ (bis). O' και συνέπεσον (alia exempl. ἐξεχύθησαν⁵).
9. רַף-אֵים. O' τῶν γιγάντων. Ἄλλος Ῥαφαῖμ.⁶
12. וַיִּשְׂרְפוּ. O' κατακαῦσαι. Alia exempl. καὶ ἐνεπρήσθησαν.⁷
14. וּבְחָתָה. O' και παρέση (alia exempl. ἤξει⁸).
- מִמּוֹל הַבְּנָאִים. O' πλησίον τῶν ἀπίων (alia exempl. τῶν κλειόντων⁹).
15. בְּרִאשֵׁי הַבְּנָאִים. O' αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων. Alia exempl. τοῦ ἄκρον τῶν ἀπίων; alia, ἀπ' ἄκρων τῶν κλειόντων.¹⁰
17. וַיַּנְחֵם אֶת-בְּנֵי-הָאֲרָצוֹת. O' και ἐγένετο ὄνομα Δαυίδ ἐν πάσῃ τῇ γῆ. Alia exempl. καὶ ἐξήλθε τὸ ὄνομα Δαυίδ ἐν πάσαις ταῖς γαίαις.¹¹

CAP. XV.

1. וַיֹּט. O' και ἐποίησεν (alia exempl. ἔπηξεν¹).
3. וַיִּקְהַל. O' και ἐξέκκλησίασε (alia exempl. συνήγαγε²).
12. וְאֶל-הַכְּנִינֹתַי לֹא. Ad locum quem paravi ei.

XI), alii (inter quos 243). ²⁴ Sic Comp. (om. ου χ-), Ald., Codd. 19 (cum χεροκενος), 56, 93 (cum χεροκένως), 108 (ut 19), 121.

CAP. XIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἰσρ. ἀνέβη εἰς Βαριαθιαρίμ), 93 (cum -αρίμ), 108 (idem). ³ Sic Comp., Codd. 19, 44, 93, 106 (om. τδ), alii. ⁴ Sic Codd. 19, 93 (in marg.), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum Χαιδών), Codd. III (cum Χειδών), 19 (cum Χαιδών), 44, 71 (cum Χελών), 74, alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 108 (om. τῷ). ⁸ Sic Comp., Codd. 44, 74, alii (inter quos 243).

CAP. XIV. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, alii (inter quos 243). ² Sic Comp. (cum τοίχων), Codd. 19, 93, 108.

³ Sic Comp., Ald. (cum Ἰεβαάλ), Codd. III, XI, 44 (cum Ἰε-

βάρ), 55, 56, alii. ⁴ Sic Comp., Ald. (om. και), Codd. II (cum Βαλεγδαί), III (cum Βαλλιαδά), XI (idem), 44 (cum Βαλιαδά), 52, 55, alii (inter quos 243, cum Βολαδά). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Jud. ix. 44. ⁶ Sic in textu Codd. 56, 121 (cum Ῥαφαῖμ). Cf. ad Cap. xi. 15. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. και), 93, 108 (ut 19). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93. ⁹ Sic Codd. 19 (cum κλειόντων), 93 (in marg.), 108 (ut 19), 158 (cum τῶν ἀπίων κλειόντων). Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 23. ¹⁰ Prior lectio est in Comp. (cum ἀπ' ἄκρων), Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 19 (cum κλειόντων), 108 (idem). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τδ).

CAP. XV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243).

- Ο. οὐ ἠτοίμασα αὐτή. Alia exempl. οὐ ἠτοίμασα αὐτή εἰς τὴν ἑτοιμασίαν αὐτῆς.³
13. לֹא אָתָּם. Ο. ὑμᾶς εἶναι (alia exempl. add. ἐτοίμους⁴).
15. וַיִּשְׁאוּ. Ο. και ἔλαβον (alia exempl. ἦραν⁵).
- בְּכַתְּבָם בְּמִשְׁוֹת עַל־הָהָר. Ο. κατὰ τὴν γραφὴν (בְּכַתְּבֵי) ἐν ἀναφορεῦσιν ἐπ' αὐτούς (alia exempl. ἐν ὄμοις αὐτῶν⁶).
16. בְּכִלְי־שִׁיר. Ο. ἐν ὄργανοις (alia exempl. add. ᾠδῶν⁷).
- הַשְּׂמִיעִים לְהָרִים-בְּקוֹל לְשִׁמְחָה. Ο. τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης. Alia exempl. ἀκουτίζοντες τοῦ ὑψῶσαι ἐν φωνῇ εἰς εὐφροσύνην.⁸
18. הַדְּבִשִׁים. Ο. οἱ δεῦτεροι. Alia exempl. οἱ δευτερεύοντες.⁹
- וַיְצִי אֶלְיָאָב. Ο. και Ἐλιωλ (alia exempl. Ἄνι¹⁰), και Ἐλιάβ. Alia exempl. και Ἄνιελιάβ.¹¹
19. וְהַמְשָׁרִים. Ο. και οἱ ψαλτφοδοί (alia exempl. οἱ ᾠδοὶ ἐν κινύραις¹²).
- לְהַשְּׂמִיעַ. Ο. τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι. Alia exempl. τοῦ ἀκουτίσαι.¹³
20. עַל־עֵלְמוֹת. Ο. ἐπὶ ἀλαιμῶθ. Alia exempl. περὶ τῶν κρυφίων.¹⁴ Ἄλλος ἐπὶ τῶν ἀβαθμῶν (עַל־מַעְלוֹת).¹⁵ Ἄλλος ἐπὶ τῶν αἰωνίων.¹⁶
21. עַל־הַשְּׂמִיעִים לְנֶצַח. In octava ita ut praecinerent. Ο. ἀμασενῖθ τοῦ ἐνισχυσαι. Alia exempl. περὶ τῆς ὀγδόης εἰς νίκος.¹⁷
22. בְּמִשְׁאָ יֹסֵר בְּמִשְׁאָ. In cantu (s. portatione), erudiendo in cantu (s. portatione). Ο. ἀρχῶν τῶν ᾠδῶν. Alia exempl. ἐν τῇ ἄρσει ἀρχῶν τῶν ᾠδῶν; alia, ἐν ταῖς ἄρσειν ᾠδός.¹⁸
27. בְּרִבְּוֹ. Ο. στολή ('Α. ἐπένδυμα. Σ. ἐπωμῖς¹⁹) βυσσίνη. Alia exempl. ἐφοῦδ μόνον.²⁰
28. וּבְקוֹל שׁוֹפָר. Ο. και ἐν φωνῇ σωφέρ ('Αλλος κρατίνης²¹).

CAP. XVI.

1. וְשָׁלְמִים. Ο. και σωτηρίον ('Αλλος εἰρηνικός¹).
3. כְּבִרְר־לָחֶם וְאִשְׁפָּר וְאִשְׁפָּה. Ο. ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικόν, και ἀμορίτην. Alia exempl. χέχχαρ ἄρτον, και λάγανον τηγάνον, και κολλυρίτην.²
5. מְשִׁמִּיעַ. Ο. ἀναφωνῶν. Ἄλλος ἀκουτίζων.³
15. זָכְרוּ. Ο. μνημονεύωμεν. Alia exempl. μνημονεύον.⁴
19. הַגֵּרִים וְהַפְּרָאִים. Perauici et peregrini in ea. Ο. ὡς (s. ἔως) ἐσμικρύνθησαν, και παρῆκσαν ἐν αὐτῇ. Alia exempl. ὡς μικροὺς και παροίκους ἐν αὐτῇ.⁵
21. לְעֵשְׂקָם. Ο. τοῦ δυναστεύσαι ('Αλλος συκοφαντῆσαι⁶) αὐτούς.

³ Duplex versio est in Ald., Codd. 19 (cum αὐτῆν pro αὐτῆ), 56, 93, 108 (ut 19), 121. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 56, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁶ Sic (pro ἐπ' αὐτοὺς) iidem. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Iidem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III (cum Ἄνανι), XI, 52, 55, alii (inter quos 93, 108 (uterque cum Ἄνανίας)). ¹¹ Sic Codd. 44 (om. και), 74, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp. (om. ἐν κ.), Codd. 19, 93, 108. ¹³ Iidem. ¹⁴ Iidem. Hieron.: *arcana cantabant*. Cf. Psal. ix. 1 in LXX. ¹⁵ Sic in marg. sine nom. Codd. 93, 108. ¹⁶ Cod. 108 in marg. sine nom. Est Symmachii, ut videtur, coll. Hex. ad Psal. xlv. 1. ¹⁷ Sic Comp. (cum τοῦ ἐνισχυσαι), Codd. 19, 93, 108. Hieron.: *pro octava canebant ἐπι-*

κων. Cf. Hex. ad Psal. vi. i. xi. 1. ¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19 (om. ἐν), 93, 108; posterior in Codd. 52, 56, 64, aliis. ¹⁹ Theodoret. Quaest. I in 1 Paral. p. 561. Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. ²⁰ Sic Comp. (cum ἐφ. βύσσινον), Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic in marg. sine nom. Codd. 93, 108 (cum *keratim*). CAP. XVI. ¹ Sic in textu Comp., et (cum duplici lectione και εἰρηνικός και σωτηρίον) Codd. 19 (om. και priore), 93, 108. ² Sic Comp. (cum χέχαρ), Codd. 19 (cum χαλχαρ), 93 (cum μέλχαρ αὐτοῦ και ἀπὸ τηγ.), 108 (cum χέχαρ). Ad χέχαρ cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21. ³ Cod. 108 in marg. sine nom. ⁴ Sic Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Psal. civ. 12. ⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. cii. 6. Jerem. xxi. 12. l. 33. Hos. xii. 7.

23. בְּשׂוֹר. O'. ἀναγγεῖλατε. "Ἄλλος· εὐαγγελί-
σασθε.⁷
26. אֲלֵי-לֵוִי. O'. εἶδωλα. Alia exempl. δαιμόνια.⁸
"Ἄλλος· θρηνηματα.⁹
27. הַיּוֹד תְּהַרְרֵנּוּ לְפָנָיו. O'. δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ
πρόσωπον αὐτοῦ. Alia exempl. αἶνος καὶ μεγα-
λοπρέπεια ἐνώπιον αὐτοῦ.¹⁰
- הַתְּהִרָה. Et gaudium. O'. καὶ καύχημα (alia
exempl. ἐξομολόγησις¹¹).
29. וְאִנּוּ כִמְחָק. O'. λάβετε δῶρα. Alia exempl.
ἄρατε θυσίας.¹²
- בְּהַרְרֵת-קָדְשׁ. O'. ἐν αὐλαῖς ἀγίαις αὐτοῦ.
Alia exempl. ἐν κατοικητηρίῳ ἀγίῳ αὐτοῦ.¹³
30. וְיָגִידוּ בְלִבָּתָמוֹתַי הַיְבֵל הַיָּבֵל. O'. κατορθωθήτω ἡ
γῆ, καὶ μὴ σαλευθήτω. Alia exempl. καὶ γὰρ
κατάρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθή-
σεται.¹⁴
32. יִרְעֵם. Fremat. O'. βομβήσει. "Ἄλλος· ἀλα-
λαξάτω.¹⁵
- וְיַעֲלֶיךָ הַשָּׁרָה. O'. καὶ ξύλον ἀγροῦ. Alia ex-
empl. ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρός.¹⁶
33. כִּי-יָבֵא. O'. ὅτι ἦλθεν (alia exempl. ἦκει¹⁷).
36. אֲמֵן. O'. ἀμήν. "Ἄλλος· γένοιτο.¹⁸
37. לְדַבְרֵי-יוֹם. O'. τὸ τῆς ἡμέρας. Alia exempl.
εἰς λόγον τὸ τῆς ἡμέρας.¹⁹
41. הַבְּרוּרִים. O'. ἐκλεγέντες. Alia exempl. οἱ
ἐκλεγέντες; alia, οἱ ἐκλεκτοί.²⁰

42. הַיְמֵן וַיְדוּתוֹן תְּהִרְרֵנּוּ וּמִצְלָתֵינוּ. O'. σάλ-
πιγγες καὶ κύμβαλα. Alia exempl. Αἰμᾶν καὶ
'Ιδιθούμ καὶ Ἀβδεδδὺμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ.²¹
- וְשָׁעָרַי. O'. εἰς τὴν πύλην. Alia exempl. εἰς
τὸ πυλωρεῖν.²²

CAP. XVII.

5. מִקְהָל-אֶל-הַקֶּהֱלֵךְ. O'. ἐν σκηνῇ. Alia exempl.
ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην.¹
- וּמִבְּשִׁיבָתָם. O'. καὶ ἐν καλύματι (alia exempl.
καταλύματι²).
6. הַתְּהִלְכֵתִי. O'. διήλθον. "Ἄλλος· ἐμπεριεπά-
τησα.³
- אֶת-אֶחָד שְׂפָתַי וְהִשְׁרַמְלָה. O'. πρὸς μίαν φυλὴν
τοῦ Ἰσραήλ. "Ἄλλος· ἐνὶ τῶν κριτῶν Ἰσ-
ραήλ.⁴
- לְמַה. O'. ὅτι. Alia exempl. διὰ τί.⁵
7. תְּבַצְּרָתָם. O'. παντοκράτωρ. Alia exempl. τῶν
δυνάμεων.⁶
9. וְלֹא יִרְגֵזוּ. O'. καὶ οὐ μεριμνήσει (alia exempl.
ταραχθήσεται⁷).
13. כְּפֶשֶׁר. O'. ὡς. Alia exempl. ὄν τρόπον.⁸
14. הַיְעַמְדֵתִיהוּ. O'. καὶ πιστώσω (alia exempl.
στήσω⁹) αὐτόν.
16. עַד-הַיְהֵלֵם. O'. ἕως αἰῶνος. "Ἄλλος· ἕως ἐν-
ταῦθα.¹⁰

⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Psal. xcv. 2. ⁸ Sic Codd. 74, 93 (cum δαιμόνια), 106, alii (inter quos 243).
⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Psal. xcv. 8. ¹³ Idem.
¹⁴ Idem. Cf. Hex. ad Psal. xcv. 10. ¹⁵ Sic in marg. sine nom. Codd. 93, 119. Cod. 158 in textu: ἀλαλαξάτω (sic) βομβήσει. ¹⁶ Sic Comp., et (cum duplici versione ἀγαλλ. ὁ ἀγρός καὶ ξ. ἀγροῦ) Codd. 19, 56 (cum καὶ ἀγαλλ.), 93, 108, 121 (ut 56). ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Prior lectio est in Comp., Cod. 93; posterior in Ald., Codd. 134, 144, 236, 243.

²¹ Sic Comp. (cum καὶ Αἰμᾶν καὶ Ἰδιθούμ tantum), Codd. 19 (cum Ἀβδεδδὺμ), 93, 108. Mox καὶ ὄργάνους idem.
²² Idem.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 71, 93, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 6. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 55, alii (inter quos 243). ³ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum ἐπ.). Cf. Hex. ad Ezech. xix. 6. xxviii. 14. ⁴ Sic in textu (cum duplici versione, πρὸς μ. φ. τοῦ Ἰσρ. ἐνὶ τῶν κρ. Ἰσρ.) Codd. III, 52, 64, 71 (om. Ἰσραήλ). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum invari), 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum μεριμνήσεται in marg.), 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 10. ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Cod. 93

17. כְּתוֹר הָאָדָם. *Secundum modum hominum.* O'. *ὡς* (alia exempl. *ὡσεὶ*¹¹) *δρασις ἀνθρώπου.* "Αλλος· *ὡσεὶ κατασκέπεται ἀνθρώπος.*¹²
18. לְכַבֹּד אֶת־עַבְדְּךָ. O'. *τοῦ δοξάσαι.* Alia exempl. *τοῦ δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου.*¹³
19. יַהֲוֶה בְּעַבְיֹר עַבְדְּךָ. O'. Vacat. Alia exempl. *κύριε, διὰ τὸν δοῦλόν σου.*¹⁴
- הִזְאֵת לְהַדְרִיעַ אֶת־כָּל־הַגְּדֻלּוֹת. O'. Vacat. Alia exempl. *ταύτην, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μέγала.*¹⁵
21. אֲשֶׁר הִלְךְ הָאֱלֹהִים. O'. *ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ θεός.* Alia exempl. *ὡς ἐπορεύθη θεός.*¹⁶
24. אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל. O'. *θεὸς Ἰσραήλ.* Alia exempl. *ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ* *θεὸς τῷ Ἰσραήλ.*¹⁷
- כְּכוֹן. O'. *ἀνωρθωμένος.* Alia exempl. *ἠτοιμασμένος.*¹⁸
25. גְּלוֹיֹתָ. O'. *ἤνοιξας.* Alia exempl. *ἀπεκάλυψας.*¹⁹
27. וּמִבְרַךְ. O'. *καὶ εὐλόγησον* (alia exempl. *εὐλόγηται*²⁰),

CAP. XVIII.

2. וַיְהִי מוֹאֵב עַבְדִּים. O'. *καὶ ἦσαν Μωὰβ παῖδες.* Alia exempl. *καὶ ἐγενήθη Μωὰβ δούλους.*¹
3. חֲמַתָּה. O'. *Ἡμάθ.* Alia exempl. *ἐν Αἰμάθ.*²

CAP. XIX.

3. בְּעֵינַי. O'. *ἐναντίον σου.* Alia exempl. *ἐν ὀφθαλμοῖς σου.*¹
5. הָאֲנָשִׁים (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia exempl. *οἱ ἄνδρες;* alia, *οἱ ἄνθρωποι.*²
- וְשִׁבְתֶּם. O'. *καὶ ἀνακάμψατε* (alia exempl. *ἐπιστρέψατε*³).
6. וּמִצֹּבָה. O'. *καὶ παρὰ Σωβάλ.* Alia exempl. *καὶ ἐκ* (s. ἀπὸ) *Σουβά.*⁴
7. לִפְנֵי מִידְבָּא. O'. *κατέναντι* (alia exempl. *ἐμπροσθεν*⁵) *Μηδαβά.*
12. תִּתְּנֶנָּה. O'. *κρατήσῃ.* Alia exempl. *κραταιωθῆ;* alia, *κραταιώσῃται.*⁶

in marg. sine nom. ¹¹ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹² Sic in marg. sine nom. Codd. 93 (cum *κατασκέπεται*), 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Idem.

¹⁵ Idem. Sic (cum π. τὰ μεγαλεία κυρίου) Cod. 71. In Ald., Codd. 74, 106, aliis, integer versus sic habet: *καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου ἐποίησας τὴν π. μ. ταύτην κατὰ τὴν κ. σου, τοῦ γν. π. τὰ μεγαλεία σου.* ¹⁶ Sic Comp., et (cum duplici versione, *ὡς ὠδ. αὐτὸν ὁ θ. ὡς ἐπορ. θ.*) Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. ὁ θ. τοῦ Ἰσρ.), 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 27. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *εὐλογεῖται*), 108.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem. ³ Sic Comp. (cum *ἑωὸ* et *ἄδαδεῖρ*), Codd. 19,

93 (cum *πολέμιος ἦν τῷ Θεῷ*), 108 (cum *Θεῷ*). ⁴ Idem.

⁵ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 16.

⁶ Sic in textu Cod. 93. ⁷ Sic in textu Codd. 56, 121 (cum *ἐχόμενοι*). Cf. ad Cap. vi. 31.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Prior lectio est in Comp., Codd. 19 (om. οἱ), 93, 108; posterior in Ald., Codd. 74, 106, aliis (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum *ἀπὸ*), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 56, 64, aliis (inter quos 243).

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108; posterior in Ald., Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243). *Μοχ κραταιωθῶσιν pro κρατήσωσιν omnes.*

14. לִפְנֵי אֲרָם. Ο' κατέναντι Σύρων. Alia exempl. ἐξεναντίας Συρίας.⁷
 מִפְּנֵי. Ο' ἀπ' αὐτῶν (potior scriptura αὐτοῦ).
 Alia exempl. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ Σύροι.⁸
15. מִפְּנֵי אַבְשֵׁי אֲחִיו. Ο' ἀπὸ προσώπου Ἀβεσαί, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωάβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσά τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ.⁹
16. מֵעֵבֶר. Ο' ἐκ τοῦ πέραν. Alia exempl. τὸν ἐν τῷ πέραν.¹⁰
18. אִישׁ רַגְלִי. Ο' πεζῶν. Alia exempl. ἀνδρῶν πεζῶν.¹¹
19. נִגְפּוּ. Ο' ἐπταίκασιν. Alia exempl. ἐθραύσθησαν.¹²
- וַיִּשְׁלִיכוּ עִם-דָּוִד. Ο' καὶ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ (alia exempl. add. εἰρήνην¹³).

CAP. XX.

1. וַיְהַרְסֶה. Ο' καὶ κατέσκαψεν (alia exempl. καθεῖλεν¹) αὐτήν.
3. (potior scriptura וַיִּבְמַנְּרוּת וַיִּבְמַנְּרוּת. Ο' καὶ ἐν διασχίζουσι. Aliter: Ο' Vacat.² Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις.³
 לְכָל עָרֵי בְּנֵי-עַמּוֹן. Ο' τοῖς πᾶσιν υἱοῖς (alia exempl. πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν⁴) Ἀμμών.
4. וַיִּדְכְּעוּ. Et depressi sunt. Ο' καὶ ἐταπεινώσεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐνετράπησαν.⁵

8. נִוְלְדוּ. Ο' ἐγένοντο. Alia exempl. ἐγεννήθησαν.⁶

CAP. XXI.

1. וַיַּעֲבֹד שָׁמֶן עַל-יִשְׂרָאֵל. Ο' καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραήλ. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Σατὰν ἐπὶ Ἰσραήλ.¹ Schol. Ὅτι δὲ διάβολος ὄργη τοῦ θεοῦ ἔστι.²
3. כִּהֵם. Ο' ὡς αὐτοί. Alia exempl. ὡς εἰσιν.³
 הִלְךְ אֶלְנֵי הַמַּלְאָכִים לְאֶדְנֵי הַלְּעָבָרִים. Ο' πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες. Alia exempl. οὐχὶ, κύριέ μου βασιλεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς δούλους;⁴
 לְאַשְׁמָה. Ο' εἰς ἀμαρτίαν (alia exempl. πλημμελείαν⁵).
4. חָזַק. Ο' ἴσχυσεν. Alia exempl. ἐκραταιώθη.⁶
5. שָׁלַף הַחֶרֶב (bis). Ο' ἐσπασμένων μάχαιραν. Alia exempl. σπωμένων ρομφαίαν.⁷
- וַיְהִי־הָא. Ο' καὶ υἱοὶ Ἰούδα. Alia exempl. καὶ Ἰούδας.⁸
6. נִתְעַב.. אֶת-יֹאבָב. Abominationi fuit . . Joabo. Ο' κατίσχυσε . . τὸν Ἰωάβ. Alia exempl. προσώχτισεν . . τὸν Ἰωάβ.⁹ Alia: κατετάχυνεν (s. κατετάχθη) . . τὸν Ἰωάβ.¹⁰
7. נִרְעָה. Ο' καὶ πονηρόν. Alia exempl. καὶ πονηρόν ἐφάνη.¹¹
8. אֶת-עֵוֹן עַבְדָּהּ. Ο' τὴν κακίαν παιδὸς σου. Alia exempl. τὴν ἀδικίαν τοῦ δούλου σου.¹²

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. τὸν), 93, 108 (ut 19).
¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243).
¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. iv. 3.
¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum διέθετο), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. x. 19.

CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Codd. II, III, 52, 55, 56, alii. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum p̄asi toῖs πόλεσιν υἱῶν), Codd. III (cum p̄asin pro p̄asis), XI, 52, 56, 64, 121.
⁵ Sic (cum duplici versione καὶ ἐταπ. αὐτόν καὶ ἐνετρ.) Codd. 19, 93, 108, 158 (cum ἐνετράπησαν). Cf. Hex. ad Jud. xi. 33.
⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐγέννησαν), 93, 108.

CAP. XXI. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνέστησαν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ), 93, 108, Theodoret. Quaest. XLV in 2 Reg. p. 450. ² Cod. 108 in marg. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Sic Codd. III, XI, 52, 64, 119, 158. ⁷ Sic (bis) Comp., Codd. 93, 108 (cum σπασμένων). ⁸ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 71, alii. ⁹ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 56, 64, alii. ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum πρὸς Ἰωάβ), 71 (cum κατετάχθησαν), 74 (idem), 93 (cum προσώχτισεν in marg.), 106 (ut 71), 108 (cum προσώχθισας), alii. Comp. solus: κατήσχυνεν . . πρὸς Ἰωάβ.
¹¹ Sic Comp. (cum ἐνώπιον τοῦ θ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiv. 10.

8. נִסְכַּלְתִּי. O'. ἐματαιώθην. Alia exempl. ἡφρόνησα.¹³
9. הָיָה דָוִד. O'. τὸν ὄρωντα. Alia exempl. τὸν ὄρωντα τῷ Δαυίδ.¹⁴
10. לֵךְ. O'. πορεύου. Alia exempl. βάδιζε.¹⁵
11. אֲנִי נֹטֶה עָלֶיךָ. Ego extendo super te (propono tibi). O'. αἰρῶ (potius αἴρω) ἐγὼ (alia exempl. ἐγὼ ἐρῶ¹⁶) ἐπὶ σέ. Σ. προτίθημί σοι.¹⁷
12. לְבַשְׂתָּ. Ut assequatur te. O'. τοῦ ἐξολοθεῦσαι. Alia exempl. καταδιώκειν σε; alia, καταλαμβάνειν σε.¹⁸
20. אֶת-הַמְּלָאָה. O'. τὸν βασιλέα. "Αλλος' τὸν ἄγγελον.¹⁹
13. וְאֶרְבַּע בָּנָיו עִמּוֹ מִתְחַבְּאִים. O'. καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μετ' ἀχαβίν. Alia exempl. καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ κρυβόμενοι.²⁰
21. וַיָּבֵט אֶרְנָן וַיֵּרָא אֶת-דָּוִד וַיִּצְיָא. O'. καὶ Ὀρνὰ ἐξῆλθεν. Alia exempl. καὶ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν Δαυίδ, καὶ ἐξῆλθεν.²¹
22. הַבֶּקֶר לְעֹלֹת. O'. τοὺς μόσχους εἰς ὄλοκαύτωσιν. Alia exempl. τοὺς βόας εἰς ὄλοκάρπωσιν.²²
14. וְהַמּוֹרִיגִים. Et tribula. O'. καὶ τὸ ἄροτρον. Alia exempl. καὶ τὰς ἀμάξας.²³
15. וְהַחֲטִיטִים. O'. καὶ τὸν σίτον. Alia exempl. καὶ τὸν πυρόν.²⁴
24. בְּבִקְחָהּ מֶלֶא. O'. ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ. Alia exempl. ἀργυρίου ἀξίου.²⁵
25. בְּמִקּוֹם. Pro eo loco. O'. ἐν τῷ τόπῳ (alia exempl. περὶ τοῦ τόπου²⁶) αὐτοῦ.
27. וַיָּשֻׁב. O'. καὶ κατέθηκε (alia exempl. καθῆκε²⁷).
30. כִּי נִבְעַת. Quia perterritus est. O'. ὅτι οὐ κατέσπενσεν. Alia exempl. ὅτι κατέσπενσεν.²⁸ "Αλλος' ὅτι ἐθαμβήθη.²⁹

CAP. XXII.

2. אֶת-הַגֵּרִים. O'. πάντας τοὺς προσηλύτους ("Αλλος' παροίκους¹).
3. וְלְמַחְבְּרֹתָיִם. Et ad commissuras. O'. καὶ τοὺς στροφεῖς. Alia exempl. καὶ εἰς τὰς συμβολὰς καὶ εἰς τοὺς στροφεῖς.²
5. לְהַגְדִּילָהּ. O'. εἰς μεγαλῶσιν. Alia exempl. τοῦ μεγαλῶσαι.³
6. לְכַלֵּה אֶרְצוֹתָיִם. O'. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Alia exempl. πᾶσαις ταῖς γαλαῖς.⁴
10. וַיַּחְכְּמוּ אֶת-כִּפְסָא מְלִכּוֹתָיו. O'. καὶ ἀνορθῶσα θρόνον βασιλείας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐτοιμάσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.⁵
11. וַיַּחְצְלִחֶהּ. O'. καὶ εὐδῶσει (alia exempl. κατενθνεῖς⁶).
13. תַּצְלִיחַ. O'. εὐδῶσει. Alia exempl. εὐδωθήσῃ.⁷
14. וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי. O'. μηδὲ πτοηθῆς. Alia exempl. μηδὲ δειλία.⁸
14. וַיַּעֲלֶיהֶם תּוֹסִיף. O'. καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθετες. Alia exempl. καὶ πρόσθετες ἐπ' αὐτοῖς.⁹

¹³ Idem. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 31. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum τὸν Δ), 93, 108, 158. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp. (cum ἀρῶ), Ald., Codd. 19, 56, alii (inter quos 243). ¹⁷ Cod. 108. ¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108, 158; posterior in Ald., Codd. 44, 71 (om. σε), 74, aliis (inter quos 243). ¹⁹ Cod. 106 in marg., alia manu. ²⁰ Sic Comp. (cum κρυβ. μετ' αὐτοῦ), Ald. (cum κρυβόμενοι), Codd. III, XI, 44, 52 (cum κρυπτόμενοι), 60 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp. (add. Ὀρνὰ in fine), Ald. (cum ἀπέστρεψεν pro ἐπέβλεψεν), Codd. 19 (ut Comp.), 74 (eraso Ὀρνὰ ἦ), 93 (ut Comp.), 106, alii (inter quos 243). ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ὄλοκαύτωσιν), 108. ²³ Idem. Duplex

lectio, καὶ τὸ ἄρ. καὶ τὰς ἀμ., est in Codd. III, XI, 52, 55, aliis. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (om. αὐτοῦ), 52, 55, alii (inter quos 243). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 243). ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 64, alii. ²⁹ Cod. 93 in marg. (dubium an ἐθνωθή). Cf. Hex. ad 1 Reg. xvi. 14; necnon Dan. viii. 17 juxta Theod. CAP. XXII. ¹ Sic in textu Cod. 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. εἰς posteriore), 108. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. ad Cap. xvii. 24. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, 52, 56, 60, alii (inter quos 93, 108). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Idem.

15. וְנִצְמָה. Ο'. και μετὰ σοῦ πρόσθετες. Alia exempl. και μετὰ σοῦ;¹⁰ alia, και μετὰ σοῦ κύριος πρόσθετος.¹¹

בְּנֵי אֲבֹתָי. Ο'. και οἰκοδόμοι (alia exempl. λατῆροι¹²) λίθων.

16. וְלִבְרִיתוֹ אֵין מִסְפָּר. Ο'. και ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Alia exempl. και σιδήρῳ και κασιτέρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός.¹³

18. בְּיָדִי. Ο'. ἐν χερσὶν ὑμῶν. Alia exempl. ἐν χειρὶ μου.¹⁴

19. וְקִימוּ. Ο'. και ἐγέρθητε (alia exempl. ἀνάσσητε¹⁵).

CAP. XXIII.

3. וַיִּסְפְּרוּ. Ο'. και ἠριθμήσαν (alia exempl. ἠριθμήθησαν¹).

4. מֵאֵלֶּה לְנִצָּחַ. Ex his ut praeesent. Ο'. ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν (potior scriptura ἀπὸ τούτων ἐργοδιώκται²). Alia exempl. ἀπὸ τούτων ἐπισπουδάξειν.³

7. לְעֵדֶן. Ο'. Ἐδάν. Alia exempl. τῷ Λεαδάν;⁴ alia, Δοβενί.⁵

9. וַחֲוִיָּאל. Ο'. Ἰειήλ. Alia exempl. και Ἀλιήλ.⁶

וְהָרָן. Ο'. και Δάν. Alia exempl. και Ἀράν.⁷

10. וַבְּנֵי. Ο'. και τοῖς υἱοῖς. Alia exempl. και υἱοί.⁸

13. לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קִדְשֵׁים. Ο'. τοῦ ἀγιασθῆναι ἄγια ἄγιον. Alia exempl. τοῦ ἀγιάσαι αὐτὸν ἄγιον ἄγιων.⁹

23. וְגַם לְלוֹיִם אֵין-לְשֵׂאת. Ο'. και οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἵροντες. Alia exempl. καίγε τοῖς Λευῖταις οὐκ ἔστιν αἶρειν.¹⁰

28. בְּנֵי-אֲהֵרֹן. Ο'. Ἀαρών. Alia exempl. τῶν υἱῶν Ἀαρών.¹¹

29. וְלִפְחֹתַב. Ο'. και εἰς τήγανον. Alia exempl. και εἰς τὰ τηγανιστά.¹²

וּלְכָל-מְשׁוּרָה וּמִדָּה. Et ad omnem mensuram capacitalis et extensionis. Ο'. και εἰς πᾶν μέτρον. Alia exempl. και εἰς πᾶν ἀποσιρωτὸν και μέτρον.¹³

30. לְהַדְרוֹת וְלִהְלֵל. Ο'. τοῦ αἰνεῖν και ἐξομολογεῖσθαι. Alia exempl. τοῦ ἐξομολογεῖσθαι και αἰνεῖν.¹⁴

CAP. XXIV.

1. וְלִבְנֵי אֲהֵרֹן מִחֲלֻקֹתָם. Ο'. και τοὺς υἱοὺς Ἀαρών διαιρέσει. Alia exempl. και τοῖς υἱοῖς Ἀαρών διαιρέσεις.¹

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Ald. (cum κύριος και πρόσθετες), Codd. 74, 106 (cum πρόσθε), 120, alii (inter quos 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

¹³ Sic Codd. 19 (cum βασιτέρῳ), 93, 108, 158 (om. οὐκ).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Idem.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Cod. 60. ² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243).

³ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Paral. xxxiv. 12.

⁴ Sic Comp. (cum Λααδάν sine artic.), Ald., Codd. III, XI, 52, 56, alii (inter quos 243, cum Ἐλεαδάν). ⁵ Sic Codd. 19 (cum τῷ Δ), 93, 108. Cf. Cap. vi. 2.

⁶ Sic Comp. (cum Ὀζιήλ), Ald. (cum Ἀζιήλ), Codd. III, XI, 19, 52 (om. και), 55, 56 (ut Ald.), alii (inter quos 243).

⁷ Sic Comp., Ald. (cum Ἀράμ), Codd. III, 19 (ut Ald.), 52, 55, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Sic Codd. 19 (cum αὐτῶν), 93 (cum τοῦ ἀγιασθῆναι ἀγιάσαι αὐτῶν), 108 (idem, om. αὐτῶν).

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum -νητὰ), 93, 108 (cum -νιτὰ), 158. Cf. ad Cap. ix. 31.

¹³ Sic Comp. (cum ἀποσηρ.), Codd. 19 (idem, om. και posteriori), 93, 108 (cum και εἰς πᾶν ἀποσηρωτὸν tantum in textu; in marg. autem: Οὐκ ἔκειτο ἀποσηρωτὸν και μέτρον). Vox ἀποσιρωτὸν, s. ἀποσηρωτὸν, nescio an Aquilae, miro talium monstrorum artificio, tribuenda sit; ut praepositio quidem primam vocis Hebraeae litteram repraesentet (ut מִפְּתָם, ἀπ-ένουα in Hex. ad Psal. cxxxviii. 20); σιρωτὸν autem, vel potius σιρωτὸν (a σιρὰ, calena, funis, linea) ad Chaldaicum וְשֵׁרָה, ordo, series, linea, referatur. Haec ad vocem obscuram et Lexicographis ignotam illustrandam, donec probabilius aliquid afferatur, sufficient.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp. (cum τῶν υἱῶν), Ald. (cum και αὐτῶν), Codd. III, XI, 19 (cum τῷ υἱῷ), 44 (cum αὐτῶν), 52, 55, 56, alii (inter quos 243, ut Ald.).

1. בְּנֵי אֶחָד. O'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ Ἀαρών.²
5. רִשְׁרֵי הָאֱלֹהִים. O'. καὶ ἄρχοντες κυρίου (alia exempl. τοῦ θεοῦ; alia, τῶ θεῶ³).
6. הַכֹּהֵן . . בֶּן . . וְרֵאשִׁי. O'. ὁ ἱερεὺς . . υἱὸς . . καὶ ἄρχοντες. Alia exempl. τοῦ ἱερέως . . υἱοῦ . . καὶ τῶν ἀρχόντων.⁴
- בֵּית-אָב אֶחָד אֶחָד אֶחָד וְאֶחָד אֶחָד לְאִתְמַר. Una familia sumpta pro Eleasaro, et una (וְאֶחָד) sumpta pro Ithamaro. O'. οἴκου πατριᾶς, εἰς εἰς τῶ Ἐλεάζαρ, καὶ εἰς εἰς τῶ Ἰθάμαρ. Alia exempl. οἶκος πατριᾶς εἰς εἰς τῶ Ἐλεάζαρ, καὶ οἶκος πατριᾶς εἰς εἰς τῶ Ἰθάμαρ.⁵
10. לְהַקְוֶי. O'. τῶ Κῶς (alia exempl. Ἀκκῶς⁶).
12. לְאֶלְיָשִׁיב. O'. τῶ Ἐλιασίβ (alia exempl. Ἐλίσσιβ⁷).
15. לְחֻזִיר. O'. τῶ Χηζίν (alia exempl. Ἰεζείρ; alia, Χηζείρ⁸).
18. לְהַלְיָהוּ. O'. τῶ Ἀδαλλαί (alia exempl. Δαλαί⁹).
21. יִשְׁעָה. O'. Vacat. Alia exempl. Ἰεσίας.¹⁰
23. רִבְבֵי יְרִידָה. O'. υἱοὶ Ἐκδιού. Alia exempl. καὶ υἱοὶ Ἰεδιού.¹¹ Alia: τοῖς υἱοῖς Χεβράν Ἰεδδι ὁ ἄρχων.¹²
31. וַיְפִילָה. O'. καὶ ἔλαβον (alia exempl. ἔβαλον¹³).
- אָבוֹת הָרֵאשִׁי לְעִמָּת אַחֵיו הַקָּטָן. O'. πα-

τριάρχαι Ἀραάβ (alia exempl. πατριά Ἀρῶς¹⁴) καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι. Alia exempl. παρεστῶτες πατριά τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου.¹⁵

CAP. XXV.

1. הַנְּבִיאִים (הַנְּבִיאִים ק') בְּנִירוֹת. O'. τοὺς ἀποφθεγγομένους (alia exempl. προφητεύοντας¹) ἐν κινύραις. Ἀ. τῶν προφητῶν . . Σ. τῶν προφητευσάντων διὰ λύρας.²
- אֲנִישֵׁי מְלֶאכָה לְעִבְרָתָם. O'. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. Alia exempl. κατὰ κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ δουλείᾳ αὐτῶν.³
2. וְאַשְׁרָמָה. O'. καὶ Ἐραήλ (alia exempl. Ἀσειρηλά⁴).
- עַל יַד-חֶסֶף הַנְּבִיא. O'. Vacat. Alia exempl. ἐχόμενοι Ἀσάφ τοῦ προφήτου.⁵
3. עַל יְדֵי אֲבִיהֶם. O'. μετὰ τὸν πατέρα (alia exempl. ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς⁶) αὐτῶν.
- בְּבִנְיֹר הַנְּבִיא. O'. ἐν κινύρα ἀνακρουόμενοι (alia exempl. τοῦ προφητεύοντος⁷). Ἀ. κιθάρα προφητεύων. Σ. διὰ λύρας τοῦ προφητεύοντος.⁸
5. הַיְהוּה הַמְּלֶךְ. O'. τῶ ἀνακρουομένῳ (alia exempl. τοῦ ὄρῶντος⁹) τῶ βασιλεῖ.
8. לְעִמָּת. O'. Vacat. Alia exempl. κατέναντι.¹⁰

² Sic Comp., Ald. (cum viān), III, XI, 19, 52, 56, alii (inter quos 243, ut Ald.). ³ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 74, aliis (inter quos 243); posterior in Comp. (cum καὶ οἱ ἄρχ.), Codd. 19 (idem), 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om. οἶκος π. in posteriore loco), 93, 108 (cum οἶκον?). ⁶ Sic Comp., Ald. (cum Αἰκῶς), Codd. III, XI, 19, 52 (cum Ἀκῶς), 56 (idem), alii. ⁷ Sic Comp. (cum -σοῦβ), Ald. (cum Ἐλισσοῦβ), Codd. III (cum -σεῖβ), XI, 19 (ut Comp.), 44 (ut Ald.), 52 (cum -σῆβ), 55, alii (inter quos 243, ut Ald.). ⁸ Prior scriptura est in Codd. III, XI, 56 (cum Ἰεζῆρ), 60, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, alii (inter quos 243). ¹⁰ Sic Ald. (cum Ἰεσίας), Codd. III, XI, 52, 56 (ut Ald.), alii. ¹¹ Sic Codd. III, XI, 55,

56, 64, alii. ¹² Sic Codd. 19, 93 (cum Ἰεδδιᾶ), 108. Cf. Cap. xxiii. 19. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 60, alii (inter quos 108). ¹⁴ Sic Codd. III, XI, 56, 60, alii. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. CAP. XXV. ¹ Sic Cod. 93, Theodoret. Quaest. I in 1 Paral. p. 565. ² Cod. Reg. apud Montef. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. lxxx. 3. cxxxvi. 2. cl. 3. ³ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῶν), 93, 108 (ut 19). ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 74, 93, alii (inter quos 243), Theodoret. ⁶ Sic Comp. (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν), Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁷ Idem. ⁸ Cod. Reg. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. cxxxvi. 2. cxlix. 3. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp. (cum κατ. ἐφημερίων), Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. xxvi. 12.

8. מְבַיֵּן עִם־תַּלְמִיד. *Docens cum discipulo.* O'. τελείων και μανθανόντων. Alia exempl. συνιών μετά μανθάνοντος.¹¹
9. הוֹאֵר אֶת־וִיכָנִי. O'. 'Ηνεία (s. 'Ηνία), υἱὸς αὐτοῦ και ἀδελφὸς αὐτοῦ. Alia exempl. αὐτὸς και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ και υἱὸς αὐτοῦ.¹²

CAP. XXVI.

1. לְקַרְחִים. O'. υἱὸς Κορεΐα. Alia exempl. υἱὸς Κορέ; alia, τοῖς Κορηνοῖς.¹
- אֶת־קָרְחָא. O'. Vacat. Alia exempl. υἱὸς Κορέ.²
3. O'. Ἀβθεδδμ ὁ ὄγδοος. Alia exempl. vacant.³
6. בְּנֵים הַמְּשָׁלִים לְבֵית אֲבִיהֶם. O'. υἱὸς τοῦ πρωτοτόκου Ῥωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ. Alia exempl. υἱὸς καθεσταμένοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.⁴
- הַדְּנָוּהוּ. O'. δυνατοὶ ἦσαν. Alia exempl. δυνατοὶ ἦσαν ἰσχύϊ.⁵
7. אֶת־וִיכָנִי בְּנֵי־חַיִל. O'. και Ἀχιουδ, υἱὸς δυνατοῦ. Alia exempl. και ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱὸς δυνάμεως.⁶
8. אִישׁ־חַיִל בְּפָח. O'. ποιούντες δυνατῶς. Alia exempl. ἰσχυροὶ δυνάμει ποιούντες ἐν ἰσχύϊ.⁷
10. שִׁמְרֵי הָרֶאֶשׁ. *Simri principes.* O'. φυλάσσοντες (alia exempl. Σαμαρεὶ φυλάσσοντες⁸) τὴν ἀρχήν.
- וַיִּשְׁמְרוּ אֲבִיהֶוּ לְרֶאֶשׁ. O'. και ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀρχοντα τῆς διαίρεσεως τῆς δευτέρας. Alia exempl. και ἔθετο αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἰς ἀρχοντα.⁹

12. לְעֵצָה אֶת־יְהוָה. O'. καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. Alia exempl. κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.¹⁰
14. חֲזַרְיָהוּ בְּנוֹ יוֹעָץ בֶּשֶׁבֶל. *Et Zachariae filio ejus consiliario prudenti.* O'. και Ζαχαρία υἱὸς Σωὰξ (alia exempl. υἱὸς Ἰωὰς¹¹) τῷ Μελ-χιά. Alia exempl. και Ζαχαρία υἱὸς αὐτοῦ Ἰωὰβ βουλευτῆς ἐν συνέσει.¹²
- 14, 15. עֲשֵׂנְיָהוּ...; בּוֹרְרָא. O'. βορρά... νότον. Alia exempl. κατὰ βορρᾶν... κατὰ νότον.¹³
15. וּבְלִבְנֵי בֵית. O'. κατέναντι (לְבֵית) οἴκου. Alia exempl. και τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κατέναντι οἴκου.¹⁴
16. לְשָׁפִים. O'. εἰς δεύτερον (לְשָׁפִים). Alia exempl. τῷ Σεφαιμ; alia, τοῖς προθύροις (לְשָׁפִים).¹⁵
- שְׁלֶכֶת. O'. παστοφορίου (לְשָׁפִים). Ἄλλος Σαλαχώθ.¹⁶
- בְּמִסְלָה. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῇ τρίβῳ.¹⁷
17. הַלְוִיִּם שֶׁשָׁה. O'. ἐξ (alia exempl. οἱ Λευῖται ἐξ¹⁸) τὴν ἡμέραν (יְוִם).¹⁸
18. O'. και τῷ Ὁσᾶ—εἰς διαδεχομένους. Alia exempl. vacant.¹⁹
20. הַקְּהֵנָשִׁים. O'. τῶν καθηγιασμένων. Alia exempl. τῶν ἁγίων.²⁰
24. גִּיד. O'. Vacat. Alia exempl. ἡγούμενος.²¹
25. בְּנֵי (quinqies). O'. (semel) υἱός. Alia exempl. (quinqies) υἱὸς αὐτοῦ.²²
27. בֶּן־הַמְּלָחִמוֹת. O'. ἐκ πόλεων. Alia exempl. ἐκ τῶν πολέμων.²³
28. וְכֹל הַהֲקָדִישׁ. O'. και ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ (alia exempl. add. ὅσα ἡγίασε²⁴).

¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum και οἱ υἱοί), 93, 108.
 CAP. XXVI. ¹ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 55, 56, aliis; posterior in Comp. (cum Κορηνοῖς), Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Ald., Codd. II (cum Κορη), III (cum Κορη), XI (idem), 19, 44, 52 (ut II), alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. II, III, 19, 52, 55, alii. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν ἰσχύϊ), 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum Σαμαρεῖ). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 6. xlvi. 18.

¹¹ Sic Ald. (cum υἱοί), Codd. III (cum ἰωὰς), XI, 44 (ut Ald.), 55 (idem), 56, alii. ¹² Sic Comp. (om. Ἰωὰς), Codd. 19, 93 (cum Ἰωὰς), 108. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III, XI (cum -εἰς), 56, 60, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 60, alii. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²³ Sic Comp. (om. τῶν), Cod. III, Theodoret. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158, Theodoret.

28. הַרְאָה. O'. τοῦ προφήτου. Alia exempl. ὁ ὄρων.²⁵
 לְבַל הַמְקֵדִישׁ. O'. p̄an ὁ ἡγίασαν. Alia exempl. καὶ p̄as ὁ ἀγιάζων.²⁶
29. לְמַלְאֲכָה. O'. τῆς ἐργασίας. Alia exempl. εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐργασίας.²⁷
 לְשֹׁפְרִים וְלִשְׁפָטִים. O'. τοῦ γραμματεῦν καὶ διακρίνειν. Σ. εἰς παιδευτὰς καὶ κριτάς.²⁸
31. יְרִיָּה. O'. Οὐρίας. Alia exempl. Ἰωρίας.²⁹
32. לְכָל־דָּבָר. O'. εἰς p̄an πρόσταγμα. Alia exempl. εἰς πάντα λόγον.³⁰

CAP. XXVII.

2. יִשְׁבְּעַם. O'. Ἰσβοάζ. Alia exempl. Ἰεσβοάμ.¹
4. הַאֲחֹזִי וּבְחֹלְמָתוֹ. O'. ὁ ἐκ Χῶκ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ. Alia exempl. ὁ Ἀχῶχει, καὶ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ.²
5. שֵׁר הַצֶּבֶא הַשְּׁלִישִׁי לַחֲרֹשׁ הַשְּׁלִישִׁי. O'. ἀρχοντες δυνάμεως. ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον. Alia exempl. ὁ ἀρχων τῆς δυνάμεως τῆς τρίτης τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ.³
6. עֲמִיזָבֵד. O'. Ζαβὰδ. Alia exempl. Ἀμιζαβὰδ.⁴
7. אֲחֵרָיו. O'. καὶ οἱ ἀδελφοί. Alia exempl. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀπίσω αὐτοῦ.⁵
8. הַיֵּשֶׁר. O'. ὁ ἡγούμενος. Alia exempl. ὁ ἀρχων.⁶
9. עֵינָא. O'. Ὀδουίᾱς. Alia exempl. Εἰρά.⁷
10. הַפְּלוּנֵי. O'. ὁ ἐκ Φαλλοῦς. Alia exempl. ὁ Φαλλωνί.⁸

21. זַכָּרְיָהוּ. O'. Ζαδαίου. Alia exempl. Ζαχαρίου.⁹
22. שָׂרֵי שְׁבָטַי. O'. πατριάρχαι (alia exempl. οἱ ἀρχοντες¹⁰) τῶν φυλῶν.
25. בְּעָרִים. O'. καὶ ἐν ταῖς κόμαις. Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἐν ταῖς κόμαις.¹¹
27. וְעַל־הַכְּרָמִים. O'. καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων (alia exempl. τῶν ἀμπελώνων¹²).
- הַרְמָתִי. O'. ὁ ἐκ Ῥαήλ. Alia exempl. ὁ Ῥαμαθαῖος.¹³
31. שָׂרֵי הַרְנוֹשׁ. O'. προστάται (alia exempl. ἀρχοντες τῶν¹⁴) ὑπαρχόντων.
32. וְסוֹפֵר הוּא. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ γραμματεὺς αὐτός.¹⁵
33. הָאֲרָכִי רַע. Archita socius. O'. ὁ πρῶτος φίλος. Alia exempl. ὁ ἀρχιεταῖρος.¹⁶

CAP. XXVIII.

1. הַשְּׁבָטִים. O'. τῶν κριτῶν. Alia exempl. τῶν φυλῶν.¹
- הַמְשִׁרְתִּים אֶת־הַמְּלֶךְ. O'. τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως. Alia exempl. τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ.²
2. וְלַהֲדֹם רַגְלֵי אֱלֹהֵינוּ. Et scabello pedum Dei nostri. O'. καὶ στάσιν ποδῶν κυρίου ἡμῶν. Alia exempl. καὶ στάσιν τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ ἡμῶν.³

²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. kai), 108, Theodoret. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁸ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Deut. xvi. 18. ²⁹ Sic Comp., Codd. III, XI (cum Ἰρίας), 19, 55, 56, alii. ³⁰ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 56, 60, alii.

CAP. XXVII. ¹ Sic Comp., Codd. III (cum Ἰσβοάμ), 56, 93, 108, 119, 121. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἀχῶχει), 93 (cum Ἀχῶκει), 108. ³ Sic Comp. (cum ὁ τρίτος pro τῆς τρίτης), Codd. 19 (cum ἀρχοντες pro ὁ ἀρχων ?), 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum Ἀμιζαβὰδ), Codd. XI (cum Ἀμιζαβὰδ), 93. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum Ἰρά), Codd.

III, XI, 52, 55 (ut Comp.), alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum Ζεχ.), 108. ¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108 (cum ἀρχ. και πατρ.). ¹¹ Sic Comp. (om. ἐν posteriore), Codd. 19, 93, 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Ald. (cum ὁ Ῥαμαθαῖος), Codd. III, XI, 19, 52 (cum ὁ Ῥαμαθαῖ), alii. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, 55, alii. ¹⁶ Sic Comp. (cum ἀρχιεταῖρος), Codd. 19 (idem), 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. xvi. 16.

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Ald. (cum τῶν κρ. και φυλῶν), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Ald.). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Idem.

γασίας. Alia exempl. σύνεσιν, τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν.²²

21. בְּכֹל-מְלֶאכֶה לְכָל-יְדִיבֵי. Ο'. ἐν πάσῃ πραγματεία, καὶ πᾶς πρόθυμος. Alia exempl. ἐν παντὶ ἔργῳ, πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἔκουσιφ.²³

CAP. XXIX.

1. הַבַּיְתָה. Regia (templum). Ο'. Vacat. Alia exempl. ἡ οἰκοδομή; alia, ἡ οἰκησις; alia, οἰκοδομεῖ.¹
2. הַזָּהָב לְזָהָב וְהַכֶּסֶף לְכֶסֶף וְגו'. Ο'. χρυσίον, ἀργύριον, κ. τ. έ. Alia exempl. χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ ἀργύριον εἰς ἀργύριον, κ. τ. έ.²
3. אֲבִנֵי-שֵׁהָם. Gemmas onychis. Ο'. λίθους σοόμ (s. σοόμ). Alia exempl. λίθους ὄνυχος.³
4. לָרֵב וְאֲבִנֵי-יִשִׁי (marmoris candidi). Ο'. καὶ Πάριον πολύν. Alia exempl. καὶ λίθους Παρίους εἰς πλῆθος.⁴
5. לְטוֹחַ. Ο'. ἐξαλειφῆναι (ἐξαλειφῆναι). Alia exempl. τοῦ καταχρῖσαι.⁵
6. מִתְנַדֵּב. Ο'. ὁ προθυμούμενος. Alia exempl. ἐκουσιάζεται.⁶
7. וְלִשְׂרֵי מְלֶאכֶת הַכֹּלֵךְ. Ο'. καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ οἰκοδόμοι (alia exempl. οἰκονόμοι⁷) τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ οἰκοδόμοι.⁸

7. וְאֲדָרְפִּיבֵי רְבו. Ο'. καὶ χρυσοῦς μυρίους. Alia exempl. καὶ δραχμὰς μυρίας.⁹
9. עָלֵה-הַתְּנִדָּבָם... הַתְּנִדָּבו. Ο'. ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι... προεθυμήθησαν. Alia exempl. ἐπὶ τῷ ἔκουσιασμῷ... ἐκουσιάσαντο.¹⁰
10. שְׂמִיחָה גְדוֹלָה. Ο'. μεγάλης. Alia exempl. εὐφροσύνη μεγάλη.¹¹
11. וְהַתְּפָאֶרֶת.. וְהַיָּהוּד. Ο'. καὶ τὸ καύχημα.. καὶ ἡ ἰσχὺς. Alia exempl. καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια.. καὶ ἡ ἐξομολόγησις.¹²
12. לְהַ יְהוָה הַמְּמַלְכָה הַיְהוֹמְנָשָׁא לְכָל לְרֵאשׁ. Ο'. ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος. Alia exempl. σοὶ, κύριε, ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν.¹³
13. כִּי-לִפְנֶיךָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐκ προσώπου σου.¹⁴
14. תִּפְאֶרְתֶּךָ. Ο'. τῆς καυχῆσεως (alia exempl. δόξης¹⁵) σου.
15. לְהַתְּנַדֵּב כְּוֹאֵת. Ο'. προθυμηθῆναι σοι κατὰ ταῦτα. Alia exempl. τοῦ ἐκουσιάσασθαι σοι οὕτως.¹⁶
16. גִּרִים. Ο'. πάροικοι. Ἄλλος προσήλυτοι.¹⁷
17. וְאִין מְקֹרֶה. Ο'. καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή (alia exempl. ἑλπίς¹⁸).
18. אֲשֶׁר הִכְנִינוּ לְבָנוֹת-לֵךְ. Ο'. ὁ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι. Alia exempl. ὁ ἡτοιμάσαμεν σοι τοῦ οἰκοδομηθῆναι.¹⁹
19. אֲנִי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγώ.²⁰

ἀργυρῶ, ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμιθαλιν τῷ ἐλαίῳ. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIX. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 56, alii (inter quos 243); altera in Comp., Codd. 19, 93, 108, 158; tertia in Codd. 52, 71, Origen. Opp. T. IV, p. 201. ² Sic Comp. (cum τὸ χρ. εἰς χρ., καὶ τὸ ἀργ. εἰς ἀργ. κ. τ. έ.), Codd. 19, 74, 93 (cum τὸ χρ. εἰς τὸ χρ.), alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum λ. σοόμ ὄνυχος), Theodoret. Cf. Hex. ad Gen. ii. 12.

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τοῦ). (Scriptura ἐξαλειφῆναι est in Cod. II.) ⁶ Sic Cod. 93, Theodoret. Mox (v. 6) ἐκουσιάσαντο pro προεθυμήθησαν Cod. 93. ⁷ Sic Ald.,

Codd. III, XI, 52, 55, alii. ⁸ Sic Comp. (cum οἰκονόμοι), Codd. 19 (cum ἀρχοντες pro προστάται), 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum δραχμοὺς μυρίους), 93, 108 (ut 19).

¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., et (praemissa altera versione) Ald. (cum κύριος), Codd. 19, 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii (inter quos 243). ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ, cum σε pro σοι), 93, 108, Theodoret. ¹⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Exod. ii. 22. Job. xxxi. 32. Psal. xxxviii. 13. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum οὐκ ἐστι) NEANIC, 93, 108 (ut 19; in marg. autem: ὑπομονοι (sic) τόπος). Cf. Hex. ad Jerem. xvii. 13. l. 7. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καὶ), 108. Mox ἐκουσιάσθην et ἐκουσι-

18. לְיַצֵּר מִחֻשְׁבוֹת. O'. *ἐν διανοία*. Alia exempl. *εἰς πλάσμα διανοιῶν*.²¹

19. וְלַעֲשׂוֹת הַפֶּל וְלִבְנוֹת הַבִּירָה אֲשֶׁר-הִכְיִנּוּתִי. O'. *καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου*. Alia exempl. *καὶ τοῦ ἐπὶ τέλους ἀγαγεῖν πάντα, καὶ τοῦ οἰκοδομησαί τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου ἣν ἠτοίμασα*.²²

22. בְּשִׁבְחָהּ גְדוֹלָהּ. O'. *μετὰ χαρᾶς* (alia exempl. *add. μεγάλης*)²³.

לְכֹהֵן. O'. *εἰς ἱερωσύνην*. Alia exempl. *εἰς ἱερέα*.²⁴

23. עַל-כֵּן יִהְיֶה לְמִלְכָּךָ תַּחַת-הַדָּוִד. O'. *ἐπὶ θρόνου Δαυίδ*. Alia exempl. *ἐπὶ θρόνου κυρίου εἰς βασιλεία ἀντὶ Δαυίδ*.²⁵

וַיֵּצֵא. O'. *καὶ εὐδοκήθη* ("Ἄλλος" *εὐοδόθη*)²⁶.

25. לְמַעַן לָעֵינִי כָּל-יִשְׂרָאֵל. O'. *ἐπάνωθεν* (alia exempl. *ἐναντίον*; alia, *ἐπάνωθεν ἐναντίον*)²⁷ παντὸς Ἰσραήλ. 'A. *ὑπεράνω* . . .²⁸

25. עָלְיוּ הוּד מְלִכוֹת אֲשֶׁר. O'. *αὐτῷ δόξαν βασιλείως, δ*. Alia exempl. *ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας, ὡς*.²⁹

עַל-יִשְׂרָאֵל. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐπάνω τοῦ Ἰσραήλ*.³⁰

26, 27. עַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל : וְהַיְמִים אֲשֶׁר מִלְּךָ עַל-תְּשַׁעַר אַרְבָּעִים שָׁנָה. O'. *ἐπὶ Ἰσραήλ ἔτη τεσσαράκοντα*. Alia exempl. *ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ*.³¹

28. וַיָּמָת. O'. *καὶ ἐτελεύτησεν*. Alia exempl. *καὶ ἀπέθανε Δαυίδ*.³²

29. הָרָאָה...הַחֹזֶה. O'. *τοῦ βλέποντος* (bis). Alia exempl. *τοῦ ὀρώντος*.³³

30. וְהַיְמִים אֲשֶׁר עָבְרוּ. O'. *καὶ οἱ καιροὶ οἱ ἐγένοντο*. Alia exempl. *καὶ τῶν καιρῶν τῶν διελθόντων*.³⁴

וְהָאֲרֻצֹּת. O'. *τῆς γῆς*. Alia exempl. *τῶν γαιῶν*.³⁵

σθέντα iidem. ²¹ Sic Comp. (cum τὸ pro εἰς), Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ed Gen. viii. 21. Jesai. xxvii. 3. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ὧν pro ἣν), 108. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, Theodoret. (qui enarrat: ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δοθέντα θρόνον ἐκάθισε). ²⁶ Codd. 93, 108, uterque in marg. sine nom. ²⁷ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. II, III,

XI, 55. ²⁸ Cod. 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 243). ³¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐπὶ πάντα Ἰσρ. pro ἐπὶ Ἰσρ.), 44 (cum ἐν Ἱερουσαλὴμ pro ἐπὶ Ἰσρ.), 74 (cum ἐν Ἰσρ.), 108 (ut 19), alii (inter quos 243, ut 74). ³² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³³ Idem. ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. Cod. 158: τῶν γεῶν. Cf. ad Cap. xxii. 5.

LIBER II PARALIPOMENON.

1913年11月

LIBER II PARALIPOMENON.

CAPUT I.

3. עָמוּ. O'. Vacat. Alia exempl. μετ' αὐτοῦ.¹
 6. מוֹעֵד. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ μαρτυρίου.²
 9. דְּבַרְהָ עִם דָּוִד אָבִי. O'. τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ τὸν πατέρα μου. Alia exempl. τὸ ῥῆμά σου μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου.³
 11. עֲשֹׂר נִכְסִים. O'. πλοῦτον χρημάτων (alia exempl. ὑπαρχόντων⁴).
 שְׁנָאִיה. O'. τῶν ὑπεναντίων. Alia exempl. τῶν μισούντων σε.⁵
 12. וְנִכְסִים. O'. καὶ χρήματα. Alia exempl. καὶ ὑπαρξίν.⁶
 15. נִתְּן. O'. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ (alia exempl. add. ἔδωκεν⁷).
 16. מִקְנֵא יִקְחוּ בְּמִחִיר. O'. πορεύεσθαι (alia exempl. ἐμπορεύεσθαι⁸), καὶ ἡγόραζον. Alia exempl. τιμὴ ἦν ἐλάμβανον, καὶ ἡγόραζον ἐν ἀλλάγματι.⁹

17. יוֹצִיאֵהוּ. O'. ἔφερον. Alia exempl. ἐξέφερον.¹⁰

CAP. II.

- 3 (Hebr. 2). כִּפְאֶשֶׁר. O'. ὄσ. Alia exempl. ἐν τρόπον.¹
 4 (3). קִטְרֹת-סַמִּים וּמַעֲרֹכָה. O'. θυμίαμα καὶ πρόθεσιν. Alia exempl. θυμίαμα ἀρωμάτων, καὶ ποιεῖν πρόθεσιν.²
 וְלַעֲרַב. O'. καὶ τὸ δεῖλῃς (alia exempl. τὸ ἐσπέρας³).
 6 (5). לֹא יִכְלֹקְהוּ. O'. οὐ φέρουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ. Alia exempl. οὐχ ὑποίσουσιν αὐτόν.⁴
 7 (6). וְתִכְלֹת. O'. καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ (alia exempl. add. καὶ ἐν τῇ βύσσοφ⁵).
 10 (9). נָתַתִּי חֲטִים מִבּוֹת. Dedi triticum excussiones (excussum). O'. εἰς βρώματα δέδωκα σίτον εἰς δόματα (alia exempl. ἐν δόματι⁶).
 12 (11). יוֹדֵעַ שְׂכָל וּבִינָה. O'. καὶ ἐπιστάμενον

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 55, 56, alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum με), 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Sic Ald. (cum τοῦ ἔμπ.), Codd. 52, 60, 64, alii. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐλάμβανεν et ἡγόραζεν), 56, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. II. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem. Cf. Hex. ad Exod. xxx. 7. Lev. iv. 7. ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῷ οἶκον pro αὐτόν), 93, 108, Theodoret. Quaest. in 2 Paral. p. 569. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. v. 14. ⁶ Idem. Verba εἰς βρώματα et εἰς δόματα dupliciter vertunt non μῖθον, sed πῖνκλῃ, ut in loco parallelo 3 (1) Reg. v. 11 (25).

ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν. Alia exempl. καὶ εἰ-
δὸτα φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην.⁷

13 (12). אָבִי. O'. τὸν πατέρα (alia exempl. παῖδα⁸)
μου.

14 (13). בְּרֵאשֵׁה. O'. ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Alia ex-
empl. υἴον γυναικός.⁹

אֲשֶׁר יִתְּנֶנּוּ. O'. ὅσα ἂν δῶς αὐτῶ. Alia
exempl. ἐν πᾶσιν οἷς ἂν δῶς αὐτῶ.¹⁰

16 (15). וְנִבְיָאִים לָהּ. O'. καὶ ἀξιομεν αὐτά. Alia
exempl. καὶ οἴσομέν σοι αὐτά.¹¹

תַּעֲלֶה. O'. ἀξίεις. Alia exempl. ἀνοίσεις.¹²

18 (17). בְּתֵר. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ
δρει.¹³

CAP. III.

3. בְּמִדָּה הָרְאשׁוֹנָה. O'. ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη.
Alia exempl. τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης.¹

5. וְשֵׁשֶׁת. Et catenuas. O'. καὶ χαλαστά (alia
exempl. ἀλύσεις²).

6. וְהִזְהִב זָהָב. O'. καὶ ἐχρύσωσε χρυσίφ χρυσίον.
Alia exempl. καὶ χρυσίφ χρυσίον; alia, καὶ
ἐχρύσωσε χρυσίφ.³

8. לְכַנְרִים. O'. εἰς χερουβim εἰς τάλαντα. Alia
exempl. τοῦ ἐκ Φαρουεim ἐν ταλάντοις.⁴

9. וְהִעֲלִיֹת. O'. καὶ τὸ ὑπερφῶν (alia exempl. τὰ
ὑπερφῶ⁵).

12. וְנִכְנַף הַכְּרוֹב הָאֶחָד אֲמוֹת חֲמִשׁ כְּבִיעַ לָקֵר.

הַבֵּית הַזֶּה וְהַכְּנָף הָאֶחָדָה אֲמוֹת חֲמִשׁ דְּבָקָה
לְכַנְיָ הַכְּרוֹב הָאֶחָד. O'. Vacat. Alia ex-
empl. καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἐνὸς πήχεων
πέντε ἀποτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ
πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἀποτομένη τῆς
πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου.⁶

16. שְׂרָשְׂרוֹת. O'. σερσερόθ. Alia exempl. ἀλυ-
σιδάω⁷.

בְּדִבְרֵי. O'. ἐν τῷ δαυir (s. δαβείρ). "Ἄλλος
ἐν τῷ χρηματιστηρίφ.⁸

בְּשֵׁרְשְׂרוֹת. O'. ἐπὶ τῶν χαλαστῶν (alia ex-
empl. ἀλύσεων⁹).

17. בְּעַז... יָכִין. O'. κατόρθωσις... ἰσχύς. "Ἄλ-
λος. 'Ιαχίν... Βοός.¹⁰

CAP. IV.

2. מִשְׁפָּתוֹ אֶל-שֵׁפָתוֹ. O'. τὴν διαμέτρησιν. Alia
exempl. τὴν διαμέτρησιν ἀπὸ τοῦ χείλους αὐ-
τῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς.¹

וְקָו שְׁלֹשִׁים בָּאֶמָה יָסַב אֹתוֹ כְּבִיב. O'. καὶ τὸ
κύκλωμα (alia exempl. add. σπαργίον²) τριά-
κοντα πήχεων (alia exempl. add. ἐκύκλου αὐτὴν
κύκλω³).

3. מְקִיפִים אֶת-הֵיָהּ. O'. περιέχουσι (s. περιέχου-
σαι) τὸν λουτήρα. Alia exempl. κυκλῶντες
τὴν θάλασσαν.⁴

וְשָׁנִים מֵוָרִים הַבְּקָר יִצְוִקִים. O'. δύο γένη ἐχώ-

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁸ Sic
Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, XI, 19, 52, 56, alii
(inter quos 93, 108, 243). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93,
108. ¹⁰ Ibidem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. σοι),
93, 108. ¹² Ibidem. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 19,
44, 56, alii.

CAP. III. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Ibidem.
Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 14. ³ Prior lectio est in
Comp. (cum χρυσῶ), Codd. II, III (ut Comp.), XI (cum
χρυσίον χρυσῶ), 19 (ut Comp.), 52, 55, aliis (inter quos
243); posterior in Ald., Codd. 44, 56, 71, aliis. Ad τοῦ
ἐκ Φαρουεim Cod. 108 in marg.: χρυσίον δόκιμον. ⁴ Sic
Codd. 19, 93 (cum τῷ ἐκ), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19,

93, 108. ⁶ Sic Codd. III, XI, 44 (cum τοίχου pro τοῦ τ.),
60 (cum χερουim (bis) et πηχῶν (bis)), 74 (cum ἀριστερά pro
ἑτέρα), alii. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum σερσερόθ
in marg.), 108. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf.
Hex. ad 3 Reg. vi. 5. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
Cf. ad v. 5. ¹⁰ Sic in textu Codd. 56, 93 (cum 'Ιαχίην),
121. Cf. 3 Reg. vii. 21 in LXX.

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 56, 93, 108, 121, 158.
² Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Zach. i. 16. ³ Sic
Comp., Ald. (cum ἐκύκλου), Codd. 19 (cum κύκλου), 56 (ut
Ald.), 71, alii (inter quos 93 (cum αὐτῆς), 108). Cf. Hex.
ad 3 Reg. vii. 23. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

- νευσαν τοὺς μύσχοις. Alia exempl. δύο στίχοι βόες χωνευτοί.⁵
4. עוֹמֵד עַל-שְׁנַיִם עֶשֶׂר בָּקָר. Ο'. ἢ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μύσχοις. Alia exempl. ἐποίησαν αὐτούς ἐστῶσα ἐπὶ δώδεκα μύσχοις ἢ θάλασσα.⁶
5. בְּתִים. Ο'. μετρητάς. "Ἄλλος κεράμια."⁷
10. קָדְמָה מִמּוֹל נִנְבָה. Ο'. ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι. Alia exempl. πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον.⁸
11. אֶת-הַסִּירֹת וְאֶת-הַיַּעִים. Ο'. τὰς κρεάγρας. Alia exempl. τοὺς λέβητας, καὶ τὰς κρεάγρας.⁹
12. תְּהַגְלוֹת. Et globulos. Ο'. καὶ ἐπ' αὐτῶν γωλάθ (alia exempl. τὰς βάσεις¹⁰).
- תְּהַשְׁבֹּת. Ο'. καὶ δίκτυα ("Ἄλλος σαβαχώθ¹¹).
- אֶת-שְׁתֵּי גְלוֹת. Ο'. τὰς κεφαλὰς. Alia exempl. τὰς δύο βάσεις.¹²
13. וְאֶת-הַרְמוֹנִים. Ο'. καὶ κώδωνας χρυσοῦς. Alia exempl. καὶ ῥοὰς χρυσαῖς.¹³
- טוּרִים. Ο'. γένη. Alia exempl. στίχοι.¹⁴
16. וְאֶת-הַסִּירֹת וְאֶת-הַיַּעִים. Ο'. καὶ τοὺς ποδιστήρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτήρας, καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰς κρεάγρας. Aliter: Ο'. καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰς κρεάγρας. (Θ.) καὶ τοὺς ποδιστήρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτήρας (s. ἀναληπτήρας).¹⁵
17. בֵּין סָוֹת. Ο'. ἐν οἴκῳ (alia exempl. ἀναμείστον¹⁶) Σοκχώθ.

18. לֹא נִחְקַר. Non investigabile erat. Ο'. οὐκ ἐξέλιπεν. Alia exempl. οὐκ ἠκριβάσθη.¹⁷
21. תְּהַגְרוֹת תְּהַמְלִיחֹתִים. Ο'. καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν, καὶ αἱ λαβίδες αὐτῶν.¹⁸

CAP. V.

5. וַיַּעַל אֶת-הָאָרוֹן. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν.¹
6. הַנּוֹעֲדִים עָלָיו. Ο'. (→) καὶ οἱ φοβούμενοι (4), καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν (alia exempl. ἐπ' αὐτόν²).
7. אֶל-דָּבִיר. Ο'. εἰς τὸ δαβίρ ("Ἄλλος χρηματιστήριον").³
8. וַיִּכְסֹּף הַפְּרוּבִים עַל-הָאָרוֹן. Ο'. καὶ συνεκάλυπτε τὰ χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτόν (alia exempl. τὰ χερουβίμ τὴν κιβωτόν⁴). Alia exempl. add. καὶ προσήγγιξε τὰ χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτόν.⁵
9. מִן-הָאָרוֹן. Ο'. ἐκ τῶν ἁγίων. Alia exempl. ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν ἁγίων.⁶
12. מוֹרָה לְמִזְבֵּחַ. Ο'. κατέναντι (aliud exempl. κατὰ ἀνατολὰς⁷) τοῦ θυσιαστηρίου.
13. לְהַשְׁמִיעַ. Ο'. καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν (alia exempl. add. ὁμοθυμαδόν⁸).
- וְלִהְדוֹת לְהַלֵּל. Ο'. τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν. Alia exempl. τοῦ αἰνεῖν τοῦ ἐξομολογεῖσθαι.⁹

⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum στοιχοί), 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἢ θ. ἐπὶ δ. μ.), 108. ⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jesai. v. 10. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐκ τοῦ μ. pro τοῦ μ.), 108 (cum ὡς πρὸς ἀν.). ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic in textu Codd. 56, 121. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic Comp. (cum χρυσοῦς), Cod. 93. ¹⁴ Sic Cod. 93. Cf. ad v. 3. Mox βάσεις pro γωλάθ Comp., Codd. 19, 93. ¹⁵ In textu Ed. Rom., a quo libri scripti non discedunt, duae versiones coaluerunt, quarum priorem Theodotioni vindicandam esse testantur Hex. ad Exod. xxxviii. 3. Jerem. lii. 18. Deinde pro וְאֶת-הַפְּרוּבִים, et *fuocinas* (κρεάγρας), quod in LXX vacat, Comp. e versione Hieronymi,

et *lebetas, et creagrass, et phialas* (חִירְקִים), assumpsit «ai φιάλας. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cetera Hebraea v. 21 et primam vocem (תְּהַמְלִיחֹתִים) v. 22 non verterunt LXX.

CAP. V. ¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 52, alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἐπ' αὐτῶν). ³ Sic in textu Codd. 158, 243, Reg. Cf. ad Cap. iii. 16. ⁴ Sic Comp., Codd. II, 19, 55, 71, 93. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Idem. Cf. 3 Reg. viii. 8. ⁷ Sic Cod. III. ⁸ Sic Codd. 19, 93 (cum -δων), 108 (idem). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum καὶ τοῦ ἐξ.), 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxiii. 30.

13. וְבַהֲלַל. Ο. καὶ ἔλεγον ἔξομολογήσθε. Alia exempl. καὶ ἐν ὕμνοις, καὶ ἔλεγον ἔξομολογήσθε¹⁰

CAP. VI.

2. לְשַׁבְּתָהּ. Ο. τοῦ κατασκευῶσαι. Alia exempl. καὶ τῆ καθέδρα σου, τοῦ κατασκευῶσαι σε ἐν αὐτῷ.¹
8. יַגֵּן אֶשְׂר. Ο. διότι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν ὅτι.²
9. כִּי. Ο. ὅτι. Alia exempl. ἀλλ' ἤ.³
13. וַיִּבְרַךְ עַל-בְּרַכְוֵי. Ο. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα. Alia exempl. καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.⁴
15. דְּבִרְתָּ לֹו. Ο. ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων. Alia exempl. ἐλάλησας αὐτῷ.⁵
23. לָתֵת דְּרָכֹו. Ο. καὶ ἀποδοῦναι (alia exempl. ἐπιστρέψαι⁶) ὁδοὺς αὐτοῦ.
26. וַיְהוּדֵי אֶת-שִׁמְךָ. Ο. καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. Alia exempl. καὶ ἔξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου.⁷
28. בְּאַרְצָ שְׁעָרֵי. Ο. κατέναντι (alia exempl. ἐν τῇ γῆ κατέναντι⁸) τῶν πόλεων αὐτῶν.
29. אֲשֶׁר יִדְעוּ. Ο. ἐὰν γνῶ. Alia exempl. οὔτινες ἐὰν γνῶσιν.⁹
- וַיִּמְכְּאוּ. Ο. καὶ τὴν μαλακίαν ("Ἄλλος βάσανον¹⁰) αὐτοῦ.
30. וְסִלְחָתָ. Ο. καὶ ἰλάση (alia exempl. ἰάση¹¹).
- כִּי-אֶתָהּ לְבָרָה. Ο. ὅτι μόνος. Alia exempl. ὅτι σὺ μονώτατος.¹²

31. לְכַעַן יִירָאוּךָ לְלֶכְתְּ בְּדַרְכֶיךָ. Ο. ὅπως φοβῶνται πάσας ὁδοὺς σου. Alia exempl. ὅπως φοβῶνται σε τοῦ πορευέσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.¹³
36. וְאִנְפָתָ כָּ. Ο. καὶ πατάξεις αὐτούς. Alia exempl. καὶ ἐὰν θυμωθῆς ἐπ' αὐτούς.¹⁴
37. וְהִשְׁיבוּ אֶל-לִבְבָם. Et reducant rem ad cor suum. Ο. καὶ ἐπιστρέψωσι καρδίαν αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.¹⁵
- וַיִּשְׁבוּ. Ο. μετήχθησαν. Alia exempl. ἤχμαλωτεύθησαν.¹⁶
- וַיִּשְׁעִנוּ. Ο. ἠδικήσαμεν. Alia exempl. καὶ ἠσεβήσαμεν.¹⁷
38. אֶת-שִׁבּוֹ אֶתָם. Ο. ὅπου ἠχμαλώτευσαν αὐτούς. Alia exempl. οὗ ἠχμαλώτευσαν αὐτοὺς ἐκεῖ.¹⁸
39. מִשְׁפָּתָם. Ο. κρίματα. Alia exempl. τὸ κρίμα αὐτῶν.¹⁹
41. וְהַסִּירֵיהֶ. Ο. καὶ οἱ υἱοί (alia exempl. οἱ ὄσιοι²⁰) σου.
42. לְחַסְרֵי דָוִד עֲבָדָהּ. Pia facta Davidis servi tui. Ο. τὰ ἔλεγε Δαυιδ τοῦ δούλου σου. Alia exempl. τὰ ἔλεγε σου τῷ Δαυιδ τῷ δούλῳ σου.²¹

CAP. VII.

5. וְצִאָן. Ο. βοσκημάτων. Alia exempl. καὶ προβάτων.¹

¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ ἐν ὕ. ἔλεγον), 93, 108. Cf. Cap. vii. 6 in LXX.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. 19 (cum τὴν κ. pro τῇ κ., et om. σε), 93 (cum τῆς κ. pro καὶ τῇ κ., et κατοικῆσαι pro κατασκ.), 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. viii. 13. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Idem. Mox αὐτὸς pro οὗτος iidem.

⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔκαμψεν), 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 93, 108, Vet. Lat. ⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem. Cf. Hex. ad 3 Reg. viii. 37. ⁹ Sic Comp. (cum γνῶ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Eccles. i. 18. ii. 23.

¹¹ Sic Ald., Codd. II, III, XI, 19, 52, 55 (cum ἰάσης), alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad

Jesai. lv. 7. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum μόνος), 108; necnon (om. σὺ) Codd. III, XI, 52, 64, 119, 158, 243.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Idem (cum παραδῶς pro παραδῶσεις). ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., et (cum αἰχμ.) Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 93, 108 (ut 19). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93 (cum αἰχμ.), 108 (cum ὄπου). Clausulam reprobant Codd. II, III, XI, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῷ), 93 (cum αὐτοῖς), 108. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. σου).

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 93, 108.

6. אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד הַמֶּלֶךְ. O. τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ὃν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεύς.²
7. וְאֵת-הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת-הַחֲלָבִים. O. καὶ τὰ μαναὰ, καὶ τὰ στέατα. Alia exempl. καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν.³
9. וְהֶחֱג שְׁבַעַת יָמִים. O. ἑορτήν. Alia exempl. καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας.⁴
10. וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ. O. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ. Alia exempl. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ.⁵
- וְטוֹבֵי לֵב. O. καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ. Alia exempl. καὶ ἀγαθοῦς τῇ καρδίᾳ.⁶
13. לְאֲכֹל הָאָרֶץ. O. καταφαγεῖν τὸ ξύλον (alia exempl. τὴν γῆν⁷).
17. כְּאֲשֶׁר הִלָּךְ דָּוִד. O. ὡς Δαυὶδ. Alia exempl. ὃν τρόπον ἐπορεύθη Δαυὶδ.⁸
20. אֲשֶׁלְיִי מֵעַל פָּנַי. O. ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου. Alia exempl. ἀπορρίψω αὐτὸν ἀπὸ προσώπου μου.⁹
21. וְהַבֵּית הַזֶּה אֲשֶׁר-הֵיךָ עָלָיו. O. καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλός. Alia exempl. καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃς ἦν ὑψηλὸς ἐρημωθήσεται.¹⁰
- עֵבֶר. O. ὁ διαπορευόμενος. Alia exempl. ὁ παραπορευόμενος.¹¹
- בְּכֹה. O. χάριν (alia exempl. ἔνεκεν¹²) τίνος.
- כְּכֹה. O. Vacat. Alia exempl. οὕτω.¹³
22. עַל אֲשֶׁר. O. διότι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.¹⁴

❖

CAP. VIII.

3. חֲמַת צֹבָה. O. εἰς Βαισῳβά. Alia exempl. εἰς Αἰμάθ Σωβά.¹
4. עֲרֵי הַמִּסְכְּנֹת. O. Oppida promptuaria. O. τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς (alia exempl. add. τὰς τῶν φόρων²).
6. אֲשֶׁר הָשַׁק. O. κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν (alia exempl. add. αὐτοῦ ἦν ἐπεθύμησε³).
- וּבְכַל אֶרֶץ מְמַשְׁלָהּ. O. καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ (alia exempl. add. ἐν τῇ γῆ πάσης τῆς ἑξουσίας αὐτοῦ εὐωδόθη⁴).
9. לְעֵבְדִים לְמַלְאָכָהּ. O. εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. εἰς δούλους (s. δουλείαν) εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.⁵
- וְשָׂרֵי שְׁלִישֵׁי וְשָׂרֵי רַבּוֹ וּפְרָשִׁי. O. καὶ ἀρχοντες, καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ ἀρχοντες ἀρμάτων καὶ ἵππέων. Alia exempl. καὶ ἀρχοντες τριστατῶν αὐτοῦ, δυνατοὶ καὶ ἀρχοντες ἀρμάτων αὐτοῦ καὶ ἵππέων αὐτοῦ.⁶
10. הַרְדִּים. O. ἐργοδιωκτοῦντες. Ἄλλος παιδεύοντες.⁷
11. בְּבֵית דָּוִד. O. ἐν πόλει (alia exempl. οἴκῳ⁸) Δαυὶδ.
12. הָאוֹלָם. O. τοῦ ναοῦ (Ἄλλος οὐλάμ⁹).
16. כָּל-מַלְאָכָהּ שְׁלֹזָה. O. πᾶσα ἡ ἐργασία. Alia exempl. πάντα τὰ ἔργα Σαλωμών.¹⁰
- מוֹסֵד בֵּית-יְהוָה וְעַד-כְּלָתוֹ שֵׁלֵם בֵּית יְהוָה.

❖

² Sic Comp., Codd. 19 (om. ὁ βασιλεύς), 93, 108. ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108, 158. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ τῇ τρίτῃ), 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῇ), 93, 108. ⁷ Idem. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτὸν), 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Ald. (om. ἐρημωθήσεται), Codd. 19, 44 (ut Ald.), 56, 93, 106 (ut Ald.), 108, alii. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Ald., Codd. 44, 56, 71 (cum οὕτως), alii. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. VIII. ¹ Sic Comp. (cum Σουβά), Ald. (cum Σουβαά), Codd. III, XI (cum Ἐμαθ), 19 (ut Comp.), 52 (cum Σοβά), 56, alii (inter quos 243 (ut XI)). ² Sic Codd. 19, 93.

Mox (v. 6) καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν φόρων τὰς ὀχυράς Codd. 19, 93 (cum τῶν φώρ), 108. ³ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum πίσση et εὐδ.), 108. ⁵ Sic Comp. (cum παῖδας pro δούλους), Codd. 19 (cum δουλείαν), 93, 108 (ut 19). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum πρωτοστατῶν pro τριστατῶν, et om. αὐτοῦ post ἀρμάτων et ἵππέων), 93 (cum πρωτοστατῶν), 108. ⁷ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Lev. xxv. 43. Psal. cix. 2. ⁸ Sic Cod. 93, Theodoret. Quaest. in 2 Paral. p. 571. ⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum οὐλτ'). ¹⁰ Sic Comp. (cum Σολομώντος), 19 (om. Σαλωμών), 93, 108.

- Ο'. ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμών τὸν οἶκον κυρίου. Alia exempl. ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος κυρίου, καὶ ἕως οὗ ἐτελειώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμών τὸν οἶκον κυρίου.¹¹
17. לְעֵצֵי־זָבַר. Ο'. εἰς Γασιὼν Γαβέρ. Schol. 'Ἡ Γασιὼν Γαβέρ ἢ νῦν καλουμένη Βερονίκη' ἔστι δὲ παραλία πόλις Αἰθιοπῶν τῶν πρὸς Αἴγυπτον.¹²
- מִדְּוָמִי. Ο'. ἐν γῆ 'Ιδουμαία (alia exempl. 'Εδῶμ¹³).
18. אֶרֶץ־סוּפִירָה. Ο'. εἰς Σωφίρα. Schol. Χώραν τῆς 'Ινδικῆς, ἣν γεωγράφοι Χρυσῆν ὀνομάζουσιν.¹⁴
- וַיְבִיאוּ. Ο'. καὶ ἦλθον (alia exempl. ἤνεγκαν¹⁵).

CAP. IX.

4. וּמִלְבֹּשֵׁיהֶם. Ο'. καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν. Alia exempl. καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ.¹
- וְלֹא־הָיְתָה עוֹד בָּהּ רוּחַ. Ο'. καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο. Alia exempl. καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα.²
8. וְאַשְׁרֵה־חַיִּץ בָּהּ. Ο'. ὅς ἠθέλησεν (alia exempl. εὐδόκησεν³) ἐν σοί.
- לַיהוָה אֱלֹהֵיהִי. Ο'. κυρίῳ θεῷ σου. Alia exempl. τῷ λαῷ σου (s. αὐτοῦ).⁴
9. לָרֶב מְאֹד. Ο'. εἰς πληθὸς πολὺ (alia exempl. σφόδρα⁵).

10. הַבִּיאוּ עֵצֵי אֲלֶגְרוֹמִים. Ο'. καὶ ξύλα πεύκινα ('Ἄλλος ἀγουγείμ⁶). Alia exempl. καὶ ξύλα πεύκινα ἀπελέκητα ἤνεγκαν.⁷
14. וְכָל־מַלְכֵי־וְיָפְתוֹת. Ο'. καὶ πάντων τῶν βασιλέων . . καὶ σατραπῶν. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς . . καὶ σατράπαι.⁸
16. וְהָבֵי שְׁלֹשׁ שָׁחֹטִים וְהָבֵי עַל־הַמִּגְן הָאֶחָד. Ο'. καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἐκάστην. Alia exempl. δόρατα χρυσᾶ ἐλατὰ τριακόσια, τριακόσιοι χρυσοὶ ἀναφέροντες ἐπὶ δόρῳ ἕκαστον.⁹
18. וְכִבְשׁ בְּהָבָה לְכֶסֶף מִמְּחִיּוֹם. Et scabellum aureum, throno coagmentabantur. Ο'. ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ. Alia exempl. ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ.¹⁰
20. וְכָל־כְּלֵי־מִשְׁקָה. Ο'. καὶ πάντα τὰ σκεύη (alia exempl. add. τοῦ οἴκου¹¹).
21. וְתוֹרְנֵי־יָם. Et ravnones. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τεκχείμ.¹² Schol. σφίγγων.¹³
22. מַלְכֵי־הָאָרֶץ. Ο'. τοὺς βασιλεῖς (alia exempl. add. τῆς γῆς¹⁴).
24. וְשִׁלְמוֹת. Ο'. καὶ ἱματισμόν. Alia exempl. ὄπλα καὶ ἱματισμόν.¹⁵
- בְּשָׂנֵה. Ο'. ἐνιαυτόν. Alia exempl. εἰς ἐνιαυτόν.¹⁶

¹¹ Idem. ¹² Cod. 108 in marg. Cf. Joseph. Antiq. VIII, 6, 4. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum 'Εδῶν), 93 (cum Αἰδῶμ), 108 (cum 'Εδῶμ). ¹⁴ Cod. 108 in marg. Ex Josepho ibid. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ηνεγκαν), 93 (cum ἤνεγκε), 108.

CAP. IX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., et (praem. καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγ.) Codd. 19 (cum τι pro ἔτι), 93, 108. ³ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp. (cum αὐτοῦ), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44 (idem), 52, alii. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii. ⁶ Sic in textu Codd. 56 (cum γουγείμ), 93 (ut infra), 121 (ut 56). ⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum ξ. ἀγουγείμ ἀπελ.), 108. Mox (v. 11) ἀπελέκητα pro πεύκινα iidem. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 11. ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum σατραπῶν ?), 93 (cum σατραπγοὶ pro σατράπαι), 108. ⁹ Sic Comp.

(cum ἀσπίδας χρ. ἐλατὰς τριακ.), Codd. 19, 93 (cum ἀνεφέρουτο), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐνδεδυμένοι), Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 21. ¹² Sic Comp. (cum θεκχείμ), Codd. 19 (cum τεκχείμ), 93, 108 (ut 19), 158 (cum καὶ σφίγγων καὶ τεκχῆμ).

¹³ Sic in marg. Codd. 93 (cum σφινγιών, ut videtur), 108, 158 (in textu, ut supra). (Obiter noto, formam CFINIA inscriptam legi in lithostroto Praenestino, ubi haec animalia sub simiarum specie depicta sunt. Cf. T. Harmer *Observations on Various Passages of Scripture*, Vol. IV, p. 81, ed. Lond. 1808, cum tabula in fine vol.) ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 52, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Vox ὄπλα pertinet, ni fallor, ad Hebr. פָּשָׁן, arma, ejus loco Seniores στακτήν exhibent. Cf. Hex. ad Job. xxxix. 21. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108.

27. נָתַן. *O'*. Vacat. Alia exempl. ἔδωκεν.¹⁷
 28. וּמִכָּל-הָאֲרָצוֹת. *O'*. καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.
 Alia exempl. καὶ ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν.¹⁸
 29. הָלֹא-הֵם. *O'*. ἰδοὺ οὗτοι. Alia exempl. οὐκ
 ἰδοὺ αὐτοί.¹⁹
 עַל-יַרְבֵּעַ. *O'*. περὶ (alia exempl. κατὰ²⁰)
 Ἱεροβοάμ.
 30. בִּירוּשָׁלַם. *O'*. Vacat. Alia exempl. ἐν Ἱε-
 ρουσαλήμ.²¹
 31. עִם-אֲבֹתָיו. *O'*. Vacat. Alia exempl. μετὰ
 τῶν πατέρων αὐτοῦ.²²

CAP. X.

2. אֲשֶׁר בָּרַח. *O'*. ὡς ἔφυγεν. Alia exempl. ὡς
 ἔτε ἀπέδρα.¹
 3. וַיִּבְרָא יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. *O'*. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία.
 Alia exempl. καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ,
 καὶ ἐλάλησαν.²
 4. הִקְלָה. *O'*. ἄφεσ. Alia exempl. κούφισον σύ.³
 5. וַיָּשׁוּבוּ. *O'*. καὶ ἔρξασθε (alia exempl. ἐπιστρέ-
 ψατε⁴).
 6. בְּהִיטוֹתָיו לְאֹמֶר. *O'*. ἐν τῷ ἔτη αὐτὸν, λέγων.
 Alia exempl. ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύ-
 σατο μετ' αὐτῶν, λέγων.⁵
 7. וַיִּרְצִיתָם. *O'*. καὶ εὐδοκήσῃς. Alia exempl. καὶ
 ἀρέσεις αὐτοῖς.⁶
 9. וַיִּנְשִׁיב דְּבָרָה. *O'*. καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον. Alia
 exempl. καὶ τίνα λόγον ἀποκριθῶ.⁷
 10. מִעֲלֵינוּ. *O'*. ἀφ' ἡμῶν. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ
 ἕργοῦ ἡμῶν (מִעֲלֵנוּ).⁸

10. אֲלֵהֶם. *O'*. Vacat. Alia exempl. πρὸς αὐ-
 τοὺς.⁹
 קָטְנִי. *O'*. ὁ μικρὸς δάκτυλός μου. Alia ex-
 empl. ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος.¹⁰
 11. הֵקַעְמִים עָלֶיכֶם עַל-כֵּן. *Imposuit vobis jugum*
grave. *O'*. ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ. Alia
 exempl. ἐνέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν.¹¹
 15. לְמִינַן הַקּוֹים. *O'*. λέγων ἀνέστησε. Alia ex-
 empl. ἵνα ἀναστήσῃ.¹²
 16. אִישׁ אֶל-הֶלֶךְ. *O'*. εἰς (alia exempl. ἀπότρεχε
 εἰς; alia, ἀπότρεχε ἀνὴρ εἰς¹³) τὰ σκηνώματά
 σου.
 17. הַיֹּשְׁבִים. *O'*. καὶ οἱ κατοικοῦντες. Alia ex-
 empl. οἱ κατοικοῦντες.¹⁴

CAP. XI.

1. לְהִלָּחֵם עִם-יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב. *O'*. καὶ ἐπολέμει
 πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέψαι. Alia exempl.
 τοῦ πολεμῆσαι μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψαι.¹
 3. וְאֵל-כָּל-יִשְׂרָאֵל בִּיהוּדָה. *O'*. καὶ πάντα Ἰου-
 δαν. Alia exempl. καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ
 τὸν μετὰ Ἰούδα.²
 10. אֲשֶׁר בִּיהוּדָה. *O'*. ἡ ἔστι τοῦ Ἰούδα. Alia
 exempl. τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.³
 14. אֶת-מִגְרִישֵׁיהֶם וְאֶת-חֲתָתָם. *O'*. τὰ σκηνώματα
 τῆς κατασχέσεως αὐτῶν. Alia exempl. τὰ σκη-
 νώματα αὐτῶν τὰ τῆς κατασχέσεως αὐτῶν.⁴
 15. וְלִעֲבָלִים אֲשֶׁר עָשָׂה. *O'*. καὶ τοῖς μύσχοις, ἃ
 (alia exempl. ταῖς δαμάλεσιν αἰς⁵) ἐποίησεν
 Ἱεροβοάμ.

¹⁷ *Iidem.* ¹⁸ *Sic Comp., Codd.* 19 (cum γεῶν), 93, 108.
¹⁹ *Sic Comp., Codd.* 93, 108. ²⁰ *Iidem.* ²¹ *Sic*
Comp., Codd. 19, 93, 108. ²² *Iidem.*
 CAP. X. ¹ *Sic Comp.* (om. ὡς), *Codd.* 19, 93, 108.
² *Sic Comp., Codd.* 19 (cum μετ' αὐτοῦ Ἰσρ. pro Ἰσρ.), 71,
 93, 108. ³ *Sic Comp., Codd.* 19 (cum κούφισον), 93,
 108 (ut 19). Cf. 3 Reg. xii. 4. ⁴ *Iidem.* ⁵ *Iidem.*
⁶ *Sic Comp.* (cum ἀρέσει), *Codd.* 19 (cum ἀρέσει), 93 (cum
 αἰτούς), 108 (ut 19). Μοχ δοῦλοι pro παῖδες (ut passim)
iidem. ⁷ *Iidem.* ⁸ *Sic Comp., Codd.* 19, 93. ⁹ *Sic*

Comp., Codd. 93, 108. ¹⁰ Cf. Hex. ad 3 Reg. xii. 10.
¹¹ *Sic Comp., Codd.* 19, 93 (cum ἐπίθηκεν), 108. ¹² *Iidem.*
¹³ Prior lectio est in Ald., *Codd.* III, 52, 56, aliis; poste-
 rior in *Comp., Codd.* 19, 93 (om. ἀπότρεχε), 108. ¹⁴ *Sic*
Comp., Codd. III, 44, 60, 93, 108, 119.
 CAP. XI. ¹ *Sic Comp., Codd.* 19, 93, 108. ² *Sic*
Comp., Codd. 19 (om. καὶ Βενιαμίν), 93, 108 (om. τῶν).
³ *Sic Comp.* (cum τῆρ pro τὰς), *Codd.* 19, 93, 108. ⁴ *Sic*
Comp., Codd. 19, 93. ⁵ *Sic Comp.* (cum αἰς), *Codd.* 19,
 93, 108, Theodoret. Quaest. I in 2 Paral. p. 572.

16. **וְיִשְׂרָאֵל שָׁבַע מִפֶּלֶא וְיִשְׂרָאֵל**. Ο'. και ἐξέβαλεν αὐτοὺς (alia exempl. τοὺς Λευίτας⁶) ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ. "Ἄλλος" και ὀπίσω αὐτῶν ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ.⁷
17. **בְּיָמָיו**. Ο'. τὸν τοῦ Σαλωμών. Alia exempl. ὁ τοῦ Σαλωμών; alia, υἱὸς Σαλωμών.⁸
18. **בְּיָמָיו בְּתֵיכֶם**. Ο'. και Ἀβιγαίαν θυγατέρα Ἐλιάβ. Alia exempl. τῷ οἴκῳ Ἐλιάβ.⁹
21. **וַיִּפְּלְגוּ שָׁשִׁים**. Ο'. και παλλακὰς ἐξήκοντα (alia exempl. τριάκοντα¹⁰).
- 22, 23. **וַיִּבְרָן**. *Nam regem constituere eum (destinaverat). Et prudenter egit.* Ο'. ὅτι βασιλεῦσαι διενεοῖτο αὐτόν. Alia exempl. ὅτι διενεοῖτο τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν.¹¹
23. **וַיִּפְּרֶן**. Ο'. και ἠξήθη. Alia exempl. και ἠξήθη Ἀβιά και διέκοψε.¹² "Ἄλλος" ἐχύθη.¹³

CAP. XII.

1. **וַיִּחְזַקְתָּ**. Ο'. και ὡς κατεκρατήθη (alia exempl. ἐκραταιώθη¹).
- וְתִתְּנֶנָּה**. Ο'. τὰς ἐντολάς. Alia exempl. τὸν νόμον.²
3. **וַיִּפְּרֶן**. Ο'. ἵππων. Alia exempl. ἵππέων.³
- וַיִּפְּרֶן**. Ο'. Τρωγοῦται (potior scriptura Τρωγλοῦται⁴) και Αἰθίοπες. Alia ex-

empl. Σουχειὶμ και Χουσιεὶμ.⁵ Schol. Τρωγλοῦται Αἰθίοπες ἢ Λίβυες.⁶

6. **וַיִּבְרָן**. Ο'. και ἠσχύνθησαν (alia exempl. ἐνετράπησαν⁷).
7. **וַיִּבְרָן**. Ο'. ἐνετράπησαν. Σ. ἐγνωσιμάχησαν.⁸
- וַיִּבְרָן**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν χειρὶ Σουσακίμ.⁹
8. **לֹא לְעַבְדֶּיךָ**. Ο'. εἰς παῖδας. Alia exempl. αὐτῶ εἰς δούλους.¹⁰
10. **וַיִּבְרָן**. Ο'. και κατέστησεν ἐπ' αὐτόν Σουσακίμ ἀρχοντας παρατρεχόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλείως. Alia exempl. και κατέστησεν ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τῶν παρατρεχόντων τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τοῦ βασιλείως.¹¹
11. **וַיִּבְרָן**. Ο'. ἐν τῷ εἰσελθεῖν. Alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι.¹²
- וַיִּבְרָן**. Ο'. και οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων. Alia exempl. και ἔλαμβανον τοὺς θυρεοὺς, και ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τῶν παρατρεχόντων.¹³
12. **וַיִּבְרָן**. Ο'. εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος. Alia exempl. εἰς διαφθορὰν εἰς τέλος τοῖς πᾶσι.¹⁴

⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Cod. 93 in textu, ex duplici versione: και ἐξέβαλεν—Ἰσραὴλ και ὀπίσω—Ἰσραὴλ. Theodoret. ibid.: Ἡκολούθησαν δὲ τοῖς ἱερεῦσι και τοῖς Λευίταις και ἐκ τῶν ἄλλων φυλῶν εὐσεβεῖς ἀπῆλθον γὰρ, φησὶν, ὀπίσω αὐτῶν ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἔδωκαν κ. τ. ε. ⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 44, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Comp. edidit: και Ἀβιγαίλ θ. τῷ οἴκῳ Ἐλιάβ. ¹⁰ Sic Codd. II, 55. Joseph. Antiq. VIII, 10, 1: Εἶχε δὲ τὰς μὲν νόμφ συνοικίσσας αὐτῶ γυναῖκας ὀκτωκαίδεκα, παλλακὰς δὲ τριάκοντα. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic, ex duplici versione, Comp., Codd. 19 (om. Ἀβιά), 93, 108. ¹³ Sic (ad διέκοψε) Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad i Paral. iv. 38.

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Codd. 93, 158. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (in marg.), 108. ³ Sic Comp., Codd. XI, 55, 74, 93, 108, 158. ⁴ Sic Ald. (cum Τρωγλ.), Codd.

III, 44, 52, 55 (cum Τρωγλ.), alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Cod. 108 in marg. ⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad i Paral. xx. 4. ⁸ Cod. Reg., cum scholio: Διὸ και ὁ θεὸς μετέβαλε τὴν ὄργην τοῦ μὴ πανωλεθρίαν αὐτοῖς ἐπεσεκεῖν. Phrynichus apud Bekkeri *Anecd. Gr. T. I*, p. 33: Γνωσιμαχίσαι τὸ μεταγνώσκων και συνιέναι τοῦ ἀμαρτήματος, οἷον τῇ προτέρᾳ γνώμῃ ἢν ἔσχε μάχεσθαι. ⁹ Sic Comp. (cum Σουσακίμ), Codd. 19, 71, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. οἴκου), 108, Theodoret. (cum τοῦ οἴκου). Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 26. ¹² Ibidem. Cf. Hex. ad i Reg. vii. 16. xviii. 30. ¹³ Sic Comp., et (cum duplici versione) Codd. 19 (cum παράταξιν), 56 (cum ἐκαθίστων), 93 (cum λαμβάνοντες), 108, 121, Theodoret. (cum ἀπεκαθ.). Cf. Hex. ad 3 Reg. xiv. 28. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. εἰς τ. τοῖς π.), 93 (om. εἰς τέλος), 108.

13. כִּי־נִרְצָבְעִים. Ο' καὶ τεσσαράκοντα. Alia exempl. υἱὸς τεσσαράκοντα.¹⁵
 15. לְהַתְיַחֵשׁ. More stemmatum. Ο' καὶ πράξεις αὐτοῦ. Alia exempl. τοῦ γενεαλογῆσαι, καὶ αὐτὸς πράξεις αὐτοῦ.¹⁶
 16. וַיִּשְׁכַּב. Ο' καὶ ἀπέθανε (alia exempl. ἐκοιμήθη).¹⁷

CAP. XIII.

2. מִי־גִבְעָה בֶּן־אֲוִירָאֵל. Ο' Μααχά (alia exempl. Μιχαία¹) θυγάτηρ Οὐριήλ ἀπὸ Γαβαών. Alia exempl. Μααχά θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.²
 3. בְּחִיל גְּבוּרֵי מִלְחָמָה. Ο' ἐν δυνάμει πολεμισταῖς δυνάμεως. Alia exempl. ἐν δυνάμει δυνατῶν πολεμιστῶν.³
 אִישׁ בְּחוּר. Ο' ἀνδρῶν δυνατῶν (alia exempl. ἐκλεκτῶν⁴).
 אִישׁ בְּחוּר גְּבוּר חֵיל. Ο' δυνατοὶ πολεμιστὰὶ δυνάμεως. Alia exempl. ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν ἰσχυῖ [ἀνδρῶν πολεμιστῶν].⁵
 5. נָתַן מִמְּלֶכָה לְדָוִד. Ο' ἔδωκε βασιλεία. Alia exempl. ἔδωκε βασιλείαν τῷ Δαυίδ.⁶
 בְּרִית מַלְחָ. Ο' διαθήκη ἀλός. Alia exempl. εἰς διαθήκην αἰώνιον; alia, διαθήκην ἀλός αἰωνίαν.⁷
 7. וַיִּתְאַמְצוּ עַל־רַחֲבָעַם. Ο' καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἀντέστη⁸) πρὸς Ῥοβοάμ. Alia exempl. καὶ ἐνίσχυσεν ἐπὶ Ῥοβοάμ.⁹

7. וְלֹא הִתְחַנֵּן. Ο' καὶ οὐκ ἀντέστη (alia exempl. ἐκραταιώθη¹⁰).
 9. הֲלֹא הִרְחַמְתָּ. Ο' ἢ οὐκ ἐξεβάλετε. Alia exempl. ἢ οὐχὶ ἀπόσασθε.¹¹
 בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּלִי־הַבָּא. Ο' ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πάσης; ὁ προσπορευόμενος. Alia exempl. ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καθὼς οἱ λαοὶ τῶν γαιῶν πᾶς ὁ παραπορευόμενος.¹²
 בֶּן־בְּקָר. Ο' ἐκ βοῶν. Alia exempl. υἱὸς βοουκολίου.¹³
 11. עָלוֹת בְּבִקְר־בְּבִקְר וּבְעָרָב בְּעָרָב. Ο' ὄλοκαυτωμα πρῶτὶ καὶ δεῖλης. Alia exempl. ὄλοκαυτώσεις τὸ πρῶτὶ πρῶτὶ καὶ τὸ ἐσπέρας ἐσπέρας.¹⁴
 וַיִּקְרַטְרַתְּ-כַּמִּים. Ο' καὶ θυμίαμα συνθέσεως ("Ἄλλος ἀρωμάτων¹⁵).
 וַיִּרְחַתְיָה לְבַעַר בְּעָרָב בְּעָרָב. Ο' καὶ οἱ λύχνοι τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης. Alia exempl. καὶ οἱ λύχνοι αὐτῆς τοῦ ἀνάπτειν τὸ ἐσπέρας ἐσπέρας.¹⁶
 12. לֹא תִצְלַחְוּ. Ο' οὐκ εὐδοῦσεται (potior scriptura εὐδοωθήσεται) ὑμῖν. Alia exempl. οὐκ εὐδοωθήσασθε.¹⁷
 13. הֲסָב. Ο' ἀπέστρεψε. Alia exempl. περιεκύκλωσεν.¹⁸
 וַיִּיהָיו מְאַחֲרָיוּ וַיִּיהָיו. Ο' αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ ἐγένετο. Alia exempl. κατὸπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν.¹⁹
 14. וַיִּיבֶנּוּ. Ο' καὶ ἀπέστρεψεν (alia exempl. ἐπέβλεψεν²⁰).

¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93.
 CAP. XIII. ¹ Sic Codd. 71, 93 (in marg.). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. 3 Reg. xv. 3. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Verba ἀνδρῶν πολεμιστῶν male assumpta sunt e lectione Ald., Codd. 56, 74, aliorum: ἀνδρῶν πολεμιστῶν δυνάμεων (s. δυνάμεως) ἰσχυῖ. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Codd. 19 (cum αἰωνίου), 56 (cum εἰς δ.), 93, 108 (cum αἰώνιον), aliis. Theodoret.: Διαθήκην δὲ ἀλός αἰωνίαν τὸ βέβαιον τῆς βασιλείας ἐκάλεσεν ἑπειδὴ καὶ βάρβαροι πολλὰκις συνεσιθίοντες πολεμίοις

βεβαίαν εἰρήνην φυλάττουσι, τῶν ἀλῶν μεμνημένοι. ⁸ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55, 56, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp. (cum -σαν), Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀπὸ τῆς γῆς pro ἐκ τοῦ λ. τῆς γῆς), 93, 108. ¹³ Idem. Cf. Hex. ad Lev. i. 5. Ezech. xlvii. 6. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Cod. 93 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. ii. 4. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56 (cum -σθαι), alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Joseph. Antiq. VIII, 11, 3: "Ἐτι δὲ αὐτοῦ λόγουτος, λάθρα τιὰς τῶν στρατιωτῶν ὁ Ἱεροβοάμοσ ἐπεμφε περικυκλωσομένοισι Ἀβίαν. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. αὐτῶν). ²⁰ Idem.

15. וַיִּרְעוּ אִישׁ. O'. καὶ ἐβόησαν ἄνδρες. Alia exempl. καὶ ἠλάλαξεν ἀνήρ.²¹
 נָגַף. O'. ἐπάταξε. Alia exempl. ἔθραυσε.²²
19. וְאֶת-בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת-בָּיִת-אֱלֹהִים. O'. τὴν Βαιθῆλ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς. Ἄλλος τὴν τε Βαιθῆλ καὶ τοπαρχίαν αὐτῆς.²³
20. וַיָּחַת. O'. καὶ ἐτελεύτησε (alia exempl. ἀπέθανε²⁴).
22. בְּמַדְרַשׁ הַנְּבִיאִי עֲדוּ. In commentario prophetiae Iddo. O'. ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου Ἄδδῶ. Alia exempl. ἐν τῇ ἐκζητήσει Ἄδδῶκ τοῦ προφήτου.²⁵

CAP. XIV.

- 1 (Hebr. xiii. 23). וַיִּשָּׁכַב. O'. καὶ ἀπέθανεν (alia exempl. ἐκοιμήθη¹).
- 2 (xiv. 1). וַיַּעַשׂ אֶסְפָּא הַטּוֹב. O'. καὶ ἐποίησε τὸ καλόν. Alia exempl. καὶ ἐποίησεν Ἄσᾶ τὸ ἀγαθόν.²
- 5 (4). וַתִּשְׁקַט הַמַּמְלָכָה לְפָנָיו. O'. καὶ εἰρήνευσε. Alia exempl. καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ.³
- 6 (5). וַיָּבֶן. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ᾠκοδόμησε.⁴
- 7 (6). עֲדוּנוֹ הָאָרֶץ לְפָנָיו. Donec adhuc terra coram

nos (nostrae potestatis est). O'. ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν. Alia exempl. ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν.⁵

- 7 (6). וַיִּבְנוּ וַיַּעֲלֶיְהוּ. O'. καὶ εὐώδωσεν ἡμῖν. Alia exempl. καὶ ᾠκοδόμησαν καὶ κατεύθυναν.⁶
- 8 (7). גְּבוּרֵי הַיָּל. O'. πολεμιστὰι δυνάμεως. Alia exempl. υἱοὶ δυνάμεως.⁷
- 11 (10). אֵין-עֲמָה. O'. οὐκ ἀδυνατεῖ (Ἄλλος οὐκ ἔστιν⁸) παρὰ σοί.
- לְאִין פָּח. O'. καὶ ἐν ὀλίγοις. Alia exempl. ἡ ἐν ὀλίγοις οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς.⁹
- עֲזָרְנוּ. O'. κατίσχυσον ἡμᾶς. Alia exempl. βοήθησον ἡμῖν.¹⁰
- אֶתָּה. O'. Vacat. Alia exempl. σὺ εἶ; alia, σὺ εἶ ὁ θεός.¹¹
- עֲמָה. O'. πρὸς σέ. Alia exempl. μετὰ σοῦ.¹²
- 12 (11). וַיִּנָּסוּ. O'. καὶ ἐφυγον (Ἄλλος ἐπταίσαν¹³).
- 13 (12). עַד-לְגֶרָר. O'. ἕως Γεδόρ (alia exempl. Γέραρα¹⁴).
- 14 (13). וַיִּבְזוּ. O'. καὶ ἐσκύλευσαν (alia exempl. διήρπασαν¹⁵).
- 15 (14). וַיִּגְמֹ-אֶתְהֵי מְקִנָּה. Sed et tentoria pecorum. O'. καίγε σκηναὶ κτήσεων (alia exempl. κτηνῶν¹⁶), καὶ τοὺς Ἄλιμαζονεῖς (alia exempl. Ἄμαζονεῖς¹⁷).

²¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἠλάλαξεν), 93, 108. Statim καὶ ἐγένετο, ὅτε ἠλάλαξαν ἄνδρες iidem. ²² Iidem. Hieron. *perterrituū*. Cf. Hex. ad 1 Paral. xix. 19. Joseph. *ibid.*: ἀλαλάξαντες ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ τῶν μὲν ἔθραυσε τὰ φρονήματα, κ. τ. ε. ²³ Cod. 108 in marg. sine nom. Joseph. *ibid.*: τὴν τε Βεθῆλην καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 28. ²⁵ Sic Comp. (cum Ἄδδῶ), Codd. 19 (cum Ἄδδῶκ), 93 (cum Ἰαδδῶκ), 108.

CAP. XIV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19 (om. τὸ ἀγαθόν καὶ), 93, 108, Theodoret. (ut 19). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ), 108, 121 (cum καὶ ἡσύχασεν). "Locus mancus in omnibus libris qui collati sunt."—*Nobil.* ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 60, 93, 108, 121. ⁵ Sic Comp. (cum κυριεύομεν τῆς γ.), Ald., Codd. III, 19 (cum κυριεύομεν ἡμεῖς τῆς γ.), 44 (cum κυριεύσομεν), 55 (cum κυριεύσομεν), 60, alii (inter quos

93 (cum κυριεύσομεν τῆς γ.) 108 (ut Comp.)). Hieron. *paraphrasis*: donec a bellis quieta sunt omnia. ⁶ Sic Comp. (cum κατήθυναν), Codd. 19 (cum κατήθυνον), 93, 108 (cum καθήθυναν). ⁷ Iidem. ⁸ Sic in textu Cod. 93. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ ἐν), 93, 108. ¹⁰ Iidem. ¹¹ Prior lectio est in Ald., Codd. 74, 106, alii; posterior in Comp., Codd. 19 (cum ὁ θεός ἡμῶν), 93, 108, 121 (om. ὁ). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic in textu Cod. 93. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum Γεράρα), 93, 108. Joseph. *Antiq. VIII, 12, 2*: ἄχρι τῆς Γεραριτίδος χώρας. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹⁶ Iidem. ¹⁷ Sic Ald., Codd. II, III (om. καὶ), XI (idem), 19 (cum Ἄμοζονεῖς, om. καὶ), 44 (cum τὰς pro τοὺς), 52 (cum Ἄμαζονεῖς), 55, alii (inter quos 93 (cum Ἄμαζονεῖς), 108 (uterque sine καὶ)), Theodoret. (cum Ἄμαζονεῖς). Cf. ad Cap. xxii. 1.

CAP. XV.

1. עוֹדָד. O'. Ωδῆδ. Alia exempl. 'Aδᾶδ.¹
3. מוֹרָה פְּהוֹן מוֹרָה לְלֵא מְתוֹת מְלֵחֵי מְתוֹת לְלֵא. O'. ἐν οὐ θεῶ ἀληθινῶ, καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύντος. Σ. ἀνευ θεοῦ ἀληθείας καὶ ἱερέως ὑποδεικνύοντος.²
4. וַיֵּשֶׁב בְּצִרְלֹו. Sed cum converterint se in angustia sua. O'. καὶ ἐπιστρέψει αὐτοῦς. Alia exempl. καὶ ἐκάθισεν ἐν στενωπῇ, καὶ ἐπιστρέψει αὐτοῦς ἐν θλίψει.³
- וַיִּבְקְשׂוּהוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ζητήσουσιν αὐτόν.⁴
5. וּבַעֲבֹתֵיהֶם הָהֵם. O'. καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. Alia exempl. καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις.⁵
- מְהוֹמֹת רַבּוֹת. O'. ἔκστασις κυρίου. Alia exempl. ἔκστασις κυρίου πολλή.⁶
8. וַיִּשְׁמָע אֶת-קוֹלֵהוּ. O'. καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι (alia exempl. add. τὸν 'Aσά').⁷
- עֵדָד. O'. 'Aδᾶδ. Alia exempl. 'Ωδῆδ; alia, 'Aζαρίου; alia, 'Aδδῶ.⁸
- הַשְּׁקִיּוֹת. O'. τὰ βδελύγματα (alia exempl. προσοχθίσματα⁹).
- מִמֶּה אֶפְרַיִם. O'. [Ἱεροβοᾶμ] ἐν ὄρει 'Εφραΐμ. Alia exempl. ἀπὸ Ἱεροβοᾶμ ἐξ ὄρους 'Εφραΐμ.¹⁰
13. יוֹבִיטָה. O'. ἀποθανεῖται. Alia exempl. θανάτω θανατωθήσεται.¹¹
14. וַיִּתְרוּעָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐν ἀλαλαγμῷ.¹²

16. וְהַמֶּלֶךְ אָמַר אֵלָיו. O'. τὴν μητέρα αὐτοῦ. Alia exempl. τὴν μητέρα 'Aσὰ τοῦ βασιλέως.¹³
17. וְלֹא-יָרָו. O'. οὐκ ἀπέστησαν. Alia exempl. οὐκ ἐξῆραν; alia, οὐκ ἐξῆρην.¹⁴
- וְכָן לֵב-בְּמֶלֶךְ הָיָה שְׁלֹמֹו. O'. ἀλλ' ἡ καρδία 'Aσὰ ἐγένετο πλήρης. Alia exempl. πλήν καρδία 'Aσὰ τελεία οὐκ ἦν.¹⁵
18. וַיִּקְרְשׂוּ בֵית הָאֱלֹהִים. O'. καὶ τὰ ἅγια οἴκου τοῦ θεοῦ. Alia exempl. καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.¹⁶

CAP. XVI.

1. בְּשָׁנָה שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ. O'. καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει. Alia exempl. καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ ἑκτῷ.¹
3. וַיִּפְרֹץ בְּרִיתָךְ אֶת-בְּעֵשָׂא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלָה. O'. διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα 'Ισραήλ, καὶ ἀπελθέτω. Alia exempl. διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασὰ βασιλέως 'Ισραήλ, καὶ ἀπελεύσεται.²
6. לָקַח. O'. ἔλαβε. Alia exempl. ἤγαγεν.³
7. חֵיל מְלֶכְיָאֵרָם. O'. ἡ δύναμις Συρίας. Alia exempl. δύναμις βασιλέως 'Ισραήλ.⁴
8. לְחַיִל לָרַב לָרַב וּלְפָרְשִׁים. O'. εἰς δύναμιν πολλήν, εἰς θάρσος εἰς ἵππεῖς. Alia exempl. εἰς δύναμιν πολλήν καὶ θάρσος, εἰς ἄρματα καὶ ἵππεῖς.⁵

CAP. XV. ¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 55; alii (inter quos 243). Cf. ad v. 8. ² Sic in textu sine nom. Cod. 71. Cod. 108 in marg.: Σ. ἀνευ θεοῦ ἀληθείας. ³ Duplex versio est in Codd. 19, 93 (om. αὐτοῦς), 108, Theodoret. (cum ἐκάθισαν ἐν ἐπιστρέφουσιν ἐν θλ.). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Ibidem. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, Theodoret. (cum γαίας pro χάρας). ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum τοῦ 'A.), 93. ⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93; altera in Ald., Codd. III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243); tertia in Codd. 44, 74 (cum Ἰδδῶ), 106, aliis. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Ibidem. Vox Ἱεροβοᾶμ deest in Codd. II, III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243). ¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum θυγατέρα), 93, 108. ¹⁴ Prior lectio est in Codd. III, XI, 60, 93, 108, 119, 243; posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, aliis. ¹⁵ Sic Comp. (om. οὐκ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Ibidem.

CAP. XVI. ¹ Sic Comp. (om. καὶ posteriore), Codd. 19 (om. καὶ ἑκτῷ), 71 (cum καὶ ἐν ἔτει τρ. ἑκτῷ), 93, 108 (ut 19). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp. (cum Συρίας pro 'Ισραήλ), Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (cum ἡ δύναμις). ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ ante θάρσος), 93, 108. Vet. Lat.: in virtute magna, et in curruis et equites.

9. עַם-לִבְבָם שָׁלֵם אֲלָיו. Ο'. ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρῃ πρὸς αὐτόν. Alia exempl. μετὰ πάσης καρδίας τελείας πρὸς αὐτόν.⁶
10. בֵּית הַמְּוִחָת. In domum nervi (στρεβλωτηρίου). Ο'. εἰς φυλακὴν. Alia exempl. εἰς οἶκον φυλακῆς.⁷
12. וַיְחַלֵּא. Ο'. καὶ ἐμαλακίσθη (Ἄλλος ἠρρώσθησεν⁸).
- בְּרִגְלָיו. Ο'. τοὺς πόδας. Alia exempl. ἐν τοῖς ποσίν αὐτοῦ.⁹
- עַד-לִמְעַלָּה הַלְיוּ. Ο'. ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη. Alia exempl. ἕως ἄνω ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ.¹⁰
13. בְּשֵׁנַת אַרְבָּעִים וְאַחַת. Ο'. ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ (alia exempl. add. καὶ πρώτῳ¹¹) ἔτει.
14. בְּמִשְׁכָּב. Ο'. ἐπὶ τῆς κλίνης (alia exempl. κοίτης¹²).
- מְרֻקְחִים בְּמִרְקָחַת. Ο'. μύρων μυρεψῶν (alia exempl. μυρεψικῶν¹³).
- וַיִּשְׂרְפּוּ-לוֹ שָׂרְפָה גְדוֹלָה. Ο'. καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἔκφορὰν μεγάλην. Ἄλλος καὶ ἔκαυσαν αὐτῷ καύσιν μεγάλην.¹⁴
4. וּבְמִצְוָתָיו. Ο'. καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (alia exempl. ἐντολαῖς αὐτοῦ⁵).
- וְלֹא כִמְעֵשֶׂה יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ οὐχ ὡς τὰ ἔργα τοῦ Ἰσραήλ (potior scriptura ὡς τοῦ Ἰσραήλ τὰ ἔργα⁴). Alia exempl. καὶ οὐ κατὰ τὰ ἔργα Ἰσραήλ.⁵
6. בְּדַרְכֵי יְהוָה. Ο'. ἐν ὁδῷ (alia exempl. ὁδοῖς⁶) κυρίου.
- וְעוֹד הִסִּיר. Ο'. καὶ ἐξῆρε. Alia exempl. καὶ ἔτι ἐξῆρε.⁷
- אֶת-הַבְּמוֹת וְאֶת-הָאֲשֵׁרִים. Ο'. τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση. Alia exempl. τὰ ἄλση καὶ τὰ εἰδωλα.⁸
7. לְבָנֵי-חַיִל. Ben-hail. Ο'. καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν. Alia exempl. add. τὸν υἱὸν Αἰᾶ.⁹
8. וְעַמָּה. Ο'. καὶ οἱ μετ' αὐτῶν. Alia exempl. καὶ μετ' αὐτῶν.¹⁰
11. גַּם הָעֲרַבִּיָּים. Ο'. καὶ (alia exempl. καίγε καὶ¹¹) οἱ Ἄραβες.
- בְּזֵאֵן אֵילִים. Pecora, arietum. Ο'. κριοὺς προβάτων. Alia exempl. προβάτων κριοῦς.¹²
- וַתִּשְׁבַּע אֲלֵפִים וְשִׁבְעַת מֵאוֹת. (et hircorum) וַתִּשְׁבַּע מֵאוֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους.¹³
12. וַגְּדֵל. Ο'. μείζων. Alia exempl. καὶ μεγαλυνομένος.¹⁴

CAP. XVII.

1. וַיִּתְחַזַּק. Ο'. καὶ κατίσχυσεν (alia exempl. ἐνίσχυσεν¹).
2. נִצְיָבִים. Ο'. ἡγουμένους. Ἄλλος φρουράς.²

⁶ Idem. Vet. Lat.: *illum qui est perfecto corde ad eum.* ⁷ Idem. Ad vocem Hebraeam cf. Hex. ad Jerem. xx. 2. xxix. 26. ⁸ Sic in textu Cod. 93. Cf. Hex. ad Gen. xlviii. 1. Jerem. xiv. 18. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἕως ἀνά). ¹¹ Idem. Solus Cod. III: καὶ ἐνί. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Codd. 93 (cum μύρων μυρεψικῶν), 108. ¹⁴ Duplex versio, καὶ ἐποίησαν—μεγάλην, καὶ ἔκαυσαν—μεγάλην, est in Comp., et (cum vitiosa scriptura ἔκλαυσαν . . . κλαύσαν) Codd. 19, 93 (cum αὐτῷ), 108. Cod. 121: καὶ ἐπ. αὐτῷ ἔκφορὰν, καὶ ἔκλαυσαν αὐτόν κλ. μ.

CAP. XVII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxx. 6. 2 Reg. iii. 6. ² Joseph. Antiq. VIII, 15, 1: οὐδὲν ἦν (ταῖς) ὑπὸ Ἀβία τοῦ πάππου καταληφθείσαις τῆς ἐν Ἐφραΐμ κληρουχίας . . . φρουρὰς ἐγκαθίδρυσεν.

Cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 6, 14. ³ Sic Comp., Codd. 60, 93, 108, Theodoret. Quaest. I in 2 Paral. p. 578. ⁴ Sic Codd. II, III, XI, 55, 60, 64, 158. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum τοῦ Ἰσρα.), 93, 108, Theodoret. ⁶ Idem. Lucif. Calar.: *in viis Domini.* ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum καὶ ἐπεξῆρε), 19 (cum ὅτι pro ἔτι), 52, 55, alii (inter quos 93, 108 (ut 19), 243 (cum ἔτη)). Lucif. Calar.: *Et adhuc amputavit lucos de Juda.* ⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (om. καὶ τὰ εἰδωλα), Lucif. Calar. (idem). ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 55, 93, 108, 243, Lucif. Calar. ¹¹ Sic Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 93, 108, 121 (ut Comp.). ¹² Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 71, alii (inter quos 93, 108). ¹³ Sic Comp., Ald. (om. καὶ), Codd. III (idem), XI, 44, 52, 55 (ut Ald.), alii (inter quos 93, cum καὶ ἑπτακοσίους). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

12. בִּירְנִיּוֹת. *Arces.* Ο' οἰκήσεις. Alia exempl. *βάρεις.*¹⁵
 14. גְּבוּרֵי חַיִל. Ο' υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως. Alia exempl. υἱοὶ δυνάμεως ἄνδρες δυνατοί.¹⁶
 15, 16, 18. וְעַל-יַדוֹ (ter). Ο' καὶ μετ' αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν.¹⁷
 16. הַמִּתְנַבֵּךְ לַיהוָה. Ο' ὁ προθυμούμενος (alia exempl. ἐκουσιαζόμενος¹⁸) τῷ κυρίῳ.
 גְּבוּר חַיִל. Ο' δυνατοὶ δυνάμεως (alia exempl. *ισχυί*¹⁹).
 17. וּמִיָּגוֹן. Ο' καὶ πελτασταί (alia exempl. ὀπλίται²⁰).

CAP. XVIII.

2. לְיָקִין שְׁנַיִם. Ο' διὰ τέλους (alia exempl. εἰς τέλους¹) ἐτῶν.
 וַיִּסְתְּרֵהוּ. *El pellexit eum.* Ο' καὶ ἠγάπα ("Ἄλλος ἠπάτα²) αὐτόν. Alia exempl. καὶ Ἀχάαβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφάτ.³
 3. כְּמוֹנֵי כְמוֹהָ. Ο' ὡς ἐγὼ οὕτω καὶ σύ. Alia exempl. ὡς σὺ οὕτω καὶ ἐγώ.⁴
 וְעַמֶּיהָ. Ο' μετὰ σοῦ. Alia exempl. καὶ μετὰ σοῦ.⁵
 4. אֶת-דָּבָר יְהוָה. Ο' τὸν κύριον. Alia exempl. τὸν λόγον κυρίου.⁶
 8. כִּיָּהָר. Ο' τάχος. Alia exempl. ταχέως κάλεσον.⁷
 10. עַד-כְּלוֹתָם. Ο' ἕως ἂν συντελεσθῇ. "Ἄλλος ἕως ἂν συντελέσῃς αὐτούς.⁸

12. וַיְהִי. Ο' ἔστωσαν. Alia exempl. *γενίσθωσαν.*⁹
 14. וַיִּזְנְתוּ בַיַּדְכֶם. Ο' καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν. Alia exempl. καὶ παραδοθήσεται ἐν χεירὶ ὑμῶν.¹⁰
 15. אֲנִי בַשְּׂבִיעֶיךָ. Ο' ὀρκίζω σε. Alia exempl. ἐγὼ ὄρκισά σε.¹¹
 בְּקִ אֲמַת. Ο' πλὴν τὴν ἀλήθειαν. Alia exempl. πλὴν ἀλλ' ἢ ἀλήθειαν.¹²
 19. וַיְהִי אָמֵר כִּכְהָ. Ο' καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως. Alia exempl. καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ.¹³
 23. אֵי יְהוָה הֲדַרְךָ. Ο' ποία (alia exempl. ποία ταύτη¹⁴) τῇ ὁδῷ.
 26. רַבִּיּוֹם. Ο' καὶ ὕδωρ. Alia exempl. καὶ πινέτω ὕδωρ.¹⁵
 29. הֲתִתְּפֶשֶׁת. Ο' κατακάλυψόν με. Alia exempl. κατακαλύψομαι.¹⁶
 וַיִּתְּפֶשֶׁת. Ο' καὶ συνεκαλύψατο (alia exempl. ἠλλοιώθη¹⁷).
 30. לְבַדּוֹ. Ο' μόνον. Alia exempl. *μονότατον.*¹⁸
 33. כִּי הִתְּלִיתִי. Ο' ὅτι ἐπόνεσα (alia exempl. *τετραυμάτισμαι*¹⁹).

CAP. XIX.

1. בְּשָׁלוֹם. Ο' Vacat. Alia exempl. ἐν εἰρήνῃ.¹
 2. וַיִּיאָמֵר אֶל-הַמְּלָכִים. Ο' καὶ εἶπεν αὐτῷ βασιλεύς (alia exempl. βασιλεῦ²).
 8. מִן-הַלְוִיִּים וְהַכֹּהֲנִים. Ο' τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν. Alia exempl. ἐκ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἱερέων.³

❖ ————— ❖
¹⁵ Idem. Cf. ad Cap. xxvii. 4. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. Cf. Hex. ad Jerem. v. 31. ¹⁸ Sic Codd. 19 (eum *ἐξουσ.*), 93, 108 (ut 19). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 9.
¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Codd. 19, 93.
 CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic in textu Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. xxxvi. 16. Jesai. xxxvi. 18. Jerem. xxxviii. 22. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Hieron.: *persuasitque illi*. Cf. Hex. ad Jos. xv. 18. Jud. i. 14. ⁴ Idem. ⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. Hieron.: *tecumque erimus*. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. *κάλεσον*), 108. ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *λαλήσει ἄν* pro *ἀλήθειαν*), 108. ¹² Sic Codd. 19 (cum duplici versione, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως καὶ εἶπεν οὕτως οὐ δυνήσῃ), 52 (cum *δύνη*), 93. Cf. Hex. ad 3 Reg. xxii. 20. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158 (om. *τῇ*). ¹⁴ Sic Codd. 19, 93, 108, 158. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 243. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxviii. 8. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem.
 CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 93, 108, 243). ² Sic Codd. III, 44, 64, 93, alii, Theodoret. Quaest. I in 2 Paral. p. 579. ³ Sic

8. וְלִרְיֹב. *O'* καὶ κρίνειν. Alia exempl. καὶ εἰς δικαίωσιν τοῦ κρίνειν.⁴
9. וַיִּצְוֵנוּ עַל־יְהוָה. *O'* καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτοῦς (alia exempl. αὐτοῖς⁵).
10. וַאֲשֶׁר־יְבוֹא. *O'* τὴν ἔλθοῦσαν (alia exempl. ἐρχομένην⁶).
- וְלִכְשֶׁפְּטִים. *O'* καὶ δικαιώματα. Alia exempl. καὶ εἰς τὰ δικαιώματα.⁷
11. וְשִׁמְרֵיהֶם. *O'* καὶ οἱ γραμματεῖς (Σ.) παιδευταί⁸).
- וְהִזְקוּ וַעֲשׂוּ. *O'* ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε. Alia exempl. ἀνδρίξεσθε καὶ ποιείτε.⁹

CAP. XX.

1. עַל־יְהוֹשֻׁפָּט מִהַעֲמוּנִים. *O'* ἐκ τῶν Μιναιῶν πρὸς Ἰωσαφάτ. Alia exempl. ἐκ τῶν νιῶν Ἀρμανιέμ τῶν νιῶν Σηεῖρ ἐπὶ Ἰωσαφάτ.¹
2. וַיִּגְדֹּדוּ. *O'* καὶ ὑπέδειξαν (alia exempl. ἀπήγγελλαν²).
6. בְּשָׁמַיִם. *O'* ἐν οὐρανῷ ἄνω. Alia exempl. ἐν οὐρανῷ; alia, ἐν οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ γῆς κάτω.³
- וְאַתְּהָ מוֹשֵׁל. *O'* καὶ σὺ κυριεύεις. Alia exempl. καὶ ἐξουσιάζεις.⁴
- וְגִבּוֹרָה. *O'* ἰσχύς δυναστείας. Alia exempl. ἰσχύς καὶ δυναστεία.⁵
- וְעַמְּךָ לְהַרְחִיב. *O'* πρὸς σὲ ἀντιστήναι. Alia exempl. παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστήναι σοι.⁶
7. אֱלֹהֵינוּ. *O'* ὁ κύριος. Alia exempl. ὁ θεὸς ἡμῶν.⁷
- וְהִקְבֵּה. *O'* τῷ ἡγαπημένῳ (alia exempl. τῷ φίλῳ; alia, τοῦ φίλου⁸) σου.
8. לְהַבִּיחֵנוּ. *O'* ἐν αὐτῇ. Alia exempl. σοὶ ἐν αὐτῇ.⁹
9. שְׁפֹט. *Judicium.* *O'* κρίσις. Alia exempl. ἀκρίς.¹⁰
- וְבַיּוֹת הַזֵּה. *O'* ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ. Alia exempl. ἐπικέκληται ἐπὶ τῷ τόπῳ τούτῳ.¹¹
10. בְּבִאָה. *O'* ἐξεληθόντων αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῷ ἔκπορεύεσθαι αὐτοῦς.¹²
13. גַּם־עַמְּפָם נְשִׂיהֶם וּבְנֵיהֶם. *O'* καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ υἱοὶ αὐτῶν.¹³
14. וַיְהוּאֵל בֶּן־בְּנַחֲמָי בֶּן־בְּנַחֲמָי בֶּן־יַעֲיָאֵל הַלְוִי. *O'* καὶ τῷ Ὁσίηλ τῷ τοῦ Ζαχαρίου, τῶν νιῶν Βαβαίου, τῶν νιῶν Ἐλεῖηλ, τοῦ Ματθανίου τοῦ Λευίτου. Alia exempl. καὶ Ἰεζιήλ ὁ τοῦ Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαβαίου, υἱοῦ Ἰεζιήλ, υἱοῦ Ματθανίου, ὁ Λευίτης.¹⁴
15. לָכֵן אָתָם אֶל־תִּירְאוּ. *O'* ὑμῖν αὐτοῖς μὴ φοβείσθε. Alia exempl. ὑμῖν μὴ φοβηθῆτε ὑμείς.¹⁵
16. בְּמַעְלֵה הַצִּיץ. *In clivo Ziz (floris).* *O'* κατὰ τὴν ἀνάβασιν (alia exempl. add. τῆς ἐξοχῆς¹⁶) Ἀσσεῖς.

Comp., Codd. 19, 93. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum δικαιώσιν). Cf. Hex. ad Psal. xxxiv. 23. ⁵ Sic (pro πρὸς αὐτοῦς) Comp., Codd. 19, 44, 71, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Ibidem. ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum παῖδων). Cf. Hex. ad I Paral. xxvi. 29. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ποιῆτε), 93, 108 (ut 19), Theodoret.

CAP. XX. ¹ Sic Codd. 19 (cum ὑμῶν pro νιῶν in priore loco), 93, 108. Cf. v. 10. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Prior lectio est in Comp., Codd. III, XI, 55, 60, 158, 243; posterior in Codd. 19, 93 (cum ἐπὶ τῆς γῆς), 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum σπῆα pro δυναστεία), 108, 158.

⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108. ⁷ Ibidem. ⁸ Prior scriptura est in Comp., Codd. 19, 108; posterior in Cod. 93, Theodoret. Cf. Hex. ad Jesai. xli. 8. ⁹ Sic Comp., Cod. 93. ¹⁰ Sic Codd. 19 (cum ἀκρία), 93 (cum κρίσις in marg.), 108 (ut 19), 121. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum κεκλήμεθα), 93, 108 (cum ἐπικέκλημεθα). ¹² Ibidem. ¹³ Sic Codd. 19 (cum ὁ ὄχλος αὐτοῦ), 93 (cum καίγε pro καὶ πᾶς), 108 (cum καὶ γυν. αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν). Ad ὄχλος cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. Num. xxxi. 17. Deut. i. 39. Jerem. xli. 17. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum υἱὸς Βαβαίου, et Ματθανίου), 93 (om. Ματθανίου?), 108 (cum Ἰεζιήλ et Ματθαναίου). ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ¹⁶ Sic Codd. 19, 71 (om. τῆς), 93, 108. Joseph.

16. בְּסוּף הַנַּחַל פָּנֵי מִדְבַּר. *Ο.* ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου. *Alia exempl.* ἐπ' ἄκρου τοῦ χειμάρρου κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.¹⁷
17. בְּוֶאֶת הַתְּנִיבוֹ עִמּוֹדוֹ. *Ο.* ταῦτα σύνετε. *Alia exempl.* ἐν ταύτῃ στήτε, καὶ σύνετε.¹⁸
- וְאַל-תִּירְאוּ וְאַל-תַּחֲתוּ. *Ο.* μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε. *Alia exempl.* μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάτε.¹⁹
18. אַפְסִים אֲרָפָה. *Ο.* ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. *Alia exempl.* ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.²⁰
- נִפְלָה. *Ο.* ἔπεσον. *Alia exempl.* ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον.²¹
19. הַקְּרָחִים. *Ο.* Κορέ. *Alia exempl.* τῶν Κορηγῶν.²²
20. בְּבִנְיָאֵיו. *Ο.* ἐν προφήτῃ (*alia exempl.* προφήταις²³) αὐτοῦ.
21. מְשַׁרְרִים לַיהוָה. *Ο.* ψαλτωδοὺς καὶ αἰνοῦντας (*alia exempl. add.* τὸν κύριον²⁴).
- לְהַרְתֵּן קֶדְשׁ בְּצִאתוֹ. *Ο.* τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν. *Alia exempl.* κυρίῳ τῷ ἁγίῳ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι.²⁵
22. נָתַן יְהוָה מַאֲרָבִים עַל-בְּנֵי עִמּוֹן מִוֶּאֶב יְהָרָה. *Ο.* ἔδωκε κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐπὶ Μωάβ καὶ ὄρος Σηεῖρ. *Alia exempl.* ἔδωκε κύριος ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ Μωάβ ἐπ' ὄρος Σηεῖρ.²⁶
23. עָזְרוּ אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְמַשְׁחֵתוֹ. *Ο.* ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ ἐξολοθρευθῆναι. *Alia exempl.* ἀνέστησαν ἐπ' ἀλλήλους τοῦ ἐξολοθρευ-

- θῆναι, καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν.²⁷
24. פְּלִיטָה. *Ο.* σωζόμενος. *Alia exempl.* ἀνασωζόμενος.²⁸
25. בְּזִיזִים. *Ο.* σκυλευόντων (*alia exempl. προνομούντων*²⁹) αὐτῶν.
26. לְעֵמֶק. *Ο.* εἰς τὸν αὐλῶνα (*alia exempl.* τὴν κοιλάδα³⁰).
27. לָשׁוּב אֶל-יְרוּשָׁלַם. *Ο.* *Vacat.* *Alia exempl.* ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ; *alia,* καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.³¹
31. בְּן-שָׁלְשִׁים הַחַיִּים שָׁנָה. *Ο.* ὧν ἐτῶν τριακοταπέντε. *Alia exempl.* υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.³²
32. מִמְּנֶה. *Ο.* *Vacat.* *Alia exempl.* ἀπ' αὐτῶν.³³
33. וְהָאֵלֶּה הַבְּמוֹת לֹא-סָרָו. *Ο.* ἀλλά καὶ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχε. *Alia exempl.* πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξήρθη.³⁴
34. אֲשֶׁר הָעֵלָה עַל-סֶפֶר. *Qui delati sunt in librum.* *Ο.* ὃς κατέγραψε βιβλίον. *Alia exempl.* οὗς κατέγραψεν ἐπὶ βιβλίου.³⁵
- 35, 36. הוּא הִרְשִׁיעַ לְעִשְׂוֹת : וַיַּחֲבִירוּ עִמּוֹ. *Ο.* καὶ οὗτος ἠνόμησεν ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν. *Alia exempl.* καὶ αὐτὸς ἠνόμησε τοῦ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκοιῶνησε μετ' αὐτοῦ.³⁶
37. בְּהַתְּחַבְּרָה עִם-אֲחֵיהֶוּ. *Ο.* ὡς ἐφιλίσασας τῷ Ὁχοζία (*alia exempl. add.* καὶ ἐκοιῶνησας μετ' αὐτοῦ³⁷).
- פָּרָה. *Ο.* ἔθραυσε. *Alia exempl.* διέκοψε.³⁸

Antiq. IX, 1, 2: Προσέταξε δὲ τῇ ἐπίοση τὴν στρατιὰν ἐξελάσαντα τοῖς πολεμίοις ὑπαντᾶν· εὐρήσειν γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἱερουσαλὴμων καὶ Ἐγγυάδδης ἀναβάσεως, λεγομένης δ' Ἐφοχίης.
¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἀπ' ἄκρου). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (cum συνίετε). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ αὐτοῦ ἐπὶ προ ἐπὶ), 93, 108. ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum θεῶ pro ἁγίῳ), 93, 108. ²⁶ Sic Comp. (cum καὶ ὄρος pro ἐπ' ὄρος), Codd. 19, 93, 108. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὁ ἀνὴρ), 93, 108. ²⁸ Idem. Joseph. Antiq. IX, 1, 3: ὡς ἐκ τῆς τσαύτης στρατιᾶς ἀνασωθῆναι μηδένα. ²⁹ Idem.

³⁰ Idem. ³¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 71 (om. εἰς Ἱερ.), 93, 108 (ut 71); posterior in Codd. 74, 106, alii. ³² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³³ Idem. ³⁴ Idem. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum βιβλίον), 93, 108, Theodoret. ³⁶ Sic Comp. (om. καὶ πορ. πρὸς αὐτόν), Codd. 19 (cum οὗτος), 93, 108 (ut 19). Lucif. Calar.: ipse iniquis coepit facere, et communicavit secum. ³⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum ἔκων. σοι pro ἔκων), 108, Theodoret. Comp. edidit: ὡς ἐκοιῶνησας τῷ Ὁχ. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. Idem pergunt: κύριος τὰ ἔργα σου, καὶ συνετριβήσων αἱ νῆες σου (σου om. Comp.), καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν τοῦ πορ.

CAP. XXI.

1. עַם-אַבְתָּיו. O'. Vacat. Alia exempl. *παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ; alia, μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.*¹
4. עַל-מַמְלַכֶּת אֲבִיו. O'. *ἐπὶ τὴν βασιλείαν (alia exempl. add. τοῦ πατρὸς²) αὐτοῦ.*
5. בְּמַלְכוֹת יְהוֹרָם... בְּנֵוֹן. O'. *ὄντος αὐτοῦ... κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Alia exempl. υἱὸς ὦν... Ἰωρὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.*³
7. וְכִנְיָשָׁר. O'. *καὶ ὡς. Alia exempl. καὶ ὃν τρόπον.*⁴
8. מִתַּחַת יְרֵי-יְהוּדָה. O'. *ἀπὸ τοῦ Ἰούδα. Alia exempl. ἀπὸ ὑποκάθωθεν χειρὸς Ἰούδα.*⁵
9. וְכִלְהָרֶכֶב. O'. *καὶ πᾶσα ἡ ἵππος. Alia exempl. καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος.*⁶
- קָם. O'. *καὶ ἠγέρθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ.*⁷
10. וַיִּפְשַׁע אֲדָוִם מִתַּחַת יְרֵי-יְהוּדָה. O'. *καὶ ἀπέστη ἀπὸ Ἰούδα Ἐδῶμ. Alia exempl. καὶ ἠθέτησεν Ἐδῶμ ὑποκάθωθεν χειρὸς Ἰούδα.*⁸
15. בְּחֻלָּיִים רַבִּים בְּמַחְלָה מַעֲיָה. O'. *ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας. Alia exempl. ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀρρωστίᾳ κοιλίας σου.*⁹
- מַעֲיָה מִן-הַחֲלִי. O'. *ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας. Alia exempl. τὰ ἔντερα σου ἀπὸ τῆς ἀρρωστίας.*¹⁰
17. וַיִּשְׁבוּ אֶת-כָּל-הַרְכוֹשׁ. O'. *καὶ ἀπέστρεψαν*

*πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν. Alia exempl. καὶ ἡχμαλώτευσαν τὴν πᾶσαν ὑπαρξίν.*¹¹

17. יְהוֹחָזָה. O'. Ὁχοζίας. Alia exempl. Ἰωάχας.¹²
- קָטָן. O'. ὁ μικρότατος. Alia exempl. ὁ νεώτερος.¹³
18. לְחִלֵּי לְאִין מִרְפָּא. O'. *μαλακίαν ἢ οὐκ ἔστιν ἰατρεία. Alia exempl. ἐν ἀρρωστίᾳ ἐν ἣ οὐκ ἔστιν ἱασις.*¹⁴
19. וַיִּצְאוּ מַעֲוֵי עַם-חֲלִי... בְּתַחֲלָאִים רַעִים. O'. *ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου... ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. Alia exempl. ἐξῆλθεν τὰ ἔντερα αὐτοῦ μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ... ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς.*¹⁵
- לוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. αὐτῷ.¹⁶
- שָׂרְפָה כְּשֵׁרֶפֶת. O'. *ἐκφορὰν καθὼς ἐκφοράν. Alia exempl. ἐκφορὰν καὶ καῦσιν κατὰ τὴν καῦσιν.*¹⁷
20. וַיִּלְךָ. O'. *καὶ ἐπορεύθη (alia exempl. ἀπέθανεν).*¹⁸

CAP. XXII.

1. בְּעַרְבִים לְמַחֲנֶה. *Cum Arabibus ad castra. O'. οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς (alia exempl. Ἀμαζονεῖς¹). Alia exempl. ἀπὸ τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ἀμαζονιέμ ἐν τῇ παρεμβολῇ.*²
2. בֶּן-אַרְבַּעִים וְשָׁנָה אֶחָדָה וַיְהוּדָה בְּמַלְכוֹ. O'. *ὦν ἐτῶν εἴκοσι Ὁχοζίας ἐβασίλευσεν. Alia*

CAP. XXI. ¹ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 52, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Cod. 93. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἦν pro ὦν), 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp. (om. υκτὸς), Codd. 19 (idem), 93, 108 (ut Comp.). ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp. (cum ἀρρωστίαις pro ἀρρωστίᾳ), Codd. 19 (ut Comp., om. σου), 93, 108 (ut Comp.), Theodoret. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp. (cum Ἰωάχας), Ald., Codd. XI (ut Comp.), 52 (cum Ἰωάχας), 60, alii (inter quos 243). Scripturam Ὁχοζίας testantur Codd. 19, 93, 108, Reg. (qui notat: Οἰμαι

Ὁχοζίαν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς εὐρίσκεται), Theodoret. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐν τῇ ἀρρ. pro αὐτοῦ ἐν ἀρρ.), 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, Theodoret. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum κατὰ τὴν καῦσιν), 108, Theodoret. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐπορεύθη in marg.), 108.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. XI (corr. ex Ἄλμ.), 71, 74 (cum Ἀμάζονες), 106 (idem), 119, alii. Cf. ad Cap. xiv. 15. ² Sic Comp. (om. καὶ τῶν Ἄμ.), Codd. 19, 93 (cum βαρβάρων in textu, et Ἀράβων in marg.), 108, Theodoret. (cum βαρβάρων καὶ ἀπὸ τῶν Ἄμ.).

exempl. υἱὸς ὧν εἴκοσι καὶ δύο ἔτων Ὁχοζίας ἐν τῷ βασιλευεῖν αὐτὸν.³

3. וַיְהִי כֵן. Ὁ. καὶ οὗτος. Alia exempl. καίγε καὶ αὐτός.⁴

7. וְאֵשֶׁר מָשְׁחוּ יְהוָה לְהַכְרִית אֶת-בֵּית אֲחָאָב. Ὁ. χριστὸν κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Alia exempl. χριστὸν κυρίου, ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Ἀχαάβ.⁵

12. וַיְהִי אִתָּם... מִתְחַבֵּא. Ὁ. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ... κατακεκρυμμένος. Alia exempl. καὶ ἦν Ἰωὰς κεκρυμμένος μετὰ Ἰωδαέ...⁶

CAP. XXIII.

1. הַשְּׂבִיעִית. Ὁ. τῷ ὀγδόῳ (alia exempl. ἐβδόμῳ).¹

וְהַתְּחִנָּה. Ὁ. ἐκραταίωσεν. Alia exempl. ἐνίσχυσεν.²

וַעֲמֹד בְּבַרְיִת. Ὁ. μεθ' αὐτοῦ εἰς οἶκον κυρίου. Alia exempl. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν διαθήκῃ.³

3. Ὁ. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς (alia exempl. καὶ ἔχρισαν⁴) τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως.

4. לְשַׁעֲרֵי. Ὁ. καὶ εἰς τὰς πύλας. Alia exempl. καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις.⁵

6. וְהַמְשִׁרְתִּים לְלִוִּים. Ὁ. καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν (alia exempl. τοῖς Λευίταις⁶).

7. אִישׁ וְקַלְיוֹ. Ὁ. ἀνδρὸς σκευὸς σκευὸς. Alia exempl. ἀνὴρ καὶ τὸ σκευὸς αὐτοῦ.⁷

8. בְּיָמֵי הַשַּׁבָּת. Ineuntes (ministerium) die sabbati.

Ὁ. ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου. Alia exempl. εἰσπορευομένου τοῦ σαββάτου.⁸

9. לְשַׁרְיָה הַמַּאֲוֹת. Ὁ. Vacat. Alia exempl. τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους.⁹

וְאֶת-הַתְּיָתִים וְאֶת-הַמְּגָזִים וְאֶת-הַשְּׁלָטִים. Hastas et clypeos et scuta. Ὁ. τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὄπλα. Alia exempl. καὶ τὰς μαχαίρας καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας καὶ τὰ ὄπλα... ἔδωκεν αὐτοῖς.¹⁰

10. לְמִזְבֵּחַ. Ὁ. τοῦ θυσιαστηρίου. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.¹¹

11. וְאֶת-הַעֲדוּת. Ὁ. καὶ τὰ μαρτύρια (alia exempl. τὸ μαρτύριον¹²).

12. אֶת-הַמְּלֶכֶךְ. Ὁ. τὸν βασιλέα. Alia exempl. μετὰ τοῦ βασιλέως.¹³

13. עֹמֵד. Ὁ. Vacat. Alia exempl. ἐστῶς; alia, εἰσπήκει.¹⁴

וַתִּקַּע וַתִּקְרַע. Ὁ. ἠψφράνθη, καὶ ἐσάλπισαν. Alia exempl. εὐφραίνόμενοι καὶ σαλπίζοντες.¹⁵

וְכָל-הַיָּרִי. Ὁ. ἐν τοῖς ὄργανοις φῶδοί. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄργανοις τῆς φῶδης οἱ φῶδοί.¹⁶

וְקָשָׁר וְקֶשֶׁר. Ὁ. Σ. ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. Alia exempl. σύνδεσμος, σύνδεσμος.¹⁷

14. פְּקִירֵי הַחֵיל. Ὁ. καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς (alia exempl. ἐπισκόποις¹⁸) τῆς δυνάμεως.

וְהִצִּיאָה. Ὁ. ἐκβάλετε (alia exempl. ἐξαγάγετε¹⁹) αὐτήν.

וְלֹא תָמוּתָה. Ὁ. μὴ ἀποθανέτω (alia exempl. θανατωθήτω²⁰).

³ Sic Comp. (cum τεσσαράκοντα pro εἴκοσι), Codd. 19, 93, 108. Cf. 4 Reg. viii. 26. ⁴ Sic Comp. (om. και), Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Comp. (cum εἰς τὸν pro τὸν), Codd. 19, 93, 108 (om. χριστὸν κυρίου), 121 (om. αὐτόν). ⁶ Sic Comp. (cum μετ' αὐτῆς pro μετὰ Ἰ.), Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii (inter quos 243). ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Idem. ⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum ἔχρισαν), 108 (cum και ἔχρισαν αὐτοῖς). Clausulam reprobat Comp. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. και), 108. ⁶ Idem. ⁷ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 8. ⁸ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 9. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum τοὺς τεταγμ.), 44, 71, alii

(inter quos 93 (cum τεταγμένους), 108, 243). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. και τὰς μαχαίρας), 108 (cum τοὺς ἀσπίδας). Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 10. ¹¹ Idem. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 158. Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 12. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁴ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 71, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum εὐφραίνόμενοι). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum Σ. ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε in marg.). Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 14. ¹⁸ Idem. Cf. 4 Reg. xi. 15 in LXX. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἐξάγετε), Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum -θήσεται), 93, 108.

15. וַיִּשְׁמְרוּ לָהּ יָדַיִם. Ο' και ἔδωκαν αὐτῇ ἀνεσιμ. Alia exempl. και ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας.²¹
16. וַיְבִין כָּל-הָעָם. Ο' και τοῦ λαοῦ. Alia exempl. και ἀναμέσον παντὸς τοῦ λαοῦ.²²
17. וַאֲת-צִלְמֵי. Ο' και τὰ εἰδωλα (alia exempl. τὰς εἰκόνας²³) αὐτοῦ.
18. פְּקָדוֹת. Ο' τὰ ἔργα. Alia exempl. τὴν ἐπισκοπήν.²⁴
- וַאֲשֶׁר חָלַק. Ο' ἄς (alia exempl. καθὼς²⁵) διέστειλε.
- לְהַעֲלוֹת. Ο' και ἀνεύγκαι. Alia exempl. και αὐτὸς ἀνήνεγκεν; alia, τοῦ ἀναφέρειν.²⁶
19. לְכָל-דָּבָר. Ο' εἰς πᾶν πρᾶγμα. Alia exempl. εἰς πάντα λόγον.²⁷
20. אֲת-שָׂרֵי הַמַּאֲוֹת. Ο' τοὺς πατριάρχας (alia exempl. ἑκατοντάρχους²⁸).
21. בְּחָרֵב. Ο' Vacat. Alia exempl. μαχαίρα.²⁹

CAP. XXIV.

3. וַיִּשְׁאֲלוּ. Ο' και ἔλαβεν... ἑαντῶ. Alia exempl. και ἔλαβεν αὐτῶ.¹
5. לְחִוֹק. Ο' κατισχυσαι. Alia exempl. τοῦ κραταιῶσαι.²
- כִּי. Ο' Vacat. Alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ.³
- וַאֲתָם הִמְהָרוּ לְדַבֵּר וְלֹא מְהָרוּ. Ο' και σπεύσατε λαλῆσαι και οὐκ ἔσπευσαν. Alia exempl. ὑμεῖς ταχύνετε τοῦ λαλῆσαι και οὐκ ἐτάχυναν.⁴
6. דְּרָשָׁתָּ. Ο' ἐπεσκεψω. Alia exempl. ἐξεζητήσας.⁵
- אֲת-מִשְׁאָת. Tributum. Ο' τὸ κεκριμένον. Alia exempl. τὸ κεκριμένον λῆμμα.⁶
8. אֲרָן. Ο' γλωσσόκομον. Ἄλλος· κίβωτος.⁷
10. וַיִּשְׁמְחוּ. Ο' και ἔδωκαν (alia exempl. εὐφράνθησαν⁸).
11. בָּעֵת יְבִיא. Ο' ὡς εἰσέφερον. Alia exempl. ἐν τῷ καιρῶ τοῦ ἐνεγκεῖν.⁹
- וְכִרְאוֹתָם. Ο' και ὡς (alia exempl. ἡνίκα¹⁰) εἶδον.
- וַיִּשְׁאֲדוּ וַיִּשְׁבְּחוּ. Ο' και κατέστησαν. Alia exempl. και ἦσαν και κατέστησαν αὐτόν.¹¹
12. וְגַם לְחַרְשֵׁי. Ο' και χαλκεῖς. Alia exempl. και πρὸς τοῖς τέκτοσι χαλκεῖς.¹²
- לְחִוֹק. Ο' ἐπισκεύασαι. Alia exempl. τοῦ κραταιῶσαι.¹³
13. וַיִּמְאַצְחוּ. Ο' και ἐνίσχυσαν. Alia exempl. και ἡσφαλίσαντο αὐτόν.¹⁴
14. וַיְכַלְוֹתָם. Ο' και ὡς συνετέλεσαν. Alia exempl. και ἡνίκα συνετέλεσαν τὸν οἶκον.¹⁵
- וַיְכִלֵּי זָהָב וְנָחַשׁ. Ο' χρυσᾶς και ἀργυρᾶς. Alia exempl. και σκεύη χρυσᾶ και ἀργυρᾶ.¹⁶
15. וַיִּשְׁבַּע. Ο' πλήρης. Alia exempl. και ἦν πλήρης.¹⁷
17. וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְמַלְאָךְ. Ο' και προσεκύνθησαν τὸν βασιλέα (alia exempl. τῷ βασιλεῖ, και διέφθειρον τὸν Ἰωῦδ τὸν βασιλέα¹⁸).

²¹ Sic Comp. et (cum duplici versione) Codd. 19 (cum autē bis), 93, 108, 121. Cf. 4 Reg. xi. 16. ²² Sic Comp., Codd. 19 (om. και), 93, 108, qui pergunt: και ἀναμέσον τοῦ βασ. τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῶ κ.

²³ Iidem. Cf. 4 Reg. xi. 18. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἔθηκεν pro ἐνεχέρισεν), 108. ²⁵ Iidem. ²⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. 44, 52 (om. αὐτὸς), 55 (idem), aliis (inter quos 243, ut 52); posterior in Comp., Codd. 19, 93 (cum και αὐτὸς ἀνήκε in marg.), 108. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁸ Sic Cod. 93. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 60, alii (inter quos 243).

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. 71, 93, 108. ² Sic

Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xii. 5, 12.

³ Iidem. Cf. ad Cap. xii. 11. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ταχύνετε). ⁵ Iidem. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum κεκριμένον), 93, 108 (cum κεκριμένον). Cf. Hex. ad Jerem. xl. 5. Ezech. xx. 40. ⁷ Cod. 93 in marg. sine nom. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (om. ἐν), 93 (cum εἰσνεγκεῖν), 108 (ut 19). ¹⁰ Iidem. Cf. Hex. ad Jud. xi. 35. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum αὐτὸ), 108. ¹² Sic Comp. (om. χαλκεῖς), Codd. 19 (cum χαλκοῖς), 93, 108. ¹³ Iidem. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτὸν), 93, 108. ¹⁵ Iidem. ¹⁶ Iidem. ¹⁷ Iidem. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108.

18. וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הָאֲשֵׁרִים. O'. και ἐδούλευον ταῖς Ἀστάρταις. Alia exempl. και ἐλάτρευσαν τῇ Ἀστάρτῃ.¹⁹

בַּאֲשֵׁמֶתֶם זֹאת. O'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Alia exempl. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῇ πλημμυεῖα αὐτῶν.²⁰

20. אֶת־זַכְרְיָהּ. O'. τὸν Ἀζαρίαν (alia exempl. Ζαχαρίαν²¹).

הַפֶּהָן. O'. τὸν ἱερέα. Alia exempl. τοῦ ἱερέως.²²

לְמַה אַתֶּם עֹבְרִים. O'. τί (alia exempl. ἵνατί ὑμεῖς²³) παραπορεύεσθε.

21. אָבֶן. O'. Vacat. Alia exempl. λίθους.²⁴

27. וּבָנָיו וְרַב הַמִּשְׁעָא עָלָיו וַיִּסּוּד בֵּית הָאֱלֹהִים. Et quod attinet ad filios ejus, et multitudinem vaticiniorum contra eum (s. onerum ei impositorum), et restaurationem domus Dei. O'. και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, και προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε (הַמִּשְׁעָא), και τὰ λοιπά. Alia exempl. και υἱοὶ αὐτοῦ πέντε, και προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε, και πλείστα λήμματα κατ' αὐτοῦ, και ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ, και τὰ λοιπά.²⁵

עַל־מַדְרֵשׁ קֶסֶר. O'. ἐπὶ τὴν γραφήν (alia exempl. γραφήν βιβλίου²⁶).

CAP. XXV.

5. וַיַּעֲמִידִם... וַיִּקְרָא. O'. και ἀνέστησεν αὐτοὺς ... και ἠρίθμησεν αὐτούς. Alia exempl. και ἔστησεν αὐτοὺς ... και ἐπεσκέψατο αὐτούς.¹

¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²⁰ Sic Comp. (om. ἐν τῇ ἡμ. τ.), 19, 93, 108, 121.

²¹ Sic Comp., Codd. 60, 71, 93, 243, Theodoret. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²³ Ibidem. ²⁴ Ibidem. ²⁵ Sic

Comp. (om. πέντε—οἱ πέντε), Codd. 19 (om. και προσῆλθον—οἱ πέντε), 93 (cum πάντες pro priore πέντε, et λείμματα pro λήμματα), 108. ²⁶ Ibidem.

CAP. XXV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κρατοῦντο), 93 (cum ἐξελλόντων), 108. ⁴ Ibidem.

⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἰσχύϊ), 93, 108, Theodoret.

5. וּבִגְבֻמֶן. O'. και Ἱερουσαλήμ (alia exempl. Βεν-ιαμίν²).

בְּחֹר יוֹצֵא צְבָא אִחֹו. O'. ἐξελεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατούντας. Alia exempl. δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων.³

8. לְמַלְחָמָהּ. O'. ἐν τούτοις. Alia exempl. ἐν τούτοις ἐν τῷ πολέμῳ.⁴

כִּי יִשְׁפֹּחַ בְּאֱלֹהִים לְעֹזֹר. O'. ὅτι ἔστι παρὰ κυρίου και ἰσχύσαι. Alia exempl. ὅτι ἔστιν ἰσχύς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι.⁵

10. וַיַּחֲרֵ אַפָּם. O'. και ἐθυμώθησαν (alia exempl. add. τῇ ὀργῇ αὐτῶν⁶).

16. תַּחֲלִלָּהּ לְמַדָּה יְבוּיָהּ. O'. πρόσεχε ἵνα μὴ μαστιγωθῆς. Alia exempl. πρόσεχε σεαυτῷ, ἵνα μὴ πατάξωσί σε.⁷

וַדַּעְתִּי כִּי־יִצְעַץ אֱלֹהִים לְהַשְׁחִיתָהּ. O'. ὅτι γινώσκω, ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε. Alia exempl. ἔγνων ὅτι ἐβουλεύσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραί σε.⁸

18. הַחֹרֶךְ. O'. ὁ ἀκχούχ. Alia exempl. ὁ ἀκχάν.⁹

23. תַּפְּשׂ... וַיִּפְרֵץ. O'. κατέλαβεν ... και κατέσπασεν. Alia exempl. συνέλαβεν ... και καθεῖλεν.¹⁰

24. וַיִּשָּׁב. O'. και ἐπέστρεψεν. Alia exempl. ἔλαβεν, και ἐπέστρεψεν.¹¹

27. וַיִּקְרָא עָלָיו קֶסֶר בְּיַד שְׁלֹמֹה וַיִּנֶּס. O'. και ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, και ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Alia exempl. και συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἱερουσαλήμ, και ἔφυγεν.¹²

⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum αὐτῷ), Codd. 19, 93, 108 (cum κατάξωσι), Theodoret. (cum πατάξω).

⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔγνων σε ὅτι et καταφθ.), 93, 108 (cum ἔγνων σε ὅτι), Theodoret. ⁹ Sic

Codd. 19 (cum ἀχάμ), 93, 108 (cum ἀκχάμ, sed in 2do loco ἀκχάν). Cf. Hex. ad 4 Reg. xiv. 9. ¹⁰ Sic Comp.,

Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xiv. 13. Infra (Cap. xxvi. 6) καθεῖλε pro κατέσπασε iidem. ¹¹ Sic Comp.,

Codd. 19, 93, 108, 121. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum συνεστράφη), 93, 108.

CAP. XXVI.

1. אֶת־עֲוֹנוֹ. O'. τὸν Ὀξίαν. Alia exempl. τὸν Ὀξίαν υἷον αὐτοῦ.¹ Schol. Βασιλεὺς ἐνδέκατος Ἰουδα, ὃν καὶ Ἀζαρίαν ὀνομάζει εἰς τὴν τετάρτην τῶν Βασιλείων περὶ τῶν πύργων ὧν ἄκοδόμησεν Ὀξίας.²
5. הַבִּיבִין בְּרֵאוֹת הָאֱלֹהִים. Qui peritus erat in visione Dei. O'. τοῦ συνιόντος (alia exempl. συνιέντος³) ἐν φόβῳ (בִּירְאָת) κυρίου (Σ. ἐν ὁράσει θεοῦ⁴).
- הַזְּלִיחוֹ. O'. καὶ εὐδῶσεν αὐτῷ. Alia exempl. κατεύθυνεν αὐτόν.⁵
6. בְּאַשְׁרֹד. O'. Ἀζώτου. Alia exempl. ἐν Ἀζώτῳ.⁶
9. וְעַל־שַׁעַר הַיְנָא. O'. καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς φάραγγος (alia exempl. πύλην ἀγγαί⁷).
10. וּבַשְּׂפֵלָה וּבַמִּישׁוֹר. O'. ἐν σεφηλᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ. Ἄλλος· ἐν (τῇ) πεδινῇ καὶ ἐν μεισῶρ.⁸
- אֶבְרִים. O'. Vacat. Alia exempl. γεωργοί.⁹
- בְּהָרִים. O'. ἐν τῇ ὄρεινῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄρεσι.¹⁰
- אֶהָב אֲדַבְּרָה. O'. γεωργός. Alia exempl. φιλογέωργος.¹¹
11. בְּמִסְפָּר פְּקָדֹתָם. O'. εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν ὁ

ἀριθμὸς αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν.¹²

11. מִשְׁרֵי. O'. τοῦ διαδόχου. Ἄλλος· τοῦ ἀρχοντος.¹³
12. רֵאשֵׁי הָאֲבוֹת. O'. τῶν πατριαρχῶν. Alia exempl. τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν.¹⁴
15. מְחַשְׁבֵּת הַוַּיֵּשֶׁב. Opus ingeniosum artificis. O'. μεμηχανευμένας λογιστοῦ (alia exempl. λογισμοῖς¹⁵).
17. בְּנֵי־הַיָּל. O'. υἱοὶ δυνατοί (alia exempl. δυνάμεως¹⁶).
18. לְהַקְטִיר. O'. θῦσαι. Alia exempl. θυμᾶσαι.¹⁷
21. וַיֵּשֶׁב בֵּית הַחֲשֻׁשׁוֹת. O'. καὶ ἐν οἴκῳ ἀφφουσῶθ ἐκάθητο. Alia exempl. καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ ἀφφουσῶθ.¹⁸ Οἱ λοιποὶ κρυφαίως. Ἄλλος· κρυφίως ἐγκεκλεισμένως.¹⁹
- נִגְיָר. O'. ἀπεσχίσθη. Alia exempl. ἐξῶσθη.²⁰
22. יִשְׁעֵיהּ בְּרֶךְ־אֱמוּנָה. O'. ὑπὸ Ἰεσίου. Alia exempl. ὑπὸ Ἡσαίου υἱοῦ Ἀμῶς.²¹
23. בַּשָּׂדֶה. O'. ἐν τῷ πεδίῳ. Alia exempl. ἐν ἀγρῷ.²²

CAP. XXVII.

3. וּבַחֹמֹת הַעֲפָלָה בָּנָה לְרָב. O'. καὶ ἐν τείχει Ὅπῆλ (alia exempl. τοῦ Ὁφλά¹) ἄκοδόμησε

CAP. XXVI. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Cod. 108 in marg. Distinguendum videtur: τῶν Βασιλείων. Περὶ τῶν πύργων κ. τ. ε., ut posteriora ad ea quae in vv. 9, 10 narrantur pertineant. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 52, 64, 71, 108, 158. ⁴ Sic in textu sine nom. Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum litera s. super ὁράσει colore rubro picta), Theodoret.; qui omnes, excepto Comp., post ἐζητῶν τὸν κύριον interpolant ἐν φόβῳ κυρίου. ⁵ Sic Comp. (cum aīs ἐξεζήτησε pro ἐζήτησε), Codd. 19 (idem), 93 (cum aīs ἐζήτησε), 108, Theodoret. (cum ἐξεζήτησε . . . καὶ καθύθ. αὐτόν). Cf. Hex. ad I Paral. xxii. 11. ⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19 (cum καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς φάραγγος pro καὶ ἐπὶ τῶν γ.), 93 (cum τῆς φ. καὶ ἐπὶ τῶν γ. pro καὶ ἐπὶ τῶν γ.), 108 (ut 19). ⁸ Cod. 93 in marg. sine nom. (cum μισῶρ). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp. (cum ἀνήρ φ.), Ald. (idem), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 52, 56, alii (inter quos 93 (ut Comp.), 108

(idem), 121 (idem), 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹³ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum πατριαρχῶν pro πατριῶν). ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp. (cum οἱ υἱοί), Codd. 19, 93 (add. ἱερείς), 108 (ut Comp.), Theodoret., Lucif. Calar. ¹⁷ Sic Comp. (cum τὸ θ.), Ald., Codd. III, XI, 19 (cum τοῦ θ.), 44, 55, alii (inter quos 93 (ut 19), 108 (idem), 243); Theodoret. (ut 19). ¹⁸ Sic Comp. (cum ἀρχεσιθ), Codd. 19, 93, 108. ¹⁹ "Regius codex has lectiones exhibet."—Montef. Lectio τῶν λοιπῶν Theodoro debetur; anonyma est Symmachi, ut videtur, coll. Hex. ad 4 Reg. xv. 5. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum ἀπό), Ald., Codd. 19 (cum ἁμῶς), 44 (idem), 71 (om. υἱοῦ), 74, 93, alii (inter quos 243 in marg.). ²² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. CAP. XXVII. ¹ Sic Codd. II (cum αὐτοῦ ὄπλα), III, XI, 52, 55, alii (inter quos 243).

- πολλά (alia exempl. *εις πλήθος*²). Alia exempl. *και εν τῷ τείχει αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα*.³
3. הַעֲפָלָה. Ο'. Ὀπέλ. "Αλλος (τοῦ) ἀποκρύφου.⁴
4. וְעָרִים בְּנָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. *και πόλεις ἠκοδόμησεν*.⁵
- וּבְחָרְשֵׁים בְּנָה בִּירְוִיּוֹת וּמִגְדָּלִים. Ο'. *και εν τοῖς δρυμοῖς, και οἰκήσεις και πύργους*. Alia exempl. *και εν τοῖς δρυμοῖς οἰκήσεις, και ἠκοδόμησεν εν Ἱερουσαλήμ βάρεις και πύργους*.⁶
5. נִלְחַם עִם מִלְחָה. Ο'. *εμαχέσατο πρὸς βασιλέα*. Alia exempl. *ἐπολέμησε μετὰ τοῦ βασιλέως*.⁷
- וּבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִית הָרַשְׁלִישִׁית. Ο'. *κατ' ἐνιαυτὸν εν τῷ πρώτῳ ἔτει και εν τῷ δευτέρῳ και τῷ τρίτῳ*. Alia exempl. *κατ' ἐνιαυτὸν και εν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ και τῷ τρίτῳ*.⁸
8. בְּעֶשְׂרִים הַחֲמִשָּׁה שָׁנָה הָיָה בְּכִלְכּוֹ וְהִשְׁעֵשְׂרָה בְּיָרִוּשָׁלַם בִּירוּשָׁלַם. Ο'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς εἴκοσι και πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας, και ἐξ και δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν εν Ἱερουσαλήμ*.⁹ Alia: *υἱὸς εἴκοσι και πέντε ἐτῶν ἦν Ἰωαθὰμ εν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, και ἑκατάδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν εν Ἱερουσαλήμ*.¹⁰

CAP. XXVIII.

1. בְּעֶשְׂרִים שָׁנָה. Ο'. *υἱὸς εἴκοσι και πέντε ἐτῶν*. Alia exempl. *υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν*.¹
- 2, 3. לְבַעְלָיִם: הָיָה הַקָּמִיר. Ο'. *και τοῖς εἰδώ-*

- λοις αὐτῶν* (alia exempl. add. *ἔθυσεν*²). Alia exempl. *τοῖς Βααλεῖμ. και ἔθυσεν*.³
3. בְּנִיָּא בְּרֵהֲנִים. Ο'. *εν γὰρ Βεεννύμ*. Alia exempl. *εν φάραγγι Βεεννύμ*.⁴
- הַרְיִישׁ. Ο'. *ἐξωλόθρευσε*. Alia exempl. *ἐξῆρε*.⁵
7. מִשְׁנֵה הַמֶּלֶךְ. Ο'. *τὸν διάδοχον* (alia exempl. *τὸν δεύτερον*⁶) *τοῦ βασιλέως*.
8. מִצְאֵתַיִם. Ο'. *τριακοσίας*. Alia exempl. *διακοσίας*?⁷
10. הֲלֹא רִק־אַתָּם עִמָּכֶם אֲשַׁמּוֹת לַיהוָה אֲלֵהֶיכֶם. *Nonne, tantummodo quod ad vos attinet, apud vos sunt delicia contra Jovam Deum vestrum?* Ο'. *οὐκ ἰδοῦ εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν; Alia exempl. οὐκ ἰδοῦ οὐκ εἰμι μεθ' ὑμῶν, μαρτύρεται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πλημμελεια μεθ' ὑμῶν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν*.⁸
12. יְעֹרְרֵהוּ בְּרִיהוֹתָן. Ο'. *Ουδέϊας ὁ τοῦ Ἰωαννοῦ*. Alia exempl. *Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν*.⁹
13. לְאַשְׁבַּח. Ο'. *εις τὸ ἀμαρτάνειν* (alia exempl. *πλημμελήσαι*)¹⁰.
15. בְּשִׁמּוֹת. Ο'. *εν ὀνόματι*. Alia exempl. *εν ὀνομασίᾳ*.¹¹
- וַיִּשְׁקֶה וַיִּשְׁקֶה וַיִּשְׁקֶה. Ο'. *και ἔδωκαν φαγεῖν* (alia exempl. add. *και πιεῖν*)¹².
17. וַיַּעַד אֲדוֹמִים. Ο'. *και εν τούτῳ, ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι*. Alia exempl. *και εν τούτῳ ἔτι και οἱ Ἰδουμαῖοι*.¹³

² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. 44 (cum *ἔθετο*), 74, 106, alii (inter quos 243 in marg.). Cf. ad Cap. xxxiii. 14. ⁴ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Mich. iv. 8. ⁵ Sic Comp. (cum *εν τοῖς ἄρεσι* pro *εν ἄρει*), Ald. (cum *και φκ. π.*), Codd. II, III, XI, 19 (ut Comp.), 52, 60, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp. (cum *και εν τοῖς δρυμοῖς ἠκοδόμησε β. και π.*), Codd. 19, 93, 108 (om. *εν*). Cf. ad Cap. xvii. 12. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. *τοῦ*), 93, 108. ⁸ Sic Ald., Codd. III (cum *και pro υἱὸς*), 74, 106, alii. ⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum *δεκα pro ἑκαδέκα*), 93, 108 (ut 19).

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Codd. II (om. *υἱὸς*), III, 19, 52, 60, alii (inter quos 93, 108, 243). ² Sic Ald.

(cum *ἔθυσεν*), Codd. II (cum *εν pro και*), III, XI, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum *και τοῖς pro τοῖς*). ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum *εν ἑνὸς*), 93, 108 (cum *ἐνενομή*). ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 71, 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum *οὐκ ἰδοῦ εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ τῷ θ. ὑμῶν, πλημμελεια κ. τ. ε.*), Codd. 19, 93, 108 (om. *οὐκ ante εἰμι*), Theodoret. (cum *ἰδοῦ οὐκ εἰμι—δ θεὸς ὑμῶν, ceteris omissis*). ⁹ Sic Comp. (cum *Ἰωανάν*), Ald. (cum *Ἰωανῶ*), Codd. 19 (ut Comp.), 44 (om. *ὁ τοῦ Ἰ.*), 55, 60, alii (inter quos 243, ut Comp.). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Comp. (cum *ὀνομασί*), 19, 93 (ut Comp.), 108. Cf. Hex. ad Psal. xlvi. 12. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹³ Sic Comp. (cum *και εν τούτῳ τῷ*

19. **יְהוָה מַעַל בְּיְהוָה וּמַעוֹל בְּיְהוָה וּמַעוֹל בְּיְהוָה**. *Quia dissolutum fecerat Judam, et praevaricatus est praevaricationem in Jovam. O'.* ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. *Alia exempl. ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ Ἰουδα, καὶ ἀπέστη ἀποστασία ἀπὸ κυρίου.¹⁴*
20. **וַיַּצַּר לוֹ**. *O'.* καὶ ἔθλιψεν (*alia exempl. ἐπάταξεν¹⁵*) αὐτόν.

CAP. XXIX.

1. **יְהוָה וְיִחְזַקְהוּ מִלְּפָנָיו בֶּן**. *O'.* καὶ Ἐσεκίας ἐβασίλευσεν ὧν. *Alia exempl. υἱὸς ὧν... Ἐσεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.¹*
- וְיָבִיחַ**. *O'.* Ἀβιά. *Alia exempl. Ἀββαούθ.²*
3. **הוּא בְּשָׁנָה הָרְאִשׁוֹנָה לְמָלְכוֹ**. *O'.* καὶ ἐγένετο ὡς (*alia exempl. ἡνίκα³*) ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
5. **וְהִתְקַדְּשׁוּ וְקִדְּשׁוּ**. *O'.* ἀγνίσθητε, καὶ ἀγνίσατε. *Alia exempl. ἀγιάσθητε καὶ ἀγιάσατε.⁴*
6. **וַיִּתְנַבְּרֵרְךָ**. *O'.* καὶ ἔδωκαν ἀνχένα (*alia exempl. add. ἀπέναντι⁵*).
8. **וַיְהִי קִנְיָתָהּ יְהוָה**. *O'.* καὶ ὠργίσθη ὄργῃ κυρίου. *Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὄργη κυρίου.⁶*
9. **נִפְלָו**. *O'.* πεπλήγασι. *Alia exempl. ἔπεσον.⁷*
- 9, 10. **בְּשָׁבִי עַל-זוֹאת: עָתָה עִם-לִבִּי לְכָרוֹת**. *O'.* ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῆ οὐκ αὐτῶν, δ καὶ νῦν ἐστιν. ἐπὶ

τούτοις νῦν ἐστὶν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. *Alia exempl. ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῆ οὐκ αὐτῶν, καὶ νῦν εἰσιν ἐπὶ τούτοις. νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν τοῦ διαθέσθαι διαθήκην μετὰ κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ.⁸* *Alia: ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῆ οὐχ ἑαυτῶν. ἔνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπὶ καρδίας μου τοῦ διαθέσθαι διαθήκην τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ.⁹*

11. **אַל-תִּשְׁלוּ**. *Nolite remittere. O'.* μὴ διαλίπητε (*alia exempl. add. ποιεῖν¹⁰*).
12. **בְּ-יְוָחָא**. *O'.* οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά. *Alia exempl. ὁ τοῦ Ἰωαχά.¹¹*
16. **לְהוֹצִיא**. *O'.* ἐκβαλεῖν. *Alia exempl. τοῦ ἐξευεγκεῖν.¹²*
17. **וַיְחַלּוּ**. *O'.* καὶ ἤρξατο (*potior scriptura ἤρξατο¹³*).
- בַּאֲחֻד לְהַדְשׁ הָרְאִשׁוֹן**. *O'.* τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νομηνία τοῦ πρώτου μηνός. *Alia exempl. ἐν μᾶ τοῦ μηνός τοῦ πρώτου.¹⁴*
- שֵׁשָׁה עָשָׂר**. *O'.* τῇ τρισκαίδεκάτῃ (*alia exempl. ἑκκαίδεκάτῃ¹⁵*).
19. **בְּמַעוֹל**. *O'.* ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ. *Alia exempl. ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτόν.¹⁶*
21. **וַיְבִיאֵהוּ**. *O'.* καὶ ἀνήνεγκε (*alia exempl. ἀνήγαγεν¹⁷*).
- לְהַעֲלוֹת**. *O'.* ἀναβαίνειν. *Alia exempl. τοῦ ἀνευεγκεῖν.¹⁸*

ἔτει καὶ οἱ Ἰ., 19, 71 (ut Comp., om. οἱ), 93 (om. οἱ), 108.

¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἀποστάσει), 108, Theodoret. (cum ἐν τῷ Ἰουδα ἀσέβειαν, καὶ ἀπέστη ἀποστάσει). Ad ἀπεκάλυψεν cf. Hex. ad Lev. xxi. 10. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, XI, 19, 44, 52, alii (inter quos 243).

CAP. XXIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Codd. III (cum Ἀββαούθ), XI (cum Ἀββαούθ), 52, 55, 60 (cum Ἀββαούθ), alii (inter quos 243, cum Ἀββαούθ). Cf. Hex. ad 4 Reg. xviii. 1. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. xxiv. 11. ⁴ Sic Comp., Codd. XI, 19, 60 (cum ἀγνίσθητε), 93, 108 (ut 60), 243 (cum ἀγνίσατε). ⁵ Sic Codd. 19, 93. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Iidem (cum ἐν βουφαία). ⁸ Sic Ald. (cum μετὰ τοῦ κ.),

Codd. 44 (cum διάθεσθε pro θέσθε—διαθέσθαι), 74, 106, alii.

⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum τὸ διαθέσθαι). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121. ¹¹ Sic Comp. (cum Ἰωαχ), Codd. III, XI, 19 (cum Ἰωαχ), 60, 64, alii (inter quos 93, 108 (cum Ἰωαχά), 243). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. (om. τοῦ). ¹³ Sic Comp., Ald., Ed. Rom. (calamo correcta), Codd. II, III, 19, 60, 64, alii. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Μοχ τοῦ ἀγίασαι ἡγίασαν, etiam ἡγίασαμεν (v. 18, ubi in Hebraeo est וַיְהִי יִידֵם) iidem. ¹⁵ Sic Comp., Ald. (cum ἕξ καὶ δ.), Codd. III, XI (ut Ald.), 19, 55, 60 (ut Ald.), alii (inter quos 243). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, alii. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19 (om. τοῦ), 93, 108.

22. וַיִּשְׁפְּטוּ. O'. και ἔθυσαν. "Ἄλλως" και ἔσφαξαν.¹⁹

24. וַיִּחֲטְאוּ אֶת־דָּמָם. Et asperserunt sanguinem eorum (pro piaculo). O'. και ἐξιλιάσαντο (alia exempl. περιερράτισαν²⁰) τὸ αἷμα αὐτῶν.

הַעֲוִלָה הַגְּדוֹלָה הַמְּלֵאָה אֶמְרַיִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל־יִשְׂרָאֵל אָמַר הַמֶּלֶךְ הָעֹלָה. O'. ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς· περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὀλοκαύτωσις. Alia exempl. ὅτι περὶ παντὸς Ἰσραὴλ εἶπεν ὁ βασιλεὺς προσενεχθῆναι τὰ ὀλοκαυτώματα.²¹

29. פָּרָצָה. O'. ἔκαμψεν. Alia exempl. ἔκυψεν.²²

אָתָּה. O'. Vacat. Alia exempl. σὺν αὐτῷ.²³

31. וְתוֹדוֹת וְתִזְבָּחוֹת (bis). O'. θυσίας αἰνέσεως... θυσίας και αἰνέσεις. Potior scriptura θυσίας και αἰνέσεως (bis).²⁴

34. לְהַתְקַדְּשָׁה. O'. ἡγνισαν. Alia exempl. ἡγνίσθησαν; alia, ἡγιασθησαν.²⁵

35. וְהִתְכַוֵּן. O'. και κατωρθώθη (alia exempl. ἡτοιμάσθη²⁶).

CAP. XXX.

3. בַּעֲצַת הַדְּהִיָּא. O'. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Alia exempl. ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.¹

5. כִּי לֹא לָחַב עָשׂו. O'. ὅτι πλήθος (Σ. πολλοί²) οὐκ ἐποίησε.

8. וַעֲרַפְּכֶם. O'. τὰς καρδίας (alia exempl. τοὺς τραχήλους³) ὑμῶν.

10. וּבְמַלְעֵנִים בָּם. O'. και καταμωκόμενοι. Alia exempl. και ψυκτηρίζοντες αὐτούς.⁴

11, 12. לִירוּשָׁלַם: בַּם בִּיהַדְדָה הַיְהוּדָה. O'. εἰς Ἱερουσαλήμ και εἰς (alia exempl. ἐν⁵) Ἰούδα. και ἐγένετο. Alia exempl. εἰς Ἱερουσαλήμ. και ἐν Ἰούδα ἐγένετο.⁶

15. וַיִּתְקַדְּשׁוּ. O'. και ἡγνισαν. Alia exempl. ἡγνίσθησαν; alia, ἡγιασθησαν.⁷

21. בְּכִלְיָ עֵז. O'. ἐν ὀργάνοις. Alia exempl. ἐν ὀργάνοις ἰσχύος.⁸

22. עַל־לֵב בְּלִהְיוֹת. O'. ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν. Alia exempl. ἐπὶ καρδίαν πάντων τῶν Λευιτῶν.⁹

23. בְּלִהְיֶהָ. O'. ἡ ἐκκλησία ἅμα. Alia exempl. πᾶσα ἡ ἐκκλησία.¹⁰

24. כִּלְיָ־יְהוּדָה הָרִים לְהַקְהֵל. O'. ἀπήρξατο τῷ Ἰούδα τῇ ἐκκλησίᾳ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ἀπήρξατο πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ.¹¹

וַיִּתְקַדְּשׁוּ. O'. και τὰ ἅγια. Alia exempl. και ἡγιασθησαν.¹²

25. הַזְּבָאִים. O'. και οἱ εὐρεθέντες. Alia exempl. οἱ ἐλθόντες.¹³

כִּי־יִשְׂרָאֵל. O'. ἐξ Ἱερουσαλήμ. Alia exempl. ἐξ Ἰσραήλ.¹⁴

¹⁹ Cod. 93 in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum περιερράτισαν), 93 (cum περιερράτησαν), 108 (ut 19). Cf. Hex. ad Ezech. xliii. 20. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Theodoret. ²² Sic Codd. 19, 93. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁴ Sic Ald. (in posteriore loco), Codd. II (idem), III (in priore loco, cum lacuna in posteriore), XI, 55 (ut Ald.), 64 (idem), 93, 119, 243. Cf. Sirac. xxxv. 2, 4: θυσιάζων σωτηρίου... θυσιάζων αἰνέσεως, ubi Syro-hex. in marg.: θυσιάζων αἰνέσεως, τουτίστι, θυσίαν αἰνέσεως.

²⁵ Prior scriptura est in Ald., Codd. II, III (cum ἡγν. προθύμως), XI (idem), 52, 55, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108, 243 (cum ἡγ. προθύμως), Theodoret. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.

CAP. XXX. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Cod. 108.

Hieron.: *multi enim non fecerant.* ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp., et (cum duplici versione) Codd. 19, 93 (cum αὐτοῖς), 108. ⁵ Sic Codd. II, 74, 106, 120, 134. ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Prior scriptura est in Ald., Codd. II (manu 2da), III, 44, 52, 60, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. xxix. 34. Eadem varietas est ad σὺχ ἡγνισαν (וַיִּתְקַדְּשׁוּ) in v. 18. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19 (om. τῷ), 93 (cum δ β. Ἰούδα Ἐξ. pro Ἐξ. δ β. Ἰούδα), 108. ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐξελθ.), 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. II, III, XI, 19, 55, 93, 108 (cum ἐκ γῆς Ἰσρα.), 119, 158.

CAP. XXXI.

1. וְאֶת־הַמִּזְבְּחֹת. *O'* και τους βωμούς. Alia exempl. και καθείλον τὰ θυσιαστήρια.¹
 עַד־לְכַלֵּה. *O'* εως εἰς τέλος. Alia exempl. εως εἰς συντέλειαν.²
 6. וּמִנְשֵׁר קְנָשִׁים. *O'* και ἐπιδέκατα αἰγῶν ("Ἄλλος ἀγίων").³
 11. לְהִכִּין לְשָׁנוֹת. *O'* [ἔτι] ἐτοιμάσαι παστοφόρια. *Σ.* σχολάσαι ἐξέδρας.⁴
 15. בְּעָרֵי הַהַנִּים. *O'* διὰ χειρὸς (alia exempl. ἐν ταῖς πόλεσι διὰ χειρὸς⁵) τῶν ἱερέων.
 18. וְלִהְיֶינָה. *Et genealogiae.* *O'* ἐγκαταλοχῆσαι. Alia exempl. ἐν καταλοχαίαις; alia, ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς.⁶
 19. בְּשָׂרֵי מִגְרֵשׁ עָרֵיהֶם. *O'* και οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τοῖς ἀγροῖς και ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.⁷
 20. וְהָאֵמֶת. *O'* Vacat. Alia exempl. και τὸ ἀληθές.⁸

CAP. XXXII.

4. וְאֶת־הַנַּחַל. *O'* και τὸν ποταμόν (alia exempl. χερμάρρουν¹).

5. הַפְּרוּצָה. *O'* τὸ κατεσκαμμένον (alia exempl. κατεσπασμένον²).
 וַיְהִי. *O'* και κατίσχυσε (alia exempl. φκοδόμυσε³).
 וְאֶת־הַמְּלוֹא. *O'* τὸ ἀνάλημα (*Σ.* προσπλήρωμα⁴).
 6. הָעִיר. *O'* τῆς φάραγγος. Alia exempl. τῆς πώλεως.⁵
 12. וְאֶת־בְּמוֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחָתָיו. *O'* τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, και τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ. Alia exempl. τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, και τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ.⁶
 14. מִי־אֶשֶׁר יָכוֹל... תִּים. *O'* τίς... μὴ ἐδύνατο. Alia exempl. τίς ἐστιν... δς ἐδυνήθη.⁷
 15. וְאַל־יִסִּית אֶתְכֶם כְּזֹאת הֹס. *O'* και μὴ πεποιθέναί ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα. Alia exempl. και μὴ ποιείτω πεποιθέναί μηδὲ ἐπισιείτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ.⁸
 וְהָאֵמֶת כִּי אֱלֹהֵיכֶם לֹא־יַעֲזִיבוּ אֶתְכֶם. *O'* ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς. Alia exempl. και πῶς ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ ῥύσεται ὑμᾶς.⁹
 18. לְיָרְאָם. *O'* τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς. Alia exempl. τοῦ φοβῆσαι αὐτούς.¹⁰
 24. הָקָה. *O'* ἤρρωστησεν. Alia exempl. ἐμαλακίσθη.¹¹
 27. וְלִמְנִים וְלִכְלֵל כְּמִדָּה. *O'* και ὀπλοθή-

CAP. XXXI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. εἰς), 108. ³ Sic in textu Cod. 93. Hieron. *sanctorum*. Cf. Wesseling. in *Observ.* p. 150. ⁴ Cod. 108 (cum χολάσαι). Ad ἐξέδρας cf. Hex. ad 1 Reg. ix. 22. Jerem. xxxv. 2. Ezech. xl. 17. Pro mendosa scriptura χολάσαι indubitanter correximus σχολάσαι, *vacuas reddere, praeparare*. Cf. Hex. ad Mal. iii. 1, ubi hodie quidem Aquilae ἀποσκευάσει, Symmacho autem σχολάσαι tribuerimus, coll. Hex. ad Jesai. lvii. 14. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Prior lectio est in Ald., Codd. III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem.

CAP. XXXII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. III, 52, 60, 119, 158. Cf. Cap. xxiv. 7. xxv. 23. xxvi. 6 in Hebr. et LXX. ³ Sic Comp., Codd. 19, 71, 74, 93, alii. ⁴ Cod. 108. Huc autem

pertinere videtur Hieronymi locus a nobis in Hex. ad 2 Reg. v. 9 allegatus: "Mello, civitas quam aedificavit Salomon [hucusque Euseb. in Onomastice. p. 284]. Porro Sym. et Theod. *adimpletionem* transtulerunt." Praeterea in Hex. ad 3 Reg. ix. 15. xi. 27 pro מִמְלָכָה (= ἀναπλήρωσις 1 Esdr. i. 54) fortasse non τελείωσις, sed derivativum nescio quod a πληρῶν Symmacho tribuendum erat. (Ad ἀνάλημα cf. Sirac. l. 2, ubi in Syro-hex. est מְלָח.) ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 236. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. αὐτοῦ priore), 93, 108. Mox ἐνώπιον pro κατέναντι iidem. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὡς ἐδυνήθη), 93, 108 (cum ὡς ἐδυνήθη). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum ἐν τούτῳ), 108. Cf. Hex. ad Jerem. xliii. 3. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. οὐ μὴ), 108 (cum σώσει). ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῶν), 93, 108 (cum αὐτοῖς). ¹¹ Idem. Cf. Hex. ad Jesai. xxxviii. 9.

kas, και εις σκευή επιθυμητά. Alia exempl. και ὄπλοθήκας ἐποίησεν, και πᾶσι τοῖς σκευεσι τῆς επιθυμίας ἀποθήκας.¹²

28. וְאִרְוֹת. *Ei stabulas.* Ο'. και κόμας και φάτνας. Alia exempl. και φάτνας.¹³

29. וְיִמְכְּנָה לֹו וְעָשָׂה. Ο'. ὠκοδόμησεν αὐτῷ, και ἀποσκευήν. Alia exempl. ἐποίησεν ἑαυτῷ, και κτήσεις.¹⁴

30. וְהֶעֱלֵה. Ο'. τὸ ἄνω. Alia exempl. τὴν ἄνω.¹⁵

CAP. XXXIII.

2. כְּתוּבֹת הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר הוֹרִישׁ. Ο'. ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξωλόθρευσε. Alia exempl. κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε.¹

3. מִזְבְּחֹת. Ο'. στήλας. Σ. θυσιαστήρια.²

6. וְיָדְעֵנִי. Ο'. και ἐπασιδούς. Alia exempl. και ἐπλήθυνεν ἐπασιδούς.³

12. הִלְהָ אֶת־פָּנָי. Ο'. ἐξήγησε τὸ πρόσωπον. Alia exempl. ἐδεήθη τοῦ προσώπου.⁴

14. מִבְּרַבָּה לְגִיחוֹן. *Ab occidente Gihon.* Ο'. ἀπὸ λιβὸς κατὰ νότον (alia exempl. κατὰ νότον τοῦ Γειῶν⁵).

לְעַפְלָה וְרַבְּבַת הַדְּגָיִם בְּשַׁעַר הַיָּם. Ο'. και

κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, και εἰς Ὁπέλ. Alia exempl. ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν ἰχθυϊκὴν κύκλω εἰς τὸ Ὁφλά.⁶

14. לְעַפְלָה וְרַבְּבַת. Ο'. κυκλόθεν, και εἰς Ὁπέλ. Ἄλλοσ' και περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον.⁷

לְעַפְלָה. Ο'. και εἰς Ὁπέλ. Alia exempl. και εἰς αὐτὸ Ὁφλά; alia, και ἔθετο εἰς αὐτὴν ὄπλα.⁸

15. וְהָיָה לְעַפְלָה. Ο'. και ἐξωθεν (s. ἐξω). Alia exempl. και ἐξέβαλεν ἐξω.⁹

17. וְהָיָה לְעַפְלָה. Ο'. πλὴν κυρίῳ θεῷ (alia exempl. κύριος ὁ θεός¹⁰) αὐτῶν. Alia exempl. πλὴν εἰς κενὸν (קִי) κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν.¹¹

CAP. XXXIV.

3. וְהָיָה לְעַפְלָה. Ο'. ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, και τῶν ἄλσεων, [και ἀπὸ τῶν περιβωμῶν].¹ Alia exempl. ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, και τῶν ἄλσεων, και ἀπὸ τῶν βωμῶν, και τῶν γλυπτῶν.²

4. וְהָיָה לְעַפְלָה. Ο'. και κατέσπασε (alia exempl. κατέσκαψε³).

8. וְהָיָה לְעַפְלָה. Ο'. τοῦ καθαρίσαι. Alia exempl. ὅτε συνετέλεσε τὸ καθαρίσαι; alia, ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι.⁴

¹² Sic Comp., Codd. 19, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. II (cum και κόμας in marg.), 19, 71, 74, alii (inter quos 108). ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτῷ), 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 108, 158. *Mox δυσμάς pro λίβα* Comp., Codd. 19, 108.

CAP. XXXIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 108. ² Cod. 108. Sic in textu Comp. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 108 (cum και ἐδ.), Theodoret. Cf. Hex. ad 1 Reg. xiii. 12. ⁵ Sic Comp. (om. κατὰ νότον), Codd. 19, 108, 121 (cum Γειῶν). ⁶ Sic Comp. (cum Ὁφέλ), Codd. 19 (cum Ὁφλαά), 108 (idem). Praeterea haec, και κατὰ—ἰχθυϊκῆς, desunt in Codd. II (qui habet in marg.), XI, 52, 55, aliis. ⁷ Sic (post ἰχθυϊκῆς) ex duplici versione Ald., Codd. II (in marg.), III, 71, 74, 106, alii (inter quos 243). Cf. ad Cap. xxvii. 3, not. 4. ⁸ Prior versio est in Codd. II (cum αὐτὸν ὄπλα), III, XI, 55, 60, 71 (cum ὄπλα), 158, 243; posterior in Ald., Codd. 44, 74,

106, aliis (inter quos 243 in marg.). Cf. ad Cap. xxvii. 3, not. 3. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108 (cum ἐξωθεν), Theodoret. ¹⁰ Sic Codd. II, III, XI, 55 (om. ὁ), 60, 64, 119, 158, 243. ¹¹ Sic Comp., Ald. (om. τῷ), 19, 108, 121 (ut Ald.), Theodoret.

CAP. XXXIV. ¹ Clausulam και ἀπὸ τῶν περιβωμῶν repromittant Codd. II, III, XI, 52, 55, 60, 64, 119, 158, recte; nam non exprimit Hebraeum וְהָיָה לְעַפְלָה, sed duplex versio est vocis praecedentis וְהָיָה לְעַפְלָה, et Symmachum interpretem aperte prodit. Cf. Hex. ad 4 Reg. xvii. 16. xxi. 7. xxiii. 4, 7. ² Sic Comp. (om. ἀπὸ posteriore), Codd. 19, 108 (ut Comp.). Etiam in hac lectione Symmacho, ni fallor, debetur clausula και ἀπὸ τῶν βωμῶν, quae duplex versio est Hebraei וְהָיָה לְעַפְלָה. Cf. Hex. ad 3 Reg. xii. 32. ³ Sic Comp., Ald. (cum—ψα), Codd. 19, 44, 55, alii (inter quos 108, 243 (ut Ald.)). ⁴ Prior lectio est in Codd. III, XI, 52, 55, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp.,

9. וּמִכְּבֵּל־יְהוּדָה. O'. και υἱῶν Ἰουδα. Alia exempl. και ἐκ παντὸς Ἰουδα.⁵
12. עֲשִׂים. O'. Vacat. Alia exempl. ἐποίουν.⁶
מִפְּקָרִים. O'. ἐπίσκοποι. Alia exempl. ἐπίσκοποι καθεσταμένοι.⁷
לְנֶצַח. Ut praeesent. O'. ἐπισκοπεῖν. Alia exempl. ἐπισπουδάσειν.⁸
13. וּמִנְּצָחִים לְכָל עֵשֶׂה. O'. και ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων. Alia exempl. και ἐπιστάται ἐπὶ τῶν ποιούντων.⁹
17. עַל־יַד הַמְּפָקָרִים. O'. ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων. Ἄλλος διὰ τῶν ἐπιτεταγμένων.¹⁰
22. שׁוּמְרֵי הַפְּקָרִים. O'. φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς. Alia exempl. τοῦ ἱματιοφύλακος, τὴν φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς.¹¹
בְּמִשְׁנָה. O'. ἐν μασαναί. Σ. ἐν τῇ δευτέρῳσει.¹²
26. וְאֶל־מֶלֶךְ. O'. και ἐπὶ βασιλέα. Alia exempl. και πρὸς τὸν βασιλέα.¹³
28. אֶל־קַבְרֹתֶיהָ. O'. πρὸς τὰ μνήματά σου. Alia exempl. πρὸς τάφους σου.¹⁴
32. כְּבָרִית. O'. διαθήκη. Alia exempl. κατὰ τὴν διαθήκην.¹⁵

CAP. XXXV.

3. תָּנוּ אֶת־אֲרוֹן־הַקֶּדֶשׁ בְּבַיִת. O'. και ἔθηκεν τὴν

κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον. Alia exempl. και τοῦ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου και ἔθηκε κ. τ. ε.¹

4. וּבְמִכְתָּב. O'. και διὰ χειρός. Alia exempl. και κατὰ τὴν ἀπογραφὴν.²
6. וְהִתְקַדְּשׁוּ וְהִכִּינוּ. O'. και ἐτοιμάσατε. Alia exempl. και τὰ ἅγια ἐτοιμάσατε.³
7. לְכָל־הַנְּמִצֵּץ. O'. και πάντας τοὺς εὐρέθεντας. Alia exempl. παντὶ τῷ εὐρισκομένῳ.⁴
14. וְאַחַר הִכִּינוּ לָהֶם. O'. και μετὰ τὸ ἐτοιμάσαι αὐτοῖς. Alia exempl. και μετὰ τοῦτο ἠτοίμασαν ἑαυτοῖς.⁵
בְּנֵי אַהֲרֹן. O'. Vacat. Alia exempl. υἱοὶ Ἀαρών.⁶
15. הַיְהוּדָה הַקְּלָה. O'. οἱ προφήται (alia exempl. τῶν προφητῶν⁷) τοῦ βασιλέως.
- מֵעַל עֲבֹדָתָם. O'. ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῶν ἁγίων. Alia exempl. ἀπὸ τῆς λειτουργίας αὐτῶν.⁸
18. בְּפֶסֶק. O'. τὸ φασέκ. Alia exempl. ὡς τὸ φασέκ.⁹
20. אַחֲרֵי כָל־זֹאת אָשֶׁר הִכִּין יְאֹשִׁיָּהוּ אֶת־הַבַּיִת. O'. μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔδρασεν (alia exempl. ἤδρασεν¹⁰) Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ (alia exempl. τὸν οἶκον¹¹). Alia exempl. μετὰ ταῦτα πάντα ἠτοίμασεν Ἰωσίας τὸν οἶκον.¹²

Ald. (cum ὅτε ἐκέλευσε), Codd. 19, 44 (om. τοῦ), 74 (idem), 106 (idem), 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic Comp., Cod. 108. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxiii. 4. ⁹ Idem. Cf. Cap. ii. 2 in LXX. ¹⁰ Cod. 108 in marg. sine nom. ¹¹ Sic Comp. (om. τὴν φ. τ. ἐντολάς), Ald. (om. τοῦ et τὴν), Codd. 19, 108, 121 (ut Ald.). ¹² Procop. p. 389. Cf. Hex. ad 4 Reg. xxii. 14. Vocem δευτέρῳσιν nescio an recte ceperit Geiger (*Symmachus* etc. p. 53) de *schola* ubi Judaeorum doctores traditiones (δευτερώσεις) suas discipulis exponerent. Certe in loco parallelo pro בְּמִשְׁנָה paraphrasas Chaldaeus exhibet בְּבַיִת אֶלְפִּנָּה. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 108. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem.

CAP. XXXV. ¹ Sic Comp., Ald. (cum ἔθηκεν), Codd. 19, 108 (om. και priore), 121 (idem, cum ἔθηκεν). ² Sic

Comp., Codd. 19, 108.

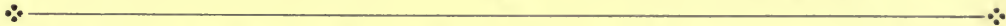
³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 44 (cum και τὰ δ. και ἐτ.), 52, 60, 71 (ut 44), alii (inter quos 243). ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum εὐρισκομένῳ), 108.

⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτοῖς), 108. ⁶ Idem, qui pergunt: ἐν τῇ ἀναφορᾷ τῶν δλοκατωμάτων (—τώσεων 108) και τῶν στεάτων. ⁷ Idem. ⁸ Idem. In textu τῶν reprobant Codd. II, III, XI, 60. ⁹ Sic Codd. III, 19, 55, 60, 108, 119, 158, 243. ¹⁰ Sic Ald., Codd. 64 (om. δ), 71 (idem), 106, 119 (ut 64), 243. ¹¹ Sic Codd. 52, 64, 119, 158. In Codd. II, III, XI, 55, 60, haec, ἐποιήθη τὸ φ. τοῦτο. μετὰ ταῦτα—τὸν οἶκον, non leguntur. Supplementum est, ut videtur, Aquilae aut Symmachi, qui pro כִּינֹן vel כִּינֹן non ἔδρασεν, a δράω, quae forma in Bibliis Graecis vix occurrit, sed ἤδρασεν ab ἐδράω ponere solent. ¹² Sic Comp. (cum ἠτοίμασεν), Codd. 19, 108.

20. *ו' (→) και τοὺς ἐγγαστριμύθους—τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ (4).*¹³
ו' καρσείμ. Alia exempl. *καραιοείμ.*¹⁴
ו' και ἀπόσάμην (alia exempl. *ἀπόσομαι*¹⁵).
תְּהַלְלֵהוּ בְּכַרְכְּמֵי־שֵׁי עַל־פְּרָת. *ו' ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην* (alia exempl. *ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτη τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρχαμείσ*¹⁶).
 21. *כִּי אֶל־בֵּית מִלְחָמָתִי.* *Sed contra familiam quacum bellum gero.* *ו' πόλεμον πολεμῆσαι* (alia exempl. *ποιῆσαι*¹⁷). Alia exempl. *ποιῆσαι πόλεμον, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέμου μου.*¹⁸
וְהָרַד־לִּי. *ו' πρόσεχε.* Alia exempl. *πρόσεχε σύ* (fort. *σὺ*)¹⁹.
 25. *כָּל־הַשָּׂרִים.* *ו' πάντες οἱ ἄρχοντες* (alia exempl. *φῶδοί*²⁰).
 26. *וַחֲסִדְוִי בְּנֵתוֹ.* *ו' και ἡ ἐλπίς αὐτοῦ γεγραμμένα.* Alia exempl. *και ἡ ἐλπίς αὐτοῦ, και τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται.*²¹

CAP. XXXVI.

8. *ו' ἐν γανοζαή* (alia exempl. *γανοζάν*; alia, *γανοζά*¹).
 9. *וְשֵׁנִי בְּשֵׁנֵי בְּנֵי־בְּנֵי־וָאָן.* *ו' ὀκτὼ ἐτῶν.* Alia exempl. *ὕδς ὀκτὼ και δέκα ἐτῶν.*²
 14. *לְמַעַן מַעַל כָּל־הַעֲבוֹת.* *ו' τοῦ ἀθετήσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν* (alia exempl. *ἀθέτημα κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν*)³.
 22. *וְלִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה בְּפִי.* *ו' μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος.* "Ἄλλος· εἰς συντέλειαν ῥήματος κυρίου ἐν στόματι."⁴
וְגַם־בְּמִקְתָּב. *ו' ἐν γραπτῷ.* Alia exempl. *ἐν λόγοις γραφῆ.*⁵ "Ἄλλος· ἐγγράφος."⁶
 23. *כָּל־מַמְלָכֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי.* *ו' πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς ἔδωκέ μοι.* Alia exempl. *πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι.* "Ἄλλος· ἐμὲ ἀνέδειξε κύριος βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ."⁷
וַיְהִי־לִי אֱלֹהֵי. *ו' ἔσται θεὸς αὐτοῦ.* Alia exempl. *κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ ἔσται.*⁸

¹³ Haec, e loco 4 Reg. xxiii. 24-27 assumpta, desunt in Comp. solo. ¹⁴ Sic Codd. II (cum *καραιοείμ*), III, XI, 55, 64, 119, 158. Theodoret. Quaest. in 2 Paral. p. 600: τὸ δὲ *κερσεείμ* (sic) εἶδος εἶναι *μαντείας ὑπολαμβάνω*. In loco 4 Regum in Hebraeo est *וְהָרַד־לִּי*, in Graeco autem τὰ *προσοχθίσματα*. Scriptura *καρσεείμ*, quam exhibet Cod. 121, pertinet ad aliam historiam quae narratur 4 Reg. xxiii. 7. Mox *ἐνεπίρσειεν* est versio deterior vocis *וְהָרַד*, quae in loco 4 Regum *ἐξήγε* sonat. ¹⁵ Sic Codd. 19 (om. *και*), 108. In loco parallelo inter *ἀπεώσομαι* et *ἀπόσομαι* fluctuant codices. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum *ἐπὶ τῷ π.*), 108. Versio τῶν *ו'* ad Hebraea loci 4 Reg. xxiii. 29 accommodata est. ¹⁷ Sic Codd. III, XI, 55, 60, alii (inter quos 243). ¹⁸ Sic Comp., Ald. (cum *πᾶν ποιῆσαι ἀλλ' ἐπὶ τὸν τ. τοῦ π.*), Codd. 19 (cum *πᾶν ποιῆσαι*), 108, 121 (ut Ald., nisi *πολέμου μου*), Theodoret. in Cat. Niceph. T. II, p. 943 (om. *μου*). ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108, Theo-

doret. *ibid.* ²⁰ Sic Codd. 19, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 108.
 CAP. XXXVI. ¹ Prior scriptura est in Ald. (cum *γανοζάν*), Codd. III, 55, 60, 64, 119, 243; posterior in Codd. 71, 108, 134, 236. Est vox Hebraea *גַּנְזָה*, locus sepulturae regum Manassis et filii ejus Amonis (4 Reg. xxi. 19, 26), non Joiacimi, cujus corpus insepultum extra portas Hierosolymorum projectum esse historia narrat. ² Sic Ald., Codd. III, 19, 44, 52 (om. *ὕδς*), 64, alii. Cf. 4 Reg. xxiv. 8. ³ Sic Comp. (cum *ἀθετήματα*, om. *τῶν*), Ald. (om. *τὰ*), Codd. 44, 74, 106 (cum *ἀθετήματα*), alii. ⁴ Sic in textu Cod. 71. Cf. 1 Esdr. ii. 1. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum *γραφει*), 108. ⁶ Sic in textu Cod. 71. ⁷ Sic Ald., Codd. III, XI, 52, 55, 60, alii (inter quos 243). ⁸ Sic in textu Cod. 71. Cf. 1 Esdr. ii. 3. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 108.

ESDRAS.

ESDRAS.

CAPUT I.

1. לְכָלוֹת. O'. τοῦ τελεσθῆναι. Alia exempl. τοῦ πληρωθῆναι.¹
4. הַנְּשָׂאָר. O'. ὁ καταλιπόμενος (potior scriptura καταλιπόμενος). Alia exempl. ὁ ὑπολειφθείς.²
- וַיִּנְשְׂאוּהוּ. O'. καὶ λήψονται αὐτόν. Alia exempl. ἀντιλαμβάνεσθωσαν αὐτοῦ.³
- וַיִּבְרַכּוּשׁ. O'. καὶ ἀποσκευῆ. Alia exempl. καὶ ἐν ὑπάρξει.⁴
- עַם-הַנְּדָבָה. O'. μετὰ τοῦ ἔκουσίου. Alia exempl. μετὰ δώρων.⁵
6. חֲזָקוּ בַיְדֵיהֶם. O'. ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν. Alia exempl. ἀντελαμβάνοντο καὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν.⁶
- וַיִּבְמַנְהוּנוֹת. Et rebus pretiosis. O'. καὶ ἐν ξενίοις (alia exempl. δώροις⁷).
- לְבַד עַל-כֵּל-הַהַנְּדָבָה. O'. πᾶρεξ τῶν ἔκουσίων. Alia exempl. πλὴν πάντων τῶν ἔκουσιασθέντων.⁸

11. הִזְלַה הַעֲלֹת שֶׁשְׁבִצָר עִם הַעֲלוֹת הַגּוֹלָה. O'. τὰ πάντα ἀναβαίοντα μετὰ Σασαβασάρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας. Alia exempl. τὰ πάντα ταῦτα ἀνήγαγε Σαβασάρης μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἀποικίας.⁹

CAP. II.

6. בְּנֵי-פַחַת מוֹאָב. O'. υἱοὶ Φαάθ (alia exempl. Φαάθ ἡγουμένου¹) Μωάβ.
28. הָעֵי. O'. καὶ Ἀιά. Alia exempl. καὶ τῆς Γαί.²
31. עֵילָם אַחֵר. O'. Ἡλαμάρ. Alia exempl. Αἰλάμ ἐτέρου.³
55. עַבְדֵי שְׁלֹמֹה. O'. δούλων Σαλωμών. Alia exempl. Ἀβδησελμά.⁴
62. הַמְתִּיחִישִׁים. Qui nomina in tabulas genealogicas inscribenda dabant. O'. οἱ μεθωεσίμ, Alia exempl. οἱ γενεαλογούντες.⁵
- וַיִּגְאָלוּ. Et quasi impuri remoti sunt. O'. καὶ ἡγχιστεύθησαν (alia exempl. ἐξώσθησαν⁶).

CAP. I. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Idem. ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Codd. 19, 93 (cum ἀντελάβοντο), 108 (cum altera lectione in marg.). ⁷ Idem. Cf. Gen. xxiv. 53 in Hebr. et LXX. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp. (om. ταῦτα, cum Σασαβασάρ), Codd. 19 (cum τὰ π. σκεύη ταῦτα), 93, 108.

CAP. II. ¹ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108, 121. Ad ἡγούμενος (ἡγή) cf. Hex. ad Hag. i. 1. ² Sic Codd. 19 (cum τῆς γῆς Γαί), 93, 108 (om. τῆς). Cf. Hex. ad Jos. vii. 2. Jerem. xlix. 3. ³ Sic Comp. (cum Ἡλάμ), Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Codd. II (cum Ἀβδησελ), 55 (cum Ἀβδησελ), 74, 106, alii. Cf. v. 58. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 93, 108.

63. וְלִתְמִים. O'. καὶ τοῖς τελείοις (alia exempl. ταῖς τελειώσεσι⁷).
64. כְּאֶחָד. O'. ὁμοῦ. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.⁸
65. וְלִהֶם. O'. καὶ οὗτοι. Alia exempl. καὶ αὐτοῖς.⁹
69. דְּרַכְמֹנִים. Daricos. O'. μναί. Alia exempl. δραχμάς.¹⁰
- וְנִתְּנָת פְּהֵיִם. O'. καὶ κόθωνοι (alia exempl. χιτώνας¹¹) τῶν ἱερέων. Alia exempl. καὶ στολὰς ἱερατικάς.¹²
70. וַיִּשְׁבּוּ. O'. καὶ ἐκάθισαν (alia exempl. κατόκησαν¹³).

CAP. III.

3. וַיַּעַל עֲלָיו עֲלוֹת. O'. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαύτωσις. Alia exempl. καὶ ἀνεβίβασαν (וַיַּעַלְיוּ ק') ἐπ' αὐτῷ ὀλοκαυτώματα.¹
7. לְצַדְנִים וְלַצְּרִים. O'. τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις. Alia exempl. τοῖς Σιδανείμ καὶ τοῖς Σωρείμ.²
- כְּרִשְׁיוֹן. Pro facultate. O'. κατ' ἐπιχώρησιν. Alia exempl. διὰ γνώμης.³
8. לְנַצִּיחַ. Ut praeessent. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἐπινικᾶν; alia, τοῦ νικοποιεῖν.⁴
9. כְּאֶחָד לְנַצִּיחַ. O'. Vacat. Alia exempl. ὁμοθυμαδὸν τοῦ ἐπινικᾶν.⁵
10. הַבְּנִים. O'. τοῦ οἰκοδομήσαι. Alia exempl. οἱ οἰκοδομοῦντες τοῦ οἰκοδομήσαι.⁶
11. וַיַּעַנּוּ בְּהִלָּל וּבְהוֹדוֹת. O'. καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν

αἴψα καὶ ἀνθομολογήσει. Alia exempl. καὶ ἀνεκρούσαντο τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογήσασθαι.⁷

11. הַרְיֵעוּ. O'. ἐσήμαινε. Alia exempl. ἡλάλαξαν.⁸
12. בְּיַעֲנִיָּהּ זֶה דְּבִית בְּיַעֲנִיָּהּ. O'. ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῷ θεμελιούσθαι τοῦτον τὸν οἶκον κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.⁹
- וַיִּרְבּוּ בְּתַרְוָעָה.. לְהַרְיִים קוֹל. O'. καὶ ὁ δῆλος ἐν σημασίᾳ.. τοῦ ὑψῶσαι ὄψην. Alia exempl. καὶ πολλοὶ ἐν ἀλαλαγμῷ.. τοῦ ὑψοῦν τὴν φωνήν.¹⁰
13. מְרִיעִים. O'. ἐκραύγασε, Alia exempl. ἡλάλαξε.¹¹

CAP. IV.

2. הַמַּעֲלָה אֲתַנּוּ פֹה. O'. τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὄδε. Alia exempl. τοῦ ἀναγαγόντος ἡμᾶς ἐνταῦθα.¹
5. יוֹעֲצִים. Suasores. O'. βουλευόμενοι. Alia exempl. συμβούλους.²
6. שִׁטְנָה. Libellum accusatorium. O'. ἐπιστολήν. Alia exempl. ἐπιστολὴν καὶ ἐναντίωσιν.³
7. וְכִתְבַּת הַנְּשִׂתוֹן כְּתוּב. Et scriptura epistolae scripta est. O'. ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφήν. Alia exempl. καὶ ἔγραψεν ὁ φορολόγος τὴν γραφήν τῆς διατάξεως.⁴
9. דִּינֵיָּא. O'. Δειναῖοι. Alia exempl. οἱ κριταί.⁵
- וַיְהִי עֲלֵמָיָא. Dehavitae, Elamitae. O'. Δαυ-

⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. Nehem. vii. 65. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum δραχμῶν), Ald. (idem), Codd. III, 19 (cum δραχμάς), 44, 52 (ut Comp.), alii (inter quos 243, ut Comp.). Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 7. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹² Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Nehem. vii. 70. ¹³ Sic Codd. 19, 93, 108.

CAP. III. ¹ Sic Comp. (cum ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώσεις), Codd. 19, 93 (cum αὐτὸ pro ἐπ' αὐτῷ), 108. ² Sic Codd. II (cum Σηδαμείν et Σωρείν), 121 (cum Σωρείμ). ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁴ Prior lectio est in Codd. 19, 93,

108 (om. τοῦ); posterior in Comp., Ald., Codd. 52, 64, aliis (inter quos 243). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (om. τοῦ). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. οἱ), 93, 108 (ut 19). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 19 (cum τὸν οἶκον τοῦτον), 93, 108 (om. τῷ). ¹⁰ Sic Comp. (cum τοῦ ὑψῶσαι φωνήν), Codd. 19, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἡλάλαξε), 93, 108.

CAP. IV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ² Idem. ³ Sic, ex duplici lectione, Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. xxvi. 21. ⁴ Sic Codd. 93, 108 (om. τῆν). Cf. ad Cap. v. 5. ⁵ Sic Codd. 93 (cum βικριταί), 108.

- αἰοι. Alia exempl. οἷ εἰσιν Ἑλλαμαῖοι; alia, Δαυλίοι, Αἰλαμίται.⁶
11. דְּנָה פְּרָשָׁן. Hoc est exemplar. Οἷ αὐτῆ ἡ διαταγή. Alia exempl. καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον.⁷
13. מִנְּדָה בְּלוֹ וְהֶלֶךְ לָא יִנְתַּנּוּן וְאַשְׁתָּם מְלָכִים תְּהִנְיֹן. Tributum, vectigal, et portoria non solvent, et tandem reges damno afficiet. Οἷ φόροι οὐκ ἔσονται σοι, οὐδὲ δώσουσι· καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ. Alia exempl. φόρων πράξις καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσί σοι, καὶ οὐκ ἔσονται σοι· καὶ πρὸς τούτοις βασιλεῦσιν ὀχλήσουσι.⁸
14. כָּעֵן כָּל־מִקְבַּל דִּי־מִלְחָה הֵיכְלָא מִלְחָנָא. Οἷ. Vacat. Alia exempl. νῦν οὖν καθὼς ἄλας τοῦ ναοῦ ἠλίσάμεθα.⁹
15. בְּסֶפֶר דְּרַנְיָא (in posteriore loco). Οἷ. Vacat. Alia exempl. ἐν ταῖς βίβλοις τῶν μνημοσύνων.¹⁰
- וְאַשְׁתַּדְּרוּ עֲבָדֵי בְּנֵיהּ מְדִיּוֹמֹת עֲלָמָא. Et rebellionem moverunt in ea a tempore remotissimo. Οἷ καὶ φυγαδεῖαι δούλων γίνονται ἐν μέσφ αὐτῆς ἀπὸ ἡμερῶν (alia exempl. χρόνων¹¹) αἰῶνος. Alia exempl. καὶ μάχας καὶ ἀγῶνας ποιοῦσιν ἐν αὐτῇ ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος, καὶ φυγαδεῖαι δούλων ἐν αὐτῇ.¹²
16. לְקַבֵּל דְּנָה חֶלֶק בְּעֵבֶר נְהָרָא לָא אִיתִי לָהּ. Οἷ οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη. Alia exempl. πρὸς ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι.¹³
17. פְּתַנְמָא שְׁלַח. Οἷ καὶ ἀπέστειλεν. Alia exempl. τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν.¹⁴

- 17, 18. וְכַעֲתָּ : נִשְׁתַּנְּנָא. Οἷ καὶ φησιν ὁ φορολόγος. Alia exempl. καὶ νῦν τὸ γραμματεῖον.¹⁵
18. מִפְּרֶשׁ קָרִי קָרִי קָרִי. Distincte recitata est coram me. Οἷ ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ. Alia exempl. σαφῶς ἀνεγνώσθη ἐνώπιόν μου.¹⁶
19. וְאַשְׁתַּדְּרוּ. Οἷ καὶ φυγαδεῖαι (alia exempl. ἀγῶνες¹⁷).
20. בְּכֹל עֵבֶר. Οἷ δλης τῆς πέραν. Alia exempl. δλης τῆς ἐσπέρας; alia, παντὸς τοῦ πέραν.¹⁸
- וְהִנְדָּה בְּלוֹ וְהֶלֶךְ מִתְּהֵב לְהוֹן. Οἷ καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδονται (potior scriptura δίδεται) αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ φόροι, πράξεις τε, καὶ συντέλεσμα ἐδίδοτο αὐτοῖς.¹⁹
- 21, 22. עֲדִינִי טַעֲמָא וְהִירִין הוּוּ : וְשָׁלוֹ לְמַעֲבַד עַל־דְּנָה. Οἷ ἔτι ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης πεφυλαγμένοι ἦτε ἀνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου. Alia exempl. ἔτι δι' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα· καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον περὶ τούτου.²⁰
22. לְהִנְקֹת מְלָכִין. Οἷ εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι. Alia exempl. τοῦ ὀχλείσθαι βασιλεῖς.²¹
23. אֲדֹנִי מְדִי פְּרָשָׁן נִשְׁתַּנְּנָא דִּי אֲרַתְהוֹשְׁתָּא. Οἷ. τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθᾶ βασιλέως ἀνέγνω. Alia exempl. τότε τὸ ἀντίγραφον τοῦ δόγματος Ἀρταξέρξου ἀνεγνώσθη.²²
- עַל־יְהוּדָיָא. Οἷ καὶ ἐν Ἰούδα. Alia exempl. ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους.²³

⁶ Prior lectio est in Codd. II, 55 (cum Ἑλλαμοι); posterior in Comp. (cum Δαναῖοι, Ἑλαμίται), Codd. 93, 108 (cum καὶ Λαμίται). ⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ pro καὶ οὐκ ἔσονται—ὀχλήσουσι), Codd. 93 (cum φόρον πράξις, 108, 121. Cf. ad Cap. iv. 20. vii. 24. ⁹ Sic Comp. (cum καὶ νῦν οὖν), Codd. 93, 108, 121. ¹⁰ Sic Comp. (cum ἐν τῷ βίβλφ), Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 52, 58, alii (inter quos 243). ¹² Sic, ex duplici versione, Codd. 93 (cum φυγαδεῖαι), 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη in marg.), 121 (cum οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη pro οὐκ ἔσται σοι).

¹⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum γραμματεῖον). ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Prior lectio est in Ald., Codd. II, III, 44, 55, 58 (cum τῆς εἰς πέραν), alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 93, 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum συντέλεσμα δίδονται), Ald. (cum δίδεται), Codd. 93, 108. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. Ad παράλογον cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 27. ²¹ Sic Codd. 93, 108, 121 (cum βασιλεῦσι). ²² Sic Comp., Codd. 93, 108, 121 (cum τοῦ βασιλέως pro Ἀρταξέρξου). ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108.

CAP. V.

3. פָּחַת. O'. *ἐπαρχος*. Alia exempl. *ὁ στρατηγός*.¹
5. הָרַת. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐγένοντο*.²
 יְתִיבוּן נְשֵׁתוֹנָה עַל-דִּנָּה. O'. *ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου*. Alia exempl. *δίδωσι διάταγμα περὶ τούτου*.³
6. פְּרִשְׁנָן. O'. *διασάφησις*. Alia exempl. *ἀντίγραφον*.⁴
7. פְּתַנְמָא שְׁלַחוּ. O'. *ῥήμασιν* (potior scriptura *ῥήσιν*)⁵ *ἀπέστειλαν*. Alia exempl. *τὸ ῥήμα δ' ἀπέστειλαν*.⁶
8. אֶסְפְּרָנָא. *Diligenter*. O'. *ἐπιδέξιον*. **Ἄλλος ἀσφαλῶς*.⁷
 וּמִצְחָל. O'. *καὶ εὐδοοῦται* (alia exempl. *κατευθύνει*)⁸.
10. דְּיִ בְרֵאשָׁהּ. O'. *τῶν ἀρχόντων* (alia exempl. *τῶν προηγουμένων*)⁹ *αὐτῶν*.
11. וְשִׁכְלָלָהּ. O'. *καὶ κατηρτίσατο* (alia exempl. *ἠτοίμασεν*)¹⁰ *αὐτόν*.
12. מִן-דִּי. O'. *ἀφότε* (alia exempl. *ἐπειδὴ*)¹¹ *δέ*.
13. מְלֶכָא דִּי בְבַל. O'. *τοῦ βασιλέως*. Alia exempl. *τοῦ βασιλεύσαντος καὶ τῶν Βαβυλωνίων*.¹²
14. דְּיִ בְבַל (in priore loco). O'. *τοῦ βασιλέως*. Alia exempl. *τοῦ βασιλέως τὸν ἐν Βαβυλῶνι*.¹³
15. וּבֵיַת אֱלֹהָיָא יִתְבַּיֵּן עַל-אַתְרָהּ. O'. *εἰς τὸν τόπον αὐτῶν*. Alia exempl. *καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ οἰκοδομηθήτω εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον*.¹⁴
17. בְּבֵית גְּנֻזָּא דִּי-מְלֶכָא תְּמָה דִּי בְבַל. O'. *ἐν*

τῷ οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. Alia exempl. *ἐν τοῖς γαζοφυλακίοις τοῦ βασιλέως ἐκεῖ ἐν Βαβυλῶνι*.¹⁵

17. וְרַעוּת מְלֶכָא עַל-דִּנָּה וְיִשְׁלַח. O'. *καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου πεμφσάτω* (alia exempl. *τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀποστείλατω*)¹⁶.

CAP. VI.

1. דְּיִ גְנֻזָּא מְהַחֲתִין תְּמָה. O'. *ὅπου ἡ γάζα κεῖται*. Alia exempl. *οὐ αἱ γάζαι ἔκειντο ἐκεῖ*.¹
2. בְּאַחַמְתָּא. O'. *ἐν πόλει*. Alia exempl. *ἐν Ἀμαθὰ πόλει*; alia, *ἐν Ἐκβατάνοις τῇ πόλει*.²
 דְּיִ בְּמִדְיָיִתָּא. O'. Vacat. Alia exempl. *τῆς Μήδων πόλεως* (s. *χώρας*).³
3. וְהָאֲשֻׁהוּ מִסּוּבְלִין. *Et fundamenta ejus erigantur*. O'. *καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα*. Alia exempl. *καὶ τὰ θεμέλια τεθήτω, θεμέλια παχεία*.⁴
4. וְנִדְבַךְ דִּי-רֵאעַ חֲדַת. *Et strues ligni novi*. O'. *καὶ δόμος ξύλινος εἰς*. Alia exempl. *καὶ δόμον ξύλων καινῶν ἕνα*.⁵
5. וַיְהִי. *Et eant*. O'. *καὶ ἀπελθέτω* (alia exempl. *ἀπενεχθήτω*)⁶.
- וְלֹא-תָרַהּ וְתַחַת. O'. *ἐπὶ τόπον οὐ ἐτέθη*. Alia exempl. *εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ τεθήτω*.⁷
6. כִּי-עַן תִּתְּנִי פָּחַת עֵבֶר. O'. *νῦν δώσετε ἑπαρχοί πέραν*. Alia exempl. *νῦν οὖν Ταυθαναίε, στρατηγὲ τοῦ πέραν*.⁸
- וְרַחֲקִין הָיוּ. O'. *μακρὰν ὄντες*. Alia exempl. *μακρὰν ἀπέχετε*.⁹

CAP. V. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³ Sic Comp. (cum *φορολόγῳ* pro *διάταγμα*), Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. iv. 23. ⁵ Sic Codd. II, III, 44, 52, 55, alii. ⁶ Sic Codd. 19 (om. δ), 93, 108. ⁷ Sic in textu Cod. 93. ⁸ Sic Codd. 19 (cum *-תּ*), 93, 108 (ut 19). ⁹ Sic Codd. 19 (cum *αὐτοῖς*), 93, 108. ¹⁰ *Idem*. ¹¹ *Idem*. ¹² Sic Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. *Mox* *ναοῦ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι* *iiidem*. ¹⁴ Sic Comp. (cum *αὐτοῦ*), Codd. 19, 93, 108, 121 (cum *τὸν τόπον ἑαυτοῦ*). ¹⁵ Sic Comp. (cum *ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γ.*), Codd. 19, 108. ¹⁶ Sic (pro *πεμφάτω*) Codd. 19, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *γάναι*), 108. ² *Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III* (cum *ἐν ἄμ. ἐν π.*), 52, 64, 119 (ut III), 243, 248; posterior in Codd. 19, 93 (cum *Ἐκβατ.*), 108 (cum *ἐν Ἐκβ. ἐν τῇ π.*), 121. ³ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (cum *χώρας*), 44, 52, 64, alii (inter quos 93, 108, uterque ut 19). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *θεθεῖτω*), 108, 121 (add. *ἔπαρμα* in fine). ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum *καινῶν*), 108 (cum *ξύλινον καινῶν*). ⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp. (cum *ἐπὶ τόπον αὐτῶν*), Codd. 19, 93, 108. ⁸ Sic Comp. (cum *Θαυθαναίε*), Codd. 19, 93 (cum *Ταυθαναία*), 108. ⁹ Sic Codd. 19, 93, 108, 121.

- 8, 11. טַעַם וְיָכִי שִׁים (bis). Ο'. και ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη. Alia exempl. και δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα.¹⁰
 דִּירָלָא לְבַטְלָא דִּירָלָא. Ο'. τὸ μὴ καταργηθῆναι. Alia exempl. πρὸς τὸ μὴ καταργηθῆναι τὸ ἔργον.¹¹
9. וְנָדָה חֲשֹׁן. Ο'. και ὁ ἀν ὑστέρημα. Alia exempl. και εἶτι δέον.¹²
 דִּירָלָא שְׁלוּ. Sine errore. Ο'. ὁ ἐὰν αἰτήσωσιν. Alia exempl. ἀπαραλλάκτως ὁ ἀν αἰτήσωσιν.¹³
10. לְחַיִּי. Ο'. εἰς ζωὴν. Alia exempl. περὶ τῆς σωτηρίας.¹⁴
11. וְיִקְרֶה יְתֻמָּהּ. Ο'. και ὠρθωμένος πληγήσεται (alia exempl. παγήσεται¹⁵).
 נָלוּ יְתַעַבְד עַל-דָּנָה. Sterquilinium fiet propter hoc. Ο'. τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται. Alia exempl. ἔσται εἰς διαρπαγὴν.¹⁶
12. דִּירִשְׁבֵּן. Ο'. οὐ κατασκηνῶ. Alia exempl. ὁ κατασκηνώσας.¹⁷
 יִבְגֵּר. Dejeciat. Ο'. καταστρέψαι. Alia exempl. ῥάξαι.¹⁸
 לְהַשְׁנִיף לְחַבְלָה. Ο'. ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσει. Alia exempl. ἀλλοιώσει ὥστε διαφθείρει.¹⁹
 יְתַעַבְד. Ο'. ἔσται. Alia exempl. γινέσθω.²⁰
13. לְקַבֵּל דִּי. Ο'. πρὸς δ. Alia exempl. καθότι.²¹
14. וּבִמְצָלְחִין. Ο'. και οἱ Λευῖται. Alia exempl. και κατεύθυνον.²²
20. הַטְּהִירוּ. Ο'. ἐκαθαρίσθησαν. Alia exempl. ἡγνίσαντο.²³

20. כָּלָם קֶלֶךְ. Ο'. ἕως εἰς πάντες. Alia exempl. ὁμοθυμαδὸν πάντες ὡς εἰς.²⁴
21. הַשְּׂבִים מִדְּהוּלָה. Ο'. οἱ (alia exempl. οἱ ἐξεληθόντες²⁵) ἀπὸ τῆς ἀποικείας.

CAP. VII.

6. סוֹפֵר מְדוּר. Ο'. γραμματεὺς ταχύς (alia exempl. ὄξύς¹).
10. הַכִּין לְבָבוֹ. Ο'. ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. Alia exempl. ἠτοίμασε τὴν καρδίαν αὐτοῦ.²
 חָק וּכְשֵׁפֶט. Ο'. προστάγματα και κρίματα. Alia exempl. δικαιώματα και κρίσεις.³
11. וְזֶה פְּרִשְׁטָן. Ο'. και αὕτη ἡ διασάφησις. Alia exempl. και τοῦτο τὸ ἀντίγραφον.⁴
12. גְּבִיר. (Scribae) consummato. Ο'. τετελέσθω (potior scriptura τετέλεσται) λόγος. Alia exempl. τετελειωμένω τετέλεσται ὁ λόγος.⁵
13. יַהֵךְ. Ο'. πορευθῆναι. Alia exempl. πορευέσθω.⁶
14. כְּלִי-קַבֵּל דִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καθότι.⁷
15. וְלַהֲיַבְלָה. Ο'. και εἰς οἶκον κυρίου (וְלַהֲיַבְלָה). Alia exempl. και ἀπενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου.⁸
 דִּי בִירוּשָׁלַם מִשְׁכְּנָה. Ο'. τῶ ἐν Ἱερουσαλήμ κατασκηνούντι. Alia exempl. οὐ τὸ σκῆνωμα ἐν Ἱερουσαλήμ.⁹

¹⁰ Sic Comp. (in priore loco), Codd. 19, 93, 108.
¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108, 121 (cum εἰς τὸ μὴ). ¹² Sic Codd. 19, 93 (cum εἶτι pro εἶτι), 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. iv. 22. ¹⁴ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19 (cum ὠρθωθήσεται και pro ὠρθωμένος), 44, 64, alii (inter quos 243). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, 121 (cum εἰς δ. τὸ κατ' ἐμὲ π.). Cf. Dan. ii. 5. iii. 29 juxta Theod. (Locutio paulo insolentior, τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται, non aliud innuere videtur quam δημευθήσεται (Dan. iii. 29 juxta LXX), vel ἀναληφθήσεται εἰς τὸ βασιλικόν (Dan. ii. 5 juxta eosdem). Cf. 1 Esdr. vi. 31. Miro Schleusner. in Nov. Thes. s. v. κατά: "Τὸ κατ' ἐμὲ, latrina, ex Graecismo[?] quo utebantur honestatis in loquendo studiosi, i. q. ἀφειρώων.") ¹⁷ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum ῥήξαι), 93,

108 (ut 19). ¹⁹ Ibidem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²¹ Ibidem. ²² Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum κατεύθυνον), 108 (cum κατεύθρον). ²³ Sic Codd. 19 (cum ἡγνίσ.), 93, 108. ²⁴ Sic Codd. 19 (cum και πάντες pro πάντες), 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.
 CAP. VII. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 2. ² Sic Comp., Codd. 19 (cum ἠτοίμασε), 93, 108 (ut 19). ³ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 6. ⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum πορευθήτω), Codd. 19, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii (inter quos 93, 108). ⁸ Sic Comp. (cum και εἰς pro εἰς), Codd. 19 (cum εἰς τὸν οἶκον), 44, 71, alii (inter quos 93, 108, uterque ut 19). ⁹ Sic Codd. 93, 108.

17. כָּל־קֶבֶל דְּנָה אֶסְפְּרָנָה תִּקְנָה בְּנִסְפָּה דְּנָה.

Propterea diligenter emes pecunia hac. O' και πάντα προσπορευόμενον τούτου ἐτοιμῶς ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ. Alia exempl. πρὸς ταῦτα ἐπιμελῶς ἀγύρασον ἐκ τοῦ ἀργυρίου τούτου.¹⁰

20. וּשְׂאֵר חֲשׂוֹתַי. O' και κατάλοιπον (alia exempl. και πᾶν τὸ ἀνήκον¹¹) χρείας.

21. סֵפֶר דְּתָא. O' και γραμματεὺς (alia exempl. add. τοῦ νόμου¹²).

22. דִּירְלָא כְּתָב. O' οὐδ' οὐκ ἔστι γραφή. Alia exempl. ἀνευ γραφῆς.¹³

24. וּלְכֶם מְהוֹדְעִין. O' και ὑμῖν ἐγγνώρισαι. Alia exempl. ἡμεῖς οὖν γνωρίζομεν ὑμῖν.¹⁴

מִכְנֵדָה בְּלוֹ וְהִלְךְ לָא שְׁלִיט לְמַרְמִיא עַל־יָהִים.

O' φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσίαις καταδουλοῦσθαι αὐτούς. Alia exempl. τοῦ φόρον και πρᾶξιν και ἀποφορὰν οὐκ ἔχην ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτούς.¹⁵

26. אֶסְפְּרָנָה. O' ἐτοιμῶς. Alia exempl. ἐπιμελῶς.¹⁶

הָיוּ לְמוֹת הוּן לְשֵׁרְשׁוֹ הוּן לְעֵנֶשׁ נִכְסִין וְלְאַסְרוּיָן.

O' εἴαν τε εἰς θάνατον, εἴαν τε εἰς παιδείαν, εἴαν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου, εἴαν τε εἰς παράδοσιν (alia exempl. εἰς δεσμά¹⁷). Alia exempl. ἦτοι εἰς θάνατον, ἢ ἐκριζῶσαι αὐτὸν, ἢ παιδεύσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐγκλείσαι.¹⁸

28. הַגְּבֵרִים. O' τῶν ἐπηρμένων. Alia exempl. τῶν δυνατῶν.¹⁹

וְאֶקְבְּצָה. O' και συνήξα (alia exempl. ἡθροισα²⁰).

CAP. VIII.

1. וְהִתְיַחֵשׁ הָעָלִים עִמִּי בְּמַלְכוּת אֲרַתְחַשְׁתָּהּ.

O' οἱ ὀδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθᾶ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. Alia exempl. και ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως ἐκ Βαβυλῶνος.¹

3. הִתְיַחֵשׁ לְזִכְרִים. O' τὸ σύστημα. Alia exempl. ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες.³

4. פְּתַח. O' Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγουμένου.³

14. וְזָבוּד (וְזָבוּר) ק'. O' και Ζαβούδ (alia exempl. Ζακχούρ⁴).

15. וְאַקְבָּצִים. O' και συνήξα (alia exempl. ἡθροισα⁵) αὐτούς.

וְאַבְיָנָה. O' και συνήκα (alia exempl. κατενόησα⁶).

16. וְלֵאֲלַנְתָּן. O' τῶ Ἄλωνάμ. Alia exempl. (πρὸς) τὸν Ἑλινάθαν.⁷

וְרֵאשִׁים. O' Vacat. Alia exempl. ἀνδρας; alia, ἄρχοντας.⁸

וְמַבְיָנִים. O' συνιέντας. Alia exempl. ἀρχοντας συνετούς.⁹

17. וְאוֹצְרָה (וְאוֹצְרָה) ק' אֹתָם עַל־אֲדוֹ הָרֵאשׁ.

O' και ἐξήνεγκα αὐτούς ἐπὶ ἄρχοντας (alia exempl. ἄρχοντος¹⁰) ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου. Alia exempl. και ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδδαὶ τὸν ἄρχοντα ἐκ Μασφὲν τοῦ τόπου ἐνεγκεῖν ἡμῖν λειτουργούς.¹¹

¹⁰ Haec in textu τῶν O' post ἐν τῶ β. τοῖτφ ex duplici versione inferunt Codd. 19, 93 (om. ἐπιμελῶς), 108.

¹¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Mox ἐκ τῶν γασοφυλακίων πρὸ ἀπὸ οἴκων γάγης iidem.

¹² Sic Comp., Ald., Codd. II (om. και), III, XI, 19, 44 (om. τοῦ), 52, 55, alii (inter quos 243).

¹³ Sic (cum ἄλλα pro ἄλας) Codd. 19, 93, 108.

¹⁴ Sic Codd. 19 (cum ὑμεῖς οὖν), 93, 108.

¹⁵ Sic Comp. (cum τὸν φόρον), Codd. 19, 93, 108 (cum οὐ ἔχην). Cf. ad Cap. iv. 13.

¹⁶ Iidem.

¹⁷ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, alii (inter quos 243).

¹⁸ Sic Comp. (cum εἴαν τε εἰς θ., εἴαν τε ἢ ἐκριζῶσαι), Codd. 19 (om. αὐτὸν), 93 (om. ἢ ante ἐκριζῶσαι, et τὰ ante ὑπάρχοντα), 108 (om. τὰ).

¹⁹ Sic

Comp., Codd. 19, 93, 108.

²⁰ Sic Codd. 19 (cum ἡθροισα), 93, 108 (ut 19).

CAP. VIII. ¹ Sic Comp. (cum Ἀρθασασθᾶ), Codd. 19 (cum τοῦ Ἀρτ. pro Ἀρτ. τοῦ), 93, 108.

² Iidem.

³ Sic Codd. 19 (cum ἡγούμενος), 93, 108. Cf. ad Cap. v. 3.

⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum Ζαχούρ), 93, 108. Hieron. Zachur.

⁵ Sic Codd. 19, 93, 108.

⁶ Sic Codd. 19 (cum —σαν), 93, 108.

⁷ Sic Comp. (cum και τῶ Ἑ.), Codd. 19, 93, 108.

⁸ Prior lectio est in Codd. II, XI; posterior in Comp., et (ut infra) Codd. 19, 93, 108.

⁹ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹⁰ Sic Codd. II, XI, 44, 134.

¹¹ Sic Comp. (cum Ἀδαὶ et Καμφί, et om. ἐνεγκεῖν

17. מִלְאֲדוֹ אָחִיו הַנְּתַנִּימִי. Ο'. πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τῶν Ἀθηνείμ. Alia exempl. πρὸς Ἀδδαὶ καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τοὺς Ναθιναίους.¹³
- בְּכֶסֶף הַמָּקוֹם. Ο'. ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου. Alia exempl. τοὺς ἐν Μασφὲν τοῦ τόπου.¹³
- מִשְׁרָתֵי. Ο'. ἄδοντας. Alia exempl. λειτουργὸς καὶ ἄδοντας.¹⁴
18. אִישׁ שָׂכַל. Ο'. ἀνὴρ σαχῶν (alia exempl. συνετός¹⁵).
- וְהַרְבֵּיהּ. Ο'. καὶ ἀρχὴν ἦλθον. Alia exempl. ἐν ἀρχῇ Σαρουΐα.¹⁶
20. נִקְבְּוּ. Ο'. συνήχθησαν. Alia exempl. ὠνομάσθησαν.¹⁷
21. וְאַתְּרָא. Ο'. καὶ ἐκάλεσα (alia exempl. ἐκήρυξα¹⁸).
- וּלְכָל־רַבְשֵׁשׁוֹ. Ο'. καὶ πάσῃ τῇ κτήσει (alia exempl. ὑπάρξει¹⁹) ἡμῶν.
22. וְעָזוּ. Ο'. καὶ κράτος (alia exempl. ἡ δὲ ἰσχύς²⁰) αὐτοῦ.
25. הַהֲרִימוּ. Ο'. ἂ ὑψωσεν (alia exempl. ἀφώρισεν²¹).
26. וְאַתְּקוּלָהּ. Ο'. καὶ ἔσθησα. Alia exempl. καὶ παρέστησα αὐτοῖς.²²
27. לְאַרְבַּנִּים אֶלֶף. *Daricorum mille.* Ο'. εἰς τὴν ὁδὸν χίλιοι. Alia exempl. εἰς τὴν ὁδὸν δραχμῶν χιλίων.²³
- כְּזָהָב. Ο'. ἐν χρυσίῳ. Alia exempl. ὡς χρυσίον.²⁴

29. הַלְשִׁבוֹת. Ο'. εἰς σκηνάς. Alia exempl. εἰς τὰ παστοφόρια.²⁵
31. וְהִוָּרַב. Ο'. καὶ πολέμιου. Alia exempl. καὶ πολέμιου ἐνεδρεύοντος.²⁶
35. בְּנִי־הַגּוּלָהּ. Ο'. υἱοὶ τῆς παροικίας (alia exempl. ἀποικίας²⁷).
36. אֶת־דִּתִּי. *Edicta.* Ο'. τὸ νόμισμα. Alia exempl. τὰ ὀλοκαυτώματα.²⁸
- לְאַחַשְׁדַּרְפָּנִי הַמְלִיךָ וַפְּחוּת. *Satrapis regis et praefectia.* Ο'. τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλέως καὶ ἐπάρχους. Alia exempl. οἱ διοικηταὶ τοῦ βασιλέως καὶ οἱ στρατηγοί.²⁹
- וַנִּשְׂאוּ. Ο'. καὶ ἐδόξασαν (alia exempl. ἐπήραν³⁰).

CAP. IX.

1. וַיְכַלּוּת. Ο'. καὶ ὡς ("Ἄλλος ἦν ἵκα δέ¹) ἐτέλεσθη.
- לְאֶ־נְבִדָהּ. Ο'. οὐκ ἐχωρίσθη. "Ἄλλος" οὐ διεστάλησαν.²
- בְּתַעֲבִיתָהּ. Ο'. ἐν μακρύμμασιν (alia exempl. ἐν τοῖς βδελύγμασιν³) αὐτῶν.
2. וַהֲתַעֲבְרוּ. Ο'. καὶ παρήχθη (ἡהתעברו). Alia exempl. καὶ συνεμίγη.⁴
- וַהֲסִנְיָהּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τῶν στρατηγῶν.⁵
- וַהֲתַעֲבִירָהּ בְּמַעַל הַתְּשִׁיבָה. Ο'. ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. Alia exempl. ἦν ἐν τῷ ἀδικήματι τῆς ἀσυνθεσίας ταύτης ἐν πρώτοις.⁶

ἡμῖν λ.), Codd. 19 (cum Ἀδδαεῖ), 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum Ἀναθιναίους), 93 (cum Ναθιναίους), 108. ¹³ Sic Comp. (cum τοὺς ἐν ἀργ. τοῦ τ. Κασφίε), Codd. 19, 93, 98. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp. (cum καὶ Σαρουΐα tantum), Codd. 19, 93, 108. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum -ξαν), 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ²² Sic Codd. 19, 93, 108 (cum αἰτούς). Cf. Hex. ad 2 Reg. xviii. 12. ²³ Sic Comp. (om. εἰς τὴν ὁδόν), Ald., Codd. II (cum χαμαίμιν χίλιοι pro dr. χ.), III (cum δραχμῶν χειλεῖσι), XI (cum χαμανῖν χίλια), 44, 52, 71, alii (inter quos 93 (cum δραχμῶς χιλίης), 108 (idem), 243). Cf. Hex. ad

1 Paral. xxix. 7. ²⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁵ Sic Comp. (om. τὰ), 93, 108. Cf. Hex. ad Jerem. xxxv. 4. xxxvi. 10. ²⁶ Sic Codd. 19, 93, 108. ²⁷ Idem. ²⁸ Sic Codd. 19 (om. τὰ), 93, 108 (ut 19). ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Mox καὶ ἐδόξασαν τὸν οἶκον idem. CAP. IX. ¹ Sic in textu Cod. 93. ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Deinde Codd. 19, 93, 108: τοῦ Χανααίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαιίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Λιγυπτιίου, καὶ τοῦ Ἀμμαϊτοῦ, καὶ τοῦ Μωαβίτου. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Prov. xiv. 10. ⁵ Idem. ⁶ Sic Codd. 19 (cum ἡ pro ἦν), 93, 108 (ut 19).

3, 5. וּמְעִלָּי (bis). Ο'. καὶ ἐπαλλόμην. Alia exempl. καὶ τὸν ὑπόδότην μου.⁷

כְּשׂוּמִים. Ο'. ἡρεμάζων. Alia exempl. ἡρεμῶν καὶ θανμάζων.⁸

4. כָּל הַחַד בְּדַבְּרֵי. Ο'. πᾶς ὁ διώκων λόγον. Alia exempl. πᾶς ἔντρομος καὶ ἐπιδιώκων ἐν τῷ λόγῳ.⁹

6. לְהָרִים. Ο'. τοῦ ὑψῶσαι. Alia exempl. τοῦ ἐπᾶραι.¹⁰

7. כְּהַיְיָנוּ. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν. Alia exempl. καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.¹¹

וּבְבִנְיָה. Ο'. καὶ ἐν διαρπαγῇ (alia exempl. προνομῇ¹²).

8. כְּמַעֲטָרֵנָּע. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὡς βραχύ.¹³

פְּלִיטָה. Ο'. εἰς σωτηρίαν. Alia exempl. ἀνασωζόμενον.¹⁴

אֲלֵהֵינוּ (in posteriore loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. θεεῖ ἡμῶν.¹⁵

8, 9. כְּחֹרֶה (bis). Ο'. ζωοποίησησιν. Alia exempl. περιποίησησιν.¹⁶

בְּעַבְדֵינוּ; כִּי־עַבְדִים אֲנִיחֵנוּ. Ο'. ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. ὅτι δοῦλοὶ ἐσμεν. Alia exempl. ἐν τῇ παραβάσει ἡμῶν, ἐν ᾗ παρέβημεν ἡμεῖς.¹⁷

9. גֵּר. Ο'. φραγμόν. Alia exempl. τεῖχος.¹⁸

10. וְעָתָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ νῦν; alia, νῦν οὖν.¹⁹

11. הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֵיתֵיהֶם. Ο'. τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν. Alia exempl. τῶν γαιῶν ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν.²⁰

12. וְיִטְבְּתָם. Ο'. καὶ ἀγαθὸν (alia exempl. συμφέροντα²¹) αὐτῶν.

13. בְּמַעֲשֵׂינוּ. Ο'. ἐν ποιήμασιν (alia exempl. ἐν τοῖς ἔργοις²²) ἡμῶν.

נָמֵי אֲתָהּ אֲלֵהֵינוּ חֲשַׁכְתָּ לְמִטָּה מְעִינָנוּ. *Nam tu, Deus noster, pepercisti (puniens nos) infra delictum nostrum.* Ο'. ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας. Alia exempl. ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κατέπαυσας τὸ σκηπτρον ἡμῶν διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ὡς σὺ, ὅτι ἐκούφισας τὰς ἀνομίας ἡμῶν.²³

פְּלִיטָה. Ο'. σωτηρίαν. Alia exempl. ὑπόλειμμα.²⁴

14. הָלוֹא תִאָּנְתְּנוּ בָנוּ. Ο'. μὴ παροξυνθῆς ἐν ἡμῖν. Alia exempl. καὶ οὐκ ὀργίσθης ἡμῖν.²⁵

לֵאמֹן שְׂאֵרִית וּפְלִיטָה. Ο'. τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασωζόμενον. Alia exempl. ὥστε μὴ εἶναι ὑπόλειμμα καὶ ἀνασωζόμενον.²⁶

15. כִּי אֵין. Ο'. ὅτι οὐκ ἔστι. Alia exempl. καὶ οὐ δυνάμεθα.²⁷

CAP. X.

1. וְכִהֲתַפְּלֵל. Ο'. καὶ ὡς (alia exempl. ἡνίκα δὲ¹) προσηύξατο.

וּמְחַנְפֵּל. Ο'. καὶ προσευχόμενος (alia exempl. προσπίπτων²).

וְיִלְדִים. Ο'. καὶ νεανίσκοι. Alia exempl. νεανίσκοι καὶ παιδάρια.³

⁷ Sic Comp., Codd. 19, 93 (semel), 108. Cf. Hex. ad Exod. xxxix. 22.

⁸ Sic Codd. 19, 93, 108, 121. Mox (v. 4) θανμάζων pro ἡρεμάζων iidem. Cf. Hex. ad Ezech. iii. 15. xxvii. 35. xxviii. 19.

⁹ Sic Comp. (cum πᾶς ὁ ἔντρομος λόγον), Codd. 19, 93, 108.

¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹¹ Sic Comp. (om. καὶ οἱ π. ἡμῶν), Codd. 19 (cum καὶ οἱ πάντες (om. ἡμῶν)), 93, 108 (cum πάντες pro πατέρες), 121.

¹² Sic Codd. 19, 93, 108.

¹³ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108 (cum ἐν pro ὡς).

¹⁴ Sic Codd. 19, 93 (cum -ως), 108. Cf. Hex. ad 2 Paral. xx. 24.

¹⁵ Sic Codd. 74, 106, 134.

¹⁶ Sic Codd. 19, 93, 108.

¹⁷ Sic Codd. 19, 93 (cum παραβαίνουσαν), 108.

¹⁸ Idem. Cf. Hex. ad Hos. ii. 6.

¹⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 93, 108; posterior in Codd. 44, 71, 74, aliis.

²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (cum μακρύμμασιν), 108.

²¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Deut. xxiii. 6 in LXX.

²² Idem.

²³ Sic, ex duplici versione, Codd. 19, 93, 108 (cum ἡμῶν τὰς ἀνομίας), 121 (idem).

²⁴ Sic Codd. 19 (cum -λειμμα), 93 (cum -λιμμα), 108.

²⁵ Idem.

²⁶ Idem.

²⁷ Idem.

CAP. X. ¹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. ix. 1.

² Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad Deut. ix. 18.

³ Sic Codd. 19 (om. νεανίσκοι), 93, 108.

1. כִּי־יָבֹאוּ הָעַם הַרְבִּיחַ בְּנֶחָ. Ο'. ὅτι ἔκλαυσαν ὁ λαός, καὶ ὑψώσε κλαίων. Alia exempl. ὅτι κλαυθμῶ μεγάλῳ ἔκλαυσεν ὁ λαός.⁴
2. וְנִשְׁבּוּ. Et duximus (uxores). Ο'. καὶ ἑκαθίσταμεν (alia exempl. ἐλάβομεν⁵).
- יִשְׁמְכֶנָּה. Ο'. ἐστὶν ὑπομονή. Alia exempl. ἐλπίς ἐστίν.⁶
3. לְהוֹצִיא. Ο'. ἐκβαλεῖν. Alia exempl. τοῦ ἐξαγαγεῖν.⁷
- וְהַנּוֹלֵד. Ο'. καὶ τὰ γενόμενα (alia exempl. γεννηθέντα⁸).
- וּבְעֵצָת אֲדֹנָי וְהַחֲרִידִים בְּמַצִּוֹת אֱלֹהֵינוּ. Ο'. ὡς ἂν βούλη· ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν. Alia exempl. ἐν βουλῇ κυρίου καὶ τῶν τρεμόντων ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ.⁹
- וּבְתוֹרָה יַעֲשֶׂה. Ο'. καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω. Alia exempl. καὶ ποιηθήσεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.¹⁰
4. הַדָּבָר. Ο'. τὸ ῥῆμα. Alia exempl. ὁ λόγος.¹¹
- וְהָיוּ וְעָשָׂה. Ο'. κραταῖοι καὶ ποίησον. Alia exempl. ἀνδρίζου καὶ ποιεῖ.¹²
6. וַיִּלָּךְ שָׁם. Ο'. καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ. Alia exempl. καὶ ἠύλισθη (וַיִּלָּךְ) ἐκεῖ.¹³
9. מְרַעֲיָדִים עַל־הַדָּבָר. Ο'. ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος. Alia exempl. ἐν τρόμφ ἀπὸ τοῦ ῥήματος.¹⁴
11. תוֹדָה. Ο'. αἶνεσιν. Alia exempl. αἶνεσιν καὶ ἐξομολόγησιν.¹⁵

11. וְהִבְדִּילוּ. Ο'. καὶ διαστάλητε (alia exempl. διαχωρίσθητε¹⁶).
12. קוֹל גְּדוֹל כֵּן כְּדַבְּרֵיךָ עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת. Ο'. μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι. Alia exempl. φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπον· μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμα, καὶ κατὰ τοὺς λόγους σου οὕτως ἐφης οὕτως ποιήσομεν.¹⁷
13. לְפָשַׁע בְּדָבָר. Ο'. τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι. Alia exempl. τοῦ ἀσεβῆσαι ἐν τῷ λόγῳ.¹⁸
14. לְקַל־הַקְּהָל. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ.¹⁹

- וְכָל אֲשֶׁר בְּעֵינָיו הִחְשִׁיב . . יוֹבֵא לְעֵתִים כְּזֻמְנִים. Ο'. καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε . . ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν ἡμῶν οἱ λαβόντες . . ἡκέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ καιρῶν.²⁰
15. עֲזָרוּ. Ο'. βοηθῶν αὐτοῖς. Alia exempl. ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν.²¹
16. וַיְבָדְלוּ עֲזָרָא הַזֶּהוּן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי הָאֲבוֹת לְבֵית אַבְתָּם. Ο'. καὶ διεστάλησαν Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς, καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ. Alia exempl. καὶ διέστειλεν Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς ἄρχοντας τῶν οἴκων τῶν πατριῶν αὐτῶν.²²
- וַיָּשְׁבוּ וַיִּשְׁבּוּ וַיִּשְׁבּוּ. Ο'. καὶ πάντες ἐν ὄνυμασιν, ὅτι ἐπέστρεψαν. Alia exempl. καὶ ἐκάθισαν πάντες οἱ κληθέντες ἐν ὄνυμασιν.²³
21. מִנְעִשְׂיָהּ. Ο'. Μασαήλ. Alia exempl. Μασασίας.²⁴
23. וַיִּשְׁמְעוּ. Ο'. καὶ Σαμουῦ (alia exempl. Σεμεεῖ²⁵).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108.⁵ Sic Codd. 19,93, 108. Μοχ (v. 10) ἐλάβετε pro ἐκαθίστατε iidem. ⁶ Sic Comp. (cum ἐστὶν ἐλπίς), Codd. 19, 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 15. ⁷ Sic Comp. (om. τοῦ), Codd. 19, 93, 108 (ut Comp.).⁸ Sic Codd. 19 (cum γεννηθέντα), 93, 108.⁹ Sic Comp. (cum ἐν ἐντολαῖς θ. ἡμῶν), Codd. 19, 93, 108.¹⁰ Sic Codd. 19, 93, 108.¹¹ Iidem.¹² Iidem.¹³ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 243. Cf. 1 Esdr. ix. 2. Clausulam reprobant Codd. 19, 44, 93, 108. ¹⁴ Sic Comp. (cum περὶ τ. ῥ.), Codd. 19, 93, 108. Pro ἐν τρόμφ fortasse pingendum ἔντρομοι, coll. Dan. x. 11 juxta Theod.

Statim post ἀπὸ τοῦ χειμῶνος Cod. 44 insert: εἶχον βίαν ἄπειρον ψῦχος γὰρ ἦν πάνν; quae glossatoris esse videntur.

¹⁵ Sic Codd. 93, 108.¹⁶ Sic Codd. 19, 93, 108.¹⁷ Sic Comp. (om. μέγα τ. τ. ῥ. καί), Codd. 19 (om. εἶπον), 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁹ Sic Comp.,Ald., Codd. III, XI, 19 (cum ἐν π. τῇ ἐκκ.), 44 (cum π. τῇ ἐκκ.), 52, 55 (om. τῇ), alii (inter quos 243). ²⁰ Sic Codd. 19, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum αὐτοῖς), Codd. 19,93 (cum ἀντελάβοντο), 108. Cf. Hex. ad 3 Reg. i. 7. ²² Sic Codd. 19 (om. ὁ ἱερεὺς), 93 (cum ἄρχοντες), 108. Cf.1 Esdr. ix. 16. ²³ Iidem. ²⁴ Iidem. ²⁵ Sic Comp.,

24. וּמִן־הַמְּשֻׁרְרִים. Ο'. και ἀπὸ τῶν ἀδόντων (alia exempl. φῶδων²⁶).
25. וּמִלְכֻיָּהּ. Ο'. και Ἀσαβία (alia exempl. Μελ-
χίας²⁸).
30. תַּחֲבֹ. Ο'. Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγου-
μένον.²⁹
44. (נְשִׁאֵי נְשִׁאֵי ק'). Ο'. ἐλάβοσαν. Alia exempl.
οἱ λαβόντες.³⁰
- וַיֵּשְׁבוּ בְנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵיהֶם. Ο'. και ἐγέν-
νησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς. Alia exempl. εἰσὶ δὲ
ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἱ ἐγέννησαν υἱούς.³¹

Codd. 93, 108. ²⁶ Sic Codd. 19, 108. ²⁷ Sic Codd.
19, 93 (cum Τελαῆμ), 108. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19,
93, 108. ²⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. ad Cap. ii. 6.

³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp. (cum και εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τ. γ. αἱ
ἐγ. ἐξ αὐτῶν υἱούς), Codd. 19, 93, 108.

NEHEMIAS.

NEHEMIAS.

CAPUT I.

1. כָּרַחְכְּלִיָּהּ. O'. υἱοῦ Χελκία (alia exempl. Ἀχαλία¹).
- בְּשׂוֹשַׁן הַבִּירָה. O'. ἐν Σουσαν ἀβιρά. Alia exempl. ἐν Σούσοις τῇ βάρει.²
2. כִּמְהוּרָה. O'. Ἰούδα. Alia exempl. ἐξ Ἰούδα.³
- עַל־הַיְהוּדִים הַפְּלִיטָה. O'. περὶ τῶν σωθέντων. Alia exempl. περὶ τῶν Ἰουδαίων τῶν διασωθέντων.⁴
3. בְּרַעְיָה גְדֹלָה. O'. ἐν πονηρία μεγάλη. Alia exempl. ἐν κακοῖς πολλοῖς.⁵
4. יָמַי. O'. ἡμέρας. Alia exempl. ἐφ' ἡμέραις πολλαῖς.⁶
5. אֲנִי. O'. μὴ δὴ. Alia exempl. ὦ δὴ.⁷
7. הָבֵל הַבְּלָנוּ לִי. Perdite nos gessimus in te. O'. διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ καταιώσει ἐματαιώθημεν (הַבְּלָנוּ הַבְּלָנוּ) ἐν σοί.⁸

7. וְאֶת־הַחֲקִים. O'. καὶ τὰ προστάγματα (alia exempl. δικαιώματα⁹).
8. תִּמְעַלְיָהּ. O'. ἐὰν ἀσυνθετήσητε (alia exempl. ἀμάρτητέ μοι¹⁰).
- אֲנִי אֶפְיֵץ. O'. ἐγὼ διασκορπίσω. Alia exempl. καὶ ἐγὼ διασπερῶ.¹¹
11. אֲנִי אֶדְנֶי. O'. μὴ δὴ, κύριε. Alia exempl. add. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου.¹²

CAP. II.

1. וְלֹא־הִיִּיתִי רַע לְפָנָיו. Et non displicebam ei. O'. καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ (alia exempl. add. καὶ ἤμην σκυθρωπός¹).
2. כִּדְרֹעַ פְּנֵיהַ רַעִים. O'. διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρόν; Alia exempl. ἵνατί τὸ πρόσωπόν σου σκυθρωπόν;²
- וְאֶתְהָ אֵינָהּ הוֹלָה. O'. καὶ οὐκ εἶ μετριάζων. Alia exempl. σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀρροστών.³

CAP. I. ¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 64, 71 (cum Ἀχαλίου), alii (inter quos 243). ² Sic Codd. 19, 93 (cum βάρη), 108, 121. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ⁵ Sic Codd. 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic (cum ὦ) Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 25. Jesai. xxxviii. 3. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. 93 (cum -ψει), 108, 121.

CAP. II. ¹ Sic Codd. 93 (cum σκυθρωπός), 108, 121. Versio est alius interpretis, fortasse Symmachi. Hieron.: et eram quasi languidus ante faciem ejus. ² Sic Codd. 93, 108, 121 (cum διὰ τί). Cf. Gen. xl. 7 in Hebr. et LXX. ³ Sic Comp., Codd. 93 (cum ἠρροστον pro εἶ ἀρρ.), 108 (cum ἀρροστών), 121 (cum ἀρροστών). (Ad μετριάζων cf. nos ad S. Chrysost. in S. Pauli Epistolas, T. II, p. 587.)

2. רַע לֵב. Ο'. πονηρία (alia exempl. λύπη⁴) καρδίας.
3. לֹא-יָרְעוּ פָּנָיו. Ο'. οὐ μὴ γένηται πονηρὸν (alia exempl. οὐ συγγνώσει⁵) τὸ πρόσωπόν μου.
- בֵּית-קִבְרוֹת. Ο'. οἶκος μνημείων (alia exempl. τῶν τάφων⁶).
- אָפְלוּ. Ο'. κατεβρόθησαν. Alia exempl. ἀνηλωμένοι.⁷
5. וְאִם-יִשְׁטַב וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב. Ο'. εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθὸν θήσεται. Alia exempl. ἐπίσταμαι τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθὸν ἐπὶ τὸν βασιλέα, καὶ ἀρέσει.⁸
6. וְהַשְׂגַל יוֹשְׁבֵת אֶצְלוֹ. Ο'. καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ (alia exempl. add. ἵνατὶ κάθῃσαι παρ' ἐμοί⁹).
- 7, 9. פְּחֻרֹת (bis). Ο'. τοὺς ἐπάρχους (alia exempl. στρατηγούς¹⁰).
8. שָׁמַר הַפְּרָדִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ. Ο'. φύλακα τοῦ παραδείσου (alia exempl. τὸν φυλάσσοντα τὰς ἡμιόνας (הַפְּרָדִים) τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν παράδεισον¹¹) ὃς ἐστὶ τῷ βασιλεῖ.
- אֶת-שַׁעֲרֵי הַבְּיָרָה אֲשֶׁר לַבַּיִת. Ο'. τὰς πύλας. Alia exempl. τὰς πύλας τῆς βάρους τοῦ οἴκου.¹²
- יְכַדֵּי-אֶלְהֵי הַטּוֹבָה עָלַי. Ο'. ὡς χεῖρ θεοῦ ἡ ἀγαθῆ. Alia exempl. κατὰ τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ μου τὴν ἀγαθὴν ἐπ' ἐμέ.¹³
10. וַיִּרְעֵה רָעָה גְדֹלָה. Ο'. καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο (alia exempl. add. καὶ ἐλυπήθησαν¹⁴).
12. לִירוּשָׁלַם. Ο'. μετὰ τοῦ Ἰσραήλ. Alia exempl. τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραήλ.¹⁵
13. בְּשַׁעֲרֵי-הַיְמָיָה לְיָלֶה. Ο'. ἐν πύλῃ τοῦ γαωληλά (alia exempl. add. νυκτός¹⁶).
- וְאֶל-פָּנָיו עֵין הַתִּנּוּן. Ο'. καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν. Alia exempl. καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς πηγῆς τοῦ δράκοντος.¹⁷
- שָׂבַר בְּחֻמֹתַי. *Inspiciebam muros.* Ο'. συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. κατανοῶν τοῖς τείχεσιν.¹⁸
- אֲשֶׁר-הֵם פְּרוּצִים וְשַׁעֲרֵיהָ אֶצְלוֹ בְּאֵשׁ. Ο'. ὁ αὐτοὶ καθαίρουσι, καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρόθησαν πυρί. Alia exempl. τοῖς κατεσπασμένοις, καὶ ταῖς πύλαις ταῖς ἀνηλωμένοις πυρί.¹⁹
14. הָעֵין. Ο'. τοῦ αἴν. Alia exempl. τῆς πηγῆς.²⁰
15. בְּנַחַל. Ο'. ἐν τῷ τείχει χειμάρρου. Alia exempl. διὰ τοῦ χειμάρρου.²¹
- וְאֶהְיֶה שָׂבַר בְּחֻמָּה. Ο'. καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. καὶ κατενδούν τῷ τείχει.²²
- וְהָאֵשׁ יוֹשִׁיב וְהָיָה בְשַׁעֲרֵי הַיְמָיָה וְהָאֵשׁ. Ο'. καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπέστρεψα. Alia exempl. καὶ ἤμην ἐν τῇ πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἀνέστρεψα, καὶ διῆλθον διὰ τῆς πύλης γαί.²³
16. וְלַחֲרִים וְלַסְּגָנִים. Ο'. καὶ τοῖς ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ τοῖς ἀρχουσιν.²⁴
17. הֲרַעָה אֲשֶׁר אֲנַחֵנּוּ בָּהּ. Ο'. τὴν πονηρίαν [ταύτην] ἐν ἣ ἔσμεν ἐν αὐτῇ. Alia exempl. τὰ κακὰ ἐν οἷς ἡμεῖς ἔσμεν ἐν αὐτοῖς.²⁵
- שָׂשׂוּ נַפְשֵׁינוּ. Ο'. ἐδόθησαν πυρί. Alia exempl. πυρίκανστοι.²⁶

⁴ Sic Codd. 93, 108, 121. ⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum οὖν pro οὐ). ⁶ Ibidem. ⁷ Ibidem. ⁸ Ibidem. ⁹ Sic Codd. 93 (cum κάθεισαι), 108 (cum κάθισαι), 121. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108. Mox ἕως ἂν παραγένωμαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ¹¹ Ibidem. ¹² Sic Codd. 93, 108, 121 (cum φύλακα τῶν ἡμιότων τ. β. καὶ τοῦ π.). ¹³ Sic Codd. 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum τὴν Ἱερ.). ¹⁶ Sic Comp. (cum γαί pro τοῦ γ.), Codd. 93 (cum γαωληλά sine artic.), 108 (cum τῆς γαωληλά). ¹⁷ Sic Comp. (cum πρὸς στ. πηγῆς τοῦ δρ.),

Codd. 93 (cum γῆς pro πηγῆς), 108. Hieron.: *et ante fontem draconis.* ¹⁸ Ibidem. Hieron.: *considerabam murum.* Ad alteram lectionem שָׂבַר cf. De Dieu *Crit. Saer.* p. 89. ¹⁹ Ibidem. Hieron.: (*murum Jerusalem*) *dissipatum, et portas ejus consumptas igni.* ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum πηγῆς), 121. ²¹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²² Sic Comp. (cum καὶ ἤμην κατανοῶν), Codd. 93, 108. ²³ Sic Codd. 93, 108, 121 (om. τῇ). ²⁴ Sic Codd. 93, 108. ²⁵ Ibidem. ²⁶ Ibidem.

18. וַיֹּאמְרוּ. O'. καὶ εἶπα. Alia exempl. καὶ αὐτοὶ εἶπόν μοι.²⁷
19. וַיִּלְעָגוּ לָנוּ וַיְהוּדוּ עָלֵינוּ. O'. καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ ἐξεμκτήρισαν ἡμᾶς, καὶ κατεφρόνου ἡμῶν, καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς.²⁸
- הַעֵל הַמֶּלֶךְ. O'. ἡ ἐπὶ τὸν βασιλέα. Alia exempl. μὴ κατὰ τοῦ βασιλέως.²⁹
20. וַיַּעֲלֵי. O'. εὐδοώσει. Alia exempl. κατευθύνει.³⁰
- נְקִיִּים. O'. καθαροί (נְקִיִּים). Alia exempl. καθαροί ἀναστησόμεθα.³¹

CAP. III.

2. וַיַּעֲלִידוּ בְנוֹ אֲנָשֵׁי. O'. καὶ ἐπὶ χεῖρας ἀνδρῶν υἱῶν. Alia exempl. καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ (ῥοκοδόμησαν) οἱ ἄνδρες.¹
3. וַיַּעֲמִידוּ. O'. καὶ ἐστέγασαν (alia exempl. ἔστησαν).²
- 4, 5. הַחֲזִיקִי (saepius). O'. κατέσχευ. Alia exempl. ἐκραταίωσεν.³
4. מְרִמּוֹת. O'. ἐπὶ (alia exempl. ἀπὸ) 'Ραμῶθ. Alia exempl. Μαριμῶθ.⁴
5. וַאֲדָרִיָּהָם. O'. καὶ ἄδωρίμ. Alia exempl. καὶ οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν.⁵
- בְּעֵבֶרֶת אֲדָרִיָּהָם. O'. εἰς δουλείαν αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῇ δουλείᾳ τοῦ κυρίου.⁶
6. הַיִּשְׁנָה. O'. ἴασαναί. Alia exempl. τοῦ ἰασανά.⁷ Ἄλλος τῆς παλαιᾶς.⁸
8. הַחֲזִיקִי (bis). O'. παρησφαλίσατο... ἐκράτησεν. Alia exempl. ἐκραταίωσεν (bis).⁹
- הַרְקִיָּה. O'. τοῦ βρακίμ. Alia exempl. τῶν μυρεψῶν.¹⁰
- וַיַּעֲבֹבוּ. O'. καὶ κατέλιπον (alia exempl. ἔθηκάν).¹¹
11. כִּיָּהָ שְׁנִית. Portionem secundam. O'. καὶ δεῦτερος. Alia exempl. καὶ μέτρον δεύτερον.¹²
- פָּחַח. O'. Φαάτ. Alia exempl. Φαὰθ ἡγουμένον.¹³
- וַיָּאֵת מְנַדָּל. O'. καὶ ἕως πύργου. Alia exempl. καὶ τὸν πύργον.¹⁴
- 13, 16. הַחֲזִיקִי (bis). O'. ἐκράτησαν. Alia exempl. ἴσχυσαν (s. ἐνίσχυσαν).¹⁵
15. וַיָּאֵת חֹמֶת בְּרִיכַת הַשֵּׁלַח לְבִנְיָהֶּמֶלֶךְ. O'. καὶ τὸ τείχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ (לְגֹד־) τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ τὸ τείχος τῆς κρήνης τῆς Σιλωά εἰς τὸν κήπον τοῦ βασιλέως.¹⁶
- הַמַּעֲלוֹת. O'. τῶν κλιμάκων. Alia exempl. τῶν βαθμῶν.¹⁷
16. וַיַּעַד בְּיַת הַבְּבָרִים. O'. καὶ ἕως Βηθαγαγάρμ (potior scriptura Βηθαγαβαρίμ). Alia exempl. καὶ ἕως οἴκου τῶν δυνατῶν.¹⁸
19. מַכְנֶזֶעַ הַמַּקְנֵזַע. E regione ascensus armamentarii anguli. O'. πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας. Alia exempl. ἔξεναντίας πύργου τῶν ὄπλων τῆς συναπτούσης εἰς τὴν γωνίαν.¹⁹
20. וַיִּחְרְרוּ הַחֲרָה הַחֲרִי. Post eum studiose in-

¹ Idem. ²⁸ Sic Codd. 93 (cum κατεφρόνου), 108 (cum ἡμᾶς pro ἡμῶν). In textu LXXvirali pro καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς Comp. edidit κατεφρόνου ἡμῶν. ²⁹ Sic Codd. 93, 108. ³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp. (cum καθ. καὶ ἀναστησόμεθα), Codd. 93, 108, 121.

CAP. III. ¹ Sic Codd. 93, 108. Mox καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ (sic constanter) ῥοκοδόμησεν Z. υἱὸς Ἄμαρι idem. Cf. Hex. ad 1 Paral. vi. 31. ² Sic Codd. III, 58, 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαριθ), 108. ⁵ Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum εἰς δ. τοῦ κ. αὐτῶν), Codd. 93, 108.

⁷ Sic Comp., Ald. (cum ἰασαναί), Codd. III (cum αἰσνά), 44, 64, alii. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf. Gataker *Advers. Misc.* p. 182. ¹² Idem. ¹³ Sic Codd. 93 (cum ἡγούμενος), 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐνίσχ.). ¹⁶ Sic Comp. (cum κολυμβήθρας pro κρήνης), Codd. 93 (cum prava scriptura καὶ τῆν πύλην τῆς πηγῆς ἐκραταίωσεν εἰς τὸν κ. τοῦ β.), 108. ¹⁷ Sic (cum καταβαίνωντων) Comp., Codd. 93, 108. ¹⁸ Idem. Hieron. : et usque ad domum fortium. ¹⁹ Sic Comp. (om. πύργου), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Paral.

stauravit. Ο'. μετ' αὐτὸν ἐκράτησε. Alia exempl. ὁπίσω εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε.²⁰

21. וְעַד-תְּכַלִּית. Ο'. ἕως ἐκλείψεως (alia exempl. συντελείας²¹).

22. אַנְשֵׁי הַכֶּכֶר. Ο'. ἄνδρες Ἐκχεχάρ (alia exempl. τοῦ πρωτοτόκου²²).

24. כְּמִבֵּית עֹרֵיהָ. Ο'. ἀπὸ Βηθαζαρία. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἀζαρίου.²³

25. הַיְהוּדִים הַיּוֹצֵאִים אֶת-הַבְּרִיחַ. Ο'. καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων . . ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς. Alia exempl. τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος . . ἐπάνω τῆς αὐλῆς.²⁴

26. עַד נָגַד שַׁעַר. Ο'. ἕως κήπου πύλης. Alia exempl. ἕως ἀπέναντι κήπου τῆς πύλης.²⁵

31. עַד-בֵּית הַנְּתִיבִים וְהַרְקָלִים. Ο'. ἕως Βηθανναθινίμ, καὶ οἱ ῥοποπῶλαι (potior scriptura ῥοποπῶλαι. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 15. Ezech. xxvii. 8). Alia exempl. ἕως οἴκου τῶν Ναθιναίων καὶ τῶν μεταβόλων.²⁶

הַמִּפְקֵד. Ο'. τοῦ Μαφεκάδ. Alia exempl. τῆς ἐπισκέψεως.²⁷

32. וַיִּבְנוּ עֲלֵיתָּ הַפֶּנֶה לְשַׁעַר. Ο'. καὶ ἀναμέσον (alia exempl. add. ἀναβάσεως²⁸) τῆς πύλης. Alia exempl. καὶ ἕως ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης.²⁹

הַחֲרָפִים וְהַרְקָלִים. Ο'. οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποπῶλαι. Alia exempl. οἱ χαλκουργοὶ καὶ οἱ μετάβολοι.³⁰

CAP. IV.

1 (Hebr. iii. 33). וַיִּחַר לוֹ. Ο'. καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη (alia exempl. ἦν αὐτῷ; alia, ἐφάνη αὐτῷ, καὶ ἐλυπήθη¹).

הַרְיָה. Ο'. ἐπὶ πολὺ. Alia exempl. σφόδρα.²

וַיִּלְעַג עַל-הַיהוּדִים. Ο'. καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Alia exempl. καὶ ἐμυκτήριζε τοὺς Ἰουδαίους.³

2 (34). וַיְהִי לְשִׁמְרוֹן. Ο'. αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων. Alia exempl. καὶ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας.⁴

וַיֹּאמְרוּ מָה הַיהוּדִים הָאֵלֶּם לְעֵשִׂים. Ο'. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν. Alia exempl. καὶ εἶπεν τί οἱ Ἰουδαῖοι οὐδαμνοὶ οὗτοι ποιοῦσιν, ὅτι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν;⁵

הַעֲזֹבוּ לָהֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. μὴ καταλείψομεν αὐτούς;⁶

וַהֲמָה שְׂרוּפוֹת. Ο'. καυθέντας. Alia exempl. καυθέντας, καὶ τὸ τεῖχος (וְהַחֲבִי) ἐμπερησμένον.⁷

3 (35). אֲנִי לוֹ. Ο'. ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε. Alia exempl. ἦν ἐχόμενα αὐτοῦ.⁸

גַּם אֲשַׁרְרֵהֶם בּוֹנִים. Ο'. μὴ θυσιάζουσιν (potior scriptura θυσιάσουσιν) ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν; Alia exempl. καίγε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν μὴ θυσιάζουσιν—αὐτῶν;⁹

וַיִּפְרָץ אִם-יִעֲלֶה. Ο'. οὐχὶ ἀναβήσεται . . καὶ καθελεῖ. Alia exempl. ἐὰν ἀναβῆ . . καθελεῖ.¹⁰

5 (37). עַל-עֵינֵינוּ וְחֲטָאתָם מִלְּפָנָיִךָ אֶל-תְּמוּחָה כִּי.

ix. 24. ²⁰ Sic Comp. (eum ἐκράτησε pro μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε), Codd. 93, 108. ²¹ Idem. . . ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁴ Sic Comp.

(eum καὶ τοῦ πύργου), Codd. 93, 108. ²⁵ Sic Comp. (om. τῆς), Codd. 93 (eum φυλῆς), 108. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93 (eum ἀθηνάων), 108. Cf. Hex. ad Ezech. xvii. 4.

²⁷ Idem. Hieron.: contra portam iudicialē. ²⁸ Sic Codd. II, 55. ²⁹ Sic Comp. (om. ἕως), Codd. 93, 108.

³⁰ Sic Comp. (eum χαλκεῖς), Codd. 93, 108.

CAP. IV. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, aliis; posterior in Codd. 93 (om. ἐφάνη), 108.

² Sic Codd. 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108 (eum —ρισε).

⁴ Sic Comp., Codd. 93 (om. δυνάμεως), 108. ⁵ Sic

Comp. (eum οἱ οὐδ. οὗτοι π. οἱ Ἰουδαῖοι tantum), Codd. 93 (eum οἱ δυνάμενοι pro οὐδαμνοὶ), 108. Hesyeh.: οὐδαμνός· οὐδενὸς λόγου ἄξιός ἐστι, βραχύς, εὐτελής. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 88 F (de injuriis sibi illatis): Εἰ τοῦτο γέγονε, οὐδὲν ἂν ἦν, οὐδαμνὸν ἄνθρωπον καὶ οὐδενὸς ἄξιον λόγου τοιαῦτα πάσχειν. ⁶ Sic Comp., Codd. 93 (eum ἑαυτούς), 108.

⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp.

(om. μὴ θυσιάζουσιν—αὐτῶν), Codd. 93, 108. ¹⁰ Sic

Codd. 93, 108.

הַכְּנִיכֵי לְנַגְדֵי הַבְּנוֹיִם. O'. ἐπὶ ἀνομίαν.
Alia exempl. ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ
ἀμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλει-
φθῆι, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδο-
μούντων.¹¹

6 (38). וְנִבְנְהָ אֶת-הַחוֹמָה וְנִקְשָׁר כָּל-הַחוֹמָה עַד-
לְעִשׂוֹת. הַיְיָהּ יִרְוֶה יָלֵב לְעַם לְעִשׂוֹת. O'. Vacat.
Alia exempl. καὶ ῥοδομήσαμεν τὸ τείχος, καὶ
συνήφθη πᾶν τὸ τείχος ἕως τοῦ ἡμίσεως αὐτοῦ,
καὶ ἐγένετο ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδο-
μῆσαι.¹²

7 (iv. 1). וְהָאֲשֻׁדָרִים. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ οἱ Ἀζῳτίοι.¹³

הַפְּרָצִים. O'. αἱ διασφαγαί. Alia exempl. αἱ
διακοπαί.¹⁴

וַיַּחַר לָהֶם. O'. καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη (alia
exempl. add. καὶ ἐλυπήθησαν¹⁵).

8 (2). לְהִלָּחֵם. O'. παρατάξασθαι. Alia exempl.
καὶ πολεμῆσαι.¹⁶

וְלַעֲשׂוֹת לֹא תוֹעָה. O'. καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ
(alia exempl. add. καὶ ποιῆσαί μοι πλάνησιν¹⁷).

11 (5). צָרִינוּ. O'. οἱ θλίβοντες ἡμᾶς. Alia ex-
empl. οἱ ἐκθλίβοντες ἡμᾶς, καὶ οἱ ἐπίβουλοι
ἡμῶν.¹⁸

וְהִרְגָנוּם. O'. καὶ φονεύσωμεν αὐτούς (alia ex-
empl. praemitt. καὶ καταρράξωμεν αὐτούς¹⁹).

12 (6). וְאֲשֶׁר-תְּשׁוּבוּ. O'. Vacat. Alia exempl. ὦν
(s. ὅτι) ἐπεστρέψατε.²⁰

13 (7). וְאֵעֲמִיר מִתְּחִילֵי תַיִת לְמָקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה
(in locis glabris) בְּצִחְחִיים. O'. καὶ ἔστησα

εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τεί-
χους ἐν τοῖς σκεπειοῖς. Alia exempl. add. καὶ
ἔστησα ὑποκάτωθεν τοῦ τόπου ἐξόπισθεν τοῦ
τείχους ἐν τοῖς ἀναπεπταμένοις.²¹

13 (7). לְמִשְׁפָּחָם. O'. κατὰ δήμους. Alia exempl.
κατὰ συγγενείας αὐτῶν.²²

14 (8). וְאֶת-יְדֵי וְזָרְוּ. O'. μνήσθητε τοῦ θεοῦ
ἡμῶν. Alia exempl. καὶ ὤρκισα αὐτοὺς κύ-
ριον λέγων· τοῦ θεοῦ ἡμῶν. μνήσθητε.²³

16 (10). וְעָרֵי. Puerorum teorum. O'. τῶν ἐκτε-
τιναγμένων (alia exempl. ἐκτεταγμένων; alia,
παρτεταγμένων²⁴).

17 (11). עֲמִישׁ. Improbant (onus). O'. ἐν ὅπλοις.
Alia exempl. ἔσπλοι.²⁵

וְהַשָּׂלֵם. O'. τὴν βολίδα. Alia exempl. τὸ
ἔσπλον.²⁶

22 (16). אִישׁ וְנַעֲרֹ. O'. ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανί-
σκου αὐτοῦ. Alia exempl. ἀνὴρ καὶ τὸ παιδά-
ριον αὐτοῦ.²⁷

23 (17). וְאִין אֲנִי וְאִחֵי וְעָרֵי. O'. καὶ ἡμην ἐγώ.
Alia exempl. καὶ ἡμην ἐγώ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
καὶ τὰ παιδάρια.²⁸

וְאִישׁ שְׁלָחוּ הַכְּנִים. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ ἀνδρα ὃν ἀπέστειλλον (וְשָׁלְחוּ) ἐπὶ τὸ ὕδωρ·
ἀνὴρ καὶ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.²⁹

CAP. V.

2. וְנִקְחָהּ. O'. καὶ ληψόμεθα. Alia exempl. ὅτε
οὖν ἡμῶν.¹

¹¹ Sic Comp. (om. τὴν), Codd. 93, 108. Lucif. Calar.: (Et ne operias) iniquitatem ipsorum, et peccata eorum a facie tua non deleantur... ¹² Ibidem. ¹³ Sic Comp., Codd. 71, 93, 106, 108 (cum Ἀζῳτίοι), alii. ¹⁴ Sic Cod. 93. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108. Cf. ad v. 1. ¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Sic Codd. 93, 108 (cum ποιῆσονται pro ποιῆσαι μοι). Lectio textualis deest in Ald., Codd. II, III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243), et fortasse Symmachi est. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐπιβουλοῖ). ¹⁹ Sic Codd. 93, 108 (cum παρατάξωμεν). ²⁰ Sic Comp. (cum ὅτι), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ²¹ Sic Codd. 93 (cum ἔστησαν), 108. Suidas: ἀναπεπταμένα χωρία· πεδία, κάμποι. ²² Ibidem.

Statim μετὰ τῶν μαχαίρων αὐτῶν, καὶ τῶν δοράτων αὐτῶν, καὶ τῶν τόξων αὐτῶν iidem. ²³ Sic Codd. 93 (cum ὤρκισα), 108 (cum ὤρκισα). ²⁴ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 58, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 93, 108. Ad ἐκτετιναγμένων (Hieron. excussorum) cf. Hex. ad Psal. cxxvi. 4. Neh. v. 15. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 93, 108, 119, 248. ²⁶ Sic Codd. 93, 108. ²⁷ Ibidem. Clausula deest in Codd. II, III, XI, 55, 58. ²⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁹ Duplex versio est in Codd. 93, 108 (cum καὶ τὸ ὅπλον); posterior tantum in Comp.

4. שְׂדֵתֵינוּ וְגו'. Ο. ἀγροὶ ἡμῶν κ.τ.έ. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς ἡμῶν κ.τ.έ.²
5. וַיִּשׂוּ מִבְּנוֹתֵינוּ נְכֻשׁוֹת. Ο. καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστεύμεναι. Alia exempl. καὶ τινες τῶν θυγατέρων ἡμῶν βία ἀφαιροῦνται.³
- וַיֵּאָמֶר לְאֵל יְהוָה. Ο. καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ ἡμῶν.⁴
7. וַיִּמְלֶךְ לְבִי עָלַי. Ο. καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμέ. Alia exempl. καὶ ἐβουλεύσαμην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.⁵
- וַאֲרִיבָה. Ο. καὶ ἐμαχασάμην (alia exempl. ἐκρίθην⁶).
- וַאֲתַן. Ο. καὶ ἔδωκα (alia exempl. συνήγαγον⁷).
8. כְּדִי בָנוּ. Quantum in nobis erat. Ο. ἐν ἐκουσίῳ ἡμῶν. Alia exempl. ἰκανῶς τέκνα ἐποιήσατε.⁸
- וַנִּמְכַּרְרֵנוּ. Ο. καὶ παραδοθήσονται (alia exempl. πρᾶθήσονται⁹) ἡμῖν.
10. הַזֶּה (usuram) נִעְוָה-נֵינָא אֶת-הַמֶּשֶׁחַ. Ο. ἐγκατελίπομεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Alia exempl. ἀποθέσθαι ἀφ' ἡμῶν τὸ βάρος (הַמֶּשֶׁחַ) τοῦτο.¹⁰
11. הָשִׁיבוּ נָא. Ο. ἐπιστρέψατε δὴ. Alia exempl. καὶ ἀπόδοτε αὐτοῖς.¹¹
14. גַּם מִיּוֹם. Ο. ἀπὸ ἡμέρας. Alia exempl. καίγε ἀπὸ τῆς ἡμέρας.¹²
- לֶחֶם הַפֶּתַח לֹא אֲנִלְתָּי. Ο. βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. Alia exempl. ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν.¹³
15. וְהַפְחֹת הֶרְאִשׁוּנִים אֲשֶׁר-לִפְנֵי הַכְּבִידוֹ עַל-.

הַעֵם. Ο. καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἄς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτοῦς. Alia exempl. οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἐμπροσθέν μου ἐβάρυναν κλοιδὸν ἐπὶ τὸν λαόν.¹⁴

15. שִׁקְלִים. Ο. δίδραγμα. Alia exempl. σίκλους.¹⁵
- וְגַם נַעֲרִיקָהּ שְׁלֹטוֹ. Ο. καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται. Alia exempl. καίγε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν.¹⁶
16. הַחֹמָה הַזֹּאת הִחֲזַקְתִּי. Ο. τοῦ τείχους τούτου οὐκ ἐκράτησα. Alia exempl. τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα.¹⁷
- וְכָל-נַעֲרֵי. Ο. καὶ πάντες. Alia exempl. καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες.¹⁸
17. וְהַכְּנִיּוֹת. Ο. Vacat. Alia exempl. καὶ οἱ ἄρχοντες.¹⁹
- עַל-שֻׁלְחָנִי. Ο. ἐπὶ τράπεζάν μου. Alia exempl. ἐπὶ τὴν τράπεζάν μου ἐξενίσοντο.²⁰
18. וַיִּבֶן יַעֲשָׂרֶת יָמִים. Ο. καὶ ἀναμέσον (alia exempl. διὰ²¹) δέκα ἡμερῶν.
- הַפֶּתַח. Ο. τῆς βίας. Alia exempl. τῆς ἡγεμονίας μου.²²
- כְּכֶדָה הַעֲבָרָה. Ο. βαρεία ἡ δουλεία. Alia exempl. ἐβαρύνθη τὸ ἔργον.²³

CAP. VI.

1. וְלֹא-נוֹתַר בָּהּ פָּרֶץ. Ο. καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή. Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ διακοπή.¹
4. אַרְבַּע פְּעָמִים. Ο. Vacat. Alia exempl. τέταρτον καθόδους; alia, τέσσαρσιν καθόδοις.²

* ἡμῶν καὶ τοὺς ἀμπελώνας ἡμῶν καὶ τὰς οἰκίας ἡμῶν ἡμεῖς διενεργήσαμεν, καὶ ἐλάβομεν σίτον, καὶ ἐφάγομεν *ibidem*.² *Iidem*.³ *Iidem*.⁴ *Iidem*.⁶ *Iidem* (cum μετὰ τῶν ἐντίμων κ.τ.έ.). Cf. ad Cap. xiii. 11. ⁷ Sic Codd. 93 (cum συνήγον), 108. Hieron.: et congregavi. ⁸ Sic Codd. 93, 108, 121. Vide Parsons. in *Var. Lect.* ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum παραθήσονται), 119, 121. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108 (cum ὑμῶν), 121 (*ibidem*). ¹¹ Sic Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp. (om. κλοιδόν), Codd. 93, 108, 121. ¹⁵ *Iidem*. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁷ Sic Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁹ *Iidem*. ²⁰ Sic Codd. 93 (om. τῆν), 108, 121 (ut 93).

²¹ Sic Codd. 93, 108. Locutio optime Graeca, διὰ δέκα ἡμερῶν, decimo quoque die, nescio an Symmachum interpretem arguat. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. ²³ Sic Codd. 93, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp. (cum οὐ κατ.), et cum duplici versione Codd. 93 (cum οὐ ὑπελήφθη ἐν αὐτοῖς), 108. ² Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108.

5. בְּדַבֵּר הַזֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ τὸν λόγον τούτου.³
 פָּעַם חֲמִישִׁית. O'. Vacat. Alia exempl. τὸν πέμπτον.⁴
 6. וַנִּשְׁמָעוּ אִמָּר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ Γη-σὰμ εἶπεν.⁵
 7. הַעֲמִידָה. O'. ἔστησας. Alia exempl. ἐξήγειρας.⁶
 לְקָרָא עָלֶיהָ. לְאָמֹר מַלְךְ בִּיהוּדָה. O'. ἵνα καθίσῃς . . εἰς βασιλεία ἐπὶ Ἰουδα. Alia exempl. κηρύσσειν περὶ σοῦ . . λέγοντας ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.⁷
 9. הוֹק אֶת־יָדַי. O'. ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Alia exempl. ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρές μου.⁸
 10. וַנִּסְגְּרָה דְלָתוֹת הַהַיְכָל. O'. καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀποκλείσωμεν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ.⁹
 כִּי בָּאִים לְהַרְגָה וּלְיַלְדָה בָּאִים לְהַרְגָה. O'. ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. Alia exempl. ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε νυκτὸς, ἔρχονται ἀποκτεῖναί σε.¹⁰
 11. הָאִישׁ כְּמוֹנִי יִבְרָח וְכוּי כְּמוֹנִי אֲשַׁר־יָבֹא. O'. τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται. Alia exempl. τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ φεύξεται; ἢ τίς οἷος ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται.¹¹ Alia: μὴ ἀνὴρ ἐγὼ οἷος ἀποδιδράσκειν; ἢ τίς οἷος ἐγὼ ὅστις εἰσελεύσεται.¹²
 לֹא אָבֹא. O'. Vacat. Alia exempl. οὐκ εἰσελεύσομαι.¹³
 12. כִּי הִנְבוֹאָה דְבַר עָלַי. O'. ὅτι ἡ προφητεία

- λόγος κατ' ἐμοῦ. Alia exempl. ὅτι ἡ προφήτης ἐλάλησε πρὸς μέ.¹⁴
 12, 13. לְכַיֵּן שָׂכַר הוּא; שְׂכָרָו. O'. ἐμισθώσαντο ἐπ' ἐμέ ὄχλον. Alia exempl. ἐμισθώσαντο αὐτόν.¹⁵
 14. וַגַּם לְנוֹעֲרֵיהָ הִנְבִּיאָה. O'. καὶ τῷ Νωαδία τῷ προφήτῃ. Alia exempl. καίγε τῇ Ὁδῇ τῇ προφήτιδι.¹⁶
 הָיוּ מִיְרָאִים. O'. ἦσαν φοβερίζοντες. Alia exempl. ἐνουθέτου.¹⁷
 17. מִרְבִּים הָיוּ הַיְהוּדָה אֲנִרְתֵיהֶם. O'. ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰουδα ἐπιστολαί. Alia exempl. πολλοὶ ἦσαν τῶν ἐντίμων τῶν Ἰουδαίων, ὧν αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῶν.¹⁸
 19. גַּם שׁוֹבְתָיו הָיוּ אִמָּרִים לְפָנַי. O'. καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μέ. Alia exempl. καίγε τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγον ἐνώπιόν μου.¹⁹

CAP. VII.

2. שֵׁר הַבְּרִיָה. O'. ἀρχοντι τῆς βιρά (alia exempl. τῆς βάρους¹).
 מִרְבִּים. O'. παρὰ (alia exempl. ὑπὲρ²) πολλούς.
 3. עַד־יַחַם הַשְּׂמֵשׁ. O'. ἕως ἄμα τῷ ἡλίῳ. Alia exempl. ἕως ἂν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος.³
 וַאֲחֻזֵי. O'. καὶ σφηνούσθωσαν (alia exempl. ἀσφαλίζέσθωσαν⁴).
 4. רַחֲבַת יָדַים. O'. πλατεία. Alia exempl. πλατεία χερσίν.⁵

³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, 243, 248. Alii post τὸν παῖδα αὐτοῦ inferunt τὸ πέμπτον. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, alii. ⁶ Sic Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 93 (om. ἐν), 108. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. Comp.: ὅτι ἔρχ. φ. σε, ἔρχ. νυκτὸς φ. σε. ¹¹ Sic Comp. (cum τίς ἐστὶν ἀνὴρ . . ἢ τίς οἷος ἐγὼ εἰσ.), Ald. (ut Comp., nisi ἐγὼ ὃς εἰσ.), Codd. III, 52 (om. ἀνὴρ), 64 (idem), 71, alii. ¹² Sic Codd. 93 (cum -κεις), 108 (cum εἶτις pro ἢ τίς). Symmachus sapit constructio elegantior, οἷος ἀποδιδράσκειν, Anglice, likely to run away. Statim naōn pro οἶκον iidem. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁴ Sic Codd. 93 (cum προφήτης), 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτὸν ἐμισθώσαντο), 108 (cum ἐμισθώσαντο). ¹⁶ Sic Codd. 93, 108 (cum Ὁδῇ). ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum πολλοὶ ὧν ἦσαν), 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἔλεγον), Codd. 93, 108 (ut Comp.).
 CAP. VII. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. ad Cap. ii. 8. ² Sic Comp., Codd. 58, 93, 108; minus exquisite. Cf. Psal. cxxxiv. 5. Luc. xiii. 2. ³ Sic Codd. 93, 108 (om. ἂν). Hebræo convenientius foret, ἕως ἂν διαθερμάνῃ ὁ ἥλιος, ut Seniores Exod. xvi. 21. 1 Reg. xi. 9. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 21. Psal. ciii. 25.

4. בְּתוֹכָהּ. O' *ἐν αὐτῇ*. Alia exempl. *ἐν μέσῳ αὐτῆς*.⁶
5. וְהִקְבְּצָה. O' *καὶ συνῆξα* (alia exempl. *συνήθροισα*⁷).
- וְהִתְחַנְּחָה. O' *εἰς συνοδίας*. Alia exempl. *εἰς γενεαλογίαν*.⁸
- הָעוֹלָיִם בְּרֵאשׁוֹנָה. O' *οἱ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις*. Alia exempl. *τῶν ἀναβάντων ἐν ἀρχῇ*.⁹
7. הַבְּנָיִים. O' *Vacat*. Alia exempl. *οἱ ἔλθοντες*.¹⁰
- רַעְמִיָּה. O' *Ῥεελά*. Alia exempl. *Δαμίας*.¹¹
- O' *Ἐσδρα*. Alia exempl. *vacant*.¹²
- נְחֻם. O' *Ἰναούμ*. Alia exempl. *Ναούμ*.¹³
11. בְּיָרִיחַ מוֹאָב. O' *υἱοὶ Φαὰθ* (alia exempl. *Φαὰθ ἡγουμένου*¹⁴) *Μωάβ*.
33. נָבוֹ אֶחָד. O' *Ναβία*, *ἐκατόν* (potior scriptura *Ναβιαάρ*¹⁵). Alia exempl. *Ναβαύ*.¹⁶
63. וַיִּקְרָא... אֶת־... לְקַח. O' *ὅτι ἔλαβον... γυναῖκας, καὶ ἐκλήθησαν*. Alia exempl. *ὅς ἔλαβεν... γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη*.¹⁷
64. הַמְתִּיחְשִׁים. O' *τῆς συνοδίας*. Alia exempl. *οἱ γενεαλογοῦντες*.¹⁸
- וַיִּגְאָלֵי מִן־הַהֲרֵגָה. O' *καὶ ἡγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας*. Alia exempl. *καὶ ἀπόσθησαν ἐκ τῆς ἱεροσύνης*.¹⁹
65. לְאִרְיִים וְתַמִּים. O' *φωτίσων*. Alia exempl.

τοὺς φωτισμοὺς καὶ ταῖς τελειώσεσιν.²⁰ Ἄλλος τῶν δῆλων. .²¹

66. כְּאֶחָד. O' *Vacat*. Alia exempl. *ὀμοθυμαδόν*.²²
67. וְלִקְחֵם מִשְׁרָרִים. O' *καὶ* (alia exempl. *καὶ ἐν αὐτοῖς*²³) *ἄδοντες*.
- 68, 69. וְעֶשְׂרִים—סוּסֵיהֶם. O' *ὄνοι δισχιλίοι ἐπτακόσιοι*. Alia exempl. *ἵπποι ἐπτακόσιοι τριακονταεξῆ· ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι ἑξακισχιλίοι ἐπτακόσιοι εἴκοσι*.²⁴ Alia: *κάμηλοι αὐτῶν τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν ἑξακισχιλίοι ἐπτακόσιοι καὶ εἴκοσι· ἡμίονοι αὐτῶν διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· ἵπποι αὐτῶν ἐπτακόσιοι τριακονταεξῆ*.²⁵
70. הַהֲרִשְׁתָּהּ. O' *τῷ Νεεμίᾳ*. Alia exempl. *τῷ ἀρθασασθά*; alia, *ἀρθασασθά*.²⁶
- וְנָתַן לְאַרְצָר. O' *εἰς* (alia exempl. *ἔδωκαν εἰς*²⁷) *θησαυρόν*. Alia exempl. *ἔδωκεν εἰς τὸν θησαυρόν*.²⁸
- הָלְקָה דְרַחְמָנִים אֶלְהָ. O' *χρυσοῦς χιλίους*. Alia exempl. *χρυσίου δραχμὰς χιλίους*.²⁹
- 70, 72. כְּתָנוֹת כְּהֻנִּים. O' *καὶ χωθωνῶθ τῶν ἱερέων*. Alia exempl. *στολὰς ἱερατικός*.³⁰
71. וְהָבֵה דְרַחְמָנִים. O' *χρυσοῦ νομίματος*. Alia exempl. *χρυσίου δραχμὰς*.³¹
72. וַיִּשְׁרֹת נִתְנָה—אֶלְפִים. O' *✕ καὶ ἔδωκαν* (alia exempl. *καὶ ἂ δεδώκασιν*³²)—*διακοσίας* (4).³³

⁶ Sic Codd. 93 (cum *αὐτῶν*), 108, 121. ⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Idem. Mox βιβλίον τῆς γενεαλογίας (שׁוֹתֵי) idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 93 (cum *Δαμίας*), 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. II, III, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 6. ¹⁵ Cod. II, teste Maio: *Ναβιαῶ ρ*. Comp.: *Ναβῶβ ἐτέρου*. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 31. ¹⁶ Sic Comp. (cum *Ναβῶβ*), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ¹⁷ Sic Comp., Codd. III (cum *ὅτι ἔλαβεν*), Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum *ἀπὸ τῆς ἱερατείας*), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 62. ²⁰ Idem. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. ²¹ Cod. 64 in marg. sine nom. (cum *ἀδῆλων*). Cf. Hex. ad Num. xxvii. 21. i Reg. xxviii. 6. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 64. ²³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: *et inter eos cantores*.

²⁴ Sic Comp., Ald. (om. *τεσσαρακονταπέντε*) ἵπποι ἑξακόσιοι, et τετρακόσιοι), Codd. III, 44 (praem. ὄνοι δισχ. ἐπτακόσιοι), 52 (cum *τριακόσιοι* pro *τετρακόσιοι*), 58, 64 (ut 52), alii (inter quos 243, om. *τετρακόσιοι*). ²⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum *εἴκοσι* pro *καὶ εἴκοσι*, et *οἱ ἵπποι* pro *ἵπποι*). ²⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. III (cum *ἀρθασθά*), 58 (cum *ἀρθασθῶ*), 71 (cum *ἀρθασθαί*), 74, aliis (inter quos 243); posterior in Ald., Codd. 44 (cum *ἀρθασθῶ*), 52, 64, 93 (cum *ἀρθασθῶς*), 108 (idem). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, 52, 58, 64, 119, 243. ²⁸ Sic Codd. 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum *στ. τῶν ἱερέων*), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 69. ³¹ Sic Codd. 93, 108. ³² Idem. ³³ Haec desunt in Codd. II, III, 71; asterisco autem notantur in Codd. Frid. Aug. (manu tertia), 64 (cum toto commate, teste Parsons.).

CAP. VIII.

1. אֶל־הַרְחֹב. O'. εἰς τὸ πλάτος. Alia exempl. εἰς τὴν πλατείαν.¹
2. וְכָל מִבּוֹן לְשֹׁמֵעַ. O'. καὶ πᾶς ὁ συνιών ἀκούειν. Alia exempl. καὶ παντὸς ἀκούοντος συνιέναι.²
3. לְפָנַי הַרְחֹב אֲשֶׁר לְפָנַי שַׁעֲרֵהֶמִּים. O'. Vacat. Alia exempl. ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἐμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων.³
4. אֲשֶׁר־עָשָׂו לְדַבָּר. O'. Vacat. Alia exempl. ὁ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι ἐν τῷ λαῷ.⁴
7. יָמִין עֲקֹב שְׁבַתֵּי הַדְּוִיָּה מַעֲשֵׂיהָ קִלְטָא עֲוִרָה. יוֹדְבָר חָנָן פְּלֹאֲיָה רְהֻלְוִים מְבִינִים אֶת־הָעָם. O'. ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαόν. Alia exempl. ἦσαν συνετίζοντες Ἄκαυ, Σαββαθαίος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδάν, Ἀνιφανὲς, καὶ οἱ Λευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν.⁵ Alia: καὶ Ἰαμείν ἦσαν συνετίζοντες καὶ Ἀκοῦβ, καὶ Σαββαθαίος, καὶ Ὠδοῦϊας, καὶ Μαασίας, καὶ Καλλίτας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἰωζαβὲλ, καὶ Ἄναν, καὶ Φαλαΐας, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαόν.⁶
9. הוּא הַתְּרִשְׁתָּא. O'. Vacat. Alia exempl. ὃς ἐστὶν ἀθαρσθάς.⁷
10. וְאַל־תִּעֲצְבוּ. O'. καὶ μὴ διαπέσητε (alia exempl. λυπέισθε⁸).
- הִיא בְּיַחְדָּוִת יְהוָה הִיא. O'. ὅτι ἔστι κύριος. Alia exempl. ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστίν; alia, ὅτι ἡ ἐψφροσύνη κυρίου αὕτη ἐστίν.⁹

11. חָסוּ. O'. σιωπάτε. Alia exempl. ἡσυχάζετε.¹⁰
13. לְכָל־הָעָם. O'. σὺν τῷ παντὶ λαῷ. Alia exempl. παντὸς τοῦ λαοῦ.¹¹
- וְהִשְׁבִּיל. O'. ἐπιστῆσαι (πρὸς πάντας). Alia exempl. τοῦ συνιέναι (πάντας).¹²
15. תְּמָרִים. O'. φοινίκων. Alia exempl. φοινίκων καὶ ἄγνου.¹³
16. וּבְרָחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם. O'. καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως (alia exempl. add. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης τῶν ὑδάτων¹⁴).
- וּבְרָחוֹב שַׁעַר. O'. καὶ ἔως πύλης. Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης.¹⁵
17. מָאֵד. O'. Vacat. Alia exempl. σφόδρα.¹⁶

CAP. IX.

1. וְאֶדְמָה. O'. καὶ σποδῶ. Alia exempl. καὶ κόνις.¹
3. רַבְעִיעִית הַיּוֹם וּרְבִיעִית מִתְּחִילָה. O'. καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ. Alia exempl. τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας, καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας.²
4. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. O'. υἱὸς Σαραβία. Alia exempl. Βοννείας, Σαραΐας.³
5. בְּנֵי הַשְּׁבִינָה יִשְׂרָאֵל הַדְּוִיָּה שְׁבִינָה פְּתִיחָה. O'. Vacat. Alia exempl. Βοννείας, Σαραβίας, Σαβανίας, Ὠδοῦϊας, Σεχεινίας, Φεσσίας.⁴
- וְיַבְרָכָה שָׁם כְּבָדָה וּמְרֹמִים עַל־כָּל־בְּרָכָה וְתִהְיֶה. O'. καὶ εὐλόγησουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώ-

CAP. VIII. ¹ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς πύλης τῶν ὑδάτων). ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp. (om. ἐν τῷ λαῷ), Codd. 93, 108. Hieron.: quem fecerat ad loquendum. ⁵ Sic Ald. (cum Ἄκαν, Σαβαθαίος), Codd. 52 (cum Σαβαθαίος, Κάμπτας), 64 (cum Σαβαθαίος), 74 (cum Σαββαθαίος), alii. ⁶ Sic Comp. (om. ἦσαν συνετίζοντες in priore loco, cum Σαβαθαίος et Ἰωσαβὲδ), Codd. 93 (cum Ἀκοῦβ καὶ Σαμβαθαίος, et Ζαχαρίας pro Ἀζαρίας), 108 (cum Σαβοθθαίος), 121 (cum Ἀκοῦβ καὶ Σαβαθαίος . . Ἰωζαβαδάν καὶ Ἄναν καὶ Φανίας). ⁷ Sic Comp. (cum ἀθαρσθάς), Codd. 93, 108 (cum ἀφθαρσθάς). ⁸ Sic Codd. 93 (cum λυπέισθε). ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52 (om. αὕτη), 64 (idem),

119, 243, 248; posterior in Codd. 93 (om. ἡ), 108 (utroque cum ἡ ἰσχύς ἡμῶν). ¹⁰ Sic Codd. 93, 108. Mox λυπέισθε pro καταπίπτει idem. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. Cf. Lev. xxiii. 40 in LXX. ¹⁴ Sic Comp. (cum ἐν πλατείαις τ. π. τῶν ὑδάτων tantum), Codd. 108, 121 (cum ἐν τῇ πλατείᾳ). ¹⁵ Sic Comp., Cod. 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121.

CAP. IX. ¹ Sic Comp. (cum κόνις), Codd. 93, 108 (ut Comp.). Leetio Symmachum refert, coll. Hex. ad 2 Reg. i. 2. ² Sic Comp., Codd. 93 (om. καὶ), 108. ³ Sic Codd. 93 (cum Βοννείας), 108. ⁴ Sic Comp. (cum Σαβανίας), Codd. 93 (cum Βοννείας et Φεσσίελας), 108.

- σουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει. Alia exempl. καὶ εὐλογεῖτε τὸ δνομα τῆς δόξης τοῦ ὑπερυψουμένου ἐπὶ παντὸς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἐν αἰνέσει.⁵
6. וְכָל-צַבָּאוֹת. Ο'. καὶ πάσαν τὴν στάσιν (alia exempl. πάσας τὰς δυνάμεις⁶) αὐτῶν.
8. וְהַגְּרָאִישׁ. Ο'. καὶ Γεργεσαίων (alia exempl. add. καὶ Εὐαίων⁷).
- וְלִתְּ לְזֹרְעוֹ. Ο'. καὶ (alia exempl. add. δοῦναι αὐτῇ⁸) τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
9. וְאֶת-עֵינָי. Ο'. τὴν ταπείνωσιν (alia exempl. κάκωσιν⁹).
10. וְכַלְתִּים. Ο'. καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ. Alia exempl. ἐν Αἰγύπτῳ; alia, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τέρατα.¹⁰
- כִּי יִדְעֶתָ כִּי הָיִיתִי. Ο'. ὅτι ἔγνωσ ὅτι ὑπερηφάνησαν. Alia exempl. ἔγνωσ γὰρ σὺ, κύριε, ὅτι ὑπερηφανεύσαντο.¹¹
13. וְקִנְיָ. Ο'. προστάγματα. Alia exempl. διαιώματα.¹²
15. לְרַעְבָּם. Ο'. εἰς σιτοδοσίαν (alia exempl. σιτοδοσίαν; alia, σιτοδείαν¹³) αὐτῶν.
17. וַיִּמְאִנוּ. Ο'. καὶ ἀνένευσαν (alia exempl. ἠπέεθησαν¹⁴).
- וְאֶת-עַרְפָּתוֹ. Ο'. τὸν τράχηλον (alia exempl. νῶτον¹⁵) αὐτῶν.
17. שָׂרָא. Ο'. ἀρχήν. Alia exempl. ἀρχηγόν.¹⁶
- תְּלִיחוֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀφίων ἀμαρτίας.¹⁷ *Ἄλλος* Ἰλασμών. *Ἄλλος* ἀφίεις.¹⁸
21. לֹא חָקְרוּ. Ο'. οὐχ ὑστέρησας (alia exempl. ὑστέρησεν¹⁹) αὐτοῖς οὐδέν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐπεδεήθησαν ῥήματος.²⁰
- בָּלָו. Ο'. ἐπαλαιώθησαν. Alia exempl. κατετριβη.²¹
- וַיִּרְגְּלוּהֶם לֹא בַּיָּקָו. Ο'. καὶ πόδες (alia exempl. ὑποδήματα²²) αὐτῶν οὐ διερράγησαν (alia exempl. οὐκ ἐτυλώθησαν²³).
- 22. וְחִלְקֶם לְפָנָה. Et distribuisti eos in varias regiones. Ο'. ἐμέρισας (s. διεμέρισας) αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ διεμέρισας αὐτοῖς εἰς πρόσωπον.²⁴
23. לָבוֹא לְרַשָּׁתָּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ εἰσελθεῖν καὶ κληρονομησαί.²⁵
24. וַיִּבְאֹו הַבְּנִים וַיִּירָשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ. Ο'. καὶ ἐκληρονομήσαν αὐτήν. Alia exempl. καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν.²⁶
25. וַעֲרִים בְּצוּרֹת וְאִדְמָה שְׁמֵנָה. Ο'. πόλεις ὑψηλάς. Alia exempl. πόλεις ὄχυράς καὶ γῆν πίοσα.²⁷
- בְּשׁוֹבְהָ הַגְּדוֹלָה. Ο'. ἐν ἀγαθωσύνη σου τῇ μεγάλῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου τοῖς μεγάλοις.²⁸

⁵ Sic Codd. 93 (cum εὐλογεῖται et ἐπὶ πάντας), 108. ⁶ Sic Comp. (cum πάντας), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ⁷ Sic Codd. 93, 108, 121. ⁸ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτῶν), 108. ⁹ Sic Codd. 93. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxxvii. 10. Thren. iii. 1. ¹⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 44, 55, 58, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. 1. 29. Ad formam ὑπερηφανείας cf. Hex. ad Deut. i. 43. ¹² Idem. Cf. ad Cap. i. 7. ¹³ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. 74, 93 (cum ἐν τῇ σιτοδοσίᾳ . . . ἐν τῇ δέψῃ), 108 (idem, nisi σιτοδοσίᾳ), 243; posterior (ad quam cf. Hex. ad Psal. xxxvi. 19) in Codd. III (cum σιτοδείαν), 71 (idem), 119, aliis. ¹⁴ Sic Codd. 93 (cum εἰπήθησαν), 108. Cf. Hex. ad Exod. iv. 23. ix. 2. Jerem. xv. 18. l. 33. ¹⁵ Ii-

dem. ¹⁶ Idem. Cf. Num. xiv. 4 in LXX. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, alii (inter quos 121 (cum ἀφίεις), 243). ¹⁸ Cod. 93 in textu: ἀφίεις (sic). Cod. 108 in textu: Ἰλασμῷ (sic) ἀφίεις, ex duplici, ni fallor, versione. Ad Ἰλασμοὺ cf. Dan. ix. 9 juxta Theod. ¹⁹ Sic Comp. (cum ὑστέρησεν), Ald., Codd. 64, 74, alii. ²⁰ Sic Codd. 93 (cum ἐδεήθησαν), 108. Cf. Deut. ii. 7 in LXX. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, alii (inter quos 243). ²³ Sic Codd. 93, 108 (cum τὰ ἵποδ. αὐτῶν οὐ διερρ. καὶ οἱ π. αὐτῶν οὐκ ἐτυλ.). Cf. Deut. viii. 4 in LXX. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁶ Sic Comp. (om. οἱ), 93, 108 (om. καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν). ²⁷ Sic Comp. (cum ὑψηλάς), Codd. 93, 108. ²⁸ Sic Codd. 93, 108.

26. **וַיִּבְרֹחוּ**. *Et contumaces fuerunt.* Ο'. καὶ ἤλαξαν (alia exempl. παρεπίκραναν³⁰).

28. **וַיְבָרֶךְ**. Ο'. καὶ κατήρξαν (alia exempl. ἐπαιδεύοντο³⁰) ἐν αὐτοῖς.

וַיִּשְׁבְּרוּ. Ο'. καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ ἐπέστρεφον καὶ ἐπεκαλούντ' σε πάλιν.³¹

28, 29. **וַתַּעַד**. Ο'. καὶ ἐπεμαρτύρω. Alia exempl. καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω.³²

29. **וַתִּהְיֶה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. αὐτοὶ δὲ ὑπερῆφανέυσαντο.³³

וְלֹא-שָׁמְעוּ. Ο'. καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου. καὶ κρίμασί σου ἠμάρτσον. Alia exempl. καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἤμαρτον ἐν αὐτοῖς.³⁴

כִּתְּהָ. Ο'. νῶτον ἀπειθοῦντα. Alia exempl. ὄμων αὐτῶν ἀπειθοῦντα καὶ ἐκκλίνοντα.³⁵

30. **וַתִּקְשֹׁף**. Ο'. καὶ εἴλκυσας (alia exempl. ἐμακροθύμησας³⁶).

וְלֹא. Ο'. καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο. Alia exempl. καὶ οὐ προσέσχον καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο.³⁷

35. **וַתִּשְׁמַנְהָ**. Ο'. τῇ πλατεῖᾳ καὶ λιπαρᾷ. Alia exempl. τῇ πίνονι.³⁸

37. **וַתְּבֹאֲתָהּ**. *Et proventus ejus multos edidit.* Ο'. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοί (alia exempl. οἱ πολλοὶ ἐγένοντο³⁹).

CAP. X.

14 (Hebr. 15). **פָּחַת**. Ο'. Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγουμενου.¹

28 (29). **וְכָל-הַבְּבָרִל**. Ο'. καὶ πᾶς ὁ προσπορευόμενος. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ διαχωρισθέντες.²

יִדְרַע. Ο'. ὁ εἰδώς. Alia exempl. ὁ γινώσκων.³

29 (30). **וַהֲוֶה**. Ο'. κυρίου. Alia exempl. κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁴

31 (32). **וְכִישָׁא**. *Et debitum.* Ο'. καὶ ἀπαίτησιν. Alia exempl. καὶ χρέος καὶ ἀπαίτησιν.⁵

32 (33). **וְהָעֵמְדוּ**. Ο'. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ ἐστήσαμεν καθ' ἐαυτῶν.⁶

33 (34). **וְלַעֲזֹלַת**. Ο'. καὶ εἰς ὀλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελειχισμού. Alia exempl. καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα διαπαντός.⁷

34 (35). **עַל-קִרְבָּן**. Ο'. περὶ κλήρου. Alia exempl. περὶ τῶν δώρων.⁸

לְעֵתִים. *Temporibus statutis.* Ο'. εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων. Alia exempl. κατὰ καιροὺς ἀπὸ ἡμέρων εἰς ἡμέρας.⁹

37 (38). **וְאֶת-רֵאשִׁית**. Ο'. καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν. Alia exempl. καὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ σίτου ἡμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν.¹⁰

38 (39). **בַּעֲשֶׂר**. Ο'. ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου. Alia exempl. ἐν τῷ δεκατοῦν τοῦς Λευίτας.¹¹

אֶל-הַלְשָׁנוֹת. Ο'. εἰς τὰ γαζοφυλάκια (alia exempl. παστοφόρια¹²).

לְבֵית. Ο'. εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τοῦ θησαυροῦ.¹³

³⁰ Iidem. ³⁰ Sic Codd. 93 (cum ἐπεδευόντων, "cum ᾗ [1] supra lineam"), 108; h. e. castigabantur (Israelitae). Nisi forte legendum ἐπαιδεύον, coll. Hex. ad Lev. xxv. 43. 2 Paral. viii. 10. ³¹ Sic Codd. 93 (cum ἐπεκαλούντων, "cum ᾗ [1] supra lineam"), 108. ³² Sic Comp., Codd. 93, 108. ³³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. ad v. 10. ³⁴ Sic Comp. (om. ἐν αὐτοῖς), Codd. 93 (idem), 108. ³⁵ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 7. lxxvii. 7. ³⁶ Sic Comp. (cum duplici versione), Codd. 93 (cum -σαν), 108. ³⁷ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. i. lxxix. i. ³⁸ Iidem (om. τῇ πλατεῖᾳ καί). ³⁹ Iidem.

CAP. X. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30. ² Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Sic Codd. 93 (cum ἀπαίτησιν (sic)), 108. ⁶ Iidem (qui continent: ἐντολὰς τοῦ δοῦναι ἡμᾶς τὸ τρ. τοῦ δ. εἰς λατρίαν οἴκου τ. θ. ἡ.). ⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁸ Sic Comp., necnon (cum περι τῶν δώρων καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λ. καὶ τοῦ λαοῦ περὶ κλήρου ξυλοφορίας) Codd. 93, 108. ⁹ Sic Codd. 93 (cum κλήρου), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum σίτων), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 30. ¹¹ Sic Codd. 93, 108. ¹² Iidem. Cf. Hex. ad Esdr. viii. 29. ¹³ Sic Comp.

39 (40) אֶל-הַלְשָׁנוֹת. O'. *εις τους θησαυρούς.*
Alia exempl. *εις τὰ παστοφόρια.*¹⁴

CAP. XI.

1. אָחַד מִן-הַעֲשָׂרָה לְשֵׁבֶת. O'. *ένα ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι.* Alia exempl. *ἐξ αὐτῶν τὸ δέκατον ὥστε οἰκῆν.*¹
2. לְשֵׁבֶת. O'. *καθίσαι.* Alia exempl. *κατοικῆσαι.*²
8. וְאַחֲרָיו. O'. *καὶ ὀπίσω αὐτοῦ* (alia exempl. *add. οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ*³).
9. עַל-הָעִיר. O'. *ἀπὸ* (alia exempl. *ἐπὶ*⁴) *τῆς πόλεως.*
11. נִגַד בַּיִת. O'. *ἀπέναντι* (alia exempl. *ἡγούμενος*⁵) *οἴκου.*
13. בְּן-אַחֲוֵי. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς Ζακχίου.*⁶
14. וְזַבְרִיאֵל. O'. *Βαδισήλ.* Alia exempl. *Ζεχρηήλ (Ἰνκρηιά).*⁷
15. בְּן-חֲשׁוּב. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς Ἀσοῦβ.*⁸
- בְּן-חֲשֻׁבָּה בְּן-בוּנִי. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς Ἀσαβίου, υἱὸς Βοννώ.*⁹
16. וְשִׁבְתִּי וַיּוֹזְבֹד עַל-הַמְּלֶאכֶה הַחַיְעִנָּה לְבַיִת הַאֱלֹהִים מֶרְאִשֵׁי הַלְלוּם. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ Σαβαθαίος, καὶ Ἰωῶαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἑξωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.*¹⁰
17. בֶּן-זַבְדִּי בֶן-אַסָּה רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוּדָה. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ Σαβαθαίος, καὶ Ἰωῶαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἑξωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.*¹⁰
- בֶּן-זַבְדִּי בֶן-אַסָּה רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוּדָה. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ Σαβαθαίος, καὶ Ἰωῶαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἑξωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.*¹⁰

מֶאֱחָיו וְעַבְדָּא בֶן-שְׂמוּעָה בֶן-גַּלְלָה בְּיָדֵינוּ. O'. *καὶ Ἰωβήθ υἱὸς Σαμονί.* Alia exempl. *υἱὸς Ζεχρηί, υἱὸς Ἀσάφ, ἄρχων τοῦ αἵνου (הַתְּחִלָּה), καὶ Ἰούδας τῆς προσευχῆς, καὶ Βοκχείας δεῦτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου, υἱοῦ Γαλλῆλ, υἱοῦ Ἰδιθούν.*¹¹

18. כָּל-הַלְלוּם בְּעִיר הַקִּישׁ. O'. Vacat. Alia exempl. *πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγία.*¹²
19. הַשְּׂמֵרִים בְּשָׂעִירִים. O'. Vacat. Alia exempl. *οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις.*¹³
20. וְשָׂאָר יִשְׂרָאֵל הַפְּתָנִים הַלְלוּם בְּכָל-עָרֵי יְהוּדָה. O'. Vacat. Alia exempl. *τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἰουδαίας, ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ.*¹⁴
21. וְהַנְּתִיבִים יֹשְׁבִים בְּעַפְלָה וְצִיחָא וְגַשְׂפָּא עַל-הַנְּתִיבִים. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ οἱ Ναθινάιοι οἱ κατῳκῆσαν ἐν Ὀφλάτῃ καὶ Σεαδ καὶ Γεσφὰς ἐπὶ τῶν Ναθινάϊων.*¹⁵
22. בִּירוּשָׁלַם עָזְו בֶן-בְּנִי. O'. *υἱὸς Βανί, υἱὸς Ὀζί.* Alia exempl. *ἐν Ἱερουσαλὴμ Ὀζει υἱὸς Βοννεί.*¹⁶
- בְּן-מִתְנָה בְּן-מִיכָא. O'. *υἱὸς Μιχά.* Alia exempl. *υἱὸς Μαθθανίου, υἱὸς Μιχά.*¹⁷
23. וְעֵלֵיהֶם וְאִמָּנָה עַל-הַמְּשָׁרְרִים דְּבִרְיוּם בְּיוֹמוֹ. O'. *εις αὐτούς.* Alia exempl. *ἐπ' αὐτούς· καὶ ἡ τάξις ἐν τοῖς ἄδουσι καθ' ἐκάστην ἡμέραν.*¹⁸ Alia: *ἐπ' αὐτούς· καὶ διέμενον ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς λόγος ἐκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.*¹⁹

(cum οἴκου pro *εις τὸν οἶκον*), Codd. 93, 108.

¹⁴ Sic

CAP. XI. ¹ Sic Codd. 93 (cum *ἐξ αὐτῶν*), 108. Mox τὰ δὲ λοιπὰ ἐννάε μέρη *idem*. ² *Idem* (passim). ³ *Idem*.

⁴ Sic Comp., Codd. II, 55, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum *Σακχίου*), Codd. 93 (cum *Ἀζακίου*), 108, 119 (cum *Ἀχίου*).

⁷ Sic Comp., Ald. (cum *Σοκρηήλ*), Codd. III (cum *Ζοχρ.*), 44, 52 (cum *Ζοκρ.*), 64 (ut III), alii (inter quos 243, ut III). Cf. ad v. 17. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, 52, 64, alii (inter quos 93 (cum *Ἀσοῦβ*), 108 (cum *Ἀσοῦρ*), 243).

⁹ Sic Comp. (cum *Ἀσαβία* et *Βοννώ*), Codd. 93 (cum *Ἀσαβί*

et *Βαννῆ*), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum *Σαββαθαίος* et *Ἰωσαβὰδ*), Codd. 93 (om. *τοῦ οἴκου*), 108 (cum *Σαβθαίος*).

¹¹ Sic Comp. (cum *Ἀσάφ*), Codd. 93 (cum *Αἰδέϊας* pro *Ἀβδίας υἱὸς*), 108 (cum *Γαλλέκ*).

¹² *Idem*. ¹³ *Idem*. ¹⁴ *Idem*. ¹⁵ Sic Comp. (cum *Σιαά* . . . ἀπὸ τῶν N.), Codd. 93 (cum *Ναθην* (bis) et *Ὀφλατά*), 108 (om. *οἱ*, *Ὀφλατά* καὶ *οἱ* υἱοῦ *Ἰαού*).

¹⁶ Sic Comp. (cum *Βανί*), Codd. 93 (cum *Βοννεί*), 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93 (cum *Μαθθ.* et *Μιχά*), 108.

¹⁸ Sic Codd. 44, 71, 106. Hieron.: *super eos erat; et ordo in cantoribus per dies singulos*.

¹⁹ Sic Comp., Codd. 93 (cum *διέμενον* et *ᾠδοῖς*), 108.

- exempl. ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ἀρχοντες τῶν πατριῶν.⁶
15. אֶדְנָא. O'. Μαννάς. Alia exempl. Ἐδνάς.⁷
24. לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְהַלְלוֹת. O'. εἰς ὕμνον αἰνεῖν. Alia exempl. αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι.⁸
25. מִתְנַהֵג וּבִקְבֻקְבָה עֲבָדְהָ מִשְׁלֵם טַלְמוֹן עֲקֹב. שְׁמָרִים שׁוֹעֲרִים מִשְׁמָר. O'. Vacat. Alia exempl. Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδείας, Μοσολάμ, Τελμών, Ἀκκούβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς.⁹
26. אֲלָה. O'. Vacat. Alia exempl. οὔτοι.¹⁰
- הַפְּחָה. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἀρχοντος.¹¹
27. בָּקָשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־מְקוֹמֹתָם לְהַבְיָאָם. O'. ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτούς. Alia exempl. ἤτησαν τοὺς Λευίτας ἐκ πάντων τῶν τόπων αὐτῶν τοῦ ἀγαγεῖν αὐτούς.¹²
- וַתִּשְׁמַח וַתְּתוֹדוֹת. O'. καὶ εὐφροσύνην ἐν θωδαθά. Alia exempl. ἐν εὐφροσύνη καὶ ἐν αἰνέσει.¹³
- מִצְלָמִים. O'. κυμβάλιζοντες. Alia exempl. καὶ ἐν κυμβάλις.¹⁴
- 28, 29. וּמִן־הַצְּרִי נִטְפְּתָי: וּמִבֵּית הַגְּלָגֶל וּמִשְׁדוֹת. גָּבַע וְעִנְיֹת. O'. καὶ ἀπὸ ἐπαύλων, καὶ ἀπὸ ἀγρῶν. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλων τοῦ Νετωφατεῖ, καὶ ἐν Βαιθυγαλά, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν Γαβεὶ καὶ Ἀσμῶθ.¹⁵
- סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם. O'. ἐν (alia exempl. περικύκλω)¹⁶ Ἱερουσαλήμ.
30. וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ. O'. καὶ ἐκαθαρίσθησαν . . καὶ ἐκαθάρισαν. Alia exempl. καὶ ἠγνίσαντο . . καὶ ἠγνισαν.¹⁷
- וְאֶת־הַשְּׁעָרִים. O'. καὶ τοὺς πυλωροὺς. Alia exempl. καὶ τὰς πύλας.¹⁸
31. לְשַׁעַר. O'. Vacat. Alia exempl. τῆς πύλης.¹⁹
36. גַּלְלֵי מְעִי. O'. Γελλῶλ, Ἰαμά, Ἀῖα. Alia exempl. Γελωλαί, Μαῖα.²⁰
- בְּכַל־יְשִׁיר. O'. τοῦ αἰνεῖν ἐν ῥοδαῖς (alia exempl. ἐν σκεύεσι καὶ ῥοδαῖς²¹).
37. וַעַל שַׁעַר הָעֵין. O'. ἐπὶ πύλης τοῦ αἰνεῖν. Alia exempl. καὶ ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πηγῆς.²²
- עַל־מַעְלוֹת. O'. ἐπὶ κλίμακας. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς βαθμοῖς.²³
- 37–39. וַעַל שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח: וְהַתּוֹדָה הַשְּׁנִיָּה: הַהוֹלֵכֶת לְמוֹאֵל וְאֶנְי אַחֲרֶיהָ וְחֵצֵי הָעַם מֵעַל לְהוֹחִמָה מֵעַל לְמַגְדֵּל הַתְּנַזְרִים וְעַד הַחֹמָה הַרְתְּבָה: וּמֵעַל לְשַׁעַר־אֶפְרַיִם. O'. καὶ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραΐμ. Alia exempl. καὶ ἕως τῆς πύλης τῶν ὑδάτων κατ' ἀνατολάς. (38) καὶ περὶ αἰνέσεως ἢ δευτέρα ἐπορευέτο συναντώσα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἤμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους ὑπεράνω τοῦ πύργου τοῦ θανουρεῖμ, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος, (39) καὶ ἕως ἐπάνω τῆς πύλης Ἐφραΐμ.²⁴
39. וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה (veterem) וְעַל־שַׁעַר הַרְגִּים. O'. καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυράν (potior scriptura τὴν ἰχθυράν). Alia exempl. καὶ ἐπὶ τὴν

⁶ Sic Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108

(eum Mednás). ⁸ Sic Comp. (praem. -eis τῶ), Codd. 93, 108. Hieron.: ut laudarent et confiterentur. ⁹ Sic

Comp. (eum Mosolám), Codd. 93 (eum Matθ), 108 (eum

Τελμών, Ἀκκούβ). ¹⁰ Ibidem. ¹¹ Ibidem. ¹² Ibidem.

¹³ Sic Comp. (eum καὶ εὐφροσύνην), Codd. 93 (om. καὶ), 108. ¹⁴ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: καὶ ψαλτηρίοις καὶ κινύραις).

¹⁵ Sic Comp. (eum καὶ ἀπὸ ἐπαύλων . . καὶ ἀπὸ ἀγρῶν Γαβεῖ . .), Codd. 93 (eum καὶ Βαιθυ . . Γαβεῖ καὶ Ἀσμῶθ), 108 (eum Γαβεῖ). ¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Sic Codd. 93 (eum ἠγνίσαντο et ἠγνίσαν), 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁹ Ibidem.

²⁰ Sic Comp., Codd. 93 (eum Μαλια), 108 (eum Γελωλ αιμα). In Codd. II, III, et Frid. Aug. lacuna est; sed in hoc corrector supplevit γελωλαί μαῖα. ²¹ Sic Comp. (eum ἐν σκεύεσιν ῥοδαῖς), Codd. 93, 108. ²² Sic Comp. (eum ἐπὶ π. pro καὶ ἐπὶ τῆς π.), Codd. 93, 108. ²³ Ibidem.

²⁴ Sic Codd. 93 (eum τοῦ ἤμισυ . . τῆς πύργου . . πλατέως), 108 (om. λαοῦ, eum θανουρεῖμ); necnon (eum τοῦ ὕδατος . . ἐξπορευέτο . . ὑπεράνω (pro ἕως ἐπάνω)) Comp. (eum θανουρεῖμ), Ald. (eum θανουρίμ . . πλατέως . . τοῦ τείχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.), 44 (eum ἕως πύλης . . θανουρίμ . . Ἐφραΐμ κατ' ἀνατολάς), 52 (eum ἕως πύλης . . θανουρίμ), 64 (ut 52), alii (inter quos

243, eum θανουρίμ, et τοῦ τείχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.).

- πύλην τὴν εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηράν.²⁶
39. וּמִגְדַּל הַמַּיָּה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεδά.²⁶
- 39-42. וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמִּשְׁפָּחָה : וְהַעֲמִידוּהָ שָׁמָיִם הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וְאָנִי וְחַצֵּי הַסְּגָנִים עִמִּי : וְהַפְּתִיחַ אֲלֵיכֶם מַעֲשֵׂה מַנְיָמִין מִכִּיָּה אֲלֵי־עֵינֵי זְכַרְיָה הַנְּבִיָּה בְּהַצְעָרוֹת : וּבְמַעֲשֵׂהָ וּשְׁמַעְתָּהּ וְאֲלַעֲזֶר וְעָזִי וְיִהְיֶה לְךָ וּבְמַלְכֶיהָ וְעִילָם וְעֶזֶר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔστησαν ἐν πύλῃ τῆς φυλακῆς. (40) καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγὼ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ· (41) καὶ οἱ ἱερεῖς Ἑλιακείμ, Μασσίας, Μιαμείν, Μιχαίας, Ἐλιωναί, Ζαχαρίας, Ἀνανίας, ἐν σάλπιγγίν· (42) καὶ Μασσίας, καὶ Σεμείας, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ὁζει, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Μελάχιαν, καὶ Αἰλὰμ, καὶ Ἰεζούρ.²⁷
42. וַיִּשְׁמָעוּ הַמְּשָׁרְרִים וַיִּזְרְחֶיהָ הַפֶּקֶד. O'. καὶ ἠκούσθησαν ("Ἄλλος" ἐπεμφήμησαν²⁸) οἱ ἄδοντες, καὶ ἐπεσκέπησαν. Alia exempl. οἱ ἄδοι ἠκούτισαν, καὶ Ἰεζρίας ἐπίσκοπος.²⁹
43. שְׂמִיחָה גְדוֹלָה. O'. μεγάλως. Alia exempl. εὐφροσύνη μεγάλη.³⁰
- קָעַד-מִרְחֹק. O'. ἀπὸ μακρόθεν. Alia exempl. ἕως εἰς μακράν.³¹
44. לִבְנוֹם בְּהֶם לְשִׁדֵּי הָעָרִים מְנַאֹת הַתּוֹרָה. O'. καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἀρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας. Alia exempl. τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων τοῖς ἀρχουσι τῶν πόλεων μερίδας τοῦ νόμου.³²

45. הַהִטְהָרָה הַמְּשָׁרְרִים הַהֲשָׁעִים כְּמִצְוֹת. O'. τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ἄδοντας, καὶ τοὺς πυλωροὺς, ὡς ἐντολαί. Alia exempl. τῆς ἀγνείας, καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ἄδοι κατ' ἐντολήν.³³
46. וְשִׁיר-הַלֵּל הַיְּהוּדִים. O'. καὶ ὕμνον καὶ αἶνεσιν. Alia exempl. καὶ ὕμνος καὶ ἐξομολογήσεις καὶ αἶνεσις.³⁴

CAP. XIII.

2. לְקַלְלָהּ. O'. καταράσασθαι (alia exempl. add. αὐτόν!).
3. וַיִּבְדְּלוּ כָל-עָרֵב. O'. καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος. Alia exempl. διέστειλαν τὸν λαὸν τὸν ἀναμεμυγμένον.²
5. אֶת-הַמִּנְחָה. O'. τὴν μαναά. Alia exempl. τὴν θυσίαν.³
- מִצְוֹת. O'. ἐντολήν. Alia exempl. καὶ τὰ ἄζυμα (בְּצִיּוֹת).⁴
6. וַיִּקְצֹץ יָמִים נְשִׂאֲלֵתִי. O'. καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἡττησάμην. Alia exempl. εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἡμερῶν ὧν ἡττησάμην.⁵
8. וַיֹּרַע לִּי. O'. καὶ πονηρὸν μοι ἐφάνη (alia exempl. add. καὶ ἐλυπήθην⁶).

²⁶ Sic Comp., Ald. (cum καὶ ἐπὶ τ. π. εἰς τὴν ἰανὰ, καὶ ἐπὶ τ. τὴν ἰχθυηράν), Codd. 44 (om. ἐπὶ τὴν π. in posteriore loco), 52, 64, 71 (om. τὴν in 3to loco), 73 (idem), 93 (cum ἡσαιὰ et ἰχθυική), 108 (cum ἐπὶ τ. π. ἰχθυήν). ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 93 (cum Ἀμμήλ pro τοῦ Μ.), 108 (cum τοῦ Ἀμμήλ). ²⁸ Sic Comp. (cum ἐπὶ πύλην . . Μιαμίν . . Σεμείας, Ἐλ., Ὁζι, Ἰω., Μ., Αἰλ. καὶ Ἰ.), Ald. (cum ἐπὶ πύλην . . Μασσίας, Βενιαμίν . . Ἐλιωσή . . Ἐλαάζαρ, καὶ Ὁζει, καὶ Ἰωανὰ, καὶ Ἐμελχίας, καὶ Ἐλεαμίας, καὶ Ἐζούρ), Codd. 52 (cum ἐπὶ πύλην . . Μασσίας, Βενιαμίν . . Ἐλιωνά . . (om. ἐν σάλπιγγίν· καὶ Μασσίας) . . καὶ Ὁζει, καὶ Ἰωανὰ . . καὶ Ἐλὰμ, καὶ Ἐζούρ), 64 (ut 52, nisi Ἐλιακίμ . . Βενιαμίν . . Ἰωανὰ . . Ἰεζούρ), alii (inter quos 93, cum ἐν τῇ πύλῃ), 108 (om. Μιαμείν, cum Μασσέας (in posteriore loco) . . Ἰωανὰ . . Ἐλὰμ). ²⁹ Sic in textu Cod. 119. Praeterea pro καὶ ἐπεσκέπησαν in Ald., Codd. 52,

64, 243, legitur : καὶ ἐπεσκέφησαν, καὶ ἐπεμφήμησαν. (Voces εὐφμείν, εὐφμμία, εὐφμηος, pro Hebraeis נִי וְנִי, Symmacho in deliciis sunt.) ²⁹ Sic Comp. (cum καὶ ἠκούσθ. οἱ ἄδ.), Codd. 93 (cum ἠκούθησαν), 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 9. ³¹ Sic Codd. 93, 108. ³² Sic Comp. (om. τοῖς ἀρχ. τ. π. et τοῦ ὕμνου), Codd. 93, 108 (cum καὶ τοῖς συνηγ. pro τοῦ συναγ. (!)). ³³ Sic Codd. 93, 108 (cum ἀγνείας). ³⁴ Sic Codd. 93 (cum αἰνέσεις), 108 (cum ἐξομολόγησις).

CAP. XIII. ¹ Sic Codd. 93, 108. ² Idem. ³ Sic (et v. 9) Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Codd. 93, 108. ⁵ Idem (cum duplici versione εἰς τὸν καιρὸν—παρὰ τοῦ β. καὶ μετὰ τὸ τέλος τ. ἡ. ὧν ἦτ. παρὰ τοῦ β.). ⁶ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐλυπήθη). Cf. ad Cap. iv. 1 (pro alio Hebraeo).

11. וְאָרִיבָה אֶת־הַסִּנְיִים. Ο' και ἔμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. και ἐκρίθην μετὰ τῶν στρατηγῶν.⁷
13. וְאִרְצָה עַל־אֲצִרֹת. Et prae feci thesauris. Ο' ἐπὶ χεῖρα. Alia exempl. και ἐνετειλάμην ἐπὶ χεῖρα.⁸
14. וּבְכַשְׁמֵרָיו. Ο' Vacat. Alia exempl. και ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ.⁹
15. בְּיוֹם מְקָרָם צִיד. Ο' ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν (alia exempl. add. ὅτε ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν¹⁰).
16. וַהֲצִירִים יִשְׁבוּ. Ο' και ἐκάθισαν. Alia exempl. και οἱ Τύριοι και ἐκάθισαν; alia, και οἱ Τύριοι ἐκάθηντο.¹¹
17. וְאָרִיבָה אֶת הַרְיִ יהודה. Ο' και ἔμαχεσάμην τοῖς νίοῖς Ἰούδα τοῖς ἔλευθέροις. Alia exempl. και ἐκρίθην μετὰ τῶν ἔλευθέρων Ἰούδα.¹²
19. כַּאֲשֶׁר צִלְּלוּ שַׁעֲרֵי. Cum primum abumbrarentur portae. Ο' ἡνίκα κατέστησαν πύλαι. Alia exempl. ἡνίκα ἡσύχασα, κατέστησαν αἱ πύλαι.¹³
- לֹא־יָבוֹא. Ο' ὥστε μὴ αἶρειν. Alia exempl. τοῦ μὴ εἰσφέρειν.¹⁴
20. הַרְכָּלִים וּמְכָרֵי כָל־מִמְכָּר. Ο' πάντες, και ἐποίησαν πᾶσιν. Alia exempl. πάντες οἱ μετὰβολοι, και οἱ ποιοῦντες πᾶσαν πᾶσιν.¹⁵
- פָּעַף. Ο' ἄπαξ. Alia exempl. και ἐκωλύθησαν ἄπαξ.¹⁶
21. נָד אֲשַׁלַּח בְּכֶם. Ο' ἐκτενώ χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. Alia exempl. τὴν χεῖρά μου ἐπιβαλῶ ἐφ' ὑμᾶς.¹⁷
22. אֲשֶׁר יְהִי מִטְהַרִּים וּבְאִים שְׁמֵרִים. Ο' οἱ ἦσαν καθαριζόμενοι, και ἔρχόμενοι φυλάσσοντες. Alia exempl. ἵνα ἔρχόμενοι ἀγνίζωνται, και φυλάσσουσι.¹⁸
- בְּסִמְנֵי. Ο' πρὸς ταῦτα. Alia exempl. και ἴγε τούτου.¹⁹
24. וְכִלְשֹׁן עִם וְעָם. Ο' Vacat. Alia exempl. ἀλλὰ κατὰ γλώσσαν λαοῦ και λαοῦ.²⁰
25. וְלָקַם. Ο' Vacat. Alia exempl. και ἑαυτοῖς.²¹
26. הֵלֹוא עַל־אֵלֶּה. Ο' οὐχ οὕτως. Alia exempl. οὐ περὶ τούτου.²²
- כְּמִהוּ. Ο' ὁμοιος αὐτῷ (alia exempl. add. μέγας²³).
27. הַרְעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת. Ο' πονηρίαν ταύτην. Alia exempl. τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην.²⁴
- לְהַשִּׁיב. Ο' καθίσει. Alia exempl. ὥστε ἐπιστρέψαι.²⁵
28. הִתָּן. Ο' νυμφίον. Alia exempl. γαμβρός.²⁶
29. עַל גְּבֻאֵלִי הַהֲבֵנָה וּבְרִית הַהֲבֵנָה (inquinaciones) וְהַהֲוִים. Ο' ἐπὶ ἀγχιστεία τῆς ἱερατείας και διαθήκῃ (alia exempl. διαθήκης²⁷) τῆς ἱερατείας, και τοὺς Λευίτας. Alia exempl. ἐπὶ τοὺς ἀλισγιώνας τὴν ἱεροσύνην και τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων και τῶν Λευιτῶν.²⁸
30. מְכַל־נֶכֶר. Ο' ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως. Alia exempl. ἀπὸ παντὸς ἀλλοτριῶν.²⁹
31. וְלִקְרֹבֵן הָעַעִים. Ο' και τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων. Alia exempl. και εἰς τὰ δῶρα τῶν ξύλων.³⁰
- וְלִבְנוֹתֵיהֶם. Ο' και ἐν τοῖς βακχουρίοις (alia exempl. πρωτογεννήμασι³¹).

⁷ Idem. Cf. ad Cap. v. 7. Verba τοῖς στρατηγοῖς desunt in Codd. II, III, FA (ante corr.), 55, 58. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Cod. 108 (om. και). ¹⁰ Sic Cod. 108, et (cum *στι* pro *στε*) Comp., Ald., Codd. 52 (cum *ἐπώλων*), 64, 93, 248. ¹¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52, 64, 248; posterior in Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Cod. 108. ¹³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: *cum quievissent portae*. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum και ἐποίησαν *πρ.*), Codd. 93, 108 (cum *πᾶσιν*). Ad μετὰβολοι cf. ad Cap. iii. 31. ¹⁶ Sic Codd. 93 (cum *ἐκωλύθη*), 108. ¹⁷ Sic Codd. 93 (om. *τὴν*), 108. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum

φυλάσσουσι), 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Idem. ²⁴ Sic Codd. 93 (cum *μεγ.* pro *τὴν μεγ.*), 108. ²⁵ Idem. Cf. Hex. ad Esdr. x. 2. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum *γαμβροῦ*). ²⁷ Sic Codd. II, III, FA. ²⁸ Sic Comp. (cum *ἐπὶ ἀγχ.* τῆς *ἱερ.*), Codd. 93, 108 (cum *ἀλισγιώνας*). (Lexica dant formas *ἀλισγιώ* et *ἀλισγιω* (Hesych.: *ἀλισγιώτες* *μολύνοντες*, *μυιάνοντες*); sed derivativa *ἡλισγιωσα*, *ἀλισγιῶς*, *ἀλισγιμα* etc. ad *ἀλισγιώ* pariter referri possunt.) ²⁹ Sic Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum *εἰς τὸ δῶρον*), Codd. 93, 108. ³¹ Idem.

ESTHER.

IN LIBRUM ESTHER

MONITUM.

DE editionibus hujus libelli haec habet Jacobus Usserius Armachanus in *Syntagmate De Graeca LXX Interpretum Versione*, Lond. 1655, pp. 105, 106: "Et Estherae quidem duas in Arundellianae bibliothecae codice MS. editiones nacti sumus; contractiorem unam [Parsonsio Cod. 93 a], auctiorem et Origenicis asteriscis signatam aliam [eidem Cod. 93 b]: in quarum tamen utraque reperta ea sunt omnia, quae textui Hebraico a LXX addita fuisse Origenes in Epistola ad Julium Africanum [Opp. Tom. I, p. 14] his verbis significaverat: 'Εκ τῆς Ἑσθῆρ, οὔτε ἡ τοῦ Μαρδοχαίου εὐχῆ, οὔτε ἡ τῆς Ἑσθῆρ, οἰκοδομησάσαι δυνάμεναι τὸν ἐντυγχάνοντα, παρ' Ἑβραίοις φέρονται· ἀλλ' οὐδὲ αἱ ἐπιστολαὶ, οὐδὲ ἡ τοῦ Ἀμὸν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἔθνους γεγραμμένη, οὐδὲ ἡ τοῦ Μαρδοχαίου ἐξ ὀνόματος Ἀρταξέρξου ἀπολούουσα τοῦ θανάτου τὸ ἔθνος... Quae nec in Hebraeo, nec apud ullum ferri interpretum Hieronymus [Opp. Tom. IX, p. 1145 ed. Migne] quoque confirmat. Ut et ipse Theodotion, qui non modo in Jobo et aliis libris, sed etiam prolixa illa in Daniele vulgatae editionis additamenta retinenda censuerat, hasce lacinias consulto neglexisse videatur, quasi nihil aliud continentis, quam ea quae ex tempore dici poterant et audiri (quemadmodum in Estherae Praefatione idem loquitur Hieronymus); sicut solitum est scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare, quibus verbis uti potuit qui injuriam passus est, vel qui injuriam fecit. Ambas autem hasce editiones conjunctim ad finem hujus Tractatus subjicere visum fuit: in breviori quidem illa lacunarum spatiis quae in MS. cernebantur, ex Codice Alexandrino suppletis, et, quo a ceteris distinguerentur, intra uncus inclusis; in Origenica vero altera ad asteriscos (⊗) in libro repertos, ea quae in Hebraeo reperta a LXX ommissa fuerant designantes, additis et obelis (÷), ea quae Hebraicae veritati sunt adjecta declarantibus; et utrobique notula (♣), ut in Syriaco Masii codice, apposita, loca obelorum et asteriscorum significationem terminantia indicante."

Haectenus reverendissimus Praesul, qui proinde (pp. 111-147) duplicem editionem, *Origenicam* scilicet quam vocat, et *veterem alteram*, binis columnis parallelis ornavit. Textum autem Usserianum cum ipso codice (qui nunc est Musei Britannici Bibl. Reg. I, D, II) contulit

Holmesius, et hic illic correxit; "quinetiam monuit" (verba sunt Parsonsii in Praefatione ad Esther) "quod asterisci in codice rarissime inveniuntur per ipsam scriptoris manum appositi; obeli vero una cum metobelo ubique sunt additamenta Usserii." Cum vero in varietate lectionis e Cod. 93b excerpenda Parsonsius notas Origenianas universas quasi a prima manu appictas enotaverit, nos quod de hac re certioris aliquid afferre possumus, benevolentiae Professoris Gulielmi Wright, in dicto Museo tunc temporis satagentis, debemus.

Codex igitur est saeculi XIII membranaceus, nitide exaratus, sed a correctoribus male habitus. Estherae prior editio (93a) incipit fol. 131r., cujus in margine manus recentior, non tamen, ut videtur, ipsius Usserii, scripsit: "Vide infra post libros Maccabaeorum textum alium hujus libri plane diversum ab hoc, qui in multis etiam a Romano discrepat." Hic est noster 93b, et incipit fol. 180r. Omissa priore editione, vel potius epitoma, quasi ad nostrum inceptum minus pertinente, de posteriore breviter agamus. Hujus fundamentum est textus vulgaris, qui in hoc libello quantum ab Hebraeo archetypo tum addendo tum recidendo discrepet, nemo ignorat. In codice, ut nunc est, additamenta tam breviora quam longiora (quae apocryphis vulgo annumerantur) obelis jugulantur, quos omnes, cum a manu recentiore, eadem, ut videtur, quam supra memoravimus, una cum metobelis suis appicti sint, consulto tacuimus. Quae autem lectiones, a Senioribus praetermissae, e Theodotione vel alio interprete assumptae sunt, maximam partem ab eadem manu recenti asteriscis et metobelis formae Masianae (* et 4) supra lineam positae, a nobis autem pariter neglectis, designantur; pauculae tantum (vid. ad Cap. ii. 6, 7. viii. 3, 11. ix. 1, 2, 5) a prima manu asteriscos majoris formae (X) praelucentes habent. Hujus autem editionis singulares lectiones, exceptis meris verborum inversionibus, tantum non omnes in nostro opere recondidimus. His accedunt lectiones Codicis Friderico-Augustani a Tischendorfio siglo FA*.* notatae, quae correctori saeculo VII non recentiori tribuendae esse videntur, quaeque ad eandem cum nostro codice recensionem manifesto pertinent.

ESTHER.

CAPUT I.

1. הַמֶּלֶךְ מֵהַדֹּדוּ וְעַד-כּוֹשׁ. O'. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς... ἐκράτησεν. Alia exempl. ὁ βασιλέων ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως Αἰθιοπίας... ἐκράτησεν.¹
2. עַל כִּפּאֵס מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׂוֹשָׁן. O'. ἐν Σούσοις. Alia exempl. ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ ὃς ἦν ἐν Σούσοις.²
4. אֶת-עֵשֶׂר כְּבוֹד. O'. τὸν πλοῦτον (alia exempl. add. τῆς δόξης³).
יָמִים רַבִּים שְׂמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם. O'. ἐν ἡμέραις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Alia exempl. ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.⁴
5. הַיָּמִים הָאֵלֶּה. O'. αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου (alia exempl. τοῦ πότου αὐτοῦ⁵).
לְמַגְדוֹל וְעַד-רַקְמָן מִשְׁתָּהּ שְׁבַעַת יָמִים. O'. πότον... ἐπὶ ἡμέρας ἕξ. Alia exempl. πότον... ἀπὸ μεγάλου καὶ ἕως μικροῦ, πότον ἑπτὰ ἡμέραις.⁶
- הַמֶּלֶךְ בְּחֶצֶר גִּנַּת בֵּיתוֹ הַמֶּלֶךְ. O'. ἐν αὐλῇ οἴκου (alia exempl. add. συμφύτου⁷) τοῦ βασιλέως.
6. חוּר כְּרָפֶס וְתַבְלַת. O'. κεκοσμημένη βυσσίνοις
- καὶ καρπασίνους (alia exempl. add. καὶ ὑακινθίνους⁸).
6. וְאֵשׁ וְרַר. O'. καὶ πινίνου καὶ παρίνου λίθου. Alia exempl. καὶ παρίνου καὶ πινίνου λίθου.⁹
8. הַתְּיָה. O'. ὁ δὲ πότης οὗτος. Alia exempl. ὁ δὲ πότης.¹⁰
9. וְשֵׁתִי. O'. Ἀστίν. Alia exempl. Οὐαστείν, s. Οὐασθείν.¹¹
- בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֶשׁ. O'. ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης. Alia exempl. ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς.¹²
10. בֵּינִי. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν τῷ οἴνῳ.¹³
- וְכִרְפֶס—לְמַהוּמָן. O'. τῷ Ἀμάν, καὶ Βαζάν, καὶ Θάρρα, καὶ Βαραζι, καὶ Ζαθολθὰ, καὶ Ἀβαταζὰ, καὶ Θαραβὰ. Alia exempl. τῷ Μαουμάν, καὶ Ζαβαθὰ, καὶ Ἀρβωνὰ, καὶ Βαγαθὰ, καὶ Ἀβαγαθὰ, καὶ Ζαράθ, καὶ Ἀχαρβάς.¹⁴
- הַמֶּלֶךְ אֶת-פְּנֵי הַמְּשֻׁרְתִּים. O'. τοῖς διακόνους τοῦ βασιλέως. Alia exempl. τοῖς διακόνους πρὸ προσώπου τοῦ βασιλέως.¹⁵

CAP. I. ¹ Sic Codd. FA (ex corr., om. ὁ βασιλέων), 93b. ² Sic Cod. 93b. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Sic Codd. III (om. αὐτοῦ), FA (ex corr., om. αὐτοῦ), 93b. ⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐπὶ ἡμέρας ἕξ), 93b. ⁷ Sic Cod. 93b (cum σύν φοίτου). Cf. ad Cap. vii. 7, 8. Hieron.: *in vestibulo horti, et nemoris quod regio cultu et manu consitum est.* ⁸ Idem (cum καὶ κοσμημένοι et οἰακινθίνους).

⁹ Sic Codd. III, 93b. Cf. Hex. ad Cant. Cant. v. 15. Ad scripturam πινίνου, quam tumentur Comp., Ald., Codd. III, FA, 64, 71 (cum πινίνου), 74, 243, cf. Hex. ad Prov. xxv. 12. ¹⁰ Sic Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ¹¹ Prior scriptura est in Codd. 19 (cum -τιν), 93a, 108b (ut 19); posterior in Cod. 93b. ¹² Sic Cod. 93b. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. In textu verba τοῖς διακόνους absunt a Comp.,

11. אֶת-וְשֵׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. τὴν Οὐ-
ασθείν.¹⁶
- בְּכֶתֶר מְלָכוֹת. O'. βασιλεύειν αὐτήν, καὶ περι-
θεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα. Alia exempl. τοῦ
περιθεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ βασιλεύειν
αὐτήν.¹⁷
- הָעַמִּים הַחֲשָׁרִים. O'. τοῖς (potior scriptura
πᾶσι τοῖς) ἄρχουσι καὶ τοῖς ἔθνεσι. Alia ex-
empl. πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.¹⁸
- מַוֹבֵת מְרָאָה. O'. καλῇ (alia exempl. add. τῇ
δψει¹⁹).
12. בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בִּיד הַפְּרִיסִים. O'. μετὰ
τῶν εὐνούχων. Alia exempl. κατὰ τὸ βῆμα
τοῦ βασιλέως τὸ μετὰ τῶν εὐνούχων.²⁰
- וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ מָאד וַחֲמָתוֹ בַּעֲרָה בּוֹ
ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ὠργίσθη. Alia ex-
empl. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς σφόδρα, καὶ
ὠργίσθη, καὶ ὄργη ἐξεκαύθη ἐν αὐτῷ.²¹
13. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעוּ הָעַתִּים. O'. καὶ
εἶπε τοῖς φίλοις αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεὺς τοῖς φίλοις αὐτοῦ εἰδόσι τοὺς και-
ροῦς.²²
- יִרְעֵי דָת. O'. νόμον. Alia exempl. γινώσκον-
τες νόμον.²³
14. כְּרִשְׁנָא—מְמוּכָן. O'. Ἀρχεσαῖος, καὶ Σαρ-
σαθαῖος, καὶ Μαλισεάρ. Alia exempl. Χαρ-
σανά, Σαθάρ, Ἀμαθά, (Θαρσίς), Μαρὸς, Μαρ-
σανά, Μαμουχάν.²⁴
- וַשְׁבַּעַת שָׂרִי. O'. οἱ ἄρχοντες. Alia exempl.
οἱ ἑπτὰ ἄρχοντες.²⁵
15. אֶת-מִמְאֵר הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרוּשׁ. O'. τὰ ὑπὸ
τοῦ βασιλέως προσταχθέντα. Alia exempl.

τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀσουή-
ρου.²⁶

16. אֶת-חֲשָׁרוֹשׁ בְּכָל-מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ. O'. τοῦ
βασιλέως. Alia exempl. ὅσι ἐν πάσαις χῶ-
ραις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου.²⁷
17. כִּי-יִצְיָא. O'. καὶ γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς. Alia
exempl. καὶ ἐπιδιηγήσατο αὐτοῖς.²⁸
- בְּעֵינָיָהּ בָּאֵמָרִם הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרוֹשׁ אִמֵּר
לְהִבְיֵא אֶת-וְשֵׁתִי הַמְלָכָה לְפָנָיו וְלֹא-בָאָהּ.
O'. ὡς οὖν ἀντέπε τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ.
Alia exempl. ὡς οὖν ἀντέπεν ἐν ὀφθαλμοῖς
αὐτῶν ἐν τῷ λέγειν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ Ἀρτα-
ξέρξῃ, εἶπεν ἀγαγεῖν τὴν Οὐασθείν τὴν βασι-
λισσαν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦλθεν.²⁹
19. וַיֵּצֵא דַבַּר-מְלָכוֹת מִלְּפָנָיו. O'. προσταξάτω
βασιλικόν. Alia exempl. προσταξάτω βῆμα
βασιλικόν ἐκ προσώπου αὐτοῦ.³⁰
- לְפָנָי הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרוֹשׁ. O'. πρὸς αὐτόν. Alia
exempl. πρὸς τὸν βασιλέα Ἀσουηρόν.³¹
20. פְּתָחֶם. O'. ὁ νόμος. Alia exempl. ὁ λόγος.³²
- כִּי רַבָּה. O'. Vacat. Alia exempl. ὅτι πολλή.³³
22. וַיִּשְׁלַח. O'. καὶ ἀπέστειλεν (alia exempl. add.
ὁ βασιλεὺς³⁴).
- אֶל-כָּל-מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל-מְדִינָה וּמְדִינָה
וְעַם כָּל־שׁוֹנוֹ. O'. εἰς πᾶσαν
τὴν βασιλείαν κατὰ χῶραν, κατὰ τὴν λέξιν
αὐτῶν. Alia exempl. ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
κατὰ χῶραν, κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, κατὰ τὸ
γράμμα αὐτῆς, καὶ πρὸς λαὸν καὶ λαὸν κατὰ
τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ.³⁵
- וּמְדַבֵּר כְּלָשׁוֹן עִמּוֹ. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ λαλεῖν κατὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.³⁶

Ald., Codd. 52, 64, 243, 248. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic
Codd. FA (ex corr.), 93b. ¹⁸ Sic Cod. 93b. ¹⁹ Idem.
²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ²¹ Sic Cod. 93b.
²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem (cum Χαρσανά, Ἀσαθά,
'Ραμαθά, Μαρὸς. .). ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Mox (vn. 16,
21) Μαμουχάιος pro Μουχάιος (מְמוּכָן) idem. ²⁷ Idem.
²⁸ Sic Comp. (cum καὶ γὰρ ἐπιθ.), Ald. (idem), Codd. III
(cum καὶ διηγήσατο), FA (ex corr.), XI, 44, 71, alii (inter

quos 93 b). ²⁹ Sic Cod. 93b. Mox (v. 18) Μήδων αἰνεῖς
ἀκούσασαι τὰ ὑπ' αὐτῆς λεχθέντα τῷ βασιλεῖ τομήσωσιν idem.
³⁰ Idem. Mox Περσῶν καὶ Μήδων Codd. FA (ex corr.), 93 b.
Deinde καὶ μὴ pro μηδὲ (εἰσελθέτω) Cod. 93b. ³¹ Sic
Codd. III (cum Ἀρταξέρξῃ), 93b. ³² Sic Codd. III,
FA (ex corr.), 93b. ³³ Sic Cod. 93b. ³⁴ Sic Codd.
III, FA (ex corr.), 93 a, 93 b. ³⁵ Sic Cod. 93 b.
³⁶ Idem.

CAP. II.

1. בָּשָׁף תַּמַּת הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁרוּשׁ. O'. ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ. Alia exempl. ἐκόπασε τοῦ θυμοῦ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης.¹
- זָכַר אֶת־נִשְׁתֵּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשָׂתָה וְאֵת אֲשֶׁר־עָלֶיהָ. O'. καὶ οὐκέτι ἐμνήσθη τῆς Ἀστίν, μνημονεύων ὅσα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν. Ἄλλος ἐμνήσθη γὰρ τῆς Ἀστίν, καθὰ ἐποίησεν, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη.²
2. בְּעֶרְי־הַמֶּלֶךְ מִשְׁתָּוִי. O'. οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως (alia exempl. add. οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ³).
3. אֶת־כָּל־נַעֲרָה. O'. κοράσια. Alia exempl. πάντα κοράσια.⁴
6. עַם־הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יְכִינִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה. O'. ἦν ἡχμαλώτισσε. Aliter: O'. ✕ μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς αἰχμαλωτευθείσης μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα (4), ὃν ἡχμαλώτισσε.⁵
7. הוּא אֶסְתֵּר. O'. Vacat. Alia exempl. αὕτη Ἐσθήρ.⁶
- בָּי אֵין לָהּ אָב. O'. Vacat. Aliter: O'. ✕ ὅτι οὐκ εἶχε πατέρα (4).⁷
- וְטוֹבַת מְרָאָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ὠραῖον τῇ ὄψει σφόδρα.⁸
- לְקַחְהָ מִרְדֵּי לֹו לְבַת. O'. ἐπαίδευσεν αὐτήν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. Alia exempl. ἐπαίδευσεν αὐτήν Μαρδοχαῖος ἑαυτῷ εἰς θυγατέρα.⁹
8. דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ. O'. τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα. Alia exempl. τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ δόγμα αὐτοῦ.¹⁰

8. הַגִּי. O'. Γατ. Alia exempl. Γωγαίου.¹¹
- אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הַגִּי. O'. πρὸς Γατ. Alia exempl. πρὸς οἶκον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὸν Γωγαίου.¹²
9. הַרְאִיֹוֹת לְתַת־לָּהּ. O'. τὰ ὑποδειγμένα αὐτῇ. Alia exempl. τὰ προδειγμένα δοῦναι αὐτῇ.¹³
- לְטוֹב. O'. Vacat. Alia exempl. εἰς ἀγαθόν.¹⁴
11. אֶת־שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וְזִמְהֵי־עֶשְׂהָ בָּהּ. O'. τί Ἐσθήρ συμβήσεται. Alia exempl. τί συμβήσεται τῇ Ἐσθήρ, καὶ τί ποιηθήσεται αὐτῇ.¹⁵
12. מִכֶּן הָיִיתָ לָּהּ כִּדְת הַנְּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ. O'. ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο. Alia exempl. ὅταν ἀνεπλήρωσεν αὐτῇ κατὰ τὸ δόγμα τῶν γυναικῶν δώδεκα μῆνας.¹⁶
13. הַנַּעֲרָה. O'. Vacat. Alia exempl. ἡ νεάνις.¹⁷
14. אֶל־יַד שַׁעֲשָׁנֹו. O'. οὐ Γατ. Alia exempl. οὐ Σασαγάξ.¹⁸
- כִּי אִם־חִפְזָן בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה. O'. ἐὰν μὴ κληθῇ. Alia exempl. ἐὰν μὴ θελήσει αὐτήν ὁ βασιλεὺς, καὶ κληθῇ.¹⁹
15. אֲשֶׁר לְקַח־לוֹ לְבַת לְבוֹא. O'. εἰσελθεῖν. Alia exempl. ἦν ἔλαβεν αὐτῷ εἰς θυγατέρα, τοῦ εἰσελθεῖν.²⁰
- דְּבַר כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֵאמַר הַגִּי כְּרִיס־הַמֶּלֶךְ. O'. ὃν ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος. Alia exempl. ῥῆμα ὃν αὐτῇ ἔλεγε Γωγαῖος ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως.²¹
16. אֶל־בֵּית מִלְכוּתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.²²
- בַּחֲדָשׁ הָעֵשְׂרִי. O'. τῷ δωδεκάτῳ μηνί. Alia exempl. τῷ μηνί τῷ δεκάτῳ.²³
- טַיְבָת. O'. Ἀδάρ. Alia exempl. Τηβήθ.²⁴

CAP. II. ¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ² Sic in textu Cod. III. ³ Sic Cod. 93b. ⁴ Idem. Mox haec, καὶ παραδοθήτωσαν—γυναικῶν, desunt in eodem. Deinde σμήγματα pro σμήγμα idem. ⁵ Idem (qui pingit): ✕ μετὰ τῆς αἰχ|μαλωσίας τῆς αἰχμαλωτευθεί|σῆς (sic) μετὰ Ἰεχονίου τοῦ βασιλέως |✕ Ἰούδα ὃν ἡχμ.). ⁶ Idem (post θρηπτή). ⁷ Idem. ⁸ Sic (post τῷ εἶδει) Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr., cum εἰς γυναῖκα), 93b.

Cod. 93b. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem (post ἀβραμ αὐτῆς). ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem (cum ἂν ἐπλήρωσεν). ¹⁷ Idem (post τότε). ¹⁸ Idem. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Idem. Cod. III: ὡν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνοῦχος. ²² Idem (post πρὸς τὸν βασ. ἄρ. (sic)). ²³ Sic Comp. (cum τῷ θ. μηνί), Codd. FA (ex corr., ut Comp.), 93b. ²⁴ Sic Comp., Codd. FA (ex corr.), 93b (cum βήθ). Hesyeh.: Τήβηθ (sic) Περίτιος μήν.

17. מְכַלֵּה הַיָּשִׁים. O'. Vacat. Alia exempl. *παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας*.²⁵
 חֵן וְחֶסֶד לְפָנָיו. O'. *χάριν*. Alia exempl. *χάριν καὶ ἔλεον ἐνώπιον αὐτοῦ*.²⁶
 וַיְמַלִּיכָה פַּחַת וְשֵׁתִי. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὴν ἀντὶ Οὐασθεῖ*.²⁷
18. מִשְׁתַּה גְּדוּל. O'. *πότον*. Alia exempl. *πότον μέγαν*.²⁸
19. וּבְהַקְבִּץ בְּתוּלוֹת שְׁנֵי יוֹמֵי מֶרְדֵּכָי. O'. *ὁ δὲ Μαρδοχαῖος*. Alia exempl. *ἐν δὲ τῷ ἀθροῖσθαι τὰς παρθένους τὸ δεύτερον, καὶ ὁ Μαρδοχαῖος*.²⁹
 בְּשַׁעֲרֵהֶמְלָךְ. O'. *ἐν τῇ αὐλῇ* (alia exempl. *add. τοῦ βασιλέως*).³⁰
20. וְאֶת־עַמָּה. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ*.³¹
 כְּאַשְׁרֵה יְהִי תָהּ בְּאֶמְנָה אֹהֶו. O'. *καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ*. Alia exempl. *καθὼς ἦν ἐν τῷ τιθηνεῖσθαι αὐτὴν παρ' αὐτῶ*.³²
21. בְּנִתָן וְתָרַשׁ. O'. Vacat. Alia exempl. *Βαγαθὰν καὶ Θαρὰς*.³³
22. לְאַסְתֵּר הַמְּלִכָה. O'. *Ἐσθῆρ* (alia exempl. *add. τῇ βασιλίσσῃ*).³⁴

CAP. III.

1. אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. O'. *μετὰ δὲ* (alia exempl. *add. τὰ ῥήματα*¹) *ταῦτα*.
 בְּיַהֲמַדְתָּ אֶת־הָאֲנָנִי. O'. *Ἀμαδαθοῦ Βουγαῖον*. Alia exempl. *υἰὸν Ἀμαδαθοῦ Γωγαῖον*.²
 כָּל מַעַל כָּל. O'. *πάντων*. Alia exempl. *ἐπάνω πάντων*.³

2. וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעֲרֵי הַמֶּלֶךְ. O'. *καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ*. Alia exempl. *καὶ πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως*.⁴
 כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִיִּים. O'. *προσεκύνουν*. Alia exempl. *κάμπτοντες προσεκύνουν*.⁵
 לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה אֹתָּו. O'. *οὐ προσεκύνει αὐτῶ*. Alia exempl. *οὐκ ἔκαμπτεν οὐδὲ προσεκύνει αὐτῶ*.⁶
3. עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. *οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως*.⁷
4. יְהִי יוֹם יוֹם בְּאֶמְרָם אֲלֵיו יוֹם יוֹם. O'. *καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐλάουν αὐτῶ*. Alia exempl. *ἐλεγον δὲ αὐτῶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν*.⁸
5. כִּי־אֵין מֶרְדֵּכָי כָּרַע וּמִשְׁתַּחֲוָה לוֹ. O'. *ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῶ Μαρδοχαῖος*. Alia exempl. *ὅτι Μαρδοχαῖος οὐ κάμπτει καὶ οὐ προσκυνεῖ αὐτῶ*.⁹
 וַיִּמְלֵא הַמֶּן הַמֶּן. O'. *ἐθυμώθη* (alia exempl. *add. Ἀμάν*¹⁰) *σφόδρα*.
6. וַיִּבֹּו בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכָי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ. O'. *καὶ ἐβουλεύσατο*. Alia exempl. *καὶ ἐξουδένωσεν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐπιβαλεῖν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Μαρδοχαῖον μονότατον, ὅτι ἀνήγγυεσαν αὐτῶ τὸν λαὸν Μαρδοχαῖον καὶ ἐβουλεύσατο Ἀμάν*.¹¹
7. בַּתְּדַשׁ הַרְאֹשׁוֹן הַחֹדֶשׁ יוֹסֵן. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, αὐτὸς ὁ μὴν Νισάν*.¹²
 פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לְפָנָי הַמֶּן. O'. *κλήρους*. Alia exempl. *φοῦρ, τουτέστιν κλήρους, εἰς πρόσωπον Ἀμάν*.¹³

²⁵ Sic Cod. 93b (post τῇ (sic) Ἐσθῆρ, cum πάντας pro πάσας). ²⁶ Idem. ²⁷ Idem (post τὸ διάδημα τὸ γ. αὐτῇ (sic)). ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem.

³¹ Idem (post τὴν πατριδα αὐτῆς). ³² Idem (cum τιθηνεῖσθαι). ³³ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum Γαββαθάν), 249 (cum Βαθαθάν καὶ Θαρράν). Cf. ad Cap. vi. 2.

³⁴ Sic Cod. 93b.

CAP. III. ¹ Sic Cod. 93b. ² Idem. ³ Idem. ⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Idem (post καὶ

αἶδον (sic)). ⁸ Sic Codd. III (cum καθ' ἐ. ἡ. ἐλεγον αὐτῶ), FA (ex corr., ut III), 93b. Mox ὑπήκουσεν pro ὑπήκουεν Comp., Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ⁹ Sic Cod. 93b. ¹⁰ Sic Codd. III, 93b. ¹¹ Sic Cod. 93b (cum ἐπὶ Μαρδοχαῖῳ). Mox πάντας τοὺς Ἰ. τοὺς ὑπὸ τὴν βασ. ἄρτ. idem. ¹² Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ¹³ Sic Cod. 93b. Mox haec, ὥστε ἀπολείσαι—κλήρος, desunt in eodem, sed appinxit ea in marg. sub obelo manus recens.

8. וַיֹּאמֶר הַמֶּן. O'. και ἐλάλησεν (alia exempl. add. Ἀμάν¹⁴).

מִפְּזָר וּמִפְּזָר. O'. διεσπαρμένον (alia exempl. add. και διηρημένον¹⁵).

9. וַעֲשֶׂתָּ אֲלֵפִים כְּכַרְכָּרֵס אֲשֶׁר לְעַלְיָדִי עֵשִׂי. הַמְּלֵאכָה לְהַבְיִיא אֶל־גִּזְיוֹ הַמֶּלֶךְ. O'. κάγω διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια. Alia exempl. κάγω μύρια τάλαντα ἀργυρίου παραστήσω ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα εἰσαγαγεῖν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως.¹⁶

12. בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשִׁלּוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּו'. מְנִי פְּרֹטָף תְּהִי תְּרִיִּסְכַּיִּדְעָאֲתָהּ. Alia exempl. מְנִי תֶּפֶּ פְּרֹטָף, αὐτὸς ὁ μὴν Νισάν, תְּהִי תְּרִיִּסְכַּיִּדְעָאֲתָהּ הֵמֶרָא אὐτοῦ.¹⁷

כָּכַל־אֲשֶׁר. O'. ὡς. Alia exempl. κατὰ πάντα ὡς.¹⁸

אֶל אֲחֻשְׁתֵּי־רַפְּיָה־הַמֶּלֶךְ. O'. τοῖς στρατηγοῖς (alia exempl. add. τοῦ βασιλέως¹⁹).

נִנְתְּבָה וְנִחְתָּם בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. και ἐγράφη, και ἐσφραγίσθη ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως.²⁰

13. לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵּ וּלְאַבֵּד. O'. ἀφανίσαι (alia exempl. add. και φονεῦσαι και ἀπολέσαι²¹).

מִן וְנָשִׁים. מִן־וְעַד־וְזָקֵן מִן וְנָשִׁים. O'. Vacat. Alia exempl. ἀπὸ νεανίσκου και ἕως πρεσβύτου, νῆπια και γυναῖκας.²²

בְּשִׁלּוֹשָׁה עָשָׂר. O'. Vacat. Alia exempl. τῆ τρισκαίδεκάτῃ.²³

הַיְהוּדִים אֲדָר. O'. ὅς ἐστιν (alia exempl. add. ὁ μὴν²⁴) Ἀδάρ.

14. לְהַנְתֵּן דָּת בְּכַל־מְדִינָה וּמְדִינָה. O'. ἐξετίθετο κατὰ χώραν. Alia exempl. ἐξετίθετο δόγμα κατὰ χώραν και χώραν.²⁵

15. וְהָרָצִים יִצְאוּ. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ τρέχοντες ἐξῆλθον.²⁶

בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ הַיְהוּדִים נִתְּנָה בְּשִׁשֶׁן הַבִּירָה. O'. τὸ πρᾶγμα, και εἰς Σούσαν. Alia exempl. τὸ πρᾶγμα τοῦ βασιλέως, και τὸ δόγμα ἐξετίθη εἰς Σούσαν τὴν βάριν.²⁷

וְשָׁבוּ לְשִׁתּוֹת. O'. ἐκωθονίζοντο (alia exempl. add. πιεῖν²⁸).

וְהָעִיר שׁוֹשַׁן נְבוּכָה. O'. ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις. Alia exempl. ἡ δὲ πόλις Σούσα ἐταράσσετο.²⁹

CAP. IV.

1. וְתַתְּכֵל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. O'. τὸ (alia exempl. πάν τὸ¹) συντελούμενον.

וְעָקְרָה גְדוּלָּה וּמָרָה. O'. φωνῆ μεγάλη ἀίρεται ἔθνος μῆδεν ἡδικηκός. Alia exempl. φωνῆ μεγάλη ἔθνος μῆδεν ἡδικηκός ἀίρεται πικρῶς.²

2. עַד לִבְנֵי שַׁעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ. O'. ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ἕως ἀπέναντι τῆς πόλεως.³

3. וּבְכַל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוּם. O'. και ἐν πάσῃ χώρα (alia exempl. add. και τόπῳ⁴).

דְּבָרֵי־הַמֶּלֶךְ. O'. τὰ γράμματα (alia exempl. add. τοῦ βασιλέως⁵).

וְצוּם וּבְכִי וּמִסְפָּר. O'. Vacat. Alia exempl. νηστεία και κλαυθμὸς και κοπετός.⁶

4. וְהַשְׁלַח בְּגָדִים. O'. και ἀπέστειλεν (alia exempl. add. ἱμάτια⁷).

¹⁴ Sic Cod. 93 b. Mox λέγων om. idem. ¹⁵ Idem. Mox και τῷ βασιλεῖ οὐ συμφέρει juxta ordinem Hebraei Codd. III (cum ei δοκεῖ οὖν τῷ β. (v. 9)), 93 b (cum ei οὖν τῷ β. δοκεῖ). ¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum κάγω παραστήσω—τοῦ βασιλ. ἀργ. τ. μ.), 93 b. Ad παραστήσω cf. Hex. ad 2 Reg. xviii. 12. Esdr. viii. 26. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr., cum מְנִי פְּרֹטָף... και תְּהִי), 93 b. ¹⁸ Sic Cod. 93 b. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem. ²¹ Idem. ²² Idem. ²³ Idem (post ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ). ²⁴ Idem.

²⁵ Sic Codd. FA (ex corr., om. δόγμα), 93 b. ²⁶ Sic Cod. 93 b. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. CAP. IV. ¹ Cod. 93 b. ² Sic Codd. FA (ex corr., cum αἴρ. τῶ. μ. ἡδικηκός πικρᾶ), 93 b. ³ Sic Cod. 93 b. Mox pro εἰς τὴν αἰλὴν idem habet εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως (potius τοῦ βασιλέως). ⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ⁵ Sic Codd. FA (ex corr., cum τὸ πρόσταγμα τοῦ β.), 93 b. ⁶ Cod. 93 b (post τοῖς Ἰουδαίους). ⁷ Idem.

4. שָׁקוּ מֵעֲלָיו. Ο'. αὐτοῦ τὸν σάκκον. Alia exempl. τὸν σάκκον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.⁸
5. לְהִתָּן. Ο'. Ἀκραβαῖον. Alia exempl. Ἀθάχ.⁹
וַהֲצִיחֵהוּ עַל־מַרְדֳּכָי לְרַעַת מַהֲזֶה וְעַל־מַהֲזֶה.
Ο'. καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν αὐτῆ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές. Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου μαθεῖν αὐτῆ τὸ ἀκριβές, τί τοῦτο, καὶ περὶ τίνος τοῦτο.¹⁰
6. וַיֵּצֵא הַתֵּן אֶל־מַרְדֳּכָי אֶל־רַחֹב הָעִיר אֲשֶׁר
וַיֵּצֵא הַתֵּן. Ο'. Vacat. Alia exempl. לְפָנָי שְׁעַר הַמֶּלֶךְ.
ἐξῆλθε δὲ Ἀθάχ πρὸς τὸν Μαρδοχαίου εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως (ἢ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον τῆς πύλης τῆς πόλεως).¹¹
7. וַיְגִדְלוּ מַרְדֳּכָי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ. Ο'. ὁ δὲ
Μαρδοχαίος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονός. Alia exempl. ὑπέδειξε δὲ αὐτῷ ὁ Μαρδοχαίος σύμψαν τὸ γεγονός.¹²
הַכֶּכֶף. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἀργυρίου.¹³
לְשָׂקוֹל עַל־גְּנֵי הַמֶּלֶךְ. Ο'. τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν. Alia exempl. παραστήσαι εἰς τὴν γάζαν τῷ βασιλεῖ.¹⁴
8. וְאֶת־פְּתָשָׁן בְּתֵב־הַדָּת. Ο'. καὶ τὸ ἀντίγραφον (alia exempl. add. γράμμα τοῦ δόγματος¹⁵).
עַל־עַמָּה. Ο'. περὶ τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος.¹⁶
11. וְעַם מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ λαὸς ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείως.¹⁷
14. וְאֶם־הַחֲרַשׁ תַּחֲרִישִׁי. Ο'. ἐὰν (alia exempl. add. παρακούσασα¹⁸) παρακούσης.

16. אֶת־כָּל־יְהוּדָיִים. Ο'. τοὺς (alia exempl. πάντας τοὺς¹⁹) Ἰουδαίους.
אֲצִינֵן. Ο'. ἀσιτήσομεν (alia exempl. add. οὕτως²⁰).
17. כָּל אֲשֶׁר. Ο'. ὅσα. Alia exempl. κατὰ πάντα ὅσα.²¹

CAP. V.

3. אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה. Ο'. Ἐσθῆρ (alia exempl. add. ἡ βασίλισσα¹).
4. הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן. Ο'. καὶ αὐτὸς (alia exempl. ὁ βασιλεὺς²) καὶ Ἀμάν.
5. אֶסְתֵּר. (in fine). Ο'. Ἐσθῆρ. Alia exempl. Ἐσθῆρ, δειπνον πολυτελές.³
6. בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן. Ο'. ἐν . . τῷ πότῳ (alia exempl. add. τοῦ οἴνου⁴).
מַה־שָּׂאֵלְתָהּ וַיִּנְתֵּן לָהּ וַיַּמַּה־בְּקִשְׁתָּהּ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת. Ο'. τί ἐστι, βασίλισσα Ἐσθῆρ; (alia exempl. add. τί τὸ αἴτημά σου, καὶ δοθήσεται σοι; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου, ἕως τοῦ ἡμίσεως βασιλείας μου^{4,5}).
8. וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת־שְׂאֵלְתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בְּקִשְׁתִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν δοῦναι τὸ αἴτημά μου, καὶ ποιῆσαι τὸ ἀξίωμά μου.⁶
וְאֶל־הַמִּשְׁתֵּה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה לָּהּ וְיִחַר תְּהֵן אֵרִיוֹן. Ο'. ἔτι τὴν αὔριον εἰς τὴν δοχὴν ἦν ποιήσω αὐτοῖς καὶ αὔριον. Alia exempl. εἰς τὴν δοχὴν ἦν ποιήσω αὐτοῖς τὴν αὔριον καὶ αὔριον γάρ.⁷

⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum αὐτοῦ τὸν σ.), 93 b. Statim καὶ οὐκ ἀπερίθετο (pro ἐπέιθη) Cod. 93 b. ⁹ Sic Comp., Cod. 93 b (cum Ἀθάχ); et sic postea. ¹⁰ Sic Cod. 93 b. ¹¹ Idem (cum Ἀθάχ). Verba inclusa, quae in codice exciderunt, e Cod. FA assumpsimus, ubi post τὸ ἀκριβές corrector add. εἰς τὴν πλατεῖαν—πόλεως. ¹² Sic Codd. FA (ex corr., cum ὁ δὲ—αὐτῷ), 93 b. ¹³ Idem (post τὴν ἐπαγγελίαν). ¹⁴ Idem. Cf. ad Cap. iii. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Cod. 93 b, et (cum περὶ) Codd. III, FA (ex corr.), 44, 71, 74, alii. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr., post τῆς βασιλείας), 93 b (post τὰ ἔθνη τῆς γῆς πάντα (sic)). Mox ἀκλήτως pro ἀκλήτος Cod. 93 b. Deinde φ̄ ἐὰν ἐκείνη αὐτῷ

(ὁ) ὁ β. τὴν β. τὴν χρῆσιν, οὕτως (pro οὕτος) σωθήσεται (ἡ) idem. ¹⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum παρακούσασα), 93 b. Cf. Hex. ad Psal. xxxviii. 13. ¹⁹ Idem (cum ἐκκλησιασάν μου). ²⁰ Idem. ²¹ Idem.

CAP. V. ¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ² Sic Comp. (cum καὶ ὁ β.), Ald. (idem), Codd. III, FA (ex corr.), 52 (ut Comp.), 64, 93 b, 243 (ut Comp.). Mox ἦν ποιήσω αὐτοῖς (om. σήμερον) Cod. 93 b. ³ Sic Codd. 19, 93 a, 93 b. ⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ⁵ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (om. καὶ δοθήσεται σοι). ⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum o pro ei), 19 (cum ei εἰπέ pro ei ἐπὶ), 93 a, 93 b (om. ei). ⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b.

8. אַלִּיאַ הִשְׁמַע בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ. Ο. ποιήσω τὰ αὐτά. Alia exempl. ποιήσω τὰ αὐτά. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· ποίησον κατὰ τὸ θέλημά σου.⁸
9. וַיִּצַּח. Ο. καὶ ἐξήλθεν. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἀμάν κατὰ ταῦτα, καὶ ἐθαύμασε· καὶ ὁ βασιλεύς ἀναλύσας ἡσύχαζε· καὶ ἐξήλθεν.⁹
- וַיִּזְכֹּר הַמֶּלֶךְ. Ο. ἀπὸ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.¹⁰
- וַיִּטְוֹב לֵב. Ο. εὐφραίνόμενος. Alia exempl. καὶ εὐφραίνόμενος τῇ καρδίᾳ.¹¹
- בַּשָּׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא-קָם וְלֹא-נָע מִמְּנוּעַ וַיִּמְלֵא הַמֶּלֶךְ עַל-מַרְדֵּכַי הַמָּדָה. Ο. ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμώθη σφόδρα. Alia exempl. ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐξάνεστη οὐδὲ ἐτρόμησεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐθυμώθη Ἀμάν ἐπὶ Μαρδοχαίου σφόδρα.¹²
10. וַיִּתְחַפֵּז הַמֶּלֶךְ וַיִּבְּאֵן אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּבְּאֵן. Ο. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε. Alia exempl. καὶ ἐνεκρατεύσατο Ἀμάν, καὶ εἰσήλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἀποστείλας Ἀμάν ἐκάλεσε.¹³
11. אֶת-קְבוּד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ. Ο. τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεύς αὐτῷ περιέθηκε. Alia exempl. τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὸ πλῆθος τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ πάντα ἃ περιέθηκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.¹⁴
12. אֲנִי קְרוּאָה לָהּ עַם-הַמֶּלֶךְ. Ο. κέκλημαι. Alia exempl. ἐμὲ κέκληκε μετὰ τοῦ βασιλέως.¹⁵
13. בְּכָל-עֵת אֲשֶׁר. Ο. ὅταν. Alia exempl. ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ ὅταν.¹⁶

13. יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ. Ο. ἐν τῇ αὐλῇ. Alia exempl. καθήμενον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως, καὶ μὴ προσκυνουντά με.¹⁷
14. וְכָל-אֶהֱבֹיו. Ο. καὶ οἱ φίλοι. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ φίλοι αὐτοῦ.¹⁸
- וַיַּשְׂרֵעַ עֵץ גִּבְיָהּ. Ο. κοπήτω σοι ξύλον. Alia exempl. ἐκ γένους Ἰουδαίων ἐστὶν ἐπεὶ συγχωρήκέ σοι ὁ βασιλεύς ἀφανίσαι τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἔδωκάν σοι οἱ θεοὶ εἰς ἐκδίκησιν αὐτῶν ἡμέραν ὀλέθριον, κοπήτω σοι ξύλον ὑψηλόν.¹⁹

CAP. VI.

1. Ο. τῷ διακόνῳ (alia exempl. διδασκάλῳ¹) αὐτοῦ. וְהַבְּרִי הַיְמִינִי. Ο. τῶν ἡμερῶν. Alia exempl. λῶγων τῶν ἡμερῶν.²
- וַיִּדְרֹי נִקְרְאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. Ο. ἀναγινώσκει αὐτῷ. Alia exempl. ἀναγινώσκει αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.³
2. וְאֶשֶׁר הִגִּיד מַרְדֵּכַי עַל-בְּנֵי מַרְדֵּכַי וְתַרְשָׁנַי שְׂנֵי קְרִיכֵי. Ο. περὶ Μαρδοχαίου, ὡς ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο εἰνούχων. Alia exempl. ὡς ἀπήγγειλε Μαρδοχαῖος τῷ βασιλεῖ περὶ Βαγαθὰν καὶ Θαρὰς τῶν δύο εἰνούχων.⁴
3. לְמַרְדֵּכַי עַל-יָדוֹ. Ο. τῷ Μαρδοχαίῳ (alia exempl. add. περὶ τούτου⁵).
- וַיַּעֲרִי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו. Ο. οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως. Alia exempl. τὰ παιδάρια τῷ βασιλεῖ οἱ ἐκ τῆς διακονίας.⁶

* Sic Codd. 93 a (cum κατὰ ταῦτα pro τὰ αὐτά), 93 b.
⁸ Sic Codd. 93 a (usque ad ἡσύχαζε), 93 b, 108 b (usque ad ἡσύχασεν (sic)).
⁹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (cum εὐφραϊνος).
¹⁰ Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ), 93 b (cum εὐφραϊνος).
¹¹ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἀνίστη), 93 b.
¹² Sic Codd. FA (ex corr., cum εἰσελθὼν, et sine Ἀμάν), 93 b.
¹³ Sic Cod. 93 b. Cod. FA (ex corr.): αὐτοῖς Ἀμάν τὸν πλ. αὐτοῦ, καὶ τὸ πλ. τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν δ. ἣν ὁ β. αὐτῷ περιέθηκε. Mox πρώτον ἡγεῖσθαι pro πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι Codd. III, 93 b.
¹⁴ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐγὼ κέκλημαι), 93 b.
¹⁵ Sic Codd. FA (ex corr., om. τῷ), 93 b.
¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ μὴ πρ. με), 93 b.
¹⁷ Sic Cod. 93 b (cum καὶ (pro ἐπεὶ) συγκ. σε); necnon (om. ὑψηλόν) Codd. 19 (cum ἐπεὶ συγκ. σε ὁ β. ἀφ. τοῦς Ἰουδαίους . . καὶ κοπήτω . .), 93 a (cum ἐστὶν ἐπισυγκ. σε ὁ β. ἀφ. αὐτοῦς . .), 108 b (ut 93 a, nisi ἀφ. τοῦς Ἰουδαίους). Ad ξύλον Cod. FA (ex corr.): ὑψηλόν.
 CAP. VI. ¹ Sic Codd. II, III, FA, XI, 55, 93 b, 108 a (cum αὐτοῦ), 249. ² Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (uterque cum τὰ γράμματα). ³ Idem. ⁴ Sic Codd. FA (ex corr., om. Μαρδοχαῖος, cum Θαρρὰς), 93 b (cum Γαβ-βαθάν). Cf. ad Cap. iii. 21. ⁵ Idem. ⁶ Sic Codd. III (om. τὰ π. τοῦ β.), 93 b.

4. **הַחַיּוֹנָה בֵּית־הַמֶּלֶךְ לְחַצְרָא בְּהַמֶּן נָא**. Ο' περι τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου, ἰδοὺ Ἀμάν ἐν τῇ αὐλῇ· εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ Ἀμάν εἰσήλθεν. Alia exempl. καὶ ἰδοὺ Ἀμάν εἰσήλθεν εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου τοῦ βασιλέως τὴν ἐξωτέραν.⁷
- לֹא הָיָן**. Ο' ἠτοίμασε. Alia exempl. ἠτοίμασεν αὐτῶ.⁸
5. **הַמֶּלֶךְ אֶלְיוֹ**. Ο' τοῦ βασιλέως (alia exempl. add. πρὸς αὐτόν⁹).
6. **וַיְבִיֵא הַמֶּן**. Ο' Vacat. Alia exempl. καὶ εἰσήλθεν Ἀμάν.¹⁰
- בְּאִישׁ**. Ο' τῶ ἀνθρώπῳ (alia exempl. add. τῶ τιμῶντι τὸν βασιλέα¹¹).
7. **וַיֹּאמֶר הַמֶּן**. Ο' εἶπε δέ. Alia exempl. καὶ εἶπεν Ἀμάν.¹²
8. **לְבַשׁ-בּוֹ**. Ο' περιβάλλεται (alia exempl. add. ἐν αὐτῇ¹³).
- רָכַב עָלָיו**. Ο' ἐπιβαίνει (alia exempl. add. ἐπ' αὐτόν¹⁴).
- 8, 9. **וַיֹּאמֶר נָתַן כְּתָר מַלְכוּתָא בְּרָאִישׁוֹ : וְנָתַן הַמֶּלֶךְ הַלְבוּשׁ וְהַסּוּסִים עַל-יַד־אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ**. Ο' καὶ δότω ἐν τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ δοθήτω διάδημα βασιλείας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ δοθήτω τὸ ἔνδυμα καὶ ὁ ἵππος ἐν χειρὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως.¹⁵
10. **מִיָּהָר קַח אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּסִים בְּאִשֶּׁר דְּבַרְתָּ**. Ο' καλῶς ἐλάλησας. Alia exempl. ταχέως λάβε σὺν τῷ ἔνδυμα καὶ τὸν ἵππον, καθὼς ἐλάλησας.¹⁶
- מִכָּל אֲשֶׁר דְּבַרְתָּ**. Ο' ὦν (alia exempl. ἐκ

πάντων ὧν¹⁷) ἐλάλησας.

11. **וַיִּקַּח**. Ο' ἔλαβε δέ. Alia exempl. ὡς δὲ ἔγνω Ἀμάν ὅτι οὐκ ἦν αὐτὸς ὁ δοξασησόμενος, ἀλλ' ὅτι Μαρδοχαίος ἐστίν, συνετρίβη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα, καὶ μετέβαλε τὸ χρῶμα αὐτοῦ εἰς οἰκτρόν· ἔλαβε δέ.¹⁸
- וַיִּלְבַּשׁ**. Ο' καὶ ἐστόλισε. Alia exempl. ἐντρεπόμενος τὸν Μαρδοχαῖον, καθότι ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ κεκρίκει ἀνασκολοπίσαι αὐτόν. καὶ εἶπε τῶ Μαρδοχαίῳ· περιελοῦ τὸν σάκκον, καὶ ἐνδυσαι τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ ἐπίβηθι ἐπὶ τὸν τοῦ βασιλέως ἵππον. καὶ ἐταράχθη ὡς ἀποθνήσκων ὁ Μαρδοχαίος, καὶ ἀπεδύσατο μετ' ὀδύνης τὸν σάκκον, καὶ ἐνεδύσατο ἱμάτια δόξης. καὶ ἐδόκει Μαρδοχαίος τέρας θεωρεῖν, καὶ ἐξίστατο ἐν ἀφασίᾳ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ πρὸς τὸν κύριον. καὶ ἐστόλισεν Ἀμάν.¹⁹
- לְאִישׁ**. Ο' παντὶ ἀνθρώπῳ (alia exempl. add. τῶ τιμῶντι τὸν βασιλέα²⁰).
12. **וְאֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ**. Ο' εἰς τὴν αὐλὴν (alia exempl. add. τοῦ βασιλέως²¹).
- אֶבְלָה חֲפוּי רֹאשׁ**. Ο' λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς. Alia exempl. λυπούμενος καὶ κατακεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν.²²
13. **לְיָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ וְלְכָל־אֶחָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרְהוּ**. Ο' τὰ συμβεβηκότα αὐτῶ Ζωσάρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις. Alia exempl. τῇ Ζώρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ σύμπαντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῶ.²³
- וְהַכְמִיּוּ וְיָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ**. Ο' οἱ φίλοι καὶ ἡ γυνή. Alia exempl. οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ Ζώρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.²⁴

⁷ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἰδοὺ pro καὶ ἰδοὺ, et ἐν τῇ αὐλῇ pro εἰς τὴν αὐλὴν, retento τὴν ἐξωτέραν), 93 b. ⁸ Idem. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Sic Cod. 93 b. ¹² Sic Codd. FA (ex corr., cum εἶπε δέ), 93 b. ¹³ Sic Codd. FA (ex corr., post ἦν), 93 b. ¹⁴ Sic Codd. FA (ex corr., post ἐφ' ὃν), 93 b. ¹⁵ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (om. δοθήτω posteriore). ¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (cum σὺ pro σὺν). Statim καὶ ποιήσων οὕτως τῶ M. Cod. 93 b. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ¹⁸ Sic Cod. 93 b (cum θνατόν pro αἰτός); necnon (cum ὁ δοξαζό-

μενος, ἀλλ' ὅτι M. συνετρίβη . . μετέβαλε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν ἐκλύσει· καὶ ἔλαβεν) Codd. 93 a (cum ἐστίν pro ἦν), 108 b. ¹⁹ Sic Cod. 93 b (cum καὶ ἐδόκει (Codd. 93 a, 108 b: εἶδωκεν) M. τέρας θεωρεῖν). Scripturam emaculavimus ope loci similimi Act. Apost. xii. 9: ἐδόκει δὲ ὄραμα βλέπειν. ²⁰ Idem. Cf. ad v. 6. ²¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ²² Sic Codd. FA (ex corr., om. καὶ et ἦν), 93 b, 249 (om. καί). ²³ Sic Cod. 93 b. ²⁴ Sic Codd. FA (ex corr., cum καὶ ἡ γ. αὐτοῦ Ζωσάρα), 93 b.

13. אֲשֶׁר הַחֲלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא-תִכְלַל לוֹ כִּי-
 נִפְּוֹל תִּפְּוֹל. O'. ἤρξαι ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον
 αὐτοῦ, πεσὼν πεσῆ, καὶ οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύ-
 νασθαι. Alia exempl. οὐ ἤρξω ταπεινοῦσθαι
 ἐνώπιον αὐτοῦ, οὐ μὴ δύνῃ ἀμύνασθαι αὐτὸν,
 ὅτι πεσὼν πεσῆ.²⁵
14. עָמוּ. O'. Vacat. Alia exempl. μετ' αὐτοῦ.²⁶
 וְקָרִיבֵי הַמֶּלֶךְ הִגְיָעוּ וַיְבַהֲלוּ לְהַבִּיא
 παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι, ἐπισπεύδοντες. Alia
 exempl. οἱ εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως παραγίνονται
 ἐπισπουδάζοντες σπεύδοντες ἀναγαγεῖν.²⁷

CAP. VII.

1. עַם-אֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה. O'. τῆ βασιλίσση. Alia
 exempl. τῆ 'Εσθῆρ τῆ βασιλίσση.¹
2. גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בְּמִשְׁתַּה הַיַּיִן. O'. τῆ δευτέρα
 ἡμέρα ἐν τῷ πότῳ. Alia exempl. καίγε τῆ
 ἡμέρα τῆ δευτέρα ἐν τῷ πότῳ τοῦ οἴνου.²
 כִּי-מִדֵּשָׁאֲלָתֶךָ אֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה וַתַּגִּיד לְךָ
 O'. τί ἐστίν, 'Εσθῆρ βασιλισσα; καὶ τί τὸ αἰτημά
 σου; Alia exempl. τί τὸ αἰτημά σου, 'Εσθῆρ
 ἡ βασιλισσα; καὶ δοθήσεται σοι.³
 וַתַּעַשׂ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ποιηθή-
 σεται σοι.⁴
3. אֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. 'Εσθῆρ
 ἡ βασιλισσα.⁵
 וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב. O'. Vacat. Alia exempl.
 καὶ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν.⁶
 הַתַּגִּיד לִי נִפְשִׁי. O'. δοθήτω ἡ ψυχῆ. Alia ex-
 empl. δοθήτω μοι ἡ ψυχῆ μου.⁷

4. לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד. O'. εἰς ἀπώλειαν καὶ
 διαρπαγὴν καὶ δουλείαν. Alia exempl. εἰς
 ἀπώλειαν καὶ εἰς διαρπαγὴν.⁸
 וְלְשִׁפְחוֹת נַמְכְּרוּ. O'. καὶ παιδίσκας (alia ex-
 empl. add. ἐπράθημεν).⁹
5. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶחָשָׁוֶרֶשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה.
 O'. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς. Alia exempl. καὶ
 ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεύς 'Ἀρταξέρξης εἶπε τῇ
 'Εσθῆρ τῇ βασιλίσση.¹⁰
 כִּי הוּא נָה וַיִּרְדָּה הוּא אֲשֶׁר
 O'. τίς οὗτος ὅστις. Alia exempl. τίς ἐστίν οὗτος, καὶ ποῖός
 ἐστίν οὗτος, ὅς.¹¹
6. צַר וְאֵיִב. O'. ἐχθρός. Alia exempl. ἐπίβουλος
 καὶ ἐχθρός.¹²
 מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. ἀπὸ τοῦ βασιλέως. Alia
 exempl. ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως.¹³
7. בְּחֻמָּתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν ὄργῃ
 αὐτοῦ.¹⁴
 אֶל-גִּנַּת הַכִּתָּן. O'. εἰς τὸν κήπον. Alia ex-
 empl. εἰς τὸν κήπον τὸν σύμφυτον.¹⁵
 וַתִּהְיֶן עִמָּד לְבַקֵּשׁ עַל-נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמֶּלְכָּה.
 O'. ὁ δὲ 'Ἀμὰν παρητεῖτο τὴν βασιλισσαν.
 Alia exempl. καὶ 'Ἀμὰν ἐξάνεστη, καὶ παρη-
 τεῖτο περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ 'Εσθῆρ τὴν βασι-
 λισσαν.¹⁶
 מֵאֵת הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. παρὰ
 τοῦ βασιλέως.¹⁷
8. וְהִמְלִיךָ שָׁב כַּגִּנַּת הַכִּתָּן אֶל-בֵּית מִשְׁתַּה הַיַּיִן.
 O'. ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεύς ἐκ τοῦ κήπου.
 Alia exempl. ὁ δὲ βασιλεύς ὑπέστρεψεν ἐκ
 τοῦ κήπου τοῦ συμφύτου εἰς τὸν οἶκον τοῦ
 πότου τοῦ οἴνου.¹⁸

²⁵ Sic Cod. 93b. ²⁶ Sic (post λαλούτων) Codd. FA (ex corr.), 93b. ²⁷ Sic Cod. 93b. Emendatius, ut videtur, Cod. FA (ex corr.): παραγ. οἱ εὐν. τοῦ β. πισπεύδοντες ἀγαγεῖν.

CAP. VII. ¹ Sic Codd. FA (ex corr., cum τῆ βασ. 'Εσθ.), 93b. ² Idem. ³ Sic Codd. FA (ex corr., cum 'Εσθ. βασ. τί τὸ αἰ. σου, καὶ δ. σοι), 93b. ⁴ Sic Cod. 93b (post τῆς βασ. μου (sic)). ⁵ Sic Codd. FA (ex corr., post ἀποκριθείσα), 93b (post εἶπες). ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Sic Cod. 93b. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

¹⁰ Sic Cod. 93b. ¹¹ Sic Codd. FA (cum τίς οὗτός ἐστιν a 1ma manu, et καὶ ποῖός—ὅς ex corr.), 93b. ¹² Idem. Cf. Hex. ad Nehem. iv. 11. Mox post οὗτος add. ἦν Cod. 93b. ¹³ Sic Cod. 93b. ¹⁴ Sic (post ἐξάνεστη) Codd. FA (ex corr.), 93b. ¹⁵ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum σύμφυτον). Hieron.: in hortum arboribus consitum. Cf. ad Cap. i. 5. ¹⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum ὁ δὲ 'Α. et τῆς β. 'Εσθ.), 93b. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr., super ὄντα), 93b (om. ὄντα). ¹⁸ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum συμφύτου, om. τοῦ π. τοῦ οἴνου).

8. הַגַּם לְכַבֹּשׁ אֶת־הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּיּוֹם. O'. *ὥστε και την γυναίκα βιάζειν εν τη οίκια μου; Alia exempl. ὥστε και βιάζειν την γυναίκα μετ' ἐμοῦ εν τη οίκια;*¹⁹

הַדְּבָר יִצְאָ מִפִּי הַמַּלְכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. *ὁ λόγος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ βασιλέως.*²⁰

9. הַרְבוּנָה אַחַד מִן־הַפְּרִיסִים לַפְּנֵי הַמַּלְכָּה. O'. *Βουγαθᾶν εἰς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα. Alia exempl. Ἀρβωνά εἰς ἀπὸ τῶν εὐνούχων ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.*²¹

גַּם הַיְדָה־הַיֵּץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הָתוּמָּאֵסֵן. O'. *ἰδὸν και ξύλον ἡτοίμασεν. Alia exempl. καίγε ἰδὸν τὸ ξύλον δ ἡτοίμασεν.*²²

דְּבַר־טוֹב. O'. *τῷ λαλήσαντι (alia exempl. add. ἀγαθά²³).*

גְּבַהַּ הַמְּשִׁים אֲמִיהַ. O'. *ξύλον πενήκοντα πεντήκοντα. Alia exempl. ὑψηλὸν πενήκοντα πενήκοντα.*²⁴

10. אֲשֶׁר־הִכִּין. O'. *δ ἡτοιμάσθη. Alia exempl. οὗ ἡτοίμασεν.*²⁵

CAP. VIII.

1. בַּיּוֹם הַהוּא. O'. *και εν αυτη τη ἡμέρα. Alia exempl. και εν τη ἡμέρα ἐκείνη.*¹

לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה. O'. *Ἐσθήρ. Alia exempl. Ἐσθήρ τη βασιλίσση.*²

צָרַר הַיְהוּדִים. O'. *τῷ διαβόλῳ. Alia exempl. τῷ διαβόλῳ τῶν Ἰουδαίων.*³

2. מִדְּרָגָן. O'. *Ἀμάν. Alia exempl. τοῦ Ἀμάν.*⁴

3. אֲסִתָּר. O'. Vacat. Alia exempl. *Ἐσθήρ.*⁵

וַתִּתְחַנְּן־לוֹ. O'. *και ἡξίου. Alia exempl. και ἡξίου, και ἐδεήθη αὐτοῦ.*⁶

אֶת־רַעַת הַכֶּן הַאֲנִי וְאֵת מַחְשְׁבֹתַי אֲשֶׁר חָשַׁב עַל־הַיְהוּדִים. O'. *την Ἀμάν κακίαν, και ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις. Aliter: O'. την κακίαν Ἀμάν ✕ τοῦ Γωγαίου, και τὸν λογισμὸν αὐτοῦ (4), και ὅσα ἐποίησε τοῖς σύμμασι τοῖς Ἰουδαίοις.*⁷

4. הַדְּבָר. O'. *την χρυσήν. Alia exempl. την χρυσήν ἢ ἦν εν χειρὶ αὐτοῦ.*⁸

5. וְאִם־מִצְאָתִי הֵן לַפְּנֵי וְכִשֵּׁר הַדְּבָר לַפְּנֵי הַמַּלְכָּה יִנְוִי. O'. *και εὔρον χάριν. Alia exempl. και εἰ εὔρον χάριν ἐνώπιόν σου, και εὐθὺς ὁ λόγος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, και ἀγαθὴ εἰμι ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.*⁹

לְהַשִּׁיב. O'. *ἀποστραφῆναι. Alia exempl. ἀποστρέψαι.*¹⁰

בֶּן־הַמִּדְּתָא הַאֲנִי. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς Ἀμαδαθοῦ τοῦ Γωγαίου.*¹¹

6. אֲשֶׁר־יִמְצֵא אֶת־עַמִּי. O'. *τοῦ λαοῦ μου. Alia exempl. την εὔρουσαν τὸν λαόν μου.*¹²

7. הַמַּלְכָּה אֶתְשַׁרְשַׁשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְלִמְרִדְנִי. הַיְהוּדִי. O'. *ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐσθήρ. Alia exempl. ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἐσθήρ τη βασιλίσση και Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰουδαίῳ.*¹³

נִתְּתִי. O'. *ἔδωκα και ἔχαρισάμην. Alia exempl. ἔχαρισάμην.*¹⁴

8. בְּשֵׁם הַמַּלְכָּה. O'. Vacat. Alia exempl. *ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως.*¹⁵

¹⁹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (cum βιάζειν, soloece).

²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b (qui pergit: και ἀκούσας Ἀμάν).

²¹ Sic Cod. 93b. ²² Sic Cod. 93b (cum φ pro δ).

Codd. III, FA (ex corr.): ἰδὸν και τὸ ξ. δ ἡτ. ²³ Sic

Codd. FA (ex corr.), 93b (post περὶ τοῦ β.), 249. ²⁴ Sic

Codd. FA (ex corr., cum ὑψηλὸν ξύλον), 93b. ²⁵ Sic

Codd. III, FA (ex corr.), 93b.

CAP. VIII. ¹ Sic Cod. 93b. ² Idem. ³ Sic Codd.

FA (ex corr.), 93b, 249. ⁴ Sic Codd. III, FA (ex

corr.), 93b. ⁵ Sic (post προσθέσεια) Codd. FA (ex corr.),

71, 74, 76, 93b, alii. ⁶ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b.

⁷ Sic Cod. 93b (qui legit et pingit: την κ. Ἀμάν ✕ Ἀμάν |

τοῦ Γ. κ. τ. ε.). ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. FA (ex corr.,

om. εἰ), 93b (cum ἢ pro εἰ, εὐθὺς pro εὐθὺς, et ἐνώπιον τοῦ β.

pro ἐν ὀφθ. αὐτοῦ), 249 (om. εἰ, cum εὐθὺς). ¹⁰ Sic

Codd. III, FA, 93b. ¹¹ Sic (post Ἀμάν) Codd. FA (ex

corr., cum Βουγαίου pro τοῦ Γ.), 93b. ¹² Sic Cod. 93b.

¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, 93b. ¹⁵ Sic (post ὑμῶν)

Cod. 93b (et paulo ante ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου pro ἐκ τοῦ ὀνό-

ματός μου).

8. כִּי־כָתַב אֲשֶׁר־נִכְתָּב. O'. ὅσα γὰρ γράφεται (alia exempl. add. ἐν γραφῇ¹⁶).

9. כַּפְרֵי־הַמִּלֶּךָ בַּעֲת־הַהִיא. O'. οἱ γραμματεῖς. Alia exempl. οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.¹⁷

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ כִּינן. O'. ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ὅς ἐστι Νισάν. Alia exempl. ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ὅς ἐστι Σιουάν.¹⁸

אֶל־הַיְהוּדִים. O'. τοῖς Ἰουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο. Alia exempl. τοῖς Ἰουδαίοις.¹⁹

אֲשֶׁר מְהוּרָו. O'. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. Alia exempl. οἱ ἦσαν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς.²⁰

וְעַם וְעַם כְּלָשָׁנוּ וְאֶל־הַיְהוּדִים כְּנִתְבָם. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ λαῶν κατὰ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τὴν γράφην αὐτῶν.²¹

10. וַיִּכְתַּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁוֹרַשׁ. O'. ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. διὰ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου ἐγράφη.²²

בַּסּוּסִים וּכְבִּי הַרְקָשׁ הָאֲחַשְׁתַּרְתָּנִים בְּנֵי הַרְמָכִים. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν ἵπποις τοῖς ἐπιβάταις τῶν ἀρμάτων οἱ μεγιστάνες υἱοὶ τῶν Ῥαμαχεῖμ.²³

11. לְהַשְׁמִיד לְהַרְג׃ וְלֵאמֹד אֶת־כָּל־חַיִּל עִם וּמְדִינָה. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ ἀφανίζειν καὶ φονεύειν [ὡς βούλονται] καὶ ἀπολλύειν σύμπασαν δύναμιν λαοῦ καὶ χώρας τοὺς θλιβόντας αὐτοὺς, νῆπια καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ σκύλα αὐτῶν εἰς προνομῆν (♣).²⁴

12. לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר. O'. τοῦ δωδεκάτου μηνός. Alia exempl. τοῦ μηνός.²⁵

13. פְּתָשָׁנוּ הַכְּתָב לְהַתְּנוּ דָת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה. O'. τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν. Alia exempl. τὰ δὲ ἀντίγραφα τῆς γραφῆς ἐκτιθέσθω δόγμα ἐν πάσῃ χώρῃ καὶ χώρῃ.²⁶

14. רָכְבִי הַרְקָשׁ הָאֲחַשְׁתַּרְתָּנִים. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐπιβάται τῶν πορίων οἱ μεγιστάνες.²⁷

וַיְחַוְּסִים. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ διωκόμενοι.²⁸

וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבֵּירָה. O'. ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν Σούσοις. Alia exempl. τὸ δὲ ἔκθεμα ἐξετέθη καὶ ἐν Σούσοις τῇ βάρει.²⁹

15. מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως.³⁰

תְּכַלֵּת חֹרֵר. O'. Vacat. Alia exempl. ὑακινθίνην ἀερίνην.³¹

16. וַיִּשָּׂן וַיִּקַּר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀγαλλίαμα καὶ τιμῆ.³²

17. וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וְעִיר. O'. κατὰ πόλιν καὶ χώραν. Alia exempl. κατὰ χώραν καὶ χώραν, καὶ κατὰ πόλιν καὶ πόλιν.³³

מִקְוֵם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִבְּיַע. O'. οὐ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα· οὐ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα. Alia exempl. οὐ ἂν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως καὶ τὸ ἔκθεμα ἐξετέθη.³⁴

כִּי־נִפְלַל פִּתְרוֹ־הַיְהוּדִים עַל־יְהִיָּהּ. O'. διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων (alia exempl. add. τὸν ἐπ' αὐτούς³⁵).

CAP. IX.

1. הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר. O'. Vacat. Alia exempl. αὐτὸς ὁ μὴν Ἀδάρ.¹

¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ¹⁸ Sic Codd. FA (ex corr., cum ἐν τῷ τρ. μ. δ̄ (corr. ὅς) ἐστι Σ.), 93 b (cum δ̄). ¹⁹ Sic Cod. 93 b. ²⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ²¹ Sic Cod. 93 b (post κατὰ ἐαυτῶν (sic) λέξιν). ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem (qui scribit et pingit: ὡς βούλονται. ✕ ἀφανίζειν καὶ φονεύειν | ✕ ὡς βούλονται καὶ ἀπολλύειν (sic) | σύμπασαν—πρόσνομῆν (sic), ceteris lineolis post duas priores asterisco carentibus). In textu Ed. Rom. post βούλονται Cod. FA (ex

corr.) add. πᾶσαν δύναμιν λαοῦ—εἰς προνομῆν. ²⁵ Sic Codd. III, FA (sed add. τοῦ ἰβ̄ ex corr.), 93 b. ²⁶ Sic Cod. 93 b (qui post βασιλείᾳ pergīt: εἶναι δὲ τοὺς Ἰουδ. ἐτοίμους εἰς τὴν ἡμ. ταύτην, τοῦ πολ. τοὺς ἱπ. αὐτῶν). ²⁷ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. Ad πόρια cf. Hex. ad Gen. xlv. 17. ²⁸ Idem. ²⁹ Sic Cod. 93 b. ³⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ³¹ Idem. ³² Idem. ³³ Sic Cod. 93 b. ³⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ³⁵ Sic Cod. 93 b. CAP. IX. ¹ Cod. 93 b (post μηνί). Mox δ̄ (pro ὅς) ἐστὶν

1. וַיִּתְּנוּ לָהֶעָשׂוֹת. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ δόγμα αὐτοῦ ποιῆσαι.²

בַּיּוֹם אֲשֶׁר. O'. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ (alia exempl. add. ה³).

1, 2. לְשִׁלוֹשׁ בָּהֶם וַנִּפְּוֹ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלַטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשָׁנָאֵיהֶם: נִקְּלוּ הַיְהוּדִים בְּעִרְיָהֶם בְּכָל־מַדְיֵנוֹת הַמְּלָךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ לְשִׁלַּח יָד בְּמִבְקָשֵׁי רַעְתָּם. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ εἰς τὸ κυριεύσαι αὐτῶν, καὶ ἐξεστράφη αὕτη ἐστὶν ἐν ἣ κυριεύουσιν οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτούς. καὶ ἐξεκλησιάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσαις χώραῖς τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου, ἐκτεῖναι χεῖρα ἐν τοῖς ζητοῦσιν ἀνελεῖν αὐτούς.⁴

2. בַּפְּנֵיהֶם כִּי־נִפְּל פָּחָדֶם עַל־כָּל־הָעַמִּים. O'. φοβούμενος αὐτούς. Alia exempl. κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ὅτι ἔπεισεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.⁵

4. כִּי־גִדּוּל מַרְדְּכַי בְּבֵית הַמְּלָךְ וְשָׁמְעוּ הוּלָךְ בְּכָל־הַמְּדִינֹת כִּי־הָאִישׁ מַרְדְּכַי הוּלָךְ וְגִדּוּל. O'. προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. Alia exempl. ἐμεγαλύνετο γὰρ ὁ Μαρδοχαῖος πορευόμενος· προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, καὶ ἐμεγαλύνετο.⁶

5. וַיַּכּוּ הַיְהוּדִים בְּכָל־אֲיִבֵיהֶם מִכַּתְחֶרֶב וְהָרָג. וַיִּבְּרוּ אֲבָרְךָ וַיַּעֲשׂוּ בְּשָׁנָאֵיהֶם כִּרְצוֹנָם. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ ἐπάταξαν οἱ Ἰουδαῖοι πληγὴν ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, πληγὴν μαχαίρας καὶ ἀναιρέσεως αὐτῶν καὶ ἀπωλείας

καὶ ἐποίησαν ἐν τοῖς μισοῦσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ θέλημα αὐτῶν.⁷

6. וַיִּאֲבָד. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπόλεσαν.⁸

7-9. וַיָּמָת פְּרַשְׁנֶתָּה—וַיָּמָת יוּדָה. O'. τὸν τε Φαρσαννὲς—καὶ Ζαβουθαῖον. Alia exempl. καὶ τὸν Φαρσενδαθᾶ, καὶ τὸν Δελφῶν, καὶ τὸν Ἀριφαθᾶ (אַרְפַּתָּא), (8) καὶ τὸν Φουραθᾶ, καὶ (τὸν) Ἀδαλία, καὶ τὸν Ἀριδαθᾶ, (9) καὶ τὸν Φαρμοσθᾶ, καὶ τὸν Ἀρισαῖ, καὶ τὸν Ἀριδαῖ, καὶ τὸν Οὐαίθαθᾶ.⁹

10. כִּי־הִמְרִתָּה. O'. Ἀμαδαθοῦ Βουγαίου. Alia exempl. υἱοῦ Ἀμαδαθοῦ τοῦ Γωγαίου.¹⁰

חָרְגוּ וַיַּבְּזוּ לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם. O'. καὶ διήρπασαν. Alia exempl. ἀπέκτειναν, καὶ ἐν τοῖς σκύλοις οὐκ ἀπέστειλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν.¹¹

11. בָּא. O'. ἐπεδόθη τε. Alia exempl. ἐπεδόθη.¹²

הַבִּירָה. O'. Vacat. Alia exempl. τῇ πόλει.¹³

12. הַמְּלָכָה. O'. Vacat. Alia exempl. τῇ βασιλίῳ.¹⁴

בְּשׁוֹשׁ הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְהוּדִים וְאֲבָד הַמֶּשֶׁךְ מֵאֹת אִישׁ וַיָּמָת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הַמֶּן. O'. ἀπόλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους. Alia exempl. ἐν Σούσοις τῇ πόλει ἐφόνευσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἀπόλεσαν πεντακοσίους ἄνδρας, καὶ τοὺς δέκα υἱούς Ἀμάν.¹⁵

הַמְּלָכָה. O'. Vacat. Alia exempl. τοῦ βασιλέως.¹⁶

וַיִּמְדֵּשׁ אֶת־לִבְךָ וַיִּנְתֵּן לְךָ וַיִּמָּה. O'. τί οὖν. Alia exempl. καὶ τί τὸ αἴτημά σου, καὶ δοθήσεται σοι; καὶ τί.¹⁷

13. אֶסֶם־עַל־הַמְּלָכָה טוֹב. O'. τῷ βασιλεῖ. Alia exempl. ἐὰν τῷ βασιλεῖ φανῇ.¹⁸

² Adar Codd. FA (manu 1ma), 93 b.

³ Sic Codd. FA (ex

corr.), 93 b.

⁴ Idem.

⁵ Sic Cod. 93 b (qui pingit:

✕ εἰς τὸ κυριεύσαι αὐτῶν, καὶ ἐξεστράφη—✕ τοῖς ζητοῦσιν ἀνελεῖν αὐτούς:).

⁶ Sic Codd. FA (ex corr., cum κατὰ πρ. αὐτῶν tantum), 93 b.

⁷ Sic Cod. 93 b (qui pingit: καὶ

✕ ἐπάταξαν οἱ Ἰουδαῖοι πληγὴν ἐν ✕ πᾶσι—✕ τὸ θέλημα αὐτῶν:).

⁸ Sic (post Ἰουδαῖοι) Codd. FA (ex corr.), 93 b.

⁹ Sic Cod. 93 b.

¹⁰ Idem.

¹¹ Idem (cum ἀπέκτειναν

bis). Cf. ad v. 16.

¹² Sic Codd. III, FA (ex corr.),

93 b.

¹³ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b (cum τῶν ἀπολ. ἐν Σ. τῇ π. τῷ βασιλεῖ).

¹⁴ Idem.

¹⁵ Cod. 93 b.

Cod. FA (ex corr.): ἀπ. οἱ Ἰ. καὶ ἐφόνευσαν. . . ἄνδρας πεντακ.

καὶ τοὺς ἑνὸς Ἀμάν.

¹⁶ Cod. 93 b (post περιχώρη). Mox

ἐκχρηται pro ἐχρήσαντο Codd. III, FA (ex corr.), 93 b.

¹⁷ Cod. 93 b.

¹⁸ Idem.

13. גַּם-מִחָר לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן לַעֲשׂוֹת כְּרַת. הָיוּ. O'. τοῖς Ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὐρίον. Alia exempl. τῇ αὐρίον τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἐν Σούσις χρῆσασθαι ὡσαύτως.¹⁹
 יִתְּלוּ עַל-הַעֵצָה. O'. κρεμάσαι. Alia exempl. κρεμασθῆναι ἐπὶ ξύλου.²⁰
14. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת כֵּן. O'. καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι. Alia exempl. καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς γενηθῆναι οὕτως.²¹
15. בַּיּוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר. O'. τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ. Alia exempl. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ.²²
 וַיַּהֲרֹגוּ בְּשׁוֹשַׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ. O'. καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους. Alia exempl. καὶ ἀπέκτειναν οἱ ἐν Σούσις Ἰουδαῖοι τριακοσίους ἄνδρας.²³
 וַבִּבְּזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדָם. O'. καὶ οὐδὲν διήρπασαν. Alia exempl. καὶ οὐθὲν διήρπασαν, καὶ οὐκ ἐξέτειναν τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν.²⁴
16. נִקְהְלוּ וַעֲמַד עַל-נַפְשָׁם. O'. συνήχθησαν, καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν. Alia exempl. συναχθέντες ἐβοήθουν ἑαυτοῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἑαυτῶν.²⁵
- 16, 17. וַבִּבְּזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדָם: בַּיּוֹם-שְׁלֹשָׁה וְנֹחַ עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר. O'. τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ Ἀδάρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. καὶ ἀνεπαύσαντο. Alia exempl. καὶ εἰς διαρπαγὴν οὐκ ἀπέστειλαν τὰς χεῖρας αὐτῶν, τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ μηνὸς Ἀδάρ. καὶ ἀνεπαύσαντο.²⁶
18. בְּשָׁלוּשָׁה עָשָׂר בּוּ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוּ וַנּוּחַ.

- O'. καὶ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ, καὶ ἀνεπαύσαντο. Alia exempl. τῇ τρισκαideκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ τοῦ αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο.²⁷
19. הַפְּרוּזִים הַיְשִׁבִים. O'. οἱ διεσπαρμένοι. Alia exempl. οἱ διεσπαρμένοι οἱ οἰκοῦντες.²⁸
 בְּעֵרֵי הַפְּרוּזוֹת. O'. ἐν πάσῃ χώρα τῇ ἔξω. Alia exempl. ἐν πάσῃ χώρα.²⁹
 שְׂכַחָהּ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה יוֹם טוֹב. O'. ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐφροσύνης. Alia exempl. μετ' εὐφροσύνης καὶ πότου ἡμέραν ἀγαθὴν.³⁰
 לַרְעֵיהּ. O'. τῷ πλησίον. Alia exempl. τῷ πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαideκάτῃν τοῦ Ἀδάρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν ἄγουσιν, ἔξαποστῆλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον.³¹
22. נָחוּ בְהָם. O'. ἀνεπαύσαντο (alia exempl. add. ἐν αὐταῖς³²).
 נִהְפָּה. O'. ἐστράφη. Alia exempl. ἐγράφη.³³
 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּהּ. O'. ἄγειν δλον ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων. Alia exempl. ἄγειν δλον ἀγαθόν, ποιῆσαι αὐτὰς ἡμέρας γάμων.³⁴
 וּבַתְּנוּחַת לַאֲבִיבִים. O'. καὶ τοῖς πτωχοῖς. Alia exempl. καὶ δόματα τοῖς πτωχοῖς.³⁵
23. יָאֵת אֶשְׁרֵי-הַחַלְלֵי לַעֲשׂוֹת. O'. Vacat. Alia exempl. ὅσοι (fort. ὅσα) ἤρξαντο ποιεῖν.³⁶
24. כִּי. O'. πῶς. Alia exempl. ὅπως.³⁷
 הַפֶּלַח פּוֹר הוּא הַגֹּרֵל. O'. καὶ κληρῶν. Alia exempl. καὶ ἔβαλε φούρ, ὃ ἐστι κληρῶς.³⁸

¹⁹ Cod. 93 b. ²⁰ Idem. Sic (sine ἐπι ξ.) Codd. III, FA (ex corr.). ²¹ Idem. Mox τοῦ κρεμάσαι idem. ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem (cum διήρπασεν ?). ²⁵ Idem (cum ἀχθέντες). Cod. III: συναχθέντες ἑαυτοῖς ἐβοήθουν. Cod. FA (ex corr.): (ἐβοήθουν) περὶ τῆς ψ. αὐτῶν. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem. ²⁸ Sic Codd. FA (ex corr., om. οἱ ante οἰκ.), 93 b. Ad lectionem marginalem ם'פְּרוּזִים cf. Hex. ad Deut. iii. 5. 1 Reg. vi. 18. ²⁹ Sic Codd. FA (manu 1ma), 93 b. Ad פְּרוּזוֹת cf. Hex. ad Zach. ii. 4 (8). Statim ἀγουσι τὴν ἡμέραν τὴν τεσσ. τοῦ μηνὸς Ἀδάρ Cod. 93 b. ³⁰ Sic Codd. FA (ex corr.), 93 b. ³¹ Sic Comp. (cum ἡμέραν τοῦ Ἀδάρ εὐφροσύνην ἀγουσιν),

Ald. (idem), Codd. II (ex corr. manu antiqua, cum τοῦ Ἀδάρ εὐφροσύνην ἀγαθὴν ἀγουσιν... καὶ τοῖς πλ.), III (om. ἀγουσιν), FA (cum τῇ πεντεκαideκάτῃ), XI (cum εὐφροσύνην), 52 (ut Comp.), 55 (ut XI), 64 (ut Comp.), alii, invito Cod. 93 b. Mox (v. 21) Cod. 93 b legit: ἄγειν τε τὴν ἡμέραν τὴν τεσσαρεσκαideκάτῃν τοῦ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ τὴν ἡμέραν τὴν πεντεκαideκάτῃν τοῦ Ἀδάρ. ³² Sic Codd. FA (ex corr., post οἱ Ἰουδαίοι), 93 b (cum αὐτοῖς). ³³ Sic Codd. III, FA, 93 b. Deinde haec, ἀπὸ πένθους—ἡμέραν, desiderantur in Codd. FA, 93 b. ³⁴ Sic Cod. 93 b. ³⁵ Idem. ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Codd. III, FA, 93 b. Statim ἡμὰν υἱὸς Ἀμαθασὺ Γεργαῖος ἐπολιέει τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ὡς ἔθετο Cod. 93 b. ³⁸ Sic

24. לְהַמִּים וְלֹא־בָדָם. *Ο'*. ἀφανίσαι (alia exempl. ἀπολέσαι³⁹) αὐτούς.

25. עַל־הַעֵץ. *Ο'*. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τῶν ξύλων.⁴⁰

26, 28, 29. פּוּרִים. *Ο'*. Φουραί. Alia exempl. Φουρουρέιμ.⁴¹

Ο'. ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται Φουραί. Alia exempl. ὅτι φούρ καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν οἱ κληροί.⁴²

27. קִימוֹ. *Ο'*. καὶ ἔστησε (alia exempl. ἔστησαν⁴³).

וְקַבַּל. *Ο'*. καὶ (alia exempl. καὶ ὡς⁴⁴) προσεδέχοντο.

וַיַּעַל כָּל־הַיְלִיִם. *Ο'*. καὶ ἐπὶ (alia exempl. add. pāsi⁴⁵) τοῖς προστεθειμένοις.

לְהַיּוֹת עֲשִׂים אֶת־שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם לְהַיּוֹת עֲשִׂים בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה. *Ο'*. Vacat. Alia exempl. ποιεῖν τὰς δύο ἡμέρας ταύτας κατὰ τὴν γραφὴν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν ἐν παντὶ ἐνιαυτῷ.⁴⁶

28. נִנְּעִים. *Ο'*. μνημόσυνον ἐπιτελούμενον (alia exempl. ἐπιτελούμεναι⁴⁷).

מִשְׁפָּחָהּ וּמִשְׁפָּחָהּ מְדִינָהּ וּמְדִינָהּ וְעִיר וְעִיר. *Ο'*. καὶ πόλιν, καὶ πατριάν, καὶ χώραν. Alia exempl. πατριάν καὶ πατριάν, χώραν καὶ χώραν, πόλιν καὶ πόλιν.⁴⁸

30, 31. וְאָמַת: לְקַיִם אֶת־יָמֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה. וּבְמִנְיָהֶם כְּאֲשֶׁר קָנִים עֲלֵיהֶם מְדִינָהּ הַיְהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכֹאֲשֶׁר קִימוֹ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־תַּעֲקָתָם. *Ο'*. καὶ Μαρ-

δοχαῖος καὶ Ἐσθῆρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἐαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν (cetera prorsus absona). Alia exempl. καὶ ἀληθείας. τοῦ κυρῶσαι τὰς ἡμέρας τῶν Φουρουρέιμ τούτων κατὰ τὸν χρόνον αὐτῶν, καθὼς ἐκύρωσεν ἐπ' αὐτοῦ (fort. αὐτῶν) Μαρδοχαῖος ὁ Ἰουδαῖος καὶ Ἐσθῆρ ἡ βασίλισσα, καὶ καθὼς ἀνέστησαν περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν, τὰ ῥήματα τῶν νηστειῶν καὶ τῶν κραυγῶν αὐτῶν.⁴⁹

32. וּבְמִנְיָהֶם אֶסְתֵּר קָנִים דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בְּסֵפֶר. *Ο'*. καὶ Ἐσθῆρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον. Alia exempl. καὶ ἡ ῥήσις Ἐσθῆρ ἔστησε τὰ ῥήματα τῶν Φουρουρέιμ τούτων, καὶ ἐγράφη ἐν βιβλίῳ.⁵⁰

CAP. X.

1. הַמֶּלֶךְ אֶחָשֶׁוֹרֶשׁ. *Ο'*. ὁ βασιλεὺς (alia exempl. add. Ἀρταξέρξης¹).

מִם. *Ο'*. Vacat. Alia exempl. τέλη.²

2. גְּדִלַת מְרִדְכָי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ. *Ο'*. καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ δόξαν Μαρδοχαίου (fort. Μαρδοχαίου) ὅσα ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.³

הַלְוֵאֵהֶם. *Ο'*. ἰδοῦ. Alia exempl. ἰδοῦ ταῦτα.⁴

עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי בַּאֲשִׁלְוֵן. *Ο'*. ἐν βιβλίῳ βασιλείων. Alia exempl. ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν βασιλείων.⁵

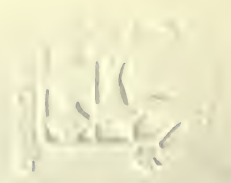
3. הַיְהוּדִי. *Ο'*. Vacat. Alia exempl. ὁ Ἰουδαῖος.⁶

רְדָבָר. *Ο'*. διηγείτο. Alia exempl. ἡγείτο.⁷

Codd. FA (ex corr.), 93b. ³⁹ Sic Codd. III, FA (ex corr.), 93b. ⁴⁰ Sic Codd. III, 93b. ⁴¹ Sic Codd. FA (ex corr., cum Φουρουρέιμ), 93b. ⁴² Sic Cod. 93b. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Sic Codd. III, FA, 93b. ⁴⁵ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁴⁶ Sic Cod. 93b. ⁴⁷ Sic Codd. III (cum μνημοσύναι), 93b. ⁴⁸ Sic Cod. 93b. ⁴⁹ Idem (cum duplici versione: καὶ Μαρδοχαῖος—ἐγείρας αὐτῶν (sic, om. καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν). καὶ Ἐσθῆρ—εἰς μνημόσυνον (lacuna)

καὶ ἀληθείας—καὶ ἐγράφη ἐν βιβλίῳ (v. 32)). ⁵⁰ Idem in continuatione (ut supra).

CAP. X. ¹ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ² Sic Codd. III, FA, 19 (cum τὰ τέλη), 93a (idem), 93b. ³ Sic Cod. 93b. ⁴ Sic Codd. FA (ex corr.), 93b. ⁵ Sic Cod. 93b. ⁶ Sic Cod. 93b. ⁷ Sic Codd. III, FA, 93b.

زاد المسافر

